ترجمة سركبير الموضوعة في كتابخانه راغب باشا

مطالب الالف من الذهب والفضة

٦٤

357

452

٤٥٧

* سبب طبع کتاب صحتنصاب اولدرکه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهرتلرین زیور صحایف
اثرایلمك امور طبیعیه دن اولدیغی کتب حکمیه ده محرر و بتخصیص سلاطین ماضیه جعل الله تعالی ارواحهم
من ادعیة اخلافهم راضیه حضراتنك خاتم پیروزه رنك فلکده ابقای نام نامی رسم سامیٔ ملوکانه لرندن ایدوکی
سرلوحه پیرای کتب تواریخ وسیر در علی الخصوص حالا دیباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتیب ساز
فصول وابواب خلافت شیرازه بند اوراق اقالیم و بلاد و مطلب اعلای مباحث عدل وداد داور اسکندر
ظفر داداور اصحاب سیر حامیٔ اهل سنت احمدی ماحیٔ دشمن دین محمدی الا وهو السلطان الاعظم
ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحمید خان
لازالت انهار عنایته جاریة الی حیاض بساطین اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی ریاض
اساطین ارباب الفهوم افندیمز حضرتلرینك ایام عهد وسلطنتلری شجرهٔ اقلام علمایه هنکام وصل ورق
وهنکام مجد وشوکتلری مهرهٔ اعلام فضلایه ایام عرض سبق اولدیغندن جلوس میمنت مأنوس جهانبانیلرندن
بو اوان مسعدت اقترانه دکین اسم محمدت رسم خلافتپناهیلرینه ترسیم کتابهٔ فلك معارف قیلنان مصنفات
صحت اثر اعداد کواکبدن افزون نثر اواوب هر بری محفوظ در سخانه نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرتشکن
لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات السحب صورتنمای کطی السجل للکتب اولنجیه دق نسخهٔ مدایح
کیتی ستانیلری رحلهٔ کهکشان او زره سبق نمای طلبهٔ سروشان وجای اعتنای خواجهٔ اسمان اولمشدر
بقای نامه کرکدر جهانده بویله اثر * عجبکه بیهده چالشدی سده اسکندر ؏ حقا که خامهٔ دوات کرامت
ادوات هنر پیرالری نهال کلشن آمال علما اوله لی جیب ودامان فضلا مالا مال میوهٔ رفاه وغنا اولدیغندن
باشقه حجره نشنیان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحاریر وفحوله دخی صدقهٔ جاریه لری باعث رحمت باری اولمق
نیت خیریه سیله زادهٔ طبع علمای پیشین لحاف سندس انصاف طبع وتمثیلده مستریح نشین اوله رق نیجه نسخ
نفیسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متواریٔ لحد نسیان اولمش جهابذهٔ کرامك حیات ثانیلرینی مستتبع اولمغله
نام کرم ارتسام همایونلری شهرت مکرمت حاتمی باصدردینی نمایان وداغزن نانهٔ اشتهار شهریاران اولدیغی
کونشدن عیان اولمشدر ازان جمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عینتابی السید محمد منیب افندی مرحومك
تعریف وتوصیفدن مستغنی ومطالعهٔ کتب سائره دن مغنی سیر کبیر ترجمه لری فوائد کثیرهٔ دینیه وعوائد وفیرهٔ
ملکیه یی کافل زینت دوش خدمهٔ دولت علیه اولمغه لایق برحائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنسه
دخی جوهری عالی وبهاسی غالی اولدیغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغین اول مخطوبهٔ نازنینك مهر مجلی
تقلیل وجهله پیرای نکارستان طبع وتمثیل قیلنمسی بو متمم نعم پادشاه جلیل المناقب الیوم کرك امتعهٔ ومطبخ
عامرهٔ همایونلری امینی الحاج ابراهیم صائب قوللرینه امر وفرمان بیوریلوب مأمور اداره سی اولدیغی طبعخانهٔ
معموره لرنده از سر نو تنقیح ادوات لازمه یه صرف ما حصل مکنت وسواد دیدهٔ دقتی مداد صفحهٔ غیرت ایده رك
عمر همایونلرندن راعت استهلال اولمق اوزره بیك عدد نسخهٔ پرنیان لطافت منسوج دستکاه اتمام ومعروض
جناب پادشاه دار اخدام قیلنمشدر همیشه قالب پرداز صحف زمین وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطأ
والنقصان حضرتلری ثوابت وسیار اتهرقزدهٔ قلم زرین ونقط پروین ایله جوهر افشان تزیین اولدقجه حرزجان
جهانبان وقوة الظهر اهل ایمان اولان کتاب نایاب وجود همایونلرین محفظهٔ
صمدانیتنده آرایش دار الکتب صحت وعافیت والی قیام الساعة مأخذ مسائل
دین ودولت ایلیوب بو خدمت جلیله لرندن روحانیت حضرت سید
المرسلینی خشنود وزمان ظفر نشان خدیویلرین فتوحات
عظیمه ایله عاقبت محمود ایلیه آمین بحرمة
من جاهد لاعلاء کلمة الله المبین وامر به جنود
الموحدین علیه صلوات الله
وسلامه الی یوم
الدین

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول *
ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

٦ ترجمة احوال مؤلف الكتاب الامام الهمام محمد بن الحسن الشيبانى
٩ ترجمة اوصاف شارح الكتاب شمس الائمة محمد ابن ابى سهل السرخسى
١١ سبب وقوع المنافرة بين الامامين محمد وابى يوسف رحمة الله تعالى عليهما
١٢ بيان سبب تأليف السير الكبير بعد تصنيف السير الصغير
١٣ افتخار امير المؤمنين هارون الرشيد على اجداده بكتاب السير الكبير
١٣ سلسلة استاد شمس الائمة السرخسى الى الامام محمد بن الحسن الشيبانى رحمه الله تعالى
١٤ تفسير المرابطة وفضلها وعذاب القبر حق
٢٩ باب وصايا الامراء فى الحرب وفيه بيان معنى الذمة
٣٩ باب الامارة وفيه ينبغى للمسافرين ان يؤمروا عليهم اميرا
٤١ باب مبعث السرايا وفيه فضل الابتكار فى طلب الحاجات وطلب العلم
٤٣ باب الرايات والالوية وفيه الفرق بين الراية واللواء
٤٥ باب الدعاء عند القتال وفيه دعوة المشركين الى الاسلام
٤٧ باب البركة فى الخيل وما يصلح وفيه مايتبرك من اوصاف الخيل و يتشأم به
٤٩ باب كراهة الجرس وفيه اباحة الحدى
٥٠ باب رفع الصوت وفيه كراهية رفع الصوت عند الذكر والسماع والجنائز
٥٠ باب العمائم فى دار الحرب وفيه ارخاء الذنب العمامة ونقضها
٥١ باب القتال فى الاشهر الحرم وفيه انه عليه السلام غزا الطائف فى المحرم
٥١ باب هجرة الاعرابى
٥٢ باب صلة المشرك وفيه جواز التصدق على المشركين
٥٣ باب المبارزة وفيه جواز التغنى حال وحدته لدفع وحشته
٥٣ باب من قاتل فاصاب نفسه وفيه حكم من قتل نفسه عمدا
٥٥ باب قتل ذى الرحم المحرم وفيه حبس الاب لنفقة ولده لا لدينه
٥٥ باب البكاء على القتلى وفيه استماع بكاء النساء على الميت
٥٦ باب حمل الرؤس الى الولاة
٥٧ باب السلاح والفروسية وفيه ذكر فضائل القوس وتوفير الاظفار والشوارب فى الحرب
٥٨ باب الحرب كيف يعبى له وفيه الخدعة فى الحرب وحكم الكذب
٦١ باب الفرار من الزحف وفيه عد بعض الكبائر
٦٢ باب من اسلم فى دار الحرب ولم يهاجر الينا
٦٢ باب دواء الجراحة وفيه المداواة بالعظم البالى
٦٤ باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة وفيه اتخاذ السن منهما
٦٤ باب اموال المعاهدين وفيه حكم دخول المشرك فى المسجد الحرام وغيره
٦٥ باب الجعائل وفيه حكم فضل النفقة اذا حج غيره
٦٨ باب آنية المشركين وذبائحهم وطعامهم وفيه حكم اكل طعام الكافر
٦٩ باب الاسلام وفيه حكم نصرانى اويهودى قال انا مسلم
٧١ باب الجهاد مع الامراء وفيه الوعيد على من كتم علما وحكم مرتكب الكبيرة
٧٤ باب من يحل له الخمس والصدقة وفيه اخذ العامل عمالته من الصدقة
٧٥ باب مايجب من طاعة الوالى وما لايجب وفيه لاطاعة لمخلوق فى معصية الخالق
٨١ باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب
٨٢ باب الجهاد مايسع منه وما لايسع وفيه ان القتال فرض على التدريج
٩١ باب صاحب الساقة اذا وجد فى اخريات الناس رجلا مع دابته
٩٣ باب سجدة الشكر وفيه تفسير المترجم لفظ النفاشى

باب صلوة

٩٤ باب صلوة الخوف وفيه ينبغى للمسافر اذا نزل منزلا ان يصلى ركعتين قبل ان يقعد
٩٦ باب الشهيد ومايصنع به وفيه الترجيح بكثرة العدد
١٠٠ باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو
١٠٤ باب امان الحر المسلم والصبى والمرأة والعبد والذمى
١٠٦ باب الامان ثم يصاب المشركون بعد امانهم وفيه حكم الوطئ بشبهة الملك
١٠٩ باب مالا يكون امانا وفيه قصة عجيبة لذى المحضرة عبدالله بن انيس
١١٣ باب الامان على الشرط وفيه حكم المثلة والسياسة
١١٥ باب الامان وفيه انعقاد الامان باى لغة كان
١٢٤ باب مايصدق فيه المستأمن من اهل الحرب ومالايصدق
١٣٣ باب المرأة من اهل الحرب يخرج مع رجل من المسلمين
١٤٠ باب مايكون امانا ومالايكون وفيه عدم استماع الامان
١٤٢ باب الحربى يدخل الحرم غير مستأمن وفيه انه اذا قاتل فى الحرم
١٤٤ باب من الامان الذى يشك فيه وفيه استأمن اربعة فخرج عشرون
١٤٨ باب الخيار فى الامان وفيه قالوا امنونى على عشرة
١٥٢ باب الامان على غيره مايدخل فيه ومالايدخل فيه ومايكون فداء ومالايكون
١٥٩ باب الحربى يستأمن الى عسكر المسلمين وفيه مايتبع المستأمن
١٦٠ باب الحربى يستأمن الينا ثم نجده فى ايديهم
١٦١ باب المراوضة على الامان بالجعل وغيره وفيه لاتقبل الشهادة على فعل نفسه
١٦٤ باب امان الرسول وفيه تصرفات المترجم فى حل المرام
١٦٧ باب السرية تؤمن اهل الحرب ثم تلحقها سرية اخرى
١٧٤ باب مايتكلم به الرجل فيكون امانا ومالايكون وفيه حكم تأمين المسلم اسيره
١٧٦ باب مايكون امانا ممن يدخل دار الحرب والاسراء ومالايكون
١٧٨ باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين
١٨٠ باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل وفيه لايقتص الاب اذا قتل ولده
١٨١ باب مايكون امانا ومالايكون على شرط بشرطه وفيه حكم العتق بالجعل
١٨٧ باب من يكون آمنا من غير ان يؤمنه اهل الاسلام وفيه مسلم اخرج زوجته الكتابية من دار الحرب
١٩٦ باب من الامان بغير اذن الامام وبعد نهى الامام وفيه آمن بغير الاذن لمصلحة
١٩٩ باب الحكم فى اهل الحرب اذا نزلوا على حكم رجل من المسلمين وفيه غزوة بنى قريظة
٢٠٢ باب الانفال وفيه بيان معنى النفل عند الفقهاء ومشروعية التنفيل
٢٠٧ باب النفل من خاصة الخمس وماكان للنبى خاصة وفيه دفع الخمس لمن وجد الركاز
٢١٢ باب النفل فى دار الحرب وفيه طاعة الامام والامير والامارة تقبل التخصيص كالقضاء
٢١٧ باب النفل الذى ينفله امير العسكر وفيه شمول التنفيل لانواع الغنائم
٢٢٠ باب مايبطل فيه النفل ومالايبطل وفيه التقى السريتان بعد الغنيمة
٢٢٣ باب النفل الذى يبطل بامر الامير والذى لايبطل وفيه ان الخطاب لايثبت قبل علم المخاطب
٢٢٤ باب نفل الامير وفيه ان القاضى لايقضى لنفسه
٢٢٦ باب من النفل الذى يصير لهم ولايبطل اذا نفل بعضهم دون بعض
٢٢٨ باب ما يجب من السلب بالقتل ومالايجب
٢٢٩ باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم
٢٣٢ باب من الشركة فى النفل وما يؤخذ بحساب وفيه قال الامير من اصاب اسيرا فهو له
٢٣٣ باب من النفل المجهول وفيه من جاء بشئ فله منه
٢٣٥ باب من النفل الذى يستحق بقتل القتيل ولايستحق اذا اختلف فيه
٢٣٩ باب ما يجوز فيه السلب اذا قتله ومالايجوز وفيه قتل اجيرا من المشركين

٢٤٠ باب النفل الذى لايحرزه المنفل له واحد الورثة لجماعتهم
٢٤١ باب الاستثناء فى النفل والخاص منه وفيه حلف لايشترى ذهبا اوفضة
٢٤٥ باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب يقاتلون معهم بامان
٢٥٠ باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين
٢٥١ باب من يكون له النفل وما لايكون وفيه قتل اثنان قتيلا
٢٥٢ باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء
٢٥٧ باب مايجوز من النفل فى السلاح وغيره وفيه اذاجاء حكم الحاكم
٢٥٩ باب مايجوز من النفل بعد اصابة الغنيمة ومن يجوز ذلك منه
٢٦٤ باب من النفل الذى يكون للرجل فى الشئ الخاص ولايدرى ماهو
٢٦٥ باب النفل فى العسكرين يلتقيان وفيه مسئلة متعلقة بالحساب
٢٦٦ باب النفل لمن يجب اذاجعله الامام جملة
٢٦٦ باب النفل فى دخول المطمورة وفيه اوصى بجارية ولاجارية له
٢٦٨ باب من النفل الذى يفضل فيه بعضهم على بعض بالتقدم
٢٧٢ باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه وفيه ان الاستيجار على الجهاد
٢٧٧ باب الانفال بالاثمان والهبات وفيه بيع مالبس فى ملكه
٢٧٩ باب سهمان الخيل والرجالة وفيه اخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته
٢٨١ باب سهام البراذين وفيه تعريف الفرس والبرذون
٢٨٣ باب سهمان الخيل فى دارالحرب وفيه عقر فرسه اوقتل اواخذه العدو

تمت الفهرست للجلد الاول

٢٨٩ باب سهمان الخيل فى دار الاسلام والشركة فى الغنيمة وفيه وقف فى المسجد بابعد من الامام
٢٩٢ باب دخول المسلمين دار الحرب بالخيل ومن يسهم له منهم فى الغصب والاجارة والعارية
٢٩٨ باب مايبطل فيه سهم الفارس فى دارالحرب
٣٠٣ باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس
٣٠٤ باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وايداعه فى دارالحرب
٣١١ باب من يرضخ له ومن لايرضخ له من الادلاء وغيرهم
٣١٣ باب كيفية قسمة الغنايم وبيان من يستحقها ممن جاء به بعد الاصابة
٣١٧ باب مايستعمل فى دارالحرب ويؤكل ويشرب
٣١٩ باب قتل الاسارى والمن عليهم وفيه حكاية غريبة
٣٢٥ باب مايحمل عليه الفئ ومايركبه الرجل من الدواب ومايجوز فعله بالغنائم فى دارالحرب
٣٣١ باب قسمة الغنائم التى يقع فيها الخطأ وفيه تقسيم الاجناس بين الشركاء
٣٣٤ باب من اثمان الغنائم التى يبرئ الامام منها اهلها وفيه ان المكره بحق محسن
٣٣٦ باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس وفيه ان الحكم فى المجتهد فيه نافذ
٣٣٩ باب العيب يوجد فى بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها
٣٤٠ باب مايجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالايجوز ومايكون قبضا فى البيع ومالايكون
٣٤٤ باب المسلم يخرج من دارالحرب ومعه مال فيما يصدق فيه ومالا يصدق
٣٥٢ باب فضول الغنائم وفيه حكم الملتقط وحقيقة الحكم فى اللقطة
٣٥٤ باب الحكم فى الاسارى عبيدهم واحرارهم فى امورهم

بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب * والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول

٠١ باب الشركة فى الغنيمة وفيه حكم مفاداة الاسارى بالمال

٠٦ باب مايأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه فيه ومالايكون

٠٨ باب التجار وغيرهم مايحل لهم من الغنيمة وفيه حديث منى مناخ من سبق

١٤ باب ماجاء فى الغلول وفيه سرق مالا له فيه نصيب لا يقطع

١٥ باب الشراء فيمن يزيد وبيع السهام وفيه حكم الاستيام على سوم اخيه

١٦ باب من السبايا والنفقة عليهم والعهدة فى بيعهم فيه مسئلة دقيقة متعلقة بالمكاتب

١٧ باب من الشهادات فى الغنائم والفئ وفيه ان نصب القاضى فى شئ لايمنع القضاء

١٨ باب مايتبايع اهل الاسلام بينهم مما يأخذون من الاطعمة والاعلاف

٢٢ باب هدية اهل الحرب وفيه حديث تهادوا تحابوا اذا اهدى الى مفت اوواعظ فهى له

٢٤ باب مايكون احرارا منهم ومالايكون وفيه عقد الذمة خلف عن الاسلام

٢٦ باب مايقطع من الخشب ومايصاب من الملح وغيره وفيه تعريف دار الحرب ودار الاسلام

٣٠ باب مايصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب

٣٢ باب المستأمنين من المسلمين يأخذون اموال اهل الحرب ثم يخرجونها

٣٨ باب مايظهر عليه اهل الشرك فيحرزونه من اموال المسلمين ثم يصيبه المسلمون

٤٠ باب مايحرزه العدو ومما يأخذه بقيمته او باكثر من وزنه

٤٢ باب العبد المأسور يشتريه رجل ثم يقر به لغير مولاه

٤٤ باب من الفداء فيما يصلح وفيما لا يصلح وفيه ان البينة العادلة احق بالعمل

٤٧ باب من الفداء الذى يرجع الى اهله اذا ظهر عليه المسلمون والذى لايرجع

٥٠ باب فداء العبد الغصب والعارية وغير ذلك وفيه مسئلة دقيقة فى الغصب

٠٥٩ باب شراء العبد الذى يؤخذ بالقيمة وفيه الفرق بين الخمر والميتة والدم فى التقوم

٠٦٥ باب مالايكون فيئا وان احرز فى ارض الحرب وفيه ان ضمان الغصب يوجب الملك

٠٦٨ باب الوكالة فى الفداء فى العبد المأسور وفيه ان حقوق العقد تتعلق بالعاقد

٠٧٥ كتاب الكراهية باب مايكره ادخاله دار الحرب ومالايكره وفيه قصة ثمامه

٠٧٨ باب من يكره قتله من اهل الحرب من النساء وغيرهم

٠٨١ باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشركين بالمسلمين

٠٨٢ باب مايكره من الديباج والحرير فى دار الحرب

٠٨٢ باب المكره على شرب الخمر واكل الخنزير وفيه حكم من اكره على الكفر

٠٨٣ باب من يكره قتله من اهل الحرب ومن لايكره وفيه حكم قتل الولد والده المشرك

٠٨٩ باب من يكره ان يغزو ومن لايكره له ذلك وفيه زكوة مال المديون

٠٩٢ باب مايكره فى دار الحرب ومالايكره الى هنا وفيه حكم استعمال الجرس وضرب الطبول

٠٩٥ باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحريق حصونهم ونصب المجانيق عليها

١٠٢ باب مايحل فى دار الحرب مما لايجوز مثله فى دار الاسلام

١٠٥ باب مايحل للمسلم الاسير فى ايدى اهل الحرب ان يجيبهم الى ذلك

١٠٧ باب مايسع الاسير المسلم ان يفعله لهم اذا اكرهوه ومالايسعه

١٠٩ باب مايسع الرجل ان يفعل ابتداء وفيه استدامة الامر كانشائه

١١١ باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك وفيه مفاداة الاسراء المسلمين بالاسراء المشركين

١١٥ باب مالايكون لاهل الحرب من احداث الكنايس والبيع وبيع الخمور

١٢٤ باب مايحل للمسلمين ان يفعلوا بالعدو ومالايحل وفيه اختلاف الرامى وولى المقتول فى الرمى

باب مايحل

١٢٨ باب مايحل للمسلمين ان يدخلوه دار الحرب من التجارات وفيه تفسير الكراع والسلاح

١٣٢ باب من الفداء وفيه اذا مات الاسير الصغير يصلى عليه تبعا لمالكه

١٤٦ باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوكين بالمال

١٥٥ باب المفاداة بالاسارى اوغيرهم من الاموال

١٦٢ باب المفاداة بالصغير والكبير من السبى وغير ذلك

١٦٤ باب الموادعة وفيه اذا اخذ المال من اهل الحرب بلاقتال

١٧٢ باب الموادعة مما يصالح عليه المسلمون المشركين فيسعهم قتالهم بعده او لايسعهم

١٧٧ باب من فداء المشركين فى الموادعة وما يكون محرزا بغصب المشركين وما لا يكون

١٨٧ باب من الرهن يأخذه المسلمون والمشركون منهم

١٩٧ باب الشروط فى الموادعة وغيرها وفيه ذكر كتاب الصلح فى الحديبية

٢١٣ باب من نكاح اهل الحرب مالايجوز فى دار الاسلام

٢٢١ باب تزويج الاسير والمستأمن فى دار الحرب

٢٢٤ باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا

٢٢٥ باب الحدود فى دار الحرب وفيه كتاب عمر وحديث النبى عليه السلام

٢٢٦ باب ما يجب من النصرة للمستأمنين واهل الذمة

٢٢٩ باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع الى اهله

٢٣٥ باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فى دار الحرب

٢٣٩ باب من تجب على المسلمين نصرته ومالايكون فيئا اذا اخذ من دارنا اومن غيرها

٢٤١ باب مواريث القتلى اذا لم يدرايهم قتل اولا وفيه اقرار الرجل اوالمرأة فى اى موضع يعتبر

٢٤٢ باب الاسير والمفقود وما يصنع بمالهما وفيه حكم الشهادة بالتسامع وجواز الشهادة

٢٤٥ باب ميراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام وفيه توارث اهل العدل والبغى اذا قتل احدهما صاحبه

٢٤٦ باب المرتد فى دار الحرب ومعه ولده

٢٤٩ باب مايوقف من امر المرتد ومالايوقف من ذلك وفيه بطلان تصرف البايع بعد خيار المشترى

٢٥٥ باب المرتدين كيف كان الحكم فيهم وفيه ان الامة المرتدة تدفع الى مالكها وهو يجبرها على الاسلام

٢٥٦ باب من ارتد من المسلمين او نقض العهد من المعاهدين وفيه ان المرتد كالمسلم فى الشهادة

٢٥٩ باب اسر العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه اولا يرجع وفيه لاشفعة للوارث بعد موت الشفيع

٢٦٨ باب اسر العبد المرتد قبل الردة وبعدها

٢٧٠ باب شفعة المرتد وفيه ان الحربى المستأمن حق الشفعة

٢٧٠ باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لايجرى ويكون حرا بالاسلام ومن لايكون

٢٧٧ باب مايجوز الشهادة عليه بالردة وما لايجوز وفيه مالا يقضى على الغائب بالطلاق والعتاق

٢٧٩ باب المرتد يصيب الحد وغيره وفيه ان حد القذف لايسقط بعفو المقذوف

٢٨٢ باب مايصدق الرجل فيه من الردة فلا تبين منه امرأته ومالا يصدق

٢٨٥ باب الكفالة بالمستأمن والاسير فى دار الحرب وفيه يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه

٢٨٧ باب مايبتلى به الاسير فى دار الحرب وفيه ان الاكراه لايمنع لزوم اليمين

٢٨٨ باب العين يصيبه المسلمون وفيه لايكفر مسلم مالم يترك ماحكم باسلامه

٢٩٠ باب مايختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصايا

٢٩٤ باب مايصدق فيه الاسير انه ذمى ومالايصدق فيه اذا اسر

٢٩٤ باب مايصدق فيه الرجل اذا اقر انه استهلكه من مال الحربى اوما اقر به من الجناية عليه

RAGIP P.
Ka. N.
452

٢٩٥	باب من اسلم على شئ فهو له ويكون محرزا له
٢٩٦	باب الحربى يدخل الينا بامان فيقيم فى دار الاسلام ايترك لايؤدى الخراج
٢٩٦	باب العقار يملك فى دار الحرب
٢٩٦	باب مايكون للملك ان يفعله فى اهل مملكته ومايكون له رقيقا من اهل مملكته
٢٩٨	باب التفريق بين السبى وفيه من فرق بين الوالد وولده
٢٩٩	باب مايكره من التفريق بين الرقيق فى البيع
٢٩٩	باب الوصية فى السبيل والمال يعطى وفيه من شاب شيبة فى سبيل الله
٣٠٢	باب الحبيس فى سبيل الله وفيه الاختلاف فى احكام الوقف
٣٠٣	باب الوصية بالمال فى سبيل الله والحبيس فى الحيوة والصحة
٣٢٠	باب العشور من اهل الحرب وفيه تفسير المكس والمكاس
٣٢١	باب الجزية
٣٢٢	باب من عشور اهل الحرب والمسلمين واهل الذمة وفيه قصة عمر مع التاجر النصرانى فى امر العشور
٣٢٨	باب من الخمس فى الركاز والمعدن يصاب فى دار الحرب ودار الموادعة
٣٣٤	باب من له من الامراء ان يقتل وان يقسم وان يجعل الارض ارض خراج وان يقبل الخراج
٣٤١	باب مايصدق فيه المسلم على اسلام الكافر وفيه يعتبر خبر الواحد العدل فى امور الدين
٣٤٢	باب مايصدق فيه المسلم فى دار الحرب وما لا يصدق فيه
٣٤٩	باب الدعاء الى الاسلام وفيه تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله
٣٥٣	باب ما ينبغى للمسلمين نصرته وبمن يبدؤن
٣٥٤	باب متى يصير الحربى ذميا وفيه ان خراج الارض على مالكها لا على زارعها ومستأجرها
٣٥٩	باب مايكون الرجل به مسلما يدرأ عنه القتل والسبى وفيه من انكر شيئا من الشرايع فهو كافر
٣٦٢	باب من اسلام الصبى والصبية المأسورين وفيه اسلام صغار المماليك باسلام مالكيهم
٣٦٥	باب الاستبراء وفيه حاضت المبيعة فى يد البايع لا تجزئ فى الاستبراء
٣٦٦	باب مايباع من السبى من اهل الذمة وفيه طريق استيصاف المرأة اوالجارية للاسلام
٣٦٧	باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما او ذميا وفيه ذكر كتاب معاذ
٣٦٩	باب العبد يعتق باسلامه اولا يعتق وفيه ان شرح السير الصغير متقدم على شرح السير الكبير

تمت الفهرست المجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفر لنا
انك على كل شئ
قدير

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمت‌زا وشكر نعومت افزا كه هرحرف حلاوت مغزاسی احراز مغانم اجر وجزاده موازی مرارت
حرفت غزا وهركلمهٔ كرامت اعتزاسی تسويهٔ حسن كفايت واجتزاده مساوی مقاسات كلوم شهدا
قلمناغه سزادر اول ولی المؤمنين وموهن كيد الكافرين اولان حضرت كريم غفار وجليل جبار
جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقيق وجديردر كه معسكر ولله جنود السموات والارض دن اخراج
ايلديكی جيوش دريا جوش آتش خروشله ساحهٔ غبرايی چرك شركدن تطهير وخانمان كفر وضلالی سوختهٔ
قهر وتدمير ايلدی نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار يعلو خصومه * بوحدته ذا واحد يغلب الجمعا * هو المانع
المعطی فليس بقادر * سواه لان يملك ضرا ولا نفعا * وصلوات دريهٔ النظام * وتحيات مسكيهٔ الختام كه
هر سطری صف شكن ذنوب وآثام وهر بندی قفل افكن قيود آلام در اول نبی السيف ورسول الملاحم
وعين الجود وينبوع المراحم اولان سيد المرسلين وقائد الغر المحجلين حضرتلرنه اليق واحرادر كه
بازار كارزار ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله ده تنفيل ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم
بان لهم الجنة ايله منافع قتالی وصف واطرا وامت عالی همتن صرف رأس مال جان وكسب سرمايهٔ حيات
جاودانه سوق واغرا ايلدی نظم لمؤلفه شهنشهيست كه نه چرخ بارگاه ويست مسومين ملائك همه
سپاه ويست هزار سنكدلانرا بعثت ريك شكست بلی شكسته شود آنكه سنك راه ويست واول مصدوقهٔ
اشداء على الكفار رحماء بينهم ومقصودهٔ اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين اولان آل واصحاب واهل بيت
معالی استصحابنه ولاسيما محرمان سر وجهاری وسائران سير سعادت اشتهاری اولان جهار يار خلافتمآبنه
لايق وشايانددر كه ميدان يجاهدون فی سبيل الله ولا يخافون لومة لائم ده دامن درميان وپهنای
هيجاده برمنطوق اذا لقيتم فئة فاثبتوا مانند بنيان راسخ الاركان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد
سيف وسنان ايله جانبخش وجانستان اولديلر نظم لمؤلفه احمد مختار درسرخيل جمع اصفيا
طالب اولدی امتدن اولمغه هب انبيا * آل پاكيدر كل آل زمين ابتهاج زمرهٔ اصحابيدر نجم سماء اهتدا * اما بعد
نزد عقلاده معقول بلكه عند الجهلا دخی مسلم ومقبولدر كه اصح دلائل تعزز ناس واوضح مخائل
تميز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واكتساب اسباب فهوم در ومن بين العلوم علم الفقه
والاحكام دخی بر دولت ابديهٔ ثابتة الاقدام وبر سعادت سرمديهٔ شامخة الاعلامدر كه نظام رابطهٔ رشتهٔ
معاش ومعادك اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصولنه
پيوسته اولمغله اول ملك لايفنی يه مالك واول سلك عديم الانحنايه سالك اولان مرد قويم المسالك حد ذاتنده

برعبد

برعبد مملوك ياخود كدای صعلوك ايسه دخی ينه مرجع امور ممالك وملوك اوله جغی مجزوم وغير مشكوكدر
نظم * ذی المعالی فليعلون من تعالی هكذا هكذا والا فلا لا على الخصوص مسائل السير والجهاد
برفن بعيد السير وبديع الاجتهاددر كه هر تركيبی تعديل مزاج دين ودنياده ترياق اكبر وهر ترتيبی تصحيح عيار
ملك وملتده كبريت احمر اولمغله اول فن كثير الافاده تحصيل تفنن واتقان واول حديث وفير الاستجادده
تكميل تمرن وايقان علماء اعلام وفضلاء ذوی الاحلامدن بشقه ملوك غزا پيشه ووزرای وغا انديشه
واركان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤسای عسكر بلكه آحاد لشكرك دخی علم حاللرندن معدود وعقايد
لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء عليه مالك ملكهٔ اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول
علم رفيع المعالی على وجه التملك استنباط واستحضار ايلمك اهم والزم وقاصر قصار اعتبار اولان
اصحاب شغل واعذار اوزره دخی بر مبتغای فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون لدی الحاجة بر عالم متقن
وعارف متفنندن استفتا واستفسار ايلمك واجب ومحتمدر لكن مسائل مرقومه‌دن كتب فقهيه‌ده ضبط وتحرير
وبسط وتقرير اولنان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره دركه صدر غليله تقريب اوديهٔ
سقادن قاصر وچشم عليله ترتيب ادويهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور
طلعة الملة الحنيفة البيضاء ومطهر شرعة الشريعة النقية السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضی عنه
ربه الاكرم حضرتلرينك تلميذ درس تحقيق بلكه شريك مذهب انيقلری اولوب رأی صائب واجتهاد
مصيب اوزره تصانيف وامالی وتلاميذ باهرة المعالی‌سی ايله مذهب حنيف حنفيه‌يی مشارق ومغاربده مثال
كواكب سياره سائر ومتلالی ومانند مواكب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالی قيلوب اوائل ترجمه مزده
قبل الخوض فی المقال اوصاف جميله‌سی على وجه الاجمال مانند عقد اللآل زيب كردن كتاب بديع الجمال
قلنان امام ربانی محمد بن الحسن الشيبانی رحمه الله تعالی حضرتلرينك معظمات تصنيفاتندن كتاب السير
الكبير فضائل غزا ورباطی وعساكر وامرا حقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطی جامع
ومسلميندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتی واول عهد وامانی نقض وابطالك
جائز وغير جائز اولديغی مواضع واعتباراتی مستجمع ومسلمينك اهل حربدن اخذ واستلاب ايلدكلری اموال
واسرا واراضينك احكام اقسامنی واهل حربك دخی مسلميندن خطف وانتهاب ايلدكلری اموال واسرا
واراضينك اقسام احكامنی حاوی وشجعان مجاهدينی غنائمدن بعض منافع زائده ايله تنفيل وتقديمی وفرسان
موحدينی مغانمدن سهام مترايده ايله رجال راجلين اوزره تفضيل وتكريمی محتوی واهل حربدن مؤمنين
وامير المؤمنينه ايصال اولنان هديه‌يی قبولك مقبول وغير مقبولنی ومسلميندن اهل حربه چون ارسال هديه‌نك
معقول وغير معقولنی حائل ومبادلهٔ اسرای مسلمين ومشركينك صور جائزه وباطله‌سنه ومشركينه مجانا ياخود
اخذ مال يا اعطاء مال ايله عقد مسالمه‌نك انواع صحيحه وعاطله‌سنه كافل وشروط مسالمه‌دن صحيح وغير صحيحنی
وطرق تحرير عهدنامه‌دن فصيح وغير فصيحنی شارح ودار الحربده بولنان مسلميندن اعمال صالحه وفاسده‌يی
ودار اسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وكاسده‌يی موضح ومسلمينك اهل حربه اعدالری اولان
اهل حرب آخرين اوزره اعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمين اولان اهل حرب آخرين اوزره استعانتلرندن
باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغيله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ايكن ميان اهل بغيده
ياخود مسلميندن ايكن ميان اهل حربده بولنوب ياخود صف مشركينده مسلمينله قتال ايلين كمسنه‌لر ايله اقتتال
وغيری احواللرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقيق وحيواناتدن اهل حربه بيعده رخصت
اولوب اولمياناری ودار اسلامده اهل ذمت ايچون احداث كنائس واظهار خمر وخنزيرده اجازت اولنوب
اولنميانلری فارق وحربی مستأمن دار اسلامده طول مكثندن واستملاك عقار واراضيدن منع اولنمق مباحثنی
واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنك اسباب وبواعثنی ناطق ودار اسلام
ودار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرك حكم شرعيسنی ومسلم وذمی وحربيدن
اخذ اولنان زكوة وكمرك وجزيه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرك طريق مرعيسنی مبين وحربی وذمی ومرتده
دائر اولان جميع احوالی وكفارك وصبيان كفارك اسلاملريله حكمی موجب اولوب اولميان مجموع اقوال وافعالی
معين والحاصل بغاة مسلمينه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعيه‌يی
شامل اولديغندن بشقه تنظير وتوضيح واستدلال ضمننده ابواب فقهيه‌دن هزاران هزار فوائد اصليه

وفرعيه يه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بر كتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشتهت نفوس الكاملين بلامطل * ففي كل باب منه ابواب حكمة * وفي كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتنابي مؤلف كرامت نصابك با واسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحرموج انداز غبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع في المرام شممهٔ
شمیمهٔ مشکفام وعنبرآشامی ماننده بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابی سهل السرخسی نورالله تعالی مضجعه بنوره القدسی جنابلری على طريقة القدما
متن وشرحی بر بردن تمییز وافراز ایتمك اوزره هجرت نبویه دن دورتیوزسکسن تاریخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودی مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده ماننده عقد ثمين كان سامی مکان صدرندن نیچه جواهر دخی ضم وادراج ایلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح کتن جيادا الخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * او الشمس كانت تضيء البدر عن كد * وصاحب
الشرح شمس يوجد البدرا * واول متن متانت قرینله اول شرح شیاست رهین ماننده عروبهٔ مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات و حجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلتندن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤسای دولت وقرنای سلطنت دخی عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايا نورديدهٔ عشاق * كورن جمالكی مشتاق و كورمين مشتاق * مغزاسنجه باسرهم عاشق
دلفريب ووامق بی صبر وشکیبی ایکن تاریخ تألیفدن بوآوان میمنت الیفه کلنجه کرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخرينندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربیه دن لسان سهولت السان دیکره نقل وتغيير ایتمیوب * نظم * معنى بی لفظ را ادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتركه باشددر نقاب مثانده امثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنال منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همتکار ميل واقبال بلکه خاطر کذار تصور وخيال اولماملریله اول مصلحت صالحه يی
بعض متأخرين ایچون تأخير واهمال ايلديلر ❋ نظم لمؤلفه ❋ قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر ❋ فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولی اولان السيد محمد منيب العينتابي ثم الاستنبولی وفقه الله تعالى الى شكر ما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نیچه مدت سایهٔ عاطفت وایهٔ دولت عثمانیه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
مناولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدریسی امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميرده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صکره تولی قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالی دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولدیغم هنکامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنی تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه يی كشف وايضاحده كترك الظبي
ظله اهمال وتغافللرینی تفكر ايدرايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتدن
دهن ذهنمه القا اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك لوازم خدمتنی اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنی حل وتسهيله اهتمام وشایستهٔ ایجاز اولان مواضع اطنابن
قصر واجمال وبایستهٔ اطناب اولان مواقع ایجازی بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سين
نظم وترتیب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سين رفع ولوازم ضروريه سين وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايده رك زبان عذب البيان تركی ایله ترجمه برله ملیحهٔ عربیه يه * نظم * الله‍ا — بر كل الحسن في العرب
كم تحت لهذا التركي من عجب * مصدا قی اوزره تجديد لباس وديبای دلربای روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعد اخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صکره سنت سنیهٔ نبی مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كارها
اوزره درکاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخی كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امرذی باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسیدهٔ سرمنزل انجام قیلندی وتأسيس معانيسنی مبانیء محکمه اوزره ابتناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير ايات بينات وشرح احاديث واثر وذكر مغازى وسير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقلیه یه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هر بابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو الحامد محمود بن احمد الحصيری يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخی جميع نسخ موجوده ده
سهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحی اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابی وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينی لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادی اختلال ايدوكی مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبير بان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانی ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابی بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادی اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخی مؤدی اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانی برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث واثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعاری بعباراتها كتب وتمیيق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعی دخی بعبارتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سی بالخصوص موارد
احكام ونصوص اولان الفاظ عقودی باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنی جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكی اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومتحققدر وعبد فقيركبی
بر ضعيف بی تاب بو مثللو براثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بی علت ربانی واحسان
بی غایت صمدانيه دن صکره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بی حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهی واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كربيقدر يكنكاه رغبتش در ريك خشك * در نظرها رشكبخش عقد لعل تر شود * ور بيابد تربيت از همتش
سنك سياه درهماندم رنك پردازز راحمر شود حقا كه برشهريار عادل وجهاندار بی معادلدركه رأفت
وعدالتی شهرت نوشروانی بی نام ونشان وهيبت وصلابتی داستان رستمی انداختهٔ پغولهٔ نسيان قيلشدر
و برداد كار كرمور وتاجدار كرامت پروردركه بكلحظه ده ماننده ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خانمان صد حاتمی بذل واعطا وبنيم ساعتده مثال دم عيسی نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانی احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود النائلها * ومنطق دره في الطرس منتشر * فحاتم كامن
في طی راحته * وفی انامله سحبان مستتر * و برار دشير شير صولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر انديشهٔ كمان بی امانندن پيرناتوان اولمشدر و برفريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو دانشدركه نوراشراق رأی ورويتله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مدلهمه يی ماننده روز روشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه يی ماننده سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايكاه توكيوان نميرسد * درساحت توكنبد كردان نميرسد
جايی رسيدهٔ بمعانی ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنی به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذی يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير و يستنير باسمه
المنابر وبرسمه النضير السلطان ابن السلطان السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفی خان ابقی الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولا كان المكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانم
هر نه قدر انواع سهو وقصور اوزره مقصور واجناس عجز وحصر اوزره محصور ايسه ده درونی خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سی نام نامیء شاهی ووصف سامیء پادشاهی
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديمن لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آرای

البيان لابراهيم الصابي

القطعة لرشيد الدين الوطواط

البيان العتبي

صدروالاى فتوى ورونق افزاى قصر معلاى تقوى نعمان ثانى وعمان المعانى زهد وعفتده جانشين حسن البصرى
ورشد وفطانتده عصرينك ابو على وابو النصرى مسائل اصليه وفرعيه ده مصيب مجتهد وفنون عقليه ونقليه ده
امام منفرد صد افتكار دين ودولت و عارف اسرار ملك وملت خير الخلف و بقية السلف شيخ مشايخ الاسلام
وعمدة اساتيذ اساتيذ الاعلام مصطفى عاشر افندى حضرتلرينك وحالا بهجت انداز مقام وزارت عظمى وزينت
پرد از مهام وكالت كبرى آصف ثانى وبوزر جمهر بى مدانى احاطهٔ انواع فضل وكمالده مركز نشين قطب
رازى وجمع اشتات علم وافضالده درس فرماى علامهٔ شيرازى نظم اشعار نو آيينده نظامى اقدم وتنظيم اسعار
قوانينده نظام الملك مقدم ابداع بدايع فضائلده ابن العميد اول واختراع صنايع رسائلده ابن عباد اكمل ذوال رياستين
و صاحب الوزارتين قائممقام سامى مكان ابو بكر پاشا حضرتلرينك ايادئ كثيرة الافضاللرى ايله پيشگاه فلك
دستگاه خسروانه لرينه رفع وايصال اولندى الطاف عميمة الانعطاف رب لطيفدن نياز عبد ضعيف اولدركه
بو تأليف وثاقت البنى تحصيل رضاى الوهيتنه بادى ومصالح دين ودولتده منافع مسلمينه خير المبادى قيله
ومكارم شهريار كريمدن دخى رجاى مستمند قديم اولدركه اول كتاب سلاست اكتسابه چشم قبول
واقبالله نظر رأفت وكتابخانهٔ ملوكانه لرينه وضعله اظهار رغبت بيورملريله كتاب مرقومى بين الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتى دفتر صدقات جاريه لرينه ضم
والحاق بابنده اجراى احسان و عنايت قيلهلر وما توفيقى الا بالله عليه توكلت واليه انيب

بسم الله الرحمن الرحيم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبدالله الشيبانى رحمه الله تعالى ونفعنا ببركاته
امام مشار اليه صبت سجال المغفرة عليه حضرتلرينك والد ماجدلرى حسن بن فرقدك اصللرى باب دمشق
شامده وسط غوطهده حرستا نام قريهٔ ميمنت آشامدن ايدى بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشار اليه اول واسطه ايله واسطهده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصيل نشو ونما وتكميل علم
حديث ايچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعى وامام ثورى و بونلرك امثالى كبار محدثينه
ملازمت واتما ايدوب بعده امام اعظم ابو حنيفه حضرتلرينك مجلس عاليلرينه انتساب وسرمايهٔ علم
وافضالى اول شهبندر فضل وكمالدن اكتساب و بعد وفاته مجتهد ثانى امام ابو يوسف بيدا نيدن بنه علم
ابى حنيفه يى اخذ وتلقى و بر منطوق فعززنا بثالث بو ايكى حقايقدان سبع المثانى يه ثالث اولمغله جميع ائمهٔ
مجتهدين اوزره تفوق وترقى ايلمشدر لكن رفته رفته امام ابو يوسف حضرتلريله ميانه لرنده حسب البشريه
ارباب كمال وفحول رجال حقلرنده داء قديم عضال اولان صورت حسدده غيرت علميه پيدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هويدا اولمشدركه ابتداى كتابده ذكر اولنوران شاء الله تعالى وفرط ذكاوكثرت احاطهٔ بى انتها
ايله مانند خورشيد مشتهر وتصانيف عديده وتداريس مفيده سيله مذهب ابى حنيفه اوزره انواردين
حنيف اقطار ارضده منتشر اولمشدر * نظم * كشت پشت شريعت نبوى بنوى از مساعئ او قوى امام ابو حفص
كبير بخارى وابو سليمان جوزجانى وموسى بن نصر الرازى ومحمد بن سماعه و يعلى بن منصور وابراهيم بن رستم وهشام بن
عبدالله وعيسى بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقيه ايوب بن الحسن وشداد بن حكيم وداود بن رشيد و بونلرك
امثالى نجباى ائمهٔ دين وكبار مجتهدين اندن اخذ علم ايله ممتاز وبى قرين اولمشلردر وامام شافعى حضرتلرى
امام محمد بن حسندن بردوه يوكى علم شريف اخذ ايتدم و بركمسنه كورمدم كه برمسئلهٔ دقيقه كندودن سؤال
اولندقده سيماسنده رنك انفعال صورتياب اوليه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرين كورد مكه هر قنغى
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولور ايدى و بر رجل
سمين كوردم مكه آنك كبى خفيف الروح وسريع الفهم اوله جمالى ايله ناسك كوزينى وكمالى ايله كوكلنى طولديرر
ايدى وتكلم ايتدكجه قرآن كريم آنك لغتى اوزره نازل اولمش ظن اولنور ايدى ديو ثنا ايتمشلردر وعلاوهٔ
كمال نفسانيسى اولان حسن وجمال انسانيسنه متعلق امام سمنانيدن منقولدركه بركون امام محمدك پدر
والاكهرلرى مجلس امام اعظمده حاضر ايديلر حضرت امام آنلره توجيه خطاب ايدوب فرزند از جندك
محمد برغلام صاحب جمالدر خوف ايدرمكه مجلس علمده بولنان علمانى مطالعهٔ حسن طلعتى ايله اشغال ايدر
مصلحت اولدركه سرخيل لشكر صباحت اولان صاچنى تحليق وملابس نفايسن جامهٔ كهنه تبديل ايله
اسباب ملاحتنى تفريق وتمزيق ايده سين اميدردركه حلق ودلق ايله ميان خلقده خورشيد حسن وآنى زبر

سحاب اختفاده نهان اوله ديو افاده واشراب ايلدى پدر والا نظرلرى رأى امامه اقتدا ودرآن ساعت تغيير
تجملاتنه ابتدا ايلدى اما حسن الحضارة مجلوب بتطرية وفى البداوة حسن غير مجلوب منطوقنجه
بنه زيب جمالى وآلاى ومثال آيينهٔ برهنه روى تابانى دخى مجلا اولمشدر وحداثت سن وساللرنده شيوخ
اهل كمال ايله همدرس وهم سبق بلكه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وكيع بن الجراح ديرايديكه امام محمد ايله
طلب علم حديثده شريك ايدك لكن حسن وجمال ايله برغلام خورشيد جناب اولديغندن اثناء راهده آنكله
برابر كتمكدن اجتناب ايدر ايدك ونقل اولنوركه امام محمد حداثت سنلرنده مدينهٔ منوره يه واروب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرينك مجالس شريفه لرينه كيروب امام مالكدن سؤال ايتديلركه برجنب مسجدده
صويى كورسه وغيرى محلده بولمسه نماز دخى حاضر اولسه نه ايشلر امام مالك جنب مسجده كيرهمز ديدى
امام محمد برقاچ دفعه سؤالى تكرار ايدوب امام مالك جواب اولدن غيرى جوابه موفق اولمادى بالاخره امام
محمده يا سن نه ديرسين ديدى آنلر ديديلركه تيمم ايدر ومسجده كيروب صويى آلوب غسل ايدر امام مالك بو رأيى
تحسين ايدوب سن نه يردنسين ديدى امام محمد ارضه اشارت ايدوب بو يردن اولورم ديدى امام مالك مدينهٔ
منوره دن اولورم ديمك فهم ايدوب بن اهل مدينه يى جمله بيلورم سنى بيلمزم ديدى امام محمد بلديكك دخى چوقدر
ديو تعريض كونه لطيفه ايلدى مجلسدن كتدكده بو امام محمد دردير ديو تعريف ايلديلر نه عجب كذب ايدوب
اهل مدينه دنم ديدى ديدكده ارضى كوستردى ديديلر بو دخى اعجبدر ديدى وتصانيفى طقوز يوز طقسان طقوز
وعند البعض بيك عدد كتابه بالغ اولوب زهد وتقوايه دائر دخى بر كتاب تصنيف ايتمز ميسز ديو رجا ايتدكلرنده
يوز كتاب تأليف ايتمك مراد ايتديلر لكن عمر كرا ميلرى وفا ايتميوب زهد وتقوايه دائر انجق بر كتاب تأليف
ايتمشدر وجامع الصغير وجامع الكبير وزيادات والسير الصغير وترجمه سنه شروع ايتديكمز السير الكبير
مشاهير تصانيفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروايه تعبير ايدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغيريلرى اندن مسائل نوادر روايت ايتمشلردر وهارونيات كه آنى خليفهٔ عباسى هارون
الرشيد عامله الله تعالى بلطفه المديد روايت ايلمشدر ورقيات كه ابن سماعه امام محمد رقه ده قاضى ايكن
انى روايت ايتمشدر وجرجانيات كه آنى على بن صالح الجرجانى روايت ايتمشدر وكيسانيات كه سليمان بن سعيد
الكيسانى روايت ايتمشدر جمله سى امام عشار اليهدن روايت اولنمشدر بونلره غير ظاهر الروايه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام كتابلرى دخى واردر وكتاب مبسوط دخى اعاظم تأليفاتندندر كتب فقهيه ده مثلا كذا فى الاصل
دينلسه كتاب مرقوم مراد اولنور حتى امام شافعى كتاب مرقومى كمال استحساننه تماما حفظ واتقان
ايتمشدر وكفرهٔ اهل كتابدن برحكيم هدا ايتمأب كتاب مبسوطى مطالعه ايتدكده همان شرف اسلامله احراز
سعادت وعدا كتاب محمدكم الاصغر فكيف كتاب محمدكم الاكبر يعنى محمد اصغر يكزك كتابى بو در عجبا
محمد اكبر يكزك كتابى نجه دردبو اظهار حيرت ايله اعلان كلمهٔ شهادت ايلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالى دن بو مسائل دقيقه يى قندن اخذ ايدر سين ديو سؤال ايتدكلرنده امام محمد بن حسنك
كتابلرندن اخذ ايدرم ديو جواب ويرديلر وعيسى بن ابان دن امام ابو يوسفمى اعلم يوقسه امام محمدمى ديو سؤال
اولندقده فاعتبروا بكتبهما يعنى كتابلرينه نظر ايدك امام محمد اعلمدر ديدى لكن بعد وفات ابى حنيفه
امام ابو يوسفدن تحصيل علوم وتكميل فهوم ايتمش اولوب ميانه لرنده حقوق تلمذ واستاذيت جايگير اولمغله
امام ابو يوسفك فضلى تقديم وامام محمدك فضلى تأخير اولنمشدر بنابرين اسمعيل بن ابى رجا ديمشدركه بعد
الوفات امام محمدى منامده رؤيت والله تعالى سكا نه كونه معامله بيوردى ديو استفسار كيفيت ايلدم ديديلركه
خداوند كريم بكا عفو وغفران ولطف واحسانله معاملهٔ تكريم ايدوب محض فضل وامتناندن نه شو وجهله
خطاب الوهيته شايان قلديكه يا محمد اكر سكا نار جحيم ايله عذاب ايتمك ارادهٔ عليه م تعلق ايتمش اولايدى اسرار
لدنيه مدن اولان علم شريفى صندوقهٔ صدركده پنهان ايلمزايدم تكرار امام ابو يوسف قنده در ديو سؤال ايتدم
آنك درجه سى عائيدر ما بينمز فى الطول والعرض بين السماء والارضدر ديديلر تكرار امام ابو حنيفه قنده در
ديدم هيهات هيهات آنلر اعلاى عليين واقصاى علو يينده در ديديلر نقل ايدرلركه امام ابو يوسف حضرتلرى
اميد ايدر ايديكه امام محمد كندولرندن روايت اوزره بر كتاب تأليف ايده پس امام محمد امر شريفلرينه انقياد
وجامع الصغيرى تصنيفه بذل اجتهاد ومسائلنى عن يعقوب عن ابى حنيفه ديه رك مرام استاد اوزره روايت
واسناد ايلديلر بعد التتميم پيشگاه ابو يوسفه عرض وتقديم ايتدكده كمال استحسان ايله ابو عبدالله يعنى امام محمد

وهارونيات وجه مذكور ايله
تعبير اولنمز انجق كليات ابى البقاده
ظاهر ماده سنده كوريلوب موضع
آخرده بولنامشدر

بندن استماع ایتدکلرین نه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذ ایتدیکی کبی سرد و بیان
ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطور در امام علی القمی ذکر ایدرکه امام ابو یوسف حضرتلری علوشانی
وسمو مکانی ایله بیله امام محمدک جامع الصغیرینی سفر وحضرده برآن یانندن منفک ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب اتمکی جائز کورمیوب تقلید قضا ایده جکلری ذواتک
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضاتی آنک حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلرایدی وامام
بزرکوارک حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندرکه امام کردرینک
کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیورر که
برکیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدک بعد العشا امام محمد ظهر سعادتلری
اوزره اضطجاع وتا بصباح کویا خواب راحت ایله استمتاع ایدوب بندخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیروزنده دارو بحسب
مضموننه اقتدا وقالقوب تک وتنها طاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیا قیلدم فجر طلوع ایتدکده امام محمد خوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری ادایه ابتدار ایلدی حکمتندن تعجب کنان سؤال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلر که ای شافعی سن تا بصباح کندو نفسک ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیک وشو قدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیرکه بن حالت قیامده ترک راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرک هیئت نائمده سر بالین
رقود وتا بسحر چشم بخواب ودل پرتاب ایله سفر در وطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود اتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنور که بعد وفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یا امام حالت نزعی نیجه امرار ایتدک دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نک ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اوله مدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار یست وامام مشارالیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلر ایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینک حرکاتندن علائم حیات نمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولد ایله افتا بیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجالس درسده حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادئ امتیاز مجروح وعاطل براعر جلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نک فروع واصول ودلیل ومدلولنده واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیر الناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام مومی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب اتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهد وتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده
نظم * نوله اول آهو کریزان اولسه ده شمدنکر وکیم طوتوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنک مغرا سنجدا کراما
لا ارغاما وتألیفا لا تعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت آباد زندانده حیات وزندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امر خلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدا برمدت رقه ده حکومت ایله قاضی بنام اولوب
بعده جناب خلافتمآبله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنبان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهء ری
قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهر شراب چون سراب زندکانیدن ریان وسایهء رحمتوایهء اشجار
جنات تجری من تحتها الانهار ده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف وامالیسی ایله
بی حد وتعداد علوم شرعیه ده آثار حسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهاد ایله * قطعه * موفق لسبیل الخیر متبع یزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلایق
بیض لا یغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا فتجه الی انقراض الایام ذکر جمیلن ابقا واخلاد
وعامهء عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
از کینهء تست بیدادکری عادت دیرینهء تست ای خاک اکر سینهء تو بشکافند بس کوهر قیمتی که در سینهء تست
ولادت با سعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بر یاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالاتفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمر عزیزلری اللی سکز یاخود اللی یدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدرکه صاحب القرأة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدهء ریده امام محمد حضرتلرینک یوم وفاتلرنده تبدیل جامهء حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنور که امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری یومامن الایام مانند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی بیانه ابتدا وبرکسنه علومک قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نک مسائلنی استنباطه
قادر اولور دیو ادعا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلر که جنابکز علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدهء سهو اثناسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه بردخی سجدهء سهو لازم اولورمی اولمازمی ایشته
بو مسئله یه عربیه ایله جواب ویر امام کسائی جواب ویردیلر که لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لا یصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلر که برکسنه اکر فلان جاریه یه مالک اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملک آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لا یسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوقی وصورت قوالرین تسجیل وامضا ایلمشدر
بو ایکی کوکبین سعدینک تحت الارض اختفالری بریداولدقده امیر المؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهء ریدن
کندو مسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبو شهره علم فقه وعلم عربیه ایله کیردم شمدی * نظم
ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بو خاکده کده دفن ایدوب
فقه وعربیه سزکیده رم دیو کریه وانین ایده رک اظهار تحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین

ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعامدرکه اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهء علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهء شمس ایله ماهیت استعدادین بدر کامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتاز طبقات اقران واماثل اولمشدر زینب سلسلهء استادلری
بو وجهله ایراد اولنمشدر که شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبد العزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلر دخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلر ده شیخ عبد الله بن یعقوب السبذمونیدن
آنلرده ابی عبد الله ابی حفص الصغیردن آنلر دخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلر دخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبد العزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبد العزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری وبونلرک امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر برندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمهء مجتهدین استفادهء انوار علم مبین اتمکله منور ساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینک قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بو تعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردرکه برکون جناب شمس نوبرلری
مجالس افاده لرنده نشر اشعهء تقریر ایدرایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینک مدایحنه
آغاز وکتب علیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وار ایمش دیو ثنای حفظنه دمساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری
بیوردیلرکه بو صورتده امام شافعینک محفوظی بنم محفوظاتمک زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیک
جزء منتهی واوچیوز جزءک قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشار الیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
وافهام اتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والارتیاب اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واویله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانده واقع برچاه عمیقده نهان
وفلاکت حال وشان * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

يوماالحاجة عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضموننده نشان ايلدى بعد زمان تلاميذ يه اذن سلطانى ارزان
اولوب صحن زنداندهلب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقرير منورلرين استماع ايدرلر ايدى *نظم* هرچا هكه هست يوسفى د روى هست صاحب نظرى ايك بهر
قافله نيست امام همام دخى زير چاهدن على طريق الاملا مانندزمزم حيابخشا مسائل سعادت وسائل عليدى
خارق العاده پسدن بالايه اجراوتفجير وسائلين حضار دخى اول ينبوع حقايقدن نبوع ايدن كلمات لولو سماتى
كتب وتسطير ايدرلر ايدى املا اكاديرلركه مشايخ معلوماتنى ياخود شعرا منظوماتنى انشادوروايت ومستمعين
انى قيد وكتابت ايدرلر حضرت امام دخى سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأيوس ورفيق غمكسار دن تنها
وعندنده كتب علميه دن برورق دخى ناپيدا ايكن العلم فى الصدور لا فى السطور رسالنجه كتاب مبسوط كه تمام اون بش
جلد كبير ايله مضبوط ومبسوط سرخسى ديمكله نامدار ومعتبرات كتب فقهيه نك مأخذ ومداريدر كتاب مرقومى
درون چاهدن عن ظهر القلب ذكر وتلقين وطلبه سى كار محبسده استماعله تحرير وتدوين ايلديلر حتى كتاب
مبسوطدن هر بابى اتمام ايتدكجه كيفيت حاللرين شرح واعلام ايدرلر ايدى مثلا شرح عباداتى اكمال ايتدكده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانى واوجز العبارات املاه المحبوس عن الجمع والجماعات تعبيرى ايله كشف
حال كذلك مسائل اقرارى استكمال ايتدكده انتهى شرح الاقرار المشتمل من المعانى على ماهو من الاسرار
املاه المحبوس فى موضع الاشرار حامد الله ومصليا على النبى المختار تعبيرى ايله اظهار حزن وملال ايلديلر
نظم اما فى نبى الله يوسف اسوة لمثلك محبوس على الظلم والافك وترجمه سنه شروع ايتديكم شرح السير
الكبيرى دخى منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ كتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن على وجه الاملا
تلاميذينه القا ايدوب آنلر دخى اخذ واكتتاب ايلديلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسى ناميله معروف
كتاب مستطابى بنه محبسده دستور مذكور اوزره املا ايله مشغول ومشعوف ايكن *نظم* ولرب نازلة يضيق بها
الفتى ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنايت يزدانى ان مع العسر يسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوزكنددن جانب فرغانه يه روان اولوب صاحب فرغانه امير حسن انواع حسن
واحسان ايله قدوملرين اجلال وترحيب واجناس كرم واكرام ايله كندو سراينه انزال وتقريب ايلدى تلامذه سى
دخى * نظم * فالمنهل العذب كثير الزحام جانب فرغانه يه هجوم وازدحام ايدوب بقيهٔ كتابى سراى مرقومده
بنه على وجه الاملا اكمال واتمام ايلديلر بو قصهٔ پرغصه وبو قضيهٔ پرغصه دن علماى اولينك احياء دين ونشر علوم
سيد المرسلينه كيفيت جهد جهيدلرى وطالبلرينك الحكمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصيل علوم وتكميل
فهوممه كيت سعى اكيدلرى عيان وبيان اولوب وانما يرتفع العلم بارتفاع اهله مداولنجه * نظم * ببين تفاوت ره
ازكجاست تا بكجا عصر عزيزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غيرتلرى جهتيله اسلاف كرامه
مغايرت ومباينت بلكه ولو بطريق التباين عدم مناسبتلرى ظاهر ونمايان اولمشدر لكن ارباب بصائره مدار
تسلىٔ خاطر اولدر كه بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده كلن ملوك ماضيه ايله سلاطين آل عثمان ايدهم الله تعالى
فى كل زمان ومكان حضراتنك دين پرور وعدالت كستر وشريعت نواز وعنايت پرداز لق حسبيله رجحان
وامتيازلرى آشكار وتصدر واعتلالرى بديداردر كه شمس الائمة السرخسينك كتابلرينى فى الجمله فهم وتفهيمه
قادر اولان علماى عصره اصناف جود وانعاملرى بى حد وحصر اولديغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنى استماع
اتمامش وكلامندن حرف واحد ايله انتفاع اتممش مجرد طلبهٔ علوم لباسنى لابس وفهم ايدر ايمز مجالس علمده
جالس اولان مبتديان ابجد خوانانه دخى لطف واحسانلرين مبذول قيلوب وجهامن الوجوه تكدير وتذليلرين
معقول كورمزلر ادام الله تعالى دولتهم واقام على اعدائهم نصرهم وشوكتهم آمين بحرمة العلماء العاملين
وامام سرخسى حضرتلرينك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وايقانلرينه احسن براهين اولهجق مناقب غرابت
رهينلرندندر كه صاحب فرغانه امير حسن ملكنده اولان ام ولدلرندن هر برين خدمهٔ احرارندن برينه تزويج
وعلماى بلدينى كه هر برى مانند بيض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ايله برعلم مفرد ايديلر جمله سين
وليمه يه جمع ايله متاع لطف وهمتن ترويج ايدوب آنلره باعث جمعيتلرين افاده وتبيين ايتدكده جمله سى سر جنبان
تحسين *نظم* ذى المعالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلالا نشائديله سا باش وآفرين ايلديلر
انجق شمس الائمه ساق مخالفت اوزره قيام وهر برخادمك برمنكوحهٔ حره سى واردر نكاح الامة على الحره نك
عدم جوازى كالشمس فى وسط النهار دريو حضارى الزام ايلدى امير حسن چونكه حكم شريعت بويله در

بندخی جمله ام ولدلريمى اعتاق ايلدم سزلر دخى تجديد نكاحله هر برين صاحبلرينه الحاق ايدك ديو التماس
ايلدكده فقهاى حاضرين * نظم * كيمى معدوم ديدى كيمى ديدى جوهر فرد *دهن شكرى حلنده دخى قالدى
سوز * ستايشيله يكزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه ينه تصويبلرين تخطئه يه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرينه انقضاى عدت اقتضا ايدر ديو حاضرينى افحام ايدوب كرك امير حسن وكرك علماى حضار
امام مشار اليهك *نظم* هو الشمس ماالشمس فيما زى مثل * نشيده سيله فضل ورجحاننى اقرار ايلديلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسى حضرتلرى احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلريله معاصرين واخلافنه فائق بلكه متقدمين واسلافنه سابق ونسبتلرى نسبة الشمس الى الكواكب
ياخود نسبة الامير الى المواكب قيلنسه دنذر ديمكه لايق وحقنده علماء امتى كانبياء بنى اسرائيل مضمون
منيفى صادق براستاذ مفيض الحقايق ايدى نظم آه جور چرخ چرودن هزاران آه آه شمسه كون كوستر عيوب
آخر اكا ويردى زوال اختلاف مورخين اوزره دور تيوز سكسن اوچ ياخود طقسان ياخود بشيوز حدودلرنده
اول مهر منير معارف * نظم *وقد حجبت فيه السحائب شمسه كما حجبت ورد الخدود المعاجر مصداقنجه زير خاك تيره ده
منكسف اولوب انجق تدريس واملا وتصانيف شتاسيله تا بمحشر مثال خورشيد انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالى
مابين الخافقين مؤبد ومقرر اولمشدر * نظم *ذكر الفتى عمره الثانى وحاجته ما فاته وفضول العيش اشغال رحمة الله
تعالى عليه مترجم فقير السيد محمد منيب العينتابى ديركه بزلى هذا الان خارج از كتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللريله على
وجه الاجمال تفصيل واطناب ايلدك بعد هذا مقصد صغير وكبير اولان شرح السير الكبيرى افهام ناسه قريب تعبير
دلپسند ودلفريب ايله ترجميه آغاز وجناب قديروهابدن تيسير واتمامن نيازايدرز ومن الله الهداية ومنه البداية واليه النهاية

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين والعاقبة للمتقين ولاعدوان الا على الظالمين والصلوة على رسوله محمد وآله اجمعين
قال الشيخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بكر محمد بن ابى سهل السرخسى رحمه الله تعالى
معلوم اوله كه كتاب السير الكبير امام محمد حضرتلرينك فقه شريفده آخر تصنيفيدر بنابرين امام ابو حفص
كبير كه امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانيفى آنك روايتى ايله منتشر اولمشدر بو كتابى امام محمد دن
روايت ايده مدى زيرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصليسى اولان بخارايه عودت ايتمشيدى وآخر تأليفى
اولديغندن امام ابو يوسف حضرتلرينك اسمنى بو كتابك برمحلنده ذكر وتصريح اتمدى زيرا آنك تصنيفى
ميانه لرنده نفرت ومباعدت مستحكم اولدقدن صكره ايدى وهرقچن امام ابو يوسف حضرتلرندن حديث
شريف روايتنه محتاج اولسه بر موثوق به كمسنه بو يله خبر ويردى ديوب اسملرينى ياد اتمدى بو معنايه اولان
اخبرنى الثقة لفظنى هرقنده ذكر ايدرسه مرادى ابو يوسف حضرتلريدر وبومنافره لرينك اصل وسببى
بين العلماء جريان ايدن غيرت اقران ومنافسهٔ اخوان درزيرا اول امامين همامينك ايكيسنك دخى تلميذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلى بن منصور الرازى حكايت ايلديكه ابو يوسف حضرتلرينك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرينك ذكرى جارى اولوب امام ابو يوسف مدح وثنا ايلدى بن ديدمكه نه عجب بركره ذم وقدح وبركره
ثنا ومدح ايدرسز اول وقتده انصاف ايدوب اول آدم ميانه مزده محسوددر ديو اقرار واعتراف ايلدى وينه
ايكيسينك دخى اصحاب كرام وتلاميذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذكر وروايت قيلديكه
امام ابو يوسف قاضى القضاة اولديغى زمانلرك اوائلنده كل يوم دابه سنه راكب ومجلس خليفه يه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ايتدكجه بونلرقنده كيدرلر ديو سؤال ايدوب امام محمدك مجلسنه كيدرلر ديو جواب
ويرلدكده محمدك قدرى مجلسنه طلبهٔ علوم كيدوب كلمكه بالغ اولديمى والله اكا رغما بغدادك حجاملرينى وبقاللرينى
آنكى فقيه ايده رم ديو يمين ودرس واملا ايچون برمجلس عالى ترتيب وتزيين ايلدى اما شغل قضا ايله مشغول
اولمغله مداومت ايده ميوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ايلدى آخر حال ابو يوسف حضرتلرى
ينه اثناء راهده على الصباح نيجه مشاهير علما وجماهير فقهايه تصادف ايدوب قنده كيدرسز ديدكده امام محمدك
مجلس عاليسنه كيده رز ديديلر ابو يوسف حضرتلرى كيدك كيدك اول يكت ميانه مزده محسوددر ديدى سبب مذكور
بين العلماء الاعلام جارى اولان غيرت اقران ديدكلرى بلاى عامدر اما منافرت مرصوصه لرينك علت مخصوصه سى
اولدركه امام محمد حضرتلرينك شهرتلرى آفاقگير اولوب ذكرى خليفهٔ عهد اولان هارون الرشيد حضرتلرينك
حضورلرنده جريان وجناب خليفه ثنا ومدحى ايله تحسين واحسان ايلدى ابو يوسف مبادا كه خليفه

امام محمدی محضر التفاته قریب وجاه وتقربمده بکا رقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنه دعوت وقضای مصره رغبت ایدرسك سکا توجیه ایدهیم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمد بن طالب قضا دکل ایکن بوندن مرادیکز ندر دیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدرکه علمیمز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمد دیدیکه اویله ایسه ملاحظه ومشاوره ایدهیم پس اصحاب واحبابی ایله مشاوره ایتدکده جملهسی ظاهر معامله دن استدلال ومقصدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید اتدوکی اقرب احتمالدر دیه رك کشف حال ایلدکلرنده قضای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیامن ایصال ایلدی بعده خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمدی مجلس خلافتپناهلرینه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا بیان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امیر المؤمنین آنك برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفهیه صلاحیتی یوقدر نه دردیدکده سلس البولی واردر اکا دوام مجالست ممکن اولماز دیدی خلیفه امر ایتدیکه البته کتور ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویر بوندنصکره واروب امام محمدی خلوتنه دعوت ایدوب دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز اوصانمق عادتیدر مجلس سعادتلرنده تطویل مکث اتمه همان سکا اشارت ایتدیکم کبی قالق بویله توصیه دنصکره مجلس خلیفهیه ادخال ایلدی امام محمد بدیع الجمال ولذیذ المقال برذات عدیم المثال اولمغله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت واوزرینه اقبال وتوجه برله طرح کلفت وبر برلیله صحبت ومکالمه یه هنوز کرمیت حاصل اولدقده همان امام ابو یوسف قالق دیو رمز واشارت وامام محمد دخی کلامنی محل غیر مناسبده قطع ومجلس خلیفهدن چیقمغه مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شوآدمده بوعلت اولمیدی مجالسمزده آنکله تحمل وتزین ایدیدك دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمده بویله وقت غیر مناسبده نیچون چیقدك دیو سؤال ایلدیلر جوابنده البته اویله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلورم لکن امام ابو یوسف استادمدر مخالفتی مناسب کورمدم دیدی بعدزمان امام محمد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا مانسبنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسناد ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجاب اولوب امام ابو یوسف بوعلت ایله وفات ایلدی که آنك برقصهٔ مشهورهسی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمة الله تعالی علیه هارون الرشید خلافتنده یوزسکسن ایکی سنه سی ربیع الاولینك بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازهسنه کیتمدی نقل اولنورکه ناس امام محمدك انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جنابندن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینك جاریهلری جنازهلرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنورکه جاریهلری امام محمدك قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتیله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینه اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظم * الیوم یرحمنا من کان یحسدنا الیوم نتبع من کا نوالنا تبعا الیوم نخضع للاقوام کلهم الیوم تظهرمنا الحزن والجزعا یعنی بوکونده فی الاصل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر بوکونده فی الاصل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایدهرز بوکونده بزلر جمیع خلقه تذلل ایدهرز بوکونده بزلر قلب واسانلریمزدن حزن وجزع اظهار ایدهرز بو ایکی رکن دین ومذهبك بربرلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق اصل وسبب بودرکه ذکر اولندی بیان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمایان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینك تصنیفلریدر لکن کرك سیر کبیر وکرك امام مشار الیهك تصانیف سائرهسی باعیانها زمانه مزده مفقود انجق بین العلما متداول اولان شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقدمین جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینك طرز طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحندن بعض علائم ایله تمییز ایتیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوجا سرد وتقریر واصل کتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینك فقدان وغیبوبتنه تقادم مدتدن بشقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت اولمشدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بو سیاق دلپذیر اوزره علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح مذکورك کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنك روایت شارح اوزره سبب تصنیفنی ترجمه وتفسیر

ایده لم

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصف کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقادیرینی تصنیف ایتدکده صیح وشام اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق عالم اهل الشام امام همام عبد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینك دست مطالعهسنه رسیده اولوب بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمد عراقیندر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك نه مناسبتی واردر آنلرك سیر نبویهیه وغزوات رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب رسول الله شام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقك فتحی محدثدر بو علمی کیمدن اخذ ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغال سائرهسندن فراغ وکتاب السیر الکبیری هرمسئلهنك ضمننده کتاب وسنتدن اصل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب ترصیفه سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتدکده اکر بو کتابه درج وتضمین ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسائل علم دینی کندی عندندن وضع ایدر دیرایدم والله تعالی اصابت جوابی آنك رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی بعده امام محمد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبرعربهیه تحمیل ایله باب خلافتمآبه سوق وتسییر ایدهلر خلیفهٔ کامکاره امام محمد برکتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا ایدهیور دیو اخبار اولندقده مسرور ومنتدار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سلطنتلرندن عد وشمار واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری مطالعه ایدوب تعجب واستحسانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثالی بالمشافهه امام محمد حضرتلرندن قرائت واستماع ایتملریچون شهزادکان کراملرین مجلس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن توبهٔ القزوینی که شهزادکان کراملك استاد فضائلقرینی ایدی شهزادکانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه ملاحظهسیله حضوردرسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبهدندرکه بعدزمان کتاب مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسمعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمان الجوزجانیدن غیری کمسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسائر اطرافه نشر وروایت ایلدیلر

بیان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمد عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ الامام ابو بکر محمد بن الفضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق ایکیسی دخی دیدیلرکه بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبهٔ القزوینی تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلرکه قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبیدن قرائت ایتدك بو ابواب الامانهدکین روایتمز امام ابی بکر ایله خطیب مهلبینك ایکیسندندر ابواب الامانك مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر بنه شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد الکفی وفی نسخة الکفینی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالی حضرتلرندن خبر ویردی ینه شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفك ابتدای کتابده نقل وروایت ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

تارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آتى بى الشيخ الصالح الثقه ابو حفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحيب بزقرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبرويردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبد الله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر ويردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر ويردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبد الله بن عبد الوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر ويردى او لدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر ويردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمط دن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر ويردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله برسرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون برآى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هر نه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثلو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنموب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كبيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريقهٔ معرفتى انجق صاحب شرع يعنك توقيف وتعريفيدر وبو مدعانى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانينه كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبرويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر ويريدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيوريرلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ماكان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق برآى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناته يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابهٔ كرامدن برينك حفظنده برحديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلار وايه
معناى شريفى ايله افتا ايدر ايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آتلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنا برين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحرالرده بناقلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اكرچه برآى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده برآيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن برجبلده برمغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيوريلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آز وچوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالينك ايچنده آلتمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برا ايكن حديث اولده برآى وبونده آلتمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت ياعدودن امن وخوفده تفاوت حسبيله در هر نه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلمينك قلت وكثرتده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيرده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردركه

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايده رك ديار مسلمينك نهايتى برسرحدده شهر رمضانك غيريده محافظ اولمق عند الله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايده رك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمينى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چورمز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقجه وجنتدن
مكانى وحور عيندن زوجه سنى كورمدكجه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكجه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب ديسه امتحان ايچون التونى آتشه داخل ايتديكى وقتده وهم
لايفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليللرى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر دينلور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهركس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه بانضرتلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابهٔ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازهٔ تكبير ايدوب بقعهٔ مباركهٔ بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر برمرتبه صقدى كه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطهٔ قبردن بركمسنه نجات بوليدى البته بو عبد صالح نجات بولور ايدى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردر كه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطهٔ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوزه شول والدهٔ مشفقه منزله سنده دركه رضاسنده اولان محبتلى اوغلى كندويه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى الني اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر اما منافقه كوره بر بيوك طاشك التنده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدركه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتوريلور يرلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آج
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آجلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرتده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب الهده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول الهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه برحج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولد یغی حالده فوت اولنلر حقنده دخی مراد اولان ایشته بو معنادر و بر سبب دخی اولدر که آخر ایام دنیا یه دکین
کندویه جاری اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لکن بونك مداری اولدر که آخر ایام
دنیا یه دکین صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضمیرنده اوله زیرا ثواب انجق نیته منوطدر قال رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم الاعمال بالنیات یعنی ثواب اعمال نیته منوطدر ومؤلف کتاب امام محمد حضرتلری سند صحیح ایله عبد
الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلدیکه دیدیلر الا انبئکم بلیلة هی افضل من لیلة القدر حارس یحرس
فی سبیل الله فی ارض خوف لعله لا یؤب الی اهله اورحله یعنی سزه بر کیجه یی خبر و یره یممی که لیلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ که ارض مخوفه ده وطننه بلکه بارخانه سنه عودت ایده میه جکین رجا ایده رك فی سبیل الله بر بلده یی یاخود عسکری
حفظ و حراست ایده ایشته آنك کیجه سی لیلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسکر غزاتی قراول طریقی
ایله حفظ و حراسته ترغیب عظیم واردر که آنك کیجه سی بیك آیدن افضل اولان لیلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نکته سی اولدر که مرد محافظ سائر مسلمیندن ازالهٔ خوفه سعی ایدر اما لیلهٔ قدری احیا ایدن انجق نفسنی تخلیصه
سعی ایدر و بو معنی ابو هریره رضی الله تعالی عنه حضرتلرینك روایت قیلدیغی حدیثده مرفوعا الی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم روایت اولندی قال رسول الله صلی الله علیه وسلم لمقام ساعة فی سبیل الله تعالی
افضل من احیاء لیلة القدر عند الحجر الاسود یعنی بر ساعت فی سبیل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده لیلهٔ قدری احیادن افضلدر وقال علیه السلام ثلثة اعین لا یمسها نار جهنم عین فقئت فی سبیل الله
وعین بکت من خشیة الله وعین باتت تحرس فی سبیل الله یعنی اوچ عدد کوزه نار جهنم مس ایلمز بری اول کوزدر که
فی سبیل الله اخراج اولنه و بری اول کوزدر که خشیة اللهدن بکا ایده و بری اول کوزدر که فی سبیل الله مسلمینی حفظ
وحراست ایده رك کیجه لیه واثر سابقده لعله لا یؤب الی رحله قول شریفی دیمکدر که اول تو جهنده شهید اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ایدر بونده اشارت واردر که ارض حربده قراول کزوب یاخود محافظ بولنان کسنه
کندویی دوشمنه اورمقله ان الله اشتری من المؤمنین انفسهم نظم جلیلی مدلولنجه الله تعالی یه بیع اتدیکی
نفسنی تسلیم و درجهٔ شهادته عرض و تقدیم اتمك کرکدر مؤلف الکتاب امام محمد بیوریرکه یزید بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر و یردیکه خالد دیدی من صام یوما فی سبیل الله بعدت منه جهنم مسیرة خمسین عاما للراکب
المجد لا یفتر ولا یعرس یعنی اول کسنه که فی سبیل الله بر کون صائم اوله یوریلیوب وعادت عرب اوزره آخر لیلده
استراحت ایچون نزول اتمین راکب مجد ایچون اللی سنه لك یول قدر جهنم اندن بعید اولور لا یعرس قول شریفی
لا ینزل فی آخر اللیل دیمکدر آخر لیلده نزوله تعریس دیرلر و بو حدیث شریفدن مراد صوم ایله جهادی جمع
اتمکدر اکرچه جمیع طاعات سبیل الله در زیرا رضاء الهی طاعات ایله طلب و تحصیل اولنور لکن بو حدیث
شریفده اولدیغی کبی سبیل الله علی الاطلاق ذکر اولنسه جهاد فهم اولنور و جهاد ایله صیامی جمع نفسه غایتله
کوج در اول جهتدن افضلدر زیرا نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلمدن روایت اولندیکه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها یعنی زیاده مشقتلیسیدر دیدیلر و جهاد ایله صیامی جمع نفس اماره یی طلب رضاء الهی یه
زبون اتمکه سبب اقوادر قالدیکه امام اعظم ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دن طریق حجده مشی ایله صومی جمع
مکروهدر دیو روایت قیلنان حجده ناس ایله مجادله دن منع ایچوندر و امام مشار الیه بو نکته یه اشارت ایدوب دیمشدر
بر کسنه طریق حجده مشی ایله صومی جمع ایلسه طبیعتی تنك اولوب رفیقی ایله عربده ایدر حجده ایسه مجادله
حرامدر اما بر کسنه بو محذوردن مصون اولور سه اکا کوره افضلدر و معلوم اوله که اشبو حدیثده جهنمك اندن تبعیدی
اللی سنه لك مسافه ایله بیان اولندی اما صکره عمرو بن عنبسة السلمی رضی الله تعالی عنه دن روایت اولندیکه
نبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم بیوردیلر من صام یوما فی سبیل الله تعالی بوعد من النار مسیرة مائة عام
یعنی اول کسنه که طریق جهادده بر کون صائم اوله جهنمدن یوز سنه لك مسافه قدر تبعید اولنور بو لفظده
علمانك ایکی قوللری واردر قول اول ظاهرینه حملدر که فی نفس الامر جهنم اندن تبعید اولنور اولئك عنها مبعدون
نص کریمی بو معنایی مؤیددر قول ثانی تبعید امن و سلامتدن مجازدر زیرا جهنمدن ابعد اولان امین اولمش اولور
و حدیثینك برنده اللی و برنده یوز سنه دیو تعیین مسافه ده تفاوت و اختلاف نیت مجاهدده قوت اخلاص جهتیله
تفاوته مبنیدر یاخود تبعید جهنمی بیانده مبالغه قصد اولنمشدر حقیقت مسافه مقصود دکلدر و عادت
عربدر که کثرتده مبالغه ایچون سبعین و خمسین و مائة کبی الفاظی ذکر ایدرلر ان تستغفر لهم سبعین مرة
فلن یغفر الله لهم آیت شریفه سی بو معنایی تأیید ایدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه عمر بن

الخطاب رضی الله تعالی عنه دن روایت اولنور که اهل مکه یه ندا ایدوب دیر ایدی یا اهل مکة یا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فی الجنود المجندة والجیوش السائرة الاوان لکم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة یعنی یا اهل
مکة و یا اهل البلدة یعنی مکه آکاه اولوب جنود مرتبه و جیوش غازیه یه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه یی
سز دخی غزایه عزیمتله طلب ایدك آکاه اولکز که سائر جیوش ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مکه
ایچون آنلره و یریلن ثوابك اون قاتی واردر و بو خطبهٔ استنفاردر ناسی جهاده اغرا ایچوندر و رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم دخی چوق محللرده بویله اتمشلردر زیرا الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال بیوردی
یعنی ای پیغمبر ذیشان مؤمنلری جهاده اغرا قیل بعده حضرت عمر دخی اهل مکه جهادده تکاسل ایتدکلرنده آنلری
اغرا اتمکده بو سنت نبویه یه اقتدا ایلدی بو اثرده دلیل واردر که مکه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور
و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه الاوان لکم العشر یعنی ای اهل مکه سزلر ایچون اون قات ثواب واردر دیمکله
بو معنایه اشارت ایلدی لکن جهاد فی سبیل الله ده ثواب مجاورت مکه دن اکثر اولمغله آنلری اول درجهٔ علیایی
تحصیله اغرا قیلدی تا که آنلر جیران بیت الله و سکان حرم الا له اولدقلرینه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتمیه لر
و حضرت عمر رضی الله تعالی عنه جیوش سائره ایچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شریفی مثل الذین
ینفقون اموالهم فی سبیل الله الایة نظم کریمی ایله فیضاعفه اضعافا مضاعفة نص قدیمندن اخذ ایلمشدر
اکرچه آیت کریمه لر فی سبیل الله بذل مال ایدنلر ایچون مواعید جسیمه یی متضمنلردر لکن آنلره موعود اولدقده
فی سبیل الله بذل نفس ایدنلر بو وعد کریمه دخی اولی و احرادر سؤال اولنورسه که امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
مکهٔ مکرمه ده مجاورتی مکروه کوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ایتمك مستحبدر دیمشلر دیو
روایت اولنور بو صورتده مکهٔ مکرمه ده مجاورتله ثواب عظیمه نائل اولنور دیمك صحیح اولورمی جواب
اولدر که امام مشار الیهك مرادلری مکهٔ مکرمه ده اقامتی مجرد مکروه کورمك دکلدر بلکه ایکی محذوره
مبنیدر بری بودر که اقامتی کثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب کثرت رؤیتله بیت الله نظرنده
بی حرمت اولور ایکنجی بودرکه نعوذ بالله تعالی حرم الهیده بر معصیت ارتکابنه مبتلی اولور
قال الله تعالی ومن یرد فیه بالحاد بظلم نذقه من عذاب الیم یعنی اول کسنه که حرم الهیده طریق حقدن
عدول و ظلم نامعقوله ملابس اولدیغی حالده بر معصیت قصد و اراده قیله بز عظیم الشان اکا عذاب الیمدن
طاتدیررز اما بو محذورلردن امین اولان کسنه نك مجاورتی بلا خلاف موجب ثواب عظیمدر و مؤلف الکتاب
حدیث سابقدن صکره ینه حضرت عمر رضی الله عنه دن روایت قیلدیکه بیوردیلر لا یزال هذه الامة علی شریعة
من الاسلام حسنة وفی روایة علی شریعة من الاسلام هم فیها لعدوهم قاهرون وعلیهم ظاهرون ما لم
یصبغوا الشعر و یلبسوا المعصفر او یشارکوا الذین کفروا فی صغارهم فاذا فعلوا ذلك کان قمنا ان یتصف
منهم عدوهم یعنی بو امت مرحومه عدولرینی قاهر و دشمنلرینه غالب و ظاهر اوله جقلری
اسلامدن طریقت حسنه و شریعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامکه لحیه لرینی بویایوب و ثوب
معصفر کیمك مثللو زینتده و شیمه لر یاخود زراعتله مشغول اولوب کفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضیسندن اخذ او لنمغله ذل و حقارتده کفاره مشارك اولمیه لر اما بونلری ایتدکلرنده دشمنلری انلردن
انتقام ایتمکه سزاوار اولورلر و بو حدیث موقوفده بیان واردر که بو امت جهاد ایله مادامکه مشغوللردر
آنلره نصرت الهیه درکاردر وان تنصروا الله ینصرکم آیت کریمه سنده بو معنایی بیان واردر و ینه بو حدیثدن
مستفاددر که بو امت قچانکه دنیایه میل و لذات و شهوته اتباع و جهاددن اعراض ایده لر اوزرلرینه
دشمنلری غالب و کندولر مغلوب اولورلر و حدیثده کانوا قمنا قول شریفنك معناسی لایق و سزاوار
اولورلر دیمکدر و اتباع شهواتدن لحیه لرینی بویامقله کنایه اولندی لکن مراد مجرد زیب و زینت و نسوانی
کندویه رغبت ایتدرمك ایچون بویامقدر یوقسه نفس خضاب مذموم دکلدر بلکه سیماء مسلمیندندر
قال علیه السلام غیروا الشیب ولا تشبهوا بالیهود یعنی بیاض لحیه یی تغییر ایدوب علی حاله ترك ایله یهوده
تشبه اتمه کز راوی دیر که بو حدیثدن صکره ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه حضرتلرین منبر نبوی
اوزره کوردم که لحیهٔ شریفه لری کویا بر ضرام عرفج ایدی عرفج عینك فتحی و ضمی ایله مرویدر بر شجرهٔ
صغیرهٔ سریعة الاشتعالدرکه حین احتراقده سیاه علولری ظهور ایدر و ضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ایله مرادی لحیه لری مخضوب و مصبوغ ایدی دیمکدر بنابرین غزاتدن برکسنه دشمن کوزنده مهابتی

مطلب حکم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون خيه‌سين بو ياسه ممد وح اولور اما ترغيب نسوان ايچون انسه عامهٔ علما مكر وهدر
ديديلر وبعضيلرجائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولندیكه نسوانك بكا قارشوزينتى
بكا نه كونه خوش كلورايسه بنم دخى آنلره قرشوزينتم آنلره خوش كلوروينه وبلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرأن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانهازى الشيطان يعنى اى امتم حمره‌يى كندوكزدن
وكنزى حمره‌دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيا فتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حديثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوز رمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن يوزچويرديلر
همان بندخى كيدوب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يابدك ديوسؤال بيورديلرديدمكه
بنى كوروب اعراض ايتديكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديوعتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضى الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذالمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن احسن اوله بواثردن اكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدرايدى ديو روايت
اولنديغنك حكمتى اولدركه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدرايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد
ايتديلر آنلرثوب معصفر كيوب وشطرنج اويناويوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تاكه بو
حاللرينى كوروب خفتنه حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم

مطلب جواز تملك الاراضي الخراجية

قول شريفى ديمكدركه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده‌لر زراعتله
اشتغالى مكروه كورنلر بولفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبردخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرندن روايت اولنوركه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلركه
بونسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا خوار وذليل اولورلر لكن بزم عندمزده نأويلى اولدركه دشمنلرى اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره‌يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضى خراجيه‌يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل
وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
على وابوهريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وارايدى وخراج زمينى
صاحب ارضه ادا ايدرلرايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضى الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلركه اهل مدينه اوزره خطبه‌يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خيرله من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر
واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسزكه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزلك بريكزك جهاد
فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميه‌رك وفتور كلميه‌رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت
ايتديكى بيك كوندن كندويه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه خطاب

مطلب الحلف بلا موجب

عام ايلمشدر بودخى اهل مدينه‌يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفاردر حضرت عمر رضى الله تعالى
عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه‌يه خطبه ايتدكلرى كبى وبواثرده دليل واردركه انسان محتاج
دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكى وعدثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه‌يى
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالئ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمزلرايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحد بيك كوندن افضلدر قوللرينك معناسى سابقده بيان
ايتديكمز نكته دركه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين واردر بوفوائد

مدينهٔ

مدينهٔ منوره‌ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده يوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاووس حضرتلرندن روايت ايدركه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف
بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقمى رمحمك تحتنده ياخود شك
راوى اوزره ظل رمحمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كسنه كه
برقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بوحديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مرادلرى جهاد فى سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله‌يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه‌سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه‌يى تكلم ايتدكلرى وقتده نفوس واموالرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى‌يه مفوضدر درونلرين تفتيش ايتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله
اولديغنه بروجه دخى اولدركه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى انجق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتورات شريفده وصف جميللرى نبى الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأمور برنبى مؤيد ومنصوردركه شدهٔ
قتالدن ايكى ديدهٔ شجاعتمونلرى مانند وردا حمر سرخ كوندرو بوامتك وصف جزيللرى اناجيلهم
فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى برامتدركه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى
اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بومعنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف
غازيلرك اثوابلريدركه اموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنوركه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلركه الله تعالى
رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى برى قتال مشركين ايچوندركه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندركه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدركه يعنى مرتدين
اسلامى قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز وبوسيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره‌نك زكاتى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندركه الله تعالى قرأن عظيمنده بيورير قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكزكه
آنلر الله تعالى‌يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى
حالده اداء جزيه‌لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبوسيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى
قتال خوارج ايچوندر وقرأن عظيمده بوآيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعنى مؤمنلردن برطائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدرايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرمانينه رجوع ايدنجيه دكين وبوسيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بومعناده
ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبرمقدمدر مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظى در
ماقبلى قرينه‌سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه‌نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى اوظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلركه
بوحكمك مشروعيتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اخشام وقتى برقومك خانه‌لرى عندنده مرراغنى
ديكدكده آنى مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولورايدى واتمزلرايسه صباح اولدقده
اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه‌سنى اخذه قادر اولورايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بركسنه‌يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله
نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه‌دن اقدم بركسنه‌يه حلال قيلنماش ايكن غنائمك بوامته حلال

اولمسيدر ديديلر بو حكمك بيانى فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا نظم جليلنده در يعنى سز مال كفاردن اغتنام
ايتديككز نسنه دن حلال وطيب اولديغى حالده اكل ايديكز و رسول الله صلى الله عليه وسلم خصصت
بخمس يعنى بن بش فضيلت ايله اسلاف انبياء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضيلتك ايچنده حل غنائمى
دخى تعداد بيورديلر وحديث مذكورده لفظ ظل ايله حقيقت ظلى مراد ايتميوب بلكه امن وامان معناسنى اراده
بيورديلر السلطان ظل الله فى الارض قول شريفى دخى بو معنايه در مراد امان الله ديمكدر وجعل الذل
والصغار على من خالفنى قول شريفنده ذلك معناسى ذل شركدر قرآن كريمده ولله العزة ولرسوله
وللمؤمنين وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك مخالفين اوزره هجومنى بيان واردر وبعضيلر صغاردن
مراد جزيه در وقرآن عظيمده وهم صاغرون وارد اولمشدر ديديلر وحديث مذكورده ومن تشبه
بقوم فهو منهم قول شريفنك معناسى ديمكدركه اول كمسنه كه مجاهدين ايله برابر چيقوب بعض
مصالحلرنده سعى ايده هيچ اولمازسه تكثير سواد ايده اول كمسنه دخى دنياده غنيمته وعقباده اجر وثوابه
مستحق اولمقده مجاهديندن عد اولنور ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو معناده علما شاننده بيورديلر هم القوم
لايشقى جليسهم يعنى جميع ناس ايچنده انجق فرقهٔ علما واردركه قوم لفظى اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ايله
مجالست ايدنلر شقى اولميوب بلكه سعادتلرندن حصه ياب اولورلر امام مكحول رحمه الله تعالى دن مرويدركه
عبد الله بن رواحه رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك غزوهٔ موته ده شهادتى خبرى كلدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلركه كان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وكان يصلى الصلوة لوقتها يعنى قتال اعدا ايچون صف
مجاهديندن انفصال جهتيله اولمز وقتالدن عودت جهتيله آخرمز ايدى بو بله ايكن اشغل قتال ايله اشتغالى مانع
اتخاذ ايتميوب بنه نمازينى وقتنده ادا ايدر ايدى بو حديث شريفده دليل واردركه ميت اوزره كندوده موجود اولان
وصف ايله ثناده ضرر يوقدر مكروه اولان انجق كندوده بولنميان محاسنى ذكر ايله حدى تجاوزدر اولنا فصولا
قول شريفى قتال اعدا ومبارزهٔ ميدان غزا ايچون صف مجاهديندن خروج وانفصال جهتيله اولمز ايدى
ديمكدر وآخرنا قفولا قول شريفى قتالدن عودت وقفول جهتيله آخرمز ايدى ديمكدر جهادده شدت رغبتنى
بيان بيورمشلردر وبو خصلت فضيلت مقبوله در قال الله تعالى فاستبقوا الخيرات يعنى خيراته مسابقه ايديكز
وقال الله تعالى سارعوا الى مغفرة من ربكم يعنى قوللرم ربكزدن عفو ومغفرته مسارعت ايديكز عبد الله بن
رواحه حضرتلرى قتالدن عودت جهتيله آخرلرى اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبرينى وقوت ثباتنى بيان
بيورديلر بو صفت مادحه دركه قرآن عظيمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر يعنى اى اهل ايمان دينكزده اولان
مشاق عبادت اوزره صبر ايديكز وشدائد جهاد اوزره اعدا كزك صبر وتحملرندن زياده صبر وتحمل ايدوب غلبه يه
اقدام ايديكز بعده بو صبر وثبات ايله بنه نمازينى وقتنده ادا ايدر ايدى ديو بيان بيورديلر يعنى جهاد اوزره بو مرتبه
اقدامى بنه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن انى منع ايتمز ايدى و بو خصوص مجاهدينه غايت مشقتليدر
وصفت مادحه در نته كيم كلام قديمده حافظوا على الصلوات وارد اولمشدر يعنى قوللرم صلوات خمسى مداومت
اوزره محافظه ايديكز والامن اتخذ عند الرحمن عهدا آيت كريمه سنك تأويلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات
خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر ديو وارد اولدى و بو حديث امام شافعينك خلافنه حجتدركه سفرده
صلوتينى وقت واحده جمعى تجويز ايدر جهاد ايسه دائما سفرده اولور باوجودكه عبد الله بن رواحه بى جهادده
ايكن وقتنده محافظهٔ صلوة ايدر ايدى ديو مدح بيورديلر جمع بين الصلوتين جائز اولايدى مدح مذكور صحيح
اولماز ايدى ومعبد حضرتلرندن مرويدر بيورديلركه قچانكه بو امت زراعتله اشتغال ايدهلر آنلردن نصرت
الهيه نزع اولنوب درونلرينه رعب وهراس القا اولنور بوندنصكره محمد بن كعب القرظى حضرتلرندن روايت
اولندى بيورديلركه حضرت على رضى الله تعالى عنه دن سؤال ايلديلركه ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم
فتنقلبوا خاسرين يعنى اى اهل ايمان اكر كفاره اطاعت ايدرسكز سزلرى سمت ضلاله ايزلريكز اوزره تحويل
ايدرلر همان سزلر دخى خيبت وخسران ايله متحول اولورسز آيت شريفه سنده تحويل وتحولدن مراد تعرب ميدر
يعنى مجدداجماعت اسلامى ترك ايدوب صحرانشين اولمقميدر جوابنده بيورديلركه مراد تعرب دكلدر بلكه
زراعتله اشتغالدر بو صورتده حديثين سابقينك تأويلى بيان ايتديكمز معنادركه بو امت بالكليه جهاددن
اعراض ايده رك زراعتله اشتغال ايدرلر ايسه آنلردن نصرت الهيه نزع اولنور اما بعضيسى زراعتله وبعضيسى
جهاد ايله اشتغال ايدرلر ايسه اهل زراعتله مجاهدينه قوت كلمك ايله اشتغالده ضرر يوقدر و بو بله ايتمك

مطلب جواز الثناء على الميت بما فيه

مطلب الجمع بين الصلوتين

كركدركه اهل زراعتك كسبى ايله مجاهدينه قوت ومجاهدينك سعى ايله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله
و بو معنا بر امر مستحسندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر المؤمنون كالبنيان يشد بعضهم بعضا
يعنى مؤمنلر بنايه بكزرلر برى برينى حفظ واحكام ايدرلر و بو معنى براصل صحيحدركه جميع مؤمنين جهاد ايله
اشتغال ايدوب كسب آخره ميل ايدر اولمسه كندوما كولاتلرينه ودوابلرينك علف ومهماتلرينه محتاج اولوب
بو لمهق حسبيله جهاددن عاجز قالورلر بو تقريب ايله مصلحت جهاد قوت اولور وآيت سابقه ده بعض
ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ايدوب ونيت جهاد ايله مدينهٔ منوره يه ايتدكلرى هجرتى ترك ايتمك
معناسنه اولان تعرب بى فهم ايدوب سؤال ايلديلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد كفرا ونفاقا نظم
شريفنك ظاهرينه نظر واعتماد ايلديلر يعنى طائفهٔ اعرابكه باديه نشين اولان عربلردر كال جهل ورعونتلرى
حسبيله آنلرك كفر ونفاقلرى بغايت شديددر وحضرت على كرم الله وجهه آنلره تفهيم ايلديلركه آيت
مذكوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبيله امر جهادى بالكليه ترك واهمالدر واشبو تأويلى
ان تطيعوا الذين كفروا نظم كريمنده اطاعت كفار قول شريفى مؤيددر زيرا كفار اهل ايمانى انجق
قتالدن اعراضه دعوت ايدرلر يوخسه زراعتله مؤمنينك انتفاعلرى بالذات مقصودلرى دكلدر بو معنى امر
ظاهردركه كفاره اطاعت انجق بزدن طلبكار اولدقلرى نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضى
طلب ايدرلر يوخسه نفس زراعتله انتفاعمزى استمزلر مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالى ديديكه
وذكر عن الحسن البصرى ان رجلا وضع قرنانه اى جعبة وقام يصلى فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر
لم ير قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبى صلى الله تعالى عليه وسلم فقال لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه المسلم يعنى حسن
بصرى رحمه الله تعالى حضرتلرندن روايت اولنديكه زمان سعادتده بركمسنه تيركشنى بر محله وضع ايدوب نمازه طوردى
آخر بركمسنه دخى كلوب على طريق اللطيفه اول تيركشى الوب كتدى نمازدن فراغنده باقوب تيركشنى كورميجه
سرقه اولندى زعمى ايله خوفه ذاهب اولدى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بو خبر بالغ اولدقده بيورديلركه
لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه يعنى شخص مسلمه دينى قرنداشنى قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثين بو حديث
شريفده اولان فاحتمل لفظنى فاحتل ديو روايت قيلدى يعنى تيركشى حل ايتدى يعنى اغزينى چوزديكه ايچنده بعض
سهامى چيقوب دوكوله و بعضيلرى فاحتال دن حذف الف ايله مخففا فاحتل ديو روايت قيلديلر تيركش مزبوره
حيله ايتدى ديمكدر لكن اصح اولان روايت اولى كه فاحتمل در معناسى صاحبى بيلميه رك اخذ ايدوب قالدردى
ديمكدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك لطيفه طريقى ايله اخذ ايدوب سرقه قصد ايتمديكى
معلوملرى اولمشيكن بنه حديث سابق ايله نهى ايلديلر زيرا اول كمسنه تيركشنى كورمدكده سرقه اولندى
ديو خوفه تابع اولدى وآنكله لطيفه ايدن كمسنه آنى اخافه ايتمش اولدى بنا برين لا يحل لامرئ مسلم ان يروع
اخاه المسلم بيورديلر ومفهوم حديثده مؤمنينك عند الله كال حرمتنى ومجاهدينك علو منزلتنى بيان واعلان
واردر و بو سياقده آثار مشهورهٔ كثيره وارد اولمشدر وحسن بصرى رحمه الله حضرتلرندن مرويدركه بركمسنه
آخر كمسنه اوزرينه سل سيف ايدوب تخويفه باشلدى بو خبر شعرى حضرتلرينه ابلاغ اولندقده بيورديكه
لازالت الملائكة تلعنه حتى اغمده يعنى ملائكهٔ كرام على الدوام اول كمسنه اوزرينه لعنت ايدرلر تا سيفنى
غلافنه وضع ايدنجيه دكين بعض علما ديديلركه بو كلامك قائلى اولان اشعريدن مراد ابو مالك الاشعريدر
و بعضيلر ابو موسى الاشعريدر ديديلر بو قول اظهردر وقولى دخى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن روايته مبنيدر ظن اولنور زيرا لعن ملائكه عقل وفكر ايله بيلنور اموردن دكلدر بلكه سمعه
موقوفدر و بو خبرده برمسلم اوزره سلاح چكوب قصدى ضرب وجرح دكل ايسه دخى اول مسلمى تخويف
ايدن كمسنه نك كناهى غايتله عظيم اولديغنه دليل واردر وحديثده وارد دركه من شهر سلاحا على مسلم فقد
اطل دمه اى اهدره يعنى اول كمسنه كه برمسلم اوزره سلاح چكه اول كمسنه على التحقيق كندو قتلنى مباح ايلدى
وخبر سابقده مازالت الملائكة تلعنه قول شريفنده بو معنايه اشارت واردر زيرا ملائكه مؤمنلره
استغفار ايدرلر لعنت ايتملرى انجق صفت ايمان تبدل ايتديكى وقتده اولور لكن بو حديث شريف قتل مسلمى
حلال ادراعتقادى اوزره يا خود مجرد مؤمندر ديو قتلنه قصد وتصدى اوزره تشهير سلاح ايدنلره محمولدر
زيرا اول جهله تشهير سلاح ايدن كافر اولوب قتلى مباح اولور وسليمان بن بريده رضى الله تعالى عنه دن
مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر حرمة نساء المجاهدين على القاعدين

مطلب لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه

شول فرائضدرکه فرضیتی عینا ثابت اوله آنلر ارکان خمسهٔ معلومه در و جهاد اگرچه فرضدر لکن فرض
کفایه در وفرض عین فرض کفایه دن زیاده مؤکد در وثواب ایسه تأکید فرضیته مبنیدر بوسبب ایله
رسول الله صلی الله علیه وسلم جهادی آنلرك اوزرلرینه ترجیح وتفضیل بیوردقلری اعمال خیردن انجق
فرائض خمسه استثنا قیلمشدر راویٔ سابق ابی قتاده دیدیکه اول وقتده برکسنه آیغه قالقوب دیدیکه یارسول الله
اول کسنه که فی سبیل الله قتل اولنه شهادتی خطایاسنه کفارت اولورمی بزه خبر ویر راوی دیرکه رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم برمقدار سکوت بیوردیلر حتی اوزرلرینه وحی الهی نزولنی فهم ایلدیك بعده بیوردیلرکه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غیر مدبر الا الدین فانه مأخوذ به کما زعم جبریل علیه السلام یعنی بلی صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ایدرك کفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمدیغی حالده قتل اولندقده خطاسنه کفارت
اولور دیونندن غیریسنه زیرا دیون ایله مؤاخذه اولنور جبریل علیه السلام قولی اوزره بو حدیث شریفده
شهدانك علو درجه لرینی بیان و رتبهٔ شهادت محو خطایایه سبب اولدیغین اعلان واردر وحدیثده وارد اولمشدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من استشهد فی سبیل الله فباول قطرة تقطر من دمه یغفر له جمیع ذنوبه
وبالقطرة الثانیة یکسی حلة الکرامة وبالقطرة الثالثة یزوج الحور العین یعنی اول کسنه که فی سبیل الله
شهید قیلنه آنك دمندن تقاطر ایدن قطرهٔ اولی مقابله سنده جمیع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانیه مقابله سنده
اکا حلهٔ کرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اکا حور عین تزویج اولنور وبو حدیث بین المحدثین
معروف اولان السیف محاء للذنوب الا الدین حدیث شریفنك معناسنده در یعنی سیف ایله شهادت دیوندن
غیری جمیع ذنوبی تماما محو ایدیجیدر وشهدانك علوشانلرندندرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احدده
آنلرك حقلرنده بیوردیلر ان الله تعالی جعل ارواح من استشهد من اخوانکم فی اجواف طیر خضر ترد انهار الجنة
وتأکل من ثمارها ثم تأوی الی قنادیل معلقة فی ظل العرش فلما اصابوا طیب مأکلهم ومشربهم قالوا لیت اخواننا
یعلمون ما نحن فیه فیجدون فی الجهاد فیقول الله تعالی انی مبلغهم عنکم یعنی ای اصحابم الله تعالی اخوانکزدن
شهید قیلنانلرك روحلرینی برازیشل قوشلرکدر ونلرنده قیلدیکه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواکهندن اکل ایدرلر
صکره ظل عرشده معلق اولان قندیللرده تمکن ایدرلر طیب مأکل ومشربلرندن تناول ایله تلذذ ایتدکلری
وقتلرده دیرلرکه آه نولیدی دنیاده اخوانمز بزلرینه کونه لذت ونعمتده اولدیغمزی بیلوب آنلر دخی غزا وجهادده
جد واجتهاد ایده لر ایدی اولوقتده الله تعالی بیوریرکه سزك طرفکزدن احوالکزی آنلره ابلاغ ایدرم
وبوبابده ولاتحسبن الذین قتلوا فی سبیل الله امواتا نظم جلیلی نازل اولوب وعد الهی اوزره جناب خدا

مطلب الدین وحقوق العباد

احوال شهدایی اخوانلرینه اخبار بیورمشدر لکن بو درجهٔ عالیه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول
اولانلر ایچون حاضر اولوب رغبت ایسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ایدرك اهل کفر وضلاله اقبال واستقبال
ایله ظاهر اولور وبو حدیثده مظالم عباده احوال ناس مشکل ایدوکین بیان وایراد واردر زیرا شهید ایچون
بویله درجهٔ رفیعه وارایکن ینه دیون ایله مطالبه اولنه جغن اخبار ایدوب کما زعم جبریل علیه السلام قول
شریفی ایله دخی عن وحی سویلدکلرین اشعار بیوردیلر تا که هرکس بیله لرکه طلب ارضای خصوم امر شدید
اللزوم در وبعض علما دیدیلرکه حکم سابق اوائل اسلامده مسلمینك مال لری قلیل واداء دیوندن عجزلری
نمایان اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری استدانه دن نهی بیوردقلری وقتلرده ایدی بوسببدن رسول الله
صلی الله علیه وسلم قضاء دین ایده جك مالی قالمیان میتك نمازینی قیلمزلر ایدی صکره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك کلا وعیالا فهو علی حدیث شریفی ایله نسخ اولندی یعنی اول کسنه که بعد الوفاة مال ترك ایده
وارثلرینکدر واول کسنه که دین وعیال ترك ایده اداوانفاقلری بنم اوزریمه در وبو حدیثك نظیری باب الحجده دخی

مطلب عفو المظالم فی الحج

بو وجه اوزره وارد اولدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ایلدیلر بین العباد واقع
اولان مظالمدن غیری هرخصوصده مستجاب اولدی بعده مزدلفه ده علی الصباح مشعر حرامده دعا ایلدیلر
دعالری مظالمده دخی مستجاب اولوب جبریل علیه السلام نزول والله تعالی بعضك حقنی بعض آخر طرفندن
فضل وعنایتی ایله قضا ایدر دیو اخبار ایلدی وبو کرامتك مثلی شهید مدیون حقنده دخی الطاف الهیه دن
بعید دکلدر مؤلف الکتاب دخل فیه بعض البسر یعنی شهید حقنده بعض سهولت داخل اولدی قولینك
معناسی بودر وابو هریره رضی الله تعالی عنه دن مرویدرکه برکسنه سؤال ایدوب دیدیکه یارسول الله برکسنه که
جهاد فی سبیل الله قصد ایدوب جهادده متاع دنیا دخی مراد ایده اجر وثوابنه مانع اولورمی جوابده بیوردیلرکه

لحرمة امهاتهم ما من رجل یخالف الی امرأة رجل من المجاهدین الا وقف یوم القیامة فیقال له هذا خانك فی اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فما ظنکم یعنی مجاهدینلردن برجلك خاتوننه سوء معامله ایله کلوب کیدر بررجل
بوقدر الا یوم قیامتده اول رجل توقیف اولنوب اول مجاهده دینلورکه شو خائن اهلك خصوصنده سکا خیانت
ایلدی اعمال خیرندن دیلدیککك مقداری اخذ قیل بو صورتده ظن ایدرمیسزکه آنك اعمال خیرندن برنسنه یی
کندویه قویوب اخذ ایتمیه اشبو حدیث شریفده مجاهدینك علو قدرینی بیان واردر زیرا نسوانك مزید
حرمتی ازواجنك علو قدرینه تابعدر الله تعالی وازواجه امهاتهم قول شریفنده بو نکته یه اشارت بیوردیلر
یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك ازواج مطهره لری مؤمنلرك والده لریدر کذلك
نؤتها اجرها مرتین قول شریفنده دخی اشارت واردر یعنی ازواج مطهرهٔ نبویه دن اعمال صالحه اتیان
ایدنلره بز عظیم الشان اجرینی ایکی قات اعطا ایدرز وجه اشارت اولدرکه ازواج طاهرانه بوکرامتلر ایله تکریم
اولنمق انجق اکرم المرسلین صلوات الله وسلامه علیه وعلیهم اجمعین جنابنه تعظیم وتفخیم ایچوندر بوندنصکره
بیلمك کرکدرکه مجاهده اهلی خصوصنده خیانت ایدن کسنه هم دین قرنداشنك اماتنی وهم الله تعالی اینك
اماتنی خصوصلرنده خائندر زیرا مجاهد اهل وعیالنی قاعدینك یاننده امانة الله اولمق اوزره ترك ایلدی
وخائن اولان کسنه مجاهد یعنی غزا وجهاد ایچون سفردن منعه دخی ساعیدر زیرا مجاهد کندودن صکره بیکانه لر
اهلنه خیانت ایده جکلرین بیلدکده غزایه خروج ایده مز بلکه بو صورتده من غیر ضرورة خروجی دخی
کندویه جائز اولماز زیرا محافظهٔ اهل وعیال کندویه فرض عیندر جهاد فرض عین دکل بلکه فرض کفایه در
بوتقدیر اوزره مجاهد جهاده خروج ایتمدکده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادی قطع
وتفویتنه سعی ایتمش اولوب کویا بو خیانتله مشرکینی مؤمنین اوزره تسلیط وتقویت ایتمش اولور فرضا جهاده
خروج ایتمش بولونسه ده جهادده بوخبر فاحش کندویه بالغ اولدقده البته قلبی مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ایده مز بلکه بی هنکام قتالدن عودت ایدوب تقلیل سواد مسلمینه باعث وبو مقوله امور چوق کره هزیمت
موحدینه بادی اولور بنا برین یوم قیامتده مجاهد اول خائنك اعمال خیرنده تحکیم اولنور دیلدیکی مقداری اخذ
ایدر بیورلمشدر وحدیث سابقده فما ظنکم قول شریفنك مفعولی محذوفدر تقدیر کلام اتظنون ان یبقی له
شیأ من عمله مع حاجته الیه فی ذلك الوقت دیمکدر معناسی یوم قیامتده کمال احتیاجی وارایکن مجاهد اول خائنك
اعمال خیرندن کندویه برنسنه ترك ایدر دیو ظن ایدرمیسز دیمکدر وبو مجملی بیان حضرت علی رضی الله تعالی
عنه دن مروی اولان حدیثده وارددرکه دیدیلر قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لا تؤذوا المجاهدین
فان الله تعالی یغضب لهم کما یغضب للمرسلین ویستجیب لهم کما یستجیب للمرسلین ومن آذی مجاهدا فی اهله
فأواه النار ولا یخرجه منها الا شفاعة المجاهد له ان فعل ذلك یعنی مجاهدینه اذا وجفا ایتمکز زیرا
الله تعالی مجاهدین ایچون اعدالرینه غضب ایدر مرسلین ایچون اعداء مرسلینه غضب ایلدیکی کبی ومجاهدینك
دعالرین مستجاب قیلر مرسلینك دعالرین مستجاب قیلدیغی کبی واول کسنه که مجاهدك اهل وعیالی حقلرنده خیانتله
جفا ایلیه آنك مکانی جهنمدر وجهنمدن آنی انجق اول مجاهدك شفاعتی اخراج ایدر اول مجاهد دخی بو خیانتدن
صکره شفاعت ایدرایسه ومعاویة بن قره رضی الله عنه دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم فی کل امة
رهبانیة ورهبانیة هذه الامة الجهاد یعنی هرامتده رهبانیت واردر امابو امتك رهبانیتی انجق جهاددر رهبانیتك معناسی
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنیا ایله اشتغالی بالکلیه ترکدر وبو معنی امم ماضیده ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ایله واقع اولور ایدی وآنلرك شریعتلرنده ترك وعزلت کسب والتقدن افضل ایدی صکره رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم لا رهبانیة فی الاسلام قول شریفی ایله نسخ ایدوب بوامت ایچون طریق رهبانیت
انجق جهاددر دیو بیان بیوردیلر پس جهادده هم ناس ایله الفت وهم اعمال دنیادن فراغت وهم سنام دین مبین اولان
امر عظیم ایله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جهاده سنام الدین تسمیه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اورکجیدر سنام الدین دینك رکن اعلاسی معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهی منکر دخی واردر آنلر بو امتك صفتلریدر وجهادده اعلای درجات اولان رتبهٔ شهادته دخی عرض
نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانیتك اعلاسی اولور وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم ناسه خطبه ایله قیام بیوروب اولا الله تعالی یه حمد وثنا ایلدیلر بعده جهادی ذکر ایدوب
آندن افضل برنسنه ابقا ایتمدیلر انجق فرائضی یعنی فرض عین اولان نسنه لری ترك وابقا بیوردیلر مراد راوی

مطلب لا بأس بتكرار السؤال للفهم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایدرزکه جوابی فهم ایتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یا رسول الله برکسنه که
جهاد فی سبیل الله مرادایده حال بوکه متاع دنیادخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر بنه بیوردیلرکه اصلا اجری
یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل
فهم مسائل ایچون تکرار سؤال ایتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق
اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کسنه یی تکرار سؤالدن منع ایتمیوب اصحاب کرام
دخی تکرار ایله امر ایلمدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی
پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر و بوحدیثی تأویلده ایکی وجه واردر بری بودرکه
جهاده چیقان کسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد ارائت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده
اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدرکه مجاهدا گرچه قصد جهاد
ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر
وبونلرك امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها اوالی امرأة یتزوجها
فهجرته الی ماهاجر الیه یعنی اول کسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله

مطلب التجارة فی الحج

آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا
بیوردیلر اتمالك دینارك فی الدنیا والآخرة یعنی دنیا واخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکسنه نك
اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم
جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن
فضل ومنفعت نیاز ایتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد
مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خیثمه دن مرویدر دیدیلرکه ابو الدرداء
رضی الله تعالی عنه حضورلرینه واروب دیدمکه برکسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتنی سن یا ابا الدرداء نه محله

مطلب یتعلق بالوصیة

امر ایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اگر آنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی
تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعیینندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کسنه نك حالی بعد الشبع
بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کسنه نك حالی کبیدر وبو خبر جلیلده موصی وصیتنه ثلث مالمی سن دیلدیکك
محله یاخود فلان کسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیل واردر
کذلك فقراء مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل واردر زیرا بونده هم معنای
تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع
مسلمینه مالینك منافعن ایصال واردر بعده بوخبرده آنیدخی بیان واردرکه وصیت مزبورده بودکلو منافع
وارایکن ینه وصیت ایدن کسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق ایتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه
نائل اوله مز زیرا حیاتنده ماله احتیاجی وارایکن فی سبیل الله انفاق ایتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی
زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور وبو ماده نك نظیرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لاحتی اذا بلغت
الی هذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کذا لقد کان ذلك وان لم تقل یعنی افضل صدقه
سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقر ایده رك مالكی حفظ وامساك ایدر ایکن تصدقدر یوغیسه جان
حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیرسین اول نسنه لر ایسه
سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقدك قالمدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر
تراقی جمع ترقوه درمقدم الحلق فی اعلی الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بوخبر
بالغ اولمشدرکه اول کسنه که جهاده گتمیه یاخود مجاهده اعانت ایتمیه یاخود مجاهده اهل وعیالنده خلف اولوب
خدمت وصیانت ایتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کسنه یه برقارعه اصابت ایتسه گرکدر قارعه شول مصیبتدرکه
انسان نه اکا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفروا تصیبهم بما صنعوا قارعة الایة
یعنی کافر اولان کسنه لر سوء صنیعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر و بوحدیثده فضیلت

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرك استعظام وزر ووبالی
بیان واردر وبو اوچ خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله درمؤمنده تحقق
ایتمیوب انجق انلری جمع ایدن کسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال
منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدرکه دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم
من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن اوهو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته
رجعته بما اصاب من اجر اوغنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کسنه که بنم رضامی طلب
ایتدیکیچون سبیلمده مجاهد اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخود شك راوی اوزره
اول کسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اگر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واگر وطننه
اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بوحدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره
دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعدبیوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب
کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارهده توسع طریقی اوزره وعد عنایتی بیان ایچوندر
یوغیسه حقیقت حالده الله تعالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بومثللو عباره
ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر بنابرین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلك
رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعد ارزاق ایلدی ووعده خلف ایلمز دیمکدر
یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصد ایدرلرینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه
مسلمیندن برکسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه گلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی
وبنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه
اویله ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل واخرق یعنی امورنده عاجز ومتحیر
اولان کسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بوحدیثده
مرابطك علو رتبه سنی بیان واردرکه اول کسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلی الله علیه
وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندویی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهاده
معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت
وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکدر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله
یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کسنه مرابط منزله سنده واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه

مطلب کراهة بیع العینة

اذا تبایعتم بالعین واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عین کسر عین وسکون یا ایله
جمع عینه در وعینه برنوع بیعدرکه اهل ربادن بخیل کسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر
مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه
وجهادی ترك ومواد عه ایتدیککز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما
بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترك ایتدیککزده دیمکدر
وقریبا بیان ایلدك که امر مذکور اعدانك اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه بادی اولمغله مسلمین
ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیب دن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بوحدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه
رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بوعملی ایشلین کسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم وبوحکم صحیحدر
زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولمدقجه جهاده اشتغال ایده مز وبوصورتده مصلحتن
بنفسه رؤیته محتاج اولور جهاددن فراغته باعث اولور بوجهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
علی ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری
رکابمی طوتدی تأدب ایدوب ابا وامتناع ایتدم اولوقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمزمیسین

١

على التحقيق حديثده بزه بالغ اولديكه دنياده مجاهدينك خادمى اهل سمانلرنده جبريل عليه السلام
منزله سنده در وتبيع كه كعبك ربيبى وخاتوننك اوغليدر كعبدن روايت ايدركه اذا وضع الرجل رجله فى السفينة
خرج من خطاياه كيوم ولدته امه المائد فيه كالمتشحط فى دمه فى سبيل الله تعالى والغريق له مثل اجر شهيدين
والصابر فيه كالملك على رأسه التاج يعنى بركسنه اياغن سفينه يه باصه يعنى ساعتده آنه سندن طوغديغى
كون كبى جميع ذنوبندن پاك اولور وسفينه ده صاغه وصوله تمايل ايدن كمسنه فى سبيل الله قان ايچنده يوارلنان
شهيد كبيدر وغريق ايچون ايكى شهيد ثوابى واردر ومحن بحره تحمل ايدنلر جنتده پادشاه كبى باشنده تاج واردر
مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ديركه بزلر بوقولى اخذايدوب غزو بحرده ضرر شرعى يوقدر وسائر
غزالردن افضلدر ديو حكم ايده رز و بوقولده اشارت واردركه كعب حضرتلرينك ركوب سفينه دن مرادى
ركوب على قصد الجهاددر وكعب بوقولى شريعتمزده نسخى ظاهر اولميان كتب منزله دن اخذ ايتمشدر
ياخود رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت ايدن كمسنه دن استماع ايله سويلمشدر و بوندن صكره معلوم اوله كه
ركوب السفينه على قصد الجهاد افضل اولديغى انجق خوف ومشقتى زياده اولديغندن دروآنده طلب رضاى
بارى ايچون تسليم نفس واردر اول سبب ايله تطهير ذنوبده درجهٔ شهيده نائل اولور المائد فيه قولى تلاطم
امواج وقتنده تمايل سفينه ايله مائل معناسنه دربوكمسنه اجروثوابده فى سبيل الله شهيد اولدقدنصكره قان ايچنده
يوارلنان كمسنه مثلاودرزيرا بوحالتدن سبب هلاكنى معاينه ايله نفسندن دأبوسدر وغزاء بحرده غريق اولان
كمسنه ايچون ايكى شهيد ثوابى واردرزيرا بركره ركوب سفينه ده وبركره حين غرقنده نفسنى ايكى كره بذل
ايتمشدركه ايكيسى دخى طلب رضاء الهى ايچوندر والصابر فيه كالملك على رأسه التاج قولنده صبرانجق
اسباب غرقى معاينه ايله فعلنه ندامت كلمديكى وقتده ثابت اولوب آنده فى سبيل الله تسليم نفس متحقق اولور
پس اول كمسنه جنتده پادشاه كبيدر وپادشاهه تشبيهى انك ايچوندركه پادشاه دنياده سائر خلقدن زياده بعض
مشتهياتنه نائل اولور شهيد دخى جنتده جميع مشتهياتنه نائل اولور قال الله تعالى وفيها ماتشتهيه الانفس
وتلذ الاعين يعنى جنتده نفوسك جميع مشتهياتى وابصارك جميع مستلذاتى واردر اماباشنده تاج اولان ملوك
ايچون دنياده انجق بعض مشتهيات ومستلذات واردر مترجم فقيرديركه تقرير مشروح اوزره وجه تشبيه انجق
ناسدن زياده نيل مشتهياتدر ياخود تشبيه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بنا ايتمكدر زيرا ملوكى جميع
مشتهياتنه نائلدر ظن ايدرلر انتهى و بحث مذكوردن جهاد ايچون ركوب سفينه نك جوازى ظاهر اولدقده
حج شريف ايچون دخى جوازى بطريق الاولى ظاهر اولور زيرا فرضيت حج بطريق العين اولمغله جهاددن
اقوادر وكذلك على قصد التجارة دخى ركوب سفينه ده ضرر شرعى يوقدر اكر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحر ايله كسب مال حلال اولمغله فطره وزكاة كبى حق اللهلزومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرويدركه عبد الملك
بن مروان امير صائفه ايكن آنكله غزايه كتدم وصائفه صيفدن مأخوذدرشول جيش عظيمدركه هنكام صيفده تجمع
ايدوب وقت حربده هوالر معتدل اولدقده غزا ايدرلر آنلر ايله حصن سنانى محاصره ايتدك عسكر مرقوم
تضييق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ايلديلر وبركمسنه بوحالى كوروب ديديكه بن بركره رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرى ايله غزايه كتدم وناس بويله منازلى تضييق وقطع طريق ايلديلر درحال رسول الله
صلى الله عليه وسلم ناسه برمنادى بعث ايدوب ندا اتدرديلركه هركيم تضييق منزل وقطع طريق ايدرايسه انك ايچون
جهاد يوقدر وقعهٔ مذكوره ده تضييق منزلك معناسى بركمسنه محل نزولنده دين قرنداشنه دابه سنى ربط وطعامنى
طبخ وحاجتنى قضا ايده جك محل قالمامق وجه اوزره قرينه نزول ايتمكدرو بوشرعا حرامدر زيرا هرمنزله كه بر
انسان نزول ايده اول منزله غيريدن احقدر قال عليه السلام منى مناخ من سبق يعنى ارض منى مجاجدن هركيم
ايلرى كلورسه انك اناخهٔ بعير ايده جك منزليدر وانسان منزلنده سكون واقامت ايتمكه انجق اطرافنده بولنان مصالحنى
رؤيت ايده جكى محللر ايله قادر اولور واول محللر حريم منزلى عد اولنور وآخر كمسنه آنى منزلندن ازعاج ايتمك
جائز اولمديغى كبى اوزرينه منزلنى تضييق ايله منافع ومرافقنى قطع ايتمك دخى جائز اولماز ووقعهٔ مرقومه ده واقع
اولان قطع طريقك معناسى بركسنه نك ممرى ياخود ممرينه قريب محله اول كمسنه نك متأذى اولد يغى وجه
اوزره نزول ايتمكدر بودخى حرامدر مرور وعبور ايدنلر متأذى اولدقلرى وقتلرده طريق مسلمين اوزره جلوس
مثللودر وبو ايكى خصلتلردن منع ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم وعيد شديد جنسندن بيوردقلرى لاجهاد له
كلام دهشت انجامنى ذكر واعلام بيورديلر يعنى بوايكى خصلتى ارتكاب ايلين كمسنه انلردن احتراز ايلين

مطلب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

مطلب تصرف المترجم فى شرح الحديث

مطلب تضييق المنازل على الناس حرام

مجاهدينك ثوابنه نائل اولهمز حكمتى اولدركه مجاهد اولان مسلميندن اذى وضررى دافع اولمق كركدر
زيرا جهاد انجق دفع الاذى عن المسلمين ايچون مشروع اولمشدر بوايسه شديدن كندو فعلى ايله مسلمينه موذيدر
واصحاب معاذ بن جبلدن كلاغبيدن بركمسنه دن روايت اولنديكه قال معاذ رضى الله عنه اياكم وهذه السرايا
فانهم يجبنون و يغلون وعليكم بفسطاط المؤمنين وجماعاتهم يعنى العساكر يعنى بوسريه لردن احتراز ايدوب
وانلر ايله جهاده كتمكز زيرا سريه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده بربرلرينه خيانت ايدرلر وسزلر همان مؤمنلرك
اوردولرينه وجماعات كثيره لرينه ملازمت ايديكز يعنى عساكر عظيمه يى التزام ايديكز وسريه شول عدد قليله
ديئوركه دار الحربه على قصد المحاربه كيررلر سرى دن مأخوذدر وسرى على وزن هدى تمام ليلده يوله كتمكدر
وآنلره سريه تسميه سى قلتلرندن ناشى كيجه لر كيدوب كوندزلرده اختفا ايتدكلرندندر ومعاذ بن جبل رضى الله
عنه آنلر ايله جهاده كتمكى مكروه كوروب وحكمتنى بيان قيلديكه آنلره بر امر مخوف اصابت ايتدكده قلت
عددلرندن ناشى خوف وفرار ايدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده بربرينه خيانت ايدرلر زيرا ايچلرنده امير مطاع
بولنمامغله حركتلرى استقامت اوزره اولهمز و بومعنى رسول اكرم صلى الله عليه وسلم جنابلرندن دخى مرويدر قال
عليه السلام لاتنزلن فى الخيل النفل فانهم ان يغنموا يغلوا وان يقاتلوا يفروا يعنى عسكر نفل ايله رفيق اولوب
ايچلرينه نزول ايتمكز زيرا آنلر غنائم اخذايدرلر ايسه خيانت ايدرلر وقتال ايدرلر ايسه فرار ايدرلر لفظ نفل
فتحتين ايله ونونك ضمى وفانك فتح وتشديدى ايله مرويدر ومراد اول عدد قليلدر كه اولى الامر يوغيكن كيزلوجه
چيقارلر ولفظ نفل فتحتين ايله بمعنى الغنيمه در و نفل نونك ضمى و فانك فتحه وتشديدى ايله جمع نافلدر
وبونلره بواسم ايله تسميه مقصودلرى غنيمت اولديغندندر ياخود غزا اوزرلرينه واجب اولميوب نافله
كتدكلرندندر زيرا خروج الى الجهاد انجق امر امام المسلمين ايله واجب اولور وفسطاط خيمهٔ عظيمه معناسنه در
وحديث معاذده مذكور اولان فسطاط ايله مراد جيش عظيمدر وآنلره عسكر اطلاقى كبى فسطاط دخى
اطلاق اولنديغى قتى چوق خيام عظيمه استصحاب ايتدكلرندندر و بواثرده اهل غزا بويله عسكر ايله كتمك لايق اولوب
اصحاب سرايا ايله چيقماق جائز اولمديغنه دليل واردر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورمشلردركه
يدالله مع الجماعة فمن شذ شذ فى النار يعنى الله تعالينك عون وعنايتى جماعتله بيله در پس آنلردن مفارقت
ايدن كمسنه ناره مفارقت ايتمش اولور وشارح الكتاب ديركه مؤلف رحمه الله تعالى بوندنصكره رسول الله صلى الله
عليه وسلمدن جهاد اوزره حث واغرا و بين الصفين مبارزه ايچون خروج ايدن شجعانك علو درجاتن بيان
وابداخصوصلرنده ايكى حديث دخى ايراد ايلدى وبزدخى بو بابده كفايت مقدارى فضائل ودلائلن تقديم
وتعداد ايلدك وابوهريره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم والذى نفسى بيده
لوددت ان اقاتل فى سبيل الله فاقتل ثم احيى فاقتل يعنى نفسم يدقدرتنده اولان الله تعالى يه
قسم ايده رم كه بن فى سبيل الله قتال ايدوب قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل اولنوب بعده احيا قيلنوب ينه قتل
اولنمغى تمنى ايده رم و بومحلده بعض نسخده فكان ابوهريره يقول اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا عبارتى ثبت اولنمشدر
معناسى ابوهريره رضى الله عنه ديرايديكه اشهد لله اى بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنى البادرولام ايله باءبرى
موقعنده استعمال اولنور مثلا امرله وامر به دينلور يعنى بن الله تعالى يه يمين ايده رمكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
تمنى قتل خصوصنده فاقتل لفظنى تحرير اولنديغى اوزره اوچ كره تكلم بيورديلرو بعض نسخ صحيحه ده فكان
ابوهريره يقول ثلثا اشهد لله اى بالله عبارتى واقع اولمشدر معناسى ابوهريره حضرتلرى صحت حديثى تأكيد ايچون حين
روايتنده اوچ كره اشهد لله ديو يمين ايدرايدى وحديث شريفده شهادتك رفعت درجه سنى بيان واردركه رسول الله
صلى الله عليه وسلم رتبهٔ عاليهٔ رسالت وارايكن نفس نفيسلرى ايچون شهادتى ومرة بعد اخرى تكرار شهادتى نياز
ورجا ايلديلرتا كه شهدا ايچون عند الله نه كونه درجات عاليه وار ايدوكى ظاهر وهويدا اوله ومعناى مذكور ابى امامة الباهلى
رضى الله عنه حضرتلرينك حديثنده بيان اولنمشدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مامن احد يموت وله عند الله
خير فيتمنى الرجعة الى الدنيا وله الدنيا بمافيها الا الشهيد فانه يتمنى الرجوع ليستشهد ثانيا من اعظم ماينال من الدرجة يعنى
براحد يوقدركه فوت اولوب عند الله خير وثوابى وار ايكن دنيا ومافيها كندونك اولمق شرطيله دنيايه عودتى تمنى
ايده انجق شهيد نائل اولديغى درجات عظيمه دن ناشى بر دخى شهيد اولمق ايچون دنيايه عودتى تمنى ايدر
وكذلك حديث جابرده دخى بيان اولنمشدركه جابر رضى الله تعالى عنه ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بنى محزون كوروب سبب حزنمدن سؤال بيورديلرديديمكه يارسول الله پدرم شهيد اولوب بكا چوق ديون

وعيال ترك ايلدى بيورد يلركه ياجابرسنى تبشير اتميه يمى الله تعالى پدريكه بلا واسطه تكلم ايدوب يا عبدالله
بندن نه دلرسك ديله ديدى پدرك دخى فى سبيل الله بردخى قتال ايدوب قتل اولنمغيچون احيا قيلمنق ديلرم
ديدى الله تعالى بيورديكه بندن قضا وقدر سبقت اتديكه موتى عالم دنيايه عودت ايلمزلر لكن تمنى ايتديكك
نسنه يى نه كونه درجه ايچون تمنى قيلدى ايسهك سنى اول درجه يه ابلاغ ايدرم وحسن بصريدن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم غزا ايچون برعسكر بعث بيورديلر وايچلرنده عبدالله بن رواحه رضى الله عنه
برابر ايدى واول عسكر على الصباح حركت ايدوب ابن رواحه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله نمازه حاضر
اولمغيچون كيرو قالدى بعد قضاء الصلوة انى كوروب يا ابن رواحه عسكر ايچنده دكلمى ايدك ديديلر ابن رواحه
ديديكه بلى لكن معيت سعادتك ايله اداى صلوته رغبت قيلدم وعسكرك قوندقلرى محل معلومدر بعد
العصر كيدوب آنلره واصل اولورم بيورديلركه والذى نفس محمد بيده لوانفقت ما فى الارض جميعا ما ادركت
فضل غدوتهم يعنى نفس محمد يد قدرتنده اولان الله تعالى يه يمين ايدرمكه ارضده اولان جميع مالى
انفاق ايلسك انلرك على الصباح حركتلرى ثوابنه واصل اوله مزسين وحديث شريفده خروج الى الجهاد
ايچون تبكير اوزره حث وترغيب و جماعت ايله اداء صلوة ايچون عازم جهاد ردفيقلرندن كيرو قالمقدن منع وترهيب
واردر وافضل صلوات معيت رسول الله صلى الله عليه وسلمده اداقيلنان ايكن ينه ديدكلرى قول سابق ديديلر
وحديث انس رضى الله عنه ده كلمشدركه الا ترى ان النبى صلى الله عليه وسلم قال فى حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل يعنى كورمزمسين كه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ابن رواحه حقنده
ديدكلرين ديديلر خلف رسول الله صلى الله عليه وسلمده اداء صلوة جمله دن افضل ايكن وينه حديث انس
رضى الله عنه ده وارددركه قال النبى صلى الله عليه وسلم غدوة او روحة فى سبيل الله خير من الدنيا وما فيها
يعنى جهاد فى سبيل الله ده بركره صباح ياخود اخشام وقتى كتمك دنيا وما فيهادن عندالله افضلدر وبو حديث
دعوامزى مؤيددر وحسن بصريدن مرويدركه بركسنه امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضى الله عنه حضرتلرى
ناسه خطابت ايدر ايكن كلوب ياخير الناس ديوندا قيلدى حضرت عمر رضى الله عنه كلامنى فهم ايتميوب
نه ديورسين ديو سؤال ايلدى حضار مجلس سزه ياخير الناس ديور ديدبلر بيورديلركه اويله ايسه خير الناس
بن دكلم دكله سكا خير الناسى خبر ويره يم اول كمسنه كيمدر يا امير المؤمنين ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه
خير الناس اهل باديه دن اول كمسنه دركه صرمهٔ ابل ياخود صرمهٔ غنم صاحبى اولوب ابل ياخود غنمنى بلاددن
بربلده يه كتوروب بيع ايده صكره آنى فى سبيل الله خرج ايدوب مسلمين ايله اعدا لرى ميانه نده مسلحه اوله
اشته اول كمسنه خير الناسدر بو اثر لطيفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنددر ومسلحه اندا اسلحه وضع اولنان
سرحد ياخود حمل سلاح ايدن كمسنه در و بوندن اخذ ايله پيشكاه سلاطينده حمل سلاح ايدن كمسنه يه مسلحه
تسميه قيلندى وحضرت عمر رضى الله عنه بن خير الناس دكلم قوللرى انجق اظهار تواضع ايچوندر زيرا بعد
وفات الصديق ايام خلافتلرنده خير الناس ايديلر وقول مذكور حضرت ابى بكر رضى الله عنه دن روايت اولنان
كلامك نظيريدركه حال خلافتنده اقيلونى فانى لست بخيركم ديرلر ايدى يعنى بنى خلافتدن اقاله وبيعتمى
خلع ايديكز زيرا بن سزدن افضل دكلم آنلر ايسه قول رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله بعد الانبياء والمرسلين
خير الناس ايديلر وحضرت عمر رضى الله عنه ذكر اولنان صاحب الصرمه يه خير الناس اطلاق ايلدى زيرا اول
كمسنه خير الناس من ينفع الناس مقتضاسى اوزره منفعت مسلمين ايچون نفسنى ومالنى بذل ايلدى وقال رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس رجل ممسك بعنان فرسه فى سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها يعنى خير الناس
اول كمسنه دركه فى سبيل الله آتنك دزكنى طوتوب حاضر وآماده طوره هر قچان دشمندن صوت مخوف ايشتسه
اول جانبه پرواز ايليه بعده اول كمسنه ديديكه يا امير المؤمنين انى رجل من اهل البادية وانى اجفو عن اشياء
من العلم فعلمنى مما علمك رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بن اهل باديه دن بركسنه يم و بن علوم دينيه دن
چوق نسنه لرده جاهلم رسول الله صلى الله عليه وسلم سكا تعليم قيلديغى علومدن بكا تعليم قيل حضرت عمر
رضى الله عنه ديديكه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضموننه شهادت ايتمزمسين اول كمسنه بلى شهادت ايدرم
ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سن نمازيكى ادا وزكوتيكى اعطا ورمضانده صيام وحج بيت الحرام
ايدرمسين بلى ايدرم ديدى حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه عليك بالعلانية واياك والسر عنيك بكل عمل
اذا اطلع عليه منك لم يشنك ولم يفضحك واياك وكل عمل اذا اطلع عليك منك شانك وفضحك يعنى علانيته

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قيل سن هر برعمل خيره ملازمت قيل كه آنك اوزرينه سندن مطلع اولورلر ايسه
سكا عار وفضاحت عارض اولميه وهر برعمل شردن احتراز قيل كه مطلع اولورلر ايسه سكا عار وفضاحت عارض
اوله واول كمسنه نك اجفو عن اشياء قولى اجهل معناسنه در و بو معنادن اخذ ايله قرى وصحراده ساكن اولنلره
اهل الجفا تسميه اولنور اوزرلرينه جهالت غالب اولديغيچون وحضرت عمر رضى الله عنه شخص مذكور جاهلم
ديمش ايكن مضمون كلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر ديو ايضاح وبيان
ايلدى وعلومدن بومقدار يسير ايله اول شخصه عالم ديمكده شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولو العلم
نظم كريمنه اعتماد قيلدى يعنى الله تعالى شهادت قيلديكه كندودن غيرى معبود بالحق يوقدر وملائكه
واصحاب علم دخى بويله شهادت ايلديلر اولو العلم ايله مراد مؤمنلردر وبو نظم جليل حق ايمان ايله مؤمن
اولان كمسنه اهل علم ايدوكنه دليلدر وعليك بالعلانية قول شريفنك معناسى عقايد واعمالكده
طريق جاده يه كه جماعت مسلمينك اجتماع ايلدكلرى مسلكه دخول ومذاهب باطله دن اجتناب
وعدول قيل ديمكدر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك عليكم بدين العجائز قول شريفى ايله
مراد بو معنادر واياك والسر قولنده سرك معناسى اول عمل واعتقاددركه جماعت مسلمين
اكا معترف اولميه لر و بعض علما ديديلركه قولين مذكورين ايله مراد ناس ايله معامله ده علانيه لرينه اتباع
وظاهر حاللرى ايله اكتفا قيلوب سرائر احواللرين استكشاف واستقصا ايله ديمكدر وعليك بكل عمل الخ قولنك معناسى
نفسك ايله معامله ده هر برعمل خيره ملازمت قيل كه سندن آنك اوزرينه ناس مطلع اولورلر ايسه سكا عار لاحق
اولميه يعنى باطنك ظاهريكه مخالف اولميه يعنى ميان ناسده ناسدن حيا ايدوب مباشرتندن امتناع اتديكك عملدن
خلوتكده دخى الله تعالى دن حيا ايدوب امتناع قيل و بويله امتناع ايتمينلرى الله تعالى مفتضح ورسواى قيلر ومؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى اشبو بابى ابو هريره رضى الله عنه دن روايت قيلنان حديث شريف ايله ختم
ايلديكه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم ومن مات مرابطا مات شهيدا يعنى اول كمسنه كه سرحد كفرده محافظ
اولديغى حالده فوت اوله شهيد اولديغى حالده فوت اولور يعنى انكيچون ثواب شهيد واردر زيرا طلب رضاء الهى
ايله مماتى ايريشنجيه دكين مرابطه ومحافظه يه صبر ايدهرك نفسنى بذل ايلمشدر والله المعين واياه نستعين
باب وصايا الامراء فى الحرب * يعنى اولو الامر اولنلر عسكر وسر عسكرلرينه امر حربده نه كونه تنبيه وتوصيه
ايتمك كركدر آنى بيان بابيدر امام اعظم ابو حنيفه رحمه الله تعالى روايتى ايله حبيب بن بريده والدلرى بريده دن
روايت قيلديكه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم هر نه دمكه برجيش عظيم ياخود برسريهٔ قليله بعث ايده لر انلره اغزوا
باسم الله ديو تنبيه بيورير لر ايدى يعنى اسم الله ايله تيمن واستمداد ايده رك غزا ايديكز وصاحب الكتاب امام محمد
رحمه الله كتاب السير الصغيره بو حديث ايله ابتدا قيلوب بزدخى اول محلده فوائد حديثى بيان قيلدق
و بو حديثك آخرنده كلن رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شريفلرى واردر يعنى اكر مشركين ايله ميانه كزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونكه بو شرطه رعايت ايده رز و بو عهدك عهده سندن چيقارز ديمك قوللكزى ايسترلر ايسه مساعده
ايتمكز بلكه بزلر بويله معاهده ايده رز ديو كندو نفسلريكزه نسبت ايديكز وجناب مؤلف حكم شريفين
شو وجه اوزره بيان قيلديكه نهى مزبور على وجه التحريم دكلدر بلكه لدى الحاجة نقض عهد الله دن احتراز
ايچون كراهته محمولدر واما اوزاعى كفاره اعطاء ذمة الله قطعا جائز اولماز ديوب حديث مذكورك ظاهريله
استدلال ونهى مطلق منهينك حرمتنى مقتضيدر قاعده سيله تأييد مقال ايلدى ولفظ مذكور حضرت على
رضى الله عنه دن طريق اهل بيت ايله روايت قيلنان حديثده دخى ذكر اولنوب قال عليه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتى فذمتى ذمة الله يعنى كفار ايله معاهده كزده الله تعالى نك عهدينى وبنم عهديمى عهد الله
اولسون ياخود عهد رسول الله اولسون ديه رك اعطا ايتمكز زيرا بنم عهدم دخى عهد الله كبيدر لكن بزم
مذهبمزده مكروه كورلديكى اعطاء عهد اللهده موجب كراهت بر وصف تحققندن دكلدر بلكه باعث كراهت
اولدركه احيانا مسلمين رأى ايتدكلرى مصلحت ايچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده كندو عهدلرينى
نقض ايتملرى نقض عهد الله وعهد رسول الله دن اهوندر وآخر حديثده بو معنايه اشارت ايدوب ديمشدركه
فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم ابائكم خير من ان تخفروا ذمة الله يعنى زيرا سزلر كندو عهدلريكزى وآبا واجداديكزك
عهدلرينى نقض ايتمكز عهد اللهى نقض ايتمكزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنى العهددر قال الله تعالى لا يرقبون

في مؤمن الاولاذمة لفظ ال كسرهمزه وتشديد لام ايله يمين معناسنه وذمت عهد معناسنه در يعنى اهل شرك
مؤمنين حقلرنده يمين وعهدلرينه رعايت ايدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ايله بنى آدمدن معاهدينه دخى ذمت
تسميه اولندى التزام عهده محل اولدقلريچون وكندو ذمتلرى وآبا واجدادلرى ذمتلرندن مرادشول مخالفه
ومعاهده در كه زمان جاهليتده ايدرلرايدى واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثيدن خفروا ديرلر عاهدوا
ديمكدر وافعالدن اخفروا ديرلر نقضوا العهد ديمكدر وهمزه سى ازاله ايچوندر وعند الحاجه بو عهدى نقض
ايتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء يعنى يا محمد اكر برقوم معاهديندن بعض
امارات ايله خيانتلرندن انديشه ايدرايسك مساوات اوزره عهدلرين اوزرلرينه طرح ايله يعنى غدردن احتراز
ايچون سز وآنلر نقض عهد ايده جكلر يكزى شبهه سزجه بيلمكده مساوات اوزره ديمكدر ودخى براءة من الله
ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم كريمنده مدعامزه دليل واردر يعنى اشبو رخصت نازله الله تعالى
ورسولى جانبلرندن مقدما مشركيندن معاهده ايلديكيكز كسنه لر جانبلرينه تبريدر ومشركين محافظة عهود
ايتمدكلرندن سزلك دخى بعد اليوم عهدلريكز نبذ اولنمشدر انتهى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك
ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال في الجمله رجل اعطى بي ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل
استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شريفلرى نهى مذكور على وجه التحريم دكلدر كلامزى تأييد ايلدى يعنى اوچ
طائفه واردر كه بن آنلره خصومت ايدرم وهركسنه كه بن اكا خصومت ايده رم البته بن اكا غالب كلورم واول جمله يى
تعداد ايتمكده ديديلركه بريسى اول كسنه در كه خصمنه بنم عهدم ايله معاهده ايدوب صكره وفا قيلميه و برى دخى
اول كسنه در كه حرصاتوب بهاسنى اكل ايده وبرى دخى اول كسنه دركه اجرت ايله بركسنه يى استخدام ايدوب
واجرتنى ويرميه پس بو حديثده اعطاء عهد رسول الله جائز ايدوكين بيان واردر لكن عدم وفا ايله غدر حرام
اولور وامراء جيوش عهد الله وعهد رسول الله ايله امان ويررلر ايدى وحضرت ابو بكر وحضرت عمر رضى الله
عنهما آنلرى منع ايتمزلر ايدى بوندن صكره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضى الله عنهمادن برحديث شريف ذكر ايلديكه
ابن عمر رضى الله عنهما بيورديلركه ابو بكر الصديق رضى الله عنه يزيد بن ابى سفيانى برعسكر اوزره امير نصب
وغزايه بعث ايدوب حضرت ابى بكر اكا بعض وصايا توصيه ايده رك ماشيا برابر چيقديلر يزيد بن ابى
سفيان ديديكه يا خليفة رسول الله بن راكب وسن ماشى نيجه اولور سن راكب اول ياخود بن نازل اولايم
حضرت ابى بكر رضى الله عنه بيورديلركه نه بن راكب اولورم ونه سن نازل اول زيرا في سبيل الله خطوه لرم
ايله ثواب قصد ايده رم و بونده دليل واردركه انسان هرنه اولور ايسه اولسون تشييع غزات
ايچون مشيى غنيمت بيلمك كركدر حضرت صديق رضى الله عنه خليفهٔ رسول الله ايكن ايتدكلرى كبى
وحضرت صديق رضى الله عنه دن مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيورديلر
من اغبرت قدماه في سبيل الله وجبت له الجنة يعنى اول كسنه كه في سبيل الله قدمنى غبار آلوده اوله آنك ايچون
جنت واجب اولور وحديث انس رضى الله عنه ده واردركه قال عليه السلام ما اجتمع غبار في سبيل الله ودخان
جهنم في جوف مسلم يعنى جوف مسلمده في سبيل الله غبار ايله دخان جهنم اجتماع ايلمز و بوندن صكره مؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله ينه حديث ابى بكرى سند آخر ايله ذكر ايلديكه حضرت ابى بكره ركوب ايچون دوه سين
كتوردكلرنده ديديكه راكب اولمزم بلكه ماشيا كيده رم پس كندو ماشيا كيدوب دوه سين آرد نجه چكديلر
وكيدر ايكن في سبيل الله قدملرينه غبار اصابت ايتمك ايچون نعلينن چيقاروب كندو ايكى پرمقلرى ايله طوتدى
وحضرت ابى بكر رضى الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا قصد
ايلدى زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى معاذ بن جبلى رضى الله عنه يمنه بعث ايتدكلرنده تشييع
ايدوب برابرجه برميل ياخود ايكى ميل ياخود اوچ ميل ماشيا كتديلر و بو قصه نك نظيرى روايت اولنان نسنه دركه
حضرت حسن بن على رضى الله عنهما طريق حجده ماشيا كيدوب هجانلرى يانلرنده چكيلور ايدى يا ابن رسول الله
بنمز ميسين ديدكلرنده ديرايديكه بنمزم زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيورديلر من اغبرت
قدماه في سبيل الله لم تمسهما نار جهنم يعنى اول كسنه كه قدمينى في سبيل الله پرغبار اوله اكا نار جهنم مس
ايلمز وابو بكر رضى الله عنه نه قيلدى ايسه حاجى ياخود غزاتى تشييع ايدنلره دخى مندوب ومستحب اولان اولدر
بعده ابو بكر صديق رضى الله عنه يزيد بن ابى سفيانه ديديكه سكا اون خصلت ايله وصيت ايده رم آنلرى از برقيل
برى اولدركه سن بو سفركده عن قريب كفره دن برازطائفه يه ملاقى اولور سنكه انلر صومعه لرنده كيروب

مطلب تشييع الحاج والغازى

زعملرنجه طاعة الله ايچون تفريغ نفس ايلمشلردر سن انلرى تفريغ نفس ايلدكلرى خصوص ايله ترك ايدوب
تعرض قيلمه وامام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قولرنده بو كلام ايله
استدلال ايدرلر وقول مذكور امام ابو حنيفه رحمه الله تعاليدن دخى روايتدر لكن امام ابو يوسفدن مرويدركه
قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنيفه يه سؤال ايتدم قتلارين مستحسن كورديلر بعض علما ديديلركه جواز قتل
اولوقتده دركه آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وكاه ناس انلره صعود ايدوب رأى وتدبيرلرى مصدر قتال اوله
اما ازرلرينه صومعه لرينك قپولرين قپارلر ايسه قتل اولنمازلر بالكليه ترك قتال ايتدكلرى ايچون وحديث ابى بكر
رضى الله عنه ايله مراد انجق بودر وكتمه سى اولدركه مبيح قتل اولان من حيث المحاربه دفع شرلريدر وآنلر
قپولرين اغلاق ايتدكلرنده كرك مباشرت وكرك تسبب وجهى اوزره شرلرى مندفع اولور اما امر حربده رأى
وتدبيرلرى اولوب كفار دخى تدبيرلرينه متابعت ايدرلر ايسه آنلر دخى تسبب وجهى اوزره مقاتلردر البته
قتل اولنورلر وحضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه خصلت ثانيه ايله توصيه ده ديديكه سن بو سفركده قريبا
بعض اقوامه ملاقى اولور سنكه آنلر باشلرينك اورطه لرين تراش ايلمشلر اول محللرينى سيف ايله قلع وشق ايديكز
و بو طائفه دن مرادى شماسلردركه انلر بين النصارى ميان مسلمينده علويه منزله سنده در وحضرت ابى بكر
رضى الله عنه سند آخر ايله روايت اولنان حديثده بو معنايه اشارت ايدوب وتركوا شعورا كالعصابة ديدى
يعنى انلر باشه بغلنن چنبركبى اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ايلديلر و بعض علما ديديلركه انلر هارون عليه
السلام اولادندن ايديلر وناس امر حربده رأى وتدبيرلرينه تابع اولوب انلر دخى ناسى مسلمين ايله حرب وقتاله
اغرا ايدرلر ايدى بناء على ذلك آنلر ائمة الكفردر غيرى قتلدن انلرى قتل اولى واحرادر وسند آخر ايله روايت
اولنان حديثده حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بو معنايه اشارت ايدوب فاضربوا مقاعد الشيطان منها
بالسيوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الى من ان اقتل سبعين من غيرهم ديدى يعنى سز آنلرك رؤس محلوقه لرينك
تا اورطه يرلرندن اماكن شيطان اولان محللرينى سيف ايله ضرب ايديكز والله انلردن برينى قتل بكا سائر كفاردن
يتمش كسنه قتلندن احبدر قال الله تعالى فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم يعنى اهل كفرك ائمه ورؤسا ايله
قتال وانلرى قتل ايله ازاحهٔ ضلال ايديكز زيرا انلرك عهود ويمينلرينه رعايتلرى يوقدر وكسر همزه ايله ايمان
قرائتنه كوره اسلام وايمانلرى يوقدر ديمكدر والله تعالى بناسى مشاركت بين الاثنين ايچون فقاتلوا كلمه سى
ايله امر ايلمكده مضمون مذكوره اشارت واردر مترجم فقيردركه بو محلده بعض نسخ كتابده ومراده بمقاعد الشيطان
شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس يعنى رأسده بربرينه واصل اولان
قطعه لرك مجمعى در و بعض نسخده شؤن رؤسهم يرنده سوء همهم وبعضسنده شؤن رؤسهم اى سوء همهم
واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنى الحال در بو ايكى نسخه صحته اقرب وذيلنده وذلك يكون في
الرأس كما قال ابو بكر رضى الله عنه في اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشيطان في الرأس قولنه انسبدر
يعنى مقاعد الشيطان ديمكدن مرادى رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانيه ومؤمنين حقلرنده همم كاسدهٔ
شيطانيه لريدر و بو احوال وهمم رأسده يعنى دماغده اولور نته كيم حضرت ابى بكر رضى الله عنه اقامت
حدو قتنده محدودك باشنه اوريك زيرا شيطان باشنده در ديدى انتهى وخصلت ثالثه ده حضرت ابى بكر
رضى الله عنه ولا تقتلن مولودا ديدى يعنى مولودى اصلا قتل ايتمه اكرچه صغير وكبير جمله ناس مولوددر
لكن مرادى انجق صبيدر اكا مولود ايله تعبير ايلديكى ولادته قريب العهد اولديغندندر ومرادى قتال
ايتمين صبيانى قتل ايتمه ديمكدر وروايت اخراده ايضاح ايدوب لا تقتلن صغيرا ضرعا ديمشدر يعنى صبى
ضعيف وذليلى قتل ايتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة ديدى يعنى عورتلرى دخى قتل ايتمه ومرادى قتال
ايتمزسه قتل ايتمه ديمكدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم برمقتوله عورت اوزره مرور ايدوب هاى
بو قتال ايدردكل ايدى وارخالده يتشوب سويله كه صبى واجيرمقوله سنى قتل ايتمسون ديديلر وخصلت
خامسه ده ولا شيخا كبيرا وفي رواية فانيا ديدى يعنى شيخ كبير فانى يى دخى قتل ايتمه مرادى اكر قتال ايتميوب
وامر قتالده صاحب رأى دكل ايسه ديمكدر اما اكر قتال ياخود قتالده رأى وتدبير ايدر ايسه البته قتل اولنور زيرا
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوز يكرمى ياشنده ايكن دريد بن الصمه يى قتل ايله امر ايلديلر واهل سير ايچون *
انده برقصهٔ معروفه لرى واردركه كفارانى يوم حنين ده رأى وتدبيرى ايله استمداد ايچون احضار ايلديلر واول دخى
في الحقيقه امر حربده صاحب رأى ايدى بعده انلره بعد المشوره رأى واشارت قيلديكه اولاد وعياللرين بلادلرندن

*
ودريد بن الصمه نك قاتلنده اختلاف
اولنوب اكثر اهل مغازى قاتلى
ربيعه بن رفيعدر ديوب بعضيلرى عبدالله
زبير بن العوام و بعضيلرى لكن كورديكمز
بن قبيع درديديلر رسول الله صلى الله
كتب سيرده حضرتلرى آنى قتله امر
عليه وسلم حضرتلرى اخبار اولندقده
ايدوب ياخود قتلى ايلدكلرى دخى
تحسين وتصويب اما من حفظ حجة على
بولنمامشدر قاعده سى اوزره
من لم يحفظ اشكال ائمهٔ دين
مؤلف وشارح صحيحه يه مطلع
اولمايه روايت ظاهره مستنددر
اولمش اولدقلرى امر نبوى وارد
وقتل دريد ايله مواضع كثيره ده
اولديغى بو كتابده مرقوم دخى
تكرر ايدر روايت صحيحه يه مطلع
اولمايه امارهٔ واضحه در
اولدقلرينه

مطلب تعريف المترجم
في حل الكتاب

جبال عاليه يه رفع ايدوب ورجاللرى آنلر ينك ارقه لرنده سيوفلرى ايله اعدالرى اولان مسلمينه ملاقى اوله لر لكن مخاذيل
كفار بورأيى قبول واختيار اتميوب عادت عرب اوزره اهل وعياللرى معيتلرنده اوله رق قتاله ابتدار ايلديلر و بو كيفيت
مسلمينه باعث نصرت ومشركينه سبب هزيمت اولدى حتى دريد بن الصمة بو شعر فضا حتشعار ايله قصهٔ
مشروحه يى اشعار ايلشدر * شعر * امرتهم امرى بمنعرج اللوا فلم يستبينوا الرشد الا ضحى الغد فلما عصونى
كنت منهم وقدارى غوايتهم فى اننى غير مهتد مترجم فقير ديركه بيت ثانيده فى موضعنده واوايله وانى غير
مهتد دخى روايت اولندى ومنعرج فتح رايله مكان ميل وانعطاف معناسنه در واوى رمل ملتوى در ومنعرج
اللوى رملك محل انعطافى معناسنه در اكرچه علم موضع اولديغى كتب لغتده بولنمامشدر لكن بنده مرادى
وصف مذكور اوزره اولان مكان معيندر يعنى بن انلره منعرج لواده امر رشيدم ايله امر ايلدم لكن انلر رشاد
امريمى انجق ايرته سى وقت ضحاده بعد الهزيمه فهم ايلديلر وقتاكه بكا عصيان ايلديلر بن دخى حقمده
سبيل رشاده مهتدى دكلدر ديو زعملرنده خطا وغوايتلرين بيلوب طوردم ايكن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روايت ثانيه اوزره معناى بيت وقتاكه بكا عصيان ايلديلر بن دخى خطا وغوايتلرين بيلور ايكن آنلردن اولدم
حال آنكه بن دخى اول هنكام عجزده سمت رشاده مهتدى دكلم وشاعر مزبور مداول شعرى اوزره امر حربده
صاحب رأى اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم انى قتل ايله امر ايلديلر انتهى وخصلت سادسده
ولا تعقرن شجرا بداثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن كرما ديدى يعنى ميوه سى ظاهر اولان شجرك باشنى كسمه وخرما
اغاجنى ياقمه وشجرهٔ عنبى قطع اتمه امام اوزاعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهر اطلاقى ايله استدلال ايدوب
مسلمين ايچون دار الحربده تخريب دياره مؤدى اولان برنسنه يى اشلمك حلال اولماز زيرا تخريب فساددر والله
تعالى فساده راضى اولماز ديو افادهٔ حال وقرآن عظيمده دخى واذا تولى سعى فى الارض ليفسد فيها ويهلك
الحرث والنسل نظم كريمى ايله تأييد مقال ايلدى وحضرت على رضى الله عنه دن مروى اولان حديثده
دخى واردركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم امراء جيوشه وصيتلرنده قول مذكورى ذكر ايدرلر ايدى وابو الحسن
الكرخى اول حديثى بطوله ذكر ايدوب واثناء حديثده الا شجرا يضر بكم كلدى يعنى سزكله قتال عدو بينده
حائل اولان شجرى قطع ايدبكز وامام اوزاعى مقال مشروح المآلنه حديث آخرده روايت قيلنان بر دليل ايله
دخى استدلال قيلديكه الله تعالى انبياسندن بر نبى يه وحى قيلديكه هر كيم ملكوت ارض ايله اعتبار مراد ايدر ايسه
آل داود ايله اهل فارسك ملكنه نظر قيلسون اول نبى ديديكه يارب اكرچه آل داوده نه ايله اكرام ايتدى ايسك
اكلا يقلردر لكن اهل فارس مجوسيلر ايكن آنلر كيمدر كه اويله ملك عظيم ايله اكرام ايلدك جوابنده الله تعالى
بيورديكه انهم عمروا بلادى فعاش فيها عبادى يعنى اهل فارس عدالتلرى ايله بلاديمى معمور قيلديلر واول
بلادده بنم قوللرم تعيش ايلديلر و بو ادله ايله عمارارضه سعى ايلمك ممدوح ايدوكى متبين اولدقده سعى تخريب
دخى مذموم ايدوكى متعين اولور ولكن بزلركه معاشر الحنفيه امام اوزاعى يه مقابله ده ديرزكه نفوس انسانيه حرمت
جهتيله اشياء مذكوره دن اعظم ايكن كسر شوكت مشركين ايچون آنى قتل اتمك جائز اولنجه تخريب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن ماد ون النفوسى اتلاف اولى بالجواز در حتى ولا يطؤن موطئا يغيظ الكفار
ولا ينالون من عدو نيلا الا كتب لهم به عمل صالح نظم جليلنده مدعاى مذكوره بيان ودليل واردر يعنى اهل اسلام
بلاد كفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده كفارى تكدير واغضاب ايده جك وجهله تصرف اتمزلر ودشمن
دينلرين قتل واسر وهزيمتدن بر وجهله تحقير وتذليل ايلمزلر الا هر برى ايچون مسلمينه عظيم عمل صالح ديوان
حسناتلرينه كتب وتحرير اولنور اما حديث ابى بكر رضى الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شريفنك تأويلنه امام محمد رحمه الله تعالى بو بند نصكره اصل كتابده اشارت قيلشدركه جناب صديق
اول عسكرى فتح شام ايچون تجهيز قيلوب مقدما دخى اخبار نبى اكرم صلى الله عليه وسلم ايله بلمش ايديكه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمينه نصيب اوله جقدر بناء على ذلك تخريب ديار وقطع اشجاردن آنلرى نهى ايلدى
نته كيم بو بند نصكره بيان اولنور ونبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن روايت قيلنان حديثك دخى تأويلى بودر
كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حصن ثقيفى محاصره ده منجنيق نصب ايلديلر ومنجنيقده اولان
تخريب وافنا جمله يه ظاهر وهويدادر وخصلت سابعه ده ديديكه اعدانك اوكوز وقيون وسائر حيوانلرينى
ذبح اتمكز مكر ضرورت اكل ايچون اوله زيرا روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ضرورت اكلدن

غيريده

غيريده ذبح حيواندن نهى بيورديلر و بو حديثده دليل واردركه دار الحربده غانمين ايچون طعام وعلف
مقوله سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأكول للاكل دخى بو قبيلدندر و بو بند نصكره مؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بو حديثى طريق آخر ايله اعاده قيلوب آخرنده اوچ خصلت دخى زياده ايلدى
مترجم فقيردركه مقتضاى سوق اولدركه حضرت امام خصال عشره ك انجق يديسنى بر سند ايله ومجموعنى
دخى سند آخر ايله اخذ ايدوب اول سببدن سياق مذكور اوزره روايت قيلشدر وخصلت ثامنه ده حضرت ابى بكر
رضى الله عنه ولا تغلن ديدى يعنى غلول اتمه و بو قولده حرمت غلولى بيان واردر وغلول بعض غانمين
غنائمدن طعام وعلفدن غيرى بعض اشيايى كندو نفسى ايچون كيزلوجه اخذ اتمكدر و بو حرامدر قال الله تعالى
ومن يغلل يأت بما غل يوم القيمة يعنى اول كمسنه كه غلول ايده اول غلول ايتديكى نسنه يى يوم قيامتده
ميدانه كتوروب ظهور خيانت ايله ميان اهل محشرده رسواى قيلنور وقال عليه السلام الغلول من جمر جهنم
يعنى غلول نار جهنمدندر ومال غنيمتدن على وجه الغلول اخذ اتمك جهنم آتشنى آلمق كبيدر وخصلت تاسعده
ولا تجبنن ديدى يعنى امر حربده قطعا اظهار خوف وخشيت اتمه ووصيت مزبوره الله تعالينك ولا تهنوا قول شريفى
كبيدر يعنى قتالدن اظهار وهن وضعف اتمكز زيرا اهل جهادك اظهار جبن اتملرى آنلره قتالدن ضعف ايراث ايدر
وخصلت عاشره ده ولا تفسدن ولا تعصين ديدى بعض علما ديديلركه معناسى سكا امر ايتديكم نصيحتى ترك وافساد
ايله بكا عصيان اتمه ديمكدر زيرا فائدهٔ وصيت انجق قبول واطاعت ايله ظاهر اولور و بعضيلر ديديلركه اكر الله تعاليدن
نصرت ايسترايسك الله تعالى يه عاصى اولمه ديمكدر بعده امام محمد رحمه الله تعالى حديث مذكورى طريق ثالث
ايله عبد الرحمن بن نفير الحضرمى روايتى اوزره اعاده ايدوب نقل ايلديكه حضرت ابى بكر الصديق بعد رسول الله
صلى الله عليه وسلم تجهيز جيوش ايتدكده عسكره خروج ايله امر ايلدى وآنلر اول جيوشدركه برطائفه سنه شرحبيل
بن حسنه و برطائفه سنه يزيد بن ابى سفيان و برطائفه سنه عمرو بن العاص رضى الله عنهم حضراتى امير وسر عسكر
ايدوب وجمله سنه محللرندن خروج ومدينهٔ منوره يه التى ميل مسافه ده بنى شرحبيل قيولرنده كه اول موضعك
اسمى بيار بنى شرحبيل در دينلدى اجتماع قيلملريله امر ايلدى و بو كلامده دليل واردركه امام المسلمين تجهيز جيوش
مراد ايتدكده خارج بلده ده موضع معينده اجتماعلرى ايچون بر مجمع اتخاذ ايله آنلره امر اتمك لايقدر زيرا اول مجمعدن
جمله سى بردن حركت ايلمك كندو خانه لرندن حركتلرينه نسبت ايله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابى بكر رضى الله
عنه مجمعلرينه كلوب آنلر ايله صلوة ظهرى ادا بعده خطبه ايچون قيام والله تعالى يه حمد وثنا ايلدى بعده
ديديكه انكم تنطلقون الى ارض الشام وهى ارض شبعة قد ورب الكعبة دختها مرات بعض رواة
سين مهمله ايله سبعه روايت ايدوب كثيرة السباع الموذية معناسنه دردديلر لكن روايت مذكوره خطا وتصحيفدر
صحيحى شين معجمه ايله شبعه دركه ارض مخصبه درآنده شويله كثرت نعم واردركه انسان همان رؤيتى ايله شبعان
ولور معناسنه در يعنى سزلر ارض شامه كيده يورسز واول ارض شبعه در ورب الكعبة بن على التحقيق اكا
كرار اومرار اداخل اولدم و بو يله مدح ايله انلرى شامه توجهلرينه تشويق ايدوب كويا سزلر مدينه ده چكيلن
جوع وشدتدن او يله بر ارض مخصبه يه انتقال ايده يورسز ديمش اولدى بعده ديديكه الله تعالى سزه نصرت
ايديجى وقدرت وير يجى درحتى شامده مسجدلر اتخاذ ايدرسز لكن اولميه كه هواى نفسكز ايچون لعب ولهو
قصدى ايله كيده سز زيرا الله تعالى هر شيئه عالم در وحضرت ابى بكر رضى الله عنه بو قولى انجق رسول الله
صلى الله عليه وسلمدن سماع ايله سويلدى زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن حديث معروفده
كلديكه قال عليه السلام انكم ستظهرون على كنوز كسرى وقيصر يعنى اى اصحابم سزلر قريبا
كسرى و قيصرك ملكنه غالب وخزائننه مالك اولورسز و بو حديثدن ظاهر اولوركه حضرت صديق
وصاياى سابقه سنده تخريب ديار وقطع اشجاردن عسكرى نهى ايتديكى بالجمله مسلمينه نصيب اوله جغى
بلديكندندر وعسكرين لعب ولهو قصدى ايله كتمكدن نهى ايلدى زيرا جهاده چيقديلر وجهاد امر ديندر
ودينده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالى وذر الذين اتخذوا دينهم لهوا ولعبا يعنى يا محمد سن آنلرى ترك
قيل كه دينلرين لهو ولعب مقوله سندن اولان نسنه لرى دين اتخاذ ايده لر بعده حضرت صديق
ديديكه واياكم والاشر ورب الكعبة لتأشرن يعنى سزلر اشردن احتراز ايديكز ورب الكعبه نهى ايتديكم
اشره مبتلى اولورسز واشر نوع طغياندر كه تحصيل غنى ايدنلرده پيدا اولور قال الله تعالى ان الانسان
ليطغى ان رآه استغنى يعنى انسان كندو نفسنى غنى ومستغنى بيلمك ايله البته عصيان وطغيان ايلر بنابرين حضرت

راوى مذكور امام حصير نسخه سنده عبد الرحمن بن جبير بن نفير واقع اولوب وبروى نقيل ونفير ديو نسخه مرقومه دن نقل اولنمشدر *

مطلب استعراض الامام جيشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره‌یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینه ورب الکعبه دیو یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونهایتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه بوندن صکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمده سزلر بکا فرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمک کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره‌رك صف عسکرك اولندن آخرینه وارنجه امرار نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکك طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدك سزکله موعد جمعیتمز دیوان باریدر و بو قولنك تأویلی اولدرکه عسکری خانه‌لرینه رجوع اتمك نیتایله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمك انجق اول نیتیله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی و بعض علما دیدیلرکه مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنك معنای منیفیدر یعنی بنم امتمك هلاکلری طعن وطاعون ایله‌در بوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله عنه اولوجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردرکه برکمسنه آخرایچون شهادت ایله دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکورکندوایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونك قرب اجلنی اخبار یاخود عسکریك عودت اتمیه جکلرین اشعاردر زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه‌یه جیوش عظیمه جمع وتدارك ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیك آتلو ایله عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن برقریهٔ صغیره عراقده بر بلدهٔ عظیمه‌دن بکا احب‌دردیو تنبیه وافهام ایلدی و بوقضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه عسکر اسلام اوزره جموع اعدانك کثرت وغلبه‌سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت وامداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللریله امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه‌کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بردخی کیرو دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقك شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیکی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلمکله یانندهٔ اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تاکه ضمیر ونبه نام محلره چیقدی وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صبر امتندن رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایراده شاعرلری اشبو بیتی نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویرظن ایده رمکه مماتلریمز قریبدر و بزلر بیله میورز و بو شعرك قصه‌سی کتب مغازیدهٔ مذکوره درکه بو بیتك قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه‌سی برکاسه ایچنده شرابنی کتوروب یدینه صوندی وکندودخی ارقه‌سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی اتفاقیات غریبه‌دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالد بن ولید حضرتلرینك عسکرندن بر بهادر منزلی دیوارندن آشمش ایدی بونظمی ایشتدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه برضرب ایله ضرب ایلدیکه سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنك ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه کلوب امراء ثلثهٔ سابقة الذکر شرحبیل بن حسنه و یزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلدهٔ لردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندودخی بلادروم‌ه کتدی و باهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو بانمزدن متین اولورکه عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی برخیمه‌ده جمعیت وامور حربیه‌یه دائر رشتهٔ مشاوره‌یی نقض وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش قضاعه نام برکمسنه وار ایدی انك ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره واجبدرکه اعدانك عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتوریر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی ناسه تشهیر اتمیه‌رك انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده‌لر تاکه جیوش مسلمین اعدانك قوتنه واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیانرق کلوب امراء مسلمینه سلام و یردی آنلر دخی وعلیك السلام لکن بزه یاقلشمه دیدیلر ورداعلرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفه‌دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی ابو سفیان دیدیکه قومم اولان قریشدن برطائفه امر حربده مشورت ایده‌لر و بن دخی میانه‌لرنده حاضر اولایم و بنی مشاوره‌لرنده ادخال اتمیه‌لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابو سفیانك بو اصرارینه بادی اولدرکه ابو سفیان میان قریشده امر محاربه‌ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه اختیاریکزك رأینه اعتبار یکز وارمیدرکه اول امر حربده صاحب رأیدر جمله‌سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرنه درسویله اول دخی استغنا کوستروب امراسزلر سز وسزبیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنك تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرعاده بر بیوك دپه کوریورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دپه‌یی ارقه‌کزه آلورسز وعکرمة بن ابی جهلی برمقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکه عکرمه بو ایشك رجلیدر و بلال صلوة صبح ایچون اذان اول ایله ندا قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر براولرق چیقوب واول تیراندازان اتلرینك کوکسی برابری صف باغلیوب طورسونلر اکر اثناء لیلده دشمندن برحرکت اولورسه انلر الله تعالینك اذنی ایله متهیء بولنوب درساعت بنوب مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانك بوندبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشارت قیلدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بویله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت امر اتمیه‌لر ایدی تدبیرمذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعدا لهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تاکه سزه جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهك تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبویه عصیان ایلدیکز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانك بو رأیی نصیحتخیرایدی وکنه امراء جیوش علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر واثناء لیلده عسکر روم قصد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینك دوه‌لری صداسنی ایشیدوب عربلر قاچشلر زعمی ایله عبا دیداولدقلری حالده یعنی بو صوبه عسکرقوما یوب ترتیب صفوف اتمیه‌رك بربرین سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر وناکاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلردخی کفار اوزرینه حمله قیلوب الله تعالی ایادیء مسلمین ایله براوچندن کفاری قتل ایلدی تاکه طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکریله سالما وغانما عسکر مسلمینه عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده بنه قتاله مباشرت اتدکلرنده سرعسکر روم اولان باهان امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکیم واردر دیو ارسال سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باك ویروامقابلنده بروز وظهور ایلدی ومیانه‌لرنده برترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد سزه عرض ایده جکیم برماده وار در آنی قبول قیل ماده اولدرکه سز بو دیاردن الچکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلر یکزه دابه ویره لیم ونوفر لکم ظهورکم یعنی دابه‌لریکزه امتعه یوکلده لیم و بر روایتده ونوفر لکم طعاما واداما یعنی وافر طعام وادام که اتمکه قاتق اولان نسنه‌در ویره لیم امار وایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بریکزه بش التون و یر یلمکله امر ایده لیم زیرا بیلورزکه سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول بر ارضده اولورسز وکلمکدن مقصود یکز انجق تحصیل منافعدر حضرت خالد رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزم بو جانبه کلمزه باعث اکلا دیغك کبی دیاریمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلكه بزاونه جانبزده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى
طتلى برقوم يوقدرديو بزه خبرويرديلر وبزانجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بو كلام هولناكى ايشتدكده
بربرينه باقوب والله بونلرحقنده بزه خبرويريلن سوز كرچك ايمش ديديلر يعنى بونلر جزيه لرينى ياخوددينلرينى قبول
واطاعت وايسترايستمز انقياد ومطاوعت ايتمدكجه عودورجعت ايتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر ومؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دارالحربده قطع نخيل وتخريب بيوت جائزاولديغنه ماقطعتم
من لينة الآية نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهودبنى النضيرك لينه سندن هرقنغيسين
قطع ايتدى ايسكز ياخودكوكى اوزره قائمة ترك ايدوب قطع ايتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعاليك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر
وامام ضحاك قولنده لينه عجوه كبى نخلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيه در وآيت مذكوره بنى النضير
قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى آنلر ايله طرف عاليلرينه اعانت واهانت
ايتمامك شرطى اوزره مصالحه بيورمشلرايدى بعده عمرو بن امية الضميرينك بنى كلابدن مشركاردرظنى ايله
خطأً قتل ايتديكى ايكى كسنه نك ديتلرين اداده عادت عرب اوزره بنى النضير دخى برمقدار اقراض ايله
امداد ايلمك مرادرسالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على
رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب
ياابا القاسم براز مكث ايلك سزى اطعام ومراد ايتديككز مبلغى اعطا ايده لم ديدكلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بيورديلر بعده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهل
اوله جق وقت آخرده محمدى قتله قادراوله مزسز بوفرصتى فوت ايتميه لم آنلردخى بالاتفاق نعوذ بالله تعالى
قتلرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام ايتدكده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعتزام ايلديلر وبو بابده
اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهل ايمان برقوم
خيانتشعار سزلره سوء قصد ايله ال اوزادوب الله تعالى دخى كيدو مكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده
جناب حقك نعمتلرينى تذكر ايديكز بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر
وهرسنه كلوب ميوه لريكزى كندولريكز قطع ايتمك شرطى اوزره بنم جوارمدن چيقوب كيديكز ديو امر ايلديلر
بنى النضير راضى اولميز ديو اظهار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم انلرى اون التى كيجه
محاصره بيورديلر انلردخى صوقاقلرينك قپولرين قاپه يوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعالى
لايقاتلونكم جميعا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتاله
قادراوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكور اوزره تحصن ايتملرى ايله
مسلمين دخى محاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبندن هدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين
هرچند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره ولوج
ايچون كند وخانه لرين جانب داخلدن نقب ايلديلر كما قال الله تعالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين
يعنى خانه لرين كند واللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كم تقرير سابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضرر عظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى
منوال اوزره اكرقتال اولنورسكز سزه نصرت ايده رزديو وعد ايتمشلر ايكن امداددن عجزلرى متحقق اولمغله
كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان ايتملريله
هربرشاخى اول قوم اثيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخللرى قطع اولنوب ميانه لرنده بالاضطرار استشاره
قيلديلركه زوال نخلدن صكره بزلره اقامت وتحمل تصور ونخيل اولنماز طرف رسالتپناهى يه ندا ايلديلركه
ياابا القاسم ازقديم فساددن جمله عبادى نهى ايدرايدك شمدى نخيلك جرمى ندركه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولادمز وحلقه دنكه سلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جق امتعه مز اوزره امان ويره بسين رسول الله
صلى الله عليه وسلم بلى ويريرم بيوردقلرنده ابواب حصونلرين كشاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
قطع نخيللرى خدمتنه ابو ليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهمايى تعيين قيلدقلرنده ابو ليلى اكرم نخيل

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام اون كه جمع لينه در يعنى ادانى النخيلدر انلرى قطع ايدرايدى ابو ليلى يه
نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفاره غيظ وكدرى ازيد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون
لونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدم كه الله تعالى رسوانى اوزرلرينه غالب ومالرينى
اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموالرى اولمغين عجوه يى ابقا قيلدم ديدى وهر برينك رأى وعملكن تصويب
وقبولده ماقطعتم من لينة آيت كريمه سى شرفبخش نزول اولمشدر وروايت اخراده واردركه يهود بنى النضير
باى حصونلرندن ندا ايدوب سزلر مسلمرز فساد ايتميز زعم ايدر ايكن ينه نخيلى قطع ايدر سز والله تعالى
سزه بويله امر ايتمدى فريقيندن قنقمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر وبعض مسلمين كرچك
سويلديلر ترك ايده لم وبعضلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده لم ديديلر والله تعالى قول فريقينه
اظهار رضا وماقطعتم من لينة نظم كريمين انزال ايله حجت طرفينى قبول وامضا ايلدى وصاحب الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى دعواى سابقه يه حديث اسامة بن زيد ايله دخى استدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محلى هنكام صبحده غارت بعده احراق ايله
امر ايلديلر وروايت اخراده ابيات نام محل ديو وارد اولدى لفظ مذكور بر موضعك آديدر كه والد
اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسلم قتلنه حزن شديد ايله محزون
اولمشلر ايدى بناء على هذا اسامه حضرتلرين اوچ بيك نفر عسكر ظفر رهبر اوزره امير وانلر ايله محل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودارودياريرين نار ايله احراق وسكان سكان
منشلرين تيار قهر وتيار ايله اغراق ايتمكله مأمور قيلمشلر ايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله
عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبوى نشان اوزره
تجهيز وتنفيذه شتابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرى طائف
قصدى ايله كيدر ايكن اوطاس نام موضعدن مرور ايتدكلرنده مالك بن عوف النضرينك قصرى ديدهٔ
حقايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر وبو بابده حضرت حسان اشبو بيت لطيف ايله اجاده
واحسان ايلمشدر * نظم * وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعده حريق
عظيم منتشرا شراف بنى لوى اوزره سهولتله متمكن اولدى مترجم فقير ديركه كتاب طلبة الطلبه ده وهان
لفظى موقعنده اغار واقع اولمشدر بو روايت اوزره بيان معنى ظاهر وباهردر امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه
اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفده بالنفس امير جيش اولوب قصرمز بورى فتح
ومحاصره يه مباشرت ايتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامر شريفلرى انجق صاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر
بووجهله بزه ظاهر وبديدار اولمشدركه بلاد كفارده قطع اشجار وتخريب دياره بأس شرعى يوقدر راوى
ديركه بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم طائفه واروب كرومرين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر وبو بابده كتب
مغازيده مذكور برقصهٔ مشهوره واردركه اهل طائف قطع كرومدن فرياد ايدوب بربرينه ديديلركه اشجار
عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمزانك قطعندن صكره بزلرنه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفار اظهار
جلادتله كرومميزى قطع ايتدى ايسه كزآب وتراب وشمسده آنك خلفى واردرينه تدارك ايده رزديو مسلمينه
ندا قيلديلر ايچلرندن ينه بعضلرى اكا جواب ويروب بو سوزك بعد اليوم اشبو دلكدن چيقمغه قادر اولورسك
اوله جقدر ديدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر
رضى الله عنه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بويله امر ايلديلر
ديو اعتذار قيلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعادته كلوب يارسول الله قطع نخيل ايله سن مى
امر ايلدك ديوب بلى بن امر ايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح
خيبرى وعد قيلمادمى ديوب بلى اويله وعد قيلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يارسول الله بوصورتده كندو
نخيلكى واصحابكك نخللرينى قطع ايتدرمش اولورسز ديدى اولوقتده رسول الله صلى الله عليه وسلم برمناديه امر ايدوب
قطع نخيلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينك آثارسيوفنى كوروب ونخيل مذكوره
جناب رسالتك قطع ايله امر ايلدكلرى اشجاردندر ديدكلرين ايشيدن كسنه لر بكا بويله جه كوروب ايشتدكلرينى
اخبار ايلديلر نطاة حصون خيبردن برحصنك آديدر واهل خيبرك التى عدد حصونلرى وار ايدى شق
نطاة قموص كتيبه سلاليم وطيحه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدركه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى

عنه شامده اولان خلیفه سنه نامه یازدیکه انظر من قبلك فرهم فلینعلوا ولیحتفوا اثر مذکورده لفظ قبل
فتح قاف وسکون باایله اولدیغی تقدیر اوزره دیمکدر سندن اقدم اولنلره نظر ایدوب آنلره امر قیل که کاه
ایقلرینه نعلین کیوب یور یسنلر وکاه یالین ایق ایله کزوب اکا دخی اعتیاد قیلسونلر اما کسر قاف وفتح با ایله
اواورسه طرفکده اولان ذواته نظر ایدوب امر مذکور ایله تنبیه قیل دیمکدر و روایت اخراده فلینتعلوا
کلدی معناسی واحددر ولفظی دخی بناء تفعل اوزره صحیحدر و بناء مذکور حدیثده کان رسول الله
صلی الله علیه وسلم یحب التیامن حتی فی تنعله وترجله دیو وارد اولمشدر یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم
هرخصوصده جانب یمین ایله ابتدایی سورلر ایدی حتی تنعل وترجللرنده دخی وترجل ترجیل شعر یعنی صاچ
طرامق یاخود دابه‌دن نزول ایله ترجل ایدوب پیاده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضی الله عنه بعضا یالین
ایق ایله یور یسنلر دیو امر ایلدیکی انجق مسلمینه شفقتلر ندندر که دارالحربده برجهت ایله یالین اایاق یوریمکه محتاج
اولورلر ایسه مشقت چکمیه‌لر وقصهٔ غارده حضرت ابی بکر رضی الله عنه نقل ایلدیکه رسول الله صلی الله
علیه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرین دم تقاطر ایدر کوردم زیرا حافیا مشی اتمکه معتاد دکللر ایدی
ولهذا استحبوا الاحتفاء فی المشی بین الغرضین یعنی نکتهٔ مذکوره‌یه بناء رمی سهام ومسابقه بالاقدام مثللو
حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه یالك اایاق یوریمکی فقهاء کرام مستحبدر دیوب کرواعلام ایلدیلر بعده
حضرت عمر رضی الله عنه شامده خلیفه سنه یازدیغی نامه ولیأتزروا ولیرتدوا دیو کتب ایلدی یعنی آنلره
امر قیل که نمازه یاخود مجمع ناسه چیقدقلرنده ازار و ردا ایله چیقوب ثوب واحد ایله چقماسونلر اکرچه انسان
ثوب واحد ایله تستر وتوشح ایلسه نمازی جائز اولور لکن مستحب اولان ازار و ردا ایله ادا ایلمکدر وناسه تلبس
ردا ایله امر ایلدیکی انجق ردا لباس عرب اولدیغندندر بعده ولیؤدبوا الخیل یازدی مرادی ریاضت خیل
وتعلیم افراسدر که حین حاجتده اداره سی آسان اوله یاخود مرادی اکر آنلری اورکر ایسه تأدیب ایتسونلر
دیمکدر زیرا حدیثده وارددر که تضرب الدابة علی النفار ولاتضرب علی العثار یعنی دابه اورکك اوزره ضرب
اولنور سورچمك اوزره ضرب اولنماز زیرا سورچمك راکبی دیز کین طوتمغی بیلمامکدن اولور اما اورکمك انجق
دابه نك سوء خلقندن اولور بنابرین تأدیب اولنور بعده ولایقربنهم صلیب یازدی یعنی انلره صلیب قریب اولماسین
معناسی امصار مسلمینده صلیبلرین آشکاره قیلق واثناء طریقده صلیب ایله کاوب کچمکه اهل ذمته رخصت
و یرمسونلر دیمکدر زیرا فعل مذکور استخفاف مسلمینه راجع اولور وبرلر ایسه انلره استخفاف مسلمین ایتسونلر دیو
اعطاء ذمت اتمك بعده ولایجاورنهم الخنازیر دیو کتب ایلدی یعنی انلره خنازیر همجوار اولماسین معناسی
اهل ذمت خمور وخنازیر مثللو امور باطله لرین امصار مسلمینده اظهار وبیع اتمکدن منع اولنورلر دیمکدر
زیرا بونلر معصیتدر واهل ذمت اظهار معصیته تمکین اولنمازلر لکن اعمال مرقومه یی داخل
صلح اولان بیوت وکنایسلرنده ایشلمکدن منع اولنمزلر زیرا آنلرك شرکلری والله تعالینك غیرینه عبادتلری
اعمال مذکوره دن اشنع ایکن خانه لرنده شرك وعبادتلرینه تعرض اولنماز بعده ولایقعدون علی مائدة یشرب
علیها الخمر یازدی یعنی اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفی نفس الامر مسلمه کوره بومقوله
سفره اوزره قعود اتمك لایق اولماز بلکه قادر ایسه نهی منکر وجهی اوزره شرب خمر ایدنلری منع ایدر دکل ایسه
اول موضعدن تباعد ایدر زیرا شرب خمر ایدنلره لعنت نازله اولورنته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث
اشراط ساعتده بیورمشلردر که یدار الکأس علی موائدهم واللعنة تنزل علیهم یعنی سفره لری اوزره کاسهٔ
خمور اداره اولنور ولعنت دخی اوزرلرینه نازله اولور بعده ولایدخلن الحمام الابازار یازدی یعنی حمامه عریان
کیرموب ازار ایله کیرسونلر زیرا ستر عورت فرضدر وحدیثده من کان یؤمن بالله والیوم الآخر فلایدخل الحمام
الابازار ولایدخل حلیلته الحمام وارد اولمشدر یعنی اول کمسنه که الله تعالی یه ویوم قیامته ایمان کتوره
ازارسز حمامه کیرمسون وعورتنی حمامه ادخال ایلمسون بعده وایاکم واخلاق الاعاجم یازدی یعنی اخلاق
اعاجمدن احتراز ایدیکز مرادی ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده یاخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصائل مؤمنینه
ناملایم اولان اخلاق ذمایمده تقلیدلریمدن اجتناب ایدیکز دیمکدر و بو تفسیردن مستفاد در که اخلاق مسلمیندن
عدا اولنان عادات مشترکه دن منع ونهی مقصود ومراد دکلدر وشارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله
تعالی دیر که امام محمد رحمه الله تعالی دخی حدیث مذکوری بعد النقل بزم بیانمز اوزره تفسیر واعلان ایدوب اواخر
کلامنده دیدیکه اکر اهل ذمت قبایح مذکوره دن برنسنه یی اعلان مراد ایدرلر ایسه امصار مسلمیندن خارج

مطلب الاحتفاء فی المشی بین الاغراض

مطلب المنع عن اظهار الصلیب والخمر والخنازیر

مطلب یحرم حضور مجلس الخمر وان لم یشرب

مطلب دخول الحمام

برلرده یعنی قراده ایشلسونلر زیرا امصار مواضع اعلام شعائر دین وآنده اظهار قبایح استخفاف مسلمیندر
ومحذور معهود قراده ناموجود واهل قری آنلری رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری وصف وتعریف
وبیان حاللرنده اهل الکفور هم اهل القبور مذمتی ایله توصیف بیوردقلری مثللو لردر وکفور جمع الکفر
یعنی القریة در واهل الکفور اهل القبور عبارتی ایله اهل قرانك کمال جهالت وامور دینیه ده قلت اهتمام
وغیرتلرینه اشارت بیوردیلر وشیخ امام شمس الائمة الحلوانی علیه رحمة الملك العلام دیر که بنم عندمده قول
صحیح اولدر که قول مذکورده امام محمد حضرتلرینك مرادی کوفه قریه لریدر که عامهٔ اهالیسی اهل ذمت
وروافضدر امابزم دیاریمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبایح مذکوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلری کبی
مساکن مسلمین اولان قریه لرده دخی زجر ودفع اولنور زیرا بزم دیارمزده اولان قریه لر مسجد جماعتدن وناسه
وعظ ونصیحت ایدر بر واعظدن خالی اولماز و بونلر دخی شعائردیندندر وابی اسید الساعدیدن ذکر وروایت
اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم بدرده بیوردیلرکه اذا اکثبوکم فارموهم ولاتسلوا السیف حتی
تغشوهم یعنی کفار سزلره یاقلشدقده رمی سهام ایله مقاتله ایدیکز وتا کفاری احاطه اتمدکجه سل سیوف اتمکز
وحدیث شریفده کثبوکم واکثبوکم روایت اولندی معناسی سزه قریب اولوب اوزریکزه هجوم وازدحام
اتدکلری وقتده دیمکدر وترتیب مذکور امر حربده بر دأب مستحسندر که عند الحاجه رمی سهام ایله دشمنی
اوزرلرندن دفع اتملرینه امر وتنبیه بیوردیلر و بو امر وتنبیهلری اصحاب کرامی درجنك اول قتالدن نهی ایتدکلری
وقتلرده ایدی زیرا قصهٔ بدرده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کندولری ایچون بنا قیلنان عریشه
حضرت ابی بکر ایله برابر دخوللرنده ناسی قتالدن نهی ایدوب کلام مذکوری تکلم بیورمشلردر ولاتسلوا السیوف
حتی تغشوهم قول شریفلرنده آنی افاده وارددر که غازینك دشمنه ضربی واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قریب
اولمدقجه سل سیف اتمسی مناسب اولماز اکرچه امر مرقومده کراهت شرعیه یوقدر بلکه مکاید حربیه دندر که
لمعان سیوف ابتدا کوزینه کورندکده دشمنی اخافه اتمکله بعید ایکن وقوع بولدقده فرار ایله قتل وهلاکدن
خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجیهنده دیدیلرکه دشمنه قریب اولمقدن اقدم سل سیوف تمك علامت
جبن وخوفدر بنابرین نهی اولندی قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا وتذهب ریحکم یعنی اهل ایمان رأی
وتدبیرده عدم اتفاق حسبیله نزاع وشقاق اتمکزکه تفرق کلمه سببیله دشمندن خوف ایدوب
دولت ونصرتکز زائل اولمیه وبالله التوفیق وهو الهادی الی سواء الطریق

باب الامارة * امام المسلمین بر محله آز اکر چوق ارسال جیشه عازم اولدقده ایچلرندن برینی جمله نك اوزرینه
امیر ورأی وتدبیرلرنده حاکم ومشیر نصب اتمدکجه ارسال اتمك لایقدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت
نبویه یه اقتدا ومتابعتدر زیرا رسول الله علیه السلام علی الدوام بعث سرایا ایدوب هردفعه ده نصب
امیری الزام بیورمشلردر واکر جواز ترکه احتمال اولیدی تعلیم الجواز بردفعه ترك واهمال ایدرلر ایدی وشاهد عقلی
دخی بو مدعایی مؤید درکه ارسال اولنان عسکر لامحالة اجتماع رأی وکلمه یه محتاج و بو معنی انجق ایچلرندن
بعضیسی امیر اولدقده حاصل اولور که آنلره برنسنه ایله امر ایتدکده جمله سی اطاعت ایدرلر وحرب خصوصنده
امیره انقیاد واطاعت کافه جه قتالدن نفع وموجب مصلحتدر وآحاد عسکره دخی اطاعت امیر لایق وسزاواردر که
اطاعتسز نصب امیرده نفع وفائده بدیدار اولماز قال علیه السلام من اطاعنی فلیطع امیری ومن عصی
امیری فقد عصانی یعنی بکا اطاعت ایدن نصب ایتدیکم امیره اطاعت ایلسون وامیریمه عصیان ایدن
فی الحقیقه بکا عصیان ایلدی ومؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی ذکر ایتدیکمز قول اوزره حدیث
عبد الرحمن بن عوف رضی الله تعالی ایله استدلال قیلدیکه قال علیه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر فی سفر فلیؤمهم
اکثرهم قرآنا وان کان اصغرهم یعنی برسفرده اوچ نفر اجتماع ایلسه لر قرآن عظیمی قنقیسی زیاده بیلور ایسه
نه قدر اصغرلری ایسه ده آنلره امامت قیلسون واعلمرینی تقدیم بیوردقلری جمله دن افضل اولدیغندندر بعده
امام محمد رحمه الله دیدیکه شخص مذکور امامتلری اولدقده امیرلری دخی اولور واول شخص برامیردرکه آنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم بمقتضای حدیث مذکور نصب ایلمشلردر و بو مثللو برحدیث دقائق ایله صحابهٔ کرام
خلافت ابی بکر رضی الله عنه اوزره استدلال ایلیوب دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی امر دینمکز اولان
امامت صلوة ایچون اختیار بیورمشلر ایکن سزلر امر دنیاکزده نیچه رضا واعتبار قلمزسز وکذلك اهل سفر انجق ایکی
کمسنه اولسه‌لر بینه افضلی اولدرکه احدهما امیرا اخری مأمور اوله زیرا ایانلرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مطلب لا یمنع اهل الذمة من اظهار الخمر فی القری

مطلب وقت سل السیوف فی الحرب

مطلب ینبغی للمسافرین ان یؤمروا علیهم واحدا منهم

مطلب الدلیل علی خلافة ابی بکر

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب انساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه اتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائلر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر درعقب انلردخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم استماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا بیوردیلرکه ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدک یا رسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه الارشدتما یعنی اکاه اولیکزکه
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف اصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایلملری لایقدر که هر خصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر بوغیسه نصب امیر اتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیرکه امام المسلمین
اوزره واجبدرکه ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
تا که عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر اتمکده درزیرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاپمقدن عبارتدر
مثلی اوزره بردخی ایرشمکه قادر اوله میه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناسی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوتهلم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدور ینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عامللرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب اتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه درکه ناسه رهبر اولوب هلاکه القا ایلر
و براء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عند الله علو
منزلتنی افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لایؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نیچه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهنه جامه وکسوت کسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شاننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمز میسین
اول حینده البراء قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سبوغزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان یز اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار وبی مجال اولدیلر قاندیکه براء بن مالك رضی الله عنه بو یله بر ذات عالیشان
وصحابیٔ سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قیلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیار دنکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنورکه بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلرکه سرعسکر اولان کسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزوله کوریلمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه
اکر بو یله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کسنه یی اکا وزیر مشیر
تعیین اتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
تشدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بو یله بر وزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدرکه عسکردن

اهل

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادارملرینه وارنجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزریکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ماهلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن برجماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیٔ هلاکدر امام محمد رحمه الله دیرکه بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدرکه اطاعت ایدوب اصلا مخالفت اتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلرکه لایحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنورکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکاری وقتلرده برمنادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتپناهه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لایحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرمشیکن ینه اول کسنه حقنده بو یله بیوردیلرتا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمادقجه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب مبعث السرایا ❊ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیوریرلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردرکه صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت اتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیوریرلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصد در بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلرکه انما ینال العلم
ببکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وینه
دلیل واردرکه امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت اتمك کرکدر وعلما دیدیلرکه یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار اتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدرکه بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافرلیندن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی باغلیوب مکث اتمك مراد ایدر
اول کسنه یه سنی یولکدن کیرو قویان نه دردیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه دردیدکده الجمعة لاتحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردرکه غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکرچه مجرد لباس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دیریزکه ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکده نصکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرارنه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بوصورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بر وجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر اتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدرکه آخر وقتده بعد الوجوب تغیر اتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجب اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چیقمش اولسه اوزرینه جمعه واجب اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافرتده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامیجه منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلورسه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

مطلب الابتکار فی الورود فی طلب العلم

مطلب لا یکره الخروج یوم الجمعة من بلده قبل الزوال وبعده

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دليلنده
لانها فريضة عليه دير يعنی زيرا صلوة جمعه اول کمسنه اوزرينه فرضدر وتعليل مذکور امام مشار اليهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنيدر وعندنده مقيم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دير که مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلاف بز کتاب الصلوتده ايضاح ايلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غير منقسمه اعتبار ايتميوب انجق بر مقدار دخی تأخير اولنور ايسه وقتك اداء جمعه يه واسع اولميه جغی مرتبه ده
حال تضييقنی اعتبار ايدر و بو قولی امام مشار اليهك کند واصل وقاعده سنه مبنيدر که سببيت وجوب همان
اواخر وقتده در مثلا اداء جمعه يه واسع اوله جق مقداری زمان اخيره متعينه در که اداء جمعه يی آندن تأخيری
جائز اولماز و بو سببدن برخاتون وقت ضيق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولميوب بعد الطهر قضا ايدر
ديو حکم ايدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضيق اولنجيه دکين مسافر مصرندن چيقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دير که شيخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی ديرايديکه بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردر که آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلر کبی مصلی يه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنميوب انجق امام وجماعت
ايله ادا اولنور بو صورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولميوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ايدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چيقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کرکنور
جناب شارح جوابنده دير که شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زيرا امام مشار اليه وقتده
بالفعل ادايه قدرت وتمکن اعتبار ايدر اول جهتدن عندنده سببيت وجوب وقتك اول جزئنده متعين اولور که
جزء مذکورده اهمال وتأخير ايلسه مابعدی تضييق ايدوب ادايه واسع اولمازامابزم عندمزده سببيت اجزاء
وقتدن آن اخيرده متعين اولوب بو يله سبب ايله متقرر الوجوب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل ادايه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر و بزم آخر وقتی اعتبار يمزه باعث بو معنادر بعد ازين جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان ومحجمز اولان ميدان مبعث السرايا ده جولان ايده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرويدرکه
قال رسول الله صلی الله عليه وسلم خير الاصحاب اربعة وخير السرايا اربعمائة وخير الجيوش اربعة آلاف
ولن يغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة يعنی خير الاصحاب دورتدر وخير السرايا درتيوزدر
وخير الجيوش دورت بيکدر واون ايکی بيك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ايتدکده نصکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما ديديلرکه خير الاصحاب اربعة قول شريفلرينك معناسی خير اصحابی يعنی اصحابمك
افضلی ديمکدر بو تقديراوزره خلفاء اربعهٔ راشدين ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی عليهم اجمعين
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرينه اشارتدر و بعضيلر ديديلرکه بلکه مراد ظاهر معناسيدر که خير رفقا
وخير جماعت ديمکدر وحديث مذکور امام ابو حنيفه وامام محمد رحمة الله عليهما نك صلوة جمعه امامدن
غيری اوچ نفر ايله ادا اولنور قوللرينه دليلدر زيرا خير الاصحاب انلردرکه معا ونتلريله اداء فريضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کمسنه ايله اداء جمعه جائز اولور وحديث مذکور دلالت ايدرکه سريه من جهة العدد
جيشدن اقلدر وعسکر قليله سرادن اخذ ايله سريه تسميه سی قلت عدد لرندن ناشی تحفظ ايچون کيجه لرده
کيدوب کوندوزلرده درکين اولدقلرندندر وجيشه جيش ايله تسميه اولنمق آنك ايچوندرکه عربيه ده
جيش فارسيه ده جوش مثللو تموج وغليان معناسنه در وعسکر کبير دخی کثرتلرندن بر بری اوزرينه تموج
وغليان اتمکله جيش ايله تسميه اولندی وحديثدن مراد شريفلری اول دکلدرکه دورتيوزدن اقله سريه اطلاق
اولنميه بلکه مرادلری انجق اولدرکه دورتيوزه بالغ اولورلر ايسه ظاهر حاللری اولدرکه قبل نيل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن يغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شريفلری اکا دليلدرکه غزات
مجاهدين عدد مذکوره بالغ اولدقدنصکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثير اولسه لر دخی انهزام ايله عودتلری
حلال اولماز زيرا مدلول لن يغلب اوزره مغلوب اولميانلر البته غالبدر لکن شول شرطله ميانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اکرچه يوم حنين ده عدد مسلمين اون ايکی بيك ايکن ينه منهزم اوله رق يوز چويرديلر کما قال الله تعالی ثم وليتم
مدبرين يعنی صکره ارقه ويرديکيز حالده اعراض ايلديکيز لکن ايچلرنده منافقين واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولميان کمسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللرايدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
بر وجهله فرار جائز اولماز زيرا آنلر اون ايکی بيك نفر اولمغله اوچ عسکر عدا اولنور که دورت بيکی ميمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة يصح باربعة نفر

خير الجيوش آنلردر واول مقداری دخی ميسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده درو جمع متفق عليهك
ادناسی اوچدر واکثرينه نهايت يوقدر و حکم شرعيده ادناسی اکثرينه مساويدر بو جهتله اشبو اوچ عسکرکه
مجموعی اون ايکی بيکدر جموع لا تحصی يه مساوی عدا اولنمريله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله عليه وسلمدن مرويدرکه بيورديلر خير امراء السرايا زيد بن حارثة اقسمه بالسوية واعدله فی الرعية
يعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضللری زيد بن حارثه درکه علی السويه تقسيم غنائمده فائق و بين الرعية اجراء
عدالتده متفوقدر وزيد بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله عليه وسلمدر فی الاصل ام المؤمنين
حضرت خديجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قيلدقلرنده انی اعتاق وکندولرينه
ولد اتخاذ ايدوب جاهليتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجيه دکين حقنده حکم بنوتی اجرا بيورمشلردر و بعد النسخ
انجق معتقلريدر وقرآن عظيمده واذ تقول للذی انعم الله عليه وانعمت عليه نظم کريمی آنك شاننده نازل
اولمشدر يعنی الله عظيم الشان انعام ايلديکی وحبيبم سنك دخی انعام ايلديکك ذاته خطابا ذيل آيتده ذکر
اولنان کلامی سويلديکك وقتی تذکر قيل يعنی الله تعالی دين اسلام ايله انعام ايلدی وحبيبم سن دخی اعتاق
ايله انعام ايلدك بعده رسول الله صلی الله عليه وسلم آنی سکز دفعه امير عسکر قيلدی تا که يوم موته ده شهيد اولوب
رسول الله صلی الله عليه وسلم خير الامراء قول شريفی ايله ثناسين ايدوب تحقيق صفت خيريت ايچون خصلتين
مذکورتينی تعيين بيورديلر زيرا امير عسکر خصلتين مذکورتينه محتاجدرکه بريسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسيمی اعتبار وبری دخی مراجعت اتدکاری اموردهٔ بعضك بعض آخردن حقنی
آليويرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ايلمکدر وامرين مذکورين انجق عهدهٔ امرايه تفويض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حديث مذکوری اقسمه واعدله ضميرلری امراء سرايايه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمير جماعت ايله اقسمهم واعدلهم دينلمك اقتضا ايدرايکن افراد ايله روايت قيلديغنی بعض کسان تعييب
ايلديلر لکن جوابلرنده ديرزکه امام محمد رحمه الله تعالی حديث مذکوری لفظ مزبور ايله اخذ و روايت
ايلديکی ضمير افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ايدر وامثالنده باب تأويل واسع وميان صغير
وکبيرده شايعدر بنه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی ديرکه امام المسلمين عهده سندن کلورکسنه بولنور ايسه سريه
نامنه يالکز برشخص ياخود ايکی ياخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زيرا روايت اولنديکه نبی اکرم صلی الله
عليه وسلم غزوهٔ خندقك بعض ايامنده حذيفة بن اليمان حضرتلرين يالکز وعبد الله بن انيس ودحية الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هر بر ينی يالکز سريه نامنه ارسال بيورديلر اکرچه رسول الله صلی الله
عليه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سريه دن نهی ايلديلر لکن نهی مذکور ايکی کونه تأويل اولنور بری اولدرکه
بر ياخود ايکی نفرك بعثی ديننده مکروه اولميه رق مجرد شفقت علی المسلمين وجهی اوزره نهی اولنه و بری دخی
اولدرکه سريه اوچ نفردن اقل چيقمامق افضل ايدوکی بيان اوله تا که اثناء طريقده هيئت جماعت اوزره
بريسی امامته تقدم ايدوب ايکيسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجيه
مذکور نبی اکرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شيطان والراکبان شيطانان
والثلثة رکب حديث شريفنك مضمون منيفيدر يعنی راکب واحد شيطاندر وراکبان ايکی شيطاندر
واوچ راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجيه بطريق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدی ايدوب ديرزکه بعث سريه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه کاه خبر اعدايی تجسس وعزيمت
ايتدکاری اسراری تفحص قصد اولنور بو صورتده شخص واحد جاسوسلق ايچون ميان اعدايه دخوله قادر اولمق
اوچ کمسنه نك قدرت حلولندن اسهل ايديکی ظاهردر وخصوص مرقومکاه شخص واحد ايله حاصل اولور
وکاهيجه بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدايه واقف اولمق ايچون ميان
اعداده مکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ايکی شخص ايله منحصر حصولده معروض اولور وکاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام ياخود ايچلرندن بعض مبارزين مشهورينی ناکهانی قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخی اوچ ياخود زياده جماعت ايله صورتپذير وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبير وابستهٔ
عهدهٔ امير درکه مسلمينه قنقی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ايدر ايسه اول وجهله عمل وحرکت قيلر والله الموفق
* باب الرايات والالوية * يعنی جهاد ار بابی رايات والويه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعيه بابيدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی ديرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالری ابيض ورايه لری اسود اولمقدر ومنوال

مطلب فضائل زيد بن حارثة

مشروح اوزره اخبار نبویه وارده اولوب راشد بن سعید رضی الله عنه دن روایت اولندیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك رایه لری سیاه ولوالری سفید ایدی وعروة بن الزبیر دیدیكه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك رایه لری سیاه ایدی حضرت عایشه رضی الله تعالی عنهانك برده سندن مصنوع ایدی اسمنه عقاب دیرلرایدی وعقاب رایه لرینك اسمیدر عمامه لرینك اسمی سحاب وفرسلرینك سكب وبغله لرینك دلدل اولدیغی كبی بوندنصكره معلوم ارباب علومدركه لفظ لوی ملوك وسلاطین واصحاب جیوش پیشكاهنده چكیلن شقهٔ معتبره نك اسمیدر ملوك آل عثمان ایدهم الله تعالی الی انقراض الدوران حضراتنه مخصوص اولان لواء سعادت نشان پیغمبر عالیشان ووزراء سامی مكانلرینه مخصوص اولان توغ پرفروغ وسنجاغ رونق افشانلری كبی اما لفظ رایه وجوه عسكردن هر برینه اعطا قیلنان شقه نك اسمیدركه هر برینك نفراتی تحتنده تجمع ایدرلر دولت عثمانیه ده اورطه لره وسواری عسكرلرینك سربلوكلرینه تعیین اولنان بیراقلر كبی ورسول الله صلی الله علیه وسلمك غزوه ده اتخاذ رایه قیلدقلرنده اختلاف روایات واقع اولوب امام زهری رحمه الله تعالی یوم خیبره كلنجه رایه یوغیدی همان الویه وارایدی دیدی لكن سائر محدثین ذكر ایلدیلركه غزوهٔ بدرده رایه وارایدی وسیاه ایدی بو بیان اوزره قبل یوم خیبر رایه اتخاذ اولندیغی مستبان اولدی ورایاتده لون سواد مستحب كورلمكده حكمت اولدركه رایات انجق اصحاب قتالك علامتیدر وهرطائفه كندو بیراقلری آلتنده قتال ایدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدكده ینه بیراقلری آلتنه عودته مقتدر اولورلر ولون سواد ضوء نهارده وعلی الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ایدوكی آشكار واول سببدن استحباب سواد ظاهر وبدیداردر لكن من جهة الشرع بیراقلر ابیض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر یوقدر انجق لواده لون بیاضی اختیار اتمسی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ان احب الثیاب عند الله البیض فلیلبسها احیاؤكم وكفنوا فیها موتاكم حدیث جواهر نثارلرینه مبنیدر یعنی علی التحقیق عند الله افضل ثیاب ابیض اولنلریدر بناء علی ذلك حیوتده اولنلریكز آنی كیسونلر ومیتلریكزی آنده تكفین ایدیكز ولوی هرجیش عظیمده انجق بردانه اولوب آحاد عسكر صاحب الجیش اولان سلطان یاخود امیر والاشانه عرض حاجت ایتدكلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ایدرلر بو جهتله لواده لون بیاضی اختیار ایلمك تا كه سائر سربلوكلرك رایهٔ سودارلرندن امتیاز ایله ناسك وجههٔ مقصودی آشكار اوله ومؤلف الكتاب رحمه الله سلمة بن الاكوع رضی الله عنه دن روایت ایدوب سلمه حضرتلری دیركه والله یوم خیبرده كندومی كوردمكه حضرت علی رضی الله عنهك اردنجه سرعت ایده رم قلعهٔ خیبره وارنجیه دكین تا كه ایریشه مدم فخرجت غادیة الیهود سلمه حضرتلرینك بو قولنده غادیه غین معجمه وعین مهمله ایله مرویدر روایت اولایه كوره معناسی زراعت وحراثت اربابندن وقت غدوه ده حركت ایدن اهل عمل طشره چیقدیلر دیمكدر وثانیه یه كوره اهل عدواندن یهودك مبارزان میدان جلادتلری نمایان اولدیلر دیمكدر خلاصهٔ كلام قلعهٔ خیبره وصولمزده یهودك غادیه یاخود عادیه لری چیقوب جانب مسلمینه متصل اولان باب قلعه یی كشاد ایلدیلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ایدیكه عظماء یهود حصن نطاته شبخون خوفیله ارقه سنه اوچ قات دیوار بنیاد اتمشلرایدی وخیل اعدا اكا ظفر بوله مز ایدی یهود خیبر اول قلعه دن ودیوارلردن چیقوب قتال مسلمین سوداسیله صحرایه چیقدیلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلری میدان مبارزه ده امتیاز وبو شعر ایله ارتجازه سرآغاز ایلدی * شعر * قد علمت خیبر انی مرحب شاكی السلاح بطل مجرب * اضرب احیانا وحینا اضرب * اكی اذا اشهد من یغیب معناسی تحقیق اهل خیبر بیلدیلركه بن مرحب وتام السلاح بهادر مجربم میدان جنكده كاه مضروب وكاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصكره غایبلرك منابنه نائب اولورم دیمكدر وآنی حضرت علی رضی الله عنه قتل ایلدی وبو قصه كتب مغازیده معروفه ومذكوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذكوره یی روایتدن مقصودی همان آخر حدیثده رسول الله صلی الله علیه وسلم غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسكره توزیع رایات ایلدكلرین بیان ومقدما الویه استعمال ایدرلر ایكن یوم مذكورده اتخاذ رایات ایلدكلرین افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله دیركه اهل جهاد جهاده خروج اتدكلرنده هرطائفه میانه لرنده برنسنه یی شعار وعلامت اتخاذ اتملری لایقدركه ایچلرندن بریسی رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرین یاخود مكان ومقرین بوله مزسه شعارلریله ندا ایدوب سمت مقصوده ظفر بوله وكذلك هر اهل رایه ایچون دخی برشعار معروف اولمق مناسبدركه اول رایه اصحابندن بریسی رایه سندن جدا دوشرسه شعاری ایله ندا ورفیقلرینه وصول ورجوعه قدرت وتمكن پیدا قیله وامر مذكور من حیث الدیانه واجب ولازم دكلدر حتی

ترك

ترك ایدنلر عاصی وآثم اولمازلر لكن مصلحت حربه اقوای سبب اولمغله اتیانی افضل وانسب وموافقت آثار وارده یه اقربدر زیرا سنان بن وبرة الجهنی رضی الله عنه دن بو قول شریف مرویدركه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوة المریسیع ده كه غزوة بنی المصطلقدر برابر ایدك وبینمزده شعاریمز یامنصور امت كلمه سی ایدی معناسی دشمنه ظفر بولدیك همان دیلدیككی قتل واماته قیل دیمكدر وشعار نبوی یوم بدرده دخی بو كلمه ایدی ویوم احدده امت امت كلمه سی ایدی وحضرت عایشه رضی الله عنها دن مرویدركه رسول الله صلی الله علیه وسلم شعار مهاجرینی یابنی عبدالرحمن وشعار خزرجی یابنی عبدالله وشعار اوسی یابنی عبیدالله قیلدیلر وغزوهٔ احزابده بركیجه دیدیلركه اكر كفاره شبخون ایدرایسكز شعاریكز حم لاینصرون كلمه سی اولسون معناسی اعدا منصور اولمیه جقلرین تأكید ایچون حامیمه قسمدر ویوم حنینده شعارلری یا اصحاب سورة البقرة ایدی حتی اصحاب كرام اول وهله ده انهزام ایله حربدن نكول اقدام اتدكلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلره لفظ مذكور ایله ندا ایدوب یا اصحاب سورة البقرة الی انا عبدالله ورسوله سائر الیوم دیدیلر یعنی ای اصحاب سورة البقره بكا طوغرو عودت ایدیكز بن الله تعالینك جمیع ایامده قولی ورسولی یم بویله تكلم ودشمنك صدرینه طوغرو اقدام وتقدم ایدرلر ایدی ومسلمین صوت رسول اللهی كوش اتدكلری آنده صوب سعادتلرینه عود ورجعتله جوش وخروش ایلدیلر وروایت اخراده یوم مزبورده شعارلری حم لاینصرون ایدی ومسلمین جانب سعادتلرینه عودت اتدكلری ساعتده اهل شرك روكردان هزیمت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم انهزموا ویس بیوردیلر یعنی یاسینه قسم ایده رمكه منهزم اولدیلر ولفظ مذكور قسمدركه خبر هزیمتلرین تأكید ایلدیلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنی وضع وتعیین وابستهٔ رأی امام المسلمیندر لكن اول بابده بطریق التفاؤل فوز وظفره دلالت ایدر بركلمه اختیار وتأمل اتمك لایقدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم فال حسنی سورلر واظهار سرور ایدرلر ایدی والله اعلم

باب الدعاء عند القتال یعنی غزا وجهاد اصحابی حین محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دینی قبل الحرب دین اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعیه بابیدر عبدالله بن ابی اوفی رضی الله تعالی عنهمادن مرویدركه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اعداء دین ایله معركهٔ حربده ملاقات اتدكلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت استدعا ایله تضرع ومناجات ایدرلر ایدی اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصینا ونواصیهم بیدك اللهم اهزمهم وانصرنا علیهم یعنی یارب بزلر سنك قوللریكز وكفار دخی قوللركدر بزم وآنلرك نواصی اختیاری ید اقتداركده در یارب بز حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلری مهزوم ومكسور وبزلری اوزرلرینه مظفر ومنصور قیل بونده دلیل واردركه هرغازی عند القتال دعا وتضرعده جناب رسالتمآبه اقتدا اتمك كركدر زیرا مؤمن بركت دعا ایله رزق ونصرتی استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدایه كسب استیهال ایدر بناء علی هذه الامور هرخصوصده دعا وتضرع ایله مأمور اولمشزدر قال الله تعالی فلیستجیبوا لی ولیؤمنوا بی یعنی قوللرم بكا رجای اجابت قیلسونلر وبكا ایمان كتورسونلر وقال الله تعالی ادعوا ربكم تضرعا وخفیة یعنی قوللرم تذلل وناسدن اختفا ایده رك ربكزه دعا ایدك وانبیا ومرسلین صلوات الله علی نبینا وعلیهم اجمعین حضراتی دخی اعدالری اوزره بددعا قیلدقلری قرآن عظیمده اخبار وانها اولندی مثلا حضرت نوح علیه السلام رب لاتذر علی الارض من الكافرین دیارا دیو دعا قیلدقلری اخبار واعلام اولندی یعنی یارب ارض اوزره كافرلردن برفردی ترك اتمیوب جمله سین اهلاك ایله وحضرت موسی وهارون وخلیل علیهم الصلوات من الرب الجلیل دخی قهر اعدا ایله دعا ایلدكلری آیات قرآنیه ده اظهار وابدا قیلندی جناب مؤلف دیركه مسلمین نیت حرب ایله مشركینه مقابل اولدقلرنده ایكی صورت واردر بری اولدركه صیت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الی الآن بالغ اولمامش اوله وبری دخی عكسیدر اگر بالغ اولمامش ایسه ابتدا آنلری اسلامه دعوت اتمدكجه حرب وقتال بروجهله حلال اولماز لقوله تعالی وما كنا معذبین حتی نبعث رسولا یعنی بز عظیم الشان كمسنه یه عذاب ایدیجی اولمادق حتی بعث رسول ایله الزام حجت ایدنجیه دكین ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی امرای جیوشه بویله وصیت وابتدا كفاری شهادت توحیده دعوت ایدك دیو نصیحت بیوریرلرایدی ووجه آخری دخی واردركه كفار اثام بزم قتالمزی مجرد ماللرینی اغتنام وعیال واولادلرین سبی واقتسام قصدی ایله طمع خامه مبنیدر دیو كاهیجه سوء ظنونه اقدام ایدرلر اكر قتالمز انجق احیاء دین ایچون ایدوكین من اول الامر بیلسه لر من غیر حاجة الی القتال دعوت اسلامه اجابتلری احتمالدر خصوصا عرض اسلامی تقدیمده حكمت حسنه وموعظهٔ

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتی تقویم واردر بنابرین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردرا کر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت اتمدکجه
آنلر ایله قتال اتمک کرکدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم امرآء جیوشه بویله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
امورden بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالى حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتیام واردر بو سببله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدۀ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالى
تقاتلونهم او يسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا وامتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتالرینه

مطلب دية اهل الحرب اذا قتلوا

اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتک وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
یوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربک نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل اتمک شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته سی اولدر که نهی شرعینک مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی متقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من اندر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار وتخویفه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلا دعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمده ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلى الله عليه وسلم دعوت اتمدکجه کفاردن بر قومه قتال اتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلى الله عليه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنک تأویلی امام محمد حضرتلرینک کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلى الله
عليه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بنابرین اکثر کفار نه یه دعوت اتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بویله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که
بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولین مذکورینی وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلى الله عليه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
اتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصۀ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدکده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرۀ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلى الله عليه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
بر محله بعث ایدوب دیدیلر کیت وآرقه که باقه یعنی امرمدن برشیئ ترک اتمه اول دخی یا رسول الله امر بکا نه در
وآنلره نه ایشلیه لیم دیدکده بیوردیلر که ساحه لرینه واروب نازل اولدیغک وقتده آنلر سکله قتال اتمدکجه سن
آنلر ایله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل اتمدکجه ینه سن قتال اتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال اتمه وبوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه
مالکز یکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله یا علی الله تعالى
سنک یدک ایله برقولنه هدایت قیلمق سنک حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهویدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتسخیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

صلى الله

صلى الله عليه وسلم بر محله عسکر بعث اتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتا لده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره اتمکز زیرا ارض اوزره مدر ووبردن یعنی اهل بادیه وحضردن
بر اهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز واولاد ونسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل اتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترک ایدوب هجوم وغارات ایدرایدیک وقول مذکور دلالت ایدرکه دعوت وترک دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلا دعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که
نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطغانه بعث
ایدوب شنوا الغارة عليهم ولا تقتلوا النسوان والصبيان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیک ونسوان
وصبیانی قتل اتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نک حسن تدبیری بیاننده دیدیکه وقتا که غطغاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدک ابی قتاده بزلره خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر اتدیکمده جمله کز بردن تکبیر ایدک وحمله اتدیکمده جمله کز حمله ایدک وطلبده امعان اتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کتمکز بویله دیوب هر ایکی کسنه یی بر برینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده اتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت اتمسون وبرکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بر برینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه اتدیک اول اثناده برکسنه یاخضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیوریرلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نک اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلى الله عليه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفاردن یشدن سلامته ایریشدیک حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور اتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلر که غلامنه یا ظفر دیو ندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبر آخر کسنه یی
دخی ایشتدیلر که غلامنه یا علوان دیو ندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نک نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد اتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامک حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلى الله عليه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشغوللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتلرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریة بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیک ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله

ابنى بضم الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطين بين عسقلان والرملة *

تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر وبو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدر که کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالى على نبينا
وعليه نصارای رومه محمد عليه الصلوة والسلام ایله تبشیر وبعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالى ومبشرا برسول يأتي من بعدي اسمه احمد الآية وبالله التوفيق
باب البركة في الخيل وما يصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمیانلردن
تفریقی متضمن بابدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که رسول الله صلى الله عليه وسلم الخيل
في نواصيها الخير الى يوم القيامة بیوردیلر یعنی افراسک جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بد نهاددر کما قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالآخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نتکیم
حدیث آخرده وارددر الخيل لثلثة لرجل اجر وهو ان يمسكها في سبيل الله كلما سمع هيعة طار اليها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلی حفظ وامساک ایدوب هر قچان

مطلب اوصاف الوان الخیل

اعداطرفندن برصوت هائل ایشتسه اکا قارشو پرواز اتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذکور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستبدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوکی ظاهر اولور زیرا بر مالدر که
اشرف جهات اولان جهاد ایله کسب اولنور بنا برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن کیسان
حضرتلرندن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی اتلرك افضلی اشقر اولنلریدر
ووصف اشقریت افراسده یلبسی وقویروغی ایله متبین اولور اکر بو ایکی محلی یاخود یالکز بریسی احمر ایسه
اشقردر واکر ایکیسی دخی سیاه اولورسه اکا کمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه‌دن مرویدر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی کل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یکن فکمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدر که جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واکر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آتك اسمیدر وارثم اول آتدر که
شفهٔ علیاسینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدر که اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدر که صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه و بو ارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذکور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کما کان ابقا وتقریر واعتقاد عوامی تصویب برله یمن وبرکت
صفت سابقه‌ده اولان افراسده دردیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه‌یه یازدیکه لاتخصین فرسا ولاتجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایکدج اتمه
یاخود اتدرمه وآتی ایکی میل مسافه‌دن زیاده قوشمه یاخود قوشدرمه وبعض ناس حدیث مذکورك ظاهرینه
تمسك واخصاء فرس مکروهدر دیوب کلامرین انکله تأیید قیلدیلر که حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدکده انما یفعل ذلك من لاخلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان کمسنه‌لر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت کریمه‌سین دخی بونکله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیکه بن بنی آدمه البته امر ایده‌رم آنلر دخی خلق اللهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیکه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لکن بزم عندیمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدر که زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نکیر ولا منکر بین الانام متعارف ومشتهردر وایکدج‌لك اشترا
ورکوبی ضرر شرعیدن عاری ایدوکنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بووصف اوزره برفرسلری دخی وارایدی اکر اخصاده کراهت اولیدی فعل مذکوردن ناسی زجر ایچون
شرا ورکوبی دخی مکروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلنی امام محمد
رحمه الله ذکر وتعلیل ایلمشدر که صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر ایکن اخصا صهیلنی ازاله وتخفیف
ایدر بوجهتله مکروه کوریلمشدر یوقسه عندیمزده حرام اولدیغندن دکلدر ونهی ثانیدن که ولاتجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول کوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدر که ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول مذکورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه کوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی کچدی دیمکدر وتشدیده کوره
معناسی سبق اوزره قوشو تعبیر اولنان صله واکرامی التزام ایلدی دیمکدر وافراسك تحملندن خارج مسافه‌یه
باغ اولمدقجه مسابقه‌ده ضرر یوقدر منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلینك
معناسی رأس دابه‌سی پیشکاهنده کیدن ذاتك صلاء دابه‌سی یعنی ذنبی عندنده اولان کمسنه‌در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلمدن وارد اولمشدر که قال لاتحضر الملائکة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائکهٔ کرام صورت ملاهیده اولان نسنه‌لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه‌در وحدیث ابی هریره‌ده وارددر که ان النبی علیه السلام قال لاسبق
الافی خف اونصل اوحافر یعنی خف ونصلی وحافردن غیری نسنه‌لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصل‌دن رمیدر وحدیثده وارددر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضبا نام

مطلب حکم اخصاء الدواب

وحضرت علی رضی الله عنه‌دن نقل اولنان حدیث دخی صحیح تقدیری اوزره تأویل مذکورده مشترك در بنا برین کتابده ذکر اولنمامشدر منه

مطلب المحلل فی الجعل

مطلب رکض الخیل

برناقه‌لری وارایدی قطعا آنی بردوه سبقت ایده‌مز ایدی براعرابی یاشی ایکی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بردوه‌سی اوزرنده کلوب عضبایی سبقت ایلدکده مسلمینه زیاده کران کلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر که ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الا وضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئی عالی قیلمدی الا
عاقبتنده آنی سافل قیلدی وبونلر کبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ کرام
میانلرنده مسابقه آتلرده ودوه‌لرده واقداملرنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل آخر اولدر که اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری کبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایکن طالب یاخود هارب اولمق
اقتضا اتسه سرعت حرکت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانه‌لرنده برجعل که لسان ترکیده اوکدل وقوشو
دیدکاری نسنه‌یی شرط ایدرلر ایسه اکا نظر اولنور اکر جعل مشروط یالکز برطرفدن اولوب احدهما آخره اکرسن بنی
کچرسك بن سکا شونسنه‌یی ویره‌یم اما بن سنی کچرسم سندن نسنه اخذ اتمیه‌یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا احادیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقنده مخالف اولمدقجه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذکور
ایکی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مکر بینلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدر که متسابقیندن
بشقه برشخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلر که اکر اول شخص ایکیسنی بردن کچرسه اکا برنسنه ویره‌لر واکر
ایکیسی بردن آنی کچرلرسه نسنه سینلمیه‌لر وبو ایکی دخی بینلرنده شرط آخر ایده‌لر که قنقیسی آخری کچرسه
برنسنه سین اخذ ایده ایشته بوصورت جائز وجوازی سعید ابن مسیب رحمه الله‌دن مرویدر لکن بشرط آنکه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی کچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بویله اولمدقجه آنی ادخالده فائده
بولنمایوب شرطلری ینه قمار اولمقدن خارج اوله‌مز وبو محلده شارح الکتاب امام سرخسی دیرکه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیکه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایکی طالب برمسئله‌ده اختلاف واستادلرینه قصد مراجعت اتدکلرنده احدهما آخره
اکر جواب استادیم قولم ایسه بن سکا شونی ویره‌یم واکر سنك قولك ایسه سن بکا نسنه ویرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واکر جانبیندن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدر که مسابقهٔ افراس جائز کوریلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه‌ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز کوریلور وصفوان بن
عمر والسکسکیدن منقولدر که عمر بن عبد العزیز اصحاب سکسکی‌یه رکض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی نخاسلرك یعنی جانبازلرك رکضیدر وآنلری دخی انجق بلاموجب دابه‌یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه‌نك خلافنه تکلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تغریر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی رکض علی وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه‌سیله خیوله احسان
ایله بزلر مأمورلر ایکن علی وجه التلهی رکضله اتعابلری جائز کلدر راوی مذکور دیرکه عمر بن عبد العزیز بنه
برکسنه‌یی مبزغ ایله دابه‌یه رکوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومبزغ بعض جانبازلرك اتدکاری کبی اول دمورلی
قمچیدر که آنکله دابه‌یی قوشدیررلر وامر مذکور من غیر موجب جرح حیوانه بادی وبعضا هلاکنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وکذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده اتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقجه ناسی رکض الخیلدن نهی ایدرلر ایدی والله الموفق * باب کراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه‌لرینه چاك وچنقرق تعلیق اتملرینك کراهتی محل تحقیقیدر کعب رضی الله عنه‌دن مرویدر که
مسلمیندن بر جیش اخراج اولنمازلا حق جل وعلا برملك بعث ایدر که دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه‌رك دعا ایدر یعنی یارب ارقه‌لرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور کبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بویله دعا ایلمز وخالد بن معدان رضی الله عنه‌دن منقولدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاکلی بردوه کوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبودوه شیطان بینه جکیدر
ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم العیر التی فیها الجرس لاتصحبها الملائکة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله که ایچنده چاك بولنه ملائکه آنلره رفیق اولماز وبعض علما آثار مذکوره‌نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مکروهدر دیو قطع مقال ایلدیلر وبو که مماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مکروهدر دیو ادعا وحضرت عایشه رضی الله عنها برخاتون کوردی

یانده ایاغنده جلاجلی واربرصبی وارایدی اول خاتون بو صبیدن تنفیر ملائکه ایدن نسنه یی نزع ایله دیمکله
امر ایلدی دیو اثبات مدعا ایلدیلر لکن بزم مذهبمزده آثار مذکوره نك تأویلی اولدرکه اتخاذ جرس غزاته کوره
دارالحربده مکروهدر زیرا دشمنه شبخون مراد اتسه‌لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله یه
ابتدار ایدرلر ومسلمین سریه قلیله ایسه اول صوتله دشمن محللرین بیلوب قتل واهلاکلرینه فرصت بولورلر
بو صورتلرده اتخاذ جرس مشرکینی جلب ودعوت ومسلمین اوزره سوق ودلالت اتمکله معروض حکم کراهتدر
اما داراسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتی یوقدر یعنی جابجا مسلمین سفرلرنده
صوت جرسله انتفاع ایدوب مثلا انکله دیده‌لرندن دفع خواب ویول غائب ایدن آنکله ملاقات اصحاب ایدرلر وبعض
دواب دخی صوت جرسله کسب نشاط وسرعت سیر ایچون تحصیل انبساط ایدرلر ومؤمنین خوف لصوصدن
امین وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعین اولورلر ایسه اتخاذنده ضرر شرعی یوقدر واتخاذ جرس سوق جمال
ایچون حدی دیدکلری نغمه‌نك نظیریدر واول میان عربده معروفدر کما کار سول الله صلی الله علیه وسلم دخی
اذن و یرمشلردر حتی کیجه ایله سفرلرده کتدکلرنده حادیلری حضور عالیلرنده حدی ایله نغمات ایدرلر ایدی بنابرین آنده
دخی ضرر اولمادیغی بزه مستبین اولدی واقدام صبیانده اولان جلاجل اکر منفعت مقصوده ایچون اولمیوب مجرد
لهو ایچون ایسه محبوب ومستحب دکلدر واکر آنده بر منفعت مقصوده وار ایسه آنده دخی ضرر یوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت * مؤلف الکتاب علیه رحمة الرحیم الوهاب دیرکه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدین مکروه
ومنکور دکل ایسه‌ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشکور دکلدر لکن آنده تحریض قتال مثللو فائده وار ایسه
بأس شرعی یوقدر یعنی مبارزین رفع صوت ایله کاهیجه اکتساب مزید نشاط وقوت وکاهیجه درون اعدایه القاء
رعب وخشیت اتمك کبی منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت یوقدر علی ما قال النبی صلی الله علیه وسلم
صوت ابی دجانة فی الحرب فئة یعنی هنکام حربده ابی دجانه نك صوتی بر جماعت عسکر مقامنه قائمدر وحسن
بصری رضی الله عنه‌دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورورلر ایدی
عند قرأة القرأن وعند الجنائز وعند القتال وقیس بن عباد حضرتلرندن مرویدرکه اصحاب رسول الله صلی الله علیه
وسلم اوچ موضعده رفع صوتی مکروه کورورلر ایدی بری جنازه وبری قتال وبری ذکردر وذکر ایله مراد مجلس
وعظدر وبو ایکی حدیثدن سماع قرأن یاخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك کراهتی متبین ومتعین اولمشدر شارح
الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیرکه بیان سابقدن مستبین اولمشدرکه ادعای وجد ومحبت ایدنلرك فعل
وعادت واظهار حالتلری مکروهدرکه امر دینده اساس واصلی وباب زهدده بحث وفصلی یوقدر وینه متبین
اولورکه صوفیه نك عادتلری اولان عند السماع رفع صوت وتخریق ثیاب مثللو اختراع وابتداعلرندن آنلری
منع اتمك اولی الامر اوزره امر لازمدر زیرا اعمال مرقومه سماع قرأن ووعظ وقتنده مکروه ایکن صوفیه نك سماع
نغمات هنکامنده اتدکلرین نه ظن ایدرسین وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبکا اتمك واثوابنی یرتوب
یوزلرین طرملامقدرکه شرعا حرامدر یاخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهلیه بو یله ایدوب
حتی وقوعی رتبهٔ محالده اولان اوصافله میتی توصیف ایدرلر ایدی قال صلی الله علیه وسلم من تعزی بعزاء الجاهلیة
فاعضوه بهن ابیه ولا تکنوا الله اعلم مراد شریفلری ولی میتی عزاء جاهلیه ایله تعزی وتسلیه‌دن منع ایدیکز
وزجر ایله میتی سوء ذکر ایله مذمت اتمکز دیمکدر مترجم فقیر دیرکه شراح حدیث بو خبر لطیفك معنای منیفن وجه
آخر ایله دخی تعریف قیلدیلر لکن تحریرنده بر حسن تعبیره ظفریاب اوله مدیغمدن تقریرندن اجتناب اولندی
باب العمائم فی دار الحرب * صاحب الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه وقت حربده وغیریده صارق صارمق خصال
مسلمیندن بر خصلت حسنه‌در زیرا عمائم طائفهٔ عربك تاج ابتهاجلریدر قال صلی الله علیه وسلم تعمموا تزدادوا حلما
یعنی باشکزه عمامه وضع ایدیکز تاکه حلمکز مزداد اوله ورسول الله صلی الله علیه وسلم مکه یه یوم فتحنده
سر سعادت افسرلرنده دستار سیاه اولدیغی حالده دخول ایلدکلرندن بزه لائح اولدیکه لبس عمامه لاسیما
عمامهٔ سودا بر خصلت حسنادر وابن عمر رضی الله عنهمادن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالرحمن
بن عوف رضی الله عنهی دعوت ایدوب حاضر اول سنی بر سریه یه سرعسکر ایدوب بعث ایده جکم دیدیلر وابن عمر
رضی الله عنهما حدیث مذکوری سرد وتفصیل ایدوب ختامنده تذییل براه دیدیکه عبدالرحمن بن عوف اوزرنده
بر عمامه وار ایدیکه کندو باشنه صارمش ایدی همان رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دعوت وحضور عالیلرینه
اقعاد ایدوب یدبیضالریله عمامهٔ مرقومه یی کویا بعد کور بوزوب نزد عنایتلرندن بر عمامهٔ سودایی رأس شریفنه

مطلب جواز الحدی

مطلب اعتذار مترجم فی ترك شرح الحدیث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهی عما یفعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصیص ایله تعمیم وبر طرفن بین الکتفین ارخا ایله حسن تنظیم بیوروب هکذا فاعتم یا ابن عوف دیدیلر
یعنی یا ابن عوف عمامه‌کی اشته بو یله تنظیم قیل وفعل مذکور ایله انجق سرعسکر مبرورلرینه قصدا کرام
وبین الاصحاب کرامت مشروحه ایله انی ممتاز وبنام ایلدیلر وبو حدیثده فعل رسالتپناهیده واقع اولدیغی اوزره
ارخاء طرف العمامة بین الکتفین مستحب ایدوکنه دلیل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلی بر شبر ایله
تقدیر وبعضیلر دخی وسط ظهره وبعضیلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ایله تحریر ایلدیلر وینه
حدیث سابقده دلیل آخر واردرکه لف عمامه سین تجدید ایدن کسنه عمامه‌سین باشندن بردن رفع اتمك یاخود
قلنسوه‌دن بردن نزع اتمك لایق دکلدر بلکه لف اتدیکی منوال اوزره تدریجله نقض اتمك سنت نبویه یه مطابقدر
زیرا رسول جلیل علیه التحیة والتبجیل حضرتلری عمامهٔ ابن عوفی بو یله‌جه نقض وتحلیل ایلدیلر وصورت مذکوره
نشر طومار مطوی منزله سنده در بنابرین نشر تدریجی همان دفعة واحدة نشر ایدوب یره براقمقدن اولی وانسبدر
باب القتال فی الاشهر الحرم * مرویدرکه سلیمان بن یسار رحمه الله‌دن اشهر حرمده که رجب وذو القعده وذو الحجه
ومحرمدر مسلمین ایچون قتال مشرکین جائزمیدر دیو سؤال اولندقده نعم جائزدر دیدی وبز دخی بو قولی اخذ ایدرز
لکن عطا حضرتلری فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین نظم کریمی ایله استدلال وجائز دکلدر دیو
قطع مقال ایلدی یعنی اشهر حرم منسلخ اولدقده مشرکینی بولدیغکز محلده قتل ایدیکز لکن بزلر دیرزکه
دلیل مذکور منسوخ العمل وناسخی وقاتلوا المشرکین کافة یعنی مشرکینه عموما قتال ایدیکز دخی وقاتلوهم
حتی لا تکون فتنة یعنی کفار ایله قتال ایدیکز تا اثر شرك مضمحل اولنجیه دکین نص اجلاریدر وبعض علماء کرام
وجه آخر ایله التزام الزام ایدوب فاقتلوهم حیث وجدتموهم ذکر جلیلی هر زمان ومکانده اباحت قتل
مشرکینه ادل دلیلدر وعطا حضرتلرینك استدلال ایلدیکی فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شریفندن مراد
بعض کفار ایچون مدت معاهده تعیین اولنان زمانك انقضا وانتهاسیدر یوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بیان
وانهاسی دکلدر دیو توجیه کلام ایلدیلر ونصین سابقیندن قطع نظر روایت صحیحه ایله مضبوط اهل
سیردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح طائف ایچون محرمدن آلتی کون مرورنده غزو وجهاد ونصب
منجنیق ایله تضییق ومحاصره یه اجتهاد ایدوب ماه صفرده فتح وتسخیر ایله مظفر اولدیلر وبونك کبی
بین الفحول تلقی بالقبول قیلنان سنت مشهوره ایله جواز نسخ الکتاب مسلم ارباب الالباب‌در والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعرابی * حسن بصری رحمه الله تعالی دیمشدرکه اعرابینك هجرتی انجق دفتر مجاهدین اسمنی
جمع وتدوین اتمکله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ایله مدینهٔ منوره یه هجرت اتمك فرض ایدی
قال الله تعالی والذین امنوا ولم یهاجروا ما لکم من ولایتهم من شیء حتی یهاجروا یعنی اول کسنه لرکه ایمانه کلوب
هجرت اتمیه لر آنلرك تولی امورلرندن سیزك ایچون بر نسنه یوقدر تا آنلر هجرت ایدنجیه دکین وقال علیه السلام
ثم ادعوهم الی التحول الی دار المهاجرین فان ابوا فاخبروهم انهم کاعراب المسلمین یجری علیهم حکم الله الذی
یجری علی المسلمین ولیس لهم فی الفیء ولا فی الغنیمة نصیب یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم جنابلری طائفهٔ
اعرابه ارسال ایلدکلری صحابهٔ سعادتمآبلرینه امر ایلدیلرکه بعده آنلری دار مهاجرینه تحوله دعوت قیلك
اکر امتناع ایدرلر ایسه آنلره اعلام قیلك که اعراب مسلمین مثللو اولورلر سائر مسلمین اوزره جاری اولان احکام
شرعیه آنلرده دخی جاری اولوب فیء وغنیمتدن آنلره نصیب یوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالی اولدرکه فرضیت
هجرت نسخ اولنمادی واعرابدن اسلامه کلن کسنه اوزرینه واجبدرکه نامنی دفتر اهل غزاده کتب اتدرمکله
شرف هجرتی کسب ایده وحسن رحمه الله جنابلرینك ذکر ایلدیکی وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدی
یوقسه دار الهجرته تحول وانتقال دکل ایدی اما اکثر علما قوللری اوزره فرضیت هجرت یوم فتح مکه‌ده نسخ
اولندی لقوله علیه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونیة یعنی فتح مکه‌دن صکره هجرت یوقدر انجق
آنك بدلی جهاد واخلاص نیتدر وقال علیه السلام المهاجر من امتی من هجر السوء اوقال ما نهی الله عنه
یعنی امتمدن مهاجر اول کسنه‌درکه سوء اعمالی ترك ایده یاخود شك راوی اوزره الله تعالینك نهی ایلدیکی نسنه یی
ترك ایده وبو معنایه امام محمد رحمه الله اشارت ایدوب دیمشدرکه بر اعرابی امصار مسلمیندن بر مصری وطن
اتخاذ اتدکده دیوان غزاته الحاق اتسون اتمسون اعرابیتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قیلنمق دخی انجق تعلم شعائر اسلامه کسب اقتدار ایچوندر اکر قبیله سی ایچنده ایکن تعلم
مذکوره علاج بولورسه آنکیچون ترك دیار وتوطن امصاره احتیاج یوقدر همان لازم اولان علم حالی تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب کیف ینقض العمامة

واهل شیعه ظاهر درکه تفسیر بیضاوی وکشافده بو مجملك تفصیل ومذهب عطادن بعض اجوبه دخی تسجیل اولنمشدر

درجه سنه عارج اولد قـده رتبهٔ اعرابیـدن یعنی الله تعالینك واجد ران لا یعلموا حـدود ما انزل الله
علی رسوله قول شریفـده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهـالتدن خارج اولور

باب صلة المشرك * یعنی اهـل شرکه صله واکرام جائز اولد یغنه متعلق مبحث ودقـامدر ابن مروان خزاعی رحمـه الله دن مرویدر که مجـاهد حضرتلرینه اهـل شرکدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بوقولی اخـذ ایدوب دیرزکه مسلم اولان کسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدرز یرا سلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیم بینـده برمس کبی حس ایدوب کیرو باقدیمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در یاسلمه ام قرفه نك قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یارسول الله دیوب هبه ایلدم اخـذ ایدوب خالتری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرك واول قیزدخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیـه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملریچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخـذ وقبول ایدوب محمد بونکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیـه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخـلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بنـاء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بزه نمـایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالك ابو البرآء حال شرکنده مدینه یه کلوب جنـاب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیـه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیـه الضمری یدیله ابی سفیـانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیـان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقـابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن جماد المجاشعی دخی پیشگاه سعـادتلرینه هدیه کتوردکده یاعیـاض اسلامه کلدیکمی دیو سـؤال ایلدیلر کلدیم دید یکنده بیوردیلرکه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیـه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض استشعـار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاج وجهله اعلان واشعـار اولنـدی بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمـانه کلمسنی امید اتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمـانه باعث اوله و بری دخی اولدرکه بعض ناکسـان هدیه سینك عوض ومقـابلنه طامع اولوب بذل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بومعنـایی بیان لقد هممت ان لا اقبـل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخرادہ لااقبـل الهدیة الامن قریشی اوثقفی خبراطیفنده ظاهر ونمـایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصداتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن هدیه قبول اتمم و توجیـه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهـدا ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفـاره دوشمش ایدی ینه رسول الله صلی الله علیـه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض ویرمشلر ایکن دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرفه انه انا ثم لایرضون منـا بالمکافاة بالمثـل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلرکه کندو مالیمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنـه یی بزه اهدا ایدرلر ینه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوه هدن بری دخی اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه باباسی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بنابرین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعـالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول ایکروهدروا کرآلورسه فیء مسلمین قیلمق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلـدیلر بعضیلری دید یلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهـدرز یراقبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتـندن امین اولنماز حدیث شریفده الهـدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشـدر یعنی هدیه صـدرده اولان غیظ

مطلب الصدقة علی المشرك

مطلب قبول هدیة المشرك وعدمه

لکن خطبهٔ مذکوره دن قبول هدیه فهم اولنمغله سیاق وسیاقه منافی کورینور اما تعویض قبل القبول یاخود رد بعـد القبول محتمل اولمغله توفیق ممکندر والله اعلم منه

وعداوتی

وعداوتی کیده رروبزلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولمازاما غنائم مسلمینه الحـاق اوزره قبولی جائزدرز یرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه ویریلر امیرك ایسه تمنع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکـه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله در اما مشرکین مسلمیندن برشجیع مبـارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله درو رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بویله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرز یرا عزت وقوتلری مسلمین ایله دکل بلکه بالعکسدر قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یامحمد الله تعـالی سنی ناسدن حفظ ایدر سکا ضرر ایرشدیره مزلر علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احیانده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحـابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیـام ایلدیلر ابن عبـاس وابن عمر رضی الله عنهم مختارکبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابو الدرداء رضی الله عنهما قطعـا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهـه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بودکلو نسـنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی ویریلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بوهدیه لهیب ناردرکه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بویله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدراکر سکا برنسنه ویرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بوبابده حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسـه سکا ویردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجـارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسـه سکا ویردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر و رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

مطلب قبول الهدیة من امراء الجور

باب المبارزة * یعنی مجـاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحـام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقا تله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالك رضی الله عنـه دن روایت اولندیکـه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیاده سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتـاب کونه تغنی می ایده یورسین دیدکده جوابنـده مسلمین ایله مشارکت اتدیکیم قتالدن بشقـه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر قتـل ایلدم شمدی رتبهٔ شهـادتدن حرمان برله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بواثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکز جه تغنی اتمك جائز ایدوکنه دلیـل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجنـاب لواقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسـین اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنـی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوریی استبعاد ایله اعتراض وانکار اتدکده براء رضی الله عنـه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیـه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان برله اعتـذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسـنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولماقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بوجهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ماقال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقـین فاجرین صوت الغنـاء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحـابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدرکه مزمار شیطاندر و بری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایده رك رنهٔ شیطاندر یعنی عنـد المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله مثبتدرکه براء بن مالك رضی الله عنـه برء وعافیتله مرض مرقومدن نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصـل مرتبهٔ شهادت اولمشـدر

مطلب جواز التغنی فی وحدته

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثنـاء قتالده سلاحی کندویه اصابتـله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسـائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیرایکن خطا ایدوب سلاحی کندوایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحـاب کرام یارسول الله بو شهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر و بن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر یوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بوایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی
لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنابرین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور
نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفیدر یعنی اسهالدن
فوت اولان شهید ونفاسدن فوت اولان عورت شهید وشول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع وغیر منفصل اولوب
بکر وطیء ایله وحامل وضع ایله تدمیه اولمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر
بوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نك نمازی قیلنورمی
اختلاف ایلدیلر و بوکتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی
قیلنماز خصوصا ابوهریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا
مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل
ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده انکله نفسنی ابد الاباد ضرب وجرحله تعذیب اولنور واول کمسنه که برمکان
مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اول دخی نار جهنمده ابدی انکله عذاب اولنور واول کمسنه که شرب سم
ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه
شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدرسه قبول اولنمقدر
لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر
وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم
فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین
ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو
نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنماد یغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بریهودیی سیف ایله ضرب وایاغن قطع اتدکدنصکره سیفی
کندو اوزرینه رجوع ونفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیمکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
سنان بن الاکوع حقنده عملی خبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب
من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهدوانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی خبط اولدی دیین کذب
ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر وثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول
غدیر ما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه او یلجه سباحت ایدر و بزدخی بو قولی اخذ
ایدوب دیرز که اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور وعملی اوزره مثاب ومأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه
المبالغه جاهد و سیفی کندو اوزره رجوع وجرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب وشداید
اولمشدر بوجهتله جاهد صابر وصابرینه اجر وثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر
ان له لاجرین قول شریفنك معنای منیفی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء
لیلده بربرینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان برله همان مقاتله یه آغاز و طرفیندن یاخود
طرف واحددن بعض مقتول وقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه
دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریهٔ
اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریهٔ اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی
ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن برنسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن
عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بربرینی بیلمیوب ایکیشر دشمن اعتقاد ایده رك ملاقات
ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بربرینی
بلوب ال چکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل
منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در انکله مأجورلرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر لکن
مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرك
قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

مطلب حکم من قتل نفسه عمدا

مطلب تقاتل طائفتان من المسلمین یظن کل ان صاحبه من المشرکین

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل ودلیل
روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده
حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بوصورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بوصورتده
مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن
صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولیده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت
نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بوجهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز.
* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزین دخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك
اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب و بعید باباسی کبیدر
مکر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا
معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی
ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی
مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه
اخر اولدر که بابا والدینك ایجادنه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصد یله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب
قیلمق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل
اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول
ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بوجهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
اما نفقه سیچون حبس اولنور زیرا والدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر
وعمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که برکمسنه یارسول الله باباءمه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم وآندن جناب
رسالتکزه حاشاسی متضمن برسوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اولبابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة
والسلام قاتل مرقومه برنسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی برموضع مضیقه الجاو بشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین
اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندیمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد و مولودك
غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم
باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم بنی عبدالاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسف کنان
لکن حمزة لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان
خاتون دیدیکه درحال بزلر چیقوب جانب عالیلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایلدیك
ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلرحتی درون خانه ده نشیج بکالرینی ایشتدیك بعده بزلره
اصابت واحسان ایلدیکز یتشوردیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لابواکی له
بیورملری انجق آنك ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب
اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله
اکاندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی
ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب حبس الاب لولده

مطلب استماع بكاء النساء على الميت

ايلمدیلر واول نسواندن هرفرقه سی باب بیت رسول الله صلی الله علیه وسلمه کلوب حضرت حمزه یه ندبه
و بکا ایلدیلر وحضرت رسالت دخی آنلرك بکالریله استیناس ایدوب خوابه واردیلر واول وقتدن برو مدینهٔ منوره ده
رسم بلده درکه ایچلرندن بری فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایله ابتدا ایدرلر ورجال مدینه
بربرینه تعزیه ده انجق مات رسول الله دیرلر زیاده نسنه سویلمزلر بعده مؤلف الکتاب حدیث مذکوری ابن عمر
رضی الله عنهمایه متصل اولان طریق ایله روایت ایدوب آخرنده آنی زیاده قیلدیکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم خوابدن بیدار اولدیلرکه نسوان مرقومه دخی بکاایده یورلر بیوردیلرکه یاویحهن انهن لههنا منذ الیوم
فلیرجعن ولایبکین علی هالك بعد الیوم یعنی ای واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردرعودت ایلسونلر و بعد الیوم
برمیته بکا ایلمسونلر بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك ایدوب دیدیکه بکاء مذکوره یوم مزبورده رخصت
شرعیه و یریلمشیدی صکره حدیث مذکور ایله نسخ اولندی لکن اکثر علما متفقلردرکه منسوخ وغیر مرخص اولان
نوحه و بکا ایله رفع صوتدر زیرا مرویدرکه قال علیه السلام النایحة ومن حولها من مستمعیها علیهم لعنة الله
والملائکة والناس اجمعین یعنی نوحه ایدن عورت ومستمعیندن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعالینك وجمیع
ملائکه وانسانك لعنتلری نازله در یاخود نازله اولسون امامن غیر صوت بکانه ضرر شرعی یوقدر زیرا روایت
اولندیکه ابراهیم بن رسول الله علیه السلام وفات اتدکده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك مبارك
کوزلرندن دموع جریان ایدوب عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه دیدیکه بزی بکادن نهی اتمدیکزمی
بیوردیلرکه انما نهیتکم عن صوتین احمقین فاجرین واما هذه رحمة یجعلها الله تعالی فی قلوب الرحماء العین تدمع
والقلب یحزن ولانقول مایسخط الرب یعنی بن سزی انجق تغنی ونوحه دن عبارت اولان صوتین احمقین
فاجریندن نهی ایلدم اما بو کوردیکك اثر مرحمتدرکه انی خدای متعال رحیم اولانلرك قلوبنه وضع ایدر کوز یاشه ریر
وقلب محزون اولور لکن رضاء الله اولمیان کلامی سویلمزز و حضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه
برعورت حضور نبویده ولدینه بکا ایدر ایکن ایشیدوب جناب فاروق منع ایلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه دعها یا عمر فان القلب حزین والنفس مصابة والعهد قریب یعنی منع اتمه یا عمر زیرا قلبی
محزون ونفسی مصابه وفراقی قریب العهددر لکن علی کل حال صبر جمیل وترك بکا وعویل افضل واجلدر
قال الله تعالی الذین اذا اصابتهم مصیبة قالوا انا لله وانا الیه راجعون یعنی اول کمسنه لری مدح ایده رمکه آنلره
برمصیبت اصابت اتدکده بزلر جمیعا الله تعالی نك ملکلری یز وعود ورجوعمز آنه دامر و حکمنه در دیرلر ⁂

باب حمل الرؤس الی الولاة * یعنی والیلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولدیغنه دائر مسائلدر
عقبة بن عامر الجهنی رضی الله عنه دن منقولدرکه حضرت ابی بکر رضی الله عنهك خلافتنده بناق نام بطریقك
بنامك رأس مقطوعنی کتوردکلرنده منع وانکار وعدم رضاسنی اظهار ایلدی حضار مجلس یا خلیفة رسول الله کفار
بزم مقتوللریمزك رؤسنی حضور ملوکلرینه عرض واحضار ایدرلر دیدکلرنده دیدیکه کفرهٔ روم واعجامك عادت
باطله لرینه تقلیدمیدر بعد الیوم بکا رأس کلمسون همان مکتوب وخبر بکا کافیدر وروایت اخراده بغی وعدوان
وتجاوز حد ایله طغیان اتدیکز دیو عتاب فراوان ایلدی وروایت اخرانه شامده اولان عماله بکا کلمه کوندرمکز
مکتوب وخبر کافیدر دیو کتب وارسال ایلدی و بعض علما بو قولك ظاهریله استدلال وحمل الرؤس الی الولاة
غیر جائزدر زیرا جیفه در اماطهٔ اذی ایچون دفنندن ماعدایه سبیل یوقدر وهم تفریق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلی الله علیه وسلم ولو بالکلب العقور مثله دن نهی اتمشلردر علی الخصوص جناب صدیق عادت
جاهلیه در دیو تعبیر ایلدی و بزلر اهل جاهلیه یه تشبهدن ممنوعلرز دیو تأیید مقال ایلمدیلر لکن اکثر مشایخمز
بو وجه اوزره قائللردرکه اکر حمل رؤسده کفاری تکدیر وتحقیر حاصل یاخود قتل اولنان وجوه مشرکیندن یاخود
مشاهیر مبارزیندن اولوب رأسنی کورمکده مؤمنینه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا
بأس یوقدر کورمزمیسنکه عبدالله بن مسعود رضی الله عنه یوم بدرده رأس ابی جهلی پیشکاه رسول الله صلی الله
علیه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابی جهل کلام بشارت افزاسین انبا وانها اتدکده رسول الله صلی الله
علیه وسلم الله اکبر هذا فرعونی وفرعون امتی وکان شره علی وعلی امتی اعظم من شر فرعون علی موسی وامته
مقال لؤلؤ مثاللریله اظهار شکر وثنا بیوروب قطعا معاملهٔ منع وانکاری اجرا ایلمدیلر یعنی الله اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونیدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضرری فرعونك موسی علیه السلام وامتی اوزره شر وضررندن
اشد ایدی وقول مذکور امام زهری رحمه الله دن روایت اولنان کلامك معناسیدرکه جناب رسالته یوم بدردن

غیریده رأس کتورلمدی وحضرت صدیقه کتورلدی رضا ویرمدی واول کندویه حمل رأس قبلنن
ابن الزبیردر دیدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم عبدالله بن انیس رضی الله عنهی سفیان بن عبد اللهی
قتل ایچون ارسال بیوردقلرنده عبدالله نقل ایلدیکه کیدوب عنقنی ضرب ورأسنی اخذ و برجبله صعود وآنده
اختفا ایلدم تاکه بنی طلب ایدنلر یأسله عودت اتدکلرنده رأس مذکور ایله توجه ایدوب نبی اکرم صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه کتوردم و ینه محمد بن مسلمه رضی الله عنهی کعب بن الاشرفی قتل ایچون ارسال ایلدکلرنده اول دخی
رأس مزبوری اخذ ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه کتوردی و بونلری منع وانکار ایله خطالرین
اظهار بیورمدیلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الکفار بعض احیانده جائز ایدوکی آشکاردر والله الموفق

باب السلاح والفروسیة * یعنی استعمال سلاح وتعلیم افراسه متعلق اقوال صحت استنباسدر عتبة بن ابی حکیم
رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرنده قوس ذکر اولنوب بیوردیلرکه ماسبقها
سلاح قط الی خیر یعنی قوسی قطعا بر سلاح جانب خیره سبقت اتمدی یعنی آلات جهادك اقواسیدر و بونده
اهل غزایی تعلم رمی سهامه حث واغرا واردر و بیان فضائلنده آثار کثیره واردر بریسی حدیث عقبة بن عامر
رضی الله عنه در دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم کریمنك تفسیرنده
اوچ کره الا ان القوة الرمی بیوردیلر معنای آیت سزلر محاربهٔ کفار ایچون قادر اولدیغکز قوتی تهیئه ایدیکز
دیمکدر ومعنای حدیث آکاه اولکز قوت انجق رمی سهامدر ینه حدیث عقبه ده وارددرکه ان الله تعالی یدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذی یحتسب به ومنبله والرامی به یعنی الله تعالی براوق برکاتیله اوچ کمسنه یی
جنته ادخال ایدر بری احتساب وطلب ثواب ایده رك آنی وجوده کتورندر و بری اول اوقی یایه وضع ایدوب رامی یه
اعانت ایدندر و بری دخی آنی کفاره رمی ایدن کمسنه در وقال علیه السلام کل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأدیبه
فرسه وملاعبته اهله ورمیه عن قوسه یعنی ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جمیع لعب ولهوی باطل وحرامدر

مطلب قص الاظفار والشوارب

بریسی فرسنی تعلیم و بری اهلی ایله ملاعبه و بری قوسندن رمی سهامدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم فدا ایله
ابوینلرینك ایکیسنی بردن برکمسنه یه جمع اتمدیلر انجق یوم احدده سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه ایچون
جمع ایلیوب ارم فداك ابی وامی بیوردیلر یعنی رمی سهام قیل پدر ومادرم سکافدا اولسون وروایت اولندیکه
عمر بن الخطاب رضی الله عنه ارض عدوده طرنقلریکزی کسمیوب توفیر ایدیکز زیرا سلاحدر دیو بعض محللره
نامه یازدی واکرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لکن توفیری دخی دار الحربده اهل جهاده امرمندوبدر
زیرا یدندن سلاحی کیدوب دشمن دخی یقین کلدکده جابجا طرنقلریله مدافعه یه مقتدر اولور وقص اظافیر
قص شواربه نظیردرکه اول دخی سنت ایکن غازی یه دار الحربده توفیر شارب مندوبدر تاکه عین اعداده غایتله مهیب
اولمغله ارهاب کفار نصیب اوله وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه علموا اولادکم السباحة والفروسیة
ومروهم بالاحتفاء بین الاغراض یعنی اولادلریکزه صوده یوزمك وآت قوللنمق تعلیم ایدیکز وامر ایدیکزکه
مسابقه ایچون وضع اولنان نشانلر میاننده یالن ایاق یوریسونلر ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن مأثوردر
لکن حدیث نبویده بو یله درکه قال علیه السلام علموا اولادکم السباحة والرمی والمرأة المغزل یعنی اولادیکزه صوده
یوزمك واوق آتمق تعلیم ایدیکز وعورتلره دخی ابلك ایشلیه جکلری مغزلی تعلیم ایدیکز وقال علیه السلام ارموا وارکبوا
وان ترموا احب الی من ان ترکبوا یعنی اوق آتکز وآته بینکز لکن اوق اتمکز بکا آته بنمکزدن سوکیلیدر والحاصل

مطلب افطار المریض والمسافر افضل

مجاهدك جهادینه معین ومدار هرنه ایسه آنی تعلم وآنکله الفت واعتیاد مندوب وسزاواردر زیرا آنده اعزاز دین
وقهر مشرکین واردر وعبید بن عمیر رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
اصحاب کراملرینه افطروا فانه یوم قتال بیوردیلر یعنی صومی ترك ایدوب افطار ایدیکز زیرا یوم قتالدر و بو حدیث
شریفده فتح مکه عنوة قتال ایله اولدیغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ایده جك اولدقده افطاری صیامندن
افضل ایدوکنه دلیل لطیف واردر زیرا صیام کاهیجه بعض لوازم قتالدن ضعیف دوشور وب اول
ضعفله کلن خللی سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومی سائر ایام معدوده ده قضایه قادر اولور وصیام
موجب مشقت اولدقده مریض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقده صکره مسافر مقاتل حقنده افضلیتی
بالطریق الاولی در وعون بن ابی جحیفه دن اول دخی والدی ابی جحیفه دن روایتله ابی جحیفه رضی الله عنه
دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین سختیاندن برقبهٔ حمرا ایچنده کوردم یعنی یوم فتح مکه ده
و بلالی دخی کوردیمکه ماء وضوء لرین حضور عالیلرینه ادخال و بعد التوضیٔ دوکمك ایچون اخراج ایلدی

وناسی دخی کوردیکمه اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ ایده بیلن آنکله تبرکا تمسح ایدرلر واخذ ایده میین اخذ ایدنلرك رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمد رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرك ایدرلر ایدی اکر طاهر اولماسه تبرك اتمزلر ایدی و رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرك اصحاب جناب رسالته بالغ اولدیغی نقل ایله عندیمزده صحتیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالته بالغ اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بنه ابو جحیفه رضی الله عنه دیدیکه بعده بلالی کوردم بر عنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب اول رمحه قارشو ناسله ایکی رکعت نماز قیلدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکه عنزه نك وراسندن اوکلرندن کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمك ایچون هر بار پیشگاه سعادتلرنده کوتورر یرلر ایدی وملوك وامرا اوکلرنده حمل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذ در وحدیث مذکورده لبس ثوب احمر جائز اولدیغنه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت ایدوب جمیع جماعتك قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره منزله سنده در وبنه دلیل واردرکه وراء ستره ده مرور دن کسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شارع خارج و بعید اولان کسنه لرانکله مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نك آره سندن کچممکدر ستره مذکوره خارج ایله مصلی میاننه بمنزلهٔ الحائط حائل ومانع اولمقدر بنابرین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما ستره مطلوب دخی ستره طویل وغلیظ اولمدیغجه حاصل اوله من و بعض فقها طولنی بر ذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله تقدیر ایدوب اول قولك صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم

باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفای اهل ضرب نه کونه قیلمق ملایم ایدوکی اشبو بابده مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجه دن بر مقداری کذران اولدقده مالك بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهان ایلدی واول وادی برچوقور دره درکه کیز اویوللری وطار بوغازلری واردر ومالك عسکرین اول وادیده تفریق وتقسیم ومحمد واصحابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالك مزبور یوم حنینده کفار هوازنك صاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالرین هنکام محاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله تنبیه ودینکز ایچون قتال اتمز سکز دخی باری عیال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیه ایلمش ایدی وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالك حقنده اول قیون چوبانیله تدبیر حربك نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیر ودوندره بیلورمی و بوکتوره جککز عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولور سکز قطعا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکر وحیله یی باز ایلدی واکا بو صورتده رأی حسن نه دردیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس جباله ایصال ور جال حربکز قلیجلر یله آنلری ارقه سنده دشمنلر یله قتال ایلمکدر بعده مالك رأینده اصرار و بن تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزك وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین وشو یوللرده و بوغازلرده درکین ایدرسنکه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالك بو رأیی تسلیم وآنکله عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلدی راوی دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین اربابنه اعطا وتسلیم ایلدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره درسرعتله منحدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایده رك پیشگاه صفوف عسکرده کشت وکذار ایلدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه مشروح اوزره طواف ایلمك لازمهٔ حالدندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحده اول وادی یه انحدار وقدوم

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعاب ومضایقدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزامله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسائری آنلره اتباعله بر برینه باقیوب هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغازیده مسطوردرکه ابلیس علیه اللعنة اول حینده الا ان محمدا قد قتل فلیرجع کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتدا اولمشدر یعنی آکاه اولکزکه محمد قتل اولندی هر دین صاحبی بنه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکده نصکره ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز وبعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل اولدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینك قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتل اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلن ایشیدوب صفوان هنوز مشرك ایکن اول منافقه بفیك الاثلب لرب من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکه طاش بن محکوم اولدقدنصکره قریشدن برحاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی بنه راوی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائما ثابت اولوب تیغلرین عریان وغلاف تیغی مطروح بیابان قیلوب صوت اعلی ایله یااصحاب الشجرة یوم الحدیبیة الله الله الکرة علی نبیکم یعنی ای یوم حدیبیه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقکز کلوب پیغمبریکز اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رك دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغازیده مذکوردرکه وقت هزیمتده حضرت رسالتك نزد سعادتلرنده انجق یمینلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسارلرنده عم زاده لری ابو سفیان بن الحارث بن عبد المطلب قالمشلر ایدی وابو سفیان مذکور مقدما جناب رسالتپناهی حاشا ثم حاشا چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اکرچه یوم فتح مکه ده اسلامه کلمش ایدی لکن بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتممشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام وثبات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کلام ومعانقه برله تطییب واکرام بیوردیلر والله تعالی صوت رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مباشرت اتمدین اعدایی سپرادبار وهزیمت اولدیلر کما قال الله تعالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الایه یعنی الله تعالی ملائکه‌دن سیزك کوزیکز ایله کورمدیککز جنود غیبیی انزال ایدوب کافرلره قتل واسرایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله‌دن مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری نقل ایلدیکنی جناب مرتضی یدن ایشیدن کسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعه خانك فتح وضمی ودالك سکونیله وخانك ضمی ودالك فتحی ایله جمله سی لغت وروایتدر معناسی حرب همان برخدعه‌دن عبارتدر دیمکدر وحدیث مذکورده مجاهد حال قتالده کفؤ مقابلنه خدعه اتمك جائز اولوب غدر وخیانت عداولنمادیغنه دلیل واردر وبعض علما ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب روایت ابی هریره رضی الله عنه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتال وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمآلی ایله تأیید مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور بریسی ایکی خصمك میانی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبده لکن مذهبمز اولدرکه حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکدر و بونك نظیری روایتله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله علیه کذب ثلث کذبات حدیثیدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیاء عظام صلوات الله علیهم اجمعین کذب محضدن معصوملردر وحضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعاریض لمندوحة عن الکذب دیمشدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله اصل کتابده بو مجملی تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیه وکذب فی القتال اولدرکه مجاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف بر کلامی تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنه یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کسنه‌دن استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اول دعوت اتدیکك آدملر کیلردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدر کبی آرقه سنه باقدقده

همان جناب کرار ضربهٔ حیدرانه ایله ساقینه ضرب ایدوب ایکی اياغنی بردن قطعله شجرهٔ خبیثهٔ وجودینی
ناپایدار قیلدی یاخود مجاهد کندو رفقاسنه برنسنه تکلم ایدرکه ایشیدن ضمننده فتح وظفر یاخود کندولره ایراث
قوت ایده جك حسن اثر واردر دیو توهم ایدر حقیقتده ایسه ایما اتدیکی نسنه لر بو قدر لکن شویله ایهام
وتلویح اتمك کرکدر که کلامی کذب صریح اولمیه مثلا روایت اولنورکه حضرت علی رضی الله عنه وقت
محاربه ده برکره ارضه باقوب برکره دخی رأسنی سمایه رفع ایدوب ما کذبت ولا کذبت دیر ایدی یعنی بن کذب
ایلمدم و بکا خبرویرن ذات عالی سمات دخی کذب ایلمدیلر وکلام مذکور صحیح وصادقدرکه حضرت
علی رضی الله عنه کاذب دکلدر واکا تعلیم علوم ایدن رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کذبدن معصوملردر
لکن اول کلامله بطریق الایهام رسول الله صلی الله علیه وسلم کویا بو خصوصی بکا اخبار ایلدی واصحابمه
امر ایلدیکم نسنه یی امر ایله بکا تنبیه ایلدی مفهومنی افهام ایدر ایدی ومفهوم مرقومك فی نفس الامر وقوعی
محتمل ایسه ده عدم وقوعی دخی محتملدر لکن بو مقوله ایهام وتوریه ده ضرر شرعی یوقدر زیرا مرویدرکه قال
علیه السلام ان الجنة لا تدخلها العجائز یعنی البته جنته عجائز کیرمز حتی حدیث مذکوری بعض عجائز
ایشیدوب بکایه باشلدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم انا انشأناهن انشاء فجعلناهن ابکارا عربا اترابا
مداولی اوزره صفت اهل جنتی تبیین ایله خاطر عاجزانه سنی تسلیت وتسکین بیوردیلر ونوع مذکورك برصنفی
دخی اولدرکه کلامنی جزم وتأکید اتمیوب بلکه امیددر ومأمولدر مآلنی مفید لعل وعسی ایله تقیید ایدر و بونلر دخی
ان شاء الله دیمك منزله سنده کلامی عزیمت قطعیة المفاد اولمقدن اخراج وابعاد قیلر بو معنانك بیان
مبناسنده امام محمد رحمه الله دیرکه بزه اسانید اساتید ایله بالغ اولمشدرکه یوم خندقده برکسنه نبی الانام علیه
السلام حضورلرینه کلدی واول کسنه نك اسمی مغازیده مذکور و نعیم بن مسعود الثقفی دیمکله مشهوردر
دیدیکه یا محمد بنی قریظه سکا غدر وخیانت ایلیوب ابوسفیان جانبنه بیعت ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه
وسلم بیوردیلرکه فلعلنا نحن امرناهم بهذا یعنی مأمولدرکه بز آنلره بویله امر اتمشز اوله وقول مذکور محض صدق مقالدر
زیرا وقوع امر مذکور احتمال مأمول غیر محالدر بعده شخص مرقوم ابی سفیانه عود واقتحام ومحمد بنی قریظه نك
ابی سفیانه متابعت ومبایعتنی بزامر اتدیك دیو ردیه رك فهم ناقصنه کوره اتمام پیام ایلدی ابوسفیان سن محمددن
بویله ایشتدیکمی دیدی بلی ایشتدم دیدی ابوسفیان والله محمد کذب ایلمزدیدی وقصهٔ مزبوره نك تمامی مغازیده
ایکی وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدرکه یهود بنی قریظه مقدما رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلح
ومعاهده اوزره ایکن احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین قصدی ایله کلدکده رئیس بنی النضیر اولان حیی بن اخطب
دخی احزابله برابر کلوب حیی بی حیا کعب بن الاسدی و بنی قریظه یی اغرا واغوا ایلمکله آنلر دخی رسول الله
صلی الله علیه وسلم ایله معاهده لرین نقض واتلاف وابوسفیانه بیعت ایدوب بونلرمد بنه یه شبخون اتمك وآنلر دخی
رسول الله صلی الله علیه وسلم واصحاب کراملریله قتال اتمك شرطیله اتفاق وایتلاف ایلدیلر وملل کفار بربریله
استظهار اتمکله کار مسلمین دشوار اولدی کما قال الله تعالی اذ جاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم یعنی ای اهل
ایمان جنود کفار اوست طرفکزدن والت طرفکز شرقدن کلوب سزی احاطه اتدکلری وقتلرده ظهور ایدن
نعمت حقی ذکر ایدیکز ونعیم بن مسعود اول اثناده دخی شرك اوزره زمرهٔ اشقیادن معدود ایکن کلوب اتفاق
واجتماعلرین اخبار واسماع ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بیوردیلر وعلی وجه الایهام بنی قریظه نك ابی سفیانه صورتا متابعتلری بنه بزمله معاهده وموافقتلرینه مبنیدرکه
احزاب مشرکینی هر طرفدن احاطه ووجود چرك آلودلرین محو واماطه اتمك استرز مضمونی اشعار وافهام
بیوردیلر نعیم بن مسعود مجلس عالیلرندن چیقدقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله نعیم
بو کلامکزی ظاهرینه حمل وایهام مرامکزدن غفلت وجهل ایله لسان کوهر افشانکزدن حاشا کلام کاذب
صدوری بین الناس منقول ومأثور اولمق محذور کبیردرکه امر بنی قریظه اکا نسبتله شئ یسیردر دیوب رسول الله
صلی الله علیه وسلم دخی الحرب خدعة یا عمر بیوردیلر واول کلام خیرانجام مشرکینه موجب تفرقهٔ کلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشدر و وجه ثانی اولدرکه بنی قریظه بعد مبایعة ابی سفیان حیی بن اخطبه
دیدیلرکه بز قورقرزکه ایش انزایوب واحزاب دخی بلا غلبة عود وایاب ایدوب بزلر محمد ایله یالکز قالایز اول دخی
سکا وقومك بنی النضیره اتدیکی کبی بزی دخی محاصره ودیاریمزدن اخراج ایده حیی دیدیکه بن دخی برای استحکام
احزاب ابناء کبارلرندن یتمش دانه سینی قلعه کزه رهن ویرملرینی طلب وابرام ایدرم ونعیم بن مسعود دخی بو صحبتك

جریانده

مطلب المزاح بالتعریض

مطلب تقیید الکلام بلعل وعسی یخرجه عن الکذب

جریاننده بنی قریظه نك یاننده ایدی آنلری بو تدبیره تشویق ورأی صواب بودر دیو تصویب وتصدیق ایلدی
بعده حضور سعادته کلوب ماجرایی اخبار اتدکده فلعلنا امرناهم بذلك نطق حکمت آثاری ایله ناطقه زیب
کفتار اولدیلر بعده نعیم بن مسعود ابوسفیانه کلوب طلب رهن ایچون کلن رسول بنی قریظه یی آنده بولدقده
ابوسفیانه دیدیکه محمد قطعا کذب اتمدیکنی بیلورمسین ابوسفیان بیلورم دیدی نعیم بن شمدی محمدی ایشتدم
شویله دیور و بونلرك طلب رهن اتملری محمد ایله اتفاقه مبنیدرکه سزدن یتمش کسنه یی آلوب محمده ویروب
قتل اتدیره جکلردر اول دخی بونلرك برجناحلرین کسر اتمش ایدی آنی اصلاح ایده جك یعنی بنی النضیری
یینه دارلرینه نقل اتدیره جکدر ابوسفیان بو کلامی ایشیدوب لات وعزی حقیچون ایش بویله در دیدی و یوم
وقعه دخی یوم الجمعه ایدی ابوسفیان بنی قریظه یه ایش اوزادی معاهده مز اوزره یارین یوریشه تمشیت ویرمك ایچون
حاضر اولکز دیو بعث سفیر و بنی قریظه دخی یارین یوم السبتدر بز کسر سبت ایده مزز و بعد السبت دخی رهن
مطلوبی المادجه قلعه دن چیقمازز دیو کشف ضمیر اتدکلرنده ابوسفیان ایش نعیمك دیدیکی کبیدر دیو سبابه
کزای خذلان اولدی وحق جل وعلا قلوب پر قسوتلرینه القاء رعب وخشیت اتمکله همان اول کیجه روکردان
ادبار وهزیمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنینی محتاج مناولهٔ قتال اتمدین مشرکینی مبتلای قهرونکال ایلدی مؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله دیرکه قصهٔ مذکوره وامثالی مکائد حرب دندر آنده قطعا ضرر شرعی یوقدر والله الموفق
باب الفرار من الزحف * یعنی قتال کفاردن فراره دائر مسائل ودلائلدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله دیرکه
مسلمیندن قوت مقاومتی اولان بر رجل مشرکیندن ایکی رجلدن فراری جائز کورمم لقوله تعالی ومن یولهم
یومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحیزا الی فئة فقد باء بغضب من الله ومأویه جهنم وبئس المصیر یعنی اول کسنه که
یوم ملاقات کفارده ارقه سین چویروب فرار ایده تحقیق اول غضب الهی ایله رجوع اتمش اولادی وآنك
مکانی جهنم درونه خبیث مکان اولادی مکر کر بعد الفر قصد ایدوب اظهار هزیمتله دشمنی جلب وصکره
اوزرینه هجوم ایچون منحرف یاخود مسلمیندن کیروده بولنان عسکره التجا قصدی ایله منصرف اوله وآیت
کریمه ده تقدیم وتأخیر واردر یعنی ظاهر تعبیر وبئس المصیر الا متحرفا تقدیر اوزره موضع استثنا آخر آیتدر
وتحیز وانحیاز توجه معناسنه در یقال تحوز وتحیز الی فلان اذا انضم الیه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهل
تفسیر آیت مذکوره ده اختلاف ایدوب امام قتاده وامام ضحاك دیدیلرکه حرمت فرار انجق یوم بدرده ایدیکه
مسلمینك رسول الله صلی الله علیه وسلمدن غیری انحیاز ایده جك پناهلری یوغیدی وآنلر دخی ایچلرنده برابر ایدی
واکثر مفسرین دیدیلرکه حکم مذکور محکم غیر منسوخدر وفرار عن الزحف کبائردندر زیرا رسول الله صلی الله
علیه وسلم خمس من الکبائر لا کفارة فیهن بیوروب ایچلرنده فرار عن الزحفی دخی ذکر ایلدیلر وقال علیه السلام
ان من اعظم الموبقات الشرك بالله واکل مال الیتیم والتولی یوم القتال وقذف المحصنات یعنی شرك بالله واکل
مال الیتیم و یوم قتالده فرار ومحصنه اولان خاتونلری زنا ایله ذکر وقذف البته اعاظم مهلکاتدندر بوندن صکره
معلوم اوله که اکر عدد مسلمین نصف مشرکین ایسه مسلمینه بر وجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنین جهتیله حکم شرعی بویله ایدیکه اکر مسلمین مشرکینك عشری مقداری ایسه مسلمینه فرار وانحلال
بر وجهله حلال اولمز ایدی کما قال الله تعالی ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائتین یعنی ای اهل ایمان
اکر سزدن صبر وثبات ایدیجی یکرمی مجاهد بولنسه ایکی یوز کافره غالب کلورلر واول طائفه کدا الله تعالی
غالبیتلرین اخبار ایده آنلر ایچون مساغ فرار یوقدر بعده اهل اسلامده کثرت اعداد حاصل اولدقده
الله تعالی تخفیف تکالیف ایله امداد ایلدی قال الله تعالی الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا
فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین وان یکن منکم الف یغلبوا الفین باذن الله والله مع الصابرین یعنی شمدی
الله تعالی سزدن تکلیف مشقت ردیغی تخفیف قیلدی وسزده ضعف ابدان یا ضعف اذعان وایقان وار ایدوکی
ظاهر اولدی بو تقدیر اوزره اکر سزدن یوز عدد مجاهد صابر بولنور ایسه ایکی یوزه و بیك بولنورسه ایکی بیك کافره
باذن الله تعالی غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اکرم صابرین ایله همدم وهمقدمدر لکن حکم مذکور مبسوط
سلاحلری بولنوب مقاومت وقتاله صلاحلری اولمغله مشروطدر اما سلاحی اولمیان مسلم مسلح اولان کافردن
کذلك آلت رمیی بولنمیان مسلم بولنان کافردن فرار موجب عصیان وعار دکلدر کورمزمیسنکه مخرج اعدا
اولان باب قلعه دن ومرمای منجنیق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زیرا اویله محلده قراردن انسان عاجزدر
بناء علی هذا مسلم واحد مشرکین ثلثه دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمین اون ایکی بیك عدده واصل ومیانلرنده

اکرچه بو محلده تقدیم وتأخیر تعبیر اولندی لکن کشافده وجه اخر اظهر ایله تفسیر اولنمشدر ومعنالرنده تفاوت دخی بوقدر محلنه مراجعت اولنه

اتفاق كلمه دخی حاصل اولسه اعداء دين هرنه قدر كثرت عدد ايله آنلردن قرق قات دخی ازيد اولسه يته فرار
وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زيرا رسول اكرم صلى الله عليه وسلم ولن يغلب اثنا عشر الفا
عن قلة بيورمشلردر يعنى اون ايكى بيك عسكر قلتدن ناشى مغلوب اولمازلر وغالب اولان كسنه دخی فرار اتمك
جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم جانب نجده برسريه
بعث ايلديلر وبن دخی ايچلرنده ايدم همان مسلمين هل من محيص كويان فرار وانهزامه شتابان اولديلر صكره
مدينه يه قادم وبزلر فرارين اولديق ديونادم اولديغمزده رسول الله صلى الله عليه وسلم بل انتم العكارون
فى سبيل الله انا لكم فئة قول شريفلريله تسليه وتلطيف بيورديلر وعكار راجع الى القتال فى سبيل الله ديمكدر
يعنى سزلك عود تيكز فرار وهزيمت دكلدر بلكه بكا تحيز والتجاد ربن دخی سزه قوت ومدار تقويتم
وعود وقفولكز مجددا غزا فى سبيل الله جهاده رجوع ووصول ايچوندر امام محمد رحمه الله ديركه ابو عبيد الثقفى كه
مختار ثقفينك باباسيدر قسط الناطف ياخود قبس الناطف نام محلده قتال كفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن
اباونعنت ايدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه يرحم الله ابا عبيد لو انحاز الى كنت له فئة
يعنى الله تعالى ابو عبيده رحمت ايلسون بكا عودت ايديدى بن اكا قوت اولور ايدم ودعاء رحمتله مصدر اولان
بو اثر معتبرده دليل اظهر واردركه طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ايدرسه مسلمين ايچون فرار
وانهزام وصبر ايله تثبت واقدام ايكيسى دخی جائزدر امابعض ناس مخالفته قيام ايدوب صورت مفروضه ده
ثبات اقدام القاء النفس فى التهلكه در وحرامدر ديديلر با آنكه صبر وثباتده رضاء الله بذل نفس نفيسى تحقيق
وتأسيس واردر وصحابه كرامدن چوق كسنه لر بو فضيلتى احراز ايلمشلردر كه بريسى عاصم بن ثابت رضى الله عنه دركه
بعد الشهاده كفارك اهانتندن جسدينى زنابير حمايت اتمكله حمى الدبر ديو تلقيب اولنمشدر ورسول الله صلى الله عليه
وسلم دخی ثباتى مقابلنده اكا ثنا اتمشلردر وبو مقوله براهين باهره ايله جواز ومشروعيتى ظاهر اولمشدر والله الموفق
باب من اسلم فى دار الحرب ولم يهاجر الينا* يعنى دار الحربده اسلامه كلوب دار اسلامه هجرت ايلين كسانك
احوالنى بياندر اهل حربدن بركسنه اسلامه كلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انى برمسلم خطأ قتل ايلسه
اول مسلم اوزره ديت يوقدر انجق كفارت واجبه درلكن ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن على وجه الاملا روايت
اولندييكه كفارت دخی واجبه اولماز زيرا وجوب كفارت مقتولك دمى مقوم اولمغله مشروطدر بوقسه يالكز
حرمت قتله منوط دكلدر كورمزميسنكه قتل نساء اهل حرب حرام ايكن ينه موجب كفارت دكلدر ومقوميت دم
انجق احراز بدار الاسلام ايله حاصل اولور وروايت مذكوره خلافى اوزره وجوب كفارته دليل وان كان من قوم
عدو لكم وهو مؤمن فتحرير رقبة مؤمنة نظم جليليدر يعنى اكر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم كافريندن
اولوب كندو مؤمن اولورسه آنك كفارتى قدرتى وارايسه تحرير رقبة مؤمنه در بو آيت كريمه نك تفسيرنده عطا ومجاهد
رحمة الله عليهمادن روايت وتحرير اولنديكه مقتولدن مراد اول رجلدركه اسلامه كلوب دار مسلمينه كلمزدن
اقدم قتل اولنه وبعض مفسرين ديديلركه نزول آيت مرداس نام بركسنه حقنده ايديكه اسلامه كلدى ودار
مسلمينه واصل اولمزدن اول اسلامنى بيلميه رك اسامة بن زيد رضى الله عنهما انى قتل ايلدى والله تعالى اوزرينه
كفارتى ايجاب ايدوب ديت ايجاب اتمدى ودليل آخر اولدركه كفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در
وحق الله حقنده دين اسلام ايله احراز كافيدر اما دار اسلام ايله احرازه احتياج وتوقف انجق حقوق
عباد ايچون واجب اولان ضمان وتصرفده در وبحث مذكور سير صغيرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون
باب دواء الجراحة* يعنى حكم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشروحدر ابى امامة بن سهل بن حنيف رضى الله
عنه دن مرويدركه نبى اكرم صلى الله عليه وسلم يوم احدده وجه انورلرينه عظم رميم ايله مداوات ايلديلر
وصحيحدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك يوم احدده وجه شريفلرى شج اولندى حتى خد
انجدلرى اوزره دم سيلان اتدكده كيف يفلح قوم خضبوا وجه نبيهم بدمه وهو يدعوهم الى الله ديديلر يعنى اول
قوم نيجه فلاح بولورلركه پيغمبرلرى آنلرى اللهه دعوت ايدرايكن آنلر اول پيغمبرلرينك وجهنى كندو دمى ايله
مخضوب قيله لر اول اثناده ليس لك من الامر شئ او يتوب عليهم او يعذبهم فانهم ظالمون آيت شريفه سى نازله
اولدى يعنى يا محمد سن آنلرك امورندن برنسنه يه مالك دكلسين بلكه مالك امورلرى الله عظيم الشاندر آنلرى
اهلاك ومهزوم ايدر ياخود اسلامه كلنلرينك توبه سين قبول ايدر ياخود ظلم وشركلرينه بناء عذاب ايدر بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم وجه اكرملرينه مداوات ايلديلر روايت اولنديكه برقطعه حصيرى احراق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

وانكله مداوات ايلديلر وروايت اولنديكه عظم بالى ايله دوا واوزرينه عصابه بند ايلديلر ونيجه ايام جبيره
اوزره مسح ايدرلر ايدى وقصه مرقومه ده جراحات ايچون مداوات اشتغال جائز ايدوكنه
استدلال واردر لكن بعض ناس مداواتدن نهيده وارد اولان آثاره استناد ايله كراهتيله حكم واعتقاد
ايلديلر آثاردن برى اولدركه قال عليه السلام يدخل الجنة من امتى سبعون الفا بغير حساب يعنى امتمدن
يتمش بيك كسنه بلاحساب جنته داخل اولورلر انلر كيملردر يا رسول الله ديدكلرنده بيورديلركه الذين لا يكتوون
ولا يسترقون ولا يتطيرون وعلى ربهم يتوكلون يعنى اول كسنه لردركه داغ وافسون وتشاؤم بيلمزلر همان خالقلرينه
توكل ايدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادمز رسول الله صلى الله عليه وسلم دن روايت اولنان تداووا عباد الله
فان الله لم يخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حديث باعث الاعتضادلريدر يعنى يا عباد الله تداوى ايديكز
زيرا الله تعالى بر درد خلق اتمدى الا آنك دواسنى دخی خلق ايلدى انجق موتله هرمى دفعه علاج خلق اتمدى
ومخالفينك روايت اتدكلرى حديث منسوخدر زيرا مرويدركه يوم خندقده سعد بن معاذ رضى الله عنه برسهم
طويل النصل ايله ضرب وايكحل طمرى قطع اولندقده رسول الله صلى الله عليه وسلم كى ايله اكا معالجه اتمشلردر
واسعد بن زراره رضى الله عنهه دخی كى ايله علاج اتدكلرى مرويدر ومع قطع النظر عن النسخ بين الخبرين
طريق توفيق اولدركه عليل علاجى شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ايدرسه تداوى ايله اشتغال حلال دكلدر اما شافى
انجق الله تعالى در وعلاج همان سبب ظاهريدر ديو اعتقاد ايدرسه اكا تداوى جائزدر وخبر سابقده عظم بالى ايله
جواز مداواته سند عالى واردر زيرا عظمده حيات اولمغله قاعده مزاوزره موتله متنجس اولماز مكر عظم انسان
ياخود عظم خنزير اوله زيرا بونلر ايله تداوى مكروهدر هله خنزير نجس العيندر وعظمى دخی لحمى كبيدر
بروجهله آنكله انتفاع جائز دكلدر اما انسان حياتنده نيجه محترم ايسه بعد الموت دخی محترمدر وكرامته بناء انسان
حيك اجزاسندن برنسنه ايله تداوى جائز اولمديغى كبى بعد الموت عظمى ايله دخی جائز اولماز قال عليه السلام
كسر عظم الميت ككسر عظم الحى يعنى انسان ميتك كسر عظمى حرمتده حيك كسر عظمى كبيدر
وامام زهرى رحمه الله دن منقولدر ديمشدركه مضت السنة ان لا يسترق كافر مسلما يعنى سنت نبويه كافر مسلمى
استرقاق اتمك اوزره جاريدر امام محمد رحمه الله ديركه بزدخی بو قولى اخذ ايدرز حتى كافرك عبدى اسلامه كلسه
كافرانى استرقاق ايده رك ترك اولنميوب بيعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حديثده اولان استرقاق ابتداء تملكه
حمل اتميوب بلكه استدامه ملكه وملك يمين ايله قهرا استخدامه حمل ايلدى زيرا استرقاق امر ممتد اتميدر
ودائمى اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا كبيدر بوجهتله استرقاق ابتداء تملكه اطلاق اولنديغى كبى استدامته

مطلب استرقاق الكافر مسلما

معلومدركه بحث استرقاقك باب دواء الجراحته مناسبتى ظاهره دكلدر بوقدر همان استرقاق ايله ما قبلنده سبقت ايدن انقضيه استرقا بينلرنده مجانست ديو توجيه دخی ايچون ذكر اولندى ديو بوناك امثالى اشبو موجه دكلدر لكن خاطر كتاب مستطابده قتى چوقدر كه بو متن مترجم فقيرك لاح اولان اوله على وجه الاملا وشرحك تصنيفلرى مجلسده بعض مسائلى الله اثناءده خارج از بحث بعض اولمق مناسبة سؤال اتمش اولوب موافق بالنادن دخی اكا جواب اولان مسائللرى شارح دخی تأليفلرينه ياخود تقريرات اتدكلرى وقصد ايدرلر اوزره تقرير اولنمشدر يعنى وقف درج وتصديق بلا مناسبت امثالى مواضع متعدده مؤيدر والله اعلم

دخی اطلاقى صحيح اولور وبعض فقهاء ديديلركه مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زيرا كافر مسلمى سبى
واستعباد قيلسه كافر ايچون مسلم اوزره رق وعبوديت جارى اولماز لقوله عليه السلام الاسلام يعلو ولا يعلى عليه
يعنى دين اسلام عالى اولور واوزرينه غيرى نسنه عالى اوله مز وبو حديث ايله مراد حكم اسلامى بيان وايراد در
يوقسه حس واستشعار ايلديمكنه اسلام عالى اولوب معلو عليه اولماز ديو اخبار دكلدر زيرا اخبار نبويه ده
تخلف جائز اولمديغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احيانده ايسه اهل شرك مسلمين اوزره
اظهار اعتلا ايدرلر لكن ينه حكم اسلام اعتلاء مقامدر بوندنصكره معلوم اوله كه مسلم شرعا اذلال كافردن
مصون ومالكيتى مملوكيته تبديل ودوام ملك ايله قهرا استخدام وترذيل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ايله
رق مسلمى بيع اوزره كافره جبر والجاريله كافر آنى اذلال اتمكدن صون وانجا قيلنور امارق مسلمه مجرد كافر مالك
اولمغله عتق لازم اولماز زيرا كافر ايسه ده عقد ذمته بناء ماليت رقيق اتلاف اولنمازو مملوكك اسلامى ومالكك كفرى
دخی مالك مملوكنه احسانى موجب اولمقده مؤثر دكلدر لكن بركسنه قريبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور
زيرا قرابتك استحقاق احسان وعنايتده تأثيرى واردر ينه مؤلف الكتاب ديركه وينبغى للرجل اذا اسلم ان يغتسل
من الجنابة لان المشركين لا يغتسلون عن الجنابة ولا يدرون كيف الغسل عن ذلك يعنى برمشرك اسلامه
كلدكده غسل اتمك كركدر زيرا كفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشركين عرب كبى جنابتدن غسل ايدنلر دخی كيفيت
غسلى بيلمزلر بو كلامدن مستفاددركه صفت جنابت كافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث
منزله سنه نازلدر لكن مشايخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ايلديلر كفار فروع شريعت ايله مكلفلردر
دينلر حال كفرلرنده دخی اوزرلرينه وجوب غسل ايله حكم ايلديلر بوجهتله حال كفرنده غسل ايلسه صحيحدر
بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ايله مكلف دكللردر دينلر ديديلركه بعد الاسلام آنلره غسل ايجاب والزام قيلنمق

مطلب الجنابة تحقق فى الكافر

اكامبنيدركه وصف جنابت امر ممتد دائميدر آنك بعد الاسلام دوامی مجددانشا والتزامی كبيدر وقبل الاسلام صحت اغتساللری سبب غسلك وجودندندر بوجهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب صكره اسلامه كاسه اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول اتمز بنابرين بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق اتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسی مشركين غسل اتسه لردخی مضمضه واستنشاق فرض ايكن آنی اتيان ايلمزبنابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلرو وجوب اغتسال اوزره ابو هريره رضی الله عنه دن روايت اولنان حديثله دخی استدلال قيلندیكه ثمامه بن اثال الحنفی اسلامه كلدكده رسول الله صلی الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضی الله عنهمادير كه ثمامه بعد الغسل ايكی ركعت دخی نماز قيلدی ورسول الله صلی الله عليه وسلم كوروب قد حسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر ونقل اولنوركه كليب نامكسنه رسول الله صلی الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق عنك شعر الكفر يعنی باشكدن كفر صاچنی تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخی تراش ايلدی امام محمد رحمه الله دير كه بعد الاسلام حلق رأسی بزواجب كورمزز يرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلمديلر وظن ايده رمكه همان كليبی صاچينك حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب و پندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب وكبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسی ازاله ايله مزيد تطهيرينی مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا آنك سببی اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله علی سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق

باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنی التون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكی بو بابده مشكودر عرفجه بن اسعد رضی الله عنه دن مرويدر كه آنك انی زمان جاهليه ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن برانف اتخاذ اتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدی بناء عليه رسول الله صلی الله عليه وسلم اكا التوندن برانف اتخاذی ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب التوندن اتخاذنی جائز كوردی كذلك دبشی دوشدكده محلنه التوندن برديش الحاق ياخود التوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق جائزدرديدی وقول مذكور ابراهيم نخعی رحمه الله دن دخی مأثوردر لكن ابو حنيفه رحمه الله تعالی آنی مكروه وكومشدن اتخاذنی جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبی انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال ذهبه قطعا رخصت يوقدرديدی وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلی اولدر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم رخصت مرقومه يی عرفجه رضی الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلمديلر واصول ابی حنيفه رحمه الله تعالی دندر كه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلی الله عليه وسلم يمينلرينه ذهب ويسارلرينه حريری اخذ ايدوب هذان حرامان علی ذكور امتی حل لاناثهم يعنی شو ذهب ايله حريركور امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر ديو عموم واطلاقی اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث عرفجه ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخی تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور

باب اموال المعاهدين * يعنی مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين برقوم مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ اتمك حلال اولمازمكر طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضی موجب اولمقده اسلاملری منزله سنده در اموال مسلميندن بلاطيب خاطر نسنه اخذ اتمك حلال اولمديغی كبی اموال معاهديندن دخی حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلی الله عليه وسلم شان عهود ده وفاء لاغدر فيه يعنی عهده وفالازمدر غدر جائز دكلدر بيورر لرايدی و بوندن بشقه ابی ثعلبة الخشنی رضی الله عنهك حديثی ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن برجماعت كلوب ديديلر كه بزم بستانلر يمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر همانده رسول الله صلی الله عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلی الله عليه وسلم لا احل لكم شيئا من اموال المعاهدين الا بحق يعنی اموال معاهديندن بغير حق برنسنه يی سزه حلال كورمم بيورديلر ديو ندا اتدرديلر وامام زهريدن منقولدر كه ابو سفيان بن حرب اثناء هدنه ده دخی كافر ايكن مسجد نبوی يه كيرر ايدی لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالی انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام يعنی مشركين انجق عين نجسلردر بوسنه دنكه هجرتك طقوزنجی سنه سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

مطلب

وهدنه دن مراد يوم حديبيه ده رسول الله صلی الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول صلحی مشركين نقض ايدوب رسول الله صلی الله عليه وسلم غزو وجهاده سعی واجتهاد ايدرلر ديو خوف اتملريله تجديد عهد ايچون ابو سفيان مدينه يه كلوب مسجد نبوی يه كيرمش ايدی ومادهٔ مذكوره نك قصهٔ مشهوره سی واردر وروايت زهری بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدر كه امام مشار اليه مشرك مساجددن برينه دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر و بزم ايچون دليل آخر دخی مرتب ومقرردر كه وفد بنی ثقيف رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس اهل شركدر ديدكلرنده ليس علی الارض من نجاستهم شیء ديديلر يعنی ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز بوندن صكره امام شافعی رحمه الله حديث زهری ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره يه دخوللری مشروع انجق آيت سابقه يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدی اما بزم عندمزده مسجد الحرامدن دخی منع اولنمازلر وخصوص مرقومده حربی وذمی برابردر وتأويل آيت جاهليه ده مألوف اولدقلری اوزره بيت مكرمی عريان طواف اتمكله تقربدن ياخود امور بيتی تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهی ايله تقربدن نهيدر و بو معنايه بزدخی قائللرزكه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عاريا طوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز ونقل اولنوركه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيری عورت كيرمسون ديو بعض عماله نامه تحرير ايلدی ونسا ايچون دخول حامی مكروه كورنلر بو قولی اخذ ايدوب رسول الله صلی الله عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فی غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين حديث شريفيله دخی استدلال ايدرلر يعنی قنقی عورتكه جلبابنی بيت زوجينك غيری محللرده وضع ونزع ايده الله تعالينك لعنتی وجمله ملائكه وانسانك لعنتلری آنك اوزرينه اولسون حتی نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه رضی الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حاملره كيرن عورتلر دكميسزديو سؤال ايدوب آنلر نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلری يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدی اما بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حامه دخولی مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام يا تزيين اندام ايچوندر كه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال حياض وانهاردن اغتساله قادر امانسا غير مقتدره در وذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج خروجلرينه مصرو فدرز يرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالی وقرن فی بيوتكن يعنی ای ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدر كه مورد خطاب خاص ايسه ده حكمی علی وجه العمومدر بينه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالی نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه عورت اكرلی آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج علی السروج حديث بلاغشعاريدر يعنی سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالی لعنت ايلدی ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخی مراد علی قصد التلهی ياخود عرض جمال ايچون علی وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بوقسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت مرضای اهل جهاد ار بابندن اولوب ياخود زوجی ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلی آتلره بنمكده ضرر يوقدر بينه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنی يهود ونصاری اكرلی آتلره ركوبلرينه مساعده اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملری ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنی اثوابلرينك اوزرينه زنارلرين قوشانوب و پالان رسمنده ايرلر اوزره بنوب وايرقاشلرينه رمانه كبی برنسنه يا پسونلر زيرا اهل كتاب موجب عزت اولان امورده مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذلوهم ولا تظلموهم يعنی اهل كتابی حقير وذليل كوريكز لكن ظلم اتمكز وعمر بن الخطاب رضی الله عنه دخی اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه يازديكه اهل ذمته تنبيه ايديكز كه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر ومسلمينه تشبه اتمسونلر و بو فصلك تمام بيانی ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالی والله الموفق

باب الجعائل * يعنی اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق اقوالدر امام ابو حنيفه رحمه الله تعالی ديمشدر كه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركسنه جهاد اوزره اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بر برينی مال ايله تقويت اتمك جائزدر قال الله تعالی وجاهدوا فی الله حق جهاده يعنی فی سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز و كمال جهاد نفس ومال

مطلب دخول الكافر في المسجد

مطلب يجوز دخول المشرك في المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء في الحمام

مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج

ایله اجتهاد اتمکدر اکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وماليله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده برکمسنه دن اجرت المامق کرکدر واکر فقیر ایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادر اوله
جق دکلو نسنه المق جائزدر که کندو نفسی ایله وصاحب المال دخی مالیله جهاد اتمش اوله لر زیرا مرویدر که
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز اتدیروب مجردی متزوجک یرینه
غزایه بعث ایدرایدی وقاعدک فرسنی آلوب غازی یه ویریرایدی وابن عباس رضی الله عنهمایه بومسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویریرسه جائزدر دیدی وجهی اولدر که صاحب
المال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت اتسون ایچون ویرر که کندی دخی مجاهد بالمال اوله بنابرین
اخذ ایدن کمسنه دخی اول ماله جهاد کفاره استعانت اتمیوب نفسی ایچون آرتمق مکروهدر زیرا مرویدر که
عبدالله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه برکمسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صکره تصرف ایده رک آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخار دکل ایسه جائزدر و بعدالرجوع ینه آلدیغی محله رد ایدر بدایت
اوزره حج ایدن مثللودر که بعدالرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رد اتمک لازمدر وجهی اولدر که فضله یی
رد اتمسه عملی اوزره اجرت اخذ اتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المالده وسعت وار ایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واکر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظرا ممدر ونظر ونظارت حکم مذکورده اکمل واتمدر
زیرا مرویدر که حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز اتملرین تکلیف وایچلرندن
جریر ایله والدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف اتدکده آنلر دیدیلر که بزلر بو امتیازی
قبول اتمیز بلکه مالیمزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریک وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدر که قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جکلری جعل واجرتی اخذ ایدن کمسنه لرک حاللری ام موسی علیه السلامک حالی کبیدر که کندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانک اکرچه غزالری انجق کندو نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسکز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی
ینه فرعوندن اجرتن آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حلال ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئلهٔ اخرایه انتقال ایدوب دیر که برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اول دخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلامکه تصدیق واقراردر تحقق
اتمشدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حکم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اول دخی صحت اسلامنه منافی دکلدر اکراه صحت
اسلام مکرهه منافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمک دخی جائزدر لکن
ویرمک افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیر اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجاب
الاجرة علی الغیر انجق غیر ایچون عملینک مقابلیدر واسلامه کلن غیر ایچون عامل دکلدر که اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یا رشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر
وبونلرک برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق اتمز حتی بعد الاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع اتمکله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداع ایلسه مرتد اولور اکر ینه اسلامه عودت اتمزسه بوینی اوریلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز اما مکره علی الاسلام بویله
دکلدر که اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبر ایله باشی اوزرنده سیفک قیامی اقرار
ایلدیکی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بو صورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مندفع

مطلب اداء فضل النفقة فى الحج عن الغير

مطلب الامام ان ياخذ نفقة للجهاد من الناس جبرا اذا لم يف بيت المال

مطلب اعطى جعلا على ان يسلم

مطلب اسلم مكرها

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلا شبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن قحطان رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعد ایدک براختیار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلر دیو بکا خبر ویردی یعنی بر رجل یوقدر که برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذکورین اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده و بو حدیثده
دلیل واردر که بدایت بالسلام افضل و بادی بالسلامک ثوابی اکثر واکملدر زیرا جواب سلام سلامک مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابک سببی واول احسانک مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان وبادینک مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکا شویله
خبر ویردیکه جدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطی اوزره یوز دوه جعل واجرت ویردی ووالدیمی
بو خصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصد یله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیک السلام
دیدیم علیک وعلیه السلام بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردر که برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اکا احسان اتمشلردر و بو ایکی احسانه مجازات لازمهٔ حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدمکه والدم کندو قومنه اسلامه کلملری شرطیله یوز دوه ویردی وآنلر دخی اسلامه کلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوز دوه یی کیرو آلمق جائزمیدر بیوردیلر که انشاء
فان تموا علی اسلامهم فذاک والا بعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقدنصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه کوزل یوق اولمازلر ایسه آنلره عسکر بعث ایدرز و بو حدیثده دلیل واردر که شرط معهود اوزره
ویریلن مال صلهٔ مستأنفه در یوقسه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقجه رجوعی صحیحدر
وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدر کورمزمیسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوکی منصوص و مصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامه تألفلری ایچون وعند
البعض وعد ایمان اتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی صحیحدر وحدیث مذکورده
اکا دخی دلیل واردر که شرط جعل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه لر قتل ایله تنکیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد اطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایده رز دیمکدر والدم دیرکه بعده
یارسول الله والدم کندو ایچون قومینک عرافت وریاستنی سندن رجا اتمکله بکا امر ایلدی دیدم بیوردیلرکه
انشاء ولکن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ اتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبر ویر که طلب ایلدیکی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابد للناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون بر ضابط ومدبر لازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتکبر ایدر وظالمین ومتکبرینک مکانی البته نار جحیمدر و بو حدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغی بیان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه بر رجل مسلم مسلم آخره بر حربی کافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اول دخی قتل ایلسه بو معامله ده ایکیسنه ده ضرر شرعی یوقدر
وعندنده احب اولان وعدنه وفا واول موعودینی ایفا ایلمکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یا نفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین ایله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربک دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنک
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر اتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اکا ای یامین عمک اوغلی بنی قتله عزیمت اتدیکنی کورمدیکمی بیوردیلر یامین دخی بنا اکا کفایت ایده رم
یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار وروایت اخراده بش
وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهد واقرار واول کمسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مسفور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصهٔ مذکوره ده مادهٔ مزبوره نک جوازنه دلیل

مطلب ابتداء السلام افضل من رده

مطلب ابلغ سلام الغائب

مطلب الرجوع عن الهبة

مطلب الجعل على قتل المشرك

صاحب القصه اولان صحابى مذكور نسخ كتابده يامين بن وهب عنوانيله مسطوردر لكن اصابه ده يامين بن عمير بن كعب ابو كعب النضرى نسبيه ونسبتيله ذكر ايلنشدر

واردر زيرا جعل واجرت ويرديكى البته جناب رسالتك معلوملريدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه اكر بو مقوله
اعورده امام المسلمين بيت المالدن جعل واجرتى وعد وتعيين اتمش ايسه وعدينه وفا اتمك لازمدرز يرا مال بيت المال
انجق مصالح مسلمين ايچون اعدادو استحصال قيلنمشدر و بو قاتل دخى آنفا ذكر اولنديغى اوزره برجهتله مسلمين ايچون
ساعى وعاملدر بنا برين امام المسلمين مال بيت المالدن اعطاسنى وعد اتديكى نسنه يى بالتمام ادا ايلمك لازمدر والله الموفق
باب آنية المشركين وذبائحهم وطعامهم * يعنى مشركينك قابلرينى استعمال وطعام وذبيحه لرين اكلنه
متعلق مسائل ودلائلدر مشركينك اوانيلرندن اكل وشرب اكرچه حلال لكن قبل الاستعمال غسل ايلمك
احسن اعمالدر زيرا اوانى يه نجاست شرك لاحق اولميوب انجق نجاست عينيه ملاصق اولورواولدخى غسل
ايله زائل اولور و بو حكمده اوانى مسلمين ومشركين برابردر انجق مشركين غسل اوانى يه اهتمام اتملرى حسبيله
مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنى التزام بر له اول مصلحته مشركى امين بيلوب استخدام اتمك لايقدر اما غسل اتميوب
همان ظاهر حاله نظر قيلسه اول دخى لابأسدر زيرا اوانيده اصل اولان طهارت لكن اعادهٔ غسلى احتياط
ونظافتدر زيرا مرويدركه ابو ثعلبة الخشنى رضى الله عنه ديديكه يارسول الله بزلر ارض مشركينده واروب
اوانيلرندن اكل ايده يورز جوابنده بيورديلركه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم كلوا فيها يعنى اكر عدم
استعمالنه چاره بوله مزسه كز اولا سزلر غسل ايدوب بعده ايچنده اكل ايديكز وتمام حديثى كتاب الصيدده
بزبيان ايلديك وحسن بصرى رحمه الله تعالى يه مجوسك قابلرندن وكاسه لرندن وچوملكلرندن سؤال
وايچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزميدر ديو عرض اشكال ايلديلر جوابده اولا غسل و تطهيرينه
اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قيل ديدى و ابن سيرين رحمه الله دن منقولدركه اصحاب كرام بلاد
مشركينه غلبه اتدكلرنده اوانى مشركينده اكل وشرب ايدرلر ايدى و حذيفه رضى الله عنه دن منقولدركه
اكا ايچنده شرب خمر اولنمش بر باطيه كتورديلر غسل ايله امر ايدوب بعد الغسل ايچندن صو ايچدى و بو آثار
مذكوره صحت دعوايمز بوره مزه دليلدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه يهود ونصارانك ذبيحه واطعمهٔ
سائره لرين تناول جائزدر لقوله تعالى وطعام الذين اوتوا الكتاب حل لكم ومجوسك دخى جميع طعاملرى
جائز الاكلدر لكن ذبيحه لرى مأكوله دكلدر لقوله عليه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الكتاب غير ناكحى
نسائهم ولا آكلى ذبائحهم يعنى معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل كتاب طريقنه سلوك ايديكز عورتلرينى نكاح
اتميوب ذبيحه لرين اكل اتمديكيكز حالده نكتهسى اولدركه مجوس الهين اثنين ادعا اتملريله خلوص وخصوص
اوزره تسميهٔ الله شرط حل ذبيحه ايكن آنلردن واقع اولماز اما اهل كتاب توحيد لرنده اضمار شرك ايدرلر ايسه ده
ينه اظهار توحيد قيلرلر وعلى بن ابى طالب رضى الله عنه دن منقولدركه طعام مجوسده ذبيحه لرينك غيريده
ضرر يوقدر ديمشدر وغلام سلمان اولان سويددن منقولدركه حق جل وعلا اهل فارسى منهزم قيلديغى
كونده برسپت بولدم كه ايچنده اتمك و پينر و بچاق وارايدى انى سلمان فارسى رضى الله عنهه كتوردم اولدخى
رفيقلرينه اتمكى توزيع و پينردن كسوب اكله باشلديلر ديدى واهل فارس ايسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن
مجوسك ذبيحه لرندن غيرى طعاملرنده ضرر اولمديغى بزه ظاهر و باهر اولدى وقصهٔ مذكوره ده دليل
واردركه مجاهدين غانمين قبل الاقتسام طعام غنيمتدن تناول والتقام اتملرى جائزدر وسعيدبن جبير رضى الله
عنه دن منقولدركه مجوسك يوغرت وترخانه كبى نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به ديو جواب ويردى نكتهسى
اولدركه بو مقوله نسنه لره ذبيحه لرندن برشئ مخالطه اتمز و مجوس دخى ذبيحه لرندن ماعدا تدبير اطعمه ده
مسلمين كبيلردر وامام شعبى رحمه الله دن عادت مجوسدركه عند الطعام زمزمه ايدرلر يعنى مريلدنزلر آنلر بويله
ايدرلر ايكن آنلر ايله برابر طعام اتمك جائزميدر ديو سؤال اولنوب جوابنده همان كل من طعام المجوس ديوب
سائلك محل شبهه سنه تعرض ايلمدى ومعناى مذكور حضرت عمر رضى الله عنهدن روايت قيلنان اثر
مأثوردركه عماله يازوب امر ايلديكه مجوسى عند الطعام زمزمه دن منع ايده لر لكن اثر مذكور بر ارشاددرز يرا
عقد ذمتدن ناشى شرب خمور واكل خنازير مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرين ترك ايده رز بو جهتله امام
شعبى رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا اتميوب همان ماعدا الذبيحه جواز تناول طعاملر بله افتا ايلدى
وابراهيم رحمه الله دن مرويدركه اصحابمز سواد عراقى فتح اتدكلرنده مشركينك اتمكلرندن تناول ايلديلر وامام واقدى
مغازيده ذكر ايدركه عسكر اسلام مطبخ كسرى يه ظفرياب وطعام تجره لرينه واقف اولدقلرنده الوان
اطعمه يى كوروب آنى بعض اشيا بويامق ايچون الوان صبغ ظن ايدوب تجربه ايچون لحيه لرينه سورمكه

باشلديلر

معلوم ارباب علومدر كه يهود ونصارى توحيدلرين تصريح ايدرلر لكن يهود عزير ابن الله ديملريله حضرت عزير عليه السلامى معبود اتخاذ اتملرى لازم كلوب نصارى دخى اقانيم ثلثه يه قائل اولملريله مشرك اولملرى لازم كلك ايله حقلرنده قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله نازل اولمشدر بو قسمه تصريح شرك اتمزلر بنا برين توحيدلرنده اضمار شرك ايدرلر ديو تعبير اولندى منه

باشلديلر صكره بونلر اطعمهٔ مأكوله دردي ديو خبر ويردكلرنده اكل ايدوب علت تخمه يه اوغراديلر ديدى
لكن ظاهر حال اولدركه كسرانك تجره لرى ذبيحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالى اولماز بنا برين روايت
واقدى اكا محمولدركه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ايدنلر احكام شرعيه يه واقف اولميان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك
فعلى ايله جوازا كله استدلال اولنمز و حضرت على رضى الله عنه دن مرويدركه اهل حرب اولان نصارانك
ذبايحلرندن سؤال اولندقده ضرر يوقدر ديوب تزوج نسالرين مكروه كوردى و آنك دخى كراهتى نسلى
دار الحربده قالمق خوفندندر يوقسه اول دخى حرام دكلدر ومؤلف رحمه الله حل نكاح اهل كتابه حديث على
رضى الله عنه ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم مجوس هجره نامه يازوب آنلرى اسلامه دعوت
قيلديلر ونامه ده بيورديلركه فمن اسلم قبل منه ومن لم يسلم ضربت عليهم الجزية فى ان لا يؤكل لهم ذبيحة
ولا ينكح منهم امرأة يعنى اسلامه كلنلر بكرنك اسلامى قبول اولنور وكلميلرك اوزرينه جزيه وضع اولنور
ذبيحه لرى اكل اولنمايوب عورتلرى نكاح اولنمامق شرطيله وحديث مذكورده نكاح اهل كتاب منطوق دكل
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم عدم حل نكاحى مجوسه تخصيص بيورملرى مفهومندن ظن ايده رمكه
مؤلف رحمه الله نكاح نساء اهل كتابك جوازينه استدلال ايلدى زيرا بو كتابى مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده
سنه بنا ايلشدر وانك بيانى محلنده كلور ان شاء الله تعالى بعده مؤلف الكتاب رحمه الله بيان ايلديكه نكاحله وطئ
مجوسيه حلال اولمديغى كبى ملك يمين ايله دخى حلال اولماز زيرا حل وطئ ملك متعه اوزره مبنيدر ومسلم ايچون
مجوسيه اوزره ملك متعه كرك ملك يمين وكرك نكاح ايله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئين عند ابى حنيفة رحمه الله تعالى
اكل ذبيحه ونكاح نسالرى على كراهة جائزدر وعند الامامين رحمهما الله تعالى مجوس حكمنده اولملريله جائز دكلدر
واختلاف مرقوم صابئين كيملر ايدوكنده اختلافلرندن ناشيدرز يرا ابى حنيفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
بر صنفدركه زبورا وقورلر واقعا آنلر ظاهرا اعتقادلرين بويله جه اظهار وارائت ايدرلر وعند الامامين آنلر عبدهٔ كواكبدر
وكواكبى آلهه اعتقاد ايدرلر و فى الواقع اعتقادلرى بو درلكن فرق اسلاميه دن عد اولنان باطنيه كبى قطعا
حقيقت اعتقادلرين اظهار اتمكى تجويز اتمزلر بو جهتدن ابو حنيفه رحمه الله تعالى ظاهر اعتقادلرينه واقف اولوب
جوابنى اكا بنا وامامين رحمهما الله تعالى ضميرلرينه مطلع اولوب جوابلرين اكا ابتنا ايلديلر وفى نفس الامر
اعتقادلرينه كوره آنلر بمنزلة المجوس بلكه دخى خبيث ومنحوسلردر والله الموفق
باب الاسلام * حسن بصرى رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم امرت ان اقاتل الناس
حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منى دمائهم واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى مشركين
لا اله الا الله ديينجه دكين قتاللريله مأمور اولديم آنى ديدكلرنده بندن نفوس واموال لرينى قورتاريرلر مكر زكوة
وخراج زمين مثللو حق شرعى ايله اخذ اولنه واعتقاد درونلرينك حسابى الله تعالى يه مفوضدر مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم الله تعالى يى توحيد ايدوب بربلمين عبدهٔ اوثان ايله قتال ايدرلر ايدى
طائفهٔ مرقومه دن بريسى همان لا اله الا الله ديسه شركدن عدول واسلامه دخولنه دليل اولور ايدى ونقل
مذكوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدركه مشركك كندودن معلوم اولان اعتقاد شركك خلافى اولان توحيده
اقرار اتديكى وقتده اسلاميله حكم اولنور زيرا حقيقت اعتقادينه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع اتديكمز
اقراريله حسن اعتقادينه استدلال وارقديم معلوم اولان اعتقاد باطلينك خلافنى تقرير اتدكده تبديل اعتقادى ايله
حكمنه استعجال ايده رز وعبدهٔ اوثان فى الاصل وجود صانعى اقرار ايدرلر ايدى قال الله تعالى ولئن سألتهم
من خلقهم ليقولن الله يعنى آنلره سزى كم خلق ايلدى ديو سؤال ايلسك الله تعالى خلق ايلدى ديرلر لكن
وحدانيتى انكار ايله اصناملرين شركاء جناب پروردكار اعتقاد ايدرلر ايدى قال الله تعالى اذا قيل لهم لا اله الا الله
يستكبرون يعنى عبدهٔ اصنام كلمهٔ توحيدى ايشتدكلرنده عناد واستكبار وكفرلرنده اصرار ايدرلر وقال الله تعالى
فيما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشئ عجاب يعنى محمد بو نجه الهه كثيره يى اله واحد مى قيلدى
بو امر عجيبدركه كثير واحد اولمق محالدر وقول مذكور مفهوم كلام مشركيندركه قرآنده آنلردن حكايه اولندى
وطائفهٔ مرقومه دن قنقيسى لا اله الا الله ديسه خلاف اعتقادينى اقرار اتمش اولمغله حقنده دليل ايمان اعتبار اولنور
بنا برين ترك قتال قول مجرده تعليق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله بيورلدى وقياس
مذكور اوزره طائفهٔ زنادقه مانويه كه رأى عاطل ومذهب باطللرنده مانى حكيمه اتباع واعتماد ونور وظلمتدن
هر برينى اله ازلى وصانع لم يزل ايدر ديو اعتقاد ايلديلر كرك بونلر وكرك سائر الهين اثنين اد عاقيلن اهل ضلال

مطلب عدم جواز نكاح نساء المجوس وعدم وطئهن بالملك

مطلب نكاح نساء الصابئين واكل طعامهم

لااله الا الله دیسه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لااله الا الله دیمکلری
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت اتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونی اقرار واستسلامدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لااله الا الله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسینك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب اباالقاسم دیو اذن ورغبتن ایذان ایدوب مریض دخی درحال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول الله‌ه اولسونکه بنم سببیمله برکسنه‌نك جاننی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اگرچه اوائل ازمانده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لااله الا الله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب تأویلنده مرسل
الی العرب‌در یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرآندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسانندرکه

مطلب فی حکم اسلام اهل الکتاب

امت امیه‌یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بوتقدیراوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم اتمك صحیح اولماز مگر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثللو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویاانکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحقه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق ید یمزده در دیو ادعا واصرار اتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمسه ینه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد اتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلامی ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخمز دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح اتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثه‌نه دلالت واردر ومجدداً داخل اولد یعنی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود

مطلب فی حکم باسلام المجوس

انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شتیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یامسلم یامسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالیدن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یا اباسعید هنددن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشتراقیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی یا بانه آتمه‌یمی یوقسه غسل ونماز قیله‌یمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده
سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بوقول

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافره

وجیه کافرهٔ صغیره حقنده دردیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یاننده برابر اولمسه
دار اسلامه دخولنده تبعاً للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام اتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایمانه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره‌یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامله
مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر اتمزمیسنکه والدی ابوطالب وفات اتمکله حضور نبوی‌یه کلوب ان عمك الضال قدمات دیدکده

مطلب اذا مات للمسلم قریب کافر

اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وار آنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بوقولی اخذ ایده‌رز اگرهالکهٔ کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری یوغیسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب اتمیه زیرا
والدین مشرکلردخی اولسه‌لر انسان آنلره زیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران اتمکله مأموردر وآنلری

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
بن جهة الدین متقاربی وارایسه مسئله کوره اسلام اولان آنلره تسلیم قیلمقدرلکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولندیکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهمك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مگر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بوصورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه اتمك وسواد مشرکینی تکثیر اتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت اتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله‌دن منقولدرکه براسیر

مطلب الاسیر اسلم فمات قبل ان یصلی

اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی ادا اولنوردیدی وبزدخی بوقول
مقبولی اخذ وقبول ایده‌رز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله‌دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله‌دن اسیر اوزره
صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولور دیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سزدخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده‌درکه اقرار اسلام اتدیکی ایشیدلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ

مطلب اذا صلی المشرك بالجماعة یحکم باسلامه

مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار اتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجاندن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واگر اسیر مزبور نمازی منفرداً قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالینك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله مالنا وعلیه ماعلینا
یعنی اول کسنه‌که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده کلمشدرکه اگر مناسك مسلمینه

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایلملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالیدن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدرایدم واگرمشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمزایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه‌که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولاتکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علملکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا اتمیه‌سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واگر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدرایدم دیمکلدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لاتکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد

مطلب مرتکب الکبیرة

مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر اتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی‌یه توبه
ایدیکزکه سعادت دارینه نائل اوله‌سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبوحدیث شریف جواز الاقتداء
بالفاسق قولیمزده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قولی شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدقجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع اتمك لایق دکلدر وامرانك

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن يأس وحرمانلرين موجب اولماز و بو معناده ان الله تعالى يؤيد هذا الدين
بالرجل الفاجر حديث شريفی ابن مسعود رضی الله عنه دن بركره موقوفا و بركره مرفوعا بشارتبخش ورود
اولمشدر بعده امام مكحول رحمه الله تعالى ديديكه وخصلتان من رأيي لم اسمع فيهما من رسول الله شيئا على
بن ابی طالب وعثمان بن عفان لانذكرهما الا بخير تلك امة قد خلت لها ما كسبت ولكم ما كسبتم ولاتسئلون عما
كانوا يعملون يعنی كندو رأيمدن ايكی خصلت واردركه آنلره دائر رسول الله صلی الله عليه وسلم دن نسنه
روايتنی ايشتمدم اول ايكی خصلت ايله دخی سزه وصيت ايدهرم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمايی
انجق خيرايله ذكر وثنا ايديكز آنلر بر امت ماضيه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه كز سزه
نافعدر وآنلرك سيئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشاراليه على وجه الاقتباس بو نظم جليلی مضمون وصيتنه
دليل قيلدی وصحابهٔ كرام حقلرنده ثناء خيرك غيريدن كف لسان بابنده وارد اولان حديث نبوی مشهور عالمياندركه قال
عليه السلام الله الله فی اصحابی لاتتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی يعنی بنم اصحابم
خصوصنده اللهدن خوف ايدك اللهدن خوف ايدك آنلری سهام اعتراضه هدف ايتميك زيرا آنلری سون تحقيق بنم
بنی سومشدر وآنلره جفا ايدن على التحقيق بكا جفا ايتمشدر وامام مكحول رحمه الله رسول الله صلی الله عليه وسلم
حضرتلرينك بو ايكی داماد فضائل نژادلرين وصيتنده ميان اصحابدن تخصيص بالذكر ايلديكی اكا مبنيدركه بعض اهل
شامدن بونلرك شانلرينه شايان اولميان كلامی نظام استماع ايتمش ايدی آنلری دفع والزام ايچون مشاراليهما حضرتلرينك
ذكری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عاليلرين تقديمه ابتدار ايلدی ومعنای مذكوری سياق
منز بوراوزره نوح بن مريم رحمه الله امام ابو حنيفه رضی الله عنه دن حكايت ايدوب ديمشدركه مذهب اهل سنت
نه دردبو سؤال ايتدم ابو حنيفه رضی الله عنه جوابده ديديكه ان تفضل ابابكر وعمر وتحب عليا وعثمان وتری المسح
على الخفين ولاتكفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولاتنطق فی الله بشیء يعنی مذهب اهل سنتك اصل
واساسی ابو بكر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرين جميع اصحاب اوزره تفضيل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرينه
محبت وتبجيل ومسح على الخفينك جوازينه اعتقاد وتقرير واهل قبله دن برفردی عدم تكفير وقضا وقدره ايمان
وذات اللهده برنسنه سويليوب كف لسان ايتمكدر وبعض ناس حضرت علی قبل الخلافه حضرت عثماندن
افضل ايدی وبعد الخلافه حضرت عثمان اندن افضل اولدی ديديلر لكن عندمزده مذهب صحيح اولدركه
حضرت عثمان قبل الخلافه وبعدها حضرت علی دن افضلدر زيرا جابر رضی الله عنه رسول اكرم صلی الله
عليه وسلم دن روايت قيلديكه قال عليه السلام ابو بكر خليفتی بعدی فی امتی وعمر حبيبی وعثمان منی وعلی اخی
وصاحب لوائی يعنی ابو بكر بندنصكره امتم اوزره خليفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم
وعلمدارمدر وحقيقت تفضيللری ذكر نبويده واقع اولان ترتيب جميل اوزره در وابو حنيفه رحمه الله تعالى دخی
تقديم ذكرايله حضرت علی يی حضرت عثمان اوزره تفضيل مراد ايتميوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر
مسئله سنی ايراد قيلدی زيرا واو عطف عند ابی حنيفه موجب ترتيب دكلدر وامام مكحول رحمه الله دخی ذكر
علی يی تقديمنه سبب قويم اولدركه امام موما اليه امام اهل الشام ايدی واول زمانده مبغض آل بيت اولان ملوك
بنی اميه نك استيلالری سببيله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ايدرلر ايدی
بناء على ذلك تقديم ذكرايله انلری منع وزجر ايلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر ديمشدركه ابن عمر رضی الله
عنهمايه سؤال ايدوب جهاد حقنده نه ديرسين امراء بنی اميه نه يايدقلرينی بيلورسين آنلرايله غزايه كتمك جائزميدر ديدم
جوابنده بنم رأيم آنلرايله غزانك جوازيدر وآنلرك احداث ايتدكلری فسق ومظالم سنك اوزريكه نه لازمدر ديدی
وروايت اولنديكه يزيد بن معاويه عليه ما يستحق ولايت عهد اوزره خلافته بيعت اولندقده عبد الله بن عمر
رضی الله عنهما اكر خير ومنفعت ظهور ايدرسه شكر ايده رز واكر بلا ومصيبت ظهور ايدرسه صبر ايده رز يعنی
بهرحال اطاعت ايده رز ديوب فان تولوا فانما عليه ما حمل وعليكم ما حملتم نظم شريفنی قرائت ايلدی
وصحابهٔ كرامدن برجماعت اعلام ديديلركه سلطان عادل اولورسه رعيت اوزره شكری واجب وسلطان ايچون
اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعيت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر ووبال متلازم اولور وآثار
مذكوره يی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللری سببيله معيتلرنده جهاددن اعراض ونكول لايق اولمديغنه
استشهاددر ينه مجاهد رحمه الله ديديكه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چقان عازم غزا اولورسك
يولك بكا اوغراسين ديو بكا توجيه خطاب ايلدی بن دخی عزم غزا ايدوب مدينهٔ منوره يه مرور وملاقاتيله

مطلب لانذكر الصحابة الا بخير

مطلب فی التفاضل بين عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال

امتثال مأمور ايتديكمده سكا بو غزوه وجهادكده كندی مالمدن برمقدار ايله اعانه وامداد ايتمك استرم ديدی بن دخی
اويله ايسه بنم كثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ايتم ديدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی
مالمدن برمقداری اشبو وجه جهادده صرف ونثار اولنمسين استرم ديوب بعض احبابندن استقراض
ايچون حركته شتاب ايدوب قرض ويركسنه يه ظفرياب اولمينجه مجاهدينی ادا ايتمز ديو قورقرمسز
ديه رك تلاش واضطراب ايلدی بعده شامده رؤيت امورينه قيام ايدن قيمنه كتب وتحرير
وامر جهادنده استعانتی ايچون مجاهده شو قدر دينار تسليم ايده سين ديو تقرير ايلدی وبو اثر جليلده
اكا دليل واردركه بركسنه جهاد بالماله ميل ورغبت ايله حلالندن برمقدار بذل ونوال ايتسه غازی اغنيادن ايسه
دخی اول عطيه يی قبولدن نكول ايلمك مناسب ومعقول دكلدر زيرا غازينك ابا وامتناعه تصديسی صاحب
عطيه يی اجر وثوابدن منعه مؤديدر ومناع للخير اولمق امر ممنوع وحرام غير مشروعدر ينه مجاهد رحمه الله
ديركه بعده كيدوب جزائر بحرك برنده نيجه سنين واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ايلديم صكره خليفهٔ عهد
بحسب الاقتضا اول جزيره يی تخريب وسكاننی اخراج وتغريبيله حكم وامضا ايتمكله بن دخی اهل وعيالمه عود
وقفول ايتديكمده كويا نی اسير ايدوب كتورمشلركبی محزون وملول اولدم وتقرير مشروحی اوزره باعث حزن
وملالی انجق اهلنه عودتنده كنديدن ثواب مرابطينك انقطاع وزواليدر واهل ايمان انقطاع ثوابه بويله جه
تأسف ايتمك لايق وشاياندر وبوندنصكره جور امرا سببيله ترك جهاد بر امر ناروا اولديغنه الجهاد ماض
منذ بعثنی الله الى ان يقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لا يصده جور جائر ولا عدل عادل حديث شريفيله
استدلال اولندی يعنی حكم جهاد باقيدر بنی الله تعالى نبی بعث ايتديكی كوندن تا امتمدن آخر جماعت دجالله
قتال ايده جكی زمانه دكين اكا نه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودليل اخر دخی سليمان بن قيس دن
نقل اولنان اثردركه جابر رضی الله عنهه سؤال ايدوب اوزريمه غالب وقاهر بر امام جائر اولسه انكله اهل شرك
وضلاله قتاله كتمك جائزميدر ديديم اول دخی جوابده بلی جائزدر عليه ما حمل وعليكم ما حملتم وان تطيعوه
تهتدوا ديدی ودليل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حديث نبويدركه قال عليه السلام
اصل الاسلام ثلثة الكف عمن قال لا اله الا الله ان تكفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض
منذ بعثنی الله حتی يقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والايمان بالاقدار كلها يعنی اساس ايمان اوچ نسنه در
بريسی لا اله الا الله ديين كمسنه يی ذنوبی سببيله تكفيردن كف لسان وسوء عملی ايله اسلامدن خروجيله حكمدن
مهردهاندر وايكنجی امر جهاده بنی الله تعالى نبی بعث ايتديكی كوندن تا امتمدن آخر جماعت دجالله قتال
ايده جكی زمانه دكين باقی ايدوكنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جميع قضا وقدره ايماندر وانس بن مالك
رضی الله عنه بو حديث شريفی حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل رسول اكرم صلی الله عليه وسلم حضرتلرندن
ما الايمان ديو سؤال ايتدكده جوابنده والقدر خيره وشره من الله تعالى قول شريفنه دكين وارد اولان
حديث مشهورده ذكر وروايت ايلمشدر وعمرو بن شعيب والدندن والدی دخی جدندن روايت ايتديكی حديثده
وارد درجدی ديركه رسول الله صلی الله عليه وسلم محضرلرنده جالسلر ايديك ناكاه ابو بكر وعمر رضی الله عنهما
توجه واقبال ايلديلركه هر برينك معيتنه ناسدن برجماعت قيام واتصال ايلمشلر كلوب رسول اكرم صلی الله عليه
وسلم حضرتلرينه سلام ويردكلرنده رد سلام ايله اكرام بيورديلر بعده مانند ترجمان برمرد بليغ البيان ديديكه
يارسول الله بونلر مسئلهٔ قدرده تكلم ايدوب ابو بكر حسنات الله تعالى دن وسيئات نفسمزدندر ديدی وعمر دخی
حسنات وسيئات بالجمله الله تعالى دندر ديدی وناسدن برطائفه ابو بكره وبرطائفه عمره تابع اولديلر رسول الله
صلی الله عليه وسلم بيورديلركه بن شمدی سزك بينكزده اسرافيلك جبريل وميكائيل بينلرنده حكم ايتديكی قولله
حكم ايده رم زيرا جبريل يا عمر سنك كبی ديدی وميكائيل يا ابا بكر سنك كبی سويلدی بعده ديديلركه بزلر بويله
اختلاف ايدنجه اهل سما اختلاف ايدرلر واهل سما اختلاف ايتدكده اهل ارض اختلاف ايدرلر واره ليم اسرافيله تحاكم
ايده ليم واسرافيل دخی خير وشر الله تعالى دندر ديو بينلرنده حكم ايلدی يا ابا بكر ميانه كزده بنم دخی حكمم
بودر اكر الله تعالى عدم عصيان عصاتی مراد ايديدی ابليسی خلق ايتمز ايدی واهل سنتك ايمان بالقدرده
اصل اصيلی بو خبر جليلدر قالديكه حضرت ميكائيل عليه السلام وحضرت ابی بكر رضی الله عنه تقدير
شری الله تعالى دن نفی ايتملرنده حقلرنده انجق ظن خير اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زيرا اسند لا لله طالب
مطلب صواب اولان كمسنه نفی واثباتدن برطرفده رأيی قرار ايتمزدن اقدم فی سبيل الله حق جهاد ايله مجاهد در وهر بری

مطلب يتعلق بالقدر

بر منبع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولمشـدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتنـاول کیملره حلال اولدیغن حل وبیان
موضع ومحل ایدر مسـائلدر عطار رحمه الله تعالی دن منقولدر که رسـول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا یحل
الصدقة لغنی الا لخمسة الغـازی فی سبیـل الله او العامل علیهـا او الغارم او رجل اشتراها بماله او رجل له جار
مسکین تصـدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیـادن انجق بش صنفك برینه حلال
اولوب سـائر اغنیایه حلال اولمـاز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهره یی
جمع وجبـایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویریلدکدنصکره اول فقیردن مالیله
اشتراقیـله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسـکین دخی جار غنیسنه
اهدا قیله واهل مدینه بو حدیثـك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسـه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین
ایچون اولمقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عنـدمزده تأویل
حدیث اولدر که غازی اهـل و بلدنده غنی ایکن بولندیغی محلده صفر الید عن المـال او لسه مال زکوتدن
کسب قوت ایده جك مقـدارینی اخذی حلال ومدیونك مالی کنـدودن غائب و بعید یاخود تحصیـلی
مقدوری اولمیان ذمم ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل و بوایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل
اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دینندن مقدار نصـاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بروجهـله
جائز اولمـاز لقوله علیه السلام لا تحل الصـدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولمـاز اما عامل
اجرت عملنی البته اخذ ایدر آنك غنـاسی مانع اجرت اولمـاز وفقیردن اشتراقیلن کندو ویردیکی ثمنك عوضنی
اخذ ایتمش اولور یوقسـه زکوتدن آلمش اولـماز ومسکینـك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور
یوقسه زکوة آلمش اولمـاز نته کیم حدیث بریره رضی الله عنهـاده رسول الله صلی الله علیـه وسلم بیوردیلر
هی لهـا صدقة ولنـا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر و بزه کوره هـدیه در و براء بن عازب
رضی الله عنهما دن نقـل اولندیکه برکسنه کاوب تهلـکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القـا ایدن اول
کسنه میدر که ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق
بو دکلدر بلکه اول کسنـه در که کناه ایشلیوب توبه ایلمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلـکة نظم کریمله دخی مراد
بودر دیدی سـائل مذکور همان جماعت اعدا اوزره بی پروا حمـله قیلن نفسنی تهلکه یه القـا ایدیجی اولور ظن
ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القـا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان
قیلدی زیرا بو کنهکار سوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزاز دینه بادی
ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القـا تعبیری آنك حقنـده نیجه لایق
وسزادر بعده مؤلف الکتاب بو بابده بیـان مذهب صواب ایدوب دیر که برکسنه قتلله یاخود جرحله یاخود هزمله
کفـاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفـار اوزره هجومی جائزدر
وحضور رسول اللهده صحـابهٔ کرامدن چوق کسنه لر یوم احدده بو یله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی یه
مظهریتله ممدوح و بشـام اولمشلردر وابو هریره رضی الله عنهه دیدیلر که سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی
عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتـال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القـا ایلدی اولدخی دیدیکه بو یله
دیمه یك بلکه سعد بن هشـام کتاب اللهده ومن النـاس من یشری نفسه ابتغـاء مرضات الله آیت کریمه سین تأویل
و بذل نفسله اول فضیلت موعوده یی تنـاول ایلدی اما کفـاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله
وهجومی بروجهله حلال اولماز زیرا حمله سـیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتـل
اولنمغـله سواد مسلمینه فی الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعـالی ولا تقتلوا انفسکم یعـنی کندو یدیکزایله
جرح یاخود مهلکه یه القـا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز اما نهی منکر مسئله سی بو یله
دکلدر که برکسنه فساق مسلمین آنك نهی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو یی قتـل ایده جکلرین بیلور کن ینه نهی
منکرلر ینه اقدام ایلسـه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام | مطلب نهی المنکر
محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسـلام اولمغله فعللری حرام اید وکن بیلمزلر ایسـه منکرك
انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعـد زمان نادم اولورلر اما کفـار دعوت اولندقلری دین اسـلامه معتقد
اولمامغله غازینك وجـه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعـا مفید اولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

کفاره ایراث نکایت ظـاهره ایله مشروطدر که شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنـای مقصودی مفید
اولمـامغله هجوم واقدامی جائز اولمـاز والله الموفق

باب ما یجب من طاعـة الوالی وما لا یجب * یعنی امرا امرایه اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیـان اموره متعلق
اقوالدر بر عسکر توفیق الهی ایله قتـال ایچون دار الحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیـه دن برنسنه
ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره وارایسـه اکا اطاعت اوزرلرینـه واجبدر لقوله تعـالی
واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمـان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنـلره
اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمـادر وامر علمایه اطاعت واجب
اولمق انجق امر دینـده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسـنه کندولره
نافعمیدر دکلمیـدر معلوملری اولمـاسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینـه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله
ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی متردد لری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولور که ترك قتال خصوصنده
اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولور که آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حالله بعض فسـاد واختلال
اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسـه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنـه | مطلب لاطاعة لمخلوق فی معصیة الخالق
منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه سز خوف هلاکلرین متضمن اولوب
بر امر ایله امر ایتمیـدکجه اطاعت وانقیادی جمله نك اوزرینـه لازمدر اما اویله برنسـنه ایله امر ایدرسـه اطاعتی
جائز دخی دکلدر لقوله علیـه السلام لاطاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنهده وارددر که
رسول الله صلی الله علیه وسلم بر سریه بعث ایدوب برکسنه یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر و برخصوص ایچون
امیرلری غضبنـاك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینـه بکا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشـه کیریکز
دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره لم دیوب بعضیسی دخی بزلردین اسـلامی آتشـدن خلاص ایچون قبول ایتدك
دیوب عدم دخولده اتفـاق ایلـدیلر رسول اکرم صلی الله علیـه وسلم طرفـلرینه عودت وخبر ویردکلرنده
لو دخلوهـا ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلرایدی
ابدی ناردن چیقمـازلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول
شریفنك معناسی نار دنیادن نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان مواد ده اکثر
جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سـنده در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسـه هالك
اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر اید وکی واضح ومستنیر اولور
والله تعـالی بو صورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشـدر یعنی
فرعون قومینك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقـل بولدی بو جهتله قومی اکا
اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسـقین ایدیلر که کندیلرکبی برفاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصنـاف
رأی امیرده اختلاف ایدوب برصنفی هلاکه بادی و برصنفی فوز و نجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك
اجتهادلری نصه معـارض اوله مز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك لوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیـادده
قطع لسان حساد واردر بو جهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك اید وکی هرکسه
ظاهر برامرنا موافق ایله امر ایدرسه طاعتنی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج
وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددر که قال علیه السلام من اتاه من امیره
ما یکره فلیصـبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کمسـنه که امیرندن جفا کوره
صبر ایلسـون زیرا مسلمینه برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسـه ممات اهل جاهلیه ایله
فوت اولور وصورت مذکورهده عـدم وجوب امتثال اوزره بو حدیث مروی ایله استدلال قیلنـدیکه رسول الله
صلی الله علیـه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتـال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده
خالد رضی الله عنه بنی جذیمه دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین
براغوب مقابله یه اجتسار ایتمدکلرین کورنجه مسلمینـه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل
ایلسـون دیو مسلمینـه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصـار سبیل اسیرلرین
تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بو خبر رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی
ابرأ الیك مما صنع خالـد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعـنی یارب صنع خالددن سکا تبری

والتجا ايده رم بعده حضرت علي رضي الله تعالى عنهي ارسال بيوروب خالد آنلرك قليل وكثير هرنه لرينه
تعرض ايتدي ايسه ضمان وديتلرين آنلره ايصال ايلدي ايشته بو قصه ده مهاجرين وانصار خلاف رأى امير اوزره
تخلية سبيل اسير ايتملريله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلري مدح وثنا ايلمشلردر و بوندن ظاهر وآشكار اولديكه
امر امير معصيت كردكار ياخود وجه خطاسي بديدار اولان محللرده عسكر اوزره اطاعت يوقدر و بونلرك غيريده
انقيادي لازمدركه جبن ونزاعه مؤدي اولميه قال الله تعالى ولاتنازعوا فتفشلوا يعني اى اهل ايمان اختلاف
كلمه ايله نزاع ايتمكزكه تفرق اهوا سببيله جبن وخوفه مبتلي اولميه سز مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه امام المسلمين
اوزره لازمدركه عاقل وكامل وعالم وفاضل وتدابير حربيه يه واقف ومسلمينه رفق ورأفتله متصف برذات مكارم
سميري جنود اسلام اوزره امير نصب ايده و باب الاماره ده بز بو مبحثي بيان ايلدك يعني ديركه صفات مذكوره ايله موصوف
اولان انسان البته رياست عسكره شاياندر عربي اولسون ياخود موالي عربدن ياخود غيريلردن اولسون لقوله عليه
السلام اسمعوا واطيعوا ولو امر عليكم عبد حبشي مجدع ما اقام فيكم كتاب الله يعني امراميري قبول واطاعت ايديكز
مقطوع الاعضا برعبد حبشي دخي اوزريكزه امير قيلندي ايسه ده مادامكه ايچيكزده كتاب اللهي اجرا قيله
و بو بابده حديث ابن عمر رضي الله عنهما دخي واردركه قال عليه السلام عليكم بالسمع والطاعة لكل من يؤمر
عليكم ما لم يأمركم بالمنكر ففي المنكر لاسمع ولاطاعة يعني اوزريكزه امير نصب اولنان هركيم ايسه سمع وطاعتي
لازمدر مادامكه منكر ايله امر ايتميه امامنكرده سمع وطاعت يوقدر ينه مؤلف الكتاب رحمه الله تعالى ديركه طرف
اميردن فلان قائد عسكري ايله مقدمه ده وفلان دخي ساقه ده وفلان ميمنه ده وفلان ميسره ده اولسونلر ديو
ندا اولندقده هربري مأمور اولديغي محلي ترك واخلا جائز اولماز زيرا بونلر امر حربده حسن تدبير وفائده تدبير ايسه
انجق اطاعت ايله حصول پذير در قالديكه وجوه عسكردن بريسي عصيانه اقدام ايدرسه اميره دخي لايقدركه
اكا تهديد ايله تقدم واعلام ايده يعني مره اولاده عقاب وتنكيلنه تعجيل ايتميه زيرا مره اولى عثره وزله عد اولنور
قال عليه السلام اقيلوا ذوي الهيئات عثراتهم يعني شرايله معروف وهيئتدن هيئته تلون ايله موصوف اولميانلرك
قصورلريني عفو ايديكز بلكه ابتدا قواد عسكره و بالجمله آحاد لشكره تقدم ايدوب هرقنغيكز بعد ذلك امريمه
مخالفت ايدرسه تأديب ايده رم ديو تهديد واخبار ايدركه مقدما انذار ايتمش اوله وقال عليه السلام قد اعذر
من انذر يعني اول كمسنه كه مقدما انذار ايده ابلاى عذر ايدوب اعتذاره محل ترك ايتمدي ومعناى مزبور
وقد قدمت اليكم بالوعيد نظم كريمنده مبين ومذكوردر و بعد الانذار ينه بريسي بلاعذر عصيان ومخالفته
اجتسار ايدرسه اولبابده عقاب وتأديب مورث نفع عجيبدركه هم عاصينك انزجارينه بادي هم غيره عبرت اولوب
اسائت ادبه عدم اجتسارلرينه مؤدي اولور زيرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشي امتناعلري خوف
اللهدن ناشي اولان انتزاعلرندن اكثر ومعناى مذكورده مايزع السلطان فوق مايزع القرآن كلام كوهر
نظامي منقول اهل اثردر يعني سلطانك سيف ايله منع ايلديكي معاصي قرآنك نصح ايله منع ايلديكندن اكثردر
لكن اول عصيان ايدن كمسنه برعذر مناسب ايله اعتذار وتصديق مدعى ايچون يمين باللهه دخي اجتسار ايدرسه
اميرايچون آني تكذيبه سبيل يوقدر زيرا محتمل الصدق اولان برخبري اخبار ايدوب يميني ايله دخي تأكيد ايتمكله
امير اوزره اول كمسنه دن كف يد وترك تشديد لازمدر اكرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعيده يمينه قائل اولمايزكه
آنك خصم منازعي واردر وشرع شريف خصوما تده يميني جانب منكره تخصيص ايدوب مدعي يه تعميم
ايتمشدر لكن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعيسي اولمغله مدعي يميني ايله تصديق اولنور وقچان برمنادي
چيقوب طرف اميردن يارينكه كون اهل كوفه مثلا دمدار عسكر اولسونلر ديو ندا وتعبير ايتدكده اهل كوفه نك كرك
اهل ديواندن اولوب عسكر يسندن وكرك تطوعا جهاده كلنلرندن برفردك تخلفي جائز اولماز مكر بويله تنبيهلرده
يالكز اهل ديوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بوصورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سي
اوزره اهل ديوانه مختص اولور اما اهل كوفه دن بركمسنه ديوان بصره ده مسطور واسمي اسامي اهل بصره
ايله مذكور اولسه اول كمسنه اهل ديوانه تابعدر اهل بلده سيله مأمور اولماز زيرا امر جهادده اعتبار ديوانه در
يوقسه بلدانه دكلدر وامير ك برطائفه يي مأمور ايتمكدن مرامي تناصر وتظاهر ايله بر برينه انضماملريدر واهل
ديوان انجق ديوانلريله استنصار واستظهار ايدرلر يوقسه اهل بلده لرينه مزيد اعتبار ايتمزلر حتى اهل ديوان
ديوانه مربوط اولمغله شرع دخي عاقله لرين بربرينه منوط قيلمشدر واكر منادي اميريارينكه كون اصحاب خيل
دمدار اولسون ديو تعبير ايلسه وجه مشروح ايله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعنان

مطلب يصدق المدعي باليمين فيما لا خصم له

مطلب امر اهل الديوان

اولمق لازمدر واصحاب براذين دخي اصحاب عراب ايله خدمت معهوده ده برابر بولنمق كركدر زيرا اسم خيل براذين
وعراب بينلرنده مشتركدر قال الله تعالى والخيل والبغال الآية وقال ومن رباط الخيل الاية وسعيد بن المسيب
رحمه الله تعالى يه زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده اوفي الخيل صدقة ديدي يعني خيلده زكوة وارميدر ديو
استفهام انكار ايله براذين جنس خيلدن عد اولنديغن اشعار ايلدي مكر تعبير مذكور ايله يالكز اصحاب عراب
قصد اولنمق ميانه لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهربده سريع اولمغله اطلاق خيل اكا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبيه انجق اصحاب عراب اوزره توجيه اولنور واكر منادي اميريارينكه كون
ميمنهٔ عسكر اهل مصيصه اوزره مقرر اولسون ديو ندا ايدوب كوفي الاصل بركمسنه دخي بلدهٔ مصيصه ده ساكن اولمش
بولنسه آنك حالي ايكيدن خالي دكلدر اكر مصيصه يي منزل ووطن اتخاذ ايلدي ايسه ايچلرنده داخل اولور
لقوله عليه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها يعني اول كمسنه كه بربلده ده تأهل ايده اول بلده
اهاليسندندر وعرف عباد دخي اويله دركه بربلده ده مقيم وساكن اولان اول بلده اهاليسندن تعداد اولنور
كورمزميسنكه فقهاء كوفه يي تعداد ايتدكده امام نخعي وامام شعبي وامام ابو حنيفه رحمهم الله تعالى حضراتني
دخي ايچلرنده ايراد ايده رز آنلر ايسه كوفي الاصل دكللردر بلكه صكره دن توطن ايتمشلردر واكر مصيصه يي وطن
ومسكن اتخاذ ايتمديسه نداء مذكوره شامل دكلدر مكر ديوانده آنلره منضم ايسه اعتبار ديوان ايله اهل
مصيصه ده داخللردر و بعد ترتيب الجيوش اعداء دين مثلا ساقهٔ مسلمين اوزره حمله وخروش ايلسه هزيمت
ساقه دن خوف اولنورسه ميمنه وميسره آنلره امداد ايتمكده بأس يوقدر زيرا مواضع اصناف عسكر هرنه قدر
تباعد اوزره ايسه ده ينه محاربهٔ مشركين ايچون اجتماعلري بربرينه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده در
وغيره اعانت ايتميلره غيردخي وقت حاجتده اعانت ايتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدايي موجب وساقه اوزره غالب
اولملري اول طرفدن ميمنه وميسره اوزره هجوملرين مستوجبدر بنابرين ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ايله
كندي نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرينه واجبدر اما ساقه يه امدادلري كندي مركزلرينه موجب اختلال اولورسه
اولوقتده غيره امدادلري حلال اولماز زيرا امام المسلمين آنلره محافظهٔ مكان معينلرين تفويض ايتمش ايكن
كندي مكانلرين اهمال وغيره مفوض اولان محلي حفظله اشتغال اوزرلرينه حرامدر واكر امام المسلمين هرطائفه يه
مركزلرنده قرار ايله امر وتقرير و بر برينه اعانتدن نهي وتحذير ايتدي ايسه بوصورتده برطائفه هرنه قدر كندي
طرفلرندن امين اولوب طرف آخرك مغلوبيتندن خوف ايدرلر ايسه ده ينه حكم امامه مخالفت لايق دكلدر زيرا
طاعت امام دليل قاطعله فرض مجزوم وخوف ايتدكلري مغلوبيت امر موهوم واكثر ما يخاف لايكون
مثلي دخي مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوي روايت اولنان حديث نبويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
يوم احدده رماة سهامه موضع معينده قيام ومركزلرندن عدم انفكاكله امر ايلديلر آنلر دخي وهلهٔ اولاده هزيمت
مشركيني كوروب همان طلب غنيمت ايچون مركزلرندن حركت ايلديلر واول طرفدن مسلمينه هزيمت واقع اولدي
كما قال الله تعالى حتى اذا فشلتم وتنازعتم في الامر وعصيتم من بعد ما اراكم ما تحبون يعني حتى سزلر ميل غنائمدن
نشئت ايدن جبن ايله جبان اولوب مركزلريمزده طوره ليم يوق طورميا ليم ديو امر يكزده تنازع ورسول الله صلى الله
عليه وسلم سزه آره ديغيكز ظفر وغنيمتي كوستردكدنصكره امرينه عصيان ايتديكيكز وقتده الله تعالى نصرتي
سزدن صرف ايلدي لكن مشركيندن بريسي بين الصفين چيقوب مبارزه يه دعوت ايلسه مسلميندن بريسي
امام الموحديندن استيذانه توقف ايتميوب همان مبارزه يه تقدم ايتمك جائزدر زيرا ترتيب صفوف قتال بطريق الدلالة
اذن امامه دالدر وطريق دلالتده حكم صراحت وار در مكر امام نهي صريح ايتمش اوله بوصورتده خروج
الى المبارزة برفرده جائز اولماز زيرا خلافنه تصريح محله حكم دلالت ساقط اولور نظيري حضورنامه سفرهٔ طعامي تقديم
و بعده اكل وتناولدن نامي صريحا نهي وتحريم صورتيدر ومقدما روايت ايلديك كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
بعض ايام خيبرده ناسي قتالدن نهي ايتدكلرندنصكره بركمسنه قتال ايدوب قتل اولندقده لاتحل الجنة لعاص
بيورديلر واكر امام برشخصي بشخصه مبارزه دن نهي ايتمش ايسه انجق اكا جائز اولماز لكن غيرحقنده دليل اذن
باقي اولمغله آخرك خروجي جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصل اصيل شول روايت قيلنان خبر جليلدركه غزوهٔ بدرده
مشركيندن عتبة بن ربيعه وشيبة بن ربيعه ووليد بن عتبه ميدانه چيقوب مسلميني مبارزه لرينه دعوت ايتدكلرنده
فتيان انصاردن اوچ كمسنه بلا استيذان قارشولرينه چيقديلر مشركين مبارزين آنلره سزلر كيملرسز نسبكزي
بيان ايلك ديدكلرنده آنلر دخي نسبلريني بيان ايلديلر بعده ديديلركه كرچه سزلر دخي اولادقوم كرام سز لكن بزلر

العراب افراس العرب والبراذين افراس العجم على ما عرف في هذا الكتاب وسيأتي

مطلب امر اهل البلد يدخل فيه الغريب

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهي عن الاكل

میدانمزه قریشدن کفؤلر یمزی استرز واروب محمده سویلیك بزه کفؤلر یمزی اخراج ایلسون وقصهٔ مذکوره
مغازیده بوبلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الایدا ندر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم بوخصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیور مشلردر لکن امام محمد رحمه الله
تعالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم انلری
اعاده وابتداء قتال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزة بن عبد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن
الحارث رضی الله عنهم جنابلرینه امرایتدکلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمان اختصموا
فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم
مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر
مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بوجهتله مسلمینه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه
دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشروعدر وغزوهٔ بدرده ظهورایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردرکه
حضرت علی رضی الله عنه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیده حضرتلریله
شیبه بربرین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره
اعانت ایدوب ایکیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورهٔ مزکوره نك جوازی بزه معلوم وممتاز اولدی
وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه وآلاتلریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه
عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بناء جائزدر زیرا امیر عسکرك
علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدر کمسنه
بولنق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردرکه اعدایی
تکدیر وتذلیلی متضمن اولان امورده مسلمینی مأذون قیلمشدر واراضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق
واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعه سز مقدور اولامغله کرکدرکه اعوان وانصار ایله خروجه
اتفاق ایدوب بربرینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد
صورتنده ایچلرندن بربرینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیندن
برطائفه بعض مسلمك اوزرینه اقتحامله قتل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولماز وخوف مذکوره بناء
یاخود ایکی کمسنه لدی الاقتضاء عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی
کبی جمعیتله چیقانلردخی بربرینه اعانتلری ممکن اولمیه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولماز واکر منادی امیر
برکمسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولماز
زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونیجه کره نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصل اولور لکن
بوصورتده امیره اوزره لازمدرکه کندی طرفندن برقومی ارسال ونابلك البته محتاج اولدقلری علفلرین
استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکی صورتده در وامام المسلمین
اوزره لازمدرکه اوتلاغه کیدن جماعتك اتحاد کلمه لرینه مدار وادی الاقتضا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار
اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده کذلك قبل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقدام ایتدکلرنده
اوزرلرینه اعدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدرکه جمله سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه دك ایچلرندن
برنی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتال وسائر اعماللرنده آنك رأیله حرکته اجماع ایلیه لر وباب الاماره ده روایت
ایتدیکمز حدیثده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما یه خطاباً هل
امرتما دیو سؤال بیوروب نعم لفظیله جواب ویردکلرنده الا قد رشدتما کلمهٔ حسن اشتمالیله احسان واستحسان
بیورملری مسئلهٔ مذکوره یه واضح البرهاندر و بزینه باب الاماره ده مسافرین دخی اوزرلرینه برکمسنه یی امیر
قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسافریندن
اکثر ایدوکی اظهردر واکر امیر ناسی اوتلاغه خروجدن نهی ایتدکدنصکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود
دابه لری حقلرنده خوف تلف ظاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب
علف ایچون کتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضای امر ونهیدن استثنا قیلنمشدر قال الله تعالی الا
ما اضطررتم الیه واکر امیر جیش اوتلاغه انجق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایلسه شرط
مذکوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محل علفه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف

علف ایچون حین حاجتده بربرینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنکامده دشمن کاورسه
جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واکر صاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن
برنی امیر بیلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحاصل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القاء النفس فی التهلکه دن
احتراز ایتملری امر لازمدر قال الله تعالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه یه
القا ایتمکز ومخاطره دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولماز مکر
وقت حاجتده بربرینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلومدرکه امیرك لا تخرجوا الا تحت لواء فلان دیمکدن مرادی
مجرد وقت خروجلری اولیوب بلکه تاعودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه برماده ده ذات
امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت
لواسنده کتسون دیوب آخردور اوکتمسون کتمسون دیو امر ونهی بولنماسه ینه قول مذکور آخردور لوکتمکدن
نهی منزله سنده در زیرا باب آیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیر مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر
اکرچه عند یمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب
مؤلف بویله محللرده اکثر ناسك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدر زیرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق
علومه وقوفلری اولماز و امیرلری دخی فلانك تحت لواسندن غیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی
ایتدیسه ده ینه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده
قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون
خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یا اکثر برمسلمك قریه یه دخولنی مناسب کورمم احتمالدر که ایچنده
کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده لر بلکه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتال اوزره کیروب ایچنده دشمن وارایسه
بربرلرینه و کیروده بولنانلره اعلام ایده لر لقوله تعالی خذوا حذرکم فانفروا ثبات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل
ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وجهاده یا فرقه فرقه یاخود مجتمعا
خروج ایدیکز واکر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولماز
زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنای نظر وشفقت محتملدر ونهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش
نفس قتالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضرورته یاخود معصیته مؤدی اولمادقجه عدم مخالفت واجب ایکن
خصال مزبوره دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبدر واکر امیر برکمسنه ایچون نصب لوی ایدوب
بونکله انجق اوچیوز کمسنه چقسون معناسنده لا یخرجن معه الا ثلثمائة دیسه امرینه اطاعت وبلا زیادة
ولا نقصان اوچیوز کمسنه خروجه مسارعت ایلك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المستثنی نك
مستثنا یه مغایرتندن عبارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق
تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنا ایله دخی نهینده حرام اولور وصورت مزبوره ده
خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کمسنه چیقوب برازغنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذکوره دن سائر عسکر ایله برابر
حصه مند اولوب مخالفتله اثملری وارایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلر دخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین
الالهه قاصدلردر امر امیره مخالفتلری اوامر الهیه یه ارتکاب محارم ایله مخالفتلرندن اعظم دکل ایکن
معصیة الله آنلری ایماندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفندن اخراج ایلمز
نیجه اخراج ایدر که نهی مزبور منهی عنهده برمعنای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهك غیرنده
اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج قتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه
امیرك شفقت ومرحمتیدر وصورت مفروضه ده اکر امیر جیش اول اوچیوز کمسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل
ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضماله دورتیوز کمسنه خروج وغنائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنور اکر امیرك
خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسه من ثلثة ارباع
الغنیمة فاعطی اولئك منها نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثة ارباعنی افراز وثلثهٔ ارباعك ایچندن آنلره
نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی بعض نسخده بو معنای مترجمله تفسیر اولنان عبارتله
تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس
من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثهٔ ارباعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك
ربعنی اعطا قیلرز برابعد الخمس انجق ربعی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

مطلب من راعی ذات امر یراعی وصفها ایضا

مطلب بناء الکلام علی ان المفهوم حجة

مطلب نهی الامیر عن قطع الشجر والهدم

مطلب قال لا یخرجن الا ثلثمائة

مطلب جواب مترجم عن اعتراض الشارح على المؤلف

وخروج ایدنلر دورتیوز اولملریله اوچیوزك نیل واصابت ایتدکلری انجق ثلثه ارباع غنیمت اولور مترجم فقیردیرکه کلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظنی ترك ایتدیکیدر لکن خمس قیدی تنفیل امیرده مذکور اولمق قرینه سیله جواب مسئله ده ظهوره بناء ترکی معذوردر بعده فاعطی اولئك منها قولنده کلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیل امیر قرینه سیله بعض ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوکی ظاهر وکلام مؤلف مقرون ایجاز اولمغله بر مقتضای الفضل للسابق قول شارح اوزره رجحانی باهردر ینه شارح الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی بوندن صکره محل آخرده ینه ذکر ایدوب جواب مسئله ده یقسم ماجاؤا به بینهم علی سهام الخیل والرجالة ثم ینظر الی مااصاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم ممابقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده دور تیوز نفرك کتوردکلری غنائم فارس وراجل سهامی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعده اول تسمیه وتعیین قیلنان اوچیوزك اصابت ایتدکلری غنائمه نظر اولنوب اولا ایچندن خمسی اخراج بعده مابقیدن نفللرینی اعطا قیلر جناب مؤلف بو جوابنده علی سهام الخیل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سابقنده فاعطی اولئك منها نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنان تنافینك توفیق نافیسی اولدرکه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولیده جمله سی فارس یاخود جمله سی راجل بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه یی موضع آخرده دخی ذکر ایدوب جوابنده یرفع الخمس من جمیع المصاب اولا ثم ینظر الی ثلثة ارباع مابقی فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنائم مصابه دن خمسی النوب بعده ثلثهٔ ارباع مابقی یه نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شارح الکتاب رحمه الله دیرکه حاصل کلام امام محمد رحمه الله بو مسئله یی بو کتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیر ایلدی بز دخی هر موضعه رسیده اولدقجه اوجوابك صواب و صحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذکر و تصریح ایده رز انشاء الله تعالی مترجم فقیر دخی دیرکه اجوبهٔ مذکوره بالجمله صحیحة المبنی ومتحدة المعنی درلکن جناب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئله نك جزء اهمنی اشراب و بعضیسنده اطناب ایله تمام مسئله دن اتمام جواب ایلمشدر و بز دخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی تغلیط ایله جرح وتعدیلی بین افراط وتفریط بر حسن نظام اوزره تنظیم وتسمیط ایده رز انشاء الله تعالی ینه مؤلف الکتاب دیرکه ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الی مابقی من الثلثة الارباع فجعل ذلك مع غنائم اهل العسکر یقسمها بینهم جمیعا علی قسمة الغنیمة یعنی بعده امیر جیش ربع باقی یه نظر وخمسنی اخراج و باقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ر بعندنصکره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهل عسکره منضم قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر و بعض نسخده لایخمس هذا الربع واقع اولمشدر وقول مذکور اول مائهٔ عاصین دار الحربده بلا اذن الامام متلصصین منزله سنده درزعمنه مبنیدر ظن ایده رم لکن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه مأمور اولان اوچیوزه انضماملرله اهل منعه اولمشلردر بنابرین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واکر امیرك خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دکلر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه نظر وخمسنی اخراج ایدر بعده تمام غنیمتلرندن بعد الخمس ربعی دور تیوزك بینلرنده نفللری اولمق اوزره علی السویة تقسیم ایدر زیرا تنفیل امیر ایله استحقاق اکرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لکن قوم مخصوصین اولمدقلرندن بر برینه ترجیح اولنموب سبب استحقاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعده ربع باقینك دخی خمسی اخراج وثلثهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسکر بینلرنده حکم قسمت غنیمت اوزره علی سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واکر صورت اولی کبی مأمورین متعین ومائهٔ عصاة ممتاز ومتبین اولوب امیر دخی لاجل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی اوچیوز ایله اهل عسکره مقسوم واول عصاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز کورمین برکسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتموب ابقا ایله حکم وامضا قیلرز یرا اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمك ایله حکم اوله قوت صحت هویدا اولور زیرا عند بعض الفقهاء بومقوله اهل عصیان آلدقلری غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر که بردخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله و بوقولی قائلك بسبب الجنایة

اگرچه شارح الکتاب بو محلده وجه مترجم اوزره مسئلهٔ مرقومه تکرر ایتدیکجه جواب مؤلفدن صوابی تصویب وغلطی تغلیط ایده رز دیوب بز دخی هر موضعده جناب مؤلفه اتباع ایدوب شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی رد ایله شارحی تغلیط ایده رز دیو مقابله قیلدق لکن مسئلهٔ مرقومه نك مواضع تکررنده شارح قطعا جواب مؤلفی تغلیطه تصدی ایتدیکندن بز دخی تغلیط شارحه تصدیدن مستغنی اولدیق ومواضع تکررینه واصل اولدقجه ذکر ایلدیکیمز معنی ظاهر اولور و بز دخی هامش ترجمه ده تنبیه ایده رز انشاء الله تعالی منه

حرمان میراثه قیاس ایلدیلر و بو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده کلور انشاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده قضاء قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخالف ایسه ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده حکمنی رد ایده مز وامر جهادده اطاعت امیر واجب اولدیغی کبی رضای ابوین دخی زیاده لازم ولازمدر حتی ابوینی حیوتده اولان کمسنه آنلردن اذنسز غزایه کتمك جائز دکلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسان اوزره فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخل الجنة یعنی حقوق ابوینه مراعی اولان نه کناه ایشلرسه ایشلسون رعایتی برکاتیله اکا توبه میسر یاخود عفو الهی یه مظهر اولوب البته ناره کیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشلرسه ایشلسون البته جنته دخول اولین ایله داخل اولماز یاخود حدیثدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقابن عقول ناسه تقریبدر وقال علیه السلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول کمسنه که والدینی کندودن خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنته اچلمش ایکی قپو واردر بو جهتله بلا اذن خروجله اول قپولری یوزینه سد ایلك لایق دکلدر حال آنکه خروجندن کندویه یا غیری یه برنفعك حصول وعدم حصولی دخی معلوم دکلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدرکه یارسول الله بن جهاده کتمك ایسترم دیدی والده لك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عند رجل امك یعنی والده کدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضاسنده در واصل مذکورك مسائلنی تفریع بوندنصکره کله جك بابده تودیع قیلنمشدر اکا متعلق بعض کلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدردیدیکه جابر رضی الله عنه دن عبد بغیر اذن المولی جهاده کیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی کیتمز دیدی و بزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملکی اولمغله قتاله اشتغالی سببیله تفویت منافع ایدوب مولاسنی اضرار جائز اولماز مکر نفیر عام ایله حال ضرورتده اکا دخی محتاج اولنه بو صورتده خروجی جائزدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که موضع ضرورت لزوم طاعتدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده آنی منع ایتمك مشروع اولمدیغندن بشقه کندو اوزرینه دخی بالنفس والمال دفع شر مشرکین فرض اولور بو جهتله عبدی خروجدن نهی ایلسه ده اطاعتی واجب اولماز و بویله حال ضرورتده والدین دخی ولدلرینی خروجدن نهی ایلسه لر ینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

مطلب خروج من له ابوان الى الجهاد

مطلب خروج العبد للغزو

مطلب موضع الضرورة مستثنى من وجوب الطاعة

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجالله برابر موضع حربه حضور ومحاربه یه شروعلری مشروع وغیر مشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه نسانك حربده رجالله برابر قتالنی مناسب کورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جك بنیه لری یوقدر نته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم هاه ماکانت هذه تقاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحرب ده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنایه اشارت بیورمشلردر وکاه اولورکه قتال نسا کشف عورته بادی وسرور مشرکینه مؤدی اولور وکاه اولورکه مسلمین اوزره جرأت مشرکینه باعث ومسلمین قتالمزده نسالریله استمداده محتاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلالریته اعظم بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مباشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشرکین جائز بلکه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیان ایتدیکمز قصهٔ حنین ایله استدلال اولندی زیرا اواخر قصه ده کلمشدرکه ام سلیم بنت ملحان یوم مزبورده بطنی اوزره برثوب باغلدیغی حالده قتال ایدر ایدی دیدیکه یارسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنده ترك ایدنلری کوردیکمی الله تعالی سکا قدرت ویرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم عافیة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعلانك عافیتی زیاده واسعدر هم قدرت کسب ایده رم وهم آنلری عفو ایده رم وام سلیم اوچ کره بو قولی تکرار و جناب رسالت هر برنده عافیة الله اوسع قوللریله جواب ویردیلر ومغازیده مذکوردرکه ام سلیم یا رسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشرکین ایله قتالمز کبی قتال وآنلری قتل ایتمزمیسین دیدکده عافیة الله اوسع بیوردیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرین مشرکین ایچنده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدکلری حینده حاصل اولان احتیاجدن زیاده قتال نسایه احتیاج اوله مز وحدیث مذکورده عند الضرورة جواز قتال نسایی بیان واردر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حالت مرقومه ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بو حالتك غیریده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری نقل اولنمادی ینه مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه نسواندن بعض عجائز کبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

مطلب جواز قتال النساء في الضرورة

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدر که
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نسالری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن درمیان وارا بجیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتور یرلرایدی ومراد عجایزلر یدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائز ایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده
حاضره ایدی اندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت و جناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلر دخی اجابتله قیام و حرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبور نطاتده صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدر که ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر و بزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائز بلا شبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع* یعنی جهاد دن جائز وواسع و بعض موانعله ممنوع وغیر متسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجیه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسع ومداهنه‌یه سایندر فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سزدخی آنلری قتال
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلر مشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهر معنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء و جوب قتال مشرکینی ادعا
وکتاب اللهدن یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفار ایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدرز والحاصل امر قتال تدریجله انزال قیلنمشدر که رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین دعا ندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویریلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز و بیلکز که الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهر کسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اگرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اولدخی مباشرت بعضله صور تیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل و تکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدر که جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه لر وبال ده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور و بو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدر که ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض علی التدریج

مطلب الجهاد فرض علی الکفایه

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدر که
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثلاو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لردر آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتابك
عربی وغیر عربیسی حکم مذکورده مساویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجیه دك و بو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول الله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واکر کفار طرفیندن
قطعا قتال ایتمك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلر سز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدر که جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیز شرطیله طلب
موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجیه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجیه دك موادعه ایله کند وقوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
منزلنه انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذو عسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر ایچکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزر یکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر واکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه التزام ایتمك شرطیله بهرسال سزلره شوقدر مال اعطا مز اوزره موادعت ایده لم دیسه لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزا ومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اکرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور لکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلر ناموجوددر ووجه آخر دخی واردر که اکر بو مسؤللری
مقبول اولسه کاه وبیکاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق ماللرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن وکمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طبعی بوغیسه ده ماللرینه رغبتن اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلردن موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیر مال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در و بو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ وانتقام اولنمایوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر
واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیر عام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اماری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع واباء ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مطلب المجوس وعبدة الاوثان من غیر العرب یقبل منهم الجزیة

مطلب لا یجوز الموادعة علی ان لا یقاتلوا ابدا

مطلب اشتراط اذن الابوین الجهاد

مذكورده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدرکه برکسنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه
کلوب یارسول الله معیتکده جهاد ایچون کلوب والدیمی بکا ایده رك ترك ایلدم دیدکده اذهب فاضحکهما
کما ابکیتهما بیوردیلر یعنی کیروکیت آنلری نیجه اغلتدی ایسك اویله جه کولدیر ومعیت رسول الله صلی الله
علیه وسلمده جهاد افضل غزوات عباد ایکن رضاء والدین بولنمامقله رجوعله امر ایلدیلر ورسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه افضل اعمالدن سؤال ایتدکلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدین ثم الجهاد
فی سبیل الله بیورملری دخی بر والدین جهاد اوزره مرجح ایدوکنه نص مصرحدر و والدین دخی خروج
ولدلرندن مبتلای شدت مشقت اوله جقلرین بیلورلرسه انی منعه شرعا مأذون واوابایده اثم وو بالدن مصونلردر زیرا
بونعو یقلریله ولدلرینی فرض عین اولان بر والدینه سوق وتشویق ایلمشلردر ووجه مشروح دخی بلااذن الوالدین
عدم جواز خروجنه باعث وضو حدر زیرا خروجی جائز اولیدی والدینی آنی ثوابدن منعله آثم اولورلرایدی وآنلرك
منعله آثم اولملری ولدلرینك جواز خروجنه بادی اولورایدی یکسه والدینندن ابطال اثمه مؤدی اولهو اکر والدینك
انجق بری حیوتده اولوب اولدخی مانع وحاجز اولورسه ینه خروجی جائز اولمازز یرا حیوتده اولانك حقنده موجب
بر واحسان کامل وفر اولاندر واکر والدینی کافرین یاخود بری مسلم و بری کافر اولوب ایکیسی بردن خروجنه مانع یاخود
مسلم راضی وکافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اکر ابوینندن کافر اولان برینك یاخود ایکیسنك عدم رضاسی
خروجی ایله ولدلرینه التحاق ایده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سی ایله ایسه بر وجهله خروجی
حلال اولمازز یرا وجوب بر واحسانده والدینك مسلم وکافری سیاندر قال الله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی
ای انسان والدینکه دنیاده معاملهٔ معروف واحسان قیل و بو آیتده مراد ابوین مشرکیندر وماقبلنده وان جاهداك
علی ان تشرك بی یعنی ابوینك سنی مشرك قیلمغه سعی ایدرلرسه آنلره اطاعت ایتمه نظم جلیلی مراد مشروحه
دلیلدر واکر عدم رضاسی وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولمیوب بلکه اهل دین باطللریله قتالنه
بغض وکراهتلرندن ایسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قیلسون زیرا عدم رضاسی شفقت ولادت
موجب اولمیوب انجق تعصب شرکی مستوجب اولمشدر و بومقوله امر ممنوعده اطاعتی غیر مشروعدر قالدیکه
عدم رضاسی ولدینه شفقت یاخود اهل شرکه محبتیدر انجق ظن غالب ایله فهم اولنور زیرا بومقوله معرفت
حقیقته طریق اطلاع بولنمیان امورده اکبر رأیله حکم اولنور لکن صورت مفروضه ده اکر خروجنده نصکره
ابوینك تلف وضیاعندن خوف ارلنورسه ینه خروجی حلال اولمازز یرا معسراولوب مثلا خدمت والدینه
محتاج ایسه کافر ایسه ده آنك خدمتی ولدی اوزره فرض عیندر وفرض کفایه ایچون فرض عینی ترك ایتمك
امر صواب دکلدر وهم تضییع والدین بعد الوقوع تدارکی ممتنع اما جهادی وقت آخرده تدارك ممکندر واکر
مجاهده ابوینی رخصت ویروب اما جدین وجدتینی حیوتده اولملریله اجازت ایلمسه لر آنك خروجی جائزدر زیرا
ابوین حیوتده ایکن اجداد وجدات اجانب کبیلردر کورمزمیسنکه والدین حیوتده ایکن اجداد وجدات حکم
حضانه وارث وولایتده اجانب کبیلردر منع خروجده دخی امر نافذلری یوقدر واکر ابوین فوت اولوب جد صحیحکه
من قبل الاب جدی وجدهٔ صحیحه که من قبل الام جده سی خروج الی الجهاده رخصت ویروب جد فاسدکه
من قبل الام جدی وجدهٔ فاسده که من قبل الاب جده سی اجازت ایلمسه لر خروجنده ضرر ومعصیت یوقدر
زیرا ابالاب عند عدم الاب ولایت ولدکندویه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخی عند عدم الام
حق حضانه اکا تحویل اولنمغله منزلهٔ امه تنزیل اولنمشدر و بونلر موجود ایکن اخیران اجانبدن معدودلردر
اما اخیران اذن ویروب اولان ویرمسه لر خروجی جائز اولماز واکر یالکز اخیران موجود اولوب استیذان ایتدکده
آنلردن بری یاخود ایکیسی بردن ممانعت قیلسه لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زیرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابده قرار ایتمکله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اکرچه حکم ولایتده اب کبی قیلنمامشدر
لکن حکم قصاصده وولد ایچون عدم مقبولیت شهادتده وحرمت وضع زکوة ولدده اب مثللو قیلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتی مناسب اولور واکر ام ایله من قبل الاب جدی بولنوب آنلرك
دخی بری مانع وبری مجیز اولسه ایکیسی بردن مجیز اولمدقچه خروجی تجویز اولنمازز یرا ابالاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ایله ابوینی حیوتده اولمق صورتی حکم شرعیده مساویدر واکر امی اولمیوب
انجق جده من قبل الام ایله جده من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جده من قبل الامکدر
کورمزمیسنکه حق حضانه ده اولی ثانیه اوزره تقدیم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنه قائمه اولیدی جده

مطلب الاجداد والجدات عند عدم الابوین بمنزلة الاجانب فی الحضانة والارث والولایة

مطلب الجد اب الام کالاب فی بعض الاحکام

مطلب ام الاب لا ولایة لها علی الولد

من قبل الامه مزاحم اولوردی لکن قائمه اوله مزز یرا جد من قبل الاب ایچون عند عدم الاب ولایت ولد وار ایکن
جده من قبل الاب ایچون قطعا ولایت یوقدر و بو بابده خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام اولدرکه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره کاه بر بری اوزرینه تقدیم وکاه تسویه ایله ایکیسی دخی حکم اذنده تحکیم اولنور امام
حیوتده ایکن حق حضانه کبی حق اذن دخی آنکدر جداتك بهره سی یوقدر کذلك اب حیوتده ایکن حق اذن
آنکدر اجدادك تعرضه زهره سی یوقدر واکر یالکز اب ایله ام الاب موجود اولسه ایکیسی بردن اجازت ایتدکجه
خروج وحرکتی جائز اولماز زیرا ام الاب امهات سائره دن کسنه بولنمادقده بمنزلة الام در کورمزمیسنکه حق حضانه
اکا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالی بو مسئله ده فقهادن بر مخالف وار ایدوکین اشعار ایدوب اول مخالف
کیمدر ومادهٔ مخالفتی نه در اظهار ایلمدی شارح الکتاب رحمه الله دیرکه ظن ایده رم قول مخالف شویله اوله کدام الاب
ولده البته بواسطة الاب نسبت والا اولنور و بواسطة الاب نسبت وادلا قیلنان جد عند وجود الاب معتبر
دکل ایکن ام الاب بالطریق الاولی غیر معتبره در لکن قول مذکور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددر زیرا
بالکز ام ایله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ایلسه شرعا خروجه رخصتی واردر بویله ایکن
اکرام الاب باعتبار الادلا کالاب یاخود کالجد اب الاب اولیدی خروجی آنکدخی اجازتنه توقف ایدرایدی
و برکسنه غیر از جهاد تجارت یاحج یا عمره ایچون سفر مراد ایدوب ابوینی رضا ویرمسه لر وسفریله ابوینك ضیاع
وهلاکلرندن خوفی اولمسه خروجنده ضرر شرعی یوقدر زیرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوینه شدت مشقت حاصل اولمازز یرا حزن مفارقت امید مواصلت ظاهره ایله زائل اولور مکر رکوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بوصورتده خروج الی الجهاد حکمنده درکه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفرکه
قصد تحصیل علومه مقرون اوله طریق سفری امین وکیده جکی محلده دخی امن وسلامت ظاهر ومستبین
اولدقدنصکره سفر تجارتدن دون اولمامق ایله بو دخی اذن والدینه مرهون دکلدر بلکه سفر مزبور فلولا نفر
من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین نظم مبینی ایله امر مأموردر یعنی هر برجماعت کثیره دن برجماعت قلیله
مسائل دینیه ده تفقه و بعد الرجوع قومنه تعلیم ایچون بلاد سائره یه خروج وسفر ایتسه لر یابناء علی هذا خروجنده
ضیاع ابویندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالریله دخی جواز واردر و برکسنه تجارت ایچون امانله
دار الحربه کتمك استیوب ابوینی منع ایتسه لر اکر اهل حرب وفا بالعهد ایله معروفلر ایسه جواز خروجی اجازتلرینه
موقوف دکلدر زیرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بر بلده یه سفر ایله برابر اولور واکرینه
تجارت ایچون دار الحربه عساکر مسلمین ایله برابر سفر ایدرسه اول صورتده نظر اولنور اکر معیت ایتدیکی
عسکر اثناء صیفده غزا ایله مأمورین اولان صائفه تعبیر اولنان عسکر کبی جیش عظیم ایسه بلا اذنهما
خروجی جائزدر زیرا غالب احتمال سلامت حالدر زیرا تجارت ایچون کتمکله نفسنی قتاله عرض ایده جك
دکلدر واول جیش عظیم دخی هم کندی نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شر اعدایه قادرلردر اما سریه مثللو
جیش قلیل ایسه لر بلا اذنهما خروجی جائز اولماز زیرا قوت دافعه سی اولمیان قوم ایله سفرنده خطر هلاك
اظهردر و بومقوله جیشله خطر هلاك اولمغله بغیر اذنهما خروج الجهاد جائز اولمادیغی کبی خروج للتجارة دخی
غیر جائزدر واکر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالی ممانعت ایدرلر ایسه خروجی ایله بونلرك
ضیاع وهلاکلرندن خوف ایتمیوب انجق حزن وجزعلرندن اندیشه قیلرسه بغیر اذنهم خروجی جائزدر زیرا
مانع خروج وجوب بر والدیندر وسذکورین وجوب بر واحسانده والدینه مساوی اولملریله منع خروجده دخی
مساوی اوله مزلر انجق بونلردن برینك هلاك وضیاعندن خوف اولنورسه فرض کفایه ایله عمل ایدوب اوزرینه
نفقه سی لازم اولان ذاتی مهمل براقق جائز اولمازز یرا صورت مفروضه ده بونلری تعهد وانفاق اوزرینه فرض
عیندر قال علیه السلام کفی بالمرء اثما ان یضیع من یقوت یعنی قوت ونفقه سی اوزرینه لازم اولان کسنه یی
اضاعت انسانه اثم و وبال جهتندن کافی اولدی لکن حکم مذکور اولاد ذکورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلری
بولنمسه صغار وکبارنده وذی رحم محرملرندن حرفتی اولمیوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زیرا بونلرك
نفقه لری اوزرینه شرعا واجبه در اما اولاد ذکورك کبار واصحاسی ومزمن اولمیان قرنداشلری ایسه ضیاعلرندن
خوف ایدرسه ده براغوب کتمك جائزدر زیرا کندی حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخی اولسه لر نفقه لری
اوزره اکا جبر اولنماز و بو محله کلنجه مجموع کلامز نفیر عام اولمدیغی هنکامده در اما نفیر عام اولوب بر بلده اهلنه
ایشته دوشمان نفسکزه یاخود اولادوا موالکزه سوء قصد ایله کلدی دیسه لر بو صورتده اذن والدین دخی لازم دکلدر

مطلب الخروج للتجارة وطلب العلم مع کراهة الابوین

مطلب کره خروجه للجهاد ولده واقاربه

مطلب نفقة الاقارب

زیرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عین جمیع افراد در قال الله تعالی انفروا خفافا وثقالا یعنی
ای اهل ایمان سزلر نشاط ایله وفتور ایله یاخود قلیل العیال وکثیر العیال یاخود قلیل السلاح وتام السلاح یاخود صحیح
ومریض اولمغله خفیف وثقیل اولدقلریکز حالده یعنی هرحالده جهاده خروج ایدیکز و بوفرضی ترکله تفویت
ایدرایسه صکره تدارکی ممکن اولماز امابغیراذن الوالدین خروجله ترك ایتدیکی بر واحسانلرین تطییب وارضالریله
تدارك ممکندر همان امر ایله اشتغال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذکوره ده ضرر ترك خروج عام وجاریدرکه
کندی یه ووالدینه وسائر مسلمینه ساریدر وهم بوخروجدن نهی ایتملری والدینه حرام اولمغله خروجی باعث
اسقاط آثاملریدر و والدینك موجب عصیانلری اوله جق احوالرنده امر ونهیلری واجب الامتثال دکلدر
کورمزمیسنکه برکسنه غیرك اخذ مالی یاخود قتل نفسی ایچون اوزرینه قطع طریق یاخود فجور ایچون
برعورتی اخذ وتضییق ایدوب اولمحلده منعه قادر برکسنه بولنسه اماوالدینی منعنه راضی اولمسه لرهم والدینه
نهی منکردن منع ایتملری جائز اولماز وهم ولدلری آنلره بوخصوصده اطاعت ایتمك دخی جائز اولمیوب بلکه نهی منکره
اقدامی واجب اولور زیرا بوبابده نهی منکر اوزرینه فرض عیندر وطاعت والدین انجق ترك واتیانی موسع اولان
اموره واجب اولور یوقسه مباشرتی فرض عین اولان اموره والدین ایچون منعنه رخصت یوقدر ومؤلف
رحمه الله اتیان فرض عینده رعایت اذن والدین امرقبیح اید وکین تفهیم وتوضیح قصدیله دیرکه کورمزمیسنکه
احد والدین اشبوفرض عین اولان اموردن برنسنه یه عزیمت ایدوب ولدی دخی اعانته نیت ایتدکده والد آخر
مجرد زحمت چکمسون دیو شفقت ورحمتندن ولدینی اعانتدن نهی ایلسه ولده لایقمیدرکه نهی ایدن والد ثانی یه
اطاعت ووالد اولك حرمتنی هتك ایله ترك اعانت قیله وعبد مملوك دخی نفیر عام اولمدقجه بغیراذن المولی جهاده
اقدامی حرامدر امانفیر عامده خروجی واجبدر ومولاسی آنی منعه غیرقادردر زیرا فرضیت خروج عند النفیر العام
فرضیت صلوة وصیام کبیدر و بومقوله اموردخی مولانك عبداوزره تملکندن خارجدر وعبد فی الحقیقه ملك
مولا ایکن نفیر عامده جواز خروجی متبین اولدقده والدین ایله ولد حقلرنده بطریق الاولی متعین اولور وطائفهٔ
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخی بویله درکه نفیر عام اولدقده بلااستیذان خروج غزایه شتابان اولسونلر و باب
سابقده ام سلیم رضی الله عنهانك غزوهٔ حنینده وقوع بولان احوال شجاعت بنیانی ذکر و بیان ایلدیك
ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم احد ده لمقام نسیبة بنت کعب خیر من مقام فلان وفلان یعنی نسیبة
بنت کعبك مقام حربده قیامی فلان وفلانك وجودلرندن انفعدر بیوروب فرار ایدن رجالی تسمیه وتذکار ایلدیلر
ویوم احدده نفیر عام اولمغله قتال نسوانی استحسان ونسواندن فرار ایتمیلره حدیث مذکورلرنده مدح وثنا ایله
احسان بیوردیلر امانفیر عام دکل ایسه نسوان ایچون اشتغال قتال مناسب حال دکلدر وشابه اولان عورتلر کرك
صائفه تعبیر اولنان عساکر کبیره وکرك سرایای صغیره ده خروجلری غیرلایق زیراخانه لرنده اقامتلری دفع
فتنه یه اقرب وموافقدر امانسوان عجائز عسکر صائفه ایله مداوات مجروحین ایچون کتمك جائزدر ام عطیه
رضی الله عنهادن نقل اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله یدی غزوه ده برابرایدم اصحاب کرام ایچون
طبخ طعام ومداوات مجروحین وسقی ما ایدرایدم مؤلف رحمه الله دیرکه نسانك مباشرت قتالن مناسب کورمم
زیرا رجال قتال نسادن مغنیلردر مکر وقوع نفیر عام ایله ضرورت تحقق ایده اولصورتده نسوانك بغیر اذن
ابیها وزوجها شروع قتاللری مشروعدر و بزه شیوخمزدن روایتله بالغ اولمشدرکه عمهٔ رسول الله صفیه بنت
عبد المطلب رضی الله عنها نسوان سائره ایله بولندقلری حصن اوزره بر یهودی صعود ایلدکده اول یهودی یی
قتل ایلدی ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده نسایی
حصون مدینه دن بربیت رفیع حصینده جمع وتحصین بیورمشلر ایدی وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضی الله
عنه دخی نسوان ایله برابر قالمش ایدی ناکاه بنی قریظه دن بر یهودی جدار حصنه قصد صعود ایلدکده صفیه رضی الله
عنها حسان بن ثابت رضی الله عنهه امر ایلدیکه قالقوب برحجر یاخود خشب ایله آنی قتل ایده حسان
برشاعر جبان ضعیف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم یوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دکلم دیدکده
صفیه رضی الله عنها بنفسها قیام واول یهودی یی قتل واعدام ایلدی و بوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفیه دن معاملهٔ مذکوره یی استحسان بیوردیلر وقصهٔ مرقومه دن قتال نسا لدی الاقتضا جائز
ایدوکی بزه ظاهر وهویدا اولدی و بالغ اولمیان غلمان دخی قادر قتال ایسه نفیر عامده بلا اذن الابوین
خروج واقتاللری جائزدر اما غیر نفیر عامده ابوینی طیب نفسله مجیز اولمدقجه خروجلری تجویز اولنماز

مطلب نهی المنکر وان کره هو والداه

مطلب لیس للوالدین منع الولد عن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفیر العام

مطلب خروج النساء للقتال

مطلب قتال الغلمان قبل ان یبلغوا

امام

امام محمد رحمه الله دیرکه شیوخمزدن روایتله بزه بالغ اولدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه معیت رسول الله
صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدی وطقوز یاشنده ایدی وبرقتال واقع اولسه البته قتال ایدرایدی ونقل
مذکور جواز قتال صبیانه مدار ظهوردر وحین اسلامده سن علی رضی الله عنه نه مقدار اولدیغنده روایات
مختلفه درکاردر امام محمدك رحمه الله بوکتابنده ذکر ایلدیکی طقوز یاخود اوندر و بر روایتده یدی یاشنده ایکن
و بر روایتده بش یاشنده ایکن اسلامه کلدی دیو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختلاف روایاته مدار واساس
حین شهادتلرنده سنی نه مقدار اید وکنده اختلاف ناسدر امام جعفر بن محمد رضی الله عنهما الی
سکز یاشنده ایکن وامام جاحظ التمش یاشنده ایکن وامام قتبی رحمه الله تعالی التمش اوچ یاشنده ایکن
قتل اولندی دیدیلر واول مبعث رسول الله صلی الله علیه وسلم ده اسلامه کلدیکی بلاخلافدر و بعد
البعثة رسول اکرم صلی الله علیه وسلم مکه ده اون اوچ سنه ومدینه ده اون سنه اقامت بیورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله علیه السلام انجق اوتوز سنه درکه قتل علی رضی الله عنه ایله تمامه ایرمشدر بوتقدیر اوزره بعد الاسلام
عمر شریفی اللی اوچ سنه در وحین قتلنده اکر تمام سنی جعفر بن محمد قولی اوزره اللی سکز ایسه بش
یاشنده ایکن واکر قول جاحظ اوزره التمش ایسه یدی یاشنده ایکن واکر قول قتبی اوزره التمش اوچ ایسه
اون یاشنده ایکن اسلامه کلمشدر وحین اسلامده هنوز عدم بلوغی بلاخلاف ونظم لؤلؤنظامندن سبقتکم
الی الاسلام طرا غلاما مابلغت اوان حلم یعنی بن جمله کزی اسلامه سبقت ایلدم زمان احتلامه بالغ اولمامش
غلام ایکن بیت بلاغت انتظامی دعوای مذکوره یه دلیل بی اختلافدر و بحث مشروح صحت اسلام صبی ده
مدار اعتماد اصحاب اولمغله صدددن خارج ایکن بعض مناسبتله بومرتبه تحقیقنده اطناب ایلدیك واکر
بعض کسان عسکر صائفه ایله ارادهٔ ذهاب ومعیتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ایچون بعض نسایی قصد
استصحاب قیلسه لر مستحب اولان قصد مذکوردن مجانبت ونسوانی حفظ وصیانتدر زیرا نسوان جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم علی وضم الا ماذب عنهن خبر بلاغت منطوقی اوزره مثلا قنارهٔ قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهی کبیلردرکه هرکس اخذ وتناولنه میل واشتها ایدرلر مکر محافظهٔ جوانب
ایله منع اجانب اولنه وقتال ایچون خروج ایدن کمسنه کاه اولورکه کندو نفسی ایله مشغول اولوب حفظ حریمه
مقتدر اوله مز و مجرد اصول حوایجدن اولمیان مجامعت ایچون عرض حریمی عرض مخاطرهٔ اضاعت
ایتمك لایق اولماز واستصحاب نسوانده انسانی اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غیری هجنت اولمسه کراهت
استصحابلرینه اول دخی کفایت ایدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ایسه باری حرائر اولمیوب جواری اولمق
احسن زیرا اختلاط رجال حق جواریده اخف واهوندر کورمزمیسنکه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلة المحرمدر و جواری بلامحرم سفر ایتمك مشروع اماحرائر زوجی یاغیری محرمی اولمدقجه خروج
الی السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت کبی مراملر جواری ایله دخی تمام اولور لکن مع مافیه
اول کمسنه که مسلمین ابتلای هزیمت اولدقلری تقدیر اوزره قوت نفسی یاخود معیتنده اولان حواشی
ومواشیسی ایله حفظ نساده خوف وتحاشیسی اولمیوب نسایی ینه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخلیص
اوله آنك حقنده استصحاب جواری وحرائر تجویز وترخیص اولنور زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه
وسلم ارادهٔ غزا بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده قرعه ایدوب هرقنقیسنه اصابت ایدرسه آنی
استصحاب ایدرلر ایدی حضرت عایشه رضی الله عنها دیرکه اهل افك حقمده سویلدکاری نسنه بی سویلملری
ایله بکا اصابت ایدن حزن عظیم اصابت ایتدیکی سفرده قرعهٔ عزیمت بکا اصابت قیلمش ایدی واول غزوه
غزوة المریسیع درکه قبیلهٔ خزاعه دن بنی المصطلق اوزره غزا ایلمشلردر وشبهه یوقدرکه رسول الله علیه
السلام اعانت اصحاب کراملریله معیتلرنده اولان ازواج عصمت رهینلرین اضاعت واتلافدن امین اولورلر ایدی
وهرکیمکه امن مذکوره فائز اوله آنك حقنده دخی اخراج ازواج جائز کوریلور وعدم جواز انجق آنلرك
حقنده درکه علی تقدیر الهزیمة اخراج حریمه اقتداری اولمیوب کندو باشی قیدینه کرفتار اولمقله حریمنك اضاعت
واهدارینه باعث اوله زیرا حرمنی بویله عرضهٔ اضاعت قیلمق شرعا حرامدر وکذلك ارض کفاره دخول
ایدنلر بر سریهٔ صغیره اولسه لر مداوات مجروحین ایچون استصحاب عجائز دخی ایتمك برفرده جائز اولماز زیرا
آنلر چرد آتلو اولملریله وقت شدتده کندو نفسلریله اشتغال ایدوب عجائز مرقومه تخلیص نفسلرندن عاجزه
ایکن عسکر دخی بالکلیه آنلری اهمال ایدرلر واخراج عجائز دخی انجق عساکر صائفه ده جائز اولورکه آنده ظن غالب

مطلب الاقوال فی سن علی بن ابی طالب حین اسلم وحین قتل رضی الله عنه
وفی نسخة فتی
وفی نسخة عتبی

الوضم محرکة ما وقی به اللحم عن الارض من خشب وحصیر کذا فی القاموس وتعریف مذکور قنارهٔ قصابه دخی شامل اولمغله قنارة التفهیم علی وجه التمثیل لاجل التفسیر اولندی الله اعلم

مطلب الامة تسافر بلا محرم وجمیع الناس لهن کالمحرم بخلاف الحرائر

مطلب ادخال المصحف في دار الحرب

مطلب اذا اشترى ذمي مصحفا يجبر على بيعه

دشمنه مغلوب اولميوب بلكه غالب وقاهر وكندو نفسلرندن بشقه عجزهٔ عاجزدن دخی دفع ضرره قادر اولمزلر ايدی
حاصل كلام بومقوله تخليصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقيقت انجامی متعذر الوقوف اولان امورده احكام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ايله تمام اولنور وقرأت قرأن ايچون ارض كفاره ادخال مصاحف عساكر صوائف ايچنده
اولورسه جائز ومندوب واكر سريهٔ قليله ده ايسه غير مجوز بدر زيرا كاه اولور كه غازی عن حفظ حسن قرائته
قادر اولمغله مصحفه احتياجی ظاهر اولور ياخود حمل مصحف ايله يمن وبركت ياخود فتح ونصرت رجا ايدر
زيرا قرأن مبين حبل الله المتين دركه آنكله تمسك واعتصام قيلن البته نجات وعصمت ايله كامبين اولور لكن آنی
استخفاف اعدايه عرض ايتمك حرامدر بو جهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قيلسه بيع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدر كه عسكر عظيم ايچنده قوتلرينه بناء خوف استخفاف اعدادن امين وسريه ده قلت عددلری جهتيله
خوف مذكوره قريندر وميان عسكرين بو وجهله فرق اولنور اكرچه رسول الله صلی الله عليه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرأن ايله سفردن نهی ايلدكلری روايت اولندی لكن تأويلی وجه مزبور دركه نهی نبوی
قوت وشوكتی اولميان جرد آتلو ايله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دير كه نهی مذكور اوائل اسلامه
مقصور ايديكه مصاحف هنوز بين المسلمين تكثر ايتمش اولمغله ايادی كفاره دوشدكده نسيان مسلمين سببيله
بعض قرأن ضايع اولمق ياخود كفار ايادی مسلمينده مصحفلری قالمديغندن خبردار اولمزلر ايله بعض قرأنه طرف
كفاردن تبديل وتغيير واقع اولمقدن امين اولمزلر ايدی اما في زماننا كثرت مصاحف ووفرت قرا حسبيله محذور مذكور
برطرف قدر وينه امام طحاوی محذور استخفافدن جوابی حاوی دير كه مصحف شريف يد كفاره دوشسه دخی
استخفاف ايلمزلر زيرا كلام الله ايدوكنه اعتراف ايتمزلر ايسه ده ينه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره كلام افصح
بی مدانی اولديغی بيلوب كتب سائره يه ايدرلر ايسه ده مصحفی استخفاف ايلمزلر لكن قول محمد رحمه الله اصحدر كه
بيلسه لر دخی ينه تكدير مسلمين ايچون استخفاف ايدرلر حتی طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعالی مكهٔ مكرمه يه
استيلا ايتدكلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ايله استنجا يه باشلديلر انجام كار جناب منتقم قهار كتب تواريخده

مطلب منع الذمي من شراء المصحف

ذكر اولنديغی اوزره عرق خبيثلرين قطعله دين محمديدن شرر شررلرين دفع ايلدی وبو جهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واكر شرا ايتمش بولنورسه عبد مسلمی بيعه جبر اولنديغی كبی مصحفی دخی بيعه جبر اولنور
واكر بر مسلم امانله دار الحربه كيرسه نظر اولنور اكر مشركين وفاء عهود ايله معروفلر ايسه معيتنده ادخال
مصحف ايلمك جائزدر زيرا ظاهر حال يدنده اولان اشيا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واكر كاهيجه وفاء عهد
ايتمزلرسه ادخال مصحف مناسب اولماز واكر حربی ياخود ذمی بكا تعليم قرأن ايله ديو بر مسلمه رجامند اولسه

مطلب تعليم القرآن لمشرك

اكا تعليم نظم مبين وتفهيم فقه دين ايتمسی جائزدر لعل الله يقبل بقلبه يعنی اميددر كه الله تعالی قلبنه توجيه نظر فيله
كورمزميسنكه رسول الله صلی الله عليه وسلم محضر مشركينده قرائت قرأن ايدرلر ايدی وانكله مأمور ايديلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل اليك من ربك يعنی ای رسول سكا ربكدن انزال اولنان امری جميعا تبليغ قيل وقال تعالی
ادع الی سبيل ربك بالحكمة والموعظة الحسنة يعنی يا محمد سبيل الهی اولان اسلامه دلائل محكمهٔ موضحه

مطلب الحكمة هي علم الفقه

ومواعظ حسنهٔ واضحه ايله امتكك خواص وعوامنی دعوت قيل ومعلومدر كه دعوت مرقومه نك تمام وتكميلی
انجق قرأن وقرأندن مستنبط اولان فقه جليلده دركه حكمت دخی اول علم شريفدن عبارتدر قال الله تعالی
ومن يؤت الحكمة فقد اوتی خيرا كثيرا يعنی اول كمسنه كه اكا حكمت اعطا قيلنوب معلوماتنی ايقان واعمالنی اتقان ايده
علی التحقيق اكا خير كثير اعطا قيلنمشدر واهل تفسير بو حكمتی علم فقه ايله كشف وتحرير ايلديلر وطراق
حكمت ايله دعوت انام انجق حكمتی ناسه تعليم وافهام ايله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتی يسمع كلام الله يعنی يا محمد اكر مشركين محاربيندن بريسی سندن امان وجوار طلب ايدر ايسه
سن آنی جار وامين قيل تا كه كلام الهی استماع وحقيقت دين حقه كسب اطلاع ايليه وكاه اولور كه استماع وفهم
ايله محاسن شريعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجناب مؤلفك سابقده لعل الله يقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحديث عثمان رضی الله عنه ده وارددر كه قال عليه السلام خير الناس من تعلم القرأن
وعلمه يعنی افضل ناس اول كمسنه دركه قرأنی تعلم وتعليم قيله وبو حديث جليلده تعليم مسلمين وكافرينی فرق
وتفصيل اولنمامشدر وهنوز خطاب تكليف ايله مخاطبين اولميان صبيانه بعد الخطاب عمل ايتملری اميدی ايله
تعليم قرأن مندوب اولنجه حالا مخاطبين اولان كفاره موجبيله عامل ومدلوليله هدايته واصل اولملری اميدی ايله
مستحب ومحبوب اولمق طريق اولی ايله واضح واجلی در واكر مشركين دار اسلامه دخول ومسلمينك اموال

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشركين

واولاد ونسالرين آلدقلرندن صكره جماعت مسلمين خبردار ومقاومتلرينه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
كفار دار اسلامده اولدقجه ارقه لرندن سرعت وتخليصه همت مسلمين اوزره واجبدر وبوندن غيری يه قطعا
رخصت يوقدر زيرا مسلمين دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ايله قادر اولورلر وترك تناصرده غلبهٔ اعدا
ظاهر وهو يدادر بنا برين ترك تناصر بر وجهله حلال اولماز وهم اهل حربك فعل مشروحلری منكر قبيح
ونهی منكر مسلمين اوزره فرض صريحدر واموال وعيالری اخذ اولنان كمسنه لر مظلومين وظالملكلری طوتوب
مظلومدن ظلمی دفع ايتمك فريضهٔ ذمت مسلميندر قال عليه السلام لا حتی تأخذوا علی يدی الظالم فتأطروه
علی الحق اطرا يعنی اويله دكلدر تا كه سزلر ظالمك اليكی اللرينی طوتوب بنم ناسی حق اوزره اماله ايتديكم كبی
سزلر دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ايدنجيه دك واكر مشركين اخذ ايتدكلری اموال وعيالی دار الحربه ادخال
ايدرلرسه نظر اولنور اكر الدقلری مسلمينك عيال واولادلری ايسه بو صورتده مسلمين هنوز مشركين قلعه لرينه
كيرمدن ايريشوب تخليصه قادر اوله جقلرين ظن ايدرلرسه ينه آرقه لرندن سرعت وتخليصه غيرت اوزرلرينه
واجبدر زيرا مشركين مجرد دار الحربده احراز ايله ذراری مسلمينه مالك اولمازلر يله دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمين آنلردن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرينه كيرمدكجه
بحسب الظاهر حاصله در اما قلعه لرينه كيرمشلر ايسه نظر اولنور اكر مسلمين واروب تا كه تخليص ذراری ايچون
قتال ايدرلر ايسه فضيلت ايله عمل ايتمش اولورلر واكر ترك وتقاعد ايدرلرسه ظن ايدرمكه اكا دخی رخصت
شرعيه واردر زيرا ظاهر حال اولدر كه كفار مأمنلرينه واصل وقلعه لرينه داخل اولدقلری وقتده مسلمين اللرندن
تخليص ذراری يه نائل اولمزلر مكر جهد بليغ ونفوس واموالرين بی دريغ ايده لر اكر بويله ايدرلرسه عين عزيمتدر
واكر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ايچون علی حاله ترك ايدرلرسه آنده دخی رخصت واردر كورمزميسنكه بلاد روم
وهندده ايادی كفارده اسارای مسلمين وار ايدوكی معلوملريمزايكن ينه آنلری اللرندن تخليص ايچون قتاله كتمك
هر بريمزك اوزرينه واجب دكلدر واكر صورت مفروضه ده مشركينك آلدقلری اولاد وعيال اولميوب انجق
مال ومنال ايسه نظر اولنور اكر دار الحربه ادخال ايلديلر ايسه هنوز قلعه لرينه كيرمشلر ايسه دخی مسلمين
آرقه لرينه دوشمك جائز اولور واكر دوشرلرسه افضل ايله عمل ايتمش اولورلر زيرا اموالده اولان عصمت

مطلب يجب تخليص ذراري اهل الذمة واموالهم

دار الحربده احرازلريله زائل اولمغله كفار اكا مالك اولوب اموال سائره لری سلكنه منسلك اولور ومسلمين كفارك
كندو مالرينی اخذ ايچون آرقه لرينه دوشمكی ترك ايتمك جائزدر اما اعزاز دين وقهر مشركين ايچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذكورك حكمی دخی بويله در واهل حرب اهل ذمتك اولاد وعيال ياخود مال ومناللرينه
استيلا ايتدكلرنده دخی حكم شرعی ينه وجه مشروح اوزره در زيرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ايتدكلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ايتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولنديلر كورمزميسنكه عقد
ذمتله مال ونفسلرين احراز همان حكم ضمان وعقوبتده مسلم ايچون اولان احراز مثللو در بو جهتدن حكم
مشروحده دخی مساويلردر وصورت مذكوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بينلرنده وبعد الادخال
اموال ايله اولاد وعيال بينلرنده سابقهٔ تفصيل اوزره فرق وتفاوته دليل اولدر كه كفار بعد الادخال اسلامه كلسه لر
اموال معهوده انلره سالمه اولوب يالكز رد ذراری ايله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه كلسه لر
جميعا رد اموال وذراری ايله مأمور ومجبور اولورلر وحكم مقرر ده مسلم وذمی برابردر واكر صور
مفروضه ده نفير مذكور مسلمينه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده كفار قلعه لرينه واموال خصوصنده
دار الحربه كيرنجيه دك آرقه لرينه دوشسه لر ايريشه ميه جكلرينه ظن غالبلری تعلق ايدرسه اميد ايدرمكه
علی حاله ترك ايتملرينه رخصت شرعيه واردر زيرا بو مثللو امورده ظاهر حاله بنا قيلمق جائزدر وفرض مذكوره كوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرينی اتعاب ايتملريدر اكرچه خصوص مذكوری هر بر استماع ايدن
مسلم اوزره آرقه لرينه دوشمك فرض عين اولور لكن فرضيت آنكله تحقق ايدر كه آرقه لرينه دوشدكده هم وصولنه
وهم منعهٔ مسلمين ايله اللرندن تخليصه قوت وقدرتنه ظن غالبی تعلق ايده مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دير كه

مطلب اتخاذ النساء في الثغور

سرحدلرده محافظه ايچون ساكن اولان مسلمين كندو سرحدلری ايله ارض عدو ميانده مسلمينك ارضی اولميوب
ارض كفاره متصل ايسه ده نساء وذراری اتخاذ ايلملری جائزدر زيرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت
ايچون نساء وذراری لازمدر زيرا طائفهٔ نسوان رجال ايچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نساء
وذراری ايله اقامت ايتملری مرور زمانله تكثر ايتملريله موضع مزبور امصار مسلميندن بر مصر كبير اولوب وراسنده

ارض اعـدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحـد آخر اتخاذ ایلمار ینه بادی اولور
لکن جواز مرقوم آنکله مشروطـدر که همان جیش دوشمن اوزرلر ینـه نازل وصوت هجوملری واصـلی اولدقده
کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه داراسلامه اخراجه
مقتدر اوله‌لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکلر ایسه بو یله سرحدلرده
اتخاذ نساء غیر لایقدر زیرا ظاهر حال اولدر که بو صورتده عیـال واولاد لر ین اضـاعت وصورت اولی ده تأمین
وصیانت ایدرلر و بو تفصیل ینه بو بابده سبقت ایدن سریه وصائفـه میانلرینی فرق ایتد یکمیزك نظیر ومثیلیدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خـدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحـاب ایتمك مکروه
کور یلمش ایدی اما سرحد لرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقـلرنده
مکروه کور یلمدی نکتـه سی اولدر که اهـل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمق ایله
مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهـل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکاکله مأمور
اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصـل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کور یلدی
واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعـلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع
اعدا ایچون اطرافدن امداده محتـاجلر ایسـه بومقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بو صورتده
بالنفس دفع اعـدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهومدر وامر موهوم اوزره بنـاء احکام
نامشروع علی الخصوص بو مقوله واجب الاحتیـاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمـداد
ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصـل واول
اهـل ثغوره اعانته قادر اولمیه‌جقلری مرتبه‌ده بربرلریله مشتغـل اولملری محتمل ومتوهم و بو تقدیرجه اول ثغرده
بولنان نساوذراری‌نك تلف وضیاعی امر مصممدر بو جهتـدن امورلر ین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق
کندو وقوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدر که قال علیه السـلام من ترك
دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کمسنه که محـل هلاکده دابه‌سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیـا قیلن
کمسنه‌نك ملکیدر و بعض علما بو حدیثك ظاهرینه تمسك واتما ایدوب دیدیلر که برغازی اثنـاء هزیمتده دابه سنی
ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سـلامته چیقرسه اول دابه یه صاحب اولندن احق اولور زیرا اکا مالك اولمسی
کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صبوده ملتحق اولمغله هر کیم اخـذ
واحیـا قیلرسه آنك ملکی اولور لکن بزلر بو قولی قبول ایتمز ز که قول مذکور تسبیب اهـل جاهلیه دندر که بعض
حیوانلرینی محلنده تفصیل و بیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف
آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی   ماجعـل الله من بحیرة ولاسائبة یعنی الله تعـالی بحیره وسائبه یی مشروع
قیلمـادی عادت اهـل جاهلیه بو یله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسـه ناقـهٔ
مزبوره نك قولاغنی شق وحلب ورکـوبدن منع ایله سیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی و ینه بریسی
مثلا خسته اولسـه صحت بولور سم ناقمم سـائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولد قده ناقـهٔ معهوده یه
بحیره کبی تکریم وآنکلـه دخی انتفـاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثـالی بدع باطله یی نفی
وتحریم ایلدی وفی نفس الامر واب خصوصنده تسییب مملك عبید قسمنده اعتـاق مالك کبی دکلدر زیرا
اعتـاقله مملوکیت عبید زائل و یرینـه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغـله
مملوکیتی ابقـا اولنور و مملوکیتی ابقـا اولندقده ینه صاحب اولك مملوکی اولور وحرمت ملك انجق حرمت
مالك اعتبـاریله اولمغـله مجرد اخذ ایله اکا برکسنه مالك اوله مز و امام شعبی رحمه الله مسئـلهٔ مذکوره ده
صـاحب اولی اخذ ایدر وچیقروب احیـا ایدن کمسنه کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسـه ده ینه نفقه‌سی لازم
کلمز دیو افتـا ایلدیکی منقولدر و بو بیـانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبـان اولمشدر
زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك
خلافنه افتـا ایلمز ایدی و بو مثللو حدیث شاذ مخـالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لا یحل
مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفـاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور
و بوندن صکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جلیلی دخی صحت مقـالمزه دلیلدر یعنی اول کمسنه که
عـین مالنی بر محلده بوله اکا غیریدن احقدر و عمر بن عبـد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه یی صـاحبی آلور اما

مطلب اذا ترك دابة بمهلك فاخذها غیره فهی لمن

مطلب البحیرة والسائبة

مطلب انفق علی الدابة المتروكة

منفق کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسه نفقه سنی و یریردیر ایدی لـکن امام شعبی رحمه الله بغـیر اذن انفاق
ایتمش ایسه نسنه لازم اولمـازدیدی و بزلر دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا منفق ملك غـیره بغیر اذنه انفـاقنده
متبرع ایکن ینـه نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمـك استرحال آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر
اما عمر بن عبد العزیز کو یا دیر ایدیکه صاحب دابه دن خصوص انفـاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر
زیرا دابه سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البتـه مالندن اکا انفـاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان
شخصله اخراجنـه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفـاق ایتمسنه رضـا وترك عناد ایتمش اولور
و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرز که اکرچه ذکر اولنـان استمدا د ورضـا مسلم ومحل
ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفـاقنه تعلق محتمل اولدیغی
مثللو علی وجه التبرع انفـاقنه دخی تعلق محتمل بلکه احتمـال ثانی اولدن اقدم واکملدر و بو یله دلیـل محتمل
غیر ایچون کندو ذمتنده ایجـاب دین ایلمکه حجت اوله مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه‌نك نظیریدر که مودع
صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه او زره انفاق ایلسه نکتهٔ مذکوره یه بناء اول نفقه سی ایله
صـاحب ودیعه اوزره رجوع ایده مز ما نحن فیـه دخی آنك کبیدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات النـاس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عسا کره رئیس اولان مرد کابل
کیر وقالمش بر رجلی دابه سیله بولسه نه معامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسـائلدر امیر عسکر برکسـنه یی
کیر وقالانلری عسـکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هر حالده خصوصـا دار الحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینـه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسـانه نوم یاخود ضعف وفتور عارض
اولدقده کاه اولور که محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایرشه میوب
کندو وضیـاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بر دمدار بولندقده امن تلف وضیـاع درکاردر
ونظیر ماده ده حضرت عمر رضی الله عنـه لو ترکتم ابعتم اولادکم دیمشدر یعنی ای ناس کندو حالـکز ده
بلا ضابط ولا صاحب ترك اولنسه کز اولادیکزی دخی بیع ایدرایدیکز اکر رئیس دمداران برکسـنه یی دابه سی
یوریمـکدن قالمش بولوب اول کسـنه تلف اولمامق ایچون دابه یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلـکه آنی
آلوب عسـکره ایصال ودابه‌سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالك اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس
مرقوم دابه یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسـکره الحـاقله صاحبنه احسـان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب
موا شیسی ضـایعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه ینه بردورلو ضمـان لازم کلمز ایدی صورت احسـانده
بالاولویه در وهم اول کیر وقالان ایکی بلیه یه مبتـلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه سی ضـایع اولمق و بریسی
دخی توقف ایدرسه کندو ضـایع اولمقدر واول کمسـنه که بو یله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیـار ایتمك
واجبدر وخصوص ماده ده اهونلری ترك دابه‌در ورئیس دمداران اول کمسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله
امر ایتمش اولمغله احسـان ایتمش اولور ماعلی المحسنین من سبیل   نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه
مقـابلهٔ اسائت ایتمـکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضـده رئیس دمداران دابه یی صـاحبندن
اخذ و برجانبه دفع وصـاحبنی اول دابه یی اخذ ایتمـکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالك اولسه بو صورتده
قیمتنی ضـامن اولور زیرا دابه ده اخذ ودفعـله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله
غاصب اولدی توضیحی اولدر که رئیس دمداران طرف امیردن دابه دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق
مالکی عسکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه یه محتاج ومجبور دکل ایدی بو جهتله بشقه کمسنه لر
دابه یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بو دخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمداران دابهٔ مرقومه یی
ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بو صورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجامندن
طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجـامندن فك وآنی عسکره الحـاق ودابه یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده
ترك واطلاق ایلسه ینه اصلا ضمـان یوقدر زیرا صنع وتعـدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه یه نزول ایلمدی
ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمه الله علیهما نك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه
ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه یی طوتوب
دابه یی صاحبندن تبعیـد ایلسه ضامن اولور یوقسـه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولمـاز اکرچه ایکی
صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ایله در دیو قول وتفصیللرینه اصل اصیلـدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

مطلب انفق علی الودیعة

مطلب امر امیر الساقة من وقف دابته بترکها فهلکت

مطلب حبس صاحب الدابة فضاعت لا یضمن

مطلب ضمان الغصب باعتبار الصنع فی المغصوب

مطلب قصة الطيبقة في رمح الزبير رضي الله عنه

مطلب انفق الدابة المتروكة بامر الامير

مطلب اختلفوا في قدر النفقة فالقول لمن

مطلب علم القاضي حجة

مطلب راد الابق يحبسه بالجعل

مطلب بيع اللقطة

دابه كبي محتمل النقل اولان اشياده تسليم ايدوب محتمل النقل اولميان اشياده كرك مغصوبده وكرك مالكده حادث اولان
صنع غاصب مالكدن ثمرات ملكي تفويت ايتمك اعتباريله احدهما مناب آخره نائب اولور نته كيم مجلس قاضي يه
نقلي ممكن اولان نسنه لرك دعوى وشهادتنده عينه اشارت لازم اما ممكن اولميانلرده ذكر حدود لاجل التيسير
مقام اشارته قائمدر ديو امامينه مخالفتن تصميم وسبب اختلافن تفهيم ايلدي واكر راكب ايكن آني كرها انزال
وعسكره ايصال ايلسه ينه ضمان بوقدر زيرا دابه ده قطعا احداث صنع ايتميوب انجق صاحبنده احداث ايلدي
واكر رئيس دمداران اول رجلي اخذ وايصال ودابه سني ترك واهمالدن عسكره كيرودن برسريه كلوب دابه
مذكوره يي آلوب اصلاح وانفاق ايده رك عسكره الحاق ايلسه لر بعده صاحبي ظهور ايتسه عين مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سريه ايچون نفقه ايله ادعاء رجوع غير مشروعدر زيرا صاحبي انفاقله آنلره امر ايتمشدر
وبز بو مسئله يي قريبا بيان قيلديق وحكايت اولنديكه زبير بن العوام رضي الله عنهك بر رمح طويلي وار ايدي
اثناء راهده تحملي تعب ويردكده آني طريق اوزره القا ايدر وكيد رايدي صكره اواخر عسكرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسني بيلميه رك آلوب قوناق محلنه ايصال ايدر ايدي بعده حضرت زبير رضي الله عنه كلوب
جزاك الله خيرا فيما جلت من رمحي ديوب عايده رك الندن آلور ايدي وبالدفعات بويله ايتديكي نقل اولندي امداد به يي
عسكره ايصالده خبريني امير جيشه اخبار ايتسه لر امير دخي انلره صاحبي بولنجيه دكين انفاقله امر ايلسه وانفاق ايلسه لر
صكره صاحبي كلسه دابه سين آلوب بعد امر الامير انفاق ايتدكلرين ويروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ويرمز زيرا امر
مرقومده صاحب الدابه يه ملكني حفظ واحيا ايله نظر وشفقت واردر زيرا دابه بلا نفقه تعيش ايتمز وانسان اجنبي دخي
ملك غيره تبرع انفاقه راضي اولماز وامير عسكر ايچون عسكرندن هر بر نظر نفسندن عاجز اولان شخص ايچون ولايت
نظر امر مقرردر بو جهتدن امر اميره ولايت شرعيه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه كبيدر اكر اهل سريه بز بعد الامر
شو مقدار ايله انفاق ايلدك واول دخي نفقه مثليدر ديو دعوايه دركار اولوب صاحبي دخي قطعا نسنه انفاق ايتمديكز ديو
انكار ايلسه قول صاحبنك قوليدر زيرا آنلر نفسلري ايچون آنك ذمتنده ادعاء دين ايدوب اول دخي منكر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قوليدر وحلف مذكور دخي علم اوزره در زيرا استحلافلري دابه يه كندي انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غير اوزره در وآنده يمين علم اوزره اولوب بتات اوزره اولماز اما مدعا رينه ايكي شاهد مسلم اقامت ايدوب ياخود معلوم
امير ايسه بو صورتده مدعا ري علم امير ياخود شهادت شاهدين مثللو حجت حكميه ايله ثبوت بولمغله انكارينه
التفات اولنميوب نفقه ايله اوزرينه رجوع ايدرلر واكر اهل سريه دابه معهوده يي اميره اخبار وشهودلري دخي
بونلر بو دابه يي بولديلر وكيمك اولديغن دخي بيلمزلر ديو شهادت ايتدكلرنده امير دخي يعني مناسب كوروب بيع ايلسه
جائز اولور زيرا بيعي صاحبنه نظر وشفقتدر زيرا قيمت انفاق وقت اولور كه بهاسني تجاوز ايدر وحفظ ثمني دخي
حفظ عيندن اسهلدر وامير ايچون عسكرينك اوزرينه ولايت نظري واردر وصاحبي ظاهر اولدقده ابطال بيعه
قادر اوله مز وحق انجق ثمننده در واكر امير بر زمان انفاقله آنلره امر ايتدكدنصكره بيع ايدوب آنلر دخي ثمنندن
انفاق ايتديكمز مبلغي وير ديو اميردن طلب وادعا وصاحبي حاضر اولسون كركسه اولمسون انفاقلرينه اقامت
بينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ايتدكلريني امير اعطا قيلمز زيرا آنلر ماليت دابه يي حفظ واحيا ايله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغي استيجاب ايلديلر حتى صاحبي حاضر اولسه نفقه لريني آنجه دكين دابه يي حبسه
قادر اولورلر عبد آبقي ردايدن تحصيل جعل ايچون حبس عبده قادر اولديغي كبي وبعد البيع ثمني اول دابه ده اولان
ماليتك بدليدر بنابرين امير آنلرك مقدار حقلرين اول ثمندن اعطا قيلور بو بابده امير عسكر صاحب الدابه طرفندن خصم
عداولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ايتمسي ايچون بينه لري ابتداء قبول اولنديغي كبي اثبات انفاقلرنده دخي
مقبوله درزيرا اهل سريه ابتداء اميره كلوب بز شو دابه يي بولديق صاحبني دخي بيلمزز ديسه لر آنلره قول معهودلري اوزره
اتيان شهود ايله امر ايدوب بينه لرين قبول وانفاقله امر ايلر واكر صورت مذكوره ده اتيان شهود ايده مزلرسه وامير دخي
انفاقله امر ايتمكده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قيلسه شو سياق اوزره آنلره امر ايدوب ديمك جائزدر كه بن اول
دابه يه انفاقله سزه شول شرطله امر ايلدم كه اكر سوز يكزده صادق ايسه كز صاحبنه رجوع ايده سز واكر كاذب
ايسه كز سزه برد ورلوا مرم يوقدر وامير بويله ديوب قولي اوزره دخي اشهاد ايتمك كركدر ياخود ديمك جائزدر كه اكر
سوز يكزده صادق ايسه كز دابه يي بيع وحفظ ثمنله سزه امر ايتدم واكر كاذب ايسه كز قطعا امرم يوقدر وسياق
مذكورده فائده اولدركه صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه يه محض نظر ومنفعت اولور زيرا صادقلر ايسه
ملكي حيات بولوب محفوظ اولور واكر غاصبلر ايسه امر مشروع حله ضمان لازمدن مستفيد برائت اوله مزلر

مطلب باع الدابة المتروكة فوجدها صاحبها

مطلب تفسير المترجم لفظ النغاشي

كذلك اكر غاصبلر ايسه امر مشروحله بيعلري دخي مشروع اولماز واكر امر مذكور ايله بيع اولنوب ثمني دخي يد بايعده
هالك اولدقدنصكره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اكر اميره اخبار ايتدكلري قوللرين اقرار ايدر ايسه
بايع ضمان مبيع وثمنندن بري اولور زيرا بيعي اذن صحيح ايله اولديغي متبين اولور واكر انكار ايدر ايسه بايع قيمتني
ضامن اولور مكر مدعاسنه اقامت بينه ايليه زيرا بينه ايله ثابت اولان حكما اتفاق خصمله ثابت كبيدر واكر قبل
خصومة البايع دابه سني يد مشتريده بولسه ملكي ايدوكنه اقامت بينه ايدوب يدندن اخذه قادر اولور زيرا
عين مالنه ظفر بولمشدر واكر مشتري واجدك مدعاسي وامرك بيعله امر ورضاسي اوزره اقامت بينه
ايدرسه اشترا ايتديكي نسنه سالما ملكي اولور زيرا بينه ايله نفسي ايچون سبب ملك صحيحي اثبات ايلدي
واكر بينه سي يوغيسه دابه يي صاحبي آلوب مشتري دخي يدندن مبيع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بايعه
رجوع ايلر بو صورتده بايع دابه يي ضايعه ايكن بولمش ايدم وامير دخي بيعله امر ايلمش ايدي ديديكي دعواسنه
صاحبي مواجهه سنده اقامت بينه ايدرسه كندو ثمنندن بري اولوب مشتري دخي صاحب مستحقنه رجوع
ودابه يي اخذ ايدر زيرا بينه ايله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت كبيدر وقنغي قاضي كه حادثه مذكوره اكا رفع اولنوب
بيع مزبوري اجازه وتنفيذ رجا اولنه كركدر كه جميع مذكورات اوزره حضورنده اقامت بينه اولنماد قجه اجازه
وتنفيذ ايليه زيرا قاضي ايچون انجق جميع مذكورات حضورنده ظاهر اولورسه ولايت اجازه وتنفيذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بينه يه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشكر * يعني سجده شكر مشروع موجب الاجرميدر يوقسه ممنوع مستوجب الزجرميدر بيان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر قچان امير جيشه بر خبر مسرت اخبار اولنوب اولدخي تشكر نعم الهيه يه
قصد ابتدار ايلسه همان قبله يه قارشو تكبير ايله سجده يه واروب بعد الحمد والشكر والتسبيح ينه تكبير ايله
رفع رأس ايتمك جائزدر وسجده شكر ديدكلري بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر كذلك ابن سماعه
روايتي اوزره امام ابو يوسف قولي دخي بودر اما امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى آني برشيء كورمز ايدي يعني
برشيء مسنون ياخود شكر تام كورمز ايدي انجق تمام شكر رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده
ايتدكلري كبي ايكي ركعت نماز قيلمقده در ديرايدي وابراهيم النخعي رحمه الله تعالى دن مرويدر كه سجده شكري
مكروه كورر ايدي ينه بو قول كراهتي ابن سماعه ابو يوسفدن اول دخي ابو حنيفه دن رحمه الله تعالى روايت ايلدي
زيرا امر مثللو منظور صغير وكبير اولان ذات متعالي سمير آني ايشلدكده آني كورن جاهل عمل معهود بو يله
هنكام حدوث نعمتده يا امر واجب ياخود سنت متبعه درظننه مائل اولوب اول امير دخي دينندن اولميان امري
دينده ادخال ايديجي اولمغله مباشر ذنب وتقصير اولور قال عليه السلام من ادخل في ديننا ما ليس منه فهو رد
يعني اول كمسنه كه بزم دينمزدن اولميان امري دينمزده ادخال قيلسه اول كمسنه ياخود ادخال ايتديكي نسنه
مردود دروهم برساعت يوقدر كه آنده الله تعالى نك هر كمسنه اوزره صحت وجود وسائر كرم وجودي مثللو بر نعمت
متجدده سي اوليه اكر انسان هر نعمت عندنده سجود ايله اشتغال ايلسه شغل آخره مجال بوله مز ايدي وبر نعمت
وشكره موفق اولوب سجده ايتدكده اول سجده سي دخي نعمت ثانيه اولوب سجده ثانيه اقتضا ايدر ايدي وهلم جرا
لكن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه يه اعتبار ايله آني مستحسن كوردي جمله آثاردن روايت
اولنمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري بشارت سرور ايله تبشير اولندقلرنده شكر الله سجده ايدرلر ايدي
وروايت اولنديكه برمزمن كمسنه يه مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر وابو بكر وعمر رضي الله عنهما دخي
اول مزمنه مرور ايدوب آنلر دخي سجده ايلديلر وكتب حديثده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم برنغاشي كمسنه اوزره مرور ايتدكلرنده شكرا لله سجده ايلديلر مترجم فقير دير كه نغاشي ضم نون وتخفيف
غين معجمه ايله ونغاش ينه ضم نون وتشديد غين معجمه ايله غايتله قصير اولان انساندر لسان تركيده جوجه
ديرلر كما بده يعني ناقص الخلق ديو تفسير لازم معناسي اولان حاصل ايله تعبيره محمولدر وروايت اولنديكه
ابو بكر الصديق رضي الله عنهه فتح يمامه خبري كلدكده سجده ايلدي وابو موسى الاشعري رضي الله عنه دن
مرويدر ديديكه علي بن ابي طالب رضي الله عنه ايله نهروانده برابر ايدك فقال التمسوه يعني آني آره يك ديدي
يعني ذو اليديه ياخود ذو الثديه نام كمسنه يي آره يك ديدي مترجم فقير دير كه ضم ياوفتح دال وتشديد ياء ثانيه ايله
ذو اليديه ياخود ياء اولي يرنده ثاء مثلثه ايله ذو الثديه ايكيسي دخي روايت وبر شخصك لقبيدر روايت اولا يه كوره
تصغير يددر الجكز صاحبي ديمكدر وثانيه يه كوره تصغير ثدي درممه جك صاحبي ديمكدر ووجهي قريبا

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب ما کذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتمدم و بکا خبر ویرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایلمدی دیرایدی وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیر ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی سجده یه واردی واصل قصه شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدییه مثل ثدی المرأة حدثنی به نبی الله انی صاحبه یعنی مقتولینه نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردر که ممهلرینک بریسی عورت ممه‌سی کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جکمی بکا خبر ویرمشلردر مترجم فقیر دیر که اقرب شخص معهود ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در وثدی اگرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتباریله تصغیری تأنیث اولندی وشخص مذکورک ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله بویله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذوالیدیه روایتنه کوره اگرچه ثدیینک بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بویله تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول شخصک الینک برنده منکبی اوزره طوپلنمش بر قطعه لحم وارایدیکه آنی برکسنه چکسه دیکر الی مقداری اوزانورایدی وصالیورکده ینه طوبلنورایدی بوقول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور بنه صددی بیان ایده لم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار ایلدیکه انظروا فوالله ما کذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلر که انجق تحت نخلده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه ایشته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیر که همان اول شخصی کوردمکه ایاغنه ایپ طاقشلرچکه رک کتوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی وباعث بو ایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبر ویرمشلرایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان قوم یا علی سنکله قتال ایده جکلردر وآنلر اهل ضلالتدر بنابرین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکر الله سجده یه ابتدار ایلدی باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیر که کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمه الله علیهک قوللری وقوللری اوزره ابن عمر رضی الله عنهمانک آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب برینی مقابلهٔ اعداده ابقا وبری ایله شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال وآنلر ایله شطر صلوتی ادادن صکره امام سلام ایله کندو صلوتی اکمال ایدر بعده بو طائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی عودت واقدام وصلوتلرین بلاقرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراک ایتملریله جمیع صلوتده مقتدی حکمنده لردر بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع وبقیهٔ صلوتلرین قرائتله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده مسبوقلردر وبونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء اراری کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنملرینک بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز وتفریق مسئله لرینه دائر اولان نکت واسراری بز دخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله برسجده قیلر وسجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی وبو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه درحتی سجد فلان سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر وینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هواشد من ذلک صلوا رجالا علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اگر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طوردقلری یرده قیلرلر بوقسه یوریدکلری حالده قیلمازلر دیمکدر زیرا یوریمک عمل کثیردر بحرده سباحت وحربده قلیچ قلیچه قتاله مباشرت منزله سنده درآنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالیدن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده برمنزله نزل اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدقچه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذکوره دن اتم وازید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

مطلب تفسیر المترجم لفظ ذی الثدیة

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آنده ایکی رکعت نماز قیلرلرایدی وهر مسافره لایقدر که بو سنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی ویسعی فی مهنة اهله وبه امر امته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادتخانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض مصالح بیته سعی ایدرلرایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر بعض علما دیدیلرکه بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامقلریدر وبعضیلر دیدیلرکه مرادلری من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامقلریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری اولمغله اثناء سفرده برمنزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولیدر مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که چقان برمسلم الی وایاغی بغلو اولدیغی حالده قتل اولنماغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر که قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة غفرله ماسلف یعنی اول کسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام الامور بخواتیمها یعنی اموردە اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر قال علیه السلام من کان اول کلامه وآخر کلامه قول لا اله الا الله کفرله بین ذلک یعنی اول کسنه که کلامنک اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت وباعث مغفرت اولور بنابرین صبیانه ابتداء قدرت تکلمده وبعد تمام العمر هنگام موتنده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کوردیلرتا که کلامنک اول وآخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله وبو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه اسیر اولوب کفار اهل مکه یه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقردقلرنده بکا مهلت ویرک ایکی رکعت نماز قیله یم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیدی نمازی زیاده قیلرایدم ورروایت اخراده فصلی رکعتین اوجزهما کلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رک ایکی رکعت نماز قیلدی ودیدیکه لولا خشیة ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن خوفم اولمیدی نمازمی تطویل ایدرایدم بعده مشرکینک یوزلرینه باقوب آنلردن انجق لسانی ایله شماتت یاخود یدینه حجر یاعصا آلوب قصد اهانت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغنک سببینی بیان ایدوب دیدیکه والله انجق وجه عدو کوریرم یارب بو محلده بندن رسولیکه تبلیغ سلام ایدر برفرد یوقدر یارب سن رسولیکه واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل وروایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا یعنی یارب بو مشرکینی عددا احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استئصال وآنلردن برفردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلرکه خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندوینی حین قتلده القا لرینی رجا ایلدی وکفار ابا وعناد ایتملریله خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان صرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبالی بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغنی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هورفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جواز ایله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال صلوتدن اولمیان عمللردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بو صورتلره الی وقت الفراغ تأخیر صلوته مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا وتدارک ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالهٔ مذکوره ده صلوته اشتغال ایلسه تدارک مافاته غیر متمکندر وبو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجه‌نک بروقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

بزه كافى و بلاقتال امدادر بانى بزه وافى اولدى كا قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثللو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى اويله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اوركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر برصلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وحسند ر و بو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوايتده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضـاء بالجماعاته دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه يه تصدى ايتميه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب
ترك وتأخـيرى جائز وسزا وار اولماز زيرا ركوع وسجود دن عجز حالنـنده ايما ايله ادا جائز و بونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر و بارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر ديركه رسول الله صلى الله عليه وسـلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسـا اولنوب صلوة مغربى ادا دنصكره عصرى قيلدقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر و بو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر و بز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كلن يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كلن يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اولده دورت صلوة ترك ايتـدكلرى مذكور وحديث ثانيده يالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدركه رسول الله عليه السـلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعـالى آنلرك
قبور و بيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون و بين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورينك هر برى يوم واحدده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسـلام خندقده اون يدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد و بعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه شهيد اكر معركه ده قتل اولنورسه قول اهـل عراق وشام اوزره
غسـل اولنمايوب انجق نمازينى قيلرلر و بز دخى بو قولى اخذ ايده رز وقول اهـل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بو يله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله ديركه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسـالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خـلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهـل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى و بو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عـدد قائلين ايله ترجيح اقوال حاصل اولمامق قاعده سنه مخالفدر وقرأن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصـالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظـلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليـلدر دخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعـالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هرچند حرص واظهـار معجزاتده مبالغه دخى ايتسك ينه عنادو استكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهرلرى مذهب اصحـابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدر كه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغـله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجتماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبد الله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسـلم شهداء
احد اوزره نماز قيلمديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحـابه رسول الله عليـه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشگاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيـدى كتوردكلرنده آنك وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلـديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنـه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمرله آنلره مشغول اواوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

وبين الروايات فرق اولدر كه روايت اولاده اذان بوقدر وثانيه ده اذان صلوة اولايه خاصدر والشده عامدر

مطلب تأخير الصلوة للقتال وقضاء الفوايت بالجماعة

مطلب سقوط الترتيب بالنسيان

مطلب الترجيح بكثرة العدد

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدركه جابر رضى الله عنـه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
ناكاه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديو نداوافاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهـه دن بر تردر بوندن صكره صحت مقـابللرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلر كه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محـاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
و بز جوابلرنده ديرزكه صـلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلمك مسلم اوزره حقوقنـدن اولمغله
شهيد بو يله تعظيم وكرامته جمله دن احقـدر وهم شبهه يوقدر كه درجهٔ شهدا ماصدق ليغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سـيد المرسلين صلوات الله عليـه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بو يله ايكن
اصحـاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمـدا وال محمد
ديو دعاء رحمتله استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اولمجق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر و بديدا اولدى و ينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرأنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام اخرتده در بو قسمه احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميدر كه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعـد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمـا ديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيـامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچون ندر
قال عليـه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
لون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صـاروب دفن ايديكزكه آنلر
يوم قيامتده شويله بعث اولنورلر كه بيون طمرلرندن ياخود مطلقـا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدركه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رايحه سى رايحهٔ مسك ايله همددر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكـه حضرت حمزه رضى الله عنـه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشملهٔ
مخططه ايچنده تكفين اولنـدى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفـع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شمدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
و بزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقـه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لردخى نزع اولنور ائمهٔ تابعيندن برجمـاعت قولندن بو يلجه منقولدر وشهيدك اصحـاب
واولياسى حقلرنده كفننده اثوابندن ماعدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر و بو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقـه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدايه لاحقه در امامرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سـائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اولكسنه دركه مجروح اولوب روحندن بررمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنـه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معنـاسنه در وشرعده اولكسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منـافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كسنه حكم شهـادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معـامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده برمقـدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل و بعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثنـاء صفوفدن تجرد وطئ خيولدن صون ايچون ابقـلرندن سورييه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحتيچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعـد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحتـه نائل اولمغله غسـل اولنوب شهيد حقيقيـده داخل اوله من مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه زيد بن صوحان رضى الله عنـه دن مرويدركه يوم الجملـده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدركه
بندن خفيمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبريمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بركسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلـده ثياب شهيد دن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيـامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنما ديغنه
دليل واردر وسعـد بن عبيد رضى الله عنـه دن مرويدركه قادسيه ده ناسه خطبـه ايدوب انا لاقون غدا
فستشهدون فلا تغسلوا عنـا دما ولا تكفنونا فى ثوب الا ما علينـا ديدى يعنى بز لريارين دوشمنه ملاقى ودرجهٔ
شهادته دارج وراقى اولـسق كركدر بزدن غسل دم ايتمكز وبزى اوزريمزده بولنـان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

مطلب الشهيد ميت فى احكام الدنيا

مطلب كفن الرجال على ثلثة

مطلب حكم المرتث

و بو اثر معتبر دخی دعوای مذ کوره مزه دلیل اظهردر کویا ولا تکفنونا فی ثوب الا ما علینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر یوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدرکه قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
احدك جمیع محاسن احواللری او زره واقف اولمامله یوم قیامتده حسن حالاوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك

مطلب فضل اهل القرآن

قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقنقی شهیده شو اکثردر دیو اشارت اولند یجه آنی لحد ده آخرلك اوزرینه تقدیم
وقبر واحده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی و بو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحده دفن جماعتك

مطلب دفن الاثنین فی قبر واحد

جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفرینك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتك میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدر که حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل و مرأه یی

مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد

دخی قبر واحده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمة دن بویله روایت ایتمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه ینه اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولورایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلم ایدرلر ایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیو ندا قیلدیغی مشعر اولان حدیث جابری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابه کرامه بو رتبه قرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایدرز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالی دن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن اویله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیر بکا نه زیان ایدر ایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعه اخیره ده ینه یزید
سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادة سنه
حاضر و بکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدرکه فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنله

مطلب نقل المیت من موضع مات فیه الی اخر

وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر فقد قال علیه السلام لا تتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندن صکره عیدگاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردرکه وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلرناکاه قبرندن سوی آسمانه برنور اوجکبر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ایرته سی کون مشرکین ارسال
رسول الله ایچکزده بو فوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبریمزك اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
حضرتلرندن منقولدرکه عبد الرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیره کرامتمشیره سی حضرت عایشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسف کنان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کانی وما لکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا وبو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدرکه قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدرکه قرنداشم مالك ایله ایکمز جذیمة

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بر بریمزه مقارن ایدك
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتا که مفارقت ایتدیك کویا بن ومالك طول اجتماعمز وقتنده
دخی بر کیجه برابر یتوتت ایتمشمز بعده دیدیکه اما والله لو شهدتك ما زرتك ولو شهدتك ما دفنتك الا فی
مکانك الذی مت فیه یعنی یا قرنداشم عبد الرحمن اکر حین مرضکده حاضر اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضر اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك یرده دفن ایدر ایدم وانشاد شعر ایله

مطلب زیارة القبور للنساء

قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبرینی نامناسب ایکن مباشرتندن
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینك ظاهری نسایی زیارت قبوردن مانعدر اکرچه
حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزعله رفع اصوات ملان ایتملری مثللو منکراته
مقارنتلریله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وجتناب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده
اکا دلیل واردرکه مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولیدر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرۀ عایشه رضی الله عنهاده فوت اولمرلیله ینه
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بو مقداره قریب برمحله نقل اولنورسه

مطلب نقل المیت من بلد الی بلد

ضرر یوقدر وبوقولنده مبنی بر بلده دن بلدۀ اخرایه نقلده کراهت اولدیغن بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق بر ایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدرکه بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمۀ
حالدن اولوب زیاده سی هر حالده فائده سز نسنه یه اشتغال قبیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفاتدرکه
آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا یعنی بز عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیایی بیوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلمدیقمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حیوتده اولان برمحلدن محل آخره البته برغرض ایچون تنقل ایدر و بویله غرض مقصود میت حقنده ناموجوددر
ونقل طویلده برقاچ کون تأخیر دفندن غیری ضرر اولمسه کراهتنه اولدخی کفایت ایدر ایدی وحسن
بصری رحمه الله تعالی دن منقولدرکه برمقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل

مطلب الصلوة حین وجد بعض اعضاء القتیل

ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا
میت واحد اوزره اعادۀ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف

مطلب اشتبه فی کون القتیل شهیدا

مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنماز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوکی بیلنمدیجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدرکه فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلر ایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب
ینه عنانی اخذ وقبله دن دونمیوب آردینه یوریه رك کلدکدنصکره بقیۀ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص
نادان کوروب بو شیخه نه یار الله آنی شویله ایتسون وبویله ایتسون دیه رك اطالۀ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه

مطلب یجوز اخذ عنان الفرس فی الصلوة ولا تفسد بالمشی القلیل

نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکا شتم ایلین کیمدر بز رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردیك اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدیم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضار اول شخص مردم آزاره بو خبیث خباثتك سکا یتشمزمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلمدن برذاته اطالۀ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخه درکار اولدیلر وبو اثر جلیلده
اکا دلیل واردرکه غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کمسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو بکره
رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر وبر کوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما مشینده
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیندن اولمیوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنورکه ابو برزه یی
بیلمیوب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشینی استعظام ایتدیکندن اطالۀ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخیر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امر دینی ناس اوزره

قولاوفعلا تيسير بيوردقلرينى كورديكنى بيان ايله عذرنفسنى اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان
ايلمدى بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركاراولديلر ومسلك معهود معاشرت ناسده
برطريق محموددرينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزاوسائر اهل سفر نوافل صلوتى دابه لرى اوزرنده خلاف قبله
كيتدكلرى جانبه ايما ايله قيلملرى جائزدر زيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله
هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافرحقنده اثبات
رخصت بابنده شبه عذر ايدوكى باهردر ومسئلهٔ مزبوره يه دليل اقوى حديث ابن عمر رضى الله عنهمادركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرايكن
كوردم ديدى وابن عمر رضى الله عنهمادخى بويله ايدرايدى وجابر رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينى غزوهٔ انمارده راحله لرى اوزره وجهلرى جانب مشرقه نماز قيلدقلرين وخيبره كيدرايكن
دخى كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنقى جانبه توجه ايدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدى
وبو آثاردن جوازصورت مذكوره بديدار اولدى بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكرايلديكه اثوابى بوانمايوب
عريان اولان غزاة كركدركه غايت تستراوزره قاعدا ومنفردا ايماايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس
وابن عمر رضى الله عنهم دن منقول ومأثوردر وينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين ايتم اما مراد ايدرلرسه
بصرجماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود واقامت ايتمك كركدرنته كم نسا
بربريله امام وجماعت اولدقلرنده دخى بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين
ذكرايدوب ديديكه غزاواسفارسائره ده فعلا جمع صلوتين جائزاما وقتا جائزدكلدر معناسى ايكى صلوتى برينك
وقتنده قيلمق غيرمشروعدر اماصلوة متقدمه يى آخروقتنه دكين تأخيرنصكره نزول وآخروقتنده اداايدوب
بعده صلوة متأخره نك وقتى كيرنجيه دكين مكث وآرام وآنى دخى اول وقتنده اداية قيام ايتمك جائز وغيرممنوعدر
وابن عمر رضى الله عنهما بويله ايشلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى سرعت سيره اهتماملرنده بويله
ايدرلر ايدى ديو روايت اولندى وبوفصولك تمامى كتاب الصلوتده بزبيان واتمام قيلديق والله اعلم

✻ باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو ✻

يعنى قصد اعدا اوزره عسكر اسلام ايله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر
مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ بينلرى انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكى بلده
اولوب برىسى ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والىسى بلدهٔ بعيده والىسنه يازسه كه
خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدى سندخى طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر وبن دخى بلدمدن
فلان كونده حركت وقيام ايتسم كركدر ومكتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخى بلدهٔ قريبه
والىسى ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكنى دخى بيلسه لر نظر اولنوراكر بلدهٔ
قريبه ايله ارض حرب ميانده ايكى كونلك مسافه وارايسه بلدهٔ بعيده عسكرى همان كندو بلده لرندن
چيقدقلرى كبى قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلرى متيقنلريدر زيرا بلدهٔ بعيده دن
قريبه يه بركونلك وقريبه دن دخى ارض حربه ايكى كونلك مسافه واردر واهل غزادخى البته دارالحربه كيره جكلردر
بوجهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكى كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا والى دارالحربدن
نه محله كيده جكنى بيلمزلر بلكه والى اول دارالحربى تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور وبو بابده
احتياط انجق عملنى متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتممكده در واهل غزا والىلرينه اطاعتلرى واجب اولمغله نيت
سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولى وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دارالحربدن نه محله
كيده جكنى مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بوصورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه
اوچ كونلك يادخى زياده مسافه وارايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره
والىسى نيجه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم
اولميه لر قصر صلوتة ملازم اولورلر زيرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروج ايله مسافر اولملريله مادامكه
موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزميسنكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم تبوكده يكرمى كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضى الله عنهما ازربيجانده
التى آى اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدى اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتى التزام ايدرلر

مكر

مطلب صلوة العريان

مطلب امامة بعض النساء لبعضها

مطلب تأخير الصلوة الى آخر الوقت

مكر والى اوچ كونلك يادخى زياده مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايده بوصورتده دخى مادامكه بلده لرندن
خروج ايتميه البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر
اولسه لر بوصورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنه قبل السفر عودته عزيمتى اولميانلر مجمع معهود ده
برآى دخى اقامت ايدرسه ينه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب
مسافرت ايتمشدر امابراى مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتى اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا
هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخى عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده اكا اتمام صلوة لازم
اولور تادرون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين
بوصورتده همان بلده يى آرقه سنه الديغى كبى حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولوراكر معسكر
مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلة جوف المصر
اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك
بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والى آنلره سزلر دخى بلده كزدن بوجانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا
ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدى ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلرى نمازلرى محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر
وجه مشروح اوزره مسافر ايديلر ووالىدن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع
انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكورى استماعدن صكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بينلرى
بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولملريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكورى بعضلرى
ايشيدوب بعضلرى ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتميانلرك قصر صلوتلرى صحيح وسالمدر زيرا سماعه
مبنى اولان خصوصى مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمى ثابت اولماز بوبابده اصل عظيم خطاب شرع
قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخى انجق بعد السماع حاصل
اولور بنابرين قوم مذكورين مادام كندولريك عزيمت سفرلرين فسخ ايلين سببى ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر
واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه والىسى اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان محلده بكا واصل
اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكنى بلدرمسه ومحل مرقوم دخى مدينهٔ بعيده دن انجق ايكى كونلك مسافه اولسه
البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يى قصد ايتمشلردر
واحتمالدركه رأى امير دخى اول محلده كندو طائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيرلرندن جيوش وسرايا بعث ايتمك اوله
بوجهتله محل مزبورده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخى
اوله مزلر امامحل معهوده نزوللرندن صكره والى آنلر ايله دارالحربده برآيلق مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايلسه
بنداولمحلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اولمحلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمدكجه
مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتى صورت مفروضه ده
قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سى واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر
بوصورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتى ايچنده چيقرلرسه ينه ايكى ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت
چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخر وقت اعتباريله دركه خروج وقتده مسافر ايسه لر
اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله
تغيير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلرى صلوتلرى كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله
اصلا ادا ايتمامش مثللو اولديلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اولمحله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه والىسى
كلمكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكى كونلك مسافه ايسه بيان
سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وارايسه آنده برآى بلكه دخى زياده اقامت ايتسه لر دخى ينه قصر
صلوة ايدرلر زيرا اولمحله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر
ايسه اولمحلده قدوم والى يه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكللردر واكر بوصورتده طرف والىدن ترك
غزا ايله مأمور اولديغنى مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلرتا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين
زيرا بولندقلرى محل ايله بلده لرى ميانده مسافهٔ سفر وارايكن عودت قيلديلر بوجهتله وطنلرينه كيرمدكجه
مقيم اولمازلرينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل وبرقلعه يه واصل اولوب اميرلرينك
امر واخبارى اوزره محاصره سنده برآى اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحى ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

مطلب قصر الصلوة بعد الخروج الى المعسكر

مطلب قصروا الصلوة ولم يعرفوا ان متبوعهم فسخ عزم السفر

مطلب حاصروا حصنا ونووا الاقامة عليه شهرا

مطلب نوى الاقامة في لجة البحر او في دار الحرب بسبب الثلج

قصر صلوة ايدرلر زيرا مقدمجه وقوع فتحى استثنا ايدوب اون بش كوندن اقدم دخى فتحى محتمل اولمغله اون بش كون
اقامته عزيمت ايلديلر واكر اميرلرى حصنى فتح ايلسونلر ايلسونلر محل مرقومده برآى آنلر ايله اقامت ايده جكنى
اخبار ايدرسه ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا آنلر دار الحربده اهل حرب ايله محاربلردر ومحارب ياعدوسنه قاهر واقامته
قادر اولور ياخود عدويه مغلوب واقامته غير قادر اولور وبويله موضعلر آنلر حقنده موضع اقامت اوله مزو موضع
اقامت اولميان محللرده نيت اقامت هدر در همان اهل سفينه لجهٔ بحرده نيت اقامت ايتملرى كبيدر ينه مؤلف
رحمه الله دير كه عسكر مسلمين دار الحربده طول مكث ايتملريله برف وباران نازل ومجال حركتلرى زائل اولوب
شدت شتا منقضى اولنجيه دكين اول سنه آنده اقامتلرين مقتضى تحقق ايدوب اهل حربدن دخى امانله مأمون
الغائله اولمسهلر ينه قصر صلوة ايدرلر زيرا اعدا انلر ايله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرينه ممانعه ايتملرندن
امين اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرويدر كه صورت مفروضه ده وقت هجوم اعدا ده مقابله وانتقامه قيام
ايده جك مرتبه لره شوكت ومنعه لرى وار ايسه باعتبار الظاهر نيت اقامتلرى صحيحدر ديدى وامام ابو يوسف
رحمه الله دن مرويدر كه اكر خيام واخبيه ده ايسهلر نيت اقامتلرى صحيح اولميوب ابنيه ايچنده منعهلرى وار ايسه

مطلب جواز العزل وعدمه

صحيح اولوردي ديدى لكن موضع اقامت انجق آنده انسان نيتى مقدارى اقامته امكانى اولان محللردر ديو بيان ايتديكمزه
بناء اصح اقوال قول محمد عليه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار اليه زائدة بن عمير رحمه الله تعالى نك حديثى ايله
دخى صحت مقالنه استدلال قيلديكه زائده دير كه ابن عباس رضى الله عنهما يه ديديمكه بزلر بلاد اعداده طول مكث
ايدهرز امر صلوتده نيجه رأى ايدرسين جوابده ركعتين حتى ترجع الى اهلك ديدى يعنى وطنكه كلنجيه دكين
ايكى ركعت قيلرسين بعده جواز عزلده نه ديدرسين ديديم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسين ديو قبل الانزال
ذكرينى اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده ديديكه اكر رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك بو خصوصده
برامر منصوصلرى وار ايسه حكم شرعى مدلول نصه مخصوص صدر واكر يوغيسه حكم اجتهادى اجرا
ونساؤكم حرث لكم فأتوا حرثكم انى شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونيله افتا ايدهرم يعنى نسالريكز
مواضع زرعكز كيدر اول مواضعدن محل حلاله قنقى طرفندن كلورسكز كلكز استين عزل ايدر واستين ترك ايدر
وجناب ابن عباس نظم آيتدن اقتباس وجواز عزلى رخصت اتيان طرفينه قياس ايلدى وقول مذكورى جواز
عزله دليلدر ولفظ مذكور ابن عمر رضى الله عنهما دن دخى مأثوردر وطائفهٔ يهود عزلى مكروه كوروب موؤدهٔ
صغرادر يعنى حيا دفن اولادك اخق واصغر بدردير لر ايدى وآيت مذكوره آنلرى رد ايچون نازله اولمشدر وابن مسعود
رضى الله عنه دن منقولدر كه عزلدن اكا سؤال اولندقده ديديكه الله تعالى بر رجلك صلبندن كله جك برنفسك عهد
وميثاقنى اخذ ايتدى ايسه اول رجل نطفه سنى صخره اوزره دخى القا ايلسه الله تعالى اول نفسى خلق ايدر
ديلرسكز عزل وديلرسكز ترك ايديكز وبو معنايى ابو سعيد الخدرى رضى الله عنه دخى جناب رسالتدن نقل
وروايت ايدر انجق عزل منكوحهٔ حره دن ايسه حلال اولمسى آنك رضاسيله مشروطدر وجاريهٔ مملوكه سندن ايسه
رضاسنه منوط دكلدر ينه مؤلف رحمه الله دير كه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش كون بر موضعده نيت اقامت

وكتب تفاسيرده مسطوردر كه يهود قبل مرأه به جانب دبردن اتيانى جائز كورميوب ولدك احول اولمسنه باعث دردرلر ايدى قول مذكورلرين رد ايچون آيت سابقه نازله اولمشدى و عزلى مكروه كوردكلرى رد ايچون نزوله مصادف اولمدى و آيت مذكوره ده كراهت عزل دخى واضح دكلدر والله اعلم

مطلب اسلم في دار الحرب فاقام

قيلسه اتمام صلوة ايدر زيرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممكن اولديغى كبى
دار الحربده دخى نيت ايلديكى قدر اقامته متمكن اولور واهل حربدن بر كمسنه دار الحربده اسلامه كلوب اهل حرب

مطلب دخل دار الحرب بامان فاقام

اسلامنى بيلسهلر ياخود بيلوب آنى اسير ايتمسهلر اول كمسنه كندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور
زيرا اول موضعده از قديم مقيم اولديغندن آندن ارتحال ايتمدكجه مسافر اوله مز وشخص مذكور اوج كونلك
مسافه يه قصر صلوة ايده رك سفر ايدوب ينه دار الحربده سفردن مقصدى اولان محله وصلت واون بش كون اقامته

مطلب حكم الاسير في السفر والاقامة

نيت ايلسه ينه اتمام صلوته ملازمت ايدر زيرا كندو اهل حرب ايله محارب اولميوب آنلر دخى كندويه تعرض ايتمدكجه
موضعنده اقامتى قابل وايچلرنده مستأمن حكمنده داخل اولور ينه مؤلف رحمه الله دير كه مسلميندن ايادى اهل
حربده اسير اولان كمسنه حقنده نظر اولنورسا كر اول اهل حرب اون بش كون بر محلده اقامته عازم اولورلر ايسه
اسيره مز بور هر نه قدر آنلر ايله اقامته راضى اولميوب فرصت بولديغى ساعتده فراره جازم دخى اولورسه ينه اتمام صلوة
اوزرينه لازم اولور زيرا انلرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامت خصوصنده انجق آنلرك نيتلرى معتبر اولوب
دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سى منزله سنده اولورز يرا انلر حقنده سفر واقامتده نيت مولى ونيت زوج معتبر
اولوب كندو نيتلرى مطمح نظر اولمازحتى خليفه بر شخصى بر بلده دن بلدهٔ اخره احضار ايچون عمال
وخدامندن برينى بعث وتسيار ايلسه خادم مز بور شخص مذكورى تنفيذ اراده سنه تمكين ايتمكله سفر واقامتده

مطلب هرب الاسير واقام في غار ونحوه

اول شخصك نيتى معتبر اولميوب انجق اول خادمك نيتى مطلوب ومنتظردر وبو مسئله دن ايادى اهل حربده اولان
اسيرك حال وشانى طريق اولى ايله نمايان اولور واكر اسير مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصكره ايچلرندن
فرار وبر مغاره ياخود غيرى محلده برآى قدر اختفا واقامته قرار ويرسه البته قصر صلوة ايدر زيرا بو صورتده
اهل حرب ايله محارب اولمغله دار الحرب اكا موضع اقامت اوله مز كذلك دار الحربده ايچلرندن بر كمسنه اسلامه كلوب
اهل حرب دخى اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول كمسنه اوچ كونلك مسافه يه على قصد الفرار خروج
وابتدار ايلسه بعد الخروج بر موضعده برآى ودخى زياده مستتر اولسه دخى ينه مسافر اولورز يرا اهل حرب قتلى ايچون
آنى طالب اولدقلرى حينده آنلر ايله محارب حكمنده اولور ومستأمن دخى بويله دركه اكا غدر ايدوب قتل ايچون
طالب اولسهلر اول دخى محارب اولور ومذكورينك حاللرى همان دار الحربه متلصصا كيروب بر محلده برآى

مطلب دخل دار الحرب متلصصا ونوى الاقامة

اقامته نيت ايدنلرك حاللرينه مماثلدر كه جمله سى مسافر اولوب نيت اقامتلرى موضع اقامتك غيرنده اولمغله لغو
وباطل اولور ينه مؤلف رحمه الله دير كه بو مذكورندن بر كمسنه دار الحربدن بر بلده ده مقيم ايكن قتل ايچون طلب
ايتدكلرنده ينه اول بلده ده اختفا ايلسه اتمام صلوته اهتمام ايدرز يرا فى الاصل اول بلده ده مقيم اولمغله ايچندن
چيقمادقجه مسافر اوله مز وبر ايكى كونلك مسافه قصديله چيقسه ينه مسافر اوله مز زيرا مقيم مسافهٔ سفردن اقله نيت
خروجله مسافر اوله ميوب بعض قراده اولان عقارينه خروج ايدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذكوره شول عسكر حكمنده
اولورلر كه كندو بلده لرندن بر كونلك مسافه ايله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر كوندن زياده كتمكه
مائل دكللر ايكن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اولهلر وبو عسكرنه دكلو اول مسافه ده مكث طويل ايدرلرسه ده ينه صلوتى
تكميل قيلرلر زيرا فرض مذكور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مديلر ومجرد قتال ايله مسافر اوله مزلر كورمز ميسنكه
اهل حربدن بر بلده اهاليسى اسلامه كلوب حالا بلده لرنده مقيملر ايكن اهل حرب آنلر ايله قتال ايلسه صلوتلرين
اكمال ايدرلر كذلك اهل حرب بلده لرينه غالب اولوب اول مسلمين دخى ايچندن خارج وانجق بر كونلك مسافه يه
طالب اولسه لر ينه اتمام صلوتى التزام ايدرلر اما اوچ كونلك مسافه قصديله چيقرلرسه مسافر وقصر صلوته
قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصكره دار الحربدن بلده لرينك غيرى بر محلده اقامت ايلسه لر ينه قصر صلوته
ملازمت ايدرلر زيرا آنلر محاربلردر ودار الحربده بركمسنه حكم مسافرتده داخل واهل حرب ايله محارب ومقاتل
اولدقجه نيت اقامتله بر محلده مقيم اوله مز واكر طائفهٔ مذكوره صكره بلده لرينه رجوع ايدوب مشركين دخى
اول بلده يه تعرض ايلمسه لر اتمام صلوة ايدرلر زيرا بلده لرى موضع اقامتلرى ايكن ايچنده اسلامه كلملرى ايله
دار اسلام دخى اولمشدر ومشركين اكا تعرض ايتمدكجه حقلرنده وطن اصليدر همان اكا واصل اولدقلرنده
اتمام صلوتله حكم اقامته متواصل اولورلر اما مشركين ابتدا اول بلده يه استيلا وايچنده اقامت بعده مسلمين
مرقومين عودت ومشركينى اندن اجلا وبلده يى اخلايه همت ايدرلر ايسه نظر اولنور اكر آنى مجددا اتخاذ دار
واعتبار منزل قرار ايدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرين اتمام ايدرلرز يرا مقدمجه غلبهٔ مشركين ايله دار الحرب
اولوب صكره مسلمين غالب وايچنده اقامته طالب اولملريله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ايچون صحت نيت
اقامت مسلم خاص وعامدر واكر اتخاذ دار ايتميوب انجق آنده مقدا ر شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزيمت ايلسهلر
قصر صلوته ملازمت ايدرلرز يرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخى محاربلردر بو جهتله دار الحربده
نيت اقامتله مقيم اوله مزلر كذلك مسلميندن بر عسكر دار الحربه داخل وبر بلده يه غالب اولسهلر اكر آنى دار اتخاذ
ايدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتى اتمام ايدرلر واكر دار اتخاذ ايتميوب مجرد برآى يا دخى زياده اقامت مراد ايدرلرسه

مطلب بم يصير الدار دار الحرب

قصر صلوته اعتياد ايدرلرز يرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخى محاربلردر ومسائل مرقومه بو وجه مشروح اوزره
تخريجمز انجق امام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما قوللرى اوزره تصحيح وترويج اولنمشدر زيرا آنلرك
عندنده بر بلده يه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وايچنده حكم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنيفه
رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذكوره سنور ارض اهل شركه متاخم اولوب ايچنده بر مسلم ياخود
ذمى نفسى اوزره آمن وسالم قالمامق دخى معتبردر وبحث مذكور موضعنده بيان اولنوران شاء الله تعالى ومؤلف
الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب بوندنصكره باب من يغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فى الخطأ
عنوانيله ايكى باب دخى تحرير ومسائللرين تقرير قيلدى لكن بز بابين مذكورينك مسائلنى املا ايلديكمز شرح
الزياداتده استقصا ايتديكمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ايلمدك زيرا مؤلف زياداتنده اولان مسائلى بعينها
بلا زيادة ولا نقصان بوكا بنده دخى اعاده واتيان ايلمشدر والله اعلم

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسى مشركينه عهد وامان ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدر كه بو كتابك ادق مسائل والطف وسائلى ابواب امانده موضوع وابواب مرقومه ده دقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سى على بن حمزة الكسائى رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن صكره ابواب مزبوره يى ترتيب مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردر كه اصحابمزدن حفاظ روايتى امتحان مراد ايلين كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينى امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندن صكره بيلمك كركدركه رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكى عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذه لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعني مسلمينك دملرى قصاص وديتده متساوى اولور وجمله مسلمين اغيار واعدارى اوزره يد واحده مثللودر يعني بر برينه معين اولملرى واجبدر وذمتلرينه ادنالرى دخى ساعى ونافذ المساعيدر و بو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود مؤبددر وامان وعقد ذمت دخى اولدر وينه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده واقع اولديغى كبى مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره دليل فايقدر واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغى كبى بمعنى القرب اولان دنودن مشتق ايسه حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانته دليلدر واكر دناءتدن مشتق ايسه وصف دناءت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام امانده معناى نصرت نمايانلدر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملى صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر برمسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اوبابده مقام جماعت مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركينى دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايسه مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضى مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبى اولور بو جهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخى عقد امانى صحيح اولور زيرا امرأه دخى اهل نصرتندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنيهٔ صالحه سى يوقدر لكن عقد امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سى دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبى صرف جهاده صالح اولمغله نسا دخى جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر و بوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول روايت قبلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنها زوجى ابو العاص بن الربيعى اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى اجاره سنى اجازتله ابقا وامانى تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابى طالب رضى الله عنهادن مرويدرديدكه يوم فتح مكه ده مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكى كمسنه يى جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه قرنداشم على بن ابى طالب رضى الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينى قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم ايدوب بكا دخى مشركينى جارمى قبلرسين ديو عتاب وشتاب ايلدى بندخى والله قتله بندن ابتدا ايتمديكجه سن آنلرى قتل ايده مزسين ديدم صكره بن چيقوب قپويى اول كلمزدن اقدم اغلاق ايدبكزديبوب رسول الله صلى الله عليه وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفى نسخة اسفل بنيه يعني اسفل كعبه ده ايديلر اوطوبه كتدم ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى آنده بولمدم وحضرت فاطمه رضى الله عنهايى بولدم واكا ديدمكه بن قرنداشم على دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكى كمسنه يى جار قيلوب امان ويرمش ايديم شمدى آنلرى قتله هجوم ايلدى وحضرت فاطمه رضى الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون عهد وامان ويرسين ديو عتابه مبادرت قيلدى تا كه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلر كه هنوز اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدى همان مرحبا بام هانئ فاختة ديو ترحيبله بنى تطييب ايلديلر ديدمكه يا رسول الله قرنداشم على دن نه لر چكديم الندن خلاص بولميه يازديم مشركيندن زوجم وساطتيله ايكى قريمى جار قيلمش ايديم شمدى قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدى اول ساعت بيورديلر كه ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعني على ايچون آنلرى قتله مساغ اولمدى سنك جار قيلديغك كمسنه لرى بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كمسنه لره بز دخى امان ويرديك بعده حضرت

مطلب امان المرأة

فاطمه رضى الله عنهايه امر ايلديلر اول دخى اغتساللرى ايچون صو قودى بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدى ايشته رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئ تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت على رضى الله عنه ايچون اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك سر وحكمتن بو وجه اوزره تحديث ايلديلر كه ايكى ركعتى فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدى وايكى ركعتى دخى عمارة بن دويبه رضى الله عنه روايتى اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدى ودورت ركعتى دخى ابن مسعود رضى الله عنه روايتى اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلرى صلوة ايدى ومخالفا بين طرفيه قولينك معناسى متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينى منكب ايمن وطرف يمينى منكب ايسرى اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتى بيان واردر وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن مرويدرديدكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعني على التحقيق مرأه دخى مشركيندن احسانلرين كوردكلرى كمسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره الزام ايدرلر واعطاء امانى دخى جائز ونافذ اولور اولدى وفى رواية لتاخذ يعني صلح وامانله اخذ عهد ايدر اولدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دخى روايت ثانيه كبى ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدى اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول ابى حنيفه واحدى الروايتين عن ابى يوسف رحمة الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانى امام محمد رحمه الله ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتى مقدارى نصرت دينه اهليتى دركاردر وامان دخى نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امامباشرت قتال بويله دكلدر كه مباشرت مولا سنك ملكى اولوب عبدك ملكى اولميان نفس ومنافعى ايله دينه نصرتدر وهم عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضى اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه غيره الزام ايدر و بو مقوله اموردده عبد وحر متساوى الاقدامدر و بو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان اوزره شهادتدر كه شاهد حرمت افطارده نفسنى تقديم بعده غير اوزره دخى تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه رحمه الله ديركه امانده معناى نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولنلردن متبين اولور و خدمت مولى ايله مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت امانى بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت قتاله قادر اولمغله خيريت امانى ظاهر اولوب تصرفى مسلمينه نظر وجهى اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن ملتزم كف اولمسى انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب ابتداء ملازم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخى حكم مذكورده عبد كبيدر لكن امام محمد رحمه الله عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبي جائز مقال وسعنا ايله مداعاسنه استدلال ايلدى اما بو قول مجمل عندابى حنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشى ايله دخى استدلال ايلدى فضل رقاشى رحمه الله تعالى ديديكه براهل حصنى محاصره ايتمش ايديك برعبد همان برسهمه امان وعهدى تحرير وصوب دشمنه رمى و تسيير ايلدى بزدخى بو مادهيى عمر بن الخطاب رضى الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدى ايشته جناب فاروق صحت امان عبدى انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدى لكن بنه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمى سهام اعمال مقاتليندن اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدى وعندمزده صحت امان مقاتل دخى اسلامله مشروط اولمغله كلام فاروقده اسلامنه منوط قيلندى ومغازيده تسطير اولنمشدر كه عبد مرقوم سهمى اوزره فارسيه ايله مترسيت لفظنى تحرير ايلدى خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمى امر مسلمين ايله معيتلرنده مقاتل اولورسه دخى ينه باطلدر زيرا اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالى امانله مسلمينه قصد نظر ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمى اهل نصرت دين دكلدر وادى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانت همان كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت اعتقادده موافقلرى ايله بر مشركينه قتالمزده قهر وتذليلرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناى قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافرندن ايكن مسلم اولوب اسلامى وصف وتعقل ايلين

مطلب صلوة الضحى وتعدد ركعاتها

مطلب الصلوة في ثوب واحد

مطلب امان الامة والصبي

مطلب امان الذمي لا يصح

مطلب الاستعانة بالذمي في القتال

مطلب امان الصبي من المسلمين او الكافرين

مطلب اسلام الصبي

غلام مراهقك امانی عنـدابی حنیفه رحمـه‌الله مسلمین اوزره جائز ونافذ اولماز اما قول محمد رحمـه‌الله اوزره
جائزدر زیرا عاقل ورشید اولد قده ایمان واسلامی صحیح اولور وایمان واسلامی صحیح اولان کمسنه نك بعـد الایمان
امانی دخی صحیح اولور زیرا امان انجق دینه قول ایله نصرتدر وغلام مذکورك اصل دخول دینده قولی معتبر وانجه
البته نصرت دینده دخی معتبر اولور لکن امام ابو حنیفـه رحمه‌الله تعالی دیرکه امانده معنـای خیریت ونظر
مستوردرکه آنی انجق معتدل الحـال اولان کمسنه فهم ایدر وقبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذکور رقتاله بنفسه مالك دکلـدر وخیریت انجق قتـاله مالك ومباشر اولانلرك امانـنده ظـاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبینك صحت امانـنده قول ابی حنیفه رحمه‌الله نه وجه اوزره اولدیغی ذکر وبیان اولنمادی لکن
ابو بکر الرازی رحمـه‌الله مباشرت قتاله متمکن اولمغله عبد مقاتل منزلـه سنده امانی صحیح اولور دیرایدی وسائر
مشایخمز معتدل الحال اولمدیغندن امانـنده مسلمین ایچون معنای نظر برکمال اولمامغله امانی صحیح اولماز دیرلرایدی
باب الامان ثم یصاب المشرکون بعد اما نهم * یعنی مشرکین بعد الامان سبی وقتل ایله منهان اولسه‌لر حکم ضمانه
متعلق مقـام بیانـدر مسلمیندن برکمسنـه مشرکیندن برقومه امان ویردکدنصکره ینه مسلمینـدن قوم آخرین
اوزرلرینه هجوم ایله قتـل رجال واخذ نسا واموال ایدوب بعد الاقتسام اول نسـادن اولادلری اولوب صکره
سبقت امانه واقف اولسـه‌لر اولا قاتلین اوزره دیت مقتولین واجب اولور زیرا امان شخص واحد جماعت
مسلمین اوزره نافذ اولمغله مشرکینك نفوس واموالـلرنده عصمت وتقوم ظـاهر اولور ومقاتلینـدن واقع اولان
قتل دخی امانی بیلمدکلرندن صفت خطایه مقرون اولور واکر امان سابقی بیله‌رك هجوم ایلدیلر دیو فرض اولنورسه
اکرچه صفت عمـده مقارندر لکن شبهـهٔ مبیحـه که محاربه نك قیامنـه مقرون اولوب بو مثللو قتل ایله دیت
واجب اولور لقوله تعالی وان کان من قوم بینکم وبینهم میثـاق فدیـةٌ مسلمةٌ الی اهله یعنی اکر مقتول سزکلـه
آنلرك بینلرنده عهد ومیثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ورثهٔ مقتوله تسلیم اولنـه جق دیتدر
وبوندنصکره صورت مفروضه ده النان نسا واموالـلری دخی عصمت محل ایله اخذ واسترقاق باطل اولدیغیچون
کیرو ویریلور وشبهـهٔ ملك ایله وطئ ایدوب صکره ملکلرینك غیریده وطئه مباشرتلری ظـاهر اولمغله اکرچه
حد زنا لازم اولماز لکن مهور نسایی غارم اولورلر وحاصـل اولان اولادلری ینه بابالرینك اولاد احراری اولورلر
زیرا نساء حرائردن تولد ایتملریله بلا قیمـهٔ احرار الاصل اولورلر وبابالرینه اتبـاعله مسلمین اولورلر زیرا ولد
من جهـةٔ الدین خیر الابوینه تابع اولور ومؤلف رحمـه‌الله بو بابده حدیث مهلب بن ابی صفره یی ذکر ایلدی
مهلب دیدیکه عهـد خلافت عمریه ده بلاد اهوازدن بربلده یی محـاصره وفتح ایلدك مکر آنلر حضرت عمر
رضی الله عنـه دن اخذ صلح ایتمشلرایمش وبزدخی برازنسالرین سبی ومجـامعت ایلدیك بو خبر حضرت عمر
رضی الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلریکزی اخذ ونسالرینی کیرو ردایدیکز دیو نامه یازدی وعطـا رحمه‌الله‌دن
مرویدر دیدیکـه بلاد فارسده مدینهٔ تستر صلحـا فتح اولنمش ایدی صکره اهلی ینه کافر اولملریله مهاجرون
وفی نسخة مجاهدون غزا وآنلری اسیر ونسالرینی اخذ ایلدیلر حتی ولدلری دخی ظاهر اولدی درعقب حضرت
عمر رضی الله عنـه اول نسایی حریتلری اوزره رد ایله امر ایدوب سیـدلری ایله بینلرین تفریق ایلـدی لکن
بونك تأویلی اولدرکه اهل تستر کافر اولدقلرنده داره غالب اوله میوب آنده حکم شرك جاری اولمـامغله دارلری
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضی الله عنه سبی واسترقاقلرین تجویز ایلمدی وابو الرقاد شویس
رحمه‌الله دن مرویدر دیدیکـه والله خوف ایدرمکـه صلحیدن میسان نام موضعده وافر رجال ونسـا بولنه
بونه دیمکدر یا شویس دیو سؤال ایتدکلرنده دیدیکه محل مزبوردن برجاریه کتوروب برزمان وطئ ایتمش ایدم
صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلمکلـه ناس اسیرلرین رد ایتدکده بندخی اول جاریه یی رد ایلدم یعنی
حین ردمده بندن حامل ایسه شمدی یه دکین حاصل اولان ولد دخی تولد وتناسل ایتمش اوله وخوف مذکوره
باعث اولدرکه اول جاریه یی یانمده اوچ حیض کورمزدن اول ردایلمك جائز دکل ایکن قبل الحیض رد ایتمش ایدی
زیرا اول جاریه حره اولوب شبهـه ایله آنی وطئ ایتمش اولمغله اوچ حیضله انقضـاء عدت واجب ووطئ ایدن
دخی حامل یاغیر حامل اولدیغنی بیلمجیه دکین ردی غیر جائزایدی وامام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعـالی
عنهم اجمعین حضرتلرندن منقولدر دیدیکـه خالد بن ولید رضی الله عنهك بنی جذیمه یه معـاملهٔ قتل واسری
رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد یعنی یارب
خالدك بو صنعنـدن سکا تبری واستعـاذه ایدرم دیدکلری حالده تا بیاض ابطینلری مرئی اوله جق مرتبه لرده

مطلب الوطء بشبهة الملك

مطلب بعض تصرفات المترجم في الحديث

ید ین انور ینلرین سوی آسمانه رفع ایلدیلر بعـده حضرت علی رضی الله عنهی دعوت ایدوب خذ هذا المـال
فاذهب به الی بنی جذیمة واجعل امر الجاهلیة تحت قدمیك دیدیلر یعنی یا علی شو مالی آل وبنی جذیمه یه کوتور
وامر جاهلیتی تحت قدمینکده قیـل یعنی بنی جذیمه ایله اهل مکه میانلرنده سبقت ایدن خمـاشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرینی ابطال قیلکه بعـد الیوم آنکله اشتغال ایتمسونلر ثم قال علیـه السلام فدی لهم
ما اصاب خالد وفی نسخة صحیحة فودلهم یعنی خالدك ویردیکی ضررك دیتنی آنلره ادا قیـل مترجم فقیردیرکه
ودی یدی دیة صیغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظی کبی حرف واحد اوزره د لفظیدر حالت وقفده زیادهٔ
هـا ایله ده دیمك وجزم ناقصده حذف حرکه ایله اکتفا لغتی اوزره دی دیمك دخی جائزدر بنابرین نسخهٔ اولایی
تصحیح ایتمك ممکن اما نسخهٔ ثانیه خطـا ایدوکی متبیندر بو جهتدن صاحب المغرب فعلی هذا قوله علیه السلام لعلی
اخرج الی هؤلاء فودماءهم صوابه فدیروبه فی مختصر الکرخی حکیم بن حکیم بن عباد بن حنیف عن ابی جعفر محمد بن
علی فی فتح مکة دیمکله تصحیح صحیح وتصریح حق صریح ایلمشدر فخرج الیهم علی بذلك المال یعنی بعده حضرت
علی رضی الله عنه اول مال ایله بنی جذیمه یه توجه واقبال ایدوب فودی لهم کل ما اصاب خالد منهم حتی انه ادی لهم
میلغة الکلب یعنی حضرت علی رضی الله عنـه خالدك اخذ واضـاعت ایتدیکی مجموع نفوس واموالك دیتلرینی
حتی میلغه لرینك که کلبلرینك صو ایچه جك سفال کهنه مثللو قابلرینك دیتلرینی دخی آنلره ادا ایلدی آخر کار قطعا
مطالبلری قالمیوب حضرت علی رضی الله عنه‌ده برمقدار بقیهٔ مال برقرار اولمغله هذه البقیة من المال لکم عن رسول الله
صلی الله علیه وسلم مما اصاب خالد مما لا تعلم ولا تعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو بقیهٔ مال
بزبیلیوب وسز بیلمدکلریکزدن خالدك اضـاعت ایلدیکی نسنه لردن بدل سزلك اولسون دیوب اول بقیـه یی
دخی آنلره ویردی بعـده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت واخبار کیفیت مصلحت ایلدی
وبو حدیث جلیلده مسلمین امان یاخود موادعه ده بولنـان مشرکیندن اموال ونفوس مقوله سی هرنه یه اصابت
واضاعت ایدرلر ایسه اصحابنه مجدد اداسی لازم ایدوکنه دلیل واردر وخالد رضی الله عنه بنی جذیمه یه اصابتی انلر
مشرکلر ایکن اظهار اذان وترك قتال ایتملری مجرد ایادی مسلمیندن تخلیص کریبان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده
ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتی اولملریله عاقله سی ایدیلر بو سببله رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیورردیلر یاخود عند نفسلرندن مجرد علی وجه التبرع ادا ایلدیلر واظهر اولان
احتمال ثانیدر زیرا عاقله انجق دمایی تحمل ایدوب اموالی ایتمز ایکن وقعهٔ مرقومه‌ده دما واموالی تحمل برله بدل مال
بیوردیلر ولفظ دیت انجق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده کاه بدل نفس ومالك مجموعنه وکاه یالکز
بدل ماله اطلاق اولندیغی اطلاق وتقیید یاخود بدل نفسه اتباع ومشاکله علاقه‌لریله تجوزه مبنیدر وینه حدیث
منقولده حقوق مجهوله‌دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زیرا حضرت علی رضی الله عنـه
هذا لکم مما لا نعلمه ولا تعلمونه دیو بقیـهٔ مالی آنلره احسان ورسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی فعل مذکورینی
استحسان ایلدیلر مؤلف رحمه‌الله دیرکه مسلمیندن برعسکر برقلعـه یاخود بلده یی محاصره ایتدکلرنده بعض
سکان اسلامه کلسه‌لر اول بعض نفس ومال واولاد صغـاری اوزره واصل امن وامان اولور لقوله علیه السلام
فاذا قالوها عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها یعنی مشرکین همان کلمهٔ شهادتله تکلم ایتـدکلرنده بندن دما
واموالـلرینی حفظ ایدرلر مکر حق شرعی ایله تعرض اولنه وقال تعالی فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزکوة فخلوا
سبیلهم یعنی اکر مشرکین ایمـانه کلوب شرکلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زکوتله توبه لرین تصـدیق
ایدرلرسه سبیللرین تخلیـه ایدوب آنلره قطعا تعرض ایلمکز اما زوجه واولاد کباری برابر اسـلامه کلمزلرایسه فیء
مسلمین اولورلر زیرا اولاد صغـاری اکا تبعا مسلم اولوب اولاد کباری وزوجه سی آنك اسلامی ایله مسلم عد اولنمامغله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعای مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بنی قریظه دن
ثعلبة بن سعنه واسید بن سعنه بو ایکی برادرلر ایله اسد بن عبید بنی قریظه یه جیش رسول الله صلی الله علیـه
وسلم ایله محصور اولدقلرنده دیدیلرکه یا بنی قریظه اسلامه کلیکزکه دما واموالیکز اوزره امین اوله سز والله بو محمد ابن
الهیبـانك سزه خبر ویردیکی ذاتدر بنی قریظه بو اول دکلدر دیدیلر وقصهٔ ابن الهیبان مغازیده ذکر وبیان
اولنمشـدرکه ابن الهیبان احبار شامدن برحبر بنام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود یثربه قدوم وایچلرنده آرام
ایتمشیدی محتضر موت اولدقده یهودی باشنه جمع ایدوب دیدیکه اتدرون لم ترکت ارض الخمر والخمیر وفی نسخة
ارض الخمر والخیر ونزلت بارض الجدب والشدة یعنی بیلورمیسز که بن نیچون ارض شام کبی جای شراب وطعامی

وبعض نسخ صحیحه ده لفظ فودی مخلنده حذف فالبه الاستیناف کلهٔ ودی بطریق وبعض نسخ صحیحه ده تعلیل ایچون ایراد واقع خروج که معنالری ترجمه اولنمشدر منه کوره‌دن ظاهر وساطعدر

مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصور امن علی نفسه وماله واولاده الصغار

ياخود خمر فتحتين ايله ايسه جاى اشجار بلند وخمير نعمت دلپسندى و نسخهٔ ثانيه يه كوره جاى خمر وخيرات ومنافع
ومبراتى تارك وارض حجاز كبى بلاد قحط وشدته نازل و بارك اولدم بنى قريظه بيله مزدديلر بعده ابن الهيبان
ديديكه انجق بر پيغمبر ذيشانه وصلت ايچوندر كه زمان تشريفلرى قريب و بو محل دار الهجرتيدر و بن دخى
آنلره ايرشمك اميد ايدرايديم لكن شمدى نوميد اولدم سزدن هركيم اير يشورسه بندن ابلاغ سلام وآنى تصديقه
اهتمام قيلسون زيرا اول خاتم النبيين وخير الخلايق اجمعيندر امام زهرى رحمه الله ديركه همان بنى قريظه حكم
رسول الله صلى الله عليه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ايده جكلرى صباحك كيجه سى كلدكده ذكر اولنان ثعلبه
واسيد ابنى سعنه ايله اسد بن عبيد رسول الله عليه السلام حضورلرينه نزول واسلامى قبول ايلملريله دما واموالارى
اوزره امن وامانه وصول بولديلر و بو خبر جبل اسلامله محصور اولميان امين اولديغى كبى محصور دخى امين
اولديغنه دليل در وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن منقولدر ديديكه مسلميندن بركسنه بر مشركه الى ايله بر و كل
ديمك مثللو اشارت ودر ونده كاورسك سنى قتل ايده يم ديمكه نيت ياخود بو قولى همس ايله تلفظه مباشرت ايلسه
واول مشرك دخى كلسه تأمينى واجب وقتلى غير جائزدر و بز دخى بو قولى اخذ ايدوب ديرزكه بو مقوله اشارت
امانله اشارت ايدوب مشرك دخى مراد فوأدينه عالم اولسه شرعا امن وسالم اولمسى لازمدر زيرا اشارت معهوده ايله
طرفنه دعوت قيلدى و بو يله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وكاورسك سنى قتل ايده يم
قولى فهم وتحقيقه كافر ايچون بنه قائلندن استكشافدن غيرى طريق يوقدر واستكشاف دخى يانه واصل
اولمدقجه غير قابلدر بناء على ذلك ظاهر اشارتيله ثابت اولان امانى اثبات وتحصيل وغدردن احتراز ايچون
زياده سنى اسقاط وتعطيل ايلمك لازمدر زيرا ظاهر اشارتى امان ايكن كلورسك قتل ايده رم قولى نبذ امان
مكانندهدر ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالى فانبذ اليهم على سواء يعنى يا محمد
اكر برقوم معاهدينك خيانتندن خوف ايدرسك عهدلرين اوزرلرينه طرح قيل مساوات اوزره اولديغكز حالده
يعنى سز وآنلر طرح عهدى بيلمكده مساوات اوزره اولديغكز حالده و بلا اعلام نبذ عهدده اولان محذورى
جناب خداى علام افاده وافهام ايچون ان الله لا يحب الخائنين بيورمشدر يعنى قبل اعلام الخصم نبذ عهد ايتمك
محض خيانتدر الله تعالى خائنلرى سومز و مبناى امان توسع اوزره اولوب حتى كلامدن محتمل المعنيين ايله ثابت اولديغى
كبى اشارتدن دخى محتمل ايله ثابت اولورو بو معنايى بيان حديث هرمزانده نمايانددر كه آنى حضرت عمر رضى الله عنهك
حضورينه كتوردكلرنده حضرت عمر اكا تكلم يعنى سويله ديدى هرمزان دخى اتكلم كلام حى ام كلام ميت يعنى
كلام حى ايله مى سويليه يم يوقسه كلام ميت ايله مى ديدى حضرت عمر كلام حى يعنى كلام حى ايله سويله ديدى
هرمزان ديديكه ياعمر فى الاصل كرك سز وكرك بز جاهليه ده ايدك نه سزك ونه بزم ايچون بردين معتبر يوغيدى
و بزم يديمزده ملك ومال اولمغله بز سزلريكه معاشر عربى منزلهٔ كلابده عد ايدرايدك بنا برين الله تعالى سزى
دين ايله عزيز ورسولنى سزده بعث ايلمدكده بز سزه اطاعت ايده مدك حضرت عمر رضى الله عنه اليمزده اسير
ايكن بزه بو يله مى ديرسين قتل ايديكز شونى ديدى هرمزان دخى پيغمبريكز سزه تعليم ايتديكنده اسيره امان
ويروب صكره قتل ايتمك وارميدر ديدى حضرت عمر بن سكا نه زمانده امان ويردم ديدى هرمزان ياعمر تكلم
كلام حى ديدك ونفسى اوزره خائف اولان حى اوله مزديدى حضرت عمر رضى الله عنه قاتله الله اخذ الامان
ولم افطن به يعنى آنى الله تعالى قتل ايلسون بندن امانى آلمش و بن فهم ايتممشم ديدى ايشته بو كلام توسع باب
امانه دليل تامدر ينه مؤلف رحمه الله ديركه امام المسلمين قچان برقومه اعطاء اماندن صكره نبذ عهد ايتمكى
استحسان قيلسه جائز اولور لقوله تعالى فانبذ اليهم على سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرين تكميل
ومحافظه ايچون مسلمينه نظر وشفقت ملاحظه سيله اولوب نظر مذكور دخى بعض اوقاته مقصور اولمغله همان
وقت مزبور منقضى اولدقده نظر وخيريت نبذ عهدده ايدوكى متعين اولور كه ظهور شوكتلرندنصكره قتال كفاره
متمكن اوله لر و نبذ لغتده بمعنى الطرح درقال تعالى فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشركينه اعلام
وافاده وقبل الامان بولندقلرى هيئت اصليه لرينه اعاده ايله ظاهر ونمايان اولور حتى قبل الامان بولندقلرى
قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولمديلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ايله مقاتله لرى جائزدر زيرا كما كان منعهٔ سابقه لرنده
برقرارلردر اما قلعه لرندن نزول وعساكر مسلمينه دخول ايتمشلر ايسه تاأمن سابقه لرينه عودتلرينه دكين
تأمينلرى واجبدر زيرا نزوللرى امان سببيله اولمشدر اكرمنعهٔ اصليه لرينه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ديمز رفع
امانلرنده مؤثر قيلنسه خيانت مسلمين ظاهر اولمش اولور والله لا يحب الخائنين ومعناى سابق اوزره

وان احد

وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شريفى دليل ناطقدر يعنى يا محمد
اكر مشركيندن بركسنه سندن جوار وامانه طلبكار اولورسه سن آنى كلام حق استماع و حقيت دينه اطلاع
ايدنجيه دكين جار وامين قيل صكره اسلامه كلمزسه دخى ينه محل امنه آنى ايصال قيل وحكم مشروح المأله
حديث معاويه رضى الله عنه ايله دخى استدلال قيلنديكه معاويه رضى الله عنه ايله كفار روم ميانلرنده عهد وامان
وارايدى ومعاويه بلاد كفاره طوغرو كيدرايدى كويا وفاء عهده دكين هجوم ايتميوب صكره بردن حمله واقدام ايله
مشركين اوزره قدوم ايده يم ديرايدى يعنى عهدلرى مدت معلومه ايله مقيد اولمغله اواخر مدتده مكان قريبده حاضر
وهمان تمام مدتده اوزرلرينه مهاجم ومحاصر اوله يم ديرايدى راوى ديركه ناكاه برشيخ كبير الله اكبر الله اكبر وفاء
لاغدر وفاء لاغدر ديه رك حركت مرقومه دن منع ونكير ايله تكبيره باشلدى واول شيخ عمرو بن عنبسة السلمى
رضى الله عنه ايدى و بو كلامنده بيان واعلام ايلديكه صنعت معهوده ده معناى غدر موجوددر زيرا كفار
قصد هجومله ياقلشديغكى بيليوب محافظهٔ عهد وامانيچون كلور صانورلر معاويه رضى الله عنه ديديكه وفاء
لاغدر ديديكك نه در و بنم حركتمده نه كونه غدر واردر عمرو حضرتلرى ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمى
ايشتدم بيوريرلركه ايما رجل كان بينه و بين قوم عهد فلا يحلن عقدة ولا يشدها حتى يمضى امدها او ينبذ اليهم
على سواء يعنى قنقى رجل كه كندو ايله برقومك بينلرنده معاهده اوله اول كسنه برعقده يى مجددا حل وعقد
ايلمسون يعنى خلاف معاهده برنسنه احداث ايلمسون تا مدت معاهده كچوب ياخود مساوات اوزره بيله رك نبذ
عهد ايلمدكجه بو حديث جليلده صورة ومعنى مشابه غدر اولان اموردن وجوب تحرزه دليل واردر والله اعلم

باب مالا يكون امانا

يعنى ظاهر لفظى اعطاء امان اولوب حقيقتده امان اولميان اقوال وافعالى بياندر برمسلم دار الحربه بغير امان كيروب
مشركين دخى آنى اخذ ايتدكلرنده مشركينه انا رجل منكم يعنى بن سزلردن بريكزم ديسه ياخود جئت اريد
ان اقاتل معكم المسلمين يعنى سزكله مسلمينه قتال ايتمك اراده سيله كلديم ديسه مشركين دخى ظاهر كلامنه اعتماد
وآنى اطلاق وآزاد ايلسه لر اول مسلم قادر اولديغى مقدار قتل مشركين واخذ اموال ايتسه اكا حلالدر زيرا قول
مذكورى اعطاء امانه محمول اولميوب انجق استعمال معاريض كلام ايله مخادعهٔ مشركينه محمولدر زيرا انا رجل
منكم قولينك معناسى آدمى من جنسكم ديمكدر وجئت لاقاتل معكم المسلمين قولينك معناسى اكر مسلميندن
اهل بغى ايله قتاله رغبت ايدرسكز بنده سزكله برابر قتال ايچون كلديم ديمكدر ياخود المسلمين قولنده عن لفظه سنى
اضمار ايدوب مسلمين طرفلرندن سزكله قتاله كلديم معناسنى اعتبار ايتمشدر حتى قول مذكوردن اعطاء امان دخى
قصد ايلسه ينه معتبر اولماز زيرا كندو ايادى مشركينده اسير مقهور ايكن ينه آنلره امان ويرمك نيجه ممكندر
آنك احتياجى انجق مشركيندن طلب امان ايتمكده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخى نسنه يوقدر بعده
مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذكوره اوزره احاديث وآثار ايله استدلاله ابتدار ايتمشدر آنلردن بريسى اولدر كه روايت
اولنمشدر كه سفيان بن عبد الله بن نبيح الهذلينك قتال مسلمين ايچون جمع جموع ايلديكى رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك مسموعلرى اولدقده عبد الله بن انيس رضى الله عنهى يالكزجه برسريه مقامنده نخله
ياخود عرنه و فى نسخة عرنه نام محله بعث وتوجيه ومزبورى قتله امر وتنبيه بيورديلر و ديديلركه انتسب
الى خزاعة يعنى سفيان عادت عرب اوزره نسبكدن استفسار ايدرسه كندو خزاعه دن اولمغله سن دخى اول
قبيله يه نسبت اظهار ايله عبد الله يارسول الله بن آنى بيلوب تشخيص ايده مم نيجه قتل ايده يم ديدى بيورديلركه
انك اذا رأيته هبته يعنى علامتى اولدر كه آنى كوردكده آندن قورقارسين عبد الله ديركه بن ايسه كسنه دن قورقاز
ايدم ينه ديركه فاقبلت عشيشة لفظ عشيشه على خلاف القياس تصغير عشيه در يعنى اخشام وقتجغزنده
ايچلرينه توجه ايلدم ووقت صلوة دخى حلول ايلدى لكن بنى بيلورلر ديو نماز قيلمقدن خوف ايدوب ماشيا ايما ايله
قيلديم وامام ابو يوسف رحمه الله منهزم اولان ماشيا ايما وصكره اعاده ايدر قولنه بو اثر ايله استدلال ايلدى عبد الله
ديركه كتدم تا آنك برراعيه سى عورته واصل اولدم وسن كيمك راعيه سى سين ديوا كاصوردم عورت دخى سفيان
بن عبد اللهك راعيه سى يم ديدى وسفيان قنده درديدم اشته كا يورديدى چوق اكلنمدم همان عصاسنه طيانه رق كلدى
ديركه فلما رأيته وجدتنى اقطر يعنى آنى كورديكمده شدت مهابتدن كندومى تقاطر عرق ياخود تقاطر بول ايدر
بولدم وفى رواية افكل يعنى خوفدن كندومى دترر بولدم همان كلوب سلام و يردى ونسبمدن سؤال ايلدى
بن دخى خزاعه يه انتساب ايلدم وطريق آخر ايله روايت اولنديكه عبد الله سفيانه كنت اعتزى الى جهينة

مطلب اداء الصلوة وقت الخوف بالايماء

يعنی فی الاصل قبيلهٔ جهينه يه منتسب ايدم شمدی خزاعه ده دخيلم ديدی بعده سفيانه ديديمكه جئت لانصرك
واكثرك واكون معك يعنی سكا نصرت ايدوب سوادیكی تكثير ايتمك وسنكله برابر اولمغيچون كلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامی دعوت اسلام وقتال رسول الله عليه السلام كبی منكردن سنی منعه اقدامله سكا نصرت
ايچون كلديم ديمكدر قال عليه السلام انصر اخاك ظالما اومظلوما يعنی دين قرنداشكه كرك ظالم كرك مظلوم
نصرت قيل سؤال ايلديلر كه ظالم ايكن نيجه نصرت ايده ليم بيورديلر كه تكفه عن ظلمه يعنی آنی ظلمندن
منع ايدرسين واكثرك قولندن دخی مافی الضميری اسلامه كلمزسك سنی پاره پاره ايدوب اجزاء سواد جسديكی تكثير
ايچون كلديم ديمكدر واكون معك قولندن دخی مقصودی سنی قتل ايدنجه دك سنكله برابرجه قيام وقعود ايچون
كلديم ديمكدر مترجم فقيردير كه عبد الله بن انيس رضی الله عنه اصابه ده تحرير اولنديغی اوزره جهينه دن ايكن
امر نبوی اوزره خزاعه يه انتسابی مطابق واقع اولمديغی تقدير اوزره نوع انساندن وطائفهٔ عربدن اولمغله جنس
خزاعه دنم ديمكدر انا رجل منكم قولنی تأويلده مثلی سبقت ايتمكله بو محلده ترك اولندی عبد الله ديركه اول حينده
جاريه يه سنه سود صاغ ديو امر ايلدی جاريه صاغوب بكا ويردی بن دخی مقدار قليل مص ايلديم بعده سفيانه ويرديم
اول دخی دوه كبی بردن ايچمكه باشلدی همان انی سودك قايمغنده نهان اولدقده سيفله ضرب وقتل ايليوب
جاريه يه دخی اكرسو يلرسك والله سنی دخی قتل ايده رم ديديم وطريق آخرده جاريه وسود ايچمك صددلری
متروك ونقد خلاصهٔ روايت قالب ديكرده مسبوك اولوب عبد الله بن انيس حضرتلری ديمشدر كه سفيانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صكره صحبت ايده رك برمقدار مشی وحركت ايلدم تاكه صحبتمدن تلذذ ايلدی بعده بن كويا
بر ديكنلو غصن اوزره باصوب اياغم انجندی مألنی اكا ايهام وكيرو قالمغه اهتمام ايليوب اول دخی الحق يا اخا جهينة
ديه رك كندويه اتصالمه ابرام ايدر اولدی وتدريجله بن كيرو قالوب اول دخی بنی كيرو براقمغه باشلدی همان
آرقه ويوب كيدر ايكن اير يشوب بوينی اوروب باشنی آلدم بعده سرعتله فرار وبرجبله صعود وآنده برمغاره ده
قرار ايلدم فاقبل الطلب يعنی بنی طلب ايدنجيلر يوريدی وفی رواية وخرجت الخيل توزع فی كل وجه فی الطلب
يعنی آتلولر بنی طلب ايچون چيقوب هر جانبه طاغلديلر وبن دخی جبلده متمكن ايدم ناكاه بركمسنه كلديكه يانده
بر طاغرجغی وار ايدی واياق قابلرينی الينه آلمش ايدی وبن دخی يالن اياق ايدم اوطوروب بول ايلدی واداوه
ونعلينی يره قودی وضربت العنكبوت علی الغار يعنی عنكبوت اولديغم مغاره اوزره معجزهٔ محمديه ايله نسج
بيوت ايلدی اوقال خرجت حمامة ياخود مغاره دن بركوكرجين پرواز ايلدی ديدی واول كمسنه بوحالتلری
كوروب اصحابنه مغاره ده برفرد يوقدر خبرينی ايصال واشاعه ايتوب نعلين واداوه سنی ترك واهمال ايلدی بن دخی
درحال مغاره دن خروج ونعلينی كيوب اداوه يی دخی اخذ واستعمال ايده رك كيجه كيدوب كوندز اختفا به استعجال ايتمكله
مدينه يه واصل ورسول الله عليه السلام حضرتلرينه مسجد شريفده متواصل اولدم بنی كوردكلرنده افلح الوجه
يعنی وجهكده اثار فلاح لايح اولدی بيورديلر وطائفهٔ عرب مرادينی حائز ونصرته فائز اولان كمسنه يه تحسين
وآفرين يانده افلح الوجه قوللريله خطاب ايدرلر بن دخی وجهك يا رسول الله يعنی بلكه آثار فلاح سزك وجه
انور يكزده لايح اولدی ديدم وكيفيت اخباريمی افاده واخبار ايلدم همان بكا برعصا بخش واعطا ايدوب تخصر بهذه
يا ابن انيس فی الجنة فان المتخصرين فی الجنة قليل بيورديلر يعنی شو مخصره يی آلوب يا ابن انيس جنتده آنكله
تخصر واتكا قيل زيرا جنتده متخصر اولنلر قليلدر معنای حديث ملوك عرب يدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ايتدكلری نسنه يی آنكله تعيين وارائت ايتمك دأب وعادتلری اولديغی كبی سن دخی جنتده ملوكانه تعزز وتعظم
وبو عصا ايله استديكك نسنه لری استجلاب ايچون اشارت وتحكم قيل ديمكدر وبعض علما ديديلر كه معنای حديث
اشبو عصا يوم الجزاده سنكله بينمزده برعلامت اولسونكه سنك ايچون شفاعت زيادهٔ درجات ايتمكله بوحسن
صنيعكه مجازاته عزيمت قيله يم زيرا بويله سنك كبی كندو ايله پيغمبری ميانلرنده وضع علامت وحسن صنيعنه
مجازاته عزيمت قيلنان جنتده قليل الوجوددر وعبد الله بن انيس رضی الله عنه اول عصايی محافظه ده استقصا
ايدوب حين رحلتنده دخی كفنی ايچنده درج ايتمرليه اهلنه وصيت ايلدی ومؤلف عليه الرحمه نك نقل قصه دن
مرادی جئت لانصرك واكثرك قولی كبيرلر مشركه امان ويرمكه محمول اولماديغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حديث يزيد بن رومان رحمه الله تعالی يی ذكر وبيان ايلدی يزيد بن رومان ديركه كعب
بن الاشرفك مكه يه قادم واعلان شر ونظم اشعار پرشرره مقدم اولديغی پيغامی رسول الله صلی الله عليه وسلم
حضرتلرينه اعلام اولندی وكعب مزبور عظماء يهود يثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه يه عمدهٔ اعتماد اولمغله

بريدون

اريدون ان يتحاكموا الی الطاغوت آيت كريمه سنده طاغوت له مراد دخی اولدر واول خبيث جناب رسالته فوق
الغايه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ايدر ايدی حتی غزوهٔ بدردن صكره مكه يه واروب
مشركينك مقتوللرينی اشعار ايله مرثيه ومدحت وحاشا رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينی هجو ومذمت
واهل مكه يی مسلميندن انتقام اوزره تحريك غيرت ايلدی واشعار شماتت شعارندن بريسی اول قصيده سيدركه
اولی * نظم * طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر يستهل ويدمع * يعنی اهلاك وتمزيقده آسياب كبی اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلينك هلاكلری ايچون آنلری اوكتدی وانجق بدر مثللو موضع هلاك ايچون رفع
اصوات وسكب دموعله كريه لك اولنق كركدر خلاصه رسول الله صلی الله عليه وسلم بو كعب بن الاشرف كبی دون
كعب اولان شخص وضيعك بوكونه وضع فظيعنی استماع ومدينه يه عودت بيوردقلرنده ديديلركه من لی بابن
الاشرف فانه قد اذی يعنی بنم ايچون دفع ابن الاشرفه كيم ضامن اولور زيرا اول بكا اذا وجفا ايلدی محمد بن
مسلمة رضی الله عنه بن سنك ايچون اكا ضامنم وآنی قتل ايده رم يا رسول الله ديدی ورسول الله عليه السلام اكا فافعل
يعنی اول فعلی وجوده كتور ديو اذن وامر ايلديلر بعده ابن مسلمه برقاچ كون اكل طعام ايتميه رك مكث وارام ايلدی
وكيفيتی رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينه بالغ اولوب انی دعوت ايدوب تركت الطعام والشراب يعنی يمكی
وايچمكی ترك ايتديك ونيچون ايتديك قوللريله تطييب وتسليت بيورديلر اول دخی ديديكه يا رسول الله بن سكا برسوزدر
سويلديم بجبا وغالبا ايده بيلورميم ايده مزميم ديدی بيورديلركه انما عليك الجهد يعنی اوزرينكه لازم اولان
انجق سعی وغيرتدر وقول مذكورك معناسی وعدينه وفادن اقدم تناول لذاتی ترك ايلدی ديمكدر وعازم خيرات
اولان مرد كريم كركدر كه عزيمتی تناول لذاتی اوزره بو يلجه تقديم ايليه لكن رسول الله صلی الله عليه وسلم نفس
انسان خيرات حسانه وما جعلناهم جسدا لا يأكلون الطعام يعنی بز عظيم الشان انبياء عظامی اكل طعام ايتمين
اجساد واجسام قيلمديق بلكه آنلر دخی اكل طعامله تعيش ايدرلر مداولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اكتساب ايده جكين بيان واشارت واوزرينه لازم اولان انجق وفاء عهده مزيد جهد اولوب تكميل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولديغن دخی بيانله دفع حجاب ايلديلر راوی ديركه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ايله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلكان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثللو قبيلهٔ
اوسدن نيجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ايلديلر وديديلر كه يا رسول الله بز انی قتل ايده رز لكن بزه اذن ورخصت
ويركه استديكمز سوزلری اكا سويليه ليم زيرا بزه اويله سوزلر لازمدر يعنی استعمال معاريض كلامله جنابكدن اظهار
شكايتی ايهام ايده رك اكا خدعه ايده ليم ورسول الله عليه السلام دخی فقولوا يعنی استديككزی سويله كز ديديلر
بعده ابو نائله كعب مرقومك رضاعا برادری اولمغله ابتدا اول كز مدينه دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه سنه واوج ايدوب
براز محادثه اخبار وايكيسی دخی شاعر اولمريله مناشدهٔ اشعار ايلديلر بعده ابو نائله ديديكه كان قدوم هذا الرجل علينا
من البلاء يعنی شو رجل كه رسول اكرم عليه السلامك مكه دن اوزريمزه قدومی بزه بلا نوعندن اولدی ولفظ
بلا بمعنی الشدة مستعمل اولديغی مثللو بمعنی النعمة دخی مستعملدر زيرا مأخذی ابتلا بمعنی الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولنديغی كبی نعمتله دخی تجربه اولنور حتی صحابهٔ كرام بعض متنعملرينی تجاوز حدود
ايتدكلرين كوروب ابتلينا بالضراء فصبرنا وابتلينا بالسراء فلم نصبر ديمشلردر يعنی اولا ضرر وفقر ايله امتحان
اولندق وصبر ايلديك صكره سرور وغنی ايله امتحان اولندق اكا صبر ايده مديك وهم وفی ذلكم بلاء من ربكم عظيم
آيت شريفه سی قوم فرعون ابناء ذكوريكزی ذبح وافنا واولادا ناثكزی استحيا وابقا ايتمكلرنده محنت عظيمه
واردر ديو تأويل اولنديغی كبی فرعون وقومندن سزی تخليص وانجاده نعمت عظيمه واردر ديمكله دخی تفسير
اولندی وابو نائله نك دخی بلا اولدی قولنده نيتی معنای نعمتدر راحتدر بعده ينه ابو نائله ديديكه بو رجل ايچمزه
كلمكله جميع عربان بزمله محاربه يه قيام واتفاق اوزره قوس واحده دن بزه رمی سهام ايدوب ابناء سبيل منقطع
وبيع وشرا مرتفع اولدی حتی وجودلريمز مبتلای جهد وشدت وعيالمز مشرف ضياع وخسارت اولوب
براز نيه جك بوله مز ايكن ينه فقرا ايچون اعطاء زكوة ايله بزلری مؤاخذه ايلدی اول وقتده كعب يا ابن سلامه
علی التحقيق انجام كار بوكه واره جغنی بن سكا اخبار ايلمش ايدم ديو افتخار واستبشار ايلدی بعده ابو نائله
سلكان ديديكه احبابمدن براز كمسنه لر دخی واردر و بنم رأيم اوزره متفقلردر استرمكه سندن طعام وتمر اشترا
ايمهوز ايچون آنلری سكا كتوره يم وسن دخی اولبابده بزه لطف واحسان ايدرسين ونقد حاضر يمز اولمامغله اعتماد
ايده جك نسنه لری سكا رهن قيله رز سن دخی قبول ايدرسين وكعب بو كلامدن اكتساب بهجت برله

ما ن رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورفاف جمع رف دروف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تتکسر معناسنه در یغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن ییقله یور واول تمر برعجوه در که انسانك اضراسی ایچنده غائب
اولور دیمکدر ینه کعب دیدیکه والله یا ابانائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه ویره جکسز ابناء ونساکزی رهن
ایدرمیسز ابونائله دیدیکه والله سن سر عمزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتك استرسین انجق سکا حلقه دن
یعنی درع وغیری اسلحه دن راضی اوله جغك نسنه لری رهن ایده رز وابونائله نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکلرنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی ان فی الحلقة لوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابونائله فلان وقتده کله ایم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه ده
رفیقلرینه وصلت واخشام اولنجه کیده ایم دیو اتفاق ونیت ایلدیلر وینسو وقتده حضور رسول الله علیه
السلامه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهٔ مرقومه مثل النهار بر لیلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ایدی کیده رك حصن کعبه وصول وانتهای
ایلدکلرنده ابونائله یا کعب دیو کاندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکلری منحوس دخی قریب العهدده
تزوجله نوعروس ایدی همان صوت ابی نائله یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طرتوب قنده کیده یورسین سن بررجل محارب اولمغله بویله وقتده سنك کبیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابونائله در او یوربولسه بنی اویاندیرمازدی یوب همان لحافه صربله تخلیص دامان
لودعی الفتی لطعنة اجاب نظمی ایله روی سر انجامندن من حیث لایشعر کشف نقاب ایده رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیبله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا یا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرح العجوز نام موضع لطافت افروزه کیدوب بقیهٔ
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واوجانبه توجهلرنده ابونائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تا بومرتبه اطیب اولدی دیو ریشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی و برمقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلرینه ابونائله شم عطرینه عودت ایلدی وکعب دخی
بلاوسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر برینك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطعا ضرر اصابت ایلدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیرکه سیفمك ایچنده برمغول
وارایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقدر که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطریمه کلدی همان آنی چکوب کوبکنه وضع و بن دخی اوزرینه چوکوب تا قاصغینه
وارنجه اول مغولی یرلشدیردم اول حالده عدو الله بر صیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالمیوب
جمله سنك اوزرنده نار استغاثه لرین ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدر که اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهٔ مرقومه ده یهود بنی حارثه دن ابن سنینه نام بریهودی بو نام صوت کعبی استماع ونیران موقده یی
التماع ایدوب انی لاجد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی بن یثربده بر دم مسفوح رائحه سی بوله یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکوردرکه یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاة
مشروحه ده هنگام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاغندن مجروح ایلدی
بعده کار کعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولا بنی امیه بعده بنی قریظه بعده بعاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعتناقلری اوزره آنی کوتورمکله بذل قدرت ایده رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کلبانك
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر ونبی علیه السلام دخی اول لیلهٔ مسرت انجامده صلوة ایله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشیدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کتوردیلر همان یاره سی اوزره ریق ستاره بریقلری ایله نفخ ایتدکلری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه سنی حکایت وهر کس خانه سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولورسکز قتل ایدیکز و بو امر ورخصتلری انجق طائفهٔ یهود
وقعهٔ مزبوره ده صحبت وتدبیر انتقامده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی و بو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیرکه بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیء واحد
تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه دن ایدی وحویصة بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه نك قرنداشی محیصه اسلامه کلمشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه یی قتل ایتدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحومك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسنه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والاشان سنی دخی قتله فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتله سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بردین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر بربرینی قتل ایده لر دین عجیبدر دیوب
یوم مزبورده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آتیه یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما تصوبه
فلیس بکاذب * وما سرنی انی قتلتك طائعا * ولوان لی ما بین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییب ایدر
اکر آنی قتله مأمور اولیدم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی سیف قاطعله قیارایدم واول سیف قاطع لون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل برقلجدر که آنی هر قچان یوقارودن اشاغه ایندیرسك اصلا یالان سویلمز و بن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری برنسنه مسرور ایتمز استرسه لر بصرای شام ایله مأرب
یمن مابیننی عموما بکا ویرسونلر بوندن صکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبدالله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده و بو وجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا بحاجتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض او السلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی وما بغیتکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاجکز وار دریا آل مسلمه دیدی ونه احتیاجکز
واردر دیدیکینك حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصللری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا واصحابه یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی بزلرده برنسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واصحدر لکن مرادی امور جاهلیه دن بزه ضرر و یرن
نسنه یی یاخود کفر وشرکدن نسنه یی قومادیلر یاخود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه لردن برینی قومایوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعمی رهن ایده یم دیدی کعب دخی امید ایدرمکه بدریکیك زعبا نام درعی وله دیدی ابن مسلمه بلی
اوردیدی کعب وار ایستدیکیك کسنه لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه اتیك فی خمر اللیل وخمر
فتحتین ایله سنی کیر این نسنه در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتنده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه یه نازل وانکله براز انس ومحادثه یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قیورجق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسك
بوندن سکا ارسال ایده یم دیدی ابن مسلمه یدینی بر دخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه یه یا محمد سن ورفیقلرك
بو دهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بو دفعه ده برمقلرینی خلال رأسنه برلشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کوبکندن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر و بونلری ایرادن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین بر مشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان ویروب
اول دخی شرط مذکور اوزره بلدندن یا قلعه سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلام اندن بریء الذمه اولورلر وآنك عقوبتی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودیلرسه فیءِ اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بو یله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالكدر كه وفاسی واجبدر
وهم مشركٔ مرسوم فی الاصل مباح الدم ایكن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق كبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مد فوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان كتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت كون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدكلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه كلسون شروط صلحی سو یلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب كندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منكم ذمة الله
ان كتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه كتم ایدرسكز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بو یله
مصالحه ایلدیلر صكره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم كنانة بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده كلدكلری مال كثیری كتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی كونا كون ایدی كه آنی اهل
مكه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری كلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صكره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اكبردن اكبرینه انتقال ایدرایدی حتی
مغازیده مذكوردر كه بردفعه اول اشیادن برنسنه مكه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن كسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتكم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیكمده چیقردیغكز اوانی واموال قنده در دیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا ابا القاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بو یله كونلر ایچون صقلرایدیك دیو انكار ویمین ایدوب
انكارده اصرار ایلدیلر صكره الله تعالی رسولنی اكا مطلع قیلوب یهوده دیدیلر كه افرأیتم ان وجدته عندكم
اقتلكم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
كنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلر كه برئت منكما ذمة الله وذمة رسوله ان كان عندكما یعنی اكر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر ینه دیدیلر كه
وكلما اخذت من اموالكما فهو حلال لی ولاذمة لكما یعنی مالكزدن هرنه آلورسم بكا حلال وعقد ذمتكز
دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهدهٔ مرقومه اوزره ابو بكر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دندخی اون كسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قالقوب نهیچه كنانه یه اكر بو مال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده كور والله محمد اكا مطلع اولورز برابر فردلك بیلیه جكی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدكده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبرطرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم كنانه وربیعه یه تعذیب وتنكیل ویانلرنده اولان مالی تمامجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنهه امر ایلدیلر اول دخی كنانه یه اشكنجه یه باشلیوب خوف هلاكه دوچار
اولمشیكن ینه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب یا قبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدر كه حقیقت حال آشكار وبو مقوله حیله دن زجر امثال دخی بدیدار اوله راوی دیر كه آنی كوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف برله بن كنانه یی هر صباح شو ویرانه ده طواف ایدر كوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن كنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده كلمشدر كه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق كه برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هر صباح كنانه شو ویرانه ده طواف
ایدرایدی اكر نسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
كنزی استحصال ایلدیلر بعده كنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
بر ینه كار قتلنی تتمیم ایتمكله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله كه معاهدهٔ سابقه‌یه بناءً مالاری حلال ایكن بو حدیث شریف آنلری تخویف وتهویل یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولان اباسلرینه حمل اولنور منه

محمودی قتل وافنا ایلین كنانه ایدی وكنانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ كنانه ایكن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بر بنت عمی ایله برابر سبی ایلدیلر وبو ایكیدن غیری اهل خیبردن كمسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الكلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدكده یرینه بنت عمنی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیكه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذكوردر كه اول اثناده بر كیجه منامنده قمر سمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش كوروب صباحله رؤیاسنی زوجی كنانه یه اخبار ایلدكده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلكاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمكله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولاندن
قومندن امرار ایلدیك سندن مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یا رسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین كورسین ایچون كوتوردم لكن عدم رضاكی بیلمدم دیمكله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونكاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنها یه
آنی تهیئه وتنظیف ایله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان كوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله وتحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدر كه بعد الزفاف ركوب
ایچون بعیر صفیه یی كتوردكلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه اركابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب ركوب ایتمكله اكا امر وعنایت ایلدكلرنده صفیه دخی هرنه قدر امرایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی ركبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمیكی استعظام وانجق كندو ركبه سنی ركبهٔ رسول الله اوزره وضعله ركوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صكره
حضرت عایشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی كورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عایشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صكره حضرت عایشه كیتدكده ومنزلنه عودت ایتدكده رسول الله علیه السلام كلوب كیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه كوردیك بكندیكمی دیدكلرنده حضرت عایشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولكنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لرك آره سنده بر یهودی قزندن غیری كورمدم لكن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عایشة فانی لم ار فی وجهها كبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عایشه زیرا اكا عرض اسلام ایتدیكمده وجهنده قطعا توقف وتردد كورمدم
بیوردیلر بوندن صكره مرویدر كه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قچان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنها یه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایلر وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شكایت ایتدكده بیوردیلر كه اذا قلن لك هذا قولی من منكن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سكا
بردخی اویله دیرلرسه سن دخی شو یله سو یله كه ایچیكزدن قنقیكز بنم كبیدر كه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبی در
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو كلامله آنلره مقابله والزام ایتدكده
حضرت عایشه رضی الله عنها لیس هذا من كیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهودینك قزی بو كلام سنك
رشدكدن دكلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلمریله استدلال وتعلیل ایلدی لكن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدر كه
حصن كتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلر كه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلریز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لكن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدر كه
ابتداء كتاب المزارعه ده بز آنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * قچان مسلمین السنه دن برلسان اوزره اهل حربه امانله ندا وآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر باجمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان بابه لغةً كان

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی وروم وقبطی برابردر و بومسئله ده دلیل صواب حدیث
عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لاتخف اومترس اولا تدهل فهو آمن
فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلریکزه شوکلمات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله
قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنهٔ عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه
فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتالله تعرضدن کف یدی
التزامدر و بو التزام دخی حق الله در والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیء اسراردن برشیء مختفی
دکلدر و بو مقدمه دن آشکاردر که معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول
مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی
تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده دردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده یه
تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود
اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولدیغی کبی انعقاد امان اولی
بالتصحیح درکذلک ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولدیغی کبی انعقاد امان دخی اوسع
ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربك بیلمدکلری برلساناله نداء امان ایلسه لر ینه اهل حرب
آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیر ممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن
سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارك استماع ایتملریدر ومسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل
کبیر ومنشأ فرع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بواصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری
معلوم اوله جق رتبه ده مکان بعیده ده بولنسه لر امان منعقد اولمز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقتنه
اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن
اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیریلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بنابرین
عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی
احتراز واجبدر فرق مسئلتین بووجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری
فهم ایده مدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور
اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیه جکلری رتبه ده مکان بعیده ده بولنمالریله عدم سماعلری
کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب
علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه چقان مسلمین برحربی یه انت آمن سن امین سین یاخود لاتخف قورقمه یاخود
لابأس علیك سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسه لر بونلرك جمله سی اماندن عد اولنور
زیرا حسب العاده بومقوله عباراتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت
امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالك اولمغله بولفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکسنه غلامنه اعتقتك
یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف
رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کمسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه
اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف
وتعقل ایده مزسه صبی غیر عاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف
وتعقل ایتمیه رك بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدك امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بویله دکلدر زیرا
صبی اسلامی وصف وتعقل ایده مز ایسه ده ینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بوجهتله تعقل امان
درجه سنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر
یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حربله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه
امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنك امری ایله تملك امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمتی
اولدرکه امان ذمینك عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت
زائل اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وارایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر
مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین
اولایدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولورایدی کافر ایسه اول بابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

امانده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بالغ عاقل لا یعلم یصف الاسلام ولا یعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمك رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بوبابده مسلم وغیر متهمدر بوندنصکره
مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویردیمك
صورتیدر و بریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریردیو سویله دیمك صورتیدر
وصورتیندن هر بری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قد آمنتکم یعنی بن سزه امان
ویردم دیر و بری دخی اولدرکه ان فلانا لمسلم قد آمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم
دیمش ایسه بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی
دیمك برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امر مزبور ایله تملك امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولمشدر
واهل حربه بر مسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء
امانه مالك اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون
حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بو صورتده ذمی دخی
وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب
اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر
ایتمش اولدی بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم
بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیر حاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی
وامر معهود تملك امانی متضمن دکل ایدی آنك آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء
اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم
اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنك امانی انجق کندو خلاصی ایچون
نظر نفسی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جانب دکل در وهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری
تأمین ایلیه بیلمك ایچون ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن
آنك عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدر وهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله
امان اسیری تصحیح ایتمك اوزریمزه باب قتالك انسدادینه مؤدی اولور زیرا بو صورتده اهل حربه برخوف
عارض اولدیغنده اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بو قول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرینی تأمین
ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمك لازمدر حتی مالارندن برشیء سرقه دخی جائز اولماز
زیرا آنلره شرط وفا قیلمشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن
کبی اولور حتی ایادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض
ایتمك دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسه لر بونلرینه یدلرنده سالما
ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائره نزی برابردر اما اللرنده برحر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینك مکاتبی
وام ولدی ومدبری بولنسه اسیر مزبور آنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایلمك جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی
وتملك جاری اولماز کورمز میسنکه اهل حرب اسلامه کلسه لر ینه بونلره مالك اوله مزلر بو جهتدن اهل حرب
بونلری اخذ واسماکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالملرین غیر ملتزمدر بناء علی ذلك بونلری سرقه
یا غصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالملرینه غیرت ایلمك جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول
اموردرکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضه ده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره
ینه اللرنده ترك وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده
بلا منعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمك لازمدر بو صورتده مأمنلرینه
خروجدن امتناع برله بزلر اسیر ایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزدیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر
من اندر فقدا عذر ویره سی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقته دك تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر
واضراره مؤدی اولماق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقته دکین مأمنکزه
واصل اولورسکز فبها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسزکه اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعدهٔ
ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار
اسلامده طول اقامت ایلمین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزلهسنده نازل اولورلر وصورت
مفروضه ده مسلمین ملاقات اعدا ایده جکلری هنکامده مستأمنین مرقومینك دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دخالرندن ياخود ايام مكث وآراملرنده كيجه ايله قتل مسلمينه اقداملرندن اميرجيش انديشه ايدرسه ينه بيان
سابق اوزره مأملرينه لحوقله آنلره تنبيه واولبابده تعيين وقت مناسب ايله امهال وترفيه ايتمكدن بشقه نظر المسلمين
كركدركه انقضاء وقته دكين اول مستأمنلرى هركيجه برمحلده جمع وتمكين واوزرلرينه كوزجيلر وضع وتعيين
قيله زيرا ميان عسكردن خروج ايله اسير اولان عيال واولادلرندن مفارقتلرى باينده اميرك تقدم وافدامى
حسبيله طرفلرندن صدور خيانت انديشه سى تزايد ايدر دفعا لهذا المحذور اخراجلرى لازم ايكن اميرجيش
حاللرينه نظر وشفقت وتعيين مهلت ايتمش ايدى و امير ايچون آنلره نظر ايتديكى مثللو مسلمينه نظرى دخى
واجب وطريق نظر دخى كيجه ايله جمع ومحارسه لرى مثللو ترتيب مناسبدر و بوصورتده انقضاء مهلت ايله
اهل ذمت اولسه لر دخى دار اسلامه كيرنجيه دك ينه هركيجه آنلرى برمحلده جمع واوزرلرينه كوزجى وضع
ايتمك امره لازمدر زيرا اهل ذمت اولملرى صريحا رضالريله اولميوب وقتك انقضاسيله اولديغندن حصول امن
وسلامت كندوطرفلرندن اولميوب بلكه الزام صغار جزيه سببيله عداوتلرى اشتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدياد بولمشدر لكن خوف اثناء ليلده غالب اولمغله هركيجه اوزرلرينه تعيين حراس ايدوب بعد الصباح
عيال واولادلرى يانده بولنملرى ايچون عسكر آره سنده تخليهٔ سبيللرى مناسب اولور كذلك مسلمين عدولرين
محاصره قيلدقلرى هنكامده دخى آنلرى برمحلده جمع واجلاس واوزرلرينه تعيين حراس ايلمك كركدر زيرا
عند التقاء الصفين خوف وخطرمزداد اولوب مسلمين آنلردن تحصيل امنه محتاج اولورلركه فراغ خاطر ايله
قتال اعدايه حاضر اولهلر وتحصيل امن دخى انجق اوزرلرينه تعيين حراسله حاصل اولور واكر بلااجرة
محارسه ايدركسنه بوله مزلر ايسه كركدركه امير عسكر غنيمتدن بدل ونثار ايله برقوم محارسينى استيجار — *مطلب جواز استيجار الحرس*
ايليه زيرا بواستيجارده غانمينه نفع كامل اولمغله صحت وجوازده حفظ مغانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ايچون
استيجاره نظير ومماثلدر اكرسؤال اولنورسه كه حفظ مذكورده معناى جهاد متمكن ايكن آنك ايچون جواز — *مطلب الاشارة بشئ ظنه اهل الحرب امانا*
استيجار نيجه ممكندر جواب ويريزكه آنده معناى جهاد يوقدر زيرا قوم مسفورين محاربين او لميوب اهل
ذمت اولملريله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد اولنماز انجق مسلمينك امتعه وغنائملرى اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنائم اوزره استيجار ايله مسفورينى حفظ وحراست ومسلمينى قتل وغنائملرينى اخذ ايتملرندن منع
وصيانت اوزره استيجار ميانلرنده قطعا فرق يوقدر واكر اهل عسكردن برمسلم منعهٔ مسلمين ايچنده ايكن كندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشركه تعال يعنى بروكل ديو اشارت قيلسه ياخود اهل حصنه افتحوا الباب
قپويى آچكز ديو اشارت ايلسه يا خود سمايه اشارت ايلسه واهل حصن بوخصوصلرى اماندر ديو ظن — *مطلب الامان مبنى على التوسع*
وكمان ايدوب امتثال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه كركسه مسلمين ايله اول اهل حرب بينلرنده عهد وامان
عد اولنمغه بشارات معروفه اواسون كركسه اولمسون على كلا التقديرين امان جائز وآنلره قد آمنتكم ديملك مرتبه سنى
حائزدر زيرا امر امان توسعه مبنى اولمغله شبههٔ غدردن دخى احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولديغى صورتده الثابت بالعرف كالثابت بالنص قاعده سى اوزره عقد امان عد اولنماسه غدر ايدوكى نماياندر
واما معروفه دكل ايسه مسلمك بروكل ديو امر ينه واشارتله استدعا ايلديكى مرامنه امتثاللرى مثللو اظهر دلائل ترك جدال
اولان قرائن حال انضماميله ثابت بالعرفله برابر بلكه دخى اقوى واظهر اولور كورمز ميسنكه اهل حربه اخرجوا حتى
تهدموا معنا هدا الحصن يعنى چيقكز تاكه بز ايله برابر شو حصنكزى هدم ايده سز ديسه لر آنلر دخى امتثال وخروج
ايلسه لر البته دائرهٔ امانه ولوج ايتمش اولورلر وامتثال سابقلرى بوصورته مثيل ومواقفدر بعده مؤلف رحمه الله بومسئله
اوزره حضرت عمر رضى الله عنه دن نقل اولنان ايما رجل من المسلمين اشار الى رجل من العدو ان تعال فانك ان جئت
قتلتك فاتاه فهو آمن اثر جليلى ايله سرد دليل ايلدى يعنى مسلميندن قنقى رجل اعدادن بر رجله بروكل اكر كلورسك
سنى قتل ايده يم ديسه اولدخى كلسه آمن اولوب اكا تعرض جائز اولماز لكن اثر مذكور سبقت ايدن تفصيل اوزره
ان جئت قتلتك قولنى عدم سماع ياخود عدم فهمى ايله تأويل اولنور اما استماع وفهم ايدوب ينه كلمش ايسه فئ
مسلمين اولور زيرا قتل ايده يم ديو خلاف امانله تصريح اولنمغله اعتبار دلالت عرف وحال عرضهٔ زوال
واضمحلال اولور كورمز ميسنكه اهل حربدن برينه تعال ان كنت تريد القتال جنك استرسك بروكل ياخود تعال
ان كنت رجلا مرد ايسك بروكل ياخود تعال حتى تبصر ما فعله بك بروكل كه سكانه باپچغمى كوره سين ديسه
بوكلاملرده خلاف امانله تصريح اولنمغله كلام تهديد اولوب كلام امان اولديغى برفرده خفى و پنهان اولماز
اما يالكز تعال ديمك كلام موافقت واتصا لدر كذلك اصابعى ايله مسلمك جانب سمايه اشارتى اعطيتك

ذمة الهالسماء مفهومنى مبين ياخود انت آمن منى بحق رب السماء مضمونى متضمن اولمغله آمنتك قولى ايله
بشارتى منزله سنده در وچان عسكر اسلام دار الحربده بر رجل ياخود بر امرأه بولوب همان اول هنكامده جئت — *مطلب وجد واتخصافى دار الحرب فقال جئت اطلب الامان*
اطلب الامان امان استمكه كلديم ديو استرحام ايلسه نظر اولنور اكر اوزرينه هجوم ايدنجيه دك مسلمين آنى كوروب
بيلمديلر ايسه فئ مسلمين اولوب قولى تصديق اولنماز زيرا وقت هجومه دكين مختفى اولمسى قصد غارتله كلوب
استيمانه كلمديكنه دليل كافى اولوب ظاهر حالى شبكه يه دوشدكدنصكره حيلهٔ استيمانه احتيالنه دال اولمغله احوالى
اقوالنى تكذيب ايدر واكرحين تكلمنده كلامنى مسلمين ايشيده جك مرتبه ده بر موضع قريبده متمنع ومسلمين آنى ارادهٔ
قتله مجتمع لكن اكا وصوللرى دخى صعب وممتنع ايكن مشرك مزبور برنسنه سويلميه رك همان جانب مسلمينه
عزيمت وتسليم نفسله متابعت ايلسه فئ مسلمين اولور وامام ايچون آنى قتل واعدام دخى جائزدر وطلب امان ايچون
كلديم ديسه دخى مقبول دكلدر زيرا بو انديغى محلده ممتنع ايكن مسلمين قتل واسرينى مراد ايتدكلرنده امان
ويروب ويرميه جكلرين امتحان ايچون حقنده نداء امانله استيمان ممكن ايكن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتى ترك واهمالى بحسب الظاهر اكاد الدركه مسلمينه سوء قصد ايله مقابله ايچون توجه واقبال — *مطلب تجار اهل الحرب يدخلون دارنا بلا استيمان*
واللرينه كيروب عاجز اولدقده حيلهٔ استيمانله احتيال ايلمشدر اما مسلمين قتل واسر ايله اكا اقبال ايتمزدن اقدم
همان جانب مسلمينه توجه واستقبال ايلسه آمن اولور زيرا بوصورتله توجهى ندا بالامان منزلنه نازل ودليل مسالمه
حاصل اولور صورت اولى بويله دكلدركه بعد قصد المسلمين بلا استيمان توجه واتيانى مقاتله ايله قصد مسلمينه
مقابله قصد ايلديكنه برهاندر اما قبل قصد المسلمين توجه واقبالى طرفندن قصد مسالمه يه دالدر كورمز ميسنكه تجار
اهل حربله ميان مسلمينده كيفيت حال اشبو منوال اوزره دركه نداء استيمان ايتمكسزين دار اسلامه دخول ايتدكلرنده
ظاهر احواللرى قصد مسالمه لرينه دال قيلنور واكر حربى مذكور مسلمين آنى كوروب كلامنى ايشتميه جك
مرتبه بعيد برمحلده ومنعه سى ايچنده ايكن بلا رفيق ولا سلاح يرندن قيام وايشيديله جك محله كلدكده منعه سى
يوغيكن نداء امانه اقدام ايلسه آمندر زيرا القاء سلاحله منعه سندن مفارقت وايشيديله جك محلده نداء امانه
مبادرت وصرف مقدورينه مباشرت ايتمكله ظاهر حالى طالب امان اولديغنه دلالت ايتديكندن تأمين ايتسونلر
كرك ايتمسونلر شرع شريف آنك امثالنى تأمين قيلمغله اول دخى اميندر قال الله تعالى وان احد من المشركين
استجارك فاجره الآية وقال تعالى وان جنحوا للسلم فاجنح لها كذلك اوزرنده سلاحى اولوب لكن هيئت
تهيؤ قتاله مقارن اولمسه شرعا ينه آمندر زيرا كاه اولور كه سلاحنى عساكر اسلام ايچنده بيع ايچون استصحاب
ياخود كيروا هل حرب ايچنده قالنجه ضيا عندن خوف ايله استجلاب ايتمش اولور اما سل سيف ومدرمح ايده رك
جانب مسلمينه اقبال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجال ايلسه فئ مسلمين قيلنور زيرا ظاهر حالى
قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقيقتى متعذر اولان مواده حكمى ظاهر حال اوزره بنا قيلنق جائز
واباحت دمه مؤدى دخى اولسه ينه غالب رأيى تحكيم ايلمك مشروعدر كورمز ميسنكه بركمسنه كيجه ايله خانه سنه
برشخصك دخولنه واقف اولوب لكن سارق ياخود سه لصوصدن هاربميدر حقيقت حالنه عارف اولمسه — *مطلب رأى رجلا دخل بيته ليلا هل يقتله ام لا*
همان اول شخصك حالنى تحكيم ومقتضاى ظاهرى تقديم ايدر اكر اول شخص سيماى لصوص ايله معلم ياخود
كندو ساكن طورير ايكن برجمع متاع بيت ايلر رفيق ايله همقدم ايسه آنلر كندويه قريب اولمزدن اقدم صاحب
خانه ايكيسنى بردن اعدامه اقدام ايتمك جائزدر واكر اول شخص سيماء اهل خير اوزره جارى ورفاقت اهل شردن
متبرى ايسه صاحب خانه اوزره آنى اسكان واكرام لازمدركه رمى سهام وطريق آخر ايله قتل واعدامى جائز اولماز
وجواز تحكيم سيمايه يعرف المجرمون بسيماهم نظم كريمى دلالت وايما قيلر يعنى مجرمون يوم قيامتده سيما — *مطلب تحكيم السيما ودلالة الحال*
وقيافتلريله بيلنوب جزاء جرملرى ترتيب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ايدوكنه دخى ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذكر جليلى اماره ودليلدر يعنى اكر منافقين غزوهٔ تبوكه ادعالرى اوزره ارادهٔ خروج ايده لر ايدى
عده وعتاد لرين تهيئه واعداد قيلرلر ايدى قيلمدقلرى بحسب الظاهر عدم اراده لرينه دليل باهردر وچان
مسلميندن برعسكر ارض حربده نازل ايكن اهل حربدن برمشرك طوغرو يولدن كلوب مسلميندن ابتداء جماعت
مسلحينه واصل اولدقده منعه سى يوغيكن دخى طالب امان اولسه وسعنده اولان استيمانى اتيان ايتمش اولمغله
نائل امان اولور زيرا ظاهر حالنده مسلمينه اسماع صوتى ممكن اولان موضعده ايكن دخى مسلميندن اعراض
وامتناعى اولمديغنه استدلال وتاول موضعدن رجاء امان ايتمك منزلنه انزال اولنور واسماع صوتى ممكن اولميان محل
ابعدده ايكن منعه سى وار ايسه دخى اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنى شرط قيلمقده منفعت عائده يوقدر

ومغازيده مذكور دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكلرنده محمد بن مسلمه
رضى الله عنه بعض ليالى‌ده محارسهٔ عسكره مأمور ومشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كمسنه
چيقوب سمتنه توجه ايلديلر كلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكز ديو سؤال آنلردخى رجاى امانه كلديك
ديو عرض حال ايلديلر همان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعده اللهم لا تحرمنى اقالة عثرات الكرام
يا رب بنى بو يله جرايم كرامى عفو ايتمكدن محروم قيلمه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرايمى سن عفو ايتمكدن
بنى محروم قيلمه ديو دعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرينه
اخبار ايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كمسنه دخى نابود اولوب قنده كتدكلرى معلوم ومشهود اولمادى
واكر مسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنده ياخود يمين و يسارنده عسكره قصد دخول اوزره
كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلمسه فئ مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيرا ظاهر حالى
قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصد قتلله كلديكنه دالدر وبز قريبا بيان ايلديك كه
بو مقوله امورده غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه بوخسه قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر بر نسنه بولنميوب
قلوب مسلمينده دخى حالندن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدر كه آنى اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر و بو بابده احتياط انجق شخص
مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل وفئ ايتميوب وقصد غارتله كلمك احتمالنه بناء مأمنه دخى ارجاع
ايتمكده در زيرا بو يله امر محتمل ايله حكم حريتى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسلامده على التأبيد
حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسلامه كلورسه اكا بر وجهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج
وضع اولنور كذلك اهل حربدن بر جماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه‌لر لكن منعه‌لرندن چقمادقجه نداء امانه
قادر اولمامالريله منعه‌لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسه‌لر آنلردخى مرتبهٔ وسعلرين اتيان
قيلملريله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه‌لريله كلوب استيمان ايلسه‌لر بو صورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم
تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعه دار الحربده ياخود قلعه‌لرنده نيجه ممتنعلر ايسه دار اسلامده
دخى اويله جه ممتنعلردر وازقديم مستأمن اولنلر دخى منعه‌لرى ايچنده بولنسه‌لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهد
ايتملرى جائزايكن بويله مجدداً استيمان ايلين اهل منعه يه اعطاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر
اما ازقديم مستأمن اولنلرك منعه‌لرى بوغبسه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتمدكجه ميانه مزده اولان عهد وامانى
نبذ ايلمك غير جائزدر كذلك طلب امانه كلدكدنصكره منعه‌لرندن خروج ايلسه‌لر ينه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلرى غير جائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم و بزدن سزه امان يوقدر
سزدن برفرد بزه كلمسون ديو تكلم وآنلردخى تفهم ايتمش اوله بو صورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه
كلورلر ايسه فئ مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروحله ابلاء عذر ايلمشدر قال الله تعالى وقد قدمت اليكم
بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بر يكزايله
مخاصمه وسائر وجهله سزلر ايچون حجت خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى
حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم حاسم قيلنور اما مسئلهٔ مزبوره كبى خلافى
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بر كمسنه نك حضورينه برمائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى
متضمن اولمغله جائز الاكلدر اما صاحب مائده لا تأكل قولى ايله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وچان
مسلمين دار اسلامده بر حربى بولوب اول دخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز كورمزمسنكه آنى بر مسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره امانله
كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك ما نحن فيه ده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بو صورتده
بر مسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشايه
مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه‌لر
اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر لكن بن امان ويرمشيدم دين مسلمك بو بابده
شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبر ويرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مز وبو بابده مسلميندن ماعدانك
شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مزبور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

مطلب اشتبه كونه طالب الامان

مطلب اذا وضع المائدة فحل الاكل ما لم يمنع صاحبها صريحا

مطلب وجد واحد حربيا فقال انا آمن اوقال مسلم انا امنته

مطلب الشهادة على فعل نفسه

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم

رسولم ديسه ينه تصديق اولنمايوب فئ مسلمين قيلنور زيرا دعواى امانده مصدق دكل ايكن بو ادعاء رسالتى
دعواى امانى مشتملدر زيرا رسول جانبين امين وجاهليت واسلامده جارى اولان رسم تأميندر زيرا امر صلح
وقتال انجق رسول ايله قائم واداء رسالت ممكن اولمغيچون تأمين رسل امر لازمدر حتى حضور نبويه بر قومك
رسولى بعض كلام ناسزا سويلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميدك سنى قتل ايدرايدم بيوردديلر
بو حديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسالتى متعين
اولماز اكر ملكلرينك مكتوبنه بكزر بر مكتوب چيقاروب بو مكتوب ملكدر ديرسه تبليغ رسالت ايچون تأمينى
لازمدر بشرط آنكه مكتوب مرقوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبهٔ ظنون مقرر اوله اول صورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحابى ممكن اولمايوب وسعنده اظهار كتابدن غيرى نسنه
اولمامغله آنكله اكتفا اولنور وبلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبة الظنون ينه حكم تصديقه مقروندر
واكر رسالتنه دلالت ايدر كتاب وسائر علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده بر مسلم اخذ ايلسه عند ابى حنيفه
رحمه الله تعالى فئ جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله
متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دار الحربه داخل واچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سنده اولور
اما بو صورتده ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن وجوب اداء خمسى روايت واحدهٔ قطعيه ايله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
اخذ ايلين اشخاصك فئ خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى
هر كيمك يدى اكا سبقت ايدرسه آنى محرز وتملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعالى عندنده ايجاب
خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مزبور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور
حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه ينه فئ اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولندقدنصكره وامام
آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده انى بر مسلم اخذ ايتدكجه
يالكز دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب
دار ايله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بنابرين آنى اخذ ايدن انسان احراز
ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبل الاخذ امان ويرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واول بابده متهم دكلدر لكن قياس قول ابى حنيفه
رحمه الله اوزره دعواى تأمينده تصديق اولنمامق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولى مصدق اولماز واكر دار عزمده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولور كه
بالاتفاق بر مسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدر كه
رجوع ايتمسه دخى قبل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابو حنيفه رحمه الله قولى اوزره
اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمامش ايدى ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بردخى استرقاقى قابل اولماز
وشول اسير منزله سنده اولور كه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينه اخذ اولنه واسير مذكور
عسكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بردخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بردخى سبيل اولماز
وقچان عسكر مسلمين مداين اهل حربدن بر بلده يه مرور وآنلر ايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل
آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهل بلده مسلمينه كلوب بز سزدن بر فردى قتل واسر ايتمك شرطيله سزدخى
شو يولدن كچوب بشقه يولدن كتمك اوزره معاهده ايديكز ديو سعى ومجاهده ايلسه‌لر اكر صورت معهوده ده
مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسه وجه مذكور اوزره مواعده وموادعه ونه دكلوا بعد واصعب ايسه ده
طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه‌لرندن كلوب عسكرك كيرو قالانلرندن
بعضيسنى قتل ايتملرندن امين اولنماز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليه
وسلم صلح حديبيه ده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبو لله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن
اسلامه كلوب مدينه يه هجرت واتصال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصال بيورملرين شرط ايلملريله اول شرطى
قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تا منتسخ اولنجيه دك وفايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهله
ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليه السلام فنقيمزه قصد حربله

مطلب حربى قال انا رسول الملك

مطلب الرسول امن من الجانبين

مطلب دخل الحربى بلا امان فاخذه مسلم اهل خمس

مطلب اسلم الحربى فى دارنا قبل الاخذ

مطلب اسلم الاسير ثم انفلت الى دار الحرب يكون حرا

مطلب مر المسلمون بمدينة الحرب وعاهدوهم ان لا يعرضوا بهذا الطريق

قدوم ایدرایسه طرف آخریمز مدینه‌یه غارت وهجوم ایلسون دیو اتفاق ایتمشلر ایدی ورسول الله علیه السلام
اهل مکه ایله وجه مشروح اوزره موادعه ایلدیلر که خیبره توجهلرنده آنلردن امین اوله‌لر ودلیل مرقومدن
منفعت مسلمین ایچون بومقوله شرطك جواز قبولی بزه معلوم اولمشدر وصورت مذکوره ده مسلمین اولا شرط
مزبوری قبول بعده ینه مشرکینك منع ایتدکلری یولدن کتمکده فائده مأمول ایلسه‌لر مشرکینه نبذ عهد ایله
اعلام ایتملری واجبدر زیرا قبوللری موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ایچون نبذ ایدنجه‌یه دك اکا وفا لازمدر
اکر مسلمین بزه بو یولدن ذهابمز ضرر مشرکینی موجب دکلدر نبذ واعلامه دن واجبدر دیرلرسه جوابلرنده
دینلور که بلکه مشرکینك او یولده کندولرك محتاج اولدقلری زروع واشجار وکلالری واردر که مسلمینك
آنلره تعرضلرین استمزلر واکر مسلمین بو یول بزه اسهل اولمغله کچر کیده رز وبرنسنه‌لرینه تعرض ایتمزز دیرلر ایسه ینه
آنلره دینلور که احتمالدر که مشرکین اول یولده اولان حصون ومواشیلرین سزلر کوروب وقت آخرده کلمك
ملاحظه‌سیله یوللرینی اوکرنمکزی استمزلر یاخود اول یولده اولان بعض عیوبلرینی کورمکزایله وقت آخرده
اوزرلرینه غزایه عزیمت ایتمکزی استمزلر اول جهتدن البته عهدیکزه وفا یاخود فانبذ الیهم علی سواء نصنه
اقتفا برله نبذ عهد ایله افاده وایفا لازمدر واکر مشرکیندن اهل مدینه شونهریمزك صویندن ایچمك اوزره بزله معاهده
ایدیکز دیسه‌لر بزلر دخی اویله معاهده ایتسك نظر اولنور اکر شربیمز مشرکینه صولری خصوصنده مضر ایدوکی
مجزوم یاخود مضرمیدر دکلمیدر نامعلوم ایسه عهدیمزه وفا ایتموز لازمدر واکر عدم اضراری عندیمزده آشکار
ایسه اعلامه حاجت اولیوب شرب وسقی دواب ایتموز جائزدر زیرا وجوب رعایت شروط مفید اولمغله مشروطدر
وامر غیر مفیدی شرط ایلین انجق معاندر یوقسه جلب منفعت وسلب مضرتی قاصد دکلدر وعدم
اضراری معلومیمز اولدقده شرط غیر مفید ایدوکی مجزومیمز اولوب الغا اولنور اما ضرری ظاهر ایسه شرط
مفید اولمغله معاملات مسلمینده جاری اولان شروط نافعه کبی رعایتی واجب اولور واکر ضرری اولوب اولمدیغی مجهول
ایسه عاقل امر غیر مفید ایله اشتغال ایتمك نامعقول وشرط مذکورده جلب منفعت یادفع مضرت قصد ایتملری ظاهر
حال ارباب عقول اولدیغندن خلاف ظاهر اولمدیجه بناء ظاهر واجب ورعایت مقتضاسی لازم ولابدر
بوصورتده مسلمین نفوس ودوابلر ایچون اول صویه محتاج اولورلر ایسه اولا نبذ واخبار صکره استعماله درکار
اولسونلر وکلالریکه اوتلاقلری دخی صولری منزله سنده در زیرا کلا مملوك دکلدر ورسول الله صلی الله علیه
وسلم کلا ایله ماده بین الناس شرکت عامه اثبات ایلمشلردر بنا برین فائده لری اولمدیغی معلوم ایکن شرط مجردلری ایله
شرکت مسلمین منقطع اولمامشدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ایتسه‌لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمین غیر جائزدر زیرا بونلر مملوکلریدر وانسانك املاکنده نفوذ تصرفی حکم ملك ایله‌در یوقسه
نفع وضرر اعتباریله دکلدر انجق مسلمین مضطر اولورلر ایسه کرکدر که نبذ واعلام بعده آنلری استعماله اقدام ایده‌لر
زیرا شرط متقدم ایله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اکرچه تحرز واجبدر لکن
اولدخی نبذ واعلامله حاصل اولور واکر اهل حرب زروع وکلالرین عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بزدخی مساعده ایلسك بوصورتده بزم اکلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعی یوقدر زیرا عهده وفا انجق
قبول ایتدیکمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ایدی واکل وانفاق هر وجهله مغایر احراقدر
کورمزمیسنکه انسان کندو ملکنی اکل ایتمك حلال واحراقی غیر حلالدر واهل شام اموال اهل حربی احراق
ایتمکی مکروه کوروب اکل وتناولنی مکروه کورمزلر واحتمالدر که مشرکین دخی شرط مذکوری مجرد احراقده فساد
اولدیغندن ایراد ایتمش اوله‌لر واصول شرعیه دندر که شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من کل الوجوه انکله مساوی
اولمیان نسنه‌لر الحاق اولنمز واکل وانفاق من کل الوجوه مساوی احراق دکلدر واکر اهل حرب قرالرینی
تخریب ایتموز اوزره طلب معاهده وبزلر دخی مساعده ایدرایسك قرالرنده بولدیغمز بنا مقوله سندن اولمیان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سین اخذیمز جائزدر زیرا تخریب انجق ابنیه ده اولور واخذ امتعه
حفظدندر تخریبدن دکلدر وینه احتمالدر که تخریبده بولنان صورت افساد ایچون شرط مذکوری ایراد ایتمش
اوله‌لر لکن قرالرنده خشبدن یاغیریدن مصنوع اولان ابنیه‌یه تعرض غیر جائزدر اماننده اولمیان اخشابی آلوب
مثلا ایقاد نار ایتموز جائزدر زیرا بو انتفاعدر یوقسه تخریب دکلدر وبوشرطدن صکره حلال اولمیان انجق
مساکنلرندن بعض محلی هدم وتخریبدر واحراق بالنار فوق التخریب اولمغله آنده دخی حکم شرط مذکور
بطریق الاولی جاریدر وصورت مذکوره ده برباب مغلق بولوب فتحی مقدوریمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعی جائز

اولماز

مطلب عاهدوا ان لا یشرب من ماء نهر اهل الحرب
مطلب اذا لم یکن الشرط مفیدا لا یجب رعایته
مطلب لا یحل احراق ماله
مطلب شرطوا ان لا نخرب قراهم

اولماز زیرا قلع دخی تخریبدر امافتحی تخریب اولمامغله ممکن اولورسه آنده ضرر یوقدر واکر فتحی انجق کسر
قفله محتاج ایسه ینه جائز اولماز زیرا کسر قفل دخی تخریبدر وشرط منصوصله التزام ایتدیکمز امورك قلیل
وکثیری برابردر واکر اهل حرب زروعلرندن نسنه‌یی بز اکل ایتمك وعلف دواب ایتمك اوزره بزمله معاهده ایتسه‌لر
زروعلرندن نسنه‌یی احراق ایتموز مشروع اولماز زیرا احراق تفویت مقصودلرنده فوق الاکل اولمغله حکم
حرمت آنده بطریق الاولی ثابت اولور حق ابوینده حرمت تأفیف اوزره تنصیص بطریق الاولی حرمت شتم
اوزره تنصیص اولدیغی کبیدر وعدم احراق شرط ایتدکلرنده بیان سابق اوزره جواز اکل بویله دکلدر زیرا اکل
دون التحریقدر که تحریق افساد عین واکل انتفاع بالعیندر وعدم اکلمیزی شرط ایتدکلرندن مقصودلری
عین ماللری کندولر ایچون باقی قالمقدر واحراق ایله باقی قالمیوب اکلله منعدم اولدیغی کبی منعدم اولور وعدم
احراقمیز ایله معاهده لرندن مرادلری ملکلرندن برنسنه‌یی افساد ایتموزدر واکلده افساد اولمغله جائز کوریلور
وقچان عدم احراق زروعلری اوزره معاهده ایدوب بزدخی زروعلرینی صویه اغراقله اتلافه قدرتیمز اولسه بزه جائز
دکلدر زیرا اغراق عین افساد وافساد عین اولمغله من کل الوجوه منصوص اولان احراق حکمنده در کذلك عدم
اغراقله معاهده ایتسه‌لر علت مذکوره اوزره احراق ایتموز جائز کوریلمز کذلك سفینه‌لرین عدم اغراق وعدم احراقمز
ایله معاهده ایتسه‌لر اللرندن آلوب کوتورمموز بزه جائز اولماز زیرا بو معاهده دن مقصودلری انجق کندو انتفاعلری
ایچون عین سفینه‌لرین اللرنده ابقا ایلمکدر وبراخذ ایدنجه مقصودلری حاصل اولماز کورمزمیسنکه منازللرین عدم
احراق واغراق ایله معاهده ایتسه‌لر بزلر خشب وابوابلرین اخذ ایله ایراث نقصان ایتمك دخی بزه جائز اولماز زیرا مرادلری
منازللرین علی الاطلاق عدم استهلاکیمزدر لکن جمیع انواع استهلاکی ذکر وتخصیص وهر برینی ایتمك اوزره معاهده
وتنصیص متعذر اولمغله همان تحریق وتغریق مثللو اظهر اسبابی ذکر وتنسیق ایلدیلر واکر حین ظفرده اسیرلرین
عدم قتلمیز اوزره معاهده ایتسه‌لر آنلردن اخذ اسیر ایتموز جائزدر وآلنان اسیرلری فیء اولوب قتل اولنماز زیرا اسیر ایتمك
ترکی مشروط اولان قتل معناسنده دکلدر زیرا قتلده نقض بنیه واردر کورمزمیسنکه نساوذراریلرین اسیر قیلمق بزه
حلال ایکن قتللرینه شرعا مجال یوقدر واکر ایچلرندن برفردی اسیر ایتمك شرط ایدرلرسه بزلر برفردلرین اسیر وقتل
ایتموز جائز اولماز زیرا اسردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلری اسر ایله فوت اولدیغی کبی قتل ایله بالاولویه فوت
اولور مکر آنلر دخی بزدن برفردی قتل واسر ایتمکی التزام ایتمشلر ایکن ینه قتل واسر ایله خیانته اقدام ایده‌لر
بوصورتده نقض عهد ایتملریله قتل واسرلری قبل العهد جائز اولدیغی کبی ینه جائز اولور کورمزمیسنکه اهل مکه
حلیف رسول الله صلی الله علیه وسلم اولان بنی خزاعه اوزره بنی بکره اعانه ایله نقض عهدلرین ابانه قیلدقلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم نبذ واعلام ایتمکسزین اهل مکه‌یه کمال اهتمام اوزره قصد واقدام بیورمشلردر
حتی اوزرلرینه علی الغفله هجوم وجمله بیورملری ایچون اخبار عزیمتلرین اهل مکه‌دن ستر واخفا بابنده الله تعالی‌یه
رجا ودعا ایلدیلر اما ایچلرندن یالکز برشخص خلاف معاهده حرکت ایدرسه جمله‌نك نقض عهدیله حکم اولنماز
زیرا شخص واحدك فعلی حسب العاده جمیع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالری مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتی اوزره ولایت نقض عهدی دخی یوقدر کورمزمیسنکه برمسلم دیننده حلال اولمیان برفعلی
مرتکب اولسه اوزرینه نقض ایمانی مترتب اولماز وبرذمی دخی بویله برفعلی اتیان ایلسه موجب نقض امانی اولماز
اما خلاف معاهده حرکته جماعتلری یاخود امیرلری مباشرت یاخود ایچلرندن بریسی جماعتك معلومی
ایکن علی وجه المحاربه مجاسرت ایدوب وجماعت دخی منعه مبادرت قیلمسه‌لر فعل معهود جمله‌نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زیرا فعل امیر لامحاله عند الجمیع شهرت سمیر اولوب شخص واحد دخی آچقدن مباشرت
ایتدکده منعه مبادرت ایتملریله ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثل مشهوری اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بویله فعله اقداملری عهد سابقی نبذ واعلام منزله سنده قیلنور واکر بز اسیرلرینی آنلر دخی
اسیرلریمزی عدم قتلله معاهده دنصکره بزدن اسیر آلوب قتل ایتسه‌لر بزدخی آنلردن اسیر آلمق جائز لکن قتلی
غیر جائزدر زیرا عدم قتلی التزام ایدوب عدم اسری التزام ایتملریله اسیر الدقلرنده آنلره نقض عهدی الزام
یوقدر چونکه معاهده باقیه در جزاء وفاق ایله معامله‌لرینه کوره معامله‌یه بزدخی اتفاق ایده رز وقچان برحربی
داریمزه امانله کیروب عمدا یاخطأ برمسلمی قتل یاقطع طریق یااخبار مسلمینی تجسس ومشرکینه انها یامسلمه یاذمیه
برعورتله مکرهة زنا یاسرقه ایلسه بونلردن برنسنه نقض عهدینی موجب دکلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالی
ناقض عهد اولوردیمکه مالك اولمشدر زیرا داریمزه کیردکده بونلردن برینی اتیان ایتمکی التزام ایتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا نأکل من زروعهم ولا نعلف
مطلب شرطوا ان لا نحرق ولا نغرق زروعهم وبالعکس
مطلب شرطوا ان لا نقتل اساراهم
مطلب فعل شخص واحد علی خلاف العهد لا یکون نقضا
مطلب فعل البعض لا یکون نقضا للعهد وقد یکون
مطلب مسائل من قتل مسلما او تجسس اخبار المسلمین

عهدك خلافنه بويله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنماق مستلزم استخفاف اهل اسلام
اولور لكن بز جوابده ديرزكه بونلردن بريني برمسلم ارتكاب ايلسه ايماني ناقض اولمديغي كبي مستأمنك دخي اماني ناقض
اولماز وبو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابي بلتعه دركه حاطب رضي الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا
عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعني محمد عليه السلام سزه غزا ايده يور تدارككزي كوريكز ديو تحرير كتاب
ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوي وعدوكم اولياء يعني اي اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان
كفاري دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلي حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندي لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله
خطاب ايلدي وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سي مسطوردر وينه بني قريظه اكر حكم محمد اوزره
حصمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابولبابه بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان
ابو لبابه كندو اليني بوغازينه سوروب اشارتله بوينكزي اوررلر مفهومني اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده
آنك حقنده دخي يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سي انزال وخيانتله لوم اولندي ايسه ده
ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندي وبونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايماني ونه مستأمنك
اماني ناقض دكلدر لكن حربي مزبور عمدا بركسنه يي قتل ايلسه برينه قصاص اولنورز يرا معاملاته راجع
اولان احكامده حقوق عبادي التزام ايتمشدر واكر برمسلمي قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف
صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدي متضمندر بوجهتله خصوص حدده خصومت مسموعه
وبلا خصومة توفية حد غير مشروعه در اما زنا وسرقه كبي لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه
مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهرتيابدركه عند ابي حنيفه ومحمد رحمة الله عليهما اقامت حد اولنميوب
عند ابي يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بووجه اوزره استدلال ايدركه علماء
اسلاف بوحدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو
حاكمرينه تسليم اولنور ديديلر ورأي مذكور حضرت علي كرم الله تعالى وجهه دن دخي مأثوردر وحق ذميده
اهل مدينه نك غيره مخالفتلري حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرين متضمندر لكن بز حق ذميده
اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللريني اخذ ايتمديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
رجم يهوديين ايله امر ايلمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمني موجب اولماز زيرا ذمي
اهل داريمزدن اولمغله معاملاتده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق
حرمت شرب خمري غير معتقد واعتقاد حرمت اولمدقجه سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز
اما مستأمن اهل داريمزده داخل واحكاميمزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتني رؤيت ودارينه عودت
ايچون كلمشدر وبوسببدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغي
كبي ذمي اوزره دخي واجب اولماز بوجهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن
اموال ناسدن آلديغني رد واستهلاك ايتديكي غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكي نسوانك مهري اوزرينه الزام اولنور
زيرا وطئ في غير الملك حددن يا مهردن خالي اولماز بوصورتده حد واجب اولمايجه عورتك حقي اولان مهري
واجب اولور ويوجع عقوبة على ماصنع ويحبس في السجن على قدر مايري الامام يعني سوء صنيعي مقابلنده
امامك رأي ايتديكي مقداري ضرب وجيع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله
يوجع ديوب يعزر لفظي ايله تعبير ايتمديكي لفظ تعزيرده معناي تعظيم وتطهير موجود وكفارده بومعنايه
اهليت نابود اولديغيچوندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه وبوآيتده تعزير نصرتله تقويت معنا سنه در والله اعلم
باب مايصدق فيه المستأمن من اهل الحرب ومالا يصدق * يعني اهل حربدن مستأمن اولنلرك تصديق اولنوب
اولنميان اقواللرين تمييز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين بر مطموره يا برحصنه وصول ومحاصره يه
مشغول اولدقلرنده اول محلك اهالیسندن برطائفه آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم يعني بو بقعه يي
سزه فتح ايتمز اوزره اهل ومتاعمز اوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يي مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه
امان نفسلريني اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون وياضمير متكلمدركه متكلم تكلم
ايلديكي فعلي نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخي شرط ايچوندر قال الله تعالى
يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اي بشرط ذلك
بوجهتله معناي كلاملري شو بقعه يي سزه فتح ايدرسك نفسلريمز اهالي واموالميز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

مطلب الكبائر لاتكون ناقضة لايمان المؤمن

مطلب اجراء الاحكام على المستأمن

مطلب شرط الخصومة في حد القذف لا في الزنا والسرقة

مطلب قالوا آمنونا على اهلينا ومتاعنا على ان نفتحها لكم

مطلب لفظ على للشرط

امان مرقومي آنلره ويرمشلردر همان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكانني اخراج
اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعهٔ نفيسه يي كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايا اي فرهه كيسه يي
كوروب بونلر اهل وعيالريمزدر ديو ادعا ايلسه لر بومسئله ده قياس شرعي عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه
قوللري مصدق ومرعي اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلري ثابت اولوب
سبب استحقاقلري ظاهر واستحقاقلري باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط
خيار ايتدكده دعواسي بلا بينة تصديق اولنماديغي كبي اول طائفه دخي دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر
ومسلمين اوزره حجت دخي انجق عدول مسلمينك شهادتي اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب
اهل وامتعه لري اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولملريله بوبابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب
رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغي كبي بومسئله ده دخي
اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بوصورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلري سبايا
اول طائفه يي اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلر مصدق واول سبايا دخي برابرجه آمن اولورلرزيرا جمله سي
اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سي قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخي تصديق ايلمك لازمدرزيرا بينلرنده اولان
امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمي تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايدرز اما سبايای مزبوره طائفهٔ
مسفوره يي قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فئ مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناي امان اولان سبب
ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنينك دخي مطموره ده برابر اولدقلري كسنه لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالري دخي
بلا حجة مسموعه دكلدرزيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلري بوبابده حجت اوله مزاما صورت
اولى بشقه دركه آنده تصادقلريله ميانلرنده سبب تصديق حاصل اوزرينه بناء امان اولمغله سبايا دخي امن وامانه نائل
اولديلر واكر سباياي مرقومه اول طائفه يي تكذيب ايلرند نصكره سباياي سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوى ايلسه لر
ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول مناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله
احسانيمز انجق بويله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر برفردك ظن وكماني سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان
ايچوندر ومعناي معهود عند التناقض نا موجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلري ابتداء
امرده تصديق ايدنلردن غيريلري جميعا فئ مسلمين اولورلر واكر بعض سباياي اول طائفه دن ايكي كسنه دعوى
وهربري بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكرسبي مرقوم بريني مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر
ايكيسني دخي تكذيب قيلرسه سبب ترتيب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فئ مسلمينده داخل اولور ومؤلف رحمه الله
ديركه انسانك اهلي عورتيدروهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظر ايله اهلي
انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سي اولان كسنه يه متأهل واولميان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره
دخي بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريق استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك
دارنده انفاق ايلديكي جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده ان ابني من اهلي نظم كريمنده
ولد اوزره اطلاقي وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكمنده زوجه نك اهلدن
استثناسي وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحي قديمنده يالكز
زوجه ده استعمالي عموم اطلاقنه دال در حتي فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر وبو معني
امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتي مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبير اوغلي وذات زوج
اولوب زوجي اكا عنم اولنان كبيره قزي نفقه سنده داخل اولمامرله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون
اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقيرديركه مفهوم اهلي بومحلده اقربادن غيري يه تعميم قريبا
مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولني افاده يه
حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عدا اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه
آمن اولورلر واكر بونلر دعوى ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوى بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فئ
مسلمين اولورلر واكر هر بري بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبني تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات
اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال
اولنماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعني اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز
ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتي انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلري بابازي طرفندن اولان

الغرهمة جمع غاره وهو الكيس كذا في المغرب صححه في صاحب ✱

مطلب بيان معنى الاهل

صاحب الكتاب بوآيتده لفظ اهلي يعني زوجته قوليله تفسير ايلمشدر بوتقدير اوزره سائر اولاد وعيالري ومن امن قولنه شريفنده داخل اولورلر اما قاضي وكشاف وسائر تفاسيرده اهل زوجه واولاد ونساء اولادلريله تفسير ومن آمن دخي سائر مؤمنين ايله تأويل اولنمشدر وبو تفسير اظهر اولديغندن بشقه ما نحن فيه دخي ادل ايكن كتابده ظاهر دكلدر اختيار ربك وجهي ✱ والله اعلم

مطلب تصرف المترجم في توجيه الكتاب

مطلب قالوا آمنونا على اهل بيوتنا

اقرباسندن عبارتدرمثلا بلاد عراقده دورخلافت عباسيه ده اهل بيت اميرالمؤمنين آل عباسدن عبارت واهل
بيت على بن ابى طالب واهل بيت طلحه والزبير رضى الله عنهم مشاراليهمك آلرندن كنايتدر زيرا بيتدن مراد اولان
بيت سكنى اولميوب بلكه بيت نسبدر وانسان باباسى قومنه منسوبدر نتيجهٔ مرام بيت نسبى باباسنك قومى واهل
بيتى اولاد فلان ديو معروف اولدقلرى جد اعلالرينه وارنجه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتى
وآنه سى وآنه برقرنداشلرى وطايلرى ودپه زه لرى عيالنده اولسه لردخى توجيه سابقه بناء اهل بيتندن دكللردر
وهم بونلركند و نسبت اولنديغى باباسندن غيريه نسبت اولنورلر كورمزمىسنكه جواريدن اولان اولاد خلفا اهل
بيت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بيتله آل عرف استعمالده مساوى اولمريله آمنونى على آلى ديسه
ينه وجه مشروح اوزره در كذلك آمنونى على جنسى ديسه ينه بويله در زيرا انسان باباسنك قومى جنسندندر
آنه سنك قومى جنسندن دكلدر كورمزمىسنكه ابراهيم بن رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنه والدهٔ
ماجده سى قبطيه ايكن كندى قريشدندر كذلك حضرت اسمعيل عليه السلام والد ماجدينك قومى
جنسندندر يوقسه مادرسعادتپرورلرى هاجر رضى الله عنهانك قومى جنسندن دكلدر واكر آمنونى على ذوى قرابتى
اوعلى اقربائى اوعلى انسابى يعنى اصحاب قرابتم اوزره امان ويريكز ديسه ياخود اقربام اوزره ديسه ياخود
انسابم اوزره ديسه قول مز بورقياس ابيحنيفه رحمة الله عليه اوزره جميع ذى رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله يى كتاب الزياداتك وصاياسنده بيان قيلديق لكن بومسئله ايله مسئلهٔ وصيتك ميانلرى ايكى وجهله تفريق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابى حنيفه رحمه الله اوزره استحقاق وصيته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد على السويه امانده داخل اولورلر زيرا وصيت ايجاب بطريق الصله اولمغله انسان صله واحسانده
ميان اقرب وابعدى تمييز وتنقيح واقربى ابعد ارزره ترجيح ايده كلمشدر اما استيمان تخليص واستنقاذ اولمغله انسان
اقرباسنى تخليصده اقربنى ابعدندن تمييز وتخصيص ايلمز قول مشروحك مدار وضوحى اولدركه تسويهٔ وصيتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضرارى دركار ومزاحمهٔ ابعد ايله اضرار اقرب غير سزاواردر اما تسويهٔ امانده
اقرب على كل حال امانه نائل وتشريك ابعد ايله اضرارى غير قابلدر وجه ثانى اولدركه والد وولد اسباب
من الاسباب ميراثدن محروم اولسه لردخى وصيت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قياسه
نظرايله وصيت وامان برابردر زيرا اسم قرابت انجق غيره بالواسطه تقرب ايدنلره متناول اولمغله بلاواسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابته نسبت اولنمقدن برى ومجانبلردر حتى الوصية للوالدين والاقربين نظم
مبيننده اقربينى والدين اوزره عطف وتنسيق بو قولى تأييد وتحقيق ايدر لكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدركه قرابتى ايچون طلب اماندن مرادى آنلره شفقتله تخليصلرينه عزيمتدر ووالد
وولادينه شفقتى غيريدن اكثر وتخليصلرى مقصود ايدوكى اظهر اولمغله امانده دخوللرى مقرردر وهم بونلرى
اسم قرابتده ادخال ايتمديكيمز انجق انسان مثلا باباسى حقنده قريبمدر ديديكى جفا عد اولنديغندندر بو بابده ايسه
باباسنك تخليصنى قويوب آخرايچون استيمانى محض جفادر بنابرين بو بابده اسم قرابتده ادخالى تحقيق حقوقه
بادى اولوب جفا وعقوقه مؤدى اولمغله امانده داخل اولديلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلرى اوزره استيمان ايتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفيسى كوردكلرنده متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر نظر اولنور اكر اول متاعى بعض
اهل مطموره نك يدندن آلمشلر ايسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصديق ايدرلرسه يدلرينه تسليم اولنور
واكر تكذيب ايدرلرسه فئ مسلمين اولور زيرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره ده الندن اخذ اولنجيه دك صاحب اليد
ايدوكى معلوممز ايدى وصاحب اليدك يدنده بولنان نسنه ده قولى معتبردر انسانك حق نفسنده قولى معتبر
اولديغى كبى وقريبا آمنونا على اهلينا مسئله سنده قول سبايا حق نفسلرنده تصديق مدعى يه راجع اولديغى
بيان ايتمش ايدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخى ذى اليد سابقك قولى ذى اليد لاحق تصديقه راجع اولور و بو بابده
سابقك يدى شمدى زائله اولمغله قولنده نه فائده حاصله در ديو سؤال اولنماز زيرا سبب زوال يدى انجق اخذ
على وجه الاغتنام در وامان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعناى معهود نفوسده دخى موجوددر كه
نفوس دخى اغتنام ايله حكما مأخوذه ايدى لكن ينه امان ثابت اوله جق نسنه لر اخذ مذكوره محل اولماق
قاعده سى اوزره نفسلرنده تصديقلرى معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذيب متاع آخرى دعوى ايلسه لر
قطعا تصديق اولنمازلر زيرا دعواى سابقه لرنده متاعمز بودر ديمكله مطموره ده بشقه متاعمز يوقدر ديمكى
مسائل كتابده اعتبار ايتديكمز طريق مفهومله تفهيم ايتمشلر ايدى بوجهتله دعواى اخيره لرنده متناقضلردر

واكر

مطلب تعريف اهل البيت

مطلب اولاد الخلفاء من الاماء من اهل بيت الخلفاء

مطلب اخذ الامان على ذوى القرابة او الاقرباء او الانساب او اوصى احد اليهم

مطلب استأمنوا على متاعهم

واكر ذى اليد سابق آنلرى تكذيبله متاع بزمدر ديدكدنصكره تصديق ايدرسه التفات اولنماز زيرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذيبله حكم اغتنام تقرر ايتمشدر همان فئ مسلمين قيلنور واكر ايادى مستأمنينده برمتاع بولنديغمزده
امان ويرديكمز متاعمز بودر ديو دعوى ايلسه لر قول آنلرك قوللريدر زيرا اصل يد آنلركدر ومن حيث الظاهر
دعوالرينه شهادت ايدر وخلافى ظاهر اولمدقجه حكم اكا بنا قيلنور لكن امام اوزره انى تحليف لازمدر زيرا غايت امرى
خبرنده امين اولمسيدر وقول الامين دخى مصدق مع اليميندر زيرا تهمت كذب شرعا انجق يمينى ايله زائله اولور
واستحلافده دخى انجق الله تعالى يه يمين ايتديرير لقوله عليه السلام من كان منكم حالفا فليحلف بالله اولابذر
يعنى سزدن هر كيم ارادهٔ يمين ايدرسه الله تعالى يه يمين ايلسون ياخود غيرى نسنه يه ايتميوب يمينى ترك ايلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغليظ يمين ايلرا كر نصرانى ايسه بالله الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام
ديمكله واكر يهودى ايسه بالله الذى انزل التورية على موسى عليه السلام ديمكله تحليف ايدر زيرا تحليفدن مراد
يمين كاذبه دن انزجار وزيادهٔ مذكوره ايله انزجارى دخى آشكاردر ومؤلف رحمه الله ديركه اكر مجوسى ايسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذى خلق النار ديمكله تحليف ايدر لكن مشايخمزدن چوق كمسنه لر ديديلركه مجوسى
بلا زياده انجق بالله ديمكله تحليف اولنور زيرا زيادهٔ مذكوره دن تعظيم نار دركاردر نار ايسه سائر جمادات
مخلوقه نك بريدر امازيادتين سابقتينده كتابين ورسولينه تعظيم واردر واول تعظيم معناى مستقيدر واكر اهللرى اوزره
استيمانلرنده هذا من اهلى ديو دعوى ومدعى به دخى تصديق مدعى ايلدكدنصكره مدعى مستأمن نفسنى
تكذيب واهلمدن دكلدر ديو اول سبى دفع وتجنب ايلسه قول سى مدعى بهكدر زيرا ادعاء اولى ايله استفادهٔ امان
ايتمشيكن كلام ثانى ايله امان ثابتى ابطال مراد ايدر و بو بابده متناقض اولمسه دخى تصديق اولنماز فكيف كه
متناقض اوله اما مدعى رجوع ايتميوب مدعى به رجوع ايدرسه فئ اولور زيرا نفسى اوزره مسلمين ايچون
اقرار رق ايتمشدر فى الحقيقه اهل مدعيدن اولسه دخى ينه نفسى اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعى عبدم ياجاريه مدر ديو دعوى اولدخى بعد التصديق رجوع ايدوب مملوكى دكلم ديرسه تصديق اولنميوب
ينه مملوكى اولور زيرا تصديقى ايله مملوكى اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبرى قالمز ومملوكى انفاق ايلديكى
عيالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكى اولمقده تصادق قلرندنصكره مدعى اهلمدنده دكل
ومملوكمده دكل ديوب سبى مدعى به آنى تكذيب ايلسه فئ اولور زيرا مدعى نفسى اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمينى
اظهار ايلدى انجق اميرايچون اول سبيى قتل جائز اولماز زيرا مقدما مملوكيتده تصادقلريله قتلدن آمن اولمشدر
صكره قتلى مباح كوريلسه انجق قول مدعى ايله كوريله جكدر آنك قولى دخى مملوكى اوزره اقرار قصاص ايتسه
اباحت دمنده حجت اولمديغى كبى بو بابده دخى اولماز فكيف كه متناقض دخى اوله اما صكره دن عدم مملوكيته
دخى تصادق ايدرلرسه امير ديلرسه واول سبى دخى رجل ايسه قتلى جائز در زيرا قول مدعى ايله ملكى زائل
واقرار مدعى به ايله امانك عدم تناولى ثابت اولمشدر واول دخى نفسى اوزره اقرار اباحت دمده غير متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسى اوزره اقرار قصاصى صحيح وغير متهم اولديغى كبى واكر مدعى مستأمن شو اوغلمدر
وعيالمده دردبو ادعاء ومدعى به دخى رجل كبير اولوب تصديق ايتدكده امير جيش آنلرى شبههٔ كذبله اتهام ايلسه
مدعى بهى تحليف قيلر اكر يمين ايدرسه حر اولوب ايتمزسه نكولى منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمينى
اقرارينه بناء فئ اولور لكن قتلى جائز اولماز زيرا تصادقلريله قتلدن آمن اولمشيدى صكره جائز اولسه نكولى ايله
جائز اولمق اقتضا ايدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زيرا قصاص فى النفس ايله مدعى عليه اولان كمسنهٔ
يميندن نكول ايلسه اوزرينه قصاص ايله حكم اولنماز بو دخى آنك كبيدر لكن امام عيسى رحمه الله تعالى ديركه
قول مذكور غلطدر زيرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولميوب بلكه باعتبار اصل الاباحه در زيرا فى الاصل
مباح الدم ايدى ونكولى ايله مانع قتل اولان امان دخى منتفى اولوب شول مسئله كبى اولور كه قاتل بعد ثبوت القتل
ولى اوزره ادعاء عفو ايدوب ولى دخى انكار و يمين ايده بو صورتده استيفاء قصاص ايدر وقتل باليمين عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بو كتابده ذكر ايلديكى اصح وارجحدر زيرا اباحت اصليه تصادقلريله مرتفع اولمغله ينه قتلى
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخى يمين كاذبه دن تورع ياخود صادقه دن ترفع ايچون
اولمق كبى شبهه واحتمالدن خالى اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه ده مستأمن مدعى استحلاف اولنماز
زيرا آنده فائده يوقدر زيرا آنك ولدى اوزره اثبات رقه ياخود اباحت قتله راجع اولان اموره قولى غير معتبردر
واستحلافدن دخى مقصود بونلر ايدى واكر صورت مفروضه ده متاعى اوزره استيمان ايدن كمسنه برمتاعى كوروب

مطلب تحليف الصدق من المستأمنين بالله تعالى

مطلب تحليف النصارى واليهود

مطلب تحليف المجوسى

مطلب اقر على عبده بالقصاص

مطلب اقر على نفسه بالقصاص

مطلب اذا نكل فى القصاص عن اليمين لا يقتل

مطلب ادعى القاتل وانكر الولى فليحلف على عدم عفوه

بو بنم متاعمدندر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کمسنه نك یدنده اولسه نظر اولنور اکر ایادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کمسنه نك آنده ثبوت یدی
بیلنمکله حالا ثابته اولان یدی اعتبار واجب واول یدده دخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حقی ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه قولی
حجت اولهمز واکر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر ویمین ایله مصدق قدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی یدمسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الید کبیدر واکر متاع مزبور رده
ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابرجه ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر ینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم ویدمسلمین یدحادثه اولوب
بقاء اصل ایله یدحادثه غیرمعتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بو صورتده ایسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولی در کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه ید اصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز
ید مسلمینده بولنسه بو صورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بو مدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیرمیدر غیر مجزوم ومیز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنماوب انجق حالا ثابته اولان
یدمسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بو صورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمنیدن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمنیدن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنیکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنیك ایدوکنی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنینه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری یدآخذینه اعتبار ایله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنا برین صور سابقه ده متاعی مستأمنینه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنیك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کبیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوممزدر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمه در بو جهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کبیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کمسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاجدر و بو صورتده اخذ ایدن مسلمین ایادی مستأمنیدن یاخود
آنلرك اولدیغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنماز زیرا قسمت وبیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق ویدندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور زیرا مالك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بو صورتده استحقاق انجق اقرار ایله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسنی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولمامغله سهم مردودندن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه ده دارالحربده و بعد الاخراج قسمت یا بیع
اولنمادقجه بزلر اهل مستأمنیدن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمادقجه زوالی غیرمتصوردر وضرب رق دخی قسمت یا بیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیرجائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلسه
دخی جائزدر وبو تقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهالرندن
اولمق اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بو صورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

مطلب لایجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کبیدر

کبیدر ومتاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنیکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنینه تسلیم اولنور کویا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
وبیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الید کیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمنی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر وبیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن بر جوهر یا بر فرس وبونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنینه رد اولنور وثمن یا عوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیالر ایله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت وبیعله داریمزده محتبس اولمشلر ایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولماموق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بو جهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنینه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهالریمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر وبزلر بو مطموره بطریقلری یز دیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیرداخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعده دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
فنا بولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیرداخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیرجائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام وسکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر
بناء علیه سلاح وکراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هر شیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالیمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما یختص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یختص فی النذر بالصدقة لفظة لمال بمال لزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقله نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی ادا ایله ایفاء نذر ایلدیکی قیاسه بنا اولنیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوته تنظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیر دیرکه اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد درلکن نسخهٔ ثانیه اعاتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعانتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولندی بو تقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

البطریق واحد البطارقة هی للروم کالقواد للعرب وعن قدامة یقال لمن کان علی عشرة آلاف رجل بطریق کذا فی المغرب

مطلب مایدخل فی المتاع وما لا یدخل

قرينه سيله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الى ما كنا فيه وبو معنى امانده يوقدر بلكه امان نظير وصيتدر
زيرا وصيت اخت الميراثدر كه ارث هرمانده ثابت اولديغى كبى وصيت دخى ثابته اولور واعطاء الامان على المال
دخى نظير اغتنام المالدر واغتنام هرمانده ثابت اولديغى كبى لفظ ماله اعطاء امانده دخى حكم امان بويله در
واكر اول طائفه مسلمينه امنوا اهلينا اهلاريمزه امان ويرك ديوب مسلمين دخى نعم قد آمناهم بلى اهلاريكزه امان
ويرديك ديسه لر انجق اهلارى آمنين وكندولرى فئ مسلمين اولورلر زيرا انجق اهلارى ايچون استيمان ايدوب
نفسلرى ايچون صراحت وكنايت ودلالتدن بروجهله طلب امان قيلمديلر وانسان اهل نفسندن دكلدر زيرا
مضاف غير المضاف اليه اولمغله اهل الانسان غير الانساندر اعتراض اولنورسه كه قول مذكورلرندن امان نفسلرى
دخى مقصودلرى ايدوكى ايكى وجهله معلوم ومشهوديمزدر اولى بودركه اهلارى اوزره استيمانلرى آنلره
شفقتلرندندر ونفسلرينه شفقتلرى البته اكثر واظهردر ايكنجى بودركه بوندن مقصودلرى اهلارينك بقا
وسلامتلريدر وبقا وسلامتلرى انجق مؤنت ونفقه لرينى رؤيت ايلين نفسلريله حاصل اولور جوابنده ديرزكه
فى الواقع مقصودلرى بو ايدوكى معلومدر لكن الله تعالى حقلرنده امر مختوم وقضاء محتومنى تنفيذ ايچون نفسلرين
عدم ذكر ايله مخذول ومرادلرندن محروم قيلمشدر وحكم امان قصد مجرد ايله ثابت اولميوب انجق مسلمينك اعطا
واحسانلرينه مرهوندر ومسلمين دخى آمناهم قوللريله انجق اهلارين تأمين ايدوب آمنا كم ديمكله نفسلرينى
امين قيلمامشلردر وحكايت اولنوركه بويله بر وقعه خلافت معاويه رضى الله تعالى عنه ده واقعه اولمشدركه
جماعت مشركين ايچون طلب امانه سعى ايدن كافرك فى الاصل اهل اسلامه اذى وجفاسى ظاهر اولمش ايدى
قومى واهلى ايچون امان استدعا ايلديكنده حضرت معاويه رضى الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوليله
اهمال نفسنه دعا ايلدى فى الواقع نفسنى اهمال الله تكميل مصلحته استعجال ايدوب دعاء معاويه مقبول واول خبيث
موذى مأخوذ ومقتول اولدى وجواب آخر دخى واردركه انسان بويله هنكامده كاه اولوركه كنديه امان
ويرلميه جكنى بيلوب قطع امل ياخود كمال حزن وملال الله حيوة دنيادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ايتميوب نجق تخليص اهلنه غيرت ايدر واحتمال مذكور امان نفسلرين قصدلرينه سرد اولنان دليل
معترضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرين عدم تصريحلرى قولمزى ترجيح ايدركورمزميسنكه طائفهٔ
مرقومه مسلمينه نضع ايدينا فى ايديكم على ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا يعنى ابنا ونساءمزه اعطاء امان شرطيله اللريمز
اللريكزه قويوب معاهده ايده ليم ديسه لر ومسلمين دخى مساعده ايلسه لر نفسلرين ادخال امان ايلمزلر زيرا معناى
اكلاملرى اللريمزى اللريكزه وضع ايده ليم تاكه بزه ديلديكيكزى ايشليه سز ديمكدر ومسئلهٔ سابقه دخى بو سياق
اوزره در واكر نخرج اليكم على ان تراوضكم فى الامان على اهلينا يعنى اهلاريمز اوزره امان خصوصنده مكالمه
اوزره طرفكزه چقه ليم ديو استيذان ومسلمين اخرجوا قوللريله اذنلرين ايذان ايلسه لر بعده چيقوب اهلارين
تأمين ايتدكلرنده كنديلر دخى امين اولورلر لكن امان نفسلرى اماناهلارى سببيله اولميوب بلكه مسلمين آنلره
مكالمهٔ امان ايچون خروجله امر ايتملرى اعطاء امان اولمق حسبيله دركورمزميسنكه صورت مفروضه ده مكالمه لرينه
اعطاء امان مترتب اولمسه بنه آنلره قطعا تعرض اولنميوب مأمنلرينه اعاده لرى واجب اولور اما صورت اولى بويله
دكلدركه مطموره ده ايكن امنوا هنينا ديملريله بزدخى انجق اهلارينه امان ويروب كلاميمز بروجهله
نفسلرينه شامل دكل ايكن لا على طلب الامان چقوب فئ مسلمينده داخل اولديلر واكر امنونا على ذرارينا
ذريتلريمز اوزره بزه امان ويريكز ديو استرحام ومسلمين دخى انجاح مرام ايلسه لر نفسلرى واولادلرى وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلرى وان سفلوا بالجمله آمنين اولورلر زيرا انسان ذريتنك اصلى وذريت كندودن تولد ايلين فرعك
اسمى اولمغله اسم ذريت جميع مذكورينه شامل اولور كورمزميسنكه عامهٔ انام ذريت آدم ونوح عليهما السلامدر
قال الله تعالى اولئك الذين انعم الله عليهم من النبيين من ذرية آدم يعنى حضرت زكريادن حضرت ادريسه
كلنجه بو سوره ده مذكور اولان ذوات كرام عليهم الصلوة والسلام انبيادن ذريت آدم عليه السلامدن شول
اجلهٔ فخامدركه الله تعالى انلره مزيد انعام ايلمشدر مؤلف رحمه الله ديركه بناتلرينك اولادلرى امان ذراريده داخل
اوله مزلر وجهى اولدركه اولاد بنات بابالرى ذريتندر انالرى طرفندن دكلدر كورمزميسنكه جواريدن اولان
اولاد خلفا بابالرى ذريتندن اولملريله شايان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعية مستودعات
وللانساب آباء يعنى انسانك انالرى ايچنه ودیعه وضع اولنان ظروف كبيلردر وانساب ايچون بابالرى واردركه
انسا بده آنلره انتساب ايدرلر ياخود الانساب للآباء تأويلى اوزره كلامى قلبه تحميل ايله انساب بابالرينه مخصوصدر

مطلب بعض تصرفات المترجم فى شرح الكتاب

مطلب آمنوا اهلينا

مطلب آمنوا ابنائنا ونسائنا

مطلب آمنونا على ذرارينا

مطلب بيان معنى الذرية

معناسى دخى محتملدر ومؤلف رحمه الله بوندن صكره اولاد بناتك امان ذراريده دخولنى مشعر بعض كلمات دخى ذكر
ايلدى آنك دخى وجهى اولدركه لفظ ذريت اصلدن تولد ايدن فرعك اسمى اولديغنى آنفا ذكر ايتمش ايدك اب وام
ايكيسنده اصل الولددر وام دخى كندو باسى ذريتندندر وامدن تولد ايدن دخى اب الامك ذريتندندر بلكه
معناى اصليت وتولد جانب امده ارجحدر زيرا ام ماء رجلى حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ايتمكله ولد انجق كندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بو جهتله احفاد ذريت
اب الامدن تعداد قيلندقدن صكره ذريت اب الامدن دخى ايراد قيلنور وحكايهٔ يحيى بن يعمر رحمه الله تقرير مذكوره
مدار تقرردركه بركون حجاج آنى قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانهٔ قتلى اولهجق تكليف محال ايدوب
ديديكه البته طائفهٔ علويه ذريت محمديه دن اولدقلرينى تنصيص ايدر برآيت بكا قرائت ايدرسين ياخود سنى
قتل ايده رم قانديكه ندع ابناءنا وابناءكم آيتى مأوله اولمغله غير يسين استرم اول حينده جناب يحيى نفسنى وكلمهٔ
حقى احيا برله ومن ذريته داود وسليمان نظم جليلنى وزكريا ويحيى وعيسى قول جليلنه وارنجه تلاوت
ايدوب حجاجه حضرت عيسى عليه السلام حضرت نوح عليه السلامك اب طرفندنمى ذريتندندر يوقسه
ام طرفندنمى ديو سؤال ايتدكده حجاج كبى لجاج مبهوت ولال اولوب آنى اكرامله ارسال ايلدى يعنى بز عظيم الشان
ذريت نوح عليه السلامدن داود وسليمان عليهما السلامه دخى هدايت قيلدق وينه اول ذريتدن زكريا ويحيى
وعيسى عليهم السلامه دخى هدايت قيلدق واكر آمنونا على اولادنا اولادلريمز اوزره بزه امان ويرك ديسه لر
اولاد صلبيه واولاد اولاد ذكورلرينه وان سفلوا حمل اولنور اما تخلل بنات ايله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلرى
دكلدر مؤلف رحمه الله بونده دخى كافى السابق بويله ديدى اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخى امانده دخولنى نقل ايلدى زيرا اسم اولاد آنفا ذكر ايلديكمز وجه اوزره اولاد بناته دخى شاملدر ودخولنى
مؤيد دركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حسن وحسين رضى الله عنهما حضرتلرين در اغوش ايلدكلرنده
اولادنا اكبادنا بيورديلر لكن روايت عدم دخول اوزره بو حديث نوع مجازه محمولدر حتى ما كان محمد ابا احد
من رجالكم يعنى محمد عليه السلام رجال بالغينكزدن برفردك اب حقيقيسى اولمدى نظم جليلى تجوز حديثه
دليلدركه اكر حسنين احسنين رضى الله عنهما حضرتلرى ولد حقيقيلرى اولسه لر آنلره اب حقيقى اولملرى لازم
ومشار اليهما صكره دن رجال بالغين معمريندن اولملريله منافات قرآنى مستلزم اولور ايدى ياخود مضمون حديث
اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضى الله عنها يه خاصدركه قال عليه السلام كل الاولاد ينتمون
الى آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ينتسبون الى انا ابوهم يعنى جميع اولاد بابالرينه انتساب ايدرلر انجق اولاد فاطمه
بكا انتساب ايدرلر بن آنلرك بابالريم لكن بو حديث شاذ ومضمون آيت مذكوره يه منافى اولمغله حديث اولده تجويز
مجازحقيقت حقانيتله سرافرازدر اما اولاد اولادلرى اوزره استيمان ايلسه لر اولاد بناتك دخوللرى عياندر زيرا
اسم ولد الولد ولدندن تولد ايدنلره حقيقتدر وقزى كندى ولدى وقزينك ولدى فى الحقيقه ولد الولديدر
اما صورت اولاده يالكز اولادلرين ذكر ايتملريله بويله دكلدركه اولادى من جهة الحقيقه كندودن تولد ايلين
ومن جهة الحكم ولادتله كنديه نسبت اولنانلردر وبونلر انجق اولاد ابنادر يوقسه اولاد بنات دكللردر واكر آمنونا
على موالينا يعنى عتقا ياخود عقد موالاتله حلفا مزاوزره بزه امان ويريكز ديسه لر واول طائفه نك هم موالى
وهم موالى المواليلرى اولسه بطريق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اكرچه لفظ مزبور مواليلرنده حقيقت
وموالى المواليده مجاز اولمغله مقتضاى قياس صنف ثانى داخل اولمامقدر حتى آنلردن مفهوم موالى يى نفى ايدوب
هؤلاء ليسوا من مواليه ديمك دخى جائزدر بو جهتله مواليسى ايچون وصيتنده موالى الموالى مزاحم موالى قيلنميوب
ادخال اولنمازلر لكن بطريق الاستحسان دينلوركه موالى الموالى بواسطة الموالى انسانه ولا ايله نسبت اولنملريله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتى وصيتده مواليسى بولنمازسه موالى الموالى داخل اولورلر
اما بو انده قلرنده اثبات مزاحمه تنقيص نصيب موالى يى موجب ومزاحمهٔ ابعد ايله تنقيص نصيب اقرب غير
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالى الموالى داخل اولسه ده اولماسه ده امان الموالى صفت واحده
اوزره حاصل وزياده ونقصانى غير قابل اولديغندن مقصود مستأمن تخليص فريقين ايدوكى متعين
اولمغله دخول طرفين متبين اولور وبز بو مسئله ده جمع الحقيقة والمجاز مرخص ومجازدر ديمزز بلكه ديرزكه
اسم مذكور مواليسنده حقيقت وصورة ومجاز اموالى الموالى يه دخى متضمن دلالتدر وبو صورتله موالى المواليده
شبههٔ امان ممكن ايدروبناء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولدقدن صكره بو لفظله

مطلب اولاد البنات يدخلون فى الذرية

مطلب ان السادة العلوية من ذريته عليه السلام

مطلب آمنونا على اولادنا

مطلب اولاد فاطمة من اولاده عليه السلام

مطلب استأمنوا على اولاد اولادهم

مطلب امنونا على موالينا

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمونا علی اخوتنا قرندا شلریمز اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر و آنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردرز یرا لفظ اخوه عنـد الاطلاق ذکور
واناثه متساقدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکر میتك ولدی اولمایوب ابوینی وارث اولورلرسه امیچون ثلث واردر واکر
بو صورتده فوق الواحد قرندا شلری وار ایسه امیچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتلری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب و یریرزکه حجب لاخوات بو آیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله
قیاس اولی الانبا بدن ثابت اولمشدر و بزبو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص
شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عبادده همان عین ملفوظه باقیلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك من جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر و بنین و بنات
اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل اماندر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده ینه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشدر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقته اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وار ایسه جمله سی فیء
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بزذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله یه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان یالکز اولادینك
باباسی ایسه بویله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدمابنم شو بنات واخواتمدن غیری
کمسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استیمانه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
او علی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن
ثلثینی اخذ ایده لر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قتال ده مسلمینه ایذا ایتدکلرندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده
جمله سینك یالکز بناتی انجق بر ینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنه نفوذ ایدرز یرا جمله یه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر بریمزه اوغللری اوزره امان
و یریکز دیسه لر انجق اوغلی بولنان کمسنه نك جمیع اولادی تأمین و بنات سائره فیء مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر برنفس موتی طاتسه کرکدر
بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کمسنه نك اولادی
مندرج وغیریلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیملریله کلاملری مجموعنی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحد ده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبناتدر واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

مطلب آمنونا علی اخوتنا

مطلب لا یشتغل بالتعلیل فی کلام العباد

مطلب آمنونا علی ابنائنا

مطلب آمنونا علی اولادنا

مطلب آمنونا علی بناتنا واخواتنا

مطلب آمنونا علی آبائنا

جمله سی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی
ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده انجق برینك ابی موجود وماعدانك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحدده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تناولی متبین اولور لکن مؤلف والا شان حسن استحسانه دیرکه بو لفظله طلب امان کند و یه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بویله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنا یه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده بر طرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قراباتی قوانده تقدم ایدن تعلیلك نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندر کاه اولورکه النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضیلرینك صلبیه و بعضیلرینك
ابناء ابنا سی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری
بولنمایوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله محدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجدادده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور مرویدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکسنه یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی باباك اکبردر دیو سؤال
ایدوب اول کمسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یا بنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه
سن کیمك اوغلی ایسك اول سنك باباکدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
بر مادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف بر معنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقیق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتملریله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله مز
اکر جده یه ام تسمیه اولنمق اعتبار یله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه
علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلمشدرکه ابو یه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك
واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلدیکه حضرت اسمعیل علیه السلام بنی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بویله ایکن برعاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی براسم ایله ممتازدرکه کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بویله در اما ابناء الابناء بویله
دکللردر که ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کلنجه بیان سابق انجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین بر قوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لساننده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بویله درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده برمسلم دار الحربده اسیر یامستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمینه وصولنده یاننده برحربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید و بندسز کلمش ایسه نداء امان ایتسون ایتمسون
شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و بولده برمسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بویله در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مطلب آمنونا علی ابنائنا ولهم ابناء الابناء ایضا

مطلب الوصیة لابناء فلان

مطلب آمنونا علی آبائنا ولیس لهم الا الاجداد

مطلب آمنونا علی امی ولیس لها الا الجدة

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئتنده دخی امان ایچون کلمکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هرکسك وهمنه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدر که وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکر اول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه ینه نداءامان
ایتسون ایتمسون فیء اولور زیرا ظاهرحالی اسر واخراجنه دالدر و یدی بطریق القهر اوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیهدر وفی الاصل اکا امان ویریلمشدر انجق منعه
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتمیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدر که بوصورتده قهرایله اخراج وداراسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی متفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ وداراسلامله احرازی منزلهسنده اولور واکر اول عورت بن بومسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهرایله اخراج ایلدم یاخود جاریه ایدی اشترا یاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه ینه
علی حالها قیدو بندسز کلمش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیرا کندو یدنفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمز اما قهرایله کلوب تادارالحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکورصورت مزبورهده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلر بنم عبیدمدر دیوب آنلر دخی احرارزدیسهلر ومقهور ومربوط
اولمیهرق دخی کلمش اولسهلر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلر قول آنلرك قوللریدر زیرا وصف
مذکورایله بالکز کلسهلر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اولهمز اما بوصورتده اول مسلم
مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا مستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینۀ عادله اقامت قیلسه بینهسی قبول وعبیدی
اوللریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دارالحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسهلر یاخود بزلر معاینه اوزره بیلمش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بویلهدر وخصوم
مرقومون حربی مستأمن اولملرینی اقرار ایدوب حربی مستأمنك ینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذکورهنك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر وبحث مذکور حربینك طلب امانله کلدیکنه
برعلامت تحققنه مقصوردر اماعلامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآنلردخی رجال بالغین اولوب محل نداده امانله ندا ایلسهلر همان داریمزه بغیرامان خارج اولان حربی منزلهسنده
اولورلر وآنك حکمی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره یدمعلومهسی اولمیوب
حقیقة وحکما یدنفسلرنده اولدقلرندنصکره یالکز خروجلری مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولدهاولان
حکم ثابتده دخی مقرردر واکر اول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورت ایچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیء ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق مدعی
ایلسه تصادقلری هنوز اوزرنده کسنهنك حق تقرر ایتمدیکی وقته تصادف ایتمکله آنلره توافق اولنور وبوصورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله داریمزده مسلمی یاذمی یی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل داریمزدن اولمغله بالتبع اهل داریمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سبی دخی تصدیق ایلسهلر ینه ذکر اولنان تحقق اوزره درزیرا اول سبیده هنوز حق مسلمین ثابت اولمسزین
تصادق ایلدیلر ودارالحربده اسلامه کلوب یامستأمن اولان مسلم عبید وجوار یسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهد برابر کتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر اما تکذیب ایدرلر ایسه دارالحربدن اولوب بلا امان داریمزه کلملریله فیء اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجواریلری یز بونك دکللرز دیرلرسه نظر اولنور اکر اول مسلم آنلری قهرایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتبار یدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهرایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اماوجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتمشلر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

مطلب شهادة المستأمن علی مثله

مطلب خرج المسلم ومعه سبی

استحقاقلرینه سبب اولان ید قاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده نداء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمان ایچون
کلدکلرینه دالدر حتی بووجه اوزره یالکز کلسهلر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدایه قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانیمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بویلهدر کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدهمیهجك محل بعیدهدن رؤیت ودرونلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعدالقرب نداء امان ایتمسهلر دخی ینه آمنلردر زیرا انقیاد اوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بویله محلده
دلیل دخی صریحله عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی بزدیرلر ایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکر صاحبلریمزدن هاربا ومغاضبا ذمت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جملهسی حر اولوب صاحبلریچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبهلرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسهلر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره داریمزایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهرایله اخراج وداریمزایله احراز ایلسهلر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبهلرینه مالك اولورلر و بویله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بومسئلهده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیث جلیلدر حتی بو حدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبید جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جملهسنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بوماده ده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدر که ذمی دخی مسلم کبی اهل داریمزدندر وعبید معهود یندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوندنصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دارالاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسهلر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزلهسنده اولوب بلاحجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصالة متمسکلردر که اصل اولان عبد مولاسنه
مراغم اولممقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرین
استحلاف ایدر و بعدالحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلر ایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبر اولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودارالحربه اعادهلرینه تمکین اولنماز
وبیعله اجبارده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بوماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعادهیه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالة قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه داریمزده حربی
مستأمنك یدنده برابر کتوردیکی عبدی بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنماز حتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه ردایدر زیرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بنا قیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقدهدر واکر انجق اقراریله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیهرق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بواقراری اهل داریمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهم دکلدر واکر ابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
بر مستأمن کلوب بوعبدمدر امانله تجارت ایچون داراسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجی رد ورقبهسنی دارالحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتمیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میاننده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقر اوزره حجت قیلنور بوبابده مقرلهنك
ملکی اولمسی اکرچه تهمتدن عاری اما شمدی اهل داریمزدن اولوب دارالحربه رجوعدن ممنوع ایکن دارالحربه
ردنده احتمال تهمت جاریدر که داریمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دارالحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن داریمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولنوب دارالحربه اعادهدن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بویلهدر ومقدما آلنان خراجی

مطلب خرج عبد اهل الحرب مستأمنین او مراغمین

حق مجاهدين اولمغله مولاسنه آنك ردى بابنده اقرار وتصديقى بى مأل ايدوكى جاى اشكال دكلدر اما
اول مستأمن ادعا ايلديكى رق اوزره مسلميندن اقامت بينه ايدر ايسه امام هم اول عبدى دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلديغى خراجنى كيرو مولاسنه ادا ايلر زيرا مسلمين اوزره حجت اولان بينه ايله اثبات حق
ايلمشدر ومدعاى مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلرى قبول اولنماز وعبد مزبور رقى
منكر ايسه اول شهادتله رقى ثابت اولماز زيرا ذميدر وشهادت حربى ذمى اوزره حجت دكلدر اما
اهل ذمت شهادت ايلسه لر انجق رقله حكم اولنور زيرا حكم رقده شهادتلرى قائمه واهل ذمتك
ينه ذمى اوزره شهادتلرى حجت لازمه‌در اما اخراجنى مولاسنه وكندويى دارالحربه رد ماده‌لرنده قبول اولنماز
زيرا بو بابده شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمين اوزره حجت لازمه دكلدر وثبوت
رق ثبوت ردى موجب اولماز وصورت مفروضه‌ده مقدما اسلامه كلمش ايسه شهود مسلميندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمين ايله دخى اكرچه مستأمنك عبدى اولور لكن عبدك صورت اقرارى كبى ينه بيعى اوزره اجبار
اولنور واكر حربى اهل اسلامدن استيمان واعطاء امان ايلسه‌لر بعده بر عورت و برقاچ اطفال صغار ايله چيقوب
بو عورتم و بولر اولادمدر ديوب آنلرى قطعا امانده ذكر ايتمه‌مش اولسه بونده مقتضاى قياس آنلر فىء اولمقدر
زيرا استيمانى نفسنه تخصيص ايتمشدر وحكم امان ايسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ايلمز وآندن
بونلر ايچون نه اشارت ونه دلالت وجهى اوزره استيمان سبقت ايلمشدر لكن بو معنى قبيح ومستهجن اولمغله بطريق
الاستحسان كندو امانيله بونلر دخى تأمين اولنمق مستحسندر زيرا استيمانى ياكندونك بيلديكى برامر ايچون قومندن
فرار ياخود دار يمزده برزمان اقامت واتجار ايچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغارى ايله خروجنه
موقوفدر كه انسانك درونى عيالنه مربوط ومرهوندر و بو معنى عيالى ايچون استيمانه دليل معتبردر وهم بونلر
عيال ونفقه سنده اولمريله مستأمنه تابع وذكر اصل مانع عرفى تحقق ايتمدكجه مستلزم ذكر توابعدر
وعرف دخى بو بابده دخوللرين مؤيددر كورمزميسنكه داريمزده اولان ذمى كندو جزيه‌سنى ادا ايدر اما نسا
واولاد صغارى اوزره الزام جزيه اولنماز كذلك سبى كثير ايله كلوب بونلر رقيقلرمدر ديو دعوى وآنلر دخى
تصديق مدعى ايلسه لر ياخود اول سبى نفسلرندن تعبيره عديم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه‌لر ياخود
متاعنى حامل براز دوابله كلوب اول دوابى سوق ايده‌رك برجماعتى ترفيق و بونلر غلمانمدر ديوب آنلرده تصديق
ايلسه لر يمينى ايله مصدقدر زيرا ظاهر حالى شاهد مقاليدر زيرا كرك على قصد الفرار وكرك على نية
الاتجار كلن كمسنه البته مالنى استصحاب ايدركه تهى دست كلسه جوعله هلاكى بى ارتيابدر ونفسى ايچون
طلب امانى انجق دار يمزده برزمان راحت واستقرار ايچوندر بو جهتله مالى بالتبع امانده داخل اولور انجق امام
تهمت كذبنى رفع ايچون استحلاف ايدر وعلمانمدر ديديكى اشخاصدن آنى تكذيب ايدر بوانورسه اول تكذيب
ايدن غلام يدنده اولان جميع اشياسيله فىء اسلام اولور زيرا امانده تبعيت رقنه مبنيه ايكن تكذيبى ايله حقنده
رق ثابت اولميوب دار يمزه بلا امان كلمش برحربى ايدوكى نمايان اولمغله جميع اشياسيله فىء اسلاميان اولور
واكر بو صورتده دواب وسوق ايدنلر ملكلرم دكلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحميل ايچون انلرى استيجار ايلدم ديسه
ينه مقتضاى قياس دواب وسائقين ايچون نه اشارت ونه دلالتله كمسنه دن استيمان سبقت ايتمديكندن
فىء مسلمين قيلنملر ايدى لكن استحسانده اول سائقين دوابلريله آمنلردر زيرا مستأمن لاجل التجارة داريمزه
كلسه امتعه سنى آرقه سنده كتورمك ممكن دكلدر بلكه عادت تجار نقل امتعه ده استكرا واستيجاردر
و مكاريلرين تأمين دخى جملهٔ حوايج وتتمهٔ مقصودلرندن معدوددر بو طريقله آنلر ايچون دخى استيمان
ايتمش كبى اولوب حكم امان زوجه واولاده ينه سارى اولديغى مثللو مكاريلرنده ده جارى اولور واكر مستأمن
مذكور براز رجال بالغين ايله چيقوب بونلر اولادمدر ديسه بالجمله فىء اولورلر زيرا آنلر فى الاصل فروع ايكن
شمدى برأسهم اصول اولوب بلوغلرى جهتيله ذمت واسلامده تبعيتدن چيقدقلرى كبى حكم امانده دخى
تبعيتدن چيقمشلردر وآنلر نفسلرى ايچون استيمان ايتمك كرك ايدى اهمالرى ايله فىء مسلمينده ادخال اولنورلر
واكر صغار ايسه لر نظر اولنور اكر نفسلرندن تعبيره قادر لر اولوب اولادمدر ديدكده تصديق ايدرلرسه
امانلرى ظاهردر زيرا بالغ اولمدقجه اكا تابعلردر كورمزميسنكه اولاد صغار نفسلرندن تعبيره قادر اولسه‌لر
دخى ذمت واسلامده ينه تابع اولورلر امان دخى بويله‌در اما تكذيب ايدرلرسه فىء اولورلر زيرا تكذيبلرى
مانع ثبوت نسبدر بويله ايكن بغير امان كلملرى فىء اولدقلرين اقرار كبيدر ونفسندن تعبيره قادر اولنلرك

مطلب خروج المستأمن بامرأته وصغار

مطلب خرج مع رجال وقال انهم اولادى

صغير ايسه‌لر دخى بو بابده قوللرى مقبولدر شول مجهول الحال مثللودركه نفسى اوزره برشخص ايچون اقرار رق
ايدوب مقرله دخى تصديق ايده واكر نفسلرندن تعبيره قدرتلرى يوغيسه بو صورتده اولادمدر ديرسه يمينى ايله
تصديق اولنديغى قريبا تحقيق اولنمشدر واكر بونلرى اهل حربدن سرقه واخراج قيلدم ياخود ايتامدر وعيالمده
ايديلر برابر كتوردم ديرسه جمله‌سى آنكدر يدندن نزعه سبيل يوقدر زيرا نفسلرندن تعبيره عدم اقتدارلريله يدى
اوزرلرنده استقرار ايتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولى واجب ايكن دارالحربده بطريق السرقه اوزرلرينه استيلا ايتدم
ومماليكمدردييوب ياخود ايتامدر نفقه وعيالمده‌لردر ديمكله ايكى صورتده‌ده اكا تابعلر ودار يمزه آنسز وياالكز كلمكه غير
قادرلردر بو جهتله اهلى منزله‌سنده اولورلر واكر برآز نساء بالغاتله چيقوب قزلرمدر ديدكده آنلر تصديق ايلسه‌لر
اكرچه قياسه نظرايله فىء اولملرى مقرردر زيرا بلوغلريله معناى تبعيت زائل اولمشدركه بالرينك اسلامى ايله آنلره
مسلمه ديلمز بو جهتله اولادندن ذكور بالغين منزله‌سنده اولورلر لكن بطريق الاستحسان داخلهٔ امان اولورلر زيرا بنات
بيوت ازواجه انتقال ايتمدكجه انسانك نفقه وعيالنده‌در وحكم امان ظاهر اوزره بنا قيلنور كه حسب العاده نسوان
نفسلريچون استيمان ايتميوب آبا وازواجلريله كسب امان ايدرلر اما اولاد ذكور بويله دكلدركه بعدالادراك اهل
قتال اولملريله اصالهٔ استيمان اولنمدقچه امانده ادخال اولنمازلر ونسا قتلدن مصونه اولملريله امانه احتياجلرى انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ايچوندر ودفع استرقاق حكم امانده بابالرينه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخى بنات كبيلردركه مستأمنله كلسه‌لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه‌دركه آنلر اهل قتالدر ومقاتله‌دن برفرد امانده مستأمنه تابع اوله‌مز مكر عبدى ياخود اجيرى اوله زيرا تجارت
ياخود نقل امتعهٔ تجارت ايچون بونلرى استصحابه محتاجدر واول كمسنه كه وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعيتله
امين ومستأمنك صدق مدعاسى معلوم مسلمين اوله نظر اولنور اكر اول كمسنه تصديق مدعى ايدرسه قبل ثبوت
حق المسلمين تصادق ايتملريله امانده تلاحق ايدر واكر تكذيب ايدرسه حكمى مقدما ذكر وترتيب اولنمشدر
واكر اولا تكذيب ثانيا تصديق ايدرسه فىء اولور زيرا تكذيبى ايله كندوده حق مسلمين حادث ايكن صكره
تصديقى هم تناقض وهم ابطال حق مسلمينه باعثدر واكر اول تصديق صكره تكذيب ايدرسه ينه فىء اولور
زيرا نفسى اوزره ثبوت حق استرقاقى اقرار ايلمشدر وبو اقرار مقبول ليتده برقراردر مكر مستأمنك رقيقى ياخود
نفسلرندن تعبيره قادر اولاد صغارى اوله اما رقيقدن عدم قبولى بو جهتدندركه تصديق ايله ملك مستأمن
انده قرار ايتمشدر ابطال ملكنده بردخى قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفيندن عدم قبولى بو جهتدندركه
تصديقلريله مستأمندن نسبلرى ثابت واماندة اكا تبعيتلرينه اعتبار ايله حريتلرى تأكد ايتمشدر صكره نفسلرى
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللرى غير معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله‌سنده اولورلركه
نفسندن تعبيره قادر صغير ايكن اقرار رق ايده قولى غير معتبردر لكن بنات واخوات وعماتى بعدالتصديق تكذيب
ايلسه‌لر نفسلرى اوزره اقرار رق ايتملرى مقبول اولوب فىء اولورلر سؤال اولنورسه كه بناتك دخى بعدالتصديق
نسبلرى ثابت اولمشيكن اقرار رقنه نيچه اعتبار اولنور جواب ويريزكه بلى بويله‌در لكن اقرار رقنك بطلانى ثبوت
نسبنك ضروريا تندن دكلدر زيرا بالغه‌نك كندويه ضرر ويرن امورده قولى مقبولدر اما نفسندن تعبير ايدن
صغيرك قولى امور نافعه‌ده مقبول ومضره‌ده نامقبولدر بنا برين تصديق ايله حكم حريتى متمكن اولدقدن صكره
اقرارى ايله اوزرينه اثبات رق غير ممكندر سؤال اولنورسه كه صغير مجهول الحال بركمسنه‌نك يدنده ايكن بو نك
عبديم ديو اقرار ايلسه موجبى ثابت اولمق مقرر ايكن اقرار سابقى نيچه غير معتبردر جوابنده ديرزكه بلى بويله‌در
لكن بو صورتده ثبوت رقى اقرارى حسبيله دكل بلكه اول كمسنه‌نك دعواسى سببيله‌در انجق نفسندن تعبير ايدن
صغار اوزره يد اغيار استقرار ايده‌ممكله اقرارى تقرر يد ذى اليده مدار اولوب نفسندن تعبير ايتمين صغارده
اولديغى كبى همان ذى اليدك يد ودعواسنه اعتبار ايله رقيت اوزرنده برقرار اولمشدر يوقسه اقرارى ايله دكلدر
حتى ادعاء حريت ايلسه قبول قولى واجبدر زيرا اقرار صبى بين النفع والضرر مترددد اولان خصوصده غير
صحيح ايكن رق كبى محض ضررده نيچه تصحيح اولنور واكر مسلمين برقلعه‌يى محاصره ايتدكده ايچلرندن بركمسنه
مسلمينه نزول اوزره استيمان ومسلمين اكا اعطاء امان ايلسه‌لر بعده اول كمسنه عورتى واولاد صغارى ورقيق
واموالى ايله چيقسه نفسندن غيرى جمله‌سى فىء اولور زيرا بو صورتده مقهور ونفسى اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسى ايچون طلب امان ايتمشدر بو بابده مذكوراتدن بريني برابر كتورمكه حاجت يوقدر اما صورت سابقه
ايكى وجهله مغايردر وجه اول اولدركه مستأمن سالف البيان دارنده بلاخوف امان اوزره ايكن داريمزده

مطلب مجهول الحال اقر بالرق

مطلب خرج بنساء وقال بناتى

مطلب الامهات والاخوات وامثالها يدخلن فى الامان

مطلب معروف النسب اقر بالرق

مطلب الصغير انما يقبل قوله فيما ينفعه

مطلب استأمن المحصور ثم خرج مع اهله وماله

مجرد تجارت یااقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بو مرام انجق مذکوراتی استصحابله تمام اولور وجه ثانی اولدرکه
ناطق وصامت قلعه‌ده بولنان هر نسنه‌ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر
بو جهتدن تصرفاتی موقوفه‌در و بونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حاله اولماز امامستأمن سالف البیانك استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان
اولمامغله همان قبل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه‌سنه بنوب ازارینه مقدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
جمله‌سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر
وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدرکه اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده‌یورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار
اکا رمی سهام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده‌ور اکا چیقماغه ونفقه‌سنی الماغه محتاجدرکه مسلمین اکا نسنه
ویره‌جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بو صورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی نامتصور در بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم
اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه
احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذکورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدرکه کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار یمزه استیمانله کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
متعلق نسنه سویلمسدرینه آمن اولور بو بیانله متبین اولمشدرکه دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیدر
واکر مسلمین قلعه‌ده بولنان برکسنه‌یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذکر وبیان ایلسه‌لر اول کسنه نفسی ومالی وصغار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده
ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعه‌دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقدما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم
وسزلردن داریمزه یاعسکریمزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك انجق نفسلری آمن کتوردکلری دکلدر دیو تکلم
ایلسه‌لر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان واستیمان ایتمدکلری سبی یاخود
آخر شیئی کتورسه‌لر جمله‌سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکور اخراج ایتدکده کندویه سالم اولان لباس
وسلاحی کبی نسنه‌لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکلری نسنه‌لرده نبذ امان ایتمشلردر
ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بر اول نسنه‌لرده امانی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلورکن ینه کلسه‌لر آمن اولمزلر مکر مجددا امان ویریله تفصیل
مذکوردن نمایاندرکه بو نبذدن صکره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانکه برمسلم دار الحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه وبرابرجه ایکیسنك یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری
دابه اوزرنده برمقدار مال بولنسه مسلم بوعبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین
بن استیمان ایچون کلدم وبنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حربی ید مسلمده مقهور ایسه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنك ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حر مستأمندر بو صورتده هر برینك ید مال مزبورده یدآخره معارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسك ایسه صاحب الید کرك حربی وکرك مسلم
انجق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائدندن دخی احقدر ودابه‌ده ذی الید
اوزرنده‌کی مالده دخی ذی الید درکذلك اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر ممسك ایسه صاحب الید
انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیدر واکر دابه‌یی بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنك یدنده‌در واکر اول مسلم
وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن جیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصل دار الحربده
اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتمشلر ایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنور اکر مال ایکیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیء مسلمین

مطلب مایشتریه کل من المتفاوضین مستثنى من الشرکة

مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی الحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب تقدمنا ان من خرج فهو آمن برأسه فقط

مطلب خرج مسلم مع حربی فتنازعا فی الرقبة والمال

مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من ممسکهما

قیلنور زیرا بو نصف حالا یداسیرده درکه منعهٔ جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثلو مقالنده حق مسلمین
اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه‌سی اولمدقجه تصدیقنه مجال یوقدر بو صورتده اهل ذمت
یامستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمنه مبادرت اولنور لکن
اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینهٔ معهوده‌سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثلو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایده بو صورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلر ایدی اولدخی
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه‌لر نظر اولنور اکر منعهٔ اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت
ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعهٔ اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بو وجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتمیوب انجق داریمزده
تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته دار اوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده‌مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده
دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینلرنده بو وجهله قضا
ایده‌مز مکر مستأمن مرقوم مسلم یاذمی اوله بو صورتده اهل داریمزدن احکاممزی ملتزم اولمغله استماع
خصومتلری قاضی‌یه جائز بلکه لازم اولور کذلك داریمزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی
ایلسه اکر بو معامله‌لری داریمزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا داریمزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمز مکر
ایکیسی بردن مسلم یاذمی اوله‌لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده برنسنه‌می غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنماز زیرا دار الحرب دار نهبه درکه آنده برکسنه برنسنه اوزره استیلا صکره
اوزرینه اسلام یاذمتی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلامزاحم اول کسنه‌یه سالم اولور امادین وودیعه بویله دکلدرکه
بینلرنده بالتراضی معامله جاریه اولمغله اهل داریمزدن اولدقلرندن صکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
کذلك مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه‌یی غصب ایتمش اولوب
صکره مستأمن قبول اسلام ایلسه ینه قاضی بو بابده استماع خصومت ایده‌مز زیرا بو مسئله‌ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشدرلکن دین وودیعه بشقه‌درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر
برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنك بردن یدلرنده مالله محمول بربغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده‌دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغله قاضی اکا حکم ایدر
وبو مسئله مبینه ایله بعض مشایخمزك شوقوللرنده خطالری متبینه اولمشدرکه متداعیندن هر بری مال بنمدر
ویدمده‌در دیو نزاع ایلسه قاضی اکا چونکه مالك یدکده در بندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استماع
ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشدر وجهی اولدرکه
مدعی منازعهٔ آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبو غرض ایچون بینه‌سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه
دیرکه مطلبم شونی مزاحمه ومعارضه‌دن منع ومانعی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور
احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بو بابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغله
کرك ایدیکه مستأمن اهل داریمزدن اولمدقجه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه
بو محلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده‌در دیو ادعا ایتمکله همان دار اسلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله‌سنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهادتلرنده
قبل استیمان الحربی احدهما منعهٔ اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه‌لر
ینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه‌در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخل اولمامشدر امامنعهٔ اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه‌در زیرا بونده بالکلیه
زوال یدی تام وغاصبك دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لایؤاخذ المستأمن بما فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات

مطلب خرج مسلم ومعاهد معهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی

ایکیسیده مسلم اولسه‌لر دخی برشیئله حکم اولنماز واکر دارالحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب
شو بغل ایله شو مال فی الاصل اشبو مستأمنك ایکن دارالحربده یابعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا و مستأمن
دخی تکذیبله بغل ومال بنمدر دیو استدعا ایلسه وحامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده
بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف آخری داره اخراج ایتیوب عسکره اخراج
ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلنمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله
عازمدر وآنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق
عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله جقدر و بو بابده ید نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری
قبول لازمدر وقول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی ومادامکه یدمالك متقرره دریداسیر
تقرر واحراز ایتمش اوله‌مز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر و بو بابده خروجلری معسکره یا دار اسلامه
اولمق برابردر اما صورت مفروضه‌ده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دارالحربده آلدیغنی
تصدیق ایدرسه مالدن علاقه سی قالماز زیرا اولمالدن یدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده
معسکره چیقاریرسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله سنده یالکز اول مسلمه سالم اولوب
خمس دخی لازم اولماز واکر مستأمن یدمدن منعه مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك
مستأمنك اولمقده تصادق ایلدیلر واماننه ملکی معصوم ومحترم اولمشیکن اسیر آنك علیهنه ماله سبب تملك دعوی
واول انکار ایده‌یور بنابرین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر وهم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثی اقرب
اوقات اوزره حواله اولنور که دار اسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق
ادعا ایدنلرك کلاملری بلابینه قبول والتزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا ومالایکون ✻ یعنی اقوال وافعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریق ده واقع اولان مبحث
دقیقدر فجانکه مسلمین دارالحربده برقلعه‌یی محاصره‌یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشته‌بیه‌جکلری
مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنلرسز دیو ندا به ابتدار ایلسه قول معهود اماندن معدود اوله‌مز زیرا
مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مراددر متکلم استماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو وهذیان ایتمش اولوب اعطاء امان
ایتمش اولماز واکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه بر مسلم بو بلده اسلامیه‌ده ایکن کفره روم وهندوزکی تأمین
وقبل النبذ قتاللرین حرام مسلمین ایلیه و بونك بطلانی جمله‌یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق
یاخود تحریم قتل واسترقاقدر وطلاق وعتاق کبی اسقاط وتحریمده وجوب سماع اولمیوب یالکز متکلم ایله تمام اولور
جوابنده دیریزکه اویله دکلدر بلکه امانده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی
رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق وعتاق بویله دکللردر وعدم سماعلری مجزوم اولان اماکنده اثبات
صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یاشغل حربله قائم اولدقلرندن عدم
سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنور که قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری
امر باطن واکا وقوف غیر ممکندر و بویله اموردە حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنور که بونده
ندایی ایشیده جك محلده بولنمالریدر وسبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا وعدما
آنکله دائر وملازم اولور نکته سی اولدرکه غرور دن احتراز واجبدر وغرور دخی ندا ایلین ایشیده جکلری
محلده ایسه متمکن وایشته‌بیه جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فرایشنده
نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله جك مرتبه‌ده یقین اولوب نداء امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یاخود صممندن
ناشی ایشتمسه ینه آمن اولور و بو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردرکه نائمی فی حکم المنتبه
قیلمشدرنته‌کیم خلوت وعند النائم واقع اولان صید مسئله لرنده قولی بودر وکتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف
لایکلم فلانا فناداه اوایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیه‌یم دیو یمین ایلسه بعده اکا یافلان دیو ندا قیلسه
یاخود نائم ایکن قالق دیو اویاندرسه یمیننده حانثدر وفی بعض النسخ فناداه وایقظه یعنی یافلان دیو ندا ایلسه‌ده
وقالق دیو اویاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله‌دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده جك رتبه‌ده قریب ایکن ندا ایلسه
نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور واکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه
آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احد البیانیندر زیرا بنانله بیان همان لسانله
تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور لر ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

مطلب اذا ردوا الامان لم یأمنوا

مطلب لم یسمع الامان لنومه او لصممه

مطلب النائم فی حکم المنتبه

مطلب حلف لا یکلم فکلمه نائما

مطلب الامان بالکتاب

وامر تبلیغه اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر وهم اهل حرب نامه‌یه واقف وآنك اوزرینه نزولده غیره توقف اولمشلر ایکن
امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله جغی نمایاندر و بر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنهی سابقده بیان ایتمشزدر
اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیة من غیر رام مقوله سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز
زیرا کتاب مقوله جماددن اولمغله اذن بنفسه صدور امان غیر متصوردر واولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر
ومجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یاخود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض
کساندن مصنع ومبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه
آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده
برمسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده
مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز وهم حق مسلمین هنوز
تقرر ایتمشدر اولو جهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز
و بو خصوصده مسلمیندن فرد واحد مالکدر واکر بعد الظفر دیمش ایسه رمینه مسلمیندن آخر ایکی شاهد
شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی
ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنماد یغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی
عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت ومأمنلرینه بالغ اولنجیه‌دك رد
وارجاعلری واجب اولور واکر بینه اولمیوب تقسیم اولنه قلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن
مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت وامنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی
حر اولور انجق دارالحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا دار یمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر
ومسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده
علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزله رهنده اولور ومسئله رهن قریبا بیان اولنور انشاءالله تعالی
کذلك امام تقسیملرین مناسب کوریوب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری
اوزرینه واجب صکره حریتنی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناء یدنده جمله سی احرار اولورلر
وعلت سابقه اوزره دارالحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز واکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم
علی التحقیق امیریمز سزه امان ویردی دیو خطاب و بو قولنده کذبی ارتکاب ایتدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله
فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلشدر و بو اخبار مسبقت
امانه مقارن ایسه اظهار امان ودکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع
وشرا مثللو عقوده قضاء قاضی منزله سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار ودکل ایسه انشاء عقده
محمولدر ومقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر
واول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر
اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبر ویردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله
صادق اولماز ومخبر انشاء امانه مالك ومتمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلنمق
دخی ممکن اولماز واکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم
امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور
اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن
اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله
لایقلردر واکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن
آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر واعلامدر والثابت
بالدلالة کالثابت بالافصاح وسامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل
اولمیوب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون منزله سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه وعبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه
ینه تصرفلری صحیح وسالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور و بو یله موادده
عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر واکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی
اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع وحقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

مطلب اشتری عبدا اقر بحریته

مطلب قال کذبا ان الامیر آمنکم

مطلب قضاء القاضی فی العقود بمنزلة انشائها

مطلب آمنهم الامیر ثم نهی من الابلاغ فبلغه مسلم او ذمی

مطلب عزل الوکیل وحجر العبد المأذون اذا لم یبلغهما

منزله سنده درلکن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصکره حقلرنده حکم نبذ آنلر نبذه عالم اولدقجه ثابت اولماز
کورمزمیسنکه برکسنه عبدینی اهـل سوقی ایچنده مأذون قیلوب صکره کندو خانه سنده حجر ایلسه اهل سوق
حجره واقف اولدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قیلوب صکره اهـل سوقی هنوز مأذونیتنه واقف
اولمازدن اقدم بنه حجر ایلسه منحجر اولور وعلی هذا امیر بر ذمی به وار آنلره امانمی اخبار ایله دیدکد نصکره
کیروکل خبرویرمه دیسه اولدخی بنه کیدوب خبرویرسه یاخود کاتبی ذمی اولوب اکا اهـل حصنه امان نامه
یازدیکدن صکره یوق یازمه دیوب کاتب بنه یازسه وبونك اوزرینه نازل اولسه‌لرفیٔ اولورلر اما کاتب ورسولی
نهی ایتمسه یاخود آنلرنهیی ایشتمسه لرده کتب وابلاغ ایلسه‌لرتزیللرنده آمن اولورلر وبومسائلده بالجمله اصل واساس
صورت غرور وحقیقت تغریردن احترازواحتراسدر واکر برمسلم یاننده طوران برشخصه اشارت واهل حصنه
ان هذا الرجل قد آمنکم شورجل سزه امان ویردی دیو بشارت ایدوب اهل حصن دخی نازل وحاضر اولدقلرنده
اول شخص مشار الیه ذمی یامستأمن ایدوکی ظاهر اولسه حکایهٔ امانده کرك صادق اولسون کرك کاذب فیٔ اولورلر
زیرا انجق امان باطلدن اخبار ایدوب کندوامان صحیحی اعطا قیلدیغندن بشقه قطعا تغریردخی ایتمشدر غایة الامر
اهل حصنه مشار الیه تعیین وتخصیص اولنمشیکن یا کندودن یاحاکیدن یاغیریدن حالنی تفتیش ایله ماهیتنی
تشخیص ایلمدکلرندن بانفسهم مغرور اولدیلر اما مسلم مزبور برمسلم یامسلمه به اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت
قیلسه کرك صادق اولسون کرك کاذب آمن اولورلر زیرا امانی صحیح اولان محله نسبت ایتدکده امان صحیح ایله
اخبار وکندو اعطاء امانله ابشار ایتمشدر واکر برذمی برمسلمدن حکایتله قول مذکوره جسارت ایلسه بوصورتده
صدقی معلوم ایسه آمن اولورلر اما کذبی مجزوم یاخود صدق وکذبی نامعلوم ایسه فیٔ اولورلر زیرا بنفسه
اعطاء امانه مالك اولمیان شخصك کلامنه اعتماد ایتملریله بانفسهم مغتر اولوب طرفیزدن مغرور اولمامشلردر
لکن بوصورتده اول محکی عنه ذمی مسفوری تصدیق ایدرسه اول تصدیق اهل حربك منعه لری هنوز باقیه
اولدیغی حالده اولوب نزوللری صکره وقع اولمش ایسه آمن اولورلر زیرا مسلم انشاء امانه هنوز مالك ایکن
تصدیق مخبره سالك اولمغله تصدیقنده متهم دکلدر اما بلا منعه ابادی مسلمینه دوشدکلرندنصکره تصدیق ایدرسه
انشاء امانه مالك اولمدیغی حاله مصادف اولمغله متهم اولوب تصدیق اولنماز وهم بوتصدیقله مسلمین ایچون
استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرین قصد ابطال ایلدیکی دخی محققدر انجق امام تقسیم اسرایی التزام ایدوب
آنلرائ بعضیسی اول مسلمك سهمنه یاخود اول ذمینك بطریق الرضخ ویریلن قسمنه دوشسه یاخود امام
بیعلرین التزام ایتدکده بونلردن بری اشترالرینه اقدام ایلسه اول اسیر اعتقله بکام اولورلر زیرا احرار آمنین
اولملرینه تصادقلری مالك اولدقلری اسیرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لکن دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز
زیرا امامك بیع وتقسیمی هنکامنده داریمزده احتباسلری حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملر حق مسلمینه
راجع اولان امورده تصدیق اولنمازلر والله اعلم وبالله تعالی العون

باب الحربی یدخل الحرم غیر مستأمن * یعنی حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولدقده بیان احکامنده
مداخل اولان مسائلدر قچانکه حربی غیرمستأمن حرم مکه یه داخل اولسه برای تخریج قتل واسرایله ازعاج وتهییج
اولنماز واصل علماء اعلام اولدرکه خارج حرمده مباح الدم اولان کسنه دخول حرمده کسب امانله هم دم اولور
قال الله تعالی اولم یروا انا جعلنا حرما آمنا یعنی اهل مکه کورمدیلرمیکه بز عظیم الشان بلده لرینی برحرم مأمون
قیلدقکه اهلی نهب وسبی وقتلدن مصونلردر وقال تعالی ومن دخله کان آمنا یعنی اول کسنه که حرم مکه یه
داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده واقع اولان خطبهٔ بلیغه لرنده بیورمشلردرکه
انها لم تحل لاحد قبلی ولا تحل لاحد بعدی ولم یحل لی الا ساعة من نهار ثم هی حرام الی یوم القیامة یعنی مکهٔ مکرمه
بندن اقدم کسنه یه حلال ودرونده مقاتله ایتمك احلال قیلنمدی وبندن صکره کسنه یه دخی حلال قیلنماز
وبکا دخی انجق نهاردن برزمان قلیلده حلال قیلندی بعده ینه یوم قیامته دکین حرامدر وبوقول شریفلرینه
باعث اولدرکه یوم فتح مکه ده کفار قریش قتال ایتمش ایکن اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلردن
برطائفه یی قتل ایتمشلرایدی بوحدیث شریفله آنلرك حل قتللرین تفهیم وتعریف ایلدیلر بوقسه کفار قریش
قتاله مباشر اولمش ایله لرایدی حل قتالی نفس نفیسلرینه فائدهٔ تخصیص ظاهر اولمزایدی زیرا مباشرت قتالله
حرم محترمی استحلال ایلین کسنه نك حرمت نفسی استحلال وقتلی حلال کوریلور نته کیم قریبا بیانی کلسه کرکدر
قال ابن عمر رضی الله عنهما لو وجدت قاتل عمر فی الحرم ما هجته یعنی والد ماجدم حضرت عمر رضی الله عنهك

مطلب اشارة الى رجل وقال آمنكم هذا فاذا هو ذمي او مستأمن

قاتلی اولان ابو لؤلؤه نام کافری حیاتده اولسه ده حرم مکه ده بولسم ینه ازعاج ایلمزایدم وابن عباس رضی الله
عنهما دخی لو وجدت قاتل العباس فی الحرم ما هجته دیدی اکرچه پدر والاکهرلری عم خیر الناس اولان
حضرت عباس رضی الله عنه مقتول دکل ایدی لکن بونکتهٔ بلیغه ایله حرمده نهی بدایت قتل خصوصنده قصد
مبالغه ایتمشدر وقتل ممنوع اولدیغی کبی اسیر ایتمك دخی نامشروعدر زیرا اسرده حکم اتلاف واردرکه حریت حیات
ورق تلف وممات کبیدر وحکم حرمت حرم آنی دخی محرم قیلمشدر کورمزمیسنکه حرمده قتل صید مشروع
اولمدیغی کبی اخذ ایلین دخی مالك اوله مز اسیر دخی بویله در واکر حربی مزبور قبل الخروج اسلامه کلورسه
حراصیل اولورکه اوزرینه قطعا سبیل یوقدر زیرا حرمده حرآمن ایکن شمدی اسلامله حریتی قوت بولدی
واکر اسلامه کلیوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه دیلرسك اعطا ودیلرسك علی حاله ابقا ایده رز زیرا اول مشرف
هلاك ومترقب اسر وامساك ایکن ظاهر حالی اولدرکه محبت واختیاری ایله احکاممزی التزام ایده رك عقد ذمته
طالب اولمیوب بلکه فراره کسب اقتدار ایچون خوف واضطرار ایله راغبدر بونك طلب ذمتی اسیرك قبل
ضرب الرق طلب ذمتی منزله سنده اولوب رأی امامه احاله اولنور واکر اسلام وذمتدن بهره دار اولمیوب همان حرمده
کشت وکذار ایدرسه ترکدرکه آنکله برفرد مجالسه ایتمیه وطعام ویرمیه وبیع وشرا ایتمیه تا که خروجه مضطر
اولوب ترتیب جزاسی میسر اوله زیرا حرمده ثابت اولان امنله اکا اسائتله تعرض ایتموز اکرچه حرامدر لکن اکا اکرام
واحسان ایلمك اوزریمزه واجب دکلدر ومنع احسان اسائت دکلدر بوجهتله حین طلبنده قبول ذمتی اوزریمزه
واجب اولماز زیرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن کلا وماء عامه منع اولنماز زیرا آنلرده حقی واردر ورسول الله
صلی الله علیه وسلم الناس شرکاء فی الثلثة الکلاء والماء والنار قول شریفلرنده آنلرده شرکت عامه اثبات
بیورمشلردر وحقنی منعده اسائت واردر ومؤلف رحمه الله تعالی حضرتلرینك ولو کان لك ان تمنعه الماء
لکان لك ان تقتله یعنی سنك ایچون آنی صودن منعه مساغ شرعی اولیدی قتلنه دخی مساغ شرعی اولورایدی
قولندن مراد ذکر اولنان مفهوم مفاددر وصورت مذکوره ده امیر حرم بن آنی اسیر ایتم اما مجرملر کبی طوتر حبس
ایده رم دیرسه حبسنده معنای عقوبت اولمغله جائز کوریلمز کذلك جبرا حرمدن اخراج ایده رم دیسه ینه جائز
کوریلمز زیرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صید حرم کبی بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضی محرم
ایلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللری لاجل القتال ایسه مسلمین ایچون قتللری حلالدر
لقوله تعالی ولا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتی یقاتلوکم فیه یعنی ای اسلام سزلر مسجد حرام عندنده کفار ایله قتال
ایتمکز تا آنلرسزکله قتاله ابتدا ایتمدکجه اکرچه حکم مذکور عند المسجد الحرام قیدی ایله مقید اولمشدر لکن ابن عباس
رضی الله عنهمانك الحرام کله المسجد الحرام یعنی جمیع حرم مکه حکم مذکورده مسجد حرام کبیدر قولنه بناء جوانب
حرم مکه خصوص مذکورده مشترکه‌در وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ایذا ایتموزی حرام قیلر یوقسه تحمل
اذالرینی اوزریمزه الزام ایلمز صیددن تحمل اذایی الزام ایتمدیکی کبی حتی بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ایلسه
دفعا للاذی قتلی جائزدر بوصورتده هجوم مسلمین ایله آنلر مکسور وایچلرندن بعضیلری مأسور اولسه مسلمین آنلری
قتل ایتمك جائزدر زیرا حرمت حرمه رعایت ایتمدکلرندن حرم ابتداء وانتهاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر
لکن صید بویله دکلدرکه بعد الصیال فرار ایدرسه قتلی حلال اولماز زیرا غیرعاقلدر همان قصدی حس اولندقده
دفع اذاسی مباح اولوب اولدخی فرار ایله مندفع اولور اما آدمی عاقلدر بعد الفرار دخی زجر الامثاله قتل ایله دفع
اذاسی جائزاولور وبوا جلدن قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حکم قصاص تشریع اولنمشدرکه معنای
حیات تفریع اولنسه آنلر قصد قتال ایتدکلرنده اذالرین دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ایچون قتاللری جائز
اولدیغی کبی بطریق الاعتبار غیریلرین هتك حرمت حرمدن زجر ایچون قتللری بعد الانهزام والاسر دخی
جائزدر کذلك حرمه قتال ایچون عیاللریله کلوب مهزوم اولدقلرنده عیاللری اخذ اولنسه اسیر قیلنملری
جائزدر زیرا آنلر اتباع مقاتله در وحرم اصوللری حقلرنده هتك حرمت ایتدکلرندن بمنزلة الحل اولنجه
اتباعلری حقلرنده دخی بمنزلة الحل اولور زیرا حکمك اصله ثبوتی تابعه ثبوتنه سببدر واکر خارج حرمده
قتال ومسلمیندن برجماعتی قتل ایتدکلرندنصکره منهزم اولوب عیاللریله حرمه داخل وجمعیت ومنعه سز
مقهور ومنهزم حرمده حاصل اولسه‌لر بروجهله نفوس وعیاللرینه تعرض ایتمك حلال اولماز زیرا تعظیم
واحترامله التجاء بیت الحرام ایلمشلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه درکه قصد قتال مسلمین وهتك
حرمتله داخل اولمشلرایدی واکر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه‌لریله تمنع ایتدکلرندن صکره بونلردخی

مطلب الناس شركاء في الكلاء والماء والنار

مطلب اذا قوتل في الحرم يقاتل

مطلب السبع اذا صار في الحرم يقتل

بعدالانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرینه التحاقه قرار ویسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زیرا جماعتنه التجا ایله ینه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز كورمزمیسكه اهل بغیدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه تعقیب وقتل اولنورلر موضع مذكورده دخی حكم بویله در و بغاة وخوارجك احكامی اهل حربله متساویه الاقدامدر انجق نسا وذرارلری سبی اولنماز زیرا اهل دار یمزدن مسلملردر وحریتلری اسلامله مؤكده اولمغله سبیدن آمن اولورلر امافقللرینك حل وحرمتنه دائره اولان احكام سائره ده بغاة وخوارج اهل حربدن غیرخارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی یشك فیه * یعنی وقوعی محل شك اولان اماندن بربابدركه مسائلی آتدنا كتساب اولنور قچانكه مسلمین حصون اهل حربدن برینی احاطه ایتدكده اهل حربدن دورت نفری بدیدار اولوب آمنونا علی ان نخرج الیكم لنزاوضكم علی الصلح دیمكله مكالمهٔ صلح ایچون طرفكزه چیقمق اوزره بزه امان ویریكزدیو رجا یه ابتدار ومسلمین دخی مساعده‌لرین آشكار ایتدكلرنده ایچلرنده یكرمی نفری بردن چیقسه‌لر نظرا اولنور اكر اول دورت نفر باعیانهم بزه معلوملر ایسه آنلر آمنین اولوب ماعداسی فئ مسلمین اولورلر كه دیلرلرسه قتل وافنا ودیلرلرسه مغانمده ابقا ایدرلر زیرا ایادی اسلامیانه بلاامان داخل اولمشلردر زیرا محصوره صریحا امان ویریلمدكجه مجرد خروجله اكتساب امان ایده مز ونیجه اكتساب ایدركه محاصره انجق آنی قهرا اخراج ایچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفرایله یكرمیدن باقیلرینك میانلرنده امان تبعیلرینی موجب سبب آخر دخی یوقدر قالدیكه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمین ایله تنظیم صلح ایدرلرسه فبها واكر ایده مزلرسه مسلمین آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرینه رد وابلاغ ایدرلر اكر اول حصن محصور غیرمنصوره عودتدن امتناع ایدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زیرا طرفمزه امانله واصل اولمریله آنلر حبس واساری موجب اولان تكلیف دخول حصار ایله تعرض اولنماز بلكه بزلرسزه تعرض ایتمزز تامأمنلریكزه بالغ اولنجیه‌دك ارض حربدن دیلدیكیكز محلاره كیدك دیو تعبیر ایله مقتضای امان اوزره تخییر اولنورلر واكر برجانبه كیتمكدن احتراز وعسكریكزدن مفارقت ایتمزز دیونیاز ایدرلرسه كركدركه امام المسلمین آنلره تقدمنی تعجیل ومقتضای رأیی اوزره مدت معینه یه دك تأجیل واول مدته دكین كیتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ایده جكنی تفهیم وتفصیل ایلیه و بومسئله نك فصل وتفصیلی بوندن اقدم ذكر وتكمیل اولنمشدر وامام ایچون آنلره فلان وقته دك كیتمزسكزسزلری اسیر یاخود احلال دمالریله قتل وتدمیر ایده رم دیمك مشروع دكلدر زیرا ایچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروریات اما نلریندندر اقام آنلرده قتل واسترقاقی فی الحال تنفیذه مالك اولمدیغی كبی انقضاء مدته تعلیقه دخی مالك دكلدر اما اهل ذمت قیلمق بشقه دركه ذمت امانه منافی اولمیوب بلكه مقرردر وكافر صغار جزیه ایله تصغیر والتزام احكام معاملاتمزایله تسخیر اولنمدقجه دار یمزده طول اقامته رخصت ویریلمز زیرا استخفاف مسلمینه مؤدیدر واكر مسلمین اهل حصندن دورت كسنه‌یه تخصیص خطاب ایله نزول ایدیكزسزلر آمنلرسزتا كه صلح اوزره مكالمه ایده لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نرا وضكم علی الصلح دیمكله آنلری استجلاب ایتسه‌لر بعده اول حصندن یكرمی كشی نازل واول دورت كسنه ده ایچلرنده داخل اولسه لكن بزاول دوردی باعیانهم تشخص ایده میوب وهر بری بن اول دورتدن برییسی یم دیو دعوی وتنصیص ایلسه جمله سی آمنلردر كه برینك قتل واسری حلال دكلدر زیرا میانه مزده حاصل اولدقده نصكره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمقله حربی ومباح الدم اولمق میاننده متردد الحال اولدقلرندن ما اجتمع الحلال والحرام فی شئ الاغلب الحرام الحلال یعنی احتمال حلال وحرام برنسنه ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحكم جلی سالب اولمشدر حدیث شریفنی اعما ایچون جانب عصمتلرین ترجیحه اشتغال اولنور وهم اثبات حكم امانده توسع اولنور یوقسه ثبوت حكمنی منعده وسعت یوقدر وهم قتل واسری حلال ایكن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالدیكه جهالت مزبوره طرف مسلمیندن صدور ایتمشدر كه اول دوردی اغیاردن تمییز ایده جك علامتله معلم قیلمقده قصور ایتمشلردر اول وجهله هر برینه بطریق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اولمز بلكه جمله سی انتم آمنون جمیعا دینلمش منزلنده انزال وابلاغ مأمنه حوزهٔ امانده ادخال اولنورلر واكر امیر مسلمین اهل حصندن دورت شخص معینی تأمین ایدوب لكن آنلره نزولله امر ایتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ایتدكده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن برییسی یم دیو دعوای خلاص ایلسه نظرا اولنور اكر مسلمین علی التعیین اول دوردی بیلورلرسه انجق آنلری تأمین ایدرلر واكر بیلمزلرسه مجموع قوم فئ اولورلر زیرا منعهٔ اهل حربده

مطلب حكم الخوارج واهل البغی فی المحرم

مطلب استأمن اربعة فخرج عشرون

مطلب آمنوا اربعة فنزل عشرون ولم یتمیز منهم الاربعة

بولنمرله جمله سی مباح الاخذ درمكر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفرد ده معلوم اولمامشدر اما صورت اولی بشقه دركه آنده جمله سی آمن ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساكن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمین ایچنده ساكن اولنلر زمان حاله نظر ایله محارب دكلردر مادامكه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمدیغی معلوم اولمیه آنلره تعرض اولنماز كورمزمیسنكه اهل حصندن دورت كسنه اسلامه كلوب مسلمین آنلره نزولله امر ایلدكلرنده یكرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه كلنلردن برییسی یم دیو ادعا ایلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبولدن نصكره مسلمینه نزول ایتسه‌لر بعده مسلمین عنوة اول حصنی فتح ایلدكلرنده هر بری بن آنلردن برییسی یم دیسه جمله سی فئ اولورلر مكر آنلردن ایدوكی بعینه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ایله حر مسلم ومالنی دخی كندو احراز ایتمكله بلامزاحم اكا سالم اولور اما اولاد كباری اسلامده تابع اولمریله جمله سی فئ اولورلر لكن امام ایچون ایچلرندن برفردی قتل ایلمك جائز اولماز زیرا هر بری ادعاء اسلام سابق ایتمكله قولنده صادق ایسه اسلامی قبول ایتمش اولوب كاذب ایسه اسلامه میل ورغبت ایتمشدر واسلام اسیر قتلندن تأمین ایدوب استرقاقدن امانده تأثیر ایتمز مؤلف جلیل علیه رحمة الملك الجلیل حضرتلری حال زمانه نظر ایله تمثیل بی مثیل ایدوب دیركه اكر بوطائفه نك سبینی تجویز ایتمسم بلدهٔ قسطنطینیه ده برمسلم یا برذمی موجود ایدوكنه واقف اولوب لكن بعینه تشخیصنه عارف اولماسم اهالیسندن برفردك سبینی تجویز ایتمك اقتضا ایدر ایدی بومعنی ایسه فاسد المبنی در زیرا هر نسنه كه دار الحربده اوزرینه مسلمینك استیلاسی واقع اوله البته فئ اولور مكر آنده فئ اولمغه برمانع وار ایدوكی مجزوم اوله بوایكی مسئله بینلرنده فرق بین شووجهله واضح ومتبین اولوركه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقریه‌یه دخول وآنلری سبی واسر ایچون مسلمین دخی اول محله حلول ایتدكده هر بری اهل ذمتدن اول قریه ساكنلرندن اولمق ادعا ایلسه جمله سی آمنلردر زیرا موضع امن وعصمتده موضوع اولمریله برینده ده تعرض مشروع اولماز مكر اهل حربدن ایدوكی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمینده حصن اهل حربه داخل ومسلمین ایچون اول حصن اوزره استیلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قیلسه ینه بالجمله فئ اولورلر مكر بعینه اهل ذمتدن ایدوكی معلوم اوله زیرا موضع نهب واباحتده حاضر اولمشلردر بعضیلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فئ اولورلر وبومقوله اموردده مكانی تحكیم شرعیمزده اصل قویمدركورمزمیسنكه برمسلم دار الحربده برشخصی كوروب حالنه عالم اولسه آنی قتل ایچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم یاخود ذمی اولدیغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده كورسه حربی ایدوكی مقطوع اولمدقجه رمی مشروع دكلدر واكر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی میسر واول ذمی ایچلرنده ایدوكی مقرر اولوب علی التعیین قنقیسی ایدوكی مستبین اولمسه امام ایچون آنلردن برفردی قتله جواز یوقدر زیرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولمیوب قتل جمیعده دخی حلال اولمیان قتل ذمی متیقندر قتل غیر حلالدن طریق احتراز انجق بالكلیه قتللرینه دست دراز اولمامقدر حكمتی اولدركه قتل ذمیدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسیر حربی مباحدر ومباحله فرض بینلرنده معارضه یوقدر ومعارضه تحقق ایدن محللرده جانب حرمت مرجح ایكن بومقامده ترجیح حرمت اولی واجبدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضیلری مقتول یامیت یاهارب اولدیغی معلوم اولغله اول ذمی حالا ایچلرنده‌زنده ایدوكی مجزوم اولمسه امام ایچون مجموعنی قتلنده ضرر یوقدر زیرا جمله سی موضع حربده موجودین ایكن ایچلرنده ذمی بولنمق مثلاو مانع قتلك تحققی غیر متیقندر زیرا اول مقتول ومیت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زیراهر برینك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحكم شرعی وقوف حقیقتی ممكن اولمیان اموردده ظاهر بینه بنا قیلنور مكر خلافنه تعلق یقین ظاهر ینه معارض اوله وصورت اولاده ذمی مرقوم حالا ایچلرنده ایدوكی مجزوم اولمغله یقین ظاهر ینه معارض اولوب صورت ثانیه ده متعارض اولمامشدر بونده حكم شرعی ظاهر اوزره بنا قیلنور واكر ذمی حالا ایچلرنده اولدیغنه امامك جزمی تحقق ایتمیوب انجق ظن غالبی تعلق ایتدكده ینه هر بری بن اول ذمی یم دیمكه تصدی ایلسه مستحب اولان برفردی قتلله تعدی ایتمكدر زیرا ظن غالب اگرچه ظاهره معارض اولهمز لكن استحباب احتیاطدركاردر كورمزمیسنكه برصویك نجس اولدیغی كسنه خبر ویرمكسزین انسانك ظن غالبی نجاستنه تعلق ایلسه انكله توضی جائز ایسه ده مستحب اولان بشقه صوایله توضی ایتمكدر بوبابده دخی اگرچه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ایتمكدر بونده اصل مستند رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وابصة بن معبد رضی الله تعالی عنه یه خطابله ضع یدك علی

مطلب استفت قلبك

اصدرك واستفت قلبك مما حك فی صدرك فدعه وان افتاك الناس به یوردقلری یعنی الیکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب وکمان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا برله انی ترك قیل هرنه دکاوناس جواز
وحلنه فتوی ویرلر ایسه‌ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکرامام آنلردن انجق ایکی یااوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرین
سی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معایبلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامبین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئله‌ٔ
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وقچان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطابله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکز که مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلرآمنلردرمفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده
متردد الحال اولمغله برینه‌ده تعرضمز حلال اولماز کورمز میسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلرفتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولورایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مزکورمز میسنکه مسلمین اهل حصنه خطابله سزدن بررجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
اماندن حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولورایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بررجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا برینی خروجه مسارعت بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکرخارج اولك منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکده نصکره
باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه
بوصورتله برابرجه خروجلری مساویدر زیرا طرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصولله تمام اولور وقبل الوصول امامز خارج اولده تعین ایتمکله بوصورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمز میسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه مزه ولوج ایلسه
البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولمدقدن صکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه مزه وصوله سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر
بومقدمه لردن معلوم ومقرردر که انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره

مطلب الخاص اذا وصف بصفة عامة يعم هو

کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیرعام ایکن جماعت کثیره برابر چیقمغله عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر
جواب اولدرکه نکرهٔ معهوده بزه خروج مثللو صفت عامه ایله موصوفه‌در وبو مقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده‌در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الآخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکرامام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتمموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعامله
دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سرآغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

مطلب بیان المجهول فی الامان ان اوجب الحکم کالطلاق والعتاق

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعیانهم ایجاب امان ایتیوب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه‌یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امانله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولور لکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمینه القا انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبو یله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بزبیان ایلدیك واکرصورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتمموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلرندن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هرصنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امانله
رجاللرندن اون کسنه‌یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدر که احتیاطی التزام
واستر قاقده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدرکه بوایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلانی اما نی باهردر اما بو مسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی‌یه لاحق وآنده تحری امر لابدر
وبو فرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادرکه بو مسئله ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه درکورمز میسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه‌در وهر بری یالکز رمی ایتسه دا امانه نائل
وانضمام غیرایله حقی غیرباطلدر واکرامیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه‌لر طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده لیم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتمسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولنلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه‌یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه‌لر بوصورت بشقه‌درکه آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بولفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه‌یه محمولدرکه مرد ایسکز قتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده‌در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلر دخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردرکه تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی‌یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلر تاکه مکالمهٔ صلح ایده‌یزدیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص
معینه‌یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه‌لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه‌لری میدر مشتبه اولورسه کرکدر که امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بزلر غیریلرز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر امابزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکرامام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر امایمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول
اکرچه بمنزلة الاقرار درلکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبز بو مسئله‌یی باب مایصدق

مطلب النکول عن الیمین لا یوجب القتل

فیه المستأمن ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه‌دن بریسی یم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بو یله یمین ایتسه‌لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

امام المسلمين اوزره آنلرى ابلاغ مأمنه تأمين ايلمك لازمدر

باب الخيار فى الامان * يعنى اختيار امان عهدهٔ مستأمنه تعليق اولنمغله متعلق مسائل ودلائلدر قيجانكه اهل اسلام برحصنى محاصره يه اقدام ايتدكلرنده رئيسلرى رأس حصندن اشراف بعده آمنونى على عشرة من اهل الحصن على ان افتحه لكم يعنى باب حصنى بن سزه فتح ايتمك شرطى اوزره اهل حصندن اون كمسنه اوزره بكا امان وير يكز ديمكله استسعاف ومسلمين دخى لك ذلك قوللريله مرامنه اسعاف ايليوب اولدخى فتح بابله سد دريچهٔ خلاف ايلسه رئيس مسفور ايله اون كمسنه دخى نيل امانله مسرور اولورلر زيرا آمنونى

مطلب قال آمنونى على عشرة

قولنده نون وياء نفس متكلمدن كنايه اولمغله امان نفسنى تنصيص، وعلى عشرة قولنده كلمهٔ على شرط ايچون اولديغندن امان نفسى ايله عشرهٔ منكره نك دخى امانلرينى شرط وتخصيص ايلديكندن عشرهٔ مرقومه كندويه مغاير ايدكلرى عندميزده ظاهر اولمشدر وتعيين عشره رئيس مزبورك اختيارينه مربوطدر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر لكن نفسى ايچون لفظ مستقل ايله استيمان ايتمش اولمغله امان عشره ده داخل دكلدركه اولوجهله امانلرندن حصه مند اوله كذلك من اول الامر امانلرينه مباشرتى صحيح دكلدركه اول وجهله حصه مند اوله غاية ما فى الباب امان مسلمين اهل حصندن قنقيلرينه تناول ايلديكين تعيينه متعين اولمغله امان عشره دن حصه منداولديغى متبين اولور زيرا تعيين مجهول من وجه رتبهٔ ايجاب

مطلب آمنوالى عشرة

مستأنفه موصولدر اكر رئيس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالى عشرة من اهل الحصن يعنى بنم ايچون اون كمسنه يه امان وير يكز ديونداايتمش ايسه قنقى عشره يى اختيار ايدرسه اول عشره نك امانى هويدا اولور بو صورتده نفسى ايچلرنده داخل اولان عشره يى تعيين ايدرسه مساعده وتمكين اولنور اما بشقه عشره يى اختيار ايدرسه آنلر آمنين ونفسى فىء مسلمين قيلنور زيرا انجق عشرهٔ منكره ايچون استيمان ايدوب نفسى ايچون تعيين امان ايتمشدر لكن لى قولى ايله امان عشره دن حصه ياب اولمغى نفسى ايچون شرط وايجاب ايلمشدر وامان عشره يه ابتداء مباشرتى صحيح اولمغله اولوجهله حصه ياب اولمسى تصحيح اولنه مزغاية مافى الباب تعيين عشره يه متعين اولمغله حصه ياب قيلنور ونص امان نفسنى حاوى اولمديغندن مافوق العشره ده نفسى نفس غيريله مساوى اولور بوصورتده اكر جملهٔ عشره ده نفسنى دخى تعيين ايدرسه نفسى دخى تسعهٔ باقيه منزلنه نازل وامانده داخل اولور واكر بشقه عشره يى تعيين ايدرسه حكم امان آنلره متعين وكندو وسائر اهل حصن مثللو فىء اولديغى متبين اولور كويا فحواى كلامى آمنوالاجلى عشرة واوجبوالى حق تعيين عشرة تؤمنونهم يعنى بنم ايچون اون كمسنه يه امان ويروب انلرك حق تعيينى بنم ايچون ايجاب ايديكز ديمكه راجع اولور بويله ديسه حكم مذكور ترتب ايتديكى مثللو بو قولنده دخى ترتب ايدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بلاد حضرموتدن حصن نجيرده اشعث بن قيس جيش ابى بكر رضى الله عنه ايله محصور ايكن كلام مذكورى تكلم ايدوب مسلمين دخى حكم مشروحله تحكم ايلدكلرى بزه بالغ اولمشدر وبو مثللى دخى اهل حديث حضرت معاويه رضى الله عنه دن دخى تحديث ايلشلردر كذلك رئيس مسفور افتح لكم الحصن على انى آمن على عشرة يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم اون كمسنه اوزره بن آمن اولمق شرطيله ديو ابتداء كلام ايلسه ينه آمنونى على عشرة ديمكله بدايت مرام ايتمسى كبيدر كذلك افتح لكم الحصن على انى على عشرة آمنون من اهل الحصن يعنى بنم ايچون اون كمسنه اولمق شرطيله كه اهل حصندن آنلر آمنلردر ديمكله افتتاح كلام ايلسه آمنوالى عشرة ديمكله استفتاح مرام ايتمسى كبيدر واكر رئيس مرقوم افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهل الحصن يعنى سزه فتح ايده رم بنى اهل حصندن اون نفر ايچنده امين قيلمق شرطيله ديسه ياخود على انى آمن فى عشرة يعنى بن اون نفر ايچنده امين اولمق شرطيله ديسه بو ايكى صورت برابر وايكيسنده دخى كندو ايله طقوز نفر دخى امين اولمق مقرردر زيرا كلمهٔ فى ظرف ايچون اولمغله نفسنى امانلرين التماس ايلديكى جملهٔ عشره ده داخل قيلوب امان انجق نفسى ايله طقوز كمسنه يه شامل اولمشدر زيرا كندودن بشقه اون نفره دخى شامل اولسه كندو خلاف ملتمسى اوزره اون بر نفر ايچنده داخل اولمق اقتضا ايدر اما آمنونى على عشرة قولى بشقه دركه آنده نفسنى جملهٔ عشره دن قيلمامشدر سؤال اولنورسه كه رئيس مسفور بو صورتلرده فى عشرة قوانده عشره يى نفسنه ظرف قيلوب مظروف مغاير ظرف ايكن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف اولنور جواب اولدركه تغاير انجق ظرف حقيقيده لازم وعدد ده طريق مذكور اوزره ايچندن بريسى اولمغى مستلزمدركه اجعلونى احد العشرة الذين تؤمنونهم يعنى بنى امان ويرديكيكز عشره نك بريسى قيليكز ديمش

كيدر ينه سؤال اولنورسه كه ظرفيت حقيقيه يه حملى ممكن اولمنجه كركدركه فادخلى فى عبادى نظم كريمى مثللو يعنى مع ياخود ولاصلبنكم فى جذوع النخل ذكر حكيمى مثللو يعنى على قيلنوب على كلا الوجهين كندودن بشقه عشره يه اثبات امان اولنه جواب اولدركه كلمهٔ فى ظرف حقيقى يه موضوع اولمغله مهما امكن اول معنى اوزره حملى واجب اولدخى مظروف درون عدده داخل اولمغى مستوجبدر بو جهتله مجاز بعيد اوزره حمله جواز يوقدر بوندنصكره تسعهٔ باقيه يى تعيينده خيار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئيس مسفوره مربوط دكلدر زيرا نفسنى عشره دن بريسى قيلمغله ماعدا العشره ده خيار تعيينى اولمديغى كبى تسعه ده دخى يوقدر زيرا نفسنى اكرچه امان عشره دن حصه مند ايلمش ايدى لكن بو صورتده حكم امان عشره كندويه متناول اولمغله حصه سنى استيفا ايدوب تعيينلرندن برحصه استيفا ايتمشدر بو جهتله تسعهٔ مجهوله نك امانى موجب

مطلب آمنونى وعشرة

اولان انجق امام اولمغله خصوص تعيين دخى اكا مخصوصدر واكر آمنونى وعشرة يعنى بكا واون نفره امان وير يكز ديسه ياخود افتح لكم على انى آمن انا وعشرة يعنى سزه فتح باب ايده رم بن واون نفر دخى آمن اولمق شرطى اوزره ديسه بو صورتده كندو يه وبشقه اون كمسنه يه ثبوت امان ظاهر ونمايانذر زيرا حرف واو عطف ايچوندركه انجق شيىء غيرى اوزره عطف ايدوب نفسى اوزره عطف ايلمز بنا برين كلامنده اولان عشره نك كندو يه مغايرتى بو محلده تنصيص ايلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئيس مرسومله انجق اون نفر ياخود دخى اقل موجود ايسه لر جمله سى آمن اولورلر زيرا ذكر عدد ايله امان اشارت اشخاص ايده رك امانله سيانذر واكر اهل حصن عدد مفهوددن كثير ايسه خيار تعيينلرى وابستهٔ رأى اميردر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه مند

مطلب آمنونى بعشرة

قيليوب همان امان عشره يى امان نفسى اوزره عطف ايتمش اولمغله امان عشره يى انجق امام موجب وتعيينلرى دخى رأينه مترتب اولور حتى امام عشره يى نساو ولداندن تعيين ايتمكى مناسب كورورسه آنلر دخى اهل حصندن اولملريله جائز كوريلور مكر متكلم رجالدن اولملرين اشتراط ايليه واكر آمنونى بعشرة من اهل الحصن يعنى بكا اهل حصندن اون كمسنه ايله امان وير يكز ديسه بو قولى سبقت ايدن وعشرة قولى ايله برابردر زيرا حرف با الصاق ايچون اولمغله امان عشره يى امان نفسنه الصاق ايلمشدر وبو معنى انجق عشره كندو يه مغاير اولمغله حاصل

مطلب آمنونى فعشرة

اولور شارح الكتاب امام سرخسى رحمه الله تعالى ديركه كلام مذكور سقط وزلهٔ قلم كاتبدن برغلطدر قول صحيح بعض نسخ عتيقه ده تصريح اولنان آمنونى فعشرة لفظيدر يعنى اولا بكا وهمان اون كشى يه دخى امان وير يكز زيرا فا حروف عطفدن اولوب معناسى وصل وتعقيب اولمغله آمنونى وعشرة قولنه مناسبت جهتيله اول بحثه عطف وترتيبى مستقيم اولور امابا مقابله ايچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغله بو قولك معناسى بكا عشره مقابله سنده امان وير يكز يعنى عوض امان نفسمده سزه اهل حصندن اون كشى

مطلب آمنونى ثم عشرة

ويره يم ديمكدر وبو معنانك بو محلده ذكر اولنان مسائل ميانده مناسبتى يوقدر همان صحيحى آمنونى فعشرة نسخه سيدر واكر آمنونى ثم عشرة يعنى اولا بكا صكره اون نفره امان وير يكز ديسه بونكله قول اول برابر ومغايرت عشره دخى مقرردر زيرا كلمهٔ ثم تعقيب وتراخى معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دخى مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة قولى صحيح ايدوكى متبين اولور زيرا جناب مؤلف رحمه الله تعالى اولا عطف مطلق ايچون اولان واوى مشتمل اولان قولى ذكر وتفهيم بعده بلامهلة تعقيب ايچون اولان فايى بعده تعقيب مع التراخى يه دال اولان ثم يى مشتمل

مطلب آمنوا عشرة

اولان مسئله لرى اردافله حسن تنظيم ايلمشدر واكر آمنوا عشرة يعنى اون نفره امان وير يكز ديرسه بو صورتده خيار تعيين رأى امامه مفوضدر زيرا متكلم نفسنى حصه مند ايتميوب انجق عشرهٔ منكره ايچون التماس امان قيلمشدر كويا امام عشرة منكم آمنون على ان تفتحوا يعنى سزدن اون كمسنه آمنلردر فتح ايتمكز شرطيله ديمكله ابتداء كلام ايلمشدر بنا برين خيار تعيين منوط رأى رزينيدركه ديلرسه اول متكلمى عشره دن برى قيلمغله تأمين وديلرسه قيليوب فىء مسلمين ايلر واكر آمنونى مع عشرة ديرسه كلمهٔ مع ضم واقتران ايچون اولوب شيئك نفسنه انضمامنه امكان اولمديغندن عشره نك متكلمه مغايرتى نمايانذر وخيار تعيين امامه مخصوصدر زيرا امام

مطلب آمنونى مع عشرة

ايجاب امانى ابهام ايدوب متكلم دخى نفسنى امان عشره دن حصه مند ايلمشدر واكر آمنونى فى عشرة من اهل حصنى ديسه بو قولى مسئله سى سبقت ايلين افتح لكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهل الحصن قولنه اكرچه حصن يا متكلمه مضاف اولوب اولمامقده مخالف لكن حكم امانده غير متخالفدر امان متكلم ايله بشقه طقوز نفره ثابت وخيار تعيين ينه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه كه متكلم كلام مذكورنده حصنى نفسنه مضاف ونفسنى صاحب الحصن اولمق وصفى ايله توصيف وتعريف قيلوب عشره يى منكرة ايراد ايتمش

مطلب آمنونى فى عشرة من اهل حصنى

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

اولمغله معرفه نکره ده داخل اولمیوب کندودن بشقه اون کسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ایدر ایدی مثلا برکسنه
ان دخل داری هذا احد فعبده حر دیوب صکره دار ینه کندودخول ایلسه متکلم معرف منکر اولان لفظ احدده
داخل اولماغله یمیننده حانث اولماز جواب اولدرکه مقدما آمنونی قولنده امانی نفسنه مضاف قیلمغله نفسنی تعریف

مطلب فی عشرة من اهل بیتی او بنی ابی

ایدوب اضافت حصن ایله تعریفه احتیاج قالمیوب انجق حکم فی نه ایدوکین معرفته احتیاج قالمشدر و بزدخی قریبا
فی ظرف ایچون اولوب حقیقت ظرفیت دخی متکلم جملهٔ عشره ده داخل اولمغله محتاج ایدوکی بیان ایلدیك
و بومقامده دخی متکلم غیرلرکبی اهل حصندن اولمغله حقیقت ظرفله عمل مهما امکن ممکن اولور کذلك فی عشرة
من اهل بیتی یاخود فی عشرة من بنی ابی دیسه ینه متکلم و بشقه طقوز کسنه آمن اولورلر زیرا مرادی بیت النسب

مطلب فی عشرة من اخوانی

وکندودخی جملهٔ اهل بیتدن محتسبدر وهم متکلم ابناء ابندن بریسیدر بوجهتلردن حقیقت ظرفله عمل ممکن
اولوب امان اهل بیت یا ابناء ابندن اون نفره حاصل وکندودخی ایچلرنده داخل اولور وخیار تعیین وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمین در اما آمنونی فی عشرة من اخوانی دیرسه متکلم وقرنداشلرندن بشقه اون کسنه دخی آمنلردر زیرا انسان

مطلب یحمل علی المجاز المتعارف عند تعذر الحقیقة

اخوهٔ نفسنده داخل وکندونفسنك قرنداشی اولمق قابل اولمامغله کلامنده حقیقت ظرفله عملدن مانع اولان معنایی
تصریح ایتمش اولوب بویله حقیقتله عمل متعذر اولان کلمه نك برمجاز متعارفی وار ایسه تصحیح کلام ایچون اول مجازه حملی
واجب اولمق قاعده سی اوزره بوکلامده حرف فی بمعنی مع دردیو جزم ایتمك لازم ولازبدر کذلك فی عشرة من ولدی
دیسه ینه انسان ولد نفسندن اولمق غیر متصور وعشره یی متکلمك غیرلرندن تکمیل ایلمك امر مقرردر بووجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتی انافیهم یاخود آمنوا عشرة من ولدی انا فیهم دیسه ینه امان متکلمدن غیری اون نفره دخی
احسان اولنور اما عشرة من اهل بیتی انا فیهم یاخود عشرة من اهل حصنی انا فیهم دیسه امان اون کسنه یه حاصل
ومتکلم دخی ایچلرنده داخل اولور و بیان فرق قریبا سبق ایلمشدر واکر آمنونی فی عشرة من بنی یعنی اوغللرمدن اون
نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیسه کندو اماننـدن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن وخیار تعیینی امامه متعین
اولور زیرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قیلمشدر بوصورتده اولادلری یا الکز ذکور یاخود اناثله مختلطین ایسه لر
امام المسلمین یا الکز ذکور یاخود یا الکز اناث یاخود مختلطلرندن قنقی عشره یی دیلرسه تعیین ایدر اما هیچ ذکوری یوغیسه
اول متکلم مستأمندن غیری جمله اولادی فیء اولورلر زیرا انجق اوغللری ایچون لفظ بنین ایله استیمان ایلمشیدی

مطلب اذا اختلط اولاده من الذكور والاناث يتناول ح اسم البنين للاناث الصرفة

ولفظ بنین اناث صرفه یه شامل اولمدیغی بز سابقده تبیین ایلدیك سؤال اولنورسه که مختلط اولدقلری وقتده
امام دیلرسه اناث صرفه دن اون عددینی تعیین ایدر دیو قریبا ذکر ایلدیك چونکه اسم بنین اناث صرفه یه
غیر متناولدر امام ایچون آنلری تعیین ایلمك نیجه قابلدر جواب اولدرکه امام صورت مرقومه ده بنین اولان عشره یه
امان و یرمیوب بلکه متکلم فی عشرة من بنی قولیله استیمان ایتمکله امام دخی بنیندن عشره یه اعطاء امان ایلمشدر
وحین اختلاطده بنات عشر بنیندن عشره عد اولنمغله امام ایچون انلری تعیین جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنیندن بعض اولمدقلریله امان دخی آنلره تناول ایلمز ولو کانوا بنین و بنات و بنی بنین و بنی بنات
یعنی صورت مفروضه ده اولادی بنین و بنات و بنی البنین و بنی البنات اولسه لر امام ایچون کرك اولاد وکرك اولاد
اولاددن قنقی عشره یی اختیار ایلسه سزاواردر زیرا اسم بنین خصوص امانده بنین صلبه شامل اولدیغی کبی
علی وجه الاستحسان بنی البنینه دخی متناولدر اکرچه نسخهٔ کتابده و بنی بنات واقع اولمشدرکه لکن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذکوره غلط کاتبدر دیو تصریح واصل ترکیب قلب ترتیله و بنات بنین اولمسنی تصحیح ایلدیلر و بعض

مطلب الاخوة والاخوات

آخرین دخی اسم بنین اولاد بنینه اطلاق اولندیغی کبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنوردیو امام محمد رحمه الله تعالی دن
روایت خصاف اولمق اوزره باب مایصدق فیه المستأمن ده ذکر ایتدیکمز قولی ترجیح ونسخهٔ کتابی
تصحیح ایلدیلر و بوبابده اخوه واخوات حکم بنین و بناتده در انجق آمنونی فی عشرة من اخوتی یعنی ارکك
قرنداشلرمدن اون نفر ایچنده بکا امان و یریکز دیوب انجق اخوات صرفه سی وارکك قرنداشلرینك اوغللری
بولنسه جمله سی فیء اولورلر زیرا لفظ اخوه کرك اخوات صرفه وکرك بنی الاخوه یه کرك حقیقت وکرك مجاز بروجهله

مطلب فی عشرة من رفیقی او موالی

شامل اوله مز امانی البنین بشقه درکه لفظ بنین آنلره مجازا شامل اولورکه ابن الابن بنات صرفه ایله مختلط اولسه
لفظ بنین جمله سنه متناول اولور واکر فی عشرة من اصحابی دیسه عشره متکلمدن بشقه ایدوکی ظاهردر زیرا
انسانك اصحابی کندو یه مغایر اولمغله فی کلمه سنی حقیقت ظرفده استعمالی متعذر در کذلك فی عشرة من رقیقی
یا خود فی عشرة من موالی دیسه ینه عشره غیر متکلمدر واکر امام المسلمین اهل حربدن برفارسه نظر بعده
انت آمن فی عشرة من فرسانکم یعنی سن فارسلریکزدن اون نفر ایچنده آمن سین قولیله مبشر قیلسه مخاطب ایله

بشقه

مطلب فی عشرة من الرجالة

بشقه طقوز کسنه دخی آمن اولورلر زیرا مخاطب امامك تأمین اولنان عشره یی وصف ایلدیکی صفت فارسده
مشترك وآنلردن بری قیلمق ممکن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة
من الرجالة یعنی اون نفر پیاده ایچنده آمن سین دیسه عشره مخاطبدن غیری اون پیاده یه حمل اولنور زیرا مخاطب

مطلب فی عشرة من بناتی

فارس اولوب صفت عشره ده اولماغله حرف فی بمعنی مع در وعکس مسئله دخی ینه اصل مسئله یه قیاس اولنور
مؤلف رحمه الله دیرکه الفاظ مذکوره انجق کلام ناسده متعارف اولان معنایه حمل اولنور یعنی الفاظ مذکوره ده
هرکسك فهمنه سبقت ایلین انجق ذکر ایلدیکم معنالردر واکر فی عشرة من بناتی دیوب بنین و بناتی دخی

مطلب تحکیم دلالة الحال اصل فی شرعنا

اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زیرا اسم بنات بروجهله ذکوره متناول اوله مز کذلك بنین ایله بنات بنینی
بولنسه ینه امان بنات بنینه خاص اولوب بنینه شامل اولماز زیرا اسم بنات بطریق المجاز بنات بنینه اطلاق اولنور
امابو صورتده انجق بنات البناتی بولنورسه آنلر اماندن حصه منده اوله مزلر لکن بوقول منقول اظهر روایتینه
مجمولدرکه اولاد بنات بابالرینه نسبت اولنوب انالرینه نسبت اولنماز مکر مستأمن تقدیم مقدمه ایدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبیه لرم هالکه اولمشلردر دیدکدن صکره آمنونی فی بناتی دیمش اوله تاکه بومقدمه دن استیمانی انجق بنات

مطلب فی موالی

بنات ایچون ایدوکی ظاهر اولور وفهم مقصودده کلامده دلالت حالی تحکیم شرعمزده اصل صحیح مستفیددر
واکر آمنونی فی موالی یعنی بکا عتقام ایچنده امان و بریکز دیسه وآنك عتقا وعتقاء العتقاسی مجتمعین اولسه لر
استحسانا بالجمله امان ایله متنعین اولورلر زیرا اسم موالی کندوعتقاسنده حقیقتدرکه آنلری اعتاقله حکما احیا
ایلمشدر وعتقاء العتقاسنده مجازدرکه عتقاسنی آنلر ایچون ایجاب عتقه استیهال ایلمشدر وسابقده باب مایصدق

مطلب الجمع بین الحقیقة والمجاز

فیه المستأمنده بیان ایلدیك که امان توسعه مبنیدر واماتله ثبوت حقن دمایه مجرد صورت لفظ احتیاطا
کفایت ایدر وجمع الحقیقة والمجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فیه کبی ایکی محلده اولوب
معنای مجازی حقیقته ایراث نقصله مزاحم اولمدیغی صورتده جائز کوریلور ومزاحمهٔ مزبوره اکرچه وصیتده واردر
لکن امانده برطرفدر بونك نظیری حرمت علیکم امهاتکم آیت کریمه سیدرکه لفظ امهات جداته دخی شاملدر
اما آمنونی فی موالی دیوب هم کندو یی اعتاق ایلین موالیسی وهم کندونك اعتاق ایلدیکی موالیسی مجتمع
اولسه لر لفظ مولی بین المعتق والمعتق مشترکدر دیو لفظ مرقومله امان فریقینی احاطه ایده مز زیرا معتق اعلی ایچون
طلب امانده مرامی مجازات انعامدر ومعتق اسفل ایچون طلبدن مرامی ترحم وزیادهٔ اکرامدر و بونلر معنیان
متغایران ایکن اسم مشترك ایچون آنلری کلمهٔ واحده ده جمع وتحقیق وجهی اوزره عموم وشمول غیر متصوردر
بوجهتله امان مذکور وصیت کبی احد فریقینه مقصور اولور انجق مجهول ایچون وصیت صحیحه اولمامغله
بولفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ایچون امانك صحتنه بناء بوصورتده اعطاء امان قیلن مستأمنك نیتنه

مطلب المشترك یعم بالجمل

اعتبار اولنوب طریق معرفت انجق آنك تعریفی اولمغله بوبابده تصدیق اولنور واکر اول مستأمن بن برنسنه یه نیت
ایتمش ایدم دیرسه استحسانا جمله سی آمن لردر لکن وجهی لفظ مشترکك عمومی دکلدرکه عموم مشترك ممنوعدر
بلکه احد فریقینك امانی مجزوم وباعیانهم غیر معلوم اولوب مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتملریله بیان سابق
اوزره تأمین جمیعله احتیاط اولنور سؤال اولنورسه که مجهولده ایجاب امان کلام امام ایله قائم ایکن مستأمن
برنسنه یه نیت ایتمدکده خیار تعیین عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ایدی جواب اولدرکه مشترك مجمله مغایردر

مطلب بیان المشترك انما یکون بالمقارن

و بوبابده لفظ موجب الامان مجمل دکلدرکه بیانی اجمال ایلین امامه راجع اوله بلکه علی الانفراد فریقیندن
هر برینه محتمل اولمق اعتباریله مشترکدر و بویله محلده موجب ایچون بیان یوقدرهمان بونده بیان صیغهٔ کلامده
تأمل ایله نمایان اولور اولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن وغیر مستأمنك اختلاطنه بناء تأمین جمیعله
احتیاط اولنور نکته سی اولدرکه بیان مشترك انجق مقارنله اولور اما صکره دن عارضله بیانی نسخ اولوب بیان
اوله مز بنابرین مستأمن مرقوم اکرحین تکلمده معتقلریمی یا معتقلریمی قصد ایتمش ایدم دیرسه مقارن کلامی ایله
بیان ایتمش اولور اما مقدما نیت ایتمش ایدم شمدی برفریقی اختیار ایدیم دیرسه بیان اولمیوب معنای نسخه راجع

مطلب علی قریبی عباس بن عمر

اولور اول ایسه نسخه مالك اوله مز واکر متکلم بن کندو اعتاق ایلدیکیم موالیمی قصد ایتدم دیوب امام دخی
بلکه بن انجق سنی اعتاق ایدن موالیکی قصد ایلدیم دیرسه قول امام معتبردرکه صیغهٔ مشترکه ایله ایجاب امان
ایلین اولدر کورمزمیسنکه مستأمن آمنی علی قریبی عباس بن عمر دیوب امام دخی آمنتك علیه قولیله
مساعده ایلسه لکن بواسمله ایکی قریبی بولنسه مستأمن احدهمایی قصد ایتدم دیوب امام بلکه بن آخری قصد
ایلدم دیسه معتبر اولان قصد امامدر واکر امام بن علی التعیین برینی قصد ایتدم دیوب مستأمن دخی بنده قصد

تعيين ايتميه ديسه آمن وغيرآمن تميزلرى ممكن اولمامق وجهى اوزره اختلاط ايتملريله تأمين طرفين ايله احتياط
اولنورامامستأمن بن شونى قصد ايتدم ديوب امام دخى بن تعيين قصدايتمدم ديوب همان مطلبكه قصد اجابت
قيلدم ديسه بونده امان مستأمنك قصدايلديكى شخصه عيان اولور زيرا امام ايجاب امانى كلام مستأمنه بنا ايدوب
ارادهٔ مستأمنله دخى بريسى متعين اولمغله اول شخص جواب امامده دخى متبين كبى اولور واكر آمنى على عشرة
من موالى الاسفلين يعنى بكااعتاق ايلديكم فوالمدن اون نفر اوزره امان ويرديسه بونده خيارتعيين على عشرة
من اهـل حصنى مسئله سى كبى مستأمنه مخصوصدر زيرا امان نفسندن صكره كلمهٔ شرط اولان على حرفنى
ذكرايله امان عشره دن نفسنى حصه مند ايلمشدر كذلك على ابن عمى ديوب ايكى ابن عمى بولنسه ينه تعيين
خيارا كا منوطدر واكر على ابن عمى زيد بن عمرو ديوب بو اسمله ايكى ابن عمى بولنمدقده امام ومستأمن عدم
قصد تعيينده اجماع ايلسه لرايكيسيده آمن اولورلر زيرا اسم ونسبله تعريف اشارتله تعريف كبيدر و بولفظله
اكرچه امان احدهما متعين لكن بزه غيرمتبين اولمغله مستأمن وغيرمستأمن اختلاط ايلمشدر امابالكز على ابن عمى
صورتنده امانى منكر مجهولده ايجاب ايتمكله انجق خيارتعيين ايله حصه ياب اولور كورمزميسنكه عبيدندن برينى
بعينه اعتاق ايدوب صكره تميزى ممكن اولميان وجه اوزره عبد مرقوم غيريلر ايله اختلاط ايلسه خيارتعيينده
مالك اوله مز مترجم فقير ديركه بومقامده سوق كلام آنى ايذان وافهام ايدركه صورت مزبوره ده معتق وغيرمعتق
اختلاط ايتمكله جملهسنى تسويهٔ حكم عتقله احتياط اولنه نته كيم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بيان اولنمشدر
لكن امانده اعطاء امان ايلين ذاته ضرركلى اولميوب بلكه بعضا نفع جلى مترتب اولمغله احتياط مرقوم آنده
مناسبدر اماعتقده مولالرينه ضررعظيمى موجب ايكن مجرد احتياط ايچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر
كتابدن فهم اولنان تسويهٔ حكم عتقدهاحتياط دخى كتب فقهيه ده بولنمامشدر همان بولنان لاجل الاحتياط
وطئ واستخدامدن امتناع ايلمكدر وبومسئله نك كتاب البدايعده تفصيلى واردر وانده بوكتابده سلب اولنان
خيارتعيينى اثبات دخى مذكوردر وبوكتابله بينلرين توفيق دخى قابلدر لكن بحث طويل اولديغندن ذكرينى
بزطى ايلديك مراد ايلين كتاب مرقومه مراجعت ايليه ينه صدديمزه كلهليم اما احد عبيدينى بلاتعيين اعتاق ايلسه
خيارتعيينـه مالك اولور واكر آمنونى فى عشرة انفس من بنى يعنى بكا اوغلرمدن اون عدد نفوس ايچنده
امان ويريكز ياخود على نسخة فى عشرة بنين من بنى يعنى اوغلرمدن اون عدد اوغول ايچنده ديسه اكرچه
بومسئله مقدما ذكر اولنمشدر لكن بونده اون عدد بنات صرفه يى تعيين ايلمك امام ايچون جائز اولماز زيرا انجق
بنين اولان عشره ايچون ايجاب امان ايلمشـدركه اناث صرفه يه شامل دكلدر اماسبقت ايدن فى عشرة من بنى
مسئلهسى بشقه دركه آنده امانى بنيندن اولان عشره ايچون ايجاب ايلمشيدى اناث صرفه دخى ذكورايله اختلاط
صورتنده ابته بنيندن عد اولنور واكر آمنونى على موالى ديوب انجق موليات معتقاتى بولنوب ذكوردن
مولاى معتق بولنماسه بطريق الاستحسان متكلم ايله نائلهٔ امان اولورلر اكرچه مقتضاى قياس موالى وسبقت يدن
اخوه وبنين اناث صرفه يه عدم تناولده مساوى اولمقدر لكن جناب مؤلف رحمه الله تعالى طريق استحسانه
سلوك ايلمشدركه اهل لغت اسم موالى نك اناث صرفه يه اطلاقنى جائز كورو وب تعبير مولياتى تكلف دن
عد ايدرلر حتى معتقاته دخى معتقين مثللو هن موالى بنى فلان ديرلر ومداول لفظى بيامكده عرفه اعتبار
اولنور بناء عليه لفظ موالى وصيت وامانده اناث صرفه يه شامل اولوب اخوه وبنين متناول اولماز والله اعلم

باب الامان على غيره ما يدخل فيه ومالايدخل ومايكون فداء ومالايكون

يعنى مستأمن سائر اهل حرب ايچون طلب امان ايلدكده آنده داخل اولوب اولميان وحين استيمانده ذكر ايلديكى
اجناس اموال فداء نفسى اولوب اولميان مسائل فرعيه ودلائل اصليه درمؤلف والاشان جزاه الله بكل احسان
حضرتلرى ديركه محصوريندن بركمسنه مسلمينه التجا برله افتح لكم الحصن على ان تؤمنونى على فلان رأس
الحصن يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم بكا رئيس حصن اولان فلان اوزره امان وبريكز شرطيله ديو رجا
ومسلمين دخى اسعاف مرتجى ايلسه لر اولدخى فتح ايلسه متكلم ورئيس آمن اولورلر زيرا فتح حصن اوزره
نفسى ورئيسى ايچون شرط امانى تصريح ايلمشدركه امانى نفسنه ضمير متكلم ايله ورئيسه دخى اسمى تصريحله
نسبت ايدوب شرط ايچون اولان على كلمهسنى اكا وصل ايلمشـدر كذلك انا آمن على فلان رأس الحصن
ان فتحت البـاب يعنى بن رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره آمنم فتح باب ايدرسم ديو مواعده ومسلمين
دخى نعم قوللريله مساعده ايلسه لر ينه ايكيسيده آمن اولورلر زيرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنى اولميا مغله

مطلب على عشرة من موالى الاسفلين

مطلب اعتق عبدا بعينه ثم اختلط

مطلب بعض تصرف للمترجم

مطلب فى عشرة انفس من بنى

مطلب شمول الموالى للمعتقات

مطلب تؤمنونى على فلان

مطلب طلب الامان فقالوا نعم

موضع جوابده ذكر اولندقده اعادهٔ خطاب منزله سنده اولوب اكا مسلمين آمناك على فلان رأس الحصن على
ان تفتح البـاب يعنى سـكا رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره امان ويرديك سن فتح باب ايتمك شرطى
اوزره ديمشلركبى اولور وقول مذكورلرى آمناك على اهلك وولدك ياخود على اهلك ومالك على ان تفتح
الحصن قوللرى منزله سنـده اولوب ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اعقدوا لى الامان على فلان يعنى بنم
ايچون فلان اوزره عقد امان ايديكز ديسـه ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اجعلوا لى الامان على فـلان
يعنى بنم ايچون فلان اوزره ايجاد امان ايديكز ديسه هم نفسى وهم فلان ايچون اشتراط امانى تصريح ايتمكله ايكيسيده
آمن اولورلر اما بوندن اول كچن بابده آمنوا لى عشرة مسـئلهسى بشقه دركه آنده نفسى ايچون تناول امانى
تصريح ايتمشـدركه تقدير كلامى آمنوا لاجلى بنم خاطرم ايچون امان ويريكز ديمكدر بوصورتده امانى
نفسنه نسبت قيلميوب بلكه عشرهٔ منكره ايچون التماس امانله شفاعت ايتمش اولور وكثيرا ما شفيع اولان
كمسنه شفـاعت ايلديكى نسنهدن حصهمند اولماز اما معناى معهود بومقامده ناموجوددركه اعقدوا لى الامان
واجعلوا لى الامان قوللرى امانى نفسنه نسبتده صريحدر وهم كلا بوقوللرينى شفاعته حمل ايلسك على فلان
قولنده على كلمه سنـده فائده قالميوب بلكه تقدير كلامى همان اعقدوا ياخود اجعلوا لاجلى و بشفاعتى
الامان لفلان ديمك اولور كلمـهٔ على ايسه شرط ايچون اولوب صريحا لفظ على ذكر اولندقده البته اعمالى
لازمدر واعمالى انجق نفسى ايچون التماس امانى مشروط وامان فلانى اكا شرط قيلمغله حاصل اولور اما آمنوا لى
عشرة مسئله سنده كلمهٔ على غيرمذكوره در واكر عاقدونى على الامان على رأس الحصن يعنى رئيس حصن
اوزره امان شرطى اوزره بنمله معاقده ايديكز ديسه رئيسلرى امين ومتكلم فئ مسلمين اولور زيرا نفسنه عقدى
نسبت ايدوب امانى ايتمشدر وچوق كره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصهمند اوله مز خصوصا عقد امان كبى
عقودده كه آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولميوب من له العقده نسبتى لازمه اوله كورمزميسنكه مسلمين عاقد ناك
الامان على الرأس ان فتحت يعنى فتح باب ايدرسك رئيس حصن اوزره سنكله عقد امان ايلديك ديسـهلر امان
انجق رئيسه شـامل اولوب متكلمه متناول اولماز زيرا معاقده وزن مفاعله اوزره دركه آنده متكلمه انجق عقد
مضـاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز وبوايكى مسئلهده انجق رئيس برأسه آمن اولوب عيـال
ورقيقى داخل اولماز زيرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صكره حاصـل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غيرى
داخـل اولهمز واكر عاقدونى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانى بنمله معـاقده ايديكز ياخود اكتبوا
الى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانكزى بكا كتب ايديكز ديو استرحام مسلمين دخى نعم قوللريله مواعدهٔ
انعام ايلسـهلر امانه انجق فلان واصل اولوب متكلم نائل اولهمز زيرا مسئلهٔ ثانيهده انجق امان فلانى كندويه
تحريرلرين التمـاس ايلمشدر ومكتوب اليه اولان كمسنه كاغذه منـافع مكتوبدن حصهمند اولهمز وبونكله
قريبـا حكمى ذكر اولنان عاقدونى مسئلهسى برابردر وبعض نسخ كتابده الى موضعنده لامله اكتبوا لى الامان
على فلان يعنى بنم ايچون فلان اوزره كتب امان ايديكز واقع اولمشدر لكن نسخهٔ مرقومه واوجعله لام ايله الى ميانده
واقعه اولان الفينك برينى حذفله غلط كاتبدر زيرا اكتبوا لى الامان قولى اجعلوا لى الامان قولى كبيدركه
بونده دخى امان مكتوبك نفسنه اضـافتنى تصريح قيلمشـدر بوجهتـله اكتبوا الى نسخهسى صحيح ايدوكى
عنديمزده واضح وصريحدر واكر اعقدوا لى الامان ياخود عاقدونى على الامان على عيـالى ياخود على ولدى
ياخود على مالى ياخود على قرابتى ديسـه اوزرينه اشتراط عقـد امان ايلديكى جميع نفوس ونفـائس ايله
نفسى دخى آمن اولورلرهله اعقدوا لى مسئلهسى سبقت ايدن استدلال اوزره وارستهٔ قيد اشكالدر اما عاقدونى
مسئلهسى قريبا ذكر اولنديغى اوزره مقتضاى قياس نفسى امانده داخل اولمامقدر زيرا نفسنه عقدى نسبت قيلوب
امانى قيلمامشـدر لكن بوبابده ايكى وجهـله استحسان واكا دخى امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدركه
كلامنده نفسى ايچون اشتراط امان ايلديكنه دلالت واردر زيرا اولاد وعيـالنه شرط اماندن مقصودى آنلرى
مدحيوتله ابقـادر وبقالرى انجق مقدما مؤنتلرين رؤيت ايتديكى مثللو بعـد اليوم رؤيت ايتمك اوزره كندونك
بقـاسنه منوط وبقاسى انجق تناول امانه مربوطدركه قتـل يا استرقاق اولنسه بعـد اليوم مؤنتلرين رؤيت
ايدهمز ومعناى مذكور على مالى قولنده دخى اظهردركه مال ايچون طلب امانده ملكنده قالوب حوايجنه صرف
ايتمكدن غيرى غرض يوقدر وبوغرض دخى انجق نفسنه ثبوت اماندن صكره حاصلدر وجه ثانى اولدركه متكلم
مسفور عقد مز بورده طرف آخردن سفيردكلدركه مال نفسى اوزره عقد امان ايلين انجق نفسى ايچون عامل

مطلب اعقدوا لى الامان على فلان

مطلب كلمة على للشرط

مطلب اعقدوا لى الامان او عاقدونى على الامان على عيالى او على قرابتى

اولوب طرف غیردن سفیر اولما ز وعیال واولاد دخی بویله درکه آنلر ایچون استیماندن مرامی مصا لحنه قیام
ایتملر یچون آنلره احتیاجندن ناشی تخلیصلرینه اهتمام یاخود اظهار شفقت ایچون خلاصلرین التزامدر و بو معنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بوجهتله کلامنده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریبا سبقت ایدن
عاقدونی مسئله سی بو معنایه ناموافقدر حتی عاقدونی علی الامان علی عیال فلان یاخود علی ولد فلان دیسه کلامنده
نفسی ایچون طلب اما نه دلیل بولنمامغله کندودا خل امان اوله مز زیرا عیال غیرك بقالری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عیال غیرك کندو مصالحنه قیامنه متعلق اولمامغله بو قوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اکرچه عیال وولدك دخوللرین ومتکلمك عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال وولد کندویه نسبت اولنان شخص فلا نی امانده دا خل اولوب اولمادیغن اعلان ایتمشدر انجق
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زیرا عیال فلانك حالت اصلیه لری
اوزره بقالری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زیرا متکلم فلا نك اولاد وعیالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارینی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
وتقریر ایدوب دیمشدر که قیجان رئیس حصن عاقدونی الامان علی اهل مملکتی یاخود علی اهل بیتی دیو مملکت
وبیتی نفسنه نسبت ایده رك تکلم ایلسه جمیع ناس کلام مزبوردن مرادی ینه مملکتنده تصرف وتمتع واهل
بیتی ایله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم واعتقاد ایدرلر و مطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
مقصوردر واکر اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افتحه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ایدیکز سزه فتح باب ایتمك اوزره دیسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله سی فیء اولورلر زیرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمزمیسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ایچون شرط ایلدیلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموا له تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ایدی
بوندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دلیل
واردر که آنلره تناول امان حصنلرنده تقریر واسکان اولنمامق اوزره در واموالك امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ایتدیکندندر معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شویله بر موضعه موصل اولان طریق اوزره دلالتم اوزره دیو استیمان ومسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شتابان اولسه حصنده بولنان اشیا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زیرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دلیل واردرکه دلالتی انجق
اهل حصنی ایله حصننده قراره تمکن واقتدار ایچوندر بومقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذلك اعقدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه فتصلوا فیه یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره عقد امان ایدیکز
سزلر حصنه کیروب ایچنده نماز قیلمکز اوزره دیسه ینه مسلمین ایچون نفوس واموالدن قلیل وکثیر برنسنه یه
تعرضلری حلال اولماز زیرا کلامنده فائدهٔ فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفیر اولمدیغنی تصریح
وتقریر واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ایدرلر تاکه بوخبر شایع
وقلوب مشرکینه رعب وهراس واقع اوله یاخود سکانی عبادت اوثان ایتدکاری مکا نده بونلر عبادت رحمان
ایده لر که مکان عبادت یوم مشهود قیامتده مؤمن ایچون شاهدو بو معناده اثر دخی واردر واکر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان ویریکز حصنه دخو لکز شرطی اوزره دیوب
غیری نسنه سویلمسه امان مذکور ناس اوزره مقصور در زیرا دخول حصنك فائده سی اغتنام ایدوکی
ظاهر وما عداسی محتمل غیر متبادر در ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصریح اولنمدقجه کلامی
ظاهرینه حمل ایتمك لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالی بو محلده بعض هذا قریب من بعض ولکن هذا علی
ما یقع علیه معانی الکلام یعنی بو الفاظ امانك بعضیسی بعض آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ایسه آنك اوزرینه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ایله بو معنایه رمز وایما قیلمشدر واکر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یاخود مع اهل حصنی یاخود واهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایده رم بنی اهل حصنم ایچنده یاخود اهل حصنم ایله برابر یاخود بنی واهل حصنمی امین قیلمکز شرطی اوزره

مطلب امان اهل الحصن لا یتناول الاموال بعد الفتح

مطلب اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق

مطلب سکان العبادة شاهد للمؤمن

مطلب آمنونی علی اهل الحصن علی ان تدخلوه

دیسه اشبو اقوالك برنده اموال امانده ادخال اولنماز زیرا سلامت ماللرین قید ایتمیه رك نفسلری ایچون اشتراط امانلری
فتح بابلرینه مجازات احسا ندر واکر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایده رم
بنی بیك درهم اوزره امین قیلمکز شرطی اوزره دیسه کندو امین وجمیع مالی فیء مسلمیندر انجق آنك ایچون بیك درهم
واردرکه امام قنغی محلدن دیلرسه اکا انعام ایلر زیرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ایله بیك درهمی
علی الاطلاق شرط ایلمشدر وبویله امانده مالی داخل اولمیوب همان فتح بابنه عوض شرط ایلدیکی بیك درهم
داخل اولور که فتح باب ایتدکده عوض مشروط اکا اعطا قیلنور کذلك افتح الباب وتؤمنونی علی الف درهم
دیسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ایده رم بیك درهم اوزره سزلر بکا امان ویرمکز حالنده معناسنه اولوب
ینه بیك درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مریضة دیمك کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
علی الف درهم من مالی یاخود علی ان تؤمنونی آه دیسه انجق مالندن بیك درهم اعطا وباقیسی غنیمتده ابقا
اولنور ومالی بیك درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زیاده نسنه اعطا قیلنماز زیرا تعبیرمر قومدن بیك درهمی
نفسی ایچون عوض قیلمادیغی معلومدرکه من مالی قولی ایله بیك درهمی نفسنه مضاف قیلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولمیوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ویریلور لکن اول مقدار
مقدر اوزره زیاده متصور اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده الف مسمایی مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ایتدیکندن عوضه الحاق اولنوب شول اجیر حکمنده اولورکه
اعمل لك هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجاره ایلیه اما اعمل لك هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بو عقدی اجارهٔ صحیحه اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولمیوب عروض اولسه اکا عروضندن
بیك درهمه مساوی اوله جق نسنه ویریلور زیرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالندن بر جزء قیلمشدر وجمیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
بر قطعه سنی مشروط امان قیلمش اولوب دراهمی بولنمازایسه امان مرقوم محلنه مصادف اولمیوب لغو محض اولور
بونك نظیری مسئلهٔ وصیتدرکه اوصیت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی بولنمسه ده مالندن
بیك درهمه مساوی نسنه ویریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه ودراهمی بولنمسه نسنه ویریلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ایراد ایدوب دیرکه اکر سائل سؤال ایدرسه که مسئلهٔ مفروضه ده علی الف
درهم من مالی نیچون مالندن اخذ ایده جکی بیك درهمه حمل اولنور مسلمینه اعطا ایده جکی بیك درهمه حمل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قیلمش اوله جوابنده دیرز که بو معنایه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولور که فتح باب ایتدکدنصکره شرط اعطایی ذکره حاجت اولمیوب البته جمیع
مالی فیء اولور بوندن معلومدرکه مرادی مالندن مسلمینه ویره جکی بیك درهم اولمیوب بلکه مالندن بیك درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم وزیاده سی مسلمینه غنائم اولمقدر کورمزمیسنکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی رقیقی
یاخود علی مالی یاخود علی سلاحی دیسه اقوال مذکوره سی انجق نفسی ایله برابر اشیاء مزبوره سی ایچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله ده علی الف من مالی قولی دخی بویله در واکر افتح الحصن علی عشرة ارؤس من الرقیق یاخود
علی عشرة افراس دیوب رقیق وافراسی نفسنه مضاف قیلماسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قولی منزله سنده
اولوب عشرهٔ مذکوره فتح بابندن عوض قیلنور زیرا رقیق وافراس دراهم کبی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بو صورتده اول رقیق وافراسی نه محلدن ویرسه لر جائزدر اما من رقیقی یاخود
من کراعی قولی بشقه درکه تفصیلی قریبا سبقت ایتمشدر واکر فتح حصنی شرط ایتمیوب بلکه آمنونی حتی انزل
الیکم علی الف درهم یاخود علی الف من مالی یعنی بکا امان ویریکز تاکه سزه نزول ایده یم مطلقا بیك درهم
اوزره یاخود مالمدن بیك درهم اوزره دیو استیمان ومسلمین اعطاء امان ایلسه لر بو ایکی صورتده مسلمینه بیك درهم
ویرمك متکلم اوزره واجب اولور زیرا التماس ایلدیکی امان مقابله سنده مسلمین ایچون فتح باب کبی بر منفعت شرط
ایتمدیکندن معلومدرکه ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلمقدر وحکم
مقررده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بو معنی ظاهردرکه اول مستأمنك نزولی ایله مسلمین حصن ایچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلر که مسئلهٔ سابقه مثللو مالندن بیك درهمده التماس امانه دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قیلنسه مسلمین ایچون فائده سی مأمولدر ومسئلهٔ سابقه بویله دکلدر کذلك آمنونی حتی انزل الیکم علی عشرة
ارؤس من الرقیق یاخود من رقیقی دیسه ینه نفسنه فدا قیلدیغی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

مطلب علی ان تؤمنونی علی الف درهم

مطلب وتؤمنونی علی الف درهم

مطلب انت طالق وانت مریضة

مطلب اوصی بالف درهم من ماله ولم یکن له درهم

واكر بومسئله ده على اهلى اوولدى اومالى ديسه بوصورتده هم نفسى وهم بونلردن نزولنده استصحاب
ايلديكينك جمله سى آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولدى مال اولمدقلرندن بشقه انسان
آنلرى نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسنى آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عياندركه مرادى
آنلر ايچون نفسى ايله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخى بويله دركه على مالى قولنده مال على الاطلاق ذكر
اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالنى
نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادى اولور واكر آمنونى على رقيقى على ان انزل يعنى بكا رقيقم اوزره امان ويريكز
بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسى وبرابر نازل اولان رقيقى آمنلردر اما على نصف رقيقى ديسه فدايه محمول ومسلمينه
اداسى لازم اولور اكرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى برفرق معتنى يوقدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه
اعتباردركه ايله محلده انسان معيشنده اولان بعض اشياسنى نفسنه فدا قيلركه بقيه اشياسى ايله امن وسلامتله تعيش
ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسنى نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفنى ياخود مالندن برجنسك نصفنى
ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرادى آنى فدادر اما جميع مالنى ياخود مالندن برجنسك جميعسنى ذكر ايلدكده
احتمال غالب اولدركه مرامى نفسى ايله برابر مالى ايچون دخى امانه طالب اولمقدر واكر زوجه وولدى مثللو مال اولميان
ذواتى ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معينى وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى
فدا اولميوب آنلرى امانه ادخالدرهمان آمنونى على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب
بوصورت فلانى نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغى كبى مسئلۀ مرقومه دخى اكا صرف
اولنور وبيان مشروح اوزره آمنونى على عشرة من رفيقى حتى انزل يعنى بكا رفيقمدن اون عدد اوزره امان
ويريكز تاكه سزه نزول ايدم ديسه بوقولى فدايه حمل اولنور بوصورتده مال وزوجه سيله نزول ايدرسه آنلر
بالجمله فئ اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسى داخل اولماز كورمزميسنكه بغير
فداء امانده اموال وعيالى داخل اولمازايدى فدا ايله امانده دخى داخل اولماز لكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكى
مثللو نسنه لرى برابر انزال واوزريمه شرط ايلديكيكز فدا ايچون بونلرى كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده
مقتضاى قياس اول نسنه لر فئ اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلنمقدر زيرا امانى بعد النزول اولوب معينده اولان
ماله تناول ايتمكله مال مزبور فئ مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكى فدايى فئ مسلمين ايله اديه قادر اوله مز لكن
مؤلف والاشان سالك طريق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولورديدى زيرا التزام ايلديكى فدايى
انجق مالى ايله اديه قادر اولور وعند المسلمين مالى يوقدركه بعد النزول آندن اداقيله پس بو مقدار ايله نازل اولمسه
اداء فدايه مقتدر اوله مز بوجهتله اوزرينه فدايى شرط ايتمسوز اول مالى كتورمكه طرفيمزدن تسليط حكمنده اولور
نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابى شرط ايلمك مولاسندن آنى اكتسابه تسليط ويد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه
اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بر رأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسنى فدا وواحد باقى بى فئ اولمق
اوزره اخذ ايتملرى جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجى مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور
كذلك يكرمى رأس كتوروب بونلردن اون دانه سنى انتخاب ايده سز ديو كتوردم ديسه ينه باعتبار القياس جمله سى
اخذ واختلاس اونور واكر التزام ايلديكى رقيقى كتوره ميوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بونى صاتوب
قيمتنى سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولى يمينى ايله قبوله شايان كوريلور زيرا رقيق مطلقا مال
اولميان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتى بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قنقيسنى كتورسه جواز قبولى
مثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب ميانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق
اولنور لكن تفصيل سابق نجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكى صورتده لاحقدر يوقسه
نفسنه اضافله من رقيقى ديوب بعده رقيق برينه دراهم كتورسه دراهمى فئ اولوب ينه فداء ملتزم ايله
مطالبه اولنور زيرا رقيق نفسنه نسبتله تبين وآنلرى شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبى اولمغله آندن مكان
اعيانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بوصورتده اهل حصن اول رقيقلرى استصحاب وترفيقمه مانع اولديلر
آنك ايچون قيمتلرينى كتوردم ديسه تصديق اولنماز زيرا كتورديكى دراهم داخل غنائم اولدقدن صكره آنى
فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازنكته سى اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آنى منع
ايده جكلرينى مسلمينه افاده واواوجهله قيمتلريله نزوله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول
ايكن تركى واهماله قصور انجق كندو طرفندن ظهور ايلمشدركه بو بله استيذان ومسلمين دخى اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليط له على الكسب

ايذان ايتمش اولسه لر ايدى كتورديكى دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالى مطلوب اولماز ايدى وقپان
برقلعه نك صاحبى آمنونى على قلعتى ياخود على مدينتى على ان افتحها لكم يعنى بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره
امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه مى ياخود مدينه مى
فتح ايدرسم قورقارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخى قلعه ومدينه ك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادى انجق
قلعه ومدينه نك عينى ايدوكنه دلالت ايدر ميانلرنده بركلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه
اوزره جارى اولوب ايچلرنده بولنان نفوس واموالّه سارى اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حالله مقيد اولمق
امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مرادلرى انجق استغنام
ونفوس واموال امانده داخل اولسه لر فوات مرام مالا كلامدر بوجهتله امان تسميه ايتديكى نسنه لره خاص
ايدوكى نمايان در انجق صاحب القلعه جمله مالى واولاد وعيالى ايله آمن اولور زيرا قلعه سى اوزره استيمانى آنده
تمكن استقرار ايچوندر وتمكنى اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقومده آنك حالى دار بمزه تجارته كلن مستأمنك
مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومشالدر واكر ميانلرنده كلام سابق كبى تخصيصه دلالت ايدر
نسنه جريان ايلمش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخى عدل مقياسدر زيرا فتح بابدن مرام
استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل واموالّه دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمالدركه
قلعه ومدينه مسقط رأسى ومسكن آبا واجدادى ايكن قلعه سنى قلع وتتريب ومدينه سنى احراق وتخريب
ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسنى ايستميوب انجق قلعه ومدينه سنك ابقاسنه
طالب اوله لكن بطريق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدينه وايچلرنده بولنان جميع نفوس واموالّه امان
وعرف ناس دخى بودعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمارت
وحصانتى فهم اولنوب بيوت وجدرانى ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنونى على مملكتى على ان افتح لكم القلعة
ديسه بولفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا امانى فهم ايتمزمى وهم مقصودى قلعه ومدينه سى
كندويه كالاول باقى وكندودخى كما كان آنده تصرف اوزره مستبقى اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله
وجود بولور وقپان اهل حصندن بركسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتحوا لكم على ان تؤمنونى من مالى
على الف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه
اكا على ان تؤمنونى على الف درهم من مالى مسئله سى كبى مالندن بيك درهم بطريق الامان لا بطريق العوض
اعطا قيلنور زيرا من مالى كلمه سى تقديم وتأخيرده الف درهمى بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك
افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنونى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويرمكز اوزره ديسه
ذكر الفى امان نفسى اوزره تقديم وتأخيرمياننده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغى عوضى اولمق خصوصنده فرق
يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويرمكز
اوزره ديسه انجق نفسى آمن وبيك درهمى كسب واداسنه ضامن اولور زيرا بوصورتده بالف درهم ديمسه جميع مالى
فتح بابله فئ اولور ايدى ديسه دخى بويله اولمغله مجددا كسب وادا لازمدر نكته سى اولدركه حرف باعوض اوزره
داخل اولور والفى امان نفسنه حرف با ايله وصل ايتدكده الف موصول اماندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور
وامانى حاصل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كسنه منزله سنده اولوركه شخص آخره وهبت
هذه العين منك على ان تبيعنى جاريتك هذه بمائة دينار يعنى شو عينى سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كى يوزديناره
بيع اوزره ديمش اوله بونده دخى مائه عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنونى بالف درهم ديسه ينه جواب
ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى بالف درهم ديرسه الف درهم ينه اماندن
عوضدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم اماندن عوض اوله رق التزام ايلديكى بيك درهمك يرينه
اخذ اولنور بومسئله مسئلۀ اولايه مخالفدركه بونده التزام ايلديكى عوضه تخصيص محل ايدوب بدنده اولان
مالندن ويره جكنى بيان وآنك اوزرينه اخذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام
آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلۀ اولاده بلا تعيين المحل ذمتنده عوض مقدرى التزام ايتمكله تمام
قهرايله فتح بابك مقتضاسى اوزره مالى فئ اسلام قيلنور واكر بوصورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه
لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسى بهر حال
لازم اولور لكن يدنده مال موجودى وار ايسه اندن اعطا يوغيسه مرادى مال مكتسبدن اداايدوكى هويدا اولور

مطلب من مالى على الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابی ذكر ایتمیوب همان آمنونی حتی انزل الیكم بالف درهم من مالی یاخود من مالی بالف درهم
دیمكله اكتفا ایلسه بو قولی انجق فدایه حمل اولنور زیرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس
امان ایتمیشكن حین نزولده ملتمسی اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرینه لازم اولور و بو بابده حرف با محلنده كلمهٔ علی
واقع اولسه دخی ینه حكم مسئله منقلب اولماز زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون فتح باب كبی برمنفعت التزام
قیلمامشدر كه الف مرقومی نفسی ایچون مسلمین اوزره اول منفعتی عوضنده الزام ایتمش اوله بناء علیه الف مقدر علی كلا
التقدیرین عوض امانی ایدوكی مقرردر واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم یعنی سزه فتح
باب ایده رم بكا اهلم و بیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه یاخود باهلی والف درهم یعنی اهلم و بیك درهم
مقابله‌سنده دیسه بو ایكی صورت برابر و اهلی ایله مالندن بیك درهم اكا سالم و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنمسی مقرردر
زیرا اهلی مال قبیلندن اولما مغله آنك ذكرلنده ذكر الف دخی امانندن بدل اولمغیچون اولماد یعنی ظاهر اولور
بو صورتده حرف با وعلی برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ایچوندر وكلمهٔ واو عطف ایچوندر وحكم
المعطوف حكم المعطوف علیه اولوب معطوف علیه استیمان اولمغله معطوف دخی استیمان اولور واكر مالی تقدیم
ایدوب افتح لكم وتؤمنونی علی الف وعلی اهلی وولدی دیسه مسلمین اكا بیك درهم اعطا واهل وولدینی ساحهٔ
سلامتده ابقا ایتملری اوزره نفسی امین و بقیهٔ اشیاسی فیء مسلمین قیلنور زیرا فتح بابنه مجازات ایچون بونلرك مجموعی
نفسی ایچون شرط ایلمشدر و بونلردن عوضه صالح اولان الفی مسلمین اكا اعطا قیلرلر واهل وولدی مال اولمیوب عوضه
صالح اولمامالریله جزاء فتح اولمق اوزره نفسی كبی آنلرك دخی امانلرین شرط ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره
عمل اولنور واكر افتح لكم علی ان تؤمنونی بالف درهم و باهلی وولدی یعنی سزه فتح ایده رم بیك درهم
مقابله‌سنده واهل وولدم مقابله سنده بكا امان ویرمكز اوزره دیسه مسلمینه كندو بیك درهم ادا ایتمك لازم واهل
وولدی بالجمله فیء مسلمین قیلنماغی مستلزم اولور زیرا حرف با معنای عوضده محكم ایكن الفه مقرون اولوب الفی
امانندن عوض قیلدقدنصكره اهل وولده دخی مقرون وآنلری دخی عوض اوزره عطف ایتمكله مجموعی
امانندن عوض اولمق اوزره نص ایلمشدر واكر اهل ایله ابتدا ایدوب افتح لكم علی ان تؤمنونی باهلی و بالف درهم
دیسه اكرچه قیاسه نظر ایله ینه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الی الاستحسان اهل عوضه صالح
مال اولمامغله مرادی مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ایدوكنه برهان اولوب بعده الفی اهل اوزره عطف ایتمسندن
دخی مرامی الف معطوفی فیء اولان جملهٔ اموالندن نفسی ایچون استثنا ایدوكی نمایان اولمشدر كورمز میسنكه
افتح لكم علی ان تؤمنونی بجمیع قرابتی و باهلی وولدی و بالف درهم دیسه مرادی بونلرك مجموعنی استثنا اولوب
فدا اولمدیغی عامهٔ ناسك خواطرینه لایح وهویدادر واكر انزل الیكم علی ان تؤمنونی علی اهلی والف درهم
یاخود باهلی والف درهم دیسه بو ایكی صورت برابر واهلی ایله برابر نازل اولدیغی مالندن اكا بیك درهم ویریلك
مقرر وامان نازلده سبقت ایدن حكم اوزره ماعداسی فیء مسلمینه میسردر زیرا حق اهلده مرادی استیمان اولوب
فدا دكل ایكن الفی دخی اهل اوزره عطف ایلمكله حكم اهل الفده دخی جاری اولور اما بو صورتده بالف درهم
واهلی دیسه فدایه حمل اولنوب كندو مسلمینه هم الفی وهم اهلنی تسلیم ایلمك لازم اولور زیرا الفی حرف با یه مقارن
قیلمغله عوض ایدوكی صریح بعده اهلی اوزرینه عطف ایله مرامی فدا اولدیغنی تصریح ایلمشدر بو محلده
مؤلف سامی مكان مكنه الله تعالی فی وسط الجنان حضرتلری دیركه اكرچه ذكر اولنان تراكیب من حیث المعنی
بربرینه قریبدر لكن هر فصلده بین الناس غالب ومتعارف اولان معنایی اخذ ایله تفصیل واصل معروف اوزره
احكام مسئله تأسیس وتأصیل اولندی مكر مقدما بیلنرنده تنصیص فدا یاخود تخصیص امانه دلالت ایدر بركلام
سبقت ایتمش اوله زیرا كلام محتمل المعنیین ایكن احد همایی مرجح برنسنه سبقت ایدرسه اول طرف ترجیح ایتمزسه
اغلب وجهین اوزره حمل و تصحیح اولنور نته كیم لفظ مشتركده صیغه سنده بر دلیل ایله احد المعنیین ترجیح ایلسه
حكمی بویله در واكر افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی علی عشرة آلاف درهم من مالی یعنی سزه
فتح باب ایدوب یوز دینار دخی اعطا ایده رم بكا مالمدن اون بیك درهم اوزره امان ویرمكز اوزره دیسه متكلم اوزره
مسلمینه یوز دینار اعطا ومسلمین دخی نفسی ایچون استثناسی اوزره مالندن اون بیك درهمی اكا تسلیم وابقا ایلمك
واجبدر و بو قولی فداء درهمه حمل اولنماز زیرا یوز دیناری ذكر ایتمسه مالندن اون بیك درهم اوزره استیمان ایتمش
اولور ایكن مسلمین ایچون نفسی اوزره فتح بابله برابر یوز دیناری شرط ایده رك ذكر ایلدكده ینه اویله اولور واكر
افتح لكم واعطیكم مائة دینار علی ان تؤمنونی بالف درهم دیسه بو صورتده هم یوز دینار وهم بیك درهمی

مسلمینه اعطا متكلم اوزره واجب اولور زیرا اعطاء دنانیری نفسی اوزره شرط ایلدكده امانندن عوض
اولدیغی ابتدا تصریح بعده حرف بایی الف اوزره ادخال ایله امانندن انكدخی عوض ایدوكنی توضیح ایلمشدر
مكر كلامنی بالف درهم آخذها یاخود تعطونها یعنی سزدن آله جغم یاخود بكا ویره جككز بیك درهم
دیو تخصیص والف معهود مسلمین اوزره نفسی ایچون فتحندن عوض ایدوكنی تنصیص ایتمش اوله وذكر اولنان
تقریر جناب مؤلفك ان هذا الكلام یحتمل معنیین قولینك تفسیریدر كه بالف درهم قولی سزه ویره جكم
بیك درهم یاخود سزدن آله جغم بیك درهم معنالرینه محتمل در احد طرفینه دلیل بولنورسه اول طرف ترجیح
بولنمازسه معانی كلامدن غالب احتمال اولان طرفی تصحیح اولنور والله اعلم بالصواب
اب الحربی یستأمن الی عسكر المسلمین * یعنی حربینك عساكر مسلمینه التجا واعطاء امانلرین ارتجاسی احوالندن
باحث مسائل وبا حذر فچان برحربی حصن وقلعه ومطموره صحبتنی اتمیه‌رك عسكر اسلامدن استیمان
وابتداسزه وصلت بعده اهلیمه عودت ومال تجارتله ینه سزه رجعت ایده یم دیو طلب امان ایلدكدنصكره
كیدوب اسلحه وغیریدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر دیو دعوی ایلسه قولی معتبر وكتوردیكی نسنه
اوزره امانی مقرردر زیرا مقهور اولمدیغی حالده استیمان ایتمكله دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدن كسنه
منزله سنده در ومقدما بیان ایلدیك كه بونك امانده مالی دخی بالتبع داخلدر محصور دكل ایكن عسكر اسلامدن
استیمان ایدن كسنه دخی بویله در ومال خصوصنده یدی ثابته وشهادت ظاهر حال ایله مثبته اولمغله قولی مقبولدر
كذلك برعورت كتوروب بو بنم عورتم یاقزم یاقزقرنداشمدر دیسه یاخود برازصبیان كتوروب اولادمدر دیسه
ینه تصدیق وجمله سینك امانی تحقیق اولنور زیرا دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلرك مالی كبی عیالی دخی
امانده تابع اولدقلرین مقدما ذكر ایتمش ایدك بو دخی آنك كبیدر اكر مذكوریندن بعضیسی قول متكلمی تكذیب
ایدرسه تبعیت امانه سبب اولان نسنه یی تكذیب و نفسی اوزره رقی اقرار وتقریب ایتمش اولمغله فیء مسلمین قیلنور
اما اولا تصادق ایدوب بعده مستأمن بونلر ایله بینمزده قرابت یوقدر دیو قولندن رجوع و بونلر دخی مستأمنی
رجوع عنده تكذیبه شروع ایلسه‌لر ینه آمنلردر زیرا ابتداده تصادقلریله استفادهٔ امان ایتدكلرندنصكره مستأمنك
سوزی ایله امانلری باطل اولماز زیرا غیر اوزره موجب رق یاخود سالب امان اولان نسنه ایله اقراری مردوددر واكر امیر
بونلردن بریني كذب ایله اتهام ایدرسه اهل یمین اولنلرینی تحلیف ایدر نكول ایدرسه مملوكیت اوزره اسیر ایدوب
نكول ایله قتل وتدمیر ایلمزه اكر برازرجال بالغین ایله كلوب اولادم یا خوانمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا اهل قتال اولانلر
امانده دار اسلامه خروج ایچون استیمان ایدنلره تابع اولمدقلرین سابقده بیان ایلدیك وبو صورت كبی عسكردن استیمان
ایدوب صریحا رجال بالغین ایچون استیمان ایتمیوب واول رجال نفسلری ایچون بشقه جه استیمان ایتمد كلرنده ینه
تابع اوله مزلر واكر متاع ورقیقله كلوب بونلر المدر یاخود بعض نسا ایله كلوب عیالمدر دیوب مسلمین دخی آنلری
معسكره قریب برقریه یاخود برمطموره دن كتوردیكنی بیلسه‌لر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشیاء مذكوره‌نك اول قریه
ومطموره‌ده اولدقلرینی مقدما بیلمزلر ایسه جمله سی اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمین بیلملری فرضی اوزره اول
محله قاهر اولوب اولملری میاننده فرق یوقدر زیرا بیلدكدنصكره معنای قهر تحقق ایتمز كه بیلنلر حقنده
قریب و بعید برابردر كورمز میسنكه بركسنه صویه قریب اولوب لكن قرب و وجودندن اكاه اولمسه صویه
بعید اولمق منزله سنده اولوب تیممی صحیح اولور كذلك مسلمین اول اشیا اول محلده موجود اولد یغنی بیلوب
واصحابی اصحاب منعه ایكن مسلمین آنلره تعرض وقتال ایتمامش اولسه‌لر ینه كتورن مستأمنه سالم اولور
زیرا اهل منعه یه قتال ایله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمین حال ومحللرین بیلمكله مقهورین اولمدقلرندن مستأمن
اول اشیایی قهر مسلمین تناول ایتمدیكی موضعدن كتورمش اولمغله كندویه سالم اولمق لازم اولور اما فرض
مذكور اوزره اهل اسلام اول محلی واول اشیایی بیلوب یاخود بیلمسه‌لر اما همان اول محله داخل اولسه‌لر عالم
اوله جقلری معلوم اولوب علی كلا التقدیرین اصحابی اصحاب منعه اولمسه‌لر اشیاء مزبوره‌دن اول مستأمن
ایچون برنسنه سالم اولماز زیرا عساكر مسلمین دار الحربه قهر مشركین قصدی ایله داخلین اولمشلردر
و برقوم غیر ممتنعینك ساحه‌لرینه نازل واول قومك حاللرینه اطلاعلری حاصل اولدقده اوزرلرینه قاهر
اولدقلری ظاهر و باهر اولور كورمز میسنكه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبره قریب اولوب هنوز دخوللری
نصیب اولمامش ایكن الله اكبر خربت خیبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرین یعنی الله تعالی عظمت
وكبریا صاحبیدركه مسلمینه امداد ایله خیبر كبی برحصن حصین خراب اولدی بز اعدادن برقومك

مطلب ما يمنع المستأمن وما لا

مطلب نتيجة تقريب الماء اذا لم يعلم

مطلب ما جاء به المستأمن من قرى اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول کوهر نثارلری ایله مقهوریت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بو طریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك ید استعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنان نسنه لردن کتورمش اولدیغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقامنه قائم اولمغله اشیاء مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واکر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان برمطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اکا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر کرك اولمسونلر مطموره یی بیلدکلرنده
اکا وصوللری غیر ممکن وتناول قهرلری غیر متمکندر واکر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدکلری بر حصندن کتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بررجل استیمانله نازل اولسه برابر کتوردیکی اشیادن
برشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن کلن مال خصوصنده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتدکجه مستأمن
ایچون سالم اولدیغی کبی مانحن فیهمز اولان خارج ایکن استیمان صورتنده دخی سالم اوله مز

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی اید یهم * یعنی بزه استیماندن صکره غیبت وفقدان ایدوب صکره ایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احکامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان علیه الرحمة والغفران
حضرتلری دیرکه قپیان برحربی عساکر مسلمینه التجا وعورات مشرکین اوزره سزه دلیل اوله یم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صکره درون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایدوب صدق وکذبی عند
المسلمین آشکار اولمسه نظر اولنور اکر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق کبی
هیئتی هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنمیوب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحکیم ظاهره ابتدار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بو وجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرزکه اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانه مدار اولماز بزم بی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیکی کبی لکن مستأمن مرقوم مدعای مذکور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیکمز ظاهر حال اکرچه شاهد صدق مقالدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واکر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دکل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسکریمزدن افتراق ومنعۀ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واکر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشکال حالی اشتباه واشکال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لکن قتلی حلال
اولماز زیرا اکرچه منعۀ اهل حرب وموضع اباحت استقرارنده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحکیم حکم مشروعدر لکن تعارض علامت آنك امرنده تمکین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوع عدم اعتراض اولنورسه که طرفمزدن امانی ثابت ایکن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جواب بنده دیرزکه بو مقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر یوقسه ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دکلدر بو بابده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر که منعۀ اهل حربده بولنمشدر بو قیاس اوزره علی کل حال فیء اولمسی لازم کلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوکی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بزلر اول قیاسی ترك ایده رز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالنه اعتماد واجب اولور که حالا حربی ومنعۀ اهل حربده موجوددر
واکر عسکر اسلام درجنك اول عدودن روکردان اولوب مجددا هجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسه لر اکر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوکی هویدا ایسه بو صورت صورت اولی ایله حکم وتفصیلده
برابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر کلدیکی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایکن
میان اعداده موجود اولدقده صکره بن عسکریکزدن مفارقت ایتمیوب سزکله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعاء
مغالطه ایلسه نظر اولنور اکر اهل عسکر قلیل الاعداد واو مقوله کسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جغی معلوم جمله
آحاد ایسه کذب وحیله سی مبین وحین فقداننده اهل حربه التحاقی عندیمزده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولمغله

فیء اسلام قیلنور واکر اهل عسکر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وکذبی آشکار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعۀ مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بو بابده ظاهر اولمامشدر لکن بز اوزرینه منعۀ مشرکینه وصولنی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر
لکن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واکر عسکر قلیل ایکن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لکن اعدا ایله یاخود اهل اسلام ایله کلدیکی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقداننده تدارك علف
ایچون کتمش یاخود یولمی غائب ایتمش ایدم یوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایکن بونك اول موضعده عسکردن افتراقی معلوم واول وجهله حکم
انتهاء امانده منعۀ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوکی مجزومدر لکن مؤلف والاشان طریق استحسانله
احسان ایدوب دیرکه بو بابده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون کاه وبیکاه
عسکردن خروج ایده جکی بی اشتباهدر وخبر ویردیکی اوزره خوف وخطر وزحام عسکر هنکاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولورو بوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلومز اولمغله
آنی ازاله ایدر بر دلیل ظاهر اولدیغی جهه اصل امانه وجوب تمسك امر باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضۀ صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه عسکر اسلام حصون
اهل حربدن برحصنی محاصره یه اقدام ایلدکلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مکالمۀ امان ایچون طرفکزه
اون کشی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون کشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالملکرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی اباوامتناعه
قیام ایتدکدنصکره اول اون کشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویریلك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون کشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلمغین اهل حصین اظهار لجاج واول عشره سزلك بزلردن سبی واسر ایتمکه تعهدیکزی اخبار
ایلدیلر دیمکله احتجاج ایلسه لر بو بابده قطعا کلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرۀ مرقومه نك آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتکذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اکا فی الحقیقه تابع اولان عیالینك دخی دخولی میسر
دکل ایکن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشرۀ مرقومه آنلرك کرچکدن امان سبی ایله
اخبار ایلدیلر ایسه ده اولبابده کذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله کند و
نفسلرینه باعث تکدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بو جهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اکا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدر که بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردکلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله مز واکر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره کرك عقد صلحله
وکرك بلاعقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دکین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندر که امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب کالمعدوم اولمشدر واکر
صورت مفروضه ده عشرۀ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحکایت ایدنجیه دکین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزلك امان ویرمدیکیکزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بو خصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انکار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انکاره التجا ایتملریله قول قول منکردر وعشره نك
بو بابده شهادتلری دخی معتبره دکلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدر که
خواه کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمکی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیکی
فعلنه آخرك اجازتی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واکر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لاتقبل الشهادة علی فعل نفسه ولا علی اجازة الغیر لفعل نفسه

مطلب لا یجوز شهادة الفاسق ولو علی الحربی

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنكله ثابت اولان اقرارلریله ثابت كبیدر اما صورت مفروضه ده
مسلمیندن اولان شهود فسقه وفجره دن معدود ایسه اهل حصن مقدما سبی اولنمش ایسه دخی كركدر كه آنلری
مجددا حصنلرینه رد وكما كان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری اجهیم اولنه زیرا
ان جاءكم فاسق بنبأ فتبینوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقفله امر الهی منصوص اولوب عدم قبول
شهادت فاسقده مشهود علیه حربی اولمغله مسلم اولمق میاننده فارق یوقدر وعشره آنلره صحتی اوزره كیفیتی
اخبار ایلدكلری ثابت اولمدیغچه امانلری بركمال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولمیاز بو صورتده مسلمین دخول
ایتدكلرنده حصنلرین كسر وافنا وآنلری بلا منعه ابقا ایتمش اولسه لر كركدر كه آنلری مأمنلرینه الحاق ایده لر زیرا
طرفمزدن امان اوزره لردر مأمنلرینه ابلاغ اولنمادیغچه نبذ عهدلری جائز اولماز واكر صورت مفروضه ده اول عشره
بزلر اهل حصنه سز كله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ایتمیوب بلكه مسلمین سبیه امان ویردیلر دیمكله كذبی اختیار
ایلمش ایدیك دیسه لر بونكله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ایچنده بولنان برنسنه یه جواز تعرض غیر
متصوردر زیرا امانلرینه عشرۀ مرقومه عودت وماجرالرین وقوعی اوزره اخبار وحكایت قیلملری تعیین غایت
قیلمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولمامشدر بو صورتده مسلمین اهل حصنه چونكه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سبیه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیكز بز دخی سبی سزه سالم قیلوب امتعۀ
سائره یی اخذ ایله غانم اوله لیم دیوب اهل حصن شمدی اكا دخی راضی دكلمز دیسه لر ینه قوللری معتبردر زیرا امانمز
حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله نبذ عهد یاخود وجود غایتله نهایت بولمادیغچه اهل حصن خلافنه راضی
اولسه لر دخی ینه اول امان اوزره باقیلردر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونكه تحقق
ایتمدی كركدر كه مسلمین آنلری كالاول منعه لرینه ایصال یاخود مأمنلرینه ابلاغ وارسال ایدوب صكره نبذ ایله مباشر قتال
اوله لر واكر امیر مسلمیندن بركسنه یی عشره ایله برابر بعث وتسییر ایدوب اول مسلم عشرۀ مرقومه اهل حصنه ماجرای
صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذكوری انكاره اقدام ایلیسه لر قول ینه آنلرك
قوللریدر زیرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمین اوزره حجت اولمدیغی كبی مستأمنین اوزره دخی حجت اولماز اما مسلمیندن
ایكی یاخود اكثر كسنه لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلسه لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا ایكی مسلمك شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غایتك ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه كه
مسلمین مذكورینك غنیمتدن نصیبلری اولوب شهادتلرنده جر مغنم دركار ایكن نیجه قبوله سزاوار اولور جواب
اولدر كه اگرچه بویله در لكن غنیمتده حقلری قبل الاحراز تأكد ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرك سهمی
وارثلرینه انتقال ایلمز و بو مقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله جق تهمتی ایراث ایلمز كورمزمیسنكه عسكردن
ایكی مسلم بر ذمی اوزره غنیمتدن شونسنه یی یاخود بیت المالدن برنسنه یی سرقه ایلدی دیو شهادت ایلیسه لر
شهادتلری قبول اولنور شركت عامه یه بناء بو بابده منفعتلری واردر دیو قبولدن نكول اولنماز واكر اول ایكی
مسلم بین المسلمین شهادتی قبول اولنمیانلردن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا امانه نهایت ویرن
غایت هنوز ثابته دكلدر كه ثبوتی بو شهادتی قبوله منوطدر واكر امیر اول عشره ایله اهل ذمتدن ایكی كسنه یی
بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا بو شهادتلری مستأمنین اوزره در واهل ذمتك مستأمنین اوزره شهادتلری شبهه ایله مندرئ اولوب اولمیان
اموره مقبوله در كه بو بابده ایكی مسلم منزله سنده لردر واكر بو مدعایه بر رجل وایكی امرأه شهادت ایلسه لر قبول
اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولماز زیرا شهادة النساء مع الرجال اگرچه شبهه ایله ثابت اولان
اموره حجتدر لكن شبهه ایله مندرئ اولان اموره شهادتلرنده شبهۀ ضلال یاخود شبهۀ نسیان تحقق ایتمكله
حجت دكلدر واكر امیر معیت عشره ده اهل حربدن ایكی شخص مستأمنی تسییر ایدوب آنلر دخی وجه محرر
اوزره شهادت وتقریر ایلسه لر نظر اولنور اگر اول ایكی شاهد اول دارك اهلندن ایسه لر شهادتلری قبول اولنور
واگر شاهدلر اهل شرك یاخود ابناء تركدن اولوب اهل حصن نصاری ایسه لر میانلرنده تباین دار اولوب ولایت
توارث كبی ولایت شهادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدر كه دار الحرب دار قهردر
بو قسمه دار حكم دكلدر واختلاف منعه لرینه اعتبار ایله اول مرتبه تباین دار بدیدار اولور كه دیار مختلفه دن اولان
مستأمنین داریمزده جمع اولسه لر دخی بربری اوزره شهادتلری قبول اولنماز اما اهل ذمت بشقه در كه اهل
داریمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حكم اولوب حكم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلری مختلفه ایسه ده بربرلری اوزره

مطلب لا یورث نصیب من مات قبل احراز الغنیمة

مطلب الحق الضعیف فی المدعی لا یمنع قبول الشهادة

مطلب شهادة الذمی علی المستأمن

مطلب شهادة المرأة

مطلب شهادة المستأمنین علی الكفار المختلفة الدار او المتفقة

شهادتلری قبول اولنور طائفه مسلمین مختلف المذاهب والاهوا اولسه لر دخی بربرلری اوزره شهادتلری قبول
اولندیغی كبی وفقنی صورتده كه اهل حصن مأمنلرینه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرینه رد اولنور زیرا امان
علی وجه الیقین آنلره تناول ایتمكله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز كورلمز واگر اهل حصندن عشره نك غیری
كندو دیننده عدولدن اولان بر جماعت كلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو شهادت
ایلسه لر شهادتلری قبول اولنماز زیرا زعم و شهادتلرینه نظر ایله اول جماعت عبید مسلمین اولدیلر زیرا عشره
امر صلحی علی وقوعه خبر ویردكلرین بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ایتملریله علی تقدیر صدقهم جمله سی
رقیق وعلی احتمال كذبهم رق وحریت میاننده متردد بر فریق اولوب منزلۀ مكاتبینه نزول ایتملریله شهادتلری
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غیر العشرة واموالهم ورقیقهم یعنی اول جماعتك
شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرۀ مرقومه وآنلرك اموال ورقیقلری غیر آمنلردر
شارح الكتاب امام سرخسی لاطفه الله تعالی بلطفه الانسی دیر كه نسخ كتابده اگرچه بو عبارۀ محرره تحریر
اولنمشدر لكن سقط ومحض غلطدر صحیحی غیر الشهود علی العشرة یعنی عشره اوزره شهادت ایلین اول
جماعتك غیریلری آمنلردر دینلمكدر زیرا امان عشره بلا اشكال ایكن جملۀ آمنیندن استثنالرینه نیجه مجال بولنور
اما آنلرك اوزرلرینه شهادت ایدنلر انتهاء امانه اقرارلری صریح واقرارلری نفسلری حقنده صحیح اولمغله اموال
ورقیق وعیاللرندن آنلری تصدیق ایدنلر ایله برابر نفسلری فیء مسلمین قیلنور واولاد صغارلرینك دخی والده لری
اول جماعتی تصدیق ایدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واگر تكذیب ایدرلرسه تعرض اولنماز زیرا صغار
حجور امهاتده اولوب عند التكذیب امهات آمنه اولمغله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده لری بوغیسه
اول جماعت حق صغارده تصدیق اولنورلر حكمتی اولدر كه اول جماعت رقیق اولوب امهات عند التكذیب
حرائر اولملریله حقلرنده امان باقی اولمق اعتباریله حق اولاده حجور امهات اعتبار اولنور لكن امهات بولنمایجه
انجق حجور آبایه اعتبار اولنور اولاد صغارلری دخی بالتبع رقیق اولورلر واول جماعت اولاد كبارلری حقلرنده
تصدیق اولنمازلر مگر اولادلری آنلری تصدیق ایدرلر بو صورتده اقرارلری اوزره رقیق اولورلر واگر امیر مسلمین
صورت مفروضه ده امیر حصنه ماجرای صلحی متضمن بر نامه تحریر وبعد الختم طرفندن بر سفیر ایله معیت
عشره ده بعث وتسییر ایدوب بعد فتح الباب امیر حصن بكا نامه كلدی وسفیریكز دفع وتسلیم ایلدی دیو
تقدیم انكار وسفیر دخی نامه یی ویردم حتی بنم یانمده قرائت ایلدی دیو دعوایه ابتدار ایلسه اهل حصن امان
سابقلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا سفیر ایصال نامه ایله انتهاء امانی ادعا وامیر حصن انكار مدعی ایتمكله قول
قول منكردر زیرا انتهاء امانه ترتب ایلین اباحت قتل واسترقاقلریدر وحكم مذكور شبهه ایله مندرئ اولان
اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت تامه اولمز اما امیر ایكی مسلمی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی
حضوریمزده امیر حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضموننه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهادت
ایلسه لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم كبیدر وشهادت مسلمین حجت تامه در
واگر اول ایكی مسلم نامۀ مرقومه امیر حصنه تسلیم اولنوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت وترجمانی اكا ترجمه
وحكایت ایلدی لكن ترجمان مرقوم صحیح وسقیم نه كونه افاده ایلدی معلومیمز اولمدی دیو شهادت ایلسه لر
بونده مقتضای قیاس مضمون نامه یی صحیحا بیلدیكی بزه معلوم اولنجیه دك ینه امان اهل حصن قوی الاساس
اولمقدر زیرا امیر حصن لغت عربیه یه عارف اولمدیغی عندیمزده معلوم وشاهدلر ترجمانك كیفیت ترجمه سنه
واقف اولمدقلری مجزوم اولوب بو مقدار ایله مضمون نامه یه علمی غیر ثابت وعلمی ثابت اولمدقجه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غیر متثبت اولمغله قتل وسبیلرینه اقدام مسلمین جائز كورلمز لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ایدوب دیر كه اهل حصن فیء اولورلر زیرا مسلمین نبذ عهدلرین اراده ایتدكلرنده بونك مافوقی مقدورلری
دكلدر وترجمانلری خیانت ونامه ده اولمیان كلامی حكایت ایتمش ایسه ینه كندو تقصیرلرندندر كه اویله خائنی
ترجمان ایلمشلردر و بو مقوله حقیقتی تحقیقی اولنمیان مواده حكم شرعی اكا تعلیق اولنمیوب انجق سبب ظاهرینه
تعلیق اولنور و بو بابده شاهدلر شهادت ایتدكلری هنگامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واگر طرف مسلمیندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امیر حصنده حاضر بولنمیوب انجق امیر حصن جواب نامه یی ینه بر نامۀ مختوم ایله
اعاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامه لری انكار و بكا نه نامه كلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ویردی
دیو تبریده اصرار ایلسه بالجمله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زیرا امیر مسلمینه كلن نامه مصنوع وامیر حصنك

مطلب ادعی الرسول ایصال الكتاب وهم ینكرون

لسانندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوع عدرو بويله نامهٔ مشكوك النظامله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مز كذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه ينه مسلمين ايله بينلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسانندن تدبير اولنديغى كبى ملك اعظم
لسانندن دخى تزوير اولنور بو مقوله حقيدر باطلميدر معلوم اولميان كتابله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنور سه كه بو احتمال كتاب قاضى ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدركه كتاب قاضى شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخى اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاى قياسدر لكن قاضينك ختمى ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزويرو تصنعدن امن وسلامتى موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسى استحسان اولنمشدر و وصف معهود بزه وارد اولان كتاب ملك كفارده نا موجوددر والله اعلم

باب امان الرسول * يعنى مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومباحثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمى ارسال
واولدخى تبليغ رسالتى خلالنده امير بزم وساطتمز ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدى سندخى همان
باب قلعه يى كشاد ايله ديو مجرد تقرير لسانى ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته برنامه ابرازى ايله
تأييد مقال ايليوب وبو قبيل وقائعده مسلميندن برجماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبى واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكز كلوب امير يكز بزه
امان ويرديكنى اخبار ايدوب شو مسلملر دخى شاهد اولديلر ديسه جملهسى آمن وسالم وآلنان نسنهلرى كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنور سه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغى فى الحقيقه رسول قيلنديغى ماده ده در
بوقسه تصنع واختراع ايلديكى ماده ده دكلدر جوابنده ديرزكه فرق محرر بعث اولنديغى شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدورى اولمجق خبر رسوله اعتماد دربو جهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابته اولدقدنصكره خبرويرديكى نسنه نك جملهسى حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكتهسى
اولدركه مرسله لازم اولان رسالتنه برامين وصادق كسنه يى اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتمكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تغرير اولور تغرير ايسه حرامدر كورمزمیسنكه
امير جيش اهل حربه نداو شوكسنه بيتمزده جارى اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله برخبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوصاماندهمعذورين
اولمازلرمى صورت سابقه دخى بويله در واول كسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمنى تأمل ومعناى نظمينى تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعنى اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بزعظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدى ملوك جبارين غضب شديد ايلديكى كسنه يى صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبى اولان
عرق وتين يعنى حبل الوريدينى قطعله اهلاك ايلديكى كبى بزعظيم الشان آنى اهلاك ايدرايديك بو معناى
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدركه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلرى مقبول اولمجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خيانتى اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور اما فضولى دعواى رسالت ايدنلرك خيانتلرى خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلرى نا مقبول وكندولر دخى مغضوب ومخذول للرد ربو جهتدن
مسيلمة الكذاب وآنك اضرابى سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسنى ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخى قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمهلرى سياقى وقضيهٔ شرطيه نك طرفينى كاذب وحكم ملازمهسى صادق اولمق قياسى
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادى بوفقدهلردن آشكار اولمشدركه
فى الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكى اخبارده كار وكفتارى نفوذ واعتبارده خود بخود دعواى
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقير ديركه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

مطلب كتاب القاضى حجة فيما لا يندرئ بالشبهات

مطلب تصرفات المترجم فى حل المرام

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سنى ابراز ايده رك تعقيدنى تحليل واجمالنى تفصيل برله نوع اطنابه سر اغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بوكينه يى معذور بلكه ممدوح ومشكور طوته جقلرى بى ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمى ياحربى مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امرمتيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر يوقسه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمامغله
قبل نفسندن امانى صحيح اولماز وبو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدركه رسالتنه برخائن كافرى اختيار
ايلمشدر بوايسه شرعا منهى عنه ايدوكى بديداردر اول قصهٔ مرويه يى كورمزميسنكه حضرت عمر رضى الله عنه
ابو موسى الاشعرى رضى الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شونامه يى ناسه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكى بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل ايكن نصرانيدر حضرت عمر رضى الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمشسين لا تتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا يعنى اى اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امور يكزده قصور ايتمزلر نظم جليلنى ايشتمديكمى واكر صورت
مفروضهده بعد الفتح والسبى اهل حصنك دعواى امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلرى سوزى بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتنى بيلكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخى تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميه جغى نسنه يى اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتى ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك امانى دعوايه اجتسار ايتمكله بلاحجة تصديقه سزاوار اولماز
لكن سبيدن آنك سهمنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويرلمز
زيرا بوماده حقوق مسلميندندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن برجماعت شهادت ايلسه لر شهادتلرى
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضهده بو رسالتى ابلاغ ايلين كسنه فى الحقيقه رسول اولمايوب
همان برشخص بو الفضول امان قومى متضمن برنامه ترتيب وانكله ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلا كتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جملهسى فئ اولوب امام ايچون مقاتللرينى قتله دخى جواز واردر
زيرا رسول فضولى اول امانى كندو نفسندن اثبات ايده مزكه اول قولى تقول ايلديكى حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كبيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول امانى
امير عسكردن تصحيحى دخى ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدركه تعبيرى مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكتهسى
اولدركه بو بابده مقالهٔ مرقومه يى ابطالمزده معناى غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدركه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بودفعه دخى معلوم الرساله اوليان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كارى
بيلمزكه آنى تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اوليان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغى كبى
انلامدن دخى ممكن التحرز اوليان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسهلر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجهيه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلى منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه برمالك امانك لسانندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنمايوب امانى واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنهدن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخى وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغنا ملرين ابطال اوزره
قائمهدر واكر فى الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالة اميرى تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروب بنى اول امانله سزه ارسال ايلدى ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولمدن اقدم سزه نداء امان ايتمش ايدم ديو تبشير وبويله تبشير ايلديكنى مسلميندن برجماعت
شهادتلريله تقرير ايلسهلر خبرى كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فئ اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللرى دكل ايديكه عبارتى آنلرك عبارتى حكمنده اوله وحال تكلمنده منعهلرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخى دكل ايدى بو جهتله حكم كلامى باطل اولور واكر اول رسولى آحاد مسلميندن بريسى لمصلحة ارسال
واولدخى واروب بعد المصلحة بنى ارسال ايلين سزه امان ويردى ديو اختراع مقال ايلسه بودخى باطلدر زيرا
بويله ماده ده اطراف عسكردن برينك رسولى كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

مطلب اذا اخبر الرسول كذبا

زيرا بومرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولمازاندن خبرویرن رسولی دخی بویله در
اکرچه رسول امیرورسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بوصورتلرده
سالك استحسان اولدیلرزیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری کندو مقاملرینه
قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور وامیرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر
اولدیغی مکانده صحت امانی بیکان واخبار امانده لسان رسولی کندولسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحادناس
حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اوله مزواکر امیر فی الحقیقه اخبار
امان ایچون برکسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو
اخبار وحکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اوله مزایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه
دخول ایدوب نصکره اداء رسالت ایتمدیکجه خروج ایتمدیکی ظاهرحال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقتی ممکن اولمیان
خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی
مجرد احتمال صدقی واضحدر بومقدار ایله شبهۀ امان بدیدار اولور وسابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده
ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر واکر امیروجماعت مسلمین برقومه
امان ویروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه یی ارسال ایلسه‌لر
اول دخی کیدوب بعده عودت واخبار ایلدیکنی ذکر وحکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتمدکجه
اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق و الکذب اولمغله خصوص امانده
حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدرکه نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی
واستحلال فروج ودما در وبونلر شبهه ایله ثابت اولماز وظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکللردر
اما ثمرۀ امان حرمت سبیدر که شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر وهم نتیجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده
بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اما ثمرۀ امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن
اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائز اولور بوصورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن
دخی رسولیکز بزه خبرنبذی ابلاغ ایتمدی دیسه‌لر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك واصل معلوم
اولان عدم النبذه متمسکلردر بوصورتده مسلمین ماللرندن آلدقلرینی رد ودیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان
اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبرنبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل
ایکن اول رسولك کلامی نیچه معتبر اولماز جوابنده دیرزکه اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده
معیتنده بعد العودة تبلیغ نبذینه شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر
وترتیب متقدم رسالت نبذك ادنای متممیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت
ایلسه‌لر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه
احکامده حجت اولماز واحکامده حجت اولمیان بومثللو امورده قبول اولنماز واکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه
برکتاب مختومله ورودو ایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال
تصنع درکار اولمغله حقیقتی بیلنمدکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی
کسنه کتوروب بوکتاب کتاب ملکدر وختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسه‌لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور
زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آنلرنر وقبل تمام النبذ قوملری دخی آمنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره
شهادتلری حجت تامه در وشهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر
اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بوصورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه
امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل وموثوق به کسنه یی ارسال وکیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمزمیسنکه بعد الاسر
کتابی انکار وتزیادمق دیو یمینه اجتسار ایلسه‌لر شرعا قول آنلرك قوللریدر که شهادتی مقبوله اولمیان شهودك
شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کسنه لری ارسال ایلمك کرکدرکه لدی الانکار
اوزرلرینه شهادته ابتدار ایده‌لر واکر امیر مسلمین نامۀ نقض عهدی اون عدد رجال ایله بعث وتوجیه وایچلرندن
بر رجل مسلمه سن بونامه یی اهل حربه قرائت وباقیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل
اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد وبطارقه سیله اجتماع واول رجل مثلا عربیه ایله قرائت وترجمان لسانلرنجه
ترجمه ایلدیکی استماع ایلسه‌لر بعده اول عشره عودت واخبار کیفیت ایلسه‌لر بوصورتده اوزرلرینه هجوم جائز

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی یوقدر وتکلیف شرع کرك شبهه ایله مندریء وکرك ثابت اولان امورده
انجق بحسب الوسعدر بوصورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانمز بزه نقض عهدی اخبار ایتمیوب انجق نامه کزده
مدت امانمزی مدواز دیاد ایلدیککزی اظهار ایلدی دیو مدافعۀ خصوم ایلسه‌لر بوقوللری باطلدر زیرا بیان
ایلدیك که ومقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ایلمشدرکه بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایلمشلردر
وترجمانلرینك حقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بوخیانتنه تحصیل
یقین ایده‌لر عساکر مسلمین دخی بومعنایه یقین ایدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما
امان ویردیکمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربیدن برقوم وانجق لغت واحده یه واقف اولسه‌لر
ونبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغت ایله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی
اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتی فهم ایده ممش ایدیك دیو اعتذار ایلسه‌لر بزآنلرك عارف باللغه
ایدکلرینه عالم ایکن آنلری بوبابده تصدیق بزه لازم میدر بلکه عدم فهملرینه یقین وتحقیق ایتمدکجه آنلری
قطعا تصدیق ایتمزز اما بعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط وکما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه
رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهرحاله
موافقدر بناء علیه بوکلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بومعنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی
انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بناقلنان امورده
اکبر رأی منزلۀ یقینده در وامام ابوحنیفه علیه الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرۀ
حصنه ابتدار اوزره ایکن بر مسلم مشرکیندن برینی امیره احضار وبن مقدما بوکه امان ویرمشیدم بکا اول امان
اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا
امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر ومسلممز یوردخی مجددا امان ویرمکه قادر اولمامغله اقرار
ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز واکرچه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز
قتلی بی التباسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیء ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر
اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه یه منجر اولمشدر وجهی اولدرکه حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر وبویله امر
دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد
حجت شرعیه در وبوصورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدقجه قبول اولنماز
بومسئله ده برهان باب الامان ثم یصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر وحضور
عمری یه سوق وتسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر
یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب
بعده امانده شبهه ونسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت
ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول واستماع بیوروب هرمزانی داخل
امان ایلدی پس بوحدیثده امان غیر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان وتحدیث واردر زیرا امان ویرن
کسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مفرددر
علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدر که ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه درکه اهل
حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنده مسلمین قرائن حاله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی
رسالت اوزره اتخاذ امین ایلمشلردر وآندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمزمیسنکه امام المسلمین
امورناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یاقطع یدکبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه
ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایلمشلردر خطاسی ینه مسلمینه
عائددر وتفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله درکه خطا وخیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخری *

یعنی برسریه اهل حصنه امان ویردکدنصکره یرلرینه سریۀ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوبنه
متعلق مسائلدر چنانکه مسلمیندن برسریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه
چقنجیه دکین آنلره امان ویرمك اوزره یوزالتون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسه‌لر صلح مزبور جائز اولور زیرا
غایت مذکوره یه دکین بلاعوض اعطاء امان ایلسه‌لر جوازی مقرر ایکن عوض ایله دخی اظهردر زیرا امانده

مطلب اعتراض الترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضي في الرجم وقطع اليد ونحوهما فاضمان على بيت المال

مطلب الامان مع العوض

مطلب دخول المال في الامان

تحريم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص كبي بعوض وبلاعوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص
اولمغله عسكره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر يوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشيلري بالتبع داخلدر
زيرا امانلري حصنلرنده اقامتلري ايچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان مالللرينه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مأخوذلرينك ردي لازم دكلدر زيرا مأخوذلري غنيمتلري اولمشدر وامانلري ردغنائم ايچون اولميوب انجق مالللرينه
ترك تعرض ايچوندر ومأخوذ مسلمين عداد اموالرندن خارج اولمشدر واكر بعد الصلح بوسريه دار الحربه مرور
وبرلرينه مسلميندن سريهٔ ديكر ظهور ايدوب اهل حصن صلح سابقي حكايت وعدول مسلميندن ايكي شاهد دخي شهادت
ايدرسه آنلره بر وجهله تعرضلري جائز اولمازكه سريهٔ سابقه نك عقدلري كافهٔ مسلمين حقلرنده نافذدر
قال عليه السلام المسلمون يد على من سواهم ويسعى بذمتهم ادناهم يعقد عليهم اولهم وفي نسخة اولاهم
ويرد عليهم اقصاهم يعني مسلمين اغيار واعدالري اوزره يد واحده كبيدركه بربرينه تعاون ايدرلر وعهدلرينه
ادنالري سعي ايتمك جائزدر اعالي آني نقض ايلمك غيرجائزدر واوللري اواخري اوزره عقد عهود ايدرلركه آخر
وابعدلري آنك اوزرينه وارداولورلر ونقض ايده مزلر بعض اهل حديث يعقد عليهم اولهم قول شريفلرندن
مراد اول سراياتك عقد ايلدكلري اماندركه جميع مسلمين اوزره نافذدر ديديلر چونكه سريهٔ ثانيه سريه اولي
حكمنده درو سريهٔ اولي مجددا عودت ايلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلري حلال اولماز مكر دنانير مقبوضه لريني
رد ايله نبذ عهد ايده لر سريهٔ ثانيه دخي بويله دركه آنلرك دخي قتاللري حلال اولماز مكر همجنسلري اولان سريهٔ
اولي نك اخذ ايلدكلري دنانيري بونلر رد ونبذ عهد ايده لر حكمتي اولدركه ثمرهٔ بذل دنانير سريهٔ اولي دار الحربدن
خروجلري غايتنه وارنجه امان اوزره تقرير اولنمليدر آنلر خروج ايتمدكجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانير بزلر
قتال ايلمك غرور ياخود اضراردركه حرمتي بديدار درواكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير قتاله اقدام وفتح وظفر ايله

مطلب قضى بعض الورثة دين الميت

اغتنام ايتدكلرندن عسكره سريهٔ اولي ايله دار الحربده مجتمع اولسه لرهم اموال حصن وهم سريهٔ اولانك مقدما آلدقلري
دنانيرده ايكيسينده شريك اولورلر زيرا جمله سي غنيمت اولوب غنيمتده سبب شركت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراك ايلمشلردر انجق سريهٔ ثانيه دنانير معهوده يي مالللرندن غارم اولديلرايسه قبل القسمة اموال حصندن آني
اخذه عازم اولورلر زيرا اموال حصنه انجق رد دنانير ايله واصل اولوب وآني اداده متبرع اولميوب بلكه آنكله بوغنيمته
يول بولمشلردر بوجهتله اول دنانيرده حقلري حق غانمين اوزره تقديم بعده مابقي بين الكل سهام غنيمت اوزره
تقسيم اولنور اما اول دنانيري محل آخردن آلدقلري غنائمدن غارم اولديلرايسه آني مستقلا افراز ايده مزلر زيرا
ادا ايلدكلري دخي بيلرنده مشترك جملهٔ غنائمدن اولوب آنكله اخذه توصل ايلدكلري اموال حصن منزله سنده در
نظيري اولدركه بعض ورثه جملهٔ تركه يه تعلق ايدن دين مورثي ادا ايلسه اكر كندو مالندن ويرمش ايسه تركه يه
رجوع ايدر واكر تركه دن ويرمش ايسه رجوعه حاجت يوقدر واكر سريتان دار الحربده مجتمع اولماز لرسه
سريهٔ اولي ايچون آلدقلري دنانيرلري سالم وثانيه دخي غنائملريله يالكزجه غانم اولورلر زيرا هر بري آلدقلرين
دار يمزه احراز ايله اختصاص وامتياز ايلمشدر بوصورتده سريهٔ ثانيه اول دنانيري مالللرندن غارم اولسه لر دخي
آني اولى دن آله مزلر زيرا غنائم حصن آنلره سالما اولمغله ادا ايتدكلرينك منافعي ايله امتياز ايلديلر اماصورت اولي
بشقه دركه آنده منافع غنائم حصنده ايكيسيده شريك اولمشلرايدي ومع هذا بين الصورتين ازدياد عوائد ايله
فرق زائد يوقدركه صورت اولاده غارم اولدقلري دنانيره انجق غنائم حصندن استيفا ايده جكلرايدي شمدي
بوصورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واكر سريهٔ ثانيه بعد رد الدنانير حصنه ظفر بولهميوب ينه دار الحربده

مطلب اتفاق واعلى حصن ثم ظهر انهم في امان

سريهٔ اولي ايله مجتمع اولسه لر برابرجه دار اسلامه احراز ايلدكلري غنائمدن سريهٔ ثانيه دنانيرلرين اخذ وافراز
ايده مزلر زيرا سريهٔ اولي غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانير مردوده دن نفع حاصل اولميوب حقلرنده سريهٔ
ثانيه منزلهٔ متبرعنده اولورلر اماصورت سابقه بشقه دركه الغنم بالغرم اقتضاسي اوزره دنانير مردوده نك
نفعي جمله سي حقنده ظاهر اولدقده ردي دخي جمله سي حقنده نافذ اولور لكن نفعي ظاهر اولمايجه رد ايدنلرك
غيريده نافذ اولماز واكر سريهٔ ثانيه اموال حصنك غيريدن غانم ودنانيرلرين آنك ايچندن آلمغه عازم اولسه لر
ينه جائز كوريلمز زيرا بوغنائمه بدون الدنانير وصوللري ممكن اولمغله رد دنانيرك حكمي سريهٔ اولي نك آلدقلري
دنانيري استردادده تمكن ايتمديكي كبي بوغنائمده دخي متمكن اولماز لكن غنائم حصن بشقه دركه آكا وصوللري
رد دنانير ايله اولمغله قبل التقسيم افراز دنانيرلرين تقديم ايدرلر واكر اهل حصن سريهٔ ثانيه يه امان سابق اخبار
وبينه دن عجزلرين اظهار ايتمزلريله سريه دخي قوللرين تصديق ايتميوب قتاله شتابله ظفر ياب اولدقد نصكره

امانلرينه واقف اولسه لر بوصورتده آلدقلرندن موجود اولانلري رد ومالللرندن استهلاك ايتدكلريني ضمان ومقتوللرك
عاقلهٔ قاتل اوزره ديتلري لازمدر زيرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلري معصومه واموالري متقومه ايدوكي
ظاهر وبوصورتده قاتللرينك قتلي خطأ اولوب وجوب ديت عاقله اوزره ايدوكي باهردر مؤلف الكتاب
رحمه الله تعالى ديركه بزه اسناد سائغ ايله مشايخمزدن بالغ اولمشدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينه مشركيندن ايكي كمسنه استيمانله كلدكلرنده جائزهٔ وفود ايكي حله الباسي ايله مظهر جود بيورديلر
بعده حضور سعادتلرندن چيقوب كتديلر درحال مسلميندن برجماعت آنلره ملاقي اولوب قتل ايلديلر عسكره كلوب
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اخبار ايلدكلرنده مقتوللري وحله لري بيلديلر وايكي حر مسلم ديتي ايله
اصحابلرينه ديتلرين اعطا بيورديلر مؤلف همام بوحديثي قاتل ومقتولي ابهام اوزره ذكر وافهام ايلمشدر لكن كتب
مغازيده مشروحدركه رجلين مقتولين بني عامردن ايديلر قاتللري عمرو بن امية الضمري در بني عامر اصحاب عمروه غدر
قبيح ايتدكلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلري قتل ايلمشدر كذلك اهل حصن صورت مفروضه ده

مطلب اوقالوا آمنوا انتم لا يختص الامان بهم

سريهٔ اولايه تخصيص خطابله آمنوا انتم ديمش اولسه لر بوصورت حكمده صورت سابقه ايله برابردر
زيرا آنلره امان ويرن انجق سريهٔ اولي در انتم قوللريله تخصيص وعدم تخصيصده ثمرهٔ زائده يوقدر واكر
صورت سابقده آمنونا على ان لاتتعرضوا انتم انا حتى تخرجوا الى دار الاسلام يعني دار اسلامه خروجكزه دكين
سزلر بزلره تعرض ايتمك اوزره بزه امان ويريكز ديو سريهٔ اولادن استيمان وآنلردخي دنانير مشروطه اوزره
مساعدهٔ امان ايلسه لر بعده سريهٔ ثانيه كلسه رد دنانير ايتمكسزين اهل حصنله قتاللري جائزدر زيرا سريهٔ
اولانك دفع تعرضلري ايچون انجق آنلردن استيمان ايتمشلردر واداء دنانيردن مقصودلري كندولري احاطه ايلين
سريه يي دفعدر واول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه دركه آنده مدت معلومه يه دكين
التماس امان عام ايلمشلردر وحكم امان من جهة الزمان قابل تخصيص اولديغي كبي من جهة السرايا دخي قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظك موجبي عموم ايكن موجب خصوص اوزره تنصيص اولندقده ثبوت حكمي تخصيص ايلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفريعه اهتمام ايدوب ديديكه سريهٔ ثانيه اهل حصنه وصولدن اقدم
سريهٔ اولي دار اسلامه خروج ايلسه ثانيه ايچون بعد الوصول نبذ عهده ورد دنانيره حاجت اولميوب
اهل حصنله قتاللري جائزدر زيرا اولانك دار اسلامه خروجلري امانلرينه غايت ووجود غايتله امانلري واصل
نهايت اولمشدر كورمزميسنكه سريهٔ اولي بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ايلسه لر اهل حصنله
قتاللري جائزدر سريهٔ ثانيه دخي بويله در اما سريهٔ اولانك برمقداري خروج ايدوب برمقداري ايتمسه لر بوبابده

مطلب اسلام دار الحرب

اعتبار انجق اميرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج ياخود قرارينه در زيرا اهل حصنك التماس صلح واداء
دنانيرلرينه باعث انجق سريه دن خوفلري در وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتباريله در وقول ابي حنيفه
رحمه الله تعالى يه قياس ايله لائق حال اول سريه دن فرد واحد دار الحربده قالدقجه بدون رد الدنانير عدم حل
قتالدر زيرا عند ابي حنيفه حكم شرعي برجماعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ايله باقي قالور حتي بربلده نك اهلي
مرتد اولوب ايچلرنده برمسلم ياخود برذمي امان اوزره باقي قالسه اول بلده دار الحرب اولماز ديمشدر لكن قياس مذكور
بومحلده متعذر اولمغله متروكدر كورمزميسنكه اول سريه دن برسي دار الحربده مقتول يا ميت يا اسير يا مفقود اولسه
اهل حصن ايله بعد خروج الجماعه دخي قتال مشروع اولمامق لازم كلور اما سريه دن برفرد چيقمايوب جمله سي
دار الحربده قتل اولنسه لر بوصورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جليل بووجهله تعليل ايلمشدركه

مطلب توقيت الامان بالسنة

جمله سي قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ايتمش كبي اولورلر يعني اهل حصن صورت قتلرنده جانب
سريه دن خروجلرنده تحصيل امن ايتدكلرندن زياده امين اولورلر واكر آنلردن بعضيلري مقتول وبعضيلري
دار الحربده باقي قالسه لرينه اعتبار شرعي صورت خروجلري كبي منعه يه دركه باقيلرده منعه يوغيسه قتاللري
جائز وار ايسه دار اسلامه چيقوب عودت ايتمدكجه غير جائزدر واكر اهل حربه بوسنه اعطاء امان اوزره مصالحه

مطلب اعتبار السنة القمرية

ايلسه لر بودخي جائزدر زيرا بونده اماني وقت معلومله توقيت ايلمشلردر ودار اسلامه خروجلري كبي امر غير
معلومله توقيتلري جائز كوريلدكده معلومك جوازي اظهردر لكن مكالمهٔ صلحده السنه ديه رأس سنه يي الف
ولام ايله تعريف وبوسنه ديمك معناسني توصيف ايتمشلرايسه ايچنده بولندقلري سنهٔ معهودهٔ عربيهٔ قمريه يه
صرف اولنور وانقضاء ذي الحجه ايله تمام اولور حتي حين مكالمه ده انجق سنه دن برآي قالمش ايسه مدت امانلري همان
اول آيدر بوصورتده اهل حرب بزلر كندو حسابلريمز اوزره مثلا سنهٔ روميهٔ شمسيه يي قصد واولوجهله

مصـالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره
عنـد المسلمین معروف اولان سنه‌یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلمزلر و بزلر احكامی
بیلمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعـالی وقدره منازل لتعلموا عدد السنین والحساب یعنی
الله تعـالی اول حكیم مقتدردركه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز
قمرك سیر وحركتلری‌چون منازل تقدیر ایلدی تاكه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات
عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهـل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایتمشـلر ایسه الشرط املك علیك املك
مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنهٔ كامله كه وقت صلحـدن
اون ایكی آی در دیسه لرینه التفات اولنماز زیرا حین مصـالحه‌ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی
سنهٔ منكره در بوقسه بو یله سنهٔ معرفه دكلدر كورمز میسنكه بركمسنه لله علی صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون
اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنهٔ كامله‌یه وصوم السنة یعنی بو سنه‌نك صومی دیسه انقضـاء ذی الحجه‌یه
دكین بقیهٔ سنه‌یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنة‌دن سزك عسكر صائفه ایله دار الحربدن عودتكزه دكین
ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه لرینه التفـات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایتمشلردر كه ظاهر اولان
افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره‌در یوقسه مدت انصراف دكلدر
لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحـده تصریح ایدرلرسه اكا حمل اولنور واكر علی ان تؤمنونا سنة
بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه‌لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمـل اولنور زیرا سنهٔ منكره اون ایكی آیدر
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا یعنی عنـد الله شهور سنه‌نك تمام عددی اون ایكی آی در
واكر نصـا الحكم علی ان تؤمنونا علی الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطـاء امان اوزره سزكله
مصـالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه لر مسلمینك دار اسلامه خروجـلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلـق
اولان كلام دلالت مقـام وكلام متكلمدن استعـلام اولنان مراد ایله تقیید اولنور وصورت مفروضـه ده سریهٔ
اسلام آنلری احاطه ایلدكدن صكره ظاهردركه بو صلحـدن مرادلری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر
و بو سلامت انجق سریه‌نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه‌ده تصریح وآمنونا حتی تخرجوا الی دار الاسلام
دیمكلـه توضیح ایتمشلر كبی اولور حتی دار اسـلامه خروجلرندن صكره ینه اول سریه عودت یا خود غیریلری
اظهار صولت ایلسـه‌لر رددنا نیرایتمكسزین اهل حصنله قتاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبـل القتال
نبذ عهد ایتملری لازمهٔ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلـدیكمز مرام سلامتلری انجق بدل ایلدكلری دنانیره
مقابلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعـد الخروج دنانیر
مأخوذه سالمـه اولور واطلاق امان اعتباریله قبـل النبذ قتاللری بلاعوض امان مسئله سی مثللو حـلال اولماز
اما مسئلهٔ سابقه بشقـه دركه آنده امان صریحـا موقت اولمغله بعـد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین
دار اسلامدن آنلری صلحـه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بدل مال معلوم ایله امان مطلق غیر موقت
اوزره مصالحه ایدوب بعـده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجـه قتال حلال
اولماز اما صورت اولی بشقـه دركه آنده بذل مالدن مرادلری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز
خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقـدر تا كه مسلمیندن برفرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل
تأبید اولان اموده مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح منزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلردر بو جهتله
قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمـك
اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمسه‌لر سریهٔ مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام
ایتمـدكجـه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سـائر سریه لرك سریهٔ اولی دار الحربدن خروج ایتمسه‌لر دخی
اول حصنـه هجوملری جائزدر زیرا بذل مال الله اول سریه نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مـذكور آنلره
خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینـده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود
اول سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه به دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتی بعـد
الخروج عودت ایلسه‌لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبـل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن
میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تخصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو
امان اهل حصنله عموم جمـاعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبـل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنة المعرفة والمنكرة

مطلب المطلق یحمل علی التأبید ان احتمله

سریهٔ مخصوصه دخی بویله در حتی من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم ومالّلرین اخذ ایلسـه‌لر آلدقلرینی رد ایدرلر
زیرا اهل حصن تا نبذ ایدنجه دكین امانلرنده در وقال رسول الله صلی الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال
المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن برنسنه‌یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفهٔ مسلمین دار الحربه اوچ بلوك
عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكرمذكوره‌دن برینك امیرینه
ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا علی ان تكفوا عنهم حتی ترجعوا من غزاتكم هذه علی الف دینـار یعنی
بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان
ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت ایدنجه‌یه دكین
كرك عسكرین باقیین وكرك صكره‌دن دار اسلامدن دخول ایلـین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایتمك
جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهـل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز
كندولره بعث اولنـان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری
هم آنلردن وهم عسكرین باقییندن وهم جمیع مسلمینـدن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن
مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله در و بو مقصودك حصولی انجـق امان كافهٔ
مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اولطرفه بعث اولنـان
عسكر محاصرهٔ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصـل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه‌در كه آنده مقصودلری
یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشـلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق
قرینهٔ مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه نك بلانبذ آنلر ایله قتـاللری جائزدر كورمزمیسنكه عساكر
ثلثه‌دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجـل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول
ارسال رسول وآمنوا علی ان تكفوا عنا حتی ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دار یكزه رجوع ایتمكزه دكین
بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكلـه عرض مسئول ایتدكلرنده مرادلری موصول حصول اولسـه
بو امان جمیع عسـاكر اوزره جاری و یالكز اهـل حصنی ذكر ایتمدیلرسه جمیع اهـل حربه ساری اولور زیرا
لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ایجـاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله
اما بو صورتده خلیفه یا خود عدیللری عسكری ایله برحصنی محاصره‌یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله
عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه لر امان مرقوم اهـل حصنه محصور وانجق اول محـاصره ایلین
عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطـاء امان ایلین خلیفهٔ زمان ایكن امانی عسكر آخره سرایت ایلمز مسئلهٔ
سابقـه دخی بویله در كذلك اهل حرب احد العسـاكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان
ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه لر بونكله صورت اولی منسـا و یاندرزیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسـه لرده
وایلمسه لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافهٔ مسلمین حقلرنده جاریدر
اما علی ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی
هنوز طرفلرینه واصـل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره
مخصوص اولور كذلك خلیفه‌یه آمنونا نحن خاصـة یالكز بزه امان ویریكز دیسه لرینه كلاملرنده موجب
تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه‌یه خاص اولوب غیری اهـل حرب داخل اولماز مؤلف همام
اسكنه الله تعـالی فی اعلی المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه ینه آنلر ایله برابر
بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك
حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز
واكر برسریه برحصنی محاصره‌یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بشیوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز
ومسلمین مساعده لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریهٔ اخری اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه‌لر تا دنانیرلرین رد
وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجـه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافهٔ مسلمین اوزره نافذدر
و بو صورتده مالّلرندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتاله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائمله دار اسلامه قادم اولسه‌لر اولا ادا
ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجـق ادا ایلدكلری دنانیر ایله
واصل اولدقلرندن اولبـابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا ایدنجه‌یه دكین حصندن ظفر بولدقلری
امواله آنلر احق اولورلر كورمزمیسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله‌لرینی بعینها بولسه‌لر اكا قبل الخمس والقسمة

بو كلامده كلمهٔ نحن ضمیر مفعول موكد و ضمیر منصوب موقعنده مستعملدر *

مطلب اخذ العبد الموصی له من اشتری من العدو بالفداء

احق اولمازمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بو یله‌درنظیری شول عبد مرهوندرکه آنی دوشمن اسیرایلدکدنصکره
برمسلم اشترا واخراج ایلدکده اکامرتهن ظفربولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بوصورتده دین مرتهن ساقط
اولورمکر راهنه ویردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق ویردیکی ثمنله قادر اولمغله آنده متطوع دکلدر و برنظیری
دخی شول عبددرکه مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فداسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فداسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکرموصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بوصورتده عبدا اکا سالم اولور
و برنظیری دخی بعد البیع یدبایعده قالان شول عبددرکه اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدرکه آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمننی و یروب عبدی
اخذ و دیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بومنوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولماغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته‌کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بوصورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بوصورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بوغنائمه رد
دنانیرایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
امامسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللرایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دارالحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکرسریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دنصکره ظفر بولمشلر ایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احراز ده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدیك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بومسئله‌یی مقدما بیان خمسده تقریر ایتمشیدیك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعهٔ هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه‌درد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بوصورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوج سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق
ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بوجهتدن ثانیه ایچون قبل القسمة حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابنده دریزکه بلی بویله‌در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه داراسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مزایدی ودارالحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
یوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه یه مالرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندوحقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرعین دکللردر بوصورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا غنائمه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله‌در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

لازم

لازم کلمز انجق مالرندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء ماله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ
اولی عودت و بعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا و یردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفربولنجیه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیر اللرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری مالرندن ویرمشلر ایسه انلر ویردکلرینك مثلنی النجیه دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر و اکر امام اهل حربدن برقوم‌له مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز
کوریلور بشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال
ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدرکه تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدرکه اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قیلنمیوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امان نظر
وموادعه ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغنك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بوصورتده جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه‌یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی و بیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بوماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره مالرندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌درکه
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن و ینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالرندن ایدی اما بومسئله‌ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بوجهتله ویردیکنه رجوعی غیرمشروعدر بعده مؤلف عالی
همت ینه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیرکه سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی یالکز کند و امیرلرینك امری ایله
رد ایتمشلر ایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستملاك
ایلسه‌لر بوصورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امر امیرلری سریهٔ ثالثه یه نافذ
اولمیوب انجق کند و سریه لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بوجهتله کرکدرکه ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر وبوتقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدرکه بوتقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدرکه آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بوقسمت قبل الخمسدر قسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولاده سریهٔ ثالثه یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس و بعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بی مثیل بو مسئله‌یی تمثیلده
دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعی تنفیل ایلدیکی
مسئله‌یه مماثلدرکه آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بومسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالایجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه یه بلااذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدرکه اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قیلنور تاکه ثلثمائه نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

مطلب وادع الامام سنة علی مال

مطلب الفرق بین الغنیمة والفیء

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی
قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصندن اول سریه یه رد ایتدکلری دیناردن زیاده
نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع مغنملرین اخـذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکلری تخمیس ومابقی
بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر و اکر غنائم
حصن دنانیرلرینه وفا ایتمز ایسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیر ایله امر ایدن امیرلری
امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن
حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

مطلب آمن المسلم اسیره

باب ما یتکلم به الرجل فیکون امانا ومالا یکون ٭ یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب
واولنمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چونکه برمسلم مشرکیندن برینی اسیر ایتدکده اول اسیر آندن طلب امان
اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبر اولوب کرك اول مسلم و کرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا
مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر
فیٔ مسلمین اولور زیرا مقهوراً مأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحد ایله حق جماعت ساقط اولماز
و بو امانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل
اولنمیوب فیٔ اولدقدنصکره بعد الاسر امان ویریلسه بالاولویه فیٔ اولور نکته سی اولدر که بو اسیرك قبل القسمة
مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده
ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام
یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ایدی زیرا روایت
اولنور که مسلمین بعد القتال ایشته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیر ایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك
شمدی تعقیب کاربانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بو عزیمتلرین
اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بند اسیر ایله محبوس اولدیغی محلده بو مشاوره لرین
استماع و رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطابله بو مصلحت حصوله کلمز دیو منعیله تصویب
تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سکا عیرو نفیردن
ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیر اوزره ظفر ویروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه
رجوع قیل ایشته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین انها لکم مدلولنده قبل الغزا
وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اول وقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم آنی مجانا اطلاق ایتمیوب بلکه اداء فدا ایله مأمورین اولان اسراء سائرینه الحاق ایلدیلر واو بابده
یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الایة نازل اولدی یعنی
ای نبی ذیشانم یدلریکزده اولان اسرایه سویله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك
معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر
اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بو صورتده
قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بو مقوله رجاء ذمتنه مساعده امام اوزره
واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فنی برکعام ایله باغلسه لر
کعام کسر کافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود المضربله مشغول اولوب اسلامه
کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بو بابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع
صورتنده درکه اکا رخصت شرعیه یوقدر امادار الحربه منقلب اولمامغیچون کعم ایدوب اسلامدن منعی قصد
ایتمزلر ایسه بو جائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تا که کفاره کمال اغلاظله
اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون

مطلب منع الکافر عن الاسلام کفر

اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفر اولملق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر
اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفر غیره راضی اولان دخی کافر اولور جوابنده دیرزکه فعل مذکورك ایکی تأویلی
واردر بری اولدرکه بعض علایمدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة
اظهار اسلام ایده جکینه عالم اوله لر بو صورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدرکه فعل مذکور رضاء کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مرادلری مجرد تشدید وانتقام اوله برکسنه حضرت موسی
علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا
حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بو معنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون
وقومینك مالرینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تا که عذاب الیمی کوروب ایمان یأس
رتبه سنه وارمدقجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بو معنایی مؤید روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم فتح مکه ده عبد الله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی
ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی
اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبد اللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله
صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت
عثمان هر جانبه توجه ایلدکلرنده ینه اول جانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه
فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد الله
کیتدکده اصحاب کراملرینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی

مطلب قال الاسیر الامان الامان بطریق الهزل

ایچیکزده برکسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام
دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی
ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکینك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه
خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بو قصه ده مرقوم عبد اللهك قبول اسلام و بیعتندن اعراضله
بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبد اللهك امتداد کفرینه حاشا
رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون
تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر
اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول
مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابو کلامنده امان ویردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد
تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین بوللی تغلیظ وتغلیط اراده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیلسه
اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی
قتلدن منع ومرادم شو ایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر
امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کاندر انجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر
بو جهتله امیر وناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین الله تعالی قتلی جائز
ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر امابو صورتده اول اسیره الامان الامان تطلب یعنی امان ایسترسین
امان یاخود الامان الامان لا تعجل حتی تنظر ما تلقی یعنی امانمی ویرهیم امانمی عجله ایتمه تا که کوره سین نه کوریرسین
دیمش اولسه بو قولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیرا سیاق نظم ترك حقیقته دلیل
ایدوکی ظاهر وبو کلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وار ایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن
ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر یوقسه تخییر بین
الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایستین مؤمن اولسون وایستین کافر اولسون بز عظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی
اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه
بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك
برکسنه آخره افعل فی مالی ما شئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی
ما شئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمایوب
زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بو بابده الامان ستعلم بقینده سن امانی بیلورسین یاخود الامان نك
بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور اما بالکز
الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب بر رجل شخص
آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید
ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیوندا ومقابله ده

كرك امير وكرك غيرى برمسلم دخى الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشركك نفسنى مسلمينه رمى والقا ايلدكده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدى ديسه كلامنه التفات اولنميوب سبيلى تخليه اولنور زيرا قصد ضميرى
مشركه معلوم دكل ايكن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدى اولور وبو تعليل مشركك مزبور ايله اسير مرقومك
ميانلرينى فارقدركه اسيره أخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناى غرور متصور اولميوب مسلمك قصد
ضميرى يالكز كندو حقنده معتبر اولور واكر برمسلم مشركك محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعنى امانمى
امانمى نه عجب سن اماندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان انزل ان كنت رجلا يعنى امانمى امانمى مرد ايسك
اشاغه كل ديوب تمام كلامنى اسماع ايلدكده اول مشركك نفسنى مسلمينه رمى ايلسه فئ اولوب قتلى دخى حلال اولور
زيرا كلامى تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغنى بيان ومحل تهديدى تمامجه اسماع واعلان ايتمكله كلامنده
غرور دن نام ونشان بوقدر كورمزميسنكه بركسنه آخره لى عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهمم
واردر ديوب آخر دخى لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك واردرنه عجب
اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامى اقراره حمل اولنمازاما لفظ امانى اسماع ايدوب وصل ايلديكى
تهديدى اسماع ايلسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز
بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكى منزله ده اولوب اعتبارى غرور حرامه مؤدى اولور والله تعالى اعلم
باب ما يكون امانا من يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون* يعنى دار الحربه داخل يا خود آنده اسير بولنان
مسلمينك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتمالرى تفريقه متعلق بسط مقالدر چونكه مسلميندن
برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفه يز ديو نامهٔ خليفه سياقنده برنسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك
وجهى اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخى دخوله
مسارعت ايلسهلر بوصورتده مادامكه برقرار اوله لر اهل حربدن برينى قتل ياخود اخذ ماللرله اضرارلرى آنلره
حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلرى رسالت صحيح اولديغى صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره خوشحال اولملريله اهل حربه قطعا تعرضلرى حلال اولماز وخود بخود
دعواى رسالتلرى دخى بوحكم اوزره در زيرا اهل حرب ايچون ايچلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرينه
طريق منسلب وغدردن احتراز دخى واجب اولمغله حكمى ظاهره بنا ايلمك لازم ولا زمدر ونكته سى سابقده
بيان ايلديكمز معناى شافيدركه امر امان برحكم شديد وآندن شئ قليل اثبات لوازمنده كافيدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلرى طرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفى الحقيقه اهل حربدن
استيمان وآنلر دخى اعطاء امان ايلسهلر عهده وفا واجب اولديغى كبى دليل استيمان اولان نسنه يى بونلرك اظهارى
دخى وفايى موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن نيت تجارتله كلديك ديسهلر ينه تعرضلرينه رخصت
يوقدر زيرا اكر چكدن تجار اولسهلر اهل حربه غدرلرى حلال اولمديغى كبى اظهار تجارت صورتنده دخى
حلال اولماز وبوصورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ينه بويله در انجق قبل الملاقاة
آلدقلرى حلال وبعد الملاقاة تعرضلرى غير حلالدر زيرا دعوالرينه بناء اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه
ايتدكلرنده بونلر دخى. شمدى اهل حربدن امان آلمش كبى اولمشلردر بنا برين مستقبلده تعرضلرى حرام اولوب
مقدما آلدقلرينى رد الزام اولنماز واكر مسلمين كفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سزلر كيملرسز
ديو سؤال ايتديكلرنده بزلر تجار بين رومدن برطائفه يز امانله دار اسلامده ايديك ديوب اهل حربدن بيلدكلرى برمحله
دعواى نسبت ايتسونلر ايتسونلر آنلر دخى سبيللرين تخليه ايلسهلر بوصورتده قادر اولدقلرى مقدارى قتل رجال
واخذ اموال ايتملرى حلالدر زيرا بودعوالرى صحيح اولسه دخى تجار بين رومله اهل حرب بينلرنده امان قائم
اولماز زيرا اهل حرب بربرينك تحت امانتنده دكلدر حتى بربرينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد
الاستيلا مسلم اولسه آلديغى كندويه سالم اولور توضيحى اولدركه بوبابده تخليهٔ سبيللرى صورة ياخود معنى
استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلردندر ديو زعملرينه ابتنا قيلنمشدر بوقوللرى تفصيلى سبقت ايدن نحن منكم
قوللرى ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمتدن برطائفه ايديك شمدى مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سزلره كلديك
ديو اخبار آنلرده دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسهلر بو دخى صورت سابقه ايله برابردركه تخليهٔ سبيللرى
كندولردن اولملرينه ودار واحده جمله سنى جامع اولديغنه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز
وبومقال مشروح المآل اوزره المتخصر فى الجنة اقبى ايله ملقب عبد الله بن انيس رضى الله تعالى عنهك

حديثى

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا كذا نحن رسل الخليفة كان امانا لهم

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حديثى ايله استدلال اولنمشدركه سفيان بن عبد الله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك
واكون معك ديمكله درونه حلول ايدوب آنى قتل ايلمشدر واول حديث جليل بومقوله كلماتك امان اولماديغنه
دليلدر وبزسابق ازمانده باب ما لا يكون امانا تلنده تفسير مختصرى تمام قصه سيله ذكر وبيان قيلدق
ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العاملين فى الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون
وفى رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلرى دخى لفظ مختصرى بيان وتفسيرينى على وجه الاختصار تبيان
ايلين مزايادندر يعنى بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابنك افضلى مختصرونندر ومختصرون اول كسنهلر
دركه دنياده ايكن جنتده اوزرينه اعتماد ونيل درجاتده اكا استناد ايده جكلرى طاعاتله عمل ايدرلرنته كيم دنياده
بورجل عصاسنه اتكا وكاه خاصره سى اوزره وضعله اتخاذ متكا ايدر واكر مسلميندن برجماعت ايادى كفارده
اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفارآنلرى طرد وتسيير ايلسهلر بوصورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادرلر ايسه
ايستدكلرين قتل وماللرين اخذ وفرار ايتملرنده بن بأس شرعى اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ
السبيل امور مرقومه يه قدرتلرى اولسه حقلرنده رخصت وار ايدى بعد تخليهٔ السبيل ينه واردر زيرا صورت
سابقه كبى نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنه يى اظهار ايتمديلر وكفار دخى آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل
ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسبيل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديكيكز
محلره كيديكز معناسنه قد آمنا كم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسهلر ينه مرخصلردر
زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخى وفايى التزام
ايده لر بومعنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء امانى بونلرك التزام ايتمدكلرى وفايى آنلره الزام ايده مز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسه لر جواب مسئله بشقه دركه بونده
مجئ مستأمنله عن اختيار كاوب قوللريله اهل حربدن ممتنع اولمدقلرى موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا
تكلم ايتمسهلر ده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسرا الاعن اختيار مقهوريتله دارلرينه داخل واستيمانه
قولى يافعلى بردليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مزبورون
اهل حربدن برقومه ملاقى اولوب سزلر كيملرسز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابكم يعنى جماعت تجارز قوممكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده
تصديق ايلسه لر بوندنصكره برفرده تعرضلرى جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبى دليل استيمانى اظهار ايتملريله
معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخى التزام وفايى مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض
ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلرينى بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلرسه نفوس واموالرينه تعرضلرى
جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولنلره دخى
ملك اهل حرب غدر ايدوب ماللرين اخذ وحبس ايليوب صكره فرار ايلسه لر نقض عهد ملكلرندن وقوع
بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالرينه تعرضلرى حلال اولور كذلك بويله غدرى ملكلرينك امرى ياخود علمى
لاحق ايكن برحربى ايشليوب ملكلرى منع ايتمسه ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره ينه ملكلرى مباشر امور كبى در
اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعى ايله مستأمنين ايچون حريم قومى
استحلال غير حلالدر زيرا بومقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله انك فعلى موجب نقض عهد اوله مز
غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلرى وار ايسه آلديغنك عينى ياخود مثلنى استرداد ايله انتقاملرى جائزدر
وبوندن زياده تعرضلرى حلال دكلدركه ظالمه ظلم اولنميوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مرقومين حين
اخذ لرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللرى واخذ اموالرى جائزدر زيرا بومعنى قطعا
استيمان اولماديغنى بيان ايلديك واهل حربدن بعضيلرى دار الحربده اسلامه كلسه لر آنلرك دخى دار الحربده حصوللرى
بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكوره ده منزلهٔ اسراده اولورلر واكر صورت مفروضه ده اهل حرب
مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخى بزلر اهل برجاندن برطائفه يز ارض اسلامدن امانله كلوب
بلاديكزدن مرور وبلاديمزه عبور ايچون سزلك دخى بعض عساكر يكزبزه امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين
تخليه ايلسه لر ينه آنلره تعرضلرى قطعا جائز اولماز وبرجان بلاد رومك وراسنده برناحيه دركه تاريخ تأليف اصل
كتابده اهل روم ايله ميانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استيمان بربرينه دخوله قادر اوله مزلر ايدى ومسلمين
مذكورينك اظهار ايلدكلرى دعواى امان منزلهٔ استيمانده در كورمزميسنكه مدعالرى صحيح اولسه تعرضلرى

معلوم اوله كه بو محلده شارح الكتاب رحمه الله تعالى وقد بينا تفسير المختصر ديو تعبير ايتدكلرندن بزدخى لفظ مذكور ايله ترجمه ايلديك لكن صاحب المغرب بومعنايى بيانده مختصر لفظنى تصحيح ومن روى مختصر فقد حرف ديوب لفظ المختصر روايت حديثده دخى غلط اولديغنى تصريح ايلدى

مطلب حكم الاسير المسلم

مطلب لا يحل الظلم الظالم بل ينتقم منه

حلال اولمازایدی خود بخود ادعا ایتدکلرنده دخی بویله در تا بلاد اسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
امابعد الرجوع حکم استیمانلری مرفوعدر که مجددا دار الحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادر اولدقلری قونلرینی
فعله کتورمك حلالدر زیرا شمدی متلصصین حکمنده اولورلر ودار اسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمکده فرق یوقدر زیرا بیلدکلری تقدیراوزره حفظ حریملرنده کند ولرتقصیر ایتمش اولورلر اما دعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذر اولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واکر مسلمین اهل حربدن
اخذ اسیر وارادهٔ قتل وتدمیر ایتدکلرنده اول اسیر کرفتار انا مسلم دیو قبول اسلامنی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
اکا سؤال ایتمدکجه قتلی حلال اولماز لکن بو سؤال اله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذکور ایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولیوب بلکه ولاتقولوا لمن القى اليكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحيوة الدنيا نظم کریمنك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلام ایله القاء سلام یاخود علی قرأة السلم دعوای اسلام ایله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالني اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دکلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمکز وهم انا مسلم دیو بر کلام مبهم سویلمکه ابتدار ایتمکله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتیاط مبادرت قتلندن اجتناب اولنور وبعد السؤال اکر اسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حکم اولنوب قتلی حلال اولیوب فیٔ مسلمینه ادخال اولنور مکر قبل الاسر مسلم ایدیکی معلوم اوله
زیرا قبل الاسر اسلامی معلوم اولمیجه بو قولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلندن امانی موجب اولوب استرقاقدن
اولماز اما انده سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اکثر ظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیرا وقوف حقیقتی متعذر اولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة الیقیندر واکر بعد السؤال اسلامی وصف ایتمزسه کرکدر که مسلمین اکا وصف اسلامی
تقریر بعده سن دخی بویله اقرار ایدرمیسین دیو تدبیر ایده لر بو صورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واکر بن بویله
دیمم یاخود بو قولیکزی بیلمم دیرسه حلال الدم در انجق احسنی اولدر که امام اهل اسلام مجددا اکا بو دعوت
ایتدیکمز دینه دخول ایدرمیسین دیو سؤال واستعلام ایلیه اکر ایده رم دیرسه قتل ایتمیوب فیٔ ایلیه واکر ایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذکور اوزره
صورتیاب اولور که آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلری آشکار اولسه کرکدر که
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بو اعتقاد اوزره یم سنده بویله سین ظن ایده رم دیو تدکیر ایده لر
بو صورتده نعم دیرسه حکم اسلامنده کافی ونکاح وملك ایله حل وطئنده وافیدر واکر اول اسیر من اول الامر بن
مسلم دکلم لکن بنی دعوت ایدیکز قبول اسلام ایده یم دیرسه ینه قتلی جائز اولماز زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوتله تنبیه بیوروب دعوت ایتمدکجه برقومله قتال
ایتمزلر ایدی وبزلر دخی صیت شریعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ایلمك قبل الدعوة
قتالمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت یه امتناع ایدرلر بو اسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدر ایکن قبل دعوة الاسلام بالاولویة قتلی حرامدر والله الموفق

باب امن الرسول والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف وکفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائر مباحث اطفدر قیچانکه ملك اهل حربك رسولی دار الحربده عسکر مسلمینه واصل اوله تبلیغ رسالت ایدنجیه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورز یرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امیدر که فائده لری اوله اما بونلر عودته نیت ایدوب امیر مسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین اوزره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجیه دك حبسلری جائزدر زیرا حبسلرنده مسلمینه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشردر کارد رود اعرمفسد اولان شخص فاسدی هنوز خیانتی سبقت ایتمش ایکن فتنه سنی
دفعیچون حبس ایلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولی بالوقوعدر واکر بونلر امام المسلمینه بزعندکده نائل
امان اولمشیدك سبیلمزی تخلیه قیل دیو ابرام ایلسه لر ینه مساعده اولنماز زیرا کوردکلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جکلرینه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زیرا دین باطللرینه کوره اعتقاد عاطلری بو محذوره باعث
وحاملدر حتى لا يألونكم خبالا نظم کریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیر ظاهر حاللری ایدوکنی تأیید وتقریر ایلشدر
واکر بونلر بزلر برنسنه خبر ویرمیه جکمزه بلکه هیچ بر شیئه مطلع اولمادیغمزه یمین ایده لیم دیو تضییق ایدرلرسه

مطلب قال الاسير انا مسلم

مطلب استيصاف الزوجة والجارية الاسلام

مطلب قتال قوم لم يبلغهم الدعوة

مطلب الداعر المفسد يحبس

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلر زیرا یمین اول کمسنه یه حجتدر که شهادت ظاهر ایله مستظهر اوله وبو بابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز وبو معنی انهم لا ايمان لهم آیت کریمه سیله
مؤید المبنیدر یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان موادده مشرکین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر ویمین
مزبوره لری بو قبیلدن اولمغله امام ایچون اکا اعتماد غیر جائزدر بلکه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدر لکن زنجیر وبوقاغی ایله تکدیرلری لایق دکلدر زیرا بونلر داخل امان ایکن خیانتلری ظهور ایتمدکجه
تعذیبلری غیر شایاندر سؤال اولنورسه که حبسلرنده دخی تعذیب وار ایکن نیجه تصویب اولنور جواب ویرزکه
بزدخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك که اول تعذیبدر بلکه مقصودیمز همان معیتلرینه بر محافظ
وضع وآنلری رجوعدن منعدر بو مقدارده تعذیب بولنمیوب بلکه مسلمینه نظر وشفقت واردر فرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
وبعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمایجه اهون ضررین اعظم اوزره ترجیح اولنور وبو مقصود معیتلرینه
تعیین محافظله وجود بولمغله بوندن زیاده قید وبند ایله طریق تعذیبلری مسدوددر اما مسلمین شروع قتال
ومحافظلری کندو شغللرینه اشتغال هنکامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قید وبندلرینه
جواز واردر زیرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قید وبندلری
فك اولنمق لازمدر واکر امام المسلمین دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تا اکر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك کتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدر زیرا نظر مسلمین ودفع فتنه
مشرکین بونده در حتی دار اسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولنمازسه دار اسلامه دخول ایتمدکجه سبیللری
تخلیه اولنماز زیرا بو صورتده دار الحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لر بر فتنهٔ عظیمه یه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسکرندن دفع فتنه ده مزید اجتهاد ایله اهتمام واجبدر اکر اول رسول وتاجر
بز بوکاندن ایلرو کتمز دیو امتناع ایدرلرسه جبر واکراهلرینه جواز واتساع واردر زیرا امام ایچون نظر مسلمین
اولان امورده ولایت اکراه درکاردر کورمزمیسنکه نفیر عام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبر واکراهك جوازی شایعدر وبو ماده نك نظیرنده حضرت عمر رضي الله تعالى عنه لو تركتم لبعتم اولادكم
دیدی یعنی بلا اجبار حالکز اوزره ترك واقرار اولنیدیکز اولاد یکزی دخی بیعه اجتسار ایدر ایدیکز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافله امر واجازت ایتدکده آنلر دخی بلدهلرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبکار مال ومنال اولسه لر کرکدر که امام آنلری برابر کلمکدن امتناع ایتدکلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرا اول محلدن بروا کراهله کلمش اولملریله ولحله ایصاللری
واجب وآنلری کتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن بر نائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت المال مترتب اولور واولحالك وراسندن کلملری الاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنمز وبیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنور که جنود اسلام نائل غنیمت اولمیوب یاخود غنیمتلرین اغتنام ایتمش بولنه لر اما نائل
غنیمت اولوب هنوز اقتسام ایتمشلر ایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنور زیرا اکراهلری انجق اول جنوده
نظر ایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرر اولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویریلدیکی کبی بونده دخی غنائمدن ویریلور وبو صورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اکراه ایلدکده ینه غنائم مسلمیندن انفاق ایدر وآنلری بر محل آخره نقل ایلسه ینه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ایدر زیرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدکده اموال غانمیندن نفقه لرین ویرر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار کفایه اعطا اوز وجه
عند الزوج حق زوجه بناءً محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واکسا اولندیغی کبی واکر بعد الامن تخلیهٔ
سبیللرین مراد ایدوب لکن آنلرك خوف ایتدکلری بر محلده ایسه کرکدر که آنلره دخی نظر وشفقت وخوف ایتدکلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیرا امامك امانند ده وتحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
ومسلمیندن ازالهٔ ضرر ایله نظری واجب اولدیغی کبی بونلره ده واجبدر کورمزمیسنکه امام المسلمین بونلری
دریاده برابر کتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی بر جزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
براغوب کتمك لایقمیدر لایق دکلدر بلکه کرکدر که بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حموله یاخود اجرت حملدن قدر کفایه یی اعطا ایله تکمیل اسباب وهنکام خوف لصوصده

مطلب اليمين حجة لمن يشهد له الظاهر

مطلب ترجيح اهون الضررين

معيتلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنـلرى اكرچه امام اوزره واجب لكن امام جابجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجماعتله استمداده مباشراولوراما وصول مأمنلرندن برومعيتلرنده اولان عسكرمسلمينك خوف ايتدكلرى برمحل واراىسه كركدركه مسلمين امين اولدقلرى محلك نهايتنه دك معيتلرنده ارسال بعده سبيللرين تخليه يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سى امام اوزره واجب دكلدر زيرازياده سنده مسلمينى هـلاكه تسليم واردركه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز وبوصورتده امام المسلمين اهـل اسلام حقنده مخوف اولان محـله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كـيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمينده سعيى بديدار اما محـل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلرقتل اولنسـه لر انجق اهدار دماء كفـارده سعيى آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثانى اختيـار اولنور

باب اهـل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغـيرجعل * يعنى مسلميندن بريسى مقـابلهٔ جعل اوزره ياخود بلا مقـابله برحصنك سـكا ننه اعطاء امان ايلديكنك محل بيـانيدر مسلمين برحصنى محاصره يه اشتغـالده ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم اعطاء امانله اهالبسنى خوشحال بعده كيجه ايله كتوزوب معسـكر مسلمينه ادخال ايلسه جملهسى فئ اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتـارقهر وتسخير اولمغـله امانى باطلدر وهم بو امانله مرادى نظر مسلمين اولميوب انجق تخليص نفسنه اجتهاد در و بومقوله امانك صحتنه قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصنى فتح وقهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسـير مسلمدن خلوى نادر اولمغـله همان غلبهٔ مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امرايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ايدى وايچلرنده اسير مسلم بولنمـانلرينه ايچلرندن برينه اولااسلام ثانيا اعطاء امانله امرواقدام واول شخص حكم اسير مسلمده اولمغله آنك امانى ايله نيل مرام ايدرلر ايدى بناء عليه بزدخى وجوه مذكوره يه اعتبار وجملهسى فئ مسلمين اولملرينه قول وقرار ايلديك اكرچه قيـاسه نظرايله جوازقتل رجالرى مقرر زيرا امان كافروامان صبى غـيرعاقل مثللو باطل اولان امان تحريم قتل ايتمديكى امر اظهردر لكن مؤلف صـاحب احسان سالك حسن استحسـان اولوب ديمشدركه امام ايچون بو بابده قتـل رجال حلال اولمديغنه ايكى وجهله استدلال اولنور برى اولدركه مكرر اسبقت ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلرى بظاهره اسيروغيريدن عام اولوب هرنه قدر خـلافنه دليل قائم اولديغندن بوظاهر متروك العمل ايسه ده قتـل كبى شبهه ايله مندرئ اولان اموردهابقـاء شبههٔ ايلمسى بلاجدلدر و بوحديث انت ومالك لابيك حديثى منزلهسنده اولوب حديث مذكور اب ولدينى عمدا قتل ايلدكده حكم قصـاصى اجراده شبهه القاايلديكى كبى بوحديث دخى حكم قتلى اجراده شبههٔ دفعى ابقـا ايدر وجه ثانى اولدركه قوم مذكور امان اسيره اعتبـار ايله استيمان ايچون كلوب قتالچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه محصور القاء سـلاح ونداء امان ايده رك هيئت ترك قتـال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بنـاء عليه بونلر دخى قتـلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغـانمين تقسيم اولنورلر و بونلره امان ويرن ايچلرنده بولنـان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركسنه اولسه تعليل سابقده متفق اولملريله حكم سابقده دخى متوافقلردر اما اهـل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه امانى جائزدر زيرا اول مسلم عـسكر ايچنده ممتنع واهل حصندن امنله ممتنع اولمغـله امانى امان جماعتله سياندر بوصورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلرايسه امام بنفسه امان ويروب صكره قتالرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكى اهـل عدوان كبى بونلره دخى اولا نبذ امان بعده قتـالرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردى ديو ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكى شـاهد شهادت ايتمدكجه تصديق مدعى اولنمازلر زيراباعتبـار الظاهر فئ اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمينى دعوى ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقچه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخى استينافنه مالك اولمديغى نسنه يى اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك اول مسلم مسلم آخرايله برابر شهادت ايلسهلر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنمازاما بشقه ايكى مسلم عدل شهادت ايدرلرسه قبولى واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معـاينه ايله ثابت كبيدر واكر اول مسلمك قولندن غيرى بينه لرى يوغيسه فئ اولورلر انجق بطريق الاستحسان تمكن شبهه يه بناء قتل رجاللرى جائز وشـايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتلرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركار در وخبرواحد الزام حكمده حجت دكل ايسهده امر دينده حجت وحرمت قتل دخى امر ديندن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخيردر ديلرسه

مطلب لايقتص الاب اذا قتل ولده عمدا لحديث انت ومالك لابيك

مطلب خبر الواحد حجة فى امر الدين

امانلرين امضـا ايدوب دار الحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيرى اخذ وفئ مسلمينه وضع ايدر زيرا امام بوصورتله انشـاء امانده ملاحظهٔ نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غـيره اجازتده ملاحظهٔ نظر ايلسه بنه جائزدر ومال مذكور قوت عسـكرايله مأخوذ اولمغـله فئ عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانير ونبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنـان ايدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان ايلمك منزلهسنده اولور واكراهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلرى هنكامده عسكر مسلمينه واوج ياخود حصنلرين تخريب ايله منعهلرندن خروج ايلسهلر امام انجق اول دنانيرى آلوب فئ مسلمين قيلمغه اهتمـام ايدر زيرا بونده معنـاى نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلرعسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجيهدك امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخى سبيل اضرارلرى منعدمدر بونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكى عنديمزده رسيدهٔ مرتبهٔ يقيندر بونك نظيرى شول عبدمحجور مسئلهسيدر كه نفسنى بلا اذن المولى بعض اعمال ايچون آخره ايجـار واول عملى تكميل ايله فراغ وسـلامتده ابتدا راتمش اوله بونده منفعت مولى انجق قبض اجرتده ايدوكى آشـكاردر بوصورتده امام اول دنانيرى تقسيم غانمين ايلدكدنصكره اهل حصنه بلادحربدن ديلديككز محله التحـاق ايديكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتميوب بووجهـله شرط صلحه وفاسنى اتمـام ايدر واكر مسلمين بعدالمحـاصره برحصنى فتحله كامين اولدقده اهـل اسلامدن بريسى بن قبل الفتح اهل حصنله شومقبوضم اولان بيك دينـاراوزره مصالحه ايتمشيـدم ديو ادعا واهل حصن تصـديق مدعى ايلسهلر بوبابده امام بعدالنظروالتـدقيق تصديق مسلمينه انفع ايدوكنى تحقيق ايدرسه دنانيرى مسلمين ايچون اخذ وتصـديق واهل حصنه لحوق مأمنـلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيبى مسلمينه انفع ايدوكنى تصويب ايدرسه اول مسلمى مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتميوب اهل حصنى فئ اولمق اوزره ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغـله انفع مسلمينه نظر وانكله عملى التزام ايدر كورمزميسنكه نفع مسلمين اسرايى بلاشئ اطـلاق ومن ايتمكده ايدوكى رأى امامده مستبين اولسه من واطلاقـلرى دخى جائزدر ومادهٔ مذكوره دخى بويله در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخبـارى دخول شبههيه مدار اولمغله بروجهله قتـل رجاللرى حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكى هنكامده اهـل حصن هنوز حصنلرنده ممتنعين ايسه لر اوحالده آمنين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشـاء امان ايلديكى صورتده مخير اولديغنى قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخى مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشامنزلهسنده اولوب انشـاده جارى اولان اختيار امام بونده دخى جاريدر والله اعـلم وبالله التوفيق

باب مايكون امانا ومالايكون على شرط يشترطه * يعنى اهـل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك انعقاد وعدم انعقـادينه متعلق مسائل اجتهاددر چنان محصور يندن برحربى آمنونى حتى انزل اليكم على ان ادلكم على مائة رأس من السبى فى موضع يعنى بكا امان ويريكزتا كه طرفكزه نزول ايدهيم برمحلده اولان يوز رأس سبى اوزره سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب بركسنه يى آنده بولماسهلر بوصورتده اول نابكار دبدكارم بونده ايديلر كتمشـلرقنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار ايلسه مسلمين بروده حصنى فتح ايتمشلر ايسه كركدركه اول مستأمنى حصن ياخود ديلديكى مأمنه ايصـال وفتح ايتمشلرايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايدهلر زيرا معسكرده امانله حاصـل اولمشدركه شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولى ادايه توقف ايلمز نظيرى عتق بالجعـلدركه عبـدينى كندويه بيك درهم ادا ايتمسى اوزره اعتـاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسهده عتق واقع اولور بو بابده دخى شرط دلالت اوزره منعهسندن نزولنده امانى ثابت اولمغله شرطه وفاايتسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلرى لازم اولور بوصو رتده مسلـمين بزاكا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفاايلمـدى ديو معـارضه يه قيـام ايدرلرسه بوقولله الزام اولنورلركه اكرچه بويله در لكن بومستأمن اكردلالت ايتمزسه بيمزده عقـد امان برطرف اولسون ديمشدرايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنـابدن مفهوم شرط اصـلا حجت دكلدر ديو تنصيص واردر وعنـديمزده مذهب انجق بودر وامام كرخى رحمه الله ويدرأ عنهـا العذاب ان تشهد يعنى امرأهٔ ملاعنهدن عذاب حدزنايى دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديوشهادت ايلمسى دفع ايدر آيت جليله سنده دفع عذاب ايچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولمازمضمونته بوآيت دلالت ايتمز بلكه سائراسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشـدر كذلك فاذا احصن

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

مطلب العتق بالجعل

مطلب مفهوم الشرط ليس بحجة

فان اتين بفاحشة يعني جواري تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره
زنا لرنده لازم اولان حدك نصفى بونلراوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جوارى
ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط
مفهوم صفت كبيدر اولدخى حجت دكلـدر قال الله تعـالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك
يعني يا محمد بز عظيم الشان خالكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بناتلرين دخى حـلال قيلدق آيت كريمه سى
قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميـلرك حرمت نكاحنـه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعني
اى اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصى ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده
اباحت معاصى يه دلالت ايلمز بو بابده دخى مسلمين محصور مزبوره دلالت معهوده شرطى اوزره سكا امان ويرديك
مضمونـنـده آمناك على ان تدلنا قوللرى دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچـه بو معنى
دخى محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمنى رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يى
ايتمزسم بيمزده امان اولمامق شرطى اوزره ديمش اوله بو صورتده نص ثانى معارضهٔ نص اوله صالح اولورونبذ عهد
قتل واسترقاقك حلنى مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولنديغندن
عدم دلالتى ظاهر اولدقده عـدم امان دخى مقرر وامام آنى قتله ادخال فئ ايتمك ميانده مخير اولور بو مسئله نك
نظيرى اولدركه بركسنه برآى تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصى خصمنه تسليم ايتمدكجـه مجرد
انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابر آيدنصكره كفالتدن برىءم شرطى اوزره ديمش اولسه قولى معتـبر اولور
واكر حربى مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقـه كبى تؤمنونى على ان ادلكم
على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتى متعين اولسه امام ايچون قتلى مشروعدر زيرا فى الاصـل يديمزده
مقهور وامام ايچون قتـل واسترقاقى حلال اولوب حل مزبورك ازاله سنى دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمـدى
اما صورت سابقه ده محصور ايسه ده ينه منعه سى ايچنده ايكن مسلميننـن اخـذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده
متضمن منفعت اولان دلالتى التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغى واجبدر وفى الحقيقه
بين الصورتين فرق يوقدركه ايكى صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقـدم بولنديغى حالته عودت ايدر
چونكه اسير قبـل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدى عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام
منعه سنده ايدى عدم دلالتده ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورنده دلالت ايتمزسم
سزه فئ اوله يم ياخود رقيق اوله يم مفهومنده على انى ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره
دلالت ايتمسه فئ مسلميـن اولوب قتلى حلال اولماز زيرا بوزياده يى سويلمش اولسه شرطه وفا ايتمـه دخى قتل
واسترقاقدن آمن ايدى بوزياده سى كلام اولنه معـارض وحكمنى رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر
وبو بابده دليل انجق فئ اولمغه وافيدر وهم بو صورتده ازالهٔ امانى انجق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده
ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغـله رعايتى واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه
ذمت اولمق شرطى اوزره مفهومنده على انى ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولى معتبر وعـدم وفا
صورتنده قتـل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسى مقرردر زيرا شرطـه وفا اوزريمزه واجبدر واكر حربى
محصور بزه امان ويريكز تا كه سزه باب حصنى فتح ايده ليم سز دخى بزه عرض اسلام ايتمـك اوزره كيره سز بزدخى
اسلامى قبول ايده يزمأ لنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط
مقال ايدوب بعـد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر ينه امانلرى باقيدر ومسلمينه واجبدركه حصنلرندن
چيقه لر تا كه آنلرى كالاول منعه لرينـه عودت ايتديروب صكره نبذا مان ايده لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول
شرطله استفـادهٔ امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتنـا عـلريله حكم امانلرى باطل اولميوب ابتـداء
مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلك كركدر اكر صورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدرسكز ميانه مزده امان
اولمسون ديو مسلمين شرط آلرنه معاهده لرين بو شرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلرى
وقتل رجاللرى جائزدركه شرطلرى بويله در وبيمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر وبو بابده
دليل بنى ابى الحقيق ده وارد اولان حـديث جليلدركه رسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم حضرتلرى آنلره
وبرئت منكم الذمة ان كتمونى شيئا يعنى اى الكرزدن برنسنه يى بندن كتم ايدرسكز عهـد وذمت سزدن برى
اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفـالرى ظهور ايليوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

مطلب كفل بنفس رجل الى شهر

جائز كورمشلردر وبز بو قصه يى باب الامان على الشرط اثناسنده بيـان قيلدق ومرويدركه وقعهٔ احددنصكره
جيوش مسلمـين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهـل تباه كمكردهٔ راه انتبـاه اولوب
مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما ايله قرابتى اولمغـله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدى
بعده حضرت عثمان حضور نبوى يه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمنـاه على انا ان ادركناه بعد ثالثة
فقد حل دمه يعنى على التحقيق بز كا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجى كيجه دن صكره اكا ظفر بولورسق
دمى حلال اوله بيورديلر همان اول كسنه چيقوب كتدى بعـده رسول الله صلى الله عليه وسـلم اطلبوه فانى
ارجو ان تجـدوه يعنى اول شخصى طلب ايديكز زيرا بولمكزى اميد ايده رم ديديلر همان شجعـان طلبكاران
عقبنجه استعجـال واوچ كيجه دن صكره قبـل الهبدن اوزرينه تسليط اولنان زيرخواب كرانده ايكن هجوم
واتصـال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتبهوا دركاتنه آنى ايصال ايلديلر ايشته بو بيان ايله امانده نص اولنان
شرط نبذه واباحت قتله مؤدى اولورسه ده ينه معتبر ايدوكى نمـايان اولدى واكر صورت مفروضه ده بعضيلرى
اسلامى قبول وبعضيلرى نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر
فئ اولورلر وبو مسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سى اولدركه جعلوا اصابعهم فى اذانهم
واستغشوا ثيـابهم نظم كريمى كبى جمعه مضـاف اولان جمع على الانفراد متنـاول جميع آحاد در وبو بابده
جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هر مسلم هر مشركك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك
بيمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبى اولور كذلك محصوريـنـدن بريسى آمنونى على ان انزل اليكم فاسلم
يعنى بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامى قبول ايتمك اوزره ديوب بعـد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخى
حصننه ايصـال اولنور زيرا عند يمزده بو مقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمى نازل اولمشـدر اما بو صورتده اسلامدن نكول ايدرسك بيمزده
امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخى اسلامدن نكول ايدرسه بيمزده جارى اولان شرطه بنـاء فئ
مسلمينده دخول ايدر وبو وجهله فئ اولدقدنصكره قبول اسـلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلى حرام اولور
لكن ينه فئ ايچنـده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعـد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو بزم يديمزده
اسير اوله رق حاصـل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفئ اولمسى لازم اولور وحكم سابق آنكله
مشروطـدركه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فئ اولمسنه حكم امام لاحـق اوله اما دفعهٔ اولاده
امام دعوت اسلامى تكرار واولدخى امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فئ اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه
مسـابقت قيلسه بو صورتده اكرچه مقتضاى قياس ينه فئ اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعـه
امتناعى ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتى انجق وجود شرطـه منوطدر يوقسه امامك حكمنه
مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشـابه سنده در
لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسـلم اولمق اوزره اعطـاء امان اولنور زيرا ابا وامتنـاعى به زعمنجه كراهت
اسلامدندركه بو امتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سى زائل اولنجيه دك تأمل ايچوندركه بو امتناع غير حقيقيدر
وامتناعنده بو وجهله ترددواحتمال متبين اولمغله جهت امتنـاعى حكم حاكم اولمدقجه متعين اوله مز كور مز مبسنكه
داريمزده احـد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلرى انجق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر
حكم قاضى بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن
نكول مزبور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضى لاحق اولمدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز
اما صورت مفروضه ده اسلامدن امتناعنده استعجال ايتميوب انجق بكا مهلت ويرك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه
كركدركه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخى زياده تمهيل ايليه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز
مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدركه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت
خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخى تمام مدتدر وبو بابده اصـل ومستند مسئلهٔ مرتددركه لاجل التأمـل
استمهـال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامـل يمن ابو موسى الاشعرى رضى الله عنـه
طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنه حضورينه بركسنه قادم اولوب جنـاب امير المؤمنين اكا احوال
ناسدن استغسار اولدخى اخبـار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبـار يعنى حوادث غريبهٔ روزكاردن
بر صحبتك وارميدر اول كسنه بلى واردركه بر رجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدى ديدى حضرت عمر رضى الله عنه يه

مطلب الشرط فى الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضى

مطلب تأجيل المرتد

سزاكانه يابديكز ديدى اولدخى همان چوكردوب بو يتنى اوردق ديدى حضرت عمريه آنى بربنا ايچنده حبس
وفيوسين طين ايله احكام وكل يوم بررغيفله اطعام ايدوب اوچ كره اكا عرض توبه ايتسكز ايدى بلكه تائب
وامرالهى يه راجع وآئب اوله ايدى اللهم انى لم احضرولم آمر ولم ارض اذبلغنى يعنى يارب بن بو وقعه ده حاضر
دكل ايدم وامر ايتمشيدم وايشتديكمده راضى دخى اولمادم ديدى امام شافعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهرينه
تمسك ايدوب طلب مهلت ايتسون ايتمسون تأجيل مرتد واجبدر ديدى اما بزم عنديمزده اول مرتد استمهال
ايتمشيكن امهال ايتمشلر ايدى بوجهتله جناب خليفه بو اصرارلرندن تبرى وانكار ايلدى ديمكله تأويل اولنور
وفى الاصل محاسن شريعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ايتدكده ايام ثلثه تأجيلى لازم اولدقده حربى مفروض
اصلا واقف دكل ايكن تأجيل اولنمغه اولى واحرى در واكر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده
همان سكوت ايدوب رد وقبو لله جوابدن نكول ايلسه كركدر كه امام اوچ كره عرض اسلامى تكرار
وهر برنده اكر جواب ويرمزسك فئ اوله جغكه حكم ايدرم ديو اخبار ايليه زيرا سكوتى امتناع ايسه ده
معناى آخره محتملدر بناء عليه ابلاء عذر ايچون اوچ دفعه عرض اسلامى تكرار وهر برنده خبر مذكور ايله انذار
ايلر بوندنصكره ينه سكوت ايدرسه فئ اولمسيله حكم ايدر وشول خصم منزله سنده اولور كه مجلس قاضيده
جوابدن سكوت ايتدكده سكوتى انكاره حمل اولنوب بو انكار اوزره بالطلب تحليف اولندقده يميندن دخى
سكوت ايدرسه سكوتى نكوله حمل اولنوب قاضى اكا اوچ كره عرض يمين وهر برنده اكر يمين ايتمزسك اوزريكه
حكم ايدرم ديو تبيين ايدوب بعد الثالثه اوزرينه حكم ايدر واكر اول حربى محصور حين نزولنده آمنونى
على ان تعرضوا على الاسلام فان اسلمت فيما بينى وبين ثلثة ايام والافلا امان بينى وبينكم يعنى اوزريمه عرض
اسلام ايتمكز اوزره بكا امان ويريكز پس بنم ايله ايام ثلثه ميانده اسلامه كلورسم فبها واكر كلمزسم بيمزده عقد امان
اولمسون ديمش اولوب بعده عرض اسلام ايلسه لر كركدر كه ابتداء عرضدن اوچ كون واوچ كيجه امهال ايده لر
زيرا بويله شرط ايدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنى تبيين وايام ثلثه بى مهلت سلامت تعيين ايلديكندن
ابتداء مدت ساعت عرضدن ايدوكى مستبين اولمشدر وذكرايامى صيغهٔ جمع ايله ايراد وعدد ثلثه ايله تعداد ايلمسى
مقابلنده اولان لياليك دخى عدده مذكور ايله دخوللى ايجاب واعداد ايدر اكر بو مدت كچوب قبول اسلام ايلمزسه
حكم حاكمه محتاج اوليوب همان مقتضاى شرطى اوزره فئ ايچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حكم حاكم
شرط اولديغى تأمل وامتناعى تميز ايتمك ايچون ايدى بو بابده تعيين مدتله تميز حاصل اولمشدر وبويله توقيت
منصوص قبلنده اولان حكمك بعدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولديغى كبى اما مسئلهٔ مزبوره ده والافلا
امان بينى وبينكم ديمش ايسه ايام ثلثه دنصكره قبول ايتمزسه ينه مأمنه ايصال اولنور زيرا بو صورتده ايام ثلثه
انجق مدت نظر وامعاندر يوقسه مدت امان دكلدر بعد الانقضا اكرچه امتناعى ظاهر اولور لكن بعد الامتناع
نبذ امانى شرط ايلمديكندن امانى قائم ومأمن حصننه ابلاغى لازم اولور اكر اول اثناده حصنى فتح اولنمش ايسه
ارض حربدن اقرب مأمنه ايصالى بعده قتالى استحلال اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت عبدالكم يعنى
ايام ثلثه دن صكره قبول اسلام ايتمزسم عبد يكز اوله يم ديمش اولسه بو صورتده مدت ايچنده قبول ايدرسه
حر اولوب قطعا تعرض اولنماز واكر قبول ايتمزسه مقتضاى شرطى اوزره فئ اولوب غنيمتله تقسيم اولنور
لكن قتل اولنماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت ذمة لكم ديمش اولوب مدت ايچنده قبول اسلام ايلمسه
موجب شرط اوزره اهل ذمت قيلنور واقوال مذكوره جميع اهل حصندن صادر اولسه حكم سابق آنده دخى
ظاهردر واكر حربى محصور مسلمينه توقّ منونى على ان انزل اليكم فادلكم على قرية فيها مائة رأس يعنى سزه نازل اولوب
ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه سزه دلالتم اوزره بكا امان ويريمسز ديو خطاب مسلمين دخى ان دللتنا
على قرية فيها مائة رأس فانت آمن يعنى ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه بزه دلالت ايدرسك آمنسين ديو
ردجواب ايلدكلرنده اول حربى بعد الرضا نازل ومسلمين ايله برقريه يه واصل اولوب ايچنده نسنه بولمدقلرنده
بونده ايديلر كتمشلر ديو بهانه ايلسه فئ مسلمين اولوب نى مأمنه ابلاغ ايديكز ديمكه قادر اوله مز اما ابتداء بابده
ذكر اولنان مسئله بشقه در كه بونده امانى شرط دلالته تعليق ايلديلر وشرطه تعليق اولنان
قبل حصول الشرط معدومدر اما مسئلهٔ سابقده دلالت ايتمك اوزره مسلمين ايجاب امان ايدوب اولدخى قبول
ايتمش اولمغله دلالت ايتسون ايتمسون امانه موصول اولور كورمزميسنكه بركسنه عبدينه ان اديت الى الفا فانت
حر ديوب عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتمدكجه نائل عتق اوله مز اماانت حر على ان تعطينى الف درهم ديوب

مطلب سكوت الخصم عن الجواب في مجلس القاضي

مطلب الفرق بين ان اديت فانت حر وبين انت حر على ان تؤدي

عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتسون ايتمسون نائل عتق اولور كذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن ديمشلر اولوب
حربى دخى نزول ايدوب اسلامى قبول ايلسه فئ اولور زيرا فاسلمت قوللرى جملهٔ شرطيه اوزره معطوف اولمغله
شرطده داخل وامانى شرط اسلامنه تعليق ايله قائل اولمشلردر اسلامى قبول ايتمدكجه امانه موصول اوله مز
اما انت امن على ان تنزل فتسلم ديمشلر ايسه بعد النزول اسلامدن نكول ايدرسه ده امانى قائم وابلاغ مأمنى
لازمدر بو قياس اوزره انت آمن على ان تنزل فتعطينا مائة دينار ديلوب قبول ونزولندن صكره اعطاء
دنانيردن نكول ايلسه ينه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطيتنا مائة دينار فانت آمن بويله دكلدر زيرا امان
بونده شرط اداء دنانيره تعليق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعليق اولنمشدر كه همان نزول وقبول ايتدكده
آمن اولوب غاية الامر اول دنانيرايله مديون اولور بو صورتده ادادن امتناع ياخود يانمده يوقدر ديو اعتذار ايدرسه
ادا ايدنجيه دك حبس اولنوب امانى ثابت اولمغله فئ قيلنماز وقچان اداء دنانير ايلسه تخليهٔ سبيل ايله مأمنه تسبيلى
واجب اولور واكر امام آنى دار اسلامه برابر جه اخراج ايدنجيه دك ادادن امتناع وبعد الخروج ادا ايلسه ينه
تخليهٔ سبيل ومأمنه تحويلى لازمدر زيرا فى الاصل داخل امان اولوب انجق دين ايچون محبوس ايدى بعد القضاء
تعرضنه سبيلمز يوقدر امادار يمزده طول مكث ايدوب دنانيرى ادا ايلمزسه كركدر كه امام آنى اهل ذمت قيله
زيرا كافر صغار جزيه يى قبول ايتمدكجه دار يمزده طول اقامته رخصت ويريلمز وهم دار يمزده اداء دنانيره دك
محبوس ايدى شمدى عناد ايله ادادن ممتنع ياخود عاجزدر وكافر دار يمزده حبس اولندقده كافر مرهون منزلنه
تنزيل وضرب جزيه ايله تنكيل اولنور وامام آنى اهل ذمت قيلدقده حبسدن اخراج ايدوب ذمتندن دنانيردخى
ساقط اولور زيرا اول دنانيرى امان نفسندن عوض ياخود مأمنه لحوق ايچون فداء نفسى اولمق اوزره التزام
ايتمشيدى اكر امان نفسندن عوض ايسه شمدى عقد ذمت واسلامه كلمش ايسه اسلام كبى اقواى سببين ايله
كسب امان ايتمكله اداء دنانير عهده سندن ساقط اولوب شول مكاتب منزله سنده اولور كه مولاسى آنى اعتاق ايده
وشول ام ولد منزله سنده اولور كه مكاتبه ايكن موت مولاسى ايله آزاد اوله بو ايكى صورتده بدل كتابتى ادادن
استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واكر اول دنانير فداء نفسى ايسه شمدى باعث فدا اولان معنى
منعدم اولمشدر زيرا مسلم ياخود ذمى اولدقده اهل دار يمزدن ايدوكى مقطوع وسائر اهل ذمت كبى اعطاء دنانير
ايتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسى انجق مأمنى اصلبسنه لحوق ايچون اولوب اول دخى
فوت اولمشدر سؤال اولنورسه كه مال معهود نيچون رقبه سندن عوض قيلنماز تا كه بعد عقد الذمه دخى سلامت
رقبه سى ايچون مطالبه اولنه جواب ويريرز كه رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور كه اول كسنه وقتامن الاوقات
عبد اولوب اول مال ايله آزاد اوله اما بو حربى قطعا عبد مسلمين اولمامشدر كذلك بر رأس غلام اوزره مصالحه ايلسه لر
بعد النزول اوزرينه جودت ورداءت بيننده متوسط بر رأس غلام ياخود دراهم ودنانيردن آنك قيمتنى ادا لازمدر
زيرا بطريق الفدا اوزرينه لازم اولان عوض مال دكلدر وبويله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع
ودم عمددن بدل صلح صورتلرنده اولديغى كبى وسطله مقيد وقيمت وعين ميانده مردد اولمق اوزره ثابت اولور
بو صورتده التزام ايلديكنى ويروب هنوز حصنى فتح اولنمامشيكن حصننه كيرميوب بشقه محله كتمك ايسترسه
منع اولنميوب ارض حربدن ديلديكى موضعه كتمكه رخصت ويريلور زيرا معلومدر كه حصندن نزول ومال الله
فداء نفسنى قبول ايلمسى حصننه عودت ايچون اوليوب بلكه حصنده مبتلى اولديغى خوفدن سلامت ايچوندر
وتمام سلامت انجق ارض حربدن ديلديكى موضعه عزيمته منوطدر اما كيدوب مأمنه بالغ اولدقده قتالى حلال
وساتعذر زيرا منعهٔ اخرايه وصولنده مقصودى تمام وميانه ده اولان امان دخى انجام بولمشدر مكر بو صورتله
امين اولورسم تا كه سز دار اسلامه چيقنجيه دك ياخود فلان آى كيرنجيه دك امين اوله يم ديو مسلمين اوزره شرط
ايتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زيرا بعد وصول المأمن ميانه مزده اولان امان منتهى اولور ديديكمز
فى الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفه همت ووصول مأمنله تكميل مصلحت ايلديكى دلالت
حاله مبنى ايدى واعتبار دلالت حال خلافى مصرح اولدقده ابطال اولنور لكن بو شروطدن نسنه يى ذكر
ايتميوب صكره اختياريله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسه ينه امان مسلمين آندن منقطع اولور زيرا اختياريله
منعه سنه وصولى سبب انتهاء امانديرا اماتى مسلمينك دار اسلامه وصول ياخود شهر فلانى دخوليله مشروط
ايلسه مدت امان ايچنده داخل حصن اولسه ده منعهٔ اخرايه التحاقنده امين اولديغى كبى تأمين اولنور حتى صكره
مسلمين اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقيه ايسه سبيلنى تخليه ايدرلر مكر حصنه رجوعدن صكره قتال

مسلمینه شروع ایده بو صورتده مأمنده مباشرت قتاله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده
بعد النقض حکم امان باطل اولمغله فیء مسلمینده داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم
فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرملک اوزره بکا امان
ویریکز اکر ویرمزسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیتکم مائة دینار فانا آمن
یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اولهیم دیو مسلمینه خطاب و بعد المعاهده نزولنده مسلمین
مطالبهٔ ماله شتاب واولدخی ادادن ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیء اولمسی بی التباسدر که صورت اولاده
شرط انتباذ امان موجود وثانیه ده شرط وجود امان مفقوددر وبالنظر الی الاستحسان کیفیتی اما مه اعلام
اولدخی ادایه تنبیه و بعد الامتناع فیء اولمسنه حکم ایتدکجه فیء اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق اوزره حین
طلبده ادادن امتنا عنده احتمال معانی درکار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بولنمادقجه بدیدار اولماز
کورمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرمم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه
بویله امتناعله فیء اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتماله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم صریحدر
بو صورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال
ایلسه امام ایچون ایکی یا اوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار اوزره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه
مسلمینه دخی ضرر کثیری یوقدر وامام کافهٔ اموره نظر جانبین ایله مأموردر کورمزمیسنکه برمدیون بعد حلول
الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترك حبسله آنی امهال ایتمك لازم ایکن مالی نفسنه فدا ایدوب التزام
ایلدیکی عوض مال اولمیان شخص امهال وعدم استعجاله احق واولیدر واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم
رأسا او مائة دینار ما بینی و بین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ویرمك یاخود
یوز دینار ویرمك اوزره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دك
تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بو مدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی
بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن ینه امانی قائم لکن مال
ملتزمی ادا ایدنجیه دك حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یا اهل ذمت قیلنه بو صورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی
طریقه بنا ایله عهده سندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید
واول مدتده ویرمزسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید اوزره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم
فلا امان بینی و بینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن
دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دك اعطا ایلمسه فیء قیلنور و بو بابده حکم حاکمه محتاج اولماز زیرا
نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط
ایلسك وقت منصوص اوزره زیاده لازم اولور ونص اوزره زیاده قیلمق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان
انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول وایچنده یوز رأس
انسان بولنان برقریه یه دلالتم اوزره بکا امان ویریرمیسز شول وجه اوزره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان
اولمیه دیمش اولوب بعد المعاقده نزول واویله برقریه یه دلالت وصول ایتسه اما بو اماندن مقدم یا مؤخر و بونك
نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونك دلالتندن اقدم مسلمین اول قریه یه ظفر بولمش اولسه لر بونك دلالتی
معتبر اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل وایتمزسه فیئه داخل اولور کذلك دلالتندن اقدم
اول قریه یه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه ده ینه اول قریه یه دلالتی معتبر اولماز زیرا مسلمینه
منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنه یه دلالتده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ایدر وقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلالری سبقت ایتسون ایتمسون وصوللری آنك
دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کمسنه یی صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء
صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقه دلالت ایلسه لکن مسلمین ایلرو وجه کیتملر یله
اول مستأمن ایرشوب قریه بو دردیمکسزین بونلر فهم ایلسه لر بو دلالتی معتبر اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بر دخی
تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریه یی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکلری ایله
اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالته نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه اوزره دلالت ایلسه
دلالتی معتبر اولوب اوزرینه جزاء صید الزام اولنور کذلك برابر کیتیوب همان سمت قریه یی تعریف ومسلمین اول

تعریفله کیدوب قریه یه اصابت ایلسه لر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بویله اولور وبرطریقه دلالت ایلین کاه برابر
کیدر وکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کمسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق اوزره آمنونی علی
ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریق اوزره
دلالتم اوزره بکا امان ویریکز اکر ایتمزسم عندیکزده امانم اولسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه
ظفر بولدقلرینی کوروب ایشته دلالت ایده جکم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقه دن
بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشدر وبو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بو صورتده علی ان ادلکم
علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنك بطریقنه سزی دلالت اوزره امان ویریکز زیرا اول
بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر
بو صورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا بعینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتی التزام
ایتمشیدی شمدی خدمتنی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنمیوب غیر معینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه
لا اکلم هذا الشاب شو یکت ایله کلام ایتمم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم
ایلسه حانث اولور اما لا اکلم شابا بر یکت ایله تکلم ایتمم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله
تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه
مشروطده وصف معتبردر لکن غیر معینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بو تفصیل اوزره برحصن
یاخود مدینه اوزره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینه یی تعیین ایتمدیسه مسلمینك معلوملرینه دلالتی
غیر معتبر وتعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیر معینده مسلمین سابقه دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده
نسیان ومرورا زمان حسبیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش برقریه یه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلریله اولمامشدر کورمزمیسنکه بو مثللو دلالت
محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که
ضمننده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضه ده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صور تیاب وجود
اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه
وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده برمسلم برکتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج
ایلسه اول عورت حرائردندر لکن حربیه طرف زوجندن نکاحی اکا امان عد اولنمادقدن دکلدر که دار الحربده
اسیریه تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمك امانی باطلدر بلکه حربیه صفت مستأمنه
اوزره دیارمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما اکیر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده
اولمغله رخصت ویریلمز زیرا استیمانله کلن حربیه دخی دیارمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح
مسلم ایله دیارمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بویله در زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل
دیارمزدن اولمغله عورت دخی اهل دیارمزدن اولور وصورت مفروضه ده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی
دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسییر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاحله چیقدم دیمکده
اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قید وبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین
اولمغله قول قول زوج اولوب جاریه سی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورته
مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بو صورتده زوج مبطل نکاح اولان ملك بطریق القهری اقرار
ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اوله مز زیرا زوجك منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نته کیم زوجه سنك
ارتدادینی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئله ده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین
یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملك رقبه سنی حجتله اثبات ایتمش اولمغله جاریه سی اولور واول عورت
دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله اوزرینه شهادت ذمی دخی
قبول اولنور وبو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه ادعاسی اوزره عورتی قهر واسری کریه کوریلوب اعتاق
وتخلیهٔ سبیلی ایله تدبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده برنسنه لرینه تعرضله غدر ایتمکه معتاده
ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنه یه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه و بین الله اولان

مطلب استمهال المدیون

مطلب لا یحبس من علیه الدین المؤجل

مطلب الزیادة علی النص لا یجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم علی الصید من بعد

مطلب دل المحرم علی طریق الصید

خصوص امانده معتبر اولان دلالت ... بالتعریف والتفصیل ... علی الدلالة ... ان شاء الله تعالی

مطلب لا اکلم هذا الشاب او شابا

مطلب اذا اخرج المسلم زوجته الکتابیة من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب قال اخرجتها کرها وقالت بل بالنکاح

امان نفسنه غدر ایدوب امان مسلمینی کسر ایتمشدر اما ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق وتخلیهٔ سبیل ایله مأمور اولماز زیرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
ودار الحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بو صورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتی دعوای قهر واسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلری قبول اولنماز واکر اول عورت بنی نه تزوج ونه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان ویروب برابر کتورمشدر دیسه اکر طایعهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در ودار اسلامده تزوجی ادعا ایلسه
قولی بلا حجهٔ قبول اولنمدیغی کبی دار الحربده تزوجی ادعا ایلسه ینه بلا حجهٔ قبول اولنماز بو صورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین وزوجنه تبعا اهل دار عمزدن قیلنمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بو صورتده زوج دار الحربده قهر واسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله در واکر بو صورتده قید وبند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز اما بو قید وبندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله دار عمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولور ایدیکه دار عمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بو عورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوم اولمادی بو جهتله حربیه اولوب دار عمزه بلا امان کلمش اولدی واصل ابی حنیفه اولدر که
حربی دار عمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عند الامامین اخذ ایلین
شخصك فیئی قیلنور وایجاب خمسنده ایکی روایت واردر واکر برذمی دار الحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیمان ندنصکره برابر دار عمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیئ
مستأمنا ایله کلوب وهم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
واهل دار عمزدن قیلنوب دار اسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور ودار الحربه رجوعنه
زوجی اذن ویروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت ویریلمز وتصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکمیز استیمان مذکور شرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابده ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل دار عمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیئ
مستأمنا ایله کلمشدر اما بو ذمی اهل حربدن اولان کبیره قیزی وقز قرنداشی اوزره استیمان واخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمنه اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان ویروب وهم بعد الاستیمان مجیئ مستأمنا ایله اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
و بونلری بلا استیمان برابر اخراج واتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیئ مستأمنا ایله کلمش اولمادیلر
واکر برذمی دار الحربدن بینلرنده قرابت اولیان برعورتی اخراج ایدوب بن دار الحربده قهر واسر ایله بونی
دار اسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب و بلا استیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنماز اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
و بو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر ارقاءٔ مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائم اولمق اقتضا ایدر واکر قید و بند ایله اخراج ایدوب و بو یله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید وبندی انجق دار اسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین وعند الامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب دار اسلامده ظفریاب
رکاز اولان ذمی منزله سنده تنزیل و بلا خلاف ایچنده خمسی اخراج و باقیسی کندو یه اعطا وتنویل اولنور
وقیچان اهل حربدن برتوانا کافر برمسلم ایله برابر معسکر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ واسر ایلدم
دیو دعوی اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدر که مجیئ مستأمنین ایله

مطلب شهادة المستأمن على المستأمنة بالرق

مطلب الحربي دخل دارنا بلا امان فاخذه مسلم

مطلب اصاب الذمي ركازا

مطلب خرج حربي مع مسلم اومع جماعة المسلمين

داخل

داخل وظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بو طرز اوزره یا الکز کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده ینه آمندر
اما قید وبند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدر که ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر و بو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغی برسابقده بیان وتفهیم ایلدیك واکر حربی معهود قید وبندن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیر عمزدر دیو ادعا اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص ومقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بو جهتله مربوط ومأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بو صورتده هر کیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
و بو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور واکر استیمانله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بو یله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برابر کلن
مسلمیندن بریسی استیمانله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اولهمز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شرکتلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرك بعد القسمة
سهمنده اصابت ایلیه واکر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتمدر دکلدر لکن امان و یروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دار الحربده و یردیکی امانی باطلدر که کندو
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر ودار اسلامه دخولدنصکره عورت دار ایله مأخوذه وفیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ وتمکین اولهمز لکن من جهة الاستحسان حرهٔ مستأمنه
ونه زمان ایسترسه رجوع دار الحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورتله دار الحربده اعطاء امان واول امانی محافظه
اوزره دار اسلامه اخراج واتیان ایتدکده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلنمغله
عورت دار عمزده امان ایله حاصله اولور وثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایة ما فی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدر که دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قریب برمحله کلسه لر کرکدر که
آنده نه مسلم ونه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفدن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمامرلریله عورت
دار ایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز اما دار الحربده ایکن امان و یروب صکره عورت یالکز چیقسه
جواب مسئله بشقه در که دار الحربده اعطاء امانی باطل وامانی صحیح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیر نازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور واکر برمسلم دار الحربده ایکن اهل حربدن
برجیش عظیمه اعطاء امان وبرابر دار اسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفر بولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم دار اسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب وغیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بو عسکر دار اسلامه دخول و برمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دار الحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره دار اسلامه عازمین اولسه لر ینه بو یله در اما حربی واحدی تأمین و برابر
دار اسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور واکر مسلم واحد
دار الحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر دار اسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کائنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرز که اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر ودار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیر قادرلردر بو جهتله مسلم مذکور حکما قاهر وغیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه در که آنلر اهل دار عمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دار الحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی دار عمزده دخی مقهور در کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت دار عمزه بلا امان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

مطلب آمن مسلم جيشا من اهل الحرب فخرج بجماعة

مطلب اسلمت زوجة الحربي في دار الحرب

عظيم دار بمزه بلاامان دخول ومسلميندن برجماعت آنلری مقهور ومخذول ايلسه‌لر خاصة فیء مقاتلين قيلنورلر
فرق مسئلتين انجق معنای مذكوردر كه منعه‌سی اولنلر دار بمزه دخولله غير مقهور واولميانلر مقهورلردر حكمتی
اولدر كه ممتنع اولمادقلری صورتده برابرلرنده كلان مسلم واحدك امانی صحيح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرينه اول امان بادی
اولمغله غروره مؤدی اولور اما جيش عظيم امان مرقومله منعه لرندن مفارقت ايتميوب بلكه دار الحرب كبی دار بمزده
دخی كندو شوكتلريله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطع در وتفصيل مذكور اوزره عسكر مسلمين دار الحرب ده
ايكن مسلم واحد جماعت اهل حربی امان ويروب معسكره اخراج ايلسه اكر عسكردن امتناعه قادر دكللر ايسه
آمن اولورلر زيرا مسلم مزبور عسكر مسلمينه وصولنده كسب قوت ايتمكله قاهر وغير مقهور اولور واكر كثرتلريله
عسكر مسلميندن امتناعه قادرلر ايسه اول مسلم آنلرايله برابر چيقسه دخی بيان سابقه بناء بطلان امانی ظاهردر
واكر مسلمين برحصنی محاصره اوزره ايكن حصنده برمسلم بولنوب منعه‌دن عاری برقومی تأمين واخراج
عسكر مسلمين ايلسه آمن اوله مزلر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در كه بونده محصورين مقهورين اولوب حاللری برجهتله
حال مأسورين كبی اولمغله ايچلرنده بولنان مسلمك امانی صحيح اولسه ابطال حق مسلمينه مؤدی اولور ومسئلهٔ
اولی بويله دكلدر وهم بوندا لو امان جائز كورلسه مسلمين بروجهله قهر مشركينه فائز اوله مزلر زيرا مشركين
غلبهٔ مسلمينه تحصيل يقين ايتدكلرنده همان ايچلرندن برقاچی قبول اسلامدن صكره باقيلرينی تأمين واول مسلملردن
هر بری باقيلردن برجماعت غير ممتنعه ايله واصل معسكر مسلمين اولورلر وقول مذكور مسلمين اوزره بالكليه
سد باب استرقاقه مؤدی اولمغله تجويزه تصدی اولنماز توضيحی اولدر كه محصورين اوزره يد مسلمين آنلرايله برابر
چيقان مسلمك قوتی اوزره سابقه وقوت لاحقه ايله يد سابقه‌يی ابطال واضاعت غير لايقه‌در اما سبقت ايدن
مسائل بشقه كونه‌در وچقان برحربينك زوجهٔ حربيه‌سی دار الحرب ده اسلامه كلسه اول عورت اوچ حيضی تمام
ايدنجيه‌دك نكاحلری اوزره قيام ايدرلر زيرا امام عرض اسلام ايچون زوجه واصله اولمامغله اوچ حيض اوچ
كره عرض اسلام مقامنه قيام ايدوب بعد الطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ايتمدبكی صورتده
تفريق بينلرين موجب اولديغی كبی اول مدتده كفر اوزره اصراری دخی زوجه‌سنی اراده ايتمكه دال وفرقتلرين
مستوجب اولورا كرقبل الحيض برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اكرچه زوج وجه استيمان اوزره كلمش اولمامغله
فیء اسلاميان اولور لكن اوزرنده ثابت اولان رقيه‌سی ابتداء نكاحه منافی دكل ايكن بقاء نكاحه هيچ منافی اولمامغله
نكاحلری ابقا اولنور اكرچه بينلرنده تباين دارين تحقق ايلسه موجب تفرق اولور ايدی لكن زوج عبد مسلمين اولمغله
اهل دار بمزدن اولديغندن تباين دارين تحقق ايتمشدر بو صورتده اوچ حيضی اتمام دخی ايتسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقجه حكم نكاحلری فرقتله ختام بولماز زيرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغله حيض اكا خلف
قيلنمشيدی شمدی حيضله مقصود اولان فرقت حصوله كلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدی
وبويله ماده لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله كركدر كه زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلری
تحقيق وايتمزسه ميانلری تفريق اولنه واكر صورت مفروضه‌ده اسلامی قبول ايلين زوج اولوب وزوجه‌سی اهل كتابدن
اولميوب بعده قطعا حيض كورمدين برابر دار اسلامه چيقسه‌لر اول عورت امن وحريت اوزره زوجيتده ابقا
اولنور زيرا مجیء مستأمناته كلمشدر كه اقامتده زوجنه تابعه ودار بمزه اقامت ايچون كلنلرك مسئلهٔ امانلری شايعه‌در
اما مسئلهٔ سابقه‌ده زوجی استيمان ايتميوب وكندودن علامت استيمان دخی نمايان اولميوب اقامتده عورتنه تابع
قيلنمديغی دخی آشكار اولمغله اغترار ايله كلوب استيمانله كلديكی بديدار اولديغندن فیء مسلمين قيلنمغه سزاواردر
قالديكه عورت مزبوره اهل كتابدن اولمش بولنسه ذميه قيلنمق اقتضا ايدر ايدی زيرا زوج مسلم ايله بينلرنده نكاحلری
مستقر ودائم اولمغله زوجی ايله دار بمزده اقامتی لازمدر اما فرض سابق اوزره اهل كتابدن اولمديغی تقدير اوزره
بينلرنده استقرار نكاح اولمامغله ذميه قيلنمايوب بلكه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلری تقرير وتحقيق
وايتمزسه ميانلری تفريق اولنور ومستأمنه اولمغله بعد التفريق دار الحربه رجوعنه دخی مساعده اولنور وشارح
الكتاب شرح الله صدره فی يوم الحساب ديركه احد الزوجين المستأمنين دار بمزده قبول اسلام ايتديكی مسئله‌ده
اختلاف رواياتی بيان ايچون بز كتاب الطلاقده شوو جهله عنان كلامی اطلاق ايتمشيدك كه احدی الروايتينده
فرقتلری دار الحربده اولديغی كبی اوچ حيضك انقضاسنه توقف ايدر ورواية اخراده كفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام ياخود اوچ حيضك تمام واختتامنه توقف ايدوب بوايكيدن قنقيسی تسابق ايدرسه آنكله
فرقتلری تحقق ايدر اما مؤلف الكتاب الف الله تعالی بينه وبين الصديقين فی دار الثواب حضرتلری بو محلده

روايت

مترجم فقير ديركه اكرچه كتابه علی الاطلاق اسلم احد الزوجين ديمكله بزدخی اطلاق اوزره زوجه به عرض ايلسه‌ك لكن زوجه‌نك ديب اهل كتابه اسلام وزوجه‌نك سبله وفی الجملة قرينه عدولی قرينه مراد اهل كتابدن اولمايان سبا قله مستأمنين اولديغی زوجين مستفاددر انتهی

مطلب اخرجت المستأمنة زوجها

مطلب اسلم رجل من المحصورين واخرج امرأته او بالعكس

روايت ثانيه‌يه تخصيص وامرينندن قنقيسی سبقت ايدرسه فرقتلری تحقق ايدر ديو تنصيص ايلمشدر نكته‌سی
اولدر كه ايكيسيده فی الحقيقه تحت يدامامده حاصل وهر برينه عرض اسلام ايلمك قابل اولمغله عرض اسلام حكم
فرقته موصل اولور وكفر اوزره مصر اولان من جهة الحكم اهل دار الحربدن اولمغله اوچ حيضك انقضاسی
حكم فرقتلرينه باعث وصلتا اولور وصورت مفروضه‌ده عورت اسلامی قبول ايتميوب انجق دين اهل كتابه
عدول ايدرسه كتابيهٔ اصليه منزلنه تنزيل ونكاحلری تقرير وتكميل اولنوب ذميه اولور وجناب مؤلف
رحمه الله تعالی اسلام زوج ايله اسلام زوجه ميانی فرقه اشارت ايدوب ديمشدر كه زوجه قبول اسلام ايتدكده
زوج آنك عيالندن دكلدر اما زوج قبول اسلام ايتدكده زوجه‌سی عيالندندر بناء عليه برابر چيقسه‌لر زوجه‌سی
آمنه اولور ذكر ومبسنكه حربی استيمان ايدوب عورتی دار اسلامه برابر كتورسه آمنه اولور اسلام زوج دخی
بويله‌در وبر عورت استيمان ايدوب زوجنی برابر كتورسه زوجی بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخی بويله‌در
واكر قبول اسلام ايلين عورت زوجنی تأمينله دار اسلامه اخراج ايلسه امانده ادراج اولنور زيرا قريبا بيان
ايلنديك كه دار الحربده ويرديكی امانی محافظه اوزره دار بمزه وصوللری دار بمزده انشاء امان منزلنده‌در
بو صورتده عورت بن زوجمه امان ويروب اخراج ايلدم ديوب مسلمين دخی بلكه بلاامان سنكله برابر كلمشدر ديسه‌لر
عورتك قولی معتبردر زيرا برابر كلدكلری مجزوم وكفر اوزره مصر اولان زوج عورتی ايله بلاامان خروج ايتميه‌جكی
معلوم اولمغله ظاهر حال عورتك شاهد مقالی اولوب وقوف حقيقتی ممكن اولميان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حكم واجبدر اما محصورين‌دن بررجل اسلامی قبول وكافره اولان عورتيله برابر معسكره دخول ايلسه عورتی فیء اولور
زيرا محصور ايكن استيمان ايدوب امانله چيقمش اولسه عورتی امانده اكا تابعه قيلنماز ايدی اسلامی دخی بويله‌در
كذلك محصوره اولان عورت اسلامه كلوب زوجنی تأمين وبرابر خروج ايلسه‌لر زوجی امين قيلنماز زيرا زوجی
منعهٔ اهل حربده ايكن عورتك تأمينی باطلدر وبعد الخروج مسلمين عورته امان ويرسه‌لر زوجی اكا تابع قيلنمديغی كبی
عورتك امانی وايمانيله دخی آمن اوله مز اما اول رجل محصور اولميوب استيمانله عسكر مسلمين ياخود دار اسلامه
خروج ايلسه عورتی واولاد ذكور واناثنك صغاری واناثنك كباری امانده اكا تابع اولورلر زيرا بو بابده حكم
مقهوريت بونلره شامل اولمامشدر اما محصورين مقهورين اولملريله امان وايمانی انجق قهری نفسندن ازاله‌ده
مؤثر اولور واكر برذمی دار الحربده ازدواج وزوجه‌سنی برابر اخراج ايلسه حرهٔ ذميه قيلنور زيرا حربی استيمانله
زوجه‌سيله چيقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صكره ذمی زوجه‌سيله چيقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوی اولمغله
زوجه‌سی حرهٔ آمنه اولمق بالطريق الاولی‌در وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمی‌يه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قيلنور اما ذمی اهل حربدن اولان كبيره قزی ياخود قزقرنداشی ايله چيقسه آنلر ايچون استيمان ايتمش ايسه
فیء اسلاميان اولورلر زيرا بونلر دار بمزده اقامتده كندويه تابعه اولملريله برابر اخراجی دليل استيمان اوله مز
لكن زوجه‌سی بويله دكلدر سؤال اولنورسه كه باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان
اولنمشيدی كه مستأمن قزی وقزقرنداشی مثللولری برابر اخراج ايلسه امانده ادراج اولنورلر بو حكم سابق ذمی‌يه
دخی لاحق اولمق لايق دكلميدر جوابده ديريز كه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجی منزله‌سنده
اولوب دار الحربه رجوعدن منع اولنماز وبو حكمی قزنده وقزقرنداشنده دخی اجرا ممكندر وبحسب الظاهر
بونلر دخی زوجه‌سی كبی عيالندندر اما مسئلهٔ ذمی‌ده عورت ذميه قيلنمغله دار الحربه رجوعدن ممنوعه‌در وقزی
وقزقرنداشی دار بمزده احتباس خصوصنده تابعه اولملريله حكم ذمی‌يی آنلرده اجرا غير ممكندر ومتبوعه‌ده
ثابت اوليان حكمی تابعده اثبات غير جائزدر واكر ذمی دار الحربدن برعورتی اخراج وعورتمدر ديوب عورت دخی
تصديق ايلسه بو ماده‌يی فهمه قوللرندن غيری طريق يوغيسه ده بيته حره قيلنوب عورتی اولديغی قبول
وتحقيق اولنور زيرا دار الحربده نكاحلرينه دار اسلامده اقامت شهود ايده‌ميه‌جكلری ظاهر وميدانده برمنازعلری
غير حاضر اولمغله بالضروره تصادقلری تصديق وقوللری قبول وتحقيق اولنور كورمزميسنكه برازرجال
ونسائی برابر اخراج ايدوب بونلر عبيد وجواريلرمدر ديوب آنلر دخی تصديق ايتمش اولسه لر قوللری قبول اولنور
كذلك حربی استيمانله بو وجه اوزره خروج ايتدكده بو رسمه دعوی وتصديق بولنسه ينه قوللری قبول وتحقيق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمی‌يی تكذيب وبيمزده نكاح وقرابت يوقدر ديو تبعيد وتجنب ايلسه
عورت فیء اولور زيرا عند التكذيب سبب تبعيت بولنمامغله دار بمزده بلا امان برحربيه ايدوكی نمايان اولوب
فیء اسلاميان قيلنور واكر برمسلم دار الحربدن بررجل ياخود برعورتله چيقوب بو غلامم وجاريه‌مدر ديو دعوی

وآنلر مملوكيتى تكذيب انجـق بزه امان ويروب برابر كتورمشـدر ديو ادعا ايلسه لر اكرچه بالنظر الى القيـاس
فئ اولملرى بى التباسدر زيرا مسلمك ادعاى ملكى آنلرك تكذيبى ايله منتفى وآنلرك دعواى امانى مسلمك انكارى ايله
منتهى اولمشـدر لكن بالنظر الى الاستحسان هر برى حر مستأمندركه ديلديكى وقتده رجوع دارينه رخصت
احسان اولنور زيرا بونلر اكرچه مسلم مذكور ايله اختلاف ايلديلر ايسه ده ينه سائر مسلمينك بونلره تعرضـلرينه
سبيل اولماديغنده تصـادق وايتلاف ايلشلردر واسباب شرعيه لذاتها مطلوبه اولميوب بلكـه احكامى ايچون
مرغوبه در وحكمده اتفـاق دركار ايكن اختلاف اسباب محل اعتبـار دكلدر توضيحى اولدركه اختلاف سبب
انجق صورت ظاهره ده در يوقسه متحقق اولان سبب همان واحددركه مملوكيتلرنده ثابت اولان امان تبعى ياخود
اعطـاء امانده ثابت اولان امان قصديدر نظيرى اولدركه بركمسنه فلانك ذمتمده بيـك درهم قرضى واردر ديو
اقرار ايتدكده مقرله قرض دكل بلكه غصبدر ديو مقابله يه ابتدار ايلسه بوصورتده سببده اختلاف وار ايسه ده حكم
لزوم مالده ايتلاف اولمغله همان مال مزبورى مقر اوزره الزامله دفع خصام اولنور واكر صورت مفروضه ده عورتى
اخراج ايلين ذمى ياخود حربى مستأمن اولوب عورتم دردیو ادعا وعورت دخى زوجه سى دكلم بلكه بكا امان ويروب
اخراج ايلمشدر ديو انكار مدعى ايلسه انكارى ثبوت نكاحه حائل وادعا ايلديكى امان ذمى وحربى شرعا باطل اولمغله
عورت فئ مسلمين قيلنور واكر بر حربى ايكى مسلم ايله چيقوب بونلر بكا امان ويرديلر ديدكده ايكيسى دخى تكذيب
ايلسه لر فئ اولور زيرا ظاهرده حربى اولوب دار يمزه بلا امان كلمكله آنده حق مسلمين ثابت اولمشيكن ايكى
مسلم اوزره سببى معلوم اولميان امانى دعوى ايتمكله بلاحجة تصديق اولنماز اما ايكيدن بريسى تصديق ايدرسه
امانى ظـاهر وديلرسه دار الحربه رجوعـه قادر اولور زيرا امانى مكذبدن ثابت اولمدى ايسه ده مصدقـدن
تصـادقلرى اوزره حاصل اولوب امان واحـد كافى اولمغله امانى انجق مصـدق اوزره ادعا قيلمش منزلنه
نازل اولور لكن بو ايكيدن بكا شو امان ويردى ديوب اول تكذيب ايلدكده آخرى امان ويرنم ديوب حربى
دخى آنى تكذيب ايليوب هر برى كلامنده ثبات واصرار ايلسه فئ اولور زيرا حربينك ادعاء امان ايلديكى حربى
تكذيب واقرار امان ايلين مسلمى حربى تكذيب ايتمكله امانى ثابت اولميوب فئ اولور نظيرى اولدركه دار اسـلامده
بولنان بر مسلم دار الحربدن كلن حربى يه انا آمنتك بن سابقده سكا امان ويردم ديوب حربى ابطلت يعنى يلان
سويلدك بل كتب الى رجل من دار الاسلام بالامان بلكه بكا دار اسلامدن بر رجل كتب امان ايلدى
ديسه تصديق اولنميوب فئ قيلنور كذلك بوصورتده بل آمنني فلان المسلم يعنى بلكه بكا فلان مسلم امان ويردى
ديوب اول مسلم دخى غائب ياخود ميت اولسه ينه تصديق اولنماز زيرا غائب وميت اوزره دعواى مجرده سى ايله
امانى ثابت اولميوب اقرار امان ايلين حاضرى دخى كند وتكذيب ايلمشدر ومسئلۀ متقـدمه بشقه دركه آنده
حكم امانده اختـلاف اولميوب انجق سبب امانده اختلاف ايتمشلردر اما بو مسئله ده اختلافلرى امانى طرفنـدن
استفاده اولنه جق انسانده در وحربى مقرى تكذيب ومسلمين حربى يى تكذيب ايلدكجه امر بيندن بريسى ثابت
اوله مز واكر اول مقرله بالامان اولان حربى بعـد التكذيب بلى سن بكا امان ويردك لكن تكذيبده غلط ايلدم
ديو تصـديقله تعقيب ايلسه مقتضاى قياس ينه فئ اولمسيدر زيرا اقرار امان تكذيبى ايله باطل اولمغـله صكره
تصديقى نافع وعامل اوله مز زيرا تصديق بعد التكذيب انجق نسب وولا مثللو محتمل فسخ اولميان عقود ده اعتبار
اولنور امان ايسه محتمل فسخ اولان عقود دندر اما بالنظر الى الاستحسان تكذيب اوزره مصر اولمامغله داخل امانـدر
زيرا امان ويرن مسلمى مقـد ما كورمش اولميوب وبركره كورمكله كمال معرفت نادر اولمغـله بو بابده احتمال غلط
ظاهر اولديغنـدن دفعا للضرر وجوب تصديق مقرردر اما بعـد الملاحظه تكذيب اوزره ثابت اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده توهم غلط منتفى اولمشدر نظيرى اولدركه بركمسنه يانده جالسه اولان عورت حقنـده اولا
رضـاعا همشيره مدر ديوب صكره يوق غلط ايتدم عورتمدر ديسه تصديق اولنوب بينلرى تفريق اولنمـاز
امابعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغـله تصديق اولنميوب بينلرى تفريق اولنور
واكر صورت مذكوره ده بر مسلم بن سكا امان ويرمشيدم ديدكدنصكره حربى مزبور بكا مسلميندن كمسنه امان
ويرمدى بن همان بلا امان خارج اولدم ديوب صكره اول مسلمى تصديقه رجوع ايلسه بو بابده تصديقى مشروع
اولمايوب فئ اولمسى مقطوعدر زيرا داريمزه خارج اولان حربى يه كوره الزم لوازم امان ايكن حربى مسفور امان
مسلم ايله چيقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ايتميـه جكى نمايان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصـل امانى
انكاردنصكره اعتبار تصديقى غير مثمر وعدم اما صورت سابقه بشقه دركه آنده شبهه ونسيانى انجق طرفنـدن

مطلب اقر بالف قرض وقال المقرله بل غصب

مطلب خرج مع مسلمين وادعى انهما آمناه

مطلب قال لامرأة هى اختى رضاعا ثم قال بل هى امرأتى

اكتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصديقه رجوعى معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقچان اهل حربدن
بر رجل وبر عورت داريمزه خروج وايكى مسلم دخى بونلر بعض مسلميندن امانله كلديلر ديو شهـادت ايلدكلرنده
مزبوران بونلر كاذبلردر بزه بركمسنه امان ويرمشـدر ديو مخالفت ايلسه لر قياس قول ابى حنيفه رحمه الله تعـالى
اوزره عورت نائلۀ امان ورجل فئ اسلاميان قيلنوب قول امامين اوزره ايكيسى دخى تأمينـله شادمان قيلنورلر
زيرا ظاهرده ايكيسى دخى رقيق اولوب عتق اما اوزره شهادت بلا سبق الدعوى بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره
انجق قول امامين اوزره مقبوله در واكر صورت مذكوره ده بعد الانكار دعواى امانه شروع ايدوب دعوالرى اوزره
شهادت مسلمين دخى وقوع بولسه قبول اولنور زيرا اكرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لكن حريت اوزره قبول
بينه ده تناقض غير مانعدر اما شاهدلرى ذميلر ياخود مستأمنلر اولسه شهادتلرى مسلمين اوزره قائمه اولمغـله قبول
اولنمـاز ودعوالرى شهادت مسلمين ايله ثابته اولدقدنصكره دار الحربه قصـد عودت ايلسه لر استيمانلرى حجتله
ثابت اولديغنـدن رخصت ويريلور سؤال اولنورسه كه بونلر ابتداء امرده رقلرينى اقرار ايتمشـلر ايكن مجددا حربى
اولوب عودتلرينه رخصت نيچه سزاوار اولور جوابنده ديرزكه امام بونلرك قوللرنده كذبلرينه شهادت شرعيه
ايله حكم ايلمشدر واقرارنده تكذيب اولنـان مقرك حكم اقرارى ساقطدر واكر بو رجل ايله عورت بزلر بلا امان
خارج اولديق ديدكلرنده ايكى كمسنه بونلر دار الحربده ايكن اسلامه كلمشـلرايدى ديو شهادت ايدوب بونلر دخى
شاهدلرى تصديق ايلسه لر نظر اولنور اكر شاهدلر مسلميندن ايسه لر بونلر حر وامين اولورلر واكر اهل ذمتدن ايسه لر
بونلر مسلمين ايچون رقيق اولورلر زيرا بونلرك اسـلاملرى فئ اولدقلرندنصكره ظاهر اولوب وشهادت ذمى مسلمين
اوزره حجت اولمامغـله ابطال رقه علت اوله مز بوصورتده آنلر دخى بزم قطعا اسلامه كلديكمز يوقدر ديو شاهدين
مسلمينى تكذيب ايدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعـذيب اولنورلر زيرا اسلاملريله اوزرلرينه شهـادت مسلمين حجت
تامه ايدوكى رسيدۀ حد يقينـدر بوصورتده اسلامى قبول ايدرلرسه ايكيسيده حر اولورلر اكرچه عنـد الامامين
عتق عبـد اوزره شهادتده دعوى شرط اولماديغى اوزره بو مسئله ده اشكال يوقدر اما قول ابى حنيفه رضى الله
تعـالى عنه اوزره اكرچه حريت رجلده اشكال واردر لكن جواب اولدركه بو بابده مسلمين اول رجله خصم اولوب
وشهادتله اوزرينه الزام حق واقع اولمغله انكارى قبول بينه يه مانع اوله مز نظيرى اولدركه بركمسنه بر عبد اوزره احراره
لازم اولان مقدار اوزره حد قذف ياخود خاصۀ احرار اولان قصاص فيما دون النفسى دعوى واستيفاء حق ايچون
عبدك عتقنى دخى ادعا ايدوب عبد مذكور عتقنى انكار ايلسه ينه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واكر اسلامدن
امتناع ايدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ايدنجيه دك حبس اولنورز يرا حر اولدقلرى حجتله ثابت اولمغله اكرچه
داريمزده آنلره سبيل تعرض منسد اما مرتد اولدقلرى جهتله توجه عقوبت مذكوره متند دروا كر بزلر قطعا اسلامه
كلديكمز يوقدر ديدكلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان كونده اسلامه كلديلر ديو شهادت وبو شهادتله يوم مرقومده
اسلاملرى ثبوت وصحت بولدقدنصكره بونلر مدافعه يه عودت ايدوب بلكه بزلر بو ديدكلرى وقتدنصكره دار الحربده
دين نصرانيت واول دينى اظهار واشاعت اوزره ايديك ديمكه جسارت ايلسه لر ينه اسلام اوزره جبر اولنورلر بوصورتده
اسلامه كلورلرسه رجل حر امين وعورت جاريه اولوب فئ مسلمين قيلنورز يرا دار الحربده اسلاملرى شهادت شهود ايله
ثابت اولديغى وقتدنصكره مرتد اولوب ارتداد اوزره داريمزه خروجلرى اقرارلرى ايله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ايكن
مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صكره اسلامى رقنى ابطال ايلمز اما مسئلۀ سابقه بشقه دركه آنده اسلاملرى ثابت
اولدقدنصكره ارتدادلرى انجق داريمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه كه مسئلۀ سابقه ده دخى اسلاملرى شهادت
مسلمين ايله ثابت اولديغى وقتدنصكره ينه كفر اوزره اصرارلرين اقرار ايلشلردر جوابنده ديرزكه اكرچه اقرار كفر ايلديلر
لكن وقت مرقومدنصكره كفر متجدد اقرار ايلمديلر كه دار الحربده ارتدادلرين اظهاره حمل اولنه بلكه انجق اصل شهادتى
انكار ايلديلر اما بو مسئله ده دار الحربده ايكن اسلاملرى حجتله ثابت اولان وقتدنصكره كفر حادث اظهار ايلدكلرينى
اقرار ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه عورتك اسلامنه شهادتله حريتى بديدار اولمشيكن حكم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار
وآنى جاريه قيلمق نيچه سزاوار اولور جواب اولدركه بونده عورت نفسى اوزره رق ايله اقرار ايلمشدر ولقيط اثنى اقرار
رق ايلسه مقبول اولديغى كبى بو عورتك دخى اقرار رقى مقبولدر واكر بر حربيه دار الحربده قبول اسلام واسلامى
معلوم انام اولوب بعده اسرا ايچنده سبى اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشيدم ديسه نفسى اوزره اقرار رقنده
تصديق وفئ مسلمين قيلنور كذلك مسلمه ايكن دار الحربه لحوقندنصكره اسرا ايچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه
ارتداد ايله لحوق ايتمشيدم ديسه بو بابده باسى تكذيب ايدرسه ده ينه جاريه اولوب فئ مسلمينه ترتيب اولنور زيرا

مسئلۀ مذكوره محـل تأملدركه شهادت مسلمين ايله عورتك امانى اتفاقا ثابت اولدقدنصكره تفصيل مذكوره محل قالمز مكر انجق رجله تخصيص اولنه لكن كتابده تثنيه لفظى ايله ذكر ايلمشدر بوصورتده انكارلرى شهادت مسلمينه مقرون اولما معه حل اولنور ✻

مطلب انكر العبد عتقه وهناك من يدعى عليه حد قذف او قصاصا

مظهر حکم شرك اولان دارالحربدن اخذ واحضار کبی بر سبب ظاهر ایله رق نفسنی اقرار ایلمشدر کذلك بر ذمی وذمیه
دارالحربه لحوقدنصکره اخذ اولنوب بز سزکلره نقض عهد اوزره لاحق اولمش ایدیك دیسه‌لر نفسلری اوزره
اقرار رقلری معتبر وفیء اولملری مقرر اولور و بو مسائل مذکوره قریبا ذکری سبقت ایلین عورتك دارالحربده
وقت معینده اسلامنه شهادت وقت مزبوردن صکره دارالحربده ارتدادی سببیله رق نفسنی اقرارینك صحتنه
مانع اولمادیغنی کشف وایضاح ایلمشدر واکر دار اسلامده معروفة الابوین بر حرهٔ مسلمه یی بر رجل اخذ وامساك
وبونم جاریه مدر دیو استملاك ایلدکده عورت دخی تصدیق و بن مرتده اولوب دارالحربه لحوقدنصکره
بو رجل بنی سبی واخراج ایلشیدی دیو رقنی تحقیق ایلسه بالنظر الی القیاس جاریه ایدوکی بی التباسدر زیرا
موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ایتملریله مادهٔ تصادقلری ثابت بالعیان یاخود مثبت بالبرهان منزله سنده
قیلنور توضیحی اولدرکه بو عورت مکلفه اولمغله نفسی اوزره رجم وقصاص کبی متلف حقیقی اولان بر جرمله
اقرار ایلسه قبول قولی واجب ایکن شمدی متلف حکمی اولان رقله اقرارنده وجوب قبولی بالطریق الاولیدر
و بالنظر الی الاستحسان تصدیق اولنمایوب حره اولمق اوزره اول رجلدن تخلیص کریبان اولنور زیرا حریت
ابوین ایله حریتی اصلیه وظاهره وابطالنه غیر قادره ایکن شمدی انشاسنه اقتداری اولمیان حکمی اقرار ایلمشدر
علی الخصوص بو اقرارنده متهمه درکه نسا میل هوی ایله مجبوله اولملریله احتمالدرکه بو رجلك عشق ومحبتنه
دوچار اولوب اولدخی نکاحله اکا طلبکار اولمدیغندن اقرار رقی حصول مرادینه مدار اتخاذ ایتمش اوله اما دارالحربه
لحوقی عیان یاخود بینهٔ بیان ایله نمایان اولسه جواب مسئله بشقه درکه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد
مقاللریدر زیرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دارالحربی اراده ایلمز توضیحی اولدرکه عورتك
اعتقاد باطنی ممکن الوقوف اولمامغله اجرای حکمی اکرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ایلدیکی لحوق دارالحرب
امر ظاهر و وقوف واطلاعی متیسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتیاج بر طرفدر ودارالحرب دار سبی واسترقاق
اولمغله لحاقی معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولنمش اولوب عندالاخذ اسلامی ظاهر اولمدقجه جاریه
ایدوکی باهر اولور اما دار اسلام دار استرقاق اولمیوب بلکه دار حریت تأکده اولمغله اول بابده صدقی ظاهر اولمدقجه
قول مجردی ایله حکم دار باطل اولمق سزاوار اولماز وذمیه دخی حکم مذکورده مسلمه کبیدر اما حر ذمی بن نقض
عهد ایله دارالحربه التحاق ایتمشیدم بو رجل بنی سبی واسترقاق ایلدی دیو اقرار رق ایدوب لکن صدق مقالی
ودارالحربه التحاق واتصالی معلوم اولمسه عند الامامین رحمة الله علیهما بو ذمی امرأهٔ مسلمه ایله برابر واقراری
غیر معتبردر زیرا عند الامامین حریت رجلده معتبر اولان حریت امرأه کبی انجق حق الله در بناء علیه حریت
اوزره شهادتده سبق دعوایی شرط قیلمادیلر اما عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول ذمینك لحاقی معلوم اولسون
اولمسون اقراری اوزره عبد در زیرا عندنده حریت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بناء علیه بلا دعوی عتق
عبد اوزره شهادتی قبول ایتممشدر وهم میل هوی حق رجلده منعدمدر و بو اقرارنده ملك ایله استباحت
فروج یوقدر اما اقرار امرأه بویله دکلدر واکر دارالحربدن بر مسلم بر حربی یاخود حربیه ایله برابر چیقوب
بن بو حربی یه لغت عربیه ایله اعطاء امان واخراج ایلدم دیو اخبار حربی دخی یالان سویلدی بلکه لغت
فارسیه ایله امان ویرمشیدی دیوب بو اختلاف اوزره ایکیسیده اصرار ایلسه لرینه امانی درکاردر زیرا عباره ده
اختلافلری وار ایسه ده سبب وحکمده متفقلردر واختلاف مزبور هیچ بر زمانده خصوصا بلا عبارة ثبوتی
ممکن اولان حکم امانده معتبر دکلدر وعباره ده اختلاف قبول شهادته مانع دکل ایکن ثبوت امانه نیجه مانع اولور
کذلك اختلافلری امانك زمان ومکاننده ونامه ورسول ایله امان باللسانده واقع اولسه ینه ثبوت امانه مانع دکلدر
زیرا اصل مقصود اوزره اتفاقلری موجود اولدیغندن بشقه اعطاء امان عود وتکراره قابل اولمغله انواع
مختلفه اوزره مکررا حاصل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حکم مقصوده مانع حصول اوله مز واکر صورت
مفروضه ده مسلم بو حربی اسلامه کلوب بنمله برابر خارج اولدی دیوب حربی دخی اسلامنی انکار بلکه بنی امان ویروب
کتوردی دیمکله ابتدار ایلسه فیء اولور زیرا بونده اختلافلری سببده اولمیوب حکم مطلوبده واقع اولمشدر
زیرا مسلم ایسه امانی ایمانندن استفاده ومستأمن ایسه امان ویرنکسنه‌دن استفاده ایده جکدر و بویله اختلافلری
وار ایکن احد الامرین ثابت اوله مز واکر مسلم شو حربی بنمله چیقوب ذمی اولمغی رجا ایدوب بن دخی اعطاء ذمت
ایلدم دیو تقریر و حربی دخی بنی انجق امانله اخراج ایلدی دیو تعبیر ایلسه بو صورتده آمن اولور زیرا ایکیسی سبب
امانده اختلاف ایلدیلر ایسه ده بو مسلك طرفندن حکم ثبوت امانده اتفاق ایلمشلردر غایة الامر مسلم اول حربی اوزره

مطلب اقرت المسلمة المعروفة النسب بارتدادها ولحوق دار الحرب ثم رقها

مطلب اقرار الحرة الذمیة والحر الذمی بالرق

مطلب اختلفا فی الامان بالعربیة والفارسیة

مطلب اختلف المسلم مع الحربی فی الامان او الذمة

دار یمزده التزام جزیه ایله احتباسی دعواده زیاده قیلمشدر بو زیاده دخی قول مجردی ایله ثابت اولمیوب اتفاقلری
اوزره اصل امان ابقا اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوعنه رخصت ویریلور واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی
جاریه سنی اعتاق ایلسه اول جاریه دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشیدی حتی صاحبی
دارالحربه ارجاعنی مراد ایلسه حقنده ممکن ایدی اعتاق ایله حکم مذکور باطل اولماز اما بر مسلمه یاخود ذمی یه بیع
ایلسه مولاسنه تبعا اهل دار یمزدن وذمیه اولور بونلردن بری اعتاق ایدرسه ذمیه اولدقدنصکره عتقله حربیه اولمق
متصور اولمامغله دارالحربه رجوعنه رخصت میسر اولماز اکر مشتری مزبور اول جاریه یی عیبله حربی یه رد ایلسه
حربی آنی بو صورتده دارالحربه ارجاعه رخصت ویریلمیوب بیع اوزره جبر اولنور زیرا مسلم یاخود ذمینك
شرا ایله آنده ملکی ثابت اولمغله ذمیه اولوب شول امهٔ ذمیه منزله سنده اولور که آنی مستأمن اشترا ایتمش اوله واکر
بر مستأمن جاریه سنی ابتداء امرده مستأمن آخره بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق ایدرسه نظر اولنور اکر مشتری
بایعك اهل دارندن ایسه بایع بنفسه اعتاق ایتدکده جاریه ایچون دارالحربه عودت ممکن اولدیغی کبی بونده دخی
ممکندر زیرا بایع ایله مشترینك حاللری برابردر واکر مشتری دار اخرادن ایسه جاریه ایچون دار بندن برینه جواز
عودت یوقدر زیرا تبعیت بایع بیعله منقطع اولوب مشتری دخی قبل العتق جاریه یی دار نفسنه اخراجه قادر
اولمدیغی کبی بعد العتق دخی جاریه ایچون اول داره جواز خروج یوقدر نکته سی اولدرکه مستأمن انجق
دارندن اخراج ایلدیکی نسنه یی اعاده یه قادر و بو جاریه یی دارندن اخراج ایتمدیکی ظاهر اولمغله دارینه اخراجه
مقتدر اوله مز وحکم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدمیده بالاولویه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار یمزده احتباسی
مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهٔ ذمیه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتری اول جاریه یی جواری
ذمیه حکمی اوزره مسلمین یاخود اهل ذمته بیعله جبر اولنور واکر مشتری مزبور عیبله ینه بایعه رد ایلسه جواب
مسئله ینه بویله در زیرا اعتبار معنای مذکور ایله ذمیه اولدقدنصکره بر دخی حربیه اوله مز واکر اول جاریه یی
ابتداء امرده بر مسلمه بیع ایدوب ایکی مسلم دخی بو حربی شو جاریه یی دار یمزده قبل البیع اعتاق ایلمشیدی دیو
شهادت ایلسه‌لر شهادتلرنده معنای حرمت فرج اولمغله بیعی باطل اولوب بایع مشتری یه رد ثمن ایدر بو صورتده
جاریه دارالحربه ارادهٔ خروج ایدرسه منع اولنماز زیرا بیعك ظهور بطلانی ایله حرهٔ حربیه ایدوکی نمایان
اولمشدر سؤال اولنورسه که جاریهٔ مزبوره امهٔ مسلم ایدوکنه مقره ایکن دارالحربه رجوعنه نیجه رخصت ویریلور
جوابنده دیریزکه اکرچه بویله درلکن قاضی بطلان اقرارینه حکم ایتمکله حکم اقراری باقی قالماز کورمزمیسنکه
مشتری دخی جاریه یی قبض ایتمکله ثمنی بایع ایچون سالمدر دیو اقرار ایتمشیکن اقراری ثمنله بایع اوزره رجوعنه
مانع اولماز زیرا حاکم خلاف اقراریله حکم ایلمشدر واکر اول جاریه یی اخراج ایلین حربی اکرچه آنی آخره بیع
ایتیوب اما بو بنم عورتم ایدی صکره قهر ایله اخراج ایلدیکمدن شمدی جاریه م اولمشدر دیوب عورت دخی
بلی زوجه سی ایدم بلا قهر برابر کلدیم دیسه قول عورتك قولیدر که اوزرنده اثر قهر بولنمیه رق ظاهر خروجی
شاهد مدعاسیدر بعده ایکیسیده اسلامه کلورلرسه مستأمن حربینك اقراری تحقیق و بینلری تفریق اولنور زیرا
منافی نکاح اولان قهر واسر ایله عورتك جاریه اولدیغی اقرار وحجت اقراری اوزرنده استقرار ایلمشدر
سؤال اولنورسه که امام عورتك حریتی ایله حکم ایتمشیکن امر تفریقده اقرارینی تحقیق نه دن لازمدر جواب ویریزکه
حکم امام ظاهره اعتبار وعورتك قول مجردینی اختیاره مبنی اولمغله اقرار مقردن بالکلیه رفع احتمال صدقی
استلزام ایلمز کورمزمیسنکه دعوای قهرینه اقامت بینه ایلسه قبول وجاریه سی اولمغله حکم اولنور اما قریبا
سبقت ایلین دار یمزده عتقی شاهدین مسلمین ایله ثابت اولمق مسئله سی بشقه درکه آنده حجت تامه ایله حریتی ایله
حکم اولنمشدرکه بر دخی رقنه اقامت بینه اولنماز توضیحی اولدرکه بر مسلمك نکاحنده بر مسلمهٔ غیر مدخول بها بولنوب
زوجی بو عورت مرتده اولدی دیوب عورت انکار ایلسه اقرار زوجله بینلری تفریق ونفسی اوزره تصدیق
اولنمشیکن زوجه سنك حقنی ابطالده مصدق اولمامغله نصف مهرینی ادا ایچون تضییق اولنور ایشته مسئلهٔ
مذکوره دخی بویله‌در وصورت مفروضه‌ده حربی مرقوم امامه ابرام و بو عورتی قهر واسر ایتمدیکم اوزره استحلاف
قیل دیو اقدام ایدرسه امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عنه دعوای رقده تجویز تحلیف ایتمدیکندن آنك قول
شریفی اوزره عورته یمین تکلیف اولنماز وعند الامامین رحمهما الله تعالی ادعا ایلدیکی سبب رق اولان قهر اوزره
استحلاف ونکول ایدرسه جاریه سیدر دیو حکمی ارداف ایدر زیرا نکولی اقراری منزله سنده اولوب اصل
امامین دخی دعوای رقده نکولله قضا اولنماقدر والله اعلم

مسئلهٔ مزبوره ده جاریه دن مراد انجق مستأمن دارندن کتوردیکی جاریه در بو محلده اطلاق اولندی ایسه ده قریبا تقیید ایده جکدر *

مطلب الاستحلاف فی دعوی الرق

باب من الامان بغیراذن الامام و بعدنهی الامام * مسلمین بر حصنی محاصره یه درکار اولدقلرنده اذن امام اولمدیغه
برمسلم اهل حصنه بلکه ایچلرندن برفرده اعطـاء امان ایلمك سزاوار اولماز زیرا محاصره دن مرادلری فتح ایکن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهردر ومسلمیندن برفرد ایچون جماعت مسلمین ایله مرادلری میانته حائل
اولان اسبابی هرحالده خصوصا قهر اعدا بابنده اکتساب ایلمك لایق دکلـدر وهم هر مسلم امیرینـك تحت
طاعتنده ایکن لایق دکلدر که امیری کندونك تحت طاعتنده اولمسنی موجب برعقـده مباشرت ایلیه مکر امیرینك
رضاسیله اوله وهم نفع وضرری عامهٔ مسلمینه راجع اولان اموره نظر واهتمام ایچون نصب اولنان انجق امام ایکن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزی رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
نسنه یه اقدام غیر لایقدر مع هذا فنق مسلم اعطـاء امانه اقدام ایدرسه ینه جوازی مالا کلا مدر زیرا ویسعی
فی ذمتهم ادناهم حدیث واجب الامتثـالی اوزره هر مسلـده علت صحت امان برکما لدر بو صورتده امام اوزره
واجبدر که نبذ عهـد ایدنجیه دك قتاللرندن کف ید وامان مزبور ایله چیقمشلر ایسه مأمنـلرینه رد ایلیه واکر
مناسب کوریرسه اول امان و یرن شخص نادیبی تأدیب ایلیه زیرا استخفاف امامه سبب اولان فعـله جسارتله
اساءت ادب ایلمشدر آنی تأدیب ایتمسه غیریلرك دخی جرأتنه باعث وامرسیاست وتدبیر امارته خلل کلی حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمینی متضمن ایدوکی عند الامام متبین ایسه تأدیبی تجویز وتقریب اولنماز زیرا تأمینله توفیر
منفعت مسلمینی قصد ایتمشـدر واستطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منفعت درکار و بو یله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ایدوکی آشکاردر مثلا اهل حصندن بریسی نهانیجه برمسلمه بکا امان و یرا هـل حصنك
مواضع خللنی بن سکا کوسترمك اوزره یاخود باب حصنی فتح ایتمك اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتدکجه فواتی
امر موعود دن امین اولمسه بو بابده اما مدن استیمان واستیذانه باقیوب جواز اعطـاء امان غنی عن البیاندر زیرا
بو بابده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوکی نمایان اولمغله مباشرینه موجب تأدیب اولمیوب مستوجب
تشکر وتطییب اولدیغی عیاندر واکر برمسلم اهـل حصندن برینی معسکره نزول اوزره یوز دینـار مقابله سنده
تأمین ایدوب دنانیری قبض وآنی معسکره ایصالدن صکره معلوم امام المسلمین اولسه بو صورتده اول مسلم اساءت
ایتمش ایسه ده امانی بلاعوض اولسه جائز اولدیغی کبی بو یله مقـابلهٔ عوضده دخی جائزدر بعده امام کرکدر که
فکر وتأمله اهتمام ایلیه اکر اول مسـلم عسکر اسلام ارض حربدن چیقنجیه دك شرط امان قیلمش ایسه امام
مخیردر دیلرسه دنانیرینی آلوب مستأمنه رد وآنی مأمنه ایصاله جهد ایدر ودیلرسه شرط مذکوری ایفا ودنانیری آلوب
غنیمت عسکرده ابقا ایلرز یرا اعطاء امان ایلین اول دنانیری انجق قوت مسلمین ایله احراز ایتمکله تملکله اختصاص
وامتیازایده مز انجق فعلی فعل امیر یاخود فعـل جماعت مسلمین کبی قیلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واکر همان معسکره نزول وجماعت مسلمین ایچنـده برکسنه یه وصول بعـده حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایسه کرکدر که امام بو امانی امضا ودنانیرینی غنیمت عسکرده ابقا ایلیه زیرا حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایدنجیـه دك البته آمن اولمغله رد دنانیرده فائدهٔ مسلمین بولنمادیغنـدن معنای نظر انجق تنفیـذ امانده ایدوکی
ظاهر ومتبیندر اما صورت اولی بشقه در واکر حصنی فتح اولنجیه دك عودت ایلمزسه ینه امانی قائم وایصال مأمنی
لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولمغله ینه تنفیذ امانی امر مهمدر کذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ایلدیکی یوز دینار
اوزره آنلره برآی مقـداری اعطاء امان ایلسه ینه امام مخیردر دیلرسه دنانیرلرین رد ایله نبذ عهـد ایدر ودیلرسه
تنفیـذ امان وانقضاء مدته دکین ترك عدوان واول دنانیری فیء اسلامیان قیلـر زیرا هرجانبده وقوع منفعت
متوقعدر که قبل المدة فتح حصنی امید ایدرسه رد دنانیر انفع وامید ایتمزسه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح واوقعدر
واکر امیر برمنادی یه فرمان اول دخی میان عسکرده سزلردن قنقیکز اهل حصنه یاخود ایچلرندن برشخصه امان
و یررسه امانی باطلدر دیو ندا واعلان ایتدکدن صکره برمسلم مجانا یاخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ایلسه ینه جواز
امانی بی ریب وکماندر زیرا مسلمك صحت امانی موجب اولان علت بونداایله منعدم اولمامشدر که ولایت امان ولایت
شهـادت کبی شرعا هر مسلم ایچون ثابت ونهی امامله غیر فایتدر بعده اهل حرب نهی مزبوردن خبردار اولماملریله
بعد النهی امان مسـلم صحیح اولماسه غرور حرامه مؤدی اوله جغی بدیدار در انجق امان مرقوم نظر مسلمینی متضمن
دکل ایسه امیر ایچون اول امان و یرن کسنه یی تأدیب وحبس وعقوبتله تعذیب جائزدر زیرا بعد النهی مخـالفت
امامی اعلان ایتمکله بونده اسـاءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقی از یددر اما منـادی
امر امیر ایله اهـل حصنه ندا ومسلمیندن هر کیم سزه امان و یررسه امانته مغرور اولمکز زیرا امانی باطلـدر

مطلب آمن بغیراذن الامام لمصلحة

مطلب النداء بان من آمن اهـل الحصن فامانه باطل

دیو رفع صدا ایدوب یاخود بو مضمونی امام آنلره تحریر کتاب یا ارسـال رسول له اعلام ایلدکدن صکره برمسلم آنلره
اعطاء امان ایتمکله حصنلرندن نزول ایلسه‌لر فیء اسلام اولورلر لکن بو معنی بعد النهی امان مسلم صحیح اولمدیغندن
ناشی اولمیوب بلکه امامدن اعلام سابق سبیل نبذ عهده متمشی اولدیغنـدندر زیرا نبذ ایله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخی قبـل الامان وبعده ممکن اولمغـله نبذ دخی قبل الامان و بعده صحیح وممکندر و نبذ
بعد الامان طاری اولسـه حکم امانی رفع ایتدیکی کبی مقـارن امان اولسه ثبوت حکمنی منع ایلر اما صورت اولی
بشقه درکه آنده اهـل حرب نهی امیره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بو صورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازی مقرر اولمق انجق مسلمیندن دفع ضرر ایچوندر که جائز کوریلسه مسلمین ایچنده
بولنـان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میانته حائل اولمغه قادر وامیر مرة بعد اخری نبذ عهد ایلدکجه آنلر
تجدید امان ایدوب مسلمین بر حصنـه استیلا ایده میه جکلری ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمینی تخلیص ایچون
من اندر فقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز نبذ ایله حکم وتنصیص اولندی واکر امیر اسلام اهـل حربه
اعلام و برمسلم سزه امان و یررسه امانی معتـبر دکلدر بن امان و یرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب صکره برمسلم
اهـل حربه وصول و بن سزه امیرك رسولی یم وامیر سزه امان و یردی دیوب آنلر دخی اعتمـاد ونزول ایدرلرسه
اول کسنه کاذب ایسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه که بو معنی
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در بو قسه امیر ارسال ایتمش ایکن ارتکاب کذب ایلین شخصك عبارتی عبارهٔ
امیر کبی اولمق ممکن اولمدیغندن فضله کند و طرفندن دخی اعطاء امانی صحیح اولماز که بو صورتده اهـل حربه
بن سزه امان و یردم دیسه امانی تصحیح اولنماز بناء علیـه بو امان باطل ایدوکی نمایاندر جواب و یریلیرز که اکرچه
کلام مذکور حقدر لکن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پیام ایتمش ایکن امان و یرلمسه معنای غرور محقق
اولور زیرا اهل حرب ایچون صدق وکذبنه مطلع اولمق غیر مقدور واول شخصك عقل ودینی صـدقه باعث
وکذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتمـاد ده معذورلردر اما امانی نفسنه مضـاف قیلمش ایسه جواب
مسئله بونك خلافیـدر واکر امیر صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان و یروب یاخود بندن
رسالت امانله وار یرسه سزلر ایچون امان یوقدر تا که بن کلوب سزه بالنفس امان و یرمدکجه دیو افهام ایتمش اولوب
آنلر دخی امان رسولی قبولله نزول ایتمش اولسه‌لر فیء مسلمینـه دخول ایدرلر زیرا کلام مزبور لسان امیردن استماع
اولنـان امانـدن ماعدا مجموع امانی نبذ ایلمك منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امیر
ایچون ذکری تقدیم اولنان تقدمدن بشقه طریق منسلـبدر وطریق مزبور تصحیح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمینه قادر اولمغه بادی اولور انجق بو صورتده امیر فی نفس الامر طرفنـدن تبلیغ امان ایچون
اول رسولی ارسـال ورسول دخی خبر امانی ایصال ایتمش ایسه آمن اولورلر زیرا عبـارهٔ رسول عبارهٔ مرسل کبی
اولمغله بنفسه امان و یرمش مثابه سنده اولور وتنبیه سابقدن دخی مقصودی اهـل حربی رسول کاذبك کلامنه
اعتمـاددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پیامنه اعتماد دن دخی ردعه حمل اولنماز وهم رسول کاذب
اولدقده خبر مذکوری ابطال ایلدیکمز انجق ضرر مسلمینی دفع ایچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرفدر توضیحی اولدر که امیر مقـالهٔ مذکوره سندن صکره ارسال سفیر ایتدکده قول سابقنـدن رجوعه حمل
اولنور ورجوعی دخی صحیح ومشروعدر کورمز میسنکه امیر مسلمین اهل حربه بن سزه امان و یریرسم امانم باطلدر
دیمش اولوب صکره ینه امان و یرسه بو تأمینی قول سابقنـدن رجوع اولمق اعتبـاریله تصحیح وتمکین اولنور زیرا
قول سابقی امیر اوزره شیء زایدی الزام ایتمدیکندن صحت رجوعی برمحذوری استلزام ایلمز واکر برمسلم
اهل حربله بیك دینار اوزره برسنه عقد موادعه ایلسه عقدی مشروع ومسلمین ایچون اول طائفه یه غزا حرام
وممنوعدر حتی آنلردن برشخصی قتـل ایلسه‌لر دیتنی غارم اولورلر زیرا مسلم واحدك امانی امان جماعتـله
سیاندر بو صورتده امام آخرسنه یه دك بو عقده واقف اولمازسه کرکدر که موادعه سنی امضا ومالی آلوب
بیت الماله القا ایده زیرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمین انجق امضاء موادعه ده در نظیری شول عبد محجوردر که
بلا اذن المولی نفسنی ایجار وعملنی تکمیل ایده مولاسی ایچون اجاره یی تنفیذ واخذ اجرتدن غیری صورت نافعـه
یوقدر لکن قبل تکمیل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره یه قادر اولور ومسلم مذکور مال مزبوری انجق قوت مسلمین
ایله اخذ ایتمشدر که اهل حرب جماعت مسلمیندن خوف ایدرلر یوقسه شخص واحددن خوف ایتمزلر بناء علیـه
اخـذ اولنوب نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور واکر امام قبـل تمام السنه بو عقده

مطلب وادع مسلم سنة على الف دينار

مطلب آجر العبد المحجور نفسه

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت الماله وضع ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشا یه قادر ایکن تنفیذ وامضا یه قدرتی بالطریق الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجه اوزره غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه اکرچه مقتضای قیاس مالك نصفی رد اولنوب نصف آخرك مسلمین ایچون احتباس ایدر زیرا تمام سنه یه تمام مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه ده عوض معلوم مله موادعه عقد اجاره یه قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا

مطلب فسخ الاجارة فی بعض المدة

مال مزبوری التزام ملری انجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله در وجزء شرط انجق تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره یی معنای عوضده تجوزه صارف بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولمینجه جمیع مالرینی کندولره رد ایلمك لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف و بعضسنده آسودهٔ مخائف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر

مطلب الجزاء لایتوزع علی الشرط

ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالرین رد ایدر واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناك ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه سی بیك دینار مقابله سنده اوچ سنه عقد موادعه یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض وانتهاب ایلیوب بعده بر سنه بچدکدنصکره امام نقض موادعه لرین التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضك ثلثینی اولان ایکی بیك دیناری رد و باقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب عوضه داخل اوله کلدیکندن مالك عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بو بابده کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه در اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده عقد موادعه جمیع سنه ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقد درسؤال اولنورسه که بدل

مطلب توزع بدل الاجارة علی المدة سواء کان بالباء او علی وکذا البیع

اجاره حرف باوکلمهٔ علی یه قرین اولمق بیلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب باب بیع بو حکمده اجاره یه موافق ایکن باب موادعه ده موجب تفریق نه در جوابنده دیریزکه بیع واجاره باعتبار الاصل معاوضه در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه ده حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی بر عورت زوجنه طلقنی ثلثا علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عورت اوزره مالدن بر نسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قوانده اصل مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف با ایله کلمهٔ علی بینلری مسئلهٔ امان کبی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته معاوضه در واندن مقصود اولان زوال ملك نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بز مسئلهٔ مزبوره ده معنای معاوضه یی ترجیح و بهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان

مطلب طلقنی ثلثا علی الف درهم فطلق واحدة

بشقه در واکر مسلمین بر حصنی محاصره یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی لعلی ان اومنکم فتی ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانورمکه سزه امان ویرمکه مباشرت ایده رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزك ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمك مضمونی افهام ایلسه و بعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره باطلدر زیرا هر جهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابق ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکی عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهٔ متقدمه ده صکره دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه سندن رجوع قیلمشیکن بونده نیچون قیلمادی جوابده دیریزکه مسئلهٔ سابقه نك وضع واسلوبنده شیء زائد واردرکه

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر بر قومی لا امان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه قد ابطلت قولی لکم انه لا امان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر و بدیدار اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر اما بو مسئله ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر کورمزمیسنکه امیر مسلمین اهل حربدن بر قومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان اومنهم فلم یجیبونی فانا اریدان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل و زور فلا تغتروا به یعنی بن اهل حربدن بو حصنك اهلنه سزکله برابر قتال ایده رم و بن آنلری امان ویره یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزك ایچون اظهار امان ایده یم امیدایده رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب بکا اجابت ایده لر لکن سزه اظهار ایده جکم امان کذب و باطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده جکم لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانله بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتمامش منزلنه نازلدر و بو مسئله نك بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر و بز دخی بو بابك تمام شرحنی ینه املا ایلدیکمز شرح از یاده بیان واطناب ایلدیك

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❊ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلوم حقلرنده لطف وقهردن هر نه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه لر عقد مزبور جائز واول مسلمك حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهودبنی قریظه قنقی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعدبن معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده یورلر دیو اخبار ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خبائث کاره یا اخوة القردة والخنازیر اتسبوننی انزلوا علی حکم الله وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرك قرنداشلری بکا سز سبمی ایده یورسز الله تعالینك حکمی ورسولینك حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جان ه دوچار اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرین اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق یا ابا القاسم سن از قدیم کسنه یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیك دیمکه ابتدار ایلدیلر بعده محاصره لری ممتد اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتك حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر و بنی قریظه بعثت نبویه دن اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننده امیدوار اولدقلرندن آنك حکمی اوزره نزوله رضا وقرار و برملریله نبی کریم الخصال آنلری حکم سعید سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینك حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی ینه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر و باعث تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام و بنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن بر یکمز بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمزمیسز مضمونده الاترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارت مقولریله جمله یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلك الی سعد بن معاذ قول شریفلریله حکم مذکوری عهدهٔ سعده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصك وجه مخصوصی اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق و بنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه الحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذك ساعدنده عرق حیوة اولان اکحلنه مشرکیندن بر سهم سمناك

اصابت واكحلنی قطع ایدوب تسكین دمی قابل اولمایجه سعد حضرتلری دعایه آغاز ایدوب یارب اكر تقدیرازلیده حرب
قریشدن برنسنه ابقا ایتمش ایسك بنی اول حرب ایچون ابقا ومعمر قیل كه رسول الله علیه السلامی میانلرندن
اخراج ایلین قومله قتالدن احب بكانسنه یوقدر واكر اول حربدن نسنه ابقا ایتمش ایسك بوجرحی بكاسبب
شهادت قیلوب بنی قریظه خصوصنده انتقامله قریرالعین ایتمدكجه بنی اماته قیلمه دیو نیاز ایلدكده درساعت
اول خون روان سكون وانقطاعه دمساز اولدی وبو دعاسنه دخی باعث انجق اولدركه بنی قریظه نك نقض
عهدلری اخبار اولندقده آنلری تجدید عهده دعوت ایچون فرمان رسالتپناهی اوزره اشراف انصاردن برجماعتله
سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خیانتكار دخی قول غلیظ وشتم وتغلیظ ایله مقابله یه اجتسار ایلدكلرنده سعد سعید
الشتمونی بیننا وبینكم اهم من هذا الشتم وهو السیف یعنی بكا شتم می ایدرسز بعد الیوم میانه مزده بوشتمكزدن
اهم وبوندن زیاده موجب الم برنسنه واردركه سیفدر دیو تهدید ایدهرك عودت ایتمشیدی صكره جناب حی قیوم
احزاب مشركینی مهزوم ایدوب مسلمین بنی قریظه یی محاصره به هجوم ایلدكلرنده سعد سعادت افراز دعای
مذكور ایله تضرع ونیاز ایلمشیدی وقتا كه بنی قریظه حكم رسول الله اوزره نازل اولدیلر سعد بن معاذ مسجد
رسول اللهده مریض ایكن حضرت رسالت حكم مزبوری آكا تفویض بیوردیلر همان زمرهٔ انصار كلوب
معسكر نبوی یه ایصال ایچون آنی برحمار اوزره اركاب واثناء طریقده یاسعد بنی قریظه حلیف ومعاهدلركدر
الله تعالی سنی اوزرلرینه اقدار ایلدی سن دخی آنلره احسانه ابتدار قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم احسانی وابقاء
نفوس انسانی سودكاری معلومكدر وعبدالله بن ابی خلفاسی بنی قینقاعی تخلیصده نه كونه سعی ایلدیكن بیلورسین
سن احسان ومروته دخی الیقسین دیه رك رجای ناتجاده اطناب ایلدیلر بورتبه اكثار نیاز ایتدكلرنده سعد حضرتلری
بركره مبارك لحیه سنی الیله صغایوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فی الله لومة لائم یعنی والله سعد ایچون رضاء
الهیده لومهٔ لائم آنی عوق یتمك وقتی قریب اولدی دیو علی وجه الایجاز كشف راز ایلدی دركار شفاعت
اولان زمرهٔ انصار بومقال تهدید اشتمالندن مراد سعدی اذعان وعیانلرنده هلكت قریظة والله دیه رك
تأسف كنان مجلس رسالتپناهی یه شتابان اولدیلر سعد دخی واصل اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری زمرهٔ انصاره قوموا لسیدكم فانزلوه یعنی سیدیكزه قیام ومركبندن انزال ایدیكز قول شریفلریله
خطاب وانلر دخی امتثال ایله قیام وانزاله شتاب ایدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبویده شرفیاب جلوس اولدیغی
حینده نبی كریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری آكا خطاب تكریم ایدوب قد جعلت الحكم فیهم الیك
فاحكم فیهم یعنی بنی قریظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حكمی سكا تفویض ایلدم امدی حقلرنده سن
حكم ایله بیورملریله آنی تحكیم ایلدیلر همان سعد اولا جانب بنی قریظه یه اقبال وآنلره علیكم عهد الله ومیثاقه
ان الحكم فیكم ما حكمت یعنی حقكزده حكم جاری بنم حكمم ایدوكنه رضا كزده الله تعالی نك عهد ومیثاقی
اوزریكزه اولسونمی دیمكله تحلیفه استعجال ایدوب انلرده تصدیقله رضالرین تحقیق ایلدیلر بعده رسول انام
علیه الصلوة والسلام حضرتلری صحابهٔ كراملریله سكون وآرام بیوردقلری جانبه خطاب لكن صورت
تحلیف وتحكمده جناب نبوتمأبله مواجههدن حجاب واجتناب ایلدیكندن مجدد اجلال وتبجیل ایچون
وجهنی جانب آخره تحویل وكمال آدابله صیغهٔ خطابی لفظ غیبته تبدیل ایدوب وعلی من هنا بمثل
ذلك یعنی بوطرفده بولنانلر ذوات اوزره دخی عهد مذكور لازم اولسونمی دیمكله رضالرین قصد
تحصیل ایلدیكده رسول الله علیه السلام ومعیتلرنده بولنان صحابهٔ كرام جواب نعم ایله عقد مزبوری
تكمیل ایلدیلر همان سعد رضی الله عنه انی حكمت فیهم بان یقتل الرجال وتسبی النساء والذریة وتقسم الاموال
یعنی بن علی التحقیق بنی قریظه حقلرنده رجاللری قتل ونسا واولادلری سبی واموال‌لری تقسیم اولنمغله حكم ایلدم
دیوب مانند سیف صارم مادهٔ فسادلرین حاسم اولدی اول آنده نبی آخر الزمان علیه صلوات الرحمان
لقد حكمت فیهم بحكم الله من فوق سبعة ارقعة یعنی والله یاسعد بنی قریظه حقلرنده رقعه كبی بربری اوزرنده
اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالی نك انزال ایلدیكی حكمله حكم ایلدك قول شریفلریله
حكم سعده تحسین واحسان بیوردیلر ونقل مزبور بعض روایاتده مذكور وبالاده ذكر اولندیغی اوزره اشهر
روایات ایدوكی میان اهل حدیثده مشهوردر وبونده دلیل واردركه اهل حصن مسلمیندن برذاتك حكمی اوزره
نازل اولدقلرنده اول ذات حكم مزبوری شخص آخره ینه اهل حصنك رضالریله تفویض قیلرسه جائز اما راضی
اولمازلرسه غیر جائزدر زیرا سعد حضور نبویده بنی قریظه یی استرضا ایچون اخذ عهده ابتدار ایتدكده

رسول الله صلی الله علیه وسلم تجدید عهده نه حاجتدر دیو منع وانكار بیورمدیلر نكته سی اولدركه حكم مزبور
رأی وتدبیره محتاج اولوب ناس دخی اولبابده متفاوت اولملریله برشخصك حكمنه رضا شخص آخرك حكمنه
رضایی مثبت دكلدر حتی رضالری یوغیكن آخره تفویض واولدخی برنسنه ایله حكم ایلسه نافذ اوله مز مكر محكم
اول حكم مرقومه واقف اولوب آكا اجازت ویره بوصورتده اجازتی انشاء جدیدی منزله سنده اولوب خصمك
رضالری اوزره تمام حكم انجق اولك رأیی ایله حاصل اولمغله نافذ اولور وبوبابده من له الحكم قتل رجال یاخود
عقد ذمت یاخود ادخال غنیمتله حكم ایلسه جوازده جمله سی مساوی وحكم سعد بودعوایه دلیل قویدر وبعض
روایاتده مذكوردركه سعد حضرتلری یوم مزبورده ذكورقومدن ابط وعانه سنه اوستره اصابت ایتمشلرینی
قتله حكم ایلمشدر وبلوغ اطفالده نبات عانه یی اعتبار ایلین رجال بوروایتله استدلال ایلمشلردر لكن بزلر
بوقوله قائل دكلرز زیرا نبات عانه ده اجناس ناس برقیاس اوزره دكلدر كورمزمیسنكه ترك وتاتارده بطی وطائفهٔ
هنودده سریع اولور بناء علیه نبات عانه مبنای حكم قیلمق ممكن اولماز وروایت مزبوره بووجهله تأویل
اولنوركه نبات عانه بلوغ بنی قریظه یه علامت ایدوكنی رسول الله صلی الله علیه وسلم وحیله سعده اخبار
اولدخی حكم مذكوری اختیار ایتمش اوله یاخود سعد انجق مقاتلرینی قتله حكم ایتمش اولوب وقتل مقاتل
كرك بالغ وكرك غیر بالغ جائز اولوب بنی قریظه دن دخی نبات عانه یه واصل اولنلر مقاتل اوله كلدكلرندن ضمنا
آنلری دخی قتله حكم ایتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روایت اولنمش اوله لكن تأویل اول اصح ومعولدر
زیرا غیر بالغ مقاتل اولورسه اكرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنی قریظه ایسه بعد
الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بوسیاق اوزره ذكر اولنمشدركه سعد بن معاذ حكم مشروحنی انفاذ ایلدكدنصكره
بنی قریظه یی سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاریه ده حبس وموجب امر نبوی اوزره اللرینی ارقه‌لرینه بند ایله
كبس اولندیلر وبوروایت اسیرلره بوكونه معامله لازم ایدوكنه دلالت ایدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم
فشدوا الوثاق یعنی تاكه قتل كفارده اكثار ایلدیكزده بقیة السیوفی وثاق محكم ایله مربوط مكتوف
ایدیكز راوی دیركه بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی قریظه ایچون عقد مجلس ثریا نظام وبریوم شدید
الحرده ایچلرندن بعضیلرینی قتل واعدام ایلدیلر ومغازیده حضور نبویده قتل اولنانلری تسمیه وتعیین وحیی بن
اخطب وكعب بن اسیدو برجماعتك اسامیلرین ذكر وتبیین ایلدی ونصف نهار ایرشدكده رسول الله صلی الله
علیه وسلم ینه حاللرینه ترحم برله لا تجمعوا علیهم حر الشمس وحر السلاح قیلوهم واسقوهم حتی یبردوا ثم اقتلوا
من بقی منهم یعنی اوزرلرینه حر شمس ایله حر سلاحی جمع ایتمكز براز قیلوله وراحتلرینه رخصت وسقی ما ایله تسكین
حرارت ایتدریكز تاكه تبرد ایده‌لر بعده بقیه‌لرینی قتل ایدیكز دیو تكلم بیوردیلر ومغازیده مذكوردركه رسول الله صلی الله
علیه وسلم وقت مذكورده مجلس عالیلرندن قیام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقی منهم یعنی یاسعد آنلردن باقی قلنلر ایله
كندو شان وحال ومراد ما فی البالكی استعمال قیل نطق جوهر فالریله ترخیص عام ایلدیلر وقتل بنی قریظه یه
بالنفس مباشرت ایلین علی بن ابی طالب وزبیر بن العوام رضی الله عنهما ایدیلر وقتللری دار ابی الجهم جوارنده اولوب
دملری داخل مدینه ده احجار الزیت نام محله دك سیلان ایلدی ومؤلف عالیجناب مقتوللرك عددینی بوكتابده بیان
ایلمدی واولبابده اختلاف روایات بولنوب اظهر روایاتیدی یوز اولمقدر وامام مقاتل دورتیوز اللی در دیدی وعدد
اسرا التی یوز اللی ایدی وبلوغنده شك ایتدكلرینك عانه سنی كشف ایله درك ایدرلر ایدی حتی عطیة القرظی رضی الله
عنه دیدیكه یوم مرقومده بنم بلوغمده شك ایدوب عانه می كشف وعدم نباتنی كوروب بنی ذراری یه الحاق ایلدیلر
ومرویدركه عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادینه اقتلوا من جرت علیه الموسی ولا تسبوا الینا من العلوج
احدا یعنی اوزرینه اوستره جریان ایتمشلری قتل وتدمیر ایدوب طرفمزه ضخام كفاردن برفردی اسیر كتورمكز
دیو تحریر كتاب ایلدی وبوتنبیهی انجق مسلمینه شفقت وسوء قصدلرندن صیانت ایچون ایدی كورمزمیسنكه
ناس بعد زمان نهی مزبوره مراعاتده مبالات ایتمدكلرندن محذور مذكوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب ابو لؤلؤه نام
برغلام مجوسی یدیله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنینی دلخون اندوه بلا ایلمشدر لكن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما دیدیكه
یوم احدده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضورلرینه عرض اولندم واون اوچ یاشنده ایدم بنی قتالدن رد ایلدیلر صكره
یوم خندقده عرض اولندم واون بش یاشنده ایدم بكا سائر مقاتله ایچنده قتاله رخصت ویردیلر وبوروایتی ایرادن مؤلف
صاحب الاجتهادك مرادی حكم بلوغده نبات عانه معتبر اولمدیغنه استدلال واستشهاددر وبوبابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب لا یقتل غیر البالغ بعد الاسر ولو كان مقاتلا

وبعض روایاتده ایكی صنف ایدوب بر صنفی دار قلابه وبر صنفنی دار اسامة بن زیده حبس ایلدكلری وارد اولمشدر

مطلب بیان وقت البلوغ

ذکر المترجم وقت اتمام ترجمة ابواب الامان

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره برروایتده اون سکز
و برروایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر و بز بو مسئله یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة
السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن
توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی
التابی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینک منتصفی لیلة البرائتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز
وقصور اوزره بحمد الله الملك الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن
الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رحمت اکتساب بابنده
امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وماتوفیقی الابالله علیه توکلت والیه انیب

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرک مصراع ان تقوی ربنا خیرنفل یعنی
ربمزدن اتقا ایلمك افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونك عن الانفال ای الغنائم
وبو آیت کریمه نك سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مروی یدر دیمشدر که یوم بدرده بزلرده
سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده
دیدیکه الله تعالی دوشمنی منهزم ایلدیکی هنکامده بزلر اوچ فرقه اولوب برفرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده
محارسه لرینه قائم و برفرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبرفرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هرفرقه

مطلب النفل عند الفقهاء ومشروعیة التنفیل

بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتملریله حضورنبویده جمله مز اجتماع ورفع اصواتله نزاع وانتزاع
ایتدکلریمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوررلر ایدی درحال یسئلونك عن الانفال قل الانفال
لله والرسول الایة انزال ورفع قیل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه
امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال
امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامه تنفیل ومال مخصوصه نفل
تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال
یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام
علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق
تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن انداز آلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجه نفسنی
مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز وبنام ایلمسی جان وباشله اقدام مهالك
واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم برکافر
مستحق القتلی قتل ایدرسه آنك لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلك اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی
هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنك اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسبیر ایلمکدر حتی یوم بدر ویوم حنینده
منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر بر سریه بعث وتسییر
ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمك بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر
لکن ثلث مرقوم قید خمسله تقیید اولنمایجه غنیمتلرینك ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیده دخی
بعد اخذ الخمس عسکره شریك قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص
وباقیده تشریك اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عندیمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اوله مز اما
عند الشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه برمشرکی قتله درکار اوله
سلبنه البته مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی
انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بومثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل
دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش
اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجت مس ایتمدکجه حدیث مذکورك
صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دیمشدرکه من قتل قتیلا فله سلبه حدیثنی
رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهزام
مسلمیندن صکره عودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مذکورك محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر ویوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نك واتم ادلهٔ قول
شریفله توصیفنه مصداق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بومقدمه لردن عندیمزده
ظاهر اولشدرکه حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر
وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهك ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی القرایی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ماتقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده
نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی برسهمی الله تعالینکدر باقی دورت سهمی
شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کمسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکمسنه نك اصابت

مطلب اعتراض المترجم علی شارح الکتاب

ایلدیکی غنیمت دخی بویله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبك بسهم فاستخرجته
فلیست باحق به من اخیك المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسك اول اوقه دخی
سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب
اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بویله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمة جواز تنفیلی قال
وقیل مراد ابعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتیوب اهل عراق وحجازك دخی مذهبلری عدم
جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعیده
تفصیلمز فساد قوللرینه دلیلدرکه تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام
دکلدر وهم تنفیل اولامردن اثبات اختصاص ایچوندر یوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون
باقیده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر وبعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر وبعد الاصابه
عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدرکه برکسنه غنائم ایجره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله
صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده ویلك سأتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بر یولار
ایستدیك قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ماکان لك ان تسألنیه وماکان لی ان اعطیك یعنی
والله اول نسنه یی نه سنك ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر
واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدرکه برکمسنه مغنمدن قیلدن بر یولاق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده
اما نصیبی منها فلك اما بنم حصهٔ خمسم سنك اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن
مرویدردیدیکه برکمسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشگاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آلهیم
زیرا ناقه مك زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار مالك ان تسألنیه ومالی ان اعطیکه جوابی ایله زجر
وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اکر بعد الاخذ تنفیله رخصت
اولایدی اول شخصك صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه
مساکیندن اولمق اعتبارلریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود
لایحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسك غیری بکا حلال اولماز وخمس
دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولیوب بلکه نفس
انفسلرینه خاصه اولان صفایارندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریك
بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نظم کرامت
نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول
نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم
من شیء فان لله خمسه الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیه وتعویل اولنور
وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب
ومااخذوا بغیر قتال قسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره
یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بویله ذکر ایدوب دیمشدرکه
یسئلونك عن الانفال الی قوله تعالی الکارهون آیت جلیله سی نازل اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیرحساب عن فواق لفظنی ای عن سوآء
دیو تفسیر اتمکله بزدخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی قدرفواق ناقة وهرقدرمابین الحلبتین من الراحة یضم فاؤه و یفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر غنائهم و بلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میانده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعندالبعض فواق قسمتده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنه در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاه اللبن فواقا فواقا قولندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذدر وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثللو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنا فیه اکرچه یوم بدرده بلاقتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابی عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولیدبن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میانده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ایکیدن بریسی بکا یا عم ابو جهل لعنه اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدر ایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت اتمسه کرکدر تا که قنقمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت ازله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دوتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کوردمکه صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعتمآبه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهربری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بنمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکزمی دیو خطاب آنلردخی لا یارسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریانی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلردخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل اتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق اثرطعانی یالکز سیف معوذده کوروب معاذ اکا اعانت اتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سبیندن مسبیدر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله برسفیر ارسال
و باباکی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه بابامك قاتلی اول کمسنه درکه بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تامنکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر روایتین اولدرکه ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اولحالده کوزلرین آچوب
یارویعی الغنم لقدارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیون چوبانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاس له جواب و یردم ینه اولحالده لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و جیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله نمکپاش جراحتی

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره وارددر کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

مطلب

اولدیغمده

اولدیغمده شمدی نه یاپمق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی او یله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموزباشلرمدن قطع ایله که عین ناظرینده مهابتی زیاده اوله ومحمده عودت ایتدکده
خبرویر که اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشددر ابن مسعود رضی الله عنه دیرکه همان رأسنی قطع
وپیشکاه رسول اللهده احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قهار کبریا ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزره ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزره ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وقتی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار ایلیسه کرکدر پس اصحاب کرام یارسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلرکه اذا ادخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فیقال کلا انما کان الیوم یوم رحمة فهربوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب و یریلور
اول دخی دیرکه بو یله دیمکز بلکه آنلر شویله محنتده لردر که بو کون انجق اکا رحم ایده جك کوندر بو کلامی
ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه و یردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا و یردکلری بعض روایاتده وارددر اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنور که
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف و بی مجال ایده مشدر بو جهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه و یردکلریدر و بو روایت اکا حمل اولنور که
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شو یله ضعیف و بی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه و یریلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
و یردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکمسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیر جائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کله جك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدرکه ابو قتاده رضی الله عنه دیرکه یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه
کوردیمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرکی عنقی ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم درحال اول مسلمی براغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رایحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت ایریشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدیمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهاد له
حضاردن استمداد ایلدم همان برکمسنه دیدیکه یارسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفمدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاهاالله ایعمد اسد من اسدالله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه و یریرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

لامغنم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جمة يعنى تخمس اولنمادجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادجه نفل يوقدر
و بعدالتقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر و بو كلامدن مرامى قبل الخمس بغير تنفيل غانميندن برورلك عنائمدن
برشيئله اختصاصى نفى وانكارو بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهار در كه بونلربزم مذهب صحتعدار بمزدر
وعمربن الخطاب رضى الله عنهدن مرويدركه لانفل فى اول الغنيمة ولا بعدالغنيمة ولايعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غيرمحابى. ديمشدرلا نفل فى اول الغنيمة ولابعدالغنيمة قوليك معناسى امام
ايچون بعدالاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعدالخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدرديمكدرو بعضيلرى ديديلركه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدراماامتداد حربله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعدالاصابه
قطعالايق اولاز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلرايدى اهل شام بداتى قبل الاصابه ورجعتى بعدالاصابه معنالرينه تحميل وبعدالاصابه تجويز تنفيل
ايلديلرلكن معناى حديث ظن ايتدكارى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سرايادره بولنان اهل جهاددركه
آنلرقتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولد قلرندن احتياج تحريضدن برى اولمريله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سرايادره بولنان اهل جهاد دركه آنلرك نشاطلرى
قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جارى ظاهر اولمغله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل بيور يرلرايدى مترجم فقير ديركه نهايه ده ابن الاثير بوائر بليغ نتأثيرده بداتى من اول الامرغزايه
مباشرت ورجعتى بعد انفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسيرايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بومعناره حملى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهرايكن شرح السيرالكبيرده آنفا ذكر
اولنان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدروشرح مذكورك عبارەسنى نهايه ده ذكراولنان تفسيره حمل
ايلمك دشوارايدوكى مطالعه ايلين ارباب بصائره بديداردر والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكراولنان راعى
وسائق وحارس طائفه لرى اجيرمقوله سندندر واماك آنلره و يره جكى اجرتدر اول دخى مسلمين ايچون عملرى
مقدارنجه در غيرمحابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عملرى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز
واعطاءاجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالدبن وليدوعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدركه آنلر اميرجيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى المازلرايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدركه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمسى واردر ديديلرو ابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقل اولنمشدر و بز دخى بو قولى اخذ
وانتقاد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد
ايده رز وخالد وعوف رضى الله عنهما دن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن
سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور و بزم عنديمزده دخى سلب بوصورتده تخميس اولنماز
اماتنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدركه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايليوب اميرجيش بوخصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعلام ايلمدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذ وباقيسنى كندويه ويره سين ديو كتب
وافهام ايلمشدرلكن بواثر معتبرده براشكال دخى مقرردركه صورت مذكوره ده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعدالاصابه اولوركه بزانى بويله دليل وارايكن
تجويز ايتمزمكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد او زره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بوبابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ وباقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب مايسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه در مترجم فقيرديركه جزاء
يعنى انكفايه درامام حصيرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اكرجه كتابده ذكرى كلەجك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غيرمطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومدايله اول دخى بمعنى الكفايه دركه
عطف تفسيردر و بعضيلر عين مهمله ومدايله در بمعنى المشقه در ديديلرقول مذكور محذور تكراردن مصوندر

مطلب تصرف فى الترجم فى تفسير السلب

ونما مافى السيرالكبيردن حديث البراء بن مالك انه بارز مرزبان الزأرة فهو اما لقب لذلك المبارز كما يلقب بالاسد او مضاف الى الزأرة قرية بالبحرين والاول اصح كذا فى المغرب لفظ مذكور لقب اولديغى اصح اولمغله ترجمه ده همان بو معنى ايله اكتفا قيلندى منه

مطلب حكم التنفيل بعد الاصابة

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقام جمله ده كفايت ياخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهاريله
مقتولدن سلب اولنه بو معنى اسلاب سائره مثلا وفرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب ديركه بعد تنفيل الامام برمسلم بركافرى جرح بعده مسلم آخرانى
قتل ايلسه نظر اولنور اكر مسلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واكر بومرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيراتنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضلهء عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتن
اظهار واعلام ايتمكدر و بو معنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكوره يه محتاج اولماز اماصورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزمبسنكه بركمسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلمدقدنصكره شخص آخردخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر امارمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئلهء مذكوره اوزره حديث
محمد بن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدركه غزوهء خيبرده محمد بن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطا بيور ديلرو بعض روايتده
وارد دركه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمد بن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاتديغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلدم و مرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بواقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه حكم وقضا
ايلديلر ومرويدركه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يامحمد بنى تيز الدن قتل ايله ديو اظهار طلب
ايليوب محمد بن مسلمه قتل ايتمم تا كه قرنداشم محمودك طاتديغى سند خى طاته سين ديوب كتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمد بن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عندمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشيدى كه بزفهم ايده مزايديك تا كه
بريهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بو سيف مرحبدركه
آنى هركيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدركه برمسلم بركافرايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده
مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله
عنه دن مرويدركه ايكيسى ميانده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هربرى مزيد قوت
وزيادهء مشقت وكفايتن اظهار ايلمشدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايده رزكه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وما كان للنبى خاصة * يعنى امام خاصهء خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويللرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بركمسنه غوص حربده اقدامى ظاهر واعانت
ماليه يه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين اكا بعداخذالغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بو شخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غيرمقاتله صرف ايتمك جائزايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكته سى اولدركه خمس مذكورآنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدركه
بركمسنه برركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بوبابده براثر دخى وارد اولمشدركه واجد ركازه خمسها النا واربعة
اخماسها لك وسنتممها لك يعنى بولديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رزديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلديغى لانفل

مطلب رمى الصيد ثم رمى آخر

مطلب دفع الخمس لمن وجد الركاز

الا من الخمس حديث شريفنك تأويلى بومعنى در وينه سعيد رحمه الله تعالى دن مرويدر كه كان النفل
من الخمس ديدى يعنى عهد رسالتده محتاجين ايچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولوردى بوبياندن مستبان
اولمشدر كه بعد الاصابه تمام غنائمدن تجويز تنفيل و بومسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم
تنفيل ايلدكلرى مرويدر ديو سوق دليل ايليانلر خطا ايتمشلردر كه بو بابده فكر وتأمل وفنى محلدن تنفيل بيورد قلرين
فهم وتعقل ايتمشلردر زيرا بعد الغنيمه تنفيللرى انجق نفس نفيسلرينه خاص اولان سهملرندن ايدى زيرا غنائمدن
اوچ كونه حصه لرى وارايدى برى صفى و برى خمس الخمس و برى سهم احد الغانمين ايدى صفى اول نسنه دركه
مثلا رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ودرع وجاريه و بونلرك امثالى نسنه لرى قبل القسمه غنائمدن نفس نفيسلرى
ايچون انتخاب ايده لر وزمان جاهليتده امراء جيوش بو صفى يى بعض سهام سائره ايله برابر اخذ واحراز وآنلر ايله
عساكر سائره دن امتياز ايدرلر ايدى حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن برينك ثناسنده اطراء ايله * نظم * لك المرباع
منها والصفايا * وحكمك والنشيطة والفضول * ديو انشاد وانشا ايلمشدر يعنى غنائمدن مرباع وصفايا وحكم ونشيطه
وفضول سكا مخصوصدر مترجم فقير ديركه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كبى انى آلورلر ايدى
وصفايا جمع صفيه دركه آنفا ذكر اولنمشدر وحكم اول نسنه دركه غنيمتدن نفسى ايچون عسكر اوزره حكم
ايدوب آنى اخذ ايدر ونشيطه اول نسنه دركه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طريقده بعض غنائمه موصول
اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه دركه بعد التقسيم قابل قسمت اولميان بعض اشيا فضله قالور انتهى
وامراء جاهليه بو مذكوراتى بالتمام اخذ والتهام ايدرلر ايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ وتعطيل انجق اخذ صفى
تحليل اولنمشدر اولدخى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص بعد وفاته حكم جوازى باطل
اولدبغى اتفاق علما ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفيا ايچون بقاسنده اختلاف علما وار در كه
بز آنى كتاب السير الصغيرده بيان واظهار ايلدك وامام زهريدن منقولدر ديمشدر كه غنائم بنى النضير خاصة املاك
خالصهٔ رسول الله عليه السلام ايدى آنى دخى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصاردن برفرده نسنه ويرمديلر
همان انصاردن سهل بن حنيف ايله ابو دجانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولمغله بو ايكيسنه برمقدار نسنه
اعطا ايلديلر واختصاص مذكورك بيانى فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب آيت جليله سنده نمايان در يعنى
اى اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنى النضير اوزره اجراء خيول وتحريك جمال مركوبه ايلديكز وجهى اولدر كه
بنى النضيرى قهرا وعنوة فتح ايتديلر بلكه بنى النضير اسلحه لرندن ماعدا دوه لرينك كوتوره بيلديكى مقدارى
مالرين استصحاب واسلحه لريله بقيهٔ اموالرى بالجمله رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اولمق اوزره
مصالحه ايتمشلر ايدى ومصالحهٔ مزبوره يه باعث قتال اولميوب انجق قبل الهيدن درونلرينه القا اولنان رعب
وهراسلرى بادى اولمشيدى سؤال اولنورسه كه فى زماننا دخى امام المسلمين برحصنى محاصره بعدينه بو وجه اوزره
مصالحه ايلسه اموال حصن خاصهٔ امامميدر يوقسه غنيمت جيوش اسلاميمى جواب اولدر كه بلكه غنيمت جيوش
اسلامدر زيرا خوف كفار نفس امامدن اولميوب انجق منعهٔ جيوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله عليه السلام
معيتلرنده اولان صحابهٔ كرام ايله اولميوب بلكه صحابهٔ كرام سايهٔ حمايه لرنده نيل امانله بكام اولورلر ايدى قال الله تعالى
والله يعصمك من الناس يعنى حبيبم يا محمد الله تعالى سنك روحكى تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولبابده خوف
ايتميه سين حال آنكه غنائم بنى النضيرى خاصة مهاجرينه تقسيملرنده بعض منافعله انصارى دخى ارضا وتكريم
بيورمشلردر كه مهاجرين ابتداء هجرتده بيوت انصاره داخل واموال واشيالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ايدى
بعد فتح بنى النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلر كه رضا كز ايله غنائم بنى النضيرى بين المهاجرين
تقسيم ايده يم تا كه آنلر بيوت بنى النضيره تحول ايدوب منازلكز سزلره سالم قاله ياخود بين الكل تقسيم ايده يم ينه آنلر
منازلكزده كالاول برابر ساكن اوله لر همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب يا رسول الله بلكه اكا راضى
اولورز كه بالكز بين المهاجرين تقسيم بيوره سز ينه مهاجرين بزمله برابر منازلمزده كالاول ساكن اوله لر ديدى
و بونلرك شانلرنده والذين تبوؤا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى ومرويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم يوم مزبورده سعد بن معاذه على وجه التنفيل سيف ابى الحقيق اعطا وتنويل ايلديلر و بعد الاصابه
تنفيللرى انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لرى اولديغندن ايدى وعمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايچون اوچ عدد صفايا واقع اولمشدر برى بنى النضير و برى فدك و برى خيبردر
بنى النضيرى ظهوراتدن رسل ووفود لك جوائزى مثللو نوائب حادثه ايچون وفدك قريه سنك منافعنى ابناء سبيل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ايچون حبس ووقف ايتمشلر ايدى اما خيبرى اوچ قسم ايدوب ايكى قسمنى مهاجرينه اعطا و برقسمنى كندو
نفقهٔ عيالرى ايچون ابقا ايتمشلر ايدى بو قسمدن فضله قالورسه آنى دخى ينه فقراء مهاجرينه رد ايدرلر ايدى
جناب فاروقك خيبر ايله مرادى بعض خيبردر يوقسه تمامى دكلدر زيرا خيبردن شق ايله نطاة قسملرينى بين المسلمين
اون سكز سهم اوزره تقسيم ايلدكلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدر كه بزشق ونطاة قسملرينك تقسيمنى اشاغيده
اول باب قسمتده بيان ايلديك وعروة بن الزبير رضى الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم
زبير رضى الله عنهه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره وبعض اراضى مواتى اقطاع بيورديلر وامام زهرى
رحمه الله دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر وعمر وسهيل وعبد الرحمن بن عوف رضى الله
عنهم جنابلرينه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره يى اقطاع ايلديلر وبعض رواياتده اول اراضى غين معجمه ايله
اراضى غامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايديكه اكا صو ايريشوب انتفاعى ممكن ايدى ديو وارد اولمشدر مؤلف الكتاب
امام محمد والا جناب ديركه آثار مذكوره يى استماع ايدنلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل واول تنفيلى
تشريع ايلديلر ديو توهم ايدوب آنى بيلمزلر كه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصلرى اولديغندن ايدى
اكر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثى تأمل ايلسه لر حقيقت حالى
فهم وتعقل ايدرلر ايدى زيرا حضرت عمر رضى الله عنه يا رسول الله غنائم بدرى تخميس ايلديكيز كبى غنائم
بنى النضيرى دخى تخميس ايتمز ميسز ديدكده بيورديلر كه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكا تمليك ايلديكى
نسنه يى مسلمينه تمليك ايلديكى نسنه كبى قيلمزم بعده ما افاء الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلنى قرائت
بيورديلر وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر كه حكم انفالدن اكا سؤال ايتدكلرنده رسول الله عليه
السلامدن صكره تنفيل نفل بو قدر ديدى مرادى انجق بيان ايتديكمز معنادر كه جناب رسالتلرينه تخصيص اولنان
خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ايچون متصور دكلدر كه اول فرد دخى تنفيله قادر اوله وابن الحنفيه رضى الله عنه دن
مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده عاص بن سعيدك سيفنى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
تنفيل ايلديلر لكن بو تنفيل برقاچ وجهله تأويل اولنور كه احتياجنه بناء خمسدن تنفيل ايتمشلردر ياخود
غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آيتى مدلولنجه رأى عاليلرينه مفوض ايدى ياخود سيف مزبورى اولا
نفسلرى ايچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بيورديلر بو تنفيل شول حديث مروينك نظير ومثليدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده سيف ذو الفقارى اصطفا بعده حضرت على رضى الله عنهه اعطا
ايلديلر وجناب على رضى الله عنه هميشه آنكله قتال ايدر ايدى وسيف مزبور منبه ابن الحجاج و بر روايتده نبيه
ابن الحجاجك سيفى ايدى بو بابده قول روافض بشقه دركه آنلر ذو الفقار حضرت على يه سمادن نازل اولدى
زعمنده لردر وقول مذكورلرى كذب وزور ومذهبلرى بو مقوله اكاذيبه مبنى اولديغى معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا
ايله جمع الفقره ياخود مفرد بمعنى الفقره دركه عظم الظهر معناسنه در وسيف مذكور اسم ذو الفقار ايله
مشهور اولديغى عظام ظهر يكپاره اولميوب ميانلرى مفصول اولديغى مثللو بونك دخى بعض محلى مكسور ومفلول
اولديغندن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده هركس اللرنده بولنان غنائمى رد وتسليم ايتملريله
امر ايلدكلرنده ابو اسيد الساعدى حضرتلرى ابن عائذ المخزومينك سيفنى كتوروب غنائمه القا ايتمشيدى
ورسول كريم عليه التحية والتسليم حضرتلرندن هرنه كه طلب اولنه البته آنى اعطا ايدرلر ايدى همان ارقم بن
ابى الارقم كلوب سيف مزبورى بيلوب رسول الله عليه السلامدن آنى طلب ايلدكده اكا اعطا قيلديلر ديو امام
زهرينك روايت قيلديغى حديث جليل دخى سيفين سابقينده ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع
رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جليل دخى وجه مشروح اوزره حمل وتأويل اولنور سلمه ديمشدر كه
رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله برسفرده ايكن مشركيندن برجاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل واختلاط
ايلدكدنصكره عودت ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقوه فاقتلوه يعنى اكا ايريشوب قتل ايديكز ديو
فرمان ايلديلر وسلمه حضرتلرى شويله جست وچالاك ايديكه سرعتده فرسه سبقت ايدر ايدى همان
اول جاسوسه ادراك و زمام ناقه سين طوتوب قتل واهلاك ايلدى وناقه وسلبنى رسول الله عليه السلام
حضورلرينه كتوردكده اكا تنفيل بيورديلر كويا اول سلبى خمسدن اعتبار واحتياجنه بناء سلمه يه تنفيل وايثار
ايلديلر و بو مقوله امورده رأى امام مقبول ومشكوردر وعكرمه حضرتلرندن مرويدر ديمشدر كه حصار
بنى قريظه ده ايكن يهوددن برنادان بخله كيم مبارزه ايدر ديو عزم ميدان ايلدكده زبير بن العوام رضى الله عنه

وصاحب القاموس وذو الفقار
بالفتح سيف العاص بن منبه قتل
يوم بدر كافرا فصار الى النبى
عليه السلام ثم صار الى على
رضى الله عنه ديمشدر لكن اختلاف
قوابنا اختلاف روايتيه مبنى اولمغله
توجيه اولنور *

اکا قیام واقتحام ایلدی اول حینده والده سی صفیه رضی الله عنهـا واحدی یارسول الله یعنی بردانه مدد
یارسول الله مبارزه یه اقدام ایتمسون دیو استرحام ایتدکده رسول الله علیه السلام اللهم ایهما علا صاحبه
قتله یعنی یارب بو ایکیدن قنقیسی آخر اوزره عالی وغالب اولورسه مغلوب ومعلو علیهی قتـل ایلسون دیو دعا
ایلدیلر فعلاه الزبیر فقتـله ونفله رسول الله علیه السـلام سلبه یعنی همان حضرت زبیر عالی وغالب اولوب
اول یهودی یی قتـل ایدوب رسول الله علیه السلام سلبنی اکا اعطا بیوردیلر وامام واقدی مغـازیده ذکر ایلدیکه
قصهٔ مذکوره یی بنی قریظه ده واقع اولدی دیو زعم ایدنلر خطا ایلدیلر بلکه اول وقعه انجق خیبرده واقعه
اولمشـدر که مبارزه وقتـال انجق یوم خیبرده وقوع بولوب بنی قریظه دن برفردک مبارزه وقتالی مسموع اولمامشدر
وصفیه عمهٔ رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرت زبیرک والده سی ایدی وغیری ولدی اولمامغله مبارزه یه خروجنده
تأسف ایدوب واحدی یارسول الله دیمکله تلهف ایلدی ورسول جلیل علیه التحیة والتبجیـل دخی دعای
مذکورلریله تطییب خاطرندنصکره سلبنی دخی اوغلی حضرت زبیره تنفیـل بیوردیلر و بو تنفیل دخی بالاده ذکر
ایلدیکمز سبیل اوزره درکه ابتدا اول سلبی خاصهٔ نفس نفیسلری قیلوب بعـده اکا اعطـا وتنویل ایلمشلردر
وابن عمر رضی الله عنهما دیمشدر که رسول الله علیه السلام جانب نجده بر سریه بعث ایدوب اغتنام ابل کثیره ایله عودت
ایلدیلر وهر برینک سهمی اون ایکی بعیره واصل اولدیغندن ماعدا بر ر بعیر دخی تنفیله نائل اولدیلر بونک تأویلی
اولدر که اول سریه محتـاجین اولمریله خمسدن تنفیل اولندلر یاخود جمله سی راجل یه فارس اولمقده متساوی
ومتجانس اولدقلریدن تنفیـل نامی ایله هر برینه بر ر بعیر انعام واولوجهله تنشیط واکرام اولندیلر و بو مقوله تنفیل
معنـای تقسیمده اولمغله بعد الاغتنام دخی عندیمزده جوازی تسلیم اولنمشدر و بعد الاغتنام تجویز قیلمیان انجق
بعض جیوشی تنفیل ایله تخصیص وتمییزدر وقول مذکور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخی سالک مسلک جواز اولمشلردر بناء علیه بر امیر عدالت نهاد مقتضای نظر واجتهـادی اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسکردن اهل کفایت ومرتکب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنیمتدن تنفیل ایدوب صکره
حکم مذکوری تجویز ایتمین امیر آخره رفع اولنسه کرکدر که امضا وتکمیل ایلیوب رد وتعطیل ایلیه زیرا امیر اول
فصل مختلف فیهی اجتهادیله امضا ایلمشدر ومجتهداتده قضاء قاضی نافذ وماضیدر مثلا غائب اوزره بینه ایله حکم
ایلسه مسئلهٔ مجتهد فیهـا اولمغله حکمی نافذ اولور و بو مدعایه دلیل ابن عمر رضی الله عنهمـادن نقل اولنان
اثر جلیلدر دیمشدر که بر دهقان ایله مبارزه ایدوب قتل ایتدیکمده امیر جیشمز سلبنی بکا تنفیل ایلمشیدی وحضرت عمر
رضی الله عنه بالاده روایت ایلدیکمز لانفل بعد الغنیمة قولی اوزره بعد الاغتنـام تنفیلی تجویز ایتیوب وکندی
امیر جیش اولسه بو یله تنفیـل ایتمیه جکی ظاهر ایدی لکن امیر آخر تنفیل وامضا ایتمش اولمغـله اولدخی آشنا
و بیکانه نزدنده عدالتنده یکانه ایکن ینه حکم مزبوری تنفیذ واجرا ایلمشـدر وشبر بن علقمه دن مرویدر دیمشدر که
اعاجمدن بری ایله مبارزه وقتل ایتدیکمده امیر جیش سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه سلبنی بکا تنفیـل ایتمشیدی
صکره حکم مذکور حضرت عمر رضی الله عنهه رفع اولنوب اول دخی تنفیذ ایلمشدر واکر امیر عسکر جمیع عسکره
ما اصبتم فهو لکم نفلا بالسویة بعد الخمس قولیله خطاب والدیغیکز غنیمت بعد الخمس علی السویة اقتسام
اوزره مجموعیکزک اولسون مضمونی اشراب ایلسه تنفیـل مزبور جائز کورلمز زیرا تنفیلدن مقصود تحریض
قتـال اولوب اولدخی انجق تخصیص بعض شجعـا ایله استحصال اولنور اما تنفیـل عامده تفویت مرامدن
بشقه رسول الله علیه السلام حضرتلرینک واجب قیلدقلری سهـامی ابطال وفارسک راجل اوزره تفضیلنی
ترک واهمال واردر که بونلری تجویزه مجـال یوقدر کذلک صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقیید کلام ایتیوب
همان ما اصبتم فلکم دیمکله تنفیل عام ایلسه بو هیچ جائز اولماز زیرا بونده الله تعالینک غنائمده ایجاب ایلدیکی
خمسی دخی ابطـال واردر وامام مکحولدن مرویدر که دیمشدر لا یصح للامام ان ینفل کل شیء الا الخمس لانه
حق علی قوی المسلمین ان یرد علی ضعیفهم معناسی دیمکدر که امام ایچون هر کیم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنک اولسون دیمک جائز کورلمز زیرا بو وجه اوزره تنفیل حق ضعفاء مسلمینی ابطال وتعطیلدر
حتی روایت اولندیکه برکسنه علی وجه الاستجـاب یارسول الله برمرد بهادر سیف شجاعتیله حامی عساکر اولوب
شخص آخر دخی حمل سلاحه غیر قادر ایکن قسمت غنیمتده تسویه اولنورلرمی دیو استجواب ایتدکده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائکم یعنی انجق ضعفانکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسیز دیو جواب ویردیلر
مؤلف همام سلمه الله تعالی فی دار السلام دیر که حکم تنفیل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتکمیل اولنور مثلا امام

من قتل

من قتل قتیلا فله سلبـه دیدیکدن صکره بر مسلم بر کافری قتل واهلاک ایدوب یانده دراهم ودنانیر وحلیهٔ سیف
وآلتون بیله زک وآلتون کوپه وآلتون وکومش قوشـاق بولنسه جمله سنی استملاک ایدر اما علماء شام حکم تنفیل
انجق امتعه ده جاری واعیان امواله غیر ساری اولوب ذهب وفضه دخی عین مال اولمغله آنلرده حکم غنیمت متقرر
وحکم تنفیـل متعذردر دیوب بو مسئله یی غانمیندن هر فردک احتیاجی مقداری غنـائمدن اباحت تناوله قیاس
واباحت مزبوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفیدر که بعض محتـاجین غنیمتدن طعام نفسنی اشترا
ایچون اخذ دراهم ایلمک جائز کلدر دیو تأسیس اسـاس ایلدیلر لکن آنلره جواب اولدر که تنفیل امام انجق مجـاهد
بنـام قتال عدوده جانی القاء خطره تحریض ایچون التزام اولنمشدر و بو معنـاده جمیع اموال علی سوا بلکه ذهب
وفضه دخی اولادر که انسـان انجق عندنده اعز اولان اشیا مقـابله سنده ارتکاب مخاطره بر له مقاتله ایدر ونفایس
اموالدن حرمانه اطلاع ایتدکده البتـه مخـاطره دن امتناع ایلر وقریبا بیـان ایلدیک که سلب اسم ما یسلب در
وحربی یی قتـل ایلین یانده هر نه سی وار ایسه آنی استلاب واطلاق لفظ سلب ایله اکا استحقاقن اکتساب
ایتمش اولور بعده مؤلف باریک خیـال بو مدعاسنه براء بن مالک رضی الله عنه مرزبان الزأره نام کافر بنـامی قتلی
قصه سنده واقع اولان حدیث عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ومرزبان مزبورک اوزرنده مجوهر بر منطقهٔ ذهب
وار ایدی اوتوز بیک درهمه تقویم واکا تنفیـل وتسلیم اولندی دیو کشف مقـال ایلدی لکن جنـاب مؤلف
باب متقدمده قرق بیک درهمه بالغ اولدی دیو تنصیص ایتمشیکن بو بابده اوتوز بیک دیوب مبلغ مزبوردن
تنقیص ایلدی کرکدر که اوتوز بیک قیمت منطقه وقرق بیک قیمت مجموع سلبـدر دیو تأویل یاخود روایت
سـابقه وهم راوی و بو روایت صحیح وقویدر دیو جرح وتعدیل اولنه ومؤلف در یادرایت بو حدیثده انس بن
مالک رضی الله عنه دن سلب مرقومک التی بیک درهم خمسنی حضرت عمر رضی الله عنه جانبنه بعث ایلدیک قولنی نقل
وروایت ایلدی بو بیانله قیمت سلب اوتوز بیک ایدوکی نمـایان اولدی و بزدخی باب متقدمده روایت ایلـدیک که
رسول الله علیه السلام یوم بدرده سیف ابی جهلی اوزرنده فضه وار ایکن ابن مسعود رضی الله عنهه تنفیـل
وانعام بیوردیلر بو روایت ذهب وفضه ده جواز تنفیله دلالت ایدر وامام مکحولدن منقولدر که لا سلب الا لمن اسر
علجا او قتله ولا یکون السلب فی یوم هزیمة او فتح و یصلح فی السلب السلاح والثیاب والمنطقـة والدابة وما کان
مع العلج بعد هذا فلا سلب فیه ولا سلب فی السلعة دیمشدر اما لا سلب الا لمن اسر علجا او قتله یعنی اعطاء سلب
مشروع دکلدر مکر ضخـام کفاردن برینی اسیر یاخود قتـل وتدمیر ایلین غازی دلیر ایچون اوله قولی دیدیکی
منوال اوزره صحیح المألدر زیرا اسر وقتـل ایتمیلره تنفیل اسلاب امام ایچون صواب اوله مزکه تنفیل انجق کفایت
ومشقت اعتبـاریله اولمغله انجق قتل واسر ایله بدیدار اولور اما لا سلب فی یوم هزیمة او فتح قولندن اکرچـه
مرادی یوم فتح وهزیمتده قتل واسر اولنان کفارک تنفیل اسلابی امام ایچون تجویز واستصواب اولنماز دیمکدر
لکن بو قولک صدق مضمونی امامک من قتل او اسر قبل الهزیمة او الفتح فله سلبه دیمکله تقییدینه مرهوندر
وامامک بو تقییدی نظر عامهٔ مسلمینی دخی مفیددر که قتل دوشمن منهزمده مزید کفایت ومشقته محتاج اولنمـاز
و بعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخی بو یله در بو صورتلرده قتل واسر ایدنلره تخصیص اسلاب حرمان سائر غانمینی
ایجاب ایلر بو یله ایکن امام برای مصلحت علی وجه الاطلاق من قتـل قتیلا او اسر اسیرا فهو له دیمکله تحریک
اشواق ایتمش اولسه شرط امام حال هزیمت وفتحده وغیریده واجب الاتمامدر زیرا بو لفظی عام اولمغله ضمیرنده
تخصیص اولسه دخی مجرد نیتله تخصیص عام ثابت اولمایوب عمومی اوزره اجراسی ایجاب والزام اولنور کورمزمیسنکه
مسلمین یوم بدرده اسیرلرینک اکثرینی بلکه مجموعنی بعد الهزیمة اسیر ایتمشلر ایکن ینه رسول الله صلی الله علیه وسلم
هر برینک اسیرلرین یدلرینه تسلیم وفدای اسیرینی اکا اخذ ایتدرمشلردر اما یصلح من السلب السلاح والثیاب
والمنطقة والدابة فما کان مع العلج بعد هذا فلا سلب فیه قولی دیدیکی وجه اوزره صحیح وموجهدر مرادی اولدر که
اول نسنه که علج مزبورک کندوا وزرنده وآنکله قتال ایلدیکی فرسنک اوزرنده بولنمایوب کیرو معسکرلرنده ابقـا
ایلدیکی اموالی سلبندن عد اولنماز زیرا سلب بمعنی ما یستلب منه اولمغـله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صکره اخذینه مانع آخر بولنمایان نسنه یه متناولدر و بو معنی معسکرلرنده ابقا ایلدیکی اموالنده غیر موجوددر که
قاتل مجرد قتل علج ایله آنی اخذه قادر اوله میوب سائر کفار البتـه مانع اولورلر کذلک علج مقتولک یانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سی اوزرنده امتعه سی اولسـه اولدخی سلبندن عد اولنماز وامام مکحولک ولا سلب فی السلعة قولندن مرادی
ما قبلنی تأکید اولمق مأمولدر زیرا سلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفور دخی بغلهٔ مذکوره یی مصلحت قتالده

مطلب قضی علی الغائب

مطلب لا یجوز التنفیل العام

مطلب النفل فی الاموال کلها

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجار ايچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال
اولدركه لاسلب فى السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب
اهل شامدركه بزلر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عنديمزده معينده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار
وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام
رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سر عسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام
تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عد اولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض
وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر
برشيئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه
بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول امير حين حاجتده
تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده ينه تجويز وامضا اولنور زيرا امير
عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله
مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير
ايلمش ايسه آنك تنفيلى بروجهله تنفيذ وتقرير اولنماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت
تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره
بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيديك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بو صورتده
جميع عسكرى تنفيله رضا ويررلرسه بعد رفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره
ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غير اولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك
بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعد الخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدر زيرا آنلرك
ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخريندن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه
ولو ان مير المصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب
ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دار الحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنائمى
تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دار الحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل
وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام
غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه
دار اسلامدندر ودار اسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بو جهتله تنفيل مذكورده ابطال
خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دار الحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر
مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائملريله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتحريص
تنفيل وتخصيص اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مزمكر
اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم دار اسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب
انجق دار الحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دار الحربه قتال ايچون
داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم برله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز
اولنمغله بو بابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه برعلج جسور
صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزا ليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا
اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم
واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال او الى الباب او الى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه
بو تنفيلك دخى صحتى مالا كلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايانددر واول امره اقدام ايلين بهادر
قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى
منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله
عدم صحتى متبيندر واكر امير دار الحربده برين يمينه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه
بعد الخمس ثلثنى وسريهٔ اخرايه ربعنى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الاجازة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصبة و بلد بالشام ولاتشدد كذا فى القاموس منه

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك
قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه
متخالف ايتمك جائزدر بو صورتده هر سريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه
تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت
ومشقت اعتباريله دكلدر وبو مسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى
تسويه منزله سنده دروتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام
غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى دار اسلامله احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده
سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك
نفلدن بالكليه حرمان وايا سيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده
برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن
بلا امر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بودخى اوله مز
ومؤلف والاشان بو محلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه
الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب
بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بو شخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن
اصحى اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بو بابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده
تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى
تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبو مسئله دن
مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولوركه وجه مذكورده امامك
هر قومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت ميانده فرق فارق وار ايكن
وجه مذكورده تسويه ايلمشدر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعد الخمس ثلث غنيمتلرين
تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف
امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعد النفل سهام غنيمتلرندن
اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرلرى انجق
امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى
غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر
واكر برسريه دار الحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه
ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود
وإياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى
برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتملريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر
حكمنده اولورلركه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايليه نكته سى
اولدركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده
دار اسلامله احرازلرى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دار الحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين دار اسلامله
احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر
وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه
دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر
بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزله سنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هر فرقه
بشقه بشقه واصل اولورسه هر فرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى
هر فرقه يه شامل وهر فرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعد النفل
باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده
معسكردن بعيد اولدقده صكره ايكى سريه يه مفترق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب
صكره هر برى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه لر جمله سی حین اغتنامده مجتمعین منزلنه تنزیل واول غنائمك مجموعندن علی السویه تنفیل اولنورلر
اما معسکره بشقه بشقه واصل اولسه لر هر فرقه کندو غنائملری وار ایسه انجق اندن تنفیله نائل اولورلر کذلك قرب
معسکره دکین متفرق کلوب اهل معسکر آنلری کوروب وقتال اولنسه لر نصرتلرینه قادر اوله جقلری مرتبه محل قریبده
اجتماع ایلسه لر نفس معسکرده اجتماعلری منزلنه تنزیل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفیل اولنمازلر زیرا
معسکر ایله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسکر ایله دخی حاصل اولمغله قربی جوفی حکمنده داخل وهر بری
اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واکر سریهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسکر بعض غنائمه ظفر بولوب معسکره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسکر ایله جمع اولمقسزین محل آخردن دار اسلامه خروج ایلسه لر جمیع غنائملری
بعد التخمیس سهام غنیمت اوزره آنلره تقسیم و تملیك اولنوب اهل عسکر تشریك اولنمازلر زیرا سبب تأکد
حق اولان دار اسلامه احرازده اهل سریه تفرد وامتیاز ایلشلردر بو صورتده اهل سریه برای مصلحت بزره
اولا علی السویه نفللریمزی تسلیم بعده باقیسنی سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدیکز دیو نزاعه قیام ایدرلرسه
مساعده یه اقدام اولنمازلر زیرا آنلر ارض اسلامدن دخول ایلین سریه منزلنده اولمغله مجموع غنیمتلری کندولره
ایصال واولوجهله تنفیللری ابطال اولنمشدر واکر امام المسلمین دار اسلامدن بر سریه بعث وتعیین ایدوب مجموع
سریه یه بعد الخمس یه قبل الخمس ثلث غنیمتلرین تنفیل ایلسه بو تنفیلی باطلدر زیرا تنفیله بعض سریه یی
تخصیص ایتمدیکندن بشقه بونده برصورتده تفضیل فارسی و برصورتده خمسله تفضیل فارسی ابطال واردرکه
جائز دکلدر اما دار الحربده عسکره ملاقی اولان سریه بشقه درکه جیش کبیر غنیمتلرنده شریك اولمغله آنلر ایچون
تنفیلده معنای تخصیص واردرکه بو جائزدر واکر سریه هنوز اهل عسکر آنلره قریب والدی الحاجة امدادلرینه
قادر اولدقلری محلده ایکن بعض غنائم اکتساب ومعسکره کلمدین دار اسلامه عود وایاب ایلسه لر اهل معسکر
وقت اغتناملرنده انلره پناه اولمغله اغتناملرنده حکما شریك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشریك اولنورلر اما مسئلهٔ
سابقه بویله دکلدر واهل عسکر تشریك اولنمغله اصحاب سریه غنائمله عسکره رجوع ایتمش منزلنده
اولدقلرندن نفللری آنلر ایچون افراز و تملیك اولنور ومسئلهٔ مذکوره بر جیش غانمینه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظیریدر که آنلر دخی غنائمده شریکلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دار الحربده قریب
دخی اوله میوب جیش غانمین دار اسلامه چیقسه لر امداد ایچون شرکت غنائم یوقدر واکر لدی الحاجة اعانت
ایده جك مرتبه ده قریب اولدقدنصکره جیش غانمین قبل الاجتماع چیقرلر ایسه شرکتلری واردر زیرا دار الحربده
بو رتبه ده قریب اولمریله حکما لحوق واختلاط ایتمشلر اولوب احراز غنیمت قوت جمیع جماعتله حاصل اولمش
اولور واکر دار الحربده معسکردن بعث اولنان سریه نك امیری سریه سندن بعضیلره نردبانله صعود حصن
ایچون تنفیل و آنلر دخی فتحله خدمتلرین تکمیل ایلسه لر بو تنفیلی معتبر الکن بیان مشروح اوزره انجق
حصهٔ سریه ده مقرردر اما معسکره عودت ایتمدین همان خروج دار اسلامه فائز اولورلر ایسه تنفیل امیرلری مجموع
غنائملرنده جائز اولور زیرا اهل عسکرك اشتراکی اولمیوب غنائملری حق مخصوصلریدر الکن آنلر ایچون
امیر عسکرك تنفیلی باطل اولور زیرا اهل عسکرك شرکتلری ساقط اولمغله غرض تنفیل فوت اولمشدر سؤال
اولنورسه که سریهٔ مزبوره معسکره رجوع ایتسه لر دخی تنفیل امیرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ایدی زیرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شرکت عسکر انجق رجوعلری
سببیله ثابت ایکن تنفیل امیرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرینی ابطاله بادی
اوله مز جواب اولدر که سبب شرکت عسکر رجوعلری دکلدر بلکه سبب اول عسکر سریه یه ردء و پناه
منزله سنده وحکما برابر مثابه سنده اولملریدر که بو جهتله حق شرکتلری عن اصل ثابتدر لکن بو سببك سببیتی انجق
رجوعلریله ظاهر اولور و رجوعلری مظهر سببدر یوقسه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساکر
بر قتال جدیده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ایچون قتاله اتفاق ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق ایده مزلر ایدی
وسببیت رجوع انجق بو شرطله مشروعدر زیرا تجار یاخود دار الحربده اسلامه کلنلر یاخود اسیر اولنلر کلوب
جیش مسلمینه بعد الاغتنام التحاق ایلسه لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ایتمدکجه شرکته کسب استحقاق
ایده مزلر ومانحن فیهده مجرد رجوعله کسب استحقاق قلرندن معلومدر که آنك طریقی ذکر ایلدیکمز تحقیقدر
بو تقدیر اوزره امام الاسلام بر سریه یی دار اسلامدن تسبیل وثلث غنیمتلرین آنلره تنفیل قیلوب سزلر فلان
موضعه تسابق ایدیکز بز دخی سزه تلاحق ایده رز دیو تسبیل ایتدکده سریه کیدوب نائل غنائم اولدقلرندنصکره

عسکر دخی تعقبلرینه عازم اولسه نظر اولنور اگر دار الحربده ایکی عسکر جمع اولورلر ایسه سریه نفللرینی
اخذ ایدرلر واکر عسکر بشقه یولدن کیدوب مجتمع اوله مزلرسه یاخود رأی امام بعث عسکری معقول کورمیوب
نکول ایدرسه جمیع غنائملری سریه یه تخصیص و تنفیللری ابطال اولنور اما دار الحربده ملاقاتلرنده غنائملری
سریه ایله عسکر بینلرنده مشترك اولمغله غرض تنفیل اولان تخصیص وتحریض حاصل وسریه نفله مستحق
وواصل اولور لکن قول مذکور بزم مذهب منصوریمزدر اما علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سریه ایچون
بطلان تنفیلی التزام واولبابده براثر روایتله حکم مزبوری تقویت واحکام ایدرلر واول اثر جلیل بزم عندیمزده
سریه ایله جیشك دار الحربده عدم اجتماعلری صورتنده دردیو تأویل اولنور که آنده غرض تنفیلی اهمال
وخمسله تفضیل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سریه یه غنائمکزده خمس یوقدر وفارس وراجللریکز
سهمده برابردر دیمش اولسه بو قولی نافذ اولماز کذلك هر تنفیل که مقصود اصلیدن نهی ونتیجه سی همان بونلره
منتهی اوله اولدخی غیر نافذدر سؤال اولنورسه که امیرك من قتل قتیلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال
درکار ایکن تنفیذینه نیجه ابتدار اولندی جواب اولدر که آنده غرض تنفیل تحریض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شرکت عسکر ایله تخصیص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتی مشروع اولمیان بعض احکامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطریق منزلی
مستقلا بیع ایتمك ومنقولی مستقلا وقف ایتمك غیر جائز ایکن عقاری بیع ووقفده تبعا جائز اولورلر توضیحی اولدر که
امام اسلام بلاد حربدن بر بلده یی فتحله بکام اولدقده اول بلده یی ارض خراج قیلوب خمسنی وسهام غانمینی
بالتبع ابطال ایلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمینه تقسیم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولمیان مقاتلهٔ
اغنیا ایچون ارض خراج اولمق اوزره تعیین وتنظیم ایلسه جائز دکلدر زیرا اگرچه منافع ایکی صورتده دخی مقاتله یه
راجعدر لکن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردر که غیر جائزدر وصورت اولاده بالاصالة غنیمتدن حق غانمینی
لمصلحة ابطاله تبعا ابطال خمس واردر که جائزدر واکر امام ارض اسلامدن بر سریه بعث وتسبیل وآنلره من قتل
منکم قتیلا فله سلبه ومن اصاب منکم شیئا فهوله دون من بقی من اصحابه دیمکله اسلابی ایچلرندن یالکز قاتله
ومغانمی بنه ایچلرندن مصیب مقاتله تنفیل ایلسه بونده قاتل ومصیب نفللریله متمایز اولمریله معنای تخصیص وغرض
تحریض وتحریص موجود اولدیغندن جائزدر اما مجموعنه تنفیل ثلث صورتی بشقه درکه آنده هم ابطال فضیلت
فارس موجود وهم غانمیندن برفردك حقنی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصیص بعض مفقوددر واکر امام
ارض اسلامدن بر یاخود ایکی شخصی قتال ایچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ایلسه لر اغتناملری
وجه اعزاز دین اوزره اولمغله غنیمتلری تخمیس اولنور زیرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرین
اولمشلردر حتی لدی الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصینك غنائمی بویله دکلدر
واکر امام ذکر اولنان بر ایکی شخصه ما اصبتم فهو لکم علی سهامکم ولا خمس فیه دیمکله خمسی ابطال وجمیع
غنائملرینی سهام غنیمت اوزره آنلره ایصال ایلسه جائزدر اما سریه یه اهل منعه اولسه لر بو صورت غیر جائزدر فرقی
اولدر که منعه سی اولمیانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباریله در وامام کندو قولیله واجب
اولان حقی ابطاله قادردر لکن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلا اذن قصد غارتله
خروج ایلسه لرینه تخمیس اولنور زیرا اهل منعه اولمریله بلا اذن کیتسه لر دخی قتاللری موجب اعزاز دین اولور
بو جهتله ارباب خمسك حق ثابتنی امام اسقاط ایده مز نکته سی اولدر که مسئلهٔ سابقه ده امام لا خمس علیکم
دیمکله لدی الحاجة امدادلری مرادی اولمدیغنی بیان وایراد ایتمش کبی اولمغله اول بر ایکی شخص سلك متلصصینه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر و بو مسئله ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدر که بونده سبب انجق قوت ومنعه لریدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنکم قولندنصکره دخی باقیدر واکر امام دار الحربده بر سریه تسییر و بعد الخمس تنفیل ربعله تبشیر ایلسه
جائزدر اگرچه قیاس سابقه نظر ایله جائز اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا بونده حق ارباب خمسی ابطال یوغیسه ده
اول ربعدن حق عسکری ابطال واردر وتنفیله یالکز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمایجه یالکز ابطال
حق عسکر دخی جائز اولماز لکن فرقلری اولدر که ارباب خمس خمسه بلا قتال ولا مشقة مستحق اولمریله
ابطال حقلری اصالة جائز اولمیوب انجق حق مقاتله یه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه یه استحقاقلری
همان قتال و مشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ایچلرندن بعضیلرینی فضل کفایت ومشقتنه بناء

مطلب بیع الشرب والطریق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصیص جائزدر باقیلرك ابطال حقنه باعث اولورسه ده واكر امام دار الحربده ایكی سریه تسییر
و بعد الخمس برینه غنائملرینك ربعنی و برینه ثلثنی تنفیل وتبشیر ایلسه وهر سریه دن بركسنه یولدن شاشوب
سریهٔ اخرایه وصلت وآنلرایله رفاقت ایلدكدنصكره هر سریه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبیره
كلنجیه دك بر برینه متواصل اولمسه لر بونده مقتضای استحسان اولدركه اولا تصحیح انفال ایچون هر سریه نك غنائمی
فارس وراجله باقیوب عدد رؤسلرینه تقسیمده استعجال واول سریه یه لاحق اولان شخص دخی تفصیل
آتی البیان اوزره امامك كندویه ربع وثلثدن تعیین قیلدیغی مقدار ایله ینه اول سریه ده ادخال اولنه واوائل بابده
استحسانك وجه صحیحی كله جكدر دیدیكمز ایشته بو معنای دقت نصابدر بو صورتده شخص مزبور سریهٔ ثلثدن
ایكن سریهٔ ربعه كتمش ایسه سریهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ایدن حصه نك ثلثنی تماما اخذ ایدر
واكر برعكس ایسه یالكز ربعنی اخذ ایدوب اول ربعی ثلثه ابلاغ ایلین فضله غنیمت اهل عسكره ضم اولنور
زیرا هر فردك نفلی غنائم سریه سنده اولدیغندن تصرف مشروحله هر بری تعیین امامله مستحق اولدیغی
نفلده تعیین اولندیغی سریه ده بولنان شركاسی ایله كویا تسویه اولنور مثلا هر سریه یوز عدد اولسه هر سریه نك
غنائمی ابتدا یوز سهم اوزره تقسیم اولنور كه هر فردك كندو غنیمتی ظاهر واول فرد برابر بولندیغی سریه دن
كندو غنیمتنك ثلثنی یاخود ربعنی نفلیچون اخذه قادر اوله بو وجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقی بر برینه تخلیط
وجمیع عسكره سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ایكی سریه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سریهٔ اخرایه ملتحق اولسه اول سریهٔ ثانیه یوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملری عدد
رؤس اوزره یوز بر سهمه تقسیم اولنور صكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ایدن غنیمتدن امامك تسمیه
قیلدیغی نفلنی اخذ ایدر زیرا استحقاقی انجق تسمیهٔ امامله در لكن بو صورتده صكره دن معیت ایتدكلری سریه نك
مقدار نفللرینه دقت وشخص مزبوری انلر ایله تسویه یه رعایت اولنماز زیرا امام ایكی سریه بینلرین تسمیه ایله تفریق
ایتمشدر وتسمیه ایله كلن استحقاقده خلاف تسمیه اثبات مساوات غیر جائزدر و بوندنصكره اول ایكی سریه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ایسه جواب مسئله ینه بیان سابق اوزره در بشرط آنكه سریهٔ اولی
ظفریاب غنائم اولمشلر اوله زیرا بو صورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنی سریهٔ اصلیه سنك حصه لرینه
ضم ایدوب آنلر دخی تسمیهٔ امام اوزره علی السویه اقتسام ایتمشلر ایدی اما ظفریاب غنائم اولمامشلر ایسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ایدرلر زیرا معسكر ایله احرازده اول شخصله برابر بولنمرله اصابت غنیمتده دخی مشترك كبی
اولدیلر نظیری اولدركه سریهٔ مرقومه دن بر نفر كمكرده راه اولوب بر اسد سفر وغنائمه كسب ظفر ایلدكده
اصل سریه بر شیئه نائل اولممش ایكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمنده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله مزلر ایسه مجموع نفل اول شخصه تخصیص قیلنور واكر
اول ایكی سریه بر برینه اعانه لری ممكن اوله جق مرتبه ده متقارب بلر ایكن هر بری على حدة بعض غنائمه نائل
اولسه لر ینه بر برینك نفلنده داخل اوله مزلر زیرا استحقاق نفل تسمیهٔ امامله در كورمزمیسنكه امام نفلی بعض
سریه یه تخصیص قیلدقده باقیلری فی الحقیقه اغتنامده مشارك ایسه لرده ینه نفلده متشارك اوله مزلر بو بابده
دخی ایكی سریه مقاربتلری جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكمیه لری وار ایسه ده ینه بر برینك نفلنده مشاركت
ایده مزلر كورمزمیسنكه بو ایكی سریه اهل عسكرك كندولره اعانتی ممكن اوله جق محل قریبده قتال
واخذ غنائم ایلسه لر اهل عسكر بو قربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سریتین دخی بویله در لكن
ایكی سریه اتفاقله بر غنیمته التحاق ایلسه لر بونده هر سریه نك محل نفلنی تفهیم ایچون اولا عدد رؤسلرینه
تقسیم اولنور زیرا محل نفللری غنیمتلریدر وهر سریه نك اصابت ایلدیكی غنائم انجق بو تقسیمله آشكار اولور بعده
هر سریه كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرینی آلوب باقیسی ینه تخلیط وسریتینله جمیع عسكره سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ایدوكی سابقده بیان ایلدیك مكر امام حین تنفیلده فارس ایچون
سهم فارس وراجل ایچون سهم راجل اولسون دیو تفصیل ایلیه زیرا استحقاقلری باعتبار التسمیه اولمغله
امام بعضی بعض اوزره تفضیل ایتدكده استحقاقلری بحسب التفاضل وتفضیل ایتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلری بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلی ظاهر حال اولدیغندن غنیمته على وجه التفاضل كسب استحقاق ایتمشلر ایدی بناء علیه امام
ترك تفصیل ایتدكده اقتضا ایدر ایدیكه نفله دخی استحقاقلری على وجه التفضیل اوله جواب اولدركه نفل بشقه

مطلب المطلق لا یحمل على المقید

وغنیمت بشقه در كه نفل امامك بعض كسانه كفایت ومشقتی مقابلنده ویردیكی نسنه در واصولمزدندر كه حكمین
مختلفنده حادثهٔ واحده ده اولسه دخی مطلق مقید اوزره حمل اولنماز بناء علیه تقیید غنیمت تقیید نفل منزله سنده
اولمیوب بلكه نفلده اطلاق تسمیه معتبر اولمغله تسویه اولنور كورمزمیسنكه امام من قتل قتیلا فله سلبه
دیدكدنصكره بر فارس ایله بر راجل بر مشركی قتله متحامل اولسه لر سلبی بینلرنده تنصیف اولنور كذلك امیر
اهل ذمتدن بر سریه تسییر وآنلری لكم الربع مما اصبتم دیمكله تبشیر ایدوب ایچلرنده فارس وراجل برابر
راحل اولسه لر ربع موعود بینلرنده تسویه قیلنور حق مسلمینده دخی بویله در اكر سائل سؤال ایدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لری یوقدركه نفللری آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمین اویله دكلدر جوابده دیرزكه
مقتضای سؤال اوزره اهل ذمتده تسویه ومسلمینده تفضیل موجب خطر لازم التعطیلدر كه مثلا امام یوز مسلم و یوز ذمی
ایكی یوز نفردن بر سریه تسییر وتنفیل ربعله آنلری تبشیر ایلیوب بعده اول نفلی تقسیم ونصفنی اهل ذمته تسلیم
وسؤالده ذكر اولندیغی اوزره غنائمدن سهام معروفه لری اولمدیغندن نصف مرقوم بینلرنده على السویه تنظیم
اولنسه ونصف اخری مسلمینه تخصیص وقسمت غنائملری اوزره سهم فارس زیاده وسهم راجل تنقیص اولنسه
بو صورتده نفلدن اهل ذمتك راجلی مسلمینك راجلندن نصیب اكثره نائل اولور با آنكه عمللری واحد وكفایت
ومشقتلری متحددر وفقهی قول واردركه بوندن اقبح اوله وظن اولدركه مؤلف رحمه الله تعالى كلامنده بو مسئله ده
بر مخالف وارایدوكنه اشارت قیلدی لكن اول مخالف كمدر ونه دیمشدر بیان ایلمدی اشبه اولدركه اول مخالف
مطلق حادثه ده دخی اولسه مقید اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبز بو اصلی اصول فقهده
فصل ایلدیك والله الموفق

باب النفل الذی ینفله امیر العسكر * یعنی امیر عسكرك تنفیل ایلدیكی انفالك احكامیچون مقام تفصیلدر
چانكه امیر سریه عسكر یله خروج وسریه سنده بولنان ضعفای معسكر یاخود محل آخرده توقیف واوزرلرینه
بر امیر نصب ایدوب كتدكدنصكره ضعفای مرقومین مبتلای قتال اولوب امیرلری آنلر ایچون تنفیل ایلسه
امیر سریه نك تفصیل سابق اوزره جواز تنفیلنه قیاسله بو دخی تجویز اولنور زیرا امیر سریه نك معسكرده توقیف
ایلدیكی ضعفای عسكر امامك معسكردن برجانبه بعث ایلدیكی سریه منزله سنده اولمغله امیر سریه نك حكم
تنفیلده عسكر كبیره ولایتی یوغیسه ده كندو سریه سی اوزره ولایت خاصه سی ثابت اولدیغی مثللو امیر ضعفانك
دخی امیر سریه ایله كیدن عسكر اوزره ولایتی یوغیسه ده كندو ضعفاسی اوزره حكم تنفیلده ولایت خاصه سی ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمس تنفیلله بر سریه یی تسبیل وعسكردن بعید اولدقلرندنصكره امیرلری اول سریه دن
بر محله بر سریه ارسال وآنلره تنفیل امامدن اقل یاخود اكثر ایله تنفیل قیلسه بو دخی تجویز وانجق حصهٔ سریه سندن
افراز وتمییز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ایكی وجه اوزره در وجه اول اولدركه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام
سریهٔ اولایه وصول بعده جمیعا اهل عسكره دخول ایده لر بو صورتده سریهٔ اولی حقنده تنفیل امام تنفیذ واتمام
وكتوردكلری غنائمدن تسلیمه اهتمام اولنور بعده مابقی سریتینله مجموع عسكره تقسیم وتفریق واولوجهله
سریهٔ اولانك حصه لری تحقیق ونفللریله حصهٔ غنیمتلرندن سریهٔ ثانیه نك نفللری تنظیم وتلفیق اولنور زیرا
سریهٔ اولی امیرینك تنفیلی انجق نفل وغنیمتدن كندو واصحابنك حصه سنده جاری اولوب حصهٔ اهل عسكره
ساری اوله مز بو صورتده سریهٔ ثانیه یه وعد اولنان انفال سریه اولانك مجموع نفل وغنیمتلرینی احاطه ایدر ایسه
جمله سی آنلره ایصال اولنور اما دخی زیاده یی ایجاب ایدرسه زیاده سی ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زیرا امیرلرینك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولایتی مقرردر مكر امیر عسكر آنی امر تنفیلده مأذون
ومرخص قیله بو صورتده نائب امیر اولوب سریهٔ ثانیه حقنده تنفیلی جمیع اهل عسكر حقلرنده تكمیل اولنور

مطلب شمول التنفیل لانواع الغنائم

وجه ثانی اولدركه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام سریهٔ اولایه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ایتمدین همان دار اسلامه
خروج ایده لر بو صورتده سریهٔ اولانك نفللری باطل اولور زیرا مجموع غنائملری كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سریه ده سبقت ایدن تفصیل اوزره بو مقوله تنفیل عموم عسكرك بطلانی منصوصدر اما سریهٔ ثانیه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفیل امیر ایله بعث اولنان سریه منزلنده اولمرله تنفیللری نافذدر اولا جمیع غنائملرندن
نفللرین تسلیم بعده مابقی بین السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور واكر امام عسكردن تنفیل ربع
قبل الخمس ایله بر سریه تسریح ایلسه بو یله لفظ عامله تصریح ایلدیكندن ذهب وفضه ورقیق جنسندن
جمیع غنائملرنده تصحیح اولنور اما بعض اشیانی تخصیص ایدرسه مدار وجوب انجق تسمیه سی اولمغله صفت تسمیه سنه

رعايت وتخصيصی اوزره تمشيت اولنور واكرسريه رجال ونسا وصبيانلدن اغتنام ايله عسكره التحاق
وايچلرندن بريسی سبايادن بعضيلرين اعتاق ايتمش اولسه عتق باطل اولور زيرا آنلرك بطريق الاغتنام استحقاقلری
جيشك اصل غنيمته استحقاقی كبيدر كه جيش غانمينه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمديغندن مغانمدن برنسنه ده
نافذالعتق اولمدقلری كبی بونلر دخی اوله مزلر سؤال اولنورسه كه كلام سابق قياس مع الفارقدر كه بونلرك نفله
استحقاقلری تسميهٔ امامله اولوب تسميهٔ امام دخی صحت اوزره سبقت ايلدكدنصكره مجرد اصابت غنائمله
ملكلری ثابت اولمق لازمدر جوابنده ديرز كه تسميهٔ امام اثبات استحقاقلری ايچون دكلدر بلكه مقدار نفلده
قطع شركت جيش ايچوندر بعد التسميه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه كه سرنفلده
فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز ديديكز اكر استحقاقلری اصابتله اولسه تفضيل اولنورايدی جوابده ديرز كه امام
بوتسميه ايله نفلده جملهسنی بالضرورة تسويه قيلديغندن شركت جيشی قطع ايلديكی كبی تفضيلده
حق فارسی دخی قطع ايلمشدر وانقطاع شركت غيرايله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأكد حقلرين ايجاب
ايدوب قبل القسمة ثبوت ملكلرين استيجاب ايلمز بناء عليه اول نفل حقلرنده داراسلامله احراز اولنان غنائم
منزلهده اولور وعسكردن برفرد اول غنائمدن بعض سبيی قبل القسمة اعتاق ايلسه عتق نافذ اولمديغی كبی
بونده دخی اوله مز نكتهسی اولدر كه غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ايده جكنه غيرعالمدر زيرا امام ايچون غنائمی
بيع واثمانی تقسيم جائزدر وسبيدن رجالی قتل دخی جائزدر و بومعنی قبل الاحراز والقسمة نفلده دخی جاريدر
بعده مؤلف دانا دل اصل مذكوردن تخريج مسائل ايدوب ديديكه اكر سبايا ده بعض اهل سريهنك قريبی
بولنسه قبل القسمة مالك اولمديغندن قرابتله اوزرينه عتق ثابت اوله مز واكر امام رجال سبيی قتل وغنائمی
بيعی مناسب كورسه داراسلامله محرز اولان غنائمده جيش غانميچون امامله مجال ممانعه اولمديغی كبی سريه
حقنده نفلريچون بو بابده مقال مدافعه يوقدر اكر مشركين غنائم سريهيه استيلا ودارلريله احراز ايتمش اولوب
صكره مسلمين آنلر ايله قتال واول غنائمی تخليص ايلسهلر ينه سريهيه نفللرين اعطا ايدرلر زيرا نفلده حقلری
تأكد ايدوب شول غنائم منزلهده اولمشدر كه داراسلامله احرازدنصكره مشركين اكا استيلا واحراز بعده
مسلميندن جيش آخر آنی تخليص ايليه لكن بومسئلهده ايكی صورت واردر بری اولدر كه جيش اول اول غنائمه
قبل اقتسام الثانی ظفرياب اولهلر بوصورتده انجق قول واحد روايت اولنمشدر كه جيش اول آنی مجانا اخذ ايدرلر
زيرا احرازايله تأكد حقلری حكم استردادده بمنزلة الملكدر كورمزمیسنكه مال مرهون بعد احراز المشركين ينه
غنيمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأكد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ايدر و بری اولدر كه بعد الاقتسام ظفرياب
اولهلر بوصورتده اختلاف روايت واقع اولوب بومحلده ذكر ايلديكه ديلرلرسه قياس مرهون اوزره غنائملرين
قيمتلريله استرداد ايدرلر زيرا مرتهن مرهونی بعد القسمة بولدقده آنده حق متأكد اولديغندن قيمتنی اعطا ايله
اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هيچ اخذ ايده مزلر ديو ذكر ايلدی واصح قول ثانيسيدر كه جيش اولك
حقی انجق ماليت غنائمده تأكد ايدوب اعيانده ايتمشدر كورمزمیسنكه امام ايچون غنائمی بيع واثمانی بينلرنده
تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائدهلری يوقدر اما قبل القسمة اخذلری بشقهدر كه فائدهسی چوقدر نظيری
اولدر كه مشركين بعض مسلمينك ذوات امثالدن برنسنهسين احراز لرندنصكره غنيمت ايچنده بولنسه صاحبی
قبل القسمة بلاشیء اخذه قادردر لكن بعد القسمة حق اخذی يوقدر كه اخذ ايلسه انجق مثلنی اعطا ايله اخذ
ايده جكدر آنده فائده يوقدر اما مرهون بشقهدر كه حق مرتهن حبس عيننده ثابت اولمغله اخذی كندو حقنده
نافعدر وحكم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولنجه منفلده قبل الاحراز ثابت اولور كه اصحابی اكا
قبل القسمة بلاشیء احق اولوب بعد القسمة آنده دخی حكم روايتين جاری اولور لكن مقرون تنفيل اولميان غنائم
قبل الاحراز بشقهدر كه دوشمن اكا استيلا واحرازدنصكره مسلميندن جيش آخر تخليص ايلسه جيش اول ايچون
نه قبل القسمة ونه بعد القسمة اخذينه سبيل يوقدر زيرا حق ثابتلری حق ضعيف ايدی كورمزمیسنكه ايچلرندن
بريسی قبل الاحراز فوت اولسه نصيبی ميراث اولماز بعد الاحراز ايسه ميراث اولور كذلك قبل الاحراز لاحق
اولان امداد آنلره شريك اولوب بعد الاحراز ايسه اوله مز وحق ضعيف مشركين اول مالی دارلرينه احراز ايتدكلرنده
باطل اولوب مشركيندن الی الآن هيچ اخذ اولنميان ماللری مثللو اولور اما مقرون نفل اولان غنيمتده قبل الاحراز
دخی حق اصحاب نفل متأكددر حتی بريسی فوت اولسه نصيبی ميراث اولوب وامداد لاحق آنلره شريك
اوله مز بنا برين قبل القسمة اصحابنه ردی واجبدر واكر غنائم دارالحربده بين الغانمين تقسيم اولنسه ياخود بيع

مطلب وجد الرهن بعد استيلاء الكفار عليه في الغنائم

اولنوب ثمنی مشتريدن قبض اولندقدنصكره هنوز تقسيم اولنماسه بعده مشركين اول غنائم و ثمنك مجموعنه
استيلا واحراز ايدوب صكره جيش آخر تخليص ايلسه بونده غنائم قسمت غانمين اولديغی صورتك حكمی قريبا
ذكر اولندی اما صورت بيعده جيش ثانی اول غنائمی قبل القسمة مشتری يه بلاشیء رد ايدرلر و بعد القسمة قيمتله رد
ايدرلر كه مشتری اول عينه شرا ايله مالك اولمشدر وآلدقلری ثمنی دخی اموال ناسدن بومقولهيی اصحابنه رد
ايتدكلری كبی جيش اوله رد ايدرلر زيرا بيع امامده ملك مشتری يی موجب اولنجه من اهم البيع اولان جيش اولده
دخی ملك ثمنی موجب اولور واكر بر سريه غنائمله معسكره واصل ونفللری هنوز غنائملرنده داخل ايكن
اهل عسكردن برشخص بی باك مجموع غنائملرين استهلاك ايلسه يالكز حصهٔ نفللرين ضامن اولور انجق اسيرلرندن
بعض رجالی قتل ايتمش ايسه آنده ضمان يوقدر زيرا نفل غنائم محرزه منزلهسنده در وغنائميندن بريسی قبل الاحراز
غنائمی استهلاك ايلسه آنده حق غانمين هنوز ضعيف اولمغله ضمان لازم اولميوب دار ايله احرازدنصكره استهلاك ايدر
ايسه تأكد حقلرينه بناء ضامن اولور اما رجال مأسوريني قتلله ضامن اولماز كه آنده امام اوزرلرينه ضرب رق
ايتمدكجه مجرد احراز ايله حقلری تأكد ايلمز كورمزمیسنكه امام ايچون آنلری قتل و بلاشیء من ايله اهل ذمت
قيلمق جائزدر وحكم مذكور قبل الاحراز ايچنده نفل بولنان غنائمده دخی جاريدر واكر بر سريه غنائمله معسكره
ورود ايدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ايسه دخی اهل عسكر ايچون اندن
مقدار حاجت تناول حلالدر زيرا سهملريله شريك اولملريله اهل سريهدن هر برينك مقدار حاجت اكل وتناولی
حلال اولديغی كبی شركتلری مساواتلرين ايجاب ايتمكله اهل عسكره دخی حلالدر سؤال اولنورسه كه سريهنك
قريبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قوليكز قنده در كه دار ايله احراز اولنان طعام وعلفدن غانميندن برفردك
بلاضرورة تناولی موجب ضمان دكل ايسهده ينه حلال دكلدر و بومعنی غنائم منفلهدن قبل الاحراز دخی حرمت
تناولی موجبدر جوابنده ديرز كه بحث مذكور موجب اتفاق ايكن حكم مزبورده باعث افتراقلری اولدر كه قبل
الاحراز اباحت طعام وعلف هر برينك ضرورت احتياجنه بناء شركت غنيمتدن مستثنی اولمق اعتباريلهدر كه
ذهاب وايابلرينه ذلك لازم اولان طعام وعلفلرين داراسلامدن استصحابلری غير مقدور ودارالحربده اشترا بريله
تداركی غير ميسور وآلدقلری دخی غنيمت اولوب قبل القسمة مالك اولميهجقلری بديهی الظهوردر و بوضرورت
داراسلامده تحقق ايلمز بوجهتله شركتدن مستثنی اولنجه اباحت اصليه اوزره قالوب شركت مفاوضه ايله
شريك اولنلردن هر برينك نفس وعيالی ايچون طعام وكسوه اشتراسی ضرورت احتياجله موجب مفاوضهدن
مستثنی قيلنديغی منزلهده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ايكن غنائم منفلهده دخی تحقق ايتمكله تناولی
اصحاب سريهيه جائز اولديغی كبی سائره دخی جائز اولور سؤال اولنورسه كه استثناء مشروح نفلده مردود
ومجروحدر كه غنائملری دارالحربده داراسلامده تقسيم اولنسه اموال سائره كبی طعام وعلفدن دخی نفللری
تسليم اولنور اكر تنفيلدن مستثنی اولهلرايدی بونلردن نفله مستحق اوله مزلرايدی جوابنده ديرز كه بو استثنا
اعتبار ضرورتله در وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقدر اولور كورمزمیسنكه غنائم غيرمنفله دخی
بين الغانمين تقسيم قيلندقده طعام وعلف اموال سائره ايله برابر تسهيم اولنور و بومعنی قبل القسمة اصل اباحت اوزره
عدم بقالرينه دلالت ايتمديكی مثللو منفلهده دخی دلالت ايلمز بناء عليه تجار غيرمقاتلين ايچون تناول طعام وعلف
حلال اولماز زيرا بو استثنا ضرورت اعتباريلهدر كه ضرورت انجق شركاء غنيمت اولان اهل غزاده تحقق ايدوب
تجارده تحقق ايلمز لكن تجار دخی بلاحل تناول ايلسهلر ضامن اولمازلر زيرا اعتبار استثناء مذكور ايله دارالحربده
ايكن آنده حق غانمين غيرمتأكددر كه استهلاكی موجب ضمان دكلدر و بوبابده منفل وغير منفل مساوی اولوب
تقريرمز اوزره قتل اسراء رجال منزلهسنده در واكر برسريه امتعه وسكانی ايله برابر بعض اراضی يه ظفر بولسهلر
امامك تعميم تنفيلنه بناء مجموعندن نفللری مقرردر لكن امام علی طريق المن اول اراضی يی اصحابنه ويروب
عقد ذمت قيلرسه آنده بأس ومذمت يوقدر زيرا ناظر مسلمين نصب اولنمشدر وكاهيجه نظر مسلمين بومصلحتده
مستبين اولور واول بابده اصحاب انفال ايچون امتناعه مجال يوقدر كه منفلده حقلری غانمينك غنائم محرزهده
اولان حقلری مثللو اولوب امام ايچون آنده ولايت من اولديغی كبی بونده دخی واردر لكن كركدر كه محل آخردن
تعويضله آنلری ارضا ايليه مؤلف راست مقال بومسئله اوزره همان فعل عمر رضی الله تعالی عنه ايله استدلال
ايتمشدر كه عراقه بعث عسكر ايتدكده جرير بن عبد الله البجلی رضی الله عنهه استيلا ايتدكلری مغانمك ربعنی
تنفيل ايدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم عليه ديمكله تنجيل ايلمشيدی جرير دخی عسكر جرار ايله كيدوب

اصل كتابده واوقعت الغنائم في دار الحرب او بيعت ولم يقسم الثمن بعد القبض من المشتری حتی ظهر المشركون علی الغنائم وعلی الثمن عبارتی واقعه اولوب جواب مسئلهده وجه غنيمت متعلق نسنه بولنامغله وجه مجرد اوزره جواب اولندی لكن خللدن خالی دكلدر

مطلب اشتراء المفاوض الطعام والكسوة لنفسه وعياله

مطلب لبس التجار تناول الطعام والعلف من الغنيمة

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابقی آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سائغ ایله شویله بالغ
اولمشدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکر جریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولشدر وبن دخی سنک بوتدبیریکه رضا ویرمم مکر بکا براز دنانیر اعطا قیله سین همان اکا بر آوج التون
اعطا ایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضا ویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
و بنی برناقۂ حمرا اوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینک سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکاننه معاملۂ من ایتدکده بعض
عطایا ایله اصحاب نفلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعلم

باب ما یبطل فیه النفل ومالا یبطل * یعنی تنفیل نفل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر — مطلب التقى سريتان بعد الغنيمة
خلیفه دارالحربه برعسکر تسییر وبرذاتی انلر اوزرینه تأمیر ایدوب اول امیر تنفیل ر بعله برسریه تدبیر ایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکر دیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکر اوله ملتحق وجمله سی خروج دارالاسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیۂ امیر عسکر اوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنائملرندن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نک سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنک ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمز میسنکه معسکره عودتنده
آحاد عسکردن عدا اولنور وبعدالنفل والخمس باقیده یکی عسکر وسریه دار اسلامه احرازده شریک اولمریله
سهام غنیمت اوزره تشریک اولنورلر واکر سریه ملاقی اولدقلری عسکر ثانی ایله همان عسکر اوله قبل الولوج
دار اسلامه خروج ایلمه لرینه سریه نفللرین اخذ ایدرلر زیرا امیر عسکر تنفیلده منزلۂ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت اینسه لر وایتمسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلر صکره باقی سریه ایله عسکر ثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولک احرازده مدخلی اولمامغله داخل تسهیم اولمازلر واکر سریه عسکر بندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصل اولورلر ایسه نفللری باطل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولمریله غنیمتده دخی متفرد اولمشلردر بوجهتله دار اسلامدن بعث اولنان سریه منزلنه نازل
وآنلرک اولوحقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکر امام دار اسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصاب منکم شیئا
فهوله دون اصحابه دیمکله هر برینه ظفر بولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدر اماسابقاذکر اولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیر جائزدر زیرا غرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیر متحققدر وبوتنفیلده مصیبه غیر مصیبک مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطلان جمله بطلان تفضیل فارسی مستلزم ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمز میسنکه امام عسکره من دخل منکم فارسا فاصاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندو غنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغله صحتنده
شبهه یوقدر مانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکله غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینک عدم ازدیادینده واقف اولمریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البته قلیل اولور بوتحقیقله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکر سریۂ مبعوثه هنوز ظفریاب غانم دکل ایکن عسکر ثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکر اوله ملتحق ودار اسلامه خروجده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنائم ابتدا سریه ایله عسکر ثانی بینلرنده غنائم غیر منفله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نک
حصه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنور زیرا امام آنلره نجق کندولر ظفر بولدقلری غنائمدن
تنفیل ایدوب عسکر ثانی نک غنائمدن ایتمشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعده مابقی عسکر ثانی نک حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریة والعسکرین
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکر عسکر اوله قبل الوصول دار اسلامه
دخول ایلمسه لر تنفیل امیر مطلقا صحیح اولوب عسکر اوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصۂ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریة والعسکر الثانی تقسیم اولنور بعده مابقی حصۂ عسکر ثانی ایله

جمع ومجددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکر اولک احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریک اولنمازلر واکر امیر عسکر دارالحربده ایکن برسریه تسییر وآنلری ما اصبتم فهو لکم دیو غنائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادار اسلامدن بعث اولنان سریه بشقه درکه غنائملرنده کمسنه نک شرکتی یوقدر واکر سریۂ مزبوره
سنور اسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکر آخر آنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکر غیر متحققدر زیرا امام تنفیل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشدر
لکن اول سریه دن بریسی رفیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتق باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیر حاصلدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرک شرکتی زائلدر لکن قبل القسمة ملکلرنده هنوز غیر داخلدرکه
قبل القسمة دار ایله محرزه اولان غنائم منزلنده نازلدر کورمز میسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتل ایتدیکی مناسب کورسه جائز کوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفل شول
رضخۂ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرک عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم نیجه ممانع اولور اماصورت مفروضه ده من اصاب منکم شیئا فهوله دیو تنصیصله
هر شخصه کندو غنیمتی تخصیص قیلسه بعده اچلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلک ذی رحم محرمنی اسیر ایلسه اوزرینه عتق ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملک خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملک ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امر منتظر واردرکه قسمتدر قبل تحقق القسمة ملکی ثابت اوله مز بناء علیه امیر ایچون بوصورتده قتل رجاله
مجال یوقدرکه مجرد اصابتله ملک مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلک برکمسنه بعدالاصابه بعض غنائمنی استهلاک کله مصیبی اضرار ایلسه ضامن اولور کذلک اصابت ایلدیکی
طعام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبک غیری برفردک تنقیص وتناولی حلال اولماز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هر برینک
سهمنده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشقه درکه آنده ما اصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معنای تقسیمی درج ایتمشدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکر امام دارالحربده برسریه تسییل وهر برینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیر واحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیک والحاق
اولنور زیرا کلمۂ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکمسنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکک آزاد اولسون مفهومنی تقریر ایدوب اول
شخص دخی جمله سینک عتقنی مراد ایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولورلکن عند ابی حنیفه رحمهم الله — مطلب من شاء منكم عتقه فهو حر اومن شئت منهم عتقه
تعالی اچلرندن برینی استثنا راه باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکر شخص مزبور علی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانک تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جملۂ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مشبتی لفظ من اکا تناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیهمز اولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبو مسئلۂ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان — مطلب بعض تصرفات المترجم
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکر اوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینک مملوکی
اولور حتی بعضیلرینک قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصیبنه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در وبعدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعته وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام ما اصبتم فهو لکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضیلرینک قراباتی
یاخود اعتاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلۂ تقسیمده دکلدر کورمز میسنکه مصیب

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بومقوله قسمت ومعنای قسمتدن
عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر كه هرموضعده كه مصاب بلاشركة الغیر
مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر كه صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله
ملكلری ثابت اولدیغی كبی بو یله اصابتله سریه نك دخی ملكلری ثابت اولور وهرموضعده كه مصیبه اصحابی
مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده دركه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی كبی
آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واكرامیر المسلمین دارالحربده ایكن استطلاع اعدا ایچون اوچ كمسنه یی
طلیعه یه تعیین وغنائملرندن تنفیل ربعله آنلری تطیین ایدوب آنلر دخی كیدوب اسیر واحده اصابت ایتدكلرندنصكره
اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا اهل عسكر وارباب خمس
آنلره شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وكثرتلری غیرمعتبر وملكلری قبل القسمة غیرمقرردر كورمزمیسنكه
امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن وارد ربوصورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جكی غیر معلومدر اما
مسئلهء مرقومه ده لكم ماصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین كندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی
یاخود اعتاقی ایله علی طریق الاستحسان عتقله كامیاب اولور اكرچه مقتضای قیاس عتقك بطلان واندراسیدر كه
تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولملریله بیان اولنان اهل سریه كبی
قبل القسمة ثبوت ملكله سرافراز اوله مز لكن بطریق الاستحسان دیرز كه تنفیل امامله اول اوچ كمسنه مصابلریله
امتیازلری ثابت ونمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك كه امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة
صادر كبیدر بوجهتله تنفیل مرقوم منزلهء قسمتده اولوب ملكلری ثابت وبعضیلرندن حاصل اولان عتق
مثبت اولور نظیری اولدر كه امام غنائمی رایات عساكر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون
رؤسای رایاته تسلیم ایلدكده رایهء واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنه اصابت ایدن غنائمدن برعبدی
هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولور بومذكوراتك حكمتی اولدركه شركا قلیل
اولدقجه بینلرنده شركتلری شركت خاصه دركه ورثه نك میراثده شركتلری كبی مشتركده ثبوت ملكلرینه
مانع دكلدر اما شركا كثیر اولدقجه شركتلری شركت عامه دركه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده
شركتلری كبی ثبوت ملكه مانعدر سؤال اولنورسه كه بوبابده بین القلیل والكثیر حد فاصل نه دركه برندن
ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریز كه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدر كه
مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی كثیر وعتقلری غیر جائز اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم طقوز كمسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت كثیره در
وهم ثلثه نك جمع ایدوكی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوكی باهر وجمع الجمع حد كثرت ایدوكی
معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدر كه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی كثیر وغیرنافذدر
زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب كراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تكمیل اربعین
ایتمدكجه مكه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بوجهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوكی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله
صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام كه
صكره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بوایكیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك
ظهور عزتیله دعا ایلدكلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد
كثر ایله بدیدار اولمغله اربعینك كثیر ومادونی قلیل ایدوكی آشكار اولمشدر وجه ثالث اولدر كه مادون المائة قلیل
ومائه ومافوقی كثیردر زیرا الآن خفف الله عنكم وعلم ان فیكم ضعفا فان یكن منكم مائة صابرة یغلبوا مائتین
یعنی الله تعالی ضعفیكز معلومی اولمغله حالیكزه رحم وتكلیف متقدمی سیزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان
سیزلردن مائهء صابرهء ثابته بولنسه مشركیندن مائتینه غالب اولورلر نظم كریمنده لوازم كثرتدن اولان غلبه
انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولندی وهر مجتهد كه اجتهاد رأیی وجوه مذكوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون
مقتضاسیله عمل سائغدر لكن بر عدد ایله تعدید وبروقتله تحدید ایتمیوب دیرمكه اكر منعه سیز برقوم ایسه لر
قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بوبابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله
مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حكم امامی تحكیم ایلمكدر ومعانی فقهه اقرب اولان
همان بوقول اصوبدر وبومسئله كتاب الشفعه ده بیان ایلدیكمز استحقاق شفعه ده برنهرده شركت خاصه ایله

مطلب الشركة الخاصة لاتمنع ثبوت الملك والعامة تمنع

مطلب اختلاف الفقهاء فی حد القلة والكثرة وعدد اهل المنعة

شركت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذكر ایلدیكمز قولك هربری بونده دخی مستقیمدر وبیلك
كركدركه هرماده ده كه عددلری قلیل وعتقلری نافذدر دیو ذكر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال
غیر حلالدر كه آنلر غنیمت مقسومه كبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بویله در بلكه دخی اظهردركه
آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملكلری ثابت اولمشدر
واكر اول عدد قلیللی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صكره بعضیلری رقیق مغنمی
بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتقی بی التباسدر زیرا بوصورتده مصابلری
غنیمتدر كورمزمیسنكه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بوجهتله قبل القسمة ملكلری ثابت
اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریكلردر بوجهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة
نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر وبالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله
شركتلری شركت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری
تأكد ایلدیكی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی كبی
بونده دخی بعد الاحراز نافذدر كورمزمیسنكه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق
ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتقی بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأكد
اولمامغله نافذ دكلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اكر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه یالكز
ارباب خمسه معتقندن حصهء خمسی واكر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور
واكر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حكمی اوزره رقیق حصهء اصحابنده سعایت ایدر اما حصهء خمسده
كركدركه امام رقیقی استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان
وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهء خمسی آنلرده ابقا لایق
واحرادر بوصورتده اسراء رجاله كلسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده
شركتلری شركت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا
مصابلری علی الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأكد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لایبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اكر امیر دار الحربده عسكردن تنفیل ربعله
برسریه تسییر ایدوب عسكردن بعید اولدقلرندنصكره امام هزیمتلرندن خوفله سریهء اخری دخی ترتیب
وآنلری سریهء اولایه التحاق ایدیكز هرنه یه اصابت ایدرسكز نفل وغیریده شریكلرسز دیمكله ترغیب ایلدكده آنلر
دخی سریهء اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصكره ادراك ومعسكره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهء ثانیه
ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهء اولانك نفس اصابتله شركت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأكد
اولوب احرازایله تأكد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر كه بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی كبی
بونده دخی دكلدر اما لحوق سریهء ثانیه دنصكره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده
اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهء اولاده سریهء اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته
منوط ایكن ایكیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بوصورتده سریهء اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل
اولوب حین اجتماعلرنده سریهء ثانیه كندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض
غنائمله اغتنام ایلسه لر اولبابده هرسریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان
ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلانقصان تسلیم صكره مابقی
بعد التخمیس سریتین ایله عسكر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهء اولی یوز فارس اولوب تنفیل
سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع برله ابطال حقلری
نامشروع اولدیغی كبی ینه قبل الاعلام تشریك غیرایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك
وابطالدن هربری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مكلفیندن قبل العلم حكم خطاب شرعی
ثابت اولمدیغی كبی حق سریه ده دخی حكم خطاب امام ثابت اوله مز امابومسئله ده قبل الاغتنام سریهء اولایه
اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حكم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین علی السویه اقتسام ایدرلر نكته سی
اولدر كه امامك تنفیل سابقی قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر كورمزمیسنكه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

مطلب حكم الخطاب لایثبت قبل علم المخاطب

کذلك بعد الاعلام تشریکله نقص حقلری دخی صحیحدر کذلك سریهٔ اولانك انجق امیرینه اعلام ایتمش اولسه‌لر امیرنائب جماعت اولمغله جمله یه اعلام کبیدر کذلك جمهوری بیله جك رتبه ده اظهار ایتمش اولسه لر بنه هر بر بنه اخبار حکمنده درکه هر برینه علی الانفراد اعلاملری متعذر وانجق جمهورلرینه افهاملری متیسردر نظیری دار اسلامده شایع اولان خطاب شارعدرکه آنده عالم وجاهل برابر حتی اهل ذمتدن اسلامه کلن جهله یه بعد الاسلام ترك ایلدکلری صلواتك وجوب قضاسی مقرردر اما دار الحربده اسلامه کلنلر بشقه درکه دار الحربده خطاب شارع غیر شایعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اکر امیر سریهٔ ثانیه یه نفلك ایکی ثلثنی واولایه بر ثلثنی تنفیل اوزره تسییر ایتمش اولوب بعد الملاقاة سریهٔ اولایه شرکت تنفیللرین افهام ایدوب فصل تفصیللرین اعلام ایتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر سریهٔ اولی تقسیم سابقه‌دن کندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرین علی وجه الکمال اخذ واستکمال ایدرلر زیرا تفصیل مذکور تنقیص حقله ضررلرین موجب اولمغله قبل العلم حکم خطاب تفصیل آنلره واجب اولماز اما تفصیلی دخی اعلام ایتمش اولسه لر حکم خطاب تفصیل دخی حقلرنده محتوم ونفللری قول امام اوزره ثلث وثلثین ایله مقسوم اولور مؤلف همام توضیح مسئله یه اهتمامله دیرکه اکر امام ایچون بدون الاعلام تنقیص حقلری جائز اولیدی مجموع نفلی اولادن تخلیصله ثانیه یه تخصیصی دخی جائز اولور ایدی حال آنکه بر اهل تمییز ایچون بو بابده مجال تجویز یوقدرکه غرض تنفیل انجق تحریض قتال ایکن تجویز مذکور فواتنه باعثدر زیرا امام بدون الاعلام ابطال تنفیله قادر اولنجه سریه سی بعد البعد تنفیلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ایلمزلر جمله نك معلومیدرکه سریهٔ اولی کتدکدنصکره امام اهل عسکره بن آنلرك نفللرینی ابطال ایلدم دیو تصریح ایلسه سریه بیلمدکجه قطعا صحیح دکلدر ابطالی صحیح اولمدیغی کبی قبل الاعلام سریهٔ ثانیه یه تحویلی دخی تصحیح اولنماز لکن اعلامدنصکره کرك ابطال وکرك تحویلی تنفیذ وتکمیل قیلنور کورمزمبسنکه امام بر بهادر بنامه ان قتلت هذا القتیل فلك سلبه دیوب اولدخی مبارزه یه چیقدقده بن نفلنی ابطال ایلدم دیسه قبل اداء الخدمه معلومی اولمدقجه تنفیلی باطل اولماز صورت سابقه دخی بویله در واکر امیر مصیصه مصیصه دن بر سریه تسبیل ورجاله نك غیری یالکز اصحاب خیله تنفیل ایلسه جائز کوریلمز زیرا مصیصه دار اسلامده وسط رومده بربلده اولمغله اول سریه مبعوث دار اسلام وتنفیللری تنفیل عامدر زیرا بو صورتده اهل سریه بالتمام انجق اصحاب خیل اولوب رجاله معیت ایتسه لر دخی تبرعا ایتمش اولورلر وسابقیان ایلدیك که بو مثللو سریه یه تنفیل عامده کاهیجه خمسی ابطال وتفضیل فارسی اهمال بولندیغندن بشقه فائدهٔ زائده سی قطعا یوقدر لکن معیتلرنده استعمال منجنیقه قادر یاخود حفر لغمده ماهر کسنه لری ارسال وآنلره کفایت ومشقتلری ایچون بر مقدار تنفیل نوال ایلسه جائزدرکه بعض اهل سریه یه من قتل قتیلا فله سلبه دیمك منزلنده تنفیل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سریه بشقه درکه آنده یالکز تنفیل اصحاب خیل جائزدر زیرا آنده مقصود قطع شرکت جیش اولمغله تعمیم تنفیل حقلرنده مانع صحت دکلدر کذلك دار الحربده اصحاب براذینك غیری یالکز اصحاب خیل عراب ایچون تنفیل ایلسه اولدخی جائزدر زیرا عراب افراس عربیدرکه طلب وهربده اقوی واسرعدر وبراذین افراس عجمدرکه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الین واطوعدر وتنفیل کفایت ومشقت حسبیله اولدیغندن امام مقتضای مقامله رأی وانظار واحد فریقینی تنفیله تخصیص واختیار قیلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامیر * یعنی امیر عسکر دخی حصه مند تنفیل اولدیغنك محل تفصیلیدر چنانکه امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکری تبشیر ایدوب بعده کندو بر مشرکی قتل وتدمیر ایلسه بطریق الاستحسان سلبنه دست رسان اولور اکرچه قیاسه نظر ایله عدم استحقاقی اظهردرکه غیرلری انجق امیرك ایجابی ایله کسب استحقاق ایدرلر ایکن کندو ولایت امارتله نفسی ایچون ایجابه مالك اولمیوب شول قاضی منزلنده اولورکه نفسی ایچون قضایه مقتدر اوله مز کورمزمبسنکه نفسنی تخصیصله ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیو تخصیص قیلسه جائز کوریلمز اکر بو بابده غیرلری کبی اولسه غیرلر حقنده تخصیص وتعمیمله ایجابی صحیح اولدیغی کبی کندو حقنده دخی تصحیح اولنورایدی وهم تنفیل انجق تحریض قتال ایچون اولوب قتال امیره امارتی کفایت ایتمکله تحریض نفسه حاجت اولمیوب همان تخصیص غیره غیرت ایدر لکن وجه استحسان اولدرکه امیر بو لفظله جیشه ایجاب نفل ایدوب کندودخی آنلردن برکسنه اولمغله کندو دخی کسب استحقاق ایدر کورمزمبسنکه شرعا واجب اولان سهمده کرك فارس وکرك راجل عسکردن بریسی کبی قسمته واصلدر پس کندو ایجابیله کلن استحقاقده دخی بویله در

مطلب الخطاب الشایع فی دار الاسلام ینزل فیه العالم والجاهل بخلاف دار الحرب

مصیصه بفتح المیم وتخفیف الصاد من ثغور الشام والنسبة الیها مصیصی کذا فی المغرب وفی القاموس المصیصه کسفینة القصبة وبلاد بالشام بو تقدیر اوزره کلامدن ترجمه اولندیغی اوزره وسط رومده بربلده در قولی بعد مسافه جهتیله عدم اطلاعلرینه حمل اولنمقدن نداول ایالله تقسیم اقالیم انقلاب اوزره اولدیغنه حمل اولنمق اولیدر

مطلب القاضی لا یقضی لنفسه

کورمزمبسنکه برعلج مبارز دعوت مبارزه وامیر دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تشجیع مناجزه ایدوب برفرد مقاومته قیام ایده مدکده بالنفس خروجله آنی قتل واعدام ایلسه سلبنه استحقاقی محل کلام دکلدر اما ان قتلت انا دیو تنفیلی نفسنه تخصیص صورتی بشقه درکه آنده نفسیچون حکم ایلین قاضی کبی متهم وعند التعمیم عدم تهمت حسبیله حکم ایجابی غیرلری کبی کندو حقنده دخی لازم وملتزمدر کورمزمبسنکه طعام وعلفدن اباحت تناول اختصاص امیرایله محل تهمت اولمدیغندن حق عسکرده ثبوتی کبی حق امامده دخی ثابتدر کذلك تنفیلنی غیره تخصیص وعدم دخول نفسنی تنصیص ایلسه بونده دخی تهمت متمکنه اولمیوب بو فعلی صفت نظر مسلمین اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلی هذا من قتل منکم قتیلا دیمکله سزدن بریکز قتل ایلسه مفهومنی افهام وصکره قتله کندو اقدام ایلسه اخذ سلبه اقتحام ایده مز زیرا منکم قولنده عسکردن بعضیلرینه تخصیص ایلدیکندن حکم کلامی نفسنه متناول اوله مز لکن صورت اولی بشقه در کورمزمبسنکه برکسنه عبدینه اعتق ممالیکی دیوب اول عبد دخی سائر ممالیکنه تخصیص خطابله انتم احرار دیسه عبد مزبور داخل عتق اوله مز اما عمومله ممالیکك احرار دیسه داخل اولور واکر ان قتلت انا قتیلا فلی سلبه دیوب بعده برفردی قتل ایتمدین ومن قتل منکم قتیلا فله سلبه قولنی عطف ایدوب صکره کندو قتل ایلسه مستحق اولور زیرا تنفیل عام کلامین وکلام واحد ایله حاصل اولمقده فرق اولمیوب بو بابده انضمام کلامین ایله تنفیلی عمومه منقلب اولمشدر نکته سی اولدرکه کلام اولی تخصیصله تمکن تهمته بناء غیر صحیح ایدی لکن کلام ثانیسی ایله ایجابی جمله حقنده عام وصحیح اولدیغندن صحت ایجابه مانع اولان تخصیص باطل اولدقدنصکره تهمت مرقومه زائل اولمشدر واکر کلام ثانیدن اقدم بر بنی وصکره بر بنی قتل ایتمش ایسه ثانینك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله مز زیرا سبب سلب قیلدیغی قتلی اولده قبل صحة الایجاب حاصل اولمغله سلبی غنیمتده داخل اولوب صکره کلام ثانی عندنده هنوز انشاء تنفیل عام ایتمش کبی اولمغله ایجابی صحته انقلاب وکندو دخی آندنصکره استحقاق سلبی اکتساب ایتمشدر زیرا لفظ تنفیل قبل التنفیل غنیمت اولان نسنه یه متناول اولمامغله اول نسنه ده مؤثر وعامل اوله مز وصکره دن کسب تناول ایلسه دخی تنفیل بعد الاصابه اولمغله ینه صحیح اوله مز واکر امیر بن قتل قتیل ایدرسم سلبی بنم اولسون وسزدن اول کمسنه که قتل قتیل ایلین سلبی آنك اولسون مضمونده ان قتلت قتیلا فلی سلبه ومن قتل منکم قتیلا فله سلبه دیمکله تنفیل ایدوب بعده امیر ایکی مشرکی وعسکردن بر رجل دخی ایکی مشرکی قتل وتنکیل ایلسه لر امیر انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ایکی مقتولینك دخی سلبلرینه ملتحق اولور زیرا امیر نفسی ایچون مقتضی تکرار اولمیان حرف شرطله ایجاب ایتمشدر کورمزمبسنکه برکسنه زوجه سینه ان دخلت الدار فانت طالق دیوب اولدخی ایکی کره دخول ایلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسکر ایچون سابقا عمومی بیان قیلدیغمز لفظ من ایله ایجاب ایلمشدرکه هر برینك قتل ایلدیکی هر برقتیله شامل اولوب بر رجل یکرمی قتیلی قتل ایلسه جمله سینك اسلابنه نائل اولور بناء علیه برشخصه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیوب اولدخی ایکی قتیلی قتل ایلسه انجق مقتول اولینك سلبنه مستحق اولور زیرا بیان مشروح اوزره استحقاقی شرطه تعلیق وقتل اول ایله انتهاء شرط تحقیق اولنوب کلامنده عموم وتکراره دلالت ایدر نسنه تنسیق اولنمامشدر اما ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیو جمیع عسکره خطاب ایدوب عسکردن برشخص دخی اون عدد کافری قتله شتاب ایلسه بطریق الاستحسان مستحق جمیع اسلاب اولوب ومقتضای قیاس مسئلهٔ سابقه ده اولان تخصیص خطاب کبی انجق سلب قتیل اولی استیجابدر وجه استحسان اولدرکه امیر ایجابنده انسان معین قصد وتعیین ایتمکله کلامی عموم اوزره مستبین اولمشدر کورمزمبسنکه جمیع مخاطبینه متناول ومجموع مخاطبینه عمومی کبی جماعت مقتولینه دخی عام وشاملدر لکن مسئلهٔ سابقه بویله دکلدر کورمزمبسنکه بو مسئله ده اون مسلم اون مشرکی قتل ایلسه لر هر بری سلب قتیلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بریسی اولسه دخی بویله در بین المسئلتین فرق حقیقی اولدرکه بو مسئله ده مقصد امام نکایت اعداده مبالغه اوزره تحریض عسکر اسلامدر ومعنای نکایتده قاتل عشره مسلمیندن واحد یاخود عشره اولمقده تفاوت یوقدر اما مسئلهٔ سابقه ده مرام اول شخصك قوت وجلادتنی امتحان واستعلامدرکه اثبات عموم مقتولینه عدم توقفی مالا کلامدر واکر امیر شجاعتماب رجال عشره ده بالنفس داخل ایکن من قتل منا قتیلا فله سلبه یاخود ان قتل منا رجل قتیلا فله سلبه دیو اول عشره یه خطاب بعده بالنفس ایکی یه اوچ مشرکی قتله شتاب ایلسه مستحق جمیع اسلابدر زیرا ایجابنده تسعه یی نفسنه تشریکله معنای تهمت منتفی وکلامی باعتبار المعنی المذکور عمومه منتهی اولوب تسعه مع الامیر قتل ایتمش اولسه لر مستحق اوله جقلری اسلاب مقتولینه یالکز

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدخی ضربهٔ واحده ایله ایکی مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وتنقیسنی دیلرسه آنی انتخاب ایدر زیرا احدهماده حقی ثابت اولمغله خیار بیانی اکا منوطدر بو بابده موجب امام اولمق خیار بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر بو قسمه نفس سبب قتلدر وخیار بیان مباشر سببك حقیدر وغایة مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سبله انجق اول افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید فوتی اعلانله برمشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم قیلمق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی اسیره فرصتیاب اولسه ینه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ربع ایلدیکی سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسه‌لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریه‌یه ایجاب نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیریلری کبیدر دیو بیان ایلدیکمز بو مسئله‌دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریه‌ده اظهردر که سریه‌ده استحقاق نفل استحقاق غنیمت هیئتی اوزره درکور مزمیسنکه استحقاق نفلده سریه‌دن مباشر قتاله ردء وپناه اولانلر برابردر واستحقاق غنیمتده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه‌در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیر لهم ولا یبطل اذا نفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتل قتیل واحدده متفق بولنسه‌لر ایکیسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر وبو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتله اظهار جلادته تحریض اولوب اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه‌یه واصل اولمزلر واکر اون مشرك دعوای مبارزه‌یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدرسکز اسلابلری سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری یالکز سلب قتیلنه استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده درنکته‌سی اولدر که بذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمعله نسبت اولنان فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابه سنه رکوبی فهم اولنور لکن صورت مفروضه‌ده طقوزی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك عاشر قتل اولنمیوب فرار ایلسه ینه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولور اکرچه ظاهر حال قتل عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر یوقسه قتل تمام عشره‌یی شرط قیلمق دکلدر مکرکیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تقادروا منهم احدا دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جملهٔ مقابل اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اولمز اما بو یله تنصیص ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتلریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك بر سریه‌یه ایتوا حصن کذا فان قتلتم مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتللرینی قتل وفتح ایدرسکز ربعی سیزلك اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضیلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح ایلسه‌لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتالله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه‌لر مستحق اوله مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریته فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضیلرین قتل وباقیلرین سبی ایلسه‌لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله‌سنی اخذ ایلسه‌لر علت مذکوره‌یه بناء مستحق اوله مزلر واکر ایچیکزدن برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلمیندن ایکی کسنه برقتیلی قتل ایلسه‌لر

مطلب العدد اذا قوبل بذی العدد والفعل اذا اضیف الی جماعهٔ بعبارة الجمع

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه‌ده برمسلم برمشرکی قتله عازم ایکن بشقه برمشرك برمسلمی ضرب ایده یم دیر ایکن سلاحی اول مشرکه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخرکبی اعتبار وحق مشرکده شریك قتل مشرك آخرکبی اختیار اولنور نکته‌سی اولدر که ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی انجق مباشرت قیلمدیغی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل نصف نفسه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولمیه جغی غنیمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره برمسلم بطریق اولمیان برمشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا بونده غرض امیر قتللی کسر شوکت مشرکینه بادی اوله جق شخصی قتله تحریض ایکن حصول پذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول دخی ملکك غیری برمشرکی قتل ایلسه نسنه‌یه مستحق اوله مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم دیوب برمسلم دخی بر بطریقی قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلورحتی بعد القتل برشیئه ظفر بوله مزلر ایسه قبل القتل اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب برمسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی قتل ایلسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه‌در که مائه‌یه مستحق اولور زیرا شرطی اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن اظهر واقوادر ومقابله‌ٔ قتلنده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور وبو مسئله وبعده آخر بابه دکین کلهجك مسئله‌لر براصل اوزره مبنیه‌در اصل مرقوم اولدر که برکسنه‌یه تنفیله شیٔ معین واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیٔ آخره مستحق اوله مز زیرا محل استحقاق حاصل اولمدقجه ایجاب عامل اوله مز وفیمازاد اکا مال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن برشیئه مستحق اوله مز وکر جنسنی تیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله ینه برشیئه مستحق اوله مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضله‌سی دخی رونما اولمغله مستحق مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدخی همان برشابی قتله شتاب ایلسه مشروطی مع الزیادة استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معاینددر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدخی انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده مز واکر من جاء باسیر فهوله دیدکده بروصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده براسیر کبیر کتورسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه‌یه قادر وضبطی شد واسره محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغایردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده برطفل رضیع یاخود برضیع دیدکده بروصیف کتورسه ینه مستحق اوله مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حقی منتفی اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه ینه برشیئه مستحق اوله مز زیرا امیر اکا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حقی تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بروصیفه کتورسه ینه نسنه‌یه مستحق اوله مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن برشخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه ایدوکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده برشیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنه‌یه مستحق اوله مز لکن عکس مسئله‌ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصودده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

مطلب قال من قتل بطریقا او ملکا
البطریق واحد البطارقة وهی
الروم بمنزلة القواد للعرب وعن
قدامة بن قیال لمن کان علی عشرة
آلاف رجل بطریق کذا فی المغرب
وقال فی القاموس البطریق
ککبریت القائد من قواد الروم
تحت یده عشرة آلاف رجل
ثم الطرخان علی خمسة آلاف *
ثم القومس علی مائتین

مطلب اوشتری علی انه عبد فاذا هی امة

واعلى موجب استحقاق ايدوكى اظهر واجلى در اما كتورديكى مشروطدن انقص ايسه نسنه يه مستحق اوله مز
مثلا امير من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم ديوغله تسميه اولنسان كسك درهم كتورمسين شرط ايدوب
اولدخى بيك دراهم جياد كتورسه يوز كسك درهمه مستحق اولور زيرا جنسلرى واحد وكتورديكى افضل
وزائد در لكن تسميه اولنسان يوز كسك درهمه مستحق اولور كذلك من جاء بالف غـلة فله عشرها ديوب
اولدخى دراهم غله دن اجود اولان نقـد بيت المالدن بيك درهم كتورسه ينه دراهم غـله دن عشرينه مستحق
اولور زيرا امام اكا فضـله يى ايجاب ايتمشدر وتسميه ايله كلن استحقاق انجق قدر مسمى ايله تقـديراولنور واكر
من جاء بالف جياد فله مائة ديوب اولدخى الف غله كتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة شياه فله شاة ديوب اون عدد بقره كتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز
واكر من جاء بعشرة اثواب ديباج فله كذا ديوب اولدخى بزيون ديدكلرى اون ثوبله كلسـه ياخود مسئله
على العكس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بعشرة اثواب بزيون احمر ديوب
اولدخى اون عدد اصفر ياخود اخضر ثوب بزيونله كلسه نظر اولنور افضلى احمرى ايسه نسنه يه مستحق اولميوب
جمله سى برابر ياخود جمله دن كمتر ايسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ايسه ده اتحاد جنسه بناء مسمايه مستحق اولور
كورمز ميسنكه ثوب بزيونى احمر اولمق اوزره اشترا ايتدكده اخضر ظهور ايلسه بيعى صحيحـدر و بغل وفرس
وحمار دخى اصـل مذكوره تفريع اولنور مثـلا من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى برذونله كلسه مستحق
اوله ميوب عكس مسئله ده مستحق اولور زيرا فرس و برذون جنس واحد لكن فرس افضـلدر امابو صورتلرده
بغل يه حمار ايله كلسه اختلاف جنسه بناء نسنه يه مستحق اوله مز واكر من جاء بفرس فله مائة ديوب اولدخى
فرس كتورسه نفل موعودى انجق بعـد اتيان الفرس اغتنام ايلدكلرى مالدن اعطا قيلنور حتى بعـد الاتيان
شئ آخرى اغتنـام ايده مزلرسه غنائم سابقـه لردن اعطا اولنميوب انجق كتورديكى فرسدن اعطا قيلنور
بو صورتده اول فرس مائه يه معـادل اوله مزسه انجق مقدار ثمنى ويريلوب زياده قيلنماز واكر مائه يه معادل ياخود
اكثر اولوب امام دخى اول فرسى غنائم سابقه يه ضم ومائه يى غنائم سابقه دن اعطايى رأى ايدرسه جائز كوريلور
زيرا امام ايچون ولايت بيع مغـانم ثابته اولوب بو تصرف دخى بعض غنـائمى مثل قيمتى ايله بيعى كـبيدر لكن
مائه موعوده قيمت فرسدن اكثر ايسه غنـائم سابقه دن همان مقدار قيمتنى ويروب زياده قيله مز زيرا اكرچـه
امام ايچون ولايت مبـادله وار در لكن محـابات فاحشه ايله اولميوب بشرط النظردر والله اعلم

❊ باب مايجب من السلب بالقتل ومالايجب ❊

يعنى اسلابدن قتلله منفل ايچون واجب وغير واجب اولنلرين تميزينه متعلق مسائل ومطالبدر امير عسكر من قتل قتيلا
فله سلبه ديو تنفيل ايتدكده بر علج مبارز ظهور و برمسلم دخى مقابله سنه چيقوب همان برضرب ايله فرسدن اسقاط
وفرسنى اخذ و كندوسنى دخى حيا مسلمينه جر وايصال ايليوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون يا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحى اسلابندن عد اولنور زيرا ضربندن
هالك اولدقده قاتلى ايدوكى ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقتولك فى الحال هلاكيله بعد مدة
هلاكى بينلرنده فرق بولنمديغى كبى اكا قتلله واجب اولان غنيمتده دخى فرق اولنماز وحكم مذكور غنائم تقسيم و بيع
اولنمادقجه دار اسلامله حرار ونسه دخى تغير اولنماز اما تقسيم يا بيع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ايسه سلبى غنائمده
ادخال وغانمينه تقسيم وايصال قيلنور زيرا سبب استحقاقى اولان وصف قتـل اول علج زنده ايكن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمين اولان اغتنام تمام اولمغـله ميانلرنده توزيع وقسمتله ملك غانمين تعين ايدوب ابطال
حكم تنفيـل با ضروره اكا تفريع اولنور وابطال تنفيلله حكم امام نافذ اولد قد نصكره سبب اولان قتـل تمام
اولسه دخى تنفيلله كسب استحقاق ايده مز سؤال اولنورسه كه حال علج نه ده قرار ايده جكى بديدار اولنجيه دكين سلبك
قسمت وبيعى ايچون تأخير وانتظار اولنماز جوابنده ديرز كه قسمتك سبب موجبى اولان اغتنام تمام اولد قدنصكره
تفريعـاته ثابت اولان حكم قسمت مجرد سبب موهوم ايچون تأخير اولنماز كورمز ميسنكه نفس مجروحى دخى
تقسيم غنـائمده ادخال لازم ايكن تقسيم سلبى نيچه تأخير واهمال اولنور سؤال اولنورسه كه سلبى نفسنه نيچه قياس
اولنوركه قاتلدن جرحله سبب قتـل تسابق ايتمكله سلبده حق منتظرى تحقق ايتمشـدر امانفسنده كـمسنه نك
حق منتظرى يوقدر جواب اولدركه قريبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغنى بيان واتمام ايلديك
باآنكه قسمت غنيمت حق قاتلدن اقوى اولان بعض حقوق ايچون دخى تأخير اولنماز مثلا بركمسنه نك عبدى اباقله
دار الحربه التحاق ايدوب صكره مسلمين آنى اسير ايلسه لر مالك قديمينك حق ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

آنى

لكن لفظ اميرده على الاطلاق فله مائة درهم واقع اولوب لفظ غله ياخود كله مهمالا مقيد دكل ايكن مسمى مائة غله درديغك شبهه دن خالى دكلـدر اكرچه عبدعزيزه بونلن نسخه لر اطلاقده متفقلردر مكر اصـل نسخه دن قيـدى ساقط اوله ❊

البزيون بكسر زحـل وعصفور السـندس والسـندس ضرب من البزيون اوضرب من رقيق الديباج معرب بلاخلاف كذا فى القاموس لكن قول صاحب القاموس بزيون جنس ديباجدن اولمق اقتضا ايدر مكر رقيق جنس آخر عد اولنمق زمان تأليفـده متعـارف اوله ❊

آنى بلاشئ اخـذه قادر ايكن بو يله حق حقيق ايچون دخى بيع وقسمتى تأخير وتعويق اولنماز هنوز ثابت اولميان
حق ضارب ايچون عدم تأخيرى بالطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بو تقدير اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلى ايچون سلبى قيمتله حق اخذ اولمق اقتضا ايدر ايدى نته كيم اسير مرقومك بعد القسمة مولاسى كلدكده
قيمتله حق اخذى وار در جواب اولدركه اسيرده ملك مولى فى الاصل ثابت اولمغله على وجه الفداء قيمتله اخذه قادر در
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر كه قيمتله فدايه مقتدر اوله زيرا تنفيلله ابتداء ثبوت حقى مجروحك قبل القسمة
موتيله مشروطدر و بعد القسمة محل حقى منعدم اولمغله اثبات حقى ممكن اوله مز وسلب مذكورك عبد مز بور ايله مناسبتى
انجق شول صورتده در كه برحربى اول عبد ايله برابر امانله دار يمزه كلوب صكره اول حربى مسلم اولوب ياخود اول عبدى
برمسلمه بيع ايده بو صورتده مولى نك محـل حقى منعدم اولمغله حق اخذى غير ثابتدر حكم سلب دخى بو يله در بناء
على هذا التفصيل مسلم مرقوم علج مرسومى فرسندن اسقـاط ايلدكده دخى زنده ايكن مشركين آنى چكوب
تخليص ايلسه لر اول ضربله هلاكى بيلنمدكجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفيل اولنماز زيرا تمام سبب هلاكيله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاقى اكا منوط اولمغله ظاهر حال كفايت ايتميوب تيقن سببله مشروط وعتق وطـلاق
تعليق اولنسان شرط منزلنده در كه نزول جزا تيقن ثبوت شرطه مربوطـدر و بو بابده طريق معرفتى انجـق
شهادت مسلمين عادليندر زيرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنيمت مسلمين ايكن مقصد ضارب اثبات استحقـاقله
يدلرندن سلبى سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبـل القسمة هلاكنه عدول مسلميندن اقامت بينه لازمدر
زيرا قسمت يا بيعدن صكره هلاكى بينه ايله دخى ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت و بيعله محـل حقى فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه يه نائل اوله مز اما صورت مفروضـه ده امام من قتـل قتيلا فله مائة درهم ديمش اولسه
ينه حكمى حكم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر كه غنائم بيع اولنوب صكره مجروح هالك اولسه
ثمنى تقسيم اولنمادقجـه بو صورتده مائه يه مستحق اولور اما ثمن يا غنيمت تقسيم اولنوب صكره هالك اولمش ايسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زيرا بونده محل حق غنيمت اولوب ثمن دخى مقام مبيعه قائم اولديغندن مجرد بيعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حق زائل ونفلى باطـل اولور وصورت سابقه ده محل حق سلب وثمن سلب غير السلب
اولمغله محل حق بيعله منسلب اولمشدر ايشته بوتدقيقله ميان مسئلتين تفريق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبيد والنساء وغيرهم * اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب مسلمين ايله
قتالده رفيق اولان برذمى قتل قتيل ايلسه مستحق سلب اولور زيرا امام مسلم وذمى يه عام اولان لفظله سلبى قاتله
ايجاب والزام قيلمشدر ولفظ عام جميع متناولاتنده اثبات حكم جهتيله نص كبيدر وامام بو تنفيلى ذمى يه تخصيص
ايتمش اولسه قتله مستحق سلب اولدقد نصكره لفظ عامده داخـل اولدقده ينه مستحق اولور حكمتى اولدركه
ذمى قتالده بزمله برابر بولنسه مسلم غنيمتدن مستحق سهم اولديغى كبى اولدخى مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم كبى شريك غنيمتدر بناء عليه طعام وعلفدن قدر حاجت اكا دخى تناول جائزدر كذلك تجاردن برينى
مقدما قتال ايتمسون ايتمسون قتيل قتيل ايلسه اولدخى مستحق تنفيـل اولور زيرا شمدى قاتل اولمغله شركاء غنيمتده
داخـل وحكم تنفيل اكا شامل اولمشدر كذلك امرأة مسلمه ياخود ذميه قتل قتيل ايلسه استحقاق رضخله غنيمتده
شركتى اولمغله ينه سلب مقتولنه مستحقه اولور كذلك برعبد دخى مقدما مولاسيله معا قتال ايتمش اولسون اولمسون
قتل قتيل ايلسه اولدخى استحقاق رضخله شريك غنيمت اولمغله تنفيلله مستحق سلب اولوب مولاسى كسب عبدينه
مالك اولمغله اول سلبه دخى مالك اولور مكر امير من قتـل من الاحرار قتيلا ياخود من قتل من المسلمين قتيلا
ديو تنصيص وقاتلى احرار يا مسلمينه تخصيص ايليه بو صورتده استحقاقه ايجابى مدار اولمغله عموم كلامى معتبر
اولديغى كبى خصوصنه دخى اعتبـار وتخصيصى اوزره بناء امره ابتدار اولنور لكن عنـد التخصيص دخى ذمى
مستحق سلب اولمايجه غنيمتدن مقدار رأى الامام رضخله مطيب قيلنور زيرا قتالده مسلمينه تابع اولنلر عبيـد
ونسا كبى مادون السهم رضخه مستحقلردر حكمتى اولدركه قتالده تابع اولنلره تحريض خروج ايچون بر مقدار نسنه
ويريلك لازمدر ومتبوعـله تابعى تسويه مناسب اولمامغـله اعطاء رضخله اكتفا ايده رز وكركدركه اول ذمى
فارس ايسه رضخى مسلميندن سهم فارس وراجل ايسه مسلميندن سهم راجل اوزره زائد اولميه زيرا مسلمين ايچنـده
لامحالة كفايت ومشقت جهتيله اول ذميدن اعظمى موجوددر و بو يله مسلمك سهمى اوزره زياده غير مشروع ايكن
ذمى ايچون نيچه مشروع اولور لكن جناب مؤلفك نفس كتابده ظاهر كلامى ذمى عظيم الكفاية والمشقة اولدقده
رضخى سهم مسلمـه ابلاغك جوازينه دلالت ايدر اماقول صحيح اولدركه زياده كبى مساواتى دخى جائز اولميوب

مطلب قيمة العبد تنقص من دية الحر اذا قتل

وعبدى بلاعمد قتل ايلين شخص اوزره قيمتى مقام ديتده الزام اولندقده قيمتى نه قدر غاليه ايسه ده ينه ديت احراردن
اون درهم تنقيص اولنديغى كبى بونده رأى امام اوزره مقدار مناسبى تنقيص اولنور سؤال اولنورسه كه تنفيل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمى مساوى اولوب بعضا سلب قتيل ذمى قيمتده سهم مسلمدن اكثر اولور ايكن رضخده
تسويه بلكه زياده سى نيچون جائز دكلدر جواب اولدركه بعد التنفيل استحقاق سلب قتلله ياخود ايجاب اماله دركه
مسلم وذمينك بونلرده تفاوتلرى يوقدر اما استحقاق غنيمت اعتبار كرامتله اولمغله تفاوتلرى ظاهردر كورمزميسنكه
تنفيلله استحقاقده ميان فارس وراجل مساوى ايكن استحقاق غنيمتده جواز تسويه يه دلالت ايلمز واكر امير

مطلب من لم يسمع التنفيل

من قتل قتيلا فله سلبه ديوب بعض عسكر ايشيدوب بعضيلرى ايشتمدكده بركمسنه قتل قتيل ايلسه ايشتميلردن
ايسه ده مستحق تنفيلدر زيرا هر برينه اسماع كلام وسع امامده اولميوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخى حاصل اولمغله حكما جميع افراد مخاطبينه واصل كبيدر كورمزميسنكه ابوقتاده رضى الله تعالى عنه
يوم حنينده قبل اسماع التنفيل قتل قتيل ايدوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم باب الانفالده روايتمز اوزره

مطلب سماع الخطاب انما يشترط لدفع الضرر لا لجلب النفع

سلبنى اكا اعطا وتحويل بيورديلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ايچون شرط قيلنور و بوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غير مشروطدر بناء عليه امير عسكر سريهٔ مبعوثه نك انجق اميرينه
اكر نفل الربع مفهومنى افهام ايلسه مجموع سريه يه اعلام ايتمش اولور وبعض سريه يه اسماع ايدوب بعضيلرى
ايتمسه دخى مسئله بويله در اما اول سريه وغيريدن كمسنه اسماع ايلسه تنفيلرى معتبر اولماز زيرا ثمرهٔ تنفيل
تحريض قتال اولدخى هيچ كمسنه اسماع ايتمدكده ممتنع الاستحصالدركه كويا امير اول تنفيلى انجق درونده
تفكر ايدوب قطعا تكلم ايتمشدر لكن امير سريه ياخود بعض عسكر استماع ايلدكده تحريض مطلوب
حصوله كلور توضيحى اولدركه كلام اميرى بعض كسان استماع ايتدكده حسب العاده سامع غير سامعه ابلاغ
ايده رك شايع اولور قال عليه السلام الافليبلغ الشاهد الغايب يعنى آكاه اولكز بو خطبه مى حاضر
بولنانلر غائبينه تبليغ ايلسونلر اما هيچ كمسنه استماع ايتمجه شيوعى متصور اولميوب لازم اولان اشاعتى اهمال
ايتمش اولور واكر همان اهل عسكرنده قد جعلت لهذه السرية نفل الربع مقالنى ايقاع ايدوب سريه دن هيچ
بر فرده اسماع ايلسه مقتضاى قياس اول نفلدن حرمان وانقطاعلريدر زيرا بونده غرض تحريض فوت اولوب
اهل عسكر ايله تكلمى كيجه عياليله تكلم ياخود وحدتنده خود بخود ترنمى منزله سنده در لكن استحسانا مستحق
اولورلر زيرا امام اهل عسكرنده تكلم ايلديكى كلامنى حديث سابق اوزره اهل سريه يه تبليغله عسكره دلالة
امر ايتمش كبى اولمغله بيان مشروحمزه بناء البته شايع اولور اكرچه اولى اولان معناى تحريضى تتميم ايچون
سريه يه تبليغ وتفهيمدر لكن قبل التبليغ حكم مذكورى حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله تركى جائزدر توضيحى
اولدركه اصحاب سريه كاغيجه برقوم اولوركه حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ايلمز وعادت ملوكدندركه
عامه يه اظهار ايده جكلرى اسرارى بعض خواصلرينه ابراز وضمنا تبليغله امر ايدوب اشاعت خطاب

مطلب اذا قتل رجل من المدد الذين جاؤا بعد التنفيل

منزله سين احراز ايدرلر واكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو عسكرينه تنفيل ايدوب بعده آنلره
مسلميندن برمدد لحوق وايچلرندن برى قتل قتيل ايلسه اعطاء سلبله تبجيل قيلنور زيرا مدد استحقاق شركت
غنيمتده عند القتال حاضر كبى اولمغله استحقاق نفلده دخى عند التنفيل حاضر كبى قيلنوب تنفيل اميره عالم
اولسون اولمسون سلب قتيلى اكا سالم اولور واكر مدد ايله امير آخر كلوب امير اول منعزل اولسه بوندنصكره وقع

مطلب عزل الامير المنفل

اولان قتال واغتنامده نفلارى باطل اولور زيرا صحت تنفيلى ولايتنه مبنى ايكن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببله مجامع كبيدر حتى حين تنفيلده معزول اولسه تنفيلى معتبر اولمديغى كبى
تنفيلدنصكره قبل القتل ياخود بعث سريه دنصكره قبل الاغتنام عزل اولنسه ينه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ايتمشلر ايسه ثمرهٔ تنفيل قبل العزل تمام اولمغله نفلاريله بكام قيلنورلر بوصورتده امير اول امير ثانى قادم
وعزانه مقدم اوله جغنى عسكره اخبار ايتمش ايسه مادامكه امير ثانى معسكردن بعيد در معزول دكلدر اما
اهل عسكر استمداد ايلسه لر امداد ايده جك منزلده قريب اولدقده قربى حكم اختلاطده اولمغله امير اول معزول

مطلب موت الامير المنفل

وتنفيلى باطل اولور حكمتى اولدركه خليفه عزل اول ايله ثانى يى بعث ايتدكده بعيد ايكن عسكرك محتاج اولديغى
تدبير امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولميوب قريب اولدقده ارتفاع محذور ايله منعزل اولور واكر
امير عسكر فوت اولوب اتفاقله امير آخرى اوزرلرينه تأمير ايلسه لر امير اولك حكم تنفيلى تغير اولماز زيرا ثانى خليفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مكر امير ثانى ابطالنى ايده اولدخى ابطالنى ناسه اعلام ايدرسه باطل اولور

زيرا

مطلب تعليق الاطلاق بالشرط يصح كالطلاق والعتاق

زيرا امير اول اعلام وابطال ايتمش اولسه باطل اولمغله بودخى خليفه سى اولمغله ينه باطل اولور واكر خليفهٔ اسلام
عسكره ان مات اميركم اوقتل فاميركم فلان ديو اعلام ايدرسه قول مذكور تعليق العتق والطلاق كبى
تعليق الاطلاق بالشرط قبيلندن اولمغله قبول وتقبيل اولنور بو مسئله ده اصل اصيل روايت قيلنان
حديث جليلدركه غزوهٔ موته ده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان قتل زيد فجعفر اميركم وان قتل جعفر فابن رواحة
اميركم الحديث بيورمشلردر لكن بوصورتده امير اول فوت اولدقده تنفيلى باطل اولور زيرا ثانى يه جهت خليفه دن
تقليد اولنمغله موت اولدنصكره خليفه مجددا تقليد ايتمش كبى اولديغندن نائب خليفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
حكمتى اولدركه تنفيل امير اولك رأيى اولوب آنك رأيى دخى رأيندن عالى رأى آخركه خليفه نك ثانى يه تقليدى ايله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه ده رأينه بويله رأى عالى معارض اولميوب انجق اهل عسكر امير متوفايه ونفسلرينه
نظر وشفقت ونصب خليفه يه مبادرت ايتمشلردر و بنفسه استخلافى كبى خليفه سنه اعتبار وحكم رأيى پايدار

مطلب استخلاف الامام او القوم في الصلوة

نمازده استخلاف امام معروفدر واستخلاف قوم دخى جائز ايدوكى قاضيخان وغيريده مذكوردر

قيلنور كورمزميسنكه نمازده استخلاف مسئله سنده خليفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
ميانده فرق يوقدركه مستخلف امام لوازم امامتده نه كونه ايسه مستخلف قوم دخى بلا تفاوت آنك كبيدر واكر
امير اهل عسكره خطابله من قتل منكم قتيلا فله سلبه مضمونى اشراب ايدوب بعده برجيش امداد يه تجاريه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم كلوب بونلردن بريسى قتل قتيل ايلسه مقتضاى قياس سلبدن حرمان
وايا سلريدر زيرا امام منكم ديمكله حاضرينه تخصيص خطاب ايلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده من
قتل قتيلا قولنى تعميم وخطابى حالا ومآلا حاضرينه تتميم ايتمشدر لكن استحسانا آكا دخى سلبى احسان
قيلنور زيرا مقصودى اعيان حاضرين اولميوب مجرد تحريض شجعان اولديغندن اول وآخر حاضر اولنلر يكساندر
كورمزميسنكه لاحقين مذكورين قتال ايتدكلرنده لحوقلرندن اقدم عسكرك الدقلرى غنائمده تشريك ووقت
اصابتده حاضرين كبى قيلنورلر بناء عليه حكم تنفيلده دخى تشريكلنه وقت تنفيلده حاضرين كبى اولورلر
واكر عسكرده قوم مستأمنين بولنسه نظر اولنور اكر اذن امامله كلمشلر ايسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ايدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واكر بلا اذن كلمشلر ايسه الدقلرى سلب وغيريدن نسنه ويريلميوب جمله سى
مسلمينه تخصيص اولنور زيرا بو استحقاق اهل دار يمز ايچون مرافق شرعيه دن اولوب دار يمزدن اولميانلره ثابت
اولماز مكر امام آنلر ايله استعانت ايتمش اوله بوصورتده حكما اهل دار يمزه لاحق اولورلر نظيرى اولدركه
مستأمن دار يمزده ركاز ومعدن استخراج قيلسه بلا اذن الامام ايسه جمله سى يدندن اخذ اولنوب اذنله ايسه ذمى
منزلنه تنزيل وبولديغى نسنه بعد التخميس كندويه اعطا وتحويل اولنور واكر عسكر مسلمين دار الحربه دخول
ايتدكدنصكره ارقه لرندن اول داردن اولميان برقوم مستأمنين دخى اول داره حلول واهل منعه اولملريله بعض غنائمه
وصول ايدوب مسلمين دخى بشقه غنائمه نائل بعده دار يمزه واصل اولسه لر غنائم مسلمين تخميس وباقيسى سهام غنيمت
اوزره بينلرنده تقسيم اولنوب مصاب مستأمنين بلا تخميس يدلرينه تسليم قيلنور زيرا تخميس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزاز دين اوزره اولمغه محصور ووجه مذكور دخى مصاب مستأمنيندن دور ومصاب مسلمينه

مطلب وجد المستأمن ركازا او معدنا

مقصوردر همان آنلرك اصابتلرى محض اكتساب اولمغله كسبلرى كندولره سالم قيلنور لكن مسئلهٔ سابقه بشقه دركه
آنده مستأمنين تحت رايت مسلمينده قتال وغنائمى منعهٔ مسلمين ايله استحصال ايتمشلر اولوب آنلر ايله استعانت دخى
كلابله استعانت منزلنه انزال قيلنمغله جميع غنائم تخميس ومسلمينه ايصال ومستأمنين رضخ مجرد ايله استعمال
اولنور اما بو مسئله ده مستأمنين موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمينله آنلرك جميع
مصابلرى برمحله جمع وخمسى اخراج وباقى بين الطائفتين غنيمت قيلنور زيرا اهل ذمت اهل دار يمزدن اولمغله
قتاللرى انجق دار اسلامدن دفع اعدا ايچوندر كورمزميسنكه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرينه
قدرتمز وار ايسه نصرتلرى اوزريمزه واجبدر اما مستأمنين دار الحربه كيردكلرندنصكره نصرتلرى غير واجبدر
توضيحى اولدركه اهل ذمت اهل دار يمزدن اولوب سكنى ده مسلمينه تابع اولملريله دار الحربده اصابت ايتدكلرنده دخى
تابعلردر واحراز غنائم جمله ايله تمام اولمغله جميع مصابى تخميسه اقدام اولنور اما مستأمنين سكنى ده مسلمينه تابع
دكللردركه دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء عليه مصابلرنده دخى تابع دكللردر واكر برحربى دار الحربده ايكن
اموال اهل حربى انتهاب بعده امانله اهل عسكره شتاب ايلسه تماما آكا تخصيص اولنور زيرا مأخوذينه
قوت مسلمينله مالك اولميوب مجرد كندو اخذيله مالك اولديغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور كذلك بعد الاخذ
اسلامه يا ذمتى قبول وعسكر ايله دار يمزه دخول ايلسه وجه محرر اوزره اول مال آكا مقرردر روايت اولنديكه

فعل مذكور مغيره بن شعبه رضى الله عنـه دن صدور ايتمشدر كه بر سفرنده مشركيندن رفيقلرين قتل وما للرين
اخذ بر له مدينه يه وصول واسلامى قبول ايلمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اول مالدن خمس وغيرى
نسنه اخذ ايتميوب اما اسـلامك فقبول واما مالك فـال غدر لاحاجة لنا فيـه بيوردقلرى مرويدر و بوقول
شريفلرينه علت مغيره رفقاسنه غدرايله غارت ايلديكيدر وكتب مغازيده قصهٔ معروفه سى واردر واكراول حربى
قبل اخذ المال اسلامه كلوب بعـده بعض اهل حربى قتل ومالنى اخذ وعسكره التحـاق ايتمش اولسه اصابتى
قوت مسلمين وتمام احرازى منعهٔ مؤمنين ايله اولمغله كندو وعسكرميا ننده غنائمه الحاق اولنور زيرا عسكردن بشته
بركمسنه بويله ايشلسه حكمى بودراهل حربدن اسـلامه كلن دخى ايشلسه ينه بويله در كذلك اول حربى اولا
عسكره كلوب قبول ذمت بعده رجوعله اول ماله اصابت ايلسه ينه بويله درزيرا قبول ذمت ايتدكده داراسلامدن
عسكرايله داخل اولان ذمى منزلته نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمينله نائل اولمشدر كذلك اولا كاوب عسكردن
استيمان بعده اذن امامله عودت وفعل مرقومى اتيان قيلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمى مثللو اولديغنى بيا نمزه بناء
ينه بويله درامافعـل مذكوره بلا اذن الامام اقدام ايتمش اولسه نظر اولنور اكر مستأ من مرقوم اول دارك اهلنـدن
دكل ايسه مصـابى اهل عسكره تخصيص قيلنور زيرا داراسـلامدن عسكرايله دخول ايلين مستأ من منزلنده
اولوب منعـه سى دخى اولما يوب اول ماله انجق قوت مسلمينله اصـابت ايتمش اولمغله مسلمينه تخصيص قيلنور
اما اهل منعه اولسه حكمى بشقه دركه ذكراولندى واكراول دارك اهلندن ايسه مترجم فقير ديركه متن وشرحده
بوشقك حكمى تحريراولنمادى لكن قريبا ذكراولنـان مسئله ده تفصيلرى اوزره جميع مصـابى كندويه
تخصيص اولنور واكراهل عسكردوشمندن بعض اسرا اخذايدوب امير دخى من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدنصكره
اسرادن بريسى اعدادن بريني قتـل ايلسه نظر اولنور اكرامير حين قتلنـده اسيرلرى بيع وتقسيم ايتمش ايسه
اسير قاتل هنوز غنيمتدن اولمغله سلب قتيلى دخى غنيمت قيلنور واكر تقسيم وبيع ايتمش ايسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطـا قيلنور زيرا مولاسى قسمت يه اشترا برله اكا مالك اولمغـله سلب قتيلنه دخى متملك اولمشدر والله اعـلم

* باب من الشركة فى النفـل وما يؤ خذ بحساب *

يعنى نفلده اشتراك وحسـاب تنفيل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابدر اكرامير من اصاب اسيرا
فهوله ديو تبشير ايدوب برشخص دليردخى ايكى اوچ اسيرى بردن اخذ وتسيير ايلسه جمله سى اكا تمليك وتقرير
قيلنور زيرا مصيبده كلـمهٔ من ومصابده لفظ اسيرذكراولنمغـله صيغهٔ كلام مصيب ومصابده جميعا عامدر كذلك
ان اصـاب انسان منكم اسيرا فهوله ديمش اولسه ينه بويله در زيرا تعميم مصيب ومصابى تصريح ايتمشـدر
وبومثللو اموردهٔ حرف شرطله كلـمهٔ من ميانده فرق سابق الذكـرغير معتبردر وتنكير اوزره انسان قولنده
فرد معين وفرد منتشر قصد اولنميوب جنسه محمول وقليل وكثيره مشمولدر حتى اسيرواحده اصابتله برجماعت
شريك اولسه لر جملـه سى آنده تشريك اولنورلر واكر من اصـاب منكم عشرة اروس فهم له ديوب بر
مردجلادتمآب دخى يكرمى رأس اسيره ظفرياب اولسه ينه موجب تعميمى تصريح ايتمكله جمله سى آنك حق صريحى
اولمشدر وامير اقوال مذكوره سى بالجملة من اصاب شيئا فهوله قولى منزله سنده درواكر من اصاب عشرة اروس
فله عشرهم ديوب بردلاور دخى يكرمى رأسـه ظفر بولسه حسـاب تنفيل اوزره عشرمصـابى اولان ايكى
رأسى اكا مقرر واون رأس ايسـه انجق رأس واحد ميسردر وكزكدركه اكا مصـابندن اوسطنى ويروب اعلى
وادناسنى ويرميه لر زيرا اميرك اكا ايجاب تنفيلى انجق عمليله حاصل اولان منفعت مسلمين كه باقى قلان اشعـارتسعه
مقابلنده در وعمل كبى مال اولميـان نسنه مقابلنده على الاطلاق تسميهٔ رأس انجق اوسطه حمـل اولنور نته كيم
بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بويله در وهم امام اكا ومسلمينـه نظرايله مأمور ايكن اعلاسنى
اعطاده مسلمينه وادناسنى اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغـله خير الامور اوساطها لازمه سنجه وسطنى
اعطا برله تعـديل نظر لازمدر واكربش رأس ايسه ينه حساب تنفيـل اوزره خمسه يى عشره اعتبـار ايدوب
اوساطندن بريننك نصفى اكا اختيار اولنور سؤال اولنورسه كه شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمامغله
بو بابده امام استحقـاقنه رؤس عشره يى شرط قيلـد قده مادون العشره يى كتورمكله شرط تحقق ايتميوب
برشيئه مستحق اولمامق اقتضا ايدرايدى جوابنده ديرزكه اويله دكلدر بلكه امام آنى عمليـله حاصل اولان منفعت
مسلمين مقابلنده ايجـاب ايتمشدر ومنفعتى مقدارى مسمادن اعطـا لازمدر نكته سى اولدركه تنفيلـدن مقصود
مشركينى اخذ واسره تحريضـدر وبو مقصود صورت شرطى اعتبارده حاصل اوله مزكه صورت مفروضه ده

مثلا

مثلا طقوز اسير آلوب عشره يه ابلاغ ايده ميوب آنلرى كتوردكده دخى برشيئه مستحق اولميـه جغنى بيلدكده
البته كتورمكه رغبت ايلمز زيرا طقوز اسيرى كتورمك لامحالة مؤنت كثيره ومتاعب عسيره يه محتاج ايكن نفلدن
منقطع وانجق نصيب آحاد غانمينـله منتفع اوله جغنى بيلدكده اول مؤنت ومتاعبى التزامدن مرتدع اوله جغى
ظاهردر ومعناى تحريضى اتمام انجق قول مشر وحيمزى التزامده دركورمزميسنكه امير من اصاب عشرة اروس
فله عشرهم ومن قتـل منكم عشرة فله عشراسلابهم ديمش اولسه وبرمجاهد دخى طقوز مشركى قتل ايلسه
حسـاب مقتولين اوزره عشر مسمايه مستحق اولمازمى زيرا جمله نك معلوميدركه مقصـد امام شرط عشره يى
اتمام دكلدركه قتل عشره واخذ عشره يه شخص واحد قادر اولمق امرنادردر واكرمسئلهٔ مذكوره ده ايكى كمسنه
اون رأسه ظفرياب اولسـه لر اوساطلرندن بريسى ايكيسنه انتخاب اولنور زيرا مسلمين ايچون شرط قيلنـان
منافعى اتمامده شريك اولمرله مسماده دخى تشريك قيلنورلر واكرامير عسكرندن برشخصى ان اصبت رأسا
فهولك ديمكله تبشـير ايدوب اولدخى ايكى رأسه لاحق اولسه انجق برينه مستحق اولور زيرا كلام امير مصيب
ومصابده مخرج خصـوصده خارج اولوب معنـاى عموم ايكيسنده ده معدوم اولمشدر وبوصورتده اول ايكى رأسه
على الترتيب ظفر بولمش ايسه اقدامنـه مستحقدر اما ايكيسنى بردن اخـذ ايتمش ايسه ديلديكنى آلوب اعلاسنى
انتخابه دخى رخصتيابدر زيرا يالكز اعلاسنى آلمش اولسه كندويه سالم ايكن آخرينى برابرآلوب اظهار جلادت
ايتمكله محروم قيلنمـاز كذلك ينه شخص واحده خطـابله ان اصبت عشرة اروس فلك منهم رأس ديوب
اولدخى يكرمى رأسه ظفر بولسه كلام اميرده معناى خصوص معتـبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بودخى بين العشرتين ترتيب اوزره اخذ ايلمش ايسه عشرهٔ اولانك اوساطنـدن برينى آلوب مجموعنى بردن اخذ
ايلمش ايسه اوساط مجموعدن برينى آلورسؤال اولنورسه كه مسئلهٔ متقدمه كبى بونده دخى اعلاسنى انتخابه نيچون
رخصتياب قيلنمـادى جواب اولدركه آنده رأس واحد مصاب كندويه تخصيص وايجاب قيلنوب مقابلنـده
منفعت مسلمـين غـير مشروط وبونده كتوره جكندن برجزئى تسميه ايتمكله شرط منفعت مسلمينـه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسنى اختيار ايدر واكرامير عسكردن اون شخصى ان اصبتم عشرة اروس
فلكم منهـا رأس ديمكله تبشير ايلسه بونده خطـاب عشره سبقت ايلين خطـاب واحد ايله جميع احكامده
متحددر زيرا اصبتم قولنـده بينلرين جمعله آنلره تخصيص خطاب ايتمشـدر وتخصيص مصيب تخصيص
مصابه اصل ودليـلدر امااول عشره يه خطابله ان اصاب رجل منكم عشرة اروس فله منها واحد ديمكـله
ايجاب وآنلردن بريسى يكرمى رأس اسرايى استجلاب ايلسه اوساطندن ايكى رأسله كامياب قيلنور زيرا هر برينى
اصابتله افراد وخطابى عموم اوزره ايراد ايلمشـدر بناء عليه جميع عسكره خطابى منزلنـه نازل وتعميم مصيبله
تعميم مصاب دخى حاصـل اولور كورمزميسنكه صورت مفروضـه ده هر برى اون رأسه اصابتله مجموعى
يوز رأسه مصيب اولسـه هر برينه مصابندن رأس واحد نصيب قيلنور كذلك يالكز بريسى يوز رأ..ـه مصيب
اولدقده ايچندن اون رأسى اكا تصويب اولنور واكر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة اروس فلك
منهم واحد ديو ايجاب واولدخى يكرمى رأسى استجلاب ايلسه اوساطلرندن ايكى رأسله كاميـاب قيلنور زيرا
كلـمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومى مصيبده اثبات ممكن دكلدركه اصابتله واحدى تخصيص ايلمشـدر
بوجهتـله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ايلين ان اصبت مسئله سى بشـقه دركه آنده موجب عموم صورة
ومعنى معدومدر واكرامير عسكرندن بردليرى يافلان ان قتلت هذا الذى برز من المشركين فلك سلبه ديو تبشير
ايلدكده مسلميندن شخص ديكر بوكلامى ايشيدوب همان اول مشركه مبارزه برله قتل وتدمير ايلسه مستحق سلب
اوله مز زيرا استحقاق تنفيله مخصوص وتنفيل دخى قابل خصوص ايكن امير آنى مخاطبه تخصيص ايتمكله حق غيرده
بمنزلة العدم اولمشدر حتى مخاطب قتلده مسلم آخرايله مشاركت ايلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخرى
غنائمه القا اولنور زيرا هر برى قاتل نصف اولمغله قاتل كل اعتبار وحكم قاتل كل هر برنده اختيار قيلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

يعنى امير نفل مجهول المقدار ايله تنفيل ايلسه نه مقـدار اوزره تحميل اولنديغينك محل تفصيليدر امير من جاء منكم
بشئ فله منه طائفة ديمكله غنيمت كتورن شجعانه ايچنـدن لاعلى التعيين برمقدارين ويره جكنى اعلان ايدوب
بركمسنه دخى بعض امتعه به اثواب يه اسيرلر كتورسه تنفيلى عهدهٔ اميره تحويل اولنمشدر كه اول كمسنه ايله اهل عسكره
وجه نظر اوزره ايچنـدن مقدار رأيى اكا اعطـا وتنويل قيلمز زيرا كتوره جكى نسنه دن اعم اسماء موجودات

اولان لفظ شیئله تعبیر ایتمکله جمیع مجلوباتنه شامل قیلوب ایچندن لفظ طائفه نك مدلولی اولان جزء مجهولی
اكا ایجاب قیلمشدر وجهالت مزبوره بو مقوله توسع اوزره مبنی اولان امورده مانع صحت اولمامغله بعد صحة الایجاب
بیانی موجبك یاخود خلیفه سینك عهده لرینه منوط اولوب بو بابده موجب جمله یه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغله کرکدر که امام آنی رعایت نظر جانبین اوزره بیان ایده وهر طرف دخی اول بیانی قبول
واستحسان ایده لر نظیری اولدر که برکسنه مالندن بر طائفه سنی بر شخصه وصیت ایلسه وارثی قائممقامی اولمغله
مالندن دیلدیکی مقداربنی اكا اعطا ایدر اما وارثی یوغیسه میراثی مسلمینه عائد اولمغله تنفیذ وصیتی امامه راجع
اولوب اول دخی موصی له ومسلمینه وجه نظر اوزره دیلدیکی مقداری اعطا ایدر واكر امیر من جاء بشیء فله
منه شیء اوله منه قلیل او یسیر دیمکله غنیمت کتورنلره ایچندن بر شیء یه قلیل یه یسیر اعطاسیله تبشیر ایلسه بو دخی
قیاس سابق اوزره منوط رأی وتدبیر یدر لکن کرکدر که بونده اعطا ایلدیکی کتوردیکی غنیمتك نصفنه بالغ اولمیه
زیرا ایچندن یسیرنی یه قلیلنی یاخود تنکیری دلیل قلت اولان شیء منکری ایجاب ایلمشدر وقلت وکثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشترکه دندر و برشیئك بعض قلیلی مادون النصفیدر که مقابله ده باقی اکثری اولمق
کرکدر کذلك من جاء بشیء فله منه جزء دیسه بو دخی منوط رأی امیردر اکن بونده تجاوز نصف جائز دکل ایسه ده
اعطاء نصف جائزدر زیرا جزء شیئك اقل مرتبه سی ایکی جزئك بری اولمقدر که نصفدر اما فله بعضه
قولی فله طائفة قولی مثللودر زیرا اقل واکثر شیئك بعضی وطائفه سی اولوب لفظده دلیل قلت وکثرت
بولنمامغله رأی امامه حواله قیلنور واكر من جاء بشیء فله منه سهم دیسه قیاس ابی حنیفه رضی الله عنه
اوزره کتوردیکنك سدسی ویریلور زیرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتی مالندن برسهمله وصیت ایلسه
موصی لهه سدسدن اقلی ویریلمز وقول مذکور ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن مأثوردر وعلی قول الامامین
وصیتده احد ورثه سهمی مقداری ویریلور وقول شریح دخی بودر رحمهم الله تعالی و بز بو بحثی وصایاده بیان قیلدق
و بو قول اوزره بو مسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئین کبی اقل سهم دخی سهم من سهمین اولمغله امام نصفی
تجاوز ایتمیه رك مقدار رأیی اعطا قیلور اما بو صورتده فله منها سهم رجل من القوم دیمش اولسه عسکرده فرسان ورجاله
موجود ایسه ده اقل متیقن اولان سهم راجل ویریلور نظیری اولدر که مالندن برسهمنی وصیت ایدوب بش اوغول
وبش قیز ترك ایلسه ترکه اون التی سهم قیلنوب موصی لهه اقل متیقن برقیز حصه سی ویریلور بو مسئله دخی بو یله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقیسی سهام غنیمت اوزره منفل واهل عسکر بینلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ایجاب اولندی دیو محروم قیلنماز سؤال اولنورسه که کتوردیکی نسنه ده سهم غنیمتله شریك اولنجه نفله
نیجه مستحق اولور جواب اولدر که اکر نفل عوض جهاد اولیدی استحقاقی ممتنع اولوردی بلکه غازی اعدایه ایراث
نکایتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلکه استحقاقی انجق تنفیل وتحریضله در یوقسه شرط ونحو بیضله دکلدر
و بعد النفل باقیده دخی کرامت جهادینه اعتبار ایله تشریك اولنور واكر امیر من جاء بالف درهم فله الفا درهم
دیوب برکسنه دخی دیدیکی بیك درهمی کتورسه کتوردیکندن زیاده اكا نسنه ویریلمز زیرا جمع تحریض ونظر
انجق کتوردیکنك مجموعنده یه بعضنده منتظردر وزیاده ده تحریض وار ایسه ده نظر مسلمین یوقدر بنابرین
مستحق اوله مز کذلك دنانیر واسراء اطفال وافراس مثللو مالیتدن غیری فائده سی اولمایوب مجاهد آنلری کتورمك
شرط قیلنان هر نسنه ده حکم شرعی بو یله در که کتوردیکی نسنه نك قیمتی اكا ایجاب اولنان نفلدن دون ایسه
انجق کتوردیکی نسنه یه یاخود قیمتنه مستحق اولور اما امیر کفار محاربیندن طلب اسیر ایدوب من جاء باسیر
فهوله وخمسمائة درهم دیسه تنفیلی جائز واسیردن اشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشیوز درهمه
فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده مالیتدن غیری مقصد نابود و بونده اسر مبارزین کفار ایله نکایت
اعدا موجوددر کورمزمیسنکه من جاء ببطریق فهوله والف دینار یاخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
دیوب برشخص دلیر بونلردن برینی اسیر ایلسه معنای نکایت فعلندن حاصل اولمغله کتوردیکندن اکثر ایسه ده
غنیمتدن مسمایه نائل اولور کورمزمیسنکه امیر من قتل الملك فله عشرة الاف دینار دیو تبشیر و برکسنه دخی آنی
قتل وتدمیر قیلسه بونده مسلمینه جنس مالدن نسنه حاصل اولمدیسه ده ینه مسمایه مستحق ونائل اولور واكر امیر
سور حصن اوزره برمشرکی قتال ایدر کوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم یاخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم دیوب برمرد چالاك دخی بلاصعود آنی قتل واهلاك ایلسه مجرد قتلندن نکایت اعدا
حاصل اولمغله مسمایه نائل اولور زیرا مقصد امیر انجق نکایت اعدادر که قتلی ایله حصول پذیر اولمشدر واكر

مشرك

مطلب اوصى لانسان بطائفة من ماله

مطلب يطلق شيء وقليل ويسير على مادون النصف

مطلب جزء الشيء يطلق على نصفه لاما فوقه

مطلب اوصى بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

مطلب اوصى بسهم من ماله وله خمسة بنين وخمس بنات

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلمیندن ینه ممتنع اوله جقی برموضعه ساقط اولوب مسلمیندن بریسی
اخذیه قتل ایلسه نفل ایله ممتنع اوله مز زیرا امیر سور اوزره صعود ایله اخذ وقتلنده نکایت اعداء اثام ایچون تنفیلی
ایجاب والزام قیلمشیدی ونکایت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صکره قتلله موجوده اوله مز کورمزمیسنکه
بلا امتناع وسط مسلمینه ساقط اولدقده برمسلم آنی قتل ایلسه برشیئه مستحق اولماز وجه سابق دخی بو یله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخی سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ایله آنی اخذ وقتل ایلسه
نفله مستحق اولور زیرا صعود مشروط اوزره زیاده دخی قیلمشدر که بعد الصعود داخل حصنه نزولی اظهار
جلادت ودوشمنه ایراث نکایتده صعود مجرددن اشد وازیددر کذلك سور اوزره علی حاله طوریرایکن برمسلم مثلا
رمحیله آنی جرح ومسلمینه قارشو مسلمیندن ممتنع ایده جکی برموضعه طرح ایلدکدن صکره اخذ وقتل ایلسه
ینه مستحقدر زیرا فعلی حصندن سقوطنه سبب قوی اولمغله صعود مشروطه فی الجمله مساویدر کورمزمیسنکه
برکمند ایله چکوب سوردن زمینه القا بعده قتل وافنا قیلمش اولسه استحقاقی هویدادر وجه سابق دخی بو یله در
واكر امیر صعودی شرط ایتمیوب همان من اخذه فهوله دیو تبشیر ایتمش اولوب اول مشرك دخی سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخی آنی اسیر قیلسه نظر اولنور اکر محل سقوطنده مسلمیندن ممتنع ایسه اول مسلمه
ایصال ودکل ایسه فیء مسلمینه ادخال قیلنور زیرا صورت اولاده اول مسلم اسیر ایتمش اولوب ثانیه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلی اخذنده تأثیر ایتممشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل علیهم فله خمسمائة درهم دیو تنفیل
و برکسنه دخی بو صعود ونزولی تکمیل ایلسه نکایت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور اما بعد الصعود
قادر نزول اوله میوب عود وقفول ایلسه ایراث نکایتده عمل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشیئله ممنون قیلنماز
واكر مسلمین رخنهٔ حصنده ساکنین ایکن امیر من دخل فیها فله عشرة دنانیر دیمکله برمسلم اول رخنه دن
قلعه یه ولوج و برفردی قتل ایتمدین خروج ایلسه اتیان مشروطله تحصیل نکایت ایلدیکندن اخذ دنانیره
کسب لیاقت ایتمشدر اما رخنهٔ دیکردن دخول یاخود بر دیواره صعود واوزرلرینه نزول ایلسه نظر اولنور
اکر بو فعلی جرأت داخل ونکایت عدو ومنفعت مسلمینه راجع اولان احوالده رخنهٔ اوله مماثل یاخود دخی اصعب
برموضع پر اهوالدن ایسه من حیث المعنی عین مشروطی یاخود مع زیادة اتیان ایتمش اولمغله نفله استحقاقی نمایاندر
واكر دخولده اسهل یاخود اصعب ایسه ده منفعت مسلمین جهتیله اقل ایسه مستحق نفل اوله مز و بو تفصیل
آخر بابه وارنجه ذکر اولنه جق مسائلده اصل اصیلدر که شخص منفل مقصد امیره راجع اولان احوالده
اوزرینه شرط قیلنان عملدن اقلنی اصدار ایدرسه برشیئه سزاوار اوله مز واكر مثلنی یه فوقنی اصدار ایدرسه
مقدار مسمایه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جیاد فله منها مائة دیمش ایکن الف غله کتورسه
برشیئه مستحق اوله مز زیرا مقصد امیر منفعت مال ایکن کتوردیکی مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة دیوب الف جیاد کتورسه مائهٔ غله یه مستحق اولور زیرا کتوردیکی مشروطدن اعلی در
لکن استحقاقی باعتبار التسمیه اولمغله انجق مسمایه مستحقدر واكر من جاء بالف جیاد فهی له دیوب اولدخی
الف غله کتورسه جمله سنه مستحق اولور زیرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمین ایچون اعتبار اولنوب
مشروط دخی بعض المجلوب ایسه منفعت مسلمین معتبر وجمیع المجلوب ایسه غیر معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت
مسلمین معتبر اولمادیغندن اختلاف صفته نظر قیلنمیوب جمله سی اكا مقرر قیلنور واكر من جاء بالف غلة فهی له
دیوب اول دخی الف نقد بیت المال کتورسه انجق الف غله یه مستحق اولور زیرا استحقاقی باعتبار التسمیه ایکن
اكا الف غله دن اکثری تسمیه اولنمامشدر بنابرین صفت مسمادن زیاده سی غنیمتده داخل اولور و بوندن صکره
من جاء ببقرة قولیله ذکر ایلدیکی مسئله دخی قیاس مذکور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذی یستحق بقتل القتیل ولا یستحق اذا اختلف فیه * یعنی قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنمیان انفاله متعلق اقوالدر امیر عسکر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب
برمسلم دخی برمشرکی ضربله یقوب آخری دخی قطع رأسله کارینی تکمیل ایلسه نظر اولنور اکر ضارب آنی
قتل ایدوب آخری همان قطع رأس ایلمش ایسه سلبنی سالب انجق ضاربدر که حدث قتلك تمام حدوثی
متعلق اولان مقتولله اولوب مقتولیت دخی انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتل ایده میوب
هنوز مسلمین اوزره هجوم واحتمال یاخود لسان یه جوارحله مشرکینه اعانهٔ قتاله قدرت ومجالی وار ایسه سلبی
قطع رأس ایلین شخصك مکتسبیدر زیرا فعل اوله مضروب غیر مقتول اولوب مقتولیت انجق بعد فعل الثانی

جادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی شفیلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدرکه
مشرك اول موضعه خارج اولمیدی قاتل آنی قتلله مبتهج اوله مزدی بوصورتده نفسنی قاتلدر دیمک صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکسنه کندی آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدردیمك قابلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کندی آتمسه ثانی قطع رأسه قادر اوله مزسه ده ینه قاتل قطع رأسنه
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه قتل عمدده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المآل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
محرابده ایکن اول همامی ضرب ایلین کافربدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سودیاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بویله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیادن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی واکرضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنورز برا فعل اولله
کویامیت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتباردن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب برغنمه تعدی برله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عندالذبح حرکت ایدرسه ده ینه اکلی حلال اولماز اما ذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الا ما ذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاد در وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن ذئب برغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی بتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدر که امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقچه
زوال وتبدلی مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقچه موتی ایله
حکم اولنماز وبرایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیك دیو مدافعه ایلسه لر بونده شهادت ظاهر قنقی جانبی مظهر ایسه اول جانب
ثبوت قولله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبویله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم وبین الاضعف
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا موصول
قیلنور واکرضاربك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاصله حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابی برأسه قاطع الرأس استصحاب ایدر زیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوك متیقنله عدم تعارضی
امر محسوسدر وهم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره در
واکر برمسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتله فیء قیلمق میاننده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولور که تنفیلی قتال مشروعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتورر ایکن همان بین الصفین دابه سندن انزال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن انزال الله اسیر اولمامشدر کورمزمیسنکه
یدنده مأخوذ اولسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مطلب ضربه رجل ثم قتله آخر فالقود على الثاني

مطلب اوعدا الذئب على شاة فقطع اوداجها او نشر ما في بطنها ثم ذبحها صاحبها لا يحل اكلها

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدرکه صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبد مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن انزالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کندی آتوب دابه سندن انزال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کندی ایله چکوب صف مسلمینه ایصالدنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاصی ایچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بوصورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایدرك صف مسلمینه هجوم ایلدکده برمسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفه دخولنده
سلاحنی القا برله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنعمز بورایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوریلوب مرادی
سببه صرف اولنمیوب رؤس مقطوعهٔ رجاله تحمیل قیلنورز یرا حالتمز بوره ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارستهٔ قید اشکالدر بناء علیه برکسنه برمشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیهٔ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بوصورتده برکسنه بر رأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بو بابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسع در واول کسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادر در بوجهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدرکه مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هرکسك قادر اولیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر وبوجهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقی
ساقطدر کورمزمیسنکه برمشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورهکله یاخود ضربله رأسنی اوچورد قده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمازمی کذلك ضربله رأسنی اوچورد قده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهرحال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو بر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود وبویله ماده لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم وبولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدرکه موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یا مشرك ایدوکین تمییز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکچه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك ایدوکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقچه نسنه یه مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان وایاسیدر زیرا
ناکل نکولله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامقله قاتل ایدوکی برعلامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مز بور قبل الانکار
یا بعد الانکار صدور ایتمش اولسه نفل آخره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بویله در نکته
اولدرکه ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقر صحیح ومعتبردر مثلا برکسنه یدنده بولنان برعینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقر له اولك اقراریله استحقاقی ثانی یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدیك دیسه لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشتراکه هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا بریسی یدنده

مطلب اسلام المشرك بين الصفين

مطلب اختلاط موتى المسلمين بالمشركين

مطلب اقر بعين لانسان فقال المقر له هو لفلان

بو انماغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادقلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر
بو صورتده رأس برینك یدنده ایکن شرکت آخری اقرار و آخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار
ایلسه ینه نفل ایکیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقراریله رفیقنه
انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر و اکر ایکی کمسنه بر رأسه برابر یاپشوب
کتورد کلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره
استحلاف اولنور قنقیسی نکول ایدرسه نفل آخره تحریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر و اکر مسلمین برشخصی برمقتولك رأسنی
قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت و مقتول ایکن
همان قطع رأسنه مسارعت ایلمش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا اونلفدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت
دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن
مقتولیتی معلوم و هر کسك اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اول قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا
شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه ویریلسه دعوای
مجرده ایله ویریلك لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر و اکر امیر حین انهزام اعداده من جاء برأس فله مائة درهم
دیوندا ایلسه بودخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی
التزام ایتملریله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه
التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت مافی الضمیری ممکن
اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا
دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض
طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدیکمز اوزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واکر حال قتالده من جاء برأسین
فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق
سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قتیلده اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما
بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور واکر بطریق مشرکین قتل اولنه قدنصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظرا اولنور
اکر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولنیان برموضعده بولنوب برکسنه دخی قتال ایدهرك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه
نفله مستحق اولور کذلك قتال ایتیوب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنان محلده ایسه ینه
مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکه تحریض وتسییر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر
رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واو لوجهله تذلیل اعداء لئام اولوب
بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیلله بکام قیلنور واکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقدنصکره
برکسنه واروب رأسنی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر ایثار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب
انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار
ایتمشدر و بومثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقوددر اما مسئلهٔ مفروضه ده برشخص معینه خطابله ان جئتنی
برأس البطریق فلك کذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله کذا دیسه کتورن کمسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه ینه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیهٔ امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر
لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجارهٔ فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعنی یاخود مقتولك موضعنی
بیلمدیکندن نه محلدن کیدوب و نه محله کیده جکنی بیلمز واجارهٔ فاسده نك حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسمایه رضاسی سبقت ایتمکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصبله
مسلمین اوزره هجمهٔ مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظیری

نظیری اولدر که امام غزاده یول کوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه کوتورمك ایچون استیجار
قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلورز یرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر و بعد
الاحراز جائز کوریلمین ثانیدر اول دکلدر و منفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائم لرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب مایجوز فیه السلب اذا قتله ومالایجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه
دیوب برمسلم دخی مشرکیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال
اولوب هر بر مباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتلدر زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئهٔ اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله
اجیر مزبور مباح القتلدر کذلك مشرکیندن برتاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنان برعبدی
یاخود مرتد یاذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که قتل نسا شرعا ممنوعدر
زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأهٔ مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ماکانت
هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلومیمزدر که مراد امیر حلال القتل
اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلك صغیرنا بالغی قتل ایلین
سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیرا کا تحریض اولمدیغی محل اشکال دکلدر
مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور واکر مشرکیندن قتاله
قادریه غیر قادر برمریض یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادردر واکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه
و برأیه قتاله موصول وظهور نسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز واکر ظهور نسلی
مأمول یاخود امر حربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر که درید بن الصمة
یوز یکرمی یاشنده ایکن امر حربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی واکر برمسلم صف مشرکینده
طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی کبی بر وجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین
اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده
داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه
نائل اولوردی صورت تعمیمی دخی اکا مماثلدر لکن سلبی بررجل مشرکك ملکی اولان صبی یاخود عورتی
قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بومثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز وبو معناده ملك وعاریت میاننده فارق اولمامغله
صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز واکر مشرکیندن بررجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یاشیخ فانی یا عورت
یا رجل آخرك ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکورلردن
هر کیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور واکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش
برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه امانله کیرمش اوله
اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتممش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلورز یرا
اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجرد اسلامله آنك مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم
وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دار ایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترك ودار یمزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی
فیء قیلنور واکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندو یه ابقا قیلنور
زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرنده تحقق ایتمکله
قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه
اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور واکر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلم کان مع المشرکین

كلن كسنه نك برعبدى مسلمله قتال ايدوب اسيراولسه فئ اولور زيراقتال مسلمله نفسنى مولا سندن غصب ايدوب اوزرنده يد محرزه سى قالمامغله بوغاصب النفس حربى غاصب السلب ايله برا براولوب سلب مغصوب بلا تنفيل فئ اولديغى كبى بونك نفسى دخى سائر اسراء اهل حرب مثللو فئ اولور واكر بومسئله ده حربى اول سلبى ايچلرينه امان له كيرمش برمسلمدن غصب ايتمش اولسه سلب ينه قاتلنه ويريلور زيرا حربى غصبله مال مسلمى محرز اولمشدر واهل حرب احرازايله اموالميزه مالك اولورلر بوجهتله قاتل تنفيلله اكا نائل اولور انجق مسلم صاحب السلب ديلرسه آنى قيمتيله اخذ ايدر زيرا منفل له ملك نفل ايله اختصاص ايلدكده تنفيل منزلهٔ قسمته تنزيل قيلنور و مالك قديم بعد القسمة عين مالنى غنيمت ايچنده بولدقده ديلرسه اكا قيمتله غيريدن احق اولديغى كبى بو دخى احق اولور والله اعلم

باب النفل الذى لايحرزه المنفل له * يعنى مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ايلمديكى انفالك مبحثى اجواليدر امير مسلمين من قتل قتيلا فله سلبه ديدكدنصكره صف مسلميندن برمسلم صف مشركينده بر مشركه رمى وقتل ايلسه سلبيله كامين اولور زيرا حلال القتل اولان مقاتلى قتل ايتمشدر كه تنفيل امامله سبب استحقاق سلب اولدر بو صورتده مشركين انهزامله سلبنه تعرض ايده ميوب مسلمين اول قتيله سلبى اوزرنده ودابه سى يانده ايكن ظفر بولسه لر ينه جمله سى قاتلنه ويريلور زيرا مباشرت سببله حق تأكد ايدوب موجب بطلان دخى بولنمامشدر اكرچه غفلت ياخود عدم قدرتله اخذى تأخر ايتمشدر لكن بو تأخر بطلان حقنى موجب دكلدر اكر بو مسئله ده مشركين دابه وسلاحنى اخذ ايدوب صكره ينه مسلمين اخذ ايتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه ويريلمز زيرا مشركين اخذ ايدوب قاتل احرازايده ممشدر بلكه قاتل احراز ايلدكدنصكره مشركين اخذ واحراز ايتمش اولسه لر ملكى باطل اولور فكيف كه هيچ احراز ايتميه بو بيانله انفساخ سبب استحقاقى نمايان اولمشدر زيرا امام تنفيلنده قتلى سبب استحقاق سلب قيلديغى انجق قاتل قتلله متمكن اخذ اولديغندندر وتمكن مزبور اخذ مشركينله زائل اولمشدرو بعد الانفساخ حكمده اثرسبب باقى قالميوب سلب مزبور مال مشركين ايكن ايادى مسلمينه دوشمش كبى اولمغله غنيمت قيلنور واكر مشركين سلبنى اخذ ايدوب ايتمدكلرى معلوم اولمسه اوزرنده بولنان قاتله ويريلوب نزع اولنسان غنيمت قيلنورز يرا وقوف حقيقتى متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واكر بعد القتل مشركين آنى طرفلرينه چكوب سلبى اوزرنده ايكن منهزم اولسه لر ينه سلبى قاتلنه ويريلور زيرا بو صورتده چكملرى وطئ خيولدن احتراز ايچون اولوب سلبنى احراز ايچون اولمامشدر كورمزميسنكه مجروح مسلمى وطئ خيولدن صونيچون ميان صفنده ايكن لباغندن كاره چكدكدنصكره فوت اولسه شهادتنه مانع اولمامغله غسل اولنماز لكن بو صورتده اول قتيلى چكنلرورثه سى ايسه سلبى غنيمت قيلنور زيرا وارثى مالنده خلف اولمغله ظاهر حال آنى احراز سلب ايچون چكمكدر واول قتيل سلبنى تلبسى ايله احراز ايتمشيكن بخلعى دخى چكمكله احراز ايلمشدر اما اجنبى ملكنده آنك خلعى اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زيرا ابتداء مالك اوله جقدر وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنى قتيلك اوزرنده ترك ايتدكده ابتداء تملكنه عدم قصدى معلوم اولمشدر واكر آنى چكن وارثى يا وصيسى يا اجنبى ايدوكى معلوم اولماسه سلبى قاتلنه ويريلورز يرا سبب استحقاقى معلوم التحقق اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدقچه حكمده واجب الاعتبار در كذلك دابه سنى برأسها بولسه لر ينه قاتله ويريلور اما برمشرك يدنده بولسه لر غنيمت قيلنور زيرا اوزرينه يد اخرى عارضه اولمغله حكم يداول منفسخ اولور واكر دابه سنى عسكر اسلام برايكى ميل ياخود بعض نسخده وقوعى اوزره برايكى مرحله كتدكدنصكره بولسه لر مقتضاى قياس ينه قاتل اخذ واختلاس ايلمكدر زيرا حقنى ابطال ايديجى يد اخرى عروضى غير ظاهردر واحتمالدر كه اول دابه يى كمسنه اخذ واستياع ايتمدين همان اوزكوب برأسها عسكره لتباع ايتمش اوله وبا انظر الى الاستحسان غنيمت اسلاميان قيلنورز يرا يد قتيلده ويد قتيل اوزرينه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بويله ايكن قياسله عمل ايلسك عسكر برآيلق مسافه كيدوب ياخود بلده لرينه عود ايلرندن صكره دخى اول دابه يى بولسه لر ينه قاتله ويريلمكى مستلزم اولور بو ايسه امر قبيحدر وهم دابه نك ظاهر حالى اوزكوب برأسها كتدكده بويله يولله طوغرو كتميوب بلكه علفيچون توقف ياخود يولدن يمين ويساره تحول وارتحالدر وطريق اوزره عسكر ايله برابر طوغرو كتديكندن آنى برسائق سوق ايلديكى معلوميمز اولمغله غنيمت قيلنور مكر برأسها كتديكى معلوميمز اوله بو صورتده قاتله ويريلورز يرا اوزرينه يد اخرى عارض اولميوب دابه نك قتيلدن انفصالى دخى عجماءدن صادر اولمغله هدر اولوب قاتليچون ثابت اولان سبب استحقاقى فسخ ايده من واكر مشركين قتيلى

سلاحيله دابه سنه تحميل وانهزامله آنى سوق وتسبيل ايدوب صكره مسلمين اخذ ايلسه لر جمله سى قاتله ويريلور زيرا مشركين بو صورتده احراز سلبنى قصد ايتميوب همان اهلنه ايصال ايچون دابه سنه تحميل ايلمشلردر بناء عليه فعل مرقوملرى احراز سلب عد اولنماز مكر ابن قتيلدن صادر اوله بو صورتده غنيمت قيلنورز يرا ابن قتيل خليفهٔ قتيل اولوب غيريلر اخذ ايلديكى سلب قتيلى اكا رد ايدوب كندو فرد آخره قصد رد ايتمكله فعل مذكورى انجق قصد احراز ايله اصدارى آشكاردر و بو مسئله ده احد ورثه جماعت ورثه كبيدر كورمزميسنكه ملك وحقنى اثباتده مقام ميته قائمدر كذلك فعل مزبور وصى قتيلدن صدور ايلسه ينه بعد الاخذ غنيمت قيلنور زيرا وصى بعد الموت خليفه سى اولمغله فعلى فعل وارثه مساوى وبو بابده سلبنى اوزرندن نزع ايدوب ايتمك مستويدر لكن اجانب اول قتيلى سلاحيله دابه سنه تحميل ايتدكلرنده كندو امتعه لرين دخى تحميل وسوق وتسبيل ايلمسه لر دابه واوزرنده بولنان اشيا بالجمله غنيمت قيلنوب همان قتيل اوزرنده نزع اولنميان اسلابى قاتله ويريلور زيرا دابه يى كندو مصالحلرنده استعمالله قصد احراز ايدوب سلبنى نزع ايتمكله قصد احراز ايتمشلردر اما يالكز طوربه ياخود مطهره لرين تعليق ايتمشلر ايسه بو صورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتيل بالجمله قاتله تنفيل اولنور زيرا بو مقدار ايله محرز اوله مزلركه احراز ثبوت يدلرينه موقوف ودابه ده ثبوت يد تعليق مرقومله اولميوب انجق حمل مقصود ايله ظاهر ايدوكى معروفدر كورمزميسنكه ايكى كمسنه بردابه ده نزاع ايدوب اوزرنده برينك حملى وبرينك مطهره سى بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واكر مشركين اول دابه نك سرجنى اكافه ياخود سرج آخره تحويل ايدوب قتيل وسلبندن غيرى اوزرينه نسنه تحميل ايلمسه لر ينه جميعا قاتله تنفيل قيلنور زيرا سرجى آخره تحويل قصد احراز واثبات يدلرينه دليل اوله مز خلاصهٔ مقال بونده وامثالنده نفسلريچون اخذ وعدم اخذلرينه دلالت ايلين علامت واغلب ظن ودرايتله عمل وامتثال قيلنور والله اعلم

باب الاستثناء فى النفل والخاص منه * يعنى تنفيلى بعض اجناسنه تخصيص وبعض انواعنى استثنا بابنده بحث معتنى در امير مسلمين من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع ديو تنفيل قيلدقده تبرغير مضروبله نقد مضروبه تحميل وضرب مسلمين ومشركين ادخالله تكميل قيلنورز يرا اسم ذهب وفضه حقيقة جمله سنه شامل واستحقاق دخى اول اسمله تسميه يه مبنيدر كورمزميسنكه من اصاب شيئا فهوله الاذهبا وفضة ديوب بو اسمله استثنا قيلسه جمله سى مستثنى اولور صورت ايجاب دخى بويله در كورمزميسنكه ذهب وفضه ده وجوب زكوة انجق باعتبار العين در كذلك هر برينى جنسى ايله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ينه باعتبار العين ومضروب وغير مضروب متساويدر اما لا اشترى ذهبا اوفضة ديوب آلتون وكومش اشترا ايتمم ديو يمين ايلسه جواب مسئله بشقه دركه بونده دراهم ودنانير اشترا ايتمكله حانث اولماز زيرا بونده اشترا اوزره عقد يمين ايلمشدر وتمام اشترا بايعله در وبايع الذهب والفضه انجق غير مضروبى بيع ايدنلره تسميه اولنور ومضروبى بيع ايدنلره صيرفى ديرلر اما مسئلهٔ تنفيلده استحقاق حقيقت اسمنه تعليق اولنمشدر بو مسئله نك قياس وتنظيرايله معروض اوله جغى مسائل ايماندن نظير وعروضى اولدركه لاامس ذهبا ولافضة ديو آلتون وكومشه ياپشمامغه يمين ايلسه بوقولى مضروب وغير مضروبه متناولدر وهم تنفيلله ايجاب وصيتله ايجاب كبيدركه بركسنه مالندن ذهب وفضه سنى آخره وصيت ايلسه مضروب وغير مضروبه شاملدر تنفيل دخى بويله در واكر امير من اصاب حديدا فهوله ومن اصاب غير ذلك فله نصفه ديوب بركسنه دخى جنس حديدن حديد غير مصنوع بلكه اوانى واسلحه وسيف وسكين مثللو نسنه لره ظفر بولسه جمله سى اكا ويريلورز يرا اسم حديد جمله سنده حقيقتدر كه تخلل صنعتله اسم عين تبدل ايلمز زيرا عين حديد ايله مقصود اولان معناى بأس صنعتله منعدم اولميوب بلكه متقرر اولور قال الله تعالى وانزلنا الحديد فيه بأس شديد اما سيفك قنى وبچاغك قبضه سى حديدن دكل ايسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب غير ذلك فله نصفه قوليله محصلدر بو صورتده آنلر دخى منفل لهه تسليم بعده نزعنده ضرر يوغيسه نصفنى وار ايسه نصف قيمتنى اندن استرداد ايدرلر زيرا منفل له سيف وسكينك اصلنه مالك اولوب حق غانمين دخى آنلره تابع اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لكن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عين قبضه وغلاف عندنده محتبس اولدقده نصف قيمتنى ويرمك اوزرينه لازمدر شول بنامنزله سنده دركه ايكى كمسنه ميانده مشترك واحدهمانك ارضنده مبنى اوله بونده صاحب ارض نصيب شريكينك قيمتنى ويروب مجموع بنايى تملكده جبره قادردر واكر امير من اصاب بزا فهوله ديوب بركسنه دخى ثوب ديباج ياخود ديباجدن بزيوندكلرى ثوب ياخود بوكدن كسوه لره

مطلب احد الورثة كجماعتهم

مطلب تنازعا فى دابة لاحدهما عليها حمل وللآخر اداوة

مطلب الفرق بين المضروب وغيره فى بعض الاحكام وعدم الفرق فى بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا اسم بزانجق پنبه و کتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذکوراته متناول دکلدر
کورمزمیسنکه عرف ناسده لفظ بزاز ثوب قطن و کتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین ینه ثوب قطن و کتان بیع
اولنان محله اطلاق اولنوب مذکوراته اطلاق اولنماز شارح الکتاب شرح الله صدره عندالحساب دیرکه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل کوفه اوزره جواب ویرمشدر امابزم دیاریمزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والکتان کرابیسی دینکله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیر دیرکه دارالسلطنهٔ قسطنطینیه واکا تابع اولان بلاد عثمانیه
حماها الله تعالی عن کل بلیه ده اکرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلکه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنان مواضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن کنایت اولوب انجق
کلمهٔ بز عرف اهل کوفه اوزره ثوب قطن و کتانه مختص اولمغله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیاریمزده واقع
اولسه قول مؤلف رزه ثوبین مذکورینه مخصصدر وکلام شارحدن بلاد خراسانده کلمهٔ بزنه ده استعمال قیلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینهٔ المقابله عرف کوفه یه مخالفتی متضح اولمشدر رجعنا الی ما کنا فیه اکر مسئلهٔ مرقومه ده
غیر مغزول یاخود مغزول غیر منسوج قطن و کتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مز زیرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزله قطن و کتانه غیر متناولدر کورمز میسنکه بونلری بیع ایدنلره قطان وغزال دینلوب
بزازدیمزلر واکر امیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب برکسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یابزیون
یافرویا کسوهٔ صوف مثللو نسنه زری اخذ واختلاس ایلسه جمله سنه استحقاقی بی التباسدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغله خف وعمامه وقلنسوه دن ماعدا البسهٔ معتاده بوتنفیلده دخول
والتحاق ایدر امابونلردن برینه ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا لفظ ثوب اکتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نك
اسمیدر ومذکوراتله اکتسا حاصل اولماز کورمزمیسنکه کسوه ایله کفارت یمین هرمسکینه برقلنسوه یاعمامه یاخفین
اعطاسیله متحقق دکلدر مکر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مکان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لایلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صکره بونلردن بریسی تلبس ایلسه حانث اولماز امامسئلهٔ مزبوره ده پلاس
و بساط و پرده وفراش مثللو نسنه یه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرنده استمتاع ایتملریله مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع مایستمتع به معناسنه اولمغله جمله سی متاعدن عد اولنور
کذلك اوانی دخی نصاً ذکر اولنماسه ده اطلاق اسم متاع عده داخل واصابت ایدن کمسنه اکا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الانیة فهوله دیو تبشیر ایتدکده برکسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفریاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مز زیرا بونلر آنیه دن ایکن متاعدن استثنا ایلمشدر پس
بومسئله دن استدلال قیلنورکه عند عدم الاستثنا اوانی یه کسب استحقاق واستیهال ایدر واکر من اصاب فضة
او ذهبا دیوب برکسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفه ظفر بولسه یالکز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اکا حقیقة متناولدر کورمز میسنکه بیعده حکم صرف یالکز حصهٔ حلیه ده ثابتدر کذلك
برمفضض سرج یه لجام یه مصحف ظفر بولسه ینه یالکز فضه سنه مستحق اولور لکن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل بوابه ظفریاب اولسه بو بابده نزع مسامیر تمکن ابوابی ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئی استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بومسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغله مستهلك حکمنده دروهم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایکن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیهٔ سرج وسیف بویله دکلدرکه آنده
قصد زینت آشکاردر وهم مسمار تبع محضدرکه بعد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصابینك اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنه الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر اما سرج ولجام
بشقه درکه اوزرلرنده بولنان فضه سبیله اسمنه مفضض دیرلر واکر بومسئله ده فصوصله مرصع حلیهٔ ذهب
وفضه یه یاخود فصی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
غنیمته داخلدر وحلیه لره اسم ذهب وفضه حقیقة متناول اولوب اسم آخر بواسم اوزره غالب اولما مغله
اولکسنه یه اعطا قیلنور کورمز میسنکه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهرذی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنماز وذهب وفضه دن ینه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبه ایتمشدر کورمز میسنکه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

مطلب اختلاف عرف البلاد فی تفسیر البز وبعض تصرفات المترجم

الکرباس بالکسر ثوب من القطن الابیض معرب فارسیة بالفتح غیروه لعزة فعلال والنسبة کرابیسی کانه شبه بالانصاری والاقاله کذا فی القاموس بو تقرر اوزره کرابیسی انجق ثوب ابیض قطنی بیع ایدنلردر بایع الکتانه شمولی مجرد وضع عرفیدر منه

مطلب ان اعطاء القلنسوة او العمامة او الخف لا یجزیء فی الکفارة عن الکسوة

مطلب حلف لا یلبس ثوبا

مطلب معنی المتاع

مطلب حکم الصرف فی حلیة السیف فقط

لکن عرف بلادرومده نجق فصه نسبت وخاتم الماس وخاتم یاقوت دیو تسمیه ایدرلر منه

وفضه یه نسبت ایدوب فصنه نسبت ایلمزلر واکر من اصاب یاقوتا اوزمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمرد ایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع ویدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومرکب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقة آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اکا عارض اولمامشدر کذلك
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه بتمامه اکا تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعله مالیت مقصوده سنده
ضرر مسلمین یوقدر واکر من اصاب حدیدا فهوله دیدکده ایکی رکاب حدیدی مشتمل برسرجه ظفر بولسه
اول رکابلر نزع واکا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقة اوزرینه واقع ورکاب من خشب دیدکلری کبی رکاب
من حدید دینلك دخی شایعدر ونزعنده ضرر دخی یوقدر اما سرجده نزعی تفککنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وار ایسه برشیئه مستحق اوله مز زیرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلکه نازل اولمشدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبو جنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدهٔ مرعیه بودرکه هرنسنه که شیء آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفاع ایچون مستعمل اولوب
آنکله ایجاب فعل اولنان اسم حدید کبی اسمه مغایر مسمار وچنبر کبی اسمله تسمیه اولنه اکا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسه متناول اولور زیرا زینت عینله قصد اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بوصورتده
بلا ضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسه بیع اولنوب نفلك
متناول وغیر متناول اولمینك قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور شول ماده منزلنده اولورکه برکسنه نك ثوبی آخرك صبغی ایله
منصبغ اولوب صاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضماندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغك
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بو تقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدکده بطانه وظهارهسی میاننده حشوی
حریر اولان برقبا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مز زیرا حشو مستور اولوب وآندن زینتك غیری
انتفاع قصد اولنمغله ایچنده مستهلك منزلنده در کورمزمیسنکه حریرك غیریده لبس حریر رجاله حرام ایکن
بومثللو قبا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان کمسنه اول منفل له ارشی حریر وارغجی غیر حریر
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولوردیمکه محتاجدر بوقول ایسه غایتله بعیددر واکر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اکا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولمیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحکم بومقوله لباس رجاله مکروه ایدوکی بی التباسدر
وبومسئله حلیهٔ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصاب جبة حریر فهی له دیدکده ظهاره یاخود بطانه سی حریر برجبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوکی ظاهر وآشکاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع وبطانه نسبتده ظهاره یه تابعدر وبونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلا بطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده ایجاب نفل اسم ثوبله صادر
وظهاره یه بلا بطانه تسمیهٔ ثوب اولنمق امر ظاهردر واکر من اصاب ذهبا فهوله دیدکده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اکر ذهب ارشنده ایسه سابق الذکر ارشده بولنان منزلهٔ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره وبی حاصلدر واکر ارغجنده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذکور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نکته سی اولدرکه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دکلدر کورمزمیسنکه عتابی
دیدکلری قماش کبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب اندامدن اولان اثواب رجاله حلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدرکه تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندیمزده
معروفدر واکر من اصاب حریرا فهوله دیدکده لبنه سی یعنی یاقه زنجفی حریر یاخود نقوشی حریر برجبه یه
ظفر بولسه اکا مستحق اوله مز زیرا بونلر تبع محضدر کورمزمیسنکه لبسی رجاله حلالدر کذلك من اصاب ذهبا
دیوب مسمار ذهبی مشتمل بریاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسه بونلر تبع محض ومغیب اولمغله نسنه یه
مستحق اوله مز کورمزمیسنکه دیشلری رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخاذ انف ایلمش ایسه اکا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایسته سه نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دکلدر لکن دیشلر بشقه در وبحث سالف البیان بالجمله مقتضای استحساندر

مطلب الصبغ ثوب انسان بصبغ غیره

مطلب القباء الذی فیه حشو قز

مطلب بیع الرجال ثوب ظهارته وبطانته حریر

اما مقتضاى قياس جمله سنده حقيقت اسم باقى اولديغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ايلمكدر واكر من اصاب
ثوب خز فهو له ديلدكده بطانه سى سمور ياخود لسان عربده فنك تسميه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق ياخود سكسار فروه لرى اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهاره يه مستحق اولور زيرا ايجاب انجق
تسميهٔ ثوب خز ايله اولمشدر ومسئلهٔ قزده بطانه ظهاره يه تابع اولديغين بيان ايلديك مسئلهٔ خز دخى اويله در
و بو صورتده تنفيل من اصاب جبة خز ديو اسم جبه ايله دخى اولسه جواب مسئله ينه اويله در زيرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دكلدر كه جبهٔ مزبوره يه جبة خز دينليوب بلكه جبة سمور وجبة فنك دينلور
بناء عليه ايجاب خز ايله نسبتده خزه تابع اولميان نسنه يه مستحق اوله مز كذلك من اصاب ثوب فنك دينلوب
بطانه سى فنك برجبه يه ظفر بولسه يالكز فنكه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زيرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز
فنكه دخى شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه يه غير تابعدر واكر من اصاب شيئا من البزيون ديدكده بركسنه
بدنى بزيون و يكلرى وتيرزلرى ديباج برجبه يه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله يالكز بدنه
مستحق اولور اما خشتكدن ماعداسى بزيون ايسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واكر
من اصاب شيئا من البزيون ديميوب بلكه من اصاب جبهٔ بزيون ديمش ايكن بدنى بزيون ماعداسى ديباج
ياخود بالعكس برجبه يه ظفر بولسه قطعا برشيئه مستحق اوله مز زيرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزيون دكلدر
كورمزميسنكه ديباجنى نزع ايتسه لر مابقى يه جبه دينلمز شرط ايسه اصابت جبهٔ بزيوندر واكر من اصاب
فضة او ذهبا ديدكده ذهب وفضه دن چنبرى اولان قصعه يه ظفر بولسه نظر اولنور اكر نزعى قصعه يه مضر
اولمامغله زينت ايچون وضعى معلوم ايسه ذهب وفضه سنى اخذ ايدر واكر وضعى كسر قصعه ايچون اولوب
نزعى قصعه دن اسم قصعه نك زوالى ياخود برقطعه سنك سقوط واختلالنه بادى اولورسه زينت ايچون اولميوب
منفعت ايچون اولديغى ظاهر وتبع محض اولمقده مسامير مذكوره يه مماثل ومتجاور اولمغله مصيبك آنده نصيبى
يوقدر واكر من اصاب شعرا فهو له ديدكده شعرى اوزرنده جلود معزه ياخود شعردن كليم و پرده و پلاس
مقوله سى نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زيرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غير متناولدر لفظ قطن وكتان كبيدر كه آنلر دخى تخاذ اولنان ثوبه متناول دكللردر
كورمزميسنكه بونلر ايله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب ميانلرنده مجانست يوقدر بو جهتله بعد الصنعه شئ آخر
اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر من اصاب خزا فهو له ديدكده لسان عربده خز تسميه اولنان اركك طوشانك
جلودينه ياخود جلودندن نزع اولنوب ينه خز ايله تسميه اولنان مويلرينه ظفر بولسه ايكى صورتده ده مستحق
اولور زيرا لفظ خز على وجه الحقيقة جلد ومويه متناولدر كه قبل النزع جلدى خزه نسبت اولنوب هو خز
دينلور اما جلود معز وغنم بشقه دركه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر ديمكله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز و بو صورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخى مطلقا خزه نسبت اولنمغله اكا دخى مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزيونا ديدكده ثوب صوف ياخود ثوب بزيونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زيرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزيون دينليوب بلكه قطن كتان كبى بونلر دخى ثوب ايله تقييد اولنور واكر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ينه مستحق اولور زيرا بعد الغزل ينه مطلقا خز تسميه اولنور اما قطن وكتان بويله دكلدر
خلاصهٔ كلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتنده كسب استحقاق ايدر واكر من اصاب جبة خز
او جبة مروية فهى له ديلدكده ظهاره سى خز ياخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سى فنك يه سمور برجبه يه
ظفر بولسه اول جبه غنيمت قيلنور زيرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سى اولان خز ومروى بلا بطانه غير مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنى انجق
شيئك اسمى على الاطلاق تناول ايتمكدر اما بو صورتده بطانه سى مرويه ياخود هرويه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
يالكز ظهاره سنه مستحق اولور زيرا يالكز بطانه يه جبه دينليوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره يه كاهيجه جبه
دينلمكله بطانه يه مستحق اوله ميوب ظهاره يه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حريرده بطانه
وظهاره يه مستحق اولور ديوب بونده انجق ظهاره يه مستحق ديمكله بين الكلامين عارض اولان تعارضك
دفعنده تعرض برله بعض علما بو مسئله ده ايكى روايت اولوب هر برى برينه بناقلندى ديديلر و بعضيلر ميانلرين
تفريق وشو وجه اوزره تحقيق ايلديلر كه ظهاره حريردن ايسه اكا بدون البطانه كرك حقيقة وكرك مجازا جبه
دينلمز اما خزدن ايسه اكا مجازا جبه تسميه اولنور بو صورتده بطانه سى سمور يافنكدن ايسه لفظ جبه حقيقتده

مستعمل

الخز اسم دابة ثم اطلق على الثوب المتخذ من وبرها والجمع خزوز كالفلوس كذا فى المصباح والخزز كصرد ذكر الارنب بجمع خزاز واخزة وموضعها مخزة ومنه اشتق الخز كذا فى القاموس. بو نقل اولنان قول اهل لغت اوزره لفظ خز اصل لغتده اركك طوشانك اسميدر صكره جلدينه وموندن اتخاذ اولنان اثوابه اطلاق اولندى وابن الاثير نهايه ده نهى عن ركوب الخز والجلوس عليه حديثى شرحنده ديديكه اولبلده معروف اولان خز شول ثياب مباحه ايديكه صوف وابريشمدن نسج اولنور ايدى واكا صحابه وتابعين كيمشلر ايدى بو صورتده نهى مروى لباس مترفين اولديغندن واعجامه موجب تشبه اولديغندندر اما فى زماننا خز ايله معروف اولان نوع آخردر كه ابريشم خالصدن معمولدر وقطعا حرامدر انتهى فقير ديرمكه صاحب الكتاب بو بابده ذكر ايلديكى مسائلدن هر برنده معانى منقوله دن برينى قصد ايلديكى امعان نظر ايله ظاهردر منه

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه يه مستحق اوله مز اما بطانه سى مرويه ايسه حقيقتده استعمالى
متعذر اولمغله بطريق المجاز استعمال اولنوب يالكز ظهاره سى اكا ايصال قيلنور كورمزميسنكه من اصاب جبة خز
او سمور او فنك ديلدكده بونلردن برينه ظفر بولسه لكن ظهاره سى حرير ياخود وشى ديدكلرى قماشدن
اولسه بطانه يه مستحق اولوب ظهاره يه اوله مز زيرا اسم جبه ماعدا الظهاره يه حقيقة ياخود مجازا تناول اولمغله
اكا مستحق اولوب ظهاره بر وجهله بطانه يه تابع اولمامغله اكا مستحق اوله مز واكر من اصاب جبة مروية
ديلدكده ظهاره سى مرويه وبطانه سى غيريدن برجبه يه ظفر بولسه بودخى مسئلهٔ حرير ايله برابر تمامنه استحقاقى
مقرردر كورمزميسنكه بونده ظهاره بلا بطانه يه انجق قميص دينلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضيحى
اولدركه من اصاب قلنسوة حرير او مروية ديلدكده ظهاره سى حرير يا مرويه و بطانه وحشوى غيريدن
بر قلنسوه يه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسميه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واكر امير برشخص معين
اوزره جبهٔ معينه يى قصد وتخصيص واكا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخزية فهى له ديو تخصيص ايدوب بركسنه
آنى شكار ايلدكده بطانه سى فنك يا سمور ايدوكى آشكار اولسه بالتمام اولكسنه يه انعام اولنور زيرا بونده استحقاق
اشارتله عين اوزره بنا قيلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اكرچه اسم ونسبت تعريف ايچوندر لكن تعريف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسميه ساقط اولور اما جميع ماسبق بويله دكلدر و بحث مذكور مسئلهٔ وصيت بجبة الخز ايله
ايضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذكر اولنان جواب كبى اولديغندن استيضاح اولنور واكر من اصاب
جبة هروية ديمش ايسه يالكز ظهاره يه حمل اولنور زيرا بيان ايلديك كه بونده نسبت ظهاره يه اولوب بلا بطانه
جبه دينلمز وحشوى دخى وار ايسه طرفينه تابعدر بناء عليه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
ديدكده بطانه سى خز اولميوب حشوى دخى قطن يا حرير اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه يالكز ظهاره يه
مستحق اولور زيرا خزدن اولان يالكز ظهاره يه مجازا جبه تسميه اولنمغله اسم مزبور ايله بطانه يه مستحق اوله مز
وبطانه يه مستحق اولمدقجه حشوه دخى اوله مز واكر من اصاب قباء مرويا ديدكده بطانه وحشوى غير مروى
وظهاره سى مروى برقبايه ظفر بولسه يالكز ظهاره يه مستحق اولور زيرا يالكز ظهاره يه قبا دينلوب ايكى قات
قبايه قباطاقين ديدكلرى كبى برقاته دخى قباطاق دينلور اما جبه بشقه دركه يالكز ظهاره سنه قميص دينلوب جبه
دينلمز و صورتده ظهاره و بطانه وشى مرويدن اولوب لكن حشوى غيريدن ايسه تمامنه مستحق اولور
زيرا ظهاره وبطانه يه مستحق اولدقده حشوى دخى مستتبع اولور كورمزميسنكه على الاطلاق من اصاب قباء
ديلدكده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبايه قبا ايله تسميه اولنمزسه ده ظهاره و بطانه سنه تبعا اكا دخى كسب
استحقاق ايدر كذلك على وجه التقييد قباء مروى ديدكده حشوى مروى دكل ايسه ده استحقاقده تابع
منطويدر واسم سراويل بطانه سى اولوب اولميانه تسميه اولنمغله جميع ايجاده قبا ايله تسويه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب يقاتلون معهم بامان او بغير امان *

يعنى اهل بغى وخروج اهل حربى تأمين ياخود عدم تأمينله قتالده جمعيتلرينه ممزوج قيلسه لر بوايكيدن
هر برينك تنفيل اسلابى بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه اهل حربه
طرف خوارجدن ويريلن امان جواز ونفوذده امان اهل عدله سياندر زيرا آنلر دخى اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمين اولدقلرى وان طائفتان من المؤمنين اقتتلوا نظم مبيننده مستبيندر وحضرت على رضى الله تعالى عنه
تعريفلرنده اخواننا بغوا علينا يعنى دين قرنداشلريمزدر اوزريمزه بغى وخروج ايلديلر ديمكله اسلام ايله
توصيف ايلمشدر واسلاملرى مقرر اولدقده نصكره امان مسلم واحد امان جماعته برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغى ميانده سبب قتاللرينه مطلع اوله مزلركه بينلرين تميز برله طلب اماننده اهل عدله مراجع اوله لر
بناء عليه اهل بغيدن استيمان ايتدكلرنده ميانمزده تجارت اوزره مسالمين اولورلر و بو مسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرينه هجوملرى تجويز اولنماز مكر منعه لرى وار ايسه نبذ امان يوغيسه مأمنلرينه ابلاغ ايده لر
لكن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلاذكر الامان استعانت وآنلر دخى دار اسلامه خروجه مبادرت
ايتدكلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربى سبى ايتملرى جائز كورلوب خوارجك آنلر ايله استمدادلرى
اماندن تعداد اولنماز اكرچه بعض اصحابمز استمداد مذكور امان ايدى صكره خوارجله اهل عدله قتاللريله
نقض ايلديلر مسلكنه استصحاب ايلديلر لكن مسلكلرى غلطدر كه استمدادلرى امان عد اولنسه صكره
قتاللرى كندولرى تأمين ايلين خوارجك تحت رايه لرنده بولنمغله امانلرينى ناقض اولمازلر و بو معنى قريبا

الوشى خلط اللون بلون ومنه وشى الثوب اذا رقمه ونقشه والوشى نوع من الثياب الموشية تسمية بالمصدر يقال فلان يلبس الوشى كذا فى المغرب منه

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدرکه اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن برطرفله مسالمین اولمیوب
بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه و شکاندن دور در اما خوارج حقلرنده
نکته سی اولدر که آنلره انضماملری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولدقلرندن دکلدر کورمزمیسنکه
اهل جیش دار الحربده بولنسه لر انده ینه بربرینه معین ایکن دارالحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن
بربرینك امانده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارجله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر
فیء اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ اموالری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیرممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بویله ایکن خوارج آنلری سبی ومالارین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشتراسی بزه
تحلیل اوتمار اما برکمسه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملکه وتملکدن صحت اشترایه غیرمانعدر نظیری شول مسلمدرکه امانله دارلرینه دخول ایده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالارندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کوریلور
بویله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه ردایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکمسنه اشترا
قیلسه شراسی مع الکراههٔ منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکمسنه خوارجدن برینی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه خوارج
مسلمین واموالری داراسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی یی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدرکه مسلمیندن
برطرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اعتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذلرین ردایتملری واجبدرکه اموالیمزه انجق دارلریله
احرازده مالك اولورلر بوصورتده بولنمامشدر حتی اموالیمزی داریمزه کتیرد و منعه لریله احراز ایتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول مالله دارلرینه دخول بعده اسلام
یاذمتی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی
اول حربیکه برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه
استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائزکوریلمز زیرا اهل حرب حبس احرار
مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا وزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیلرین تخلیه ریله امرایدرلر وامتناع
ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیرجائزدر کورمزمیسنکه دارالحربده مستأمن
اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال
مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدرکه قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دار الحربده مسلم مستأمن بشقه درکه آنده احراز ایله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیرممکندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل
مزبوری محاربین ایکن ایتملردر وهم اهل بغیه نصله حکم مرقومده آنلره الحاق ایلمشلردر و اهل بغی
اوزره مستأمن اولانلر خوارج اولمیوب لصوص غیرمتأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بویله در زیرا تأویل وعدم
تأویلله حکم سقوط ضمان انجق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیرمتخلف اولمغله اهل حرب علی
کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محاربین ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی
بولنان برخارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح
خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیرمحل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی
آنی استعاره واثبات ید ایتدکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دارالحربدن سلاح وکراع استعاره
واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی
بویله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر

ایدرلر واهل عدلدن برکسنه اذن برنسنه یی استهلاك ایلسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی
ضامن اولماز نکته سی اولدرکه بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله در واهل حرب مالارین
اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله
بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین
اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر
زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده درکه جمعیتلری
پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرایله بیع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح ید اهل عدلده محبوس اولمشدر و بونسنه لر داراسلامده محتبس ایکن آنی
دارالحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویریلمز نظیری اولدرکه عبید اهل حرب
اسلامه کلسه لر دارالحربه اعاده لرینه رخصت ویریلمز توضیحی بودرکه مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر
ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی وپایدار و آنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیداردر
واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب
ایدوب صکره خوارجدن بریسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله
بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده
امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی درو هم مستأمنین اهل عدلله قتال ایچون
اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر و بزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بو فعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالری
معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه درکه آنده مالریله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بومالی بیع ایتمك دخی
لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده درکه ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی
حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودارالحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در و بعد التفرق خوارجك عین مالری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری
منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدلله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتمسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب
کلسه لر اهل حربی سبی ومالارین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت
ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض
اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان اموردة آنلرایله مستویلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین
اهل حربی بلاذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدرکه آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج
دارالحربده اوزرلرینه واروب بر برلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر
اهل حرب کنند وعز ومنعه لرنده ایسه لر کندولری فیء مسلمین و بعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامیاب قیلنور زیرا
بوصورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیمزده اولان

مطلب استعمال سلاح الغیر عند الحاجة

مطلب حکم قتال الکفار مع الخوارج بامانهم

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکر خوارجه کند ولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعه‌لری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرا منعهٔ خوارجده منتأمنلردر
ودار الحربده عسکر اسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کند و منعه لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکر خوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعد اجابت وادعام ایلسه لر بزدن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل منتصب حرب وقتال اولمیه‌لر زیرا مستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیر مشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولمشلردر
وخوارج منتصب قتال اولمدقچه نفس ومالرینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان امورده خوارجله همحالدردر زیرا قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیر خارجلردر
واکر اهل حرب بر مسلمه دار اسلام یا عسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه یه تعرضی
حلال دکلدر زیرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضمونه وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدر فیه کذلک قبل الدخول کندو آنلری وآنلر کندوبی تأمین قیلسه لرینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنک طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردر لکن بوصورتده امام اهل حربک
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمک حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلکاتنک ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اما صورت اولی بشقه‌در زیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردر که مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدر زیرا مسلم مزبور
آنلری تأمین ایتمیوب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکر خوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقچه امداد ایتمزز جوابنی ایراد
و بو معامله لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه لر اهل حرب واموالری
فیء مسلمینده ادخال قیلنور اما خوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه لرنده تحت رایه لرنده اهل عدله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایلشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه‌در که آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیر طاریدر ومانحن فیه‌مزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنور زیرا مال مسلم دار اسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتلنه ویریلور که بوصورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمز که مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدر که برقوم مستأمنین دار اسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه رق قتال ایلسه لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلک اعانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه لر غالب اولدیغمزده فیء مسلمین قیلنورلر که منعه لری اعتباریله امانلرین نقض
واهدار ایلشلردر اما منعه‌لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه‌ده حکم خوارجده داخللردر که
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکر خوارجدن بلامنعه اون کسنه اهل حربدن اون شخصی دار اسلامه
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنماز زیرا برقوم مسلمینک امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاک ایتدکلری جمیع اموالله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده
غارتیچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربک اگرچه نفوس واموالری فیء اولور لکن استهلاک ایتدکلری اموالده ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلر زیرا مسلمیندن کسنه نک امانده بولنمیوب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرک دار اسلامده اولسون کرک دار الحربده حکممزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا مالری فیء اولدقده قاتلری تنفیلله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلر ایله برابردر واکر خوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیر امان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنور زیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله‌در بوصورتده اهل عدل
کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمک غیر جائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله دار اسلامه چیقوب
اهل عدله قتالده معیت هنگامنده مظهر انهزام اولسه لر آنلردن برفردسبی اولنماز زیرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده‌در وقریبا بیان ایلدیک که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنماز همان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
امابو مسئله‌ده امیر کندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج بر له مهزوم اولسه لر کندو منعه لرنده
اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیء قیلنملری مجزومدر و بوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اهل عدله آنلر بر طرفدن وخوارج بر طرفدن
قتال ایلسه لر نظر اولنور اگر امیرلری کندولردن ایسه منعه لریله تحت رایه لرنده قتال ایتدکلرندن فیء اولورلر
واکر امیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکر موادعیندن
برجماعت بلامنعه دار اسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده گرفتار اولسه لر قتاللری منعه لرنده
اولمدیغندن نقض موادعه‌یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر برمسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله سی آمنین اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه‌ده دخی موجود ومعتنی‌در لکن امیر اولی قومه
ان هذا قد آمنکم غیر مرة فلا تلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقد نبذنا الیکم دیو خطابله شو مسلم سزه هرچند که
امان ویره بز آنی نبذ ایلدک مفهومنی اشراب ایلسه صحتی بی ارتیابدر زیرا اثر نبذ امان قتال واستغنامی اطلاق اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بوغرضی
مستوجبدر واکر برمسلم برحربی‌یه امان ویروب امام دخی دار اسلامده اول حربینک اقامتنه رضا ویرمسه گرکدر که
مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعد صحة الامان اگرچه ولایت نبذه ظاهر ونمایاندر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم و بلا ضرر متمکن خروج اوله جق مقداری امهال
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده‌در که داریمزده طول اقامت ایلیه و بیان حکمی سبقت ایلشدر
واکر امام برحربی‌یه تقدم برله لا تدخل دارنا بامان فلان فانک ان دخلت بامانه فانت فیء دیمکله فلانک امانیله
داریمزه کیرمه اگر آنکله کیررسک فیء اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفور ینه فلان مزبورک
امانیله دخول ایلسه اصلا فیء قیلنماز زیرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمک باطلدر که حجری ایله امانی صحیح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدر که زیرا حربی
داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعد اعطاء الامان نبذ امان غیر صحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدر که موادعین منعه لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء و بعده جائزدر اما حربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذ امانی غیر میسر و بوبابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع
دار الحربه رخصت ویریلیوب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قول
و بوبابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده‌در که بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره
داریمزده اقامته اقدام ایلیه و بو مسئله ایله فانت فیء مسئله سی میانده فرق نهان اولدر که قول سابق نبذ امان
اولمغله منعه سنده اولمدقچه ظاهر البطلاندر اما بو قولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امنده

تأكيد اطمئناندر بناء عليه امام اسلام محصورينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان ويرسه بن آنى سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اوليكز معناسنى اعلام ايلدكده نصكره فلان مزبور آنلرى تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللرى تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فيء اوفقد حل دمه ديدكدنصكره ايچلرندن بريسى امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكدنصكره بريسى امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم امان سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل مايكون على العراب دون البراذين * يعنى انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلى بيانده بابدر كافلدر اكرامير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكدنصكره برمسلم برمشركى راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامى تحتنده بولنان فرسنى دخى اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسى حال فارسيتده قتل ايدوككنه ادل دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامى عندنده حاضر وحارس دخى دكلدر كورمز ميسنكه شخص آخر اول غلامى فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بومعنادن مسلم اول راجلى قتل ايدوب فارسى قتل ايتمديكى ظاهر وهويدادر وهم امام حربيده وجودى معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسنى تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادى اوزرنده قتال ايلديكى فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيرى فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسندن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلى اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسدر كه فى الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر بو جهتله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب برمشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخى راكب فرس عربى كبى فارس عد اولنور كورمزميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسى غلاميله معسكرده موجود ايكن فرسندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومجدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلى اول فرسى مفترسا ولمازمى جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمى فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركى عد ايتمكى مستلزمدر واكرصورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره برمشركى قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بروجهله شامل اولمامغله راكبلرى فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخى راجل يافارس برمشركى قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطيجه برفرس عربى ياخود قيمتى ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربى يه مخصوص ايدوكى امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسمادن وسط ياخود قيمتنه موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فرسى ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادى قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكى مستفاد واول دخى برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسندن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضاى قياس فرس عربيدن نزول ايتمىلرك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسى اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبى غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كوريلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بوصورتده مطلق ايسه ده ينه مرادى فرس مضاف ايدوكى عنديمزده محققدر كه انسان كندو فرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده مطلق ومضاف متساوى الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

مطلب الفرق بين فرس بالتنكير وفرسه بالاضافة

عربى يه قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمى اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيرى اولدركه من قتل رجلا على فرس عربى ديسه فرس عربى اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبى براذينده دخى مستعملدر بو جهتله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهرى تسميه قيلنان فرس دخى براذيندن برنوع اولوب صرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبنى قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بو جهتدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلى بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلرى بونلر ايدوكى متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكى مؤكد اولور واسم بغل دخى تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخى متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخى ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخى بويله دركه آنده تاى انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخى شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبز بونلرى كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركى قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مزكه استحقاقى قتل فارسله مشروط ايكن قتيلى دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سبله فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

مطلب معنى الدابة
مطلب حلف لايركب دابة
مطلب ما يشمل الذكر والانثى من اسماء الحيوان وحكم ما يكون بهاء او بغيرهاء

باب من يكون له النفل ومن لايكون * يعنى نفلدن حصه مند اولوب اولميانلرى تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكرامير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضاى قياس قاتل بر يا ايكى ياخود اوچ يا زياده دخى اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدركه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤيدر وبو معنى منافى تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغى هويدادر پس بو صورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخى وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتى معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسى حكمنده اعلاسى كبيدر وامامك تنفيلله مرادى تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلمك ثلثه دن فرارى جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بيانله اثنين وثلثه ميانده فرقلرى متبين واثنين حكم واحدده ايدوكى متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك سلاحى بولنمغله مشروط وايكى مشركله مقاومتدن اميد وارا ولمغه منوطدر بو شرطلرى جامع دكل ايسه فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنى تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانى اولدركه قاتل مسلميندن منعه سى اولميان برقوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سى وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سى اوليميان جماعت رجل واحد حكمنده دركورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلرى تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخى بويله در زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسى مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأى امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلرى تخليه اولنسه جمله سنه مقابل كله جكى معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلرى قتل اوزره صادق اولوب ايتميه جكلرى قتلده متحقق اولماز مؤلف سامى مكان اسكنه الله تعالى فى اعلى الجنان ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنى امام رأى عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادى هر برى حق وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هر برى طريق اجتهاددر ديمكدر نظيرى اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالى برمسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضى الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنى دخى تطييب يعنى طريق اجتهادده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبى وتحقيق حقه احق واقربى انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضى تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين برمطموره يه واصل اولدقلرنده اميرلرى من ناهضها فله مافيها بعد الخمس ديمكله آنى فتح ايدنلره بعد الخمس

مطلب فرار الواحد من الواحد او الاثنين

ومن ابن دريد بنى فلان مطموره اذا بنى دارا فى الارض او بيتا وهذا الذى اراده محمد رحمه الله فى السير كذا فى المغرب بو تقرير اوزره مطموره يه تعبيه ايتدكلرى محلدن عبارتدر

ایچنده بولنان اشیایی تنفیلله تبشیرایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه‌لر نظر اولنور اکر اهل مطموره آنلرایله مقاومته قادراوله جق مقدارده ایسه‌لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر اوزرلرینه اجتماع وابتدار ایتمشلر ایسه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثللو مجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی قابل انتظامدر واکر امیر عسکر یله دار الحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تنفیل ایلسه جائز کور یلوب حکمی دار اسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده تقیدو دقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم یاخود برشغلله غافل ایکن ظفر بولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعد الانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلك غنیمتده سهمی یاخود نسا وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضاسیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکته سی اولدر که امام کلامنی حضور قتاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشدر لکن صورت اولی بشقه در که آنده تکلمی دار الحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه تحریض ایدوکی باهر اولمشدر قالدیکه صورت ثانیه‌ده نیچه ایام قتال اوزره مستمر اولسه‌لر حکم تنفیل دخی باقی ومستقردر کذلك اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه بنه حکم تنفیل باقی ودائمدر کذلك منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکمسنه قتل قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترك وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم قتال باقیدر اما بعد الانهزام مسلمین تعاقب ایتمیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اوجانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن یاغیریدن برمشرکی قتلله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین ترك ایتدکلرنده اول حرب حقیقةً وحکما منقضیه اولمشدر کذلك منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتل ایلسه سلبنه مستحق اولمز زیرا تنفیل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میاننده ایدی بوقسه مسلمین ایله بوحصنك اهالیسی میاننده دکل ایدی بلکه بوصورت انشاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سابقه‌نك اصحابی انهزامله حصن آخره داخل ومسلمین دخی درعقب واصل اولسه‌لر نظر اولنور اکر بوحصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایله مستحق تنفیل اولمز که بوحرب لاحقه غیر الحرب السابقه‌در اما اعظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده اهل حصن آخرمد د لاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونك حکمتی سابقده بیان ایلدیکمز معنادر که حکم واعتبار جانب منعه وغلبه‌ده بدیداردر واکر بعد التنفیل ملك اعظملری عسکر معظمله وصول وقتال مسلمینله مشغول اولنلر عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اول یاثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه یه باعث اولمشدر بوصورتده امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واکر تجدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضیلری ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتوله تنفیل اولنور وبوحکم قویده استماع ایدوب ایتمینلر مساویدر زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهل حرب ایچون دلالت بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمين على عشرة من الرقيق فله رأس دیمکله تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره‌نك مکاننه لسانا دلالت قیلوب عسکر ایله برابر عزم ورحیل ایلدکده عسکر کیدوب دلالتی اوزره اول رقیقی جلب وتحصیل ایلسه‌لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اکرچه مقتضای قیاس عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقاقله استینا سیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جناب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجه اوزره تصریح ایتمشدر که استحقاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجق جنس جهاد وقتالدن برعمل اوزره ایکن برابر کیتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفله مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده یاخود شامده کندو منزلنده ایکن مسلمینله معاهده وبن دار الحربده برمحله مرور ایتمشیدم آنده اسیر اوله جق اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم بررأسی بکا تعیین ایدرمیسز دیو مواعده ایدوب بعده لسانا دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلك اول مسلم دار الحربده ایکن دلالت ایلسه ینه اوله مز انجق دار الحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کتمزسه ده غنیمتده شریك مساهم وتنفیل ودلالت هیچ سبقت ایتمامش مقامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبررأس وسطله کامران قیلنور کذلك معیت ذهابله یوز رأسه دلیل اولسه هر عشره‌دن بررأس وسطله تبجیل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن برینك نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغله من جاء بعشرة ارؤس فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلك تفصیلی باب من الشركة فی النفل ومايؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطابله من دلنا منكم على عشرة ارؤس فهو حر دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیة کلام مجرد ایله دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه‌لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب حقیقةً شرطك وجودی لازم ودلالت بالكلام دخی حقیقةً تمام شرطی مستلزمدر نکته سی اولدر که بوبابده امام آنك ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه‌یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر اما صورت سابقه‌ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتك حقیقتنی ترك ونوع مجاز اوزره حملنی استیجاب ایلدیك واسیر مرقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب دار یمزه اخراج وذمته الحاق اولنور زیرا اسرا ایله عندیمزده محتبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر مستوجبدر وبوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتكم فاناحر وتدعونی ارجع الى بلادی قولیله دلالتنه هم حریت وهم دارینه رجوع بابنده علی حاله ترك ورخصتنی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیر ایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده دروصلحده وفاء شروط واجبدر لکن بومعاهده یه مساعدهٔ امام غیرلایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری مجددا اوزریمزه محارب قیلمق غیرجائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه یه فائز اوله مثلا ادلكم على مائة من بطارقتهم وتذرونی ارجع الى بلادی دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندو یی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده‌سنه مساعده تصویب اولنور واکر اسیر من دلنا منكم على عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایدسون ایتمسون رقبه سندن برجزئك دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبار الشرط حاصل وشرط دخی مشروطله جملةً مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقد مزبور رقبه سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عدا اولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام اولوب ماوقع عليه الصلح اولان عتقدن برشیئه استحقاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه‌در که آنك نفله استحقاقی منفعت مسلمینی متضمن عمل اعتباریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی بدیداردر کذلك امیر اول اسیره ان دللتنا على عشرة فانت آمن من ان نقتلك دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلك مسلمین برحصن اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناكم على عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد بطارقه اوزره دلالت ایدرسك بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق وتحقیق ایلدکلرنده انجق بش یاطقوز بطریق اوزره دلالت ایلسه‌لر آمنین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه انجبارله

مطلب قال الاسراء من دلنا فهو حر فدل واحد بكلام

تعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يا بيك دينار
ويريز بزه امان ويرمكز اوزره و بزدن بو سنه كزده رجوع ايدرسز مضمونتي رجا ايدوب صكره بعض مال موعودى
ادا قيلسه‌لر ينه قتاللرى مسلمينه حلالدر زيرا امانلرى اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدر كه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد
ايده‌لر زيرا ماللرين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اما عشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئله‌سى
بشقه‌در كه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسه‌لر بلا ردشئ قتاللرى حلالدر زيرا آنده وعدا يلديكمز امان
مقابله سنده ماللرندن برشيئه تملك ايلديك كه بلا رد قتاللرى ملكلرينى اهدار ايله مؤدى اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابله سنده بعض ماللرينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بو يله ايكن امام ماللرين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدر كه اظهار مسامحه برله وفاء شرطى
اتمام وترك قتال‌له اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبى مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسه‌لر كركدر كه سبى باقى برله قيمت هالكى رد ايده‌لر زيرا رددن مقصود انجق ضرر وخسرانلرين
دفعله معناى غدرى رفعدر اولدخى رد عينله ميسر اولديغى كبى عند تعذر رد العين رد قيمتله دخى متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنه‌لرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملرى اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسه‌لر كركدر كه ماللرين رد ومنعه‌لرنده ايكن نبذ عهد ايده‌لر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتاللرى حلال وانجق غدر ايلمك حرامدر ومنعه‌لرنده ايكن
نبذ ايله معناى غدر دخى منتفيدر لكن ماللرى بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلرى سالم اولمايجه اوزرلرينه
ردى لازمدر شول عوض منزلنده‌در كه معوضى سالم اولمايجه ردى لازم اوله بو صورتده سبى مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسه‌لر رد قيمتلرى التزام اولنور زيرا مسلمى حربى يه تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلرى كبى بعد الاسلام
رد عينلرى محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذ ايدرلرسه اولدخى لا بأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلرى
نه‌ده جارى ايسه آنى تحرى ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالاً فحالاً استحاله واستبدال اوزره‌در كه ابتداء امرده
نظرلرى جانب قتالده اولديدى صلحه ميللرى حلال اولمازايدى صكره نظرلرى قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمزميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب برايكى سنه‌دن
صكره قوت مسلمينى كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدى حلالدر واكر مسلمين اول سنه‌لرنده اهل حصندن
رجوعلرى ايچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالرى اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسه‌لر
تعليق امان اولنان شرطلرى غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللرى غير حرامدر لكن بو صورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمغله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر و بزدخى بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشز بس عدم رديمزده معناى اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسى مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلرى مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسه‌لر
جواب مسئله بو يله‌در زيرا بومذكورين مثللو محلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكى ازاله‌ده حقيقت
عتق كبى اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلرى بلاشئ مولالرينه تسليم ايده‌رز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلرى عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدر كه قيمتلرى رد اولنه زيرا احراز ايله اول
عبيده تملكلرندنصكره بزدخى بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلرى دخى سالم اولمامغله
رد عبيدلرى لازم اولمشيدى لكن عبيد مذكورين مسلم اولمغله ردلرى متعذر ورد قيمتلرى متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلرى يوز رأسى اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلرى كبى
شرعا مالك اولمدقلرى اسرادن باتمام ادا ايلسه‌لر ينه امام ايچون بعد النبذ قتاللرى جائز وبرنسنه ردى
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلرى نسنه‌لرينه تملك ايلديك ايكن افضل واوفى آنلر مشروطه وفا ايتملريله بزدن دخى
وفادر كه مستقبلده بومثللو معاهده‌ده مطمئن اولوب ايفا ايده‌لر زيرا امام بو صورتده وفايى التزام ايتميجه
عدم وفاسى فى الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايى تخليص ايچون غدر ايلديلر ديو
اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهود يمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتى
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلرى احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللرى ايسه
بلاشئ مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالرى ظفر بولدقده بلاشئ

مطلب رد العوض اذا لم يسلم المعوض

اخذ ايدوب بعد القسمة اوالبيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتى و بيعده ثمنى برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلنده‌در كورمزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فئ اولوب بين المسلمين تقسيمى
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسى
ممكن الوصول اولميان برقلعه‌ده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايده‌مز زيرا
معلوميمزدر كه مقصود اميرانجق نفع مسلمينى متضمن اولان دلالتدر كه بو صورتده حصول پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهرى معتبر اولديغندن
عشرهٔ مر قومه يه شمولى مقرر در جواب اولدر كه بلى بو يله‌در لكن مقصودى اول دلالتدر كه مقصد ما عالم
اولماديغى نسنه يه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مر قومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردر كه دار الحربده غير مقدور الوصول نيچه نيچه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكه مرادى
انجق اخذلرى مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلمينى آنلره اخبار ايله باعث فرارلرى اولسه نظر اولنور اكر فرارلرى مسلمين اخذلرينه قادر اوله‌جق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اوله‌جق
موضعه وصول‌لرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتى مقرردر زيرا دلالتله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشره يى ادا ايتمشيكن طرفميزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر بر موضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلردخى مسلمين ايله قتال ايده‌رك واصل سلامت اولسه‌لر بو دخى معتبر دكلدر كه
برقوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلرى قلعه‌لر يله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلاحلرى
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكر تفريط وتكاسللرندن اوله بو صورتده حريت اسير صورتيذ بر قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغى عشره مسلمينله قتال و بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين آنلرى باجمعهم
اسير قيلسه‌لر ينه حريت اسير در كاردر كه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بو صورتده مسلمين آنلرى اسير ايده ميوب همان قتالله جمله سنى قتل وتدمير ايلسه‌لر دلالتى دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدر كه بو مثللو عشرهٔ مقاتله يى بلادلالة دخى بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودى تمكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكى بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشره‌دن برينى قتل و بقيه سين اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولى ممتنعين ايكن قتل ايلمديلرسه اسير
حر اوله‌مز زيرا تمكن اسرلرى قتلندنصكره حادث اولوب بقيه سى انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتى همان
تسعه يه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشره يى اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشره يه تمكنلرى دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغى
اوزره قتالله بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين جمله سنى حيا اسير قيلسه‌لر ينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاى قتال وشدت اولديلرسه ده ينه اسر عشره يه دلالتيله فرصت بولنديلر واكر مسلمين عشره يه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخى سلاحدن عارى ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسه‌لر
دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير در كه دلالتيله اخذ عشره‌دن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاهل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على ان تدلكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشره‌نك امتناع
وعدم امتناعدن عمومنى تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسه‌لردخى دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكى خصوصى ادا ايلمشدر ودلالت حالله مقصود مقاله اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا اوعلى عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضمونتى القا ايلدكده اسرادن بريسى صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسه‌لر ينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بو صورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقه‌در كه آنده مرادى عشرهٔ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبى من نساء اوصبيان فهو حر
ديوب براسير دخى پيشكاه جنود مانعينده ممتنعين اولان سبى مطلوبه ارشاد ايليسه عتقله برمراد اوله‌مز زيرا بونده
مرادى منعده بولنميان سبى اوزره دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتمال اوزره حمل
اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس   ياخود فله مائة ديمكله مسترشد راه صواب اولدقده برمسلم وصف علايله دلالت ومسلمين دخى
اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب لكن مسلم مزبور ذهابده معيت ايلمسه برشيئه مستحق
اوله مز زيرا ايجاب مذكور على سبيل الاجرتدر يوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز
تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدر كه استحقاق نفلى موجب اوله بوجهتله اجاره ايدوكى
ظاهردر واستحقاق اجرت دخى عمله موقوفدر قول مجرد ايله اولماز بناء عليه معيتى متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق
اوله مز اما ذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور
اجارهٔ فاسده دركه معيتى نه محله دكين اوله جغى بيان اولنمامغله عمل معقود عليه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال
طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غير موصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر
وحكم اجارهٔ فاسده برله اتيان عمل انجق اجر مثلى مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه ايچندن اجر مثلنه
مستحق اولوب اجر مثلى مائه دن ازيد ايسه ده مائه دن تجاوز ايده مز زيرا اجارهٔ فاسده ده مسمى معلوم اولدقده
حكم شرعى بويله در اما مشروط سبيدن بر رأس ايسه اجر مثلنه بالغا ما بلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميهٔ رأس
مطلق تسميهٔ صحيحه دكلدر ومسمايى تجاوز ايده مك مسمايه تمام رضا سندندر وتمام رضا مائهٔ معلومه ده متحقق ور أس
مطلقده غير متحققدر كه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله
مائة درهم ياخود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخى دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلسه اخذ مسمايه
كسب اهليت ايدر زيرا موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخى مائة درهم ايكن معلوم اولديغى كبى رأس معين
ايسه دخى معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قولنده عقد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد
صحيح نيجه مأمولدر جواب اولدر كه انعقاد عقدى معيت ذهابه شروعى موجب واتيان عمل حسبيله اجرى
مستوجب اولمشدر كه اول وقتده جهالت يوقدر واكر امام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الارماك منكم
حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجيه دك قسراقلرى سورمك ايچون مستأجر اولوب
برجماعت دخى خدمت مطلوبه يى ادا ايلسه لر ينه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجر مثله استحقاق پيدا قيلرلر زيرا
جهالت مسافه دن عمل معقود عليه مجهول اولمغله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنده
الى موضع كذا ديمش اولسه عمل وبدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمايه مستحق اولور وبوصورتده
دخى امير قوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ارماكه شتاب ايلسه لر
اجرتدن نسنه يه ظفر ياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق اماله قوم مخصوصين ميانينده واقع ايكن قوم آخرين
اقامت عملده متبرع اولمشلردر اما جميع اهل عسكرده ندا ايدوب ونداسنى ايشيدن برجماعت سوق ارماكه ابتدا
ايلسه لر على وجه الاجارة عملى اتيان ايتملريله استحقاق اجرلرى نمايان در اماندايى ايشتميلر سائقين اولسه لر نسنه يه لائقين
اوله مزلر كه ندايى مستمعين اولمدقلرندن عمللرى على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر وبو بيانله استحقاقلرى
على وجه النفل اولمديغى نمايان اولمشدر واكر امير خطأ طريقنه متحير قالوب يدنده بولنان براسيره ان دللتنا
على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونى تقرير ايلدكده اولدخى معيت ذهاب ياخود ذكر اوصافله طريقه
ارشاد وايقاف ايلسه ينه كما كان اهل وولد يله فيء اسلاميانـدر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيرى ذكر
ايتمكله على حاله اسير قالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخى فيء مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدى
وسائر املاك ومماليكى برابردر اما مسئلهٔ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده
حريت نفسى ايراد اولنمشيكن شرط دلالتى ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضاى شرط اوزره اهل وولدى اكا تسليمله
دلشاد قيلنور لكن بو بابده زوجه سندن غيرى اسم اهلده داخل اوله مز اما سبقت ايلين فصول امان بشقه دركه
بونده اسر ايله جمله سى مملوكين اولملريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون ويقين انجق زوجه سى حقنده
روى نمون دركذلك ولد صلبندن غيرى اسم ولدده داخلين اوله ميوب واداولادى فيء مسلمين قيلنور زيرا
بو استحقاق انجق متيقنه منوط ويقين مشروط دخى انجق ولد صلبنه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء
ولد صلبيسى يوغيسه اولاد ابناسنى اخذ ايدركه اولاد الابناء عند عدم الابناء مقام ابناده قائملردر اما اولاد بناتى
اخذ ايده مزمكر كه آنلرى تسميه وتصريح ايليه زيرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسير مرقوم بعد العتق دار الحربه
ارجاع اولنميوب دار اسلامه اخراج واهل ذمتده ادراج قيلنور زيرا بعد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعى
غير مشروعدر وبو بابده وصفله دلالتى وذهابده معيتى برابردر اما تقدم ايلين دلالت مسلمين بشقه دركه دلالت

مطلب لا يتجاوز المسمى فى الاجارة الفاسدة

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بو دلالت على وجه الصلح والامان اولمغله حقيقت شرطك
وجودى معتبر وكلامله ثبوتى مقرردر واكر امير دار الحربده سبى تقسيم يا بيعى تعجيل بعده تحير طريقله اسرايه
من دلنا على الطريق فهو حر ياخود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلرى بوخدمتى
تكميل قيلسه نظر اولنور اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجه سابق اوزره مائه يى تجاوز ايتميه رك اجر مثله
استحقاقله مكرمدر واول دخى مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشدر وايجاب امام دخى على وجه الاجاره در
على وجه الصلح والامان دكلدر حتى دلالتى كلام مجرد ايله اولوب ذهابده معيتى يوغيسه نسنه يه مستحق اوله مز واكر
شرط امام حريت اسرا ايسه بو قولى باطل وبى تأثيردر زيرا املاك مالكين اسراده متقرر اولدقيدن صكره امام
رقيق مالكينى اعتاقه غير قادردر واكر امير قبل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق
فهو حر ديمكله متحير اولدقده اسرادن برينى برطريق واضحه دلالته واصل انجق اول طريق دار الحربه
موصل ودار اسلامه غير موصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلرى دار الحربه دخولده ايسه دلالتى متحقق وحريته
مستحقدر واكر تحيرلرى عودتده ايسه دلالتى دلالت دكلدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصل ودار الحربه
غير موصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حاله مقيد اولمغله حالت دخولده
مرادى مقصدى اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكى معلوم ومشاهددر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطاب اسيرايلدكده اسير دخى حصن مرقومك
اول محلدن طريق قريبى وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتياد قيلدقلرى برطريق ايسه شرط حريتى تحقيق اولنور زيرا طريقيندن
هربرى طريق حصندر وامير لفظ طريقى اطلاق ايتمشدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر وبلادليل تقييد مطلق
غير جائزدر واكر معتاد ناس اولميوب بلكه محل آخرك طريقى اولوب انجق اول محل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه كلمك ممكن اولان برطريق ايسه بو دلالتى دلالت دكلدر زيرا بو موضعدن يعنى شارحك موضع تأليفى
اولان بلدهٔ اوزچنددن كاشغره واروب بعده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد
اوزچنددن كاشغره كيدن طريقى طريق بخارا عد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتى مجزومدر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذى يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبى بعينه ايراد
لكن اسير آنلرى طريق آخره دلالتيله ينه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيين ايلديكى طريقده
قرب مسافه يا امن مخافه يا كثرت علف وقرى يا وفرت سبى واسرا جهتيله مسلمينه فائدهٔ زائده ملحوظ ايسه
اول اسير على حاله فيئده محفوظدر زيرا امير طريق نافعى تعيين ايتمشيكن خلافنه دلالت وشرطه ترك رعايت
ايلمشدر وتعيين مطالب مفيد اولدقجه اعتبارى واجبدر واكر دلالت ايلديكى طريق اول طريق مطلوبدن
انفع ايسه بالنظر الى القياس ينه فيء اولمسى مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عباد حكمت
مفيده وفائدهٔ جيده دن خالى اولق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار ايتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر
وبالنظر الى الاستحسان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينى مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطالب
انجق مفيد اولدقده معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينده فائده بولنماديغى اظهر اولمغله
درجهٔ اعتباردن ساقطدر واكر قنقى طريق انفع ايدوكى نامعلوم ايسه ينه على حاله فيء قيلنمق مجزومدر زيرا
تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوى معلوم اولمدقجه اصل مداولنده اعتبار اولنور وبو بابده خلوى معلوم
اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد وبراسير دخى طريق مصيصه
ياخود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بو طريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقى در واكر بعد وضررى
مجزوم ياخود كيفيتى نامعلوم ايسه فيء مسلمينده باقيدر زيرا بوصورتده شرطه رعايت ايتمشدر كورمزميسنكه طريق
درب الحدث ديه رك برطريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكر يله موجود اولمغله قتاله اقدام وبعض
مسلمينى قتل واعدام ايلسه ياخود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلرى تلف اولسه ينه شرطه
وفا ايتمش اولوب حريتنى ايفا لازم ميدر بلكه دكلدر ومؤلفك بو مثيل بو تمثيل ايله شو معنايى بيان وتفصيل ايتمشدر كه
تقييد كلام برفائده يى موجب اولدقجه مخاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل فى السلاح وغيره * يعنى قتل قتيلده جواز تنفيل مثللو عسكر مسلمين تكميل سلاح وتتميم
ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخى جواز تنفيل بابنده بحث دقيماً بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

مطلب دل على طريق يوصل الى دار الحرب او الاسلام

مطلب فى ايجاب العباد بغير اللفظ دون المعنى

الدرب المضيق من مضايق الروم والحدث الحادث وبه سمى الحدث من قلاع الروم لاحداث الزمان وصروفه كذا فى المغرب

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدرکه درع ارهاب اعادی یه بادی ایکن
مسلمک آنی دارالحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیه ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امیر تصویب اولنور کورمزمیسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسک فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب وتعویض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزاواردر کذلک من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا مرد مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر و بارزدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجاعتمظاهر لرینه بربری اوزره تلبس درعینله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل و بش اون درعله دخول اوزره تحریض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیندن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدرکه مقاتل حین قتالده درعیندن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت ویروب مانع
قتال اوله جغی بلا اشکالدر بناء علیه درعیندن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم ممیز اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدرکه بویله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در یوقسه درعله دکلدرزیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعداذکر دارعین ایله پیدا قیلنور دروعنه دکلو کثیر اولسه بنه دارعی رجل واحددرزیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولمیوب بلکه عندالقتال بنفسه تلبس ایچون محتملدر ودرعیندن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطابله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جواز تنفیلی بی الباسدر وتجفاف کسر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی برنسنه درکه عندالحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیلله دخی متحصلدر بناء علیه برایکی تجفاف اوزره تنفیلی جائزوزیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیلی واجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اگر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم ایتمیلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بویله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بویله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مگر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بوصورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بویله درکه هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمدندر واگر امیر عسکر مسلمین
محاصرهٔ حصن ایدنجه دکین نسنه سویلیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح
و مشرو عدر زیرا بونلرده اظهار قوت و جلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر یوقسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمتده حق غانمین
ثابت اولدقدنصکره ایچندن صله واحسانله بعضیلرین تخصیص وتمییز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل برله تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضاتدن برفرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منقل له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل ایتمیلردن
ایسه ده بنه اول نفلی اخذ ایلمک اکا حلالدر زیرا خلافنه حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدرکه برکمسنه زوجه منه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کندو رأینده تطلیقهٔ باینه دن معدود اولسه لکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حکم الحاکم بخلاف رأی المجتهد سقط ذلک الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقهٔ رجعیه دردیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر حمه الله تعالی قولی اوزره در امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأینی ترک وخلافیله عمل ایده مزو بزبو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب مایجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة و من یجوز ذلک منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلان تنفیل وکیملردن جائز کوریلدیکنی ذکر وتعلیل بابنده فصل لازم التفصیلدر
اگر بر سریه دارالحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولمریله امیر اول غنائمی احراق یاخود دارالحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم و مسلمینه من اخذ منها شیئا فهوله دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بوصورتده بعض مسلمین تکلف و بعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کمسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر و بعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز نجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقدنصکره ابطالنی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحقلری اخراجله متأکد
اولدقده در اما حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق یوقدر توضیحی اولدرکه امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولمیانلرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترک واطلاق ایلمک مشروع و بو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمییز ایله حق بعض آخرینی ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث و تنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بوجانبی ترجیحه اعظم بواعثدر اما امام غنائمی اخراج یا بیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیلله ابطال حق بعضه مقتدر اوله مز کذلک عند العجز من اخذ شیئا فهوله بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر لکن کرکدرکه بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه و بوصورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکمسنه جواهر یاغیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری بر نسنه یی اخذ واخراج ایلسه البته بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلک صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورت اولمیان محللره تناول وتناهز ایلمز و تنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولدیغی کبی اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح در مثلا ابنیهٔ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینک حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهوله
دیسه جائز و برکمسنه اول بنایی تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص ومتمیز دررزیرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلردر حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور و بو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدمله حادث اولمشدر مگر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرک دخی
مجهولی اوله بوصورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکمسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور و اگر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر بنه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کمسنه کندو ایله غیریلر بیننده مشترک ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجله احیا ایلمشدر
واحیاء مزبور قطع شرکتله اختصاصنه سبب اوله مز واگر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریهٔ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی نقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمسونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزاواردر وکندو مالالرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعهٔ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی احرا قیچون میدانه القا ایلدکلرنده امیر من اخذ شیئا فهوله دیمکله برقوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر بنه جمله سی صاحبلرینه رد و تخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنک ملکلری

مطلب یجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان

متعين وامام ايچون املاك ناسده بر وجهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهى اوزره حق غانمين متأكد اولمغله امام ايچون آنده بر وجهله ولايت تنفيل قالما مشدر اما قبل الاحراز
تنفيلى بشقه در وبو بابده ثابت اولان انجق احراز باليد ايله ثابت برحق ضعيف اولوب اولدخى احراق ايچون يدندن
القا ايله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سببله حقلرى متأكد اولمغله
احراق ايچون القاده حقلرى باطل وآنده امام ايچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعناى محرر بعد القسمة والبيع
دخى اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمزميسنكه غنائمى دار الحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه لر واهل حرب آنى كوروب اخذ ايتملرندن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآنى محلندن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه لر آنده سريهٔ اولانك حقى باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القا صكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محلنده
ابقا ايلسه لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آنى اخذ واخراج ايلسه لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمى لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده مالكلرى
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لرى منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايده لر كذلك مسلمين غنائمى بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه لر حق سريهٔ اولى آنده تأكد ايتمش اولمغله يدلرينه رد
وتسليمده تردد اولنماز اما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بو صورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن انجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر و بعد القسمة حاضر اولورلرسه بر وجهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بو مسئله ده مؤلف بنامدن مأثور اولان روايتينك بريسى واصحى ايدوكى باب النفل الذى ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلرى قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
كمسنه نك ملكى يوقدر حتى امام ايچون غنائمى بيع واثمانى تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لرى يوقدر
و ثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعنى القا ايدنلر حين القالرنده من اخذ شيئا فهو له ديوب مسلميندن برجماعت دخى
آنى اخذ ايلسه لر داراسلامه اخراج ايتسونلر ايتسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بو قوللرى آخذينه هبه يه
محمول وقبض آخذينله هبه دخى تمامه موصولدر بو صورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلرى موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جارى اولان
حكم اوزره رجوعلرى مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلرى غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنى موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
برله شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده دركه
قول مذكورى مالكلردن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايلمين كمسنه آندن برنسنه يى اخذ
واخراج ايلسه ينه مالكنه ردى لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلرى على وجه الهبه اولمغله اخذلرى قبض
متمم الهبه در اما استماع ايتمينلرك اخذلرى وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ايچون وجه اعانت اوزره
اولمغله ملكى ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولى ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابده ديرز كه جهالت مزبوره نزاعه مفضى دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بو لفظله على وجه الهبه اخذينى مباح قيلمشدر و بو اباحت جهالتله دخى ثابته در و بو بابده
اصل قوى عبدالله بن قرط اليمانى رضى الله تعالى عنهك روايت قيلديغى حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر و يوم قردن مرادلرى ايام نحردن يوم ثانيدر كه
آنده حجاج منى ده قرار ايدرلر بعده راوى مذكور ذيل حديثده بو معنايى تحديث ايلدى بكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتى بدنه تقريب اولندى همان بدنات مزبوره ذبحه قنقيمزدن ابتدا بيورلر ديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلرى ساقط يعنى
موتله زمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بركلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم اتصاللرنده بولنان بعض ذواته
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخى من شاء اقتطع يعنى مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

مطلب لاولاية للامام في اموال الناس

ترجمه ده واقع اولان بوقولمز حديثده واقع فلما وجبت جنوبها لفظ شريفنك تفسيريدر *

جواب

جواب ايلدى ايشته بو خطاب عنايتمآب مأخوذ ايله انتفاع وتملك وجهى اوزره اباحت اخذدر كه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول اباحتى ايجاب قيلمشلردر پس بو جنسدن اولان اموره بو نصك حكمى تعدى ايدر
وقول محرر بو وجهله دخى مؤيد ومقرر دركه مجرد القاء مال بلا كلام حكم اباحتى افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيريده سكر ودراهمدن برنسنه تكلم ايتميه رك نثار وهر اخذ ايلين تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدر
حتى ديمشلردر كه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبى اخذه اذن صريح بولندقده حكم مزبور اولى
بالتصحيح در وعلى هذا بركمسنه باب دارينه ماو جمد وضع ايلسه غنى وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتمكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك كمسنه نك ملكى اولميان ارض مباحه ده برشجره غرس واصابت اثمارينى ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ايچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبا روايت ايلديكمز حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللرى نامعلوم ايكن اسلابلرين اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهو له ديوب برجماعت دخى آنى اخذ ايلسه آنلره نفل حلالدر زيرا مسلمين آنى اخذ واغتنام ايتمشلردر
بو جهتله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحى اولدركه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آنى امضا ايلشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتى اول امير فوت
يا معزول اولوب يرينه آخرى نصب اولنسه اخذ ايدنلردن برشيئ استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمه لر تا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنى بيله رك ياخود بيلميه رك اخذ ايلسه لر امير ثانى جمله سنى
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولنمغله تنفيلى باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر و بو مسئله نك نظيرى باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشيدى كه برامير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يا معزول و يرينه آخرى
قائم اولسه بطلان تنفيلى مستلزمدر بناء عليه تنفيلى مانحن فيه كبى بعد الاصابه اولدقده بطلانى طريق اولى ايله
نمايان در شول قضا منزله سنده دركه قاضى قبل التنفيذ منعزل و يرينه خلافنه ذاهب قاضى آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بز باب من يكون له النفل ومن لا يكون اثناسنده بر اصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشيدك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرعى صدر
مؤلف معالى پناه طيب الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عود وولوج ايلدكلرنده بريسى قتل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله انجامه ايروب شمدى دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمديكجه قاتل سلبه غير نائلدر كورمزميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ايلسه لر قاتل ايچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايى استماعله مسلمين
دفع ايچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بو تنفيل كرك داراسلام
وكرك دار الحربده بو توجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلرى غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقى اولوب امير دخى بو يله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا بالدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده
برحصنه سريه بعث وآنلرى ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده رك
نيچه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرندنصكره اصل عسكر كلوب معيت قتالله فتح ايلسه لر اهل سريه
تنفيلله بكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلرى غنائمده ايجاب
واو اوجهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدى اولدخى صورتياب اولمادى كورمزميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصنى فتح ايلسه لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه لر دخى اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بو يله در واكر امام داراسلامدن برسريه بعث واوزرلرينه
برامير نصب ايدوب بعده اول اميرى عزل وآخرى نصب وارسال ايلدكده برقوم دخى تنفيل امير اول ايله اخذ انفال
ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر عزلنى بيلميه رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلرى كندولره سالمدر كذلك امير دخى
عزلنى بيلميه رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذى لازمدر زيرا عزلنى بيلميوب ياخود عزلنى اخبار وكندويى عملدن
صرف ايدر كمسنه كلمديكجه ينه امارتى باقيه در واكر تنفيلى امير ثانى كلوب عزلنى اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب نثر السكر والدراهم

مطلب وضع الماء والجمد فى باب داره

اوغرس شجرة واباح ثمرها

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر واکر امام فلانی تأمیر وتسمیر ایلدی دیو
اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلمدکجه ینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلده نك
امیرینه بوکیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعه سی صحیح وبی معارضدر نکته سی اولدرکه
مسلمینی دارالحرب ودار اسلامده بلامدبر ولا ناظر ترك واهمال غیرجائزدر بناء علیه امیر ثانی کلمدکجه تدبیر مسلمین
اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریر ایتمش
اوله بوصورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیرمقبولدر زیرا عندالتقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن
خطاب عزلله معزول اولمشدر و بعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن
عسکری دارالحربه ادخالله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بز فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت
قیلمه دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولی تعجیل وعسکرینه بعض انفالله تنفیل ایلسه
بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدرکه مواجهة
خطابیله حاصل کبیدر ومواجههٔ نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل
اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واکر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قبل اما فلان
سکا واصل اولدقده امیر اولدر سن دکلسین مضموننده کتاب امام رونمون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك
اولك جمیع تنفیلاتی جائز وباقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر وبعد
الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیرسین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك
دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت
مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر بو مسئله لرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق
برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح
اولدقده همان فلان سکا وارد قده امیر اولدر سن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن بر طائفه اصحاب منعه
اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام وبعض غنائمله اغتنام ایلسه لر غنائملری
تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعه لرینه اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز
الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا
آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت
عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجتماع مسلمینله دخی
مثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنه در امارت سریه دخی بویله در که تقلید امامله
ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی متثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دارالحربه دخول
ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسه لر ینه معنای مذکوره بناء فعل امیرلری
جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکر ایله دارالحربده غزا ایدر ایکن فوت یا شهید اولوب عسکردن بر طائفه فلانی وطائفهٔ
اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر و بربرندن مفارقت وهر بری ارض عدودن بر جانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت
وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد
اوزره اجماع ایلسه لر کرکدرکه اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی
اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین
دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلرسه احرازده مشترك
اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هر بری نفل
وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه
تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس وبعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل
حربه غزا بره بزدن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض
اولمقله اول والیه سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضرورة امر تنفیله دخی موجب تفویضدر مکر خلیفه آنی
تنفیلدن نهی ایتمش اوله بوصورتده خلافنه تصریح محله اعتبار دلالات حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر
نظیری حضور ناسه تقدیم مائده درکه بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل
مذکور عامل آخری استعمال واولدخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

مطلب امیر المصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

مطلب الامامة العظمی تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه
وقاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی
غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله در واکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده
امیر سریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ
وتکمیل اولنور زیرا اول سریه بی دار اسلامدن بعث وامیرلرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله
امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلله
مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب
اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کوریلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه
نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتمدیکی اموردە
امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر و بو بابده سریه سبنك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد
موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل
مثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدرکه آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان
عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر و بونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری
امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بوصورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره
غنائمی تقسیم ایتمدین سرحده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکا سزاوار اولماز
زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهرکس
اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بو وجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان
تنفیل بعد الاصابه ده جهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بوصورتده
اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدرکه بر رجل بر صبینك عورتی
تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر
ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدرکه آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف
اولمامشدر و بونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدرکه عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح
اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدرز وجه ثانی اولدرکه بونده اجازت انجق
منفل لهه تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره دن
عدیلی اولدرکه صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا
انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدرکه برکسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك برشیئ اشترا قیلسه
البته شراسی فاسددر لکن برقاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عندیمزده فاسد ایکن اجازتیله نافذ
ومشتری یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب
امیرلرینه امر ونهی ایتمشیکن اول امیر اصحاب سریه یه تنفیلدنصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسه لر تنفیلی
انجق نصیب سریه ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه نك
ولایتی اهل سریه یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه ده جائزدر واکر عامل عند البعث
سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسه لر بوصورتده
مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور
غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم بالتمام
سریه نك حصهٔ خاصه لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه سی اولمغله حصهٔ خاصه لرنده تنفیلی نافذدر
ومسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده سریه دار اسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بو سریه دخی
عسکره رجوع ایتمیوب همان بر طرفدن دار اسلامه خروج ایلسه لر بونلر دخی دار اسلامدن بعث اولنان سریه
حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئله نك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسه لر
استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره
مباح اولدیغی کبی سریه یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم
تنفیل بشقه در واکر سریه غنم یابقر یارمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری التزام ایلسه

بو استیجاری نظر عامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی
محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین جائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیر جائزدر واکر عامل سریه یه
علی السویه ربع مصابلرین تنفیل صکره امیرلری دخی حین لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضیلرینه بشقه
کونه تنفیل صکره سریه عسکره رجوع ایتمیوب همان دار اسلامه خروجنده تعجیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عامل
باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر دار اسلامه خروجله دار اسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه
واوج ایلمشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که اثرده لا نفل للسریة الاولی بو مثللو سریه حقنده
واردر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینك
حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحته واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که
بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطالی شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره
اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما نفل
امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون
تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه
نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن دار اسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده
جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله
تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولا یدری ماهو *

یعنی بر غازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال خصوصنده
باب مخصوصدر قچان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفة الاجناس
اون عدد اثواب ایله واصل اولسه هر ثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیله کتوردیکی اثوابك عشری اکا ایجاب
اولنمشدر زیرا نص ایتمدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته سی اولدر که تصحیح کلامنه بو معنادن
غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا
بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز
بناء علیه هر ثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب
ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابك جمله سی جنس واحددن
استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بر وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت
ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها
دیدکده برکسنه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اولمز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس
وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه دن غیری یه متناول اولماز
وبو بابده بلا شبهة حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مفروضه ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه
قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض
الا علی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین
موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل
اولنور اما بزم دیارمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله شهرت بولدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب
برکسنه دخی بر جزور یا بقره کتورسه برنسنه یه مستحق اولمز اما برشاة معز یا خود شاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور
اکرچه لفظ جزره هر بر ذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعمالنه اعتیاد واستیناس ایلمشلردر
حتی برکسنه آخره اجزرنی من نعمك یعنی ماشیه‌لرکدن بکا بر جزره ویر دیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب
ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهوله دیسه بو لفظ ایله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابل ایله استحقاقی
متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمول در لکن بین الناس
ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بو صورتده بر بعیر مرکوب یا ناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه
سزاوار اولمز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدر که
مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بر دخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردر که

الجزور المأکول بفتح الجیم وکسرها لغة الواحدة بالهاء والجزور من الابل خاصة یقع علی الذکر والانثی والجمع جزر مثل رسول ورسل کذا فی المغرب وفی حدیث خوات ابشر بجزرة سمینة ای شاة صالحة لان تجزر یقال اجزرت القوم اذا اعطیتهم شاة یذبحونها ولا یقال الا فی الغنم خاصة کذا فی النهایة وتفصیل مشروحه جزره وجزورك فرقلری کسب وضوح ایلمشدر منه

الشاة الواحدة فی الغنم للذکر والانثی او یکون من الضأن والمعز والظباء والبقر والنعام وحمر الوحش کذا فی القاموس منه

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهوله دیدکده بر بختی
یا خود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله سنه شامل اولمغله کتور دیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة
دیدکده جمل عربی یا ناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه
خاص اولمغله عربی یه تناول ایلمزنته کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اولنسه نك عربیسنه تناول ایلمز
واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر
تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر
کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یا اناثدن تبیع یا تبیعه
تسمیه ایتدکلری ولد بقر زکوة ایچون ویریلمك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان
نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کوریلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر
بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلا تقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه ده
بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌در که جمیع لغات
عربیه‌ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه ولفظ اشترکبی هر لغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور
واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزك عدم
دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره
اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدر که حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله سنی جنس واحده الحاق
ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه
لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره
واسم دیك اناثه شامل دکلدر وبز ایمان الجامعده لا آکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اما عقد
یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولماز کذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه
لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلنی ذکر ایلدیکمز محلده بو مسئله‌یی بیان قیلدق وبو بابده حکم تنفیل
حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دار الحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیللرینك
محل تفصیلیدر چنانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری برطرفدن دار الحربه دخول ایلدکده هر برینك امیری قبل
الخمس تنفیل ربع یا ثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع
ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهر بری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدر که اول غنائمی قطعا نفلی
وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایده‌لر زیرا
هر امیر انجق کندو سریه‌سین اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه‌نك مصابی انجق قسمت
مزبوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچندن
خمسی اخراج اولنماز که استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هر سریه حصه سیله
عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر
میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله‌یی اکتساب ایدوب دیر که احدی السریتین سکز
یوز رجال ودورت یوزی فارس دورت یوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورت یوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی
راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدی یوز راجل اولسه کرکدر که مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس
ویدی یوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبر خمسی فرسانی یوز
عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورت یوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم
واوچ سبعی رجاله‌سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله‌سی دورت یوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق
بینله هر سریه‌نك حصه‌سی متبین اولور مترجم فقیر دیر که بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس
بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهر سریه حصه سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین
عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی
تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زائده دن عاری ایکن بو صورتك ماقبلنه تفرع وتفریعینك توجیهی دشوار
نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده ما نحن فیه کبی هر امیرك سریه سنه

لفظ کاو فارسیه ده بمعنی البقردر ومیش بمعنی الغنمدر وجاموس موانسنده غنمه مشابه اولمغله کاومیش تسمیه ایلدیلر کذا قاله ابن الکمال مختصرا منه

مطلب قال لا آکل لحم دجاج

مطلب اشکال المترجم علی الکتاب

تنفيلي ياخود هيچ برينك عدم تنفيلي ياخود احد هما نك تنفيل وآخرك عدم تنفيلي جمله سي برابردر زيرا هر امير لك
ولايتي سريهٔ اخرايه متجاوز اولمامغله آنلرك حصه سنده تنفيلي غير جائزدر

باب النفل لمن يجب اذا جعله الامام جملة * يعنى منفل لهمده اجمال وقنقي صنفه تنفيل قيلديغن بيانده اهمال ايلدكده نفل كيملره واجب اولديغنى تعيينى حاوى باب دقيق الفحاويدر اكر امير من خرج من اهل العسكر فاصاب شيئا فله من ذلك الربع ديو تنفيل ايلسه بو لفظى مسلم وذمى رجل ومرأه حر وعبد صغير و بالغ تاجر ومقاتل سابق القتال وغير سابق و بالجمله غنيمتده سهمى يارضخى اولان هر فريقه بلا تفريق شامللدر زيرا بوندن مقصود قتال واغتنامه تحريض واغرا وطوائف مذكوره ده اهليت تحريض پيدا وهو يدادر وعسكرده بولنان تاجر في الاصل قتال ايتمديسه ده شمدى غنيمته اصابت واتيان ايتمكله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغير اذن الامام خروج ايتمش ايسه غنيمتدن رضخ وسهمى متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مز واكر خروجى باذن الامام ايسه نفلده مقام ذميده قيام ايدر واكر اهل حربدن براسير قول اميرى ايشيدوب خروجه عزيمت وغنائمه اصابت ايلسه غنائمى فئ مسلميندر زيرا اسير فئ مسلمين وغنائمى آنك كسبى وكسب عبد مولاسنك ملكيدر بنا برين اول اسير غنائمى ايله فئ مسلمين قيلنور واكر اول دار اهلندن عسكر مسلمينده مستأمنين بولنوب مقالهٔ اميرى ايشيدوب قتاله خروج وآلدقلرى غنائمله ينه عسكره ولوج ايلسه لر نظر اولنور اكر مسلميندن خوفلرى زائل ومأمنلرينه واردو واصل اولدقلرى موضعده اخذ غنائم و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ايله استيمان ايتمشلر ايسه بلا خمس جميع غنائملرينه مالك اولورلر زيرا موضع مرقومه وصوللرنده بيمزده اولان حكم امان منتهى اولدقدنصكره آنلر اهل حرب ايكن اموال اهل حربه استيلا وتملك بعده آنك اوزرينه استيمان ايتمشلردر واكر مأمنلرينه بالغ اولميوب هنوز مسلمينه قريب اولان محلده اخذ ايتمشلر ايسه قتاللرى باذن الامام ايسه بعد النفل و بلا اذن ايسه بلا نفل غنائملرى فئ مسلمين قيلنور زيرا مأمنلرينه بالغ اولمدقچه امانمز باقى اولمغله داراخرادن عسكر يمزده بولنان حكم مستأمنينده قيلنورلر و باذن الامام خروجلريله بلا اذن خروجلرى ميانننده توضيح فرق اولدركه اذنله خروج ايدنلرى دوشمن احاطه ايلديكى مسموع اولدقده امير ومسلمين اوزره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب و بلا اذن خروج ايدنلر نصرتى غير مستوجبدر وحكم تنفيل دخى بويله در كه اذنله خروج ايدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلا اذن ايسه انفاله غير نائللردر والله الموفق *

باب النفل فى دخول المطمورة * يعنى تحت الارض بناقيلنان مطموره يه دخول بابنده احكام تنفيلك محل تفصيليدر چنانكه مسلمين ايچنده اعداء مقاتلين بولنان مطموره نك قپوسنده قيام وامير لرى من دخل من باب هذه المطمورة فله نفل مائة درهم ديمكله تحريضه اقدام ومسلميندن برقوم دخى اولبابه اقتحام ايتدكلرنده ناكاه وراسنده باب آخر مغلق وارايدوكى ظاهر لكن بين البابين اعدادن برفرد غير حاضر اولوب همان عامهٔ اهل اسلام باب ثانى اوزره اقتحام ايدوب فتحله بكام اولسه لر ينه باب اوله اقتحام ايدنلرك نفللرى متحقق وآنلردن هر برى ايجاب امامله يوزدرهمه مستحقدر زيرا من دخل ده كلمهٔ من لفظ عام وعلى الانفراد هر برينه تناولى بلا كلامدر بوصورتده جماعت مسلمين اظهار خصام و بين البابين اعدادن كمسنه يوغيدى و باب ثانيده قتال اوزره دخى جمله مزحاضر ايديك آنلره نفللرين ويرمزديو منازعه يه قيام ايدرلرسه انلرى اسكات ايچون دينلوركه سزلر وراءبابده باب آخر موجود و بين البابين دوشمندن كمسنه نابود ايدوكني بيلمزايديكزاول حينده تنفيله حاجت مس ايتمكله امام ايجاب تنفيله باب اوله دخول اوزره داخلينى تحريضه تعجيل ايتمشيدى سؤال اولنورسه كه بوتو جيه امام تعيين باب ايدهرك من دخل هذا الباب ديمش اولايدى و جيه اولورايدى امام ايسه انجق من دخل من باب هذه المطمورة ديدى و بو بابده باب مطموره انجق باب ثانيدر جوابده ديرزكه بويله دكلدر بلكه حين نفلده باب مطموره عند الامير والمسلمين انجق باب اولدر زيرا مسلمين آندن دخوله جسارت ايده ميوب بعد التنفيل دخول ايدنلر اعتقادلرينه كوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرينه تنفيل اولنان امرى اتمام ايلديلرينه سؤال اولنورسه كه بوصورتده مجموع داخلينه يوز درهم ويرلمك واجبدركه امام انجق آنى موجب اولمشدر جوابده ديرزكه كلام مطلق افهامه تبادر ايلين مفهومه حمل اولنور ولفظ من بورده كلمهٔ من هر برينه متناول ولفظ مائه دخى منكر اولديغى آنلردن هر فردك مستحق اوله جغى آخرك مستحق اوله جغنه مغايرته دليل اولمغله فهمه تبادر ايلين هر برينى برمائه ايله تنفيلدر كذلك من دخل فله رأس ديسه حكم تنفيل بو تفصيل اوزره در اما من دخل فله الربع من الغنيمة ديدكده اون كمسنه داخل اولسه مجموعى بر ربعه نائل اولورزيرا بونده داخلينه ايجاب ايلديكى ربعى غنيمته اضافتله تعريف ايتمكله مرادى اول ربع مسماده اشتراك داخلين ايدوكى غالب احتمالدركورمزميسنكه داخلين

حسب العاده اربعه دن زياده اولور وغنيمتك انجق ارباع اربعه سى موجود اولمغله زائد ايچون ربع زائد نابوددر پس مرادى داخلين كثير ايسه لرده ينه ربع بينلرنده مشترك ايدوكى بو بياندن مستفاددر واكر ابتدا برشخص صكره بردخى ثم وثم بربر دخول ايده رك عشرهٔ كامله اولسه لر ينه جميعا دخوللرى منزلنده ربعده اشتراك ايدرلر زيرا امام جمع وترتيبه بلا تعرض دخول اوزره تنفيل ايلمشدر لكن بو تنفيل انجق اولبابدن اعدانك انعدامى ياخود تباعد وانهزامى معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجيل ايدنلر ايچوندر يوقسه بين البابين كمسنه بولنماديغى معلوم اولدقدنصكره داخل اولان نفله نائل اوله مز زيرا تحريض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر كذلك مسلمين فتح باب ايلدكدنصكره خلفنده كين اولمق خوفيله دخولدن اجتناب ايلسه لر بونده دخى تنفيل حكم وتفصيلده ماقبلنه عديلدر زيرا مقصود تحريض دخولدر اولدخى حال بقاء خوفله مقيددر كذلك من دخل فله بطريق المطمورة ديدكده اون كمسنه حال قيام خوفده معا يا متعاقبا داخل اولسه لر اشتراكا بطريقه نائل قيلنورلر زيرا بطريق مطموره يه اضافتله تعريف ايتمكله مرادى آنده اشتراك داخلين ايدوكى مستفاد اولمشدر اما فله بطريق من بطارقتهم ديمش ايسه بونده بطريقى تنكير ايتمكله هر داخل بر بطريقه نائل قيلنور لكن اول مطموره ده انجق ايكى اوچ بطريق موجود ايسه موجودلرى ميان داخلينده تقسيم اولنوب شئ آخر اعطا قيلنماززيرا صحت ايجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقدار موجودى تجاوز ايلمز وعلى هذا فله جارية من جواريهم ديوب ايچلرنده اوچدن زياده جاريه بولنماسه بين العشره تفاضل بولنمامغله اول جوارى بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب جوارى موجوده نك غيريده تنفيل تحقق ايتمكله شئ آخر اعطا اولنماز اما من جواريهم قيدينى تركله فله جارية ديمش اولسه بوصورتده مطموره ده بولنان مالدن هر داخله برجاريهٔ وسط ياخود قيمتى اعطا قيلنور زيرا بونده هر داخله برجاريهٔ مطلقه تسميه اولنوب اول تسميه دخى ماليت جاريه ده موجب حق اولمغله عينى يا قيمتى واجب اولور لكن تنفيلدن مقصود مسلمينه ايصال منافع اول دخى تنفيلى مطموره ده بولنان ماله تقييده متوقف اولمغله بويله تقييد اولنور حتى مطموره ده نسنه بولنماسه محل حقلرى منعدم اولمغله داخلين برشيئه مستحق اوله مزلر فرق مسئلتين مسئلهٔ وصيتله ايضاح قيلنوركه بركمسنه فلانه كندو جاريه لرمدن برجاريه وصيت ايتدم معناسنه اوصيت لفلان بجارية من جوارى ديوب بعد الموت جوارييى بولنماسه موصى لهه نسنه ويرلمز اما مطلقا برجاريه معناسنه بجارية ديسه مالندن برجاريه قيمتى ويريلور بونده دخى هيچ مالى قالمازسه موصى لهه نسنه ويرلمز حكم تنفيل دخى بويله دركه مطموره ده نسنه بولنمادقده بشقه غنائملرى وار ايسه دخى مستحق نفل اوله مزلر زيرا مقصود متكلمله حاصل اولان تقييد كلام تنصيص متكلمله تقييد مرام كبيدر بناء على هذا صورت مفروضه ده مسلميندن برييى دخول وخلف بابده كمسنه يوغيمش ديو ندا بعده برجماعت دخوله ابتدا ايلسه لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدر زيرا تنفيلى حال بقاء خوفله مقيد وخوف دخى نداء اولى استماعله زائلمدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولى استماع وحقيقت حاله اطلاع ايتمدين دخوللرى بشقه دركه دخوللرى حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول كبى نفله مستحق اولورلر واكر صورت مفروضه ده برجماعت باب مطموره دن دخول وجماعت اخرايى دخى اذن والتماسلريله بعض كسان بالاى مطموره دن ادلا وارسال وانلر دخى بابه مرور ايتمدين تدلى وترسل برله وسط مطموره يه حلول ايلسه لر نظر اولنور اكر امير من دخلها ديمش ايسه طائفتيندن هر برى نفله مستحق اولور زيرا دخول مطلق شرط ايدوب اول دخى هر برندن تحقق ايتمشدر واكر من دخل من باب المطمورة ديمش ايسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر زيرا بابدن دخولى شرطله تقييد كلام ايلمشدر كورمزميسنكه بركمسنه زوجه سنه ان خرجت من هذا الباب ديدكده زوجه جانب سطحدن خروج ايلسه طلاق واقع اولميوب ان خرجت من الدار ديمش ايسه واقع اولور واكر برجماعت حديدن بعض ظروفه كيروب رفيقلرى آنلرى كندو اذن والتماسلريله بالاى مطموره دن ادلا وارسال وآنلر دخى بين السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ايله قتال مسلمين فتح مطموره يه استعجال ايلسه لر مستحق انفال اولورلرزيرا دخولدن مقصود امير انجق وصولى تحقيق جرأته موصل ومنافع مسلمينى محصل اولان موضعه وصول ايدى اول دخى رسيدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتاله دوشمنى مشغول ايتملريله مسلمين فرصتياب فتح ودخول اولمشلردر واكر رفيقلرى آنلرى برايكى ذراع مقدارى ادلا بعده كيرو اخراج ايلسه لر بونده معناى دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه يه مستحق اوله مزلرزيرا موضع قتاله واصل ومنفعت مسلمينه موصل اولمامشلردر اما حين تدليه ده حبللرى منقطع ووسط حصنه واقع اولسه لر بونده التماسلريله تدليه اولندقلرندن نفسلرين مطموره يه القا ايتمش كبى اولوب شرط دخولى ايفا ايتملريله نفللرين استيفا ايدرلر اما تدليه ايدنلر

مطلب اوصى بجارية ولا جارية له

التماسلری یوغیکن قطع حبالله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتالله فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئه استحقاق ایده‌مزلر زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز لکن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هالك اولسه‌لر نفسلرین القا منزلنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکاری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله دیتی جمع ایلمك غیر ممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشسه‌لر ایسه نفله مستحق اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کند وفعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول ایتمش کبی مطموره ده حصولی کند وفعلنه نسبت اولنور اما برکسه کندی آتی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه واصل اوله‌مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عداولنماز مکر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی کبیدر نکته سی اولدر که مقصود امیر اظهار جرئتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل و بلاامر غیر حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی فتح مطموره یه دك قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هوادن سلاح عدو واصل اولمیه جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کندایله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه یه جالب ایده‌مز زیرا فاعل آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در یوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذراریلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمك اوزره طالب صلح اولدقلرنده مسلمیندن بر طائفه یی مطموره لرینه ادخال ایدوب آنلردخی ایچنده انجق اللی عدد رجال کورملریله مسلمین صلح مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیك عدد رجال بولندقلرندن بشقه مطموره نك تحت الارض ابواب عدیده سی ظاهر اولسه نظر اولنور اکر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد ایسه اول مطموره مطمورهٔ واحده عداولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمیدر زیرا بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده در که حجره‌لری ومقصوره‌لری متعدد لکن طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اکرچه قلیل العدد ظن ایتمشلرایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریحلرینه ابتنا قیلنمغله جمله سی امین اولورلر واکر مطموره نك جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف مدخل حسبیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنور که ایکی جانبنده بر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عداولنور و بوصورتده امان انجق مسلمینه متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطمورهٔ دیکرده بولنان رجال فیئده ادخال اولنورلر اکر آنلر بزلر مطمورهٔ اولی اهالیسندنز دیرلرسه موضع امانك غیریده بولنمالریله دعوای امانده قوللری قبول اولنماز مکر باعیانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدر که اهل ذمت اهل حرب قریه‌لرندن برینه دخول ومسلمین اول قریه یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله سی فیء اولورلر مکر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله ومطمورهٔ اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مکر اهل مطمورهٔ اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن شول قومدر که اهل ذمت قریه‌لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه‌دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر مکر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بردیوار اوزرنده بربرینه واصل اوله جق برباب آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور امابویله بردیوار یوغیسه همان بربرلرینه وصوللرین قطع ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بربرینه وصوللرین قطع ایدرمیانلرنده فاصل یوغیسه مجموعی مطمورهٔ واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا مدینه تعدد ابوابله مدینهٔ واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره‌لر دخی فوق الارض اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلینك محل تفصیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل منکم اولا فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایکنجی یه

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بر رأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بوتنفیللی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله امامدن علی وجه النظر صادر وداخل اولك مشقتی ثانیدن وثانینك ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده اوچ کمسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اولکه اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بر رأس اسیر واصل اولور کذلك اولا قیدینی حذفله من دخل منکم فله ثلثة اروس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه مشروحله تنفیل اولنور زیرا وللثانی وللثالث لفظلریله عطفندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمك مرادی ایدوکی رتبهٔ تصریحده مستفاد درکذلك ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمهٔ من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا کلامدر لکن بوایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله در بعد زوال الخوف ایسه برشیئه مستحق اوله‌مزلر و بوصورتلرده اوچ کمسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه‌لر نفل اول وثانی باطل ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقك اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان فردك اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردك اسمیدر والفاظ مذکوره اکرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولك دخولیله مطلوب اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر کذلك داخل ثانینك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیرحاصل اولمغله نفل ثانی دخی باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره انجق لفظ ثالثی افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی لفظلرینك معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینهٔ صارفه تحقق ایدوب ایتمکده اولاینله ثالثی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه‌دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار قیلنمز جواب اولدر که بزقریبا لفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکنی بیان قیلمدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب ایلدیکی لفظ ثانی عام قیلوب ثلثه یه جمیعا تناول ایتدرمك غیرممکن همان برینه لابعینه شمولی متعیندر بعده نفلده شرکتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده ابتدا ایکی کمسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی کمسنه نفل ثانی اولان رأسینه نائل قیلنور زیرا بونلردن هر برینك رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی رفیقندن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله رأس واحده اکا متعیندر واکر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله‌مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردك اسمی ایکن رابعله برابر داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واکر ابتداء دورت کمسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل اوله‌مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیرموجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده مداخل اوله‌مزلر اربعه دخی بونلره مماثلدر واکر ابتداء برکمسنه بعده معا ایکی کمسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخریندن مزاحمهٔ ثالث ایله وصف ثانویت غیرحاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی متعین وترجیح احدهما غیرممکندر واکر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بواثنان نفله نائل اوله‌مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل ایتمامشدر واکر امیر شخص معینه خطابله سنك اولا دخوللکی امید ایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسك سنك ایچون ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلك رأسان قولیله ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی حصوله کلمشدر ومقتضای استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء کلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولنی شرط قیلیوب
انجق قتالده اظهار جدا وزره تحریض ایدوکنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اکمل وجوه اوزره تکمیل ایلمشدر
امابومقدمه یی ذکر ایتمیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدکده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالکه اقتحامنی بیلدیکندن لاجل الصیانه دخولاولدن منع ایلمکدر
تا که یالکز کیر میوب آندن اقدم یا آنکله برابر غیر یلری دخول ایتمکله اول دخی کسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بوصفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اکرچه صورت مزبوره ده
بومعنی محتمل اولدیغی کبی وجه استحسانده ذکر ایلدیکمز معنی دخی محتملدر لکن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تکمیل ایلدیکی کبی بوفصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر واحتماللہ استحقاق ثابت اوله مز واکر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایکی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واکر اولا ایکی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بوصورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول کمسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی کبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واکر عموم قومه خطابله
من دخل منکم ثانیا فله رأس دیدکده شخص واحد ابتداء دخوله شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول کمسنه برنسنه یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه که معنای کفایت وقوت دخول اولده
اکثردر قولیکز قنده در که بوکمسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیکن نفله نیچون
شایان کوریلمدی جوابده دیرز که بلی بویله در لکن بومعنا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر کورمز میسنکه بوکمسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیانله
نفله شایان کوریلوب صکره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لکن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیکن مستحق اولماز دیمك جائز دکلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقد نصکره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واکر اوچ شخص معینه خطابله من دخل منکم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونتی ایجاب ایلدکده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری برکمسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول کمسنه برأسه اوچ رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمکله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه نك غیریدن بعض کسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره ده من دخل منکم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلمشیکن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اولدخی تحقق ایتمشدر واکر بوصورتده ثلثه دن ایکیسی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واکر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایکی رأس وثانی یه بر وشیوخدن داخل اوله اوچ رأس وثانی یه ایکی تنفیلنی ایجاب ایلدکده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه لر اول شاب ایکی رأسه واول شیخ اوچ رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن کمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوکی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن کمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوکی
باهر اولمشدر واکر ایکی شابله برشیخ معا داخل اولسه لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوچ رأسه نائل اولور
لکن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفة مقسومدر وعلی هذا القیاس ایکی شابله ایکی شیخ معا
داخل اولسه لر اول ایکی شیخ بر برینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایکی
شاب کبی نفل شیخ ثانی یه مناصفة واصل اولورلر واکر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله کذا دیدکده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور که شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مکر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بوصورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه بینلری فرق مذکور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور کورمز میسنکه

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدکدنصکره اولا عبد نصرانی صکره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه ده عبد مسلم ازاد اوله مز کذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدکده اولا داره عبد هندی صکره ترکی داخل اولسه عبد ترکی ازاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه ازاد اوله مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر کذلك ای فارس دخل — مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی
اول فله رأس دیدکده ابتدا برراجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه کندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله کندو دخولده اول الناس — مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز کذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدکده ابتدا
بردارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بودخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز کذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بوصورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوکی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مکر اول الناس دیمش اوله کذلك ای ناشب رمی اول دیدکده ابتداء برنابل رمی ایدوب صکره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمینده اول ناشب اولمغله نفله منتشب قیلنور مکر اول الناس دیمش اوله بوصورتده ناشب ونابل — مطلب تصرف المترجم فی توجیه الکلام
نفلدن نسنه یه نائل اوله مزلر مترجم فقیردیر که قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لکن مقدمة الادبده نشابه تیر ترکان ونبل تیر ناوك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب الترکیه
دیمکله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذکوره بومعنایه مبنی ایدوکی بیاندن مستغنیدر انتهی واکر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدکده برفارس وبرراجل داخل اولسه لر هر بری بررأسه نائل قیلنور
وبوبابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر که علی کلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوکی
مقرردر اما ایکی فارس معا یاخود ایکی راجل معا داخل اولسه لر هیچ نسنه یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابقدر ورجلینده رجاله دن فرد سابق غیر متحققدر واکر ای فارس
اسم فرد سابق ایکن فارسین ایچنده فرساندن ورجلینده رجاله دن فرد سابق غیر متحققدر واکر ای فارس
اوراجل دخل اول یعنی فنی فارس یاخود فنی راجل که داخل اول اوله دیدکده برفارس وبرراجل معا داخل اولسه لر
هیچ بری نسنه یه نائل اوله مز زیرا ای فارس اوراجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایکن ایچلرنده فرد سابق — مطلب معنی کلمة کل
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله لری بشقه در که آنلرده احد کلامینی
بالکز فرسانله مقید وآخری بالکز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واکر کل من یدخل منکم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر کیمکه بوحصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدکده بش کمسنه معا داخل اولسه لر
هر بری بررأسه بررأسه نائل قیلنور زیرا کلمهٔ کل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله سنی جامع
وحائل اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصة مداول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
بررأسه مستحق کوریلور اما متعاقبا داخل اولسه لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودر که
صکره دخول ایدنلری بوسبقت ایتمکله داخل اول اوله مزلر لکن مسئلهٔ متقدمه ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب کلمهٔ کل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمکله هر بری اول داخل عد اولنور واکر
من دخل منکم اول دیوب بش کمسنه دخی معا داخل اولسه لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا کلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش کبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دکلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما کلمهٔ کل هر برینه معیت غیردن عاری کبی علی الانفراد تناولی
موجبدر کورمز میسنکه کل رجل دخل اول دیدکده بش کمسنه معا داخل اولسه لر هر بری بررأسه واصل اولور
اکرچه کلمهٔ کل دخی بعضا من کبی موجب عموم قیلنور لکن قول مذکورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ کل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایکن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده سی انجق ذکر ایلدیکمز معنادر که غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما کلمهٔ ای بشقه درکه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش کمسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماملق

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديو ب بش كسنه معا داخل اولسه لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخليندن هر برى خاصهٔ مشمول ايجاب وبرأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه لر مجموعى رأس واحده احاسا واصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفـل خامسه بربرندن اولى اولمديغى معلومدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفـل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحمه لرندن سرافرازدر و بوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه لر
هيچ برى نسنه يه نائل اوله مز زيرا ثلثهٔ ثانيه دن هر برى رفيقلرينك انضمامیله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفـل انجق
خامسه موصولدركه اربعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جملهٔ
شامل و مجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معا بعده خوف اعدا على حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه لر بو عشره دن هر برى
برأسه نائل و مجموعنده اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسهٔ مفهومى
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجود درواكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه لر هيچ برى برشيئه نائل اوله مز زيرا اخيرندن هر برى سادس سته در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معا بعده واحد داخل اولسه بو واحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده
واحد قالمغله بو واحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه لر بو خمسه دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولا معيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشيئه موصول اوله مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى بوقدركه اخيرندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر بوقسه عشره دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اكرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كوركدركه مسئلهٔ متقدمه ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيرندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه يى اسقاط ايلديكمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبدايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنـان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحـد اولى الغا برله ممكن اولديغى كبى احد الاثنينى الغا برله دخى ممكن و بوايكى الغادن بريسى آخردن اولويتله
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه لر اول ثمانيه دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصـل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه لر اول عشره دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محـل تفصيليدر شولدمكه مسلمين ارض حربده برمطموره يى محاصره اوزره
اقامت وامیرلرى مطموره دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده يوز عدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه دن هر برينه و يره جكى دينارى مطموره دن اصابت ايده جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره ممتنعين اولوب محافظه لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا اقتال ياخود
فرار ايتمك ايچون محافظه لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدركه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
و بطريق الاجرة دخى ممكن دكلدركه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمتى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه ده
اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره دن تنفيل صحيحه حمل اولنور زيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه ده مطموره ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وارايسه اول مائه دن هر برى غنائم موجوده دن بر ديناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقالهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محرومدرلردركه مقالهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عملرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل مغيثه دكين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور وبو بابده نقل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در ويدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى امورده ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر بوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمهٔ سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره دره بومعنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار و بركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجر اله مضمونى اعلان
و بركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بو كلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
و يريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهم وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهـل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه دركورمزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار
على الطاعات

اجرینی الله تعالی اعطا قیلر ومتقرب الی الله کند و نفسیچون عامل ایکن غیراوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنیمت کند ویه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسی ایچون عامل ایدوکی
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامی مکان جهاد اوزره استیجار حج واذان وامامت اوزره استیجار مبزلنده اولدیغن
بیان قیلدی شارح عالی مقام دیرکه بزدخی بو بحثی شرح مختصرده استیجار علی الطاعات بحثنده شرح واعلام
ایلدیك واکر مسلمین برحصنی محاصره ایدوب خارج حصنده اهل حصنك کائس ومحل لعبلری کبی مواضع
خانیه لری بولنغله امام مسلمیندن برقومی اجرمعلومله اول مواضعی تخریب اوزره استیجار ایلسه جائز کوریلور
زیرا مواضع مرقومه ایادی مسلمینه داخل اولوب درونی اعدادن خالی بولنغله قتاله حاجت مس ایتمدیکندن
تخریبی اعمال جهاددن دکلدر اما برحصنك اهالیسی ایچنده ممتنعین ایکن تخریبی یاخود کسر بابی اوزره استیجار
بشقه درکه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واکر اهل حربدن برطائفه سفینه لرنده قصد
مسلمین ایله توجه ایدوب امام احرار مسلمیندن یاخود مسلمینك کفار یا مسلمین اولان عبیدندن برقومی سفینه لرینی
احراق ایچون رمی محرقات اوزره استیجار ایلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملی اجرته سزاوار اوله مز و بو بابده
معتبر اولان دین مولادر دین عبد دکلدر که مسلم فرسیله جهاد ایلدیکی کبی عبد یله دخی جهاد ایلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ایده جکلری غنیا ئمدن تنفیل ایدرسه تحریضه احتیاج بولنغله جائز کوریلور وبحرك غیرنده
حصونه رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه دخی بویله در اما اعمال مذکوره اوزره اهل ذمتی استیجار ایلسه
جائزدرکه اهل جهاد اولمدقلرندن عملاری جهاد دکلدر واکر جهاد بحرده مسلمیندن برقومی کورك چکمك ایچون
استیجار ایلسه بوجائزدرکه عمل جهاددن دکلدر وبرعمل معلومدرکه اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر کورمزمیسنکه
عمل من بورلقاء اعدایه مخصوص اولمیوب لقاء اعدانك غیری اوقاتده دخی اتیان ایدرلر وملاحین عملاری اوزره
اخذ اجرت ایدرلر وحلال کوریلور واکر مسلمین غنائم متفرقه یه مانع ومدافعی یوغیکن ظفر بولوب امیرلری
من جمعها فله دینار دیسه جائز کوریلور زیرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولمیوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرینه
بدل معلومله استیجار جائزدر اما بعد الاحراز بیع غنائم ایچون برمسلمی استیجار ایلسه بوعقندی اجارۀ فاسده در
مکر بیان مدت ایدوب مثلا اون کون بیع غنائم ایچون شوقدر درهمه سنی استیجار ایلدم دیسه زیرا بیان مدتده
عقدی منافع اجیره متناول اولمغله بیع ایتسون ایتمسون همان تسلیم نفسیله مستحق اجرت اولور اما مدت بیان
اولنماسه معقود علیه انجق بیع اولوب اول دخی امر مجهولدرکه کاه کلمۀ واحده ایله تام وکاه اون کلمه ایله ینه
ناتمام در کذلك حصولی مساعدۀ مشتری یه مربوط اولدیغنه وجهله اوله جغی غیرمضبوطدر بناء علیه
استیجار علی البیع فاسددر وفساد مزبور بایع غنائمه خاص اولمیوب بلکه جمیع بایعین بووجه اوزره در واکر امیر
غنائمی بین الغانمین تقسیم اوزره برکسنه یی اجرمعلومله استیجار ایلسه بوجائزدر زیرا قسمت عمل معلومدر وتمامی
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرویدرکه حضرت علی رضی الله تعالی عنهك برقاسمی وار
ایدی واجرتله تقسیم ایدرایدی و بونده مدتی بیان وعدم بیان متساو یاندر که عمل بنفسه معلوم ونمایاندرو بوصورتده
قبل النفل والغنیمة اجرت قسامله ابتدا قیلنورز یرا بودیندر قسمت غنیمت قسمت میراث کبی ونفل دخی وصیت کبی اولوب
دیون بونلردن اقدمدر واکر امیر اجرمثلندن اکثر ایله استیجار ایتمش ایسه نظر اولنور اکرزیادۀ یسیره ایسه جائز
کوریلوب دکل ایسه انجق اجرمثلنه مستحق اولورزیرا امیر بوتصرفده ناظر مسلمین اولمغله ولایتی اب ووصینك یتیم
ایچون ولایت استیجاری کبی شرط نظرایله مقیددر بوصورتده اجرمثلندن زیاده سی استرداد اولندقده اجیر اول
زیاده ایله کندو یی استیجار ایلین امیره قصد رجوع ایلسه رجوعی غیرمشروعدرزیرا امیر نفسی ایچون عقد ایتمیوب
همان علی وجه الحکم مسلمین ایچون عقد ایدوب انجق خطا ایتمشدر اکا عهده دن برنسنه لازم کلمز اما وکیل بالاستیجار
بشقه درکه اجرمثلندن اکثر ایله مباشر عقد اولسه عقدی نفسی اوزره نافذ وموکل اوزره غیرنافذ اولمغله جمیع
اجرت کندو اوزرینه لازم اولوب موکل اوزره لازم اولماز زیرا استیجارده محابات فاحشه ایله موکله مخالفت ایتمکله
وکیل بالشرا منزلنه نازل اولوب عقدی خاصة کندو اوزرینه نافذ اولور وامیره حکم ایلدیکی عقودده لحوق عهده
تحقق ایتممکله عقدی کندو اوزرینه نافذ اولماز نظیری شول مسئله درکه قاضی یتیم ایچون برعاملی اجرمعلومله
استیجار ایدوب آنده غبن فاحش بدیدار اوله بوصورتده اجیره اجرمثلی اعطا ومابقی یتیمه رد وایفا قیلنوب استیجار قاضی
علی وجه الحکم واقع اولمغله اوزرینه نسنه لازم اولماز اما امیر وقاضی بزبوفعلیمزی بزه لایق اولمدیغنی بیله رك اصدار
ایلدك دیو اقرار ایدرلرسه جمیع اجرت کندو مالارندن اوزرلرنده استقرار ایدر مؤلف جلیل بومسئله یی تعلیلده دیرکه

مطلب الاستیجار للبیع فی مدة معلومة او غیر معلومة

مطلب اجرة القسام حلال

مطلب الوکیل بالاستیجار اذا عقد بالغبن الفاحش

مطلب تعمد الجور من القاضی

لانهما تعمدا الجور فصارا فیه غیر حاکمین یعنی امیر وقاضی تعمد جور ایتملریله اول بابده حاکم دکللردر وشارح جمیل
بعض فروعنی تفصیلده دیرکه حاکم جور ایله منعزل اولور دینلر تعلیل مذکور ایله استدلال ایلدیلر لکن مسئلۀ
انعزال بزم مذهبمز دکلدر و برآنی اعلا ایلدیکمز شرح الزیاداتده باب تحکیمده بیان قیلدق وتعلیل مذکورینك
تأویلی انجق اولدرکه نفوذ حکم قاضی دلیل شرعیدن صدوره موقوف ایکن بوحکمی دلیل شرعیدن خالی اولمغله
اول قاضی بغیر حجۀ یاخود خلاف نص اولان کندو رأیله حکم ایلین قاضی منزلنده نازل وعلی حاله قاضی ایکن
بوحکمی باطل اولور وحکمی بووجهله باطل اولدقده عقدی کندو اوزرینه نفوذ ایدر زیرا قاعدۀ اصلیه درکه
عقدك عاقد اوزره نفوذینه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر و برادب القاضیده بویله ذکر ایلدیك که
قاضی قضاسنده خطا ایلدکده نظر اولنور اکر خطاسی حقوق عبادده ایسه غرامتی مقضی له اوزره واجب
واکر حقوق الله ده ایسه خطاسی بیت المال اوزره مترتبدر واکر اول قضاده تعمدینی اقرار ایدر ایسه غرامتی اوزرنده
وکندو مالنده برقراردر وامیر دخی افعالنده قاضی یه معادل وحکمی حکمنه مماثلدر واکر امیر سوق ارمالك ایچون
برقومی استیجار وآنلر دخی سوقه ابتدار ایلدکلرنده بعض ارمالك یدلرنده تعدیلری یوغیکن یاخود سوقده قصورلری
وار ایکن رسیدۀ هلاك اولسه نظر اولنور اکر هلاکلری دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ایکن تحقق
ایدرسه تعدیلری بولنسون بولنمسون اوزرلرینه بروجهله ضمان تلاحق ایلمز زیرا غنائمده حق غانمین هنوز متأکد
اولمامغله دار الحربده استهلاك غنائم ایدنلر دخی ضامن اولمازلر واکر هلاکلری وصول دار اسلامدن صکره
ایسه اجیر مشترکله همحال اولورلر و برشرح الکافیده بیان قیلدق که اجیر مشترك یدنده بلا صنعه تلف اولان
نسنه احترازی ممکن وغیر ممکن نه کونه سببله تلف اولسه قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی ده اوزرینه ضمان یوقدر
وعند الامامین سببی غیر ممکن الاحتراز اولمدیغجه ضامن اولور اما جنایت یدیله تلف اولان نسنه یی ابوحنیفه وامامین
رحمهم الله تعالی قوللرنده ضامن وحکم استهلاکی متضمندر ومانحن فیهده سوق ارماکده عدم رعایتلری یاخود
تناطح ایتدکلرنده اهمال وغفلتلری ایله تلف اولانلر جنایت یداجیردن عد اولنوب ضمان قیمتی اوزرینه ایجاب قیلنور
لکن انجق مکان تلفده قیمتی ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرینه مستحق اولورلر اما قصار وامثالی بشقه درکه
آنلرده صاحب المتاع مخیردرکه دیلرسه متاعینك غیر معمول ایکن قیمتنی تضمین ایدوب اجرتنی ویرمز ودیلرسه معمول
ایکن قیمتنی تضمین ایدوب اجرتنی ویریر زیرا آنلرده اجیر اوزره تاوقت قبضنده بلا عمل ایجاب ضمان ممکندرکه
عند القبض قبل العمل استهلاك ایلسه البته ضامن واجره غیر مستحقدر زیرا بو بابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجیر ایله وقت ایفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممکندر ومانحن فیهده باعتبار وقت
التسلیم ایجاب ضمان غیر ممکندرکه وقت تسلیمده دار الحربده بولنمالریله استهلاکلری موجب ضمان دکلدر بناء علیه
ایفا ایتدکلری عملری مقداری ابقاء عقد ایلمك کرکدرکه ایجاب ضمان ممکن اوله بوجهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلا صنع الاجیر ممکن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده علی قول الامامین دخی میان
مسئلتین بووجهله تفریق اولنور واکر سوق ایتدکلرندن بعضیسی دار الحربده تلف اولسه ذکر اولنان علته بناء
قطعا ضمان یوقدر لکن علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اکر تلفی بغیر صنعهم ایسه اقامت ایلدکلری عملری
مقداری اجرته مستحقلردرکه بغیر صنعهم هالك اولمغله تسلیم ایتدکلری عملرین استرداد ایتمشلردر واکر
تلفی بصنعهم ایسه اجرته غیر مستحقلردرکه اهلاکله عملرینکویا استرداد ایلمشلردر وهم اوزرلرینه ضمان واجب
اولمامغله عملرندن غانمینه برفائده مترتب اولمامشدر بوجهتله اجری مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرینه ضمان واجب اولمغله غانمینه سلامت عملری ظاهر واجرته استحقاقلری باهردر وعلی قول
الامامین نظر اولنور اکر دار الحربده بغیر صنعهم تلفی ممکن الاحتراز اولان سببدن ایسه ینه اجرته مستحق
اوله مزلر زیرا بونده تلف حکما کندولره نسبت اولنور حتی دار اسلامده واقع اولسه قیمتنی ضامن اولورلر
بوجهتدن اقامت ایتدکلری عملرین استرداد ایتمش کبی اولوب مستحق اجر اوله مزلر نظیری اولدرکه
برکسنه جلود میته سنی احتمال ودباغت ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی تحمل ایدوب کیدر
ایکن سور جوب ازل جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه یاخود اول شخص حامل جلودی احراق ایلسه
اوزرینه ضمان لازم اولماز که مال متقوم دکلدر واجره مستحق اوله مزکه اتلاف جلود ایله عملنی استرداد
ایلمشدر غنائم دخی دار الحربده بصنعه یاخود بغیر صنعه تلف اولدقده حکمی بووجه اوزره در اما سوق ایلدکلری
ارماکی اعدا کلوب آچقدن تغلبله اللرندن اخذ ایلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زیرا بونده

مطلب اذا اخطأ القاضی فی قضائه

مطلب ضمان الاجیر المشترك

تلف سبب غير ممكن الاحتراز ايله اولمغله اقامت ايتدكلری عمللرين استرداد ايتمش اولمازلر انجق سايقين بو وجهله
تلفنی ادعا ايلدكلرنده على قول ابی حنيفه رحمه الله تعالى قول مع اليمين آنلرك قوللريدر كه عندنده اصل قبضلری
على وجه الامانه اولمغله قول مع اليمين قول الامينلدر وعند الامامين بلا بينة تصديق اولنمازلر كه عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء عليه داراسلامه خروجدنصكره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغله
قولی بلاحجة قبول اولنماز واكر امير عسكر غنيمتدن صغار وكبار سبيی ورقيق مكان معلومه دك دوابی اوزره
حمل ايچون برشخصی استيجار ايدوب اول دخی حمل ايليوب كيدر ايكن دارالحربده سوء سوقندن ياخود بشقه سبب
ممكن التحرز ياغير ممكن التحرزدن هالك اولسهلر ضمان يوقدر كذلك هلاكلری داراسلامده اواوب اجيرك استهلاكی
ياخود سوقـ ـابه ده عنف وشدتی ياصنع اخری معلوم اولماسه ينه ضمان يوقدر اما محمولی بنی آدمك غيری امتعه اولسه
حكمی بشقهدركه آنده داراسلامده سوقندن تلف اولان نسنه يی ضامندر نكته سی اولدركه آدميده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنايتدركه ضمان عقد جنسندن دكلدر واجير مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقد در وجنس ضمان عقددن اوليان ضمانده اعتبار عقد غير ممكندر اما ضمان امتعه بشقه در وهم راكب
بنی آدمدن اولدقده معقود عليه اكا مسلم وضمان اجيردن خارجدر لكن امتعه بو يله دكلدر بو صورتده حاصل
اولديغی محله دك اجره مستحق اولور زيرا معقود عليه كندويه تسليمله مستأجره امر ايلين كسنه يه مسلم اولمشدر
وهم اجير اوزره ضمان واجب اولمديغندن برنسنه استرداد ايلديكی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
ياخود استهلاك ايتمش ايسه نظر اولنور اكر بو فعلی دارالحربده احداث ايتمش ايسه اوزرينه ضمان يوقدر كه
غنائمده حق غانمين تأكد ايتممشدر واكا اجرت دخی يوقدركه استهلاكله تسليم ايلديكی عملنی استرداد ايلمشدر
وبو بابده امير آنی تأديب ايتمك كركدر كه آنده حق غانمين ثابت اولان نسنه يی اتلافله تعدی ايلمشدر واكر داراسلامده
احداث ايتمش ايسه قيمت مستهلكی ضامن اولوركه آنده احرازايله حق غانمين تأكد ايلمشدر وكتورديكی موضعه دك
اجرته دخی مستحق اولوركه اول موضعده اولان قيمتی ضامن اولمغله عملنی تسليم ايدوب استرداد ايلديكی تقرر ايلمشدر
انجق اسرادن رجال بالغينده ضمان يوقدركه آنلرده احرازايله حق غانمين متأكد اولمامشدر كورمزميسنكه امام
ايچون قتللری جائزدر بناء عليه داراسلامده ودارالحربده استهلاكلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزكه
اوزرينه ضمان واجب اولمامغله عمل حملنی استرداد ايتمش كبيدر واكر امير برقومی تعيين يوميه ياشهريه ايله سوق

مطلب اجير الوحد

ارماك ايچون استيجار ايلسه جائز كوريلور زيرا بدل معلوم ايله منفعت معلومه اوزره عقد ايلمشدر لكن بو صورتده
سوقندن ياخود غير سوقندن دارالحربده ودار اسلامده هالك اولنلر ايچون اجير اوزره ضمان يوقدر زيرا اجير وحددر
واجير وحدك فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنايت يدينی ضامن اولماز زيرا معقود عليه آنك منافعيدر
كورمزميسنكه مدت استيجارده تسليم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حكم اعيانده در بو جهتله عملنده

مطلب الفرق بين اجير الوحد والمشترك

عبيدن وصف سلامت معتبر دكلدر لكن اجير مشترك بشقه در امادار اسلامده تعنيف سوق يااستهلاك ايلسهلر
ضامن اولورلر كه بعد تأكد الحق تعدی ايتمشلردر وحمل سابقلرينك اجرتنه مستحق اولورلر كه مدت ايچنده تسليم
نفسله اجرتلری تقرر ايتمكله تعديلری بطلان حقلرينه مؤدی اولماز ومؤلف بليغ الافصاح فرق مسئلتينی ايضاح
ايدوب ديركه كورمزميسنكه بو صورتده امير ايچون اجيرلر اوزره تحملرينه كوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زياده سی ياخود بعضيسی هالك اولدقده يرينه مثلنی اعاده سی جائزدر واجير مشتركده بونلر غير جائزدر وبو بيانله نمايان
اولمشدر كه اجير مشتركده عقد انجق عمله تناول ايدوب اجرت عوض عملی اولمق عملينك عيبدن صفت سلامتنی مقتضيدر
واجير وحدده عقد انجق منفعته تناول ايدوب عمله ايتمكله سلامت عملی غير مقتضيدر واكر امير احرار ياعبيددن برمسلمه
مشركيندن شول فارسی قتل ايدرسك سنك ايچون اوزريمه يوز دينار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشركين فلك على اجر مائة دينار ديوب اول دخی قتل ايلسه مستحق اجر اوله مز زيرا امير تصريح اجر
ايتمكله كلامنی تنفيله حمل ايلمك ممكن اولميوب تحريض ايلديكی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره

مطلب الاستيجار على القتل

استيجار دخی غير جائزدر واكر قول مذكور ايله برذمی يه خطاب ايلسه قول ابی حنيفه وابی يوسف رحمة الله تعالى
عليهما اوزرينه بو جوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالى عليه اوزره اول ذمی اجر مسمايه مستحق اولور بو مسئله ده
اصل اختلاف اولدر كه عند ابی حنيفه وابی يوسف بحق او بغير حق قتل اوزره استيجار غير جائزدر حتی ولی الدم
استيفاء قصاص ايچون بر رجلی استيجار ايلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجيرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حكمنده داخل واوزرينه استيجار صحيح وكاملدر زيرا امام قطع يد

سارق ايچون ياخود من له القصاص فی الطرف استيفاء قصاص ايچون بر رجلی استيجار ايلسهلر بالاتفاق جائزدر
توضيحی اولدر كه قتل مثلا قطع رقبه ايله حاصل اولور ومقدور اجير اولمقده رأسی بدندن تفريقله برعضوی
سائرندن تفريقك فرقی يوقدر وقول اماينك وجهی اولدر كه قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجيردن
بعيد ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلنه نازل وعمل قاتلده غير داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعل
اولديغندن اولميوب انجق كسبی ايله حاصل اولديغندندر كورمزميسنكه مقتولده فعلی مثلا ضرب السيف ايكن
كاهيجه محصل قتل اوله مز واستيجار انجق اجيرك عملی يامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دكلدر لكن ذبح الشاة
بشقه دركه آنده استيجار انجق ظاهری نجسدن تمييز بر له تزكيه اوزره دركه تزكيه كندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداج در كذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولميوب همان جملهٔ بدندن برجزئی تفريقدر كه قطع الحبل
والخشبه مثللو كندو عملندندر واكر امير مشركين مقتوللرينی كوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم ديمكله
استيجار وبرمسلم ياذمی قطع رؤسلرينه ابتدار ايلسه اجرته سزاوار اولورلر زيرا بو اعمال جهاددن اولميوب محل قدرت
اجيرده عمل معلوم اولمغله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر واكر امير اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبيددن برمسلمه بكا شو فارسك سلبنی كتورير سك سنك ايچون اون دينار اجرت واردر مضمونندهكی
ان جئتنی بسلبه فلك اجر عشرة دنانير قوليله خطابه مظهر قيلوب اول دخی فارسی قتل ايدوب ياخود
قاچردقدنصكره سلبنی احضار ايلسه عمل جهاد اوزره استيجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز اما بو خطابی برذمی يه
القا ايلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتنی استيفا ايدر كذلك قطع يد فارسه اغرا برله ان قطعت يده فلك كذا
مقالنی اجرا ايلسه مقاتل ممتنعك قطع يدی جهاددن اولمغله مسلم آنك اوزرينه اجری موجب اولميوب ذمی اجری
مستوجب اولور واكر امير قتل اسرايه ابتدار وقتل اوزره برمسلم ياذمی يی استيجار ايلسه بو مسئله دخی قصاصله
مقضی عليه اولان كسنه يی قتل اوزره استيجارده ذكر ايلديكمز اختلافله اعتبار اولنور واكر امير اهل عسكردن
برقومه شو نهردن اشبو موضعی تافلان موضعه دك حفر ايديكز حتی صو آقوب شو بلده اهلنی غرق ايده
وسزلر ايچون يوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفروا هذا الموضع من هذا النهر الى موضع كذا حتی ينبثق الماء
فيغرق اهل هذه المدينة ولكم اجر مائة دينار ديمكله تفهيم وآنلر دخی عمل مطلوبی ادا وتتميم ايلسهلر نظر اولنور
اكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ايسه ينه نظر اولنور اكر حفر ايدنلر مسلمين ايسهلر عمللری جهاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واكر اهل ذمت ايسهلر مستحق اولورلر واكر يكرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ايسهلر
هرفريق من جهة الدين فريق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهل ذمت نصف اجره نائل قيلنور
واكر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل يوغيسه بو صورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسمايه مستحق اولور نظيری حصن محصورك خارجنده بولنان كنايس وملاعبلرين تخريبده تقدم ايلين مسئله در
وقطع اشجار ايچون استيجاری بو قياس اوزره جاريدر زيرا قطع اشجار عمل جهاددن دكلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهده يه محتاج قيلركسنه بولنه قده تحقق ايده جكدر اولدخی بو اثنامازسه
بروجهله جهاددن اوله مز واكر رمی منجنيق اوزره برقومی استيجار ايلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبيددن
مسلمين مستحق اولمازلر زيرا رمی منجنيق البته ايچنده ممتنعين ودفع مسلمين ايچون مقاتلين بولنان حصنی تخريب
ايچون اولمغله اصابت نفوس ايچون رمی سهام منزلنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رميلری منعهٔ مسلمينده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زيرا راميلر منعهٔ مسلمينده ايسهلرده مرميلری منعهٔ مشركينده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه كه معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهرده ده
موجوددركه منجنيقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشركينه دوشوب قتل نفوس وتخريب ديار ايلديكی كبی ماء نهر دخی
منعهلرينه سيلانله اغراق وتخريب ايده جكی آشكاردر جوابده ديرزكه اكرچه بو يله در لكن منجنيق وسهم عمل
بدلريدر كه آنلردن حاصل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ايدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمايوب اكا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنايتده دخی مقرردر مثلا بركسنه كندو
ملكنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ايلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما كندو ملكنده حفر نهر
ايدوب صويی غلبه ايتمكله جارينك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ايلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

يعنی غنائمی قبل الاغتنام مجاهده هبه وانعام ياخود قبل الاغتنام تعيين اولنان اثمانله مجاهده بيعی ياخود يدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احكامیدر امیر جیش من جاء برمكة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطابیله هركیم اموال مشركیندن بر قسراق كتوررسه آنی كندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین كیدوب اول رمكه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمكدن نهی ایتمشلردر كه مراد شریفلری ملكنده اولمیان نسنه یی بیعدر
وبو بابده امیر یدنده وملكنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول بر نسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده تنجیه جائز كوریلور لكن كتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اكا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیله بیع مذكوری
علی وجه التنفیل ذكر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصكره كركدر كه تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول كمسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعاتیچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حق منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی كورمدیكی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیار رد واردر فكیف كه بیعی هیچ صحیح اولمیه لكن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر ووصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی باطل اولور مترجم فقیر دیر كه
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر كه كتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر تحمیزدن خارج اولمغله
حل كتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اكر امیر هركیم بر رمكه كتورریسه
آنی اكا اون درهمه بیع ایده رز مألنده من جاء برمكة بعناها ایاه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اكرچه صورت سابقه نفس بیع وبو صورت وعد بیعدر لكن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
كتورن كمسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر كورمزمیسنكه تمامنی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبناله نصفها دیمكله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور وبونده دخی امیر اكا تملیك
ایتمدكجه مالك اولهمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناه له
قولی تنفیل موعود اولمغله اكرچه وعدینه وفا لازم لكن قبل الهبة المستأنفه ثبوت ملكی غیر مستلزمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان بر جاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز واكر فهی له هبة یاخود فهی
علیه صدقة دیسه همان كتورن اكا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأكید وتقریردر یوقسه حكمنی تجدید وتغییر دكلدر واكر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب بر كمسنه دخی جلب واحضار ایلدكده مسلمین اكا محتاج اولمغله امام آنی اكا تسلیم
ایتمكی سزاوار كورسه عدم تسلیمی لابأسدر لكن كركدر كه موعودی هبه ایسه اكا تمام قیمتنی وبیع ایسه ثمن
مشروطدن فضلهٔ قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیكی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیف مشروطه احتیاجی كوریلیكن كتورن شخصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلهٔ
قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیننده حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اكا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیكی وجه اوزره یدینه تسلیم قیلر زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفایی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واكر غنائمی بر محلده جمع وتحصیل وهر كیم بونلردن بر دیلم پینر آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم وبر قیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون وبر جاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمكله تفصیل ایلدكده بر كمسنه بر قیون
آلوب ذبح واكل وبری دخی بر دیلم پینر آلوب اكل ایدوب بری دخی بر جاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذكور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتنی غارم اولور زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو كلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلكه علی وجه البیعدر وبیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهر كیم
بر نسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز كوریلور كذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذكور ایله مجددا بیع ویدنده ابقا دخی جائز كوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین كلمكله
مجددا اكا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمكله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

وفی الحدیث نهی عن بیع الغرر وهو الخطر الذی لایدری ایكون ام لا كبیع السمك فی الماء والطیر فی الهواء وعن علی رضی الله عنه هو عمل مالایؤمن معه الغرور وعن الاصمعی بیع الغرر ان یكون علی غیر عهدة ولا ثقة قال الازهری وتدخل البیوع المجهولة التی لاتحیط بها المتبایعان كذا فی المغرب واصل كتابده نهی النبی علیه السلام عن بیع الغرر قولندنصكره وعن بیع ما لایكون عند الانسان قولی عطف الخاص علی العام قبیلندن حرمت بیع الغرری تعلیل ایچوندر

مطلب الوصیة بالمحاباة

مطلب ایضاح المترجم الوصیة بالمحاباة

شراء فاسد ایله اشترا قلنان نسنه یی بعد القبض مشتری استهلاك ایتدكده صح

جاری اولان حكم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حكم بیع فاسد برله قبض
ایدوب اكا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه كه بر كمسنه غنائمدن پینری اكل وقیونی ذبح واكل ایلسه مباح كوریلوب كذلك دار الحربده غنائمدن بر جاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان یوغیكن امیرك بو قولندنصكره ضمان قیمت نیچه لازم اولور جوابنده دیرز كه كلام امیردن اقدم
حق غانمین متأكد اولمیوب بعد الكلام متأكد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأكد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی كبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر كه ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدكده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز كوریلور وبویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمایجه اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل كلام الامیر اخذ ایله مالك اولهمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز كوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولمامق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأكد ایتمدیكندندر حتی كلام امیری ایشتمین كمسنه
قیونی اكل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیكندن اخذی علی وجه البیع اولمایوب
قبل كلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریبا ذكر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب بر كمسنه دخی بر جاریه كتورسه بونك حكمی
بشقه در كه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا بدون المحل كرك جائز كرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر ومانحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملكی ثابت اولور كذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدكده بر كمسنه
بر قیون كتوروب بعده ذبح واكل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر كورمزمیسنكه امیر
مجددا اكا بیع ایتمدكجه مجرد اخذ ایله مالك اولهمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل كلام الامیر اخذ واكل
ایلمش كبی بر شیئه ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر كه الحمد لله منزل الكتاب
وملهم الصواب شرح السیر الكبیردن احكام انفال ایچون عقد اولنان یكرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
الایجاز والاطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یكرمی دوردنجی یوم اربعاده ختم واكتتاب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مرامله بو كمینه یی برمراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد وباعث ازدیاد زاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجلده باب حاقلدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه بر نفسی وبر فرسی ایچون ایكی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون بر سهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر كه
بن فرسی ایچون ایكی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل كوفه
وبصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق كرامتله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو واعتباریله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر كورمزمیسنكه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر كذلك مؤنت رجل
كاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری یی قیمت اولان نسنه ایله اكتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر كه بغل وبعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلكه دخی زیاده یی ارتكاب ایدرایكن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اكثر ایكن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر كه فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وفیل مثلاو مجرد ارهاب عدوی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لكن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقلهٔ اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشكوك اولدیغندن آنده قیاس متروكدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض آثار عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایكیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الكتاب امام محمد والاجناب دیر كه بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددن صكره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارسیچون ویریلكله بونده انجق فارسی

مطلب تملك بالقبض فی البیع الفاسد

مطلب ذكر المترجم تمام ابواب الانفال

راجـل اوزره تفضيل واردر كه اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمينه مؤنت فرسى التزام ومصلحتنه قيـامله وسهم
آخره فرس اوزره قتاله اقدامله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ينه مؤلف بى عديل بو اقوالى بحر لع وتعديلده
ديركه بن بو قولى قول اول اوزره ترجيح ايده رم زيرا بونك اوزرينه اهل حجاز واهل شام كبى ايكى فرقهٔ عظيمه اجماع
ايلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ايلمشلردر و بزده جى باب الشهيد ومايصنع به ده بيان ايلديك كه
مؤلف دقيق الانظار بو كتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبى اختيار وكثرت عدد ايله ترجيحه اعتبار ايدوب اجماع
فريقين انفراد فريق واحددن اقوى يعنى افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفى دز ديو نكته سنى اظهار ايلمشدر نظيرى
شول استحسانده ذكر ايلديكى قول جلى الاحساندر كه بركمسنه نجاست مائى اخبار وايكى كمسنه طهارتنى اخبار ايلسه
كركدر كه قول اثنين اختيار اولنه زيرا خبر اثنينده طمانينت قلب البته اظهردر بعده مؤلف عدالت بنيان قولين
مذكورينڭ هر برنده آثار صحيحهٔ مشهوره ورودينى بيان واول اخبارى كتابنده اسانيدى ايله روايت واعلان
ايلدى لكن احتيا جمز انجق ميان اخبارى توفيق وهر فريقڭ كندو مسلكنى سبب ترجيحنى تحقيقه مقصور
اولمغله بيا نمز مقدار حاجت اوزره محصور قيلندى اما ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه ميان اخبارى توفيق وفرسه
ايكى سهم اعطا قيلنمق روايتنى شو معنايه حمل وتلفيق ايده رمكـه اول ايكى سهمڭ برى انجق فرسيجون فارسه
ويرلوب آخرى احتياجنه بناء خمسدن ويرلمش ياخود قبـل الاصابه اكا تنفيل قيلنمش ايدى ياخود اعطاء
سهمين انجق فارسه تعلق ايلـديكى معلوميز اولمق قرينه سيله فرسى ذكر ايدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده
اولنمش ايدى وحديث خيبرده وكـانت الرجال الفا وا ربعمائة والخيل مائتى فرس قولى بو معنـايه محمول
ورجال جـمع راجل بمعنى الرجالة در وخيلله مرادى فرسان ومائتى فرسله مرادى مائتى فارسدر قال الله تعالى
واجلب عليهم بخيلك ورجلك اى بفرسانك ورجالتك وامام همامڭ بو مسلكى ترجيحـه باعث اهتمامى اولدركه
فارسه اعطاء سهمين اتفاق آثار ايله امر متيقندر وخلاف قياسله حاصل اولان استحقاق انجق مقـدار متيقنله اثبات
واحقاق اولنور اما امامين رحمهما الله تعـالى ديديلركه اخبار مرويه دن زيادهٔ سهامى اثبات ايلين نافيـلره نسبتله
قاعدهٔ اصول اوزره اولى بالقبولدر وميان اخبارى توفيق بو وجهله تلفيق اولنور كه فارسه اعطاء سهمينله روايت
قيلنان اخبار يله مراد انجق فارسڭ راجله مشارك اولديغى سهم واحددن فضله راجله تفضل ايلديكى سهمنى
ايراددر يوقسه اعطا ايلدكلرينڭ مجموعنى تعـداد دكلدر بعده مؤلف در ياد رايت غنائم خيـبرڭ حديث قسمتنى
ذكر وروايت واون سكز سهمه تقسيم اولنديغى حكايت ايدوب آخر حديثده ولم يكن قسمها النبى عليـه السلام
انما كانت فوضى فكان الذى قسمها وارفها عمر رضى الله تعالى عنه قولنى نقلله نهايت و يرمشدر مترجم فقير ديركه
عندالامامين رحمة الله تعـالى عليهما قريبا ذكر اولنان حديث خيبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخيـل مائتى
فرس قولى حقيقت معناسـنه محمولدر يعنى غزوهٔ خيبرده رجال مسلمين جميعا بيك دورتيوز ايدى وايچـلرنده
خيولدن ايكيوز فرس وار ايدى ورأى امامين اوزره ايكيوز فرس درتيوز رجل منزلنـده اولمغله كويا مجموع رجال
بيك سكزيوزه واصـل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلين بر سهمه نائل اولديلر و بونلردن هر مائه نڭ آحادى
بينـلرنده اقتسام ايچون هر مائه يه سهم واحد تنظيم وغنـائم خيبر اون سكز قسم اوزره تقسيم بيور يلدى وقول
مذكورڭ زيادهٔ تفصيل برله كتب سيرده مسطوردر انتهى وحديثده فوضى بمعنى المتساو يه در وشركة المفاوضـه
بوندن مأخوذ در قال الشاعر * لايصلح الناس فوضى لاسراة لهم * ولاسراة اذا جهالهم سادوا * يعنى ناس تساوى
اوزره اولوب ايچلرنده سادات ورؤسالرى بولنمادیغى حالده امورلرى صلاح وانتظام بوله مز وجاهللرى اوزرلرينه
رئيس اولدقده سادات ورؤسالرى بولنمش اولوب جـمله سى متساوى بلكه واصبحت الاذناب فوق الذوائب
وفقنجه اسافلى اعالى واعاليسى اسافل اولوب امورلرى صلاح وانتظامه قابل اوله مز وارفها عمر رضى الله تعـالى
عنه قولى حضرت عمر رضى الله عنـه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ايلدى ديمكدر وامام ابو حنيفـه
ظلله الله فى الرياض الوريفة ديمشدر كه رجل واحد حربه افراس عديده ايله دخى حاضر اولسه انجق فرس واحد
ايچون اخـذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرينه اجماع ايلدكلرندن امام محمد رحمه الله دخى بو قولى اخذ
ايلمشـدر اما اهل شام ايكى فرس ايچون اعطاء سهم اولنوب زياده سى جنيبه يعنى يدك عد اولنور ديديلر وامام
ابو يوسف رحمه الله دخى بو قولى اخذ ايلدى زيرا مبارز اوزره قتـال ايچون كاهيجه ايكى فرسه محتـاج اولور
اما زياده يه محتاج اولماز وامام ابو حنيفه وامام محمد رحمهما الله تعـالى جوابده ديديلركه مبارز حسب العادة انجق
فرس واحد اوزره قتال ايدوب زياده سى قدر حاجتدن زياده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرينڭ نظيريدركه

مطلب اخبر واحد بنجاسة الماء واثنان بطهارته

قال صاحب القاموس وقوم فوضى كسكرى متساوون لارئيس لهم اومتفرقون او مختلط بعضهم ببعض وامرهم فوضى بينهم وفوضوضاء ويقصر اذا كانوا مختلطين يتصرف كل منهم فيما للاخر والمفاوضة الاشتراك فى كل شىء انتهى وحديثده واقع اولان كلمهٔ فوضى معانى مذكوره دن هر برينه حمل اولنمق ممكندر منه

مطلب كلام المترجم فى شرح الحديث

قوله ارفها اى حددها واعلمها من الارفة وهى الحد والعلامة كذا فى المغرب انها نسخة منه

وبيت مذكورڭ ماقبلى تهدى الامور باهـل الرأى ماصلحت وان تابت فبالجهال تنقاد بيتيدر معناسى امور ناس نظام وصلاح اوزره اولدقجه اهـل رأى وعقولله قائمه اولور اما نظام واستقامتدن خارج اولورسه اول وقتده سفهايه حاجت مس ايدركه انجق سفها ايله تنظيم اولنور ديمكدر منه

عندالامامين قاضى امرأه ايچون خدمتدن انجق خادم واحد ايچون تقدير نفقه ايدوب عنـد ابى يوسف خادمين
ايچون تقـدير ايدر و بز بو مسئله يى شرح مختصردن كتاب النكاحده بيان ايلديك وقولين مذكوريندن هر برينـه
شاهد بعض آثار وارد اولمشدر كه مؤلف اصل كتابده اسانيدى ايله روايت وا كتاب ايلمشدر و بونده دخى هرجانبدن
ميـان آثارى توفيق وبعضى آخر اوزره ترجيح سهم فارس مسئله سـنده ذكر ايلديكمز وجه اوزره تصحيح اولنور
ومالك بن عبدالله الخثعمى رحمه الله تعالى دن منقولدر ديمشدر كه بن مدينه ده ايدم همان عثمان بن عفان رضى الله عنه
قيام و بو مجلسده اهـل شامدن كمسنه وارميدر ديو استفهام ايلدى بن دخى بلى يا اميرالمؤمنين بن بونده يم ديدم
ديديكه سن امير شام اولان معاويه يه وارد قده طرفدن اكا امر قيل كـه الله تعـالى اكا فتح غنائم ايدرسه ابتدا
اول غنائمى بش قسم ايدوب بعـده بدينه بش اوق آلوب برينه كلمهٔ لله يازدقد نصكره على وجه الاقتراع هر اوقى
برقسم اوزره وضع ايلسون اول كلمـهٔ لله يازيلن اوق قنقى قسم اوزره دوشمش ايسه خمس ايچون آنى اخذ ايلسون
بو كلامده بيان وارد ركه امام خمسى اخماس اربعـه دن تميز قصد ايتدكده اعلاسنى انتخـاب ايتميوب قرعه ايله
تميـيزى شايا ندر و بو معنى اوزره حديث ابن عمر رضى الله عنهما دخى دليل معتنى در ديمشـدر كه عهد نبوتده
غنائم بش جزئه تجزيه اولنوب بعده اوزرلرينه قرعه وضع اولنور ايدى وقرعهٔ رسول الله عليـه السلام قنقى جزء
اوزره واقع اولمش ايسه آنى اخذ ايدوب بلاقرعة انتخاب بيورمزلر ايدى بونده نكته اولدركـه هر امير قلوب
رعيتـه رعايت ونفسندن تفضل واستيثار ايله حقدن ميل وانحراف تهمتنى دفعـه همتله مأموردر و بو معنى انجق
عنـد القسمهٔ استعمال قرعه ايله حاصلدر بناء عليه اخماس اربعه بين العرفا تقسيم اولنـدقده وهر عريف دخى
تحت رايه سنده بولنانلره تقسيم ايلدكده استعمال قرعه ايدرلر بو جهتدن اخماس اربعـه دن خمسى تميزده دخى
استعمال اولنور بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنـان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ارادهٔ
سفر بيوردقلرنده بين الازواج استعمال قرعه ايدرلر ايدى حال آنكه عند سفر الزوج امرأه نڭ حق قسمى اولمامغله
ازواج مطهره دن دیلدكلريله سفر جائز ايدى بويله ايكن مجرد قلوبلرين تطييب ونفس نفيسلرندن شبههٔ ميلى
دفع وتجنب ايچون استعمال قرعه ايدرلر ايدى پس امير قسمت غنـائمده بويله ايتمك لايق ودلپذيردر والله اعـلم

❀ باب سهام البراذين ❀

ائمهٔ حنفيه عاملهم الله تعالى بالطافه الجلية والخفيه ديديلركه برذونك استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجين ومقرف
دخى استحقاقده كـه فرسى رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ايلمشـلردر وفرس فرس عربيدر
و برذون فرس عجمدر وهجين اول فرسدر كه باباسى عربى وانا سى عجميه در ومقرف بونڭ عكسيدر وغنيمتـدن
استحقاق سهمده رجل عربى وعجمى سيان اولديغى كبى خيلله استحقـاقده فرس عربى وعجمى يكساندر حكمتى
اولدركه خيلله استحقاقڭ مدارى ارهاب اعدادر كه جنسنده هويدادر قال الله تعـالى ومن رباط الخيل ترهبون
به عدو الله وعدوكم واسم خيل براذينه شاملدر كه سعيد بن المسيب رحـمه الله دن زكوة براذيندن سؤال ايتدكلرنده
اوفى الخيل صدقة يعنى خيلده ذكوة وارميدر ديو جواب و براذين خيلدن اولديغنى اشراب ايلـدى وابن عباس
رضى الله عنهما الفرس والبرذون سواء ديدى ياخود استحقـاقڭ مدارى فرس اوزره قتـالدر وامر حربه عارف
اولنلر ديرلر كه عند اللقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زيرا عطف عنانى اسهل ومراد صاحبنه متابعتى اكمل ومشاق
قتاله صبر وتحملى مكملدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهر بده سرعت تلاحقيـدر پس هر برى لوازم
قتالدن بر امر مطلوبى محتوى اولمغله استحقـاق سهمده مستويلردر ياخود مدار استحقـاق التزام مؤنت فرسدر
ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دكلـدر اما علمـاء شام ديرلر كه برذون ايچون سهم ويرلمز مكراند امده مشابه
عراب اوله و بو مقاللرينه شول حديث مروى ايله استدلال ايدرلر كه ابو موسى الاشعرى حضرت عمره رضى الله عنهما
يازديكه امابعـد فانا اصبنا من خيل القوم خيلا دكا عراضا فارى اميرالمؤمنين فى اسهامها مترجم فقير ديركه
الدك بالضم جمع الاداء در الفرس العريض الظهر معنا سنه در كذا فى القاموس وفى حديث الاشعرى خيلا عراضا
دكا جمع ادك وهو العريض الظهر القصير كذا فى المغرب وامام حصيرى رحـمه الله تعالى نسخه سنده دكا عراضا
آن بود كه اندامهـاى وى بديكر نزديك بود و پشت پهن بود ديمكلـه تفسيرى وصـاحب النهايه نڭ اى عراض
الظهور قصارها ديو تفسيرى بلا تغيير كلام مغرب ايله متحـد التعبيردر وعلى جميع التقادير لفظ عراض معنـاى
دكى تأكيد وتقريردر معناى كلام اما بعـد على التحقيق بزلر غنائم اهل عراقدن برنجـه جثه لرى صغير وقامتلرى
قصير وآرقه لرى عريض فرسلره ظفر بولديق آنلردن سهمنه اصـابت ايلين مسلمين آنلرڭ اوزرنده قتال ايلدكلرنده

مطلب نفقة الخادم للمرأة

مطلب كلام المترجم فى تفسير الدك

غنائمدن اول افراس ايچون تعيين سهام ده امير المؤمنين نه كونه امر واعلام ايدر ديمكدر انتهى بعده حضرت
عمر رضى الله عنه جوابنده اكا ياز ديكه ان ذلك يسمى البراذين فما كان منها مقاربا فاسهم لها سهما والغ ماسواها
يعنى اكا براذين ديرلرسن نظر قيل آنلردن مقارب خيل اولنلره اعطاء سهم ايدوب ماعداسنى الغا قيل ومعناى مذكور
عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن دخى مأثوردركه عاملنه فان كان برذونا رابع الجرى والمنظر فاسهم له ولا تسهمن
لماسوى ذلك ديمشدر يعنى جرى ومنظرى كوزل برذون ايسه اكا سهم ويروب سائر براذينه البته سهم ويرمه
وخالد بن الوليد رضى الله عنه برفرس هجين كتوردكلرنده لان استف التراب احب الى من ان اقسم له ديدى يعنى
سفوف ترابى اكل ايتمك بكا بوفرس ايچون سهم غنيمت ويرمكدن احبدر وكلثوم بن الارقم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه شامده خيل مسلمين غارت كفار ايچون اعتراك ايلمدكلرنده افراس عراب يوم حركتلرنده ادراك
ايدوب كوادن يعنى براذين بطيئة الحركه انجق ايرته سى وقت ضحى ده ادراك ايلمديلر واميرلرى منذر بن ابى حمصة
الوادعى ايدى بوحالى كوردكده بن رأيمله ادراكده بويله مسبوق بولنانلرى سهمده سابقلر ايله تسويه وتنظير
ايدمم ديوب حضرت عمر رضى الله عنه نامه تحرير ايلمدى وحضرت عمر رضى الله عنه جوابنده اكا هبلت
الوادعى امه لقد اذكت به وفى رواية لقد اذكت به وفى رواية لقد اذكرته ديو تسطير ايلمدى مترجم فقير ديركه
لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنى الثكل يعنى موت الولددر والوادعى مفعولى وامه فاعليدر ظاهر كلام دعاء
سؤدركه وادعى فوت اولوب والده سى آنى فاقده اولسون ديمكدر كه امام حصيرى دخى مادرش كم كناد ديو تفسير
ايلمشدر بعده عربك قاتله الله وتربت يداك قوللرى كبى على وجه التعجب مدحده استعمال اولندى وما نحن فيه
بو قبيلدن اولديغنه مابعدنده كلان مدح وثناسى دليلدر وزايله اذكت به ولدذكى طاهر طوغوردى ديمكدر وذاله
اذكت ذكى ماهر طوغوردى ديمكدر واذكرته ولد فحل بهادر طوغوردى ديمكدر خلاصهٔ معنى وادعى نه عجب
عاقل ومصيب كاملدركه على التحقيق مادرى آنى طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهى بو وجه اوزره نامهٔ
عمرى رونما اولدقده قسمت غنائمده رأيني امضا واصحاب كوادنى سهم فارسدن الغا ايلديلر لكن بز جواب اهل شامده
ديرزكه آثار منقوله انجق براذين مزبوره صالح قتال اولميوب حمل امتعه ايچون اعداد اولنان صورتلره محموله در
حتى بو معنى عمر بن العزيز رحمه الله تعالى دن ماكان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة
قولنده تفسير وتمييز برله نقل اولنمشدر يعنى فرس ضعيف مهزول ياخود بغل بولنديغه صاحبلرينى منزلهٔ
رجاله يه تنزيل ايديكز وسبقت ايلين حديث منذرده دخى براذين ايچون اعطاء سهام بين المسلمين متعارف ايدوكنه
دلالت وافهام واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه بو صنعندن تعجب قيلدى وتعجبى انجق معروف قديمه
مخالفتدن ايدى لكن منذر عامل اولوب حكمى معمول به اولديغندن بو امر مجتهد فيه ده اجتهاديله حكم ايلدى
وحضرت عمر دخى بالضرورة حكمنى امضا ايلمدى يوقسه رأينه موافق كلديكندن دكل ايدى وبز دخى بو قوله
قائللرزكه حاكم امر مجتهد فيهده برشيئله حكم ايلدكده حكام سائرين ايچون مجال ابطال يوقدر وبعض اهل شام
برذون ايچون برسهم وعراب ايچون ايكى سهم اسهام اولنور ديدى وحديث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره
دخى روايت اولندى وبعض اهل شام حديث خالدده ذكر اولنديغى اوزره برذون ايچون اصلا اسهام اولنمايوب
صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در ديو قطع كلام ايلمدى وحضرت عمر رضى الله عنه دن
مرويدركه ديمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقير ديركه الدرب كل مدخل من مداخل الروم
ديو تفسير اولنمشدر بو تقدير اوزره كلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله ياخود دربله مطلقا سرحد
قصد اولنمش اوله وحاصل معنى فرس سرحدى تجاوز ايتدكدن صكره هالك اولسه سهمى ويريلور ديمكدر
انتهى وعلما مز بو قولى اخذ ايدوب ديديلركه ارهاب اعدا همان سرحدى فرسله تجاوز ايتمكله پيدا اولور كه تدوين
دواوين وضبط اسامى مجاهدين انجق هنكام تجاوز سرحدده واقع اولوب صكره دار الحربده شوقدر شوقدر فارس
وشوقدر شوقدر راجل ايله تجاوز لرى شايع اولور ومعناى ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور
وحضرت عمر رضى الله عنه دن نقل اولنان الغنيمة لمن شهد الوقعة يعنى غنيمت انجق حربه حاضر اولنلره مخصوصدر
مقالى قول مذكوره معارض دكلدركه بزم عنديمزده تجاوز سرحددن صكره فرسى هالك اولان وقعه يه حاضر اولمديغه
سهمه مالك اوله مز بلكه دار الحربه فارسا دخولى وقعه ده فارسا حصولى منزلنده در بو جهتدن عسكر مدد وقعه ده
بولنمسه لر دخى غنائمده جيشله تشريك ايلمديك نكته سى اولدر كه اعزازدين همان على قصد الجهاد دخول دار الحربله
مستبين اولور قال على رضى الله تعالى عنه ما غزى قوم فى عقر دارهم الا ذلوا يعنى برقوم اصل دارلرنده دوشمنلرى

مطلب كلام المترجم فى شرح قول عمر هبلت الوادعى امه لقد اذكت به

مطلب كلام المترجم فى تفسير الدرب

وعقر الدار بالفتح وبالضم اصل المقام الذى عليه معول القوم ومنه حديث على رضى الله عنه ما غزى قوم فى عقر دارهم الا ذلوا كذا فى المغرب منه

كاوب

كاوب غزا اولنمديلر الا اول قوم خور وذليل اولديلر وعنديمزده امرأه وصبى وعبد وذمى ايچون اسهام اولنمايوب
انجق قتال ايتسونلر ايتسونلر احرار مسلميندن طائفهٔ مقاتله ايچون تعيين سهام قيلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا
اهل غزانك مجروحلرينه تدبير علاج ونان ونعمت طبخى ايله دفع احتياج ايچون خروج ايتمشلر ايسه رضخله اكرام
ومذكوريندن سائرلرى دخى قتال ايدرلرسه ينه رضخله بكام قيلنورلر لكن علماء شام مرأه وصبى وعبد ايچون
اسهامى التزام ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم خيبرده نسا وصبيانه اسهام بيوردقلرنده وارد اولان حديث
مكحول ايله اقامت دليله قيام ايلديلر اما بو خبرك صحتنده نظر واردركه يوم مزبورده قسمت غنائم بيك سكز يوز
سهم اوزره اولوب خيل دخى ايكيوز فرس بولنديغى مشهور واول بابده امرأه وصبى غير مذكوردر وبونلر دخى
قسمتده مساهم اوله لر ايدى نقلده كانت الرجال كذا وكذا والصبيان كذا وكذا والنساء كذا ديلمك لازم ايدى
زيرا بهائمدن خيل مذكور ايكن نسا وصبيانى اهمال امر محالدر وحديث مذكورك ضعفنه دليل كبار صحابه دن
مشتهر اولان نيجه قول جليلدر كه حضرت عمر رضى الله عنه ليس للعبد فى المغنم نصيب ديرايدى وابن عباس
رضى الله عنهما لا يسهم للنساء ولكن يحذين من الغنائم ديدى يعنى نسايه سهم ويريلميوب همان غنائمدن
برمقدار عطيه ويريلور وسعيد بن المسيب رحمه الله تعالى دخى جناب رسالتدن بويله روايت ايلدى وابو هريره
رضى الله عنه رسول الله عليه السلام عبد ونسا وصبيانه سهم ويرمزلر ايدى ديو روايت ايلدى وفضالة بن عبيد
رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم مملوكينه سهم ويرمزلر ايدى ديدى ومرويدركه غلام
سيد الانام اولان شقران رضى الله عنه معيتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشيكن اكا سهم ويرمديلر لكن آنى اسرا اوزره
تعيين بيورملريله اصحاب اسرا اكا شورتبه مجازات عطيه ايلديلركه بنى هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانيه دن
بريننك سهمنه مساوى اولدى وجناب مؤلف اول ثمانيه يى بو كتابده ذكر وتسميه قيلمشدر وعمير مولى آبى اللحم
رضى الله عنهمادن مرويدر ديديكه حال مملوكيتمده غزوهٔ خيبرده حاضر اولدم رسول الله عليه السلام بكا سهم
ويرميوب همان خرثى متاعدن يعنى امتعهٔ رديه دن اعطا بيورديلر وبو بيانله متبين اولمشدركه حديث مكحول الله صحتى
تقديرى اوزره مراد انجق طوائف مزبوره يه يوم خيبرده اعطاء رضخ بيورديلر ديمكدر وبز دخى بونلره رضخ
ويريلور ديرزكه بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسويه اولنماز اكرچه افراس دخى اتباعدر لكن مستحق سهم
اولان افراس اولميوب انجق صاحبلرى اولمغله تبع ومتبوع ميانده مساواتى مستحب اولماز كذلك فعللرى
جهاد اولميان اهل ذمت دخى اتباع اولدقلرندن سهم ويريلميوب همان رضخ ويريلور لكن عطار رحمه الله تعالى
ديرايديكه امام اهل ذمتى غزايه كرها اخراج ايدرسه اجر مثللرينه مستحق اولورلر وابن سيرين رحمه الله ديرايديكه
آنلردن جزيه يى وضع ايدر ومرادلرى اعطاء رضخى بيان وسبب رضخ جانب مسلميندن كفايت وقتاللرى
ايدوكين اعلاندر لكن امام زهرى رحمه الله تعالى اهل ذمته سهم مسلمين ويريلور ديرايدى ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم يهوددن برجماعتله غزايه كيتدكلرنده سهام مسلمين كبى آنلره اعطاء سهم ايلدكلرى روايت اولندى
بو اختلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالى ديمشدركه بر والى طوائف مذكوره يه سائر مسلمين كبى اسهام قيلسه حكمى
نافذ اولور حتى خلافنى رأى ايلين والى آخره رفع اولنسه اوزرينه امضاسى واجب وابطالى باطلدر زيرا والى اول
فصل مجتهد فيهده امضاى حكم ايتمشدركه بالاجماع نافذدر وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غير جائزدر
واول اجير كه آنى برغازى خدمت ايچون استيجار ايتمش اوله نيل سهمه سزاوار اوله مز زيرا بو خروجى اوزره اخذ مال
ايتمكله غنيمتدن برشيئ استيجاب واستحصال ايده مز بو بابده اصل اصيل روايت اولنان حديث جليلدركه
عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه اوچ دينار ايله براجيرى استيجار قيلوب صكره اجير سهم غنيمت طلبكار اولدقده
رسول الله صلى الله عليه وسلم هذه الدنانير حظك فى الدنيا والآخرة قول شريفلريله زرافشان كفتار اولمشلردر
وعكرمه رحمه الله دن مرويدركه برغزوه ده معيت نبويه ده براجير وارايدى اكا سهم ويرمديلر وابن عباس رضى الله
عنهمادن اجيره سهم ويريلور ديو مرويدر لكن تأويلى اولدركه اجير استيجار اولنديغى عملى ترك وقتال ايدرسه
استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واكر بويله ايتمزسه حكم منعكس اولور آنك حالى عسكرده
بولنان حال تاجر ايله متفقدركه قتال ايدرسه سهمه مستحق ايتمزسه غير مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخيل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده افراسك سهامنى محل تفصيل وافهامدر بز قريبا بيان ايلديك كه
بعد مجاوزة الدرب فرسى هالك اولان سهم فرسانه مالكدر مؤلف همام قصد افهامله ديركه كورمزمسنكه قتالده
فرس غازينك قوائمى قطع يا قتل اولنسه اصابت غنائم صكره راجل قالديغى حالده متحقق ايسه ده ينه سهم

لكن تغليب رجالله نسا وصبيان اعدادر رجالده ادخال قيلنمق ممكن اولمغله ضعف حديثى بيانله جواب آخره عطف عنان اولندى منه

آبى اللحم حضرتلرى صحابى مشهوردركه اسمى عبد الله بن عبد الملك بن عبد الله بن غفاردركه شريف الشان برشاعر ايدى آبى اللحم لقبيدر كنيه دكلدر زيرا آبى اسم فاعلدر مشار اليه اكل لحومدن اباادن اسم ايدرايدى بو جهتدن آبى اللحم الله تلقيب اولندى وكنيه سى ابن خطا ايتمشدر منه

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحراز ايلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بو جهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دار الحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر يوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزمیسنكه قتاللرى
اواب حصون ياسفائن يامداخل ما مثللو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمديغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايادر واكر دار الحربه راجلا دخول ايلدكدنصكره اشتراء فرس برله فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاقى
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دار الحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتالله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هر برينك
هروقتنده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنا برين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان برفرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار وبعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بودخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجيه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندنصكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركرهٔ صغيره ايله دخول ايدوب دار الحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنده نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسدن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن برعارض مشرف الزوال برله اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كرهٔ صغيره بشقه دركه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دار الحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دار الحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجهٔ صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجهٔ مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال برله متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض يا اعرج
بولندقده ينه بويله در اما ضعف فرس كبرسندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه در واكر برمسلم دار الحربه
فارسا دخولندنصكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقدنصكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامله احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنوركه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقدنصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

مطلب دخل بفرس مريض

مطلب نفقة الصغيرة والمريضة

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بووقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولوركه دار الحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دار الحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايلمبه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايلمبه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عدا اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعهٔ جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عدا اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بركمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودشمنه ملتحق اولدقدنصكره اسلامه كلوب
دار الحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دار الحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكدنصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عدا اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقدنصكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولملريله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر برمسلم اذن اماميله عسكرك اردنجه دار الحربه فارسا دخولندنصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دار الحربه فرس اوزره قصد غزا برله دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دار الحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه يالكز برشيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دار الحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر در زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين يا اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالتده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجلكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دار الحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتالله عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يا مؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجلرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفى معارضه بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلركه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودار الحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بو كتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردركه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

مطلب التاجر الفارس والذمي

لحوق یاتجاوز سرحد ایله بدیداردر بعده غنائمی داراسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکارنده عند ابتداء
السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت
استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امامله دارالحرب به
دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول
قیلنورلر واکر برعبد مولاسیله برابر مأذوناً بالقتال قصد اقتاله فارسا دارالحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل
اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده برازغنائمه دخی نائل اولسه‌لر بوصورتده
کرکدر که قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده
سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی یه مماثل ورضخ ذمی فارس سهم فارس مسئله غیر معادلدر
زیرا عبد وذمیده برمقاتل بوقدر که احرار مسلمینده آنلردن اقوی بولنمیه تسویه قیلنسه لرق وکفر ایله کندولردن
اقوی اولان حر مسئله تساویلری لازم کلور لکن عبد وذمی شو وجهله تفریق اولنورلر که عبدك مستحق اولدیغی
رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصورمذکوره ده تمام سهمه
استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخه مستحق اولان
شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجوده قیلمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق
متبدلدر که مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد یله دخی رضخه مستحق اولان اولدر
و بعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بویله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجوده قیلنسه استحقاق
مولانك بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی و بعد العتق
اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیك زیرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل
سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینك ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل
اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اسیر وتاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کمسنه
منزلنه نازل و بعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی ی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب
دیر که کذلك ذمی ومکاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی
اسلامله برمراد اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن
هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بومسئله نك برشقنی انکار ایدوب دیر که بوجواب
ذمیده ناصوابدر که ما قبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمشیکن شمدی خلافنی
اعاده ایلمشدر اکرچه قول مذکور تناقض بیندر لکن بومقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متیندر وحق
ذمیده صحیح ومعول بیان ایلدیکمز علته بناء همان جواب اولدر و بعض فقها دیدیلر که بوجواب حق مکاتبده
دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب
حالی حال ذمی یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندن صکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بومعنایی
افهام ایلمشدر لکن عبد بویله دکلدر و بعض فقها دیدیلر که بلکه بوجواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب
کندو ایله مولاسی میاننده دائر وهر بریچون آنده حق تملك متقرردر کورمزمیسنکه عجز مکاتبله حقیقت ملك مولی
عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بناءً برین غنیمت اولاده رضخه مستحق کوریلور اما بعد العتق
سهم فارسه مستحق کوریلور فرسی حین دخول دارالحربده حقیقةً ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاتبدن ملك
یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دونکدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه
بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد
اولور ومعلومدر که عتقی اکا زیادهٔ خیر ایدوب از دیاد شر ایلمز بووجهله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی
عندیمزده متحقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل و بلااذن قتاله مشتغل اولسه
مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر
اول دخی تحقق ایتمشدر همان شول حربی مستأمن منزلنده در که قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق
دکل ایسه غیر مستحقدر و بالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن
غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدندر بناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ
مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیاندر بعده مؤلف

مطلب غزو المکاتب

اصابت پرداز غزو مکاتبی بیانه آغاز ایدوب دیر که مکاتب دخی قن محض کبی بلااذن المولی غزایه کتمك غیر جائزدر
زیرا غزاسی هنوز مملوك مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه
متمکن اوله مز امانجارت ایچون دارالحربه خروجی بشقه‌در که باب اکتسابدن اولمغله اوابابده احراردن عدوحساب
اولنور حتی مولاسی عقد کتابتده تجارت ایچون دارالحربه عدم خروجنی شرط قیلسه شرطی لغو اولور وبز بو بحثی
کتاب المکاتبده بیان قیلدق لکن مکاتب بلااذن المولی قتاله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل محتی
مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بوفعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بوفعلی اکا اطلاق وترخیص قیلمشدر
وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر برعبد مولاسیله
خدمت ایچون دارالحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا برفرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه
بوصورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم
فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریك اوله مز مکرصکره‌دن
ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا لاعلی قصد القتال دخولله سبب استحقاقی منعقد
اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالی دارالحربده تاجر یا اسلامه کلن کمسنه لرك حاللری کبیدر
واکر برمکاتب بعد الدخول فی دارالحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتنی ادا قیلسه
آنك انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق و بعده اصابت اولنان
غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون و یرمسون خدمتی
اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب
استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر
و بو بیانله نمایان اولمشدر که بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط
کتاب اولوب مؤلف مصیب الآرادن عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمك بیع وتقسیمندن صکره حاصل
اولورسه کمال حالندن اقدم حق غنائمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت
غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلهٔ الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بوجهتدن
مکاتب مزبور غنائمی داراسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور و بو بابده رضخ واجب
کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا سالم قیلنور واکر مولاسی دارالحربده ایکن آنکله حکم
کتابتده مخاصمه وبعض تقسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابتله محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی
بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتمکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی یه لاحق وحالی
بغیر اذن المولی قصد قتاله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیك که صورت عبدده
مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاق ومقتضای استحسان رضخه استحقاقله اول رضخك ملك مولاسنه
التحاقیدر پس مکاتب دخی آنك کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی اداردن عاجز یاخود وفاایده جك مقداری
مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنور اکر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی ادا اولنسه دخی
کرك کندو وکرك مولاسی ایچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن
سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولمغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی
اولی در واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره ده
موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر
وبوصورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتی ایله حکم و بعد الموت حکم احرار
آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جك مال آخر ترك ایتمش ایسه اول رضخ ورثه سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق
حال حیاتنه مستند اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله
تبجیل قیلنه جوابنده دیرز که بومسئله ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر برطریقده عتق حیاتنه
مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دك حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة
اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت
یوقدر واکر مکاتب مزبورك محلنده قتاله مأذون یا غیر مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

ومذهبین مذکورین مبسوط سرخسیده بسط وبیان اولنمشدر

صاحب سهم اولان حرك موتنه اعتبار ایله مولاسی برشیئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه که فارس فرسیله
مستحق سهم اولدقدنصکره دارالحربده فرسی هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمدیغی کبی اقتضا ایدر ایدیکه
مولاسی عبدی سببیله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ایله رضخنده حق مولی زائل اولمیه جوابده دیرزکه اویله دکلدر
بلکه بو بابده استحقاق اولا عبد ایچون ثابت اولوب صکره مولاسی کسب سائرینه تملك کبی بونده دخی خلف
اولمشدر نکته سی اولدرکه عبد آدمی مخاطب اولمغله مستحق اولدیغی نسنه یه مولاسی بخلف اولمق اوزره سبب
استحقاق منعقد اولمغله اهلدر اما فرس بشقه درکورمزمیسنکه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه
مولاسی مستحق رضخ اوله مز لکن فرس بویله دکلدر واکر موتی احراز وبیع وقسمتدن صکره ایسه رضخی مولاسنه
ویریلور زیرا سبب استحقاقی تأکد ایتمکله موتله باطل اولمیوب وارث خلیفهٔ مورث اولدیغی کبی مولاسی رضخنده
خلیفه سی قیلنور بناء علیه قبل الاحراز مولاسی آنی بیع ایلسه تحول ملکله اهلیت استحقاقدن خارج اولمامغله
ینه رضخی باطل اولماز لکن مولای اولنه ویریلور اکرچه بعد الاحراز بیعده وجهی ظاهردر اما فرض مذکور اوزره
قبل الاحراز بیعده وجهی اولدرکه سبب استحقاقی ملك مولای اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله
سائر مکاسبی کبی رضخنده دخی بیعله حق باطل اولماز کورمزمیسنکه عبد مأذونه شرط خیار ایله برشیئ
اشتراد نصکره مولاسی عبدی بیع ایلسه اول نسنه بایع عبدك اولوب مشتری عبدك اولمازا مابعد البیع مسلمین
غنیمت اخرایه ظفر بولسه لر آندن نصیب عبد مشتری عبدکدر زیرا استحقاقی عند الاصابه ثابت اولوب
وقت اصابتده ملك مشتری اولمغله مستحق اولدیغی نسنه یه تملکده مشتری اکا خلف اولور واکر احراردن
برکسنه عاقل ایکن دارالحربه داخل اولوب قبل احراز الغنائم معتوه اولسه غنیمتدن حصه سی منع اولنماز
زیرا معتوه ایسه ده هنوز اهلیت استحقاقله حیاتده ایکن احراز اولنمشدر اما قبل الاحراز موتی بویله دکلدر
واکر معتوه اولمیوب العیاذ بالله تعالی مرتد اولسه نظر اولنور اکر ینه مسلمین ایله دار اسلامه چیقوب اسلامدن
امتناعله قتل اولنورسه نصیبی ورثهٔ مسلمینه میراث اولوب ذمی کبی اکا رضخ ویریلور زیرا مرتد کافر اصلی منزلنده
اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بمزدن اولدیغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دکلدر مؤلف
دقت پناه احسن الله تعالی مثواه دیرکه بوقول منقول قبل احراز الغنائم ذمی اسلامه کلوب یا مکاتب اعتاق اولنسه
سهم کامله مستحق اولدقلرینه دلیل مقبولدر زیرا انجق غنائمی احراز یا بیع یا تقسیم وقتنده بولندقلری حاللرینه
اعتبار اولنور وشارح حقیقت بین اکرمه الله تعالی بفضله المبین دیرکه جناب مؤلفك بوقولیله متبین اولمشدرکه
جواب سابق هم ذمی وهم مکاتب حقلرنده غلط بین وبیان ایلدیکمز وجه اوزره خطاء کاتب ایدوکی متعیندر
واکر مرتد مسفور بعد اصابة الغنیمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز یا بعد الاحراز اسلامله
رجوع ایدرسه اول غنیمتدن برشیئه مستحق اوله مز زیرا بوصورتده حربی اصلی یه ملتحق اولمشدر وحربی اصلی
بعد الاحراز وقبله اسلامله جیشه لاحق اولوب صکره مسلمین قتال آخره ملاقی اولمسه لر غنائملرنده شریك اوله مز
مرتد دخی بویله در ونیجه شریك قیلنور حال آنکه مسلمین آنك مالنه ظفر بولسه لر ایدی مالی دخی فئ اولور ایدی
وغنائمدن بعض اشیایی اخذ ودار الحربله احراز بعده قبول اسلام ایتمش اولایدی اکا مالك اولور ایدی
مقدمات مرقومه دن حربی اصلی کبی اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر مرتد مزبور غنائم دار اسلامله احراز
یاخود بیع یا تقسیم اولندقدنصکره دار الحربه التحاق ایلسه نصیبی میراث ورثه سنه الحاق اولنور زیرا غنائمده
حق تأکد ایتمکله نصیبی اموال سائره سنده داخل وبوحالتده ردتله دارالحربه لحاقی منزل موتنه نازل اولمشدر
واکر برمسلم قبل احراز الغنائم مشرکینه مأسور وحیاتی معلوم ومشهور اولسه کرکدرکه قبل الاسر اخذ ایلدکلری
غنائمدن حصه سی افراز وکلنجیه دك حفظ واحراز اولنه زیرا غنائمده حقی ثابت اولوب مجرد اسیر اولمغله
دار اسلامله وقت احرازده تقرر حقه اهلیتی فائت اولمامشدر لکن بعد الاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا
نصیبی یوقدر زیرا ید اهل حربده مأسور بولنان حقیقةً وحکما جیشه مقارن وغنائمی اخذ واحرازده عسکره
معاون اولمامشدر واکر اول اسیرك بعد الاسر حیات ومماتی نامعلوم ایسه همان غنائم تقسیم وتفریق اولنوب
آنك ایچون برنسنه توقیف وتعویق اولنماز زیرا تمام استحقاق انجق غنائمی دار اسلامه اخراجله تحقیق اولنور
والمفقود کالمیت فیما یستحقه ابتداء حتی اذا مات قریب له لم یرثه ولم یوقف لاجله شیئ فهذا مثله یعنی مفقود ابتداء
مستحق اوله جغی نسنه حقنده میت حکمنده درحتی برقریبی فوت اولسه نه وارث ونه توقیف حصه سنه باعث اوله مز
واسیر معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعد التقسیم اسلامی اوزره ظاهر اولسه برنسنه یی استرداده

مطلب اشتری المأذون شیئا بشرط الخیار ثم باعه مولاه

مترجم فقیر دیرکه مفقودك حصه سی توقیف اولنمق اصل کتابده مذکور اولمغله ترجمه ده مسطور قیلندی لکن عامهٔ کتب فقهده موتیله حکم اولنجیه دك مورثندن نصیبی میراثی توقیف اولنمق موجوددر وامام محمد رحمه الله تعالی دن بومعنی منقول وخلافی غیر منقولدر والله اعلم منه

قادر اوله مز زیرا قسمتله حق غانمین متأکد وغنائمده ملکلری ثابت ومتمهد اولمغله حق ضعیف غیر متأکدی ابطال
ضرورت حالندر واکر غنائم بیع یا تقسیم یا احراز قیلنمدقده اول مسلم بعض مصالح مسلمین ایچون دار الحربده
قالمشیکن اسیر اولسه بوصورتده نصیبی توقیف وتأخیر اولنوب موتی ظاهر اولدقده ورثه سنه وحیاتی کلدکده کندویه
سوق وتسلیم اولنور زیرا احراز وبیعله غنائمده حقی متأکد ومتقوی اولمغله نصیبنده حکمی مفقودك مال قدیمنده
حکمی ایله متساوی اولمشدر والله تعالی اعلم

باب سهمان الخیل فی دار الاسلام والشرکة فی الغنیمة * یعنی دار اسلامده قتالله اخذ اولنان غنائم مشرکینده
سهام غانمین وشرکت مسلمینه وجهله واقع اوله جغنی محل تبیینده در چان دار الحربدن برعسکر دار اسلامه داخل
ومسلمین قتال ایدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنیمتلری انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قیلنور
وخصوص مذکورده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه دن الغنیمة لمن شهد الوقعة وارد اولدیغی مأثوردر
نکته سی اولدرکه استحقاق انجق جهاد ایله در ودار اسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان کمسنه در
اما مسلمین دار الحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه درکه آنده جیش مدد حاضر وقعه اولمسه لر ده غنائمده
شریکلر در زیرا دار الحربه علی قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلر در وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله
هرکیم قصد قتالله آنده بولنسه حاضر وقعه حکمنده قیلنور اما دار اسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل
همان وقعه ده حاضر بولنانلردر نظیری اولدرکه برکسنه مسجد ایچنده امامدن بعید ایکن اقتدا ایلسه اقتداسی
صحیحدر زیرا مسجد مکان صلوة اولمغله اول کمسنه هر قطعه سنده خلف امامده کبیدر اما صحراده اقتدا
بویله دکلدر واکر عسکر مسلمین بربلده یی فتحله دار اسلام ایلدکدنصکره قبل قسمة الغنائم جیش مدد ملتحق اولسه
شرکتنه مستحق اوله مزلر زیرا بلده یی دار اسلام قیلمریله غنائملری دار ایله محرزه اولمغله دار اسلامه اخراجدنصکره
لحوق مدد منزلنده اولمشدر حکمتی اولدرکه مدد ایچون استحقاق شرکت انجق احرازده مشارکتلرندن
نشئت ایتمشیکن بو بابده مشارکت ایتمشلردر کذلك دار الحربده غنائملرین بیع یا تقسیمدنصکره مدد لاحق اولسه
ینه شرکتنه غیر مستحقلردر زیرا شرکت مدد انجق قبل تأکد الحق لحوقلرینه مخصوص ایکن بو بابده احراز کبی
قسمت یا بیعله حق غانمین مؤکد ومرصوص اولمشدر وبومسئله ده دلیل حضرت صدیق رضی الله تعالی عنه دن
حضرموت یمنده واقع اهل نجیر حقنده روایت قیلنان اثر جلیلدرکه برآنی السیر الصغیرده بیان وتفصیل ایلدیك
واکر اهل حربدن برعسکر دار اسلامه داخل ومصیصه وملطیه کبی برمدینه یه واصل اولدقده اهالیدن برطائفه
خروج وقتالله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدینه یه شرکت غیر میسردر حتی اهل مدینه بزسزه رده
وپناه ایدیك دیو دعوایه ابتدار ایلسه لر کلاملرینه اعتبار اولنماز زیرا شرکت مصاب خاصهٔ مجاهدین ایکن
آنلر مجاهدین اولمیوب مسکنلرنده متوطنین اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شریك وانباز دکلردر
اما اهل مدینه سلاحله آتلرینه بنوب باب مدینه یه قصد قتالله اقتحام وباب اوزره تزاحم ناس جهتیله بعضیسی
خروج وبعضیسی مدینه ده قیام اوزره ایکن ظفر برله بکام اولسه لر جمله سی شرکتله نائل مرام اولورلر زیرا
بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر کورمزمیسنکه عسکر مسلمین برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ایچلرنده
انجق بعض قلیل بالفعل مقاتل ایکن جمله سی وقعه ده حاضر بولنمغله شرکت غنائمه نائل قیلنورلر بودخی اویله در
کذلك برمسلم سلاحله باب دارینه چیقوب پیشگاه بابده زحام مسلمین واقع اولمغله باب مدینه یه وصولنه مانع اولسه
اول دخی شرکتله متمتعدر زیرا سلاحنی آلوب باب دارینی آچوب وصول قتاله زحامدن غیری مانع بولنمادقده
اول کمسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلکه جوف دارنده طورسه دخی وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهردر اما باب داری
اوزرینه مسدود ایسه نیل غنیمتدن مردود در زیرا منزلنده متحصن وقصد قتالله موضع قتاله توجهی غیر مشهوددر
اما باب داری مفتوح اولدقده بویله دکلدر مؤلف جلیل بومسئله یی تعلیلده دیرکه اکر بومقوله یه ضرب سهمله
قضا اولنسه بوندن غیری جوف خانه سنده عورتیله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخی ضرب سهم
اقتضا ایدر اکرچه تقریر یمزده تقدیر سهم قیلنان وقلنمیان بربرینه متقاربدر لکن بو بابده استحسانله متعارف ناسه
تمسك مناسبدر بناء علیه برطائفه سور مدینه یه چیقوب رمی سهام وصدای کلبانکله تحریض مسلمین وارهاب
مشرکینه اقدام ایلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعا ما جهادده مباشر اولملریله شرکت غنیمتله بکام قیلنورلر
واکر امیر برطائفه یه همان سور مدینه اوزره قیام ومسلمین منهزمین اولورلر ایسه اعدانك دخول مدینه دن منعه
اقدامله امر وتقریر ومسلمینه بروجهله اعانتدن نهی وتحذیر ایلسه بومصلحته قیام ایدنلر شرکت غنیمتله توقیر اولنورلر

مطلب وقف فی المسجد بالبعد من الامام مقتدیا به

زيرا بونلر مسلمينك قوت وشجاعتن ودوشمنلري مدينه لرينه ظفر بولمقدن امن وسلامتن موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت قيلنان حديث
جليلدر كه يوم احدده رماة سهامه مركزلرندن عدم انفكاكله فرمان ايلديلر وآنلر دخي وقعه ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ايدي اشترا كه قادر اوله جقلري بلاشبهه ظاهر ايدي واكر مسلمين فرسلرين سرج ولجامله منزللرنده تهيئه
واحضار وكند ولرباب مدينه يه چيقوب راجلا قتاله ابتدار ايلسه لر انجق سهم رجاله يه سزاوار اولورلر زيرا تهيئهٔ فرس
بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقيقةً ونه حكما افراس اوزره اقتتال ايتمشلردر اما منزللرندن افراسله خروج بعده
معركه ده نزولله راجلا قتاله مشغول اولسه لر سهم فرسانه موصول قيلنورلر زيرا وقعه يه فارسا حاضر اولدقدنصكره
ضيق مقام ياخود خدمت قتالده مزيد جد واهتمام ايچون ترجلي التزام ايلمشلردر بناء عليه سهم فرساندن
حرمانله ناكام قيلنمازلر كذلك يانده غلامي فرسني چكه رك معركه يه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زيرا فرسني يد غلامندن اخذ واوزرنده قتالي قابل اولمغله حكما فرسيله مقاتلمدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامي فرسني امريله خانه سنه ايصال وكندو راجلا قتال ايلسه بوصورتده فرسني موضع قتاله اصلا
احضار ايتمش كبي اولمغله مستحق سهم رجالدر كورمزمسنكه اول كمسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اكا قادر
اوله مز واكر اهل حرب مدينه يه قريب اولميوب بلكه برقاج ميل بعيدنده ترتيب عسكر ومسلمين دخي فرسان
ورجاله چيقوب هزم وغنائمله كسب ظفر قيلسه لر بوصورتده حين قتالده فارس وراجل اولدقلرينه نظر
اولنميوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قيلنور زيرا فرسني معسكره احضار ايلدكده راجلا
مباشرت قتال ايلسه ده فرسله قتال ايتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقه در كه آنده فرسي منزلنده مضبوط
وآريه وطويله سنده مربوط اولمغله نه حقيقةً ونه حكما فرسله مقاتل اولمامشدر واكر مسلمين مقابلهٔ مشركينده
ترتيب صفوف ومشركيني قتال الله معسكرلرندن مهزوم ومصروف قيلد قلرنده بعض مسلمين فرسلرين معسكرده
تركله تعاقب وراجلا قتاللرينه تواثب ايلسه لر نظر اولنور اكر مشركين منهزمينه وصوللري معسكرده قالان
مسلمين آنلره اعانت وفرسلريمزي ارسال ايديكز ديو كير وخبر ارسال ايلسه لر بعث افراسه همت ممكن اولان
موضعده واقع اولمش ايسه معسكرده قالان مسلمين دخي غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلري سهم فارسه
نائللردر زيرا معسكر موضع وقعه يه قريب اولمغله جمله سي وفرسلري حكما وقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتيب اولنور
واكر وصوللري معسكردن محل بعيده ايسه معسكرده قالانلر مشركلردن تبعيد اولنورلر كذلك معقبلر دخي اول معركه ده
فرسي اوزره حاضر اولمدقجه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زيرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله مديلر كورمزمسنكه
اول معقبين دوه لره بنوب مشركينك آردنجه نيجه ايام كيتسه لرينه رجاله دن تعداد اولنوب معسكرده قالان
فرسلرينه اعتداد اولنماز زيرا دار اسلامده استحقاق غنيمت حضور وقعه يه منوط اولمغله كرك شخص مستحق
وكرك فرسي كبي آلت استحقاقي حقيقةً وقعه ده حضور ياخود اعانتلري ممكن اولوب رده و پناه اولمق وجهي اوزره
قريب اولمغله حكما وقعه ده حضور ايله مشروطدر بوايكي صورت مفقود اولدقده اول كمسنه ياخود فرسي
حاضران وقعه دن غير معدوددر واكر مدينه دن معسكره خروجندن صكره فرسي هالك اولسه قتاللري معسكرده
ياموضع قريبده ايسه ينه سهم فارسه مالك اولورز يرا معسكرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر وبوبابده
معسكره فارسا داخل اولمق قتال دار الحربده سرحدي فارسا تجاوز منزله نازلدر واكر معسكره راجلا چيقوب
هنوز ملاقي قتال اولمدين خانه سندن فرسني استجلاب ياخود شرا ايله برفرس استصحاب ايلسه ينه سهم فارسله
كامياب قيلنور كذلك قتال ايچون ايكي طرف ترتيب صفوف ايتدكده راجل ايكن صكره فرسي كلوب ياخود
اشترا ايلسه ينه سهم فرسانه نائل قيلنور زيرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقيقت شهود دخي انجق عند القتال
واقعه در وحضور معسكر حكما مقام شهودده قائم اولسه دخي اسقاطله اعتبار حقيقته مقاوم اوله مز اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا شهود وقعه حقيقةً وحكما
راجل ايكن حادث اولدقدنصكره استصحاب فرس تغيير حالنه باعث اولماز كورمزميسنكه مسلم راجل ايكن
بعض مشركيني قتل وفرسني اخذ واوزرينه بنوب قتال ايلسه انجق نائل سهم رجالدر واكر مسلمين شغل قتالده
ايكن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمين فوت يامقتول اولسه شركت غنيمتده دخول ايتمز زيرا بقاء قتاله اصابت
غنائم ناتمامدر كه هنوز مشركين منعه لرنده ماللرندن دفع اضدادلرينه قيام اوزره درامامقتل ووفاتي بعد الانهزام
ايسه غنيمتدن اكا تعيين سهام قيلنور زيرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤكد سبب استحقاق

واول

الاربعة الاخيرة وهي عروة جبل يشد اليها الدابة في محبسها فاعول من تأرى المكان اذا اقام فيه هذا قول العرب وعند العامة هي المعلف وهو مراد الفقهاء كذا في المغرب منه

واول غنائم دار ايله محرز حكمنه الحاق اولنور وبز قريبا بيان ايلديك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصيبي
ابطال اولنماز بودخي اويله در واكر برمسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه يا اشترا برله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ايدوب مسلمين دخي غنيمتله دونوب معسكره واصل اولسه لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زيرا
معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمين
ايرته سي كونده قتاله عودت وبودخي فارسا معيت وغنائم جديده يه اصابت ايلسه لر بونده سهم فارسه كسب لياقت
ايدر زيرا وقعهٔ اولى بربرندن كف يد ايتدكده منقضي اولمغله وقعهٔ ثانيه اكا مغاير وبودخي آنده فارسا حاضر اولمشدر
كورمزمسنكه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولايدي غنائمدن سهم فارسه واصل اولور ايدي وقعهٔ ثانيه
دخي بويله در واكر مشركينله قتالده مسلمين ظفرياب غنيمت اوله ميوب تاكه مدينه دن فرسان ورجاله
رقوم مدد ورود وورودلرنده پناه اولمق اوزره وقوف ياخود محاربه ده معيته بذل مجهود ايتمرله مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر اول قوم غنائمده تشريك وفارسلرينه سهم فارس وراجللرينه سهم راجلي تمليك اولنور زيرا
قبل اصابة الغنائم وقعه ده حاضر اولملريله جيشله برابر خارج كبي اولمشلردر كذلك اول قوم مدد معسكره كلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معيت ايتمسه لر ياخود اعانت عسكره قادر اوله جقلري محل قريبده معسكر آخر ترتيب
وآنده اقامت ايلسه لرينه تشريك اولنورلر زيرا منزللرندن قصد جهاد ومعيت قتاله نيت امداد اوزره مفارقت
ايتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلري ممكن اوله جق موضعه واصل اولملريله عسكره رده و پناه اولمشلردر
ورده و پناه استحقاق مصابده مباشر قتال كبي اولدبغي بي اشتباهدر كذلك اهل عسكر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ينه بعض غنائمله مغتنم اولسه لرينه جمله سينده شركت مددي مستلزمدر زيرا بين الفريقين
مادامكه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مز كه مشركين ايادي مسلميندن تخليص اموالرينه سعي
واشتغال اوزره لردر واول وآخر مجموع غنائمي اخذ واغتنام انجق قوت رديله تمام اولمشدر امابعض غنائمله
اغتنامدن صكره قتالدن كف يد برله هر فريق كلوب معسكرينه لاحق اولدقدنصكره جيش مدد كلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بوغنائمه اصابت حقيقةً فريقينك تفرق وامتيازي
وحكما قتاللري دار اسلامده بولنمغله دار اسلامله احرازي برله رسيدهٔ تمام وبووجهله حقيقةً وحكما
احرازدن صكره عدم اشتراك مدد مالا كلامدر اما ايرته سي كون قتاله عودت وبعض غنائمه اصابت قيلسه لر
جيش مدد قتال ايدسون ايتمسون بوغنائمده مشاركت ايدرلر زيرا آنلرده وقعه ده حاضر اولوب احراز غنيمت يه قتاله
مباشرت ياخود رده جيش اوللريله قرب وقوتلرندن حاصل اولمشدر واكر ايرته سي كونده عسكرينه قتاله
عودت وانهزامله خند قلرينه معاودت ايتدكدنصكره لشكر مدد تعاقب ايلين مشركيني منع وهزمله اوزرلرندن
دفع ايدوب بعده بزلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشراك ايلديك آنده دخي اشتراك ايده رزديسه لر كلاملرينه
التفات اولنماز زيرا اول غنائم بوقتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ايله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جيشك لابس اولدقلري ثياب واسلحه لرندن دفع ايچون قتال كبي اولمغله ايجاب
شركت عديم الاحتمالدر حتى مشركين هنكام هزم عسكرده اول غنائمي اخذ ايدوب بعده لشكر مدد يدلرندن
تخليص ايلسه لرينه عسكر اوله اوزره رد وآنلره تخصيص اولنور زيرا دار اسلامله احرازده تأكد حقلري متحقق
واموال قديمه لرينه ملتحق اولمشدر وهم مشركين اخذ ايتديلر ايسه ده دارلريله احراز ايتمدكلرندن كما في السابق
حق اولين آنده متحقق در اما حادثهٔ مزبوره نك دار الحربده حدوثي بشقه دركه آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمين غير متأكد واحراز اهل حرب مجرد اخذ ايله تمام اولدبغندن آندن حق اولين باطل اولوب هنوز اصابت
ايلدكلري غنائمه التحاق ايلديكندن شركت مدد التزام اولنور واكر اعدا دريادن سفينه لر ايله اهل اسلام
صولرينه كلوب مسلمين دخي سفينه لره راكب وبره چيقوب قتال ايلمك ملاحظه سيله سفائنده استصحاب افراسي
مرتكب اولوب صكره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ايلسه لر كركدر كه سهام خيل ورجاله اوزره اقتسام ايده لر
زيرا جهاد ايچون مؤنت فرسي التزام ايلديلر اوزرنده قتاله قادر اولمديغي موضعده راجلا قتال ايتدكده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر كورمزمسنكه اعدايه بعض مضايق برده ياخود باب حصنده اتصال
وفرسلرندن اينوب راجلا قتال ايتسه لر نكتهٔ مزبوره يه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ايصال قيلنورلر بناء عليه
مسئلهٔ مزبوره ده فرسلرين سواحل ارض اسلامده تركابه بلافرس سفائنه راكب اولسه لر نظر اولنور اكر برده
بوانوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلري صورتده فرسلرين جلبه قادر اولميه جق مسافه ده فرسلرندن بعيد

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه ملتحق اوله مزلر زیرا برده
بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعه ده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت
اوله مز وبحرده بولنسه لر ینه بویله درو اکرلدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده قریب ایسه لر بونده متخلفین
ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدر زیرا موضع قتاله قربله موضع قتالده حاضر کبی اولوب
هزم اعدا برله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرك قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر
کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیره ده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ
یسیره وارایکن مسلمین سفائنله واروب ظفریاب غنائم اولسه لر بعد الرجوع معسکرساحلده قالانلرك اشتراکی لازمدر
وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین داراسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشه یه دخول ومسلمین
فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسه لر ینه نظر اولنور اکرقتاللری صهیل فرسلری استماع اولنه جق مرتبه ده
قرب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله
قربله حاضرکبیلردر واکراول مبشه ده اعدانك اردنجه امعان سیرایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه
ممکن اولمیه جق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقة وحکما
وقعه ده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصالله مستظهر اوله مزلر کذلك مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبلده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده
تحصن وخندقنده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی درباچه کبی ایتملریله مسلمین سفینه لر ایله اول حصنه ورود
ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسه لر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر
قربده بولنان قوت اهل معسکر ایله در مکر اهل معسکرده مغیث اولمیه جق رتبه ده بعید ایسه لر شرکتدن
ناامید قیلنورلر زیرا بو بابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکر ایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم
مجرد داراسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم
دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن داراسلامه خروج ایلسه لر اهل معسکر
وجه مشروح اوزره قربده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایده مزلر داراسلامده وقوعی ینه بویله در انجق
دارالحربده اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیدده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
مستحق اولورلر امادار اسلامده قتال بشقه در زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالك اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی
بویله در وفرسده معتبر اولان معنای مزبور شخص مستحقده غیرمعتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص
دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویریلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضه ده شریك اولمیوب
اهل سریه دن فرسنی معسکرده ترك ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولورلر اما قتال داراسلامده واقع اولدقده
سبب استحقاق انجق وقعه ده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیدده
بولندقده وقعه ده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اوله مز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دارالحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یامستأجر یاعاریه یاوقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالك
وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنك موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر
ایدرکه سابقده بیان ایلدیك که امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کند و اوزرینه عرضله
بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجاله سین اسملری وبابالری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفترایلیه
زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیرهر برینك وقت مرقومده حالنی بیلمکه محتاجدرکه
لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلك دارالحربدن ینه اول موضعه عودتلرنده کرکدرکه
ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفترایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامله احرازدن صکره متقرر اولمغله
هر برینك وقت مرقومده دخی حالنی بیلمکه محتاجدرکه تقسیم اکا متیسر اوله نکتهسی اولدرکه کل یوم عرض
جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا
اولنور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن
سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالك اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قوائمنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول مع الیمین آنك قولیدر زیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسك
ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنه یی مدعی اول دخی منکر اولمغله
قول مع الیمین آنك قولیدر مکر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسك اوله لر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه
قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسه لر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور
وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیکنی بز معاینه ایلسك
سهم فارسه مستحق اوله مز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی
روایت شاذه ده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در وبز بومسئله یی شرح مختصرده بیان ایلدیك وبو بابده
اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردر زیرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنه یه مالك اولمدقلرندن
شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیکی مقرردر
واکر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب
ودارالحربه ادخال ایلدکدن صکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
موجب قیاس انجق سهم رجاله یه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر
اوله جق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجاله ده ثابت ومتقرر اولدقدن صکره
فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکره دن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز
وبالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زیرا محلندن فارسا خروجله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام
وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بواثناده فرس
اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجاله ده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه
مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار
ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم
فارسدن حرمانه سزا وار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دارالحربه داخل
واول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دارالحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلمیدر ینه
کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاینوب آنی دارالحربه ادخال
بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال وارمیدر وبرفرد
مذکورینك بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانی مجیز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلدر لکن
صورت مزبوره ده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عندالعرض امیره مروراتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم
لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجاله ده تحریر ایلیه زیرا
حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلمشیکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترك ایده مز ودفتر رجاله ده
تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیکم فرسم
ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلمیه زیرا سبب غیرمعروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول
مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینه یه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واکر غاصب
اول غازیدن غصب ایلدیکی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله داراسلامه خروج
واتصال ایلسه لر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنورزیرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتمدکجه غاصب اوزره
الزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتاله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر
وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوك بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون
لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق
اولدیغی سهمه انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتی اخذ ایلمك منزلنه نازلدرکه
آنده اجرت ملك غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجر اوزره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه
انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر وبوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق
سهم راجل تعیین قیلنور زیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالك ممنوعدر
اما صورت مفروضه ده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب لا تکون الشرکة العامة مانعة عن الشهادة

مطلب یرد الغاصب ویضمن ما نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصـال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددنصکره غصبله زائل
اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله
صاحبی فارس عـد اولندقد نصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دارالحربده اشتراء فرس ایلین مستحق
سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکرفرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب
دارالحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعـده
قتاله یاخود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسهلر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرادارالحربه
فارسادخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتـال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجـل تعیین قیلنور زیرا
بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس
تعیین قیلنور زیرا بووقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعدالاسترداد حاصـل اولان غنائم حقنده قبل القتال
استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بوغنیمتده اول فرسله فارس
عداولنمغله شخص آخردخی عداولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دارالحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله
اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش
اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بوصورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك
صاحب الفرس فرسنی اخـذ ایتدکد نصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع
مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بوقتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر
لاحق ایچون اولوب غنـائم سابقه ده حق دخی مقـدار سهم راجل متحقق اولمغله بعدالقتـال بونك حق زیاده
واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطـال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دارالحرب
ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دارالحربده بونکله قتـال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دارالحربه ادخال
ایلدکد نصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال
همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب
سبب استحقاقی انجق راجـل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعدالمجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی
متغیر اولماز و بومسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار
اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکار درکورمز میسنکه دارالحربه فارسا داخـل اولدقد نصکره مشرکین فرسنی
اخـذ ایلسهلر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیرمستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب
اولمامقده در اما مستعیر قبل ردالفرس اصابت اولنـان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا تجاوزه دربله سبب
استحقاقی فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره
غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی در و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن
فرس دارالحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخـذ اولنمق بعدالاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس
اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکرفرس عنـد المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه
مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجیه دك فرس آندن حق مستحقله اخـذ
اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکرمشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخـذ ومستعیره
ردایلسهلر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصـل قیلنور واکر
صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره ردایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بوصورتده اخـذ مشرکین
منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجـله نائل قیلنور واکرصاحب الفرس فرسیله ارض حربه
دخولند نصکره آخره اعاره ایدوب مستعیردخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجیه دك اوزرنده قتـال ایلیوب
مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنـائم ایلسهلر بوصورتلرك جـملهسنده صاحب الفرس سهم فارسه
مستحق اولور زیرا بعددخول دارالحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز
اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون
سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز
وهم دارالحربده استعـارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز واکر
صاحب الفرس قبـل دخول دارالحرب اوزرنده قتـال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکسنه یه اعاره ایدوب

اول دخی رکوب ودارالحربه دخولدنصکره صـاحبنه ردایلسه صـاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس
عداولنور زیرا دارالحربه دخولنده فرس اوزره قتـاله لدی الاحتیاج قادر درکه هر نه زمان دیلسه استرداد فرسنه
مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتـاله استبداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشـدر
ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون
ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیرمقتدر در اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب
غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصـال قیلنور و بوقول واضح برله حق معیرده
دخی فرق مسئلتین متضح اولمشـدرکه مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عداولنوب معیر فارسلکـدن
رد اولنمشدر اما بومسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیرنه زمان
دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بوصورتده مستعیر بعد دخول دارالحرب حق صاحب الفرسی انکار
وفرس بندر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمه کاکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله
استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب
اولوب انکاری دارالحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دارالحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که
غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولمازلر مانحن فیه دخی اویله در
واکر صاحب الفرس فرسنی دارالحربه دخول ایدنجیه دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکسنه یه ایجار بعـده اصابت
غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجالهدن اعتبار اولنور
زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دارالحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بوجهتله
اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضـاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعـداد قیلنوب
فارس اولهمز ومستأجر دخی جمیع صورده رجالهدن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون
اولمامغله لدی الحاجة فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حـمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار
اولمشـدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یازیاده مدتده رکوب واوزرنده قتـال ایچون اول فرسی استیجـار
ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجیه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجالهدن اعتبار اولنور
زیرا بیان سابق اوزره دارالحربه دخولنده غیرایچون فرسنده حق مستحق بولنمغـله صاحب الفرسك فرس اوزره
قدرت قتالی غیرمتحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدرکه دارالحربه فرسله داخل
وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصـل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعدالانقضاء
اصابت اولنان غنائمده راجلدرکه بعدالانقضاء فرس یدندن دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله
اخـذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشـدر واکرصاحب الفرس فرسیله دارالحربهداخل ومسلمین غنائمه واصـل
اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یاقتال ایچون مدت معینهده آخره ایجار ایدوب مدت ایچنده مسلمین بعض غنائمه
دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرد ادو بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر
جمیع غنائمده راجلدرکه استیجار فرس بعد دخول دارالحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلـدر
اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدرکه دارالحربه فارسا دخول ایدوب اول غنـائمه فارس ایکن اصابت
اولنمشـدر وایجار فرس بعد الاصابه بعـدن اقوی دکـل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده
دخی فارسدرکه ایجـار ایله فرس ملکندن چیقمـا یوب هم وقت تجـاوز سرحـد ده سبب استحقـاقی منعقد
اولدقد نصکره وهم مـدت اجاره منقضیه اولدقد نصکره اوزرنده مباشرت قتـاله قادر اولمشدر اما غنیمت
ثانیه ده راجلدرکه فرس یدندن غیرایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل
ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشـد ر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتـالی ازاله ایدر کذلك
بعـد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتـال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع
اضداد ایچون اقتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بوقتالی انجق سهمندن دفع اضـداد ایچون
اولمغـله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دارالحربه قصـد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر
غصب وادخال و بعدالادخال مسلمین بعض غنـائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه
وکیدوب فرسنی اخـذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنـائمهدخی خوشحال اولسهلر صاحب الفرس
ایکی غنیمتـده ده راجلدرکه دارالحربه راجلا داخل بعـده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

مطلب غصب فرس مسلم

نازل اولمشـدر و بومسئله اوائل بابده مذكورالاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول
دارالحربه قصد واهتمامي اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسي التزام ايدوب دارالحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده
غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدي بو جهتله بعـد الاسترداد غصب عارض مورد عد مده ايراد
اولنمش ايدي امابونده نه قبل دخول دارالحرب ونه عند الدخول قتـال ايچون مؤنت فرسي ملتزم اولمديغنـدن
اصلا سلك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينـده شراء فرس ايدنلر سلكنـه منتظم
اولمشـدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنـان غنائمده فارسدر كه داره فارسا داخـل
واول غنـائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقـاقله
زائل اولدقده سهم ثابتي متغير اولماز و بعدالاسترداد اصابت اولنان غنـائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل
اولمشـدركذلك صاحب الفرس قتـال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم و بنفسه غزايه عازم اولوب مستعـيره
دارالحربده واصـل واسترداد ايله فرسي يدينه داخل اولسه بودخي جميع احكامده صورت متقـدمه يه مماثلدر
زيرا صـاحب الفرس دارالحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدر كه قصـد غزا ايتدكده فرسي يدنده
بولنمايوب مؤنت مستعار رد ايد نجيـه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسي ملتزم دخي دكلـدر امابومسئله ده
اعاره سي قتـال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بومسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقـدمه يه مماثل
يعني جميع غنـائمده راجلدر اماحق مستعيرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه
ملتحقدر كه اسـتعاره سي انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتـالدن محجو بدر وصورت مزبوره ده
مستعير غدرايله صاحبنه مخالفت وهمان دارالحربه دخول واوزرنده قتـاله مباشرت قيلسه ينه راجلدر كـه
بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشـدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغني بز قريبا بيان
ايلديك وصاحب الفرس دخي ينه جميع غنـائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتـال ايچون
اعاره سي كندو حقنده برابردر زيرا ايكي صورتده دخي قتال ايچون مؤنت فرسي انجق بعد دخول دارالحرب التزام
ايتمشـدر وهم قصد غزا ايتدكده دارالحربده فرسنه ظفر بواوب بولميـه جغي معلومي دكلدر اگرچه دارالحربه
غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسني ركوب ايچون غيره اعاره و بعدالدخول استرداد ايلين اهل جهادده
بزسلوك استحسانله داخـل زمرهٔ فرسان ايلديك زيرا آني شومنزله انزال قيلدق كه غازي برمشيه قادر اولميـان
راجلي كوروب آني مقـدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دارالحربه دخولدنصكره انزال وفرسني اخذ ايلمه ايشته
بو بابده اول غازي فارس ايدوكي بي ارتيابدر كذلك آنك منزلنده نازل قيلنان فارسلكله كـما مبابدر لكن بومعني
مانحن فيهده مفقود ومعبر مز بور فرساندن غير معد ودر واگر مسئلهٔ مزبوره ده فرسني مجرد ركوب ياخود قتال ايچون
ايجـار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتـال ايچون
قصد دخوله حاضر اولدقدن صكره فرسني ايجار بعـده مستأجر داخل دارالحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس
جميع غنـائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصـد غزا انجق فرسي حق مستحقله
يد مستأجرده ايكن پيدا اولمغله اعتبـار مذكوره دخي احرى در اما مسـتأجر اگر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه
آنده دخي جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واگر قتـال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبـل انقضاء
مدة الاجاره اخذ اولنان غنـائمده فارس و بعدالانقضا اخذ اولنان غنا ئمده راجلـدر زيرا فرس حق مستحقله
يدندن اخذ اولنمشدر مگر بعدالانقضاء فرسي صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبني دفع ايلمه بوصورتده
جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعير دخي صورت مزبوره ده مستأجر كبيدر زيرا هر بري قصد قتـاله فارسا
دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكتـه سي اولدر كه بونلر منع فرسله غاصب
اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصو بله سبب استحقاق اوزرنده قتـال ايتدكده ابتداء منعقـد اولور وحالت بقا
حالت ابتدادن اسهل اولمغـله في الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصو بله ابقا اولنمق اولى واكلدر واگر بركسنـه
فرسني برغازي يه سهم فرسي كندو يه و يرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادي آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم
مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخي فرس اوزره بولنـان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسي جهالت
فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشـدر واجارهٔ فاسده حكمـده اجارهٔ جائزه ايله اعتبار اولنمغـله سهم فرس
مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخي اجر مثلي بالغـا مابلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقـد فاسد ايله
معقود عليهي استيفا ايتمشـدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمي حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

مطلب لافرق بين الاجارة والاعارة عندشرط الاجر .

اجر

اجر ايلمشـدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره ميانـده فرق يوقدر بوصورتلرده مسلمين هيچ
غنيمتـه اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجر مثلي واجبـدر كه مستأجر حكم اجارهٔ
فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتمكله برشيئه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجر مثلي مستوجبـدر بونك نظيري
شول مضاربدر كه مضاربهٔ فاسده ده تكميل عمل ايلمه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلني مستوجبـدر
واگر بركسنه كندو يرينه مدت معينه ده ياخود مسلمين غزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيـه دك ديمك
مثلو مدت غير معينـه ده غزا ايتمك اوزره بركسنه يي استيجار ايلسه بو عقـدي باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد
سنام الدين وعبـاداتده ركن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضني ادايه مباشر ايدوكي
مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل ونا پايداردر بوصورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط
ايتسه ده ايتمسه ده اجيركدر زيرا استيجار باطل وكالمعدوم اولمغـله سهم غازي يه ويرلمك معلومدر واجير دخي
مستأجردن اخـذ اجر ايتمش ايسه ردي واجبدر زيرا عقد باطـل اصلا اجري غير موجبـدر وهم غزاسنده
نفسي ايچون عامل اولمغـله غير اوزره اجرى غـير مستوجبدر بوصورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سني اجيره
و يرمش ايسه نظر اولنور اگر سهم غنيمتي نفسي ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجر مثلي بالغـا مابلغ
اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسي ايچون منفعت سلاح ودابه سي مقابلنـده عوض مجهولي شرط ايدوب
اجير دخي عقد فاسد ايله اول منفعتي استيفا ايلمشدر كركدر كه اجر مثلي ايفا ايده واگر شرط ايتممش ايسه اجر سلاح
ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسي ايچون عوض مالي شرط ايتمكله سلاح ودابه سني اجيره
اعاره ياخود قتال ايچون في سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلري قتالده استعمال ايلين غازي اوزره مستوجب اجر اولماز
واگر بركسنه برفرسي مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتـال ايچون ياخود برغلامي دارالحربده مدت معلومه ده
خدمتي ايچون بدل معلومـله استيجار ايلسه بو عقدي جائزدر كرك هر يوم ايچون تسميهٔ اجر ايتسون كرك ايتمسون
زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخي معلومدر ومعناي طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس
بو استيجار صحيحدر امابيان مدت ايتميوب همان شو غزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايد نجيه دك ديو استيجار ايلسه
بو عقدي فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دارالحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلري طو يلميدر
قصيرميدر بيلمز بوصورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجر مثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه
حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلي بالغا مابلغ مستوجبـدر
زيرا بو بابده اجر اگرچه مسمى در لكن صاحب الغلام والدابه بن سزلر اول محله واصـل اولمزدن اقدم عودت
ايدرسز ديو اميد ايدر ايدم يوقسه واصـل اولدقدنصكره محله دك بو مسمايه راضي اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعـا
للخصام اجر مثل بالغـا مابلغ اوزرينه الزام اولنـدي واگر بركسنه نك يدنده حبس في سبيل الله اولان بعض
افراس حاضر واول كسنه دخي قيم افراس اولمغـله ديلديكنه و يروب وديلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضيسني
في سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض كسنه اعطا ايدوب آنلر افراسله دارالحربه دخولدنصكره مسلمين غنـائمه
اصابت ايلسه لر بعده افراسي آنلردن اخذ وآخرينه و يروب صكره بعض غنائمه دخي اصابت ايلسه لر بوصورتده
افراسله داخـل اولانلر مصاب قبل الاخذ ده سهم فرسانه و بعد الاخـذ ده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس
حبس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصـل
محمد رحمه الله تعـالى اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتي مجيزدر واما اصـل ابي يوسف
رحمه الله تعالى اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتى كبي متعارف الوقف اولنلرده صحيح اولمغله في سبيل الله اوزرنده
قتال اولنان افراسده دخي تعارفه بناء تصحيح اولنور و بو بابده اصـل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدر كه
حضرت عمر رضي الله تعـالى عنه وفات ايلدكده يدخلافتنده فخذلري اوزره حبس في سبيل الله لفظي يازلمش
اوچيوز فرس وارايدي ومانحن فيه اولان مسئله نك نكتـه سي اولدر كه غازي مرقوم دارالحربه فرس اوزره داخل
وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولى اصابت اولنجيه دك قدرتي باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير
فرس منزلنده قيلنور و بعدالاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازي مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب
يدندن فرسي اخـذ اولنان مستعير كبي انجق سهم رجاله يه مستحـق اولور و بو بابده دارالحربده يدندن فرسي
استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساو يدر وقيم وواقف بعـد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله
اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعـداد اولنماز لر زيرا استردادلري انجق دارالحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

مطلب استئجار جبر رجلا للجهاد فيه

الحبس بضمتين جمع حبيس وهو كل ماوقفته لوجه الله تعالى حيوانا كان اوارضا اودارا كذا في المغرب بيان مذكور اوزره فرس موقوف واحد ايسه حبيس وجماعت ايسه حبس اطلاق اولنور

مطلب وقف الافراس وغيرها من المنقولات

دارالحربده شراء فرسدن اقوی دکلدر وحکم شرا سبقت ایلمشدر کذلك اول فرسی راجل آخره اعطا ایلسه لر
اول دخی دار الحربده اشترا ایلمش منزلنه نازل وفرسانده غیر داخلدر واکر برکسنه نك یدنده افراس موقوفه
بولنوب کندو واقف یاخود قیم ایکن اوزرنده فی سبیل الله قتال ایچون برکسنه یه ایجار ایلسه بو صنعنده اسائته
اجتسار ایتمش اولور زیرا واقف ارضنی مسجد قیلمش کبی اول افراسی خالصا لله وقف ایلمشدر بوندنصکره
کسب مال ایچون ایجار ایله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فی سبیل الله قتال ایله آخرتده نیل ثواب
ایچون آنلری اعداد ایتمشیکن قیم آنلر ایله دنیاده اکتساب مال ایلمك تغییر شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالی
فمن بدله بعد ماسمعه فانما اثمه علی الذین یبدلونه یعنی اول کسنه که وصی یاخود شاهد وصیت اولوب وصیت اکا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصکره آنی تغییر ایلیه وبال تغییر انجق تغییر ایلینلر اوزره واقعدر بو صورتده
مستأجرین اوزرلرنده قتال ایلسه لر سهم فرسانی استحصال ایدرلر زیرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر که سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خیلی ادا دخی اوزرلرینه واجبدر زیرا متناول
عقد اولان منفعتی استیفا ایلمشلردر وحاللری غاصبدن استیجار خیل ایدنلر کبیدر زیرا قیم وواقف بو ایجارده
غاصبدن کمتر دکللردر وعقد غاصبله مستأجر استیفاء منفعت ایتدکده مستوجب اجر اولدیغی بونده دخی اظهردر
لکن ایجار ایدنلر کرکدر که اجرت حاصله یی اکل ایتمیوب تصدق ایده لر زیرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبیث ایله اکتساب اولنمشدر و بو مقوله ده سبیل شرعی انجق تصدقدر واکر
افراس مرقومه مستأجرك یدنده هالك یاخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بو صورتده والی قیمتلرین دیلرسه
موجره ودیلرسه مستأجره تضمین ایدر زیرا هر برنده تعدی واردر وموجر شول غاصب منزلنده درکه مغصوبی
ایجار ایدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بو صورتده اکر مستأجره تضمین ایدرسه اولدخی قیمتیله موجر اوزره
رجوع ایدر زیرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضماننه مغرور اولمشدر واکر موجره تضمین ایدرسه موجر
مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده مز بعده والی اول قیمتله فرس آخر اشترا ایدوب هالكك مقامنه قائم ویرینه
وقف لازم قیلر زیرا قیمته قیمتله تسمیه ایتدکلری انجق قیامدن مشتق ومقام عینه قائم اولدیغی محقق اولدیغندندر
و بو بابده اصل عین فی سبیل الله حبیس وموقوف اولمغله بدلی دخی اول وصفله موصوف قیلنور نته کیم فرس
موقوف مقتول وقاتلی قیمتنی غارم اولسه آنده معا ملهٔ مرقومه لازمدر و بدلنی وصف اصل ایله موصوف قیلق
آنکله برفرس اشترا وفی سبیل الله آنی موقوف ایلمکه موقوفدر بعده مؤلف واقف الاسرار بو مسئله ده شرط
وقفی اظهار ایدوب دیدیکه فرس وسلاح مقوله لرینی صاحبی یدندن اخراجله ید قیمده ادراج ایتمدکجه حکم حبیس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقریر دلیل مسئله یی تحریرده دیرکه زیرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار کبی نوع من الوقفدر وتسلیم الی المتولی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابی لیلی رحمه الله تعالی قولی دخی بودر و بعد التسلیم الی المتولی بردخی آنده رجوعی غیر مشروعدر لکن اول
واقف تولیت وقفی ابتداء امردن یاخود بعد موت المتولی نفسنه شرط ایلسه جائزدر زیرا تسلیمی مجرد اتمام
وقف ایچون شرط قیلنمشدر بعد وجود الشرط ید واقفه عودتنده ضرر یوقدر ومؤلف جلیل کراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذکر اولنان اصل اصیلدن بشقه حضرت علی وابن مسعود وتابعیندن امام شعبی ونخعی
رضی الله تعالی عنهم دن اکابر اولان تجویزلریله سوق دلیل ایلدی بو صورتده برکسنه یه اوزرنده غزا ایچون
برفرس حبیس یعنی موقوف ویریلوب اولدخی دارالحربه دخول ومسلمین غنائمه وصول ایتدکدنصکره
اول فرس یدندن استرداد بعده مسلمین بعض غنائمه دخی برمراد قیلنسه اول کسنه غنیمت اولی ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانیه ده فرس یدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قیلنور اما متولی وقفك یدنده فرس
آخر اولیوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جمیع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زیرا داره راجلا کیردکدنصکره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمدیغی کبی یدغازیدن احذ فرسله دخی اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب ما یبطل فیه سهم الفارس فی دارالحرب وما لا یبطل * یعنی دارالحربده سهم فارسی بعد الثبوت ابطال
ایلیوب ایلمین اسبابك باب دقت نصابیدر برکسنه داراسلامده ایکن فرسنی شخص آخره هبه ایدوب اول دخی
بعد القبض معیت عسکرده اول فرسله دارالحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروعدر زیرا موهوب ید موهوب لهده علی حاله قائم وواهبه عوض
هبه سی غیر واصل اولمغله مقصودنده خلل تمکن ایتدیکندن حق رجوعی ثابت وحاصلدر بو صورتده رجوع

اگرچه آیهٔ کریمه حکم وصیته نازلدر لکن وقف دخی بعد موت الواقف مستمر اولمغله وعید مذکور تغییر وقف ایدنلره دخی مستحقدر والله اعلم منه

مطلب شرط وقف الفرس والعقار

مطلب وهب فرسه لرجل فدخل بها
مطلب متی یصح الرجوع عن الهبة

ایدوب صکره مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولمیوب جمیع غنائمده راجل
قیلنور زیرا دارالحربه راجلا کیردکدنصکره آنده تحصیل فرس استحقاق سهمده غیر معتبردر وموهوب له غنائم
اولی ده فارسدرکه دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانیه ده راجلدرکه فرس یدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زیرا واهبه عوض هبه سی واصل اولمادقچه حق رجوعی شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه که بو صورتده موهوب له کندو ملکی اولان فرس اوزره داخل اولمشیکن لا باختیاره یدندن زائل اولمشدر
کرکدرکه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحراز ایتدکلرنده فارسلکدن خارج اولمدیغی کبی بونده دخی اولمیه
جوابنده دیرزکه بونده فرس یدندن حق مستحق شرعی ایله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولی اوزره
سابقدر بو جهتله علی الاطلاق فرس اوزره متمکن قتال اولمقدن خارج وتمکن قتالی انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقیددر حتی مسلمین هیچ غنائم اصابت ایتمدین واهب رجوع ایلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صکره ینه بویله در اکر موهوب له مجرد ملکی اولان فرس اوزره دخوله جمیع
غنائمده فارس قیلنسه اقتضا ایدرکه برکسنه نك اون فرسی اولوب هر برین براجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصکره یدلرندن استرداد ایلسه همان بو مقدار ایله جمله سی جمیع غنائمده فرسان اوله لر و بو معنی
بعید غیر معتنی در زیرا بو قوله قائل اولان لا محاله اول افراس عشره یی رجال عشره یه اعاره ودارالحربده استرداد
ایلسه ینه فرسان اولورلر دیمکه محتاجدر زیرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ایدنجه دك
افراس اوزره تمکن قتالده تفاوت یوقدر وعلی هذا برکسنه شراء فاسد ایله برفرسی اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصکره بایع فساد بیعله رجوع ایلسه حکم مسئلهٔ هبه بونده دخی قطعی الوقوعدر زیرا واهبك
حق رجوعی کبی بایعك دخی بیع فاسدده حق استردادی ثابت بلکه اظهردرکه بو بابده بایع استرداد ایله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهیدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلکدن خارج اولنجه بونده دخی اولادر واکر بیعی صحیح اولوب صکره دارالحربده برکسنه بینه ایله فرسه
مستحق اولوب ید مشتریدن اخذ ایلسه بودخی بیع فاسد منزلنده در زیرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله یدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غیر ایله مشتری غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ایله فارسلکدن خارج قیلنور کذلك برکسنه آخره بربغل ویروب آنکله برفرس اشترا ایدوب بعد التقابض
ایکیسیده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده یا فرسده عیب بولنوب اول عیبله قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء
معیبی رد ومالنی استرداد ایلسه بو صورتده مشتری فرس بر بر ینه رد ایتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر و بو بابده عیب فرسده بولنمغله مشتری فرس فرسی رد ایلین کسنه اولمق یاخود بغلده بولنمغله مشتری
فرس بغل اوزرینه رد اولنان کسنه اولمق مساویدر و بر بر ینه رددن صکره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زیرا عیب فرسده بولنمغله کندو رد ایلمش ایسه فرسی ملکندن بالاختیار ازاله ایتمشدر واکر عیب بغلده
بولنمغله اوزرینه رد اولنمش ایسه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشتری بغل مجموع غنائمده راجلدرکه
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر کذلك بیعلری صحیح ایکن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صکره اقاله
واستقاله ایدوب یاخود احدهما مشتراسنی کورمش اولمغله خیار رؤیتله رد ایدوب یاخود مشتری فرس قبض
فرس ایتمش ایکن بغلی تسلیم ایتمیوب عندنده هالك اولمغله فرسی رد ایلسه بو صورتلرده ملکلری سبب مستحقله
ازاله قیلنمغله صکره اخذ اولنان غنائمده فارسلکدن اخراج وسهم رجاله یه اناله قیلنور واکر برکسنه داراسلامده
ایکن فرسنی دینی مقابله سنده دائننه رهن ایدوب ایکیسی بردن عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره
دینی ادا وفرسنی استرداد ایلسه جمیع غنائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زیرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنکله فارس قیلنمق متعذردر وراهن دخی عقد رهنله مرهونده مرتهن ایچون موجب
ملك الید اولوب قبل قضاء الدین کندو یدینی اثبات ممکن اولمامغله دخول دارالحربده فرسی اوزره قتاله غیر
متمکندر واکر دارالحربه فرسیله دخول و بعض غنائمه وصول اولدنصکره رهن ایدوب صکره بعض غنائم
دخی اکتساب بعده قضاء دین ایله فرسنی استرداد ایلدکدنصکره بعض غنائمه دخی ظفریاب
اولنسه مرتهن بهرحال اول فرسله فارس اولمدیغی ظاهر وراهن غنیمت اولی وثالثه ده فارس ایدوکی باهردر
اما غنیمت وسطی ده راجلدرکه ملکی قائم ایکن اختیاریله فرس اوزره تمکن قتالنی زائل قیلوب دارالحربده
فرسنی ایجار ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر وبز قریبا مسئلهٔ اجاره یی بیان ونکته سنی تقریر واعلان ایلدیك

مطلب البایع فاسدا مأمور بالاسترداد شرعا والواهب منهی عنه ندبا

وبو مقوله نك غیری ایله بیع وشراده هر بری بایع ومشتری اولمغله بر بینه مشتری فرس وبر بینه مشتری بغل اطلاق اولنمشدر منه

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر
واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی
حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره
بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس وغنیمت وسطی ده راجلدر که فرسی
ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه
فسخ عد اولنسان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنسان سببله واقع اولمق
برابردر که علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرمتبیندر سؤال اولنورسه که
صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلنمق واجب ایدی زیرا مؤنت فرسی التزام
ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت
ایتمش ایسه ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنه نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم
فرسانه غیرنائلدر جوابده دیرز که دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق
محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارسا دخولنده
منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی
امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه
اهتمام ایدرکه مسئلهٔ مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندو آنك یرینه فرس آخر اشترا یاخود اکا
فرس آخر هبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیر قادر ایکن اول غنیمت حاصل
اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه ده فارسدر که فارسا دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله
مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال
ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور
زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتالله آنده اولان حقی تزاید ایلمز کذلك
اشترا ایلدیکی فرس مقدما بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز
زیرا بو یله فرسله ابتداء دار الحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء
منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بربرله
فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا
هر بری دارالحربه فارسا داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارسا
دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده
غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی
ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن
اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله ایچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده
دیرز که صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتله
نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکنی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه
ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل
قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حقی ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب
اکا ظفر بولنمسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه
اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کبیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه
قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور
فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده
اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلا اختیار
زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا
بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب
تضمین قیمتنده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بایعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت
قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن
اول فرسله بردخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشترا قیله
بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارسا دخول
و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه
اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه ده رجاله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله
منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکده قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم
اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجددا انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مز صورت مزبوره ده
فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخر هبه
یا تصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب
استحقاقی ابقاده مقامنه قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدما مؤنت فرس
اولی التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترا یی مقام مبیعه اقامت امرهیندر
بعده موهوب حکم مشتراده ایدوکی ثابتدر که هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه
ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض
غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه
غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر
اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی
بو دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر
و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری
استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن
استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما
حین انقضاء اجاره ده اکا فرس آخر هبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلامرادر زیرا استیجار ایله
فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدر که بونلرده علت انعقاد سبب استحقاق مع زیادة موجود ایدوکی اجلی در
واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمله دخی نیل
مراد دنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه
انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدما بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره
تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس
واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق
قیلنور واکر معیر افراس کثیره یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه ده
فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب
مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه ده ینه بعینه فرس اولی
استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا
یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معناده
استعاره دن فائق ومعتنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا شایستهٔ اعتنادر وصورت استیجارده صاحبی انجق
اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولمقدن خارج اولمغله مستأجر
آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه درکه اجاره ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده
موجرك تمکن قتالی زائل واعاره ده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه ده خدمتیچون نفسنی
ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلا ایجار برغازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم
فرسده دخی حکم شرعی بو یله در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه
دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل
الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلا فرس داخل کبیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

مطلب لو آجر نفسه الخدمة مدة لم يكن له سهم

قتالدن مأيوسدر كه فرسى عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده
متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمنى متضمندر اماقبل الدخول نقد ثمن ايدوب ياخود ثمن مؤجل
ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسه‌لر بونده موجب قياس مشترى دخى بايع كبى غنائم مصابه‌ده راجل اولمقدر
زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدر كه مشتري‌يه انجق عندالقبض حاصل ودارالحربده بعدالقبض اوزرنده
تملك قتاله واصلدر توضيحى اولدر كه مشترى نقد ثمن ايتسه دخى فرس مزبور ضمان بايعده‌در زيرا هالك اولسه
ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترى‌يه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر
بو جهتله عندمزده متحققدر كه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد
الثمن نيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بو صورتده بعد النقد دخى نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى
مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار
مشتريده ثابت واستواردر كه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه
قادر ومتملك ايكن بو اقتدارى قبضله متقرر و فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلرى كبى
سهم فارسه استحقاقى مستقر اولمشدر واكر ايكى مسلم بينلرنده مشترك بر فرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى
وكاه آخرى مقاتل اولسه‌لر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيرا هر برى بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله متمكن
اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دار اسلامده احدهما آخره حصه‌سنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه
مستعير ومستأجر دار اسلامدن اوزرنده تمكن قتالله منفصل اولمغله آنكله فرسانده داخل اولور مكر معير حصه‌سنى
اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعدالاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه
دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالى زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك
اولان ايكى فرسله داخل وهر برى بر فرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا برله مقاتل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر
زيرا هر برى فرس اوزره قتاله غير متمكن ايكن دار اسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنى تطييبله حادث اولان
سببدن اول تمكنى محصل اولمشدركه اكا نفع حاصلى يوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى
آخرى ارضا ايلسه هر برى رضاسندن رجوع ايدنجه‌دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى
فرس اوزره تمكن قتالله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقى منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن
رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضه‌ده فرسين مشتركين
اوزره ركوبده قبل دخول دارالحرب تهايؤه قائل اولسه‌لر ينه ايكيسيده راجللردر و بر ركوب دابتين اوزره
تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلح‌ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد
شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبى قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر
اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر وبو صورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميان‌ده
مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبى قتالك
غيرى بر مصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله
ممكن اولمغله قسمت منفعتى قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخى آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه
صورت مفروضه‌ده هيچ برى سهم فارسه مستحق اولمز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله
هيچ برى متمكن اولمامشدر واكر هر برى شريكنه ديلديكى فرسنه ركوب ايچون دار اسلام يادارالحربده اذن ويروب
لكن برينى بعينه‌يدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احد الشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام
اولميوب تسليمه محتاجدر واكر بر مسلم دارالحربه افراس كثيره ايله دخول وجمله‌سنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه
ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتد يكنده
صد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتديكى كسب وضوح ايتمشدر بو جهتله بيع ايتديكى استحقاق سهمده درجهٔ
اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمى منضبط قيلنور حكمتى اولدركه واحد اوزره زائد اولان
فرس محتاج اليه اولميوب فضله‌در وثبوت وبقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزميسنكه
بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلمسه ينه قاضى
حكمت مرقومه‌يه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعدالقضا واقع اولسه موجب ضمان
اولان محلده ايسه‌ده راجعين اوزره بر شيئك ضمانى واجب اولماز واكر افراس مزبوره‌دن برى دارالحربده هالك

مطلب باع وبقي البيع عند البايع بعد نقد الثمن
مطلب دخل بفرس مشترك
مطلب بفرسين مشتركين
مطلب المهاياة في الدابة
مطلب دخل بافراس فباعها الا واحدا
مطلب رجع بعض الشهود عن الشهادة ولم ينقص نصابها

ياطرف

يا طرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسى جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكى بعد بيع
البعض واقع اولايدى ينه انكله فارس قالورايدى قبل البيع دخى بويله‌در نكته سى اولدركه بيع ايتديكى كالعدم
اولوب همان فرس واحد ايله داخل اولدى قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه
مالك قيلنور واكر بر مراهق فارسا يا راجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلسه‌لر اول دخى تقسير
سابق اوزره رضخ فارس يا رضخ راجله موصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ
اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بو بابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره
مبتلاى قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق
بلوغله كماله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبى قيلنور نظيرى بعدالدخول
اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصبب التقرير بو بابده مراهق مرقومله ذمى مرسوم بينلرينى
فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسه‌ده وذمى مسلم اولمازسه‌ده هر برى سهم كامل ايله
مساهم اولوردديلر بس مذكورين‌دن برى قبل البلوغ وبرى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان
اختلافلرى شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين
اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم
سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابى خلافلرين بيانه
ضامن باب دقت مضامينيدر اكر بر غازى فرسنى دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه
نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله‌يه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازى‌يه
سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشيدك ديوب اول دخى انجق بعد الاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر
اكرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولمشدر وهم بيع
امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بى عدبل
قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بو بابده سبب حرمانى اولان بيع فرس كند و اقرار يله ثابت اولمشدر
بو ندنصكره استحقاقى بلا حجة ثابت اوله مز كورمزميسنكه بر مسلم فوت اولوب اخ مسلمى واريكن مرتد اولان
اوغلى كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعنى ادعا ايلسه ميراثى آنكدر بو صورتده اخ مسلم بلكه سن اب
حيانده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور ردتده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخدر زيرا سبب
حرمان اولان ردتى ظاهر اولدقدنصكره بلا حجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن
قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخى سن بعد موت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرمانى
اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلا حجة استحقاقى ثابت اوله مز توضيحى اولدركه سبب استحقاقى عند مجاوزة الدرب
قصد قتالله مؤنت فرسى التزاميدر ودارالحربده اوزرنده قتالى بوقسه بيعله تجارتنى قصد ايلديكى محتمل اولمغله
بعد القتال وبعد الاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله مز ومعناى
مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعى اقرب اوقاته احاله ديديكميز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه
استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غير نافعدر بو صورتده بعد الاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد
اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور اما يالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه
آنكله تمام حجت حاصل اولماز بو صورتده مشهود له اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتمكله بن اكا شهنده مشارك
اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كمسنه نك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب
ياخود غيرك برنسنه‌ده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بو بابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتدن برنسنه‌ده
هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واكر غازى فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب
قسام دخى بيع ايلديك ظن ايده رم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقى معلوم وابطالى ايلين
بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقه‌دن شول
منزله‌ده دركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد و بعد الموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخى بن هيچ مرتد
اولمادم ديو دفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اما غازى بن فرسمله داخل اولوب صكره
هالك اولدى ديوب قسام دخى فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجه‌دك

مطلب دخل المراهق فارسا او راجلا
مطلب اختلفا في بيع الفرس قبل الاصابة او بعدها فالقول لمن
مطلب الحادث يضاف الى اقرب الاوقات
مطلب اختلفا في الاسلام وقت موت المورث المسلم
مطلب اقر بان فرسه لغيره صادف ملكه

مطلب لا يمين على صاحب المقاسم

راجلدر زیرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ایدر اول دخی معلوم اولمامغله بلا بینة مستحق اوله مز نظیری اولدر که برعورت فلان میت بنی حیاتنده تزوج ایتمشیدی دیو طلب میراث ایلیه البته بلا حجة تصدیق اولنماز واکر برغازی فارساً دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع یاخود هبه ایله یدندن اخراج واستهلاك ایلدیکی قسام ومسلمین عندلرنده مجزوم لکن قبل الاستهلاك و بعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ایدوکی نامعلوم اولسه قبل الاستهلاك اصابت قیلنان متحقق اولمدیغجه جمیع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زیرا بعض غنائمدن حقی مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متیقن ویریلوب زیاده ویریلمز وهم غنائمدن هرقطعه سی قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولدیغی کبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتماله استحقاقی ثبوتدن عاطل وهرقطعه سی اول بابده ذکر اولنان مسئله ده جمیع المصاب منزلنه نازل اولور وصورت مذکوره ده قسام خصم اولمیوب همان بمنزلة الحاکم اولمغله اوزرینه قطعا یمین لازم اولماز واکر فرسنی بیع وفرس آخر اشترا ایلمش ایسه قریبا بیان ایلدیك که اول غازی جمیع مصابده فارس انجق بیع اول وشراء ثانی میاننده اصابت اولنانده راجلدر بو صورتده دخی مصابك قبلیت و بعدیتنده اختلاف حاصل اولسه ینه جمیع مصابده انجق سهم راجله واصل قیلنورزیرا مصابك هرجزئی میان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتماله بلا حجة ثبوت استحقاقی غیر مؤملدر وهم دارالحربده بعض اوقاتده راجل قالدیغی معلوم ممیز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غیریده ایدوکی مجزوم ممیز اولمدقجه سهم فرسانه استحقاقی معدوم مدرشول ابن منزلنده درکه بروقتده نصرانی ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب مسلماً کلوب حیاتنده اسلامه کلدیکنی ادعا ایلیه البته بلا حجة تصدیق اولنمار کذلك بروقتده مرتد ایدوکی معلوم ایکن بعد موت الاب کلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه کلدیك دیو انکار مدعی ایلیه البته قبل موت الاب اسلامی بینه ایله متحقق اولمدقجه میراثه مستحق اوله مز واکر غازی فرسمی اشبو یدمده اولان فرسله مبادله ایتمشیدم دیو اقرار وقسام فرسکی بیع ایدوب صکره بونی اشترا ایلدیك ظن ایدرم دیو اصرار ایلسه قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی فرسله مبادله آنی حکم راجلده قیلیوب وقتا من الاوقات راجل قالدیغی معلوم دکل ایکن قسام آنك حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولیدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در واکر برتاجر یاخود دارالحربده اسلامه کلن حربی یاخود مولاسنه خدمت ایچون دخولدنصکره آزاد اولان عبد عسکره التحاق ایلسه قریبا بیان ایلدیك که بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شریك اولوب قبل الالتحاق اصابت اولنانده تشریك اولنمازلر مکر مسلمین مجدداً ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ایچون اقتتال ایده لر بو صورتده غنائملری بعد اللحوق قیدر یا قبل اللحوقی بدیدار اولمیوب و مجدداً قتاله دخی دوچار اولمسه لر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولندیغی بینه ایله آشکار اولمدقجه برشیئه سزاوار اوله مزلر زیرا مصابك هرجزئنده احتمال وار ایکن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال یوقدر بو صورتده بونلر ایچون شهادتی موجب حکم اولمیان مثلا شاهد واحد یا شاهدین غیرعدلین شهادت ایتدکده مشهود له اقرارلرینه بناء نصیبلرنده شریك اولورم دیسه استماع اولنماز زیرا بز قریبا بیان ایلدیك که بو شهادت برنسنه ده نه ملك شاهده مقارن و نه مشهود له ایچون اقرار ملکه مراهندر کورمزمیسنکه شهادتی موجب حکم اولان کسنه لر شهادت ایتمکله قبول اولنسه دخی قبل قسمة الغنائم برشیئه مالك اوله مزحق اشتراك ایسه شیء خاصده ملك اوزره بنا قیلنور ینه کورمزمیسنکه عسکر تقسیم غنائم ایتدکدنصکره برکسنه کلوب بن سزکله برابر ایدم دیو ادعا و بعض عسکر اقرار مدعی ایلسه لر ینه مقرله نصیب مفرده مشارکتی استدعا ایده مز وحکم مذکور شبهه واشکالدن دور در زیرا اول کسنه جیشله برابر ایدوکی معلوم دخی اولسه ینه بعد التقسیم هر برینه اصابت ایلین سهم اوزره استحسانا سبیل رجوعی یوقدر انجق غنیمتدن برنسنه قالمش ایسه امام اندن سهمنی اعطا ایدر و قالمامش ایسه بیت المالدن تعویض ایدر پس معیتی معلوم اولانلر بعد القسمة نصیب عسکرده تشریك اولنمایجه معلوم اولمیانلرده عدم تشریك بالطریق الاولی در و تعویض بیت المال نوع استحساندر که الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمایان اولمشدر زیرا غنیمتدن بین الغانمین متعذر القسمة برنسنه قالسه بیت الماله وضع اولنور کذلك قسمتده سهو واقع اولسه ینه بیت المالدن اخذ اولنور کذلك مذکورینده بریسی بنم لحوقمدنصکره مسلمین مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ایچون برابر اقتتال ایلدم دیو دعوی ایدوب مسلمین بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرینی بیلوب لکن اول قتال لحوقندن مقدم یا مؤخر ایدوکنی بیلمسه لر مادامکه دعواسنه مسلمیندن اقامت بینه ایتمیه شرکتی متبینه اوله مز زیرا سبب استحقاقی انجق دفعاً عن المصاب قتالده معیتی اولوب اولدخی قول مجردیله ظاهر اولمدیغندن اقامت بینه یه احتیاجی باهردر والله تعالی اعلم

باب

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وایداعه فی دار الحرب * یعنی دار الحربده سهم فرس کندویه راجع اولمق اوزره فرسنی برکسنه یه اعطا یاخود اعاره وایداعندن باحث مسائل ومباحثدر اکر برغازی دار الحربه فارساً دخولدنصکره فرسنی اوزرنده قتال ایدوب سهمی کندویه راجع اولمق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه شرطی موافق حکم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ایلمز بو جهتدن شرط مزبور تحقق ایتمسه دخی سهم فرس صاحبینکدر پس تحقق ایجق حکم مزبوری مؤکددر اما هم فرسك رهم او زرنده قتال ایلین رجلك سهملری تماما کندویه راجع اولمغی شرط ایتمش ایسه بو فاسددر زیرا نفسیچون فرس اوزره قتال ایدن شخصك حقنی شرط ایتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ایجار ایتمش اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولدیغندن اجاره سی فاسده در بو صورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره واجب اولور اما سهم فرس بالکلیه باطل اولوب نه مقاتله و نه صاحبنه واصل اولمز زیرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ فاسده ایله استیجار فرس ایتمشدر و اجارهٔ صحیحه ایله استیجار بلکه اشترا ایتمش اولسه برشیئه مستحق اوله مز ایکن ما نحن فیهده بالاولویه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحیحه ایله ایجار ایلسه بیع ایتمش کبی غنائم آتیه ده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حکمنده جائزه قیاس اولنمغله ینه باطل اولور وهم منفعت فرسنك عوضنده اجر مثله مستحق اولمشیکن بردخی آنکله سهم فارسه مستحق اوله مزمکر اندن بشقه فرس آخری اوله بو صورتده اول فرس آخر کرك یدنده باقی وکرك هالك اولسون تفصیل سابق اوزره آنکله سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ایله ایجار ایلدیکی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قیلنور وکر قبل دخول دار الحرب فرسنی شرط سابق اوزره برکسنه یه اعطا قیلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ایلین شخص اوزره اجرا قیلنور زیرا سبب استحقاقکه دار اسلامدن فارساً انفصال انجق آنك ایچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی فرسنی بدل مجهول ایله موجر و اجر مثلی مستوجب اولمغله راجلاً داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نسنه یه نائل اوله مز اما فرسی ایکی بولنوب برینی بو وجهله اعطا و برینی نفسی ایچون ابقا ایتمش ایسه فرس باقیسیله سهم فارسه سزا کوریلور اما فرس آخرینك سهمی اوزرنده قتال ایلین شخصه تسلیم اولنوب اول دخی فرسك اجر مثلنی صاحبنه تقدیم ایدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دخی بویله اولمق مقتضای قیاسیدر زیرا بو امامین همامینك اصوللرندندر که غازی افراس کثیره ایله دخی کلسه انجق فرس واحد ایچون سهمه موصول قیلنور بناء علیه شرط مذکور بیان ایلدیکمز اوزره معنای اجاره یی متضمندر اما غازی ایکی فرسله داخل اولدقده سهم فرسینه نائل قیلنور قولنه قیاسله که قول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بودر کرکدر که شرط مرقوم صحیح وکامل واول کسنه یه و یردیکی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله زیرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسینه مستحق ایدی پس وجود شرط همان ازدیاد تأکیدینی محققدر بشرط آنکه شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جمیع الاقوال اوزرنده قتال ایلین شخصه ایصال وصاحبنه اجر مثلی اکمال قیلنور زیرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده ایکن بو فرسله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق آنکله فارس بولنان شخص ایچون عند الانفصال منعقد اولمغله بینلرنده معنای اجاره متقرر ومتأکد اولمشدر واکر صاحب الفرسك فرس آخری اولدیغی کبی دار اسلامده شرط مذکور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامین بو فرس ایچون سهم اولمیوب وصاحبی ایچون دخی آخذ اوزره ایجاب اجرا اولنماز زیرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ایله فارسدر وعلی قول ابی یوسف اوزرنده قتال ایلین سهم فرسینه ایصال قیلنور که ایکی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر و صاحبنه اجر مثلی ایصال قیلنور که عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقیر دیر که صورت مزبوره ده معاملهٔ مذکوره لری دار الحربده واقع اولسه اکرچه کتابده آنك حکمی صریحاً تفهیم اولنمادی لکن مسائل مذکوره ده اعمالله منفهم اولدیغندن بزدخی تفصیلنی التزام ایلدیك انتهی واکر برمسلم فرسنی دار الحربده مسلم یا ذمی یه ایداع وکندو برسریه ده راجلاً خروج ایدوب اول سریه اصابت غنائمله عسکره رجوع یاخود جانب آخردن دار اسلامه ولوج ایلسه لر صاحب الفرس ایکی صورتده دخی فارسدر زیرا سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره اصل عسکرده کندو ایله برابر بولنان کسنه یه ایداعله استحقاقی باطل اولماز که بعد الایداع تمکن اخذی باقیدر و بزبو مسئله یی اعاره ده تقریر ایلدیك نظری اولدر که فرسنی معسکرده غلامی عندنده ترك ایده آنده سهمی باطل اولمدیغی کبی بونده دخی اولماز کورمزمیسنکه عسکر اوزره اعدا هجوم ایتدکده

برکسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترك وراجلا عزیمت ایلسه سهم فرسه نائلدر
کذلك فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت وتسمینه همت ایتملری ایچون یانلرنده ترکله
سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه یه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کمسنه
نفلدن برشیئه تحصیل ایده مز زیرا بو تنفیلدن غرضی سریه یی ارسال قیلدیغی محله دك استصحاب فرس اوزره
تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترك ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرین معسکرده ترکله رجالا کیتسه‌لر
علت مرقومه یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن
ممتنعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یا ذمی یا اسیر یاخود بینلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربی یه ایداع بعده باب حصنه قریب یا بعید برمحلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ایصال قیلنورز یرا منعهٔ اهل حربه وضع ایتدکده فرسنی استهلاك واضاعت ایتمش کبیدر نکته سی
اولدرکه فرس اوزره تمکن قتالنی اختیار یله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسی اندن منع ایتدکلرنده کندوقوتیله
فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخی متمکن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده عسکردن برمسلمك یدنده وضع ایتدیکندن نه زمانده
دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرك صکره قتال آخره ملاقی اولسونلر وکرك اولماسونلر
اما عدم ملاقات قتالده حکم مذکور بلااشکالدرکه اول کمسنه فرسنی بیع ایدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ایدنلر ایله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدرکه اول کمسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی پس بو قتالی
آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلك برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه یه
امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کمسنه بو غنیمتدن برسهمده
مندرج اوله مز زیرا امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما وقعه ده
بولنموب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلر ایله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ایتدکلرنده مجال شرکتی محالدر انجق بو صورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنورز یرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن
دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتالله حق ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بو صورتده صکره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنورز یرا قتال ایچون دار الحربه فارسا دخولنده مسلمینله برابر سبب استحقاقی
منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدرز یرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن محاربلکدن
خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالرین اخذ اکا جائزدر اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه
آنده بالاختیار ترك قتال ایلمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموالری اکا حلال دکلدر
واکر امیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره
مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یا راجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه
موصول قیلنورز یرا رسول تارك محاربه اولمیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده
باقی منزلنده در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتهٔ مزبوره یه بناء رسول
جانبین بلااستیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان
حکما آنلردن غیرمفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر
بو جهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر و بو بابده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدرکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبید الله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر اولوب
غزوهٔ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرهٔ
خیبر ایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب
صکره کلدکده تعیین سهمله خوشحال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندیمزده مقرر اولمشدرکه سعیی
توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کمسنه هرقنده ایسه ینه حکمده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن ایکی کمسنه
قصد قتالله دار الحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمانله مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمیه‌رك همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه‌لر اول کمسنه‌لر
آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه یی تارك واهل حربده
امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کمسنه‌یه مشابه ومشارك اولمشلردر وحکم مذکور
بلاسبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کمسنه ده ثابت اولنجه آنلر دار الحربده مستأمن
اولدقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کمسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترك قتال وعسکر
ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلر کبی اولوب حاللری عند المسلمین
ظاهر اولدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه‌لر آنده اشترا که قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان
عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکرینده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دار الحربه
داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کمسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون
کلمشیدم بو جهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدك دیوکله
دفعه مائل اولسه‌لر بونده قول مع الیمین اول کمسنه‌نك قولیدر زیرا هر مسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقابلدرکه
دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله‌یه حاملدر پس بو وصفك خلافی آشکار اولمدقجه بقاء محاربه
بدیداردر وصورت مفروضه ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرمانی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول
مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یا عبد یا صبی یا امرأه اولسه بونده
مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیرلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن
محروملردرز یرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردرکه امرأه وصبینك محاربه‌یه صالح بنیه‌لری یوقدر وعبد دخی
حق مولاسی ایچون قتالدن محجوردر وذمینك دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه‌در بناء علیه بونلرده
قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه‌لری جهتله معلوم اولمدقجه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه
بشقه‌در وفرق مذکوره دلیل اولدرکه اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کمسنه اکر رجل بالغ ایسه
مباح القتلدر واباحتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یا امرأه ایسه آندن مباشرت قتال
تحقق ایتمدکجه غیرمباح القتلدر توضیحی اولدرکه فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه‌لر دخی
انجق رضخه مستحقلردر و بو مقدمه‌لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر بر فارس فرسنی
دار الحربده بعض تجاره یاخود امرای خلیفه‌یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور اکر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولورز یرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس
اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدرکه دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دار الحربده فارس اولمق
غیر قابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله
فارس اوله مز ماسبق دخی بویله‌در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس
قیلمق لازمدرز یرا فرس اوزره قصد قتالله دار الحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولمش
ایدی مادامکه فرسی دار الحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی
ومستندر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بودخی عسکره
رجوع ایتمسه دخی ینه مصاب سریه دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله‌در کورمزمیسنکه مستعیر
مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره ده فارسدر
نکته سی اولدرکه دار الحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده‌در بناء علیه مدد جیشله
واصحاب سریه عسکر ایله دار الحربده ملاقی اولورلرسه غنائملرنده بر برینه مشارك اولورلر ومانحن فیهده فرسی
دار الحربده دائر اولدقجه همان یانینده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه‌در بونك نظیری مسجد ایله
مطلب ماتعلق بصحة الاقتداء واتصال الصفوف
خارج مسجددرکه اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیر جائزدر
واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بو صورتده مستعیرك
دار الحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره
اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتهٔ مذکوره‌یه بناء انجق

سهم راجله واصلدر بوصورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اكر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معبره انجق سهم راجل ویریلك امر مجزومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك دار اسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واكر فرسك دار اسلامه وصولی معلوم دكل ایسه بوصورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دار الحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتكذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسنك دار اسلامه خروجی
غیر معلوم ایكن كندو انكارده اصرار ایتمكله قول آنك قولی ایدوكی آشكاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولنمدیغی كبی مستعیر دخی آنی تكذیب ایلسه ده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دكلدر وبلا حجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز كرك دار اسلامه خروج ایتمش اولسون وكرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق ركوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیكندن اوزرنده قتاله اصلا متمكن اولمامشدر واكر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اكر هلاكی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل ویدمستعیرده هلاكی یدمعیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی دار اسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صكره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر كه فرسی كندو اختیاریله دار اسلامده حاصل اولمق آنكله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واكر هلاكی مستعیر آنی دار الحربه اعاده وایصالدن صكره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصكره ید مستعیرده هلاكی
ید معیرده هلاكنه مماثلدر واكر هلاكی ید معیره تسلیمندن صكره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
دار اسلامده ایكن اصابت اولنانده راجل ایدوكی قریبا عدم هلاكی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بو دخی آنك كبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بو وجهله بسط وتبیان ایدرز كه اكر مستعیر دار اسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودكل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دار الحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیرا بو صورتده معسكردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسكر ایچون اولوب هنوز دار الحربده بولنمغله مجددا عودت ایتسون ایتمسون عسكر ایله برابر
حكمنده در امداد اسلامه وصولندنصكره اصابت اولنانده نظر اولنور اكر قبل التقسیم والبیع دار الحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی كسب شركت ایدر واكر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا كسب شركت ایده مز زیرا كندو دار اسلامه داخل اولدقدنصكره اصابت اولنان غنائمده
عن اصل دار الحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشركته غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونكه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده كندو هنوز خانه سنده وعورتنك واولادینك یاننده ایدوكی متحققدر واكر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان كندو مصلحتیچون ایسه بو صورتده جیشله برابر ایكن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممكن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایكن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصكره اصابت اولنانده بردخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیر نائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حكما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت برله ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حكم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اكرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذكور ایدوكی آشكار
ایدی لكن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعه اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود كندو مصلحتیچون استیمانله
دخولنده ذكر ایلدیكمز استحسانك مثیلی واندہ بین الصورتین ذكر ایلدیكمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واكر بر غازی فرسنی منعه اهل حربده بولنان بعض كسانه ایداع ایلسه آنك حكمی قریبا بیان اولنمشدر كه
كندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش كبی اضاعت ایتمكله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لكن بو صورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استردا دیا خود امام بیع
ایتدكدنصكره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه كلدكدنصكره

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر كه ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء كندو
صنعی ایله فرس اوزره تمكن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتمدكجه تمكن
مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسی كسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشركین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صكره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمكنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنه نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن بر كسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمكدن امتناع ایتسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلا ثمن فرسنه وصولی ممكن
اولمیوب اكا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر كه دار الحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایكن اشترا ایتمیه واكر بر غازی فرسنی دار اسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راكبا دار الحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایكن كذلك دار الحربه رجوعندن صكره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اكرچه فرس دار اسلامده ایكن اخذ اولنان غنائمك احكامنی بز قریبا
بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حكمتی اولدر كه مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دار الحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حكمنده التحاق وآنكله سهم فرسانه كسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممكن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدر كه فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدر كه فرس آخر اشترا ایتمش كبی فرس اوزره تمكن قتالی عودت ایلمشدر واكر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دار الحربه رد ایتمدین هنوز دار اسلامده ایكن مشركین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس دار اسلامه چیقدقدنصكره واهل حرب احراز ایلدكدنصكره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلریچون احراز ایتمش اولملریله آنكله اوزرنده قتاله تمكنی عودت ایلمز مگر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلا شیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بو صورتده معیر دار اسلامه بعثندن اقدم
اوزرنده قتاله متمكن اولدیغی كبی بعد الاسترداد ینه متمكن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واكر غازی فرسنی دار اسلامده ترك ودار الحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشركین فرسنی
اخذ ودارلریله احراز دنصكره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ كندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایكن منعقد اولدقدنصكره دار الحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش كبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئلهء اولی بشقه دركه انده انعقاد سبب فارس
ایكن واقع اولوب صكره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمكن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحكم عدمده داخل اولمشیدی كذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصكره اهلنه تحریر
كتابله فرسنی دار الحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بو وجهله فرس اوزره تمكن قتالی اكرچه بعد انعقاد السبب ظهور حكم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحكم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لكن راجلا منعقد اولان سببی تغییری ممتنعدر واكر فارسا دخول بعده فرسی دار اسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایلدندنصكره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصكره فرس اوزره قتاله تمكنی منعقد اولمامشدر بو صورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز دار اسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اماطن ایدرمكه سن بو فرسی اشترا وبز بو غنائمه اصابت ایتمدین دار اسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی دار اسلامه واصل اولمدقجه حكم راجلده داخل اولماز
ایكن قسام آنی حكم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا واول دخی انكار ایتمكله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی آشكاردر
شول منزله ده دركه بر كسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بو دخی دار الحربده بر وقتده راجل قالدیغی مقر اولمیوب بلكه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منكر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوكی ظاهردر واكر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصكره
یالكز دار اسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق دار اسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولمشيدي ودخول ثانيسنده اكرچه جيشه مدد لاحق اولمشدر لكن ينه استحقاق سابق متغير اولماز زيرا لحوق مدد قتالدن اقوى دكل ايكن قريبا بيان ايلديك كه بر غنيمنده سهم رجاله يه مستحق اولان كمسنه آندن دفع اعدا ايچون فارسا قتال ايلسه ينه سهم فرسانه ايصال قيلنماز اما ايچنده حق بو لنميان غنيمتدن فارسا قتال ايلسه سهم فرسانه ايصال قيلنور وحكم لحوق مدد دخي بويله در زيرا دار اسلامه خروجندنصكره اخذ اولنانده حق يوقدر پس بو التحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله يه مستحق ايدي پس بو استحقاقي متغير اولماز ومؤلف اصيل بو اصلك بعض فروعني تفصيل ايدوب ديركه غازي مرقومك دخول ثانيسنده مسلميندن شخص آخر فارسا آنكله برابر داخل اولسه بو شخص ثاني جميع غنائمده سهم فارسه نائل قيلنور زيرا قبل لحوق الجيش غنائمده آنك هيچ حقي متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه مستحق اولور اما تقرير سالف اوزره غازي اول اكا مخالفدر نكته سي اولدركه غازي اول في الاصل شريك اولديغي غنائمي احراز ايچون عودت وغازي ثاني في الاصل شركتي يوغيكن هنوز كسب شركت ايده جكي غنائمي احراز ايچون دخوله مبادرت ايتمش اولملريله صفت شركتده اولك حالت سابقه سنه وثانينك حالت لاحقه سنه رعايت اولنور واكر غازي دار الحربده فرسني بر مسلم راجله دار اسلامه خروج ومصلحتني رؤيت بعده فرسني دار الحربده كنديه رد ايتمك اوزره اعاره ايدوب اولدخي دار اسلامه خروجندنصكره رجوعه قادر اولميوب صاحبنه رد ايچون شخص آخره تسليم اولدخي كتوروب دار الحربده تسليمله خدمتني تتميم ايلسه نظر اولنور اكر اول شخص آخر عيال مستعيرده داخل ايسه آنك يدي حفظ ورددهيد مستعيره مستوي وهر بري مستعارك بلا تعد هلاك ونقصاننده ايجاب ضماني غير محتوي اولمغله مستعير بنفسه رد ايلدكده تقرير سابق التحرير اوزره معير فرسي دار اسلامده ايكن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جميعا فرسانده داخل ايدي بو صورت دخي اكا مماثلدر واكر عيال مستعيرده داخل دكل ايسه معير فرسي دار اسلامه خروجندن يدينه عودت ايدنجيه دك اصابت اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زيرا فرسي اعاده ايلين شخص آخر غاصب اولمغله دار الحربده فرس اوزره يدي مناب يد معيره نائب دكلدر كورمزميسنكه فرس يدنده هالك اولسه معير مخيردركه ديلرسه مستعيره تضمين ايدر ومستعير بركسنه يه هيچ برشيئله رجوعه مالك اولهمز وديلرسه اول شخص آخره تضمين ايدر واول شخص مضمونني مستعير اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جليل بو مسئله يي اول فرس اول شخصك يدنده بمنزلة الوديعه در ديو تعليل ايلدي پس بو تعليل واضح نص موضحدركه مستعير ايچون ايداع مستعار غير جائزدركه حتى ايداع ايدرسه ضامن اولور اما اعارهٔ مستعار بشقه دركه مستعير ايچون مستعاري آنكله انتفاعده بين الناس تفاوت اوليان اموردهاعاره جائزدرو بز بو مسئله ده اختلاف مشايخي شرح الجامع الصغيرده بيان وحق مستعيرده اعاره وايداعك فرقني تقرير واعلان ايلديك اما اول فرسي صاحبنه رد ايچون كلن شخص آخر مقصودي حين دخولنده قتال ايسه ده جميع غنائمده رجاله ده ادخال قيلنورا كرچه وجه مشروح اوزره فرسي غاصب وعند الهلاك ضامن اولديغنه نظر ايله غاصب الفرسده سبقت ايدن وجهله بودخي فارس اولمق مأمول ومنتظر ايدي لكن مؤلف وجيه شو وجهله توجيه ايدركه شخص مزبور فرسي اوزرنده كندو غزا ايتمك ايچون ادخال ايتميوب همان صاحبنه ايصال ايلمشدر وهم ضماني اوزره غير متقرردر كورمزميسنكه بعد الضمان مستعير اوزره رجوعه مقتدردر وبر فرسكه آنده كنديه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غير اوزره رجوعي متحقق اوله آنكله فارس اولمغه نيجه مستحق اولور كورمزميسنكه بر غازي راجل ايكن بركسنه فرسني اكا ايداع ايدوب اولدخي دار الحربه براد خال ايلسه انكله فارسيتي استحصال ايدهمز ما نحن فيه دخي آنك كبيدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده مستعير اول فرسي شخص آخره صاحبنه رد ايچون ويرميوب بلكه اوزرنده قتال ايچون اعاره ايتمش اولسه اول شخص آخر بعد الدخول جميع غنائمده فارس اولنجق دار اسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر زيرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضماني اوزرنده مستقر وبر فرد اوزره رجوعه غير مقتدردر بناء عليه حكم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ايچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ايلمشدر اكرچه بو صورتده شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جميع غنائمده فارس قيلنمق لايق ايدي لكن فرس دار اسلامه خروجدن اقدم اصابت اولنان غنائمده معير آنكله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخي آنكله اول غنائمده سهم فارسه ملتحق اولهمزكه فرس واحد ايله ايكي كمسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغير متحققدر اما مستعير غنائمدن برشيئه واصل اولميوب انجق معسكردن بعيد اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جيشله راجلا

داخل اولديغندن سهم راجله نائل قيلنور وبعد الخروج عسكره عودت واصابت واحرازده نه حقيقة ونه حكما مشاركت ايتمديكندن غنائم سائرده كسب شركت ايدهمز واكر امير بعض امور مسلمين ايچون دار اسلامه ارسال رسوله عزيمت وفرسكي شو رسوله ويرديو بر فارسه طرح ثقلت واول دخي رضاسيله اعطاء فرسه مبادرت ايدوب فرس دار اسلامه چيقدقدنصكره مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر معير اختياريله فرس اوزره تمكن قتالني ازاله ايتمكله اول غنائمده راجل وصكره فرسي كندويه رجوع ايدوب ايتمكده فائده غير حاصلدر اما اول فارس فرسني ويرمكدن امتناع ايدوب امام دخي ضرورت مسلمين ايچون اول فرسي يدندن اخذ ورسوله اعطايه محتاج ايسه كرها اخذي جائزدر زيرا ناظر مسلميندر وعند الضرورة مبتلاي مخمصه اولان كمسنه كبي بشرط الضمان مال غيري اخذي جائزدر وبو صورتده معير جميع غنائمده فارسدر زيرا فرس اوزره تمكن قتالني اختياريله ازاله ايتميوب بلكه كرها اخذ اولنمغله كندو مضيع اولمامشدر شول منزله ده دركه فرسني مشركين اخذ ايدهلر بلكه ما نحن فيهده فارس قيلنمق دخي اولي دركه اخذ مشركينده منفعت مسلمين مفقود وبونده موجوددر پس آنده تمكني زائل ايكن سهمي ساقط اولماينجه بونده عدم سقوطي بالاولوية معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من يرضخ له ومن لا يرضخ له من الادلاء وغيرهم * يعني دليل طريق وسائر فريقدن رضخ ويريلوب ويريلميلري تفريق بابنده مبحث تحقيقدر اكر عسكر اسلام دار الحربه دخول واهل ذمتدن بر طائفه مجرد دلالت طريق ايدوب قتال ايتمك اوزره معيتلرنده حلول ايلسه لر كركدركه امام آنلره رضخ ايله انعام ايدوب نه سهام خيل ونه سهام رجالهدن اسهام ايليه زيرا اهل ذمت حكما مجاهدين اولميوب بو صورتده حسا مقاتلين دخي دكللر ايكن دلالت طريق كبي منفعت مسلمين ايچون حاضرين اولملريله كركدركه بو مثللو خدمته هر وقتده مباشرته ترغيب ايچون مال مسلميندن عمللري مقداري رضخ ايله تطييب اولنهلر حتي دلالتلرنده مسلمينه منفعت عظيمه بولنورسه رأي امام اوزره سهام فرسان ورجالهدن اكثر ايله دخي اعطاء رضخده بأس يوقدر زيرا سبب استحقاقلري مقاتلينك سبب استحقاقي جنسندن اولميوب نوع منفعت اخري اولمغله دلالتلريله حاصل اولان منفعت مقداري رضخ ويريلمك احرادر واكر امام آنلر ايچون دلالتلري اوزره غنيمتدن نفل معين تسميه وتصريح ايتمش ايسه اولدخي تنفيذ وتصحيح اولنور زيرا اصل تنفيل منفعت مسلميني متضمن اولان اعمال اوزره تحريض وتحميل ايچوندر بو صورتده غنائمه ظفرياب اولورلرسه كركدركه قبل القسمة اعطاء نفللرينه شتاب ايدهلر زيرا غنائمده نفل تركهده وصيت كبيدركه قبل قسمة الميراث وصيتله ابتدا واجب اولديغي كبي قبل قسمة الغنائم نفل ايله ابتدا لازم ولازبدر واكر مقدار نفلدن زياده يه ظفر بولمازلر ايسه همان اول مقداري سالما منفلينه تسليمه ابتدار ايدرلر زيرا نفل تركهده دين منزلهسنده اولمغله جميع غنيمت اوزره مقدمدر واكر هيچ غنيمته ظفر بولنمازسه هيچ تركه بولنمادقده غريم وموصي له برشيئه واصل اولمديغي كبي منفلين دخي برشيئه نائل اولهمزلر واكر بوندنصكره اول طائفه غزاء آخرده ينه معيت وامبرينه مقابلهٔ دلالتده آنلر ايچون تنفيله مبادرت ايدوب مسلمين بونده غنائمه اصابت ايلسهلر اول غنائمدن انجق نفل ثانيلري اعطا اولنوب نفل اول اعطا قيلنماز زيرا استحقاقلري تسميهٔ ثانيه ايله اولوب تسميهٔ اولي بلاشيء عودتلرنده انعدام محله باطل اولمشدر مكر مسلمين بو غنائمدن نفل اول وثانيلرين شرط تسليملرين تقديم ايدهلر بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زيرا بو شرطده تسميهٔ كل اوزره تنصيص اولنمغله تسميهٔ سابقه منزلهٔ عدمده نازل وايكي نفله استحقاقلري همان بو تسميهدن حاصل اولور وذمي وحربي مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفيله مستحق اولمقده مسلمينله برابر كيتملريله برابر كيتميوب مجرد اخبارله دلالتلري ميانده خبرلري مطابق واقع ايدوكي نمايان اولدقدنصكره فارق بولنماديغي واضح وعياندر زيرا تسميهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخي اخبارله متحققدر لكن برابر كيتمدكلرنده كركدركه امام رضخ ونفللرين قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ايتميه زيرا قبل التنفيل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحيح اولميوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحيح اولنور وبرابر كيتميوب اخبار مجرد ايله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمين اعطاسنه رضا ويرلرسه رضالري كندو حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غير معتبر اولديغندن كركدركه نصيبلرندن ادا ايدوب خمسدن قضا ايتميه واكر امام بر ذمي يا حربي مستأمني موضع معينه دلالت اوزره استيجار ايدوب اولدخي برابر كيتميوب خبر ايله دلالت اوزره اقتصار ايلسه اجره سزاوار اولهمز زيرا باب النفل على الدلالة مسائلنده بيان ايلديك كه استحقاق اجرت موقوف عملدر كلام مجرد ايله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخي مسلمين ايچون بر عمله ابتدار ايتميوب همان كلامله اخباره اقتصار ايلمشدر لكن مسلمين دلالت ايلديكي مكانده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدیݣ اول مكانه دلالت ایده
و بز قریبا بیان ایلدیك كه اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیگی مقداری آنلره اعطاء
رضخ جائزدر و بو دخی آنك كبیدر واگر امام شخص مرقومه بزمله فلان محله دك برابر كیت و سنك ایچون شو دكلو
اجرت واردر دیوب اولدخی برابر كیتسه اوز رینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسمایی تماما استیفا ایدر
و اول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمك جائز اولدیغی كبی قبل الدلالة اخذ اولناندن دخی جائزدر
اما نفل و رضخ بشقه درکه بونده استحقاقی عقد اجاره ایله درکه عقد لازمدر و عقد لازمده بعض مصالك بعض
آخردن تفاوتی یوقدر نته كیم سوق غنم وار مالك ایچون برقومی استیجار ایلسه حكمی بویله در اما نفل و رضخه
استحقاقی منفعت مسلمین اعتباریله در و آنده دلالت و عملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اكا متعین قیلنور
و اگر صورت استیجارده هیچ غنائمه اصابت اولنمازسه كركدركه امام اجر اجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامك
بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر اگرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیگی عقودك عهده سی اكا لاحق اولماز
لكن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر و اگر امام بر مسلم یا ذمی یا حربی یی مسلمینله دار الحربه دخول و دلالت
طریق ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیك كه بو وجه اوزره اجاره فاسد اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده
مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایكن دلالت ایده جگی مكان مبدأ و منتهاسیله تسمیه اولنمدیغجه معقود علیه
مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلدیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر و صورت مفروضه ده
اجارهٔ فاسده اوزره برابر كیتسه قصد قتال ایتمدیكندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی
تجاوز ایتمامك اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسنه راضی اولمشدر
پس اجر مثلی مسمادن اكثر ایسه ده اوز رینه زیاده قیلنماز و اگر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یا مستأمن
اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت
ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیكندن اجرته شایان اولهمز لكن اسائت مزبوره یی قصد ایتمش
ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دكلدر زیرا فعل مزبور مسلمدن صدور ایلسه ایمانی ناقض اولمدیغی كبی
ذمی و مستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم
اولنورسه اول قصد اوزره امام مناسب كوردیگی مقدار ایله تأدیب مسلمه قادر اولدیغی كبی بونلری دخی
تأدیبه شرعا مقتدردر مگر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایكن صكره تأمینی شرط دلالتله مشروط و مبین اوله
بو صورتده امام ایچون قتلی جائزدر لكن جواز قتلی فعل مذكوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلكه امانی
شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط كالعدم اولدیغندندر و اگر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن
دلیل طریق ایچون فلان محله دك برابر كیتمك اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین
راضی دكللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده در كه بدل معلومله عمل معلوم اوزره
استیجار ایلمشدر و استیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبوره ده
خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلسه رضاء مسلمین بولنمدیغجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن
نسنه ویرمك امام ایچون جائز دكلدر و رضالری بولندقده كركدركه نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده
معیت ایتمدكجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اولهمز و اگر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیگی نكایتی اخبار ایچون
بركسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث و تسیار ایلسه اول بشیره فارس یا راجل كندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی
سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صكره رضالری اولمدقجه اندن برشیئ برفرده اعطا جائز دكلدر
بونده اصل اصیل كبهٔ شعر یعنی قیلدن بریوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر كه رسول الله صلی الله علیه
وسلم غنیمتدن كبهٔ شعری طلب ایلین كمسنه یه اما نصیبی منها فهو لك یعنی اما اول كبه دن انجق كندو نصیبم
سنك اولسون بیوردیلر اول كمسنه كبهٔ معهوده یه محتاج و طلبكار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری
برفرددن برشیئ دریغ بیورمزلر ایكن آنی اعطادن احتراز ایتدكلرندن عندیمزده ظاهر اولدیكه بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم بو مثللو اعطا هر امامك حقنده عدیم الجواز در لكن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون
اكا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر و اول كمسنه محتاجیندن اولمغله
بشارتله ارسال اولنمسه دخی اكا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولیدر و اگر مسلمین بشیرلره غنیمتدن
اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اگر بشیرلر محتاجیندن ایسه لر عطیه لرین تمام غنیمتدن اعطا جائزدر و اگر

اغنیادن ایسه لر كركدركه حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر و خمسده
غیر معتبردر و محتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمك جائزدر و نصیبلرنده ینه رضالری
معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویریلور و اگر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل و فائز اولدقده خلیفه دخی
علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمكی جائز كورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر
زیرا رسول كریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره و رسوللره اعطاء
جوائز ایله تكریم بیوریرلر ایدی نكته سی اولدركه بیت المال دفع نوائب مسلمین و جلب منافع موحدین ایچون تهیئه
واستحصال قیلنمشدر لكن غنیمت بشقه در كه انجق حق غانمیندر كورمزمیسنكه غنائم غانمینك فقرا و اغنیاسی
بینلرنده تقسیم اولنور ایكن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه و تنظیم
اولنور كذلك امیر عسكره ملك اهل حربدن بر رسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدیغجه اكا غنیمتدن جائزه ویرمك قطعا
جائز و سائغ كوریلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دكل ایكن تخصیص حربینك عدم جوازی
اولیدر بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهر حال نصیبلرندن ویریلوب خمسدن ویریلمز زیرا خمسده حق
حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لكن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره و رسوللره غنیمتدن جائزه
و یردكدن صكره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه كركدركه رأینه مخالف ایسه ده آنی
تنفیذ و امضا ایلیه زیرا حكم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایكن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صكره برقاضی ابطال الله
قضا ایده مز و بز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر و تفصیل ایلدیك و مقال مشروح المآل اوزره بو وجهله
دخی استدلال قیلندیكه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صكره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه
رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطال الله قضا ایده مز كورمزمیسنكه
حرمت فروج بوندن اهم ایكن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال
و تعطیلی جائز اولمازحتی بركمسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدكده حضرت عمر و ابن مسعود
رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع
اولور دیمكله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدكدنصكره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن
هر بری اعماله ظاهر اوله جق بروجهله تحلیل فروجه باعث ایكن ینه قضاء اولی ابطال جائز كوریلمز زیرا محل
مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف اولمغله باطلدر و حكم مذكور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم
فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب و اجازهٔ بشیر و رسول كبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولیدر والله اعلم

باب كیفیة قسمة الغنائم و بیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی كیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی كشف و اعلان صددنده باب اصابت
بنیاندر چنانكه بین المسلمین و اهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب
بعد اتمام القتال كلنلر برشیئله منتفع اولهمزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابة
مدد لاحق اصابت و احرازده شركت جیشه ملتحق اولهمز كذلك مسلمین ارض عدودن بر بلده یی فتحله اهالیسی
فرار و بلده یدلرنده قرار ایلدكدنصكره مدد لاحق شركته مستحق اولهمزلر زیرا ظهور احكام مسلمینله اول
بلده دار اسلام و غنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز و اتمام اولنمشدر كذلك دار الحربدن غنائمی دار اسلامه
اخراجدنصكره مدد لاحق ینه شركته ملتحق اولهمزلر زیرا غانمینك هم ید و هم دار ایله احراز و تأكد حقله
امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرك نصیبی میراث قیلنور اما دار الحربده بعد الاصابه و قبل الاحراز والبیع
والقسمه مدد لاحق بزم عندیمزده مصابلرنده شركته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأكد اولماز كه سبب تأكد
قهر اعدا ایكن دار الحربده من وجه موجود و من وجه غیر موجوددر كه مسلمین من جهة الید قاهرین و من جهة الدار
مقهورینلردر كورمزمیسنكه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلكه عند الاحراز تمام سبب
قوت مدده مقارندر بو جهتله تشریك اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز و البیع و القسمة فوت اولنلرك نصیبلری عندیمزده
میراث قیلنماز و قول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتك بعد الوفات متروكاتیدر و حق ضعیف بعد
الموت باقی قالماز كه متروكاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتك حق مستحقنده
خلیفه سیدر بعده مؤلف مصیب المقال صورت مذكوره ده شركت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی انلردن
بریسی اول اثردر و یدركه ابو بكر الصدیق رضی الله تعالی عنه عكرمة بن ابی جهل رضی الله عنهی بش یوز نفر ایله ابی امیة

وزياد بن لبيد البياضي يه امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولندقدنصكره واصل اولمشلر ايكن انلرى غنائمده تشريك ايلدى وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مددى تشريك قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرزكه نجير بلاد حضرموتده برقريه نك اسميدر وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرزكه مدد مذكور رهمان فتحه متعاقب احكام اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اولهلر و بو مقولهده شركت مدد بزم عنديمزده دخى ثابتدر اما تمام فتحله ظهور احكام اسلامدنصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضى الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضى الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب غنيمتده شركت مراد ايلديلر همان بنى عطارددن بركمسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع اتريدان تشاركنا فى غنائمنا يعنى اى عبد مقطوع الاذن بزه غنائممزده مشارك اولمقمى ايسترسين ديو دشنام ايلدى عمار دخى خير اذنى سببت يعنى ايكى اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدى وانما قال ذلك لان احدى اذنيه قطعت فى الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بو قولينك وجهى اولدركه برقلاغى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برغزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدى آنكيچون افضلى قطع اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دنى جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعى اكا مبنيدركه ابو حذيفة بن المغيره جاريه سى سميه رضى الله عنهايى ياسر بن عامر رضى الله عنهه تزويج ايدوب عمار رضى الله عنه انلردن تولد ايتمكله عبد اولوب صكره ابو حذيفه آنى اعتاق ايتمشيدى وقطع اذنى اصابه وسائر كتب سيرده ذكر اولنديغى اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمهده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت فى الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهى راوى ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنهه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد الوقعة ديو ترقيم وجيش عمارى غنائمدن منع وتحريم ايلدى و بو جوابنه بادى اولدركه ماه دينار ايچنده احكام اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغى بديدار اولمشيدى كورمز ميسنكه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه سرعسكرى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلى فاشركه فى الغنيمة ديو تحرير ايلدى مترجم فقير ديركه بو اثر معتبرده قتلى جمع القتيل بمعنى المقتولدر وتفقأ بتقديم الفاء على القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعناى كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين اعدا انطاول زمانله تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل اولانلرى قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهى و بعض روايتده بتقديم القاف على الفاء مالم تتفق القتلى واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تفقى ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكى وجهله توجيه اولنمشدر وجه اول اولدركه قتلى فاعل اوله بو وجه اوزره معناسى قرب موتله حكم مقتولينده اولان مجروحين بر برى اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غاز يلر ايله مكانلرينه عودت واعدايى قفالرنده ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثانى اولدركه قتلى مفعول اوله بو وجه اوزره معناسى سن مقتولينى قفاده ترك ايدوب دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن انتخاب اولنمشدر انتهى واشهر روايتين روايت اولى در زيرا فقأ تميز وتشققدن عبارتدر و بوندن اخذ ايله فقيهه فقيه ديمشلردر صحيحى سقيمدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السوارى وجن الخاز باز به جنونا قولى دخى بو قبيلدندر يعنى اول مكان ممدوحك فوقنده سحائب عظيمه اثناء ليلده تشقق وامطار ايدوب نبت خاز باز قوت ناميه دن تكثر ايلدى ياخود مجنون كبى بر برينه قارشدى ديمكدر و بو تقرير اوزره خاز باز نبا تاتدن برنوعدر و بعضيلر خاز باز بمعنى الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسى نضارت مكانله كثرت نبا تاتدن ذباب تكثر ايلدى ياخود مجنون كبى صيحه ايلدى ديمكدر وعبد الله بن ابى بكر بن حزم حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابى طالب رضى الله عنهه وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكى سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره كلمشلر ايكن غزات ايله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلرى ادخال سهام ايچون على وجه الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخى اسهام ايلديلر ووقعهٔ مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندى پس بونده بيان واردركه بعد الفتح لاحق اولانلر

طارق بن شهاب الصحابى ابن اولديغنده اختلاف اولندى اصح اقوال صحابى اولمقدر اصابه ده تفصيلى واردر هكذا ذكر منه
وكذا ذكر شمس الائمة الحلوانى المواضع ماه دانيال كذا قاله الحصيرى رحمه الله تعالى منه
وشهد عمار المشاهد كلها ثم شهد اليمامة فقطعت اذنه بها ثم استعمله عمر على الكوفة كذا فى الاصابة وعن ابن عمر رضى الله عنهما لقد رأيت عمارا يعنى يوم اليمامة فى حرب مسيلمة على صخرة قد اشرف يصيح يا معشر المسلمين امن الجنة تفرون انا عمار بن ياسر هلموا الى وانا انظر الى اذنه تذبذب وقد قطعت كذا فى الخميس منه

شركته غير شاياندر زيرا شركته شايان اولهلر ايدى رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضاء مسلمينه محتاج اولمازلر ايدى و مرويدركه رسول الله صلى الله عليه و سلم ابان بن سعيد رضى الله عنهى مدينه دن برسريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدى آنلر دخى فتح خيبردن صكره واصل اولدقده ابان اقسم لنا يارسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع وافحام وانلر ايچون ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردركه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر مكر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آنى رسالتله بعث ايتمش اوله و بز قريبا بيان ايلديك كه رسول معهود غانمينله موجود كبيدر حتى مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ خيبر اثناسنده محيصه رضى الله عنهى بعض رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدى و فتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن بشقه كتيبه ده اولان خمسدن هر سال وظيفهٔ معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلرى بو ماده ده تأويل آخره مائل وشو وجه اوزره توجيهه قائل اولديلركه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعنى اى اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلرى اخذ ايده جكسز همان بو غنائم خيبرى سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدى نظم كريمى مداولنجه قبل الهيدن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدى بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدركه حضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما حليلهٔ جليله سى رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت مصالحى ايچون غزوهٔ بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضى الله عنهمايى كاربان قريشك اخبارينى تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل كتابده اسملريله ذكر ايلديكى بش كمسنه يى منافقيندن برخبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم بدردن جمله سنه سهم و يرمشلردر لكن بو بش كمسنه يه اسهامى تأويلده وجوه عديده واردر برى اولدركه اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتى اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله ايچندن غزايه خروج ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كمسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن وفراغ قلب رسالتپناهى يى متضمن اولان اعماله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر و بعض علما تأويلنده ديديلركه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصى مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون وديلدكلرينه و يروب و يرمكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخى اسهامله انعام ايلديلر ومرويدركه يوم حنينده بعض مسلمين انهزامله تا مكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتى استماعله صوب رسالتپناهى يه عودت ايتدكلرنده آنلره دخى اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحيله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولملرندن بزه ظاهر اولمشدركه غنيمتى دار اسلامه احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشتراكه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرم الله تعالى فى الجنة مثواه ديركه امام المسلمينه لايقدركه غنائمى دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايليه زيرا تقسيمى قطع شركت مدده بادى ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدى اولديغندن بشقه هر برى كندو سهمنى حفظ واحتماله اشتغالى بلكه هر بريك برجانبه تفرق واعتزالنى موجب و بونلر دخى اعدايى هجومه تشجيعله هزيمت مسلمينى مستوجبدر وهم قسمت و بيع نوع من التصرفدر وتصرف دخى انجق تمام سببله بعد تأكد الحق صحيح اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بويله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا اجتهاد ايله فصل مختلف فيهى امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئلهٔ مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضى الله عنهما ايله سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدرى غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفدنصكره عودت وايكى غنيمتى بردن تقسيمه مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمى سير نام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده برشعب منفرجدر تقسيم بيورديلر ديدى اكر روايت اولى اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه ينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله بولندقلرى مقامدركه مسلمين ايچون منعهٔ سائره يوقدر وغنائم حنينى جعرانه نام محله كلدكجه تقسيم ايلمديلر حتى مرويدركه جهلهٔ اعراب مطالبهٔ تقسيمله جناب رسالتى برشجرهٔ سمره يه الجا وتضييق ايتمكله ردالرى اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

والقسمة فى الملك الذى ابس عنا كه لايجوز كما لو اشترى نصف دار فقاسمه قبل القبض لايجوز قاله الحصيرى منه
نسخه لرده سير كسر سين وفتح بالباء وفتح سين وسكون بالباء دخى اعجام اولنمشدر واسماء مواضعده ابشير واقع اولوب نسخهٔ حلوانيدن فتح سين وكسر ونشديد باء حصيرى نقل ايلمشدر منه
جعرانه جعرانه كلاهما لغة منه
ذكر الخطابى الجعرانه والحديبيه بالتخفيف وغيره بالتشديد قاله الحصيرى منه

ردالرین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال، اترکوالی ردائی فوالله لوکانت هـذه العضاه ابلا
وبقرا وغنما نقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شواشجارام غیلان ابل
وبقر وغنم اولیدی ینه سزلره تقسیم ایدرایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولمازایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه
اشتغال بیوردیلرایشته بوبابده تقسیم غنائم ایچون شومرتبه ابرام ایتمشلرایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام
داراسلامه منتهی اولنجیـه دك تأخیرنی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع برقریه اولمغـله فتح مکه ایله مفتوحه
اولمش ایدی پس بوقصـهٔ حکمت بنیانده تقسیم غنائم دارالحربده جائز اولمدیغی بیان واردر بعـده مؤلف
دقیقه دان شووجهله حکم وبیان ایلدیکه هرکیمکه وقعه ده حاضراوله قتـال ایتسون ایتمسون مریض اولسون
صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر وبونده اصل قوی شول حدیثدر که سعدبن ابی وقاص رضی الله عنه
یارسول الله برکسـنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار جهد ایده آنك نصیبی سائر
عجزه ایله برابرمیدر خبرویردیکله جوابنده ثکلتك امك یاابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الابضعفائکم یعنی
ای ابن ام سعـد والده لك سنی فاقده اولسون سزلرانجق ضعفـاکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر
وبونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیـه وسلمدن آنلردخی رب ارحم جـل احسانه العمیم حضرتندن روایت
ایلدکلری لولاالصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العـذاب صبا حدیث قدسیسیدر یعنی ممه امر
معصوملرو بیلی بوکلمش اختیـارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدرایدم ومرویدرکه رسول الله
صلی الله علیـه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقـة یده وماتعطیه الارض دیدیلریعنی مسلمك
اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیـدر
وبوحدیث جلیـل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیـل وکرك کثیراخذ سهمنه اظهار رغبت لازم
ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب
مکاسبیدر وحدیثده صفقهٔ یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر
ومانعطیـه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر
حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنـائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جملهنك مرضیسی اولان
مجرب الامور ومجرب العقـل والشعور برذات عدالتقرینی قسمت اوزره تعیین ایده وبعـد افراز الخمس خمس
اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتـدر عاقل وامین برشخص صداقترهینی ناظر ایلیـه زیرا امام کثیر الاشغال
اولمغله بنفسه مباشرت قسمتـدن عجزی ظاهر وغیرایله استعانت ایده جکی باهردر بوصورتده کرکدرکه
حفظ وقسمتـه اقدر اولانلری اختیـارایده واقدر اولانلر انجق شرائط مـذکوره یه مظهر اولانلردر وبوبابده
اصل اصیل شوروایت قیلنـان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیـه وسلم محمیـة بن جزء الزبیدی
رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلدیلرصکره اخماس غنـائم آنك عنـدنده جمع اولنورایدی
وزکـوة اموال ظاهره دن جمع اولنـان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وارایدی
وغنـائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وارایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفـا ومسـاکینه ویریرلرایدی
ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفهٔ سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلرایدی
اما رغبت ایلمزسـه فیٔ وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسـبله امر ایدرلرایدی ورسول الله
صـلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلرایکن ایکی کمسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه
استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز
سزه اندن اعطا ایده یم لکن اخماسده غنی ایچون وقوی کـاسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله
منع وتشدید ایلدیلروروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعـالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی
ایکی کمسنه میاننده بردرهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی
اول اخذ ایده همان مجلسدن برکسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه
حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره واریکز بودرهمله برنسنه آلوب
بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی وبزدخی بورأیه مائل وبوقوله قائلرز که تعیین مستحقده اقراع غیرجائزدر
وشیئ مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفهٔ حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله
برنسنه اشترا ایدوب آنی منـاصفهٔ اقتسام ایده لر کذلك ایکی کمسنه برشیئ هربری ملکمدر دیو دعوی ایدوب

وقنقیسنك

ثکلتك امك کلمه سنك اصل وضعی دعاء سوء ایچوندر صکره مقام تعجبده استعمال اولندی وحدیثده دخی مراد تعجبدر منه

محمیة بفتح المیم الاولی وسکون الحاء المهملة وکسر المیم الثانیة وتخفیف الیاء مع فتحها کذا فی الاصابة منه

مطلب الشرکة فی شیٔ لایقبل القسمة کیف یقسم

وقنقیسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقـاقده مساوی اولملریله مناصفـهٔ ایکیسی میاننده تعیین قیلنور
واحنف بن قیس رحمه الله تعـالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسـین ایدیك ناکاه
برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بریدر ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت
وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیرالمؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس
مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بوکلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیرالمؤمنینه مال الله دن نه مقداری
حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیرالمؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب
دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك
بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقـداری مؤنت اهلیمی استحـلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی
جمله ایله اشتراك ایده رم بواثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخـذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه
شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقـیردیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده ناس اطاعت ائمه یی حکم
شرعله التزام ایتدکلری هنگامده ایدی امافی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان
ومنعه یه محصور اولمغـله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیـل وحشم واسرافدن اجتـناب اوزره نفسی
واتبـاعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده
نقـل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزلة وصی الایتامـدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیـا فلیستعفف
ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بووجهله
ذکر وبیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله
استرحام ایلدیلر مترجم فقـیردیرکه خلاصهٔ کلاملری بوایدیکه جـد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان
نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیوا سترحام ایلدیلر انتهی وبزبوصددك تمامی شرح السیر الصغیرده
بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بوکتابنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صـلی الله
تعالی علیـه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهما یه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخـل وزمان
جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصـل ایدیلرهمان بنی هاشم وبنی المطلب شیٔ واحددر ایشته بوحدیث بلاغت
تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضمـامله قرب نصرت اولوب
بالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل
ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن
مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر
دیو تنصیص ایلمشـدر لکن قول اول اصح وامثلـدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغـله مقابلنده
عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمـه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی
تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
بزه معلوم اولمشدر والله اعـلم

مطلب حرمة الصدقة علی بنی هاشم

باب مایستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دار الحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحـلال
اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمـین دار الحربده ظفر یاب غنـائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده
لایق دکلـدر مکرنفسلری ودوابلرینـك مأکول ومشربو بلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثـالنی
بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر وبونلری دار اسلامدن استصحاب ودار الحربده
اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه
بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون
اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغـله هربری بونلرایله ممتاز
ومستثنی قیلنور بوبابده اصـل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع النـاس یأکلوا
ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

وبومسئله دن استثنا قیلنمش بعض اشیا واردر قریبا بوبابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی منه

غنائمدن يسونلرودابه‌لرينه‌يديرسونلراماهركيم آندن برشيئ بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر
ديو تحرير ايلدى ومعناى مذكور فضالة بن عبيد رضى الله عنه دن دخى مأثور در و بزدخى بوقولى اخذ ايدوب
ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخل اولدقده
اخذ ايلديكى ثمن بدل مبيع اولوب سائرغنائم كبى اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلف در يادرايت
بو بابده حديث سلمان رضى الله عنهى دخى ذكرور وايت ايلديكه يوم نهاوندده غلام سلمان حضور سلمانه برسپت
كتوردكده سلمان ديديكه بروكتور كوره‌ليم اكرايچنده مال وارايسه شوامناء امواله ويره‌ليم واكرطعام وارايسه اكل ايده‌ليم
ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاج ارغفهٔ حوارى يعنى بياض اتمكلرو برمقدار پينرو بربچاق واردرهمان سلمان اتمكلردن
رفيقلرينه طرح و پينردن نه كونه طبخ وترتيب اولنديغنى سويليه‌رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آنى ذكر
ايلديكه ابن عباس رضى الله عنهما غنائمدن اكله رخصت ويروب آندن برشيئ قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه
تصدق ايدرلرديدى ومرادى بعد القسمة‌يدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اماقبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم
ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والقا ايله اول شيئ مستحقنه ايصال متيسردر امابعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبى
سبيل استخلاصى تصدقه منحصردرمكر كندو محتاج اوله همان كندوا كل ايدر اماغنى ايكن اكل ايتمش ايسه ينه حكم
لقطه كبى قيمتنى تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضى الله عنهما دن دخى مأثوردر وعبدالله بن عمرو رضى الله
عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولاتحملوا ديديلر
يعنى غنائمدن اخذ ايلديككز ايپلكى واكه‌يى محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديككز ود وابككزه علف ويريككز
لكن آلوب كوتورمككز بوحديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيرى غنيمتده اداخال اولنور آندن
برشيئله اختصاص برفرد ايچون استحلال اولنماز ومأكول ومشروب دخى انجق حكم اكل وشربده مستثنى در
حكم حمل ونصرفده دكلدر بناء عليه سليمان بن يسار رحمه الله تعالى ديديكه كرك ارض عدوده وكرك
بعد الخروج بيع طعام ثمنى غنيمته رد ايتمزسه غلول جرامدندر وعبدالله بن ابى اوفى رضى الله عنهمادن مرويدركه
يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكى مقدارينى آلورايدى ديدى پس بوقول جليلده طعام اصل
شركتدن مستثنى وتخميسى غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعامدن اول موضعده كثير الوجود
وعزيز الوجود اولنلرى برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشووجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافههٔ حقيره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه
اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولى استحلال اولنماز لكن قول اولده برم اعتمادمز مكحول شامى رحمه الله تعالى دن
نقل اولنان خبر قوى الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركمسنه برناقه‌يى ذبحه ابتدا بعده ناسه كليكز
بو لحمدن اخذ ايديكز ديوندا ايتدكده امام مكحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه‌نك لحمندن بزه كتورمزميسين
ديوب اول شخص دخى اول ناقه نهبى در يعنى هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كبيدر ديدكده امام مكحول
مأذون فيه اولان طعامده نهبى يوقدر ديدى ايشته امام مكحول كندوزماننده بلاد رومده دوه بوغاز ايكن ذبح واكلنى
تجويز ايتمسى جواز اكل انواع طعامده مساوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر روينه امام مكحولدن مرويدر
ديمشدركه هرنسنه كه مال متقوم اولميه آنى بركمسنه ارض عدودن نفسى ايچون حمل واخراج ايلسه اكا تخصيص
قيلنوربوقولى بزم عنديمزده دخى اكرچه داريمزده قيمتى اولميان نسنه‌لرده صحيحدر امادار يمزده قيمتى اولان نسنه لرده
غنيمته ردى واجبدر زيرا تمكن اخراجى انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكانله عين اشيا غير متبدل اولمغله جملهٔ
غنائمده داخلدر ظن ايده‌رمكه مكحول اول نسنه ده نقل مكانى منزلهٔ صنعته نازل وصفت تقومى محدث ومحصل
قيلمشدرحتى ديمشدركه شجرعدودن قطع وآندن برقدح ياتوقاق ياعصى ياپسك آنده بأس يوقدر امابونسنه‌لرى
ياپلمش بولسك كركدركه غنيمته رد ايده سين وبزدخى بوقولى اخذ ايده‌رز زيرا شيئ معمول صنعتيله مال متقومدر اما
قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلدقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنور لكن
بزلرصنعتله نقلى تفريق وبووجهله تحقيق ايده‌رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيئ آخر اولوب صنعتيله
حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعده امام مكحول رسول الله صلى الله عليه
وسلم اياكم وربوا الغلول بيورديلر ديه روايت وتقرير وربوا الغلول غنائمدن بردابه‌يه بنوب لاغراولدقده ياخود
برثوبى كيوب كهنه اولدقده غنائمه رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريهٔ مغنمى وطئ ايتمكدر ديو تفسير ايلدى
وبزدخى بوقولى اخذ ايده‌رز زيرا غازى ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره دن ومنافعندن واستعماله فائت

ومنتقص

حوارى ضم حا و تشديد واو وفتح را وقصر الف ايله تبييض اولنان طعامدر هذا دقيق حوارى ديرلر بيض ديمكدر مه

ومنتقص اولان اجزاسندن برشيئله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضى الله عنه دن مرويدرديكه
سريه طعامدن اخذ ايتدكلرى نسنه ايله اهللرينه رجوع ايدوب بيع ايتمدكجه آندن اكل واهدالرى مشروعدر
ظن ايده‌رمكه جناب ابى الدرداء اهدايى اكل كبى جملهٔ حوايجدن احصا ايلدى لكن بزبوقولى اخذ ايتمزز كه
اكل اصول حوايجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوايجدن اولمامغله تصرفات سائره‌يه ملتحقدر
ومرويدركه براء بن مالك رضى الله عنه يوم الزاره‌ده مغانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلمشدر وبزدخى مثلا
برغازينك سلاحى منكسر واحتياجى ظاهر اولدقده بوقولى اخذ ايده‌رز اما سلاحنى صيانت وعدودن اخذ
ايلديكى سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخى ربوا الغلولدندر زيرا اخذ ايلديكى غنيمتدندر لكن عند الضرورة
قتالده استعمالى جائزدر كورمزميسنكه برمشرك آنى سيفله ضرب ايدر ايكن الندن سيفنى اخذ ومشركى آنكله
ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سماحتقرين دهن غنيمتدن رأسنى ودابه‌سنك طرناغنى ياغلامق دخى جائزدر ديو تبيين
ايلدى لكن مرادى انجق زيت وسمن مثللو اكلى معتاد اولان ادهان ايله فعل مزبورى اتيان ايدر مفهومنى ايراد در
اما بنفسج وزنبق وخيرى يعنى شب بوى مثللو نسنه‌لرك ادهانى مصلحت مرقومه‌ده استعمالى غير جائزدركه بونلر
مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجرهٔ بانه ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللرى
حلال اولماز امازيت وامثالنى اكل وسراجه وضع جائز اولديغى كبى آنلرايله ياغلمق دخى جائزدر ومرويدركه بركمسنه
يوم خيبرده بروبرانه‌ده برمقدار دراهم بولمشيدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايچندن خمسنى اخذ ايلديلر
وبزدخى بوقولى اخذ ايده‌رز زيرا غنيمتدن برى دار الحربده ركاز ياءمعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالى استخراجه
انجق قوت مسلمينله واصل اولمغله غنيمتده داخل قيلنور واكر امام جيشى بقر وغنم وامثالنى اكلدن منع وتشديد
وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسز ديو قسمله تأكيد ايلسه كلامى واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلرى
غير حلالدر زيرا امام جيش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكى ماده‌ده مجتهددر ونهيى تنصيصى ايله اول مالك شركت
غنيمتدن مستثنى اولمسى منعدم وحكم غنائم سائره‌ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر
ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسنى اخذ وماعداينى تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال
ايدوب امام دخى يمينده باراوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمته احتياج متحقق وعند الضرورة دار الحربده تقسيم
غنائم جائز ولايقدر والله تعالى اعلم

باب قتل الاسارى والمن عليهم * يعنى اسيرلرى قتلله آنفا ياخود منله عفو وابقا يه متعلق باب دقت احتوا در
امام المجتهدين يعنى مؤلف كرامترهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركينى قتلله بعد التخميس تقسيم
غانمين بينلرنده مخير ايدوكى مختار اهل يقيندر وحسن بصرى رحمه الله تعالى قتل اسيرى دار الحربده ارهاب
اعدا ايچون تجويز ايدوب دار اسلامده مكروه كوريرايدى وحماد بن ابى سليمان رحمة الله عليه دار الحربده دخى
حرب اوزارينى وضع يعنى اهل غزا اسلحه‌لرين نزعله محاربه اتمام ورفع اولندقدنصكره مكروه كوريرايدى دليللرى
اولدركه اباحت قتللرى فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبينى مدلولنجه انجق محاربه‌لرينى دفع وتسكين ايچون اولوب
اسرايله وتمام حربله مندفع اولمشيكن قتللرنده رقبه‌لرنده ثابت اولان حق مسلمينى ابطالدن غيرى ثمره اولمغله
جواز واباحتى مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبدالله بن عامر رضى الله عنهما عبدالله بن عمر رضى الله عنهمايه
قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضى الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدى مصرور
بمعنى المشدود والمربوط در وامامين مذكورين شدى اسر ايله تفسير وبعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر
ديو تعبير ايلديلر وهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا
بعد واما فداء آيت كريمه سنده كيفيت قتالى تعليم وكفار ايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدنصكره
ربط حبال اسر وبعد الاسرحكم شرعى مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه در ديو تفهيم اولندى اما بزم
ايچون بعد الاسرجواز قتل اوزره دليل قصهٔ بنى قريظه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنلرى بعد الاسر
وبعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابى معيط ونضر بن الحارثى اسراء بدردن ايكن
اثيل نام موضعه وصوللرنده قتلله مخذول بيورمشلردر ومعبد بن وهبى ابو بردة بن ابى نيار يوم بدرده اسير ايتدكده
مأسور مسفور حضرت عمر رضى الله عنه خطابله ياعمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزى يعنى ياعمر سزبزلره
غلبه ايتديككز مى ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكزلات وعزى‌يه قسم ايده‌رمكه غلبه ايتمديككز ديو فضوليانه جواب
ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب يديمزده اسير ايكن بويله‌مى سويلرسين ديو همان آنى ابى برده دن اخذ

ابن نيار بعض نسخه ده ابى البيار واقع اولمشدر واصابه ده ابو برده بن نيار ديو ضبط اولنمشدر مه

وضرب عنقه قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم اولباده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی نجق امان یاخود ایمانله ثابت واسرایله بونلردن بریسی
غیرمثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
قائم ایکن اسرایله محاربلکدن خارج اولیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشركين حيث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور بمعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلنی مکروه کورمکدر
بوقسه بعد الاسر قتلندن تحرز دکلدر و بزدخی بوقوله قائللرز ومشرکك فرار و بعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدیجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامناسبدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده دار اسلامه احرازدن مقدم
یامؤخر اولمق برابردر زیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منفقد اولدیغندن فضله دارایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیرمتأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره من واعطا ورأسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بومنه مظهر قیلشدر واسراده حق غانمین متأکد اولمیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحد در وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بين الغانمين
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم بیله وقاتلوهم حتى لا تكون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تمیم ایدر اما اسرادن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلا عدوان
الا على الظالمين نص شریفی ظلم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمهٔ مشرکین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلردخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال عليه السلام فاذا قالوها عصموا منى
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دما واموالرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
مزبورین بين المسلمين تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اگرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میاننده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وقنقی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اگرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمز زیرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدر لکن
بوقتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیر ایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلى الله عليه وسلم لا يتعاطى احدكم اسير صاحبه اذا اخذه قبله فيقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیقی کندودن اقدم براسیری اخذ ایتدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدر لکن ینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استقلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال عليه السلام ليس للمرء الا ما طابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مگر اول اسیر معاجلهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده جك مرتبه ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلال درکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله عليهم اجمعيندن چوق کسنه لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلامه کلمش ایسه اگرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مأثوردر لکن امام اسرایی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسرایی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدربوندنصکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتولله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبيع قتلی بشقه درکه آنده
ملك اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اگرچه ینه اول مسلمك یدینه احتراما غیری کسنه لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیء مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

رضی الله

و بو آیت کریمه آنفا استدلال
ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم
آیتی دخی ناسخه‌در ✻

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلى الله عليه وسلم سعدده
قرنداشنك قتلی خبرویرلمزکه یدلریکزده بولنان هر براسیری قتل ایتیه مضمون شفقتمونده لا تخبر واسعدا
بقتل اخيه ويقتل كل اسير في ايديكم قول ملیحلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر مجمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتل قتیل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل عليه التحية
والتبجيل دن من قتل قتيلا فله سلبه ومن اسر اسيرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتدکده جمله سنی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرایی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثلا وعقوبا تله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم کلب عقوره
دخی مثله دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لا تجمعوا
عليهم حر هذا اليوم والسلاح قيلوهم حتى يبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکز تا که کسب برودت ایده لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلر ورسول الله صلى الله عليه وسلم امر ایدوب برنیجه یوك خمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلرو بنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلرکبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله من وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیرمشروع ایکن من اسیرایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدرنکته سی اولدرکه من مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقداردرکاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقریبا بیا نمزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشركين
قول جزیلی بیله منتسخ اولمشدر اگرچه رسول الله عليه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه من ایلدیلر
لکن من مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مارالذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله عليه السلام دن من سابقی نیاز ایتدکده لا تحدث العرب بانى خدعت محمدا مرتين یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبر ویرمیه سین قول شریفلریله مساعده دن امتناع ایدوب بعده امر ایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیثی بن ایچین بشقه‌تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم
انجق عربدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بوجهتله بعض اسرا اوزره
من بیورملرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال بیوغیدی وبزدخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامك
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقوله قائللرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایتمزلرسه انجق قتله سزاوارا اولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتدکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلى الله عليه وسلم ثمامة بن اثال الحنفیی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم اوجانبه توجه واقبال وما وراءك يا ثمامة
قول بشارت اشتمالریله انجام کاری نه یه منجر اوله جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر من واحسان ایدرسك شاکر النعمه من واحسان ایتمش اولورسین
واکر مال ایسترسن بنده دیلدیکك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان عليه صلوات الرحمن اهل مکه دن طریق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واوجهله اکا من واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه لرینه دخی جواز من واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخر ایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز من واحسان امر مجزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلى الله عليه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلى الله عليه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وار ایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سيفى ثم قال يا محمد من يمنعك منى اليوم فقلت الله
ثم قال من يمنعك منى اليوم فقلت الله ثم شام السيف وها هو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قیلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن کیم قورتاریر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بو کونده سنی بندن

قول کریم مقولنه ابدا ایتمیوب
همان ذبح جابر کبی ذبح ایله اقفا
امام حصیریدن نقل
ایلمکدر دیو ✻
اولندی

کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده سیفی غلافنه وضع ایلدی ایشته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضی الله عنه
دیدیکه نبی عالی جناب علیه صلوات الملك الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ایلمدیلر لکن بونك
تأویلی اولدر که روایت اخراده ورودی اوزره سیف اول شخصك یدندن بی اختیار ساقط اولدقده حقه واقف
واسلامله متشرف اولمشیدی بناء علیه جناب رسالتمآب اکا عتاب وعقاب ایلمدیلر یاخود اول شخصی اخذ واسره
قدرتلری قوت مسلمینله اولمیوب انجق تأیید الهی برله متحقق اولمغله اسلامنی امید ایدوب اکا من واحسان ایتمکی
لایق کوردیلر واکر امیر من اخذ اسیرا فهوله دیوب بعده اسیر واحد ایکی رجلك یدلرنده موجود ایکن هر بری
بن اخذ ایلدیم دیو دعوی ایلسه ایکیسی سبب استحقاق وضع یدده مساوی بولنملریله بینلرنده تنصیف اولنور
مکر بریسی بعینه اول اسیرك قدمنی قطع یاخود وجه آخر ایله جرح ایدوب آخری دخی اخذ ایتمش اوله بو صورتده
نظر اولنور اکر عقر وجرح ایلین قدرت فرارینی ازاله ایتمش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمغله ملکنده
داخل اولور واکر ازاله ایتممش ایسه اخذی آنك فعلندن حاصل اولمامغله ملك اخذده داخل اولور نظیری
شول صیددر که آنی برکسنه رمیله بی مجال ایدوب آخری اخذینه استعجال ایلیه وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنه دن
مرویدر دیدیکه یوم بدرده سهیل بن عمرو رمی سهم ایلدیم همان فخذنده نسا تسمیه اولنان عرقنه اصابت
وقطع ایلدی بعده آنی طلب ایدوب دمك اثرینه تابع اولدیم تاکه آنی مالك بن الدخشم یدنده بولدم که
اسیر اولدیغی عادت عرب اوزره اعلام ایچون مقدم رأسنده اولان صاچنی قطع ایلمش بعد الاختصام
حضور رسالتپناهی یه رفع خصام ایلدیکمزده ایکیمزك یدندن اخذ وانتزاعله بزلری الزام ایلدیلر
وسبب اخذلری انجق بالدفعات بیان ایلدیکمز معنی درکه غنائم بدر سائر غنائمه مغایر اولوب آنده حکم
رسول الله علیه السلامه مختص ودیلدیکلرینه ویروب دیلدکلرینه ویرممکه مرخص ایدیلر
ویحیی بن ابی کثیر رحمه الله دن مرویدر دیدیکه حسن بصری رحمه الله تعالی دن سؤال وبر مسلم احرار
مسلمیندن ایکن اسیر دوشن بر مسلمی مشرکیندن اشترا ایلسه آنده تحصیل ربح ایتمك جائزمیدر بکا خبرویر دیو
استکشاف حال ایلدم جائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی بزدخی بو قولی اخذ ایدرز زیرا مسلم اسیر دوشسه دخی
علی حاله حر اولمغله آنی عدودن اشترا ایلین مالك اولهمزکه آنده طریق ربحه سالك اوله بلکه اسیر اشترا ایله
اکا امر ایتمدین اشترا ایتمش ایسه ویردیکی فداسنده متطوع اولوب تخلیه سبیلی واجبدر واکر امر ایتمش ایسه امری
ثمنله اوزرینه رجوعی مستوجبدر لکن استیجاب رجوعی همان بطریق الاستحساندر بو قسده بالنظر الی القیاس
شرط رجوعی تنصیص ایتمدکجه عدم رجوعی نمایاندر زیرا امر مجردك انواع مختلفه سی وارد رکه کاه طلب
احسان وافضال ورجای اظهار مکارم خصال ایچون اولوب کاهیجه ده استدانه واستقراض ایچون واقع اولور
لکن امر مرقوم بین الناس عادت معروفه یه بناء استقراضده متعین اولوب شول کسنه منزلنه تنزیل
قیلنمشدرکه غیره مال نفسندن عیالنه انفاقله امر ایلیه وبر نظیری دخی بین المشایخ اختلاف اولنان بر مسئله ده
احدی الروایتیندر مسئله اولدر که سلطان برکسنه یی مصادره ایتدکده اول کسنه مال مطلوبی ادا ایچون آخره
امر ایلسه بونده بعض مشایخمز دیدیلر که شرط رجوعی تصریح ایتمدکجه حق رجوعی ثابت اولهمز زیرا
مال مطلوب آمر اوزره واجب اولمیوب بلکه اول بابده مظلومدر وغیردن امری ایله دفع ظلم ایلین اوزرینه
بر شیئله رجوع ایدهمز لکن قول اصح اولدر که اوزرینه رجوع ایدر وجه تنظیر اولدر که اهل حرب دخی حبس
اسیرده ظالملردر وآنلردن اشترا ایلین اوزرندن ظلملرینی دفع ایتمشدر ومع ذلك اشترا امریله واقع اولدقده اوزرینه
حق رجوعی ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه حضرت حسن بن علی رضی الله
تعالی عنهمادن متی یجب السهم للمولود یعنی ولدنه زمانده میراثدن حصه مند اولور دیو سؤال ایلدیلر جوابده
اذا استهل یعنی بکا ایله رفع صوت ایتدکده دیدی زیرا استحقاق میراث والده سندن حیاتیله انفصالنه موقوف
اولدیغی انجق صوت بکا ایله معروفدر بعده فك اسراء مسلمین کیملر اوزره واجبدر دیو سؤال ایلدیلر جوابده
علی الارض التی یقاتل علیها یعنی محافظه سیچون قتال ایلدیکی ارض اوزره یعنی اول ارضك خراجندن
واجبدر دیدی زیرا قبل الاسر اول ارضك اهالیسندن دفع اعدا ایله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سی
اوزره فك اسرینه آنلر اولی درلکن فك مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدر که خراج ارض نوائب مسلمین ودفع
احتیاج محتاجین ایچوندر وفك اسرا بو قبیلدندر بعده قائما شرب ما جائزمیدر دیو سؤال ایلدیلر همان برناقه یی
حلب ایله امر ایدوب لبنندن قائما شرب ایلدی یعنی بو فعلنده بیان جوازایله جواب ویردی وفعلله جوابده

والد

والد ماجدی حضرت علی رضی الله عنهه اقتدا ایلدی زیرا حضرت علی رضی الله عنه بعض ناس قائما
شرب مائی مکروه کوردکلرینی استماع ایتدکده مسجد کوفه نك وسطنده قعود ووعظ ایچون اتخاذ ایلدیکی
رحبه ده توضی بعده اثناء وضوئی اخذ وفضل مائی قائما شرب ایلدی و بوندن مقصدی قائما شرب مائی
مکروه کورنلری رد ایدی ومرویدر که علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضورینه یوم صفینده مخالفیندن بر مسلمی اسیر
ایدوب کتوردکلرنده اول اسیر بنی قتل ایتمه دیو استرحام ایلدکده لا اقتلك صبرا انی اخاف الله رب العالمین یعنی
بو یله مشدود الیدین ایکن سنی قتل ایتمم رب العالمیندن خوف ایدرم دیو مساعفه مرام ایلدی لکن سلاحنی
آلوب اسیر ایدن کسنه یه اعطا ایلدی، واخذ سلاحك وجهی انجق اولدرکه اسیر ایدن کسنه اول سلاحله
اعدا اوزره کسب قوت ایدوب بعد سکون الحرب صاحبی حیاتده ایسه صاحبنه وفوت اولمش ایسه ورثه سنه
تسلیمه مبادرت ایلیه وحضرت علی رضی الله عنه اموال اهل جملدن کراعله سلاحدن غیری غنائم اخذ ایلمدی
دیو امام شعبی رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیل دخی بو وجهله تأویل اولنور یعنی کراعله سلاحلرین
اخذ وعسکرینه اعطا ایلدی تاکه وقت حربده اعدالری اوزره کسب قوت ایدهلر یوقسه عسکرینه تملیك
ایلمدی زیرا مال مسلم بر وجهله غنیمت مسلمین اولهمز کورمزمیسنکه آنلردن اخذ خمس ایلمدی وعسکری
مطالبه اقتسام ایتدکلرنده فمن یأخذ منکم عائشة رضی الله عنها یعنی عسکر مخالفینده ایکن اخذ ایلدیکمز
زوجه رسول الله علیه السلام اولان عائشه یی قنغکز آلورسز دیو علی وجه الانکار جمله سنی افحام ایلدی
پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفینی اخذ ایدوب عسکرندن بعض کسنه یه اعطاسی انجق اول کسنه
محتاج سلاح اولوب بعد سکون الحرب صاحبنه رد ایچون ایدوکی بزه معلوم اولمشدر وچونکه مشرکین عربدن
بر قوم اوزره غلبه مسلمین وقوع بولسه بز قریبا بیان ایلدیك که رجاللرندن سیف واسلامدن غیری نسنه یی قبول
غیر مشروعدر اما صبیان ونسالری اکرچه فیئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبر اولنمازلر قال علیه السلام
اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم یعنی شیوخ مشرکینی قتل وشرخلرینی استبقا ایدیکز وحدیثده
شیوخله مراد کامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلردر وشرخ بمعنی اول الشباب در بو بابده آنکله مراد
صبیاندر ونسا دخی صبیانه ملتحقدر واستحیادن مراد استبقا علی وجه الاسترقاقدر وقرآن عظیمده ویستحیون
نساءهم نظم کریمی دخی بو وجهله تفسیر اولنمشدر وبز قریبا بیان ایتمشیدیك که مشرکین عرب فی حکم المرتدیندر
ومرتدیندن اولان نسا وذراری اهل حرب اولدقلرندنصکره استرقاق اولنورلر مشرکین عربده دخی بو یله در
انجق مرتدین فی الاصل حکم اسلامی ملتزمین اولملریله آنلره اسلام اوزره جبر اولنور اما عربدن عبده اوثان مقدما
اقرار اسلام ایتمدکلرندن ذراریلرندن استرقاق اولنانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هرکسنه که استرقاقی
جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزیه جائز اولور اهل کتاب وعجمدن عبده اوثان کبی وهرکسنه که استرقاقی جائز
اولمیه آندن عقد ذمتله اخذ جزیه دخی جائز اولماز مرتدین وعربدن عبده اوثان کبی اکرچه صورتینك هر برنده
اخذ جزیه ده مسلمینه حاصل اولان منفعت مالیه ایچون ابقاء کافر واردر لکن بو بابده اصل مقبول ایکی دلیل
منقولدر بریسی حدیث امام زهریدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عربك اهل اوثانندن براحدن
قبول جزیه ایتدکلری بزه بالغ اولمیوب انجق اسلام یاخود قتللی قبول ایتدکلری بالغ اولمشدر ایکنجیسی حدیث
معاذ رضی الله عنه دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حنینده لو ثبت علی احد من اهل العرب ولاء او رق
لثبت الیوم ولکن انما هو القتل او الفداء بیوردقلرینی روایت ایلمشدر یعنی اهل عربدن برفرد اوزره ولا یاخود رق ثابت
اولیدی بو کونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولوردی لکن آنلرك حکملری انجق قتل یاخود فدادر وبز قریبا
بیان ایلدیك که حکم فدا منسوخدر همان حکم قتل باقیدر مکر اسلامله سلامت بوله واکر بر اسیر بعد القسمه بر مسلمك
سهمنه دوشوب صکره اول اسیر یانده بولنوب معلوم امیر اولمیان مالی اخراج ایلسه کرکدر که صاحب السهم اول
مالی غنیمته رد وادراج ایلیه زیرا امیر اکا انجق رقبه اسیری تملیك ایدوب معلومی اولمیان مالی ایتمشدر وامیر قسمتده عدل له
مأمور وعدل دخی انجق قسمتی معلومی اولان نسنه لره تناول ایتمکله متحقق الظهوردر لکن مال مزبوری غنیمته رد ایتمدین
غانمین متفرق اولوب یاخود قلیل اولمغله قسمت مستأنفه یه غیر متحمل اولسه کرکدر که صاحب السهم آنکله مساکینه
تصدق ایلیه زیرا بو صورتلرده اول مالی صاحبلرینه ایصالدن عاجز اولمغله یدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقی لازم
اولور وامام محمددن دخی بو یله نقل اولنمشدر وبونکله مبتلی اولان کسنه یه تصدقدن احسن طریق اخربیلمزم دیمشدر
اکرچه عبد الرحمن بن خالد بن الولید اول مالی کیر وصاحب السهمه اعطا قیلدیغی روایت اولندی لکن بو اعطانك

مطلب رمی صید او شخص اخذه اخر

مطلب امر غیره ان ینفق علی عیاله

مطلب امر من صادره السلطان غیره بدفع المال هل یرجع

مطلب میراث المولود

مطلب اموال الخوارج ترد علیهم بعد سکون حروبهم

مطلب حکم مشرکی العرب ونسائهم وذراریهم

ونعما ده شیوخله مراد قابل خدمت اولیان برقابل اولان وشرخله مراد قابل بعض علما نقل ... شباب تفسیری ایلشدر

تأ و يلى اولدركه مال مزبور قسام غنيمتك معلومى اولديغى معلومى دكل ايدى بلكه قسام اول مالى اسيرايله برابر سهمى
مقابلنده اعطا ايلدى ظن ايتمشدرو مرويدركه بركسنه غنائمدن برجاريه يى اشترا ايتمشيدى جاريه اول كسنه نك
ملك خالصى اولديغى اذعان ايتدكده يانده برحلبسى وارايدى آنى اعلان ايلدى همان اول كسنه بوحلى نه دربكا
حلالميدر حراميدر بيلمزم ديه رك كيدوب اميرجيش اولان سعدبن ابى وقاص رضى الله عنهه خبرويردى سعد دخى
آنى غنائم مسلمينه وضعله امرايلدى كذلك برشخص آخر دخى اغتسال ايچون كتمشيدى ماء غسلى اساله برله
تحتنده اولان ترابى ازاله ايتدكده التوندن بركرپيچ ظاهر اولدى اولدخى كلوب جناب سعده اخبار ايلدكده بنه
وضع غنائمله امرايلدى و بزدخى بوقولى اخذايده رز زيرا اسيرك يانده بولنان مال غنيمت اولمشدر و بيع اميرانجق
رقبه سنه شامل وماله غيرمتناول اولمغله اول مال غنيمتده كما كان داخلدر كذلك بركسنه جيشله دارالحربه داخل
وآنده بركنزه واصل اولسه اكا وصولى انجق قوت مسلمينله اولمغله اول دخى غنائمه متواصلدر واكرسبايادن برجاريه
بركسنه نك سهمنه دوشدكدنصكره بن دخترذميه ايديم اهل حرب بنى سبى ايتمشيدى صكره مسلمين بنى اخذايلديلر
ديودعواى حريته قيام ايدوب انجق قول مجردندن غيرى اعلام حالنه مجالى بولنمسه قولى قبول اولنماز زيرا
ارض عدودن سبيله رقيق اولمشيكن اسقاط رقده قول مجردى غير مقبولدر حتى بيعى وملك يمين ايله وطئى
مولاسنه حلالدر مكرمدعاسنه بينهٔ عادله قائمه اوله زيرا هرمسلم اتباع ظاهر ايله مأموردر خلافى حجتله ثابت اولمدقجه
وحسن بصرى رحمه الله تعالى دن مرويدركه بومثللو جاريه دن سؤال ايلين كسنه يه همان آنى بيع قيل وقربان
ايتمه ديو جواب ويردى لكن قرباتى مكروه كورديكى على طريق التنزيهدر يوقسه على طريق التحريم دكلدر
كورمزميسنكه اكا بيعله امرايلدى اكرزعم جاريه اوزره حريته ذاهب اولايدى بيعه دخى رخصت ويرمزايدى واولدمكه
امام ارض مشركين اوزره مظفر اوله اولبابده مخيردر ديلرسه ارضى واسراء ارضى تخميس واربعهٔ اخماسنى اول
ارضه اصابت ايلين غانمين بينلرنده تقسيم ايدرنته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبرده بوحكمى اختيار ايلمشلردر
بوصورتده اراضى ارض عشر قيلنور زيرا اصحابى مسلمين اولمغله مسلمين اوزره وضع خراجله ابتدا قيلنماز بلكه
عشر وضع اولنور كه عشرده معناى صدقه واردر واكر ديلرسه ارضى واهلنى على حالهما ترك ايدر بوصورتده
اراضى ارض خراج اولوب اصحابى اول اراضيدن خراجنى ادا ايدرلر نته كيم حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
ارض سواد وارض شامده بومعامله يى التزام ايتدكده صحابهٔ كرام بالجمله استحسانله اتفاق والتيام ايلمشلردر
انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ايدوب آنلردخى مخالفتلرنده بين الناس ممدوح ومشكور اولمامشلردر حتى حضرت
عمر رضى الله عنه اللهم اكفنى بلالا واصحابه يعنى يارب بلاله وبومخالفتده اكا تابع اولنلره طرفكدن سن كفايت قيل ديو
بددعا ايتدكله برسنه كچمدين آنلرده برچشم نكران باقى قالميوب طاعوندن جمله سى انتقال بقا ايتمشلردر وبزبو بحثك
تمامنى شرح السيرالصغيرده اتمام ايلديك ومرويدركه عمر بن الخطاب رضى الله عنه سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
شو وجهله تحرير كتاب قيلديكه امابعد فقد بلغنى كتابك تذكر ان الناس قد سألوا ان تقسم بينهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس عليك من كراع وسلاح فاقسمه بين من حضر من المسلمين واترك الارض والانهار لعمالها يعنى
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله كه كتابك بكا بالغ اولدى واچنده ذكر ايده يورسنكه ناس سندن تقسيم غنائملرين
مطالبه ايتمشلرسن دخى ناسك حضور يكه جلب ايتدكلرى كراع وسلاحه نظر ايدوب آنلرى مسلميندن وقعه ده
حاضر بولنانلر بينلرنده تقسيم قيل اما ارضى وانهارى عمال قديمه لرينه ترك وتسليم قيل وبز دخى بوقولى اخذايده رز
زيرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشيا اهل ارضدن منفصل ويدلرندن خارج ايدوكى هويدا اولمغله بين الغانمين
تقسيمى واجب وبعد الفتح ارضى اهلنه من ايلمك اشياء منفصله ده بطلان حق مسلمينى غيرموجبدر بعده جناب
فاروق كتاب مرقومده ديديكه وانظران لاتوله والدة عن ولدها يعنى ولدندن دور ايتمكله بروالده يى والهه
متحيره ايتمكك بابنده دقت نظر قيل يعنى صغير ايله والده سى ميانتى تفريق ايلمه ومعناى معهوده رسول اكرم
صلى الله عليه وسلم دن برأثر دخى وروداتمشدركه غنيمت ايچنده برجاريه يى والهه ومتحيره كوروب ماحالها
ديو سؤال بيوروب ولدى بيع اولندى ديو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لاتوله والدة بولدها يعنى بروالده تفريق
ولدى حسبيله والهه قيلنماسون ديو جوهرنثار مقال اولديلر بعده اول كتابده ديديكه ولاتمس امرأة حتى تطيب
رحمها يعنى استبرا ايله طهارت رحمى بديدار اولمدقجه برعورته مس اولنماسون وبوكلام حقيقت سميرى اثرده
وارد اولان ولا الحبالى حتى يستبرئن بحيضة يعنى حامل ظن اولنان جوارى يه مس اولنماسون تا كه برحيضله
براءت ارحاملرين آشكار ايدنجيه دك قول حقانيت مصيرينك نظيريدر بعده ديديكه ولاتتخذ احدا من المشركين

كاتبا

وفى كتاب عمر رضى الله عنه ما اجلب الناس عليك من كراع اومال فاقسمه الصواب جلب لانه من الجلب واما الاجلاب فذاك من الجلبة اى الصيحة وليس هذا موضعه كذا قيل منه

وامام حصيرى رحمه الله تعالى بوبابده بعض مشايخدن نقلا ديمشدركه جناب فاروق رضى الله عنه كاتب مشركى مكروه كورديكى كفريندن ناشى اولميوب بلكه ارتشا سندن ناشيدر حتى مرتشى اولميان كاتب مشرك مرتشى اولان كاتب مسلمدن اهوندر وكلام فاروقده بومعنايه اشارت واردر منه

كاتبا على المسلمين فانهم يأخذون الرشوة فى دينهم ولا رشوة فى دين الله تعالى يعنى سن مشركيندن برفردى
كاتب اتخاذ ايدوب مسلمين اوزره تسليط قيلمه زيرا آنلر كندودينلرنده رشوت آلورلر حال آنكه دين الهيده رشوت
يوقدر وبزدخى بوقولى اخذايده رز زيرا والى غيرمسلميندن اتخاذ كاتبدن ممنوعدر قال الله تعالى لا تتخذوا
بطانة من دونكم يعنى اى اهل ايمان خلاف دينكزدن محرم راز اتخاذ ايتمكز بعده ديديكه ولاعشر على
مسلم ولا على صاحب ذمة انما العشور على اهل الحرب اذا استأذنوا ان يتجروا فى ارضنا يعنى مسلم وذمى اوزره
لسان تركيده كمرك تسميه اولنان عشر يوقدر واول عشرلر ارضمزده تجارته استيذان ايتدكلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لكن بوقولك صحت روايتنده شبهه واردر زيرا حضرت عمر رضى الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ايله عماله امر ايلديكى مشهوردر پس صحت روايتى تقديراوزره مرادى اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ايتدكلرنده اوزرلرينه تمام عشر الزام اولنميوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون ديمكدر ومجاهد رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدر كه قنقى مدينه كه عنوة
فتح اولنمشيكن اهلى قبل التقسيم قبول اسلام ايدهلر آنلر احرار اولورلر بوقولك تأويلى اولدركه اهلى مرتدين
ياخود عربدن عبدهٔ اوثان ايسه لر ياخود امام ارضلرنده اداء خراج ايتمك اوزره تركلرينى رأى ايدر ايسه احرار
اولورلر ديمكدر يوقسه بونلردن اولميوب وامام نفوس واراضيلرينى تقسيمى رأى ايلسه البته عبيد اولورلر زيرا
بيان ايلديك كه بعد اتمام القهر اسلاملرى اكرچه قتلدن امانلرين موجب لكن رقبه لرنده حق مسلمينك
بطلاننى غير مستوجبدر والله سبحانه وتعالى اعلم

باب ما يحمل عليه الفئ وما يركبه الرجل من الدواب وما يجوز فعله بالغنائم فى دار الحرب من القسمة وغير ذلك *

يعنى اوزرينه غنائم تحميل اولنوب وانسان ركوب ايده جك دواب ودارالحربده قسمت وغيريلرى كبى غنائمده
فعلى صواب وغير صواب اولان معاملاته متعلق باب دقتنصابدر مؤلف مصيب النظر نظرالله تعالى اليه باحسن
مما انتظر ديركه قريبا بيان ايلديك كه امام ايچون غنائمى دارالحربده بيع وتقسيم غيرشايان ايكن ايدرسه ينه نفوذى
ظاهر ونمايانده اما بيان سابق احتياج مسلمين غيرمتحقق اولدقده در لكن احتياجلرى بديدار اولدقده كركدركه
اسلحه واثواب مثللولرى بعد التخميس بينلرنده تقسيمه ابتدار ايليه زيراشبه قسمت اولان تنفيلى وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتكاب ايلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولى بالجوازدر وهم عدم تقسيم
انجق حق مدده رعايت ولحوق جيشه قلت رغبتلرينه تسببدن مجانبت ايچوندر وعند الحاجه حالا معيتنده
بولنان مسلمينه رعايت اولى در اما رقيق دارالحربده تقسيمه قطعا حاجت مس ايتميوب وآنلرده حق غانمين متأكد
اولميوب حتى امام ايچون قتللرى دخى حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسيملرى سزاوار اولماز فعلى هذا امام
غنائمى دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ايتدكده يانده اوزرينه تحميل ايده جك دواب ناموجود ايسه نظر اولنور
اكر غنائمده وار ايسه آنلره تحميل ايدر واكر غنائمده بولنميوب عامهٔ عسكرده حموله لرندن فضله دواب وار ايسه آنلره
تحميل ايدر زيرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخى ملك عامه در پس غنائمى آنلره تحميلده جمله يه مراعات
نظر واردر اكرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لكن استحقاق خمس دخى اصابت
غانمينله حاصل اولمغله حق غانمينه تابعدر وحكمك اصلده ثبوتى تبعده ثبوتى مستتبع اولمغله مجرد خمس
ايچون حكم تحميل ممتنع اولماز واكر فضل حموله امامك خواص خدامنده وار ايسه بوصورتده آنلر تحميل
غنائمه طيب نفسلريله راضى اولورلرسه آنلره تحميل ايدر لكن راضى اولمازلرسه تحميل اوزره آنلره جبر واكراه
ايلمز زيرا دواب خواصك املاك خاصه لريدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غيريلرينه رعايت اول دواب
اوزره تحميله بادى واصحاب دوابه رعايت بلارضا عدم تحميله مؤديدر وحق بعض حق آخرينه بوبابده تابع
اولمامغله بلارضا تحميلى ممتنعدر كورمزميسنكه بعض عسكرى بعض آخرينك دوابنه قصد تحميل ايلسه
بلارضا جائز كوريلمز حمل غنائم دخى بويله در قانديكه خواص راضى اولمدقلرى صورتده كركدركه غنائمى
بين الغانمين تقسيمه مبادرت ايده تا كه هركس نصيبنى كندويه ممكن اولان وجهله تحمله مباشرت ايليه زيرا
بوحالتده تقسيم ايتمسه غنائمى اول محلده تركله بالكلية ابطال حقلرينه باعث اوله جغى بديدار اولديغندن
تقسيمه احتياجى آشكار اولمشدر واكر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرين ايسه آنده بيعى دخى
جائزدر زيرا حالت مزبوره ده تقسيمى جائز اولنجه بيعى دخى جائزدر زيرا بيع وتقسيمدن هر برى برتصرفدر كه تأكد
حق غانمينه مبنيدر واحتياج مشروحله تأكد حقلرى بياندن مستغنيدر وبعد البيع كركدركه بين الغانمين ثمن

غنائمى تقسيمده استعجال ايدوب دارالحربدن خروج ايدنجيه‌دك تأخير واهمال ايليه زيرانفوذ بيعله حق غانمين
متأكد وثمنده شركت مدد منقطع اولوب دار اسلامله محرز حكمنده داخل اولمغله تأخير قسمت ثمنده نفع
حاصل يوقدر واكر امام اصحاب دوابدن اجر معلومله استيجار حموله‌يى معقول كورسه اولدخى صحيح ومقبولدر
واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنكله ابتدا قيلنور زيرا بو استيجارده منفعت غانمين دركار اولمغله
سوق غنم وارمامك ايچون استيجار كبيدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استيجاره مانع دكلدر زيرا
قبل الاحراز والقسمة ملكلرى ثابت دكلدر وصحت استيجاره مانع اولان شركت ملكدر يوقسه مال بيت المالده
ثابت اولان شركت كبى شركت حق دكلدر وصحت استيجارده اصحاب حموله‌نك رضالرى واول حموله‌دن
مستغنى ايسه‌لر عدم رضالرى برابر يعنى على كلا التقديرين صحت استيجار امر مقرردر زيرا مستغنى ايكن عدم
رضالرى انجق تعنتلرينك مقتضاسيدر كه مستغنى اولدقلرى حموله‌دن بدون الاستيجار كندولره باقى قالميه‌جق
بر منفعت مقابله سنده كندولره اجرت حاصل اولديغى جهتدن استيجار مزبور كندولره نافع اولوب غانمينه دخى
موجب المنافع ايكن عدم رضاده تعنت ايتمشلردر وقاضى امتناع متعنته التفات ايلمز وهم وقت حاجتده كرك
ابتداء استيجار وكرك بقاء استيجار اميرك غيريدن صحيح ايكن صورت مفروضه‌ده اميردن صدورى اولى بالتصحيحدر
بو مسئله‌نك بيانى اولدركه بركمسنه بر سفينه‌يى مدت معلومه‌ده استيجار ايتمش اولوب سفينه هنوز لجهٔ بحرده ايكن
كذلك بر شئ مايعى وضع وحمل ايچون مدت معلومه‌ده قوچو وطلوم كبى بعض اوعيه‌يى كذلك بر محلدن
محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ايچون بر دابه‌يى استيجار ايدوب هنوز مفازه‌ده ايكن مدت اجاره منتهى
ياخود وناله صاحبلرى منقضى اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جديده ابتدا وموت صورتلرنده
اجر مسمى ايله عقد قديم استبقا اولنور وحكم مزبور احتياجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخى احتياج
واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اكراهه باعث اولور مكر امام اصحاب فضل حموله‌يه جبر ايتمدين حمل غنيمته قادر اوله
بو صورتده احتياج تحقق ايتمديكندن حموله‌لرينه تعرض ايلمز وقال عليه السلام لا يحل مال امرئ مسلم
الا بطيبة نفس منه واكر غنائم سبى اولوب آنلرى ماشيا اخراجه قدرت وار ايسه امام اولوجهله تمشيت ايدوب
اصحاب حموله‌يه جبر واذيت ايلمز زيرا بونده مشيله سبيه عارض اولان تعبدن غيرى نسنه يوقدر آنلرى اتعاب
ايتمك ايچون اصحاب حموله‌يه راضى اولمدقلرى امر اوزره جبر واكراه جائز كوريلمز واكر بركمسنه‌ده فضل حموله
بولنميوب مشيله اخراجه قدرت دخى يوغيسه كركدركه غنائمدن ذى روح اولميوب قابل احراق اولنلرى احراق
بالنار ايدوب حديد مثللو محترق اولميانلرى اهل حرب مطلع اولميه‌جقلرى بر موضعده دفن واضمار ايده
وسبيك رجال بالغينى ضرب اعناقله تنكيل ونسا وصبياتى ضايع وهالك اوله‌جقلرى معلوم اولان بر موضعده
طرد ايله تخليهٔ سبيل ايليه اما حيوانات سائره‌يى كركدركه اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ايدوب
ذى روح ايكن احراقه اجتسار ايليه زيرا احراق مزبور مثله دركه مثله‌دن على الاطلاق نهى اولنمشدر
وهم رسول الله عليه السلام لا يعذب بالنار الا ربها يعنى نار ايله انجق رب النار عذاب ايدر قول شريفلرنده
احراقله تعذيبدن بخصوصه نهى وتجنب ايلمشلردر والحاصل مشركينك نفوس واموالرندن
بر نسنه يدلرينه واصل اولدقده نصكره اوزرينه واجب اولان ايكى شيئله عامل اولمقدر بريسى اول نسنه‌دن بالكليه
قطع منفعت مشركين وبريسى آنده تحصيل منفعت مسلميندر وامام ايكيسنه‌ده قادر ايسه ايكيسنى‌ده تكميل
ايدوب برندن عاجز ايسه آخرى تحصيل ايلمك لازمدر وبو بابده تحصيل منفعت مسلميندن عاجز وقطع منفعت
مشركينه قادر بولنمغله كركدركه اجراى مقدورنده بذل قدرت ايده تا كه مشركين بر دخى اول نسنه‌لر ايله مسلمين
اوزره اكتساب قوت ايتميه‌لر وهم امام اعداية كبت وغيظى متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذكوره‌ده معناى كبت
وغيظ ظاهر ايدوكى غير مستوردر وقتل صبيان ونسا اكرچه غير مشروعدر لكن امام آنلرى وجه مشروح اوزره
ضايع اوله‌جقلرى موضعده تركله قتللرينه تعرض ايتمش اولميوب همان آنلرى بلاد عامره‌يه نقلله احساندن
اعراض ايتمش اولور وترك احسان فعل اساءته مغايردر كورمزميسنكه بركمسنه مفازهٔ خاليه‌ده بر صبى ياعورته
مرور ايدوب آنلرى عمرانه نقل ايتمكه قادر ايكن صرف مقدور ايلمسه بدللرندن بر شيئه ضامن اولماز كذلك دواب
بر دابه‌يى اشترا وارزنده عزم غزا ايدوب دارالحربده عيب قديمنه واقف اولسه نظر اولنور اكر بايع عسكرده
برابر ايسه آنكله مخاصمه واوزرينه رد ايدر زيرا عيب مبيعى كتمله طرفندن مشترى مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

انتقامى

انتقامى جائزدر واكر بايع حاضر اولميوب مشترى ردينى التزام ايدرسه كركدركه اوزرينه بنيوب دار اسلامه
چيقنجيه‌دك سوق ورده اهتمام ايليه زيرا عيبنى بيلدكدن صكره عينه رضا عداولنمغله ركوبدن احترازينى اقتضا ايدر
مكر سوق ياخود معلفنه سوقيچون راكب ياخود اوزرينه حمل علفنى مرتكب اوله بونلر عينه رضا عداولنماز
زيرا صاحبنه ردى انجق سوق وعلفيله ممكن اولوب دابه دخى كاهيجه بلا ركوب سوق ومشى معلفه منقاد اولمامغله
ركوب مزبور دليل رضادن تعداد اولنماز اما كندو مصلحتى ايچون ركوبى ياخود اوزرينه امتعه‌سنى تحميلى
كندو ملكى ايله انتفاع اولديغندن تقرر ملكه علامت رضا قيلنور وحكم محررده مشترى عند الركوب دابهٔ
اخراجه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذرى حق بايعه راجع اولان احكامده غير معتبردر همان كندو مصلحتى
ايچون ركوبى دليل رضا بلكه منزلهٔ تصريح ارتضاده قيلنور بو صورتده مشترى امامه كلوب حالنى افاده امام
دخى امر ايدوب اول دابه‌يه ركوبنى اراده ايلسه‌ينه بايعه ردايده‌مز زيرا قبل امر الامام ركوبه قادر ايكن ركوبى
امامدن التماس ايتمشدركه كندو رضاسيله ركوبدن صكره امر امامله حكمك عدم تغيرى بى التباسدر اما امام هلاك
مشتريدن خوف وركوب اوزره اكاجبر واكراه ايدرسه‌ينه نظر اولنور اكر ركوبى دابه‌يه ايراث نقص ايدرسه
جواب سابق بونده دخى لاحق ودابه يدنده آفت سما ويه ايله متعيبه اولمق مسئله‌سنه موافقدر واكر ايراث نقص
ايتمزسه عيبله رده قادردر زيرا اكراهى قتلله ايسه مكرهدن ايقاع فعل منعدم اولوب آلت جانده مقامنه قائم
اولمشدر واكر حبس وقيدايله ايسه فعله مقدم ايسه‌ده رضاسى منعدم اولمشدر وبعد الركوب رده عدم قدرتى
انجق دليل رضاسى موجود اولديغندن ايدى ومكرها ركوبله رضاسى منعدم اولدقده رده قادر اولور لكن امام
جبر واكراه ايتميوب همان اركبها وانت على ردك يعنى سن شمدى راكب اول وقدرت ردك ينه باقى اولسون ديمش
اولوب اولدخى راكب اولمش ايسه ينه تقرر ملكى مترتب اولور وامامك قول مزبورى باطل اولور زيرا خلاف
شريعتله فتوادر يوقسه طرف امامدن حكم وقضادكلدركه حكم وقضا البته مقضى له ومقضى عليهك حضورينى
اقتضا ايدر اما صكره بايع ومشترى بر قاضى‌يه رفع خصومت ايدوب قاضى دخى امامك قول سابقنه بناء على طريق
الاجتهاد بسبب العيب ردايله قضا وحكومت ايلسه بعده خصومت مرقومه قاضى اولك حكمنى تخطئه ايلمين
قاضى آخره رفع اولنسه البته قضاء اولى امضا ايدر رد ودفع ايده‌مز زيرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدركه
طاعت امامى موجب اولان ظواهر نصوص ركوبنى عيبه رضا اولمقدن اخراج ايلمشدر كذلك امامك وانت على ردك
قوليله تنصيصى ركوبى عيبه دليل رضا اولمق اعتبارينى اسقاط ايلمشدركه اعتبار دليل خلافنه نص بولنما مغه
مقصوردر قالديكه ردى متعذر اولديغى صورتده نظر اولنور اكر تعذرى كندودن دليل رضا موجود اولمقدن
ايسه ثمندن حصهٔ عيبله بايع اوزره رجوع ايده‌مز واكر ايراث نقصاندن ايسه بو صورتده مكرها راكب اولمش ايسه
حصهٔ عيبله رجوع ايدر مكر بايع رد دابه‌يه رضا ويره نكته‌سى اولدركه دليل رضا تصريح رضا حكمنده در
ومشترى تصريح رضاى عيب اوزره اكراه اولنسه حق ردى ساقط اولمديغى كبى دليل رضا اوزره اكراهنده دخى
ساقط اولماز واعتبار اكراهله رضاسى منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه باقى قالوب بلا صنع احد حاصل كبى اولور
وبو معنى رد دابه‌يه تمكين ايتمزسه‌ده ثمندن نقصان عيبله رجوعه تمكين ايدر مكر بايع رد دابه‌يه راضى اوله واكر مسلمين
غنائم ايچنده بر كتاب بولوب انجق كتاب مزبورده كتب اولنان تورية وانجيل وزبور ميدر يوقسه كفر ياتدن بر كلام
مهجور ميدر معلوملرى اولمسه كركدركه اميرآنى مشركينه بيع ايتميه زيرا خوف اولنوركه اول كتاب قوت ضلاللرينه
بادى اولوب امير دخى آنلرك اصرار كفرايله فتنه‌لرينه سبب اولمق حرام ايكن سبب مؤدى اوله كذلك مسلمينه بيع
وبين الغانمين تقسيم دخى ايتميه زيرا خوف اولنوركه مشتريلر ياخود سهمنه دوشنلر مشركينه بيعه اجتسار ايله
محذورمذكوره دوچار اوله‌لر كذلك احراق بالنار دخى ايتميه زيرا جائزدركه ايچنده ذكر الله ياكلام الله‌دن بر نسنه
موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ايدوكى محققدر اكرچه حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه
ناسى مصحف واحد اوزره جمع ايتمك مراد ايلدكده كندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌يى احراق بالنار
قيلدى ديو روايت اولنور لكن روايت مزبوره صحتدن مهجوره‌دركه اول جناب والامقامك كتاب اللهه تعظيم
واحترام وليل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان احوالندن روايت احراقك اصلى اولمديغنه استدلال
اولنور انجق امام اول كتابه نظر ايدر اكر ورقنده قيمت وار ايسه خطنى محو وابطال وورقنى غنائمده ادخال ايدر
واكر قيمتى يوغيسه خطى زائل اولنجيه‌دك صوايله غسل ايدوب بعده ديلرسه احراق ايدر وكاه اولوركه بعد الغسل
احراقى مشركينه كبت وغيظى مورث اولور بو صورتده احراقنده بأس شرعى يوقدر وامام ايچون لايق دكلدركه

مطلب عند تمام مدة اجارة السفينة في لجة البحر وما اشبه ذلك تبقى باجر المثل

وذكر في موضع اخر يكسر الحديد بدفن حتى ان وجدوه لا ينتفعون به قاله الحصيرى

مطلب وجد امرأة او صبيا في مفازة وتركهما فيها

مطلب ما يكون دليل الرضا بالعيب في الدابة وما لا يكون

مطلب اذا تعيب السلعة عند المشترى بزيد بالعيب القديم

مطلب وجود المصحف الذى لا يدرى ما كتب فيه

مطلب لا يمنع رواية عثمان رضى الله عنه احرق المصاحف الخلافة

قبل محوالخط آنلردن برشیئ دفن ایلیه زیرا اندیشه اولنور که مشرکین آنلری طلب واستخراج ومضمونلرین
اخذ واستعمال ایدوب ضلال قدیملری اوزره ازدیاد ضلال ایلیه‌لر لکن بو تعلیلده اکا اشارت واردر که
محذور مزبوردن امین اولنورسه دفننده ضرر یوقدر واصحابمزدن بعضیلری دیدیلر که اوراق مصحف
منقطع واحتمال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلمکده ضرر یوقدر وسبقت ایلین
تعلیل بو قوله دخی دلیلدر لکن صوایله غسل وامحا ذکر ایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر
واکر اول کتابی مشرکینه بیعدن امین اولنسان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکا بیعده
بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هرکیمه بیع ایلسه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنه دندر و بو صورتده
خوف فتنه منعدمدر و بیع مذکور عصیر العنبی اتخاذ خمر ایتمیه جکی معلوم اولان کسنه یه بیعک نظیریدر
ومشایخمز دیدیلر که فرقهٔ باطنیه وسائر اهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمینک ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروح اله
جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ایادی اهل ضلاله دوشوب ازدیاد فتنه لرینه بادی اولمقدن خوف اولنمغله
بیعی ممنوع اولوب همان قریبا ذکر ایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکر غنائمده ذهب وفضه دن صلیب
یاخود تصاویر یاخود تصاویر ایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدر که امام آنلری کسر ایله تبرقیه
زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسده ایسه البسهٔ مصوره نک تلبسنه وتصاویر مجسده ایسه
عبادتنه میل ورغبت ایتدیکندن ثمن غالی ایله طالب اولمغله مالک اولان مسلم آنلره بیع ایلمک احتمالی غالبدر و بوندن
اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسر ایلمک ایجاب اولنور اکرچه حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه بومثللو
نسنه لری بیع ایچون ارض هندده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعالی حضرت
معاویه دن بو فعلی استعظام و بو اجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته کیم امام محمد رحمه الله تعالی صدد
مذکوری کتاب الاکراهده ذکر ایله دفع اشتباه ایلمشدر و بز دخی بو ماده نک تأویلنی شرح المختصرده ذکر
وتفصیل ایلدیک امادراهم ودنانیردن منقوش تصاویر بولنانلری قبل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر
حسب العاده عبادت وتلبس اولنمیوب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله
منقوش ایکن مسلمین آنکله بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معامله دن ابا ایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب
وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسنه لرده در و بونلرک احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری آلات لهوک احکامی
کبیدر که آنلری کسر ایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتمک کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعالی مثواه
دیرکه مکر امام آلات لهوی مسلمیندن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجه حرام اوزره استعمال ایتمین
موثوق به برکسنه یه قبل الکسر بیع ایلیه بو صورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغله شرعا مباح اولان
طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اما غنائمده بولنان کلب صید و پارس و بازی امثالی بین المسلمین تقسیمده بأس
یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیه علمامز بیعلرین تجویز ایتمشلردر
ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله استدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیه السلام
اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر
وهم کلب حارس هره یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغله بیعی جائزدر پس کلب
منتفع به آنک مثلی بلکه دخی اولی‌در واکر برغازی دارالحربده کمسنه نک ملکی اولمیان پارس وصقر و بازی مثللو
نسنه لره ظفر بولوب داراسلامه اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر
ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلمک منزلنه تنزیل وغنائمه
وضع ایلمک اوزرینه ایجاب اولنور ونظیری دارالحربده کنز یاخود معدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی
مسئله ده تقدم ایلمشدر کذلک دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه لر اخراج ایلسه ینه وصولی انجق
قوت مسلمینله اولدیغندن غنیمتده ادراجی واجبدر واصابت سمکده دخی بویله در لکن حکم طعام غنیمت اوزره
سمکدن تناولی ورفقاسنه اطعامی جائزدر کذلک غنیمتدن اولان کلب وفهد و بازی مثللو نسنه لر ایله اخذ صید
ایلسه صیدی دخی غنیمتدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنیمت کبی صیدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن
مملوک اعدا اولوب اولمیانلرک بیلرین تفریق ایدوب دیرلر که مملوک اولمیانلر بعد الاخذ آکا مخصوص وسالم اولور
زیرا الصید لمن اخذه حدیثنک مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلمة الله وجهی اوزره
اخذ اولنسان مالک اسمیدر و بو معنی انجق بطریق القهر مشرکینک خلافنه تملک اولنسان مالده متحققدر اما مباح

وغیر مملوک اولوب بین الناس حقیر اولان نسنه لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز و بو وجهله اشیاء حقیره ایله ذهب
وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میاننی تفریق ایدوب دیرلر که کورمزمیسنکه داراسلامده بولنوب صید وحطب
وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسنه لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنسان ذهب وفضه کبی عزیز
اولان نسنه لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبر دخی بویله در که غنیمت اولور وتخمیس اولنور اما سمک
بویله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده دیرز که دارالحربده قوت جیشله اصابت اولنسان اشیا شریف وخسیس جمله سی
غنیمتده منطوی و بو بابده مملوک اعدا اولوب اولمیسان مستویدر زیرا دارالحرب موضع ولایتلریدر وموضع ولایتلرنده
برنسنه یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدر پس بو اصابت منعهٔ جیشله حاصله اولدقده حکمی حکم غنیمتدر
کورمزمیسنکه مجاهدین جبال اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه لر البته غنیمتده ادراج اولنور حال آنکه
برمسلم جبال اهل اسلامده بونلردن برشیئه ظهیاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر و بونلرک جمله سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق
وضیاده اکثردر مقدمات مذکوره دن معلوم اولمشدر که اشیاء مزبوره دن شریف وخسیس دارالحربده
بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر اسلامده بولنانلرک حکم قیاسنده ادراج اولنماز واکر برغازی غنیمتدن اولان
کلب وفهد و بازی ایله قصد اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بو فعلی غنیمتدن برشیئله بلا احتیاج
انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمتی رکوب وثوب غنیمتی تلبس منزلنده در اما بونلری صید ایچون ارسال ایتدکده فرار ایدوب
عودت ایتمسه لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارسال ایله استهلاک ایتمش اولمقدر ودارالحربده غنائمدن
برشیئ استهلاک ایلین ضامن اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور و بالحن فیه دخی بویله در واکر
غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبیس فی سبیل الله کتب اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر
مسلمین یاخود قرب عسکر مسلمینده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالب ایله مستبین ایسه اول فرس لقطه
منزلنده در آنده سبیل داراسلامده بولنمق کبی تعریف ایدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغله وقف عد اولنماز
زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقاق ملک وید حاصل اولماز واکر ید اهل حربده
اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالب ایله تخمین اولنورسه سائر غنائم کبی اد خال غنائم قیلنور
زیرا علامت مزبوره برشیئه استحقاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مساویدر ومحتملدر که مشرکین
تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بو علامتله معلم قیلمش
اوله لر و بویله امر محتمل حجت اوله مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیل اولدر که بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب بیعی
مراد ایلسه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولشدر که علامت مجرده
احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه دندر دیسه‌لر فی الاصل
ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسه‌لر کرکدر که امیر اول فرسی کرک قبل القسمة وکرک
بعد القسمة مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بو وقفی جائز کورن امامین همامین رحمه الله تعالی علیهما قوللری اوزره
فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدر که بیع وهبه ومیراث قبلنمیوب مشرکین احرازیله ومسلمین ایادی
مشرکیندن اخذ ایله مالک اوله مزلر بناء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وسهمنه
دوشن کمسنه یه قیمتنی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری یه ثمننی بیت المالدن تعویض ایدر و بونده حکم شرعی شول
مدبرده اولان حکمدر که آنی مشرکین اسیر قیلدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بوله‌لر اما بو وقفی جائز کورمین امام
ابوحنیفه علیه رحمة الله تعالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سائر
افراس مسلمینده اولان حکم کبیدر که عندنده بو فرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتناماله دخی تملکه محل اولور
واکر امام غنائمی داراسلامده تقسیم وخمسنی افراز ایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین
استخلاصله شجاعتلرین ابراز ایلسه‌لر نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال مزبور خمس ایدوکی معلوم اولورسه کما کان خمسه
رد اولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخماس اربعه ده متأکد اولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسده متقرر
ومتأید اولمشدر واکر معلوم اولمیوب همان بین الغانمین مقسوم اولمش ایسه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام
بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده لری یوقدر واکر
تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قیمتله یاخود قیمتدن اکثر ایله بیع ایتمش
ایسه مشتری یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه ثمنله اخذ وثمن قیمته مساوی یاخود اکثر اولمغله اخذنده

ارباب خمسه فائده بولنیوب ضرر محتملدر واکر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن
اقل اولمغله بو اخذی ارباب خمسه مفیددر که خمسدن ثمنی اعطا و باقیسین اربابی بینلرنده تقسیم ایدر واکر مسلمین ساحل
بحرده بعض امتعه یه یاخود ضرب ریاحله امتعه سیله ساحله دوشمش برسفینه یه ظفر بولسه لر نظر اولنور
اکر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یا مشرکینه صلاحنه اعتبار اولنیوب همان بعد التخمیس
فئه ادخالنه ابتدار اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر
وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین کبی بو امتعه یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج
ایلمز نکته‌سی اولدر که ارض حربده بولندیغندن فضله مشرکین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ
واحراز ایتمش اولملری محتملدر واکر ارض اسلامدن ایسه حکمی حکم لقطه یه مساوی و اول متاعك مسلمین یا مشرکینه
صلاحی حکم مزبورده نه متساو یدر مکر مال اعدا ایدوکی اغلب احتمال اوله بو صورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال
قیلنور و تفصیل مشروحده نکتهٔ وضوح اولدر که برموضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایکن استخراج اولنان
اموال کبیدر و مسلمین برکنز مدفونی استخراج ایلسه لر اکر موضعی دار الحربدن ایسه حکمی حکم غنیمتدر واکر دار
اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنده ابقا اولنور و بو بابده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مکر
اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوکی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوکی معلوم ایسه ده
اول مال موضع اهل حربدن کلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حکمتی اولدر که وقوف حقیقتی متعذر اولان
اموره حکمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب وحجت ایله اثباتی ممکن اولمیان موادده ظن غالب حکم یقینی مستوجبدر
واکر مسلمین دار الحربه دخول ایتدکلرنده قبور کفارده موتاریله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر دیو اخبار
اولنسه لر اول قبوری حفر و اموال واسلحه یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدر که شجعان
وابطاللرین اسلحه واموالریله دفن ایدرلر و اول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردر که آنکله قتال کفار اوزره
اکتساب قوت ایدرلر و حرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اکثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه
هجوم ممزجائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نکته‌سی اولدر که اموال مزبوره اموال ضایعه‌در و مدفن اموال
اولان موضع انجق کنز اولوب قبر اولمازو بو تحقیقله اکفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذکورك مبانلری
تفریق اولنور زیرا اکفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوکی نمایاندر بعده اموال مزبوره
بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمته ادراج اولنور زیرا اکا وصول انجق قوت عسکر ایله پذیرای حصول اولمشدر
واکر مسلمین دار الحربده سوط ونعال وحبال کبی برشیء ساقطی واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه
متاع مشرکیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واکر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور
بو صورتده واجدی غنی ایسه آنکله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه یه محتاج ایسه آنکله انتفاعی جائز
کوریلور لکن صاحبی کلدکده نقصانتی ضامن اولور سؤال اولنورسه که سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث
صبی بن معبدده وارد وجناب مؤلف کتاب اللقطه‌ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جوابنده دیرز که حدیث
مذکور شول سوط متکسرده درکه هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلکه من اول الامر
آخرینی تدارك و آنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب وصاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط وصاحبی اکا طالب
ایدوکی معلوم اولسه قلیلی کثیرینه قیاس وحکم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح التحدیثده
وارد اولان تهدید متوارد کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله
اکنه دن ایلکه وارنجه غنائمدن قبل القسمه آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلدکلرنده دیدیلرکه یا رسول الله فلان
کمسنه شعردن ایکی قبال یعنی قیلدن غلظ اصبعده ایکی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام
قبالین من نار یعنی ناردن ایکی قبال اخذ ایلمش بیوردیلر و حکمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین
ومؤلف عدالت پیرا بو مسئله‌ده برمخالفی وار ایدوکنه اصل کتابده رمز وایما ایلدی و اول مخالف بعض علماء شامدرکه
آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بنیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیکه اول
سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین کمسنه یه قطع یدایجاب ایدر ایکن آنی مجانا تملك ایلك
تجویز واستصواب اولنورمی بکا خبر ویر کذلك بو قیمتده یکرمی سوط اولسه جمله سی سوطدر دیو مجانا تملکلری
جائز وصواب کوریلورمی بکا خبر ویر ومقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر
انجق چکردك وانار قابغی وبعرابل وجلد شاة میته مثلاو مقوم اولمیوب وصاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه لردر بوقسه

مطلب یجوز نبش قبور اهل الحرب لاخراج ما فیها من الاموال

مطلب ما یجوز الانتفاع به من السواقط

صاحبنك

صاحبنك تفقد ایلدیکی معلوم اولان اموال یدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها ترکها
یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی اکا راکب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیریدن یرکبها موضعنده ترکها
نقل اولندی قرینهٔ سباق وسیاقله بو نسخه صحیحة الانساقدر یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی آنی ترك وارسال
ایلدیکی معلوم اوله آنی دار الحربده برکمسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط
بی قیمت منزلنده قیلنماز اکرچه مقتضای قیاس بو مذکوراتده واحد و وجوب ردده جمله سی متحددر لکن سوطی
تحمله صاحبی قادر ایکن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضنی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك
اما ترك دابه اعراضندن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملکنی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب
قیاسی امضا ایلدیك کورمزمیسنکه برکمسنه‌نك جاریه سی دار الحربده مریضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله
دار الحربده ترك ایتدکده آنی شخص آخر اخذ وتربیه ومرضندن تبرئه ایلسه اول جاریه یه اسباب ملکدن برسببله
مالك دکل ایکن شخص مزبوره وطئی حلال اولورمی همان علت مرقومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی
مقرر قیلدیق واکر صاحب الدابه اخذ دابه سنی استدعا ایلدکده یدنده بولنان کمسنه اکا سن تخلیهٔ سبیل وقتنده
هرکیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا وصاحبی دخی انکار مدعی ایلسه
قول مع الیمین صاحبینك قولیدر زیرا قول مذکوری اوزرینه دعوی بیعی دعوی کبیدر بو صورتده مدعی اقامت بینه
یاخود صاحبی یمیندن نکول ایدرسه دابه مدعی یه سالمه اولور وصاحب الدابه قول مذکوری تکلم ایلدکده دابه یی
اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه لرینك
لحوملری حقنده من شاء فلیقتطع دیدکلرین روایت ایلدیك وحدیث مذکورك ذکری ومسائلدن بونك امثالینك بیانی
باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه سی صحیحه اولوب
موهوب دخی یدموهوب له‌ده صالح وسمین اولدقدنصکره موهوب بده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه‌دن رجوعه
مانع اولمغله واهب بردخی هبه سندن راجع اوله مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ قسامی بیان وطریق اصلاحنی اعلام
واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اکر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه یی بین الغانمین تقسیم وهر برینك
نصیبی بدلنده برجنسی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتن تمیم ایلسه جائز کوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت
غنائمده دراعیانده دکلدر کورمزمیسنکه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر ووصف مذکور اوزره تقسیمده
حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله یی تمیم وار درامارث واشترا وامثالریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دکلدر که
بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شرکادن هر برینه برجنسنی ویروب مالك جمله سنی
بردن تقسیمله جبرایده مز زیرا بونده شرکتلری اعیانده در کورمزمیسنکه قاضی اعیانی بیع واثمانی تقسیم مراد ایلسه
رضالری بولنمدقجه جائز کوریلمز توضیحی اولدر که بونده شرکادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملکی ثابتدر حتی
بعض شرکا رقیق مشترکی اعتاق ایلسه عتق کندو حصه سنده نافذدر بناء علیه اجناس مشترکه‌نك جمله سنی
بردن تقسیمده معنای معاوضه تحقق ایدر که هر بری اخذ ایلدیکی جنسده بولنان حصهٔ شریکندن شریکینك اخذ
ایلدیکی جنسده بولنان کندو حصه سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمه ملك غانمین یوقدر حتی
بعض غانمین رفیق غنائمدن بعضیلرین اعتاق ایلسه عتق کلا او بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز
وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملکله حد ساقط اولور بناء علیه بو بابده قسمت همان هر برینه غنائمدن
حق بدلنده ویردیکنی اکا ابتداء تملیکدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده
مساوی اولور بو صورتده غنائمدن برجاریه برکمسنه‌نك سهمنه دوشوب صکره اول جاریه حرهٔ ذمیه اولوب مشرکین
آنی سبی ایتدکلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اکر شهودی اهل ذمتدن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه
اولمغله قبول اولنماز واکر مسلمین ایسه لر شهادتلری قبول وحریت جاریه ایله حکم اولنور و بونده موجب قیاس اول
مستحق علیه اولوب جاریه سی یدندن اخراج اولنان کمسنه مجموع عسکره رجوع ومأخوذلرندن کندو حصه سنی
استخلاص واختلاسدر نه کیم قسمت میراثده بعض شرکانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده
بو وجهله قطع نزاع اولنور لکن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیکه امام قسمت
سابقه سین نقض وابطال ایتمیوب اول کمسنه یه قیمت جاریه سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر کذلك
اول جاریه برمسلمك مدبره یاخود ام ولدیدر دیو اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه‌در نکته سی اولدر که

مطلب وجد دابة عجفاء

مطلب وجد جاریة مریضة

مطلب وجد صاحب الدابة قال

مطلب ادعی ان صاحبها قال من اخذها فهی له

مطلب اعتاق احد الشرکاء حصته

مطلب اعتاق احد الغانمین او استیلاده شیئا من السبی

مطلب اذا استحق نصیب بعض الشرکاء

عسكرك كثرتي وبعد القسمة هر برى قبيله سنه تفرق وتشتتى حسبيله اول كسنه نك حصه سيله عسكر اوزره
رجوع ايلمك امام ايچون متعذردر ومتعذر في حكم الممتنع در واول مستحق عليه اولان كسنه دن دخى دفع ضرر
واجبدر ودفع ضررى انجق قيمت حصه سنى بيت المالدن ادا ايله تعويضده در زيرا خصوص مرقوم نوائب
مسلميندندر وهم غنيمتدن برشئ متعذر القسمة باقى قالدقده بيت الماله وضع اولنور وبو يله غرامت وقوعنده دخى
الغرم مقابل بالغنم قاعده سى اوزره ينه بيت المال اوزره تحميل اولنور وهم تقسيم مزبور طرف امامدن
مسلمين ايچون عملنده خطايى متضمندر وبومثللو خطا بيت المال اوزره تحميل اولنور كذلك ايكى يا اوچ جاريه
وبونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بيت الماله نقصان فاحش ترتب ايتمسه ينه مستحق عليهم
بيت المالدن تعويض اولنور كذلك قسام غنيمت حين قسمتده برقاچ كسنه يه اداء سهمندن غفلت ايلسه بونلر دخى
تفصيل مقرر ده نصيبنده استحقاق ثابت اولانلر ايله برابردر اما اسراء مقسومه دن بيك رأس بلكه دخى اكثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرينه بينه قائمه اولوب حريتلريله حكم اولنسه يا خود غفلت قسام بومثللو عدد كثيرده
واقع اولسه بو صورتلرده قاضى مستحق عليهم بيت المالدن تعويض ايتميوب بلكه آنلره ايتوني بمن قدرتم عليه
من الجند حتى اردكم عليهم بحصصكم من الغنيمة يعنى عسكردن احضارينه قادر اولدقلريكزى بكا احضار
ايديكز تا كه غنيمتدن حصه لريكز مقابله سنده سزلرى اوزرلرينه رد وتحويل وحصه لرندن حصه لريكزه
اصابت ايده جك مقدارينى تحصيل ايده يم ديمكله كندو قدرتلرينه تفويض ايدر زيرا مستحق عليهمدن
دفع ضرر واجب اولديغى كبى عامه مسلميندن دفع ضررى دخى واجبدر وكثرت مستحق وقتنده بيت المالدن
تعويضى التزامده بيت مال المسلمينه ضرر فاحشى الزام واردر حتى وقت اولور كه جميع بيت المالى اذهاب بلكه زياده
كلوب بيت المالى ديون وافره استيعاب ايدر بناء عليه مستحق قليل اولدقده استحسانى اعمال وكثير اولدقده اصل
قياسى استعمال ايلديك بو صورتده مستحق عليهم واروب غنيمتدن اخذ ايلمش برشخصى احضار ايلسه لر قاضى
اول شخصك يدنده اولان مالدن بونلرك اول مانده اولان حصه لرى مقدارينى آنلره اعطا ايدر كذلك خمسى
بين المساكين تقسيم ايتمش ايسه نصيبلرين خمسدن اكمال وايفا قيلر واگر تقسيم ايتمش ايسه آنلره اموال صدقاتدن
تتميم ايدر واگر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دكل ايسه كله جك اموال صدقات اوزره دين معقود قيلر زيرا
مستحق عليهمك حقلرى امامك رفع ايلديكى خمسله غيرلرينه ويرديكى سهامده ثابت اولمشيدى پس نصيبلرى
محلين مزبورين ياخود محل آخردن آنلره سالم اولمدقجه ساقط اولماز وهنوز سالم اولمديغى بيان مذكوردن
نماياندر اما مستحق عليهم اخذ غنائم ايدنلردن جمع كثيرى احضار ايدوب بزلر بونلر ايله چونكه مساويلرز پس
يدلرنده اولان اموالى جمع وبونلر ايله بزم بيننمزده على السويه تقسيم قيل ديو اميردن رجايه ابتدار ايلسه لر امير
بو رجالرينه اعتبار ايتميوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرين اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ايدر
زيرا قسمتله هر برى حقنده تمليك سهمى صحيح اولدقدنصكره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متيقن
اولمغله انجق اول مقدارده تمليك سابق باطل اولوب بقيه حقلرى سائر غائبين يدلرنده حاصلدر لكن آنلرى دخى
احضار ايتدكجه اوزرلرينه بقيه مرقومه يى ادا ايله وحكم قضا صحيح وسزاوار اولماز وتفصيل مذكور بين الغانمين
تقسيم قيلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مكيلات وموزوناتدن جنس واحد ايسه بونده
احضار ايلدكلرى اشخاصك يدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ وبين الحاضرين تقسيم وتفريق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرين جميع غانمين اولمقده جارى اولان حكم بونده تحقيق اولنور زيرا مكيلات
وموزوناتده قسمت همان تميز مجرددر كه معناى معاوضه دن مبعددر كورمزميسنكه بو قسمتده بعض شركانك
انفرادى جائز وشريك آخرك حضورى غير لازمدر ومكيلات وموزوناتى اشترا ايدنلر بعد الاقتسام هر برى نصيبنى
مرابحة بيع ايلمك جائزدر بناء عليه غانمين غائبين غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرين وهم زياده سين اخذ ايتمشلر اولمغله
مقدار حقلرى كندولره سالم وزياده سى تاوى وهالك مقامنه قائم قيلنور اما عروض واجناس مختلفه يى تقسيمده
معناى معاوضه متمكندر كورمزميسنكه آنده بعض شركانك انفرادى غير جائزدر ومشترى بلردن بعد الاقتسام
برفرد ايچون نصيبنى بذل ايلديكى مقدار ثمن اوزره مرابحة بيع ايلمك غير جائزدر بو جهتدن صورت ثانيه ده
مستحق عليهمك مقدار نصيبلرى في الاصل بو احضار اولنانلرك يدلرنده اعتبار ومقدار مزبورى اخذ وآنلره
رد واعطايه ابتدار قيلنور مؤلف دقيق الافكار بو سر مبهمى آشكار ايدوب ديديكه كورمزميسنكه بركسنه فوت اولوب
اوچ اوغلنى واوچ عبيدينى ترك ايتمكله قاضى عبيدى بينلرنده تقسيم وهر برينى برينه تسليم ايتدكدنصكره

برينك نصيبنده استحقاق ثابت ياحريتى ظاهر اولدقده اخويندن انجق برى حاضر بولنسه آنك يدنده اولان
عبددن انجق في الاصل آنده نصيبى اولان ثلثنى اخذه قادر اولور اما مسئله مزبوره ده بينلرنده تقسيم اولنان مكيلات
يا موزوناتدن اولسه يدنده بولنان نصفنى اخذه مقتدر اولور وبين الصورتين فرق فارق انجق تحقيق سابقدر
وحكم محرر مبناسى ملك اولوب ابتداء تمليكى متضمن اولميان قسمتده مقرر اولنجه مبناسى حقوق اولوب ابتداء
تمليك عينى متضمن اولان قسمتده تقررى اولى واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رفيق ايلمين بقيه جنود
استحقاق مشروحى استماع ايتسه لر دخى قاضى حصه مستحق عليهى يدنده بولنان مالدن اوزرينه حكم ايتدكجه
يدلرنده بولنانلرى بيع وهر برى كندو يه اصابت ايلمين جاريه يه جماع ايتمكده جواز واتساع واردر زيرا قسمتده
ابتداء تمليك اماملها اكا تملك ايتمش اولمغله قاضى اول تمليكى ابطال الله اوزرينه حكم ايتدكجه آندن برنسنه ده ملكى
باطل اولماز اما ميراث بشقه دركه آنده احد ورثه نصيبنده مستحق عليه اولسه سائر ورثه يه نصيبنى بيع ياوطئ
ايلمك حلال اولماز زيرا قسمت ميراث تميز ملك اولوب ابتداء تمليك اولمامغله آنده معناى معاوضه متمكن وورثه دن
هر برى اخذ ايلديكى جاريه نك بعض اجزاسى نصيبى اولوب وبعض اجزاسى شريكينك اخذ ايلديكى جاريه ده
نصيبندن عوض اولمق اوزره اخذ ايلديكى متعين اولديغندن برينك نصيبنده استحقاق ياحريت اصل بينه ايله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حكم شركت عودت ايدر بو جهتدن وطئ
وآنده بولنان نصيب شريكنى بيعى حلال اولماز وبو فرقك حقيقت بيانى مقدما ذكر ايلديكمزدن نماياندر كه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمين ثابتدر حتى عتقلرى غير نافذ واستيلادلرى غير صحيحدر وبوندن بزه معلومدر كه
ملكلرى انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما ميراثده قبل القسمة دخى ملك شركا ثابتدر حتى بعض ورثه نك عتق
واستيلادى نافذدر پس قسمت ميراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق عليه شريكينك يدنده بولنان مالدن
نصيبنه قسمتدن اقدم مالك اولديغى كبى قبل قضاء القاضى ينه مالك اولور اما غنيمتده مستحق عليه بعد
بطلان القسمة شريكينك يدنده بولنان برشئه قسمتدن اقدم مالك اولمديغى كبى قبل قضاء القاضى ينه مالك اوله مز
توضيحى اولدركه امام غنيمتده قسمتى ابطال ايتميوب مستحق عليهه قيمت نصيبنى بيت المالدن تعويضى مناسب
كورسه جائز كوريلور اما ميراثده قاضى بويله مراد ايلسه قادر اوله مز بلكه مستحق عليه شريكينك اخذ ايلديكنده
اولان نصيبنه حاكم ديله سون ديلسون رجوعه مقتدر اولور همان بو بيانله فرق مسئلتين نمايان اولمشدر واگر قسام
غنائم خمسله اخماس اربعه يى بربرندن تفريق ايدوب هنوز برفرده برنسنه ويرمدين خمس ياخود اخماس اربعه
مسروق ياهالك اولسه كركدر كه مابقى ده قسمتى استقبال وهالكى معدوم اصلى منزلته انزال ايليه زيرا قسمت
قبل التسليم مجرد مقسومى بربرندن تميز ايله تمام اولمايوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمغله انجق لااقل
ايكى كسنه ميانده رسيده اختتام اولور بناء عليه هلاك هالك قبل التميز يا بعد التميز واقع اولمق برابردر اما سرقه
اخماس اربعه خمسى مساكينه اعطادن صكره واقع اولسه مساكينه مأخوذلرى سالم اولوب غانمين برشئله
اوزرلرينه راجع اوله مزلر كذلك سرقه خمس اخماس اربعه يى بين الغانمين تقسيمدن صكره وقوع بولسه غانمين
اوزره دخى برشئله رجوع اولنماز زيرا صورت اولى ده قسام وكيل غانمين كبى اولمغله خمسى ارباب خمسه ايصاله
كندو ايله ارباب خمس بينلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانيه ده وكيل مساكين كبى اولمغله اخماس اربعه يى
غانمينه ايصاله كندو ايله غانمين بينلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وكالت طرفينه صالح ايدوكى مالا
كلامدر نظيرى اولدركه بركسنه ثلث مالنى مساكينه وصيت ايدوب قاضى دخى تركه يى تقسيم وتلثينى ورثه يه اعطادن
صكره يدنده ثلث ضايع اولسه ياخود ثلثى مساكينه اعطادن صكره ثلثان يدنده ضايع اولسه قسمتى تماملة امضا
اولنوب احد فريقين آخر اوزره برشئله رجوع وتقاضا ايده مزلر زيرا قاضى فنى فريقك نصيبى يدنده قالمش ايسه
اول فريقك نائبى كبى ونصيبلرى نائبلرينه واصل اولمق كندولره واصل اولمق منزلنده اولمغله بعد الوصول هلاكى
كندو اوزرلرينه محسوبدر كذلك اخماس اربعه يى تفريق وسهام خيل ورجاله اوزره تجزيه وتلفيق ايدوب
هنوز برفرده نسنه ويرمدين برمقدارى ضايع اولسه كركدر كه قسمتى نقض وابطال ومابقى بى بينلرنده تقسيمى
استقبال ايليه زيرا بركسنه برنسنه يى قبض ايتمكله قسمتى تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لكن
هلاك هالك نصيب جماعتدن واقع وبقاء باقى دخى ينه جماعته راجعدر واگر سهام رجاله يى ويروب خمسله
سهام خيل عندنده بشقه بشقه قالمش ايكن سهام خيل ضايع اولسه بو صورتده رجاله يه مأخوذلرى سالم اولور كه
قسام امام اصحاب خيلدن نائب كبى اولمغله حق رجاله ده قسمتى تامدر بعده كركدر كه يدنده بولنان خمسى تقسيم

مطلب استحق نصيب شريكه من الورثة في الجارية

مطلب اوصى بالثلث ثم ضاع الثلث بعد قسمة الميراث

وخمسی ارباب خمسه و باقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بوایکی فریقدن برینه نصیبنی ویرمکله بینلرنده
قسمت تمام اولمدیغندن هلاك هالك اوزرلرینه الزام و بقاء باقی ینه آنلرایچون التزام اولنور کذلك بوصورتده ضایع
اولان خمس ایسه کرکدر که اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکی آنلرایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره
تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام
اولشدر و بومسائل ایله مقدما بیان ایلدیکمز حربیت یاطریق آخرایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده
فرق واردر وجه فرق اولدرکه عندالاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاك
بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولمرك نصیبنده قسمت ابقا واولده
جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبری‌ء الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی
بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه بزقریبا بیان ایلدیك که امام غنائمی
دارالحربده تقسیم یابیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینك
ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جغی مقرر ومسلم
ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیرمتصوردر کذلك بیعله ملك مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده
اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریك اوله مزلر زیرا شریك اولسه لر
انجق غنیمتده اولورلر یوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد
بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملك مشتری بی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملك غانمینی
مستوجب اولمغله قطع شرکت مدده احرازایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بعده نائب غانمین
اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کبیدر وغانمیندن بیعك نفوذی غنیمتده تأکد حقلرندندر بوجهتله ابتداء غنائمی
اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کبیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر
بوندنصکره بیلمك کرکدر که مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلرایکن مشرکین
عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلین آنی براقسون
ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تا که داراسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیوندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال
امر مرقوم ایتدکدنصکره داراسلامه خروجلرنده امام مطالبهٔ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بزلر اشترا ایلدیکمز
نسنه لری سنك امرك ایله طرح ایلدیك سنك ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرك قیمتلرینی بزه
ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنیوب
مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاك
سائره لرینه التحاق وانضمام ایلشدر بوصورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر وندا امیر علی وجه المشورة
رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشتریده دین متقرر اولان اثمانه باعث
سقوط وبرأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدر که
خلیفهٔ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تاکه اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه
طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلمیه زیرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف
مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق
اول واجبی مستوجب اولشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر
نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده مستبین اولورسه بوصورتده طرح ایتدکلری اشیانك قیمتنی اکا تضمین ایدر
زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه
نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره
واجبدر زیرا ثمن ذمتلرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع
کرك فعل مشتری ایله اولسون وکرك فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم
مااشتری منی فهو بری‌ء من الثمن یاخود علی انه بری‌ء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی
طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه
بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

مطلب المکره محق محسن وما علی المحسنین من سبیل

مطلب لا یسقط الثمن بعد التقرر بالاتلاف المبیع من البایع او غیره

زیرا امیردن زیادهٔ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیر نائلدر اما امام ابو یوسف
رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یاوصی یاوکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون
بیع ایتدکلری اموالك اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر
بونصرفنده اوزرینه تعهده لازم اولنلردن دکلدر که کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن
عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالك اوله مز کذلك عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده
امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بودخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر
کذلك امیر سفینه ده اولان امتعهٔ غنیمتی بروجهله استهلاك ایتمکله بیعی غانمیندن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه
یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالك ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح
شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بری‌ء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی
نسنه لردن برشیئی صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمندن بریلر اولمکز اوزره
دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور
اکرچه بوصورتده هر بری ثمندن مالك ابرا اولمریله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدر ایدی لکن توجیهنده
دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال آنکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعك
غیری برکسنه ابراء مشتری نی ذکر ایتیه رك اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزك اولمق
اوزره دیسه یاخود قیمتی سزك اولمق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره برنسنه یی ضمان
دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره درنکته سی اولدر که مبیع
مشتریلرك ملك وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر وندا ایلین کرك بایع وکرك غیر مشتریلره کندو
ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولور لر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی
مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس مانحن فیهده امیر یاخود
بایعك طرحله امر وندالرینك حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیروده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا
شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر ثمنه مالك ذکل ایکن بعد البیع ابراء ثمنده
سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد
فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیوندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالهٔ عقدی وآنلری طرحله
امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی وجهی اتیان ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر
زیرا اقالهٔ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی تصحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی
ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقاله دن صکره مشتری
اوزره ثمن باقی قالماز و بوصورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاك غنیمت موجب ضمان
اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سببیله دخی اوزرلرینه
نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدر که برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قمیص
قطع ایله دیمکله مشتری قطع قمیص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالهٔ بیع ایتدم آنی طرفمدن
شو مساکینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطاب ایله بن سندن شو ثوب یا شو طعامی شو نمله
اشترا ایلدم آنی بکا قمیص قطع ایدوب یاخود طرفمدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح
اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بو یله درکورمزمیسنکه مشتریلر عیبی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلاقضاء
قبول واسترداد ایلسه صحیح اولمازمی حال آنکه بعد القبض بلاقضاء عیبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بیان
مذکوردن متبین اولور که امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدر که حق غانمین اکرچه
بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز
نته کیم داراسلامه احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلك مال خراجده دخی بو یله درکه امام مال خراج بدلنده
ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر ومانحن فیه دخی بو یله در واکر صورت
مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتیوب تاکه برایکی مرحله سائر
یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرند نصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه
واجب اولور زیرا اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

مطلب الابراء لا یحتمل التعلیق بالشرط

مطلب اقالة الاب والوصی ما باعا

مطلب قال البائع اقلتك فاقطعه لی قمیصا او تصدقه علی

مطلب الرد بالعیب بلا قضاء کالاقالة

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقالهده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب
ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بو صورتده مشتریلر بزهمان نداء اقاله یی استماع ایتدیکمز کبی طرح ایتمشیدیك دیو
دعوی ایدوب و بو دعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینة تصدیقه
رواکورلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن
دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلا حجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اول دخی
هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی
اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس
عدم صحتنی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله
بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن
بکا اقاله اوزره طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیوندا
قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره
تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل بیعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدرکه برکسنه آخره خطابله بکا
شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا
درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده
استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشتمیلره
دخی آنلر اخبار ایلسهلر بو صورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابردر زیرا امیر ایشتمیلره کلامنی تبلیغده
اذنی منادی یه نصا اذن ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینهده اولان
متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقهدرکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشتمیوب ایشیدنلر آنلره
اخبار ایتمکله طرحه برابر ابتدار ایلسهلر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردر زیرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول
قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك
رعیتنه خطا بنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون
متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقوددر وهم اقالة عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شوعبدیمی
فلان غائبه شوثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بو کلامنی ایشیدن کسنه رسول
قیلنمامشیکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه
یافلان دیو تبلیغله اول کسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور
کذلك ابلاغله مأمور اولان کسنه ابلاغ ایتمیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری
صحته موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب
غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور
وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدر زیرا منادی یه تبلیغله امرینی
تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتمیوب
همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغیکز نسنهلری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز
بوقولیمی غایبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا ما اشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم
دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدر زیرا امیر تبلیغله امری بوقولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك
عبارتی کندو عبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتممش اولسه مقتضای قیاس نفسی
ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیانلردن بری اولمامقدر لکن مؤلف
صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده
طرحه سرعت ایدلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیك که حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور
وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادت اعتبار اولنور بوجهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قوانی تصریحله
عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس ✻ یعنی امام اخماس اربعهدن خمسنی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر
اکر امیر دار الحربده اخماس اربعهدن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکتنه مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی
رفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق
سرقه اولنمق منزلنه تنزیل ونماسیله ارباب خمس یدلرنده اخماس اربعه تشریکله تکمیل اولنور وتفریق مذکور
قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعهده شرکته قادر
اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق
اولسه بو بابده اخماس اربعهده شرکتنه مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت
متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله
رجوعه مالك اوله مزلر وقریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که
بو صورتده شرکت مدد خمسده اولیوب انجق اخماس اربعهده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر
پس محل حقلرینك غیریده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیچه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا
قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمتده
تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعهده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکتنه مستحق
اولسهلر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان
نسنهلرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور و بو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله
بردخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر و بلا خمس ایجاب سهم غنیمك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده
تشریك خصوصنده غایت ما یمکن اخماس اربعهده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض
مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکتنه مستحق اوله مزلر وما نحن
فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بر وجهله اخماس اربعهده اشتراکه کسب
استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه
سهملرین تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله
حکم قسمت ثابت اولمغله شرکتنه مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بر یاخود ایکی کسنهنك
غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بو صورتده شرکتده مستحق اولورلر لکن
جماعت کثیرهنك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بو صورتده تشریکلری تعجیل اولنمزلر اکرچه مقتضای قیاس
بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف
دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر و بو تفریق دلپذیر قریبا باب
قسمة الغنائم التی قع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یا ایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل
اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض ایلنمق اما جماعت کثیرهنك نصیبلرنده ظاهر اولسه
بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدر زیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری
تفریق ایتمکله ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیلده جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب
واحد ومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله
واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلمیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله
آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر
جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی
زیرا ثانی اولورینه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل
اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر
زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین
جانب آخردن دار الاسلامه خارج اولسهلر شرکتنده مندرج اوله مزلر بو جهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده
معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده
شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر وما نحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم
شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبهده قرب عسکرده نازل اولوب
انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسهلر بونده شرکتنه نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر و بو معناده جيشه مخالطه ودخوللريله موضع قريبه نزوللري بينلرنده فرق يوقدر
بوصورتده دخى امير غنيمتى عسكر اول ميانده تقسيم ايدوب جيش مدده آندن برنسنه تسليم ايتمكله جيش مدد
بو امرى خليفه يه رفع وتقديم ايلسه لر كركدركه خليفه صنع اميرى امضا وتقويم ايليه زيرا وقعه ده حاضر بولنميان
مدد ايچون ثبوت شركت بين العلماء مختلف فيهدر وامير دخى تقسيمده بمنزلة الحاكم در ومجتهد فيهده حكم حاكم
نافذدر حتى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع اولنسه نقض ايده مز و بو بابده صنع امير دخى بويله در واكر امير
غنائمى دار الحربده بيع ايدوب لكن مشتريلر خيار رؤيت يا شرط خيارلرى يا وجدان عيبله رد ايتدكلرندنصكره
مدد لاحق اولسه آنده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بو صورتلرده بيع غنائم اميردن نافذ ولازم اولمشدر
كورمزميسنكه خيار رؤيت و عيبله ملك مشترى بالاجماع ثابتدر وخيار شرطله دخى عند ابى يوسف و محمد
رحمة الله تعالى عليهما ينه ثابتدر وعند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اكرچه ملك مشترى غير ثابتدر لكن
مشتريلر بحكم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بو بيانله متبين اولمشدر كه صور مزبورهده غنائم غنيمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمينده مندرج اولمشدر بناء عليه مدد لاحق شركته متلاحق اوله مزلر كورمزميسنكه
خوفلرنده مشتريلر هنوز نقض بيع ايتيوب خيارلرى اوزره ثابت بولنسه لر بعد تمام البيع ثمنده شريك اوله مزلر ايدى
كذلك بعد نقض البيع مبيعده دخى تشريك اولنمازلر واسباب مذكوره ايله بيع منتقض اولوب مبيعك يد امامه
عودتى همان التماس مشترى برله واقع اولان اقالهٔ بيعله عودتى منزلنده اولور واكر امير خمسى مساكينه تسليم ايدوب
بعده اخماس اربعه يى بيع وثمنى تقسيم مراد ايلسه بو دخى جائز كوريلور زيرا اكرچه غانميله ارباب خمس بينلرنده
قسمت تحقق ايتمشدر لكن نصيب غانمين بينلرنده تقسيم اولنماديغندن نصيبلرنده ملك غانمين ثابت اولمامشدر
كورمزميسنكه نصيبلرينى بيع ايتسه لر بيعلرى جائز اولماز وملكلرى ثابت اولمديغجه بيع وقسمت ثمنده ولايت امام
باقيه در كورمزميسنكه امام اولا اخماس اربعه يى بين الغانمين تقسيم بعده خمسى بيع ايلسه جائز كوريلور عكسى
دخى بويله در واكر امير بيع غنائمده ايام ثلثه ده خيارى نفسى ايچون شرط قيلمش اولوب ونقض بيعدن مقدم
يا مؤخر جيش مدد لاحق اولسه بو صورتده نقض بيعله مبيعده وتمام بيعله ثمنده شركته مستحق اولورلر زيرا
بايع ايچون خيار شرط ثابت اولدقجه مبيعده ملك مشترى ثابت اولماديغى كبى مبيعده مشتريلر ايچون حق تصرف
دخى مثبت اولماز بناء عليه غنائم مبيعه حكم غنيمتدن خروج ايلمز اما صورت سابقه بشقه در نكته سى اولدركه
بايع ايچون شرط خيار ايله عقد اولنان بيع حق حكمده معلق بالشرط كبيدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدومدر بو جهتله ابتداء حكم بيع انجق عند اسقاط الخيار ثابت اولور حتى مشترى قبل اسقاط الخيار مشتراسنى
اعتاق ايلسه عتق نافذ اولماز بو سببله امير صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بيع ايتمش كبى اولمغله شركته
مستحق اولورلر واكر امير خمسى تفريق ومساكينه اعطا ايدوب هنوز اخماس اربعه يى تقسيم ايتمدين غانميندن
برى غنيمتدن بر جاريه يى اعتاق ياخود استيلاد ايلسه ايكيسيده صحيح اولماز زيرا بو قسمتله غانمين ايچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقجه عتق واستيلاد ثابت اولماز اكرچه حالت مزبورهده لاحق اولان
مدد ايچون شركت يوقدر لكن بو معنى غانمينك ثبوت ملكنه دلالت ايلمز نته كيم دار ايله احرازدنصكره قبل القسمة
حكم غنيمت بويله دركه اول هنكامده لاحق اولان شريك اولمازلر ايسه ده ينه ملك غانمين ثابت اولمامغله عتق
واستيلادلرى نافذ اولماز بناء عليه صورت مفروضه ده واطئ اوزره عقر جاريه ايجاب اولنور زيرا امام خمسى
تفريق واعطا ايتمكله اخماس اربعه تأكد حق غانمين خصوصنده دار ايله محرزه اولان غنائم كبى اولمشدر
و بو شبهه ايله واطئدن حد ساقط واوزرينه عقر واجب اولمشدر پس اول جاريه ولديله غنيمته تسليم و بين الغانمين
تقسيم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبورهده تأكد حق غانمين جهتيله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شركت مدد لاحق مسلوب ايسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستيلاد دخى مسلوبدر وما نحن فيه ده دخى
آنك كبيدر واكر امير اخماس اربعه يى عرفاى عسكر ورؤساى رايات لشكريان بينده تقسيم ايلدكدنصكره هنوز
آحاد عسكره تفريق وتسليم اولنمادين بعض اهل رايه كندو رايه سنه تعيين اولنان عبدى اعتاق ايلسه مقدما
بيان ايلديك كه عتق مزبور بطريق الاستحسان تنفيذ اولنوب بعض شركانك اعتاق ايلديكى عبد مشترك
حكمنده قيلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمين امير خمسى مساكينه اعطادنصكره فوت اولسه آنك نصيبى
ميراث قيلنور زيرا نفوذ قسمت موجب تأكد حق اولمقده بيع ودار ايله احراز منزلنده اولوب ارث دخى ملكده
جريانى كبى حق متأكدده دخى جاريدر كذلك صورت مفروضه ده مشركين اخماس اربعه اوزره استيلا ودارلريله

احراز

مطلب حكم خيار الشرط للبائع

احرازدنصكره مسلميندن جيش آخر آنى تخليص ايلسه لر نظر اولنور اكر جيش اول قبل اقتسام الثانى واصل
اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبيل بوله مزلر نته كيم دار اسلامله
محرزه اولوب هنوز تقسيم اولنميان غنائمده حكم شرعى بويله در نكته سى اولدركه صورت اقتسامده جيش ثانى
اقتسامله مالك اولديلر اما جيش اول هنوز مالك دكللر ايدى بو جهتله مجانا ناحق اخذلرى يوقدر وقيمتله اخذده
دخى فائده يوقدر اما عدم اقتسامده جيش ثانينك اخذ واحرازايله حقلرى اكرچه متأكد اولمشيدى لكن هنوز
مالك اولمامشلر ايدى كذلك حق اولين دخى متأكد اولمشيدى پس حق اولين رجحان سبقله ترجح ايدر واكر
وصول جيش اول امير جيش ثانى خمسى بين المساكين تقسيمدن صكره محقق اولورسه ينه اخماس اربعه يى
اخذه احق اولورلر زيرا اخماس اربعه بو قسمتله هنوز جيش ثانينك ملكى اولمامشدر لكن مساكين خمسه مالكين
اولملريله آنلردن استرداده تمكين اولنمازلر واكر امير ثانى اخماس اربعه يى جيش ثانى يه تقسيم وخمسى ابقا ايتمش ايسه
جيش اول خمسى بلاشئ اخذ ايدوب اخماس اربعه ده ملك جيش ثانى ثابت اولمغله اكا وصول والتقا ايده مزلر
واكر هيچ بر قسمنى تقسيم ايتيوب انجق قبل الاحراز او بعده جمله سنى بيعدن صكره جيش اول حاضر اولورسه
آندن برشيئى اخذه قادر اوله مزلر زيرا بيعله مشتريلرك ملكلرى اولمشدر حتى عتقلرى دخى نافذ اولمشدر وجيش اولك
هنوز ملكلرى آنده متحقق دكل ايكن مجردا كافى الاصل مستحق اولملريله ابطال ملك متعينده ولايته ملتحق اوله مزلر
واكر امام غنائمى تخميس و جيش اولك نفراتى ياخود رؤساى راياتى بينلرنده تقسيم ايلدكدن صكره اوزرينه
مشركين استيلا واحراز ايدوب بعده جيش آخر يدلرندن تخليص واخراج ايتدكلرندن صكره صاحب اولرى
حاضر اولسه نظر اولنور اكر حضورلرى قبل القسمة ايسه بلاشئ اخذ ايدرلر واكر بعد القسمة ايسه ديلرلرسه
قيمتلريله اخذ ايدرلر زيرا بو صورتده بين النفرات ياخود بين رؤساء الرايات تقسيمله ملكلرى ثابت حتى عتق مثللو
تصرفلرى دخى نافذ اولمشيدى بوندنصكره آنك اوزرينه وارد اولان استيلا همان املاك سائره لرى اوزره
وارد اولان استيلا ايله على سوادر والله اعلم

باب العيب يوجد فى بعض الغنيمة قبل القسمة او بعدها* يعنى قسمتدن مقدم يا مؤخر بعض غنائمده ظهور معايب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امير مسلمين على وجه العدالة غنائمدن خمسى على حدة افراز واخماس
اربعه يى دخى على حدة ممتاز قيلوب هنوز هر فريقك نصيبلرين توزيع وتفريق ايتمدين احد قسمينده وضع
ايلديكى مثلا بعض رقيقده وجود عيبى تحقيق ايلسه نظر اولنور اكر عيب يسير ايسه قسمتنى على حالها امضا
وتقرير ايدر زيرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنى در وصداق وبدل خلع كبى توسع اوزره مبنى اولان امورده عيب يسير
غير معتبردر كورمزميسنكه عيب يسير بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اكا التفات اولنماز كذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واكر رقيق قليلده عيب قليل فاحش ايسه ياخود رقيق كثيرده عيوب كثيرهٔ
غير فاحشه اولوب اما جمع اولنسه بر عيب فاحش منزلنه واصله ايسه اكرچه بونده دخى قسمتنى نقض ايلمز لكن
اول نقصانه نظر وجمع ايدوب معادله حاصل اولنجيه دك قسم آخردن اوزرينه ضم ايدر زيرا اعتبار عيب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضيقه مبنى اولان امورده معتبردر لكن اعتبار مزبور مباشرت قيلديغى عمل قسمتى
نقضه محتاج دكلدر زيرا مقصود همان معادله در واولدخى احد قسميندن قسم آخر اوزره زياده ايله تحصيل اولنور
سؤال اولنورسه كه چونكه قسمت قبل التسليم قسمت دكلدر بو جهتله لازمدر كه امام اعتدال نظر جانبين اوزره
استينا فى التزام ايليه جوابده ديرز كه مباشرت قيلديغى افراز وتمييز تمام قسمت دكل ايسه ده اعمال قسمتدن اولمغله
عيب فاحش ظهورنده متبين اولور كه امام بعض اعماله قيام و بعض اخرايله ترك قيام ايلمشدر پس همان ترك ايلديكى
عملى اتيانله اشتغال ايدر بو قسمه اتيان ايلديكى عملى نقضله اشتغال ايلمز كذلك خمس ايچون تعيين ايلديكى بعض رقيقك
حر مسلم يا حر ذمى يا مسلمك ام ولدى ايدوكى صكره تحقيق اولنسه ينه مباشرت قيلديغى قسمتى نقض وتعويق ايلمز
ولكنه يأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قيمة اربعة اخماس هذا الذى وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
يعنى صورت مفروضه ده انجق حريتى تحقيق اولنان شخصك على فرض الرق قيمتندن اربعهٔ اخماسى مقدارينى
غنيمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ايدر زيرا معادلهٔ مقصوده بونكله حاصله اولور شارح الكتاب
شرح الله تعالى صدره عند الحساب ديركه بو جوابده نظر وارتياب واردر زيرا حريتى تحقيق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسى نصيب ارباب خمسدن وار بعهٔ اخماسى نصيب غانميندن اولديغى كبى آنده بحسب الحرية
قسمت مؤثره اولمديغندن بعد القسمة دخى بويله در وصورت مفروضه ده نصيب غانميندن قيمتينك اخماس اربعه سى

مطلب العيب اليسير غير معتبر في الصداق والخلع ونحوهما

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتى قيمت اخماس اربعه‌دن تنقيص اولنمدقجه تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن زياديته بادى اولوب حصول معادله يه مؤدى اولماز لكن تو جيهنده بزديرزكه امام شخص من قومى
حصهٔ ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسنى ارباب خمسك اصل حقلرى اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سنى
دخى غانمينه تسليم ايده جكى غنائمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واحدالعوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضنه رجوع ايدر و بو بابده عوض تمام اخماس اربعه‌در كذلك حريت
بعض رفيق خمسى تقسيم ايتيوب همان اخماس اربعه يى غانمينه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنميوب خمسى اربابى بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتنى نقض ايتيوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يى امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتى ظهور ايلين
مسكينه ويريرو ديلرسه مسكين آخره ويريرزيرا يدنده حريتى ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسى غير صحيح ايدوكى
ظاهر اولمغله مقدار مزبورى هنوز برفرده ويرمش كبى اختيار مصرفنده رأى امام باقى قالمشدر ونقصان عيب فاحش
دخى بويله‌دركه آنى دخى يدنده نقصانى ظاهر اولان مسكينه اوله ياخود مسكين آخره ويرمك رأى امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركنى استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالا يجوز وما يكون قبضا فى البيع وما لا يكون *

يعنى قسام غنائم غنائمدن كندو سهمى ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يى بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخى بعض اشيايى دار الحرب ياخود دار اسلامده قيمتدن اقليله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصانى قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعى صحيح واكر مالا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صريحدر زيرا فعل مولى فعل امامله برابر وآنده دخى جارى اولان بو حكم مقرردر ومعناى مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدركه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضارى ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتى متضمن اولمق اعتباريله در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناى نظرى
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناى نظردن مهجور دكلدر
كورمزميسنكه اب ووصى مال صغيرى غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير مملكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه‌نك غنيمتده نصيبى بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعى مقرر اولمغله
نصيبنده بيعى بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدى نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلمادى جوابنده ديرزكه قبل القسمة
نصيبنده دخى اصلا ملكى يوقدر كورمزميسنكه طرف امامدن بيعه مولى قيلنمايدى برنسنه‌ده بيعى نافذ اولماز
ايدى بو جهتدن عندمزده معلوم ومقرردركه جمله سنده نفوذ بيعى انجق باعتبار معنى النظردر توضيحى اولدركه
مالك هبه اولميان كسنه‌دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه‌در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه‌ده هبه سى غير صحيحدر
وغبن فاحشله بيعى دخى بويله‌در و بو مقال مشروح المال اوزره قصهٔ سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه ايله استدلال
قيلندبكه سعد رضى الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضى الله عنهما يه
غنائمدن بر طشتى بيك درهمه بيع ايتمشيدى بعده مسور آنى ايكى بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه
لا تتهمنى وفى نسخة لاتلمنى ورد الطشت فانى اخشى ان يسمع ذلك عمر فيرى انى حابيتك يعنى يا مسور سكا غدر ايله
بنى اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتى بكا رد قيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
بو خصوصى ايشيدوب بن سكا محابا ايله بيع ايتمشيم ظن ايليه همان مسور آنى رد ايلدى بعده بو قصه حضرت
عمر رضى الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذى جعل رعيتى تخافنى فى افاق الارض يعنى حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه‌مى آفاق ارضده و بلاد بعيده‌ده ايكن دخى بندن خوف ايدرلر قيلدى ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدى و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدى البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدى واكر اول مولى غنيمتدن برشيئى قيمتدن اقل باكه اكثر ايله نفسى ايچون اشترا ايلسه جائز كوريلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشترى اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتى تضاد احكامى متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة

و بعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى‌در اما قياس قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره
قيمتدن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يى مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لازمدركه مال يتيمى نفسى
ايچون اشترا ايلين وصى منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدركه جواب مذكور اجماع جميعله صحيحدر زيرا بونك
بيعى بمنزلة الحكم‌در حتى بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسى ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنا يى متضمن اولمايدى منفعت ظاهره اولمسه دخى بالاجماع جائز اولور ايدى
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكى عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدى اولديغندندركه بو معنى جائز
دكلدر واكر مولى نفسى ايچون اشترا وثمن مسمى ايله نفسى ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقرى ايله برابر يدندن اخذ وغنيمته رد اولنور زيرا بيعى باطلدر وحد دخى شبههٔ ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقرى واجبدر اكرچه موجب قياس نفسى ايچون اشترا ايتمدين وطئ واستيلادى كبى
ولددن نسبى ثابت اولميوب آنى دخى غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسان ايله اول
ولدى قيمتى مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولى بو تصرفنده
مال والدندن نفسى ايچون اشترا ايلين اب كبى ولايت بيعى ولبسى اولدقلرى ذواته نظر وشفقت ملاحظه سيله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقدارى غرور ايچون اثبات حكمنده كافى اولمغله
ولدينى قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقرى وقيمت ولدى غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت وجاريه ايچون ويرديكى ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمنى اكا عقرايله قيمت ولدندن اعطا قيلرزيرا
بونلر غانمين ايچون مولى اوزره دينادر وآنك ثمنى دخى بطلان بيعه بناء غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بربرينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يى بيع و بقيهٔ ثمنى ايفا ايدر بعده مابقى يى آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا مابقى جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولمريله قسمتى متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولى
غنائمدن نفسى ايچون نسنه اشترا قيلمقده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدركه مولى اشترا قصد
ايلديكى نسنه يى اولا اعتماد ايلديكى بركسنه يه اقصاى ثمنله بيع بعده اندن نفسى ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدركه اول كسنه‌دن اول ثمنى ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسى ايچون
اشترا قيله اما اول ثمنك مثلى يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولى قبضنه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولى شول
قاضى ايله همحالدركه مال يتيمدن نفسى ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولى نفسندن
نفسى ايچون شرايه مالك اولديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضى الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدركه ابل صدقه‌دن
برمقدارى جمع اولنوب حضرت عثمان رضى الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتورلدكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاى اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسى ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنهه واروب بو وقعه يى اخبار ايلديلر اول دخى همان حضور عثمانى يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله بر نسنه ايشلديكنى كوردكمى ديو عتاب واول ابلى ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدى وحضرت عثمان رضى الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلرى
معايبدن اول ما وقع بو وضع ناشناسى اولمشيدى پس بو اعتراض حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه كبى
ذات عاليشان اوزره وارد اولنجه سائر ولى مقاسم اوزره ورودى اولى‌در واكر قسمت غنائم ايچون
مولى اولان كسنه اجزاء غنائمى تجزيه وهر حصه يى بيان وتسويه دنصكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سى دخى ظاهر اولسه بو صورتده هر كس نصيبنى قبض
ايلمك جائز اولديغى كبى مولايه دخى جائز اولور زيرا قرعه‌ده نفسنى غيرلريله تسويه ايلديكندن تميز نصيب نفسنده
تهمتدن عارى وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكى هنكامده جاريدر و بزبو معنايى باب نفل الاميرده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه‌ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحى اولدركه بو وصف اوزره قسمت
يالكز قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدركه قسام نصيبنى قبض ايلديكى كبى مسلمين دخى
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع يالكز نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كورمزميسنكه احد ورثه
تركه يى سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الاقراع هربرى نصيبنى قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احد ورثه بيع تركه يه مولى اولوب تركه‌دن سائر ورثه‌نك نصيبلرينى رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصى لنفسه بالمنفعة الظاهرة لليتيم

مطلب اول ما عيب على عثمان رضى الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه برضاء سائر الورثة

مطلب يتعلق بقبض المبيع

وغنيمتده دخی قسمت وبيع ايچون مولی بونك كبيدر واكر بيع غنائمده مولی قيلنان كسنه غنائمك ارمالرينی يعنی قصراقلرينی
برحظيره يعنی آغل ايچنه وضع ايدوب صكره ايچندن بررمكه يی بعينها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره
اول شخصه ايشته سنكله اول رمكه‌نك بينلريكزی تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنی قبض قيل ديمكله
شخص مزبور كيروب قبضنه تدبيرايدر ايكن رمكه اندن كريزان وباب حظيره دن چيقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ايده مديكندن مطالبهٔ رد ثمنه شتابان اولسه بوبابده جواب انجق قبض معقود عليهی تعريفله صورتياب اولور
امدی بو مثللو مسائلده مشتر ينك معقود عليهی قبضی كاهيجه بايع مشتری ايله معقود عليهك بينلرينی تخليه‌دن صكره
قبضه قدرت كلمكله اولور وكاهيجه مشتری يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشترينك معقود عليه
اوزره اثبات يده قدرتی معتبردر تاكه قابض اوله اما صورت مباشرتده بو معنی معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم
حقيقيدر وشيئك حقيقتی همان وجوديله تمام اولوب شیٔ زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون
قدرت قبضی مستدعيدر بومقدمه يی تقديمدنصكره جواب مسئله يی تفهيمده ديرزكه حظيره ده اولان رمكه‌نك
مشتری اخذينه قادر اولوب غاية الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وسائر قيد وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولديغی صورتده دخی باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ايسه تخليه قبض
مشتريدن معدوددر كه مشتری قبضه قادر وبايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشتری اخذينه غير قادر
ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بركشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهر ايسه
بو تخليه قبضدن عد اولنماديغی باهردر زيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله
بوبابده تخليه حكما غير متحصلدر واكر مشتری بنفسه اخذه قادر اولميوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دكللر ايسه ينه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دليل اولمديغی ظاهردر كورمزميسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله يی اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر
وبو معنی بنفسه تمكننه دليل اولمديغی متبيندر كذلك مشتريده حبل بولنسه اخذه قادر اولوب فراری حلی
بولنمديغندن ايدوكی ظاهر اولسه بودخی قبض اولمديغی باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلاحبل ولاعون اخذه قادر ياخود حبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه
تخليه قبض ايدوكی ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردر زيرا قبضه قادر ايكن ايتميوب رمكه سمت فراره
سالكه اولمغله مشتری بعد القبض مضيع اولوب مالندن هالكه اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامی
يد بايعده ايكن مشتری يه آل شورمكه يی ديوب زمامنی يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه ينه مال مشتريدن
ايدوكی آشكاردر زيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينی حقيقة اثبات ايلمشدر ومشتری اوزره تقررثمنده معتبر اولان

مطلب وجوب الضمان على الغاصب وعلى المشتري والفرق بينهما

اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقد ايله واجب اولان مشتری يه تسليمدر يوقسه اوزرنده
يدينی ابقا دكلدر واكر بايع يد مشتری يه وضع ايتدكدنصكره يدينی نزع ايتميوب مشتری ايله برابر امساك واوحالده
ايشته سنكله رمكه‌نك بينلريكزی تخليه قيلدم وامساكم آنی سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنی ضبط
ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بودخی قبض ايدوكی بديداردر زيرا بايع
يد مشتری يی اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينی استدامتنده تقرير يد مشتری اوزره معيندر يوقسه مانع دكلدر
بو جهتله تمام قبض مشتری يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بو صورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدی اوزرنده
باقی اولدقجه ثبوت يد غيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يد مالك باقی اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلی
اولميوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابده ديرزكه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولق على طريق المنازعة والمقابله
اولدقده دريوقسه يد غيری تمكين وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بيعی مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك
قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه انجق تفويت يد مالكله در
اماميعك ضمان مشتريده دخولی مجرد يد مشتری اوزرنده ثابته اولمغله دربناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل
دخی حكم بيعه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشيئی تضمين ايده مز واكر رمكه يد مشتری يه واصله اولميوب هنوز يد بايعده حاصله ايكن
بايع ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنی انجق سنك ايچون امساك ايده يورم
ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بو صورتده مشتری اخذوضبطنه قادر ايسه‌ده ينه معنای مذكور ايله قبضی

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقة ثابتدر وحكم يد حقيقيه انجق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله
مشترينك قدرت قبضيله يد حكميه‌سی آنده بايع ايچون ثابت اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا
ثياب اولوب بايع آنی حضور مشتری يه قد خليت بينك وبينها ديه رك وضعدن صكره هالكه اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشتری دخی متمكن قبض اولمشدر حتی بايع يدنده
امساك ايدر ايكن مشتری يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر برطرفی دخی يد مشتری يه
واصل اوله بوصورتده يد حقيقيه‌سی يد بايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع برثوبی مشتريدن بعيد اولان
موضعه القا ومشتری يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب دااليلسه مشتری كلوب يدی واصل اوله جق مرتبه‌ده
ثوبه قريب اولمدقجه حكم قبضی هويدا قيلنماز زيرا بو وضعی تسليم تمكيندر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر
وتمكن قبض انجق بعد القرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولی حظيره ده بولنان جميع
ارماكی بيع ومشتری ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب
دكللر ايكن مشتری بعض ارماكی اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا اوكلا اوزرينه غلبه وحظيره دن
فراره شتاب ايلسه لر بو صورتده مشتری بعد دخول الحظيرة اخذلرينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلری
ايجاب اولنور زيرا بيع جمله‌سنه شامل وجمله‌سی باب مسدود ايله محرزه ايكن مشتری فتح بابله استهلاك ايلمشدر
ومعقود عليهی مشترينك استهلاكی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز ديديلركه قول مذكور انجق قول محمد
رحمه الله تعالی دركه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسبابدر حتی بركمسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ايدوب دابه‌سی درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه يی ضامن اولور اما قول ابی حنيفه رضی الله عنه
اوزره كركدركه بو صورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابو حنيفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قيلميوب اولبابده هلاك دابه يی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بوجهتله ملك غيرده فتح بابله ايجاب
ضمان ايلمز لكن رأی اصح اولدركه قول مذكور جميع ائمه‌نك مذهب مصححلريدر زيرا امام ابی حنيفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبيب قيلمشدر انجق فعل دابه يی ايجاب ضمانده اعتبار ايتمديسه ده ازالهٔ سبب ضمانده
اعتبار ايتمكله حكم ضمانده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدی ديمشدر كورمزميسنكه دابه يی طريقده سوق
ايدوب سائق برابر دكل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه‌نك خلاف سوق سائق اوزره
كندو اختياريله سيرندن احداثی اعتباره شايان كورلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكی صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرير وايجاب اولندقدنصكره
فعل دابه حكم عقدی مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واكر صورت مفروضه ده فتح باب ايلين مشتريدن
غيری برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشتری كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه‌ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بويله دكل ايسه ثمنی غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيبله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون انجق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضی معتبر اولدخی شق اولده مقرر وثانيده غير
متصوردر كورمزميسنكه مشتری ارماكدن برينی قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب
اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده ينه بوجوابله تجابدر نظيری اولدركه بركمسنه بربيت عظيمده طيران ايلين
طيری بيع ومشتری ايله بيتك بينلرين تخليه ايتدكده فتح بابله فرار وطيرانه باعث اولان مشتری ايسه اوزرينه ثمن واجب
اولور واكر شخص آخر يا ريح صرصر ايسه مشتری متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طيور كبيدر
مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بربرينه متقاربه در لكن هر برنده استحسانله جواب مستأنف استيناف
اولندی واكر مولی غنائمی بيع ايدوب ثمنی قبض ايتمكله امام مولينك مشتريدن ثمنه ضمانتی طلب ايدوب اولدخی
ضامن اولسه ضمانی صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل
حقوق عقدده نفسی ايچون عاقد كبيدر حتی معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور
بويله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ايچون غيريدن ضمانی حكمنده اولوب جائز كورلمز لكن مولی
بو عقدده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلا امر ضامن اولدقده ادا ايتسه
دخی رجوع ايده مز وبو فرقه دليل اولدركه مولی ثمندن مشتری يی ابرا ايلسه ابراسی صحيح اولميوب وكيل بيعك
ابراسی حق مشتريده تصحيح اولنور انجق مثل ثمنی موكله ضامن اولور وهم بو بيعده مولی بيع مال يتيمده قاضی

مطلب كفالة الولي او الوكيل

مطلب باع طيرا يطير في الهوا

منزلنده در و وكيل بيع مال يتيمده وصي منزلنده در و برقاضي مال يتيمي بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير
اولوب قاضي حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضي عزل اولنوب قاضي آخر كلوب
ثمني اول قبض ايلمك اقتضا ايلدكده قاضي اول قاضي ثاني ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكي صورتده دخي
ضماني جائز كوريلور امابايع وصي ايسه مشتريدن ثمنه بعدالكبر يتيم ايچون ياخود قاضي ايچون ضامن اولسه
ضماني باطل اولور واب دخي مال صغيري بيع وثمنه ضامن اولدقده وصي حكمنده در وقاضي ايله فرقلري
ذكر ايلديكيمز معنادر كه اب ووصي يه عهده واجب اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشتري آنلر ايله واقعه
اولور اما قاضي يه عهده لازم اولميوب مشتري ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز وامين قاضي
دخي عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضي اولمغله مشتريدن ثمنه ضماني صحيحدر و بيع غنائمه مولى قيلنان دخي
بونلركبيدر كه بيعنده اكا دخي لزوم عهده يوقدر حتى مبيعده استحقاق ظاهر اولسه مشتري اخذ ثمن ايچون
من له البيع اولان غانمينه رجوع ايدر وعيب ظاهر اولدقده مشتري ايچون امام ديلرسه اول مولايي وديلرسه آخريني
تعيين خصم ايدوب حق مشتري ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعد القسمة امام
بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولى اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحق اولمامغله ثمن ايچون
ضماني صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فيما يصدق فيه وما لا يصدق ✳ يعني برمسلم دارالحربدن خارج اولدقده
يانده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالي بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميندن برمستأمن بعض امواله
عسكر مسلمينه دارالحربده لحوق واتصال ايتدكده بو مالي بن دار اسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حرب
بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشلرايدي ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليدر زيرا يدي يد محترمه ايكن
اول مال اوزره ثابته در وهم ظاهر حالي شاهد مقاليدر كه دارالحربه معاملهٔ اهل حرب ايچون داخل اولمشدر
وتاجر حسب العاده انجق ماله داخل اولور واموال اهل حربدن دخي اكا واصل اولان البته اقتضاى عقد امانله
تراضي طرفينه بنا قيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو هرحال شاهد مقالي اولانلرك قولي ايدوكي
امر مقرردر امامسلم مرقوم بن بو مالي اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالي فيء مسلمينده تقرير اولنور
واميره لايقدر كه آني آلوب اهل حربه رد وتسيير ايليه زيرا مسلم مزبور اكا بطريق القهر تملك ايدوب قهري دخي
جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسنكه مسلم مزبور اهل حربده مستأمن اولميوب بو مالي
اخراج ايلمش اولسه البته غنيمت مسلمين قيلنور بو جهتله اول مالده حق جيش ثبت اولنجه ولايت امير دخي
ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيء طيب خاطرلري بولنمدقجه اخذ تمسك وغدر تمسك اكا لازم
ايكن شرعا حرام اولان سبب غدر ايله آني تحصيل ايلمشدر و بومثللو سبب خبثله حاصل ولان مالده طريق سلامت
اصحابنه رد وايصالدر پس بو تعليل مشروحله مال مزبور فيء اولديغي ومسلمين دارالحربده ياخود بعد الخروج
دار اسلامده بولنسه لر دخي اول مالي اهل حربه رد وايصال لايق شان امير اولدبغي كسب وضوح ايلمشدر
وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلري اولوب اولدخي اسلامله مظهر توفيق اولمش
بولنسه امير آني بيع وثمني ارسال ياخود كلوب ثمني اخذ ايده سز ديو تحريرنامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله
رد عيني متعذر اولمغله خروج عهده بيع ورد ثمنه منحصر اولمشدر نظيري شول حربي مستأمنك عبديدركه
اول مستأمن هنوز دار يمزده موجود ايكن ياخود دارينه رجوع عند نصكره عبد مزبور دار يمزده اسلامي قبول ايده
واكر مسلم مزبور احرار اهل حربي قهرا اخذ واخراج ايلمش ايسه نظر اولنوركه قبول اسلام ايدرلرسه جمله سي
كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبورامانى سببيله اخذ لرندن شرعا ممنوع اولمغله
قهري تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دار يمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهرايله
مملوك اولمازلر ايكن اسلامله حريتلري متأكد اولمشدر واكر اسلامه كلميوب طالب ذمت اولورلرسه دار يمزده
حصوللرندنصكره دخي صفت حريتلري باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيد اهل حربك طالب ذمتلرينه
التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلري ثابت واوزرلرينه ردلري واجب اولمغله اموال سائره لري حكمنده لردركه
ممكن ايسه اموالري باعيانها اوزرلرينه رد اولنور وردي متعذر ياخود احتمال ضياعي متقرر اولدقده بيع وثمني
ارسال اولنور ياخود عيني ياثمني صاحبي كلوب النجيه دك توقيف اولنور واكر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن
اخذ واحراز قيلدقلري بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بودخي صورت سابقه يله برابردر زيرا احراز ايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتى اسلامه كلسه لردخي ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لري حكمنده اولمشدر
انجق صورت مزبوره ده في الاصل ممالك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر في الاصل اهل دارالاسلامدن اولمغله
اهل حرب آنلره قهرايله مالك اولمشلر ايسه ده بعد الخروج بردخي باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلري
ارسال اولنور واكر مسلم مزبور اهل حرب قهرايله مالك اولميه جقلري رقاب مسلميني اخذ واخراج قيلمش ايسه
آنلر كما كان حريتلري اوزره ابقا واهل حربه رد وتسليمدن هروجهله اتقا اولنور زيرا اهل حرب قهرايله بونلره
مالك اولمامشلردر حتى اسلامه كلسه لر بونلردن قصر يداوزرلرينه واجب اولور بوجهتله مسلم مزبور
رقاب مسلميندن يد ظلمي قصر واوزرينه واجب اولديغي وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه
امداد ونصر ايلديكنده محسن و بوفعلي غدر اماندن عد اولنماديغي متبين اولمشدر واكر مسلم مزبور اهل حربدن
غصبله مأخوذيني دارالحربده عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر
مأخوذي رقاب مسلمين كبي اهل حربك مالك اولميه جقلري نسنه لردن ايسه بودخي صورت سابقه ايله برابردر
زيرا مسلمينك اهل حربدن اخذ واحرازايله تملك ايده جكلري انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهرايله محل
تملك اولان نسنه لردر واكر مأخوذي اهل حربك مملوكلري اولوب اسلامه كلسه لردخي كندولره سالم قيلنه جق
نسنه لردن ايسه كركدركه امام مسلم مزبوره اول نسنه لري اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم رد ده اوزرينه جبر
والجا ايليه زيرا بوصورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامي اتمامله متفرد اولمغله آنده حق مسلمين ثابت
اولميوب ولايت امام دخي ثبوت حق مسلمينه مبني اولمغله اولدخي ثابت اولمديغندن رد اوزره جبره قادر اوله من
اما مسئلهٔ اولي بشقه در غاية الامر مال مزبوري شرعا حرام اولان سببله تحصيل واقتنا ايلديكندن بينه و بين الله
تعالى ردي واجب ايدوكني تعليمله امام اكا افتا ايدر نكته سي اولدركه مسلم مزبور انجق امان نفسني ابطال ايدوب
امان مسلميني ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بوفرض اوزره امان مسلمينده بولنمايوب انجق اول مسلم مستأمنك امانده
بولنمشلر ايدي كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون اول مالي ايادي اهل حربدن اخذ ايتملري مباح ايدي واماني مسلميني
ابطال ايتمديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالي رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز واماني نفسني
ابطال ايلديكندن بينه و بين ربه كسب وبال ايلمشدر و بومثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق
اصلاحي همان فتوي ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبني و بو بابده آنكله برفردك خصومتي منتفيدر
لكن مال مرقومي آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشرا اسنده معناى خبثي تقرير واردر
وهم امتناع شرا لرنده بومثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلى ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب
واردر بو يله ايكن آني بركسنه اشترا ايلسه مسيء اولورسه ده اشتراسي منعقد اولور زيرا سببك شرعا فسادي
بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسني بايع اولمشدرونهي اشترا عين مشتريده برمعنادن
پيدا اولمامشدر اما شراسي منعقد اولدقدنصكره بايعه امر اولنان رد اهل حربله مشتري يه دخي امر اولنور زيرا
موجب رد اولان معني بوشرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنان بشقه دركه مشتري آني بايعه رد ايله
مأمور ايكن بيع صحيحله آخره بيع ايلدكده مشتري ثاني رد ايله مأمور دكلدركه بونده فساد بيع ايچون وجوب
رد ملك مشتري اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكي زائل اولمشدر ومانحن فيهده وجوب رد انجق امانده
غدر وخيانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندركه بو معني اخراج ايلين ملك بايعده استوار
اولديغي كبي ملك مشتريده دخي برقراردر بناء عليه بايع كبي مشتري يه دخي رد ايله افتا اولنمق سزاواردر نظيري
شول متاعدركه بايع آني اكراهله بيع ايليه مشتري آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشتري اولدن قبل شراء الثاني
حق استردادي ثابت اولديغي كبي ثانيدن دخي ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادي عدم رضاسندن اولمغله بيع مشتري
تغير حقني اقتضا ايلمز واكر مسئلهٔ مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده ياعسكر مسلمين ايچنده ايكن اهل حربه
اعطاء امان ايتمش اولسه بوصورتده متاع مزبوريدندن جبرا يله اخذ واهل حربه رد واحسان قيلنور زيرا
منعهٔ مسلمينده ايكن اماني امان جماعت مسلمين كبي اولديغندن مال مستأمنيني قهرايله اخذ ايتمش اولوب
مال مستأمن قهرايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اما صورت اوليده كندو اماناهل حربده بولنوب
اهل حرب كندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنيني اخذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا
حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهرايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكي ثابت اولمشدر
بناء عليه رد اوزره حكمده جبر اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدري امان مسلمينه دركورمزميسنكه اول امانك حكمي

جمیع مسلمین حقلرنده ثابتدر که اموال اهل حربدن برشیئی اخذ بر فرد ایچون حلال دکلدر وامام ایچون امان مسلمینه
غدر ایدنلر ایچون ولایت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ایدر اما صورت اولیده غـدری یالکز امان نفسنه‌در
کوره‌مزسنکه سائر مسلمین ایچون بومالی ایادی اهـل حربدن حق اخذلری واردر بو جهتله امام رد ایله افتا ایدر
وجبر ایلمز واکر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قیلدیغی اهـل حربك امتعهٔ مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری نسنه‌لردن اولمغله صاحب المتاع کوروب اول مسلمدن قیمتیله اخـذه طالب اولسه کرکدر که امام
اخذ ایله قضایه اقدام ایلمیه زیرا اکا قیمت انجق مقام عینه قیامله سالم اولوب بو بابده عینی اهـل حرب اوزره
رد ایله مأمور اولدیغی ملکی آنده شرعا غیر متقرر ایکن امام ایچون تنفیذ اخـذه قضا برله ملکنی تقریر وامضـا
غیر مشروعدر کورمزمیسنکه اول متاعی اهـل حربه رد ایلدکدنصکره اسلام یاذمتی قبول ایلسه‌لر متاع مرقوم
ینه آنلره سالم ومالك قدیمی ایچون سبیل اخذی منعدمدر اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ایتمشلر ایسه
آنك حکمی بشقه‌در که آنده ملکی شرعا متقرر اولغـله مالك قدیمی قضاء قاضی برله آنی قیمتیله اخذه مقتدر در
ومانحن فیهده محذور آخر دخی مقرردر که مالك قدیمی اخـذ ایله آنی ملك قدیمنه اعاده ایدوب عبدجانی ایچون
مولاسی دیتی فدا قیلدیغی کبی بو دخی ویردیکی قیمتی ملکنه فدا قیله جقدر وملك قدیمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربی ابطال وتعطیل وآنکله حکم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تقریر وتکمیل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعی مالك قدیمینك غیری برکسنه‌یه بیع ایلسه بیعی نافذ اولور واولبابده برقاضی‌یه رفع خصام
اولنسه اول بیعی تنفیذه اقدام ایدر زیرا بونده مشتری ملك جدید ایله مالك اولمغله تنفیذ شراسنده حق اهل حربی
ابطال یوقدر انجق بو دخی بایع کبی اهل حرب اوزره رد ایله امر اولنور اما مالك قدیم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قدیمنه اعاده مراد ایلدیکندن آنکله حکم وقضاده حقلرینی اصلی ثابت اولمامش منزلنده محو
وابطال بولندیغی عندیمزده معلوم ومستفاد اولمشدر کذلك مالك قدیم قیمت یاثمنله مشتری ثانیدن دخی اخذ ایچون
تقاضا ایدرسه بیان مشروح اوزره ملك قدیمنه اعاده‌یی متضمن اولمغله امام ینه اخذیله قضا ایده‌مز واکر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ایلدیکی عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه ایسه ینه مولاسی ایچون قیمتیله حق اخذ یوقدر زیرا بیان ایلدیك که
آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستیلا اولنان نسنه‌دن حق اهل حرب منقطع اولمدقجه مالك قدیم ایچون
حق اخذی ثابت اولماز کورمزمیسنکه استیلا ایلین حربی امانله دار یمزه داخل وعبد مستولی علیه دخی معیتنده
حاصـل اولسه اکرچه اسلام عبده بناء بیع اوزره اکا جبر اولنور لکن مولای قـدیمی ایچون نه قیمت ونه ثمن برله
حق اخـذی ثابت اولماز واکر مسلم مستأمن مزبور متاع مذکوری دار الحربده منعهٔ جیشله احراز ایتمش ایسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولمدیغندن مالك قدیمی ینه نه قیمت ونه ثمنله اخذ ایده‌مز لکن بو صورتده اما ایدندن
جمله‌سنی اخذ وایچنده رقیق مسلم وار ایسه بیع وثمنی اموال سائره ایله برابر اصحابی کاوب اخذ ایدنجیه‌دك توقیف ایدر
زیرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه‌دن اظهردر که بو احرازی منعهٔ جیشله اولمغله امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار بولنوب صورت سابقه‌ده احرازی بنفسه دار ایله اولمغـله امام انجق وجوب رد ایله افتا ایدر ومالك قدیم ایچون
قیمت وثمنله حق اخـذ صورت سابقه ده ثابت اولمامقجه بونده عدم ثبوتی بالطریق الاولی‌در واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولمیوب بلکه ایچـلرنده اسیر ایسه نظر اولنور اکر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ایسه احراز ایلدیکی جمیع اموال کندویه سالمدر زیرا اهـل حربده مستأمن اولمیوب بلکه مقهور
اولمغله وقت قدرتده قتللری واخذ اموallری شرعا مقدور یدر ومالرندن هرنه احراز ایلمش ایسه اکا حلال طیبدر
اما ایچنده اهل حربك امتعهٔ مسلمیندن احراز ایلـدکلری نسنه وار ایسه بو صورتده مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله
اخذ ایدر زیرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استیلا برله آنی احراز ایتمکله آندن حقلری منقطع وکندو اکا تملکله
ممتاز اولوب اول نسنه غنیمتدن اکا اصابت ایلین سهمی منزلنده اولمغله مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر خروجنده دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه ولوج ایدوب بومالی اهل حرب بکاهبه ایلدیلر یاخود آنلردن
اشترا قیلدم دیو دعوایه اجترا ایلسه تصدیق اولنمیوب همان فیء عسکره الحاق اولنور زیرا اهل حربده مقهور اولوب
اهـل حرب اسیرلره بویله معامله ایتمدکلری عادتلرندن مشهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی اولمغـله
تصدیقنه مجال بولنمیوب همان غصبله اخراج ایلدیکی منزلهٔ امواله انزال واهـل عسکر مدار تمام قهر اولان
احراز بدار الاسلامده مشارك اولملریله فیء عسکرده ادخال قیلنور مکر مدعاسی اوزره مسلمیندن بینهٔ عادله
اقامت ایده بو صورتده الثابت بالبینة کالثابت بالمعاینة حکمی اجرا قیلنور زیرا اهـل حربك اکا برنسنه‌یی هبه

یاخود بیع ایدوب بعده سبیلنی تخلیه ایتدکلرین معاینه ایلسك اهـل عسکر آنده شریك اوله‌مزلر که اول
بطریق التراضی مالك اولمشـدر وشرکت عسکر بطریق القهر اخـذ اولنان نسنه‌لرده‌در که تمام قهر قوت
جیشله‌در اما تمام هبه وشرا قوت جیشله دکلـدر و بونلر بینه ایله ثابت اولدقده ذکر اولنان حکم معاینه بونلرده
جاریدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده دار الحربده عسکر مسلمینه خارج اولان براسیر و برمستأمن ایکی مسلم اولسه‌لر
بو صورتده حال اجتماعلری حال انفرادلری ایله اعتبار وید مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ایلدیکی مالده قولی
مع الیمین تصدیقه ابتدار وید اسیرده بولنوب بویله ادعا ایلـدیکی مالده انجق مسلمیندن اقامت بینه ایله تصدیقنه
اجتسار اولنور اکر بونلر بز دار اسلامدن دار الحربه بو مالله برابر دخول ایتمشیدك دیو ادعا ایدرلرسه ینه مستأمن یدنده
بولنان مالده یمینی ایله تصدیقه سزا کوریلور لکن اسیر اقامت بینه ایتسه ده ایتمسه ده تصدیقه روا کوریلمز زیرا
اهل حرب اول اسیری معیتنده بولنان مالله برابر دارلریله احراز ایتدکلرنده محل تملك اولان اشیاسنه مالك اولملریله
بومال دخی اهل حربك اموال اصلیه‌لری سلکنه منسلك اولمشـدر صکره اول اسیر منعهٔ جیشله احراز ایلدکده
فیء مسلمین قیلنور مکر مال مذکور اهـل حربدن مستور اوله مثلا ید اسیرده برانجو ظاهر اولوب اول دخی حین
اسرمده بو انجو فمده مستکن یاخود بلع ایتمشیدم بطنمده محتقق بولنمغله اهـل حرب اکا متفطن اولمدیلر دیو
دعوایه مباشر اوله بو صورتده دخی مال مزبور محل تملك اولوب حین مقهوریتنده معیتنده مصحوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره‌سی کبی آندن دخی بقاء ملکی مسلوب اولمغله مقتضای قیاس ینه عدم تصدیق مدعاسیدر
لکن مؤلف الیف الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب دیدیکه اسیر مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن
برابر ادخال قیلدیغنی بینه ایله اثبـات ایدرسه اکا سالم قیلنور زیرا احرازلری انجق قهر ایله اولوب دار الحرب
دار حکم اولمامغـله قهرلری حکما ثابت اولمیوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسیلری بیلمدکلرنده تحقق ایتمیوب
انجق بیلدکلرنده ایدر و بطن وفمده بولنان نسنه‌یی البته بیلمدیلر وآنده بطریق القهر ملکلری ثابت اولمیوب
فی الاصـل اسیرك ملکی ایدوکی بینه ایله ثابت اولدقده ملك اصلیسی اوزره ابقا واندن شرکت جیش الغا اولنور
سؤال اولنورسه که صورت مفروضه‌ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بینه کفایت ایتمیوب حین اسرنده فم و بطننده
ایدوکنه اقامت لازم ایدی جوابده دیرز که اسیر مزبور محتمـل الصدق اولوب تکذیب ظاهره مقرون اولمیان
اخبـارنده امین وقولی قبول وتصـدیقه قرینه‌در واکر عسکر مسلمینه خارج اولان مستأمن واسیر اولمیوب بلکه
دار الحربده اسلامه کلمش برذات هدایتمسیر اولسه یدنده بولنان مالده فی الاصل ملکم ایدی یاخود اهـل حرب
بکا هبه ایتمشلر ایدی دیو دعوی ایلسه قول آنك قولیدر زیرا شخص مرقوم امین اولوب یدنده بولنـان نسنه ده
خبر محتمل الصدق ایله اخبـار ایتمکله خبریله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولدیغی آشکاردر حتی بزلر مضمون
قولنی معـاینه ایتمش اولسق مال مزبور اکا سالم وشرکت جیشدن محفوظ ومسلم قیلنور ایدی خبریله ثبوتنـده
دخی بویله‌در اما اهـل حربدن غصب ایتمشیدم دیسه بو صورتده مال مزبورفیئه ادخال قیلنوب اهل حربه رد
وایصـال قیلنماز لکن مستأمن بشقه‌در که مستأمن غدر اهـل حربدن ممنوع ایکن طیب خاطرلری بولنمادین
برنسنه‌لرین اخـذی نامشروعدر اما ایچلرنده قبول اسلام ایلین غدر واخذدن غیر ممنوعدر زیرا اهـل حرب
بر برینك امانده اولمیوب بر برینه عدم تعرضلری مجرد موافقت دیندن نشئت ایتمکله اول دخی ایچلرنده قبل الاسلام
بولندیغی حال اوزره حاصـل ومالرندن غصب ایلدیکنده منزلهٔ اسیره نازل اولمشـدر سؤال اولنورسه که
بو تقدیر اوزره دعوای هبه‌ده اسیر کبی بو دخی تصدیق اولنمامق لازم ایدی جوابده دیرز کـه عدم تصـدیق
اسیر انجق ایچـلرنده مقهور اولدیغندن ظاهر حالی مکذب مقـالی بولنمغله‌در اما ایچلرنده اسلامه کلن کسنه‌نك
اسلامی معلوملری اولمامغـله مال ونفسنه تعرضدن بری وطرز قدیمله معـامله اوزره جاری اولملریله ایچـلرنده
مقهور اولمیوب ظاهر حالی مقالنی تکذیب ایتمکله بزدخی خبرنده تصدیقنی تصویب ایلدیك واکر شخص مرقوم
دار الحربده عسکره ولوج ایتمیوب همان دار اسلامه خروج ایتمش اولسه دار ایله احرازده منفرد اولمغله کتوردیکی
مالك جمله‌سنده تملکله متفرد قیلنور بو صورتده مال مزبور فی الاصل برمسلمك متاعی ایکن اهل حربك احراز
ایلدکلری نسنه ایسه صاحب قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا شخص مرقومك اهـل حرب اوزره
استیلا ایدوب قهر ایله اول نسنه‌یه تملکی مسلم آخرك بو وجه اوزره تملکی کبیدر وصـاحب قدیمی مسلم آخردن
قیمتیله اخذه قادر اولدیغی کبی بوندن دخی قادردر مکر اول متـاع اوزره استیلا ایلین حربی قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بو صورتده متاع مذکور اکا سالم قیلنور لقوله علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول کسنه که

برماله استيلا اوزره قبول اسلام ايليه اول مال آنڭ ملكيدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ايتمشدر وحق مستولى منقطع اولمد يغى حق مالك قديم ثابت اولمديغى قريبا بيان ايلديك وبونكله اسير ميانده توضيح فرق اولدركه اسير وشخص مزبورڭ خروجلرندن اقدم مسلمين دارالحربدن بونلرڭ بولندقلرى دياراوزره استيلا قيلسه لر بواسلامه كلن شخصڭ مالى كندويه سالم ومال اسير ادخال مغانم قيلنور زيرا اهل حرب احراز ايله مال اسيره اموال سائره لرى مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لكن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب قهر ايله آنى دخى استعباد ايتمشلر ايسه اسيرده ذكر اولنان اجوبه بونده دخى بالتمام اجرا اولنور واكر عسكردن برجماعت دارالحربده جمع علف ايچون چيقوب بعض امتعه ايله رجوع وبز بوامتعه يى اهل حربدن اشترا ايلديك ياخود بزه هبه ايلديلر ديو دعوايه شروع ايلسه لر تصديق اولنميوب همان فيئه ادخالى مجزوم ومقطوعدر اما مدعالرينه مسلميندن بينهٔ عادله اقامت ايدرلرسه نظر اولنور اكرشاهدلرى اهل حرب ممتنعين ايكن بونلره بيع وهبه قيلديلر ديو شهادت ايدرلرسه بوصورتده بالتراضى تمام اولان سببله تملكلرى جهتله متبين اولمغله مال مزبور آنلره سالم ومتعين قيلنور واكر ممتنعين دكللر ايكن بيع وهبه ايلديلر ديرلرسه فيئه متمكن قيلنور زيرا ممتنعين اولمدقلرنده نفسلرى ومالرى اوزره يدلرى بطريق القهر ثابت وجمله سنده شركت عسكر دخى مثبت اولدقدنصكره بيع وهبه لفظلريله حكم غنيمت متغير ومتفاوت اولماز بوصورتده بزلر اولا اهل حربه ممتنعين ايكن امان ويروب بعده فعل مذكورى اتيان قيلديلر ديو دعوى ايدرلرسه ينه بلا بينهٔ عادلة تصديقلرى روا كورلمز زيرا حين امتناعلرنده دعواى امانلرى حين امتناعلرنده ادعاى هبه لر يله سيان اولوب ثانيده بلاحجة عدم تصديقلرى بيان اولنمغله اولده دخى نمايان اولمشدر واكر بو دعوالرينه عسكردن برجماعت شهادت ايدوب فسقلرينه بناء شهادتلرى قبول اولنماسه بوشهادت كالعدم اولمغله مال مزبور غنيمته موصول قيلنور لكن مال مزبوردن بعضيسى قسمتده بوشاهدلرڭ سهاملرينه اصابت ايلسه مشهود لهم اولنلر يدلرندن اخذ ايدرلر زيرا بركمسنه برشخص ايچون برعينده اقرار ملك ايلدكدنصكره اول عينه مالك اولسه اقرارى اوزرينه حجت اولمغله اول شخصه تسليمله امر اولنور واكر جماعت مرقومين بومال كندومالمزايدى دار اسلامدن دخولمزده رابر ادخال ايلمشيديك ديو بسط مقال ايدرلرسه نظر اولنور اكر كشف حقيقتى مسلمين اوزره مشكل وقوللرى معلوم الكذب اولميوب شكل صدقله متشكل ايسه قول مع اليمين آنلرڭ قوللريدر زيرا غازى دارالحربده احتياج ملاحظه سيله بعض اموالنى استصحاب ايده كلديكى متحقق اولمغله ظاهر حاللرى صدق مقاللرين محققدر واكر مسلمين اوزره مشكل اولميوب بلكه صورت كذبلرى متجسم ومتشكل ايسه ظاهر حال مكذب مقاللرى اولمغله همان غنيمته ادخال اولنور زيرا بعير وامثالى اخفاسى ممكن اولميان اشيا جماعت علافه ده خروجندن اقدم يانلرنده موجود اولسيدى البته عسكر مسلمين اكا واقف وآشنا اولورلرايدى وبومثللو ظاهرڭ تكذيب ايلديكى امر ايله اخبار ايلين تصديقه سزاوار اوله مز واكر كتورد كلرى اشياده رقيق بولنوب حقيقت حاللرى دخى مشكل التحقيق اولسه بوصورتده قول رقيقه رجوع ايله تلفيق اولنور اكر رقيق آنلرى قوللرنده تصديق ايدرلرسه قول آنلرڭ قوللريدر زيرا بو رقيق ملكلريمزدر دار اسلامدن ادخال ايتمشيديك ديد كلرنده رقيق هنوز ايادى انفسلرنده بولنمغله قوللرينه رجوع ايتمك لازمدر كورمزميسنكه بو ادعالرى دار اسلامده ايلسه لر قول رقيقه رجوع ايتمك واجبدر دارالحربده دخى بويله در واكر رقيق بزلر اهل حربدن برقوم احرار ايكن بونلر بزلرى اسير قيلديلر ديرلرسه قول قول رقيق اولمغله يدلرندن نزع وفيء مسلمينه وضع اولنورلر زيرا رقيق آنلرى اوزرلرينه ملك ادعالرنده تكذيب ايلديلر وبوادعا وتكذيب دار اسلامده واقع اولسه قول رقيق اولوردارالحربده دخى بويله در وقوللريله احرار اهل حربدن اولدقلرى ثابت اولدقده يديمزده بلا امان قهر ايله حاصل اولملريله فيء مسلمينده داخل قيلنورلر واكر رقيق بزلر عبيد اهل حرب ايكن بونلر اخذ ايلديلر ديرلرسه بوصورتده قول آنلرى كتورنلرڭ قوللريدر زيرا رقيق اقرار رق ايتملريله حق نفسلرنده يد وقوللرى زائل اولوب ملكلرين غيريلره صرف اوزره تصديقه نائل اوله مزلر اما مسئلهٔ متقدمه بشقه در نظيرى اولدركه بركمسنه يدنده بولنان مجهول الحال اوزره ملكمدر ديوب مجهول الحال دخى بن فلان آخرڭ ملكى يم ديسه تصديق اولنميوب قول قول ذى اليد قيلنور اما بن حرم ديسه قول قول رقيق قيلنور توضيح فرق اولدركه خبر ويردكلرى اوزره احرار اهل حرب اولدقلرى معلوم مسلمين اولوب امام دخى اوزرلرينه من ايتمكى مناسب كورسه كالاول احرار اولورلر اما عبيد اهل حرب اولدقلرى معلوم اولوب امام ينه من ايتمكى مناسب كورسه بونده احرار اوله ميوب

بلكه

بلكه كالاول عبيد قيلنوب اهل حربدن مولالرينه رد اولنورلر بوتقرير واضح ايله فرق مسئلتين متضح اولور واكر رقيق ايچنده غلام نابالغ وار ايسه نظر اولنور اكر نفسندن تعبيره قادر ايسه بالغ كبى قول آنڭ قوليدر واكر غير قادر ايسه اول غلام متاع جامد منزلنده اولمغله قول مع اليمين قول ذى اليددر واكر رقيق ايچنده برصبى ظاهر واحد ابوينى معروف النسب اولمق اوزره يانده حاضر اولمسه ينه نظر اولنور اكر صبى نفسندن تعبير ايدرسه نفسنده قول آنڭ قوليدر واكر ايده مزسه قول قول والد حاضردر زيرا آنڭ يدنده در وحكمده اكا تابعدر كورمزميسنكه احد ابوينله برابرسبى اولندقده مجرد داره تبعا اسلاميله حكم اولنماز واكر نفسندن تعبيره قادر ايكن ابتدا بركونه سويليوب صكره عادت صبيان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ايلسه آنڭ حكمى قول اولنه بنا قيلنور زيرا قول ثانيده مناقضدر وهم ابتدا انا حر ديمش ايسه آنده حق عسكر ثابت اولدقدنصكره ابطال حقلرنده تصديق اولنماز واكر انا عبد ديمش ايسه آنده ملك ذى اليد متقرر اولوب صكره ابطال ملكنده قولى قبول اولنماز واكر طلب علف ايچون خروج وبعض امتعه ايله عود وواوج ايلينلر بز بومتاعى اهل حرب ايچنده مستأمن يااسير اولان برمسلمدن ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايلمش بركمسنه دن شرا ايلديك ديسه لر شهادت ظاهرڭ خلافنى ادعا ايتملريله قوللرى بلاحجة تصديقه سزا كوريلمز زيرا آنلر غارت ايچون كيدوب معامله ايچون كيتمديلر وهم دعواى معامله ايتدكلرى مسلمڭ اول موضعده وجودلرى غير ظاهردر بوصورتده اقامت بينه ايلسه لر نظر اولنور اكر دعوالرى اول متاعى اهل حربده مستأمن يااهل حربدن مسلم اولان كمسنه دن اشترا ايسه متاعلرى كندولره تمليك واعطا قيلنور زيرا دعواى مزبوره نڭ بينه ايله ثبوتى معاينه ايله ثبوتى كبيدر واكر اسيردن اشترا ايسه اول متاع فيء عسكره ايفا قيلنور زيرا متاع مزبورى اخراجده مشتريلرى صورت رقومه ده مقام بايعده قائم وبايعين مذكورينڭ احكامى اوائل بابده متقدمدر واكر بزلر مسلميندن دارالحربده اسير يامستأمن ياخود اهل حربدن اسلامه كلمش برقومه ملاقى اولوب آنلر بوامتعه يى بزه ايداع ودار اسلامه اخراجله امر ايلديلر ديو ادعا ايلسه لر تصديقه سزا كوريلمزلر حتى امتعه ده رقيق بولنوب بوقوللرينى تصديق ايتسه لر آنلره دخى اعتبار وتحقيق اولنماز زيرا رقيق اقرار رق ايلدكدنصكره قول معتبرلرى يوقدر وآنلرى كتورنلرڭ دخى ظاهر حال مصدق مقاللرى اولمامغله بلاحجة قبول قوللرينه اقبال اولنماز بوصورتده اقامت بينه ايدرلرسه نظر اولنور اكر متاع مزبور دارالحربده مسلم يامستأمن اولان كمسنه لرڭ وديعه ياخود عاريه لرى ايسه عسكر ايچون آنلر اوزره سبيل يوقدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر ودارالحربده مسلم يامستأمنڭ ملكى ايدوكى معاينه اولندقده آنده حق عسكر ثابت اولماز بينه ايله ثبوتى دخى بويله در ومودع ومستعيرلرينڭ دخى يدلرى كندو يدلرى كبيدر ومال مزبورده بونلرڭ احرازى احراز مسلميندن اسبقدر واكر متاع مزبور اهل حرب ياخود دارالحربده مرتدين ياخود اسراء مسلمين طرفلرندن ايداع واعاره قيلنمش ايسه جمله سى فيء اولور زيرا يد مودع يد مودع كبيدر ومودع مرقوم اول متاعى منعهٔ جيشله احراز ايديدى فيء اولور ايدى پس مودعى كتوردكده ينه فيء اولور انجق صورت واحده ده فيء قيلنماز كه شهودلرى بوجماعت حربى ممتنعه اولا امان ويرديلر بعده اول حربى بومتاعى آنلره ايداع ايلدى ديو شهادت ايدرلرسه مسلمين ايچون آندن برشيئه تعرض جائز اولماز زيرا بوصورتده مال مستأمن ايدوكى بينه ايله ثابت اولدى وحربى مستأمن داريمزه كلسه ملكندن برشيئه تعرض بزه جائز دكلدر مودعى كلدكده بنداويله در لكن اول حربى يه امان ويرنلر انجق ايچلرنده اسير اولان برمسلم ايسه متاع مزبور فيء قيلنور زيرا يدلرنده مقهور اولان اسيرڭ اكا اعطاء امانى باطل ووجودى عدمنه مماثلدر ياخود ايداع مذكور امان اسيره بنا قيلنمغله اول اسير بنفسه عسكر مسلمينه كلوب اول متاعى ايداع وينه دارالحربه رجوع ايتمش حكمنده قيلنور وايداع اسيرڭ حكمى قريبا تفهيم اولندى واكر بز بومالى دارالحربده مسلم يامستأمن ياحربيدن غصب ايلديك ديو دعوى وبينه ايله اثبات مدعى ايلسه لر بوصورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرينه رد اولنور زيرا مال مستأمن مسلمين ايچون قهر ايله عرضهٔ تملك دكلدر وحربيدن غصب اولنان البته فيء اولور اما دارالحربده اسلامه كلن كمسنه دن غصب اولنان قياس قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه اوزره اولدخى فيء اولور زيرا امام مشار اليهڭ اصلى اولدركه آنڭ اسلامى نفس ومالنده تعرض ايدنلرا آثم اولمق خصوصنده بطريق الديانة عصمتنى موجب اما احكام قضاده عصمتنى غير مستوجبدر كورمزميسنكه آنى بركمسنه خطأ قتل ايلسه دية لازم اولميوب همان كفارت لازمدر وبركمسنه دارالحربده آنڭ مالنى اتلاف ايلسه ضمانى موجب اولماز كذلك آنكله ربوا وغيرى وجهله معامله ده حكم مذكور ظاهر اولوب شخص آخرڭ استرداده قادر اولديغى نسنه لرده بوقادر اوله مز كذلك مسلمين آنڭ

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه‌لر عقـاری البته فیٔ اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدنده قائم اولان برید محترمه ده بولنمیـان نسنه‌لری دخی فیٔ اولور وفیٔ اولمیـان انجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله برمسلم یامعـاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتبـاریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر اما منقولاتندن کندودن غصب ایلدین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیٔ قیلنور که ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منـه کبی دکلدر وسلم ومعـاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت جاری اولنجه اکـا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعـه‌لرینه کیردکدنصکره غصب ایتمشلرایسه ینه کندویه رداولنورزیرامنعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرزاولوب یدی یدغیردن اسبق اولمغله اول دار اوزره هنکام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدرکه عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار اسـلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدیغـه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولمـاز بو ذکر اولنان اقوال شریفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه کلن کمسنه نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه اول کمسنه ایله معـامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجـه الربوا معامله جائز اولماز وعلافه ده خروج ایدنلرك مسلمین مستـأمنیندن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستـأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله درکذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یامعاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیٔ اولور زیرا اهل حرب استیلالریله اکا مالك اولمشلردر حتی بعـدالاستیلا قبول اسـلام ایلسه‌لر آنلره سالم قیلنور امامسلم یامعاهد یاحربی یه ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسـه‌لر مال مزبوری اکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده ینه بویله درکذلك دارالحربده قبول اسلامدنصکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین مسلمین اول داراوزره استیلاایلسه‌لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور اما برحربی اولا امانله داریمزه خروج بعـده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلملری بشقه درکه آنده مالی فیٔ اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتمشدرکه حین اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدیغـه احرازی تحقق ایلمز اما صورت سابقه‌ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه داریمزده قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنمازحتی مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه‌لرفیٔ اولور وفیٔ اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبراولنورلر زیرادار یمزه دخول‌لرندن صکره حکم اسلام تبعا للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلرحتی اوزرلرینه استیلااولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلراکرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بومعنی اول کمسنه اسلامیله رقبه سی کبی مالنی دخی محرزاولمامغی موجب دکلدر زیراآنی عمدایاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه سنی محرز درحتی اوزرینـه استیلا برله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا برله مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسـلام دارالحربده مکث ایلین کمسنه‌نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم اولمامغله لااقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجـل اسلم فی دارالحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعـه ماله فهوله یعنی قنقی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعـده مسلمینه خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقـالمزی تأیید وتسدید ایدر وبو حدیثده مالی ایله مراد عبدیدر اکر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی اسلامه کلوب هاربا ومغاضبـا داریمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حراولور ایدی لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعـالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعـالی دن جواب واردرکه اموالده عندالاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله

دینله دکلدر اما نفوس بشقه درکه نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفرینه بناء عرضهٔ تملك اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعـالی دارالحربده قبول اسـلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك مالری خصوصـنده بینلرین فرق ایلمشدر نته‌کیم عند جمیع الائمهٔ قتل نفسلری خصوصنده بینلری فرق اولنمشـدرکه دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنـایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع اولان سببده تمکن شبهه یه بنـاء قصاص دخی واجب اولمـاز نکته سی اولدرکه دم ومالـده تقوم انجق احراز بالدار ایله در زیرادین انجق حقیتنی اعتقـاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملاك غیری دافع واعتقاد ایتمینلرك حقـلرنده دافع ونافع دکلدر امامنعهٔ دار معتـقد وغیرمعتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله دخولنده نفس ومالنی دار اسـلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کمسـنه دن هنوزنفس ومالنی دار اسلامله احرازی تحقق ایتمشدر ایشته بووجهله عندالاستهلاك حکم ضمانده فرق میانلری نمایان اولور ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکسـنه دارالحربده غارته آغاز ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کمسنه‌نك مالنی اخذ وعسکرایله احراز ایدوب بعـده صاحب المال دخی لحوق عسکرایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمة وبعدها بلاشیٔ اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالی استیلا ایله مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجیه دك استهلاکیدن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولقده منزله مسلم مستأمنده در وصـاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکسنه استهلاك ایلسه ضامن اولورزیرا منعهٔ مسلمینده بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کمسنه یی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسـه بونده دخی اولوجهله غارم اولور کـذلك مالنی دخی استهـلاك ایلین ینه غارم اولور اماقبل لحوق العسکر حکمی بشقه درکه آنده برشیئ غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضـامن اولماز لکن امام ابوحنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ عسکرایله محرز ایدی اکر بواحراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعـدالحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضـا ایدر واکر اکا نسبت اولنمازسـه لاجرم بواحراز اهـل عسـکره نسبت اولنوب مال مرقوم فیٔ عسکر قیلنور وبوبابده موجب قیـاس امام ابی حنیفه رحمـه الله تعـالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بو وجه اوزره قائل اولمشـدرکـه اول کمسنه بعد الاسـلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن اداء زکوتله مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحـد ده زکوة وتوریث مسلمینله حکم اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بوقول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیٔ مسلمین قیلنمادیغنه رمز وایما ایلمشدر واکر طرف امامدن بر رسول اهـل حربه دخول وبعض متاع ورقیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه موصول قیلسه کرکدرکه امیریدندن اخذواصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر ومستأمن مال اهـل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بوحکمی بزبیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر واکر امیرغصبنه عارف اولیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغـانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدرکه نصیبنه دوشن کمسنه دن اخذ ورد ایلیه زیراسبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بوصورتده مال مزبور سبی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتـاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اکر سبی مزبور احرار اهل حربدن ایسه عتق باطـل اولمغله اکا وار استدیکیك محله کیت دیو سبیلنی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن صادر اولان غدر امان مانع اولمغـله رقبه‌سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیرقبل القسمة حالنی بیلسه حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعـدالقسمة یاخود بعدالاعتـاق بیلسه ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتـاق باطلـدر واکر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور نافذاولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه امام قبل القسمة حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمننی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلمدین بیع یاقسمتله آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذاولور صکره امیر امانه رعایتی ایچون مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعـدالارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ويريلمز زيرا آنده ملك مسلم عتقله نهايت بولمغله تقرر ايدوب عوضى دخى دارالحربه واصل اولمغله حكم غدر
دارالحربه رد ايله مرتفع اولديغى مرتبه ده بونده دخى مرتفع اولمشدر اما مولاسى قبض قيمتدن امتناع ايدرسه
اول عبد معتقه ديلرسك دار عزده اقامت قيل وديلرسك واروب دارالحربه ملتحق اول ديمكله تخيير اولنور زيرا
دارالحربه ردى امان ايچون مستحق اولمشيكن مقامنه قائم اولور بر عوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بيان مشروح اوزره اعتاق مسلم ايله حر اولديغندن دارالحربه رجوعى رأينه تفويض اولنور كورمزميسنكه
قبل العتق مولاسى اخذ قيمتدن امتناع ايلسه امير قسمت و بيعى نقض وآنى دارالحربه رد ايلمك لازمدر
و بعدالاعتاق دخى بويله در انجق بو بابده عودتى كندو رأينه تفويض اولنور واكر رسول مزبور مال مذكورى
منعهٔ جيشله احراز ايتميوب همان دار اسلامه ادخال ايلسه بوصورتده اكا مالك اولور لكن دارالحربه رد ايله افتا اولنور
وحكمده اوزرينه جبر والجا اولنماز زيرا ذكرى سبقت ايلين مستأمن منزلنده اولمغله انجق كندو ذمتنى ابطال ايدوب
ذمت مسلمينى ابطال ايتمشدر واكر دارالحربه رد ايتميوب آخره بيع ايدرسه بيعى مكروه ايسه ده منعقد اولور
و بوصورتده اخراج قيلديغى سبى ايسه اهل حربك احرارندن ياخود مماليكندن وذكورندن ياخود اناثندن
اولمق ميانده فرق يوقدر زيرا بونلرك جمله سى محل تملك ايكن احرازى تام اولمغله مملوكى اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در كه آنده احرازى جيشله اولمغله دارالحربه ردنده ولايت اميره ثابت اولوب تمام احرازينه مانع اولمشدر
واكر رسول مذكور ياخود آندن اشترا ايلين سبى مزبورى اعتاق ايدرسه عتق ملكنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق ديلرسه دارالحربه رجوع ايدر زيرا ردى مستحق شرعى ايدى حتى قبل الاعتاق رد ايله حكمده
جبر اولنمازسه ده رد ايله بطريق الافتا امر اولنمشيدى شمدى عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور واكر سبى مزبور عبد اولوب آنى مدبر يا مكاتب قيلوب ياخود جاريه اولوب آنى مكاتبه وام ولد
قيلدقدنصكره دارالحربه قصد رجوع ايلسه لر مسلمين بونلرى رجوعدن منع ايده مزلر اما اخراج يا اشترا ايلين
مولاسى مانع اولورسه مسلمين آنك منعنه دخى مانع اوله مزلر زيرا بو تصرفاتدنصكره ملك مولى هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه در كه آنده معتق اوزره ملكى باقى اولمديغندن دارالحربه رجوعدن آنى منعنده ظالم
وظلمدن منعى مسلمين اوزره لازمدر لكن ام ولد اولوب ولديله كيتمك مراد ايدرسه بوصورتده منعى مسلمين اوزره
دخى واجبدر كه ولدى دين والدى اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلى اولدر كه هر موضعده كه عوض
دارالحربده مولاسنه واصل اوله معوض ايچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده كه واصل اوليه اليته
رجوعه قادر اولور اما مالكى رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده كه رد اوزره حكمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنميوب بلكه منعدن منع اولنور وهر موضعده كه مجبور اوليه ملكنى ابقا ايچون احداث قيلديغى منعنده
اكا تعرض اولنماز لكن عتقله ملكى زائل اولدقدن صكره حق منعى دخى زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور
والله تعالى اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب وهو حسبى ونعم الوكيل

باب فضول الغنائم * يعنى بعدالتقسيم غنائمدن قالان بقيهٔ فاضله نك تفصيل مصارف واحكامنده مسائل فاضله در
امير عسكر غنائمى بعدالتقسيم فضلهٔ قليله قالوب آنك قلتى وجيشك كثرتى حسبيله تقسيمه مستقيم اولمسه
كركدر كه امام آنى مساكينه تصدق ايدوب بيت الماله وضع وتسليم ايتيه اكرچه مؤلف جليل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التى يقع فيها الخطاده بعض مسائلى تعليلده فضلهٔ مذكوره بيت الماله وضع اولنور ديمشيدى لكن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتياب اولمشدر كه مسئلهٔ سابقه شول صورتده در كه فضله دن
خمسى اخذ اولنميوب اول فضله تحت قسمتده داخل اوليه اما بو مسئله شول صورتده در كه جميع غنيمتك اولا خمسى
اخذ اولنوب نصيب عسكر ايچون افراز اولناندن شئ يسير باقى قاله بو شئ يسير تحت قسمتده داخل وعسكرك
حصهٔ خاصه لرى اولمق اوزره منفصل اولدقدنصكره عسكره ايصالى قابل اولميوب يد امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه نك سبيلى تصدق وتسبيلدر انجق لقطه نك صاحبى كلوب يدينه تسليمى مأمول اولمغله برسنه
توقيف وتعريفنه اشتغال اولنور اما بو بابده بو مثللو نسنه مأمول اولمامغله تعريفله اشتغال وتصدقى تأخير واهمالده
فائده بولنماديغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واكر عسكردن بر طائفه قسام غنائمه كلوب بزم منزللر يز بعيددر
وهنكام قسمته دك اقامته قدرتمز يوقدر همان ظن وتخمينله غنائمدن حصه مز نه ايسه ويرزياده سى سزكا حلال
اولسون ديسه لر اول دخى اولوجهله ويروب كيتدكلرندنصكره حصه لرى مأخوذلرندن ازيد ايدوكى ظاهر اولسه
بوصورتده فضل نصيبلرندن يدقسامده باقى قالان لقطه منزلنده اولمغله امام ديلرسه آنى يدنده ابقا وديلرسه

اخذ ايدوب بهرحال برسنه توقيف وخبرى اصحابنه واصل اولمغيچون آنى مسلمينه اخبار وتعريف ايدر زيرا
فضل معهود اولنغائبلرك حق ايدوكى معلوم ومشهور وآنلر دخى بعد وصول الخبر مجيء والورود اولمليريله اولا
تعريف ومدت تعريفدن صكره تصدقده لقطه حكمنده در واولبابده تدبير امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دكلدر زيرا امام آنى انجق قسمته مولى قيلوب اتمام قسمتله ولايتى تمام اولمغله امراماله يدنده قالان نصيب بعض
غائبنده سائرناسله برابر اولوب بلااذن الامام آنى تصدقه قادر اولماز حتى بلااذن الامام تصدق ايدرسه امام
تضمينه قادر اولور زيرا آنك يدينه كندو طرفندن واصل اولمشيكن آنده امرينك غيرى بر فعله مباشر اولدقده خائن
اولوب اكا اعطا ايلين امامك حقنده ضامن اولور نظيرى شول مودع المودعدر كه مال وديعه يى اتلاف ايليه زيرا
مالك اصل صاحبى كلدكدن مودع اول مودع ثانى يه تضمينه قادر اولور واكر اميرانى قسامدن اخذ وتصدق ايلسه
جائز كوريلور صكره اصحابى كلدكده ديلرلرسه اميره كندو مالندن تضمين ايدرلر واميراول مالله بيت مال المسلمينه

مطلب حكم الملتقط

رجوع ايده مز زيرا بو بابده حال امير حال ملتقط كبيدر ملتقط لقطه يى تصدقدنصكره صاحبى كلدكده ديلرسه
تصدقنى مجيز اولوب اجريله قانع وديلرسه ضمانه طامع اولور بوصورتده امير دخى بويله در وبيت الماله رجوع
ايده مديكى انجق بو تصدقى على وجه الحكم اولميوب همان ملتقط لقطه يى تصدق ايلديكى وجه اوزره اولمشدر
زيرا وجه حكمه نظر اولنسه آنى اصلا تصدق ايتميوب بيت الماله بشقه جه وضع ايتمك اقتضا ايدرايدى تاكه صاحبى
كلوب اخذ ايده ياخود بيت المالده ابدى باقى قاله امير بويله ايتمديكندن معلوم ميز اولديكه تصدقى على وجه الحكم
واقع اولمامشدر وامير على وجه الحكم واقع اولميان فعلنده مسلمين ايچون عامل اولمامغله اولبابده كندويه لاحق اولان
ضمانله بيت مال المسلمينه رجوع ايده مز واكر امير اول مالى مساكين ايچون استقراض واولوجهله بين المساكين
تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا نظر ايچون منصوب و بو فعلنده هم اصحاب ماله وهم مساكينه نظرى ظاهردر
بوندنصكره اصحابى كلدكده يدنده بولنان اموال مساكينه رجوع ايدوب اصحابنه اندن اعطا قيلر زيرا تصرفى
على وجه الولاية نافذ اولمشدر و بو بابده امير شول قاضى كبيدر كه لقطه يدينه واصل اوله نته كيم تصدق قاضى
على وجه الحكم اولميوب صاحبى كلدكده ضامن وضمانله برفرد اوزره رجوعه غير قادردر حال امير دخى بومنوال
اوزره در زيرا آنى خليفه امور ثغور ياخود مصالح عسكر منصور اوزره مولى قيلمشدر وخليفه نك مولى قيلديغى
اموره امير قاضى كبيدر اما اقسام بشقه در كه انجق قسمته مولى اولمغله تصدقى بر وجهله جائز دكلدر واكر بر عسكر
عظيم غنائم قليله يه اصابت واخراج ايلدكدنصكره قلت غنائم ياخود سبب آخر ايچون متفرق اولوب
بعضيلرى حاضر بولندقده كركدر كه امير حصهٔ حاضرينى اعطا وحصص غائبينى برسنه توقيف وابقا ايليه زيرا

مطلب حقيقة الحكم فى اللقطة

تحت قسمتده داخل اولمغله يدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حكم شرعى قريبا بيان ايلديكمز حكممردر
لكن امير بو بابده حقيقت حكمى امضا قصد ايدرسه كركدر كه اول مالى بيت الماله بشقه جه وضع وتقرير واوزرينه
جنس ومقدارينى وكيملرك مالى ايدوكنى وباعث وضع اولان قصه سنى تحرير ايده وصاحبى وارداولنجه دك
بيت المالده مؤبد وخالد قيلنه ولقطه ده دخى حقيقت حكم انجق بودر زيرا بعد التعريف جواز تصدقى رخصتدر
واولبابده عزيمت انجق مال غيردن كف يد وصاحبى ياخود وارثى كلنجيه دك عين مالنى حفظ ايتمكدر وعينى
حفظده عروض فساددن خوف اولنورسه بيع وثمنى حفظ ايتمكدر كه بوصورتده حفظى انجق بو وجهله ممكندر
و بو بيعى على وجه الحكم واقع اولور حتى صاحبى كلدكده ثمنى اخذ ايدر واميره قيمتنى تضمين ايده مز اما تصدق
بويله دكلدر كه بيعى حكم شرعى اوزره صاحبى ايچون حفظ مالينى بحسب الامكان تقريردر اما تصدق اجازتى
تقديرى اوزره ثوابنى اكا ايصالدر بو جهتله تصدق على وجه الحكم واقع اولماز واكر عسكردن بركمسنه بعض
غنائمى بطريق الغلول اخذ ايله خيانت ايدوب قسمتله تفرق جيشدنصكره عروض ندامتله آنى كتوروب تسليم
امامه مبادرت قيلسه بوصورتده امام مخير ورد وقبولده رأيى معتبردر ديلرسه اقرار غلولده آنى تكذيب ايدوب
بن سنك بو قولكده صدقيكى بيلم وسن اقرارك اوزره بروبالى التزام ايلمش سين والتزام ايلديكك امرك اجوالنه
سن دخى اعلم سين تاكه حق مستحقنه ايصال ايده سين ديمكله رد وتجنيب ايلر وديلرسه مال مزبور اول كمسنه نك
يدنده بولنوب وصاحب المال يدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنى تصديق ايدوب
خمسنى اخذ واربابنه تفريق و باقيسنى يدنده منزلهٔ لقطه ده توقيف وتعويق ايلر بوصورتده اصحابنه ايصالى
مأمول ايسه ذكر اولنديغى اوزره برسنه توقيف وتعريفله مشغول اولور واكر غير مأمول ايسه ديلرسه همان
مساكينه تقسيم وديلرسه امر وشانى اوزرينه تحرير وترقيمله بروجه تأبيد بيت الماله وضع وتسليم ايدر واكر

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن نا امید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکده حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله اتفاق اوزره درلکن کرك غلول وکرك لقطه ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایلمك لایق دکلدر زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسنی کتاب اللهده تسمیه اولنان ذواتك حقلری اید وکنی اقرار قیلمشدر ویدنده بولنان نسنه ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لایقدر که امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه صرف قیله تا که حقدار باب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرك قبل الاحراز وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمش ایسه ده قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ تملك اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعدلری اعتباریله قوت حسبه لری بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسبه لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبورندن بعضیلری بنه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه لر شهادتلری قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائزکوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه امامدن عاری اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتدیکی صورتده قتلی جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه امام ایچون قتلی بر وجهله جائزکوریلمز زیرا امرأة مأسوره نك قتلی غیر جائزدر و بونلرك شهادتلری دخی غیر معتبردر و بو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة بر عبد یا امه دن نصیبنی اعتاق یاخود برامه یی استیلاد ایلسه بالنظر الی القیاس نافذ و بالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمك اوزره اهلنی ذمت قبول ب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنه بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهادت سابقه لری بمنزلهٔ العبید مقهوریتلرینه مقرونه اولمغله بطلانی منضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله یه ادایه عازم اولور وصورت مفروضه ده دم مقتوله ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده متردد الحال اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله نك حین قتلنده حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت میاننده متردد بر رقیق اولمغله حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل وقیمت مقتولدن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسنی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمندن صکره کسب قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسنی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بو یله در کذلك آنلردن بریسی برحر مسلمی خطأ قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرمه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

وبو مسئله قتل امرأة ایله تصویر اولنمدیغنك وجهی قریبا ظاهر اولور که قتل زنده ضمان وغرامت واجب اولمامغله آنده بو تفصیل غیر متر تبدر
مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا لایجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولورنته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلدین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر امامقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی خلالدر ودم حلالی اراقه ایلدین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن برطائفه قبول اسلام و برکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله زائل اولماز کورمز میسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همجا للردرکه اداء شهادته اشتغال قیله واکر امام شهادتلرین رد ایلدکدنصکره ارضلرین ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائزکوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین اوزره نیجه وضع اولنور کورمز میسنکه امام اراضیٔ مزبوره یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض عشر قیلر یوقسه وضع خراج ایده مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملك قدیملرین علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمز میسنکه نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بو یله در بو صورتده شهادت سابقه لرین اعاده ایلسه لر امام آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن برطائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأینی التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایسه اسیر اکا وارث اوله مز واکر اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت میاننده متردد اولمغله منزل مکاتبده در ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی ادا وحریتی ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بو یله در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه میراث قیلنور زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده اهل دار اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز متردد الحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقریر واستحصال قیلنور امابو مسئله ده میت عند الموت وارث کبی متردد الحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقریر واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته لرین تقریر ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقریر حریت ثابته ایچون حکما حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل داریمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه ینه میراثی بینلرنده حصه لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت برولد حری و برکتابتنده متولد ولد آخری بولنه واکر برحر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکورندن برینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله سی اوزره لازم اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی مستحق ورثه سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قیمت واقع اولور وقیمتی بدل نفسی اولوب
توریثده املاك سائره سی منزلنه نازل اولمغله جمیع ورثه سی وراثتده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار حربدن بر وارثی بولنوب مقتول اولدقدنصكره فوت اولسه واسراء مزبوریندن وارث آخری دخی بولنوب اولدخی
دار حربدن اولان وارثندن صكره فوت اولسه اسیر مقتوله هم دار حربدن وهم اسرادن اولان وارثلری وارث اولور
زیرا وقت موتنده هر بری حیاتده ایدیلر وحریتی ایله بعد الحكم ارثی وقت موتنه مستند اولور اما دار حربدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسیر بربرینه وارث اوله مزلر زیرا دار حربدن اولان وارثك وفاتی اسیر مزبوردن اقدمدر
پس بحسه اكا وارث اولور واسیر مزبور اكرچه وارث مرقومك وقت موتنده حیاتده ایدی لكن وقت مرقومده
بین الرق والحریة متردد الحال اولمغله متقرر الحریه اولان كسنه یه وراثتی محالدر نظیری شول مكاتبدر كه عن وفاء
فوت اولوب بر ابن حر و بر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ایتدكدنصكره اولا ابن حر ترك ماله فوت بعده كتابتنده متولد اولان
ابن آخر دخی ترك مال ایله فوت اولدقدنصكره بابالرینك بدل كتابتی ادا اولنسه كسبندن مابقی یه ایكی ابن دخی وارث اولورلر
اما آنلردن هر بری آخره وارث اوله مزكه وجهنی بیان ایلدیك واكر اسراء مرقومیندن بعضیلری عبدینی بیع یا مكاتب
ایلسه اول اسیرك ملكی هنوز من ایله كندویه سالم یاخود قسمتله باطل اولمق میاننده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلری
دخی متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسیر مزبور نیچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قیلمادی جوابده دیرز كه
مكاتبدن مولاسی حجرینی رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنی مطلق ایلمشدر اما اسیر مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجری ثابت اولدیغی كبی كسبنده دخی ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفی موقوف اولور بوصورتده امام آنلری ذمت
قیلرسه تصرفی نافذ اولور بعده نظر اولنور اكر اول مكاتب بدل كتابتنی عقد ذمتدن صكره ادا ایدرسه ثبوت عتقی
هویدادر واكر آندن اقدم ادا ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اكر بدل مزبور یده مولاده غیر مستهلك ایسه اول مكاتب
حر اولور زیرا حكم كتابتی موقوف ایكن شمدی من ایله نافذ اولدی كورمزمیسنكه بدل مقبوض اكا شمدی سالم اولدی
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استیفا قیلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واكر مستهلك ایسه اول مكاتب بدل كتابتنی بركره دخی ادا ایتمدكجه عتقله كامروا اوله مز زیرا بدل كتابت حقیقة یا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ایكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زیرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقی اولمیوب همان بدل اولملق اوزره ضایع اولور
زیرا قابض آنی مملوكندن قبض ایتمش اولمغله امام آنلری تقسیم یاذمت قیلسه اوزرینه ضمانی لازم كلمز واكر
اسیر مزبور عبدینی اعتاق یا تدبیر یاخود غیره تصدق ایلسه بو فعللری امام آنلری صكره ذمت قیلسه دخی باطلدر
زیرا اسیر مزبور حكم تصرفده منزلهٔ مكاتبده بلكه آندن دوندر و بو تصرفلرك مكاتبدن بطلانی ظاهر ونمایاندر كه
بونلر حقیقت ملكه بنا قیلنور ومكاتب ایچون یدنده بولنان مالده حقیقت ملكی یوقدر اسیردن دخی صدوری
آنك كبیدر اما ذكر اولنان بیع وكتابت بویله دكلدر واكر امام اهل حربدن ایكی دار اوزره استیلا ایدوب هنوز
اهاللرین تقسیم وذمت ایتمدین ایچلرندن بعضیلری وفاتله اهل دارندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ایلدكدنصكره امام آنلری ذمت قیلسه میراثی انجق اهل دارندن اولان ورثه سنه ایراث قیلنور زیرا اهل حربدن
ایكی دارك بینلرنده تباین منعه حسبیله ولایت منقطع اولمغله بربرندن توارثلری مرتفع و بو تباین امام آنلری تقسیم
یاذمت قیلنجیه دك بینلرنده باقی وغیر مندفعدر بوصورتده مذكورینك حاللری شول جماعت مكاتبینك احواللری
كبیدر كه اول مكاتبین قرنداشلر اولوب عقد كتابتلری واحد اوله وآنلردن برینك بر ابن مكاتبی بولنه كه اول ابنك كتابتی
مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنی ادا برله آزاد اوله بعده كتابت میت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلری وارث اولوب ابن وارث اوله مز زیرا كتابت ابن مستقله اولمغله حریتی مستند حریت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارین مختلفین دخی بویله در اما امام اول كسنه نك وفاتندن اقدم آنلری
ذمت قیلمش ایسه بوصورتده جمله سی اهل دار اسلامدن اولمغله بربرینه وراثتله بكام اولورلر واكر امام اولا
دارینـدن برینی ذمت قیلوب بعده دار اخری اهلندن بری وفات ایلدكدنصكره اول داری دخی ذمت
قیلسه بوصورتده اهل داریندن جمیع ورثه سی اكا وارث اولورلر اكرچه میتك اهل دارندن اولانلرك وراثتی
غیر مشكلدر اما دارینك غیریدن اولانلرك وراثتی بو جهتله دركه آنلر قبل موت المیت اهل دار حربدن احرار اولمشلردر
بنا برین وراثتلری آشكاردر والله تعالی اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعیف وبی تابی
السید محمد منیب العینتابی دیركه الحمد لله علی نواله والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآله بو عبد

قلیل

قلیل البضاعه وكثیر الاثام مجرد حبل متین عنایت الهیه یه اعتصامله شرح السیر الكبیری
ترجمه یه التزام وبیك ایكیوز اون ایكی سنه سی ربیع الآخرینك یكرمنجی یوم اربعاده باب الحكم
فی الاساری عبیدهم واحرارهم فی امورهم قطعه سینك آخرینه دكین اوضح عبارات
وافصح اشاراتله ترجمه یه ایصاله اهتمام ایلدیك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتباریله فصل وافراز قیلنمش اولمغله بزدخی ناظرینه
مؤنت ثقلت جلدی تخفیف ایچون اول موضعدن وضع علامت امتیاز یله
مفصول وممتاز ایلدیك ان شاء الله تعالی بوندنصكره
جلد ثانی یه باب الشركة فی الغنیمة دن آغاز وجناب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامی
رجا ونیاز اولنور ومن الله التوفیق
والهدایة فی البدایة
والنهایة

م

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله الذى سيرنا بالسير الكبيرة المحمدية * والصلوة والسلام على نبيه المؤيد بالتأييدات الابدية * وعلى آله
واصحابه الغانمين من انفال مكارمه السرمدية * امابعد زمرهٔ علمانك ضعيف وبى تابى السيد محمد منيب العينتابى
ديركه عون عنايت رب مستعانله ترجمهٔ شرح السير الكبيردن جلد اول باب الحكم فى الاسارى مسا ثلينك
ختامنده رسيدهٔ اختتام قيلنوب جلد ثانى يه دخى باب الشركة فى الغنيمة دن شروعله صرف نقدينه
اهتمام اولندى والله الهادى الى سواء السبيل وهو حسبى ونعم الوكيل

باب الشركة فى الغنيمة * يعنى جهاداربابينك غنائمده شركتلرى اسبابى اشبو بابده بيان واطناب اولنمشدر امام المسلمين
بعض حصون اهل حربه برسريه يى ارسال وحصن آخره دخى سريهٔ اخرايى ارسال ايتدكده سريهٔ اولى
دارالحربه دخول ومأموراولدقلرى حصنه ظفر برله اغتنام اموال ايتدكلرندن صكره سريهٔ اخرى آنلره مرور
وملاقات ايدوب بعد العبور آنلر دخى حصنلرينه ظفرياب واغتنام اموالله نائل آمال اولوب بردخى بر برينه التقا
واتصال ايتمدين بشقه بشقه دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر بوصورتده سريهٔ اولى نك غنائمنده ايكى
سريه تشريك وثانيه نك غنائمى يالكز كندولره ايصال قيلنور زيرا سريهٔ ثانيه دارالحربده بعد اصابة الغنيمة
سريهٔ اولى يه مواصل اولدقلرنده حقلرنده مدد منزلنه نازل ومصابلرنده شركته نائل اولمشلردر صكره آنلر
دارالحربده مكان بعيده سفر قيلوب سريهٔ اولى آنلردن اقدم دار اسلامه خروج ايتمكله شركتلرى باطل اولماز
اما سريهٔ ثانيه مصابلرنده اصابت واحراز ايله مستقل اولوب وبعد الاصابه دارالحربدن برموضعده سريهٔ
اولى ايله متواصل اولمدقلرندن سريهٔ اولى آنلر ايله شركته نائل اوله مزلر حتى بونلر دخى بعد الاصابه دارالحربده
سريهٔ اولى ايله التقا ايتمش اولسه لر بوصورتده دار اسلامه احرازده اشتراك ايتملريله هر برغنيمته اصابتده مشارك
مثلاو اولوب مجموع غنائملرنده متشارك اولورلر واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام سريهٔ اولى يى قتال روم ايچون
وسريهٔ ثانيه يى رومك غيرى اعدا ايله قتال ايچون ارسال ايتمش اولوب لكن طريقلرى بلاد رومدن اولمغله
سريهٔ اولى ايله التقا واتصال ايلسه لر بوصورتده غنائمده بر بريله اشتراكه مجال بوله مزلر زيرا سريهٔ ثانيه نك قصدى
قتال روم اولمامغله قتال روم ايچون بعث اولنان سريه حقنده حكم مدد ايله موسوم اولميوب هرسريه سريهٔ
اخرانك مصابى حقنده ارض حربده منزلهٔ تجاره نازل اولديغندن دارالحربده ملاقى اولسه لر دخى بر بريله اشتراكه
نائل اوله مزلر امامسئلهٔ اولى ده هرسريه سريهٔ اخرانك قتال ايده جكلرى اهل دار ايله قصد قتال ايتملريله
دارالحربده ملاقاتله برينه مدد حكمنده ادخال اولنورلر نكته سى اولدركه دار واحده نك بعض اهلى مقهور اولدقده
اثر قهر باقيلرنده دخى ظهور ايدر امادارين مختلفتيندن برينك مقهوريتى دار اخرانك مقهوريتنه بادى اولميوب

كاهيجه ازديادقوتنه مؤدى اولور بناء عليه ايكى سريه اهل دار واحده ايله قتال ايچون بعث اولندقده هر برينك
مقصدى اول دارك اهلنى قهر اولمق اعتبار ايله بر برينه مدد قيلمق ممكن اماهر برى بشقه دارك اهليله قتال ايچون
بعث اولندقده بو معنى غير متمكندر لكن بوصورتده اول ايكى سريه غنائمليله دارالحربده ملاقى اولوب ناكاه
رومدن جيش آخر ظهور ايتمكله غنائملرندن دفعى ايچون آنلر ايله جميعا قتال وهزم واستيصال ايله بعض غنائمه
دخى اتصال بعده دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر جميع غنائمده شركتله خوشحال قيلنورلر زيرا بوصورتده
احراز مال جميعا قتال وتصرفلريله استحصال اولنمغله دارالحربده جيشه لحوق ومحافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله
قتال ايلين تجار ايله همحال قيلنورلر سؤال اولنورسه كه صورت مفروضه ده لازم ايديكه سريهٔ اولى سريهٔ ثانيه يه
مقدار رومك غيريدن اصابت ايتدكلرى غنائمده شريك ومزاحم اولميه زيرا سريهٔ ثانيه اولى ايله ملاقاتدن اقدم
اول غنائمى اصابت ايتدكلرى داردن اخراجله احراز ايتدكلرندن حقلرنده سريهٔ اولى غنائمى دار اسلامه احرازدن
صكره لاحق اولوب محافظهٔ غنائم ايچون اعدا ايله قتال ايلين مدد منزلنه نائل اولملريله غنائم مرقومه ده مداخل
اوله مزلر جوابده ديرزكه بويله دكلدر زيرا غنائمى دارالحربك برندن آخره اخراجله حق غانمين تأكد ايتميوب انجق
دار اسلامه احرازده تأكد وتأيد ايدر نكته سى اولدركه ديار حربك اختلافى انجق بين اهل الحرب معتبردر يوقسه
مسلمينه كوره جمله سنده حكم مكان واحد مقرردر زيرا تأكد حق مسلمين انجق تمام سبب ايله حاصل وتمام سبب دخى
من جهة اليد ومن جهة الدار قاهر اولمريله متحصلدر وبو امرك حصولى دار اسلامه احراز ايتمدكجه دار الحربك
برندن برينه اخراجله غير قابلدر كورمزميسنكه امام بلاد رومك ورا سنده بردوشمنه برعسكر تسيير وتسريب
ايتدكدنصكره اول عسكر منقطع الاخبار اولمغله طلب ونصرتلرى ايچون عسكر آخرى تعقيب ايدوب بونلر واروب
عسكر اوله بعث اولندقلرى موضعدن غنائمله عودتلرنده بلاد رومده واصل اولسه لر وجه مشروح اوزره
غنائملرنده شركته نائل قيلنورلر مانحن فيه دخى اكا مماثلدر واكر امام بلاد رومه برسريه ارسال وآنلر دخى
بعض غنائم استحصال ايتدكدنصكره وراء رومده بولنان اعدايه برسريه دخى ارسال ايدوب اثناء راهلرنده سريه
اولى يه ملاقى اولدقدنصكره هنكام شتا حلول ايتمكله محل مأمورلرينه عبوره مجال محال اولمغله امام سريهٔ اولى يه
نصرت ايده رك برابر عودت ايتمكله امرنامه يازوب سريهٔ اولانك غنائمليله برابر دار اسلامه خروج واقبال ايلسه لر
سريهٔ ثانيه اول غنائمده تشريك وادخال اولنماز زيرا سريهٔ اولايه نصرت ايچون داخل اولمادقلرندن حقلرنده
منزلهٔ تجاره نازل اولمشلردر مكر بعد الانصراف وقبل الخروج جميعا قتال آخره ملاقى اوله لر بوصورتده ينه منزلهٔ
تجارده مشاركته مرتقى اولورلر اماسريهٔ ثانيه دخى ينه بلاد رومدن ناحيهٔ اخرايه بعث اولنمش اولسه لر جواب
مسئله بشقه دركه بونده هر برى قتال روم ايچون بعث اولنمغله بر برينك مكاتبى بيلسونلر بيلسونلر بر برينه مدد
حكمنده داخل اولمغله دارالحربده ملاقى اولورلرسه بر برينك غنائمنده شركتله مداخل اولورلر واكر امام برسريه
بعث ايدوب آنلر دخى واروب بعض غنائمه ظفر بولدقدنصكره محافظهٔ غنائم ايچون ايچلرندن بعض كسانى
تخليف ايدوب كندولرى برقاچ مرحله دخى تجاوز برله بعض غنائمه دخى مظفر اولدقلرندنصكره سريهٔ اخرى
دخول ايدوب تخليف ايتدكلرى غنائمى اخذ ودار اسلامه وصوللرندن صكره سريهٔ اولى غنائم اخراز يله اقبال
وغنائملرين دار اسلامه ادخال ايلسه لر بوصورتده غنيمت اولايى سريهٔ اولى اخذ وثانيه دار اسلامه احراز ايتمكله
ايكيسى بردن آنده شريك وانباز قيلنورلر اماغنيمت اخيره همان انلر وتجا وزايدنلره منحصر اولوب كرك سريهٔ ثانيه
وكرك غنائم اولى ايله تخلف ايلين رفيقلرى آنده اشتراكه مقتدر اوله مزلر زيرا اصابت واحرازده اول قوم متجاوزين
منفرد اولملريله آنده سبب شركت اغيار منفقد اولمشدر واكر امام برسريه بعث ايدوب آنلر دخى اصابت غنائمله
بكام اولدقدن صكره دارالحربده بركسنه قبول اسلام وبعض اهل حربى قتل واعدام وماللرين اخذ واغتنام برله
لحوق سريه يه اقدام بعده قتال آخره ملاقى اولمادين جميعا دار اسلامه وضع اقدام ايلسه لر بوصورتده اول كسنه
مصابى منعهٔ سريه ايله احراز ايدوب سريه دار اسلامله احرازنده شريك وانباز اولملريله اول مصابده شركتله
سرفراز قيلنورلر امااول كسنه سريه يه مشركيندن قصد نجاتله ملتحق اولوب حالى بعد اصابة الغنائم سريه يه
لاحق اولان حان تاجره موافق اولمغله مصاب سريه ده شركته لايق اوله مزلكن التحاقندن صكره سريه قتال
آخره ملاقى اولسه لر اول كسنه دخى غنائملرندن دفع اعدا ايچون قتاله ابتدار ايتمكله جميع مصابده تاجر كبى شركته
سزاوار قيلنور كذلك لاحق اولان كسنه مسلم آخر ايكن دخول سريه دن اقدم دارالحربده اسير اولمش اولسه بنه
جواب مسئله بو تقرير اوزره درز يرا اسيرمز بودارالحربده قبول اسلام ايلين كسنه ايله حكمده متحددركه آنك التحاقله

قصدی مشرکیندن نجات اولمغله سریه ایله برابر سبب استحقاقی منعقد اولمامشدر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول کمسنه بو سریه دن اسیر قیلنمش ایسه بعد اللحوق مصادف قتال اولمسه‌لر دخی ینه مصابلرنده تشریك وادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی سریه ایله برابر منعقد اولدقدنصکره اول سببه مخل اولمیان عارض اسر معترض اولمشیدی شیمدی اول عارض زائل وحکم عدمده داخل اولمشدر اما اول اسیرك لحوقندن اقدم سریه دار اسلامه خارج اولسه‌لر بو صورتده مصاب اسیرده مشارك اوله مزلر که اصابت واحرازنده متشارك دکللردر کذلك اسیر دخی بعد الاسر اصابت ایتدکلرنده سریه ایله مشارك اوله مز که اصابت واحرازلرنده متشارك دکلدر لکن قبل الاسر اصابت ایتدکلرنده مشارك اولور که اصابتلرنده متشارك اولمغله حق ثابت اولوب اول حق ثابت اسر ایله زائل وفائت اولماملغله آنك حالی بعد اصابة الغنائم دار الحربده رفیقلرین سبقتله سفر بعیده عزیمت ایلین غازینك احوالی کبیدر واکر دار اسلامدن بعث اولنان برسریه برحصنی محاصره ایدوب خارج حصنده بولنان کنایسلرینك هدمنی اراده ایتدکلرنده اهل حرب نفدیها منکم بالف دینار قوللریله عدم هدم اوزره بیك دینار نثار ایده جکلرین افاده ایتملریله مسلمین دخی اخذ وانتهاب و بلاد رومه ذهابدن صکره سریهٔ اخری ورود وآنلر دخی کنائس مرقومه‌یی هدمه بذل مجهود ایلسه‌لر بو صورتده اهل حصنله سریهٔ اولی بینلرنده جاری اولان سریهٔ ثانیه عندنده ظاهر اولسه دخی ینه تخریبه قادر اولورلر زیرا مقدما دینارلرین انجق سریهٔ اولی‌یی اوزرلرندن دفع یاخود آنلری قصد هدمدن منع ایچون مبذول قیلوب غرض مرقوملری دخی حصوله کلکله سریهٔ ثانیه دخی مجدداً مصالحه ایتمدکجه قدرت هدمه موصوللردر بو صورتده آنلر دخی بشقه بیك دینار اوزره مصالحه واخذ ایلدکدن صکره ایکی سریه دار الحربده بر برینه ملاقی اولسه‌لر جمیع غنائملریله اول ایکی فداده اشتراك ایدرلر زیرا اهل حصن اول فدالری انجق اوزرلرندن قهر مسلمینی ازاله ایچون دفع ایتملریله بطریق القهر مأخوذ اولوب غنیمت اولمشلردر اما اول ایکی سریه حصن مزبوره تکرار مرور ایلسه‌لر دار اسلامه چیقوب تکرار دخول ایتمدکجه تخریب کنایس شرعاً مقدورلری دکلدر و بو سابقده بیان ایلدیك که هر سریه‌نك صلحی مطلق ایسه ده دار الحربده مدت بقالریله مقید اولور زیرا خوف اهل حرب انجق دار الحربده بقالری سببیله در بناء علیه بعد الخروج نیت غزا ایله ولوج ایلسه‌لر تخریبلری جائزدر زیرا حکم صلح سابق دار اسلامه خروجلریله نهایت بولوب حین عودتلرنده جیش آخر کبی اولملریله قادر اولدقلری نسنه‌لری هدملری جائزدر مکر اعدا بر دفعه دخی مصالحه وفدا ایلیه‌لر واکر اهل سریه بعد اخذ الفداء حصن مزبوردن عدول ودار الحربه قصد دخول ایتدکلرنده دوشمن آخر ظهور وطرف اهل حصندن قتالله مسلمینی حصندن تبعید واجلا ایدوب بعده مسلمین دخی قتاله اول دوشمن اوزره استیلا وحصنی آنلردن تنظیف واخلا قیلسه‌لر بو صورتده اول حصنی مجدداً تخریبلری تجویز اولنوب جواز مزبوره اهل سریه ماعدالرندن تمیز اولنماز زیرا دفع مسلمین ایچون قتال ایتدکلرنده حصنی مسلمیندن احراز ایتمش اولملریله امان سابقلری منتبذ اولمشدر نظیری اولدرکه اهل حصن ابتداء امرده مسلمینله مجرد منجنیقلرینی رفع وحصنلرندن انصراف اوزره مصالحه ایدوب مسلمین دخی شرط مزبوره رعایتدن صکره کیرو کلوب آنلری خارج حصنده بولمغله قتال وهزمله حصنلرینه ادخال ایده‌لر بو صورتده مسلمین ایچون قتال وهدم حصنلری حلال کوریلور لکن بو صورتده حصنلرندن خارج بولنوب مسلمین آنلره مرور ایتدکلرنده مسلمینله قتاللری ظهور ایلسه نظر اولنور اکر مقدما کندولردن وحصنلرندن کف ید ایچون اخذ فدالری آنلرك حصنلرنده بولنملریله مشروط ایسه ینه قتاللری حلالدر که خروجلری ایله شرط مرقوم کسب انحلال ایلمشدر واکر غیر مشروط ایسه اهل حصن آنلر ایله قتال ایتمدکجه مسلمین ایچون حلال اولماز واکر صورت مزبوره ده بعد اخذ الفداء ملك اهل حرب عسکر آخر ارسال واول حصنه انزال ایتمکله اول عسکر مسلمینله قتال ایلسه‌لر ینه مسلمینه اهل حصنله قتال وحصن وکنایسلرین تخریبه اشتغال حلال کوریلور زیرا اول عسکرك نزوللری انجق اهل حصنه نصرت وازدیاد قوت ایچون اولمغله اهل حصندن محسوب وقتاللری اهل حصنه منسوب قیلنور واکر سریهٔ مزبوره دار اسلامدن بعث اولنمایوب بلکه دار الحربده بولنان عسکردن ارسال قیلنمش اولوب اهل حصندن فداء کنایسلرین اخذ وارتحال ایتدکلرندن صکره اصل عسکر کلوب صنع سریه معلوملری ایکن هدم کنایسلرینه قصد هدمله استعجال ایلسه‌لر نظر اولنور اکر صلح سریه وقتنده اهل عسکر لدی الاستغاثه سریه‌یه امداد واغاثه ایده جك مرتبه موضع قریبده ایسه‌لر تخریب کنایس آنلره جائز کوریلمز زیرا بو فرض اوزره سریه‌یه ردء و پناه اولمشلردر وردء و پناه امر حربدن اولان نسنه‌لرده حکم مباشرده ایدوکی بی اشتباهدر وهنکام صلحده سریه ایله برابر بولنسه‌لر قبل رد المال سریه کبی هدم کنایسه

مجاللری اولمدیغی کبی موضع قریبده بولنسه‌لر دخی بو منوال اوزره در واکر موضع بعیدده ایسه‌لر بو صورتده ارض اسلامدن دخول ایلین عسکر منزلنه انزال اولنوب هدم کنایس آنلره حلال کوریلور کورمزمیسنکه سریهٔ مزبوره قبل لحوق العسکر دار اسلامه خروجه ابتدار ایلسه‌لر مسئلهٔ قریبده دنانیر مقبوضه‌لرنده شرکت عسکر برقرار ومسئلهٔ بعیده‌ده عدم شرکتلری آشکاردر و بو وجهله فرق مسئلتین پدیداردر واکر دار اسلامدن بعث اولنان سریه بعض غنائمه اصابت وآنی دار الحربده اجیرلری یانده تخلیف وکندولر خروج دار اسلامه سبقت ایتدکلرندن صکره سریهٔ آخری حلول واول اجیرلره وصول وغنائم اخرایه اصابتدن صکره اجیرلر ایله ومجموع غنائمله دار اسلامه دخول ایلسه‌لر بو صورتده سریهٔ اولانك غنائمنده ایکی سریه شریك وانباز قیلنورلر که بری اصابت وبری احراز ایلمشدر اما ثانیه‌نك غنائمنده اولانك اصابت واحرازده مدخلی بولنمامغله شرکتله مداخله ایده مزلر واکر سریهٔ اولی غنائملرین اجیرلری ایله دار اسلامه ارساللرندنصکره سریهٔ ثانیه دخول وغنائم اخرایه وصولدنصکره دار الحربده اولی ایله اجتماع ودار اسلامه معاً حلول ایلسه‌لر بو صورتده سریهٔ ثانیه نه اصابت ونه احراز ایله غنائم اولاده مداخل اولمدقلرندن آنده اشتراکه نائل اوله مزلر اما سریهٔ اولی دار الحربده اجتماع ومعاً خروج ایتمکله غنائم ثانیه‌یی احرازده شریك اولملریله آنده تشریك اولنورلر حتی دار الحربده مجتمع اولمازلر ایسه اولانك دخی ثانیه ده شرکتلری مندفع اولور زیرا بو صورتده سریهٔ اولی عند القتال ثانیه ایله معاً حاضر یاخود اغاثه‌لری ممکن اوله جق موضع قریبده منتظر بولنمادقلرندن سریهٔ ثانیه‌نك اصابت واحرازده تفردلری متقرر اولمشدر واکر سریهٔ اولی غنائملرین دار الحربده بعض کمسنه‌لر ایله تخلیف وکندولری چقوب سریهٔ ثانیه ایله اجتماع وجمیعاً اصابت غنائمدن صکره غنائم اولی ایله تخلیف ایلدکلری کمسنه‌لره ملاقی اولمادین دار اسلامه خارج اولسه‌لر بو صورتده غنائم اولانك اصابت واحرازنده سریهٔ ثانیه‌نك مدخلی بولنمامغله اولی‌یه تصمیم وغنائم ثانیه ایکی سریه دن احرازده مشارکت ایدنلر میاننده تقسیم اولنور لکن بو صورتده سریهٔ ثانیه ایله اجتماعلری غنائم اوزره تخلیف ایلدکلری کمسنه‌لره قریب اولان موضعده واقع اولمش ایسه جمله‌سی اول غنائمده شرکتله مجتمع اولورلر زیرا ایکی عسکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اوله جق مرتبه ده بر برینه قریب ومتواصل اولدقلرنده بر برینه ردء و پناه اولملریله جیش واحد منزلنه نازل قیلنورلر اما متباعد اولدقلرنده همان بلاد رومه جانبین مختلفیندن وارد اولان عسکرین متفرقین حکمنده متوارد اولورلر واکر برحصنی محاصره ایلین سریه بعض سبایایه ظفر بولوب فتح حصنه مظفر اولمدقلرندن اهل حصن اول سبایایی فداء مالله رجا ایلسه‌لر مساعدهٔ رجالری مسلمینه روا کوریلمز زیرا فاما منا بعد واما فداء نظم کریمی فاقتلوا المشرکین ذکر حکمی ایله منسوخ ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالینك بیانی اوزره عندیمزده نمایاندر لکن بورجالرینه تجویز اولورلرسه موضع اجتهادده بولنمغله تنفیذ وتجویز اولنور که مالله مفادات اسیرده اختلاف علما ظاهر ونمایاندر که بز آنی السیر الصغیرده بیان ایلدیك بو صورتده سریهٔ اخری دخول واولایه وصول ایلسه‌لر فداء سبایاده اشتراکه موصول اوله مزلر اما سبقت ایلین فداء کنایس بویله دکلدر زیرا سبایا اوزره اثبات یددن صکره اهل حربه تسلیمله اخذ ایلدکلری عوض بمنزلة الثمن اولمغله شول عسکر حکمنده قیلنورلر که غنائملرین دار الحربده بیع یا اقتسام ایتدکلرندنصکره آنلره مدد لاحق اوله اما کنایسی بیعلری جائز اوله جق مرتبه ده احراز ایتمدکلرندن فداسندن اخذ ایلدکلری اموال ابتداء اصابت قیلدقلری غنائمله همحال اولمشدر توضیح فرق اولدرکه امام سبایایی دار الحربده تجار مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلور اما ارضاری دار اسلام اولمادین کنایسلرین مسلمینه بیع ایلسه جائز کوریلمز واکر مسئلهٔ مزبوره ده سریهٔ مذکوره دار الحربده بولنان عسکردن مبعوثه ایسه نظر اولنور اکر سریه سبایایی اخذ ایتدکلری هنکامده عسکر موضع قریبده ایسه‌لر معاً حاضر منزلنه نازل وفداء سبیده شرکته مداخل اولورلر واکر بعیدده ایسه‌لر قطعا اشتراکه نائل اوله مزلر مکر امیر عسکر امیر سریه‌یی سبایادن برنسنه‌یی بیع یاخود فداسنی اخذدن نهی ایتمش اوله بو صورتده فداء مرقوم سریه ایله اهل عسکر بینلرنده مقسوم قیلنور زیرا نهی مزبوردن صکره امیر سریه ایچون ولایت بیع قالمامغله فعلی بیع اولمیوب همان سبایایی اهل حرب اوزره بلاشیٔ رد بعده بطریق المعاوضة اخذ مال ایتمش اولور و بو صفتله اخذ اولنان غنائمدن اولمغله عسکر آنده شریك قیلنورلر اما مسئلهٔ اولی بشقه درکه آنده تدبیر سریه علی الاطلاق امیرلرینه تفویض اولنمغله ولایت بیعی ثابت وفدالری بطریق الثمن مأخوذ اولمغله صکره دن لاحق اولنلرك حق شرکتلری نفوذ ایلمز مکر قریبده بولنملریله سبایاده قبل البیع شرکتلری ثابت اوله واکر اهل حصن سریه‌یه نهب لکم الف دینار یاخود نتصدق بها علیکم علی ان تنصرفوا

قوللريله شرط انصراف مسلمين اوزره آنلره بيك دينار هبه ياخود تصدق ايتمكى التزام وطرفين ايفاء شرط
ومشروطه قيام ايلدكدنصكره عسكر كلوب آنلره لحوق والتيام قيلسه اول مالده شركتله بكام قيلنورلر زيرا
شرط انصرافه مقترن اولمغله اخذى بطريق الفدا ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه بعد قبض المال اوزرلرينه رد
ايتدكجه آنلره تعرضلرى حلال اولماز اما اول مالى مسلمينه بلاشرط هبه وآنلردخى انصراف ايتسه لر آنك حكمى
بونك خلافنه دركه آنده اخذ مال تبرع محضله ياخود اول ماللة سريه دن بعض اشيا اشترا ايتمشلر ايسه تراضى
طرفينه مستند اولان بر سببله حاصل اولمغله حكم غنيمتده داخل اولماز واكر سريه اهل حصنه برنسنه يى بيك ديناره
بيع واهل حصن دخى شراده اوزرلرندن انصرافلرين شرط قيلسه لر اول دنانيردن قيمت مبيعلرى مقدارى
آنلره سالم وزياده سى اهل عسكر ايله بينلرنده ادخال مغانم قيلنور زيرا اول زياده يى انجق انصراف مشروط
مقابله سنده اعطا ايتملريله غنائمه القا اولنوب مقدار قيمتى مأخوذ لرندن عوض ايچون ادا ايتملريله خاصة سريه يه
ايفا قيلنور واكر داراسلامدن بعث اولنان سريه بعض غنائم وسبيه ظفر ياب اولوب غنائم وسبيلرين بر كنيسه ده
مدفون ومسجون ايدوب بعد اغلاق الباب دارالحربده امعان ذهاب ايتدكلرندن صكره سريهء اخرى كلوب
باب كنيسه يى فتح واسيرلرى اخذ واموالى استخراج وجمله سنى داراسلامه اخراجدن صكره سريهء اولى دخى
عود واياب ايلسه اموال مرقومه يه سريهء اولى اصابت وثانيه دارايله احراز ايتمكله ايكيسى شريك وانباز قيلنور
امابو مسئله ده ثانيه نك اول كنيسه يه وصولى اولى نك داراسلامه خروجندن متأخر ايسه جمله سى ثانيه دا ايچون
متقرر قيلنور زيرا سريهء اولى آنى دارالحربده ترك وداراسلامه خروج ايتدكلرنده آندن يدلرى هر وجهله ساقط
اولوب اموال اهل حربدن كسنه نك يدنده اولميان مال ضايع حكمنه ملتحق اولمشيكن سريهء ثانيه اصابت
واحرازنده مستقل اولملريله مستحق اولمشلردر كذلك سريهء اولى داراسلامه خروج ايتمدين اهل حرب حال
كنيسه يه اطلاعله كلوب اموال مرقومه يى اخذ ايلدكدنصكره سريهء ثانيه كلوب يدلرندن اخذ وسريهء اولى ايله
ملاقات ايتمدين داراسلامه اخراجله تخليص ايلسه لر ينه ثانيه يه تخصيص قيلنور زيرا اهل حرب اول مالى اخذ ايله
محرز ين اولوب الى الآن يدلرندن نزع اولنميان اموال سائره لرينه ملتحق اولمشيكن سريهء ثانيه اخذ واحرازنده
متفرد اولملريله اكا مستحق اولمشلردر واكر سريهء اولادن بعضيلرى اول كنيسه ده كندو متاعندن دخى برنسنه
ترك ايتمش اولسه نظر اولنور اكر سريهء ثانيه آنى قبل اخذ اهل الحرب اخذ ايلمش ايسه كرك قبل القسمة وكرك
بعد القسمة بلاشئ صاحبنه رد اولنور زيرا اهل حرب آنى بيلوب احراز ايتمشلردر كه آندن ملكى زائل اوله
واكر بعد اخذ اهل الحرب يدلرندن اخذ ايتمشلر ايسه بو صورتده صاحبى قبل القسمة بلاشئ و بعد القسمة قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مال مرقوم داراهل حربده متحيز اولمغله اهل حرب همان اخذ ايله آنى محرز اولمشلردر والله اعلم

❁ باب ما يأخذه الرجل فى دار الحرب فيكون اهل العسكر شركائه ومالا يكون ❁

يعنى دارالحربده بركسنه برنسنه يى مستقلا اخذ ايتمش ايكن آنده شركت عسكر واقع اولوب اولميان مباحث
ومواقعدر اكر دارالحربده بولنان عسكردن بركسنه واروب عسل يا لؤلؤ يا جوهر يا معدن ذهب وفضه يه
واصل اولسه جمله سى غنيمتده داخل اولور زيرا بونلردن هر برى برمالدر كه اول كسنه دارالحربده اخذينه
قوت جيشله قادر اولمشدر وجيش مسلمين دارالحربه دخول ايتدكده مقصدلرى اعلاء كلمة الله واعزاز دين اولمغله
آنلرك قوتلريله دارالحربده بعضيلرينك يدينه واصل اولان البته مفهوم غنيمتده داخل اولور بو قولك تحقيق
اولدركه اول كسنه اول مكانه واصل اولمدقجه اول مال اوزره اثبات يدى ممكن اولميوب وصواله دخى انجق جيشله
متمكن اولمغله جيش مرقوم اخذ ماله سبب تمكن ده اكا ردء وپناه اولملرى متعيندر واكر اول كسنه قبل علم الامير
اول مالى بيع وثمنى اخذ ايتمش اولوب امير دخى اجازت يعنى رأى وتجويز ايلسه كركدركه ثمنى اخذ وغنيمته وضع
وتحيز ايليه زيرا اهل عسكر قبل البيع مبيعده شريك اولملريله ثمنده دخى تشريك اولنورلر واكر بركسنه دارالحربده
جمع حشيش ايدوب بيع ايلسه بوفعلى جائز وثمنى اكا حلال طيبدر كذلك ظهر ودابه سيله صو كتوروب بيع ايلسه
بنا اوله در زيرا حشيش وما جله يه مباح اولمغله غنيمتدن دكلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم الناس
شركاء فى ثلاثة فى الماء والكلاء والنار قول سلاست سماتلريله آنلرده بين الانام شركت عامه اثبات بيورمشلردر
پس اخذ ايله حكم غنيمتده داخل اولمادقده احرازنده منفرد اولمغله مملوك مخصوصى اولوب ثمنى اكا حلال طيب
كوريلور اما مسئلهء سابقه بشقه در اما بر خشب يا حطب قطع ايدوب بيع ايلسه نظر اولنور اكر تاجره بيع ايتمش ايسه
امير ثمنى اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا خشب وحطب مال مملوك اولمغله اموال سائره كبى غنيمت قيلنور كورمزميسنكه

بركسنه داراسلامده آخرك ارضندن كلا ياخود برئدن ما اخذ ايلسه اكا مالك اولوب بيع ايدرسه ثمنى حلال
طيب اولور پس اخذى دارالحربده واقع اولسه حكم مزبور بالاولويه ثابت اولور اما داراسلامده آخرك ارضنده
خدايى نابت ولان شجردن خشب يا حطب قطع ايلسه اكا صاحب الارض احق اولور حتى قطع ايلين بيع ايلسه
بيعى جائز اولميوب استهلاك ايلسه قيمتنى ضامن اولور پس بو بيانله متبين اولمشدركه خشب وحطب اموال
سائره حكمنده اولمغله آنلرده مكانله دخى حكم احراز متحقق اولوب كلا وما بويله اولمامغله احرازلرى انجق اثبات
يدايله اولوب مكانله غير متسقدر واكر اول خشب وحطبى ايقاد نار ايچون عسكردن برينه بيع ايتمش ايسه بو صورتده
امير ثمنى مشترى يه رد ايله امر ايدر زيرا بيع ايلديكى غنيمتدن اولوب بايع ومشترى آنكله انتفاعده مساوى اولمغله
ثمنى مشترى يه ردى واجبدر اما تاجره بيعنده بويله دكلدر كذلك مبيعى حنطه وعسل كبى طعام ياخود شعير وقت

مطلب احراز الخشب والحطب والماء والكلاء

يعنى يونجه وتبن يعنى صمان مثلا وعلف ايسه ينه تفصيل مشروح اوزره دركه بونلر بالجمله غنيمتدن اولمغله
هر بر غانم ايچون بونلر ايله حق انتفاع ثابتدر وبو بيانله متبين اولمشدر كه قت يعنى يونجه جملهء اشجاردن اولوب

مطلب حكم القت

حشيشدن دكلدر حتى آنى بركسنه ارض غيردن اخذ ايلسه صاحب الارض استردادده قادردر شارح الكتاب
شرح الله صدره يوم الحساب ديركه شيخمز شمس الائمة الحلوانى رحمه الله تعالى قت شئ تافه حقير اولوب قبل
الاخذ چوق محللرده قيمتى اولمامغله منزلهء حشيشده در ديو افتا ايدرلر ايدى اما بو بابده مؤلف الكتاب امام محمد
والاجناب حضرتلرينك ذكر ايلديكى اصحدر كه حشيش وجه ارض اوزره نابت وساق اوزره غير قائم اولان
نسنه نك اسمى وشجر ساق اوزره قائم اولان نسنه نك اسميدر حتى اهل تفسير والنجم والشجر يسجدان نظم
بليغنك تأويلنده النجم ماينتشر على وجه الارض والشجر ماينبت على ساق ديو تقرير ايلديلر قت دخى ساق
اوزره نابت اولمغله منزلهء شجرده ايدوكى ثابتدر واكر اهل عسكر مشركينك جمع واحراز ايلدكلرى حشيشه
ياخود ماايله مملو قيلدقلرى قربه لره ظفر بولوب ايچلرندن بركسنه آنى اخذ وبيع ايدوب مشترى دخى استهلاك
ايلسه نظر اولنور اكر مشترى تاجر ايسه ثمنى غنيمته وضع واكر اهل عسكردن ايسه ثمن اكا رد ودفع اولنور زيرا
مشركين احراز ايله اكا مالك اولدقدنصكره عسكر اخذينه ظفر بولمغله آنده حكم غنيمت مقرر اولمشدر اما مسئلهء
سابقه بشقه دركه آنده برفرد اخذ واحراز ايتمدين اول كسنه اخذ واحراز ايله ممتاز اولمشدر واكر عسكرده برشخص
نجار بولنوب دارالحربده خشب جليجه يعنى قابغى صويلمش وصنعت ايچون تهيئه اولنمش خشبه ظفرياب
اولمغله آندن دارالحربده قصعه لر وخوانلر ياپوب صكره داراسلامه اخراج قيلسه كركدركه امام اول
نسنه لرى يدندن اخذ وبيعه اهتمام ايدوب بعده اول خشبك قبل العمل قيمتيله بعد العمل قيمتنى تحقيق وقيمت عملى

مطلب اخذ الرجل ثوب رجل والقته الى صبغ الاخر

صانعه وباقيسنى غنيمته ويرمكله ثمنى تقسيم وتفريق ايليه زيرا خشب مزبور قبل العمل دخى مال متقوم اولمغله
غنيمتده داخل ايكن بوصنعتده من وجه استهلاكى حاصلدر حتى غاصب شجر مغصوبده بوفعلى احداث ايلسه
ضماننه اكا مالك اولور لكن دارالحربده استهلاك غنائم موجب ضمان اولمامغله صانع مرقومه تضمين عديم الامكان
وبلا ضمان اصل خشبه مالك اولميه جغى نمايان در اما اصل خشب غنيمتده واقع واكا متصل اولان صنعت
غنيمتدن اولميوب حق صانع وقسمتله احد حقينى آخردن تميز دخى ممتنع اولمغله طريق تعديلى بيعله قسمت ثمنه
راجع اولور نظيرى اولدركه بركسنه نك ثوبنى ريح آلوب غيرك صبغنه القا ايتمكله ثوب متصبغ اولدقده
صاحب الثوب صاحب الصبغه قيمت صبغنى ادادن امتناع ايليه وعلى هذا التقدير بركسنه دارالحربده جلود
اغنام مذبوحه يى اخذ واتخاذ فرو ايلسه ياخود صيد سمك ايدوب ملحله تربيه ايلسه معناى مشروح بونلره
وامثاللرينه شامل اولمغله كركدركه امير وجه مذكور ايله عامل اوله اما مسئلهء مرقومه ده نجار مزبور عمل
مذكور يى خشبى داراسلامه اخراجدن صكره اصدار ايدرسه بو صورتده قيمت خشبى ضامن اولوب خشب
معمول كندو ملكنده استقرار ايدر زيرا بعد الاحراز غنائمدن مستهلكنه ضامن اولمغله ضماناله محل عملده تملكى
قبل العمل متبين ومعمولى ملك نفسندن اتخاذ ايلديكى متعين اولور كذلك دارالحربده غنائم تقسيم اولندقدن
صكره نجار مرقوم اول خشبى سهمنه دوشن كسنه دن فضولى اخذ وعملنى تتميم ايلسه ينه غاصب ضامن اولوب

مطلب اخذ جلود الغير فدبغها

عمليله من وجه استهلاك ايتمكله صاحبنه ضمان قيمتله معمولنه استملاك ايدر توضيح فرق اولدركه بركسنه آخرك
جلود ذكيه سنى آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه مغصوبى قبل العمل دخى مال مضمون اولمغله فروه مالك
وقيمت جلودى صاحبنه غارم اولور اما جلود ميته سين آلوب بعد الدباغه اتخاذ فرو ايلسه بو صورتده اول
فروى بركره جلدذكى غير معمول ايكن وبر كره معمول ايكن تقويم ايدوب عامل ديلرسه صاحب الجلده ذكى

غیرمعمول ایکن قیمتی ویروب دیلرسه فروی بیع وثمنی قیمتین اوزره تقسیم ایلمك لازم اولور زیرا جلد میته قبل الدباغه
مال متقوم اولمامغله غاصب اوزره ضمانی موجب ومقوم دکلدر واکر غیرك جلد میته سنی دباغت ایدوب لکن
دباغتی قیمت جلدی زیاده ایتمش ایسه صاحبی آنی بلاشیء اخذ ایدر واکر قیمتی اولان بعض اجزا ایله دباغت ایدوب
لکن جلدك حالت اصلیه سی زائل اولسه صاحبی جلدی اخذ ودباغتله قیمتی تزاید ایلمش ایسه اول زیاده یی
دابغه اعطایه قادر اولوب تضمین قیمت جلده مقتدر اولماز زیرا آنی قبل الدبغ استهلاك ایتمش اولسه ضامن
اولماز ایدی وقبل الاحراز غنائمده احداث صنع اولندقده حکمی بودر کورمزمیسنکه عسکردن برکسنه ارض
شرکده شوسمور دیدکلری حیوانك موتاسنه ظفر بولوب سلخ ودباغتله آندن بیك دیناره معادل فرو اتخاذ بعده
داراسلامه اخراج ایلسه اکا مالك اوله مز زیرا صنع مرقومه انجق قوت جیشله قادر اولمغله اکا تسلیم اولنمایوب
بلکه وجه مشروحله اخذ وبیع وتقسیم اولنور کذلك معدن نحاس ورصاصه ظفر بولوب آندن ابریقلر اتخاذ ایلسه
بنه حکم شرعی تفصیل مشروح اوزره انفاذ اولنور اما معدن ذهب وفضه یه ظفر بولوب استخراج وابریقلر
اتخاذ ایلسه اکرچه امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره بنه حکم سابق انفاذ اولنور لکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قیاسی اوزره اباریق مرقومه یدندن اخذ وغنیمته الحاق اولنوب صنعتی مقابله سنده اکا نسنه
اعطا قیلنماز زیرا مذهبی اولدر که عین ذهب وفضه صنعتله حکماً مستهلکه اولمامغله آنده صنعته اعتبار اولنماز
نته کیم برکسنه آخردن نقره سنی غصب وآندن اتخاذ سوار ایلدکده بویله افتا ایلمشدر وبز بومسئله یی شرح
المختصرده بیان ایلدیك والله تعالی اعلم

باب التجار وغیرهم مایحل لهم من الغنیمة * یعنی تجار وغیریلر ایچون غنائمدن نه نسنه حلال کوریلور ونه نسنه
حلال کوریلمز آنلری بیانده باب مبسوط المقالدر برسابقده بیان ایلدیك که غنیمتدن سهم ورضخله شرکتی اولمیانلره
طعام وعلفندن تناوللری حلال کوریلمز زیرا بونلر اهل غزادن دکللردر واهل غزایه دخی حلال کوریلدیکی
بطریق الضرورة درکه دار اسلامدن تحمیله قادر اولمیوب دارالحربده دخی قتال اعدا ایله اشتغالدن بیع وشرا ایله
تعامل اعدایه مقتدر اولمدقلرندندر اما تجار وامثاللری شرا ایله تدارکه قادر اولمرله حقلرنده تحقق ضرورت
غیر ظاهردر وهم اهل غزا طعام وعلفله مستقبلده نصرت دین وتحصیل غنائم اوزره کسب قوت ایدرلر لکن
تجار بویله دکللردر معهذا تجار اوزره دخی دارالحربده اکل ایلدکلری نسنه ده ضمان یوقدر زیرا اول نسنه یی
دارالحربده بلا انتفاع استهلاك ایلسهلر ضامن اولمازلر پس علی وجه الانتفاع استهلاکلرنده عدم ضمان
بالطریق الاولیدر واهل غزا ایچون طعام غنیمتدن تناول جائز اولدیغی کبی عبید ونسا واولادلرندن نفقهلری
اوزرلرینه لازم ودارالحربده معیتلرینه ملازم اولنلره دخی اطعاملری جائزدر زیرا بونلرك نفقهیه احتیاجلری کندو
نفسلرینك احتیاجلری کبیدر که غنیمتدن اطعام ایتمسهلر نفقهلرینی محل آخردن کتبه محتاجلردر وعسکرده
بولنان اجیر غیر مقاتل حقنده دخی طعام غنیمتدن برشیئه زبان ایلمك شایان کوریلمز زیرا غنیمتده نصیبی اولمدیغندن
بشقه غازی مستأجر اوزره نفقه سی واجب اولمیوب هملك اجرتی مستوجبدر امامدد قبل القسمة والبیع جیشه
ملتحق اولورلرسه بعد الحرق غنیمتده شریك اولمرله طعام وعلفدن تناوله مستحق اولورلر وبعد القسمة
اوالبیع ملتحق اولورلرسه سهمنه دوشن کسنه دن اذنسز تناوله متمکن اولمیوب بلااذن تناول ایدرلرسه اول
کسنه نك املاك سائره سی منزلنده اولمغله ضامن اولورلر واکر عسکردن بریسی طعام غنیمتدن بعضیسنی اخذ
وعسکرده بولنوب قصد قتال ایتمین تاجره اهدا ایلسه اول تاجر حقنده تناولی روا کوریلمز زیرا عسکره مباح اولان
تناول طعامدر یوقسه اهدا وانعام دکلدر کورمزمیسنکه مثلا ضیافتله کندویه اکل طعام مباح قیلنان مسافر اول طعامی
آخره اهدایه قادر اوله مز وهم عسکر حقنده اباحتی ضروری واهداء غیرده عدم ضرورت بدیهی درومقدمات
مذکوره دن اهداء مزبورك درجهٔ اعتباردن سقوطی مقرر اولدقده اهدا ایله تاجرك غنیمتدن بنفسه اخذی برابر
اولور وحکم مذکورده طعام مزبورك بعض مطموره لردن جالبی اولوب اهدا ایلین عسکری وغیریسی اولمق
مستوی زیرا غنیمت اولمقده بوایکی صورت بربرینه متساویدر اما عسکر یدن برایسی جمع حشیش یاخود استقاء
میاه ایدوب آنی برتاجره ارسال قیلسه تاجر ایچون انتفاعی حلال کوریلور زیرا بونلر غنیمتدن اولموب محرزك ملك
خالصی اولمغله دیلدیکی محله اهدا برله متخصص اولور کورمزمیسنکه محرز اکا محتاج اولمسه دخی بنه رضاسی
بولنمادقجه غیرك آندن اخذی جائز اولماز اما طعام بشقه درکه جملهٔ غنیمتدندر کورمزمیسنکه آنی جلب ایلین
غازی اکا غیر محتاج ایسه غازی آخر آندن حاجتی مقداری بلارضاء اخذ ایلمك جائزدر لکن محتاج ایسه جائز

دکلدرکه

دکلدرکه جالب احتیاج نفسی ایچون جلب ایتمکله حاجت نفسنه متعین اولمشدر وجالب وغیر جالب معنای
احتیاجده برابر اولدقده ید جالب اسبق ومحلوبه احق اولمغله ترجیح اولنور وبو ترجیحه دلیل رسول الله صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرتلرینك منی مناخ من سبق قول جلیللریدر که منزل مناده اناخهٔ بعیر ایله نزوله احتیاجده جملهٔ
اصحاب مساوات اوزره ایکن سابقینی ترجیح وتفضیل بیورمشلردر ودلیل آخر واردر که برکسنه جامعه واروب
انتظار صلوتله برموضعده جالس اولدقدنصکره آخری کلوب کندو جالس اولمغیچون اول کسنه یی موضعندن
ازعاجه قادر اوله مز مانحن فیه دخی بویله درو حشیش وطعام میاننده فرقه دلیل اولدرکه برکسنه حشیشی محرزی
اذن ویرمدین اخذ واستهلاك ایلسه ضامن اولور اما طعامی برعسکری یا تاجر جانبندن اخذ واستهلاك ایلسه
ضامن اولماز زیرا طعام غنیمتدندر وغنیمت دارالحربده استهلاکه مضمونه دکلدر واکر برعسکری غنیمتدن برقیونی
ذبح وسلخ ولحمنی طبخ ایدوب یاخود حنطه یی اخذ وطبخله خبز قیلدقدنصکره برتاجره اهدا یاخود دعوت ایدوب
براراکل ایلسهلر بن بوفعلنده ضرر ملاحظه ایتمزم زیرا صنع مذکور ایله طعام غنیمتی استهلاك واستهلاکه
استهلاك ایلمشدر کورمزمیسنکه غاصب فعل مزبوری ملك غیرده احداث ایلدکده اکا متملك ومغصوب منه ایچون
ضامن اولور پس غنیمتده احداث ایلدکده ضمان یوغیسه ده تملکی بالطریق الاولی در وتملك دخی غیره اطعامله
اباحتی واهدا وانفاقی اکا ترخیص واطلاق ایلمشدر اماطعامی حالت اصلیه سندن تغییر ایتمدکده حکم مسئله
بشقه درتوضیح فرقی اولدرکه بعد التغییر آنی اتلاف ایلین صاحبنه ضامن اولوب قبل التغییر ضامن اولماز وهم اکل
ایچون تهیئه قیلنان طعام توسع اوزره در کورمزمیسنکه عبد مأذون برطعام طبخ ایدوب مولاسی اذن ویرمدین آخری
دعوت قیلسه کسبی مملوك مولی ایکن آنی اکلده بأس یوقدر پس هنوز برفردك آنده ملکی ثابت اولمیان غنیمتده
لامحاله بومعنی دخی اسهلدر واکر برتاجر عسکر ایله محل بعیده دبولنان بعض مطموره لره کیدوب جلب طعام ایلسه
آنی کندو ودابه سی اکل ایتمکده ضرر یوقدر زیرا اکا کندو اصابتیله ثابت اولان حق غانمین آنکله انتفاعنه مانع
اولماز کورمزمیسنکه عسکرك احراز ایلدکلری مالده شریك اوله مزسه ده کندو بنفسه اصابت ایلدیکی ماده
عسکره تشریك اولنور طعام دخی بویله درلکن وجه محرز اوزره اصابتی موضع بعیددن اولمق شرطدر زیرا
عسکره قریب اولان موضعده بولنان آنك اصابتندن اقدم قوت اهل عسکر ایله مأخوذ اولمغله مستقلا اخذ
عسکر ایله محرز کبیدر وغنم وبقر دخی جملهٔ اطعمه دن اولمغله غانمیندن هر بری دارالحربده ایکن محتاج اولدقجه
ذبح وتناولی جائزدر اما دار اسلامه خروجدنصکره بونلردن بریسی حلال کوریلمز مکر ضرورت تحقق ایدرسه
بشرط الضمان حلال اولور زیرا احراز ایله غنیمتده حق غانمین متأکد اولوب قسمتله ملکلری وبیعله حقلری
متقرر اولدیغی کبی طعام وعلفده دخی تأکدحقله حکم شرکتلری مستقر اولور واکر دارالحربده منفصل اولوب لکن
هنوز سرحدده عسکر عظیم اولمدقجه مسلمین امین اولمیوب اهل حرب دخی آنده تمکنه متمکنین اولمدقلری
برموضعده متصل بولنسهلر بو صورت اباحت طعام وعلفده دارالحربده بولنمرله مساویدر زیرا بومثللو مواضع
ید اهل حربده واقع کبیدر وهم اباحت تناول احتیاجه مبنی ومواضع مذکوره ده اشترا اولنه جق طعام وعلف
قلیل الوجود اولمغله تحقق احتیاج امرجلیدر اما مسلمین امین اوله جقلری موضعه خارج اولدقدنصکره
احتیاجلری مرتفع اولمغله طعام وعلفدن برشیئ تناول ایله متمتع اوله مزلر بونلر منعام انعم الله تعالی علیه
بنواعم الانعام دیرکه عسکر اسلام دارالحربده بردوام اولدقجه اباحت تناول طعامده تناول ایلین کسنه نك عندنده
جنس واحددن طعام کثیر موجود اولوب اولمامق بلا فرق متساوی الاقدامدرکه دارالحربده بولندقجه
احتیاجلرینه بناء طعام شرکت غنیمتدن استثنا واصل اباحتی اوزره استبقا اولنمغله آنکله جواز انتفاعده محتاج
ومستغنی علی سوادر لکن بقروغنم مثللولری اکل ایچون ذبح ایتدکلرنده کرکدرکه جلودینی غنیمته رد ایدهلر زیرا جلود
هرحالده علی الخصوص بعد الجفاف مصلحت اکله صالح دکلدر واباحت تناولده حسب العاده علی سبیل التغذی
اکل اولنان وفلفل ودارچین وقرنفل کبی توابل قدوردن اولنلر برابردر ومذکوراتدن اول محلده حاصل اولان
ومحل آخردن نقلله واصل اولان دخی برابردر وبز بوبابده بعض اهل شامك اختلافنی باب مایستعمل فی دارالحرب
ویؤکل ویشرب مسائلنده بیان قیلدیق وتوابل مرقومه دخی حسب العاده بین الناس مأکول اولمغله منزلهٔ
غذایه نزول ایتمشدر وایقاد نار ایچون محتاج اولدقلری نسنه لرده جواب طعامده ذکر اولنان جواب صواب
کبیدر زیرا اصلاح طعام ایقاد ناره موقوف اولمغله اکا احتیاجلری بین الوقوفدر وانواع حطبدن هرنسنه که
طبخ طعام ایچون ایقادلری جائز کوریله دفع برد ایچون دخی جائز کوریلور زیرا دفع برد دخی اصول حوائجلرندندر

کورمزمبسنکه طبخ ایچون ایقـاد نار ایتدکلرنده آنکله اصطلادن یعنی اصیمقدن منع اولنمازلر ومن اول الامر
اصطلا ایچون ایقادلرنده ینه بویله درواد هاندن زیت وامثالی اکله مأذون اولد قلری نسنه لرایله ایقاد قنادیله
دخی مأذونلردر زیرا ایکی صورتده دخی انتفـاعلری علی وجه الاستهلاك عینله درهله ایقاد قنادیل ایچون دهن
بزر ایقـاد نار ایچون حطب منزلنده اولوب هر برینـه تحقق احتیاج معلوم اولمغله شرکت غنیمتدن استثنالری
مجزومدر امادهن بنفسج وشب بوی وزنبق وامثـاللریله ایقاد قنادیل استحلال اولنماز زیرا بونلر حسب العاده
مأکول دکللردر وهم بونلرایله ادهان یعنی یاغلنمق حـلال کوریلمزکه ادهان اصول حوایجلرندن دکلدر بناء علیه
بونلر طیب وغالیه حکمنـده اولورلرکه آنلرایله تطیب اصول حوایجـدن اولمـامغله جائز کوریلمزوجسدلرنده
استعما له ادهان حـلال اولمایجه ایقـاد قنادیل بالاولویه استحـلال اولنمازکـذلك مصنوع اعـدا
اولان ادویه دن زنجبیـل مربی وهلیلج مربی مثللو نسنه لره دخی تنـاوللری حلال اولمـاز زیرا بونلر اطعمهٔ
ناسـدن دکللردر یعنی مناط بقاء نفس اولان اصول حوایجـدن دکللردر بوجهتله شرکت غنیمتـدن مستثنی
دکللردر لکن حکم طعـام بشقه در کورمزمبسنکه عورت عقـد نکاحله زوجی اوزره نفقـهٔ طعامنی ایجاب ایدر
اما دواء علاجنی استیجـاب ایده مز مکر امام ادویهٔ مرقومه دن برنسنه یی بیع وبرکسنه اشترا ایلیـه بوصورتده
سبب ملکه مباشرتله تملکله ممتـازاولمغله تناولی اکتساب جوازایلمشدر واکرادویه دن مصنوع اعدااولمیوب بلکه
ارضلرنده نابت اولان نسنه یه ظفر بولوب اخذ ایلسه نظراولنور اکرمأخوذینك اول موضعـده قیمتی وارایسه
جلهٔ غنیمتـدن اولمغله آنکله انتفاعی حلال اولماز زیرا غنیمتدن اولان نسـنه لرده کندو مأخوذی مأخوذ غیرایله
مساویدر واکر اول موضعـده قیمتی یوغیسه آنکله تداویده بأس یوقدر زیرا موضع آخره نقلله متقوم ایسـه ده
اول موضعـده متقوم اولمامغله موضعنده جواز انتفاع جهتیله مقـام حشیشه قائمدر وعلف دواب وافراس
احکام مذکوره ده طعام بنی آدمه قیاس اولنورزیراغازینك علف دابه سنه احتیاجی اصلی وطعامه احتیاجی منزلنده
احتیاج کلیدر وطعـامدن هرنسنه که غازی آندن اکل ایتمك جائزاوله آندن دابه سـنه دخی اکل ایتدرمك جائزدر
کورمزمبسنکه غازی یه اکل سمن جائزاولدقده حافردابه سنی تقویت ایچون آنکله یاغلامق جائز اولمشدر کذلك
خلله دخی انتفاعی جواز وحل اوزره درکه خل یاطعـامدر یاخود چوربا وامثالنی اصلاحده منزلهٔ توابلده اولمغله
ادام الطعامدر اما ثیاب واوانی وسائراموالدن برشیئله انتفاعی غازی یه حلال کوریلمز زیرا قبل الدخول دارالحربده
بونلره محتـاج اوله جغی معلوم اولمامغله شرکت غنیمتدن استثنا قیلنمامشـدر مکرضرورت تحقق ایده زیرا
ضرورت تحقق ایتـدکده ملك غیرایله دخی انتفاع اولنور پس غنیمتله بالاولویه در لکن بعـد زوال الضرورة
کرکدرکه غنیمته رد ایلیه غایة الامر نقصانتی ضامن اولماز اما ملك غیر بشقه درکه آنده استهلاکله ضامن اولمغله
استعماله ادخال نقصـانده دخی ضامن اولور اما غنیمتی دارالحربده استهلاکله ضامن اولمامغـله ادخال نقصانله
دخی اولماز لکن غنیمتی دارالحربده استهلاکی احتیاجنـدن دکل ایسه کرکـدرکه امیرآنی تأدیب قیـله
واحتیاجندن ایسه عذرینی قبول ایلیه وثیابده ضرورة معتبره تلف نفسندن خوف ایده جك مرتبه ده اکا مثـلا
برد شدید اصابت ایتمکله درواوانیده ضرورت ایچنـده اکل وشربه محتـاج ایکن عندنده بولنمامغله در ورکوب
دابه ده دخی بویله در ورکوب دواب غنیمت خیانتدندر دیو آثار مأثوره ده اکرچه روایت اولنمشدر لکن اول بابده
نظراولنورا کرغازی حمار وفرس وبغل وبرذونه ظفر بولوب انجق عنـدنده آخری بولنمغله یاخود راجلا مشیده
اکا ضعف شدید وعناء مدید کلمکله رکوبه محتـاج دکل ایسه رکوبی جائزکوریلمزاماسقی ایچون رکوب ایدوب
یاخود کندو علفنی یاغنیمتدن اولان علفی تحمیل ایدرسه بأس یوقدرزیرا بونلرحوایج غنیمتـدن ودواب مزبوره
دخی غنیمتدندر یوقسه غازی حاجت نفسی ایچون رکوب ایدوب کندو متـاعندن ومالك اولدیغی دوابك علفندن
برشیئی تحمیل ایلك ضرورت اولمدقچه جائزکوریلمزواثرمذکوردن مقصـود انجـق بوصورتدرکه غلولدن
معدوددر واکرغازی عروض فتورایله مشیدن عاجز وعدم رکوبنده خوف لحوق اعدا ظاهر وبارزایسه یاخود
خوف اعدا بدید اولمیوب انجق مقدما مبتلای جهد جهید اولمغله عدم رکوبنده نفسی اوزره خوفی مزید ایسه
یاخود فرسی قتـل واضاعه اولنوب راجلا قتـاله عدیم الاستطاعه ایسه بوصورتلرده رکوبی جائزکوریلور
ورکوبیله تلف اولسه کرك قضاده وکرك بینـه وبین الله تعـالی ضامن اولماز زیرا رکوبی اکا شرعا مبـاحدر
امابلا احتیاج استهلاکی بشقه درکه اکرچه هنوزغنـائمده تأکد حقوق بولنمامغله بوصورتده دخی حکم قضاده
ضامن اولماز اما استهلاك کنده آثم اولمغله بینه وبین الله تعـالی اوزرینه غرامت قیمتی واجب اولمغله بلاجـبرضمانتی

غنیمته

غنیمته ادا ایله افتـا اولنور واسلحه ایله انتفاعی دخی جمیع مذکوراتده رکوب دابه منزلنده درو قیچانکه لاجل الضرورة
استعمالی شرعا اکا مباح اوله آنده تلف اولان نسنه یی نه حکم قضاده ونه بینه وبین الله تعـالی ضامن اولماز وقیچانکه
استعماله آثم اوله حکم قضاده جبروالجا قیلنمازسه ده بینه وبین الله تعـالی غرامتله افتا اولنور زیرا بوصورتده توبه
لازمدر وتمام توبه غنیمتدن اتلاف ایلدیکی نسنه نك قیمتنی غارم اولمقدر ودوابه الباس اولنـان جللر جمیع احکامده
ثیاب انسان ولجام وسرجلر اسلحهٔ شجعـان منزلنده در واکراهل عسکر دارالحربده اشنان یعنی چوغان دیدکلری
نسنه یه یاخود صابونه ظفر بولوب آنکله بعضیلری غسل ثیاب ایلسه لر مکروه کوریلور زیرا غسل ثیـاب اصول
حوایجدن اولمامغله شرکت غنیمتدن استثناسی ثابت دکلدر انجق اشنان اول محلده نابت وبی قیمت ایسه اخذایلین
آنکله انتفـاعده بأس یوقدر واکر قیمتدار ایسه همان اخذایله غنیمتـدن اولوب مأخوذ غیر اولان ماله وبیوت
اعـداده محرز اولان امواله برابر اولور سؤال اولنورسه که حطبله اول موضعده قیمتـدار ایسه دخی غازی ایچون
ایقـاد ناره رخصت ویریلشیکن نیچون خطمی ایله غسل رأس واشـنان وصابونله غسل ید وثیابنـه رخصت
ویریلمدی جوابده دیرزکه ایقـاد نارده اصول حوایجدن اولان طعـامی اصلاح تحقق ایتمکله شرکت غنیمتـدن
استثنا اولنوب بومعنی اشیـاء مرقومه ده بولنمامغله مستثنی اولمامشدر واکرغازی برمجمره یعنی انواع بخوردن عود
وامثـالی نسنه لره ظفر بولسه آنکله تجمر وتبخری جائز اولمازکه تبخراصول حوایجدن دکلدر همان تطیب کیدر
کذلك طعـام واصطلا ایچون آنلرایله ایقاد نار دخی جائز اولمازکه آنلر بین النـاس وقود دن معدود دکللردر لکن
آنلر اول موضعـده اعدانك ایقاد نارایلدکاری اخشابلرندن ایسه بوصورتده ایقـادده بأس یوقدر وجواز تبخر
بالطریق الاولی در واکراهل غزا اخشابدن مصنوعه خوانلره وقصعـه لره ووتدلره یعنی قازقلره ظفر بولسه لر
آنلری ایقـاد نار ایچون استعماللری بلاضرورة جائز کوریلمز زیرا منزلهٔ امتعـه یه منزل اولمغله حسب العـاده
وقودده غیرمستعمللردر اما اخشاب غیرمعموله یه ظفر بولسه لر اکر آنك اول موضعـده قیمتی وارایسه آنکله وقود ده
انتفـاعلری حلال اولماز واکرقیمتی یوغیسه انتفـاع مرقومده بأس یوقـدر واخشاب مزبوره یی داراسـلامه
بعدالاخراج اندن قصعه لر وقدحلر اتخاذینك احکامنی باب سابقده بیان ایلدیك اما قبل الاخراج اتخاذ ایدرسه آنده
بأس یوقدر زیرا قبل الصنعة اول موضعده متقوم اولمدیغندن آنکله انتفاعی مباح ایکن صنعتی انتفاعنه مانع اولماز
واکر امیرغنائمی دارالحربده ارادهٔ تقسیم ایدرسه قبل الصنعة قیمتـدار اولان خشبی معمول وغیرمعمول ایکن تقویم
وعامله قیمت عملنی تسلیم ایدنصکره معمولنی یدندن اخذ وقسمته وضع وتقدیم ایدر واکرعاملی آنی بیع ایتمش ایسه ثمندن
فضـل عملنی امیره اعطا قیلر لکن قبل الصنعة دارالحربده وداراسلامده قیمتدار اولمیان خشب بعدالصنعة دخی
عاملنه سالم قیلنورزیرا عملیله مال متقوم اولوب مکسوبی اولمشدر کورمزمبسنکه برکسنه غیرك ترابندن اتخاذ کوزا ایلسه
اکا مالك اولور ودارالحربده اتخاذ قدور اولنان طین دخی تفصیل سابق اوزره اتخاذ قصاع اولنان خشب منزلنده
نازلدر واکرعسکردن برجماعت طلب غنائم ایچون کیدوب مشرکینك ارماك وامتعه وسبی وطعاملرینه ظفراولسه لر
عسکره کلنجیه دك مجموع غنائملرین اول ارماك اوزره تحمیللری جائز کوریلور زیرا حامل ومحمول علیه بالجملـه
ملك غـانمیندر وجواز تحمیل بوعلتله امتعه ده ثابت اولدقده طعامده دخی ثابت اولور که طعامی دخی انتفـاع
جمیع عسکر ایچون کتوریلر اما علف وطعامدن برشیئ قلیله ظفر بولوب احتیاج نفسلری ایچون اخـذ ایتمشلر ایسه
بلاضرورة اعدادن اخذ اولنان ارماك وحمیر وبغال وعربه لر اوزره تحمیللری مناسب اولماز زیرا ذکر اولنان علف
وطعـام مقدار حاجتلرندن زیاده اولمدقچه اکا کندولری احق اولمغـله حکما داراسلامدن حاجت نفسلری ایچون
ادخال قیلدقلری طعامه ملحق اولمشدر لکن اعدادن اخذ اولنان بقر وجاموس وابل ایسه حاجت نفسلری ایچون
اخذ ایتدکلری طعـامی دخی بونلره تحمیللری جائزدر زیرا بونلر دخی جملهٔ طعـامدندر کورمزمبسنکه بونلری
اکل ایچون ذبحلری جائزدر وهم حاجتلرندن فضله اولمدقچه بونلره اخـذ ایدنلر احق اولورلر بوجهتله حاجت
نفسلری ایچون اخـذ ایتدکلری طعاملرین بونلره تحمیللری جائزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر حاجتلرندن
زائد اولمیان طعام قلیله ارماك مشرکین اوزره محمول ایکن ظفریاب اولسه لر کرکدرکه اول طعامی ارماکدن اخـذ
وکندو دابه لرینه تحمیل وارماکی بلاحمل سوق معسکره شتاب ایده لر زیرا ارماك اوزره حمل قدیمنی ابقا مجددا
انشاء حمل کبیدر واکر معیلرنده بولنوب داراسلامدن ادخال قیلدقلری طعـاملرین غنیمتدن اولان ابل وبقر
اوزره ارادهٔ تحمیل ایلسه لر تحمیل مزبور اوزرلرینه وکوبلری منزلنه تنزیل اولنمغله بلاضرورة تحلیل اولنماز
وهم ابل وبقر اطعمه دن ایسه ده غنیمتدندر کورمزمبسنکه فضلهٔ حاجتلرین یدلرندن سائرغانمین اخـذ ایدرلر

المجمر بضم الميم الاول ما يوقد به
وبكسر الميم الاول المحل الذى
يوقد فيه كذا [بخط] الحصبرى
رحمه الله تعالى

اما طعام محمول ملك خاصلربدر كه برفرد ايچون آندن برنسنه اوزره سبيل يوقدر پس قطعا غنيمتدن اولميان نسنه ده
من وجه غنيمتدن اولان نسنه ايله انتفاعلری حلال اولماز اما حاجت نفسلر ايچون اخذ ايتدكلری طعام بشقه در
واكر اهل حربك خروارلر ايچنده طعاملرينه ظفر بولسه لر بو دخی اوزرنده طعام بولنان ارماكله برابردر كه خروارلر
طعامدن اولميوب ظروف اولمغله ارماك حكمنده لردر وارما كه ظفر بولد قلرنده ذبح واكلنی مراد ايلسه لر
بلاضرورة رخصت ويريلمز وقول مذكور اصل ابی حنيفه رضی الله تعالى عنه اوزره ظاهردر كه قول ابن عباس
رضی الله تعالى عنهما اوزره لحم خيلی مكروه كورمشدر بو جهتله خيل غنيمتده جملهٔ طعامدن عد اولنماز اما قول
امامين رحمة الله تعالى عليهما اوزره اكرچه اكلی مالكينه مباحدر لكن غنيمتدن اولان نسنه اكل ايچون مهيا
ياخود شرعا اكلی منصوص اولمدقجه طعامدن عد ايله هرفرد ايچون مستقلا اكلنه رخصت ويريلمز ومنفعت
اكل انعام معروفه ده منصوصدر كه قال الله تعالى ومنها تأكلون وخيلده غير منصوصدر وهم خيل حسب العاده
اكل ايچون مهيا اولميوب غالب احوالی مركوبيتدر بو جهتدن بلاضرورة غنائمده ذبح واكلی مكروهدر واكر
امير عسكری تناول طعام وعلفدن منع ايدرسه جائز كوريلور بشرط آنكه منعی عسكر ايچون عدم احتياجلرينه
بناء على وجه النظر والاجتهاد اوله كورمزميسنكه امير دار الحربده غنائمی بيع وتقسيمی مناسب كورسه اباحت
تناولی رفع ايدر ايكن ينه جائز كوريلور پس من اول الامر منع تناولی مناسب كورسه ينه بويله در انجق محتاج
اولدقلرنده عسكری بالكليه ياخود بلاثمن تناولدن منعی مكروه كوريلورز زيرا بو صورتده احتياج ناسله تناوله رخصت
شرعيه وار ايكن امير كندو رأيی ايله رفعنی قصد ايتمش اولور وبو معنی عامه نك مال ايله انتفاعدن ومارهنك طريق
جاده يه سلوكدن منع منزلنده اولمغله منهيدر وبويله ايكن ينه ناسی منع ايدوب اولبابده ناسدن ثمن آلوب غنيمته
وضع ايلدكدنصكره بو فعلی تجويز ايتمين قاضی آخره رفع اولنسه كركدر كه قضاء اميری امضا قيله زيرا فعل مذكور
موضع اجتهادده حاصل اولمشدر وبز بالدفعات بيان ايلديك كه بو مثللو مجتهداتده قضا نافذدر مؤلف مصيب
اعد الله تعالى له من الثواب خير نصيب بو محلده ديديكه بعض ناس ديديلركه عسكرك عدم احتياجلری ظاهر
وبارز ايسه ده طعام وعلفدن منعله اميرك آنلره تعرضی غير جائزدر لكن مؤلف فتوت بنيان اول مخالف كيم
ايدوكنی ذكر وبيان ايلمدی ظن ايدرمكه مخالف مرقوم بو مخالفتده انجق ذكر ايلديكمز نكته يه اعتماد يعنی
عسكری رخصت شرعيه دن منع ايلمك محذوريته استناد ايلدی لكن علمامز رحمهم الله تعالى ديديلركه رخصت
مزبوره احتياجه مبنيدر وعند الاحتياج عسكری ترخصدن منع ايتدكده امير توفير منفعتلرينه قصد ايتمش اولميوب
قصد اضرار ايتمش اولور لكن اولبابده ينه مسلمين ايچون منفعت ظاهره وار ايسه منعی جائز كوريلور اما عند عدم
الاحتياج امير ناظر مسلميندر وولايت نظری واردر ومنع اميرده عسكر على تقدير المنع كندو طعاملرينه تناولده اسراف
ايتمك وعلى تقدير الاطلاق طعام غنيمتدن تناولده اسراف ايتملرندن غيری فائده بولنماسه بو دخی خصوص منعده
امير ايچون وسعت رأی واجتهادده كافيه در واكر عسكر منازل اهل حربده غسل رأس ياخود نداوی ايچون احراز
ايلدكلری طينه ظفر بولسه لر بلا احتياج آنلردن برشيئی استعماللرين مناسب كورمزم زيرا احراز ايله مملوكلری اولوب
مملوكلرندن بطريق القهر اخذ اولنان البته غنيمت ايكن استعمالی دخی اصول حوائجدن دكلدر اما احراز ايتدكلری
طينه ظفر بولسه لر نظر اولنور اكر اول موضعده قيمتدار ايسه غنيمتدندر واكر دكل ايسه استعماللری جائزدر والحاصل
طين دخی نظائر سابقه سنه حكمده مساويدر كذلك دم الاخوين كه ايكی قرداش قانی ديدكلری نسنه يه وحرمل كه
اوزرلك ديدكلری نسنه يه ظفر بولسه لر بونلر دخی سابقلر ايله برابردر اما وقود يعنی ايقاد نار ايچون اعداد اولنان
نسنه لر بشقه در كه آندن احراز ايلدكلرينه دخی ظفرياب اولسه لر انتفاعلری جائز كوريلور وتجويز مذكور
بطريق الاستحساندر يوقسه مقتضای قياس آنكله دخی بلا احتياج انتفاعلری جائز اولمامقدر لكن بز قريبا بيان
ايلديك كه وقود اصول حوائجدن معدوددر واكر اهل حربدن كيرو قالمش اوتاد وعماد خيام مثللو نسنه لره ظفر
بولسه لر بونلر مال متقوم وجملهٔ غنيمتدن اولمغله بلا احتياج آنلر ايله انتفاع ايلمك برفرده حلال اولماز كذلك
اهل حربك وقودك غيری مصلحتلر ايچون احراز ايلدكلری خشبه ظفر بولوب بعض عسكر آندن اوتاد
وقصاع اتخاذ ايلسه لر آنلر ايله انتفاعی حلال اولماز زيرا حكم غنيمت صنعتنده غير ثابت ايسه ده اصل خشبده
ثابتدر حتی امام اوزره واجبدر كه آنی بيع ايدوب ثمنی معمول ايكن قيمتيله غير معمول ايكن قيمتی بينلرنده
تقسيم وحصهٔ عملنی اكا اعطا وباقيسنی غنيمته تسليم ايده ياخود قيمت عملنی اكا اعطا ومعمولنی آلوب غنيمته
القا ايليه كذلك صانع اول خشبی منبتندن اخذ ايتمش اولسه ينه بويله در لكن بشرط آنكه اول

خشب اول موضعده قيمتدار اوله اما قيمتدار دكل ايسه آنكله دار الحربده انتفاعی جائزدر ودار اسلامه
خروجنده حكمی باب متقدمده سبقت ايلمشدر زيرا اصل شجر كرك احراز مشركين وكرك كندو احرازی
صورتلرنده غنيمتدر لكن صورت ثانيه ده غنيمت اولمق كندو اخذيله حاصل واول دخی اخذ ايله انجق كندو
انتفاعنی قصد ايتمش اولمغله باعتبار القصد انتفاعی تقديم وتجويز اولنور وصورت اولی ده غنيمت اولمق بعد
احراز المشركين اوزرينه استيلا برله حاصل اولمغله بلا احتياج آنكله انتفاعی تجويز اولنماز بعده مؤلف صحيح
الاسناد عبد الله بن عمرو بن العاص رضی الله تعالى عنهما اهل عسكره سرحددن تجاوزلرنده دار الحربده ظفر
بولدقلری اوتادی دخی غنيمته رد ايله امر ايدر ايدی ديو نقل وايراد ايلدی بعده ديديكه اهل عسكر اوزرنده قتال
ايتدكلری سروج وجلودلرينی دار الحربده اصابت ايلدكلری زيت وشحمله ياغلامق جائزدر اما بونلردن تجارت
ايچون حمل ايدوب قتال ايچون حمل ايتدكلری نسنه لری ياغلامق غير جائزدر اكرچه اصابت ايلدكلری زيت
وشحم غنيمتدن اولمغله على كلا التقديرين حكم قياس واحددر كه استعماللری غير جائزدر لكن مؤلف صاحب احسان
فرق ميانلرنده استحسان ايدوب ديديكه اهل عسكر اول زيت وشحمی قتال اوزره كسب قوت ايچون اكللری
جائز اولديغی كبی آنلر ايله قتال ايچون استعمال ايلدكلری نسنه لرين ياغلامق دخی جائزدر وتجارت ايچون حمل
ايلدكلری نسنه لر ايله قوت قتال حاصل اولمامقله اولبابده عسكرده بولنان تجار حكمنده اولدقلرندن تجاره جائز
كوريلمين بونلره دخی اولبابده جائز كوريلمز واكر امير غنائمدن برشيئی دار الحربده برمسلمه ايداع اول دخی استهلاك
ايلسه اكا تضمين اولنماز زيرا ايداعی احرازدن عد اولنميوب قبل الاحراز دخی آنده حق غانمين غير متأكد اولمغله قبل
الايداع استهلاكله بعد الايداع استهلاكی متحددر واول مسلم امانتده خيانت ايتمكله امام ايچون تأديبی جائزدر كه قبل
الايداع استهلاك كنده تأديبی جائز ايدی پس بعد الايداع بطريق الاولى درمكر اول وديعه طعام اولوب مسلم مزبور دخی
جملهٔ غانميندن ايكن آنی اكل ايتمش اوله بو صورتده قبل الايداع اكلی موجب تأديب اولماديغی كبی بعد الايداع دخی
موجب اولماز واكر امير حين ايداعده اكا اكر استهلاك ايدرسك ضامن اولورسين ديمش اولسه بو شرطی باطلدر كه
حكم شرعه مخالفدر زيرا هم امينه شرط ضمانی وهم احراز ايله آنده تأكد حقدن اقدم شرط ضمانی متضمندر اما
امير حين تسليمده بو نسنه قيمتله اوزريكه الزام اولنمشدر ياخود بيك درهمه اوزريكه الزام اولنمشدر ديوب قابض دخی
اكا راضی اولمش ايسه بو صورتده بيع ايتمش اولور زيرا صورت ثانيه ده صحيحی بيع وصورت اولاده جهالت قيمت
اولمغله بيع فاسدی تصريح ايلمشدر وبيع اميرك كرك صحيح وكرك فاسد منزلهٔ احرازده در زيرا ملك مشتری قسمتله
ثابت اولديغی كبی بيع صحيحده نفس بيعله وفاسدده عند القبض ثابت اولور واكر امير عسكر بعد الخمس تنفيل
ربعله برسريه بعث ايدوب آنلر دخی طعامله اغتنام ايلسه لر اول طعامدن مستغنی ايسه لر دخی ينه تناوللری
جائزدر وحكم مزبورده اهل عسكر واهل سريه برابردر زيرا تنفيل حكم تناول طعام وعلفده غير مؤثردر كه حق
منفلين سهام غانمين منزلنده در وسهام غانميده فرسان ورجاله بينلرنده تفاوت وار ايكن اباحت تناولده تسويه لرينه
مانع دكلدر پس نفل دخی بويله در اما اول سريه يه جميع مصابلرين تنفيل قيلمش ايسه ينه اهل سريه نك
طعام غنيمتلرنده باعتبار السهام شركتلری قائم اولمغله تناوللری جائزدر لكن اهل عسكرك آنده نصيبلری اولميوب
بعد التنفيل غنائم سريه ده حاللری مطلقا غنيمتده حال تجار كبی اولمغله آندن برشيئه تناوللری جائز دكلدر واكر
امير اول سريه يه من اصاب منكم شيئا فهوله ديو تنصيصله هر برينه مصابنی تخصيص قيلمش ايسه ايچلرندن
هر فرده رفيقينك اخذ ايلديكی طعامدن تناولی حلال اولماز مكر ثمنی ويروب ياخود رفيق اكا اعطا ايليه زيرا
بو تنفيل منزلهٔ قسمتده اولمغله بوندنصكره برشيئه اصابت ايلين كمسنه اكا تملكله ممتاز اولور ومال مسلم طيب
خاطری بولنمادقجه آخره حلال اولماز بويله ايكن بركمسنه مصيبك رضاسی بولنمادين تناول ايلسه بعد القسمة
حكم غنائم اوزره ضمانی لازم اولور مؤلف بی عديل بو مسئله يی تعليل ايدوب ديركه كورمزميسنكه سريهٔ
مزبوره دن بريسی برجاريه يه اصابت وحيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره اكا وطئ حلال وبو معنی اختصاص
ملكه دالدر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالى در اما عند ابی حنيفه رحمه الله تعالى وطئ مكروهدر وبز
بو مسئله يی شرح السير الصغيرده بيان وتقرير ايلديك واكر امير عسكر سريه يه برشيئله تنفيل ايتميوب امير سريه غنائملرين
عسكره سوق ايچون برقومی استيجار ايلسه بو استيجاری تتمهٔ اصابتدن اعتبار اولنور زيرا امير عسكر آنی انجق قتال
واحراز غنائم ايچون ارسال ايتمشدر وبو معنی سبب احراز اولان سوق غنائمه تصريح ايتمديسه ده بطريق الدلالة
اذن واجازتدر بعده كركدر كه امير عسكر كتوردكلری طعامدن استيجار اولنان اجيرلرك اجرتنه وفائده جلك

مقداريني بيع ايدوب باقيسني ابقا واكل ايچون ميان ناسه القا ايليه لكن بوصورت انجق اهل عسكر غنيمت اخرايه
اصابت ايتمدكلري حالنده در اكر اصابت ايتمشلر ايسه اجيرلك اجرتلرين آندن اعطا وسريه نك كتوردكلري طعام
وعلني مقدار حاجت تناول ايچون ميان ناسه القا ايدر وصورت اولى ده مقدار اجرت هنوز بيع اولنمادين جمله سنى
اكل ايلسه لر بر فرد اوزره ضمان مأكولى الزام اولنماز انجق عسكر دار اسلامه خروج ايلديلر اقدم غنيمت
اخرايه اصابت ايدرلرسه اجيرلك اجرتلرى آندن اعطا قيلنور ايده مزلرسه اميرانى بيت المالدن ايفا قيلر زيرا
اجرت مزبوره حاجت مسلمين ايچون دين واجب اولمغله مال مسلميندن قضا ايدر وهم الغرم مقابل بالغنم
قضيه سى دخى بو حكمى اقتضا ايدر والله اعلم

باب ماجاء في الغلول * يعني خيانت غنائمده وارد اولان اقوال وآثارك محل اثاره وايثاريدر قچان بركسنه نك رحلنده
يعني يوكنده غلول يعنى غنيمتدن على وجه الخيانة اخذ ايلديكى نسنه بولنسه اول كمسنه ضربله ايجاع وتنكيل
اولنور اما ضربنده فرق سوطه ابلاغ وتكميل قيلنماز زيرا غلول الله ضمننده حد معين بولنميان جريمه يى ارتكاب
اتمش اولمغله تعزير اولنور وتعزيراتده حدوددن بر شيئك عددينه ابلاغ وتوفير اولنماز لقوله عليه السلام من بلغ
حدا في غير حد فهو من المعتدين يعنى اول كمسنه كه حدك غيريده رتبهٔ حده بالغ اوله اول كمسنه حدى تجاوز
ايدنلردندر لكن غلول ايدن كمسنه نك رحلى احراق اولنماز زيرا اكرچه خيانت ايتمشدر لكن خيانت احراق
رحلنى ايجاب ايلمزويدى دخى قطع اولنماز زيرا غنائمده نصيبى واردر وايچنده نصيبى بولنان مالى سرقه ايلين
كمسنه نك تحقق شبهه سى يه بناء يدى قطع اولنماز وقول مذكور جمهور فقهانك مذهب منصور لريدر
اما علماء شام مرتكب غلول اولان كمسنه نك لاجل التأديب رحلنى احراقله تعذيب اولنور ديو بو بابده
حسن بصرى رضى الله تعالى عنه دن يؤخذ الغلول من رحله ثم يحرق رحله الا ان يكون فيه مصحف يعني غلول
ايتديكى نسنه رحلندن اخذ اولنوب صكره رحلى احراق اولنور مكر رحلنده مصحف بولنه قولنى روايتله
مدعالرين اثبات وتصويب ايدرلر لكن حسن بصرى رحمه الله تعالى نك اصحابى قول مذكورى آندن موقوفا يعنى
كندو قولى اولمق اوزره روايت ايدرلر انجق امام اوزاعى رحمه الله تعالى اسمنى ذكر ايتمديكى بر رجلدن اولدخى
حسن بصريدن مرفوعا يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه نسبتله ذكر ايلمشدر لكن
حديث مذكور هم شاذ وهم راويسى مجهول غير معروف اولمغله فقهاآنى صحيح كورمديلر زيرا امام اوزاعى
كندو ايله حسن بصرى بينلرنده بولنان رجلك اسمنى ذكر ايلمدى وهم حديث مذكور من جهة المعنى آثار
مشهوره يه مخالفدر ومؤلف صحيح الاسناد اول آثاردن بعضيسنى بو كتابدن شو وجهله ايراد ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مرتكب غلول اولان هر شخصه وعيد وتهديدى الحاق ايتمشلر ايكن آنلردن
بر فردك رحلنى احراق ايلمديلر آنلردن بريسى حديث مدعم رضى الله عنه دركه مدعم رسول الله عليه السلام
حضرتلرينك عبد معتق ياغير معتقلريدر آنى حضرت رسالته رفاعة بن زيد الجذامى رضى الله عنه اهدا ايلمشدر
غزوهٔ خيبردن عودتده وادى القرى نام موضعه وصوللرنده مدعم رحل رسول الله عليه السلامى راحله لردن
تنزيل ايدر ايكن ناكاه بر سهم عائر يعنى راميسى نامعلوم اوق اصابت ايدوب آنى قتل ايلدى بعده ناس آنى كوروب
هنيئاً له الجنة ديمكله رتبهٔ شهادتين تبريك ايلدكلرنده رسول الله صلى الله عليه وسلم كلا والذى نفسى بيده
ان الشملة التى اخذها يوم خيبر من الغنائم لم تصبها القسمة لتشتعل عليه نارا ديديلر يعنى اويله سويلمه كز نفسم
يد قدرتنده اولان الله تعالى يه قسم ايده رمكه يوم خيبرده غنائمدن قسمت اصابت ايتمدين اخذ ايلديكى شمله
نار اولوب اوزرنده اشتعال ايده يور بعده ناس بو تهديد شديدى استماع ايتدكلرنده همان بر رجل غنيمتدن اخذ
ايلديكى بر يا خود ايكى شراكى يعنى نعلين طسمه سنى كتوروب غنائمه القا ايلدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم
شراك من نار قول شريفلريله نتيجهٔ غلولى ابدا ايلديلر وبعض غزواتده دخى بر كمسنه شهيد اولدقده رسول الله
عليه السلام حضرتلرينه استشهد فلان ديو اخبار اولندقده كلا انى رأيته يجر الى النار بعباء غلها يعنى
اويله ديمه كز على التحقيق بن آنى غلول ايلديكى بر عبا يعنى كليم سببيله ناره جر اولنور كوردم قول شريفلريله
انذار ايلديلر وابن عباس رضى الله تعالى عنهما ديديكه بر قومده غلول ظاهر اولمادى الا الله تعالى قلوبلرينه
رعبى القا ايلدى وبر قومده زنا شايع اولمادى الا ايچلرنده موت كثير اولدى وبر قوم مكيال وميزانلرين نقص ايتمديلر
الا آنلردن رزق قطع اولندى وبر قوم قوم آخر اوزره بغير حق حكم ايلمديلر الا ايچلرنده دم شايع اولدى وبر قوم
نقض عهد ايلمديلر الا عدولرى اوزرلرينه تسليط اولندى وبر كمسنه سلمان رضى الله عنهه كلوب بن غنيمتدن

بر خيط آلوب آنكله ثوبمى ديكدم ديدكده سلمان رضى الله عنه اكا كل شئ وقدره يعنى هر نسنه قدرى ايله بيله
مقروندر اكا كوره مؤاخذه اولنورسين ديدى ايشته بو مذكورات بالجمله غلولك عظم ووبالنه دليلدر لكن ايچلرنده
احراق رحل يوقدر حال آنكه بيانى وقت حاجتدن تأخير غير جائزدر ومع ذلك جابر رضى الله عنه ليس
في الغلول قطع ولا نكال يعنى غلولده قطع يد وتنكيل وتعذيب يوقدر ديدى وقول مذكور عدم احراق رحلده
تصريحدركه احراق رحل اعظم نكالدر ومرتكب غلولك رحلى احراق اولنماديغى كبى سهم غنيمتدن ورضخدن
محروم دخى قيلنماز زيرا ايچنده نصيبى بولنميان مال غيرى سرقه ايلسه سهم ورضخندن محروم قيلنماز پس ايچنده
نصيبى بولنديقده عدم حرمانى بالطريق الاولى در وهم احراق رحله قائل اولنلر مصحف وحيوانى وسلاحى
احراق اولنماز ديديلر پس بو قوللرندن خلافلرينه بر حجت اقتباس اولنور كه امتعهٔ سائره سى دخى عدم احراقده
مذكورات اوزره قياس اولنور اكر عدم احراق حيوان انجق مثله دن احترازايچوندر ديو تفريق ايدرلرسه بز دخى
بو تقدير اوزره اولا حيوانلرين ذبح بعده احراق ايتمك اقتضا ايدر ايدى ديو بنه توفيق ايده رز كذلك عدم احراق
سلاحى قتال اوزره مدار قوتى اولديغندن رديو اعتذار ايدرلرسه بز دخى سائر امتعه سى دخى بويله دركه غازى
حسب العادة قتالده محتاج اولديغى نسنه يى استصحاب ايلمزديو دفعه ابتدار ايده رز على الخصوص حكم احراقده
روايت قيلنان حديثك ضعيف ايدوكى شو دليل قوى ايله تقويت وتضعيف قيلنمشدركه غلول ازمنه دن
ر زمانده زمان نبوتدن اكثر وقوعى كوريلمشدركه زمان نبوتده منافقين واعراب معيت نبويه ده غزاده بولنورلر ايدى
وآنلر مرتكب غلول ايديلر وآنلرك عمل واعتقادلرى بيا ننده رسول الله صلى الله عليه وسلم اوزره نوبنو وحى الهى
نازل اولور ايدى وعلماء مغازى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك غزواتلرنده واقع اولان
افعاللرندن بر شيئى ترك ايتميوب جمله سنى روايت ايلديلر پس بر فردك رحلنى احراق ايتمش اوله لر ايدى البته آنى دخى
نقل شايع مستفيضله نقل ايدرلر ايدى ونقل مذكور كتب مشهوره ده معدوم اولديغندن حديث مرقومك اصلى
ثابت اولمديغى عنديمزده معلوم اولمشدر بعده قول مذكورده حديث شاذ ايله اثبات حد واردر وبويله حديث
شاذ ايله اصوله مخالف اولان احكام شبهاتله ثابت ايسه دخى اثبات اولنماز ايكن شبهاتله مندرئ اولان حدود نيجه
اثبات اولنور اى اهل شام مرتكب غلولك ثيابى دخى رحلنده داخل اولمغله اول دخى احراق اولنوب شدت برد ايله
هلاكى متوقع ايكن عريان ترك اولنورمى بو بابده رأيكزنه در بزه اخبار ايديكز كذلك رحلنده بولنان غيرك وديعه
وعاريه سى ياخود رحلى بولنمادقده سر حدده خانه سنده بولنان امتعه سى احراق اولنورمى بو بابده دخى رأيكز
نه در بزه اخبار ايديكز كذلك ايكى شخصدن هر برى متاعنى آخره اعاره ايدوب صكره هر برى غلول ايتدكده
هر برينك عندنده عاريه بولنان متاع آخر احراق اولنورمى رأيكز نه در بزه اخبار ايديكز كذلك رحل واحدده
بر جماعت اجتماع ايدوب ايچلرندن بعضيلرى غلول ايتدكده رفيقلرى واقف لر ايكن اخبار ايتمدكلرنده يالكز
متاع مرتكبى احراق اولنور يوقسه كتم ايتملريله باقيلرك امتعه لرى دخى احراق اولنورمى رأيكز نه در بزه اخبار
ايديكز والحاصل مؤلف اصابت مشهود مرتكب غلولك احراق رحلنه قائللرك تبعيد قوللرنده وجه مذكور معهود
اوزره تكثير شهود ايلدكدنصكره كتاب الاستحسانده بيان ايلديكمز اصل اصيلى خلاف اهل شام اوزره احتجاجده
بو وجهله ذكر وتأصيل ايلديكه كبار اصحاب رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتى خبر واحد ايله عمل ايتمزلر
ايدى مكر اول واحد ايله برابر شاهد آخر بولنه ياخود اول واحد صدق مقالنه يمين ايليه نته كيم قول على بن ابى طالب
رضى الله تعالى عنه بو يله در وميراث كبى شبهاتله دخى ثابت اولان امورده واستيذان كبى ملزم حكم اولميان
مصالحده مذهب اصحاب بو يله او نيجه شبهه ايله اثباتى جائز اولميان احراق رحل كبى حد عظيمى اقامتده حديث شاذ
اوزره نيجه اعتماد اولنور كورمزميسنكه صحابهٔ كرام حد خمر اوزره اتفاق ايتمشلر ايكن حضرت على رضى الله تعالى
عنه ديرايديكه ماكنت لاقيم على رجل حدا فيموت ويكون في نفسى من ذلك شئ الا حد الخمر فان رسول الله
عليه السلام وابا بكر رضى الله عنه لم يسناه يعنى بن بر رجل اوزره اقامت حد ايدوب اول رجل تأثير حد ايله فوت
اولدقده آنك هلاكندن نفسمده بر المحاصل اولور اولمادم الا حد خمرده هلاكندن نفسمده الم حاصل اولور اولدم
زيرا رسول الله عليه السلام وابو بكر رضى الله عنه زمانلرنده اول حدى اقامت اقتضا ايتمكله آنلردن اقامتى واقع
اولمادى وبو بيانله مرتكب غلولك احراق رحلنه قائل اولنلرك قوللرى غايتله ضعيف ايدوكى نمايان اولمشدر والله اعلم

❁ باب الشراء فيمن يزيد وبيع السهام ❁

يعنى غنائم وغيريده بيع من يزيد ايله معامله وغازى قبل القسمة بيع سهمنه معاجله بابنده تحقيق مقاله در امير عسكر

والرحل للبعير كالسرج للدابة كذا في المغرب منه

مطلب سرق مالا فيه نصيبه لا يقطع

الشملة كساء يتغطى به ويتلفف به كذا في النهاية منه

الملتس للجمل كالبردعة للحمار
كذا في المصباح منه

غنائمی بیع من یزید ایتمکده بأس وضرر یوقدرز یرانبی اکرم صلی الله تعالی علیه وسلم برقعبی یعنی قدح صغیری
و برحلسی یعنی ظهر جلده تحت البرده ه وضع ایلدکلری پلاسی بیع من یزید ایلدیلر ومؤلف مشتری تدبیر مسئلهء
مرقومه یی بو محلـده انجق شوعلت ایچون تقریر ایلمشدر که بعض ناس بیع مزایده یی مکروه کوروب رسول الله
علیـه السلام لایستام الرجل علی سوم اخیه یعنی بر رجـل دین قرنداشینك طالب شرا اولدیغی نسنه اوزره
طالب اشترا اولماز یعنی اولماسین بیورمشلردر بیع مزایده ایسه استیام علی سوم الغیردر دیدیلر لکن ظن ایتدکلری کبی
دکلدر زیرا استیام علی سوم الغیر انجق بایع ومشتری علی وجه التراضی بر برینه میـل ورکون ایلدکدنصکره واقع
اولوب مزایده ایسه آندن اقدم واقع اولور حتی سلعه یعنی متاع اوزره منادی بالنفس صاحب المتـاع ایسه
نظر اولنورا کر برکسنه تسمیهٔ ثمنله اکا طالب اولدقده صاحب المتاع ندادن سکوت ایلمزسه آخرلك زیاده سی جائزدر
واکر سکوتله اول طالبه میل ورکون ایدرسه بوندنصکره زیاده سی استیام علی سوم الغیر اولمغله برفرده حلال اولماز
اما منـادی دلال ایسه ینه نظر اولنور اکر ثمن اول صاحب المتـاعه هنوز اخبار اولنمایوب یاخود بعد الاخبـار
میل ورکونی بدیدار اولمامش ایسـه آخرلك زیاده سی جائز وسزاواردر واکر اخبـار اولنوب میل ورکونی آشکار
اولمش ایسـه بردخی زیاده سی برفرده حـلال و سزاوار اولماز وامام مکحول رحمه الله تعـالی دن منقولدرکه
ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع السهام حتی تقسم یعنی رسول الله صلی الله تعـالی علیه وسلم قبل القسمة
بیع غنـائمدن نهی ایلدیلر دیمشدر و بزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا غازی قبـل القسمة سهمنی بیع ایتمك مالك
اولمادیغی نسنه یی بیع اولمغله باطلدر کورمزمیسنکه قبل القسمة برعبدی اعتـاق ایلسه عتق باطلدر پس بطلان
بیعی بالطریق الاولی درکورمزمیسنکه هنوز نصیبی غنـائمدن نه محلده واقع اوله جغی معلومی دکلـدر ومادام
دارالحربده در سهمنه مالك اولنجـه دك ضاغ قالورمی یوقسه قبل الاحراز فوت اولورمی معلومی دکلـدر
وعمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی نك روایت قیلدیغی ان رسول الله علیه السلام نهی عن بیع الغنـائم حتی تقسم
قول شریفیله مراد بومعنـای مفاد درزیرا قبـل القسمة امام ایچون بیع غنائم جائز ایدوکنی بیان ایتمشـدیك
پس نهی ایله مراد بیع الامام اولمادقده غازی سهمنی بیع اولدیغی عیـان اولمشدر وامام شعبی رحمه الله تعـالی دن
منقولدر دیمشدرکه برکسنه مغنمدن برجاریه اشترا ایدوب صکره آنده برمرض قدیم ظهور ایلسه آنی مغنمه رد ایدر
و بزدخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا کرك غنیمتدن وکرك مالکدن اشترا ایلین عقد مطلق ایله سلامت معقود علیهه
مستحق اولور وسلامتی بولنمادقده آنی عیبله رد ایدر بوصورتده نظر اولنورا کر غنیمت هنوز تقسیم اولنمامش ایسه
امام ثمنی اوزرینه رد ایدر واکر تقسیم اولنمش ایسه جاریه یی عیبنی بیان ایده رك بیع ایدوب ثمن ثانیـدن ثمن اولنی
اعطا وفضـله قالورسه بیت المال القایدر اما ثمن ثانی اولدن ناقص کلورسه نقصانی بیت المال اوزره الزام اولنور
بوندنصکره مؤلف بدیع البیان بو محلده عیبله ردك کیفیتنده برباب دخی ذکر واتیان ایلدی لکن بز اول مسائلی
املا ایلـدیکمز شرح الزیاد اتده بیان ایتدیکمزدن بومقـامده ترکنی شایان کوردیك والله اعـلم

باب من السبایا والنفقة علیهم والعهدة فی بیعهم

یعنی احوال سبایا ونفقهٔ سبایا وبیع سبایاده عهـدهٔ لازمه دن بعض انواعنی بیانده باب دقایق نشاندر چنانکـه
اهل حربدن برکسنه نك اهـل وولدی سبی اولنوب برغازینك سهمنده واقع اولدقلرنده اول حربی امانله کلوب
غازی مذکور ایله سکا بونلرك ثمنلرین کتوروب بونلری اشترا ودار اسلامده ترك وابقا ایده یم و بن دخی اسلام یاذمتی
قبول ایده یم دیو مواعده وغازی دخی نعم دیمکله اظهار مساعده ایلسـه بوصورتده رقیق مسفورین کالاول
اول غازینك رقیقلریدر زیرا هنوز بینلرنده عقد مبایعه جاری اولمیوب انجق مواعده وطلب شرا طاری اولمشدر
ومقدار مزبور ایله آنلره ملك حربی ساری اوله مز بناء علیـه اول غازی یه رقیق مزبور بنده تصرفدن امتناع
لازم اولماز لکن مستحب اولان وعدینه وفادرکه عهده وفا اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد صفات منافقیندندر
و بومعنـاده اثردخی وارد اولمشدر پس حربی خلف میعاد ایتمدکجـه آنلری ملکندن اخراجی لایق دکلدر
مکر حربی کلمدین اعتـاق ایدرسه آنده مقصود حربی حاصل اولوب خلف وعددن اولمامغله بأس یوقدر
مکر اول رقیق حربینك زوجه سی اوله آنی حربی خلف میعاد ایتمدکجه اعتـاقی لایق دکلدر زیرا حربی
مواعده لری اوزره آنی اشترا قیلدقده اوزرینه عتق لازم اولمیوب امه سی قیلنور ومقصود حربی بومعنی اولمغـله
خلف میعاددن اقدم آنی اعتـاقده خلف وعد درکاردر اما اولادی بویله دکلدر درنظیری شول مکاتبدرکه
زوجه سنی واول زوجه دن حاصـل اولان اولادینی مولالرندن اشترا ایلدکدنصکره اول مکاتبك مولاسی

مطلب القول فی المدفوع قول الدافع

بعض اولادینی اعتاق ایدرسه عتق نافذ امازوجه سنی اعتاق ایدرسه غیر نافذدر زیرا اعتاق ولدنده مقصود مکاتب
حاصل واعتاق زوجه سنده غیر حاصلدر که مقصودی بدل کتابتی ادادنصکره زوجـه سی مملوکه سی اولوب
آنی ملك یمـین ایله وطیء ایلمکدر وصورت مفروضـه ده اکر حربی خلف میعـاد ایدرسه مسلم مزبور رقیق
مسفور بنده کیف مایشاء متصرف اولمق جائزدر زیرا اخلاف حربی ایله حکم وعد مسلم مرتفع اولور واخـلاف
حربی انجق تعیین ایلدیکی وقته دك کلمدکده ظاهر اولور واکر توقیت وقت ایتمش ایسه همان کیدوب وکلـه جکی
ودارالحربده تخمین مسلم اوزره جمع مال ایچون مکث ایده جکی مقداری زمانك انقضاسیله ظاهر اولور زیرا وقوف
حقیقی ممکن اولمیـان اموردہ ظاهر حال اوزره بناء احکام واجبدر واکر اول حربی ثمنلرین کتورمك ایچون کیتدکده
مولالرینـه بعض دراهم یادنانیر ویروب بونلری اوزرلرینه انفاق قیل دیمکله مسلم دخی اخذ وانفاق ایدوب بعـده
حربی کلـدکده بن اول دراهم ودنانیری سکا قرضا ویرمشیدم ثمنـدن عد ایده رم دیوب مسـلم دخی بلکه
علی وجـه الصله ویرمشیدك دیو نزاع ایلسه لر قول مع الیمین قول حربیـدرکه دافع مال حربیدر ومدفوعه
قول انجق قول دافعـدر وهم دفع مطلق ایله انجق اقل متیقن ثابت اولور واقل متیقن اقراض اولمغـله آنده قول
قول حربی اولوب اولبـابده حربینك بن سکا قرض اولدیغی حین اعطاده ذکر ایتمشـیدم دیو دعواسی یاخود
درونمده قرضه نیت قیلمشـیدم دیو ادعاسی مساوی کوریلور کذلك اوزرلرینه انفاق ایچون ادخاری ممکن اولان
اطعمه دن اعطا ایتمش اولسه ینه وجه مشروح اوزره در اما خبز ولحم وثرید کبی ادخاری ممکن اولمیـان اطعمه دن
اعطا قیلمش اولسه اکرچه آنده دخی مقتضای قیاس جمله سی ملك حربی اولمغله قول قول حربی اولمق یی التباسدر
اما مؤلف کثیرالاحسـان سالك حسن استحسان اولوب دیدیکه آنده قول قول مسلمدر وحربی ایچون اولبابده
مسلم اوزره نسنه ایجاب اولنماز زیرا ظاهر حال بویله نسنه لرده اعطا علی سبیل القرض اولمیوب علی سبیل الهـدیه
اولمقدر واحکامی ظاهر اوزره بنا واجبدر وبوقیاس واستحسان فقهانك شول زوج حقنده قوللریله یکساندرکه
زوجه سینه قبل الزفاف بعض اشـیا بعث ایدوب صکره بن آنی مهره محسو با بعث ایتمشیدم دیو ادعا وزوجه دخی
بلکه هـدیه ایدی دیو دفع مدعی ایلیه بوصورتده قول جمیع اشـیاده قول زوجدر انجق ادخاری ممکن اولمیـان
طعـامده بطریق الاستحسان قول قول زوجه در دیدیلر کذلك حربی اول اسیرلره الباس ایچون البسه اعطا قیلمش
اولسه ینه وجـه مشروح اوزره در وا الحاصل اول اسیرلر اول مسلمك مملوکلری اولمغله آنلرك نفقه وکسوه لری ایچون
حربینك اعطاسی مسلمه کند و نفسی اوزره انفاق ایچون اعطاسی منزلنده اولمغـله آنده جهت صله متعین اولماز
مکر تصریحله متبین اوله بوندنصکره مؤلف تحریر اوچ باب دخی ذکر وتحریر ایلمشدر لکن بز اول ابوابی مقدما
شرح الزیاداتده بیان واکمال ایلدیکمزدن بو بابده ترك واهمال اولنمشدر والله اعلم

باب من الشهادات فی الغنـائم والفیء

* یعنی غنـائم وبیت المال مصالحنـدن بعض احوالده شهادته متعلق
باب دقت اشتمالدر اکر مسلمین اهل حصنله احرارلرین تأمین ورقیقلرین اخذ ایتمك اوزره مصالحه ایدوب مشرکین
باب حصنی فتح ومسلمین دخول ایتدکلرنده ایچلرندن بعض اشخاص حـقلرنده مسلمین بونلر رقیقلریکزدندر دیو
دعوی واول اشخاص دخی بلکه بزلر احرارلرندن ز دیو ادعا ایلسه لر قول مع الایمان آنلرك قوللریدر زیرا کندو
ید نفسنده بولنـان کسنه نك رقیتی حجتله ثابته اولمادقجه دعوای حریتنـده قول آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ید نفسلرنده بولنملری ظاهر حالدن برنوع اولمغله کرچه دفع استحقاقه سبب اولور اما مسلمین اوزرلرینه استیلادنصکره
کندو نفسلرینه استحقاقلرین اثبـات ایلمز جوابده دیرزکه اشخاص مرقومین بو ظاهر حالله انجق نفسـلرندن
مسلمینك استیلا واستحقاقلرین دفع ایدرلر زیرا استیلاء مسلمین انجق صلح وامان تناول ایتملر حقلرنده استحقاقلرین
موجب اولمغـله بونلر تناول ایتمیلردن ایدوکی ثابت اولمادقجه اوزرلرینه استحقاقلری ثابت اولماز ایشـته بو بیانله
اشخاص مزبورین نفسلرینه کسب استحقاق ایتمیوب بلکه اوزرلرندن دفع استحقاق ایلدکلری نمایان وقوللری
مع الایمان قبوله شایان اولمشدر بوصورتده اهل حصنك رقیقلرندن اولدقلرینه مسلمین یا اهل ذمتدن شهود عدول
شهادت ایدرلرسه قبول اولنورزیرا بینهٔ عادله ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر واول شاهدلرك مشهود بهدن
سهم ورضخله نصیبی واقع اولمق قبول شهادتلرینه مانع دکلدر زیرا بوشرکت شرکت ملك دکلدر و بومثللو
شرکت قبول شهادته مانع اولمادیغی بالدفعـات ذکر وبیان ایلدیك کورمزمیسنکه غنیمتده نصیبی اولمیـانلردن
برقوم شهادت ایلسه لر قاضی غانمیندن ایسه دخی شهادتلریله قضـاسی جائزدر حال آنکه ولایت شهادت
ولایت قضـادن دون ایدوکی معلوم و بووجهله نصیب قاضی مانع قضا دکل ایکن نصیب شاهد مانع شهـادت

اولمادیغی طریق اولی ایله مجزومدر بعده مؤلف وفیر المحامد بومسئله اوزره تکثیر شواهد ایدوب دیمشدرکه
غانمیندن برجماعت ایچلرندن شخص واحد اوزره غلولله شهادت ایلسه لرمشهود بهده نصیبلری وارایکن
ینه شهادتلری قبول اولنور زیرا نصیبلری بولنمغله شهادت غانمین رد اولنسه اولبابده آبا واولادلرینك دخی
شهادتلری رد اولنمق اقتضا ایدر زیرا شرکت ملك مال مشترکده قبول شهادت شریکه مانع اولدیغی کبی
آبا واولادلرینك دخی قبول شهادتلرینه مانع اولور وهم بو وجهله شهادت غانمین باطل اولسه قتاله حاضر
اولمیان فقرا ومساکینك دخی مشهود بهده باعتبار الخمس نصیبلری بولنمغله شهادتلری باطل اولور کذلك
بیت المالدن سرقه ایلین کسنه اوزرینه شهادت مسلمین دخی ایچنده حقلری بولنمغله باطل اولور حال آنکه شهادات
مذکوره نك بطلاننه فقهادن براحد قائل دکلدر پس شواهد مذکوره دن بزه معلوم اولمشدرکه شرکت عامه
قبول شهادته مانع اولمیوب قبول شهادت انجق شرکت ملکله ممتنعدر زیرا شرکت ملکده شاهد شهادتیله
نفسی ایچون اثبات ملك ایتمش اولور اما ملك اثبات ایتمیوب حق عامی اثبات ایلین بویله دکلدر کورمزمیسنکه
ایکی مسلم برشخص اوزره شودارینی طریق مسلمینده بناقیلدی دیو شهادت ایلسه لر امام اول شخصه دارینی
هدم وکالاول طریقه اعاده ایله امر ایدر ومعلومدرکه طریقده هرفردك حقی موجود اولمغله شاهد دخی بوشهادتیله
منتفع اید وکی مشهوددر لکن مشهود بهده ملك ویدی منعدم اولمغله قبول شهادتی منتظمدر
ومانحن فیه دخی بویله در والله اعلم

مطلب في داره هذه في طریق المسلمین

باب مایتبایع اهل الاسلام بینهم مما یأخذون من الاطعمة والاعلاف ✳ یعنی اهل اسلام مشرکیندن استغنام
ایلدکلری علف وطعامدن بینلرنده مبایعه لرینك بیان احکامنده باب باهر الاستحکامدر بزقریبا بیان ایلدیك كه
هر برغانم ایچون غنیمتی دار ایله احرازدن اقدم طعام وعلفدن حق تناولی قائمدر وبوبابده معلوم اوله که غانمیندن
بریسی طعام وعلفدن شیء کثیره ظفریاب اولسه کرکدرکه ایچنده مقدار کفایه سنی اخذ وباقیسنی تقسیم رفقایه
شتاب ایلیه زیرا سبق یدی اعتباریله مقدار حاجتنه احق اولمشدر اما فضله سنی رفقاسندن محتاجینه ایصالی
واجبدر بوصورتده فضله یی منزل آخره قصد حمل ایدرسه نظر اولنور اکر منزل آخرده طعام وعلفدن برشیئه
اصابت ایتمیه جکنی بیلورسه نقلنده بأس شرعی یوقدر زیرا نقلی دخی حوایجندندر وهر منزلده طعام وعلفه تجدد
احتیاج معلوم وبحسب الظاهر معلوم الوجود اولان احتیاج حقیقة موجود ومجزوم حکمنده درکورمزمیسنکه طریق
حجده معلوم الاحتیاج اولان زاد وراحله یه وذهاب وایابنده محتاج اوله جغی نسنه لره وبومدتده عیالی ایچون ترك
ایده جکی نسنه لره مالك اولمیان کسنه اوزره حج لازم اولماز وغانم مذکور سبق یدی اعتباریله کندو حاجتیله
مشغول اولان نسنه یه احق اولمغله آنی غیردن منعه قادردر واکر منزل آخرده آنك مثلنه اصابت ایده جکنی بیلوب
انجق اول منزلده تعب طلبدن خوفله قصد ادخار ایدرسه کرکدرکه فضله یی رفقاسندن محتاجینه دفع وایثار ایده
زیرا منزل آخرده مقدار حاجتنه اصابته مقتدر اولدیغندن فضله مرفوعه کندو حاجتندن فاضله اولوب اکا
رفقاسینك احتیاجلری حالا متحقق اولمغله راحت نفسی باطمانینت قلبی ایچون حق رفقاسنی منعی جائز ولایق
دکلدر بوصورتلرده کندو فضله یی اعطادن امتناع ایتمکله رفیقلری یدندن جبر ایله اخذ وانتزاع ایلسه لر
صورت ثانیه ده جائز وصورت اولی ده مکروه کوریلور زیرا منع فضله ده حق شرعیسی ثابت اولمانیجه رفیقلری
جنس حقنه ظفر بولان صاحب الدین منزلنده اولملریله جبرا اخذلری مشروع اما منعده حق شرعیسی
واوزرنده ید محترمه سی ثابت اولدقده رفیقلری حقنی ابطالا اخذلری ممنوعدر لکن علی کلا التقدیرین اخذ ایلسه لر
اوزرلرینه ضمانی لازم دکلدر زیرا غنائم هنوز دار ایله محرزه اولمامغله استهلاکی ضمانی مستلزم دکلدر اکر رفیقلری
یدندن جبر ایله اخذ ایتدکلرنده هنوز اکل ایتمشلر ایکن اول غانم حضور امامه رفع خصام ایلسه نظر اولنور اکر
اول غانم اکا محتاج ایسه امام آنی رفیقلرندن اخذ واوزرینه ردقیلر زیرا اول محتاج ایکن یدندن اخذی تعدیدر
وامام اوزره ازاله ید متعدیه واجبدر کذلك آخذ ومأخوذمنه جمیعا آندن مستغنی ایسه لر ینه بویله در زیرا
اول نسنه یه ید مأخوذمنه اسبق ایکن آندن اخذ انجق محتاج ایچون باعتبار الحاجة جائز ایدی پس آخذ محتاج
اولمادقده ازاله یدنده متعدی اولور واکر آخذ محتاج ومأخوذمنه غیر محتاج ایسه امام یدندن استرداد ایده مز
زیرا اخذنده محقدر وامام اوزره تقریر ید محقه لازمدر غایة الامر ایکیسیده مستغنی اولدقده اما میچون ایکیسندن
دخی اخذ وشخص ثالثه اعطا جائزدر وبو وجهله امامیچون ثانیدن عند الغنی ولایت استرداد ثابت اولدقده
بعد الاسترداد غانم اول اوزره تطییب خاطری ایچون ولایت رد دخی ثابت اولور نته کیم ایکیسیده مستغنی ایکن

قبل الاخذ عند الامام مخاصمه ایلسه لر امامیچون اولده ابقا وثانینك اعتراضنی دفع والغابانده ثبوت ولایتی هویدادر
وهر نسنه که رباطاتده نزول وانتظار صلوات ایچون مساجده جلوس وحج ایچون منی وعرفاتده نزول مثللو حق
جمیع مسلمین آنده مساوی اوله بومحلده ذکر ایلدیکمز احکام آنلرده دخی بالتمام جاری ومتساویدر حتی برکسنه
اراضی مباحه دن برموضعده ضرب خیام ایلسه موضع مرقوم ازقدیم آخرك مضرب خیامی اید وکی معلوم
اولسه دخی بودفعه اول موضعه ابتدار ایلین کسنه اکا احق اولوب شخص آخر آنی دفع وتحویله اقدام ایده مز
زیرا اندی اکا سبقت ایلمشدر وصید وخطب وحشیش کبی مباحاتده احراز انجق سبق یدایله حاصل اولور
لکن اول موضعدن فوق الاحتیاج مقدار واسعی استیعاب ایتمش اولسه شخص آخر محتاج اولدیغی برجانبنه
نزولیچون یدندن اخذ وانتهابه قادر اولور زیرا سبق یدی جهتیله احق اولدیغی انجق احتیاجنه مبنی ایدی
واکر اول موضع زائدی ایکی کسنه نزول ایچون نازل اولدن طلب ایدوب اول دخی هر بری محتاج ایکن برینه
ویروب آخره ویرممك مراد ایلسه مرادی اوزره اسعاد اولنور زیرا مختارینك احتیاجی کندو احتیاجی کبیدر
وکندو محتاج اولدقده سبق یدی اعتباریله اول موضعه احق اولنجه مختارینك احتیاجنده دخی احق اولور
زیرا انسان بعض ناس ایله مجاورته رغبت وبعض ناسدن رهبت ایدوب تنظیم جواری حوایجندن عد واعتبار ایدر
وبو مسئله ده دلیل شول اثر جلیلدرکه حضرت زبیر رضی الله تعالی عنه منازله ناسدن اقدم کلوب هر موضعه
برعلامت وضع ایدر ایدی صکره رفیقلری کلدکده اخذ ایلدیکی اول منازلی آنلره اعطا ایدر ایدی واکر صورت
مذکوره ده نازل اول ایکی محتاجك برینی اختیار ایتمدین همان بری اول موضع زائده نزوله مبادرت ایلدکده نازل
اول آنی اخراج ومحتاج آخری ادراج مراد ایلسه اکا قادر اوله مز زیرا رأی واختیاری ثبوت یدینه اعتبار ایله ایدی
شمدی یدی اوزره باعتبار الاحتیاج محق اولان یداخری عارض ومعارض اولمشدرکه آنی ابطال ایله نازل اولك
ولایتی یوقدر اما نازل اول بن بوموضع زائدی محتاج آخر بکا امر ایدوب آنکیچون اخذ ایتمشیدم یوقسه نفسم
ایچون اخذ ایتمشیدم دیو اصرار وخصمی انکار ایدرسه بومثللو خبر محتملی اخبار ایتمش اولدیغندن استحلافنه
ابتدار اولنور وبعد الحلف آنی اخراج وآخری ادراجه قادر اولور زیرا بوصورتده اول موضعده نازل اولك یدی
ید آمر موقعنده واقع وآمرك احتیاجی غیرك ثبوت یدینه مانع اولمغله ید غیر ید متعدیه اید وکی ظاهر اولدقده
ازاله ایله امر اولنور وطعام وعلفدن دخی احتیاجندن زیاده سنی اخذ ایلین بن بوزیاده یی فلان ایچون امریله
اخذ ایلدم دیدکده ینه حکمی بویله در واکر اهل عسکردن بریسی شعیره وبریسی قضب یعنی یونجه یه ظفر بولوب
وهر بری آخرك مأخوذینه محتاج اولسه تبادل واستعمال وتناوللری جائز کوریلوب مبایعه ممنوعه دن عد اولنماز
زیرا هر بری علفدن مقدار حاجتنی اخذه قادر ایکن انجق آخرك اوزرنده قیام یدی بلا رضا مانع اولمغله مجرد
آنی ارضا ایچون تبادل ایدوب صکره اصل اباحتله استعمال وتناول ایدرلر نظیری شول اضیافدرکه هر بری
مائده اوزره آخرك پیشکاهنده بولنان طعامدن تناول ایده ایشته بوتناوللری مبایعه دکلدر بلکه هر بری آخرك
پیشکاهنده بولنان طعامه بلارضا مدیدن ممنوع اولملریله وجه مشروحله بربرینی ارضا بعده ملك مضیف
اوزره اباحت مضیفله تناول واستیفا ایدرلر واکر صورت مفروضه ده ایچلرندن بریسی بعد المبادله اعطا
قیلدیغی نسنه یه محتاج اولوب اخذ ایلین دخی هنوز اکا محتاج ایکن نقض مبادله یه عازم اولسه قادر اوله مز زیرا
طیب نفسله اعطا ایلدکده یدی اوزره آخذك ید محققه سی عارض اولوب آنك احتیاجی ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه
یدندن انتزاعه مانع اولدیغی کبی بوصورتده دخی مانعدر اما معطی محتاج وآخذ شمدی مستغنی اولمش ایسه معطی
ایچون آندن مأخوذینی رد ومعطاسنی استردادی جائزدر زیرا آخذ ابتداء امردن اخذ ایتمش اولسه دخی مادامکه آندن
مستغنیدر محتاج آخر آنی یدندن اخذ ایلمك جائزدر پس اکا اعطا ایلین محتاج آخر اولدقده ینه جائزدر انجق صورت
اولاده بلاشیء اخذ ایدوب صورت ثانیه ده مأخوذینی رد ایله مقابله ایدر زیرا رد ایتمك مؤدی غروردرکه غرور حرامدر
اما ابتداء اکا هبه ایتمش اولوب صکره کندو محتاج وموهوب له غیر محتاج اولمغله بلاشیء استرداد ایلسه بوجائزدر واکر
صورت مفروضه ده بعد المبادله معطی محتاج اولوب آخذ مستغنی دن استرداد مراد ایلدکده آخذ آنی رفیقلرندن محتاج
آخره اعطا ایتمش بولنسه معطی اول اخذ ثانیدن اخذینه قادر اوله مز زیرا آخذ اولی اعطاء آخذ ثانی اوزره تسلیط
ایلین انجق معطی اول اولمغله معطی اول آخذ ثانی یه بنفسه اعطا بعده یدندن اخذینی اراده ایتمش کبی اولمشدر
وبومثللو امورده احتیاج ذی الیدیدندن انتزاعه مانعدر واکر ایکی مستغنی یاخود ایکی محتاج یاخود برمستغنی
وبرمحتاج وجه مشروح اوزره تبادله قائل اولمشلر ایکن احدهما قبل التقابض ترك تبادله مائل اولسه ترکی جائز

مطلب کل ما یکون المسلمین فیه حق في الباحات

مطلب الاحراز في المباحات بسبق الید

مطلب یمنع عن مد الید علی المائدة الی ما بین یدی صاحبه بلا رضاه

وقابلدر زيرا بو مبادله لرى محل مبايعه يه مصادف اولمديغندن مبايعهٔ شرعيه اولمامغله تقابض حاصل اولمديغه
بعد الوقوع حالى قبل الوقوع حالنه مماثلدر زيرا بو بابده حكم تصرف انجق ثبوت يد اوزره مبنيدر وقبل القبض مجرد
مبادله بلكه مبادله دن عبارت اولان لفظ مبايعه ايله ثبوت يد احدهمادن آخره تحول ايلمز واكر برغازى طعام غنيمتدن
رفيقنه وقت آخرده مثلنى ويرمك اوزره اقراض ايلسه نظر اولنور اكر هر برى آندن مستغنى ياخود اكا محتاج ايسه
ينه نظر اولنور اكر مستقرض آنى استهلاك ايتمش ايسه اوزرينه برنسنه واجب اولماز زيرا اكا تناولى انجق طعام
غنيمتدن اولمق اعتباريله اولوب استقراضى همان مقرضك اكا تسليمده خاطرينى تطييب ايچون اولمغله استهلاكى
موجب ضمان اولماز واكر استهلاك ايتمش ايسه مقرض استرداد ايدرسه اكا احق اولور زيرا تحويل يدينه
رضاسى انجق نفسى ايچون مستقرض اوزره وجوب مثلى ايله مشروط ايدى پس ايجاب شرط متعذر اولدقده
رضاسى دخى منعدم اولوب يدندن بلا رضا اخذ اولنمق سلكنه منتظم اولمشدر واكر مقرض مستغنى ومستقرض
محتاج ايسه بو صورتده استهلاكى موجب ضمان اولماديغندن بشقه عند عدم الاستهلاك استرداده دخى قادر اوله مز
زيرا بو بابده محتاج غير محتاجدن بلا رضا دخى اخذ ايتمش اولسه مأخوذ ينه احق اولور پس رضاسيله اخذنده
بطريق الاولى در واكر حين اقراضده ايكيسيده مستغنى ايكن بعد الاقراض وقبل الاستهلاك ايكيسيده
اكا محتاج اولسه مقرض اكا احق اولور زيرا قبل حصول المقصود عروض احتيا جلرى عند ابتداء الاخذ
موجود حكمنده در وبز آنفا بيان ايلديك كه اول صورتده عدم سلامت شرط سببيله رضاى مقرض تام اولماديغندن
استرداده احق اولور لكن صورت مرقومه ده احتياج اوّلا مستقرضه صكره مقرضه عارض اولسه ياخود مقرضه
هيچ عارض اولماسه يدندن اخذه سبيل يوقدر زيرا عروض احتياجله يد مستقرض حقيتله متصفه اولدقدن صكره
رضاسى بولنمدقجه فرد آخر محتاج اولسه دخى ازالهٔ يدينه قادر اولماز واكر برغازى مالندن دراهمله غازى آخردن
غنيمتدن اولان حنطه يى اشترا ودفع دراهم وقبض حنطه ايلسه اكر اول حنطه يه محتاج ايسه اكا غيريدن
احق اولور زيرا رفيقينك طيب نفسى ايله اوزرينه اثبات يد ايدوب يدى دخى احتياجله تأكد ايلمشدر اكر حنطه
بعينها قائمه ايكن احدهما نقض بيعى مراد ايلسه جائزدر زيرا طعام غنيمتدن تناولده ايكيسى مساوى اولمغله
بيعلرى بيع حقيقى اولمامشدر بو صورتده مشترى حنطه يى رد ودراهمنى اخذ ايدر بشرط آنكه ايكيسيده
آندن مستغنى ياخود بايع محتاج ومشترى مستغنى اوله اما بايع مستغنى ومشترى محتاج ايسه كركدر كه بايع ثمنى سبب
صحيح شرعى ايله اخذ ايتمديكندن مشترى اوزره رد ايدوب حنطه دخى مشترى يه سالمه اوله زيرا آنده يد مشترينك
حقيتى احتياجنه مبنيدر يوقسه تسليم بايعه مبنى دكلدر كه بايع مستغنى اولدقده مشترى محتاج آنى بلا رضا دخى
اخذ ايلسه جائزدر واكر مشترى آنى استهلاك ايتمش ايسه بايع اوزره على جميع التقادير رد ثمن لازم ومشترى يه
مستهلكى سالمدر بو صورتده مشترى ذاهب وغائب اولوب بايع اكا واصل اوله ميوب رد دراهمنه قادر اولماسه
اول دراهم يدنده لقطه منزلنده قالور انجق بو دراهم يدنده مضمونه اولور زيرا آنى نفسى ايچون على قصد التملك
قبض ايتمكله شول ملتقط حكمنده اولمشدر كه اخذ لقطه ده اولا قصد تملك ايدوب بعده قصدينه نادم ولقطه ده
معروف ومشروع اولان امساك وتعريفه وبعد التعريف تصدقه عازم اوله بو صورتده بايع بو قصه يى
صاحب المغانم والمقاسم اولان ذات عدالتمراسمه رفع ايدوب اولدخى بن بيعكى مجيز اولدم كتور ثمنى ديسه اكا
تسليمى جائزدر زيرا امام طلب ايتدكده ملتقط لقطه يى امامه ويرمك جائز بو دخى آنك مثليدر بوندن صكره
صاحب الدراهم ظهور ايدرسه نظر اولنور اكر صاحب المغانمك بيعى اجازتندن اقدم حنطه يى استهلاك ايتمش ايسه
دراهمى اوزرينه رد اولنور زيرا صحت اجازت يد مشتريده معقود عليهك بقاسنى مستند عيدر كه اجازت ملك
مشترى يى محل بعده اثبات ايلمكده انشاء عقد كبيدر پس اجازت باطل اولدقده دراهمنى اوزرينه رد واجب اولور
واكر اجازتندن اقدم استهلاك ايتمش ايسه دراهم مرقومه غنيمته وضع اولنور زيرا صاحب المغانمك اجازت بيعى
انشاء عقدى كبيدر وصاحب المغانم طعام غنيمتى دراهمله غانمينه بنفسه بيع ايلسه اكرچه اسائت ايتمش اولور
لكن ينه بيعى نافذ اولوب ثمن غنيمته وضع اولنور اجازتى دخى آنك كبيدر بو صورتده مشترى بن حنطه يى قبل
اجازة البيع اكل ايتمشيدم دراهمى بكا رد قيل ديوب يمين دخى ايلسه تصديق اولنماز واقامت بينه ايتمدكجه دراهمى
اوزرينه رد اولنماز زيرا معلوم القيام اولان نسنه ده اصل اولان بقاسيدر مكر هلاكى معلوم اوله نكتهسى اولدركه
قبل اجازة البيع استهلاكى امر حادث اولمغله حدوثى انجق اقرب اوقاته احاله اولنور وآنى وقت سابقه اسناد ايلين
بلا حجه تصديق اولنماز واكر برغازى غنائمدن حنطه يه ويرى ثوبه اصابت بعده بربريله قصد مبايعه ايلسه لر

مطلب الملتقط ياخذ اللقطة على قصد التملك

مطلب البينة لمدعى القدم لا الحدوث

جائز كورلمز زيرا ثوبه اصابت ايلين آنكله بلا ضرورة انتفاعدن ممنوع اولمغله آنده بيعله تصرفى دخى
غير مشروعدر اما طعام بشقه در لكن جائز دكل ايكن ينه مبايعه ايدوب هر برى آخردن مأخوذينى دار الحربده
استهلاك ايلسه هيچ برينه ضمان يوقدر انجق بايع ثوب بيعنده مسئ اولور زيرا غنيمتده تصرف حق امام ايكن
بايع بو تصرفله رأى امام اوزره تغلب ايتمش اولور كذلك مشترى ثوب دخى مسئ اولور زيرا اول دخى بلا ضرورة
غنيمتدن برثوبى استهلاك ايلمشدر اما استهلاك ايتمدين دار اسلامه داخل اولمشلر ايسه هر برى يدنده بولنان نسنه يى
غنيمته رد ايلمك واجبدر زيرا بينلرنده جارى اولان مبايعه باطل اولمغله يدلرنده بولنان غنيمده داخل واحراز ايله
تأكد حق غانمين دخى حاصل اولمشدر بو صورتده هر قنقيسى استهلاك ايدرسه مستهلكنى ضامن اولور زيرا طعام
غنيمتك اموال سائره يه مخالفتى انجق احرازايله تأكد حقوقدن اقدمدر وبعد التأكد اموال سائره كبى بين الغانمين
تقسيمى واجب وبلا ضرورة تناولى اصلا غير جائزدر واكر هنوز دار الحربده بولنوب استهلاك دخى ايتمشلر
ايسه كركدر كه قابض ثوب من اول الامر ثوبه اصابت ايلدكده غنيمته ردى كبى بونده دخى رد ايليه
اما قابض حنطه ده حكم شرعى طرفينك احتياج واستغنالرى ياخود احدهمانك احتياج واخرك استغناسى
اعتباريله جميع مذكوراتده مبادلهٔ طعامده سبقت ايلين حكم مرعيدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده مشترى
حنطه ذاهب وغائب اولمش ايسه صاحب المغانم قابض ثوبدن ثوبى من اول الامر اصابتنده اخذ ايلديكى كبى
ينه اخذ ايدر اما غائب اولان قابض الثوب ايسه صاحب المغانم قابض حنطه يه دار الحربده ايكن من اول الامر
اصابتنده تعرض ايتمديكى كبى ينه تعرض ايتمز لكن قبل الاكل دار اسلامه اخراج ايدرسه يدندن اخذ وغنيمته
وضع ايدر واكر عسكردن بركسنه شخص آخرى بعض مطامير معلومه دن جلب علف ايچون استيجار ايدوب
اولدخى كيدوب علف مطلوبى احضار ايلدكده بنم مرامم بو علفى سكا ويرميوب نفسم ايچون اخذ واجرتكى
سكا رد ايلمكدر ديمكله اجتسار ومستأجر دخى البته علفى اخذ ايده زم ديو اصرار ايلسه نظر اولنور اكر اجير اجاره
اوزره كتوردیكنى اقرار ايدرسه ينه نظر اولنور اكر ايكيسيده محتاج يا ايكيسيده مستغنى ايسه لر مستأجره تسليم
اوزره اجبار اولنور زيرا ايد اجيريده مستأجر كبيدر حال آنكه اجاره دخى صحيحه در زيرا عقد مزبور منافع اجير اوزره
عقد اولنمشدر وعمل مستأجر عليه اعمال جهاددن دكلدر واكر اجير اول علفه محتاج ومستأجر مستغنى ايسه
مستأجردن منعه قادر اولور زيرا يد مستأجرده بولنسه دخى اجير محتاج ايكن آندن حق اخذى واردر پس كندو
يدنده ايكن حق منعى بطريق الاولى در لكن بو صورتده اجرته مستحق اولماز حتى اخذ ايتمش ايسه ردى لازمدر
زيرا كتوردیكى علفى مستأجردن منع ايلدكده اكا معقود عليه سالم اولمامشدر واكر مسئلهٔ مزبوره ده اول
شخصى جمع حشيش ايچون استيجار قيلمش اولوب اولدخى مستأجر ايچون جمعنى اقرار ايدرسه بو صورتده
مستأجر مستغنى واجير محتاج ايسه ده ينه يدندن اخذه قادر اولور زيرا قريبا بيان ايلديك كه حشيش جملهٔ
غنيمتدن دكلدر حتى آنى مستأجر بنفسه جمع ايتمش اولسه آخرى اكا محتاج اولسه دخى يدندن اخذه قادر اولماز
ودار الحرب ايله دار اسلام بو بابده متساويةُ الاقدامدر كذلك آنى اجيرى جمع ايلدكده ينه بويله در كه يد اجيرى
كندو يدى كبيدر اما حكم طعام بشقه در كه طعام جملهٔ غنيمتدندر حتى وقت قسمته دكين باقى ايسه بين الغانمين
تقسيم اولنور وطعامده اجير محتاج ومستأجر مستغنى اولدقده محتاج اولان اكا احق كوريلور وطعامده اجير
كتوروب مستأجره تسليم ايتدكدن صكره كندو محتاج ومستأجر مستغنى اولمغله مستأجردن اخذينى مراد ايلسه جائز
كوريلور آيشته بو بيانله فرق طعام وحشيش نمايان اولور وطعامده اجير بعد التسليم وجه مشروح اوزره
اخذ ايلدكده حق اجرتى ساقط اولماز زيرا حكم عقد تسليمله نهايت بولوب اجرتده حق تقرر ايلدكدن صكره
حق احتياجله اخذى غصبله اخذندن ازيد دكلدر وغصب حق اجرتى اسقاط ايتمدكده بو اخذك عدم
اسقاطى اولى در واكر شخص مرقومى مطمورهٔ معينه يى تسميه ايتمدين همان بعض مطاميردن جلب علف ايچون
استيجار اولدخى كيدوب جلب واحضار ايلسه بونده اجر مثله مستحق اولوب اجر مسمايى تجاوز ايلمز زيرا بونده
معقود عليه اولان ذهاب ومجيئنده جهالت بولنمغله عقد اجاره فاسددر واجارهٔ فاسده نك حكمى بعد
ايفاء المعقود عليه مسمايى تجاوز ايتمك اوزره وجوب اجر مثلدر كذلك كيدوب علف بولمامغله عودت ايلسه
ينه اجر مثله مستحق اولور زيرا مستأجر عليه اولان عملى يعنى ذهاب وطلبى اقامت ايلمشدر لما عقد صحيحله
كتورديكنى منع ايلديكى صورتده سبقت ايلين بشقه دركه آنده اجر مثلى مستوجب دكلدر زيرا آنده منعله
نفسى ايچون عامل حكمنده اولمغله غيره اوزره مستوجب اجرا اوله مز لكن آنده دخى كيدوب علف بولمامغله

عودت ايلسه يينه مسمى دن اجرت ذهابه مستحق اولور زيرا ذهابده مستأجر ايچون عاملدر اما طعام وعلف
كتورمديكندن رجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه مستحق اولماز وبيان مرقومدن حكم
مذكورده عقد صحيح وفاسد ميانده فرق بولنماديغى سكا معلوم اولمشدركه على كلا العقدين اجير كتورديكى
نسنه يى مستأجره تسليم ايتمزسه اجرته مستحق اولماز وكيدوب برنسنه بوله مزسه عقد صحيحده مسمادن
وفاسدده اجر مثلدن اجرت ذهابه مستحق اولور رجوعنده مستأجر ايچون عامل اولمامغله اجرت رجوعه
مستحق اولماز والله تعالى اعلم

باب هدية اهل الحرب * يعنى هدية اهل حربى قبول وعدم قبولده باب مسلم ومقبولدر قچانكه امير اعدا امير
عسكره برهديه ارسال ايده قبولى جائز كوريلوب فئ مسلمينه ادخال قيلنور زيرا نبى جليل عليه التحية والتبجيل
حضرتلرى اوائل حاللرنده هدية مشركينى قبول ايدرلر ايدى حتى مرويدركه ابى سفيانه قبل الاسلام تمر عجوه
اهدا ايدوب آندن ادم يعنى سختيان اهدا ايلمكى طلب بيورديلر صكره مشركين طلب عوضده حدى تجاوز
ايتملريله انا لانقبل زبد المشركين يعنى على التحقيق عطاياى مشركينى قبول ايتمزز ديوب قبول هديه لردن
امتناع وتحرز بيورديلر ايشته بو بيانله قبول هديه لرى رأى اميره منوط ايدوكى نمايان اولمشدر وهم قبول هديه ده
معناى تألف ورنده اظهار غلظت وعداوت موجود اولمغله اسلاملرى مأمول اولدقده تهادوا تحابوا حديث
شريفى ايله عمل ايلك محبوب وهديه لرين قبول وآنلره اهداء هديه امر مندوبدر اما اسلاملرى غير مأمول ايسه
هديه لرين رد ايله معناى شدت وغلظتى اظهار ايلك رأى اميره موكولدر لكن قبولنه اقبال ايدرسه كركدركه
فئ مسلمينه ادخال ايليه زيرا اميره اهدا نفسه اولميوب انجق منعه سى ايچون اولديغى هويدادر ومنعه سى دخى
مسلمينله حاصل اولمغله هدية مزبوره قوت مسلمينله اخذ اولنان مال منزلنه نازل قيلنور اما رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم حضرتلرينه اهدا قيلنان هداياء مشركين بشقه دركه والله يعصمك من الناس نظم متين
الاساسى مدلولى اوزره قوت ومنعه لرى مسلمينله حاصل اولميوب بلكه مسلمينه قوت وامتناع تأييد وامدادلريله
واصل اولديغندن هديه لرى نفس نفيسلرينه تخصيص اولنور وهم ملك مشركينك اميره باعث اهداسى اميردن
خوف وخشيتى ونفسنه واهل مملكتنه رجاء رفق وملايمتيدر واميرك بومعنايه اقتدارى انجق عسكر ايله ميسر
اولمغله هدية مرقومه اميرايله عسكر بينلرنده برابر قيلنور كذلك هدية مرقومه قواد عسكر ورؤساى لشكردن
عده ومنعه صاحبى برقائد ورئيسه وارد اولسه حكم سابق بونده دخى مطرددر زيرا ملك مشركينك آندن دخى
خوف ورهبتى وهديه ايله الفتنه رغبتى انجق نفسنه واهل مملكتنه رجاى رفق وملايمتى ايچوندر اول دخى بومعنايه
انجق منعه سى ايله متمكن ومنعه سى دخى تحت رايه سنده بولنانلر وجميع اهل عسكر ايله ايدوكى متعيندر واكر بعض
مبارزينه ياخود آحاد عسكردن برينه اهدا قيلمش ايسه جمله سى اكا تخصيص وايفا قيلنور زيرا بوشلوله اهدا
آندن خوف ورجاء رفقه مبنى اولماز واولورسه ده منعه سى بولنمامغله اهداسى قوت اعتبار ايچون اولميوب انجق
قوت نفسنه اعتبار ايله اولور بوجهتله خاصة نفسنه سالم قيلنور بناء عليه فقهاء كرام اكرمهم الله تعالى باكرم
الاكرام ديديلركه بركسنه مفتى ياخود واعظه برنسنه اهدا قيلسه اول هديه خاصة اكا سالم اولور زيرا مهدينك
اكا تقرب واهداسنه باعث انجق نفسنده حاصل اولان زهد وفضائلدر اما حكامه اهدا قيلسه بشقه دركه
اول هديه حكام حقلرنده رشوتدر زيرا مهدينك آنلره تقرب واهداسنه باعث انجق تقليد امامله ثابت اولان
ولايتيدر واول بابده نائب مسلميندر بناء عليه اول هديه ده امام قربياذكر اولنه جق معامله يه اهتمام ايدر بومسئله ده
اصل قوى هدايا الامراء غلول حديث نبويسيدر يعنى امراكده وره كلن هدايايى نفسلر ايچون حبس ايتملرى
منزلهٔ غلولده در وغلول غنائمدن بغير حق اخذك اسم خاصيدر پس بو بياندن اول هديه بمنزلة الغنيمة ايدوكى
بره نمايان اولوب اميره تخصيصى دخى حبس هديه آحاد ناس حقلرنده بمنزلة الغلول اولماديغى بره اعلان ايلمشدر
وحديثده وارددركه رسول الله صلى الله عليه وسلم برعامل بعث ايلديلر اول دخى مال كثير ايله عودت ايدوب
هذا لكم وهذا اهدى لى يعنى شومقدارى سزلركدر وشومقدارينى بكا اهدا ايلديلر ديدكده رسول الله
عليه السلام خطبه لرنده فهلا جلس احدكم فى بيت ابيه وامه حتى يهدى اليه يعنى سزلردن بريكز باباسى
وآنه سى خانه سنده جالس اولسه ايدى نيچون اولمادى تاكه كنديه اهدا اولنه ايدى قول سديدلرى ايله
اكا تعريضله توبيخ وتشديد ايلديلر ايشته بوحديث حقيقت نماده قوليمزه رمز وايما واردر وينه وارددركه
حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ابوهريره رضى الله عنهى صدقات بحرين اوزره عامل قيلوب اول دخى

مطلب اجرة الذهاب والمجيء

الزبد بسكون الباء يعني الرفد والعطاء كذا في النهاية

مطلب اذا اهدى الى مفت او واعظ فهي له واذا اهدى الى حاكم فهي رشوة

مال كثير ايله قفول واول مالى نفسى ايچون اخذ وقبول ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه اكا ياعدو الله وعدو
كتابه سرقت مال الله ديدى اول دخى ديديكه ياامير المؤمنين بن عدو الله وعدو كتاب الله دكلم لكن خيللرم
تناسل وسهملرم تجمع ايدوب بومبلغه بالغ اولدى همان حضرت عمر رضى الله عنه بوقولنه التفات ايتميوب اول مالى
اخذ وبيت الماله وضع ايلدى كذلك خليفه بعض نواحى يه برعامل بعث ايدوب اكا اهداء هديه ايلسه لر اكر خليفه
طوعا اهدالرينى بيلورسه يدندن اخذ وبيت الماله وضع ايدر زيرا اكا خليفه نك تقليد ايلديكى عمل ايچون اهدا
قيلنمشدر وخليفه بو بابده نائب مسلمين واول هدايا حق مسلمين اولمغله بيت مال المسلمينه وضع ايدر واكر كرها اهدالرينى
بيلورسه يدندن اخذ واصحابنه رد ايدر اماردده قادر اولمازسه لقطه كبى صاحبى كلنجيه دك بيت المالده مستقلا حفظ ايدر
وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى خليفه اولدقده كندودن اقدم خلفا اولان مروانيون بطريق الاكراه اخذ
ايلدكلرى معلومى اولمغله بيت المالده مجتمع اولان اموالى وجه مذكور اوزره اصحابنه رد وايصاله امر ايلدى
وعلى هذا ملك اعداوالى سرحدده ياخود آنك قوادندن برقائده اهدا ايلسه كركدركه مهدى اليه آندن برشيئ
تنقيص ايتميه بلكه خليفه آنى اخذ وبيت الماله وضع ايليه اما سرحدده بولنان مسلميندن برمرد بهادره اهدا ايلسه
اكا سالم قيلنور زيرا والى سرحددن طلب رفقلرى مسلمينه قوتى وبهادردن قوت نفسى اعتباريله در واكر امير
عسكر مسلمين ملك اعدايه برهديه ارسال ايتمش اولوب اول دخى عوضنى ايصال قيلسه نظر اولنور اكر اول عوض
هدية اميره مماثل ياخود ناس بربرينه غبنده تسامح ايده جكلرى مقدار ايله متفاضل ايسه اميره سالم اولور زيرا بونى
كندو اهداسيله جلب ايلمشدر واول بابده نفسى ايچون عاملدر واكر مقدار مرقومدن زائد ايسه قيمت هديه سى
مقدارى كنديه سالم وفضله سى معيتنده بولنان جماعت مسلمينك فيئنده منتظم اولور وكندودن خوف ورجا
اولنان قائد دخى اهدا واستهدا ايلدكده حكم مذكور اجرا قيلنور وبو بابده اصل اصيل حديث عمر رضى عنه
ربه الجليلدر كه زوجه سى ملك رومك عورتنه طيب ياغيريدن اهدا ايدوب ملك رومك عورتى دخى اكا
هداياى عظيمه اهدا ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه ايچندن زوجه سنه هديه سنك مثلنى اعطا
ايدوب بقيه سنى اخذ وبيت الماله القا ايلدى وبو بابده عبد الرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه اكا على وجه
الاعتراض عرض كلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قل لصاحبتك فلتهد اليها حتى ننظر اتهدى
اليها مثل هذا ام لا يعنى ياعبد الرحمن سن دخى زوجه كه سويله اول دخى ملك رومك عورتنه ارسال هديه ايلسون
تاكه اكا دخى بويله هدايا ارسال ايدرمى ايتمزمى كوره ليم ديمكله آنى الزام ايلدى واكر برمبارز اهل حربدن ملك
ياقائد ياغيرى بركسنه يه هديه ارسال اول دخى اكا ضعافنى ايصال ايلسه اكا سالم قيلنور زيرا بوزياده اول مبارزك
غيرايله قوت وعزتندن اولميوب همان اهل حربدن طيب نفسلريله جلب مال ايتمش اولمغله اكا سالم قيلنور
واكر مسلمين برحصنى محاصره ايتدكلرنده امير عسكر آنلره برمتاعنى بيع ايلسه نظر اولنور اكر بيعى مثل قيمت ياغبن
يسيرايله قائم اولمش ايسه ثمن بدل ملكى اولمغله اكا سالم اولور واكر غبن فاحشله حاصل اولمش ايسه ثمندن قيمت
ملكى مقدارى كنديه واصل وباقيسى فئ عسكرده داخل قيلنور زيرا اهل حرب بوزياده يى مثلا اشجارلرين قطع
وبنالرين تخريب ايتمسون ياخود اوزرلرندن مندفع اولسون ديو خوفلرندن ياخود رجاى رفقلرندن بذل ايتملردر
واميرك بومعناره اقتدارى انجق قوت عسكر ايله در بناء عليه فضله سى منزلهٔ غنيمتده اولمشدر واحكام
مذكوره بالتمام عقول عامهٔ انامه سبقت ايلين ظواهر احوالدر وبز بالده فعات بيان ايلديككه وقوف
حقيقتى ممكن اوليان اموره احكامى ظاهر اوزره بنا واجبدر واكر صورت مفروضه ده بايع آحاد عسكردن
بركسنه ايسه اهل حصندن طيب نفسلريله بدل ملكنده اخذ ايلديكى ثمن قليل وكثيرا اكا سالم قيلنور
زيرا اهل حصن بوزياده يى رغبت ورهبتلرندن ويرميوب همان مسلم مزبور آنلرى زبون ومغبون بولدقده
نوع تصنعله طيب نفسلرى اوزره ماللرينى اخذ ايلمشدر بناء عليه اكا سالم قيلنور وبيلمك كركدركه مسلمين
طعام وثياب وغيريدن مناسب كوردكلرى نسنه لرى مشركينه بيع ايلمك جائزدر انجق اسلحه ودواب
وسبايا بيعى غير جائزدر وبو بابده مشركين امانله ياخود بلا امان داخل مسلمين اولوب
اولماق برابردر زيرا بونسنه لر ايله قتال مسلمين اوزره كسب قوت ايدرلر وقتال مسلمين اوزره سبب تقويتلرينه
مباشرت ايتمك مسلمينه حلال اولماز ومعناى مزبور امتعهٔ سائره ده بولنمامغله بيعى حلال اولور بشرط آنكه
حصونلرندن برحصنى محاصره ايتمش اوليه لر اما بعد المحاصره اهل حصنه طعام وشراب وسائر حصنده
اقامتلرينه قوت اولان نسنه لرى بيع ايلمك جائز اولماز زيرا محاصره دن مقصود انجق طعام وشرابلرى

مطلب فضل عمر بن عبد العزيز رحمه الله زمانه

مطلب ما يجوز بيعه لاهل الحرب وما لا يجوز

منقطع اولمقدر تا كه حصنلرين يدلريله تسليم وحكم الله اوزره خروجه رضالرين تصميم ايده لر حال آنكه
طعام وامثالى آنلره بعده حصنلرنده اقامته سبب تقويتلرين اكتساب واردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده
دارلرنده اقامته سبب قوتلرين مسلميندن اشترادن غيرى طريقله دخى تحصيل ايدرلر اما اهل حصن بعد المحاصره
تحصيل ايده مزلر بناء عليه آنلره اشياء مذكوره يى بيع ايلمك مسلميندن برفرده حلال اولماز بويله ايكن بركمسنه
اكا جسارت ايدوب امام دخى واقف اولسه كركدر كه فعل حرامى مرتكب اولديغندن آنى تأديب ايليه
واكر امير عسكر ملك اهل حربه بعض مصلحتله بعث رسول ايدوب اول دخى رسوله بعض جوائز ايله اكرام ايلدكده
رسول اول جائزه يى عسكره يادار اسلامه اخراجه اقدام ايلسه خاصة اكا سالم قيلنور زيرا بوجائزه رسولدن رغبت
ورهبته مبنى اولميوب انجق انسانيت ومروتدن ناشيدر كورمزمىسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم توارد ايلين
ايلچيلره ورسوللره جائزه لر انعام ايدرلر ايدى وبندن صكره بويله ايديكز ديو اصحاب كراملرينه وصيت بيورديلر
وبومعنى ايلچيلردن ورسوللردن رغبت ورهبتلرينه مبنى ايدوكى كمسنه نك خاطرينه كلمز كذلك رسول امير ملك
اهل حربه برنسنه اهدا اول دخى اضعاف قيمتنى اكا تعويض واسدا ايلسه ياخود اهل حربه برمتاعى اضعاف
قيمتيله بيع ايلسه بونلر امانله دخول واهل حربله معامله ايدوب طيب نفسلريله مالللرينى اخذ ايلمك منزلنه نازل
اولمغله جمله سى سالما اول رسوله واصل قيلنور واكر ملك اعدا امير عسكره بعث هديه ايلدكده امير غنيمتدن قصد
تعويض ايلسه بالنظر الى القياس بوفعلى جائز اولماز زيرا غنيمتده حق غانمين ثابت اولوب حتى امير بعض غانمينى
بعد الاصابه بطريق التنفيل برشيئله تخصيص وتمييزه مالك دكل ايكن ملك اهل حربى تخصيص وتمييزه نيجه مالك
اولور لكن مؤلف عظيم الاحسان سالك استحسان اولوب ديديكه اميره كلن هديه غنيمتدن قيلنمغله ينه غنيمتدن
تعويضى جائز كوربلور كورمزمىسنكه امير كندويه كلن هديه يى رد مراد ايلسه رددنده ابطال حق غانمين وارايكن
اكا قادر اولور كذلك قبول وغنيمتدن تعويضده نظر مسلمينى ملاحظه ايلسه اكا دخى مقتدر اولور انجق غنيمتدن
بين الناس تغابن وتسامح اولنان مقداردن اكثر ايله تعويضى جائز كوريلمز وبوندن اكثر ايله قصد تعويض
ايدرسه كركدر كه فضله يى كندو مالندن ضم ايليه زيرا مسلمين ايچون بوزياده يه مقابل عوض حاصل بولنمامغله
اهل حربه من اول الامر غنيمتدن اهداسى منزلنه نازل اولور والحاصل هديه دن مقصود حسب العاده ثواب يعنى
عوضنى استفاده در بوجهتله عوض هديه عرفا مشروط كبيدر نته كيم متاع غنيمتده جانب مسلمين غبن
فاحشله مغبون اولمدقچه اهل حربه بيعله معاملهٔ امير مشروعدر كذلك تعويض هديه لرندن دخى غير ممنوعدر

* باب مايكون احرازا منهم ومالايكون *

يعنى اهل حرب اموال مسلمينى اخذ ايلدكلرنده احراز عد اولنوب اولنميان عملرى بوبابده مشروح ومفصلدر
چونكه اهل حرب دار اسلامه غارت ايچون دخول واخذ اموال وسبايادن صكره مأخوذلرين دارلرينه ادخال ايتمدين
اسلامى قبول ايلسه لر امام جمله سنى يدلرندن اخذ واصحابنه رد قيلور زيرا دارلريله احراز ايتمدكلرندن هنوز مأخوذلرينه
مالك اولمامشلردر زيرا تمليك تمام قهرى مستدعيدر وقبل الاحراز تمام قهر بولنمامغله منزلهٔ غاصبده اولدقلرندن
قبل الاحراز قبول اسلام ياقبول ذمت ايتسه لر دخى رد ايله امر اولنورلر زيرا قبول اسلام وذمتلرى مملوكلرنده تقرر
ملكلرين موجبدر يوقسه مالك اولمدقلرى نسنه لره تملكلرين مستوجب دكلدر وحكم مقررده مأخوذلرين
دار يمزده اقتسام ايدوب ايتملرى برابردر كه مغصوب قسمتله ملك غاصب اولماز سؤال اولنورسه كه مسلمين
دار الحربده اقتسام غنائم ايتدكلرنده اقتساملرى افادهٔ تأكد حقوقلرنده بمنزلة الاحراز دكلمى ايدى پس اقتسام
اهل حرب دخى نيچون طرفلرندن بمنزلة الاحراز قيلنماز جوابده ديرزكه دار الحربده قسمتى مقام احرازده
اقامت حق مسلمينده متحققدركه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان اميرلرى موجود وقسمت آنك رأيله
صورتياب وجود اولمشدر اما بومعنى حق اهل حربده مفقوددركه ايچلرنده حكمى بين المسلمين نافذ اولان بر امير
غير موجوددر پس حقلرنده تمام سبب انجق من جهة الحس معتبر واقتساملريله سبب ملكلرينه من جهة الحس
ازدياد قوت حاصل اولمديغى امر مقرردر بناء عليه صورت مذكوره ده برمسلم امانله عسكر اهل حربه دخول
ونهب ايلدكلرى امتعه دن اشترا ايلسه كركدر كه آنى اصحابنه بلاشئ رد وايفا ايليه زيرا اهل حرب قبل الاحراز
اكا مالك اولمدقلرندن آنلردن اشترا ايلين دخى مالك اولميوب همان بذل ايلديكى ثمنى ملك غيره بلا امر المالك فداده
متبرع اولمشدر اما اهل حرب اول مالى دارلرينه ادخالدن صكره مسلم اولسه لر آنلره سالم قيلنور زيرا احراز ايله
سبب ملكلرى اولان قهرلرى تمام اولمغله تملكلرى ظاهر بعده اسلاملر متقرر اولمشدر قال عليه السلام من اسلم

على

مطلب اعطاء الجوائز للوفود سنة

مطلب عوض الهدية كالمشروط عرفا

على مال فهوله وقبول ذمت ايلسه لر دخى ينه بويله دركه عقد ذمت تقرير ملكده خلف اسلام اولمغله اثر اسلام
آنده دخى قيام ايلمشدر كذلك بعد الاحراز بطريق الاستيمان اول ماله دار يمزه داخل اولسه لر ينه بويله دركه
استيمانله نفوس واموالللرينه استفادهٔ امان ايلمشلردر اما بعد الاحراز اول مالى برمسلم آنلردن اشترا ايلدكده
بويله دكلدركه بونده مالك قديمى اولى مسلمدن ثمنله اخذه قادردر زيرا اهل حرب ايچون حادث اولان ملكله
مالك قديمك ملكى منقطع اولمغله ملك اهل حرب آخره تحول ايتدكچه اول ملكده حق مالك قديم عودت ايلمز
وشرا ايله ملكلرى مسلمه تحول ايلدكده حق مالك قديم بروجهله ظاهر اولور كه مشترى يه دخى الحاق ضرره
مؤدى اوليه وبومعنى انجق ثمنله اخذنده حاصل اولور اما بعد الاحراز مسلم يا ذمت اولوب ياخود امانله دار يمزه
خارج اولدقلرنده ملكلرى آخره تحول ايتمكله اخذنده حق مالك قديم هيچ ظاهر اولماز واكر مسلمين قصد غارتله
دار الحربه داخل واحرار اهل حربدن اخذ سبايايه نائل اولدقلرندنصكره دار اسلامه قبل الاخراج اول سبايا قبول
اسلام ايلسه لر اكرچه اسلامله قتلدن سالم اولورلر امارقلرينه ثابت وقائمدر زيرا حكم رق قبل الاسلام مقهور
اولدقلرنده ثابت اولشدر واسلام اكرچه ابتداء استرقاقه مانعدر لكن رق ثانى رافع دكلدر اما ابتداء بابده سبقت ايلين
مسئله بشقه دركه مسلمين دار الحربده اهل حربه قاهر اولدقلرنده آنلر حسا وحكما مقهور اولورلر صكره قبول اسلام
ايتسه لر دخى قهر حكمى مرتفع اولمامغله رقلرى باقى قالور اما اهل حرب دار اسلامده قاهر اولدقلرنده قهرلرى انجق
من جهة الحس اولوب من جهة الحكم اولماز وقهر حسى دخى قبل الاحراز تمام اولمز بومعنا يى بيان اولدركه مسلم
دار الحربده قاهر اولدقده مأخوذينى حق اللهه راجع اولان امورده اسلامى ايله محرز اولور بناء عليه اهل حربدن سبى
ايلدكلرى اسيرلرين يدلرندن اخراج ايلمك برفرده حلال دكلدر لكن اهل حرب كرك دار الحرب وكرك دار اسلامده قاهر
اولدقده قهرلرى انجق بدايله در دينله دكلدر كورمزمىسنكه مسلميندن اخذ ايلدكلرى اسيرلرى يدلرندن اخذ ايلمك
هرفرده حلالدر واهل ذمت دخى قاهر اولدقلرنده حكم مزبورده مسلمين كبيلردر زيرا ذمت حق اللهه راجع اولان
امورده سبب احراز اولمغده خلف اسلامدر حتى اخذ ايلدكلرى اسيرلرينه تعرض براحده حلال اولماز وسبى
ايلدكلرى اسرا اسباياى مسلمين كبى تخميس اولنور واكر كفار تركدن اهل منعه بلاد كفار رومه دخول واحرارلرندن
سبى استرقاقه وصول بولوب هنوز دارلرينه ادخال ايتمدين اسيرلرى قبول اسلامله كسب اقبال ايلسه لر جمله سى
احرار قيلنورلر زيرا كفار ترك اهل دين حق اولمدقلرندن دينله محرز اولمامشلردر ويدلريله قهرلرى دخى دارلريله
احرازدن اقدم تمام اولماز بناء عليه اسيرلرى قبول اسلام ايتدكلرنده حريتلرى تقرر ايدر حتى آنلرى بعد الاسلام
دارلرينه ادخال ايدوب صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا ايلسه لر جمله سى احرار اولورلر اما اسلاملرى دارلرينه ادخاللرندن
متأخر ايسه عبيدلرى اولورلر واكر كفار ترك عبيد مذكورين يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه لر ينه ملكلرنده
ابقا اولنورلر زيرا دارلرى ومنعه لريله احراز ايتدكلرنده قهرلرى تام وملك ورق تمام اولمشدر صكره دن اسلام مملوك
اوزرنده ثابت اولان ملك مسلمى وملك كافرى ازاله ايلمز اما عبيد مذكورين على طريق المراغمة والمغاضبة ايچلرندن
دار يمزه فرار ايلسه لر احرار اولورلر نته كيم عبد حربى بووجهله مسلما خروج ايلدكده حكمى بويله در واكر ترك
مذكورين اسراء مزبورينى دارلرينه ادخالدن اقدم اسلامى قبول وآنلردن صكره اسيرلرى دخى دين اسلامه دخول
ايلسه لر ينه عبيدلرى اولورلر زيرا اسلاملريله محرز اولدقلرندن حين اخذنده مسلمين بولنمش كبى اولورلر حتى
بوندنصكره اول اسيرلرى دار اسلامه اخراج ايلسه لر بونلر حكما مسلميندن بغير اذن الامام قصد غارتله دار الحربه
داخل وبعض سبايايه نائل اولان اهل منعه منزلنه نازل اولمريله آنلرك مصابلرى تخميس وباقيسى آنلره تخصيص
قيلندیغى كبى بونلرك اسيرلرى دخى تخميس وباقيسى كندولره تخصيص قيلنور اما اسلام فريقين دارلرينه
ادخالدنصكره واقع اولوب بعده داريمزه ادخال ايدرلرسه ينه عبيدلرى اولورلر لكن بوصورتده تخميس اولنماز
زيرا قبل الاسلام دارلريله احرازلرنده مالك اولوب آنلرده حكم غنيمت ابتداء ثابت اولمديغندن صكره اسلاملريله
دخى ثابت اولمازاما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده قبل الاسلام حقلرى ثابت اولمش ايسه ده ملكلرى ثابت اولميوب
انجق دار اسلامله احرازده ثابت اولمغله محرزلرنده حكم غنيمت مثبت اولمشدر واكر اسيرلر هنوز ارض رومده ايكن
قبول اسلام ايدوب كفار ترك دخى آنلردن صكره قبول اسلام ايلسه لر اول اسيرلر احرار اولورلر زيرا قريبا بيان ايلنديك كه
احراز ايله ثبوت رقدن اقدم حريتلرى اسلامله تأكد ايلمشدر واكر هنوز ارض رومده ايكن ايكى فرقه دخى قبول
اسلام ايدوب قبللرى زمان واحده ايدوكى معلوم ياخود احدهما نك تقدم وتأخرى غير مجزوم اولسه ينه
احرار اولورلر زيرا حريت اصليه لرى معلوم ورق امترايه سبب اولان تقدم اسلام ترك غير مجزومدر وحكم رق

شك ايله متحقق اولمازسؤال اولنورسه كه ترك اول اسيرلره قاهر اولديغى دخى معلومدر وقهر آنلرك حريتلرينى مبطلمدر
پس حكم رق نيجـه مشكوك اولور جوابده ديرزكه قهر قبـل الاحراز مبطل دكلدر بلكه قهر انجق جزء علت
ابطالدر و جزء علتله حكمـدن نسنه ثابت اولماز واكر كفـار ترك كفرهٔ رومدن بر عورتى اسير ايدوب عورت دخى
هنوز بلادرومده ايكن وزوجى مداين رومدن برمد ينه ده حياتده ايكن قبول اسلام ايلسه ترك اول عورتى صكره
دارلرينه اخراج ايلسه‌لر دخى زوجندن باين اولماز زيرا حريتى اسلامله متأكد اولمغـله اهل منعهٔ تركدن معدوده
اولميوب همان دارالحربده قبول اسلام ايلمش برحربيه اولديغندن زوجندن باين اولماز مكر اوچ حيضله حائض
ياخود دار اسلامه خارجه اوله بو صورتلرده حقيقةً وحكماً دارلرى متباين اولمغـله زوجندن باين اولور واكر كفار ترك
عورتدن صكره قبول اسلام ايلسه‌لر آنلرك اسلاملريله عورت باين اولور كذلك اسلاملرى عورتدن اقدم اولسه صكره
عورت قبول اسلام ايلـدكده ينه باين اولور زيرا بو صورتلرده ترك مزبورين دارالحربه داخل اولان جيش مسلمين
منزلنه نازل اولورلر واول صورتده بر عورت قبول اسـلامله عسكر مسلمينه انضمام ايلسه نفسنى منعـهٔ مسلمينله
احرازى تمام اولمغـله حريت وزوجندن بينونتله بكام قيلنور كذلك مسلمين بر عورتى سبى ايلدكدنصكره عورت
قبول اسلام ايلسه زوجى ايله بينـلرنده حكماً تباين دارمتبين وسبيله امهٔ مسلمين اولوب بينلرنده اقتسـاملرى متعين
اولمغـله ينه زوجندن باين اولور بو صورت دخى آنك كبيدر كذلك عورت وترك قبول اسـلام ايتميوب آنى دارلريله
احراز ايلسه‌لر ينه باين اولور زيرا جاريه‌لرى اولوب اهل دارلرندن قيلنمشدر و بزبيان ايلديك كه اهل حرب اختلاف
منعاتله اهل ديار مختلفـه در پس زوجى ايله بينلرنده تباين دارمتبين اولدقده البتـه آندن باين اولور وهم دارلريله
احرازلرنده اكا مالك اولمريله آنى مسلمين بدون الزوج سبيله تملكلرى حكمنـده اولوب آنده باين اولديغى كبى بونده
دخى باين اولور حتى اول جاريه قسمتله برينه اصابتدن صكره صاحبى قبول اسلام ايلسه حيضهٔ واحده ايله استبرادنصكره
وطئى اكا حلال اولور زيرا عورت اهل كتابدندر وزوجى دخى يوقدر والله اعلم

باب ما يقطع من الخشب ومايصاب من الملح وغيره *يعنى دارالحربده قطع اولنان اخشاب وملح وغيريدن مأخوذ
ومصابه متعلق باب دقت نصـابدر اكر برسريه اذن امامله قطع اخشاب ايچون خروج ودار اسلامله دارالحرب
ميانده مسلمين حقلرنده مخوف اولان برموضعدن قطع ايلدكلرى اخشابله كلوب عسكره ولوج ايلسه‌لر اول اخشابدن
خمسى رفع و باقيسى غنيمته وضع اولنور زيرا مسلمين حقلرنده مخوف اولان موضع دارالحربدندر كه دار اسلام تحت يد
مسلمينده بولنان موضعك اسميدر وعلامتى مسلمين آنده آمن وسالم اولمقـدر و بومعنى موضع مرقومده معدومدر
سؤال اولنورسه كه اول موضعـده امن مسلمين مفقود اولديغى كبى امن اهل حرب دخى ناموجود ايكن نيجـه دار
الحربدن معدود قيلنور جوابده ديرز كه مواضع مرقومه فى الاصل ايادى اهل حربده بولنمغله يد اهل حرب آندن من كل
وجه منقطع اولمدقجه دار اسلام اولماز نكته‌سى اولدر كه هر نسنه كه فى الاصل ثابت اوله البته بعض آثارينك بقاسيله
باقى اولوب اكا مماثل ياخود آندن غالب برمغير معارض عارض اولمدقجه اول نسنه مرتفع ومنتقض اولماز بو جهتله
مواضع مرقومه دارالحربدن ايدوكى معلوم اولدقده آنده بولنان اخشاب يد اهل حربده موجود اولمغله اخشاب مرقومه
اهل حربدن بطريق القهر اصابت اولنمش مال اولوب بعينها غنائمدن معـدوددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده
امير آنلرى مسلمين ايچون سفاين يا مجانيق ياپلغـه قطع اشجار ايچون ارسال قيلمش ايسه اخشاب مرقومه يى اخـذ
وارساله قصـد ايلديكى مصلحتده استعمالى جائزدر زيرا قطعلرنده امر اميره امتثال ايلديلر وامتـثاللرى حين
قطعده قصـد اغتنامله متحقق اولماز پس حين قطعده قصد اغتنام مقصود اولمدقجه غنيمتـدن معدود اولماز
نكته‌سى اولدر كه نظر مسلمينه راجع اولان امورده رأى امام معتـبردر كورمزمسنكه قبل الاصابه بطريق النظر
تنفيلى صحيحدر كذلك مصابى قبل الاصابه منفعت معلومه يه تعيينى دخى تصحيح اولنور بو صورتده امير اول اخشابدن
مقدار كفايه سين اخـذ ايلدكدنصكره فضله قالسه اول فضـله غنيمت قيلنور زيرا موجب اغتنـام اولان سبب
جمله سـنده موجود ايكن حاجت مسلمينله مشغول اولان مقـدارنده قصد امامه بناء حاجت مسلمين تقـديم
وفضله سـنده ينه حكم غنيمت اجرا وتعميم اولنور نظيرى شول دين ووصيتدن فاضـل اولان مالدر كه ورثه يه
ايصال قيلنور كذلك امير آنلرى دارالحربده معسكردن ارسال ومنافع مسلمينه باعيانها صرف اولنمق ايچون خشب
ياطعـام ياعلف كتورمكله امر واستعمال ايلسه ينه كتوردكلرى اول منفعت مقصوده يه مصروف وفضـله‌سى
سريه ايله اهل عسكرك غنـائملرينه معطوف قيلنور زيرا سريه اطاعت اميرايله خارج اولدقلرنده البته منفعت
مقصوده يى تحصيله نيت ايدوب اغتنـامه عزيمت ايتمشلردر كذلك بعض مداين نغورده خط واقع اولمغـله امير

بر قومى اول مدينـه دن دارالحربه اهل مدينه ايچون طعـام وعلف كتورمكه ارسال آنلر دخى بو خـدمتى
اكمال ايلدكـلرنده كتوردكلرى بلاخمس بين اهـل المدينـه تقسيم اولنوب بالكز اهـل سريه يه
قصر وتقـديم اولنماز لكن بو مسائل مبسوطه حين خروجـلرنده امير آنلرى نه مصلحت ايچون ارسال ايلديكى
معلوملرى اولمغله مشروطه در زيرا آنلردن قصـد اغتنام انجق ارسالدن مراد اميرنه ايدوكنى بيلوب اكا اطاعتله
خارج اولدقلرنده ظاهر الانعدام اولور بو صورتده دخى مثلا طعـامى مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره ايصال
ايدرلرسه ينه منزل غنيمتـه انزال قيلنور زيرا تقديم اهل مدينه يى موجب اولان احتياجلرى منعدم اولمغله مجموع
طعـام مقصود امير اولان منفعتـدن فضله قالان طعامك سلكنه منتظم اولمشدر واكر امير مسائل مذكوره ده
كتوره جكلرى اشيانك بعضيسنى آنلره تنفيل ايلسـه تنفيلى تصحيح وتكميل اولنور زيرا اشياء مرقومه نك
بعضيسنى منفعت مسلمينه و بعضيسنى بطريق التنفيل آنلره مبذول قيلمشـدر كه هر برنده نظر ومصلحت ملحوظ
ومأمولدر زيرا ناسك مصابده نصيب خاصلرى بولنمادقجه خروجه رغبتلرى قليل اولمغله تحريض ايچون تنفيل
ايتمشـدر سؤال اولنورسه كه ثغور مذكوره دار اسلامدندر پس دار اسلامدن بعث اولنـان سريه يه تنفيلى نيجـه
صحيح اولور جوابده ديرز كه اولبابده عدم صحت تنفيل شول غنيمتده دركه آنده فارس راجل اوزره لازم التفضيل اوله
زيرا اول تنفيلده خمسله فضل فارسى ابطالدن غيرى نسنه تحصيل اولنماز الكن بو معنى مانحن فيهده يوقدر كه
كتوره جكلرى اصابت ايلين سريه يه غنيمت اولميوب منفعت مسلمينه صرف اولنه جقدر بو جهتله تنفيلى جائز
كوريلمشـدر اما مسلمين آندن مستغنى اولدقدنصكره كتورسه‌لر نفللرى باطل اولور زيرا كتوردكلرى غنيمت
اولور و باب النفل فى دارالحرب اثنـاسنده وابواب سائره ده بالدفعات بيان اولنديغى اوزره دار اسـلامدن بعث
اولنـان سريه ايچون غنيمتدن تنفيل عام صحيح اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده امير من اخذ منكم شيئا فله نصفه
ديمش اولسه بو تنفيلى اهل سريه حقنده ايجاب امير اوزره تنفيذ اولنور زيرا بو تنفيلى اخـذ ايتملرله مقصور
واخذ ايتميلر آندن مهجور اولمغله طلب واخـذ اوزره معناى تحريضى متضمن اولديغندن غنائمده صحتى ظاهر
ومتبيندر واكر امير برسريه يى مصالح مسلمين اولان سرحددن ايچرو دار اسلامدن قطع اخشاب ايچون ارسـال
ايتمش اولسه نظر اولنور اكر ارسالى عين اخشـابله مصالح مسلمينده انتفاع ايچون واقع اولمش ايسه كتوردكلرى
اول منفعته صرف اولنور بو صورتده بعض اخشابى آنلره تنفيل ايتمش ايسـه اولا نفللرين اعطا بعده باقيسنى
اول منفعته صرف وايفـا ايدر واكر باعث بعث اولان خصوصدن امير مستغنى اولدقدنصكره كتورير لرسـه
سريه دن هر برى كتورديكى اخشـابه برأسه مالك اولور زيرا كتوردكلرى اخشاب بو صورتده غنيمت دكلدر كه
اكا دار اسلامده اصابت ايتمشلردر ودار اسلامده مباح اولان اشيا منزلهٔ صيدده اولمغـله هر كيمك يدى اكا سبقت
ايلسه اكا احق اولور واكر اول اخشابى معا وجميعـا كتورير لرسه بينلرنده على السويه تقسيم اولنوب فارسلرى
راجل اوزره تفضيل وتقديم اولنماز زيرا تفضيل فارس غنيمتده اولور اخشاب مذكوره ايسـه غنيمتدن دكلدر
سؤال اولنورسه كه غنيمتدن دكل ايكن آنده تنفيل نيجه تجويز اولنور جوابده ديرز كه اعطاء مرقوم على وجـه
التنفيل دكلدر بلكه مصبب مباحه بعض مصابى تخصيص و باقيسنى منفعت معينه يه صرف وتحويلدر واكر
برسريه بغير اذن الامام قطع اخشاب ايچون دار الحربه ياخود بين الدارين برموضع مخوفه خارج اولسه‌لر كتوردكلرى
نسنه‌لر غنائمده مندرج قيلنورز يرا سريه اهل منعه اولوب دار الحربدن بطريق القهر جلب مال ايلمشلردر ومصاب
اهل منعه‌ده اذن امام منضم اولوب اولمامق مساويدر اما اول اخشابه آنده مسلمين آمنين اولدقلرى برموضعده
ظفرياب اولسه‌لر بونده هر برى مأخوذينى اخذ واستيعاب ايدر زيرا مأخوذى دار اسلامده شئ مباح اولمغـله
صيد وحطب وحشيش كبى آنى اخذ ايله مملوك ومستباح ايلمشدر بو صورتده اول موضعده اهل حربه ملاقى اولوب
قتالله آنلرى اشياء مأخوذه‌لرندن اجلا قيلسه‌لر ينه حكم سابق اجرا اولنور زيرا دار اسلامدن اولان مواضع محرد دخول
اهل حربله حكم دار الحربده اولميوب قتالله آنلرى اجلادن صكره كما كان حكم دار اسلام اوزره باقى قالوب سريه‌دن
هر برى مأخوذينه مالك اولور كذلك اول موضعه اهل حرب كلوب اخشابى قطع ايدوب هنوز دارلريله احراز ايتمدين
سريه واصل اولسه ينه هر برى تملك مأخوذينه نائل اولور زيرا اهل حرب دار اسلامده اخذ ايلدكلرى نسنه يه
قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن مصابلرى اصابتلرندن اقدم اولديغى حال اوزره باقى قالور لكن دارلريله احرازلرندن
صكره مسلمين لحوق ويدلرندن اخذ ايلسه‌لر بو صورتده اهل حرب احرازايله مالك اولدقدنصكره سريه بطريق
القهر ملكلرين احراز ايتمش اولمغـله اول نسنه غنيمت قيلنور كذلك ارض اسلام يا ارض حربده واقع ملاحه‌نك

يعنی آنده طوز حاصل اولان موضعك دخی حكمی جميع مذكوراتده دار اسلامده اخذ اولنان اخشاب مباحه كيدر كه
ملح دخی خشب مثللو مباح اولمغله اخذيله تملك اولنور كذلك معدن ذهب وفضه و جوهر دخی بويله در كه
سريه آنلری طلبده چيقوب ارض اسلامده ظفر بولسه‌لر غنيمت دكلدر انجق بونلر وفی الركاز الخمس حديث شريفی
موجبنجه تخميس اولنورلر كذلك اهل حرب بونلری استخراج ايدوب هنوز احراز ايتمدين سريه واصل اولسه‌لر ينه
تخميس اولنوب باقيسی اخذ ايلينلره تخصيص اولنور زيرا اهل حرب قبل الاحراز بونلره مالك اولمدقلرندن
اخذلری وعدم اخذلری برابردر اما سريه بونسنه‌لره دار الحربده اصابت ايتمش اولسه‌لر بو صورتده بعد التخميس
باقی بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا سريه منعه‌لريله دار الحربدن آنی بطريق القهر اخراج
ايلمشلردر اما مسئلهٔ مزبوره‌ده اهل منعه اوليان برايكی شخص اخراج ايتمش اولسه اشياء مزبوره قطعا تخميس
اولنميوب اخذ ايلينلره تمليك اولنور زيرا آنلر دار الحربدن علی وجه التلصص اخراج ايدوب علی وجه اعزاز الدين
ايتمشلردر مكر اذن امامله خارج اوله‌لر بو صورتده مصابلری حكم غنيمتده مندرج اولور زيرا بو تقديراوزره
نصرتلری امام اوزره واجب وقدرتلرين بيلدكجه بعث وارسال‌لری امام ايچون غير جائز اولديغندن امام آنلره
مدد مثللو اولمغله كتور دكلری علی وجه اعزاز الدين مأخوذ اولمشدر و بو مثللو مصابلرده تخميس واجبدر
زيرا غنيمتده وجوب خمس انجق شرف جهاتله كسب اولنديغی اعلام وشرفنی اظهار ايچوندر و بو معنی ما نحن
فيهده دخی ظاهردر واكر سريه‌يی قطع اخشاب يا اخذ ملح ايچون بعث ايلين امير سر حد اولوب آنلره مأخوذلرندن
تنفيل ايتمش دخی اولسه امير اعظمدن جائز اولان تنفيل بوندن دخی تجويز وتكميل اولنور زيرا امير اعظم تدبير
سر حدی اكا تفويض ايلدكده مقام نفسنده قائم قيلمغله آنی صريحا نهی ايتمدكجه كندودن جائز اولان امورك آندن
دخی جوازی لازمدر بعده مؤلف بديع البيان بو محلده امير تنفيلی نفسنه ياغيری به تخصيصنك احكامنی بسط
وتبيان ايلدی لكن بز اول مسائلی باب نفل الاميرده اعلان ايلدك ومسائل مرقومه اثناسنده شو مسئله‌يی ذكر
وانبا قيلديكه امير تنفيل ايله ولد ووالدينی تخصيص و تميز ايلسه تخصيص اجنبيده تجويز اولنديغی كبی بنده تجويز
اولنور و بو مسئله‌دن مرادی ولد ووالد بو حكمده مساوی اولديغنی ايراددر اما عبد ومكاتب بشقه‌در كه
آنلر بو حكمده بر بر نه مساوی دكللردر وامير لفظ تنفيلی جماعت مسلمينه تعميم ايتدكده نفسی دخی داخل اولمغله
تنفيلی حق نفسنده بو وجهله صحيح اولنجه ولد و والدی حقلرنده اولی بالتصحيح در زيرا ولد ووالدينه حاصل
اولان نسنه‌دن انتفاعی نفسنه حاصل اولان نسنه‌دن انتفا عندن البته دوندر بعده مؤلف در باد رايت حديث
سالم بن ابی الجعدی بو وجهله ذكر وروايت ايلديكه قبيلهٔ اشجعدن بركمسنه رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم
حضرتلرينه كلوب فقر واحتياجندن شكايت ايلدكده اكا صبر ايله امر ايلديلر بعده اول كمسنه كيدوب اعدادن
اخذ غنيمت وحضور نبوی‌يه ايصال ايلدكده غنيمتنی اكا علی وجه الطيب حلال قيلديلر والله تعالی وتقدس
آنك شاننده ومن يتق الله يجعل له مخرجا و يرزقه من حيث لا يحتسب آيت جليله‌سين انزال بيوردی ايشته
بو حديث جليل برايكی كمسنه بغير اذن الامام دار الحربه علی وجه التلصص دخول و بعض غنائمه كسب وصول
ايتدكلرنده غنيملری بلا تخميس آنلره موصول قيلنور قوللرنده علمامزك رحمهم الله تعالی اصل اصيللريدر اما اهل منعه
بشقه‌در واذن امامله كيدن برايكی كمسنه ينه بشقه‌در وهر موضعده كه مصابده حكم غنيمت ثابت اوله آنده شخص
مصيبله سائر عسكر برابردر وهر موضعده كه ثابت اولميه مصيبه تخصيصی مقرردر واكر اخذنده بر جماعت اشتراك
ايدرلرسه بينلرنده علی السويه تقسيم اولنوب فارسلری راجللری اوزره تفضيل اولنماز زيرا تفضيل تخميس كبی
غنيمته مخصوص صدر ومصاب مرقوم غنيمت دكلدر بلكه بر مال مباحدر كه آنی علی وجه التلصص لا علی وجه
اعزاز الدين احراز ايلمشلر بو جهتله اخذ صيد وحشيش منزلنده‌در واكر اشياء مذكوره‌دن برنسنه‌يی
متلصصيندن شخص واحد اخذ ايلدكدنصكره حفظ ايچون رفيقنه ويروب اول دخی محافظه ايدرك دار اسلامه
اخراج ايلسه ينه اخذ ايلين شخصه تمليك اولنور زيرا ايدی اكا سبقت ايدوب وآنك امريله رفيقنك اخراج ايدنجه‌دك
حفظی بنفسه حفظی كبی اولمغله اكا احق اولمشدر اما رفيق دار الحربده يدندن جبر وتغلبله اخذ واخراج ايتمش
ايسه اكا اخراج ايلين مالك اولور زيرا شخص اول مجرد اخذ ايله اكا مالك اولمامشدر زيرا منعهٔ مسلمينده دكلدر كه اخذ
ايله محرز اوله پس احرازی انجق دار اسلامه اخراجله حاصل اولور واخراج دخی انجق يدندن انتزاع ايلين غاصبدن
تحقق ايتمشدر لكن بن بر مسلم بر غنيمتی اخذ ايلدكدنصكره رفيق قهر وغلبه ايله يدندن انتزاع ايتمكی جائز كورمزم
زيرا يدی اكا سبقت ايلمشدر و يد مسلمك مسلمين اوزره حرمتی واردر وهم آنی دينله احراز ايلمشدر و بر باب متقدمده

بيان

مترجم فقير ديركه قصهٔ مزبوره
كتاب السير الكبيرده مذكور اولديغی
وجه اوزره ترجمه اولندی لكن
كشاف وانوار التنزيل وسائر كتب
تفاسيرده واصابه وغيری كتب
احاديثده تقرير كاينه مخالفت كلبه
اوزره تحرير اولنمشدر خوفاعن
الاطناب جمله‌سنی نقلدن اجتناب
اولندی لكن علی جميع التقادير
قصهٔ مرقومه‌ده مدعای معهوده
دليل واردر مطالعه ايلين ذواته
ظاهر اولور
منه

بيان ايلديك كه دينله احراز حكم ملك وتقومده معتبر دكل ايسه‌ده حقوق الهيه راجع اولان حق ائمه‌ده اعتباری
مقرردر بو صورتده مشركيندن بر طائفه مصابلرين قصدا اخذ ايله ورود ومسلمين دخی اوزرلرينه غلبه ايدوب
تخليص مصابلرنده بذل مجهود ايلسه‌لر ينه ابتداء اخذ ايلين اوزره مردود قيلنور كه اخذ سابقله اكا احق
اولدقدنصكره ابتلاء قتالله حكمنه تغير ملحق اولماز سؤال اولنورسه كه قتال مزبوره مباشرتلرنده نيچون حكم
تلصصدن اخراج اولنوب حكم اهل منعه‌ده ادراج اولنمادیلر تا كه مصابلری حكم غنيمتده اندراج ايليه جوابده
ديرز كه وقوع قتال قصدی اولميوب اتفاقی اولمغله آنلر حكما قاهرين اولمازلر كورمزميسنكه متلصصين مرقومين
مشركيندن بر قومی نائملر ايكن بولوب جمله‌سنی قتل واموالرين اخذ واحراز ايلسه‌لر مأخوذلری غنيمت
اولميوب بلكه هر بری كندو مأخوذيله تخصص وامتياز ايدر ما نحن فيه دخی بويله‌در توضيحی اولدركه
متلصصين مرقومين اهل منعه اولدقلرنده مصابلری البته غنيمت اولدقدنصكره اعدادن آنی تخليص ايچون
حسب الابتلا اقتتال ايدوب ايتمكله حكمی متغير اولمديغی كبی اهل منعه اولمدقلرنده مصابلری غنيمت اولدقدنصكره
ينه قتال وعدم قتالله حكمی متغير اولماز واكر اهل منعه اوليان متلصصين بعض غنائمه اصابتلرندنصكره ينه
بعض غنائمه اصابت ايلين عسكر مسلمين دار الحربده آنلره لاحق اولسه بو صورتده اولا مصاب فريقين تخميس
اولنور بعده مصاب فريق اول فريق ثانی ايله بينلرنده تقسيم اولنور زيرا فريق ثانی قصد غزا ايله داخل اولوب
آنلره التحاقله منزلهٔ مدده نازل اولمغله مصابلرنده شركته نائل قيلنورلر اما مصاب فريق ثانيده فريق اول
تشريك اولنماز مكر صكره تصادف قتالله اول مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر زيرا فريق اول قصد
غزا ايله داخل اولمدقلرندن منزلهٔ مدده نازل اولميوب مصاب جيش حقنده حاللری شول دار الحربده تاجر
يا اسير يا اهل حربدن مسلم اولوب بعد الاصابه جيشه ملتحق اولانلرك احواللری كبی اولور و بز بالدفعات بيان
ايلديك كه بونلر مجددا ملاقی قتال اولمدقجه شركت مصابده ادخال اولنمازلر اما جمله‌سنده وجوب خمس اكا
مبنيدر كه جمله‌سی قوت جيشله محرزه اولوب معنای اعزاز دين تحقق ايلمشدر واكر بر عسكر اولا باذن الامام
يا خود بلا اذن دار الحربه داخل اولوب بعده برايكی كمسنه امام آنلری عسكره لحوقدن نهی ايتمشيكن بلا اذن
عسكره واصل اولسه‌لر نظر اولنور اكر لحوقلری عسكرك غنائمه اصابتلرندن اقدم ايسه بعد اللحوق مصابلرنده
شريك اولورلر واكر اصابتلرندن متأخر ايسه تشريك اولنمازلر مكر صكره ملاقی قتال اولوب برابر اقتتال ايده‌لر
زيرا بغير اذن الامام دخوللرنده متلصصين اولمرله قتالده معيت ايتمدكجه مدد جيش عد اولنمازلر نكته‌سی
اولدركه مدد جيش اولان اهل غزا اولمق لازمدر و بونلر تلصص اوزره دخوللرنده حكما اهل غزا اولمامشلردر
پس مصابده شركتلرنده انجق حقيقهٔ اهل غزا اولمق اعتبار اولنور و بو معنی قتالده معيتلرينه موقوفدر
اما لحوقلری اذن امامله اولسه بو صورتده نفس دخولله اهل غزا اولمرله مدد جيش اولوب التحاقلرندن اقدم
جيشك مصابلرنده دخی تشريك اولنورلر واكر بر قوم مرتدين دار الحربه لحوق بعده قبول اسلامله دار الحربده
عسكر مسلمينه الصوق ايلسه‌لر بونلرك حاللری اهل حربدن هنوز قبول اسلام ايدنلر ايله برابردر زيرا ارتداد ايله
دار الحربه داخل اولدقلرنده اهل حرب اولمشلردر صكره اسلامله جيشه التحاق ايلسه‌لر دخی اهل غزا
ومدد جيش اوله مزلر مكر ابتلاء قتالله مصابدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده‌لر واكر بر قوم بی منعه بغير اذن الامام
دار الحربه دخول و بعض غنائمه وصولدنصكره آخر قوم بی منعه دخی بعض غنائمه اصابتلرندنصكره اذن امامله
آنلره لحوق وحلول ايلسه‌لر نظر اولنور اكر بعد الاجتماع ينه اهل منعه اولمامشلر ايسه متلصصين قبل الاجتماع و بعده
اصابت ايتدكلری غنائمله بلا تخميس متخصصين اولورلر زيرا اجتماعله اهل منعه اولمدقلرنده حكم اصابتلری
متغير اولميوب مصابلرنده قبل الاجتماع جاری اولان حكم ينه جاری ومتحيز اولمغله آنلردن هر بری مأخوذيله
متميز اولور لكن آنلره لاحق اولنلر اهل منعه اولمش اولسه‌لر جواب مسئله بشقه‌در كه بو صورتده بونلرك التحاقلريله
متلصصينك صفت اصابت واحرازلری متغير ومصابلرنده تفصيل آتی الذكر اوزره حكم غنيمت متقرر اولور
وما نحن فيهده اذن امامله لاحق اولنلرك قبل الاجتماع و بعده اصابت ايتدكلری تخميس اولنوب باقيسی كندو
بينلرنده قسمت غنيمت اوزره تقسيم ومتلصصينله اجتماعلری منزلهٔ عدمه تنزيل اولنور واكر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ايسه بو صورتده قبل الاجتماع هر بری اصابت غنائم قيلديغی كبی بعد الاجتماع دخی جميعا
اصابت مغانم ايلسه‌لر كركدر كه اول وآخر جميع مصابلری تخميس اولنه بعده هر فريقك قبل الاجتماع
مصابلری كندو بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنوب بعد الاجتماع مصابلری بين الفريقين ينه سهام

غنيمت اوزره تقسيم اولنه زيرا بعد الاجتماع اهل منعه اولملريله جميع مصابلرنده احراز على وجه القهر متعين اولمغله
جملهسنده وجوب خمس متبين اولور انجق هر فريقك على الانفراد منعهسى بولنمامغله فريق آخرك
قبل الاجتماع مصابنده مدد حكمنده داخل اولمديغندن مصاب مذكور هر فريقك كندو بينلرنده تقسيم اولنوب
فريق آخر مشاركتله مداخل اولهمز مكر بعد الاجتماع ابتلاء قتالله هر فريق فريق آخرك مصابندن دفع
اعدا اوزره اقتتال ايدهلر بو صورتده جميع مصابده اشتراك ايدرلر واكر بو مسئلهده فريق ثانينك دخى دخولى
بغير اذن الامام ايسه جوابى مسئلهٔ سابقهيه موافقدر انجق برو جهله آندن متفارقدركه بونده هر فريقك
قبل الاجتماع مصابى دخى سهام غنيمت اوزره بين الفريقين جميعا تقسيم اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده
وجه مشروح اوزره هر فريقك كندولره تخصيص وتقديم اولنور زيرا بونده هر فريقك قبل الاجتماع مصابلرى
مصاب فريق آخر ايله حكمده مساوى اولمغله جملهسنده همان احراز ايله حال تأكد حقه اعتبار اولنور حالى تأكد
حقده دخى اهل منعه بولنملريله احراز قوت جميعله تمام اولديغى آشكار اولمغله جملهسى تخميس وباقيسى بين
الجميع تقسيم اولنمق بديدار اولور اما مسئلهٔ سابقهده هر فريقك حكم مصابى آخره مخالفدركه اذنله داخل اولنلرك
مصابلرى غنيمت اولمغله متلصصين اكا شريك دكللردر ومصاب متلصصين غنيمت اولمامغله اذنله داخل اولنلر اكا
شريك دكللردر مكر هر برى مصاب آخردن دفع اعدا ايچون قتال ايدهلر بو صورتده جملهسى غنيمت اولوب
احرازى قوت جميعله تتميم اولنمغله بين الجميع تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومهده بلا اذن داخل ايكى فريقك
برنده منعه بولنوب برنده بولنمامش ايسه منعهسى بولنميانلر اهل منعهنك قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اولمازلر
مكر بعد الاجتماع قتال آخرده متشارك اولهلر اما اهل منعه بعد الاجتماع ملاقى قتال اولمسهلر دخى آنلره تشريكله
خوشحال قيلنورلر زيرا مصابلرين منعهلريله احراز ايتملريله اهل منعه بو بابده آنلره مدد منزلهسنده واقع اولمشدر
اما صورت اولىده اذنله داخل اولنلر دخى اهل منعه اولمدقلرندن متلصصين مصابلرين آنلرك منعهلريله
محرز ين اولمامشلردر واكر اهل منعه بلا اذن وغير اهل منعه اذنله داخل اولمشلر ايسه هر برى آخرك جميع
مصابنده شركتله مداخل قيلنور زيرا حين دخولده احد الفريقين باعتبار المنعه وفريق آخر باعتبار الاذن
اهل غزادن عد اولنمقله هر برى مصاب آخرده بمنزلة المدد واقع اولمشدر واكر منعهلرى بولنميان فريقيندن
هر برى دار الحربه اذن امامله داخل وهر برى بعض غنائمه اصابتدن صكره بربرينه متواصل اولسهلر
بو صورتده اجتماعله اهل منعه اولوب اولماملرينه اعتبار اولنميوب همان مجموع مصابلرى تخميس وباقى
بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيمه ابتدار اولنور زيرا اذن امام فريقينه شامل واذنله نفس دخولده
هر برى حكم غزاده داخل اولمغله هر برى آخر ايچون قبل الاجتماع مصابنده دخى مدد منزلهسنه نازل
اولمشدر سؤال اولنورسه كه فريقيندن هر برينك منعهلرى اولمامغله صورت مفروضهده هر برينك اصابت
واحرازى آخرك منعهسيله حاصل اولمامشيكن هر برى آخرك مصابنده شركته نيجه واصل اولور جوابده
ديرزكه بونلر اعتبار اذن امامله دار الحربده اهل غزا اولمشلردر ودار الحربده اهل غزا عند الاجتماع بربرينه مدد
عد اولنوب منعهلرى بولنوب بولنمامغه اعتبار اولنماز كورهمزمىسنكه عسكر دار الحربه داخل وغنائمه واصل
اولدقدنصكره اذن امامله برايكى كمسنه آنلره متواصل اولسه بالنفس منعهلرى يوغيكن مدد عد اولنوب
مصاب عسكرده شركته نائل اولورلر اما بلا اذن داخل اولسهلر بويله دكلدر مانحن فيه دخى بونك كبيدر
وعلى هذا فريقيندن هر برى اهل منعه اولوب ايكيسيده بلا اذن داخل ودار الحربده متواصل اولسهلر
جميع مصابلرى تخميس وباقى بين الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا هر برى حين دخولده
منعهلرى ايله اهل غزا واجتماعله بربرينه مدد اولدقدنصكره احراز مصاب جملهٔ فريقين ايله تمام
اولمغله جميع مصابده جملهسى شريك اولوب سهام غنيمت اوزره اقتسام ايدرلر والله اعلم

باب ما يصيبه الاسراء والذين اسلموا من اهل الحرب * يعنى اسراء موحدين واهل حربدن قبول اسلام ايلين
مهتدينك ظفرياب اولدقلرى غنائمك احكامنده معقود بابدر دقايق رهيندر بز باب الشركة فى الغنيمة اثناسنده
بيان ايلديك كه دار الحربه داخل اولان عسكردن بر مسلم اسير اولوب بعده فرار ايله قبل خروج العسكر كاوب
عسكره ملتحق اولسه اسير ايكن مصابلرنده دخى شركته مستحق اولور زيرا عسكر ايله برابر قصد قتالله داخل
اولدقده سبب استحقاق برابر منعقد واتمام احرازده مشارك ومعاضد اولمغله مابيننه حلول ايلين اسرى منزلهٔ
عدمه نازل ومعسكرده حاضر ايكن مريض اولمق حكمنده داخل اولمشدر وبو بابده ابتداء دخولى اذنله اولوب

اولماق

اولماق برابر وعلى كلا التقديرين عسكر ايله قصد قتال اوزره دخولنده غازى عد اولنديغى مقرردر كورمزمىسنكه
عسكر ايله برابر قصد تجارتله داخل اولوب صكره ترك تجارت وقتاله مباشرتدنصكره اسير اولسه ياخود اهل حربدن
ايكن قبول اسلام وقصد قتالله مسلمينه انضمامدنصكره اسير اولسه بعده فرار ايدوب عسكر غنائمى دار ايله احراز
وبيع وتقسيم ايتمدين عسكره ملتحق اولسه بو صورتلرده قتالنده اذن امام بولنمامشيكن ينه مصاب عسكرده
شركته مستحق اولورلر اما كندو هنوز اسير ايكن اول عسكر خروج ايدوب بعده فرار وبعض غنائمه ظفر بولمش
اولان عسكر آخره لحوق وولوج ايلسه آنلر ايله غنائم سابقهلرنده شركته نائل اولهمز مكر مجددا ظهور قتالله
اول غنائمدن دفع اعدا ايچون مقاتل اوله زيرا بو وقته كلنجيه دك سبب استحقاق بو عسكر ايله برابر منعقد
اولمديغندن آنلرك حقلرنده بونك حالى دار الحربده قبول اسلامله عسكره ملتحق اولان كمسنهنك حالى ايله
متحد اولمشدر ومسلم مزبورك مقصودى انجق مشركيندن نفسنى تخليص اولمغله مجرد عسكره التحاقله مدد
عسكر عد اولنماز مكر مصابلرندن دفع اعدا ايچون مجددا مباشرت قتالله مقصودى امداد اولديغنه استدلال
اولنه ومانحن فيهده دخى بويلهدر واكر اسير مرقوم حين فرارنده بعض مشركينى قتل وماللرينى اخذ ودار اسلامه
اخراج ايتمش اولسه بلا خمس جملهسنه مالك قيلنوب شول حربى منزلهسنه تنزيل اولنوركه دار الحربده قبول
اسلامدنصكره فعل مزبورى اتيان وتكميل ايليه نكتهسى اولدركه اسير مزبور بلا منعه دار الحربده مقهور
اولديغندن فعل مذكوردن مقصودى على وجه اعزاز الدين قتال اولميوب همان يدلرندن سلامت نفسنى
استحصال اولمغله مأخوذنده منزلهٔ متلصصه انزال قيلنور اما بو مسئلهلرده اسرا ياخود اهل حربدن قبول اسلام ايدنلر
اهل منعه بولنسهلر بو صورتده جميع مصابلرى تخميس وباقى بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم وايچلرندن بالنفس
اخذ ايلين وايلمين حكم غنيمت اوزره تسويه قيلنور وصورت مفروضهده حين احرازده اهل منعه بولندقلرندنصكره
مذكورينندن هر فريق قبل الاجتماع اهل منعه اولمق ياخود انجق اجتماعله اهل منعه اولمق حكم مشروحده
برابردر زيرا مذكورين اهل حربله فى الحقيقة محاربين ايكن ماللرين بطريق القهر اخذ ومنعهلريله احراز ايتملريله
مصابلرنده معناى اعزاز دين متحقق اولوب غنيمت ايدوكى متعين وممتاز اولمشدر واكر اسراء مسلمين اهل حربدن
برقومى خدعه ايله قتل وماللرين اخذه قادر اولسهلر حقلرنده جائز كورلور زيرا آنلر اهل حربله فى الحقيقة
محاربين ايكن ايچلرنده مقهورين ومظلوميندر پس كندولره ظلم ايدنلرك بعضيلرندن وقت فرصتده انتقاملرى
جائزدر بو صورتده اول مالى دار اسلامه بلا منعه اخراج قيلسهلر آنلردن هر برى كندو مأخوذينه مالك اولوب
آخرى اكا مشارك قيلنماز واكر اخذنده فارس وراجل مشارك اولمشلر ايسه ينه على السويه آنده متشارك قيلنورلر
زيرا بعد الاجتماع دخى اهل منعه اولمدقلرندن مصابلرى حكم غنيمتده داخل اولمامشدر بو صورتده اخذ ايلين
كمسنه مأخوذينى حفظ وتحمل ايچون رفيقنه اعطا اول دخى دار اسلامه اخراج قيلسه ينه صاحب اولنه رد اولنور
زيرا امين اتخاذ ايلديكى رفيقنك يدى كندو يدى كبيدر اما رفيقى بطريق التغلب اخذ واخراج قيلمش ايسه
اكا رفيقى مالك اولور وبز بو مسئلهيى باب متقدمده بيان ايلديك واكر فعل مرقومه اسراء مسلمين بعد تحصيل المنعه
مباشرت ايدوب دار الحربده قبول اسلام ايدنلر دخى بلا منعه مبادرت ايلدكدنصكره فريقين دار الحربده
مواصلت بعده دار اسلامه خروجه مسارعت ايلسهلر بو صورتده جميع مصابلرى اهل منعهدن برقومك يدلريله
ودار اسلامله احراز اولنمش غنيمت اولمغله البته تخميس اولنور بعده منعهسى اولميان فريقك مصابى بين جميع
الفريقين سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا بونلر مصابلرين فريق آخرك منعهسيله احراز ايتملريله فريق آخر
بونلره باعتبار المنعه مدد حكمنده اولمشلردر لكن بونلر اصحاب منعهيه قبل الاجتماع مصابلرنده شريك اولهمزلر
زيرا بونلر اهل منعه اولمدقلرندن مصاب مذكورى منعهلريله احراز ايتمديلر تاكه اول مصابده آنلره رده وبناء
حكمنده اولهلر مكر بعد الاجتماع مبتلاى قتال اولهلر بو صورتده اول مصابدن دفع اعدا ايچون قتالده اجتماع
ايتملريله نفس اصابتده شريك كبى اولدقلرندن آنده تشريك اولنورلر بشرط آنكه صكرهدن ملاقى اولوب قتال
ايلدكلرى اهل حرب اهل منعه اولهلر زيرا اهل منعه اولمدقلرنده بو قتالله حكم سابق متغير اولماز زيرا دفع
اعدا ايچون قتالله تغير حكم انجق اعدا ايادى مسلميندن تخليص ايتملرندن خوف اولندقده واقع اولور وخوف
مذكور انجق اهل حربدن اصحاب منعهيه ملاقاتله حاصل اولور يوقسه برايكى حربىيه ملاقاتله اولماز واكر
فريقين مرقومهدن هر برى حين اصابتده بلا منعه اولوب اجتماعله كسب منعه ايلمسهلر بو صورتده اول وآخر
جميع مصابلرنده شريك اولورلر زيرا اجتماعلرنده حادث اولان منعه ايله حاللرى متغير اولمغله متفرقا اصابتلرى ايله

مجتمعا اصابتلری حکمده مساوی اولمشدر نکته‌سی اولدرکه بوصورتده بربرینه مدد اولوب بعد الاجتماع
اهل منعه اولدقلرنده هرفریق کندو مصابنی انجق آخرک قوتیله احرازه قادر اولمشدر امامسئلهٔ سابقه بشقه در
واکرفریقین مذکورینڭ هربری بلامنعه ایکن امام الاسلام هربرینه ارسال پیام واهل حربدن قادر اولدقلرین
قتل ومالارین اخذ ایله امرینی افهام ایدوب آنلر دخی بو مصلحتی اتمام وبربرینه ملاقی اولمادین خروج دار اسلامه
اقدام ایلسه‌لر بوصورتده هرفریقڭ مصابنی تخمیس وباقی کندو بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور
زیرا اذن امام بونلره بالغ اولدقده اهل غزادن اولوب شول قوم ذی منعه منزلنه نازل اولمشلردرکه اذن امامله دارالحربه
داخل اوله‌لر نکته‌سی اولدرکه امام بونلرڭ حاللرینی بیلوب وفعل مذکور ایله امر ایلدکده نصرتلری امام اوزره
واجب و بونلر دخی اول وجهله قاهر وغالب اولمشلردر کذلك فریقین مذکورین دارالحربده مجتمع اولوب اجتماعله
اهل منعه اولسه‌لر یاخود اولسه‌لر یاخود قبل الاجتماع بری اهل منعه اولوب آخری اولمسه ینه امر امام جمله‌سنی
جامع وقهر وغلبه‌لری اول وجهله واقع اولور و بو باب متقدمده بیان ایلدیك که فریقینڭ بو وجه اوزره ابتداء
دخوللری اذن امامله واقع اولوب دارالحربده مجتمع اولسه‌لر مصابلرنده بربرینه شریك قیلنورلر کذلك فعل مذکوری
دارالحربده امر امامله اتیان ایتدکلرنده ینه شرکته شایان اولورلر واکر امام برقوم ذی منعه‌یی طلب غنیمت ایچون
داراسلامدن ارسال ایدوب آنلر دخی دارالحربه داخل اولدقدنصکره اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول
اسلام ایلین مهتدین فرار ایله کلوب آنلره اتصال وقبل التواصل هرفریق بعض غنائمی استحصال ایتمش
اولسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع دخی اهل منعه اولمیوب صکره ابتلای قتال ایله بعض غنائم دخی استحصال
ایتمشلر ایسه بوصورتده اذنله داخل اولنلر باعتبار الاذن قاهر اولملریله اول وآخر جمیع مصابلری تخمیس وباقی
کندو بینلرنده تقسیم اولنه جغی امر ظاهردر وفریق آخرك مصابنی بلا تخمیس بربرینه اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه
کندولره احسان واول بابده فارس وراجللری سیان قیلنور واکر اصابتده اشتراك ایتمشلر ایسه هربری کندو
مأخوذیله منفرد اولوب آخری آنکله شرکته مستعد اوله مز زیرا بونلر قبل الاجتماع وبعده کرك منعه وکرك
اذن امامله قاهر اولمدقلرندن لصوص اید وکلری ظاهر وحکم لصوص بومذکور اید وکی امر باهردر
سؤال اولنورسه که اذنله داخل اولنلر نیچون فریق آخر حقنده باعتبار الاذن اهل منعه منزلنه نازل وآنلره
مدد حکمنده داخل قیلنمادیلر جوابده دیرزکه اهل منعهٔ حقیقیه مدد فریق آخر قیلنمق انجق قوت ومنعه‌لریله
مصابلرینی احراز ایتملرینه نظر ایله در ومعنای معهود بو بابده غیر موجود در واذنله داخل اولنلرك مصابلری
باعتبار الاذن غنیمت حکمیه اولوب حقیقیه اولمامشدر وحکم مذکور مصاب فریق آخره ساری اولمیوب کندو
مصابلرینه مقصوردر اما اهل منعهٔ حقیقیه نڭ مصابلرنده حکم غنیمت نفس منعه‌لری اعتباریله اولدیغندن
مصاب فریق آخری دخی منعه‌لریله احراز ایتدکلرنده حکم غنیمت اکا دخی ساری اولور واکر بعد الاجتماع
اهل منعه اولمشلر ایسه بوصورتده جمیع مصابلری تخمیس وباقی بین الفریقین سهام غنیمت اوزره تقسیمه ابتدار
اولنوب صکره دن قتال آخره ابتلا وعدم ابتلالرینه اعتبار اولنماز زیرا اجتماعله اهل منعه اولوب حاللری متغیر
اولمغله هرفریقڭ مصابنده دخی تغیر حکم متقرر اولمشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده اذنله داخل اولنلر بلا منعه
وفریق آخر اهل منعه بولنسه‌لر بوصورتده جمیع مصابلرنده بعد الخمس بربرینه مشارك اولورلر زیرا اذنله داخل
اولنلر باعتبار الاذن وفریق آخر باعتبار المنعه اهل غزا اولملریله بعد الاجتماع شول حکمی اکتساب واکتسا
ایتمشلردرکه برقوم ذی منعه اذن امامله داخل وبعد اصابة الغنیمة عسکر غانمینه واصل اوله‌لر پس آنده فریقین
بربرینه جمیع مصابده مشارك اولدقلری کبی بونده دخی متشارك اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومده‌ده اذنله داخل اولنلر
اهل منعه وفریق آخر بلا منعه بولنسه‌لر بوصورتده اهل منعه فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرین دخی
منعه‌لریله احراز ایتمش اولدقلرندن بعد الخمس آنده دخی مشارکتله سرفراز اولورلر اما فریق آخر اهل منعه‌یه
قبل الاجتماع مصابلرنده مشارك اوله مزلر مکر صکره‌دن حسب الابتلاء قتال آخرده متشارك اوله‌لر وعلی هذا ایکیسیده
اهل منعه بولنسه‌لر بوصورتده جمیع مصابده بربرینه شریك اولورلر زیرا هربری منعه‌سیله فریق آخره مدد
اولمشدر واهل منعه‌دن ایکی عسکر داراسلامدن داخل ودارالحربده متواصل اولدقلرنده اذن امام بولنوب
بولنمامق حکم مصابلرنده مؤثر اولمدیغی کبی بونده دخی غیر مؤثردر والله اعلم

باب المستأمنین من المسلمین یأخذون اموال اهل الحرب ثم یخرجونها * یعنی دارالحربده مستأمنین اولان مسلمین
اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلدکلری صورتلرك احکامی بو بابدن استخراج اولنور بزقریبا باب المسلم یخرج

من دار الحرب مسائلنده اعلان واخبار ایلدیك که مسلم مستأمن اموال اهل حربدن برشیئی بلا رضاهم اخذ
ودار یمزه اخراج ایلسه اصحابنه رد ایله امر اولنوب حکم ایله اجبار اولنماز زیرا انجق ذمت نفسنی ناقض اولوب
ذمت امام ومسلمینه مناقض اولمامشدر ومقال مشروح المآل اوزره حدیث مغیرة بن شعبه رضی الله عنه ایله استدلال
اولندیکه مغیره حضرتلری برقوم مشرکینله رفیق اولوب وقت غفلتلرنده جمله‌سنی قتل ومالارین اخذ وحضور
رسالتپناهی‌یه ایصال وتخمیسنی رجا ایلدی اما رسول الله علیه السلام اکرچه تخمیسندن امتناع بیوردیلر لکن
اموال مرقومه‌یی ورثهٔ مقتولینه رد اوزره اجبار ایلمدیلر پس بوجهتدن اولان مسائلده اصل اصیل اشبو حدیث
جلیلدر مؤلف مصیب نصب الله تعالی له من الغفران خیر نصیب دیرکه صورت مزبوره‌ده صاحب المتاع اولان حربی
قبول اسلام یا ذمت یا امانله کلوب متاعی اوزره عدول مسلمیندن اقامت بینه‌یه ابتدار یاخود ذوالید مضمون مدعاسنی
اقرار ایلسه کرکدرکه امام انکار ایله امر وافتا ایدوب جبر والجا ایلیه زیرا حین اخذنده صاحب المتاع مال ونفسنده
جانب مسلمیندن داخل امان دکل ایدی غایة الامر مستأمن مرقوم ایچلرینه امانله داخل اولدیغندن اهل حربه غدر
ایتمك اوزرینه واجب ایدی لکن غدری دارالحربده واقع اولمغله حین غدرنده تحت حکم امامده داخل دکل ایدی
بناء علیه امام سیدن بو مقدار ایله انکار اوزره اجبار ایده مز کور مزبسنکه مستأمن مرقوم دارالحربده اهل حربدن برینی
قتل یاخود کوزینی چیقاروب یاخود مالنی استهلاك کدنصکره داراسلامه فرار ایلدکده صاحب الحق کلوب اول بابده
مخاصمه‌یه ابتدار ایلسه قاضی اول خصم ایچون برشیئله قضایه اجتسار ایده مز پس مالارین اخراج ایلدکده دخی بو وجه
اوزره قرار و یریلور کذلك مستأمنین مرقومین اهل منعه بولنوب مأخوذلرین داراسلامه اخراج ایتمش اولسه‌لر ینه
حکمی مستأمن واحدك اخراجنده اولان حکمله برابردر زیرا مأخوذلرینی منعهٔ نفسلریله احراز ایدوب منعهٔ امانله
ایتمشلردر بو تقدیر اوزره مستأمنین مرقومین دارالحربده اجتماعله کسب امتناع ایلدکلرندن صکره اهل حربله منابذه
عهود ایدوب بعده بعض غنائمله دخی نیل مقصود ایتدکلرندنصکره مقدما اصابت غنائم قیلمش اولان عسکر
مسلمینه لحوق بعده جمیعا بعض غنائمه دخی لصوق ایلسه‌لر بوصورتده قبل الاجتماع اولان مصاب اهل عسکر
تخمیس و باقیسی یالکز اهل عسکره تقسیم اولنوب تجاره تعمیم اولنماز زیرا تجار مجرد اجتماعله نه مدد عسکردن
محسوب ونه حکم غزایه منسوب اولمامشلردر مکر اول مصابدن دفع اعدا ایچون مجددا قتال ایده‌لر و بعد الاجتماع اولان
مصابلری تخمیس و بین الجمیع قسمت غنیمت اوزره توزیع اولنور که اصابت واحرازنده اشتراك ایتمشلردر ومستأمنینك بعد
المنابذه مصابلری اواخر بابده مذکور اولدیغی اوزره بلا تخمیس کندولره سالم قیلنور اما حال امانلرنده اولان مصابلرین
اهل حربه رد ایله امر اولنورلر لکن حکمده جبر اولنمازلر زیرا آنده احرازلری کندو منعه‌لریله اولوب منعهٔ جیشله
اولمادیغندن آنی منعهٔ جیشه اخراجلری داراسلامه اخراجلری کبیدر مکر ابتلاء قتال اول مصابدن دخی دفع اعدا
ایچون جمیعا اقتتال ایده‌لر بوصورتده اکرچه مستأمنین جمیع مصاب جیشده مشارك اولورلر لکن مصاب مستأمنینی
امام آلوب موقوفا بیت الماله القا وصاحبی کلوب اخذ ایدنجیه دك ابقا ایدر زیرا بوصورتده احرازی قوت عسکر ایله
وآندن دفع اعدا ایچون قتاللریله حاصل اولمغله تحت ولایت امامده داخل اولمشدر کور مزمیسنکه اخذی علی وجه
الغدر اولمسه ایدی آنده حکم غنیمت متقرر وامام بعد التخمیس انی اهل عسکر ایله تجار بینلرنده تقسیمه مقتدر اولور
ایدی بوصورتده دخی ولایتی ثابت اولمغله کرکدرکه صاحبنه ایصال الله غدری ازاله ایلیه کور مزمیسنکه مالی اخذ
اولنان اهل حرب منعه‌لریله عسکره کلوب سزکله قتال ایده رز یاخود اول تجار ایله بیننمزی تخلیه ایدر سز تا که
بز آنلری قتل ویدلرندن اموالیمزی اخذ ایده لیم دیسه‌لر اهل حربی قتال تجار اوزره ترك واهمال بزه حلال اولمیوب بلکه
نصرت تجار اوزریمزه واجب اولور و بو بابده نصرتلری انجق غدر ایله اخذ ایلدکلری اموالی یدلرندن اخذ واصحابنه رد
ومشرکینی بو وجهله صد ایتمکله اولور کذلك استخلاص مال ایچون کلن اهل حرب اصحاب اموالك غیری بعض رجال
اولسه‌لر ینه حکم شرعی بو منوال اوزره‌در واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین هیچ اهل منعه اولمامشلر ایسه بوصورتده
کرکدرکه اهل عسکر مصابلرین اخذ واصحابنه رد ایده‌لر زیرا احرازلری کندو منعه‌لریله اولمیوب انجق قوت عسکر ایله
حاصل اولمشدر حتی مال مرقوم غنیمت اولسه ایدی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولمسه‌لر دخی آنده حق عسکر ثابت اولور
ایدی ومال مزبور قوت عسکر ایله محرز اولوب آنده ولایت عسکر ثابت اولنجه البته ولایت امام متثبت اولوب عسکر
اصحابنه ردینی اهمال قیلمشلر ایسه ردی امام اوزره واجب اولور لکن ردنده واجب اولان مالی اصحابنه بعث وتسییر
اولمیوب بلکه امانله کلوب اخذینی اصحابنه تحریر ایدر زیرا اول مالی ایادی اصحابندن امام اخراج ایتمیوب بلکه یدینه من غیر
صنع انتقال ایلمشدر نظیری شول ثوبدرکه هبوب ریحله برکسنه‌نك قوجاغنه دوشه آنی صاحبنه حمل وایصال واجب

مطلب هبت الريح والقت الثوب فى حجر انسان

اولیوب همان کاوب اخذ ایتمسی ایچون اعلام حال واجب اولور واکر دارالحربده برمستأمن دارالاسلامه چیقوب بعده دارالحربه عودت ایلدکده اهل حرب خروجنه واقف اولمدقلرندن آنی امان سابق اوزره صانوب تعرض ایلمسه‌لر وقت فرصتده اهل حربی قتل ومالارین اخذی جائز کوریلورمی یاداراسلامه وصولنده اهل حرب بیلسون بیلمسون بینلرنده اولان حکم امان رسیدهٔ پایان اولوب بلااستیمان جدید ایچلرینه دخول ایتدکده فی الاصل ایچلرنده مستأمن اولمیان مسلم ایله سیان اولمشدر کورمزمیسنکه اهل حرب حالنه واقف اولسه‌لر ایدی آنی قتل ومالنی اخذ ایدرلر ایدی عدم وقوفلری طرف مسلمدن اهل حرب ایچون ثبوت امانه باعث اولماز سؤال اولنورسه که قبل الخروج قتل واخذ اموالری اکا حلال اولمادیغی انجق غدردن احتراز ایچون ایدی واهل حرب خروجنی بیلدکجه معنای غدر ینه باقی ایکن نیجه حلال کوریلور جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا خروجنی اهل حربه اعلام مستأمن اوزره واجب دکلدر بلکه اهل حربه لازمدرکه مستأمندن غفلت ایتمیه‌لر تاکه خروجی کندولردن مستور اولمیه وخروجله امانی منتهی اولدقده البته اهل حربله محاربدر واهل حرب آنی امان سابق اوزره ظن ایلملری الحرب خدعة نصی اوزره آنلرده فعل محاربی اجراسنه مانع اولماز کذلك مستأمن مزبور دارالحربده بولنان عسکره خروج وعودت ایتمش اولسه ینه حکم مسئله بوکیفیت اوزره‌در زیرا اینلرنده اولان امان دارالاسلامه خروجله منتهی اولدیغی کبی منعهٔ مسلمینه وصولله دخی متناهی اولور بوصورتلرده اهل حرب آنی حین عودتنده اخذ وسن قنده ایدیك دیو سؤال ایلدکلرنده بن دارالحربدن فلان موضعده ایدیم هنوز دارالاسلامه رجوع ایتمدم دیو اخبار یاخود سن کیمسین دیو سؤال ایتدکلرنده بن ایچکزده مستأمنم دیو اقرار ایتمکله اهل حرب آنی علی حاله برقرار ایلسه‌لر بومعامله‌لری استیمان جدید منزلنده اولمغله صکره تعرض اهل حرب اکا حلال وسزا وار اولماز کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربه الی الآن امانله داخل اولمامشیکن آنی اهل حرب اخذ ایدوب اول دخی بن ایچکزده فی الاصل مستأمنم دیمکله تخلیهٔ سبیل ایلسه‌لر اول کسنه مستأمن اولوب بوندنصکره اهل حربه غدری تحلیل اولنماز واکر مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمن مزبور طرف امامدن دارالحربه طلیعه بعث اولنمش برقومی منعه‌یه خروج وعودت ایتمش اولسه بوصورتده اهل حربه بروجهله تعرضنه رخصت یوقدر زیرا بینلرنده اولان امان منابذهٔ عهود یاخود منعهٔ مسلمینه ورود ایتمدکجه علی حاله موجود واول امانه نظر ایله جواز تعرضلری مفقوددر واکر مستأمنین دارالحربدن برموضعده اجتماعله کسب امتناع ایدوب هنوز اهل حربه نبذ امان ایتمدین ینه کالاول متفرق اولسه‌لر بوصورتده امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرض آنلره حلال اولماز سؤال اولنورسه که بونلره دارالحربده حادث اولان منعه نیچون دارالحربده بولنان منعهٔ مسلمین منزلنه نازل قیلنمادی تاکه آنکله انتهاء حکم امان حاصل اوله جوابده دیرزکه انتهاء امان انجق اهل حربله محاربین اولان منعه ایله حاصل اولور ومستأمنین دخوللرنده محاربین اولمدقلرندن تجمع ایتسه‌لر دخی نبذ امان ایتمدکجه محاربین اوله مزلر اما اهل عسکر بشقه‌در کذلك دارالحربده اسیر یاخود قبول اسلام ایدنلردن برطائفه اجتماعله اهل منعه اولوب لکن محاربه ایله اهل حربه نبذ امان ایلمسه‌لر ینه وجه سابق البیان اوزره‌در زیرا اسرا ایدلرنده مقهورین واهل حربدن قبول اسلام ایدنلر دخی آنلر ایله غیرمحاربین ایکن محاربه ایله نبذ امان ایتمدکجه منعهٔ مجرده ایله ظاهرده محاربین اولمازلر وبومثللو منعه‌یه التحاقله امان مستأمنین دخی منتهی اولماز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده اسراء مزبورین اهل حربه محاربه ایله نبذ عهد ایتمش اولسه‌لر مستأمنین آنلره التحاق واهل حربه عودت ایتدکلرنده اهل حربدن قادر اولدقلرین قتل ومالنی اخذه رخصت بواورلر زیرا مسلمیندن اهل حربله محاربین اولان اهل منعه‌یه التحاق ایتمشلردر وعسکره التحاقلری کبی بونده دخی حکم امانلری منتهی اولمشدر بوصورتده مشرکین حال مستأمنینه واقف اولوب سزنیچون آنلره کندیکزدیو عتاب ایتدککلرنده تجارت یاخود فعللرندن نهی ونصیحت ایچون کندیك دیو جواب ویردکلرنده اهل حرب آنلری ترك واهمال ایتمش اولسه‌لر صکره آنلره بروجهله تعرضلری حلال اولماز زیرا بوکلاملری استیمان جدید منزلنه نازلدرکه امان اول اوزره اولدقلرینی اهل حربه اخبار واول امان اوزره ترکه نائل اولمشلردر کذلك مستأمنین دارالحربده بولنان عسکره خروج وعودتلرنده اهل حربه بزعسکره تجارت یاغیری مصلحت ایچون وصلت ایتمشیدك دیو بسط معذرت ایلسه‌لر ینه جواب مسئله بوکیفیت اوزره‌در واکر مستأمنین اهل حربدن بعض امواله اصابت بعده تجمع وتمنع برله نبذ امان وقتال ایده جکلرین اعلاندنصکره قتال ایدوب یااتمدین بعض غنائمه دخی وصلت وجمله سنی دارالاسلامه اخراجه مسارعت ایلسه‌لر بوصورتده بعد النبذ مصابلری تخمیس و بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وقبل النبذ مصابلری همان

اصابت ایلین اشخاصه تخصیص قیلنوب خمسی دخی اخذ اولنماز زیرا آنی علی وجه الغدر اخذ ایدوب کند ومنعه‌لریله احراز ایتمشلردر یوقسه منعهٔ امام ومسلمینله ایتمشلردر لکن امام اصحابنه رد ایله آنلره افتا ایدر اما حکمده جبرواجبار ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده مستأمنین محلنده اسراء مسلمین یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برقوم مهتدین اولسه بوصورتده امام جمیع مصابلرین تخمیس و باقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدر زیرا بونلر مأخوذلرین حین اخذلرنده کندولره حلال ایکن اخذ ومنعه وقوتلریله احراز ایتمش اولدقلرندن مصابلرنده حکم غنیمت ثابت اولمشدر اما مستأمنین قبل النبذ اوزرلرینه حرام ایکن اخذ ایتمش اولملریله صکره‌دن حادث اولان منعه‌لریله مأخوذلرنده حکم غنیمت ثابت اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر امام یدلرندن اخذ واصحابنه رد ایدر یوقسه بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایلمز اما اسرا منعهٔ جیشله احراز ایتمش اولسه‌لر جیشله بینلرنده قسمت غنیمت اوزره تقسیم ایدر پس مستأمنین کند ومنعه‌لریله احراز ایتمش اولسه‌لر ینه بویله‌در لکن منعهٔ جیشله احرازلرنده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اماکندو منعه‌لریله احرازلرنده غیر ثابتدر واکر مستأمنین مرقومین دارالحربده بلامنعة و بغیر اذن الامام داخل اولمش برقوم متلصصینه التحاق ایلسه‌لر نظر اولنور اکر بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولمامشلر ایسه بوصورتده هر فریقك بعد الاجتماع مصابلری قبل الاجتماع اولان مصابلری کبیدر حتی مصاب لصوص ایچلرندن مباشر اصابت اولنلره مخصوص قیلنور ومصاب مستأمنین بلاجبر رد ایله امر اولنور واکر اهل منعه اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل حربه نبذ عهود بعده دارالاسلامه ورود ایتمشلر ایسه کرکدرکه امام تخمیس جمیع مصاب لصوصی تقدیم و باقیسنی مستأمنین ایله بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایلیه زیرا لصوص مصابلرین اخذ حلال ایله اخذ وانتهاب ومنعهٔ حادثه ایله قاهرین اولدقدن صکره احراز واجتلاب ایلمشلردر سؤال اولنورسه که لصوصك قبل الاجتماع مصابلرندن دفع اعدا ایچون مستأمنین قتال ایتمدین آنده اشتراکه نیجه اتصال ایدرلر جوابده دیرزکه مصاب مرقوم منعهٔ حادثه ایله محرز اولمق اعتباریله حکم غنیمتی اخذ ایلمشدرکه بومعنانك تأثیری قتال مزبوردن اکثردر اما مصاب مستأمنین ینه بلاجبر رد ایله امر اولنور زیرا اخذ حرامله اخذ ایلدکلرندن احرازایله غنیمت اولمیوب احرازلری دخی برأسهم اهل منعه اولان جیشله ثابت اولمدیغندن امام ایچون آنی رد اوزره ولایت اجبار مثبت اولماز واکر نبذ عهود ایتمدین دارالاسلامه ورود ایتمشلر ایسه بوصورتده مصاب مستأمنین ینه حکم مشروح اوزره‌در ومتلصصینك دخی منعهٔ حادثه‌لری انجق اهل حربله دارلرنده اظهار قتال ایچون معتبر اولوب آنلر دخی اظهار قتال ایتمیوب همان علی وجه التلصص اصابت واحراز ایلدکلرندن بعد الاجتماع اهل منعه اولملری واولمامالری مساوی اولمغله مصابلری بلاتخمیس مباشر اخذ اولنلره تخصیص اولنور ومستأمنین آنلره تشریك اولنماز توضیح فرقی اولدرکه صورت مفروضه‌ده مستأمنین اهل حربه قبل النبذ رجوع ایلسه‌لر ینه امان سابق اوزره محفوظ الحال اولملریله اهل حربه بروجهله تعرضلری حلال اولمز امامنعه‌لری اعتباریله نبذ ایدوب مجددا استیمان ایتمدین رجوع ایلسه‌لر اهل حربدن قادر اولدقلرینی قتللری حلال ومشروع اولور کذلك مسئلهٔ مذکوره‌ده مستأمنین برأسهم اجتماعله اهل منعه اولوب لاحق اولدقلری متلصصین اهل منعه بولنماسه‌لر ینه تفصیل سابق اوزره‌در زیرا مستأمنین فی الاصل اهل حربله محاربین اولمیوب امانلرنده داخلین اولدقلرندن نبذ عهود یاخود مسلمیندن اهل منعه‌یه ورود ایتمدکجه حکم امانلری منتهی اولماز امامنعه طرف متلصصینده بولنوب مستأمنینده بولنماسه بوصورتده مستأمنینك آنلره لحوقی همان اذن امامله داخل اولان عسکره لصوقلری منزلنده قیلنور زیرا متلصصین البته مشرکینله محاربیندر وقریبا بیان ایلدیك که محاربین اهل منعه اولدقده اذنله و بلا اذن دخوللری برابردر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده فریقین قبل الاجتماع دخی اهل منعه بولنسه‌لر بودخی هروجهله مسئلهٔ سابقه‌یه موافق همان حکم واحدده مفارقدرکه بونده امام مصاب مستأمنینی اخذده جبر ایتمیوب همان رد ایله امر ایدر زیرا احرازلری منعهٔ متلصصینله اولمیوب کند ومنعه‌لریله اولمغله امام ایچون یدلرندن ولایت اخذ ثابت اولماز اما مسئلهٔ سابقه‌ده احرازلری منعهٔ لصوصله اولمشدر واهل منعه اولان لصوص اذنله داخل عسکر حکمنده‌در لکن بومسئله‌ده دخی بعد الاجتماع ملاقی قتال اولوب لصوص دخی دفع اعدا ایچون اقتتال ایدرلرسه ینه امام مصاب مستأمنینی جبر ایله اخذ واصحابنه ایصال ایدر زیرا مصابده ولایت امام قتال عسکر مأذونله ثابت اولدیغی کبی لصوصك بوقتالنده دخی ثابت اولور بناء علیه اهل منعه اولمیان مستأمنین مسلمیندن اذن امامله بلامنعة داخل اولان برقومه

التحاق ایدوب بعد الاجتماع ینه اهل منعه اولماسه لر بونده مستأمنین بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر ومصاب
فریق آخر دخی تخمیس و باقیسی کندولره تخصیص اولنوب مستأمنین تشریك اولنماز زیرا بو صورتده
مستأمنین بعد الاجتماع رجوع ایلسه لر ینه امان سابق اوزره راجع اولملریله دار اسلامه خروجلری دخی ینه حال
امانلرنده واقع اولمش اولدیغندن اذنله داخل اولان فریقه مدد اولمیوب دار الحربده محاربین دخی اولمدقلری
عندیمزده ظاهر وساطع اولمشدر کذلك بعد الاجتماع اهل منعه اولسه لر دخی ینه بویله در مکر اهل حربه
نبذ عهود ایتمش اوله لر بو صورتده فریق آخرك قبل الاجتماع مصابلرنده و بعد النبذ بالاتفاق مصابده مستأمنین
فریق آخره مشارك اولورلر زیرا اهل حربله بینلرنده امانلری منتبذ اولوب اجتماعله منعه دخی کسب ایتمشلردر
و بزم بیان ایلدیکمز که منعهٔ حادثه ایله احرازده بولنان اثر مصابدن دفع اعدا ایچون قتالدن اکثردر اما مستأمنین
ینه بلا جبر رد مصابله امر اولنورلر زیرا احرازلری مستقلا اهل منعه اولان عسکر ایله ثابت اولمدیغندن آنده
ولایت امام متثبت اولماز واکر اهل منعه اولمیان مستأمنین دار الحربده اسیر بولنوب یاخود قبول اسلامدن صکره
اهل منعه اولان برقومه التحاق ایدوب لکن نبذ عهود ایتمش اولسه لر بو صورتده اسرا وقبول اسلام ایلین
فریقك لحوق مستأمنیندن اقدم اولان مصابلری تخمیس و باقیسی کندولره تخصیص اولنور زیرا بونلر اخذ
حلالله اخذ ایتمشلردر و مستأمنین التحاقله بونلره مدد اولمامشلردر که مصابلرندن دفع اعدا ایچون قتال ایتمشلردر
والتحاقلریله بونلره منعه پیدا اولمامشدر که بونلر فی الاصل اهل منعه ایدیلر کذلك لحوق مستأمنیندن صکره اولان
مصابلری دخی ینه تخمیس وکندولره تخصیص قیلنور زیرا مستأمنین نبذ امان ایتدکلرندن اهل حربله محاربین
اولمامغله فریق آخر اهل منعه ایسه لر دخی مصابلریله تخصص خصوصنده بمنزلة اللصوص اولمشلردر
بو بابده معنای فقهی اولدرکه مستأمنین اهل حربله منابذه ایتدکلرنده بعد الالتحاق دخی بینلرنده بولنان امان
باقیدر وامانلری باقی ایکن آنلری مصاب فریق مذکورده ردء ومدد قیلمق غیر ممکندر بناء علیه مصاب فریق
مذکور منعه لر ینه اعتبار ایله غنیمت اولوب تخمیس و باقیسی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور ایکن ینه
مستأمنین آنده قطعا تشریك اولنمازلر واکر مسئلهٔ مزبوره ده اهل حربه نبذ عهود ایتمش اولسه لر بو صورتده
بعد النبذ مصاب فریقین فیء اولوب بین الجمیع تقسیم اولنور زیرا مستأمنین بو بابده مسلمیندن اهل حربله منابذ
ومقاتل اولان اهل منعه یه التحاق ایتدکله امانلری نهایت واصل اولوب عسکره بعد الالتحاق مصابلرنده ردء
ومدد منزلنه نازل اولمشلردر اما مستأمنینك قبل الالتحاق مصابلرین امام جبر ایله اخذ واصحابنه ردقیلمز زیرا
اهل غزادن اولان منعهٔ مسلمینله احراز ایتملریله امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار ثابت اولور لکن مسئلهٔ اولی
بشقه در که آنده اسرا و اهل حربدن مسلم اولنلر اهل منعه ایسه دخی اهل حربله منابذه ایتدکلرندن علی الاطلاق
اهل غزا دکللر ایدی بو جهتدن مستأمنین مصابلرین منعهٔ مرقومه ایله احراز ایتمشلر ایکن ینه امام ایچون
ولایت اجبار ثابت اولیوب همان رد ایله افتا ایدر واکر مستأمنین اهل حربله منابذه ایلین اسرایه التحاقدن اقدم
اهل منعه ایسه لر ینه امام مأخوذلرین رد اوزره جبر ایده مز زیرا مصابلرین کندو منعه لریله احراز ایدوب منعهٔ
اهل غزا ایله ایتمشلردر و بو مثللو امورده امام ایچون رد اوزره ولایت اجبار یوقدر مکر بعد الالتحاق مجددا
ملاقی قتال اوله لر بو صورتده اسراء مرقومین اهل غزا اولوب مصاب مزبوردن دفع اعدا ایچون قتال ایتدکلرنده
امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمغله همان یدلرندن اخذ واصحابنه ایصال ایدر واکر مسلم مستأمن دار الحربده
برحربینك مالنی غدر ایله اخذ واخراج ایلدکدنصکره اول حربی بر مسلم آخر اسیر قیلسه مال مرقوم اول مستأمن
ایچون شمدی حلال طیب اولور زیرا مقدما اخذ اجله اکرچه اکا مالك اولمشیدی لکن حق مأخوذ منه آنده
باقی اولمغله طیب دکل ایدی بعده اسیر اولدقده عبد اولوب مالندن حقی باطل اولدقده اخذ ایلین مستأمن ایچون
مانع طیب اولان نسنه زائل اولمشدر سؤال اولنورسه که اسیر ایلین مسلم اسیرینه ملك نفسنده خلف اولدیغی کبی
حقوق سائره سنده دخی خلف اولمق لازم ایکن مال مرقوم مستأمن مزبوره نه وجهله حلال طیب اولمغله
سالم قیلنور جوابده دیرز که بلی بویله در لکن حقوقنده خلفیتی انجق قهر ایله محتمل التملك اولان محلده در
ومال مرقوم مملوك مسلم اولدقدن صکره مسلم آخردن قهر ایله محتمل التملك اولماز کورمز میسنکه برحربی مستأمن
داریمزده برمسلمه دین ویروب دار الحربه عودتندن صکره اسیر اولسه اول مسلمدن دین ساقط اولور وفیء دخی
قیلنماز زیرا ذمتده ثابت اولان دین قهر ایله محتمل التملك دکلدر بلکه ما نحن فیه دخی اولی درکه دین ذمت مدیونده
ملك اسیردر اما ما نحن فیهده ید مسلمده بولنان مال ملك اسیر دکلدر کورمز میسنکه اسیر اولمیوب ینه داریمزه

رجوع

رجوع ودینی طلب قیلسه مدیونه قضا ایله جبر اولنور اما ما نحن فیهده اول مستأمنه کرك یدنده عینی باقیه وکرك
مستهلکه برنسنه ویرمکله جبر اولنماز سؤال اولنورسه که رق تلف حکمی اولوب اسیر مزبور فی حکم المیت
اولمغله حق مذکورنده وارثی اکا نیچون خلف قیلنماز جوابده دیرزکه اثبات توریث رأیله اولمیوب نصه محتاجدر
و بو بابده نص یوقدر وهم وارث مورثنه انجق فضلهٔ حاجتنده خلف اولور وعند الاسترقاق اکرچه
نفسی تبدل ایتمشدر لکن هنوز احتیاجی منقطع اولمامشدر بناء علیه وارثی املاکی وحقوقنده اکا خلف
قیلمق غیر ممکندر کذلك اول حربی اسیر اولمیوب لکن امام اول ارض اوزره تغلب واول حربی یی قتل ایلسه ینه
بویله در زیرا موتله حقی ساقط اولوب ورثه سی دخی استیلاء مسلمینله رقیق اولوب رق وارث دخی رق مورث کبی
مانع خلافت اولمغله حقوقنده خلف اولمدقلرندن مانع طیب اولان قیام حق غیر ساقط اولمشدر اما بو مسئله ده
حربی قتل اولنوب انجق دارلرینه استیلا واقع اولماسه اول مستأمنه مال مزبوری ورثه سنه رد ایله افتا اولنور
زیرا ورثه مورثلرینك حقوق واملاکنده حتف انفه فوت اولدقده خلف اولدقلری کبی قتلنده دخی خلف اولورلر
وورثه نك قیام حقلری مانع طیب اولمقده مأخوذ منهك قیام حقی کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده مستأمن اول
مالی دار الحربده بولنان عسکره اخراج ایتمش اولوب بعده اول عسکر صاحب المالی اسیر ایلسه لر مالی ایله برابر فیء
مسلمین اولوب بعد التخمیس اهل عسکر ومستأمن بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا اول مالده حق
مأخوذ منه قائم اولمییدی عسکر آنی منعه لریله احراز ایتدکلرندن آنده ثبوت حق عسکر لازم ایدی کورمز میسنکه
مستأمنك محلنده اسیر مسلم بولنسه ایدی مال مرقوم غنیمت قیلنور ایدی ینه کورمز میسنکه ما نحن فیهده مال
مرقومی رد اوزره امام ایچون ولایت اجبار ثابت اولمشدر و ثبوت ولایتی انجق آنده حق عسکر ثابت اولدیغندندر
ومأخوذ منه دخی اسیر اولدقده حقی ساقط اولوب مال مرقوم فیء اولمق منضبط اولمشدر وهم مال مزبور حکم
شرعیده اول اسیر اوزره مستحق الرد اولمغله ید اسیرده بولنان مال آخر کبی قهر ایله تملکه محل ایکن اوزرینه استیلا واقع
اولدقده اول دخی فیء اولمشدر اما مال مرقومی دار اسلامه اخراجی بشقه درکه آنده مال بطریق الحکم مستحق
الرد دکلدر بلکه آنده ملك مستأمن بحسب الحکم مقدمدر و بو معنی حربی یی اسیر ایلین مسلمینك اول مال اوزره تمام
استیلالرینه مانعدر کذلك مالی عسکره اخراجندنصکره دارلرینه استیلاء مسلمینله حربی قتل اولنسه ینه فیء اولور
اما دارلرینه استیلا اولنمیوب قتل اولنسه امام اول مالی اخذ وخلفاء حربی اولان ورثه سنه رد ایدر مسائل مذکوره نك
نظائری اولدرکه داریمزده مستأمن اولان حربی مالنی برمسلمه ایداع بعده دار الحربه رجوعندن صکره اسیر
قیلنسه اول ودیعه نفس حربی منزلنه نازل اولوب اسیر ایدنلرك فیئنده داخل قیلنور زیرا اول ودیعه بطریق الحکم
صاحبنه مستحق التسلیم اولوب ید مودع دخی ید صاحبی مثللو اولمغله حین اسرنده ودیعه سی اوزره دخی حکم
استیلا ثابت اولور کذلك قتل اولنوب دارلری اوزره استیلا دخی واقع اولسه ینه اول ودیعه فیء اولور اما دارلری
اوزره استیلا اولنمیوب قتل اولندقده ودیعه سی وارثی کلوب اخذ ایدنجیه دك ید مودعده ابقا اولنور پس مسائل
مذکوره دخی بویله در ومستأمنك دار اسلامه احرازی ایله منعهٔ جیشله احرازی میاننده فرق واضح اولدرکه
مأخوذی بر جاریه اولسه آنی دار اسلامه اخراجندن صکره اعتاق ایلدکده عتق نافذ اما عسکره اخراجندن صکره
اعتاق ایلدکده غیر نافذدر پس بو بیانله نمایان اولمشدر که مأخوذینی دار اسلامه اخراجنده اوزرنده ملکی قائم وقیام
ملکی مأخوذنده ثبوت قهر مسلمینه مانعدر اما عسکره اخراجنده ملکی منعدم ومأخوذی اوزره قهر مسلمین ثابت
وواقعدر واکر دار الحربده اسراء مسلمین تجمعله اهل منعه اولوب اموال مشرکینی اخذ ودار اسلامه اخراج ایلسه لر
مصابلری تخمیس اولنور زیرا اخذلری مباح اولوب عند الاحراز دخی باعتبار المنعه قاهرین اولمشلردر اما اسرا
محلنده مستأمنین بولنوب آنلر دخی اهل حربله منابذه ایتمش اولسه لر حکمی بشقه در که مأخوذلری تخمیس
اولنمیوب اصحابنه رد ایله افتا اولنورلر زیرا اخذلری معنای غدری متضمن اولمغله حرام ایدی کورمز میسنکه مال
مأخوذ ید اسراده بولنوب قبل الاخراج مسلمین اول دار اوزره استیلا قیلسه لر اول مال دخی سائر اموال ایله تخمیس
واسرا وعسکر بینلرنده تقسیم اولنور اما مستأمنین مزبورینك یدلرنده بولنسه مال مزبور بعد الاستیلا تخمیس
وفیء مسلمین قیلنوب آندن مستأمنینه نسنه ویرلمز زیرا مستأمنین امانلرنده برقرار اولدقجه یدلرنده بولنان مال
مرقوم ید صاحبنده موجود کبی اولمغله بعد الاستیلاء صاحبینك اموال سائره سی کبی فیء اولوب مستأمنین
مزبورین اهل غزا اولمدقلرندن آندن برشیئه نائل اولمازلر اما اسرا بشقه درکه آنلر اهل حربله محاربین اولدقلرندن
منعهٔ مسلمینله احراز ایلدکلری مالده اهل غزا منزلنده اولمشلردر بناء علیه مال مرقوم تخمیس و باقیسی اسرا

وعسكر بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور لكن مستأمنين مزبورين قبل اخذالاموال اهل منعه اولوب
اهل حربله منابذه ومقاتله ايتمش اولسه‌لر بو صورتده امانلرندن خارجين ومحاربين اولملريله اسراء مزبورين
حكمنده داخلين اولنورلر كورمزميسنكه اول دارك اهلى قبل الاستيلا اسلام ياذمتى قبول ايلسه‌لر مستأمنين
بو صورتده رد مالله مأمورين اوليوب صورت سابقه‌ده مأمورين اولورلر واكر دارالحربه عسكر آخر داخل
اولوب مستأمنين منابذين دخى آنلره التحاق ايلسه‌لر مستأمنين مال مزبورى كندو منعه‌لريله احراز ايدوب
منعهٔ جيشله ايتمدكلرندن آندن برشيئه تعرض اولنمايوب جمله‌سى آنلره سالم قيلنور امامنابذين اولمدقلرنده حكم
مسئله بشقه‌دركه آنده احرازلرى انجق منعهٔ جيشله اولمغله امام اول مالى اخذ واصحابنه رد ايدر واكر جيش داخلين
اول داراوزره استيلا وصاحب المالى قتل يااسير ايتمش اولسه‌لر بوصورتده اول مال عسكر ومستأمنين بينلرنده
فىء اولور اماداره استيلا ايتميوب همان صاحب المالى قتل ايتملر ايسه مأخوذ مستأمنينه تعرض اولنميوب انجق
ورثه‌سنه رد ايله امر اولنورلر وبرقريبا فرقلرين بيان ايلديك واكر دارالحربده مستأمن اولان برمسلم قراى دارالحربدن
برقريه‌ده نازل ايكن مسلميندن برعسكر صاحب منعه اول قريه‌يه مرور وجال قريه‌يى قتل وذرارى‌لرين سبى ايدوب
اول مستأمنه قطعا تعرض ايلمسه‌لر مستأمن مرقوم اهل حربله امان سابق اوزره باقى اولوب اهل حربه بر
وجهله تعرضى حلال اولماز زيرا بينلرنده اولان امانك انتهاسنى موجب نسنه بولنمامشدركه قريه بلده‌يه تابعه
اولمغله قريه قبل فتح البلده دار اسلام اولماز وهم مسلمين آنى ترك ايدوب كتدكلرندن دار اسلام قيلمق مرادلرى
اولمديغى ظاهر اولمشدر وعسكر مرقوم همان نزول وارتحال ايتملريله مستأمن مزبور نفسنى منعهٔ مسلمينله احراز ايتمش
اولماز زيرا فرض مشروح اوزره مستأمن مزبوره ثلاثائم بولنوب عسكرك مجيء وذهابلرين بيلمامك دخى محتملدر
بناء عليه على حاله امان سابق اوزره باقيدر اما عسكر قرب قريه‌ده نازل اولدقده مستأمن مرقوم كيدوب آنلره واصل
اولورسه امان سابق باطل اولور زيرا بو صورتده نفسنى منعهٔ جيشله احراز ايتمكله امان اهل حربدن خروجه آغاز
ايلمشدر حتى بعدالعوده اهل حربى قتل ومالرينى اخذ اكا حلالدر كورمزميسنكه اول مستأمن عسكر مرقومله نيجه
ايام سير وسفر وبرابر مشركيندن برقوله قتال ايدوب اهل حرب بو حالنه واقف اولمسه‌لر ابتدا امانلرندن خروج ايتمش
اولور پس عسكر مسلمينه خروجى دخى بويله‌در واكر اول عسكر رجال قريه‌يى قتللرنده مستأمن مرقومى كرها
اخذ وعسكرلرينه ادخال ايدوب صكره مسلم ايدوكنى بيلوب تخليهٔ سبيل ايتملريله دارالحربه رجوع واتصال
ايلسه بونده كرچه مقتضاى قياس بينلرنده اولان امانك زوال‌يدركه بلا اختيار ايسه ده نفسى منعهٔ جيشله محرزه
اولوب عسكر آنى كرها دار اسلامه اخراج ايتدكلرنده البته عهد مشركيندن خارج اولديغى كبى بونده دخى خروجى
ظاهر حالدر لكن مؤلف عظيم الاحسان مسالك استحسان اولوب ديديكه عسكرك نزول ايلدكلرى محل
دارالحربدندر ومستأمن دارالحربده بولنمدقچه امانلرنده داخلدر مكر آندن نبذ امانه دلالت ايدر برفعل صادر اوله
اولدخى عسكره مكرهاخرو جنده صادر اولمامشدر زيرا اكراهلرى وعبد متلف ايله اولمش ايسه مكره ايچون اصلا
فعل باقى قالماز واكر مادون المتلف اولان تهديد ايله اولمش ايسه رضاسى باقى قالماز كه نبذامانه دليل قيلنه امادار
اسلامه خروجى بشقه‌دركه مسلم دار اسلامده ايكن قطعا امان اهل حربده بولنماز كورمزميسنكه مستأمن مزبور
اكراهله دخى دار اسلامه اخراج ولندقده اهل وعيالى ايچنده برسنه اقامت ايدوب دارالحربه عودتنه رخصت
ويرمسه‌لر ينه امان اهل حربده باقى قالورمى وبرفرد باقى قالور ديمز بناء عليه عسكر آنى كرها دار اسلامه
اخراج وتخليهٔ سبيل ايتدكلرندنصكره دار الحربه عودت ايلسه تجديد امان ايتمدكجه فرصت
بولديغى قتل ومالنى اخذى جائز اولور والله تعالى اعلم

باب ماظهر عليه اهل الشرك فيحرزونه من اموال المسلمين ثم يصيبه المسلمون * يعنى مشركين اموال مسلمين
اوزره استيلا وبعد الاحراز مسلمين يدلرندن آنى اخذ ايدا استعلا ايتمدرى بابنده مسائل حريت الاستعلاد ربسابقده
اهل حرب بطريق القهر او التبرى اخذ ودارلريله احرازى اتمام ايتدكلرنده اكا مالك اولدقلرينى بيان واعلام
ايتمشيديك بناء عليه مسلمين صكره اول مال اوزره استيلا واخراج ايدرلرسه اول دخى سائر اموال اهل حرب كبى
غنائمه ادراج اولنور لكن صاحب المال اكا قبل القسمة ظفر بولدقده بلاشىء اخذ وبعد القسمة ديلرسه قيمتيله
اخذ ايدر زيرا مظلوم در ومسلمين اوزره اكا نصرت وآندن دفع ظلمله قيام واجبدركه مسلمين بوبرندن دفع ظلم
ايتمدكجه دار اسلامده اقامته قادر اولمازلر پس ظلم مرقومى دفع ايلمك جملهٔ مسلميندن انجق اهل غزا اوزره واجبدركه
آنلر دار اسلامدن دفع اعدا ومقابلهٔ خدمتلرنده كفايت معاشلرين اخذ ايدرلر بوجهتله مال مرقوم آنلرك

يدلرينه انتقال ايلدكده حكم شرعبسنده بو وجهله بسط مقال ايده‌رزكه قبل القسمة غنائمده حق تملك عامهٔ
عسكركدر ودفع ظلم جمله‌سى اوزره واجبدر ودفع ظلم دخى اول مالى صاحبنه رد ايتمكده‌در پس بلاشىء ردى
اوزرلرينه واجبدر امابعد القسمة آنده تملك انجق صاحب سهمه متعيندر وكندو ملكنى تسليمله صاحب المالدن
دفع ظلم آنك اوزرينه واجب دكلدر لكن صاحب سهمك حقى انجق ماليتنده‌در حتى امام ايچون بيع غنائمله
تقسيم ثمن جائزدر وصاحب المالك حقى عيننده‌در پس مراعات حقين واجبدر ومراعات حقين دخى صاحب المال
ديلرسه صاحب سهمه حق ماليتنى ايصال ايلدكده عين مالنى كندويه ايصال قيلمقده‌در وهم قبل القسمة غانمين
ايچون ثابت اولان حق مجرد در ملك دكلدر وصاحب المال ايچون دخى ثابت اولان ينه بويله‌در پس حق
صاحب المال سبق وتقدم ايله ترجح ايتمكله مجانا اخذ ايدر امابعد القسمة صاحب سهم ايچون ثابت اولان ملكدر
وصاحب المال ايچون حق مجرددر وحق مجرد سابق دخى اولسه شرعا ملك مستقره معارض اولماز پس ينه
طرفينه مراعات واجبدر ومراعات انجق ديلرسه مالنى قيمتيله اخذ ايلمكده‌در كذلك بعد احراز المشركين برمسلم
دارالحربه كيروب اول مالى ثمنيله اشترا واخراج ايلدكده ينه صاحبى ديلرسه ثمنى ايله اخذ ايدر واكر اهل حرب
اول مسلمه هبه ايتملر ايسه ديلرسه قيمتيله اخذ ايدر وبو طريقله ذكر ايلديكمز ايكى حقه رعايت اولنور ومؤلف
مصيب المقال مدعاى مشروح المال اوزره متن كتابده روايت قيلديغى احاديثله استدلال ايلمشدر اول احاديثدن
بريسى حديث تميم بن طرفه‌دردكمشدركه مشركين برمسلمك ناقه‌سنى اخذ ايدوب مسلم آخر آنى مشركيندن اشترا
ايلدكده مسلمين مذكورين حضور نبوى‌يه ترافع ايلديلر ورسول الله عليه السلام اعط ثمنها الذى ابتاعهابه
والافخل بينه وبينها يعنى بدل بيعى اولان ثمنى ويروب ناقه‌يى اخذ قيل اكر ويرمزسك ناقه ايله آنك بينلرين
تخليه قيل ديو صاحب الناقه‌يه امر ايلديلر بعده مؤلف عالى نژاد زيد بن ثابت وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى
عنهم صاحب المال بعد القسمة ظفر بولدقده اخذى اوزره اكا سبيل يوقدر ديدكلرينى ايراد ايلدى لكن مرادلرى
مجانا اخذ اوزره سبيلى يوقدر اما قيمتنى ويردكده مالنه احقدر ديمكدر وحسن بصرى وامام زهرى رحمة الله عليهمادن
دخى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنه رد اولنماز ديدكلرينى ذكر ايلدى لكن بوقوللرى غير مأخوذدركه
كبار صحابه رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتينك اجماعلرينه مخالفدر وحضرت ابى بكر رضى الله عنه دن
مرويدر ديمشدركه تقسيم اولنسون اولنماسون صاحبى مالى اوزره اقامت بينه ايتدكده اوزرينه رد اولنور وبز بو قولى
اخذ ايده‌رزكه صاحبنك حقى حجتله ثابت اولمادقچه اخذينه قادر اولماز وطريق ثبوتى انجق اقامت بينه‌در
وحقى ثابت اولدقدنصكره قبل القسمة مجانا وبعد القسمة ديلرسه قيمتله اخذ ايدر ومراد صديق رضى الله تعالى
عنه دخى صاحبى بعد القسمة اداء قيمته رغبت ايدرسه اكا احقدر ديمكدر واهل ذمت دخى نفوس واموا للرى
دار اسلامله محرزه اولديغندن معصومه ومتقومه اولمغله حكم مذكورده مسلمين كبيلردر حتى اهل حرب اوزرلرينه
استيلادنصكره مسلمين آنلرى تخليص واخراج ايلسه‌لر آنلر دخى احرار مسلمين كبى استرقاق اولنمازلر واموا للرى
دخى بعد الاستيلاء استنقاذ اولندقده حكم اموال مسلمين آنده اجرا وانفاذ قيلنور وامام مكحول رحمه الله
تعالى دن منقولدر ديمشدركه اعدادن برحربى مسلميندن برجيشه كلوب سزه براسير مسلمى كتوريسم
فداسنى ويريرميسز بكا خبر ويريكز ديوب جيش دخى بلى ويريرز ديو معاهده وشىء معلوم اوزره مصالحه
ومواعده ايتدكلرندنصكره اول مسلمى كتوروب بعده اول حربى جيش ايچنده هالك اولسه كركدركه فداء
موعودى ورثه‌سنه اعطا ايله عهده‌دن خروجه سالك اوله‌لر زيرا حياتده ايكن شرطمزه وفا برله فدايى
كندويه اعطا اوزريمزه واجب اولديغى كبى موتندن صكره دخى خلفاسى اولان ورثه‌سنه اعطاء التزام
فدا ايلين كمسنه‌لر اوزره لازم ولابددر وامام ابراهيم عليه رحمة رب الرحيم‌دن مرويدر ديمشدركه برمسلم اهل حربدن
اسير اولان حر مسلمى اشترا قيلسه اول اسير اوزره ثمنى مشترى ايچون دين لازم الادا قيلنور لكن حكم مذكور امرى ايله
اشترايه موقوف ومراد امام بومعنى ايدوكى ظاهر ومعروفدر زيرا استرقاق احرار صحيح اولمامغله عقد مزبور
شراء حقيقى اوليوب انجق فداء مسلم ايدوكى امر صريح يحدر بناء عليه امرى يوغيسه اداسنده متطوعدر وامرى
وار ايسه حين امرنده فداسنى مستقرض حكمنده اولمغله اوزرينه مشترى ايچون دين فدايى مستتبعدر كورمزميسنكه
بركمسنه كندو دينى طرفندن اداايله آخره امر ايلسه بعد الادا اوزرينه رجوع ايدر امابلاامر ادا ايلسه رجوع
ايده‌مز ومديون اسير داين كبى اولوب حكم مذكور مشابه اسير اولان دينده ثابت اولنجه حقيقت اسيرده بالاولويه
متثبتدر اماعبد وامه اهل حربه فرار وآنى اخذ ايتدكلرندن صكره مسلمين اوزرلرينه استيلا وتخليص ايلسه‌لر

مطلب اشترى حرا مسلما من اهل الحرب فانه دين عليه

مطلب قضى دينا على آخر بامره او بغير امره

عنـد ابى حنيفة رحمه الله تعـالى كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة صاحبنـه بلاشئ رد وتخصيص اولنور
لكن فرس رمـيده اولوب اهل حربه فراراتدكده بويله دكلدر وعنـد الامامين رحمة الله تعـالى عليهما عبد
وابده دخى جواب اموال سائره ده اولان قول صواب اوزره در كه صاحبى قبل القسمة مجانا و بعد القسمة انجق
قيمتيله اخـذه قدرتيابدر وامام ابو حنيفه رضى الله عنـه بروجه دقيقله بينلرين تفريق ايد وب ديديكه آبقك
يد محترمه سى نفسى اوزره ثابته اولمغله قطعا احراز اهل حربده داخل اولماز امادابه بويله دكلدر ومسئلهٔ مذكوره
بين العلما معروفه ومشهوره در لكن امامين همامين ذكراولنـان مقاللرى اوزره حديث عمر رضى الله تعـالى عنه ايله
استدلال ايلديلركه سرعسكرى اولان ابو عبيـده رضى الله عنـه بو مسئله دن اكا سؤال ايتمكله جوابنده
ان كانت الامة خمست وقسمت فسبيلهـا وان كانت لم تخمس ولم تقسم فارددها على اهلها يعنى اول جاريه
تخمس و بين الغـانمين تقسيم قيلنمش ايسه سبيلى اولدر آنى سبيلنـدن صرف ايلمـه واكر تخميس وتقسيم
قيلنمامش ايسه آنى اصحـابنه رد قيل ديو تحرير كتاب ايلدى لكن امام ابو حنيفه لاطفه الله تعـالى بالطافه اللطيفه
ديديكه بو جواب معوّل اول جاريه بعد الاباق دارالحربه دخول ايتمدين اهل حرب داراسلامه چيقوب آنى اخذ
واحراز ايتمش اولملريله مأوّلدر ونقل ايلديكه ابن عمر رضى الله تعـالى عنهمانك يوم يرموكده بر غـلامى و بر فرسى
اعدايه فرار ايد وب عسكره مسلمين اعدا اوزره استيلا بر له جملهسنى تخليص واحضـار ايتد كلرنده سرعسكر
حضرت صديق رضى الله تعـالى عنه اولان خالد بن وليد رضى الله عنـه قبل القسمة غلام وفرسنى كندويه
رد وايثار ايلدى لكن امامين رحمة الله عليهما ديرلركه نقل مذكورده قبل القسمة قيدى اتيان اولنمغله بعد القسمة
خالد حضرتلرينك مجانا رد ايتميه جكى نمايان اولمشدر كورمزميسنكه عبـد ودابه يى ردده تسويه ايد وب حكمده
تساويلرين تقويه ايلمشدر اما امام ابو حنيفه شرفه الله تعـالى بكرامته الشريفه جوابلرنده ديركه اهـل حرب
عبد آبقى محرز ين اولمدقلرى عنديمزده دليل ايله ثابت اولمغله بعد القسمة دخى عبدى مجانا رد ايده جكى عنديمزده
معلوم ومتثبت اولمشدر والله اعـلم بالصواب وهو الموفق

باب ما يحرزه العدو و مما يأخذه بقيمته او باكثر من وزنه * يعنى مشركين بعض اموال مسلمينى اخذ واحراز ايتدكدنصكره
مسلمين آنى اغتنـامله سرفراز اولدقلرنده صاحب المال مالنى قيمتيـله ياخود وزنندن اكثر ايله اشترايه متعلق باب
دقت طرازدر اكر مشركين بر مسلمك فضه يا ذهبدن صنعتنه بناء قيمتى وزنندن اكثر اولان برابريقنه استيلا ايدوب
بعده اول ابريق غنـائم مسلمينده ظـاهر اولسه بنه صاحبى قبل القسمة بلاشئ وبعـد القسمة قيمتيله آنى اخذه
قادر اولور لكن ذهب ايسه قيمتنى دراهمدن وفضـه ايسه دنانيردن اعطا ايدر نكته سى اولدر كه اموال ربويه ده
جنسى ايله مقابله ده جيـدها ورديها سواء حديث شريفى موجبنجه جودت وصنعت ايچون قيمت يوقدر
وسهمنه دوشن غازينك حق اصلنده مرعى اولديغى كبى صنعتنده دخى مرعيدر وجنس ابريقله تقويمده تقويم صنعت
ممكن اولمامغـله غازينك مجانا فوات حقنه مؤديدر كه آنك وجهى يوقـدر پس قيمت صنعت دخى ظاهر وتمام
ماليتى غازى اوزره متوفر اولق ايچون خـلاف جنسى ايله تقويم اولنور ديو حكم ايلديك نظيرى اولدر كه بر كسنـه
آخرك التون بلزكنى كسر يا استهلاك ايلسه معنـاى مذكوره بناء قيمتنى خـلاف جنسندن ضامن اولور بو صورتده
قاضى وجـه مشروح اوزره قيمتيله قضا ايد وب ياخود بلاقضـاء برشئ اوزره مصـالحه ايتد كلرند نصكره
قبـل التقابض بربرندن تفارق ايلسه لر افتراقلرى قضا ومصالحه لرين ناقض دكلـدر زيرا ويرديكى قيمت عين
ابريقدن بدل دكلدر كورمزميسنكه صاحب المال ابريق ملك قديمنه اعاده ايدر حتى اول ابريق مقـدما آخردن
اشترا ايتمش اولوب شمدى آنده عيب قديمـه واقف اولسه بايع اوزره رد ايدر كذلك مرابحـة بيعنى مراد ايلسه
انجق ثمن قديم اوزره بيع ايدوب شمدى ويرديكى قيمت اوزره بيع ايده مز كذلك اول ابريق مقدما كاموهوب ايسه واهبك
شمدى رجوعى ينه جائزدر كذلك اول مال برعبـد جانى ايسه شمدى مقابلهٔ جنـايتنده اول عبدى تسليم ياخود
بدل فداسى لازمدر بو جهتلردن صـاحب المال مال مرقومه صاحب سهمك يدندن ابتداء تملك ايتميوب بلكه
ويريكى فدا بر له ملك قديمنـه اعاده ايلديكى بزه معلوم و بينلرنده معنـاى مصـارفه بولنمديغندن تقابض مجلس
شرط قيلنماديغى عنـديمزده مجزوم اولمشدر نظيرى اولدركه بركسنه آخرك ابريقنى استهلاك ايلدكده اوزرينه
خلاف جنسندن قيمتيله قضادنصكره قبـل القبض تفـارق ايلسه لر بطلان قضـا تحقق ايلمز ديو امام زفر
ملأ الله تعـالى قبره بالمسك الاذفردن غيرى جميع علماء حنفيـه عاملهم الله تعـالى بالطافه الجلية و الخفيه
قائل اولمشلر در ومانحن فيـه حكم مذكوره اولى در كه مسئلهٔ نظيرده غاصب ومستهلك ابريقـه مالك اولورلر

غاية

غاية الامر تملكلرى قيمتـله مقابله طريقيله دكلدر همان قيمتله قضـايه شرط اولمق طريقيـله در پس آنده
معنـاى مصارفه متحقق اولمايجه مانحن فيهده صـاحب سهم اوزره اصلا تملكى بولنمايوب انجق ملك قديمنه
اعاده ايلمش ايكن عدم تحقق مصـارفه بطريق الاولى در كـذلك اهـل حرب اول ابريقى بر مسلمه
هبـه ايتمش اولوب ياخود مسلم اهـل حربدن آنى خمر ايله اشترا ايتمش اولوب داراسلامه اخراج قيلسه ينـه
حكم سابقـده ادراج قيلنور زيرا خمر ايله شراسى حق مسلمده صحيح ومعتبر اولمديغنـدن همان ابريقى طيب
خاطرلريله مجانا اخـذ ايله برابر اولمغله بعـد الاخراج مسئلهٔ غنيمت كبى صاحبى ديلرسه قيمتله قدرت اخـذى
مقرردر اما ابريق اهـل حربدن خمر ايله اشترا ايلين نصرانى اولسه ياخود مسلم ثوبله اشترا ايلمش اولسه
بعـد الاخراج مسلم اولان صاحبى آنى نصرانيدن قيمت خمر ايله ومسلمدن قيمت ثوبله اخـذه قادر اولور زيرا
شراء مرقوم صحيح اولمغله صاحبى انجق مشترينك ويرديكى ثمنك مثلى ايله اخـذينه قادر اولور وثوب ذوات
امثالدن اولمامغـله مثلى انجق قيمتى اولور ومسلم تمليك خمردن ممنوع اولوب تسليم مثلندن عاجز اولمغله آنكدخى
قيمتى لازم اولور و بو صورتلرده اول ثوب وخمر جنس ابريقله تقويم وآنكله ابريق اخـذ ايلمك جائزدر و بو بابده
اول قيمت وزن ابريقله مساوى يا اقل يا اكثر اولمق دخى برابردر زيرا آنفا بيان ايلديك كه صاحبى ادا ايلديكى قيمتله
ابريقنه ابتـداء تملك ايتميوب همان ويرديكى فدا ايله ملك قديمنه اعاده ايده جكـدر شول عبد جانينك مولاسى
منزلنده در كه ارشى عبدينه فدا قيلوب آنى كما كان ملكنده ابقا ايدر يوقسه ادا قيلديغى فدا ايله اكا ابتداء تملك ايلمز
غاية الامر سلامت ملكى اول فدايه تعلق ايدر و بونلرده معناى مبادله اصلا موجود اولمامغله معناى ربوا دخى
تحقق ايلمز كذلك اول ابريق برمسلم يا نصرانى دارالحربده وزنندن اكثر اولان جنسى ايله اشترا واخراج قيلمش اولسه
ينه صاحبى انجق مشترينك ادا ايلديكنك مثلنى اضعاف وزنى ايسه ده ادا ايله اخذه قادر اولور زيرا بو اخـذى
فدا در وشرا دكلـدر وسابقده بيان اولنمشدر كه دار الحربده مسلم وحربى بينلرنده ربوا جارى دكلدر بناء عليه
مشترينك اولبابده غارم اولديغى مالك مثلنى اوزرينه رد ايتمدكجه صاحبى اخـذينه قادر اولماز سؤال اولنورسه كه
اول ابريقى برمسلم خمر ايله اشـترا واخراج ايلدكده نيچون بوقوله قائل اولمديلر جوابده ديرز كه خمر حق مسلمده
متقوم اولمامغله يدندن ادا قيلديغى خمرك قيمتيله اخذى ممكن اولمديغندن انجق قيمت ابريقله اخذ ايدر دينلمشدر
اما مشـترى نصرانى اولدقده بشقه در كه خمر آنك حقنده مال متقومدر لكن بو صورتده ادا قيلـديغى دراهم
هر برى حقنده مال متقومدر مؤلف دقيقه دان عليه الرحمة والغفران ديركه بو مسئله مسئلهٔ شفعه يه مخالفـدر
و بو قوله مراديمز اولدر كه بر كسنه ايچنده صفايح فضه وسلاسل ذهب بولنان بردارى برعبد و يروب اشترا قيلدقده
اول دارى شفيعى قيمتله اخـذ ايلمك مراد ايلسه بو مسئله ده مشترى وشفيع بينلرنده حصهٔ صفايح وسلاسلده
حكم ربوا وحكم صرف ثابت اولور و بز بو مسئله يى زياداتده بيان ايلديك نكته سى اولدر كه شفيع ادا قيلديغى
قيمت عبـد ايله داره ابتداء تملك ايتمكله تملكى شراء مبتدادر اما صاحب الابريق ادا قيلديغى نسنه يى انجق
ملك قديمنه فدا قيلمشـدر كورمزميسنكه مستولى عليه اولان صاحب الابريق ابريقنى عقود سابقه دن برشيئ
نقض ايتمك اوزره اخذ ايدر حتى مشترى اول ابريق آخره بيع ايتمش اولسه ابريقنى بو بيعى نقض ايتمك اوزره
اخـذ ايدر اما شفيع بشقه در كه تصرفات مشترى يى نقضه قادر در كذلك مانحن فيهده اهـل حربك استيلا
ايلدكلرى برعبـد اولوب آنى اشترا واخراج ايلين كسنه اول عبـدك كوزينى چيقرمش اولسه صاحبى ديلرسه
انجق جميع ثمنله اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ شفعه ده مشترى محل شفعه اولان دارك بناسنى هدم ايلسه شفيع ايچون
باقيسنى ثمندن حصه سيله اخـذه رخصت واردر و حكم بيع مرابحه دخى جميع مذكوراتده ينـه بويله در
وبو ذكر اولنان تفصيل شفيعك ويرديكى ثمن اولوب مالك قديمك ويرديكى فدا اولديغنه دايلدر سؤال اولنورسه كه
مالك قديمك ويرديكى فدا اولوب معامله لرى معناى معاوضه دن عارى وحكم ربوا آنده غيرجارى ايكن اول بابده
نيچون خلاف جنسله تقويمنى ايجاب ايلديكز جوابده ديرز كه ايجاب مذكور معناى معاوضهنك مقتضاسى اولميوب
بلكه بيان مشروحمز اوزره جنسله تقويمده صنعت مقومه اولمديغندن ماليت صنعت ظاهره اولمامغـله مجرد
اظهار ماليت صنعتك اقتضاسيدر حتى خمر ايله اشترا ايلين نصرانى اولدقده اكا حاجت قالمامغله جنس ابريقله
تقويمنى تجويز ايتمشيديك واكر اهل حرب بر ذمينك عبدينى اسير ايتدكلرنده ذمى آخر دارالحربه دخول واول عبدى
بر قاج رطل خمر ايله اشترا واخراج ايلسه صاحبى اولان ذمى عبدينى مثل خمر ايله اخذه قادر اولور زيرا خمرهم ذوات
امثالدندر وهم بزم حقمزده خـل و عصير كبى حق اهـل ذمتده متقوم اولان اموالدندر بو صورتده قاضى

مطلب الثوب ابس من ذوات الامثال والمسلم ممنوع عن تمليك الخمر

مطلب دقيق يتعلق بالشفعـة

مثـل خمرايله قضـا ايلدكدنصكره قبل الاخـذ احدهما قبول اسلام ايلسه قضـا منتقض اولميوب انجق صاحب العبد كائنا من كان قيمت خمرى ادايله اخذينه اقدام ايدر زيرا بيان مشروح اوزره بومعامله سى اداء فدا اولمغله قبل القبض اسلامى بطلانى اقتضا ايلمز اماابتداء عبدى خمرايله اشترا وداری شفعه ايله مقابلهٔ خمرده اخـذك حكملرى بشقه درلكن صورت مذكوره ده عدم بطلان قضا تسليم عين خمرى اقتضـا ايدر ايكن اوزرينه قيمتى لزام اولنمق آنك مقتضـا سيدركه قبول اسلام ايلين صاحب العبد ايسه مسلم اولمغـله تمليك خمردن ممنوعدر واكر مشترى عبـد ايسه اكا دخى تملك خمرغـيرمشروعدر پس على كلا التقـديرين تسليم عينندن عجز قائم اولمغله قيمتى لازم اولشدر واكرقاضى صاحب العبد ايچون عبدينى اهل حربدن اشترا ايلين كمسنه يدندن ويرديكى ثمنى اكا ادا واخذعبدايله حكم ايتمشيكن مشترى ثمنى اخـذ ايدنجيه دك حبس عبدى مراد ايلسه اكا جائز كوريلمور زيرا ملكى انجق مشترى يه ادا ايده جكى ثمنله ظاهر اولمغـله مشترى مقابلهٔ ثمنده حبس عبده قادر اولور نظيرى شول راد آبق دركه مقابلهٔ جعلده آبقى حبس ايدر بودخى معنـاى مذكوره مبنيدر يوقسه صاحب العبـد ويره جكى جعله عبدى ابتداء تملكنه مبنى دكلدر واكرصورت مفروضه ده عبد يد مشتريده هالك اولسه صاحب العبـددن دخى فدا ساقط اولور زيرا فداسى انجق سلامت عبد ايچون ايدى اول دخى سالم اولمادى امايد مشترى ده عبدك كوزى زائل اولسه زوالنده صنع مشترى بولنسون بولنماسون قبل قضاء القاضى زائل اولمش منزلنه نازل اولمغله صاحبى ديلرسه انجق ينه جميع ثمنله اخذه واصل اولور نكتـه سى اولدركه فدا انجق اصـل ايچوندر اوصاف ايچون دكلدر كورمزميسنكه عبد جانينك كوزى زائل اولسه فدا سندن برنسنه مولاسندن ساقط اولماز كركسه قبل اختيار الفدا زائل اولسون وكركسه بعد الاختيار واكرمشترى اول عبـدى قتل ايلسه صورت موتى كبى ينه فداسى باطل اولور وقاتل اوزره برشيئله ضمان لازم اولماز زيرا قتلى بعد القضـا وقبل القضـا واقع اولمق برابردركه باعتبار اليد حق حبسى باقى اولدقجه جنايتله ضمان قيمتى لازم اولماز نظيرى شول بايعدركه قبل قبض الثمن مبيعى قتل ايليه نكتـه سى اولدركه عبـدمرقوم مملوك مشترى اولمغله مولاسينك ويرديكى اكرچه كندوحقنده فدا ايدى امامشترى اخذ ايلديكى عوضله عبددن ملكنى ازاله ايتمكله آنك حقنده ثمن ايدى بوجهتله قبل قبض الثمن مبيعى قتل ايلين بايع منزلنده اولمشدر امارادآبق قبل اخذ الجعل آبقى قتل ايلسه ياخودولى جنـايت مولاسى فدايى اختيار ايلدكدنصكره عبـد جانى يى قتل ايلسه حكمى بشقه دركه بونلر رقبهٔ عبده اصلا مالك اولمامشلردركه يدلرينه اعتبار يله ضمان ملكلرى باقى قاله امامانحن فيهده اهل حربدن اشترا ايلين رقبهٔ عبده مالك وبقاء يدينه اعتبار يله ضمان ملكى باقى اولمغله قتلله اوزرينه وجوب ضمان قيمته مانع بولنمشدر واكر مأسور مزبور برجاريه اولوب يد مشتريده اهل حربدن برولدطوغرسه صاحبى مشترينك ويرديكى ثمنله هم جاريه يى وهم ولدينى اخذه قادر اولور زيرا ولد جاريه نك جزئيدر وفداده اكا تابعـدر بوصورتده قبل قضاء القاضى او بعده ولد مزبورهالك اولوب ياخود مشترى آنى قتل ايلسه صاحبى ديلرسه يالكز جاريه يى ينه تمام ثمنله اخذايدر زيرا ولد حكم فداده تابع اولمغله آنك فواتى جاريه نك فوات بعض اعضاسى مهبطنده هابط اولمغله ثمندن برنسنه آنكله سـاقط اولماز واكر جاريه هالكـه اولوب ولد باقى قالسه على قول ابى يوسف رحمـه الله تعالى ينه مسئلهٔ سابقه كبيدركه ديلرسه ولدى انجق جميع ثمنله اخذه قادر اولور وعلى قول محمد رحمـه الله تعالى اصل ثمن جاريه وولدك قيمتلرى اوزره تقسيم اولندقده ثمنـدن ولدك حصه سى ايله اخذه قادر اولور زيرا بوفداده اصل مقصود جاريه در ولد دكلدر و بعـد فوات الاصل جميع فدانى ابقـا غيرممكندر لكن ولدده حق اخذى انجق ملك اصل اكاسارى اولديغندندر واصلده حق اخذى ملكنه اعتبار يله اولديغى كبى ولدده دخى ملكنه اعتبار يله در پس ملك ولد فرع ايسه ده ينه ملك مستقلدر بناء عليه فدانى ايكيسنك قيمتلرينه توزيع ايتمك لازمه در لكن امام ابو يوسف رحمـه الله تعالى جوابنده ديركه بقاء حق اخذى بقاء ولده نظر ايله اولوب فدا دخى اصل وتبع اوزره محتمل التوزيع اولمامغـله اوزرينه جميع فدا لازم اولمشدر و بومسئله نك بياتى سابقا املا قيلد يغمز شرح الجامعده استيفا اولنمغـله بو محلده ايجازايله اكتفا اولندى ومؤلف مشكلكشا بوندنصكره برباب دخى ذكر وانشا ايلمشيدى لكن براولبابك مسائلنى شرح الجامعده بيان واملا ايلديكميزدن آنى تركله باب آتى يه شروع ايتمزاولى كوريلدى والله اعلم

مطلب اذا ذهب عين العبد الجانى لا ينقص من فدائه شيء

مطلب شرح الجامع اسبق من شرح السير

باب العبد المأسور يشتريه رجل ثم يقر به لغير مولاه

يعنى برعبدى اهل حرب اسير ايلدكدنصكره بركمسنه آنى اشترا واحضار بعده مولاسندن صرفله آخرك عبديدر ديو اقرارينه دائر باب دقايقمدادردر اكر برمسلم اهل حربك اسير قيلدقلرى برعبدى آنلردن اشترا واخراج ايلدكده

مولاى قديمى هنوز ثمنى ويروب عبدينى اخذ ايتمدين مشترى بوعبد قبل الاسر فلانك عبدى ايدى ديو آخر ايچون اقرار ومقرله دخى تصديق ايدوب مولاسى تكذيب ايلسه بوصورتده مقرله ايچون عبد اوزره سبيل اولميوب همان مولاى معروفى ثمنـله اخذينه احق كوريلور زيرامولا سينك حق اخذى قبـل الاسرظاهر اولان ملكى اعتباريله ثابت ايكن مشترى حق مزبورى بعينـه اخر ايچون اقرار ايتمشدر واقرارى كندو حقنده صحيحـدر اما غير ايچون مستحق عليه اولديغى اموردده باطلـدر زيرا عبدده كندونك ملكى قائم ايكن ينه حق اخذى ابطـاله مالك اولمامغله اول حقى آخره تحويله دخى متمـلك اوله مز توضيحى اولدركه مأسور منـه اولان مولاى معروفك حق اخذى ملكنده اعتباريله ثابتدر واقرار انجق حق مقرده حجت اولمغـله ملك مقرله انجق حق مقرده ثابتدر امامالك مولاى معروف هم حق مقرله وهم حق مشترى مقرده ثابتدر بناء عليه مقرله هنوز مولاى معروف حقنده ثابت اولميان ملكله مولاى معروفه مزاحم اوله مز بوصورتده مولاى معروفى اخذينه رغبت ايتمزسه مقرله ديلرسه ثمنـله اخذه قادر اولور زيرا مقرله ايچون حق اخذى حق مقرده اقرارى ايله ثابت ايكن حق مولاى معروف اوزرينه مقـدم اولديغندن آنك حقنـده ظاهر اولمامشيدى شمدى كف يد ايدوب حق زائل اولمغـله مقرله ايچون حق اخذى حاصل اولمشدر لكن مولاى معروفى ثمنـله اخذينى التزام ايلـدكده مقرله ايچون اعدادن اشترا ايلين مقرمرقوم اوزره قيمت وثمندن برنسنه الزام اولنماز زيرامولاى معروفى آنك يدندن حق مستحقـله اخذ ايليوب اختيارى ايله اخذ ايتمشدر ومقرمرقوم اول عبـدى ملكندن اختيار يله ازاله ايتمش اولسه اوزرينه سبيل ضمـان يوقدر پس يدندن بطريق الاجبار اخذ اولندقده بالطريق الاولى در نكتـه سى اولدركه اعدادن اشترا ايله عبد مذكوره ملك صحيح ايله مالك اولمشدر واعدايه ويرديكى ثمن دخى فى الاصل ملك صحيحله مملوكى ايدى وشمدى اخذ ايده جكى ثمن مقدما ادا ايلديكى ثمندن بدل اولمغـله كندويه سالم اولور وعبدى وجه آخر ايله يدندن اخراج ايدرسه كندو مملوكنى اخراج ايتمش اولمغـله بركمسنه اكا برنسنه يى تضمينه قادر اولماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده مشترى مذكور اول عبد قبل الاسر مولاى قديمينك غيرى اولان اشبو شخصك مدبريدر ديو اقرار اول شخص دخى تصديقـه ابتدار ايلسه بوصورتده اول عبد مقرلهك مدبرى قيلنمقده استقرار ايدوب مولاى معروف كرك اخذ عبد وكرك مشترى مقر اوزره برنسنه ايجابنه كسب اقتدار ايده مز زيرا بوبابده مشترى اول عبد ملك مقرله اولديغنى اقرار ايتمشدر وابتداء اكا بيع وهبه ايله تمليكه مالك اولمغله ينه آنكيچون اقرار ملكه دخى متملكدر ومشترى ايله مقرله عبدك مدبر اولديغنده تصادق ايلمشلردر ومشترى آنى ابتداء مدبر قيلسه تدبيرى نافذ اولمقله غيرك مدبرى اولديغنى اقرار ومقرله تصديق ايلدكده ينه تدبيرى نافذ اولور و بعـد النفوذ مشترى ابتداء مدبر قيلمش كبى اولوب مولاى معروفك ثمنله حق اخذى باقى قالماز ومشترى بو اقرارنده مولاى معروفك حقنـده متقوم اولان ملكنى ابطـال ايتمش اولماديغنـدن آنكيچون برشيئى ضـامن اولماز مؤلف دقيق الانظار بو محلده ولا يشبه هذا الشفعة ديمكلـه شفعه بومسئله يه مشابه اولديغنى اخبار ايلـدى يعنى مشترى دارا شبو دار فلان اوزره موقوفه در ديو اقرار ايلسه بو اقرارى شفيعك شفعه ايله اخذه ابطال حقنه مدار اولماز زيرا شفيع ايچون دارى شفعه ايله اخذ وتصرف مشترى يى نقضه ولايتى ثابت اولمغله مشترى ابتداء اول دارى مسجد قيلوب وقف ايلمك حق شفيعده صحيح اولديغى كبى غير ايچون اقرار وقفى دخى تصحيح اولنماز اما مانحن فيهده مولاى قديم ايچون عبـدى اخذ ايله مشترينك تصرفاتنى ابطاله ولايت يوقدر كورمزميسنكه مشترى اول عبدى اعتاق ياتدبير ايلسه مولاى قديم ايچون عبـدى اخذ وتصرف مذكورى نقضه قدرت يوقدر بناء عليـه غيرك مدبريدر ديو مشترينك اقرارى دخى مولاى قديم حقنـده صحيح اولور نظيرى اولدركه برعبـدى شراء فاسد ايله اشترا وقبضدن صكره بو عبد فلانك مدبريدر ديو اقرار ومقرله دخى تصديقه ابتدار ايليه بوصورتده بايع فساد بيعله استرداد عبده قادر اولماز ومانحن فيـه دخى بويله در لكن بو مسئله ده بايع مشترى يه قبضنه بناء قيمت عبـدى تضمين ايدر اما مانحن فيهده مشترى يد مولادن عبـدى قبض ايتميوب و مولانك يدندن نزعله تملك ايتمديكندن مولا ايچون برشيئى ضـامن اولمـاز همان مشترى كرك مانحن فيهـده وكرك شراء فاسد ده تدبير عبده بنفسه مباشر منزلنـده قيلنور واكر صورت مفروضه ده مقرله بو عبد اكرچه بنم عبدمدر لكن بن آنى اصلا مدبر قيلمادم ديسه بوتقدير اوزره اول عبـدى نه مقرله ونه مولاى معروفى اخـذه قادر اولميوب همان يد مشتريده مدبر موقوف الحـال اولمق اوزره متقرر اولور زيرا اعدادن اشترا ايلين مدبر ايدوكنى اقرار ايلمشـدر ومولاى معروف ايله مقرله دخى اول مشترينك عبده اشترا بله تملكنى اقرار ايلمشلردر و بوبابده اقرارلرى نافذ در و بونلر مشترينك تملكنى ومشترى دخى عبـدك

مطلب اقرار المشترى ان هذه الدار وقف هل يبطل به الشفعة ام لا

تدبیرینی اقرار ایتملریله تدبیر عبد اتفاق جمیعله برقرار اولمشدر وبو اوچدن هر بری بعد ثبوت التدبیر فعل تدبیری
نفسندن نافی اولمغله عبد مرقوم مدبر موقوف الحال اولمق اوزره باقی اولور لکن مقرله فوت اولدقده البته
آزاد اولور زیرا مشتری مرقوم عتق عبد موت مقرلهه متعلق اید وکنی اقرار ومقوله دخی اقرار مشتری بو بابده
نافذ ایدوکنی تقریر واظهار ایتمش اوللریله عند موت المقرله حریت عبد اوزره اتفاقلری بدیدار اولور واکر مقرله
قبل الموت تصدیق مشتری یه رجوع ایدرسه کندو مدبری اولمق اوزره اخذی مشروع اولور زیرا تدبیرایله
ثابت اولان ولاکبی محتمل الفسخ اولمیان عقدی اقرار ایلدکدنصکره تکذیب مقرله آنك بطلاننه مدار اولیوب
بعد التکذیب تصدیق ابتداء تصدیق ایله حکمده مساواتی آشکاردر واکر تصدیقه راجع اولمادین عبد مرقومدن
برجنایت واقع اولسه جنایتی علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه موقوفه قیلنور زیرا جنایت مدبر مولاسی اوزره
واجب ایکن هنوز مولاسی مجهول ومجهول اوزره قضاء قیمت غیر ممکن الحصولدر اگرچه مقتضای قیاس
اشبو قول قوی الاساسدر لکن مؤلف عمیم الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب دیرکه عبد مرقوم قیمت
وارشندن قنقیسی اقل ایسه آنده سعایت ایدر زیرا کسبی مولاسینك مملوکی اولمغله ارش جنایتی دخی مولاسی
اوزره در کورمزمیسنکه مکاتب کسبنه احق اولمغله موجب جنایتی دخی نفسنه ملحقدر پس اقل امرینی کسبندن
قضا ایلدیکمزده علی وجه الیقین مولاسی اوزره قضامزی اقتضا ایدر وبو مسئله نك اصل ومأخذی
شرح المختصرده ذکر ایلدیکمز شول مسئله درکه برجاریه ایکی کمسنه میاننده مشترك ایکن هر بری آخرك
ام ولدیدر دیو اقرار ایلیه آنده امام ابو یوسف رحمة الله علیه ایچون ایکی قول واردرکه بز آنلری شرح مذکورده
ابان واظهار ایلدیك واکر عبد مرقوم اوزره جنایت اولنورسه ملك عبد موقوف اولمغله ارشی دخی موقوف
قیلنور بو صورتده اول عبد مریض وکسبه غیر قادر اولورسه ارش جنایتندن اوزرینه انفاق اولنور زیرا ارشی
مال مولاسی ایدوکی متیقن وعاجز کسب اولان مملوکك نفقه سی مولاسی اوزره واجب ایدوکی حکم معیندر
واکر عبد مرقوم عمله قادر اولوب ارشی دخی یوغیسه نفقه سی نفسی اوزره واجبدر واکر عمله غیر قادر ایسه
عبد مرقوم کسبه قادر اولیوب اوزرینه نفقه سی واجب اوله جق قریبی بولنمیان حرمریض منزلنه تنزیل
اولنوب نفقه سی اوزرینه تصدق اولنور واکر برکمسنه برجاریه یی شراء فاسد ایله اشترا وقبض ایتدکدنصکره بوجاریه
فلانك مدبره سیدر دیو اقرار وفلان دخی جاریه ملکمدر مدبره دکلدر دیو انکار ایلسه جاریه یی ملك اوزره اخذه
قادر اولور زیرا مشتری ملکنی اقرار واوزرینه تدبیرایله شهادت ایلمشدر ومقرله اقرارینی تصدیق ایتمکله اقراری
صحیح اولوب شهادتنده تکذیب ایتمکله شهادتی تصحیح اولنماز وبو مسئله ذکری سبقت ایلین عبد مأسوره
قیاس اولنمازکه آنده مقرله تدبیری انکار ایلدکده شویله دیمش کیدرکه بو عبد بنم ملکم ایکن اسیر اولدقدنصکره
مشتری اهل حربدن شرا ایله اکا مالك اولوب وهنوز ملکنده ایکن مدبر اید وکنی اقرار دخی ایلمشدر پس مقرلهك
بو قولی اوزره عبدده اقرار مشتری نافذ اولمغله مقرله ایچون عبدی ثمنله حق اخذ باقی قالمامشدر اما بونده
مقرله شویله دیمش کیدرکه جاریهٔ مرقومه بنم ملکمدر وشراء مشتری باطل ومشترینك اقرار تدبیری مصادف
ملك اولماسغله لغو عاطلدر پس مقرله ایچون اقرار مشتری ایله جاریه ده حق ثابت اولوب جاریه مملوکهٔ
غیر مدبره سی قیلنور ومؤلف اصابت نژاد بوندنصکره بر باب دخی ازدیاد ایلمشدر لکن بزمسا ثلنی مقدما
شرح الزیاداتده بالتمام ذکر وایراد ایلدیکمزدن بومحلده اول بابی قفل بستهٔ انسداد ایلیوب همان باب آخره
دخولی اتخاذ سبیل سداد ایلدیك والله اعلم

باب من الفداء فیما یصلح وفیما لا یصلح * یعنی فداء اسیره صالح وغیر صالح اولان اموال واشیایه متعلق
باب مصالحدر برکمسنه عبد مأسوری اعدادن اشترا واخراج ایدوب مولاسی حاضر اولدقده نظر اولنور اکر
جنسندن مثلی بولنمیان بر شیئله اشترا قیلمش ایسه مولاسی آنی مثلی ایله اخذ ایدر واکر ثیاب وامتعه کبی ذوات امثالدن
اولمیان نسنه ایله اشترا قیلمش ایسه اول نسنه نك قیمتی ایله اخذ ایدر زیرا مولاسی مشترینك ضرر وخسراتی
دفع ایچون انجق اول عبدده غارم اولدیغی نسنه یی اعطا ایتمك لازمدر وتمام اعطا دخی صورت ومعناده مماثلته
مترتب اولمغله مراعات مماثلت واجب اولور لکن مماثلت صورتیه متعذر اولدقده همان بدل مغصوب ومستهلك کبی
معنای مالیتده اعتبار مماثلت متقرر اولور توضیحی اولدرکه مولی اخذ عبدینه راغب اولدقده صنع مشتری یه
مجیز اولمش اولور وانتهاء امرده اجازتی ابتداء امرده مشتری یه مال نفسنی اول عبده فدایه اذنی منزلنده اولور
وفداء مزبوره ابتداء اذن ویرمش اولسه حکمی بودر پس انتهاده دخی بویله در نکته سی اولدرکه مکیل

مطلب تألیف شرح الزیادات مقدم على شرح السیر الکبیر

وموزون کبی ذوات امثالك استقراضی جائز اولمغله مولاسی اجازت مشروحه اوزره مشتریدن آنی مستقرض کبی
اولدیغندن مثلنی غارم اولور اما ثیاب وامتعه نك استقراضی جائز اولمامغله فساد استقراضه بناء ضمان قیمته
غارم اولور بوصورتده مولا ومشتری مقدار قیمتده اختلاف ایلسه لر قول مع الیمین فداسنی بذل ایلین مشترینك
ایدوکی مستبیندر زیرا مولاسی مشتری اوزره اداء اقل ایله ثبوت حق اخذینی مدعی اولدخی ادعا قیلدیغی قدر
اکثری اخذ ایتمدکجه ثبوت حق اخذینی منکر اولمغله قول مع الیمین قول منکر اید وکی ظاهردر وهم فداسنه بذل
ایلدیکی ثیاب وامتعه ملك مشتری اولوب آنی حربی یه ویرنجیه دك یدنده موجود اولمغله آنك قیمتنه اول فدا قطعا
یدینه واصل اولمیان مولای قدیمندن اعلم ومولای قدیم عن ظهر الغیب ادعا قیلدیغی قیمتده مجازف ایدوکی ظاهر
حالندن غیر مبهمدر کذلك فداسی مکیل وموزون اولوب وزن وجودتنده اختلاف ایلسه لر ینه وجهین مذکورین
اوزره قول مع الیمین بذل فدا ایلین مشترینك ایدوکی بلاخلافدر بو صورتلرده مولاسی اقرار ایلدیکی مقدار ایله ثبوت
اخذ ملکنی مدعی ومشتری منکر اولمغله اوزرینه اثبات بینه واجب ومتقرردرکه مشتری ثبوت حقنی بالکلیه انکار ایتمش
اولسه بینه ایله اثباتی لازم اولدیغی کبی اقل مال ایله ثبوت حقنی انکاری دخی بینه بینه یی مستلزمدر بو صورتده
مسلمیندن یاخود مشتری ذمی ایسه اهل ذمتدن اقامت بینه ایدرسه خصمی وحقی اوزره حجت اولان نسنه ایله دعواسی
ثابته ومتبینه اولورکه بینهٔ عادله قبول وعملده یمین فاجره دن احق واکملدر امادار عزده مستأمن اولان برحربی
کیدوب اول عبدی اهل حربدن فدا ایله اخذ بعده ینه امانله دار عزه اخراج ایتمش اولسه مولاسی ایچون
یدندن اخذه قطعا علاج یوقدر زیرا مشتری حربی اکا تملکده بایع حربی مقامنده قائمدر وبایع حربی آنی
احراز دنصکره امانله دار عزه اخراج ایلسه مولاسی یدندن اخذه غیر قادر در پس مشتری دخی بویله در
نکته سی اولدرکه مولاسینك ثبوت حق اخذی کندو مظلوم اولوب مشتری اوزره دخی اکا نصرتله قیامی
واجب اولدیغندندر ومعنای معهود اخراج ایلین حربی مستأمن اولدقده غیر موجوددرکه حربی اهل
دار عزده داخل واهل دار عزه وجوب نصرت آنلره شامل دکلدر اما ذمی بشقه در لکن عبد مرقوم فی الاصل
اهل دار عزدن اولمغله حربی مرسومه دخی آنی اهل دار عزه بیعله اجبار اولنور دار الحربه اعاده سنه تمکین
واقدار اولنماز یاخصوص عبد مرقوم مسلم بولنه آنی بیع اوزره اجباری وارسنهٔ قید اشکالدرکه فی الاصل ملك
حربی ایکن مسلم اولسه آنی بیع اوزره اجبار اولنور پس مانحن فیهده اجباری بالطریق الاولی دروا کر حربی مشتری
اسلام یاذمتی قبول واول عبد ایله برابر دار عزه وصول ایلسه ینه بایع حربی اسلام یاذمتله دار عزه خروج ایتمش منزلنده
اولمغله مولاسی برطریقله اخذ عبده موصول اوله مز بو بابده اصل اصیل رسول الله علیه السلام حضرتلرینك
من اسلم علی مال فهو له قول جلیللریدر لکن ذمتله خروج ایدوب عبد دخی مسلم بولنسه عبد مسلمی استعباد
اوزره ید کافرده اهمال مسلمینه باعث استذلال اولمغله اول عبدی مسلمینه بیع اوزره اجبار اولنور واکر شخص
مأسور احرار کبی تملکه غیر قابل یاخود مدبر ومکاتب وام ولد کبی برملکدن ملك آخره نقله غیر محتمل ایسه
بونده بایع ومشترینك ذمت واسلام یاخود دار عزه امانله خروج واقدامنه باقیوب همان حالت اصلیه لری اوزره
محل واصحابلرینه ردلری الزام اولنور زیرا بونلر قطعا محل سبی واحراز اولمدقلرندن اهل حرب قبل الاسلام
بونلره مالك اولمدیقلری کبی اسلامله دخی مالك اوله مزلر همان بونلردن ید ظالمرین ازاله لری اوزرلرینه الزام
اولنور واکر مولای قدیمی اهل حربدن اشترا ایلین کمسنه ایله فداسنه ویردیکی مالك جنسنده یا مقدارنده
اختلاف ایلسه لرینه قول بیان سابق اوزره فدایی ویرن مشترینك قولیدر فان اقام المولی البینة اخذ ببینته لانه
نصر دعواه بالحجة وهو فی الظاهر مدع للزیادة وان کان فی المعنی منکرا کما بینا ولکن الدعوی ظاهرا تکفی
لقبول الحجة کالمودع یدعی رد الودیعة یعنی مولاسی کندو قولی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول اولنور
زیرا مولی بحسب المعنی قول مشتری یی منکر ایسه ده بحسب الظاهر قول مشترینك خلافی اولان معنای زائدی
بیان سابق اوزره مدعی ایکن دعواسنی حجتله تنویر ایلمشدر وقبول حجته ظاهر دعوی کافیدر نظیری شول
مودعدرکه رد ودیعه یی دعوی واقامت بینه قیله مترجم فقیر دیرکه عندمزده بولنان نسخ صحیحه ده
فان اقام المولی لفظی موجود اولمغله ترجمه ده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفتله بذل مجهود اولندی اکر
لفظ مولی متروك یاخود مولای غیر قدیمی اولان مشتری یه محمول قیلنمغله اقامت بینه ایلین مشتری اولمق اوزره
تأویل اولنسه سیاق وسباقه کمال موافقتی محتاج دلیل دکلدر والله اعلم انتهی واکر مولی ومشتری معا اقامت بینه
ایدرلرسه بینهٔ مقبوله بینهٔ مولادر وقول مذکور قول ابیحنیفه ومحمد رحمة الله تعالی علیهما در اما عند ابی یوسف

مطلب البینة العادلة احق بالعمل من الیمین الفاجرة

مطلب تصرف المترجم فی حل بعض مشکلات الکتاب

مطلب اختلف الشفيع والمشتري في ثمن العقار

رحمة الله تعالى عليه بينهٔ مقبوله اهل حربدن اشترا ایلین مشترینکدر لکن مؤلف عالیجناب بوکتابی تصنیف
هنكامنده امام ابو یوسف رحمه الله تعالى ایله بینلرنده شکراب اولمغله امام مشارالیهك كندو رأینه مخالف اولوب
عندنده معتبر اولمیان قولنی ذکر ایله اطناب ایلدی و بو مسئله ده اصل استدلال شول شفیع ومشتریدرکه ثمن
دار ده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال ایده لر اولبابده بینه قول ابی حنیفه ومحمد رحمهما الله تعالى اوزره
بینهٔ شفیع اولمغله بو بابده دخی مولای قدیم بمنزلة الشفیع در اما قول ابی یوسف رحمه الله تعالى اوزره اولبابده
مشتری زیادهٔ ثمنی مثبت و بینه بینهٔ مشتری اولمغله بو بابده دخی اویله در واکر مولی ومشتری ثیاب معلومه ایله
فداسنده اتفاق وقیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه ابتدار ایلسه بونده بالاتفاق انجق بینهٔ مشتری قبوله
سزا واردر کذلك شفعه ده دخی دار آنکله اشترا قیلنان عبدك قیمتنده اختلاف وهر بری اقامت بینه یه استعجال
ایلسه بینه بینهٔ مشتری ایدوکی بلا جدال در اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالى مشتری کرك مسئلهٔ سابقه ده
وکرك بو ایکی صورتده زیادهٔ ثمنی اثباته ابتدار ایتمکله بینه آنك بینه سی ایدوکی بلا اشکال آشکاردر اما عند
ابی حنیفة ومحمد رحمهما الله تعالى مسئلهٔ سابقه ایله بو ایکی صورت میاننده فرق اولدرکه مسئلهٔ سابقه ده
مشتری بینه ایله فعل نفسنی اثبات ایدوب مولای قدیم بینه ایله فعل مشتری یی اثبات صددنده در و بینه انجق غیرك
فعلنی اوزرینه اثبات ایچوندر یوقسه صاحبینك فعل نفسنی اثبات ایچون دکلدر و بو تعلیلك نظیری مؤلف
دقت سمیرك شفعه دن مسئلهٔ سابقه ده تقریر ایلدیکیدرکه اول مسئله ده مشتریدن ایکی اقرار صادر اولمشدرکه
بری ثمندن اتفاق ایلدکاری مقداردرکه اکا حضردر و بری زیادهٔ ثمندرکه اکا نافعدر پس شفیع بینه ایله مضر اولان
اقراری ایله مشتریدن اخذه قادر اولور و بو معنی قیمت فدا وقیمت ثمنده اختلاف ایلدکاری صورتلرده غیر
موجوددرکه بونلرده مشترینك فداء عبد ده بدل ثیاب کبی اصل فعلنده طرفینك اختلاف وارتیابلری یوقدر
انجق اختلافلری مقدار قیمتده محقق اولمغله مثبت زیاده اولان بینه قبوله احق اولور واکر مشتری اول عبدی
خمر وخنزیر ومیته کبی حلال اولمیان برشیئله اعدادن اشترا قیلمش ایسه نظر اولنور اکر مشتری مسلم ایسه
مولای قدیمی عبدی قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا مشتری ایله اهل حرب بینلرنده جاری اولان معامله شراء شرعی
اولمیوب همان مال کافری طیب نفسی ایله اخذ وکافر اکا هبه ایتمش کبی اولمشدر واکر مشتری ذمی ایسه ینه
نظر اولنور اکر اشتراسی میته ایله حاصل اولمش ایسه بو دخی جواب سابقه مماثلدرکه میته بزم حقمزده
مال متقوم اولمدیغی کبی اهل ذمت حقنده دخی مال متقوم اولمامغله معامله لری مبادلة المال بالمال اولان
شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر خمر وخنزیر ایله حاصل اولمش ایسه بونلر حقلرنده مال
متقوم اولمغله معامله لری شراء حقیقیده داخلدر بو صورتده مولای قدیمی دخی ذمی ایسه خمرده مثلی وخنزیرده
ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایله اخذ ایدر اما مسلم ایسه بهر حال قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مسلم تملك
خمردن ممنوع عدر و وجوب تسلیم اولان سبب موجود ایکن تسلیمندن شرعا عاجز اولدقده او زرینه قیمتی
واجب اولور واکر عبد مزبور قبل الاسر برمسلم و برنصرانی بینلرنده مشترك اولوب صکره برذمی آنی اعدادن
خمر ایله اشترا ایتمش اولسه بونده بعضی کلام قیلنسه نصرانی نصفنی نصف خمرك مثلی ایله ومسلم قیمت خمرك
نصفی ایله اخذ واخلاص ایدرلر نکته سی اولدرکه نصرانی حصه سنده اداء مثله قادر ومسلم غیر مقتدردر
اما بو صورتده مشتری مسلم ایسه مولالری اولان مسلم ونصرانی ایکیسیده عبدی قیمتیله اخذ ایدرلر زیرا خمر
حق مسلمده مال متقوم اولمامغله معامله لری شراء شرعی اولمدیغی امر متحقدر واکر عبد مزبوری اعدادن
خمر ایله اشتراده برمسلم و برنصرانی اشتراك ایتملر ایسه نظر اولنور اکر مولای قدیمی مسلم ایسه نصف عبدی
مشتری مسلمدن نصف قیمتیله اخذ ایدر زیرا حصه سنده اهل حربله معامله لری هبه واتهاب منزلنده اولوب
شراء شرعی اولمامشدر ونصف آخرینی نصرانیدن قیمت خمر ایله اخذ ایدر زیرا خمر حق نصرانیده مال
مقوم اولمغله حصه سنده معامله لری شراء حقیقی اولدیغی محققدر واکر مولای قدیمی نصرانی ایسه نصفنی
مسلمدن بیان سابق اوزره قیمتیله اخذ ایدوب نصف آخرینی نصرانیدن بذل ایلدیکی خمرك مثلی ایله اخذ
ایدرکه نصرانی اداء مثل خمره قادردر واکر عبد مرقومك فی الاصل برمسلم و برنصرانی ایکی مولاسی بولنوب
بعد الاسر دخی اهل حربدن ینه برمسلم و برنصرانی خمر ایله اشترا ایتمش اولسه لر مولیان مرقومان مملك اشترا
قلدیغی نصفی نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر مترجم فقیردرکه بو مسئله یی تعلیلده عندیمزده بولنان نسخ
صحیحه ده لان مایملکه بالشراء حقیقة لفظی واقع اولمشدر لکن ظن ایدرمکه آنده سهو کاتب وارددر

مطلب تصرف المترجم في شرح الکتاب

واصل نسخه قرینهٔ سیاق وسباقله لان المسلم ماتملکه بالشراء حقیقة لفظیدر یعنی مشتری مسلم اول عبده
شراء حقیقی ایله تملك ایتمشدر بلکه حصه سنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر انتهی
ونصرانینك اشترا قیلدیغی نصفك نصفنی مولای مسلم ادا قیلدیغی خمرك نصف قیمتیله ونصرانی مثل نصفیله
اخذ ایدرلر زیرا بو موضعده هر نصف برعبد کامل منزلنده اعتبار وایکی صورتده دخی جزئك حکمی حکم
کله مقایسه اختیار اولنمشدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلم ونصرانی اول عبدی اهل حربدن برقاچ خنزیر ایله
اشترا قیلمش اولسه لر بو صورتده مولیان مرقومان نصفنی مشتری مسلمدن نصف قیمت عبد ایله اخذ ایدرلر
زیرا مسلم مزبور آنی شراء شرعی ایله اخذ ایتمیوب بلکه حقنده معامله لری هبه واتهاب منزلنده واقع اولمشدر
ونصف آخرینی نصرانیدن نصف قیمت خنازیر ایله اخذ ایدرلر زیرا نصرانی اول نصفه شراء حقیقی ایله
مالك اولوب خنزیر دخی برفردك حقنده ذوات امثالدن اولمامغله قیمتی ایجاب اولنمشدر واکر مسائل مذکوره ده
احد المولیین عبددن حصه سنی اخذه راغب اولوب آخری غیر راغب اولسه ینه مولای راغب حصه سنی
وجه مشروح اوزره اخذه قادردر زیرا هر برینك نصفده حق اخذی قدیم ملکی ایله ثابت ایکن احدهما
کندو حقنی ابطال ایتمکله آخرك استیفاء حقی محال اولماز که هر برینك ابطالی حق آخرده اعمال اولنماز
والله اعلم بالصواب

باب من الفداء الذی یرجع الی اهله اذا ظهر علیه المسلمون والذی لایرجع * یعنی اهل حربدن اموال مسلمینی
استخلاص ایچون بذل اولنان فدا اوزره مسلمین استیلا ویدلرندن خلاص قیلدقلرنده اول فدادن اصحابنه ردی
لازم اولوب اولمیانلری تعیین وتخصیصده باب دقایق اختصاص صدر قیجان مشرکین دار اسلامده امتعهٔ
مسلمین اوزره استیلا وعسکرلریله احراز ایدوب هنوز دارلریله احراز ایتمدین جیش مسلمین آنلر ایله قتال ویدلرندن
تخلیصله شجاعتلرین ابراز ایلسه لر کرکدر که امتعهٔ معهوده اصحابنه مردود قیلنه زیرا دارلریله احراز
ایتمدکجه مالك اولمیوب بمنزلة الغاصب اولملریله مال مرقوم هر کیمك یدنده واصل اولورسه مال مسلم غنیمت
اولمامغله مالکنه ردی اوزرینه واجب اولور بو صورتده امام واقف احوال اولمیوب آنی اصابت ایدنلره
تقسیم ایتمش اولسه تقسیمی باطل اولمغله ینه مالکنه تسلیمی لازمدر زیرا بو قسمت محلنه مصادف اولمدیغی
ظاهردرکه قسمت طرف امامدن هر شخصه تملیك سهمی متضمن ایکن بو بابده مال مسلمی بلارضاء ولایت
تملیکه مالك اولمدیغی امر باهردر کذلك صورت مفروضه ده اهل حرب اول مال اوزره قبول اسلام یاذمت
ایلسه لر ینه اصحابنه ردنه مسارعت ایدرلر زیرا بو بابده غاصبین ایدکلری متعین اولمغله اسلاملریله وجوب رد
اوزرلرینه متأکد ومتبین اولمشدر قال علیه السلام علی الید ما اخذت حتی ترد یعنی ید اوزره اخذ ایلدیکی
نسنه دین واجبدر تا آنی محلنه رد ایدنجه دك اما امام واقف احوال اولوب انجق اهل حربك عسکرلریله
احرازلرین تمام احراز اعتبار ایلدیکندن همان اول مالی دخی سائر غنائم مشرکینله برابر تخمیس واصابت ایلین
مسلمین میانلرنده تقسیمه ابتدار ندنصکره بو حکمی خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه کرکدر که حکم
سابق امضا قیلوب ابطالنه اجتسار ایلمیه که اولبابده امام اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا واختیار ایلمشدر
کذلك اهل حرب بعد الاخذ اسلام یاذمتی قبول ایتملریله امام مأخوذلری آنلره سالم اولمشدر دیو بطریق الاجتهاد
قضا ایلسه ینه تنفیذ وامضا اولنور سؤال اولنورسه که بو مسئله ده علماء اسلاف ایکی قول اوزره اختلاف ایدوب
بعضیلری اهل حرب اموال مسلمینه دارلرنده احراز ایله دخی مالك اولمازلر دیو قائل و بعضیلری دارلرنده
احراز ایله مالك اولورلر دیمکه مائل اولوب برفرد قبل الاحراز بالدار مالك اولورلر دیمکه متمائل اولمدقلرندن
حکم مذکور خلاف اجماعله قضا ایدوکی نمایان ایکن تنفیذ وامضایه نیجه شایان کوریلور جوابنده دیرزکه
بویله دکلدر بلکه علماء اسلاف ایکی مسئله ده اختلاف ایتملردر بری اولدرکه اموال مسلمین قهر ایله اخذ اولندقده
بعد الاحراز اهل حرب ایچون محل تملکمیدر دکلمیدر و بری اولدرکه قهر ایله محل تملك اولدقده احرازلری
قبل الدار ید ایله تمام اولورمی اولمازمی پس برقاضی اجتهادده صرف اقتدار ایدوب رأیی مسئلهٔ اولادن مال مسلم
قهر ایله محل تملك اولدیغنده ومسئلهٔ ثانیه دن قهر اهل حرب قبل الاحراز بالدار احراز عسکر ایله تمام
اولدیغنده استقرار ایتمکله امضاء حکمی اختیار ایلسه حکمی موضع اجتهادده واقع اولمغله نفوذی
بدیداردر نظیری اولدرکه قاضی شهادت فساقله غائب اوزره قضا یاخود بررجل وایکی امرأه
شهادتلریله غائب اوزره ثبوت نکاحله قضا ایده البته بو قضاسی تنفیذ وامضا اولنور اکرچه غائب

مطلب ینفذ الحکم في المجتهد فیه

مطلب التلفيق في القضاء

اوزره قضـايي تجويز ايلين شهادت فساق كذلك امرنكاحده نسانك رجالله شهادتلريني مجيز اولامشـدر لكن
جوابده دينلور كه مسئلتيندن هر بري مجتهـد فيهااولمغله قاضي بطريق الاجتهـاد ايكيسندن برمسئله تلفيق
واولوجهله حكمني تحقيق ايلدكده البته حكمي تنفيذ وتصـديق اولنور نكتـه سي اولدركه مجتهد البته دايـله
تابعدر يوقسه قائله متـابع دكلدر امابتداء بابده سبقت ايدن مسئله بشقه دركه آنده قسمتله بطريق الاجتهاد
قضاايتميوب همان اول قضايي مال مسلمين ايدوكني بيلمك اقتضاايتمكله صكره معلومي اولدقده بطلان قضاسي
مجزومدر نظيري اولدركه بركسنه اصابت قبلـه ده تحري واجتهادايله اداء صلوة ايدوب صكره خطاسي ظاهر

مطلب حكم التحري وغير التحري في القبلة اذا تبين الخطأ

اولسه اكا اعادهٔ صلوة لازم اولماز اما اجتهاد واشتباه ايتميوب على العمياء برجانبه توجهـله ادادن صكره خطاسي
ظاهراولسه اعاده اكالازم اولور نكتـه سي اولدركه فعـل مطلق خطاسي ظاهر اولمدقجه صوابه محمولدر ونظر
واجتهاددن صادراولان فعل دخي ممكن اولدقجه صوابه محمولدر وقضادخي محل مجتهد فيهه مصادف اولدقده
امكان اصابت آنده قائمدر كورمزميسنكه بركسنه فوت اولوب برقاچ رقيق قالوب اوزرنده دين كثيري بولنمغـله

مطلب يجب احسان الظن في حق القاضي بانه قضى باجتهاده مالم يظهر جهـله

قاضي رقيقني بيع ودينني ادادنصكره اول رقيقك بعضلري مدبرايدوكنه اقامت بينـه اولنسه بوصورتده قاضينك
بيعي باطل اولور اماقاضي مدبرايدوكني بيلوب تدبير من قبيل الوصية اولوب دين وصيت اوزره مقـدم اولديغني
ملاحظه برله بطريق الاجتهاد تدبيريني ابطال ودين ايچون بيعـدن صكره بوحكمي تخطئه ايلين قاضي آخره
تفويض اولنسه معنـاي مذكوره بناء كركدركه قضاء اولي امضا وتعريض ايليه واكرصورت مفروضه ده قاضي
ثاني قاضي اولك حقيقت حاله وقوفنـه ياخود حكم مزبوري بطريق الاجتهاد ايدوكنه عالم دكل ايسه ينـه
تنفيذ قضاسي اوزرينه لازمدر زيرا بيان ايلديك كه قضاء قاضي ممكن اولدقجه صحته محمولدر وهم قاضي حقنـده
حسن ظن ايلمك واجبدر قال الله تعـالى فيتبعون احسنه وبو بابده احسن الوجهين قضاسي حقيقت حاله
بعدالوقوف بطريق الاجتهاد واقع اولمغه حمل اولنمقدر بنابرين خلافي معلوم اولمدقجه نفوذ قضاسي مجزومدر
واكرمسلميـندن برتاجردار يمزده عسكراهل حربه دخول ومسلميـندن اخذايلدكلري اموالك فداسني كندو
مالندن مبذول قيلسه بعد الاخراج كركدركه بلاامر بذل فداده متبرع اولمغله همان اول مالي بلاشيء صاحبنه
مردود وموصول ايليـه بوصورتده اهل حرب دارلرينه دخول ايتمدين مسلمين اوزرلرينه استيلا واول فـدايه
بعينه اصابت ايلسه لر تاجرمزبورايچون كرك قبل القسمة وكرك بعد القسمة اخذينه قدرت يوقدر زيرامشركين
اخذلرنده اكامالك تامله مالك اولمشلردر حتى اسلام يا ذمتي قبول ايلسه لر سالما اكا متملك اولورلر نكتـه سي اولدركه
اهل حرب اول فدايه بطريق القهرمالك اولمامشلردركه آنده دارلريله احرازلري شرط قيلنـه بلكه اول فدا
شول مال منزلنـده اولمشدركه اهل حرب آني تجار مسلميـندن اشترا ايدوب نفس شرا ايله بعـدالتسليم صاحبينك
آنده حق قالماق اوزره اكامالك اوله لرغاية الامرمقابله سنده تاجره ويردكلري نسنه مسلم آخره مستحق اولمشدر
لكن بدل مستحقده اخـذ اولنان مال سبب اخذي بين المسلمين جاري اولوب قبض دخي واقع اولدقده قابضك
مملوكي اولور پس معناي مرقوم مسلم ايله اهل حرب بينـلرنده جاري اولدقده بطريق الاولى در وهم تاجرفدايي
آنلره طيب نفسي ايله تسليم وحكم سلامتـده قيلوب هبه منزلنده تنزيل ايتمشدر كورمزميسنكه اهـل حرب
برمسلمي قتل وجسديني اخذايتملريله اهل بيتندن برجماعت واروب جسديني اخذ ودفن ايتمك ايچون اعطاء جعل
ايلسه لر بوصورتده اهل حرب اسلام وذمتي قبول ايدرلرسه جعـل مرقوم آنلره سالم قيلنوب دارلريله احرازدن
اقدم مسلمين اكاظفر بولورلرسه مسلميـنه غنيمت سالمه قيلنور مانحن فيه دخي بويله در مؤلف عميق الافكار
مسئلهٔ مذكوره يي سوق دلائل ومنع غوائل برله آشـكار ايدوب ديركه كورمزميسنكه اهـل حرب مسلمين
يااهل ذمتدن بعض احراري اسيرودارلرينه ادخال ايتدكلرنده اهل اسرا واروب ماله افتدا ايلسه لر مال مزبور
اهـل حرب اسلام وذمتي قبول ايدرلرسه آنلره سالم قيلنوب مسلمين اوزرينه استيلا ايدرلرسه مسلميـنه غنيمت سالمه
قيلنور ومعترض مجادله يه قيـامله بومسئله ده مالي دارلريله احراز ايتمشلردر مانحن فيه اكاقيـاس اولنماز ديو
اعتناء بي معني ايله اظهارخصـام ايدرسه جوابنده ديرزكه حكم مذكوره سبب اكراحراز اولايـدي بومسئله ده
اهل اسرا مالليرنه قبـل القسمة غنيمت ايچنده ظفر بولدقده قهرا اخـذ واحراز ايلدكلري اموال مسلمين كبي
بلاشيء اخذه قادراولورلرايدي اكرمعترض سابق ايشته بن بوسمته مائل وبلاشيء اخذينه قائلم ديرسه جوابده
ديرزكه بوقول ناسديد صوب صوابدن بعيددر زيرا مسلميندن برطائفه استيصال اهل حربدن خوفله اهل حربه
بيك ثوب هروي ويروب اول سنه ده اهل حرب اوزرلرينه هجوم ايتمك اوزره مصالحه ايدوب اهل حرب دخي

اثوابي

اثوابي قبض واول سـنه دخي منقضيه اولدقدنصكره مسلمين ظفر بولوب اول اثوابي اغتنـام ايلسه لر اثواب
مرقومه البته اخذايدن مسلمينه غنيمت اولوب قبل القسمة وبعدها آنلره سالم قيلنور زيرا اهل حرب آني اصحابينك
طيب نفسلريله آلمشـلردر وقبل القسمة صاحبنه رد اولنسان انجق بطريق القهر آلدقلريدر كذلك صلح مذكور
مسلميـندن برمدينه اهلي ايله داراسلامده بولنان عسكرمشركين بينلرنده واقع اولدقده نصكره مسلمينه مدد كلمكله
ويردكلري مالي مشركيندن قبـل الاحراز بالداراستنقاذ ايلسه لر معنـاي مذكوره بناء ينه اصابت ايدنلرك
غنـائمنده ادخال وانفاذ اولنور پس مقدمات مشروحه دن عنـدبمزده نمايان اولمشدركه صاحبينك طيب
نفسي ايله مأخوذ اولان مالي اخـذلري داراسلامده ودارالحربده واقع اولمق سياندر ومسلمين ايچون بذل اموالله
وجه مشروح اوزره مصالحـهٔ اهل حرب جائز اولمق انجق اول حالده دركه نفوس وذراريلري اوزره استيصال
وهلاكدن خائف ومالارين فدايه صارف اوله لر وصاحب الشرع دخي بومعنـايي تصويب ايتمشدركه رسول الله
عليه السلام بعض اصحـاب كراملرينه اجعـل مالك دون نفسك قول شريفلريله امر وترغيب بيورديلر

مطلب جواز مصالحة المسلمين مع اهل الحرب باعطاء المال الى اهل الحرب

ورسول الله صلى الله تعـالى عليه وسلم يوم خندقده مسلميندن احساس ضعف ايتملريله بو وجه اوزره مشركينله
صلحه عزيمت ايتشلر ايكن جنـاب سعدين يعني سعد بن معاذ وسعد بن عباده رضي الله تعـالى عنهمانك قول
شجيعانه لرندن قوت مسلميني ادراك ايتـدكلرنده صلح مرقومدن امتناع واستمساك ايلديلر وذكر اولنـان معنى
ذراري مسلمين اوزره خوف اولندقده جواز صلح مرقومده اصـل معني قيلنمشدر واكراهل حرب برمسلمي اسير
ايدوب اول دخي سلاح وفرسني نفسـنه فدا ايتمكله خلاصندنصكره مسلمين اول مالك عينـنه ظفرياب اولسه لر
نظراولنورا كرمشركين دارلريله احراز ايتمامشلر ايسه قبل القسمة وبعدها مجانا صاحبنـه تسليمه آغاز اولنور
واكرايتمشلرايسه قبـل القسمة بلاشيء وبعـد القسمة ديلرسه قيمتيله اخـذ ايدر زيرا اسيراوزره ثابت اولان
يد اهل حرب معيتنده بولنان مال اوزره دخي ثابت اولمغله اول ماله بطريق القهراصابتلري ثابت وآنده اهل حربك
استيلاء قصـدي ايله مصابلرينك حكمي متثبت اولمشدر امامسئلهٔ سابقـه بشقه دركه آنده فدا اوزره يدلري
انجق صاحبينك طيب نفسي ايله ثابت اولمشـدر واكراول مالي اهل حرب احراز ايتمدين غنيمتـده واقع اولدقده
امام آني بيع ايتمش اولسه بيعي باطل وصاحبنـه ردي واجبدر مكرصاحبي نه زمانده كلـه جكي معلومي اولميوب
ضياعندن خوف ايتمكله ثمني حفظ ايچون مسلمينـه بيع ايتمش اوله بوصورتده لقطه يي بيع ايدوب صكره صاحبي
ظهور ايلين قاضي منزلنـده اولمغله بيعي نافذ اولور امابيعي نه وجه اوزره اولديغي بيلنمزسه البته بيعي ابطال اولنور
زيرا وقوف حقيقتي متعذر اولدقده حكمي ظاهر اوزره بنا واجب وظاهرحالي دخي غنيمتدن اولمق اوزره بيع اولمغله
خلافي بيلنمدكجه اول وجه اوزره حملي موجبـدر ومؤلف موشكاف بوندن اقدم قاضي بعـد موت المولى اداء دين
ايچون مدبري بيع ايدوب نه وجـه اوزره بيع ايلديكي بيلنمدكده عن علم وعن اجتهاد بيعه حمل اولنوب خـلافي
معلوم اولمدقجـه بيعي جائز اولور قولني تقديم واسلاف ايتمشيدي بناء عليه بعض اصحـاب تميز بين المسئلتين فارق
بولنمامغله مؤلف دقيقه دانك اختلاف قولني اختلاف روايتينه حمل اولنمق لايقدر ديديلر وبعضيلري بينلرين
تفريقله شووجهله تدقيق ايلديلركه بومسئله ده مال غائبي ضياعدن حفظ ايچون بيع ايلمك قاضي اوزره مستحق
ومقرر اولميوب بلكه قاضي ديلرسه ايدر وديلرسه ايتمز معنـاسنه مخيردر امامسئلهٔ سابقـه ده داين طالب اولدقده
دين ايچون بيع تركه قاضي اوزره مستحق وواجبـدر بناء عليه مسئلهٔ سابقه ده بيع مطلقني وجـه مستحق اوزره
تحميل وقاضي تدبيريني بيلوب عن اجتهاد ابطال ايتمشدرديو تكميل ايلديك زيرا غيرمستحق مستحقه معـارض
اوله مديغنـدن جانب مستحقه ترجح عارض اولور امابومسئله ده جانبين برابر بولنمغله بيع مطلقني ظاهر اوزره حملي
اظهر كورديك واكر براسير بعض اصحـابنه ارسال پيام وكندو مالندن ياخود اول صاحبينك مالندن اهل حربه
فداسني بذل ايتمكي رجا واعلام ايدوب شخص مأمور دخي اماناله دارالحربه دخول واول مصلحتي تكميله موصول
ايلدكدنصكره مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر فيئـده داخل قيلنوب صاحبي قطعا مداخـل اوله مز
زيرا مال مرقوم يد اهل حربه بطريق القهر واصل اولميوب همان صاحبي طوعا تسليمله متواصـل اولمشدر
كذلك اهل حرب براسيره البتـه سني قتل ايدرز ياخود بذل فدا ايله نفسني تخليص ايدرسين ديوتهـديد ايلسه لر
ينه تفصيل مذكور آنده تمهيد اولنور زيرا مال مطلوب عندنده موجود اولمديغندن آني عدم اعطايه قادر اولمغله
بعـد الاعطاء اثبات يدلري بطريق القهر اولماديغي عنـدبمزده ظاهر اولمشـدر امامال مطلوب حين اسرنده
عندنده موجود اولديغي بشقه دركه آندن يدلريني دفعه غيرمقتدردر كورمزميسنكه صبرايدوب آني قتل ايلسه لر

بوصورتده اول مال اوزره یدلری ثابته اولوب صورت اولیٰده داراسلامده بولنان مال اسیراوزره وفدایه مأمور
اولان شخصك اموالندن برشئ اوزره یدلری ثابته اولمازینه کورمزمیسنکه فداء مرقوم غنیمته دوشدکدنصکره
رداولنمق اقتضاایلسه اداایلین مأمورهمی رداولنور یوقسه امرایلین اسیره می بوایکیدن هر بری معناسی فقهدن
بعیداولمغله عدم ردی تأییداولنور واکر برمسلم صف قتالده مشرکینله محاربه ایدرایکن خوفه ذاهب اولمغله
همان سلاح وفرسنی مشرکینه تسلیمله مشرکیندن اخذ اماناوزره هنوز منعهٔ مسلمین ایچنـده ایکن مشرکینله
مصالحه یه طالب اولوب آنلردخی مساعده برله تکمیل مطالب ایتـدکلرندنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا
ایلسه لرالبته غنـائمده ابقااولنورزیرا صاحبی مقاتل وممتنع ایکن آنی اعطاایتمشـدر واول هنکامده ید اهل حرب
نه نفسی ونه یانده بولنـان مالی اوزره ثابت دکل ایکن انجق کندو اعطاسیله ثابت اولمشدر امابعد الاسر اخذ
ایتدکاری بشقـه در واکرمشرکین مدائن اسلامدن برمدینه یی محاصره ایتدکلرنده مسلمین دخی اهـل حرب
ایام معلومهده آنلردن کف ید ایتمك اوزره مقدما اهل حربدن اسیرایدوب حالاعبید اهل ذمت بولنـان رقیقلری
ویرمك اوزره مصالحه یه طالب اولوب مولالری اولان اهل ذمت دخی علی وجه الرضا تسلیم برله تکمیل مطالب
ایتدکلرندنصکره ایام معلومه منقضیه اولوب مسلمینـه مدد لاحق اولمغله اهل حربله قتـال واول رقیق اوزره
استیلا ایلسه لرینه غنـائمده ابقااولنورلرکه مولالری مشرکینـه طیب نفسلری ایله اعطا قیلمشـلردر
امامسئلهٔ مزبورهده مولالری راضی دکللرایکن والی مدینه یدلرندن نزعله اهل حربه دفع ایتمش اولسه نظرا اولنور
اکراهـل حرب دارلریله احرازایتمدین مسلمین استیلا ایتمشلرایسه قبل القسمة و بعـدها مولالرینه بلاشئ اعطا
قیلنورلر واکراستیلالری احرازلرندنصکره ظاهر اولمش ایسه مولالری قبـل القسمة بلاشئ و بعـد القسمة
دیلرلرسه قیمتـلریله اخذه قادراولورلر زیرا بونده مولالرندن بلا رضا اخـذ اولنمشلردر وبوبابده امیر المسلمین
اخذ ایدوب اهل حربه ویرمکله اهل حرب بطریق القهراخذایتمك میاننده فرق یوقدر بوصورتده مولالری
بعـد القسمة قیمتلریله اخذدن امتناع ایدرلرسه امیره قیمتـلرین تضمینله انتفاع ایدرلر زیرا امیرآنلردن غصب
ایتمشـدر ومغصوب ید مولاسنه عودت ایتمدکجه غاصب اوزره قیمتله مضموندر وامیرقیمتـلرین ضامن اولدقده
رقیقـه ضمانله مالك اولمش اولوب اول رقیق فی الاصل ملك امیرایکن مشرکین بلا رضا یدندن اخـذ ایتمشلر
حکمنده داخـل اولور حتیٰ امیردخی دیلرسه بعـد القسمة قیمتلریله اخذه قادراولوب برکسنه معارضه یه قیـامله
امیراول رقیقی اهل حربه رضاسیله و یرمشیکن غنیمتدن حق اخذی یوقدردیمکه مقتـدراولماز زیرا رضاسیله
تسلیمی اهل حرب رقیقه مولالرینك خلافلرینه تملکاری اوزره اولوب کند و خلافنه تملکاری اوزره اولمامشدر
شمـدی کند و ملکی استقرارایلدکدنصکره رضاء قد یمنـه اعتباراولنیوب همان اهـل حرب کند و یدندن
بطریق القهر اخذ ایلدکلرینك حکمی آنده اظهار اولنور واللّٰه اعلم

باب فداء العبد الغصب والعـاریه وغیرذلك ❊ یعنی اهل حربه اسیر اولان عبـد مغصوب ومستعـار
وامثـاللرینك فدالرنده باب مبسوط الادادر برکسنه آخردن برعبـدی غصب ایدوب بعـده مشرکین
اول عبـدی اخذ واحرازدن صکره غنیمتده ظاهراولسه صاحبی قبـل القسمة بلاشئ و بعد القسمة دیلرسه
قیمتیله اخـذه قادر اولور زیرا مغصوب ملك صاحبی اوزره باقی اولمغـله اوزرینه استیلا ید صاحبنـده و ید
غاصبنده واقع اولمق یکساندرکه بهرحال حق اخذ نده ملك قدیمی معتبر ایدوکی نمایاندر بوصورتده صاحبی
قبل القسمة بلاشئ اخذ ایدرسه عین مالی مجانا یدینه واصل اولمغله غاصب ایچون براءت ضمان حاصـل اولور
اما بعد القسمة قیمتیله اخـذ ایدرسه عین مالی یدینه انجق مالیتده مثلنی ادادنصکره راجع اولمغـله اول قیمتی
تضمینله غاصبه مراجع اولور و بو بیانله هویدا اولمشـدرکه غاصبه باعتبـار الغصب حق تضمین قیمت انجق
غاصب اوزره مضمونه اولان مالیت مغصوب منه ایچون سالم اولمدیغندن پیدا اولمشدر نظیری اولدرکه عبـد
مغصوب عند الغاصب جنایت یاخود التزام دین ایلدکدنصکره غاصب آنی صاحبنه تسلیمه مبادرت بعـده
صاحبی دخی جنایتله عبدی دفع یاخود دین ایچون بیعه مباشرت ایلیه واکر بوصورتده قیمتله اخذندن امتنـاع
ایدرسه غاصبه یوم غصبده قیمتنی تضمینله انتفاع ایدرزیرا عبدینی قبـل اداء القیمة اخـذدن ممنوع اولوب
اوزرینه اثبات یدی قابل اولمامغله یدغاصبده هالك منزلنه نازل اولمشـدرو بووجه اوزره غاصب قیمتنی ضامن
اولدقده عبـده ضمانله مالك اولمغله اول دخی سهمنه دوشن غازیدن قیمتیله اخذی یاخود ترکی بینلرنده ثبوت
خیاره متملك اولور کذلك غاصب قیمتنی قبـل اصابة المسلمین ضامن اولمش بولنسه ینه ثبوت خیارینی متضمندر

واکرمسئلهٔ مفروضهده عبـد مرقوم غنیمتده واقع اولمیوب بلکه برتاجر آنی اهل حربدن اشترا واخراج ایتمش
اولسه نظراولنور اکرمولاسی غاصبه قیمتنی تضمین ایتمامش ایسه بوصورتده مولاسی مخیردرکه دیلرسه مشتریدن
ثمنله اخذ ایدوب صکره غاصب اوزره یوم غصبنده قیمتیله شمدی عازم اولدیغی ثمندن قنقیسی اقل ایسه آنکله
رجوع ایدرکه بومسئله ده عند الغاصب مدیون اولان عبد صاحبنه رد اولندقدنصکره دین ایچون بیع اولنمق
مسئله سینك نظیری اولمغله آنده دین ایله یوم غصبده قیمتندن اقل ایله راجع اولدیغی کبی بونده دخی غاصب اوزره
استحقاقی انجق ذکر اولنـان مقدار اقلده متحقق ایدوکی متیقن الوقوعدر ودیلرسه مشتریدن اخـذ ایتمیوب
همان غاصبه یوم غصبنده اولان تمام قیمتنی تضمین ایدرکه مملوکی ایچون مجددا اداء ثمن اوزرینه لازم دکل ایکن
شمدی بلاثمن اکا واصل اولمامغـله مملوکی ید غاصبده هالك منزلنده ایدوکی مستبیندر بوصورتده غاصب کرك
قبل شراء المشتری وکرك بعد الشراء ضمان قیمتله عبده مالك اولمغله مشتریدن ثمنله خیار اخذه دخی متملك اولور
واکر مولاسی قبـل شراء المشتری غاصبه قصد تضمین ایلدکده بینلرنده قیمتده منازعه واقع اولوب غاصبی
تحلیف برله قیمتدن مقدار اقرارینی قول غاصب اوزره اخذ ایله قانع اولوب ثم ظهر العبد فی ید المشتری فاذا قیمته
کما قال المولی یعنی بوندنصکره عبـد ید مشتریده پیدا وقیمتی مولاسینك دیدیکی مقـدار ایدوکی هویدا اولسه
بوصورتده مولاسی مخیردرکه دیلرسه قیمت مأخوذه سنی غاصب اوزره رد وعبدی مشتریدن ثمنله اخذه شروع
بعده غاصب اوزره اقل مذکور ایله رجوع ایدر ودیلرسه قیمت مأخوذه یی امساك ودعوای سائره دن استمساك ایدر
لکن بوصورتده ثمنله اخذنده ثبوت خیار غاصب ایچون استقرار ایدرکه قیمت عبد مولاسینك دیدیکی مقـدار
ایدوکی آشکار اولوب غاصب تمام مالیت عبدی استیفا ایتمامش اولمغـله ضررینی دفع ایچون اثبات خیـارینه
وقوع حاجت بدیدار اولمشـدر اما مولاسی قیمت مأخوذه سنی رددن امتناعله همان فضل قیمتله غاصب اوزره
دعوای رجوع ایدرسه بونزاعی مسموع دکلدرزیرا حقی انجق وقت غصبده یمین غاصبله لازم اولان قیمتده در
وشمدی زیادهٔ قیمتی متبین اولمغـله وقت غصبده دخی قیمتی بومقـدار ایدوکی متعین اولماز اکرچه ظاهر حال
بومعنی اوزره دالدر لکن ظاهرحالله استحقاق ثابت اولمامغله مولاسی ایچون دخی مقبوضنی رددن امتناعله فضل
قیمته استحقاق متثبت اولماز قال شارح الکتاب شرح اللّٰه تعالی صدره یوم الحساب وانما یستدل الکرخی رحمه اللّٰه
تعـالی بهذا اللفظ وهوقوله فوجد قیمة العبد کما قال المولی فی التقسیم الذی ذهب الیه فیما اذا اخذ المغصوب منه
القیمة بزعم الغاصب وقد بینا ذلك فی کتاب الغصب من شرح المختصر یعنی امام کرخی رحمه اللّٰه تعالی کتابنده
ذکر ایلدیکی مدعاسی اوزره بومحلده واقع اولان فاذاقیمته کما قال المولی لفظی ایله استدلال ایدوب دیمشـدرکه
امام محمد رحمه اللّٰه تعالینك کتاب السیرالکبیرده کندو مذهبی اوزره اقسام مسائل غصبی تقریرده مغصوب منه
قیمتی زعم غاصب اوزره اخـذ ایلدیکی مسئله یی تحریرده واقع اولان فوجد قیمة العبد کما قال المولی قولی بنم
مدعامه دالدر وبزبو بحثی شرح المختصردن کتاب الغصب مسائلنده بیان ایلدیك مترجم فقـیردیرکه مدعای
کرخی اولدرکه عبد مغصوب غائب اولمغله قیمتنده نزاع اولنوب مغصوب منهك بینه سی اولمامغله قاضی غاصبی
تحلیف وقول غاصب اوزره قیمتنی قضادنصکره عبـد مغصوب ظاهراولسه نظراولنور اکر قیمتی مولاسینك
دیدیکی مقـدار اوزره ایسه مولاسی دیلرسه قیمتی امساك ودعوادن سکوت ایدر ودیلرسه قیمتی غاصب اوزره رد
وعبـدی اخذایدر واکر قیمتی غاصبك دیدیکی مقـدار اوزره ایسه البته قیمتی امساك ودعوادن سکوت ایدر
لکن دعوای مذکوره سی خـلاف ظاهر الروایه در وظاهر الروایه صورت ثانیه ده دخی اولی کبی مخیر قیلنمقدر
لکن امام کرخی دعوای مذکوره سی اوزره امام محمد رحمه اللّٰه تعـالینك ظاهر الروایه اوزره مروی اولان اشبو
کتابنده مسئلهٔ تخییرده غاصبی فوجد قیمة العبـد کما قال المولی قولی ایله تقیید قیلدیغی ایله استدلال ایلمشـدر
لکن ترجمه مزده تحریر ایلدیکمز عبارهٔ کتاب تقریر ایلدیکمز معنای مراده تعمیه والغاز طریقی ایله دخی دلالت
ایتمدیکی بی ارتیابدر وبو عبـد ضعیف جناب شارحـك احالهٔ بیان ایلدیکی شرح المختصرینه ظفریاب
اولهمیوب انجق شرح جامع الصغیرندن بوموضعده مرادی نه ایدوکنی فهم واکتساب ایتمکله حسب الاقتضا
افاده ده اطناب ایلدم وماسئلکم علیه اجرا ان اجری الا علی اللّٰه وهوحسبی ونعم الوکیل انتهی کذلك عبـد
مرقوم غنیمتده ظاهراولوب قبل القسمة مولاسی غاصبله برابرحاضر بولنسه لرینه مولاسی قیمت مقبوضه سیله اکتفا
یاخود اول قیمتی غاصبه ردایدوب عبدی غنیمتدن مجانا اخذواستیفا بینلرنده تخییر اولنور ورد قیمتدن امتناع ایدرسه
آنك ایچون عبدی اخذ یاخود فضل قیمتله غاصب اوزره رجوعدن جواز واتساع یوقدر لکن بوصورتده غاصب

اول عبدی غنیمتدن مجانا اخذه قادر اولور زیرا مولاسی رد قیمتدن امتناعله اول قیمته رضاسنی آشکار ایتمکله
همان غاصب ابتداء امرده کندو قولنجه قیمتنی اعطا ایدوب صکره عبد اول قیمتدن اکثر ایله غنیمتده بدیدار
اولمش کبی اولور و اکر قبل القسمة مولاسی وغاصب غائب اولمریله عبد بر غازینك قسمتله سهمنه مترتب
اولسه ینه مولاسی مخیردر که دیلرسه قیمتی غاصبه رد ایدوب عبدی قیمتله صاحب سهمندن اخذه شروع
بعده غاصب اوزره یوم غصبده قیمتله شمدی صاحب سهمه ویردیکی قیمتدن اقل ایله رجوع ایدر ودیلرسه
اول قیمتی امساك وعبد وغاصب اوزره دعوادن استمساك ایدر بو صورتده غاصب عبدی قیمتله اخذه قادر اولور
واکر بو صورتده مولاسی غاصبدن قیمت عبدی اقامت بینه یاخود مدعاسنه غاصبك اقراری یا یمیندن نکولی برله
یاخود بینلرنده جاری اولان صلحله کندو قولی اوزره اخذ ایتمش اولسه بو صورتلرده مولاسنك اخذ عبده
سبیل یوقدر لکن غاصب دیلرسه صاحب سهمدن قیمتیله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که ملك غاصب
ادا ایلدیکی قیمتله عبدده مستقر وحق مغصوب منه من کل وجه آندن منقطع ومتأخر اولمشدر واکر بر عبد
بطریق الاجارة برکسنه نك یدنده ایکن مشرکین اخذ واحراز ایدوب بعده غنیمتده واقع اولسه نظر اولنور
اکر مستأجر قبل القسمة حاضر اولورسه خصم شرعی اولوب عبدی مجانا اخذ وکما کان اجاره سنه رده
قادر اولور زیرا یدی حکم اجاره ایله مولاسی اوزره مستحقه درکه یدندن اخذه مولاسینك قدرتی غیر متحققه در
ومدت باقیه ده عقد اجاره سی باطل اولمامغله استردادنده حق خصومت مستأجرده حاصلدر انجق ید
مشرکینده قالدیغی مدتده عبد ایله انتفاعی قابل اولمامغله اول مدتك اجرتی باطل اولور بو صورتده مستأجر
استرداد عبد ایچون خصومته قیام وعبد مرقوم فی الاصل علی وجه الاجاره یدنده ایدوکنه اقامت بینه یی التزام
ایتمکله حاکم عبدی اکا تسلیم ایتدکدنصکره مولاسی کلوب اجاره یی انکار وعبد یدنده ودیعه یا عاریه ایدی دیو اصرار
ایلسه قول مولاسینك قولی ایدوکی آشکاردر بو صورتده مستأجر اوزره مواجهۀ مولاسنده اعادۀ بینه اقتضا ایدرکه
بینۀ سابقه سی وکیل خصومتی بولنمیان مولای غائب اوزره قائمه اولمغله قاضی عبدی اکا تسلیمده اجاره ایله قضا
ایتمامشدر وهم ثبوت حق استردادنده عبد ودیعه یا عاریه یا اجاره دن بریله یدنده ایکن اخذ اولنمق آخردن مغنی
اولمغله حین استردادنده اثبات اجاره دن مستغنیدر بناء علیه رد ایله قضاء قاضی غائب اوزره اجاره ایله حکمی
مقتضی دکلدر واکر مستأجر بعد القسمة حاضر واقامت بینه ایله اثبات اجاره یه قادر اولورسه قاضی اکا دیلرسك
قیمتیله اخذ قیل لکن ویردیکك فداء قیمتده متطوعین صاحبنه رجوع ایده مزسین دیمکله نفع وضرر رینی مذکر
اولور اکر بو معنایه قائل اولورسه قاضی عبدی اکا تسلیم ایدوب کما کان اجاره اوزره یدینه داخل اولور وفداده
متطوع اولدیغی انجق بو جهتدندر که مستأجر فداء مستأجر ینه محتاج دکل ایکن ملك غیری فدا ایله اخذ ایلمشدر
زیرا مستأجر فدادن امتناع ایلدکده مولاسی اکا تضمینه قادر اولمامغله مستأجر ضمان مستأجرده اولمدیغی ظاهردر
پس فداسی اسقاط ضمانی موجب اولمامق فداده متبرع اولمغی مستوجبدر بو صورتده صکره مولاسی کلوب
اجاره یی انکار ایدرسه کلامنه اصغا اولنمیوب بینۀ سابقه ایله حاصل اولان قضاء سابق امضا اولنور زیرا بعد القسمة
مجرد یدندن اخذ اولنمش اولمق استردادده کفایت ایلمز کورمزمیسنکه یدنده ودیعه یا عاریه ایکن اخذ اولنمش اولسه
بعد القسمة اخذینه بر وجهله قادر اولماز بو جهتله بزه بدیدار اولمشدر که قاضی اخذ ایله قضا ایتدکده همان بینۀ
مستأجر ایله غائب اوزره اجاره ایله قضا ایدوب صاحب سهمی طرف غائبدن انکار اجاره ده خصم حاضر اعتبار
ایلمشدر اما قبل القسمة حکم مسئله بشقه درکه آنده قبل الاسر مجرد اثبات ید ایله اخذه قادردر نکته سی اولدرکه
بعد القسمة حق اخذی انجق شول کسنه ایچون ثابت اولور که اخذ ایله قبل الاسر عیننده یا منفعتنده ثابت اولان
ملکنی احیا ایلیه پس مستأجر منفعتنده اولان ملکنی قصد احیا ایتمکله ثبوت حق اخذی هویدادر اما مودع
ومستعیرك قبل الاسر ملکلری بر وجهله ثابت اولمیوب اخذ ایله ملکلرین قصد احیا ایتدکلرندن غنیمتدن قیمتله
اخذلری مأسوره فدا اولمیوب بلکه حکما عوضله تملکنه ابتدا اعد اولنور اما قبل القسمة مستأجرك مجانا اخذی
انجق کما کان یدینه اعاده ایچون ثابت اولمغله حکم مزبور مودع ومستعیرده متثبتدر واکر مستأجر غنیمتدن قیمتله
ومشتریدن ثمنله اخذدن امتناع ایتمکله مولاسی کلوب قیمت یا ثمنله اخذ وانتزاع ایلسه ینه مستأجر یدندن اخذ
واجاره سنه اعاده یه قادر اولوب مدت اسرك اجرتی اوزرندن ساقط واجرت مستقبله واجب ومتقرر قیلنور زیرا
اجاره تملیك منافعدن عبارت اولوب منافع دخی تدریجله حادثه ومتجدده اولمغله عقد اجاره اول منافعی جمعا عقد
واحد ایله یاخود عقود متعدده ایله حکم تملیکده اولوب بعض معقود علیه فوت اولمغله باقیده بطلان عقد لازم

اولمامغله

اولمامغله مانحن فیهده دخی بقیۀ مدتده بقاء عقد اجاره امر متحتمدر بناء علیه موجر مستأجره فداء عبدی بن
ادا ایلدم سن اول فدایی بکا ادا ایلمدکجه بن عبدی سکا اعطا ایتمم دیسه قولنه اصغا اولنماز زیرا عین عبد ضمان
مستأجرده اولمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدرکه اول فدا مقابله سنده عبدی آندن جواز حبسی موجب اوله
بلکه مولاسی فدا او اخذ ایله عبدی ملك قدیمنه اعاده ایتمشدر غایة الامر ملك قدیمنده مستأجرك حق مستحقی بولنمغله
کما کان حقی عودت ایلمشدر نظیری اولدرکه عبددن ید مستأجرده بر جنایت پیدا اولوب موجر اداء ارشله
بذل فدا ایلیه واکر مسئلۀ مرقومه ده عبد مزبور زید مأسور منده رهن ایسه نظر اولنور اکر مرتهن قبل القسمة
حاضر اولوب رهن ایکن یدندن اخذ اولندیغنه اقامت بینه ایدرسه حضور راهنه انتظار اولنمیوب همان رهن اوزره
ثابت اولان ید مستحقه سنه اعتبار ایله کما کان رهن اولمق اوزره اخذینه سزاوار کورلمز بو صورتده راهن کلوب
دین ورهنی انکار ایدرسه قول قول راهندر مکر مرتهن مجددا رهن اولمق اوزره اقامت بینه یه ابتدار ایلیه زیرا قریبا
بیان ایلدیك که عبدی اکا رد وتسلیم انجق یدندن اخذی ثابت اولدیغندندر یوقسه صفت یدی اولان معنای رهن
متثبت اولدیغندن دکلدر واکر مرتهن بعدا قسمة حاضر اولورسه دیلرسه قیمتیله اخذ ودیلرسه ترکه قادر اولور اکر
قیمتیله اخذه همت ایدرسه ینه کما کان رهن اولمق اوزره عودت ایدر بو صورتده مولاسی کلوب بعد قضاء الدین اخذینی
اراده ایدرسه نظر اولنور اکر قیمت رهن دینله برابر یاخود دیندن اکثر ایسه عبدی بلا ضمان شیء اخذی باتفاق الائمة
امر مقرردر زیرا بو تقدیر اوزره جمیع مالیت مرهون مرتهن اوزره مضمون اولمغله فداء مضمون ضامن اوزره واجب
اولوب غیر اوزره رجوعه مقرون اولماز واکر دین قیمت عبدك مقدار نصفی ایسه علی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله
تعالی علیهما ینه وجه مشروح اوزره در اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مرتهن نصف فدا ایله راهن اوزره
رجوع ایدر وآنی قبض ایتمدکجه مولاسندن عبدی منعه قادر اولور نظیری اولدرکه قیمتی دیندن اکثر اولان
عبد مرهون جنایت ایدوب راهن غائب ایکن مرتهن بذل فداسنه همت ایده بو صورتده مرتهن علی قول الامامین
فضلۀ دینده متطوعدر اما علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه متبرع اولمیوب بلکه فضله راهن اوزره راجعدر
ومرتهن اخذ عبدده رهن اوزره اقامت بینه ایتدکدنصکره راهن کلوب رهن ودینی انکار ایدرسه اعادۀ بینه یه
حاجت یوقدر زیرا قریبا بیان ایلدیك که بو بابده قاضی مرتهن ایچون قیمتنی ویروب عبدی اخذ ایله حکم ایلدیکی
انجق عقد رهنله مستحق اولدیغی ملك یدینی احیا ملاحظه سیله اولمغله صاحب سهمی طرف راهندن حق مذکور
اوزرینه بینه ایله اثبات اولنمق ایچون خصم حاضر قیلمشدر واکر بعد القسمة راهن ومرتهن ایکیسیده حاضر اولوب
انجق راهن بذل فدادن ممتنع ومرتهن بذل فدایه مسارع اولسه عبد مرقوم ینه رهن اوزره یدینه راجع اولور لکن
بو صورتده مرتهن باتفاق الائمة اداء فداده متطوع اولور نظیری شول فداء جنایتدرکه راهن حاضر ایکن مرتهن
ادایه مسارعت ایلیه زیرا بو تقدیر اوزره قیمت عبدده دین اوزره تفاضل بولنسون بولنماسون البته فداده متطوع
اولور واکر بو مسئلۀ رهنده مرتهن حاضر اولمیوب یالکز راهن موجود اولمغله عبد مرقوم کندو ملکی وفلان شخصك
عندنده دینی مقابلنده مرهون اولمق اوزره اقامت بینه یه بذل مجهود ایلسه نظر اولنور اکر حضوری قبل القسمة
ایسه عبدی اکا حکم اولنور زیرا ملك قدیمنه اعتبار ایله مجانا حق اخذی ثابت ایکن آنی بینه ایله اثبات ایلمشدر
لکن عبد مرقوم یدینه تسلیم اولنماز زیرا ید مرتهن قضاء دینی ایدنجه دکین اول عبدده کندو یدی اوزره مستحقه
اولدیغی اقرار ایتمکله قاضی نظر نفسندن عاجز اولنلره ناظر اولدیغندن مرتهنه نظر ایچون مرتهن کلوب قبض
ایدنجیه دك عبدی بر امین وعادل کسنه نك یدینه وضع وتسلیمه ابتدار ایدر واکر حضوری غنیمتده بعد القسمة
اولوب یاخود اهل حربدن اشترا ایلن کسنه نك یدنده بولوب ثمنله فدایه طالب ایسه ینه عبد بینه سیله اکا حکم
اولنور که بو اخذ ایله ملك قدیمنی احیا ایله راغبدر بو صورتده فداسی قیمت رهنله برابر یا اکثر ایسه قاضی عبدی
ید امینه وضع ایتمیوب کندو یه تسلیم ایدر زیرا بو بابده فداسی مرتهن اوزره واجبدر که مالیت رهن ضماننده
داخلدر اما مسئلۀ اجاره بشقه در وراهنك غارم اولدیغی فدا ایله مرتهن اوزره حق رجوعی ثابت اولمغله مرتهن
اول فدایی ادا ایتمدکجه عبد اوزره حکم استحقاق یدی ساقط وفائت اولور بو جهتله عبد مرقوم راهنه تسلیم
اولنور اما قبل القسمة حضوری بشقه در وصورت مفروضه ده راهن اخذ ایلدکدنصکره مرتهن حاضر اولسه
قاضی اکا دیلرسك فدایی راهنه ادا وعبدی کما کان رهن اولمق اوزره اخذ قیل ودیلرسك عبددن کف ید قیل ودینك
باطل اولسون دیمکله تخییر ایدر زیرا راهن بلا فداء اخذه قادر اولمامغله مالیت رهن ضمان مرتهنده ایکن هالك
اولوب دینی استیفا قیلمش حکمنده قیلنور وراهن عین عبدده ثابت اولان ملکنی احیاده مضطر اولمغله فداسنده

مطلب ضمان الرهن باعتبار المالية

متبرع اولیوب مرتهن ومستأجرك عبنده ملكلرى اولمامغله غرضلرى ملك عينى احيا اولمديغندن فدالرنده
متطوع اولورلر واكر راهنك فداسى قيمت رهندن اقل ايسه ينه قاضى عبدى اكا ويرميوب يدامينده وضع ايدر
زيرا بو صورتده اكرچه راهنك فداء عبد ايله مرتهن اوزره حق رجوعى ثابت اولمغله دبندن مقدار فدايى مرتهنه
ادا ايتمش اولورلكن بعض دينى استيفا ايله مرتهنك استحقاق يدى باطل اولمامغله قاضى رهنى يد عدله وضع ايدر
بعده مرتهن حاضر اولدقده ديلرسه فدايى راهنه ادا ايدوب عبد جميع دين سابقله قبل الاسر رهن اولديغى كبى
ينه عندنده رهن اولور اكر اداء فدادن امتناع ايدرسه فدادن زائد اولان دينله ينه عندنده رهن اولور زيرا
راهن فدا ايله مرتهن اوزره رجوعى مستوجب ومرتهنك راهن اوزره دين سابقى ايچنده مقدار فدا ثابت اولمغله
بطريق التقاص راهندن اول مقدارى استيفا ايتمش اولور بو صورتده عبد يد مرتهنده فوت اولورسه راهن ويرديكى
فدا ايله مرتهن اوزره رجوع ايدر زيرا هلاك رهنله جميع دينى استيفا ايتمش اولمغله مقدار فدايى ايكى دفعه استيفا
قيلديغى هويدا اولور واكر فداء راهن دراهمله اولوب اصل دين دنانير ياطعام ياغيرى نسنه ايسه راهن جنس
دبندن فدايه مقابل اولان حصه ايله مرتهن اوزره رجوع ايدر زيرا بطريق التقاص اولان استيفا حقيقت
استيفا منزلنده در ومرتهن فى الحقيقة استيفا ايتمش اولسه راهن بعد هلاك الرهن اول مستوفايه رجوع ايدر
نكته سى اولدر كه ضمان رهن ضمان استيفا اولمغله آنده اعتبار شرعى ماليته در عينه دكلدر واستيفا انجق جنسله
اولوب خلاف جنسله اولماز ومجانست اموال دخى انجق صفت ماليتله حاصله در پس مرتهن بطريق التقاص
مقدار فدايى جنس دبندن استيفا ايتمش اولمغله راهنك مرتهن اوزره رجوعى دخى جنس دبندن مقدار فدا ايله
اولوب جنس فدادن اولماز واكر اهل حرب برعبد موهوبى اسير واحراز ايتدكلرندن صكره غنيمتده ظاهر اولوب
قبل القسمة واهب وموهوب له ايكيسيده حاضر بولنسه لر حق اخذى موهوب لهه منحصر اولور زيرا ثبوت
حق اخذه انجق ملك قديم يا ثبوت يد معتبر وبونلر دخى حين اسرنده موهوب له ايچون ثابت ومقرر در اما بعد الاخذ
واهب هبه سندن رجوعله عبدى اخذه قادر اولور زيرا موهوب له اخذ ايله عبدى ملك قديمنه اعاده ايتمشدر
وهبه ايله حاصل اولان ملك قديمنده واهبك حق رجوعى فى الاصل ثابت اولمغله شمدى ينه عودت ايلمشدر
واكر موهوب له غايب ويالكز واهب حاضر بولنسه واهب اخذ عبده اصلا قادر اوله مز زيرا حق رجوعى ملك
موهوب لهده بولنمغه منحصر اولمغله اكا عودت ايتمدكجه محل حقى ظاهر اولماز بو صورتده صكره دن موهوب له
كلوب بكا زومى بو قدر ديو احذ عبددن استغنا ايدرسه كركدر كه قاضى قولنه اصغا ايتميوب اولا اوزرينه رد عبد ايله
بعده واهب ايچون عبده رجوعله قضا ايليه زيرا ملكنه حق واهب تعلق ايدوب اول دخى طلب حقله حاضر
اولوب واهب دخى عبدى قبل القسمة مجانا اخذه قادر ايكن ترك اخذنده مرادى نفسندن دفع ضرر اولميوب
همان غيرى اضرار ايدوكى ظاهر اولمغله بو مثللو متعنتك قولنه قاضى التفات ايتمامك امر متقرر در وهم ملكنه حق واهب
تعلق ايتمكله حضورنده واهبك طلبى كندو طلبى منزلنده تحقق ايتمشدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده واهب
وموهوب له ايكيسيده بعد القسمة حاضر اولوب ياخود عبدى يد مشتريده بولسه لر بو صورتده موهوب له ثمن
يا قيمتله عبدى اخذ ايدرسه عبد ملك موهوب لهه عودت ايتمكله ينه واهب ايچون رجوعه رخصت واردر
بو صورتده موهوب له ويرديكى فدايى واهبدن استردا د ايلسه قولنه التفات واعتداد اولنماز زيرا ملك نفسنه
فدا ايلمشدر وملك نفسى غير اوزره مضمون دكلدر كه حكم ضمانله غير اوزره رجوع ايليه لكن بو صورتده
موهوب له اخذ عبددن استغنا ايدرسه قاضى جبر والجا ايلمز زيرا بو بابده متعنت اولميوب بلكه حقنده مفيد
اوليان غرامتى التزامدن امتناعده متثبت اولمشدر وانسان كندو حقنده مفيد اولان غرامتى التزامدن
امتناعه قادر ايكن هيچ فائده سى اولميانجه جواز امتناعى بالاولويه ظاهردر بو صورتده واهب بذل فدا ايله اخذه
طالب اولورسه قولنه التفات اولنماز زيرا اسراعدا ملكى اوزره واقع اولمامشدر وبز قريبا بيان ايلديك كه فدا ايله
حق اخذ انجق ملكنى احيا ايدنلره شاياندر ومالك اولان موهوب له بو فدادن امتناع ايتمشيكن واهب فدا ايله ملك
موهوب لهى احيا بعده حق رجوعنى ترتيب ايده جكدر وامتناع صاحب الحق شرعا صحيح اولدقدنصكره
واهبك فدا واخذى تصحيح اولنماز واكر مأسور برعبد جانى اولوب غنيمته دوشدكدنصكره مولاسى قبل القسمة
حاضر اولسه بلا شئ اخذه قادر اولور وبعد الاخذ عبد كما كان ملكنه عائد اولدقده مقابلهٔ جنايتده عبدى تسليم
ياخود فداء جنايتله حكم قاضى متعهد اولور بو صورتده مولاسى غائب ويالكز صاحب الجناية حاضر اولسه
اخذينه بر وجهله قادر اولماز زيرا اسراعدانه ملكى ونه يدى اوزره تحقق ايتميوب همان حق ملك مولاسنه تعلق

ايتمشدر پس محل حقى ظاهر اولدقجه خصومته قادر دكلدر بوندنصكره مولاسى كلوب اخذ عبددن امتناع
ايدرسه عبدى مقابلهٔ جنايتده تسليم ايله فداء جنايتى ادا ايتلرنده تخيير واحد الامرينى اختيار اوزره جبر وتكدير
اولنور زيرا قديم ملكنه اعاده يه قدرتى عود حقيقى منزلنه تنزيل واولوجهله حق صاحب الجنايته رعايت تكميل
اولنور بو صورتده تسليم عبدى اختيار ايدرسه عبدى من اول الامر صاحب الجنايته تسليمه ابتدار قيلنور كه مولاسى
تسليم عبدى اختيار ايتمشيكن اخذ ايدوب ويديله تسليمندن امتناع ايتدكده صاحب الجنايته قصد اضرار اوزره
متعنت ايدوكى آشكار اولمغله همان عبدى غنيمتدن صاحب الجنايته تسليمه ابتدار اولنور واكر ارش جنايتله فدايى
اختيار ايدرسه حاكم اكا ديلرسك عبدى نفسك ايچون اخذ وديلرسك غنيمتده ابقا قيل ديمكله مختار ايدر زيرا
حق صاحب الجناية كندويه واصل اولوب اخذ عبده انجق مولاسينك حق خالصى باقى قالمغله منفعت نفسنى
قبول ونكولده رأى وتدبير اكا موكول در واكر مولاسى وصاحب الجناية معا بعد القسمة حاضر اولورلرسه ينه
مولاسى قيمتله فدايه قادر اولور وبعد الفداء ملك قديمنده اعاده وتقرير اولنمغله عبدى مقابلهٔ جنايتده تسليم وارشله
فدا ايتلرنده تخيير اولنور اما ابتداء امرده فدادن امتناع ايدرسه بو صورتده امتناعى جواز واتساع اوزره در كه زيرا
على تقدير الفداء صاحب الجناية يدندن اخذ ايدوب صاحب السهمدن اخذنده هيچ فائده سى اولمديغنى تعقل
ايتمكله مجرد التزام غرامتدن امتناع وتغافل ايتمشدر بو صورتده صاحب الجنايه ايچون مولاسى اوزره قطعا سبيل
يوقدر كه محل حق لابصنع المولى فائت اولمغله حقنده مولاسينك استهلاكى ياخود تسليم وفدادن برينى اختيارى
ثابت اولمامشدر سؤال اولنورسه كه مولاسينك اخذه قادر ايكن امتناعى نيچون استهلاكه ارجاع اولنمادى جوابده
ديرز كه معناى معهود مجانا اخذ ينه قادر اولدقده موجود اما التزام غرامتله قدرتنده مفقود در كه جنايت عبد ايله
خواه ناخواه مولاسنه تغريم نابجا اوزره جبر والجا اولنماز انتهى مسائل الجناية واكر مسئلهٔ مذكوره ده عبد مأسور
مديون بولنسه نظر اولنور اكر قبل القسمة مولاسى حاضر اولورسه ينه بلا شئ اخذه قادر اولور وحق غريم
ماليت عبده واقع اولمغله عبد قنده ايسه دينى اكا تابع اولور واكر يالكز غريمى حاضر بولنسه اسراعدا ملكى
ويدى اوزره واقع اولماديغندن مولاسى كلمدكجه اخذ عبده قادر اولماز اما دينى اوزره اقامت بينه ايدرسه قاضى عبدى
غنيمتده تقسيم ايتميوب توقيف ايدر زيرا بينهٔ مرقومه طالب دين ايچون دينله استحقاق ماليتنى مثبت اولدقدن صكره
قسمتله اشتغالى آنى مفوت اولور اما سبقت ايلين حق ولى الجناية وحق واهب بشقه در كه بونلر ملك مولى وملك
موهوب لهده مقصور اولدقلرندن ملكلرى عودت ايتمدكجه حقين مذكورين ظهور ايلمز امادين رقبهٔ عبدده
مستقر وقنده دور ايلسه دين دخى برابرجه دائر اولمغله بونده مولاسى اخذ ايتسون ايتمسون استحقاق ماليتى متقرر در
بو صورتده صكره دن مولاسى كلوب دينى ادا ايدرسه ملكى كندويه سالم اولور واكر اداء دبندن امتناع ايدرسه
عبدى دين ايچون بيع ايلمك لازم اولور زيرا عبد هركيمك ملكنده ايسه ذمتنده ظاهر الوجوب اولان دينى عند
امتناع المولى البته بيعله ماليتندن استيفا اولنور واكر غريمى ومولاسى معا بعد القسمة وارد ياخود عبدى اعدادن
اشترا ايدن شخصك يدنده واجد اولورلرسه بو صورتده مولاسى قيمتله اخذ ايدوب ايتمكده مخيردر اكر اخذ ايدرسه
دين ايچون بيعى لازمدر مكر مولاسى اداء دينله قائم اوله واكر مولاسى اخذندن امتناع ايدرسه هركيمك ملكنده بولنمش
ايسه ينه دين ايچون بيعى لازمدر مكر مالكى فداء دينله قائم اوله زيرا بيان ايلديك كه ملك عبد مولادن مولايه متحول
اولمغله دينى ماليتندن باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مديون اعتاق اولندقده محجور ايسه غريمى تمام دينى
ومأذون ايسه قيمتنى مولاسنه تغريمدن صكره فضلهٔ دينى عبددن مطالبه يه قادر اولور اما عبد جانى بشقه در كه
مولاسى جنايتنى بيلميه رك اعتاق ايلديسه ولى الجناية قيمتيله ارشندن اقل ايله وبيله رك اعتاق ايلديسه تمام ارشله
مولاسنى تغريم ايدوب بعد العتق عبددن نسنه مطالبه سنه مقتدر اولماز پس ما نحن فيهده عبد مديون
دين ايچون بيع اولنوب دينى ثمنى استيعاب ايدرسه صاحب سهم ايچون بيت المالدن قيمتى ويريلمك ايجاب اولنور
زيرا ماليت عبد اخذ صاحب سهم اوزره سابق اولان سببله مستحق اولمغله حين قسمتده صاحب سهمه برعبد
غير مقوم ويرلديكى محقق اولمشدر واكر ثمنندن بعد الدين ثلثى باقى قالورسه دينله مستحق اولان ثلثانى حسابنجه
صاحب سهمه قيمتنك ثلثانى ويريلور واكر بو صورتده يالكز غريمى حاضر واثبات دينه متبادر اولورسه
كركدر كه قاضى حضور مولاسنه توقيف ايتميوب همان دين ايچون بيعنه مباشر اوله زيرا حق غريم ماليتنه متعلق
اولوب بيعى ابطال حق مولاسنه بادى اولمديغندن بشقه حضور مولاسنه توقيف ايله تأخيرى اضرار غريمنه
مؤدى اولمغله قاضى اوزره واجبدر كه دفع ضرر ينه اشتغال ودين ايچون بيعنه استعجال ايليه بو صورتده مولاسى

لفظ انتهى بو محلده نسخه عنده بنزده نسخده واقع اولمشدر بولنان جمع *

مطلب اعتاق العبد الجانى والمديون

بعد البيع حاضر اولورسه صورت غنيمتده مشترى اولدن وصورت اشترا ده مشترى ثانيدن اشتراقيلديغى ثمنله
اخذه قادر اولور زيرا بو بابده اصل اصيل مأسور منه تصرف سابقى نقض ايتمدين همانيدنده بولنان كمسنه دن
حق اخذى تثبيت وتأصيل اولنمقدر كوره مزميسنكه مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض ايده مز كذلك
ثمن اول ايله اخذ ايچون بيع ثانى يى نقضله اشتغال ايتميوب همان ملك قديمنه اعاده ده ثمن ثانى ايله اخذه استعجال ايدر
ومولاسى وجه مشروحله اخذايلدكده غريمى بقية دينى ايله اوزرينه قصد رجوع ايلسه بودعواسى مسموع
اولماز زيرا حقى ماليت رقبه سنده اولوب اول دخى بيع سابقنده اكا بركره واصل اولمشيكن قبل الاسر ملك
مولاسنده ايكن دين ايچون بركره بيع اولنمق حكمنده داخل اولمغله بونده دخى قبل عتق العبد كمسنه دن شئ
آخر مطالبه سنه متواصل اوله مز كذلك مشترى اول غريمى اكا عبدى بيع ايتديروب يدندن اخذ ايلديكى ثمنله
مشترى ثانى اوزره دعواى رجوعه شروع ايلسه بودخى مشروع دكلدر زيرا عوض ملكنى مشترى ثانيدن بركره
اخذايتمشدرصكره دن دين عبدايله اول عوضده استحقاق غريم ثابت اولمغله مجددا بدل عوضله حق رجوعى
مثبت اولماز لنجق دين عبد ايله يدندن اخذ اولنان ثمن مقابله سنده عبدى مجددا بيع ايتدرمكه قادر اولمغله
مولاسى اول ثمنى قضا ايتمزسه بيع ايتدرمكه مقتدر اولور كورمزميسنكه فى الاصل بيع اولنمامش اولسه شمدى
بيعى لازمدر مكر مولاسى قضاء دينى ملتزم اوله پس بركره بيع اولنوب مشترى اولك حق اولان ثمنى دينه صرف
اولندقده مشترى اول ملك مولايه رجوعنده مقام غريمه قائم وماليتندن حق رجوعى مجددا ثابت ومتقوم اولور
زيرا اداده متطوع اولميوب بلكه حكمده اوزرينه اجبار اولنمشدر وكندو ملكى ايله دين غيرى قضا اوزره مجبور
اولان كمسنه نك البته غير اوزره حق رجوعى استقرار ايدر و بودين اخير مقدما بيع اولنديغى دينه مغاير وحق
مولاسنده وجوبى وجه مقرر اوزره متقرر اولمغله بودين متجدد ايچون مولاسى ادا ايتمدكجه بردخى بيع ايتدرمكه
مقتدر اولور واكر صورت مفروضه ده اعدادن اشترا ايلين مشترى فدا برله دينى قضا ايدوب بعده مولاسى كلوب
ثمنله اخذ واستيفا ايلسه قاضى اكادينك كركدركه مشترينك ادا قيلديغى دين ايچون رقبهٔ عبد ده قيمتله
ديندن اقلى حالا ثابت اولمغله سن آنى ادا ايدرسك ملكك سكا سالم وايتمزسك بيع عبد لازمدر نكته سى اولدركه
مشترى اداء فداده مضطر اولمغله اولبابده متبرع دكلدر انجق اضطرارى اقل امرينده متحقق اولمغله رقبه سنه
مقدار اقل ايله رجوعه مستحق اولور والحاصل هرنه زمانكه ماليت عبد دينله مستحقه ايكن مولاى قديمك ملكنه
عودت قيلسه ينه اول دينله عودت قيلمغله مولاسى دينى قضا ايتمدكجه قبض عبده رخصت بوله مز اكرچه اعدادن
اشترا ايلين شخصه ثمن عبدى ادا ايلمشيدى لكن اول ثمن انجق ملكنه فدا اولمشيدى يوقسه بدل ماليتى ادا
دكل ايدى نظيرى شول عبد مديوندركه برجنايت ايدوب مولاسى فداء جنايتنى ادا قيله پس دينى على حاله ثابت
اولمغله مولاسى آنى دخى ادا قيلمازسه بيع عبد ايله قضا اولنور واكر اعدادن اشترا ايلين كمسنه عبدى آخره بيع
ياهبه ياتصدق ايتدكدن صكره غريملرى حاضر اولسه لر بو تصرفلرى ابطاله قادر اولورلر زيرا دينلرى قبل الاسر
ملك مولاسنده ايكن عبد اوزره واجب اولديغى كبى ملك مشتريده دخى واجب اولمغله رضاء غرما بولنمادقجه
مولاسندن بو تصرفلرك عدم نفوذينى موجب اولديغى كبى مشتريدن دخى موجبدر واكر بوصورتده ياكرمولاسى
حاضر بولنوب عبدى مشترى اخيردن ثمنله ياخود موهوب له ومتصدق عليه دن قيمتله اخذندن صكره غرما
ظاهر اولسه لر بو تصرفلرى ابطاله قادر اوله مزلر زيرا حق ابطاللرى انجق رقبهٔ عبد دينلر يله مشغول
اولدقدنصكره حادث اولان ملكده واقع ايدى شمدى مولاسى اخذ ايتدكده ملك حادث جميعا مرتفع اولوب
عبد ملك قديمه مندفع اولمشدر غاية الامر حق غرماده قبل الاسر بولنديغى حالت اوزره ملك مولاسنه دينله عودت
ايتمكله مولاسى ادا ايلمزسه دين ايچون بيعنه مبادرت اولنور واكر عبد مأسور وديعه ياعاريه اولوب قبل القسمة
مودع ومعتير حاضر بولنسه لر بعد اقامة البينة اخذينه قادر اولورلر زيرا يدلرندن اسير اولمق قبل القسمة
باعتبار اليد حق اخذلرين افاده ايتمكله قبل الاسر يدلرنده بولنديغى حالت اوزره آنلره اعاده اولنور امابونلر
بعد القسمة حاضر اولوب قيمتله اخذه طالب ياخود اعدادن اشترا ايلين شخصك يدنده بولوب ثمنله اخذه راغب
اولسه لر اخذ ايله نيل مطالب ايده مزلر زيرا فدا ايله اخذ انجق اخذ ايله ملك قديمنى قصد احيا ايدنلره
مخصوصدر ومودع ومستعيرك قبل الاخذ ملكلرى ثابت اولمامغله فدا ايله اخذلرى حقلرنده ابتداء مقابلهٔ بدلده
تملك عبد اوله جقدر وواضع اليد اوزره عبدى آخره مقابلهٔ بدلده ابتداء تمليكله جبرا اولنماز بوصورتده بزلر
مولاى قديمى طرفندن فداسنى تطوعا ايفا وعبدى اولوجهله اخذ واستيفا ايده رز ديسه لر ينه اصغا اولنماز

زيرا

زيرا قبل الاخذ مولاى قديمك ملكى يوقدركه فداء ملكنده متطوع اوله لر ومولاى قديمك ذمتنده غانمين ايچون
دينى يوقدركه اداسنده متبرع اوله لر لكن بومسئله ده مولاى قديمى حاضر اولورسه اخذ ايله ملك قديمنى قصد
احيا ايلدكده فدا ايله اخذه قادر اولور واكر برعبد مأسورى بركمسنه اعدادن اشترا ايدوب ياخود قسمتله برغازينك
سهمنه دوشدكدنصكره اول عبد برنسنه يى استهلاك ايدوب ياخود بو مولاسى تجارته مأذون قيلمغله تجارت ايلدكده
اكادين لاحق اولدقدنصكره مولاى قديمى حاضر اولسه ينه فدا ايله اخذه قادر اولور زيرا فدا ايله حق اخذى
حق غرمادن اسبق واقع اولمغله حق غرما اكا مانع اولماز لكن بعد الاخذ عبده دينى تابع ولازم اولمغله مولاسى فدا
ايتمزايسه دين ايچون بيعى مستلزم اولور زيرا حق غرما ماليتنده متقرر اولمغله ماليتى فنده دور ايدرسه برابر دائر اولور
نظيرى شول عبد جانيدركه بعد الجناية اكادين لاحق اولوب صكره مقابلهٔ جنايتده ولى جنايته اعطا اولنه
بو بابده ولى جنايت دينى ادا ايتمزايسه اول دين ايچون بيعله قضا اولنور ونظير آخرى شول عبد مديوندركه
مولاسى فوت اولوب ورثه يه انتقال ايليه بو بابده دخى ورثه دينى ادا ايتمزلر ايسه ينه دين ايچون بيعله حق غرما
استحصال اولنور پس مانحن فيه دخى بو يله در واكر عبد مرقوم مديون اولديغندن مولاى قديمى فدا برله
اخذينه راغب اولمازسه آنك حقى باطل اولوب بومولاسى دينى قضا ايتمزسه بونك ملكنده ايكن دينى ايچون بيعى
واجب اولور واكر مولاى قديمى دينى بيلميوب اخذ ايلدكدنصكره دينى ثابت ومقرر اولسه رد وامساكنده مخير
قيلنور زيرا دين انيته عيب اولوب ظهورى دخى بعد الاخذ حاصل اولمغله عند المشترى حادث اولان عيب آخر
منزلنه نازل قيلنوب بو عيبله دخى حق رده واصل اولور نكته سى اولدركه فدا ايله اخذينه رغبتى انجق كالاول
عودت عبد ايچون اولديغى ظاهر وفى الاصل ماليتى فارغه ايكن شمدى مستحق الماليه اولمغله عودتى كالاول
اولماديغى باهردر بوصورتده اداقيلديغى فدايى استرداد وعبدى رد ايدرسه دينى بومولاسينك عندنده بيعله ادا اولنور
واكر عبدى امساك ايدرسه حين اخذنده عيبنى بيلوب راضى اولمش كبى اولمغله كندو عندنده دين ايچون بيعله قضا
اولنور واكر بعد اخذ المولى مأخوذ منه اولان كمسنه غائب اولدقدن صكره غرما دينلرينى اثبات ايتمكله مولاسى
رد عبده عزيمت ايلسه كركدركه قاضى ايكى اوچ كون اكا مهلت ويره بومدتده مأخوذ منه حاضر اولورسه عبدى
اوزرينه رد وتحويل واولمازسه همان غرما ايچون بيعى تعجيل ايليه زيرا دين غرما عبد اوزره ثابت اولدقدنصكره
اكرچه مولاسنه نظر وشفقت باعث تأخير در لكن مدت يسيره ده تأخيرى غرماسنه موجب ضرر كثير دكل
ايسه ده مدت طويله ده تأخيرى مستوجب ضرر وفير اولمغله حكم مقرر اوزره تنظيم وتقرير اولنور كورمزميسنكه
قاضى غرمايه خطابله مشترى تدارك ايديكز عبدى دينكز ايچون بيع ايده يم ديو تكليف ايلسه غرمادخى مشتريسنى
احضار ايدنجيه دك ينه ايكى اوچ كون محتاج توقيف اولورلر كذلك ملك مولاسنده مديون اولان عبدك
غرماسى بيعنى اراده ايتدكلرنده مولاسى بيع وفدا سندن كندويه انفعنى ملاحظه ايچون ايكى اوچ كون
استمهال ايلسه كركدركه قاضى مساعده ده استعجال ايليه پس مانحن فيه دخى بو يله در واكر مدت مهلت چوب
مولاسى بذل فدا ياخود بيعله دينى ادادنصكره مأخوذ منه حاضر اولسه مولاسى آندن نسنه مطالبه سنه قادر اولماز
اما صورت بيعده اول عبد ملكندن خارج اولمشدر حال آنكه عيب عبد ده خصومت انجق ملكنده ايكن
مشروع و بعد الاخراج غير مسموعدر واما صورت فدا ده عيب عبد اولان دينى زائل و بعد زوال العيب
مخاصمهٔ عيب غير قابلدر واكر مولاى قديمى حاضر اولمادين تقاضاى غرمايله بومولاسى بذل فدا ايلدكدنصكره
حاضر اولسه ينه ثمن ياقيمتله اخذه قادر اولور زيرا بومولاسى عبدى ديندن تطهير وحالت اصليه سنه اعاده
ايلمشدر و بعد الاخذ بو مولاسى مولاى قديمى اوزره برشيئله رجوعه قادر اولماز اما صحيفهٔ سابقه ده سبقت ايدن
مسئله بشقه دركه بونده بومولاسى كندو ملكنده حادث اولان دينى ادا قيلمشدر و بودينله انجق كندو حق اولان
ماليتى مستحق اولمشدر بناء عليه برفرد اوزره رجوعى غير مشروعدر اما مسئلهٔ سابقه ده بو مولاسى ملكندن اسبق
اولان دينى ادا ايتمشدر واول دينله انجق مولاى قديمك ملكى اولان ماليتى مستحق اولمشدر پس اول ماليت
ينه مولاى قديمده ظاهر اولدقده بومولاسى آنك اوزرينه رجوعه قادر اولور كذلك صورت مذكوره ده بومولاسى
دين ايچون بيعنى اختيار ايدوب صكره مولاى قديمى كلوب ثمن ثانى ايله اخذه مباشر اولسه ينه مشترى اول
آنك اوزرينه برشيئله رجوعه قادر اوله مز اماديني مولاى قديمك ملكنده حادث اولمق بو يله دكلدر واشبو فرق
محرر بووجهله مؤيد ومقرر قيلنوركه دين عبد بمنزلة العيب اولمغله بومولانك ملكنده حادث اولدقده اوزرينه
عهدهٔ عيبك وجوبنه باعث اولور كورمزميسنكه مولاى قديمى اول عيبه واقف اولدقده عبدى بومولانك

اوزرینه رده قادر اولور پس بومولاسی مولای قدیمی اوزره رجوعه نیجه مقتدر اولور اما مسئلهٔ سابقه ده
عیب مذکور مولای قدیمک ملکنده ایکن ظهور ایتمشدر کورمزمیسنکه عبدی اول عیبله بومولانك
اوزرینه رده قادر اولماز بوجهتدن اعدادن اشترا ایلین کمسنه کندویه اول عیبله لاحق اولان غرامت مقابله‌سنده
بیع عبده مقتدر اولور واکر برعبد وجه مشروح اوزره قبل الاسر مدیون اولوب صکره اعدادن اشترا ایلین
کمسنه نك ملکنده ایکن آنی قاضی دینله بیع وثمننی قبض ایدوب هنوز غرماسنه تسلیم ایتمدین ثمن یدقاضیده
هالك اولدقدنصکره مولای قدیمی کلوب عبدی فدابرله اخذ ایلسه بوصورتده غرما ایچون عبد اوزره
قبل العتق سبیل تعرض یوقدر زیرا دینلر ایچون وجه مشروح اوزره برکره بیع اولنمشدر واول بیعده قاضی
آنلر ایچون عامل اولمغله ثمنك یدقاضیده هلاکی کندو یدلرنده هلاکی منزلنه نازلدر بناء علیه اول عبده قبل العتق
برشیئله مداخل اوله مزلر وبو مسئله ده عبد کندو ملکنده ایکن بیع اولنان کمسنه دخی کرك عبده وکرك مولای
قدیمنه برشیئله مداخله ایده مز اکرچه دین عبدی کندو ملکی ایله مجبوراً فی الحکم قضاسی انجق رقبهٔ عبده
حق رجوعنی اقتضا ایدر ایدی لکن ثمن عبد غرمایه واصل اولمیوب دینلرندن نسنه ساقط اولمامغله بومولاسی
برشیئی قضا ایتمش اولماد یغندن رقبهٔ عبد ده دخی حق رجوعنی اقتضا ایتمامشدر کورمزمیسنکه مشتری اول
دین ایچون عبدی بیع ومشتری ثانیدن ثمننی قبض ایلدکدنصکره غرما عبدی دیندن ابرا ایلسه لر ثمنی مشتری
اول ایچون سالم قیلنور رفعلی هذا التفصیل مسئلهٔ مرقومه وجهین محتملیندن بری ایله تعلیل اولنوب دینلور که
بیان مشروحله مال مشتری اولید قاضیده هالك اولدیغی کسب وضوح ایتمکله عبد اوزره برشیئله رجوع ایده مز
یاخود دینلور که مسئلهٔ ابراده مشتری ثانی دین عبددن برشیئی قضا ایتمدیکندن عبد اوزره برشیئله رجوع ایتمدیکی کبی
مسئلهٔ مرقومه مثلاو ثمن مقبوض غرمایه تسلیمدن اقدم هالك اولدقده دخی رجوعه شروع ایده مز لکن
وجه اول اصح واکلدر واکر برکمسنه فلان رجل حیاتده اولدقجه شو عبدیمك خدمتی یاخود غلهٔ اجرتی اکا
تخصیص اولنوب وفاتندن صکره رقبه سی بنم وارثمه عودت ایلسون یاخود فلان آخره تملیك اولنسون یاخود
فلان رجل حیاتده اولدقجه شوفرسیمك رکوب ظهری اکا تخصیص وبعد وفاته فلان آخره تملیك اولنسون دیو
وصیتنده تنصیص ایلسه ثلث مالی مساعد ایسه بو وصیتی تعیین ایلدیکی منوال اوزره تنفیذ وتخلیص اولنور
بوصورتده بعد التنفیذ مشرکین اول عبدی یافرسی موصی له بالخدمهٔ یدندن اسیر قیلوب بعده غنیمتده
ظاهر اولدقده موصی له بالخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه موصی له بالرقبهٔ حاضر اولمسه دخی خصم
شرعی اولوب استرداد عبده قادر اولور زیرا یدندن اسیر قیلنمغله قبل القسمهٔ استردادینه احق اولمشدر وبوندنصکره
موصی له بالرقبهٔ کلوب خدمتله وصیتی انکار ایلسه قاضی موصی له بالخدمته سن وصیت خدمت اوزره اعادهٔ بینه
قیل یوغیسه سکا نسنه یوقدر دیمکه ابتدار ایدر زیرا آنفا بیان ایلدیك که قاضی اکا عبدی انجق یدندن اسیر
اولدیغی بینه ایله اثباتنه اعتبار ایله قضا ایتمشیدی یوقسه بینه سی ثبوت وصیتی اقتضا ایتمشیدی پس اثبات
وصیت ایچون خصم منکر اوزره وجوب بینه امر متقرردر و بومسئله نك نظیری قریبا مسئلهٔ اجاره ده تقدیم
وتقریر اولندی واکر صورت مفروضه ده یالکز موصی له بالرقبهٔ حاضر اولوب وصیت سابقه اوزره علی التفصیل
اقامت بینه یه مباشر اولسه قاضی عبدی اکا حکم ایدر زیرا اسر اعدا ملکی اوزره واقع اولدیغی بینه ایله اثبات
ایلمشدر واثبات حق اخذده تأثیر ملك تأثیریدن اکثردر لکن بوصورتده عبد اوزره غیرك ثبوت یدمستحقه سنی
اقرار ایلدیکندن قاضی عبدی اکا دفع ایتمیوب بلکه صاحب الخدمهٔ کلوب قبض ایدنجیه دك یدعدله وضع ایدر
و بو مسئله دخی بی التباس قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ رهنه قیاس اولنور واکر موصی لهما دن بری
حاضر اولمیوب عبد غنیمتده تقسیم اولنمش اولوب یاخود من اول الامر عبدی اعدادن برکمسنه اشترا
ایتمش اولوب بوصورتلرده صکره دن یالکز صاحب الخدمهٔ حاضر واقامت بینه یه مباشر اولسه فدا ایله
اخذینه قادر اولور زیرا اخذ ایله حق مستحقنی احیا ایده جکدر که آنك عبد ده حق لازمی متمکن
واول حقی ابطال برفرد ایچون غیر ممکندر اما مسئلهٔ مستعیر بویله دکلدر بوصورتده صاحب الرقبه صکره
کلوب وصیت خدمتی انکار ایلسه انکارینه اعتبار اولنماز زیرا صاحب الخدمهٔ ایچون فدا برله حق اخذ ایله قضا
بالضرورة وصیتله قضایی اقتضا ایدرکه حق مستحقه مقرون اولمیان ید مجرده ایچون بطریق الفدا حق
اخذ ایله قضا اولنماز پس بوبیانله عبد اوزره واضع الید اولان غازی یا مشتری صاحب الرقبه جانبندن
اوزرینه اثبات وصیت خدمتده خصم شرعی قیلندیغی نمایان اولمشدر بوجهتله عبد قبل الاسر بواندیغی

حالت

حالت اوزره یدصاحب الخدمته اعطا ووفاتنه دکین یدنده ابقا قیلنوب بعد وفاته صاحب الرقبه رقبهٔ عبدی
اخذ واستیفا ایدر اما ورثهٔ صاحب الخدمهٔ صاحب الخدمتك کندو مالندن ویردیکی فدا برله صاحب الرقبه اوزره
رجوعلری مشروع اولمغله صاحب الرقبه ادا ایلمزسه اول فدا ایچون بیع عبده شروع اولنور زیرا
صاحب الخدمهٔ احیاء حقنه توصل ایچون اول فداده مضطر اولمغله آنده متبرع دکلدر وعبد آنك ضمان
وملکنده بولنمامغله فداسی اوزرینه واجب دکلدر پس وصیت خدمت صاحب الخدمهٔ حیاتده ایکن
بعض اسبابله باطل وعبد صاحب الرقبه یه واصل اولدقده صاحب الخدمهٔ ملك صاحب الرقبه ایچون
بذل فدا قیلوب آنده متبرع اولمدیغی دخی آشکار واول فدا ایله مالیت عبدی صاحب الرقبه ایچون احیا
قیلدیغی بدید ار اولمغله البته مالیت عبده رجوعی سزاوار اولور وبعد وفاته وارثی کندو مقامنده واقع اولمغله
اول دخی حیاتنده کندویه ثابت اولان حق رجوعله راجع اولور واکر صورت مفروضه ده صاحب الخدمهٔ
وصاحب الرقبه معا حاضر اولسه لر نظر اولنور اکر صاحب الخدمهٔ فدایه راغب اولورسه آنك حقی حق
صاحب الرقبه اوزره متقدم اولمغله اخذ عبده احق ومناسب کورلور واکر امتناع ایدوب صاحب الرقبه
فدایه طالب اولورسه بردخی صاحب الخدمهٔ ایچون عبد اوزره سبیل تعرضی منسلب اولور زیرا فدادن امتناعنده
عبدده وصیت خدمتی ابطال ایتمشدر که وصیت خدمت ملك موصی اوزره منحصر ایکن امتناع فداده اول
ملکك بطلاننه تمام رضاسی ظاهر ومحل حق فوت اولمغله بطلان وصیتی باهر اولمشدر و وصیت خدمت
باطل اولدقده صاحب الرقبه فدا برله اخذه نائل اولور و بوصورتده بعد الاخذ یدعدله وضع اولنمیوب همان
کندو یدینه دفع اولنور زیرا صاحب الخدمتك حق خدمتی قالمامشدر اکرچه مجددا اول فدانی ادایه رغبت ایلسه
ینه حق خدمتی عودت ایدر لکن هنوز بوندنصکره رغبت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله شمدی حق متحقق
اولمادیغی محقق ومجزومدر اما عبد مرقوم غنیمتده ظهور ایدوب موصی لهمانك قبل القسمهٔ حضورلرنده حکم
مسئله بشقه درکه قبل القسمهٔ حق صاحب الخدمهٔ خدمتنده بلا فداء ثابت وبرقراردر واول وجهله
فرق مسئلتین آشکاردر وصورت مذکوره ده صاحب الخدمهٔ صکره دن حاضر اولسه مخیر قیلنور دیلرسه
صاحب الرقبه نك ویردیکی فداسنی اکا ادا واول وجهله من اول الامر کندو حاضر اولوب بذل فدا قیلمش
منزلنه نازل اولمغله حیاتده اولدقجه خدمتنه احق اولوب اخذ عبده نائل اولورنکته سی اولدرکه صاحب الرقبه
انجق ملکنی احیا ایچون بذل فدا ایتمکله فداده متبرع اولمدیغی هویدادر وبعد الفدا کندو حقی اوزره سابق
حق آخر ظاهر اولدقده اول فدا ایله اول حقك صاحبنه رجوعه قادر اولور که فدایه رضاسی انتفاع غیر ایچون
اولمدیغی امر باهردر وهم عبدك حکم ملك موصی یه عودتی انجق فداسی ملك موصی له بالخدمهٔ اوزره استقرارینده
بدیدار اولور پس موصی له بالخدمهٔ اول فدانی ادا وعبدی اخذ واستیفادنصکره فوت اولسه عبد صاحب الرقبه یه
اعطا قیلنور لکن بوصورتده دخی من اول الامر اعدادن اشترا ایلین کمسنه دن موصی له بالخدمهٔ فدا برله اخذ
ایلدیکی صورت سابقه کبی ورثهٔ صاحب الخدمهٔ بیع عبده قادر اولور لکن عبد بوصورتلرده بیع اولنوب ثمنی
فداسنه وافی اولمامشیکن بعد زمان عتقله بکام اولسه بقیهٔ فدادن برنسنه اوزرینه الزام اولنماز زیرا عبد بودینك
سبب وجوبنی اکتساب ایتمشدر که ذمتنده ثابت اولوب بعد العتق اوزرینه ایجاب اولنه بلکه مطالبهٔ ورثه انجق
صاحب الرقبه ایچون مالیتی اول فدا برله احیا اولندیغی جهتله اولمغله انجق مقدار مالیتی واجب اولوب زیاده یه
سرایت ایلمز نظیری شول عبد آبقدر که آنی راد آبق صاحبنه رد ایلیه بوصورتده اول عبد رد آبقده جعل
معینی اثبات ایدوب قیمتینك قلت وکثرتنه التفات ایلین فقهاء عظامك قوللری اوزره جعل ایچون بیع اولنوب ثمنی
جعلنه وفا ایتمدکده بعد العتق مطالبهٔ بقیهٔ جعلله اکا جفا اولنماز ما نحن فیه دخی بویله‌در واکر مسئلهٔ مذکوره ده
قاضی صاحب الرقبه نك ویردیکی فدانی اداخصوصنی صاحب الخدمته عرض ایتمشیکن ادادن اعراض ایلسه
نظر اولنور اکر قاضی حین امتناعنده وصیت خدمتی ابطال ایتمیوب اول دخی صکره دن اداء فدایه قائل اولورسه
ینه اخذ عبده نائل اولور واکر قاضی ابطال ایتمش ایسه صکره دن اداء فدایه قائل اولسه دخی آنك ایچون اخذ
عبده مجال قالماز زیرا فدادن امتناعی منکرك یمیندن امتناعی واحدا لزوجینك بعد اسلام الاخر اسلامدن
امتناعی منزلنه نازل اولمغله تأکد حکمی انجق قضاء قاضی یه اتصال ایله حاصل اولور والله اعلم والله الموفق

باب شراء العبد الذی یؤخذ بالقیمة

یعنی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین مشتریدن مالك قدیمی ثمنله اخذ ایتمیوب قیمتله اخذینی موجب اولان

شرابی یانده باب دقت نشاندر بر مسلم عبد مأسوری اعدادن بیك درهم وخمردن بیك رطلله اشترا ایلدکده
مولاسی اخذ عبدی مراد ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی بیك درهم یاخود اقل ایسه حاکم مولاسنه تماما بیك درهمله
اخذ یاخود عبدن کف ید قیل دیو تنبیه ایدر زیرا مولاسی انجق مشترینك عبدده مال متقوم جنسندن
غارم اولدیغی نسنه ایله اخذینه قادر اولور اول دخی خمر حق مسلمده مال متقوم اولمامغله انجق بیك درهمدر واکر
قیمتی بیك درهمدن اکثر ایسه انجق کان قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا ثمنده دخول خمر ایله حق مسلمده عقدی صحیح
اولمیوب همان اهل حربك طیب خاطرلریله بطریق الهبه اخذ ایتمش کبی اولمشدر وهم یالکز خمر ایله اشترا قیلمش
اولسه ینه قیمتندن اقل ایله اخذی ممکن اولمازایدی پس انضمام دراهمده عدم اخذی بطریق الاولی در نظیری
شول مسلمدر که عبدینی بیك درهم وخمردن رطل واحد اوزره اعتاق وعبد دخی قبول ایلیه اکرچه اول عبد
بو عقد ایله حر اولور اما قیمتی بیك درهم یا اقل ایسه اوزرینه الف کامل الزام اولنور که کندویه سالم اولان عتقی مقابله سنده
الفی طوعا التزام ایلمشدر وقیمتی اکثر ایسه اوزرینه تمام قیمتی قضا اولنور که مولاسی یالکز الفه رضا ویرمشدر زیرا
یالکز خمر اوزره اعتاق ایتمش اولسه ینه قیمت نفسی اوزرینه واجب اولور ایدی پس شرط انضمام الفله وجوبی
طریق اولی ایله مترتبدر واکر مسلم من بور عبدی اعدادن بیك درهم ویکرمی شاة میته یاخود یکرمی طولم دمله
اشترا ایتمش اولسه بو صورتده قیمتینك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمیوب مولاسی همان بیك درهمله اخذ واستیفا ایدر
زیرا میته ودمی الفه ضم ایتملری لغو باطلدر لکن ضم خمر مفید وعاملدر نکته سی اولدر که خمرك قیمتی حق مسلمده
فاسده ایسه ده ینه خمر ایله تمول اولنور وهم خمر مسلمیندن غیریلری حقلرنده مال متقومدرکه خمر ذمی یی
استهلاك ایلین اوزره ضمانی لازمدر امامیته ودم بشقه درکه ناسدن بر اهل ملت آنلره اثبات قیمت ایتمشلردر
کورمزمیسنکه مسلم برشیئی خمر ایله اشترا ایلدکده قبضله اکا مالك اولوب عبد ایسه آنده عتقی دخی نافذ اولور
امامیته ودمله اشترا ایلدکده مالك وعتقی نافذ اولماز کذلك مسلم عبدینی میته ودم اوزره اعتاق ایلدکده عبد مجانا
آزاد اولور اما خمر اوزره اعتاقی بشقه درکه قریبا ایراد اولنمشدر واکر بر عبد بر مسلمك یدنده بولنوب مسلم آخر
کلوب بو بنم عبدمدر یاخود ملکمده تولد ایلمش عبدمدر دیو اقامت بینه یه مباشرت وذوالید دخی بن بونی
مغانمدن یاخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه مبادرت ایلسه بو صورتده عبد اول مدعی یه
مجانا قضا اولنور زیرا مدعی بینه سیله عبدده ملکنی اثبات ایلمشدر اماذوالید بینه سیله ملکنی اثبات ایتمیوب انجق
غانمدن یا مغانمدن شراسنی اثبات ایلمشدر وبو معنی عبدی مقدما اعدانك اسر واحرازلری بیلنمدکجه موجب
ملك دکلدر زیرا محتملدرکه اعدا اخذ ایدوب هنوز احراز ایتمدین مسلمین اوزرلرینه استیلا ایتمش اوله لر یاخود عبد
بلا اسر اعدایه آبق اولوب صکره غنیمتده واقع اولمش اوله بلکه بینهٔ ذی الیدده اثبات ملکی بولنسه دخی ینه
بینهٔ خارجه معارض اوله مز پس بو لمادقده عدم معارضه بالطریق الاولی در اماذوالید اول عبدی اعدا اخذ
واحراز ایلدکدنصکره غنیمتده واقع اولوب بن دخی سهمنه دوشن غازیدن اشترا قیلدم دیو اقامت بینه یه قیام
ایلسه قاضی ذی الید ایچون قضا برله دفع خصام ایدر زیرا ذی الیدك بو بینه سنده هم ملك مدعینك سبب زوالنی
وهم غرامت ثمنله کندونك تملك عبده احتیاجنی اثبات واردر پس احتیاجنه بناء قبول بینه سی واجبدر
وهم اکرچه بینه لرحجج شرعیه درلکن بو بابده بینلرنده منافات یوقدر وبو یله ایکی بینه ایله عمل ممکن اولدقده
ایکیسیله ده عمل واجبدر وبینه ایله ثابت اولان نسنه اتفاق خصمین ایله ثابت حکمنده اولمغله قاضی اکا دیلرسك
عبدی ثمنله اخذ ودیلرسك بالکلیه ترك قیل دیو حکم ایدر زیرا اعدا عبده شویله مالك اولمشلردرکه اسلام
یاذمتی قبول یاخود عبد ایله برابر دار بمزه امانله دخول ایلسه لر مولاسی بروجهله اخذینه موصول اوله مز اما عبده
احراز مشرکین ثابت اولمامق صورتی بشقه درکذلك بعد الاحراز عبد ایله برابر امانله داخل اولان حربی
اول عبدی مسلم آخره بیع ایلسه ینه مولای قدیمی اخذ عبده سبیل بوله مز زیرا بونده مشتری مقام بایعه
قائم اولوب بایع داربمزه داخل اولدقده مولاسی یدندن اخذك سبیلنه واصل اولمدقدن صکره ملکی آخره
انتقال ایتسه دخی متوصل اوله مز واکر برکسنه عبده ملك قدیمنی شهود ایله اثبات وعبدی ید مشتریدن
ثمنله اخذ ایلدکدنصکره عبدی آزاد یا کاتب یامدبر یا بیع ایدوب بعده شاهدلری اهل شهادتدن اولمدقلری
بدیدار اولسه اول کسنه نك جمیع تصرفاتی ابطال وعبدی ذی الیده تسلیمه ابتدار اولنور زیرا قاضی بلاحجة
قضا ایلدیکی ظاهر وملکله حکمینك بطلانی باهر اولمغله اول کسنه نك تصرفاتی ملکینك غیریده واقع ایدوکی
واضح ومتبادر اولمشدر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده قاضی مشتری یه عبدی ثمنله اول کسنه یه تملیك

اوزره

مطلب الفرق بین الخمر وبین المیتة والدم فی التقوم وعدمه

اوزره اجبار ایتمشدر پس بطلان قضاسی تسلیم اولنسه دخی قضاء قاضی طرف سلطانیدن برکسنه یه عبدینی
فلان شخصه بیع وتسلیمله جبر اولنمقدن دون اولمیوب جبر سلطانیده مشتری قبضله مالك اولوب عتق وتدبیر
مثللو جمیع تصرفاتی نافذ ایکن جبر قاضیده نیچون مالك ونافذ اولماز جوابده دیرزکه مادهٔ مرقومه ده سلطان
انجق بیع مبتدا اوزره اجبار ایتمشدر وبیع مزبور وجوب ملکه سببدر اکرچه شرط جواز اولان رضا منعدم
اولمغله فاسددر لکن ینه صفت فساد اوزره منعقددر بو جهتله مشتری قبضله مالك اولور اما صورت مفروضه ده
قاضی سبب تملیکه ابتداء مباشرتله اجبار ایتمیوب همان اعادهٔ ملك قدیمنه اعتبار ایتمشدر شمدی ملك قدیمی
متحقق اولمادیغی متبین اولوب ابتداء ملکك دخی بلا سبب عدم ثبوتی متعین اولمغله آنده تصرفی نافذ اولمامشدر
کورمزمیسنکه عبد مرقوم غنیمتده ظاهر اولوب اول کسنه دخی قبل القسمة حاضر بولنمغله عبدی ایدوکنه
اقامت برله مجانا اخذ واعتاق ایلدکدنصکره شاهدلری عبید اولدقلری معلوم اولسه معنای مذکوره بناء عتقی
باطل اولوب عبدی غنیمته ردی لازم اولور کذلك بعد القسمة قیمتله یاخود ید مشتریدن ثمنله اخذنده ینه بو یله در
نکته سی اولدرکه بو صورتده اداقیلدیغی فداء ملکیدر یوقسه نفسی ایچون مجددا اثبات ایلدیکی ملکك ثمنی
دکلدر اما جبر سلطانیده مشترینك بایع مکرهه اداقیلدیغی بو یله دکلدر واکر صورت مفروضه ده مکان عبدده
جاریه اولوب اول کسنه دخی بعد القضاء والاخذ اول جاریه یی استیلاد ایتمش اولسه هم جاریه وهم عقری
وهم رقیق اولمق اوزره ولدی غنیمت جانبنه استرداد اولنور زیرا مالك اولمادیغی جاریه یی وطیٔ ایلدیکی متبین
اولمغله صورت قضایه بناء حد ساقط ایسه ده عقری واجب اولمق وولد ملك اصل ایله مملوك اولمق متعیندر
بوندنصکره اکرچه موجب قیاس ولدك اول کسنه دن نسبی ثابت اولمامقدرکه ثبوت نسب محلده شبههٔ حکمیه یی
استدعا ایدر اول دخی غیر متثبتدر لکن بطریق الاستحسان ثبوت نسبی شایان کور یلورکه قضاء قاضی یه نظر ایله
مملوکه سی ایکن اکا قربان ایلمشدر وثبوت نسبده ادنی برشبهه کافی اولمغله محلده بودکلو مملوکیت دعوىله اثبات
نسبده وافیدر سؤال اولنورسه که اول ولد نیچون ولد المغرور منزلنه انزال اله قیمتیله احرارده ادخال قیلنمادی جوابده
دیرزکه غرور انجق اولوقتده متحقق اولورکه استیلادی محلده حقیقة یا حکما ثابت اولان سبب ملك اوزره مترتب اوله
وبو معنی غیر موجوددرکه قاضی محل استیلاد اولان جاریه یی اکا ابتداء تملیك ایتمیوب همان قدیم ملکنه اعاده ایتمشیکن
قدیما مالك اولمادیغی ظاهر اولمشدر وعتق ولد ثبوت نسبك ضروریاتندن دکلدر نته کیم غیرك جاریه سنی شبهه ایله
وطیٔ ایدوب آندن ولد حاصل اولدقده حکمی بودر اما برکسنه آخر اوزره بینه ایله اثبات دین ایدوب
قاضی دخی مدیونه اداء دین ایچون جاریه سنی بیع اوزره اجبار اول دخی بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق یا تدبیر
یا استیلاد یا بیع ایلدکدنصکره شهود دین عبید ایدکلری ظاهر اولسه بونك حکمی مانحن فیهه مغایردرکه بونده
قاضی تصرفات مشتریدن محتمل النقض اولنلری ابطال ایدوب تصرفات مذکوره کبی محتمل النقض اولمیانلری
ابطال ایده مز نکته سی اولدرکه بونده اجبار قاضی تملیك مبتدا اوزره اولمغله بیع اوزره اکراه باطل منزلنده اولور
اما مانحن فیهده ذی الیدی اخذ ایلین کسنه ایچون تملیك مبتدا اوزره اجباری یوقدر توضیحی اولدرکه بونده
قاضی بیع اوزره اجبار ایدوب بعده مشترینك تصرفاتی همان مالکی بالنفس اول تصرفات اوزره اجباری
منزلنده در ومحتمل النقض اولمیان تصرفات مکرهدن دخی رد اولنمیه جق وجه اوزره صدور ایتدکده نافذه اولور
اما محتمل النقض اولنلر بشقه درواکر مسئلهٔ مفروضه ده قاضی بیع جاریه اوزره مدیونه اجبار ایتمیوب بلکه
بالنفس قاضی یاخود امین قاضی بیع جاریه اوزره متنهض اولسه بو صورتده مشترینك جمیع تصرفاتی منتقض
اولور زیرا بیان مشروحله بو بیعك موقوف ایدوکی کسب وضوح ایلمشدر وبیع موقوف قبل اجازة المالك نه
ملکی موجب ونه تصرف مشترینك نفوذینی مستوجبدر اما صورت اولی ده بیعی موقوف دکل بلکه فاسددر
زیرا اکا مالکی بلا رضاء مباشرت ایتمشدر ورضا صحت بیعه شرط اولمغله انعدامنده بیع فاسد اولور وبو صورت
ثانیه ده مشتری جاریه یی استیلاد ایدرسه ولدی حر اولوب عقر جاریه ایله قیمت ولدینی غارم اولور زیرا بیع ایلین
قاضی اولوب بیعی دخی بطلان شهادت ظاهر اولمادقجه صورت حقده اولمغله مشتری حکما مغرور وولد مغرور
قیمتله حر ایدوکی مشهوردر اما دعوای ملك قدیمله اخذ ایلین کسنه ده سبقت ایلین جواب بشقه درکه اول کسنه
نك نظیری شول کسنه درکه برشخصك یدنده بولنان جاریه ایچون بو جاریه بنم ملکم ایکن بو شخصه هبه
ایتمشیدم شمدی هبه دن رجوع ایده رم دیو دعوایه قیام واقامت بینه یه اهتمام ایتمکله قاضی جاریه یی اکا رد ایله
قضایه اقدام ایلدکدن صکره جاریه یی اعتاق یا استیلاده اجتسار ایدوب صکره شاهدلری عبید ایدوکاری

آشكار اوله ايشته بوصورتده جاريه عقر وولديله مقضي عليه اولان ذي اليداوزره رد قيلنوب همان مدعى بطريق الاستحسان كندودن ثبوت نسب ولدايله كاكان قيلنور زيرا قاضي هبه‌دن رجوعله قضا ايتدكده جاريه يي اكا ابتداء تمليك ايتميوب بلكه ملك قديمنه اعاده ايتمكله بوكسنه ذكري سبقت ايلين كسنه ايله معناده مساوي اولمق اقتضا ايدر واكر بركسنه بر عبد مأسوري مغانمدن ياخود سهمنه دوشن غانمدن اشترا ايدوب هنوز يدنده ايكن بركسنه كلوب بوعبد في الاصل ملكم ايدي ديو ادعا واقامت بينه ايله عبدي استدعا ايدوب قبل قضاء القاضي ذواليد عن انكار اشترا ايلديكي ثمنله بطريق الصلح عبدي ويرمكه راضي اولوب مدعى دخي بعد الاخذ عبدي اعتاق ياخود جاريه ايسه استيلاد ايلدكدنصكره شخص آخر كلوب بوعبد ياجاريه بنم ملكمدر ديو اقامت بينه يه مباشرت ايتدكده بينهٔ سابقه تزكيه اولنمامشيكن بونك بينه سني تزكيه يه مبادرت اولنسه بوصورتده قاضي مدعى اولك جميع تصرفاتني نقض وابطال وعبد وجاريه يي اولاذي اليدي اولان مشتري يه رد وايصال ايدوب بعده بينه سي تزكيه اولنان مدعى ثاني ايچون عبدي ياخود ولديله برابر جاريه يي مدعى اولك اخذ ايلديكي ثمنله اخذيني قضايه استعجال ايدر زيرا ذي اليد ايله مدعى اول بينلرنده جاري اولان تمليك مبتدا اولميوب همان ملك قديمنه على وجه الفدا اولمغله ملك قديمي ثابت اولميجه بطلان فداسي دخي هويدا اولور و بلا سبب ثبوت ملك ممكن اولمامغله ملكي منعدم اولان محلده تصرفاتندن بريسي نافذ ومتمكن اولماز لكن مدعى اول عقر جاريه يي غارم اولوب اول عقر دخي ذي اليده سالم قيلنمغله مدعى ثاني يه ردي لازم اولمازكه عقري دراهم ودنانير اولمغله فدا ايله مخلندن فكي منتظم اولماز واكر مسئلهٔ مرقومه ده مدعى ثانيك بينه سني تزكيه دن اقدم ولد مذكور خطأ قتل اولنمش بولنسه ينه عقر ايله قيمت ولد ذي اليد ايچون سالم قيلنور زيرا قيمت دخي عقر كبي دنانير ودراهم اولمغله مقابله لرنده مالك قديمدن ثمندن برشيئك سقوطي لازم اولمازكه مالك قديمه لازم اولان انجق فدا اولوب فدا دخي انجق اصل ملكي ايچون ادا اولنور ايدي شمدي جاريه يي اخذ ايله سلامت اصل ملكي كندويه متحقق اولدقدنصكره قيمت وعقردن نسنه يه مستحق اوله مز ومسئلهٔ مذكوره مسئلهٔ شفعيه يه مخالفدركه بركسنه بردار مبيعه ده دعواي شفعه ايدوب ذي اليد دخي همان دعواسي اوزره يدينه تسليم ايدنصكره دارده حق شفعه سي بولنماديغي ظاهر اولسه بردخي ذي اليد داري يدندن استرداده قادر اوله مز زيرا شفعه ايله اخذي شراء مبتدا منزلنه نازل اولمغله بينلرنده بالتراضي تمليك مبتدا حاصل ودرجهٔ نفوذه واصل اولور اما ثمنله اخذ مأسور تملك مبتدا اولميوب همان ويرديكي فدا ايله ملك قديمني احيا اولمغله آنده حكم سابق اجرا قيلنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده ذو اليد بوعبد وجاريه في الواقع ملكيدر ديو اقرار اوزره اكا اعطا قيلمش ايسه بونده مدعى ثانيك بينه سي تزكيه اولنسه دخي قاضي آنك ايچون برشيئله قضا ايتميوب همان مدعى اولك جميع تصرفاتني تنفيذ ايلمك اقتضا ايدرزيرا ذي اليد ملكني اقرار ايتدكده اعتاق واستيلاد مثللو تصرفاتينك نفوذ واستقراريني دخي اقرار ايلمشدر وتصرفات مذكوره يه ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه صكره دن بينه ايله اثبات ملك ايلين كمسنه ابطالنه قادر اولماز پس ذي اليد نفوذيني اقرار ايلدكده ينه مقتدر اولماز توضيحي اولدركه ذي اليد بواقرارنده مدعى اولي تصرفات مرقومه يه مباشرت اوزره تسليط ايتمشدر وهر تصرفده فعل مسلط على صيغة المفعول فعل مسلط على صيغة الفاعل كبيدر امامسئلهٔ متقدمه ده بشقه دركه آنده برنسنه اوزره تسليط ايتميوب همان قبل الاسر ملكم ايدي ديو دعواسنه اعتبار وترك خصومتله تسليمنه ابتدار قيلمشيكن بطلان دعواسي بديدار اولمشيدي واكر مسئلهٔ مفروضه ده مقرله اولان مدعى اول اعتاق واستيلاد ايتميوب بلكه بيع ياهبه يه استعجال ايتمش اولسه بومثللو تصرفاتله صكره دن قبل الاسر ملكم ايدي ديو اقامت بينهٔ زكيه ايلين مدعى ثانينك حقي ابطال اولنمز زيرا بوتصرفلره ذي اليد بنفسه مباشرت ايتمش اولسه حق مالك قديمي باطل اولماز ايدي پس نفوذيني اقرارنده ينه زائل اولماز اما عتق واستيلادي بشقه در لكن بوصورتده قاضي اولا مقرلهك بيع وهبه سني نقضله ذي اليده رد وايصال ايدوب بعده مدعى ثاني ذي اليدك اشترا ايلديكي ثمن اول ايله يدندن اخذ واستحصال ايدر امامسئلهٔ مرقومه ده بايع بالنفس ذي اليد اولسه جوابي بشقه دركه بونده قريبا بيان اولنديغي اوزره مدعى ثاني مشتري ثانيدن ثمن ثاني ايله اخذ ايدركه بونده بيعي مالكندن صادر اولمشدر وبزباب فداء العبد الغصب اثنا سنده بيان ايلديك كه مأسور منه ايچون ثمن ياقيمتله حق اخذي اگرچه ظاهردر اما نقض تصرفه غيرقادر در اما مانحن فيهده ذي اليدك مدعى اول ايچون اقرار ملكي تمليك مبتدا اولمامغله آنك بيعي مالك حقيقيدن صادر اولماديغي هويدا در غاية الامر آندن اعتاق كبي محتمل النقض اولميان تصرف

صادر

مطلب دقيق يتعلق بالشفعة

مطلب فعل المسلط بالفتح كفعل المسلط بالكسر

صادر اولور سه اخذنده حق مولاي قديمي باطل اولوب بيع كبي محتمل النقض اولان تصرف صادر اولورسه حق مولاي قديمي ابطال اولنميوب همان اول تصرف نقضله عاطل قيلنمغله ذي اليده رد اولنوب آندن دخي مولاسي ثمنله اخذه نائل قيلنور زيرا فدا ايله انجق مالكدن اخذه مستحق اولور بوقسه غير مالكدن اخذه مستحق اولماز واكر صورت مفروضه ده مدعى اول بعد الاخذ اعتاق يااستيلاد ايدوب بعده عبد وجاريه ملكي اولميوب دعواسنده مبطل اولديغنده ذواليد ومدعى وعبد وجاريه جمله سي تصادق واتحاد ايلسه لر نظر اولنور اگر ذو اليد عن انكار اعطا قيلمش ايسه قاضي تصرفاتندن محتمل النقض اولوب اولميانلريني على سواء ابطاله قضا ايدرزيرا حق آنلركدر ومالك اولماديغنده تصادق ايتملريله بطلان تصرفاتي تحقق ايدر انجق مدعى واطئدن نسب ولد بطريق الاستحسان ثابت اولور زيرا نسب بعد الثبوت نقضي قبول ايتمز وهم نسب انجق ولدك حق مقرري اولمغله تصادقلري حق ولدده معتبر اولماز بوصورتده مدعى اول بعد الاخذ آخره بيع ايتمش اولوب بعده بطلان دعواسي اوزره بومدعى ومشتري اول يعني ذي اليد تصادق ايدوب همان مشتري ثاني تكذيب ايلسه ياخود صورت متقدمه ده بعد العتق والاستيلاد عبد وجاريه تكذيب ايلسه بوصورتلرده تصرفات مدعيدن برينك نقضي تصويب اولنماز زيرا تصادقلري شرا ده حق مشتري ثاني يي وعتق واستيلاد ده حق عبد وجاريه يي ابطاله حجت دكلدر غاية الامر مدعى نفسي اوزره بغير حق اخذيني اقرار ايدوب شمدي تصرفلريله استهلاكي بديدار اولمغله اقراري انجق نفسي اوزره حجت نافذه قيلنوب ضمان قيمتله مؤاخذه اولنور بوبابده ذي اليد ايچون اوزرينه لازم اولان قيمتيله مقدما ويرديكي ثمني بربرينه تقاص ايدوب قنقي جانبده فضله وارايسه آني جانب آخره رد ايله استخلاص ايدرلر لكن بو وطئنده اوزرينه الزام عقر اولنمايوب ولدي دخي بلا قيمة حر قيلنور زيرا ضمان قيمت مضمونده وقوع ملكه سبب اولوب اولدخي اوزرنده حين قبضندن تقرر وتعين ايتمكله استيلادي كندو ملكي اوزره واقع اولديغي تبين ايتمشدر واگر صورت مفروضه ده ذي اليد عن اقرار اعطا قيلمش ايسه قاضي اعتاق واستيلاد كبي محتمل النقض اولميان جميع تصرفلرين تنفيذ ده توقف ايلمزكه ابتداء امرده بوتصرفلرك نفوذنده تصادق ايتمشلردر وبوتصرفلر محتمل النقض اولمامغله خلافنده تصادقلريله آنلره نقض وخلل تطرق ايلمز غاية الامر مدعى اقراري اوزره عبد وجاريه يي بغير حق اخذ ايدوب عندنده محتبس اولملريله قيمتلريني ضامن اولور نته كيم مسئلهٔ متقدمه ده عبد وجاريه نك تكذيبلري ضمان قيمتلرين متضمن اولمشيدي اما بيع وكتابت مثللو تصرفلرين قاضي ابطال وعبد وجاريه يي كيروذي اليده رد وايصال ايدر زيرا تصرفات مرقومه محتمل النقض اولوب آنلردخي حق كندولره محصور ايكن اول تصرفاتك مباشري مالك اولماديغنده تصادق ايتملريله بطلان تصرفاتنده دخي توافق ايتمش اولورلر بوصورتده محل نزاعلري عبد اولوب مدعى بعد الاخذ آني مكاتب قيلوب بدل كتابتدن بعضيسني استيفادن صكره بطلان دعواسنده جميعا تصادق واتحاد ايلسه لر اعدادن اشترا ايله ذي اليد اولان مشتري اول عبدي بدل كتابتدن اخذ ايلديكي مبلغله برابر استرداد ايدر زيرا مبلغ مزبور تصادقلري اوزره كسب عبدي ايدوكي مصدق اولمغله اكا دخي غيريدن احق اولور اما تصادقلري بدل كتابتي تماما ادا ايله نفوذ عتقندن صكره حاصل اولمش ايسه بعد الوقوع محتمل النقض اولميان عتقني نقض ايلمك غير قابلدر لكن بوصورتده قيمت عبد وقت اداء كتابتده وقت اخذندن ازيد اولمش ايسه كركدركه مدعى وقت اداء كتابتده قيمتني ذي اليد ايچون ضامن اوله زيرا مدعى نفسي اوزره ملك غيري استهلاكني اقرار واستهلاكي دخي انجق بدل كتابتي وقت استيفا سنده استقرار ايتمشدر پس ضمان قيمتنده اول وقته اعتبار اولنور و بوبابده بدل كتابت دخي ذي اليده رد اولنور زيرا مدعى مكاتب ذي اليدك كسب عبدي اولديغني اقرار ايتمشدر وعبد دخي اول بدلي هنوز مدعى اكا ضمانله مالك اولمادين كسب ايتمشدر كه وقت استيفاء كتابتده قيمتني ضامن اولمغله عبده وقت مزبورده مالك اولمشدر وكسبي وقت مذكوردن اقدم اولمغله ذي اليد اوزره ردي لازمدر اما قيمت عبد انقص اولمش ايسه بوبابده ذي اليد ديلرسه مدعى يه يوم قبضنده قيمتني تضمين ايدر زيرا مدعى عبدي نفسي ايچون بغير حق قبضني اقرار ايتمكله منزلهٔ غاصبده اولمشدر لكن بوبابده بدل كتابتي مدعى يه سالم اولور زيرا بوضمانله عبده وقت قبضندن مالك اولمشدر وكسبي بعد القبض حاصل اولوب ضمان اصل بالتبع ملك كسبي مستلزم اولمغله بدل مزبور مدعى يه سالم قيلنور كذلك مدعى عبدي مكاتب قيلميوب انجق عبد بعد الاخذ اكتساب مال ايلدكدنصكره فوت اولوب بعده وجه مشروح اوزره تصادق ايلسه لر ينه ذي اليد يوم قبضده قيمتني اكا تضمينه قادر ومدعى دخي بوتقدير اوزره تملك كسب عبده مقتدر اولور و بومسئله ده قيمت عبد

مطلب النسب لاينقض بعد الثبوت

قبل الموت تزاید ایتمش اولمغله ذی الید مدعی یه زیادهٔ قیمتی قصد تضمین ایلسه اکا اقدار وتمکین اولنماز زیرا یدنده
بمنزلة المغصوب در وموت مغصوبده صنع غاصب بولنمامغله بعد الموت انجق وقت غصبده قیمتی ضامن اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده بدل کتابتی استیفا ایله مستهلك اولمغله ذی الید باعتبار الاستهلاك دخی تضمین
قیمته مستملك اولور زیرا غصب واستهلاکدن هر بری وجوب ضمان قیمته سبب ایکن مدعی اولا غصب وثانیا
استهلاك ایتمش اولمغله ذی الید بو ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینه استملاك ایدر مؤلف بی نظیر
بو مسئله یی تنظیرده دیر که مدعی مر قوم شول کسنه منزلنده درکه بر عبدی حر ویته کبی ثمنی اولمیان بر شیئله
صاحبندن اشترا وقبض ایدوب بعده یدنده هالك اوله انتهی بو قولنده شول روایة اشارت مرهوندر که میته ودم
مثللو نسنه لر ایله اشترا اولنان اشیا مملوك اولمازسه ده ینه قبضله مضموندر لکن بو معنی جناب مؤلفك مبسوطده
اشارت قیلدیغی حکمه مخالفدر زیرا مبسوطده عقدمز بور اصلا منعقد اولمامغله همان ینلرنده تسلیم مالکله
بر قبض واردر اولدخی قابض اوزره موجب ضمان دکلدر اما خمر ایله اشترا اولنان بشقه در دیمشدر لکن اصحی بو محلده
ذکر ایلدیکی قول افصحدر زیرا بو صورتلرده کندو ملکی اولمق اوزره قبض ایدر وقبض مذکور اذن مالکله ده
اولسه ینه ضمان قیمتی موجبدر کورمز میسنکه مقبوض علی سوم الشرا مملوك قابض اولمازسه ده ینه قیمتله
مضمون ایکن ما نحن فیه آندن دون اولمامغله آنك کبی ضمانه مقروندر واکر مدعی بعد الاخذ اول عبدی مدبر قیلوب
عبد دخی بعد التدبیر اکتساب مال ایلدکدنصکره تصادقلری هو یدا اولسه تدبیر دخی اعتاق کبی محتمل النقض
اولمامغله تنفیذ وابقا اولنور بو صورتده ذی الید مباشر تدبیر اولان مدعی یه یوم قبض ویوم تدبیرنده قیمتلرندن
قنقیسی اکثر ایسه آنی تضمینه قادر اولور زیرا تدبیر ایله عبد مابعد الموته مضاف اولان عتقله معتق اولوب عند المدعی
محتبس اولمغله آنی مستهلك کبی اولمشدر وقریبا بیان ایتمیزدن قبض واستهلاك بعد القبض هر بری موجب ضمان
ایدوکی نمایان اولمغله ایکی سببدن قنقیسیله دیلرسه قدرت تضمینی عیان اولور لکن کسبی ضامن ایچون سالم
قیلنور که ضامن وقت قبضندن یاوقت تدبیرندن عبده مالك اولوب کسبی دخی بعد التدبیر حادث اولمشدر
واکر محل نزاعلری جاریه اولوب مدعی بعد الاخذ استیلاد ایتمش ایسه عبد مدبرده ذکر اولنان جواب بونده دخی
ایراد اولنور لکن ذی الید اول جاریه یی عن انکار تسلیم ایتمش اولوب مدعی دخی بعد الاخذ تدبیر یا استیلاد ایدوب
یاخود کتابتله بدل کتابتنی ادا دنصکره اکتساب مال ایلیوب بعده مدعی وذی الید اول جاریه فی الاصل ملك مدعی
اولمدیغنده تصادق ایدوب جاریه آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده عتق جاریه بحسب الظاهر ثابت اولدقدنصکره
ابطال حقنده تصادقلری معتبر اولمدیغی بیان ایلدیکمیزه بناء بینلرنده حکم ضماندن غیری نسنه قالمیوب آنی دخی
شو وجهله تفهیم وتبیان ایدرز که مدعی تدبیر واستیلاد ایله جاریه یی حبس واستهلاك ایتمکله ذی الید ایکی
قیمتك اکثرینی اکا تضمینه استملاك ایدر و بعد التدبیر والاستیلاد کسب ایلدیکی مالی مدعی یه سالم اولور زیرا ضماننه
جاریه یه اوزرنده ضمانی تقرر ایلدیکی وقتدن مالك اولمغله بعد التقرر حادث اولان کسبنه دخی متملك اولور سؤال
اولنورسه که مدعی اول جاریه وکسبی ملك ذی الید ایدوکنی مقر ایکن کسبی کندوده نه وجهله مستقر اولور
جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن قاضی قیمت جاریه ایله اوزرینه حکم ایلدکده آنی اقرارنده تکذیب ایلمشدر
ومقر اقرارنده شرعا تکذیب اولندقده حکم اقراری باطلدر کورمزمیسنکه مقری مقرله تکذیب ایلسه اقراری
باطل اولور پس تکذیب قاضیده بطریق الاولی در اما صورت کتابتده بو مسئله ایله مسئلهٔ سابقه میاننده
جهت فارقه واردر که مسئلهٔ سابقه ده عبد مکاتب مدعی وذی الیدی تصادقلرنده تصدیق ایتمشیکن اداء
کتابتله آزاد اولدقدنصکره ذی الیده ردی متعذر اولدقده مدعی یوم اداء کتابتده قیمتنی ضامن اولورسه قبض
ایلدیکی بدل کتابتی ذی الیده رد ایدر دیو بیان ایتمشیدك و بو مسئله ده ینه اداء کتابتله آزاد اولدقدنصکره ردی
متعذر اولدقده آنلری تکذیب ایتمکله ضمان قیمتدن صکره بدل کتابتی رد لازم اولماز زیرا مسئلهٔ سابقه ده مکاتب
آنلری تصدیق ایتمکله حق ذی الید کسبنده بلکه عتق نافذ اولمیدی نفسنده ثابت اولمشیدی پس
مقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که صورت کتابتده تعذر رد انجق اکا محتمل النقض اولمیان عتقك اتصالنه
اعتباریله در یوقسه قاضینك آنی اقرارنده تکذیبنه اعتباریله دکلدر بناء علیه کتابتده حکم مرقوم محتمل النقض
اولمیان نسنه نك وجودی اوزره مقتصر اولور و بو معنی بدل مقبوضده غیر موجوددر و بو مسئله ده مکاتب
آنلری تکذیب ایتمکله بعد الکتابة کسبنده حق ذی الید ثابت اولمامشدر حتی بو تصادقلری استیفاء بدل برله
عتقندن اقدم اولسه ینه نه مکاتب ونه کسبی اوزره سبیل بوله مز بناء علیه بو مسئله ده مدعی بدل کتابتی ذی الیده اوزره

مطلب اشترى عبدا بالخمر او الميتة فهلك عنده هل يضمنه للبائع ام لا

مطلب المقبوض على سوم الشراء مضمون بالقيمة

رد لازم دکلدر دیو حکم ایلدیك و بو تقریر ایله ظاهر ومتقرر اولمشدر که بو مسئله ده قیمت عبده تزاید کلسه دخی
انجق یوم کتابتده قیمتنی ضامن اولوب یوم استیفاء بدلده قیمتنی ضامن اولماز زیرا بونده احتباسی نفس کتابتله تقرر
ایتمکله استیفاء بدلده تکرر احتباسی تصور اولنماز ومسئلهٔ سابقه ده احتباسی انجق استیفاء بدلده متعین اولمغله
وقت استیفاده ضمان قیمتنی متضمن اولور و بو فرق ثانی واضح اولدقده فرق اول دخی آنکله متضح اولور که مدعی
ضمانله عبده انجق اوزرنده ضمان قیمت متقرر اولدیغی وقتدن مالك اوله جقدر و بو مسئله ده ضمان قیمت همان
عقد کتابتله متقرر اولوب بدل مستوفی دخی بعد العتق کسب حادث اولمغله ضامن ایچون سالم قیلنمغه باعث اولور
ومسئلهٔ سابقه ده ضمان قیمت انجق وقت اداده متقرر اولوب بدل مستوفی دخی قبل الاداء حاصل اولمغله ذی الیده
واصل قیلنور مؤلف بیعدیل مسئلهٔ مشروحه یی تنظیر ایله تعدیل ایدوب دیر که کورمزمیسنکه عبد مأذون
مدیونی مولاسی مکاتب ایدوب ادا ایله عتق ظاهر اولدقده غرماسی مولاسنه یوم عتقنده قیمتنی تضمینه قادر اولورلر
زیرا مالیت رقبه سی دینله آنلره مستحق ایکن بدل کتابتنی قبضله آنی استهلاك ایتمشدر زیرا قبل القبض غرماسی
کتابتنی ابطال ایله آنی قن محض ایدوب دینلری ایچون بیعه مجاللری وار ایدی کذلك قیمتی دینلرینه وفا ایتمزسه
بدل کتابتنی دخی اخذه قادر اولورلر زیرا حقلری مالیت رقبه سنده باقی قالمغله کسبنده دخی ثابت اولور مؤلف
بلاغت افصاح مسئلهٔ مشروحه یی مزید ایضاح ایچون دیر که برکسنه قیمتی بیك درهم اولان عبدی غصب
ایدوب یدنده قیمتی ایکی بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره اول عبد کندو مغصوب ایدوکنی بیلیه رك غاصب آنی
مکاتب قیلوب بعده قیمتی اوچ بیك درهمه بالغ اولدقدنصکره بدل کتابتنی ادا ایله آزاد اولوب بعده غاصب
ومغصوب منه بینلرنده جریان ایدن غصب اوزره تصادق ایتمشلر ایکن عبد آنلری تکذیب ایلسه بو صورتده
قاضی غاصبه نه یوم غصبده ونه یوم ادا وعتقده قیمتلرین تضمین ایتیوب انجق یوم عقد کتابتده ضمان قیمتی
تعیین ایدر که احتباس واستهلاکی انجق عقد کتابتله مستبین اولمشدر کورمزمیسنکه بدل کتابتی استیفا
ایتمش اولسه ینه بعد العقد تصادقلری حق مکاتبده عامل اولمیوب مغصوب منه ینه عبده واصل اوله مز
توجهتله یوم کتابتده ضمان قیمتی ثابت اولدقده تملکی وقت کتابتدن اولوب بعد تقرر الضمان کسبنده استیفا
اولنان بدل کتابت سالما غاصبده متثبت قیلنور والله الموفق

باب ما لایکون فیئا وان احرز فی ارض الحرب * یعنی ارض حربله احراز اولنسه دخی بعد الاستغنام غنیمت قیلنمیان
اموال بو بابده مشروحة الاحوالدر بر مسلم مسلم آخرك عبدینی غصب بعده نعوذ بالله تعالی ارتداد ایله اول عبدی
دار الحربله احرازندنصکره مسلمین اول مرتد اوزره غلبه وآنی قتل وعبدی اخذ واستنقاذ ایلسه لر کرك رکه
عبدی قبل القسمة و بعدها مجانا مغصوب منه اوزره رد وانفاذ ایده لر زیرا حین اخذنده ضامن اولوب دار الحربه
ادخالی آنی ضماننده اخراج ایتمکله محرز اولمامشدر و بو قول وجیه ایکی وجهله توجیه اولنور بری اولدر که
ضمان غصب عند التقرر ملك غاصبی موجبدر و بویله سبب ملکی منعقد اولان مال اوزره غاصب مالك قدیمی اوزره
بطریق القهر مستولی ومتملك اوله مز وجه ثانی اولدر که رد عین المغصوب غاصب اوزره حکم غصبله شویله
واجب اولمشدر که رد عینی متعذر اولدقده ضمان قیمتی اکا خلف قیلنمغی مستوجب اوله پس ردت ودار الحربه
لحوقله اوزرینه واجب اولان ضمان رد وآنك خلفی اولان ضمان قیمت اوزرندن ساقط اولماز که بونلر ذمتنده واجبدر
ودار الحربله احرازك ذمتده واجب اولان نسنه لرده تأثیری یوقدر بو صورتده مولاسی اول عبدی بعد القسمة
مجانا اخذ ایلدکده کرکدر که سهمنه دوشوب مستحق علیه اولان غازی یه بیت المالدن قیمتی تعویض اولنه ومسئلهٔ
مرقومه ده غاصب مزبور قبل الغصب مرتد اولمش ایسه دخی ینه حکم سابق آنده ممهددر زیرا دار اسلامده
بولندقجه خطاب حکم اسلامده بمنزلة المسلم وضمان غصبی ملتزم قیلنور واکر مسئلهٔ مرقومه ده غصب ایدوب
بعده مرتد اولان بر عورت اولسه آنده دخی رجلده سبقت ایلین احکام عودت ایدر کذلك ذمی غصبدن مقدم
یا مؤخر نقض عهده اجترا ایلسه اول دخی مسلم کبی ملتزم ضمان اولمغله حکم سابق آنده دخی اجرا قیلنور
ومؤلف دقت نهاد بو مسئله لری انجق شول نکته یی بیان ایچون ایراد ایلمشدر که ناقض عهد اولان ذمی
ودار الحربه لاحق اولان امرأهٔ مرتده فیئده ادخال اولنور ایکن ینه مغصوبلری مالکنه رد وایصال قیلنور زیرا
بونلر مغصوبلر ینه ضامن اولدقلرندن احرازلری تملکلرینی متضمن اولمامشدر پس ملك مسلم اوزره قالوب بعده
مسلمین اوزرینه استیلا ایتدکلرنده ذی الید اولان غاصب فیء اولسه دخی ینه مغصوبی صاحبنه رد وایفا قیلنور
اما مرتد یاخود ناقض عهد اولان ذمی دار الحربه لحوقدنصکره چیقوب بر مسلم یا ذمینك مالنی غصب ودار الحربه

ادخالندنصکره مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه لر بوصورتده فیئده ابقا قیلنور زیرا ردت ونقض عهد ایله
دارالحربه التحاقلرنده اهل حربدن اولمشلردر وحربینك مال مسلمی غصبی استهلاکی کبی موجب ضمان دکلدر
لکن مسئلهٔ سابقه‌ده حین غصبنده اهل دار اسلامدن اولوب استهلاکی موجب ضمان اولمغله غصبی دخی
موجب ضماندر و بومسئله‌ده ضمان ورد ایله مطالبه اولنمامغله احرازی تام وتملکی تمام اولوب بعده استیلاء
مسلمین مال حربی اوزره مترتب وغنیمت قیلنمغه سبب موجب اولمشدر بناء علیه مال مرقوم سائر اهل حربك
محرزلری حکمنده ادخال وصاحبنه قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتیله رد وایصال قیلنور کورمز میسنکه
صکره‌دن مسلم اولسه بومسئله‌ده مال مرقوم اکا سالم ومسئلهٔ سابقه‌ده صاحبنه ردی لازمدر و قیاس استهلاك دخی
بوسیاق اوزره درکه اولا حربی اولوب صکره مستهلك صکره مسلم اولورسه اوزرینه ضمانی واجب اولمیوب
اولا مستهلك صکره حربی صکره مسلم اولورسه صاحبی ایچون ضمانی مستوجب اولور کذلك برحربی امانله
دارمزه دخول وبرمسلم یامعاهددن غصب مال ودارینه ادخال لدنصکره قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه
اول مالی صاحبنه رد وایصال ایدر ومال معهود غنیمتده موجود اولسه قبل القسمة و بعدها البته صاحبنه مردوددر
اما حربی بلا استیمان قصد غارتله دار یمزه دخول ایلسه حکمی بشقه‌درکه دار یمزده مستأمن اولدقده مغصوبنی
استهلاکله ضامن اولدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمغله آنده احرازی غیر تامدر اما غارتله دخولنده استهلاکله
ضامن اولمدیغی کبی اخذ ایله دخی ضامن اولمامغله آنده احرازی تمامدر واکر اوزرینه ضمانی لازم اولان مغصوبی ایله
دارالحربه داخل اولدقده آنك یدندن دخی شخص آخر غصب ایدوب ملکلرینه رفع خصام ایلدکلرنده ملکلری
غاصب اولی غاصب ثانی یه تعرضدن منع ایلدکدنصکره اول دارك اهلی مسلم اولسه لر بوصورتده مال مرقوم
غاصب ثانی یه سالم اولوب کرك صاحب المال وکرك غاصب اول اکا بروجهله مزاحم اوله مزلر زیرا غاصب ثانینك
احرازی من جهة الحس تمام اولمشدرکه اول مال اوزره تغلب ایتمشدر ومن جهة الحکم دخی تمام اولمشدرکه
ملکلری غاصب اولی استردادندن منعله تعصب ایتمشدر پس غاصب ثانی حین اخذنده حربی اولوب استهلاکله
ضامن اولمدیغی کبی غصبله دخی ضامن اولمامغله اول ماله تملکی متعین اولمشدر وهم برحربی دارالحربده
برمالی وصف موصوف اوزره یدمالکندن اخذ ایلسه دارایله احراز بولنمغله اکا البته مالك اولور
کذلك یدغاصبدن اخذنده دخی متملك اولور بوصورتده غاصب اول صاحبنه قیمتنی ضامن اولور زیرا اوزرینه
واجب اولان ردعینی متعذر اولدقده خلفی اولان رد قیمت متقرردر واکر مسلمین اول دار اوزره استیلا واول مالی
استغنام ایلسه لر صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اخذ ایله بکام قیلنور زیرا مال مرقوم غاصب
ثانیدن اخذ اولنان اموال سائره‌سی کبی غنیمت اولمشدر وفی الاصل مال مسلم ایکن غنیمتده ظاهر اولان اموالده
حکم شرعی بیان ایلدیکمز منوال اوزره‌در واکر دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی اسیردن بریسی
آخرندن برنسنه‌سنی غصبدنصکره مرتد اولوب مغصوبنی رددن امتناع واول بلادك ملکی دخی امتناع اوزره اکا
اتباع ایدوب بعده اول دارك اهلی قبول اسلام اوزره اجتماع ایلسه لر بوصورتده مغصوبی صاحبنه رد غاصب
اوزره واجب اولور ومسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر اول نسنه قسمتدن مقدم ومؤخر صاحبنه مجانا رد وایفا
قیلنور زیرا بومسئله‌ده غاصب ضمان مأخوذینی مستوجبدر واستیجاب ضمان اکرچه ایکی مسلم مستأمنده نمایاندرکه
برمستأمن آخر مستأمنی قتلله ضامن اولدیغی کبی ما لنی استهلاکله دخی ضامندر کذلك غصبی دخی ضمانی
متضمندر لکن ایکی اسیر مسلم حقلرنده بعض اصحابمز دیدیلرکه قول منقول انجق امام محمد رحمة الله تعالی علیهك
قول مقبولیدرکه آنك عندنده دارالحربده اسیری مسلم آخر قتل ایلدکده اول اسیر حکم ضمان نفسنده مستأمنك
نظیریدر کذلك حکم ضمان مالنده دخی مستأمنله تنظیر اولنور اما عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دارالحربده
احد الاسیرین آخرینی قتل ایلسه بدل نفسندن برشیئ ضامن اولماز پس غصب مالی دخی ضمانی متضمن
دکلدر شارح الکتاب امام سرخسی روح الله تعالی بروحه الانسی دیرکه بو بابده اصح اقوال قول
مذکور جمیع ائمه نك اجماع مقاللری اولمقدرکه مسلم قنده بولنسه حکم اسلامی معتقددر و بو اعتقاد ایله
مغصوبنك ردعینی مستوجبدر ومحل معصوم متقومده ردعین متعذر اولدقده ضمان قیمتی خلفدر و مال مسلم
اسر ایله تقومدن خارج دکلدر نکته سی اولدرکه مسلم اسیر اولسه دخی ینه اهل دار اسلامدندر
کورمز میسنکه دار اسلامده بولنان زوجه سی آندن باین اولماز بناء علیه مالنده احرازی کندو یدینه اعتبار یله
حکما باقی اولوب غاصبی ضامن اولور وضامن اولدیغجه احراز غاصب تمام اوله مز واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده غصب

[Margin note:] ومسئلهٔ مزبوره اواخر کتابده باب معاملة المسلم المستأمن اثناسنده بو محلده ذکر اولنان جوابك خلافی اوزره ذکر اولنمشدرکه مراجعتله ظاهر اولور

مذکور دارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی شخصك بینلرنده ظهور ایلسه نظر اولنور اکر استیلاء مسلمیندن اقدم
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمشلر ایسه مغصوبی صاحبنه مجانا رده اهتمام اولنور زیرا غاصب نفس اسلامله احکام
اسلامی التزام ایلمشدر ومغصوبی صاحبنه رد احکام اسلامدن ایدوکی ماللا کلامدر قال علیه السلام علی الید
ما اخذت حتی ترد یعنی ذی الید اوزره بغیر حق اخذ ایلدیکی نسنه یی رد واجبدر تا رد ایله عهده‌دن خروج
ایدنجیه دك وغاصب مرقوم اوزره رد عینی واجب اولدقدنصکره اول غاصب مرتد اولوب قوت ملکلری ایله
غالب اولسه دخی ینه تمام احرازی جالب اوله مز واکر استیلاء مسلمیندن اقدم قبول اسلام ایتمشلر ایسه غاصب اول
استیلا ایلین مسلمین ایچون فیئ اوله جغی مالا کلامدر زیرا دارالحربده اسلامندن صکره نفسنی دار اسلامله احراز
ایتمدیکندن بعد الاسلام ردتله ینه حربی اولمغله استرقاقدن عصمتله سرافراز اولمامشدر اما دار اسلامده مرتد
اولوب دارالحربه لاحق اولان کسنه‌نك حکمی بشقه‌درکه اول کسنه نفسنی مسلم ایکن دار اسلامله احراز ایتمکله
آنك حریتی قطعا محتمل الانتقاض اولمامق اوزره تأکد وتقرر ایله ممتاز اولمشدر وما نحن فیه‌ده مغصوب منه کرك
قبل القسمة وکرك بعد القسمة اخذ مالنه قادر اولماز زیرا مجرد دارالحربده قبول اسلام ایتمکله مالی نه حقیقة
ونه حکما دار اسلامله محرز اولمامشدر انجق مسلمین اول دار اوزره استیلا ایدوب شخص مرقومك مالی دخی کندو
یدنده موجود ومحقق اولسه باعتبار الید احرازی سبقت ایتمکله اول ماله کندو احق اولور ومعنای مرقوم آنك مالنی
دارالحربده مسلم آخر غصب ایدوب بعده اول غاصب ردتله حربی اولدیغی صورتده معدومدر زیرا مال معهود
نه حقیقة ونه حکما یدنده موجود اولمدیغندن غنیمت مسلمین قیلنوب سبیل اخذی صاحبی اوزره مسدود اولمشدر
وبعض اصحابمز دیدیلرکه اشبو دارالحربده قبول اسلام ایلین حقنده وضع اولنان مسئله انجق غاصبی حین غصبنده
حربی اولدقده صحیح اولور یوقسه سابق الذکر ایکی مستأمن وایکی اسیر حقلرنده وضع اولنان مسئله کبی بونده دخی
غاصب حین غصبنده مسلم اولوب صکره مرتد اولدقده ترجیح اولندیغی وجه اوزره اصل کتابده تصریح اولنان
جواب قطعا تصحیح اولنماز کورمز میسنکه مؤلف همام اشبو مسئله‌ده حق غاصبده فالغاصب فیئ لمن اصابه
دیوب انه یجبر علی الاسلام دیممشدر زیرا غاصب حین غصبنده مسلم بعده مرتد اولمق مرادی اولیدی اول
مرتده بعد الاسر اسلام اوزره اجبار واجب اولمغله مؤلف الیف الاجتهاد آنك حقنده فالغاصب یجبر علی الاسلام
مقالنی ایراد ایدر ایدی پس توجیه کتاب ایچون کاتبدن صدور غلطه حملی ارتکاب یاخود مؤلف کرامی مآب اولا
بومسئله‌یی ایکی مسلم بینلرنده وضع ایتمشیکن حسب البشریه وهمی مسلمدن غصب ایلین حربیده وضعنه ذهابله
وجه مشروح اوزره سرد جواب ایلمشدر دیمکلی استصواب ایتمك کرکدر نکته سی اولدرکه غاصب مرقوم مسلم
بولندقده حریتی مجرد اسلامله بردخی وجهامن الوجوه محتمل الانتقاض اولمامق اوزره متأکد اولمغله بعد الردة
اسلامی قبول ایتدکده وجوب قتلی صریحدر یوقسه فیئده ادخالی صحیح دکلدر واکر برمسلم مسلم آخره برشیئنی
ایداع ومودع دیار سائره‌یه خروج ایدرسه اول ودیعه‌یی برابر اخراجه اذن ورخصتنی ایذان واسماع ایتدکدنصکره
مودع مرقوم ارتداد ایله دارالحربه لاحق اولمغله صاحب الودیعه دخی دارالحربه واروب حقنی طلب ایتدکده
مودعك منع ومکابره سی متحقق اولوب اول بلادك ملکنه رفع اختصام ایتدکلرنده اول ملك دخی یدمسلمی مالندن
منعله دفع خصام ایلیوب صکره اول بلادك اهلی قبول اسلام ایلسه لر بوصورتده اول ودیعه اول مودعه سالم
قیلنوب صاحبی استرداد ایله بکام اوله مز زیرا مودع مرقوم دار اسلامده ایکن اول ودیعه‌یی ضامن دکل ایدی
ودارالحربده حربی اولمغله استهلاکی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی صاحبندن منعی دخی غیر متضمندر وهم
دارالحربده بومنعی حکم غصبده داخل وکندو دخی هنوز غصب ایتمش منزلنه نازل وقوت ملکلری ایله تمام
احرازی دخی حاصل اولمشدرکه بوندنصکره قبول اسلام ایلسه مال مزبورسالما اکا واصل قیلنوب غنیمتده واقع
اولسه صاحبی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة دیلرسه قیمتیله اکا ترا اصل قیلنور اما مسئلهٔ مزبوره‌ده دار اسلامده
ایکن اول مالی غصب ایتمش اولسه بهر حال صاحبنه رد وایصال اولنور زیرا بوصورتده غصبله ضمانی دار اسلامده
ایکن مقرر اولمغله صکره‌دن دارالحربده بعد الطلب منعله ضمانی معتبر دکلدرکه حکم غصب اول هنوز باقی
ایکن غصب ثانی اعتباره شایان اولمامغله بو منعك وجود وعدمی سیان کورینور اما صاحبی دارالحربده طلب
ایتدکده اول غاصب همان مالنی اکا تسلیمه شتاب بعده مجددا تغلبله کیرو اخذ واغتصاب ایدوب ملکلری دخی
استرداددن یدصاحبنی قصر ایله قطع جواب ایلدکدنصکره اول دارك اهلی اسلامله شرفیاب اولسه لر بوصورتده
مال مرقوم سالما غاصب ایچون ایجاب اولنور زیرا صاحبنه رد ایله حکم غصب اول منتهی واوزرینه لازم اولان

ردعيني ساقط اولوب بواخذی ابتداء حکم غصبله منضبط اولمشدر و بوحالتده حربی بو المغله غصبی موجب
ضمان اولمیوب ملکلری دخی صاحبنی منع ایتدکده غصب مرقوم ایله غاصبك احرازی درجهٔ اتمامه رسان اولمشدر
کذلك مسئلهٔ مرقومه ده غاصب رضاسیله تسلیم ایتمیوب همان صاحبی بر تقریبله اخذینی تقدیمدنصکره غاصب
ملکلرینه رفع خصام اول دخی ینه غاصبه ردینی التزام ایلسه بونده دخی صاحبی مالنی اخذایتمش اولمغله حکم
سابقله تسویه یه اقدام اولنور زیرا مغصوب منه مغصوبی ید غاصبدن اخذایلدکده غاصب ضمانندن بری ومال
مزبور مغصوب منه ایله دارالحربه هنوز داخل اولان مال آخر حکمنده ملتحق اولوب غاصب آنی اخذ وقوت
ملکلری ایله غلبه ایتمکله تمام احرازی متحقق اولمشدر واکر دارالحربده اهل حربدن ایکی کمسنه قبول اسلام ایدوب
بعده احدهما آخردن بر شیئی غصبه اقدام وصاحبی طلب ایتدکده کندو مالمدر دیو انکار غصبه اقتحام ایتمکله
اول بلادك ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده اول دخی ید غاصبده بولندیغندن غاصب ایچون سالم قیلمغله
دفع اختصام ایلدکدنصکره اول دارك اهلی قبول اسلامه ابتدار ایدوب اول ایکی کمسنه دخی هنوز اسلاملرنده
ثابت واستوار اولسه‌لر بوصورتده مغصوب صاحبنه رد وایثار اولنور زیرا اقتضای اعتقاد اسلامله غاصب
اوزره رد عینی واجب اولمشیدی صکره اهل دارك اسلامی وجوب مذکورك انجق تأکیدینی موجب اولمشدر
وملك اهل حربك قوتیله مسلم مال مسلمی محرز ومتملك اوله مزکه ایکی مسلم دار اسلامده ایکن حکم سلطان
مسلمینله احدهما مال آخره مالك اوله مز ایکن حکم ملك اهل حربله نیجه مستملك اولور اما صورت مفروضه ده
اول دارك اهلی قبول اسلام ایتمیوب بلکه مسلمین اوزرلرینه استیلا ایلسه‌لر مغصوب اول مسلمینه فیء اوله جغی
ظاهر ومغصوب منه ملکی اوزره اقامت بینه قیلسه دخی اخذه غیر قادردر زیرا بونده دخی غاصب مسئلهٔ
متقدمه مثللو مسلم اولمغله مال مسلمی اصلا محرز اولمامشدر ومغصوب منه دخی مالنی انجق یدینه اعتبار ایله
محرز اولور حتی دارالحربده عقاری اوزره یدی متأکده اولمدیغندن عقارینی محرز دکلدر دیو حکم ایدرز
وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالحربده حربی یه ایداع ایلدیکی مالنی دخی محرز اولمیوب انجق یدنده
بولنوب یاخود مسلم یا معاهده ایداع ایلدیکنی محرز درکه کندو یدی احرازه صالحه بر ید معتبرهٔ محترمه در
وبو مودعلرینك دخی یدلری کندو یدی مقامنده در ومعنای معهود ید غاصبده غیر موجوددرکه غاصب مسلم
اولمغله یدی ید محترمه ایسه‌ده مقام یدمالکه غیر قائمه در پس مال مرقوم برفردك یدنده بولنمیان امواله ملتحق
اولمغله فیئه ملتصق قیلنور کورمزمیسنکه دارالحربده اسلا مندن صکره مالنی دار الحربده ترکله دار یمزه
خروج ایتدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر مسلم ومعاهده ایداع ایلدیکندن غیری جمیع اموالی
غنیمته ایفا اولنوب کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة مالنی اخذ واستیفا ایده مز زیرا حکم اخذی مالنی
داراسلامله احرازینه مبنی ایکن احراز مزبور تحقق ایتمشدر وذکر اولنان تفصیل قول ابی حنیفه رضی الله
تعالی عنه قیاسی اوزره تفریع وتأصیل اولنمشدر اما قول محمد رحمه الله تعالی قیاسی اوزره جمیع اموال معهوده
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة صاحبنه بلاشیء مردوده درمکر اول مالی دارالحربده برحربی مسلم مرقومدن
غصب وبعده غصبنی انکار واول دیارك ملکی دخی مالی مالکندن منعه اجتسار ایلیه بوصورتده احراز حربی
اول مالده قوت ملکلری ایله تمام اولمغله اکا تملکله بکام قیلنور اما بوصورتك غیریده مال مسلم دارالحربده کرك
کندو یدندن وکرك مسلم اولان غاصبنك وکرك حربی اولان مودعینك یدلرندن استغنام اولنسه البته صاحبنه
تسلیمی التزام اولنور وبومسئله نك بیانی قریبا تقدیم وتبیان اولندی والله تعالی اعلم

باب الوکالة فی الفداء فی العبد المأسور * یعنی عبد مأسورك مولاسی فدا ایله عبدینی اشترا یه برکمسنه یی توکیلنه
متعلق مبحث اصیلدر برکمسنه نك عبدی اسیر اولوب اول کمسنه عبدینی اعدادن اشترا ایلین شخصدن ثمنله
اخذ ایچون آخری وکیل ایلسه بو توکیلی تجویز وتکمیل قیلنورکه مشتریدن بنفسه اخذه مالك اولمغله آخری
کندو مقامنه اقامته دخی متملکدر واول وکیل مقام اصیلده قائم اولدقدن صکره ثمنله اخذ ایدنجیه دك مشتری ایله
شرعا مخاصم ومقاوم واخذ ایلدکده مشتری یه تسلیم ثمن آنك اوزرینه لازم اولور زیرا قبض عبد حق وکیل
اولمغله تسلیم فدا دخی آنك اوزرینه ایجاب وتحمیل اولنور نکته سی اولدرکه وکیل مباشر عقددر وحقوق عقد
انجق عاقده متعلقه در وعاقد غیر ایچون عاقد ایسه‌ده حقوق عقدده نفسی ایچون عاقد منزلنده درنته کیم ابتداء
شرا یه وکیلده حکم شرعی بودر سؤال اولنورسه که معنای مذکور شراده مستقیمدرکه آنده وکیل سبب ابتداء ملکه
مباشر اولمغله ملك مشتری ابتداء کندو یه بعده حکم عقدی اوزره کندودن خلافت جهتیله موکله ثابت کبی قیلنور

مطلب المسلم لا یملك مال غیره بتملیك السلطان

مطلب حقوق العقد یتعلق بالعاقد

ومعنای معهود مانحن فیهده غیر موجود درکه بونده عبد صاحبینك ملك قدیمنه رجوعی مقصود در پس لازمدرکه
بو بابده وکیل همان صاحبی طرفندن ترجمان معبر کبی قیلنوب حقوق عقود اکا اصلا متعلق ومعقود اولمیه
جوابده دیرزکه اکرچه مأسورمنه حقنده افاده قیلدیغیمز وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده در اما اعدادن مشتری
وآندن اشترا یه وکیل حقلرنده ابتداء شرا منزلنده ایدوکی امر محققدرکه وکیل مشتری یه خطابله شو عبدی اشترا
قیلدیغك ثمنله بکا اعطا قیل یاخود مالکی اولان فلان ایچون بکا اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت نفسنه شتاب
ایلمشدر و بو مثللو عقدی مالکه اضافتدن مستغنی اولدیغی مواضعده طرف مالکدن معبر قیلنمق غیر معتبردر
اما وکیل مشتری یه خطابله شو عبدی اشترا قیلدیغك ثمنله مالکی اولان فلانه اعطا قیل دیمکله عقدی اضافت
مالکه شتاب ایدرسه بوصورتده هم اداء ثمن وهم حق قبض عبد اکا شرا ایله امر ایلین مالك حقنده ایجاب اولنور
زیرا بو بابده وکیل نفسنی طرف مالکدن ترجمان معبر قیلدیغندن منزلهٔ رسولده نازل ولحوق عهده دن متنزل
اولمشدر نظیری وکیل صلحدرکه اکر مدعی یه خطابله فلانك یدنده بولنان داره متعلق دعوادن شو مال اوزره
بنمله مصالحه قیل دیو عقدی نفسنه نسبتله مصالحه ایدرسه اداء مال وکیل اوزره ایجاب اولنوب فلان ایله
مصالحه قیل دیو موکله نسبت ایدرسه وکیل عهده دن رهایاب اولمغله اداء مالی موکل اوزره استیجاب ایدر
بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه عقد محرز ایکی اصلدن اخذ شبهه مظهر اولمشدر زیرا هم غیره اضافتدن
استغناسنه اعتبار ایله وهم اعدادن اشترا ایلین کمسنه بوعقد ایله اخذ ایلدیکی عوض مقابله‌سنده ابتداء ملکنی ازاله
قیلدیغنه اعتبار ایله عقد مزبورده شراء مبتدایه مشابهت بدیدار اولمشدر وخلعه ودم عمددن صلحه مشابهتی
دخی آشکاردر پس شرایه مشابهتنه نظر ایله وکیل مزبور عقدی نفسنه مضاف قیلدقده عوضله انجق کندو
مطالبه اولنوب حق قبض دخی اکا مقرر قیلنور اما خلع ودم عمددن صلحه مشابهتنه نظر ایله عقدی مولای
قدیمنه مضاف قیلدقده آنك طرفندن ترجمان معبر موقعنده معتبر اولوب اوزرینه عهده دن برنسنه واجب اولمامغله
ثمنله مطالبه اولنمق وحق قبض انجق موکل اوزره مقرر قیلنور وعلی کلا التقدیرین ثمنی وکیل ادا وعبدی قبض
وموکلنه اعطا ایلدکدنصکره موکل عبدده بعد الاسر حادث اولمش برعیبه واقف اولسه عیب مزبورده
مخاصمه انجق وکیل اوزره متوقفدر زیرا عیبله رد حقوق عقددندر و بو عقدك حقوقنده وکیل کندو نفسی ایچون
عاقد منزلنده تنزیل اولنور والحاصل عقد مزبور عیبله رد بابنده ابتداء شرا مکاننده کائن قیلنمغله وکیل
حاضر اولسون غائب اولسون موکل ایله عبد یدندن اخذ اولنان مشتری بینلرنده خصومت ممکن اولمیوب
مخاصمه بر له عیبله رد واسترداد ثمنه انجق وکیل قادر ومتمکن اولور بوصورتده عبد یدندن اخذ اولنان
مشتری عیب مزبور بندن اخذ اولندقدنصکره حادث اولمشدر دیو ادعا ایدرسه ظاهر حال شاهد مقالی اولمغله
قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی هویدادر زیرا حادثك حدوثی وقت سابقه اسناد ایچون بر دلیل قائم اولمدقجه
اقرب اوقاته احاله سی لازمدر اما عبدی مشتریدن قبضه بنفسه موکل مباشرت قیلمش ایسه وکیل ایچون
توکیل جدید بولنمادقجه خصوص عیبده مخاصمه یه قدرت یوقدر زیرا بو مخاصمه رد ایچون اولوب وکیل دخی
بو مخاصمه ده عبدی ید موکلدن اخراجه محتاج واکا دخی غیر قادر اولمغله توکیل جدید بولنمادقجه مقتدر اولماز
لکن عبد هنوز ید وکیلده اولوب موکله مدفوع اولمامش اولسه وکیل عیبله رده توکیل جدیده محتاج
اولمادیغندن بشقه بعد الرد موکلك رد عبد واسترداد ثمندن امتناعی مسموع اولماز زیرا وکیل بو بابده وکیل
بالشرا منزلنه تنزیل اولنمشدر و وکیل بالشراده حکم شرعی بو تقدیر اوزره ایدوکنی بز شرح المختصردن
کتاب البیوعده شرح وتحریر ایلدیك واکر مشتری عیب مرقوم قبل الاسر موکلك عندنده موجود ایدی دیو
ادعا ایدرسه بونده قول مع الیمین قول الوکیل ایدوکی هویدادر زیرا مشتری عیبده تاریخ سابق ادعا ایتمکله
قولی بلا حجة قبوله سزا کوریلمیوب قول منکر مع الیمین قبوله احری اولمشدر بوصورتده وکیل یمین ایدرسه
موکلك حضور وغیبتنه باقیوب عیبله رده قادردر مکر مشتری مدعاسنه اقامت بینه یه مباشر اوله بو تقدیر اوزره
بینه ایله ثابت اتفاق خصمیله ثابت منزلنه نازل اولمغله مشتری اوزره لازم اولان عبدی مالك قدیمندن
اخذ اولندیغی وجه اوزره ملك قدیمنه اعاده مصلحتی حاصل اولمش اولور اما مشترینك بینه سی بولنمایوب
وکیل دخی یمیندن امتناع ایدرسه لزوم عبد موکله ارجاع اولنور زیرا عیب مذکور قبل الاسر عند الموکل موجود
ایدوکنه عالم اولدقده کاذبا یمین اکا ممکن اولمامغله بو امتناعنده مضطر و بو اضطراری انجق غیر ایچون عملنده
اکا لاحق اولمغله عبدك اول غیره لزومی مقرردر نظیری شول وکیل بالبیعدرکه مبیعی اوزرینه عیبله

مطلب تحلیف الوکیل فی بعض المسائل

رد وارجاع اولندقده یمیندن امتناع ایلیه لکن بوصورتده وکیل ادعاء مشتری اوزره عیب مذکورك عند الموکل
وجودینی اقرار وموکل انکار اوزره اصرار ایلسه اول بابده موکل عبدی وکیله الزام قیلمغه کسب اقتدار ایدر زیرا
وکیل حین استحلافنده سکوت اید وب نکولله اوزرینه قضا اولنمق ممکن ایکن بو اقرارنده مضطر اولمدیغی
متبیندر نظیری شول وکیل بالبیعدر مبیعی حدوث مثلی ممکن اولان عیبله اوزرینه رد وارجاع اولندقده همان
اقراره اسراع ایلیه بوصورتده وکیل موجب اقراری اوزره اقامت بینه یه اقدام ایدرسه ثابت بالبینه ثابت
باقرار الموکل مثللو اولمغله عبد همان موکله الزام قیلنور وبو بابده وکیل نفسنی لحوق عهده دن بری قیلمقده
مضطر اولمغله موجب اقرارینی اثباتده خصم شرعی ایدوکی مقرردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده وکیل مشتری بی
عندنده حادث اولان عیبدن ابرا قیلسه ابراسی کندو حقنده تصحیح واجرا قیلنور زیرا وکیل اول عیبله خصومتده
نفسی ایچون عاقدکبی اولمغله آندن ابراسی دخی نفسی ایچون منعقد قیلنور اما موکل بوصورتده مخیردر که دیلرسه
عبدی اخذ ایله وکیلك رضاسنه راضی اولوب دیلرسه عبدی وکیله الزامله تقاضی ایدر زیرا ابراء وکیل اکرچه
معامله ایلدیکی مشتری حقنده صحیح لکن حق موکلده باطل صریحدر نظیری شول وکیل بالشرادرکه
بعدالشرا عیب مشترایه راضی وموکل عدم رضا ایله متقاضی اوله نکته سی اولدرکه بوصورتده موکل ایچون
وکیل اوزره ووکیل ایچون مشتری اوزره حق رد حاصل اولمشیکن رضاء وکیل کندو حقنی اسقاطده عامل
وحق موکلی اسقاطده غیر عاملدر سؤال اولنورسه که بوعقدك حکمی انجق عبد مزبورمأسورمنه اولان
صاحب العبدك ملك قدیمنه عودت اولوب برفرد ایچون ابتداء ثبوت ملکه سببیتی یوغیکن عبد وکیله الزام
اولندقده وکیل اکا ثمنله تملکه نه وجهله کسب اهلیت ایدر جوابده دیرزکه ذکر اولنان حکم عقد بونده تمام
اولمشدرکه عبد مولاسینك ملك قدیمنه عود ایله انجام بولمشدر انجق موکل قبول عبیدن امتناع ووکیل اکا رضا
کوسترد کده موکل وکیلنه غارم اولدیغی ثمنله تملیك ایتمش کبی اولدیغندن ملك عبد انجق موکله ثابت اولمغی
اقتضا ایلمشدر حتی وکیل بالشرا دخی بویله درکه وکیل مشتراسنه طرف موکلدن مالك اولوب طرف بایعدن
متملك اولماز واکر مسئلهٔ مزبوره ده موکل عبدی قبضدن صکره غائب اولوب بعده وکیل عبدی کتوروب
عیبله رده طالب اولدقده مشتری سنك موکلك بعد القبض بوعبدی عیبله رد ایچون سنی مجددا توکیل ایتمدی
دیوب وکیل دخی بلکه توکیل ایلدی دیسه بونده قول قول مشتری ایدوکی بی قال وقیلدر زیرا وکیل
امر عارض اولان توکیل جدیدی ادعا وخصمی اصل اولان عدم عارضه تمسکله انکاره اجترا قیلمشدر پس
قول قول المنکر مع الیمیندر لکن استحلافی فعل غیر اوزره اولمغله یمینی علم اوزره اوله جغی مستبیندر بوصورتده
مشتری وکیلدن توکیل جدید اوزره طلب یمین ایلسه وکیل اوزره یمین تعیین اولنماز زیرا وکیل مدعی اولمغله
اوزرینه انجق بینه لازم ویمین انجق جانب منکره ملازم ایکن یمینی محلندن محل آخره نقل وتحویل حکم جوازه
ملایم کوریلمز بوصورتده وکیل توکیل جدیدی اثبات دنصکره مشتری سنك موکلك عیبه راضی اولمشیدی دیوب
وکیل آنی تکذیب ایلسه بونده مشتری امر عارض اولان رضاء موکلی مدعی ووکیل منکر اولمغله قول قول وکیل
اولمق لازم التصویبدر زیرا مشتری وکیل اوزره سن عیبه راضی اولمشیدیك دیو ادعا ایلدکده قول قول وکیل
منکر اولدیغی کبی رضاء موکلی ادعاسنده دخی بومعنی امر ظاهردر لکن بو بابده رضا انجق موکل اوزره ادعا
اولنمغله وکیلدن یمین استدعا اولنماز زیرا استحلاف اولنسه علی وجه النیابه استحلاف اولنمش اولور یمینده ایسه
نیابت غیر جاریه در وهم بومثللو دعواده موکل حاضر بولنسه اول دخی استحلاف اولنماز زیرا مشتری ایله
قطعا معامله یه مباشرت ایتمشدرکه آنی تحلیفه قادر اوله پس مقضی علیه اولان موکلی تحلیفه قادر دکل ایکن
غیری تحلیفه نیجه مقتدر اولور اما رضایی وکیل اوزره ادعا ایلدکده آندن مطالبهٔ یمین ایلسه بو مطالبه اوزره
تمکین اولنور زیرا بونده اوزرینه برنسنه ادعا ایتمشدرکه وکیل آنی اقرار ایلسه اوزرینه لزوم واستقرار ایدر
وبز قریبا بیان ایلدیك که بوخصوصده وکیل نفسی ایچون عاقد منزلنه تنزیل اولنور پس اوزرینه
رضا ادعا اولندقدنصکره انکار ایدرسه استحلافی بدیدار و بعد الاستحلاف نکول واحجام ایدرسه
عبد اکا الزام قیلنور بوصورتده موکل قبول عبدده مخیردرکه یمیندن نکولله بطریق البذل یاخود
بطریق الاقرار وکیلك عیبه رضاسی مقرردر واکر مشتری موکلك حال غیبتنده عیبه رضاسی اوزره
حضور وکیلده اقامت بینه ایدرسه بینه ایله ثابت معاینه یاخود اتفاق خصمینله ثابت کبی اولمغله مقبولیت
بینه سی متبینه درحتی صکره دن موکل کلوب رضاسنی انکار ایلسه مسموع اولمازکه وکیلی کندو طرفندن

خصم اولوب خصم اوزره بینه ایله رضاسی ثابت اولدقدنصکره انکار بینه التفات اولنمق مشروع اولماز
واکر وکیل مشتریدن عبدك عیبنی بیلهرك اخذ ایتمش ایسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اول عیب کرك
عمی کبی عبدی مستهلك اولسون وکرك غیر مستهلك اول عبد موکله لازم قیلنور اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمة الله تعالی علیهما اوزره عیب غیر مستهلك ایسه موکله الزام قیلنوب مستهلك ایسه نه وکیله ونه موکله
الزام قیلنماز مکر احدهما اراده والتزام ایلیه نظیری شول وکیل بالشرادرکه عبد اعمایی ثمن مثلی ایله اشترا قیله
اختلاف مذکور بومسئله ده معروف ومشهوردر اکرچه امام ابوحنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه بومسئله ده
وکیلك ثمن مثل ایله شراسنی مشروط قیلمشدرکه وکیلك شراده غبن فاحشله تصرفی موکله عن اصل لازم
اولمدیغی امر مضبوطدر لکن ما نحن فیهده ثمن انجق مشترینك اعدادن آنکله اخذ ایلدیکی مال معلوم اولمغله
موکل عبدی اخذ ایلدکده اوزرینه اول مالك لزومی امر مجزومدر وعند الامامین بومسئله ده عیب مستهلك ایله
عقد شرایی موکل اوزره تنفیذ متعذر اولدقده وکیل اوزره نفوذی متقرر اولور اما ما نحن فیهده وکیل رضاء
مشتری برله اخذ ایتمیوب بلکه اخذی ملك قدیمه مبنی وملك قدیم دخی وکیلك اولمیوب موکلك اولمغله عقد شرانك
وکیل اوزره عدم نفوذی متعین وموکل اوزره دخی تنفیذی متعذر اولدقده بالکلیه بطلانی امر متبیندر بخلاف
ماتقدم وهو ما اذا علم بالعیب فرضی الآمر به فان هناك قد عاد الی قدیم ملك الآمر وتم موجب ذلك العقد ثم الآمر
یلزمه الوکیل باعتبار انه لا یرضی بعیبه فیکون ذلك بمنزلة التملیك منه ابتداء یعنی مسئلهٔ متقدمه که وکیل اول عیبك
عند الموکل وجودینی اقرار ایله یاخود مشتری بی عیب حادثدن ابرا ایله عیبی بیلوب موکل دخی عیبه راضی
دکل ایکن مجرد وکیلك عیبله اخذینه راضی اولمق صورتی بشقه در اول بابده بیان مشروح اوزره عبد اولا
موکلك ملك قدیمنه راجع واول وجهله موجب عقد لری تام اولدقدنصکره موکل عیبه راضی اولمدیغندن عبدی
وکیله الزامی همان موکل من اول الامر عبدی وکیله مقابلهٔ عوضده تملیکی منزلنه نازل قیلنمش ایدی مترجم فقیر
دیرکه بعینها نقل اولنان عبارهٔ کتابده اولا فرضی الآمر به واقع اولوب بعده ثم الامر یلزمه الوکیل باعتبار انه
لا یرضی بعیبه وقوعی موجب تناقض اولدیغندن بشقه مسئلهٔ متقدمه ده موکلك عیبه رضاسی بولنمامغله
سابقنه دخی مخالفتی ظاهردر بناء علیه ترجمه مزده رضاء موکلی توجیهده وجه مذکور اوزره ارتکاب کلفت اولندی
لکن عبارهٔ کتابده فرضی الآمر به قوانده لفظ آمر ترك اولنوب ضمیر رضی وکیله راجع اولیدی تناقض ومخالفت
بولنمایوب بزدخی محتاج کلفت اولماز ایدیك لکن عندیمزده بولنان نسخ صحیحه ده موجوددر والله اعلم انتهی
واکر برکمسنه عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه یه کلوب مولاسی بوعبدی سندن ویردیکك ثمنله اخذه بنی وکیل قیلدی
دیمکله مشتری قضاء قاضی برله یاخود بلا قضاء عبدی اکا تسلیمه ابتدار ایلدکدنصکره مولاسی کلوب توکیلنی
انکار ایلسه قول مع الیمین قول مولی ایدوکی آشکاردرکه اوزرینه توکیل ولزوم عبد ادعا اولنمشیکن منکر اولمشدر
وقول قول منکر ایدوکی غیر متنکردر حتی توکیلنی اقرار ایلدکده وکیلك عبدی کندو ایچون اخذی اکا الزام قیلنور
پس منکر اولدقده استحلاف اولنور اما یمین ایلدکده عبدینه مشتری یه رجوع ایدوب وکیله لازم اولمدیغندن بشقه
وکیل بن نفسم ایچون اخذ ایدهرم دیسه دخی مسموع اولماز زیرا اخذی ابتداء تملك اوزره اولمیوب بلکه مولاسینك
ملك قدیمنه فدا ایله اعاده اوزره اولدیغندن اول اعاده متعذر اولدقده بالکلیه بطلان اخذی متقرر اولمشدر
اما برکمسنه طرف شفیعدن شفعه ایله اخذه دعوای وکالتله بعد الاخذ شفیعك انکار توکیلی بویله دکلدرکه آنده
اخذی عوضله ابتداء تملك وجهی اوزره حادث اولمغله وکیلك اول ثمنله مأخوذنده تملکنه باعث اولور زیرا
شفعه ایله اخذ همان شراء مبتدا منزلنده در پس موکل اوزره انکار توکیل ایله تنفیذی متعذر اولدقده وکیل اوزره
نفوذی متقرر اولور بوصورتده وکیل مولاسینك توکیلی اوزره اقامت بینه ایدرسه ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم
مثللو اولمغله عبد موکله لازم قیلنور وبونده دخی حکم عهده قریبا بومسئلهنك مثلنده بیان ایلدیکمز مثللودر
واکر مولاسینك غیری برشخص اجنبی عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کمسنه دن اشترا ایچون برکمسنه یی توکیل
اول دخی ثمن مسمی ایله اشترادنصکره مولاسی حاضر اولسه انجق ثمن ثانی ایله اخذ وترك میاننده مخیر اولوب
بو بیع ثانی یی نقضه قادر اولماز زیرا تقریر سابق اوزره شرع شریف مولاسی ایچون انجق تصرف سابق الاخذی
نقض ایتدیرن فدا ایله حق اخذینی اثبات ایلمشدر بوصورتده مولاسی عبدینه اول وکیل بالشرانك هنوز یدنده ایکن
واصل اولسه موکل غائب ایسه ده آندن ثمنله اخذی قابلدر زیرا عبد یدنده بولندقجه وکیل کندو نفسی ایچون
مشتری وموکلنه بایع منزلنه تنزیل اولنور حتی ثمنی مال نفسندن ویرمش ایسه مقابله سنده عبدی موکلدن حبسه

قادر کذلك رأی موکله مطلع اولمادین عبدی عیبله رده مقتدر اولور اما موکله تسلیم ایتمش ایسه مولای قدیمی
ایچون وکیل اوزره سبیل قالمیوب همان موکلی بولوب ثمنی اکا اعطا و عبدی آندن اخذ وتحصیل ایدر زیرا موکله
تسلیمله وکیلك حکم یدی تمیم اولنمشدر حتی بعد التسلیم موکل راضی اولمادقچه عیبله رده ومقابلهٔ ثمنده حبس
عبده قادر اولمازو مولای قدیمی انجق ذی الید ایله مخاصمه ایدرکه خصومتی اخذ ایچون ایدوکی متعین واخذنه
دخی انجق ذی الیددن متمکندر واکر وکیل مزبور اشترا ایدوب هنوز عبدی قبض ایتمدین مولای قدیمی
حاضر اولسه ینه اول وکیلك شراسنی قصدا نقضه قادر اولمیوب انجق اعدادن اشترا ایلین کسنه نك یدندن
اول وکیلك ویره جکی ثمنله اخذه مقتدر اولور زیرا عبدینه آنك یدنده ظفر بولمغله آندن اخذه قدرتی مقرردر
شول شفیع منزلنده در که مبیعی مشتری یه تسلیمدن اقدم هنوز ید بایعده ایکن ثمن مشتری برله شفعه ایله اخذ ایلیه
انجق مسئلهٔ شفعه ده شفعه ایله اخذی ابتداء تملك اولوب مبیع دخی شمدی ملك مشتری اولمغله اخذی
حضور مشتری یه منوط قیلنور وما نحن فیهده مولاسی ابتداء تملك ایتمیوب همان ملك قدیمنه اعاده ایتمکله اخذنده
ذی الیددن غیرینك حضوری مشروط قیلنمازو بعد الاخذ عهدهٔ عبد وکیل بالشرادن مرتفع ومولاسی اوزره
مندفع اولور زیرا مولاسینك اخذنده وکیل ومشتری بینلرنده منعقد اولان عقد ایله مستحق اولان قبض فوت
اولمغله عقد مزبور حکما بالکلیه منهدم واخذی قبل شراء الوکیل اخذ اولنمق سلکنده منتظم اولمشدر وحکم
محرر قبل قبض المشتری ید بایعدن اخذ ایلین شفیعده دخی مقرردر واکر ما نحن فیهده وکیل عبدی قبض
ومولاسی ید وکیلدن اخذ ایتمش اولسه عهدهٔ عبد وکیل اوزره ثابت اولور کذلك وکیل موکلنه تسلیم ومولاسی
ید موکلدن اخذ ایتمش اولسه ینه بویله در بو صورتده مولاسی عبدده بعد الاسر حادث اولان عیبه واقف اولوب
قضاء قاضی ایله رد ایلسه نظر اولنور اگر موکل یا وکیل اوزره رد ایدرسه عبد اول موکله لازم قیلنور و اکر اعدادن
اشترا ایلین کسنه دن اخذ ایتمش اولمغله عبد اول کسنه یه راجع اولمش ایسه وکیل وموکل ایچون اخذ عبده
سبیل تعرضلری منقطع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که مشتری ایله بینلرنده جاری اولان عقدلری قبض مستحقك
فواتی ایله منتقض اولمشدر پس قبل تجدید العقد عودته منتهض اولماز نظیری ینه مسئلهٔ شفعه در لکن وکیل
اوزره بلا قضاء رد ایدرسه عبد اول وکیله لازم قیلنور زیرا رد مزبور حق موکلده شراء مبتدا منزلنده اولمغله حکمی
موکله لازم اولماز واکر عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه دن ثمنله اخذ ایچون مولای قدیمی برکسنه یی توکیل
ایدوب اول دخی اخذ ایدوب موکله تسلیم ایتمدین یدنده هالك اولسه موکل اوزره هالك قیلنور زیرا قبض وکیل
موکل ایچون اولمغله مانع شرعی بولنمادقچه یدی ید موکله مساویدر اماهلاکی قبل قبض الوکیل ید مشتریده واقع
اولسه حکم اخذی منتقض اولمغله وکیل ویردیکی ثمنله مشتری اوزره راجع اولوب کندو مالندن ویرمش ایسه
کندویه سالم ومال موکلدن ایسه موکله تسلیم ایدر واکر بو صورتده مال وکیلدن اولان ثمنده مشتری اوزره تلف
وتوی واقع اولسه موکل اوزره برشیئله راجع اوله مز زیرا ثمنی مال نفسندن اعطاده موکل ایچون عامل اولمیوب
انجق نفسندن اسقاط مطالبه ضمننده نفسی ایچون عاملدر که مطالبهٔ ثمن موکله متوجه اولمیوب انجق وکیله
متوجهدر بناء علیه عبدی وکیل قبض ایلدکده مالندن ویردیکی ثمنی استیفا ایدنجه یه دك عبدی موکلدن حبسه
قادردر و بعد الحبس هالك اولسه مال وکیلدن هالك وثمنی موکلدن ساقط اولور زیرا حین حبسنده وکیل بنفسه
عبدی ثمنله موکله اعطا ایتمش کبی اولوب اعطاسی فائت اولدقده ثمن دخی غیر ثابتدر وحکم مرقوم وکیل
بالشراده معروف اولمغله بو دخی اکا قیاسله معلومدر کذلك بعد الحبس یدنده ایکن عبدده برعیب حادث اولسه
مولای قدیمی مخیردر دیلرسه جمیع ثمنله اخذ ودیلرسه عبدی وکیله ثمنی ایله الزام ایدر زیرا وکیل بعد المنع حق
مولاسنده اعدادن اشترا ایلین کسنه مقامنده قائمدر بناء علیه اول عیبك حدوثی صنعی ایله و بلاصنع اولمق حق
مشتری مزبورده مستوی اولدیغی کبی حق وکیلده دخی مساویدر اما بو مسئله ده وکیل بالشرا اشقه درکه
بعد المنع صنعی ایله برعیب حادث اولسه ثمندن حصهٔ عیبك موکلدن سقوطنه باعث اولور زیرا بو مسئله ده وکیل
منزلهٔ بایعه تنزیل اولنور فرق مذکورده معنای فقهی اولدر که ما نحن فیهده موکلك اخذی انجق عبدی ملك قدیمنه
اعاده ایچون اولوب فداسی اصل عبد مقابله سنده معتبر ووصف عبد غیر معتبر اولمغله فوات وصف صنع مکتسبله
اولوب اولمامق برابر وفدادن برشیئك عدم سقوطی مقرردر اما شراء مبتدا ابشقه درکه آنده وصف مشتری
مقصود بالتناول اولدقده وصف مزبور شراده ثمندن برحصه یی اخذ وتحمل ایدر بناء علیه ما نحن فیهده
وکیل بعد الاخذ مشتری یه اقاله ایلسه اقاله سی موکل اوزره نافذ اولماز زیرا اخذنده موکلك ملك قدیمنه رجوع

ایتمشیکن

ایتمشیکن بلا رضاء وکیلك انشا قیلدیغی عقد ایله ملکندن اخراجی مشروع اولماز که اقاله حق وکیلده بیع
مبتدا منزلنه تنزیل اولنور واکر عبد مأسوری اعدادن اشترا ایلین کسنه اول عبدی مولاسنه ثمنله تسلیم ایچون
برشخصی توکیل ایلسه بو توکیلی تجویز وتکمیل اولنور واول وکیل دخی وکیل بالبیع منزلنه تنزیل اولنمغله
مولاسنه تسلیم ایدنجه یه دك عبد ایله مؤاخذه اولنوب ثمنی دخی مولاسندن اخذ وتحصیل ایدر وحکم محرر ما نحن فیهده
دخی اظهردر که بیان سابق اوزره مشتری مرقوم کندو ملکنی عوضله زائل قیلمغله بو تصرفی حق مولادیه
فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایسه ده کندو حقنده بیع مبتدا منزلنه نازلدر واکر مشتری مزبور عبدی برجاریه
مقابله سنده برشخصه بیع ایدوب قبل التقابض مولای قدیمی حاضر اولسه عبدی ذی الیددن قیمت جاریه یی
ویروب اخذه قادر اولور زیرا حق مولی نقض تصرف اولمیوب انجق حقی ثمن ثانینك مثلی ایله اخذ ایکن جاریه
دخی ذوات امثالدن اولمامغله شفیع الدارکبی قیمت جاریه ایله اخذه استعجال ایدر بعده مشتری اول اولان بایعله
مشتری ثانی بینلرنده عقد ایله مستحق اولان قبض فوت اولمغله بیعلری منتقض اولوب جاریه ینه ملك مشتری ثانی
اوزره باقیه و بایع جاریه نك قیمتنه مستحق وعهدهٔ مولی دخی ینه بایع اوزره ثابت ومنتهض قیلنور اما مولاسی
بعد تمام التقابض یاخود بعد قبض العبد وقبل تسلیم الجاریة حاضر اولسه عبدی انجق مشتری ثانیدن قیمتی ایله
اخذه قادر اولوب عهده سی دخی ینه ثانی اوزره ثابت و جاریه ملك بایع اوزره متقرر قیلنور زیرا بیعلری بینلرنده
باقی وقبض عبد ایله نهایته مرتقیدر بو صورتده بایع اول جاریه ده برعیبه واقف اولسه انجق جاریه یی مشتری ثانی
اوزره ردو قیمتنی آندن اخذه قادر اولوب غیری نسنه یه مقتدر اولماز که حق انجق قیمت جاریه ده متقرردر کورمزمیسنکه
عبدی مولاسی اخذ ایلسه انجق قیمت جاریه ایله اخذ ایدر کذلك مولاسی مشتری ثانیدن اخذ ایتمدین
بایع جاریه یی عیبله رد وعبدی بلاقضاء القاضی استرداد ایدوب صکره مولاسی حاضر اولسه ینه قیمت جاریه ایله
اخذه قادر اولور زیرا نقض مبایعه کندو رضالریله حاصل اولدقده مولاسینك قیمت جاریه ایله حق اخذی
باطل اولماز اشبو مقدمه لردن عندیمزده ظاهر اولمشدر که حق بایع انجق قیمت جاریه ده ثابت ومشتری تسلیم
قیمته قادر اولمغله شیء آخرا کالازم ومتقرر اولماز نظیری مسئلهٔ شفعه در وبز قریبا بیان ایلدیك که بدل دار قبل
اخذ الشفیع جاریه ایکن اخذ شفیعله قیمت جاریه یه متحول اولدیغی کبی بدل جاریه دخی شفیع داری اخذدن
صکره قیمت جاریه یه متبدل اولور ما نحن فیه دخی اکا مماثلدر اما مولاسی مشتری ثانیدن عبدی اخذ ایتمدین بایع
جاریه یی قضاء قاضی برله رد وعبدی استرداد ایلدکدنصکره مولاسی حاضر اولسه بونده اعدادن اشترا قیلدیغی
ثمنله اخذه قادر اولور زیرا بیع ثانی قضاء قاضی ایله منقضی اولمق عدم اصلی حکمنده دخولنی مقتضیدر لکن
حکم شفعه بویله دکلدر زیرا شفعه ده بایع ومشتری بینلرنده بیع جاری حکم عدمده داخل اولسه حق شفیع باطل
اولور آنلر ایسه شفیعك حق اخذی ظاهر اولدقدنصکره ابطاله قادر دکللردر اما ما نحن فیهده بیع ثانی حکم عدمده
داخل اولسه دخی حق مولای قدیم باطل اولماز کذلك مشتری ثانی عبدده برعیبه واقف اولوب بایع اوزره رد
وجاریه سنی استرداد ایلسه قضاء قاضی ایله اولوب اولمامق تفصیلی بونده دخی ایراد قیلنور واکر بایعله مشتری
بیعلرینی اقاله ایلسه لر ینه مولاسی دیلرسه عبدی قیمت جاریه ایله اخذ ایدر زیرا بیان ایلدیك که مولاسینك
حق اخذی انجق تصرف سابقی نقض ایتمك اوزره ثابتدر واقاله لری حق مولاسنده بیع مبتدا حکمنده اولمغله
انجق آخر الاثمان اولان قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور واکر مشتری ثانی عبدی بعد القبض بایع اوزره
رد ایتمشیکن یاخود قبض وعدم ردندن بشقه نفسی ایچون شرط خیار دخی ایتمشیکن مولاسی حاضر اولسه
عبدینه آنك یدنده ظفر بولمغله یدندن قیمت جاریه ایله اخذه قادر اولور و بعد الاخذ نظر اولنور اگر شرط خیار
منعدم ایسه جاریه بایعه وقیمتی مشتری ثانی یه سالم قیلنور واکر شرط خیار موجود ایسه ینه نظر اولنور
اکر خیار شرط ایسه مشتری ثانی مخیر قیلنوب دیلرسه جاریه یی بایعه سالمه قیلمغله کندو دخی مولاسندن اخذ
ایلدیکی قیمتله اکتفا ودیلرسه اول قیمتی بایعه تسلیم وجاریه یی آندن اخذی مقرر ایدر واکر خیار رؤیت ایسه
البته جاریه بایعه سالمه وقیمتی مشتری ثانی یه مسلمه قیلنور نکته سی اولدر که خیار رؤیتده عقده رضا ایله عبده مالك
انجق جهالت اوصافنه بناء رده متملك ایدی شمدی مولاسی اخذ ایدوب ردی متعذر اولمغله سقوط خیاری
متقرر اولمشدر اما خیار شرطده مشتری ثانی جاریه نك ملکندن خروجنه مانعدر که جاریه حقنده خیاری
خیار بایعدر ومعنای مرقوم قبل الرضاء تملیك جاریه یه رضاسنی معدوم قیلمشدر پس یدندن عبد اخذ اولندقدنصکره
کندو خیاری اوزره باقی قالمغله دیلرسه جاریه ده عقدی امضا برله آنی بایعه تسلیم ودیلرسه عقد جاریه یی

فسخله قیمتنی بایعه رد وجاریه سنی اخذ وتلقی ایدر زیرا بیان سابقله متبین اولمشدرکه عبدی مولاسی اخذ ایلدکده
حق بایع قیمت جاریه ده متعیندر بو صورتده مشتری ثانی مدت خیار منقضیه اولنجیه دك برجانبی اختیار ایلمزسه
انقضاء مدتله خیاری ساقط وعقد جاریه تام اولمغله جاریه بایعده وقیمتی مشتری ثانیده استقرار ایدر واکر مشتری
ثانی بعد المبایعه وقبل التقابض عبدی خیار رؤیت یاخیار عیب یاخیار شرطله بایع اوزره رد ایلدکدنصکره
مولاسی حاضر اولسه بایعدن اعدادن اشترا قیلدیغی ثمنله اخذه قادر اولور زیرا اسباب مذکوره ایله رد نده بیع
ثانی بالکلیه زائل وعدم اصلی حکمنده داخل اولمشدر واکر بو صورتده مولاسی مشتری ثانی فسخ عقد ایتمدین
حاضر اولوب عبدی بایعدن قیمت جاریه ایله اخذ ایلسه اول قیمت بایعه سالم وجاریه یی قبض ایتمش ایسه آنی
مشتری ثانی اوزره ردی اوزرینه لازم اولور زیرا بیان ایلدیك که عقد ثانینك فوات قبض مستحق ایله انتقاضی
مقرر واولبابده خیارك وجود وعدمی غیر معتبردر واکر بو مسئله ده قاضی عبدی قیمت جاریه ایله مولاسی ایچون
قضادنصکره مولاسی قبل القبض یا بعد القبض عبده عیب حادث کوروب بایع اوزره رد ایلسه مشتری ثانینك
عبده سبیل وصولی منسد اولور زیرا عبدی قیمت جاریه ایله مولاسی ایچون نفس قضا بینلرنده بیع ثانینك انتقاضنی
بلا تجدید عدم عودت اوزره اقتضا ایلمشدر نظیری مسئلهٔ شفعه درکه قاضینك بایع اوزره شفیع ایچون شفعه ایله
قضاسی بایع ومشتری بینلرنده اولان بیعك شفیع عیبله رد ایلسه دخی بلا تجدید عدم عودت اوزره انتقاضنی
اقتضا ایدر واکر عبد مأسورك مولای قدیمی عبدی اعدادن اشترا ایلین کمسنه دن ثمنله اخذه برشخصی توکیل ایدوب
اول وکیل مشتری مرقومه خطابله شو عبدی مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قیل دیو عقدی مولاسنه نسبتی تفصیل
ومشتری اعطا قیلدم دیو عقد مزبوری تکمیل ایلسه بونده وکیل نفسنی سفیر قیلوب عاقد قیلمامغله ثمن اوزرینه
واجب اولمیوب موکل اوزره تحمیل اولنور اما بکا اعطا قیل دیو عقدی نفسنه منتسب قیلسه جواب مسئله
منقلب اولور کذلك مولاسی اولان فلانه ثمنله اعطا قیل بن سنك ایچون اول ثمنه ضامن اولمق اوزره دیسه یاخود
اکا اعطا قیل بنم مالمدن اولان ثمنی ایله دیسه ینه ثمن وکیل اوزره مترتب اولور زیرا ضمانی نفسی اوزره اشتراطی
یاخود ثمنی مال نفسنه نسبتی عقدی نفسنه نسبت منزلنه نازل یاخود دخی اقوادر اما بونلرك عقدی نفسنه نسبت
منزلنه نازل اولدقلری وکیل بالصلح مسئله سنده حاصلدر که صالح فلانا من هذه الدار علی الف درهم
علی انی لها ضامن یاخود علی الف درهم من مالی یعنی شو داردن فلان ایله بیك درهم اوزره مصالحه قیل
بن اول بیك درهمه ضامن اولمق اوزره یاخود بنم مالمدن بیك درهم اوزره دیدکده بو قولی صالحنی یعنی بنمله
مصالحه قیل دیمك منزلنه تنزیل ومال مرقوم موکله الزام قیلنمیوب وکیل اوزره تسجیل اولنور اما دخی اقوی
اولدقلری وکیل بالخلع مسئله سنده هویدادرکه اخلعها علی الف من مالی یاخود علی الف علی انی ضامن لها
یعنی شو عورتی خلع قیل بنم مالمدن بیك درهم اوزره یاخود بیك درهم اوزره بن اکا ضامن اولمق اوزره دیدکده
مال مرقوم وکیل اوزره واجب اولور ومعلومدرکه وکیل عقدی نفسنه نسبتله اخلعنی یعنی بنی خلع قیل دیسه
اوزرینه نسنه مترتب اولماز پس بو مقدمه لردن هویدادرکه کرك اشتراط ضمان وکرك عقدی مال نفسنه نسبت
وکیل اوزره ایجاب بدلده عقدی نفسنه نسبتدن اقوادر ومانحن فیهده ثمن وکیل اوزره واجب اولدقده
اعدادن اشترا ایلین کمسنه موکل اوزره برشیئه مستوجب اولماز واکر اهل حرب برکمسنه نك ایکی یوز درهم وزننده
برابریق فضه سنی استلاب ایدوب بعد الاحراز برمسلم آنلردن اول ابریق حسن صناعت وجودت صیاغتی
سببیله ایکییوز اللی درهمه اشترا واجتلاب ایلسه مالك قدیمی دیلرسه ینه ایکییوز اللی درهمله آنی اخذه
قدرتیاب اولور زیرا بیان ایلدیك که عبدك مولای قدیمی عبدینی انجق مشترینك فداسنده ویردیکی نسنه ایله اخذ
واستیفا ایدر وبو بابده دخی مشتری فداء ابریقده مقدار مزبوری ایفا قیلمشدر وحکم مذکور مسئلهٔ ابریقده
دخی صحیح وسالمدرکه مالك قدیمی ابتداء عوضله تملك ایتمیوب همان فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایتمکله بو معامله ده
معنای ربوا قائم اولماز ومالك ایچون مقدار مذکور ایله حق اخذی ثابت اولدقده اول مقدار ایله اخذه غیری
توکیلی دخی متثبت اولورکه وکیل حکم موکلی مستثبتدر وموکل یاخود وکیل قبل التقابض مشتریدن تفرق
ایلسه لر اخذلرینه نقضله خلل تطرق ایلمز زیرا باب مایحرزه العدو مسائلنده بز بیان ایلدیك که اخذ مذکور
فدا اولوب شراء مبتدا اولمامغله آنده قبض مجلس شرط قیلنمدیغی هویدادر بو صورتده وکیل فدایی کندو
ادا وابریقی قبض ایلسه موکلدن فداسنی اخذ ایدنجیه دك ابریقی آندن منعه قادر اولور وبعد المنع یدوکیلده هالك اولسه
جمیع فداسی ایله مال وکیلدن هالکدرکه بو بابده وکیل انجق اعدادن اشترا ایلین کمسنه حکمنده اولمغله آنك مسئلکنه

مطلب الوکیل بالصلح اذا ضمن البدل او اضافه الی مال نفسه

سالکدر توضیحی اولدرکه برکمسنه اشجار نخلی مشتمل برارضی تمردن برکیل ایله اشترایه برشخصی توکیل واول وکیل
دخی اول کیلی مالندن نقد ایله اشترا وقبضدن صکره اول کیلی ادا ایدنجیه دك نخلی موکلدن منع ایدوب یدنده ثمر
نخلدن برکیل تمر دخی حاصل اولسه ینه موکل ایچون بالکز برکیل تمری ویروب اول نخلی ثمری ایله اخذ ایلمك ممکن ویده
وکیلده حادث اولان زیاده ایله بینلرنده معنای ربوا غیر متمکندر زیرا بو بابده وکیل مقام بایعه قائم اولمغله نخل مزبور
کیل مذکوری قبل القبض ید بایعده ایکن مثمر اولدقده بیعلری باطل اولمدیغی کبی یدوکیلده ایکن مثمر اولدقده
ینه بیعلری غیر زائلدر کذلك وکیل عیب نخله وقوفدنصکره اکا راضی وموکل غیر راضی اولسه نخل مزبور ینه
کیل واحد ایله وکیله لازم قیلنوب بینلرنده معنای ربوا قائم اولماز زیرا لزوم مذکور بینلرنده جاری بر بیع مبتدا دکلدر
ومعنای ربوا انجق معاوضه علی سبیل المقابله ده هویدادر ومؤلف جلیل اجله الله تعالی برؤیة جماله الجمیل مسئلهٔ
مزبوره اوزره سرد دلیل ایدوب دیرکه کوره مزمیسنکه وکیل مزبور اول ارضده بعد الاثمار برعیب کوروب بایع اوزره
آنی رد واعطا قیلدیغی کیل تمری استرداد ایلسه بونده ارضی ونخلی وتمردن برکیلی ینه تمردن برکیل ایله رد ایتمش
اولور وبو معنی جائز اولمغله مانحن فیه دخی جائز کورینور لکن حکم مذکور آنکله مشروطدرکه ارض مرقومه
قبل قبض الوکیل ید بایعده ایکن مثمره اوله اما بعد قبض الوکیل مثمره اولدقده بعد القبض حادث اولان زیاده عیبله
رده مانع اولمغله وکیلك حق ردی مرتفع اولور توضیحی اولدرکه بر وکیل بیك بشیوز درهم قیمتی اولان عبدی
بیك درهمه اشترادن صکره برکمسنه اول عبدی ید بایعده یاخود یدوکیلده ایکن خطأ قتل ایلسه بونده دخی
جواب انجق قریبا نخل مثمره ده بیان ایلدیکمز وجه اوزره استصواب اولنورکه قاتلدن قیمت عبد اولان
بیك بشیوز درهم اخذ اولنوب بایعه انجق بیك درهم اعطا قیلنور وجه توضیح اولدرکه کرك بو مسئله ده وکرك
مسئلهٔ نخیلده مبیعده حدوث زیاده ایله بیوع مستقبله ده متمکن اولان حقیقت ربوا متمکن اولماز ومسئلهٔ
ابریق دخی بو قیاس اوزره تحقیق اولنورکه وکیل آنده برعیب حادث کوروب مشتری یی آندن ابرا ایلدکده
موکلی رضادن ابا ایلسه وکیلك ادا قیلدیغی فدا وزنندن اکثر ایسه ده ابریق مزبور اول فدا ایله وکیلده
ابقا اولنور زیرا بینلرنده جاری اولان معامله من کل وجه عقد مبتدا اولمامغله آنده حکم ربوا متمکن
اولمامق هویدادر والله اعلم

کتاب الکراهیة * یعنی مسلمین ومجاهدین حقلرنده مکروه کوریلن اعمالی حاوی ابواب عمیقة الفحاویدر

باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالایکره * یعنی تجار مسلمین حقلرنده دار الحربه ادخالی مکروه کوریلوب کوریلمین
اشیاده معقود باب منتظم العقوددر مؤلف دقت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة سمك بناه دیدیکه تاجر مسلم
اهل حربه کراع وسلاح ورقیقدن غیری هرنسنه یی حمل وایصالی اکرچه جائزدر لکن مسلم تباعد مشرکینله
مأمور اولمغله آنلره ایصال شیٔ نافع وطرفلرندن جلب منافع ایتمك عندمده رتبهٔ استحبابی حائزدر قال علیه السلام
لاتستضیئوا بنار المشرکین یعنی امور یکزده مشرکینله استشاره ورأی وتدبیرلرینی قبول ایتمکز وقال علیه السلام
انا بریء من کل مسلم مع مشرك لاتراأی ناراهما یعنی بن مصاحب مشرك اولان هر مسلمدن بریم زیرا کرکدرکه
مسلم جوار مسلمینده نازل اولوب منزل مسلم منزل مشرکدن شویله بعید اوله که احدهمانك ایقاد ایلدیکی
موضعدن نار آخر رؤیت اولنمیه انتهی واهل حربه تجارت ایچون حمل امتعه نوع مقاربتلرینی موجب اولمغله
اولی اولان مسلم آنی مرتکب اولمامقدر وهم اهل حرب حمل اولنان طعام ومتاعله کسب قوت ومنفعت ایتلری
اظهر واجلی اولمغله مسلم ایچون سبب قوتلرین اکتسابدن اجتنابی اولیدر غایة الامر طعام وثیاب مثللو نسنه لری
آنلره ایصال مستوجب بأس ووبال دکلدر زیرا مرویدرکه ثمامة بن اثال الحنفی رضی الله تعالی عنه زمان نبوتده
اسلامله شرفیاب اولوب دیارندن جلب اولنان طعامی اهل مکه دن قطعه شتاب ایتمکله اهل مکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم جنابلرندن آنلره حمل طعام خصوصنده ثمامه یه رجاء رخصت بابنده تحریر کتاب ایلدیلر
واول ایامده اهل مکه جناب رسالتمآبله محاربین ایکن ینه ثمامه یه حمل طعامده اذن ورخصتله آنلره انعام ایلدیلر
پس جواز مرقوم بزه بو قصه دن معلوم اولمشدر نکته سی اولدرکه مسلمینك دیار مشرکینده بولنان ادویه
وامتعه یه احتیاجلری بدیدار ایکن بزلر دیارمزده بولنان نسنه لری آنلردن منع ایتدیکمزده آنلرك دخی منع
ایده جکلری آشکاردر وبر تاجر مسلم دیار اهل حربدن منافع مسلمینی جلب ایچون عازم اولدقده بزم دیارمزده
بولنان بعض اشیایی آنلره ایصالی البته لازمدر ومعنای مزبور بو بابده رخصت شرعیه یی مستلزمدر انجق
کراع وسلاح ورقیقدن برشیئی آنلره ایصالده شرعا طریق یوقدر وبو حکم مقبول ابراهیم النخعی

وعطاء بن ابی رباح وعمر بن عبد العزیز رحمهم الله تعالی دن دخی منقولدر نکته سی اولدر که اهل حرب کراع وسلاحله البته قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایدرلر حال آنکه مسلمین وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نص قطعی الصدوری اوزره فتنهٔ محاربه لرین دفعیچون مقاتللرین قتل وشوکتلرین کسرایله مأمورلردر وحکم مذکور کراع وسلاحده ثابت اولدقده رقیقده بطریق الاولی متثبتدر که رقیق بنفسه قتال ایدوب یاخود نسلندن بر مقاتلی استحصال ایده جکدر واهل حربك رقیق کبی مقاتل ایله تقویلری کراع وسلاح کبی آلت قتال ایله تقویلرندن فائق ومنع وتحریمه اول ثابتدن زیاده لایقدر کذلك آندن ترتیب سلاح اولنان حدیدی آنلره حمل وایصال دخی غیر مشروعدر که حدید فی الاصل سلاح وقتال ایچون مخلوق ومصنوعدر قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه بأس شدید یعنی بز عظیم الشان حدیدی انزال وایجاد ایلدیك که جمیع آلات حروب آندن اتخاذ اولنمغله آنده حرب شدید واردر واهل حربه حملی ممنوع اولمقده مصنوع وغیر مصنوعی برابردر نکته سی اولدر که حدید اصل سلاحدر وبر اصلدن حاصل اولان فرعده ثابت اولان حکم البته اول اصلده دخی ثابت اولور فرعنده موجود اولان معنی اول اصلده مفقود ایسه دخی کورمزمیسنکه محرم بیضهٔ صیدی کسر ایلدکده قتل صید ایله لازم اولان جزا اوزرینه لازم اولور حال آنکه کسر بیضه ده معنای اذی وازالهٔ امن غیر قائمدر وحسن بصری رحمه الله تعالی دن منقولدر که بین المسلمین واقع اولان ایام فتنه ده مسلمینه دخی بیع سلاحی مکروه کورر ایدی ایشته بو نقل جلیل حکم مذکوره دلیلدر وبز دخی بو قولی اخذ ایدوب دیرز که ایام فتنه ده بیع سلاح سبب تهییج فتنه یی اکتسابی متضمندر حال آنکه بزلر تسکین فتنه ایله مأمورلرز قال علیه السلام الفتنة نائمة لعن الله من ایقظها وزمان فتنه ده اهل فتنه یه بیع سلاح مکروه اولدقده بیع ایچون اهل حربه حمل وایصالك کراهتی بطریق الاولی در بوندنصکره معلوم اوله که بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده اول مسلم حقنده اموال اهل حربی طیب خاطرلری حاصل اولدقدنصکره نه طریقله اولورسه اخذ وتملکی رخصت شرعیه یی مشتملدر زیرا مسلم امانله دخول ایتمکله اموال اهل حرب معصوم اولمامشدر انجق عقد امان عدم خیانتی مستلزم اولمغله خیانتدن تحرز مسلم اوزره لازم اولمشیدی پس اسبابدن بر سببله خاطرلرین مطیب قیلوب مالارین اخذ واستلاب ایلسه مال مباحی غدردن عاری اولان وجه اوزره کسب واجتلاب ایتمش اولمغله حلال طیب اولدیغی بی ارتیابدر وبو حکم سویده اسیر ومستأمن مستویدرکه بونلردن هر بری اهل حربه بر درهمی ایکی درهمله یاخود میته یی برقاچ دراهمله بیع ایدوب یاخود بطریق القمار بعض مالارین اخذ واستحصال ایلسه اکا طیب وحلال کوریلور وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمه الله تعالی علیهمانك مذهب منصورلریدر اما سفیان ثوری رحمه الله تعالی دیدیکه فعل مذکور حق اسیرده مشروع وحق مستأمنده ممنوعدر وقول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بویله در لکن بز آنلرك جوابلرنده دیرز که مستأمن واسیرك مفارقتلری انجق طیب خاطرلری یوغیکن اخذ مالاری اسیر ایچون جائز ومستأمن ایچون غیر جائز اولمقده مغایرتلرندندر اما طیب خاطرلری بولندقده مستأمن اسیر ایله مستویدرکه اوزرینه حرام اولان معنای غدری غیر محتویدر وقول مشروح المآل اوزره شول حدیثله استدلال قیلندیکه حضرت ابی بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عسکر روم بحبش فارس اوزره اوچ سنه یه دك غلبه ایده جکلردر دیو اهل مکه ایله اون عدد ابل قلوص یعنی ابل شابه اوزره مراهنه ومشارطه ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یا ابا بکر عدد شرطی زیاده قیل ومدت غلبهٔ رومی دخی ممتد قبل دیو امر ایتمکله عدد شرطی یوز قلوصه ومدت غلبه یی طقوز سنه یه ابلاغ ایلدی پس بطریق القمار اخذ اموال اهل حرب جائز اولمیدی رسول الله علیه السلام آنکله امر ایلمزلرایدی بعده حضرت ابی بکر رضی الله تعالی عنه بو بابده صدق قولی ظهور ایدوب اهل مکه اوزره غلبه ایتمکله شرط قیلنان یوز عدد قلوصی اخذ وحضور رسالتپناهیده احضار ایلدکده آنلری تصدق قله امر ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری بو حدیثك ظاهری ایله استدلال وحلال طیب اولیدی تصدق قله امر ایلمزلرایدی دیو بسط مقال ایلمشدر لکن بز جوابنده دیرز که حرام اولیدی رسول الله علیه السلام اول مالی زوجه قار ایله امر ایلمزلرایدی وبو طریقله اول ماله مالك اولمیدی آنی تصدقله امر ایلمزلرایدی پس عندیمزده ظاهر اولمشدر که فعل مذکور جائزدر لکن الله تعالی صدقنی اظهار ایلمك نعمتی اوزره تشکر ایچون تصدقله امر ایلمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل دخی شول حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری مکه ده ایکن رکانه ایله اسلامندن اقدم اوچ کره مصارعه ایلمشلردر ورکانه مصروع ومغلوب اولورسم ثلث اغناممی ویره یم دیو شرط ایتمش اولمغله جمیع اغنامنی اخذ

مطلب اذا كسر المحرم بيضة الصيد فعليه الجزاء

القلوص من الابل بمنزلة الجارية من النساء كذا في المغرب منه

ایلمشلردر

ایلمشلردر پس فعل مزبور مکروه اولیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی ایشلمزلرایدی بعده دفعهٔ ثالثه ده صرع وغلبه لری ظاهر اولمشیکن رکانه مکابره یه قیامله بنم آرقه می یره کتورمش کمسنه یوقدر وسن بنی صرع ایتمدیك دیو منازعه یه اقدام ایتمکله آلدقلری اغنامی اوزرینه رد وانعام ایلمشلردر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی بنه بو حدیثك ظاهری ایله استدلال ومال مزبور حلال طیب اولیدی آنی رسول الله علیه السلام رد ایتمزلرایدی دیو تأیید مقال ایلدی لکن بز بنه جوابنده دیرز که مکروه اولیدی رسول الله علیه السلام اکا شروع واقدام ایتمزلرایدی بلکه رد اغنام انجق رکانه اوزره تفضل وانعام ایچوندرکه رسول الله علیه السلام نیجه دفعه مشرکینی تألیف برله اسلامه ترغیب ضمننده بو مثللو اکرامله تطییب بیورمشلردر وحکم مذکور اوزره بر دلیل قوی دخی قصهٔ یهود بنی قینقاعده روایت اولنان حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنلری مدینه دن نفی واجلا ایلدکلرنده بزم ذمم ناسده وقتی حلول ایتمش دیون مؤجله مز واردر دیو اعتذاره التجا ایلدیلر پس رسول الله علیه السلام تعجلوا وضعوا یعنی دیونیکزدن بر مقداریی تنزیل واخذ باقیده تعجیل ایدیکز قول شریفلریله آنلری الزام بیوردیلر کذلك یهود بنی النضیری اجلالرنده آنلر دخی ان لنا دیونا علی الناس دیو اعتذار ایتمکله آنلره دخی ضعوا وتعجلوا قول شریفلریله قطع اعذار بیوردیلر حال آنکه صنع مرقوم بین المسلمین جائز اولمدیغی معلومدرکه بر مسلمك مسلم آخر اوزره دین مؤجلی اولوب تنزیل بعضی تعجیل باقی ایله مشروط قیلسه دائرهٔ صحتندن مهجور ایدوکی حضرت عمر وابن عمر وزید بن ثابت رضی الله تعالی عنهمدن مأثوردر بویله ایکن یهود معهود اول حینده اهل حرب ومظهر اجلا اولملریله رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حقلرنده معاملهٔ مذکوره یی اجرا بیوردیلر پس ادلهٔ محرره دن عندیمزده نمایان اولمشدرکه ایکی مسلم بینلرنده جائز اولمیان بعض معاملات مسلم وحربی بینلرنده شایان کوریلور مؤلف الیف التحقیق حکم مذکوری بر شرطه تعلیق ایدوب دیرکه صنع مرقومك جوازنده شرط لازمدرکه مسلمین دار الحربده یاخود منعهٔ مشرکینده قائم اوله لر اما مسلمین ومشرکین هر طائفه کندو منعه لرنده قائم اولسه لر ایکیسی بردن منعهٔ مسلمینده قائم اولمغله حکما برابر اولوب صنع مرقومك عدم جوازی مقرردر لکن اکثر مشایخمز دیدیلرکه بو جواب غلط ناصوابدر زیرا اخذ اموال اهل حربك جوازنده مدار انجق عدم عصمت اموالارینه اعتبار یمزدر واعتبار معهودده مسلم منعه اهل حربده بولنمغله مسلم منعهٔ مسلمینده وحربی منعهٔ مشرکینده بولنمق میاننده فرق فارق غیر موجوددر وبین الائمة الاعلام طریق محاکه شو وجهله اعلام اولنورکه امام محمد رحمه الله تعالی جواب مذکور ایله اجتهادده معامله لری جاری اولان موضعه اعتماد ایدوب دیدیکه اکر مسلم وحربی احکام مسلمین آنده جاری اولمیان بر موضعده مجتمع بولنورلرایسه صنع مذکور آنده مشروع اولوب احدهما احکام مسلمین جاری اولان موضعده بولنورسه آنده باطل ممنوعدر وبو اجتهاد اصابت اشتمال اوزره روایت ابن عباس رضی الله عنهما ایله وارد اولان شول حدیثله استدلال ایلدیکه غزوهٔ خندقده مشرکیندن نوفل بن عبد الله درون خندقده قتیل اولندقده مشرکین آنك جیفه سنه طلبکار اولوب مقابله ده مال فراوان اعطاسنی اقرار ایلدیلر لکن نبی کریم علیه التحیة والتسلیم حضرتلری اول مالی کریه کوروب قبولندن اصحاب نزاهتقرینلرین تبعید وتنزیه بیوردیلر وروایت اخراده وارد اولمشدرکه انه خبیث الدیة خبیث الجیفة قول شریفلریله کراهت مالی تفهیم ومشرکینه مقتوللرینی تخلیه ایله تسلیم ایلدیلر وسبب کراهت امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب منصوری اوزره انجق موضع خندق منعهٔ مسلمینده مضبوط ومحصور اولدیغیدر اما قول مشایخ اوزره نظر اولنور اکر روایت اخری غیر ثابت ومقتوله میان مشرکینی تخلیه غیر متثبت ایسه سبب کراهت مال انجق طرف رسالتدن مقتولی خندقده ابقا برله ارادهٔ تحقیر واذلاللریدر واکر ثابت ومتثبت ایسه سبب کراهت انجق کفاره استخفاف واهانت یاخود مکارم اخلاق مسلمینه لایق اولمیان حرص وطمع نسبت اولنمقدن مسلمینی صیانتدر قال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق بعده مؤلف دریادرایت حدیث سعد بن عباده رضی الله عنهی دخی ذکر وروایت ایلدیکه سعد مشار الیه رضوان الله تعالی علیه یوم خیبرده یهود خیبردن تبر ذهبی ینه ذهب ایله اشترا ایلدکده نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن ان هذا لایصلح فرده قول بلاغت عنوانلری ایله عدم صحت شرایی بیان وتبری صاحبنه رد ایله فرمان ایلدیلر اکرچه سفیان ثوری رحمه الله تعالی بو حدیثك دخی ظاهری ایله استدلال ایدوب رد تبر ایله امرلری مثلا بمثل اولمیوب فضلی متضمن اولدیغندندر دیو تأیید مقال ایلدی لکن بز جوابنده دیرز که سبب کراهت شرا انجق سعد رضی الله عنه عسکر نبی علیه السلامده

مطلب شرط قضاء دينه بتعجيل بعضه

ومنعهٔ اهل اسلامده موجود ایکن اشترا ایلدیکیدر و بوقول سدید شول وجهله تأیید اولنور که حکم مذکوری
مکروه کورنلر انجق حق مسلم مستأمنده مکروه کورمشلردر ومسلمین یوم خندقده امان مشرکینده دکللر ایدی
وسعد دخی یوم خیبرده امان یهوده دکل ایدی بلکه محاربین ایدیلر پس ادلهٔ مذکوره دن عندمزده ظاهر
اولمشدر که معا ملهٔ مرقومه ده کراهت انجق منعهٔ مسلمینده وقوعندن نشئت ایلمشدر والله اعلم

باب مایکره قتله من اهل الحرب من النساء وغیرهم * یعنی اهل حربک نسا وصبیانلری مثللو مکروه القتل
اولنلری جامع باب کثیر المنافعدر مؤلف مرحمتشعار علیه رحمة الکریم الغفار دیر که اهل حربدن نسا وصبیان
ومجانین وشیخ فانیلری مثللولری قتل وافنا مجاهدینه لایق وسزا دکلدر زیرا الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله الذین
یقاتلونکم نظم جلیل الشاننده مؤمنین ایله قتال ایلین مشرکین ایله فی سبیل الله قتال ایله فرمان ایلمشدر ومذکورین
مقاتلین اولمدقلری نمایاندر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض غزواتده مشرکیندن بر امرأهٔ مقتوله کوروب قتلنی
استعظام ایلدکلرنده ها ما کانت هذه تقاتل ادرک خالدا وقل له لاتقتلن ذریة ولاعسیفا یعنی های بو عورت
قتال ایتمز ایدی خالده وار وصبی واجیر مثللو اهل قتال اولمیانلری البته قتل ایتمه دیو بندن سویله قول شریفلری
ایله عظم وبالنی اعلام بیوردیلر وهم کفر واشراک اعظم جنایات ایسه ده عبد ایله مولای متعال بینلرنده واقعدر
وبو مثللو جنایتلرک جزاسی دار الجزایه تأخیر اولنمشدر امادنیاده تعجیل اولنان عقوبتلری انجق رفع فتنهٔ قتاللری
مثللو منفعت عباد مسلمین ایچون مشروعدر وبو معنی مقاتل اولمیانلرک حقلرنده معدوم ومرفوعدر بلکه
منفعت مسلمین آنلری ابقا برله رقیق موجدین ایلمکده در اما مذکورینلردن بریسی قتاله شروع ایدرسه قتاللری
واجب اولان سببه مباشرت ایتمش اولملریله قتللری مشروعدر زیرا بنیه سی محاربه یه صالحه اولان اهل حربک
قتاله مباشر اولمسه دخی مجرد توهم قتاله بناً ایله مباح القتل ایکن فی الحقیقه مباشر قتال اولنلری بالاولویة
مستباح القتلدر واکر مذکورینلردن بریسی برمسلمی قتل ایلدکدنصکره مسلمین آنی اخذ ایلسه لر نظر اولنور
اکر صبی یاخود مجنون ایسه ینه قتلی لایق کورلمز زیرا اباحت قتلی انجق قتالنی دفع ایچون اولوب اول دخی حین
اخذنده مندفع اولمشدر نکته سی اولدر که صبی ومجنون اهل خطاب اولمامغله فعللری کندواوزرینه جزاء عقوبتی
موجب جنایتدن حساب اولنماز نظیری شول بعیر وفرس مثللو بهیمه درکه انسان اوزره هجوم ایتدکده دفع
صولتی ایچون قتلی حلال اولوب اخذ ایله هجومی مندفع اولدقده استحلال اولنماز واکر قاتل مزبور عورت
یاشیخ فانی ایسه بعد الاخذ بونلرک قتللری جائز کورلور زیرا بونلر اهل خطاب اولمغله فعللری جزاء
عقوبتلرین ایجاب ایدر ایکن فی الحقیقه عقوبت قتلی موجب اولان فعلی ارتکاب ایلمشلردر کورمزمیسنکه
عورت وشیخ فانی مسلمیندن اولسه لر دخی علی وجه القصاص قتللری مشروعدر کذلک بو بابده جزاء فعللری
اوزره قتللری ینه غیر ممنوعدر اما بر مسلم مذکورینلردن برینی قبل وجود القتال قتله اقدام ایلسه آنک اوزرینه
دیت وکفارت الزام اولنماز زیرا بونلرک لزومی انجق محلده عصمت وتقومه موقوف وعصمت وتقوم دخی انجق
دین یاخود دار ایله حاصل اولور ایکن ما نحن فیهده هیچ متحصل اولمامشدر وحرمت قتللری انجق اسر
واسترقاقلریله قصد توفیر منفعت مسلمین جهتیله یاخود محاربه ایتمدکلرندن قتللرین موجب علتک انعدامی
حسبیله دریوقسه نفسلرنده عاصم یاخود مقوم بولنمق سببیله دکلدر بناء علیه قاتللری اوزره دیت وکفارت
واجب اولماز ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم برحدیث شریفلرنده هم منهم قول بلاغت ردیفلری ایله
ذراری مشرکینک نفوسلری عصمتدن ودملری قیمتدن عاری ایدوکنه اشارتله جوهرپاش بشارت اولمشلردر
مؤلف موشکاف بومحلده قطع مادهٔ اعتساف ایدوب دیر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینک
اهل جهادی قتلندن نهی ایلدکلری عسیفله مراد شریفلری انجق منزلهٔ حارثده بولنان اجیر ضعیفدر که
همتی مصروف قتال اولمیوب همان نفسنی خدمت یاخود اشتغال زراعت وحراثت ایچون ایجار ایله مرامی انجق
اکتساب مال اوله بومثللو اجیرلر اهل قتال اولمامغله قتللری استحلال اولنماز کذلک رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرندن روایت اولنان اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم حدیث بدیع البیانلرنده شیوخله
مرادلری بالغین وشرخله مرادلری صبیانلردر واستحیا ایله مرادلری استرقاق واستعبادر قال الله تعالی ویستحیون
نساءهم اما شول شیخ فانی که بنفسه قتاله قادر وبطریق التدبیر اعانت مقاتلینه مقتدر اولمدیغندن بشقه
ظهور نسلی دخی متعذر اوله آنک قتلی جائز کورلمز وقول مذکوری بیان ابن عباس رضی الله عنهما دن
روایت اولنان ان النبی صلی الله تعالی علیه وسلم نهی ان تقتل المرأة والصبی والشیخ الکبیر حدیث شریفنده

نمایاندر

نمایاندر اما برعورت اهل حربک مقاتللرینه اعانت ایدرسه قتلنده بأس یوقدر وبو معنی حسن بصری رضی الله
عنه دن منقولدر وعبد الرحمن بن ابی عمره جنابلرندن مرویدر دیدیکه رسول الله علیه السلام بر امرأهٔ مقتوله اوزره
مرور ایدوب قتلندن عدم رضا برله بونی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردقلرنده برکسنه یا نبی الله بن قتل ایلدم
آنی خلفمده ارداف قیلمشیدم ناکاه قتلمه قصد ایلدی همان بن آنی قتل ایلدم دیدی اول حینده رسول الله
علیه السلام امر ایدوب عورتی دفن ایلدیلر کذلک نعوذ بالله تعالی سب نبی علیه السلامی اعلان ایدر اولسه
آنک دخی قتلی جائز کورلور زیرا ابی اسحاق الهمدانی دیمشدر که برکسنه حضور رسول الله علیه السلامه کلوب
دیدیکه یا رسول الله بن علی التحقیق یهوددن برعورتی سکاشتم ایدر ایشتدم والله یا رسول الله اول عورت
بکا همیشه احسان ایدر ایدی همان آنی قتل ایلدم پس رسول الله صلی الله علیه وسلم اول عورتک دمنی اهدار
ایلدیلر وحکم مذکورک برمستندی دخی حدیث عمیر بن عدی رضی الله تعالی عنه در که عمیر مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه ایشتدیکه عصما بنت مروان الیهودیه جناب رسول کریم علیه التحیة والتسلیمه ایذا ودین
اسلامی قدح وازدرا ایدوب اعدایی قتال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اوزره تحریض واولبابده نظم
اشعار ایله مشرکینی حث وتحضیض ایدر واول اشعار ردیة الشعار بعض نسخ کتابده مسطور ومکشوط وبعضیسنده
بالکلیه متروک غیر مضبوط اولمغله بز دخی ترجمه مزده آنک بی تسویدی موجب سواد الوجه اولان قول وسخناکدن
اعراضله روی سفیداوراقی پاک ایلدیک واول هنکامده نبی الانام علیه الصلوة والسلام حضرتلری غزوهٔ بدره
عازم اولمشلر ایدی اما عمیر موما الیه رضوان الله تعالی علیه اعمی اولدیغندن مدینه ده اقامتنه ملازم ایدی اول اثناده
خبیثهٔ مرقومه دن بوخباثتلری استماع واستشمام ایلدکده همان یارب رضاء شریفک ایچون اوزریمه نذر اولسونکه
اکر رسول الله علیه السلامی مدینه یه اعاده وایصال ایدرسک شو خبیثه یی قتل ایده یم دیو تعهد والتزام ایلدی
بعده کتب سیرده بسط وتفصیل اولندیغی اوزره اول خبیثه یی برکیجه قتل وتنکیل ایلدی صکره صباح اولوب
صلوة صبحی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله ادادن صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا نظر وبنت مروانی
قتل ایلدیکمی دیو سؤال بیوردیلر اول دخی نعم یا رسول الله قتل ایلدم لکن اوزریمه برشیئله مؤاخذه توجه
ایدرمی دیو استکشاف حال ایلدکده رسول الله علیه السلام جوابنده لاینتطح فیها عنزان مثلنی ارسال وبرفرددن
تعرض وتعارض عدیم الاحتمالدر دیمکله قطع مادهٔ جدال ایلدیلر بعده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
اطرافلرنده بولنان اصحاب کراملرینه نظر والتفات ایدوب اذا احببتم ان تنظروا الی رجل نصر الله ورسوله
بالغیب فانظروا الی عمیر یعنی الله تعالی نک دیننه ورسولنک شریعتنه کزلوجه نصرت ایلمش برکسنه یه نظری
سورسکز همان عمیره نظر ایدیکز قول شریفلریله قبول عملنی اثبات ایلدیلر اول وقتده حضرت عمر رضی الله عنه
بو یله براعمانک جوف لیلده بو مثللو طاعت عظیمه یه اجتهادندن استعجابنه رمز وایما برله انظروا الی هذا الاعمی
الذی اسری فی طاعة الله تعالی دیمکله غبطه نما اولدقده رسول الله علیه السلام لاتقل الاعمی ولکنه البصیر
یعنی یا عمر اکا اعمی دیمه بلکه انجق بصیر اولدر قول شریفلریله عمیری قرة العین تلطیف وتشریف ایلدیلر
وحکم سابق التفصیل اوزره بردلیل دخی زید بن حارثه رضی الله تعالی عنهک ام قرفه یی قتلنده نقل اولنان
حدیث جلیلدر که ام قرفه دخی قتال نبی علیه السلام اوزره تحریض اعدایه سعی واقدام ایدنلردن ایدی
حتی مرویدر که کندو اولادندن اوتوز عدد راکبی تجهیز وتوجیه بعده کیدیکز تا که مدینه یه دخول ومحمدی
قتل ایدیکز دیو تنبیه ایلدی وخبر مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اللهم اذقها
ثکلهم قول بلاغت پرداز لریله یارب اکا فقدان اولادینی اذاقه قیل دیو دعایه آغاز بیوردیلر بعده زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنه اول خبیثه یی قتل وافنا ایدوب فوق القمیص لابسه اولدیغی درعنی رسول الله علیه السلام
حضورلرینه بعث واهدا ایلدکده اول درعی ایکی رمحک میاننه نصبله تنکیل اعدا بیوردیلر ومرویدر که
مباشر قتلی معیت زید بن حارثه ده بولنان قیس بن محسر رضی الله عنه ایدی وآنی اشد قتلله قتل ایدوب ایکی ایاغنه
بر رحبل طاقوب هر حبلی بر بعیره ربط واول بعیرلرک هر برنی برجانبه سوق وارسال ایلدکده آنی ایکی پاره ایتمکله
استیصال ایلدیلر تا که عرب آنک مثلهٔ بی مثالنده لوکنت اعز من ام قرفة قوللریله ضرب امثال ایلدیلر
یعنی کثرت اولاد واتباعله ام قرفه دن زیاده عزیز اولسک دخی ینه کید اعدادن جای کریز بوله مزسین یاخود
لفظ لو حرف تمنی اولمغله آندن اعز اولیدیک دیمک والفظ کنت خطاب وتکلمه محتملدر وبردلیل قوی دخی شول
خبر نبویدر که هند بنت عتبه همیشه مشرکینی قتال مسلمین اوزره تحریض ایدر اولدیغندن رسول الله صلی الله

وقوله لاینتطح فیه عنزان یستعمل
فی شیء لیس فیه اشتباه وتعارض
ادلة کذا بخط الحصبری واصل
معنی بوماده ده ایکی دینیدکی دخی
مناطحه ایتمزلر دیمکدر وحاصل معنی
اول ماده یه تسهیل وتهوین ایدر
وقول مذکوری ابتداء رسول الله
علیه السلام تکلم وارسال مثل
ایلمشلردر ومضرب مثل امام
حصبریدن نقل اولنان معنادر نجب
والقرفة بالکسر قشر
تداوی به وبها کنیت ام قرفة امرأة
مالک بن حذیفة بن بدر التی یضرب
بها المثل فی العز والمنعة کذا
فی المغرب

عليه وسلم يوم فتح مكه ده آنى قتاله مجاهدينه امر وتخصيص ايلمشلر ايدى تاكه قبول اسلام ايله كسب نجات
واستسلام ايلدى و برداليل ظاهر دخى شول حديث جالب المفاخردركه عبد الله بن خطل نام مشركك ايكى
جاريهٔ مغنيه سى وارايدى كه نعوذ بالله تعالى هجو رسول الله عليه السلام ايله تغنى يه اقدام ايدرلر ايدى رسول الله
صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده امان و يردكلرى مشركيندن آنلرى استثنا وقتللرى ايچون صحابهٔ كرامه امر وتنبيهه
اعتنا ايلديلر كذلك رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم بنى قريظه ده نباته نام بر عورتى قتله امر ايلديلركه
زوجى اولان بنى قريظه دن حكم نام يهودى كندو قتل اولنه جغنه جازم اولدقده بينلرنده كمال محبت اولمغله
اول عورته امر ايدوب اصحاب كرامدن خلاد بن سويدى قتل ايتدرمش ايدى تاكه عورت قصاصا قتل اولنوب
كندو نصكرهٔ مسلمينه نصيب اولميه حتى حضرت عايشه رضى الله عنهادن مروى بدردديكه دخلت على نباتة
تسألنى شيئا وهى تضحك ظهرا لبطن وتقول تقتل سراة بنى قريظة الى ان نوّه انسان باسمها فقالت انا والله
اقتل وهى تضحك يعنى رسول الله عليه السلام سوق مدينه ده قتل بنى قريظه ايله اشتغالده ايكن نباته برنسنه
طلبى ضمننده بنم اوزريمه دخول ايلدى حال آنكه ظاهرا و باطنا ضحك ايده رك اشراف بنى قريظه قتل اولنيور
دير ايدى تاكه اصحاب كرامدن بركسنه نباته قنده در ديو اسمنى ياد ايلدى همان خنده كنان والله بن قتل اولنه جغم
ديدى انتهى مترجم فقير ديركه عنديمزده بولنان نسخ كتابده وهى تضحك ظهر البطن لفظى واقع اولمشدركه
لفظ ظهر نصب وتنوينله ولفظ بطن ادخال لام جرا ايله ضبط اولنمشدر صحيحى تقديرى اوزره وهى تضحك
ظهرا لضحك بطن تقديرى ايله تأويل وتفسير اولنور يعنى ضحك باطنيسى ايچون ظاهرا دخى ضحك ايدر
بو صورتده لام اصل اوزره بمعنى التعليل در وممكندركه لام مزبوره بان ربك اوحى لها نظم جليلى كبى بمعنى
الى اولوب حاصل معنى تضحك ظهرا منتهية الى ضحك بطن ديمك اوله وجائزدركه ويخرون للاذقان قول
جليلى كبى بمعنى على ياخود ونضع الموازين القسط ليوم القيمة كلام واجب التبجيلى كبى بمعنى فى اولوب
حاصل معنى تضحك ظهرا على ضحك بطن ياخود فى ضحك بطن ديمك اوله ومحتملدركه ظهرى
تنوين ايله و بطنى لام جر ايله ضبطلرنده خطا واقع اولوب صحيحى ظهر نصب وعدم تنوينله معرف باللام اولان
بطنه مضاف اولوب قرأه من ظهر القلب لفظى كبى بودخى تضحك من ظهر البطن ديمك اوله وذكر
اولنان تصرفلر اكرچه بالجمله تعسفلردر لكن انجق نسخ كتابى تصحيح ايچون تكلف اولنمشدر امتا تاريخ الخميسده
بو قصه بى بيان اثناسنده وتضحك ظهرا و بطنا لفظى اوزره روايت اولنمشدر ولفظ مرقوم تكلفدن مستغنى ايدوكى
معلومدر وانسان العيونده دخى وتضحك ظهرا و بطنا لفظى اوزره روايت اولنوب تفسيرنده اى وكانت جارية حلوة
ديلمشدر بوتأويل اوزره معناى كلام ظاهر و باطنى خندان برجاريهٔ شيرين زبان ايدى ديمك اوزره تحميل اولنور
انتهى بعده حضرت عائشه رضى الله تعالى عنها نه عجب سو يلرسين كه قتل اولنه جغم ديو نفسكه سوء فال
ايلرسين رسول الله عليه السلام نسايى قتل ايلمز ديدى ونباته ديديكه بلى بو يله در لكن بنى انجق زوجم قتل ايلديكه
بكا امر ايلدى بن دخى سنك آسيابى خلاد بن سويد اوزره القا ايلدم واول سنك خلادى قتل وافنا ايلدى بعده
آنى اخراج وقتل ايلديلر وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمادن مروى بدرديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرى خيبرده بعد الفتح اطمئنان تام اوزره قرار وآرام ايلدكلرى هنكامده مرحبك قرنداشى حارثك قزى
وسلام بن مشكمك عورتى زينب نام يهوديه برشاتى بريان ايدوب آنى جناب رسالتمآبه ارمغان ايلدى ورسول الله
صلى الله عليه وسلم آندن برلقمه تناول نصكره ذراع شاتى اخذ ايدوب ان هذه الذراع لتخبرنى انها مسمومة
يعنى شو ذراع بن مسمومه يم ديو بكا اخبار ايده يور قول كرامت شعارلر يله معجزهٔ باهره لرين اشعار ايلديلر بعده
زينبى كتوروب بو صنيع شنيعكه باعث نه دردیو سؤال تقريع ايلدكلرنده اول خبيثه ديديكه يا محمد سن بنم قومه
ايتديكك جفالرى ايتدك بنم بابامى وعمى وزوجمى قتل ايلدك پس درونمدن ديدمكه اكر نبى ايسه شاة بريان اكا
بنم عمليمى اخبار ايدوب زيان ايلمز واكرملك ايسه آنى اهلاك ايتمكله بزلر بندن كسب راحت واطمئنان ايده رز
لكن بشر بن البراء رضى الله تعالى عنهما رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله برابر شاة مزبوره دن
لقمهٔ واحده اكل والتقام ايتمكله فوت اولوب منزل شهادته وضع اقدام ايلدى بو يله ايكن رسول الله عليه السلام
خبيثهٔ مرقومه دن عفو واغماض وتعرض قتل وتنكيلندن اعراض بيورديلر مؤلف در يا درايت قصهٔ مذكوره يى
بو وجهله روايت ايلمشدر لكن اهل مغازى بو بابده اختلاف اقوال اوزره اولوب امام واقدى رحمه الله تعالى
رسول الله عليه السلام اول عورتى قتل ايلدكلرى بعض روايا تده كلمشدر ديو بسط مقال ايلدى لكن اظهر روايات

امام

امام محمد رحمه الله تعالى نك ذكر واثبات ايلديكى اوزره آندن عفو ايله عقو بتنه عدم التفاتلريدر وعفو واغماضلرينه
باعث انجق اولدركه وقعهٔ مزبوره بعد الصلح رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم خيبرده امن واطمئنان اوزره
استقرارلرندنصكره بديدار اولمغله اول خبيثه نك صنع مذكوره اجتسارى نقض عهد ايله محاربهٔ مسلميندن
عد واعتبار اولنمدى سؤال اولنورسه كه سم ايله قتل موجب قصاص اولمغه ذاهب اولان فقهانك قوللرى اوزره
اول عورتى بشر بن البراء رضى الله تعالى عنهما ايله قصاصا قتل ايلمك واجب ايكن عدم قتللرى فساد قول مذكورى
موجب دكلميدر جوابنده ديرزكه دكلدر زيرا سم ايله قتلده قصاص ياخود ديت ايجاب ايدنلر انجق عند الايجار
يعنى سمى وسط فم انسانه صب ايله اهلاك ده ايجابى استيجاب ايلمشلردر يوقسه بنفسه اخذ وتناول ايلدكده
اكا اعطاء سم ايلين شخص اوزره قصاص وديتدن برنسنه توجه وتحامل ايلمز وبشر بن البراء رضى الله عنهما دخى
لقمهٔ مسمومه يى بنفسه اكل والتقام ايتمكله رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى اول عورت اوزره
قصاص وديتدن برشيئى الزام بيورمديلر والله اعلم

باب الاستعانة باهل الشرك واستعانة المشركين بالمسلمين* يعنى مسلمين مشركينله مشركين آخرين اوزره
استعانت ومشركينه مشركين آخرين اوزره اعانت مشروع ايدوكنى بيانده باب رصين الاركاندر مسلمين اهل
شركدن برطائفه ايله طائفهٔ آخرين اوزره استعانت ايلسه لر آنده بأس شرعى يوقدر بشرط آنكه مشركين تحت
رايت مسلمينده ذاهب وحكم اسلام آنلرك اوزرلرينه غالب اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرى
يهود بنى قينقاعه استمالت وآنلر ايله بنى قريظه اوزره استعانت ايلديلر وهم اهل مكه دن هنوز قبول اسلام
ايتمينلر راجل وراكب رسول الله عليه السلام ايله برابر غزوهٔ حنينه ذاهب اولوب قنقى طرف مغلوب اولورسه آندن
اصابت غنائمه طالب اولمشلر ايدى حتى ابو سفيان بن حرب دخى اول هنكامده قوى الاسلام دكل ايكن ينه
عسكر مسلمينك وراسنده ذهابله اصحاب كرامدن ساقط اولان ترس ورمح وامتعه مثللونسنه لرى التقاط وانتهاب
واول وجهله بر حمل عظيم تدار كنى ارتكاب ايلمشيدى وصفوان بن اميه دخى هنوز مشرك ايكن مسلمه اولوب
بينلرى تفريق اولنميان عورتى ايله برابر كتمشيدى وحال شركنده غزوهٔ حنين وغزوهٔ طائفده برابر حاضر اولمشيدى
وعورتى ايله بينلرين تفريق ايتمدكلرى انجق موجب فرقت حقيقة ياحكما تباين دارين ايكن بونلر تحت احكام
مسلمينده تنسيق اولندقلرندندر پس ذكر اولنان اخباردن مشركينله جواز استعانت آشكار واول استعانت دخى
كلا بله قتال مشركين اوزره استعانت قبيلندن ايدوكى بديدار اولمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
ان الله يؤيد هذا الدين باقوام لاخلاق لهم يعنى الله تعالى بو دينى آندن هيچ حصه مند اولميان جماعتلر ايله
تأييد ايدر حديث معجز بشارتلريله بو معنايه اشارت بيورمشلردر اكرچه مرويدركه رسول الله صلى الله عليه
وسلم يوم احد ده عسكردن برآلاى كثرتما كوروب بونلر كيملردر ديو سؤال لرنده عبد الله بن ابى بن سلولك
حليفلرى اولان يهود بنى قلاندر ديو افادهٔ حال اولندقده انا لا نستعين بمن ليس على ديننا يعنى بزديننمز اوزره
اولميان كفار ايله استعانت ايتمزز قول شريفلرين ايراد ايله آنلردن تجويز استمداد ايلمديلر لكن آنك تأويلى اولدركه
اول كروه ضلال اهل منعه اولملريله تحت رايت رسالتپناهيده قتال ايتميوب اظهار استقلال ايدرلر ايدى بزم
عنديمزده مشركين بو وجه اوزره كروه انبوه اولدقلرنده آنلر ايله استعانت مكروه كوريلور وعبد الله بن ابى
يوم احدده جموع مسلميندن رجوع ايتمشيدى لكن سبب رجوعنده اختلاف روايات وقوع بولمشدر برى اولدركه
عبد الله بن ابى اول غزوه ده رسول الله عليه السلام مدينه دن حركت ايتميوب داخل مدينه دن قتاله مباشرت
ايتملرى اوزره رأى واشارت ايلدكده رسول الله عليه السلام رأينه رغبت بيورمدقلرينه مكدر اولمغله عود
ورجعت ورسول الله عليه السلام حقلرنده صبيانه اطاعت و بنم نصيحتمه مخالفت ايلدى ديو شماتت ايلدى
و برى دخى اولدركه عبد الله بن ابى اول غزوه ده چيقوب برابر قتال ايده جكنى رسول الله عليه السلامه عرض
ايلدكده لا انا لانستعين بمشرك قول مؤيدلريله سبيل معيتلرندن صدوآنى مدينه يه رد ايلديلر و باعث رد انجق
اولدركه عبد الله بن ابى ايله برابر حليفلرى اولان يهود بنى قينقاعدن يدى يوز كسنه وار ايدى وآنلر اثناء حربده
مسلميندن مشاهدهٔ ضعف ايلسه لر مسلمين اوزره هجوم ايله خيانتلرندن انديشه اولنور ايدى بناء عليه آنلرى
رد ايلديلر و بزم عنديمزده دخى بو يله دركه امام فتنهٔ مشركيندن اجتنابله آنلر ايله عدم استعانتده رأى صواب
ايدرسه جواز ردلرى بى ارتيابدر بعده مؤلف صاحب اصابت مسلمينك مشركينه مشركين آخرين اوزره تجويز
اعانتلرنده حديث زبير رضى الله عنهى ذكر وروايت ايلديكه زبير رضى الله عنه ملك حبشه اولان نجاشينك

مطلب سقى رجلا سما فقتله
الوجور الدواء الذى يصب فى وسط
الفم يقال اوجرته ووجرته كذا
فى المغرب

ابو یوسفدن دخی برروایتده قول عطایی قبول برله آنلری اکراه علی الشرك اوزره قیاس ایلدیکی منقولدر لکن بز جوابلرنده دیرز که عندالضرورة حرمت اشیا مرتفعه در زیرا الله تعالی الا ما اضطررتم الیه قول شریفی ایله موضع ضرورتی تحریمدن استثنا بیورمشدر وتحریمدن استثنا اباحت اصلیه سین ابقادر وخمر و خنزیرك حرمتلری مرتفعه اولدقدن صکره سائر طعام وشرابه ملتحق اولمغله انسان تناولندن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایلدکده آثم اوله جغی متحققدر اما حکم کفر نعوذ بالله تعالی بشقه‌در که آنك حرمتی اصلا مرتفعه اولمیوب انجق وقت اکراهده انسانك قلبی ایمانله مطمئن اولدیغی حالده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ شرکه رخصت ویریلمشدر بناء علیه لدی الاکراه اجتناب ایدرسه عزیمتله متمسك اواوب لسانی اوزره اجرا ایدرسه رخصته مستمسك اولور وعزیمتله تمسك بلا جدل رخصتله ترخصدن افضلدر ومؤلف منیع الجناب متن کتابده کفر اوزره اکراه مسئله سنده رخصتله مترخص اولان کمسنه حقنده آثم اولور دیو قطع جواب ایتمیوب همان خفت ان یأثم یعنی اول کمسنه آثم اولمقدن خوف ایدرم دیمکله اظهار شك وارتیاب ایلدی نکته سی اولدر که اظهار کفر اوزره مکره اولان کمسنه من کل وجه مبتلای مخمصه حکمنده دکلدر زیرا ابتلای مخمصه ایله حاصل اولان عذر شرعی محضا خمر وخنزیری تحریم ایلین الله تعالی قبلندن حلول ایتمشدر که آنده قطعا صنع عباد دخول ایتمشدر اما کفر اوزره اکراهده خوف هلاك انجق صنع عباد ایله اتصال واشتباك ایلمشدر وحق اللهدن اولان احکامده صنع عباد تخلل ایدن امور ایله تخلل ایتمین امور متساویة الاقدام اولمیوب بلکه قسم ثانی اولدن اهون وایسر ایدوکی مالاکلامدر بو جهتله مکره مزبور مبتلای مخمصه اوزره قیاسدن دور ومهجوردر وهم بعد اکراه المشرکین امتنا عنده صلابت دینی اظهار وموجب غیظ مشرکین اولان ثباته بذل اقتدار واردر ومعنای معهود مبتلای مخمصه‌نك اکل وشربدن امتناعنده غیر موجوددر بو جهتله مکره مزبور قیاس مذکوردن مهجوردر پس مکره مزبور جهت اضطرار ایله مبتلای مخمصه یه مسامت وجهتین مرقومتین ایله متفاوت اولمغله مؤلف جلیل الاعتبار بو بابده تأثیم مترخصی اظهار ایدوب انجق خفت ان یأثم دیو جوابده تردد واضطرابله وقوع شبهه‌یی دخی اشعار ایلدی مترجم فقیردیر که اشبو محل اصل کتابده نوع تعقید اوزره صورتیاب ایکن ترجمه‌مزده مسائل اصول فقهی تحکیم وتأصیل ایله عقدهٔ تعقیدی بنان بیانله تحلیل و وجه تحقیق اوزره بسط وتفصیل اولندی والله علی ما نقول وکیل انتهی والله اعلم

باب من یکره قتله من اهل الحرب ومن لا یکره * یعنی رجال اهل حربدن قتلی مکروه کوریلوب کوریلمینلری تفریقنده باب دقیق التحقیقدر بوندن اقدم باندفعات بیان ایلدیك که اهل حربدن قتال ایدنلرك قتلی جائز کوریلوب قتال ایتمینلرك قتلی شایان کوریلمز ومؤلف معتمد الاعتداد اهل حربدن ناسله اختلاط ایتمین اصحاب صوامعی وجبالده سیاحت ایدنلری دخی قتال ایتمینلردن تعداد ایلدی لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالیدن مرویدر دیدیکه ابو حنیفه رضی الله تعالی عنهه اهل حربدن رهابین واصحاب صوامعی قتلدن سؤال ایلدم جوابنده آنلر نفسلرینی انواع کفردن ترهب کبی برنوع عظیم ایچون تفریغ ایدوب غیریلری آنلر ایله مفتون اولدیغندن فقاتلوا ائمة الکفر آیت جلیله سینك تحت حکمنده داخل اولملریله قتللری مستحسندر دیو بسط مقال ایلدی لکن بو روایتك تأویلی اولدر که رهابین واصحاب صوامعدن مراد ابی حنیفه رضی الله عنه آنلردر که کندولر مجالس ناسه حلول یاخود صومعه‌لرینه دخول ایچون اذن ورخصتلرین مبذول قیلملریله ناسله الفت ومشرکینی دین باطللری اوزره صبر وثبات ومسلمینله مقاتلات ومحاربات اوزره ترغیبه همت ایده‌لر یوقسه بردیر یاخود کنیسه یه کیروب بابی نفسی اوزره اغلاق وایچنده ترهبله ارتکاب محن ومشاق ایلین رهابینی قتل ایتمکده رخیص واطلاق اولنماز که بونلر نفس ومال وتدبیرایله مقاتل اولمدقلرندن طرفلرندن امن مسلمین حاصل اولمشدر کذلك اهل حربدن اعمی ومقعد وبرشقی یابس اولان مفلوج ویدیمناسی ایله رجل یسراسی یاخود بالعکس مقطوع ویالکز یدیمناسی مقطوع اولنلرك قتاللرندن امن مسلمین مجزوم الوقوع اولمغله قتللری غیر مشروعدر وطوائف مذکوره دن مراد صاحب الکتاب شول عجزه درکه مال ورأیله دخی قتاله قدرتیاب اولمیه‌لر ویزبو قولك نظیرینی باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده شیخ فانی حقنده بیان ایلدیك که شیخ فانی امر حربده صاحب تدبیر اولدقده قتلی شایان کوریلور اما یالکز ید یسراسی مقطوع یاخود رجلیندن یالکز بریسی مقطوع بولنان اهل قتالدن اولمغله قتلی استحلال اولنور زیرا غالب احوالده مباشرت قتال انجق یدیمنی ایله استحصال اولنمغله بر مشرکك مشیی ممکن اولوب یدیمناسی دخی صحیح اولدقده مقاتله‌دن عد وقتلی استحلال اولنور کذلك

عندنده ایکن نجاشینك بر دوشمنی اوزرینه هجوم ایلدکده حضرت زبیر رضی الله عنه نجاشی ایله برابر بی نجاشی محاربه یه قدوم واول حربده کمال شجاعتن جمله یه معلوم قیلمشدر بو جهتله حضرت زبیر ایچون نجاشی عندنده منزلهٔ حسنه حاصل ومکارم مستحسنه سنه واصل اولمشدر ومسلمینك تحت رایت مشرکینده مشرکین آخرین ایله قتاللرین استحلال ایدنلر بو قصه‌نك ظاهری ایله استدلال ایدرلر لکن بو دلیل ایکی وجهله تأویل اولنور بری اولدر که نجاشی یوم مذکورده مسلم ایدوکی مروی ومأثوردر بناء علیه حضرت زبیر معیت قتالنی استحلال ایلمشدر ایکنجی اولدر که یوم معهودده مسلمین ایچون نجاشیدن غیری ملجأ ومأمن مفقود ایدی حتی ام سلمه رضی الله عنهادن مرویدر دیدیکه ارض حبشه‌ده امن واطمئنان اوزره قرار بزده ارض مرقومه بزه خیردار ونجاشی دخی خیر جار اولوب بزه عبادتله اوقات کذار ایدیك تاکه نجاشی اوزره بردوشمنی هجوم واقبال ایدوب نجاشی علی قصد المقابله اکا استقبال ایلدی واول منازلده بزلره بوندن اعظم برالم نازل اولمادی وبینمزده مذاکره ایلدیك که بو دوشمن نجاشی یه غالب اولورسه بزم قدریمزی مرتبهٔ نجاشیده بیلمك احتمالی منسلبدر همان غلبهٔ نجاشی نیازیله درکاه الهی یه اخلاص دعایه سر آغاز ایلدیك بعده میانه مزده عجبا اول مردنام کیم اوله که کیدوب حال طرفینی استعلام بعده کلوب بزه اعلام ایلیه دیو عرض مرام ایلدیکمزده همان زبیر بن العوام ایشته بن دیو محلندن قیام وبرقربه‌یی نفخ واکا رکوبله میانه‌ده اولان نهر نیلی عبوره اقدام بعده واروب عسکر نجاشی یه وصول والتحام وآنلر ایله برابر محاربه یه اقتحام ایلدی بزلر دخی صدق واخلاصله درکاه قاضی الحاجاته دعا ومناجات ایلدیك تاکه زبیر نهر نیلده نمایان اولوب الله تعالی نجاشی یه امداد وبلادنده تمکین ودوشمنی اهلاك وتسکین ایلدی سزلره مژده اولسون دیمك مفهومنی بعض اثوابنی رفع وتحریك ایتمکله بزلره اعلان قیلدی ام سلمه رضی الله عنها دیر که بوندن صکره نجاشی کبی خیر جارك عندنده اقامت واستقرار ایلدیك پس بو بیان صحت بنیانیله ذکر اولنان تأویل ثانینك صحتی نمایان اولور والله اعلم بالصواب

باب ما یکره من الدیباج والحریر فی دار الحرب * یعنی تلبس دیباج وحریر دار الحربده دخی مکروه کوریلدیکینك محل تحریریدر مؤلف تقوی لباس بو مسئله‌دن رفع پردهٔ التباس ایدوب دیر که امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه دیباج مثللو حریر مصمت یعنی خالصدن مصنوع اولان اثواب حربده دخی مکروهدر دیو تنصیص ایدوب امام ابو یوسف وصاحب الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی علیهما حربده جائزدر دیو تخصیص ایلدیلر وشارح الکتاب البسه الله تعالی حلل الجنة فی دار الثواب دیر که بز شرح المختصرده بو مسئله‌دن رفع برقع حجاب ایلدیك ومؤلف اصابت انتهاج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك لا بأس بلبس الحریر والدیباج فی الحرب قول شریفلرین ابو هریره رضی الله عنه‌دن نقل واخراج ایدوب امام ابو یوسف ایله بو حدیثك ظاهری ایله احتجاج ایلدیلر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه حدیث مذکوری تأویل ایدوب حریر ودیباجدن مقصود شول ثوبدر که لحمه‌سی یعنی آرغجی حریر وسداسی یعنی آرشی غیر حریر اوله دیو تفصیل ایلدی ودیدیکه ثوب مذکور حربك غیریده مکروه وحربده مشروعدر اما سداسی حریر ولحمه‌سی غیر حریر اولان ثوبك لبسی حربده وغیر حربده غیر ممنوعدر وحضرت زبیر رضی الله عنهك برقباء دیباجی وار ایدی هنگام محاربه‌ده آنی لابس اولور ایدی دیو ذکر اولنان اثر منقول دخی بو معنی اوزره محمولدر اما حریر مصمت هر حالده مکروه ایدوکی شول روایتله مثبتدر که ولید بن هشام عبد الملك بن محیریزه رحمه الله علیهما تحریر کتاب ایدوب وقت محاربه‌ده قباء حریر ودیباجی تلبس جائزمیدر دیو استجواب ایلدکده ابن محیریز دخی کن اشد ما کنت کراهیة لما نهی عنه رسول الله صلی الله علیه وسلم عند التعرض للشهادة دیو کتب جواب ایلدی یعنی رسول الله علیه السلامك نهی ایلدکاری نسنه‌یی اوقات سائره‌ده مکروه کوردیککدن زیاده حربه دخولله نفسکی شهادته عرض ایلدیکك وقتده مکروه کور انتهی

باب المکره علی شرب الخمر واکل الخنزیر

یعنی شرب خمر واکل خنزیر مثللو محرمات اوزره مکره اولان کمسنه حقنده رخصت وعدم رخصتی حاوی باب قوی الفحوادر عطاء بن ابی رباح رحمه الله تعالیدن مرویدر دیدیکه بر کمسنه شرب خمر واکل لحم خنزیر اوزره اکراه اولندقده اکراه اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه عندالله خیر وثوابه ظفریاب اولور واکراماً لله اکل وشربله مشغول اولورسه آنك عذری عندالله مقبولدر لکن بزلر بو قولی اخذ ایتمزز بلکه دیرز که عند خوف القتل ذکر اولنان اکل وشربی ترك ایلمك حلال دکلدر وامام مسروق رحمه الله تعالینك دخی قولی بودر دیمشدر که بر کمسنه بروجهله مضطر اولوب مثلا خمر وخنزیر یردن اکل وشرب ایتمیوب فوت اولورسه نارده داخل اولور وامام

ابو

مطلب الحرمة ترتفع عند الضرورة

مطلب کشف المترجم بعض معضلات الکتاب

اخرس واصم اولان وكاه مجنون كاه مفيق اولوب حال افاقتنده ظفر بولنان قتل اولنور زيرا قتاله صالح بنيه سى
اولوب اعتقادى دخى قتال مسلمينه باعث اولمغله مقاتله دن اعتبار وقتاله دفع شرينه ابتدار اولنور واكر برمسلم
اهل قتال عدا اولنميان طوائف مرقومه دن برينى قتله اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارت لازم اولميوب انجق توبه
واستغفار الزام قيلنور زيرا بونلردن هر برى قتالدن مأيوس ايسه ده عصمت نفسله مأنوس دخى دكلدر اما ناسله
مخالط اولان قسيسلر وشماسلر وسيا حلرك قتللرى مباح كوريلور زيرا بونلر وقت قدرتلرنده نفسلرى ياخود
تدبيرلرى ايله اهل قتالدن اولملرى ايله قتللرى استحلال اولنور وبر شخصك بالفعل مباشرت قتالنه هركس
هرزمانده وهرمكانده مطلع اولمق امر ممتنع اولمغله بونلرك بالفعل مباشرت قتاللرى رؤيت اولنمامق جواز قتللرينه
مانع دكلدر همان علل سابقه كبى مانع قتال اولان دليل ظاهر اكا ملازم اولمدقجه باعث قتال اولان اعتقادى
ايله صالح قتال اولان بنيه سى مقام قتاله قائم قيلنور ومسلمين ايچون اهل حربك نسا وصبيانى اسير ايدوب
داراسلامه اخراجده قدرتلرى وار ايكن آنلرى دارالحربده ابقا سزاوار اولماز زيرا اسر واخراجده مشركينى
تحقير وتكدير ومنفعت مسلمينى توفير وتكثير متحقق اولور كه آنلردن منفعت مشركينى قطع ايله خدم مسلمينه
ملتحق قيلنورلر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم واستحيوا شرخهم يعنى شبان اهل حربى قتل ايتميوب
استرقاق ايچون استبقا ايديكز قول بشارتمالرنده بومعنايه رمز وايما ايلمشلردر اماشول شيخ فانى كه نه دارالحربده
ظهور نسلى ونه مسلمينه ماله فدادن غيرى وصول نفعى رجا اولنميه آنده مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ واسير
وديلرلرسه دارالحربده ترك وابقا ايدرلر زيرا آنى اسر ايله مقصود انجق اخذ فدا ايله تحصيل مالدر ومسلمين قادر
اولدقلرى اموالده مخيرلردركه ديلرلرسه اخذ وديلرلرسه اهمال ايدرلر نكته سى اولدركه اوزرلرينه واجب اولان
دفع فتنهٔ كفر وضلالدر يوقسه اكتساب مال شرعا حلال ايسه ده اوزرلرينه حق واجب الاستحصال دكلدر
اما اهل حربدن برمعتوهه ظفر بولندقلرنده اخراجنه قدرت وار ايكن آنى دارالحربده ابقا غير سزا واردركه
آنك افاقتى وظهور نسلى مأمول اولمغله آنى ابقا نسا وصبيانلرين ابقا كبى عون مشركينه موصولدر لكن ناسله
مخالط اولميان عترهبينه اسر ايله دخى تعرض اولنماز كه نسلى دخى مأمول اولمامغله تركنده عون مشركين
غير محصولدر انجق عدم قتللرى سبقت ايدن علتلرى اسر ايله داراسلامه سوق وتسبيل قيلنورلر زيرا آنلر نسا به
قربانله حامل ايتمك محتمل اولوب تركلرى قوت مشركينه مدار اولمغله بعد الظفر دارالحربده تركلرى سزاوار اولماز
واهل حربدن قتلى حلال اولنلرك جواز اسر واخراجلرى بى اشكالدر وبعد الاخراج قتل واسترقاقلرى
رأى امامه محتاجدر وقتلى حلال اولميانلرك مسلمين مثلا جرد آتلو بولنوب اخراجلرى دخى مستحيل ايسه كركدركه
محللرنده ترك ايدوب قتل وتنكيل ايتميه لر زيرا عدم قتللرى منفعت اسر واسترقاق ايچون اولميوب همان شرعا حرام
اولديغندندر پس اسرلرندن عجز ايله حرمت قتللرى منقلب اباحت اولميه جغى مالا كلامدر وكراع وسلاحدن
اخراجى مقدور اولنلرى دارالحربده ابقا مكروه وناسزادركه مشركين آنلر ايله قتال مسلمين اوزره متقوى اولملريله آنلر
حكمنده بنى آدم ايله متساوى بلردر اما بقر وغنم وسائر اطعمه يه ظفر ياب اولدقلرنده ديلرلرسه اخذ وانتهاب وديلرلرسه ترك
واجتناب ايدرلر زيرا بونلرك امثالى حسب العادة اسباب قوت قتال دكللردر كورمزميسكه مسلمين اهل حربه تجارتى
ايچون حمل كراع وسلاح ايلمك ممنوع اما حمل اموال سائره مشروعدر كذلك دار عزده مستأمن اولان حربى كراع
وسلاحدن بعض اشيا كسب ايلدكده آنى نفسى ايله برابر دارالحربه ادخالدن منع اولنوب اموال سائره يى ادخالدن
دفع اولنماز ومسلمين ايچون خيار ز بورمال حقنده ثابت اولدقده ولدى مأمون اولميان عجوز كبيره حقنده دخى
متثبتدر كه آنده فدا مالدن غيرى نفع زائد عديم الاحتمالدر بناء عليه مسلمين بومثللو عجوزى ياخود شيخ فانى يى
اسر قيلدقلرنده مال ايله فدالرى جوز مقبولدركه حق مسلمينده بولردن نه داراسلامده بولنمرلرندن منفعت ونه
دارالحربده بولنملرندن مضرت غير مأمولدر وعدم قتللرين ذكر ايلديكمز اصحاب علل وغيريلرى اكر قتاله مباشرت
ياخود تحريض قتاله مبادرت ايدوب ياخود ايچلرنده مطاع صاحب رياست ايسه جواز قتلى مرتبهٔ بداهتده دركه
قتلنده كسر شوكتلرى وتفريق جمعيتلرى موجود وقتالدن مقصود انجق معناى معهود درحتى ملك اهل حرب
برطفل صغير ياعورت ياشيخ فانى بولنسه قتلنده اهل حربى تحقير وتذليل ومنعه لرين منع وتعطيل بولنمغله
آنك قتلى تجويز وتحليل اولنور كذلك برراهب ياخود سياح مشركينى معايب مسلمين اوزره دلالتله مسلمين مطلع
اولدقده آنك دخى حرمت قتلى مرتفع اولور زيرا بوصنعنده معين مشركين اولمغله قتالده صاحب رأى اولان
شيخ فانى منزلنه تنزيل اولنور وبومثللو شيخ فانينك قتلى البته تحليل اولنور زيرا مرويدركه دريد بن الصمة شيخ

قسيس كسر قاف وتشديد سين ايله رئيس النصارى فى العلم ديمكدر بجمعى قسوس كلور وشماس بتشديد الميم رؤساء نصارادن وسط رأسى حلق ايدوب بيعه سنده ملازم اولان كمسنه در بجمعى شمامسه در مهد

كبير ايكن امر حربده صاحب تدبير اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنى قتل وتدمير ايلمشلردر واكر برمسلم
حين قتالده مشرك اولان والدينه ملاقى اولسه كركدركه اقدام قتلندن متوقى اوله قال الله تعالى وصاحبهما
فى الدنيا معروفا يعنى اى انسان والدينك ايله دنياده شريعته موافق ومروته مطابق اولان صحبت احسان ايله
مصاحبت قيل ومعلومدركه قتلنه قصد وعزيمت احسانله مصاحبتدن دكلدر وهم حنظلة بن ابى عامر وعبد الله بن
عبد الله بن ابى رضى الله تعالى عنهمادن هر برى كندو والدينى قتل ايچون رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن
استيذان ايتدكلرنده آنلرى نهى ايلديلر حال آنكه ابو عامر هم مشرك وهم رسول الله عليه السلام ايله محارب ايدى
وعبد الله بن ابى دخى ظاهر النفاق برمنافق ايديكه الله تعالى قرآن كريمده آنك كفرينه شهادت ايلمشيدى
پس بوبيانله عندمزده نمايان اولمشدركه ولد والد مشركنى قتله عزيمت ايلمك مكروه وناشايان درنكته سى اولدركه
والد سبب ايجاد ولددر پس ولد آنك سبب اعدامى اولمق مكروهدر كذلك والد ولدى اوزره تربيه ايله منعم اولمشدر
پس ولد آنك قتلنه اقدامله اظهار كفران نعمت مكروهدر وبومسئله نك اصل بيانى الله تعالى نك حضرت
ابراهيم الخليل على نبينا وعليه صلوات الملك الجليل دن اخبار ايلديكى قصه ده نمايان دركه اول جناب خلعأبه والدى
اطالهٔ لسان برله لئن لم تنته لارجمنك واهجرنى مليا يعنى يا ابراهيم اكرسن اصناممدن اعراض وآنلره اعتراضدن
فارغ اولمز ايسك البته والبته سكا اسنادله ذم وشتم ياخود احجار ايله تا كه فوت اولوب ياخود فرار ايله بندن بعيد
اولنجه دك ضرب ورجم ايدرم ديدكده اول ذات فتوت سمات سلام عليك سأستغفر لك ربى انه كان بى حفيا
يعنى بنم طرفمدن سلامت اوزرينه اولسونكه بوندنصكره سكا موذى اولان كلامى تكلم ايتمم وقريبا مغفرتكى
موجب اولان توبه وايمانه توفيقكى ربمدن رجا ايدرم ديمكله حق والده حسن مراعات ايلدى اما والد قتل والدينه
اقدام ايدوب آنى قتلدن غيرى طريق دفعى مستحيل اولسه بوصورتده ولد ايچون قتل والد تحليل اولنور زيرا
بوبابده مقصدى كفران نعمت اولميوب همان نفسندن سبب هلاكى دفعيله شرعا مأمور اولديغى اوزره كندو
احياسنه سعى وهمتدر وبر بومسئله ده آبا وامهاتله سائر ذى رحم محرمك فرقى كذلك بوبابده مشركيندن اولنلر ايله
مسلميندن اهل بغى اولنلرك فرقنى شرح الجامع الصغيرده بيان وتحرير ايلديك واكر اهل حربدن برصبى
ياخود معتوه مشركينله برابر قتال ايدوب بعض مسلمينى دخى قتل ايتدكلرندنصكره مسلمين اكا ظفرياب اولسه لر
بعد الاسر قتللرى بنه لايق وصواب كوريلمزكه اسر ايله فتنهٔ قتاللرندن رهاياب اولمشلردر لكن داراسلامه
اخراجلرى مقدور مسلمين اولميوب دارالحربده ترك وابقا لرنده دخى قتال مسلمينه عودتلرندن اتقا اولنورسه
بوصورتده قتاللرندن امن وسلامت حاصل اولمامغله قتللرى روا كوريلور نظيرى شول جمل صؤلدركه آنى
بركمسنه اخذ ايدوب هجوم وصولتنى دفع ايلدكدنصكره تخليهٔ سبيلنده ينه صولته عودتندن احتراز اولنورسه
صاحبنه قيمتنى ضامن اولمق شرطى اوزره قتلنه وقت صيالنده جواز بولنديغى كبى بونده دخى جواز واردر
نكته سى اولدركه بونلردن مستقبلده توهم اولنان ضررك اثرى ماضيده ظاهر اولمغله توهم مستقبل اول ظاهر
ماضى ايله متأيد ومستظهر اولوب فى الحال قائم وحاضر حكمنده قيلنور كورمزميسنكه برصبى مراهق ملك
اهل حرب ايكن مسلمين اخذينه ظفر بولدقدنصكره اخراجندن عاجز اولسه لر البته قتلى جائز كوريلور
زيرا آنى تخليهٔ سبيل ايله تركده مسلمين اوزره خوف هلاك احتمال غالبدر وبويله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده
حكمى ظاهر اوزره بنا امر واجبدر واكر اول صبى ومعتوهى بعد الاخذ اخراجلرى ممكن اولميوب انجق تخليهٔ
سبيللرنده اول طائفهٔ مسلمين كندو نفسلرى اوزره آنلرك ضررلرندن امين اولوب انجق اول محلده مسلميندن سريهٔ
اخرى كله جك اولسه بونلر اول سريه ايله قتال ياخود بعض اهل سريه يى قتل ايتملرندن آمنين اولمسه لر بوصورتده
كركدركه تخليهٔ سبيل ايله آنلرى تأمين ايده لر زيرا اول طائفه نك حصول امنى مجزومدر وصكره سريهٔ اخرانك دخولى
واول جانبه وصولى امر موهومدر وبومثللو امر موهومله بويله قتل حرام اوزره اقداملرى لايق اولمديغى جمله يه
معلومدر واكر برراهب صومعه سندن بعض بلاد اهل حربه نازل اولوب مسلمين دخى اثناء طريقده ياخود
نفس بلده ده اخذينه واصل اولدقلرنده بن قتال ايچون چيقمديوب بلكه نفسم اوزره سزدن خوفله فرار ايچون
چيقمش ايدم ديو اعتذار ايلسه كركدركه آنى تصديق ايتميوب قتل واسرينه ابتدار ايده لر زيرا قتلى جائز
اولميان راهب انجق اولدركه مخالطهٔ ناسدن هارب اوله وبوراهب مقاتله ايله موضع اختلاطده بولنمشيكن
ادعا قيلديغى عذرنده متهم اولمغله تصديق اولنميوب همان ترتيب جزاسى تحقيق اولنور اما صدق مقالى قلب
مسلمينده غالب احتمال اولورسه مستحبدركه آنى اسير ايده لر وقتلنه استعجال ايتميه لر زيرا احتياط اوزره بنا قيلنان

مطلب قتل الجمل الصائل

اموروده غالب احتمال بمنزلة الیقیندر وقتل دخی احتیاط اوزره بنا قیلنان اموردندر که آنده بردفعه غلط متمکن
اولدقده بردخی تدارکی ممکن اولماز ومقصود اولان دفع قتالی اسرایله دخی استحصال اولنور واکر مسلمین بردیر یاخود
کنیسه ده مفتوح الباب ساکن ایکن برراهبه ظفریاب اولسه‌لر آنك قتلی جائز کوریلور زیرا بیان ایلدیك که مشرکین
آنلرك مجلسلرینه وروب وتدبیرلرندن اخذایله صدور وخروج ایتدکلرندن آنلر ائمة الکفر ایدکلری ظاهر وقتللری
موجب کسر شوکت مشرکین ایدوکی باهردر واکر مسلمین برراهبه صومعه سنده ظفریاب اولوب آندن طریق
قنده در یاخود اهل حرب قنده در دیو استجواب ایتدکلرنده اول دخی مسؤلیکز معلوم ممدر لکن نه سزلره
اهل حربدن ونه اهل حربه سزلردن خبرویرمزم دیمکله جواب ویرسه مسلمینك اکا تعرضلری لایق وصواب
اولماز زیرا بوجوابنده مشرکینله اختلاطدن وتدبیر امورلرندن واکتساب محبت وعداوتلرینه میلدن بالکلیه
انقطاعنی بیان ایتمشدر وترك تعرضنی موجب انجق بوانقطاع ایدوکی نمایاندر اماحین سؤاللرنده ایشته طریق
بودر دیو اخبار ایدوب صکره خلافی آشکار اولمغله مسلمینه خیانتی بدیدار اولسه بوصورتده قتل واسره سزاوار
اولور زیرا مسلمین آندن طریق نجاته دلالتنی طلبدن صکره طریق هلاکه دلالت ایتمکله مسلمینه اظهار عداوت
ومشرکینه اظهار مودت ایلمشدر واکر مسلمین کفار رومه غزا ایدوب اولدیارده برصومعه ده برراهب حبشی‌یه
ظفریاب اولدقلرنده بلاد رومده راهب حبشی بولنمقدن استعجاب ایلسه‌لر کرکدر که کندودن سؤالله دفع ارتیاب
ایده‌لر زیرا عندلرنده مشتبه الحالدر وازالهٔ اشتباهك طریقی انجق سؤالدر قال الله تعالی فاسئلوا اهل الذکر
ان کنتم لاتعلمون وسؤالك دخی فائده سی انجق جواب مسؤل عنهی قبول واعتبار درمکر کلامنده تهمت
وخیانت آشکار اوله بوصورتده اول راهب بن نصارای حبشدن ایدم کلوب بودیارده ترهب ایلدم دیو کشف حال
ایدرسه کرکدر که اکا تعرض ایتمیوب تصدیق مقال ایلیه‌لر که صدقی غالب احتمالدر واکر بن برمسلمك عبدی ایدم
ونصرانی ایدم شمدی کلوب بونده ترهب ایلدم دیو اخبار ایدرسه کرکدر که آنی اخذ ومولاسی اوزره رده
ابتدار ایده‌لر زیرا عبد آبق ایدوکنی اقرار ایلمشدر وعبد آبقی مولاسی اوزره رده قادر اولان شخص اوزره وجوب ردی
بدیداردر واکر برمسلمك عبدی ایدم اهل حرب بنی اسر واعتاق ایلدیلر بنده بونده ترهب ایلدم دیو افاده ایدرسه
اسر واعتاقده تصدیق اولنمیوب همان اخذ ایله مولاسنه رد واعاده اولنور زیرا مولاسی ایچون رق وملکی
اقراردن صکره آنی مزیل اولان اسر اهل حربی ادعایه شروع ایلمشدر اولبابده مولاسی اوزره دعوای عتق
ایلین عبد حکمنده اولوب بلاحجة تصدیقی مشروع اولماز واکر بن برمسلمك عبد مسلمی ایدم صکره تنصر
وترهب ایلدم دیمکله اقرار ارتداد ایدرسه کرکدر که اکا عرض اسلامده اجتهاد اولنوب نکول ایدرسه قتل وتنکیل
وقبول ایدرسه مولاسنه رد وتسبیل قیلنه واکر بعدالقتال مشرکین منهزمین اولدقده نصکره مسلمین اول مشرکیندن
برقوم مجروحینه فائز اولسه‌لر اول جراحتلر ایله عدم تعیشلری معلوم ایسه دخی تعجیل قتللری جائز کوریلور
زیرا آنلر فی الواقع مقاتله ایکن مباشرت قتالدن آنلری انجق ضعف جراحت عاجز قیلمشدر پس یدلری بغلنمزده
مربوط اولان اسیرلر کبی آنلرك قتلی دخی جائزدر کذلك وجع جراحتله الم موتی طاتسونلر دیو قتللرندن فارغ
اولورلرسه بودخی جائز وسائغدر ومسلمین ایچون ایکی صورتك هربرنده برکونه شفاء صدور جلوه بخش صدور
اولمغله حقلرنده هر بری مباح وغیر محظوردر وبومسئله ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدر که محمد بن مسلمه
رضی الله تعالی عنه یوم خیبرده مرحب ایله مبارزه ایدوب آنی سیفله ضرب وایکی رجلنی بردن قطع ایتمکله
مرحب حیاتندن نا امید اولوب اجهز علی یا محمد دیو سرعت قتلنی نیاز ایلدکده ابن مسلمه دخی لاحتی تذوق
من الموت مثل ماذاق اخی محمود یعنی سنی شمدی قتل ایتمزم تا که قرنداشم محمودك سندن طاتدیغی الم موتی
سندخی بندن طاته سین دیو وزرندن تجاوزه جواز کوستردی بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنه اول جانبه
مرور ایدوب آنی قتله استعجال واسلابنی اخذ واستحصال ایلدی صکره اول سلبی رسول کریم علیه التحیة
والتسلیم محمد بن مسلمه‌یه اعطا وتسلیم ایلدیلر پس مرحبده احتمال بقا اولیدی اکا محمد بن مسلمه لاحتی تذوق
من الموت مثل ذاق اخی محمود دیمکله خطاب عتابنی القا ایتمزایدی ورسول الله علیه السلام دخی سلبنی حضرت
علی رضی الله عنه دن صرفله اکا اعطا ایتمزلر ایدی وبو وقعه ده حضرت علی رضی الله عنه مرحبی اول حالتده
کوروب قتلنه مسارعت ایتمشیکن رسول الله علیه السلام اکا عتاب ایلمدیلر ومحمد بن مسلمه دخی مسارعت
قتلندن امتناع ایتمشیکن اکا دخی توبیخاً خطاب ایلمدیلر پس اصول مسروده دن متفرع اولمشدر که امرین
مذکوریندن هر بری جائز وشوسعدر توضیحی اولدر که بومثللو مجروحی قبل الموت اسیر قیلوب سائر اسرا کبی

تقسیمی جائز اولمغله اول دخی قبل الاسر بمنزلة الاسیردر وامیر سائر اسرایی قتل وترکده مقبول التدبیر اولدیغی کبی
بونده دخی مقبول التدبیردر واکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصنده برمشرك مریضه فائز اولسه‌لر آنی
قتللری جائز کوریلور زیرا مرض آنی اهلیت قتالدن اخراج ایتمیوب همان مباشرت قتالدن عاجز قیلمشدر
وهم مرض مشرف زوال اولمغله آنك مسلمینله قتالی منقطع الاحتمال دکلدر مکر اول مرضله عدم تعیشی مجزوم
یاخود ظن غالب ایله معلوم اوله بوصورتده شیخ فانی کبی احتمال قتالی مقطوع اولمغله قتلی غیر مشروعدر
واکر مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن اهل بغی ایله قتال ایدوب بعض مجروحلرینه ظفر بولسه‌لر نظر اولنور
اکر اهل بغیك هنوز التجا ایده جکلری فئه ومنعه‌لری وار ایسه قتل مجروحلرینه مسارعت سزاواردر زیرا مجروح
مزبور حالت مذکوره ده اسیرلری منزلنه نازل اولوب فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه قتل اسیرلری وتعاقب منهزملری
مشروع اولدیغی کبی مجروحلرینك دخی مسارعت قتللری غیر ممنوعدر مکر اول مجروحك احتمال تعیشی
مقطوع اوله بوصورتده بردخی منعه سنه التجا واهل بغیه اهل عدل اوزره اعانتی خوفی مدفوع اولوب آنك حالی
بالکلیه منهزمین اولوب التجا ایده جك فئه ومنعه‌لری قالمامق حالنه مماثل اولمغله اوحالده قتل اسیرلری وتعاقب
منهزملری ممنوع اولدیغی کبی بوحالده بولنان مجروحك دخی قتلی غیر مشروعدر ومسئلهٔ مرقومه ده اهل حربله
مسلمیندن اهل بغیك فرق میانلری شووجهله بیان اولنور که اهل حرب حقلرنده مسلمینله محاربه‌یه سبب داعی
انجق شرك اوزره اعتقاد باطللریدر وبو اعتقادلر منهزمین اولوب منعه‌لری زائل اولدقده دخی قائم وحاصلدر
اما اهل بغی حقلرنده سبب داعی بومثللو اعتقاد باطل اولمیوب همان فئه ومنعه‌لریله قوتلری انلری قتال اوزره
حامل اولمشدر واول قوتلرینه عروض زوالدنصکره قتللری استحلال اولنماز واکر مسلمین اهل حربدن برمعتوهه
ظفر بولوب اول معتوه دخی نه حرب وقتاله عارف ونه کندو صنعنه واقف دکل ایکن همان یدنده برسیف مسلول
بولنمغله مسلمین ومشرکیندن سمتنه کلنلری ضربله مشغول اولسه مؤلف مرحمت معتاددیرکه عندمده احب اولان
اولدر که مسلمین آنی قتل ایتمیوب همان منع وتعویق ایچون اخذینه اجتهاد ایده‌لر زیرا مباح القتل اولنلر انجق بالفعل
قصد قتال ایدوب یاخود اعتقادی باعث اقتتال اولنلردر ومعنای مرقوم معتوه مرسومده معدومدر که سمتنه کلن مسلم
ومشرکی ضرب ایتدیکندن نه قتال مسلمینه قاصدونه باعث اقتتال اولان اعتقادایله معتقد اولمدیغی عندیمزده معلوم
اولمشدر بناء علیه آنك حالی فرس وبعیر مثللو بهائمك احوالی کبیدر که بهائمدن بریسی برکمسنه اوزره هجوم
ایتمیوب همان سمتنه کلنلری ضرب ایدر اولسه آنك قتلی حلال کوریلمز اما برکمسنه اوزره هجوم ایدوب بدون القتل
دفعی ممکن اولمدقده قتلی استحلال اولنور ومعتوه مرقوم دخی بو حکم ایله محکومدر انجق بهیمه ده حق مالك اولان
مالیت وتقوم باقی اولمغله قاتلی مالکنه قیمتنی ضامن اولور اما معتوه حربیده بومعنی متمکن اولمامغله قتلی دیت
وکفارتدن برشیء متضمن اولماز واکر مسلمین اهل حربدن سیفله قتال ایدر برشخصه ظفریاب اولوب اول دخی
قوت مسلمینی کوردیکده کندو بی مجنون بیلدیرمکیچون اظهار جنونه شتاب ایلسه بوبابده قلوب مسلمینده
واقع اولان رأی غالب ایله عمل استصواب اولنور زیرا وقوف حالنده ادلهٔ سائره منقطع اولدقده امر قبله ده تحری
مقامنده قائم اولمغله رأی غالبه متابعت لازم اولوز وبز بالدفعات بیان ایلدیك که وقوف حقیقتی ممکن اولمیان
اموروده رأی غالب مناب حقیقتده نائبدر بوصورتده رأی مسلمین جنونه ذاهب اولوب آنی اخذ ایلدکلرندنصکره
صحت عقلی نمایان اولسه قتلی جائز وشایان کوریلور زیرا اخذ واسری طرف اسلامیاندن اکا امان دکلدر
کورمزمیسنکه حین اسرنده صحت عقلی مقرر اولسه قتلنده رأی مسلمین معتبردر کذلك حین اسرنده مشتبه الحال
اولدقده ینه رأی مسلمین اعمال اولنور واکر مسلمین اهل حربدن برغلام مراهق اخذ ایدوب انجق بلوغ وعدم
بلوغنده استشکال ایلسه‌لر اکرچه بعض فقهاء علیهم الرحمة نبات عانه‌یی علامت بلوغ قیلوب حدیث
بنی قریظه ایله استدلال ایلدیلر لکن مذهبیمز اولدر که نبات عانه ده احوال ناس متفاوت اولوب مثلا طائفهٔ هنودده
سریع الظهور واتراکده بطیء الصدور اولمغله حکم بلوغده تحکیمی استقامتدن مهجوردر وبز بومسئله‌یی
باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك پس لازمدر که اول غلامك
علی قول الامامین اون بش یاشنه دخول یاخود داخل اولمامش ایسه احتلامی عندلرنده ظاهر اولمدقچه قتلنه
مباشر اولمیه‌لر وبوموضعده ظهور بلوغی رأی غالبه منوط اولمیوب بلکه تحصیل یقینه مربوطدر که صغرسنی
متیقن اولمغله زوال یقین خلافنده یقین آخرك وجودی ایله مشروطدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ایلین
شخصك جنونی فی الاصل متیقن وآشکار اولمامغله آنده رأی غالبه اعتبار اولنور واکر مسلمین برصبی نابالغی اخذ

مطلب مقاتلة اهل البغي

مطلب قتل الصائل من الفرس وغيره

مطلب الحكم بالبلوغ

ايدوب اول صبي دار الحربده مسلمينله برابر طول مكث ايله بالغ اولسه حين اخذنده شايستهٔ قتل اولمامغله بعد البلوغ دخي قتلي جائز وسائغ كوريلمز نكتهسي اولدركه صبي مزبور وقتا من الاوقات جملهٔ مقاتلهده مندرج اولمامشدركه حين اخذنده صبيدر وصبي جملهٔ مقاتلهدن خارجدر و بعد البلوغ فيء مسلمين بولنمغله مسلمينله مقاتل اولميوب سائر عبيدلري درجهسنده مندرجدر اما قبل الاخذ اظهار جنون ايدوب صكره صحت عقلي مستبين اولان كمسنه بشقهدركه آنك قبل الاخذ مقاتل ايدوكي متبين ايكن قتلدن نجاتي ايچون حيلهيه سلوك ايلديكي متعين اولمشدر حتي اول كمسنه في الاصل معتوه يا مجنون ايدوكي معلوم اولوب بعد الاخذ ايادي مسلمينده برؤ وعافيتله خوشحال اولسه صبيده ذكر اولنان نكتهيه بناء ينه قتلي حلال كوريلمز اما ايادي مسلمينده صبي مذكور بالغ اولوب و بو معتوه ومجنون عافيت بولدقدنصكره بر مسلمي قتل ايلسهلر كركدركه امام اسلام آني قصاصا قتل واعدام قيله زيرا بونلر سائر عبيد مسلمين منزلنه نازل وحكم خطابده داخللردر واكر بونلردن بريسي قبل الاخذ بالغ اولوب ياخود عافيت بولدقدنصكره مسلمينله قتال ايدوب بعده اخذ اولنسه حين قتالنده برفردي قتل ايتمامش ايسه دخي قتلي استحلال اولنور زيرا مسلميندن ممتنع ايكن آنلر ايله قتال ايلمشدر اما ايادي مسلمينده بالغ اولوب ياخود عافيت بولدقدنصكره مسلمينله قتال ايدوب كمسنهيي قتل واعدام ايتمسه كركدركه ضرب وجيعله ضرب اولنوب قتلنه اقدام اولنميه نظيري عبيد مسلميندن شول عبددركه قتال مسلمينه اهتمام ايدوب بر كمسنهيي قتله اقتحام ايتميه كذلك ذكري سبقت ايلين عليلردن بريسي بو فعلي ايقاع ايلسه ينه قتل اولنميوب ضرب له ايجاع اولنور زيرا ايادي مسلمينه حين دخولنده مقاتل اولمديغندن آنك بو قتالنده حالي اهل حربدن بر مستأمنك دار اسلامده قتال ايدوب كمسنهيي قتل ايتمديكي حالنه مماثلدر واكر مسلمين اهل حربدن زراعت وحراثتله مشغول بر قومه ظفرياب اولسهلر بنم عندمده احب اولان آنلري قتل ايتميوب اسر واستجلاب ايتمكدر زيرا آنلر قتال ايتميوب وتدبير قتالله اشتغال ايتمدكلرندن منزلهٔ نسادهدر ازال اولنورلر وسبي واسرلري مسلمين ايچون عمل حراثتي اصلاحه بادي اولمغله منافع مسلمينه مؤديدر بو يله ايكن مسلمين آنلري قتله شروع ايلسهلر قتللري مشروع كوريلور زيرا بنيهلري محاربهيه متحمل ايكن حرفتلري عرض لازم اولمامغله ممكندركه انسان صنعت حراثتدن مقاتلهيه متحول اوله اما صفت انوثت بشقهدر واكر مسلمين اهل حربدن سكران اولان بر قومه ظفرياب اولسهلر سكر ايله بي شعور ايسهلر دخي حال سكرده قتللري تجويز واستصواب اولنور زيرا تصرفات سكران معتبر اولمغله حكما غير سكران ايله برابردر وهم سكر ايله محارب مسلمين اولمقدن خارج اولمامغله حكم قتلي اباحتده مندرجدر واكر مسلمين مداين مشركيندن بر مدينهيه عنوة دخول ايتسهلر همان راست كلدكلري رجالي قتاله مشغول اولملري جائز كوريلور زيرا بر حكمك خلافي مستبين اولمدقجه آني ظاهر اوزره بنا امر متعيندر وداخل مدينه موضع اهل قتال اولمغله آنده بولنانلر طائفهٔ مقاتلهدن ايدوكلري بحسب الظاهر متبيندر مكر آنلردن بر كمسنه اوزره مسلم سيماسني ياخود مسلمينله عقد ذمت ايلين طائفهنك سيماسني احساس ايدهلر بو صورتده كركدركه آنك حالي ظاهر اولنجيهدك حقنده تفتيش اوزره توقف واحتباس ايدهلركه وقوف حقيقي ممكن اولميان امورده سيمايي تحكيم اصل قويمدر قال الله تعالى تعرفهم بسيماهم وقال تعالى يعرف المجرمون بسيماهم على الخصوص تعجيل قتلده خطا واقع اولدقده تداركي غير ممكندر اما حقيقتي تحقيق اولنجيهدك تأخيري منافع مسلميندن برشيئك فواتي غير متضمندر بناء عليه اول كمسنهنك حالي متبين اولنجيهدك حقنده توقف وتثبت امر متعيندر نكتهسي اولدركه مدلول سيما محتمل الصدق اولمقده خبر فاسقدن دون دكل ايكن الله تعالى ان جاءكم فاسق بنباء فتبينوا قول شريفنده خبر فاسقده توقف وتثبت ايله امر وفرمان ايلمشدر وحكم مزبوره مداول سيما دخي اولي ايدوكي بي كماندر واكر مسلمين مشركينله صف قتالده برابر بولنان مسلميندن بر قوم مصلحتهٔ لاقي اولوب انجق اول ابدانده مكرهين اولوب اولمديقلرين ادراك ايتمسهلر بنم عندمده احب اولان اولدركه تعجيل ايتميوب قتللرندن استمساك ايدهلر تا كه ممكن ايسه كندولردن سؤال الله استطلاع حال ايدوب دكل ايسه آنلرك بر مسلم ايله قتاللريني كورنجيهدك كف يد ايدوب كوردكدنصكره قتال وقتللرينه اشتغال ايدهلر زيرا مسلمينله دينده موافقتلري محاربهٔ مسلمينه مانع ايدوكي معلوم مسلمين ايكن خلافي متبين اولمدقجه عدم حل قتاللري مستبيندر ومجرد صف مشركينده بولنملري طوعا وكرها اولمق ممكن اولمغله آنكله خلافي متبين اولماز بناء عليه قتاللري ظاهر اولنجيهدك آنلردن كف يد احسن و بعد الظهور قتاللري مباح ومستحسندركه مسلمين ايسهلر دخي منعهٔ مشركينده مباشرت قتال ديلرين ميم ايدوكي بي جدالدر كورمزميسنكه اهل بغي مسلمين ايكن قتاللرين دفع ايچون آنلر ايله اقتتال اولنور پس قوم مذكورينده سبب اباحت دملري اولان قتاللري ظاهر اولدقده قتللري استحلال اولنور زيرا غايت امرلري قتال اوزره مكرهين

اولملريدر وقتال اوزره مكره اولان كمسنه بر شخصي قتله عازم اولدقده شخص مزبور آني قتل ايلمك مباح كوريلور واكر اول قوم مسلمين هنوز مباشرت قتال ايتميوب لكن سل سيوفله تهيؤلرين ابراز ايتملريله عسكر مسلمين دخي قليل بولنوب مباشرت قتاللرينه منتظر اولدقلري صورتده اعدا بردن هجوم ايله عسكر مسلميني قتل ايتملرندن احتراز ايلسهلر بو بابده رأي غالب عدما كراهلرينه تعلق ايدرسه قتال وقتللرينه جواز واردر نظيرلري شول كمسنهدركه اثناء ليلده سل سيفله بر داره هجوم ايدوب حقيقت قصدي دخي صاحب الدار اوزره مشتبه ونامعلوم اوله ومؤلف كريم الخصال بو مسئله اوزره شول اثر ايله استدلال قيلديكه حضرت علي رضي الله تعالى عنه مسلميندن اهل بصره ايله قتال ايتدكده اصحابنه لاتبدؤهم بالقتال حتى يقاتلوكم يعني سز آنلره قتالله ابتدا ايتمكز تا كه آنلر سزكله قتال ايده لر سزدخي صكره قتال ايديكز ديو بسط مقال ايلدي ومزاولهٔ حربده عادت ناس جميع جماعت محاربه ايچون ركض افراس ايتمك اولميوب بلكه بعضيلري لجهٔ قتاله انغماس و بعضيلري آنلرك وراءلرنده قرار واحتباس ايتمك اولمغله بو استدلالدن جناب مؤلفك مقصود نهانيسي اول جماعتك بعضيلرندن ظهور قتال حكم اباحت قتاللرنده جملهسندن ظهور قتال منزلنده اولديغنه اقامت برهاندر واكر بر مسلم آنلردن بريني ظهور قتاللرندن صكره قتل ايدوب بعده خروجده مكره ايدوكنه مسلميندن بينهٔ عادله قائم اولسه ينه قاتل اوزره ديت وكفارت لازم اولماز زيرا حقنده حلال القتل اولان شخصي حالني بيلهرك قتله شتاب ايتمشدر ودم مباح ديت وكفارتي ايجاب ايلمز كذلك ظهور قتاللرندن مقدم دخي سلاحله صف مشركينده واقف ايكن قتلي دخي ديت وكفارتي غير موجبدركه صف مشركينده استعداد قتالي اباحت دمني مستوجبدر غاية الامر بو صورتده لدى الامكان حالنده تثبت وتوقف مستحب وشاياندر واكر مسلمين سفائن اهل حربدن بر سفينهيي احراق ياخود اغراق ايتدكلرنده ايچنده بعض مسلمين بولنوب آنلر دخي هالكينه التحاق ايلسهلر مسلمين اوزره ديت وكفارتدن برنسنه الزام والحاق اولنماز كه مسلمين كندو حقلرنده حلال اولان فعله حقيقت حالي بيلهرك تشمير ساق ايلمشلردر كذلك مشركين اطفال مسلمينله تترس ايدوب سهام مسلمين اول اطفاله اصابت ايلدكده ينه جواب مذكور ايله اجابت اولنور غاية الامر مستحبدركه بو وافعا لله مسلمينه قصد نكال ايتميهلر زيرا مسلمين مسلمينه ايصال ضرردن تحرزه قادر اولدقلرنده البته تحرزلري واجب اولور پس تحرزدن عاجز اولدقلرنده همان وسعلرنده بولنان قصد ونيتله تحرزلرين موجب اولور يوقسه ايچلرنده بولنان مسلمين ايچون اهل حربدن كف يد ايجاب اولنه ايدي اوزرلرينه استيلايه سبيل وصوليمز ناياب اولور ايدي زيرا اهل حربدن هر اهل حصن وهر اهل سفينه خوف نفسلرينه ذاهب اولدقلرنده اسراء مسلميندن لااقل براسيري معيتلرنده استصحابله قتاللرين مسلمين اوزره حرام قيلمغه راغب اولورلر ايدي ومعناي مذكور حكم جوازدن مهجوردر كورمزميسنكه سفينهده اهل حربك نسا وصبيانلري برابر بولندقده قتل نسا وصبيانه قصديمز غير حلال ايكن اول سفينهيي احراق واغراق استحلال اولنور كذلك ايچلرنده مسلمين يا اهل ذمتدن بر جماعت برابر بولنسه آنده دخي حكم مرقوم مقرردر والله اعلم وبه الاعانة

مطلب اذا تترس اهل الحرب باطفال المسلمين

باب من يكره ان يغزو ومن لا يكره له ذلك * يعني مانع شرعي جهتيله غزايه خروجي مكروه كوريلوب كوريلميلري تفصيلده باب لازم التحصيلدر مؤلف معدلت پناه طيب الله تعالى مثواه ديركه بر مديون دائني غائب ايكن خروج غزايه راغب اولسه نظر اولنور اكر اوزرنده اولان دينه وافي مالي وار ايسه اول كمسنه كندويه برحادثه ظهور ايدرسه تركهسندن ديني قضا ايچون بر شخصي وصي ايتدكدنصكره غزايه كتمك حلال اولور زيرا حق دائن مال مديوندن جنس دينده اولوب نفس مديونده مترتب اولمامغله مديونك بو وجهله خروجي اصلا فوات حقني موجب اولماز كه نه زمانده مراد ايلسه حقني مديوندن اخذ ايده جكي وجه اوزره اول وصي مأموردن دخي اخذي مستوجب اولور ومؤلف دقت سميرك شخص مزبور وكيل مأمور ايكن اكا وصي لفظي ايله تعبيري اكا مبنيدركه غزا ايچون خارج اولان مرد مجاهد مقابلهٔ رضاي الهيده نفسني بيع ايدوب اول جانبه خروجله شهادته متعرض ومجتهددر ومقابلهٔ دين اولان مال دخي في الحقيقه ملك مديون ايسه ده حكمده ملك دائندر حتي اول مالك زكوتي مديون اوزره واجب اولميوب انجق آني ادايه دائن ضامندر بو جهتله مديون همان مودع منزلنه انزال اولنوب مودع يدنده بولنان وديعهيي صاحبنه تسليم ايچون بر شخصي وصي قيلوب غزايه خروج ايتمك حلال اولديغي كبي حق مديونده دخي استحلال اولنور كورمزميسنكه بر كمسنه آخردن بر مالي استقراض ايدوب هنوز عين مال يدنده ايكن قصد غزا قيلسه همان صاحبي كلدكده يدينه تسليم ايچون

مطلب زكوة مال المديون

برشخصی وضی قیلوب غزایه کتمك ناسزا میدر بلکه موجب حسن جزادر ومانحن فیه دخی بویله در کذلك
مدیون اوزره دینی قائم ایکن تفویت حق دائنی ایجاب ایتمدیکجه تجارت وحج ایچون سفری ناصوابمیدر بلکه
موجب اجر وثوابدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر اوزرنده اولان دینه وافی مالی یوغیسه اول کمسنه مقامنده
اقامتله اسباب اداء دینی استحصال ایلمك حقنده اولی ایدوکی بی جدالدر زیرا قضاء دین اوزرینه فرض عین وخروج
غزا نفیرعام اولمدقجه فرض غیرعیندر وفرض عینك اسباب اداسنی اکتساب حقنده اولی ایدوکی بی ارتیابدر
واصل معمر وفدرکه انسان اوزره حقوق متنوعه تجمع ایتدکده اهم ایله ابتداسی الزمدر وقضاء دین دخی خروج
غزادن اهمدر حتی مدیون دینی قضا اولنمدقجه قبرنده دینی ایله محبوس ومرهون اوله جغی انه مرتهن بدینه فی قبره
مالم یقض عنه حدیث شریفنده مندرج ومدغمدر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه علی وجه التبرع برمیتك
دینی ادا ایله تطوع ایلدکده رسول الله علیه السلام الان بردت علیه جلدته یعنی شمدی اوزرنده جلدی
بارد اولدی قول شریفلری ایله بشارتبخش انام اولدیلر بناء علیه مدیون مزبور دائندن اجازتنی تحصیل ایتمدین
غزا ایچون عزم ورحیل ایلسه همان نفقهٔ عیالنی ترك ایتمدین حجه عزم ایلین کمسنه نك منزلنه تنزیل اولنمغله
عزم حج آندن مکروه کوریلدیکی کبی بوندن دخی عزم غزا مکروه کوریلور بلکه کراهت بونده دخی اقوادرکه
نفقهٔ عیال شیئا فشیئا ویوما فیوما واجب اما قضاء دیون جمیعا وفی الحال مترتبدر بوصورتده دائن اکا غزایه
خروج ایچون اجازت ایدوب امادیندن ابراء ذمت ایلمسه بنه حقنده مستحب اولان اقامتله اداء دینه سعی وهمت
ایلمکدرکه مجرد اجازتی ایله دیندن سالم اولمامغله حقنده احق اولان کندو نفسنه شفقت واوزرینه اوجب اولان
شیئله ابتدایه عازم اولمقدر بویله ایکن خروج غزایه عازم اولورسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه خروجندن منعی
حق دین ایچون اولوب دائن دخی رضاسی ایله اسقاط حقنی ملتزم اولمشدر نظیری شول عبددرکه مولاسی
صلوة جمعه ایچون اکا اذن واجازت ویره اول عبدك اداء جمعه ایچون خروجنه رخصت ویریلدیکی کبی بونده دخی
رخصت ویریلور کذلك دینی مؤجل اولوب بحسب الظاهر حلول دیندن اقدم عودتنه جازم اولسه بنه حقنده
افضل اولان اقامتله تدارك دینی ملتزم اولمقدر بویله ایکن غزایه عازم اولسه اکا بأس شرعی لازم اولمازکه دائنك
حق منعی توجه مطالبه یه مبنی اولوب قبل حلول الاجل توجه مطالبه سی منعدم اولمغله حق منعی دخی منعدم
اولدیغندن بومدیون سلك مأذونده منتظمدر ومدیون مرقوم حقنده اقامتی افضل اعمالی اولدیغنه شو حدیث
حکمت الله استدلال اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فی سبیل الله مقتول اولمق جمیع ذنوبه کفارتدر دیو
انه کفارة قول شریفلری ایله ثنادن صکره الاالدین فانه مأخوذبه کما قال جبریل یعنی انجق دینله مؤاخذه اولنور
قول جبریل اوزره دیو دینی استثنا بیوردیلر واکرمدیون مذکور دائنی شخص آخر اوزره حواله قیلسه نظر اولنور
اکر مدیون محیلك شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی وار ایسه آنك غزایه خروجی سزاوار درکه
حواله ایله ذمتی حق دائن محتالدن بریه اولدیغی آشکار وشخص محتال علیه ایچون دخی بعدالاداء اوزرینه برشیئله
حق رجوعی تحقق ایتمدیکی بدیداردر واکر شخص محتال علیه اوزره دینی مقداری مالی یوغیسه اکا مستحب
اولان خروج غزایی ترك واهمالدرکه حواله ایله ذمتی دین محتالدن بریه اولسه دخی دین محتال علیه ایله مشغوله
اولمشدرکه محتال علیه ایچون بعدالاداء اوزرینه حق رجوعی تحقق ایده جکی عدیم الاشکالدر بوصورتده
خروج ایچون اکا محتال علیه اذن ویرسه اذن محتال بولنمازسه دخی جواز خروجی مقرردرکه ذمتی حق محتالدن
بریه اولوب انجق حق محتال علیه ایله مشغوله اولمغله حقنده همان آنك اذنی معتبردر واکرمدیون مزبور دائنی
آخر اوزره حواله قیلیوب انجق امری یوغیکن برکسنه دائن ایچون مدیونی ابرا ایتمك اوزره اول دینه ضامن اولسه
بوصورتده کسنه دن استیذان ایتمدین غزایه خروجی هیچ برمحذوری غیرمتضمندرکه ابرا ایله حق دائندن
برائتی ظاهر وضمان غیر دخی امری ایله اولمادیغندن اوزرینه رجوعه غیرقادردر واکر برکسنه اول ماله کفیل اولسه
نظر اولنور اکر تکفلی مدیونك امری ایله وقوع بولمش ایسه هم اصیلدن وهم کفیلدن استیذان ایتمدکجه خروجی
غیرمشروعدرکه اصیل اندن اخذ دینه طالب وکفیل دخی امری ایله داخل اولدیغی ضماندن تخلیصله مطالبدر
واکر امری ایله وقوع بولمامش ایسه بوصورتده دائنك دینله حق مطالبه سی باقی اولمغله آنك اذنی بولنمادین
خروجی ممنوع اما کفیلك برشیئله حق رجوعی اولمامغله آنك اذنی بولنمادین خروجی مشروعدر کذلك برکسنه دن
برامر باطل دعوی اولنوب شخص آخر آنك نفسنه کفیل اولدقده بنه جواب مسئله وجه سابق اوزره تفصیل
اولنورکه اکر نفسنه امری ایله کفیل اولمش ایسه اذن کفیل بولنمادین غزایه خروجی تجویز وتحلیل اولنمازکه

امری

امری ایله داخل اولدیغی کفالتدن خلاصی ایچون معیننده حضوری عندالکفیل مطلوب التحصیلدر واکر بلاامر
کفیل اولمش ایسه طرفندن برشیئله مطلوب اولمدیغندن بلا اذن خروجی تحلیل اولنور واکر مدیون مفلس
اولمغله دارالحربه اهل غزا ایله چیقوب تجارت ایتمدکجه اداء دینه قادر دکل ایسه اذن دائنه محتاج اولمیوب انجق
قصد تجارتله خروجه شرعا مقتدر اولورکه بو خروجندن مرامی انجق اوزرینه فرض عین اولان قضاء دینه
اهتمامدر امابو صورتده قصد قتاله حرکت وامید ایلدیکی نفل وسهامله اداء دینه نیت ایدرسه مؤلف کریم المناقب
دیرکه بنم عندمده اذن دائن بولنمادقجه اول مدیونك خروجی غیرمناسبدرکه قتالده نفسنی هلاك اوزره عرض
ایلمك موجود وتجارتده بومعنی مفقوددر والحاصل دائن مدیونی منع ایدرسه خروجی ممنوع واذن ویریرسه
خروجی مشروعدر اما دائنه اخبار ایتمیوب نهانیجه خروجه اجتسار ایدرسه بوتقدیر اوزره اکر طریق آخر ایله
قضاء دینه قادر ایسه عدم خروجی احسن واکر عاجز ایسه خروجی جائز ومستحسندر زیرا مرویدرکه مسلمیندن
برشخص مستمند تزوج ایدوب کمال فقرندن زوجه سنك اداء مهرندن عاجز اولمغله رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه کلوب افادهٔ حال ایله اولبابده احسانلرندن رجامند اولدقده بیوردیلرکه مرادم ابوقتاده یی
برسریه اوزره تأمیر وغزا ایچون برجانبه تسییر ایتمکدر سندخی آنکله برابر عازم اول امیددرکه الله تعالی مهر
زوجه که وافی اولان مالی سنی غانم قیله پس اول کمسنه ابی قتاده رضی الله عنه ایله برابر عطفا ندن برقبیله یه ذاهب
اولوب سریه غنائم کثیره یه واصل اولمغله اول دخی زوجه سنی کندویه ایصال ایده جك مقداری سهمه نائل اولدی
اثبته بووقعه ده اول کمسنه زوجه سنه مهر ایله مدیون ایکن رسول الله علیه السلام خروجنده زوجه سندن
استیذانله اکا امر وفرمان ایلمدکلرندن بومثللو مواضعده بلااذن خروجده مأذون ایدوکی عندیمزده نمایان اولمشدر
لکن تفصیل مذکور نفیرعام بولنمامق هنکامنه مخصصدر اما نفیرعام بولندقده مدیونك دینه وافی مالی بولنسون
بولنماسون کذلك دائنی رخصت ویرسون ویرمیوب منع ایلسون خروج غزاده مرخصدر زیرا عموم نفیرده
خروج غزا اداء دین کبی هرشخص قادر اوزره فرض عین اولدیغندن بشقه قضاء دین محتمل التأخیر اما خروج
غزا غیرمحتمل التأخیردر وهم ترك خروجده ضرر عامهٔ مسلمینه معمم اولمغله ترك قضاء دیندن اعظمدر پس مسلم
اوزره لازمدرکه محتمل التأخیر اولمیان اعظم ضرربی دفعله اشتغال واستعجالی ملتزم اوله وبوبابده دائن ایچون
حق منعی قائم اولمامغله مدیون اوزره آندن استیذان دخی لازم دکلدر بوصورتده مدیون مرقوم کیدوب مسلمینك
نفیرایله خارج اولدقلری موضعه منتهی اولدقده کرکدرکه مسلمین اوزره خوف هزیمت وار ایسه اول دخی قتاله
آغاز ایدوب یوغیسه اذن دائن بولنمادقجه قتالدن احتراز ایلیه زیرا دینه وافی مالی یوغیکن قتاله اشتغالی نفسنی هلاك
اوزره عرضه مفضی اول دخی حق دائنی هلاك اوزره عرضی مقتضی اولمغله بلااذن قتالی غیرمرضیدر واکر برمدیون
دیوان اهل غزاده مسطور اولمغله رئیس دیوان خروج غزا ایله آنی مأمور قیلسه کرکدرکه مدیون ایدوکنی اول رئیسه
افهام ورئیس دخی امام المسلمینه اعلام ایلیه بعده لایق امام اولدرکه اول غزایه مقدار کافی عسکری موجود ایسه آنی
اخراجه اقدام ایلمیه بویله ایکن امام آنی اخراجده اصرار ایدرسه کرکدرکه خروجله اطاعتنی اظهار ایلیه زیرا
بومثللو اموردہ طاعت امام واجب الالتزام اولوب کندو عذرینی اعلام ایتمشیکن امام عدم قبولله خروجنه امر
واقدام ایلدکده حقنده افضل اعمال انجق طاعت امامه اهتمامدر واکر مدیون مرقوم عذرینی امامه اعلامه قادر
واستیذانه مقتدر اولمیوب اداء دین ایچون تخلفنده دخی دیرلکی ضایع اولمق خوفی ظاهر اولسه بوصورتده اذن دائنه
منتظر اولمیوب همان خروجه مبادر اولمق جائز کوریلور زیرا بووجهله خروجی بنه قضاء دینك اسبابندندرکه
جندی کرك تعیشنی وکرك اداء دیونی انجق بووجهله اکتساب ایدر پس جندینك دیرلکی ضایع اولدقده قضاء
دیون اکا اصعب اوله جغی ظاهر وشایعدر واکر برغازی مدیون اولمیوب لکن والدینی ایکیسی بردن یاخود یالکز
بریسی حیاتده بولنمغله آنی غزادن منعه اهتمام ایلسه لرحقنده مستحب اولان اذنلری بولنمادقجه غزایه اقدام
ایتمکدر زیرا مرویدرکه برکسنه حضور نبوی یه کلوب یارسول الله سنکله برابر جهاد ایچون کلدم وابوینی بکا ایده رك
ترك ایلدم دیدکده رسول الله علیه السلام اذهب فاضحکهما کما ابکیتهما یعنی وارآنلری بکا ایتدردیکك کبی
اضحاك ایله بیوردیلر کذلك برکسنه دخی یارسول الله سنکله برابر جهادی مراد ایلدم لکن والده م رضا ویرمدی
دیدکده اکا دخی الزم امك فان الجنة عند رجلیها یعنی وار والده که ملازمت قیل که جنت والده نك رجلینی عندنده در
یعنی والده نك بولندیغی مکانه ملازمتده در دیدیلر وبربوکونه مسائلی باب الجهاد مایسع فیه ومالایسع میاننده
بسط وبیان ایلدیك وتفصیل محرر دخی نفیرعام بولنمدقده مقرردر اما نفیرعامده والدینی منع ایلسه لر دخی خروجی

لازمدر که بوخروجنده هم نفسندن و هم والدینندن دفع ضرر مشرکینه عازمدر واکر نفیر عام یوغیکن امام اکا
خروجله فرمان ایلسه کرکدر که والدینک عدم اذنلرین امامه ایذان ایده و بعد الایذان ینه خروجله امره اقدام
ایدرسه کرکدر که اطاعتی التزام ایده مؤلف جلیل بوقولی تعلیلده دیر که لان الامام اوجب علیه حقا فی مثل هذا
من ابیه وامه یعنی بومثللو اموردە امامک وجوب حقی پدر ومادرندن ازیدر واحقدر و بوقول دقیق المفاددن مرادی
شو معنایی ایراددر که برکسنه نک اسمی دیوانده مکتوب و مترتب اولد قدنصکره عبد اوزره خروج غزاده
سیدینه اطاعت واجب اولدیغی کبی اول کسنه اوزره دخی بو بابده طاعت امام لازم ولازبدر کورمزمیسنکه امام آنی
خواه وناخواه خروج غزا اوزره اجباره شرعا قادردر واول دخی مولاسیله برابر بولنان عبد کبی سفر واقامتنده
امامنه متابعتله مقیم ومسافردر پس عبدک والدینی رضا ویرمسه لر دخی خروج غزاده طاعت مولاسی اوزرینه
واجب اولدیغی کبی جندی اوزره دخی طاعت امام ثابت ومترتبدر کذلک عبد دخی نفیر عام یوغیکن اذن مولاسی
بولنماد قجه خروج غزادن ممنوعدر که مولاسینک خدمت واطاعتی اوزرینه فرض عین ایدوکی مجزوم ومقطوعدر
اما نفیر عامده بلا اذن مکان قتاله خروجی لازمدر که بوخروجنده هم نفسندن وهم مولاسندن وهم سائر مسلمیندن
دفع ضرره عازمدر و هنکام ضرورتده مولاسی ایچون خروج وقتالدن حق منعی قائم اولمامغله آندن استیذان
عبد اوزره لازم دکلدر و مکاتب دخی خروج غزاده عبد مملوک علی سوادر که کتابتله ثابت اولان فک رقبه انجق
اکتساب مالی متضمن اولان اسبابه منحصر ایکن خروج غزا تحت فک مذکورده داخل اولمدیغی ظاهر ومشتهردر
وامرأة حره دخی مجروحلره علاج و بیمارلره تیمار ایچون محرمی ایله برابر خروج غزایه ابتدار ایلسه جائز و سزاوار
کوریلور اما مسلمین اوچ کونلک یاخود زیاده سفر مسافه یه شروع ایتدکلرنده عورت کرک عجوز و کرک شابه
بلامحرم خروج ایتمک نامشروعدر قال علیه السلام لاتسافر المرأة فوق ثلثة ایام ولیالیها الا ومعها زوجها او ذو رحم
محرم منها یعنی عورت اوچ کون واوچ کیجه لک مسافه دن زیاده سفر ایتمز یاخود ایتمسون مکر یاننده زوجی یاخود
ذی رحم محرمی بولندیغی حالده سفر ایلیه اما خروج مسلمین بوندن اقل اولان مسافه یه وقوع بولد قده عورتک
بلا محرم خروجی غیر ممنوعدر لکن بوصورتده دخی زوجی وار ایسه اذنی بولنمادین خروجی شرعا غیر ممکندر مکر
نفیر عام اولوب خروجی دخی قوت مسلمینی متضمن اوله و بعد الخروج دخی قتاله وافی رجال وار ایکن عورتک مباشرت
قتالی سزاوار اولماز زیرا هر عضوی عورت اولمغله قتاله حال اشتغالنده بعض اعضاسی منکشف اولمق اقرب
احتمالدر وهم قتال امرأة مسلمین ایچون بوکونه سبه وعاری موجبدر که مشرکیندن ضعف مسلمین بردرجه یه
وارمشدر که قتالده نسالریله استعانته محتاج اولمشلر دردیو شماتتلرین مستوجبدر اما وقت اضطرارده تجویز قتالی
اختیار اولنور زیرا مرویدر که یوم احدده اکثر ناس انهزامله جانب رسالتپناهیدن تباعده اعتزام ایلدکلرنده نسیبه
بنت کعب رضی الله تعالی عنها عرصهٔ قتاله اقتحام ایلمشدر ورسول الله علیه السلام دخی حقنده لمقام
نسیبة الیوم کان افضل من مقام فلان وفلان یعنی نسیبه نک بوکونده حربه قیامله میدان محاربه ده اقامتی
منهزمیندن فلان وفلانک قیام واقامتلرندن افضل ایدی قول شریفلرنده اسمی ذکر ایله ترفیع شان ووقت حاجتده
مباشرت قتال اوزره مدح وتحسینله احسان ایلمشلردر پس بوبیانله وقت حاجتده جواز قتاللری عندیمزده
نمایان اولمشدر واکر امام ناسی خروج غزا و قتال اعدادن نهی و تجنب ایدرسه نفیر عام اولمادقجه مخالفت
امری تصویب اولنماز زیرا ارتکاب معصیتی موجب اولمیان امورده عبد اوزره طاعت مولاسی کبی طاعت
امیر دخی واجبدر و عبدی مولاسی نهی ایتمشیکن نفیر عام اولمدقجه خروجی ممنوع اولدیغی کبی
ما نحن فیهده دخی نامشروعدر

باب مایکره فی دار الحرب ومالایکره الی هنا* یعنی دار الحربده استعمالی مکروه کوریلوب کوریلمین اشیانی تعدادده
باب رصین الاعتماددر مؤلف مصیب اصابه من الثواب خیر نصیب دیرکه سبیل غزاده وحصون مسلمین اوزرلرنده
استعمال جرس جائز وسزاواردر که تقویت قلوب مسلمینه باعث وازالهٔ نوملرینه مداردر و بزدخی باب کراهیة الجرس
مسائلنده بیان ایلدیک که جرس اکر لعب ولهوه بادی یاخود مسلمین اوزره مشرکینی یاخود لصوصی دلالت مثللو
ضرره مؤدی اولورسه کراهیت استعمالی نمایاندر امابومعنادن عاری و منافع مسلمینی متضمن اولدقده انما الاعمال
بالنیات حدیث بلاغت سماتی موجبی اوزره جواز استعمالی متبیندر کذلک قتالده افراسه الباس ایلدکلری تجفاف یعنی
درعله برابر افراس اوزره وضع اجراس دخی جائز کوریلور زیرا معنای معهود ترهیب مشرکینی مشتمل اولمغله مکائد حربدن
معدوددر کذلک وقت حربده اجتماع ابطال وتهییج قتال ایچون ضرب طبول دخی مشروعدر که ضرب طبول

انجق

مطلب یجب علی الجندی ان یخرج الی الغزو عند امر الامام

مطلب لا تخرج المرأة عجوزة او شابة الی مسافة السفر الا بمحرم معها

بو حدیث شریفدن اوچ کونلک مسافه دن زیاده یه بلا محرم سفری جائز اولمادیغی ثابت اولوب اوچ کونلک مسافه ده عدم جوازی دلیل آخر ایله مثبت اولمشدر

مطلب حکم استعمال الجرس

انجق بطریق اللهو اولدقده ممنوع و بو مثللو بطریق اللهو اولمیان موضعده غیر ممنوعدر نظیری ضرب
دفوفدر که لهو ایچون اولدقده مکروه واعلان نکاح ایچون اولدقده جوازایله موصوفدر لکن مسلمین محاربه لرنده
جمع عسکر ایچون ناقوسی ضرب وشبور تسمیه اولنان مزماری نفخ ایلمک غیر مشروعدر که بونلر صنیع یهود
ونصارادندر ومسلمین آنلره تشبهدن ممنوعلردر وهم غرض مطلوب وجه آخر ایله ممکن التحصیل ایکن مشرکینه
مخصوص اولان نسنه یی استعماللری تحلیل اولنماز وحصون مسلمینده محارسه ایله اشتغال اکرچه فضائل اعمالدندر
لکن خدمت محارسه یه قیام ایدر شخص آخر موجود اولدقده نوافل صلوتله اشتغال انواع عبادتی جامع اولدیغندن
دخی افضل ایدوکی معروف ومشهوددر اما محارسه یه کفایت ایدر کسنه لر نامو جود ایسه محارسه صلوة نفلدن
افضلدر که هم منفعتی اعم واشمل وهم صلوة نفل هر موضعده ممکن الحصول وعبادت محارسه محل آخرده غیر
محتملدر نظیری مکه ده اشتغال صلوتله اشتغال طوافدر که غربا حقنده اشتغال طواف نکتهٔ مزبوره یه بناء افضل
اوصافدر واکر برکسنه محارسه وصلوتی جمعه قادر اولورسه همان جمعه بذل اقتدار قیلسونکه ایکی عبادتی
جمع ایلمک برینی اداو برینی ترکدن افضل ایدوکی بدیدار در نظیری صوم ایله اعتکافی وقرأت قرأنله طوافی جمع
وارداقدر لکن محارسه وصلوتی جمعه عازم اولدقده توجه قبله محارسه یه مانع اولمغله خلاف قبله یه توجهله
جمع محارسه وصلوتی ملتزم اولورسه بوفعلی جائز کوریلمز زیرا صلوتده عمدا خلاف قبله یه توجه بلاضرورة باطلدر
و بو بابده دخی محارسه اوزرینه فرض عین اولمامغله تحقق ضرورت غیر حاصلدر اما مخالفت قبله ده توجهی
شرق وغربه وقبله نک تمام خلافنه منصرف اولمیوب همان انحراف قلیل ایله منحرف اولسه نظر اولنور اکر
وجهی بالکلیة جهت قبله دن منصرف اولوب بو وجه اوزره عمدا اداء فریضه ایلدکده اعاده لازم اوله جق
وجه اوزره منحرف اولورسه انحراف مذکور تطوعده دخی تجویز اولنماز که تطوع وجوب استقبال قبله ده
فریضه دن فرق وتمییز اولنماز واکر وجهی بالکلیه منصرف اولمیوب بو وجه اوزره ادا اولنان فریضه لازم
الاعاده اولمیه جق وجه اوزره منحرف اولورسه بوفعلی جائزدر که بونده محارسه وصلوة کبی ایکی عبادتی وجه شرعی
اوزره جمعه فائزدر وحق محارسه ده افضلی اولدر که ارکان صلوتی تطویل ایتمیوب همان ایکی رکعتله تطوع
بعده خدمت محارسه یی تکمیلدر وهر ایکی رکعت باشنده امر محارسه یه دقت آنک حقنده اقدم مصلحتدر حتی
اشتغال صلوة علی وجه التخفیف دخی امر محارسه ده موجب تقصیر اولورسه بوتقصیری صلوتده توجه قبله
ممکن اولمامق منزلنده اولمغله ترک تطوعله تدبیر اولنور زیرا جمع عباداتین هر برنده عدم تقصیر ایله مشروط
وشرط مرقوم بو بابده غیر مضبوطدر مؤلف دقیق الخیال رحمه الله تعالی فی الجنة علی خیول الاجلال دیر که
احر بده وغیریده اعناق خیله رشمه وغیریدن بعض قلاده لر تعلیق ایلمک مشروعدر که مبارزین وغیریلرندن
فرسان خیل میانلرنده بو معنی کثیر الوقوع وما رأه المؤمنون حسنا فهو عند الله حسن مسئله سی معروف
وغیر مدفوعدر لکن اوتار ایله یعنی کرش مثللو نسنه لر ایله تقلید خیول بزم عندیمزده مستحسن ومقبول دکلدر که
حدیثده قلدوا الخیل ولا تقلدوها بالاوتار یعنی اعناق خیله تعلیق قلاده ایدیکز لکن اوتار ایله تعلیق قلاده
ایتمکز حکم شریفی منقولدر وعلما نهی مرقومی تأویل ایدوب اوتار کاهیجه افراسی خنقله قتل ایدر دیو کراهتنی
تعلیل ایلدیلرینه مؤلف تقوی لباس وقاه الله تعالی عن کل بأس دیر که حربده وغیریده حریردن مصنوع اولان
ثوب رقیق تلبس ممنوعدر که لباس مرقوم دفع سلاح اعداده مدار اولمیوب همان لباس تنعم ایدوکی شهرتشعاردر
اما ثوب غلیظ اولوب حربده نفعی نمایان ایسه بزانده اولان اختلافی باب مایکره من الدیباج مسائلنده بیان
ایلدیک کذلک غازینک لباس وسلاحنده وفرسینک سرج وتجفافنده یعنی درع فرسنده صورت حیوان بولنمق
غیر مشروع اما صورت اشجار غیر ممنوعدر مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه بر صورت
طائری مشتمل برنس اهدا قیلنمشیدی نزد سعادتلرنده برکیجه قالوب صباح اولدقده کوردیلر که اول صورت اول
برنسدن نابود ونا پیدا اولمش نقل ایدرلر که برملک جناب رسالت ایچون اول صورتی محو وازاله ایلدی ایشته
بو حدیث جلیل کراهت استعمالنه دلیلدر لکن صورت حیوان بساط ووساده کبی اوزرنده نوم و جلوس اولنان
اشیاده واقع اولورسه رخصته شایان کوریلمشدر مرویدر که حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل برثوب مصور
حقنده رسول الله علیه الصلوة والسلام حضرتلرینه امان تقطع رؤسها او تتخذ وسائد فتوطاء یعنی رأسلرین
قطعله حیوانیتدن اخراج ایدرسز یاخود آندن وساده لر اتخاذ ایدرسز که وطیء اقدامله تذلیل اولنه دیمکله ارائت
سبیل ایلدی نکته سی اولدر که بو ماده لرده تعظیم صورتله عباد صورته تشبیه مفقود اما قائما نصب اولنوب یاخود

مطلب حکم ضرب الطبول والدفوف

مطلب الحرس افضل ام الصلوة

مطلب الطواف فی مکة افضل من النوافل

مطلب توجه القبلة والانحراف فی الفرض والنفل

مطلب تزیین الافراس بالقلائد

مطلب حکم تصاویر الحیوانات

تلبس وتقلد اولنان نسنه‌لرده تعظیم صورت جهتیله عباد صورته تشبه موجوددر وسبب کراهتی انجق بو معنای
معهوددر و بو حدیث جلیلده اکا دخی دلیل واردر که عادت بعض بلاد اوزره پیشگاه بیوتده نصب اولنوب
بشتی تسمیه اولنان وساده کبیره‌ده صورت حیوان بولنسه اول دخی قائماً نصب اولنوب اقدامله وطئ اولنمدیغندن
کراهتی تسجیل اولنمشدر کذلك پرده وازار مقوله‌لرنده صورت حیوان موجود اولسه اول دخی مکروهاتدن
معدوددر کذلك مصور اولان ظروف واوانی دخی بسط و جلوس اولنان اشیادن اولمامغله کراهتی بی‌مرادر
ومؤلف سماحت عنوان زینه الله تعالی بحلل الجنان دیرکه حریده ذهب وفضه‌دن مصنوع جوشن وبیضه
استعمالی غیر ممنوعدر وقول ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما دخی اشبو قول رخصت فرمادر اما قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره اولدخی مکروهدر و بو مسئله‌ده اختلافلری حربده تلبس دیباج مسئله‌سنده اولان
خلافلری کبیدر وسبب اختلافلری اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم هذان حرامان علی ذکور امتی
حل لاناثها قول حکمت رهینلرنده حریر وذهبی ذکور مسلمینه تحریم واناثه تحلیلده جمع وتقرین ایلمشلردر
پس امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه ظاهر نظم حدیثه اعتبار ایله علی الاطلاق ذکور مسلمین اوزره تحریمنی
اختیار ایلمشدر اما امام ابو یوسف و امام محمد رحمة الله تعالی علیهما دیدیلر که حق نساده حریر و ذهب
مجرد منفعت زینت ایچون رخصت ویرلمکدن فهم اولنمشدر که جواز استعماللری موضع ضرورته مختص
اولیوب بلکه بعض منافع معتد بهاسی ضمننده دخی مرخصدر و حدیث مذکوردن تلبس ذهب
وحریر ایله تلبس ثیاب مصوره بینلرنده فرق فارق حاصل اولمشدر که نهی اول ذکوره مخصوص ونهی
ثانی ذکور واناثه شاملدر ومؤلف درایت رداء صانه الله تعالی عن کل ردی دیر که حریك غیریده دخی
دوکمه‌لری ذهب یاخود دیباجدن اولان لباس جائز الالتباسدر که حریك برایکی اوچ اصبع مقدارنده رخصت
شرعیه وارد اولدیغی کبی ذهبدن دخی ازرار یعنی دوکمه‌لر وکفاف یعنی خشتکلر امثالنده جواز شرعی متوارد
اولمشدر وذکور ایچون خاتم ذهبله تختم مکروه کوریلوب انجق فصنده مسمار ذهب بولنان خاتم فضه تحلیل
اولنور زیرا مسامیر ذهب اثوابده بولنان ازرار وکفاف مثللو تبع مستهلك حکمنده شیء قلیلدر واکر برغازی
صورت حیوانی مشتمل اولان سلاحی استعمالده مضطر اولورسه مواضع ضرورت اکل میته کبی حرمتدن استثنا
اولنمغله جواز استعمالی مقرردر واکر اول صورتك رأسی مقطوع یاخود وجهی منسوخ ایسه معنای صورتدن
خارج اولمغله حکم کراهتده غیر مندرجدر که مکروه کوریلن انجق ضرورت حیوان ایکن رأس ووجهی اولمیان
نسنه حیوان اولمدیغی نمایاندر و بیلمك کرکدر که کعبهٔ مکرمه‌یی صورت ذی روحی مشتمل اولان ثوبله اکساغیر
مشروعدر که مساجد سائره‌ده اتخاذ تماثیل ممنوع ایکن کعبهٔ مکرمه‌ده منعی بطریق الاولی مجزومدر ومقطوعدر
لکن رؤس تصاویر مستوره اولوب کورنمیه‌جك مرتبه‌ده طینله محو اولنورسه صورت اولمقدن خارج اولمغله حکم
جوازده مندرج اولور کذلك برخانه‌ده بولنان تماثیلك یوزلری طین یاخود جص ایله محو اولندقده لدی الاقتضا
اول طین وجصی نزعله تکمیل تماثیل قابل ایسه ده ینه شمدی کراهتی زائل اولور زیرا کراهت انجق تعظیم
صورتله عبدهٔ تماثیله تشبهدن لازم اولمشدر و بو معنی صورت مزبوره‌ده منعدمدر کذلك اسلحه‌ده تماثیل
بولنوب یوزینه غراوامثالی برنسنه یاپشدرمغله یاخود اثوابده بولنوب اوزرینه اپلك دیکمکله یاخود یوزینه
بزدیکمکله تبدیل اولنسه ینه استعمالی تحلیل اولنور ورایات والویه دخی نصب وترفیع اولنان اشیادن اولمغله تصویر
حیوان آنلرده دخی مکروه وناشایاندر اما اشجار وامثالینك تماثیلی کراهتدن خالیدر که مکروه کوریلن انجق
ذی روحك تمثالیدر زیرا حدیث شریفده وارد اولمشدر که انه یکلف یوم القیامة ان ینفخ فیه الروح ولیس بنافخ
یعنی یوم قیامتده مصور تصویر ایلدیکی صورته نفخ روح ایتمکله تکلیف واولوجهله تعذیب وتعنیف اولنور
مصور ایسه نفخ روحه قادر دکلدر که عذابدن استخلاصه مقتدر اوله ومعلومدر که بو حدیث جلیل انجق تصویر
ذی روحك حرمتنه دلیلدر و بیلمك کرکدر که انسان دفع برد ایچون ساکن اولدیغی بیتك دیوارلرینی صورت
حیواندن عاری اولان کچه وامثالی نسنه‌لر ایله کذلك دفع حر ایچون کتان وامثالی نسنه‌لر ایله ستر ایلمك جائز
کوریلور زیرا صنع مزبور منفعت ایچون اولوب مجرد زینت ایچون دکلدر و مکروه کوریلن انجق قصد زینت
ایچون اولدقده در حتی حضرت عمر رضی الله عنه قصد زینت ایچون وضع اولنان ستره‌یی نزعله امر ایتمشدر
وسلمان فارسی رضی الله عنه کنده نام محلده برخانه‌یی ستره ایله مزین کوردکده امحموم بیتکم هذا اوتحولت الکعبة
فی کندة یعنی سزك بوخانه‌کز محموممیدر یوقسه کعبة الله کنده‌یه‌می تحول ایلدیکه بو یله الباس کسوه ایلدیکز دیدی

پس

پس قول سلماندن نمایان اولمشدر که ستر بیوتك کراهتی بیوت سائره‌یی کعبه‌یه تشبیهدن نشئت ایلمشدر بوندنصکره
بیلمك کرکدر که قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره حریرك انجق تلبسی مکروه اولوب اوزرنده نوم
وجلوس ایچون بسطی کذلك آندن وساده اتخاذی مکروه دکلدر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بونلر
دخی مکروهلردر و بو قول مقبول عبیدة بن عمر والسلمانی رحمه الله تعالی دن دخی منقولدر حتی منامده لحاف کبی
اوزرینه اتخاذ ایده‌جکی نسنه حریر اولدقده آنك کراهتی بلاخلافدر وامام محمد رحمه الله تعالی صحت مقالی اوزره
شول اثر جلیل ایله استدلال ایلدیکه حضرت علی رضی الله تعالی عنه مداینده ایکن رکوبی ایچون بغلهٔ دهقانی
حضورینه تقریب ایلدیلر اول دخی لاجل الرکوب یدینی اکر قاشنه وضع ایلدکده ملاستی حسبیله یدی لغزیده
اولمغله بونه دندر دیو سؤال ایلدی دیباجدر دیو جواب ویردیلر همان رکوبی مکروه کوروب ترکنی ارتکاب ایلدی
بعده مؤلف بی همال دلیل منقولدن قیاس معقوله انتقال ایله دیر که ذکر اولنان هذان حرامان حدیثنده حریر
وذهب حکمنده تسویه قیلنمغله حریر اوزره جلوس اکر مکروه کوریلمسه سریر ذهب اوزره جلوس دخی مکروه
کوریلمز ایدی پس کراهت ثانیده اتفاق اولنمغله اول دخی مکروه کوریلور واستعمال اوانی ذهبده قطعا رخصت
یوغیکن سریر ذهب اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر وسریر ذهب اوزره جلوسده رخصت یوغیکن
حریر اوزره جلوسده رخصت نیجه ممکندر واکر فص خاتمده صورت ذی روح بولنسه آنك تلبس واستعمالی
جائزدر که مکروه اولان صورت انجق بعیددن رؤیت اولناندر وصورت مزبوره البته صغیره اولمغله بعیددن
رؤیت اولنماز وهم بوجهتله آنی استعمالده تعظیم صورتله عبدهٔ تماثیله تشبه دخی حاصل اولماز و بزه روایت
ثقاتله بالغ اولمشدر که حذیفة بن الیمان رضی الله عنهمانك فص خاتمنده ایکی طورنه صورتی مفروش ومیانلرنده
ذکر اللهدن بعض کلمات منقوش ایدی کذلك ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك فص خاتمنده براسد جالس
صورتی منقوش ایدی کورمزمیسنکه انسان حال صلوتده دخی اوزرنده دراهم عجم بولنمق جائزدر حال آنکه
اول دراهمده سریر اوزره تاج برسر جالس اولان ملکلرینك تمثالی متحیزدر واکر برخانه‌ده مجرد زینت ایچون
سریر ذهب بولنوب صاحبی اوزرنده جالس اولمسه یاخود اوانی ذهب وفضه بولنوب ایچنده اکل وشرب ایلمسه
آنده ضرر شرعی یوقدر حتی مرویدر که محمد بن الحنفیه رضی الله تعالی عنهك خانه‌سنده وارایدی سبب وضعندن
سؤال اولندقده قریشدن شو خاتونی تزوج ایلدم بونی اول خاتون کتوردی دیو جواب ویردی ومؤلف فضائل
نژاد بو محلدن آخر بابه وارنجه نیجه مسائل دخی ایراد قیلمشدر لکن بز مسائل مرقومه‌نك شرحنی شرح المختصره
موصول اولان کتاب الکسب اثناسنده استقصا ایلدیکمزدن بو کتابده ذکرندن استغنا ایلدیك والله تعالی اعلم

باب قطع الماء عن اهل الحرب وتحریق حصونهم ونصب المجانیق علیها

یعنی قطع میاهله اهل حربی تضییق وحصون و بلادلرین تحریق ونصب مجانیقله قلعه‌لرین قلع وتمزیق
مسلمینه حری وحقیق اولدیغن بیانده مباحث تحقیقدر مؤلف مجاهد لاطفه الله تعالی فی جمیع المعاهد دیر که
حصون مشرکینی نار ایله احراق یاخود ما ایله اغراق وبلده‌لری اوزره نصب منجنیق وآنلری قطع
میاهله تضییق وصولرینی افساد ایچون ایچنه تخلیط دم والقاء انجاس وسم قیلق جیوش اسلامیان ایچون
مشروع وشایاندر زیرا بزلر اهل حربی قهر وشوکتلرینی کسر ایله مأمورلرز وامور مذکوره قهر وکسرلرین
موجب اولان تدابیر حربدن اولمغله آنلره مباشرت امتثال اوامره بادیدر بوقسه مخالفت مأموره مؤدی دکلدر
وهم افعال مذکوره مدار اضرار اعدادر واضرار اعدا سبب اکتساب ثواب ابدوکی هویدادر قال الله تعالی
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح یعنی مجاهدین اعداء دینی انواع اضراردن برنوعله اضرار ایلمزلر
الا آنلر ایچون اول اضرارلری سببیله عمل صالح یازیلور واهل حرب ایچنده مسلمیندن صغار وکبارونسا ورجال
اسرا یاخود مستأمنین وارایدوکی عندیمزده ظاهر وشایع اولسه دخی ینه وجه مشروح اوزره تضییق اهل حربه
مانع قیلنماز زیرا الله تعالی نك قهر مشرکینله امر ینه امتثالیمزده ذکر اولنان بعض مسلمینه ایصال ضرردن تحرزه
مجال یوقدر وانسان احترازه مجال بولمادیغی اموردن معفو ومعذوردر واسباب مذکوره دن برنسنه مسلمین
مرقومیندن بعضیلرینك هلاکنی موجب اولسه مسلمین اوزره دیت وکفارتدن برشیء مستوجب اولماز زیرا
فعل مذکورلری مباح مطلق بلکه مأمور به اولوب اولبابده ممکن الاحتراز اولمیان امور حقلرنده عفو اولندیغی
آشکار اولمغله دنیا وآخرتده اصلا موجب خسار اولماز و بو مسئله‌ده اصل اصیل شول حدیث جلیلدر که رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینه مشرکیندن بر اهل داره شبخون اولنوب نسا وصبیانلری دخی قتل

مطلب حكم التعذيب بالاحراق يجوز ام لا

اولندقده حكم شرعی نه در دیو سؤال اولندقده هم منهم یعنی آنلرده آنلردندر دیو كشف حال ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسامة بن زید رضی الله عنهمایی ارض فلسطیندن ابنی ونام دیكر یبنی نام موضعه ارسال ایلدكلرنده اكا امر ووصیت ایلدیلركه همان علی الصباح اوزرلرینه هجوم واحراق ایده لر وسلمان فارسی رضی الله عنه حصن طائف اوزره نصب منجنیقی مناسب كورمكله همان رسول الله صلی الله علیه وسلم نصب منجنیق ایلدیلر وابو موسی الاشعری رضی الله عنه اهل تستری محاصره قیلدقده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اكا اوزرلرینه نصب منجنیقله امرایدوب اول دخی نصب ایلدی وعمرو بن العاص رضی الله عنه اسكندریه یی محاصره قیلدقده اوزرینه نصب منجنیق ایلدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری خیبرده حصون نطاتدن براهل حصنی محاصره قیلدقلرنده آنلرك تحت الارض جداول قدیمه لری اولوب آندن ایچدكلرینی اخبار ایلدكلرنده همان اول جداولی قطع ایلدیلر تا كه اهل حصن صوسز قالوب حصنلرندن خروجله قتاله شتاب ایلدكلرنده الله تعالی رسولنی آنلره ظفریاب ایلدی وافعال مذكوره قتلی جائز اولمیان نسا وصبیانی قتله بادی اوله جغی ظاهر و باد یدر وسلمة بن الاكوع رضی الله عنه دن مرو یدر دیدیكه زمان معاویه رضی الله عنه ده سفاین بحره راكب اولوب اعدایه ملاقی اولدیغمزده آنلره محرق نسنه لر رمی ایلدیك پس قول مرقومدن عندیمزده معلوم اولمشدر كه اعدا كندو منعه لرنده ممتنع اولدقجه احراقلری مسلمین ایچون جائز ومتسعدر واحراق بالنار انجق اسیر مأخوذ ده مكروه وناسزا واردر زیرا ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر دید یكه رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب آنلره امر ایلدیلر كه ان قدرتم علی فلان فاحرقوه بالنار یعنی اكرفلان كمسنه یه یعنی هبار بن الاسوده ظفر بولور سكز آنی نار ایله احراق ایدیكز وشخص مرقوم زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنهایی یاخود دابه سنی رمحله دورتوب القاء جنین ایتمكه باعث اولمشیدی بعده دیدیلركه ان قدرتم علیه فاقتلوه ولا تحرقوه فانما یعذب بالنار الله تعالی یعنی اكر شخص مرقومه ظفر بولور سكز آنی قتل ایدیكز واحراق ایتمكز زیرا نار ایله الله تعالی عذاب ایدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم معاذ بن جبل رضی الله عنهی یمنه بعث ایلدكلرنده اكا دیدیلر كه انظر فلانا فان امكنك الله منه فاحرقه بالنار یعنی فلانی اخذده نظر واهتمام قیل الله تعالی سنی اوزرینه اقدار ایدرسه آنی احراق بالنار قیل بعده معاذ رضی الله عنه كیدر ایكن آنی دعوت قیلوب دیدیلركه انی قلت لك ذلك وانا غضبان وانه لیس لاحد ان یعذب بعذاب الله ولكن ان امكنك الله منه فاقتله یعنی یامعاذ بن اول كلامی سكا حال غضبمده تكلم ایلدم حال آنكه الله تعالی نك ایده جكی عذابله تعذیب كمسنه یه لایق دكلدر لكن الله تعالی سنی اول شخص اوزره اقدار ایدرسه همان آنی قتل ایله پس بو احادیث عدالت نثاردن عندیمزده بدیدار اولمشدر كه بعد الاخذ والقدرة مشركی احراق بالنار ایلمك ناسزا وار اما حال امتناعنده ادلهٔ سابقه ایله جوازی آشكار در مؤلف صائب التدبیر نور الله تعالی مضجعه بانور التنویر بردیركه وقت حربده عادت عرب اوزره انا ابو فلان دیو كنیه سین اظهار ایله عادت عرب اوزره تعظم وتمدحه ابتدار كذلك انا فلان بن فلان دیو ذكر آبا واجداد ایله افتخار كذلك شعار شجعان اوزره اشعار شجاعتی متضمن اولان اشعاری انشاد ایله تخویف اعداده بذل اقتدار ایلمك حق مجاهدینده جائز وسزا واردر كه بونلر تنشیط مبارزین وتحریض مقاتلینه مداردر مگر اشعار مزبوره هجو بعض مسلمینی متضمن اولمغله اول بعضك غضبنه بادی یاخود اول بعض اوزره فخور وتغلبه مؤدی اوله بومثللو اذای مسلمینی موجب اولان امور البته رخصت شرعیه دن مهجور در وبو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدر كه یوم خندقده اصحاب كرام حفر خندقه اهتمام واول هنگامده انشاد بعض اراجیز ایله تنشیط درونلرینه اقدام ایدرلر ایدی اول حینده رسول الله علیه السلام لایغضب الیوم احد من شیء یرتجزبه رجل لایرید به بأسا مالم یكن كعب بن مالك اوحسان بن ثابت فانهما یجدان من ذلك شیئا كثیرا یعنی بو كونده بركمسنه آخر كمسنه نك قصد هجو مسلمین ایتمیه رك ارتجاز ایلدیكی اراجیزدن غضبناك اولمسون مگر اول مرتجز كعب بن مالك یاخود حسان بن ثابت اوله زیرا بونلر معایب ناسه واقف شاعر ماهر اولملریله اولبابده قول كثیره ظفر بولمغه قادر وتصریح وتعریضله اغضاب ناسه مقتدرلردر قول شریفلری ایله اذن ورخصتلرین اعلام وهمان كعب وحسانی نهیله تأمین قلوب انام ایلدیلر ویوم مزبورده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بنفسه حفر خندقه مباشرت ایدرلر ایدی تا كه ناس كندولره اقتدا ومتابعته مبادرت ایده لر واول حینده اللهم ان الخیر خیر الاخرة فاغفر للانصار والمهاجرة قول لؤلؤ نثارلرین ذكر وتكرار ایدرلر ایدی وینه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم مزبورده زنابیل ترابی بنفسه

احتمال

مطلب كفارة القتل لا یتجزی بخلاف الدیة

احتمال واول هنگامده هذی الحمال لاحمال خیبر هذی ابر ربنا واطهر یعنی حمل نفیس بودر بوقسه خیبردن حمل اولنان فواكه ونفایس دكلدر وبوزنابیل یا ربنا من جهة البر والاحسان اكثر وكدورتدن اطهر در قول سعادت اشتمالریین تكرار ایله اشتغال ایدرلر ایدی پس دلائل مقرره دن عندیمزده استقرار ایتمشدر كه بو مثللو ازدیاد نشاط مجاهدینه مدار اولان كار وكفتار حق مسلمینده جائز وسزاواردر واكر مشركین برمسلمی اكراهله كتوروب اثناء صفلرنده توقیف ایتدكلرنده عسكر مسلمیندن بریسی آنك مسلم ایدوكنی بیلیه رك یاخود بیلوب آنی قصد ایتمیه رك اكا رمی سهام وآنی قتل واعدام ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره دیت وكفارتدن برنسنه الزام اولنماز زیرا مسلم ایچون صف مشركینه علی الاطلاق رمی سهام ایلمك حلال كوریلكله رمی بروجهله مستتبع وبال اولماز مگر برمسلمی بعینه كوروب اسلام واكراهنه عالم ایكن اكا رمی سهامه عازم اوله بو صورتده قتلی عمد محض اولوب اول دخی موجب قصاص اولمغله مقتضای قیاس لزوم اقتصاصدر وقیاس مذكور العمد قود مثللو نص حدیثله مؤید ومنصوردر لكن طریق استحسانده عدم قصاص نمایاندر كه مقتول مزبور مباح الرمی اولان صف مشركینده حاضر اولمغله موضع اباحت قتلده وجودی شبهاتله مندرئه اولان عقوبت قصاصی اسقاطده شبهه ایدوكی ظاهردر انجق قاتل اوزره كندو مالندن دیتی ایجاب اولنور كه اول قاتل برنفس متقومه یی اتلاف ایتمش اولوب دیت دخی شبهاتله ثابته اولان احكامدن ایدوكی بی ارتیابدر لكن قتل مرقوم عمد محض ایله حادث اولمغله وجوب كفارته باعث اولماز واكر برمسلم صف مشركینه رمی سهام ایدر ایكن وتر قوسی قیریلوب سهمی صف مسلمینده برمسلم اوزره عودت ایلسه یاخود سهم مرمی منحرف كیدوب قتالیچون تقدم ایلمش برمسلمه اصابت ایلسه بو صورتلرده قاتل اوزره كفارت وعاقله سی اوزره دیت ایجاب اولنور زیرا قتلی بطریق الخطأ واقع اولمشدر وقتل خطا دیت وكفارتی نص قرآنله مستتبعدر بعده مؤلف مصیب بو موضعده انواع خطایی ذكر وترتیب ایلمشدر بری اولدر كه قاتل برمسلمی بعینه صف مشركینده كوروب آنی مشرك ظن ایتمكله اكا رمی سهام وقتل واعدام ایلسه بو فعلی اگرچه فی الحقیقه عمددر كه برشخصی بعینه قصد واكا اصابت ایلمشدر وانی مشرك ظن ایلمك فعلنه متصل دكلدر لكن شرعا خطا ایدوكی عندیمزده سنت نبویه ایله هویدادر زیرا مرویدر كه مسلمین غزوهٔ احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنهی كوروب مشركیندن ظن ایتملریله اوزرینه سل سیوف ایدوب انی قتل ایلدكلرنده رسول الله علیه الصلوة والسلام قاتلین اوزره دیتنی الزام ایلدیلر صكره حذیفه رضی الله عنه دیت مزبوره یی اخذ ایتمیوب مسلمینه انعام ایلدی واكر مسلمین حصن مشركینه رمی منجنیق ایتدكلرنده حصنده بولنوب تاجر یاخود اسیر اولان برمسلمه اصابت ایلسه اول مسلم اول حصنده بولندیغنی مسلمینه اعلام ایتمش ایسه دخی اوزرلرینه هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا رمیلری علی الاطلاق مباح ایدوكین قریبا اعلام ایلدیك كذلك برمطموره یی دخانله تضییق ایتدكلرنده ایچنده برمسلم بولنوب هالك اولان مشركین ایچنده اول دخی فوت اولسه ینه تدخین اهل حرب علی الاطلاق مباح اولمغله مسلمین اوزره هیچ نسنه ثابت اولماز انجق مشركین مرقومینی بلاتدخین طریق آخر ایله قتله قادر ایسه لر اول مسلمی صیانت ایچون تدخین ایتمامك اولی ایدوكی ظاهردر اما تدخیندن غیری طریقله مقتدر دكلر ایسه جواز تدخین امر متقرر در كه تدخینله مسلمینی قصد ایتمیوب همان مشركینی اراده ایتدكلری محقق اولمغله فعللری مباح مطلقدر اما فعل خاطئ بشقه در كه آنده اصابت مسلمدن تحرز فی الجمله ممكن اولمغله جوازنده شرط تحرز متعیندر واكر مسلمینك رمی ایلدكاری حجر منجنیق عسكر مسلمینده بولنان برقوم مسلمین اوزره رجوعله آنلری قتل واعدام ایلسه فعل مزبور فی الجمله ممكن التحرز اولان خطادن اولمغله قاتلین اوزره دیت وكفارت الزام اولنور وبو بابده قاتلین انجق مدحبال ایدنلردر یوقسه منجنیقی طوتانلر وحجری طوتوب تشدید ایلینلر دكلردر كه حجر قنقی جانبه كیدرسه انجق مدحبال ایدنلرك قوتلری ایله كیدوب منجنیق طوتانلرك وحجری تشدید ایدنلرك قوتلریله كیتمدیكندن رمی منجنیق مدحبال ایدنلرك فعلی ایدوكی تحقیق اولنور واكر صورت مفروضه ده حجر منجنیق مدحبال ایدنلر اوزره عودت وایچلرندن برینه اصابت ایلسه بونده قاتلینك عاقله لری اوزره الزام دیت اولنوب انجق اول دیتدن حصهٔ مقتولی اسقاطه مبادرت اولنور مثلا مدحبال ایدنلر یگرمی كسنه لر ایسه نصف عشر دیت ساقط اولوب باقیسی باقین اوزره منضبط اولور زیرا شخص مقتول قتل نفسنده شریك اولوب نفسنی هم نفسی وهم جماعت سائره جرح ایلین كمسنه منزلنه نازل اولمغله دیتدن حصهٔ نفسی ساقط وزائل قیلنور وبو مسئله ده قاتلیندن هر بری اوزره كفارت كامله ایجاب اولنور كه كفارت جزاء فعل اولوب قابل وصف تجزی اولمدیغی بی ارتیابدر اما حكم

دیت بشقه در بعده مؤلف حقایق پرداز بیان مسئلهٔ تترسه آغاز ایدوب دیرکه اکر مشرکین اطفال مسلمینله
تترسی التزام ایلسه لر سهام مسلمین اطفاله اصابت ایتسه دخی رمیلری جائز کوریلوب اوزرلرینه دیت وکفارت
الزام اولنماز زیرا غرضلری رمی اعدا اولوب رمی مسلمین اولمدیغی هویدا دروبویله مواضعده مسلمین اوزره
غرامت دیت یاخود وجوب کفارت لازم قیلنسه البته اقدام قتالی ملتزم اولهمزلر وبرکسنه که رمی سهامی
موجب کفارت اوله واول کفارتی ادا قیلمازسه عاصی اوله وقبل الاداء فوت اولورسه دیوان الهی یه ذنبله حاضر اوله
وعفو الهی ایرشمزسه اول ذنبله مؤاخذه اولنه اول کسنه قتالی التزام ایدرمی انتهی مؤلفك بوقولی ساطعنده
مخطی دخی قتل خطاده آثم اوله جغنه نص قاطع وار در لکن بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی ولیس علیکم
جناح فیما اخطأتم به یعنی ای مؤمنین سزلردن علی وجه الخطاء صادر اولان افعالده اوزریکزه وبال یوقدر
نظم جلیلینك ظاهری ایله استدلال ومخطی اوزره اثم ووبال یوقدر دیو قطع مقال ایلدیلرو بز جوابلرنده
دیرزکه نظم قرآنده مخطی اوزره ایجاب کفارت اوزره تنصیص قتل خطا موجب اثم ووبال اولدیغی بیان
وترضیصدر واستدلال ایلدکلری نص مذکور ایله مراد انجق بعد اداء الکفارة اثم ووبالی مرفوع اولور دیمکدرکه
کفارت انجق ستر ذنوب ایچون مشروع قیلنمشدر نکته سی اولدرکه قتل خطادن قریبا متبین اولدیغی اوزره
فی الجمله تحرز ممکندر وبالجمله تقریرات مذکوره دن مرامیمز انجق مباح مطلق اولان افعال قطعا دیت وکفارتی
موجب اولمادیغنی افاده واعلامدر واگر مسلمین سلاحلرین سم ایله سقی وتربیه ایدرلرسه تجویز وتسویه اولنورکه
سلاح مسموم مشرکینه اصابت ایتدکده نفوسلرنده فعلی اکمل وقتللرنده تأثیری اسرع واسهل اولمغله مکائد
حربدن ایدوکی بی جدل ومکائد حربدن اولان اموردهٔ بأس شرعی اولمدیغی سابقده مشروح ومفصلدر
کذلك رؤس رماحلرینه مشاقهٔ کتانی یعنی کتان طراندقده طراقده کیروقالان غلیظی یاخود طراقدن چقن خالصنی
دهن نفطله آلوده قیلوب آنی نار ایله مشتعل قیلدقدنصکره مشرکینی آنکله طعن واحراق دخی مکائد حربدن
اولمغله جوازی بلاشتباه قدر بعده مؤلف صاحب الاجتهاد اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریبه متعلق اولان
مسائلی بومحلده ذکر وایراد ایلدی لکن مسائل مرقومه اوائل کتابده باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده مشروح اولمغله
بز بوموضعده ذکرینی مطوی ومطروح ایلدیك انجق مؤلف سماحت نژاد بومحلده مسئلهٔ واحده ازدیاد ایدوب دیدیکه
اشجار مشرکینی قطع وابنیه لرین تخریب بعد المحاصرة اطراف بلده لرنده تجویز وتصویب اولندیغی کبی بر فردی
محاصره ایتمدین مرور ایلدکلری طریقلرده دخی تجویز وتقریب اولنورمکر طریق من بور هرسنه ممر اهل غزا اولمغله
معروف ومشهور اوله بوصورتده آنده بولنان میاهی تغویر وابطال واشجار مثمره ومظله یی قطع واستیصال مسلمینه
حلال کوریلمز زیرا اهل غزا بهرسال اکا محتاج ایکن فعل مذکورلری یا کندولره یاخود کندولردنصکره مرور ایدن
اهل غزایه موجب ضرر اولمغله عدم جوازی مقرردر امابوصورتك غیری مشرکینه تحقیر واغضابی مفید اولان
قطع وتخریب البته تجویز وتصویب اولنور واذا دخل المسلم دار الحرب بامان فلیس ینبغی له ان یحمل الیهم السلاح
ولا الجصایات ولا غیرذلك الی آخره یعنی بر مسلم دار الحربه امانله داخل اولدقده کرکدرکه اهل حرب ایچون
مسلمین اوزره حربده کسب قوت ایده جکلری اسلحه وجصایات وبونك امثالی غیری نسنه لر یانمغله مشتغل اولمیه
مترجم فقیر دیرکه عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده تحریر اولندیغی اوزره ولا الجصایات جیم وصاد وبعد الالف
یا ایله واقع اولمشدر لکن کتب عربیه وفارسیه ده لفظ جصایه بولنمامشدر ولاجل التصحیح محال سائره ده بولنان
نسخ کتاب تصفح اولندقده بعض نسخ صحیحه ده ولا الخستانات لفظی واقع اولوب مناسبت قامله اول نسخه نك
صحتنه ونسخ سائره ده اشتباه خطه بناء سهو کاتبه جزم اولنمشدر خفتان لفظ معربدر برهان قاطعده خفتان نوعی
ازجبه وجامهٔ روز جنك باشدکه ازرا قزاکند کویند وبترکی قلماقی خوانند دیو تعریف ایلمشدر ولفظ خفتان
اواخر کتابده باب الشروط فی الموادعة وغیرها اثناسنده دخی بومعنی اوزره کلسه کرکدر انتهی زیرا بومثللو
نسنه لری اهل حربه دار الاسلامدن حمل وایصال حق مسلمینده اشد کراهتله مکروه اولدیغی کبی دارلرنده یاپمق
دخی اشد کراهتله مکروه هدر وبوبابده اسیر ومستأمن مستویدرکه ایکیسی دخی کسر شوکت مشرکینه داعی ز
ومحاربهٔ مسلمین اوزره تقویت مشرکینی موجب اولان نسنه لردن منهی اولمقده متساوی یلردر واکر اهل حرب آنلری
عمل مذکور اوزره اکراه ایدرلرسه نظر اولنور اکر اکراهلری قید وحبس مثللو اسباب عذابله ایسه ینه جواب مسئله
ذکر اولنان قول صوابدرکه ضرورت انجق خوف هلاکی متضمن اولان نسنه ایله حاصل وبونلرده نفسلری
اوزره خوف تلف غیر متحصلدر واکر اکراهلری قتلله یاخود نفسی یا بر عضوی اوزره خوف تلفی متضمن اولان

مطلب المخطی فی القتل هل یأثم ام لا

بوآیت کریمه انسانی علی وجه الخطا باباسینك غیری یه نسبت ایلمکده وارده در اما حکمی عام اولمغله بعض اصحابمز آنکله مانحن فیهده استدلال ایلمشلردر منه

مطلب حکم الاکراه واسبابه

ضربله

ضربله تهدید وتنکیل اوزره ایسه بوصورتده عمل مرقومه مباشرتلری تجویز اولنورکه بونده تحقق ضرورت آشکار
ووقت ضرورتده لسانی اوزره اجراء کلمهٔ کفرکبی بوندن اعظم اولان نسنه لر جائز ایکن بونك بالاولویه جائز ایدوکی
بدیدار دروبویله ایکن عمل مذکوردن اجتنابله قتلنی ارتکاب ایدرسه حقنده افضل ایدوکی بی ارتیابدر زیرا بو اجتنابله
دینده صلابتنی وغیظ مشرکینی موجب اولان نسنه یه جرائتنی ووهن مسلمینه سؤدی اولان نسنه لردن مجانبتنی
اظهار ایتمکله اجراء کلمهٔ کفردن احتراز ایله قتلنی ارتکاب ایتمك مثللو اعظم اجوره نائل اوله جغی آشکاردر واکر
اول مسلم ایچلرنده مستأمن بولنوب بویله نسنه لری یاپدقده دار اسلامه اخراجنه مانع اولمیه جقلرینه ویدندن ثمنله
یاخود بلا ثمن اخذه جبرایتمیه جکلرینه عالم اولسه دار الحربده اول عمله مباشرتی جائز بعده معمولنی دار اسلامه
اخراجی لازم اولوب صنع مزبوری مسلمین اوزره تقویت مشرکینی مستلزم اولماز اما اخذ ایتملری محل احتمال ایسه
اول عمله مباشرتی استحلال اولنماز کورمزمیسنکه اول نسنه یی دار اسلامدن تجارتیچون ادخالی حلال کوریلیوب
انجق یدندن اخذ ایتمیه جکلرینی بیلورسه کند وانتفاعی ایچون ادخالی استحلال اولنور مانحن فیه دخی بونك مثلیدر
واکر مسلم مستأمن دار الحربده معدن حدیده ظفریاب اولسه یدندن ثمنله یاخود بلاثمن اخذلرندن اندیشه اولندقده
اول معدنده عمل برله استخراج حدید اکا مکروه کوریلدیکی بی ارتیابدر زیرا حدید جمیع اسلحه نك اساسی اولمغله
حکم عملی عمل سلاحه قیاس اولنور امایدندن جبرایله اخذ ایتمیه جکلرینه عالم ایسه اول معدنده عملی جائز ومعمولنی
دار اسلامه اخراجی لازمدر واکر بعضیسنی اخذ وبعضیسنی ترك ایتملری محتمل ایسه ینه کراهت استخراجی بلاجدلدر
مکر بعضیسنی دار اسلامه اخراجنده مسلمینه نفع ظاهر یاخود مسلمینك اکا ضرورت واحتیاجلری امر باهر اوله
بوصورتده عملی مسلمینه باعث اضرار اولمیوب بلکه توفیر منفعتلرینه مدار اولمغله جائز وسزاوار کوریلور واکر
مسلمین اهل حربك دوابنه ظفریاب اولوب اخراجندن عجزلری آشکار اولسه سابقده باب مایحمل علیه الفیء
مسائلنده بیان ایلدیك که اول دوابی اولا ذبح وثانیا احراق بالنار ایلمك کرکدر یوقسه بقره ورمکه وسائر حیواناتك
ذبحلرینه قادر ایکن آنلری عقر ایلمك یعنی اقداملرین قطع ایلمك جائز اولمدیغی ظاهردرکه عقر البته مثله در
ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کلب عقوره دخی مثله دن نهی ایتمشلردر مکر بقره ورمکه وبونلرك امثاللرینك
فرار یاخود سرکشلکی جهتلریله ذبحلرندن عاجز اولهلر بوصورتده اول حیواناتی دار الحربده ابقا منفعت مشرکینه
باعث اولمغله رمی سهامله یاخود طریق آخر ایله آنلری عقر ایلمك جائز کوریلور وبومسئله ده اصل قوی شول
اثردرویدرکه جعفر الطیار بن ابی طالب رضی الله عنه یوم مؤته ده اثناء حربده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده
همان فرس جوادندن نزول ایدوب اول فرسی عقر دنصکره قتل اولنجیه دك قتالله مشغول اولدی وبواثر جلادت
نشاندن ظاهر ونمایان اولمشدرکه مسلم مجاهد فرسندن نزولله قتاله اقدام وکندو قتلنه توطین نفسله صفوف
اعدایه اقتحام ایلمك جائز وشایاندرکه صنع مذکورنده مشرکینه قارشو اظهار ثباتله وجها من الوجوه عدم فرارینی
اعلان ایتمکله کسر شوکتلرین متضمن اولوب مکائد حربدن ایدوکی عیاندر وصحابهٔ کرام رضوان الله علیهم
اجمعیندن نیجه شجعان بنام بووجهله اقتحام واقدامده ثابت الاقدام اولمشلردر بریسی حمی الدبر لقبیله ملقب
قیلنان عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه رجیع نام موضعده بنی لحیانله محاربه ده کندو قتلنه طالب وقتال اعدا ده
ثباتله نیل شهادته راغب اولمشدر ولقب مزبور ایله سبب تلقیبی اولدرکه عاصم مشار الیه اسبغ الله رضوانه علیه
حضرتلری جسد مشرکه مس ایتمکه ومشرکی کندو جسدینه مس ایتدرممکه یمین ایتمش ایدی بناء علیه
محاربهٔ مذکوره ده قتلنه جازم اولدقده اللهم انی حمیت دینك بجهدی فاحم لحمی یعنی یارب بن جهد وجهادم
ایله سنك دینکی حمایه قیلدم سن دخی بنم لحیمی ایادی کفاردن حمایه قیل دیو دعایه عازم اولدی صکره قتل اولندقده
الله تعالی جموع دبری ارسال ولحمنی ایادی کفاردن حمایتله اکا اکرام واجلال ایلدی ودبر فتح دال وسکون
بایله نحلدرکه ذباب عسلدر یاخود زنابیردرکه انسانی لسع ایلین ذباب کبیردر پس حمایت دبر ایله مشرکین مدبریندن
رفرد قطع رأسی ایچون اکا تقربه قدر تیدیراولمیوب بربینه صبر ایدیکز دخول لیلده جموع دبر استدبار ایلدکده
رأسنی قطع ایده لم دیو تدبیر ایلدیلر ودخول لیلدن صکره الله تعالی جسدینی رفع ایتمکله مشرکین هرچند که
طلبده شتاب ایلدیلر اکا بروجهله ظفریاب اولمادیلر پس عاصم مرقوم بو عصمتله معصوم اولمغله حمی الدبر
لقبیله موسوم قیلندی وبری دخی منذر بن عمرو الساعدی رضی الله عنه درکه یوم بئر معونه ده نفسنی کندو قتلنه
توطین وقتاله اقدامده شها دتله کامیین اولمشدرکه مسلم مجاهد استقبال اعدا
عنکامنده فرسندن نزولله پیاده محاربه یه اقدام واواوجهله کندو قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجیه دك

قتاله اهتمام ايلمك جائزدر كذلك سيفنى بر دخى غلافنه وضع ايتمك ملاحظه سيله غلافى كسر ايلمك كذلك اعدادن
اعراض ايتمك ملاحظه سيله تمكن ايسه فرسنى ذبح ايتمك وممكن دكل ايسه عقر ايتمك بعـده قتل اولنوب ياخود
ظفر ياب اولنجيه دك قتالله اشتغال ايتمك تجويز واستحلال اولنور زيرا الله تعالى ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم
واموالهم بان لهم الجنة نظم جليلى مدلولى اوزره مؤمنلردن نفوس واموالرين مقابلهٔ جنتله اشترا قيلمشدر
وذكر اولنان اقداملرى عقد مرقومده سبيع بولنان نفوس واموالرين تحقيق تسليم ايدوكى بى مرادر واكر مسلمين
هرسنه غزا ايچون ممر معروفلرى اولان طريق اوزره بولنان بر حصنى محاصره ايله اشتغال ايلسه لر بو صورتده
اشجارلرين قطع ومياهلرين ابطال قيلملرى استحلال اولنور وبز قريبا بيان ايلديك كه مسلمين اهل حربدن
بر فردى محاصره ايتمشلر ايسه ممر معروفلرى اولان طريقلرنده اولان اشجار ومياهى قطع وابطاللرى شايان كوريلمز
تا كه وقت آخرده كندولره ياخود سائر مسلمينه باعث ضرر وزيان اوليه اما بعض اعدالرين محاصره ايتدكلرنده
صنع مزبور كسر شوكتلرينه بادى ويدلريله تسليم دارلرينه مؤدى اولديغندن آنده منفعت مسلمين وقت آخرده
توقع اولنان ضرردن اكثر اولمغله جوازى امر مقرردر واكر اهل حرب حصون اسلامدن بر حصنى محاصره ايكن
بر مسلمى اسير ايدوب اكا شو حصنى فتح ايده جك بر موضع اوزره بزه دلالت قيل ديو ابرام ايدوب اول مسلم دخى
موضع مطلوبه عالم اولسه دلالتى مسلمين اوزره اعانت مشركينى مستلزم اولمغله كركدر كه اول دلالتى بر وجهله
ملتزم اوليه واكر اول بابده انى قتلله تهـديد ايدرلرسه نظر اولنور اكر اغلب ظنى دلالتنـده اهل حرب حصنه
ظفر بولوب مقاتلهٔ مسلمينى قتل وذراريلرين سبى اوزره واقع اولورسه دلالتى اصلا جائز وواسع كوريلمز زيرا
بو دلالتى هلاك مسلمينى متضمن ومسلم ايچون ارواح جماعت مسلمينى كندو نفسنه فدا ووقايه قيلمق حرام ايدوكى
متعيندر كورمزميسنكه بر كسنه يى قتل مسلم اوزره قتلله اكراه ايلدكلرنده قتلى مقصود اولان شخص واحد ايكن
اول مكره ايچون ينه حرمت قتلى بى اشتباهدر پس فعلى هلاك جماعت مسلمينى متضمن اولدقده بالاولويه حرام
ايدوكى متعيندر كورمزميسنكه اهل حرب بر مسلمى قتليچون طلب ايدوب مسلم آخره سن بزى آنك اوزرينه
دلالت قيل يوغسه سنى قتل ايده رزديو تهديد ايتدكلرنده اكر ظن غالبى حين دلالتنده قتل ايده جكلرى اوزره
واقع اولورسه دلالتى بر وجهله جائز وواسع كوريلمز مؤلف جليل بو مسئله يى شو وجهله تعليل ايتمشدر كه
دلالت مزبوره مسلم مسلم آخره مهلك بدن اولان وجهله ظلمى متضمنـدر وظلم مزبور دين اسلامده اصلا حلال
كوريلمـديكى امر متبيندر اما بو صورتده عـدم دلالتنده تلف نفسندن خائف اولوب حين دلالتنده دخى اول
مطلوبى قتل ايتميوب همان اسر واستخدام ايده جكلرينه ياخود يانده بولنان مالنى اخذ ايده جكلرينه واقف اولسه
بو بابده قتلله اتلاف مال مسلم اوزره اكراه اولنمق منزلنـه تنزيل واول مسلم مطلوب اوزره دلالتى تحليـل اولنور
بويله ايكن كندو قتلنى ارتكابله دلالتدن اجتناب ايدرسه اعظم اجورايله مأجور اوله جغى بى ارتيابدر زيرا بو تقدير
اوزره ظلم مسلمه مؤدى اولان نسنه دن احتراز وغيظ مشركينه بادى اولان صلابت دينيه سين ابراز ايتمش اولور
ومعناى مزبور موجب اعظم اجوردر واكر اصل مسئله ده طريق حصنه دلالت اوزره قتلله اكراه اولنان مسلمك
اغلب ظنى دلالتنده شوكت اسلامه نوع وهن تطرق ايلمـدكدنصكره ينه مسلمين قتاللهٔ آنلره مقاومت
ايده جكلرينه تعلق ايدرسه بو صورتده تلف نفسندن خوف ايلدكده جواز دلالتى تحقق ايدر زيرا بو دلالتى هلاك
مسلمينه بادى اولميوب انجق مسلميننك دفع اعدا ايچون ازدياد هموم واشغاللرينه مؤدى اولمغـله تلف نفسندن
خوف ايلدكده دلالتدن امتنـاعى موجب اعظم اجور ايسه ده ينه دلالتى مبـاح وغير محظوردر نظيرى اولدر كه
اهل حرب بر مسلمه تهديد ايله بزى مسلمينله قتـال ايده جك بر سلاحه دلالت قيـل يوغسه سنى قتل ايده رز
ديو تشديد ايتدكلرنده اول مسلمك اغلب ظنى دلالتنده مسلمينى قتل واسره ظفرياب اولملرينه تعلق ايدرسه جواز
دلالتى تحقق ايلمز اما اهل حرب اول سلاحله كسب قوت ايتدكلرندنصكره ينه مسلمين آنلره مقاومت ايده جكلرينه
تعلق ايدرسه نفسى اوزره هلاك ومثله دن خوف ايلدكده صبر ايله دلالتدن امتنـاعى افضل ايسه ده ينه دلالتى حكم
جوزه تلاحق ايدر واكر بر مسلمـه تعنيفله سنى البته قتل ايده رز ياخود ملكمزى كوردكده اكا سجـده ايدرسين
ديو تخويف ايلسه لر نظر اولنور اكر على وجه العبادة سجود ايله امر ايتمشلر ايسه امر مرقوم لسان اوزره اجراء كلمهٔ
كفر ياخود صليبه سجده ايلمك منزلنه نازل اولمغله اكرچه الله تعالى دن غيرى يه سجده قيلمق بر فرده لايق
اولمديغندن اظهار صلابت دينيه ايله امتناعى اعظم اجوره موصل ايسه ده ينه عنـد خوف الهلاك سبقت ايلين
بيان اوزره جواز ورخصت دخى حاصلدر واكر على وجه العبادة اولميوب مجرد على وجه التعظيم والتحية سجود

مطلب الاكراه على قتل مسلم

ايله امر ايتمشلر ايسه بنم عندمده احب اولان نفسنى اتلافه جسارت ايتميوب همان فعل مطلوبه مباشرت ايتمكدر
زيرا سجودك نوع مذكورى شرايع متقـدمه ده مباح وغير محظور ايدى قال الله تعالى ورفع ابويه على العرش
وخروا له سجدا بو جهتله اول امر باطل همان شرب خمر ايله امرلرى منزلنه نازلدر * وبز باب المكره على شرب
الخمرده بيان ايلديك كه تلف نفسندن خوف ايلدكده فعل مزبور لايق وشاياندر وما نحن فيه دخى آنكله سياندر
واكر اهل حرب بر مسلمى حصون اهل اسلامدن بر حصنك طريق فتحنه دلالت اوزره قتلله اكراه ايدوب اول
حصنده دخى مسلميننك نسـا وصبيانندن غيرى كمسنه موجود اولميوب واغلب ظنى دخى آنلرى سبى واسترقاق
ايده جكلرينه تعلق ايلسه بو صورتده اصلا جواز دلالتى تحقق ايلمز زيرا سبى واسترقاق اتلاف حكمى اولوب اتلاف
حقيقى اولان قتلله برابر اولمغله آنى موجب اولان دلالت مظالمدن ايدوكى مقرردر اما حصن مرقومده اموال مسلميندن
غيرى نسنه معدوم ايسه بو بابده اكراهلرى اتلاف مال اوزره اكراه منزلنده اولوب تلف نفسندن خوف ايلدكده
جواز دلالتى معلومدر وهر موضعده كه اكراه اولنديغى فعل اوزره اقدامى حلال كوريلـدى اقدام مزبور انجق
تهديد اولنديغى عقوبتى اكا ايقاع ايچون آنى احضار قيلدقلرى هنكامده استحلال اولنور بو قسمه قبل الاحضار اول فعله
اقدامى اصلا سزاوار اولمـاز زيرا فعل حرام اوزره اكراهله رخصت اقدام انجق تحقق هلاك هنكامنـده اولوب
شخص مرقوم دخى قبل الاحضار امن وسلامتله آرام اوزره در وبيلمك كركدر كه وقوف حقيقى ممكن اولميان
اموره ظن غالب منزلهٔ تحقيق حقيقتده نازل اولمغله اول مكرهك خوف ايلديكى هلاك نفسى ظن غالب ايله مظنونى
اولدقده تهديدلرى بالفعـل سبقت ايدوب ايتامكه اعتبـار اولنميوب همان حكم متيقن آنده حاصل اولور حتى
بر كسنه بو مثللو مواده اهـل حرب نيچه اسيرلرين قتل ايلدكلرينى معاينه دنصكره اول ماده يى كندويه دخى
تكليف ايلسه لر بو بابده آنى صريحـا قتلله تهديد وتخويف ايتمسه لر دخى اول ماده لدى الاكراه جائز الاقدام ايسه
اكا اقدامى جواز ايله توصيف اولنور زيرا السعيد من وعظ بغيره مصداقى اوزره امثالنه اعتبار ايله كندونك
دخى تلف نفسى عندنده ظن غالب ايله آشكار اولمشـدر مؤلف مصيب الاغراض صانه الله تعالى يوم العرض
عن الاعتراض ديركه مسلم ايچون قوس فارسيه ايله رمى تعلم حلالدر كه آنده دخى شوكت اعدايى كسر وايچلرينـه
وهن وضعفى ادخال واردر ومسلم موجب نكايت اعدا اولان جميع اعمالده مأذون ايدوكى بلا جدال در كذلك رمى
اعدا ايچون تعـلم حسبان دخى جائز كوريلمـك بى كماندر مترجم فقير ديركه قوس ايكى قسمدر برى عربيـه وبرى
فارسيه در وقوس عربيـه دخى ايكى قسمدر برى حجازيه وبرى واسطيه در وقوس فارسـيه دخى ايكى قسمدر
برى قوس يددر كه يدايله رمى ايدرلر وبرى قوس رجلدر كه رجلله رمى ايدرلر واقسام مذكوره دن هر برى اختلاف
ازمنه وامكنه حسبيـله انواع متعدده وغير معدوده يه مقسومدر كه علمانك تأليف ايلدكلرى قوس نامه لرده
اكثرى مشروح ومرسومدر وحسبان ضم حاء مهمله ايله جمع حسبانه در كه قوس فارسـيه ايله رمى اولنوب ناوك
ديدكلرى سهام صغاردر انتهى ومؤلف اصابت نهادك بو مسئله يى ايرادينـه بادى اولدر كه بعض ناس قوس
فارسـيه ايله رمى مكروه كوروب اول بابده بعض احاديث روايتنه دخى متصدى اولديلر لكن احاديث مذكوره
شاذه دركه خلافنـده عموم بلوى ظاهر اولديغندن بشقه قرآن كريمه مخالفت مضمونى باهردر قال الله تعالى
واعدوا لهم ما استطعتم من قوة يعنى محاربهٔ مشركين ايچون جنس قوتدن هرنه يه قادر ايسكز آنى اعداد
ايديكز وقوس فارسيه ايله رمى سهام دخى جنس قوتدن اولمغله البته داخل حكم آيتدر اكر بعض مرقومين قوس
فارسيه آلات عجمدندر وغازى غزاسنده آلات عربيه يى استعمال ايلمك كركدر ديو كراهتنه استدلال ايدرلرسه
جوابلرنده ديرز كه منجنيق دخى آلات عجمدن ايكن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله عنه
اوزره آنى حصن طائف اوزره نصب ايلديلر كذلك اتخاذ خندق عادت عجمدن ايكن ينه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم تدبير سلمان رضى الله تعالى عنه اوزره آنى دخى اتخاذ ايلديلر پس دلائل مذكوره دن آشكار اولمشدر كه
مكايد حربدن اولان نسنه لر عربك بيلديكى ياخود هيچ بيلمديكى امور عجمدن دخى اولسه استعمالى لايق وسزاواردر
وحرب ايچون لبس حريرى تجويز ايدنلرك قوللرى اوزره بر مسلم لابس حرير وديباج ايكن قتل اولنوب درجهٔ شهادتده
اندراج ايلسه كركدر كه كفنـده البسهٔ مرقومه دن نسنه ترك اولنميوب جمله سى اخراج اولنه زيرا بز باب الشهيد
ومايصنع به مسائلنده تحقيق ايلـديك كه شهيد اكرچه ثيابى ايله دفن اولنور اما سلاحى نزع وتفريق اولنور
وحرير دخى صيقلى ولزوجتى جهتيله اعدانك حين ملامسه ده يدينى وبعض آلاتنى دفعه مدار اولمغـله حربده
تلبسى انجق على وجه السلاح جائز وسزاوار كوريلديكندن مسلم مزبور دخى على وجه السلاح لابس اولديغى

مطلب الرمى بالقسى العربية والفارسية

مطلب تفسير المترجم اسماء القسى

ظاهر حالندن بدیداردر بناء علیه بعد الشهادة سلاحی نزع اولندیغی کبی حریر دیباجی دخی اوزرندن دفع اولنور والله اعلم

باب ما یحل فی دار الحرب مما لا یجوز مثله فی دار الاسلام

یعنی دار اسلامده جائز دکل ایکن دار الحربده استحلال اولنان اعمالده باب دقت اشتمالدر بوندن اقدم مواضع عدیده ده بز بیان ایلدیك که دار الحربده مستأمن اولان مسلم اهل حربه غدردن احتراز ایلدکدنصکره نه کونه قادر اولورسه مالارینی رضالریله اخذ ایلمك حقنده جائز وشایان در امادار اسلامده مثلی جائز اولوب اولمیان بیوعدن بربیعه مبا شرت ایلدکده کتم عیب مبیع معنای غدر وغروری متضمن اولمغله اصلا تجویز وتوسیع اولنماز اما اسیر یاخود اهل حربدن ایکن مسلم اولان کمسنه لر ایچون اموال اهل حربی بلا رضا اخذ ایلمك دخی حلال اولمغله حقلرنده کتم عیب مبیع دخی استحلال اولنور واکر مسلم مستأمن اهل حربه بر درهمی بر سنه تمامنه دك ایکی درهمه بیع ایدوب بعده اول سنه ایچنده اول مسلم یاخود اول حربی دار اسلامه خروج بعده عودت ایدوب حلول اجلدنصکره ایکی درهمی اخذ ایلسه ینه اخذنده جواز ورخصت واردر زیرا بعد الرجوع حاللری ابتداء معامله لرنده اولان احواللری کبیدر بو صورتده قبل قبض الدرهمین ایکیسیده دار اسلامه کلوب حضور قاضیده اختصام ایلسه لر قاضی بروجهله بینلرنده رفع خصام ایده مزکه اصل معامله لری دار یمزده واقع اولمیوب امانله کلن حربی دخی حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتمشدر بو صورتده حربی اسلام یا ذمتی قبولندن صکره اختصام ایلسه قاضی بیع سابقی ابطال ورأس مال اولان یالکز بر درهمی صاحبنه تسلیمله رفع خصام ایدر زیرا بعد العقد وقبل القبض حادث اولان ذمت واسلامی حکم عقدایله قبض درهمینه مانع اولمقده مقارن عقد اولان ذمت واسلامی ایله متساوی الاقدامدر نظیری شول ذمیدرکه دار یمزده ذمی آخره بیع خمر ایدوب قبل القبض احدهما قبول اسلام ایلیه وشول مسلمدرکه مسلم آخره بیع عصیر ایدوب قبل القبض عصیر مزبور خمره منقلب اوله بو مسئله ده اصل قوی وان تبتم فلکم رؤس اموالکم نظم قدیمیدر یعنی ای اهل ایمان اکر معامله ربوادن واستحلال ربوادن توبه ایدرسکز انجق رأس ماللریکز بالتمام ملککریکزدر وقال تعالی وذروا مابقی من الربوا ان کنتم مؤمنین یعنی ای اهل ایمان الله تعالی دن خوف ایدیکز ور بوادن عهده ناسده باقی قلان مطلوبکزی ترك ایدیکز اکر از درون مؤمنین اولمش ایسکز و بو آیت ثانیه نص جازمدرکه حربیدن قبل الاسلام قبض اولنمیان ربوایی اسلامندنصکره ترك ایلمك لازمدر کذلك مسلم حربی اوزره علی وجه الربوا برنسنه یی شرط قیلوب قبض ایتمدین اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر ینه قبضی حرام اولور زیرا حکم عقد ربوا ایله قبضندن اقدم اول بقعه دار اسلام اولمغله مانع قبض اولمقده اول بقعه حین عقدده دار اسلام بولنمغله متساویة الاقدامدر امامقدما ذکر اولندیغی اوزره مسلم وحربی بینك دار یمزه خروجلری بشقه درکه آنده دار الحربده واقع اولان معامله لرنده حکم اسلام ثابت دکلدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته قادر دکلدر اما بو مسئله ده اهلی قبول اسلام ایلدیکی دارده واقع اولان معامله لرنده حکم اسلام ثابتدر دلیلی اولدرکه قاضی اول دارده استماع خصومته قادردر بناء علیه بونده قبل الاسلام طرفیندن قبضله تمام اولمیان عقود ده قبض ربوایی منع ورأس مالی دفعله حکم ایدر و بو بابده اصل قوی شول حدیث مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم فتح مکه ده الا ان کل ربوا کان فی الجاهلیة فهو موضوع واول ربوا یوضع ربوا العباس بن عبد المطلب بیوردیلر یعنی بیلوب آکاه اولیکز که قبل الاسلام عقد اولنان جمیع ربوا موضوع ومنحطدر وجمله دن اقدم وضع وحط اولنان ربوا عباس بن عبد المطلبك ربواسیدر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابطال ربواده عم اکرملریله بتدالری انجق اوامرلری نهج اوامر ملوك اوزره اولمدیغنی اظهار وابدا ایچوندرکه ملوك بومثللو اموردہ اقاربلرینه ترخیص ونهیی اجانبلرینه تخصیص ایدرلر اما رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اقرب اقرباری اولان عم کرملرین نهیده تقدیم ایلدیلر ایشته بو بابده آنی هنوز قبض ایتمدیکی مال ربوایی قبضدن منع ایدوب سابقده قبض ایلدیکی ربوایه بروجهله تعرض ایلمدیلر وعلماء اسلاف وقت اسلام حضرت عباس رضی الله عنه ده اختلاف ایدوب بعضیلری اسلامی غزوه بدردن اقدم ایدی دیوب بعضیلری دخی یوم بدرده اسیر اولدقدن صکره قبول اسلام ایدوب بعده مکه یه عودت ایچون رسول الله علیه السلامدن استیذان ایتمکله اکا اذن ویرمشیدی دیدیلر وعلی کلا القولین مکه ده مسلم اولدیغی حالده زمان فتحه دکین معامله ربوا ایدر ایدی حال آنکه حرمت ربوا فتح مکه دن اقدم نزول ایتمشیدی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده سعدین سعیدین یعنی سعد بن مالك وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنهمایه اربیتما فردا یعنی ارتکاب ربوا ایلدیکز همان رد ایدیکز بیوردیلر کذلك لا تأکلوا الربوا اضعافا مضاعفة یعنی ای اهل ایمان

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلم احدهما قبل القبض

السعدان فی کتاب الصرف سعد بن مالك وابن ابی وقاص وفی الموادعة سعد بن عبادة وابن معاذ وهما المراد فی اصطلاح المحدثین اذا اطلقا کذا فی المغرب مه

بویله عادتیکز اوزره اصلی مالدن قت قت زیاده مال ربوایی اکل ایتمکز نظم جلیلی وقعه احدده نازل اولمشدرکه وقعه احد فتح مکه دن بش سنه اقدمدر پس بو بیانله حرمت ربوا فتح مکه دن اقدم ایدوکی نمایان اولمشدر بویله ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتحده مکه دار اسلام اولدقدنصکره معاملات عباس رضی الله عنه دن انجق قبضله رسیده تمام اولمیانلری ابطال الله اتمام ایلمشلردر پس بو بیانله عندیمزده متین اولمشدرکه دار الحربده مسلم وحربی بینلرنده عقد ربوا جائز وممکن و بربقعه قبل القبض دار اسلام اولدقدنصکره حکم عقد ربوا ایله قبض ربوا غیر ممکندر واکر بر مسلم دار الحربده بر حربی یه بیع خمر ایدوب تسلیم خمر وقبض ثمندن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه لر ثمن مقبوض مسلم ایچون سالم قیلنور زیرا آنلرك معاملاتنده حکم اسلام انجق حرامی قبض ایله حکم عقد رسیده ختام اولدقدنصکره ظاهر اولمشدر اما اسلاملری قبض خمردن اقدم اولسه مسلم اوزره رد ثمن واجبدرکه ورود اسلامده هنوز قبض حرام غیر مترتبدر کذلك اسلاملری حربی خمری قبض ایدوب مسلم هنوز ثمنی قبض ایتمدین ظاهر اولسه ینه مسلم مطالبه ثمنه قادر اولمازاما ذمی دار اسلامده ذمی آخره خمرینی بیع وتسلیم ایدوب قبض ثمن ایتمدین ایکیسیده قبول اسلام ایلسه لر حکم مسئله بشقه درکه عقد مزبور ایکی ذمی بینلرنده صحیح اولمغله اول عقد ایله ثمن بعد الاسلام دخی بایع ایچون دین مستحقدر واسلامی مانع قبض حق دکلدر اما مانحن فیهده اصل عقد غیر صحیحا ایکن مجرد مسلم مستأمن اهل حربك اموال مباحه لرین طیب نفسلری ایله اخذ ایچون تصحیح اولنمشیدی اول دخی اسلاملری ایله زائل اولمغله بر نسنه مطالبه سنه واصل اوله مز واکر اسلاملری تمام ثمنی قبض و بعض خمری تسلیمدن صکره منتظم اولسه بو بابده بعض مبیع تمام مبیعه قیاس اولنمغله ثمندن خمر مقبوضك حصه سی مسلم ایچون سالم اولوب غیر مقبوضك حصه سنی رد ایلمك لازم اولور کذلك بر مسلم بر حربی یه دار الحربده بیك درهمی بر سنه تمامنه دك یوز دیناره سلم ایدوب بعد حلول الاجل نصف دیناری قبضدن صکره اول دارك اهلی مسلم اولسه لر دینار مقبوض مسلم ایچون ودینار مقبوضك حصه سی اولان نصف رأس المال حربی ایچون سالم اولوب بقیه رأس المالی مسلمه رد وتسلیم حربی اوزره لازم اولور زیرا اسلاملرندن صکره مسبقت ایلین عقد فاسد ایله بقیه دیناری قبض ایلمك غیر ممکن اولمغله حکم مسئله ایادی ناسدن انقطاع مسلم فیه منزلنه تنزیل اولنوب رأس مالدن آنك حصه سنی رد ایلمك متعین اولور امامعامله مرقومه دار الحربده ایکی مسلم مستأمن یاخود ایکی مسلم اسیر بینلرنده حاصل اولسه ایکیسیده هر مکانده احکام اسلامی ملتزم اولملریله معامله لری مردود و باطل اولور واکر دار الحربده قبول اسلام ایلین ایکی کمسنه میاننده وقوع بولسه عند محمد رحمه الله تعالی بو دخی باطل ومدفوعدر لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره صورت مزبوره ده مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله مساوی انجق حکم اثم وکراهتده متغایردرکه نفس اسلامله عصمت مال اکرچه حق اثمده ثابت وظاهردر اما حق احکامده احراز داره موقوف ایکن احرازی متقرر اولمامشدر واکر ایکی حربی مستأمن دار یمزده بو معامله یه مباشرت ایدوب بعده قاضی یه اختصام ایلسه لر کرکدرکه قاضی معامله لرین ابطال الله رفع خصام ایلیه زیرا بونلر دار یمزده بولنان معامله لرنده اهل ذمت منزلنه انزال اولنورلر وقاضی لدی الاختصام اهل ذمت میاننده جریان ایدن عقود ربوایی ابطال ایتدیکی کبی ایکی مستأمن میاننده دخی ابطال ایدر انجق خمر وخنزیر حقلرنده مال متقوم اولوب مستأمنین واهل ذمت اولبابده علی سوا اولملریله قاضی بینلرنده جریان ایدن بیع خمر وخنزیری تنفیذ وامضا ایدر واکر بر مسلم دار الحربده منعه مسلمین ایچنده قائم ایکن بر حربی داخل خصنندن آنکله مکالمه ایده رك بو مثللو بین المسلمین فاسد اولان بعض معاملاتله معامله ایتسه لر بو معامله لری جائز کوریلمز زیرا منعه مسلمینده بولنان مسلمك جانبنه رعایت البته بو عقدی افساد ایدر و بر عقد وجه واحد ایله فاسد اولدقده اول وجه واحد آنی من کل الوجوه افساده کفایت ایدر و بز باب ما یکره ادخاله دار الحرب وما لا یکره مسائلنده بیان ایلدیك که مشایخمزدن جمع کثیر بو معامله یی تجویز وتحلیل ایدوب مسلم امانله دار الحربه دخول ومالارینی رضالریله اخذ ایتمك منزلنه تنزیل ایلدیلر اما امام محمد رحمه الله تعالی مکان مسلمه اعتبار ایدوب حربی امانله عسکر مسلمینه یاخود دار اسلامه خروج بعده مسلم ایله بو معامله یی ایتمك منزلنه تنزیلی اختیار ایتمکله ایکیسیده منعه مسلمینده ایکن بو معامله لری صحیح اولمدیغی کبی یالکز بری بولندقده دخی تصحیح اولنماز دیمشدر اماقول مشایخ اوزره فرق مسئلتین معلومدرکه حربی امانله دار یمزه کلدکده مالی محترم ومعصوم اولوب کندو منعه سنده ایکن مالی عصمت وحرمتدن محروم ومدور واکر مشرکین بر مسلمك جاریه مسلمه سنی اسر واحراز ایتدکلرندن صکره ایچلرنده مستأمن اولان بر مسلم اول جاریه یی

مطلب ذمیان تبایعا بالخمر ثم اسلما قبل قبض الثمن

اهل حربدن سرقه برله داراسلامه اخراجه فرصت بولسه آنك بوفعلنه شرعا رخصت ویریلمز زیرا اهل حرب اول جاریه یه احراز ایله مالك اولمشلردر حتی اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر ینه ملكلرنده ابقا اولنور بوجهتله مستأمن مزبورآنی سرقه ده اهل حربه غدر ایتمش اولور غدر البته حرامدر اما اهل حرب اول جاریه یی مستأمن مزبوره خمر یاخود میته ایله بیعه رغبت قیلسه لر شرا سنه رخصت ویریلور زیرا بونده اخذی رضالریله اولدیغی متعین ومعنای غدر غیر متمكندر ومؤلف دقیق المنهاج بومسئله یی انجق امام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیه اوزره احتجاج ایچون ایراد ایتشدر كه امام ابو یوسف بوعقدی تجویز ایدر سه البته عقود سابقه یی دخی تجویزه محتاجدر اما حق مسلمه بو بیعی دخی مكروه كوروب مجیز اولماز سه جاریهٔ مسلمه یی فداء خمر ایله تخلیص ممكن ایكن آنكله علی وجه الحرام جماع ایلین حربینك یدنده تركنی تجویز ایتمش اولور كه عدم جوازی معلوم اهل تمیز در ومستأمن مذكور اول جاریه یی خمر ایله اشترادن صكره داراسلامه اخراج ایتدكده كندو مملوكه سی اولوب آنده عتقی نافذ اولور اما مالك قدیمی دیلرسه تمام قیمتیله اخذ ایدر زیرا مستأمن مرقوم اهل حرب اكا هبه ایتمشلركبی جاریه یه انجق رضاء اهل حربله مالك اولوب جهت بیعله متملك اولمامشدر كه مالك قدیمی ثمنله اخذه سالك اوله وبوتوجیه واضح ایله معاملهٔ مذكوره نك دار الحربده جریانی ایله دار اسلامده جریانی بینلرنده طریق فرق متضح اولور كه حربی اول جاریه ایله برابر دار یمزه امانله ورود ایلدكده مسلم آنی دار یمزده خمر ایله اشترا قیلق باطل ومردود اولور حتی خمر ایله اشترادنصكره قاضی یه اختصام ایلسه لر قاضی بو بیعی ابطال وجاریه یی حربی مستأمن اوزره رد واول حربی یه جاریه یی مسلمیندن برینه بیعه اجبار ایله دفع خصام ایدر زیرا جاریه مسلمه اولمغله آنی ملك كافرده ابقا ودارالحربه اعاده سنه رضا مشروع اولمازنه كیم حربی مستأمنك جاریه سی دار اسلامده قبول اسلام ایلسه كذه حكم مسئله بو یله در واكر اهل حربدن صاحب منعه اولان بر عسكر دار اسلامه داخل اولوب برمسلم دخی امانله ایچلرینه واصل وبومثلو بین المسلمین جائز اولمیان بعض معاملاتله آنلرایله عامل اولسه بونده دخی جواز ورخصت حاصلدر زیرا دارلرنده اولان علت جواز داراسلامده بولنان منعه لرنده دخی قائمدر كه مالری مسلم ایچون مباح الاخذ ومستأمن اوزره غدر اماندن تحرز لازمدر ومستأمن مرقوم دخی بومعامله ایله غدردن كسب اسباب تحرزی ملتزمدر وبوتفصیل ایله ظاهر ومترشح اولمشدر كه مسئلهٔ سابقه ده قول اصح مذهب منشا یخدر كه بومسئله ده موضع نزوللری حكم دار الحربی اخذ ایتمشیكن اباحت مالری باقی اولدیغندن مسلم ایچون معاملهٔ مذكوره جائز كوریلد كده حربی كندو منعه سنده وآنكله معامله ایدن مسلم منعهٔ مسلمینده بولندقده دخی جوازی متعین ومتمیز در واكر اهل حربدن بردارك اهلی مسلمینله موادعه اوزره ایكن برمسلم ایچلرینه واروب بردرهمی آنلره علی وجه الربوا ایكی درهمله مبایعه ایلسه بو دخی تجویز وتوسعه اولنور زیرا موادعه ایله دار لری داراسلام اولمیوب انجق بلارضا مالرین اخذ ایله غدر موادعه مسلم اوزره حرام اولمشیدی شمدی بومعامله ایله آنلری استرضا ایلدكده معنای غدر منعدم اولوب مأخوذینك حلال طیب اولمسنی اقتضا ایلمشدر واكر مواد عین اولان اهل حربدن بریسی اول موادعه ایله داراسلامه داخل اولسه آنكله امن وسلامته نائل قیلنور بوصورتده برمسلم داریمزده آنكله وجه مشروح اوزره معامله ایلسه قاضی اول معامله یی ابطالله مقابله ایدرزیرا حربی مرقوم داریمزده منزلهٔ مستأمنه نازلدر وقریبا بیان ایلدیك كه داریمزده مسلمین واهل ذمت بینلرنده باطل اولان معاملات مسلم ومستأمن بینلرنده دخی باطلدر اما برمسلم مواد عین مرقومینه یاخود امانله بشقه دار الحربه داخل اولوب متاعنی ثمن معلومله اجل معلومه دكین آنلره بیع ایتدكدنصكره مسلم بعض ثمنی حط ایدوب اهل حرب دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره آنلرایله مصالحه یه قائل اولسه بومعامله سنه حكم جواز شامل اولور زیرا بوتصرفك دار اسلامده حرمتی انجق اجلی دراهمله مبادله یی متضمن اولمغله آنده معنای ربوا متمكن اولدیغندندر وبز بالدفعات بیان ایلدیك كه دارالحربده مسلم وحربی بینلرنده حكم ربوا غیر ممنوعدر پس بومعامله لری دخی جائز ومشروعدر وحكم مشروح المال اوزره حدیث بنی النضیر ایله استدلال اولنمشدر كه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم جوار مدینه دن اجلا لرین مراد ایلدكده بزم ذممنز ناسده هنوز وقتی حلول ایتمش دیونمز واردر دیو عذر وبهانه ایراد ایلدیلر همان رسول الله علیه السلام ضعوا وتعجلوا یعنی دیونیكزدن برمقداریني تنزیل وباقیسنی پیشین اخذ ایدیكز قول بلاغت لزوملریله اول قوم لازم الازاله یی الزام بیوردیلر وحكم مذكوری تجویزه مدار انجق بنی النضیرك اهل حربدن اولملری ایدوكی بدیدار در ودلیل مذكوردن عندیمزده ظاهر وبارز اولمشدر كه معاملهٔ مزبوره

داراسلامده بین المسلمین جائز دكل ایسه ده دارالحربده مسلم وحربی بینلرنده جائزدر واكر مسلم مرقوم مواد عین اولان اهل حرب یاخود ایچلرینه امانله داخل اولدیغی اهل حربله وجه مشروح اوزره بیع ایلدیكی متاعك بعض ثمنی حط آنلر دخی باقیسنی تعجیل ایتمك اوزره مصالحه دنصكره هنوز باقی معجلی قبض ایتمدین اول دارك اهلی یاخود یالكز مدیونی قبول اسلام ایلسه بوصورتده صلح مذكورلری باطل اولوب تمام دین تمام اجله دكین مدیون اوزره الزام قیلنور زیرا قریبا بیان ایلدیك كه عقد ایله مقصود اولان تصرفك تمامندن اقدم عارض اولان اسلام حالت عقده مقارن اولان اسلامله متساوی الاحكامدر واكر مسئلهٔ مفروضه ده نصف دینی حط ونصف آخرینی تعجیل اوزره مصالحه ایتمشلر اولوب بعده حربی اول نصف معجلك مثلا ایكی ثلثنی ادا برله ذمتنده یالكز برثلثی قالدقدنصكره مسلم اولسه بوصورتده صلح سابق بالكلیة باطل ومسلم اوزره رد مقبوضی لازم وتمام دین تمام اجله دكین اول مدیون اوزره قائم اولور اما سبقت ایدن بیع خمر مسئله سی بشقه در كه بیع مرقوم طرفیندن ابتداء مبادله اولمغله آنك احكامی مقدار تقابضده واصل انجام اولمشدر وصلح مزبور مبادلهٔ حقیقیه اولمیوب همان حط نصف شرطی اوزره تعجیل نصف یاخود تعجیل نصف شرطی اوزره حط نصف ایدوكی مشهود اولمغله قبض نصف باقی ایله كمال شرط موجود اولمدقچه تمام صلح دخی موجود اولمایوب قبل تمام القبض اول حربی مسلم اولدقده صلحلری بالكلیه نابود اولور كورمزمیسنكه برمسلمك مسلم آخر اوزره وقتی حلول ایتمش دینی وار ایكن مدیون نصف دینی بوكون ادا ایلمك شرطی اوزره داین نصف آخرینی حط واسقاط اوزره تصالح وتراضی ایدوب صكره مدیون بعض نصفی ادا ایدوب بعض آخرینی ادا ایتمدین یوم معهود منقضی اولسه بومعنی بالكلیه بطلان صلحله جمیع دینه قدرت مطالبه سنی مقتضی اولور زیرا بعضدن ابراسی یوم معهودده اداء باقی ایله مشروط ایكن شرط مزبور تمام اولمامغله ابراسی باطل وتمام مال علی حاله اوزرینه الزام قیلنور ما نحن فیه دخی بونك كبیدر والله اعلم بالصواب

باب مایحل للمسلم الاسیر فی ایدی اهل الحرب ان یجیبهم الی ذلك * یعنی ایادی اهل حربده اسیر اولان مسلم ایچون اوامر اهل حربدن اطاعتی حلال اولوب اولمیان امورده بابه دقت موفوردر اهل حرب براسیر مسلمی قتل ایچون احضار وبوینكی اورات دیو امر واجبار ایلدكلرنده بوینی اوزاتمغله امرلرینه ایتمار ایلسه حقنده جائز وسزاوار كوریلور زیرا امتثال ایتمسه ده ایتسه ده قتل ایده جكلری معلومی ایكن امتثالی قتل نفسنه اذن واعانت اولدیغی محزومدر بلكه امتثالی كاهیجه میل قلوبلرینه بادی وعدم قتلنه مؤدی اولور وعدم امتثالی كاهیجه آنی اخبث قتلله قتللرینه موجب اولمغله امتثالی اهون قتلله قتلنی مستوجب اولور پس امرلرینه امتثالی انجق بومثلو اغراض صحیحه ایچون استحلال اولنور حتی قتلنی ترك ایتمیه جكلرینه عالم اولوب انجق طریق آخر ایله قتل ایتمیوب همان اهل حرب آنك بوینی طوتوب اوزا تدقدنصكره قتل ایده جكلرینه جازم اولسه بومعنی كراهت امتثالنی مستلزمدر كه مسلم ایچون كندو قتلنه اذن واعانت بروجهله حلال دكل ایكن بوامتثالی بحسب الصورة اذن واعانتی متضمن اولمغله ذكر اولنان اغراض صحیحه دن بریسی متحقق اولمدقچه امتثالی شرعا ممكن اولماز واول غرض صحیح موجود ومقرر اولدقده امتثال وعدم امتثال میاننده مخیر قیلنور زیرا بوبابده غرض صحیحله رخصت امتثالی بدیدار اولمغله دیلرسه رخصتله ترخص ودیلرسه عزیمته تمسكی اختیار ایدر وعلی هذا التقدیر اهل حرب اسیر مسلمك اعضاسندن برعضوینی قطعه عازم اولدقلرنده اول مسلمك وجه مشروح اوزره برغرض صحیحی وار ایسه تسلیم عضوی مشروع یوغیسه تسلیمدن ممنوعدر كورمزمیسنكه اهل حرب اول مسلمه اثوابكی لابس اول سنی قتل ایده جكز دیدكلرنده اول دخی ستر عورت قصدی ایله تلبس ثیاب ایلسه بوصورتده كندو قتلی اوزره اعانت ایتمش اولمامغله لبس ثیابنده رخصتیاب اولور زیرا لبس ثیاب اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه ضمننده حین قتلنده مكشوف العورة اولمامق كبی غرض صحیحی دخی موجوددر ومؤلف صحیح الاسناد دلیل مسئله یی ایراد ایدوب دیر كه عبد الملك بن مروان كندودنصكره اوغللری ولید ایله سلیمانی علی وجه التناوب خلافتنه ولی عهد ایدوب طرفندن هشام بن اسمعیل نام جبارخود كام دخی سعید بن المسیب رضی الله تعالی عنهمادن من بورینه ولایت عهدایله بیعتی اوزره ابرام اول دخی اباوامتناعه اقدام ایلدكده اكا همان عورت غلیظه سنی ستر ایده جك مقداری قیلدن برسراویل تلبس ایله امر ایدوب اول دخی امتثال امرایله تلبسه اهتمام ایلدی صكره هشام خباثت آشام قتلنه جسارت واقتحام ایده میوب انجق جسمسعادتفامنه آلتمش سوط ضرب ایتدنصكره اسواق مدینه ده طواف ایتدیروب اول سیف مشهور كرامت نیامی زعم باطللرنجه شهرهٔ خواص وعوام ایدوب

بعده تخلية سبيل ايله دست كش انتقام اولديلر اول هنكامده اول امام عاليمقام ديديكه اكر بنى قتل ايتميه جكلر ينى
احساس ايتمش اوليدم بلا التباس امرلرينه امتثالا تلبس لباس ايتمز ايدم ايشته بو واقعه پراهوالده اول امام
بى مثال كندوينى قتل ايده جكلر ديو ظن ايدوب ملاحظهٔ ستر عورت ايله لبس لباسده امرلرينه امتثال
ايلديكندن عندمزده آشكار اولمشدر كه لبس لباسده كندو قتلنه اعانت بولنمامغله اول بابده امراعدايه انقياد
جائز وسزاواردر كذلك اسير مسلم ايچنده يدلرندن خلاصه عديم الاقتدار اولديغى برخانه ده قرار اوزره ايكن
اهل حرب كلوب اكا طشره كل تا كه عنقكى ضرب ايده جكز ديو اضرارده اصرار ايلسه لرينه عدم امتثالده
خوف مثله بولنوب امتثالنده آندن استخلاصه اميد وارايسه بو مثللو غرض صحيح ايچون امتثالى جائز وسزاوار
اولور زيرا آنلره خروجى استهلاك نفسنه متعلق اولان اعمالدن اولميوب ضمننده مثله دن احتراز دخى بولنمغله
حقنده اكا جواز واردر كذلك صلبنى مراد ايدوب خشبهٔ داره صعود ايله اكا امر ايلدكلرنده امتثالنده نفسندن
المضربات متواليه يى ياخود خوف مثله يى ياخود صلبدن اخبث اولان قتله خوف قتلى دفع ايلمك كبى برغرض
صحيحى وارايسه بنه امتثالى جائز وسزاوار اولور بشرط آنكه اول خشبه يه بنفسه صعودده خوف تلف
موجود اولميه اما موجود ايسه بو مثللو خشبه يه صعودى قتل نفسنه مباشرتدن معدود اولمغله وجهامن الوجوه
طريق جوازى مسدوددر قال الله تعالى ولاتقتلوا انفسكم يعنى اى اهل ايمان نفسلريكزى جرحله ياخود
مهالكه القا ايله قتل ايتمكز واكر اهل حرب ايقاد نار ايدوب نفسكى شو ناره القا قيل ديو امر واجبار ايلدكلرنده
نار موقده دخى كاهيجه آندن نجاتى ممكن وكاهيجه احتمال عدم نجاتى دخى آنده متمكن اولسه بو صورتده القاء
نفسى اصلا جائز وسزاوار اولماز زيرا بو بابده القاء نفس ايله نفسنى قاتل اولور ومسلم ايچون قتل نفسى وقتل نفسى
اوزره اعانتى اصلا حكم جوازده داخل دكلدر پس موجب امرلرندن امتناع اوزرينه واجبدر كه قتلى واقع اولدقده
فعل اعدا ايله واقع اولوب كندو فعلى اوزره مترتب اولميه مكر نفسنى ناره القادن اعظم قتل آخر ايله آنى تهديد
ايده لر بو صورتده نفسنى ناره القا آنك حقنده توسيع وتسديد اولنور زيرا اول بابده نفسنى المسياط متواليه دن
ياخود خوف مثله دن تخليص كبى غرض صحيحى واردر بو جهتله رخصته سزاوار اولور كذلك نفسنى صوده اغراقله
امر واجبار ايلسه لر بو دخى حكمده القاء نار كبيدر واكر اهل حرب براسير مسلمى ضرب عنق ايچون احضار
وبرسيف غير قاطع ايله ضربه ابتدار ايلدكلرنده اول مسلم بنم شو سيفمى اخذ وبنى انكله قتل ايديكز ديمكه
اجتسار ايلسه بو قولى جائز وسزاوار اولمايوب موجب اثم واوزار اولور زيرا مسلم ايچون قتل نفسى بروجهله
حلال اولماديغى كبى قتل نفسى ايله آخره امرى دخى استحلال اولنماز وهم قتله آخره امرى معصيتله
امردن عبارتدر كه معصيتله امر ايلمكده قطعا رخصت يوقدر اما بو صورتده بنى آنكله قتل ايديكز ديميوب
بلكه قتلنده نوع راحت وسهولت اميدى ايله بنم سيفم بو سيفدن اقطع وامرا مكزى امضاده اسرعدر
ديسه رجا ايده رمكه بو قولى جائز وموسع اوله زيرا قتلى ايله امر صريح ايتمديكندن بشقه قوانده كندويه
ابطاء موتله لاحق اوله جق المدن خلاص واستراحت مثللو غرض صحيحى واردر وبويله ايكن مؤلف عفتماب
اهل حربه اعطاء سلاحده قتل نفسنه نوع اعانت صورتياب اولديغندن جواب مسئله يى رجايه تعليق ايدوب
قطع واطلاقدن اجتناب ايلدى اماذكرى سبقت ايدن مد عنق ولبس ثياب وصعود خشبه كبى اعمال قتلدن اولميان
افعال فعل مذكوره مخالف اولمغله انلرده جواز ايله قطع مقال ايلدى وعلى هذا اهل حرب شق بطننى مراد ايلدكلرنده
مسلم دخى آنى ايتمكز همان عنقمى ضرب ايديكز ديسه بو دخى معصيتله امرى تصريح اولمغله تجويز وتصحيح
اولنماز اما بو صورتده آنلره الله تعالى دن خوف ايديكز وبطنمى شق ايلمك امر غير مستحسندر لكن ضرب عنق
اولى واهوندر ديسه بو قولنده بأس شرعى يوقدر كه آنده معصيتدن نهيى تصريحدن بشقه ضرب عنقله
امر صريح دخى ايتميوب همان ضرب عنق سزك قصد ايلديكيكز عملدن اهوندر ديو تلميح ايلمشدر بو جهتله
بو قولى تجويز وتصحيح اولنور كورمز ميسنكه قتلنى ترك ايلسه لر صورت اولى ده اضر بوا عنقى قولنده معصيتله
امرى تصريح بولنمغله آثم اولوب صورت ثانيه ده ضرب العنق اولى واجل قولنده بولنمامغله اثمدن سالم
اولور كورمز ميسنكه ضرب العنق اولى واجل ديو ضرب عنق آنلره تلقيندن صكره الله تعالى دن خوف
ايديكز بكا بونلردن هيچ بريني ايتمكز ديو وعظ مبين ايتمش اولوب انلردخى تلقينى اوزره ضرب عنقنه استعجال
ايلسه لر بو مقالنده انشاءالله تعالى اوزرينه اثم ووبال يوقدر كذلك قتل ايده جكلرى اسير مسلمك يانده قتل
ايتميه جكلرى براسير مسلم دخى بولنوب مقالهٔ مذكوره ايله قائل اولسه تفصيل مزبور اكا دخى شامل اولور يعنى

اول دخى اهل حربه الله تعالى دن خوف ايديكز وبو مسلمى مثله ايله قتل ايتمكز وضرب عنقده دخى مرامكز
حاصلدر ديرسه رجا ايده رمكه بو قولنده آثم اولميه اما عنقنى ضرب ايديكز ديرسه البته اثم ووبالى ملتزم اولور
والحاصل قتلى مقصود اولوب اولميان جميع احكام مذكوره ده مساوى وكرك حق نفسنده وكرك حق غيرده
معصيتله امرى تصريحده رخصت شرعيه بولنمامق جمله نك حقلرنده متسا وبدر كورمز ميسنكه مسلم آخر
اهل حربه بو مسلم حقنده قصد ايلديكيكز تنكيلى بو كون ايتميوب يارين ايديكز ديسه قولنى قبول ايتسه لر
ياخود ايتمسه لر البته بو قولنده آثم اولور اما يارينه دكين تأخير ايديكز ديسه اثمدن سالم اولور واكر بر مسلمك بطننى
سيفله ضرب ايده جك اولدقلرنده مسلم آخر الله تعالى دن خوف ايديكز وموضع طعامى ضرب ايتمكز بلكه عنقنى
ضرب ايديكز ديسه البته بو قولنده آثم اولور اما موضع طعامك غيريده ضرب ايتمك اهوندر ديسه اثمدن سالم اولور
واكر ضاربه يديكى موضع طعامدن يوقارو ياخود آشاغى طوت ديسه خوف ايده رمكه آثم اوله اما موضع طعامه
ضرب ايتمه ديسه اثمدن سالم اولور زيرا صيغه كلام ثانى معصيتدن زجردر وصيغهٔ كلام اول معصيتله امردر كه
يديكى موضع طعامدن يوقارو ياخود آشاغى طوت ديمك يوقارويه ياخود اشاغى يه ضرب قيل ديمكدر ومعصيتله
امرده مسلمدن نوع تخفيف عذاب اولوب مقصود متكلم دخى اول تخفيف ايسه ده امر مزبور كرك صورى وكرك معنوى
اكا بروجهله رخصت شرعيه يوقدر وذكر اولنان مباحثدن نمايان اولمشدر كه انسان ايچون معناى كلامنه رعايت
شايان اولديغى كبى تعبيرات عباراتنه دخى رعايتى شاياندر وبو بابده اصل قوى شول اثردر ويدركه عم خير الناس
حضرت عباس رضى الله عنه دن انت اكبر من رسول الله صلى الله عليه وسلم ام رسول الله صلى الله عليه وسلم
اكبر منك يعنى سن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن اكبرميسين يوقسه آنلرسندن اكبرميدر
ديو استخبار اولندقده رسول الله صلى الله عليه وسلم اكبر منى وانا اسن منه يعنى رسول الله عليه السلام بندن اكبردر
وبنم سنم آنلردن ازيد واوفردر ديو حسن تعبير اوزره اخبار ايلدى وحكايت اولنديكه هارون الرشيد رحمه الله تعالى
عنامنده اسنان سافله سنى بالجمله ساقط اولمش كوروب رؤياسنى بعض معبرينه تقرير ايلدكده اول معبر تموت اقاربك
يعنى بالجمله قريبلرك فوت اولورلر ديو تعبير ايتمكله آندن تنفر برله طرد وتحقير ايلدى بعده معبر آخرى دعوت
واكا رؤياسنى انها ايلدكده اول معبر متبصر يكون عمرك اطول من عمر اقاربك يعنى سنك عمرك اعمار اقاربكدن
اطول اولور ديو احسن عبارتله ادا ايتمكله خليفهٔ مشار اليه اكا حسن ثنا برله عطا ياى جزيله اعطا قيلوب عبارتين
مزبورتين متسا وية المعنى ايكن رد وقبولنده وجوب رعايت تعبيره رمز وايما ايلمشدر واكر اهل حرب بر مسلمى
ولدى ايله اسير ايدوب قتللرينه شتاب ايتدكلرنده اول مسلم آنلره ابتدا اوغلمى حضورمده قتل ايديكز تاكه عندالله
احتسابله كسب ثواب ايده يم ديو خطاب ايلسه اهل حرب مساعده ايتسه لر وايتمسه لر بو قولنده آثم اوله جغى
بى ارتيابدر اما بن اوغلمى احتساب وآنكله اكتساب ثواب ايتمك ايسترم بنى آندن اقدم قتله شتاب ايتمكز ديسه
بونده كرك قتل نفسى وكرك قتل ولدى ايله امرى تصريح ايتمديكندن رجا ايده رمكه اثمله مستحق عذاب اولميه
كذلك بنى پدرمدن اقدم قتل ايديكز ديسه البته آثم اولور اما پدريمى بندن اقدم قتل ايتمكز قورقارمكه جزع
وفزع ايدوب نقصان ثوابمه باعث اولورم ديسه بونده اثمدن سالم اولور كذلك كندونك ياخود ولدينك ضرب
عنقنه عازم اولدقلرنده آنلره سيفكزى كسكين ايديكز ديسه آثم اولماز اما سيفكزى كسكين ايدوب صكره بزى قتل
ايديكز ديسه اثمى ملتزم اولور زيرا امر مرقومنده معناى معصيت بالكليه معدوم مدر انجق معصيت مراد اهل حرب
اولان قتل مسلمده موجود واول دخى همان قصد اهل حربده ثابت ولفظ مسلمده مفقوددر اما آنك صكره
بزى قتل ايديكز قولنده معصيتله امرى تصريح ايتمكله اكا بروجهله رخصت تصحيح يوقدر والله اعلم بالصواب

باب ما يسع الاسير المسلم ان يفعله لهم اذا اكرهوه وما لا يسعه

يعنى اهل حرب اسير مسلمى برعمل اوزره اكراه ايلدكلرنده مباشرتى حلال اولوب اولميانلرنى تميزده باب رافع
الاشتباهدر اكر اهل حرب براسير مسلمه على طريق الاجبار بزم ايچون شو اسير مسلمى قتل ايله ياخود بز سنى البته
قتل ايده رز ديو اصرار ايلسه لر اول قتله مباشرتى جائز وسزاوار اولماز زيرا بعض آثارده ليس فى القتل تقية
يعنى قتل مسلم ايله كندو ضررندن توقى شرعده يوقدر ديو نقل وايثار اولندى وهم اكا معصيتله امر ايتمش اولمريله
لا طاعة للمخلوق فى معصية الخالق لازمه سنجه امتثال امرلرى غير لايقدر وهم قتل مزبوره اقدامنده حرمتده
كندويه مماثل اولان مسلمك روحنى كندو روحنه وقايه قيلوب بو مثللو مظالم عباددن اولان امر عظيم اوزره
تقدمنى التزام واردركه بونلر هر وجهله حرامدر اما بزم ايچون شو سبنى تشحيذ قيل ديوب ذيلنده بز آنكله شو مسلمى

قتل ایده لم لفظنی تکلم ایتسه‌لر یاخود ایتمسه‌لر نظر اولنور اکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی یوغیسه تشحیذی
حلال اولماز که امر مرقوملری انجق قتل مسلم اوزره کسب قوت ایچون اولمغله اولبابده اعانتلری اصلا استحلال اولنماز
واکر مخالفتده نفسی اوزره خوفی وار ایسه تشحیذی تحلیل اولنور که نفس تشحیذده مظلمهٔ مسلم حاصل اولمیوب
بلکه نفسندن دفع ظلمی تحصیل وارد رنکته‌سی اولدر که تشحیذ ایتمدیکی صورتده ینه اهل حربك اول اسیری طریق
آخر ایله دخی قتله قدرتلری واردر کذلك بزم ایچون شو خشبه یی صنعت نجارتله تنظیم قیل تا که اوزرینه شو مسلمی
صلب ایده لم یوقسه سنی البته قتل ایده رزدیو اجبار ایلسه‌لر ینه جواز امتثالی درکاردر که اهل حرب اول مسلمی طریق
آخر ایله دخی قتله مقتدر اولملریله تنظیم خشبه قتل مسلمی متضمن اولمدیغی بدیداردر بویله ایکن امتثالدن اجتنابله
قتلنی ارتکاب ایدرسه اولبابده مشرکینی تحقیر واغضاب ایلدیکندن مأجور ومثاب اوله جغی بی ارتیابدر
کذلك شو مسلمك سن رأسنی طوت تا که بز عنقنی ضرب ایده لم یوقسه سنی قتل ایده رزدیو اجبار ایلسه‌لر امتثالنده
ان شاء الله تعالی جواز و وسعت واردر که امساك رأس اعمال قتل مسلمدن اعتبار اولنماز ومؤلف ظاهر التأییدك
بو جوابی استثنا ایله تقییدی امساك رأسده جسد مسلمه مس ایله تعرضی بدیدا اولدیغندندر اما تشحیذ سیف
وتنظیم خشبه بشقه درکه آنلرده بو وجهله تعرض نابدیددر کذلك بر مسلمك یدلرینی ور جللرینی ربطله امر واجبار
ایلسه‌لرینه ربطی اول مسلمك تلف نفسنی موجب اولمامغله وجه مشروح اوزره اکا دخی رخصت واردر
کورمزمیسنکه اهل حرب اول مسلمه وجه آخر ایله متعرض اولماسه‌لر مجرد ربطله اکا ضرر عظیم عارض اولماز
وهم بو امرلری کفر ایله امرلرندن اعظم دکل ایکن وقت اکراهده امتناعی افضل ایسه‌ده ینه اظهاری جائزدر
مانحن فیه دخی حکم مزبوری غیر متجاوزدر واکر ضعیف الید اولان بر حربی بر اسیر مسلمی سیفله ضرب ایلك
مرادایلدکده اهل حرب مسلم آخره سن دخی یدیکی آنك یدی اوزره وضع ایدوب برابر ضرب ایدیکز یوقسه سنی
قتل ایده رزدیو اصرار وعناد ایلسه‌لر بو امره امتثالی بر وجهله استحلال اولنماز که بونده قتل مسلم اوزره بعینه
اعانت واردر که اول اعانت بر وجهله حلال اولماز قال النبی صلی الله تعالی علیه وسلم من اعان فی دم امرئ مسلم
بشطر کلمة جاء یوم القیامة مکتوب علی عینیه آیس من رحمة الله یعنی اول کمسنه که بر شخص مسلمك اراقهٔ
دمنده نصف کلمه ایله اعانت قیله اول کمسنه یوم قیامتده ایکی کوزلری اوزره بو کمسنه الله تعالینك رحمتندن
ناامیددر دیو یازلمش اولدیغی حالده محشره کلور مترجم فقیردیر که شطر بمعنی النصف در ونصف کلمه معناسی
کلمه‌یی مفید اولماز لکن حدیث مذکورده کمال قلتدن کنایه‌در یاخود عادت عربدر که عند قیام القرینه نصف کلمه‌یی
ذکر ومعناسی تمامی قصد ایدرلر نته‌کیم شاعرك قلت لها قفی فقالت لی قاف قولنده لفظ قاف وقفت موقعنده
واقعدر کذلك حدیث نبویده کفی بالسیف شا قول شریفلرنده لفظ شا لفظ شاهدا موقعنده واقعدر ومانحن فیهده
دخی شطر کلمه مثلا اقتل موقعنده اق دیمکدن عبارتدر انتهی واکر اکابری بر سیف اوزره دلالت قیل آنکله شو مسلمی
قتل ایده لیم یوقسه سنی قتل ایده رز دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتنده ان شاء الله تعالی کنهکار اولماز زیرا دلالت سیف
اعمال قتلدن معدود اولمدیغندن بشقه دلالت ایتمسه دخی اول مسلمی حجر یاخود غیری نسنه ایله قتله قدرتلری
موجوددر و بونده دخی قید استثنا همان نفس قتل وآلت قتل اوزره دلالت من وجه قتله مباشرت منزلنده اولدیغنه
ابتنا قیلنور کورمزمیسنکه محرم قتل صید اوزره دلالت ایتدکده قاتل اوزره لازم اولان جزا آنکدخی اوزرینه
الزام واجرا قیلنور حتی بو بابده قتلنی ارتکابله دلالتدن اجتناب ایلسه بویله من وجه منزلهٔ قتلده اولان فعلدن
امتناع ایتمش اولمغله ان شاء الله تعالی مأجور ومثاب اولور وعلی هذا اسیر مسلمدن اهل حرب قتال مسلمین ایچون
بر سیف طلب ایدوب اولبابده آنی قتله تهدید ایلسه‌لر ینه اعطادن امتناع ایدرسه مأجور واعطا ایدرسه
معذور اولور کورمزمیسنکه اهل حرب اکا سیفیکی بزه اعطا ایدرسك شو اسیر مسلمك سبیلنی تخلیه ایده رز دیسه‌لر
اعطاسی مسلم آخرك نجاتنی متضمن اولمغله جائز وروا کوریلور پس کندو نجاتنی متضمن اولدقده جوازی
بطریق الاولی در مؤلف کثیر الافضال حکم مذکور اوزره استدلالده دیر که کورمزمیسنکه مسلمین اسراء اهل حربی
اوزرلرینه رد ویدلرندن اسراء مسلمینی اخذه جهد ایدرلر وشارح بدیع الافصاح مداول دلیلی شرح وایضاحده
دیر که اکرچه مبادلهٔ اسرا ده فقهای عظام علیهم رحمة الملك العلام بحث وکلام ایتمشلردر که ان شاء الله تعالی
آنی باب المفاداة بالاساره ده ذکر وافهام ایده رز لکن ظاهر روایتده جوازی مقرردر ورد اسرا ارنده مسلمین اوزره
ضرر یدلرینه اعطاء سلاح اتمکدن اکثردر بویله ایکن تخلیص مسلم ایچون اوزرلرینه رد اسرالرینك جوازی
مقرر اولدقده تخلیص مسلم ایچون اعطاء سلاحك جوازی اولی واظهردر انتهی واکر اهل حربدن بر اسیر مسلم

مطلب تفسیر المترجم بعض کلمات الحدیث

مطلب مفاداة الاسراء مع اهل الحرب

فرار

فرار ایتدکده مکاننه عارف اولان اسیر آخره بزی آنك مکاننه دلالت قیل آنی قتل ایده لیم یوقسه سنی قتل ایده رز
دیو اجبار ایلسه‌لر دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار کوریلمز زیرا تمکین قتل ایلین دلالت مسئلهٔ صیدده واقع
اولدیغی کبی من وجه منزلهٔ مباشرتده در وهم بو دلالت اسیر هاربه ظلمی متضمندر که اهل حرب قتلنه انجق
بو دلالتله متمکن اوله جقلردر و بو مثللو ظلم مسلمه رخصت ویریلمدیکی امر متعیندر واکر اهل حرب بر حصن اسلامی
محاصره ایدوب یدلرنده بولنان بر اسیر مسلمه بزی شو حصنه ظفر بوله جق بر طریقه یاخود صو یوللرینه
دلالت قیل یوقسه سنی البته قتل ایده رزدیو اجبار ایدوب اول دخی دلالتی تقدیری اوزره اهل حرب اول حصنه
وصول ومسلمینی قتل وسبی ایده جکلرندن جزمله یا ظن غالب ایله خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز وسزاوار
اولماز که بو دلالتله قتل مسلمین وسبی ذراری یه ونساء مسلمینه ارتکاب حرامه کسب اقتدار ایده جکلردر
کورمزمیسنکه بر مسلم سنی البته قتل ایده رز یوقسه بزی فلان نام عورته ایصال ایدرسین که بز آنکله زنا ایده لیم
دیو اجبار اولنوب اول دخی کندو دلالت ایتمدکجه وصوله عدم قدرتلرندن خبردار اولسه دلالتی بر وجهله جائز
وسزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر ومعرفت حقیقتی ممکن اولمیان امورده ظن غالب مناب یقینه نائبدر
واکر اهل حرب بر مسلمی اسیر ایدوب مسلم آخره خطابله بز شو اسیری مانند نشانه نصب واکا رمی سهام ایتمك
استرز سن بزی تیر وکمان اوزره دلالت قیل تا که آنکله رمی واول اسیری قتل ایده لیم یوقسه سنی البته قتل ایده رز
دیو تهدید وارهاب ایلسه‌لر اول کمسنه اول دلالتده ان شاء الله تعالی رخصتیابدر زیرا اول اسیر یدلرنده
بولنوب طریق آخر ایله دخی قتلنه متمکن اولمشلر ایکن تمکین قتلی آنك دلالتنه منوط اولمدیغی متبیندر
مکر اول اسیر رمی سهامدن غیری طریقله قتلی مقدورلری اولمیه جق بر موضعده واقع اوله بو صورتده تمکین
قتلی دلالتنه منوط اولمغله دلالت مزبوره جائز وواسع کوریلمز ومسائل محرره قتل صید اوزره دلالت محرم
اوزره قیاسله ایضاح واستیناس اولنور که بر کمسنه وصولی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت ومحرم دخی طریقنه دلالت ایتمکله اول کمسنه واروب قتل صیده فرصت بولسه اول محرم اوزره دلالتی
ایچون جزاء قتل صید واجب اولور کذلك اول کمسنه رمی سهام ایتمدکجه قتلی مقدوری اولمیان بر موضعده صیدی
رؤیت وتیر وکمانی بولنمامغله محرم کندو تیر وکمانی اکا ویروب یاخود بشقه تیر وکمانه دلالت ایتمکله رمی وقتلنه
فرصت بولسه بو دخی محرم اوزره جزاء صیدی موجب اولور اما اول کمسنه بر صید حاضری کوروب قتلنه
عزیمت برله فرسینه راکب اولوب بر محرمه بنم شورمحی بکا ویر دیو تکلیف خدمت ومحرم امتثاله مسارعت قیلسه
اول کمسنه محرم رمحی ویرمسه دخی قتل صیده قدرتیاب اولمغله محرم اوزره جزاء صید ایجاب اولنماز لکن حقنده
قتل صید اوزره اعانته رخصت یوغیکن بو فعلنده صورت اعانت بدیدار اولمغله البته بو امتثالنده کنهکار اولور
کذلك اول کمسنه محرمدن استعارهٔ سکین ایدوب صیدینی آنکله ذبحه ابتدار ایلسه ینه صیدی یدنده بولنوب
بشقه سکین ایله دخی ذبحه اقتداری بدیدار اولمغله محرم اوزره جزاء صید واجب اولمیوب همان اعارهٔ سکین ایله
قتل صید اوزره اعانهٔ صوریه سی تحقق ایتمکله کنهکار اولور والله اعلم
باب مایسع الرجل ان یفعل ایهما شاء * یعنی مجاهد دیانتمدار حالت اضطرارده محذورین محظورینده برینی
اختیار مرخص اولدیغی اظهاریچون بابدر قایق نثار در قیجانکه مشرکین سفائن مسلمینك بر سفینه‌یی
احراق ایده‌لر قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما اوزره علی الاطلاق اولبابده مسلمین مخیرین
اولوب دیلرلرسه نار اوزره صبر ایله احتراق ودیلرلرسه نفسلرین القاء بحر ایله اغراق ایدرلر زیرا علی کلا التقدیرین
هلاکلری متعین وهر تقدیر اوزره بر غرض صحیحلری بولنمق ممکندر که نار اکرچه اهلاکده سریع التأثیردر
لکن تفریق اعضا ایلدیکندن آنده زیادهٔ وجع جایکیردر وما اکرچه اهلاکده بطیء الاثردر لکن آنده دخی
بطؤ هلاکله ازدیاد غموم مقرر در واولبابده طبایع ناس اختلاف اجناس اوزره‌در که بعضیلری ناردن حاصل اولان
الم جراحتی وسرعت هلاکله استراحتی مادن حاصل اولان غموم و بطؤ هلاك اوزره اختیار و بعضیلری عکس
قضیه‌یه اعتبار ایتمکله مسلمین مزبورین میل احد الجانبیندن مختار قیلنورلر اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره
مسئلهٔ سالفه‌ده احتمالات مختلفه بولنمغله جوابی دخی وجوه متخالفه اوزره‌در که اکر تقدیریندن هر برنده هم امید
نجات وهم خوف هلاك مقرر ایسه مسلمین مزبورین مخیرلردر زیرا صبر ایدرسه آنده امید ایلدیکی نجاته طالب
ونفسنی مایه القا ایدرسه آنده امید ایلدیکی سلامته راغبدر که طلب نجات وسلامت اکا مناسبدر واکر علی احد
التقدیرین هلاکی مجزوم وعلی التقدیر الاخر نجاتی محتمل وموهوم ایسه امید نجات ایلدیکی جانبی اختیار آنك

اوزرینه قطعی اللزومدر که انسان بحسب الامکان نفسندن اسباب هلاکی دفعله مأمور وقتل نفسی حرام
ومحظوردر واکر علی کلا التقدیرین هلاکی مقطوع ایسه نار اوزره صبری واجب ونفسنی بحره القاسی غیر
مشروعدر که زیرا هلاکی علی تقدیر الصبر فعل غیرایله اولوب علی تقدیر الالقا فعل نفسی ایله اولدیغی هویدا
وهلاك مسلم فعل غیر ایله اولمق فعل نفسی ایله اولمقدن اولی در کورمزمیسنکه برظالم برمسلمه سن البته
نفسکی قتل ایدرسین یوقسه بن البته سنی قتل ایده رم دیو اجبار ایلسه نکتهٔ مرقومه اوزره قتل نفسی جائز
وسزاوار اولماز لکن امام ابو حنیفه رضی الله تعالی جوابنده دیرکه استدامتله برقرار اولان اموردە استدامت انسان
ابتداء انشا ایله یکساندر پس مسئلهٔ مرقومه ده نفسنی بحره القاسی نفسنه منسوب اولدیغی کبی سفینه ده
نار مشرکین کندویه رسیده اولنجیه دك قرار واستدامتی دخی فعل نفسندن محسوبدر وبو مسئلهٔ مؤسسه
مسئلهٔ اکراهه مقایسه دخی اولنماز که آنده تهدید اولنديغی امر مکروهك وقوعنده تیقنی فعل نفسندن
حاصل اولان مکروهده تیقنی رتبه سنه غیرواصلدر که اکراه ایدین شخص آخر کاهیجه تهدیدینی ایقاع ایتمك
قابلدر اما بونده علی کلا التقدیرین هلاکنه تیقنی صفت واحده اوزره تعین ایتمشدر وامام محمد رحمه الله تعالی
مدعای مذکوری اوزره اشهاد ضمننده شول مسئله ایله استشهاد ایدرکه بربرینه متواصل اولان ایکی خانه نك
ایکیسنده ده حریق واقع اولوب احدهما ده برمسلم بولنمغله اول مسلم ساکن اولدیغی خانه ده ثابت اولسه ده
وخانهٔ دیکره واثب اولسه ده هلاکنه جازم وقاطع اولدقده آنك اوزرینه بولندیغی خانه ده تثبت واجب وخانهٔ
دیکره توائبی حقنده غیر واسعدر وبو بابده بعض اصحابمز دیدیلرکه مستشهد علیها اولان مسئله بین الائمه
محل خلاف اولدیغی کبی مستشهد بها اولان مسئله دخی مکان اختلافدر اما امام محمد رحمه الله تعالی نك
معتادیدرکه برمسئلهٔ مختلف فیها اوزره آخر مسئلهٔ مختلف فیها ایله استشهاد واولوجهله ایضاح مسئله یه
اجتهاد ایدر لکن قول اصح اولدرکه بو مسئلهٔ مستشهد بها عندالجمیع مجمع علیهادر وبویله ایکن امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه مسئلهٔ اولی ده اثبات اختیار وبو مسئله ده ایجاب تثبت واستقرار ایتمکله فرق مسئلتینه
مدار اولدرکه بونده ایکی خانه ده دخی طریق هلاکی متحد اولوب احدهمادن آخره تحولنده غرض منجدد
یوقدر وانسانك بین الامرین اختیاری انجق هربری برفائده یی مفید اولدقده اعتبار اولنور ومسئلهٔ اولی ده
بیان سالف اوزره مااليه نار بربرینه متخالف اولمغله طریق هلاکی مختلفدر وانسان ایچون هربرنده برفائده
حاصل اولمغله امام مشار الیه آنده اثبات اختیار ایله قائل اولمشدر واکر برمشرك یدنده اولان رمحله برمسلمه
طعن ورمحی جسدینه انفاذ ایلدکده اول مسلم رمحی جسدندن نزع ایتمدین اول مشرك اوزره اقتحام وآنی
سیفله ضربه قصد اهتمام ایلسه نظر اولنور اکر بو اقتحامی خوف هلاکنه مقرون وجسدندن نزع رمحده
خلاص ونجاتی مظنون ایسه بو صورتده نزع رمح حکم وجوبده مرهوندر زیرا هر مسلم اوزره اولانفسندن
حسب الامکان دفع ضرر بعده اعداسنه نیل وظفر واجب ایکن بو اقتحامی قتل نفسی اوزره اعانتی
مستوجبدر واکر جانبین تیقن هلاکده یاخود جراحتی تزاید ایتمك اوزره امید نجاتده برابر ایسه اول مسلم مخیردر که
دیلرسه جسدنده رمحله اقتحام وسیفله ضرب مشرکه اقدام ایدر ودیلرسه همان رمحی جسدندن نزعه اهتمام ایدر
زیرا علی کلا التقدیرین رمحی جسدندن نزعی لازم اولمغله نه طریقله میسر ایسه آنی ملتزم اولور وامام محمد رحمه الله
تعالی بو مسئله ایله مسئلهٔ سفینه میانی تفریقده بو وجه اوزره تدقیق ایلمشدر که مسئلهٔ سفینه ده نفسنی
بحره القاده ظفر اعدا ناپیدادر اما بو مسئله ده قبل نزع الرمح اقتحامنده ظفر اعدا هویدادر بناء علیه جانبین
تیقن هلاکده متساوی بین ایکن اوزرینه تثبت مقامی ایجاب اولنمایوب مشرك اوزره اقدامی تجویز واستصواب
اولنمشدر ومسائل مذکوره ده موضع هلاك ونجاتنه تحصیل یقین متعذر اولمغله انجق عملی ظن غالب
اوزره بنا قیلمق ممکن ومتیسر اولور وبومثللو موردە ظن غالب موقع یقینده واقع اولمغله حقنده آنکله عمل جائز
وواسعدر واکر برمسلم بنفسه بیك مشرك اوزره قصد هجوم ایلسه نظر اولنور اکر اعدا اوزره غلبه وظفر
یاخود آنلره ایراث نکایت وکدر ایتمکدن امید وار ایسه اقدامی جائز وسزاوار اولور زیرا بو اقدامنده قصد تنکیل
اعدا ایلمشدر که حسن وجوازی ظاهر وهویدادر وهم یوم احد ده حضور رسالتپناهیده صحابهٔ کرامدن نیچه
ذات سعادتمدار اقدام مذکور اوزره اجتسار وابتدار ایتمشلر ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم منع وانکار
ایتمدکلرندن بشقه بعضیلری اولبابده استیذان ایلدکده آنلری تبشیر شهادتله کامکار ایلمشلردر واکر غلبه وظفر
وایراث نکایت وکدردن نا امید ایسه اقدامی بروجهله تجویز وتسدید اولنماز زیرا منفعت مسلمین ونکایت مشرکینه

مؤدی اولمامق وجهی اوزره همان هلاك نفسنه تصدی ایتمش اولور اکرچه امر معروف ونهی منکرده امر ونهی
تفرق اهل منکره بادی اولمیوب بلکه کندو قتلنه مؤدی اوله جغی عندنده بدیدار اولسه دخی ینه امر ونهیه
اقدامی جائز وسزاواردر لکن ما نحن فیه ایله فرقی اولدرکه اول بابده امر ونهی اولنان جماعت بالجمله مسلمین
وحقانیت امر ونهینه معتقدین اولملریله امر ونهیك تأثیری فی الحال ظاهر اولمازسه ده درونلرنده تمکن ایده جکی
امر باهردر ومانحن فیهده مشرکین حقانیت اسلامه معتقدین اولمدقلرندن اقدامی درونلرنده تأثیر ایتمیه جکی
امر مستبین اولمغله اباحت اقدامی ایراث نکایت ظاهره ایله شرط وتعیین قیلنمشدر لکن صورت مفروضه ده
مأیوس غلبه ونکایت ایکن اقدامنده مجرد تشجیع مسلمینه نیت وایادی موحدینله اظهار نکایت اعدایه بذل غیرت
وحمیت قیلنسه ان شاء الله تعالی بو فعلنه رخصت واردر زیرا کندو یدیله نکایت اعدادن امید وار اولدقده
اقدامی جائز وسزاوار اولنجه ایادی غیر ایله امیدوار اولدقده دخی جائز وسزاواردر کذلك اقدامنده مجرد ارهاب
اعدایه طامع ودرون مشرکینه ادخال رعب وهراسی متوقع اولورسه ینه حقنده جائز وواسع کوریلور زیرا
معنای مذکور وجوه نکایتك افضلیدر که آنده منفعت مسلمین اکمل وبومثللو منفعت ایچون هرکس بذل وجود
ایلك احسن وامثلدر واکر مسئلهٔ سفینه ده نار مشرکین برمسلمه ملتصق ونارك مس وحرارتی ایله محترق اولدقده
نفسنی بحره القادن غیری جای مناص بولنمامغله بالضرورة بحره القاء نفسله ناردن استخلاص ایلسه بو فعلی ان شاء الله
تعالی حکم جواز ایله اختصاص ایدر زیرا بو صورتده آنی بحره القا ایدن انجق سفینه‌یه القاء نار ایدن مشرکین اولوب
صورت سابقه ده بحره القا فعل نفسی ایله اولوب فعل غیر ایله اولمادیغی مستبیندر که بو صورتده فعل غیرا کا واصل
وصورت سابقه ده غیر متصلدر والقاء غیر انجق وصول فعل غیر ایله حاصل اولوب قبل الوصول عدم حصولی
رتبهٔ بداهته متواصلدر کورمزمیسنکه برمسلم ایچون ایقاد نار اولنوب اکا خطابله بزسنی سیاطله یعنی قمچیلر ایله
تا قتل ایدنجیه دك البته ضرب ایده رز یاخود سن نفسکی شو ناره القا ایدوب تا که محترق اولورسین دیو تهدید عقاب
ایلسه‌لر اول مسلم نفسنی ناره القایه شرعا رخصتیاب اولماز اما اعداسی سیاطله ضربنه ابتدا ایدوب اول دخی
جزع واضطرابله بالضرورة نفسنی ناره القا ایلسه بو فعلنك جوازینی رجا ایده رم زیرا بو صورتده نفسنی القا
ایتمیوب القاء ضارب ایله ناره التقا ایتمش اولور وهم الم سیاط اکا فی الحال اصابت ایدوب الم نار هنوز سرایت ایتمکله
اول مسلم مقتضای طبیعت بشریه اوزره الم حاضردن الم غائبه فراره عزیمت ایتمش اولمغله رجا ایده رمکه بو فعلنه
شرعا رخصت واردر وبو بابده اصل اصیل حذیفه رضی الله تعالی عنه‌دن مأثور اولان اثر جلیلدر که لفتنة السوط
اشد من فتنة السیف ان الرجل لیضرب بالسوط حتی یرکب الخشبة قولنده الم سیاطی اعظام وآنکله تهویل
ایتمشدر یعنی عذاب سیاط البته عذاب سیفدن اشددر که علی التحقیق بررجل سیاطله ضرب اولنورتا که بالضرورة
صلب اولنه جغی خشبه اوزره صعود ورکوبی اختیار ایدر والله اعلم

باب قتال اهل الاسلام مع اهل الشرك * یعنی اهل اسلام بعض اهل شرکه اعانت ایچون التحاق وآنلر ایله
اعدالرندن بشقه اهل شرکله قتالده اتفاق مشروع اولمدیغی بیانده باب سلبس المساقدر مؤلف دقیقه شناس
حکم مزبوردن نزع لباس التباس ایدوب دیرکه مسلمین ایچون اهل شرکدن برطائفه‌یه اعانت برله انضمام
ومعیتلرنده اهل شرکدن اعدالری اولان طائفهٔ آخرین ایله قتالی التزام سزاوار شان اسلام کوریلمز زیرا اول ایکی
طائفه‌دن هربری حزب شیطان اولوب حزب شیطان بالجمله عین اهل خسران ایکن مسلم آنلردن برجانبه
انضمامله تکثیر سواد واعدالرین دفع ایچون قتالده اجتهاد ایلمك بروجهله شایان کوریلمز نکته سی اولدرکه قتال
مزبورك غایتی انجق حکم شرکی اظهاردر وقتال مسلم انجق نصرت اهل حق ایچون اولمق سزاواردر کذلك
اهل عدلدن برکسنه حقنده خوارجدن برطائفه‌یه انضمامله حکم خوارجی اظهار ایچون ینه خوارجدن طائفهٔ
آخرین ایله قتاله ابتداری لایق وسزاوار اولماز زیرا اکرچه اهل عدلك خوارج مسلمیندن برطائفه‌یه انضمامله
خوارج آخرینی حکم عدله اعاده ایچون قتاللری استحلال اولنور اما قتال مزبور حکم خوارجی اظهار ایچون
اولمغله آندن مقصود معهود استحصال اولنماز لکن مسلمیندن اهل عدل ینه مسلمیندن خوارجه انضمامله
اهل حربدن مشرکینله قتاله اهتمام ایلمك جائزدرکه قتال مزبور انجق دفع فتنهٔ کفر واظهار شوکت اسلام ایچون
اولمغله مأموربه اولان اعلاء کلمة الله‌ده سعی واقدامدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده قتالی طریق حقدن
منحرف اولان امری اظهار ایچون اولوب بونده قتالی اصل طریق اثبات واقرار ایچوندر وبو مسئله ده دخی اباحت
قتالی آنکله مشروطدرکه ضمننده نقض عهده مجال اولمیه اما خوارج مرقومین اولا اهل حربه اعطاء امان ایدوب

صنکره غـدر ایله قتا للرنده دامن درمیان اولمشـلرایسه اهل عدلك آنلره انضمـامله قتاللری جائز وشایان
کور یلمز زیراوفاء عهد وامان واجب عهدهٔ اهل ایماندر حتی رسول الله صـلی الله علیه و سلم هرعهدنامه لرنده
وفاء لاغدر فیه لفظ شریفنی تحریر واول وجهـله وفاء عهدی ایجاب ونقض عهددن تحذیر ایدرلر ایدی لکن
مشرکیندن اعطاء امان ایتمدکلری قوم آخرینـله مغیت خوارجده قتاله جواز واردر که بوقتالده معنـای غدر
بولنمایوب همان شوکت اسـلامی اظهار وابراز واردر وقتال سابقدن منعیز اولمجق غدردن احـتراز ایچوندر واکر
اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء مسلمینه خطابله سزلر بزمله برابر مشرکیندن اعدامز ایله قتال ایدیکز دیمکه شتاب
ایلسه لر نظر اولنورا کر عدم امتثاللرنده یدلرنده بولندقلری مشرکیندن نفسلری اوزره خوف ایتمزلر ایسه معیتلرنده
مشرکین آخرین ایله قتـاللری سزاوار اولماز که مقاتل البتـه نفسنی خطره القاایده جکی آشکار و بومعنی انجق
قصداعزازدین یاخود نفسندن دفع مکروکین ایچون جائزاوله جغی بدیدارایکن قتـال مزبورده اظهار شرکدن
غیری نسـنه یوقدر مکر اعدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اوله لر بوصورتده کندو نفسـلرندن
ضرر قتلی دفع ایچون معیتلرنده قتـاللری تجویز واستحلال اولنور واکر عـدم امتثاللرنده نفسلری اوزره خوف
ایدرلرسه معیتلرنده قتاللری جائز کوریلور زیرا بوصورتده نفسلرندن ضرر قتـلی دفع ایتدکلرندن بشقه مسلمین
حقلرنده اول مشرکینی قتـل ایلمك دخی حلال اولمغله قتـل مزبور متضمن محذور ایسـه ده اکراهله ضرورت
تحقق ایلدکده اکا اقداملری جائز بلکه تناول میته وشرب خمر مثللو کاهیجه واجب دخی کوریلدیکی بی قبـل
وقاندر لکن آنلره اجبـارایله سزلر بزمله برابر مسلمینله قتال ایدیکز یوقسه سزلری قتل ایده رزدیو اصرار ایلسه لر
بوبابده امتثاللری قطعا جائز وسزاوار اولماز زیرا قتال مسلمین حرام لعینه اولمغله امر مرقوملری برمسلمه سن شو مسلم
آخری بغیرحق قتل ایله یوقسه سنی قتل ایده رم دیو امر اولنمق منزلنه تنزیل اولندیغندن اسراء مزبورینك تهدید
مذکور ایله دخی قتـال مسلمینه اقداملری تحلیـل اولنماز اما بوصورتده اکراهلری اسراء مرقومین مسلمینله
قتـال ایتمیوب همان صفلرنده برابر واقفین اولملری اوزره واقع اولسـه رجاایده رمکه امتثال امرلری حقلرنده جائز
وواسع کوریله زیرا مجرد صفلرنده وقوفـله مسلمینه ضررلری قطعا واصـل اولمامغله فعللری جملهٔ مظالمده
داخل اولمامشدر غایةالامر مسلمین آنلرایله کثرت سواد مشرکینی رؤیت ایتدکلرنده برمقدار مبتلای حزن ودهشت
اوله جقلردر و بوبابده اکراهلری انجق اخافهٔ مسلمین اوزره اکراه اولوب اول دخی وعیـد متلف ایله اتلاف مال
مسلم اوزره اکراهلری موقعنـده واقع اولمغله وقت ضرورنده جائز وواسع کوریلور حتی بوصورتده مشرکینـدن
کندو نفسلری اوزره خائف دکللرایسه امرایتسـه لر دخی صفلرنده آنلرایله برابر واقف اولمازلر زیرا وقوفلری جنود
مسلمینه باعث رهاب وقلوب موحدینه القاء رعبله بادی اتعـاب اولمغله مسلم بلاضرورة اکا اقدامه رخصتیاب
اولماز واکر اهل حرب اسراء مسلمینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربدن قوم آخرینله قتـال ایدیکز بعد انقضاء
الحرب سبیلر یکزی تخلیه ایتمموز شرطی اوزره دیو التماس ایدوب اسرا دخی بوقوللری اوزره صـدق وثباتلرین
احساس ایلسه لر امتثال امرلری جائز کوریلور زیرا امتثال مرقوم نفسلرندن قید اسری دفعه مقرون اولمغله بوبابده
امتثاللری سابق الذکر اعـدالری اولان مشرکیندن نفسلری اوزره خائف اولدقلری صورتده امتثـاللرندن
دون دکلدر پس اول بابده امتثـاللری واسع اولدیغی مثللو بوباب دخی متوسعدر سؤال اولنورسه که اهـل حرب
اعدالری اولان اهل حربه غلبـه برله آنلردن تحصیل امن ایتدکلرندنصکره قتـال مسلمینه توجـه ایده جکلری
ظاهر وکاهیجه اعدالرندن اخذ سلاح وکراع ایدوب آنلرایله مسلمین اوزره متقوی اوله جقلری باهر ایکن اسراء
مزبورین معیتـلری ایله آنلری مسلمین اوزره تقویه یه نیجـه قادر اولورلر جوابده دیرز معنـای مذکور معتبرلرنده
احتمال موهوم واسرمشرکـیندن نجاتلری امر مجزوم اولمغـله جانب مجزومك رجحانی جـله یه معلومدر
کورمزمیسنکه اهل حرب امام المسلمیندن کندو یدلرنده بولنـان اسراء مسلمین عددی اوزره اسراء مشرکینی
اعطا یاخود کراع وسلاحدن شومقدارینی ایفا ایتمك اوزره مفاداته طلبکار اولسه لر بوبابده مأخوذ لری ایله مسلمین
اوزره کسب قوت ایده جکلری بدیدار ایکن ینه اسراء مسلمینی تخلیص ایچون مساعـدهٔ امام جائز وسزاوار اولور
لکن بزلره مسلمین اوزره قتـال یاخود تکثیر سواد رجالله اعانت ایدیکز بعدانقضاء الحرب سبیلر یکز تخلیه ایتموز
شرطی اوزره دیو افادهٔ حال ایلسه لر امتثال امرلری استحلال اولنماز زیرا قتـال مسلمین بروجهله حلال اولمدیغندن
بشقه خوف هلاکلـه ضرورت تحقق ایتمدکجه قلوب مسلمینه القاء رعبـده دخی رخصت و مجـال یوقدر
وصورت مفروضـه ده ضرورت معهوده غیرموجوده در واکر بزمله برابر مشرکیندن اولان اعدامز ایله قتـال

ایدیکز

مطلب مفاداة الاسراء المسلمین بالاسراء المشرکین او الکراع او السلاح

ایدیکز بعد الحرب سزلره اکرچـه اهل و بلادیکزه عودته رخصت ویرمزز لکن بزم بلادیمزده قیـد و بنددن
سزی اطلاق ایتمموز شرطی اوزره دیو بسط مقال ایلسـه لر امتثال امرلری بروجهـله حلال اولماز زیرا اسراء
مرقومین نفسلری اوزره آمنـین اولوب تلف نفس یاخود تلف عضولرندن خائفـین اولمدقدنصکره بلاد کفارده
محبوس قالملریله زندانلرنده مأیوس قالملری میـاننده فرق معتبر غیر مستبیند رکه علی کلا التقـدیرین انقطاع
اهل ودار وافتراق اخوان مؤمنـین ایله حزین وغمکین اوله جقلردر پس ضمنـنده منفعت ظاهره استحصال
اولنمازایکن امتثاللری تجـویز واستحلال اولنماز لکن بوصورتده اسراء مزبورین نفسـلری اوزره خوف هلاکه
مبتلا اوله جق مرتبه ده قید وبند ایله کرفتـار محنت و بلا اولوب اهل حرب دخی بعـد الحرب اول محنتدن
تخلیصلرین التزام ایلسه لر بوبابده قتـاللرنده محنت مرقومه یی دفع ایتمك کبی غرض صحیحلری بولنمغله امتثاللری
حرام اولماز واکر اهـل حرب اسباب مذکوره مثللو برسبب ایله سـبیل اسراء مسلمینی تخلیـه برله داراسلامه
رجوعلرینه رخصت ویروب اسرادخی بعض اموالارین ولو بطریق السراخـذه قدرتیاب اولسه لر اول مالی
اخـذ ودار اسلامه اخراجلری تجویز واستصواب اولنور زیرا سبیلاری تخلیـه اولنسه دخی دار اسلامه خارج
اولمدقجه یـنه یدلرنده اسرا اولملریله حین قدرتده اخذ اموال وقتل نفوسلری غـدرامانی متضمن اولمیوب همان
حقلرنده حلال اولان اموال ونفوسه اصابت قبیلندن اولمغله حاللری دار الحربده متلصصین اولان مسلمینك
احواللری ایله تسویه وتنظـیر اولنور حتی مأخوذلرین داراسلامه احراز ایتدکلرنده اهل منعـه ایسه لر ایچلرندن
خمسی افراز وباقیسنی بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیمه سرآغاز اولنور زیرا احراز مأخوذلری انجق داراسلامه
رسیدهٔ تمام اولمشدر کذلك اسراء مزبورین یدلرنده اسیر بولندقلری اهل حربله برابرینه اهل حربدن قوم آخرین
ایله قتـاله اقدام واموال مزبوره یی اول قوم آخرینـدن استغنام ایدوب یدلرنده بولندقلری اهـل حرب اول اموالـه
مطلع اولمامغله بعـد الخلاص دار اسلامه اخراجـله بکام اولسه لر بوفعللری دخی تجویز واموال مرقومـه
وجه مشروح اوزره کندولره انعـام اولنور وصورت مزبوره ده اموال مزبوره یی اهل حربدن اخذ ایتملری ایله
اهل حربدن اخذایلین مسلمیندن اخذ ایتملری متساوی الاقدامدرکه اموال مزبوره فی الاصل اموال مشرکین
اولمغله داراسلامه اخراج ایتمدکجه آنده احراز مسلمین ناتمام واکا انجق احراز ایلین مالك اوله جغی وارستهٔ قیـد
ابهامدر واکر اهل حرب اسراء مزبورینه بزمله برابر اعدامز اولان اهل حربله قتال ایدرسنز غنائمی بالتمام بزلره تسلیم
ایدوب سزلر ایچلرندن هیچ نسنه اخذ ایتممك اوزره بزلر دخی سبیلر یکزی تخلیه ایتمك اوزره دیو مواعده ایتسه لر اولوب
صکره اسراء مزبورین اول غنـائمی اخفا برله دار اسلامه اخراجـده فرصتیاب مساعده اولسه لر بو دخی
مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا بوشرطك نهایتی غنائم مرقومه اموال اهـل حربه ملتحق اولمقـدر و بر قریبا بیان
ایلدیك که اهـل حربله بینلرنده امان اولمیوب وغدر امان اولمدقجه اخذ مال مباح آنلره حرام اولمامغـله وقت
قدرتده اموال قدیمه لرین دخی اخذ ایتملری جائز وحکم شرعه منطبقدر اما اهل حرب آنلره بزلر سبیلر یکزی تخلیه
وسزی بلادیکزه ارسال ایده رز بزم اموالمیزدن هیچ نسنه اخـذ ایتممکز شرطی اوزره دیمکله معـاهده
ایلسـه لر بوصورتده اموالارندن هیچ نسنه اخـذ ایتملرینه شرعا مساعده اولنماز زیرا اموال اهـل حربه ترك
تعرضلرین شرط والتزام ایتمشـلردر وحدیث نبویده المسلمون عند شروطهم واقع اولمغـله شرط معهود
اوزره ثابت اولمق اوزرلرینه الزام اولنور سؤال اولنورسه که مسئلهٔ سابقه ده تسلیم غنائمی شرط والتزام ایتمشلر ایکن
ینه اعدالری اولان اهل حربدن اخـذ ایلدکلری غنائمی اخفـا برله دار اسلامه اخراجلری جائزدر دیو ذکر
واعلام ایلدیکز جوابده دیرز که مسئلهٔ سابقه ده اهـل حربك اسراء مزبورین اوزره شرط صحیحـله شرط
وتقدیم ایلـدکلری انجق اهـل حربك کندو غنائملرین اسرا کندولرینه تسلیم قیلمقدر وغنائم اهـل حرب
انجق اعدالرندن بانفسهم اخـذ وجلب ایلدکلریدر یوقسه اسرانك اول اعدادن اخـذ ایلدکلری مغـانم
معیت قتـال ایتدکلری اهل حربك غنائمندن دکلدر زیرا غنـائمده ثبوت شرکت احکام اسلامیه دندر واحکام
اسلامیه منعهٔ مشرکینده غیر ثابتدر ومنعهٔ مشرکینده ثابت اولان هرکس کندو مأخوذینه احق اولمقـدر پس
بوتحقیقله اسرانك غنائم مزبوره لرین اخفا لرنده شرط مصرحه شرعا مخالفت ایتمدکلری عندیمزده محقـق
اولمشدر بعده مؤلف کریم الخصال ایادی اهـل حربده اسیر اولنلر حقلرنده دخی مخالفت شرط مصرح حلال
کوریلـدیکن بیانه توجه واقبـال ایدوب دیرکه اسراء مرقومین سجون اهـل حربده مسجونین ایکن اهـل
حرب آنلره بزسزلری زندانلریمزدن اخراج ایدوب بلادیمزده اقامتکز اوزره سزلره اعطـاء امان ایده رز بزلردن

سزلره بلاديكزه عودتكزده رخصت اولمامق اوزره وسزلردخی سزاوجهارا بزلردن بركسنه‌يی قتل و بركسنه‌نك
مالنی اخذ ايتمك اوزره ديو خطاب واسرا اظهار رضا ايله قطع جواب ايلسه‌لر كركدر كه وفاء شرطی اوزرلرينه
استيجاب ايده‌لر زيرا بطريق النص التزام شرطه قائل اولمدقلرنده ايچلرنده مستأمنين منزلنده نازل اولمشلردر
كورمزميسنكه شرط مرقومی قبول ايتمكله حبس وقتل وعذابدن امن وسلامته موصول اولمشلردر حتی
بومعاهده‌دن صكره اهل حربك مسلميندن اخذ ايتدكلری برعبده ظفر بولسه‌لر آنی دخی اخذ ايتملری سزاوار
اولماز كه عبد مذكور شمدی مال اهل حرب ايدوكی بديدار حتی يدلرنده ايكن قبول اسلام ايلسه‌لر ملكلرنده ابقا
اولنه‌جغی آشكاردر اما اسير ايتدكلری برحره ياخود مدبره‌يه ظفر بولسه‌لر آنی اخذ ودار اسلامه اخراجلرنده
بن ضرر شرعی كورمزمكه شرط اهل حرب انجق ماللرينه عدم تعرضلريدر حال آنكه حره ومدبره‌يه مالك
اولمامشلردر كذلك مسلميندن اخذ ايتدكلری كراع وسلاحه فائز اولسه‌لر آنلردخی شمدی اموالليرندن اولمغله
آنلره دخی تعرضلری جائز اولماز واكر اهل حرب اسراء مرقومينه سزلر كندو بلاديكزه كيديكز آمنلرسز ديو
خطاب ايدوب لكن اسرادخی تأمين اهل حربی متضمن اولان بركلامله ردجواب ايلمسه‌لر بو صورتده اهل حربی
قتل وماللرينی اخذه شرعا رخصتياب اولورلر زيرا اسرا عدم تعرضلرين شرط والتزام ايتمشلر ايكن اهل حرب
شرط وتعيين ايلسه‌لردخی اوزرلرينه الزام اولنماز اما مسلميندن برجماعت دخول دارالحرب ايچون كلوب اهل حرب
دخی آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديملری ايله داخل اولوب كندولر شرط تأمينی التزامه قائل اولمسه‌لر بونده
جواب مسئله مخالف سابقدر كه برشيئه تعرضلری غير لايقدر زيرا بونده علی طريق الاستيمان كلوب داخل
اولملری نفسلری اوزره اشتراط عدم غدری تصريحلری منزلنده نازلدر لكن اسرا يدلرنده مقهورين اولوب
مستأمنين اولمدقلرندن حقلرنده معنای مذكور غير حاصلدر واكر اهل حرب اسراء مزبورينه خطابله سز بزمله
برابر اهل حربدن اولان اعدامز ايله قتال ايديكز بلاديكزه رجوعيكز ايچون سبيللريكزی تخليه ايتمز اوزره
سزدخی اعدامزدن هرنه‌يه ظفر بولورسكز خاصة سزك اولوب بز ظفر بولدقلريمزه سز تعرض ايتمك اوزره
ديو ايجاب واستيجاب ايتدكلرندن صكره اسرا اهل حربك ظفر بولدقلرين نهايجه اخذه فرصتياب اولسه‌لر
بوبابده التزام ايتدكلری شرطه وفا واجب اولمغله اخذلری تجويز واستصواب اولنماز وصورت مفروضه‌ده
اهل حرب اسرايه كندو مصابلرين تسليم ايدوب آنلردخی دار اسلامه ياخود دارالحربده بولنان عسكر مسلمينه
اخراجه اهتمام ايلسه‌لر اموال مزبوره بلا تخميس آنلره تخصيص اولنوب فارس وراجل علی السويه اقتسام
ايدرلر زيرا اصابتلری حكم شرك اوزرلرنده ظاهر ايكن تام اولمغله احرازلری دخی دارشركده اهل حربك آنلره
تسليمی هنكامنده رسيدهٔ تمام اولمشدر وهم اصابتلری منعهٔ اهل شركده حاصل اولمغله من وجه اهل شرك
اخذ ايدوب صكره طيب نفسلری ايله اسرايه تسليملری حكمنده داخل واولوجهله اسرايه هبه ايتدكلری مالك
منزلنده نازل اولمغله منعهٔ مسلمينه اخراجلرندن اقدم اكا مالك اولدقلرندن حكم غنيمت اكا شامل اولماز حتی مصبب
انجق بعض اسرا ايسه مال مزبور خاصة اول بعضه اعطا قيلنور زيرا بوبابده سبب تمام حق انجق مصبيك تسليم
مشركينه مقارن اولان اصابتيدر و بوسببده شركت آخرين يوقدر اكرچه غير مصبب منعهٔ مسلمينله احرازده
شركتله غنائمده مشاركت ايدر لكن قريبا بيان اولنديغی اوزره منعهٔ مسلمينه احرازك بومحلده تأثيری يوقدر
واكر مشركين اسراء مزبورين اوزره سزدن قنغيكز اعدامزدن برشيئه ظفر بولورسه حمله كز ميانكزده مشترك
اولسون ديو شرط والزام ايدوب اسرادخی قبول والتزام ايدرلرسه بو صورتده مصبب انجق بعض اسرا ايسه ده
بينه‌بينلرنده علی السويه اقتسام ايدرلر زيرا اهل حرب انجق جماعت اسرايه تسليم ايتمش اولملريله مال مزبور
شول مال موقعنده واقع اولوركه اهل حرب آنی كندو ماللرندن اول جماعته هبه ايدوب ايچلرندن بعضيلری
رضاء باقين ايله قبضنه مسارع اوله واكر اهل حرب اسرا اوزره القاء كلامله بزلر وسزلر هرنه‌يه اصابت ايدرسك اول
مصابك نصفی بزم ونصفی سزك اولسون ديو شرط والزام ايدوب بعد الاصابه اهل حربله مناصفهٔ اقتسام ايتدكلرندن
صكره اسراء مزبورين قدوم دارالاسلامه اقدام ايلسه‌لر نصف مرقومی بلا تخميس بينلرنده تسويه اوزره تقسيمه
اهتمام اولنور زيرا كرك تخميس وكرك فارسی راجل اوزره تفضيل البته خاصهٔ غنيمتدر وغنيمت دخی اهل حربدن
علی وجه القهر اخذ اولنان مالدن عبارتدر واسراء مزبورين اموال مرقومه‌يی اخراجده انجق تسليم مشركينله متمكن
اولدقلرندن اولبابده انتفاء معنای قهر امر متعيندر اما اسراء مزبورين اهل حربك طيب نفسلری معدوم ومطلع
اولسه‌لر يدلرندن اخذ ايده‌جكلری مجزوم ايكن اموال مرقومه‌يی كتم واخفا ودار اسلامه اخراج وايفا ايتمش اولسه‌لر

بونده اموال مرقومه تخميس اولنوب باقيسی سهام غنيمت اوزره اخذ واستيفا ايدرلر زيرا بونده اصابتلری طريق قهر ايله
حاصل وسبب حقلری انجق منعهٔ مسلمينله احرازده تام وكامل اولمشدر و بو مسئله‌ده مصاب اسرا كندو غنائملری
اولمغله آنی كتم واخفاده معنای غدر منعدمدر اما مسائل سابقه‌ده ذكر اولنديغی اوزره علی وجه الغدر اخذ واخراج
ايلدكلری كركدركه تخميس اولنمايوب حكم غنيمته ادراج اولنميه زيرا علی وجه الغدر اخذلری حلال اولميوب بلكه
مسلمين مستأمنينك علی وجه التلصص ماخوذلری منزلنه انزال اولنور بناء عليه امام المسلمين اوزره لازمدركه اموال
مرقومه‌يی اصحابنه رد ايله اسراء مرقومينه علی سبيل الفتوی امر وتنبيهی ملتزم اوله واكر اهل حرب اعدالری اولان
اهل حرب آخرينله قتال ايچون اسراء مرقومينی خاصة ارسال وتقديم وايچلرنده احكام مسلمينی اجرا ايتمك اوزره آنلردن
برينی اوزرلرينه تأمير وتحكيم وغنائملرين دار اسلامه اخراج ايچون كندولره تسليم ايلسه‌لر بو صورتده اهل حربك
تهديد وعدم تهديدلرينه نظر اولنمايوب همان مباشرت قتاللری تجويز وتتميم اولنور زيرا قتاللری اظهار احكام
مسلمين اوزره اولمغله من قبيل الجهاد ايدوكی مستبيندر بو تقدير اوزره دار اسلامه بعد الاحراز خمس مصابلری افراز
وباقی سهام غنيمت اوزره بينلرنده تقسيمه سرآغاز اولنور زيرا بوبابده مصابلری حكم غنيمته داخل اولمغله آنده تأكد
حقلری دار اسلامه احرازده حاصل اولمشدر كورمزميسنكه مسلمين اهل حربدن اهل اسلامه موادعين اولان برقومك
بلادلرندن امراء عسكر واهل حربدن قوم آخرينه شبخون ايچون طلبكار رخصت اولوب آنلردخی رخصت
ويرمكله تكميل مصلحت ايلسه‌لر بو صورتده مصاب عسكرك تخميسی تقديم وباقيسی بينلرنده سهام غنيمت اوزره
تقسيم اولنور واكر مسئلهٔ مفروضه‌ده اسراء مزبورينی حين ارسالده مصابلرينك نصفی ياخود تمامی اسرانك
اولميوب كندولرك اوله‌جغنی شرط وتقييد ايدوب لكن اولبابده عدم امتثاللری تقديری اوزره اسرايی تخويف
وتهديد ايتمسه‌لر بو قتاللری اهل حربه مسلمين اوزره اعانتی متضمن اولمغله تجويز وتسديد اولنماز كورمزميسنكه
اسرا بو قتاللرنده كراع وسلاحه ظفرياب اولسه‌لر اهل حرب شرط ايلدكلری نصفی ياخود تمامی يدلرندن اخذ
وانتهاب وآنكله قتال مسلمين اوزره قوت ومكنتلرين اكتساب ايدرلر مكر بو صورتده اهل حرب بعد تحصيل المرام
سبيل اسرايی تخليه برله دار اسلامه خروجلرين شرط والتزام ايده‌لر بوبابده اهل حربه ويردكلری سبی وكراع
وسلاحه مفادات نفسلری منزلنه تنزيل اولنمغله امتثال امرلری تحليل اولنور وبو صورتده بعد خروج دار الاسلام
بقيهٔ غنيمتلری بعد التخميس سهام غنيمت اوزره بينلرنده اسهام اولنور زيرا اصابتلری اظهار حكم اسلامه مقرون
وحين اصابتلرنده مشركين معيتلرنده بولنمايوب منعه‌لری انجق منعهٔ مسلمين اولمغله مصابلرنده تأكد حقلری
تسليم مشركينله اولميوب انجق احراز دار اسلامله رونمون اولمشدر واكر بو مسئله‌ده مصابدن سبی وكراع وسلاحی
اسرايه وماعدايی كندولره شرط ايتمش اولسه‌لر بو معامله‌لری اعطاء مالله مفادات نفسلری منزلنه تنزيل اولنمغله
امتثال امرلری بطريق الاولی تحليل اولنور اما بو صورتده اسرايه مصابكزك نصفی ياخود تمامی سزكدر بشرط
آنكه سز دار اسلامه خارج اولميوب مصابكزی دخی اخراج ايتميه‌سز ديو شرط والزام ايلسه‌لر بونده خوف
نفسله ضرورت بولنمادقجه امتثال امرلری حرام اولور زيرا بوامتثاللرنده تحصيل منافع مشركين موجود
ومقابله‌سنده خلاص مسلمين مفقود اولمغله بلاضرورة جواز قتاللری نابود اولمشدر والله اعلم

باب ما لا يكون لاهل الحرب من احداث الكنايس والبيع وبيع الخمور * يعنی اهل حربك بعد قبول الذمة يهودلری
امصار مسلمينده احداث كنيسه ونصارالری احداث بيعه ايتمكدن ممنوع وبيع خمور ايتملرينه مساعدهٔ مسلمين
غير مشروع اولمقده باب مطلوب الشروعدر توبة بن نمر الحضرمی جنابلرندن مرويدركه رسول الله صلی الله تعالی
عليه وسلم حضرتلری لا خصاء فی الاسلام ولا كنيسة بيورمشلردر وخصا واخصانك معنالری واحد وروايت
حديث مذكوره انظيندن هربری ايله واردر وبيان معنالرنده ايكی قول واردر قول اول حقيقت معناسی اوزره انسانك
خصيه‌لرينی نزعله قوت جماعی دفعدر ولفظ حديث اكرچه صيغهٔ نفيله واقع اولمشدر لكن آنكله مراد اخصاء
بنی آدمدن نهيدر وصيغهٔ نفيله ارادهٔ نهيده قصد مجاز اولمغله نهی صريحدن ابلغيتله ممتازدر واخصاء بنی آدم
نص قرآنله حرامدر حتی ابليسدن حكايه اوزره وارد اولان ولامرنهم فليغيرن خلق الله يعنی البته بن بنی آدمه
امر ايده‌رم آنلردخی بنم امرمله البته الله تعالی نك خلق ايلديكی وصفی تغيير ايدرلر آيت كريمه‌سنده تغيير
خلق اللهدن مراد اخصاء بنی آدمدر ديديلر پس اخصاء بنی آدم مقتضای امر شيطان اولدقده فحشا ومنكردن
اوله‌جغی نمايانددر وهم اخصاء بنی آدم البته مثله‌در ورسول الله عليه السلام كلاب عقوره دخی مثله‌دن نهی
ايتمشلردر وقول ثانی علی طريق التجوز بمعنی التبتلدر وتبتل راهبلركبی نفسنه جماع نسايی حرام قيلمقدر

وعثمان بن مطعون بعض رفيقلری ايله رضی الله تعالی عنهم قصد تبتل ايتدكلرنده رسول الله صلی الله عليه وسلم
آنلری نهی ايتمشلردر وحديث مذكورده كنيسه‌دن مراد امصار مسلمينده احداث كنايسدركه اهل ذمت آندن
ممنوعلردر وامام محمد رحمه الله تعالی حديث مذكوری رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم حضرتلرندن روايت
ايلدكده معنای مذكوری اول امام همامدن ابن سماعه رحمه الله تعالی نوادرنده ذكر وروايت قيلمشدر وامير المؤمنين
عمر بن الخطاب رضی الله عنه‌دن مرويدركه اقليم خراسان وغيريدن مسلمينك فتح ايلدكلری بلادده احداث
كنايسدن بالكليه اهل ذمتی منع ايده‌رم اماقديما يدلرنده بولديغم كنايسدن برشيئی اول موضع امصار مسلميندن
برمصر اولدقدنصكره احداث ايتدكلری معلوم اولمدقچه هدم ايتمزم ديمشدر زيرا بلاسبب موجب ازقديم يدلرنده
بولنان نسنه‌يی تغيير ايتمك غيرجائزدر وبرموضع امصار مسلميندن اولوب اظهار شعائر اسلام ايچون متهیٔ
اولدقدن صكره آنده احداث كنايسه رخصت ويرمك مسلمی بعد الارتداد ثبات شركه اوزره تقرير واثبات حكمنده
اولمغله بو دخی قطعا غير جائزدر واكر اهل حربدن برطائفه رقاب واراضيلرندن اداء مال معلومه راضی وذمت
مسلمينه دخول واوزرلرينه احكام مسلمين جريان وحلول ايتمكه طالب وراضی اولسه‌لر امام المسلمين اوزره
واجبدركه اظهار مساعده‌برله مراملرين ممضی اوله زيرا عقد ذمت قبول اسلام كبی باعث انتهاء قتال اولمغله اهل حرب
مسلميندن اوزرلرينه عرض اسلام ايتمزلرينه طالب اولدقلرنده انجاح مراملری واجب الاستعجال اولديغی كبی
طالب ذمت اولدقلرنده دخی واجب الاستعجالدرنكته‌سی اولدركه اهل حرب قبول ذمتله اولا معاملاته راجع
اولان امورلرنده احكام اسلامی التزام ايدوب صكره محاسن شريعت مطهره‌يی رؤيتله كاهيجه ميل اسلام
ايده‌جكلردر پس طلب ذمتلرينه مساعدهٔ امامده ارفق طريقيله دعوت دينی اتمام واردر حتی اهل نجران
طلب ذمت ايتدكلرنده رسول الله صلی الله تعالی عليه وسلم مطلبلرينه اجازه واجابت ايدوب بهرسال جانب
مسلمينه ايكی بيك حله ياخود شك راوی اوزره بيك ايكيوز حله ويرمك اوزره مصالحه برله اتمام مصلحت بيورمشلردر
وعلی هذا مسلمين دخی اهل حربله وجه مشروح اوزره مسالمين اولدقلرنده اراضی اهل حرب اراضی شام كبی
نيچه قری ومداين اوزره شامله ايسه مسلمين ايچون دارلرندن واراضيلرندن برشيئی يدلرندن اخذ ايتمك ومنزللرنده
اوزرلرينه نزول ايتمك كبی معامله‌لری حكم جوازده داخله اولمازكه جماعت مزبوره عهد وصلحه نائله اولمشلردر
حتی منادی رسول خدا عليه من التحيات ماهو ازكی واندی يوم خيبرده لا احل لكم شيئا من اموال المعاهدين
ديو ندا ايدوب اموال معاهدينه‌دن برشيئی سزه حلال كورمزم مضمونی طرف نبويدن مسلمينه اظهار وابدا
قيلمشدر وهم قبول ذمتله ميل واقباللری انجق حقوق واموالری مسلمينك حقوق واموالری كبی اولمغيچون درااما
اراضی مزبوره ايچنده برفردك ملكی اولميان ارض مواتی مسلمين اتخاذ مصر ايتمكه اشتغال ايلسه‌لر بومعنی
استحلال اولنور زيرا بونده املاكلرندن برشيئه تعرض بولنمديغندن بشقه ديارلرنده احكام اسلام اجرا اولنمغله
جملهٔ دار اسلامدن اولمغله موات اراضيلری وابستهٔ رأی امام اولمشدر قال عليه السلام الا ان عادی الارض لله
ولرسوله ثم هی لكم منی مترجم فقيرديركه عادی تشديد يا ايله عاده نسبتدركه عاد قوم معروف قديمدر قاموسده
وعاد قبيلة والشیء العادی القديم ديو تفسير ايتمشدر ومعنای حديث ای امت واصحابم آكاه اولكزكه اراضی عاديه
يعنی كيمسه‌نك ملكنده داخل اولميان اراضی قديمه الله تعالينك ورسولينكدر صكره بندن سزلره اعطا اولنور ديمكدر
انتهی ومسلمين وجه مشروح اوزره اول ارض مواتده اتخاذ مصر ايلدكلرنده قربنده اهل ذمتك قراسی
بولنوب مصر مزبورك يونی تكثر ايتمكله قرای مرقومه‌دن تجاوز برله محيط وشامل اولسه قرای مزبوره
مصر مرقومده داخل قيلنور بوصورتده قرای مزبوره‌ده كنايس يهود ياخود بيع نصاری ياخود آتشكدهٔ
مجوس وار ايسه علی حالها ابقالری سزاوار درزيرا سكانی اهل صلح اولوب معبد قديملری خصوصنده ترك تعرضه
مستحق اولدقلرندنصكره موضع مرقوم مصر اولمغله حكم سابقه تغير ملتحق اولمازكورمزميسنكه سكان
مزبورينه املاكلرين اخذ ياخود مسكنلرندن ازعاجله تعرض لايق اولمازكه عقد صلحله عدم تعرضه
مستحق اولمشلردر لكن صورت مفروضه‌ده اول موضعده احداث بيعه وكنيسه‌يه عزيمت قيلسه‌لر اولبابده
آنلره رخصت ويريلمز زيرا اول موضع شمدی صلوة جمعه واعياد قيلنوب اقامت حدود اولنور وجهی اوزره
امصار مسلميندن اولمشيكن احداث مذكور اوزره آنلری تمكين ايلمك مسلمين اوزره ادخال وهن بادی ياخود بحسب
الظاهر مسلمينله معارضه‌يه مشركينی تمكين ايتمكه مؤديدر ورسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك حديث
سابقده ولا كنيسة قول صحت رديفلرندن مراد شريفلری اشبو معنای لطيفدر توضيحی اولدركه قبول ذمت

مطلب اتخاذ المسلمين مصرا فی اراضی اهل الذمة

مطلب تصرف المترجم فی شرح الحديث

ايتمزلريله موضع قرارلری دار اسلام اولدقدنصكره آنده بولنان كنائس ابقا وتقرير اولنوب اول جهتله آنده
حقلری متأكد ومتقرر اولمغله صكره‌دن مصر اولمق كبی اول موضعده حادث اولان حالتله حق قديملری
متغير اولمز اما احداث كنايسده حكم مسئله بشقه‌در نظيری شول حكم شرعيدركه قاضی برحادثه‌ده اجتهادی ايله
آنی امضا ايدوب صكره رأيی اول حكمندن متحول اوله بوصورتده حكم سابقنده حق مقضی له متقرر اولمغله
قاضی آنی نقضه مقتدر اولماز اما مستقبلده اول حادثه‌نك مثلی ظاهر اولسه اول بابده حكمی رأی ثانيسی اوزره
بنايه قادر اولور لكن قرای مرقومه‌نك سكانی فی الاصل اول موضعده بيع خمور وخنازيری اظهار ايده كلمشلر
ايسه دخی شمدی مصر اولمغله آنلری اظهاردن منعه ابتدار اولنور زيرا بيع مزبور نو بنو انشا قيلدقلری
تصرفات حادثه‌دندر بوقسه بيعه وكنايس كبی ابنيهٔ غير محدثه‌دن دكلدر وبزمبسوطده بيان ايلديك كه
اهل ذمت امصار مسلمينده بيع خمور وخنازيری اظهاردن منع وخمور وخنازيری علی وجه الظهور والشهرة
ادخالدن ردع اولنورلر وبو حكم مقبول حضرت عمر وحضرت علی رضی الله تعالی عنهمادن دخی منقولدر
وهم مصالحه‌مز استخفاف دين ايتمزلری اوزره اولمديغی ظاهر ايكن بيع مذكور فسق اولوب امصار مسلمينده اظهار
فسق ايتمزلری استخفاف دينی متضمن ايدوكی باهردر كذلك بيراملری حلول ايدوب كنايس قديمه‌لرنده اخراج
صليب ايدرلرسه آندن منع اولنمازلر اما كنايسلرندن درون مصره اخراجلری استخفاف مسلمينه بادی اولمغله
آندن ردع اولنورلر لكن صليبلرين مصردن خارج مصره اخراج ايدرلرسه‌ديلدكلری منوال اوزره حركتلرندن
ازعاج اولنمازلر يعنی بشرط آنكه فناء مصری دخی تجاوز برله محل بعيده‌ده مسلميندن تمايز ايده‌لر زيرا فناء مصر
حكم اقامت جمعه واعياده‌ده درون مصر ايله برابردر حتی نوادر ابی سليمان الجوز جانيده ذكر اولنمشدركه امام المسلمين
يوم جمعه‌ده اقتضاء مصلحتله مسلمينله بعض افنيهٔ مصره خارج اولسه آنده مسلمينله اداء صلوة جمعه جائز كورلور
پس مسلمينك بومثللو شعائر اسلامی اظهار ايده‌جكلری مواضعده اهل ذمتی اظهار آيين كفر ايتمكدن منع ايلمك
لازمدر تاكه بحسب الظاهر مسلمينله مقابله ومعارضه‌لرين مستلزم اولميه كذلك درون كنائس قديمه‌لرنده ضرب
ناقوس ايتدكلرنده منع اولنميوب خارج كنائسده ايدرلرسه بحسب الظاهر اذان مسلمينه مقابله ومعارضه‌لرين
متضمن اولمغله دفع اولنورلر اماقريه‌لرده وامصار مسلميندن برمصر اولميان موضعلرده بعض مسلمين ساكنين
اولسه‌لر دخی احداث كنائس واظهار آيين كفر ايتملرندن ممنوع قيلنمازلركه موضع مرقوم اقامت جمعه واعياد كبی
اظهار شعائر اسلام ايچون موضوع اولمامشدر لكن ائمهٔ بلخدن جمع كثير عاملهم الله تعالی بلطفه الكبير ديديلركه
امام محمد والاجناب مسئلهٔ مزبوره‌ده كرك بوكتابنده وكرك مبسوطنده كندو بلده‌لری اولان كوفه‌نك قريه‌لرينه
نظر ايدوب وجه مشروح اوزره رخصتله جواب ويرمشلردركه قرای كوفه‌نك عامهٔ سكانی اهل ذمت وروافض
ايدوكی شهرتيابدر امابزم ديارمزده اولان بلاد بلخده اهل ذمت امور مذكوره‌دن امصارده منع اولنديغی كبی
قراسنده دخی ردع اولنوركه قرای مزبوره مسلمين امصارده مجمع جماعت مسلمين وموضع جلوس واعظين
ومدرسيندر وائمهٔ بلخ فرق مشروح المآللری اوزره مؤلف كريم الخصالك بوكتابنده واما المصر الذی الغالب
عليه اهل الذمة مثل الجيرة ونحوها ليست فيها جمعة ولا حدود تقام فانهم لا يمنعون من احداث ذلك فيها يعنی
شول مصركه قرب كوفه‌ده بولنان جيره وغيريلری كبی غالب سكانی اهل ذمت اولوب آنده جمعه وحدود شرعيه
اقامت اولنميه آنك كبی امصارده دخی اهل ذمت احداث كنايس مثللو نسنه‌لردن منع اولنمازلر ديديكی قول حكمت
اشتمالی ايله استدلال ايلديلر مترجم فقيرديركه وجه استدلاللری اولدركه مؤلف دقيق التحقيق عدم منعلرين
غالب سكانی اهل ذمت اولوب جمعه وحدود اقامت اولنمامق صورتنه تعليق ايلمشدر خلافنده وجوب منعلری
بطريق المفهوم منفهم اولور وبوكتاب مفهوم مخالفت حجت اولمق اوزره مبنی ايدوكی سابقده منتقش ومرتسم
اولمشدر انتهی وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسی لاطفه الله تعالی بكرمه الانسی ديركه مشايخ ديارمز
اهل ذمت قريه‌لرده امور مذكوره‌دن علی كل حال منع اولنمازلر ديو بسط مقال ايدوب مدعای منسوج المنواللری
اوزرينه مؤلف كثير النوالك بوكتابنده القری التی اهلها مسلمون الا انها ليست بامصار فيها جمع وحدود اذا
اشتری قوم من اهل الذمة فيها منازل واتخذوا فيها الكنايس والبيع واعلنوا فيها بيع الخمور والخنازير لم يمنعوا
من ذلك لان المنع باعتبار انه موضع اقامة معالم الدين فيه من الجمع والاعياد واقامة الحدود وتنفيذ الاحكام يعنی
شول قريه‌لركه سكانی مسلمين اولوب انجق اقامت جمعه وحدود اولنور امصار اولمامغله اهل ذمت آنده بولنان
منازلی اشترا ايدوب ساكن اولسه‌لر وآنده بيع وكنائس احداث ايلسه‌لر وبيع خمور وخنازيری اعلان قيلسه‌لر

مطلب حكم القاضی فی شیء ثم رأی غيره

مطلب ضرب الناقوس من اهل الذمة

الجيرة بالكسر بلد قرب الكوفة كذا فی القاموس

منع اولنمازلر زيرا برموضعده بونلردن منع اولنمق انجق اول موضع احياء جمعه واعياد واقامت حدود وتنفيذ
احكام مثللو معالم دينی اقامته محل اولمق اعتباری ايله در ديديكی مقال سلبس الا نتقالی ايله استدلال ايلديلر
مترجم فقيردير كه بونلرك وجه استدلاللری واضح وجلی وغبار اشتباهدن منجليدر ومؤلف جليلك بوقول جميلنده
تنفيذ احكام قريه لرده جاری اولميوب امصاره مخصوص ايدوكنه دليل واردر وادب القاضی نام كتاب بلاغت
نماسنده دخی بومعنايه رمز وايما ايلمشدر لكن امام خصاف تنفيذ احكامده قری حكم امصارده در ديو ذكر خلاف
ايلمشدر وبزبو مسئله نك بيانی شرح المختصرده اعلان ايلديك والحاصل اهل ذمت امور مذكوره دن امصارده
وافنيهٔ امصارده منع اولنوب اكثر سكانی اهل ذمت اولان قريه لرده ردع اولنماز اما مسكن مسلمين اولان قريه لرده
بيان ايلديكمز منوال اوزره بين المشايخ اختلاف اقوال واردر واكر اهل حربدن بردارك اهاليسی طالب ذمت
اولدقده مسلمين اول قومك مداين وامصارلرنده بولنان بيوت ومنازللرين كندولرايله اقتسام ايتمكی اوزرلرينه
اصل صلحده شرط وتعيين ايلسه لر بومعامله لری تجويز وتحسين اولنور زيرا اوزرلرينه تملك منازللرين شرط
قيلمق همان مال آخری ادالرين شرط قيلمق موقعنده واقع اولمغله شرط مرقوم بينلرنده معلوم اولدقده جائز
وواسع كوريلور بوصورتده مسلمين مداين وقرالرنده اقتسامله مالك اولدقلری منازللرينه نازلين اولدقلرنده
اول موضعده بيع خمور وخنازيری اعلان وتزويج محارم ايتدكلری مستبين اولسه موضع مرقوم ايچنده اداء جمعه
واقامت حدود اولنان مصر مسلمين اولمش ايسه فی الاصل اعلان ايده كلدكلری ذكر اولنان مثللو آيين كفری
اظهاردن منع اولنوب احداث كنايسدن دخی تمكين اولنمازلر زيرا مسلمين بعد الصلح احداث سكنی ايتملريله امصار
مسلميندن اولمغله موضع مذكور ذكری سبقت ايتديكی اوزره قرای اهل ذمتدن ايكن مصر مسلمين تكثر
ايدوب آنی احاطه ايتمكله حكم مصرده داخل اولان موضعك حكمنه نظير وقرين اولمشدر پس اولبابده ذكر
ايلديكمز جميع احكام بوبابده دخی ظاهر الاستحكامدر واكر اهل ذمتك كنايس قديملرندن بركنيسه منهدم اولسه
آنی كالاول بنايه مقتدر اولورلر كه اول عرصه ده حقلری آنی تهيئه وتعيين ايتدكلری مصلحتلری ايچون متقرر
اولدقدنصكره حق مزبور انهدام بنا ايله متغير اولماز وبعد الانهدام بناء ثانيلری احكام شرعده بنا اوله مماثل
ومدانيدر واكر كنيسه لرين مصرك برموضعندن موضع آخرينه قصد تحويل ايلسه لر اولبابده مساعدهٔ مسلمين
تجويز وتحليل اولنماز زيرا موضع ثانی اظهار احكام اسلام ايچون اعداد وترتيب اولنمشيكن اظهار احكام شرك
ايچون اعداد وترتيبی اولبابده مسلمين ايچون تعويض مال ايتسه لر دخی تجويز وتقريب اولنماز نظيری شول مرتد دركه
مسلمين ايچون اعطاء ماله ارتدادی اوزره ثباتنه طلبكار اوله اكا مساعده بروجهله سزاوار اولمديغی كبی بونده
دخی سزاوار اولماز كورمزميسنكه اهل ذمت كنيسه لرين فی الاصل مسجد مسلمين اولان برموضعه نقل وتحويل
ومقابلنده مسلمين ايچون مسجد قديملرندن احسن وواسع مسجد آخر بناسنی شرط وتأصيل ايلسه لر اول بابده
مساعدهٔ مسلمين تحليل اولنورمی البته تحليل اولنماز واكر امام المسلمين اهل حربدن برقوم اوزره واراضيلری اوزره
استيلا ايدوب آنلر ايله عقد ذمتی رأی وتصميم ايلسه جائز ومستقيم كوريلور زيرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
سواد كوفه يی فتح ايلدكده صحابهٔ كرام رضوان الله عليهم اجمعين ايله مشاوره وقرآن كريمدن والذين جاؤا
من بعدهم نص فخيمنك دلالتيله محاجه ومساوره دنصكره جمله سی رأی عمری اوزره اتفاق ايتمكله اول قومی
اهل ذمته الحاق ايلدی وصحابهٔ كرامدن برقاچ كسنه لر بوخصوصده مخالفته قيام ايلديلر لكن آنلر دخی بومخالفتلرنده
ممدوح الانام اولماديلر حتی حضرت عمر رضی الله عنه منبر اوزره اللهم اكفنی بلالا واصحابه يعنی يارب بلال
وبلالك رفيقلرندن انتقامده بكا كافی اول ديو دعا ايتمكله برسنه يجمدن جمله سی دار دنيادن كوزلرين يوموب
انتقال دار بقا ايلديلر وبعد الفتح عقد ذمت دنصكره كندولره مخصوص قيلنان قری وامصارلرنده بناء بيع
وكنايسدن واظهار بيع خمور وخنازيردن منع اولنمازلر كه منع مزبور اقامت جمعه وحدود اولنان امصار مسلمينه
مقصوردر وبزبو حكمی اولبابده قبل الظفر اهل حرب طالب ذمت اولوب اوزرلرينه عقد صلح ايلدكلری
اراضيلرنده تقرير ايتمشيدك اشبو اراضی دخی جمعه واعياد وحدود كبی شعائر اسلام ايچون موضع اقامت اولمامغله
حكم مذكور بونده دخی تحرير اولنور واكر امام المسلمين ارض قومدن كورينده حضرت عمر رضی الله عنه بصره
وكوفه يی اتخاذ مصر ايلديكی كبی مجدداً اتخاذ مصر ايلدكده اهل ذمت دخی مصر مرقومدن اشتراء منازل ايدوب
مسلمينله برابر ساكن ونازل اولسه لر آندن منع اولنمازلر زيرا آنلردن عقد ذمتی قبول ايتديكمز انجق محاسن دينه وقوفله
اسلامه دخوللرين مأمول ايتديكمزدندر وآنلرك سكناده مسلمينله اختلاطلری مأمول مرقومه مدار حصولدر

شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره يوم الحساب دير كه شيخمز شمس الائمة الحلوانی رحمه الله تعالی
مسئلهٔ مرقومه يی تحقيقده بعض شروطه تعليق ايدوب ديرايديكه رخصت مزبوره انجق اول وقتده در كه
اهل ذمت قليل اولوب ميان مسلمينده وجه مذكور اوزره ساكن اولملريله بعض جوامعدن جماعت مسلمينه
باعث تعطيل وبادی تقليل اولميه لر اما جماعت مسلمينی تعطيل ياخود تقليله بادی اوله جق رتبه ده كثير ايسه لر
ميان مسلمينده سكنادن منع اولنوب جوامع وجماعات مسلمين بولنميان طرفده ساكن اولملريله امر وتدبير اولنور
وتفصيل ملحوظ امام ابو يوسف رحمه الله تعالی دن دخی اماليسنده محفوظدر وصورت مفروضه ده سكنی ايچون
اشترا قيلدقلری بيوتدن بعضيسنی عبادتلرنده اجتماعلری ايچون بيعه يا كنيسه يا آتشكده اتخاذ ايتمكه عازم
اولسه لر آندن منعلری لازمدر زيرا معنای مزبور مسلمينله اجتماع جماعت ايچون بناء مساجده بحسب الظاهر
مقابله ومعارضه لرينه بادی واول وجهله مسلمينی تحقير واستخفافلرينه مؤدی يدر كذلك بيع خمور وخنازيری
ونكاح محارمی اظهارلرندن دخی منعلری لازمدر كه مقصودلری اخفا ايله دخی حاصل ايكن اظهارلری
استخفاف مسلمينی مستلزمدر ومسلميندن برفرد ايچون جائز دكلدر كه كندو بيتنی امور مذكوره دن بری ايچون
اهل ذمته ايجار ايده زيرا بو ايجاری استخفاف مسلمينه راجع اولان امورده اهل ذمته اعانت ايدوكی بديداردر
بويله ايكن ايجار ايتمش اولوب آنلر دخی ايچنده امور مذكوره دن برينی اظهار ايدرلرسه كركدر كه صاحب البيت
وغيريلری نهی منكر طريقی اوزره آنلری منعه ابتدار ايده لر وبوبابده صاحب البيت اجانب ايله مساوی اولمغله
منكرمزبوردن مستأجرينی منع ايلمسی فسخ اجاره يی محتوی اولماز نظيری شول مسلمدركه بيتنی مسلم آخره
ايجار ايدوب اول دخی ايچنده بيع مسكرات وناسی شرب شراب اوزره جمعه اجتسار ايده بونده صاحب البيت
نهی منكر طريقی اوزره مستأجرينی منعه ابتدار ايدر وبومعنی عقد اجاره يه متصل اولان معنايی مبطل اولمامغله
فسخ اجاره يه مدار اولماز لكن برذمی مسلمدن استيجار ايلديكی خانه ده يالكز نفسی ايچون برنمازكاه اتخاذ ايلسه
آندن منعی لايق اولماز كه اتخاذ مرقوم مرافق سكنادن اولمغله اجاره ايله اكا مستحق اولمشدر ومنع اولنان انجق
نمازلر ايچون اجتماع ايده جكلری كنيسه يی بنالريله مسلمينله اظهار شعائر اسلامده بحسب الظاهر مقابله ومعارضه لرين
متضمن اولان معنادر اما اول خانه يی صومعه قيلوب آنده اصحاب صوامع كبی خلوت ايتمكه عازم اولسه امصار مسلمينده
آندن دخی منعی لازمدر زيرا اتخاذ صومعه دخی بين الناس كسب اشتهار ايتمكله جماعتلری ايچون اتخاذ كنيسه منزلنده
اعتبار اولنور صورت مذكوره ده امام المسلمين بعد الاستيلا اهاليسی اهل ذمت قيلديغی بلاددن بربلده يی امصار
مسلميندن قامت جمعه وحدود اولنور برمصر ايلسه واول بلده ده اول قومك بركنيسهٔ قديمه لری بولنسه كركدر كه امام
اول قومی اول كنيسه ده نمازدن منعه اهتمام ايليه امالذكری سبقت ايتديكی اوزره قبل الاستيلا اهاليسی ايله قبول ذمت
اوزره مصالحه اولنان امصارك حكمی بشقه در كه آنلردن بری امصار مسلميندن برمصر اولدقده اكرچه آنده احداث
كنايسدن منع اولنورلر اما كنايس قديمه لری آنلر ايچون ترك اولنور لكن مانحن فيهده هم احداث كنايسدن منع اولنورلر وهم
كنايس قديمه لری آنلر ايچون ترك اولنمازلر زيرا امام المسلمين بعد الاستيلا اول بلده يی بين الغانمين تقسيمه عازم اولسه
كنايسدن برشيئی ترك ايتمك لازمدر كذلك اهاليسی اهل ذمت قيلدقده دخی بويله در بومسئله ده معنای فقهی اولدر كه
بربلده عنوة فتح اولندقده آنك هرموضعنده اظهار احكام اسلام ايچون سبب استحقاق البته ثابت وهرموضعنده
حق مسلمين مثبت اولمشدر بوندنصكره رأی امام انجق نظر مسلمينه راجع اولان خصوصده معتبر اولور بوقسه
كنيسه لرين آنلر ايچون ترك ايتمك كبی ابطال حقلرنده معتبر اولماز وصلحا فتح اولندقده مسلمين ايچون اراضيسنده
سبب استحقاق البته ثابت اولميوب همان امام المسلمين استحقاقلرين صلحله مستثبت اولمغله استحقاقلری انجق
عقد صلحك تناول ايتديكی مقداری مثبت اولور كورمزميسنكه صورت استيلاده رؤسلری اوزره جزيه يی
واراضيلری اوزره خراجی وضع ايدر وصورت صلحده نفوس واراضيلرندن انجق صلحله التزام ايلدكلری مقداری
اموال اوزرلرينه الزام اولنور توضيحی اولدر كه صورت صلحده فی الاصل اراضيلرنده ثابت اولان حقلری متأكد
اولوب حق مسلمين انجق آنلرك حق متأكدلری اوزره بطريق الحدوث ثابت ومتجدد اولمشدر پس مسلمينك
حق حادثلری بعد الحدوث آنلرك بيع وكنايس احداثلرينه مانع اولور اما حق متأكدلرينه معارض ومدافع اولماز
وصورت استيلاده اراضيلرنده حق مسلمين استيلا ايله ثابت اولدقدنصكره آنلرك حقلری اوزرلرينه منّ ايتمكده
حادث اولان رأی امامله متثبت اولمشدر ورأی امام دخی نظر مسلمينله مشروط اولمغله كنايسلرين آنلر ايچون
ترك ايتمك كبی نظر مسلمينی متضمن اولميان خصوصده تقدم حق مسلمين معتبر ومضبوط قيلنور نظيری اولدر كه

مطلب اتخاذ اهل الذمة بيعة او كنيسة معبدا يجتمعون فيه

مطلب لايجوز لمسلم ان يواجر اهل الذمة بيتا لبيع الخمور ونحوه

اهل حربدن دار عزده مستأمن بولنان دارالحربه رجوعه تمكين اولنور اما امامك عقد ذمت ايلدكارى دار الحربه
رجوعه تمكين اولنمازبونك دخى منشأ ومباسى آنفا ذكر ايلديكمز معنادر لكن صورت استيلاده بعد عقد الذمة اكرچه
امام المسلمين آنلرى كنايس قديمه لرنده نمازلرندن منع ايلمك لازمه حالدندر اما ابنيه سين هدم ايتمك دخى حلال اولميوب
همان كنايس قديمه لرين بيوت ومنازل اتخاذ ايتملريله امر ايلمك اوجب احوالدندر كه عقد ذمتله املاكلرنده اظهار حرمت
وعصمت ايتمش اولوب كنايس قديمه لرى املاكلرندن اولمغله آنلردن برشيئه تخريبله تعرضى جائز كوريلميوب همان آنك
كبى اظهار احكام اسلام ايچون حق مسلمين ثابت اولان موضعده اظهار احكام شرك ايچون تعبدلرى ضمننده
اجتماعلرندن آنلرى منع ايلمك واجبدر وبوندنصكره مسلمين اول مصرى تعطيل ايدوب ايچنده اقامت جمعه وحدودى
ترك واهمال ايلسه لر بو صورتده اهل ذمت آنده احداث كنايس واظهار بيع خمور وخنازير ايتدكارنده رخصت امام تجويز
واستحلال اولنور زيرا معناى مانع مصرمز بوردن مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه امام اول مصرى اقامت جمعه
واعياد ايله مصر مسلمين قيلقدن اقدم اهل ذمت آنده امور مذكوره دن منع اولنمازلر ايدى بعد الترك دخى مانع اولان
صورت معارضهٔ مسلمين مرتفع اولمغله ينه ردع اولنمازلر مؤلف تقوى پناه اعلى الله تعالى فى الجنة بناه ديركه ارض عربده
بولنان قرى وامصاردن هيچ برنده بيعه وكنيسه وآتشكده يى ترك واهمال كذلك اظهار بيع خمور وخنازير ايدنلره
رخصت وامهال فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز زيرا امور مذكوره اهل ذمتك لوازم سكنالرندندر حال
آنكه ارض عرب رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك مولد ومنشألرى اولديغنه اكراما آنده
اهل ذمت دوام اوزره اسكان اولنماز ورسول الله عليه السلام لايجتمع فى ارض العرب دينان يعنى ارض
عربده دين اسلامله دين آخر اجتماع ايلمز قول بشارت نماريله بو معنايه اشارت وايما بيوردبلر وقال عليه السلام
لئن بقيت لاخرجن بنى نجران من ارض العرب يعنى دنياده مدت وافيه باقى قالورسم البته والبته بنى نجرانى
ارض عربدن اخراج ايدرم وبو حديث شريف اوزره حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده اهل نجران
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرندن اخذ ذمت ايتمشلر ايكن آنلرى بلاد شامه نفى واجلا ايلدى كذلك
حضرت عمر رضى الله عنه خلافتنده يهود خيبر ويهود وادى القرى وغيرلرى مثللو ارض عربده ساكن اولان
يهود ونصارايى نفى واجلا ايتملريله آنلردن بعضيلرى شامه وبعضيلرى عراقه التحاقله مبتلى اولديلر پس
مقدمات سابقه دن ظاهر اولمشدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه احترام ايچون اهل ذمتى
ارض عربده استدامت سكنادن منع ايلمك واجبدر واحترام مطلوب ابقاء كنائس واظهار بيع خمور دن منعلرنده
اظهر اولمغله آنلردن دخى منعلرين بطريق الاولى مستوجبدر لكن برمشرك همان تجارت ايدوب بعده
بلاد ينه عودت ايچون ارض عربه داخل اولسه آندن منع اولنميوب انجق اتخاذ مسكن ايتمك مرتبه سنده طول
مكثندن ردع اولنور زيرا ارض عربده التزام جزيه ايله اقامتلرى داراسلامدن موضع آخرده بلا جزيه اقامتلرى
حكمنده در وموضع آخرده بلا جزيه تجارتدن منع اولنميوب انجق طول اقامتدن منع اولندقلرى كبى ارض
عربده التزام جزيه ايتسه لر دخى قبول اولنميوب طول اقامتدن ردع اولنورلر حتى اهل ذمتدن بر رجل مدينه
ومكه وطائف وربذه ووادى القرى مثللو بر موضعدن اتخاذ منزل ايتمك قصد ايلسه مواضع مرقومه ارض عربدن
اولمغله البته رد وصد اولنور و بربعض مواضعده بيان ايلديك كه ارض عربك من جهة الطول مبتداسى عذيب
ومنتهاسى مكه در ومن جهة العرض مبتداسى عدن ابين ومنتهاسى عنده مهره نام محلده كائن حجر نام موضعك
اقصاسيدر وامصار مسلميندن هر مصركه آنده صلوة جمعه ادا اولنه اكا كرك مسلم وكرك كافر آچقدن ادخال
خمر ايلمك جائز وسزا كوريلمز بويله ايكن برمسلم بوفعل قبيحه اجتسار ايدوب حين مؤاخذه ده بن همان كلوب كچمك
اوزره مرور ايلدم ياخود بو خمرى خل ايتمك ايسترم ياخود بو خمر بنم دكلدر ديمك مثللو اعتذار ايلسه نظر اولنور
اكر اول مسلم خمر ايله متهم اولميان بر رجل متدين ايسه اعتذارينه اعتبار وتخليهٔ سبيلنه ابتدار اولنور زيرا ظاهر
حالى شاهد صدق مقالى اولمغله وقوف حقيقتى ممكن اولميان امورده خلافى متبين اولمدقجه حكمى ظاهر
اوزره بناقيلق لوازم احوالدندر واكر خمر ايله متهم برشخص خباثتكار ايسه كركدركه خمرينى اراقه ايدوب
خنزيرى دخى وار ايسه ذبح واحراق بالنار ايده لر زيرا ظاهر حالى قصد ارتكاب حرامه دليل اولوب قصد
مزبور اوزره ظاهر اولان فعلى دخى حرام اولمغله نهى منكر طريقى اوزره حرامدن منعى التزام اولنور وشخص مرقوم
امصار مسلمينده اظهار خمر وخنزير مثللو حرامى ارتكابله تعزيرى مستوجب اولمغله امام المسلمين آنى ضرب
سياطله تأديب وتوبه سى ظاهر اولنجيه دك حبس وتنكيب ايتمكى رأى ايدرسه مناسب كوريلور لكن ظروف

خمر

خمرينه كسر وتمزيقله تعرضى تجويز وتلفيق اولنماز كه ظروف مزبوره عند المسلمين مال متقوم اولمغله مالكنى
اضرار ايچون آنى افساد ايلمك حكم شرعه غيرملايمدر زيرا تعزير ايچق ايلام بدن ايچون موضوع اولديغندن
افساد ماله غير مشروعدر وبر بو مسئله نك نظيرينى باب ماجاء فى الغلول مسائلنده ذكر وتقرير ايلديك حتى امير
غيرى شخص آخر ظروف مذكوره يى كسر وتمزيقه اقدام ايلسه اوزرينه ضمانى الزام اولنور زيرا ظرف
خمر ايتمكدن غيرى بر وجه حلال ايله ممكن الانتفاع اولان مال متقومى اتلاف ايلمشدر مكر امام المسلمين صاحبينك
سوء صنيعنه عقاب ايچون اتلاف مزبورى صواب كوروب اول شخصه امر اتلافله خطاب ايتمش اوله بو صورتده
امر مرقوم موضع اجتهادده بولنمغله كرك امير وكرك اول شخص مأمور اوزره ضمانى ايجاب اولنماز وبرباب ماجاء
فى الغلول اثناسنده احراق رحل الغال خصوصنده اولان اختلاف علمايى ذكر واطناب ايلديك ورأى امام مسائل
مجتهد فيهاده نافذ الاحكامدر وبعض اصحاب تجويز ديديلركه حق اميرده تجويز اتلاف ظروف شول اوانى ايله مأولدركه
آنكله وجه حلال اوزره انتفاع ممكن اولميوب انجق شرب خمر ايچون مستعمل اوله زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرى خمر كوپلرين كسر وطلوملرين شق ايله امر ايلمشلردر لكن قول اول اصح ومعمولدركه وجه حلال
اوزره ممكن الانتفاع اولميان ظروف خمرى اتلافده امام وغير امام اراقهٔ خمر مثللو متساوى الاقدامدر ورسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك كسر دنان وشق زقاقله فرمان ايلدكارى اول دنان وزقاق وجه حلال ايله انتفاعه
غير صالح اولديغندن اولميوب انجق اول قومى عادت مألوفه لرندن زجرى تحقيق واتقان ايچوندر ومانحن فيه ده
دخى بويله در كه امير على سبيل تحقيق الزجر كسر وشق مناسب كوريرسه اولبابده حكمى نافذ ورأيى صائب
كوريلور اما اول دن وزقى كذلك حامل خمر اولان دابه يى صاحبى يدندن اخذ ايدوب آخره بيع ايدرسه بيعى باطل
اولور كه مال غيرى اذن مالك وحق مستحق بولنمادين بيع ايتمكده امام ايچون ولايت تحقق ايتمديكندن بو بابده امام
سائر ناسله مساوى ومماثلدر واكر مصر مسلمينه آچقدن ادخال خمر ايليين برذمى ايسه نظر اولنور اكر احكام مسلمينه
غير واقف ايسه متاعى كندوا زرينه رد وبر دخى بويله ايدرسه تأديب اولنه جغنى اخبار ايله اكا تقدم وتنبيه
مؤكد قيلنور زيرا احكام مسلمين اهل ذمتك مجهولى اولمق ممكن وبو مثللو امورده جهالت عذر اولوب مانع
تأديب اوله جغى امرمتبيندر واكر احكام مسلمينه عالم وبو مثللو جسارتنه رخصت ويرميه جكلرينه عارف ايسه ياخود
ابتداء جاهل اولمغله وجه مذكور ايله تقدم اولندقدنصكره ينه اول فعله متصرف اولسه اكرچه خمر وخنزيرى
آنك حقنده مال متقوم اولوب بيان سابق اوزره تأديب شرعى اتلاف ماله صحيح اولمديغندن امام المسلمين آنك
خمرينى اراقه وخنزيرينى ذبح ايلمك تصحيح اولنماز لكن آنى ضرب وحبسله تأديبى يجب وتصويب اولنور واكر
امامك غيرى بركمسنه آنلردن برشيئى اتلاف ايلسه قيمتنى ضامن اولور مكر رأى امام على وجه العقوبة اتلافنه تعلق
ايتمكله اول كمسنه نك اتلافى امر امامى متضمن اوله والحاصل بو مسئله ده خمر وخنزيرده ثابت اولان حق اهل ذمت
مسئلهٔ سابقه ده اوانيده ثابت اولان حق مسلمينله برابردركه هربرى بيان سابق اوزره صاحبى حقنده مال متقوم
اولمق امر مقرردر واكر برذمى دجله وفرات مثللو انهارده سفينه ايچنده بولنان خمرى ايله عبور ايدر ايكن بغداد
وواسط ومداين كبى امصار مسلمينك وسطنه مرور ايلسه آندن منع اولنماز مؤلف جليل بو مسئله يى تعليلده
ديمشدر كه لان هذا الطريق الاعظم لابدله من الممر فيه يعنى طريق مزبور آنك طريق اعظمى اولمغله آندن
مرورى آنك حقنده اهم والزمدر يعنى ذمى مسفور ادخال خمرنده ترك واعتبار ايلمك قادر اولمديغى امورده معفو
ومعذوردر زيرا آندن منعمز انجق استخفاف مسلمينه مؤدى اولمامق ايچون شعائر اسلامك اقامت اولنديغى
مواضعده لازمدر وبو معنى وسط دجله وفراتده غير قائمدر لكن بو مثللو نهرلرك امصار مسلمينده بولنان
اسكله لردن وينه اظهار اخراجدن منع ايلمك واجبدركه ذكر اولنان اسكله لر مجمع مسلمين اولان طرق واسواق
منزلنده اولمغله آنده اظهارى استخفاف مسلمينى موجبدر پس ذمى مسفور بو مثللو اظهاره مجترى اولورسه حكم
تأديبى بيان سابق اوزره جارى قيلنور كذلك برذمى خمرى ايله امصار مسلمينك طريقلرندن قصد مرور ايلسه
اكر ممر آخرى يوغيسه منع اولنمازكه معذوردر واكر امصار مسلمينه دخول ايتمدين بشقه موضع عبورلرى وار ايسه
منع اولنوركه عدم دخول آنك حقنده مقدوردر وممر آخرى بولنمديغى صورتده كركدركه امام المسلمين اول
ذمى يى مصردن اخراج ايدنجيه دك معيتنه برمسلم امينى ضم وتعيين ايده زيرا تعيين مذكور طرفين اما مدن
اول ذمى حقنده نظر وشفقتى متضمندركه ذمى تعرض مسلميندن آمن اولور وحق مسلمينده دخى نظر وشفقتى
مستلزمدركه مسلمين اول جهله اظهار خمرده لاحق اوله جق معناى مذلتدن ياخود شرب خمر ايله متهم اولان

بعض مسلمینك منازللری ینه اد خاللرنده ملتحق اوله جق شرکت معصیتدن سالم اولورلر وقرای اهل ذمتدن
هرقریه که اهل ذمت آنده زنا وسائرفواحش مثللو مسلمینله مصالحه لرنده داخل اولمیوب ومصالحه ده اد خالی دخی
جائز اولمیان فسق اظهار ایلسه لر کرکدر که منعلرینه ابتدار اولنه زیرا حرمتنده مسلمین کبی اهل ذمت دخی
معتقدین اولمغله فواحش مرقومه دیانتلرندن خارج ودینلرنده دخی فسق ایدوکی امرمستبیندر وقری وامصارده
بو مثللو فواحشدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب ومتحتمدر وبو مسئله ده
اصل قوی اهل ذمتی معاملهٔ ربوادن منع ایتمکده وارد اولان حدیث نبویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری اهل نجرانه اما ان تدعوا الربوا واوتأذنوا بحرب من الله ورسوله یعنی ای اهل نجران سزلر یا معاملهٔ
ربوایی ترك ایدرسز یاخود عقد ذمتکز منحل قیلنوب الله تعالی قبلندن ورسولی جانبندن محاربه اولنه جغکزی
بیلوب مقاتله یه متهیئ اولورسز دیو کتب وتصریح ایلدکلری روایت صحیحه ایله تصحیح اولنمشدر ومنع مذکوره
علت انجق معنای منبوردر که معاملهٔ ربوادن نصارا ده دخی فسق حرام ایدوکی قرآن عظیمده منصوص
ومسطوردر قال الله تعالی فبظلم من الذین هادوا حرمنا علیهم طیبات احلت لهم وبصدهم عن سبیل الله کثیرا
واخذهم الربوا وقد نهوا عنه یعنی طائفهٔ یهودك انجق ظلم عظیملری سببی ایله وچوق کمسنه لری طریق حقدن
منعلری سببی ایله واخذ ربوادن نهی اولنمشلر ایکن ینه اخذلری سببی ایله بز عظیم الشان آنلره حلال قیلنان طیباتی
اوزرلرینه تحریم ایلدیك مترجم فقیر دیرکه اهل نجران نصاری ایدیلر وآیت مذکوره دن منفهم اولان اخذ ربوا
یهود اوزره تحریم قیلنمقدر لکن احکام تورات ایله عمل نصاری اوزره دخی الزام اولنمغله آنلرك دخی حکم مرقومده
دخوللرینی استلزام ایدر والله اعلم انتهی وعلی هذا اهل ذمت کندو قریه لرنده اظهار تغنی برله هوالرین اجرا ایچون
مزامیر وطبول مثللو نسنه لرك بیعلرین اظهاره اجترا ایلسه لر خصوص مرقومدن مسلمینی منع ایلمك لازم اولدیغی
کبی اهل ذمتی دخی منع ایلمك واجب ومتحتمدر وبر مسلم ذمینك طبول ومزامیرندن برشیئنی رضاسی یوغیکن
کسره اقدام ایلسه مسلمك طبول ومزامیرینی کسرنده نه وجهله الزام ضمان اولنورسه بونده دخی اول وجهله الزام
اولنور زیرا اهل ذمت دینلرنده اشیاء مرقومه یی مستحل اولمدقلرندن عقد ذمتمز آنلری اشیاء مذکوره اوزره تقریره
متناول اولمامشدر وعقد ذمت ایله تقریرلری خمور وخنازیر وعبادت نار ونکاح محارم اوزره مقصور اولمغله عدم منع
وتعرض دخی بونلره محصوردر ومنکرات سائره ده مسلمینله همحال اولملریله ارتکاب فواحشدن مسلمین کبی
آنلری دخی منعله اشتغال اولنور واکر اهل حربدن بر جماعت مسلمینله صلحه طالب اولوب صلح مطلوبده
مسلمین اول جماعتك اراضیسنده اتخاذ مصر ایدرلرسه آنده جماعت مزبوره یی احداث بیعه وکنیسه دن واظهار
بیع خمور وخنازیردن منع ایتمك شرطنی اشتراطه راغب اولسه لر حق مسلمینده بو مثللو مصالحه لر جائز
ومناسب کورلمز زیرا شرط مرقوم دین اسلامده اد خال نقیصه یه بادی واستخفاف مسلمینی التزامه مؤدی
اولمغله بلاضروره قبولنه تصدی اولنماز حتی امام المسلمین شرط مرقوم اوزره معاهده قیلسه شرطی حکم شرعه
مخالف اولمغله اکا وفا ایتمکه شرعا مساعده اولنماز قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله فهو باطل
بو مسئله ده اصل قوی شول حدیث مرویدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حدیبیه ده اهل مکه ایله
مصالحه یه قیام واول مصالحه ده اهل مکه دن هرکیم قبول اسلام ایله طرف اشرفلرینه کلورسه آنی ینه مشرکینه رد
وتسلیم ایلمك شرطنی التزام بیورمشلر ایدی صکره الله تعالی فان علمتموهن مؤمنات فلا ترجعوهن الی الکفار
یعنی ای اهل ایمان اکر اهل مکه دن قبول اسلام ایله طرفکزه ورود ایلین عورتلرك صدق ایمانلرینه مطلع اولورسکز
آنلری بر دخی اهل مکه دن کفار اولانلر واجلرینه اعاده ایتمکز نظم جلیلنی انزال وحق نساده شرط سابقین
فسخ وابطال ایلدیکی اثنده بو نص کریم شو وجه اوزره بر اصل قویم اولمشدر که صلح امام شروط کثیره یی
متضمن اولوب انجق بعضیلری جائز ووفاسی ممکن وبعضیلری غیر جائز ووفاسی غیر ممکن اولسه کرکدر که امام
دقت نظرده اهتمام ایله جائزینی تنفیذ وفاسدینی ابطالی التزام ایلیه کورمزمیسنکه مشرکین عقد مصالحه لرنده
اظهار زنارین واعلان استیجار زانیه لرین شرط ایلسه لر شرط مرقومه وفا امام جائز کورلمیوب همان آنلردن
زنالری وجه شرعی اوزره ثابت اولان کسنه اوزره اقامت حد اولنمق متعین ومقرر در پس ما نحن فیه دخی
بونك کبیدر واکر اهل حربدن بر جماعت کندو اراضیلری اوزره مصالحه وقبول ذمت ایتدکلرندن
صکره قری وامصارلرنده احداث کنایسه مبادرت ایدوب بعده اول قریه ومصرلری مصر مسلمین اولوب
آنده جمعه لر اقامت اولنسه بو صورتده مسلمین ایچون اول کنایس محدثه لری هدمه رخصت یوقدر

زیرا

زیرا حین احداثلرنده احداثدن ممنوعین اولمدقلرندن بو مثللو کنایس محدثه شول اوزره عقد صلح اولنان
کنایس قدیمه مقامنده قائم اولمغله آنی آنلر ایچون ابقا ایدوب همان مصر مسلمین اولدقدنصکره احداثدن
منعلری لازم اولور سؤال اولنورسه که صکره دن وجه مشروح اوزره مصر مسلمین اولان موضعده
اهل ذمت کنایس قدیمه لرنده نمازلرندن منع اولنمازلر ایکن از قدیم معتاد اولدقلری اظهار بیوع خمور
وخنازیردن نیچه ردع اولنورلر جوابنده دیرزکه موضع مرقوم دار اسلام اولدقدنصکره بیع خمر وخنزیره
مباشرتلری انشاء تصرف جدیددر امااستدامت کنایس قدیمه لرنده انشا وتجدید یوقدر اکرچه ایچنده نمازلرینه
مباشرتلرنده انشاء تصرف متحققدر لکن عقد ذمتله نمازلرنده ترك تعرضمزه مستحق اولوب نمازلری همان خنازیر
وخموری بلا اظهار اکل وشربلری حکمنه ملتحق اولمشدر واکر امصار اهل ذمتدن بر مصر امصار مسلمیندن
قیلنوب ایچنده جمعه واعیاد اقامت اولندقدنصکره مسلمین آندن بالکلیه نقل وهجرت ایدوب یاخود جماعت قلیله
قالمغله جمعه واعیاد مهجور عطلت اولسه بز قریبا بیان ایلدیك که مصر مرقوم کما کان مصر اهل ذمت اولمغه
عودت ایتمکله آنده احداث کنایسدن منعلرینه معاودت اولنماز بو صورتده احداث کنائس ایتدکلرندنصکره
مسلمین تحوللرینه نادم اولوب ینه مصر مزبوره رجوع ایلسه لر قبل الرجوع احداث ایلدکلری کنائسدن برشیئی
هدملری مشروع اولمازکه حین بنالرنده شرعا ممنوع اولمدقلرندن کنائس مرقومه اول موضعی عن اصل مسلمین
اتخاذ مصر ایتمدین بنا ایلدکلری کنائس قدیمه حکمنده اولمغله برشیئی مقلوع قیلنماز وحکم مذکور اهل حرب
اراضیلرنده استقرار اوزره قبول ذمت ایتدکلری صورت اوزره مقصوردر اما عنوة فتح وتسخیر اولندقده بز قریبا
بیان ایلدیك که بو تقدیر اوزره کنایس قدیمه لرنده نمازلرندن منع وتحذیر اولندقلری کبی بعد الفتح مصر مسلمین
قیلنمقدن اقدم احداث ایلدکلری کنایسده دخی منع وتحذیر اولنورلر وعلی هذا امصار مسلمیندن بر مصرده بر کنیسه
بولنوب مسلمین اهل ذمتی اول کنیسه ده نمازلرندن منعه تصدی ایتدکلرنده آنلر دخی بزلر اهل ذمتدن بر جماعتز که
بلادیمزده استقرار اوزره مصالحه ایتمشیدك دیو دعوایه متصدی اولوب مسلمین دخی بلکه بزلر بلادیکزی عنوة
فتح ایدوب صکره سزلری اهل ذمت ایتمشیدك دیو دفعله معارضه وتحدی ایلدکلرنده امرمذکوردخی تقادم
ازمان حسبیله عند المسلمین ظهور وانکشافه متأدی اولمسه بو بابده امام المسلمینه لازمدر که دقت نظری التزام
وارباب اطلاعدن صحت اثرین واصحاب تواریخ واخباردن کیفیت خبرین تفتیش وتفحصده اهتمام ایلیه تا که
اول بابده براثر صحیح وخبر صریحه ظفر بولورسه آنك اوزرینه عملنی مقرر قیله زیرا ثقات واخیارك نقلی واخباری
وجوب عملده حجت شرعیه ایدوکی آشکاردر که وقت مذکورده مدرك کسنه قالمدیغندن امرمزبوری شهادت
قاطعه ایله اثبات ایلمك غیرممکن وبو مثللو اموردہ شهادت علی الشهادة دخی رسم جاری اولمدیغی متبین اولدیغندن
همان ارباب اطلاعك قوللری ایله اکتفا حکم متعیندر زیرا اقامت حجتده وسع وامکان امرمعتبردر حتی اطلاع
رجال متعسر اولان اموردہ کفایت شهادت نسا حکم مقرردر وهم حکم مرقوم امور دینیه دن ایدوکی معلوم وامور
دینیه ده خبر واحد دخی ایجاب عملده حجت ایدوکی محرز ومقرر بو صورتده ارباب اطلاعدن براثر وخبر بدیدار
اولمیوب یاخود بدیدار اولان اخبار وآثارك تعارضی آشکار اولسه کرکدر که امام المسلمین قول اهل ذمته اعتبار
وبلدهٔ مرقومه نك ارض صلح اولدیغنی اختیار ایلیه زیرا کنیسهٔ مرقومه هنوز یدلرنده ایکن آنده اصلله متمسکلردر
ومسلمین قصد منع وهدمله معارضه یه متمسکلردر وبو مثللو اموردہ قول مع الیمین اصلله متمسکلرك قوللری
ایدوکی مستبیندر حال آنکه قوللری میانه مزده حالا ظاهر اولان صلحله دخی متأید ومتین اولمشدر واصل شرعی
اولدرکه امور ماضیه ده شبهه والتباس تقرر ایتدکده تحکیم حاله مراجعت حکم مرعیدر کما فی جریان الماء
فی استیجار الرحی یعنی نته کیم استیجار رحی ماده سنده جریان ماده تحکیم حاله مراجعت اولندیغی کبی مترجم
فقیر دیرکه صورت مسئله اولدرکه برصو دکرمنده مستأجر موجر ایله نزاع ایدوب وقت استیجار مدده دکرمنك
صویی منقطع ایدی بن دکرمندن انتفاع ایده مدم سن اجرته مستحق اولمازسین دیوب موجر دخی بلکه هیچ
منقطع اولمدی تمام اجرتمی ایسترم دیسه اول بابده تحکیم حاله مراجعت اولنوب الحالة هذه صویی منقطع ایسه
قول قول مستأجر اولوب جاری ایسه قول قول موجر قیلنور ومسئلهٔ مزبوره اکرچه کتب فقهیه ده مسطوره
ومشهوره در لکن تحریر اولنان عبارهٔ کتابدن فهم وانتقادی اصعب من خرط القتاد در انتهی توضیحی اولدرکه
کنیسهٔ مرقومه ده حق اهل ذمت فی الاصل ثابت ایدوکی عندیمزده متیقن وحق مسلمینی مثبت اولان ادله
وارایسه ده بحسب التعارض مداوللری مشکوك وغیرمبین وشك ایله حکم یقین زائل اولمیه جغی مجزوم

ومبرهندر پس صورت مزبوره ده بعض اهل وقوف بونلر اهل صلح ایدیلردیو انباو بعضیلری بلکه عنوة
اخذاولندیلردیو انها ایلسه‌لر بونده تعارض آثاره بنا ایله قول قول اهل ذمت ایدوکی هو یدادر اما برقاچ شهود
بطریق الشهادة علی الشهادة اهل صلح اولدقلرینه شهادت ایدوب برقاچ شهود دخی طریق مزبوراوزره عنوة اخذ
اولندقلرینه شهادت ایلسه‌لر بونده فریق ثانینك شهادتلری ایله عمله مبادرت اولنور زیرا فریق اول ابقاء ما كان
علی ما كان ایدوب شیء حادثی اثبات ایتمشلردر وفریق ثانی اثبات ایتمشلردر وشهادت شرعا حجت قاطعه اولمغله
آنده مثبت غیر مثبت اوزره ترجیح اولنور اما اخبار وآثار شهادت قاطعه اولمیوب آنكله عمل بالجمله نفی واثبات
واحداث وابقاده طریق واحد اوزره اجرا اولنمغله عند تحقق المعارضه اصلله تمسك الزم واحری كوریلور
ومؤلف دقایق پیرا اصل كتابنده ترجیح مذكور ایچون علت اخری یه رمز وایما ایدوب دیدیكه مسئلهٔ مرقومه ده قول
قبل اقامة البینة قول اهل ذمت قیلنمغله محتاج بینه انجق مسلمین اولوب اهل ذمت اولمامشلر ایدی بناء علیه
بینهٔ مسلمین ذی الید ایله دعوای ملك مطلقده بینهٔ خارج منزلنه نزول ایتمكله دعوای معهوده ده دخی
بینهٔ مسلمین قبول اولنور سؤال اولنورسه كه بینهٔ اهل ذمتده سبب استرقاقلرین نفیله تقریر حریت
اصلیه‌لری حاصل اولمغله اهل ذمت شول شخص مجهول الحال منزلنه نازل اولمشلردركه اوزرینه ادعای رق
ایلین كمسنه نك بینه سی مقابله سنده بینه ایله حریت اصلیه سی ثابت ومتأصل اوله پس آنده بینهٔ حریت راجح
اولدیغی كبی مانحن فیهده دخی بینهٔ اهل ذمت مترجح اولمق لازم ایدی جوابده دیرزكه مانحن فیهده اعتبار معنای
مذكور غیر ممكندر كه اهل حرب عنوة اخذ اولندقدنصكره امام المسلمین عقد ذمتله اوزرلرینه من ایلدكده اراضی
ورقابلری اوزره مصالحه اولنان اهل حرب كبی ینه حریت اصلیه‌لری اوزره متمكن اولمشلردر پس قوم مذكورین
احرار الاصل اولوب اوزرلرینه مملوكیت قطعا عارض اولمدیغی اتفاق جمیعله متحقق ودعوای مسلمین انجق یدلرنده
بولنان كنیسه یه متعلق اولمغله دعوای مذكوره همان ذی الید ایله خارج بینلرنده دعوای ملك مطلق منزلنه
ملتحق اولمشدر واكر اهل وقوف عنوة اخذ اولندقلرین اخبار وروایت ایدوب شهود دخی شهادت علی الشهادة
طریقی اوزره اهل صلح اولدقلرین اظهار ایلسه‌لر شهادت مزبوره قبول وترجیحه اختیار اولنوركه شهادت شرعا
حجت قاطعه اولوب روایت اخبار موضع نزاع وخصومتده حجت اولمادیغندن مقابلهٔ شهادتده اكا اعتبار اولنماز
بشرط آنكه صورت مفروضه ده شهود اهل ذمتك اصول وفروعلری مسلمین اوله‌لر زیرا شهادت اهل ذمت
مسلمین اوزره حجت دكلدر واكر عكس مسئله اوزره اهل صلح اولدقلری روایت واخبار وعنوة اخذ اولندقلری
شهادت مذكوره ایله اظهار اولنسه بو بابده ینه جانب شهادت اختیار اولنور لكن بونده شهادت اهل ذمت اوزره
قائم ویدلرنده موجود اولان نسنه ده استحقاق مسلمینی مستلزم اولوب اهل ذمتك شهادتی اهل ذمت اوزره حجت
اولمغله شهادت مسلمین كبی شهادت اهل ذمت دخی سلك قبولده منتظمدر والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یفعلوه بالعدو وما لا یحل * یعنی مسلمین ایچون اضرار اهل حربده حلال وغیر حلال اولان
اعماله باب صعب الانحلالدر بز قریبا باب قطع الماء عن اهل الحرب مسائلنده بیان ایلدیك كه اهل حرب حصونلرنده
ممتنعین اولدقجه حصونلرین تحریق وتغریق ایلمك جائز وشایان واول بابده ایچلرنده مسلمیندن اسرا ومستأمنین
بولنوب بولنمامق سیاندر لكن اهل حربه وجه آخر ایله ظفر ممكن ایكن كركدركه عسكر اسلام تحریق وتغریقه
اقدام ایتمیه‌لركه اقدام مذكور ایچلرنده مسلمین وارایسه آنلرك اتلافنی موجب یوغیسه اهل حربك نسا
واطفاللرینك اهلاكلرین مستوجب اولوب بومعنالر شرعا حرام اولمغله بلاضرورة تجویز التزام اولنماز وتحقق
ضرورت دخی انجق ظفر ایچون طریق آخر معدوم اولوب موجود اولدیغی حینده دخی اول طریق آخرده
مسلمینه حرج عظیم ومؤنت شدیده لاحق اولمغله معلوم اولوب وقت مرقومده اباحت تحریق وتغریق دخی
مجزوم اولور وایچلرنده مسلمین وارایدوكی معلوملری ایكن اباحت مرقومه علی الاطلاق ثابت اولمغله تحریق
وتغریقلری دیت وكفارتدن برشیء مثبت اولماز كه صنع مذكور قتال مأمور به قبیلندن اولمغله قتل حرام ایله
واجب اولان دیت وكفارتی موجب اولماز وسفینهٔ اهل حرب دخی ذكر اولنان احكامده حصنلری ایله
متساویة الاقدامدر كذلك مشركین كندو اطفاللری یاخود اطفال مسلمینله تترس ایلدكلری هنكامده ینه بالتمام
احكام مرقومه اجرا واتمام اولنور لكن جمیع صورده مسلمین اوزره لازمدركه نیتلرنده افعال مزبوره لرنده اهلاك
مشركین مقاتلینه عازم اولوب سائرلرین قاصد وملتزم اولمیه‌لر زیرا افعال مزبوره لرنده مثلا اصابت اطفالدن
احترازلری ممكن اولدقده البته احتراز مذكور اوزرلرینه واجب ومتعین اولور ایدی پس افعاللرنده احترازدن

عاجز اولدقلرنده مقدورلری اولان قصد ونیتله احترازی التزامله فاتقوا الله ما استطعتم نص عظیمی ایله
عمله اهتمام واجب ایدوكی امر متبیندر و بز باب مذكورده بومثللو افعالده صفت خطا تحقق ایتمكله اكادیت وكفارت
تعلق ایدنلری بیان ایلدیك بعده مؤلف عدالت پناه طیب الله تعالی مثواه دیركه صورت مذكوره ده طرف
مسلمیندن واقع اولان رمی سهامده رامی ایله ولی مسلم مقتول منازعه یه قیام ایدوب ولی مقتول سن اول مسلم مقتول
طرف اهل حربدن وقوف صفلرنده مكره ایدوكی بیلدكدنصكره قصد رمی ایلدیك دیو تقریر كلام ورامی
دخی بلكه بن رمیده انجق مشركینی قصد ایتمشیدم دیو دفع خصام ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول رامی ایدوكی
مستبیندر زیرا صف مشركینه رمی مباح اولوب باعتبار الاصل ضمانی موجب اولمامغله خلافنه دلیل قائم اولمدقجه
اول اصله تمسك واجبدر وهم ولی مزبور رامی مذكور اوزره سبب وجوب ضمانی یعنی معلوم الحال اولان مسلمه تعمد
رمیی مدعی ورامی منكردر وقول مع الیمین قول منكر ایدوكی غیر متنكردر وهم ظاهر حال صدق رامی یه اعدل
شهوددركه مسلم مسلمه تعمد رمی ایتمیه جكی امر مشهوددر ومسلك دین وعقلی فعل حلاله حامل وارتكاب حرامدن
مانع اولمغله فعل مطلق حلال مشروع اوزره محمول قیلنمق ظاهر وشایعدر پس ذكر اولنان وجوه استدلاله
خصوص مذكورده قول قول رامیدر دیو قطع مقال ایلدیك آكن صورت مزبوره ده رامی مدعای ولیده مقر اولدقده
اقراری وجوب دیتی مستوجب اولمغله لدی الانكار امید نكوله استحلافی واجب اولور واكر مسلمین اهل حربدن
برعورتی ولد صغیری ایله معا سبی ایدوب دار اسلامه اخراجلرینه سبیل بولماسه‌لر بز سابقده باب مایحمل علیه
الفیء اثناسنده بیان ایلدیك كه قتل نسا وولدان نصله حرام اولمغله آنلری قتل ایتمیوب بویله هنكامده همان آنلری
برمحل ضیاعده ترك وتسبیل ایدرلر زیرا ترك مذكورده انجق موضع سلامته نقلله آنلره احساندن امتناعیمز موجود
واحساندن امتناعیمز اساءتدن غیر معدوددر اما معیتلرنده اول صغیرك باباسی دخی حاضر بولنسه اسیر مباح الدم
اولدیغندن آنك جواز قتلی ظاهردر اكرچه قتلی اول عورتله صغیرك ضیاعنی موجبدر لكن بوجهتله آنك
قتلی ممنوع اولسه بالكلیه قتال مشركین غیر مشروع اولور ایدی كه هر مشركك مقتوللك توهم ضیاع عیالی
قطعی الوقوعدر واكر عورتی اخراجه قادر وصغیری اخراجه غیر قادر اولوب وعورتی اخراج ایچون بینلرین
تفریق ایتدكلرنده هلاك صغیر عندلرنده یقینله یاخود ظن غالب ایله ظاهر اولسه بوفعللری دخی جائز كوریلور
زیرا ایكیسینی بردن تركلرنده ینه ضیاع صبی دركار ایكن جائز كوریلمشیدی پس یا الكز برینك ضیاعی
ایكیسینك بردن ضیاعلرندن اهوندر وهم مسلمین عورتی اخراجله حق مستحقلری اولان استرقاقده
منفعت نفسلرین قصد ایلشلردر وحق مستحق ایله والده وولد بینلرین تفریق ایلمك جائز كوریلور
لكن صورت مفروضه ده مسلمینه لازمدركه اول صغیری طوتوب خیوللری اوزرندن رمی ایتمك كبی
هلاكی موجب اولان فعله اجتسار ایتمیوب همان ارض اوزره وضع لین ایله وضعه ابتدار ایده‌لر زیرا
رمیلرنده هلاكی فعللری ایله حاصل وقتللری منزلنه نازل اولور اما وضعلرنده آنی قاتل اولمازلر كورمزمیسنكه
بركسنه برلقیطی بولوب رفع ایلدكدنصكره ینه مكاننه وضع ایلسه برشیء ضامن اولماز اما یدندن رمی ایدوب
اول دخی تلف اولسه ضمان بدل نفسنی متضمن اولور پس بوبیانله اول صغیری رمیله موضع هلاكده ترك ایچون
وضعك فرق میانلری نمایان اولدی كذلك صغیری اخراجه قادر وعورتی اخراجه غیر قادر اولسه‌لر بونك دخی
جوازی ظاهردر بشرط آنكه آناسندن آنی تفریقلرنده غذاء مناسب ایله تغذیه برله دار اسلامه صحیح وسالم
اخراجنه مقتدر اوله‌لر حتی اقتدارمذكورلری معدوم وآناسز حاللرنده یدلرنده هالك اوله جغی معلوملری اولسه
آناسیله برابر ترك ایتملری اولیدر زیرا هم تفریقلری غیر مفید وهم اناسیله برابر تركلرنده هلاكی كرك مباشرت وكرك
تسبیب ایله فعل مسلمینه نسبت اولنمایوب اما اناسز حاللرنده هلاكی تغذی ایده جكی شیر مادرندن تفریقلری
جهتندن بطریق التسبیب فعل مسلمیندن بدید اولمش اولور واكر لا علی التعیین انجق برینی حمله قادر اولسه‌لر
كركدركه قنقیسنده منفعتلری اكثر ایسه آنی حمله مباشر اوله‌لر زیرا احدهمانی حمل وآخری ترك ایلمك
انجق باعتبار المنفعة مباح اولمغله ترجیحلری انجق زیادهٔ منفعتله استیضاح اولنور واكر منفعتلری برابر ایسه
نظر اولنور اكر اناسندن مفارقتله تعیش صبی غیر مأمول ایسه كركدركه حمل صبیده منفعت بولنمامغله اناسنی
حمله مشغول اوله‌لر واكر تغذیه برله تعیش صبی مأمول ایسه كركدركه آناسنی ترك وحمل صبی ایله مشغول اوله‌لر
زیرا صبینك خلاص نفسنی تداركدن عجزی مقرر اولمغله علی تقدیر الترك حقنده احتمال ضیاع اظهردر
وهم آناسی كافرهٔ مكلفه اولوب كفر اوزره اصرار ایتمكله اكا احساندن امتناعیمز طفل رضیعه احساندن

مطلب اختلف الرامی وولی المقتول فی الرمی فالقول قول الرامی

مطلب الامتناع عن الاحسان لیس من الاساءة

مطلب وجد لقیطا فرفعه ثم وضعه

امتناع ایدرزدن اولی ایدوکی آشکاردر واکر ایکیسنی بردن حمله قدرتیاب اولسه لر بن بوصورتده هیچ برینی ترك ایتملرین
استحسان واستصواب ایتمزمکه ترکی ایصال منفعت مسلمینه قدرت وارایکن اهمالنی موجب و بلاموجب
والده وولد میانلرین تفریق مستوجبدر وقد قال علیه السلام من فرق بين الوالدة وولدها فرق الله بينه
وبين الاحبة يوم القيامة یعنی اول کمسنه که والده ایله ولدی بینلرین تفریق ایلیه الله تعالی یوم القیامتده
آنکله سودکلرینك بینلرین تفریق ایدر وهم مسلمین اول صغیری اناسیله اول موضعه نقل وایصال ایتملرایکن
ترکلری موجب اهلاك واستیصالری اولمغله قبل تحقق العجز تجویز واستحلال اولنماز وبوتعلیل جلی برله
مذکورلری اول موضعده بولملرینك فرقی ظاهر ومنجلی اولمشدرکه بوصورتده مذکورلری اول موضعه مسلمین
نقل وایصال ایتمش اولمدقلرندن ایکیسنی بردن ترکلری حلال کوریلمکله برینی اخذ وآخرینی ترکلری حق مستحقله
تفریق اولمغله اول دخی استحلال اولنور لکن بشرط آنکه صغیری اخذ ایلدکلرنده تغذیه وتربیه سنه اقتدارایله
یدلرنده تعیشندن امید وار اوله لر زیرا امید واردکللرایسه کرکدرکه ایکیسنی بردن حمله قدرتلری وارایسه
ایکیسنی اخذه ابتدار ویوغیسه تفریق صبی غیرمفید اولمغله ایکیسنی بردن ترکی اختیار ایده لر کذلك بومسئله ده
قدرتلری انجق برینی حمله کفایت ایدرسه کرکدرکه اناسنی اخذده منفعت اولمغله آنی اخذ وصغیری ترکه مبادرت
ایده لر وبوبابده صبی متروکك هلاکی اغلب احتمال ایسه ده ینه اناسنی اخذده منفعت مقصوده بولنوب
اخذ مذکورحق صبیده سبب هلاك ایسه ده عین قتل اولمدیغندن استحلال اولنور کذلك برموضعده برصبی ایله
مشرك اولان باباسنه فائز اولسه لر باباسنی قتل یاخود اسیر ایدوب صبینك باباسندن صکره هلاکی معلوم ایسه ده
آنی اول موضعده ترك ایلمك جائزدرزیرا معنای معهود حق صبیده عین قتلمدن معدود دکلدر کذلك صبی ایله
اناسنه وباباسنه برابر فائز اولدقلرنده صبی یی برجانبه وضع واناسنی وباباسنی اسیر ایلمك جائزدر کورمزمیسنکه
حصون مشرکینی تحریق وتغریق هلاك اطفالی متضمن ایسه ده حلال کورلمشدر پس مشرکی قتل واسرده
هلاك صغیر معلوم اولسه دخی بالاولویه استحلال اولنور لکن کرکدرکه صورت مزبوره ده صبی یی طوطوب
رمی ودفع ایتمیه لر بلکه دارضدن برموضعه وضع ایتمکه قدرتلری وارایسه همان سهولتله وضع ایده لر اما عقبلرنده
مشرکین بولنوب مسلمین دخی اول صغیری ارض اوزره سهولتله وضعه سرآغاز ایلدکلرنده التحاق مشرکیندن
احترازایدرلرسه بوصورتده تعمد قتل ایتمیه رك اول صغیری خیوللری اوزرندن رمی والقالرینه جواز ویریلور
زیرا مسلمینك صیانت نفسلری اهم وایادی مشرکینه کرفتار اولمقدن مهما امکن تحرزلری اوجب والزم اولمغله
بووجه اوزره مبتلی اولدقلری محنتده مسلمین همان مشرکینك اطفالله تترسلری مسئله سی ایله همحال وهمدم
اولمشلردر وبزمسئلهٔ تترسده قریبا بیان ایلدیك که قتل صبیانی تعمد ایتمك شرطیله رمی صبیان جائز وشایاندر
مانحن فیهده دخی صبیانی حملدن وارض اوزره وضعدن عاجز اولدقلرنده دابه لرندن رمی والقالری جائزدر
حتی رمی مجردلری هلاك صبیانی مستلزم اولسه مسلمین تعمد قتل ایتمیوب انجق مأمور اولدقلری فعله عازم
اولملریله اوزرلرینه اثم وکفارتدن برنسنه ان شاء الله تعالی لازم اولماز لکن مؤلف وحید بومسئله ده قید استثنا ایله
تقییدایلدیکی بومسئله من کل وجه مسئلهٔ تترس ایله متحد اولمدیغنی تفهیم وتمهید ایچوندرکه مسئلهٔ تترسده
قبل تترس المشركين اطفاله طرف مسلمیندن برفعل اصلا واصل اولمیوب بومسئله ده مسلمین رمیه محتاج
اولملرندن اقدم دابه لرینه حملری وبرموضعدن موضع آخره نقللری جهتیله اطفاله فعللری متصل اولمشدر
کذلك مسلمین برسفینه ده بولنوب معیتلرنده اطفال اهل حربدن بعض صبیان وارایکن بعض اسبابله
اول صبیانی القاء بحره احتیاجلری عیان وعدم القالری صورتنده غرق سفینه ومسلمین ظن غالبله عندلرنده
نمایان اولسه ینه قتل صبیانی تعمد ایتمیه رك مجرد خلاص نفسلری قصدی ایله طرحلری جائز وشایان
کوریلورکه نجاتلری انجق مبتلی اولدقلری طرح صبیانله اولمغله طرح صبیان حقلرنده متعین واولوجهله
جواز اقداملری متبین اولمشدر اما مسئلتین مرقومتینده معیت مسلمینده بولنان اطفال مسلمین اولسه
نه دابه لرندن رمیلری ونه بحره القالری تجویز وتمکین اولنماز زیرا حرمت اطفال مسلمین حرمت کبار مسلمین ایله
همحالدر وبز قریبا باب ما يسع الاسير المسلم اثناسنده بیان ایلدیك که برمسلم وعید قتلله مسلم آخری قتل اوزره
اکراه اولندقده اول مسلم مکره حرمتده کندویه مماثل اولان مسلمك روحنی کندو روحنه وقایه قیلمق غیرحلالدر
وهم مانحن فیهده ذکور واناثدن صبیان مسلمینی رمی والقالری قتل مسلمین ومسلمات اوزره استعجالدرکه
معنای مذکور هلاك نفسندن خوف ایدنلر حقلرنده استحلال اولنماز کورمزمیسنکه مبتلای مخمصه اولان عاجز

ایچون اطفال مسلمیندن برینی اکله هلاکدن نفسنی دفع ایلمك غیرجائزدر واکر سفینه ده مسلمینله برابر اهل ذمت
یاخود اهل حرب مستأمنیندن برقوم بولنسه آنلر دخی حکم مذکورده مسلمینله همحال اولملریله مسلمین خوف
نفسه مبتلا اولسه لر دخی آنلری بحره القالری حلال اولماز زیرا آنلر ذمت وامانله آمنین اولملریله ایمانله آمنین کبی
امینلردر واهل ذمت ومستأمنین ایله اطفال اهل حرب میانلرنده حقیقت معنای فارق شو وجهله نمایاندرکه
آنلرده سبب عاصم موجود اولمغله مسلمین قتللرندن ممنوعلردر کورمزمیسنکه قتللری کبی استرقاقلرندن دخی
ممنوعلردر اما اطفال اهل حربده سبب عاصم موجود اولمیوب همان منع قتللری قتله علت موجبه اولان محاربه لری
مفقود اولدیغندندر بناء علیه بطريق الحکم موجب اتلافلری اولان استرقاقلری جائزدر پس حکم عصمتده ضعیف
الحال اولدقلرندن مسلمین وقت ضرورتده آنلری وقایهٔ نفس ایلمك استحلال اولنمشدر فعلی هذا ملك اهل حرب
براسیر مسلمی وعید قتله اهل حربك نسا وصبیانلرینی قتل اوزره تهدید واصرار ایلسه اسیر مرقوم دیلرسه
امتناعله کندو قتلنی اختیار ودیلرسه امتثالله خلاص نفسنه اجتسار ایدر لکن تهدید مرقوم قتل مسلم یاقتل ذمی
اوزره واقع اولسه آنده شق ثانی واسع اولماز واکر مسلمیندن جریدهٔ خیل یعنی جرد آتلو بر عسکر دار الحربده
اطفال مسلمینی بولوب خیوللری اوزره تحمیلدن صکره اعدالری لاحق اولسه دخی اول اطفالی رمی والقالری
تحلیل اولنماز بلکه حرمت وعصمتده صبیان مسلمین کندولرایله مساوی اولمغله آنلرایله معا فراره ابتدار یاخود
جمله سی بردن هلاکلرین اختیار ایدرلر لکن بوحکم محرر انجق اول اطفالی دار اسلامه قصد اخراج ایله بولدقلری
محلدن اخذ ورفع ایتدکلرنده مقرر اولور اما هنوز اخذ ورفع ایتمشلر اولوب اخذ ایتدکلری تقدیر اوزره دخی التحاق
مشرکیندن خائف یاخود حملرندن عاجزلر ایسه همان بولندقلری محلده ترك ایتملری جائز کوریلور زیرا بوبابده
ترکلری انجق اطفاله ترك احساندر بوقسه ایصال اسائت وخسران دکلدر وهم حملرین التزام ایتدکلری تقدیر اوزره
عهده سندن خروجه قادر اولمیه جقلری امره اقدامدن امتناع واحجام ایتمشلردر بوصورتده دخی تخلیص اطفالی
ایچون کندولر قتل اولنوب یاخود اعدایه ظفر بولنجه دك قتال ایدرلرسه بومعنی افضل اعمالدر زیرا اطفال مسلمیندن
دفع مشرکین عزیمت اولوب عند الضرورة ترك واهماللری رخصتدر وتمسك عزیمت ترخص رخصتدن
افضل ایدیکی معلوم اهالیدر ایتدر واکر مسلمین اطفال مسلمینی ایادی اهل حربده کوروب قتالله مشرکین اوزره
غالب واخذ اطفاله قادر اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه ترك واهماللری استحلال اولنماز زیرا اطفال
مسلمیندن مهما امکن دفع اعدا عزیمتدر ونفیر عامده اطفال مسلمیندن دفع اعدا ایچون خروج قتال هر اهل قدرت
اوزره فرض عین اولدیغی کبی بوموضعده دخی مسلمین مرقومین اوزره فرض عین ایدوکی بی ریب وریندر
والحاصل على تقدیر القتال اطاالله معا نجات نفسلرین مأمول ایدرلرسه حقلرنده قتالدن غیری نسنه جائز
ومعقول کوریلمز اما آنی مأمول ایتمزلرسه کندو نفسلریله ابتدا وسبب نجاتلرین تحصیله مشغول اولملری ایله
انفاق وسائر منافعده کندو نفسك ایله صکره عیالکده بولنان کمسنه لر ایله ابتدا قیل دیمك مفهومنده وارد اولان
ابدأ بنفسك ثم بمن تعول حدیث حکمت شمولی ایله عمل قیلملری مرخص ومقبول کوریلور وعلی هذا مسلمین
اطفال مشرکینی انالری وبابالری برابر اولمامق اوزره دار الحربدن دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آنلره مشرکین
التحاق ایلسه لر بودخی مسئلهٔ سابقه یه الحاق اولنور زیرا اطفال مرقومین احد ابوینی معیتلرنده بولنمامق اوزره
دار اسلامه خارج اولدقلرنده باعتبار الدار حکم اسلامده مندرج اولمشلردر کورمزمیسنکه آنلردن بریسی فوت
اولدقده نمازی قیلنور بناء علیه اطفال مرقومین منزلهٔ اطفال مسلمینه نازلین اولمشلردر واکر صورت مفروضه ده
مسلمین خیوللرندن رمی والقا ایتدکلری تقدیر اوزره اطفال مرقومین هالکین اولمیوب همان آنلری مشرکین
اخذ وبلادلرینه رد ایده جکلری عند المسلمين اغلب احتمال ایسه بوتقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری
یوغیسه رمی والقالری استحلال اولنور زیرا ممنوع اولان انجق مسلم کندویه حرمتده مماثل اولان کمسنه نك
روحنی اهلاك کندو روحنه وقایه قیلمقدر ومعنای معهودده اطفالك قتل وهلاکی مفقوددر کذلك معیت
مسلمینده اطفال مسلمین ونساء مسلمات بولنوب مشرکین آنلره التحاق ایتمکله اطفال ونسایی طرح ایتمدکلری
تقدیر اوزره مقاومت مشرکینه قدرتلری اولمامغله هلاك نفسلرندن احتراز ایلسه لر اکر على تقدير الطرح
مشرکین آنلری قتل ایتمیوب همان اخذ ایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه طرح ایتملرینه جواز ویریلور
زیرا طرح مرقومده معنای قتل وهلاك معدوم ومدر کورمزمیسنکه اهل حرب حصون مسلمیندن ایچنده
نسا وصبیان بولنان برحصنی محاصره ایلدکلرنده مسلمین ایچون قوت قتال بولنماسه مسلمین تخلیص

نفسلرنی ایچون خصمله اهل حربك میانلرین تخلیه قیللری استحلال اولنور زیرا فعل مرقومده اتلاف نسا واطفال
معدوم‌مدرلکن اهل حرب اوزره غالب یاخود قوتده مساوی ومقاوم اوله جقلری عندلرنده اغلب احتمال ایسه
اطفال ونسایی ترك ایتملری استحلال اولنماز زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان امورده احتمال غالب مناب یقینه
نائبدر وذراری مسلمیندن دفع اعدا هرمسلم اوزره عند القدرة فرض عین ایدوکی هویدادر واکرمسلمین
برسفینه ده بولنوب آنلره مشرکین التحاق ایتمکله صبیان مسلمینی ونساء مسلماتی بحره القا ایتدکلری تقدیراوزره
مشرکین اهل سفینه یی تماما اخذایده جکلری اغلب احتمال اولسه بنه بحره القالری حلال کورلمز زیرا بحراغلب
احتمالده مهلك اولمغله القاء مزبورده اتلاف ذراری معلوم ومسلمین ایچون نجات نفسلرین تحصیلده
اکا رخصت ویرلدیکی امر مجزوم‌مدر اما مسئله‌ء اولی بشقه درکه آنده خیوللرندن رمی والقالری اغلب احوالده
تلف وهلاکه ایصال ایلمز حتی سفینه دن دخی رمی والقا ایلدکلرنده نسا وصبیان هالکین اولمیوب همان آنلری
مشرکین اخذایده جکلری عندلرنده اغلب احتمال اولسه عدم رمی والقا تقدیری اوزره مجموع اهل سفینه نك
هلاکی مظنون ایسه رمی والقالری حلال کوریلور واکرمسلمیندن برسریه اطفال مشرکینی اخذایدوب
داراسلامه حمل واخراجدن عاجزاولملریله حصون اهل حربدن برحصنه مرور ایلدکلرنده اهل حصن آنلردن
شو اطفالی بزه دفع وتسلیم ایدیکز تاکه تربیه‌لرینه قیام ایده‌لم دیو طالب اولسه‌لر آنلره دفع وتسلیملری مسلمین اوزره
واجب دکلدر بلکه دیلرلرسه دفع وتسلیمه ابتدار ودیلرلرسه همان ارض اوزره آنلری وضعه اقتصار ایدرلرتا که
اهل حصن دیلرلرسه آنلری اخذ وقبول ودیلرلرسه ترك ونکول ایده‌لر زیرا تربیه ایچون اهل حصنه دفع وتسلیملری
باب احساندندر وبزقربیابان ایلدیك که مسلمین اوزره اطفال مشرکینه احسان امر واجب الاتیان دکلدر
همان اوزرلرینه لازم اولان ترك اسائت وعدواندر وآنلری ارض اوزره وضع ایتملری قطعا اسائتدن اعتبار
اولنمامغله بین الامرین مخیر اولدقلری بدیدار اولمشدر واصل کتابده بوندنصکره آخر بابه وارنجه نیجه مسائل
دخی تقریر اولنمشدر لکن مباحث متقدمه ده بزدن آنلرك شرحی تقدیم اولنمغله بو محلده ذکری ترك
وتأخیر اولندی والله اعلم

باب ما یحل للمسلمین ان یدخلوه دار الحرب من التجارات * یعنی مسلمین ایچون اموال تجارتدن دارالحربه ادخالی
حلال وغیر حلال اولنلری تفصیلده باب لازم التعویلدر بز باب مایکره ادخاله دار الحرب ومالایکره مسائلنده
بیان ایلدیك که اهل حربه باعث منفعت وعبادت غیر الله اوزره بادی تقویت اولان بر شیء مسلمین دار الحربه
ادخال ایلمك محبوب وشایان دکلدر بو یله ایکن ادخال اشیایه عازم اولورلرسه کراع وسلاحدن غیری نسنه‌لری
ادخالدن منع اولنمامق لازمدر وکراع ایله مراد یمز خیل وبغال وحمیر وابل وشول بقردرکه حمل امتعه ایچون
اعداد اولنه وسلاح ایله مرادیمز اولدرکه جنس حدیددن اولوب یاخود قتال ایچون اعداد اولنه زیرا بزلر قتال
اهل حربی دفعله مأمورلرز پس اشیاء مذکوره کبی آنلره قتال مسلمین اوزره موجب قوت اولان نسنه‌لری ایصال
ایلمك بالضرورة ممنوع ومحظوردر وذکر اولنان دواب نفوس وامتعه‌لرین حامل اولمغله آنلره حرب اوزره موجب
قوت اوله جقلری بی ارتیابدر وفیللر دخی بالنفس قتال اولدقلرندن بشقه اوزرلرینه رکوب وحمل اثقال ایله آلات
قتال اولملریله آنلرك دخی ادخاللری استحلال اولنماز ودواب مذکوره نك حرمت ادخالده صغیر وکبیری برابردرکه
زمانله صغیری دخی کبیر اولوب حمل اثقاله واوزرنده قتاله صالح اوله جغی مقرردر اما بودوابدن مصلحت مرقومه‌یه
غیر صالح وظهور نسلی غیر ممکن اولوب همان اکله انتفاع ایده جکلری نسنه‌لر اطعمهٔ سائره منزلنده اولمغله
آنلری ادخالدن تکلیف امتناع اولنماز کذلك دار الحربه بیع ایچون غلمان وجواری ادخالی دخی تجویز اولنمیوب
بونلرك طفل صغیر وشیخ فانی اولملری وقابل انتفاع اولوب اولمامالری حکم مرقومده فرق وتمییز اولنماز زیرا بونلر
مسلمین اولمامشلر ایسه ده اهل دار اسلامدن اولملریله بیع ایچون دار الحربه ادخاللری حرام اولمشدر وحرمت
ادخالده اجناس سلاحدن صغیر وکبیر حتی اکنه وچوالدوز مثللولر دخی متساویدرکه جمله‌سی اهل حرب ایچون
قتال مسلمین اوزره باعث تقویدر وحدید دخی اتخاذ اسلحه ده اصل اصیل اولمغله حکم حرمتده ادخال سلاحه
عدیل وشیلدر وحریر ودیباجدن دخی الویه ورایات واسباب حروبدن اولان خفتانات اتخاذ اولنمغله آنلری
ادخال بر وجهله تجویز وانفاذ اولنماز وحریر خامدن دخی ترتیبله خفتانات مزبوره ترتیب اولنمغله آنی دخی ادخاللری
تجویز وتقریب اولنماز لکن حریردن ابریسم احمر یاخود ثوب رقیق تنظیم اولنمش ایسه ادخاللری منع وتحریم
اولنماز زیرا بونلر اسباب قتال اولمیوب همان لباس ایچون استعمال اولنمغله اکل ایچون استعمال اولنان اشیا کبی

مطلب تفسیر الکراع والسلاح

مطلب ادخال الحدید فی دار الحرب للتجارة

ادخاللری استحلال اولنور کذلك تیرکش وغلاف اسیاف مثللو نسنه‌لر دخی اسباب تقویت قتالدن اولمغله آنلری
دخی ادخال اصلا استحلال اولنمز زوالحاصل اول نسنه که بعینه سلاح اولمیه اکا نظر اولنور اکر بعضا سلاح
ایچون مطلوب اولماز سه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب ایسه ادخالی حلال کورلمز واکر بعضا سلاح ایچون
مطلوب اولورسه ده غالبا سلاح ایچون مطلوب دکل ایسه حکم شرعیده غالبه نظر اولوب امر نادره مقابله‌ء غالبده
ظاهر اولمامغله ادخالی استحلال اولنور وعلی هذا ادخال ممنوع اولان اشیاء مذکوره دن بعضنی مسلمین
یا اهل ذمتدن برکسنه ادخال ایلدیکی معلوم امام اولسه کرکدرکه ضرب وحبسله تأدیبنه اهتمام ایلیه که
اول کسنه هم ارتکاب حرام وهم ارتکابنده اضرار مسلمینه قصد واقدام ایلمشدر مکر اول شخص ذاهل بو بابده
منع شرعه جاهل اوله زیرا حکم مذکور برحکم خفی واکثر ناس اوزره مشتبه ومختفی اولمغله جهل آنده عذر شرعی
اولدیغندن کرکدرکه امام المسلمین دفعهٔ اولاده اکا منع شرعی تعلیم وعود ایدرسه تأدیب ایده جکنی انذار واعلام
ایله مکتفی اوله قال الله تعالی وقد قدمت الیکم بالوعید حتی بوندنصکره عودته اجتسار ایدرسه کرکدرکه
ضرب وحبسله تأدیبنه ابتدار ایلیه وعلی هذا اهل حربه پنبه وسائر البسه ادخالی حلالدرکه بونلر غالبا لباس ایچون
مستعمل اولوب قتال ایچون استعمال اولنماز لکن اهل حربدن برقوم غالب احوالرنده حشوی پنبه اولان
خفتانله قتال ایدرلرسه آنلر اوزره کرك پنبه وکرك بومثللو خفتاناتی ادخال حلال اولماز ومعادندن باقر وپرنج
وقورشون وقلای مثللو نسنه‌لر نما لباسلاح ایچون استعمال اولنمامغله ادخاللری استحلال اولنور لکن اول قومك
اعظم اسلحه‌لری بونلردن مصنوع ایسه بو بابده حل وحرمت هر قومك عادتی اوزره بنا اولنمغله ادخاللری مشروع
کوریلمز کذلك قسیات یعنی مزراقلك اغاجی ونشاب یعنی تیرناوك اتخاذ اولنه جق قش مثللو نسنه‌لردن دخی
اتخاذ سلاح اغلب احتمال اولمغله ادخاللری استحلال اولنماز کذلك کرك زنده وکرك مرده اولان مرغ کرکسی
وآنك اجنحه‌سنی ادخال دخی حلال کوریلمز که آندن ریشهٔ سهام اتخاذ ایتملری اغلب احتمالدر کذلك مرغ
عقابدن دخی اتخاذ ریشهٔ سهام ایدرلرسه آنی دخی ادخاللری حرام اولور اما مجرد صید ایچون استعمال ایدرلرسه
ادخالی حلال کوریلور زیرا آنکله انجق مأکوللرین اصطیاد ایله اشتغال ایتملریله اکل ایچون اهل حربه ادخال
اولنان غنم منزلنه انزال اولنور وطوغان وچاقر وامثاللری دخی وجه مشروح اوزره ادخال اولنور واکر مسلمیندن
برتاجر اماناله اهل حربه قصد دخول ایلدکده التنده فرس وسلاحی وار اولنوب لکن آنلری اهل حربه بیع ایلمك مرامی
دکل ایسه آنی دخولدن منعه اقدام اولنماز که اشیاء مرقومه‌یه احتیاج اهل سفر مقرر اولمغله آنلری استصحابدن منعی
دار اسلامده التزام اولنمادیغی کبی دار الحربده دخی التزام اولنماز لکن شرط آنکه عند المسلمین اهل حربك آنلری
اخذه تعرض ایتمیه جکلری ظاهر ومستبین اوله ودواب سائره دخی حکم مزبورده ادراج اولنور که مسافر بز وقماش
وسائر اموال تجارتی اوزرلرینه تحمیله محتاجدر واکر تاجر مرقوم اشیاء مذکوره یی اهل حربه بیع ایتمکله اتهام
اولنورسه کرکدرکه بن بونلری بیع ایچون ادخال ایتمزم ودار الحربدن خارج ولمدیجه دار الحربده بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو استحلافنه اهتمام اولنه وبو وجه اوزره یمین ایدرسه تهمتی مرتفعه اولمغله آنلری ادخالدن
رخصت ویریلوب نکول ایدرسه ادخاللرندن منعنه مبادرت اولنه کذلك بحردن سفینه ایله حمل امتعه مراد
ایلدکده سفینه حقنده دخی تفصیل مذکور ایراد اولنور زیرا سفینه مرکب قوی اولمغله اهل حرب آنی کاه قتال
ایچون حمل رجال وکاه حمل اثقال الله ستقوی اولورلر پس بونده دخی تحلیف اولنوب بالله بن بو سفینه‌یی اهل حربه
قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه‌دك بیع ایتمزم مکر اضطراری اوله دیو یمینله تکلیف اولنور واکر تاجر
مرقوم خدمتی ایچون برابکی غلامله دخوله اقدام ایلسه احتیاجنه بناء آندن منع اولنمیوب انجق قصد بیع اوزره
ادخالندن منعه اهتمام اولنوب بو بابده دخی متهم ایسه استحلافله دفع اتهام اولنور اما اهل ذمتدن برتاجر امانله
دخول دار الحربه عازم اولسه معیتنده فرس وبرذون وسلاحنی ادخالدن منعی لازمدرکه ظاهر حالی آنلری اهل حربه
بیع ایچون ادخالنی مستلزمدر اما تاجر مسلم اکا مخالفدرکه دین مسلم بیع اهل حربدن صارف ودین ذمی باعث غیر
صارفدر مکر ذمی مسفور اهل حربدن اول قومه عداوتله مشهور اوله بو صورتده احتمال بیعی زائل وحالی منزلة
حال ... نازل قیلنور وتاجر ذمی حین دخولنده مال تجارتی بغال وحمیر وعجله یعنی قکلی اوزره وسفینه اوزره
تحمیلدن منع وتحویل اولنماز که ظاهر حالی بونلری مسلمین اوزره اهل حربی تقویت ایچون حامل اولمیوب همان
کندو مصلحتی ایچون متحمل وادخال ایلدیکی امتعه ده بونلره محتاج اولدیغی کبی اخراج ایده جکی سلعه‌لرده
ظاهر الاحتیاجدر اما سلاح وفرس بشقه درکه تحصیل حاجتنده آنلردن مستغنی اولمغله اقتضاء ظاهر حال اوزره

مطلب الجهل عذر فی بعض الاحکام

مطلب حکم ادخال المعادن فی دار الحرب

ادخالی ایجق قصد تجارتنه مبنیدر لکن ذمی مسفور اهل حربه ادخال قیلدیغی بغال وسفائن ورقیق مثللو نسنه‌لر
اوزره البته تحلیف اولنوب بن بونلری اهل حربه قصد بیع ایتمزم ودار اسلامه اخراج ایدنجیه دك بیع ایتمزم مکر
اضطراری اوله دیو وجه مشروع اوزره یمین ایلمك اکا تکلیف اولنور زیرا مسلمین اوزره واجبدر که بو بابده
اقصای وجوه مقدوره اوزره احتیاطی مستوجب اوله‌لر واکر دار یمزده مستأمن اولان حربی دارینه قصد
رجوع ایلسه اشیاء مذکوره‌دن دار یمزده تدارك ایلدیکی برشیئی استصحابنه رخصتمز غیرمشعر وعدر زیرا اهل
دار الحربدن اولوب عودتی ایجق دار الحربده اقامتی ایچون اولمغله سائر اهل حرب کبی محارب مسلمین اولوب اشیاء
مذکوره ایله قتال مسلمین اوزره کسب قوت ایده جکدر مکر برمسلم یاذمیدن اکتراء دواب وسفائن ایلیه بو صورتده
مکار یسینك اشیاء مرقومه‌یی منفعت حربی ایچون ادخالی همان کندو منفعتی ایچون ادخالی منزلنه تنزیل قیلنوب
ظاهر حالی اشیاء مزبوره ایله دار الحربدن عودته واول بابده نفسی ایچون تحصیل اجرته دلیل اولمغله متهم
اولمادیغچه منع وتحویل اولنماز واکر اهل حرب ایچلرینه اشیاء مزبوره ایله داخل اولان تاجردن اشیاء مزبوره‌یی ثمنله
اخذ ایدوب دار اسلامه اخراج ایتدرمیه جکلری معلوم امام ایسه کرکدر که مسلم وذمی‌یی ادخال خیل وسلاح
ورقیقدن منعه اهتمام ایلیوب بغال وحمیر وبقر وبعیری ادخالدن منعی التزام ایلمیه زیرا انسان کاهیجه مشیه قادر
واستعه‌سی ظهرنده تحمله مقتدر اولمامغله بونلرده تحقق ضرورت ظاهر وحال تحقق ضرورت حکم حرمتدن
مستثنی ایدوکی باهردر وضرورت مزبوره خیل وسلاح ورقیقده معدومدر که مقصودی بونلرسز دخی حاصل
اولوب بونلری همان تزین یاحود ترفه یاخود مزید احتیاط ایچون حامل اولدیغی معلوم مدر وبغال وحمیر مثللو لردن
دخی ممنوع اولمیان ایجق مرکوب بیدر یوقسه اوزرینه حمل امتعهٔ تجارت قیلدیغی دکلدر زیرا ضرورت ایجق
مرکوبنده واقع وما عداده غیر واقعدر که عدم رکوبی ضیاع نفسنه بادیدر اما امتعهٔ تجارتدن ثقیل الحمل
وکثیر المؤنة اولنلرینی ترك ایدوب خفیف الحمل وقلیل المؤنة اولنلرینی نفسی ایله برابر مرکوبی اوزره تحمیلی
ممکندر ودار الحربه ادخال امتعه‌یه اذن شرعیدن مقصود ایجق دار الحربدن اخراج ایده جکی امتعه ایله انتفاع
مسلمین اولوب یوقسه ادخال ایلدیکی امتعه ایله انتفاع مشرکین اولمامغله امتعهٔ ثقیله وکثیره ادخالنده رخصتنه
عدم احتیاجی جیمزامر مستبیندر کذلك تاجر مرقوم صورت مذکوره‌ده سفینهٔ واحده‌یه هم راکب اولوب هم متاعنی
وضع ایلدکده اول سفینه‌یه احتیاجی ظاهر اولمغله آنی دار الحربه ادخالدن منع اولنماز اما بشقه برسفینه دخی
ادخال ایدرسه آندن منعنه استعجال اولنور که سفینهٔ ثانیه‌ده تحقق ضرورت عدیم الاحتمالدر واحکام مذکوره
بالجمله مقتضای استحساندر ومقتضای قیاس اشیاء مزبوره قتال مسلمین اوزره تقویت اهل حربی موجب اولوب
اکا دخی رخصت شرعیه بولنمامغله آنلردن برشیئی ادخالدن منع ایدوکی نمایاندر اما اهل حربك یدنا تاجردن
خادمنی اخذ ایده جکلری عادتلرندن متعین اولدقده برتاجر ایچلرینه کرك خادم مسلم وکرك خادم کافر ادخالنه
متمکن قیلنمازز یرا استصحاب خادمده معنای ضرورت تحقق ایتمیوب مرادی ایجق تحمل وترفه ایدوکی متبیندر
وهم اهل دار اسلامدن اولان خادم حقنده منع شرعی فرس وسلاح حقلرنده منع شرعیدن ظهر ایدوکی حکم
قطعیدر واکر برحربی دار یمزه امانله دخول ایتدکده معیننده کراع وسلاح ورقیق وار ایسه حین عودتده مقدما
کتوردیکی اشیاء مزبوره ایله رجوعندن منعی سزاوار اولماز زیرا اکا نفسی ویاننده بولنان مالی اوزره اعطاء
امان ایلدیکمزدن وفاء امانی ایچون دار الحربه رجوعندن منعمز شایان اولمدیغی کبی کتوردیکی اشیاسیله دخی
رجوعندن منعمز شایان اولمازز یرا کندو مقاتل مسلمین ایکن عودتدن منعی جائز اولمینجه آلت قتالینك عدم جوازِ
منعی بطریق الاولی ظاهر وبارزدر اما اشیاء مرقومه‌دن کتوردیکی نسنه‌لری دار یمزده دراهمله بیع ایدوب
صکره اول دراهمله بیع ایلدیکندن اعلی یاخود ادنی یاخود اکا مساوی ینه کراع وسلاح ورقیق اشترا ایلسه
بونلردن برشیئله عودتنه رخصت ویریلیوب بیع اوزره جبر والجا اولنور زیرا امانله اعیان مزبوره‌یی نفسی ایله برابر
ادخال دار الحربه مستحق اولمیوب عین اولده اولان حق دخی دراهمله بیع وملکندن اخراج ایلدکده ساقط اولمغله
اشیاء مزبوره‌یی دارندن کتوردیکی دراهمله اشترا قیلق حکمنه ملتحق اولمشدر کذلك بعد البیع اشیاء مزبوره‌یی
بعینها اشترا یاخود مشتریدن بیع اشیاء مزبوره‌یی استقاله ایتمکله مشتری دخی قبل القبض اوبعده اقاله یاخود آنلری
خیار رؤیت یاخود نفسی ایچون اشتراط ایلدیکی خیار شرطله رد ایلسه جمله‌سنده دار الحربه اعاده لرندن منع
وصد اولنور زیرا مواضع مزبوره‌دن ماعدا الاخیره‌ده اشیاء مزبوره‌نك ملك حربیدن خروج وملك مشتریده
دخولی تمام اولوب اخیره‌ده تمام اولمدیسه‌ده مشتری آنده تصرفه احق اولمغله دار الحربه اعاده لرنده حق حربی

ساقط اولوب فی الاصل مملوك مشتری ایکن حربی‌یه بیع ایلدیکی اشیاء مزبوره‌یه ملحق اولمشلردر اما حربی
خیاری نفسی ایچون اشتراط ایدوب صکره حکم خیاریله نقض بیع ایتمش اولسه بو صورتده دارینه اعاده لرندن
منع اولنماز زیرا بونده بیعله ملکندن خارج اولمیوب بلکه امساکله آنلرده تصرفه کندو احق اولمغله قبل البیع
ثابت اولان حق اعاده لری ینه باقی ومحقق قیلنور کذلك بیع فاسدایله بیع ایدوب قبل قبض المشتری نقض بیع
ایتمش اولسه ینه مجرد بیع فاسد ایله ملکندن خارج اولمامغله اعاده لرندن منع اولنماز اما صورت مفروضه‌ده قبض
مشتری واقع اولمش ایسه نظر اولنور اکر بیع مذکور بعد القبض مبیعده ملك مشتری‌یی موجب حتی مبیع رقیق
اولمغله مشتری آنی اعتاق ایلسه نفوذ عتقنی مستوجب ایسه اعاده لرندن منعی واجب اولور زیرا اشیاء مزبوره‌یه
مشتری اول حربینك مقامنده مالك اولمغله اعاده لرنده اولان حق ساقط وهالك اولمشدر واکر بیع مذکور
ثمن حر یاخود ثمن میته ایله اشترا کبی اولمغله مبیعده ملك مشتری‌یی موجب اولمازسه رخصت اعاده لرین مستوجب
اولور زیرا حربینك آنلرده ملکی باقی اولمق حق اعاده لرین مستبقی اولمشدر واکر حربی دار الحربدن کتوردیکی
سیفنی دار یمزده مثلا برقوسله استبدال ایلسه بو بابده اصل واجب الاستعمال اولدر که حربی سلاحنی دار یمزده
سلاح آخر ایله استبدال ایلدکده نظر اولنور اکر جنس آخر ایله مبادله ایدرسه سلاح ثانی کتوردیکی سلاح اولدن
کرك اعلی وکرك ادنی بهرحال آنکله دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان دار یمزده آنی بیع اوزره جبرایله
معامله اولنور زیرا عقد امانله بو جنس ثانیده دار الحربه حق اعاده‌سی ثابت ونمایان اولمامشدر وهم کاه اولور که
برابر کتوردیکی سلاحی دارلرنده کثیر الوجود وجنس ثانی قلیل یاخود بالکلیه نابود اولمغله قتال مسلمینه کسب
مزید قوت ایچون تحصیل جنس ثانی عندنده مقصود اولور واکر جنس اول ایله مبادله ایدرسه بونده سلاح ثانی
کتوردیکی سلاح اوله مساوی یاخود اندن ادنی ایسه اعاده‌سنه رخصت ویریلوب اندن اعلی ایسه منعله وجبر
بیعله معامله اولنور زیرا عقد امانله کتوردیکی جنسی نفسی ایله برابر اعادهٔ دارینه استحقاقی نمایان اولمشیدی
وبرنسنه‌نك عینی برفائده‌یی متضمن ایسه عیننه اعتبار اولنوب دکل ایسه اعتبار جنسی اختیار اولنمق مسلم ارباب
ایقاندر پس کتوردیکینك عینی ایله مساویسی نفع اهل حرب وضرر مسلمینده مساوی اولوب ادناسی دخی ادنی
اولمغله رخصت اعاده‌یه شایان کوریلور اما اعلی اولدقده آنده نفع اهل حرب وضرر مسلمین کتوردیکندن
ازید اولوب اول زیاده دخی ممنوع اولمغله اول زیاده‌ده حق منعمز ثابت اولمشدر لکن زیادهٔ مزبوره اصلدن
ممکن الانفصال اولمامغله حق منعمز تمامنده متثبت اولمشدر نظیری شول موهوبدر که آنده زیادهٔ متصله متبین اوله
اول بابده واهبك زیاده‌یه رجوعی ممکن اولمامغله اصلده دخی رجوعدن متمکن اولمز پس آنکله برابر دار الحربه
رجوعدن ممنوع اولدقده کرکدر که حین عودتنده بیع اوزره اجبار ینه مشروع اولنه واکر اولا مساویسی ایله
مبادله ایدوب بعده اقالهٔ بیع ایتملری ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بو بابده آنکله دارینه عودتنه
رخصت ویریلور زیرا هم عین سلاحیدر وهم اقالهٔ ایله ملکندن اخراج ایلدیکی سلاح مشترینك مساویسیدر
اما اولا اعلاسی یاخود ادناسی ایله مبادله ایدوب بعده اقاله ایله ینه عین سلاحی کندویه عودت ایلسه بونده علی
کلا التقدیرین اول سلاحی دارینه اعاده‌یه رخصت ویریلمز اما اعلاسنده وجه عدم رخصت اولدر که اقاله حق
غیر المتعاقدینده بیع مبتدا کبی اولمغله حق مسلمینده کندو سلاحنی بعد الاقاله ابتداء اشترا ایتمش کبی اولدیغندن
منع اعاده‌یه مبادرت اولنور نکته‌سی اولدر که ابتداء مبادله‌ده کندو سلاحندن حق ساقط اولوب اخذ ایلدیکی
سلاح اعلایی دخی دار الحربه ادخالدن ممنوع اولمغله اقالهٔ بیعله کندو سلاحنده حق عود ورجوع ایلمز اما ادناسنده
وجه عدم رخصت اولدر که ینه اقاله حق مسلمینده بیع مبتدا کبی اولمغله بو اقاله‌ده مقدما مبادله ایله مشتریدن آلدیغی
سلاح ادنایی ویروب کندونك مشتری‌یه ویردیکی سلاح اعلایی اشترا ایتمش کبی اولدیغندن ینه منع اعاده‌یه مباشرت
اولنور وکراعی کراع ایله استبدالی دخی اتحاد جنس واختلاف جنس احکامندن جمیع مذکوراتده استبدال سلاحله
متساوی الاحوالدر وعلی هذا برحربی کتوردیکی ارکك حماری بردیشی حمار ایله یاخود ارکك فرسنی بردیشی
فرس ایله استبدال ایلسه بو صورتده مأخوذی قیمتده مبذولندن دون ایسه‌ده ینه دار الحربه ادخالندن منعنه
استعجال اولنور زیرا مأخوذنده منفعت نسل موجود ومبذولنده ناموجود اولوب استبدالدن دخی مقصودی
بو منفعتی تحصیل اولمق ممکن اولمغله عند اختلاف الجنس منعی متعین اولدیغی کبی بونده دخی متعیندر واکر
ارکك بغلنی قیمتده مثلی یاخود ادنی اولان دیشی بغل ایله مبادله ایدرسه دار الحربه ادخالندن منعله معامله اولنماز زیرا
مأخوذنده دخی مبذولی کبی معنای تناسل غیر مأمولدر واکر کتوردیکی قسراغنی نحو ملق ارکك آت ایله مبادله

ايلمسه‌يه دارالحربه ادخالندن منعله معامله اولنور زيرا مأخوذ نده كثرت تناسل موجود و مبذولنده مفقود در
واكر فرسنى برذونله ياخود برذوني فرسله استبدال قيلسه‌ يه منعنه استعجال اولنور زيرا فرس وبرذوندن هر برنده
برمنفعت موجود وآخرنده مفقود در كه برذونك اما لهٔ لجامى آسان و محنت قتال اوزره صبرى فراوا ندر
و فرس حالت طلب وهر بده مزيدقوتله سريع الجريا ندر پس ظاهر حالندن غرض استبدالى ذكر اولنان منفعتى
استحصال ايدوكنه استدلال اولنور واكر ديشى فرسنى جريانده آندن دون آكن آندن سنى قليل اولمغله زيادهٔ
تناسلى اميد اولنان برديشى فرسله استبدال ايلسه‌يه مأخوذنده مبذولنده بولنميان منفعت بولنمغله ادخال دارلرندن
منعنه استعجال اولنور والحاصل صورمزبوره ده بعد الاستبدال حين عودتنده مأخوذيني بيع اوزره اجبار اولنور
مكر مأخوذى جميع وجوه انتفاعده مبذ و لينك مثلى ياخود ادناسى ايدوكى بديدار اوله زيرا بو بابده احتياطمز
امر واجب وتمام احتياط انجق طريق مذكور اوزره مترتبدر لكن باب رقيقده استبدالى كنوردېكى رقيقك جنسنه
وجنس آخره كذلك مثلنه واعلا سنه وادنا سنه اولمق مساوى وجمله سى دار الحربه ادخالدن منع اولنوب
بيع اوزره جبر اولنمقده متساويلردر زيرا اخذ ايلديكى رقيق كرك مسلم وكرك ذمى اهل دار يمز دندر ومستأمن
على كل حال اهل داريمز ده استدامت ملكدن ممنوع ايدوكى آشكار در اما سبقت ايلين كراع وسلاح بشقه دركه
اهل داريمزدن قيلمق انجق بنى آدمده جارى وجمادات وسائر حيواناته غير سارى بدر بناء عليه آنلرك منع ورخصتلرنده
جواب مسئله يى اعتبار زيادهٔ منفعته بنا ايلديك واكر بلاد رومدن ايكى مستأمن امانله داريمزه كلوب برينك
رقيقى و برينك سلاحى بولنمغله رقيقله سلاحى استبدال ياخود هر برى كندو موجودينى دراهمله بيع آخره
استعجال ايلسه لر هيچ برين مأخوذيني دار الحربه ادخالدن منعه مجال يمز بوقدر زيرا هر برى تصرف مشروحله
اشترا قيلديغى نسنه ده منزلهٔ بايعه نازل و بايعده بولنان قدرت اعاده مشتريده دخى حاصلدر واكر بوايكى
مستأمندن بريسى برمسلم ياخود ذمى ايله اشتراك اوزره مستأمن آخرك سلاحنى اشترا قيلسه آندن برشيئى ادخال
دارالحربه اجتراقيله مزيرا حصهٔ شريكنى ادخال ايتمدكجه ادخال حصه سندن غير ممكندر وشريكى مسلم
ياذمى اولمغله آنك حصه سنى ادخال ايلمك غير ممكندر پس ادخال حصه سى ممتنع ايدوكى بالضرورة آشكار اولمغله
حصه سنى شريكى ياخود غيرى مسلم وذمى يه بيع اوزره اجبار اولنور مكر متاع مزبور سهام عربيه وفارسيه كبى
قابل استهام اوله بو صورتده حربى ايچون ممكندركه شريكى ايله اقتسام بعده حصه سيله دخول دار الحربه
اقتحام ايليه نكته سى اولدركه قسمت مزبوره مجرد تمييز وافراز اولمغله حربى كندو حصه سنى يالكز اشترا
ايتمش كبى اكا عقدايله مالك اولمغله ادخال دارالحربله كسب امتياز ايدر ياخود قسمت مزبوره معناى معاوضه يى
محتوى اولمغله شريكى اولان مسلم ياذمى مالك اولديغى نصفى نصيب حربيدن اخذ ايلديكى مثلى ايله حربى يه
بيع وتسليم ايتمكله مستوى اولور و بزقريبا بيان ايلديك كه بومثلو استبدال مأخوذ حربيده مانع ادخال اولماز
واكر صورت مفروضه ده بينلرنده قسمت غير منتظم اولمغله احدهما آخر ايچون ازدياد دراهم ايلسه نظر اولنور
اكر اعطاء دراهم ايلين شريكى ايسه حربى مأخوذيني دارالحربه ادخالدن منع اولنماز زيرا بوصورتده حربى
بعض نصيبنى شريكنه دراهمله بايع اولمشدر وبيع مذكورى بقيهٔ ملكنى دار الحربه ادخالدن مانع دكلدر واكر
اعطاء دراهم ايلين حربى ايسه مأخوذيني ادخالدن منع اولنور زيرا بوصورتده ويرديكى دراهمله شريكى اولان
مسلم ياذمينك بعض نصيبى اشترا ايتمش اولور وهم اعطاء دراهمله سلاحده شرا ايله مالك اولديغى حصه سندن
اعلاسنى اخذه نائل اولمغله سلاحى مسلم ياذمى ايله اعلاسنه استبدالى منزلنه نازل قيلنورامادراهمى حربى اخذ
ايلدكده سلاحنى كندو جنسندن ادناسى ايله استبدال ايتمش اولمغله دارالحربه مانع ادخال قيلمز وكراع دخى
قابل اقتسام اولدقده آنده قسمت جبرجارى اولمغله منزلهٔ سهامده در امامستأمن مرقوم برمسلم ياذمى ايله اشتراك
اوزره مستأمن آخرك رقيقنى اشترا بعده شريكى ايله اقتسام ايلسه لر بوصورتده وجوه مذكوره دن هيچ برنده حربى
مأخوذيني ادخال دارالحربه اقتحام ايده مز وفرق مسئلتين بووجهله تفهيم اولنور كه قول ابى حنيفه رضى الله عنه
اوزره رقيق قسمت واحده ايله قابل تقسيم دكلدر وقول امامين رحمهما الله تعالى اوزره اكرچه قسمت واحده ايله
تقسيمه قابلدر لكن رقيق مزبوريندن هر برى قبل القسمة بينلرنده بالمناصفه مشترك اولمغله نصفنده واقع
اولان ملك مسلم ياذمى اعتباريله هر برنده حكم ذمت حاصلدر و بز قريبا بيان ايلديك اهل داريمزدن برفردى
دار الحربه ادخالده حربى يه رخصت جائز وشايان كورلمز واكر اهل رومدن برحربى كراع ياسلاح يار قيقله
داريمزه قادم اولدقد نصكره آنلرى بيع ايچون اعداء مسلميندن اولان ترك ياديلم ياغيرى اهل حربك اراضيلرينه

مطلب الاختلاف فى قسمة الرقيق قسمة واحدة

عبور ايتدر مكه عازم اولسه اولبابده منعى لازمدر زيرا بو بابده رمى مسفور شول مسلم ياذمى منزلنه نازلدركه مذكوراتدن
برشيئى ادخال دار الحربه مائل اوله وقريبا بيان اولنديغى اوزره مسلم وذمى ادخال مذكوردن منع اولنديغى كبى
بو بابده حربى دخى ردع اولنور زيرا حربى مسفور عقد امانله اكرچه اشياء مذكوره يى ديارسه اعادهٔ دارنده
رخصته مستحق اولوب انجق بورخصتده مسلم وذميدن مفارق اولمشدر اما دار اخرى يه ادخالده رخصته
مستحق اولمامغله اولبابده مسلم وذمى ايله متفق اولمشدر وهم بو ادخالنده اهل دار اخرى ايچون قتال مسلمين
اوزره فى الاصل مالك اولمدقلرى قوت جديده احداث ايتمكله آندن منع اولنور واحداث مذكور اعادهٔ دارنده
تحقق ايتمكله آندن ردع اولنماز كذلك حربى مسفور اشياء مزبوره يى دارينك غيرى مسلمينله موادعين اولان
اهل حربك دارلرينه ادخاله عازم اولسه‌يه منعى لازمدر زيرا قوم مذكورين اقتضاء موادعه اوزره مدت معلومه ده
تارك قتال ايسه لر دخى ينه حكم محار بينده ادخال اولنورلر كورمزميسنكه برمسلم اشياء مرقومه يى اول داره قصد
ادخال ايلسه منعنه استعجال اولنور لكن حربى مرقوم اشياء مذكوره يى مسلمين ايچون اهل ذمت اولان برقومك
ارضنه قصد ادخال ايلسه آنده رخصتله ارسال اولنور زيرا ارض اهل ذمت داراسلامدن معدود ومستأمن
داراسلامك جميع نواحيسنده تجارتدن غير مردوددر واكر داريمزده برى رومدن و برى تركدن ايكى مستأمن جمع اولوب
برينك رقيقى و برينك كراعى ياسلاحى بولنمغله بربريله استبدال ياخود هر برى آخرك متاعنى دراهمله اشترا ايلسه
بوصورتده هر برى مشتراسنى كندو دارينه اخراجده حكم رخصت اجرا اولنماز زيرا بونده هر مشترى قائم مقام
بايعدر و بز قريبا بيان ايلديك كه هر بايع حربى ذكر اولنان اشيايى دارالحربدن دارينك غيرى اولان دار مشترى يه
ادخالى امر متعذر اما ايكيسى اهل دار واحده دن اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در نكته سى اولدركه مانحن فيهده
هر برينك تصرف مذكوردن مرادى انجق اسباب قتالدن دارندن اخراج ايلديكى نسنه نك خلاف
جنسنى ادخاله مسلمين اوزره قوت اهل دارينى ازدياد در ومعناى معهوده ده مسلم ايله مبادله ايتمكله اهل دارينك
غيرى مستأمنله مبادله ايتمك بينلرنده وجه فارق غير موجود در واكر بوايكى مستأمندن هر برى كراعنى
مثلى اولان كراع آخرايله ياخود سلاحنى مثلى اولان سلاح آخرايله مبادله ايلسه لر مأخوذلرين كندو
دارلرينه ادخاللرنده طرف مسلميندن مداخله اولنماز زيرا مبادلهٔ مرقومه آنكله مسلم بينلرنده واقع اولسه ادخال
دارندن منع اولنماز كذلك مستأمن آخرايله واقع اولسه ينه ادخالندن ردع اولنماز اما مسئلهٔ مرقومه ده احدهمانك
سلاح ياخود كراعى آخرك سلاح ياخود كراعندن اعلا اولسه كركدركه ادناسنى اخذ ايلين ادخال دارنده مرخص
واعلاسنى اخذ ايلين اجبار بيعه مبتلى قيلنمغله مبادلهٔ مرقومه لرنده مسلم ومستأمن بينلرنده وقوعينك حكمى
اجرا قيلنه وصور مذكوره ده بعد المبادله خيار رؤيت وخيار شرط وعيبله واقع اولان ردك احكامى جميع احكام
مذكوره ده مسلم ايله واقع اولان مبادله ايله متساويه الاقدامدر اما مستأمنين مرقوميندن هر برى رقيقنى رقيق
آخر ايله استبداللرى بشقه دركه بو استبداللرى مسلم ياذمى ايله مستأمن بينلرنده واقع اولان استبدالك منزلنه
انزال اولنماز زيرا آنده ملك مسلم وذميدن خارج اولان اهل داريمزدن ايدى وملكلرينه داخل اولان دخى
اهل داريمزدن اولمشيدى ومانحن فيهده ملك احدهمادن خارج وملك آخرده داخل اولنلر اول وآخر
اهل داريمزدن دكللردر بناء عليه استبدال رقيقلرنده جواب مسئله يى شو وجهله تحقيق ايده رزكه عند
تحقق المساواة هر برى مأخوذيني دارينه ادخالدن منع اولنمايوب عند التفاضل ادناسنى اخذ ايلينه ادخالده
مساعده واعلاسنى اخذ ايلين مأخوذنده تمكن زياده بولنمغله ادخالدن ردع اولنور واكر مستأمنين مرقوميندن
بريسى عبدينى آخرك امه سيله استبدال ايلسه هيچ برينه مأخوذنده مساعدهٔ ادخال اولنماز زيرا بنى آدمده
ذكورت وانوثت اختلاف جنسه باديدر حتى بركسنه برشخصى عبد اولمق اوزره اشترا ايلدكدنصكره امه ايدوكى
ظاهر اولسه بطلان بيعه مؤديدر وهم عبد وامه دن هر برندن آخرده بولنميان برمنفعت استحصال اولنور كه عبد
مثلا قتال ايچون امه دخى تناسل ايچون استعمال اولنور بناء على ذلك مرقوميندن هر برى بوتصرفله مملوكنده
ادخال دارينه مالك اوله مز والله اعلم

باب من الفداء * يعنى اهل حربده بولنان اسراء مسلمينى مسلميده بولنان اسراء مشركينله ياخود اعطاء ماله
واسراء مشركينى اخذ امواله مبادله نك انواع واحوالنده باب مبسوط المقالدر مؤلف مصيب رزقه الله
تعالى من الجنة خيرنصيب ديركه رجال ونسادن ايادى مشركينده بولنان اسراء مسلمينى ينه رجال ونسادن
قبيل القسمة والبيع ايادى مسلميده بولنان اسراء مشركينله استبدال ايلمك تجويز وتصويب اولنور وقول مذكور

امام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك دخی قولیلدر وامام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه دن دخی اظهر روایتین
بودر وروایت اخراده اندن مرویدر که اسیر مسلمی اسیر مشرك ایله مبادله غیر جائزدر دیمشدر وجه ظاهر الروایه
اولدر که ایادی مشرکیندن تخلیص اسراء مسلمین واجبدر واکا توصل دخی انجق مفادات ایله حاصل ومترتبدر
ومبادلهٔ مرقومه ده قتل اسراء مشرکینی ترکدن اعظم محذور آخر معدومدر وترك مزبور دخی منفعت مسلمین
ایچون جائز کورلمك امر معلومدر کورمز میسنکه امام ایچون لاجل الاسترقاق ترك قتللری جائزدر وتخلیص اسراء مسلمینده
منفعت البته استرقاقدن اظهر ایدوکی ظاهر و بارزدر وقول محرر حدیث عمران بن الحصین رضی الله تعالی عنه
ایله مؤید ومقرردر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی عقیلدن بر اسیر مشرك ایله مسلمیندن ایکی اسیری مفادات
ومبادله بیورمشلردر لکن امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن وارد اولان روایت اخرانك دخی وجهی اولدر که
الله تعالی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم قول شریفنده مشرکینی بولندقلری محلده قتل ایتمکی مسلمینه
فرض ایلمشدر ومفادات مرقومه فرض مذکوری اقامته قدرت وار ایکن ترکنی متضمندر وترك مزبور بر وجهله
جائز دکلدر توضیحی اولدر که اسراء مشرکین ایادیمزده مقهورین اولملریله آنلر ایله مبادله همان اهل ذمتی ویروب
اسراء مسلمینی اخذ ایتمك منزلنده در ومعنای مزبور رضای اهل ذمت بولنمدقده غیر جائزدر مترجم فقیر دیر که
بو بابده منزلهٔ اهل ذمته تنزیل اولنان اسراء مشرکیندر وآنلرك مبادلهٔ مزبوره یه رضا ظاهر حاللریدر پس تعلیل
مذکور اثبات مدعادن قاصردر مگر اسراء مشرکینك عدم رضالری صورتنه قصر اولنه انتهی وهم مفادات
مرقومه بی ترك واهمالده نفوس اسراء مسلمین اوزره خوفدن اعظم محذور آخر عدیم الاحتمالدر وخوف مذکور ایچون
قتل مشرکینی ترك ایدوب حرب مسلمین اولملریچون اعادهٔ دارلری غیر جائزدر کورمز میسنکه جهاد ده مسلمینك
نفوس واموال‌لری اوزره خوف تلف درکار ایکن مسلمین اوزره مجرد قتل مشرکینه توصل ایچون فرض قیلندیغی
آشکاردر لکن اسراء مشرکین قبل المفاداة قبول اسلام ایتمشلر ایسه بعد الاسلام مبادله لرینه بر وجهله اقدام
اولنماز که سائر مسلمین کبی اهل اسلامدن اولملریله مبادله برله مجددا آنلری کفره عرض ایلمك حرام اولور کذلك
صبیان مشرکین آنه‌لری و بابالری ایله سبی اولندقلرنده آنلر ایله دخی مبادله استحلال اولنور زیرا صورت مفروضه ده
آنه لرینه و بابالرینه تابع اولملریله دار یمزه داخل اولسه لر دخی حکم اسلامده ادخال اولنماز لر اما صبی مرقوم
بالکزسجی اولنوب دار اسلامه اخراج اولنسه بر دخی مبادله سی ممکن اولماز زیرا دار اسلامه تبعا حکم اسلام آنده
متمکن اولمشدر کذلك غنائم دار الحربده بیع یاخود تقسیم اولنمغله صبی مرقومی برکسنه اشترا یاخود سهمنده
واقع اولسه قسمت وشرا ایله اکا تملکی متعین اولان کمسنه یه حکم اسلامده تابع اولمغله آنکله مبادله قطعا جائز
ووسع کوریلمز حتی اول صبی فوت اولدقده نمازی قیلنور و بیان مشروحله نمایان اولمشدر که اسیر مشرك بالغ
بولندقده بعد القسمة والبیع دخی مبادله سی جائز و سائغدر وقول مذکور انجق صاحب الکتاب امام محمد
والاجنابك قول منصوریدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی بعد القسمة والبیع مبادله یی بالغده دخی تعلیل
ایتیوب اول اسیرده قسمت و بیعله داریمزدن اولمق حکما مستقر وآنده ملك مسلم متقرر اولمغله منزلهٔ ذمیده اولمشدر
دیو تعلیل ایلمشدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیر که علت تجویز مبادله انجق ایادی مشرکیندن
تخلیص مسلمین واجب اولمقدر ومعنای مذکور قبل القسمة والبیع موجود ومترتب اولدیغی کبی بعد القسمة والبیع
دخی موجود ومترتبدر وهم قسمت و بیعله اسراده معنای مالیت متعین اولور ومعنای مالیت حقلرنده علامت نقصاندر
یوقسه علامت زیاده دکلدر کورمز میسنکه اسراء مسلمینی مال الله مبادله لبته جائزدر پس اسراده دخی قسمت و بیعله
تعین صفت مالیت جواز مبادله لرینه مانع اولماز و بو بابده اصل قویم حدیث عمران بن الحصین رضی الله عنه
ربه الکریم درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مریسیعده سبی بنی المصطلق بعد التقسیم مبادله
برله مشرکینه تسلیم بیورمشلردر اما اسراء مشرکینی مشرکیندن اخذ اولنان مال الله استبدال قول علمامزده بر وجهله
استحلال اولنماز زیرا فاقتلوا المشرکین نظم کریمی موجبنجه بعد القدرة قتل مشرکین قبول اسلام ایدنجیه دك فرض
لازم ایکن مبادله بالمال انجق طمع عرض دنیا ایچون ترك فرضی مستلزمدر وترك مرقوم حلال اولمدیغی امر معلومدر
قال الله تعالی ماکان النبی ان یکون له اسری حتی یثخن فی الارض تریدون عرض الدنیا والله یرید الاخرة یعنی
بر نبی ایچون اسیرلری بولنمق حلال اولمدی تاکه وجه ارضده اول اسیرلری قتلده اکثار ومبالغه ایدنجیه دك یعنی
هر نبی اوزره واجبدر که اسراء مشرکینی قتلده اکثار ومبالغه ایده لر وفداء مال الله رد ایتمیه لر لکن سزلر اخذ فدا ایله
عرض دنیا یی استرسز والله تعالی ثواب آخرتی تحصیلکزدن راضی اولور و بو آیت جلیله شان غزوهٔ بدرده

نازله

نازله اولمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم غزوهٔ مذکوره ده اخذ اولنان اسراء مشرکینی مال الله استبدال
یاخود قتلله استدلال خصوصلرنده استشاره بیوردقلرنده حضرت ابو بکر رضی الله عنه حضرت عمر رضی الله عنهمه
مخالفت برله ترجیح جانب استبدال الله رأی واشارت ایتمکله رسول الله علیه السلام دخی اول جانبه رغبت بیورمشلر ایدی
تاکه بو آیت شریفه شرفبخش تشریف اولوب رأی مذکورلرینه مظهر عتاب تلطیف اولمشلردر وحضرت
ابی بکر رضی الله عنه نیجه مدت رأی مذکوری اوزره اظهار ندامت ایدر ایدی حتی مرویدر که عهد خلافتنده
رومدن بر اسیر آلنوب مال الله مبادله سنه طالب اولدقلرنده همان اقتلوه فلقتل رجل من المشرکین احب الی من کذا
وکذا یعنی آنی قتل ایدیکز والله مشرکیندن بر رجلی قتل ایلمك بکا بو دکلو وشودکلو مالدن زیاده سوکیلیدر
دیو مبادله دن امتناعله قتلنه راغب اولمشدر وروایت اخراده لا تفادوا به وان اعطیتم به مدین من ذهب یعنی سزلر
بو اسیر رومی ایله مفادات ایتمکز مقابلنده سزه ذهبدن ایکی مد و یریلرسه ده دیمشدر مترجم فقیر دیر که مد ربع
صاعدر وصاع عند اهل العراق سکز رطلدر وعند اهل الحجاز بش رطل وثلث رطلدر انتهی وهم جهاد ایله
مأمور ایتمز انجق اعزاز دین ایچون اولدیغی متعین ایکن اسیری مال الله مبادله مز مشرکینه قتالمز جلب مال ایچون
اولمق تهمتنی ظهاری متضمندر اگرچه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلنده جواز مبادله بالمال دلیل واردر
لکن بز باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده بو نظم جلیل فاقتلوا المشرکین آیت جلیله سی ایله نسخ اولندیغین ذکر
وتفصیل ایلدیك کذلك لولا کتاب من الله سبق لمسکم فیما اخذتم فیه عذاب عظیم یعنی الله تعالی دن حکم ازلی
سبقت ایتمش اولمیدی بو مباشرت ایلدیککز مبادلهٔ اسراء بدر ماده سنده سزلره عذاب عظیم مس ایدر ایدی
نظم کریمنده دخی بحسب الظاهر جواز مبادله بالمالی تفهیم واردر لکن اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا
دکلدر بلکه احلال غنائمدر ومعنای آیت اگر بن سزلر ایچون غنائمی حلال قیلمش اولمیدم سزه اول مباشرت
ایلدیککز مبادله ده عذاب عظیم مس ایدر ایدی لکن سزلر احلال غنائمدن حل مال فدایی طریق الاجتهاد
استنباط ایتمکز ایله اجتهادده خطا ایسه ده معذور اولدیکز دیمکدر وذیل آیتده وارد اولان فکلوا مما غنمتم حلالا طیبا
یعنی پس امدی سزلر اغتنام ایلدیککز مالدن حلال وطیب اولدیغی حالده اکل ایدیکز نظم جلیلی ذکر ایلدیکمیز
تأویل اوزره ادل دلیلدر وعلی طریق التسلیم اول حکم ازلیدن مراد احلال مال فدا اولسه دخی آیت مذکوره
نزول فاقتلوا المشرکین ایله منسوخه در که آیت مذکوره سورة الانفالده وآیت فاقتلوا سورهٔ برأه ده در وسورهٔ
برأه اواخر عهد نبوتده نزول ایلین سوره لردندر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه آیت مذکوره یی تحلیل مال
فدا اوزره تحمیل ورسول الله علیه السلامدن واقع اولان اسراء بدرك بعضیلرین نفوس مسلمینله و بعضیلرین
اموال مشرکینله مبادله یی اول وجهله تأویل ایلدی حتی امام اعرج رضی الله عنه روایت ایلدیکه سعد بن
النعمان رضی الله عنه بقیعدن زوجه سی ایله برابر وقعهٔ بدردن صکره قصد عمره ایله عزیمت ایتمز اولوب کندو
وعورتی هر بری شیخ فانی اولملریله هر چه باداباد دیوب کفار قریشدن متوقع اولان جور واذادن احتراز ایلمدی
بعده مکه یه واصل اولدقده ابو سفیان آنی اخذ وحبسه ابتدار ایدوب اوغلم عمروی محمد ارسال ایتمدکجه بندخی
بونی ارسال ایتمزم دیو اصرار ایلدی وعمرو مزبور یوم بدرده مأسور اولمشیدی پس سعدك قبیله سندن اولان رجال
خروج رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه واروب اولبابده شفاعت ایتملریله عمروی ارسال ومبادله ایله
سعد بن النعمان رضی الله عنهی استخلاص ایلدیلر ومرویدر که اسراء بدرك فدالری حاللرینه کوره بیك ایکی بیك
اوچ بیك دورت بیك درهم ایدی انجق هیچ مالی اولمیان اسیرلری رسول الله علیه السلام بطریق المن ارسال
وتسییر ایتمشلر ایدی حتی حضرت عایشه رضی الله عنها دیدیکه طائفهٔ قریش بدرده اخذ اولنان اسرالرینك مال
فدالری ایله کلدکلرنده حضرت زینب بنت رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی عنها دخی بدرده لسیر اولان
زوجی ابی العاصك فداسنی مکه دن ارسال ایتمشیدی واول فدانك ایچنده بر قلاده سی وار ایدیکه والده سی
حضرت خدیجه رضی الله عنها اول قلاده ایله آنی زوجی ابی العاص اوزره زفاف وادخال ایتمشیدی ورسول الله
علیه السلام حضرتلری قلادهٔ مرقومه یی رؤیت بیوردقلرنده آنی بیلوب حضرت زینب رضی الله عنها حقنده
قلب شریفلرینه حزن ورقت عارض اولدی بعده ان رأیتم ان تطلقوا لها اسیرها وتردوا الیها متاعها فعلتم عبارهٔ
لطیفه لری ایله تعبیر واصحاب کراملرینی سزلر زینبك اسیرینی مجانا اطلاق ومتاعنی کندویه رد ایتمکی مناسب کوریرسکز
آنی اجرا ایدرسز دیو تخییر بیوردقلرنده اصحاب کرام ابو العاصی مجانا اطلاق وتسییر ایلدیلر وروایت صحیحه ایله
حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی اسلامندن اقدم غزوهٔ بدرده اسیر قیلنمشیدی اولدخی تخلیص نفسنه فداء

مالله تدبير ايلمشدرحتى يا ايها النبى قل لمن فى ايديكم من الاسرى الايه نظم واجب التبجيلى آنك شان سعادت نشاننده
شرفبخش تنزيل قيلنمشدر وصاحب الكتاب امام محمد عاليجناب اثابه الله تعالى باحسن الثواب غزوۀ بدرده
واقع اولان مبادله بالمالى تأويل مذكوردن بشقه برتأويله دخى ظفرياب اولوب ديديكه مسلمين يامز بورده استعداد
قتال مشركين ايچون جمع ماله اشد احتيا جله محتاجين ايديلر و جواز مبادله بالمال وقت ضرورتده امر مستبيندر
ومن ويدركه رسول الله عليه السلام بنى قريظه نك نساوذرار يلرين سبى ايلدكلرنده اول سبيك نصفنى سعد
ابن زيد رضى الله عنه ايله جانب نجده ارسال اولدخى آنلرى نجدده اولان مشركينه سلاح وخيول ايله بيع واستبدال
ايلدى ونصف باقيسنى دخى سعدبن عباده رضى الله تعالى عنه ايله جانب شامه اسرا اولدخى آنلرايله شامده
بولنان مشركيندن كراع واسلحه اشترا ايلدى بوماده دخى تأويل مذكوراوزره تحصيل وآلات قتالده احتياج
مسلمينله تأويل اولنور لكن عنديمزده ظاهرمذهب اولدركه مفادات بالمال حالا على كل حال استحلال اولنميوب
اولبابده روايت اولنان احاديث شريفه دخى منسوخه دريو قطع مقال اولنور ومؤلف جليل الشان سبى
بنى المصطلقده مبادله بالمالك تأويلنى بيان ايدوب ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم داربنى المصطلق اوزره
غالب اولوب داراسلامه الحاقدنصكره اخذ فدا ايله سبيلرين اطلاق ايلديلرتا كه اوزرلرينه رق جارى اولوب
استرقاق اولنميه لركورمزميسنكه رسول الله عليه السلام بنى المصطلقدن ام المؤمنين جويريه رضى الله عنهانى
بعدالاقتداء تزوج بيوردقلرى كه قومى اسلامه دخول ايتمشلرايدى واسلامه دخول ايتميلرايدى رسول الله عليه السلام
آنى زوجيته قبول ايتمزلرايدى وعنديمزده مكروه اولان نجق اسراء مشركينى ماله مفادات ايدوب آنلرى دارالحربه
رد ايله مسلمين اوزره مشركينه معين معادات ايلمكدر ومعناى معهود اقتداء بنى المصطلقده غيرموجود در
وقبيصة بن ذويب رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدركه بركمسنه نك عبدى ياخود برذمى اهل حربده
اسير بولندقده فدارى بيت المالدن ويريلمك تجويز وتقرير اولنماز و بزدخى بوقولى اخذ ايدرز زيرا عبد مولاسينك
ملكى ايكن احرازايله ملك اهل حربه انتقال ايتمكله كركدركه فداسنى مولاسى مالندن اعطا وآنى ينه ملكنه نقل
وايصال ايليه مكرمولاسينك هيچ مالى بولنميه بوصورتده كركدركه امام المسلمين فداسنى بيت المالدن ادا ايليه
لكن بو تقديراوزره مولاسى ايچون اول عبد اوزره سبيل وصول قالميوب عبد مزبور عبيد بيت الماله موصول
قيلنور مكرمولاسى اول فدايى بيت الماله اداقيله بوتقديراوزره عبد مزبورى برمسلم اهل حربدن اشترا واخراج
ايلمك منزلنه تنزيل و بعد اداء الثمن ينه مولاسنه رد وتحويل قيلنور وذمينك دخى بيت المالدن نصيبى بولنمغله
آندن فداسى تصويب اولنميوب بيت المال انجق نوائب مسلمين ايچون اعداد اولنمغله مفادات اسراء مسلمين
ايچون صرفى تجويز وتقريب اولنور واكر اهل حرب اسرايى اسرا ايله مبادلده اخذ ايلديكميز بعض صبيانى
آنه لرندن و بابالرندن تفريقله اعطامزه طلبكار اولسه لر اولبابده تفريق ولد ووالدين موجود ايسه دخى
ينه جائز وسزاوار كوريلور زيرا مشركيندن تخليصى واجب اولان مسلمك حرمتى اول صبينك حرمتندن اعظم
اولمغله تفريق مذكورحق ايله تفريق اولدىغى مسلمدرحتى مفادات مذكوره يى بعدالقسمه دخى تجويز ايدرز
وقول محمد رحمه الله تعالى دخى بودر وامام مشار اليه احسن الله تعالى بكل الاحسان اليه قول مشروح المآل
اوزره حديث سلمة بن الاكوع رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ايلدى سلمه رضى الله عنه ديديكه حضرت
ابى بكر رضى الله عنه ايله برسريه ده قبيلۀ هوازنه غزا ايلديك وبكا على وجه التنفيل برجاريه اعطا ايلدى بعده
مدينه يه كلديكمزده رسول الله عليه السلام اول جاريه يى بكا هبه قيل ديو بندن طلب بيوردقلرندخى همان هبه
قيلدم صكره اول جاريه يى مكه ده اولان مشركينه ويروب آنده بولنان اسراء مسلمينى آنكله مفادات ايلدىلر
ايشته ملك نفل منفل له ايچون متعين اولمشيكن رسول الله عليه السلام آنكله مفاداتى جائز كوردىلر
مؤلف جليل جزاه الله تعالى بالاجر الجزيل ديركه عسكر مسلمين هنوزدارالحربده قائم اولوب اخذ ايلدكلرى
اسراء مشركينى برمكان حصينده محفوظ وسالم قيلمشلرايكن ملك اهل حربك رسولى مبادلۀ اسرا نيازى ايله كلوب
بزلر يديمزده بولنان اسراء مسلمينى بومحله كتوروب اسراء طرفين منظور ومشهود اولدقلرى حالده امر مفاداتى
مكالمه ايده ليم اولبابده مفاداتيمز صورتپذير اولدى فبها واكر اولمازسه بزكتوردیكميز اسراء مسلمينى آلوب ينه كيرو
كيده ليم سزلر بووجه اوزره بزه امان ويريكز ديو بسط رجايه آغاز ايلدكده مسلمين قبول رجا ايله اعطاء امانه
دمساز اولسه لر كركدركه مسلمين عهدلرينه وفا وشرط اولنان مالى ياخود اسراء مشركينله مفادات اسراء
مسلمينده سعى اوفى ايده لر انجق مفادات اوزره تراضيلرى منفق اولميوب اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف

ایلدکلرنده

ايلدكلرنده مسلمينده قوت غلبه وارايسه عهد مزبوره رعايتله اسراء مسلمينى كيرو بلده لرينه رد ايچون اهل حربه
رخصت حق مسلمينده جائز وسزاوار اولماز زيرا اهل حربك اسراء مسلمينى حبس ايتملرى ظلم تام وتقرير ظلم اوزره
اعطاء عهد ايلمك حرامدر پس لازمدركه شرط مرقومه ترك وفا برله اهل حربه وجه آخر ايله تعرض ايتميه رك
اسراء مسلمينى يدلرندن نزع واستيفا ايده لر سؤال اولنورسه كه رسول الله عليه السلام يوم حديبيه ده اهل مكه ايچون
طرف اشرفلرينه قبول اسلامله وارداولنلرى كيرو ردايتمكى شرط ايدوب اول شرطه وفا ايلمديلرمى زيرا ابو جندل
بن سهيل بن عمروى قبول اسلامله حضور شريفلرينه كلدكدنصكره كيرو باباسى سهيل بن عمروه رد قيلديلر
وابو بصير دخى اسلامله مدينه يه كلدكدنصكره طلب ايچون وارد اولان ايكى مشركه آنى تسليم ايلديلرتا كه
ابو بصير رضى الله عنه بعد الردكتب مغازيده ذكر اولنان مساعى مشكوره سين اظهار ايلدى جوابده ديرزكه
بلى بويله در لكن حكم مذكوركتابله نسخ اولنمشدر قال الله تعالى فان علمتموهن مسلمات فلا ترجعوهن
الى الكفار يعنى اى اهل ايمان اكرسز بعد صلح الحديبيه طرفكزه اهل مكه دن هجرت ايلين نسوانك اسلاملرينه
عالم اولورسكز آنلرى صلح مذكوره رعايتله مشركينه اعاده وتسليم ايتمكز ياخود حكم مذكوراول هنكام سعادت
اختصاصده رسول الله عليه السلام حضرتلرينه خاصدركه انجامنده ترتب ايده جك منافع مسلمينه بطريق الوحى
واقف اولملريله اكا مباشرنده متوقف اولمادیلرحتى مشركين يوم مزبورده عهود وشروطدن سهل وصعب
هرنه ايسترلرسه مساعده بيوره جقلرين اظهار ايچون لا يسألونى اليوم شيئا الا اعطيتهم اياه قول شريفلريله
مكارم نثار اولديلر بوقسه بعد رسول الله صلى الله عليه وسلم قد رتيمز وارايكن برمسلمى مشركينه
رد وايصال ويدلرندن تخليص مسلمى ترك واهمال ايتمز بروجهله حلال كوريلمز پس مسئلۀ مرقومه ده
اهل حرب اسراء مسلمينله قصد انصراف ايتملريله اهل اسلام يدلرندن نزع اسرايه اقدام ايلدكلرنده
مشركين مقام معارضه ده قيام ايلسه لر كركدركه مسلمين اولا آنلره نبذ امان ايدوب بعده
تخليص اسرا ايچون اشد قتال قتاله تشمير دامان ايده لر واكرمسئلۀ مفروضه ده اهل حرب مقدما مسلمينك
شجعان كفاردن اسير ايلدكلرى معلوم الاسامى بعض علوجى مبادله ايچون احضارى مسلمين اوزره شرط
ايلسه لر ومسلمين دخى علوج مزبورينى احضار ايتسه لر ياخود ايتمسه لر كذلك عدم انتظام مفادات تقصير
مشركيندن اولسه ياخود تكاسل مسلميندن اولسه حكم سابق بوصورتلرك جمله سنده قائم وكتوردكلرى اسراء
مسلمينى يدلرندن نزع ايلمك لازمدر مكر مسلمين موجودينده قوت مقاومت مشركين مفقود اوله بوصورتده ترك
قتال مسلمينه حلال كوريلور زيرا مسلمين اوزره واجبدركه اولا قوت نفسلرين محافظه ايدوب بعده قدرتلرى
وارايسه رفعت وغلبه لرين ملاحظه ايده لر واكرمسئلۀ مفروضه ده اهل حرب اسراء مسلمينى برابر كتوردكلرين
اقرار ايتميوب مسلمين دخى اسراء مزبورينى ميان اهل حربده معاينه ايتميوب همان ظن وتخمين ايلسه لر بوتقدير
اوزره قتالله ميانه ده اولان عهدى نقض ايتملرى تجويز وتحسين اولنماز زيرا نقض عهدلرى انجق استرداد اسرا
ايچون حلال اولمشيدى ووجود اسرا نامعلوم اولمغله حصول مقصود غيرمجزوم اولدقده نقض عهدلرى
استحلال اولنماز واكرمسئلۀ مفروضه ده مكالمۀ مفادات اوزره ايكن اهل حربك عبيد مماليكلرى استيمانله
طرفيمزه قادم اولسه لرينه نقض عهديمز جائز اولمامغله مماليكلرين اوزرلرينه رديمز لازمدر زيرا كتوردكلرى
اموال لرى اوزره اعطاء امان ايتمش اولديغمزدن اموال لرندن برشيئه تعرضمز جائز وشايان كوريلمز لكن مماليك
مرقومين قبول اسلام ايدرلرسه بعد الاسلام ردلرى غيرمشروع اولمغله همان بيع واعطاء اثمانلرينه شروع اولنور
نظيرى شول مستأمندركه عبدى دار اسلامده قبول اسلامله بكام اوله لكن مماليك مزبورينك كتوردكلرى
اسلحه ودواب مولالرينه رد اولنمغه شتاب اولنور واكرمماليك مزبورين ذمت مسلمين اولملرين طلبكار اولسه لر
رجالرينه اعتبار اولنميوب همان دواب واسلحه لريله تسليمه ابتدار اولنور زيرا مماليك اهل امان مالكلرينه تابع
اولملريله قبول ذمتله اهل دار يمزدن قيلنمق جائز وواسع كوريلمز واكرمسئلۀ مزبوره ده بعض احرار اهل حرب
كيروده قالان اهل حربدن كراع وسلاح واموال لرين اخذلرندن صكره امان مشروحله ميانه مزه داخل اولمش
اولسه لر كتوردكلرى اشيادن برشيئه تعرضمز شرعا قابل اولماز زيرا اهل حرب بربرى ميانده امان شرعى
مفقود ايسه ده بزمله اهل حرب ميانده معقود واخذ ايلدكلرى اموال دخى كندو مالك لرندن معدود اولمغله
عنديمزده قبول اسلام ياذمت ايتسه لرده ياخود امانله طرفيمزه كلسه لرده آندن برشيئه حق تعرضمز ناموجود در
نظيرى اولدركه بزمله موادعين اولان اهل حربدن بعضيلرى بعض آخرك مالنى اخذ ايدوب بعده اسلام

العلوج ضخام الكفار جمع علج

باذمت باامانله داريمزه قادم اولسه آندن برشيئ اخذه عدم تعرضمز لازمدر واكر كتوردكلرى اسراء مسلمين
قبل عقد المفاداة طرفيمزه فرار ايدوب اهل حرب دخى عهد سابق اوزره آنلرى رد ايديكز ديو اصرار ايلسه لر
رديمز جائز وسزاوار اولماز زيرا بز آنلره حبس اسراء مسلمين اوزره اعطاء عهد ايتمديك واولبابده عهديمز اولسه
دخى شرعا معتبر اولماز زيرا حبس مسلمين ظلم صريحدر وتقرير ظلم اوزره معاهده غير صحيحدر وبزم امانيمز انجق
نفوس واموالرى اوزره مشروع اولشدر واسراء مسلمين ماللرندن اولمديغى امرى مقطوعدر وبو بابده وعد
ايلديكمز فديه وفا دخى اوزريمزه واجب اولماز زيرا شرطيمز اسرالرين بطريق المفاداة رد ايتمك ايدى شمدى
مفاداته احتياجيمز زائل اولدى اما تقرير مشروح اوزره علوج معلومين ايله مبادلهٔ اسراء مسلمينده رضاء طرفين
تمام اولوب همان تسليم وتسلم صددنده ايكن اسراء مسلمين طرفيمزه فرار ايلسه لر بو صورتده اكرچه افضل
اولور بدل صلحى آنلره وفا وايثار ايلمكدر تا كه بعد اليوم بو مثللو عهود ده مسلمينه اعتماد ايده لر ومسلمينى غدره
نسبتله اظهار عناد ايتميه لر لكن وفاء مزبور مسلمين اوزره واجب دكلدر زيرا تمام مفادات انجق تسليم وتسلم ايله
حاصل اولور پس قبل التمام استغناء مسلمين ظاهرا ولدقده معاهدهٔ مجرده ايله كرك اموال وكرك علوج معلوميندن
برشيئ آنلره رد وتسليم واجب اولميه جغى امر باهردر واكر اسراء مسلمين قبل عقد المفاداة ياخود بعد العقد
وقبل التسليم ذكر اولنان عسكر مسلمينه كليوب همان بلاد اسلامه هارب اولسه لر اهل حربه برنسنه ويرمك
اوزريمزه لازم ومناسب اولماز اما عسكره هارب اولملرى بشقه دركه آنده شرطه وفا افضل واوفقدر زيرا عسكره
فرارلرنده عسكر مسلمين اهل حربى آنلردن مانع ودافع اولملريله اهل حرب عقد مفاد ايله آنلرى عسكره اعطا
قيلمق صورتنه مشابه واقع اولور اما جانب آخردن دار اسلامه هارب اولدقلرنده اهل حرب نه حقيقة ونه حكما
عسكره برنسنه رد ايتمش اولميوب ويدلرنده نسنه لرى بولنمامغله اسراء مزبورين كندو يدلرنده هالك اولمق منابه
نائب قيلنوب وفاء مشروط اوزرلرينه واجب ومناسب كوريلمز كذلك اسراء مزبورين بعد الهرب دار الحربده
اهل منعه اولوب كندو نفسلرى ايله ممتنع اولسه لر ينه وفاء مشروط واجب ومناسب كوريلمز زيرا مانعيتلرى افعالرى
عسكر دكلدر كه وفاء مشروطى مستوجب اوله اما عسكره هارب اولوب اهل منعه دخى اولمدقلرنده مانع ودافعلرى
انجق اهل عسكر اولور كورمزميسنكه عسكر اول محلده موجود اولمسه اهل حرب آنلرى اخذ ايده جكلرى
مقرر بناء عليه وفاء مشروط اليق كوريلور واكر مسئلهٔ مرقومه ده عدم انعقاد مبادله ايله اهل حرب اعادهٔ اسرايى
مراد ايتدكلرنده اسرا مقاتلهٔ مشركينده اجتهاد ياخود قدرت قتاللرى اولمامغله عسكردن استمداد ايلسه لر ترك
امدادلرى على كل حال تجويز واستحلال اولنماز زيرا حبسلرى جانب اهل حربدن ظلم صريحدر وظلم اوزره
اعطاء امان غير صحيحدر پس حق مسلمينده حلال اولماز كه مشركين دين قرنداشلرين قتل ايتدكلرين كوروب
قدرتلرى وار ايكن منع وتخليصلرى ايله اشتغال ايتميه لر كذلك اسرا اهل حربه امان ويرمش اولسه لر دخى ينه
يدلرندن فرار ايچون قتاله ابتدارلرى حقلرنده جائز وسزاوار كوريلور كه طرف اهل حربدن حبسلرى مظلوم اولدقلرى
آشكاردر اما مسئلهٔ مفروضه ده ايادى اهل حربده بولنان مسلمينك عبيد مسلمينى ياخود جوارى مسلماتى اولوب
مقدما آنلرى اخذ واحراز ايتمش اولسه لر بو صورتده عقد مفاد اتمز تمام اولورسه بدل مشروط البته ايفا وانجاز
اولنور واكر تمام اولمازسه مماليك مرقومين مسلمين اولوب دار مشركينده ترك مسلمين حلال اولمامغله يدلرندن
بطريق القهر اخذلرينه اشتغال اولنوب بعد الاخذ بيع وثمنلرى اهل حربه اعطا وايصال قيلنور زيرا احراز ايله
آنلره مالك اولمشلردر حتى قبول اسلام ايلسه لر دخى ينه حق تملكلرى باقى قالور وبز دخى فرض مشروح اوزره اموالرى
خصوصنده دخى اعطاء امان ايتمشيديك واكر عبيد مذكورينى بلده لرينه قصد اعاده ايتدكلرنده عبيد امتناع
معاودتله قتاله مبادرت ومشركين دخى آنلرى قتله مباشرت ايدرلرسه بز دخى استخلاص عبيد ايچون قتال
مشركينده مشاركت ايده رز كه دين قرنداشلريمز اولملريله قهر مشركيندن تخليصلرى اوزريمزه واجبدر
بو تقدير اوزره حال مشركينه نظر اولنور اكر كندو مأمنلرنده قائم ايسه لر آنكله نبذ معاهده تام اولمغله بعد اخذ
العبيد اعطاء مشروط اوزريمزه الزام اولنماز واكر كندو مأمنلرنده قائم دكللر ايسه عبيد مذكورينى بيع وثمنلرين
آنلره اعطا لازم اولور كه مأمنلرينه واصل اولمدقجه بينمزده حكم امان باقى وحاصلدر لكن مدبر وام ولد ومكاتب
وذمى مثللو اهل حربك احراز ايله مالك اولمدقلرى جميع احكام مشروحه ده مسلك احرار مسلمينه سالكلردر
واكر بر مسلم بعض حصون اهل حربده اسير ايكن بعض مشركين اوزره هجوم وقتله عزم وتدبير ايلسه نظر اولنور
اكر ظفر قلنمسدن اميد وار ايسه ياخود فعلنده مشركينه ايراث نكايت وار ايسه اقدامى جائز وسزاوار كوريلور

واكر

واكر حصول منفعت مذكوره عديم الاحتمال ايسه اقدامى تجويز واستحلال اولنماز زيرا بعد الاقدام اهل حرب
آنى قتل ياخود بعض اعضاسنى قطعله مثله ايده جكلرى ظاهر حال اولمغله من غير فائدة نفسنى كندو يديله
القاء تهلكه يه اشتغال ايتمش اولور وبو باب قطع الماء عن اهل الحرب اثناسنده حكم مذكورى صف قتالده
مزاولهٔ اقتتال ايلين شجعان جلادت نشان حقلرنده بيان ايدوب نكايت اعدايى متضمن اولديغى هنكامده
بذل نفسله اقدام ايلمك يوم بئر معونه ده منذر بن عمرو رضى الله عنه ويوم الرجيعده محاربهٔ بنى لحيانده لقب
حمى الدبر ايله ملقب قيلنان عاصم بن ثابت رضى الله عنه مثللو نيجه صحابهٔ كرام رضوان الله تعالى عليهم اجمعين
حضراتندن واقع اولديغى ذكر واعلان ايلمديك پس اقدام مذكور نكايت اعدايى متضمن اولدقده وجه مشروح
اوزره صف قتالده سلامت حالله قائم اولان مقاتلدن جائز كوريلدكده ايادى كفارده فى حكم الهالك اسير اولان
مسلمدن جوازى حيز اولويتده متحيز اولور واكر اهل حرب بر اسير مسلمه بلادلرنده كيفما يشاء كشت وكذار ايتمك
اوزره اعطاء امانله تخليهٔ سبيل ايلسه لر ينه اسير مزبور ايچون اهل حربله قتال وسرا وعلنا قادر اولديغى مرتبه ده
اهل حربدن قتل رجال واخذ اموال ايلمك تحليل اولنور زيرا اهل حرب اكا اعطاء امان ايدوب كندو آنلره اعطاء
امان ايتمديكندن قادر اولديغى نكايته مباشرتى شايان كوريلور مكر كندو دخى آنلره اعطاء امان ايتمش اوله بو صورتده
تعرض مذكورى غدر حرام اولمغله وجوب امتناعى نمايان اولور لكن دار اسلامه خروجله تخليص نفسنه
قادر ايسه عدم خروج اوزره اعطاء امان ايتمش ايسه دخى جواز خروجى ظاهردر كه دارلرنده حبسلرى ظلم
اولمغله ظلمدن جواز امتناعى امر باهردر حتى قصد خروج ايلدكده بر كمسنه خروجنه مانع اولسه اولدخى منعنده
ظالم اولمغله آنكله دخى قتال وقتلى واسع كوريلور واكر اهل حرب اسير مسلمى اعمال شاقه ده استعمال ايتملريله
مبتلاى شدت ونكال اولوب بعض اهل حربى قتله عزم واقبال ايلسه نظر اولنور اكر فعلى نكايت اعدايه باعث
اولورسه اقدامى سزا كوريلور واكر اولمازسه تركى اولى كوريلور مكر اهل حرب اكا بر وجهله مطيق اوليه جغى
بر عملى تكليف ايتمشلر اولوب اولدخى اقدام مذكورنده اميد نجات ياخود ملاحظهٔ ترفيه وتخفيف ايليه بو تقدير اوزره
اقدامى جواز ايله توصيف اولنور كذلك محبوس اولديغى سجندن تخليص نفسيچون قتل سجان اوزره قصد
اقدام ايلسه بو دخى تفصيل مشروح اوزره شرح واعلام اولنور واكر اهل حرب اسير مسلمه نعوذ بالله تعالى
سجود لغير الله ايله تكليف ايدوب آنى يدنده امساك ايلين علج مشرك دخى سجود معهود ايچون ضرب وتعنيف
ايلسه بو صورتده مشركين آنى قتل ايده جكلرينه عالم اولسه دخى سجوددن امتناعله قتل علجه اقدامى جواز ايله
توصيف اولنور زيرا اسير مزبورك علج مشركه ضرب وقتله اجتسارى موجب نكايت اعدا ايدوكى بديدار وسجود
لغير الله تعالى دن امتناعى مستوجب اعزاز دين ايدوكى آشكار اولمغله اقدام مذكورنده كندو نفسنى بلا فائده
قتل اوزره معين اولمق محذورى بولنماديغندن جائز وسزاوار كوريلور واكر اسير مسلم ميان اهل حربده ادعاى
طبابت ايدوب اهل حرب دخى طالب دوا اولدقلرنده سق سموم ايله آنلرى قتل وافنا قيلسه بو صورتده سق وقتل
ايلديكى رجال مشركين ايسه قتللرى موجب نكايت اعدا اولمغله جواز فعلى ظاهر وهويدادر لكن نسا وصبيان
ايسه مؤلف مرحمتشان ديركه بن قتللرين مكروه كورديكم كبى سق مزبورى دخى مكروه كوريرم مكر بر عورت
اول اسيرى اضرار وقصد قتلنه اصرار ايتمش اوله بو صورتده لدى القدرة اول عورتى قتلى جائز اولديغى كبى
سق سمومى دخى سزاوار اولور واكر اسير مسلم دار الحربده نفسنى بر حصن ياخود سور مدينه دن لاجل الفرار
ادلا ايدر ايكن سقوط وهلاكه مبتلى اولسه نظر اولنور اكر حين ادلاسنده نجاتندن اميد وار ايسه فعلى جائز
وسزاوار اولور كه قصدى سعى نجات وفتنهٔ كفردن دينى ايله فرار اولوب مجاهد ايچون طمع ظفر موجود اولدقده نصكره
خوف هلاكى دركار ايسه ده اقدامى جائز وسزاوار كوريلور واكر هلاكى يقين ياظن غالب ايله معلومى ايسه جواز
اقدامى معدومدر كه بو اقدامنده قتل نفسنه معين اوله جغى مجزومدر نظيرى شول باب النفل فى دخول المطموره
اثناسنده ذكر اولنان مجاهددر كه نفسنى بر قطغان ايچنده بعض مطاميره قتال اعدا ايچون ادلا ايليه مجاهد مرقوم
دخى ادلاسنده نكايت اعدادن اميد وار ايسه اقدامى جائز وسزاوار وبلا نكاية قتل اولنه جغى عندنده ظن غالبله
بديدار ايسه اقدامنده كنهكار اولور واكر ضخام كفاردن بر علج عورتى ووالدى ايله مسلمينه اسير اولسه آنلرى مبادله
بالمال ايله اهل حربه اعطا حق اميرده تجويز وتقرير اولنماز كه وجهى قريبا تحرير اولندى كذلك دار اسلامده
ياخود دار الحربه بعد الاخراج آنلرى دراهمله اهل حربه بيع ايلمك دخى جائز اولماز كه بيع مزبور اسراء مرقومين
اوزره قدرتدن صكره اهل حربدن اخذ ماله مبادله حيزنده متحيزدر كذلك اسراء مرقومين بر غازينك سهمنده واقع

اولسه‌لر آنك حقنده دخی اهل حربه بیعلری واسع کوریلمز حتی اول غازی بیعه عدم جواز ینه عالم ایکن مجاسرت
ایتمش ایسه کرکدر که امام بیعنی ابطالدن بشقه تأدیبنه دخی مبادرت ایلیه زیرا مسلمین اوزره تقویت مشرکینه
قصد مباشرت ایتمشدر اما بر مشرك مستأمن مقدما مسلمیندن اخذ واحراز ودارنده ترك ایلدیکی عبید مسلمینی
اسراء مرقومینله بیعه طلبکار اولورسه بو صورتده قسمت غنائم سبقت ایتمش ایسه امام ایچون آنلری اسراء
مزبورینله اشترا و بعد الاشترا فیء مسلمینه وضع ایلمك جائز وسزاوار اولور واکر قسمت سبقت ایتمش ایسه
صاحب السهم دیلرسه اشترا ایدوب بعد الاشترا عبید مسلمینده حکم ملکنی اجرا ایدر زیرا بیع مذکورده
مسلمینی ذل کفاردن تخلیص بولنمغله مفاداة الاسیر بالاسیر موقعنده واقعدر و مفاداة الاسیر بالاسیر بیان
سابق اوزره ظاهر روایتده جائز وواسعدر وجواز مذکور حرمت دینه مبنی اولمغله آنده مسلمینك عبید واحراری
مستویدر حتی حربی مرقوم عبید مسلمینی قصد بیع ایتمك اوزره داریمزه ادخال ایلسه کرکدر که امیر المسلمین
آنلری دار الحربه اعاده سندن منعه استعجال ایلیه نظیری شول عبید مسلمیندر که حربی آنلری دار اسلامده
اشترا قیله یاخود شول عبید کفاردر که حربی دار اسلامده آنی اشترا ودارینه ادخالدنصکره عبید مرقومین قبول
اسلام ایدوب بعده آنلر ایله دخول دار اسلامه اجترا ایلیه حربی مرقوم عبید مذکورینه مالك ایدوکی اکرچه
آشکاردر لکن مالکلری ذمی اولدقده امام آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار ایلدیکی کبی حربی مرقومه دخی اجبار ایدر
واکر مستأمن مرقوم عبید مذکوریی دار اسلامه یاخود دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه برابر احضار ایدوب
اسراء مشرکینله بیعلرینه طلبکار اولسه امیر المسلمین آنی بیع مذکور اوزره تمکین واقدار ایلمز زیرا بو صورتده
عبید معینده حاضر وحربی یدیمزده مقهور اولمغله آنلری دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره مجبور اولمشیکن اسراء
مشرکینله بیعلرینه رخصت مفاداة الاسراء بالمال معناسی کبی محذوری متضمن اولدیغندن حرام ومحظور کوریلور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده عبیدی برابر احضار ایتمدیکندن دراهم ودنانیر ایله بیع اوزره حکم اجبار حقنده
آشکاردکل ایدی توضیحی اولدر که اسراء مشرکینله اسراء مسلمینی مبادله انجق وقت ضرورتده جائز کوریلمشیدی
و تحقق ضرورت دخی انجق تخلیص مسلمین مبادله اوزره موقوف اولمغله متمیز اولورایدی وما نحن فیه‌ده عبیدی
احضار ایدوب بیع اوزره اجبار اولنمغله توقف مذکور مفقوددر اما مسئلهٔ سابقه‌ده احضار ایتمدیکندن توقف
مذکور موجوددر واکر برحربی رجاء امانله کلوب داریمزه یاخود عسکریمزه قبل الدخول یدنده بولنان
معلوم الذوات والاسامی عبید مسلمینی یدیمزده بولنان معلوم الذوات والاسامی عبید مشرکینله بیعه طلبکار اولسه
بو صورتده مساعدهٔ مطلوبی حق مسلمینده سزاوار اولور که عبید مسلمین یدیمزه واصل اولمدقجه قیام ضرورت
آشکاردر و بعد المساعده مسلمین اوزره وفاء شرط واجبدر که صحت شرطلری وجوب وفالرین شرعا مستوجبدر
واکر ایادی اهل حربده بولنان براسیر مسلم قتال اهل حربه عازم اولوب بعد القتال کندو قتلنه جازم ایسه‌ده
قتالی موجب نکایت اعدا اوله جغنه عالم اولسه بزقریبا بیان ایلدیك اقدام مذکوری جائز و شایاندر و معاملهٔ
مزبوره‌سی ومن الناس من یشتری نفسه ابتغاء مرضاة الله نص بشارت مختصنده داخل ایدوکی نمایاندر لکن
بوفعلی ایادی اهل حربده بولنان سائر اسراء مسلمینه مضر اوله جغی عندنده ظاهر ایسه حقنده افضل اولان
اکا مباشر اولمامقدر باخصوص که تحصیل ایده جکی نکایت اعدا کندو اوزرینه واجب اولان نظر مسلمین ومسلمیندن
دفع شرور مشرکین مثللو بعض منافعه معادل اولمیه جغی هویدا اوله کورمزمیسنکه اهل جهاد قتال مشرکینده
انجق تحصیل منافع مزبوره ایچون بذل اجتهاد ایدرلر پس فعلی اضرار مسلمینه بادی و قتل وتعذیبلرینه مؤدی
اولدقده افضلی اکا عدم تصدیدر لکن بویله ایکن ینه اقدام ایدرسه جائز کوریلور زیرا جانب غیره مراعاتی
حق نفسنه مراعاتندن اوجب دکلدر واقدام مذکوری موجب نکایت اعدا اولدقده کندو قتلنه عالم ایکن جائز
کوریلدکده سائر اسراء مسلمینه خوف ضرر هنکامنده جوازی بطریق الاولی در واکر برسریهٔ قلیله ارض اعدایه
قادم اولوب ارض مرقومه‌یه قریب برمحلده اعدادن جیش عظیم قائم ایدوکنه اهل سریه عالم وجیش مرقوم
مکان سریه‌یه غیر عالم ایکن سریه‌دن برکسنه جیش مرقوم اوزره هجومه عازم اولسه مؤلف مصیب دیرکه بن آنك
بو هجومنی مکروه کوروب تصویب ایتمزم زیرا مسلمین قلیل واهل حربله مقاومته غیر قادر ایکن هجوم مندمه مکان
مسلمینه دلالتی ظاهر ومسلمین اوزره قتال واسر ایچون دلالت حرام ایدوکی امر باهردر اما جیش مرقوم مکان سریه‌یه
عالم اولوب لکن هنوز تعرض مسلمینه آغاز ایتمامشلر ایسه بو صورتده هجومی موجب نکایت اعدا اولورسه مباشرتنه
جواز ویریلور انجق بو تقدیر اوزره مسلمینله قتال و قتل ایده جکلرندن احتراز اولنورسه افضلی نظرا للمسلمین

فعل

فعل مذکوره دست دراز اولمامقدر کورمزمیسنکه اهل حرب برقوم مسلمینی محاصره ایدوب مسلمینی صلح واماننه
دعوت قیلسه‌لر مسلمینده قوت مقاومت یوغیسه افضلی مصالحه وقبول امانلرینه رغبت ایلمکدر بویله ایکن
مسلمین محصورین قبول صلح وامان ایتمیوب همان قتال ایچون دامن درمیان اولسه‌لر اول دخی جائز وشایان کوریلور
زیرا حمی الدبر عاصم بن ثابت رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه یوم الرجیعده مشرکین عرض امان ایتدکلرنده
قبول امانلرندن نکول ایله بن بوندن اقدم الله تعالی‌یه امان مشرکی قبول ایتمك اوزره معاهده ایتمشیدم دیو قتل
اولنجیه‌دك مزاولهٔ قتال ایله مشغول اولمشدر و بو وقعهٔ شجاعت نشان مسئلهٔ مرقومه‌یه احسن برهاندر واکر مسلمین
اهل کتابدن برعورتی اسیر وقسمت ایله برغازینك سهمنه تعیین وتقریر ایلدکلرندنصکره اول غازی آنی استیلاد یاخود
تدبیر ایدوب لکن اول عورت هنوز کندودینی اوزره جایکیر ایکن اهل حرب براسیر مسلم ایله مفاداته طالب اولوب
فداسنده دخی اول عورتدن ماعدایه راغب اولسه‌لر بو صورتده مولاسی راضی اولورسه آنکله مفادات تجویز اولنوب
اولابده عورتك رضا وعدم رضاسی فرق وتمییز اولنماز زیرا مدبره یاخود ام ولد اولمغله مسلم اولان مولاسی ایچون
استحقاق ولاآنده متقرر واول وجهله ملکندن ملك آخره انتقالی متعذر اولدیغندن مفادات مزبوره ملك
مولاسندن خروجنی موجب اولمیوب همان انقطاع خدمتنی مستوجب اولدیغی جهتندن فداء مسلم قیلنان انجق
خدمتی ایدوکی ثابت ومترتب اولمشدر وخدمتی من قبیل المنفعة اولوب منفعت دخی منزلهٔ ماله نازل ایسه‌ده حرمتی
درجهٔ حرمت ماله واصل اولمامغله اسیر مسلمی مال ایله مبادله جائز کوریلدکده خدمتله مبادله‌نك جوازی حکم
اولویتده داخلدر نکته‌سی اولدر که عورت کندودینی اوزره پایدار اولمغله بعد المفاداة تلف نفسندن خوف اولنمادیغی
پدیدار وآنکله مفاداته رغبتلری انجق میان مسلمینده کندو اعتقادی اوزره استقرار ینه اکرام ایچون ایدوکی آشکاردر
بوندنصکره عدم رضاسی مانع مفادات اولمق غیر محتملدر که عورت مملوکه اولوب امر نفسندن برشیئه مالکه اولمامغله
رضا وعدم رضاسی منزلهٔ عدمده منزلدر اما مولاسی راضی اولمازسه امیر ایچون اسیر مسلم اوزره قتل اهل حربدن خوف
واحتراز ایدرسه ده آنکله مفاداته جواز ویریلمز زیرا عورت تدبیر واستیلاد ایله شول رتبه‌یه اتصال ایتمشدر که ملك
مولاسندن عوضله وعوضسز خروجی عدیم الاحتمال اولمشدر وآنده ملك مولاسی برقرار ایکن بلا رضاء مفادات
امیر جائز وسزاوار اولماز بو صورتده بیع عورت جائزدکل ایکن مولاسی بیت المالدن عوض قیمتنه طالب واولوجهله
مفاداته راغب اولسه اولابده مساعدهٔ امام مناسب کوریلور زیرا فداء اسیر مسلمی بیت المالدن اداء امام اوزره لازم
وتعویض مزبور مقام اداء مزبوره قائمدر که تخلیص اسیر ایچون اهل حربه اعطاء ماله ارضاء مفادات ایچون
مولاسنه بذل اموال متماثل الاحوالدر واول عورتك ملکدن ملکه انتقالی عدیم الاحتمال اولمغله مال بیت المال عوض
ملك اولمیوب همان عوض خدمت اولمق اوزره اکا ایصال اولنور وخدمت مدبره وام ولددن بطریق الایجار
اخذ عوض حق مولالرنده جائز ورأینه مفوضدر بو صورتده مسلمین بعد المفاداة اول عورتی اهل حربدن اخذ
واستنقاذ ایلسه‌لر آنده ملك مولاسی قائم اولمغله کرکدر که ینه مولاسنه تسلیم وانفاذ ایده‌لر و بوندن اقدم بیت المالدن
اخذ ایلدیکی مالی دخی مولاسنه سالم قیلنور که اول مالی عورت اهل حرب ایچنده قالدیغی مدتده کندودن
منقطع اولوب بردخی راجع اولمیان خدمتندن عوض اولمق اوزره متسلم اولمشدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده مولاسی
مفاداتنده تعویض بیت الماله مائل اولمیوب انجق عورتی مسلمین اشترا قیلمغه قائل اولسه مؤلف عاجز جناب
ن بومعنایی مکروه کوریم دیو قطع جواب ایتمشدر که عورتده تدبیر واستیلاد ایله حق عتق ثابت اولمغله احتمال
بیعی غائت اولمشدر بو صورتده مسلمین عورتی یدندن بطریق الاکراه اخذ ایدوب مفاداته عازم اولسه‌لر کرکدر که
امام بیت المالدن قیمتنی غارم اوله کذلك امام المسلمین رأی ایلدیکی برمصلحت ایچون اول عورتی مولاسندن
بلا رضاء اخذ ایلمك اقتضا ایلسه ینه بیت المالدن قیمتنی قضا ایدر ومدبره‌ده ائمهٔ ثلثه رضوان الله تعالی علیهم
اجمعین بو قول اوزره مجتمعیندر که آنده حکم مالیت باقی وقائم حتی غصبیله ضمانی بالاتفاق لازمدر لکن ام ولدده
اکرچه قول امامین رحمة الله علیهما ینه قول سابقدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه ام ولد ضمانله مغصوبه
اولمدیغندن بیت المالدن اعطاء قیمتی حق امامده غیر لایقدر و بعض فقها ام ولدده دخی قول سابق اوزره
متفقلردر دیو ذکر وانها ایدوب اعطا ایلدیکی قیمتی عوض رقبه‌سی اولمیوب انجق قیمتی ایله اخذ امامه صورت
رضاسی کبی بودخی عوض خدمتیدر دیو اثبات مدعی ایلدیلر لکن قول اول اصح ومعولدر زیرا جناب مؤلف
بوندنصکره دیمشدر که اول عورت وجه مشروح اوزره مفاداتدنصکره ایادی مسلمینه عودت قیلسه کرکدر که
امام عورتی صاحبنه رد وتسلیم وبیت المالدن اخذ ایلدیکی قیمتنی استرداد وبیت الماله وضع وتقدیم ایلیه پس

مطلب الاختلاف بین الائمة
فی بعض احوال المدبرة وام الولد

مال مذکور عوض خدمت اولیدی ردی لازم اولمیوب مسئلهٔ متقدمه کبی کندویه سالم قیلنورایدی وبنده جناب
مؤلف دیمشدر که اول عورتی بطریق الاکراه اخذ ایتمکی امام ایچون مناسب کورمزم پس صورت مزبوره ده
اعطا قیلندیغی عوض خدمت اولیدی رأی ایلدیکی مصلحت ایچون بلارضا اخذنده جواز وصحت اولورایدی
واکر مسئلهٔ مرقومه ده عورت مزبوره قنه یعنی مملوکهٔ صرفه اولسه امام ایچون جائزدر که اهل خبره یه قیمتنی
تقویم ایتدیروب بیت المالدن بعد الاداء آنی اول اسیر مسلمك فداسنده تسلیم قیله زیرا مولاسینك مفادات مرقومه دن
امتناعی اول اسیر مسلمه ضرر عظیمی موجب وعند الضرر العظیم رضای مالك یوغیکن امام ایچون ولایت بیع
اموال دخی ثابت ومترتبدر وثبوت ولایت مزبوره عند الامامین امر ظاهردر که امام مدیون اوزره حجر وبلارضاء
مالنی بیعله ضرر داینی دفع ایلمکه عندلرنده قادردر کذلك ولایت مزبوره عند ابی حنیفه رضی الله عنه دخی
حاصلدر که اول دخی مسلمینه ضرر عظیم اولان محلده حجر مالکه قائلدر پس امام ایچون بلارضاء ولایت بیع
ثابت اولدقده جاریهٔ مرقومه یی بیع ومالکنه ثمننی ویرمك یاخود تقویم ایتدیروب قیمتنی ویردکدنصکره آنکله
مفادات ایلك بربرینه متفاوت دکلدر ووجه مشروح اوزره مفاداتدن صکره اول عورت ایادی مسلمینه دخول
ایلسه مولاسی ایچون بر دخی اکا سبیل وصول یوقدر که امام آنی بلارضاء بیع نافذ ایله بیع ایلدکده ملك مولاسندن
خروج وملك آخره حلول ایلمشدر واکر عورت مزبوره مکاتبه ایسه مؤلف کریم المناقب دیرکه بن بوصورتده
امام ایچون عورتك ومولاسینك رضالری بولنمادقجه مفاداتی محبوب ومناسب کورمزم زیرا رقبه سنده ملك
مولاسی قائم ایکن عورت دخی بحسب الکتابه نفس ومنافعنه احق اولمغله آنکله مفاداتده هر برینك اعتبار رضاسی
امر محققدر بویله ایکن امام بطریق الاکراه اخذ ایله مفاداتی الترام ایتمش اولسه مکاتبه غصبله مضمونه اولمدیغندن
مولاسی ایچون امام اوزره نسنه اعطاسی الزام اولنماز زیرا وجوب ضمان غصب تفویت ید مالکله حاصل اولور
ومکاتبه دخی ید مالکه نظر ایله منزلهٔ حره یه نازل ومنافع وکسبنده حق مولاسی غیر متحصلدر واخذ امامله
آنده ثابت اولان ملك مولاسی دخی زائل اولمامشدر حتی بعد المفاداة مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر کرکدر که
ینه کتابتی اوزره مولاسنه رد وتسییر ایده لر اما مکاتبهٔ مزبوره اداء بدل کتابتله یاخود قبل الاداء اعتاق مولاسی ایله
آزاد اولمش ایسه آنکله مفاداتده انجق رضاء نفسنه اعتبار واعتماد اولنور زیرا آندن ملك مولاسی زائل اولوب والحالة
هذه اهل دار اسلامدن اولدیغندن عتقله حرهٔ ذمیه اولمغله رضاسی بولنمادقجه آنکله مفاداتیمز حکم صحتی غیر
قابلدر نظیری اهل ذمتدن شول حر اصلی وحرهٔ اصلیه درکه اهل حرب آنلر ایله مفادات اسراء مسلمینه
طلبکار اوله لر آنلرك رضالری بولنمادقجه مساعدهٔ امام جائز وسزاوار اولماز اما احرار یاخود ممالیکدن اولان مسلم
ومسلمه ایله مفادات اسراء مسلمین قطعا تجویز اولنمایوب اولبابده کندو رضالری ومولالرینك رضالری بولنوب
بولنماق فرق وتمییز اولنماز زیرا تسلیم اولنان مسلم اوزره قتل اهل حربدن حذر اخذ اولنان مسلم اوزره حذر ایله
برابردر اما ذمی بشقه درکه اعتقادده اهل حربه موافق اولمغله طرف اهل حربدن نفسی اوزره امین اولمادقجه مفاداته
رضا ویرمیه جکنه ظاهر حالی ناطقدر وعلی هذا بر حربی امانله داریمزه داخل اولدقدنصکره اهل حرب آنکله
مفادات اسیر مسلمه طلبکار اولوب اول دخی بنی آنلره تسلیم ایدرسکز قتل ایدرلر دیو اعتذار یله عدم رضاسنی اظهار
ایلسه بوصورتده اول مستأمنی اهل حربه تسلیمیمز جائز وسزاوار اولماز زیرا امانیمزده داخل اولمغله اولبابده مفاداته
رضا ویرمین ذمی منزلنه نازل اولمشدر وهم آنی تسلیمله قتله عرض ایتمك بزدن اکا ظلم صریحدر ومسلم وذمی کبی
مستأمن اوزره ظلم دخی حرام وغیر صحیحدر لکن اهل حرب اسیر مسلمی بزه تسلیمده اول مستأمنی داریمزدن
دفعله قانع اولورلرسه امام ایچون اکا وار کندو بلادیکه یاخود دیلدیکك محله رحلت قیل دیو طرد ایلمك واسع
کوریلور زیرا اسیر مسـ اوزره خوف قتل مشرکین نابود اولسه دخی امام ایچون حق مستأمنده ولایت مزبوره
موجوددر کورمزمیسنکه مستأمن داریمزده تطویل اقامته عازم اولدقده امام آنك خروجی باینده تقدم ایلمك لازمدر
پس اسیر مسلم اوزره خوف قتل واقع اولوب یاخود امامك مستأمنه خطابله بوقول مجردی ایله تسلیم اسیر مسلمه
قانع اولدقلرنده ثبوت ولایت مزبوره بطریق الاولی ظاهر ولامعدر بوصورتده مشرکین مسلمینه خطابله
سز آنی بزلره تسلیم ایدیکز یوقسه سزکله قتال ایده رز دیو قطع جواب ایلسه لر بوصورتده مسلمین مقاتلهٔ
مشرکینه قدرتیاب دکللر ایسه ده ینه تسلیملری جائز وصواب کوریلمز زیرا تسلیمی طرفیمزدن غدر امان وغدر امانه
رخصت بولنمادیغی نمایاندر واکا اجابتمز اهل حربك بزلره خطابله یازنا ایدرسز یاخود سزکله قتال ایده رز دیو
تکلیفلرینه اجابتله سیاندر لکن بوصورتده مسلمینه لازمدر که اول مستأمنه سن بلاد مسلمیندن چیقوب دیلدیکك

ارضه

ارضه ذاهب اول دیو طرده عازم اوله لر اما کا تعیین مدت ایدوب سن وقت فلانی یه دکین میانه مزدن خارج اول
یوقسه سنی تسلیم ایده رز دیوب اول دخی قبول ایتدکدنصکره وقت فلانی حلول ایتدکده ینه خارج اولماسه
بوصورتده ینه تسلیمه راضی اولورسه تسلیمی حکم صحتده مندرج واولمازسه غیر مندرجدر زیرا ایچمزده آمن
اولمغله مأمنه بالغ اولمدقجه اضراری جائز وسزا کوریلمز سؤال اولنورسه که مستأمن مرقومك بعد تقدم المسلمین
انقضاء مدته دکین اقامتی اهل حربه تسلیمنه دلیل رضا اولمق صریح رضا کبی جواز تسلیمنی اقتضا ایدر مثلا امیر
بر مستأمنه سن وقت فلانی یه دك داریمزدن خارج اولورسك فبها واکر خارج اولمازسك سنی ذمت قیلارم دیوب
اول دخی مدت معینه ده خارج اولماسه وجه مشروح اوزره دلیل رضا بولنمغله حکم ذمتده مندرج قیلنور جوابده
دیرز که بلی اقامتی دلیل رضادر لکن دلیل محتمل اولوب قطعی اولمدیغی هویدادر بناء علیه تسلیمه رضاسنی
تصریح ایتمدکجه بومثللو دلیل محتمل ایله تعریض قتلی غیر صحیحدر اما عقد ذمت شبهه ایله ثابت اولان احکامدن
اولمغله آنده دلیل محتمل اوزره اعتماد واعتصام اولنور واکر بعض مشرکین ملکلرینه عصیانله بعض حصونده کسب
امتناع وذمت مسلمین اولمق اوزره مسلمیندن رجاء مصالحه یه استسراع ایلدکده اهل حرب بو خبری استماع ایدوب
اکر بو رجاسنه مساعده ایدرسکز اسراکزی قتل وسزکله قتال ایده رز مقالنی مسلمینه اسماع ایلسه لر نظر اولنور
اکر مسلمینده قوت قتال وار ایسه قول مشرکینه باقیوب عقد ذمته اجابتلری واجب وسزاوار اولور زیرا ذمت احکام
اسلامی دنیاده موجب التزام اولمقده خلف اسلامدر ومتحصنین مرقومین دخول اسلامه رغبت ایده لر ایدی
قبول اسلاملری اشکالدن عاری ایدی پس رغبت ذمتلری دخی مجرای اسلامده جاری قیلنور واکر مسلمینده
قوت قتال اولمیوب نفسلری اوزره خوف خطر درکار ایسه عقد ذمته عدم اجابتلری دخی جائز وسزاوار اولور
کورمزمیسنکه مرقومین دخول اسلام ایتمش اوله لر ایدی مسلمینده قوت مقاومت اولمیوب نفسلری اوزره
خوف خطر درکار اولدقده ینه نصرتلری واجب اولماز ایدی پس طلب ذمتلری دخی نصرتلرین مستوجب اولماز
واکر مسلمین قوت مقاومتله سرافراز اولوب انجق علی تقدیر القتال مشرکینك اسراء مسلمینی قتل ایتملرندن
احتراز اولنسه ینه طلب ذمتلری منزلهٔ اسلاملرینه تنزیل برله اجابتلرینه جواز ویریلور زیرا قبول اسلام ایده لر
ایدی اسراء مسلمین اوزره خوف اولنسه دخی نصرتلری ایجاب والزام اولنور ایدی کورمزمیسنکه اسراء
مسلمین اوزره خوف قتل ایچون قتال مشرکین ترك واهمال اولنماز پس خوف مذکور ایچون اجابت عقد ذمت
دخی ترك وابطال اولنماز واکر اهل حرب مسلمینه التجا برله سزده اسراکزی تسلیم ایده رز آنلری ذمته عدم
قبولکز اوزره دیو رجا ایلسه لر کرکدر که امام رجاء مشرکینی قبول واجابت عقد ذمتدن نکول ایلیه زیرا اسراء
مسلمینی تخلیصله آنلری اهل قتال ایدوب حریم دار اسلامدن دفع اعداء اثام ایچون استعمال قیلمق مشرکینی
اهل ذمت قیلمقدن هم ایدزکی وارستهٔ اشکالدر بوصورتده امام رجاء مشرکینی قبول وآنلر دخی اسراء مسلمینی
تسلیمدن صکره اول متحصنینه ظفریاب اقتدار اولمالریله متحصنین مجددا رجاء عقد ذمته ابتدار ایلسه لر
ینه وجوب اجابتمز درکاردر که بیان سابق اوزره ذمت احکام اسلامی دنیاده التزام خصوصنده خلف اسلام اولمغله
وجوب قبولی آشکاردر بوصورتده مشرکین سز نقض عهد ایلدیکز دیو مسلمینه اعتراض ایدرلرسه التفات
اولنمیوب تنفیذ مراملرندن اعراض اولنور زیرا بزدن نفوس واموالرینه تعرض صادر اولمیوب همان آنلردن
ممتنعین اولان متحصنینه عقد ذمت ظاهر اولمشدر وشرط مزبور ایله عقد ذمتلرندن امتناعیمز واجب اولمدیغی
امر باهردر واکر متحصنین مرقومین بزدن رجاء ذمت ایتمیوب همان بلادیمزه خروج ایچون طالب امان اولدقلرنده
مشرکین دخی سز آنلره اعطاء امان ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رز دیو اظهار عدوان ایلسه لر کرکدر که
امام المسلمین اولبابده نظر وامعان ایدوب مسئول متحصنین نافع اسلامیان ایسه اجابتلرینه داعی درفیان
دکل ایسه مساعده دن روکردان اوله زیرا امام ناظر مسلمین اولوب عقد امان دخی انجق منفعت مسلمین ایچون
مشروع قیلنمغله ضرر مسلمینی متضمن اولان هر موضعده اجابت امام البته ممنوعدر واکر متحصنین مرقومین
بزلر قبول اسلامله میانه کزه نزول ایده لیم دیو رجا ومشرکین دخی بونلره مساعده ایدرسکز سزکله قتال واسراکزی
قتل ایده رز دیو تهدید نابجا ایلسه لر بوصورتده مسلمینده قوت مقاومت بولنوب بولنماغه اعتبار اولنمایوب همان
مساعدهٔ متحصنین التزام واختیار اولنور لکن اکثر اصحابیمز رحمهم الله تعالی دیدیلرکه متحصنین مرقومینك
قبول ذمتلری ایله قبول اسلاملری بینلرنده فرق حقیقی غیر قائمدر که علی کلا التقدیرین مسلمینده قوت مقاومت
بولنمادقجه قیام نصرتلری غیر لازمدر زیرا مرقومین بعد الاسلام میان مشرکینده محصور اولمق حالا انجلرنده

بولنان مسلمینك اسیر وحبسندن اقوی دکلدر واسیر مسلمه نصرت واستخلاصی ایچون قتاله مبادرت مسلمینده
قوت مقاومت بولندقــده واجب و بولنماد قده غیر واجبدر ومانحن فیه دخی بو یله درغایة الامر مرقومینك
اسلاملری کندو نفسلرنده صحیح وتام وعقد ذمتلری انجق جانب مسلمینله رسیدهٔ تمام اولور وعلی کل حال قوت
مقاومت بولنمادقده وجوب اجابتلری عدیم الاحتمالدر مامؤلف الکتاب امام محمد دقت نصاب فرق مسئلتی قریبا
ذکر ایلدیکمز قول صوابله اشراب ایتمشدر که مسلمینله مفادات اسراء مسلمین بروجهله تجویز اولنمایوب اولبابده
فداء اسرا قیلنان مسلمینك رضا وعدم رضالری فرق وتمییز اولنماز ماهل ذمتله مفاد اتیز رضالری نمایان اولدقده
جائز وشایان کوریلور ومانحن فیه دخی بو یلادر که مسلمینده قوت مقاومت بولنمادقده عقد ذمته ترك اجابتلری
جائزدر اماقبول اسلامدن امتناعله نصرتلرینه ترك قیام علی کل حال حد جوازدن متجاوز در وشول عجوز کبیره که
مشرکیندن اسیر قیلنمش اوله مالله مفاداتی تجویز وتقریر اولنور زیرا دار الحربده بولندیغی تقدیر اوزره قتالندن
خوف اولنمیوب ظهور نسلی دخی ممکن اولمامغله مالله مفاداتنده مشرکینی قتال مسلمین اوزره حالا ومالا معنای
تقویت غیر متمکندر و بز قریبا بیان ایلدیك امام محمد اصحابنا مسلمین ماله محتاج اولدقلرنده حال ضرورته
اعتبار یله اسراء مشرکینی مالله مفادا تلرین تجویز واستصواب ایلمشدر کورمزمیسنکه وقت ضرورتده اهل
حربه بیع اسلحه جائزدر ومفادات اسرادخی بو یله در واکثر مشایخمز رحمهم الله تعالی دیدیلر که عند الاحتیاج
مبادله بالمال حقا الله تعالی مشرکك مستحق اولدیغی قتله جلب مال ایچون باعث ترك واهمال اولمغله حلال کور یلیوب
مال ایچون قتل مرتدی وقتل مستحق رجمی ترك واهمال منزلنده انزال قیلنوروهم مبادلهٔ مذکوره مسلمینك
قتال مشرکینی التزاملری انجق جلب مال ایچون اولمق تهمتنی ایهام ایتمکله بروجهله تجویزینه اقدام اولنماز
واکر امام المسلمین اهل حربك نسا وصبیانلرینی اسیر ایله دار اسلامه ادخالدن صکره صاحبلری امثاله کاوب
آنلری اشترا ایچون عرض اموال ایلسه لر قول امام محمد رحمه الله تعالی اوزره مسلمینك ماله شدت احتیاجلری
متحقق اولمدیغجه کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة آنلری صاحبلرینه بیع ایلمك استحلال اولنماز وقول اکثر
مشایخ اوزره بیع مذکور بحسب المعنی مبادله بالمال اولمغله شدت احتیاجله دخی حلال کور یلمز اماصاحبلری
بز بونلری اشترا ایده لیم و بعد الاشترا سبیللرین تخلیه ودار یکزده ترك وابقا ایده لیم دیو طلب ومعاهده ایدرلرسه
اکا مساعده اولنور زیرا دار الحربه اعاده لرندن منعمز انجق صبیان کبیر اولدقده نفس ونسللری ایله ونسا دخی
نسللری ایله مشرکینی قتال مسلمین اوزره تقویتدن احترازه مبنیدر که محذور مذکور صورت مزبوره ده منتفیدر
وهم بعد القسمة صاحب السهم حقنده بونلری اعتاق ایلمك صحیح اولنجه اهل ذمت ومستأمنیندن بونلری اعتاق
ایده جکلره بیع ایلمك دخی تصحیح اولنور واکر اهل حرب دار الحربده اسراء مسلمینله عسکر اسلامه ورود وبونلری
یدیکزده بولنان اسراء مشرکیندن فلان وفلان وفلان ایله مبادله ایده لیم دیو بذل مجهود ایلدکلرنده اسراء مطلوبین
دار اسلامه ارسال اولنمش اولملریله عند المسلمین حاضرین اولمدقلرندن مسلمین اهل حربه سزلر اسرامزی بزه تسلیم
وعودت ایدرسکز بز دخی دار اسلامه خارج اولدیغمزده البته مطلوبلریکزی سزلره بعث ایده رز دیو اعطاء عهود
ایلسه لر بو صورتده حق مسلمینده مستحب اولان اولدر که دار اسلامه دخوللرنده بعث مشروطله وفاء معهود ایده لر
زیرا المؤمنون عند شروطهم قاعده سینك ظاهر ماصدقی اوزره ایفاء ملتزملری اوفق وارفقدر وهم ترك وفا بعد الوعد
مسلمینه عدم اعتمادلرینه باعث اولوب اندن دخی احیانا ضرر مسلمین منبعث اولور بو یله ایکن حق مسلمینده
ترك وفا دخی جائزدر که اهل حربك اسراء مسلمینی حبسلری ظلم اولوب مقابلهٔ ترك ظلمده شرط قبلنان نسئه یه
لزوم وفا تعلق ایتمدیکندن بشقه مسلمین مقصودلری اولان تخلیص اسراء مسلمینه فائز اولمشلردر لکن بو صورتده
تخلیص اولنان اسراء مسلمین ایچلرنده عبید مسلمین وار ایسه آنلرك قیمتلرینی اهل حربه بعث ایلمك واجب
ایدوکی آشکاردر که اهل حرب اخذ واحراز ایله عبیده مالکین اولدقلرندن صکره شرط مذکور ایله مسلمین
آنلری تسلیم ایلدکلری املاکلرنده دخی تأمین ایلمشلردر همان عبیدمذ کورین مسلمین اولملریله ردلری متعذر
اولدیغندن ردقیمتلری واجب ومتقرر اولمشدر لکن حکم احرار بشقه درکه مشرکین اسر ایله احرازه مالکین
اولمامشلردر و بعث قیمتدن صکره عبید مذکورینك مولالری کلوب اخذ لرینه عازم اولورلرسه مسلمینك بعث
ایلدکلری قیمتله اخذ ایلمك لازمدر حتی اداء قیمتدن امتناع ایدرلرسه فی الاصل قیمتی بیت المالدن ادا اولنوب
بیت المال ایچون اشترا قیلنمش کبی اولملریله عبید مسلمین قیلنوب اول وجهله آنلر ایله انتفاع اولنور واکر اهل حربدن
برکسنه نك عبدی دار الحربده قبول اسلام ایتمکله مسلمین بذل فدا برله تخلیصنه اهتمام ایلسه لر عند ابی حنیفة

رضی الله

رضی الله عنه عبد مزبور مسلمین آنی اشترا وقبض ایتدکلری حینده حریتله بکام اولمغله قیمتی مولاسینك ملك
خاصی اولمیوب بیت مال المشرکین ایچون مشرکینه ملك عام قیلنور زیرا عبد مزبور دار الحربده قبول اسلام
ایلدکده اوزرندن ازالهٔ ملك حربی مستحق اولمشدر و بو استحقاقك تمامی انجق مسلمینك شرا وقبضی ایله
متحقق اولور که اوزرندن بحسب الحس زوال ید حربی انجق تسلیمله ظاهر ومتحقق اولور وشرا وقبضله استحقاقی
تمام اولدقده اوزرندن ملك حربی همان عبد حربی دار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجنده اولدیغی کبی
انجق حریتله زائل ومفترق اولور و بو مسئله کتاب السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیکمز عبد حربی دار الحربده قبول
اسلام ایلدکدنصکره حربی آنی ینه دار الحربده حربی آخره بیع ایلدیکی مسئله سینك نظیریدر اما دار یمزدن اسیر
ایلدکلری عبدك حکمی بشقه درکه آنده باقی اولان حق مولاسی مرعی اولمغله عتقنه حکم شرعی لاحق اولماز
ومعنای معهود قبول اسلام ایلین عبید اهل حربده غیر موجوددر اماقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عبید اهل حرب
دار یمزدن اسیر ایلدکلری عبد ایله مستویدر که شرا وقبض سبب ثبوت ملك اولمغله ابطال ملکی غیر محتویدر
امادار یمزه بطریق المراغمة والفرار خروجی بشقه درکه خروج مذکور کندو نفسنه علی وجه القهر تملکنی موجبدر
ومملوکك خلاف رضاء مولاسی اوزره نفسنه تملکی عتقنی مستوجبدر بناء علیه عبد مزبور دار یمزه اماناله خارج اولسه
عتق حاصل اولمیوب همان بیع اولنوب مولاسی کلدکده ثمنی اکا واصل قیلنور که خروجی علی وجه المراغمة اولمادیغندن
خلاف رضاء مولاسی اوزره تملك نفسنه نائل اولمامشدر واکر مسئلهٔ مفروضه ده ایادی اهل حربده بولنان اسرا احرار
مسلمیندن اولوب مقابلهده طلب ایلدکلری اسراء مشرکینك دخی مولالری بیعلرندن امتناع ایتملریله امام المسلمین اول
اسراء مشرکینی تقویم و بیت المالدن قیمتلرین اعطا وعلی طریق الجبر اخذ واهل حربه تسلیم ایتمکی رأی وتصمیم
ایلسه بو رأیی تجویز وتنظیم اولنور زیرا ایادی اهل حربدن تخلیص اسراء مسلمینه احتیاج مسلمین ظاهر
وامتناعلری موجب ضرر عام ایدوکی باهردر و بز قریبا بیان ایلدیك که بومثللو امورده امام ایچون صاحب المال
اوزره ولایت جبر بالاتفاق ثابت ومتقرردر واکر صورت مفروضه ده ایادی مسلمینده بولنان اسراء مشرکین مدبرین
ومدبرات یاخود امهات اولاد قیلنمش اولملریله مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر یاخود قبول اسلام ایتمش اولملریله
اهل حربه ردلری متعذر اولسه کرکدر که امام ایادی اهل حربدن اسراء مسلمینی اخذ ایدوب بعده آنلره
مطلوبکز اولان اسرایی تسلیمه سبیل شرعی یوقدر دیو اعلام ودیلرسه کز سزه قیمتلرین ویره لیم دیو استعلام
ایلیه زیرا امامك اهل حرب ایچون اخذ اسراده شرط قیلدیغی اعطاء ممالیك وممالیك دخی ممالیك مسلمین
اولوب آنلری تسلیم دخی متعذر بولنمغله اعطاء قیمتلری متقرر اولور واعطاء قیمت دخی شرعا واجب اولمیوب انجق
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ووفاء شرط ایده جکلرینه حسن اعتقادلری ایچوندر ومقصود معهود انجق اخذ
قیمته رضالری موجود اولمغله کسب وجود ایدر بناء علیه امام المسلمین اولا استرضالرینه همت ایدوب راضی
اولورلرسه اعطاء قیمته مباشرت واولمازلرسه بلاشئ رد وطردلرینه مبادرت ایدر زیرا رضالری تحقق ایتمدکجه
زمان مستقبلده مسلمینه اعتماد ایتمیه جکلری وارستهٔ اشکال اولمغله اعطاء قیمت بلا فائده اضاعت اموال اولور
واکر دار الحربده بولنان عسکردن بر مسلم بر علج کبیری قهر ایله اسیر ایلدکده علج مسفورا کانه نفسنه فدا ایده جکیم
یوز دینار اوزره مصالحه قیل سبیلمی تخلیه ایتمك اوزره دیو تعبیر ایلسه اولبابده اذن امیر بولنماد قچه مصالحه سی
تجویز وتقریر اولنماز زیرا مأخوذی اسیر اولوب اسراده رأی وتدبیر شرعا امامه تخصیص اولنمغله رأی امام اوزره
تغلب اهل عسکردن برکسنه حقنده ترخیص اولنماز بو یله ایکن مسلم مرقوم صلح مزبوره اجتسار ایتمکله علج دخی
یانده بولنان یوز دیناری اظهار ایلسه اول مسلم اوزره واجبدر که دنانیری اخذ ایدوب ینه امیرك علجه بذل
یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
اقتدار ایلیه که یانده بولنان دنانیر اخذ نفسی ایله مأخوذ اولوب غنائمدن اولمغله بعض غنائمی بعض آخر ایله
مبادله جائز وسزاوار اولماز همان لازم اولان علج ودنانیری حضور امیره احضار قیلمقدر لکن دنانیر مزبوره علجك
یانده بولنمایوب بلکه برحصن ممنعه ورود وایچنده بولنان کندو مالندن یاخود اهل حصنك قرض وهبه لرندن
اول دنانیری اداده بذل مجهود ایلسه اول مسلمك حقنده افضل امرین اولدر که اول دنانیری ینه علجه هر کیم
اعطا قیلدی ایسه آنك اوزرینه مردود قیله زیرا دنانیر مزبوره علجك یانده حاصل اولمیوب بلکه ید مسلمه
علی وجه الامان صلحله داخل اولمشدر و بز قریبا بیان ایتمشیدیك که سبیل علجی تخلیه برله رأی امام اوزره تغلبی
جائز وشایان دکلدر پس صورت مرقومه ده علجی دنانیر ایله برابر کتورمك شرعا متعذر اولمغله دنانیری رد وعلجی
حضور امیره کتورمك اوزرینه ثابت ومتقرردر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده علج ودنانیری معا بطریق القهر

اخذی متعین اولمغله ایکیسنی برابر کتورمکه شرعا قادر ومتمکندر بویله ایکن اول دنانیری اخذ ایله علجی
اطلاقدن صکره حضور امیره کلوب قصه سنی اخبار ایلسه کرکدر که امیر همان مرهٔ واحده ده عقوبتنه ابتدار
ایتیوب بلکه مستقبلده بومثللو حرکتدن نهی ایله اکا تقدم اوزره اقتصار ایلیه زیرا ظاهر حالی فعل مزبوره
عن جهل اقدامنه دال اولمغله کرکدر که امام آنی معذور طوتوب اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی هیئت
حسنه صاحبی اولوب سوء حالله متهم اولمیان کسنه لرك زله وخطالرین عفو ایدوب مؤاخذه ایتمکز حدیث
شریفی ایله عملنده سعی مشکور ایلیه لکن مسلم مزبور دخی اول دنانیره قهر علجله وقهر علجه دخی منعهٔ مسلمینله
واصل اولمغله کرکدر که امیر اول دنانیری یدندن آلوب غنائم مسلمینده داخل قیله وصورت مفروضه ده علج
مسفوره بعد الاطلاق مسلمیندن عسکر آخر ظفریاب التحاق اولوب آنی اخذ ایله دار اسلامه اخراج والحاق
ایلدکلرنده اهل عسکر اول بزم رفیقمز آنی مقدما اخذ ایدوب خلاف مشروع اوزره اطلاق ایتمش اولمغله
بز اکا سزدن احقلرز دیو اظهار شقاق ایلسه لر اکا بروجهله کسب استحقاق ایده مزلر زیرا مأخوذده حق آخذ
قبل الاحراز غیر متأکده واحراز دخی عسکر اولدن بولنمایوب ثانیدن بولندیغی ثابت ومتمهددر کذلك علج مسفور
دخی اهل عسکر ثانی یه سزك همجنسیکز فلان مسلم بنی امانله اطلاق ایتمش اولمغله سزلر ایچون بنم اوزریمه
سبیل یوقدر دیو نزاع ایلسه قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا بعد الامان مأمنه بالغ اولمغله حکم امانی رسیدهٔ
نهایت مبالغ اولمشدر کورمزمیسنکه نفس امیر آنی اسراء مسلمین ایله یا ماله مبادله یی یاخود اوزرینه منی رأی وتدبیر
وتخلیهٔ سبیلله تسییر ایدوب بعد بلوغ المأمن مسلمین آنی مجددا اسیر قیلسه لر ینه فیء مسلمینه وضع وتقریر قیلنور
زیرا امیر صورهٔ مذکوره ده آنکله مأمنه بالغ اولنجیه دك امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولوب مأمننده ایکن دخی
امین اولمق اوزره مصالحه یه قائل اولمامغله قبل بلوغ المأمن امان مسلمینده داخل اولوب بعد البلوغ امان مسلمین
آندن زائل اولمشدر حتی قبل بلوغ المأمن اخذ واسیر ایتمش اولسه لر جواب مسئله وجه آخر اوزره تحریر اولنور که
آنده امام تخییر اولنور یعنی دیلرسه اول یوز دینار اوزره صلحی امضا برله تخلیهٔ سبیلنه رضا ویریر ومؤلف
مضبب القضاء دیرکه امامك بوفعلی جائز ایسه ده بن آنی مستحب کورمزمکه فعل مزبور مفاداة الاسیر بالمالی
اقتضا ایدر ودیلرسه اول دنانیری یدلرندن اخذ اولنان اهل حصنه رد وایفا وعلجی فیء مسلمینه وضع والقا ایدر
زیرا قبل بلوغ المأمن آنك حالی مسلم مرقومله وقت صلحنده اولان حالی ایله برابر اولمغله امام وقت صلحنده حاصر
بونسه بین الامرین المذکورین مخیر اولدیغی کبی قبل بلوغ المأمن دخی مخیردر والله اعلم

باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین بالمال * یعنی احرار ومما لیکدن اولان اسراء مسلمین واهل ذمی اول اسرانك
یا ولارینك یاغیریلرك امرلری اوزره فداء ماله تخلیصی حاوی بحث دقیق الفحاویدر اکر احرار مسلمین یا اهل ذمتدن
برکسنه اهل حربه اسیر اولوب دار الحربده بولنان مسلم وذمی برمستأمنه مقدار فداسنی عدم تفسیر اوزره بنی بونلردن
افتدا یاخود اشترا قیل دیو تعبیر ایتمکله اول دخی امرینی تنفیذ ایله آنی دار اسلامه ایصال وتسییر ایلسه مأمور مذکور
ایچون اسیر مزبوره اوزره سبیل استرقاقی اولمیوب ینه حریتی اوزره ابقا وتقریر اولنور زیرا مأمورك موجب امر اوزره
افعالی بالنفس فعل آمر ایله همحالدر نکته سی اولدر که حر اولان انسان اسر وشرا ایله مملوك اولمق عدیم الامکاندر
اما مأمور مذکورك بذل ایلدیکی مال فدا آمر مزبور اوزره دین واجب الادادر که مال مرقومله آنی حکما احیا قیلمشدر
نظیری اولدر که مستوجب قصاص اولان کسنه برشخصه امر وتنبیه وولی الدمه اعطاء ماله قصاصدن مصالحه
خصوصنی تفویض وتوجیه ایلیه توضیحی اولدر که فدا ایله امری ایکی وجهه محتملدر بری اولدر که بکا تصدق
وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وبری اولدر که بکا اقراض وجهی اوزره بذل فدا قیل دیمکدر وعند الاطلاق
انجق ادنی الامرین ثابت وعلی سبیل الاقراض بذل فدا ایلدیکی متثبت اولور لکن فداسنده ادا قیلدیغی مقدار
دیت یاخود آندن انقص ایسه تمامی ایله رجوعه قادر اولوب ازید ایسه زیاده سی ساقط وانجق مقدار دیتله رجوعه
مقتدر اولور وبعض علما دیدیلر که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره قلت وکثرتی معتبر اولمیوب
ادا قیلدیغی تمام فدا ایله رجوعی لازم اولور که امام مشار الیه وکالتلرده مراعات امر مطلق ملتزمدر لکن قول مذکور
قول جمیع ائمه اولمق اصح واقوادر که امر اسیر من حیث المعنی توکیل بالمبادله اولمدیغی هویدا ومن حیث الصورة
توکیل ایسه ده توکیل بالشرادر وامام ابو حنیفه رحمه الله تعالی توکیل بالشراده عند الاطلاق شرا بالقیمة ایله
مقید اولور دیوب امامین ایله اتفاق ایلمشدر وقیمت حر انجق مقدار دیتی اولمغله امر مطلق بعد الفدا اوزرینه
مقدار دیتی الزام ایدوب زیاده یی ایتمیه جکی محققدر پس اکثر ایله فدا ایلین بلا امر فدا ایله متبرع کبی زیاده سنده

متطوع اولوب انجق مقدار دیتله راجع اولور سؤال اولنورسه که مأمور مزبور امر اسیره امتثال ایتمش عد اولنورسه
لازمدر که جمیع فداسی ایله اوزرینه رجوعه قادر اوله ومخالفت ایتمش عد اولنورسه واجبدر که وکیل بالشرا
امر موکله مخالفت وغبن فاحشله قیمت مبیعدن اکثر ایله اشتراسی صورتی کبی هیچ برشیئله رجوعه مقتدر اولمیه
جوابنده دیرز که سؤال مذکور انجق شول حینده مستقیم اولور که عقد فدا معاوضه علی سبیل المبادله قبیلندن اوله
حال آنکه بویله دکلدر که حر مسلم وحر ذمی محل معاوضه دکللردر همان اسیر امرنده مقدار دیتی یاخود انقص ایله
استقراض ایدوب اول مقداری فداسنه صرف له امر ایتمش اولمغله مأمور دخی اول مقدارده اقراض وزیاده ده
تبرع ایتمش اولدیغندن مقدار اقراضی ایله رجوعه قادر اولوب مقدار تبرعی ایله مقتدر اولماز وعلی هذا اسیر مذکور
مستأمن مزبوره امرنده بنی بیك درهمه افتدا قیل دیو تعیین مقدار فدا قیلوب اول دخی مقدار مزبور ایله افتداسی
غیر ممکن اولمغله زیاده ایله افتدا قیلسه انجق بیك درهمله رجوعه قادر اولور که رجوعی حکم استقراضه مبنی
واستقراض دخی انجق بیك درهمده ظاهر اولمشدر اما حکم شرا بشقه درکه وکیل بالشرا مشتراسنه ابتداء
متملك بعده تمام ثمن تملکاً موکلنه مملکدر پس وکیل مرقوم موکلنه زیادهٔ ثمنله مخالفت ایتدکده تملیکی برنسنه ده
تحقق اولمامغله ثمندن برشیئله موکل اوزره رجوعه مستحق اوله مز لکن اسیر مذکور مستأمن مزبوره بنی اهل حربدن
نه مقدار ایله مناسب کورر یسك یاخود نه مقدار ایله دیلرسك افتدا قیل یاخود فدام ایچون بذل ایده جکك مقدارده
امرك نافذدر دیو تصریح ایتمش اولسه جمیع فداسنده قلیل وکثیر رجوعی صحیح اولور زیرا تفویضی تصریح
تعمیم اوزره مشتمل اولمغله قلیل وکثیر جمیع فداسنده امرینه ممتثل اولمش اولور واکر اسیر مذکور عبد مکاتب اولوب
مستأمن مزبوره امر ایله بنی مالله افتدا قیل دیو تعبیر ایلسه بو امری تجویز وتقریر اولنور ومال فداسی بدل
کتابتی اوزره تقدیم وآنکله فی الحال مؤاخذه سی تعمیم اولنور زیرا ماله فداسی حکما احیاسنی متضمن وبومثللو
مالی ادا اوزرینه فی الحال لازم ایدوکی متعیندر کورمزمیسنکه مکاتب کندو اوزرینه لازم اولان قصاصدن
مال اوزره بالنفس مصالحه یاخود مصالحه ایله غیره امر ایلسه اول ماله فی الحال مؤاخذه سنه استعجال
اولنور نکته سی اولدر که مکاتب نفقه سی کبی کندو حاجتنه راجع اولان امورده کسبنه احق واولی بابده
فی حکم الاحرار ایدوکی امر محققدر بو صورتده اول مکاتبك قبل اداء الفداء بدل کتابتدن عجزی ظاهر اولوب
ینه رقه رجوع ایدرسه اول فدا ایچون بیعی مشروع کوریلور زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده دین ظاهر الوجوب
اولمغله بعد العجز آنك ایچون بیعی لازم اولور مکر مولاسی قضاء دینی ملتزم اوله وبو بابده قیمت مکاتب مسئلهٔ
حرده مرتبهٔ دیتده مرتبدر زیرا مملوکك بدل نفسی انجق قیمتی اوزره منحصر ایدوکی اوزرینه جنایتله قیمتی لازمه
اولمقدن ظاهردر انجق قیمت ودیت میانده جهت فارقه شو وجهله بیان اولنور که مقدار دیت نص ایله معلوم
ومنضبط اولمغله زیاده نك قلت وکثرتنه اعتبار اولنمایوب ساقط قیلنور اما قیمت ظن وتخمینله معلوم اولان
اموردن اولمغله زیاده سی ناسك بومثللو معاملاتده تغابن ایده جکلری مقدار ایله واقع اولمش ایسه مقدار
زیاده امر متیقن اولمادیغندن مأمورك تمام فدا ایله رجوع ایلمك مقدوریدر اما زیاده سی تغابن ایده جکلری
مقدار ایله واقع دکل ایسه جواب مسئله بشقه درکه اول زیاده ایله راجع اوله مز واکر مکاتب مزبورك قیمتی
بیك درهم ایکن مستأمن مذکوره بنی بشیوز درهمه افتدا قیل دیو امر وتنبیه ایدوب اول دخی فداسنده بیك درهم
یاخود دخی زیاده صرف وتوجیه ایلسه مکاتب اوزره انجق بشیوز درهمله رجوعی صحیح ووجیه کوریلور
زیرا امر مذکورنده مال مسمایی مستقرض اولدیغندن مأمور دخی زیاده ده متبرع اولوب انجق مقدار مسماده
مقرض اولمشدر اکرچه مسئلهٔ سابقه کبی مقدار استقراضی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنوب مقدار
قیمتله رجوع ایدر اما بو مسئله کبی تصریح ایتدکده قیمتنه اعتبار اولنمایوب مقدار استقراضدن زیاده ایله
رجوعی مشروع اولماز واکر مکاتب مزبورك قیمتی بیك درهم ایکن بنی بش بیك درهمه افتدا قیل دیو امره
فدام ایلسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره تمام فداسی اول مکاتب اوزره حال کتابتنده یعنی
قبل اداء الکتابة الزام اولنور اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره قبل العتق انجق مقدار قیمتی ایله رجوع ایدوب
زیاده ایله اداء بدل کتابتله عتقندن صکره رجوعه شروع ایدر واختلاف موصوف بر اصل معروف اوزره مبنیدرکه
عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مکاتب وعبد مأذون غبن فاحشله بیع وشرالری نافذ اولمقده مسلك احراره
سالکلردر وعند الامامین رحمة الله تعالی علیهما غبن فاحشله بیع وشرایه غیر مالکلردر پس مفاداته امرنده
دخی عند ابی حنیفة رضی الله عنه مکاتب بمنزلة الاحرار اولمغله جمیع مسماده قلیل وکثیر مستقرض اولوب

مأموردخی جمیع مسمیٰ ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر وعندالامامین هبه کبی محابات فاحشه ایله بیعه دخی مالك
اولمامغله حالت رقنده امری انجق مقدار قیمتنده تصحیح اولنوب زیاده ده هبه وکفالتی مسلکنه سالك قیلنور
وقبل العتق ضمان کفالتله مؤاخذهٔ مکاتب صحیح اولمادیغی کبی بو بابده دخی قبل العتق قیمتندن زیاده ایله اوزرینه
رجوع مأمور تصحیح اولنماز واگر مستأمن مرقوم اسیر حر یاخود مکاتبی بلاامر افتدایه مسارع اولسه بعدالافتداء
اسیر حر حریتی ومکاتب کتابتی اوزره باقی قیلنوب فادیلری دخی اوزرلرینه برشیئله راجع اوله مز زیرا بونلر اسرایله
مملوك اولماز قلرندن بلا امر فادیلری دخی فداسنده متطوع اولور واگر اسیر مزبور مدبر یاخود ام ولد اولوب
مستأمن مزبوره ماله بنی افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود زیاده ایله افتدا ارله استنقاذ ایلسه بونلر
اسرایله مملوك اولمامغله کرکدر که آنلری مولالرینه تسلیم وانفاذ ایلیه واول بابده مذکورلرندن هر بری مأذون
ومحجور اولمق برابر ومأمور ایچون فداسندن برشیئله کرك مولالری وکرك قبل العتق کندولری اوزره رجوعی
غیر متصوردر اگرچه محجور اولدقلرنده عدم رجوعی آشکاردر که امر محجور حق مولاسنده عدیم الاعتباردر
اما مأذون اولدقلرنده عدم رجوعی آندن ناشیدر که مملوك مرقوم ید مولاسندن خارج و بشقه ید قاهره یه داخل
اولمغله صورت اباقی کبی حکم اذنی باطل و متلاشی اولمشدر یاخود مانحن فیهده واقع اولان فداء النفس بالمال
قصاصدن مال اوزره مصالحه منزلنه انزال اولنمغله صورت مصالحه ده قبل العتق عدم مؤاخذه ده مأذون
ومحجور همحال اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی همحال قیلنور لکن بعدالعتق فادی هر بری اوزره فداسی ایله
راجع اولور مگر فداسی قیمتندن ناسك تغابن ایده جکلری مقداردن اکثر ایله واقع اوله اول بابده انجق قیمتیله
رجوع ایدوب زیاده ده متبرع قیلنور زیرا مدبر وام ولدك امرلری کندو حقلرنده امر مکاتب کبی معتبر اولوب
امر مکاتب بیان سابق اوزره عندالاطلاق قیمتله مقدر اولدیغی کبی بونده دخی قیمتله مقدر قیلنور واگر مسئلهٔ
مرقومه ده مدبر وام ولدك مولالری مستأمن مرقومه سن آنلری اشترا یاخود افتدا قیل دیو علی الاطلاق
امر ایدوب بنم ایچون اشترا وافتدا قیل دیو تقیید ایتمش اولسه دخی افتدالری مثل قیمت یاخود زیادهٔ یسیره ایله
واقع اولمش ایسه تمام فدا ایله مولالری اوزره راجع اولوب زیادهٔ فاحشه ایله اولمش ایسه آنده متطوع قیلنور
زیرا آنلر ملك مولالری اوزره باقی اولملریله مولالرینك فداء ملکی ایله امری اسیر حرك حق نفسنده امری منزلنه
تنزیل اولنوب بودخی وجه مشروح اوزره استقراض ماله تحمیل اولنور نکته سی اولدرکه بعدالاسر فداء
اسیر قصاصدن مصالحه منزلنده اولوب مدبر وام ولدك جنایتلرنده مولالرینك صلحیله امری بنم ایچون دیمکله
نفسنه مضاف قیلسه ده قیلماسه ده معتبر اولدیغی کبی فداده دخی اعتبارلری مقرردر واگر مسائل مذکوره ده
آمر ومأمور اختلاف ایدوب آمر بن شو مقدار ایله فدایی امر ایتمشیدم دیوب مأمور بلکه آندن اکثر شو مقدار ایله
امر ایتمشیدیك دیسه قول مع الیمین قول آمر ایدوکی بلا خلافدر زیرا امر مزبور انجق جهت آمردن مستفاددر که
امرینی بالکلیه انکار ایلسه قول آنك قولی ایدوکی حکم لازم الاعتماددر پس بو مقدارنده اقرار ومقدار آخرده
انکار ایلدکده بینه بو یله در واگر آمر اگرچه بن سکا طلب ایلدیکك مقدار ایله افتدایی امر ایتمشیدم لکن انجق
شو مقدار اقل ایله افتدا ایلدیك دیسه ینه قول قول آمر ایدوکی هویدادر که آمر مأموردن مستقرض مال اولمغله
اختلافلری مقدار اقراضده واقع اولوب مقرض ادعای زیاده ایتمکله اقامت بینه آنك اوزرینه لازم ومستقرض
انکار زیاده ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهر وساطعدر واگر اسیر مکاتبك مولاسی مستأمن مرقومه
آنی بنم ایچون بیك درهمله اشترا یاخود افتدا قیل یاخود مالمدن بیك درهمله آنی افتدا قیل دیوب اول دخی
امتثال امرینی التزام ایلسه فداء مزبور ایله آمره رجوع ایدوب مکاتب اوزره هیچ نسنه الزام ایلمز زیرا مکاتب
برشیئله امر ایتمیوب آمر دخی بنم ایچون دیمکله عقدی یاخود مالمدن دیمکله مالی نفسنه مضاف ایلدکده نفسی
اول ماله ضامن قیلمشدر نظیری شول فضولیدر که خلعده ومال اوزره قصاصدن صلحده مالی نفسنه مضاف
قیله بونده ضامن مال قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنور اما بنم ایچون ومالمدن دیمیوب همان آنی بیك درهمله
افتدا قیل دیمش اولسه نظر اولنور اگر آمر ومأمور میانلرنده مخالطهٔ معاملات وار ایسه ینه جواب سابق
درکاردر که بینلرنده قائم اولان مخالطه لری حصول معنای استقراضده نفسنه اضافتی منزلنده نازل بلکه دخی
اقوی ایدوکی آشکاردر واگر مخالطه لری غیر موجود ایسه فداسی تطوعدن معدود قیلنور زیرا مولاسی فداسندن
برشیئه ضامن اولمیوب وضماننه برلفظله اشارت دخی ایتمیوب همان اول مستأمنی اسباب اکتساب احسان وثواب اوزره
بطریق المشورة دلالت ایلمشدر کذلك اسیر احرار وحرائردن اولوب آمر دخی زوج وزوجه سی یا بعض اقرباسی

مطلب لا یؤاخذ المکاتب بضمان الکفالة قبل عتقه

مطلب الامر بالصلح عن القصاص

مطلب امر الفضولی بالخلع او الصلح عن القصاص

یاخود شخص اجنبی اولدقده ینه تفصیل سابق اوزره عقدی یا مالی نفسنه نسبت ایلدکده ضامن مال قیلنوب
عدم نسبتنده آمر ومأمور معاملاتده بربرینه مخالط ایسه ینه ضامن قیلنمغله اوزرینه رجوع اولنور ومخالط دکللر ایسه
امری همان بطریق المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه برشیئله رجوعی مشروع اولماز واگر اسیر برطفل
صغیر اولوب والدی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو طلبکار اولسه والدی بو قولنده
ضامن مال اولمغله فدا ایله وجه مشروح اوزره آکا رجوعی سزاوار اولور و بعدالرجوع والدك اول فدا ایله مال صغیره
رجوعی اگرچه بالنظر الی القیاس صغیر اوزره ولایتی قائم اولمغله جائز ومشروعدر اما بالنظر الی الاستحسان رجوع
مزبور باطل وممنوعدر بونك نظیری شول مسئله ده واقع اولان قیاس واستحساندر که والد ولدینه برعورتی تزویج
ومهرینی ضماننه مالندن ادا ایلسه بونده بالنظر الی القیاس اول ماله ولدا اوزره رجوعی جائز وشایان گورلیوب
بالنظر الی الاستحسان جائز وشایان گورلمز زیرا عادت شایعه اولدرکه والدلر بومثللو اموردہ متبرعین اولوب رجوعه
طامعین اولمازلر ووجه محرر صورت فداده دخی مقرردر حتی والد قبل اداء الفدا فوت اولسه فداء مذکور ضماننه
اعتبار ایله ترکه سندن دین اولوب مأمور اول ترکه دن اخذ ینه کسب اقتدار ایدر لکن ورثهٔ والد بعدالایفاء آنکله مال
ولده رجوع وآندن استیفا ایدرلر نظیری مسئلهٔ مهردر که والد امرأهٔ ولدینك مهرینه ضامن اولوب قبل الاداء فوت
اولدقده ترکه سندن ایفا اولنوب صکره ورثه سی مال ولددن اخذ واستیفا ایدرلر و بو مسئله لرده معنای فقهی
اولدرکه والددن وجه مشروح اوزره واقع اولان انجق بطریق الصلة والاحساندر وتمام صله تسلیم وقبضه
منوط ایکن قبل التسلیم فوت اولدقده بعد وفاته واصل اوله جق صله سینك حکمنده نظر وامعان اولنسه تحت
وصیتده مندرج اوله جغی عیان ووارث ایچون وصیت باطله ایدوکی نمایاندر بناء علیه ضمانی اوزره ترکه سندن ایفا
و بطلان وصیت اوزره مال ولددن اخذ واستیفا اولنور واگر والد اول فدایی حیاتنده ادا ایدوب حین اداده
ن بونی صکره ولدم اوزره رجوع ایچون ادا ایده یورم دیو اشهاد ایلسه بو اشهادی مسئلهٔ مهرده واقع اولان
شهادی کبی تصحیح اولنوب آنکله فداسنی ولدندن استرداد ایدر زیرا ذکر اولنان عادت شایعه یه اعتبار بمزا انجق
خلافنه تصریحی بولنمادقده بدیدار اولور واگر والد مذکور مأمور مزبوره سن آنی افتدا قیل دیو تنصیص
ایدوب اما بنم ایچون یا مالمدن دیمکله قید وتخصیص ایلمسه بو صورتده مأمور ایله مخالطه لری وار ایسه بو دخی
مسئلهٔ سابقه یه مماثلدر که خلطه لری دلیل استقراض اولمغله عقدی نفسنه اضافتی منزلنه نازلدر اما مخالطه لری
یوغیسه فداسی انجق غلام صغیر اوزره نافذ اولمغله مأمور آکا تابع اولوب والد اوزره مطالبه سی واقع اولماز زیرا
والدك ولد صغیری اوزره امری نافذ اولمغله امر والد ولدك بنفسه علی تقدیر البلوغ امری ایله متحد در ووالد فدا ایله
علی وجه الاطلاق امر ایدوب اولوجهله انجق طرف ولددن معبر غیر ضامن اولدقده امری کندو اوزرینه
برشیئله رجوع مأموری متضمن اولماز نظیری شول نکاحدر که آنده والد ولد صغیری اوزره قبول عقده قیام ایده
آنده مهر انجق ولدا اوزره لازم اولوب والدا اوزره الزام اولنماز پس مانحن فیه دخی قیاس مزبور اوزره توجیه
اولنور واگر احراردن برکسنه اهل حربده اسیر ایکن برشخصی وکیل ایدوب فلان مستأمنه بنی افتدا ایله امر قیل دیو
تعبیر ایتمکله اول دخی مستأمن مزبوره سن آنی بنم ایچون یاخود مالمدن افتدا قیل دیو تقریر ایلدکده مستأمن دخی
تنفیذ امره قیام ایلسه فداء مزبور انجق وکیل اوزره الزام اولنور زیرا وکیل اول عقدی یاخود مالی نفسنه مضاف
قیلوب منزلهٔ مستقرضده ملتزم مال اولمغله مستأمن مأمور آنك اوزرینه راجع اولوب اسیر ایله بینلرنده هیچ معامله
جریان ایتمدیکندن رجوعی آنك اوزرینه واقع اولماز لکن وکیل بعدالایفاء اسیر اوزره رجوعله استیفا ایدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه ده وکیل بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تقیید ایتمیوب انجق مستأمنله میانلرنده قیام مخالطه لری
بدید اولسه مخالطه لری عقدی یا مالی نفسنه نسبتی منزله سنده اولمغله ینه وکیل اوزره رجوعی مفید اولور
اما بو صورتده مخالطه لری یوغیسه وکیل اوزره رجوعی غیر ممکندر که وکیل همان فلانی افتدا قیل دیو عقدی موکلنه
نسبتله آنك طرفندن معبر ایدوکی متعین ومعبر اوزره الزام مال اولمادیغی امر متبیندر لکن بو تقدیر اوزره مستأمن مأمور
اول اسیر اوزره راجع اولور که تعبیر وکیلی مقام تعبیرینه قائم اولمغله بنفسه امری موقعنده واقع اولمشدر نکته سی
اولدرکه هر زمانده که وکیل عقدی نفسنه مضاف قیله اسیر وکیل مستأمن مأمور ایله عاقد اولمیوب هر زمانده که وکیل
انجق معبر اوله اسیر البته معاقد اولور نظیری شول کسنه درکه طرف زوجه دن وکیل خلع قیلنه وکیل مزبور زوج
ایچون ضامن مال اولورسه رجوع زوج انجق وکیل اوزره واقع اولور اما ضامن اولمازسه انجق زوجه اوزره راجع
اولور علت فارقه سی نکتهٔ سابقه در واگر اسیر مزبور عبد قن یاخود امهٔ قنه اولوب بر مستأمنه بنی اهل حربدن

مطلب زوج ولده وادی المهر من ماله لا یرجع علیه

مطلب ضمن مهر امرأة ولده ومات قبل الاداء

اشترا یا افتدا قیل دیو امر ایتمکله آنی مثل قیمتی یاخود اقل یاخود اکثر ایله اشترا و افتدا قیلسه حکم مذکور نافذ اولوب مملوك مرقوم بو عقد ایله ملك مستأمن اوله جغی هویدادر زیرا اهل حرب احراز ایله مالك اولدقدن صکره مملوکك بنی اشترا و افتدا قیل دیو امری بطریق المشورة اشتراسنه اشارت ایدوکی ظاهر و مستأمن آنی بلا مشورة اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اولدیغی کبی بعد المشورة اشترا قیلدقده دخی نفسی ایچون مشتری اوله جغی باهردر کورمزمیسنکه مملوك مزبور دار اسلامده بولنوب آنی برکسنه اشترا قیلسه نفسی ایچون مشتری اوله جغنده مملوکك مشورت وعدم مشورتك فرقی بولنمادیغی بلا مرادر وصورت مفروضه‌ده مشتری مرقوم آنی دار اسلامه ایصال ایلدکده مولاسی مخیردر که دیلرسه تمام ثمنیله اخذ ودیلرسه ترك واهمال ایدر واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلسه نظر اولنور اکر قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا ایدرسه ینه نظر اولنور اکر بو تقدیر اوزره بن بو مملوکی کندو نفسی ایچون اشترا لیده یورم دیو اهل حربه اخبار ایدرسه بونده مملوك حریته مقلوب ومشترینك آنك اوزرینه سبیل تملکی مسلوب اولور زیرا مملوك مزبور مشتری مأموری نفسنه نائب قیلمشدر وشخص آخر آنی اول مملوکی شراده نفسنه نائب قیلسه البته اشتراسی منوب عنه ایچون حاصل اولوب منوب عنه حکما بنفسه مباشر عقد منزلنه نازل اولور پس ما نحن فیهده دخی مملوك مزبور حکم عقد مذکورده نفسنی بنفسه مولاسندن اشترا واعتاق ایلمش کبی اولور لکن مأمور مذکور فدا ایله اول مملوك اوزره رجوعه قادردر که مملوکی امری ایله نفسی ایچون شراسی آنی امر اجنبی ایله اجنبی ایچون شراسی کبی اولوب آنده مالیدن ادا قیلدیغی ثمنیله اجنبی آمر اوزره رجوعه مقتدر اولدیغی کبی بونده دخی مملوك آمر اوزره رجوعه مقتدر اولور زیرا حق نفسنده صحت امری ظاهر و اول مالی مأموردن مستقرض کبی اولدیغی باهردر لکن بو مسئله‌ده مملوك محررام ولدیا مکاتب یا مدبر اولسه اشترا ایله نائل عتق اولمیه جغی مقرردر زیرا اهل حرب احراز ایله اکا مالك اولمیوب هنوز مولاسی اکا متملکدر کورمزمیسنکه حربی آنی اعتاق ایلسه عتقنی موجب اولمیوب بنده ایکن قبول اسلام ایلسه مولاسی اوزره ردی واجب اولور پس بونلردن بریسی کرك علی الاطلاق بنی اشترا قیل دیسون و کرك علی التقیید بنی نفسم ایچون اشترا قیل دیسون مأمور مزبور آنی اشترا و دار اسلامه اخراج ایلسه بلاشیء ملك مولاسنه رد وادراج قیلنور زیرا امر مولاسی بولنمادین آنی اشترا ایلین فداء ملك مولاسنده متبرع اولمغله مولاسی اوزره برشیئله راجع اوله من واکر مملوك مرقومی قیمتی یا غبن یسیر ایله اشترا قیلدقده بن بو مملوکی کند و نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اهل حربه اخبار ایلسه بونده مشتری مأمورك مملوکی اوله جغی آشکاردر که مالکی اولان حربی یه اخبار ایتمدکجه مملوکی نفسی ایچون اشترا ممکن اولمدیغی بدیداردر زیرا مملوکی نفس مملوك ایچون شراسی اعتاقنی موجب واستاقنه ولاء مولاسی متعاقب وحکم ولانسب کبی دار الحربده دخی ثابت و مترتبدر ونفس مشتری ایچون شراسی تملك مشتری یی مستوجبدر پس مالکنه اخبار ایتدکده مالکندن عبدی کندو اوزرینه عتقه وولاسنی کندویه الزامه رضا فائت اولور و بلا رضا الزام عتق وولا جائز وثابت اولمماز اما اخبار ایلدکده حکم مسئله بشقه‌در واکر مملوك مرقوم بنی نفسم ایچون اشترا یاخود افتدا قیل دیو امر ایلدکده آنی قیمتندن ناسك تغابن ایتیه جکلری مرتبه‌ده اکثر ایله اشترا ایدرسه بو صورتده بن بو مملوکی نفسی ایچون اشترا ایده یورم دیو اخبار ایلسه دخی ینه مملوك مشتری اوله جغی آشکاردر زیرا مملوکك اطلاق ثمن اوزره امری اجنبی آمرك امری کبی انجق قیمتی یاخود زیادهٔ یسیره ایله شرایه صرف اولنوب آندن اکثر ایله اشترا ایتدکده مخالفتله امری الغا وکندو نفسی ایچون اشتراسنه عطف اولنور کذلك مملوك مزبور بنی نفسم ایچون بیك درهمه اشترا قیل دیو امر واستمداد ایدوب مستأمن مذکور دخی بونی بکا نفسی ایچون بیك درهمه بیع ایدیکز دیمکله اهل حرب بیعله اسعاف مراد ایلسه‌لر مملوك مزبور ینه آزاد اولور زیرا بیع مزبور بالنفس مملوکك اهل حربله مخاطبه‌سی ایله حاصل کبی اعتاق بالجعل حکمنده داخلدر حتی مجددا قبولی لازم اولمیوب همان بیع مذکور ایله عتق قائم و بابعنه ولاسی سالم اولور اما مستأمن مأمور بونی بکا بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب نفسی ایچون دیو تصریح ایلمسه بونده مملوك مشتری اولوب و مولاسی دیلرسه ثمنیله استردادی صحیح اولور زیرا نفسی ایچون اشتراسنی حربی یه اعلام ایتمکله حربی ولاء مملوکی التزام ایتمشدر واکر خلاف امری اوزره بونی بکا نفسی ایچون ایکی بیك درهمه بیع ایدیکز دیوب حربی دخی اول وجهله بیعی ملتزم اولسه بونده انعقاد بیع ایچون قبول مستأمن لازم اولور لکن بعد القبول عتق حاصل اولمیوب کندو ملکنه داخل قیلنور که امر منصوصنه مخالفت ایتمکله شراسی بلا امر اشتراسی منزلنه نازل اولمشدر اما بنی نفسم ایچون دیلدیکك مقداری ثمنیله اشترا قیل دیمش اولوب اول دخی نفسی ایچون اشتراسنی اهل حربه اعلامله التزام شرا ایلسه بونده شراسی

قلیل

قلیل و کثیرنه مقدار ثمنله حاصل اولمش ایسه بهرحال مملوك مرقوم عتقه نائل اولور زیرا امر عام ایله وکیلنه تفویض اولنور ایدوب اول دخی امتثالله تحصیل مأمور ایلمشدر بناء علیه فداسنده ادا قیلدیغی مبلغ ایله بالغا ما بلغ اوزرینه رجوعی مشروع کوریلور و صورت مفروضه‌ده قیمت مملوك بیك درهم اولوب بعد الاشترا مأمور ایله مقدار فداده اختلاف ایدوب مملوك سن بنی بشیوز درهمله افتدا قیلدیك دیدکده مأمور دخی بلکه ایکی بیك درهمله افتدا قیلدم دیو اظهار خلاف ایلسه بونده قول مع الیمین قول مملوکدر مکر مأمور اقامت بینه‌یه سلوك ایلیه زیرا مأمور نفسی ایچون ذمت مملوکده دین زائدی مدعی و مملوك آنی منکردر وقول مع الیمین قول منکر اولوب بینه مدعی زیاده اوزره لازم ایدوکی حکم مشتهردر سؤال اولنورسه نیچون مسئلهٔ مزبوره‌ده وکیل وموکلك ثمنده اختلافلری منزلنه تنزیل وفصل نزاعلری بینلرنده ایجاب تحالف اوزره صرف وتحویل قیلنماز جوابنده دیرز که بو بابده ایجاب تحالف اقوال ائمهٔ مزه موجب تخالفدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه مخالفتی آندندر که امام مشار الیه انعم الله تعالی حق الانعام علیه اختلاف وکیل وموکل صورتنده تحالفی انجق قبل تغیر السلعة ایجاب ایدوب بعد التغیر ینه حکم دعوی وانکاری استیجاب ایلمشدر حال آنکه ما نحن فیهده مقام سلعه‌ده بولنان مملوکه عتقله تغیر کلدیکی بی ارتیابدر واما قول محمدر رحمه الله تعالی‌یه مخالفتی آندندر که امام مومی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه اکرچه مسئلهٔ وکالتده تحالفه بعد تغیر السلعة دخی اعتبار ایتمشدر لکن اعتبار مذکورده شول موضع اوزره اقتصار ایتمشدر که آنده بعد التحالف عقد سابقی فسخ ایدوب موکل سلعه‌یی قیمتله اخذ ایلك ممکن ایدوکی آشکار اوله حال آنکه ما نحن فیهده امکان مذکور ظهر الانعدامدر که مملوك ایچون بعد العتق جانب مأموردن ماله متعلق برنسنه و اصل اوله جق دکلدر که اوزرینه آنك قیمتی الزام اولنه پس ما نحن فیهده مملوك ایله مأمور شول موجر و مستأجر منزلنه تنزیل قیلنورلر که بعد استیفاء المنفعة مقدار اجرتده اختلاف ایده‌لر آنده ایجاب تحالف اولنمیوب همان قول مع الیمین قول منکر قیلنمغله قطع خلاف اولندیغی کبی ما نحن فیهده دخی اول وجهله قطع خلاف اولنور و بوندن اقدم افاده اولنمشدر که مستأمن مأمور مملوك مزبوری نفسی ایچون اشترا قیلدیغی اهل حربه اخبار ایله یاعنی عتقنه وثبوت ولاسنه ارضا ایتمدکجه ملك مشتریده متمکن اولوب اول دخی دار اسلامه اخراج ایلدکدن صکره مولاسی ایچون دیلرسه تمام ثمنیله اخذی ممکن اولور لکن بو صورتده مولاسی ایله مشتری مقدار ثمنده اختلاف ایلسه‌لر بونده قول مع الیمین قول مشتری قیلنمغله رفع خلاف اولنور کذلك مولاسی بونی اهل حرب سکا هبه ایلدیلر شمدی بن قیمتی ایله اخذ ایده‌رم دیوب مشتری دخی بلکه بن ایکی بیك درهمه اشترا ایلدم دیمك مثلو جنس عقدده منازعه ایلسه‌لر ینه قول قول مشتری قیلنمغله دفع مدافعه اولنور و بز بو فصولك قبل اقامة البینة و بعدها واقع اولان تفاصیل احوال‌لرین و بو مسئله‌لر مسئلهٔ شفعه منزلنده اولمغله اول بابده امامل بزك اتفاق واختلاف ایلدکلری اقوال‌لرین وطرفین اقامت بینه ایتدکده ترجیحی خصوصنده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی قول امامینه مخالف ایکن جناب مؤلفك بو کتابی تصنیفی امام مومی الیه ایله میانه‌لرنده وقوع منافسه هنکامنه مصادف اولمغله ذکر قولندن معرض ومنصرف اولدیغی باب من الفداء فیما یصلح وما لا یصلح شناسنده ذکر و انبا ایلدیك واکر بر عبد اهل حربه اسیر اولوب مولاسی بر مستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون یاخود مالمدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه نظر اولنور اکر اشتراسی قیمتی یاخود غبن یسیر ایله حاصل اولورسه عبد مزبور مولای آمرك ملکنده داخل اولور زیرا اهل حرب اکا احراز ایله مالك اولمریله مولای قدیمنك آنی اشترا ایله امری اجنبینك امرینه مماثل وهر بری انجق قیمتی یا غبن یسیر ایله عقده متناولدر واکر اشتراسی غبن فاحش ایله صادر اولورسه امر مولاسنه مخالف اولمغله مشتری آنی نفسی ایچون اشترا قیلدیغی ظاهر اولور بعده مولای قدیمی دیلرسه مشتری ایچون ترك ودیلرسه تمام ثمنیله اخذه قادر اولور اما صورت مفروضه‌ده اشترا ایله امرینی بنم ایچون یاخود مالمدن دیو تفصیل ایلمسه بو قولی علی طریق المشورة اشارت رأی مناسبه تحمیل اولنوب مخاطبك بعد المشورة اشتراسی نفسی ایچون واقع اولمقده قبل المشورة اشتراسی منزلنه تنزیل قیلنمغله اول عبدده جمیع تصرفاتی تنفیذ وتکمیل اولنور نظیری اولدر که برکسنه آخره سن فلانك عبدینی اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایدوب بنم ایچون یا مالمدن دیمکله تفسیر ایلمیه ایشته بو امری مشورته صرف اولنوب توکیله عطف اولنماز اما بنم ایچون یا مالمدن اشترا قیل دیو امری بشقه‌در لکن بنم ایچون دیلدیکك مقدار ایله اشترا قیل دیو علی وجه العموم تفویض خصوص ایلمش اولسه بونده هر نه مقدار ایله واقع اولمش ایسه اشتراسی مولاسنه مخصوص اولور بو صورتده آمر و مأمور مقدار ثمنده تخالف ایلسه‌لر اولا تحالف ایدوب بعد التحالف

آمر عبدی مشتری یه ومشتری دخی قبض ایلدیکی ثمنی آمره ردایله فسخ تصرف ایدرلر زیرا حکم تحالفده
وکیل ایله موکل ثمنده اختلاف ایلین بایع ومشتری منزلنه نازلردر انجق مسئلهٔ وکالتده موکل علم اوزره
تحلیف اولنورکه یمین اکا فعل غیرا وزره تکلیف اولنمشدر ویمینده تحلیف موکل تقدیم اولنورکه
موکل مقام مشتریده مقیدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی نك قول اخیرنده یمین مشتری تقدیم اولنور
وقول مذکور امام محمد رحمه الله تعالی نك مذهب مستقیمیدر وبزبو بحث لازم الاتقانی کتاب البیوعده بیان ایلدیك
واکر مسئلهٔ مرقومه ده آمر ومأمور اقامت بینه یه ابتدار ایلسهلر مأمور مثبت زیاده اولمغله آنك بینه سی
ترجیحه سزاوار اولورو اکر مسئلهٔ مزبوره ده آمر قبل الاختلاف اول عبدی آزاد اتمش اولسه اعتاقی ملکنه
تعلق اتمکله عبد مرقوم حریتله برمراد اولور و بعد الاعتاق مباشرتنازع وتخالف اولدقلرنده قول ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اوزره قول قول آمر و بینه بینهٔ مشتری قیلنوب یجاب تحالف اولنماز وقول محمد رحمه الله تعالی
اوزره ایجاب تحالف بوصورتده دخی تخلف ایلمز واما مین مشار الیهما رحمة الله تعالی علیهما نك اختلاف
مذکورلری بایع ومشتری سلعه لری محتمل فسخ عقد اولمامق اوزره متغیر اولدقدنصکره مقدار ثمنده
اختلاف ایلدکلری مسئله ده جاری اولان اختلافلرندن ظهور ایلمشدر واکر برحر ایله برمکاتب اسیر اولوب
ایکیسی بردن انفاقله برمستأمنه بزی اشترا قیل دیو امر واطلاق اتملریله مستأمن اشترالرینه بش بیك
درهمی دفع وانفاق ایلسه فداء مزبور ایکیسینك بردن اوزرلرینه الزام ودیت حرایله قیمت مکاتب اوزره تقسیمدن
صکره حصهٔ دیتله حراوزره وحصهٔ قیمتله مکاتب اوزره رجوع والتحقیق ایدر زیرا بیان سابق اوزره حری
مقدار دیتی یاخود اقل ایله ومکاتبی مقدار قیمتی یاخود اقل ایله اشترا قیلدقده اوزرلرینه تمام ثمنله صحت رجوعی
شول حکم اوزره دلیل اظهردر که فداء حرده دیتی وفداء مکاتبده قیمتی معتبردر پس فدایی ایکیسنه بردن بلا تفصیل
نسبت قیلدقده هر برینك بدل نفسی اعتبار یله ایکیسی اوزره قسمت اولنور وعلی هذا مسئلهٔ مرقومه ده قیمت
مکاتب بیك درهم ایکن ایکیسنی اون بش بیك درهمله افتدا قیلمش اولسه بوصورتده هر برینی بدل نفسندن ناسك
تغابن اتیه جکلری مرتبه ده اکثر ایله فدا اتمش اولمغله فداسی هر بری اوزره انجق مقدار بدل نفسی ایله رجوعنی
مستوجب ایدوکی هویدادر بناء علیه حراوزره رجوعی تمام دیتی اولان اون بیك درهمله واقع اولوب مکاتب اوزره دخی
قیمتی اولان بیك درهم اوزره مقدار تغابن ناس اولان زیادهٔ یسیره یی ضم ایله راجع اولور زیرا قریبا بیان ایلدیك که
طریق معرفت قیمت انجق ظن وتخمیندر پس مقدار تغابن ناس اولابده عفو اولنمق امر مستبیندر واکر مسئلهٔ
مفروضه ده بزی دبلدیکك مقداری مال الله افتدا قیل دیو امر وتعمیم اتملر اولوب مستأمن مأمور دخی فدالرین
یکرمی بیك درهمه تنظیم ایلسه بوصورتده قیمت مکاتب مثلا بیك درهم ایسه مقدار دیتله اون بربیك درهمه
بالغ اولمغله فدالری اولان یکرمی بیك درهم اون برسهم اوزره تقسیم اولنوب قیمت مکاتب ایکی بیك درهم ایسه
مقدار دیتله اون ایکی بیك درهمه بالغ اولوب ایکی بیك اون ایکی بیکدن برسدس اولمغله تقسیم فدالری التی سهم
اوزره تسهیم اولنورو علی کلا التقدیرین سهم دیتله حراوزره راجع وسهم قیمتله مکاتبه مراجع اولور لکن مکاتب اوزره
رجوعی عند ابی حنیفة رضی الله عنه تمام سهمی ایله حال کتابتده واقع اولوب عند محمد رحمه الله تعالی حال
کتابتده انجق مقدار قیمتی وزیادهٔ مقدار تغابن ناسله راجع و بونلردن زیاده ایله عتقندنصکره مراجع اولور که
بو زیاده یی التزامنده التزام ضمان کفالت کبی متبرعدر و بومسئله نك نظیری قریبا تقریر اولندی لکن مسئلهٔ
مفروضه ده بعد وصول دار الاسلام مستأمن مأمور ایله منازعده قیام ایدوب ایکیسی بردن علی وجه الاتفاق سن بزی
برشیئله افتدا ایلدیك بلکه اهل حرب بزی سکاهه ایلدلر یاخود اهل حرب بیلمدین بزی سرقه ایدوب اخراج
ایلدیك دیو ادعا اولدخی بلکه سزی یکرمی بیك درهمله افتدا ایلدم دیو دفع مدعا ایلسه اولابده قول مع الیمین
قول حر ومکاتب ایدوکی هویدادر زیرا مأمور کندو نفسی ایچون آنلرك ذمتلرنده برسبله ادعاء دینه ابتدار آنلر دخی
اول سببی انکار ایلمشلردر و یمینلری دخی علم اوزره واقع اولور که استحلافلرین فعل مأمور موجب وممتنع اولمشدر
وقنقیسی یمیندن نکول ایدرسه فدادن حصه سی انجق آنك اوزرینه لزام اولنور که نکول یمین اقرار کل منزلنده
اولمغله حکمی حق ناکلده التزام اولنوب حق رفیقنده التزام اولنماز بوصورتده حرمذکور یمین ایدوب مکاتب
نکول یاخود فداء مستأمنی عن اصل یاخود بعد الانکار اقرار ایتمش اولسه اول مکاتب اوزره فدادن حصه سی
واجب الاستقرار اولوب علی قول محمد رحمه الله تعالی مقدار قیمتی ایله حال کتابتده مؤاخذه سنه ابتدار وزیاده ایله
مؤاخذه سی انجق عتقندن صکره تجویز واعتبار اولنور وعلی قیاس قول ابی حنیفة رضی الله عنه حصهٔ فداسی

حال

حال کتابتده بالغا ما بلغ اوزرینه دین لازم الادا اولمغله اولابده مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب
تمام حصه ایله اوزرینه قضا اولنور بوصورتده اول مکاتب اداء فدادن عاجز اولسه نظر اولنور اکر مولاسی
مستأمن مأموری تصدیق اتمش ایسه فدا ایچون بیع مکاتب لازم اولور مکر مولاسی اداسنی ملتزم اوله
زیرا فداء مرقوم حق مولاسنده تصدیقله دین ظاهر اللزوم اولمشدر واکر تکذیب اتمش ایسه
ینه نظر اولنور اکر مکاتب الی الآن فداسندن برشیئی اداو تعجیل اتمش ایسه بعد العجز مطالبهٔ فداسی عتقنه دك
بالکلیه اهمال وتعطیل اولنور واکر برمقدارینی اداده استعجال اتمش ایسه مقدار مرقومی محاسبه ده ادخال
وباقیسی عتقنه دك تأخیر واهمال اولنور زیرا فداء مزبور اکرچه اقرار ایله اوزرینه دین واجب اولمشدر لکن سبب
وجوبی تجارتدن عداولنمیان فداء نفسی اولمغله بعد العجز عند ابی حنیفة رضی الله عنه عتقندن اقدم مطالبه سنی
مستوجب اولماز نظیری شول مکاتبدر که غیر اوزره خطاء جنایت نفسنی اقرار ایدوب اوزرینه کندو قیمتنی
ادا ایله قضا اولندقدنصکره قبل الاداء عجزی پیدار اوله وشول مکاتبدر که اوزرینه وجوب قصاص استقرار
اتمشیکن قصاصدن مال اوزره مصالحه ایدوب قبل الاداء عجزی آشکار اوله بوصورتلرده علی قول ابی حنیفة
رضی الله عنه قبل العتق مؤاخذه سی جائز وسزاوار اولماز اما علی قول محمد رحمه الله تعالی مکاتب اوزره حال کتابتده
مطالبه متوجه اولان امورده بعد العجز دخی بیعی مشروع اولمغله کرك صورتین مزبورتینده وکرك صورت فداده
مولاسینك تصدیق وتکذیبنه اعتبار اولنمایوب همان بیعنه شروع اولنور واکر برمدبر ایله برام ولد اسیر اولوب
مولالری برمستأمنه فدالری ایله امر ایدوب اودخی تنظیم امره تدبر ایلدکدنصکره آمر ومأمور اصل فداده
یاخود مقدار فداده اختلاف ایلسهلر بونده قول قول آمر وبینه بینهٔ مأمور ایدوکی بلا خلافدر زیرا اهل حرب
احرازایله مدبر وام ولده مالك اولمدقلرندن حاصل اختلافلری مأمور ایچون آمر اوزره واجب اولان دینك اصل
سببنده یاخود مقدار سببنده اختلافه راجع اولمغله قول قول منکر وبینه بینهٔ مدعی ایدوکی ظاهر ولامع اولور اما اسیر
مزبور عبد قن اولدقده جواب مسئله بشقه در که آنده اهل حرب احرازایله اکا مالك اولدقدنصکره عبد مرقوم مأمورك
مباشرت ایلدیکی عقد ایله ومباشرت ایلدیکی وصفله ملك مولاسنه عودت ایدر پس اولابده بین الآمر
والمأمور جنس عقدده یاخود مقدار بدلده اختلافلری واقع اولدقده فصل نزاعلری تحالفه راجع اولور واکر برکمسنه نك
عبدی اسیر اولوب برشخص اجنبی دخی برمستأمنه اول عبدی اهل حربدن بنم ایچون با المدن اشترا قیل دیو امر وتعبیر
ایلسه عبد مرقوم بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا اهل حرب احرازایله اکا مالك اولدقدنصکره آمر مرقوم آنی
مولای حربیدن اشترا ایچون آخری توکیل اول دخی آمر ایچون اشترا ایله وکالتنی تکمیل ایلمشدر بناء علیه وکیل ثمنی
آمردن طلب وتحصیل ایدوب آمر دخی حق مولای قدیمنه عبدی نفسی ایچون بالنفس اشترا قیلمش منزلنه
تنزیل اولنمغله مولای قدیمی دیلرسه تمام ثمنله عبدی اخذ وملك قدیمنه تحویل ایدر لکن مولای قدیمی اول
عبده ید وکیلده ایکن ظفریاب اولسه قبل حضور الموکل قدرت خصومتی بی ارتیابدر که ثمنله حق اخذی
عقد وکیله ظاهر اولمغله وکیل منزلهٔ شفیعده اولدیغندن حضور موکله منتظر اولمیوب همان ید وکیلدن اخذ ملکنه
قادر اولور واکر اجنبی مذکور مستأمن مزبوره همان اول عبدی اشترا قیل دیو امر واطلاق ایتمش اولسه بز قریبا بیان
ایلدیك که امر مرقوم مشورتدن عداولنوب اشتراء مخاطب نفسی ایچون واقع اولمغله ملك مشتری یه اتصاق ایدر
بوصورتده مولای قدیمی دیلرسه ثمنله اخذه انجق ید مشتریدن التحاق ایدر واکر اجنبی مذکور مستأمن مأموره
بیك درهم کوستروب اول عبدی شوبیك درهمله اشترا قیل دیو امر وتعبیر ایلسه اولابده دراهم مشار الیهایی
ید مأموره تسلیم وعدم تسلیمنه اعتبار اولنمایوب همان بعد الاشترا ملك آمرده تقرر اولنور زیرا عقدی اشارتله مال
نفسنه نسبتی کا بتله یعنی بالف من مالی دیو ضمیر نفسنه اضافتله مال نفسنه نسبتی منزلنده نازل ومال نفسنه
نسبتی عقدی نفسنه نسبتی حکمنده داخلدر وهر موضعده که شراء مأمور آمره راجع اولوب ثمنی مال نفسندن
اداسی ظاهر اوله آمردن استیفاء ثمن ایدنجیه دك حبس عبده قادر اولور که وکیل وموکل بینلرنده حکم شرعی
بویله ایدوکی مشتهردر وعلی هذا عبد مزبور ید مأمورده قبل الحبس یا بعد الحبس هالك اولسه اول زماننده
حال مأمور حال وکیله برابر بلکه بعینه وکیل ایدوکی امر مقرردر واکر برمسلمك عبدی اسیر اولوب دار الحربده
کسب اموال ایلدکدن صکره حربی اولان مولاسندن علی وجه المراغمه فرار ایدوب مالی ایله برابر خروج
دارالاسلامه استعجال ایلدکده مسلمین آنی ومالنی اخذ واستحصال ایلدکلرندن صکره مولای قدیمی حاضر اولسه
بلاشیء اخذ عبده قادر اولوب مالندن برشیئ مطالبه یه مقتدر اوله مزاکرچه علی وجه المراغمة خروجی عتقنی

موجب ایدی لکن حق مولای قدیمنه رعایت عدم عتقنی مستوجب اولمشدرکه مولای قدیم عبد مأسورینی ملك
حربیدن خروج اوزره داراسلامده واجد اولدقده آنی ملك قدیمنه حق اعاده سی ثابت ومترتبدر اما حربینك
ملك قدیمی اولان عبد بشقه درکه عبد مزبور مسلم اولوب بطریق المراغمه داراسلامه داخل اولدقده آنده
حربیدن غیری برفردك حقی غیرحاصل وحق حربی داراسلامه خروجندن صکره باطل اولمشدر اما ما نحن فیهده
بعدالخروج حق مولای قدیمنه رعایت واجب اولمغله خروجی عتقنی موجب اولمامشدر واولبابده عبدینه
وصولی قبل القسمة غنیمتده ایکن وصولی منزلنه نازل اولمغله اخذ عبدینه مجانا واصل قیلنور لکن اخراج
ایلدیکی مالنده مولای قدیمینك حقی ظاهر اولمامغله آندن برشیئ اخذه قادر اوله مز زیرا اول مالی کند وملکنده
ایکن کسب ایتمیوب ملك حربیده اکتساب ایتمکله مال حربی اولمشدر ومال حربی داراسلامده بولنوب اول ماله
امان مسلمین شامل اولمدقده عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس حربی کبی بلا تخمیس فیٔ عامهٔ مسلمینه داخل
قیلنور وعند محمد رحمه الله تعالی مال مزبور مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور وبور وایتده تخمیس
اولنمغی دخی تنصیص ایلمشدر وبزاوائل کتابده باب من یکون آمنا من غیران یؤمنه اهل الاسلام اثناسنده
بیان ایلدیک که برحربی داریمزه بلاامان داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلدکده عند محمد رحمه الله تعالی
وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی حربی مرقوم اخذ ایلین مسلم ایچون فیٔ خاص قیلنمدقدنصکره تخمیس وعدم
تخمیسنده ایکی روایت نمایان اولمشدر پس روایتین مزبورتین ما لنده دخی جریان ایدرلر وبو محلده تنصیص
اولنان روایتله عمل برله تخمیسی تصیص اولندقده ماتبقی مباشر اخذ اولان مسلمینه تخصیص اولنور واکر عبد مرقومی
داراسلامه خروجنده اخذ ایلین مولای قدیمی اولسه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بوصورت صورت سابقه یه
مساوی ومولای قدیمی عبدینی مجانا ومالنی بعدالتخمیس یاخود بلا تخمیس محتوی اولور وعند ابی حنیفة رضی الله
عنه اکرچه عبدی مجانا وبلا تخمیس اخذ واستفاده ایله ملك قدیمنه اعاده ایدر اما حق مالده سائر مسلمینله
همحال اولمغله مالی فیٔ عامهٔ مسلمینده ادخال اولنور واکر عبد معهود مولای حربیسی ایچون قصد تجارت اوزره
اول ماله برابر داراسلامه امانله ورود ایلمش اولسه مولای قدیمی ایچون عبد اوزره دخی سبیل تعرضی مسدود اولور
زیرا ملك حربی آندن زائل اولمامشدر حتی اول عبدی مولای حربیسی داراسلامه امانله اخراج ایتمش اولسه
مولای قدیمی اخذ عبده واصل اوله مز پس عبد امانله بنفسه خارج اولدقده دخی متوصل اوله مز لکن عبد
مرقوم مسلم اولوب اوزرنده ملك حربی مستدیم اولمق اوزره دارالحربه رجوعنه رخصت متعذر اولمغله کرکدرکه
امام المسلمین آنی بیعه اقدام وثمننی یدنده بولنان ماله برابر مولای حربیسی کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفه
اهتمام ایلیه زیرا حکم امان حربینك بومالرنده نمایان اولمشدر بوصورتده بعد بیع الامام مولای قدیمی مشتریدن
ثمنله اخذینی التزام ایلسه اخذ ایله مقضی المرام اوله مز که عبدك داریمزه دخولنده مولای قدیمینك حق اخذی
ثابت اولمدیغندن بعدالبیع ید مشتریدن دخی مثبت اولماز نظیری شول عبددرکه بعدالاسر مولای حربیسی
اسلام یاخود ذمتی قبولدن صکره اول عبدی مسلم آخره بیع ایلیه واکر مسئلهٔ مرقومه ده عبد مأسور مدبر ایسه
بوصورتده علی وجه المراغمه خروجی علی وجه الامان خروجی ایله برابر وعلی کلا التقدیرین عبد ومال مکسوبی
بالتمام مولای قدیمنه بلاشیٔ رد وتسلیم اولنمق مقرردرکه مدبر احراز مشرکینله ملکندن خارج اولمدیغندن
اول مالی اکتسابی ملکنده ایکن واقع اولمشدر وملك اصل موجب ملك کسب ایدوکی ظاهر وشایعدر لکن
بوصورتده کسبی تجارتدن یاخود اهل حربك هبه لرندن پیدا اولمش ایسه عدم تخمیسی هویدادرکه مال مزبور
بدنده لاعلی وجه القهر حاصل اولمغله حکم غنیمتده داخل اولماز اما اهل حربك طیب خاطرلری بولنمادین اخذ
وانتهاب ایتمش ایسه وجوب تخمیسی بی ارتیابدرکه اخذی طریق قهر ایله صورتیاب اولمشدر وبز بوحکمی باب المسلم
یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده دارالحربدن ماله خارج اولان حرمأسور حقنده بیان ایتمشیدیك
وحکم مذکور مدبرده دخی جریان ایدر انجق مسئلهٔ سابقه ده باقی بعد الخمس حرمأسوره سالم اولوب بوبابده
مدبر اهل تملك اولمامغله مقامنده مولاسی قائم قیلنور واکر برمسلمك جاریهٔ مسلمه سی اسیر اولوب دارالحربده زنادن
یاخود زوج حربیسندن برقاچ اولادی ظهور ایلدکدنصکره کندو واولادکباری بالاتفاق مولای حربیلرینه
علی وجه المراغمه یاخود کندو علی وجه المراغمه واولاد صغاری علی وجه المتابعه داراسلامه خروج ایتملریله
مسلمین جمله سنی اخذ ایله کسب سرور ایلسه لر کندو واولادی فیٔ مسلمینده مسطور قیلنور بوصورتده مولای
قدیمی قبل القسمة حاضر اولورسه کندوینی واولادینی بلاشیٔ اخذه قادر اولور امابعد القسمة حاضر اولورسه

انجق

انجق صاحب سهمك سهمنه تعیین اولندیغی هنکامده معتبر اولان قیمتی ایله اخذه مقتدر اولور زیرا اولادی
اجزاء نفسندن عد اولنمغله مولای قدیمینك نفسنده واقع اولان حق باعتبار الجزئیة اولادنده دخی واقعدر
وحق مزبور علی وجه المراغمة خروجلرندن متوقع اولان ثبوت حریتلرینه دخی مانعدر اما کسبی بشقه درکه
کسبی عین وجودندن متولد اولمامغله آنده حق مولای قدیمی ثابت ومتأید اولمیوب بلکه مال حربی اولمغله
فیٔ مسلمینده داخل ومتمهد قیلنور واکر جاریهٔ مرقومه اولادیله برابر داراسلامه امانله دخول ایتمش اولسه لر
مولای قدیمی ایچون کرك نفسی وکرك اولاد صغار وکباری اوزره سبیل وصول اولماز لکن جاریهٔ مرقومه مسلمه
اولوب اولادی اکا تبعا مسلمین اولملریله کرکدرکه امام جمله سنی مسلمینه بیع وتسلیم وثمنلرینی مولای حربیسی
کلوب اخذ ایدنجیه دك توقیفله حکم امانی تتمیم ایلیه اما مسئلهٔ مذکوره ده جاریهٔ مزبوره مدبره بولنسه بوصورتده
علی وجه المراغمة وعلی وجه الامان خروجلرینه اعتبار اولنمیوب علی کل حال جمله سنی مولای قدیمنه
رد وتسلیمه ابتدار اولنور زیرا مدبره دن اسر ایله ملك مولاسی زائل اولمیوب واولاد مدبره دخی مدبره اولملریله
ملك حربیده داخل اولمامشلردر والله اعلم بالصواب

باب المفاداة بالاساری اوغیرهم من الاموال * یعنی اسراء مسلمینی اسراء مشرکینله یاخود کراع وسلاحله
یاخود سائر ماله مفادات ومبادله بی تفصیلده باب دقیقألدر مؤلف حقائق نثار عامله الله تعالی بدقائق لطفه
یوم الحشر والقرار دیرکه اهل حرب اسراء مسلمینی ماله مبادله یه قانع ایکن مسلمین حقلرنده کراع وسلاحله
واسراء مشرکینله مبادله لری واسع کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء ماله واصل اولان منافع اسراء مشرکین کبی
اهل قتال وکراع وسلاح کبی آلت قتاله حاصل اولان منافعدن دون ایدوکی ظاهر وشایعدر کورمزمیسنکه
اهل حربه تجارت ایچون حمل اموال مشروع ایکن تجارت ایچون حمل سبی وحمل کراع وسلاح حرام وممنوعدر
اما ماله مبادله یه راضی اولمیوب انجق کراع وسلاحله مبادله یه راضی اولسه لر حق مسلمینده اسراء مشرکینله
مبادله لری مشروع ومرضی کوریلمز زیرا اهل حربه اعطاء کراع وسلاح اعطاء اهل قتالدن اهون ایدوکی
امر مبیندر کورمزمیسنکه حق مسلمینده عند القدرة قتل مقاتللری واجب ایکن یدلرنده بولنان کراع
وسلاحلرین قصد اضرار ایله اتلاف ایلمك غیر واجبدر اما کراع وسلاحه دخی راغب اولمیوب انجق اسراء
مشرکینله مبادله یه طالب اولورلرسه بوصورتده اسرا ایله دخی مبادله ایلمك جائز ومناسب کوریلمور لکن ماله
مفاداته راغب اولدقلرنده مال قلیله قانع اولمیوب بیت مال المسلمینه مورث اتلاف کلی اوله جق رتبه ده مال عظیمه
طامع اولسه لر بوصورتده دخی بدون المال اسراء مشرکینله مبادله واسع کوریلور زیرا ذکر اولنان صورت حالت
ضرورت اولوب وحال ضرورتده مسلمینه تحصیل منفعت مال ایچون بوکتابدن باب من الفداء اثناسنده سبقت ایدن
روایت اوزره مشرکیندن اخذ اموال ایله اسرالرین مبادله قیلمق حلال اولدقده ما نحن فیه کبی مسلمینك محتاج اولدقلری
مالی یدلرنده ابقا ایچون اسرای اسرا ایله مبادله بالاولویه استحلال اولنور واکر اهل حربدن برجماعت تنظیم مصلحت
صلح ومفادات ایچون دارالحربده بولنان عسکر اسلامدن استیمان واستیمانلرنده بزلره نفوس واموالیمز اوزره
وکتوردیکمز اسیرلریمز اوزره امان ویریکز دیو تفصیل وبیان ایتدکلرنده مسلمین دخی اولوجهله اعطاء امان
ایتمشلر ایکن بینلرنده تنظیم صلح ومفادات صورتپذیر امکان اولمامغله رجوع دارلرینه عطف عنان ایلمسه لر کرکدرکه
اسراء مسلمیندن برفرد ایله عودتلرینه مساعدهٔ مسلمین ارزان قیلنمایه وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا
الی دارالاسلام فکذلك اذا استأمنوا الی العسکر فی دارالحرب یعنی بز بوحکمی اهل حرب خصوص
مذکور ایله داراسلامه خروج ایچون استیمانلرنده بیان ایلدیك پس دارالحربده بولنان عسکره خروج ایچون
استیمانلری دخی بیان سابق ایله بیاندر مترجم فقیردیرکه عندیمزده موجود اولان نسخه لرده عبارهٔ کتاب
وجه محرر اوزره در لکن حکم مذکور فاصلهٔ باب واحد ایله سبقت ایلین باب من الفداء اثناسنده قال واذا جاء
رسول ملکهم عنوانی ایله دارالحربده بولنان عسکره خروج ایچون استیمانلرنده شرح وبیان اولنمشدر
وداراسلامه استیمانلری هنوز تفصیل مشروح اوزره برمحلده ذکر واعلان اولنمامشدر پس حق تعبیر
وقد بینا هذا الحکم فیما اذا استأمنوا الی العسکر فی دار الحرب فکذلك اذا استأمنوا الی دار الاسلام لفظی ایله
تقریر ایلمکدر وبومثللو قصور غلط کتابه حمل اولنمق اکرچه مشهوردر لکن اصل کتابه نظر اولنسه عبارهٔ
مذکوره نك ماقبلی ومابعدی سیاق غلط اوزره جاری اولمغله اصل کتابده یاخود بزم فهم عاجزانه مزده خلل
وار ایدوکی شبهه دن عاریدر انتهی لکن مسئلهٔ مفروضه ده مسلمین یاخود اهل ذمتدن اسیر ایلدکلری احرار

وحرائری یدلرندن مجانا اخــذه ابتدار اولنوب اول بابده رضا وعدم رضالرینه اعتبـار اولنماز که حبس احرارده ظالمین اولدقلری آشکاردر کذلك مدبر ومکاتب وام ولد مثللو اهل حربك اسر واحراز ایله مالك اولمیه جقلری اسیرلری یدلرندن مجانا اخذ ایله تدبیر اولنور اما عبید مسلمین وجواری مسلماتدن اولان اسیرلری کرکدر که اعطـاء قیمتله یدلرندن اخذ ایلمك تدبیر اولنه زیرا آنلره احراز ایله مالك اولدقلری عیان اولوب بزدخی مماللری اوزره اعطـاء امان ایتمشیدیك پس اسراء مسلمینی دار الحربه اعاده برله آنلره استخفاف واستهانتلری بابنده اهل حربه رخصت امر متعذر ووفاء امان دخی اوزریمزه واجب ومتقرر اولمغله رعایت طرفین همان مذکورینی یدلرندن اخذ وقیمتلرینی اعطـایه منحصردر و بعد الاخذ دار اسلامه اخراج ایلدکلرنده مولالری دیلرسه اول قیمتله اخذه واصل اولور زیرا اخذ عسکر دخی اول قیمتله حاصل اولمشدر اما اهــل حرب بلا امان کلدکله مسلمین اسراء مزبورینی یدلرندن بطریق القهر اخذلرنده حکم مسئله مذکوره مغایردر که آنده مولالر ایچون قبل القسمة حق اخذلری ظاهردر کذلك اهــل حرب ممالیك مرقومیله برابر داریمزه امانله کلوب آنلری بیع اوزره اجبار اولنملریله بیعـلرندن صکره مولالری حاضر اولسه بنــه حکم مسئله مذکوره مغایردر که بونده ید مشتریدن قیمتله اخذه دخی قادر دکلمردر زیرا بو صورتده ممالیك مرقومین داریمزه داخـل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری غیر حاصــل ایدی پس صکره دن ملك آخره انتقالله متحصل اولماز اما مانحن فیهده داریمزه داخل اولدقلرنده مولالری ایچون حق اخذلری حاصل اولمغله ذکری سبقت ایلین بر مسلم امانله دار الحربه واروب مزبورینی اشترا واخراج ایلمك منزلنه نازل قیلنور واکر مسئلهٔ مفروضده اهــل حرب معسکردن قصد رجوع ایلدکلرنده ممالیك مذکورین عندلرنده حاضر اولمیوب آنلری بر موضعده اخفا واوزرلرینه تعیین مستحفظین ایلدکلری ظاهر اولسه نظر اولنور اکر اول موضعده مسلمیندن غیر ممتنعین ایسه لر بو دخی صورت سابقه ایله برابر وممالیك مرقومین یدلرندن اخذ اولنوب قیمتلری اعطا اولنمق امر مقرردر زیرا اهل حرب مأمنلرینه واصلین اولمدقجه حکم امانمزده داخللردر ودخول امان مجانا اخذ ملکلرینه مانع ایدوکی نمایاندر واکر اول موضع مأمنـلری اولوب آنده ممتنعین ایسه لر بو صورتده مسلمیندن بر سریه کیدوب اول ممالیکه ظفریاب اولسه لر اهل حرب ایچون مسلمین اوزره عین وقیمتلرندن برشیئی طلبده سبیل اولمدیغی بی ارتیابدر زیرا مأمنلرینــه واصلین اولدقلرنده میانه مزده اولان حکم امان نهایته واصل اولوب اول ممالیکه اصابت قوم محاربینك یدلرندن حاصل اولمغــله اصابت مرقومه اهل حربك امانله ورودلرندن اقدم حاصل اولان اصابت حکمنده داخل اولمشدر بو صورتده ممالیك مرقومین دار اسلامه اخراج اولندقــده مولالری حاضر اولسه لر قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه قیمتلری ایله اخذلرینه قادر اولورلر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده ذکر اولنان ممالیك مسلمینی ماله مفادات اوزره مصالحه صورتپذیر اختتام اولدقدنصکره مسلمیندن بر سریه واروب اخفـا قیلدقلری موضعدن مزبورینی اخــذ ایله تحصیــل نام وکام ایلسه لر نظر اولنور اکر موضع مرقومده اهل حرب غیر ممتنعین ایسه لر امیر اوزره وفاء صلحله اعطاء مال ایجاب وتعیین اولنور واکر ممتنعین ایسه لر مصالحهٔ سابقه منتقض اولمغله اعطاء مال اسقاط وتسکین اولنور زیرا حکم امانمز منعهٔ مسلمینده بولنانلره شامل ومنعهٔ اهل حربده بولنانلره غیر متناول اولمغــله منعهٔ اهــل حربده بولنمایوب مثلا قرب معسکرده بولنان اسراء مسلمین منعهٔ مسلمینده حاضرین اولان اهــل حربك یدلرنده حاضر منزلنه نازل ومنعهٔ اهل حربده بولنان اسراء مسلمین قبل الاستیمان ایادی اهل حربده حاصل موقعنده حاصل قیلنور پس مانحن فیهده ممالیك مزبورینی منعهٔ اهل حربدن بطریق القهر المباح اخذ ایله مسلمین نائل مرام اولدقلرنده اوزرلرینه مال موعوددن برشیئ اداری الزام اولنماز که اول بابده حکم صلحله اول ممالیکدن برینی بزه تسلیمه قادر اولمیوب بلکه تسلیمدن عجزلری ظاهر اولمغــله انتقـاض صلح سابق جلی و باهر اولمشدر لکن سریهٔ مرقومه‌نك مزبورینی اخذ واستخلاصلری مفادات ایچون امانله مسلمینه وارد اولان اهــل حربك منعه‌لرندنمی واقع اولدی یوقسه موضع آخردنمی معلوم الوقوع اولمیوب اهــل حرب دخی بزلر آنلری برابر کتورمشیکن یدیمزدن اخــذ ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه لر اول بابده قول مجردلری مسموع اولماز که بو مثللو خلاف ظاهر اولان امری دعوی وضمننده مسلمین اوزره وجوب تسلیم مالی ادعا ایتملریله بلاحجة قبول قوللری استدعا اولنماز اما ایکی رجل یاخود بر رجل وایکی امرأه ایله اقامت بینه‌یه عازم اولورلرسه بو صورتده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه حکمنده اولمغــله مال موعودی آنلره تسلیم ایلمك لازم اولور واکر اسراء مزبوریندن ایکی حر اولان کسنه شهادت مزبوره‌یه قیام ایلسه لر شهادتلری تهمتدن عاریه اولمغله قبولی التزام اولنور واکر شهادت ایتمیوب انجــق ایچلرندن بعضیلری بزلر اهل حربله برابر کلمشیدیك دیو اقرار و بعضیلری

بو خبری انکار ایلسه آنده مقتضای قیاس اهل حرب مال فدادن برشیئه سزاوار اولمامقدرکه اقرار ایدنلر اقرارلریله امیر ومسلمین اوزره تسلیم مالی الزام ایده جکلردر و برکسنه‌نك اقراری آخرین اوزره حجت اولمدیغی مشهور انامـدر لکن بطریق الاستحسان اقرار ایدنلرك اقرارلری نفسی اوزره جائز ورفیقلری اوزره غیر جائز کورلوب اقرار بعضی اقرار جمیعه قیاس اوزره بدل صلح اولان مالدن حصهٔ مقرین اهل حربه اعطا واحسان اولنور نکتهٔ سی اولدر که اسراء مزبورین اهــل حربله برابر کلمش اولسونلر اولمسونلر الحالة هذه اخــذ مسلمینله اسردن مبرا اولملریله اقرارلری تهمتدن معرادر واقرارلری ایادی اهل حربده بولندقلرینه متعلق اولوب بو مثللو اقرار بالید اقرار بالرق حکمنده ملتحقدر ومجهول الحال اولان کسنه‌نك نفسی اوزره رقله اقراری صحیح اولدیغی کبی حق یدده مجهول الحــال اولان کسنه‌نك دخی غیر ایچون نفسی اوزره یدایله اقراری دخی تصحیح اولنور کذلك اسراده نفسندن تعبیره قادر اولان اطفــال صغار بلا ابوین برابر بولنسه لر آنلرك نفسلری اوزره رقله اقرارلری معتبر اولدیغی کبی ید ایله دخی معتبر اولور اما ابوینلرندن بریسی عندنده حاضر ایسه اول تصــدیق ایتمدکجه صبینك اقرار مشروحی تحقیق اولنمـاز که بو صورتده ید ابوینی اوزرنده استقرار ایتمشیکن اهل حربدن مستأمنین ایچون نفسی اوزره اقرار یدایلسه اعتبـار اولنماز واکر اسرادن نسا وصبیان بزی کتورنلر اهل حربدن شو طائفــه ایدی دیو اقراره مبـادرت ایدوب رجالندن ایکی شاهد دخی کتورنلر بونلر دکل بلکه اهل حربدن طائفهٔ دیکر ایدیلر دیو شهادت ایلسه لر بو صورتده شهادتله عمل اولی واجلدر که شهـادت عامهٔ ناسه متعدی حجت حکمیهٔ ظاهره واقرار مقر اوزره مقصور بر حجت قاصره در وهم اقرار ایتمیلرك حقلرنده شهادت مزبوره ایله قضا واجب ومحقق اولمغله قضـاء مزبور اول مقری اقرارنده حکما تکذیب ایلدیکندن بعــد التکذیب آنك اقراری حق نفسنده دخی اعتبار وتصویب اولنمـاز ایکن غیر اوزره تسلیم فداسنی موجب اولمقــده نیجه قبول وتقریب اولنور واکر اهــل حربدن بر طائفه امانله کلوب فداء اسرا اوزره مصالحه یی اکمالدن صکره اهل حربدن طائفــهٔ دیکر بلا امان ورود ایدوب اسرایی بونلر احضار وایصال ایتمکله مسلمین یدلرندن اسرایی تخلیص واموال ونفوسلرین اخذ واغتنام ایلدکلرنده بزلر طائفــهٔ اولی ایله برابر ایدیك حفظ اسرا ایچون بزلری تخلیف ایتمشلر ایدی دیو دعوایه قیام ایلسه لر اولبابده تصدیقلرینه اقدام اولنماز زیرا شهادت ظاهرك خلافنی ادعا برله مسلمین اوزره تسلیم فدا ورد نفوس واموالارین الزام ایتمکی اســتدعا ایتملریله قوللری بلاحجــة قبوله سزا کورلمز ومسلمینــه مصابلری سالم اولایب هیچ بر طائفــه‌یه اداء فدا لازم اولماز واکر اهل حرب مسلمینه ارسال پیغـام ایدوب اسراء مشرکینی اسراء مسلمینــله رجاللرینی رجال ونسالرینی نسا وصبیانلرینی صبیان ایله مبـادله ایده جکلرین اعلام ایتملریله مسلمین دخی اظهار رضـا برله تمشیت مراملرین التزام ایلدکلرندنصکره کتوردکلری اسرا انجق احرار ومدبرین ومکاتبین وامهات اولاد مثللو اخذ واحراز ایله مالك اولمیه جقلری طوایفدن ایدوکی نمایان اولمغــله اسیر مسلمین اول اسرایی یدلرندن مجانا اخذه دامن درمیـان اولسه بو فعلی جائز وشایان کورلمور زیرا اهــل حرب آنلره مالك اولمامغله حبسلرنده ظالملردر و بز بالدفعات بیان ایلدیك که تقریر ظلم اوزره اعطاء امان غیر جائز واول امانه وفا غیر لازمدر کورمزمیسنکه اهل حرب اسلام یاذمتی قبول ایلسه لر دخی اسراء مزبورینی یدلرندن اخذ ایلمك امر مقرر و اولبابده رضا وعدم رضالری غیر معتبردر پس اول اسرا اوزره اخذ امان ایلدکلرنده دخی حکم مذکور اجرا اولنور که مراعات امان مراعات ذمت واسلامدن اوجب واحری دکلدر لکن صورت مفروضه‌ده مسلمین مبادله بالمال اوزره مسالمین اولمشلر ایسه اولبابده وفاء عهد ایله اداء مال امر محبوبدر که مسلمین غدره منسوب قیلنمایوب مستقبلده بو مثللو خصوصلرده مشرکین قوللرینه اعتماد ایله مطمئن القلوب اوله لر اما مسالمه‌لری اسرا وکراع وسلاحله مبادله اوزره واقع اولدقده حکم مسئله بشقه‌درکه بونلری اهــل حربه تسلیم واعاده‌دن امتناع ایلمك شرعا واجب ایکن ذکر اولنان امر مستحبه رعایت ایچون ترك واجب جائز ومناسب کورلمز اما اهل حربه اعطاء مالدن امتناع ایلمك شرعا واجب دکلدر و بز باب صلة المشرکده بیان ایلدیك آنلره اهداء مال ایلمك دخی جائز کورلور پس اوزرینه عقد صلح ایلدکلری ماله وفا امر مستحب اولمغله اول مالی تسلیم الیق وانسب کورلمشدر انجق مسالمه‌لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولدقــده دخی امام مسلمینی نسبت غدردن محافظه و وقت حاجتده بو مثللو خصوصده اهل حرب مسلمیندن امین اولمیوب حذر ایده جکلرین ملاحظه برله مذکوراتك اعطـاء قیمتلرین رأی وتدبیر ایلسه بو رأیی تجویز وتقریر اولنور سؤال اولنورسه که بو تقــدیر اوزره لایق ایدیکــه امام اوزرینه عقد صلح اولنان اسرا وکراع وسلاحــله دخی وفانی التزام ایلیه تاکه اهل حرب زمان مستقبلده مطمئن القلوب

مطلب اقرار الصبي المعبر عن نفسه بالرق صحیح

اولوب مرامنه رام اوله لر جوابده دیرز که اطمئنان اهل حرب فائدهٔ معتد بهایی موجب دکلدر که عدم اطمئنانلری
بر وجهله ضرر مسلمینی مستوجب دکلدر زیرا آندن توقع اولنان ضررك اعظمی انجق زمان مستقبلده فدالرین
پیشین اخذ ایتمدکجه اسراء مسلمینی احضاردن تحاشی ایتملریدر اول دخی ضرر معتدبه اولمدیغندن بشقه
امر موهومدر و بو مثللو امر موهوم ایچون امام المسلمین اهل حربك مسلمین اوزره تقوی ایده جكلری مقاتله
وآلات قتالی تعجیل تسلیم ایلك تجویز وتحسین اولنماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده کتوردکلری عبید مسلمین وجواری
مسلمات ایسه بو صورتده دخی امام اول عبید وجواری‌یی حرمت اسلاملرینه بناء وقت ظفرده یدلرندن انتزاع ایدوب
مسالمه‌لری اسرا وکراع وسلاح اوزره واقع اولمش ایسه آنلری اعطادن ینه امتناع ایدر انجق بو مذکوراتدن
شرط ایلدکلری نسنه‌یی تقویم وقیمتنی اهل حربه تسلیم ایدر وتسلیم قیمت اکرچه فصل سابقده مستحب ایدی
لکن بو فصلده الزم واوجبدر که ملك اهل حرب احرار ایله ممالیك مرقومه ده متمکن اولمشدر حتی اسلام یا ذمتی قبول
ایتدکلرنده دخی ملکلرنده ابقا اولنوب امام ایچون یدلرندن مجانا اخذ ایلك ممکن اولماز اما فصل سابق بشقه دراما
مسالمه‌لری مال اوزره تصمیم قیلنمش ایسه کرکدر که مال مزبور آنلره تسلیم اولنه و بو صورتلرده مولالر ایچون ممالیك
مرقومین اوزره سبیل وصول مسدود درکه دار اسلامه دخوللرنده حق اخذلری موجود اولمامغله یدلرندن بعد
الخروج دخی موجود اولمازو اکر مسلمین احراردن اولان اسرالرین تخلیصه ظفریاب اولمیوب انجق آنلرك عددنجه
اسراء مشرکینله مفاداتی ارتکاب ایتملریله مشرکین اسرالرین اخذلرندن صکره اسراء مسلمینی تسلیمه شتاب
ایلمسه لر بو صورتده اول اسراء مسلمین اوزره فدالرنده بذل اولنان اسراء مشرکینك مطالبهٔ قیمتلرنده
سبیل اولمیوب همان حریت اصلیه‌لری اوزره تسییر وتسبیل اولنورلر واکر اول اسراده مدبرین وامهات اولاد
موجودین ایسه مولالری اوزره مجانا مردود قیلنورلر مکر مفادات مرقومه ایله امر ایلینلر مولالری اوله اولبابده
فدالرنده بذل اولنان اسرا یاخود کراع وسلاحك قیمتلری ایله اوزرلرینه رجوع اولنمق هویدادر که اشیاء مزبوره
حق مسلمین اولمشیکن مأثورینه راجع اولان منفعت ایچون آنلری فدا قیلمشلردر حتی فداء مزبور مسلمینك
ومولالرینك امرلری ظاهر اولمادین بعض ممالیك مسلمیندن صادر اولسه اولبابده مسلمین متبرعین اوله جقلری
امر باهردر اما بو صورتده ممالیك مزبورینه مولالری امر ایتمشلر ایسه مسلمینك مولالری اوزره حق رجوعلری
ثابت اولور که حین امرلرنده مسلمین ایچون اول فدایی التزاملری متثبت اولمشدر واکر اسراء مزبورین عبید
قن ایسه لر نظر اولنور اکر مفاداتلرنده امر مولالری متحقق اولمامش ایسه مولالری بعد المفاداة اخذ عبیدده
مستحق اوله مزلر که امیر اهل حربدن اداقیلدیغی فدا ایله آنلری اشترا قیلمق مرتبه سنه ملتحق اولمشدر واکر امر
مولالری وقوع بولمش ایسه بو صورتده اخذ عبیده رضالری بولنسون بولنماسون امیر قیمت فدالری ایله اوزرلرینه
رجوع ایدر که امیر مولالرینك نائبلری کبی اولوب بذل ایلدیکی فدا ایله شرالرینه شروع ایلمشدر ومؤلف
اصیل الاجتهاد مسئلهٔ مزبوره نك فروعنی بسط وازدیاد ایدوب باب فداء الاسراء من الاحرار والمملوکین
بالمال اثناسنده سابق البیان اولان مکاتب وغیری مأثورینی امری ایله و بلا امر امیر مفادات ایلدکده حکم مسئله‌لرین
ذکر واعلان ایلدی وبز حکم مذکوری باب مزبورده مسلمین یا اهل ذمتدن بر مستأمن مفادات ایلدکده شرح
وتوضیح ایتمشیدك پس امام المسلمین دار اسلامده مفادات ایلدکده دخی وجه مشروح اوزره تصحیح اولنه جغی
ظاهر وصریح اولمغله فروع مذکوره بو محلده وارستهٔ قید تصریحدر واکر اسراده اهل ذمتدن بر کمسنه
بولنسه امام اوزره مال بیت المال ایله مفاداتی غیر لازمدر که مال مسلمین اسراء اهل ذمته صرف اولنمایوب انجق
مفادات اسراء مسلمینه منتظمدر مکر ذمی مسفور طرف مسلمیندن تحمل مشقت واظهار کفایت برله مقاتل
شدید یاخود دار الحربده عورات مشرکین اوزره بر دلیل رشید اولمغله امام المسلمین بیت المالدن مفاداتی
مناسب کوریرسه تجویز وتسدید اولنور که مال بیت المال منافع مسلمین ایچون اعداد اولنمش اولوب بونك دخی
تخلیصی منافع مسلمیندن تعداد اولنور کذلك ذمی مرقومی بر کمسنه نك سهمنده واقع اولان بر اسیر ایله مفاداتی
رأی ایدوب صاحب سهمه بیت المالدن قیمتنی تعویض ایلسه اول دخی جائز کوریلور که آنده تحقق نظر مسلمین
واضح ومتمیزدر وامام اوزره مال بیت المال ایله مفادات اسیر مسلم دخی واجب اولمق انجق مال مسلمینه نقصان
فاحشی موجب اولمدقده در اما وجب اولدقده اول دخی غیر واجبدر کورمزمیسنکه آحاد مسلمیندن
بر اسیرك فداسنده یوز بیك درهمه طالب اولسه لر امام اوزره آنی اعطا واجب اولورمی هیچ بر عاقل وجوبنه
قائل اولماز واکر اسیر مسلمك فداسنده بر کمسنه نك سهمنده واقع اولان بر اسیر حربی یه طالب اولدقلرنده

صاحب السهم اعطاسندن متجنب اولسه کرکدر که امام خواه ناخواه یدندن اخذه اقدام و بیت المالدن تعویض
قیمتنی التزام ایلیه زیرا تخلیص اسیر مسلم امیر وجمیع مسلمین اوزره بحسب القدرة والامکان فرض ایکن صاحب السهم
اول فرضدن ممتنع اولدقده امیر آنك موقعنده واقع اولوب اسیر حربی‌یی یدندن اخذ ومفادات ایچون
اعطادن صکره سهمنده استحقاق غیر ظهور ایلمك منزلنه تنزیل برله قیمتنی بیت المالدن ادا ایدر وقول مذکور
بعد القسمهٔ مفادات اسرایی تجویزده رونما اولان قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بنا قیلنمشدر واکر اهل حرب
بزلر سزلره بر اسیر مسلم ویره لیم سزلر مقابلنده بزلره ایکی یاخود اوچ اسیر حربی ویریکز دیو طلبکار اولسه لر
کرکدر که امام اولبابده تدقیق افکار ایدوب ویره جكلری اسیر مسلم ارباب کفایت ومشقتدن بر مرد مبارز اولمق کبی
مبادله سنده منفعت مسلمین بدیدار ایسه فعل مزبوره ابتدار و بو یله اولمیوب بلکه ضمننده مشرکینك مسلمین
اوزره جرأت وتحکملری آشکار ایسه فعل مذکوردن اظهار انزجار ایلیه زیرا امام نظر مسلمین ایچون
نصب اولنمغله مسلمین ایچون مباشرت قیلدیغی احوالده نظر مسلمینی ترك واهمال فی حال من الاحوال حقنده
حلال کوریلمز کورمزمیسنکه مسلمیندن اسیر واحدك مقابلنده مشرکیندن یوز اسیره طلبکار اولسه لر
بو قوللرینه مساعده مز سزاوار اولماز مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ملك اهل حربك اوغلی یاخود قرنداشی
یدیمزده اسیر وقبول اسلام ایله سعادتپذیر اولمشیکن اهل حرب مسلمینه کشف ضمیر ایدوب بز سزه مسلم اولان
اسیریکزی ویره لیم ملکیمزك اوغلی یا قرنداشنی بزه رد ایتمکز شرطی اوزره دیو تعبیر ایلسه لر بو مطلبلرینه
مساعده مز تجویز وتقریر اولنماز زیرا ویره جکمز دخی مسلمدر ومسلمی مسلم ایله مفاداتك عدم جوازی
مسلمدر زیرا مفاداتدن مقصود مسلم اوزره توجه ایدن خوف قتلدن تخلیص ایکن بو صورتده نا موجوددر
اما اسیر مزبور طیب خاطری ایله بنی اهل حربه رد واسیریکزی استرداد ایدیکز دیو طلبکار اولسه کرکدر که امام
تدقیق افکار ایدوب اکر قوت اسلامی ظاهر اولمغله میان اهل حربده اسلامی اوزره ثباتی معلوم ایسه رضاسی ایله
فعل مزبوره ابتدار واکر بویله دکل ایسه رضاسی درکار ایسه دخی فعل مذکوردن انزجار ایلیه زیرا بو صورتده
ظاهر حال رضاسی دین قدیمنه رجوع ایچون اولدیغنه دالدر وتمکین رجوعی علی کل حال حلال کوریلمز
کورمزمیسنکه اسیر مرقوم میانه مزده ایکن مرتد اولوب اهل حرب دخی بزه اسیریکزی اخذ واول مرتدی بزه ویریکز
دیو نیاز ایلسه لر مساعده مزه جواز ویریلمز بلکه اوزریمزه لازم اولان اول مرتد اوزره عرض اسلام وقبول ایدرسه
ابقا وایتمزسه قتل واعدام ایلمکدر پس بعد المفاداة ارتداددن خوف اولندقده دخی وجه مشروح اوزره اجراء احکام
اولنور اما ارتداددن خوف اولنمدقده ظاهر حالی نفسی اوزره قتلدن امین اولمدیغجه مفاداته رضا ویرمیه جکنه
دالدر وقبل الرضا مفاداتینك عدم جوازی انجق آنی عرضهٔ قتل ایلمکدن احتراز ایچوندر پس وقت رضاسنده اسیر
مزبورك حالی شول ذمی یاخود دار یمزده مستأمن اولان حربینك مفاداته رضالرنده واقع اولان حاللرینك مثالی
اولمغله باب من الفداء اثناسنده سبقت ایلین بیان اوزره آنلرده استحلال اولنان مفادات بونده دخی استحلال اولنور
واکر بر مستأمن اسراء اهل حربدن مذکور الاسامی اون اسیر ایله مفادات اوزره اسراء مسلمیندن اون اسیر ایله دار یمزه
داخل اولوب مطلوبی اولان اسرا مقتولین یاخود هالکین بولنملریله دار یمزه کتوردیکی اسرا ایله رجوعه عازم
اولسه فعل مزبوردن منعی لازمدر بو صورتده اسراء مسلمین احراردن ایسه کرکدر که امیر تخلیهٔ سبیللرینه
ابتدار ایدوب اول مستأمنه دخی سن بلادیکه التحاق قیل که سکا بونلر ایچون نسنه ویریلمز دیمکله یأس وحرمانی
اخبار ایلیه که اهل حربك احراره عدم تملکلری بدیداردر اما عبید وجواری ایسه کرکدر که امیر اول مستأمنی
شول امانله دار یمزه بعض عبید ایله کلدکدنصکره عبیدی قبول اسلام ایلین مستأمنك مجراسنه جاری قیلوب
اجبار بیع اوزره مقدم ومجتری اوله واکر مستأمن مرقوم اخذ امان ایلدکده مذکور الاسامی اون نفر اسراء مشرکینی
مولالرندن اشترا وکتوردیکی اون نفر اسراء مسلمین مقابله سنده یدینه تسلیم اولنمغی اوزریمزه اشتراط قیلمش
اولوب وقت حاجتده مولالری بیعلرندن امتناع ایلسه لر کرکدر که امیر کتوردیکی احراری یدندن انتزاع ایلدکده
شرط اولنان اسرانك دراهم ودنانیردن قیمتلرین اعطا برله وفاء شرطی انفاذ وایقاع ایلیه اما مولالری بیعلرینه
رضا ویررلرسه کرکدر که جمله سنی اشترا ویدینه تسلیم ایله اول مستأمنی ارضا ایلیه بو صورتده اول اسرا قبول اسلام
ایتمشلر ایسه آنلر ایله دار الحربه رجوعنه مانع اولمیوب قبول اسلام ایتمشلر ایسه ینه عبید مسلمینله داخل اولان مستأمن
کبی بو صورتده دخی آنلر ایله دار الحربه رجوعنه ممانع اوله واکر اهل اسلام واهل حرب هر بری کندو امورلرین
تنظیم وتدبیر ایچون بر سنهٔ کامله ده مهادنه ومتارکه اوزره معاهده و بر برینه رهن ویروب مخالفت عهد ایلین

فريقك رهنى فريق آخر ايچون مباح الدم اولق اوزره مواعده ومعاقده ايلسه‌لر بو صورتده بعض مسلمين وجه
مشروح اوزره مرهون قيلمغه راضى اولدقلرنده آنلرى اهل حربه رهن اولق اوزره اعطا جائزمردر كوريلور
زيرا بو صورتده ارتداد مرهونين عديم الاحتمال اولديغندن بشقه رهن اولمغه رضالرى ظاهر حالده نفسلرى
اوزره عدم خوفلرينه دالدر و بر فريبا بيان ايلديك كه بو مثلو حالتده مسلم ايله مفاداتيمز دخى جائزوشايان‌در
پس بو يله منفعت مسلمينى متضمن ايكن مسلمى اهل حربه رهن قيلمق بطريق الاولى جائز يدركى نمايندر اكن امام
ايچون لايق وسزاوار اولمازكه مسلمينى بر فردى رهن قيلمق اوزره اكراه واجبار ايليه مكر مشركينك شوكت
شديده‌لرى آشكار ونفوس مسلمين اوزره خوف خطردركار اوله بو تقدير اوزره اكراه مرهون منفعت عامهٔ مسلمينه
مدار اولمغله جائز وسزاوار كوريلور كه صلح مذكوردن امتناع جماعت مسلمين اوزره خوف هلاكى متضمن و اول
صلح اوزره اقدامز جماعت مسلميندن خوف هلاكى دفعه ضامن اولمغله رهن قيلينان مسلمين شخصوصيه اوزره
خوف اولنورسه ده ينه امام ايچون ولايت اكراهلرى ثابت و متمكندر و بو معنانك مبناسى شول اصل معروف
معتاددر كه هر كمسنه كه ايكى بليه يه مبتلى اوله قنقيسى هون ايسه آنى اختيار ايلمك اوزرينه واجب الاعتقاددر
وصورت مفروضه ده فريقيندن هر برى فريق آخردن اخذ رهن ايلدكدن صكره مشركين غدر ايله يدلرنده
بولنان مسلمين مرهونينى قتل واستيصال ايلسه‌لر مسلمين يحوز يدلرنده بولنان مشركين مرهونينى قتللرى
واسترقاقلرى استحلال وتجاوز ايدرلر اما بزده داخل اولان غدر مشركينله حكم امانلرى باطل اولماز قال الله تعالى
ولا تزر وازرة وزر اخرى لكن كركدر كه مسلمين آنلره رجوع بلادلرنده رخصت ويرميوب آنلرى اهل ذمت قيلمغه
مبادرت ايده‌لر زيرا آنلر بزم رهنلرمز اولوب يمزده رد اولنجه‌دك دارمزده اقامته رضا و ير مشلر ايكن رهنلرمزك
اوزريمزه ردلرى متعذر اولمق رضالريله داريمزده على التأبيد احتباسلرين اقتضا ايلمشدر و كفر دخى اصرار
كفر اوزره داريمزده على التأبيد اقامته متمكن اولماز مكر قبول جزيه ايله عقد ذمتى متضمن اوله وشيخ امام شمس الائمة
الحلوانى نور الله تعالى قبره با نوار المثانى ديديكه خلفاء بنى عباسدن منصور دونيقى رحمه الله تعالى ايله اهل حربدن
برطائفه ميانلرنده شرط مذكور صورتيله اولمشيكن اهل حرب رهن مسلمينى قتلده غدرى ارتكاب ايلديلر
اول دخى علماء عصرينى جمع واحضار وآنلردن رهن مشركينه نه معامله ايده‌يم ديو استفسار ايلدكده جمله سى
ميانه كزده جارى اولان شرطه بناء قتللرى جائزدر ديو اجماع ايدوب انجق امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه
حاضر بالمجلس ايكن ساكت اولوب قول جمهوره اتباع ايلدى پس خليفهٔ عاليجناب يا اباحنيفه سكنه حل اولدى
هيچ تكلم ايتمورسين ديو استجواب ايلدكده ديديكه يا امير المؤمنين اكر حضار علماسكا بو قولى عن اجتهاد
سويلديلر ايسه اجتهادلرنده خطا ايلديلر عند الله تعالى معذورلردر واكر سنك هواكه متابعت ورضاكى تحصيل
ايچون سويلديلر ايسه سكا خيانت ايلديلر غادرلر ومغرورلردر قول صواب اولدركه سنك ايچون رهنلرندن برفرده
قتل وقتل مثلو بر شيئله سبيل تعرض نايابدر بعده حلينهٔ و لارتب اهل حرب بر غدر ايدرسك سنمز دخى
رهنلرمزى قتل ايديكر ديو شرط ايتمشلر ايكن ايچون سبيل تعرض نايابدر ديو اظهار غضب ايلدكده امام دريا
افضال زيرا اهل حرب سنك اوزريكه قتل امنيزكى شرعا حلال اولميان شيئى شرط ايدوب سن دخى آنلرك
اوزرينه قتل مسلمينكى شرعا حلال اولميان شيئى شرط قيلديك وهر شرطكه كتاب للهده مخالف اوله باطلدر
قال الله تعالى ولا تزر وازرة وزر اخرى ديو استدلال واغلاظ مقاله صلابت دينيه سين استكمال ايلدكده خليفهٔ نازك
مزاج يا اباحنيفه بن سنى برامر مهم ايچون صلا دعوت ايلمدم الا سن بكا استهديكم وجهله جواب ويرديك قالقكز
حضورمدن ديو جمله سنى اخراج ايلدى بعده ايرته سى كوننده خليفهٔ عدالت شعار ينه جميع علماسنى جمع واحضار ايدوب
ديديكه يا اباحنيفه سنك قولك قول صواب ايدى كى عندمده بديدار اولدى لكن شمدى بز آنلرك رهنلرينه نه معامله
قيلمق سزاواردر امام كرامت نشار ديديكه ابتداء بو مسئله يى بنم حضار علماسندن استفسار قيل پس آنلردن
استفسار قيلندقده معلوميز دكلدر ديو جوابدن عجزلرين اظهار ايلديلر بعده امام فضائلت دثار ديديكه
اوزرلرينه وضع جزيه برله اهل ذمت قيلمق سزاواردر خليفهٔ نصفت مدار علتندن استخبار ايلدكده
امام دقايق آثار بو وجهله كشف استار اسرار قيلديكه مرهونين مرقومين سنك رهنك سكا رد
اولنجه‌دك عندكده احتباسه راضى اولمشلر ايدى شمدى سنك رهنك قتل اولنوب سكا ردلرى متعذر اولمغله
آنلرك تأبيد احتباسلرى استقرار ايلدى اولبابده خليفهٔ عاليشان قول امام اصابت نشانى استحسان
وتحسين فراوان واحسان بى كران ايله مسرور وخندان سعادتخانه سنه اعاده برله اول جوهر فردى ممتاز

مطلب اذا ابتلى ببليتين يختار ايسرهما

مطلب قصة غريبة ظاهرة منها فضل امامنا ابى حنيفة رضى الله عنه

اقران ايلدى سؤال اولنورسه كه قول امام ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره شرط مذكور غير حلال ايكن
نيچون امام محمد رحمه الله تعالى شرط مذكور اوزره اعطاء رهنى استحلال ايلدى جوابده ديرزكه نفس شرط
واعطاء رهن قطعا تداركى ممكن اولميان برشيئك اثبات وتفويتنى موجب اولمايوب مسلمينك دخى آنلره احتياجلرى
بركال اولمغله آنلر حلال كوريلمشلردر اما شرط مذكور اوزره قتل رهن مشركين تداركى ممكن اولميان
تفويت نفسى وابطال امانى موجب اولوب مسلمينك قتل رهنه احتياجلرى عديم الاحتمال اولمغله قتلمز بودر
استحلال اولنماز واكر مسلمين ومشركين رهنلرين بر برينه اخذ واعطادن صكره مسلمين كندو رهنلرين
ايادى مشركيندن اخذه قادر اولسه‌لر جواز اخذلرى ظاهردر زيرا بالاده فعلا بيان ايلمديك كه اهل حرب
حبس مسلمينده ولو بطريق الرهن ظالملردر وازالهٔ ظلم ممكن ايكن تقرير ظلم اوزره اعطاء امان غير جائزدر
ومسلمين كندو رهنلرين اخذدن صكره خوف مشركيندن آمين اولنجيه دك رد رهنلرى لازم اولميوب
بعد الامن لازم اولور ومعناى معهود غدر مسلميندن معدود اولماز و بو حكمك نظيرى باب من الرسول
والمستأمن اذا خيف ان يدل على بعض عورات المسلمين اثناسنده بيان اولنديكه امير عسكر معسكرده بولنان
مستأمنلردن بعض خيانت احساس ايلدكده اول خيانتلردن امين اولنجيه دك آنلرى خواه وناخواه دار اسلامه
اخراج بعده دارلرينه رد ايلمك جائزوشايان كوريلور ومانحن فيه‌ده دخى رهن مشركين اماميزده بولنملريله جواز
احتباسلرى معسكرده بولنان مستأمنينه قياسله نمايان اولور بو صورتده مشركين رهن مسلمينى اعطادن
امتناع ايلملريله يدلرندن انتزاعلرى محتاج قتال اولسه اولبابده قتال وقتللرى حلال كوريلور زيرا يدلرنده بولنان
احرار مسلميندن بر قوم ايكن اهل حرب آنلرى بغير حق ادخال دارلرينه عازم اولملريله اول مظلومينى ايادى ظالميندن
تخليص ايچون مسلمين اوزره وقت قدرتلرنده قتال ايلمك لازمدر بو تقدير اوزره اهل حرب مسلمينه خطابله
بز سزلرايله ابتداء امردن قتال ايتمزز انجق سز بزم رهنلريمزى رد ايتمدكجه بز دخى سزك رهنلريكزى اعطا ايتمزز
ديو قطع جواب ايلسه‌لر نظر اولنور اكر مسلمين باعث موادعه‌لرى اولان خصوصده مشركيندن خائف
ومتحرز ايسه‌لر لدى القدرة رهن مشركينى ويرميوب اخذ رهن مسلمين ايچون ابتداء قتال ايتملرى جائز كوريلور
واكر متحرز وخائف دكللر ايسه كركدر كه حبس رهنه حاجت قالمامغله رد رهنلرنده متوقف اولميه‌لر اما صورت
اولى بشقه دركه آنده ازالهٔ خوف ايچون حبس رهنه احتياج مسلمين قائم اولمغله رهنلرين رد ايتميوب همان
يدلرندن رهن مسلمينى استخلاص ايچون قتال ايلمك لازمدر واكر صورت مفروضه ده بعد الموادعه مشركين
رهن مسلمينى اخذ ومنعه‌لرينه ايصال ايلسه‌لر مسلمين ايچون نبذ عهد ايتمدكجه آنلرايله قتاللرى حلال كوريلمز
اما منعه لرينه قبل الوصول حكم مسئله بشقه‌در كه قتاللرى استحلال اولنور وجهى اولدركه قبل الوصول
قتاللرى استرداد رهن ايچون اولوب نقض موادعه يه بادى اولماز اما بعد الوصول استرداد رهن ايچون
اولميوب نقض موادعه يه مؤدى اولور و برسهٔ كافه ترك قتال اوزره موادعه لرى صحت اوزره واقع اولدقده
البته قبل النبذ جواز قتاله مانع اولور مؤلف بليغ البيان بلغه الله تعالى الى ابلغ المن والاحسان ديركه
اهل حرب مفادات ايچون اسراء مسلمينى كتوروب هنوز ممتنعين اولدقلرى محلده فدا ايله ندايه شروع بعده عقد
مفادات متفق اولمامغله اول اسرا ايله برابر قصد رجوع ايلمدكلرنده مسلمين تعاقب ايدوب اسراء مسلمينى
يدلرندن تخليصدن فضله كندو مالارين دخى اخذ ونفوسلرين اسره ابتدار ايلسه‌لر قوم مذكورين فى الاصل
اصلا اماميزده داخل اولمدقلرندن فعل مسلمين بالجمله سزاوار كوريلور بو صورتده تخليص اولنان اسراء
مسلمينده عبيد وجوارى وار ايسه مولالرى قبل القسمة بلاشىء و بعد القسمة قيمتلريله اخذه كسب اقتدار ايدركه
اصحابلرى بطريق الاغتنام ايدوكى بديداردر اما اهل حرب مفادات ايچون بطريق الاستيمان كلوب مفاداتلرى
متفق اولمامغله اسراء مسلمينله برابر قصد رجوع ايتدكلرنده حكم مسئله بشقه‌در زيرا قريبا بيان ايلمديك كه
اولبابده منعه لرينه وصوللرندن اقدم عبيد وجوارى يدلرندن استنقاذ اولندقده قوم مذكورين اماميزده بولنملريله
قيمتلرى آنلره ايصال وانفاذ اولنور وصورت استيمانلرنده دخى تخليص عبيد وجوارى ايچون قتال مسلمين جائزدركه
ايادى مشركيندن استخلاص مسلمين واجب ايكن اهل حرب تسليملرندن امتناع ايتدكلرنده قتل نفوس مستأمنينه
باعث اولسه دخى جواز قتال مسلمين ظاهر ومتبردر كورمزميسنكه دار اسلامده بر مستأمنك عبدى قبول اسلام
ايتمشيكن بيعندن امتناعله دار الحربه ادخالنه ابتدار ايلسه بيع اوزره قتالى جائز وسزاوار كوريلور زيرا مستأمن عقد
امانله احكام مسلمينى التزام ايتمش اولوب بيع عبد مسلم دخى احكام مسلميندن اولمغله مستأمن بعد الالتزام آندن

امتناعه قيام ايتمشدر اگرچه مستأمن قبل بلوغ المأمن امان مسلمينده متحيردر اما التزام ايلديكى احكام مسلميندن
امتناع ايلدككده اول حكمه اجبار اوزره قتالى جائزدر و مسئلهٔ سابقه دخى خصوص مرقومده
بو مسئله يه لاحقه در والله اعلم

باب المفادات بالصغير والكبير من السبي وغير ذلك * يعنى اسراء مشركيندن رجال واطفال وسائر اجناس اموال الله
مفادات اسراء مسلمينك تفصيل احواليدر مؤلف مشكلكشا بوأه الله تعالى في الجنة على مايشاء ديركه اهل حرب
اسراء مشركيني اسراء مسلمينله مفاداته طلبكار اولدقلرنده امير سريه ايچون مساعدهٔ مفادات جائز وسزاوار
كوريلور بشرط آنكه اول بابده رضاء اهل سريه دخى آشكار اوله وحكم مقررده اسراء مشركيندن رجال ونسا
وصبيان اسلام ايله حكم اولنمدقجه برابردر زيرا تدبير حرب وتوفير منفعت مسلمين عهدهٔ اميره منوط ودار الحربده
مفادات اسرا تدبير حربدن اولديغندن بشقه منفعت مسلميني موجب ايدوكى امر مضبوطدر زيرا مفاداته اخذ
ايده جكلرى مسلمين جانب اسلامياندن بعض اموره كفايت جهتيله اعطا ايده جكلرى مشركيندن اعظم ايدوكى
مستبيندر انجق مأسورينده حق سريه ثابت اولوب مفادات دخى محل حقلرندن اسقاط حقلريني مستلزم اولمغله
اول بابده رضاء سريه شرط لازم قلنمشدر كذلك دار اسلامه بعد الاخراج دخى اسلام اسرايه حكم شرعى لاحق
اولمدقجه ينه آنلر ايله مفادات مسلمين جائز ولايقدر حتى صبيان اسرانك آبا وامهاتلرى يانلرنده بولندقلرنده
بنفسهم اسلامى وصف وتعقل اوزره قبول ايتمدكجه حكم اسلامده داخل اولمدقلرندن جواز مفادات آنلره دخى
شاملدر كذلك آبا وامهاتلرى داريمزده هالك اولسه لر حكم دينده تبعيت موتله منقطع اولمامغله ينه مفاداتلرى
جائز ومتسعدر كورمزميسنكه اهل ذمت داريمزده هالك اولمغله اولاد صغارلرى حكما سلك اسلامه منسلك
قيلنماز كذلك صبيان مرقومينك آبا وامهاتلرى يانلرنده ايكن اهل حرب انجق صبيانله مفاداته طلبكار اولسه لر
مفادات مزبوره ابوينى ايله تفريق بينلرين موجب ايسه ده ينه جائز وسزاوار اولور زيرا تفريق مذكور حق اوزره
تفريقدر كه مسلميني ايادى مشركيندن تخليص ايلمك صبيانله ابوينى بينلرين ترك تفريقدن اجر وفضيلت جهتيله
اعظم ايدوكى رسيدهٔ تحقيقدر اما اسراء بالغينده ماله مفادات ممنوع اولديغى كبى صبيانده دخى غير مشروعدر كه
صغير ايكن كبير اولوب نسلى ظاهر وقتاله قادر اوله جغى مجزوم ومقطوعدر اما ظهور نسلى مأمول اوليان
پير پيره زن اشقه دركه آنلرى بطريق المفادات تسليم مشركينده قتال اوزره تقويتلرى معدوم اكن صبيانده
معناى تقويت محقق ومجزومدر واگر اهل سريه ياخود اهل عسكر اسراء مشركينله مفادات مسلمينه رضا ويرمزلرسه
اميرلرى اول مفاداته مباشرت ايده مز مگر قيمتلرين مسلمينه تعويضله حقلرين قضا ايده انجق اسراء مشركين
رجال بالغين ايسه لر مفاداتلرينه سريه وعسكر راضى اولمسه لر دخى قبل القسمة آنلر ايله مفادات امير جائز
ومرضى كوريلور زيرا امير ايچون اسرادن رجال بالغينى قتل ايلمك شرعا ممكن وقتل مذكور منفعت تخليص مسلميني
موجب دگل ايكن ابطال حق غانمينى متضمندر پس منفعت تخليصى متضمن اولدقده امير اكا بطريق الاولى
متمكندر اما اسرادن نسا وصبيان واموالدن كراع وسلاح وغيريلرندن حق غانمينى ابطال ايلمك امير ايچون
مشروع اولمديغى كبى رضاء غانمين بولنمدقجه اشياء مزبوره ايله مفادات اسراء مسلمين دخى ممنوعدر مگر
بيت المالدن غانمين ايچون تعويض قيمتلرينه شروع ايليه وبعد القسمة امير رجال بالغينله دخى مفاداته قادر اولماز
مگر صاحب سهمك رضاسى ظاهر اوله زيرا بعد القسمة امير ايچون قتل رجال دخى حلال اولمامغله بعد القسمة
رجال بالغين ذكر اولنان نسا وصبيانله همحال اولمشلردر لكن بو صورتده اصحاب سهام رجال بالغينله مفاداتدن
امتناع ومشركين دخى رجال مذكورين اعطا اولنمدقجه منع اسراء مسلمين اوزره عزم واجماع ايلسه لر كركدركه
امير مال بيت المال ايله اول رجالى اشترا بعده آنلر ايله عقد مفاداتى ايقاع ايليه بو صورتده مولالرى بيعلرندن دخى
امتناع ايدرلرسه كركدركه امير آنلرى قيمت عدل ايله تقويم واول قيمتله مولالرندن خواه ناخواه اخذ وانتزاع ايليه
زيرا رجال مذكورينله مفادات اسراء مسلمين امير بيت المالدن تعويض ايده جك اولدقدنصكره مولالرى اوزره
دخى واجبدر پس امتناع ايتدكلرنده امير مولالرينك منابلرينه نائب اولور نظيرى شول ذميدركه عبدى قبول اسلام
ايتمشيكن بيعندن امتناعه قيام ايليه ذمى مسفور اوزرينه واجب اولان حقدن امتناع ايتمكله امام آنك منابنه نائب
اولوب بيع عبدى التزام ايدر كذلك اهل حرب داريمزده بولنان اهل ذمتك باتبعيه اهل ذمتدن اولان عبيد كفارلر ايله
مفادات اسراء مسلمينه طلبكار اولسه لر كركدركه امام اول بابده استرضاء اهل ذمته ابتدار ايليه زيرا احرار
اهل ذمتله دخى رضالريله مفاداتمز جائز اولدقده عبيدلرى ايله رضاء مولالرى بولندقده جواز مفادات بطريق الاولى

مطلب حكم التعبد في الدين
بعد موت الابوين

ظاهر

ظاهر ومتميزدر واول بابده رضاء عبيد غير معتبردر كه آنلر مماليك اولوب مماليك دخى ملكدن ملكه انتقاللرنده
رضا وعدم رضالرى مطمح نظرده كلدر واگر مولالرى رضا ويرمزلرسه كركدركه امام آنلردن اشترا وثمنلرين
بيت المالدن قضا ايليه واگر بيعلرندن دخى امتناع ايدرلرسه كركدركه قيمت عدله تقويم واول قيمتله خواه ناخواه
يدلرندن انتزاع ايليه زيرا ذل مشركيندن اسراء مسلميني تخليص ايچون اميرك ولايت انتزاعى املاك مسلمينده
ثابت اولنجه املاك اهل ذمتده بطريق الاولى مثبت اولور واگر امير عسكر اسراء مشركينله قبل البيع والقسمة
اهل حربه اسير اولان احرار مسلميني مفادات ايلدككده اهل عسكر بز اشبو تخليص اولنان مسلميندن
اسرامزك قيمتلرين اخذ ايده رز ديسه لر قوللرينه بروجهله التفات اولنماز زيرا مسلمين مزبورين مفاداتلريله
امر ايتمشلردر وامرلرى بوغيكن بعض مسلمينك اموال خاصه لرى ايله مفادات اولنسه عوضدن برشيئله اوزرلرينه
رجوع اولنماز پس غنيمتدن اولان نسنه لر ايله مفاداتلرنده رجوع اولنماق بطريق الاولى در اما مسلمين مرقومين
اميردن اسراء مشركينله ذمتلرنده غانمين ايچون دين اولمق اوزره مفاداتلرين رجايه اقدام ايلسه لر بو صورتده
رعايت شرطلرى التزام واوزرلرينه قيمت فدالرى الزام اولنور وقيمت مزبوره بدل غنيمت اولوب حكم مبدلده
اولمغله بعد الاخذ غنيمته وضع وتسليم وبعد التخميس باقيسى بين العسكر تقسيم اولنور واگر مسئلهٔ مزبوره ده
مفاداتله امر ايلين اسراء مسلمين احرار اولميوب عبيد وجوارى بولنسه لر بو صورتده امام بدل ايلديكى
فدا ايله آنلرى اشترا قيلمش كبى اولمغله همان آنلرى اخذ ومجراى غنيمتده جارى قيلر ومولالرى دخى ديلرلرسه
آنلرى غنيمتده ترك وابقا وديلرلرسه فدالرنده بذل اولنان اسرانك قيمتلريله اخذ والتقا ايدرلر واول قيمتلرى
دخى امام المسلمين ينه غنيمته القا ايدر واول بابده نظر اولنور اگر فدالرنده ويريلن اسراء مشركين رجال
بالغيندن ايسه لر بو صورتده اسراء مشركينك قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوى ياخود
مقدار فاحش يا غير فاحش ايله اقل يا اكثر اولديغنه اعتبار اولنمايوب همان تفصيل مشروح اوزره
مفاداتلرينه ابتدار اولنور زيرا امام ايچون قبل القسمة اسراء مشركينك رجالنده ولايت قتل دركار وقتلرى
بلا عوض ابطال حق غانميني موجب ايدوكى آشكار ايكن مانحن فيه كبى عوضلرنده اخذ اولنان عبيد وجوارينك
قيمتلرى آنلرك قيمتلرندن اقل اولدقده مفاداتلرنده ثبوت ولايت امام بطريق الاولى پديداردر واگر اسراء
مشركين نسا وصبياندن ايسه لر بو صورتده ينه نظر اولنور اگر قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرينه مساوى
ياخود مقدار يسير ايله متفاوت ايسه مفادات مزبوره بيع غنائم منزلنده اولمغله تقرير مزبور اوزره رضاء غانمين
بولنمازسه دخى امام ايچون ولايت مفادات ينه ثابت اولور واگر قيمتلرى اول عبيد وجوارينك قيمتلرندن مقدار
فاحش ايله اكثر ايسه بو صورتده رضاء اهل عسكر بولنمادقجه امام ايچون عدم جواز مفادات اظهردر
مگر كه امام بعض قيمتلرين تمام قيمتلرينه قياس اوزره بعض مواده تمام قيمتلرين ادا ايلديكى كبى مانحن فيهده
دخى غانمين ايچون بيت المالدن فضلهٔ قيمتلرين قضا ايليه بو صورتده دخى كركدركه اول عبيد وجوارى ايله
فضلهٔ قيمت فدالرين جمع ايدوب اولا خمسنى ترفيع بعده اربعهٔ اخماسنى بين الغانمين توزيع ايليه بوندنصكره
معلوم اوله كه فكاك اسراء مسلمين انجق شول ارض اوزره تحميل اولنوركه اسراء مرقومين اول ارضك قرب
ووراسنده دفع اعدا ايچون قتال ايتمش اوله لر يعنى اول ارضك خراجندن اخذ وتحصيل وفدالرينه صرف وتحويل
اولنور زيرا اخذ خراجه قدرت امام انجق حمايت ارضله حاصل وحمايت دخى انجق اول ارضدن دفع اعدا ايچون
قتال ايلين طائفهٔ مقاتله ايله متحصلدر پس طائفهٔ مقاتله اسير اولوب مفاداتلرى لازم اولدقده الغرم بالغنم قاعده سى
اوزره اول ارضك خراجى مفاداتلرينه تعيين اولنمغى مستلزم اولور اما ارض مرقومه عديمة الخراج ايسه سائر اراضى
اسلامك خراجندن اخراج اولنور زيرا اراضى مسلمينك بعضيسندن دفع اعدا ايچون قتال ايلين البته جمله سندن
اقتتال ايتمش اولور كه مقصود اهل حرب لدى القدرة استيلاء جميع اهل اسلام ايدوكى ظاهر اولمغله بعض اراضى
مسلميندن دفعلرى بابنده قتال ايلين جميع اراضى مسلميندن دفعلرينه مباشر اولمش اولور بوندنصكره مؤلف مصيب
المقال عقد مفاداتده رضاء مسلمين معتبر اولمق اوزره قصهٔ سبى هوازن ايله استدلال ايلديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم اهل هوازن قبول اسلام اوزره ورود ايلدكلرنده التى بيك مقدارى سبايالرين اوزرلرينه مردود قيلمشلردر
واجمال قصه لرى بو وجه اوزره مسروددركه بعد انقضاء الحرب قبيلهٔ هوازندن ايلچيلر وفود ايدوب رسول الله
عليه الصلوة والسلام حضرتلرندن رجاى انعامله يا رسول الله اشبو حظيره لر يعنى آغلر ايچنده حبس وحفظ
اولنان سبايا ده بعض عمات وخالاتك دخى وار در اگر سنكله مباغمزده بولنان حق رضاع ملوك عرب دن نعمان بن المنذر

مطلب فداء اسراء المسلمين يحمل
على الارض التي يقاتلون من ورائها

وغیریلری مثللو جابره میانلرنده دخی متحقق اولیدی البته آنلر دخی بزم ایچون اول حقه رعایت ایدرلر ایدی
حال آنکه سن بروا حسانده جمیع عالمدن فائق وصلهٔ رحمده مجموع بنی آدم اوزره متفوقسین دیو وسیلهٔ ارحامله
اطلاق اسرالری بابنده استرحام ایلدیلر وعرض قرابتله مبنای استشفاعلری اولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
هوازندن اولان بنی سعد ایچنده استرضاع اولنمشلر ایدی مترجم فقیر دیر که سبایاده بعض عمات وخالاتك دخی
واردر دیدکلری اکا مبنیدر که قبیلهٔ مذکوره دن رضاعا والده لری اولان حلیمه بنت ابی ذؤیب رضی الله عنهانك
اخواتی خاله لری اولوب رضاعا والدلری اولان ابی کبشه نك اخواتی دخی عمه لری اولمشلردر حتی رضاعا
همشیره لری اولان شیما بنت ابی کبشه دخی اول سبایاده بولندیغی مرویدر وغزوهٔ هوازن که غزوهٔ حنیندر اعاظم
غزوات سید الانبیاداندر که کتب سیرده بسط وانبا اولنمشدر انتهی واهل هوازن وجه مشروح اوزره عرض حاجت
قیلدقلرنده قلب پر رأفتلرینه مزید رقت عارض اولوب دیدیلر که صلوة ظهری ادا قیلدیغمزده سزلر قالقوب
مقالهٔ سابقه کزی محضر ناسده اعاده ایدیکز پس تدبیر مذکور اوزره مقاله لرین اعاده ایتدکلرنده رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن سزك بو وجه اوزره قدومکزه منتظر ایدم سز تأخر ایلدیکز تا که سبایاده
سهام مسلمین جاری اولدی بویله ایکن اول سبایادن بنم سهممه وسهام قریشه اصابت ایدنلری بن سیزه بخش
وتسلیم ایلدم همان بو کلام واجب الاتباعی عامهٔ مسلمین استماع ایدوب جمیع مهاجرین وانصار بزلر دخی
سهاممزه اصابت ایدنلری سزه بخش وتسلیم ایلدیك دیو اتفاق واجتماع ایلدیلر انجق مؤلفه دن عیینه بن حصن
جمله یه مخالفت برله امان و بنی فزاره بخش وتسلیم ایتمزز دیو بخل وضنت کذلك اقرع بن حابس دخی جمله دن
مفارقت برله امان و بنی تمیم بخش وتسلیم ایتمزز دیو اظهار خست ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بو اختلاف
کلمه یی مشاهده ایتدکلرنده جملهٔ جماعته شو وجه اوزره خطاب ومعاهده برله اشبو قوم وافدین قبول اسلام ایله
کلدیلر همان سز لرسبیلرینی اوزرلرینه رد وتسلیم ایدیکز و هر کیم مجانا تسلیمدن امتناع ایدرسه آنك ایچون
هر رأس اسیر اوزره اول باول اصابت ایده جکمز غنیمتدن آلتی عدد قلوص یعنی حدیث السن اولان دوه ویرمك
اوزریمزه دین لازم اولسون دیو تطییب مواعده بیوردیلر سن دخی اشبو قصهٔ پرحصه دن فهم وزؤیت ایدرسین که
رسول الله صلی الله علیه وسلم رد اسراده رضاء غانمینی طلب وامتناع ایدنلر ایچون التزام عوض له مطیب قلوب
بعده اسرایی رد وتسلیمله قوملرین نائل مطلب قیلدیلر ایشته بو حدیث کریم بو بابده ذکر ایلدیکمز حکم حکمیده
اصل قویم اولمشدر والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة * یعنی مسلمینك اهل حربله مواعدهٔ ترك قتال اوزره مصالحه و موادعه لری مشروعه وغیر
مشروعه اولمقده تفاصیل احکامی اشبو باب دقیقه بده مودعه در امام الائمه ابو حنیفه اتم الله تعالی له احسانه
بکل تمه دیر که مسلمین قتال اهل حرب اوزره قوی الاقتدار ایکن موادعه و مصالحه لری جائز وسزاوار
کوریلمز که مصالحه لری قتال مفروضك ترکنی یاخود تأخیرینی موجب اولمق درکار وامیر المؤمنین بلاضرورة
آنی ارتکاب ایلمك ناصواب ایدوکی آشکاردر قال الله تعالی ولاتهنوا ولاتحزنوا وانتم الاعلون ان کنتم مؤمنین
یعنی ای اهل ایمان سزه مشرکیندن سابقده اصابت ایلین کسر وهزیمتله جهاددن ضعیف وعاجز اولمکز
وجهادده قتل اولنان اخوانکز اوزره مغموم ومحزون اولمکز حال آنکه سز مشرکیندن من جهة الشان
اعلالرسز که سز حق اوزره لرسز وقتالیکز لله در و مقتوللریکز جنتده لردر اما مشرکین باطل اوزره لردر
وقتاللری شیطان ایچوندر ومقتوللری نارده لردر یاخود من جهة العاقبة اعلالرسز که انجام کارده منصور
وغالبلرسز اکر ایمانکز صحیح واسلامده قدمکز ثابت ایسه لکن مسلمین اهل حرب اوزره قوی الاقتدار
دکللر ایسه موادعه ومصالحه لری جائز وسزاواردر که وقت ضرورتده مصالحه موجب نفع بی شماردر
قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد اکر مشرکین صلحه میل ایدرلرسه سن دخی میل ایدوب
آنلرایله عقد مصالحه قیل مترجم فقیر دیر که ظاهر نظم کریم وقت ضرورت وغیری یه ممکن التعمیم ایکن
وقت ضرورته خصوصی انجق شرط جواز صلح اولان میل صلح مشرکینه نسبت اولنمق ونسبت مرقومه دخی
شك وترددده مستعمل اولان ان شرطیه ایله ایراد اولنمق تفهیم ایلمشدر انتهی وهم وقت ضرورتده مصالحه
تدابیر قتالندندر که مقاتل اوزره واجب اولان اولا قوت نفسنی حفظ واستکمال وبعده وقت قدرتده مشرکین
اوزره علو وغلبه سین طلب واستحصالدر کورمزمیسنکه طفل صغیرا ولا مص البان مادریله تحصیل قوت
وقوت ایدوب بعد نبات الاسنان مضغ لحومه کسب اهلیت ایدر پس بو بیانله متبین اولمشدر که نظر مسلمین

وقت ضعفلرنده موادعه ده متعین ووقت قوتلرنده امتناع موادعه برله اشتغال قتالده متمکندر و رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك مصالحهٔ مشرکینه مباشرت واقداملری و بعده ائمهٔ مسلمینك
الی یومنا هذا اول بابده مبادرت واهتماملری جواز مصالحه اوزره دلیل تامدر حتی محمد بن کعب القرظی رحمة الله
تعالی علیه دید یکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابتداء هجرتده مدینه یه قادم اولدقلرنده جمیع
یهود ایله موادعه واول وجهله صلح نامه تحریر و یهوددن هر قومی قدیمی حلیف ومعاهدلرینه کما کان
الحاق وشروط مصالحه لرنده طائفهٔ یهود اعداء رسول اللهه رسول الله اوزره اعانت ایتملرین دخی درج
والصاق ایلدیلر بعده غزوهٔ بدرده فتح ونصرتله مدینه یه قادم اولدقلرنده طائفهٔ یهود بغی وطغیان ایدوب
رسول الله علیه السلام ایله بینلرنده منعقد اولان عهدی قطع ایتملریله رسول الله علیه السلام آنلره ارسال بیامله
حضور شریفلرنده جمع ایدوب دیدیلر که یامعشر یهود اسلموا تسلموا فوالله انکم لتعلمون انی رسول الله یعنی
ای کروه یهود قبول اسلام ایدیکز که سیف قتالدن سالم اوله سز زیرا سزلر البته بن رسول الله اولدیغمی جزما
بیلورسز وفی روایة دیدیلر که اسلموا قبل ان یوقع الله بکم مثل وقعة قریش ببدر یعنی ای کروه یهود الله تعالی
بدرده کفار قریشه ایقاع ایلدیکی وقعه نك مثلنی سزلره دخی ایقاع ایتمکدن اقدم قبول اسلام ایدیکز ایشته
بو حدیث جلیل عند الضعف جواز موادعه وعند القوة اقدام مقاتله اوزره اصل اصیل اولمشدر واکر امام
وقت ضعف مسلمینده موادعه یه مباشر اولوب اول بابده اهل حربدن اخذ جعله دخی قادر اولور سه
آنك جوازی ظاهردر که بلاشیٔ موادعه سی جائز ایکن مشرکیندن اخذ ماله جوازی امر باهردر
ومال مزبور مقام خراجه قائم اولمغله بلا تخمیس موضع خراجه وضعی لازم اولور زیرا جهاد ایچون
تحریك خیل و بعیر ایتمدین ایادی مسلمینه داخل اولان اموال مشرکین غنیمتدن اولمدیغی قرآن مبینده
فما اوجفتم علیه من خیل ولا رکاب نظم متیندن ظاهر ومستبیندر کذلك وقت ضرورتده کند و دارلری اوزره
غالبین اولان مرتدینله دخی مصالحه جائزدر که مسلمینده قوت قتاللری منعدم اولدقده مصالحه لری انفع
ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما مرتدیندن موادعه اوزره اخذ مال حلال کوریلیوب اهل حربدن استحلال اولنور
زیرا موادعه اوزره اخذ اولنان اموال منزلهٔ خراجده انزال اولنمغله مرتدیندن عقد ذمتله اخذ خراجه شرعا
مجال بولنمدیغی کبی موادعه ایله دخی مجال محالدر بویله ایکن امام اخذ ایتمش بولنسه بردخی اوزرلرینه ردی
جائز کوریلمز که مرتدین کند و دارلری اوزره غالبین اولدقلرنده دارلری دار الحرب وکند ولر اهل حرب
اولمشلر ایکن نفوس واموالرنده جانب مسلمیندن نیل امانه فائز اولمامشلردر حتی مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا
ایلسه لر ناللری غنائم قیلندیغی کبی موادعه ایله اخذ ایلدکلری دخی مسلمینه سالم قیلنوب صکره قبول اسلام
ایلسه لر دخی رد اموالری بهرحال لازم اولماز کذلك بیان محرر اوزره اهل بغیله دخی جواز مصالحه مقرر بلکه
اهل بغیله موادعه یه احتیاج اهل عدل دخی اظهردر که آنلرك بعد التأمل توبه ورجوعلری مأمول ومنتظردر
وآنلردن موادعه اوزره اخذ جعل بالکلیه ممنوعدر که آنلر قوم مسلمین اولملریله خراج رؤس منزلنده اولان جعل
موادعه یی آنلردن اخذ ایلمك غیر مشروعدر حتی اخذ اولنمش اولسه دخی بعد انقضاء الحرب اوزرلرینه ردی
لازمدر که قوم مسلمیندن قتاله اخذ اولنان اموالی بعد سکون الحرب رد ایلمك لازم اولدیغی کبی موادعه اوزره
اخذ اولنان اموالرین رد ایلمك اقدم لوازمدر وعلی هذا مسلمین غلبهٔ مشرکیندن خوفه ذاهب اولوب
موادعه یه طالب اولدقلرنده مشرکین دخی اخذ اموال ایتمدکجه موادعه یه راغب اولمسه لر مسلمین حقلرنده تحقق
ضرورته بناء موادعه اوزره اعطاء مال ایلمك دخی جائز ومناسب کوریلور زیرا دفع مشرکینه قوتلری
بوغیکن موادعه اوزره اعطاء مالی ارتکاب ایلمسه لر مشرکین اموال ونفوسلرینه استیلا ایده جکلری بی ارتیاب
اولمغله ارتکابلری اموالرین نفوسلرینه سپر قیلمغی ایجاب ایدر که معنای مزبور رأی صوابدر حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم بعض اصحابلرینه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دینك یعنی مالکی نفسکه
سپر قیلوب نفسکی دخی دینکه سپر قیل دیو امر وخطاب بیورمشلردر وحذیفة بن الیمان رضی الله عنهما دخی
برشخص خبیثله مدارات اوزره الفت ایدر ایدی اخوانی بو مداراتنه راضی اولمیوب حذیفه یه سن منافقمسین دیو
اعتراضله متقاضی اولدقلرنده لا ولکنی اشتری دینی بعضه ببعض مخافة ان یذهب کله یعنی حاشا
بن منافق دکلم لکن بن بو مداراتمده دینمك بعضیسنی بعض آخری ایله اشترا ومحافظه ایدرم تمام دینمك
زوالندن خوفم ایچون دیو جواب مرضی ویردی پس بو بیانله نمایان اولمشدر که تمام اموالك ذهابندن خوف

مطلب اذا اخذ المال من اهل الحرب بلا قتال لم یکن غنیمة

مطلب موادعة المرتدین

مطلب لایجوز اخذ الجعل علی موادعة المرتدین

مطلب موادعة اهل البغی

مطلب طلب الموادعة من المشرکین باعطاء المال الیهم

اولندقده بعض مالدن دفع اعدا قصديله بعض مالنی ویروب مشرکینله مصالحه ایلمك حق مسلمینده جائز وشایاندر
اما مسلمینده دفع مشرکینه قدرت وارایسه وجه مشروح اوزره موادعه‌لری قطعا جائز وسزاوار اولماز که موادعهٔ
مشروحه‌ده التزام عار واستلزام ذل وصغار دركار ومؤمنی الله تعالی ایمانله عزیز قیلمش ایكن نفسنی ذلیل قیلمق
جائز اولمدیغی آشکاردر و مؤلف صائب الاقوال موادعهٔ مشرکینده جواز اعطاء مال اوزره قصهٔ
غزوة الاحزاب ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کراملریله وراء خندقده یکرمی کونه
قریب محاصره‌یه دوچار ومسلمیندن هر بری شداید کوناکون ایله بر مرتبه‌ده زار وناچار اولدیلرکه واذ زاغت
الابصار و بلغت القلوب الحناجر وتظنون بالله الظنونا آیت جلیله سنده وصف حاللری شرح واشعار اولندی
یعنی ای اهل ایمان اعداکز جانب فوقکزدن و جانب اسفلکزدن کلدیکی وقتده وابصار یکز نظر مستقیمندن
شخوص وحیرتله منحرف اولدیغی وقتده وقلبلریکز خوفله حلقومکزه کلدیکی وقتده والله تعالی حقنده
ظنون کوناکونه ذاهب اولدیکز وقتده الله تعالی نك حقکزده ظاهر اولان نعمتنی ذکر ایدیکز حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم درگاه حقدن نیاز ایله اللهم انی انشدك عهدك ووعدك اللهم انك ان تشاء لاتعبد
یعنی یارب سندن عهد نصرتکی ووعد عنایت واعانتکی ایسترم یارب علی التحقیق سن بزلری کفاره مغلوب
ومقهور ایتمکی مراد ایدرسك بن خاتم الانبیا بولنوب ووجه ارضده الیوم بزلردن غیری مؤمنین بولنمامغله سکا
بر دخی عبادت ایدر کمسنه قالماز دیو دعا وتضرعه آغاز بیوردیلر بعده بر روایتده رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلری رؤساء مشرکیندن عیینة بن حصنه ارسال سفیر قیلوب یا عیینه بن انصارك مدینه‌ده حاصل اولان
اثمار واثماریننك ثلثنی سنك ایچون وعد وتعیین ایلسم یانکده بولنان عسکرك ایله کیرو بلاد غطفانه رجوع ایدوب
احزاب مشرکینه امدادی ترکله باعث خذلان اولور میسین بکا اخبار قیل دیو اطماعله تعبیر بیوروب عیینه دخی
اکر بنم ایچون نصفنی وعد وتعیین ایدر سکز اویله ایده‌رم دیو عهد وتقریر ایلدی و بر روایتده عیینه جانب
رسول الله علیه السلامه ارسال پیام ایدوب یا محمد سن مدینه نك بو سنه‌ده حاصل اولان اثمار واثمارینی بزه ویره‌سین
همان بز سنکله قتالدن رجوع ایدوب کفار قریشله بینلریکزی تخلیه ایده‌رز سن همان آنلرایله قتال ایدرسین
دیو عرض مرام ایلدکده رسول الله علیه السلام قبول تکلیفندن نکول بیورملریله عیینه دخی باری نصفنی
ویره‌سین دیو نصف آخرندن نزول ایلدکده رسول الله علیه السلام بو تکلیفنی قبول ایلدیلر بعده سید الاوس
سعد بن معاذ ایله سید الخزرج سعد بن عباده رضی الله تعالی عنهما یی دعوت وخصوص مذکورده آنلر ایله
مشاوره‌یه مباشرتده ایکن عیینه دخی کلوب یا محمد بیمزده عقد اولنان معاهده اوزره بر شرطنامه تحریر قیل دیو
ابرامه مبادرت ایتمکله رسول الله علیه السلام تحریر شرطنامه ایچون دوات وصحیفه کتوریك دیو اظهار مسارعت
بیوردیلر اول حینده سعدین مشار الیهما رضوان الله تعالی علیهما دیدیلرکه یا رسول الله بو معاهده یی معاقده‌ده
سکا وحی الهی نازل اولدیمی رسول الله علیه السلام دیدیلرکه لا ولکنی رأیت العرب قد رمتكم عن قوس واحدة
فقلت اردهم عنکم یعنی وحی الهی نازل اولمادی لکن کوردم که مشرکین عرب سزه قوس واحده‌دن رمی سهام
ایتدیلر یعنی حرب وعداوتکزده اتفاق ایلدیلر بن همان بو طریقله آنلری سزدن دفع ایتمکی تدبیر ایلدم همان
سعدین سعیدین رضی الله تعالی عنهما دیدیلرکه قوم غطفان کبی مشرکین عرب زمان جاهلیتده شدت قحطدن
علهزکه دم ایله آلوده قیلنمش دوه یوکیدر اکل ایدرلر ایدی ینه بزلردن تمرهٔ واحده اخذی خاطرلرینه کلمز ایدی
مکرکه دراهمله بزدن اشترا ایده‌لر یاخود بزلر بطریق المروة اطعام ایلدیکمزده تناوله اجترا ایده‌لر شمدی یا رسول الله
الله تعالی سنکله بزه تأیید واکرام وهدایت قیلمش ایكن بزلر بو نقیصه یی هیچ قبول ایدرمی یز بزلر آنلره انجق
سیف اعطا ایده‌رز یعنی قتال ایده‌رز اول حینده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اصحاب کرامدن بو جلادتی
ادراك بیورملریله صحیفهٔ مصالحه یی چاك چاك ایدوب عیینه وقومنه اذهبوا لانعطیکم الا السیف یعنی قالقوب
کیدیکز سزه انجق سیف اعطا ایده‌رز دیو جواب سهمناکله طرد اهل اشراك ایلدیلر حتی اول هنکامده کبار
انصاردن اسید بن حضیر رضی الله تعالی عنه کلوب کوردیکه عیینه پیشکاه رسالتپناهیده ایاقلرین اوزاتمش همان
غضب آلود حمیت اولوب اول بی ادبی تأدیبه نیت برله دیدیکه یا عین الهجرس اقبض رجلیك اتمد رجلیك
بین یدی رسول الله صلی الله علیه وسلم والله لولا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لانفذت خصیتك بالرمح متی
طمعت فی هذا منا مترجم فقیر دیرکه عندیمزده موجود اولان عینایکی یا ایله صیغهٔ تصغیر اوزره واقع اولمشدر
بو تقدیر اوزره آنکله مرادی عیینه‌یه اسمی ایله علی وجه الترخیم ندادر وهجرس کسرها ورا ایله شخص لئیم

وقرد دب وثعلب وولد الثعلب معنالرینه‌در عیینه‌یه وصف تحقیر قیلنمشدر اما صاحب المغرب کلام مزبورده
روایت صحیحه یا عین الهجرس در وعین کوز معناسنه‌در یعنی ای هجرسك یعنی قردك یاخود ولد ثعلبك کوزی
دیمکدر صغردن کنایه ایله مرادی تحقیردر وصیغهٔ تصغیر تحریف راویدر دیمش وعلی کلا التقدیرین معنای کلام
ای فلان آیقلرك چك حضور رسول الله علیه السلامده آیقلریکی اوزادرمیسین والله اکر رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حاضر اولمیه‌لر ایدی یاخود سکا امان ویرمش اولمیه‌لر ایدی رمحله خصیه‌کی
ثقب ایدر ایدم سن بزدن طمع اخذ ثماره نه زمانده دوشدیك دیمکدر ونسخهٔ حصیریدن خصیتك لفظی موقعنده
جنبیك واقع اولمشدر بو تقدیر اوزره معناسی رمحله بر جنبکدن جنب آخریکه‌دك ثقب ایدر ایدم دیمکدر
انتهی ایشته بو حدیث صحیح التحدیثدن نمایان اولمشدر که وقت ضرورتده مشرکینه اعطاء مال اوزره مصالحهٔ
مسلمین جائز وشایاندر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مسلمینده احساس ضعف ایتدکلرنده
صلح مشروحه رغبت ومیلان ایتمشلردر اما وقت قوتده ناجائز واسزاوار درکه انصاردن سعدین واسید
رضی الله تعالی عنهم اجمعین حضراتی قریبا تحریر اولنان قول جلادت تسمرلرین تقریر ایتدکلرنده رسول الله
علیه السلام حضرتلرینه قوت مقاومتلری پدیدار اولوب شق صحیفهٔ صلحه ابتدار ایتمشلردر واعطاء مال اوزره
مصالحهٔ مسلمینه باعث حقارت واستذلال اولوب انصارك دخی عدم رضالرینه بادی انجق عذرت مسلمینی
اشتمالی اولدیغندن قصهٔ مذکوره ایله استدلال اولندی وحق مسلمینده رضاء حقارت واستذلال قبل تحقق
الضرورة بروجهله استحلال اولنماز مؤلف اصطبار صب الله تعالی علیه النوال کالغیث المدرار دیرکه امام المسلمین
بلاد حربدن بر دارك اهلی ایله مصالحه ایلدکدنصکره اول دارك اهلندن بر کمسنه بر أسه چیقوب دار اسلامده
قطع طریق واخافهٔ ابناء سبیل ایتمکله مسلمین آنی اخذ وتحصیل ایلسه‌لر آنك بو فعلی نقض عهده تحمیل اولنماز
زیرا اول دارك اهلی موادعهٔ سابقه ایله امان مسلمینده قائملردر کورمزمیسنکه آنلردن بر بسی اول موادعه ایله
دار اسلامه داخل اولسه آمن وتعرضدن سالمدر ودار یمزده مستأمن بولنان بر أسه قطع طریق واخافهٔ ابناء
سبیل ایتمکله عهدینی ناقض اولمازنته کیم فعل مزبور ذمیدن صادر اولدقده عقد ذمتنه ومسلمدن واقع اولدقده
صحت ایمانه مناقض اولمازنکته‌سی اولدرکه نقض عهدی انجق مجاهدهٔ قتال ایله ظاهر اولوب شخص مرقومك
دخی منعه‌سی بولنمیوب دار اسلامده مسلمیندن ممتنع اولمامغله فعل مزبورنده متلصص عد اولنوب مجاهر اولماز
کذلك حد منعه‌یه بالغ اولمیه جق مرتبه‌ده برقاچ کمسنه‌لر فعل مزبور اوزره اتفاق ایلسه‌لر بو دخی ذکر اولنان فعل واحد
حکمنه الحاق اولنورکه کندولر غیر ممتنع وسائر اهل دارلری بو فعللرینه راضی اولمیوب بلکه مانعلردر اما اهل
منعه اولوب دار اسلامده بطریق المجاهره فعل مزبوره مباشرت ایلسه‌لر نظر اولنور اکر فعل مزبورلرنده ملکلرینك
واهل مملکتلرینك امر ورخصتلری غیر موجود ایسه انجق اشخاص مرقومین ناقض العهود قیلنورلرکه
فائدهٔ معاهده انجق ترك قتال ایكن اشخاص مرقومین منعه‌لر یله تمنع وتعرز اوزره خلاف موجب موادعه‌یه مباشرت
ایتملر یله ناقض عهد اولملری بلا جدالدر اما ملکلری واهل مملکتلری موادعهٔ قدیمه‌لری اوزره محفوظلردرکه
آنلر سبب نقض عهده مباشرت ایتمیوب ومباشرت ایدنلره راضی دکللر ایكن ذنب غیر ایله مؤاخذه‌لری غیر ملحوظدر
واکر امر ورخصتلری موجود ایسه بو صورتده اول دارك جمیع اهلی نقض عهود ایتمش اولوب مسلمین قندده
بولورلرسه جمله‌سنی قتل وسبی ایلمك امور مباحه‌دن معدود قیلنور زیرا امر ملکله فعللری فعل نفس ملك موقعنده
واقع اولوب اهل مملکت ملکلرینه منقاد وریاست ملکلرینه راضی وموادعه ومقاتله‌ده ملکلرینه تابع اولملریله
ملکلری ناقض عهد اولدقده اهل مملکتی آنك نقضنه واقف اولسونلر اولمسونلر نقض عهدده البته اکا تابع
اولورلر مکر اول داردن بر کسنه ملکلرینك اشخاص مرقومینه امر ورخصتندن اقدم دار یمزه قادم اوله که شخص
مزبور دار یمزه امانله داخل اولمغله منعه سنه عودت ایدنجیه دك ینه امان اوزره سالم قلنور واکر اشخاص
مرقومینك خروجلرینه امر ملکلری بادی اولیوب انجق ملکلری خروجلرینه واقف ایکن منعلرینه تصدی
ایلمسه بو دخی صورت امر ایله برابر وآنك حکمی بونده دخی مقرردر که اشخاص مرقومین ملکلرینه تابع ومنقاد اولوب
ان السفیه اذا لم ینه مأمور مثلی اوزره آنلر امثالی سفها سفاهتلرندن منع اولنمدقده همان سفاهتله مأمورینه‌دن
تعداد اولنورلر وهم ملکلری اوزره اقتصاء موادعه ایله واجب اولان قادر ایسه منعلرینه ابتدار وغیر قادر ایسه
حاللرینی جانب مسلمینه اخبار ایكن بو واجبی ترك واهمالی همان آنلره قتاله امری کبی اوله جغی آشکاردر مؤلف

مطلب الذمی والمستأمن لا یکونان ناقضی العهد بقطع الطریق واخافة السبیل ما لم یکونا اهل منعة

صنائب الاجتهاد اثابه الله تعالى بمثوبات الجهاددیرکه امام المسلمین بعدالموادعة قتال مشرکین حق مسلمینده
انفع ایدوکنه عالم اولوب ملکلرینه نبذعهدایله بعث سفیر ایتمکله متقدم اولسه بوتقدمنه نقض عهدی لازم اولوب
جوازقتال مشرکینی مستلزم اولورزیرا امام اوزره غدردن اجتناب بابنده ملکلرینه قصد قتالنی اخبار ایله نبذ
عهددن زیاده شیٔ آخر ایجاب اولنماز لکن بوصورتده ملك اهل حرب اطراف مملکتنه خبرنبذ مسلمینله
ایصال منذرایده جك مقداری زمان منقضی اولمدقجه مسلمین اول طرفلره حمله وهجوم ایتملری جائز ومرضی
کوربلمزز یرا ملك اهل حربك خبرنبذك وصولندن صکره اطراف مملکتنه ایصال ایچون زمانه محتاج اوله جغی
عندیمزده آشکار اولمغله اطراف مرقومه حقلرنده قبل مرور الزمان نبذ عهدیمز تام اولمدیغی بدیداردر امابعد
مرورازمان اطراف مزبوره یه ورود خبرمعلوم مسلمین اولمق واجب اولمیوب همان اوزرلرینه حمله وهجوملری
جائز ومناسب کوریلورزیرا مسلمین انجق ملکلرینه اعلام حال ایلمك واجب واطراف مزبوره یه اعلامی انجق
ملکاری اوزره لازم ومترتب اولمغله ملکلری آنلره اعلام ایتمدکده هلاکلرین ملکلری موجب اولوب مسلمین
مستوجب اولمامشدر لکن آنلره خبر وارداولمدیغنه مسلمین علی وجه الیقین عالم اولورلرسه مستحبدرکه مسلمین
قبل الاعلام اوزرلرینه هجومه عازم اولمیه‌لرکه فرض مذکور اوزره هجوملری خدیعه‌یه مشابه وخدیعه‌دن تحرز
مسلمینه لایق اولدیغی کبی مشابه خدیعه‌دن دخی تحرزلری لایق ایدوکی ظاهروغیرمتشابهدر اماصورت سابقه کبی
اهل حرب قتال مسلمین ایچون ارسال جنود یاخود امام المسلمینه نبذ عهد ایچون ارسال وفود برله نقض عهود
طرفلرندن موجود اولمق بشقه درکه آنده مسلمین عدم وصول اخباره جازم اولسه لردخی هرطرفلرینه هجوم
وحمله‌یه عازم اولملری جائزدر زیرا اولبابده نقض عهدکندو طرفلرندن ظاهراولمغله نقض عهده آنلر مسلمیندن
اعلم اوله جقلری متبادر درحال آنکه ملکلری اوزره لازم ایدیکه اطراف مملکتنه اعلام ایده‌جکه نقض عهدده
عازم اولمیه بوصورتده دخی مسلمیندن برسرحدك اهالیسی جوارلرنده بولنان اهل حربه هنوز خبرنقض عهدلری
واصل اولمدیغنه جازم اولسه لرلایق دکلدرکه قبل النبذ والاعلام قتاللرینه عازم اوله لرلکن بوبابده نبذ واعلاملری
انجق علی سبیل الاستحبابدر بوقسه نقض عهد صنع ملکلری ایله تمام اولوب آنده وقت وزمان معتبر اولمامغله
همان هجوم وحمله‌لری جائز وصوابدر امانقض عهود امام المسلمیندن واقع اولمق بشقه درکه آنده نبذ
واعلام امام اوزره واجب اولمغله ملکلرندن خبرواصل اوله جق مقداری زمانه دك امهاللرین مستوجبدر
والحاصل علی کلا التقدیرین نقض عهودده حال ملوکه اعتبار اولنورکه دارك دارالحرب ودارذمت ودار امان
عداولنمسنده منعه‌سی مداردر ومنعه‌سی دخی انجق ایچنده نافذالحکم اولان سلطانله استحضار اولنور حتی بردارك
سلطانی حربی اولدقده دارمزبوره حکم دارالحربده ادخال وایچنده بولنانلردن اسلام یاخود ذمتله معروف اولان
اشخاصدن غیریلرین سبی ایلمك استحلال اولنور واکر بلاد حربدن مسلمینله موادعین اولمیان قومك دارندن
برکسنه موادعین اولان قومك دارینه امانله دخول بعده دارثانیه‌دن داراسلامه بلاامان حلول ایلسه مسلمین
ایچون اول کسنه اوزره سبیل وصول یوقدرکه دار موادعینه امانله لاحق اولمغله اهل موادعه‌یه ملتحق اولمشدر
واهل موادعه استیمان جدید ایتمدین کلسه دخی داریمزده آمن قیلندیغی کبی آنلره ملتحق اولانلر دخی آمن ومطمئن
قیلنورلر کذلك اول کسنه‌نك اهل داری بزمله موادعین اولان اهل دارایله موادعین اولوب دار ثانیه‌یه
دخولدن صکره بزم داریمزه حلول ایلسه ینه اوزرینه سبیل وصول یوقدرکه بینلرنده منعقد اولان موادعه‌لری
بزبرینه منزلهٔ اعطاء امانده نزول ایتمشدر کورمزمیسنکه بزلر موادعیمزك دارلرینه ورود ایدوب اول کسنه
دخی آنده موجود اولسه البته اوزرینه سبیل تعرضمز مسدوددر پس اول کسنه دارالحربده بزلردن آمن یکن
داریمزه خروجله امانیمزدن خارج اولمق ممکن اولماز اما اول کسنه دارموادعیمزه دخول ایتمدین همان
اهل داری ایله موادعیمز میاننده منعقد اولان موادعه‌یه اعتماد ایله دارندن داراسلامه حلول ایلسه فیٔ مسلمینه
موصول قیلنورکه بزمله اهل داری میاننده عقد موادعه پذیرای حصول اولمامشدر کورمزمیسنکه مسلمین
اکا کندو دارنده ظفریاب اولسه لرفیٔ اوله جغی بی ارتیابدر کذلك مسلمین آنك اهل داری اوزره هجومله
آنلری اسیر ایلمك شرعا جائزدر واول کسنه دخی حکم مزبورده داخل ومتحیزدر پس وجه مشروح اوزره
داریمزده حاصل اولدقده کندو ایله موادعیمز بینلرنده منعقد اولان موادعه‌نك اکا نفعی اولمامغله فیٔ مسلمینده
داخل قیلنور واکر موادعیمزدن برکسنه اهل حربدن موادعیلری اولان قومك دارینه موادعه‌لری اوزره
داخل اولوب بزلر دخی اول دارك اهلی ایله قتال واوزرلرینه استیلا وغلبه‌یه نائل اولدیغمزده اول کسنه

بن سزلك موادعیکزدنم وبوقومله موادعه مزاولمغله دارلرینه کلمشیدم دیو ادعا ایلسه بوقولی بلاحجة قبوله
سزا کوربلمز زیرا مسلمین آنی موضع اباحت نفس ومالده بولدقلرندن صکره دعوای حرمتی مسموع اولماز
مکرکه مسلمیندن اقامت بینه‌یه شروع ایلیه اولبابده بینه‌سی قبول وامانی معتبر ومشروع کوربلورزیرا دعوای
موادعه دعوای عقد ذمت منزله‌سنه انزال اولنوب شخص معهود دخی بن ذمی ایدم بوداره تجارت ایچون کلمشیدم دیمش
اولسه اسر وقتلی حلال اولمدیغی کبی ما نحن فیهده دخی حلال اولمیوب حکم امانده ادخال اولنور واکر
موادعیمز اولان اهل داری موادعیمز اولمیان اهل داراسیر ودارلرینه ایصال ایدوب یاخود اهل دار موادعینك
بعضیلری کندو اهل دارلری اوزره خروج ومحاربه ایله اهل دار غیرموادعینه التحاق واتصال ایلدکلرندن صکره
مسلمین اهل دارغیرموادعین اوزره استیلا ایله خوشحال اولسه لر اول قوم مأسورین وملتحقین دخی فیٔ مسلمینده
ادخال اولنورلر زیرا صورت التحاقلرنده کندو اهلی دارلریله منابذین ومحاربین اولملریله اهل داراخردن محسوب
اولدقلرندن بیننزده باعتبار الدار ثابت اولان حکم موادعه مسلوب اولمشدرکذلك صورت اسرلرنده اهل دار
اخراده مقهور واعورنفسلرندن رشته تملکدن ممنوع ومقصور اولملریله آنلرده حکم داراخری ظهور ایلمشدر
اماداراخرایه امانله دخوللری بشقه درکه مستأمنین امانله داخل اولدقلری دارك اهلندن عد اولنمازلر
کورمزمیسنکه اهل حرب داریمزه استیمانله داخل اولدقلرنده ینه کالاول دارلرینه منسوبین اولوب مسلمین
آنلری اسیر ودار یمزه ادخال ایدوب یاخود آنلر اهل دارلریله منابذه ومحاربه اوزره داریمزه اهل ذمت
اولمق اوزره خروج ایتدکلرنده اهل داریمزدن محسوبین اولورلر واکر اهل دارموادعه‌دن برعورت اهل دار
اخرادن برجل ایله تزوج واول داره انتقال واولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایله
مسرور اولسه لر اول عورت واولادی فیٔ مسلمینده مسطور قیلنورلرکه عورت زوجنه تابعه‌در وزوجی غیر دار
موادعه‌دندر کورمزمیسنکه مستأمنه اولان عورت داریمزده مسلم یاذمی ایله تزوج ایلدکده اهل داریمزدن
عد اولنور اما اهل دار موادعه‌دن برجل اهل داراخرادن برعورتله تزوج واولادی حصولندنصکره اول عورت
اولادی ایله بلاامان داریمزه دخول ایلسه مسلمین ایچون کرك عورت وکرك اولادی اوزره سبیل وصول یوقدرکه
زوجنه متابعتله حکمی حکم اهل دارموادعه‌یه موصول قیلنمشدر کذلك دارین مرقومتین اهالیسندن بریسی
اهل داراخرادن برجاریه اشترا قیلسه اول دخی حکمده منکوحه ایله علی سوادرکه جاریه‌نك مولاسنه متابعتی
عورتك زوجنه متابعته مماثل بلکه دخی اقوادر واکر اهل دار موادعه دار اخری اوزره استیلا واهلنی کندولره
عبید واما یاخود کندولره اداء خراج ایتمك اوزره عقد ذمتله ابقا ایلسه لر مسلمینك آنلره دخی تعرضلری جائز وسزا
کوربلمز اما عبید واما قیلدقلری صورتده موادعه‌مزایله مالکینه ثابت اولان امان املاکلرینه دخی ثابت اوله جغی
بیکاندر اما اهل ذمت قیلدقلری صورتده قوم مذکورین اهل دارموادعه‌دن اولوب تحت یدلرنده مقهورین
اولمشلردر واهل دارموادعه‌دن معدود اولنلر اوزره مسلمین ایچون سبیل تعرض مسدوددر نظیرلری مسلمینله
اهل ذمتدرکه داراهل ذمت جملهٔ داراسلامدن تعداد اولندیغی کبی اهل دار موادعه‌نك دخی دار اهل ذمتاری
جملهٔ دار موادعه‌دن اعتداد اولنور اما بیننزده موادعه بولنمیان اهل داراخری بلاد موادعین اوزره استیلا واهلنی
معاملهٔ مشروحه اوزره استبقا ایتمش اولسه لر بوصورتده اول ایکی دارك هربرینه هجوم مسلمین جائز وسزا
کوریلورکه بیان سابق اوزره مقهورین حکم دارده قاهرینه تابع وقاهرینله میاننمزده عقد موادعه غیرواقعدر
وبزبواصلی قریبا بیان وحکم دارده معتبر اولان سلطان وظهور احکام ایدوکنی افاده واعلان ایلمدیك پس
موادعیمز داراخری اوزره استیلا ایدوب اول دارده حکم نافذ حکم موادعین اولمش ایسه دارمزبوره دارموادعه‌دن
تعداد اولنور اماعکس قضیه اوزره اول ایکی دارده حکم نافذ حکم سلطان داراخری ایسه ایکیسی دخی دار
موادعه‌دن اعتبار واعتداد اولنماز مؤلف کریم الخصال اکرمه الله تعالی باکرم النوال دیرکه مسلمین دارالحربده
برحصنی محاصره ایله اشتغال بعده اول حصندن منصرف اولملری اوزره اهل حصندن اخذ اموال ایلسه لر
مال مزبور علی طریق القهر والغلبه اخذ اولنمغله تخمیس اولنوب فیٔ مسلمینده ادخال اولنور اما مسلمین هنوز
ساحه‌لرینه نزول ایتمدین امام المسلمینه ارسال رسول ومال معلوم اوزره برمدت موادعه برله نیل مأمور ایلسه لر
آنده حکم شرعی بشقه درکه مال مزبور بطریق القهر والغلبه محصول اولمیوب همان اهل حرب علی وجه الرضاء
آنی مبذول قیلدقلرنده امام المسلمین دخی اعزاز دین واذلال مشرکین ایچون اخذ وقبول ایتمش اولدیغندن خراج
وجزیه منزله‌سنه نزول ایتمکله وجوب تخمیسی مشروع ومعقول کوریلمز واهل ذمتدن نقض عهد ایدنلر دخی اعطاء

ها الله موادعهٔ متضمنه طالب اولد قلرنده مال مزبوری اخذ ایلك حق مسلمینده جائز و مناسب کوریلور که
اهل ذمت نقض عهد ایله سائر اهل حرب کبی محارب اولمشلردر امامرتدین بشقه‌در که بیسان سابق اوزره آنلردن
موادعه ایچون اخذ جعل ایلك جائز ولایق دکلدر نکته سی اولدرکه قتل مرتد بطریق الحد واجب اولمغله
اخذ ماله ترکی جائز اولمدیغی کبی تأخیری دخی جائز ومناسب کوریلمز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایدنلری قتل ایلك
بویله دکلدر کورمزمیسنکه بونلر مجددا ذمتی قبوله کالاول اداء خراجه راضی اولسه‌لر ذمتلرینه مساعده برله
اخذ خراجلری جائز و مرضی کوریلور و حکم مفهود حق مرتدینده مفقود در پس فریقین مذکورینکدن
بطریق الموادعه اخذ مال دخی منوال مشروح المآل اوزره در لکن مرتدین بهر سنه رجاللرندن یوز رأس و یرمك
اوزره مصالحه یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری جائز ومناسب کوریلور که اخذ رجالله
موادعه‌لری اخذ مالی مستوجب دکلدر زیرا استرقاق مرتدین جائز اولمامغله همان اخذ اولنان یوز رأس
رجال اوزره عرض اسلام اولنوب قبول ایدرلرسه سالم قیلنوب ایتمزلرسه قتللری التزام اولنور پس موادعهٔ مرقومه
رجال مأخوذینده اقامت حکم شرعه طریق موصل اولمغله حکم صحت واستقامته متوصل اولمشدر کذلك
بهر سنه نساوصبیانلرندن یوز رأس و یرمك اوزره مصالحه یه طالب اولسه‌لر حق امامده بووجه اوزره مصالحه‌لری
دخی جائز و مناسب کوریلور زیرا مرتدین قبول اسلام ایتمدکلری صورتده رجاللرنده حکم شرعی وجوب قتل
اولدیغی کبی نسالرنده دخی اسلام اوزره اجبار اولمغله موادعهٔ مرقومه نساء مأخوذه ده اقامت حکم شرعه
مداردر یوقسه موادعهٔ مرقومه‌ده مرتدین اوزره اشتراط مال بولنمادیغی بدیدار در ومسائل محرره ده بهر سنه
اخذ اولنان رؤس مرتدین غیر معینین اولوب موادعه ایله دخی مأخوذین وغیرلری آمنین اولملریله بعد الاخذ
هیچ برینی استرقاقیمز جائز وسزاوار اولمیوب همان حکم شرطله اخذ ایلدکلریمزه اسلام اوزره اجبار ایده رز آنلردخی
قبول اسلام ایدرلرسه کما کان احرار قیلنورلر اما مسائل مزبوره ده مرتدین ابتداء سنه‌ده نساوصبیانلرندن یوزعدد
رؤس معینه و یرمك اوزره مصالحه یه طالب اولسه‌لر حق امامده بومصالحه یه مساعده نامشروع ونامناسبدر زیرا
فرض مذکور اوزره امانمز رؤس معینه یه شامل اولمیوب مرتدین دخی اهل دار الحرب اولدقلرندنصکره نسا
وصبیانلری جائز الاسترقاق اولمغله رؤس مرقومه بعد الاخذ ممالك مسلمینده داخل قیلنمرله موادعه‌ده آنلری
شرط قیلمق مال اخری شرط قیلمغله معادل اولور وبز قریبا بیسان ایلدیك که اول بابده شرط مال تجویز
واستحلال اولنماز لکن بویله ایکن امام موادعهٔ مرتدینده اخذ مال ایتمش اولسه مال مزبور بردخی اونلرینه
رد اولنمایوب فیء مسلمینده ادخال اولنور کذلك رؤس معینهٔ مرقومه‌یی دخی اخذ ایتمش اولسه جمله سی ممالیك
مسلمینه الحاق واسلام اوزره اجبار ایله استرقاق اولنورلر اما ابتداء سنه‌ده رجاللرندن یوز عدد رؤس معینه و یرمك
اوزره موادعه یه راغب اولسه‌لر بوموادعه یه مساعده جائز ومناسب کوریلور زیرا استرقاق رجال مرتدین شرعا
بروجهله ممکن اولمامغله کرك معین وکرك غیر معین موادعه ده آنلری شرط قیلمق مرتدین اوزره اشتراط خراجی
متضمن اولماز واکر امام المسلمین عربدن عبدهٔ اصنام اولان برقومله قتال ایدوب قوم مرقومین دخی طلب موادعه یه
اقبال ایلسه‌لر بونلرك دخی مواعده‌لری جمیع احکامده موادعهٔ مرتدینله همحالدر زیرا مرتدین کبی عربدن عبدهٔ
اصنام دخی استرقاق اولنمایوب آنلردن سیف واسلامدن غیری نسنه قبول اولنمادیغی معلوم علماء آفاقدر
انجق مرتدینله میانلرنده فرق واحد نمایاندر که قوم مرقومین بهر سنه رجاللرندن یوز رأس و یرمك اوزره طالب امان
اولسه‌لر حق امامده اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشایان کوریلمز اما مرتدین بشقه‌در که ذکر و بیان اولندی
بویله ایکن امام مصالحهٔ مرقومه لرینی التزام ایدرسه کرکدر که شرط قیلنان یوز رأسی رجال عربدن اخذ ایتمیوب
همان رقیقلرندن اخذه اقدام وآنلری دخی موضع خراجه وضع ایتمکه اهتمام ایدر ومعنای مزبور موادعه‌لرنده
اونلرینه اشتراط مالی متضمن اولمغله عدم جوازی متبین اولمشدر اما مرتدینده رؤس مأخوذه رقیقلرندن
تعیین اولنمق لازم اولماز وتعیین اولنمق دخی اشتراط مالی مستلزم اولماز نکته‌سی اولدرکه عبید مرتدین بعد الاخذ
قبول اسلام ایتمزلرسه آنلرك دخی احرار مرتدین کبی قتللری التزام اولنمغله رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمق
هیچ فائده‌یی استلزام ایتمز اما عربدن عبدهٔ اصنامك رقیقلری استحقاق قتلده احرارلری کبی دکللردر حتی
اونلرینه مسلمین استیلا ایلسه‌لر آنلری قتل ایتمزلر بناء علیه رؤس مأخوذه عبیدلرندن تعیین اولنمقده مسلمینه فائده
واردر وشرط مذکورك مقتضاسی مسمایه استدامت ملك اوزره تملکدر وعبید عرب اول تملکه محلدر احرارلری
دکلدر ومؤلف اصابت‌مآب اصل کتابده مرتدینله مشرك عرب میاننده فرق آخری اشراب واول بابده مزید اطناب

ایلشدر

ایلشدر خلاصه‌سی اولدرکه مرتد اسلامدن بعد الاقرار رجوع ایتمکله علی طریق الحد قتلی واجب ومشروعدر
کورمزمیسنکه بعد الارتداد رسالت یاخود طریق آخر اوزره داریمزه امانله داخل اولسه بردخی دار الحربه
رجوعنه رخصت ویریلیوب همان اوزرینه عرض اسلامه مبادرت وقبول ایتمزسه قتلنه مباشرت اولنور نظیری
شول کسنه درکه قصاصا قتله مستحق اولدقدنصکره دار الحربه لاحق اولوب بعده رسالت یاخود طریق آخر
اوزره امانله داریمزه دخولی متحقق اوله آنك دخی دار الحربه رجوعنه رخصت ویریلیوب همان قتلنه مبادرت اولنور
اما عربدن عبدهٔ اصنام فی الاصل داخل اسلام اولمامشلردر کورمزمیسنکه آنلردن رسالت یاخود طریق آخر ایله
داریمزه امانله داخل اولنلرینه رجوع دارلرنده رخصت نائل اولورلر حتی قوم مرقومین رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینه امانله ورود والتجا ایدرلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری تأمین وامانلرینه وفا
ایدرلر ایدی پس عندیمزده ظاهر ومتحقق اولمشدر که مشرکین عرب بطریق الحد قتله غیر مستحقلردر
ومدعای مزبوره دلیل اولدرکه مرتدیندن استرقاق اولنان نسا وصبیان اسلام اوزره جبر ایله تنکیل اولنوب
مرتدینك تهود وتنصر ایدنلرك اکل ذبیحه‌لری و بعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری تحلیل اولنماز اما
مشرکین عرب بویله دکلدر که آنلرك استرقاق اولنان نسا وصبیانلری اسلام اوزره بلا اجبار فیء مسلمینه ادخال
اولنوب اهل کتابدن اولنلرینك اکل ذبیحه‌لری و بعد الاسترقاق ملك یمینله وطیء نسالری استحلال اولنور ایشته
بو بیانله مشرکین عرب قتله بطریق الحد مستحق اولمدقلری نمایان اولمشدر بناء علیه مشرکین عرب بهر سنه
رجاللرندن یوز رأس و یرمك اوزره مسلمینله موادعه ایتدکلرنده رؤس مرقومه احرارلرینه مصروف قیلنمایوب
انجق بعد الامان محل تملك اولان رقیقلرینه معطوف قیلنور توضیحی اولدرکه صورت مزبوره ده احرارلرندن
اخذ اولنسه استرقاق اولنمدقلرندن بشقه امانمز آنلره متناول اولمغله قتللری دخی غیر ممکن اولدیغندن اخذلری
مسلمین ایچون هیچ فائده‌یی متضمن اولماز اما مرتدین بشقه‌درکه امان واقع آنلری قتله غیر مانعدر حتی احرارلرندن
یوز رأسی اخذ ایتدیکمزده اوزرلرینه عرض اسلام ایدوب قبول ایتمزلرسه قتللرینه اقدام ایده رز وعربدن اهل
کتاب اولنلرك احکامی غیر عربدن مشرکین سائرینله متساویة الاقدام اولمغله آنلردن دخی موادعه اوزره اخذ
خراج ایلك حرام اولماز زیرا آنلر عقد ذمته طلبکار اولدقلرنده مساعدهٔ مسلمین جائز وسزاوار بلکه حقیر وذلیل
اولدقلری حالده علی وجه الانقیاد اعطاء جزیه‌یی تشریع ایلین حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون
نظم جلالت نثاری انجق عربدن اهل کتاب حقلرنده نازل اولدیغی آشکاردر ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلری نصارای عربدن اهل نجرانله بهر سنه بیك ایکی یوز حله که هر حله ازار ورداکبی ایکی لباسدن عبارتدر
و یرملری اوزره مصالحه بیورمشلر ایدی وحضرت عمر رضی الله عنه عربدن بنی تغلب اوزره وضع جزیه مراد
ایتدکلرنده بنی تغلب قبول جزیه‌دن استنکاف ایدوب زکوة اموالل‌رین ایکی قات و یرملری اوزره مصالحه بابنده
استرحام واستسعاف ایلدکلرنده جناب فاروق مراملرینه اسعاف ایدوب بعده هذه جزیة فسموها ماشئتم
یعنی بو زکوة نامیله ویردیکیکز جزیه‌در سزدیلدیکیکز اسم ایله اکا تسمیه ایدیکز دیو اجراء حکم شریعت برله
رفع نزاع وخلاف ایلدی پس نصوص مبینه ایله عربك اهل کتابندن جواز اخذ جزیه متبین اولدقده اکا قیاسله
علی سبیل الموادعهٔ جواز اخذ مالری عندیمزده متعین اولمشدر ومؤلف کثیر الافضال مدعای مشروح المآل اوزره
قیاسدن بشقه حسن بصری رضی الله عنه‌دن مأثور اولان اثر جلادت اشتماله استدلال ایلدیکه قال امر رسول الله
صلی الله علیه وسلم ان یقاتل العرب علی الاسلام فلا یقبل منهم غیره وامر ان یقاتل اهل الکتاب علی الاسلام فان ابوا
فالجزیة یعنی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عربله اسلام اوزره قتال ایدوب آنلردن اسلامك غیری
قبول اولنمامق اوزره امر ایلدیلر وعلی الاطلاق اهل کتاب ایله اسلام اوزره قتال ایدوب امتناع ایدرلرسه
جزیه اوزره قتاله امر ایلدیلر مترجم فقیردیرکه قوم مذکوریندن علی سبیل الموادعه اخذ اولنان مال فی الحقیقه
جزیه ایسه قیاسله استدلالده خلل بولنوب دکل ایسه اثر مشروحله استدلال مختل اولور مکر اثرده وارد اولان
لفظ جزیه قصهٔ بنی تغلبده تقدیم اولندیغی کبی جزیهٔ حقیقیه وحکمیه‌دن تعمیم اولنه انتهی بناء علیه
امام المسلمین قوم مرقومینله بهر سنه یوز رأس و یرملری اوزره موادعه ایلسه بوعقدی جائز ومناسبدر انجق
اول رؤسی نفوس وذراریلرندن اخذ ایتمیوب انجق رقیقلرندن اخذ ایلك واجبدر که امانمز نفوس وذراریلرینه
شامل اولمغله اخذلری غیر قابلدر حتی اخذ ایتمش اولسه اخذی فائدهٔ مسلمینی مستلزم اولمامغله اونلرینه
ردی لازمدر اما رؤس مشروطه‌نك قیمتلری اولمق اوزره دراهم ودنانیر اعطاسنه عازم اولورلرسه آنی اخذ ایلك

لازمدر که امان کبی جنس مالدن اولمیان شیئله رقیق کبی جنس مالدن اولان شیئ مباد له ده علی الاطلاق
شرط اولنان رؤسده حکم شرعی وجه مشروح اوزره اخذ قیمتلرین ملزمدر واکر قوم مرقومین فی الاصل
غیر موادعین ایکن هر رأس سنه ده نسا وصبیانلرندن یوز رأسی افراز وشونلری اخذ ایتمك شرطی اوزره بزه امان
ویریکز دیو مسلمیندن نیاز ایلسه لر رؤس مذکوره جائزة الاسترقاق اولوب فی الاصل تحت امانده داخله اولمدقلرندن
مساعدهٔ مرا ملرینه جواز ویریلور وبتلك کرکدر که موادعات مشروحه دن هر موادعه که امام آنك ضمننده
اخذ جعله اقدام ایتمش اوله هر نه زمان نقضنده نفع مسلمینی ملاحظه برله مراد ایدرسه نقضه اهتمام ایدر
اما اولبابده غدردن احتراز ایچون اطراف بلادلرینه خبر واصل اولنجیه دك نبذ وامهالی التزام ایدوب درجنك
اول قتاللرینه اقتحام ایتمك لازمدر وهر موادعه که ضمننده اخذ جعله اقدام ایتمش اوله آنده دخی اکرچه هر نه زمان
ملاحظهٔ نفعله مراد ایدرسه جواز نقضی مالا کلامدر لکن بو تقدیر اوزره جعل مأخوذ دن مدت باقیه نك
حصه سنی رد ایلمك اوزرینه التزام اولنور حتی اوچ بیك دینار مقبوض اوزره اوچ سنه موادعه ایتمشیکن بر سنه دنصکره
نقض موادعه یه عازم اولسه آنك ایکی ثلثنی رد ایلمك لازمدر کورمزمیسنکه همان عقیب موادعه ده نادم اولوب
نقضنه عازم اولسه جمیع مالی رد ایلمك لازمدر پس معنای مزبور بعض مدت مرورنده بعض مالی رد ایتمکی
مستلزمدر اما مدت موادعه تماما منقضیه اولسه موادعه مزرسیدهٔ انحلال اولمغله قتاللری بلا نبذ استحلال
اولنور انجق آنلردن موادعهٔ سابقه ایله دار یمزده حاصل اولان مدت منقضیه اولسه دخی مأمننه واصل اولنجیه دك
حکم امانده داخل قیلنور زیرا دار یمزده حصولی امان اوزره واقع اولمغله مأمننه بالغ اولمدقجه حکم امانی
مرتفع اولماز والله تعالی اعلم بالصواب

باب الموادعة مما یصالح علیه المسلمون المشرکین فیسعهم قتالهم بعده اولا یسعهم * یعنی مسلمین مشرکینله
اوزرینه مصالحه ایتدکاری بعض شروطدن ناشی عقد موادعه ایتمشلر ایکن ینه مشرکینله قتاللری جائز یاخود
غیر جائز اولان مواضعی فرق وتفصیلده فصل فاصل لازم التحصیلدر مؤلف صواب اندیش صانه الله تعالی
یوم الحساب عن کل تشویش دیرکه مشرکیندن بر عسکر بعض مداین مسلمینی محاصره ایتدکلرینه مسلمین نفوس
وذراریلری اوزره خوفه ذاهب اولوب مشرکینه خطابله سزه اون بیك دینار ویره لیم اوزریمزدن قالقوب
بلادیکزه کتمك اوزره دیو عرض مطالب ایتدکلرنده مشرکین دخی اظهار رضا وقبض جعلله کسب ارتضا
ایلدکلرندن صکره مشرکین هنوز اوزرلرندن منصرف اولمادین یاخود منصرف اولوب هنوز بلادلرینه واصل
اولمادین مسلمین آنلردن ضعف وخلله مطلع اولسه لر اولبابده نبذ عهده محتاج اولمایوب کمال غفلتلرنده
دخی اوزرلرینه هجومله قتل واسرلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین آنلره اعطاء امان ایتمیوب انجق
اوزرلرندن منصرف اولملری ایچون مالارین نفوس وذراریلرینه فدا قیلمغه شتابان اولمشلر اولوب مشرکین
دخی مسلمینی محاصره برله اخذ اموالرنده ظالمین اولدقلری نمایان اولمغله وقت قدرتده مسلمین آنلردن
انتقام ایلمك جائز وشایاندر قال الله تعالی ولمن انتصر بعد ظلمه فاولئك ما علیهم من سبیل یعنی البته اول کسنه لرکه
کندویه ظلم اولندقدنصکره ظالمدن انتقام ایلیه اول کسنه لر اوزره عتاب وعقابله اصلا سبیل یوقدر وقال تعالی
اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا وان الله علی نصرهم لقدیر مترجم فقیر دیرکه بو آیت شریفه ده یقاتلون کلمهٔ
منیفه سین نافع وابن عامر وحفص رحمهم الله تعالی بناء مفعول اوزره قرائت وسائر قرا رحمهم الله تعالی بناء
فاعل اوزره روایت ایتمشلردر معناسی طرف مشرکیندن قتال اولنان مؤمنین ایچون یاخود مشرکینله قصد قتال
ایلین موحدین ایچون مباشرت قتالده اذن ورخصت ویریلدی طرف مشرکیندن ظلم اولندقلری سببی ایله
وعلی التحقیق الله تعالی آنلره نصرت ایتمکه البته قادر ومقتدردر دیمکدر وما نحن فیهده مدعای مذکور اوزره
استدلالده معنای مزبور کافی اولمغله اول مقدار ایله اکتفا اولندی بقیهٔ مزایاسی کتب تفاسیردن طلب واستقصا اولنه
انتهی وهم نبذ عهده احتیاج انجق غدردن احتراز ایچون اولوب عدم نبذ ایله غدر دخی انجق مسلمین آنلردن
اخذ مال ایلدکده ظاهر اولوب ما نحن فیه کبی انصرافلری اوزره بطریق الرشوة اعطاء مال ایلدکلرنده ظاهر
اولمدیغی واضح وممتازدر اما مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزکله مصالحه ایده لیم اوزریمزدن
قالقوب بلادیکزه کتمك شرطیله سز اون بیك دینار اعطا ایدهمز اوزره دیو بسط کلام یاخود مشرکین مسلمینه خطابله
بزمله مصالحه ایدیکز اوزریکزدن قالقوب بلادیمزه کتمك شرطیله بزه اون بیك دینار اعطا کز اوزره دیو عرض مرام
ایتمش اولسه لر بو صورتلرده مسلمین نبذ عهد ایتمدکجه یاخود مشرکین بلادلرینه رجوع ایتمدکجه حمله وهجوملری

حرام اولور زیرا بین الفریقین صلح وموادعه معقود اولدقدنصکره قبل وصول المأمن بلا نبذ قتاللری غدر اماندن
معدود وحرمت غدر دخی مشهور ومشهوددر ومصالحه وزن مفاعله اوزره جاری اولمغله عقدی مسلمین ومشرکیندن
قنقی جانبدن واقع اولورسه البته جانب آخره دخی شامل وساری اولور کذلك احد الفریقین فریق آخره خطابله
نسالمکم سزکله مسالمه ایده لیم یاخود نتارکم سزکله متارکه ایده لیم یاخود نوادعکم سزکله موادعه ایده لیم
یاخود تؤمنونا ونؤمنکم سز بزه امان ویریکز بز دخی سزه امان ویره لیم دیو بسط کلام ایلسه لر ینه قبل وصول
المأمن بلا نبذ قتاللری حرام اولور کورمزمیسنکه احد الفریقین فریق آخر اوزره شرط بدل ایتمشیکن الفاظ
مذکوره دن برینی ذکر ایلدکلرندنصکره بلا نبذ قتاللری حلال اولماز پس شرط بدلده دخی استحلال اولنماز
اما مسئلهٔ اولاده مسلمین بلا ذکر البدل همان مشرکینه اوزریمزدن قالقوب کیدیکز دیوب مشرکین دخی
امتثال ایلسه لر مسلمین تعاقب ایدوب بلا نبذ قتال وقتللری حلال کوریلور پس مشرکینه انصرافلری اوزره اعطاء
مال ایتدکلرنده دخی استحلال اولنور ومصالحه وموادعه دن صکره قتاللری بلا نبذ حلال کوریلمك انجق بلوغ
مأمنلرینه دك مد وایصال اولنوب بلوغلرندن صکره قتاللری استحلال اولنور زیرا موادعهٔ مشروحه مسلمیندن
علی الاطلاق انصرافلری اوزره واقع اولوب انصرافلری دخی بحسب العاده جانب مأمنلرینه اوله جغی ظاهر
وشایع اولمغله ما نحن فیهده مسلمیندن انصرافلری انجق مأمنلری اولان دار الحربه راجع اولمریله حاصل اولور
وکلام مطلق دلالت عرفله مقید قیلنمق امر محققدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده مسلمین مشرکینه خطابله سزه
شوقدر نسنه اعطا ایده لیم بزدن منصرف اولنجیه دك بزمله مقاتله ایتمکز اوزره معناسنی نعطیکم کذا علی ان
لا تقاتلونا حتی تنصرفوا عنا لفظی ایله ادا قیلسه لر بو دخی ذکر مصالحه وموادعه ایله علی السوادر که مقاتله باب مفاعله دن
اولوب وقوعی جانبیندن حاصل اولمغله ذکری موجب موادعه اولان جانبیندن اشتراط ترك قتالی مشتمل اولمشدر
وموجب عقد ایله تصریح همان لفظ عقد ایله تصریح منزلنه نازلدر واکر سزه شو مقداری نسنه اعطا ایده رز
اوزریمزدن منصرف اولنجیه دك بزدن بر فردی قتل ایتمکز اوزره مفهومنی نعطیکم کذا علی ان لا تقتلوا منا احدا
حتی تنصرفوا عبارتیله تفهیم ایتمش اولسه لر بو صورتده بلا نبذ هجوملری تجویز وتسلیم اولنور کذلك سزه
شو مقداری نسنه اعطا ایده رز بزدن برآی کف ید ایتمکز اوزره مفهومندن نعطیکم کذا علی ان تکفوا عنا شهرا
عبارتیله تعبیر ایلسه لرینه بلا نبذ قتاللری تجویز وتقریر اولنور که بو عباره لرده اهل اسلام نفسلری اوزره اهل حرب
ایچون کرك صریحا وکرك دلالة شرط امانی التزام ایتمشلردر اما سزکله مصالحه یاخود موادعه ایده رز بزدن
برآی کف ید ایتمکز شرطیله سزه شو مقداری نسنه اعطا مز اوزره مؤداسنی نصالحکم او نوادعکم علی ان نعطیکم
کذا علی ان تکفوا عنا شهرا لفظی ایله ادا ایتمش اولسه لر بو صورتده قبل انقضاء الوقت نبذ ایتمدکجه قتاللری جائز
وسزا کوریلمز زیرا لفظ مصالحه یاخود موادعه یی تصریح وبیانله اهل حرب ایچون مدت معینه ده نفسلری
اوزره شرط امان ایلمشلردر وموجب موادعه حرمت قتال اولوب حرمتلر دخی توقیتی محتمل اولمغله موادعه
دخی توقیته متحمل اولدیغندن شهر معین منقضی اولدقجه حکم امانلری منتهی وزائل اولماز لکن عقد مرقوم
غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه انجق شهر هلالی معتبر اولوب تمام ونقصاننده اعتبار اولنماز اما اثناء شهرده استوار
قیلنمش ایسه تماما اوتوز کون اوزره حملی برقرار اولور زیرا شهورده هلاللر اصل اولوب ایام ثلثین بدل ایدوکی
صوموا لرؤیته وافطروا لرؤیته فان غم علیکم فاکملوا شعبان ثلاثین یوما یعنی رؤیت هلال رمضانده صائم اولوب
رؤیت هلال شوالده افطار ایدیکز واکر هلال اوزریکزه مختفی ومستور اولورسه شهر شعبانی اوتوز کونه اکمال
بعده صیامله اشتغال ایدیکز حدیث شریفندن معلوم وبدله مراجعت قیام اصلله ممکن اولمیوب انجق فوات
اصلله ممکن اوله جغی امر مجزومدر واکر مسلمین اهل حربله سنهٔ مستقبله ده کف یدلری اوزره مصالحه یه ابتدار ایتمش
اولسه لر عقد صلحلری غرهٔ هلالده بدیدار اولمش ایسه سنهٔ معهوده اون ایکی شهور هلالیه اعتبار اولنور
قال الله تعالی ان عدة الشهور عند الله اثنی عشر شهرا اما اثناء شهرده استوار اولمش ایسه بو صورتده
شهور آتیه دن اون بر شهر هلالله اعتبار وایچنده عقد صلح اولنان شهر دخی ایامله اعتبار اولنوب اول شهردن
ایام باقیه عد وشمار واون اوجنجی شهردن اکا ضم ایله اوتوزکونه ابلاغ مقدار قیلنور وقول مذکور
امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما نك قول منصورلریدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی
عنه مسئلهٔ مزبوره ده جمیع شهور ایام ایله اعتبار وهر بری اوتوز کونه ابلاغله تکمیل مقدار قیلنور
وبز شرح المختصرده عدت واجاره مسائلی میاننده بو اختلافلرین بسط وبیان ایلدیك وامامین همامین توجیه

مطلب المطلق من الکلام یتقید بدلالة العرف

مطلب الحرمات تحتمل التوقیت

مطلب الاهلة اصل فی الشهور والایام بدل عنها

مطلب تفصیل الشهور والایام والسنة

مقاللرنده شو وجهله استدلال ایدرلر که بدله مراجعت انجق فوات اصل متحقق اولدقده ممکن اولوب فوات اصل
دخی انجق شهر واحدده متعین اولمشدر اما ابو حنیفه رضی الله عنه تعلیل کلامنده بو نهج اوزره بسط مرام
ایدر که مسئلهٔ مزبوره ده شهر اول اکمال ثلثین ایله تمامه واصل اولمدقجه شهر ثانی داخل اولمامغله آنك دخی
دخولی شهر اول کبی وسط شهرده حاصل اولور کذلك شهور باقیه دخی شهر اول وثانی کبی جمله سی وسط شهرده
داخل اولورلر مترجم فقیر دیر که بعض صورده بعض شهور غرهٔ هلاله مصادف اوله جغی ظاهر اولمغله
تعلیل مزبور اولبابده قاصر ایدوکی امر باهردر انتهی واکر مسلمین اهل حربه بز سزه کراع وسلاح ویرمزی
و یره لیم سز دخی بزه بیك دینار ویروب اوزریمزدن قالقوب کتمك اوزره دیو بسط مقال ایلسه لر بو صورتده بلا نبذ
قتاللری استحلال اولنور زیرا عقد مذکور میانلرنده بیع جاری مجراسنده جاریدر وبیع جاری بین المتبایعین
دلیل امان عدا اولنمقدن عاریدر بوندنصکره مجرد قالقوب کیتملرینه طالب اولملری نفسلری اوزره اشتراط امانلرین
موجب اولماز اما سزکله مصالحه یا متارکه یا مسالمه ایده ریز بز سزه کراع وسلاح ویرمزی ویرمك شرطیله سز دخی
بزه بیك دینار ویروب اوزریمزدن منصرف اولمق اوزره دیو تعبیر ایتمش اولسه لر قبل بلوغ المأمن بلا نبذ آنلر ایله
قتاللری تجویز وتقریر اولنماز که جانبینه دلیل امان اولان لفظ مصالحه متحقق ایکن انضمام بیعله حکم مصالحه یه
تغیر لاحق اولماز وصورت مفروضه ده اهل حرب هنوز دار اسلامده ایکن مسلمین نبذ عهد ایله قصد قتال ایلسه لر
بو دخی تجویز واستحلال اولنماز که اهل حربدن اخذ مال ایتمشلردر واخذ مال اولنسان مصالحه ده رد مال
اولنمادقجه تمام نبذلری عدیم الاحتمالدر بلکه لازمدر که اهل حربه سز اخذ ایلدیککز کراع وسلاحی بزه رد ایدیکز
بز دخی دنانیریکزی سزه رد ایده لیم بعده سزکله قتال ایده لیم دیو اولا عرض مرام ایدوب بعده اهل حرب دخی
رضا ویرلرسه بربرینه رد ایلدکلرندنصکره نبذلری رسیدهٔ تمام اولمغله دیلرلرسه قتاله اقدام ایده لر اما اهل حرب
رد مأخوذلرینه رضا ویرمزلرسه بو صورتده مسلمین دخی مأخوذلرین رد ایتمیوب همان نبذ ایله ابتدا بعده قتاله
اعتنا قیلملری جائز وسزا کوریلور که اهل حرب رد مأخوذلرندن امتناع ایتدکلرنده مأخوذلرین مأخوذ مسلمینه
مقابل قیلدقلری نمایان اولوب همان بدلدن عاری بر مصالحه درمیان قالور و بومثللو مصالحه ده برشیئ رد لازم
اولمیوب همان بعد النبذ قتاله قیاملری جائز ومتقوم اولور واکر مسلمین اهل حربه کراع وسلاحلرین ویرمك
شرطیله منصرف اولملری اوزره مصالحه یه مائل اولوب آنلر دخی قبول وعقد موادعه وانصرافله مأمنلرینه
واصل اولدقلرندنصکره دار الحربه مسلمیندن بر سریه داخل واول کراع وسلاحی اغتنام واخراجه نائل اولسه لر
کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحاب سابقینی آنلره متوصل اوله مزلر زیرا آنلری اهل حربدن ممتنعین ایکن
طیب خاطرلری ایله اعطا ایتمشلردر وغنیمتده بولنان اشیاده مالك قدیمك حق اخذی انجق یدندن قهر ایله
اخذ اولنان اشیاده ثابت یوقسه طیب نفسله ویردیکی اشیاده غیر متثبتدر که قهر ایله اخذ اولنمقده مظلوم اولمغله
اهل غزا اوزره لازمدر که آنی یدینه اعاده برله اکا نصرت وآندن دفع ظلمی ملتزم اوله لر اما طیب نفسله اعطاسی
قهر ایله اخذ اولنمغه مساوی دکلدر ویدندن قهر ایله اخذ اولنان مالك قدیمك بعد زوال الملك حق اخذی
خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص ایله ثابت ومتحقق اولمغله من کل الوجوه اکا مساوی اولمیان نسنه حکم شرعیده
اکا ملتحق اوله مز کورمزمیسنکه مسلمین فداء اسراء اسلامده بعض امتعه لرین ویرمش اولوب صکره غنیمتده
اول امتعه یه ظفریاب اولسه لر اعطالری طیب نفسلری ایله واقع اولدیغندن بر وجهله استرداد واستصحاب
ایده مزلر اکرچه اصل مسئله ده استشکال اولنوب ذکر اولنان کراع وسلاح اهل حرب مسلمینی محاصره ایتملریله
یدلرینه بطریق الظلم داخل اولوب علی سبیل القهر والاستیلا مأخوذلری منزلنه نازل اولمغله مسلمینك آنده
حق اخذلری حاصلدر دیو اشکال اولنور لکن مسئلهٔ فدا ایله سبقت ایلین تنظیر واضحیدن جواب اشکال مرقوم
ظاهر ومتضح اولمشدر که ذکر اولنان معنای ظلم فداء اسراده دخی موجوددر که اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولدقلرنده مسلمین بذل مال ایله مفاداتلرنده صرف مجهود ایتمشلردر پس آنده حق اخذلری
ثابت اولمادقده مانحن فیهده دخی متثبت اولماز واکر اهل حرب هنوز اول کراع وسلاحی دار الحربه ادخال ایتمدین
اهل سریه دار اسلامده اوزرلرینه استیلا وکراع وسلاحی اغتنام واستحصال ایتمش اولسه لر بو دخی مسئلهٔ
سابقه ایله همحالدر زیرا مأخوذلری نفس اخذ ایله مملوکلری اولمشدر که مالکلری آنلری طیب نفسلری ایله
اعطا قیلمشلردر وبومثللو سبب تملیك بیع وهبه ایله تملیك کبی قبضله تمام اوله جغی هویدادر اما بطریق الاستیلا
اخذ ایتدکلری بشقه درکه آنده دارلریله احراز ایتمدکجه مالك اوله مزلر زیرا آنده سبب تملك قهر واستیلالریدر

وقهر

وقهر واستیلا دارلریله احراز ایتمدکجه تمام اولماز وصورت مزبوره ده اول کراع وسلاح اهل سریه نك غنیمتلری
اولوب بعد التخمیس بینلرنده قسمت اولنور زیرا اهل حرب فرض مذکور اوزره داریمزده اهل منعه بولنوب
طرف مسلمیندن آنلره اعطاء امان اولنمامشدر پس اوزرلرینه استیلا اولندقده آنلردن اخذ اولنان غنیمت
اوله جغی نمایاندر حتی مسلمین اهل حربدن بلا امان دار اسلامده بولنان شخص واحد یاخود قوم غیر ممتنعین ایله
احراردن اولان اسراء مسلمینك فدالری ایچون بعض امتعه ویرمك اوزره مصالحه لرین اتمامدن مسلمین آنلرك
اوزرلرینه هجومه اقدام وکندولرین اخذ واسترقاق ومالارین نهب واستغنام ایلسه لر بو صورتده فدا ایچون
ویریلن امتعه یی اصحابنه رد ایتملری الزام اولنور اما مشرکین اهل منعه بولندقلرنده جواب مسئله بشقه درکه
حکم قبضلری انجق منعه لرینه اعتبار ایله تمام اولوب تحقق منعه لری دخی انجق دار اسلامده اهل منعه بولنوب
یاخود دارلرینه وصوللری ایله تام اولمغله مانحن فیه کبی امرین مذکوریندن بری بولنمادقده تمام قبضلری ملحوظ
اولمیوب مال مدفوع ملك دافع اوزره باقی ومحفوظ قیلنور زیرا دافع اول مالی انجق فداء اسیر حر ایچون دفع
ایلدیکی معلوم واسیر حر بر وجهله مملوك اولمدیغی امر مجزوم اولمغله بینلرنده واقع اولان عقد مصالحه
همان نفس عقد ایله یاخود ادنای قبضله مثبت ملك اولان مبادلهٔ حقیقیه ده منتظم اولمامغله مقبوضلرنده
موجب ملك اولان قبضلرینی اتمام ایچون دارلریله احرازلری لازمدر کورمزمیسنکه صورت مفروضه ده
اهل حرب سبیل اسراء احراری تخلیه ایتدکلرندنصکره صاحب المتاع دار اسلامده یدلرندن متاعنی اخذه
قادر اولسه اخذی جائز وواسع کوریلور که اهل حربك آنی اخذلری حبس اسیر مسلم کبی ظلم اولان سبیله واقع
اولمشدر کذلك اخذینه مسلمیندن صاحب المتاعك غیری ظفریاب اولسه ینه صاحبنه ردی ایجاب اولنور
کورمزمیسنکه دارلرینه رجوع ایتمدین قبول اسلام ایلسه لر اول متاعی صاحبنه رد ایتمك اوزرلرینه الزام اولنور
اما اهل منعه بولندقلرنده حکم شرعی بشقه درکه آنده بعد الاسلام صاحبنه تسلیملری ایچون امر وابرام اولنمازلر
پس بو ایکی صورتده متاع مرقوم صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده صاحبه رد وعدم رده ینه
وجه مشروح اوزره نظام ویریلور واکر اهل حرب اول متاعی بطریق الاستیلاء اخذ واستلاب ایتمش اولسه لر
بو صورتده اهل منعه اولسونلر اولمسونلر دارلریله احراز ایتمدین قبول اسلام ایلدکلرنده صاحبنه رد ایتمك
اوزرلرینه ایجاب اولنور کذلك صورت مرقومه ده متاع مزبور صاحبینك غیری ایادی مسلمینه واصل اولدقده
بناء علی کلا التقدیرین وجوب رد حاصلدر اما فصل سابقده یعنی فداء اسرا ایچون بطریق الصلح اخذ ایلدکلری
صورتده اهل منعه اولوب اولمامالری میاننده معنای فارق اولدر که اهل حرب اول بابده اهل منعه بولندقلرنده
حکم اسلام عسکرلرنده جاری اولمدیغی مالا کلامدر که کندولر بالطوع حکم اسلامی التزام ایتمدکلرندن بشقه
منعه لری اعتبار ایله مسلمینده دخی ولایت الزام ظاهرا الانقطاع والانفصامدر بناء علیه آنلردن معنای ظلم ظاهر اولمقده
دخی قبضله مقبوضلرنده ثبوت ملکلرینه مانع اولمقده مؤثر اوله مز اما اهل منعه اولمدقلرنده حکم اسلام اوزرلرنده
جاری ایدوکی ظاهردر که کندولر بالطوع التزام ایتمزلرسه دخی مسلمینده قهر ایله ثبوت ولایت الزام باهردر بناء علیه
ظالمین اولدقلرنده قبضله مقبوضلرینه صاحبی طیب نفسله ویرمش ایسه دخی مالکین اوله مزلر نظیری شول
مالدر که صاحبی آنی بعض ظلمه یه علی طریق الرشوة بذل وایصال ایدر توضیحی اولدر که اهل منعه بولندقلرنده
بر مسلم دار اسلامده عسکرلرینه واروب بر درهم فضه سنی علی وجه الربو ایکی درهم فضه لری ایله بیع ایلسه
بیعی جائز اولوب اهل منعه اولمدقلرنده حکم جوازدن متجاوز اولور پس بو فرق واضح ایله ماقبلنده ذکر ایلدیکمز
معنای فارق دخی متضح اولور مؤلف صائب التحریر اکرمه الله تعالی بجنه وحریر دیر که اهل حربدن اهل منعه
بولنان بر طائفه دار اسلامده مسلمیندن بر قومی اخذ ایدوب آنلره البته سزی قتل ایده رز یاخود بزه اموالکزی
بدلریکز ایله اعطا یا موضع اموالکزه دلالت ایدرسز دیو تهدیده مباشرت ومسلمین دخی اعطا یا دلالته مبادرت
ایتدکلرندن صکره مشرکین مرقومین دار اسلامده ایکن قبول اسلام ایدوب یاخود بر قوم مسلمین اوزرلرینه استیلا
برله اموال معهوده یی یدلرندن استغنام ایلسه لر کرك قبل القسمة وکرك بعد القسمة اصحابنه بلا شیئ ردلری الزام اولنور
زیرا اصحاب مالی بطریق القهر اخذ ایلدکلرنده اعطا ودلالت قیلدقلری مالارین دخی بطریق القهر ایتمش
اولدقلری مجزوم وبومثللو سبیله دارلریله احراز ایتمدکجه مال مسلمینه مالك اولمیه جقلری معلوم اولدیغندن
اهل حرب قبول اسلام ایتدکلرنده رد اموال اوزرلرینه واجب اولوب اموال مزبوره یی مسلمین استغنام ایتدکلرنده
قبل القسمة وبعدها اصحابنه بلا شیئ ردی مستوجب اولورلر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده صاحب المال

مشرکیندن حال امتنا عنده مالنی طیب نفسی ایله تسلیم ایتمش اولوب اهل حرب دخی اهل منعه بولنوب
حکم اسلام اوزرلرینه جاری اولمامغله نفس قبضله حکم ملکلرین تتمیم ایتمشلردر واکر مشرکین مداین مسلمیندن
برمدینه یی احاطه ایدوب اهل مدینه آنلره خطابله بزلر ایچکزدن نساوذرار یلریمزایله چیقوب مدینه یی ایچنده
بولنان اشیا ایله سزلره تسلیم ایده لیم دیو بسط کلام ومشرکین دخی مساعدهٔ مرام ایتملریله اهل مدینه جمیعا
یاخود بعضا خروجه اقدام ایدوب یاخود هنوز آنلردن فرد واحد خروجه اهتمام ایتمشیکن اهل حربك ضعف
حاللری آنلره اعلام اولنسه بوصورتده بلا نبذ اوزرلرینه هجوم واقتحام وقتاللرین التزاملری جائز کوریلور
زیرا مسلمین آنلره اعطاء امان ایتمیوب همان کندولر چیقوب مدینه یی یدلرینه تسلیم ایده جکلرین بیان ایلمشلردر
وبیان مذکور امانه دلیل اولمیوب انجق تحقیق مفهومیت مسلمینه دلیل اولمغله وقت قدرتده بلانبذ قتاللری
تجویز وتحلیل اولنور اما مسئلهٔ مزبوره ده شرط مذکور اوزره مصالحه ایده لیم دیو صلحی تصریح ایتمش
اولسه لر بلانبذ قتاللری تصحیح اولنماز زیرا لفظ مصالحه التزام اولنان شرط اوزره جانبیندن اشتراط امانه
دلیل ایدوکی شایع واشتراط امان بلانبذ جواز قتاله مانعدر بوصورتده مسلمین ذراریلری ایله ایچلرندن چیقوب
باب مدینه یه واصل اولدقلرنده مشرکینك ضعف حاللرینه مطلع اولسه لر بو مقدار ایله شرط خروج رسیدهٔ
تمامدر زعمی ایله بلانبذ قتاللری جائز وواسع کوریلمز زیرا شرط معهود ایله مقصود مشرکیندن بلاصلح امین
اوله جقلری موضعه ذراریلری ایله خروج وورودلری ایدوکی عرف ناسه مراجعت ایله هرشخصك معلوم ومشهودلریدر
ومجرد باب مدینه یه خروجله مقصود معهودك تام اولمیه جغی بدیهی اولمغله حکم امانلری منتهی اولما مشدر
کذلك صلح اولمادیغی تقدیر اوزره بربرندن خوف ایده جك مرتبه ده مشرکینه قریب اولان موضعه واصل اولسه لر
بودخی حکم سابقده داخل اولور اما بر موضعه واصل اولسه لرکه اول موضعدن جانب مشرکینه عود
ورجوع ایتمدکجه بربرندن خوفلری مقطوع اولسه بوتقدیر اوزره مسلمین رجوع وبلانبذ قتاللرینه شروع ایلسه لر
لایق ومشروع کوریلور زیرا صلح مذکور ایله جانبیندن ثابت اولان امان مسلمینك مشرکیندن امین اولدقلری
موضعه وصوللری ایله رسیدهٔ پایان اولمشدرکه صلح معهود ایله مقصود انجق فریقینك بربرندن امتیازی اولوب موضع
مرقومه وصوللرنده دخی امتیازلری حقیقةً وحکماً ظاهر ونمایان اولمشدر واکر مسلمین دارالحربه دخول ایتدکلرنده
مشرکین اطرافلرین احاطه ایتملریله هرطرف مصالحه یه مائل ومسلمین ایچلرندن رجوع یاخود ارتحال شرطی اوزره
عسکرده بولنان اشیایی مشرکینه تسلیم اوزره مسالمه یه قائل اولسه لر بوصورتده مسلمین دار اسلامه واصل اولمدقجه
بلا نبذ آنلر ایله قتاللری حکم جوازده داخل اولماز زیرا ایچلرندن خروج یاخود ارتحاللری انجق داررلرندن خروج
ومأمنلرینه ولوج ایله رسیدهٔ تمام اولوب مأمنلری دخی انجق دار اسلامدر اما مسئلهٔ اولاده اهل حرب دار اسلامده حاصل
اولملریله وجه مشروح ومشروط اوزره مسلمینك آنلرك ایچلرندن خروج وارتحاللری همان ایکی فریقك بربرندن امین
اوله جقلری موضعه وصوللرنده تمامه واصل اولور لکن مانحن فیه کبی مسلمین دارالحربده حاصل اولدقلرنده
اهل حربك رجوع مسلمینی شرط ایتملری سیاقنده علی ان ترجعوا عنا قوللری بلاد اسلامه رجوعلرین
شرط ایلمك مساقنده حتی ترجعوا عنا الی بلادکم قوللری منزلنده نازلدرکه بطریق العرف معروف اولان
نسنه نص ایله مشروط قیلنان نسنه یه معادلدر واکر دار اسلامده محصورین اولان اهل مدینه مشرکینله
مصالحه یه قیام وایچلرندن نسا وذراریلری ایله موضع فلانی یه خروج اوزره استسلام ایتمش اولسه لر مسلمین

مطلب المعروف بالعرف کالمشروط بالنص

اول موضعه بالغین اولمدقجه مشرکینله بلانبذ قتاللری حرام اولور که شرطلری اول وجهله عقد وابرام اولنمشدر
حال آنکه الشرط املك علیك ام لك مثلی مشهور انامدر بوصورتده مسلمین بینلرنده شرط قیلنان موضع
فلانی یه خروج ایتمیوب همان آندن اقرب اولوب آنده بربرندن امین اوله جقلری موضع آخره خروج واول موضعدن
موضع فلانی یه کیده جك مقداری مدتده اول موضعده اقامت ایلدکلرندن صکره اهل حرب اوزره بلانبذ هجوم
واقتحامه عزیمت ایلسه لر بو عزیمتلری داخل حکم صحت قیلنور که مقصود اهل حرب عین موضع فلانی اولمیوب
همان اول موضعه کیده جکلری مقداری مدتده طرف مسلمیندن نیل امان ایکن آنك دخی تقدیر مذکور اوزره

مطلب حکم الشرع مبنی علی المقصود لا علی اللفظ

حصولی نمایان اولمشدر وحکم شرعی ظاهر لفظ اوزره بنا قیلنمیوب انجق معنای مقصود اوزره ابتنا قیلنور که
مفید اولمیان نسنه یه اعتبار اولنمیوب انجق مفید اولان نسنه یه اعتنا اولنور ومؤلف عالیجناب اصل کتابده
انجق واصل اولدقلری موضعدن شرط ایلدکلری موضع فلانی یه کیده جکلری مقداری مدتده اقامتلرین ذکر
واکتفا ایلمشدر شارح شریفی نزاد شرح الله تعالی صدره یوم التناد دیرکه عندمده قول اصح اولدرکه

واصل اولدقلری موضعده اقامتلرنده اول موضعدن موضع فلانی یه کیده جکلری مقداری مدت کفایت ایتمیوب
بلکه موضع فلانیدن کیروب اول موضعه کله جکلری مقداری مدت دخی ضم اولنمق شرط ورعایت اولنور
زیرا اهل حربك شرط امانده ذکر موضع فلانیدن مراملری انجق مسلمین موضع فلانی یه وصولدن صکره
مدت مدیده مرور ایتمدکجه طرفلرینه رجوع واقتحامه فرصتیاب اقتحام اولمامالریدر وبو مقصود انجق
ضم معهود ایله رسیدهٔ تمام اولور مترجم فقیردیرکه کرك متن متین التحریر وکرك شرح منشرح التقریرده
کتب وتسطیر اولنان مسئله انجق شو وجه اوزره تصویر اولنمشدرکه مسلمینك واصل اولدقلری موضع
شرط قیلنان موضع فلانیدن اقرب وآنك طریق مستقیمی اوزره جایکیر اوله امابو صورتلرك خلافنده
جواب مذکور صحیح کورلمیوب انجق مذکور اوزره قیاس ایله جواب آخر استخراج وتصحیح اولنور والحاصل
علی جمیع التقادیر مسلمینك بلانبذ صحت هجوملرنده معتبر اولان مدت تأخیر مدینه لرندن موضع فلانی یه
واصل وآندن جانب مشرکینه راجع اوله جقلری مقدار ایله تقدیر اولنور انتهی مؤلف بی نظیر مسئلهٔ
مشروحه یی تنظیر ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه مدینهٔ مسلمین بغداد اولوب اهل حربله ایچلرندن کوفه یه
خروجلرین شرط وایراد ایتمشلرایکن کوفه دن ابعد اولان بصره یامکه یاشام جانبلرینه خروجده اجتهاد ایلسه لر
بعدالوصول عودت وبلانبذ قتاللری امور جائزه دن تعداد اولنور وقول مذکورده آنفا ذکر ایلدیکمز معنایه
اشارت واردرکه اهل حربیچون اعتبار عین مکان معهوده فائدهٔ بولنمیوب فائده لری انجق اعتبار مدت مشروحه ده
آشکاردر کورمزمیسنکه مصالحه لری مسلمین آنلر ایله برآی قتال ایتممك شرطیله ایچلرندن خروجلری اوزره
یاخود مسلمین بلاد اسلامده برآی سیر وسفر قیلملری اوزره معقود اولمشیکن ایچلرندن برقاچ کونلك مسافه یه
خروج وآنده مدت شهری تکمیل ایده جك مقداری قعود بعده اهل حرب اوزره بلا نبذقتال ایچون ورود ایلسه لر
بودخی امور جائزه دن معدوددرکه انقضاء مدت معهوده ایله حصول مقصودلری واضح ومشهوددر لکن
مسائل مذکوره ده اعتبار اولنان مدت انجق هرفریقك آخردن امین اوله جغی موضعه وصوللرندن
صکره حلول ایلدیکی زماندن عبارتدر زیرا قبل الامن حاللری هنوز مدینه لرنده بولنوب ایچلرندن خارج اولمدقلری
هنکامده اولان احواللری کبیدر ومواضع مرقومه دن هرموضعده که اهل مدینه ایچون بلا نبذ قتالی
حلال کوردیك اول قتالی سائر مسلمین واهل ذمت ایچون دخی استحلال ایدرزکه اهل حرب صلح مذکور اوزره
امان اهل مدینه ده داخل وامان بعض مسلمین حق جماعت مسلمین وحق اهل ذمتلرنده نافذ ومتحصلدر
قال علیه السلام یسعی بذمتهم ادناهم وهرموضعده که اهل مدینه ایچون بلانبذ قتاللری جائز کوریله
سائر مسلمین واهل ذمت ایچون جوازی بطریق الاولی واضح ومتبین اولور والله اعلم

باب من فداء المشرکین فی الموادعة ومایکون محرزا بغصب المشرکین ومالا یکون * یعنی موادعه ایچون مشرکیندن
احذ اولنان فدایه وغصب مشرکینله محرز اولوب اولمیان اشیایه متعلق برباب واجب الدرایه در اکر مشرکین
دارلرنده آمنین واوزرلرینه مسلمین هجوم ایتمك واحکام اسلامی اجرا ایتمك اوزره بلادلرنده ساکنین اولملری
شرطیله بهرسنه مسلمینه یوز رأس ویرمك اوزره موادعه یه طالبین اولسه لر بو مواعده اوزره موادعه حق مسلمینده
تجویز وتحسین اولنماز مکر ترك موادعه ده مشرکیندن خائفین اوله لر زیرا موادعه دن مقصود انجق عقد
ذمتدن مقصود اولان معنای معهوددرکه ارفق طریقیله دعوت دین وبعض احکام مسلمینی الزام مشرکیندر
وذکر اولنان دعوت والزام اهل حرب دارلرنده اوزرلرینه احکام اسلام جاری اولماق اوزره قرار وآراملرین
شرط والتزام ایلدکلرنده ظاهر الانعدام اولمغله قبل تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملرینه شرعا اقدام اولنماز
اما عند تحقق الضرورة مساعدهٔ مراملری استصواب اولنوب اوزرلرینه بهرسنه اوساط رؤسدن
یوز رأس ایجاب وحین اداده اعیان رؤسی یاخود قیمتلرینی تسلیم ایتدکلرنده قبولی استیجاب اولنور که مال اولمیان
مثلا موادعه ایله مال اولان مثلا رؤسی مبادله ده رؤس علی الاطلاق شرط قیلندقده حکم شرعی ذکر اولنان
جواب صوابدر اما مقابلهٔ رؤسده حنطه وقماش وکراع وسلاح مثلو نسنه اعطاسنه شروع ایلسه لر حق مسلمینده
عدم قبوللری دخی مشروع کوریلورز برا اشیاء مزبوره یی قبوللری انجق ذمت مشرکینده واجب اولان رؤس ایله
اشیاء مزبوره یی اشترا وجهی اوزره ممکن وبیع وشراده رضاء جانبین لازم ایدوکی متبیندر اما قیمت رؤس اولان دراهم
ودنانیر بشقه درکه تسمیهٔ مرقومه ایله واجب اولان انجق مالیت رؤس اولمغله قیمتلری باعتبار المالیه مقام رؤسه قائمدر
ومسلمینك قبول اشیاء مرقومه دن امتناعلری نقض موادعه لرین موجب اولمازکه بو امتناعلری موادعه نك غیری اولان

عقد شرادن امتناع اولمغله اصلا اخلل موادعه يي مستوجب اولماز مؤلف دقيق النظر اوصل الله تعالى اليه من الخير
كل منتظر دركه مسئلهٔ مرقومه ده رؤس اوساط اهل حربدن قوم معهودين معاهدينك انجق رقيقلرندن اخذ
واستجلاب اولنوب رقيقلرينك غيرى مثلا ابنا ونسالرندن اعطالرى ايجاب اولنمازكه تسميهٔ مطلقه انجق بحسب
العرف معروف اولان نسنه يه مصروف واولبابده تسليم رؤسى انجق رقيقلرندن التزام ايلدكلرى عرف ظاهر ايله
معرودر مكر مسلمين حين عقدده رؤس مذكوره يي فرس و بعير مثللو شئ آخر معروف ايله تفسير وتصريح
ايتمش اوله لر بو مثللو خلاف عرفله تصريح اولندقده اعتبار عرف ساقط اولوب تصحيح اولنماز بناء عليه اهل حرب
اول يوز رأسى ابنا ونسالرندن اعطا ايدرلرسه قبولى حق مسلمينده جائز وسزا كورلمزكه امان مسلمين ابنا ونسالرينه
دخى متناول اولمغله استرقاقدن معصوميتلرى هويدادر كورلمز مبسنكه قوم مرقومين بريسى بعد الامان ولدينى
برمسلمه بيع ايلسه بيعى جائز اولميوب مسلم مشترى امان سابق منعقد ايكن اول ولده مالك اولماز پس مواد عهده
دخى بويله دركه امان مسلمين اولادلرينه تناولدن صكره آنلرى اخذ ايلمك سلك جوازده منسلك اولماز لكن ملك
اهل حرب اوزرلرينه غالب وقاهر وايچلرندن ديلديكنى ديلديكى كمسندلره بيع وهبه يه مقتدر وآنلردخى ملكلرى
مالك رقابلرى ايدوكنى مقر اولوب اول ملك يوز رأسى ايچلرندن اعطا يه مباشر اولسه حق مسلمينده جواز قبوللرى
ظاهر اولور زيرا قوم مرقومين عبوديت ملكى اقرار ايتملريله مملوكيت ملك اوزرلرنده استقرار ايلديكندن ملكك بيع
وهبه مثللو آنلرده نفوذ تصرفى آشكار اولديغى كبى موادعه ده ملك اوزره شرط قيلنان رؤسده دخى نفوذ تصرفى
آشكار وجواز اخذلرى بديدار اولور اما قوم مزبورين عبوديت ملكى مقر اولميوب ملكلرى ايچلرندن يوز رأسى
كتوروب بونلر بنم عبيدمدر اخذ ايديكز ديو تعيين ايتدكده رؤس مزبوره بلكه بزلر احرارز ديو تسليم نفسلرندن
ممتنعين اولسه لر نظر اولنور اكر رؤس مزبوره ملكلرينك خدم وحشمى بدلرنده مقهورين اولوب آنلر بزه آنلرى ايصال
ايتشلر ايسه اخذلرى حلال كوريلور زيرا في نفس الامر عبيد ملك ايسه لر جواز اخذلرى ظاهردر واحرار ايسه لر
ملكلرى قوت سلطنت وقوت حشم ايله اوزرلرينه قاهر اولمغله ينه عبيد ملك اولدقلرى امر باهردر نكته سى
اولدر كه آنلره بو وجه اوزره معامله ايلين ملكلرى اولوب معاملهٔ مرقومه دخى عندلرنده جائز وواسع واعتقادلرنده
بر انسان انسان آخرى قهر ايله استعباد ايلسه آنك عبدى قيلنمق صحيح وشايع اولمغله بزدخى نفسلرى اوزره جائز
كوردكلرى حكمى ايزرلرينه جائز وواقع قيلديق زيرا اصل موادعه ده اوزرلرينه احكام مسلمينك عدم جرياتى
شرط والتزام ايتملريله اوزرلرينه انجق احكام شركك اجرا والزام اولنديغندن احكام شركدن نفسلرى اوزره جائز
كوردكلرينى اوزرلرينه جائز كورمكه بزدخى اقدام ايدرز وهمان طريق سابق التحقيق اوزره مؤلف بديع التدقيق
دير كه اهل حرب احرارلرندن يوز رأسى بلادلرنده قهر ايله استعباد ايدوب اول مقهوريت اوزره كتوردكلرى
عندمزده نمايان اولنسه بيان مشروح اوزره آنلرى اخذ وقبولمز جائز وشايان كوريلور اما قبل القهر والاستعباد
جمله سى معا دار يمزه داخل اولسه لر آنلره موادعهٔ سابقه دن بشقه اعطاء امان اولنماسه دخى ينه جمله سى امانه نائل
قيلنورلر كه كندو دارلرنده ايكن موادعهٔ سابقه اوزره حكم امان آنلره شامل اولمغله دار يمزه دخوللرندن صكره دخى
متناول قيلنور بو صورتده اهل حرب دار يمزده ايكن ايچلرندن يوز رأسى قهر واستعباد ايدوب بزه قصد تسليم
ايلسه لر اخذ وقبولمز صحيح ومستقيم اولماديغندن بشقه آنلرى قهردن منع ايلمك دخى اوزريمزه ايجاب وتصميم
اولنور زيرا حكم اسلام دار يمزده ظاهر ودار يمزده مستأمنيندن بركمسنه استرقاق اولنمامق احكام اسلامدن برحكم
باهردر نكته سى اولدر كه قهر البته قاهر يندن مقهور ينه ظلم بين ومسلمين اوزره اهل اسلام واهل ذمتدن نه وجهله
دفع ظلم ايلمك واجب ايسه مستأمنيندن اولوجهله دفعى واجب ايدوكى متبيندر كورمز مبسنكه قاهرين مزبورين
دار يمزده قهر واستعبادلرندن صكره قبول اسلام ايلسه لر آنلره تخليهٔ سبيل مقهورينله امر والزام ايدرز اما قهر
واستعبادلرين دارلرنده اجرا قيلمش اولسه لر مقهورين عبيدلرى اولمق اوزره ابقا اولنور ودار الحربده بولنان منعهٔ
مسلمين حكم مشروحده منزلهٔ دار اسلامه نازليندر زيرا دفع مظالم دار اسلامده واجب اولديغى كبى دار الحربده
منعهٔ مسلمين ايچنده دخى لازم ولا بدر وحكم مشروح المآل اوزره امام طاووس سقاه الله تعالى من الكوثر باملاء
الكؤس جنابلرينك روايت قيلدقلرى حديث بلاغت مأنوس ايله استدلال قيلندى امام مشار اليه صبت
شآبيب المغفرة عليه ديديكه في كتاب معاذ بن جبل رضي الله عنه قال من استخمر قوما اولهم احرارا و جيران
مستضعفون فان كان قصرهم في بيته حتى يدخل الاسلام بيته فهم له عبيد ومن كان مهملا يعطي الخراج فهو عتيق
مترجم فقير دير كه استخمر لغت اهل يمنده بمعنى استعبد در و جيران جمع جار در وجار اول كمسنه در كه عادت عرب اوزره

وقت

وقت مخافتده برشخص منيع الجنابه التجا ايدوب اول دخى آنك محافظه سنى التزام ايله اناللك جاريه ياخود مطلقا
همجوار وهمسايه معناسنه در وقصر بمعنى حبس در ومعناى كلام اولدر كه كتاب معاذ بن جبل رضي الله تعالى عنه ده
مسطور در ديمشدر كه بركمسنه كه كفاردن اصللرى احرار اولوب اجانبدن اولان ضعفاسنى ياخود جيرانى بولنان
ضعفايي ضعيف وعاجز بولمغله استعباد واسترقاق ايلسه نظر اولنور اكر اول كمسنه خانه سنه اسلام دخول
ايدنجيه دك يعنى كندو قبول اسلام ايدنجيه دك ضعفاء مرقومينى خانه سنده حبس يعنى آنلرى تحت يدنده احراز
وخدمتنده استخدام ايتمش ايسه آنلر بعد الاسلام ينه آنك عبيدى قيلنورلر واكر خانه سنده حبس ايتميوب همان كندويه
خراج معين ويرمك اوزره ارسال واهمال ايتمش ايسه آنلر معتقلردر يعنى عبيدى قيلنمازلر انتهى پس بو حديث
بديع البيان ايله ظاهر ونمايان اولمشدر كه اهل حرب ايچلرندن برقومه تمام قهر ايله قاهر اولسه لر اكر قهرمز بور
دارلرنده ظهور حكم اسلامدن اقدم ايسه قوم مرقومين عبيدلرى قيلنور واكر صكره ايسه احرار اولورلر
فعلى هذا موادعين مرقومين دار يمزه يوز رأس ايله قادم اولوب بزدخى رؤس مرقومه دارلرنده مقهورين ياغير
مقهورين ايدوكلرينه غير عالم ايكن مواد عين ايشته بونلر بنم عبيدلر يمزدر مقابلهٔ فداده ادا ايچون سزه
كتورديك ديو بسط مقال ايلدكلرنده رؤس مرقومه آنلرى تكذيبله بزدخى آنلر كبى احرارز ديو افادهٔ احوال ايلسه لر
قول قول رؤس ايدوكى عديم الاشكالدر زيرا بينلرنده اختلاف مذكور انجق دار اسلامده وحكم مسلمينده واقع
اولمشدر ومجهول الحال نفسى ايچون دعواى حريت ايتدكده اوزرينه حجت رقيت قائمه اولمدقجه قول آنك قولى
ايدوكى احكام مسلميندن برحكم شايعدر بو صورتده عبيد اولدقلرينه ايكى شاهد شهادت ايدرلرسه شهادتلرى
قبوله سزاوار اولوب شاهدلر مسلميندن يا اهل ذمتدن يا اهل حربدن بولنملرينه نظر واعتبار اولنماز زيرا رؤس
مرقومه اهل حرب اولوب شهادت مزبوره دخى اوزرلرينه حكم رقله قائمه در واهل حربك دخى دينلرنده عدولدن
اولدقلرندنصكره اهل حرب اوزره شهادتلرى حجت لازمه در بو صورتده موادعين معارضه يه قيام له بونلر
اكرچه احرار ايديلر لكن بزدار يمزده ملكلر يمزك اذنى ايله بونلرى مقهور ايلديك تا كه عبيدمز اولديلر ديو ادعا
ايدوب رؤس دخى اعتراضه اقدامله بونلر بزى مقهور ايلمديلر وعندى يكزده واقع اولان تسلطلرندن غيرى بزه
تعرض دخى ايلمديلر ديو دفع مدعى ايلسه لر ينه قول آنلرك قوللرى ايدوكى هويدادر زيرا قهرلرى امر حادث اولمغله
حدوثى اقرب اوقات اوزره احاله اولنمق امر ظاهردر و هم موادعين سبب رقى مدعى ورؤس منكرلردر و سببى
دعوى ايلمك سببله ثابت اولان حكمى دعوى ايله برابر در كه اسباب لاعيانها قصد اولنميوب انجق احكاملرى
ايچون قصد اولندقلرى امر مقرردر وهم قول مائه اوزره دار يمزده ادعاى رق ايدنلرك قولى قبلنسه تضاد احكامه
بادى اولور كه مائهٔ مرقومه دخى قوم مزبورينه خطابله بلكه سزلر بزم عبيدمز سز ديو دعوايه قيام ايلسه لر
قول مائه نك دخى قوللرى قيلنمغه مؤدى اولور كه فريقيندن برينك قوللرينه رجوع ايلمك قول فريق آخره
رجوعدن اولى اولماديغى ظاهر واجلادر بناء عليه بو بابده دخى مسئلهٔ سابقه كبى مدعيلر اقامت بينه يه شروع
ايتمدكجه رقلرى ايله قضا اولنمق غير مشروعدر اما موادعين مرقومين بربرى اوزره دار الحربده واقع دين ياخود
دار الحربده بينلرنده جارى عقد آخر ادعا واوزرينه اقامت بينه ايتدكلرنده جواب مسئله مجموع مسائل سابقه يه
مخالفدر كه بونده مدعى ومدعى عليه اسلام ياذمتى قبول ايتمدكجه بينلرنده حكممز باى وجه كان حكم صحتدن
متخلفدر زيرا بو بابده نزاعلرى اوزرلرينه حكممز جارى اولميان معامله ده واقع اولمغله خصمين جميعا اسلام ياذمتى
قبول ايله حكم اسلامى التزام ايتمدكجه قاضى ايچون استماع خصومتلرى واسع اولماز حتى اسلام وذمتى انجق
بريسى قبول ايلسه ينه استماع خصومتلرى مشروع ومقبول كورلمز اما قبول ايتمين اوزره حكمى مشروع
كورلممك حكم اسلام آنك عندنده ملتزم وثابت اولمديغندندر اما قبول ايلين اوزره حكمى مشروع كورلممك
حكمده ميان خصمينى تسويه واجب ايكن بونده فائت اولديغندندر كه تسويه انجق احد الخصمين اوزره قضا
ايده مديكى حالده خصم آخر اوزره دخى قضا ايتمكله استحصال اولنور اما مسئلهٔ رقده منازعه لرى قهر رؤس كبى
دار اسلامده مباشرت ايلدكلرى سببده واقع اولمغله قاضى ايچون استماع خصومتلرى جائز وواسعدر كورمز مبسنكه
موادعيندن بعضيلرى بعض آخر ايچون بن بونك دار الحربده عبدى ايدم ديو عندمزده اقرار ايدوب صكره
اطاعتدن نكول واستدبار ايلسه بزالبته عبد مولاسنه اطاعت ايدركبى اطاعت مقرله اوزره اكا اجبار ايده رزكه
اقرار مذكور ايله دار اسلامده دخى عبدى ايدوكنى تقرير واظهار ايلمشدر اما مسئلهٔ سابقه مثللو عندمزده
بعضيلرى بعض آخر ايچون بونك بنم اوزرمده دار الحربده ايكن شو مقدارى دينى وار ايدى ديو اقرار واعتراف

ایدوب صکره اداسندن نکول واستنکاف ایلسه بونده خصمین معا اسلام یاذمتی قبول ایتدکجه قاضی بینلرنده
قضارله اصلا رفع خلاف ایلیه مز پس بو تفصیل واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولمشدر واکر موادعین
مرقومین شو یوز رأس عبیدلریمزدر دید کلرنده رؤس مرقومه بلکه بزلر احرارز لکن مقابلهٔ فداده بزلری اخذ یکزه
راضیلرز دیسه لر ینه اخذیمز واسع ومرضی کوریلمز زیرا دار یمزده آمین اولمشلردر ودار یمزده بولنان حر آمن
راضی اولسون اولماسون استرقاق بروجهله تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه آنلری کتورن موادعین بونلر
بزلرکبی احراردر لکن اخذیکزه راضی اوللریله بونلری اخذ ایدیکز دیو بسط مقال ایلسه لر معنای مذکور ایچون
اخذیمز حلال کوریلمز پس مسئلهٔ اولی دخی بویله درزیرا رؤس مرقومه علی کلا الوجهین منزلهٔ مسلمینده
احرار اوللریله اوزرلرینه بلا حجة مجرد دعوای رق اولنمقله عبیدلریکدن عد واعتبار اولنمازلر وصورت مزبورده
رؤس مرقومه مسلمینک عدم اخذلرین کوروب بزلر فی الواقع بونلرک عبیدلری ایدیک وادعاء حریتده ارتکاب
کذب ایلدیک دیو افادهٔ حال ایلسه لر اخذلری مسلمین ایچون حلال کوریلور زیرا اوزرلرینه ادعاء رق ایدنلرک
دعوالرین بعد الانکار اقرار ایتمشلردر واقرار بعد الانکار صحیح الاستقراردر نظیری شول مجهول الحالدرکه
برکسنه اول بنم عبدمدر دیو اوزرینه دعوی ایلدکده اول تکذیب ایلدکدنصکره تصدیق ایتمکله آنک عبدی
ایدوکی تحقیق اولنور لکن آنلری کتورن موادعین اول امرده بونلر احراردر لکن اخذ یکزه راضی اوللریله
اخذ ایدیکز دیمشلر اولوب صکره مسلمینک عدم اخذلرین کوروب بونلر عبیدلریمزدر دیمکه اقدام ورؤس
دخی تصدیق کلام ایلسه لر بوصورتده اخذلری مسلمین ایچون حرام اولور زیرا حریتلرنده رؤس وموادعین
تصادق ایتمشلر ایسه تصادقلری ایله حریتلری تأکد وتحقق ایلمشدر وتصادق ایتمشلر ایسه اول بابده دخی
فی نفس الامر احرار ایسه اخذدن ابعد اوله جقلری آشکاردر وعبید ایسه لر دخی موادعینک بونلر احراردر
قوللریله آزاد اوله جقلری بدیدار در واکر موادعین بونلر احراردردید کلرندنصکره قوللرندن رجوع ونفسلرین تکذیبه
شروعله بونلر ملکیمزک عبیدیدر سزه تسلیم ایچون بزمله ارسال ایلدی دیو تعبیر ورؤس مرقومه دخی آنلری
بوقوللرنده تصدیق وتقریر ایلسه لر مسلمین ایچون حق فدالری مقابلنده اخذلری جائز کوریلور زیرا
حریتلرینی اقرار ایلین موادعینک غیری اولان ملکلریچون اقرار رق ایتمشلردر واقرار ایله ثابت اولان حریت
مجهول الحال انجق حق مقرده ثابت اولورکه حجت اقرار قاصره اولمغله مقری تجاوز ایلمز پس اقرارلریله
ملکلریچون اوزرلرنده حکم رق ثابت اولوب مسلمین ایچون مقابلهٔ فداده اخذلری جائز وثبت اولور لکن مسائل
مزبورده یوز رأس اوزره عقد موادعه ایتدکلرنده اول رؤسک ذکوردن یاخود اناثدن یاخود مختلطین اوله جقلری
تسمیه واعلام اولنمامش ایسه موادعین حین اداده ذکور یا اناث یا مختلطین هرنه کتورسه لر اخذ وقبوللری
مسلمین اوزره ایجاب والزام اولنورکه عند الایجاب تسمیه لری اطلاق اوزره واقع اولمشدر وبلادلیل تقیید مطلق
جائز وواسع کوریلمز وهم حین تسمیه ده وصف رؤسی مبین نسنه متحقق اولمامشدر که اول وصف اوزره ادالری ایله
مطالبه یه مسلمین مستحق اوله لر نظیری کفاراتده لازم اولان رقبه درکه اداء کفارتده ارکک ذکر ودیشی انثی علت
مذکوره اوزره همان بر رقبه اعتاقی کفایت ایدر لکن کتوردکلری اطفال صغار ایسه نظر اولنور اکر انالرندن
مستغنی وهمان تأدیب وتعلیمه محتاج وصبیلر یعنی استخدامه قابللر ایسه قبوللری مقبول کوریلور واکر هنوز
ممه ده یاخود ممه دن وقت قریبده کسلمش صبیان ایسه قبوللری مشروع ومعقول کوریلمز زیرا اکرچه حین
عقدده وصف بلوغ تسمیه اولنمامغله بالغ وغیر بالغ قبولده تسویه اولنور اما اشتراط رؤسدن مراملری انجق
صلاحیت استخدام اولوب صبیان مرقومین مثللو بانفسهم اکل وشرب بلرین وتوضی وتلبس ثوب بلرین اتمام
ایده میلر هنوز خدمت مسلمینه قیام ایتمیه جکلرندن بشقه کندولر محتاج خدام اوللریله اخذلرنده مرام مسلمین
ناتمام اولور اما انالرندن مستغنی اولدقلرنده مرام استخدام حاصل اولدیغندن بشقه غرض مالیت دخی کاملدرکه
صغرسن نقصان مالیته سبب اولمق انجق صغیر آنه سندن مستغنی اولمدقده دریوقسه بعد الاستغنا حسب العاده
نقصان مالیتی موجب اولمدیغی ظاهر وبدیهیدر بناء علیه نوع مذکوری اوساط رقیقلرندن کتوردکلرنده
کرکدرکه مسلمین آنلرن قبول ایده لر ودار الحربده بونلرک آنه لری واردر دیو قبولدن نکول ایتمیه لر زیرا بوبابده
صغار ایله آنه لری بینلرین تفریق طرف مسلمیندن ظاهر اولمیوب انجق مشرکیندن صادر اولمشدر نظیری
شول دار یمزده بولنان مستأمندرکه آنک برجاریه سی وجاریه سینک برصغیر اوغلی بولنوب جاریه یی بیع واوغلنی
عندنده ابقا یاخود اوغلنی بیع وجاریه یی ابقا ایلدکده شراسی حق مسلمینده جائز وسزا کوریلورکه بینلرین

مطلب الرقبة فی الکفارات تعم الذکر والانثی

تفریق ایلین مسلمین اولمیوب انجق اول مستأمن ایدوکی هویدا دربلکه بوصورتده مسلم اول ایکیدن برینی
اشترا ایلسه اول مستأمن ایکیسنی بردن دار الحربه اعاده قیلوب نفسلری یاخود نسللری ایله مشرکین ایچون
مسلمین اوزره باعث تقویت اوله جقلری بی امتراددر وبوجانبه رعایت واعتبار صغیر ایله آنه سی بینلرین تفریق
جانبنه رعایت واعتباردن اولی ایدوکی آشکاردر مؤلف صواب اندیش نجاه الله تعالی یوم الحشر عن کل تشویش
درکه اهل حرب موادعه لرنده عندلرنده اسیر اولان رقیق مسلمیندن مسلمینه یوز رأس اعطاسنی اشتراط
واستیجاب ایتمشلر اولوب حین اداده کندو رقیقلرندن یوز رقیق یاخود رقیق مسلمیندن یوز رأسک قیمتلرینی
استجلاب ایلسه لر مسلمین ایچون عدم قبوللری جائز کوریلوب قبولدن امتناعلری نقض عهدلرین ایجاب ایلمز
زیرا مسلمین ایچون شرط ایلدکلری منفعت شمدی کتوردکلری نسنه لر ایله تمام اولمازکه شرط ایلدکلری انجق
رقیق مسلمینی ذل اسر مشرکیندن تخلیص اولوب کتوردکلری رقیق یاقیمت ایله مقصود معهود صورتپذیر
استتمام اولمازحتی اهل حرب مقابلهٔ فداء مرقومده عند المسلمین وضع رهان ایتمش اولسه لر فداء مشروطی کتورنجیه دک
رهنلرین حبس ایتمک حق مسلمینده جائز وشایان کوریلوب شول منزله تنزیل اولنورلرکه دراهم جیادی شرط
ایتمشلر ایکن درهم زیوف اتیان ایده لر وقبول مذکورده اشارت واردرکه مقابلهٔ رؤسده اولان رهنده دخی حکم
حبس ثابت واستوار درنکته سی اولدرکه موادعه ده رؤس مرقومه مالیتی اعتباریله دین اولمق اوزره ثابت
وبومثللو دین مقابلنده اخذ رهن ایلمک رهنلری رجال بالغین اولسه دخی صحیح ومثبتدر زیرا بزباب المفاداة
بالاساری اوغیرهم من الاموال اثناسنده بیان ایلدیک که بومثللو مراهنه مسلمین واهل حرب میانلرنده مقابلهٔ
احراردده دخی جائز وشایاندر پس مانحن فیه کبی مقابلهٔ مما لیکده جوازی بطریق الاولی ظاهر ونمایاندر لکن
صورت مفروضه ده مسلمین اهل حربده رقیق مسلمیندن یوز رأس بولنمادیغنه جازم اولسه لر اوساط رقیق
مسلمیندن یوز رأسک قیمتلرینی آنلردن قبول ایتملری لازم اولور زیرا تسلیمه سبب موجب اولان موادعه هنوز باقی ایکن
تسلیمدن عجزلری متحقق اولمغله اوزرلرینه تسلیم قیمت واجب وقبولی موجب اولمشدر مؤلف موشکاف
لطف الله به بدقایق الالطاف دیرکه اهل حرب ابتداء موادعه ده مسلمینه یوز قوس یاخود یوز درع حدید
یاخود یوز سیف اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر بودخی حین اداده عین مسمی یاخود قیمتی قبول اولنمقده
رقیقلرندن یوز رأسی اشترا طلری ایله متساوی الاقدامدر کذلک مسلمیندن اخذ ایلدکلری کراع وسلاحدن
مقدار معین اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر ینه عین مسمی یاخود قیمتی قبول ایلمک مسلمین اوزره
الزام اولنور اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده رقیق مسلمیندن یوز رأس اعطاسنی اشتراط ایتدکلرنده ادادن
عجزلری ظاهر اولمدقجه قیمتلری قبول اولنماز زیرا رقیق مسلمین اهل دار اسلامدن اوللریله اشترا طلرنده
مقصود اولان منفعت تخلیصلری قبول قیمتله حصوله موصول اولماز اما ذوی العقولدن اولمیان کراع وسلاح
اهل دار اسلامدن تعداد اولنمامغله آنلردن مسلمیندن اخذ ایلدکلرین اشتراطلری علی الاطلاق اشتراطلری ایله
حکمده اتحاد اوزره درکورمزمیسنکه دار یمزه امانله داخل اولان حربینک یدنده مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری کراع وسلاح بولنسه آنلری دار الحربه اعاده دن منعه اجتسار اولنماز امایدنده مسلم یاذمی دن اسر
واحراز ایلدکلری عبد بولنسه آنی دار الحربه اعاده یه رخصت ویریلیوب بیع اوزره اجبار اولنور ایشته
بوتفصیل واضح ایله فرق فصلین متضح اولمشدر واکر اهل حرب موادعه لرنده مسلمینه هرسنه یوز ثوب یاخود
یوز دابه اعطاسنی شرط والتزام ایتمش اولسه لر فساد موادعه لری مالاکلامدرکه ثیاب اجناس مختلفة الاقسامدر
ودواب دخی اختلاف اجناسده اکا مماثلدرکه لفظ دابه حقیقت لغویه ده ارض اوزره هرمشی ودبیب ایلین
حیوانه شامل وحقیقت عرفیه ده انجق اجناس خیل وبغال وحمیره متناولدر وجنس بدل مجهول اولدقده هیچ
برعقدده تسمیه سی صحیح ومقبول اولماز اما تسمیهٔ رأس بشقه درکه آنده جنس رأس رقیق ایدوکی معلوم اولوب
جهالت انجق وصفنده واقع اولمشدر وجهالت وصف نکاح وامثالی مثللو توسع اوزره بنا قیلنان اموردده صحت
تسمیه یه مانع دکلدر پس اول بابده مسلمین اوزره لازمدرکه غدردن احتراز ایچون اول مواعدهٔ فاسده یی نبذلرین
تقدیم بعده امر بین اوزره موادعه لرین تتمیم ایده لر واکر مسلمین اول نبذ وتتمیمی اهمال ایدوب تاکه اول موادعهٔ فاسده
اوزره سنه منقضیه وفدا دخی واجب اولسه بوصورتده تعیین جنس عهدهٔ مشرکینه احاله اولنوب ثیاب ودوابک
قنقی صنفندن دیلرلرسه یوز عددی اول صنفک اوسطندن اعطالرین مستوجب اولور زیرا مال آنلرک اوزرلرینه
لازم اولمق بیان جنس لازمده قول آنلرک قوللری اولمغی مستلزمدر نظیری شول کسنه درکه برانسان ایچون

عهده سنده برثوب وارایدوکنی اقرار ایلیه اولبابده بیان جنسی مقره تفویض اولنمق صور تبذیر استقرار در
کذلك برکسنه برانسان ایچون برثوبله وصیت ایلدکده بیان جنسی قائم مقامی اولان وارثنه حواله اولنمق حکم
شرعده مستجاب اشتهار در نکته سی اولدر که انقضاء مدت متبین اولدقده منفعت مسلمین جنس فداده بیان
مشرکینه رجوع اولنمقده متعین اولور که رجوع اولنمیوب جهالت جنسه اعتبار اولنسه مسلمینه هیچ نسنه حاصل
اولمیه جغی امربیندر وتقریر سابق ایله حکم موادعه حکم نکاحدن مفارق اولور که نکاحده علی الاطلاق ثوب
یاخود دابه اوزره تسمیهٔ مهر اولندقده بیان جنسلرنده زوجه رجوع اولنمق متحقق اولماز زیرا صورت مفروضه ده
قبل الدخول والخلوة تطلیق ایدرسه وجوب متعه تحقیق اولنوب بعد الدخول والخلوة تطلیق ایدوب یاخود
بعد النکاح احد الزوجین وفات ایدرسه مهرمثلی ایجاب وتنسیق اولنور پس اولبابده نکاحله مملوکه اولان عورتك
بدل اصلیسی اولان متعه یامهرمثلی واجب اولوب اول وجهله ضرری مندفع اولمغله بیان جنسلرنده زوجه
احتیاج رجوع مرتفع اولور مترجم فقیردیرکه مسئله مزبوره اصل کتابده رتبهٔ اغلاقده اجمال اوزره تقریر اولنمغله
ترجمه مزده بسط واطلاق اوزره ایضاح وتفسیر اولندی کیفیت مرقومه اصله ناظر اولان اصحاب بصائره
ظاهر و باهر در انتهی واکر موادعه لری یوز رأس اوزره اولوب ملك اهل حرب فسلمینه مقابلهٔ حقلرنده احرارلرندن
یوز رأسی بعث وتسییر ومسلمین دخی احرار الاصل اولدقلرینی بیلور ایکن آنلر عبید ملك اولدقلرین اقرار وتقریر
ایلسه لر نظر اولنور اکر بو اقرارلری انجق داراسلامده بدیدار اولمش ایسه اول اقراره التفات واعتبار اولنماز که
معلوم اولان حریتلری داریمزده امانله حاصل اولملریله متأکد اولمشیکن مجرد اقرار رق ایتملریله ابطالی سزاوار
اولماز اما حریت اصلیه لری معلوم اولمدقده حکم مسئله بشقه در که آنده دخول داراسلام تأکد حریتلرین استلزام
ایلمز کورمزمیسنکه برشخص مجهول الحال داراسلامده نفسی اوزره اقرار رق ایلسه قبول اولنوب معلوم الحریة
اولان کمسنه نفسی اوزره اقرار رق ایلسه مقبول کورلمز واکر بو اقرارلری دار الحربده دخی طوعا بدیدار
اولمش ایسه یینه معلوم الحریة اولملریله بو اقرارلرینه التفات واعتبار اولنماز مکر حکم مشرکینده آخر ایچون
اقرار رق ایلین آنك عبدی قیلنمش ثابت واستوار اوله اولبابده عبید ملك اولدقلری ظاهر اولمغله مقابلهٔ فداده
قبول مسلمینه سزاوار اولورلر زیرا دار الحربده اولان حریت اصلیه لری حریت قویه دکلدر کورمزمیسنکه
بینمزده موادعه قائم ومنتهض اولمادقده اول حریت استرقاق مسلمینله منتقض اولور و بزمله عقد موادعه لری
معقود اولدقدنصکره دخی کندویلرنده بر بریله موادعهٔ شرعیه لری غیر موجوددر پس حکم مذکور بین المشرکین
معتبر اولدقده مقرله ایچون اقرار رق ایلینلری حقلرنده استرقاق رسیدهٔ تمام اولوب آنك عبیدی اوله جقلری
مقرر اولور اما حکم مذکور بینلرنده معتبر اولمدقده دار الحربده استرقاقلری رسیدهٔ تمام اولماز نته کیم داراسلامده
تام اولماز ایدی زیرا استرقاق احرار قطعا احکام اسلامدن اولمادیغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه رؤس مرقومه
بو اقرارلرندن صکره قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اکر اقرار ایله استرقاق اولنمق احکاملرنده وار ایسه عبید مقرله
اولمق اوزره برقرار قیلنوب یوغیسه اصل معروفلری اوزره احرار اولورلر توضیحی اولدر که اهل حربدن برقومك
حکم ملکلری سارق مسروق منه ایچون عبد قیلنمق ایدوکی شایع اولوب بعض سراق اوزره عبودیتله حکم
ملکلری واقع اولمشیکن قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر اول سارق حکم سابق اوزره عبودیتده بردوام قیلنوب
هنکام حکم ملکده بزمله موادعین اولوب اولمادقلرینه ترتیب احکام اولنماز که دارلرنده حکم اسلامك عدم
جریانی شرط والتزام ایتملر ایدی پس حکم عبودیت قضاء قاضیلری یعنی حکم ملکلری ایله ثابت اولدقده
مقرك نفسی اوزره اقرار رقی ایله دخی مثبت اولور که اقرار حق مقرده قضاء قاضی کبی ملزم ومثبتدر وعلی
هذا موادعهٔ مرقومه بزمله مشرکیندن ایکی اهل دارك میانلرنده منعقد واول ایکی داردن هر بری ملك مستقل ایله
آخردن منفرد اولوب صکره هر بری آخر اوزره هجومه شتاب وهر بری آخردن اسیر ایلدیکی یوز رأسی مقابلهٔ
فداده طرفیمزه استجلاب ایلسه رؤس مزبوره یی هر برندن اخذیمز تجویز واستصواب اولنور زیرا موادعه انجق
بزمله اول ایکی دار بینلریمزده قائم اولوب بین الدارین متقوم اولمامغله کندو بینلرنده بزمله موادعه لرندن اقدم اولدقلری
مسلك اوزره سالك واسر ایله بر برینه مالك اولورلر حتی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه لر اول اسیرلر ینه کندولره سالم
قیلنور کذلك داراسلامده آنلری بیعه شروع ایلسه لر یدلرندن اشترالری مسلمین ایچون مشروع کوریلور
پس مقدمات مذکوره دن مقابلهٔ فداده دخی جواز اخذلری هویدا اولور کذلك بزمله موادعین اولان اهل حرب
انجق اهل دار واحده اولوب لکن اهل دیلم میانلرنده مشتهر اولدیغی اوزره اول موادعیندن دخی هر کیم آخره

قاهر اولور ایسه مقهور عبد قاهر اولمق حکمی بینلرنده ظاهر اولسه یینه حکم سابق بو صورتده دخی متقرر در
نکته سی اولدر که بر بریله بینلرنده موادعهٔ شرعیه منعقد اولمامغله عند تمام القهر حکم ملکلری اوزره قاهر مقهوره یینه
مالك ومقهور قاهرینك عبد مملوکی اولمق ثابت ومتمهد اولور وعلی هذا بعض اهل حرب ایچلرندن بعض اخر یندن
غصب امواله اقدام ایدوب بعده جمله سی قبول اسلام ایلدکلرندن صکره اولبابده بر بریله اختصام ایلسه لر
کورکدر که قاضی بینلرنده قبل الاسلام جاری اولان حکملرنده نظر وتفتیشه اهتمام ایلیه اکر حکملری غاصب
غصبله مغصوب منه مالك اولمق ایدوکی عندنده بدیدار اولورسه غاصب اوزره برشیئ رد ایله امر وقضایه ابتدار ایتمیه
واکر حکملری بویله اولمایوب لکن ملکلری رد ایله امر ایتمدیکی مجرد غصبه عالم اولمدیغندن یاخود مغصوب منه
مخاصم اولمدیغندن ایدوکی عندنده آشکار اولورسه همان رد ایله امر وقضایه درکار اوله زیرا تملك مباح احراز ایله تمام
اولوب صورت مفروضه ده غصب اسباب ملکدن اولمق حکم ملکلرندن اولدقده احراز غاصب باعتبار الید
تام وحکم ملکلرندن اولمدقده غاصب استرداد ایچون مغصوب منه ایله خصومتنی ملکلرینه رفع واعلامه قادر اولمغله
احراز غاصب عدیم الاستتمام اولور وقبول اسلام بعد تمام الاحراز واقع اولدقده تقرر ملکی موجب اولور اما قبل تحقق
سبب الملك وقبل ثبوت الملك واقع اولدقده ثبوت ملکی مستوجب اولماز کورمزمیسنکه اهل حرب اموال مسلمینی اخذ
ایلدکلرندن صکره دارلریله احرازدن اقدم قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اصحابنه رد ایله امر واجبار اولنورلر اما اسلاملری
بعد الاحراز واقع اولسه رد ایله امر واجبار اولنملری جائز وواسع کورلمز لکن مسئلهٔ مفروضه ده غاصب مغصوبنی
استهلاك ایتدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایتمش اولسه لر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکنه نظر واعتبار
اولنمایوب بهرحال غاصب اوزره ضمان مغصوب الزام اولنمامق التزام اولنور زیرا وجوب ضمان انجق محلده عصمت
وتقوم اوزره مبنی ودار الحربده مال حربیده عصمت وتقوم بولنمادیغی بیاندن مستغنیدر اما وجوب رد اعیان
محلده عصمت وتقوم اوزره مبنی اولمادیغی ظاهر وعیاندر کورمزمیسنکه برمسلم مسلم آخردن خمرینی غصب ایلسه
عین خمری قائمه اولدقده صاحبنه رد ایله امر وتنبیه اولنوب مستهلکه اولدقده مثل وقیمتندن برنسنه ایله ضمانی
الزام وتوجیه اولنماز بناء علیه قوم مرقومین ایله مسلمین بینلرنده موادعه بولنمایوب غاصب قبول اسلام یاذمتله
مغصوبی ایله برابر قادم داراسلام اولدقدنصکره مغصوب منه دخی قبول اسلام یاذمت یاخود استیمانله قادم
وغاصبله مخاصم اولسه یینه حکم ملکلری نه ایدوکنه اعتبار اولنمامغله غاصبدن مغصوبنی استرداده بر وجهله
کسب اقتدار ایده مز زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی ظاهر اولسه دخی بزمله موادعین
اولمیان اهل حربك اموالنی داراسلامله احراز ایلمك ملك ایچون سبب تام ایدوکی حکم اسلامدن اولدیغی
امر باهر در اما مسئلهٔ مزبوره ده قوم مرقومین مسلمینله موادعین اولمش اولسه لر نظر اولنور اکر غاصب ومغصوب منهك
داریمزه خروجلری اول موادعه ایله واقع اولوب یاخود احدهمانك خروجی اول موادعه ایله وآخرك
خروجی قبول اسلام یاذمتله واقع اولمش ایسه یینه قاضی ایچون بینلرنده برشیئله قضا جائز وواسع کورلمز زیرا
غصب مرقوم بینلرنده دار الحربده جاری برمعامله اولوب بینلرنده دار الحربده جاری اولان مداینه منزلنه نازل
واحکام مسلمینی معا التزام ایلمین ایکی شخصك بینلرنده حاصل اولمشدر واکر غاصب ومغصوب منهك داریمزه
خروجلری قبول اسلامله واقع اولسه بو صورتده غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن اولمدیغی شایع اولدقده
قاضی ایچون غاصب اوزره رد عین مغصوبله قضا جائز وواسع اولور زیرا غصب سبب ملك اولمق حکم ملکلرندن
اولمامغله احرازی عند الاخذ تام اولمدیغی کبی داریمزه عند الاخراج دخی ناتمامدر که مال موادعینی اخراج
موجب ملك اولمادیغی مالا کلامدر مؤلف صحیح الاسناد نور الله تعالی سنده یوم المیعاد دیرکه بزه روایت ثقاتله
بالغ اولمشدر که مسلمیندن بر طائفه مکه ده اولان مشرکیندن بعض اشیا استعاره ایتمشلر ایدی بعده رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم مکه یی فتح ایتدکلرنده مسلمین مذکورین اول عاریه لری اصحابنه رد ایتمکه عازم
اولدیلر همان رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه ووعظ ایدوب خطبه لرنده العاریة مؤداة والمنحة
مردودة والزعیم غارم قول شریفلری ایله ناسه خطاب ایلدیلر یعنی عاریه البته صاحبنه ادا اولنمشدر یعنی
اداسی واجبدر ومنحه یعنی سودی ویوکی ایله انتفاع بعده صاحبنه رد اوزره ویریلن ناقه وشاة البته صاحبنه
رد اولنمشدر وزعیم یعنی کفیل البته ماله ضامندر انتهی بو حدیث نبوی ذکر ایلدیکمز مسئله ده اصل قویدرکه
موضع اخذ هنوز داراسلام اولمادن احرازی تمام اولمدقده داراسلام اولدقدنصکره صاحبنه رد ایله امر والزام
اولنور واکر دار الحربده مشرکین محاربین یاخود موادعیندن اولان مغصوب منه غاصبله حضور ملکلرنده

مخاصمه ایدوب غاصب بن بو عبدی غصب ایتمدم بلکه کندو مالمدر دیو ادعا ایتمکله ملکلری اول عبدی ید غاصبده ابقاومدعی یه اقامت بینه تکلیفنی القا ایدوب هنوز بینه سی حاضر وقائم اولمادین اول دارك اهلی اهل ذمت یاخود مسلم اولسه لر اول مال مغصوب غاصب ایچون سالم قیلنور زیرا فرض مذکور اوزره مغصوب منه ایچون قبل اقامة البینه اول عینه سبیل وصول معدوم واقامت بینه یه قادر اولوب اولمیه جغی وعلی تقدیر الاقامة شهودی تعدیل اولنوب اولنمیه جغی نامعلوم ایکن ملکلری اول عینی ید غاصبده ابقا ایتمکله احراز غاصب ختم تمامله مختوم اولمشدر حتی مغصوب منه اسلاملرندن صکره کاوب بن ثبوت حقم اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایدهیم دیو طلبکار اولسه بیله قبول واستماعه سزاوار اولماز که احراز غاصب قبل الاسلام تمام اولوب اسلامله دخی تملکی استقرار ایلمشدر ومسئلهٔ مزبوره ده معنای فقهی اولدر که ملکلرینك مغصوب منهی متاعنی ید غاصبدن اخذ ایلمکدن منعی همان اول متاعی ید مغصوب منه دن قهرایله اخذ وغاصبه دفعی منزلنده در وبو اخذ ودفع ملکلرندن بالفعل صادر اولسه اول مدفوعده احراز غاصب تمام اوله جغی ظاهردر که احراز غاصب مجرد ملکلرینك وضع ایلدیکی حکم وقانون ایله تمام اولور ایکن ملکلرینك اخذ ودفعنده یاخود صاحبنی اخذدن منعنده ملکلرینك قوتی ایله بالاولویه تمام اوله جغی امر باهردر کذلك دار الحربده بر حربی ایچلرندن حربی آخرك نفسندن تعبیره قادر اولمیان ولد صغیرینی غصب وانتزاع ایدوب بعده غاصب بو بنم عبدمدر ومغصوب منه بو بنم اوغلمدر دیو نزاع ایلسه لر بو دخی جمیع احکام سابقه ده غصب ماله قیاس وارجاع اولنور کذلك بر ولد صغیرده ذی الید بو بنم عبدمدر دیر ایکن شخص آخر اوغلمدر دیو ادعا ایدوب ملکلری دخی مدعی بنوتی تصدیق برله مدعی عبودیت اقامت بینه ایدنجیه دك ولدی ذی الیددن اخذ وآخره اعطا ایلدکدنصکره قبل اقامة البینه اول دارك اهلی قبول اسلام یا ذمتله کسب اعتلا ایدوب بعده مدعی عبودیت دعواسی اوزره اقامت بینه ایدهیم دیو التجا ایلسه بنه قاضی المسلمین اول ولدی حر قیلوب مدعی بنوت یدنده ابقا ایدر زیرا قوم مرقومین بزمله محاربین ایکن یاخود اوزرلرینه احکامیمز جاری اولمامق اوزره موادعین ایکن حکم ملکلری اول ولدی یدذی الیددن اخراج وآنده ملکنی ابطال وانی حر قیلوب آخره ولدی اولمق اوزره دفع وایصال ایلمشدر بوندنصکره حکم ملکلرینك ابطال ایلدیکی ملکی بینه ایله اثباته مجال بوله منز وحکم میراثلری دخی وجه مشروح مفصل اوزره فصل وتفصیل اولنور که مثلا حکم ملکلری بنیی توریث ایدوب بناتی ایتمك یاخود بالعکس اولمغله ایچلرندن بری هالك اولوب ملکلری دخی حکم مزبور ایله حکم ایلدکدن صکره قوم مرقومین قبول اسلام ایلسه لر ملکلرینك قبل الاسلام واقع اولان جمیع احکامی امضا واتمام اولنور زیرا ملکلری اوزرلرینه سلطان غالب اولوب آنلر دخی حین حکمنده حکمنه رضا اوزره نفوذینی التزام ایتملریله هر حکمی بینلرنده رسیدهٔ تمام اولمشیکن بعد الاسلام آنلردن برحکمی ابطاله اقدام اولنماز کذلك حکم ملکلری توریث بنین ایدوکی معلوم اولوب انجق ملك بالفعل حکمه مباشرت ایتمدین بنین استیعاب میراثه مبادرت قیلسه لر بو دخی بالفعل حکم ملکلری ایله احذلری کبیدر که حضورنده مخاصمه ایلسه لر میراثی ایادی بنینده تقریر ایده جکی معلوم اولمغله قوت وحکمی اعتبار یله اخذ مجرد لرنده تمام احرازلری مجزومدر واکر برکسنه نك برنسنه ده حق ثابتی بولنمامق حکم ملکلرندن ایکن اول نسنه یی ید ذی الیددن اخذ واستهلاك ایتمکله حضور ملکلرنده مخاصمه ایتدکلرنده غاصب اوزره ذی الید ایچون قیمتیله حکم ایدوب هنوز اول قیمتی دفع وتسلیم ایتمدین غاصب وذی الید قبول اسلام ایلسه لر بو صورتده غاصب اوزره هیچ نسنه الزام اولنماز زیرا قیمت انجق ذمتده دین اولمغله قبل القبض مجرد حکمه نظر ایله احرازی تام اولمدیغندن آنکله حکم اولنوب اولنمامق متساوی الاقدامدر وهم بعد الاستهلاك وقبل الحکم اهل دار قبول اسلامه ابتدار ایلسه لر اول مال مستهلکده عصمت وتقوم منعدم اولدیغندن قاضی غاصب مستهلك اوزره برشیئله قضایه اجتسار ایده منز پس ما نحن فیه دخی بویله در واکر دار الحربده بر حربی آخرك عبدینی غصب ایدوب ملکلری دخی عبدی ید غاصبده ابقا وسبیللرین تخلیه قیلدقدنصکره غاصب اول عبدی اعتاق ایدوب بعده ذی الید مدعاسی اوزره اقامت بینه ایتمکله حکم ملکلری ایله اول عبدی اخذ واسترقاق ایلدکدنصکره اهل دار جمیعا یاخود عبد وغاصب ومغصوب منه جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر عبدده عتق غاصب ابطال اولنوب ینه عبد اولمق اوزره ذی الیده تسلیم والحاق اولنور نکته سی اولدر که معتق معتقنی استرقاق ایلمك حکم ملکلرنده ممتنع دکل ایسه حربینك دار الحربده عبدینی اعتاقی نافذ ونافع اولماز یاخود عبد مذکور عبد ذی الید قیلنمقده ملکلری حکم ایتمکله مقهور اولمغله مجددا قهر ایله مأسورکبی اولمشدر حتی برکسنه دار الحربده حر الاصل ایکن آنی بر حربی

اخذ ایدوب عبدمدر دیو اقامت بینه ایتمکله ملکلری مقتضای بینه اوزره قضا ایلسه بو قضا حرمز بور اول حربینك عبدی اوله جغنی اقتضا ایدر کذلك عبد معتق ایکن ملکلری اول عبد بو مدعینك عبدی اولمغله قضا ویدینه تسلیم ایلسه ینه مجددا عبد قیلنمق الزام وتصمیم اولنور واکر اهل موادعه دن اولمیان بر حربی عبید مسلمیندن بر عبدی اسیر ودارلری ایله بعد الاحراز آنی یدندن حربی آخر غصب وعبد مدر دیو اعتاقدن صکره قبول اسلامله جمیعا سرافراز اولدقلرندنصکره اول محرز اقامت بینه برله حق سابقنی اثبات وابراز ایلسه نظر اولنور اکر قبل الاسلام حکم ملکلری بعد البینه محرز اوزره رد ایتمك ایسه عتق غاصب باطل اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمامغله غصبله تمام احرازه واصل اولمامشدر واکر حکم ملکلری غاصب مغصوبه غصبله مالك اولمق ایسه عتق معتبر اولور که حکم ملك اوزره مالك اولمغله تمام احرازی مقرر اولمشدر لکن صورت مفروضه ده حکم ملکلری محرز اوزره رد ایکن ملکلرینه رفع خصام ایتدکلرنده غاصب غصبنی انکار برله بو بنم عبدمدر دیمکه اقدام ایتمکله ملك دخی مدعی اقامت بینه ایدنجیه دك عبدی ید غاصبده تقریر ایدوب غاصب دخی همان اول عبدی اعتاق وتحریر ایلسه بو صورتده عبد مرقوم حر قیلنور زیرا ملکلری محرزی اخذ عبددن منعله ید غاصبده تقریر ایلدکده احراز غاصب تمام اولمشدر بوندنصکره محرز اقامت بینه ایتمکله ملکلری عبدی اکا حکم برله غاصبدن اخذ واکا تسلیم ایلدکدنصکره جمیعا اسلام یا ذمتی قبول ایلسه لر عبد مرقوم ینه حریتی اوزره ابقا اولنور زیرا ملکلرینك اول عبد مثلا وعتقی نافذ اولان مسلم اوزره رق ایله حکمی باطلدر وهم حریتی اسلامله متأکد اولوب محلیت نقضدن خارج اولدقدنصکره ملکلری رق ایله حکم ایتمکله منتقض اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر مسئلهٔ مفروضه ده ملکلری اول عبدی غاصب یدنده تقریردن اقدم غاصب آنی اعتاق ایدوب بعده جمیعا قبول اسلام اوزره اتفاق ایلسه لر أسور مزبور ینه رق اوزره ابقا اولنور که اعتاقی قبل تمام الاحراز واقع اولمغله ابطال والغا اولنور مؤلف عمیق الافکار سقی الله تعالی قبره بغیث نواله فی الغدو والابکار دیر که بر مسلم امانله دار الحربه دخول ایتدکده بر حربی آنك بعض اموالنی غصب ایدوب صکره اهل داری اسلام یا ذمتی قبول ایلسه لر نظر اولنور اکر حکم ملکلری مغصوب منه مسلم مستأمن اولسون یاخود حربی اولسون علی الاطلاق غصب سبب ملك اولمق اوزره واقع ایسه اول مسلم ایچون استرداد متاعی ممتنع اولور زیرا دارلرنده ملکلرینك حکم وسلطنتنه نظر ایله احراز غاصب رسیدهٔ تمام اولوب متاع مرقوم حربینك دار اسلامده مسلمدن اخذ ودار الحربه احراز قیلدیغی ماله متساوی الاقدام اولمشدر واکر حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولوب قبل الاختصام اهل دار قبول اسلام ایلسه لر مال مزبوری مسلم اوزره ردی الزام اولنور زیرا بونده غاصب حکم ملکلری اوزره غصبدن ممنوع اولمغله مقهور ایدوکی ظاهر ومسئلهٔ سابقه ده غصب اوزره مقرر اولمغله قاهر ایدوکی باهردر واکر اولبابده حکم ملکلری نه ایدوکی غیر معلوم ایسه اول مالی مسلم مستأمن اوزره رد ایلمك حکم محسومدر که فی الاصل آنك ملکی ایدوکی مجزوم ایکن غاصب ایچون سبب تملك اولان احراز تام غیر محرز ومدر وهم غصب بنفسه موجب ملك اولمدیغی عندیمزده معلوم ومسلم اولمغله آنك خلافی بر قومك بینلرنده معتبر ایدوکی معلوم اولمدقجه حکمی عندمزده معلوم اولان وجه اوزره بنا قیلمق واجب ومحتمدر لکن حکم ملکلری اول مالی صاحبنه رد اوزره واقع اولدیغی صورتده مسلم مزبور غاصب مسفور ایله ملکلرینه رفع خصام ایدوب غاصب انکار غصبله بو مال بنم ملکمدر آندن اخذ ایتمدم دیو دفع اختصام ایتمکله ملکلری دخی مسلم اقامت بینه ایدنجیه دك ید غاصبده ابقاسنی التزام ایلدکدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر مال مرقوم غاصب ایچون سالم قیلنور که ملکلری اول عین اوزره یدینی تقریر ایتمکله احرازینی متمم اولمشدر اما قبل الاسلام مسلم مرقوم اقامت بینه ایتمکله ملکلری غاصبدن اخذ ویدینه تسلیم ایلسه ینه ملکی کندویه سالم قیلنوب تخمیسی دخی لازم اولماز زیرا بوندن اقدم ملکلرندن حکم ملك اهل حربله منفصل اولمشیکن بو دفعه ده آنك حکمی ایله ملکنه راجع ومتصل اولمشدر وهر دلیل کندو مثلی ایله منتسخ اولمق حکم مرتسخ اولمغله بونده دخی ملکك حکم سابق حکم لاحق ایله منتسخ اولمشدر یاخود مسلم مزبور اول عینی ید غاصبدن اخذ ایلدکده قوت ملکلری ایله احرازی تام اولمغله مجددا اکا تملکله تمام اولمشدر بناء علیه تخمیسی واجب اولماز که تملکنی اعزازدنی موجب اولان برسبب مستوجب اولمامشدر کذلك مسلم مستأمن بر حربینك یدنده مملوکی اولان عبدنده بو بنم عبدمدر دیو بطریق الزور دعوی واقامت بینه ایتدکده ملك اهل حرب اول عبدی حربیدن اخذ ویدینه تسلیمدنصکره جمیعا قبول اسلام ایلسه لر ینه حکم ملکلری ایله احرازی تام اولمغله تملك عبد ایله تمام قیلنور

لكن تملك مزبور غدری مشتمل ومسلم مستأمن بطریق السرمال اهل حربی اخذ واخراج قیلق منزلنده متنزل
اولمغله اول بابده امان نفسنه غدر ایلدیککندن صاحبنه رد ایله امر وافتا اولندیغی کبی بو بابده دخی حکم مزبور
اجرا قیلنور مؤلف صاحب المقال علیه رحمة الکبیر المتعال دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده اول دارک اهلی مسلمینله موادعین
اولمش ولسهلر کرکدرکه حاکم مسلمین اول عبدی ید مسلمدن اخذ وصاحبنه رد ایلیه زیرا بو صورتده غدری امان
مسلمین اوزره ثابت اولمغله حاکم ایچون رد اوزره ولایت اجباری متثبت اولور اما مسئلهٔ اولی بشقه‌در فعلی هذا
بر مسلم مستأمن دار الحربده برحربینک متاعنی غصب ایدوب ملکارینه رفع خصام ایتد کلرنده غصبنی انکار ایله
یمین ایتدو ملکمدر دیو ادعا ایتمکله ملک دخی حربی اقامت بینه ایدنجیه دک اول متاعی ید مسلمده ابقا ایتدکدنصکره
قبل اقامة البینه اهل دار قبول اسلامله سعادتمدار اولسهلر متاع مرقوم ملک مسلم اوله جغی بدیدار اولور انجق
قوم مذکورین غیر موادعین ایسهلر آنده بلاجبر صاحبنه رد ایله افتا اولنوب موادعین ایسهلر همان جبر ایله
اخذ وصاحبنه اعطا قیلنور که معنای غدر اکرچه علی کلا التقدیرین ظاهردر لکن مسئلهٔ ثانیه‌ده ید مالکندن
اخذ ایله غصبده مجاهر اولمغله معنای غدر مسئلهٔ اولی دن زیاده ظاهر وباهردر واکر موادعین یا غیر موادعیندن
برحربی عبدینی مکاتب قیلوب بعده جمیعا قبول اسلام ایلسهلر اول کتابت تنفیذ واتمام اولنور که کتابت بیع
وشرا کبی رضاء طرفینه مبنی اولان احکامدندر لکن مسئلهٔ مفروضه ده قبل الاسلام عقد کتابتدنصکره کتابتی
ابطال واعدام وبطریق القهر استرقاق واستخدام ایدوب بعده قبول اسلام ایتمش اولسهلر نظر اولنور اکر
حکم ملکلری بعد القهر بطلان کتابت ایسه قاضی المسلمین دخی اول وجهله قضایه مبادرت ایدر زیرا عقد
کتابتله مکاتب ایچون ثابت اولان ملک ید اعتاقله ثابت اولان حقیقت حریتدن اقوی واشد دکل ایکن بر قریبا
صورت اعتاقده بیان وانبا ایلدیک که بعد الاعتاق قهر ایله استرقاق ایتدکده حکم ملکلرینه نظر وآنک اوزرینه
ابتنا قیلنور پس کتابت دخی آنک کبیدر واکر حکم ملکلری بطلان کتابت اولمیوب انجق حربی مرقوم اول عبدی
قهر ایله دار اسلامه اخراجه مبادرت ایتمش اولسه ینه نظر اولنور اکر اهل داری مسلمینله موادعین ایسهلر
قاضی المسلمین ابقاء کتابتله آنی استرقاقدن منعله قضا ایدر واکر غیر موادعین ایسهلر قاضی آنی عبد محض
قیلوب کیفمایشاء آنده تصرفنی امضا ایدر که غیر موادعین اولدقلرنده دار اسلامله احرازی موجب ملک
اولمق اوزره تام اولوب موادعین اولدقلرنده نا تمامدر واکر برحربینک عبدی دار الحربده قبول اسلام
ایتدکدنصکره حربی آنی اعتاق یا کتابتله بکام قیلوب بعده آنی قهر ایله استرقاق واستخدام ایلسه بو بابده آنک
ابطالی ایله عتق وکتابتی باطل اولمیه جغی ما لا کلامدر که عتقله حریتی وکتابتله ملک یدی اسلامله متأکد
اولمشیکن کرک حربی وکرک ملکلری آنی ابطاله متعهد اوله مز زیرا قریبا بیان ایلدیک که حریت کبی محتمل النقض
اولمیان امورده ملک اهل حربک مسلم اوزره حکمی معرض بطلانده در وهم حکمی انجق ملکدن ملک آخره
محتمل النقل اولان امورده معتبر ومسلم اولان معتق ومکاتبده نقل ملک غیر متصوردر مؤلف مصیب التدبیر
بشره الله تعالی فی مواطن الخوف باحسن التبشیر دیرکه حربی مرقوم اول عبدی اسلامندن اقدم مدبر قیلمش
اولسه تدبیری باطلدر که مدبر تدبیر ایله ید مولاسندن خارج اولمیوب بلکه بعد التدبیر غیر مدبر کبی حکم اسلام اوزره
دخی ید مولاسنده علی حاله مقهوریت اوزره حاصلدر اما اعتاق وکتابت بشقه‌در که آنلر حکم اسلام اوزره
مملوکدن ید مولاسنی ساقط وزائل ایدرلر پس بعد العتق والکتابة حکم ملکلری معتقی استرقاق معتق اوزره
تمکین اولمدقده معتق ومکاتبک ید مولالرندن خروجلری مستبین اولور بناء علیه عبد مرقوم بعد العتق
والکتابة قبول اسلام ایلدکده علی حاله عتق وکتابتی اوزره ابقا اولنور اما بعد التدبیر قبول اسلام ایلدکده ینه
مولاسینک عبدی قیلنوب آنده کیفمایشاء بیعی وسائر تصرفاتی تنفیذ وامضا قیلنور لکن تدبیری اسلام عبددن
صکره واقع اولسه حکم تدبیری ثابت ومتمهد اولور که حین تدبیرنده حق حریتی اسلامی ایله متأکد اولمشدر
ومدبر محتمل التملیک اولمامق حکم اسلامدن اولمغله تدبیری صحیح اولوب اول وجهله مولاسی ولاسنه مستحق
اولمدقدنصکره مجرد اوزرینه اثبات ید ایتمکله ابطال تدبیرینه اقدام ایده مز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در انجق
ما نحن فیهده صحت تدبیردنصکره مولاسی قبول ذمت ایلسه کرکدرکه اول مدبر مسلم استسعا اولنمغله ملکندن
اخراجنه همت اولنه زیرا اسلامی ایله ملکندن اخراجه مستحق اولمشیکن تدبیری جهتی ایله بیعی متعذر اولمغله
ملکندن اخراجنده استسعاسی متقرر اولمشدر واکر برحربی عبدی ایله برابر امانله دار اسلامه چیقوب
بعده آنی مدبر قیلسه تدبیری تجویز وتقریر اولنور که تدبیری حکم مسلمین آنک اوزرینه جاری اولدیغی

موقعده

موقعده واقع وکندو دخی امانله خروجنده اول حکمی ملتزم واکا مطاوع اولمشدر بناء علیه اول
عبدی بیعی جائز وواسع کوریلمز اما بعد التدبیر اول عبدی دار الحربه اعاده ایدرسه ینه تدبیری
باطل اولور که عودتله حکم امانی زائل اولمغله دار اسلامده واقع اولان تدبیری دار الحربده واقع اولان
تدبیرینه مماثل اولور لکن حکم استیلاد بشقه‌درکه حربی جاریه‌سنی دار الحربده یا خود امانله چیقوب
دار اسلامده استیلاد ایلسه بهر حال ام ولدندن تعدادا اولنور که استیلاد انجق نسبه تابع ونسب دار اسلامده
نه وجه اوزره ثابت اولورسه دار الحربده دخی اول وجه اوزره ثابت اولمغله نسب اوزره بنا قیلنان استیلاد دخی
اول وجه اوزره واقع اولور واهل حربدن ولدینی اشترا مسلم ایچون بر وجهله سزا کوریلمدیکی کبی ام ولدینی دخی
اشترا بر وجهله روا کوریلمز اما حکم تدبیری بشقه‌درکه ذکر وتقریر ایلدیک والله تعالی اعلم

باب من الرهن یأخذه المسلمون والمشرکون منهم * یعنی مسلمین مشرکیندن ومشرکین مسلمیندن اخذ ایلدکلری
رهنک احکامنده باب بدیع الاستحکامدر مؤلف اصابت مرهون اثابه الله تعالی باجر غیر ممنون دیرکه مشرکین
امر موادعه‌ده اطمئنان ایچون بزآنلره رجال مسلمیندن اعطاء رهن ایدوب آنلر دخی رجاللرندن رجالیمزک معادللرینی
اعطاء رهن ایتمکه طلبکار اولسهلر مراهنهٔ مرقومه مشروع اولمامغله آنده بلا ضرورة مساعدهٔ مسلمین جائز
وسزاوار اولماز زیرا اهل حرب رجال مسلمین اوزره مأمونین دکللردرکه مخالفت اعتقادلری آنلری قتل مسلمین اوزره
حامل واعتقادلرنده آنلری قتل مسلمیندن زجر ایده جک نسنه غیر حاصل ایدوکی ظاهر ومستبیندر حتی رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری ما خلا یهودی بمسلم الاهم ثم نفسه بقتله یعنی بر یهودی بر مسلم ایله هیچ تنها
قالمدی الا نفس یهودی یهودی یه قتل مسلمی القا ایلدی حدیث حکمتفرماسنده بو معنایه رمز وایما بیورمشلردر لکن
مسلمین بعض امور ایچون خوفه ذاهب اولوب خلاصه چاره بولمادقلری جهتله وجه مذکور اوزره صلحه اعتنا ایتمکله
مشرکین رهنلرین مسلمینه اعطا ایله وفاء شرطه ابتدا ایلسهلر اول بابده اعطاء رهنلریندن امتناع ایلمک حق مسلمینده
جائز وسزا بلکه افضل واحری کوریلور که اهل حرب مسلمین اوزره مأمون الغائله اولمدقلرندن فضله رهن
مشرکین ید مسلمینه واصل اولمغله ضرورت مسلمین زائله اولمشدر سؤال اولنورسه که مسلمین رهن مشرکینی
اخذ ایدوب شرط قیلدقلری رهنلرین اعطا ایتممک غدر ایکن نیجه سزا کوریلور جوابنده دیرزکه غدر دکلدر بلکه
شرط مرقومک جوازی معنای ضرورته مبنی ایکن اول ضرورت مرتفع ومنتهی اولمشدر کورمزمیسنکه مسلمین
اهل حربله مدت معلومه‌ده موادعه ایتمشلر ایکن قتال مشرکین اوزره کسب قوت ایتملریله موادعه‌یه باعث احتیاجلری
اولان معنی زائل اولدقده اصل موادعه‌ده دخی قبل المدة نبذ عهدلری جائز کوریلوب غدرده داخل اولماز
پس شرط موادعه دخی اصله مماثلدر وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینک
شو حدیث جلیللریدرکه بیوردیلر من حلف علی یمین فرأی غیرها خیرا منها فلیأت الذی هو خیر ولیکفر یمینه
یعنی اول کمسنه که بر امر اوزره یمین مؤکد ایدوب صکره اول امرک خلافنی اولی کورسه اول اولی کوردیکی امری
ایشلسون ویمیننه کفارت ایلسون مترجم فقیر دیرکه حلف ویمین ایکیسی شیٔ واحددر ولفظ حدیثده من حلف
علی یمین قول شریفی بحسب الظاهر یمین اوزره یمین دیمکدر لکن مراد انجق ترجمه اولندیغی اوزره تأکید یمیندر
انتهی ویمینده وجه مشروح اوزره مخالفت جائز اولدقده یمیندن اقوی اولمیان موادعه‌ده جوازی واضح
ومتمیز اولور بو صورتده اهل حرب سز رهنکزی اعطا ایتمز سکز بزم رهنمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نزاعه شروع
ایلسهلر خوف ایتدیککمز نسنه‌لردن امین اولمدقجه ردیمز مشروع اولماز که قبل الامن ردلری مسلمین اوزره قوتلرین
واستیصال بعض موحدینه احداث قدرتلرین متضمن اولمغله غیر ممکن وبعد الامن وجوب ردلری متعیندر
زیرا رهن قیلنان رجال مرقومین دار یمزده مستأمنین منزلنده نازلین اولملریله کرکدرکه خوف ایتدیکمز نسنه‌لردن
تحصیل امن ایدنجیه‌دک حبسلرینه اقدام بعده ابلاغ مأمنلرینه اهتمام اولنه لکن رهن مرقومین ید یمزده قبول
اسلام ایتمش اولسهلر مشرکین آنلری اخذ ایچون طلب وابرام ایتسهلر دخی تسلیمله مساعدهٔ مرامارلری جائز کوریلمزکه
آنلر سائر مسلمینله برابر اولوب مشرکین دخی مسلمین اوزره مأمونین اولمدقلری مقرردر انجق آنلر عبید مشرکین
ایسهلر کرکدرکه امام المسلمین آنلری دار یمزده قبول اسلام ایلین عبد مستأمن منزلنده انزال وآنلری بیع وثمنلرین
مولالرینه دفع وایصال ایلیه کذلک مسئلهٔ مفروضه‌ده جانبین رهنلرین بربرینه اعطادنصکره مسلمین مشرکیندن
رهنلرین اخذه قادر اولسهلر ینه جواز اخذلری ظاهردرکه حدوث قدرتله ضرورتلری زائل اولمشدر وارتفاع
ضرورتله حقلرنده منع رهن ایلمک واجب اولدیغی کبی بعد الاعطا وجوب اخذ دخی حاصلدر زیرا حق مسلمینده

وقت قدرتلرنده حلال کورلمزاکه ایادی مشرکینده مقهور اولان بر مسلمک تخلیصنی ترک واهمال ایده‌لر حتی
اهل حرب مسلمینی اخذ رهنلرندن منع ایدوب مسلمین مرهونین دخی طالب قتال اولدقلرنده تخلیصلری اوزره
قتل مسلمین حلال کورلمز که اهل حرب جنس مسلمینده ظالم و مسلمین اوزره بقدر الامکان دفع مظالم واجب
ومتحتمدر لکن اهل حربدن بر فردی قتل ایتمکسزین اخذ رهنه قدرتلری وار ایسه اول قوم مواد عیندن بر فردی
قتل ایلمک جائز وسزاوار اولماز واکر رهن مشرکین بزدار الحربه رجوع ایتیوب سزه ذمت اولورز دیو طالب
اولورلرسه نظر اولنور اکر احرار ایسه‌لر مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور زیرا ذمت اسباب انتهاء قتالدن
بر سبب ایدوکی معلوم ودنیاده التزام احکام اسلامی مستلزم اولمقده خلف اسلام ایدوکی مجزوم اولوب رهن
مرقومین دخی اوزرلرینه عرض اسلام اولنماغه طالب اولدقلرنده مساعدهٔ مرامری واجب اولدیغی کبی اعطاء
ذمته طالب اولدقلرنده دخی واجبدر واکر عبید مشرکین ایسه‌لر عدم مساعدهٔ مطلبلری امام اوزره واجب اولور
زیرا عبد البته مولاسنه تابع ومولالری باعتبار الموادعه داریمزده بولنان مستأمنین موقعنده واقعلر در پس
ملك مولالری باعتبار الامان آنلرده محترم وازالهٔ ملك ایتمدین انلری ذمت قیلمق ممکن اولمدیغی مسلم اولمغله همان
مولالرینه رد وتسلیملری لازم واسلمدر واکر بعد قبول الذمه حر هونین بز احرار ز دیوب مشرکین
بلکه بونلر بزم عبیدیمز در دیمکله اختلاف ایدرلرسه اولابده قول قول مرهونین ایدوکی بلا خلافدر زیرا آنلرید
نفسلرنده بولنوب ایادی اغیارده مقهور اولمامقله رقلری اوزره بینه قائم اولمادقجه حریتلرنده قول آنلرك
قوللری قیلنمق لازمدر واهل ذمیدن اولملریله رقلری اوزره شهادت اهل حرب قبول اولنمایوب مسلمین
یا اهل ذمت شهادت ایتمدکجه مولالرینه مردود وموصول قیلنمازلر وقبول اسلام ایتمشلر ایسه رقلری اوزره
شهود مسلمین شهادت ایتمدکجه امام بیع واعطاء ثمنلرینه مباشرت قیلماز واکر اهل حرب اصل موادعه ده
بز غدر ایدوب سزك رهنلریکزی قتل ایدرسك بزم رهنلریمزك دخی دملری سزه حلال اولسون دیو شرط
ایتمشلر اولوب بعده بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسلرینه دماء رهنلری بزه حلال اولماز زیرا مرویدرکه
وقعهٔ مرقومه زمان معاویه‌ده واقعه اولوب حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه وسائر مسلمین بعد البحث والنزاع
رهن مشرکین شرعا قتل اولنمامق اوزره اجماع ایلدیلر وهم رهنلری میانه مزده امان اوزره ادخال اولنملریله
غیریلردن حاصل اولان جنایتله دملری استحلال اولنمایوب شرط سابق دخی حکم شرعه مخالف اولمغله
ابطال اولنور همان قبول اسلام ایتمشلر ایسه امام آنلری اهل ذمت قیلوب ایتمشلر ایسه مشرکین رهنلریمزی
قتلدن اقدم قبول اسلام ایدنلر کبی احرار الاصل قیلمغه همت ایدر لکن رهنلریمز قتل اولنمامش ایکن رهنلری
قبول اسلام ایلدکده مشرکین آنلری طلبده اقدام ورهنلریمزی اوزریمزه رد ایتمزسکز بز دخی سزك
رهنلریکزی قتل یا استرقاق ایده‌رز دیو ابرام ایلسه‌لر نظر اولنور اکر رهنلری رد اولنملرینه راضی اولمازلرسه
اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایده‌جکلری معلوم اولسه دخی رهنلرین رد ایلمك امام ایچون جائز ومرضی
کورلمز زیرا ایکی رهنك حرمت نفسلری برابر ایکن اهل حرب رهن مسلمینی قتل ایتدکلرنده امامك اول ظلمده
عدم شرکتی مقرر اما رهنلرین بعد الاسلام آنلره تسلیم ایدوب آنلر قتل ایتدکلرنده مسلمینی قتل مشرکینه
عرض ایتمکه رخصت شرعیه یوغیکن عرض ایتمکله اول ظلمده شریك اوله جغی اظهردر کورمزمیسنکه
رهنلری یدیمزده هالك اولمغله اهل حرب اول هالکینك عدد نجه مسلمیندن بدل طلب ایتمکه اقدام وویرمزسکز
رهنکزی قتل ایده‌رز دیو ابرام ایلسه‌لر اعطاء مسلمینله مساعدهٔ مرامری جائز کورلمز پس قبول اسلام
ایلین رهنلری دخی آنك کبیدر واکر رهنلری رد اولنملرینه رضا بر له بزی اهل حربه اعطا ورهنلریکزی
اخذ ایدیکز دیو اظهار ارتضا ایدرلرسه ینه نظر اولنور اکر امامك اغلب ظنی آنلری قتل ایده‌جکلرینه متعلق
اولورسه ینه دفع وتسلیملری جائز ولایق کورلمز زیرا انسانك کندو قتلنه اذنی حکم اباحتده معتبر اولمادیغی
کبی تعریض قتلنه اذنی دخی معتبر اولمامق مقرردر واکر آنلره نه معامله ایده‌جکلری عند الامام مجهول ایسه
اولابده دفع وتسلیملری مشروع ومعقول کورلور زیرا رضالریله دفع وتسلیملری طرف مسلمیندن آنلره ظلمی
موجب اولمیوب مجرد تسلیملری سبب هلاکلری اولمدیغندن بشقه تسلیمه رضالری البته نفسلری اوزره
امین اولدقلرینی مستوجبدر وهم رهنمز اولان مسلمینه سزی رهن مشرکینی رد ایله تخلیص ایده‌رز دیو وعدیمز
سبقت ایتمشیدی پس اول وعد ایله رهنمز اولان مسلمینه رعایت رهن مشرکین اولان مسلمینه رعایت اوزره کسب
رجحان ومسابقت ایتمشدر واکر رهن مشرکین مسلمیندن طالب عقد ذمت اولدقلرنده مشرکین دخی سز آنلری

مطلب رضاء المقتول بقتله لا یوجب الاباحة

ذمته قبول ایدرسکز بز دخی رهنلریکزی قتل یاخود استرقاق ایده‌رز دیو اظهار شدت ایلسه‌لر کرکدر که
امام آنلری ذمته قبول ایتمیوب همان مشرکینه ردایله اخذ مسلمینه مبادرت قیله اما قبول اسلاملری بشقه‌در که
اسلام مشرکك قبول غیره توقف ایتمیوب نفسی ایله تام اولور اما عقد ذمی رضاء مسلمین بولنمادقجه تمام اولماز
بناء علیه قبول ذمتلرده حقیقة یا حکما اتلاف مسلمین متحقق اولدقده اکا رضا حق مسلمینده جائز ولایق کورلمز
زیرا مسلمین ایچون سبقت ایلین وعده وفا وآنلری ایدی مشرکیندن استخلاص واستیفا قیلمق رهن مشرکینی
ذمت قیلمقدن احسن واولی وامام دخی ناظر مسلمین اولمغله مسلمینه انفع اولان امری اختیار ایلمك اوزرینه
اوجب واوفق در اما قبول ذمتلرده مشرکین سبیل رهنمزی تخلیه ایده‌جکلرینه امام المسلمین عالم اولورسه
اولابده بلا توقف اعطاء ذمت بر له اوزرلرینه وضع خراج ایلمك لازمدر که معنای مذکور اتلاف مسلمینی
غیر مستلزمدر ووجه مشروح اوزره سبیل رهنمزی تخلیه ایده‌جکلرینه عالم اولمدقجه امام آنلری ذمت قیلماغه
نادر دکلدر که اهل حربك رهنلری ذمت اولدقده سبیل رهنمزی تخلیه ایتمیه‌جکلری ظاهر وخلاف مجزوم
اولمدقجه حکمی ظاهر اوزره بنا واجب ایدوکی معلوم ومشتهردر لکن بویله ایکن امام آنلره اعطاء ذمت ایتمش
اولوب بعده اخذ رهنمزی طلب بابنده دقت ایلدکده اهل حرب سز بزم رهنمزی رد ایتمدکجه بز دخی
رد ایتمزز دیو عناد ومخالفت ایلسه‌لر کرکدر که رهنلری رد اولنملرینه رضا کوسترمدکجه آنلری رد ایله ذمتی
ابطال وعهدینی نقضه مباشرت قیلیه زیرا مسلمین ایچون ذمت اولدقلرنده نفوس مسلمین ایچون ثابت اولان
حرمت آنلرك نفوسلرینه دخی ثابت ومقرر اولوب اولوجهله قبول ذمتلری قبول اسلاملری ایله برابر اولمشدر
اما رهنلری طیب نفسله رد اولنملرینه راضی اولورلرسه ردلری جائز ومرضی کورلور مکر امامك اغلب ظنی
قتل ایده‌جکلرینه ذاهب اوله اولابده ردلری جائز ومناسب کورلمز وبو تفصیلك اصل واساسی انجق قبول
ذمتلرین قریبا قبول اسلاملرنده ذکر ایلدیکیمز احکام اوزره قیاسدر یاخود مدار تفصیل انجق مبادلهٔ
رهانی مسلمینی اهل ذمته مفادات منزلنه تنزیلدر وبز باب من الفداء اثناسنده بیان ایلدیك که مفادات مزبوره
رضاء اهل ذمت بولندقده شایان وبولنمادقده غیر شایاندر کورمزمیسنکه رهنلری یدیمزده هالك اولمغله
اهل حرب مسلمینله نزاعه سالك واهل ذمتکزدن فلان وفلانی بزه ویرمدکجه رهنکزی رد ایتمزز دیو متهالك
اولسه‌لر مطلوبلری اولان ذمیلر راضی اولورلرسه تسلیملری جائز واولمازلرسه حد جوازی متجاوزدر کذلك
مسئلهٔ مرقومه‌ده مطلوبلری نساء اهل ذمتدن بعض عورتلر اولسه بودخی صورت سابقه ایله مساویدر که عقد
ذمتله حاصل اولان حرمتده حال نسالری حال رجاللری ایله مستوی ونسادن تأثیر رضا رجالدن تأثیرینه
متساویدر اما مطلوبلرده صبیان اهل ذمت بولندقده صبیانك ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه دخی امام
آنلری تسلیم ایلمك جائز ولایق کورلمز زیرا تسلیمی صبی‌یه ظلم ایدوکی مقرر واولابده اذن صبی معتبر اولمدیغی کبی
صبی‌یه عائد اولان ماده‌ده اذن والدینی دخی معتبر اولمامغله وجود وعدمی برابردر کورمزمیسنکه اهل حرب
اول صبی‌یی استعباد ایلسه‌لر امام بغیر حق استعباد حره معین اولمش اولمازمی حال آنکه اعانت مرقومه حرام ایدوکی
مستغنیدر کذلك رهن مشرکیندن قبول اسلام ایدنلرده نسا وصبیان بولنوب مشرکینه دفع وتسلیمده کندولرك
ووالدینلرینك رضالری متحقق اولسه ینه تسلیملری حق امامده جائز ولایق کورلمز اما صبیان مرقومین تسلیم
اولنمامغه دلیل آنفا صبیان اهل ذمتده ذکر اولنان تعلیلدر واما نساء مرقومه تسلیم اولنمامغه علت تسلیملرنده
آنلری حرامه عرض ایتمك متحقق اولوب اولابده اذنلری معتبر اولمامق مصلحتیدر که مشرکینه بر وجهله حلال
اولمیان مسلمه عورتی فرجنی استحلال ایلین مشرکینه تسلیمده اصلا جواز وصحت یوقدر ومحذور معهود حق
اهل ذمتده مفقوددر کورمزمیسنکه بر ذمیه‌یی داریمزده بر مستأمن تزوج ایلسه نکاحی جائز ووطئی اکا حلال
اولور اما بر مسلمه‌یی تزوج مراد ایلسه اکا قادر اولمیوب بهر حال اکا حلال اولمق محال کورلور انجق اهل حربه
تسلیم اولنه‌جق عورت اسلامندن رجوعی بابنده خوف اولنمادیغندن بشقه اشتها اولنمیان عجائزدن ایسه
تسلیمه رضاسی بولندقده امید ایده‌رمکه اخذ رهن مسلمین ایچون رد ایلمك حق رجالده جائز اولدیغی کبی
آنده دخی جائز اوله لکن بشرط آنکه دار الحربه سفرنده یاننده مسلمیندن بر محرمی برابر اوله زیرا عورت عجائزدن
ایسه دخی دار الحربه بلا محرم سفری غیر جائزدر اما عجوزه اولوب یاننده محرمی دخی برابر اولدقده برای مصلحت
دار الحربه سفری جائز کورلور پس ما نحن فیه دخی بو قبیلدن ایدوکی واضح ومتمایزدر واکر مسلمینده مقاومت
مشرکین بولنمامغله موادعه‌یه محتاج اولوب مشرکین دخی موادعه ایچون مسلمیندن طلب رهنده عناد ولجاج

مطلب المرأة لا تسافر الی دار الحرب بغیر محرم ولو کانت عجوزا [illegible]

ایتملریله مسلمین حسب الضرورة اعطاء رهن ایچون برجماعتی احضار ایتدکلرنده جماعت مزبوره بز رهن
قیلنمغه راضی اولمازز زیرا اهل حرب بزم اوزریمزه مأمونین دکللردر دیوا متناعده اصرار ایلسه لر بوصورتده
امام علی وجه النظر للمسلمین آنلره جبر ایلمك جائز وسزاوار اولور زیرا اهل حربدن جمیع مسلمین اوزره خوف
وخطر ظاهر واول رهن اولنان جماعت اوزره خوف وخطر غیر ظاهردرکه احوال ناسده ظاهر اولان
موادعه یه وفا ایدوکی امر باهردر وبو باب المفاداة بالاساری او غیرهم من الاموال اثناسنده اعلام ایلدیك امام
المسلمین ایکی بلیه یه مبتلی اولدقده کرکدرکه اهونلرین اختیار ایله ایکی ضررك اعظمنی اهونی ایله دفعی التزام
ایلیه لکن صورت مفروضه ده امامك اغلب ظنی اول رهن اولنان جماعتی قتل ایده جکلرینه متعلق اولورسه
آنلری اعطاسی اصلا جائز ولایق کوریلمزکه اعطا ایتدکده آنلرك هلاکلرینه معین ومدلرنده شریك اوله جغی
بدیدار واعطا ایتمیوب مشرکین دخی مسلمینه ظفر بولدقلرنده صنع مشرکینده مشارك اولمیه جغی آشکاردر
وبومثللوا مورده ظن غالب مناب یقینده نائب قیلنور کورمزمیسنکه امام المسلمین منفعت مسلمینی متضمن برامر
مهم ایچون اهل حربه ارسال رسوله محتاج اولوب رسالت ایچون تعیین ایلدیکی مسلم دخی رسالتله اهل حربه
دخولدن امتناع وانزعاج ایلسه امام ایچون اولبابده اجبار جائز وسزاوار اولور اما اغلب ظنی اول رسولی قتل
ایده جکلرینه ذاهب اولورسه مسلمیندن برفردی بعث ایلمك و بعث اوزره اجبار ایلمك جائز ومناسب کوریلمز
پس رهن دخی رسول کبیدر وصورت مزبوره ده موادعه لری مثلا اوچ سنه اوزره منعقد اولوب قبل انقضاء المدة
مسلمین کسب قوت ایتمکله نبذ عهده عزیمت قیلدقلرنده مشرکین بز موادعه یی ترك ایتمزز ورهنکزی اوزریکزه
رد ایتمزز دیو مخالفت ایلسه لر اولبابده ابطال موادعه حق مسلمینده جائز کوریلمز لکن عدم جوازینه مخالفت
مشرکین باعث اولمیوب انجق یدلرنده رهنمز بولنمقدن منبعث اولمشدرکه مسلمین نبذ عهدده اصرار ایلسه لر
عقدما رهنمز ایچون وعد اولنان تخلیصه وفادن نکول واول عهدی اخفار ایله اضراره مؤدی اولورکه بومعنی
جائز وسزاوار اولماز پس لازمدرکه رهنمزی یدلرندن استنقاذ ایدنجه دك اهل حربه اعطا اولنان عهده وفا بله
انفاذ اولنه کذلك موادعه لری علی وجه التأبید اولمش اولسه ینه تقدیر مذکور اوزره مسلمین قتال مشرکینده کسب
قدرت ایتسه لر دخی ابطال موادعه تجویز وتسدید اولنماز مکرکه رهنلرینی سلامت اوزره استخلاص ایده لر
یاخود رهنلری حتف انوفهم دار الحربده فوت اوله لر یاخود رهنلری ایادی مشرکینده قتل اولنملرینه راضی
اوله لر بوصورتلرده مسلمین ابطال موادعه برله قتال اهل حربه مسارعه لری جائز کوریلور زیرا مانع نبذ اولان
انجق حق رهنه رعایت حاصل اولمق ایدی وخصال مذکوره دن بری بولندقده اول مانع زائل اولور اما صورت
مفروضه ده مدت موادعه منقضیه اولدقدنصکره مسلمین عزم قتال ایتدکلرنده مشرکین سز بزمله قتال
ایدرسکز بزدخی سزك رهنلریکزی قتل ایدرز دیو بسط مقال ایلسه لر بوبابده قتاللری حلال کوریلور
زیرا بوتقدیر اوزره قتاللری مسلمینله رهنلری میاننده اولان معاهدهٔ تخلیصه موجب ابطال دکلدرکه بعد
انقضاء المدة مجرد رهن اوزره خوف اولنمق قتال مشرکینه مانع اولماز نته کیم اطفال مسلمینله تترس لرنده قتاللری
ممتنع اولماز کذلك بزمله قتال ایدرسکز یدیمزده بولنان اسراء مسلمینی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه
وجه مذکور ایچون قتاللری جائز وسزاوار کوریلور کذلك امام المسلمین اهل حربه برای مصلحت بعض کسنه لری
رضالری ایله یاخود بطریق الاجبار رسالتله بعث وتسیار ایتمکله اهل حرب آنلری حبسه ابتدار بعده مسلمینه
سز بزمله قتال ایدرسکز رسوللریکزی قتل ایدرز دیو اخبار ایلسه لر ینه قتاللری جائز وسزاوار اولور
نکته لری اولدرکه صور سابقه دن برنده امامله رهن واسرا ورسل مثللو مسلمیندن برقومك میانلرنده منعقد اولان
عهدی ابطال اصلا متحقق اولمیوب همان مشرکیندن مسلمین مذکورینه ظلم وتعدی ملحق اولشدر
وظلم مذکوردن خوف ایچون مسلمین اوزره قتال مشرکین متعذر اولماز مؤلف حکمت نثار صانه الله تعالی
عند المسئلة عن العثار دیرکه بعض مداین مشرکین مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقلرنده بزمله موادعین
ومراهنین اولان اهل حربك ملکلری سز آنلری ذمت قیلرسکز بزدخی رهنلریکزی قتل یاخود استعباد ایده رز
واکر قیلمازسکز رهنلریکزی اوزریکزه رد ایده رز دیو عرض مطالب ایلسه کرکدرکه اولبابده امام ومسلمین
نظر ودقت ایدوب رهنلرین اخذ ایدنجه دك اعطاء ذمتدن امتناعلری مسلمینه انفع ایسه امام اعطاء ذمتدن
امتناع واکر اعطاء ذمت انفع ایسه همان اول رأیه اتباع ایده زیرا امام ناظر مسلمین اولمغله کرکدرکه منفعت مسلمین
آنده اظهر اولان امری اختیار وتعیین ایلیه نکته سی اولدرکه اهل حربله مراهنه مز انجق ترك قتال اوزره مبنی اولوب

ذمتلرن

ذمتلرین قبول وعدم قبولیمز مشروط قیلنمادیغندن بشقه حین مراهنه ده طالب ذمت اوله جقلری معلوم
ومضبوط دخی اولمامغله قبول ذمتلرنده مسلمین مرهونین ایله میانه مزده اولان عهد معقودی معنای ابطال مفقوددر
اما سابق الذکر اولان قبل انقضاء المدة نبذ عهد مسئله سی بویله دکلدر لکن بهرحال وعلی الخصوص عند مساواة
الطرفین افضل الامور رهن مسلمینی ایادی کفاردن تخلیصه مدار اولان جانبه صرف مقدور ایلمکدر کورمزمیسنکه
اهل حربدن برمدینه اهالیسی مسلمیندن عقد ذمته طالب اولدقده ملکلری سز قبول ذمتلرندن امتناع ایدرسکز
سبیل اسراکزی تخلیه ایده رم وذمتلرینی قبول ایدرسکز اسراکزی قتل ایده رم دیو عرض مطالب ایلسه
ینه امام انفع مسلمین اولان جانبی اختیار ایلمك واجب وتخلیص اسرا جانبی اوجب الواجبدر لکن صورت مفروضه ده
ضعف مسلمین مقرر ایکن طالب ذمت اولان قومك شوکتلریله مسلمین اهل حرب اوزره اکتساب قوت
ایده جکلری منتظر اولسه کرکدرکه امام ذمتلرین قبول ایدوب جانب اسرایه اصلا نظر ایلمیه کورمزمیسنکه
امام المسلمین مداین حربدن برمدینهٔ عظیمه یی محاصره ایدوب فتحی قریب اولدقده ملکلری اول مدینه دن
منصرف اولکز ایادیمزده بولنان اسراکزی سزه اعطا ایدرز اوزره دیو ترغیب ایلسه کرکدرکه امام اولبابده
دقت نظر ایدوب انفع مسلمین اولان فتح مدینه یی ترجیح وتعقیب ایده پس مسئلهٔ سابقه دخی بویله در
واکر اهل موادعه غدر ایله رهن مسلمینی قتله دامن درمیان اولوب آنلرك مسلمینه اعطا قیلدقلری رهنلرنده
احد والدینی یانده بولنمیان صبیان اولسه اول صبیان سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه
اسلاملری ایله حکم اولنمق صحیح وشایان اولماز زیرا آنلر دار اسلامده وایادی مسلمینده حاصل ایسه لرده قبل
غدر المشرکین دین آبالری اولان کفر اوزره متحصل اولملری ایله بعد البلوغ اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اول دیندن
متحول اولمازلر نکته سی اولدرکه غدر اهل ذمتدن حاصل اولان انجق رهنلری داریمزده اهل ذمت منزلنه نازل
قیلنمقدر واهل ذمت هالکین اولوب یاخود نقض عهد ایله دار الحربه لاحقین اولملریله اولادلری یانلرنده
موجود اولمسه لر دخی سن تمییزه بالغ اولوب اسلامی وصف وتعقل ایتدکجه اسلاملری ایله حکم شرعی صورتپذیر
وجود اولماز پس صبیان مرقومین دخی آنلرکبیدر اما مسئلهٔ مزبوره ده رهن مشرکینده ممالیکلری بولنسه
کرکدرکه امام اول ممالیکی بیعه اقدام وثمنلرینی مشرکین مسلمینی قتل ایلدکلری رهنلرندن ارضا ایدنجه دك
بیت المالده توقیفه اهتمام ایلیه زیرا ممالیك مرقومین قتل رهنلریمزدن صکره عندیمزده محتبس اولدیلر ایسه ده
امان سابقه نظر ایله مالکلرینك حرمت ملکلری هنوز معتبر اولمغله اسلام ممالیکلری صورتنده واقع اولان
حکم محررکبی سبیل سلامت انجق بیعله توقیف ثمنلری اولمق مقرردر بوصورتده مشرکین جرملرینه معترفین
اولوب دماء مقتولینکزی ضامن اوله لم دیو اعتذار ایدرلرسه امام ایچون قبول دیت جائز وسزاوار اولور زیرا
استرداد رهندن یأس کلی حاصل اولمشدر واسترداد عین متعذر اولدقده استرداد قیمت آنك منزلنه نازلدر
ونفس انسانك قیمتی انجق دیتیدر واول بابده امام مساعدهٔ مراملرینه عازم اولدقده اخذ اولنان دیتلر ورثهٔ مقتولینه
سالم قیلنوب ثمن عبیدلرین دخی مشرکین اوزره ردی لازم اولور لکن صورت مفروضه ده ممالیکلری بیع اولنمامش
بولنمغله مشرکین سز ممالیکمزی بزه رد ایدیکز بزدخی دیت رهنلریکزی سزه تسلیم ایده لم دیو طالب اولورلرسه
امام ایچون مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلمز زیرا ممالیکلری عندیمزده محتبسین اولدیغندن خصوص
مرقومده مساعدهٔ مراملری اسراء مشرکینی مال مأخوذ ایله مفادات منزلنه نازل اولمغله حکم صحتده داخل اولماز
وهم مشرکین بزم رهنلریمزی باعیانهم بزه تسلیم ایتمیوب بعد القتل اداء دیتلرین تقدیم ایتمشلر ایکن بز آنلرك
رهنلرین باعیانهم تسلیم ایلمك مسلمینه موجب وهن عظیمدرکه بو مثللو مراملرینه مساعده حق امامده منع
وتحریم اولنمشدر اما ممالیکلری بیع اولنوب ثمنلری رد اولنمق مسلمینه موجب وهن عظیم دکلدرکه مسلمین آنلردن
بدل رهنلرین اخذ وآنلره دخی بدل رهنلرین تسلیم ایده جکلردر مکر امام آنلردن دیت مقتولینی اخذ وممالیکلرین
باعیانهم رده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منفعت قبیله اولبابده مساعدهٔ مراملری نظر المسلمین داخل حکم صحت
قیلنور واکر مشرکین بز رهنلریکزی قتل ایلین اشخاصمزی سزه اعطا ایده لم تاکه آنلرده مراد ایلدیککز معامله یی
اجرا ایدوب سز دخی بزم رهنلریمزی بزه تسلیم وایفا ایده سز دیو رجا والتجا ایلسه لر کرکدرکه امام اولبابده
نظر مسلمینه رعایتده استقصا ایلیه اکر مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایتمزسه بوقوللرینه
اصلا اصغا واعتبار ایلمیه کورمزمیسنکه رهن طرفین هر بری مثلا اللی عدد رجال اولوب بزم رهنمزك قاتلی
مشرکیندن شخص واحد ایدوکی متحقق اولسه اول واحدی اخذ واحرارلرندن اللی عدد رجالی آنلره ردیمز

لایق اولوری و بو صنعی ارتکاب ایلدیکمز صورتده مسلمینه بوندن اعظم وهن وانکسار لاحق اولورمی واکر
مساعدهٔ مراملرنده مسلمین ایچون ملاحظهٔ انظار ایدرسه کرکدر که همان قاتللری اخذ ورهنلرین رده ابتدار
ایلیه بو صورتده امام اول قاتللرده مخیردر که دیلرسه آنلری قتل ودیلرسه عبید ایده جکی مقرردر لکن قتللری
بطریق القصاص دکلدر که حربی دارالحربده مسلمی قتل ایلمك موجب اقتصاص دکلدر بلکه آنلر بدیمزده
بلا امان اسیر مقهور اولدقلرندندر که اسیر مقهوری قتل ایله عبد قیلمق میاننده امام ایچون ثبوت خیار صحیح
ومشهوردر وعبید قیلملرین اختیار ایدرسه کرکدر که هر برینی مقتولینك وارثنه اعطا وایثار ایلیه زیرا رهن مشرکین
اوزرلرینه رد اولنمغله بونلرك اخذی رهن مقتولیندن علی وجه العوض واقع اولوب مملوکیتلری حسبیله
من قبیل الاموال اولدقلرندن حکملری حکم دیتده ادخال واولوجهله ورثهٔ مقتولینه تسلیم وایصال قیلنورلر
وهم محتمل التملك اولان کسنهدن جنایت علی النفس واقع اولوب قصاصی موجب اولمدقده مقابلهٔ مجنی علیهده
نفس جانینك بطریق الملك استحقاقی مستوجب اولور کورمزمیسنکه برعبد برکسنهیی خطأ قتل ایلدکده نفسنی
ولی مقتوله تسلیم ایلمك واجبدر مکر مولاسی اختیار فداسنی مرتکب اوله مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین
طرف امامه عرض مرام ایدوب دیلرسك سکا رهنلریکك دیتلرین ودیلرسك قاتللرین اعطا ایدهلیم دیو
بسط کلام ایلسهلر بو قوللری موقع انصافده واقعدر که بعد قتل الرهن موادعهٔ سابقهیه راجع اولان
اموردهوسعلری بوندن زیادهیه غیر واسعدر بو صورتده امام بنه انفع مسلمین اولان جانبی اختیار والتزام ایدر
واخذ دیتلرین اختیار ایلدکده بنه ورثهیه اعطا ایدوب اخذ قاتلینی اختیار ایلدکده قتل واستعبادلرنده رأینه
اعتنا اولنوب تفصیل سابق اجرا اولنور واول بابده ورثهٔ مقتولین قاتللردن عفو ایلسهلر دخی عفولری قتل امامه
مانع اولماز که قتللری محاربین اولدقلرندن واقع اولوب بطریق القصاص واقع اولمامشدر وعفو انجق
صاحب العفوك مخصوصا مستحق اولدیغی حقی مسقط اولمغله قتل محاربینده عفو ورثهیه تأثیر واعتباره مرتبط
اولماز واکر رهن مسلمینی قتله اجتسار ایدنلر اهل دار مرتهنیندن اولمیوب اغیاردن ایسهلر نظر اولنور اکر دارلرینه
امانله داخل اولمشلر ایسه بو دخی حکمده حکم سابقه مماثلدر که دارلرنده امانله حاصل اولنلر کندو یدلرنده حاصل
وحکم ملکلری آنلرك اوزرلرینه شامل اولمغله حاللری حال اهل دارلرینه مماثلدر کورمزمیسنکه دارلرینه امانله
داخل اولان کسنه بزم داریمزه داخل اولدقده استیمان جدیده محتاج اولمیوب اهل دارلری منزلنه نازل قیلنور
واکر دارلرینه بلا امان علی وجه الاغارة داخل وقتل رهنمزه متناول اولمشلر ایسه ینه نظر اولنور اکر اهل دار
مرتهنین آنلری اخذه ظفریاب اولمشلر ایسه اوزرلرینه انجق آنلری مسلمینه تسلیم ایلمك ایجاب اولنوب اول وجهله اخذ
رهنلرین استیجاب ایدرلر که وفاء مواد عدیه راجع اولان اموردهبوندن زیادهیه قدرتیاب اولمهجقلری بی ارتیابدر
واکر قاتلین مرقومین هالکین یاخود محاربهٔ مواد عینده مقتولین اولوب یاخود ملك مواد عین آنلری اخذ و مقابلهٔ
رهنده قتل ایتمش اولوب یاخود فرار ایتمشلر ایسه کرکدر که مسلمین رد رهنلرینه ابتدار ایدهلر زیرا قاتلین اهل دار
مواد عیندن دکللر ایکن جنایت اغیار ایله مؤاخذهلری جائز وسزاوار دکلدر بلکه قتل رهنمز حق مواد عینده
رهنمز دارلرنده حتف انوفهم فوت اولمق مقامنده قائم اولمغله مسلمین اوزره رد رهنلری لازم اولور لکن قاتلر
اهل دار مرتهنیندن اولوب بعد القتل ملکلری آنلری اخذ ایلدکدنصکره حتف انوفهم هالکین اولوب یاخود
ملکلری آنلری قتل وافنا ایلسه بو صورتده امام ایچون دیت رهنمزی اخذ ایتمدکجه حبس رهنلری جائز وروا
کوریلور زیرا جنایت اهل دارلرندن صادر اولوب اول فعله انجق قوت ملکلری ایله مباشر اولدقلری حاللرندن
ظاهر اولمغله صنعلری ملکلرینك بنفسه صنعی کبی قیلنور حتی رهنمزی ملکلری بنفسه قتل ایدوب صکره حتف
انفه هالك اولوب یاخود اهل مملکتی آنك بو وضعنی انکار ایله قتلنه ابتدار ایتمش اولسهلر ینه دیت رهنمزی
اخذ ایدنجیهدك حبس رهنلری حق مسلمینده جائز وسزاوار کوریلور مسئلهٔ سابقه دخی بویله در واکر صورت
مفروضهده اهل مملکتی اول ملکی اخذه اقدام ومسلمینه برسرنه قتل اولنان رهنکز مقابلهسنده ملکمزی اعطا
ایدهلیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو اعلام ایلسهلر کرکدر که امام اول بابده دخی نظر وتأملده
اهتمام ایلیه اکر نفع مسلمین ملکلرین اخذ ایدوب آنی قتل یاخود ورثهٔ مقتولینه عبد قیلمقده ایسه آنی التزام ایده
واکر اخذنده امتناع ایله دیت مقتولینی تحصیلده ایسه آنی تنظیم واتمام ایلیه لکن بالنفس قاتل رهن اولان ملکلری
امام المسلمینه التجا ایله بن رهنلریکك دیتلرین سکا اعطا ایدهیم تا که سن دخی رهنمی بکا رد ایدهسین دیو رجا ایلسه
مساعدهٔ رجاسی موجب وهن مسلمین اولمغله کرکدر که امام آنك بو کلامنه اصغا ایلمیه وبو بابده ورثهٔ مقتولین

اخذ

اخذ دیتلرینه راضی اولسهلر دخی رضالری معتبر ومرضی اولماز که مسلمیندن دفع ذل ووهن اوجب اولمق اوجانبه
رعایتی مقتضیدر ودفع وهن ومذلت بالکلیه ورثهنك حق واجبلری دکلدر که اول بابده اعتبار رضالرین
موجب اوله مکر امام قبول دیتده مسلمین ایچون ملاحظهٔ منافع ایدرسه توفیر منافع مسلمین ایچون قبول دیت
واسع کوریلور واکر مشرکین غدر ایله رهن مسلمینی قتله اقدام ایتدکلرندنصکره مسلمین دخی مشرکینك
برسرنك رهنکزی قتل ایدرسك بزم دخی رهنمزك دملری سزه حلال اولسون دیو سبقت ایدن شرطلرینك
ظاهرینه اعتماد ایله رهنلرین قتل واعدام ایدرلرسه مسلمین مرتکب خطا واثام اولورلر که رهن مشرکین
میانهمزده مستأمنین اولملریله قتللری حرام اولمشدر بناء علیه بو صورتده امام اوزره لازمدر که قتل مستأمن
ایدن مسلمك حکمنی اجرا برله قاتللردن اخذ دیت مقتولینه عازم اوله سؤال اولنورمسه که رهن مشرکین
فرض مذکور اوزره داریمزده محتبس اولان اهل ذمتدن اولوب مذهبمزده دخی قتل ذمی ایله قصاصا قتل مسلم
لازم اولمق مسلمین قاتلین اوزره وجوب قصاصی مستلزمدر جوابده دیرز که رهن مشرکین هنوز وضع خراج
اولنمامشیکن اهل ذمتدن معدود اولمازلر حتی مسئلهٔ مزبورهده مشرکین برطریقله مسلمینی ارضا ایلسهلر
رهن مرقومین اوزرلرینه مردود قیلنورلر واهل ذمتدن معدود قیلندقلری تسلیم واعتبار اولنسه دخی قتللرنده
مقدما بینلرنده واقع اولان عقد صحیح مواد عهدهده مشروط قیلنان شرطك ظاهرینه اعتماد مثللو شبههٔ متمکنه
درکار وشبههٔ مزبوره دفع قصاصده کافیه اولهجغی آشکاردر بعده اول دیتلر بیت المالده توقیف وترکیم اولنوب
صکره مشرکین رهن مسلمینك دیتلرین ادا ایتدکلرنده یدلرندن اخذ وقبول اولنوب ورثهٔ مقتولینه ادا وتقدیم
بعده رهن مشرکینك دیتلری دخی مشرکینه تسلیم اولنور زیرا ایکی طرفدن حکم بدل بعینه حکم مبدلدر
یعنی آنلر بزم رهنلریمزی بزه رد ایتدکلرنده بز دخی آنلرك رهنلرینی آنلره رد ایلمك واجب اولدیغی کبی رهنلریمزك
دیتلرینی ردلری دخی رهنلرینك دیتلرین ردیمزی موجبدر و بو مسئلهده امام اوزره واجبدر که دیت رهنمزی اخذ
وقبولدن مجتنب اولیه زیرا هر طرف رهن آخری قتل ایتمکله رهن طرفین نفوسدن ماله منقلب اولمشدر اما
قتل رهن مشرکیندن واقع اولوب مسلمیندن واقع اولمدیغی صورت بشقهدرکه آنده مشرکین بزم رهنمز اولان
اخیار واشرافمزی قتل بعده دیتلرین اعطا وعین رهنلرین اخذ ایتملرنده مسلمینه وهن ومذلت متوقع
اولمغله اول دیتلری قبول وعدم قبولده رأی امام معتبر ومتبعدر اما بو صورتده دخی مشرکین عرض نیاز ایله
برسرنه رهنلریکزدن قتل ایلدیکمز هر مسلمك یرینه بدیمزده بولنان اسراء مسلمیندن ایکی اسیر ویرهلیم
ومقتوللریك دیتلرینی دخی ویرهلیم سز دخی رهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو کلامه آغاز ایلسهلر بونده دخی
مساعدهٔ مراملری امام اوزره ایجاب والزام اولنور که مشرکین هم اسراء مسلمیندن مقتولینك
امثالنی وهم بدل نفوسلرینی التزام ایلدیلر که زیادهسی وسعلرنده اولمیهجغی معلوم خاص وعامدر وبعد المساعدهٔ
کرکدر که امام سبیل اسراء مسلمینی تخلیه ودیتلری ورثهٔ مقتولینه تسلیم وتأدیه قیله لکن مسئلهٔ مزبورهده
ایادی مشرکینده اسراء مسلمین ناموجود اولوب همان سزه رهنلریکزدن هر مقتولك یرینه ایکی دیت
یااوچ دیت ویرهلیم سز دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو بدل وجود ایلسهلر بونده بنه رأی امام معتبردر وورثهنك
رضا وعدم رضالری مطمح نظر دکلدر زیرا عرض ایتدکلری مال ذاتنده کثیر ایسهده بنه مسلمك عدیلی اولمامغله
کاهیجه قبولی مسلمینه باعث توهین وتذلیل اولدیغندن قبول وعدم قبولنده رأی امام تنفیذ وتکمیل اولنور
پس مساعدهٔ مراملرین انفع کوروب دیتلری قبول ایدرسه کرکدر که جملهسنی ورثهٔ مقتولینه موصول قیله
زیرا نفوس مقتولینك بدلی اولمقده قصاصدن بدل صلح اولان مالك مقامنه قائم اولمغله قلیل وکثیر ورثهٔ
مقتولینه سالم قیلنور واکر دیتلرین اعطا ایتمزز انجق هر مقتولك یرینه بر یا ایکی یا اوچ اسیر مسلم اعطا ایدهرز دیو
رجا ایتدکلرنده ورثهٔ مقتولین قبول رجالرندن امتناع ناچار ایلسهلر کرکدر که امام امتناعلرینه التفات ایتمیوب
همان مسلمینه انفع اولان معناده نظر واستثبات ایلیه بعده مساعدهٔ مراملرنده ملاحظهٔ نفع ایدرسه کرکدر که
اسرایی اخذ وسبیللرین تخلیه ورهن مشرکینی تسلیم وتأدیه ودیت مقتولینی بیت المالدن ورثهیه تعویض
وتوفیه ایلیه زیرا بیت المالدن فداء اسراء مسلمین امام اوزره لازم ایکن دم مقتولینله تخلیصلرینه متوصل اولدقده
عوض فدالری اولان دیت مقتولینی ورثهلرینه اعطا واجب ومتحتم اولوب شول منزله تنزیل اولنور که مشرکیندن
استغنام اولنان اسرایی بین الغانمین تقسیمدنصکره اول عبید ایله رضاء مولالری یوغیکن اسراء مسلمینی
مفاداتی تکمیل ایلیه ومفادات مذکوره مولالرینه بیت المالدن تعویض قیمتلرین موجب اولدیغی کبی مانحن فیهده

دخی مستوجب اولور لکن مسئلهٔ مفروضهده ورثهٔ مقتولین امامك مقتوللرینك یرینه اسراء مسلمینی
قبولنه طیب نفسله راضی اولمشلر اولوب صکره دیت مقتولینی طلبله متقاضی اولسهلر بو صورتده آنلره هیچ نسنه
اعطا اولنماز زیرا اسقاط حقلری ایله مسلمین اوزره متطوع اولملریله همان ماللریله مفادات اسراده متبرع کبی
اولدقلرندن برفرد اوزره برشیئله راجع اوله مزلر واکر امام مسئلهٔ مزبورهده ورثه ایله استشاره ورضالرین
استفسار ایتمدین همان مشرکیندن اسراء مسلمینی اخذ ورد رهنلرینه ابتدار ایلسه کرکدرکه بیت المالدن دیت
مقتولینی ورثهیه ایثار ونثار ایلیه زیرا سقوط حقلری انجق رضالریله مسلمین اوزره متطوع اولدقلرنده معلوم اولوب
مادهیه عالم اولمادقلرنده رضا وتطوعلری معدوم اولور واکر مشرکین رهن مسلمینی قتلدن صکره مسلمینه
هیچ نسنه اعطا وهیچ وجه مشروعله ارضا ایتمسهلر کرکدرکه امام رهن مشرکینی قتل وافنا ایتمدیکی کبی
ضرب وحبسله تعذیب وایذا دخی ایلیه زیرا رهنلری دار بزده مستأمن اولدقلری هویدادر بلکه آنلری
دار بزدن کندو بلادلرینه رجوعه قادر اولمیهجقلری برموضعده تخلیهٔ سبیل اوزره اسکان ایلیه که بزم رهنمز
دارلرنده قتلله محتبس اولمغله آنلرك دار بزده احتباسی نمایان اولمشدر وبعد الاحتباس قبول اسلام ایدرلرسه
احرار قلنمغله اکرام اولنورلر وقبول اسلامدن امتناع ایدرلرسه امام آنلری قریبا بیان اولندیغی اوزره اهل ذمته
ارجاع ایدر لکن کرکدرکه امام آنلری اهل ذمت قیلمقده تعجیل ایتمیوب بلکه کیفیتلرین اهل حربه اخباردن صکره
سنهٔ واحده ایله تأجیل ایلیوب مدت مرقومهده مسلمینی ارضا ایدرلرسه رهنلرین رد وایفا وایتمزلرسه رهنلری اوزره
وضع خراجله عقد ذمت قیلوب دار بزده ابقا وبعد وضع الخراج سنهٔ واحده مرورنده خراجلرین اخذ
واستیفا ایلیه زیرا صورت مفروضهده مشرکین مسلمینی بعض وجوه مذکوره ایله ارضالری مأمول وبعد الارضاء
رد رهنلری واجب الحصول اولمغله اولبابده تأنی امام واجب ومعقولدر واجل عنین وبعض جنایت فیما دون النفس
صورتلرنده ابلاء عذر ایچون تأجیل سنه امر حسن کورلدیکی کبی بوبابده دخی مستحسن کورلور نظیری
مستأمندرکه دار بزده تطویل اقامت ایتدکده امام المسلمین اولا اکا تقدم برله بو کوندن صکره سنهٔ واحده دخی
اقامت ایدرسك سنی ذمت قیلهرم دیو تکلم ایدر بعده سنهٔ واحدهدن اقدم دار بزدن خروج ایدرسه تخلیهٔ
سبیل ایدوب خروج ایتمزسه یردخی رجوع دارینه رخصت ویرمیوب همان آندن خراجنی تحصیل ایدر
پس رهن مرقوم دخی بویله در بناء علیه محتمل اولان مسئلهده بعد انقضاء السنة مشرکین بزلر دیت مقتولینی
یاخود عندیمزده بولنان اسراء مسلمینی اعطا ایله سزلری ارضا ایدهلیم سزلر دخی رهنلریمزی رد ایدیکز دیو
نیاز ایلسهلر رهنلری اهل ذمت قیلنمش اولمغله امام ایچون مقابلهٔ دیتده ردلرینه قطعا جواز کوسترلمز اما مقابلهٔ
اسراده دخی رهن مرقوم رد اولنملرینه رضا ویرمزلرسه ردلرینه تصویب اولنمیوب رضا ویرلرسه تصویب
وقریبا ذکر ایلدیکمز مفاداة الاساری باهل الذمة مسئلهسنه قیاس اوزره تبعید وتقریب اولنورکه رهن معهودین
دخی اهل ذمتدن معدودین اولمشلردر نظیری اولدرکه امام المسلمین مشرکیندن برقومی اسیر وبین الغانمین
تقسیم ایلدکدنصکره اول اسراء مشرکینی مولالری اعتاق ایتمکله آنلر اداء خراج اوزره ذمت مسلمینه الحاق
اولندقدنصکره مشرکین آنلر ایله اسراء مسلمینی مفاداة ایتمزی طلبده اتفاق ایلسهلر کرکدرکه امام اهل اسلام
اول معتقلرینك طیب خاطر ایله رضالری یوغیسه مفادات مطلوبهیه اقدام ایتمیوب وار ایسه التزام ایلیه پس
مانحن فیه دخی بویله در واکر مشرکین مسئلهٔ مرقومهده سزه دیت مقتولین ایله قاتللرینی دخی اعطا ایدهلیم دیسهلر
ینه امام ایچون اول انقضاء سنه ایله ذمت قیلدیغی رهنلرینی رد وایفا جائز وسزا کورلمز زیرا معنای مزبور همان
مشرکیندن اخذ اولنان مال واخذ اولنان اهل حرب مقابلهسنده اعطاء اهل ذمت منزلهسندهدرکه اکا بروجهله
رخصت یوقدر زیرا اهل ذمتی دار الحربه اعاده ایله محارب مسلمین قیلماغه شول حینده رخصت واردرکه اسراء
مسلمینی مشرکینك ذل اسرندن تخلیصه علت اوله واکر مسلمین مشرکینه رجال مسلمیندن ومشرکین دخی مسلمینه
جواهر واثوابدن اعطاء رهان ایتدکلرندنصکره رهن مسلمینی قتلله غدر مشرکین نمایان اولسه کرکدرکه امام رهن
مشرکینی ورثهٔ مقتولینه ویرمیوب همان بیت المالده موقوف وپنهان ایلیه زیرا حق ورثه انجق مقتولینك بدل نفوسلرنده
ثابت ورهن مشرکین قطعا بدل نفوسلرندن اولمایوب انجق مال اهل حرب ایکن دار بزده امان اوزره حاصل
ومثبت اولمغله امام آنی ورثهیه ویرمیوب بیت المالده مستثبت اولور غایة الامر آنلردن برنسنه اوزره لحوق فساددن
احتراز ایدرسه آنی بیع ایدوب ثمنی بیت المالده حفظ واحراز ایدر بو صورتده مشرکین بزه سزه دیت مقتولینی اعطا
ایدهلیم سز دخی رهنلریمزی اوزریمزه رد ایدیکز دیو نیاز ایدرلرسه کرکدرکه امام اولبابده نظر ودقته آغاز ایلیه

اکر

اکر دیت رهنله برابر یاخود اکثر ایسه اخذ وردلرینك جوازی اظهردرکه دیت ورهندن هر بری مال ایدوکی مقرر
وصفت مالیتده معنای مماثلت انجق مسلمیندن عروض وهنی دفع ایچون معتبردر بعده امام اول دیتلری ورثهٔ
مقتولینه تسلیم ایدر واکر دیت مالیتده رهنلرندن اقل ایسه امام آنلری اشد منعله منع ایتمك اوجب واشلدر
زیرا مساعدهٔ مراملرنده مسلمین اوزره ایکی جهتدن معنای وهن الزام اولنورکه بری رهن مسلمینی قتل واعداملری
وبری ویردکلری دیتدن اکثر اولان رهنلرین اخذ والتقاملریدر واکر مشرکین امام المسلمینه اعتذار برله قتل رهنده
جماعتمزك رضالری یوغیدی شمدی سکا هم قاتلینی وهم دیت مقتولینی ویرهلیم یاخود دیلرسك سکا قاتلینی ویرهلیم
ودیلرسك دیت مقتولینی ویرهلیم سن دخی رهنلریمزی بزه تسلیم قیل دیو بسط اعذار ایلسهلر نظر اولنور
اکر عند الامام صدق قوللری ظاهر ایسه مساعدهٔ مراملرندن امتناعه قادر اولماز که مشرکین عرض ایلدکلری
مادهدن زیادهیه غیر مقتدرلردر انجق معروض ثانیلرنده امام امعان انظار ایدوب حق مسلمینده افضلنی اختیار
بعده رد رهنلرینه ابتدار ایدر واکر عندنده کذب قوللری متبین ایسه امام ایچون مساعدهٔ مراملرندن امتناع ایتمك
دخی ممکندرکه قتلرنده جماعتلرینك رضالری مباشرتلری منزلهسنده ایکن مساعدهٔ مراملرنده شایبهٔ وهن متمکندر
واکر مشرکین قتل رهن مسلمیندن صکره دخول ذمت یاخود قبول اسلام ایلسهلر اولبابده اوزرلرینه هیچ غرامت
الزام اولنماز که محارب ایکن واقع اولان قتل واعداملری همان مسلمینی اثناء قتالده قتل واعداملرندن صکره
قبول ذمت واسلاملری ایله متساوی الاقدامدر همان رد رهنلری التزام اولنورکه رهنلری مال اولوب مملوك
محترملری ایکن یدلریمزده بولنمغله اسلام وذمتلرندن صکره ردی اوزریمزه الزام اولنور قال علیه السلام من اسلم
علی مال فهوله یعنی اول کمسنه که بر ماله تملك اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر مترجم فقیر دیرکه قبول
ذمت حکم اموالده قبول اسلام منزلهسنه نازل اولمغله حدیث مذکورده قبول ذمت صورتنه دخی دلالت حاصلدر
انتهی نظیری مسئلهٔ خوارجدرکه اهل عدل آنلر ایله قتال وهر فریق فریق آخردن اصابت اموال ایتدکلرندن
صکره خوارج اموال اهل حربی استهلاککه کسب استقلال ایلسهلر اولبابده اهل عدل ایچون اموال خوارجدن
برشیئی استهلاککاری استحلال اولنمایوب همان خوارج توبه ایدنجهدك ماللرینی توقیفله اشتغال وتوبهلرندن
صکره ینه کندولره رد وایصال اولنوب استهلاك ایتدکلری اموالدن هیچ نسنه آنلردن تضمین واستحصال اولنماز
واکر مسئلهٔ مفروضهده اهل دار مرقومه بعد قتل الرهن اسلام وذمتی قبول ایتمیوب بلکه اوزرلرینه مسلمین استیلا
وآنلری قتل یاخود سبیله مخذول قیلسهلر اموالدن اولان رهنلری اول دار اوزره استیلا ایلین مسلمینك غنیمتلرنده
دخول ایدر زیرا مال مزبور عین ماللری اولوب کندو یدلرنده موجود منزلهسنه نازل ایکن اوزرلرینه استیلا واقع
اولندقده مالکلرینك حرمت نفوسلری زائل اولمغله فیء غانمینده داخل قیلنور واکر بر مسلم اموالدن اولان رهن
مشرکینی استهلاك ایلسه کرکدرکه امام اندن تضمینله مثلنی اخذ واستمساك ایلیهکه مال مزبور ید امامده بولنمغله
بقاء حکم امان آنده ظاهر ونمایاندر بعده اول مثل مأخوذده اصل مرهونك احکامی بالتمام اجرا واتمام اولنور
ووجه مشروحدن رهن مشرکینله مسلمینك خوارجدن اخذ ایلدکلری اموالك فرقلری اکتساب وضوح
ایدرکه اموال خوارج امان اهل عدلده داخل اولمیوب وجوب ضمان دخی انجق باعتبار الامان اولمغله اهل
عدلدن آنی استهلاك ایلین تضمینه شایان کورلمز غایة ما فی الباب عین ماللری باقی ایسه ملك صاحبی اوزره بقاسنه
اعتبار اولنوب اوزرینه ردی ایجاب اولنور اما مال اولوب یدیمزده بولنان رهن اهل حرب بشقهدرکه آنده حکم
امان قائم اولمغله استهلاك ایلین قیمتنی غارم اولوب اسلام وذمتی قبول ایتدکلرنده اوزرلرینه ردی لازم اولور واکر مسلمین
ومشرکین موادعهلرین بربرندن اخذ رهن ایله اتمام واولبابده هر قنقی جانبدن غدر واقع اولورسه دماء رهنلری جانب
آخر ایچون حلال اولمغی اشتراط والتزام ایتدکلرندن صکره مشرکین رهن مسلمینك اللرین کسوب یاخود کوزلرین
چیقارمغه اقدام بعده مسلمینه ایشته رهنلریکز حیاتدهلردر آنلری اخذ ورهنلریمزی بزه رد ایدیکز دیو ابرام ایلسهلر
کرکدرکه امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه اکر مساعدهٔ مراملری موجب وهن اهل اسلام اولمایوب رهنمز
دخی اهل حربی جنایتلرندن ابراء تام وبزی بونلردن اخذ ایدیکز دیو بسط کلام ایدرلرسه امام اوزره مساعدهٔ
مراملری ایجاب والزام اولنور واکر موجب وهن اسلامیان اولورسه مساعدهلری بروجهله جائز وشایان کورلمزکه
امام ناظر مسلمین ایکن اهل حربه برقوم اصحابی تسلیم ایدوب صکره برقوم عمیان یاخود مقطوعینی اخذ ورهنلرین
آنلره رد ایلمك تجویز وتحسین اولنماز بو صورتده رهن مسلمین حق جنایت بزم حقمزدر وبزلر راضیلرز پس همان
بزلری یدلرندن اخذ ایدیکز که نفسلریمز اوزره دخی خوف هلاکدن آمنین دکللرز دیو رجا ایلسهلر کرکدرکه امام

بورجارینه قطعا التفات واصغا ایلمیه زیرا مساعدهٔ مرامله‌ری توهین دین وحقارت اهل اسلامه ابتلای خدیعهٔ
مشرکینه بادی وضرر عامهٔ مسلمینه مؤدی اولمغله امام مجرد قول رهنله عدم مراعات مسلمینه تصدی ایلمز
کورمزمیسنکه رهنلریمزك اللری وایاقلری قطع اولنوب روحلرندن برمق قالدقده بزی اهل حربدن اخذ
ورهنلرین رد ایدیکز دیو رجا ایلسه‌لر لایقمیدرکه اصحا وسالمین اولان رهنلرین اعطا وجنایتلری ایله آخر رمقده
بولنان مسلمینی اخذه التجا ایده‌یز بوقوله قائل اولمق نعوذ بالله تعالی دیمزده عار ونقیصه‌یه رضادرکه هر مسئوله
مساعده شعار ذات ایدوکی ظاهر وهویدادر ومساعدهٔ مرقومه جائز اولیدی اهل حرب رهنلریمزی قتل ایلدنصکره
ورثهٔ مقتولین بزلر عفو ایلدیك همان رهنلرینی رد ایدیکز دیو مجیز اولدقلرنده دخی ورثه مقام مقتولینه قائمین
اولملریله رهنلرین ردیمز تجویز اولنورایدی حال آنکه برعاقل آنی تجویزه قائل دکلدر پس لازمدرکه امام اولبابده
نه قول رهنه ونه قول ورثه یه اعتبار ایتمیوب انجق دیمزك توهین واعزازنده دقت انظار ومطلوبلری موجب توهین
دین دکل ایسه مساعده یه ابتدار وموجب ایسه منع وتعنیفلرنده بذل اقتدار ایلیه کورمزمیسنکه رهنمز مثلا
یوزعدد مسلمین ایکن اهل حرب مجموعنی قتل وافنا ایتجق برینی ترك وابقا ایتدکلرنده اول مسلم باقی بنی بونلردن اخذ
ورهنلرینی رد ایدیکز که ایتمزسکز بنی دخی قتل ایده جکلردر دیو رجا ایلسه امام البته آنك قولنه التفات واصغا
ایلمزکه بیان مشروح اوزره موجب توهین دین اوله جغی هویدادر واکر مشرکین رهن مسلمینك کوزلرین چیقاردقده
مسلمیندن رجا برله رهنلریکزی ویره‌لیم ودیت جنایتلریمزی دخی ویره‌لیم سزدخی بزم رهنلریمزی ویریکز دیو التجا
ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلری جائز وسزا کوریلورکه وسعلرنده رهنلریمزی ورهنلریمزدن اتلاف ایتدکلری
عضوك عوضنی ردلرندن زیاده نسنه متصور اولمامغله مساعده لرنده توهین دین بولنمادیغی امر مقرردر واکر اهل
حرب رهن مسلمینك بعضیلرین قتل وبعضیلرین ابقا ایلسه‌لر امام ایچون حکم کلی بعضده اجرا برله مشرکین
رهنلریمزك احیارین رد ومقتوللرنده اعطاء دیتله تسلیم قاتلین میانه‌ده امامی تخییر ایتمدکجه رهنلرین رد ایتمك
جائز وسزا کوریلور واکر مشرکین رهنلریمزی ضرب یاخود رأسلرین شق ایدوب ضرب وشقلرندن اثر وعلامت
قالمامق اوزره صحت کلدکدنصکره رهنلریمزی ایادی مشرکیندن اخراج ورهنلرین اعطا ایدیکز دیو
امامدن نیاز ایلسه‌لر امام ایچون مساعدهٔ مطلوبلرنده جواز واردرکه مظلوم کندو حقنده ترك مطالبه یه راضی
اولدیغندن بشقه اخذ وردلری توهین دینی مقتضی دکلدر کذلك مسئلهٔ مفروضه ده ضرب وشقدن صحت
بولدقدنصکره رهنلریمز ایادی مشرکینده علت دیکر ایله حتف انوفهم فوت اولوب ورثه لری دخی بزلر جنایت
مشرکینی عفو ایلدیك سز همان رهنلرین اوزرلرینه رد ایدیکز دیو مجیز اولسه‌لر ینه مساعدهٔ امام تجویز
اولنورکه هر وارث بعد موت المورث حق مورثده قائم مقام مورثدر مؤلف کریم السجیه اکرمه الله تعالی باکرم العطیه
دیرکه مسلمین ومشرکین مواد عه‌لرنده برربینه رهنلرین تسلیم ایدوب انجق مشرکین رهنلریله برابر نفقه لرین اعطا
وتقدیم ایلسه‌لر مزبورین یدیمزده رهن اولدقجه نفقه لری بیت مال المسلمیندن تنظیم اولنور انتهی لکن بو مسئله
اعجب مسائلدرکه هم صورتده وهم معناده وهم حکمده وصف رهن موجود اولان موضعده نفقهٔ مرهون
مرتهن اوزره واجب اولمایوب انجق راهن اوزره واجب ایکن بومحلده وصف رهن انجق صورتده موجود اولوب
معناده یدیمزده بولنان رجال مرهونین حکم مستأمنینده اهل حرب ایکن نفقه لری نه وجهله بیت المال اوزره
مترتب قیلنور اما توجیهنده دیرزکه ابتداء بابده بیان ایلدیك که بومثللو موادعه یه مساعده منفعت مسلمینی متضمن
اولمادقجه جائز وشایان کوریلمز بناء علیه مرهونینك داریمزده اقامتلری انجق منفعت مسلمین ایچون ارتکاب اولنمغله
نفقه لری مال مسلمین اوزره ایجاب اولنور نظیری ید مستعیرده بولنان مستعاردرکه منفعتی مستعیره راجع اولمغله
نفقه سی اوزرینه واقع قیلنور اما رهن حقیقی بشقه‌درکه هلاك رهنله دین راهن مقضی اولمغله انجق نفع راهنه
مفضی اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده مشرکین رهن مسلمینی قتل اوزره اتفاق ایلسه‌لر کرکدرکه امام برسنه
امهال ایدوب ینه بیت المالدن نفقه لرین انفاق ایلیه که سنهٔ واحده منقضی اولمادقجه حکم رهن آنلرده
ثابت الانسا قدر بوصورتده سنهٔ واحده منقضی اولوب اهل حرب مسلمینی ارضا ایتمزلرسه کرکدرکه آنلری
اهل ذمت قیلوب بردخی بیت المالدن آنلره نفقه اعطا ایلمیه که اول بابده آنلر سائر اهل ذمتله علی سواء در واکر
مشرکین رهن مسلمینی قتل ایتیوب انجق موادعه لری موقته اولمغله مدت منقضیه اولوب مسلمین مشرکیندن
رهنلرین طلب ایتدکلرنده مشرکین امتناع ایلسه‌لر کرکدرکه امام رهن مشرکینه بن سزی بلادیکزه رد ایتمزم
تا که اصحابکز رهنلریمزی بکارد ایتمدکجه وبن بوخصوصده سزه برسنه امهال ایلدم سز آنلره تحریر ایدیکز

مطلب نفقة الرهون على الراهن

مطلب نفقة المستعار على المستعير

اکر رهنمی رد ایدرلرسه فیها واکر ایتمزلرسه سزی اهل ذمت ایده رم دیو استماع ایدوب ینه امام ابلاء غدر ایچون
بومضمونی اهل حربه دخی بنفسه تحریره اسراع ایدر بعده سنهٔ واحده مرور ایدوب رهنلریمزی رد وایصال
ایتمزلرسه آنلری اهل ذمتده ادخال ایدر بوندنصکره اهل حرب رد رهنمزه راضی اولورلرسه امام اول اهل
ذمت قیلنان رهنلرین رضالری یوغیکن رد ایلمك جائز ومرضی کوریلمز وبز بوحکمی بالدفعات بیان واثبات ایلدیك
وطرف امامدن وجه مشروح اوزره انذار واخبارده معنای فقهی اولدرکه امام ایچون مشرکینی داریمزده
مدت مدیده ذل خراجه مبتلی اولمادین کیفما یشاء ترك ایلمك ناصوابدر بناء علیه آنلره تقدم وسنهٔ واحده ایله
تأجیلی ایجاب اولنمشدر واکر مسلمین مشرکینه رجال احراردن اعطاء رهن ایدوب مشرکیندن جوهر یا انجو
یا عبید مثللو جنس اموالدن اخذ رهن ایدنصکره اول بابده اکر مشرکیندن غدر واقع اولورسه ایادی مسلمینده
مرهون اولان ماللری ملك مسلمین اولسون دیو بینلرنده شرط ایتمشلر اولوب بعده مشرکین غدره اجتسار ایلسه‌لر
رهن مرقوم ینه ملك مسلمین اولمایوب بلکه مشرکین مزبورین مسلمینی رهنلرندن ارضا یاخود قبول ذمت
واسلام ایدنجیه دك بیت المالده توقیف وادخار اولنورز یرا شرط مذکور برشرط واضح البطلاندرکه بطلانی
احادیث نبویه دن لا یغلق الرهن یعنی مرتهن رهنه مستحق اولماز حدیث شریفی کبی نص ایله نمایان اولمشدر
وبو حدیث حکمت ردیفك امام نخعی وغیری مثللو ائمهٔ تابعین رحمة الله تعالی علیهم اجمعیندن نقل
اولندیغی معنای منیفی دیمکدر مثلا راهن مرتهنه خطابله بن سنك مالکی وقت فلانی یه دك کتوروب رسم
رهن ینه بندر وکتورمزسم رهن مقابلهٔ مالکده سنکدر دیوب بعده کتورمسه ینه مرتهن رهنه مستحق
اولمز وحکم مذکور مثال مزبورکبی رهن عوض مال اولدیغی موضعده جائز اولمایجه مانحن فیه کبی
مال اولمیان رجال احرارك عوض اولدقده عدم جوازی بطریق الاولی ظاهر ومتمایزدر نکته‌می
اولدرکه شرط مذکور سبب ملکی خطره تعلیقی متضمندر واسباب ملك اعیانده تعلیق خطر غیر ممکندر
مترجم فقیر دیرکه خطر اول نسنه درکه ایکی کسنه برخصوصده مغالبه ایتدکلرنده قنقمز غالب اولورسه شو نسنه
آنك اولسون دیرلر واول نسنه یه فارسیده کرو وترکیده اوکدل دیرلر انتهی وبیان مشروحدن شرط مذکورك
بطلانی نمایان اولدقده حین مراهنه ده ذکر وترکی سیان کوریلور والله اعلم بالصواب
باب الشروط فی الموادعة وغیرها * یعنی موادعه وغیرنده معتبر اولان شروط لازمهٔ مرعیه وقیود واجبهٔ
شرعیه ده مسائل اصلیه وفرعیه در مؤلف دقایق شناس آنسه الله تعالی بالطافه احسن ایناس دیرکه مسلمین
ومشرکین سنین معلومه ده عقد موادعه یی التزام ایتدکلرنده کرکدرکه معاهده لرین مشعر تحریر عهدنامه یه
اهتمام ایده لرکه موادعه مثللو عقود ممتده ده کتب کتاب امر شرع له لازم الالتزامدر قال الله تعالی اذا تداینتم بدین
الی اجل مسمی فاکتبوه یعنی ای اهل ایمان بعضیلریکز بعضیلریکزه اجل مسمای مشروعه دك بطریق الدین
نقود وامتعه‌دن برنسنه اخذ واعطاسی ایله معامله ایتدیککزده آنی کتب وتحریر ایدیکز انتهی ومدلول امرك
ادنای درجاتی ندبدر وبو آیت کریمه نك آخرنده الا ان تکون تجارة حاضرة تدیرونها بینکم فلیس علیکم جناح
ان لا تکتبوها وارد اولمشدر یعنی انجق تجارتکز بینلریکزده یدا بید تعاطی ایله اداره قیلدیغکز تجارت حاضره
ایسه آنی کتب وتحریر ایتمکده اوزریکزه بأس یوقدر انتهی وبو استثناده رمز واشارت واردرکه عقود ممتده ده
ترك کتابت موجب بأس وخسارتدر وبو بابده اصل قوی شول حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
سنهٔ حدیبیه ده اهل مکه ایله بینلرنده اون سنه ترك محاربه اولنمق اوزره مصالحه ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب
اولنمغله امر ایلدیلرکه بریسی نزد سعادتلرنده قالوب بریسی دخی اهل مکه‌ده بولنه واول کتاب مستطابك کاتبی
حضرت علی رضی الله تعالی عنه ایدی همان ابتداء کتابده بسم الله الرحمن الرحیم لفظ شریفنی کتب ایتدکده
طرف اهل مکه‌دن عقد صلح ایچون کلوب هنوز کفر اوزره بولنان سهیل بن عمرو رضی الله عنه دیدیکه رحمن
ورحیم نه دربز آنی بیلمزز سن عادت عرب اوزره باسمك اللهم لفظنی کتب قیل بعده حضرت علی رضی الله
تعالی عنه هذا ما اصطلح علیه محمد رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بو کتاب مستطاب رسول الله اولان
محمد علیه الصلوة والسلام حضرتلرینك اوزرینه عقد صلح ایلدکلری کتاب عهددر لفظ شریفنی کتب ایلدی
اول حینده ینه سهیل بن عمرو دیدیکه بزسنی رسول الله بیلسه‌ایدیك سنکله قتال ایتمز ایدیك سن هم دعوای رسالت
وهم پدریکك اسمندن اعراضمی ایده یورسین محمد رسول الله محلنده محمد بن عبد الله لفظنی کتب قیل
همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم کتب ایلدیکی لفظ رسول اللهی محو ایتمکله حضرت علی رضی الله عنه

امر ایلدیلر لکن حضرت علی رضی الله عنه بن اول لفظ شریفی محو ایده مزم دیو اعتذار ایله امتناع ایلدی تا که
رسول الله صلی الله علیه وسلم اول لفظ شریفی کندو ید مبارکه لریله محو ایدوب انا محمد بن عبد الله ورسول الله
اکتب هذا ما اصطلح علیه محمد بن عبد الله وسهیل بن عمرو علی اهل مکة یعنی بن هم محمد بن عبد الله وهم رسول اللهم
یا علی سن بو کتاب اهل مکه اوزره محمد بن عبد الله وسهیل بن عمروك اوزرینه مصالحه ایلدکلری کتاب عهد در
دیو کتب قیل بیوردیلر بعده رسول الله علیه السلام اول کتابده کتب اولنه جق شروط معاهده یی حضرت علی
رضی الله عنه اوزره القا وتقریر ایدوب اولبابده ایکی نسخه کتب ایتمکله امر ایلدیلر ایشته بو حدیث جلیل
بو بابده اصل اصیل اولمشدر وحکم مشروح المآل اوزره اشبو وجه معقول ایله دخی استدلال اولنور که خصوص
مرقومده فریقیندن هر بری کندو یدنده بر نسخه سی بولنماغه محتاجدر که مثلا بعض شروطده آنکله فریق
آخر نزاع ولجاج ایتدکده کندو یدنده بولنان نسخه سنه مراجعت ایدوب اقتضاسنه کوره فریق آخر ایله
اتحاد وامتزاج یاخود فریق آخر اوزره غلبه واحتجاج ایلیه بوندن صکره بیلمك کرکدر که کتب کتابدن
مرام وثوق واستحکام اولمغله لازمدر که احواط وجوه اوزره تحریر ایدوب بالجمله طعن طاعندن احترازده
اهتمام ایلیه که بو وجه اوزره وجوب احتیاط ولا یأب کاتب ان یکتب کما علمه الله یعنی کاتبدن بر کاتب بینکزده
واقع اولان معامله کزی الله تعالی اکا تعلیم ایلدیکی منوال اوزره کتب وتحریر ایتمکدن ابا وامتناع ایلمسون
آیت کریمه سنده بطریق الاشارة امر وافهام اولنمشدر زیرا معلوم اولی الالبابدر که الله تعالی نك تعلیم ایلدیکی
انجق مجمع علیه اولان حکم صوابدر بعده مؤلف بلاغت سمیر صورت ابتداء کتاب موادعه یی تصویر ایدوب
هذا ما توادع علیه الخلیفة فلان ومن معه من المؤمنین وفلان ومن معه من اهل مملکته یعنی شو کتاب اول
کتابدر که آنك اوزرینه طرف اسلامدن مثلا خلیفهٔ عهد اولان فلان و معیتنده بولنان مؤمنین وطرف اعدادن
فلان ومعیتنده بولنان اهل مملکتی موادعه ایلدیلر دیو تقریر ایلدی لکن ابو زید البغدادی رحمه الله تعالی
شروطنده دیدیکه عندمده مختار اولان ابتداء کتاب موادعه ده هذا کتاب فیه ذکر ما توادع علیه یعنی اشبو کتاب
بر کتابدر که آنده فلان وفلانك اوزرینه موادعه قیلدقلری شروطك ذکری واردر دیو تحریری اختیار ایلمکدر که
صدق کلامی حمل مجازه محتاج اولمیوب حقیقتی اوزره بدیدار اوله زیرا هذا قولی بحسب الظاهر کاغذه اشارت
وکاغذ بحسب الحقیقة اوزرینه موادعه قیلنان شروط اولمیوب انجق اول شروطك محل ذکرندن عبارتدر
لکن مؤلف حقایق شناسك اختیار ایلدیکی صورت ابتداده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
کرك باب موادعه ده وکرك باب آخرده کتب اولنان کتاب مستطابلرینه موافقت واقتدا واردر وبز باب موادعه ده
کتابلرین قریبا روایت ایلدیك و باب آخردن دخی بر عبد اشترا بیوردقلرنده کتب ایله امر ایلدکلری کتاب هذا
ما اشتری محمد بن عبد الله وفی نسخة محمد رسول الله من العداء بن خالد بن هوذة یعنی اشبو کتاب شول نسنه درکه
محمد بن عبد الله یعنی رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عداء بن خالد بن هوذه دن آنی اشترا قیلدی دیمك عنوانی ایله
صورتیاب اولمشدر وکتاب مرقوم ذکر عقده محل اولمغله اکا اشارتله تصدیر اولنان کلام مذکور طرفده یاخود حذفده
یاخود نسبتده تجوز بر له وجه ابلغ اوزره حقیقت مقصوده دلالت ایده جکی ساحه پیرای ظهور در قال الله تعالی
هذا ما توعدون لیوم الحساب ومعلومدر که بو آیت جلیله ده لفظ هذا ماقبل ومابعدنده ذکر اولنان وعد ابرار
و وعید فجاری متضمن اولان آیات بیناته اشارتدر معنای ظاهری اشبو آیات بینات یوم الحساب ایچون وعد
اولندیغکز ثواب وعقابدر که بعد الحساب اکا واصل اولورسز دیمکدر حال آنکه آیات مذکوره عین ثواب وعقاب
اولمایوب انجق ذکر ثواب وعقابه محلدر بویله ایکن هذا کتاب فیه ذکر ما توعدون لفظی ایله تعبیره اعتبار اولنمایوب
بلکه لاجل المبالغه طریق تجوز اختیار اولنمشدر مترجم فقیر دیر که اصل کتاب بو موضعلرده تعقید واغلاق اوزره
موضوع اولمغله اتعاب قریحه دن بشقه مباحث مذکوره یی مشتمل اولان کتابلره رجوع بر له ترجمه مز
علی الوجه المطبوع وضوح وانکشاف اوزره مصنوع قیلندی وبالله التوفیق بعده مؤلف جلیل تصویر کتاب
موادعه دن هذا ما توادع علیه الخلیفه فلان الی آخره قولنی تذییل ایدوب توادعوا کذا وکذا سنة اولها شهر
کذا من سنة کذا وآخرها شهر کذا من سنة کذا یعنی ذکر اولنان مسلمین ومشرکین شو دکلو وشو دکلو سنه ده
موادعه ایلدیلر که ابتداسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانی وانتهاسی سنهٔ فلانیه دن شهر فلانیدر دیمك مفهومی
کتب وتسجیل اولنمق لازمدر دیو تصویر وتمثیل ایلدی وتصویر مذکوری ذکر تاریخله تصدیره بادی اولدر که
بینلرنده جاری اولان عقدك موجبی مدت معلومه ده حرمت قتال اولدیغندن اول مدتك اول وآخرینی اعلاملری

واجب التصدی واعلام دخی انجق بیان تاریخله حاصل ومتأدیدر و مؤلف دقیق الافکارك تصویر مذکورده
هذا ما توادع قولنده ترك حربه دلالت ایلین الفاظدن انجق متارکه معناسنده اولان لفظ موادعه یی اختیاری
شو نکته یی اشعار ایچوندر که مؤمنین ومشرکین بینلرنده حقیقت مسالمه ومصالحه نابود همان الا الذین عاهدتم
من المشرکین نص کریمنده اثبات اولنوب موادعه دن عبارت اولان معنا هده لری موجود ومعهود در بعده
مؤلف همام تصویر کتابده فریقین ایچون اول کتابده ذکری لازم اولان قیود وشروطی تحریره اهتمام ایدوب
اول صورتی وجعل کل فریق منهم لصاحبه بالوفاء بجمیع ما فی هذا الکتاب عهد الله ومیثاقه وذمة الله
وذمة رسوله وذمة المسیح عیسی بن مریم یعنی مذکورینیدن هر فریق آخر ایچون اشبو کتابده کتب اولنان جمیع
قیود وشروطه وفا خصوصنده الله تعالی نك عهد ومیثاقنی والله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی ومسیح
عیسی بن مریم حضرتلرینك ذمتنی یاد وایراد ایلدی مضمونی ذکر ایله اتمام قیلدی ومؤلف واجب الاعتنا اشبو بابده
تصویر ایلدیکی هر کتاب عهدك آخرنده قسم مذکوری ذکر واملا ایدر زیرا وجه مشروح اوزره تصویر کتابی
کندو وقتنده خلیفهٔ عهدك مشرکینله موادعه لرنده تحریر ایده جکی اساس اوزره ابتنا ایلدیکه وقت مذکورده
خلفاء عباسیه نك قتاللری انجق کفار روم ایله واقع اولوب آنلرك عندلرنده التزام عهود بابنده قسم مذکور
اعظم الفاظ یمین اولمق اوزره شایع ایدی سؤال اولنورسه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
خصوص معاهده ده وان ارادوکم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله فلا تعطوهم ولکن اعطوهم ذممکم وذمم آبائکم
فانکم ان تخفر وا ذممکم وذمم ابائکم کان اهون یعنی مشرکین حین معاهده ده کندولره الله تعالی نك ذمتنی
ورسولینك ذمتنی اعطا کزی مراد ایدرلرسه سز آنی آنلره اعطا ایتمیوب انجق کندو ذمتلریکزی و باباریکزك
ذمتلرینی اعطا ایدیکز که حین اقتضاده کندو ذمتلریکزی و باباریکزك ذمتلرینی ابطا لکز ذمت الهیه وذمت
نبویه یی ابطالکزدن اهون اولور دیو نص وتصریح بیورمشلر ایکن جناب مؤلف تحریر لفظ مذکوری نه وجهله
تجویز وتصحیح ایلدی جواب اولدر که لفظ مذکوردن مرادی الله تعالی نك ذمتنی ورسولینك ذمتنی اعطا دکلدر که
اعطاء مذکور مدلول حدیث اوزره فی نفس الامر منهی ایدوکی بی مرادر بلکه مرادی عهد و میثاق وذمت کبی
الفاظ مختلفه ایله یمین واولوجهله موادعه لرینی تأکید وتوطیددر کورمزمیسنکه ایمان سابقه اوزره واشدما اخذ الله
علی النبیین والصدیقین والشهداء والصالحین من عهد او میثاق او ذمة یعنی الله تعالی نك انبیا وصدیقین وشهدا
وصالحین اوزره اخذ ایلدیکی عهد ومیثاق وذمتك اشدینی دخی یاد وایراد ایدر قولنی عطف وتنسیق ایله موادعه لرینی
تأیید وتحقیق ایلدی وبو قولنده عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق واذ اخذ الله میثاق النبیین الآیه دخی
واذ اخذ الله میثاق الذین اوتوا الکتاب الآیة نظم کریملرنده اراده اولنان مواثیق شداددر وآیتین مرقومتینده
اخذ میثاقدن مراد انجق ایمان ونصرتی وتبلیغ واشاعتی ابلغ وجوه اوزره الزام اولدیغی کبی بو بابده وفاء عهدی
ابلغ وجوه اوزره الزام والتزامدر کورمزمیسنکه مؤلف دقیق المرام تصویر مرقومده وجوه غدری ذکر
واعلامدن صکره فجمیع هذه الایمان علیه الله علیه بها راع کفیل والذمة منه بریة یعنی شروط مذکوره ده
فریقیندن هر قنقیسی غدر ایدرسه ایمان سابقه نك جمله سی آنك اوزرینه اولسون الله تعالی غادر اوزره ایمان
مذکوره نك وبال ونکالنی اجرایه کافی وکفیلدر واول غادردن عهد وذمت بری و بعیددر قولی ایله اختتام ایلدی پس
بو قولدن دخی بدیدار اولمشدر که عهد ومیثاق وذمتدن مرادی انجق ذکر قسم ایله تأکید وتشدیددر بعده مؤلف همام
تصویر کتابی تاریخ تحریرینی ذکر ایله ختم واتمام ایلدی و کتابك ابتدا وانتهاسی زمان واحدده واقع اولدقده اولنده بیان
تاریخ کفایت ایدر ایکن آخرنده اعاده سی مجرد تأکیدینی افاده ایچوندر زیرا معاهده دن مقصود انجق مدة معلومه ده
حرمت قتالدر وابتداء مدت دخی کتابك وقت اتمامی واشهادك زمان اکمالیدر پس ابتداء کتابده ذکر تاریخله اکتفا اولنسه
ممکندرکه احد الفریقین بعض شروطده غدره اجترا ایدوب بعده کتابك ابتدا وانتهاسی میاننده عروض بعض اسبابله
تفاوت اننه وار ایدی دیو ادعا ایلیه بناء علیه مؤلف عمیق الافکار تصویر کتابك اول وآخرنده ذکر تاریخی تکرار ایلدی
ووضع تاریخده اصل الاصیل شول اثر جلیلدر که حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه اطراف بلادده بولنان
عماله انا کتبتم الی فاذکروا التاریخ فی الکتاب یعنی بکا تحریرنامه ایتدکلریکزده تاریخ تحریریکزی ذکر ایدیکز
دیو کتب وارسال ایلدی بعده صحابهٔ کرامی جمع ایدوب ابتداء مدت تاریخ قنقی سنه دن اولمق انسبدر دیو
مشاوره میانه لرنده کوناکون محاوره ایلدیلر حتی بعضیلری ابتداء تاریخ وقت میلاد نبی کریم علیه التحیة والتسلیم
قیلنماغی عرض وتقدیم ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه معنای مذکور نصارانك میلاد عیسی

مطلب تفصیل وضع التاریخ

ثبون علی وزن فرعون ثیابدن
ثبو عدد که بالاده ذکری سبقت
ایلدی منه

ردایتمزز دیو نزاع ایدهلر اما شرط مرقوم ذکر اولنمدقده نزاع مرقومه باعث انقطاع اولور حتی بوندنصکره اهل
حرب مذکورلری مسلمینه رددن امتناع ایلسهلر البته نقض عهدلرینه تحمیل اولنوب مسلمین ایچون بلا نبذ
قتاللری تحلیل اولنور بوندن صکره مؤلف بلاغت پرداز مقابلهٔ عوضده واقع موادعهنك صورت کتابنی تصویره
آغاز ایلدی لکن بو صورت همان صورت سابقهنك عینی اولمغله بر آنی مکرر اذکره اعتنا ایتمیوب انجق ایچنده ازدیاد
ایلدیکی ذکر عوضی وجه آتی اوزره تلخیصله اکتفا ایلدك یعنی ذکر عوض شو وجهله ایضاح اولنمق لازمهٔ
حالندندر که زمان آتیده آنك ایچون مجال منازعه محال اوله مثلا کاتب شویله تحریر ایتمك کرکدر که موادعهلری
شول شرط اوزره مبنیدر که ملك اهل حرب اولان فلان و آنك اهل مملکتی خلیفهٔ اسلام اولان فلانه بهر سنه ثقیل
ورایج اولمق اوزره شو دکلو و بو دکلو دینار شامی و بالغه اولان نسادن جید اولمق اوزره شو دکلو و بو دکلو رأس
و بالغ اولان رجالدن شو دکلو و بالغه اولمیوب انجق قابلهٔ استخدام اولان بناتدن شو دکلو و بالغ اولمیوب
قابل استخدام اولان غلماندن شو دکلو خراج معلومی ادا قیله و رؤس مرقومه رقیقلرندن اولوب احرارلرندن اولمیه
و ثیاب بزیوندن هر ثوبك طولی شو قدر ذراع و عرضی شو قدر ذراع ایچندن احمری شو قدر عدد و ابیضی
شو قدر و اصفری شو قدر اولوب جملهسی جید وجدید اولمق اوزره بهر سنه شو دکلو و بو دکلو ثوبی ادا ایلیه
و براذیندن جذع عددن شو دکلو و ثنیاندن شو دکلو بهر سنه هر بری جید و فاره اولمق اوزره بزدون ادا ایلیه
مترجم فقیر دیر که جذاع جمع جذع عدر و ثنیان جمع ثنیدر و جذع و ثنی اختلاف حیواناتله مختلف المعنی در انجق
ما نحن فیه اولان خیلده جذع اولدر که عمرندن سنهٔ ثانیهیی تکمیل و ثالثهیه دخول ایده و ثنی اولدر که ثالثهیی
تکمیل و رابعهیه دخول ایده انتهی و تحریرده وصف مشروحله اکتفا ادنکته اولدر که اهل حرب اول
مالی انجق مال اولمسی موادعهدن عوض اولمق اوزره التزام ایتمشلردر و بونك امثالی عقود انجق توسع اوزره
مبنی اولدیغی مالا کلامدر بناء علیه اولبابده تعیین اعیاندن جنس و نوعلرین بیانله و اوصافندن همان
بلا حرج اعلامی ممکن اولهجق مقدارنی اعلانله اکتفا اولندی لکن مال مرقوم اجل معین ایله مؤجل یاخود
تقسیط معلوم ایله منجم ایسه بو صورتده رسم مداینات اوزره مدت اجلی و عدد نجوم و تقسیطاتی درون کتابه
درج ایلمك اهم و الزمدر بوندنصکره مؤلف فصاحت طراز رسل اهل حرب دار اسلامه ورود و وفود ضمننده
موادعهلرینك صورت کتابن تصویر و ابراز ایلدی لکن اول کتابك دخی سبکی معلوم اولمغله بر آنی تقریردن
احتراز ایلدك و بو بابده ذکر ایلدیکی مقالینك خلاصهٔ مآلی اولدر که رسل اهل حرب استیمان ایتمسهلر دخی امانده
ادخال اولنورلر زیرا مرویدر که اهل حربدن برقومك رسولی حضور نبویده لایق اولمیان بعض کلامه جسارت
ایلدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لولا انك رسول لامرت بقتلك یعنی سن رسول اولمیدیك سنی
قتلله امر ایدر ایدم قول شریفلری ایله تهدید ضمننده امانه اشارت بیوردیلر و هم زمان جاهلیت و اسلامده
رسوللر علی الدوام آمن قیلندیلر تا که تبلیغ رسالتلری ممکن اوله زیرا صلح و قتال کبی مقصود طرفینك تمامی البته
تواردرسل اوزره موقوف و رسل دخی آمنین اولمدقجه علی وجه الکمال اداء رسالته قادر اولمیهجقلری امر مکشوفدر
بناء علیه رسل مشرکین بلا شرط دخی آمنین قیلنورلر لکن لاجل الاحتیاط رسل جانبینك امانی اشتراط اولنوب
موجبنجه بروثیقه دخی تمیق اولنمق اولی در که باعث استحکام و توثیقدر لکن اهل حرب یدلرنده بولنان اسراء
مسلمینی لاجل المفاداة رسوللری ایله برابر دار اسلامه ارساله نیت ایدوب لکن مفاداتلری متیسر اولمدیغی تقدیر اوزره
اسراء مزبورینی ینه دارلرینه اعادهیه رخصتلرین مسلمین اوزره شرط ایلمکه عزیمت ایلسهلر وجه مذکور اوزره
مصالحه و اول مصالحه اوزره کتب وثیقه حقی مسلمینهده صورتپذیر صحت اولماز زیرا اهل حرب حبس اسراء
مسلمینده ظالمین اولملریله مسلمین آنلری یدلرندن انتزاعه قادر اولدقدن صکره اهل حربه تسلیملری شرعا ممنوعدر
و وفاسی شرعا ممنوع اولان شرط اوزره اعطاء عهد ایلمك غیر مشروعدر بویله ایکن اول معاهدهیه قیام ایتمش
اولسهلر کرکدر که اول عهدی نقضه اقدام و قتاله محتاج ایسه دخی قتالله اخذ اسراء مسلمینه اهتمام ایدهلر که
شرط مذکور حکم شرعه مخالف اولمغله بطلانی مالا کلامدر قال علیه السلام کل شرط لیس فی کتاب الله
فهو باطل وقال علیه السلام ردوا الجهالات الی السنة یعنی جهالتلری سنته رد ایدیکز مراد اعمال
جاهلیهیی ترك و سنتله عمل ایدیکز دیمکدر انجق اسراء مسلمین رقیق ایسهلر کرکدر که مسلمین بعد الاخذ آنلری
بیع و ثمنلرین اهل حربه رد و تنسیق ایدهلر زیرا اهل حرب احراز ایله آنلره مالك اولوب معاهدهٔ مذکوره ایله دخی
مالیتلرنده اکتساب امان ایتمش اولملریله مهما امکن مراعات امان لازمهٔ عهدهٔ اسلامیاندر و رد عینلری مسلمین

علیه السلامی رأس سنهٔ تواریخ اختیار ایتملرینه باعث تشبه اولدیغندن آنی مکروه کوروب قبول و تسلیم ایلمدی
و بعضیلری دخی زمان وفات رسول خدا علیه من التحیات ازکاها قیلنماغی بسط و انها ایلدکده معنای مذکور
انکم لم تصابوا بمثلی یعنی ای امت و اصحابم سز بنم وفاتم مثللو مصیبتدن اعظم اولان مصیبتله مصاب اولمادیکز
یعنی اولمیهجقسز حدیث شریفی مقتضاسی اوزره مسلمین ایچون باعث ذکر مصیبت اولدیغندن آنی دخی
مکروه کوروب تنفیذ و امضا ایلمدی انجام کارده هجرت نبویه اقامت جمعه و اعیاد مثللو ظهور اعلام دینه بادی
و جفاء مشرکیندن سلامت مسلمینه اعظم المبادی اولدیغندن مؤمنین و امیر المؤمنین وقت هجرتی ابتداء تاریخ
ایچون بالاتفاق اختیار و تعیین ایلدیلر و اکر مسلمین مشرکینله هرکیم دار الحربدن قبول اسلامله دار اسلامه
خارج اولورسه آنی دار الحربه رد و تسلیم ایتمك اوزره موادعهیه عازم اولمش اولرایسه لازمدر که کاتب اول کتابه
موادعهده ترك قتالی تحریردن صکره همان وعلی ان من خرج من اهل مملکة فلان الی دار الاسلام من رجل
او امرأة مسلما او معاهدا لم یکن علی الخلیفة ولا علی اهل الاسلام رده علی فلان یعنی دخی شول شرط اوزره
موادعه ایلدیلر که ملك مشرکین اولان فلانك اهل مملکتندن کرك ارکك و کرك عورت هرکیم قبول اسلام یاخود
قبول ذمتیله دار اسلامه خارج اولورسه آنی ملك مشرکین اولان فلانه رد و تسلیم ایلمك کرك خلیفهٔ اسلام
و کرك سائر مسلمین اوزره واجب اولمیه مضمونی تحریره مباشر و ملازم اوله اکر قبول اسلام و ذمتله خارج
اولنلری دار الحربه رد ایتمك شرط قیلنماسه دخی عدم رد حکم ثابت شرعیدر لکن مشرکین حکم شرعی منکرین
اولملریله بلا شرط عدم ردیمزی اعتقادلری اوزره غدره حمل ایدهجکلری امر قطعیدر و بر قریبا بیان ایلدیك که
کاتب کتاب موادعهیی شول وجه اوزره تحریر ایلمك لایق و شایاندر که اول کتاب هم طرفین اوزره حجت اوله
و هم آینده طعن طاعنه قطعا رخصت بولنمایه و اکر شرط مذکور کتاب موادعهده مسطور اولدقدنصکره
اهل حربدن ذات زوج اولان بر عورت قبول اسلامله دار یمزه خروج ایدوب زوجی دخی دعوای استردادینه
شروع ایلسه دعواسی قطعا مشروع و مسموع کورولمز که حکم مذکور فلا ترجعوهن الی الکفار لا هن حل لهم
ولاهم یحلون لهن یعنی مؤمنات مهاجراتی کفاردن اولان ازواجلرینه اعاده ایتمکز که مؤمنات مهاجرات ازواج
کفارلرینه حلال دکللردر و ازواج کفار دخی مؤمنات مهاجراته حلال اولمازلر آیت کریمهسیله منصوص
و مقطوعدر اکرچه صلح حدیبیهده اهل مکهدن اسلامله طرف مسلمینه خارج اولنلری کرك ذکوردن و کرك اناثدن
علی الاطلاق مشرکین اوزره رد ایلمك شرط قیلندقدنصکره آیت سابقه ایله حکم رد حق اناثده نسخ اولنوب
ذیل آیتده وارد اولان وآتوهم ما انفقوا نظم جلیلی اوزره ازواج کفارلرینك اول مهاجراته اعطا قیلندقلری
مهوری مسلمین ازواج کفاره ادا و اولوجهله مهما امکن شرط معهوده وفا قیلنماغله امر اولنمشلر ایدی
لکن الیوم حکم رد مهور دخی دلیل اجماعله منسوخ اولدیغندن حین موادعهده ما نحن فیه کبی عدم رد مسلمات
شرط قیلنسون قیلنماسون نفوس و مهورلرندن برشیئی رد ایلمك واجب اولماز و اکر مسئلهٔ مرقومهده اهل حربدن
بر عبد مملوك یاخود جاریه بطریق الفرار اربابندن خروج و قبول اسلامله دار یمزه ولوج ایلسه اکرچه مرتبهٔ
عتقه عروج ایدهمزلر بر اودعین مناب مستأمنینده ثابت اولملریله حرمت مالارینه رعایت مسلمین اوزره واجبدر
کورمزمیسنکه مسلمین اموال موادعین اوزره استیلا قیلسهلر اکا مالك اولهمزلر کذلك بطریق الفرار خارج الان
مملوکلری دخی سلك معتقده منسلك اولهمزلر لکن اول عبد و جاریه شول دار یمزده بولنان مستأمنك قبول اسلام
ایلین عبدی منزلنه انزال و بیع اولنوب ثمنلری مولالرینه دفع و ایصال اولنور بوندن صکره مؤلف دقت مذاق
سبقت ایلین عدم رد مسلمین اوزره شرط آخر ضم و الحاق ایدوب وعلی ان من خرج من المسلمین او من اهل
ذمتهم الی فلان الملك تارکا لدین الاسلام او لذمة المسلمین فعلی فلان و اهل مملکته رده علی المسلمین حتی یردوه
الی ما کان علیه یعنی دخی شول شرط اوزره موادعه ایلدیلر که مسلمیندن هرکیم دین اسلامی یاخود اهل ذمت
مسلمیندن هرکیم ذمت مسلمینی ترك ایدوب اشبو موادعه اولنان اهل حربك ملکلری اولان فلانه خارج و واصل
اولورسه فلان و اهل مملکتی اوزره اول کسنهیی مسلمین اوزره رد و تسلیم واجب اوله تا که مسلمین اول کسنهیی
قدیما بولندیغی اسلام یا ذمتنه رد ایدهلر مفهومنی دخی وصل و الصاق ایلدی و بو شرطی کتاب موادعهده ذکر
ایلمك واجب و ترکی غیر مناسبدر که بعد الموادعه اهل حرب قبول اسلام یا ذمتله دار یمزه خارج اولنلری بزه رد
ایلمك جائز اولمغله البته بزلر رددن امتناع ایدهرز پس دار یمزدن دخی ردت یاخود ترك ذمتله دار الحربه خارج
اولنلرده ظاهر حال اولدر که انلر دخی برمله مناصفه و معادلهیه طالب اولوب سزلر رد ایتمدیککز مثللو بز دخی

اوزره متعذر اولمغله مراعات امان بعد البيع رد ثمنله مالینی تسلیمه منحصردر واکر مسلمین بلاد اسلامده اهل حربدن
برکسنه یه ظفر بولد قلرنده اول کمسنه بن ملك اهل حربك رسولی یم بلا امان داخل اولدم دیو خبر ویرسه
نظر اولنور اکر اول کمسنه بین الناس رسالتله معروف وممتاز اولوب یاخود ملکلرینك کاتبی کندو یانده خلیفه یه
ابراز یدرسه البته امانله سرافراز قیلنور زیرا وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموروده ظن غالبله عمل واجب وحالت
مزبوره ده شخص مذکورك رسول ایدوکنه هرکسك وهمی البته ذاهبدر و بومثللو موادده تحکیم علامت اصل
محکم ایدوکنه آیات قرآنیه شهادت ایدرکه قال الله تعالی ولو ارادوا الخروج لاعدوا له عدة یعنی آیت سابقه ده
ذکر اولنان منافقین غزوهٔ تبوك ایچون ارادهٔ خروج ایده زایدی البته خروج ایچون تهیهٔ لوازم ایدرلر ایدی
وقال تعالی تعرفهم بسیماهم یعنی یا محمد سن ذکر اولنان فقرانك فقر واحتیاجلرین انجق سیمالرنده اولان
ضعف ورثاثت حالله بیلورسین یوقسه آنلر عرض احتیاج ایلمزلر مترجم فقیردیرکه آیت اولیده خروج ایچون
عدم تهیؤلری خروجی عدم ارادهلرینه دلیل قیلنوب آیت ثانیه ده دخی ظاهر سیمالری فقر واحتیاجلرینه دلیل
قیلنمق عدم اراده وفقر کبی وقوف حقیقی ممکن اولمیان اموروده تحکیم علامت اصل اصیل ایدوکنه برهان
جلیلدر انتهی واکر اول کمسنه رسالتله معروف اولمیوب یدنده کتاب ملکلری کبی دلیل رسالتی دخی معدوم ایسه
فیٔ قیلنه جغی معلومدر و بز باب الامان اثناسنده بومثللو دار یمزه بلاامان داخل اولان حربی اخذ اولندقده
فیٔ عامهٔ مسلمین یاخود غنیمت خاصهٔ آخذین قیلنمقده وتخمیس اولنوب اولنمامقده واقع اولان اختلافی تقدیم
واسلاف ایلدیك پس آنده حق عموم مسلمین یاخود حق خصوص آخذین ثابت واستوار اولمشیکن دعوای
رسالتله اول حقی ابطاله درکار اولمغله بلاحجة قبول قولی سزاوار کوربلمز واکر رسول اهل حرب رسالتله معروف
ایکن اثناء طریقنده طرف عاشر یعنی کمرکجی نصب اولنان کمسنه اوزره مرور ایلسه سائر مستأمنین کبی آندن
دخی وجه شرعی اوزره عشر مالنی یعنی کمرکنی اخذده صرف مقدورایدر بو مجملك تفصیلی اولدرکه اهل حربدن
مسلمینك اخذ عشر ایتملری انجق مقابله ومجازاته مبنیدر زیرا مرویدرکه حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عشاره
تجار مسلمیندن ربع عشر وتجار اهل ذمتدن نصف عشر اخذ ایتمکله امر ایدوب بعده اهل حرب
بزم تجارمزدن نه اخذ ایدرلر دیو استفسار ایتدکده تمام عشر اخذ ایدرلر دیو اخبار ایلدیلر اول حینده
سز دخی آنلردن تمام عشری اخذ ایدیکز دیو تعیین ایلدی لکن اهل حرب تجارمزدن نه اخذ ایتدکلری
معلوممز دکل ایسه ینه اول قومك تجارندن تمام عشری اخذ ایده جکمیز مجزو مدر زیرا اهل ذمته نسبتله
مستأمنین همان مسلمینه نسبتله اهل ذمت مقامنه قائملردر واهل ذمتدن مأخوذ مسلمینك ضعفی اخذ اولندیغی کبی
مستأمنیندن دخی مأخوذ اهل حربك ضعفی اخذ اولنمق لازمدر اما اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ
ایتمزلرسه بز دخی آنلرك تجارلرندن هیچ نسنه اخذینی واسع کورمزز که اخذیمز انجق بطریق المجازاة واقع اوله جقدر
واکر اهل حرب امان رسل ضمننده عشار مسلمین رسللرندن هیچ نسنه اخذ ایتمك شرطنه طالب اولورلرسه
نظر اولنور اکر آنلر دخی رسل مسلمینده بویله شرط ایدوب وشرطه وفا ایدرلرسه مسلمین دخی شرط ایدوب
وشرطی ایفا قیلملری لایقدرکه شرط مذکور حکم شرعه موافق اولمغله وجوب وفاسی متحققدر واکر آنلر
ابتداء شرط ایدوب صکره وفا ایتمزلرسه کرکدرکه مسلمین شرط مذکوری قبولدن اتقا ایدهلر اما قبول ایتمش
بولنورلرسه کرکدرکه موجبنی ایفا ایدهلر زیرا غدر امان شرعمزده باطل وقبیح ایکن اهل حربك رسللریمز
حقلرنده ظاهر اولان غدر صریحلری بزم ایچون دخی مباشرت غدری محلل ومبیح اولمماز نظیری اولدرکه
اهل حرب بزم رهنلریمزی قتل واستیصال ایلسهلر بزم ایچون قتل رهنلری استحلال اولنماز و بر مسئلهٔ رهنی
باب متقدمده بسط وتقدیم ایلدیك واکر مسلمین برحصنی محاصره یه درکار ایکن اهل حصن اول حصنده بولنان
اشیادن بنی آدمدن غیری نه وار ایسه برثلثی مسلمینك وایکی ثلثی ینه کندولرك اولمق اوزره رجاء صلحه ابتدار
ایلسهلر صلح مزبور جائز وسزاوار اولور زیرا اعطاء امان بدل معلوم مسمی اوزره صحیح اولدیغی کبی مثلا
حصن کبی محلی بیانله معلوم اولان مالدن ثلث کبی جزء شایع اوزره دخی تصحیح اولنور وصلح مذکور اوزره حصنی
فتح ایتدکلرنده ایچنده بولنان اشیانك برثلث شایعی ملك مسلمین اولمغله کرکدرکه امام اول اشیایی اجزاء
ثلثه یه تجزیه ایدوب برثلثنی مسلمینه وایکی ثلثنی اهل حصنه تعیین ایلیه بو مجملك تفصیلی اولدرکه قسمت اشیا
البته تسویهٔ اقسام اوزره بنا وتأصیل اولنور قال رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیر امراء السرایا زید بن
حارثة اقسمه وفی نسخة اقسمهم بالسویة واعدله وفی نسخة واعدلهم فی الرعیة یعنی امراء سرایانك افضلی

زید بن حارثه درکه مساوات اوزره تقسیمده ورعیه سی ایچنده عدالتده جنس امرانك اکملیدر بناء علیه حین قسمتده
منفعت و مالیت جهتیله معادلهٔ اقسام امر واجب الاهتمامدر لکن معادلهٔ مذکوره اکر قسمت اعیان موجوده ایله
ممکن التحصیل ایسه قسمت اعیان بابی قسمتده اصل اصیل اولمغله آنی اختیار و تکمیل ایلمك لازمدر
واکر اعیان موجوده مثلا قلیل یاخود مختلف الاجناس اولمغله قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه امام اعیان
موجوده اوزره حق وعدلله وضع قیمت ایدوب بعده اهل حصنه خطاب رخصتله دیلرسکز اشبو اعیانی سزلر
اخذ ودراهم ودنانیردن قیمتلرینك برثلثنی بزه اعطا ایدیکز ودیلرسکز بز اخذ وقیمتلرینك ایکی ثلثنی سزلره اعطا
ایده لیم دیو ارضالرینه همت ایلیه و بو مسئله ده اصل اصیل شول روایت قیلنان اثرجلیلدر نخیل خیبر بعد الفتح
اثماری مسلمین ایله مناصفة تقسیم اولنمق اوزره ینه یهود خیبره تسلیم اولنمشیدی بناء علیه عبد الله بن رواحه
رضی الله تعالی عنه امر رسول الله علیه الصلوة والسلام ایله کیدوب اشجار اوزره بولنان اثماری تخمین
ایدرایدی بعده یهود خیبره دیرایدیکه دیلرسکز بو اثماری سزلر اخذ ونصف ثمنی بزه اعطا ایدرسز ودیلرسکز
بز اخذ ونصف ثمنی سزلره اعطا ایده رز حتی یهود اشبو وضعی تحسین برله بهذا قامت السموات والارض
یعنی کوکلر ویرلر انجق بو عدلله قائم اولدی دیو کمال رضالرین تبیین ایلدیلر پس بو اثر معدلت بنیاندن وجه
مشروح اوزره قسمت عین عدالت ایدوکی عندیمزده نمایان اولدی وقسمت اعیانده کرکدرکه امام اجزاء قسمت
اوزره اسهام یعنی وضع قرعه ایله تعیین اقسام ایلیه که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری قسمت
غنائمده وضع قرعه یی التزام بیورمیرلرایدی وهر بار ارادهٔ سفر بیوردقلرنده ازواج مطهره لری میاننده وضع
قرعه یی تقدیم وقرعه قنقیلرینه اصابت ایدرسه اول سفرده آنی استصحابله تکریم بیوریرلر ایدی بناء علیه
بلا اقراع جائز اولان خصوصلرده دخی قلوب ناسی تطییب ونفسلردن تهمت میلی دفع ایچون وضع قرعه حق امامده
افضل ایدوکنه اثر مذکور اصل مخصوصدر واکر امام اعیان موجودهٔ مختلفه یی قیمتلرینه نظر ایله تعدیلی
احسن کوریرسه ینه وضع قرعه امر مستحسندر مثلا حصن مرقومده موجود اولان بر برذون و بر ایکجو و بعض
امتعه اولدقده ایکجو برذوندن قیمتده افضل ایسه امام امتعه دن برذونی ایکجویه تسویه ایده جك مقداری نسنه
ضم والحاق ایدوب و برذون ایکجودن افضل ایسه امتعه دن ایکجویی برذونه تسویه ایده جك مقداری نسنه وصل
والصاق ایتدکدنصکره امتعهٔ باقیه ایله دخی قسم ثالثی ترتیب واجزاء ثلثه یی وجه مشروح اوزره قیمتده تسویه
و تقریب ایتدکدنصکره اقراعله قلوب طرفینی تطییب ایدر بعده قرعه ایله سهم مسلمینه خارج اولان قسمی
مسلمین ایچون اخذ وقبول و باقی ایکی قسمی اهل حصنه موصول قیلر واکر صورت مفروضه ده امام اعیان
مختلفه یی قیمتده تعدیل ایچون احد طرفین طرف آخره دراهم ودنانیر اعطاسنی شرط والزام قیلسه بوصنعی دخی
تراضی طرفینه مقرون ایسه جائز وغیر مقرون ایسه غیر جائزدر مکر اعیانك تعذر قسمتی ظاهر ومتمایز اوله زیرا
قسمت مزبوره معنای بیعی متضمن وبیعده تراضی طرفین واجب ومتعیندر و بیلك کرکدرکه مسئلهٔ مرقومه ده
اهل حصن حین مصالحه ده حصنلرنده بولنان اشیانك ثلثی مسلمینك اولمق شرطنه قائل اولدقلرنده شرط
مذکور منازل ودارلرینه شامل اولماز زیرا حصنده بولنان حصنك غیری ایدوکی ظاهر و منازل ودارلری اجزاء
حصندن ایدوکی باهردر و بیلك کرکدرکه مسلمین صلح مزبورده حصنده بولنان بنی آدمك دخی اخذ
ثلثنه مائللر ایسه کرکدرکه صورت مفروضه ده حصنده بولنان نسنه لرك ثلثی اوزره علی الاطلاق مصالحه یه
قائل اولمیه لر زیرا تعبیر مذکور علی الاطلاق نفوس و ذراریلرینه دخی شامل ایکن ثلث رقابلرینه تملك
مسلمین غیر قابلدر زیرا مصالحه ایله امان مسلمین رقبه لرینه تناول برله حریتلری متأکد اولدقدنصکره ضد
حریت اولان صفت رق بردخی آنلرده ثابت ومتمهد اوله مز پس لازمدرکه قبل الصلح نفوس وذراریلرینك
ثلثی افراز ایدوب بعده اهل حصنه سزکله انجق شو افراز اولنان سبی ایله بونلردن بشقه حصنده
بولنان اشیانك ثلثی اوزره مصالحه ایده رز دیو مراملرین ایضاح وابراز ایدهلر بو صورتده امان مسلمین اول بدل صلح
قیلنان سبیه متناول اولمامغله وجه مشروح اوزره صلحلری حکم صحتده داخل اولور واکر مسئلهٔ مرقومه ده
حصنده بولنان نفوسدن احرارك غیری انجق رقیقلرینك ثلثی اوزره صلحه طالب اولسهلر رقیقلری نفوسلرینك
غیری اولان اموال لری منزلنده اولمغله بو وجه اوزره مصالحه لری دخی جائز ومناسب کوریلور واکر ایچلرندن
یوز رأس بنی آدم اعطا اوزره صلحه مائل اولورلرسه بو صورتده رقیقلرندن اعطا اوزره مصالحه اولنورسه اخذلری
حکم صحتده داخل اولوب نفوس وذراریلرندن اعطا اوزره اولنورسه حکم صحتدن عاطل اولور زیرا نفوس

مطلب الاقراع لتطییب القلوب

وذرا ر يلرى صلحـله آمنين اولوب اول امانله حريتلرى محتمـل الابطال اولمامق و وجهى اوزره مؤكـد ومقرر
اولدقدنصكره آنلرى بدل صلح وجهى اوزره اخذ برله تملكلرى متصوراولماز بويله ايكن و جـه مشروح اوزره
مصالحه ايتشلراولوب مسلمين دخى اول مصالحه اوزره دخول حصنه فائزاولسه‌لر بوتقديراوزره نفوس وذرار يلرندن
برشيئى اخذلرى جائز كور يلمز زيرا امان آنلردن هرشخصك ايكى ثلثنه متنا ولدر وامان حاصل قطعـا شخص
واحدده تجزى ايله اتصافى قابل اولمامغله شخص واحدك بعض اجزاسنده حاصل اولدقده البته جميع اجزاسنده
دخى متحصل اولورلكن شرط صلحـه وفا اهل حصن اوزره متعذراولوب بلامنفعة مصالحه‌لرى دخى مسلمينك
مطمح انظارلرى اولمامغله كركدركه مسلمين اولا حصنلرندن خروج واهل حصنى حصنلرنده منعهٔ سابقـه‌لرينه
اعاده قيلوب بعـده نبذ عهد ايله محاصره وقتاله ابتدار ايده‌لر زيرا صلحـله امان مسلمينده داخل اولملريله قتل
واسر قاقلرى استحلال اولنماز ونبذ عهد دخى سابقده بولنان عزت ومنعه‌لرينه اعاده ايتمـدكجه استحصال اولنماز
وبوتكلفاتى بالجمـله ارتكابمز انجق معناى غدردن اجتناب ايچوندر واكر صلحلرى اول حصنده بنى آدم وغيرى
قليلٌ وكثيرٌ هرنه موجود ايسه آنك ثلثى اوزره معقود اولوب اولوجهـله مسلمين درون حصنه ورود ايتشلر ايسه
بوصورتده مسلمين حصنده بولنان احرار بنى آدمـه تعرض ايتيوب همان اموالرندن اخذ ثلثـله قانع اولورلرسه
اخذلرى جائز وواسع كوريلور زيرا تسميه‌لرى بدليته صالح اولوب اولميانلرى جامع وبومثللو عقودده حكم شرعى
بدليته صالح اولنلر اوزره واقع واولميانلر اوزره غير واقعدر امااموالرندن اخذ ثلثـله قناعت ايتمزلرسه اولبابده فسخ
صلحه دخى جواز ورخصت واردرلكن حالت مزبوره ده حصنده بولنان اموال وبنى آدمدن برشيئه تعرضلرى
استحلال اولنمايوب بلكه اولا حصندن خروج واهل حصنى منعهٔ سابقه‌لرينه اعاده بعده نبذ عهده استعجال ايتمك
كركدر بوصورتده مسلمين بنى آدمدن غيرى جائز الاخذ اولان ثلثماللرين اخذ ايده ليم بعده نبذ عهد ايده ليم
ديوتدبيره شروع ايلسه‌لر بوتدبيرلرى غير مشروعدر كه ثلث ماللرين اخذ ايتدكلرنده امان اهل حصن متقررالوقوع
اولمغـله اول مالى اوزرلرينه رد ايتمـدين نبذ عهد ايتملرى غير مسموعدر وقول مذكور بالاده مواضع كثيره ده
مسطوردر بعده مؤلف همام بومصالحه‌ده كتب اولنه‌جق وثيقه‌يى تصويره اهتمام ايلدى لكن آنك دخى سبكى
معلوم اولمغله بزنقلنى التزام ايلمديك والحاصل كتب وثيقه‌دن مرام انجق احتياط اولمغله آنى احوط وجوه اوزره كتب
ايلمك استيجاب واشتراط قيلنور ووثيقه انجق حكايت ماجرى اولمغـله لازمدركه كاتب بين الفريقين جارى اولان
معاهده‌يى احوط وجوه اوزره بسط واجرا ايليه وبيلمك كركدركه مسئلهٔ مفروضه‌ده اهل حصن ايچون انجق
حين صلحده حصنده بولنان اموالك ايكى ثلثى سالم قيلنور بوقسه حين صلحده حصنده بولنمايوب قبل الصلح
مسلمينك اخذ ومعسكرلريله احرازايلـدكلرى بالتمام مال مسلمين قيلنمق لازمدر واكر بعـد الصلح حصنده بولنان
بعض بنى آدمده مسلمين ومشركين بينلرنده منازعه پيدا اولوب اهـل حصن بونلر احرار در وامان واستئناده
داخل اولان نساوذرار يلريمزدندر ديودعوى ومسلمين دخى بلكه بونلر رقيقلريكز دندر آنلردن بزم ايچون حق ثلث
واردر ديوادعا ايلسه‌لر بوبابده قول قول اهل حصن ايدوكى هويدادر زيرا اهل حصن انسانده اصل اولان حريته
تمسك ايتشلردر وهم حصنده بولنان اشياده يدلرى ثابت اولمغـله اشياء مزبوره‌نك حالنـه غيريدن اعرف اولملرى
ظاهر احواللريدر لكن مسلمين آنلرك رقلرى اوزره مسلميندن يا اهل ذمتـدن يا اهل حربدن اقامت بينه ايدرلرسه
بينه‌لرى معتبره اولوب بينه ايله ثابت اولان حكم همان اتفـاق خصومله ثابت منزلنـده ايدوكى مسئلهٔ متبينه‌در
وبينهٔ مرقومه اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهـادت اهل حربى دخى قبوله رخصت واردر لكن شهود
مرقومين بونلرشو رجلك بعينه رقيقلريدر ديوشهـادت ايدوب رقلرى ثابت اولدقدنصكره اول رجل بونلر بنم
رقيقلرم دكللردر بلكـه احراردر ديسه آنك بوقولى ايله عتقـلرى دخى متثبت اولور زيرا دعواى مسلمينه نظر ايله
آنلردن هربرينك ايكى ثلثى بعد الصلح اول رجلك مملوكى ايدوكى مقرر اولمغـله آنلرده حريتلرين اقرارى نافذ
ومعتبر اولور ومسلمين ايچون نه اول رجل اوزره ضمان ثلث ونه اول رقيق اوزره سعايت ايجاب اولنماز كه هربرينك
ثلثى فئ اولوب هنوز دار اسلامله محرز اولمـديغى بى ارتياب وقبل الاحراز بالدار غنيمتى كرك مسلم وكرك مشرك
استهلاك ايلمك مستوجب ضمان اولمديغى شهرتيابدر كذلك اول رجل مشهود عليه بونلر فى الواقع بنم رقيقلرمدر
لكن بن آنلرى شمدى اعتاق ايلـدم ديسه بودخى على التفصيل صورت سابقه‌يه الحاق اولنور انجق بوصورتلرده
مسلمين مخيرلردركه ديلرلرسـه رقيق مزبوريندن غيرى ماللرينك ثلثنى اخذ ايله قناعت وصلحلرين اتمام ايدوب
ديلرلرسه جميع مال مشروطه يدلرينه واصل اولماديغنـدن صلحدن نكول وحصنلرندن خروجله نبذ عهـده

قيام ايدرلر لكن قصد نكول ايتدكلرنده اهل حصن بز سزه اول رقيقلرك قيمت ثلثنى اعطا ايده ليم ديو التزام ايدرلرسه
مسلمين اوزره دخى اتمام صلحلرى الزام اولنور كه قيمت خلف عين اولوب رد عين متعذر اولدقده تسليم قيمت تسليم عينه
قدرت وقتنده واقع اولان تسليم عين ايله متساوى الاقدامدر ومسئلهٔ مرقومـه‌ده رقيق اهل حصندن خاصهٔ
مسلمين اولان رجال بالغينى اميرلرى ارادهٔ قتـل وتدمير ايلسه تجويز وتقرير اولنماز اما اسراء اهل حرب قبل البيع
والقسمة بشقه‌دركه آنلرده امير ايچون ولايت قتل جايكيردر زيرا اسراء اهل حربده قسمت جريان ايتميوب بونلرده
مسلمينله اهل حصن ميانلرنده قسمت نمايان اولمشدر وهم مسلمين آنلره بطريق الصلح واصل اولملريله همان ايادى
مسلمينده حاصـل اولدقلرنده دار الحربده امامك بيع ايلمديكى اسرا منزلنه نازل واول وجهـله قتلدن امانلرين
مستحصل اولورلر واكر مسلمين برحصنى محـاصره‌يه آغاز ايتدكلرنده اهل حصن مسلمين آنلرى مأمنلرينه بالغ
اولنجيه‌دك حصنلرندن اجلا اوزره شيء معلوم اوزره مصالحه‌لرين نياز ايلسه‌لر بووجه اوزره صلحه دخى جواز
واردر زيرا امام ايچون اجـلاء مذكور نفـع مسلمينى متضمن برعوض يوغيكن ممكن اولدقده عوضـله امكانى
بطريق الاولى متعيندر بعـده مؤلف بديع البيان بوموادعه‌نك دخى صورت وثيقه سين تصوير وتبيان ايلدى
آنك دخى سبكى عيان اولمغله بزتحريرندن صرف عنان ايلمديك وبووثيقه‌ده لازم التسطير اولان انجق بوشرطى
كتب وتحريردر كذلك هر وثيقه‌ده لازم التسطير اولان آنده مقصود اولان امرى ذكر وتقريردر مؤلف دقيق النظر
اوصله الله تعالى الى خير ما انتظر ديركه بومثللو كتب ووثايقده لازمدركه كاتب ابتداء اموردہ اشد طرق اتقـان
يعنى احوط وجوه بيان اوزره كتابتده صرف مقدور ايليه تاكه مسلمين بعض عباراتنه رضا ويرمزلرسه آنى ايچندن
محو والقا ايليه‌لر زيرا القاسى قصد اولنان تعبيرى القاهمان كشط ايله يعنى سطر اوزره مدخط ايله متيسر اولوب
زياده سى قصد اولنان تعبيرى زياده انجق مجددا كتب زايد ايله متصور اولمغله القاسى زياده سندن اسهل ايدوكى
امر مقرردر وهم اهـل حرب وثيقه ده اشد واحوطك مادونى قبول ايتمك مأمول اولمامغـله كركدركه كاتب
ابتداء امرده شدت واحتيـاط اوزره كتابتله مشغول اولوب صكره اهل حرب آندن اخف وايسرينى قبول
ايده جكلرى ظاهر اولورسه مسلمين دخى ايچندن ديلدكلرى شدتلرى القايه مباشر اوله‌لر مترجم فقيرديركه كتب
وثيقه ده ذكر اولنان ترتيب انجق زمان تأليفـده معروف اولان عادتلرينك مقتضـاسى اولمق اغلب احتمالدر
يوقسه زمانه مزده وخاصهٔ دولت عليهٔ عثمانيه ده مصالحه ايچون كتب اولنان عهدنامه‌لر اولا تسويد اولنوب آنده
محو واثباتله رضاء طرفينى تكميلدنصكره تبييض اولنمغله تكلفات مرقومه‌دن وارسته ايدوكى بى قيل وقالدر مؤلف
موثوق العهود انجزالله تعالى مواعد الاجور فى اليوم الموعود ديركه مسلمين حين معاهده‌ده مشركينه الله تعالى‌نك
ذمتنى ورسولينك ذمتنى اعطا قيلمق قريبـا ذكرى سبقت ايلين وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله وذمة رسوله
فلا تعطوهم ذلك ولكن اعطوهم ذممكم وذمم آبائكم فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم آبائكم اهون من ان تخفروا ذمة الله
وذمة رسوله حديث معروفى اوزره بنم عنـدمده كراهتله موصوفدر لكن حديث مذكورك اواخرندن ظاهردركه
نهى مذكور اعطاء مذكورك حرمتندن اولميوب انجق بعض احيانده عهد مزبوره وفالرى متعذر اولديغندندر
بوجهتله نهى مذكور ولا تجعلوا الله عرضة لايمانكم يعنى الله تعالى‌يى يمينلريكز ايچون عرضه اتخاذ ايدوب
كثرت يمين بالله ايله تعظيم الهى‌يه خلل ويرمكز نظم جليلى اوزره مستقبلده برامر اوزره يميندن نهى اولنمق منزلنه
نازلدركه يمين مرقومه حرام اولميوب نهى مذكور انجق بعض احيانده عهدهٔ يميندن خروج متعذر اولمغـله
موجب حنث اولمقدن حاصل اولمشدر لكن مسلمين الله تعـالى‌نك ذمتنى ورسولينك ذمتنى اعطادن صكره نقضه
محتاج اولسه‌لر اعطاء مذكور بحسب المعنى يمين اولمغله وقت حاجتده نقض ايدوب كفارتله عهدهٔ يميندن خروج
ايلمك جائز ايدوكى بلا اجادر قال عليه السلام من حلف على يمين ورأى غيرها خيرا منها فليأت الذى هو خـير
وليكفر عن يمينه يعنى هركيمكـه برخصوص اوزره يمين ايدوب صكره خـلافنى اول خصوصـدن اولى كوره
اول كمسنه اولى كورديكى فعـله مباشرت قيلسون ويميندن كفارت ايلسون واكر اهل حصن بعـد المحاصره
مسلمينه التجـا برله بزدن شودكلو وبودكلو كمسنه لره اموال وامتعه‌لرى ايله اعطـاء امان ايدرسز واول كمسنه‌لرى
واموال وامتعه‌لرينى بزم بطريقمز اولان فلان تعيين وانتخـاب ايدر وباقى نفوس واموال سزه سالم اولور ديو
بسط رجا ايلسه‌لر بووجه اوزره مصـالحه دخى جائز وسزا كور يلور كه بيع كبى تضييق اوزره بنا قيلنان اموردہ
لدى الحاجة شخص معين ايچون خيارى شرط قيلمق جائز ايكن صلح كبى توسع اوزره مبنى اولان اموردہ جوازى
بطريق الاولى در بعده مؤلف همكار بوموادعه‌نك دخى صورت وثيقه سين تحريره ابتدار ايلدى وبيان مسائل

مطلب التغليظ فى الاستحلاف

اثناسنده ديديكه بعدالمصالحه مسلمينله اول بطريق فلانينك ميانه‌لرنده منازعه نمايان اولدقده اولبابده قول قول
بطريق فلانيدر لكن مسلمين اول بطريقى بعض خصوص اوزره اتهام ايدرلرسه كركدركه آنى بالله الذى
لا اله الاهوعالم الغيب والشهادة الرحمن الرحيم الذى يعلم من السرمايعلم من العلانية يعلم خائنة الاعين وماتخفى الصدور
الذى انزل الانجيل على عيسى عليه السلام وجعله بشيرا ونذيرا وجعله وامه آية للعالمين فى الحقيقه امر انجق
بنم ديديكم منوال اوزره در و بن شرط قيلنان نسنه‌لردن زياده نسنه ازدياد ايلمدم ونفسم ايچون مشروطدن غيرى
نسنه اخذ ايلمدم ديو استحلافده اهتمام ايده‌لر وجه استحلاف اولدركه اول بطريق تعيين اشياده متهمدر
وشخص متهم حكم شرعله امين اعتبار اولندقده قول آنك قولى قيلنمقده يمينى ملتزم اولديغى كبى مانحن فيه كبى
حكم شرطله امين اعتبار اولندقده دخى ملتزمدر ووجه تغليظ يمين اولدركه استحلاف بطريقدن مقصودلرى
انجق نكول بطريقدر ونكولى انجق تغليظ يمينله حاصل اولور والله تعالى دن غيرى يه استحلا فله تغليظ ايلمك
غير جائز پس لازمدركه الله تعالى يه استحلافله وجه مذكور اوزره تغليظ اولنه وكركدركه مسلمين حين حاجتده
بطريقى بووجه اوزره استحلاف ايده جكلرينى وثيقهٔ معاهده لرنده كتبه غيرت ايده‌لر تاكه مشركين بطريقلرينه
وصف مشروح اوزره عرض يمين اولندقده مسلمينى غدره نسبت ايتميه‌لر ووجه مشروح اوزره حصنى فتح ايتدكلرنده
بطريقلرى بن بونلردن برفردى اختيار ايتمزم ياخود بعضيلرين بعض آخرين اوزره ترجيح وايثار ايتمزم ديو
اعتذار ايلسه ياخود هنوز برفردى اختيار ايتمدين فوت اولوب ياخود فرار ايلسه مسلمين اوزره واجبدركه
حصنلرندن خروجله نبذ عهده ابتدار ايده‌لر زيرا امان مسلمين على وجه اليقين بعضيلرينه شامل اولمشيكن
آمنين مرقومين باعيانهم غيرمعلوميندر واصل شرعى اولدركه مستأمن وغيرمستأمن مختلط بولندقده هر برنده
حظر ايله اباحت مجتمع وعند الاجتماع جانب حظر جانب اباحت اوزره غالب اولمغله آنلردن هيچ برينه تعرض
جائز ومناسب كوريلمز واكر بعد الفتح بطريقلرى حاضر بولنوب لكن امتعه دن اشياء كثيره يى تعيين
واختيار ايتمكله متهم اولوب بينلرنده منازعه ظاهراولسه اولبابده قول مع اليمين قول بطريقدر واستحلافى دخى
حين صلحده اوزرينه شرط اولنان طريق اوزره در قال عليه السلام الشرط املك يعنى شرط صاحب الشرطه
مالك مثللو اولمغله آنى اتيان مشروط اوزره على وجه الكمال ضبط وحبس ايديجيدر واكر صلح مذكور وجه مشروح
اوزره تعيين بطريقله تحت امان مسلمينده داخل اولان كمسنه‌لرى كندو ماللرى و يريلمك اوزره قائم اولمش ايسه

مطلب اسم المال يطلق على معان

اول صلحك عهده سندن خروجده لفظ مالنه اوزره اطلاق اولنديغنى بيلمك لازمدر فالمال اسم لكل متمول
متبذل متملك يعنى لفظ مال هر نسنه‌نك اسميدركه اول نسنه تمول اولنه وآنى تحصيل ايچون عمل اولنه وتملك اولنه
ومعناى محرر شريف وخسيس وقت حاجت ايچون ادخار اولنان جميع اجناسه شامل ايدوكى مقرردر مكر
شرط قيلنان مال عين ايسه لفظ مال عين انجق ذهب وفضه‌دن جنس نقود اوزره محتوى اولوب نهاية الامر
اول جنسدن مسكوك وغير مسكوك ومصوغ يعنى عمل زركر ايله مصنوع وغير مصوغ اطلاق مذكورده
مستوى اولورلر انجق ذهب وفضه ايله مموه يعنى يالدزلى اولان نسنه‌لره شامل قيلنماز كه تمويه يعنى يالدز ذهب
وفضه نك عينى اولميوب انجق لونى اولديغندن بشقه محلندن سهو لتله ممكن التخليص اولمامغله حكم
مستهلكده داخلدر بناء عليه شئ مموهده حكم ربوا ثابت اولميوب قصد تجارت يوغيكن آنده وجوب
زكوة دخى متثبت اولماز كذلك شرط قيلنان مال صامت ايسه بودخى شرط قيلنان مال عين اولمغله برابر و بحسب
العرف آندن غير متقاوتدر وحكم امان حكم نذر وزكوته مغايردركه مال الزكوة لفظى جنس نقوده خاص اولديغى كبى
ثلث مالى صدقة ديمكله ثلث مالنى نذر ايلدكده دخى لفظ مال جنس نقوده منحصر قيلنور اكرچه نذرده
تخصيص مذكور خلاف قياس اوزره جاريدر لكن الله تعالى عبيدى اوزره ايجاب زكوتله تخصيص ايلديكى
كبى عبد دخى نفسى اوزره ايجاب منذور ايله تخصيص ايلديكندن تخصيص ايجابله واجب اولمقده نذر ايله زكوة
بينلرنده مناسبت حاصل اولمغله مال نذرى دخى جنس نقوده تخصيص ايلمكده اخذ استحسانه مجترى اولدق
مترجم فقيرديركه بوموضعده اصل كتابده تعقيد اوزره تقرير اولنمغله مسئلهٔ مذكوره نك اوائل كتابده
باب مايصدق فيه المستأمن ومالايصدق اثناسنده سبقت ايلين نوع تفصيلنه اعتماد ايله ترجمه مز وجه مجرد
اوزره تحرير اولندى وبو بابك اشبو مسئله‌دن بشقه بعض مسائلى دخى باب مذكورده سبقت ايتمكله كركدركه
طالب تحقيق اولان اخوان اكا مراجعت ايده‌لر انتهى ومعناى مذكور حكم امانده ظاهر الانعدام اولمغله
آنده اخذ قياسى التزام ايلديك زيرا اعطاء امان ثلث ماله وصيت منزلنه نازل اولمغله آنده وصفى ذكر اولنان

هر

مطلب لفظ المتاع

مطلب الجواهر واللآلى

مطلب الاسلحة من المتاع

هر مال متمول داخل اولور مؤلف جليل متعه الله تعالى بالثواب الجزيل ديركه اكر شرط قيلنان متاع ايسه
لفظ متاع ثياب واوانيدن عينى باقى قالمق اوزره آنكله استمتاع وانتفاع اولنان نسنه‌لردر بناء عليه مكيل
وموزون متاعده داخل دكلدركه منفعتلرى انجق استهلاك عينلرى ايله حاصلدر لكن موزوناتدن اوانى ذهب
وفضه وسرير ذهب وفضه ايله بقاء عين اوزره استمتاع اولنمغله جملهٔ متاعدن عد اولنورلر اما جوهر ولآلى متاعدن
خارجلردركه آنلر تحت حليده مندرج وحلى تحت متاعده غيرمندرجدر لكن اسلحه تحت متاعده داخلدركه
آنكله بقاء عين اوزره تمتع قابل وآنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم آخر غير حاصلدر اكرچه
آنكيچون لفظ متاعدن اخص اولان اسم سلاح موجوددر لكن لفظ سلاح اسم عين اولميوب همان آنكله
تسميه‌سى صفت استعمالنى اعتباره مبنيدر وخاتم لفظ متاعدن خارجدركه تحت حليده مندرجدر
سؤال اولنورسه كه مؤلف تحرير كتاب الجامع الصغيرده خاتم فضه حليدن دكلدر ديو تحرير ايلديكى جوابده ديرزكه
بلى تحرير ايلدى لكن مرادى لبس خاتم فضه ذكور ايچون دخى حلال كوريلديكندن حكم استعمالنده حليدن
اولديغنى تقريردر بوقسه لفظ حلى فى الحقيقة خاتم ذهبه شامل اولديغى كبى خاتم فضه يه دخى متناولدر
واسم حلى اسم عين اولوب لفظ متاعدن اخص مطلق اولمغله متناولاتى لفظ متاعدن خارج اوله جغى محققدر
واكر شرط قيلنان سلاح ايسه سلاح سيف وبيضه ودرع وترس وقوس وسهم امثالى غالب احوالده
استعمال سلاحله استعمال اولنان هر برآلت قتالك اسميدر اما سكين سلاحدن عد اولنميوب متاعدن
عد اولنوركه غالب احوالده قتال ايچون استعمال اولنميوب بلكه آنكله بعض حوائجده استمتاع اولنور
اما خنجر ونيزه البته سلاحده ادخال اولنورلر كه غالب احوالده انجق قتال ايچون استعمال اولنورلر لكن جبه‌لر
وحشوى پنبه ايله مملو قفتانلر وچكه‌دن معمول اولان قفتانلر سلاحدن اولميوب متاعدن اعتبار اولنور مكر انجق حربده
استعمال اولنه جق وجه اوزره تدارك واحضار اولنمش اوله بوتقدير اوزره منزلهٔ خفتانه نازل اولمغله نوع اسلحه‌ده
داخل قيلنور مترجم فقيرديركه خفتانات جمع خفتاندر لفظ معربدر فرهنكك شعوريده خفتان برنوع جبه‌در
جنك محلنده كيرلر تركستانده قلماقى ديرلر ديو تعريف ايتمشدر ولفظ مذكورك باب قطع الماء عن اهل الحرب
اثناسنده دخى ذكرى واردر انتهى كذلك ديباج وحريردن اولان قفتانلر دخى اسلحه دن اولميوب متاعدن
تعداد اولنور مكر انجق حربده استعمال اولنه جق وجه اوزره اعداد اولنمش اوله اما بيراقلر وطر ادلر يعنى
كوچك حربه‌لر وجوشنلر بلا جدال نوع اسلحه‌ده ادخال اولنورلر خلاصهٔ كلام هر موضعك اهلى برنسنه
اوزره قنقى اسمى اطلاق ايدرلرسه اول موضعده آنلرك عرفى اوزره اتفاق اولنور بومعناده اصل اصيل شول روايت
اولنان اثر جليلدركه عبدالله بن عمر رضى الله تعالى عنهما يه بركمسنه كلوب بزم بر رفيقمز بر بدنه ذبحنى نذر ايلدى
اكا ذبح بقره كفايت ايدرمى ديو استفتا ايلدكده رفيقكز قنقى قبيله دندر ديو سؤال ايلدى اول دخى بنى ربا حدندر
ديدكده ومتى اقتنت بنورباح البقر انما وهم صاحبكم الابل يعنى بنى رباح بقرى نه زمانده اتخاذ وتربيه ايلديلر
يعنى اتخاذ بقر عادتلرى دكلدر رفيقكزك وهم ونيتى انجق ابلدر آندن ذبح بقره كفايت ايلمز ديو افتا ايلدى
واكر اهل حصن صلح مذكورده سلاحله برابر كراعلرين دخى شرط وبذل ايتمشلر ايسه لفظ كراع انجق
خيل وبغال وحميره حمل اولنور اما ابل وبقر وغنم كراعدن اعتبار اولنماز كه آنلرك اسم مخصوصلرى انعام
ايدوكى شهرتشعاردر قال الله تعالى والانعام خلقها لكم فيها دفء يعنى دخى الله تعالى انعامى يعنى ابل وبقر وغنمى
سزلر ايچون خلق ايلدى كه آنلرده بردن تسخن ايده جك صوف وامثالى واردر بومسئله‌ده معناى فقهى اولدركه
كراع شول حيواندركه منفعتى انجق ركوب اوله ومفهوم مذكور خيل وبغال وحمير اوزره مقصوردركه الله تعالى
شانلرنده لتركبوها وزينة قول شريفنده منفعتلرين بيان ايلمشدر اما ابل وبقر وغنمك منفعتى كاه ركوب
وكاه حمل اثقال وكاه اكل لحومدركه منافع مشروحه شانلرنده وارد اولان فيها دفء ومنافع ومنها تأكلون
يعنى انعامده تسخن ايده جككز صوف وامثالى واردر ونسل ولبن وركوب ظهرلرى كبى منافع واردر وانلردن
لحم وشحملرى مثللو مأكول اولان اجزالرينى اكل ايدرسز نظم جليلندن معلومدر واكر سلاحله برابر خيللرين
دخى شرط قيلمشلر ايسه لفظ خيل عراب وبراذيندن هر برينك ذكور واناثنه شامل اولوب بغال وحميره
متناول اولماز قال الله تعالى ومن رباط الخيل ترهبون به عدو الله وعدوكم يعنى دخى قتال كفار ايچون خيل
مربوطه دخى اعداد ايديكزكه اول خيلله الله تعالى نك دوشمنى وسزك دوشمنكزى ارهاب ايدرسز ومعلومدركه
ارهاب اعدا انجق افراسله پيدا قيلنور وبزباب سهمان الخيل والرجاله اثناسنده اشبو آيت كريمه ايله استدلال

وغنیمتده عراب هو براذین ایچون اسهام اولنوب بغال وحمیر ایچون اولنماز دیو بسط مقال ایلدیك وا كرماشیه لرین
اشتراط ایتمشلر ایسه لفظ ماشیه خیل و بغال وحمیر كبی متناولات كراعه شامل اولمیوب ابل وبقر وغنمه
متناول اولور زیرا ابل و بقر وغنم سوائمدر كه اغلب احوالده آنلره علف ویریلمیوب رعیله اكتفا اولنور وعرف
ناسده اصحاب المواشی انجق صحاب سوائمه اطلاق اولنور پس مواشی وسوائم شیء واحد اولور واكر سلاحلرین
شرط ایتدكلرنده سلاحلرنده ذهب وفضه وجوهر بولنسه آنلر سلاحه تابع اولملریله استحقاق سلاحله آنلرك
دخی استحقاقلری مقرر اولور اما شرط سلاح صورتنده سرج ولجام مثللو لر داخل قیلنمازلر كه بونلر ایله حسب
العاده حربك غیریده بقاء عین اوزره استمتاع اولنوب متاعدن عد اولنملریله لفظ سلاح بونلره شامل قیلنماز
كذلك پالان وچول مثللو نسنه لره دخی متناول قیلنماز لكن تجفافلر یعنی وقت حربده افراسه الباس اولنان درعلر
انجق حالت حربده استعمال اولنمغله جملهٔ اسلحه ده ادخال اولنور واكر اهل حصن حلقه لریك ذهبی صفرا
وبیضالری مسلمینك اولمق اوزره مصالحه یه نائل اولسه لر لفظ صفرا وبیضا لفظ مال دینی والفظ مال صامت منزلنه
نازل اولمغله ذهب وفضه نك هر نوعنه شامل وتبر ومسكوك ومصوغ وغیر مصوغ یعنی مصنوع وغیر مصنوع
بالجمله تحتنده داخل اولور لكن ذهب وفضه دن برظرف مصنع بعض جواهر ایله مرصع اولسه مسلمینك
اول جواهرده حقلری بولنمغله آندن یدلری منتزعدر كه استحقاقلری انجق لفظ صفرا وبیضا ایله حاصل ایكن
لفظ مرقوم جواهره غیر شاملدر اما خشبدن بر قدحك ذهب وفضه دن ضبی یعنی چنبری بولنسه مسلمین
اصل قدحه مستحق اولمیوب انجق صفرا وبیضادن اولان چنبره استحقاقلری مقرردر بو صورتده نزعی قدحه
غیر مضر ایسه البته نزعی متقرردر ومضر ایسه اهل حصن مخیر قیلنوب دیلرلرسه نزع وتسلیمه اظهار رضا
ودیلرلرسه ضباب ذهبك مصنوع ایكن قیمتنی دراهمدن وضباب فضه نك مصنوع ایكن قیمتنی دنانیردن اعطا ایدرلر
زیرا ملك اصل قدح اهل حصن ایچون ثابت وملكدن دفع ضرره حاجت مس ایلدكده تملك شیء زائده خیار
انجق صاحب الاصل ایچون متثبتدر انجق اداء قیمت ایچون تقویمی لازم اولدقده خلاف جنسله تقویمی
لازمدر كه هر بری جنسی ایله مبادله اولندقده صنعت وجودتینك قیمتی معتبره اولمیوب حق مالك ایسه صنعت
وجودتده دخی قائمدر ولفظ حلقه حاء مهمله نك فتحی ولامك سكونی یاخود فتحی ایله بمعنی السلاح دروبزوائل كتابده
باب وصایا الامراء فی الحرب اثناسنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بنی النضیر ایله مالرندن
حلقه دن غیری دوه لری نه مقداری نسنه یه متحمل ایسه بنی النضیرك اولمق شرطی ایله مكانلرندن آنلری اجلا قیلق
اوزره مصالحه دنصكره حلقه دن غیری لفظی ایله استثنالری حسبیله سلاحلرین اخذ ایلدیلر دیو بیان ایلدیك
وبیان مذكوردن حلقه بمعنی السلاح ایدوكی نمایان اولمشدر واكر اهل حصن متاع بیوتلری كندولر ایچون ترك
اولنمق اوزره مصالحه لرین تكمیل ایلسه لر لفظ متاع بیوت انجق فراش ووساده وپرده مثللو بیوتده ابتذال واستعمال
اولنان امتعه اوزره تحمیل اولنور وهنوز قطع اولنمامش بولنان ثیابلرندن اهل حصن حصه یاب اوله مزلر كه متاع
بیت انجق بیوتده ابتذال واستعمال اولنان امتعه نك اسم خاصی اولوب معنای مذكور ثیاب غیر مقطعه ده
ناموجود ایدوكی بی ارتیابدر كذلك بنی آدمدن رجال ونسانك لباسلری متاع بیتدن معدود اولمیه جغی بی التباسدر
واكر اهل حصن مصالحه لرین ثیابلری مسلمینك اولمق اوزره مرصوص ایدرلرسه لفظ ثیاب انجق كتان وقطن
وصوف وقز وخز وفرودن ملبوسات بنی آدم ایچون اسم مخصوصدر كورمزمیسنكه ملبوسات مذكوره نك بایعنه
ثیابی تسمیه اولنمق عرف شایعدر اما ستور وانماط وحجال ثیابدن عد اولنمیوب متاع بیتده ادخال اولنور كه حسب العاده
ناس آنی تلبس ایتمیوب انجق بیوتلرنده استعمال ایدرلر مترجم فقیر دیر كه ستور جمع ستردر كه پرده معناسنه در
وانماط جمع نمط دركه نهالی دیدكلری منقش پرده در وبعضیلر هودج اوزرینه اورتیلن صوفدن برثو بدر وبعضیلر
دوشك یوزیدر دیدیلر واحجال جمع حجله دركه عروس ایچون قوروب جهاز ایله تزیین وعروسی ایچنده اجلاس
ایتدكلری قبه لی پرده در انتهی ولفظ بز دخی انجق قطن وكتاندن اتخاذ اولنان لباس ایدوكی بی التباسدر ومعنای
مذكور عادت اهل كوفه اوزره واقعدر كه آنلرده لفظ بزاز انجق بو ایكی نوعی بیع ایدنلره اطلاق اولنوب خز ومرعزی
یعنی تفتك وصوف بیع ایدنلره اطلاقی غیر شایعدر شارح الكتاب شرح الله تعالی صدره یوم الحساب دیر كه
امازم دیاریمزده لفظ بز ابریسمدن اتخاذ اولنان ثیابه دخی شاملدر كه اسم بزاز آنلرك دخی بایعنه متناولدر ومؤلف
بلاغت پیما اشبو معنایه رمز وایما ایدوب دیدیكه مكر حصن مزبور شول دیاردن اوله كه عندلرنده لفظ بز صوفدن
وغیریدن اتخاذ اولنان اثوابده استعمالی اشتهار اوزره اوله بو صورتده صلحلری عرفلری اوزره استقرار ایدر

وحلقه فی الاصل حلقه لردن تركیب اولنان درعدر وطلقا سلاح دخی استعمال اولنور

مطلب تفسیر متاع البیت
مطلب تفسیر الثیاب والبزاز

وفرق

وفرق دیارده مدار شول قریبا ذكر ایلدیكمز اصل شرعیدر كه هر موضعده اهل موضعك متعارفلری معتبر
ومرعیدر واكر اهل حصن فرض مشروح اوزره محصورین ایكن موادعه لرنده ایچلرندن طائفهٔ مقاتله لری
ایچون امان مسلمینی شرط وتعیین ایلسه لر بو صورتده اموال ونسا وذراریلرندن هیچ نسنه اهل حصن ایچون
سالم اولمیوب انجق نفوس مقاتلین سالمین قیلنورلر زیرا محصور البته مقهور بولنمغله شرط مذكوردن مقصودلری
انجق نجات نفسی ایدوكی ساحه پیرای ظهوردر وبو مثللو مواضعده آكالندن دخی لابس اولدیغی ثیابی ایله
فی الحال اكل ایده جكی طعامندن غیری نسنه تابع قیلنماز وبونلرك دخی تبعیتی بطریق الاستحساندر كه بونلر تابع
قیلنمدقجه نجات نفسی عدیم الامكاندر بوندنصكره معلوم اوله كه طائفهٔ مقاتله انجق مبلغ رجاله بالغ اولنلردر
وبلوغ دخی كاهیجه محتلم اولمق وزوجه سنی حامل قیلق كبی علامتله آشكار وكاهیجه سن مخصوصله بدیدار اولور
واول سن مخصوصی بیانده اختلاف فقها مشهور ورایكاندر وامام ابو یوسف وصاحب الكتاب امام محمد رحمة الله
تعالی علیهما سن مرقومی اون بش سنه ایله تقدیر ایدوب عبد الله بن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مأثور اولان
حدیثله تقدیر مذكوری اثبات وتقریر ایتمشلردر ومؤلف در یادرایت اول حدیثی اشبو كتابنده روایت ایلمشدر لكن
برشهرتنه بناء آنی نقل وحكایت ایلمدیك مترجم فقیر دیر كه حدیث مذكور وبلوغده مذهب ابی حنیفه رضی الله
عنه باب الحكم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حكم رجل من المسلمین اثناسنده اصل كتابده وترجمهٔ مزده سبقت
ایلمشدر طالب تحقیق اولان اهل حقیقت اكا مراجعت ایلیه پس صورت مفروضه ده اهل حصندن برشخصك
سنی اون بش سنه دن اقل ایدوكی مجزوم وهنوز محتلم ایدوكی نامعلوم اولسه شخص مزبور مقاتله دن عد اولنمایوب
ذراریدن تعداد قیلنور وقبل الصلح قتاله مباشرت ایلیوب ایلمدیكنه اعتبار واعتداد اولنماز ونسالری دخی
بویله در زیرا لفظ مقاتل اول كسنه نك اسمیدر كه قصد قتال ایتدكده آنك قتاله متحمل بنیه سی بولنه حال آنكه
بنیهٔ مرقومه نسا وصبیانده معدومه در پس خلاف عاده مباشرت قتال ایتسه لر دخی مقاتله ده ادخال اولنمازلر
كورمزمیسنكه رجال بالغین بعض اسبابله مباشرت قتال ایتسه لر دخی بنیه لری متحمل اقتتال اولمغله مقاتله ده
ادخال اولنورلر اما زمن واعمی ومقطوع الایدی ومقطوع الارجل مثللو اصحاب اعذارلری قتاله مباشرت
ایدرلرسه مقاتله دن اعتبار اولنوب مباشرت ایتمزلرسه مقاتله دن اعتبار اولنمازلر زیرا هنوز بنیه لری قتاله متحمل
ایكن آفات مذكوره قتالدن عجزلرینه باعث اولمش ایسه آنلر مقاتله دن منعزل اولوب باعث اولمامش ایسه
كما فی الاصل مقاتل قیلنورلر اما مریض ومغمی علیه حال مرض واغمالرنده بنه مقاتله ده ادخال اولنورلر كه بنیه لری
متحمل قتال ایكن آنلره عارض اولان علت دخی علی شرف الزوالدر بناء علیه الحالة هذه مقاتل دكل ایسه ده
بنه طائفهٔ مقاتله دن منعزل اولماز لكن سابق الذكر عمیان وامثالی بشقه در كه آنلره عارض اولان آفت مشرف
زوال دكل ایكن قتالدن عجزلرینه دخی باعث اولدقده آنلری رتبهٔ مقاتله دن استنزال ایدر كذلك اهل زراعتدن
اولوب قطعا مزاولهٔ قتال ایلمین رجال دخی بنیه لری متحمل قتال اولمغله مقاتله ده ادخال اولنورلر سؤال اولنورسه كه
سز بوندن اقدم باب ما یكره قتله من اهل الحرب ومن لا یكره اثناسنده اهل زراعت قتل اولنمازلر دیو ذكر وانبا
وآنلری مجرای عسیف واجیرده اجرا ایلدیكز جوابده دیرز كه باب مذكورده بیان ایلدیكمز انجق امر حربه
اصلا اهتمام ایلمدكلری معلوم اولان اهل زراعتی قتل مستحب الاتیان كورنمكدر بو قسمه مانحن فیهده ذكر اولندیغی
اوزره مقاتله دن اعتبار اولنملریله جواز قتللری آشكاردر یاخود بو بابده مقاتله دن عد اولنان زارعین انجق حصنده
بولنوب تكثیر سواد مقاتلین ایدنلردر دیو تأویل وتبیین اولنور اما مطیق قتال اولمیوب امر حربده صاحب
تدبیر اولمیان شیخ كبیر مقاتله دن اعتبار اولنمیوب همان اعمی ومقعد منزلنه تنزیل اولنمغله قتلی جائز وسزاوار
كورلمز لكن قتلی جائز كورلمین اشخاصدن بریسی رئیس حصن بولنوب اهل حصن آنك رأیی ایله عامل اولسه لر
شخص مزبور هیچ مباشر قتال اولمامش ایسه دخی جملهٔ مقاتله ده داخل قیلنور بناء علیه شخص مرقوم اسیر
قیلندقده بعد الاسر دخی قتلی استحلال اولنور پس مانحن فیهده دخی امان مقاتله ده ادخال قیلنور اما عبید اهل
حصن آلت قتال اولان نفس وماله مالك اولمدقلرندن موجب قیاس اولدر كه آنلر مقاتله دن قیلنمایوب امان
مقاتله دن خارج وفیء مسلمینده مندرج قیلنمقدر لكن مؤلف عظیم الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب
دیر كه اگر مولالریله برابر قتال ایتدكلری معلوم مسلمین اولورسه مقاتله ده ادخال اولنوب اولمازسه مقاتله ده ادخال
اولنمیوب فیء مسلمینه ایصال قیلنورلر وامام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه قتاله مأذون اولان عبد مسلمدن
اعطاء امانی تجویز ایدوب غیر مأذوندن تجویز ایتمدیكی قولنده مولاسیله برابر قتال ایدوب ایتمكی دابل اعتبار

مطلب متی یحكم ببلوغ الاطفال
مطلب تعریف المقاتلة من الرجال

ايدوب آنكله مأذونی غير مأذوندن فرق وتميز ايلدی، لكن امام محمد رحمه الله تعالى امانك صحتی مقاتلەدن
صدورينه مبنی دكلدر كه مقاتلەدن دكل ايكن امان مرأه كذلك امان اصحاب آفات صحيحدر ديمش ايكن بوموضعده
مولاسيله برابر قتال وعدم قتالنه اعتباری امانی تنفيذ ايچون اولميوب انجق مقاتلەدن اولوب اولمديغنی اظهار ايچوندر
ووجه اظهار اولدر كه مملوكده متحمل قتال اولان بنيه حاصل ايكن غير ايچون رقبەسنده ثابت اولان ملك
اول مملوكله قتالك بينلرنده حائل اولوب اول حائل دخی مولاسيله برابر قتال ايتدكده اذن حكمی بولمغله زائل اولور
بناء عليه بزدخی حكم ايلديك كه مولاسيله برابر قتالی معلوم ايسه محمل بنيەسنه اعتبار اولنوب مقاتلەده ادراج
قيلنور وغير معلوم ايسه حيلولت ملكه اعتبار اولنوبه مقاتلەدن اخراج قيلنور لكن مالك عبيد اولنلر عبيدلرينی
برموضعده قتال ايچون وضع واسكان ايتمشلر ايسه بوصورتده مباشر قتال اولسونلر هيچ اولمسونلر مقاتلەدن عد
اولنملری بی كماندر مؤلف عديم النظير بومعنايی تمثيل وتنظير ايچون دير كه كورمزمیسنكه اهل حربدن سكان
خراسان اولان اعجام مملوكلرينك عبيدی اولمشلردر مملوكلری آنلری بيع ايدوب ديلدكلری احكام رقی اوزرلرينه
الزام ايتدكلرندن بشقه قتال اعداده دخی انجق آنلری استخدام ايدرلر پس سائر عبيددن دخی بومنزله
نازل اولنلر مباشر قتال اولسونلر اولمسونلر طائفهٔ مقاتلەده داخل قيلنورلر واكر مسئلهٔ مفروضەده
مسلمين ومشركين بعض اهل حصنده منازعەيه قيام ايدوب مشركين بونلر احرار مقاتله دندر ديوب مسلمين
دخی بلكه بونلر خدمت مولالريله مشغول اولان عبيددر ديو رفع خصام ايلسه اولبابده قول قول مشركيندر كه
اصل اولان حريته تمسك واعتصام ايلمشلردر سؤال اولنورسه كه اشخاص مرقومين ايچون اثبات امانه
احتياج مشركين واضح اولوب واصلله تمسك انجق ابقاء ما كان علی ما كان بابنده حجت قيلمغه صالح واثبات
استحقاق جديده حجت قيلمغه غير صالح ايكن اثبات امانه حجت قيلمق نەوجهله متضح اولور جوابده ديرز كه
مانحن فيهده اصلله تمسك امانلرين مثبت اولميوب انجق مقاتلەدن اولدقلرين مثبتدر ومقاتلەدن اولدقلری
ثابت اولدقدن صكره امانلری انجق نص معاهدەلری ايله ثابت اولوب اصل ظاهر الحال ايله مثبت اولماز
لكن مسئلهٔ مرقومەده مسلمين ومشركين اشخاص مزبوره عبيد اولمقده اتفاق ايدوب انجق مشركين
آنلر بزمله برابر قتال ايدرلر ايدی ديوب مسلمين دخی بلكه خدمت مولالريله مشغوللر ايدی ديمكله اظهار شقاق ايلسەلر
بوصورتده قول قول مسلمين قيلنمغله فيئه الحاق اولنورلر زيرا اتفاق طرفينله اول اشخاصده حائل قتال اولان
رق ثابت اولدقدن صكره ظاهر حاللری مسلمين ايچون شاهد وفیء قيلنملرين مثبت اولور مكر مشركين
دعوالرين بينه ايله مستثبت اولەلر واول بينه دخی مسلمين اوزره قائم اولمغله شاهدلری مسلمين اولمق لازمدر
واكر مسئلهٔ مفروضەده غالب اهل حصن ملكلرينك عبيدی بولنوب مباشرت قتال ايدنلر دخی انجق اول عبيد ايسه
بونده دخی وجه سابق اوزره مقتضای قياس قول قول مسلمين اولوب فيئه تمهيد اولنملريدر امابطريق الاستحسان
مقاتلەدن عدايله داخل امان قيلنورلر مكر مسلمين خدمت مولالريله اشتغاللرين بينه ايله بيان ايدەلر واول بينه
اهل حرب اوزره اقامت اولنمغله آنده شهادت اهل حرب دخی كفايت ايدر وجه استحسان اولدر كه عبيد مذكورين
فرض مزبور اوزره مقاتلەدن اولمق ظاهر حالدر وبومثللو وقوف حقيقتی ممكن اولميان امورده حكمی
ظاهر اوزره بنا لازمهٔ احوالدندر اما طائفهٔ روم وغيريلری مثللو مقاتلری احرارلرندن اولمق غالب احوال
اولان بلادده عبيدلرينك مباشرت قتاللری معلوم اولمدقچه مقاتلەدن تعداد اولنمازلر كه هربابده حكمی
ظاهر اوزره بنا واجب ومعتاددر واكر مسئلهٔ مفروضەده مصالحەلری مقاتله ومقاتلەنك ذراری واموالری
اوزره منعقد اولمش اولوب بعده مقاتله نفائس امتعه وكرائمسبی ايچون بونلر بزم امتعه مزوذراريمزدر ديو مستبد اولسەلر
قول مع اليمين آنلرك قوللری قيلنمق متعهددر زيرا شهود مسلمينله اثبات مدعی حقلرنده متعذر وجهت اخری ايله
صدق مقاللرينه وقوفمز غير متيسر اولمغله اولبابده قوللری برشخصك كندو درونده اضمار ايلديكی
معنادن اخباری منزلنده اولديغندن قبولی واجب ومتقرر اولور وصورت مذكورەده اهل حصندن بعض
مجروحلر بولنسه نظر اولنور اكر جراحت آنلره بودفعه مسلمينله قتالده اصابت ايتمش ايسه جراحتلرينك
قابل التيام اولوب اولمادغنه اعتبار اولنميوب جراحتلری مقاتلەدن اولدقلرينه دلالت ايتمكله همان امان مقاتلەده
ادخاللرينه مبادرت اولنور واكر آنلره جراحت بودفعەدن اقدم اصابت قيلمش ايسه ينه نظر اولنور اكر اول
جراحت قابل التيام ايسه بودفعەده قتاله اقدام ايتمش ايسه دخی همان مشرف هلاك اولان مقاتل مريض
منزلنه تنزيلله مقاتلەدن عداولنمسی التزام اولنور واكر اول جراحت قطع يدين ورجلين كبی قابل التيام دكل ايسه

آنلر

آنلر مقاتلەدن قيلنميوب فیء مسلمين قيلنملرينه اهتمام اولنور مكر اصحاب تدبيردن اولملريله اهل حصن اول
عليللری مجمعلرينه احضار وامر حربده تدبيرلرين مطمح انظار ايتمش اولەلر بوصورتده مقاتلەدن شمار اولنورلر
واكر اهل حصن ايچمزدن شودكلو وبودكلو نفوسی اسيرلكدن سلامتيچون انتخاب ايتمز اوزره بزه اعطاء
امان ايدېكز ديو رجا ايدوب بعد الامان حصنلرنده تعيين ايتدكلری عدددن زائد فرد آخر بولنماسه جملەسی
امانده مقرر قيلنوب اهل حصنك حين استيمانده عدد مذكوردن باقيسی سزك اولسون ديمش اولوب
اولمامالری معتبر ومطمح نظر قيلنماز زيرا امان مسلمين عدد مذكور اوزره بطريق النص شامل اولمغله مسلمينله
حاللری همان عصباتله اصحاب فرائضك احواللرينه مماثل اولمشدر كه تركەدن حقوق اصحاب فرائضدن
صكره نسنه قالمادقده عصبات برشيئه نائل اولەمزلر بوندن صكره مؤلف بديع البيان اهل حصن اهل بيوتلريچون
شرط امان ايلدكلری صورتی تحرير وتبيان ايلدی كه مسئلهٔ مذكوره ابواب اماندن باب مايصدق فيه
المستأمن من اهل الحرب ومالا يصدق اثناسنده كذران اولمشدر لكن باب مذكورده معنای اهل بيتی تفسير ايدوب
انسانك اهل بيتی شول من قبل الاب اقرباسيدر كه بنی فلان ديمكله معروف اولدقلری اب اعلالری اولان فلانه
واصل اولان نسبده كندويه مشارك اولەلر ديو تقرير ايلدی وبوموضعده اول تفسيری تغيير ايدوب انسانك
اهل بيتی اول كسنەدر كه خانەسنده ساكن اولوب نفقەسنی رؤيت ايليه كرك بينلرنده قرابتلری اولسون
وكرك اولمسون ديو تعبير ايلدكدنصكره تفسير سابق دخی ذكر وتحرير ايلدی خلاصهٔ كلام مصالحەده
ذكر اولنان لفظ بيتله مرامی بيت سكنی ايسه اهل بيتله مرادی بوموضعده اختيار اولنان معنیدر وبيت النسب ايسه
انجق معنای سابق معتنی در اماء رامی نه ايدوكی معلوم اولمازسه اهل بيتدن ايكی فرقەنك معاامانده دخوللری
مجزوم اولور كه حكم امان توسع اوزره مبنی اولمغله آمن اولوب اولمامق مباننده متردد الحال اولنلرده جانب
حظری جانب اباحت اوزره ترجيح ايچون آمن قيلنمق امر ظاهر اللزومدر اما حكم وصيت بشقەدر كه توسع اوزره
مبنی اولمامغله انسان اقارب وانسابی ايچون وصيت ايتدكده الاقرب فالاقرب اعتبار اولنور تفصيلی باب مذكورده
سبقت ايلدی واكر اهل حصنله صلحلری رجاللری واهل رجاللری آمن اولمق اوزره حاصل اولمش ايسه
لفظ اهل موجب قياس اوزره زوجەيه خاصدر اما بطريق الاستحسان خانەسنده ساكن وعيالنده
داخل اولنلره جميعا شاملدر وبزباب مذكورده بيان ايلديك كه خانه وعيالنده خارج اولان ابنا وبناتی دخی
لفظ اهلده غير مندرجدر لكن لفظ اهل البيت بويله دكلدر بعده مؤلف بلاغت سمير بوموضعده
مفاداة الاسير بالاسير مسئلەسنی تقرير ايدوب اولبابده مثلا مسلمين مشركينه يوز رأس
اسراء مشركين ويروب مشركين دخی مسلمينه يوز رأس اسراء مسلمين ويرمك اوزره واقع اولان مصالحەلرينك
صورت وثيقەسين كتب وتصوير ايلدی وبزظهورينه بناء تحريرينی ترك وتأخير ايلديك لكن صورت مفروضەده
ايادی مشركينده بولنان اسراء مسلمين يوز رأسه بالغ اولمديغی بديدار اولسه كركدر كه مسلمين نقض صلحه
ابتدار ايتميوب همان يدلرنده بولنان اسرانك قليل وكثير عددلرنجه رأسا برأس اعطاء اسراء مشركينله اتمام صلحه
بذل اقتدار ايدەلر كه شرطلری يوز رأسده رأسا برأس واقع اولمشيدی پس حكم كل بعضده دخی اعتبار اولنمق امر
شايعدر حتی يدلرنده مسلميندن اسير واحددن غيری ناموجود ايسه دخی مفاداتندن اعراض ايلمك حق مسلمينده
مستحب ومحمود كوريلمز بناء عليه مشركين اسراء مسلميندن كزيدەلرينی اخفا وعليل واختيارلرينی اظهار
وابدا ايلسەلر مفاداتلرندن امتناع ايلمك حق مسلمينده قطعا سزا كوريلمز كه مفادات اسرا انجق حرمت اسلام ايچون
اولوب بونلرك حرمتلری دخی كزيدەلرك حرمتلری ايله علی سوا بلكه بونلر احترامه اليق واحرادر مكر مسلمين
بونلرده مفاداتدن اظهار نكوللرنده مشركينك كتم ايتدكلری اسراء مسلمينی اظهارلرين مأمول ايدەلر اول حينده
نظر مسلمين بولنمغله امتناعلری مشروع ومعقول كوريلور لكن ينه مشركين كتم ايتدكلری اسرايی اظهار
ايتمزلرسه كركدركه امام اظهار ايلدكلری ضعفاده مفاداتی اختيار ايليه مكركه بو اختياری توهين امر
مسلمينه بادی ومسلمين اوزره جرأت مشركينه مؤدی اوله اول حينده مسلميندن دفع مذلت ايچون مفادات
ضعفايه تصدی ايلمز كورمزمیسنكه مشركين براسير مسلمی انجق يوز اسير مشركله مفادات ايدەرز ديو اصرار
ايلسەلر امام ايچون امتناع مفادات جائز وسزاوار اولور اكرچه مسلم واحد يوز مشركدن افضل ايدوكی آشكاردر
لكن امتناعی انجق دفع توهين دين ايچون ايدوكی بديداردر پس مانحن فيەدخی بويلەدر واكر اهل حصنك
رسوللری كلوب حصنی مسلمينه تسليم اوزره نفسلريچون اهل واموللری اوزره استيمان ايدوب مسلمين دخی

اول وجـه اوزره اعطاء امان ایتمکله حصنه دخوللرنده اول رسوللر ایچون اهـل ومالدن هیچ نسنه اولمدیغی
نمایان اولسه امانله انجـق اول رسوللر کامران قیلنور زیرا اعطاء امان انجق موجوده متعلق اولوب معدومه
متعلق اولمامغله صورت مفروضه ده امان نفسلری حقلرنده موجوده مصادف اولمغله متحقق واهل ومالری حقلرنده
معدومه مصادف اولمغله غیر متحققدر لکن بعد الدخول حصنده بولنان جمیع اموال بزمدر دیو دعوی ومدعالری
اوزره یمین ایلسه لر قول آنلرك قوللری ایدوکی مستبیندر که وجه آخر ایله ممکن الوقوف اولمادیغن قریبـا تبیین
ایلدیك واکر اهل حصن ذرار یلری اوزره اخـذ امان ایتمشلر ایسه بز باب مذکورده لفظ ذریت اولاد واولاد
اولاده شامل اولوب اولاد بنین واولاد بنات اولبابده متساوی اولدقـلرین بیان ایلدیك کورمزمیسنکه الله تعالی
حضرت عیسی علیه السلام حقنده دخی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم الایة نظم کریمنده
ذریت آدم علیه السلامدندر دیو تعبیر ایلـدی حال آنکه انجق اولاد بناتدندر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکورهنك
ذیلنده ومن ذریة ابراهیم واسرائیل قول شریفنده دخی حکم مذکور اوزره دلیل آخر واردر کذلك اوائل کتابده
باب مذکورده یحیی بن یعمر رحمه الله تعالی نك حجاج لجاجله واقع اولان حکایه سنده دخی دلیل آخر واردر انتهی
واکر اهل حصن نسالری اوزره اخـذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسا انجق از واجدن عبارت ایدوکی نمایاندر که للذین
یؤلون من نسائهم کذلك یظاهرون من نسائهم آیت جلیـله لرنده نسا ایله مراد انجق ازواج ایدوکی بی کماندر
واکر نسللری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ نسل معناده لفظ ذریتله سیاندر واکر اولادلری اوزره اخذ امان
ایتمشلر ایسه لفظ اولاد قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره انجق اولاد صلبدن عبارت قیلنمق عیاندرکه
لفظ اولاد انجق اولاد صلبده حقیقت واولاد اولادده مجاز در وارادۂ حقیقت ممکن ایکن ارادۂ مجاز عدیم الجوازدر
اما بعض اهـل حصنك اولاد صلبی ناموجود ایسه آنك حقنده اولاد بنینی مقصود قیلنور که اولاد بنین دخی
بطریق المجاز اولاددن معـدود وحقیقتله عمل متعذر اولدقده مجاز ایله عمل واجب ایدوکی مشهور ومشهوددر
اما اولاد بنات انسانك اولادی اولمامغله حکم امان انلرده اثبات اولنماز لکن اولاد بناتده امام محمد رحمه الله تعالی دن
اشبو روایتدن بشقه حکم امانده دخوللری بابنده روایت خصاف اوزره قول آخر دخی واردر که بیانی باب مذکورده
امرار اولنمشدر واکر بنیلری اوزره اخذ امان ایتمشلر ایسه لفظ بنین قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بناتله مختلطین
اولان بنینه دخی تناوله جسبا ندر وامام مشار الیه بومو ضعـده دیرکه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
لفظ بنین انجق ذکوره شامل وذکور ایله مختلطه اولان بناتنه حکم امان غیرمتنا ولدر وشارح الکتاب یمن الله تعالی
کتابه یوم الحساب دیرکه قیاس قول ابی حنیفه دن مرادی بنی فلان ایچون وصیتده واقع اولان قول ابی حنیفه اوزره
قیاسدر لکن بزباب مذکورده بیان ایلدیك که مسئلۀ امانده قول ابی حنیفه دخی قول محمد کبی اختیار استحساندر
زیرا بناء امان توسع اوزره واقعدر وهم امانده اناثی ادخال قیلمق حق ذکوره سوجب نقصـان اولمدیغی ظاهر
وساطعدر لکن مسئلۀ وصیت بشقه در ولفظ ولد ده بنین و بنات مختلط وغیر مختلط البته داخلدر که اسم ولد انسانه
ولادتله نسبت اولنان جمیع افراده شاملدر واکر مسلمین دار موادعه اولمیان ارض حربه داخل اولوب کنا یسلرندن
بر کنیسه یه واصل اولسه لر اول کنیسه یی تخریب وتحریق ایله افنا بلکه ایچنده حاجتلرین قضا ومسلمین کندو
منکوحه لرینه وجاریه لرینه جماع ایتمك مثللو معاملاتله تحقیر وازدرا قیلملری جائز وسزا کوریلور زیرا کنیسه لری
سائر مسکنلری ایله برابر بلکه کنیسه لرنده اجراء شرکله عصیا نلری اکثر اولمغله عند المسلمین سائر مسکنلرندن
احقردر ومؤلف کرامت نهادك بوقول اصابت نژاد ایله مرادی انجق معابد مشرکین اولان بیع نصاری وکنائس
یهود و بیوت نیران مجوس ایله معابد مسلمین اولان مساجدك فرقلرینی ایراد در که مساجد نماز کاه مسلمین اولوب
انجـق ایچنده عبادت اولنمق ایچون مبنی ومفرز اولمغـله مثال کعبه مصالح عباددن خالصـا لله تعالی محمی
ومحرزدر قال الله تعـالی وان المساجد لله بناء علیه مساجد ده تبوّل وتغوّطله قضاء حاجت بلکه ایچنـده
امرأه وجاریه سنه مجامعت بلکه حال جنابتنده دخول ایلمك مثللو اعمال قطعا حلال کوریلمز اما ذکر اولنـان
معـابد مشرکین انجق اظهـار شرك ایچون بنا قیلنمغله حکمده مساکن مشرکینله همحال بلکـه
مساکنلرندن زیاده بدفال اولدیغندن آنلرده ذکر اولنان اعمـال استحلال اولنور واکر بر حربی مسلمینی ایچنـده
اهل وولدی موجود قریه نك اهـالیسی اولان سبی اوزره دلالت شرطیـله نفسی واهل وولـدی ایچون امانه
طالب اولسه حق مسلمینده اول شرط اوزره اعطاء امان جائز ومناسب کوریلور ومؤلف همت مآب اصـل کتابده
بو موادعه نك دخی صورت وثیقه سین اکتتاب ایلـدی لکن بز ظهورینه بناء ترك اطناب ایلدیك بعـده دیدیکه

صورت

صورت مفروضه ده حربی مزبور مسلمینی ایچنـده اهالیدن قلیل وکثیر جماعت سبی موجود اولان بر قریه یه
دلالت ایلدکده اتیان مشروطـله قولنه وفا ایتمش اولمغـله نفس واهل وولدنده حکم امانه رعایت اولنور اما اول
قریه ده اهل وولدندن غیری کسنه لر غیر موجود ایسه نفس واهل وولدی فیء مسلمیندن معدود قیلنور زیرا حین
موادعه ده مسلمینی ایچنده هم سبی وهم اهل وولدی بولنان بر قریه اوزره دلالته ضامن اولوب وامان مسلمین دخی
اول ضمانه تعلیق متضمن اولمشیدی پس اویله بر قریه یه دلالتی بولنمادقده نیل امانی ممکن اولماز کذلك اول قریه ده
اهل وولدندن غیری انجق بر یاخود ایکی کسنه موجود اولسه ینه بالجمله فیئدن معدود قیلنورلر زیرا شرط قیلنان
اول قریه ده اهل وولدندن غیری سبی موجود اولمقـدر ولفظ سبی اسم جمع اولوب جمع متفق علیهك اقلی انجق
ثلثه اولمغله صورت مفروضه ده عدم تحقق مشروط واضح ومشهوددر حتی اولبابده حربی مسفور اشبو قریه ده
جماعت سبی وار ایدی لکن کیتمشلردیو اعتـذار ایلسه ینه هیچ بری اماندن بهره دار قیلنماز زیرا امانی ایچنـده
جماعت سبی بولنان قریه اوزره دلالتـه تعلیق اولنمشیدی شمدی بو قریه ده جماعت سبی بولنما دیغی رسیدۀ
تحقیق اولمشدر وهم اعطاء اماندن مقصود مسلمین انجق دلالتی ایله اخـذ سبیه قادر اولملریدر وفی الاصل قریه ده
بولنوب قبـل الدلالة ذاهبین اولان سبیله بو مقصودك عدم حصولی ظـاهردر لکن مسلمین حربی مذکوره
معسکره حین دخولنده بلا شرط اعطاء امان ایتمشلر اولوب صکره اول حربی سز بکا نفس واهل وولدم اوزره
امان ویریکز سزی وصف مشروح اوزره بر قریه یه دلالتم شرطیله و بن اول شرطه وفا ایتمزسم بنمـله سزك
بینلریمزده عقد امان اولماسون دیو عهد و پیمان ایلدکدن صکره مسلمینی بر قریه یه دلالت ایدوب اول قریه ده اهل
وولدندن غیری سبیدن نام ونشان بولنماسه اکرچه اهل وولدی فیء اسـلامیان قیلنور انجق نفسی کما کان حکم
اماننده اسکان اولنور زیرا مسلمین امان اهل وولدینی دلالت مشروحـه یه تعلیق ایتمشلر اولوب اولدخی حاصل
اولمامغله آنلر حرز امانده داخل اولملا دیلر اما امان نفسی قبـل الشرط حاصل اولمش اولمغـله مأمننه بالغ اولدیغجه
حکم امانی زائل اولماز وآنك بینلریمزده عقد امان اولماسون قولی آنی مأمننه موصل اولمامغـله اول قولله امان ثابتی
باطل اولماز اما مسئلۀ سابقـده بشقه درکه آنده امان نفسی امان اهل وولدی کبی شرط مرقومـه متعلق ایدی
وشرط مرقوم بولنمادقده امان نفسی دخی متحقق اولماز واکر بر حربی مسلمینه نفسی اوزره اعطاء امان ایتمـك
اوزره مسلمینی سبیدن عدد مسمی اوزره دلالتی شرط والتزام ایلسه اول حربی وفاء شرطی اتمام ایدرسه من کل
الوجوه امانله بکام قیلنوب هیچ براسیره دلالت اوزره قیام ایتمزسه کرك قتل وکرك استرقاقدن امان نفسی استتمام
ایده مز اما بعض اسرا اوزره دلالت ایدوب لکن عدد مسمادن اقل اولسه شرط امانی مکمل اولمامغله فیء مسلمین
قیلنمسی بلا جدالدر ومقتضای قیاس حق مسلمینده شرط مذکور ایله استیمانندن اقدم قتلی مشروع اولدیغی کبی
صکره دخی مشروع اولمقدر لکن مقتضای استحسان مسلمین آنی قتلـدن ممنوع اولملریدر زیرا بعض مشروطه
وفاسی درکار اولوب تمام مشروطه وفاسنده قتل واسترقاقدن امین اوله جغی آشکار ایکن بعض مشروطه وفاسی
مورث شبهه اولوب قتل دخی شبهاتله مندریء اوله جغی بدیدار اولدیغندن قتلی جائز وسزاوار دکلدر نکته سی
اولدر که دلالت مرقومه ظاهرده معنای شرطی متضمن ایسه ده منفعت مسلمینه نظر ایله آنده معنای عوض دخی
مستکندر ومعنای شرطه نظر ایله قتلی ممکندر که مشروط انجق تمام شرطـه مقابل ومقارندر ومعنای عوضه
نظر ایله حربی مرقوم آمنـدر که بعض معوض بعض عوضه معادل ومراهندر پس قتـل کبی شبهاتله مندریء
اولان امورده معنای عوضی ترجیحله قتلنی تحریم وتقبیح ایلدیك واسترقاق کبی شبهاتله ثابت اولان امورده معنای
شرطی ترجیحله استرقاقنی تجویز وتصحیح ایلدیك بوندنصکره مؤلف بلاغت رهـین جانبیندن یاخود بر جانبدن
اعطـاء رهنله مشروط اولان موادعه نك دخی صورت وثیقه سین تحریر وترصین ایلدی لکن بز باب متقدمده
مباحث رهنی علی وجه الاستقصا ذکر وتبیین ایلدیك والله تعـالی اعلم

باب من نکاح اهل الحرب مالا یجوز فی دار الاسلام * یعنی اهـل حربدن واقع اولوب دار اسلامده مثلی واسع
اولمیان نکاحـلره متعلق باب کثیر المنافعدر اکر بر حربی حال کفرنده اختیله ازدواج ایلـدکدنصکره حربی
مرقوم اختین مرقومتینله برابر قبول اسلامـله کسب رواج ایلسه لر نظر اولنور قول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمة الله تعـالی علیهما اوزره ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایلمش ایسه ایکیسینك دخی نکاحی باطل اولور
وعقـدینله تزوج ایلمش ایسه نکاح اولی صحیح ونکاح ثانیه عاطل اولور وقول مذکور ابراهیم النخعی وقتـاده
رحمة الله تعالی علیهما نك دخی قوللریدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره عقد واحد وعقدینله تزوجی

برابر اولوب همان قنقیسنی دیلرسه ابقا برله مفارقت اخراده مخیرقیلنور لکن برذمی داراسلامده اختینی تزوج ایدوب
بعده جمله سی قبول اسلامله شرفیاب اولسه لر آنده قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه بالاتفاق جواب صوابدر
وجهی اولدرکه حرمت جمع الاختین احکام اسلامدن اولوب ذمی دخی معا ملاته راجع اولان اموردە حکم اسلامی
التزام ایتمش اولمغله عقد واحد ایله تزوجنده هر برنده و عقد ینله تزوجنده یالکز ثانیه ده نکاحی صحیح وتام
اولمامش اولور اما اهل حربدن تحریم جمع الاختین ایله خطاب تکلیف قاصراولوب حکم اسلامی التزام ایتمدکاری
دخی ظاهراولمغله بعد صحة النکاح اسلامله بعض نساسنده حرمت عارض اولدقده وجوب تفریقده مؤثر اولمیوب
انجق وجوب تخییرده مؤثر قیلنور نظیری شول مسلمدرکه دورت عورتلرندن لا علی التعیین برینی ثلثا
تطلیق ایلیه مسلم مزبور تعیین مطلقه ده تخییر اولنوب جمیع نساسندن یاخود علی التعیین برندن تفریق
اولنماز و علی هذا القیاس امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه برذمی برعورتی بغیر صداق تزوج ایلدکدن
صکره ایکیسی بردن قبول اسلام ایلسه لر عورتك مهر مثلی زوجی اوزره الزام اولنور اماحربی بشقه درکه
اوزرینه مهر مثلی الزام اولنماز و مؤلف بدیع التحریر بو کلامی مبسوطنده بسط وتقریر ایدوب دیدیکه ابتغاء نسا بدل
مهور ایله ماله مخصوص اولمق حکم اسلامدن اولوب حق امتده ثابت وحق رسول الله صلی الله علیه وسلمده
غیرثابت اولمقده نساء اربع اوزره زیاده نك حرمتی منزلنده درکه حرمت مزبوره حکم اسلامدن ایکن حق امتده
مثبت و حق رسول الله صلی الله علیه وسلمده غیر مثبتدر وحق اهل حربده احد الحکمین مثلا حکم ثانی ثابت
اولمدقده حکم آخر مثلا حکم اوّل دخی مثبت اولماز لکن امام ابوحنیفه وامام ابو یوسف رحمة الله تعالی علیهما
مسئلهٔ تزوج اختینده سبقت ایلین مقالری اوزره بووجهله استدلال ایلدیلرکه بعد الاسلام منعی واجب اولمغه
سبب انجق جمع اختیندر وجمع اختین انجق اختینك ایکیسی ایله حاصلدر و قابل استدامت اولان امر اوزره
استدامت منزلهٔ انشاء جدیده نازل اولمغله عقد مزبور حکمده حربیدن بعد الاسلام متحصل کبی اولور
بناء علیه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولوب عقدینله تزوج
ایتمش ایسه یالکز ثانیه نك نکاحی عاطل اولور ونساء اربع اوزره زیاده ده دخی حکم شرعی بنه بویله درکه مثلا
نساء خمسی عقد واحد ایله نکاحنده بعد الاسلام نکاحلری جمیعا باطل وعقود مترتبه ایله نکاحنده انجق
نکاح خامسه عاطل اولور کورمزمیسنکه حرمت مذکوره اهل ذمتده دخی انجق بوطریقله ثابت اولمشدر پس
طریق مذکوراهل ذمت واهل حرب بینلرنده مشترك وغیرمتفاوتدر واهل حرب، حرمت جمعی التزام ایتمدکاری کبی
اهل ذمت دخی التزام ایلمزلرحتی اهل ذمت جمع اختین ایلدکلرنده امام قبل المرافعه منعله تعرضلرینه اقدام ایلمز
بوجهتله امام ابوحنیفه رضی الله عنه بغیر صداق نکاحده دخی اهل حربی اهل ذمتله برابر قیلوب بعد الاسلام
الزام مهر مثلی هر برنده مقرر ایلمشدر بوندنصکره مؤلف واجب الاجلال مذهب مشروحنی اثبات ایچون اصل
کتابده سرد اسانیدایله ذکرایلدیکی احادیث وآثارایله استدلال ایلدی آنلردن بریسی عبدالله بن عمر رضی الله
عنهمادن روایت اولنان حدیث جلیلدر دیمشدرکه غیلان بن سلمة الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام ایلدکده
نکاحنده اون عورتی وارایدی رسول الله صلی الله علیه وسلم خذ منهن اربعا یعنی آنلردن دورت عددینی اخذ
وزیاده سنی ترك قیل دیو اکامر وتخییر ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله عنهك زمان خلافتنده غیلان مرقوم
عورتلرین تطلیق و مالنی اوغللری بینلرنده تقسیم ایتمکله حضرت عمر رضی الله عنه آنی احضار و سن عورتلرك
تطلیق و مالکی اوغوللرك بینلرنده تقسیم می ایلدیك دیو علی وجه العتاب استفسار ایلدکده غیلان دخی
بلی ایتدم دیو اقرار ایلدی اول حینده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تهدید وعید ایله دیدیکه انی لاری الشیطان
فیما یسترق من السمع سمع بموتك فقذفه فی نفسك ولعلك لا تمكث الا قليلا وايم الله ان لم تراجع نساءك وترجع فی مالك
ثم مت لاورثهن من مالك ثم لآمرن بقبرك ان يرجم كما يرجم قبر ابی رغال یعنی یاغیلان بن ظن ایدەرمکه شیطان
اهل سمادن استراق سمعله اخذ ایلدیکی اخبارده سنك موتکی ایشیدوب قلبکه القا ایلدی وامیدایدەرمکه
سن دنیاده انجق مکث قلیل ایله مکث ایدرسین وایمان الهیه قسم‌مدرکه اکرسن عورتلرینکك نکاحنه مراجعت
ومالکه دخی رجوع ایتمیوب صکره فوت اولورسك البته بن عورتلریکه مالکدن میراث ویروب بعده البته والبته
قبر ابی رغال رجم اولندیغی کبی سنك قبرك دخی رجم اولنمغله ناسه امرایدەرم مترجم فقیر دیرکه ابو رغال اول
کمسنه درکه حضرت صالح علیه السلام آنی جمع صدقات اموال ایچون ارسال ایتمشیدی صکره امر شریفنه
مخالفتله اهل مکه ده اظهار سوء سیرت ایتمکله قبیلهٔ ثقیف آنی قتل ایلدیلر امام ثعالبی ثمار القلوبده بویله نقل ایلدی

مطلب طلاق احدى نسائه الاربع ولم يسم

مطلب اذا جمع اهل الذمة بين الاختين

اما

اما کتب سیرده مذکوردرکه ابورغال ثقیفدن برکسنه درکه آنی اهل ثقیف صاحب الفیل اولان ابرهه یی طریق
مکه اوزره دلالت ایچون ارسال وتعیین ایلمشلردرتا که طائف جانبندن مکه یه قریبی برفرسخدن اقل اولوب
مغمس تسمیه اولنان موضعه واصل اولدقده هالك اولمشدر و موضع مرقومده الی هذا الیوم رجم اولنان
قبر آنك قبریدر انتهی امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بن ظن ایدەرمکه فعل مرقوم غیلاندن حال مرضنده
واقع اولمشدرکه حضرت عمر رضی الله عنه آنی جائز و واسع کورمدیلر ومحمد بن عبدالله رضی الله عنه
اورحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه ابومسعود بن عبد یالیل بن عمرو بن عمیر الثقفی رضی الله عنه قبول اسلام
ایلدکده نکاحنده سکز عورتی وارایدی ایچلرندن دورت عددینی اخذده مخیر اولدی بنه امام محمد رحمه الله تعالی
دیرکه بزه ثقه عبدالله بن لهیعه دن اول دخی وهب جیشانیدن اخبار ایلدیکه ضحاك بن فیروز الدیلمی پدری
فیروزدن روایت ایدر پدری دیدیکه اسلامی قبول ایلدم حال آنکه نکاحمده ایکی قز قرنداشلر وارایدیلر همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم بکا برندن مفارقتله امر ایلدیلر بنه امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه فیروز دیلمی
صنعاده ساکن اولان اهل فارسدن ایدی قبول اسلام ایدوب اسلامی حسن و قوت بولمشدر لکن شیخ امام
شمس الائمة الحلوانی لازال مذاقه حلوا بالتکریم الصمدانی دیرکه ذکر اولنان احادیث وآثار عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه ایکی وجهك بریله تأویل اولنمق استبشار اولنوربری اولدرکه ذکر اولنان نکاحلرك اصل
انعقادلری تحریم جمع اختین وتحریم مافوق الاربع نازل اولمازدن اقدم حاصل اولمغله صحت اوزره واقع اولمشیدی
شمدی معنای مزبور بعد نزول التحریم امر ممتنعدر وبری اولدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك اختر احدیهما یاخود اخترمنهن اربعا قول شریفلرنده اختیندن برینی یاخود مافوق الاربعدن
دوردینی اختیاریله مراد حقیقتده آنلری نکاح سابقله امساك اولمیوب بلکه تجدید عقد ایله انتخاب
واستبشاردرکه آنك جوازینه ابوحنیفه رضی الله عنه دخی قائل ایدوکی آشکاردر بوندنصکره مؤلف
مصبب الکلام احد الزوجینك دارالحربده اسلامنی ذکر واعلام ایلدی اول بابده خلاصهٔ مرامی
اولدرکه دارالحربده مسلم اولان زوج اولوب زوجه سی دخی کتابیه ایسه اول صورتکافی السابق
نکاحنده ابقا اولنورکه مسلم ایچون من اوّل الامر نکاح کتابیه جائز ایکن جواز ابقاسی بطریق الاولی در
اما زوجه سی کتابیه اولمیوب یاخود قبول اسلام ایلین انجق زوجه سی ایسه بوصورتده بینلرنده وقوع فرقت
متقرر اولوب انجق وقوع مفارقتلری اوچ حیضك انقضاسنه دك متوقف ومتأخر قیلنور زیرا نکاحلری صحیح
اولدقدنصکره برسبب فرقت تقرر ایلمك واجبدرکه فرقتلرین موجب اوله و قبول اسلام ایلین احد الزوجینك
اسلامی تقریر ملکه سبب ایدوکی واضح ایکن ازالهٔ ملك نکاحه سبب اولمغه صالح دکلدر وکفراوزره اصرار
ایلین احد الزوجینك کفری دخی نکاحده موجود ایکن فرقتده مؤثر اولمیه جغی معلوم و مشهوددر پس
فرض مذکور اوزره استدامت نکاحلری متعذر واسلام وکفرلری دخی سبب فرقت اولمیه جغی متقرر اولدقده
حکم ایده رزکه وقوع فرقتلری انقضاء مدت عدت اوزره متوقف اولوب اول زمانه دك متأخر قیلنورکه
انقضاء مدت طلاق رجعیدن وقوع فرقتده مؤثر اولمغله بوبابده دخی مؤثر قیلنور زیرا زوجین مزبورین
داراسلامده موجود اوله لرایدی ایچلرندن مصر کفراوزره اوچ کره عرض اسلام اولنوب امتناع ایلدکده
تفریق میانلری معروف ومعهود ایدی شمدی آنلردن ولایت امام منقطع اولوب اوزرلرینه عرض اسلام ممکن
اولمامغله عورتك اوچ حیضی مصر اوزره اوچ کره عرضك مقامنه اقامتمز متعیندر واکر مسئلهٔ مزبوره ده
قبول اسلام ایلین احد الزوجین اوچ حیضك انقضاسندن اقدم داراسلامه قادم اولسه عند اهل الحجاز
جواب مسئله یه جواب متقدمدر اما عند اهل العراق بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارین ظاهر اولمغله
انقضاء حیضاته منتظر اولنمیوب همان ابتداء خروجنده وقوع فرقتلری متقرر قیلنور زیرا دارالحربده بولنان
اهل حرب اهل داراسلام حقلرنده حکم میتده ایدوکی محققدر قال الله تعالی او من کان میتا فاحییناه الایة
یعنی فی الاصل میت ایکن یعنی کفر و ضلال اوزره ایکن بز عظیم الشان اسلامه هدایت وارشاد ایله احیا
قیلدیغمز کمسنه ظلمات کفرده مؤبد اولان کمسنه کبی میدر مترجم فقیر دیرکه آیت مذکوره حضرت حمزه یاخود
حضرت عمر یاخود حضرت عمار رضی الله عنهم ایله ابوجهل حقلرنده نازله اولمشدر لکن ما نحن فیهده بو آیت
شریفه ایله اهل حرب دارالحربده حکم میتده قیلنمق اوزره استدلال انجق لفظ میت بمعنی اهل الحرب ولفظ
احیا بمعنی الاخراج الی دار الاسلام اولمق اوزره مبنی ایدوکی سوق کلامدن ظاهر حالدر لکن عندیمزده بولنان

تفاسیرده معنای مذکوره ظفریاب اولمدیغمزدن بشقه آیت مذکوره مکیه اولوب نزولی هنوز دار اسلام
ودار الحربك امتیازلرندن اقدم واقع اولمغله معنای مرقومه حملی بعید الاحتمال وعلی الاطلاق کافر بالنظر
الی المسلم حکم میتده در دیمك دلالت مطلوبه وافی اولمدیغی بلا جد الدر انتهی ورسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرینك ثمرهٔ مکرمه‌لری حضرت زینب رضی الله عنها دار الحرب ایکن مکه‌دن دار اسلام
اولان مدینه‌یه هجرت ایدوب بعد زمان زوج قدیمی اولان ابو العاصی رضی الله عنه دخی شرف اسلامله
مشرف اولوب اول دخی مدینه‌یه مهاجرت ایتدکده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرت زینب
رضی الله عنهایی آکا زوجیت اوزره رد وتسلیمه مباشرت بیورمشلر ایدی لکن رد وتسلیملرنده اختلاف علما
حاصل اولوب عمرو بن شعیب والدندن ووالدی دخی جدی والدندن نکاح جدید ایله ردینی روایت ایدوب امام
عامر الشعبی رحمه الله تعالی دخی نکاح سابق ایله ردینی روایت ایلدی پس رد مذکور نکاح جدید ایله واقع اولمش
ایسه بزم ایچون یعنی اهل عراق ایچون برهان ساطعدر اما نکاح سابق ایله واقع اولمش ایسه آنك دخی باب تأویلی
واسعدر واول بابده امام زهری رحمه الله تعالی رد مذکور قبل نزول الفرائض واقع اولمشیدی دیو تأویل
وامام قتاده رحمه الله تعالی قبل نزول سورهٔ برأه واقع اولمشیدی دیو تعلیل وامام شعبی رحمه الله تعالی قبل نزول
ولا تمسکوا بعصم الکوافر واقع اولمشیدی دیو تفصیل ایلدی پس اقوال مذکوره‌ده بیان واردرکه حکم مذکور
نزول آیات مذکوره ایله منسوخ اولوب حقیقة وحکما تباین دارین بند نصکره بین الزوجین عصمت نکاحلری مرتفع
اوله جغی نمایاندر اگرچه امام زهری رحمه الله تعالی دیمشدرکه یوم فتح مکه‌ده قریشدن بعض نسوان
قبول اسلام ایدوب زوجلری شرك اوزره فرار ایتمشلر ایدی بعده زوجلری دخی قبول اسلامله عودت ایتدکلرنده
رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری نکاح سابقلری ایله زوجلرنده ابقا بیوردیلر زیرا عکرمة بن ابی جهلك
رضی الله عنه ولعن اباه عورتی ام حکیم رضی الله عنها وحکیم بن حزام رضی الله عنهك عورتی حقلرنده حکم مذکور
روایت اولنمشدر لکن بو قولك وجهی اولدرکه نسوان مزبوره‌نك زوجلری انجق حدود مکه‌دن اولوب
فتح مکه ایله مفتوحه اولان ساحل بحره فرار ایتمشلر ایدی اول وجهله بینلرنده تباین دارین واقع اولمامشیدی
واگرچه ابو سفیان دخی مر الظهران نام موضعده حکم دار الاسلامده اولان معسکر رسول الله صلی الله علیه وسلم
ایچنده قبول اسلام ایتدکده زوجه‌سی هند هنوز مکه‌ده شرك اوزره ایدی بعد الفتح اول دخی قبول اسلام
ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی دخی نکاح سابقلری اوزره ابو سفیانه رد ایلدیلر دیو روایت اولندی
لکن آنك دخی وجهی اولدرکه ابو سفیان موضع مرقومده خوف سیفله اظهار اسلام ایلمشیدی اما هنوز دین
قدیمندن بالکلیه خروج ایتمکله اسلامی قوت بولمامشیدی وقتلدن سلامتی انجق رسول الله صلی الله علیه وسلم
عم اکرملری حضرت عباس رضی الله عنهك شفاعتیله آنی جار امین قیلدقلرندن ایدی گورمزمیسنکه وقت
مرقومده بعد اظهار الاسلام عساکر مسلمینی فوج فوج بعد فوج گوردکده حضرت عباس رضی الله عنه خطابله
ان ابن اخیك صبح فی ملك عظیم یعنی یا عباس قرنداشك اوغلی ملك عظیم صاحبی بر پادشاه اولمش دیدکده
حضرت عباس رضی الله عنه لیس هذا بملك وانما هو نبوة یعنی یا ابا سفیان بو شوکت وشان اثر ملکدن دکلدر
انجق اثر نبوتدر دیدی اول حینده ابو سفیان اوذاك یعنی یاخود نبوتدر دیدی ومعلومدرکه کلام مذکور
معتبر الاسلام اولان کمسنه‌دن محتمل الصدور دکلدر وابو سفیان هکام مزبورده حسن الاسلام اولمدیغنده
علماء اعلام اجماع ایدوب انجق اسلامی قنقی وقتده کسب قوت ایلدیکنده بعض نزاع ایتمشلردر بوندنصکره مؤلف
اصابت نهاد عبد الله بن ابی بکر رضی الله تعالی عنهمادن روایت قیلنان حدیث جلیلی شو وجه اوزره ذکر وایراد قیلدیکه
امیه بنت بشر رضی الله عنها قبول اسلامدنصکره جانب رسالتپناهی‌یه فرار ایلدکده زوجی ارض کفرده هنوز کفر
اوزره برقرار ایدی صکره عدتی منقضیه اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سهل بن حنیف رضی الله
عنهه تزویج ایلدیلر صکره زوج اولی دخی قبول اسلام ایله کلمشیکن آنی آکا رد ایلمدیلر بو حدیث جلیلده دخی
فرقت زوجین تباین دارینله وقوعنه دلیل واردر وامام محمد رحمه الله تعالی قبول اسلامله دار الحربدن خروج
ایلین مهاجره اوزره ایجاب عدتده بو حدیث ایله استدلال ایدر اما امام ابو حنیفه رضی الله عنه مهاجره اوزره
ایجاب عدت ایتموب مهاجره‌یی حکم عدتده شول دار الحربده سبی اولنان جاریه منزلنه انزل ایدرکه بو ایکی
صورتده دخی وقوع فرقتلری حکما تباین دارینله استحصال اولنور وحدیثله استدلاله شو تقریبله مانع اولورکه
امیهٔ مرقومه‌نك اگرچه قبل النکاح انقضاء عدتی مجزومدر لکن اعتدادی امر رسول الله علیه السلام ایله واقع

معلوم اوله که حکیم بن حزام
وعورتی رضی الله عنهما حقلرنده
حکم مزبورك وقوعی کتب معتبره
ذکر اولنماموب بلکه اسلام حکیم
وجه آخر اوزره تحریر اولنمشدر که
تفصیلی انسان العیون نام سیر
مشهورده مسطوردر

اولدیغی غیر معلومدر وسعید بن جبیر رحمه الله تعالیدن مرویدر دیدیکه اذا لحقت المرأة بارض الحرب
فلا نعتد بها فی نسائك یعنی بر عورت ارض حربه التحاق ایلدکده سن آنی نساء منکوحه‌لرکدن عد والحاق قیلمه
بز دخی بو قولی اخذ ایدوب علی وجه الایضاح دیرزکه بر عورت مسلمه ایکن ارتداد ایله یاخود ذمیه ایکن نقض
عهد ایله حربیه اولوب دار الحربه لاحقه اولدقده حقیقة وحکما تباین دارین تحقق ایتمکله زوجندن باینه
ومطلقه اولور لکن بو صورت اوزره عدت بالاجماع غیر واجبه‌درکه عدت حکم اسلامدندر وحربیه حکم اسلامله
غیر مخاطبه‌در اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره حکم مهاجره بشقه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله عنه حکم
عدتده ایکیسی برابردر اگرچه مهاجره حامل بولندقده قبل وضع الحمل تزوجی غیر ممکندر لکن حکم مذکور
وجوب عدتدن اولمیوب بلکه بطننده ولد ثابت النسب متمکن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد منزلنده
قیلندیغی متبین اولدیغندندر حتی امام حسن رحمه الله تعالی ابی حنیفه رضی الله عنه‌دن روایت ایلدیکه مهاجرهٔ
حامل تزوج ایدرسه جائز گوریلور انجق قبل وضع الحمل زوجی آکا قربان ایده‌مزتا که ماء نفسی ایله زرع غیری سقی
ایتمش اولمیه اولبابده مهاجره شول مسبیه منزلنده‌درکه مولاسی آنی حامل ایکن آخره تزویج ایلمیه بوندنصکره
مؤلف عمیق المرام اناله الله تعالی فی دار الثواب کل مارام دیدیکه بر حربی دار الحربده بر عورتله اول عورتك قزینی
عقد واحد یاخود عقدینله متزوج اولوب بعده هیچ برینه مس ایتمدین جمله‌سی قبول اسلامله مبتهج اولسه‌لر
عند ابی حنیفة رضی الله عنه ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل وعقدینله
تزوج ایتمش ایسه انجق نکاح ثانیه عاطل اولور زیرا نکاح مزبور منزلهٔ نکاح الاختینه نازل وبونده دخی وجوب منع
واعتراض انجق معنای جمعدن حاصلدر وعند محمد رحمه الله تعالی نکاح بنت علی کلا التقدیرین صحیح ونکاح
ام فاسد وقبیحدر زیرا عندنده جمع النکاحین قبل الاسلام حق اختینده سبب حرمت اولمق ثابت اولمدیغی کبی
ام وبنت حقلرنده دخی متثبت اولمامغله نکاح بنت کرك متقدم وکرك متأخر حکم صحتی مستثبت اولور وبنت اوزره
واقع اولان مجرد عقد صحیح حرمت امی مستلزم اولوب ام اوزره واقع اولان عقد صحیحدن حرمت بنت لازم
اولمامغله علی کلا التقدیرین نکاح بنت صحیح ونکاح ام باطل اولمق امر متحتمدر نکته‌سی اولدرکه حرمت مصاهره
حرمت رضاع وحرمت نسبك نظیریدر وحرمتین مزبورتین عند تقرر السبب دار اسلامده ثابت اولدیغی کبی
دار الحربده دخی ثابت اولور پس حرمت مصاهره دخی آنلرکیدر واگر مسئلهٔ مزبوره‌ده ام وبنتدن هر برینه
داخل اولمش ایسه علی کلا التقدیرین بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولورکه آنلردن هر برینه دخولی
بسبب المصاهره اخرانی علی التأبید محرم ونکاحنی مبطلدر واگر انجق برینه داخل اولمش ایسه علی قول محمد
رحمه الله تعالی نظر اولنور اگر مدخول بها انجق ام اولوب دخولی دخی بعد تزوج البنت واقع اولمش ایسه
ایکیسینك بردن بطلان نکاحلرین موجب اولورکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وامه دخولی
دخی حرمت بنتی مستوجبدر لکن امه دخولی قبل تزوج البنت واقع اولمش ایسه نکاح ام صحیح اولورکه امه دخولی
حرمت بنتی موجب اولمغله بعد دخول الام بنت اوزره عقدی فاسد ایکن حرمت امی موجب اولمیه جغی
امر صریحدر واگر مدخول بها انجق بنت ایسه نکاح بنت صحیح اولورکه حق امده متحقق اولان عقد مجرد حرمت
بنتی موجب اولمیه جغی محتاج توضیح دکلدر وعلی قول ابی حنیفة وابی یوسف رحمة الله تعالی علیهما ینه
نظر اولنور اگر ایکیسنی عقد واحد ایله تزوج ایتمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری اگرچه عن اصل باطلدر
اما بو صورتده بعد الاسلام انجق مدخول بهاسی ام اولسون بنت اولسون نکاحی جائز ونکاح اخری فاسد
وعاطلدرکه بو ایکیدن هر برینه دخولی اخرانی محرم ونکاحنی مبطلدر واگر عقدینله تزوج ایتمش ایسه ینه نظر
اولنور اگر اولا تزوج ایلدیکی بنت اولوب دخولی دخی آکا واقع اولمش ایسه نکاح بنت صحیح ونکاح ام لاجل المصاهرة
باطل صریحدر واگر اولا بنتی تزوج ایتمشیکن دخولی امه واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولورکه
بنت اوزره واقع اولان عقد صحیحی حرمت امه موصل وامه دخولی دخی حرمت بنتی محصل اولور واگر اولا تزوج
ایلدیکی ام اولوب دخولی دخی آکا واقع اولمش ایسه نکاحی کما کان صحیحدر اما اولا تزوج ایلدیکی ام ایکن
دخولی بنته واقع اولمش ایسه ایکیسینك بردن نکاحی باطل صریح اولور زیرا بنت اوزره عقدی معنای جمعی
متضمن اولمغله صحیح اولمیوب بنته دخولی دخی نکاح امی مبطل اوله جغی محتاج تصریح دکلدر بو صورتده
بعد الاسلام بنتی تزوجی جائز وامی تزوجی غیر ممکندرکه دخول بنت نکاح امی محرم ایدوکی متعین وحق امده
متحقق اولان عقد مجرد حرمت بنتی موجب اولمیه جغی متبیندر ینه مؤلف دقیق الکلام اسکنه الله تعالی

مطلب مسائل متعلقه بحرمة
المصاهرة

فی وسط دار السلام دیرکه برحربی دارالحربده برحره ایله مملوکهٔ غیر اولان برامه‌یی معا تزوج ایدوب صکره
جمیعا قبول اسلام ایلسه‌لر عند محمد رحمه الله تعالی حره وامه بینلرین جمعك حره‌تی حقلرنده ثابت اولمامغله
حال شرکلرنده نکاحلری علی کل تقدیر جائز ونافذ الاحکامدر وبعدالاسلام حاللری نکاح جدید اولمیوب
انجق استدامت نکاح ایکن امه وحره اوزره نکاحك استداءتی دخی احکام اسلامدن اولمغله نکاحلری
مستدام قیلنور لکن مؤلف جلیل بوفصلده قول ابی حنیفه رضی الله عنه نه وجه اوزره اولدیغن ذکر
وتفصیل ایلمدی لکن بعض علما دیدیلرکه قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره دخی جواب مسئله
وجه سابق اوزره درکه حقلرنده حکم خطاب انجق بعدالاسلام ثابت ومتحقق اولمشدر وبعض علما دیدیلرکه
عندابی حنیفه رضی الله عنه مسئلهٔ اختین کبی بونده دخی بعدالاسلام امه وحره اوزره معا عقد جدید ایتمش
منزلنه نازل اولمغله نکاح امه باطل اولور مؤلف کرامت الیف الف الله تعالی بینه و بین الحور العین باحسن التألیف
دیرکه برحربی دارالحربده عقد واحد یاخود عقدیله دورت عورتله ازدواج ایتدکدن صکره عورتلریله برابر جمیعا
سبی واخراج اولنسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ایچلرندن ایکسنی اختیار ایله کسب ابتهاج ایدرکه حق عبیدده
ایکیدن زیاده‌سی حق احرارده دورتدن زیاده منزلنده ایدوکی بی لجادر وقول ابی حنیفه وابی یوسف
رحمه الله تعالی علیهما اوزره هیچ برنده ابقاء نکاحی قابل اولمیوب بلکه جمله سینك نکاحلری باطل اولور
اما تزوجلری عقد واحدایله حاصل اولدقده بطلان نکاحلری ظاهر وغیر مشکلدرکه اسیر مزبور شول حر
مشرك منزلنده نازلدرکه عقد واحد ایله بش عورتی تزوج ایدوب صکره جمیعا دین اسلامده داخل اوله‌لر
اما تزوجلری عقود متفرقه ایله متحقق اولدقده بو مسئله ایله قریبا سبقت ایلین زوج ونسانك جمیعا قبول
اسلاملری مسئله‌سی میاننده فارق اولدرکه مسئلهٔ اسلامده حکم اسلامه نظرایله نکاحی انجق دورت اوزره زیاده‌ده
صحت اوزره واقع اولمامشیدی وحکم اسلامله منع واعتراضی واجب اولدقده فسادنکاح انجق حکم اسلامله صحت
اوزره واقع اولمیان نکاحه راجع اولور اما بو مسئلهٔ سبیده حین تزوجنده حر اولمغله حکم اسلامله نکاحی تمام
ار بعده صحت اوزره قائم اولمشیدی و بعدالسبی ایکیدن زیاده‌ده ابطال نکاحی واجب اولوب بعض نساده ابطالی
بعض آخرده ابطالندن اولی اولمامغله جمله سندن تفریقی لازم اولور واکر برحربی ایکی صغیرهٔ رضیعه‌یی تزوج
ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایدوب بعدزمان اول حربی زوجتیی ایله قبول اسلام ایلسه‌لر بوصورتده
قبل الاسلام رضاعله اختین اولدقلرندن حین تزوجلرنده اختین اولملری صورتله متسا و یة الاقدام اولمغله
آنده بیان اولنان اختلاف اعلام بونده دخی اجرا واتمام اولنور لکن ارضاعلری اصالة وتبعا اسلاملرندن صکره واقع
اولورسه بالاجماع ایکیسینك بردن نکاحلری فاسد ومنقطع اولور وامام ابو حنیفه رضی الله عنه امام محمد رحمه الله
تعالی نك عقد واحدایله نکاح اختینده بعدالاسلام اختیندن برینی ابقاده مخیر قیلینور قولنی ابطالده بو مسئلهٔ
مجمع علیها ایله استدلال ایدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده اسلاملری
قبل الارضاع واقع اولدقده حاللری حین تزوجلرنده جمیعا مسلمین بولندقلری حالله یکسان وبرمسلم رضیعتینی
تزوج ایلدکدن صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایتدکده اول مسلم ایله ایکیسی بینلرنده وقوع فرقت عیاندرکه
مفسد نکاح اولان اختیت ایکیسنده جمیعا نمایان اولمشدر اما منازع فیها اولان مسئلهٔ سابقه بشقه درکذلك
زوج ورضیعتین اهل کتابدن ایکن یالکز زوج قبول اسلام ایدوب صکره ایکیسنی برعورت ارضاع ایلسه بو دخی
ذکر اولنان اجماع اوزره در واکر برحربی بررضیعه ایله برکبیره عورتی تزوج ایدوب کبیره ذات لبن اولمغله صغیره‌یی
ارضاع ایدوب هیچ برینه قربان ایتمدین جمیعا دین اسلامده داخل اولسه‌لر قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
ایکیسینك بردن نکاحلری باطل اولور که قبل الاسلام رضاعله ام و بنت اولدقلرندن صکره بینلرینی جامع اولدقده
ایکیسنی بردن بعدالرضاع مجددا تزوج ایلمش منزلنه نازل قیلنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح بنت
ثابت وانجق نکاح ام باطل وذاهبدرکه بنت اوزره عقد صحیحی حرمت امی موجب وام اوزره عقد مجردی حرمت
بنتی غیر مستوجبدر واکر ارضاعی بعدالاسلام واقع اولمش اولسه ینه بالاتفاق ایکیسینك بردن نکاحلری باطل
و بعدالاسلام تزوجلری منزلنه نازل قیلنور کذلك یالکز زوج قبول اسلام ایلدکدن صکره کبیره اول صغیره‌یی
ارضاع ایلسه ینه فساد نکاحلری اجماع اوزره‌درکه ام ایله بنتی جمعك حرمتی ایله مخاطب اولان انجق زوج ایدوکی
بلانزاعدر واکر یالکز کبیره قبول اسلام ایدوب صکره صغیره‌یی ارضاع ایتمش اولسه عند محمد رحمه الله تعالی
آنك نکاحی ابطال و بنتك نکاحی ابقا وایقاع اولنور زیرا حین ارضاعنده حرمت جمعله مخاطب اولان زوجی

قال قاضی خان رحمه الله ان نکح الحرة والامة جملة صح نکاح الحرة وبطل نکاح الامة انتهی ح

معلوم اوله که زوج مسلم اولدقدن صکره بو بابده فی الاصل اهل کتابدن اولوب اولمقده فرق یوقدر وزوجه اهل کتابدن دخی اولدیغی صورتك حکمی دخی قریبا سبقت ایلدی بناء علیه بو مسئله ده اهل کتابدن اولملری شرط قیلندی ح

حربی

حربی ایدوکی مقرر اولمغله کبیره نك کند واسلامندن صکره ارضاعی اسلامندن اقدم ارضاعی ایله برابر کوریلور
واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده قبول اسلام ایلین انجق صغیره نك باباسی اولوب صکره کبیره صغیره‌یی ارضاع ایلسه
بوصورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلری اجماع اوزره‌در اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه فساد نکاحلری
ظاهردرکه بو مسئله نك جمیع صورنده قولی اول وجه اوزره صادر اولمشدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی وجهی
اولدرکه بنت اولان صغیرهٔ مزبوره باباسنك اسلامی ایله مسلمه اولوب آناسی ایله برابر نکاحی حکم اسلامله صحیح
اولمدیغندن نکاحی باطل وام اولان کبیره‌نك دخی بنت اوزره عقدایله نکاحی فاسد وزائل اولمغله امام مشارالیه
بوصورتده ایکیسینك بردن فساد نکاحلرینه قائل اولمشدر توضیحی اولدرکه برکمسنه بررضیعه‌یی تزوج
وتطلیق ایلدکدن صکره برکبیره‌یی تزوج ایدوب بعده اول کبیره صغیرهٔ مزبوره‌یی ارضاع ایلسه البته اول کبیره
دخی اول کمسنه‌اوزره حرام اولور زیرا صغیره وقتا من الاوقات اول کمسنه‌نك عقد صحیح ایله نکاحنده‌ایدی والحالة
هذه بنت کبیره اولدی و بنت اوزره عقد مجرد حق امده تأبید حرمتی موجبدر واکر اهل حربدن زوج وزوجه
داراسلامده مستأمنین ایکن زوج قبول اسلام ایدوب زوجه‌سی دخی کتابیه بولنوب دارالحربه قصد عودت
ایلسه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا اسلام زوجدن صکره نکاحلری مستدام قیلنمغله تحت مسلمده بولنان مستأمنه
اولدیغندن اهل ذمته ادخال اولنوب زوجه اقامتده زوجنه تابعه اولمغله ابتداء امرده برمسلمه نکاح اولنمش منزلنده
انزال قیلنور کذلك زوج مزبور قبول ذمت ایتدکده ینه حکم مذکور درکاردرکه ذمی دخی مسلم کبی اهل داریمزدن
ایدوکی آشکاردر ومسئلهٔ مرقومه‌ده اول عورت آنك عورتی ایدوکنی انکاریله اظهار خصام ایلسه
قول عورتك قولی اولمغله زوج اوزره اقامت بینه الزام اولنور وعورت اوزره نکاحله شهادتده شهادت اهل
حربه اصغا اولنماز که عورت زعم زوج وزعم شهود اوزره ذمیه اولمغله ذمی اوزره شهادت حربی مشروع
ورواکوریلمز لکن انکار نکاحی زوجك اسلام وذمتی قبولندن اقدم ظاهر اولسه اولبابده زوجی مستأمنیندن اقامت
بینه قیلسه دخی قاضی اوزرلرینه برشیئله قضایه قادر اولماز زیرا زوج وزوجه مستأمنین اولوب زوج دخی دارالحربده
واقع اولان عقدایله انعقاد نکاحنی ادعا ایتمکله قاضی بین المستأمنین بومثللو دارالحربده جاری اولان حقوق
معامله‌ده قضاریله فصل مدعی ایده مز واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده زوج قبول اسلام ایدوب عورت دخی کتابیه
دکل ایسه کرکدرکه قاضی اول عورت اوزره عرض اسلام ایدوب قبول ایدرسه نکاحلرین ابقا وتحقیق
ونکول ایدرسه میانلرین تفریق ایلیه زیرا زوج وزوجه تحت ولایت قاضیده متمکن اولملریله قاضی ایچون قنقیسی
اسلامدن امتناع ایدرسه آنك اوزرینه عرض اسلام وامتناعی اوزره بناء تفریق ایلمك ممکندر و بعدالتفریق
عدتی منقضیه اولدقدن صکره اول عورت ایچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلور زیرا شخص مسلم ایچون
من اول الامر نکاح غیر کتابیه جائز اولمدیغندن بو بابده دخی بعداسلام الزوج نکاحلری مستقر اولمامقله عورت ایچون
حکم ذمت متقرر اولماز انجق عدت زوج مسلمك حق لازمی اولمغله قبل انقضاء العدة خروجنه اذن رخصت
ممنوعدرکه حامل اولمسی محتمل وولدی تبعا للاب مسلم اوله‌جغی امر مقطوعدر لکن صورت مفروضه‌ده
زوجی قبول اسلام ایتمیوب انجق قبول ذمت ایلسه عورت ایچون رجوع دارالحربه رخصت ویریلمز زیرا بوتقدیر
اوزره نکاحلری مستقر اولمغله زوجنه تبعا ذمیه اوله‌جغی متقرر اولور واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده قبول اسلام
ایلین انجق عورت ایسه کرکدرکه زوجی اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه تفریقله قطع وصلت اولنه
وبوبابده زوج ایچون رجوع دارالحرب ممکندر که زوج حکم اقامتده زوجه‌سنه تابع اولمیه‌جغی متعیندر
علی الخصوص تفریق بینلری متبین دخی اولمشدر مؤلف حقایق نویس جمعه الله تعالی فی دارالانس
مع خیرانیس دیرکه مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی هنوز عرض اسلام ایتمدین زوج مزبور دارالحربه ذاهب اولسه
بوتقدیر اوزره حقیقة وحکما تباین دارین واقع اولمغله وقوع فرقتلری مترتب اولور وهی فرقة بغیر طلاق
والمرتد لیس من اهل النکاح لان النکاح یعتمد الملة ولاملة للمرتد وقدقررنا هذا فی شرح المختصر یعنی فرقت
مرقومه بلاطلاق فرقت مجرده درکه زوج مذکور دارالحربدن قبول اسلامله عودت ایدوب عورت مزبوره‌یی
تزوج ایلسه اکا طلاق ثلث ایله مالك اولور ومرتد اهل نکاحدن دکلدرکه نکاح برملته مستنددر ومرتد ایچون
شرعا ملت یوقدر وبزبو مبحثی شرح المختصرده تقریر ایلدیك مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مفروضه‌ده مرتده
دائر کلام اولمامقله والمرتد لیس من اهل النکاح قولی بومقامده بحسب الظاهر برکلام اجنبیدر لکن وجه ایرادی
قریبا ظاهر اولور وعلی کل حال عبارتی مقصود بینه قطعا وافیه اولمدیغندن کمال تعقید اوزره جاریه‌در انتهی

بوندن صکره مؤلف جلالت اصیل ذکری سبقت ایلین مسئلهٔ مهاجره نك بعض فروعنی تفصیل ایدوب
دیرکه برعورت دارالحربدن قبول اسلامله فرار ایلدکده زوجی دارالحربده کفر اوزره مصر ایکن آنی تطلیق ایلسه
اول عورت اوزره طلاقی واقع اولمیوب صکره قبول اسلامله کلوب آنی تزوج ایلسه ینه اوج طلاقه مالك اولور
اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه وجه مسئله ظاهردرکه عندنده مهاجره اوزره عدم وجوب عدت تقریر سابقدن
متقرردر واما عند محمد رحمه الله تعالی وجهی اولدرکه حربی ومسلم بینلرنده حکم عصمت منعدم ایکن
زوج حربینك وقوع طلاقی ایله حکمیز حربی ومسلم بینلرنده اثبات معناء عصمتی مستلزمدر بناء علیه
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه دیمشدرکه زوج مرقوم هجرت زوجه سندن صکره قبول اسلام
ایدوب صکره تطلیق ایتمش اولسه طلاقی واقع اولور زیرا عورت عدتنده اولدیغندن بشقه زوجین مسلمیندن بری
دارالحربده بولنسه دخی عصمتله حکمیز جائز وواسع کوریلور وامام موی الیه اسبغ الله تعالی نعمه علیه
بو بابده دارالحربه لاحق اولان مرتدی اتخاذ اساس ایدوب زوج مهاجره یی اکا قیاس ایلمشدرکه مرتد مرقوم
دارالحربده حالرد تنده عورتنی تطلیق ایلسه عورت عدتنده ایکن ینه اوزرینه طلاقی واقع اولمیوب
قبول اسلامله دار اسلامه رجوع ایدوب یاخود دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه
عورت عدتنده اولوب زوج دخی مسلم اولمغله وقوع طلاقی ظاهر وساطع اولور حتی زوج مهاجره امانله
دار اسلامه دخولندن بعده تطلیق ایتمش اولسه مهاجرهٔ مزبوره آنك عدتنده ایکن ینه اوزرینه عدم وقوع
طلاقی مقرردرکه زوج مزبور هنوز حربی اولمغله صورت ظاهره ده دار اسلامده بولنمسیله دارالحربده
بولنمسی برابردر کورمزمیسنکه برعورت حره برعبدك تحت نکاحنده ایکن بعد الدخول اول عورت زوجنی
اشترا ایلسه البته نکاحی فاسد اولوب عورت اوزره ایجاب عدت اجرا اولنور وزوج مزبور هنوز زوجه سینك
عبدی ایکن زوجه سنی تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولمازکه مملوك ومالکه سی بینلرنده بسبب النکاح
حکم عصمت منعدم ومرتفعدر اما عورت آنی اعتاق یاخود بیع ایلدکدن صکره تطلیق ایلسه اوزرینه
طلاقی واقع اولورکه عدتنده اولدیغندن بشقه حکم مالکیتی منقطع اولمشدر واکر مهاجرهٔ مزبوره حامل بولنسه
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حین هجرتنده دارالحربده مشرك بولنان زوجی ایچون قبول اسلام ایلسه
دخی مهاجرهٔ مزبوره نك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلور زیرا مهاجره اوزره عدت واجبه اولمیوب زوج آخره
تزوجی جائز اولمامق انجق بطننده ولد ثابت النسب بولندیغندن اولمغله مولاسندن حامل اولان ام ولد موقعنده
واقع اولمش اولور وذکر اولنان ام ولدك مولاسی ایچون ام ولدك قزقرنداشنی تزوج واسع کوریلوب انجق
ام ولد وضع حمل ایدنجیه دك قزقرنداشنی وطیء واسع کوریلمزتاکه ماء نطفه سنی رحم اختینده جامع اولیه
پس مهاجره دخی بویله در واهل حربدن سبی اولنوب زوجی دارالحربده قالان عورتك دخی حکمی
بویله در واکر برحربی قبول اسلامله دار یمزه خروج ایدوب زوجه سنی دارالحربده ترك ایلسه اکرچه تباین
دارینله بینلرنده فرقت واقع اولور لکن زوجه سی حامل ایسه زوج آخره تزوجی واسع کوریلمز اکرچه زوجه سی اوزره
عدت غیر واجبدر لکن بطننده ولد ثابت النسب بولنمق عدم جواز تزوجنی موجبدر انجق ولد مزبورك
نسبی زوجنه لازم قیلنماز مکر فرقتلرندن صکره آلتی آیدن اقلده متولد وقادم اوله زیرا بینونتی عند تباین الدارین
بلاعدة حاصل اولمغله بحسب الحکم طلاق قبل الدخول منزلنده نازل اولور واکر برعورت دارالحربده قبول
اسلام ایدوب اوچ حیضی دخی منقضی اولمغله زوجی ایله بینلرنده فرقت حاصل اولسه بو فرقتله دار اسلامه خروجی
ایله حاصل اولان فرقت حکم عدنده متماثلدرکه ایکی صورتده دخی فرقت اول عورت کرك دارالحربده وکرك

مطلب الکتاب ممن نأى کالخطاب ممن دنا

دار اسلامده حرهٔ مسلمه وحکم اسلامله مخاطبه ایکن متحصل اولمشدر مؤلف عظیم الخصال اعظم الله تعالی
له الاجر والافضال دیرکه برحربیه دارالحربدن قبول اسلامله وزوجی دخی امانله معا دار اسلامه خارج اولسه لر
بو صورتده سلطان مسلمین زوجنه عرض اسلام ایدرسه زوجی اسلامدن امتناع ایدنجیه دك وعرض اسلام
ایتمزسه عورت اوچ حیضی اتمام ایدنجیه دك آنك عورتی اولمق اوزره ابقا اولنور زیرا زوج مزبور من وجه ذمی
کبیدرکه سلطانك تحت ولایتنده بولنمغله سلطان اکا عرض اسلامه قادردر وفی الحقیقه حربیدرکه رجوع
دارالحربه مقتدردر پس حربی اولدیغنه نظر ایله اوچ حیضك تمامنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز
وذمی کبی اولدیغنه نظر ایله اسلامدن امتناعنده وقوع فرقتلری ایله حکم ایدرز وعلی کلا التقدیرین عورت اوزره
بعد الفرقة اوچ حیضله عدت واجبه اولوب عدت ایچنده تطلیق ایدرسه اوزرینه طلاقی دخی واقع اولور

زیرا دار اسلامده عورتله برابر بولندیغندن من وجه ذمی کبیدر دیوقریبا بیان ایلدیك کورمزمیسنکه سلطان بینلرین
تفریق ایتمیوب انجق زوج اول عورتی اولا خلع ایدوب صکره عدت ایچنده تطلیق ایلسه یاخود قبل الخلع
ثلاثا تطلیق ایلسه اوزرینه طلاقی واقع اولور پس بعد التفریق دخی بویله درکه بو فرقت طلاقله فرقتدر
اما مسئلهٔ مفروضه ده عورت یالکز چیقوب بعد زمان زوجی دخی امانله چیقمق بشقه درکه آنده اوزرینه طلاقی
واقع اولماز زیرا عورتدن صکره زوجی دارالحربده قالماغله بینلرنده حکم عصمت منقطع واوزرینه طلاقی غیر واقع
اولمشدرتاکه کلوب اهل داریمزدن اولمدقجه اوزرینه طلاقی واقع اولماز ومانحن فیهده حین فرقتده زوجی آنکله
دار اسلامده حاضر بولنمغله طلاقی واقع اولمامق حالتلری آنده بروجهله ظاهر اولمامشدر بناء علیه بزدخی عورت
عدت ایچنده بولندقجه طلاقی واقع اولور دیو حکم ایلدیك والله اعلم

باب تزویج الاسیر والمستأمن فی دار الحرب * یعنی اسیر یاخود مستأمن اولان مسلمك دارالحربده حکم ازدواجنده
مسائل شدیدة الاحتیاجدر مؤلف کثیر الاحسان زوجه الله تعالی بالخیرات الحسان دیرکه مسلم دارالحربده
اهل حربدن کرك حره وکرك امه یی کتابیه دخی اولسه تزوج ایلمك مکروه کوریلور وحضرت علی رضی الله
عنه دن بووجه اوزره منقولدر وجهی اولدرکه تزوجی کاهیجه دارالحربده بقاء نسبنی موجب اولدیغندن بشقه
کاهیجه دخی ولدینی تعریض رق ایتمکی مستوجب اولورکه زوجه سی حامل ایکن سبی اولنسه آنك اوزرینه
بطننده بولنان ولدی رقیق اولمق مترتب اولور وکاه اولورکه اولادی کفار ایله تجمع وتوافق ایده رك اخلاقلریله
تخلق ایدر لکن کراهت مرقومه عین نکاحده یاخود محلنده یاخود شرطنده بولنان برمعنادن واقع اولمامغله
صحت نکاحنه مانع اولماز لکن قول محمد رحمه الله تعالی اوزره نکاح مزبورك صحتی شاهدلری مسلمیندن اولمق اوزره
موقوفه در وقول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه مسلمین وکفاردن اولمق برابردرکه بو مخالفتلری کتب فقهیه ده
مسئلهٔ نکاح ذمیه ده مذکوره ومعروفه در لکن دارالحربده بولنان مسلم نفسی اوزره ارتکاب زنادن خوف ایدرسه
حقنده نکاح مرقوم جائزدرکه زنادن تحرزی فرض ایکن اول تحرزه انجق نکاحله فائز اولور نظیری اولدرکه
برمسلم دار اسلامده برمسلمك یاخود ذمینك امهٔ مملوکه سنی تزوج ایلدکده مکروه کوریلور مکر نفسی اوزره ارتکاب
زنادن خوف ایلیه مانحن فیه دخی بویله در واکر اهل حرب ایچلرنده اسیر بولنان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه یی
اشترا قیلمش اولسه لر مسلم مزبور ایچون خوف زنادن امین اولسه دخی آنی تزوج ایلمك جائز وسزا کوریلورکه آنلردن
هربری اهل داریمزدن حره اولمغله اهل حرب اشترا واسترقاقله اکا مالك اولمیه جقلری هویدادر پس مسلم ایچون
بونلردن هربرینی کندو رضاسیله داریمزده تزوج صحیح اولدیغی کبی دارالحربده دخی تصحیح اولنور اما اهل حربك
اسر واشترا ایلدکلری برامهٔ مسلمه یاخود ذمیه اولسه مسلم ایچون دارالحربده آنی تزوج ایلمك مکروه کوریلور مکر نفسی
اوزره ارتکاب زنادن خائف اوله زیرا اهل حرب احرازایله اول امه یه مالك اولمشلردر حتی قبول اسلام ایلسه لر
ینه مملوکه لری قیلنور بوجهتله آندن حاصل اولان ولدی اهل حربك عبدی قیلنمغه باعث اولور ودارالحربده
واقع اولان نکاح مرقوم مسئله ینه دارالحربده نکاح بلا شهود بینلرنده فرق عظیم واردرکه نکاح مرقوم وجه
مشروح اوزره جائز ونکاح بلاشهود نفسی اوزره زنادن خائف اولسه دخی غیر جائزدر کذلك دارالحربده
نکاح مرقوم اوزره دخی شهود مسلمین بولنمادقده قول محمد رحمه الله تعالی اوزره جمیع صورده غیر جائزدر
زیرا بو صورتلرده منع نکاح انجق شرط جوازی اولان شرطك انعدامندندر ومنع مذکور بحسب المعنی عین
نکاحده بولنان برمعنی یاخود منکوحه سی مجوسیه یاخود وثنیه اولمق کبی محل نکاحده بولنان برمعنی ایچون منعه
راجعدر وبویله موضعلرده نفسی اوزره زنادن خائف اولوب اولمامق مفید اولمامغله نکاحی قطعا تجویز اولنماز
اما نکاح سابقده منع شرعی انجق ولدینی تعریض رق ایتمك مثللو محاذیر مذکوره دن نشئت ایدوب تعریض ولد
مثللو محذورلری شرط ومحل کبی نکاحه متصل اولان اموردن اولمامغله تحرز زنا کبی اعتبار شرعده آنلردن اهون
واولی اولان فائده سی ظاهر اولدقده اول نکاح بلا کراهة جائز کوریلور واکر اهل حرب برمدبره یا مکاتبه یا ام ولدی
اسیر ایدوب صکره آنی دارالحربده مسلم مزبوره تزویج ایلسه لر بو تزوجی تجویز اولنماز زیرا نکاح بلا ولی جائز
اولمیوب اهل حرب دخی بونلره احراز ایله مالك اولمدقلرندن بونلرك ولیلری انجق مولالریدر ومولالرینك بو بابده
اذنلری منعقددر لکن مولالری دار اسلامدن آنلره مکتوب یازوب تزوجلرینه اذن ویرمش ایسه اولبابده مسلم

مطلب تطلیق العبد زوجته وهی سیدته

مزبور ایچون تزوجلری جائز اولور زیرا بونلر هنوز ملك مولالری اوزره باقیه لردر ومولالرینك مکان بعیددن
مکتوبی الکتاب ممن نأى کالخطاب ممن دنا مثلی اوزره قریب وحاضر ایکن بالمشافهة اذنی منزلنده در

بناء علیه بو نلرك مولالری امانله دار الحربه داخل اولسه لر مدبره وام ولدینه مکان خالیده ظفر بولدقده وطئ
جائزدرکه بونلرده ملك مولالری اوزره باقیه لردر مکر حربی بونلری وطئ ایتمش ایسه مولالر ایچون وطئلری جائز
کوریلمزکه برعورت اوزره طهر واحدده اجتماع رجلین غیرجائزدر اما حربی وطئی ترك ایدرسه مولاسی ایچون بعد
الاستبرا ینه وطئی جائز کوریلورلکن وطئ مکاتبه مولاسی ایچون قبل الاسر جائز اولمدیغی کبی بعدالاسر دخی جائز
اولماززیرا عقد کتابتله ملکندن خارج کبیدر کذلك مکاتبه یی اسیرایلین حربی دارالحربده آنی مولاسنه تزویج قیلسه
ینه وطئی جائز کوریلمزکه مکاتبه حقیقتده ملکی اوزره عقد کتابتله باقیه اولمغله بینلرنده حکم نکاح قطعا ثابت اولماز
اما مدبره وام ولد بشقه درکه حربی آنلری دار الحربده مولالرینه تزویج ایلسه وطئلری جائز کوریلورکه
بوصورتده وطئلری ملك قدیم ایله در حکم نکاحله دکلدر کورمزمیسنکه قبل التزوج دخی دارالحربده مولالر ایچون
وطئلری حلال کوریلمش ایدی واکر اهل حرب برمسلمك حرّه یاخود مملوکهٔ غیراولان منکوحه سنی اسیرایدوب
صکره اول مسلم امانله دارلرینه داخل اولسه منکوحه سیله بینلرنده منعقد اولان نکاحلری هنوز باقی اولمغله اکا ظفر
بولدقده وطئی جائز کوریلور سؤال اولنورسه که قول مذکور اکرچه حره ده صحیحدر اما امه ده غیرصحیحدرکه
احرازایله مملوکهٔ اهل حرب اولمشدر حتی قبول اسلام ایلسه لر دخی ینه ملکلرنده ابقا اولنور ومملوك مولاسنه تابع
اولمغله امهٔ مزبوره اهل دارالحربدن اولمشدر وتباین دارین حقیقة وحکما واقع اولدقده باب متقدمده بیان ایتمز اوزره
فرقت زوجینی موجب اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدر زیرا امهٔ مزبوره البته مسلمه یاخود ذمیه اولمغله اهل
دارمزدن اولمشدر واهل حرب اول امه یی دار اسلامده اشترا ودار الحربه ادخال ایتملریله آندن حکم دارمز
منتقض اولمدیغی کبی اسر واحراز ایله تملکلریله دخی منتقض اولماز کذلك صورت اشترالرنده زوجی ایله بینلرنده
منعقد اولان نکاحلری منتقض اولمدیغی کبی اسر واحرازلرنده دخی منتقض اولماز انجق امهٔ مرقومه یی مولای
حربیسی وطئ ایتمش ایسه زوجی ایچون وطئی برحیضله استبرا ایتمدکجه حلال کوریلمز واکر حربی ذکر اولنان
زوجهٔ حره یی وطئ ایتمش ایسه زوج مسلم ایچون اوچ حیضله معتده اولمدقجه وطئی حلال کوریلمز زیرا وطئ
حربی شبهه ایله وطئی حکمنده درکه اهل حربدن واقع اولان تأویل باطل حکم شرعیده تأویل صحیح اوزره
اعتبار اولنور حتی حربی اول حره یی وطئ ایلدکدنصکره بر ولد حاصل اولسه نظر اولنور اکر حصول ولد وطئ
حربیدنصکره ایکی سنه دن اقلده واقع اولمش ایسه نسب ولد زوجندن ثابت اولور واکر اکثرده واقع اولمش ایسه
زوجندن ثابت اولماز زیرا زوجه سی وطئ حربی ایله اوزرینه حرام اولمغله بوحرمت شول تطلیق باین ایله
حاصل اولان حرمت منزلنده نازل قیلنور واکر اهل حرب برمسلمك امه سنی سبی ایدوب صکره اول مسلم امانله
دارلرینه داخل اولسه امهٔ مزبوره یی وطئ ایلمك اکا حلال کوریلمزکه اهل حرب احرازیله اول امه یه مالك
اولملریله وطئ ایلدکده ملك غیری وطئ ایتمش اولدیغندن بروجهله استحلال اولنماز اما مدبره وام ولد بشقه درکه
قریبا ذکر اولندی حتی حربی اول امه یی مولای قدیمنه تزویج ایلسه تزوجی حق مسلمده وجه مشروح اوزره
مکروه ایسه ده ینه جائز کوریلوب اول حربینك بشقه برمسلمه یاخود کتابیه اولان جاریه سنی اکا تزویجی منزلنده
قیلنور مؤلف ولایت پناه لازال مقبولا عند مولاه دیرکه مسلمیندن برشخص حربی دارالحربده اماء اهل حربدن
برامه یی تزوج ایدوب آندن اولادی ظهور ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر حربی
مذکورك اولاد صغاری اسلام پدرلری ایله مسلمین واحرار قیلنورلر زیرا اصغار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن حربی مسفور حین استیلاده مقتول یاخود مأسور یاخود هارب اولدقده منعهٔ مسلمینله
نفسلرین احراز ایتمشلردر وحربینك مملوك مسلمی منعهٔ جیشله احراز نفس ایلدکده اهل حربك قبول اسلامله
داراسلامه فرار ایلین عبد مراغملری کبی حر اوله جغی معلوم شهرت انداز در اما اولاد کباری حال صغرلرنده
اسلام پدرلری ایله مسلمین اولدقلری تحقیق اولنمش ایکن بعدالبلوغ وصف کفر ایتمشلر ایسه جمله سی مرتدین
اولوب رجال ونسالری اخذ ایلین مسلمین ایچون رقیق قیلنورلر زیرا کبار مرقومین مولای ام اولان حربینك
مملوکلری ایکن مرتدین اولملری حسبیله مولالری اوزره احراز نفسلری حاصل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اولمامشلردر
انجق مرتدین مرقومین قتل اولنمایوب همان اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا بلوغله کمال حاللرندن صکره اسلاملری
متحقق اولمامشدر و بومثللو حکم اسلامده تبعا للابوین داخل اولنلر ارتداد اوزره بالغ اولدقلرنده قتله مستحق
اولمازلر که قتللرنده معنای شبهه ملتحق اولمشدر اما آنه لری اولان امهٔ مرقومه البته اخذ ایلین مسلمینك فیئنده
ادخال اولنور بوصورتده امهٔ مرقومه نك بطننده ولدی وارایسه اول دخی آنکله معا رقیق اوله جغی بدیداردرکه

بطننده

بطننده بولنان کندو اجزاسندن جزء واحد ایدوکی درکار وتبعا للاب مسلم ایسه ده تبعا للام رقیق اوله جغی
آشکاردر وهم ولد مذکور بطن امده جنین مستور ایکن احراز نفسی صورتیاب ظهور اوله مز واکر مسئلهٔ
مرقومه ده حربی مزبور اهل حربدن برحره یی تزوج ایتمش اولسه بوصورتده من کل الوجوه صورت سابقه ایله
برابر انجق حکم واحدده متفاوتدرکه بونده اولاد کباری احرار اولورلرکه تولدلری حره دن واقع اولمغله حریت
ام ایله احرار اوله جقلری آشکاردر لکن مرتدین اولملریله آنلردن رجال بالغین اولنلری سبیله رقیق اولمایوب همان
بلا قتل اسلام اوزره اجبار اولنورلر ونساء بالغات اولنلری سبیله رقیق اولدقلرندنصکره آنلر دخی مرتدات
سائره کبی اسلام اوزره اجبار اولنورلر وبنات مرقومه یی دار الحربده بعض مسلمین تزوج ایتمش
اولسه لر حربی مرقومك حرهٔ مرقومه یی تزوجی حره یه امان عد اولنمادیغی کبی تزوج مسلم دخی بنات
مرقومه یه امان عد اولنماز زیرا مسلمین مرقومین دار الحربده مقهورین اولوب بطریق العباره تأمین
ایلدکلرنده امانلری غیرمعتبر ایکن بطریق الدلالة امانلری غیرمعتبر ایدوکی بالاولویه امر مقرردر واولاد
مذکورین ایچون برکسنه ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز وبرکسنه ایله عقد موالات ایتمدکلری صورتده
بیت المال عاقله لری قیلنوب جنایتلرین متحمل اولماز زیرا بابالری حربی اولمغله آنك قومی اولادلرینك دخی
عشیرتی اولمغله عاقله لری اولوب جنایتلرین متحمل ومیراثلرینه وارث اولورلر وبومثللو عاقله وعشیرتی بولنان
کمسنه لر ایچون برفرد ایله عقد موالات ایلمك جائز کوریلمز واکر اهل حربك حربی مرقومه تزویج ایلدکلری
داراسلامدن سبی ایلدکلری برحرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو دخی جمیع احکامده مسئلهٔ سابقه ایله
متساویة الاقدام در انجق حکم واحدده متفاوتدرکه بونده حرهٔ مرقومه وبطننده بولنان ولدی فیٔ اولمیه جقلری
امر ثابتدر زیرا بونده حرهٔ مرقومه حره واهل دارمزدن اولمغله سبیله مملوکه اولمامشدر اما مسئلهٔ سابقه ده
حره ایسه ده حربیه اولمغله سبی مسلمینله مملوکه اولمشدر لکن مسئلهٔ مفروضه ده حربی مرقومه تزویج ایلدکلری
داراسلامدن سبی ایلدکلری امهٔ مسلمه یاخود امهٔ ذمیه ایسه بونده اولادینك صغار وکباری برابر وجمله سنده حکم
رق مقرر اولوب نفسلرین منعهٔ جیشله احرازلری هیچ معتبر اولماز زیرا داراسلامده مأسوره نك اولان مسلم یاخود
ذمینك حقی هنوز اوزرلرنده قائم اولمغله بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع ومقاومدر بناء علیه ذکر اولنان
مأسوره نك اولاد مرقومینه قبل القسمة واصل اولورسه بلاشیٔ اخذه قادر اولوب بعد القسمة واصل اولورسه
قیمتله اخذه مقتدر اولور انجق مأسوره نك ذمی ایسه بعدالاخذ اولاد مرقومینك صغار وکبارنده بیع اوزره اجبار
اولنور زیرا صغارلری تبعا للاب مسلم اولملریله ذمی عبد مسلمه مالك اولدقده آنی بیع اوزره جبر اولنمق لازمدر
وکبارلری مرتدین اولملریله بو بابده مرتد ایچون حکم مسلم اولوب ملك ذمیدن وجوب اخراجی مستبیندرکه عود اسلام
اوزره وجوب اجباری مقرر واجبار مزبور ذمیدن غیرمتصوردر مؤلف اولیا خصال اولاه الله تعالی فی الجنة
اولی النوال دیرکه داراسلامدن مأسوره اولان امه یی وجه مشروح اوزره برمسلم تزوج ایتیوب همان مولای
حربیسی آنی وطئ ایتمکله اولادی ظهورندنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله منصور اولسه لر بوصورتده
امهٔ مرقومه حره اولورکه اوزرینه سبیل وصول برفرد ایچون غیرمأمولدر زیرا فی الاصل مسلمه یاخود ذمیه ایکن
حربینك مملوکه سی بعده ام ولدی اولمشدر وبعد الاستیلا آندن حق حربی دخی ساقط اولمغله لامحاله حره
اولمشدر واولادی دخی اسلام وذمتده آنك منزلنده ایکن منعهٔ مسلمینله نفسلرین احراز ایتملریله آنلر دخی احرار
اوله جقلری ظاهر وممتازدر واولاد مذکورین ایچون دیلدکلری کمسنه لر ایله عقد موالات قیلملری جائزدرکه
بو بابده بابالری ایچون ولا وعشیرت بولنمدیغی معلوم ومتمیزدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه ذکر اولندی لکن
مسئلهٔ مفروضه ده اولاد مرقومین کباردن ومسلمینله محاربین اولان کفاردن بولنمشلر ایسه بیان حکملرنده دیرزکه
انالری مسلمه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام مسلمین اولدقلرندنصکره ارتداد اوزره بالغین اولمشلردر بناء علیه اکرچه
احرار اولورلر لکن اسلام اوزره اجبار اولنورلر اما انالری ذمیه ایسه اولاد مرقومین تبعا للام اهل ذمتدن معدود
اولوب صکره محاربهٔ مسلمینله ناقض عهود اولمشلردر بناء علیه جمله سی عبید قیلنوب فیٔ مسلمینده تمهید قیلنورلر
بوصورتده داراسلامده مأسوره اولان کمسنه امهٔ مرقومه بنم یدوملکمدن اسر اولنمغله بن اکا مستحقم دیو
دعوایه شروع ایدرسه قول مذکوری قطعا مسموع اولماززیرا حربی اکا اسر ایله مالك اولمشدرکه ملکنده
قبول اسلام ایلسه ینه متملك اولور وبعدالاخذ آنی ام ولد دخی قیلمشدر پس مالك قدیمك دخی آنده قطعا حق
اخذی قالمامشدر کورمزمیسنکه مولای حربیسی آنی اعتاق ایتمش اولسه البته عتقی نافذ اولور ایدی کذلك

استیلادی دخی نافذ اولور و بعد نفوذ الاستیلاد حره اولمغله آنده نه مالك قدیم ونه غیرك حق اخذی باقی قالماز
ینه مؤلف کرامت پناه لازال مولاه یتولاه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده امهٔ مرقومه یی مولای حربیسی استیلاد ایتیوب
بلکه آنی حربی آخره تزویج ایتمش اولسه بو صورتده کرك امهٔ مرقومه وکرك اولادی مأسور منهه مخصوص اولنور
زیرا اولادی بر زوجدن تولد ایتمشلردرکه اول زوجدن حکم ام ولد آنده تمهد ایتمشدر وآنده واولادنده هنوز
حق مأسور منهك قیامی آنلرك منعهٔ مسلمینله احراز نفسلرنده بطریق المراغمه ثبوت عتقلرینه مانع اوله جغی
بلا کلام مدر بناء علیه مأسور منه آنلره قبل القسمة ظفریاب اولدقده بلاشیء و بعد القسمة قیمتلریله اخذ برله
بکام قیلنور اما امهٔ مرقومه نك بعض اولادی دار الحربده کبیر اولوب باباسی دینیله متدین اولمش ایسه نظر اولنور
اکرامهٔ مرقومه مسلمه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنور که تبعا للام مسلم اولمشیکن کفر اوزره بالغ اولدقده
بمنزلة المرتد ایدوکی بدیداردر واکر ذمیه ایسه ولد مزبور اسلام اوزره اجبار اولنماز که دار الحربده ایکی کافردن
تولدی آشکاردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده دار اسلامدن مأسوره اولان حرهٔ مسلمه یاخود حرهٔ ذمیه ایسه بو تقدیر
اوزره حرهٔ مزبوره وحربیدن حاصل اولان اولادی بالجمله احرار اولورلر که اوزرلرینه برفرد ایچون سبیل
اقتدار اولماز زیرا مأسورهٔ مزبوره هم حره وهم اهل دار یمزدندر واولاد انجق رق وحریتده انالرینه تابع
اوله جقلری بدیداردر وتفصیل جواب شول مسئلهٔ مشهوره دن صورتیاب اولور که ولد حکم نکاح وذبیحه ده
ابوینیدن قنقیسی من جهة الدین خیرایسه اکا تابعدر حتی احد الابوین مسلم اولدقده ولد اکا تبعا مسلم اولدیغی
کبی احد الابوین اهل کتابدن اولدقده دخی اکا متابعدر واولاد مذکورینیدن کفر اوزره بالغین اولانلرك احکامی
انالری مسلمه وذمیه اولق بینلرنده قریبا ذکر اولنان فرقدن اخذ واستحکام اولنور واولاددن حکم
استرقاقده رجال ونسالرینك تفریقلری مرتدین ومرتد اتده جاری اولان حکم اوزره تحقیق اولنور والله اعلم
بالصواب والیه المرجع والمآب

معلوم اوله که صاحب الکتاب
بو قواندن مرادی انجق بو بابده
مذکور اولان اولاددن نکحی جائز
اولوب اولمایوب ذبیحه سی مأکول
اولمالرینی افاده وایراددر وتفصیل
مسائل مذکوره ده امعان فکر ایله
ظاهر اولور علی،

باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا * یعنی دار اسلامدن سبی اولنان نسادن نسب اهل حربی اثباتده مسائل
واجبة الاستثباتدر مؤلف عالی نسب رفعه الله تعالی فی الجنان اعلی الرتب دیرکه برحربی دار اسلامدن مسلمهٔ حره
یا مملوکه یی یاخود ذمیهٔ حره یا مملوکه یی سبی ایدوب اول حربیدن دخی آنی حربی آخر اشترا واستیلاد ایلدکدن صکره
اهل دارلری قبول اسلام یا قبول ذمتله استسعاد ایلسهلر نظر اولنور اکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون
فی الاصل حره ایسه ینه حریتی اوزره ابقا اولنور که دار یمزده متأکده اولان حریت قطعا نقض والغا اولنماز
وآنك اولاد صغار وکباری بطریق التبعیة بالجمله احرار اولورلر لکن نسب اولادی اول مشتریدن ثابت اولور که
مشتری آنی شبههٔ باطله ایله علی وجه الملك وطیء ایتمش اولدیغندن اهل حربك تأویل باطللری حکم شرعیده
منزلهٔ صحیحه ده مثبت اولور واول مشتری اوزره حرهٔ مزبوره نك مهری وعقری دخی لازم اولماز که آنك وطئله
استیفا ایلدیکی منفعتی حرهٔ مزبوره نك بر جزئی منزلنده اولوب مشتری دخی اول جزئی حین استیفاسنده
حربی بولنمغله اول حینده نفس حره یی استهلاك ده برشیئی غارم اولمدیغی کبی آنی وطئله استیفاء منافعنده دخی
برشیئی غارم اولماز واکر سبیهٔ مرقومه مسلمه اولسون ذمیه اولسون مملوکه اولوب فی الاصل مدبره یاخود ام ولد ایسه
البته مولاسی اوزره رد اولنور که احرازایله ملك اهل حربدن صدا ولنماز واولاد صغار وکباری بالجمله احرار اولورلر
زیرا کندو مسلمه ایسه اولادی دخی اکا تبعا مسلمین وذمیه ایسه اولادی دخی اهل ذمت اوله جقلری معلومدر
وهم استیلاد مشتری قریبا ذکر اولندیغی اوزره تأویل ملکله اولدیغندن اولادی منزلهٔ ولد مغروره نازل اولوب
ولد مغرور دخی باباسندن ثابت النسب وحر اوله جغی مجزومدر لکن بو صورتده قیمت اولاددن بر نسنه باباری
اوزره الزام اولنمازکه وجهی مسئلهٔ متقدمه ده مهر وعقری خصوصنده ذکر واعلام ایلدیك نکته سی اولدرکه
مشتری مرقوم حین استیلادنده محارب بولنمق مملوکهٔ مرقومه دن بر جزئی استهلاك کنده وجوب ضمانه مانع
اولدیغی کبی حکم غرور اوزره ولدینی استهلاك کنده دخی مما نع اولور سؤال اولنورسه که مغرور اوزره انجق وقت
خصومتده تقویم اولنان قیمت ولدی ضامن اولمق واجب اولوب قوم مذکورین دخی فرض مزبور اوزره وقت
خصومتده مسلمین یاخود اهل ذمت بولنمهلری ضمان قیمتنی موجب دکلمیدر جوابنده دیرزکه بلی بویله در لکن
وقت خصومتده وجوب ضمانه سبب انجق استیلاد سابقدر واستیلاد سابق بو بابده وقت حربیتده سبقت ایدوب
موجب ضمان اولمامغله صکره قبول اسلام ایلسه دخی وجوب ضمان متحقق اولماز واکر مملوکهٔ مرقومه فی الاصل
مکاتبه ایسه مکاتبه اسرایله ملك اهل حربدن صدا ولنمامغله ینه علی حالها کتابتی اوزره رد اولنور واولادی

مطلب المغرور یضمن قیمة ولده
وقت الخصومة

بحکم الغرور احرار قیلنوب باباری اولان حربی مشتری اوزره کرك عقردن وکرك قیمت اولاددن برنسنه الزامله اضرار
اولنماز وقیمت اولادی عدم الزامده وجه سابقدن بشقه وجه آخر واردرکه مشتری مرقوم مکاتبهٔ مزبوره نك
قیمت اولادینی غارم اولسه اول غرامتی مولای قدیمنه ویرمیوب بلکه مکاتبه یه ویرمك لازم اولور ومکاتبهٔ مرقومه
نفسی واولادی ایچون تحصیل حریته ساعیه اولوب ما نحن فیهده دخی اولادی احرار قیلنمغله بعض مقاصدینك
حصولی آشکار اولدقدن صکره اخذ قیمتلری جائز وسزاوار اولماز واکر مسئلهٔ مفروضه ده مملوکهٔ مرقومه امهٔ قنه
ایسه اول دخی استیلاد ایلین مشترینك ام ولدی اولوب اولادی احرار اولورلر که اهل حرب احرازایله ومشتری
دخی شرا ایله اکا مالك اولمغله بعد صحة الاستیلاد قبول اسلامله ملك مشتری آنده استقرار ایلمشدر واکرامهٔ
مرقومه یی اشترا واستیلاد ایلین بر ذمی ایسه جواب مسئله ینه ذکر اولنان تفصیل اوزره در انجق امهٔ مرقومه مسلمه
ایسه کرکدرکه سعایتله عتق تحصیل اولنه زیرا امهٔ مسلمه ذمینك یدو ملکنده ترك اولنمایوب بو بابده دخی بعد الاستیلاد
ملکندن بیعله اخراجی متعذر اولمغله قیمتنده استسعا برله وجوب اخراجی متقرر اولمشدر ومرتدین وناقض
عهد اولان اهل ذمت کندو دارلری اوزره غالب اولدقلرنده ذکر اولنان جمیع احکامده منتاب اهل حربه نائب
قیلنورلر کذلك مسلمیندن اهل بغی اهل عدلدن سبی ایلدکلرنده آنلر دخی جمیع احکام مذکوره ده حکم اهل حربده
داخللردرکه صاحب منعه اولان اهل بغیك تأویل فاسدلری احکام مزبوره ده منزلهٔ صحیحه ده نازلدر وبو بابده
اصل اصیل شول امام زهری رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیلدر دیمشدرکه بعد رسول الله صلی الله
علیه وسلم هنوز اصحاب کراملری رضوان الله تعالی علیهم اجمعین عالم احیاده کثرت اوزره موجودین ومجتمعین ایکن
بعض اسباب بواعث ایله بین المسلمین فتن وحروب ظاهر وحادث اولدقده صحابهٔ عصمت مساق بو سیاق اوزره
اجماع واتفاق ایلدیلرکه تأویل قرآنله استحلال اولنان دمده قصاص واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال
اولنان فرجده حد واجب اولمیه وتأویل قرآنله استحلال اولنان مالده ضمان واجب اولمیه انجق اخذ اولنان نسنه لر
بعد سکون الحرب بعینه موجود ایسه اصحابنه رد اولنه بناء علیه بز دخی بو بابده دیرزکه اهل بغی اهل عدلك
امهٔ مملوکه لرین سبی ایتمش اولسه لر اهل بغی تائب اولدقده اول امه یی مولاسنه رد ایتملری واجبدر اما ذکر اولنان
مسئلهٔ اهل حرب بشقه درکه اهل بغی امهٔ مسبیه یه مالك اولمامغله استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اولمدیغی
ظاهردر اما اهل حرب احرازایله مالك اولملریله بعد التملك استیلاد ایلین شخصك ام ولدی اوله جغی باهردر
واکر مسئلهٔ مرقومه ده اخذ نسا ایلین لصوص مسلمیندن برقوم غیر متأولین ایسه لر بو صورتده واطیء انجق زانی
ومستوجب الحد اولمغله آندن بر وجهله نسب ولد ثابت اولماز زیرا منعه دن مجرد اولان تأویله حکم شرعی مترتب
اولمدیغی کبی تأویلدن مجرد اولان منعه یه دخی حکم شرعی مثبت اولماز حتی الولد للفراش وللعاهر الحجر
یعنی ولد انجق صاحب الفراشکدر وزانی ایچون انجق حجر واردر یعنی ثبوت نسبدن بی بهره در یاخود زانی ایچون
انجق حجر ایله رجم واردر حدیث شریفنك ظاهری قول مذکور اوزره دلیل باهردر و بو صورتده حاصل اولان ولد رق
وحریتدن اناسنه تابع اولمغله اناسی مملوکه اولدقده فی الاصل هر کیمك مملوکه سی ایسه ولد دخی آنك ملکنه راجع قیلنور
اما مسائل سابقه بجمیعها بشقه در وفرق میانلری وقت استهلاکده نمایان اولور مؤلف صاحب تدقیق بینلرین فصل
وتفریقده دیرکه کورمزمیسنکه لصوص مزبورین اموال ناسی استهلاکله ضامنین اولورلر اما طوائف سابقه بشقه در
ومؤلف شرح الفواد هنوز داخلنده بولندیغمز بابدن صکره باب آخر دخی ذکر وایراد ایتمشیدی لکن بز آنده بولنان
مسائلی مقدما املا قیلدیغمز شرح الزیاداتده استقصا واستکمال ایلدیکمزدن بو شرحمزده اولبابی بالکلیه
ترك واهمال ومابعدینی شرح واکمالله اشتغال ایلدیك والله اعلم

باب الحدود فی دار الحرب * یعنی دار الحربده اجراء حدود شرعیه واجب وغیر واجب اولدیغن تفریق وتحدیدده
مسائل مهمة التعدیددر مؤلف منبسط الجنان بسط الله له الاجر فی وسط الجنان دیرکه بز مبسوطده شو وجه اوزره
بیان ایلدیك که برمسلم دار الحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب عقوبت اولان اسبابدن برسببی اتیان ایلسه سبب مرقوم
مستوجب عقوبت اولماغله اولبابده عقابی شایان کوریلمز زیرا صورت مفروضه ده مستوفی عقوبت
معدوم درکه حین مباشرتنده تحت ولایت امامده بولنمادیغی معلومدر واکر سبب مذکوری دار الحربده
بولنان معسکر مسلمینده ارتکاب ایلسه امیرسریه ایچون آنك اوزرینه اقامت حدود ایلمك صحیح وصواب کوریلمزکه
امیرسریه یه انجق تدبیر حرب تفریض اولنوب اقامت حدود مفوض اولمدیغی بی ارتیابدر مکرکه خلیفه بنفسه
یاخود امراسندن امیرعراق کبی برامیر کبیر غزاده بولنه آنلردن هر بری دار اسلامده اقامت حدود ایتدکلری کبی

دارالحربده معسکرلرنده دخی اقامت حدود ایتملری جائز وسزا کوریلور ودارالحربده اقامت حدود جائز وشایان
اولمدیغنه شول اثر مأثور ایله اقامت برهان اولندیکه حضرت عمر بن الخطاب علیه رضوان الکریم الوهاب اطراف
بلادده بولنسان عامللرینه شو وجه اوزره کتب کتاب ایلدیکه لایجلدن امیر جیش ولاسریة احدا حتی یخرج
الی الدرب قافلا لئلا یحمله حمیة الشیطان فیلحق بالکفار یعنی کرك امیر جیش وکرك امیرسریه برکسنه یی عصا
یاخود سوطله قطعا ضرب ایتمسون دارالحربدن راجع اولوب سرحد مسلمینه خارج اولنجیه دك تا که اول کمسنه یی
حمیت شیطانیه وغیرت جاهلیه تحریك ایدوب طرف مشرکینه فرار والتحاق ایلیه کذلك منقولدر که ابو الدرداء
رضی الله عنه دخی حمیت جاهلیه مسلمینك کفاره التحاقلرینه باعث اولمق خوفندن ارض عدوده مسلمین اوزره
اقامت حدود اولنمقدن نهی ایدوب دیرایدیکه مجرمین مرقومین توبه ایدرلرسه الله تعالی توبه لرین قبول ایدر
وایتمزلرسه عفو وعقابلری الله تعالی یه موکولدر وعطیة بن قیس الکلابی رحمه الله تعالی ورضی عن ابیه دن
منقولدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری بیوردیلرکه اذا هرب الرجل وقد قتل اوزنی اوسرق
الی العدو ثم اخذ امانا علی نفسه فانه یقام علیه مافر منه واذا قتل فی ارض العدو اوزنی اوسرق ثم اخذ امانا لم یقم علیه
شیء مما احدث فی ارض العدو یعنی برکسنه قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب ارض اعدایه هارب اولدقدن صکره
نفسی اوزره اخذ امانله عودت ایلدکده البته سبب فراری اولان عملك حد واجبی آنك اوزرینه اقامت اولنور
اما ارض عدوده قتل نفس یازنا یاسرقه ایدوب اخذ امانله عودت ایلدکده آنك اوزرینه ارض عدوده احداث
ایلدیکی اعمالدن هیچ برینك حد واجبی اقامت اولنماز و بو حدیث جلیل علمامزك رحمهم الله تعالی موجب
حد اولان سببده ارتکاب اولنان موضعی اعتبارلرنده اصل اصیلدر و بزدخی مبسوطده بسط و بیان ایلدیك که
حربی مستأمن داریمزده موجب عقوبت اولان اسبابدن برشیئی اتیان ایلدکده قصاص یاخود حد قذف کبی
حقوق عبادی متضمن اولمدقجه اوزرینه اقامت حد جائز وشایان کوریلمز و بو بابده قول ابی یوسف رحمه الله تعالی
معروف وشهرت آرادر که مستأمن اوزره اهل ذمت کبی حد خمردن غیری جمیع حدود اقامت واجرا اولنور والله اعلم

باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة یعنی اهل ذمت ومستأمنینه نصرت مسلمین اوزره واجب اولمقده
مسائل قطعیه المواجبدر شیخ امام شمس الائمة الحلوانی لازالت ذائقته حلوة بالذوق الجسمانی والروحانی دیدیکه
اصل شرعی اولدر که مستأمنین داریمزده بولندقجه اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت وآنلره ظلم ایدنلردن وفق
شرع اوزره انتقامه مبادرت ایلمك امام المسلمین اوزره واجب قطعیدر زیرا آنلر دار اسلامده تحت ولایت امامده
بولندقجه احکاملری احکام اهل ذمتله متساویة الاقدامدر انجق قتل مستأمنله مسلم وذمی اوزره قصاص غیر
لازمدر که مبنای حکم قصاص اولان صفت حقن دماده مساواتلری منعدمدر اما مستأمن داریمزده مستأمن آخری
قتل ایلدکده اوزرینه ایجاب قصاص اولنوب وارث مقتول حاضر ایسه استیفاء قصاصله منفرد الاختصاص قیلنور
کذلك مستأمن مستأمن آخرك برعضوینی قطع ایتدکده ینه اوزرینه ایجاب اقتصاص اولنور که صفت حقن
دماده ایکیسی علی سوادر سؤال اولنورسه که مستأمن هنوز محارب ورجوع دارالحربه قادر اولمغله دمده
شبهۀ اباحت باقی وظاهردر ومعنای مرقوم قتلی کاشامن کان قتلله مستوجب قصاص اولمغله مانع ایدوکی
امر باهردر جوابده دیرز که بویله دکلدر بلکه شبهۀ مذکوره انجق اباحت دم حربی یه معتقد اولانلرك حقلرنده
ظاهر اولوب معتقد اولمیانلرك حقلرنده ظاهر اولماز حال آنکه معنای محاربه مبیح الدم اولدیغی کبی نفس
کفر دخی مهدر الدمدر زیرا اهل حربك نسا وصبیانلرین قتل ایدنلر دیت وکفارتدن برشیئی ضامن اولمازلر که
آنلرده کفر مهدر متمکندر بویله ایکن ذمی ذمی آخری قتل ایلدکده اوزرینه قصاص بالاتفاق لازم اولور که
قاتل مهدریت کفر مقتوله معتقد اولمدیغندن کفر مقتول حق قاتلده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم اولمامشدر
ووجه مذکور بین المستأمنین معنای محاربه ده دخی قائمدر که حقنده هیچ شبهه یی مورث ومستلزم دکلدر همان
بینلرنده صفت حقن دماده مساواتلری متحقق اولمغله بر برین قتلله قصاصی مستوجب ومستحق اولورلر
واولبابده قاتل ومقتول دار واحده دن وداریندن اولمق برابردر که وجوب قصاص انجق مستأمنین داریمزده
بولندقجه نصرتلری امام اوزره واجب ومقرر اولدیغندندر واو ابابده دار واحده دن یاخود دارینه دن
اولملری غیرمعتبردر واکر اهل حرب اهل منعه اولوب داریمزه امانله قادم واهل حربدن اهل دار اخری ایله
قتال ایچون داریمزدن اول داره تجاوزه عازملر ایکن اول دارك اهلی داریمزده اوزرلرینه هجوم وآنلری
قتل واسر ایله مهزوم قیلسه لر نصرتلری مقدور یمز اولسه دخی اوزریمزه لازم اولماز اما اهل ذمت

بشقه درکه آنلر من جهة الدار اهل اسلامدن اولوب معا ملاتده احکام اسلامی التزام ایتملریله
امام اوزره آنلره دخی مسلمین مثللو نصرت ایجاب والزام اولنمشدر لکن مستأمنین اهل دار الحربدن ایکن همان
شمدی داریمزه امانله قادم اولملریله انجق آنلره اهل داریمزدن توجه ایلین ظلمی دفعله نصرتلری اوزریمزه
لازم اولوب اهل داریمزدن وتحت ولایتمزده اولمیان قومدن توجه ایلین ظلمی دفعله نصرتلری لازم اولماز
نکته سی اولدرکه دار اسلام ایچون البته بردار معادیه واردر که مقر اعداء مسلمین اولان دار الحربدر واهل ذمت کبی
اهل دار اسلامدن اولنلرك دار اسلامده اقامتلری انجق آنلردن اهل دار معادیه نك مظالمنی دفعله ممکن اولور
اما اهل حرب کبی اهل داریمزدن اولمیوب همان داریمزدن دار اخرایه ذهاب یاخود داریمزده رؤیت
مصالحندنصکره کندو دارینه عود وایاب ایچون وارد اولنلرك بو مقصودلرین تحصیلده احتیاجلری اهل دار
معادیه دن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق اولمیوب همان اهل داریمزدن متوجه اولان ظلمی دفعه متعلق ایدوکی
متبین و باعتبار الحاجة ثابت اولان حکمك ثبوتی انجق بقدر الحاجة اوله جغی متعیندر وفرق مذکور اوزره
بردلیل دخی اولدرکه صورت مفروضه ده قوم آخرین مستأمنین مرقومین اوزره استیلا وآنلری اسیر ودارلریله
احرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه لر مستأمنین مرقومین آنلرك عبیدلری قیلنورلر اما اهل ذمت اوزره
استیلا وآنلری اسر واحرازلرندنصکره قبول اسلام ایلسه لر اهل ذمت کالاول احرار قیلنورلر کذلك مسلمین
دار اخری اوزره استیلا برله مقدما اسر واحراز ایلدکلری مستأمنینی یدلرندن انتزاع ایلسه لر مسلمین
اول مستأمنینه احراز ایله مالك اولورلر امایدلرندن اهل ذمتی انتزاع ایلسه لر مسلمین اول اهل ذمته مالك اولمیوب
بلکه آنلری احرار قیلدقلرندنصکره اخذ اولنسان مالارین دخی قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اوزرلرینه
رد ایلمکه سالك اولورلر پس مقدمات متقدمه دن عندیمزده ظاهر اولمشدرکه اهل ذمت وجوب نصرتلرنده
مسلمینله برابر ومستأمنین اول درجه دن قاصرلردر وقول مذکوری مقرر عندیمزده دلیل آخر دخی متقرردر که
اهل ذمت اوزره استیلا ایلین اهل حرب دار الحربده بولنسان منعۀ مسلمینه مرور ایلسه لر واجبدر که مسلمین
مرقومین اول قومك استیلالری مسلمین اوزره واقع اولمش کبی یدلرندن استخلاص اهل ذمته صرف مقدور ایدوب
اول بابده قطعا اظهار فتور ایلمیه لر اما اول قومك استیلالری داریمزده مستأمنین اوزره واقع اولمش اولسه مسلمین
مرقومین اوزره مبادرت استخلاصلری واجب اولمیوب ترك واهماللری واسع کوریلور کذلك مسلمین مرقومین
امان اهل حربده بولنسه لر یدلرندن استخلاص مستأمنین ایچون نقض عهد ایتملری جائز ومناسب کوریلمیوب
استخلاص اهل ذمت ایچون نقض عهد ایتملری واجب وذراری مسلمینی استخلاص ایچون قتاللری کبی ذراری
اهل ذمتی استخلاص ایچون قتاللری دخی اوجب المواجب کوریلور والحاصل داریمزده بولنسان مستأمنینك حاللری
کندو دارلرنده بولنان قوم موادعینك احواللری کبیدر بو مجملی تفسیرده مؤلف جمیل التعبیر دیرکه امام المسلمین
اهل حربدن براهل بلده ایله ماله یاخود بلامال موادعه ایلدکدنصکره برمسلم یاخود ذمی آنلره ظلم وتعدی یه
عازم اولسه امام اوزره آنك دفعی لازم اولور اما اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجوم واقتحام ایلسه لر
آنلرك ظلملرین دفع ایلمك التزام اولنماز پس بو فرق مشروحه قریبا ذکر اولنسان فرق ذمی ومستأمن کسب
وضوح ایتمشدر لکن داریمزده بولنان مستأمنین ایله دارلرنده بولنسان موادعین میانلرنده انجق حکم واحدده
وجه فارق نمایان اولمشدرکه موادعیندن برکسنه دار موادعه ده ینه موادعیندن برکسنه یی قتل ایلدکده
قصاصی واجب اولمیوب مستأمن داریمزده مستأمن آخری قتل ایلدکده قصاصی مستوجب اولور زیرا اهل دار
موادعه احکام اسلامدن برشیئی التزام ایتمیوب همان اوزرلرینه احکامیمز اجرا اولنمامق اوزره بزمله موادعه
واستسلام ایتدکلرندن دارلری علی حالها دار الحرب اولمق اوزره محفوظة الاحکام ودار الحربده واقع اولان
قتل دخی موجب قصاص اولمدیغی معلوم خاص و عامدر اما مستأمن دار اسلامده ساکن وداریمزده بولندقجه
حقوق عباده راجع اولان حکم اسلام آنك اوزرینه جاری ومتمکن اولوب قصاص دخی حقوق عباده راجع اولان
حکم اسلامدن ایدوکی متعین اولدیغندن بربرین قتللری موجب قصاص اوله جغی متبیندر مؤلف وفی العهود
تعاهده الله تعالی بکرمه الموعود دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برقوم داریمزه امانله دخوله اعتزاملرنده
اوزریمزه مسلمین واهل ذمتی محافظه ایلدیکمز نسنه لردن محافظه لرینی شرط والزام ایتمش اولسه لر وفاء
مشروط اوزریمزه واجب الالتزام اولور حتی اوزرلرینه اهل حربدن قوم آخرین هجومه عازم اولدقده آنلردن
دفع ظلملری اوزریمزه لازم اولور وقال علیه السلام المؤمنون عند شروطهم نکته سی اولدرکه خصوص

مطلب الحکم الثابت باعتبار الحاجة یتقدر بقدرها

مرقومه سبب امانلرین التزامیمز شرطله التزام ایدوکی مقرر اولمغله شرط مرقوم کیف ما کان مطمح نظر
قیلنور کذلك شرط مرقوم اوزره موادعهلرین مال معلوم اوزره بنا قیلنمش اولسهلر ینه امام اوزره قادر ایسه وفاء
مشروط ایجاب وایفا اولنور اما وفاء مشروطه قادر دکل ایسه مال مشروطدن دخی برشیئ اخذ ومطالبهیه
مقتدر اولماز نتهکیم اهل بغی مسلمین واهل ذمت اوزره غلبه ایتمکله امام حمایتلرندن عاجز اولدقده مواشی
مسلمیندن زکوة واهل ذمتدن جزیه وخراج اخذ ایلمك جائز اولماز واکر مسئلهٔ مفروضهده مستأمنین مرقومین
اهل منعه اولمقدن محرومین ایسهلر امام اوزره واجبدر که اهل ذمتدن دفع ایلدیکی مظالمی بالتمام بونلردن دخی
دفعه اهتمام ایلیه حتی امام المسلمین حمایتلرینه قادر اولمامغله دار یمزده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه
استیلا دنصکره مسلمین اول قوم اوزره غلبه واستعلا ایلسهلر مستأمنین مرقومینی احرار اولمق اوزره ابقا ایدرلر
وماللرین دخی استخلاص ایتمشلر ایسه مستأمنین مرقومین اول ماللرین قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة
قیمتله اخذ ایله تمیز واختصاص ایدرلر اما مسئلهٔ سابقه بشقهدر که بو مسئلهده منعهٔ مسلمینده بولنمشلردر
ومنعهٔ مسلمینله متأکد اولان حریت قهر ایله منتقض اولماز کذلك منعهٔ مسلمیندن اخذ اولنان اموالدن
حق مالك قدیم ابطال اولنماز ومسئلهٔ سابقهده امتناعلری منعهٔ مسلمینله اولمیوب انجق کندو
منعهلریله اولمشدر وقریبا بیان اولندیغی اوزره آنلر امانمزده بولنسهلر دخی ینه اهل حرب اولملریله
حریتلری منعهٔ مسلمینله متأکد اولمامشدر بناء علیه آنلرده حکم سابق متمهد اولور کذلك بو مسئلهده اوزرلرینه
استیلا ایلین قوم آخرین دار الحربده بولنسان منعهٔ مسلمین اوزره مرور ایلمسهلر واجبدر که اهل ذمت کبی آنلری
دخی یدلرندن تخلیصه صرف مقدور ایدهلر اما مسئلهٔ سابقهده بویله دکلدر که تفصیلی قریبا مسطور اولمشدر
واکر امام المسلمین دار الحربه عسکر ایله داخل اولدقده معیتنده اهل حربدن اصحاب منعه برعسکر دخی امانله
داخل اولسهلر نظر اولنور اکر دخوللری امر امامله واقع اولمامش ایسه دار الحربده مشرکیندن قوم آخرین
آنلر ایله قتال ایتدکده کرك امام وکرك مسلمین اوزره نصرتلری واجب اولمیوب انجق کندولر دیلرلرسه
نصرتلری جائز وواسع کوریلور زیرا مسلمین بلاشرط امان مطلق ایله انجق کندولر عدم تعرضلرین التزام
ایدوب دفع تعرض غیری اوزرلرینه الزام ایتمشلردر واکر دخوللری مسلمین ایله برابر اعدالریله قتال یاخود
مداوات مجروحین یاخود میان مسلمینده تجارت مثللو منفعت ایچون امر امامله واقع اولمش ایسه امام اوزره
نصرتلری واجب وترك نصرتلری غیر واسعدر زیرا منفعت مسلمین ایچون آنلره دخولله امره اقدام ایلدکده
مسلمینی حفظ ایده جکی وجه اوزره آنلری دخی حفظ ایتمکی التزام ایتمش اولور ودخول مسلمینی قصد ایدوب
مسلمینه غزا ایله امر ایلدکده نصرتلری لازم اولدیغی کبی قوم مرقومینك دخی نصرتلری واجب ومتحتم اولور
بناء علیه مؤلف جلیل فروع مسئلهیی تفصیلده دیرکه قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره مسلمین آنلره
استیلا برله سرافراز اولسهلر صورت اولاده آنلری فیئده ادخال وصورت ثانیهده کما فی السابق حریتلری
اوزره محفوظ الحال ایدرلر کذلك قوم آخرین آنلرك متاعلرین اخذ واحرازدن صکره متاع مزبوری مسلمین
استرداد واستحصال ایلسهلر صورت اولاده غنیمتده ادخال وصورت ثانیهده قبل القسمة مجانا وبعد القسمة
قیمتله اصحابنه رد وایصال اولنور اما قوم آخرین آنلری اسر واحرازدنصکره قبول اسلام ایلسهلر ایکی صورتده
دخی آنلر عبیدلری قیلنوب تحت ملکلرنده ابقالری التزام اولنور لکن حکم مذکور صورت اولاده آشکار اما صورت
ثانیهده صعب ودشواردر که مسلمین قوم آخرین اوزره استیلا وآنلری یدلرندن استخلاص ایتدکلرنده بیان
سابق اوزره آنلر احرار قیلنمق اقتضا ایدر ایدیکه قوم آخرین قبول اسلام ایتدکلرنده دخی مسلمین یاخود
اهل ذمتی اسر ایدوب قبول اسلام ایتدکلرنده مسلمین واهل ذمت حریتلری اوزره برقرار اولدقلری کبی آنلر دخی
حریتلری اوزره برقرار اولهلر وتوجیه جوابده قول صواب اولدر که استخلاص مسلمین ایله آنلرك حکم حریتلری
انجق التزام امامله ثابت ومتقرر اولمغله حکم مذکور انجق امامك حقنده وحین التزامنده تحت ولایتنده
بولنانلرك حقلرنده ظاهر اولور وقوم آخرین الحالة هذه قبول اسلامله تحت ولایت امامده داخلین ایسهلر دخی
حین التزام امامده تحت ولایت امامده داخلین دکللر ایکن احراز ایله آنلره مالکین اولمشلردر پس قبول اسلام
ایلدکلرنده عبیدلری قیلنملری مالا کلامدر قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له واکر دخوللری امر امامله
واقع اولمیوب همان تجارتلری ایچون عسکر ایله برابر دخوللرین رجالرندن حاصل اولمش ایسه بونلر حکم
فریق اولده داخل قیلنورلر زیرا دخوللرینه انجق منفعت نفسلری باعث اولمغله امامك امان مجردندن التزام

مطلب الآمر یعد مباشرا فی فعل المأمور والمفتی لایعد مباشرا فی فعل المستفتی

نصرتلری منبعث اولمادیغی کبی اذن مجردندن دخی منبعث اولماز غایة الامر دار الحربده بولنان مسلمین مستأمنین
اوزره واجبدر که آنلرك اموالرندن برشیئ اخذ ایله یاخود وجه آخر ایله حقلرنده جانب غدره ذاهب اولمیهلر
زیرا امان امامه آنلرنه وجهله وفا ایدرلرسه هر مسلم مستأمن دخی آنلره اول وجهله وفایی التزام اوفی ایلمشدر
اما دار الحربده بولنان اسیر مسلم بشقهدر ومسلم مستأمن ایچون قتللری وبلارضاء اخذ ماللری حلال اولمدیغی کبی
قتل واخذ ایله اسیر مسلمه امری دخی استحلال اولنماز که فعل مأمور من وجه منزلهٔ فعل آمرده ازال اولنور
اما مسلم مستأمن قادر افتا بولنمغله اسیر مسلم بنم حقمده قوم مذکورینی وسائر اهل حربی قتل ایلمك وبلارضاء ماللرینی
اخذ ایلمك حلالمیدر دیو استفتا ایلسه اکا حلالدر دیو افتاسی جائز وسزا کوریلور زیرا افتاسی معنای امری
حاوی اولمیوب انجق بیان حکم شرعی محتویدر ومسلم عقد امانله بیان حکم شرعدن امتناعی التزام ایلمدیکی
نمایاندر کورمز میسنکه محرم ایچون قتل صید وغیر محرمه قتل صید ایله امری حلال دکل ایکن فقیه بولنمغله
بر غیر محرم بکا قتل صید حلالمیدر دیو علی وجه الاستفتا سؤال ایلدکده حل ایله افتاسی استحلال اولنور ایشته
تنظیر مرقومدن افتاسی عین امر اولمدیغی معلوممیز اولدی واکر اهل حربدن برقوم مسلمینه بهرسنه خراج معلوم
ویروب مسلمین دخی آنلرك اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایتمك وآنلری اعدالرندن حفظ وحمایت ایتمك اوزره
سنین معدودهده عقد موادعهیه دمساز اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرین آنلرك اوزرلرینه استیلا ونسا
وذراریلرینی سبی واحرازدنصکره مسلمین اول اسیرلری یدلرندن استخلاصله سرافراز اولسهلر نظر اولنور اکر
استخلاصلری مدت موادعه اثناسنده ایسه جملهسی کما فی السابق احرار قیلنورلر واکر مدت موادعهدنصکره
ایسه فیء مسلمینده برقرار قیلنورلر زیرا مسلمین نصرتلرین انجق مدت موادعهده التزام ایدوب بعد المدة التزام
ایتمکله اوزرلرینه انجق وفاء ملتزملری الزام اولنور کذلك قوم آخرین اموالری اوزره استیلادنصکره
مسلمین استخلاصله استعلا ایلسهلر ینه نظر اولنور اکر استخلاصلری مدت موادعهدنصکره واقع اولمش ایسه
آندن برشیئی اوزرلرینه رد ایلمك جائز وواسع کوریلمز واکر مدت موادعه اثناسنده ایسه حکم اموال اهل
ذمت اوزره قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة دیلرلرسه قیمتلریله اخذلرینه رخصت ویریلور لکن ذکر اولنان
قوم آخرین کرك مدت موادعهده وکرك بعد المدة قبول اسلام ایلسهلر اموال وذراریلرندن
برشیئی رد ایلمك اوزرلرینه الزام اولنماز زیرا اول قوم آخرین حین موادعهده تحت ولایت امامده ثابت
اولمدقلرندن امامك موادعه ایله التزام ایلدیکی حکم امان حقلرنده متثبت اولمامشدر بوندنصکره بیلمك
کرکدر که مسائل مذکورهدن هرقنقیسنده موادعینله مدت موادعهده قوم آخرین قتال ایدوب امام دخی
نصرتلرندن عاجز اولدقده خراج مشروطدن برشیئی اخذی جائز کوریلمز ومقدما اخذ وتحصیل ایتمش اولسه
کرکدر که اوزرلرینه ردینی تعجیل ایلیه مکر که نفوس واموالرین مدت موادعهده ایادی اعدادن تخلیصه
مسارعه ایلیه بو صورتده دخی قبل الاستخلاص قوم آخرین قبول اسلام ایلسهلر ینه امام اوزره موادعیندن
عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی الزام اولنور زیرا اخذ خراج انجق نصرت اوزره مترتب ایکن امام حسا
یاخود حکما نصرتلرندن عاجز اولدقده عدم اخذی وبعد الاخذ رد مأخوذی واجب اولور والله اعلم

* باب بیان الوقت الذی یتمکن المستأمن فیه من الرجوع الی اهله والوقت الذی لایتمکن فیه من الرجوع *

یعنی دار اسلامده بولنان مستأمنك دار الحربه رجوعی ممکن اولوب اولمیان اوقاتی بیانده باب مرصوص البنیاندر
بوندن اقدم باب من نکاح اهل الحرب اثناسنده عورت حکم اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوج عورتنه تابع اولمامغله
مستأمنه دار یمزده مسلم یاذمی یی تزوج ایلدکده ذمیه قیلنوب دار الحربه رجوعی ممتنع اولور اما مستأمن ذمیه یی
تزوج ایلدکده ذمی قیلنمایوب دیلرسه دار الحربه راجع اولور دیو ذکر وانبا ایلدیك فعلی هذا برحربی عورتیله
برابر امانله دار یمزه دخول وقبول ذمت ایلسه عورتیچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلمز کذلك اول عورت
اهل کتابدن ایکن حربی مرقوم قبول اسلام ایلسه ینه عورت رجوع دار الحربه اقدام ایدهمز که کتابیه اولمغله
بعد اسلام الزوج نکاحلری مستدامدر اما عورت مجوسیه ایکن اسلام حربی بشقهدر که اوابده نکاحلری
غیر مستدامدر و بو صورتده تفریق میانلری اوچ حیضنك انقضاسی ایله یاخود عورت دار اسلامده بولنمغله
اوزرینه عرض اسلامدن صکره امتناع واباسی ایله واقع اولور وبعد التفریق عورتی ایچون رجوع دار الحربه
مساعده مز جائز وواسع کوریلور وتفریق میانلری امتناع اسلامدن بشقه اوچ حیضنك انقضاسی ایله ممکن
اولمقدن دخی عورت مزبوره اسلام زوجله ذمیه اولمدیغی متبین اولور که اسلام زوجله ذمیه اولمش اولیدی

حكملری ایكیسی بردن من اول لامر مجوسی ذمی اوللری حكمنه راجع اولمغله اولبابده انقضاء حیضاتی هیچ
نافع اولمیوب فرقتلری انجق امتناع اسلامله بعد قضاء القاضی واقع اولور ایدی وعلی هذا برمستأمن دار یمزده
برمستأمنه یی تزوج ایدوب صكره زوج قبول ذمت ایلسه زوجه دخی ذمیه قیلنور زیرا دار اسلامده مباشرت قیلدقلری
نكاحلری دار الحربده مباشرت قیلدقلری نكاحلرندن ادنی دكل ایكن نكاح دار الحربده بیان مشروح اوزره
ذمیه قیلندقدن صكره نكاح دار اسلامده ذمیه قیلنمق بطریق الاولی در كذلك احد الزوجین امانله دار یمزه
داخل اولدقدن صكره زوج آخر دخی امانه دخولده تعا قبله اكا تابع اولسه بنه ذمت زوج ذمت زوجه یی
مستتبع اولور كه دارلری حكما متباین اولمدیغندن قیام نكاحلری متبیندر واحد همانك قبل الاخر امانله دخولی
تفریعات سابقهٔ البیانده معا دخوللریله سیاندر لكن مسائل مرقومده قبول اسلام ایلین انجق عورت ایسه
زوج ایچون رجوع دار الحربه رخصت ویریلور بوصورتده عورت مطالبهٔ صداق ایدرسه نظر اولنور
اكر تزوجی دار اسلامده واقع اولمش ایسه عورت ایچون استیفاء مهر ایدنجیه دك رجوعدن منعی جائز ومتعدر
واكر دار الحربده واقع اولمش ایسه رجوعدن منعی ممتنعدر وذكر اولنان معنی شول اصل معروف اوزره مبتنی در كه
مستأمن دار الحربده واقع اولان معامله سبنك موجبیله مطالب اولیوب انجق دار اسلامده واقع اولان معامله سینك
موجبیله مطالب ومحاسبدر پس وجوب صداق عقد نكاحله اولدیغی معین اولمغله اصل عقد دار الحربده
واقع اولدقده عورت ایچون دار اسلامده مطالبهٔ موجبی غیر ممكندر كه زوجی علی حاله مستأمندر ودار اسلامده
واقع اولدقده مطالبهٔ موجبی ولاجل التحصیل دار اسلامده حبسی ممكندر كه حین عقدده تحت ولایت امامده
بولندیغی متیقندر واكر زوجین حربیین دار اسلامه كلدكلرنده زوج قبول ذمت یاخود زوجه سی كتابیه ایكن
قبول اسلام ایدوب زوجه دخی اصل نكاحی انكار ایله اظهار خصام ایتمكله زوج اصل نكاحی یاخود عورتك نكاحی
دار الحربده اقرارینی مسلمین یا اهل ذمتله ارادهٔ اثبات ایلسه كركدر كه قاضی اثباتنه اصغا والتفات ایلیه زیرا عورت
باعتبار الظاهر مستأمنه ایكن نكاحی منكره وقول دخی قول منكردر اكر چه باعتبار النكاح ذمیه اوله جقدر
لكن بینهٔ مرقومه مستأمنه اوزره دار الحربده بولنان معامله ایله قائمه در وقاضی ایچون بومثللو بینه یی قبول غیر
مقبولدر سؤال اولنورسه كه خصوص معهودده شهادت شهود عورت تحت مسلم یا تحت ذمیده بولنمغله ذمیه
اولدیغی اوزره اقامت اولندیغی مشهود ایكن قبول قاضی نه وجهله مردود قیلنور جوابده دیرز كه حكم ذمیت
انجق اصل مشهود به اولان حكم نكاحك ثبوتی ایله ضمنا ثابت اوله جقدر و بینهٔ مرقومه اصل نكاحله قضایه حجت
اولمدیغی بیانمزدن متثبت اولمشدر وثبوت حكم ضمنی تابع ثبوت حكم اصلیدر نظیری شول مشتری امه در كه بایع اوزره
بوامه فلان غائبك منكوحه سیدر دیو ادعا واول امه یی عیب نكاحله بایع اوزره ردایله قاضی حكم ایتمك ایچون
استماع بینه سنی استدعا قیله بونده دخی معنای مشروح اوزره قاضی قبل حضور الزوج اصل نكاح اوزره استماع
بینه یه قادر اولمامغله ضمنا ثابت اوله جق عیبله رد اوزره دخی استماعه مقتدر اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده نكاحی
دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه یی التزام ایدرسه كركدر كه قاضی بینه سنی قبول وعورتی رجوع دار الحربدن
منعه اهتمام ایلیه زیرا شهادتلری دار اسلامده اقراری اوزره قائم اولمغله اقراری حضور قاضیده واقع اولمش كبی
قبولی لازم اولور سؤال اولنورسه كه بینهٔ مزبوره دخی قبول اولنمامق لازم ایدیكه نكاحك سبب ملزمی عقددر
بوقسه اقرار دكلدر وعقد دخی انجق دار الحربده واقع اولمشدر نظیری اولدر كه برمسلم عورت مزبوره اوزره
دار الحربده واقع اولان معامله ایله ادعاء دین ایدوب اول معامله یی دار اسلامده اقراری اوزره اقامت بینه ایلیه
قاضی بو بینه یی قبول ایتمدیكی كبی بینهٔ مرقومه یی دخی قبولی مقبول اولماز جوابده دیرز كه فرق مسئلتین ظاهردر كه
مانحن فیه اولان نكاح بین الزوجین امر مستدامدر واستدامتنه متعلق شیئا فشیئا واجب اولان نفقه كبی نیجه احكام
واردر پس نكاحی دار اسلامده اقراری بعض احكامده ابتداء معامله منزلنده استقرار ایدر اما حكم مداینه
بشقه در كورمزمیسنكه عورت مزبوره دار اسلامده زوج آخری تزوج ایلدكدن صكره زوج اولی مخاصمه یه
قیامله بوعورت بوزوج آخری تزوجندن اقدم دار اسلامده نكاحیمزی اقرار ایلدی دیو اقامت بینه یه اقدام
ایلسه قاضی بینه سنی استماع ایدوب آنی زوج ثانیدن تفریقه اهتمام ایلمزمی بنه كورمزمیسنكه عورت مزبوره
دار الحربده واقع نكاحلری احكامندن اولان نفقه سی خصوصنده دعوایه قیام یاخود بنی ثنثا تطلیق ایلدی
دیو اظهار خصام ایدوب بومدعاری اوزره اقامت بینه سین التزام ایلسه قاضی اوزره قبول بینه سی الزام
اولنمزمی بلكه مسائل مذكوره نك مجموعنده فرق مزبورده قریبا ذكر ایلدیكمز معنای فقهی متبین اولمغله قبول

بینه

مطلب ادعى المشتري انه هذه الامة منكوحة لفلان الغائب

بینه سنه قائل اولمق امر متعیندر مؤلف عدالت كیش صانه الله تعالی عن كل تشویش دیر كه برمستأمن دار یمزده
تطویل اقامت ایلدكده كركدر كه امام المسلمین اكا امر خروجله تقدم وخروجی ایچون تعیین وقته مبادرت
ایدوب انجق تعیین وقت قصیر ایله اضرارنه مؤدی اوله جق وجه اوزره القابرله ایصال خسارت ایلمیه زیرا
امام ناظر جانبین اولمغله نظرا للمسلمین اول مستأمنی بلا اخراج طول اقامتدن منعی لازم اولدیغی كبی نظرا
للمستأمن توقیت خروجنده القاء خسارتدن امتناعی دخی امر مهمدر واكر برمستأمن اراضی خراج یاخود
اراضی عشردن برارضی اشترا وزرع ایدوب خراج وعشری اوزرینه واجب اولسه كركدر كه امام آندن
هم ارضك خراج وعشرینی وهم خراج رأسنی اخذ ایتمكی مستوجب اوله وقول مذكور اصل محمد رحمه الله
تعالی اوزره بنا قیلنمشدر كه عند محمد رحمه الله تعالی بر كافر ارض عشریه یی اشترا قیلدقده ارض مرقومه
خراجیه یه منقلب اولمیوب بلكه علی حالها ارض عشریه اولمق اوزره ابقا اولنور وبعض اصحابمز رحمهم الله
تعالی ظن ایلدیلر كه مستأمن مجرد شراء ارض خراجیه یه مباشرتله اهل ذمتده داخل قیلنور كه شراء مرقومدن
بطریق الدلالة التزام خراجه رضا سی حاصل اولور لكن ظن مذكور غیر صحیحدر كه التزام خراجله ذمی
قیلنمق ارث وشراده متساویدر حال آنكه میراث آنك ملكنه بلاصنع خواه ناخواه دخل اولور پس شراده دخی
مجرد مباشرتی ذمی قیلنمغه باعث اولماز انجق ذمی قیلنمق ارضی زرعله یاخود انقضاء مدت زراعتله قدرت
زرعی ظهور ایتمكله حادث اولور حتی مستأمن ارض خراجیه یی اشترا ایدوب هنوز قدرت زراعتی ظاهر اولمامش
اولسه رجوع دار الحربه قادر اولور بوبابده معنای فقهی اولدر كه خراج رأس خراج ارضه تابع حكمنده در زیرا
بر بلده عنوة فتح اولندقدن صكره اهالیسنی اهل ذمت قیلمق بابنده امام ایچون ثابت اولان ولایت من انجق تحصیل
منفعت خراج ارض ایچوندر یوقسه تحصیل منفعت خراج رأس ایچون دكلدر كه ذمیدن خراج رأسی موت
واسلامی ایله ساقط اولمغله غیر مستدام وخراج ارض بقاء ارضله برقرار وبردوامدر پس تقریر محرردن خراج
ارض اصل اولوب خراج رأسك ثبوتی آنك ثبوتنه تابع اولمغله مستأمن اوزره لزوم خراج ارض لزوم خراج رأسی
مستتبع ایدوكی عندمزده مقرر اولمشدر بنه اصحابمزدن بعض سابق الذكر دیر كه برمستأمن برارضی استیجار
وزرع ایدنجیه دك اقامت ایتمكله آندن خراج ارض اخذ اولندقده بنه اهل ذمتده داخل قیلنور لكن بوقولی
دخی غلط بیندر كه خراج ارض مستأجر اوزره واجب اولمیوب انجق موجر اوزره واجب اوله جغی متبیندر
مگر كه مرادی حاصل ارضدن جزء اولوب منزلهٔ عشره نازل اولان خراج مقاسمه اوله زیرا خراج مقاسمه عند
محمد رحمه الله تعالی عشر كبی مستأجر اوزره واجب اولور اما خراج وظیفه شول دراهم معینه در كه ارض ایله
انتفاعه قادر اولمق اعتباریله موجر اوزره لازم ومترتب اولور بنه بعض مومی الیه دیر كه مستأمن برارض عشریه یی
استیجار ایدوب آنی زرع ایدنجیه دك اقامت ایتمكله اندن عشری اخذ اولندقده بنه اهل ذمتده داخل قیلنور
لكن بوقولی مستقیمدر كه عند محمد رحمه الله تعالی عشر انجق مستأجر اوزره لازم اولور وعشر وخراجدن
هر بری مؤنت ارض نامیه اولمغله مستأمن اوزره خراج ارض لازم اولدقده ذمی قیلندیغی كبی عشر لازم
اولدقده دخی ذمی قیلنمغله حكم ایدرز واكر برحربی اهل حربدن عبد اولنان رقیقلریله معا امانله دخول
ایتدكدن صكره رقیقلری اسلامی قبول ایلسه لر كركدر كه آنلری مسلمینه بیع اوزره اجبار اولیوب دار الحربه
اعادهلرنده تمكین واقدار اولنمیه زیرا بوبابده مستأمن مرقومك حالی حال ذمیدن اقوی اولمامغله ذمی عبد مسلمی
بیع اوزره اجبار اولندقده مستأمن مرقوم اجبار اولنمق بطریق الاولی در لكن مستأمن مرقوم اسلام رقیقلری
ایله ذمی اولمق لازم دكلدر كه زوج حكم اقامتده زوجه سنه تابع اولمدیغی كبی مالك دخی مملوكنه تابع وملازم
دكلدر واكر عبید مرقومین دخول اسلامه راغب اولمیوب انجق قبول ذمته طالب اولسهلر مساعدهٔ مرامری
جائز ومناسب كوریلمز اما حكم مرأه بشقه در كه بدون الزوج ذمت مسلمینده دخولی معتبر ومقبول كوریلور اگرچه
عبد ومرأه نك اهل ذمتده دخوللرنده مسلمین ایچون حصول منفعت خراجاری غیر مأمولدر كه عبد اوزره وضع
جزیه شرعا معقول اولمدیغی كبی مرأه اوزره دخی غیر معقولدر لكن فرقلری اولدر كه مرأه حره اولوب مباشرت
عقودده مستقله اولمغله عقد ذمته مباشرتی صحیح اولور اما عبد انجق مملوك اولوب شرعا برشیئه قادر اولمامغله
عقد ذمته مباشرتی تصحیح اولنماز كه عقد ذمت طالب ذمتله مسلمینك رضالرینه مستندر عبد ایسه شرعا
اعتبار رضاده غیر مستبددر واكر برحربی عورتی ایله وصغار وكبار اولادلری ایله دار یمزه امانله دخولدن صكره
احد الزوجین دین اسلامی قبول ایلسه صغار اولادلری اول مسلمه تبعا حكم اسلامه موصول قیلنورلر اما كبار

مطلب اذا اطال المستأمن مكثه في دارنا يتقدم اليه الامام

مطلب اذا اشترى المستأمن ارضا خراجية

مطلب خراج الرأس تابع لخراج الارض

مطلب حكم خراج الوظيفة والمقاسمة

مطلب الخراج يجب على الموجر لا المستأجر

مطلب لا جبر على عبيد اهل الذمة

اولادلری ذکور واناث حکما مسلمین اولمدقلرندن دارالحربه رخصت رجوعله سالمین اولورلر زیرا معنای تبعیت
بلوغ عقلله بالغ نهایت اولمغله والدین دخول دارالحربدن اقارب سائرہلرین منعه قادر اولمدقلری کبی اولاد بالغلرین
دخی منعه مقتدر دکللردر واکر مسئلهٔ مفروضده احدالابوین قبول ذمت ایلسه بنه صغار اولادلری حکم ذمتده
اکا متابعت ایدرلر زیرا عقد ذمت معاملاته راجع اولان اموردہ التزام احکام اسلامدن عبارت وبومثللو
احکامده ولد صغیر تابع خیرالابوین قیلنمق مقتضای شرع یعتدر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مجوسیین ایکن
احدهما نصرانیته انتقال ایلسه ولد صغیرلری اکا تبعا نصرانی اولوب اکل ذبیحهسی استحلال اولنور کذلک
احدهما قبول ذمت ایلدکده بنه صغیر حکم ذمتده اکا متابعت ایدر وقول محررده قبول ذمت ایلین زوج یاخود
زوجه اولمق برابردر کورمزمیسنکه زوج وزوجه مسلمین ایکن زوج مرتد اولوب ولد صغیری ایله معا دارالحربه ملتحق
اولدقده نصکره مسلمین ایچون صغیر مزبورک سبی دتفق اولسه غنائمدن اعتبار اولنمایوب بلکه والده سنه تبعا
اهل دار یمزدن واحراردن قیلنور پس مسئلهٔ ذمت دخی بو اساس اوزره بنا وقیاس اولنور واکر اهل حربدن
برطفل صغیری قرنداشی یاخود عمیسی امانله دار اسلامه ادخال ایدنصکره اول اخ یاخود عم قبول ذمت یاخود
قبول اسلامله کسب اقبال ایلسه صغیر مرقوم حکم سالف التحریرده اکا تابع قیلنمایوب بلکه بلوغنه دک دار اسلامده
تأخیر اولنور وبعد البلوغ دیلرسه دارالحربه راجع ودیلرسه اسلام وذمتدن برینی قبولله متفع اولور زیرا عقد ذمت
معاملاته راجع اولان اموردہ اسلامدن خلف واقع اولمغله صغیر حکم اسلامده اخ وعمنه تابع اولمدیغی کبی حکم
ذمتده دخی تابع اولماز وفرض مذکور اوزره دخولی دخی امانله واقع اولمق اهل داریمزدن قیلنماغه مانع اولمغله
تبعا للدار دخی حکم اسلامده ادخالی ممتنع اولور اما ابوینیدن هیچ بری یاننده بولنمیوب سبی اولنان صغیرک حکمی
بشقه در لکن صورت مفروضه ده آنی اخراج ایلین هرکیم ایسه مسلمینه التجارله بکا امان ویریکزبن وشو غلام
سزلر ایچون ذمت اولمامز شرطی اوزره دیو عرض رجا ایتمکله مسلمین دخی اعطاء امانله مساعدهٔ مرتجی
ایلسه لر بو صورتده ایکیسی بردن اهل ذمتده یاربجاقیلنورلر زیرا صغیری دار الحربدن امانله اخراج ایلین
شخص ایچون ولایت حفظی درکار اولمغله اوزرینه ولایت عقد ذمتی دخی درکار درکه عقد ذمت صغیر ایچون
قبول هبه وقبض موهوب کبی محض منفعت ایدوکی آشکاردر واکر برصغیری اب الاب اولان جدی امانله
داریمزه ادخالدن صکره جد مزبور قبول اسلام یاخود ذمتله کسب اقبال ایلسه جواب مسئله اخ وعمده
سبقت ایلین وجه اوزره تحقیق اولنوب اولبابده اب الصغیر حی ومیت اولمق بینلری فصل وتفریق اولنماز
وبوقول لازم الاعتنا ظاهر اصولده ذکر اولنان صغیر اسلام جد ایله مسلم اولمامق اصلی اوزره ابتنا اولنمشدر لکن
علی روایة الحسن بن زیاد عن ابی حنیفة رحمة الله تعالی علیهم صغیر اسلام اب ایله مسلم قیلندیغی کبی اسلام جد ایله
دخی مسلم قیلنور وانما یفارق الجد الاب فی ظاهر الروایة فی اربعة احکام حکم الاسلام وحکم صدقة الفطر
وحکم الوصیة لاقرباء فلان وحکم جر الولاء وفی روایة الحسن الجد کالاب فی الفصول کلها یعنی ظاهر روایتده
اب الاب اولان جد اب ایله اکثر احکامده موافق ایکن احکام اربعه ده مفارقدر بری حکم اسلامدر که آنفا
شرح واعلام اولندی وبری حکم صدقهٔ فطردرکه اب حیاتده اولوب معسر بولنده قده صغیرک اداء صدقهٔ
فطری اب الاب اوزره واجب اولمدیغی باتفاق الروایات وحیاتده بولنمادقده بالنظر الی ظاهر الروایة متقرر در
وبری حکم الوصیة للاقارب درکه برکسنه مثلا ثلث مالنی فلانک اقرباسنه وصیت ایلدکده لفظ اقرباء فلان مذکورک
باباسنه شامل اولیوب اب الاب اولان جدینه متناول اولور وبری حکم جر ولادرکه مثلا برجاریهٔ معتقه باباسی عبد
مملوک اولان عبد مملوکک تحتنده ایکن حاصل اولان ولدی عتیق ام ایله عتیق اولوب ولاسی موالی ام ایچون
ثابت اولور لکن ولدک باباسی اعتاق اولندقده ولدینک ولاسی کندو موالیسنه جر ایدر اما ولدک جدی باباسنک
عتقندن اقدم اعتاق اولندقده ولدک ولاسی کندو موالیسنه جر ایده مز اما علی روایة الحسن رحمه الله تعالی
اب الاب اولان جد احکام مذکوره ده دخی اب منزلنده عد اولنور مترجم فقیر دیرکه بو محلده عبارهٔ کتاب غایت
ایجاز اوزره اکتساب اولنمغله تفصیل اجمالیسی کتب فقهیهدن انتخاب اولنوب ترجمه مزده بعض اطناب
واسهاب ارتکاب اولندی اولبابده بو کمینه یی معذور بلکه مشکور بیورمق وابستهٔ مکارم اولی الالبابدر انتهی
وبو بابده قول صحیح انجق ظاهر روایتده ذکر وتصریح اولناندرکه صغیر جد اداسینک اسلامی ایله مسلم اولمدی
جد اعلاسینک اسلامی ایله دخی مسلم اولور ایدی ومعنای مذکور هر کافر ایچون حکم ارتداد ایله قائل اولمغی
مستلزم اولور ایدیکه جمیع انسان مسلم وکافر اولاد آدم ونوح علیهما الصلوة والسلامدن اولدقلری ظاهر

مطلب الولد یتبع خیر الابوین دمتا واسلاما

مطلب الصغیر لایتبع اخاه اوعمه فی الاسلام والذمة

مطلب الصغیر لایصیر مسلما باسلام جده الافی روایة الحسن

وباهردر واللازم باطل وکذا الملزوم واکر برصغیرک جدی دار اسلامده قبول اسلام ایلدکدن صکره
اول صغیری احد الابوینی یاخود قرنداشی امانله ادخال دار اسلامه اقدام ایلسه بنه اول صغیری دار الحربه اعادهیه
قادر اولور وجد مسلم آنی اعادهدن منعه مقتدر اولماز زیرا بین الجد والصغیر مخالفت دین واقع اولدیغندن وجودی
حکم عدمده اولوب صغیر اوزره ولایتی مرتفع اولمغله ابوینیدن بشقه قرنداشی ایچون دخی دار اسلامه ادخالی کبی
اعادهسی جائز ومنسعدر واکر صغیر مزبور جد مسلمی ایله دار اسلامده بولنوب باباسی دخی حیاتده ایکن دار الحربدن
قرنداشی ظاهر اولسه اخذ واعادهسنه قادر اولماز مؤلف وجازت نهادلک بو کلامندن مرادی باباسی حیاتده ودار یمزده
مستأمن ایکن دیمکدر زیرا فرض مذکور اوزره باباسی حاضر ایکن قرنداشینک عدم ولایتی ظاهردر کذلک صغیرک
قرنداشی حیاتده ودار یمزده مستأمن ایکن عمیسی ظاهر اولسه بنه اخذ واعادهسنه قادر اولماز که قرنداشی
وار ایکن عم حکم ولایتده اجنبی ایله همدمدر واکر باباسی حیاتده ومستأمن ایکن یاخود باباسی هالک لکن قرنداشی
حیاتده ومستأمن ایکن دار الحربدن اناسی ظاهره اولسه نظر اولنور اکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب هنوز
اناسندن غیر مستغنی ایسه اخذ واعادهسنه قادره اولور که فرض مرقوم اوزره آناسی حضانهسنه احق ایکن
دار الحربه اعاده ایتدکجه عهدهٔ حضانهدن خروجه غیر مقتدرهدر کذلک اناثدن اولوب هنوز حد حیضه
غیر بالغه ایسه بنه اناسی حضانهسنه احق اولمغله اخذ واعادهسنه قادرهدر واکر صغیر مزبور ذکوردن اولوب
اناسندن مستغنی ایسه اناسی اخذ واعادهسنه غیر قادرهدرکه اولبابده بابادن بشقه باباسنک هلاکندن صکره قرنداشینک
دخی اخذینه احقیتی ظاهره در زیرا حق ذکورده مدت حضانه برأسه اکل وشربه کسب قدرت ایتدکده
رسیدهٔ نهایت اولور کذلک اناثدن اولوب حد حیضه بالغه اولدقده بنه اناسی اخذ واعادهسنه غیر قادرهدرکه
بو تقدیر اوزره کندو رأینه احاله اولنوب دیلرسه دار الحربه رجوع ودیلرسه قبول ذمت ایتمکه رخصتی
ظاهرهدر واکر مسائل مذکورهده آناسی بعد مفارقة الاب زوج آخری تزوج ایتمش ایسه ولد صغیرنده
حق اخذ واعادهسی باطل اولور که حق اخذی حق حضانه اوزره مبنی واول دخی بعد التزوج زائل اولور
لکن اناسی قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه ولد صغیرینی دار الحربه اعادهده اقاربندن هیچ برینه
رخصت ویریلمز ومعنای محررده اناسی ذات زوج اولوب اولمامق برابردر که صغیر مرقوم آناسنه تبعا مسلم یاذمی
اولدقدنصکره ذات زوج اولمغله حق حضانهسی زائل اولسه دخی معنای تبعیت منقطع اولمیهجغی مقرردر
نظیری اولدرکه مسلمین برصغیری ابوینی ایله معا سبی ایلدکدنصکره احد الابوین قبول اسلام ایلسه البته
صغیر اکا تبعا مسلم قیلنور لکن اول حینده قبول اسلام ایلین مملوک بولنسه امور صغیردن هیچ نسنهده تصرف
اکا سالم قیلنماز پس ذات زوج اولان آناسی دخی حکم مشروحده داخلهدرکه اسلامنده ولدینی متبعه وامورنده
غیر مداخلهدر واکر اهل حربدن برطائفه امانله داریمزه قادم اولدقلرندنصکره اهل حربدن دارلرینک غیری
محارب مسلمین اولان دار اخرایه خروج والتحاقه عازم اولسهلر آنلری خروج مرقومدن منع ایلمک مسلمین اوزره
لازم اولور زیرا مسلمین اعطاء امانله انجق ترک تعرضلرین ورجوع دارلرینه رخصتلرین التزام ایتمش اولمغله
بو مثللو اضرار مسلمینه باعث اولان اموردن منعه حق اقداملری واردر کورمزمیسنکه اهل حرب دارلرندن
بعض اسلحهلرین داریمزه ادخالدنصکره اگرچه اول اسلحهلرین بنه دارلرینه اعادهلرندن منع اولنمازلر اما بیع ایچون
بشقه دار الحربه ایصالدن البته ردع اولنورلر پس طائفهٔ مقاتله دخی بویلهدر بلکه دخی اولیدرکه مقاتل معنای
ضررده آلت قتالدن اقوی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه اسلحهنک بعض انواعی کاهیجه دیار حربدن برنده
کثیر وبرندهقلیل بولنمشیکن برندن برینه نقل اولنوب ایکیسنده دخی کثرت اوزره موجود اولدقده ایکیسنده دخی
قتال مسلمین اوزره قوت عظیمه پیدا اولور که آنده بولنان ضرر عظیم مجموع عقلایه هویدادر اما آنی کتوردکلری
داره اعادهلری بشقهدر اما اهل حربدن انجق برایکی کسنه قصد تجارتله دار الحرب اخرایه ارادهٔ دخول ایلسهلر
مساعدهٔ مراملری جائز وغیر مدخولدرکه بو مقدار ایله اول دارک قتال مسلمین اوزره قوتلری حد ازدیاده موصول
اولماز اما اهل منعه اولدقلرنده حکم مسئله بشقهدرکه البته منع اولنورلر واکر برمستأمن داریمزده قبول اسلام
ایلسه آنک اسلامی ایله دار الحربده بولنان اولاد صغاری مسلم قیلنمازلر که تباین دار ایله بینلرنده حکم عصمت
منقطع ومنعدمدر لکن صغار مرقومینی عیللری امانله داریمزه ادخال ایلسه بو صورتده حکم اسلامده داخل
قیلنورلر که داریمزدهاب مسلملری وار ایکن امانله داریمزده حاصل اولملریله حکملری همان بونلر داریمزده ایکن
بابالری قبول اسلام ایلمش منزلنه نازل اولور ووجه مشروح اوزره صبیان مرقومینده حکم اسلام ظاهر

اولدقدن صکره آنلری دار یمزه ادخال ایلین عملری اعادهٔ دارالحربه قادر اوله مزکه مسلمیندن واهل دار یمزدن اولدقلری معلوم اولدقدنصکره آنلری ادخال ایلین شخصك اوزرلرینه ولایتی معدوم اولمشدر لکن مسئلهٔ مرقومه ده بابالری دار یمزده فوت اولدقدنصکره عملری مثلا زیارت قبری ایچون آنلری دار یمزه ادخال ایتمش اولسه بوصورتده دارالحربه اعاده لرینه قادر اولور که حین دخوللرنده بابالری وفات ایتمش اولمغله اکا تبعا حکم اسلاملری ظاهر اولمامشدر سؤال اولنورسه که والدین مسلمیندن بری دار یمزده فوت اولدقدنصکره والد آخر مرتد اولوب ولد صغیری ایله برابر دار یمزدن دارالحربه ملتحق اولوب بعده مسلمین اول صغیری سبی ایلدکلرنده غنائمه ایصال اولنمایوب بلکه دار یمزده فوت اولان والدینه تبعا مسلمینده واهل دار یمزده ادخال اولنمازمی ایدی پس معاملهٔ مرقومه مانحن فیهده نیچون استعمال اولنمادی جوابده دیرز که مسئلهٔ مذکوره ده قبل موت احدالوالدین اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمغله حکم مذکور موتندنصکره ابقا اولنور ومانحن فیهده قبل موت احدالوالدین اکا تبعا اسلام صغیر ایله حکم اولنمش اولمدیغندن بعدالموت اکا تبعا صغیر اوزره ابتداء حکم اسلام اثبات والقا اولنماز که برشیئك حقیقیسی متصور اولمدقجه حکمیسی مقدر ومقرر قیلنماز واکر مسئلهٔ مرقومه ده صبیان مرقومینی اقربالرندن اولمیان شخص اجنبی علی طریق القهر والاستعباد داراسلامه ادخال دنصکره شخص مزبور قبول ذمت ایلسه نظر اولنور اکر حین دخوللرنده بابالری دار یمزده حی ومسلم ایسه حقنده تملکلری سالم ایسه ده بیعلری اوزره اجباری لازم اولور که احراز ایله آنلره مالك اولدقدنصکره بابالرینه تبعا مسلمین اولملریله ذمی آنلری بیع اوزره اجبار اولنمق الزم لوازمدر واکر مسلم اولان بابالری وفات ایتمش ایسه صبیان مرقومین حکم اسلام اوزره کسب ثبات ایتمدکلرندن بیعلری اوزره اجباره اهتمام والتفات اولنماز کذلك شخص مرقوم قبول ذمت ایتموب مجرد امانله قادم اولسه دخی ینه حکمی حکم متقدمدر غایة الامر بوصورتده شخص مرقوم اراده ایدرسه آنلری دارالحربه اعاده ایدر فعلی هذا برمستأمن دار یمزده قبول ذمت ایلسه آنك دارالحربده بولنان ولدصغیری بیان مشروح اوزره اکا اسلاغنده متابعت ایتدیکی کبی ذمتنده دخی متابعت ایلمز بوصورتده صغیر مرقومی عمسی داراسلامده حی وذمی اولان باباسنی زیارت ایچون اخراج ایلسه آنی بردخی دار الحربه اعاده وادراج ایده مزکه باباسنك قبول ذمتی هنکامنده یانده بولنمش منزلنه نازل اولمغله اکا تبعا حکم ذمتده داخل اولمشدر کورمزمیسنکه باباسی مجوسی ایکن دار یمزده کتابی اولدقدنصکره صغیر مرقومی عمسی دار یمزه اخراج ایتمش اولسه باباسنه تبعا اهل کتابده ادراج اولنور پس مانحن فیهده دخی باباسنه تبعا اهل دار یمزده کسب اندراج ایدر شارح انکاب شرح الله تعالی صدره عندالحساب دیرکه مؤلف مصبب الاجتهاد اشبو مسئلهٔ ذمتی بعض نسخ کتابده وجه مشروح اوزره ذکر وایراد ایلدی امابعض نسخده دخی دیدیکی عم مزبور صغیر مذکوری اعادهٔ دارالحربه قادر وباباسی آنی اعاده دن منعه غیر مقتدردر زیرا معنای تبعیت انجق حکم دینده معتبر وحکم اقامت دارده غیر معتبردرکه حکم اقامتده مطمح نظر انجق صغیر اوزره ولایتی قائم ومقرر اولمقدر بناء علیه حین قبول ذمتده ولدصغیری یانده حاضر ایسه اوزرینه ولایتی قائم اولمغله اکا تبعا حکم ذمتده دخولی لازمدر اماصغیر دارالحربده بولنمش ایسه اوزرندن ولایتی زائل واول جهتله صغیردن اجنبی منزلنه نازل اولمغله صغیر اکا تبعا حکم ذمتده داخل قیلنماز کورمزمیسنکه صغیرك اناسی داراسلامده قبول اسلام ایلدکدنصکره باباسی آنی دارالحربدن آناسنه امانله کتورمکه اقدام ایلسه آناسنه تبعا حکم اسلامده ودار اسلامده متمکن اولمغله باباسی ایچون دارالحربه اعاده سی ممکن اولماز اما آناسی قبول ذمت ایلدکدنصکره باباسی صغیری امانله کتورمکه همت ایلسه بوصورتده دارالحربه اعاده سنه رخصت ویریلور بو بابده معنای فقهی انجق بیان ایلدیکمز اصل مقرردر که معنای قیام ولایت تبعیت دارده معتبر وتبعیت دینده غیرمعتبردر ینه مؤلف متقن الاجتهاد اثابه الله تعالی بمثوبات حق الجهاد دیرکه اکر ابوین قبول ذمتله دار یمزه دخول ایدوب صکره ولدصغیرلرین عمسی زیارت ابوینی ایچون ادخال ایلسه عم مذکور ایچون اعاده سنه رخصت مجال واردرکه بیان مشروح اوزره ابوینك حین قبول ذمتلرنده صغیر اوزره ولایتلری زائل بولنمغله حق صغیرده منزلهٔ اجانبه نازل اولمشلردر واکر صغیر مرقوم کند ونفسندن تعبیره قادر اولوب ذمیین اولان ابوینی زیارت وعودتیچون امانله دار یمزده برأسه ظاهر اولسه ینه رجوع دارالحربه مقتدر اولور اما ابوینی یاخود احدالابوینی مسلم اولمق بشقه درکه آنده البته اول مسلمه تبعا مسلم قیلنوب دار یمزده اقامتی لازم کوریلور زیرا حکم تبعیت اسلامده نفسندن تعبیره قادر اولوب اولمیان صغیر البته متساوی الاقدامدر اکرچه بعض اصحابمز رحمهم الله تعالی بینلرین تفریق ایدوب

نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر ابوینه تبعا مسلم اولماز دیو دائرهٔ حکمی تضییق ایلدی لکن مؤلف مصبب التنقیح آنفا نفسندن تعبیره قادر اولان صغیر بالتبع مسلم قیلنوب رجوع دارالحربدن منع اولنور دیو نص وتصریح ایلدیکندن فرق مذکورك خطاسی ظاهر وصریح اولمشدر لکن صغیر مرقوم ذمیین اولان ابوینه التحاق ویانلرنده اقامت ایچون استیمان ایتمش اولسه بو بابده ذمی اوله جغی نمایاندرکه کلامی ذمیین اولان ابوینی مثللو اولمغه رضاسنی حاوی اولمغله وجه مذکور اوزره استیمانی ذمی اولمغیچون استیمانی ایله مساویدر وحکم مذکور انجق ابوینك ذمیین اولدقلرینه عالم اولدیغی تقدیر اوزره مقصوردرکه حاللرینه عالم اولمدقده استیمان مشروحله ذمی قیلنمق لازم اولمازکه عالم اولمدقده ابوینی مثللو اولمغه دلالت رضاسی منعدم اولور ینه مؤلف دقیق التحقیق اثابه الله تعالی من اطفه بکل جلیل ودقیق دیرکه برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه دارالحربده بولنان اولاد صغاری آنك اسلامی ایله مسلمین قیلنمغله کسب احترام ایدرلر بوندنصکره اول مسلم دار اسلامه کلوب صغار مرقومینی دارالحربده ابقا ایلسه ینه علی حالهم اسلام اوزره استبقا اولنورلر که حکم ثابت اوزره دلیل مبطل عارض اولمدقجه مثبت البقا قیلنور زیرادلیل مثبته بقاء حکمده احتیاج اولمیوب انجق دلیل مثبته حکمك ابتداء اثباتی محتاجدر واکر حربی مرقوم قبول اسلام ایتمیوب انجق دارالحربدن امام المسلمینه ارسال یا مله بن مسلمین ایچون ذمت اولوب ینه دارالحربده اقامت وبهر سال خراج رأسمی بعث ایلیه یم دیو نیازه اقدام ایتمش اولسه مساعدهٔ مرامی حق مسلمینده تجویز واتمام قیلنور وبوصورتده دخی حین عقد ذمتده ولد صغیری اوزره ولایتی قائم اولمدیغندن اولدخی سلك ذمتده منتظم قیلنور بوندنصکره حربی مرقوم داراسلامه کلوب ولدصغیرینی دارالحربده ابقا ایتمکله حربی آخر اول صغیری قهر ایله یاخود بلا قهر اخذ والتقا وامانله داراسلامه ادخال والقا ایلسه کرکدرکه یدندن نزع اولنوب باباسی احق اولمغله آنك یدینه دفع اولنه زیرا بیان مشروح اوزره بقاء حکم دلیل مبقی یه محتاج اولمیوب انجق ابطال حکم دلیل مبطله محتاج اولمغله صغیر مرقوم ذمی اولدقدنصکره نقض عهد ایتمدکجه حکم ذمتدن اخراج اولنماز ونقض عهدی غیرمحقق ایکن ذمی قهر ایله تملك اولنمدیغی محقق اولمغله صغیر مرقومه قهر ایله وبلاقهر خر وجنده البته باباسی احق کوریلور واکر برحربی مستأمن دار یمزده قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلدکدنصکره لمصلحة دارالحربه راجع وآنده بولنان اولاد صغاری ایله مجتمع اولوب بعده مسلمین اول داری فتحله استعلا ایلسه لر صغار مرقومین اوزره برفرد ایچون سبیل استیلا یوقدر زیرا بعدالاسلام والذمة دارالحربده معیت صغارده وجودی حین اسلام وذمتنده معیتلرنده وجودی منزلنه نازلدرکه قابل استدامت اولان اموره استدامت انشاء جدیده مماثلدر مؤلف حقایق بین اکرمه الله تعالی بکرمه المبین دیرکه حربی مرقوم دار یمزده قبول ذمت ایلدکدنصکره اهل داری مسلمینله موادعین اولوب اول دخی اولادلرین اخذ ایچون دارینه داخل اولدقده اهل داری ممانعین اولسه لر بوتقدیر اوزره دخولنده اولادلری اوزره ولایتی ثابت اولمادیغندن اکا تبعا ذمت معاهدین قیلنمازلر زیرا قوم موادعین اوزره احکام اسلام جاری دکل ایکن آنکله اولادلری میانلرینه حائل اولملری ثبوت ولایتنه مانع قوی اولمغله او لبابده دارینه دخولی عدم دخولنه مساویدر اما عدم حیلولتلری بشقه درکه آنفا ذکر اولندی نکته سی اولدرکه دارالحرب دارا حکام اولمامغله آنده اخذ اولادنده قدرت حکمیه سی معتبر اولمیوب انجق قدرت حسیه سی معتبردر وقدرت حسیه دخی حیلولتلرنده منعدم وانجق عدم حیلولتلرنده متحقق ایکن مانحن فیهده حیلولتلری مفروض ومقدردر والله تعالی اعلم بالصواب

باب معاملة المسلم المستأمن مع اهل الحرب فی دارالحرب * یعنی دارالحربده مسلم مستأمنك اهل حربله معاملاتی احکامنده باب واجب الاستحکامدر اکر برمسلم مستأمن دارالحربده برحربیدن برعبدی ثمن معلومله اشترا یاخود اکا بیع ایدوب بعدالتقابض اول دارك اهلی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایتدکلرندنصکره مشتری اول عبدك عیب قدیمنه تحصیل اطلاع ایلسه اول بابده قاضی کرك ردمبیعده وکرك بعض اسبابله ردی متعذر اولمغله نقصان عیبله رجوعده واقع اولان خصومتلرین بروجهله استماع ایلمز زیرا معاملهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولان خدعه وتلبیسدن برخیانت وتدلیسدر والاسلام یجب ماقبله حدیث شریفی مدلولنجه قبول اسلام ماقبلنده واقع اولان خطیئاتی قطع واعدام ایلدیکی کبی قبول ذمت دخی بومثللو احکامده خلف اسلامدر انجق مسئلهٔ مرقومه ده بایع مسلم ایسه بطریق الدیانة ارضاء خصمی ایله بلااجبار امر وافتا اولنور اماحربی ایسه اکا بروجهله تکلیف ارضا اولنماز نظیری اولدرکه مسئلهٔ مرقومه ده احدهما آخردن مالنی بلارضاء اخذ ایدوب استهلاك ایتمش یاخود اتمش اوله یاخود احدهما مالنی آخره ایداع ایدوب اول دخی بذل وانفاق ایتمش اوله بوماده لرده قاضی خصومتلرینه اصغا ایتمیوب همان جنایت

مسلمدن واقع اولمش ایسه غدری انجق امان نفسنده رونما اولمغله بلا اجبار ارضاء خصمی ایله امر وافتا اولنور اما حربیدن
واقع اولمش ایسه حین اکتساب اسباب جنایتده ملتزم حکم اسلام اولمدیغندن اوزرینه هیچ نسنه الزام اولنماز
وعلی هذا ذکر اولنان مسلم وحربی دارالحربده برعبدی برجاریه ایله تبایع وتقابض ایتدکلرندن صکره اول حربی
قبول اسلام ایدوب بعده احد المملوکین حرمسلم اولدیغنه اقامت بینه‌یه اقدام یاخود مسلم آخر احد المملوکین ایچون
بنم مدبرم یاخود مکاتبم دردیو اقامت بینه ایله بالاستحقاق اخذینی التزام ایتمش اولسه ینه مملوک آخری قبض
ایلین کمسنه اوزره صاحبنه ردی بطریق الاجبار ایجاب والزام اولنماز همان مسلم ایسه صاحبنه رد ایله افتا اولنوب
حربی ایسه اوزرینه هیچ نسنه امضا اولنماز لکن مسلم مزبور قبض ایلدیکی مملوک آخری بعد الافتا صاحبنه رد
وتسلیم ایتیوب همان بیعنی قصد وتصمیم ایلسه حق مسلمینده شراسی مکروه وناسزا کوریلور که ملک خبیث ایله
یدینه داخل اولمقده شراء فاسد ایله مشترای مقبوضی منزلنده نازل اولمشدر اگرچه علی کلا التقدیرین اول مملوکه
مالک اولمغله آنده بیع وعتق نافذ ومعتبردر اما تملکی سبب حرام غیر مشروع ایله حاصل اولمغله کراهت اشتراسی
مقرردر واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده معاملهٔ مشروحه‌یه مباشر اولان مسلم ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن
قبول اسلام ایلمش برمرد سعادت مسیر ایسه اکا بطریق الافتا دخی رد ایله تنبیه وتحذیر اولنماز زیرا آنکله اهل حرب
میاننده نه امان خاص ونه امان عام معقود دکلدر که معاملهٔ مرقومه‌سی غدردن معدود اوله واگر دارالحربده مسلم
مستأمن برحربی ایله احدهما اوچ کون مخیر اولمق شرطی ایله عقد مبایعه ایدوب مدت خیارلری منقضیه اولمادین
حربی دارالحربده قبول اسلام ایلسه صاحب الخیار ایچون بیعی نقض ایله مأخوذینی رد ومدفوعنی اخذ ایلمک
تجویز واتمام اولنور زیرا اسلامندن صکره حاللری اسلامندن اقدم اولان حاللریله برابر اولوب صاحب الخیار دخی
اجازت بیعله منفرد اولدیغی کبی فسخیله دخی منفرد واولبابده قضاء قاضی ورضاء خصمه غیر محتاج ایدوکی مقرر
اولمغله اسلامندن صکره واقع اولان اجازت اسلامندن اقدم واقع اولان اجازت مثللو اعتبار اولندیغی کبی
فسخ دخی اول وجهله معتبر کوریلور کذلک عقد مرقومده مشتری ایچون خیار رؤیت بولندقده ینه حکم سابق
علی التفصیل متمهددر که مشتری خیار رؤیتله قضا ورضایه محتاج اولمادین فسخ عقد ایله منفرددر کذلک مشتری
قبض مشترادن اقدم آنده برعیبه واقف اولدقده ینه حکم سابق متمهددر که قبل القبض تمام صفقه منعدم اولمغله
قضا ورضایه محتاج اولمدین عیبله رد نده منفرددر ورد ایله فسخ بعد نصکره ویردیکی ثمن ید بایعده قالوب
اول ثمنی اکا طوعا تسلیم ایتمش اولمغله استردادی تجویز وتتمیم اولنور نظیری اولدرکه مرقومیندن بریسی مالنی
آخره ایداعدن صکره اول ودیعه بعینها قائمه ایکن حربی قبول اسلام ایلیه اول بابده استرداد ودیعه تجویز
واتمام اولنور اما قربیا سبقت ایلین عیبله ردعبد مسئله‌سی بشقه‌درکه آنده صفقه‌لری قبضله رسیدهٔ تمام اولمغله
بعد القبض عیبله ردی انجق قضاء قاضی یاخود رضاء خصمه محتاج اولوب عند عدم الرضاء قاضی دخی
بینلرنده برشیئله قضایه اقدام ایده‌مز که بینلرنده واقع اولان جنایت سابقه شول مال منزلنه انزال اولنور که احدهما
قبل اسلام الحربی اول مالی آخری اضرارا اوزره استهلاکله اعدام ایتمش اوله واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده حربی قبول
اسلام ایتیوب انجق داریمزه امانله داخل اولدقدنصکره معاملهٔ سابقه‌لرنده رفع اختصام ایتمش اولسه‌لر ینه قاضی
بینلرنده کرک نقض بیع وکرک وجه آخر ایله قضا ایله دفع خصام ایده‌مز که معاملهٔ مرقومه بینلرنده دارالحربده ایکن
رسیدهٔ تمام اولوب حربی دخی داریمزه امانله داخل اولدقده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایتممشدر
وبو مثللو قضایاده قاضی استماع خصومته اقدام ایده‌مز اما حربی قبول اسلام یاخود دخول ذمت ایلمک بشقه‌درکه
آنده جمیع معاملاتنده حکم اسلامی علی الاطلاق التزام ایلمشدر کذلک معاملهٔ مرقومه دارالحربده ایکی حربی
میاننده واقع اولدقدن صکره ایکیسی بردن امانله داریمزه دخول واولبابده اظهار نزاع ایلسه‌لر ینه قاضی نزاعلرین
استماع ایده‌مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت قیلملری بشقه‌در نظیری اولدرکه برحربی دارالحربده
حربی آخره اقراض مال یاخود وجه آخر ایله مداینه ایتدکدنصکره ایکیسی بردن امانله داریمزه داخل اولوب
رفع اختصام ایلسه‌لر قاضی بینلرنده بروجهله دفع خصام ایده‌مز اما بعد المعامله قبول اسلام یاخود دخول ذمت
قیلملری بشقه‌در لکن مسائل مذکوره‌ده محل اختصاملری مستهلک اولمغله قاضی بعد الاسلام دخی استماع خصام
ایلمسه نظر اولنور اگر معاملهٔ مرقومه ایکی حربی بینلرنده رونما اولمش ایسه آنلردن خیانت وجنایت صاحبنه
بعد الاسلام دخی ارضاء خصمله افتا اولنماز واگر مسلم وحربی بینلرنده رونما اولمش ایسه اول مسلمه بینه
وبین الله تعالی ارضاء خصمله امر وافتا اولنوب اولبابده جبر والجا اولنماز که غدری انجق امان نفسنی ابطال

وافتا ایلمشدر مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باحسن المجامله دیرکه دارالحربده بولنان ایکی مسلم مستأمن بینلرنده
بعض معامله‌لری منعقد اولسه آنلرک دارالحربده واقع اولان معامله‌لری دار اسلامده واقع اولان معامله‌لری ایله حکم
شرعیده متحددر زیرا مسلم هر قنده بولنسه حکم اسلام آنک عندنده ملتزم ودارالحربه امانله داخل اولسه دخی مالنده
احراز حکمیسی باقی اولمغله مالی کندو حقنده معصوم ومحترمدر بناء علیه مسلمین مستأمنینک حاللری دارالحربده
بینلرنده جاری اولان جمیع معاملاتده دار اسلامده حاللری ایله مساوات اوزره اولوب انجق اوچ ماده‌ده مخالفت ومنافات
اوزره دربری اولدرکه احدهما دارالحربده آخری عمدا قتله شتاب ایتدکده اوزرینه حکم قصاص دار اسلامده ایجاب
اولنور ایکن بو ماده‌ده ایجاب اولنماز زیرا دارالحربده قائم اولملری قیام شبهه‌یی مستلزمدر وهم مقتول کندو قوتی ایله
استیفاء قصاصه حسب العاده واصل اولمیه جغی ظاهر وقاتل دخی یدامامده بولنمامغله امام دخی استیفاء قصاصده
اعانته غیر قادردر بناء علیه قتلی قصاصی موجب اولمیوب انجق کندو مالنده دیتی مستوجب اولور وبری اولدرکه
احدهما دارالحربده آخری خطأ قتل واعدام ایلدکده دیتی دار اسلامده عاقله‌سی اوزره الزام اولنور ایکن بو ماده‌ده
انجق کندو مالنده الزام اولنور زیرا تعاقل انجق باعتبار التناصر اولوب دارالحربده بولنان مستأمنله دار اسلامده
بولنان عاقله‌سی بینلرنده تناصر دخی ظاهر التعذر اولمغله دیت مزبوره‌دن عاقله‌سی اوزره هیچ نسنه تقرر ایلمز وبری
اولدرکه دارالحربده زنا وشرب خمر مثللو موجب حد اولان برعملی ارتکاب ایلدکده اوزرینه حد شرعی ایجاب اولنماز
زیرا آندن ولایت امام منقطع اولمغله اول عملی ارتکابله حدی التزام واستیجاب ایتممشدر اما بو اوچ ماده‌نک غیریده

دارالحربده بولنان مسلم مستأمنک حالی دار اسلامده واقع اولان احوالی کبیدر ومسلمین اسیرینک حاللری دخی عند
ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما حال مستأمنین ایله تفصیل سابقده مساوی ومساوقدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله تعالی عنه اسیرین مسلمینک حاللری شول دارالحربده معا قبول اسلام ایدوب دار اسلامه خروجلرندن اقدم
احدهما آخری قتل ایلین ایکی حربینک حاللری ایله متساویة الاقدام اولمغله حربیین مزبورینک بربرینی قتلی
موجب دیت اولمدیغی کبی اسیرین مزبورین بربرین قتل ایلدکده قاتل اوزره قطعا حکم دیت دخی الزام اولنماز
وبز بو مبحثی شرح المختصرده کتاب الدیات مباحثنده بیان واعلام ایلدیک وعلی هذا احد المسلمین دارالحربده
مال آخری استهلاک ایلسه نظر اولنور اگر ایکیسیده دارالحربده قبول اسلام ایلین اهل حربدن ایسه‌لر اولبابده
مستهلک اگرچه استهلاک کنده آثم اولور اما اوزرینه ضمان مستهلک لازم اولماز واگر ایکیسیده مستأمن ایسه‌لر
بالاتفاق اوزرلرینه حکم ضمان اثبات والحاق اولنور واگر ایکیسیده اسیر ایسه‌لر وجوب ضمان اختلاف اوزره ایدوکی
بیان سابقدن عیان اولمشدر نکته‌سی اولدرکه وجوب ضمان انجق مال متقوم ومحرزده حاصل وتقوم واحراز دخی
دین ایله حاصل اولمیوب انجق دار ایله متحصلدر زیرا دین ایله عصمت انجق حق معتقدده ثابت وحق غیر معتقده
غیر ثابتدر اما ظاهر حس ایله حاصل اولان تمام احراز هم معتقد وهم غیر معتقد حقلرنده ثابت واول دخی انجق
دار ایله متثبتدر بناء علیه استهلاک مذکورک احکامی تفصیل مشروح اوزره اعلام اولنمشدر مولف اصابتاب اثابه
الله تعالی احسن الثواب دیرکه احد المسلمین دارالحربده مال آخری غصب ایدوب قبل الاستهلاک ایکیسی بردن
دار اسلامه خروج واختصام ایلسه‌لر اولبابده قاضی کرک مستأمنین وکرک اسیرین وکرک دارالحربده قبول اسلام
ایلین رجلین اولسونلر البته غاصب اوزره رد مغصوبله قضا ایله دفع خصام ایدر زیرا صاحب المال یدآخذده عین مالنه
ظفریاب اولمغله من وجد عین ماله فهو احق به حدیث عدالت ردیفی موجبنجه اکا غیریدن احق اوله جغی بی ارتیابدر

وهم فرض مشروح اوزره احدهما مال آخری اخذه طریق قهر ایله مباشر اولمشدر ومال مسلم غنیمت مسلم
اولمیه جغی ظاهردر نظیری مسلمیندن شول اهل عدل واهل بغیدر که بعد الاقتتال احد الفریقین مال آخری
اخذ واستحصال ایده‌لر اولبابده بعد سکون الحرب مال مزبورک عینی قائمه ایسه صاحبنه رد اوزره اجبار اولنور
اما مستهلک ایسه باب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا اثناسنده وغیر مواضعده سبقت ایلین بیان اوزره
مستهلک اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس ما نحن فیه دخی رد عین قائمه‌ده آنک کبیدر اما مستأمن مسلم دارالحربده
حربیدن غصب مال ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام ایله دار اسلامه داخل واول مسلمک یدنده عین مالنه
واصل اولدقده جواب مسئله بشقه‌درکه آنده قاضی رد اوزره حکمده اجبار ایتمیوب همان رد ایله بینه وبین الله تعالی
افتا ایله اکا الله تعالیدن خوف ایدوب حربیدن اخذ ایلدیکک مالی رد قیل دیمکله قبح فعلنی اخبار ایدر زیرا مادهٔ
مرقومه‌ده مال حربی مسلم مزبورک حین اخذنده قهر ایله تملکه محل اولوب مجرد بینلرنده سبقت ایلین امانه
نظر ایله اوزرینه غدردن تحرز ایلمک لازم ایکن تعرضی انجق امان نفسنه غدری مستلزم اولمشدر بناء علیه قاضی

حکمده رداوزره اجبار ایتمیوب انجق علی سبیل الفتوی امر وتنبیه اوزره اقتصار ایدر مؤلف باهر الصواب
اثابه الله تعالی باحسن الثواب دیرکه اکر برحربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب بعده ثمن معلومله عبدینی برمسلم
مستأمنه بیع یاخود کندو آنك عبدینی اشترا وتقابض ایله مبایعه لرین اتمامدن صکره ایکیسی بردن قدوم
دار الاسلامه اقدام ایلیوب بعده مشتری قنقیسی ایسه مشتراسنده برعیبه کسب اطلاع ایدوب یاخود مشتراسی
حریتله یاخود وجه آخرایله بطریق الاستحقاق یدندن انتزاع اولنسه نظر اولنور اکر ثمن عبد بعینه ید بایعده
قائم ایسه قاضی آنی مشتری یه ردایله بایع اوزره قضا ایدر واکر مستهلك ایسه تضمین ثمنله حکمده اکا بروجهله
تقاضا ایلمز کذلك صورت مرقومه ده برمتاعی متاع آخرایله مبایعه ایتمشلر اولوب احد المتاعین مستحق بولنمش اولسه
بنه متاع آخر بعینه قائم ایسه قاضی آنی ردایله قضا ایلمك ومستهلك ایسه هیچ برشیئی تضمینله حکمده تقاضا
ایلمك واجب ومحققدر زیرا جنایت مرقومه دارالحربده بینلرنده اکرچه ایکیسیده مسلم ایکن واقع اولوب
انجق دارالحربده قبول اسلام ایلین حربینك مالی من جهة الاثام معصوم ایسه ده من جهة الاحکام غیر معصوم
اولدیغندن قاضی بعینه باقیده ردایله قضا ایدوب ومستهلکده هیچ برشیئله قضا ایتمیه جکی عندیمزده مجزوم اولمشدر
نظیرلری شول ایکی حربیدرکه دارالحربده قبول اسلام ایتدکلرندن صکره مبایعهٔ مرقومه یه مباشرت ایدوب
بعده قدوم دارالاسلامه اقدام ایده لرنکته سی اولدرکه حکم مزبور دارالحربده قبول اسلام ایلین حربی حقنده
ثابت اولمغله مسلم مستأمن حقنده دخی ثابت اولورکه میان خصمینی تسویه البته شرعا واجب ومتبتدر ینه مؤلف
بدیع البیان احسن الله تعالی الیه ببدایع الاحسان دیرکه دارالحربده بولنان مسلم مستأمن برحربیدن
بکاشو مملوککی لاعلی التعیین قیمتیله بیع قبل دیو طلب ایدوب اول دخی سکا لاعلی التعیین بیع ایلهدم دیمکله
مبایعه لری منعقد اولسه عقد مذکورده جهالت ثمن بولنمغله دارالاسلامده وقوعنده فاسد اولدیغی کبی
دارالحربده دخی فاسد اولورنکته سی اولدرکه مسلم مستأمن اکرچه دارالحربده اموال اهل حربی طیب نفسلریله اخذ
ایلمك جائزدر حتی ابوحنیفه رضی الله عنه مستأمنله حربی بینلرنده واقع اولان حکم عقدربا یی جواز مذکور اوزره بنا
ایلمشدرلکن جواز مذکورك غیری احکامده حق مسلمده دارالحربده واقع اولان معامله دارالاسلامده واقع اولان معامله ایله
برابردرکه مسلم هرقنده بولنسه حکم اسلامی ملتزم اوله جغی مقرردر بناء علیه صورت مفروضه ده مشتری عبدی
قبض وقیمتینه ایسه اعطا ایلدکدن صکره حربی قبول اسلام یا ذمتله دارالاسلامه کلوب بعده احدهما فساد عقده
بناایله نقض بیع ایچون نزاع ایلسه اولبابده قاضی خصومتلرین استماع ایده مزکه اصل بیعلری فاسد ایسه ده دارالحربده
علی وجه التملیك والتملك تراضی برله تقابضلرنده بطریق التعاطی هر برینك مقبوضنده تملکی تام ومنعقد اولمشدر
اما صورت مفروضه ده مشتری دارالحربده عبدی قبض ایدوب قیمتینی اعطا ایتمامش ایسه اولبابده قاضی عبدی
بایعه ردایله قضا ایدر زیرا بو تقدیر اوزره معامله لری تقابض ایله رسیدهٔ تمام اولمدیغی بین ومشتری دخی عبدی انجق
صاحبنه قیمتینی ویرمك اوزره اخذ ایلدیکی متعین والحالة هذه قیمتده جهالت فاحشه بولنمغله حقنده اداسی
غیر ممکن اولمغله اوزرینه رد مأخوذی واجب ایدوکی متبین اولورلکن بوصورتده دخی حربی قبول اسلام
وذمت ایتمیوب مجرد امانله دخول داریمزه جرأت ایتمش اولسه ینه قاضی اولبابده استماع خصومت ایده مزکه
اصل معامله لری دارالحربده صورت بولوب مستأمن دخی علی الاطلاق التزام احکام اسلامه مباشرت ایتمشدر
اما قبول اسلام وذمتی بشقه در وعلی هذا مسلم مستأمن دارالحربده برحربی ایله برعبدی برقاج رطل خمر ایله تبایع
وتقابض ایتدکلرندنصکره حربی قبول اسلام ایلمش اولسه ینه قاضی بیعلرندن برشیئی نقضه اقدام ایده مزکه
دارالحربده تقابضله معامله لری واصل ختام ومشترینك عبد مشتراده تملکی قبضله رسیدهٔ تمام اولمشدر
اما مشتری عبدی قبض ایدوب بایعه خمری اعطا ایتمدین حربی قبول اسلام ایدوب قاضی یه رفع اختصام ایلسه لر
بونده قاضی بیعلرین نقض وعبدی بایعه ردایله دفع خصام ایدرکه هنوز بینلرنده حکم معامله قائم ایکن بعد
اسلام الحربی مشتری قنقیسی ایسه خمر اولان ثمنی تسلیمدن عجزی مالا کلام اولمشدر وعقد اجاره دخی بو حکم
محکم الاساسده مسئلهٔ بیع اوزره قیاس اولنور حتی دارالحربده احدهما آخری مدت شهرده عمل معلوم ایچون
اجر مجهول ایله یاخود خمر ایله استیجار ایتمش اولسه نظر اولنور اکر اسلام حربی تکمیل عمل وایفاء اجردن
متأخر ایسه مستأجر اوزره شیء آخر الزام اولنماز واکر تکمیل عملدن متأخر وایفاء اجر اوزره متقدم ایسه
عامل ایچون عملینك اجر مثلی الزام واتمام اولنور بو تفصیلك دخی وجهی بعده قریبا ذکر ایلدیکمز معنای
فقهیدر واکر مسئلهٔ بعده مشتری قنقیسی ایسه عبد مشترایی استهلاك ایدوب یاخود یدنده بلاصنع هالك

اولدقدن صکره قبل قبض الثمن حربی قبول اسلام ایتمش اولسه مشتری اوزره بایع ایچون قیمت عبد الزام اولنور
زیرا عبدی غصب وجنایت وجهی اوزره اخذ ایتمیوب انجق اعطاء ثمن شرطی اوزره قبض ایتمش اولمغله
رد عینی متعذر اولدقده اوزرینه مقبوضنك ضمان قیمتی فرض قیلنور اما اشتراسی میته یاخود دم ایله واقع اولوب
قبض عبددنصکره هنوز ثمن مشروطی تسلیم ایتمدین حربی قبول اسلام ایتمش اولسه جواب مسئله بشقه درکه
آنده مشتری قنقیسی ایسه عبد مقبوض اکا سالم اولوب عین وقیمتندن برشیئی ردایلك اوزرینه لازم اولماز زیرا
عقد مزبور مبایعه دن معدود دکلدرکه مبایعه ده مالیت بدلین لازم ایکن میته ودمده شبههٔ مالیت مفقوددر
بناء علیه عقد مزبور همان احدهما مالنی بلاعوض آخره تملیك ایلمك معناسنی حاوی اولمغله حکم شرعیده
بینلرنده جاری اولان هبه ایله مساوی قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده مبایعهٔ مذکوره دار الحربده مسلم مستأمنله
اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه بینلرنده واقع اولسه قاضی میانلرنده جاری اولان بیوع فاسده یی
نقض ایدوب حالا لزین حال مسلمین مستأمنینه راجع قیلرو قول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی درامّا عند
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه کرکدرکه مسئلهٔ متقدمه کبی ضمان قیمتی موجب اولان احوالده مسلمین مزبورینك
معامله لری ینه دارالحربده کندو بینلرنده جاری اولان عقد ربوا منزلنه انزال قیلنوب عقد ربوالری عند ابی حنیفه
رضی الله عنه مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان عقد ربوا ایله من جهة الحکم همحال اولدیغی کبی بو معامله لری
دخی مسلم وحربی بینلرنده جاری اولان معامله ایله همحال قیلنه واکر مبایعهٔ مذکوره دار الحربده ایکی حربی
بینلرنده واقع اولوب بعده ایکیسی بردن قبول اسلام یاخود ذمت ایتمش اولسه لر حکم معامله لری مسلم وحربی
بینلرنده جاری اولان حکم معامله یه رجعت ایدر زیرا مباشرت معامله هنکامنده ایکیسی دخی ملتزم حکم اسلام
اولمامشلر ایدی مؤلف موثوق المعامله عامله الله تعالی باجل المجاملة دیرکه مشرکیندن برعسکر دار اسلامه
داخل اولدقده ایچلرینه برمسلم امانله واصل وآنلر ایله معاملات موصوفه دن بعض معامله ایله عامل اولسه
بو معامله سی دارالحربده مستأمن ایکن اهل حربله معامله سنه من جهة الاحکام مماثل قیلنور زیرا حکم اسلام
دارالحربده جاری اولمدیغی کبی دار اسلامده اهل منعه اولان معسکر اهل حربه دخی ساری اولماز والحاصل
اجوبهٔ سابقه انجق ظهور حکم مشرکین اوزره بنا قیلنمشدرکه موضع جریان معامله ده ظاهر اولان حکم انجق
حکم مشرکین اولدقده حکم معامله وجه مشروح اوزره ابتنا قیلنور یوقسه حکم ظاهر انجق حکم مسلمین اولدقده
دار اسلامده تجویز اولنمیان معاملات اول موضعده دخی تجویز وتحسین اولنماز کورمزمیسنکه معاملهٔ مرقومه
دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده متفق اولسه آنك حکمی دار اسلامده وقوعینك حکمنه موافقدر
کورمزمیسنکه دارالحربده بولنان معسکر مسلمینده برکسنه آخری عمدا قتل واعدام ایلسه دار اسلامده
قتلی کبی اوزرینه حکم قصاص الزام اولنور پس مقدمهٔ متقدمه دن عندیمزده متقرر اولمشدرکه حکم قتلده
معتبر اولان انجق اول موضعده جاری اولان حکم ظاهر در واعتبار مرقوم حکم قتلده جاری اولدقده
سائر احکام معاملاته دخی ساری اولور والله اعلم

باب من تجب علی المسلمین نصرته ومالایکون فیئا اذا اخذ من دارنا ومن غیرها * یعنی اهل حربدن نصرتلری
مسلمین اوزره ایجاب اولنان طوائف واموال اهل حربدن دار اسلامده یاخود دارالحربده اخذ ولنمشیکن غنائمده
ادخال اولنمیان تلاثد وطرائف بیاننده باب بدیع اللطائفدر اکر اهل حربدن برجماعت داریمزه بلامنعة امانله
داخل اولدقلرنده اهل حربدن قوم آخرین دار اسلامه هجوم واول مستأمنینی اخذ ودارلریله احراز وآنلری
استعبادلرندن صکره مسلمین آنلر اوزره مستولی ومتطاول اولسه لر کرکدرکه تخلیهٔ سبیل مستأمنین ایله متفضل اوله لر
زیرا آنلر دار اسلامدن سبی اولنوب حین سبیلرنده حکم اسلامده داخل بولنمشلر ایدی وبو مثللو سبیله حریتلری
باطل اولمامشدر وبز باب مایجب من النصرة للمستأمنین واهل الذمة اثناسنده ذکر وانبا ایلدیك که دار یمزده بلامنعة
موجود اولان مستأمنین تحت ولایت امامده قائم اولمریله اهل ذمت کبی آنلره دخی نصرت واوزرلرندن دفع مظالم امام
المسلمین اوزره لازمدر کورمزمیسنکه مشرکین اهل اسلام یا اهل ذمت اوزره استیلا ایتدکلرنده حصون ومداینلرینه
داخلین اولمدقجه استخلاصلری ایچون تعاقب ایلمك امام ومسلمین اوزره واجب اولدیغی کبی تعاقب مذکور استخلاص
مستأمنین ایچون دخی لازم ولازبدر ایشته بو بیانله متبین اولورکه مسلمین اول مستأمنینه ظفریاب اولدقلرنده تخلیهٔ
سبیللری واجب ومتعین اولور زیراسن هیچ کوردیکمی که مسلمین اوزره برقومه نصرت واجب ایکن اول قومی ایادی
آخریندن استخلاصلری آنلری غنائمده ادخاللرین مستوجب اوله بو قوله هیچ کمسنه قائل وتجویزینه مائل

مطلب او قتل مسلم مسلما عمدا فی معسکر المسلمین بدار الحرب

اوله مز كذلك مستأمنين مرقومين اهل دار موادعه‌دن اولوب دار يمزه اول موادعه ايله داخل اولمش اولسه‌لر
ينه تخليهٔ سبيله نائل قيلنورلر زيرا موادعه‌لرى دار يمزده امانلرين موجب اولمغله مستأمنين كبى نصرتلرين
مستوجب اولورلر وعلى هذا دار يمزدن اهل دار موادعه‌يى اسير ايلين قومك اهل دارلرى قبول اسلام ايلسه‌لر
كركدركه امام تخليهٔ سبيل مأسورينى اوزرلرينه الزام ايدوب آنلرى قبل السبى مظهر اولدقلرى حريتلرى
اوزره ابقا برله بكام ايليه وحكم محرر ده حين اسر واستخلاصلرنده مدت موادعه‌نك قيام وانقضاسى برابردركه
امانله بلامنعة دار يمزده بولنوب دار اسلامده حريتلرى متأكده اولدقد نصكره اهل ذمت كبى نصرتلرى واجب
وسبيله غير مملوكين اولملريله آنلرى سبى ايدنلر قبول اسلام ايتدكلرنده وجوب تخليهٔ سبيللرى مقرردر كذلك اهل
دارلرى قبول اسلام ايتيوب لكن دارلرينه بر مسلم امانله داخل وموادعين مرقومينى آنلردن ماله اشترا ياخود
اسراء مشركينله مفادات ايدوب استخلاصلرينه نائل اولسه بودخى اسير اولان حر مسلم ياخود حر ذمى يى مالى ايله
استخلاصنه ابواب مفاداتده ذكر ايلديكيمز جميع احكامده مماثل قيلنور كذلك اسير ايلين حربى آنلر ايله برابر
امانله دار يمزه قادم اولسه يدندن مجانا اخذلرى لازمدركه موادعين مرقومين اولبابده حكم اهل ذمتده اولملريله
حربى مرسوم آنلرى حبسده ظالم وحر مأسورى حبسله ظلمى تقرير ايچون اعطاء امانمز فى حكم المنعدم در
واكر مسئلهٔ مرقومه ده مستأمنين مأسورين ايچلرنده عبد مملوكلرى مأسور اولمش اولسه اسير ايلين حربى آنكله
معا امانله دار يمزه دخول ايتدكده آنى بيع اوزره مجبور قيلنماز اما عبد مأسور مسلم ياذمى اولق بشقه‌در اكرچه
على جميع التقادير احرازايله آنلرده تملك حربى دركاردر اما عبد مسلم وذمى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولمامغله
بيعلرى اوزره اجبار اولنوب عبد حربى ملك حربيده ممكن الاستقرار اولوب احراز ايله تمام ملكى بديدار اولمغله
بيعى اوزره اجبارى سزاوار اولمماز توضيحى اولدركه بيع عبد اوزره اجبارى نجق عبدى حالت اصليه‌سنه
اعاده ايچون اولوب صورت مفروضه‌ده عبد قبل الاسر اهل حربدن بولنمغله اسير ايلين حربى دار اسلامده
بيعى اوزره اجبار اولنوب آنى مسلمين يا اهل ذمته بيع ايلدكده حالت اصليه‌سنه عودتى استفاده ايتديكندن
بيعى اوزره اجبارى اراده اولنماز مؤلف موشكاف ساعفه الله تعالى بدقايق الاسعاف ديركه موادعين مرقومين
دار يمزه قادمين اولميوب همان كندو دارلرنده قائمين ايكن اهل حربدن قوم آخرين دارلرينه هجوم وايچلرندن
بعضيلرين اسر واحراز ايله كسب اختصاص ايلدكلرندنصكره اوزرلرينه مسلمين استيلا ويدلرندن استخلاص
ايلسه‌لر اسراء مرقومين عبد مسلمين قيلنورلر زيرا قوم آخرين آنلرى دار اسلامدن اسير ايتيوب محل اسر اولان
دار موادعين هنوز جريان احكام اسلامدن عاطل دار الحرب اولمق اوزره تقدير اولنمشدر وموادعهٔ شرعيه انجق
بزمله دار مقهورين بينلريمزده منعقد وقاهرين ومقهورين بينلرنده غير منعقد ايكن مأسورينده احراز قاهرين
رسيدهٔ تمام اولدقد نصكره اوزرلرينه استيلاء مسلمين واقع اولمغله مأسورين مزبورين عبد مسلمين قيلنمق
ممهد اولور وهم باب مايجب من النصرة للمستأمنين مسائلنده بز بيان ايلديككه اهل حرب اهل منعه اولوب
امانله دار يمزده داخلين ايكن اهل حربدن قوم آخرين اوزرلرينه استيلا وآنلرى احراز ايتدكلرنده مالكين
اولورلر پس استيلاء مرقوم دار موادعه ده وكندو منعه‌لرنده واقع اولدقده مالكين اولملرى بطريق الاولى
ظاهر وساطع اولور نكته‌سى اولدركه بز موادعين ايچون اوزر يمزه انجق ترك تعرضمزى الزام ايدوب اعدالرى
اوزره نصرتلرين التزام ايلمديك اما بعض موادعين حكم موادعه اوزره بلامنعة دار يمزه دخوللرى بشقه‌دركه
اهل منعه اولمدقلرنده آنلر ايچون دار يمزده ثابت اولان امانله نصرتلرين حكما التزام ايتمز نمايان در اما موادعين
مرقومين بلامنعة ياخود اهل منعه ايكن خوارج مسلميندن بر جماعت اوزرلرينه هجوم ايلدكدنصكره اهل عدل
خوارج اوزره استيلا وموادعينى يدلرندن استخلاص ايلسه‌لر بو صورتده استرقاقلرينه سبيل اولميوب
حريتلرى اوزره ايصال مأمنلرى برله نائل خلاص قيلنورلر وحكم محرر هجوم خوارج دار اسلامده واقع اولدقده
بيان سابقدن ظاهر ومقرر در اما هجوملرى دار موادعه ده واقع اولدقده وجهى اولدركه بز موادعه ايله
ترك تعرضلرين ومسلميندن بر فردك آنلره عدم ظلمنى التزام ايتمش اولوب خوارج دخى مسلمين اولملريله امام اوزره
موادعيندن ظلم اهل عدلى دفع ايلمك الزام اولنديغى كبى وقت قدرتنده ظلم خوارجى دخى دفع ايلمك الزام اولنور
اما اهل حرب بشقه‌دركه امام المسلمين موادعه‌سنده موادعيندن ظلم اهل حربى دفع ايتمكى التزام ايتمديكندن
اوزرينه آنى دفع ايلمك الزام اولنماز توضيح فرقى اولدركه امان خوارج حق اهل عدلده ثابت اولديغى كبى امان
اهل عدل دخى حق خوارجده متثبت اولور قال عليه السلام يسعى بذمتهم ادناهم وامان اهل عدل

حق خوارجده ظاهر اولدقده موادعينه خوارج اسرايله مالكين اولميوب كالاول حريتلرى اوزره وجوب ردلرى
باهر اولور مؤلف عدالت كيش صانه الله تعالى عن كل تشويش ديركه بر حربى عبدى ايله معا امانله دار يمزه داخل
اولوب بعده اهل حربدن قوم آخرين عبدينى اخذ واحراز ايلدكدنصكره عبد مرقوم غنيمت مسلمينده ظاهر اولسه
حربى مرقوم كرك هنوز دار اسلامده قاعد اولسون وكرك دار الحربه عائد اولسون قبل القسمة حاضر اولدقده
عبدينى مجانا اخذه قادر وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه قيمتيله اخذه مقتدر اولور زيرا دار يمزده مستأمن بولندقجه
حكمى مقهوريت نفسى هنكامنده حكم ذميده داخل اولديغى كبى مالى اوزره استيلا هنكامنده دخى ينه حكم ذمى يه
مماثلدركه حكم امانمز نفس وماله شاملدر ودار الحربه عودتنده حكم امانمز انجق نفسى ايله برابر اعاده قيلمديغى امواله
رسيدهٔ نهايت اولوب اعاده قيلديغى امواله هنوز كندو دخى رجعت ايتمش كبى حكم امانمز قيام واستدامت
اوزره اولديغندن عبد مرقومده حكم مشروح اوزره حكومت اولنمشدر كذلك عبد مرقوم مولاسى يانده
برابر دكل ايكن بنفسه امانله دار يمزه داخل اولمش اولسه حكم سابق بونده دخى ثابت اولوركه عبد مرقوم دار الحربه
رجوع ايتمدكجه حكم امانمز آنده دخى متثبت اولور زيرا امانله تبليغ مأمنى التزام ايتمشيكن شمدى قوم آخرين
آنى اخذ واحراز ايتملريله تبليغ مأمنى عرضهٔ انعدام اولمشدر بناء عليه عبد مرقوم غنائم مسلمينده واقع اولدقده
واجبدركه مولاسنه قبل القسمه مجانا وبعد القسمه ديلرسه قيمتيله راجع قيلنه كذلك عبد مرقوم دار موادعيندن
اولوب حكم موادعه اوزره مولاسى ايله ياخود بنفسه دار يمزه دخولندنصكره قوم آخرين آنى اسير ايلسه‌لر
حكم سابق بونده دخى تقرير اولنوركه دار يمزده حكم موادعه ايله آمن قيلنمغله حكم مستأمنى متضمن اولمشدر
كذلك صورمذكوره‌ده بر مسلم دار قاهرينه وروب اول عبدى آنلردن اشترا ايلسه مولاسى ديلرسه ثمنله اخذينه
قادر اوله جقى بلا اشتباه‌در زيرا عبد مرقوم هنوز دار يمزدن اخذ اولنان مسلم وذمينك عبدى منزلنده‌در وفرق
ميانلرى انجق قريبا ذكر اولنان وجه واحد ايله نمايان‌دركه آنى اسير ايلين حربى آنكله معا دار يمزه امانله داخل
اولدقده بيعى اوزره اجبار اولنميوب مسلم وذمينك عبدى اولدقده جبارنده اصرار اولنور وبو فرقك
ماسواسنده جميع احكاملرى على سوادر والله اعلم

باب مواريث القتلى اذا لم يدر ايهم قتل اولا * يعنى قنقيسى قنغيسندن اقدم قتل اولنديغى معلوم اولميان مقتولينك
بيان ميراثلرنده باب دقيق الانحادر مسلميندن بيلرده قرابتلرى بولنان بر جماعت قتل ونه قنغيسى قتلده
مقدم ايدوكى معلوم اولمسه كركدركه بر برينه وارث قيلنميوب همان هر برينك ميراثى ورثهٔ احياسنه مقسوم قيلنه
زيرا ايكى قرينك قتللى كبى ايكى معنى حادث اولوب تاريخ حدوثلرى مجهول اولدقده ايكيسى معا حادث اولمغله
محمول قيلنور بونده معناى فقهى اولدركه ثبوت تاريخ بلا حجه ظاهر الاستدلال اولمغله حدوث حادث اقرب اوقات اوزره
احاله اولنور وهم شرط توريث بعد موت المورث وارث حياتده باقى بولنمقدر پس شرط مرقوم برادسان معين
ايچون على وجه اليقين معلوم اولمدقجه وارث اولميه جغى مجزوم در كورمزميسنكه مفقودك بعد موت المورث
حياتى بعينه معلوم اولمدقجه وارث قيلنمز بو بابده اصل اصيل خارجة بن زيد رضى الله عنهما والدى زيد بن ثابت
رضى الله عنه دن روايت قيلديغى اثر جليلدر ديمشدركه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه وقعهٔ يمامه ده
قتل اولنان مسلمينى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى امرى اوزره احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بر برينه وارث قيلمادم
ينه ديمشدركه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى بلاد شامدن عمواس نام بلده ده طاعون شديد واقع اولديكه
آنده بر قبيله باجمعهم فوت اولور يدى آنلرى توريثله بكا امر ايلدى بن دخى ينه احيايى امواته وارث قيلوب
امواتى بر برينه وارث قيلمادم وخارجة بن زيد دخى ديركه بن دخى وقعهٔ حره ده قتل اولنان مسلمينى توريث ايلدم
آنده دخى احيايى امواته وارث قيلوب امواتى بر برينه وارث قيلمادم ومؤلف قوى الاسناد اصل محررى اثبات ايچون
متن كتابده صحابه وتابعين رضوان الله تعالى عليهم اجمعين حضراتندن سرد اسناد ايله نيجه آثار معدلت آثار
ذكر وايراد ايلدى بعده ديديكه هر نسب وقرابتكه اسرا آنى آخر اوزره دعوى وآخر دخى تصديق ايدوب
انجق تصادق قلرندن غيرى وجهله فهم وتحقيق اولنميه اول نسب وقرابتدن بامدر ياخود اوغلومدر بو دعوى
وآخر دخى ابوت وبنوتى تصديق ايلديكندن ماعدا ايله بر برينه وارث قيلنمازلر مكر مسلميندن اقامت بينه
ايدرلرسه بينه ايله ثبوت نسبلرى توارثلرينه باعث اولور وبو قول معتنا سى مسائل دعوادن عندنا عزده
معروف اولان اصل اوزره مبتنادركه امر نسبده اقرار رجل انجق دورت نفر حقنده معتبردركه اب وابن وزوجه
ومولادر واقرار مرأه انجق اوچ نفر حقنده معتبردركه اب وزوج ومولادر واقرار مرأه ابن حقنده غير معتبردركه

انما هو بردو ضعيف دركه آنده مسئله
الكذاب دعوى بنون ايتمشدر
وخلاف صدقنده مسببى اندوقال
ايدوب مسببى ذيل ايتيلمشدر *

آنده نسب ولدی صاحب الفراش اولان زوجی اوزره تحمیلی مقرردر اما رجل ومرأه دن مذکوراتدن غیری
قرابتلرده قبول اقرارلری متعذردر که آنلرده مقر اولان غیر اوزره تحمیل نسبی مقرردر وبو مسئله ده اصل مبنی
شول روایت اولنان اثر معتمد در که مشرکیندن برعورت قوجاغنده بولنان برصبی ایله سبی اولندی واول صبی یه
اوغلمدر دیو ایدی بعده ایکیسی بردن اعتاق اولنوب صبی دخی بالغ اولدقدنصکره فوت اولوب برمقدار مالنی
ترك ایلدی واول عورته اوغلیكك میراثنی اخذ ایله دیو عرض ایلدکلرنده عورت کناهدن تحرز ایدوب غلام
مرقوم نم کندو اوغلم دکل انجق دهقان قریه مزك اوغلی ایدی وبن آنك دایه سی ایدم اوغلمدر دیدیکیم اکا شبنی ایدی
دیدی بعده بو قصه یی حضرت عمر بن الخطاب رضی الله تعالی عنه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابنده
لا یورث الحمیل الا ببینة دیو کتب وتحریر ایلدی واثر مذکورده لا یورث صیغهٔ نهی در وحمیل فعیل
بمعنی الفاعل یاخود بمعنی المفعولدر که حامل النسب علی الغیر یاخود محمول النسب علی الغیر دیمکدر وحاصل
معناسی غیر اوزره تحمیل نسب ایلین کمسنه اول نسبدن وارث قیلنماسون مکر که دعواسی بینه ایله ثابت اوله
دیمکدر ایشته بو اثر مسئلهٔ مذکوره ده اصل قوی التأثیر اولمشدر بنه مؤلف اصیل جدد الله تعالی له لطفه
فی البکرة والاصیل دیرکه برحربی دار الحربده هالك اولوب میراثنی ذکور اولادینه ویریلوب اناثنه ویرلمك
یاخود اولادینه ویریلوب ابوینه یاخود زوجه سنه ویرلمك کبی قسمت موار یث اسلامك خلافی اوزره اتمام
اقتسامدنصکره ورثه قبول اسلام ایلسه لر قسمت ماضیه لری امضا واتمام اولنور اما قبول اسلاملری بعد موت المورث
وقبل اقتسام الموار یث ینه آنده حکم اسلام اوزره تقسیم وتوریث اولنور زیرا اسلام ایله احکام مسلمینی ملتزم
اولمشلردر والتزام مزبور اوزرلرینه انجق مستقبلده مباشرت ایده جکلری احکامده لازم وقبل الاسلام
مباشرت ایتدکلری احکامده غیر لازم اولوب خمر وخنزیر ایله معامله لری مقامنه قائم اولور وبو مسئله ده اصل قوی
عمرو بن دینار رضی الله عنهك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت ایلدیکی ایما میراث اقتسم
فی الجاهلیة فهو علی قسمة الجاهلیة وما ادرك الاسلام فهو علی قسمة الاسلام حدیث نبویلریدر یعنی قنقی میراثکه
وقت جاهلیتده اقتسام اولنه قسمت جاهلیه اوزره امضا اولنور واول قسمتکه اسلامه ایریشه یعنی مستحقین
قبل القسمة قبول اسلام ایلیه لر البته قسمت اسلام اوزره اقتسام اولنور اما اهل ذمت میراثلرین قسمت اسلامك
خلافی اوزره اقتسام ایلسه لر آنك حکمی بشقه در که آنلر بعد الاقتسام اختصام ایلسه لر امام قسمت ماضیه لرین
ابطال ومجددا قسمت مسلمین اوزره تقسیمله دفع خصام ایدر زیرا اهل ذمت معاملاته راجع اولان امورلرنده
احکام مسلمینی ملتزم اولمغله عقد ذمتده استثنا اولنان خمر وخنزیرده ونکاح محارمده معامله لرندن ماعداده
اوزرلرینه حکم مسلمین لازم اولور اما اهل حرب قبل الاسلام احکام مسلمینی ملتزم اولمدقلرندن حقلرنده انجق
حکم متقدم منتظم قیلنور وبیلمك کرکدر که اهل حرب امانله داخل اولوب دار یمزده اقاربندن اولان اهل ذمتله
مجتمع اولسه دخی ینه اهل حرب واهل ذمت بینلرنده حکم توارث منقطعدر زیرا اهل ذمت اهل داریمزدن وحربی
مستأمن ایسه دخی اهل دار الحربدن معدود اولمغله بینلرنده اختلاف دار البته موجوددر وقطع عصمت
وولایتده تأثیر تباین دارین تأثیر تباین ادیاندن اقوی ایکن اهل ملتین بربرینه وارث اولمدقده اهل دارین
اولمامق اطریق الاولیدر وعلی هذا اهل حرب دخی اهل دیار مختلفه اولدقلرنده بربرینه وارث اوله مزلر زیرا
دارلری دار احکام اولمیوب حکم شرعی بینلرین جامع اولمدیغندن اختلاف دارلری اختلاف منعه یه تابعدر
لکن دار اسلام بشقه در اما مشرکین اهل ذمت اولدقلرنده بربرینه قرابتله وارث اولورلر زیرا اهل ذمت
اهل دار اسلامدن محسوب وجمله سی بحسب الظاهر ملل مختلفه دن اولسه لر دخی الکفر کله ملة واحدة
اصلی اوزره ملت واحده یه منسوبلردر بناء علیه بینلرنده حکم توارث جاری وساریدر والله اعلم

باب الاسیر والمفقود وما یصنع بمالهما

یعنی اسیر ومفقودك اموالری وبعض احوالری بیاننده باب بدیع التدانذر شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی
نور الله قبره بنوره القدسی دیرکه بو بابك اکثر مسائلنی شرح المختصرده کتاب المفقودده بیان ایتمش اولدیغمزدن
بو محلده انجق آنده بیان ایلمدیکمز مسائلنی تبیان ایده رز ومسائل موعوده بونلردرکه ذکر اولنور برکمسنه
دار الحربده اسیر ایکن دین کفره ارتدادی دار اسلامده بولنان عورتی عندنده ثابت اولسه اول عورت
اوچ حیضله معتده اولوب زوج آخره تزوجی صحیح اولور وعورتی عندنده موتی ثابت اولسه دورت آی اون کون
معتده اولوب زوج آخره تزوجی تصحیح اولنور زیرا زوج مرقوم مأسور ومفقود اولدقدنصکره دخی مرتد

یاخود فوت اولنجیه دك عورتینك بابنده حاضر کبیدر که اسر وفقدانی قطع عصمت نکاحده غیر مؤثردر
انجق موت زوج عورتی عندنده همان خبر واحد عدلله دخی ثابت اولوب ردتی بو کتابك روایتی اوزره انجق شهادت
رجلین یاخود شهادت رجل وامرأتین ایله مثبت اولور اما روایت کتاب الاستحسان اوزره مؤلف صاحب احسان
میان مسئلتینی تسویه قیلوب ردت زوج دخی خبر واحد عدلله ثابت اولور زیرا تزوجینك حل وحرمتی امردینی
اولمغله شخص مخبر اکا خبر دینی ایله اخبار ایتمش اولور وامور دینیه ده خبر واحد معتبردر کوزه من مبسنکه
وجه مشروح ایچون ردت مرأه عند الزوج خبر واحد ایله ثابته اولور دیو ذکر وبیان ایلدی اما بو روایتده
ردت زوجله ردت زوجه یی تفریق ایدوب دیرکه ردت رجله استحقاق قتل تعلق ایتمکله حکمی حکم ردت مرأه دن
اغلظ اولدیغندن خبر واحد ایله ثابت اولماز لکن اکا استحقاق قتل تعلق ایدر ایکن شمدی شهادت رجل
وامرأتین ایله کذلك شهادت علی الشهادة ایله ثابت اولدیغی انجق بو بابده مقصود همان شهاتله ثبوتی ممکن اولان
قسمت میراثله قضا اولدیغندندر بناء علیه بو مثللو متضمن شبهه اولان حجتله ثبوتنه قائل اولورز کورمز مبسنکه
شهود مرقومین عند القاضی اول رجلك دار الحربده ردتیله شهادت ایلسه لر البته قاضی ورثهٔ مسلمینی بینلرنده
قسمت مالی ایله قضایه مبادرت ایدر کذلك شهود مرقومین عورتینك عندنده دخی ردتیله شهادت ایلسه لر
نزدنی عورتیچون بعد انقضاء العدة تزوجنی تجویز ایله افتایه مبادرت ایده رز بوندنصکره زوج مرقوم مسلم
اولدیغی حالده رجوع ایدوب شاهدلر بنم حقمده ارتکاب کذب ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه دعواسی
اصلا مسموع اولمیوب اسلامی ابتداء اسلام منزلنه تنزیل اولنمغله عورتی تزوج ایتمش اولسون ایتممش اولسون
وجه شرعی اوزره نکاح جدید ایله عقد اولنمادقجه اکاردی مشروع اولماز واکر شهود مرقومین ردت زوجله
برجاعتك عندلرنده اداء شهادت ایدوب بعده وفات یاخود غیبوبت ایلسه لر نظر اولنور اکر آنلری شهادتلری
اوزره وجه معروفله اشهاد ایتمشلر ایسه اول جاعتیچون ردتیله شهادته رخصت ویریلمز واکر اشهاد ایتمشلر
ایسه شهادتلری اوزره شهادتلری احکام سائره ده واسع اولدیغی کبی بونده دخی وسعت ویریلور اما عورته موت
زوجی ایله مسلم واحد عدل اخبار ایلدکده بلا خلاف معتده اولوب زوج آخره تزوجی جائز وسزاوار کوریلور
زیرا بو خبرلك تحققنده زوجنه استحقاق قتلله مطالبه تعلق ایلمز اما حکم ردت بشقه در لکن خبر موته دخی انجق
مخبر بن آنی میت ایکن معاینه قیلدم یاخود جنازه سنه حاضر اولدم دیو اخبار ایلدکده اعتماد اولنوب بکا برمخبر
موتی اخبار ایلدی دیدکده اول خبره اعتبار واعتداد اولنمازاما واحد عدل بن موتی معاینه قیلدم دیو برجاعته
اخبار ایلدکده اول جاعتك موتی اوزره شهادتلری جائز وقبوله سزاوار اولور انجق جماعت مرقومه حین
شهادتلرنده برلر موتی رجل واحددن استماع ایلدیك دیو قاضی یه بیان ایدرلرسه قاضی مجرد اول رجل مخبر کلوب
کندویه اخبار ایلدکده آنك اخباریله موتی ایله قضاسی جائز اولمدیغی کبی بعد البیان اول جاعتك شهادتلریله
دخی قضاسی جائز اولمیه جغی نمایاندر نظیری ملك اوزره باعتبار الید شهادتدر که برکمسنه یی برنسنه ده تصرف ملاك ایله
متصرف کوردکده اول نسنه آنك ملکیدر دیو شهادت ایلمك جائز ومقبولدر لکن شهادتی اول نسنه یی وجه مشروح
اوزره یدنده وتصرفنده کورمکه مبنی ایدوکنی قاضی یه اخبار ایلسه قاضی اول شهادتی قبول ایلمز کذلك معاینهٔ موتندن
اخبار ایلین کمسنه نك خبرینه دخی انجق اول خبرده متهم اولمدقده اعتماد اولنور یوقسه اول مخبر احد الورثه یاخود
موصی له بالمال اولمق کبی اول خبرده متهم اولدقده اکا اعتبار واعتداد اولنماز که نفسنه جر مغنم بولنمغله اول خبرده فاسق
کبی متهمدر بوندنصکره بیلمك کرکدر که قاضی اسیر ومفقودكماللرندن عورتلری ایچون مسلمه اولسون کتابیه اولسون
نکاحلری عند القاضی معلوم اولدقده نفقه ایله قضا ایدر که عورتك نکاحله نفقه یه استحقاقی زوجنه دیننده
موافقتنی اقتضا ایلمز کذلك ابوین واولادی ایچون دخی مسلمین اولسونلر مشرکین اولسونلر نفقه لریله قضا ایدر که
بسبب الولادة استحقاق نفقه نص ایله ثابت اولمغله اولدخی موافقت ادیانلرین اقتضا ایلمز اما مذکورین اختلاف
ادیان اوزره برزمان نفقه لرین استیفا ایتمشلر ایکن استیفالرندن اقدم اسیر ومفقود قتل اولندقلری اقامت بینه ایله
هویدا اولسه کرکدر که قاضی استیفا ایلدکلری نفقه لرین آنلره تضمینله قضا ایلیه زیرا تقدیر مشروح اوزره
اخذلری بغیر حق واقع اولدیغی متبین واختلاف ملتله بینلرنده توارث جاری اولمدیغندن مأخوذی میراثندن
محسوب اولمق دخی غیر ممکندر کذلك مسئلهٔ مرقومه ده استیفاء نفقه لرندن اقدم اسیرك دار الحربده ارتدادی
اقامت بینه ایله هویدا اولسه ینه قاضی تضمینله قضا ایدر بو صورتده زوجه سی مأخوذی نفقهٔ عدتمدن
محسوب ایدیکز دیو نزاع ایدرسه بو قولنه التفات واستماع اولنماز زیرا عورت مرتد اوزره نفقه سی انجق مرتد

مطلب حکم الشهادة بالتسامع

مطلب الشهادة علی الملك لمن رأی انه یتصرف فیه تصرف الملاك

مطلب وجوب النفقة لا یتوقف علی الاتحاد فی الدین

دار اسلامده بولندقجه استیجاب ایدوب دارالحربه لحوقندن صکره ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه مرتد عورتنی
ثلاثا تطلیق ایدوب ارتداد ایله دارالحربه لاحق اوله بونده دخی عورت نفقه‌سنی بعد اللحوق استیجاب ایده‌مزکه
ارتداد اوزره دارالحربه حکم لحوقی حکم موتنه ملتحقدر واکر اسیر ایچون برشخص مقرك یدنده مال ودیعه‌سی
وبرشخص مقر اوزره مال دینی ظاهر اولسه کرکدرکه قاضی زوجه واولاد ووالدینینك نفقه‌لرینی مال دیندن
تقدیر ایتمیوب انجق ودیعه‌دن تقدیره مباشر اوله زیرا ودیعه امانت اولوب مودع ادعاء ضیاع ایلدکده تصدیق
اولنمغله مشرف اضاعت اولوب دین ذمت مدیونده مضمون اولمغله قرار واستدامت اوزره اولدیغندن
اسیره نظر وشفقت انجق نفقه‌لری ودیعه‌دن تعیین ایدوب مدیون دخی وقت آخرده انکار ایله اضاعت دیندن امین
اولمغیچون اقراری اوزره اشهاده مبادرت ایتمکه‌در لکن قاضی ودیعه‌سنی یدمودعدن اخذ وبرموثوق به کمسنه‌نك
یدینه تسلیمدن صکره مدیونه نفقه‌لرینی دیندن اعطا ایله امر ایتمکی رأی وتدبیر ایدرسه بو دخی تجویز وتقریر اولنور که
قاضی هرنظر نفسندن عاجز ایچون ناظر تقویت مصیردر بوندن صکره مدیون بن امر قاضی ایله دیندن انفاق ایلدم
دیو ادعا ایدرسه بودعواسنه بلا بینه اصغا اولنماز اما مودع بشقه درکه ودیعه‌دن انفاقنی ادعا ایلدکده یمینی ایله
تصدیق مدعی اولنور زیرا مدیون انجق ملك نفسندن ذمت داینده دین مضمون اولوب بعده دین داینله
تقاص اولنمق اوزره انفاق ایتمکله بومثللو نفسی ایچون ذمت غیرده ادعاء دین ایلدیکنده بلا حجة قبول وتصدیقه
کسب استحقاق ایده‌مز اما مودع امین اولوب انجق مال غیری مالکینك یاخود مقام مالکنه قائم اولان قاضینك
امری ایله انفاق ایتمکله آنده قول مع الیمین قول امین اوله جغی بالاتفاق قدر کورمزمیسنکه قضاء دینی ادعا ایلدکده
بلا حجة مصدق اولمیوب مودع رد ودیعه‌یی ادعا ایلدکده یمینی ایله تصدیق اولندجغی محققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده
مدیون ومودع امر قاضی ایله انفاق ایلدکلرندن صکره اسیر مذکور دار اسلامه کلوب مثلا نکاح عورتی انکار ایتمکله
عورتك نکاح اوزره بینه‌سی اولمدیغندن علمادن باب نکاحده استحلافه قائل اولملرك قوللری اوزره اول اسیر بوعورت
بنم عورتم دکلدر دیو یمینه دخی اجسار ایلسه اولبابده مدیون ومودع اوزره تمام مالی ایله رجوعه کسب اقتدار ایدر
زیرا قاضینك انفاقله امره ولایتی انجق نظر الغائب نکاحه مبنی اولوب نکاح دخی ثابت اولمامغله مدیون ومودع
ملك اسیری شرعا صحیح اولمیان امر ایله انفاق ایتمش اولدیغندن اوزرینه ضمانی متثبت اولور لکن بعد الضمان
مضمونی ایله انفاق ایلدیکی کمسنه اوزره رجوعه قادر اولور که اول کمسنه اول مالی نفسی ایچون اخذ ایتمش اولمغله
مأخوذینه ضامن اوله جغی ظاهردر بوصورتده انفاق ایلین مدیون ومودع معسر بولنمغله اسیر اول مالی عورته
تضمین ایلمکه قصد شروع ایلسه بومعنی ودیعه‌ده مشروع اولوب دینده مشروع اولماز زیرا ودیعه‌ده عورت
عین مال اسیری اخذ ونفسی اوزره انفاق ایتمکله اول مالده ضامنه اوله جغی ظاهردر اما دینده مدیوندن انجق
مال مدیونی اخذ ایدوب دین اسیر هنوز ذمت مدیونده برقرار اولمغله اسیر ایچون عورته مال مدیونی تضمینه
سبیل اولمدیغندن انجق دینی مدیوندن مطالبه‌یه قادردر وصورت ودیعه‌ده اسیر اولا عورته تضمینی اختیار ایدوب
بعده آندن رجوعله تضمین مودعه شروع ایلسه بورجوع وشروعی مشروع اولماز زیرا مودعله عورت حق اسیرده
غاصب وغاصب الغاصب منزلنه نازل اولملریله احدهمایه تضمینی اختیارندن صکره آندن رجوعله تضمین آخره
طالب اولمق باطلدرکه احدهمایه تضمینی اختیاری آخری ابراسی حکمنده داخلدر واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
اول اسیر نکاح عورتی انکار ایتمیوب انجق بن اکا قبل الاسر نفقهٔ مدت معلومه‌سنی اعطا ایتمشیدم یاخود بن آنی
قبل الاسر تطلیق ایدوب عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بینه‌یه ابتدار ایلسه بوبابده مدیون ومودع اوزره الزام
ضمانه قطعا کسب قدرت ایتمیوب انجق عورت اوزره مأخوذی ایله رجوعه اکتساب اقتدار ایدر زیرا مسئلهٔ متقدمه‌ده
مدیون ومودع اوزره وجوب ضمان انجق اصل نکاحله اقرارلرینه مبنی ایدیکه انکار ایتمش اوله‌ایدی قاضی آنلره
برشیئی انفاقله امر ایتمیه‌جکی بیاندن مستغنی ایدی صکره اسیر اوزره اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمغله اوزرلرنده
حکم ضمان متقرر اولدی اما بومسئله‌ده اقرارلرنده کذبلری ظاهر اولمیوب انجق زوج اسیر کندواوزرندن اسقاط
نفقه ایلین امر عارضی اثباته مباشر اولمشدر مسئلهٔ متقدمه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتملریله قاضی دیتله حکم ایدوب ورثهٔ عمرو دیت عمروی استیفا ایتدکلرندن صکره عمرو حیا ظاهر
اولسه شاهدلر اول مالی ضامن اوله‌جقلری باهردر ومسئلهٔ ثانیه‌نك نظیری اولدرکه ایکی شاهد زید عمروی خطأ قتل
ایلدی دیو شهادتدن صکره مشهود علیه اولان زید عمرو ومقتول موتندن اقدم بنی هم جراحتندن وهم جراحتندن
حادث اولان موتندن عفو ایلدی دیو اقامت بینه ایله دفعه قیام ایلسه بونده شهود قتل اوزره ایجاب ضمان اولنماز پس

مسئلتین

مسئلتین مرقومتین بوایکی مقیاس اوزره قیاس اولنور واکر عورت مال اسیردن ادعاء نفقه ایتدکده مدیون ومودع بن
اکرچه بوعورتی تزوجنده نکاحنه حاضر اولمشیدم لکن صکره دن بونی تطلیق ایدوب ایتمدیکین بیلمزم دیسه قاضی
حالا عورتیدر دیدکلری صورتده اوزرلرینه انفاقله قضا ایتدیکی کبی بوصورتده دخی قضا ایدر زیرا ثبوتی معلوم
اولان نسنه‌ده دلیل مزیل بولنمادقجه اصل اولان بقادر وصکره اسیر کلوب بن بوعورتی قبل الاسر ثلاثا تطلیق ایدوب
عدتی دخی منقضیه اولمشیدی دیو اقامت بیان ایلدکده ایکی صورتده دخی مدیون ومودع اوزره ایجاب ضمان ایده‌مز
حتی صورت ثانیه‌ده اسیر کلوب مدیون ومودع اوزره احتجاج برله بونلر بوعورت حالا بنم عورتم اولدیغنی اوزرینه
اقرارلرنده کاذب ایدیلر اقرار کاذبلری سببیله مالمی بونلره تضمین ایده‌رم دیو عناد ولجاج ایلسه ینه آنلره
تضمینه ظفریاب علاج اوله‌مز وجهی اولدرکه مدیون ومودعك اصل نکاحی اقرارلری قاضینك انفاقله امرنده
کافی ایکن اقرارمز بوردن صکره حالا عورتیدر یاخود شمدی حالی معلوم میز دکلدر قوللری اولبابده محتاج الیه
دکلدر ومحتاج الیه اولمیان قولك شهادتده وجود وعدمی یکساندر واصل نکاحی اقرارلرنده صادقلر واسیر ایله
متصادقلردر بناء علیه آنلر برشیئی ضامن اولمازلر نظیری اولدرکه برکمسنه فوت اولدقده برعورت کلوب بن آنك
عورتی‌یم دیو دعوی واقامت بینه ایتمکله قاضی آنی میراثنه توریث ایلدکدنصکره سائر ورثه اول میت اول عورتی
صحتنده ثلاثا تطلیق ایلدی یکننه اقامت برهان ایلسه‌لر بینهٔ اولی کرك اصل نکاح اوزره شهادت ایلسونلر وکرك
یوم موتنده عورتی ایدی دیو شهادت ایلسونلر ورثه آنلره برشیئله تکلیف ضمان ایده‌مزلر زیرا اولبابده معتبر اولان
انجق اصل نکاحله شهادتلری ایدوکی ظاهر واول شهادتده صدقلری باهردر اما حکم ولاحکم نکاحه مغایردرکه
برحربی قبول اسلام ایدوب برکمسنه ایله عقد موالات ایلدکدنصکره حربی فوت اولدقده ایکی شاهد اشبو
کمسنه آنك مولاسی ووارثیدر که بوندن غیری وارثنی بیلمزز دیو شهادت ایتملریله قاضی اول کمسنه‌یی توریث ایلدکدنصکره
شخص آخر کلوب حربی اول کمسنه ایله ولاسنی مناقضه ایدوب بعده بنمله عقد موالات ایتدکدنصکره فوت
اولمغله مولاسی ووارثی انجق بنم دیو دعوی واقامت بینه ایلسه قاضی مولای متقدمی وراثتدن اخراج ایدوب
مولای متأخری توریث ایدر بوصورتده مولای متأخر مال موروثنی دیلرسه قبض ایلین مولای متقدمه تضمین
ایدوب دیلرسه آنك شاهدلرینه تضمین ایدر زیرا شاهدلری مجرد اصل ولا اوزره شهادت ایدوب یوم موتنده
مولاسی ووارثیدر دیو شهادت ایتمیه‌لر ایدی قاضی میراثله قضایه مبادرت ایتمز ایدی شمدی اول شهادتلرنده
کذبلری متبین اولمغله ضامن اولملری ممکندر وبوبیانله مسائل مذکوره‌نك مدار فرقلری نمایان اولورکه
هرماده‌ده که کذب شهود بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌ده مشهود اوله شهود معهودین مال مشهود بهی ضامنین
اولورلر اما کذبلری بعینه سبب استحقاق اولان نسنه‌نك غیرینده متبین اوله آنده برشیئی ضامن اولمازلر والله اعلم

باب میراث القاتل من اهل الحرب واهل الاسلام

مطلب توارث اهل العدل واهل البغی اذا قتل احدهما صاحبه

یعنی اهل حرب واهل اسلامدن اولان قاتل مقتولنه وارث اولوب اولمدیغی تفصیلنده باب واجب التحصیلدر
مسلمین ومشرکین قتال ایچون ترتیب صفوف ایتدکلرنده برمشرك مسلمیندن اولان قرنداشنه رمی سهم ایدوب سهمی
اکا اصابت وجرح ایلدکدنصکره اول مشرك قبول اسلام ایدوب بعده اول مسلم فوت اولوب قاتلی اولان
قرنداشندن غیری وارثی بولنماسه اولبابده جمیع میراثی اول قرنداشنه سالم قیلنور کذلك مسلم مشرکیندن اولان
قرنداشنه رمی سهم ایله جرح ایلدکدنصکره قبول اسلام ایدوب بعده فوت اولمش اولسه ینه قاتل مقتولنه
وارث اولمق لازم قیلنور اکرچه صورت ثانیه‌ده قتلی بحق حادث اولمشدر وانسان مورثنی قصاص ایچون یاخود
رجم ایچون قتلی کبی بحق واقع اولان قتلی حرمان میراثه باعث اولماز لکن صورت اولاده وجهی اولدرکه مشرك
اخ مسلمی انجق کندویه محارب ایکن قتل ایلمشدر وبزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبایا مسائلنده
بیان ایلدیکك تأویل باطل حکم اثاتده تأویل صحیحه مخالف ایسه‌ده حکم قضاده ایکیسی یکساندر کورمزمیسنکه
کافر حربی حین قتالده مسلمی قتل ایتدکده‌صکره‌دن قبول اسلام ایلسه دخی قصاص ودیتی موجب اولمامقده
مسلم حین قتالده حربی‌یی قتل ایلمك حکمنده داخل قیلنور واهل بغی واهل عدل دخی حکم مشروح اوزره
جاریلردرکه عادل مورث باغیسنی قتل ایلدکده بالاتفاق میراثندن محروم قیلنمیه جغی مجزومدرکه قتلی بحق
واقع اولمشدر کذلك باغی مورث عادلنی قتل ایلدکده عند ابی حنیفه ومحمد رحمة الله علیهما ینه محروم قیلنمازکه
باغینك تأویل فاسدی منعه‌یه مقرون اولدقده تأویل صحیحه ملحق ایدوکی باب مذکوردن معلومدر لکن عند
ابی یوسف رحمه الله تعالی مسئلهٔ اولاده قاتل مشرك وارث اولوب مسئلهٔ ثانیه‌ده قاتل باغی وارث قیلنمازکه

باغی البته مسلم واحکام اسلامله مخاطب اولمغله عادلی قتلی البته قتل حرام محظوردر وحرمان میراث انجق
جزاء قتل محظوردر اما کافر احکام شرعله مکلف اولمدیغندن آنك قتلنه احکام شرعدن اولان حرمان
میراث تعلق ایلمز وقول ابی حنیفه و محمد رحمهما الله تعالی اصحدرکه باغیدن واقع اولان قتل تأویل ومنعه‌یی
حاوی اولمغله کافردن واقع اولان قتلله قصاص ودیتی موجب اولمامقده مساوی اولدیغی کبی حکم میراثده
دخی مساویدر بلکه حرمان میراثی موجب اولمامق دخی اولی‌درکه حکم قصاص ودیت نص متلو ایله ثابت
وقتلله حرمان میراث انجق خبر مروی ایله ثابت اولمغله نص تنزیلله ثابت اولان البته اقوی اولور اما اب وابن
دارالحربده قبول اسلامدنصکره داراسلامه خروجدن اقدم احدهما آخری قتل ایلمك بشقه‌درکه آنده قتلنه
قصاص ودیت تعلق ایتمزسه‌ده مقتولندن برشیئه وارث اوله‌مز ودارالحربده بولنان اسیرین مسلمین دخی عند
ابی حنیفه رضی الله عنه بو حکم اوزره جاریلردر زیرا مواضع مرقومه‌ده قصاص ودیت واجب اولمامق عندالقاتل
معتبراولان تأویله مبنی اولمایوب انجق مقوم دم اولان احراز بالدار بولنمادیغندندر واحراز بالداربولنمامقدن قتلی محظور
اولمقدن من جمیع الجهات خارج اولمیوب بلکه بعض وجوهله محظور کوریلورامامسائل متقدمه‌ده قصاص ودیت
واجب اولمامق انجق عندالقاتل معتبراولان تأویله مبنی اولوب اول تأویلی فاسدایسه‌ده حکم قصاص ودیتده منزلهٔ
تأویل صحیحه نازل اولمغله حکم میراثده دخی نازل قیلنور مؤلف عدالت سمات احسن الله تعالی الیه احسن الحسنات
دیرکه اصوصدن یاخود اهل شدت وعصبیتدن برجماعت اهل عدلدن برجماعتله اقتتال ایلسه‌لر اولبابده عادل
جانب خلافده بولنان مورثنی قتل ایدرسه اکا وارث قیلنور که قتلی بحق واقع اولمشدر اما مخالف بولنان
مورث عادلنی قتل ایدرسه آندن برشیئه وارث اولمازکه بوقتلی من جمیع الوجوه حرام ومحظوردر حتی قتل مزبور
عمدا واقع اولمش ایسه اکا قصاص وخطأ واقع اولمش ایسه دیت وکفارت تعلق ایدر کذلك اصوصدن
ایکی فرقه بربریله قتال ایتدکلرنده هر بری فرقهٔ اخرادن مورثنی قتل ایلسه آندن برشیئه وارث اوله‌مزکه بوقتلی
من جمیع الوجوه محظوردر حتی اکا عمدده قصاص وخطاده دیت وکفارت تعلق ایدر والحاصل کفارت وحرمان
میراثدن هر بری جزاء قتل محظور اولمغله احدهما ثابت اولدقده آخر دخی ثابت اولور بناء علیه دار الحربده
بولنان ایکی اسیرك ودارالحربده قبول اسلام ایلین ایکی حربینك بریسی آخری خطأ قتل ایلدکده قتلی کفارتی
موجب اولدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولور وباغیدن صادر اولان قتل عادل کفارتی موجب
اولمدیغی کبی حرمان میراثی دخی موجب اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده * یعنی اولاد مرتدینی ایله دار الحربده بولنان مرتدك احکام میراثنده باب
دقیق الابحاثدر مؤلف مصیب الصواب صبت علیه سجال الاجر والثواب دیرکه برکسنه بعض اولادیله معا
مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولدقلرنده حکم میراثی جانب امامه رفع وانها اولنسه کرکدرکه امام آنك میراثی
ورثهٔ مسلمینی بینلرنده تقسیم ایدوب اولادندن مرتد اولنلره میراثندن هیچ نسنه اعطا وابقا ایلمیه زیرا ارث انجق
ولایت اوزره مبنی اولوب مرتدایچون برکسنه‌نك وراثتی ایله حکم وقضایه ولایتی اولمدیغی کبی کسنه‌دن اخذ
میراثده دخی ولایت یوقدر زیرا مرتد ایچون شرعا هیچ ملت اولمیوب میراثده ایسه البته ملت امر معتبردر
حتی عنداختلاف الملل حکم توارث غیرجاریدر بناء علیه مرتد برفرددن برشیئه وارث قیلنماز اما مرتد مزبورك
داراسلامده وحین اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه ورثهٔ مسلمینی بالاتفاق وارث اولورلر زیراقاضی آنك دار الحربه
لحوقی ایله قضا ایتدکده همان موتی ایله قضا ایتمش اولورکه اهل دارالحرب اهل دار اسلام حقلرنده میت ایله
علی سوادر لکن قضاء لحوقله حکم موتی عند ابی حنیفهٔ رضی الله تعالی عنه انجق وقت ردتنه مستند اولورکه
حکم هلاکنه سبب انجق ردتیدر بناء علیه ورثهٔ مسلمینی انجق حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالنه وارث اولورلر
وعند محمد رحمه الله تعالی ورثهٔ مسلمینی بعدالردة وقبل اللحوق کسب ایلدیکی مالنه دخی وارث اولورلر اما قول
ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره بومالی فیئده ادخال اولنور زیرا مال مزبور وقت اسلامنده ناموجود اولوب
آنده توریث ورثه‌یی وقت اسلامنه اسناد قیلق غیرممکن اولمغله مال مزبوری وارثنه قضا ایلمك معناده مسلمی
کافردن وارث قیلمغی متضمن اولور اما دارالحربده کسب ایلدیکی مالی دار الحربده ردتی اوزره هالك
اولدقدن صکره انجق مرتد اولوب کندو ایله برابر دارالحربه لاحق اولان ولدینه تخصیص اولنور زیرا اول مالی
اهل حربدن ایکن کسب ایلمشدر واول ولدی دخی اهل حربدندر واهل حرب بربرینه وارث اولوب اهل اسلام
اهل حربه وارث اولماز واکر مرتدمرقومك بعض اولادمسلمینی دخی معا دار الحربه لاحق اولمش اولسه اول دخی

عندابی حنیفهٔ رضی الله عنه انجق کسب اسلامندن وارث اولوب کسب ردتندن وارث اولمازکه مسلم قنده بولنسه
اهل داراسلامدن عد اولنمغله ولد مسلمك دارالحربده بولندیغی حالی دار اسلامده بولندیغی حالی کبیدر
وذمی دخی نقض عهد ایدوب بعض اولادیله دارالحربه لاحق اولدقده تفصیل سابق آنده دخی متحقق اولورکه
ذمی اهل داریمزدن ایکن فرض مذکور اوزره شمدی حربی اولمغله مرتد اولوب دار الحربه ملتحق اولان
مسلم ایله مساوی اولورکه اختلاف دین کبی اختلاف داردخی حکم توارثه مانع قوی اولور مؤلف دقیق النظر
اوصله الله تعالی الی خیرماانتظردیرکه برمسلم ارتداد ایله دارالحربه لاحق اولوب داراسلامده مسلمه اولان عورتی
وبعضیلری مسلم وبعضیلری مرتداولان اولادی قالوب هنوز قاضی لحوقی ایله قضا ایتمدین عورتینك عدتی منقضیه
واولادکبارندن مرتد اولنلری ینه اسلامه راجع وبعض اولادی دخی اسلام یاخود ردت اوزره هالك اولمش اولسه
کرکدرکه قاضی عدتی بعداللحوق وقبل القضا منقضیه اولان زوجهٔ مسلمه ایچون کذلك یوم لحوقنده مسلمین
بولنان اولادی ایچون قضاء میراثه مالك اولوب بعداللحوق قبول اسلام ایلین اولادینی میراثندن برشیئه مالك
ایلمیه وقول مذکوریزم کتاب السیر الصغیرده بیان ایلدیکمز اصل اوزره ابتنا اولنمشدرکه ظاهر روایتده انجق
یوم لحوقنده اکا وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنور اما ابو حنیفه رضی الله عنه دن روایت حسن بن زیاد
رحمه الله تعالی اوزره بومثللو مسائلده انجق یوم ردتنده وارث بولنانلره اعتبار واعتنا اولنورکه توریث المسلم
من المسلم تحقق ایلمك انجق توریثی وقت ردتنه مستند قیلمق اوزره بنا اولنور وابی حنیفه رضی الله عنه دن
روایت اخراده انجق لحوقیله یوم قضاده وارث بولنانلره اعتبار اولنورکه توریث انجق میتدن اولوب مرتدك دخی
موتیله حکم اولنمق انجق قاضی لحوقیله قضا ایلدکده بدیدار اولور لکن قول اصح انجق ظاهر روایتده ذکر اولنان
رأی مرجحدرکه سبب ارثك اصلی ردتی ایله منعقد اولوب تمامی انجق لحوقی ایله حاصل اولمغله بعدالانعقاد
وقبل التمام حاصل اولان مالی عندابتداء السبب حاصل منزلنه نازل قیلنور کورمزمیسنکه مبیعده ملك مشترینك
اصل سببی عقد بیع اولوب تمامی قبضله حاصل اولمغله مبیعده بعد العقد وقبل القبض حاصل اولان زیادهٔ
منفصله حکم انقسام ثمنده وقت عقدده حاصل منزلنه نازل قیلنور پس مانحن فیه‌دخی اکاممائلدر اماسبب مرقوم
لحوقی ایله تمام اولدقدنصکره قبل القضاء باللحوق حادث اولان اموالی عند ابتداء السبب حاصل منزلنه انزال
اولنماز نظیری اولدرکه برمکاتب ترك مال کثیر ایله فوت اولدقدنصکره بعض اولادی دخی فوت اولوب یاخود
بعض اولادی کافر ایکن مسلم یاخود عبد ایکن معتق اولدقدنصکره بدل کتابتی ادا اولنسه کرکدرکه فضله‌سی
حین موت مکاتبده وراثته اهل اولان ورثه‌سنه عندادا الکتابه فوت اولمشلر ایسه‌ده اعطا اولنوب حین موتنده
کافر یاخود عبد بولنانلره ایفا اولنمیه اگرچه قاضینك عتق مکاتبله قضاسی انجق عندادا الکتابة واقع اولور
اماباب توریثده حکم عتق وقت تمام سببده یعنی وقت موتنده ظاهر اولوب وقت قضایه توقف ایلمز پس حق
مرتدده دخی بویله‌در واکرمرتد مزبور هنوز داراسلامده ایکن عورتینك عدتی اوچ حیضله منقضیه اولوب
بعده دارالحربه التحاق ایلسه اول عورت بعد انقضاء العدة مرتد مزبور قتل اولندقده میراثندن برشیئه کسب
استحقاق ایتدیکی کبی بونده دخی کسب استحقاق ایده‌مز زیرا حکم ارثده معتبر اولان وقت لحاقنده بینلرنده
سبب ارث منعقد مدر امامسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده عورت زوجینك دار الحربه لحوقنده هنوز عدتنده برقرار
وزوجی دخی ردتله مشرف هلاك ایکن سبب فرقت اولان لحوقی اکتساب کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله
فی حکم الفار اولمشدر وفار اولان کسنه‌نك عورتی حقنده بقاء عدت حکم توریثده مقام اصل نکاحه قائم ایدوکی
شهرتشعاردر مؤلف همام رفعه الله تعالی اعلی المقام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب بعده انجق زوج اسلامه
رجوع ایلسه عورت زوجندن بلاطلاق باین اولوب بینلرندن حکم توارث مرفوع قیلنور زیرا بو بابده فرقتلری
عورتك بعداسلام الزوج کفر اوزره اصراریله احاله اولنوب عورتك ارتدادی موجب قتل اولمدیغندن مشرفهٔ
هلاك عد اولنمایوب اولوجهله فی حکم الفار قیلنمامش ایکن حتف انفهاالکه اولدقده زوجی اکا وارث
اولمیه جغی آشکاردر کذلك بوبابده فرقت جانب زوجه‌دن ظاهر اولمغله زوجی فوت اولدقده وارثه
اولمیه جغی امر باهردر واکرمسئلهٔ مفروضه‌ده انجق زوجه اسلامه رجوع ایتمش اولسه‌ینه فرقتلری عند
غیرمحمد رحمه الله تعالی بغیرطلاق وقوع بولور وانقضاء عدتندن اقدم زوجی هالك اولدقده وارثه اوله جغی
بدیداردرکه زوجك ردت اوزره بعد اسلام الزوجه اصراری زوجه‌سی مسلمه ایکن زوجك انشاء ردتی
حکمنده اعتبار اولنور ینه مؤلف همام دیرکه زوج وزوجه معا مرتد اولوب ولد صغیرلری ایله برابر

دار الحربه ملتحق اولدقـلرنده عورت حامل بولنمغـله التی آیدن اقلده وضع حمله برولـدلری دخی حادث
اولسه بعـد اللحوق میراثلری سائر ورثهٔ مسلمینلرینه تخصیص اولنوب صغیران مزبوران آنلردن برشیئه وارث
قیلنمازلر زیرا دار الحربده برابر واقع اولملریله حکم ردتده ابوینه تابع اولمشلردر کورمزمیسنکه صغیرین مزبورینك
سبیلری حلال کوریلوب بعد السبی فیئده ادخال اولنورلر ومرتد قطعا برکسنه‌یه وارث اولمدیغی قریبا بیان اولنمغله
صغرین مزبورین دخی وراثله کامران قیلنمازلر وجواز سبیلری اوزره دلیل شول روایت اولنان اثرجلیلدرکه
بنی ناجیه‌دین اسلامدن مرتد اولد قلرنده حضرت علی بن ابی طالب رضی الله عنه سبی ذراریلرینه قیام ایدوب
بعده آنلری مصقلة بن هبیره نام کسنه‌یه یوز بیك درهمه بیعه اقدام ایلدی بنه دیرکه زوجین مرقومین دار الحربده
کسب مال ایدوب هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایله سرافراز اولسه‌لر بو صورتده میراثلرینی
انجق صغیرین مزبورین احراز ایدرلرکه حکما حربی اولدقـلری معلوم وحربی حربی‌یه وارث اوله جغی
امر مجزومدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده هنوز قاضی لحاقلری ایله حکم ایتمدین زوجه قبول اسلامله ولد صغیرینی
آلوب دار اسلامه رجوع ایلدکدنصکره نزاعلری قاضی‌یه رفع وتقدیم اولنسه کرکدرکه قاضی میراث مرتدی سائر
ورثهٔ مسلمینه ویروب اول عورت واول صغیرین ایچون برنسنه تعیین وتسلیم ایلیه‌ز یرابو بابده معتبر اولان وقت لحوقنده
عورت مرتده اولوب بطننده بولنان حملی دخی اکا تابع ایدی ودار الحربه لاحق اولان صغیر دخی موقع مرتده واقع
ایدی پس حال اسلامنده کسب ایلدیکی مالدن برشیئه وارث اوله‌مزلر واکر برکسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق
اولدقده زوجهٔ مسلمه سی دار اسلامده حامـل بولنسه اول عورت ردت زوجندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
وضع حمل ایدرسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل قیلنور زیرا نکاحلرینك ردتله انقطاعی طلاق
باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد انجق ابعد اوقات امکانی اولان ایکی سنه‌یه مستند ومتصل قیلنوب
نسب ولد مرتددن ثابت وورثه سنده داخـل قیلنور واکر مسئلهٔ مزبوره ده ردت زوجـدن صکره دار الحربه
لحوقندن اقدم عورت دخی مرتده اولمش اولسه‌ینه ایکی سنه‌دن اقلده حاصل اولان ولد وارث وثابت النسب اولوب
انجق عورت وارثه اوله‌مز یرا ارتدادی لحوقندن اقدم اولوب لحاق زوج حال ارتداد زوجه‌ده واقع اولمغله زوجه
برشیئه وارثه اوله‌مز اما ولد مزبور بعد ارتداد الابوین دار اسلامه تبعا حکم اسلامده داخل اولمغـله میراثه نائل
قیلنور لکن زوجهٔ مرقومه نك ردتی زوجك دار الحربه لحاقندنصکره واقع اولمش ایسه زوجه دخی ورثه‌ده ادخال
اولنور زیرا بعد لحاق الزوج ردتی موتی منزلنه انزال اولنوب وارثك بعد المورث موتی میراثنی ابطال ایتمدیکی کبی بونده دخی
ابطال ایلمزینه دیرکه برمسلمك نکاحنده برنصرانیه وارایکن اول مسلم مرتد اولوب ردتندن صکره ایکی سنه‌دن اقلده
نصرانیهٔ مزبوره‌دن برولد حاصل اولسه اول ولدك نسبی مرتددن ثابت وورثه سنده داخل اولور زیرا نکاحلرینك
ردتله انقطاعی طلاق باین ایله انقطاعی منزلنه نازل اولمغله علوق ولد ابعد اوقات امکانه مستند ومتصل قیلنور
وقبل ردة الاب حکم اسلامده دخولی دخی ظاهر اولمغـله دار اسلامده بولندیجه اسلام اوزره باقی ومتقرر قیلنور
لکن زوجهٔ مزبوره نصرانیه اولمغله میراث زوجندن قطعا بهره دار اوله‌مزکه مرتد حکم میراثنده منزلهٔ مسلمده
ایدوکی بدیداردر واکر برمسلمك جاریهٔ نصرانیه سی وارایکن مرتد اولوب صکره اول جاریه‌یی استیلاد ایلسه
اول ولد قطعا ورثه‌دن تعداد اولنماز زیرا علوقی انجق باباسینك حال ردتنده برنصرانیه ده حاصل اولمغله اول ولد
بالغ اولوب اسلامی وصف ایتمدکجه حکم اسلامده داخل اولماز وکافر دخی میراث مرتدده نائل قیلنمازینه دیرکه زوج
وزوجه معا مرتد اولوب ارتدادلرندنصکره آلتی آیدن اقلده آنلردن برولد حاصل اولسه اول ولد ورثه‌لرنده داخل
قیلنورکه علوقی ردتلرندن اقدم ایدوکی متیقن اولمغله حکم اسلامده دخولی امر معیندر اما آلتی آی تمامنده یاخود
دخی زیاده ده حاصـل اولسه میراثلرینه واصل اوله‌مزکه علوقی ردتلرندن صکره حاصل اولمغله حکم اسلامده
داخل قیلنمازحتی صغرنده وفات ایلسه جنازه سی اوزره اداء صلوة اولنماز و بو بابده مدت حملی آلتی آیه محمول اولمق
انجق بین المرتدین حکم نکاحلری قائم الحصول اولدیغندندرکه ابعد الاوقات اولان سنتینه حمـل اولنمق انجق
عنـد الاحتیاجدر و بینلرنده نکاحلری قائم الحصول اولدقده عدم احتیاج ظاهر و بلا لجاجدر وصغیر مرقوم
ترك ماله هالك اولدقـده ابوینی مرتدین اولوب مرتد اصـلا برفرده وارث اولمامغله میراثندن برشیئه مالك
اولیوب میراثنه مسلمیندن قرنداشـلری یاخود سائر ورثه‌لری متملك اولورلر زیرا میراثدن محروم اولدقـلرنده
حـکم میتده اوله جقلری مجزومدر اما اول صغیـرك مسلمیندن بعض قرنداشـلری ترك ماله فوت اولسه
نظر اولنور اکر ولادتی بعـد ردة الابوین آلتی آی یاخود زیاده‌ده حاصل اولمش ایسه صغیـر دخی حکم ردتده

داخل اولمغـله ابوینی کبی میراثلرندن برشیئه واصل اوله‌مز واکر آلتی آیدن اقلده حاصل اولمش ایسه صغیر
مزبور حکم اسـلامده داخل اولمغـله سائر اخوهٔ مسلمینی ایله برابر مسلم اولان قرنداشـندن میراثه نائل اولور بنه
دیرکه ابوین مرتدین دار الحربه لاحق اولوب بعـده ارتدادلرندنصکره التی آیدن اقلده برولدلری حادث اولوب
اول ولد ترك ماله هالك اولدقدن صکره اول دارك اهـلی مسلم اولسه‌لر آنك میراثی اخوهٔ مسلمینه ویریلیوب
انجق ابوینه سالم قیلنور زیرا بو بابده ولد مرقوم حربی ایدوکی بی ارتیـابدر کورمزمیسنکه صغیر مزبورك ولادتی
دار اسلامده واقـع اولوب ابوین مرتدینی آنکله برابر دار الحربه لاحق اولمش اولسه‌لر ابوینی کبی مرتد اوله جغی
متحققدر پس ولادتی دار الحربده هویدا اولدقده حربی مرتد اوله جغی بطریق الاولیدر واهل حرب اهل دار
واحده اولدقلرنده بینلرنده حکم توارث اجرا اولنور کذلك ابوین مرقومین دار الحربده کسب ایلدکلری اموالی
ترکلـه هالك اولدقلرندنصکره اول دارك اهـلی مسلم اولسه‌لر میراثلری سـائر ورثهٔ مسلمینه ویریلیوب انجق
دار الحربده حاصـل اولان ولدلرینه سالم قیلنور کورمزمیسنکه مسلمین اول مال اوزره استیلا ایلسه‌لر فیء اوله جغی
متعیندر وفیء اولمغـه مشرف اولان اموال میراث مسلمین اولمق غیر ممکندر پس وجه مشروح اوزره اهل حربدن
اولان اولاد وابوینـه میراث اوله جغی امر متبیندر مکر آنلر دخی اهل دار اخرادن اوله‌لر بو تقـدیر اوزره آنلره
دخی میراثدن هیچ نسنه اعطا اولنمـاز زیرا باب مواریث القتلی مسائلنده بیان ایلدیك که میان اهل حربده اختلاف
دار مانع توریث اولمقـده اختلاف ادیان کبیدر وعلی هذا بردارك اهلی مرتد اولوب دارلرنده احکام اهل شرکی
اظهـار ایتملریله دارلری دار الحرب اولدقد نصکره بعضیلری ترك مال کثیر ایله هـالك اولسه میراثنه انجـق
کندو حالنـده اولان وارثلری مالك اولورلر زیرا فرض مذکور اوزره هـالك مزبور حربی ایدوکی مقرردرکه
صکره‌دن دار الحرب اولان دار عن اصـل دار الحرب اولان دار ایله برابردر کورمزمیسنکه مال مزبور اوزره اسـتیلا
واقع اولدقده البته فیئده داخل قیلنور بنـاء علیه اول میراثه کندو کبی اهـل حربه اولان ورثه‌سی نائل اولوب
ورثهٔ مسلمینی نائل قیلنمـاز والله تعالی اعـلم

باب ما یوقف عن امر المرتد وما لا یوقف من ذلك * یعنی تصرفات مرتددن توقیف اولنوب اولنمیانلری تفریقده
باب دقیق التدقیقدر شیخ امام اعنی شارح همام اسبغ الله علیه سوابغ الانعام دیرکه زبر مبسوطده بسط وبیان
ایلدیك که تصرفات مرتد وجوه اربعـه اوزره تفصیل وتبیان اولنور بری اولدرکه بالاتفاق نافذدر استیلادی کبی
وبری اولدرکه بالاتفاق باطلدر نکاحی کبی وبری اولدرکه بالاتفاق موقوفدر شرکت مفـاوضه سی کبی وبری
اولدرکه نفوذ وتوقفی مختلف فیه‌در بیع وهبـه وعتق کبی زیرا عند ابی حنیفة رضی الله عنه نفس مرتد بین القتل
والاسـلام موقوف اولمغـله بو تصرفلری دخی موقوف قیلنور وعند ابی یوسف ومحمد رحمة الله علیهما بونلر
تنفیذ اولنورلر لکن عند ابی یوسف رحمه الله تعـالی صحیحدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور اما عند محمد رحمه الله
تعالی انجق مریضدن تنفیذی کبی تنفیذ اولنور حتی تبرعاتی دخی انجق ثلثدن اعتبـار اولنوب وارث ایچون
اقراری مریضدن صحیح اولمدیغی کبی صحیح اولماز کورمزمیسنکه مرتد هالك اولدقده عدت ایچنده بولنان عورتی
حکم فرار ایله توریث اولنور حال آنکه حکم فرار ایله توریث انجق زوج مریضدن واقع اولور اما امرأهٔ مرتده
بشقه درکه مالنـده جمیع تصرفاتی امرأهٔ صحیحه‌دن نفوذی کبی بالاتفاق نافذدر زیرا نفس مرأه ردتله
بین القتل والاسـلام موقوفه دکلدرکه امرأهٔ حربیه قتل اولنمادیغی کبی مرتده دخی قتل اولنماز اما رجل مرتد
بشقه‌در انجق امرأهٔ مرتده کرك حره وکرك امه آنی برکسنه قتـل واعدام ایلسه قاتلنـه دیت وکفارتدن هیچ
نسنه الزام اولنماز زیرا حکم قتلده بمنزلة الحربیه‌در بناء علیه امرأهٔ مرتده مسلمینله قتـال ایتدکده حربیهٔ مقاتله
کبی قتلی استحلال اولنور واکر بر مرتد دار الحربه لاحق اولدقد نصکره هنوز قاضی لحاقی ایله قضا ایتمـدین
دار اسلامده بولنان عبیدینی اعتـاق یاخود اول عبیدی دار الحربده بولنان برمسلمه بیع ایدوب بنه قاضی میراث
ولحاقی ایله قضا ایتمدین قبول اسـلامله دار اسلامه داخل اولسه اولبابده مجموع مالی اوزرینـه رد اولنوب
دار الحربده واقع اولان تصرفلری باطل اولورکه قضاء قاضی‌یه متوقف اولان انجق مالینك ملك ورثه‌ده دخولی
اولوب زوال ملکی مجرد لحوقی ایله حصول بولمغـله بعد اللحوق مالنـده تصرفی حین تصرفنده مملوکی اولمیان
ماله مصادف اولدیغنـدن صکره‌دن ملکنه عودت ایتسه دخی حکم نفوذدن عاطل ومنصرف اولور نظیری شول
مشتری ایچون شرط خیـار ایله بایعـدرکه مبیعده تصرف ایلیه مبیع مرقوم فسخ مشتری ایله ملکنه عودت
ایلسه دخی بایعك بعـد البیع وقبل فسخ المشتری آنده تصرفی نافذ اولمـاز واکر دار الحربه لاحق اولان مرتد

داراسلامده ترك ایلدیكی عبدی حقنده حرّ الاصلدر یاخود فلانك عبدیدر بن آندن غصب ایلدیم دیو اقرار ایدوب بعده قبول اسلام ایله داراسلامه رجوع ایلسه بو اقراری اقرار محض اولوب انشاء تصرف اولمدیغندن معتبر ومسموعدر که مقر مخاطبك ملكنه مصادف اولوب یاخود حین اقرارده ملكی دكل ایكن صكره‌دن مالك اولدیغی اشیاده اقراری حق مقرده لازم ایدوكی مجزوم ومقطوعدر كورمزمیسنكه بركمسنه آخرك عبدی حقنده حرّ الاصلدر یاخود فلانك مملوكیدر دیو اقرار ایتدكدن صكره اول عبدی ذی الیددن اشترا ایلسه اقرار سابق نافذ اولوب بعد الشراء مجددا اقراری مجراسنده اجرا اولنور پس بو دخی آنك كبیدر واكر بر مرتد دارالحربه لاحق اولوب قاضی دخی لحوقیله قضا ومالنی ورثه‌سنه اعطادن صكره قبول اسلام ایله داراسلامه رجوع ایلسه مالندن ایادی ورثه‌ده بعینه قائم بولنان اكا رد واعاده اولنور بو صورتده دارالحربده ایكن حریتنی اقرار ایلدیكی عبدینی وارثی بیع ایتمش بولنسه بیع مذكور ملك وارثه مصادف اولمغله نافذ اولور لكن عبد مرقوم صكره‌دن بعض اسبابله اول مقرك ملكنه عودت ایلسه اقرار سابق هنوز واقع اولمش منزلنده اعتبار اولنوب تنفیذنه مبادرت اولنور واكر قاضی لحاقیله قضا ایدوب هنوز مالنی ورثه سنه تقسیم ایتمش یاخود ایتمش ایكن قبول اسلام ایله عودت ایتدكده هنوز قاضی مالنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین بعض عبدینی اعتاق ایلسه البته عتق باطل اولور که قاضی لحاقیله قضا ایلدكده مالی ملك ورثه‌ده داخل اولمغله قاضی مجددا اكا رد ایله قضا ایتمدكجه ملك قدیمنه واصل اوله‌مز كورمزمیسنكه وارث اول عبدی بعد رجوع المرتد هنوز قاضی رد مالی ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولوب مرتد ایچون آنی ضامن اولمامقده قبل رجوع المرتد اعتاقی حكمنی متضمن اولور پس بو بیان ایله عبد مزبور ملك وارث اوزره باقی ایدوكی عندیمزده نمایان اولمشدر وبو بیان ایله عبد مزبورده حالت مذكوره‌ده عتق مرتد نافذ اولمدیغی دخی ظاهر وعیان اولمشدر که عبد مزبور اعتاق وارث ایله بتمامه معتق اولمق ممكن اولدقده اعتاق مرتد ایله معتق اولمق غیر ممكندر كه عتق البته حقیقت ملكی مستدعی ایكن عبد واحد وقت واحدده بتمامه هم زیدك مملوكی وهم عمروك مملوكی اولمق جائز اولمدیغی متبیندر وهم وارث اول عبدی هنوز قاضی لحاقیله قضا ایتمدین اعتاق ایدوب صكره قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه عتقی ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولمدیغی كبی مرتد مزبور دخی بعد الرجوع هنوز قاضی ملكنی اوزرینه رد ایله قضا ایتمدین اعتاق ایلسه ینه عتقی ملكنه سبقت ایتمكله نافذ اولماز واكر دارالحربه لاحق اولان مرتد داراسلامده ترك ایلدیكی عبدینی بیع یاخود اعتاق ایچون بعث وكیل ایدوب وكیل دخی مصلحت مرقومه‌یی تكمیل ایلسه كركدر که قاضی صنع وكیلی جمیعا ابطال وتعطیل برله عبد مرقومی میراث ورثه قیلمقده قضاسنی تعجیل ایلیه زیرا مرتد بعد اللحوق تصرفات مزبوره‌یی انشاء به مالك اولمدیغی كبی آنلرده توكیله دخی متملك اوله‌مز وهم وكیلی تصرفده مقام مرتدده قائم اولوب مرتدك عبد مزبورده حالت مزبوره‌ده قاضی لحاقیله قضا ایتمش اولسه‌ده یاخود قبل القضا قبول اسلام ایله رجوع ایتمش اولسه‌ده تصرفی باطل ایكن اول تصرف مباشرت وكیله اولدقده دخی علی كلا التقدیرین باطل قیلنور واكر مسئلهٔ مرقومه‌ده داراسلامده ایكن قبل الارتداد یاخود بعد الارتداد وقبل اللحوق دارالحرب توكیل ایدوب وكیل دخی لحاقندن صكره مصلحتی تحصیل ایتمش ایسه بو صورتده قاضی لحوقیله قضا ایتمش ایسه عبد مزبور میراث ورثه قیلنوب صنع وكیل تعطیل اولنور اما لحاقیله قضا ایتمدین قبول اسلام ایله رجوع ایتمش ایسه صنع وكیل جمیعا تنفیذ وتكمیل اولنور ومسئلهٔ مذكوره جناب مؤلفدن اشبو كتاب السیر الكبیر روایتنده وجه مشروح اوزره مأثوره‌در اما كتاب الوكالة روایتنده دیمشدر که وكالت البته موكلك ردتی ودارالحربه لحوقی ایله باطل اولور که ردت منزلهٔ موته نازل وموت موكل البته وكالتی مبطلدر وهم مرتد دارالحربه لاحق اولدقده تصرف مرقوم ایچون انشاء توكیلی صحیح اولمیه جق حالته انتقال ایتمكله قبل اللحوق توكیل ایلدیكی وكیلی دخی وكالتی اوزره ابقا واكمال اولنماز لكن بو كتابدن مأثور اولان روایتك وجهی اولدر که مرتدك دارالحربه لحوقنده قبل القضا عبدندن ملكی زائل اولمقدن غیری نسنه حاصل دكلدر ووكالت بعد الصحة بمجرد موكلك زوال ملكی ایله باطل اولماز كورمزمیسنكه بركمسنه عبدینی اعتاق یاخود بیع اوزره آخری توكیلدن صكره موكل اول عبدی بركمسنه‌یه هبه وتسلیم ایدوب بعده هبه‌دن رجوعله عبدی قبض ایلدكده ینه وكیلی وكالتی اوزره ثابت قیلنور مانحن فیهده دخی دارالحربه لحوقله عبددن ملكی زائل اولورسه‌ده ینه وكیلی وكالتی اوزره مثبت قیلنور زیرا زوال ملكی زوال موقوفدر که لحاقیله قضادن اقدم اسلام ایله عودت ایلدكده ینه ملكنه راجع اولوب لحاقیله قضا اولندقده ملك وارثه مصروف قیلنور پس حالت مرقومه‌ده ملك موكل موقوف اولمغله تصرف وكیل دخی موقوف قیلنوب قاضی مالنی ورثه‌یه توریثله قضا ایدرسه زوال ملكی تمام اولوب تصرف وكیل ملك موكله ملاقی اولمدیغی

معلوم

معلوم و بطلانی ظاهر ومعروف اولور اما قبل القضا عودت ایدرسه ملكی متقرر اولوب تصرف وكیلی دخی نافذ ومستقر اولور اما موكلك بعد اللحاق بنفسه تصرفی بشقه‌در که آنده متصرف ایله متصرف فیه اولان عبد بینلرنده حقیقةً وحكماً تباین دارین حاصل اولمغله تصرفی باطل اولور ومعنای معهود عبد ایله معا داراسلامده موجود اولان تصرف وكیلده غیر موجوددر واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی اول عبدی وارث ایچون قضادن صكره اول مرتد قبول اسلام ایله رجوع ایلدكده عبد مزبور ید وارثده بعینه قائم بولنمغله قاضی عبدی اكا رد ایله قضا ایتمش اولسه نظر اولنور اكر وكیلی بعد اللحاق وقبل القضاء للوارث بحسب الوكالة عبدی اعتاق یاخود تدبیر ایلمش ایسه بو تصرفی تنفیذ وتقریر اولنور واكر بحسب الوكالة بیع وهبه وكتابت ایلمش ایسه بونلردن برینی تنفیذه مبادرت اولنماز فرق مسئلتین اولدر که عبد مزبورك فرض مذكور اوزره مرتده ملك قدیمی اوزره رجوعی محقق اولدقده باعتبار الملك القدیم تنفیذ عتق وتدبیری حق مستحق اولور كورمزمیسنكه قاضی لحاقیله قضادن اقدم رجوعنده نفوذ عتق وتدبیری روایت محرره اوزره مجزوم ومقطوعدر پس عتق وتدبیر حق مستحق اولدقدن صكره انتقاضی عدیم الاحتمال اولمغله قاضینك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری ابطال ایلمز اما هبه وبیع وكتابت بشقه‌در که آنلر انتقاضه محتمل اولمغله قاضینك ملك عبدی وارث ایچون قضاسی آنلری مبطل اولور وآنلر باطل اولدقدن صكره بلا تجدید عودتلری غیر قابلدر نكته‌سی اولدر که عتق وتدبیر سبب استحقاق ولادر واستحقاق ولا بحسب المعنی ملكی ابطال اولمیوب بلكه ملكی انهایه یعنی ابلاغ رتبهٔ انتهادر ومرتد مزبور اسلام ایله رجوع ایدوب بعینه قائم اولان عبدنده قضاء قاضی ایله اصل ملكی عودت ایلدكده البته انها ایلدیكی ولا ایله معا رجعت ایدر اما بیع وهبه ملكی قاطع ایكن ملكنك اكا قضاء قاضی ایله عودتی ینه عبدی وارث ایچون قضا ایله باطل اولان اول قاطع ملكك بعد البطلان عودتی متضمن ومستتبع اوله‌مز واكر مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث اول عبدی یدندن اخراج ایلمش اولوب بعده مرتد قبول اسلام ایله عودت واول عبدی یدنده بولنان كمسنه‌دن اشترا ایلسه ینه وكیلنك بعد اللحاق واقع اولان عتق وتدبیری تنفیذ وامضا اولنور اكرچه جواب محرر بحسب الظاهر محل اشكالدر که عبد مزبور مرتد مذكوره تدبیر وعتقی ایچنده واقع اولان ملك قدیمله واصل اولمیوب انجق اكا سبب محدث ایله حادث اولان ملك ایله نائل اولمغله ملك قدیمده واقع اولان عتق وتدبیری باطل اولمق ظاهر حالدر اما مؤلف دقیق التدبیر توجیه‌ده ایدیرنده‌دیر که ملك مزبور من وجه حادث ایسه‌ده من وجه ایچنده تدبیر وعتق واقع اولان ملك قدیم اولوب ذی الیده اعطا قیلدیغی ثمن دخی منزلهٔ فدایه نازلدر نظیری شول عبد مأثورك مولاسیدر که عبدینی اهل حربدن اشترا ایلین كمسنه‌دن ثمنله اخذ ایتمكله ملك قدیمنه اعاده قیلوب ویردیكی ثمنی حكم فداده داخل ایلیه بو جهتله مرتد مزبورك عبدی ذی الیددن اشتراسی همان ید وارثده بولنوب قاضی آنی اوزرینه رد ایتمكله مساوی اولور وهم عتق وتدبیر ایله استحقاق عبد ثابت اولوب محتمل النقض اولمامغله اول محلده مجددا ملكی ظاهر اولدقده استحقاق سابق هنوز قائم اولدیغندن عتق وتدبیری دخی ظاهر اولور نته‌كیم مملوك غیر اولان عبدك حریتنی اقرار دن صكره آنی اشترا ایلین كمسنه حقنده حریت عبد ظاهر اولدیغی كبی نظیری اولدر که مرتد مزبور بعد الردة عبدینی بنفسه اعتاق وتدبیر ایدوب بعده دارالحربه لاحق اولدقده البته قاضی اول عبدی وارثنه میراث اولمق اوزره قضا ایدر بوندن صكره مرتد مزبور اسلام ایله عودت ایدوب عبد ید وارثده بولنوب قاضی اكا رد ایله قضا ایتمكله یاخود وارثدن اشترا ایلین كمسنه‌دن شراء جدید ایله یاخود وجه آخر ایله ملكنه راجع اولدقده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ملك قدیمنده ایقاع ایلدیكی عتق وتدبیری نافذ وواقع اولور پس مانحن فیه دخی بویله‌در كذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده قاضی عبدی وارث ایچون قضا ایلدكدن صكره وارث عبدی مكاتب قیلوب بعده مرتد قبول اسلام ایله رجوع ایلسه ینه عبد اكا مكاتب اولمق اوزره اعاده اولنوب حكم شرعیده وارث آنی قبول اسلام ایله عودت ایلین مرتدك امری ایله مكاتب قیلمش كبی اولوب اول مرتد ایچون مكاتب قیلنور وبو بیان ایله نمایان اولمشدر که مرتد قبول اسلام ایله عودت ایدوب مملوكی اكا عودت ایلدكده من جهة الحكم یدندن هیچ زائل اولمامغله سیان كورلور مؤلف واسع الجنان اسكنه الله تعالی فی وسیع الجنان دیرکه بر مرتد دارالحربه لاحق اولدقد نصكره بر مسلمی توكیل ایدوب داراسلامده ترك ایلدیكی رقیقلرین اعتاق یاخود تدبیر ایچون ارسال ایلدكده وكیل مزبور بر شیئه مباشرت ایتمیوب قاضی دخی لحاقیله قضا ایتممشیكن مرتد اسلام ایله رجوع ایلدكدن صكره فعل مرقومه شروع ایلسه اول فعلی باطل وغیر مشروع اولور زیرا بو بابده اصل توكیلی باطل ایدیكه موكلك اول تصرفده بنفسه مباشرتی صحیح

مطلب الوكالة الباطلة لا تنقلب صحيحة

دكل ايكن حاصل اولمشيدی و وكالتده جهت بطلان متعين اولدقدنصكره صحته قطعا منقلب اولميه جغی
متبيندر اما مسئلهٔ مزبوره ده اول مسلمی ردتندن مقدم يا مؤخر هنوز دار اسلامده ايكن توكيل ايتمش اولسه
اول بابده وكيلك تصرفی تنفيذ وتكميل اولنور زيرا اصل توكيلی صحيح اولوب مجرد موكلك دار الحربه
لحوقی ايله باطل اولمامغله قبل قضاء القاضی مسلما عودت ايلدكده لحاقی عن اصل غير حاصل كبی اولور
اما مسئلهٔ مفروضه ده قاضی لحاقيله قضا ويراثی تقسيم دنصكره اسلامله رجوع ايتمش اولسه نظر اولنور
اكر وكيلنك رقيقنده تصرفی قاضينك رقيقلرينی مرتد اوزره رد ايله قضاسندن مقدم واقع اولمش ايسه
اول تصرف باطل وضايع اولور واكر آندن مؤخر واقع اولمش ايسه نافذ وواقع اولور زيرا اكرچه وكالت
بعد الصحة موكلك زوال ملكی ايله باطل اولمماز اما ملك رقيقك مرتده عودتی انجق اوزرينه رد ايله قضاء
قاضی ايله حاصل اولمغله تصرف وكيل قضاء قاضی يه سبقت ايلدكده ملك موكله مصادف اولمديغندن
باطل اولور كورمزميسنكه اول تصرفه موكل بنفسه مباشرت ايلسه ينه باطل اولور اما تصرف وكيل بعد القضا
واقع اولدقده ملك موكله مصادف اولمغله نفذ اولور نظيری اولدركه بركمسنه عبدينی بيع ياخود اعتاق ايچون
آخری توكيلدنصكره اول عبدی بنفسه بيع ايدوب بعده مشتری خيار شرط ورؤيت وعيبدن بری ايله
قبل القبض ياخود بعد القبض قضاء قاضی ايله اوزرينه رد ايلدكدن صكره وكيل مزبور تصرفه شروع ايلسه
بو بابده تصرفی نافذ ومشروع اولور زيرا وكالت سابقه باقيه دركه ملك موكل زائل اولدقدنصكره عبد موكله
ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر اما موكله شراء مستقبل ايله رجوعی بشقه دركه آنده ملكی من جميع الوجوه حادثدر
نكته سی اولدركه موكل وكيلی انجق حين توكيلده موجود اولان ملكنده تصرفه توكيل ايلمشدر بناء عليه
اول محلده بعد التوكيل حادث اولان ملكنده تصرفی تنفيذ وتكميل اولنماز اما وكيل مزبور موكل بنفسه بيع
ايلدكدن صكره هنوز مشتری عبدی خيار ايله رد ايتمدين تصرفه شروع ايتمش اولسه اول تصرف عبدده
ملك موكلدن خارج ايكن وقوع بولمغله نافذ ومشروع كوريلمز كورمزميسنكه مشتری حالت مرقومه ده
اول عبدی اعتاق ايلسه عتق البته طرف مشتريدن واقع اولور بويله ايكن وكيل بايعك تنفيذ عتقی نه وجهله جائز
وواسع كوريلور ينه ديركه برمرتد دار اسلامده ايكن بركمسنه يی عتق عبدينه توكيل ايدوب دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره قبل القضاء باللحوق وكيلی عبدی اعتاق ايليوب بعده مرتد اسلامله رجوع ايتمش اولسه
بو صورتده وكيلك جميع صنعی جائز ومشروع كوريلور زيرا لحوقنه قضاء قاضی متصل اولمديغه موقع عدمده
واقع اولمغله وكيلك نفوذ تصرفنه مانع اولمماز اما سبقت ايلين مسئلهٔ نظيرده موكلك عبدی بنفسه بيعی
بشقه دركه اول بابده عبد برحالته بالغ اولمشدر كه آنده موكلك غيری اولان مشترينك عتقی نافذ وسائغ اولمشدر
پس حالت مرقومه ده وكيل بايعك عتقی نافذ وسائغ كوريلمز اما بو بابده مجرد لحاقله قبل قضاء القاضی عبد
مزبور موكلك غيريلرينك عتقی كندوده نافذ اوله جق حالته بالغ اولمامشدركه حالت مرقومه ده وارث موكلك
دخی اعتاقی نافذ وسائغ دكلدر بناء عليه مرتد قبول اسلامله رجوع ايتدكدن صكره دخی وكيلنك اعتاقی
نافذ وسائغ كوريلور اما لحاقيله قضادنصكره اعتاق بشقه دركه اول بابده عبد مزبور كندوده عتق وارث
نافذ اوله جق حالته واصل اولمغله حالت مزبوره ده وكيل مرتدك عتقی البته باطلدر ينه ديركه اكر برمرتد
قبل الردة ياخود بعد الردة هنوز دار اسلامده ايكن عبدينه تجارتی ايچون اذن ويروب بعده دار الحربه لاحق
اولدقدنصكره عبد تجارتله تصرف ايلسه اول تصرفی موقوف قيلنوب اكر قاضی لحاقيله قضا ايتمدين
قبول اسلامله رجوع ايدرسه تصرفی نافذ اولوب عبد دخی علی حاله مأذونيتله معروف قيلنور واكر قاضی
لحاقيله قضا ايدرسه عبدك تصرفی باطل اولوب مأذونيتدن دخی ممنوع ومصروف قيلنور زيرا تجارتی ايچون
اذنی مأذونده قيام ملكله مشروط ايكن لحاقی ايله ملكی زوال موقوف ايله زائل اولمغله اذن عبدده دخی توقف
حاصل واول توقفدن تصرف عبدده دخی توقف حاصل اولور بوندنصكره اسلامله قبل القضا عودت
ايدرسه عبدده ملكی كما فی السابق متقرر اولمغله عبدك تصرفی نافذ واذنی علی حاله مستقر اولور اما قاضی
لحاقيله قضا ايتدكده حكم زوال ملكی متقرر اولمغله عبد اوزره دخی حكم حجر مستقر اولور بوندنصكره اسلامله
عودت وعبدی ملكنه رجعت ايلدكده عبددن حكم مأذونيت مرفوع اولور مكر اذن جديد ايله اذنه شروع
بليه زيرا حكم اذن محتمل النقض اولمغله قاضی لحاقيله قضا ايتدكده منتقض اولوب تجديد ايتمدكجه قائم
ومنتهض اولماز و مؤلف بلاغت نهاد اشبو مسئلهٔ اذنی انجق سبقت ايلين مسئلهٔ وكالتی ايضاح ايچون

ابراد ايلمشدر بوندنصكره مسئلتين مزبورتين اوزره مسئلهٔ مضاربه يی دخی ترتيب وشو وجه اوزره
تنقيح وتهذيب ايلمشدركه رب المال ردتله دار الحربه لاحق اولدقدنصكره مضارب مالده تصرف ايدوب
مرتد دخی هنوز قاضی لحاقيله قضا ايتمدين قبول اسلامله راجع اولسه اول تصرف وجه مضاربه اوزره نافذ اولوب
ربحلری بينلرنده شرطلری اوزره واقع اولور اما صورت مفروضه ده قاضی لحاقيله قضا ايتمش اولسه اول تصرفدن
برنسنه وجه مضاربه اوزره تنفيذ وامضا اولنميوب تصرفی انجق نفسی ايچون واقع اولمغله رأس ماله ضامن
وربح وخسرانی نفسنه راجع قيلنور بوندن صكره مرتد مزبور اسلامله رجوع ايلسه حكم مزبور قطعا متغير
اولمازكه بيان مشروح اوزره قاضی لحاقيله قضا ايتمكله بطلان مضاربه متقرر اولمشدر واكر مرتد مزبور هنوز
قاضی لحاقيله قضا ايتمدين ينه مرتد اولديغی حالده دار اسلامه راجع اولسه بو صورتده دار الحربه لحوقی
فی حكم العدم واقع اولور ولحاقندن اقدم مضاربينك تصرفی قول محمد رحمه الله تعالی اوزره وجه مضاربه
اوزره نافذ اولوب قول ابی حنيفه رضی الله عنه موقوف اولديغی كبی وجه مشروح اوزره عودتندن صكره
تصرفی دخی اختلاف معهود اوزره معلوم ومكشوف اولور واختلاف مرقومك مداری مرتدك بعد الردة
وقبل اللحاق بنفسه تصرفاتنده ابتداء بابده علی الاجمال بيان ايلديكمز اختلاف ايدوكی بديداردر لكن قاضی
لحاقيله قضا ايلدكدنصكره ينه مرتد اولديغی حالده عود وقفول ايلسه بو صورتده مالندن برشيئه سبيل وصول
بولمه مزز يرا قضاء قاضی ايله حكم ميتده اولوب اول حكمك سببی دخی ردت اولمغله سبب مزبور آنده باقی اولدقجه
دار بمزه عودت ايتسه دخی حكم ميت آنده باقی اوله جغی ظاهر ومتبيندر بناء عليه مال مزبور وارثنه ايصال اولنوب
مرتد مسفور اكا بروجهله ظفرياب اتصال اوله مزكورمزميسنكه قبول اسلامله عودتنده دخی قاضی عين مالنی
اوزرينه رد ايله قضا ايدنجيه دك ملك وارثده ابقا اولنور پس ردتله عودتنده ابقاسی بطريق الاولی دركه
بو صورتده قاضی مالنی اوزرينه رد ايله قضا ايتميوب همان اوزرينه عرض اسلامله ابتدا ولدی الامتناع قتل
واعدامله انتها ايدر بو صورتده قاضی يه التجا برله بنم مالمی اوزريمه رد قيل وبنی دار اسلامده برمدت تأجيل قيل
تاكه بن كندو امرمده نظر وتأمل ايده يم ديو رجا ايلسه كركدر كه اسلامی خصوصنده آنی انجق اوچ كون
تأجيل ايدوب آندن زياده ايله تأجيله قطعا اجترا ايلميه وبز بو مسئله يی باب مايكون امانا ومالايكون علی شرط
بشرطه مسائلی ميانده ذكر وبيان ايدوب اول بابده حضرت عمر رضی الله عنه ابو موسی الاشعری رضی الله عنهك
برمرتدی بلا امهال قتل ايلديكنی استماع ايلدكده نيچون آنی برموضعده اوچ كون حبس واوزرينه قپوسنی
جاور ايله صواپوب يعنی محكم سد وبند ايدوب اكا هر يوم بر اتمك ويرمديكز زيرا مأمول ايديكه اسلامه
رجوع ايده ايدی ديو توبيخ ايلديكنی روايتله اقامت برهان ايلديك وكركدركه قبول اسلام ايتمدكجه قاضی آنك
مالندن برشيئی اوزرينه رد وتسليمه اقدام ايلميه زيرا قريبا بيان ايلديك كه قضاء قاضی ايله حكم هالكده داخل
اولمشدر وحكم حياته انتقالی انجق قبول اسلامله حاصلدر پس اظهار اسلام ايتمدكجه مالندن برشيئی اوزرينه
رده اقدام اولنماز وتأجيل مرقوم بزم عندمزده امر مستحبدر يوقسه واجب دكلدر حتی قاضی ايچون اسلامدن
ابتداء امتنا عنده بلا تأجيل قتلی جائزدر وهيچ محذوری موجب دكلدر وامام شافعی رحمه الله تعالی بو بابده
مخالفت ايدوب تأجيلی ايجاب ايلمشدر وبزباب مرقومده اختلاف مذكوری بيان وجوابنی دخی ذكر واعلان
ايلديك واكر برعورت ردتله دار الحربه لاحقه اولوب قاضی دخی ميراثنی ورثه سنه قضادن صكره ينه ردت اوزره
دار بمزه امانله رجوع وطلب مالنه شروع ايلسه قاضی آنك مالندن برشيئی اوزرينه رد ايلمك مشروع اولماز
زيرا قضاء قاضی ايله هالكه اولدقدنصكره سبب حيات حكميه سی اولان اسلامنی اظهار ايتمدكجه مالندن
برشيئی اوزرينه رد اولنمق جائز وسزاوار اولماز اما ردتله عودتی لحوقيله قضادن اقدم واقع اولمش ايسه نظر اولنور
اكر عودتی بلا امان واقع اولمش ايسه اول عورت فیء مسلمين قيلنور زيرا لحوق دار الحربله حربيه اولمشدر وحربيه
دار بمزه بلا امان دخول ايلدكده فیء مسلمين قيلنور واول عورت فیء مسلمين قيلندقدن صكره ميراثی ورثه سی
بينلرنده تقسيم اولنور زيرا رق حكم تلفده وحريت حكم حياتده اولمغله عورت مزبوره فیء قيلندقده حكم
هلاكده دخول ومالكيت ماله اهليتدن خروج ايلمشدر پس مالی ورثه سنه ميراث قيلنور واكر عودتی امانله
واقع اولمش ايسه بو صورتده مالنده ديلديكی كبی متصرفه اولوب انجق كندو حبس واسلام اوزره اجبار اولنور
زيرا فرض مشروح اوزره قبل القضا امانله عودت ايلدكده دار الحربه لحوقی كالعدم اولمشدر وقبل اللحوق
عورتك مالنده جميع تصرفی نافذ اولديغی كبی عودت مشروحه دن صكره دخی نافذ در انجق صورت اولاده

مطلب الاختلاف فی وجوب تأجيل المرتد

قبل اللحوق استرقاق اولنماديغى داراسترقاق اولميان اهل داريمزدن اولديغندندر صكره دارالحربه لاحقه اولوب
اهل دارالحربه ملتحقه اولدقده تفصيل مشروح اوزره فيصل ويروب حكم ايده رزكه بلاامان عودت ايلدكده
استرقاق اولنور وامانله عودت ايلدكده اعطاء امان مانع استرقاق اولمغله قبل اللحوق بولنديغى حالنه اعاده
والحاق اولنور واكر برمرتدر دتندن مقدم ياخود مؤخر داراسلامده ايكن عتق عبدينى مجئ يوم النحره تعليق ايله
اذاجاء يوم النحر فانت حر ديدكدنصكره دارالحربه لاحق اولوب هنوز قاضى ميراثنى ورثه سنه قضا ايتمدين
يوم النحر حلول ايلسه بوصورتده حكم عتق موقوف قيلنور زيرا حلول يوم النحرايله شرطى موجود اولدقده
محل عتقده ملكى قائم اولمدقجه عتق نافذاولماز وبزقريبا بيان ايلديككه دار الحربه لحوقله عبددن زوال ملكى
موقوف قيلنور پس حكم عتق دخى موقوف قيلنور بوندن صكره لحوقيله قضادن اقدم قبول اسلامله
عودت ايدرسه عتق نافذ اولور اما مسئلهٔ مفروضه ده حلول يوم النحر قضاء قاضيدن صكره اولوب يوم مرقومك
حلولنده عبد مزبور ملك وارثده بولندقدنصكره مرتد مرسوم قبول اسلامله عودت ايلسه بوصورتده قاضى
اول عبدى اوزرينه رد ايلسه دخى آنده عتق اصلا نافذ اولماز زيرا معلق بالشرط شرطك وقت وجودنده ابتداء
انشا ايله منجز حكمنده در وبزقريبا بيان ايلديك كه قاضى لحاقيله قضادن صكره عبدينى على وجه التنجيز اعتاق
ايلسه عتقى بهرحال باطل اولور پس معلق بشرط دخى آنك كبيدر اما حلول يوم النحرهم قضاء لحوقدن وهم اسلامله
عودتندنصكره ايسه نظر اولنور اكر حلول يوم النحر قاضينك عبدى اوزرينه ردايله قضاسندن دخى صكره ايسه
عتق جانب مرتددن نافذ اولور زيرا تعليق صحيح ايدى وشرطى دخى حال ملكنده متحقق اولدى واكر حلولى قضاء
مرقومدن اقدم ايسه عتق اصلا نافذ اولماز زيرا شرطى متحقق اولدقده عبد مزبور ملكنده دكلدركه قضاء
مرقوم بولنمادقجه عبد آنك ملكنه عودت ايلمز پس عتقى دخى نافذ اولماز واكر حلول يوم النحر لحاقندن مؤخر
وقاضينك لحاقيله قضاسندن مقدم اولوب صكره قاضى لحاقيله قضا وعبدى وارثنه افضا ايلسه وارثك اول عبدده
جميع تصرفى نافذ اولور زيرا بزباب متقدم قريبده بيان ايلديك كه قضاء لحوقله تقرر زوال ملكى انجق وقت
لحوقدن نمايان اولور ومانحن فيهده وجود شرط لحوقدن مؤخر اولمغله عتقى جانب مرتددن نافذ اولماز
ووقت لحوقنده مملوك وارث اولمغله آنده تصرف وارث نافذ اولور اما صورت مفروضه ده وارث هيچ تصرف
ايتمدين قبول اسلامله رجوع ايتمكله قاضى عبدى اكا رد ايلسه بو بابده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور زيرا
وجود شرط حال توقف ملكنده تحقق ايتمشدركه تمام زوالى انجق قضاء لحوقله حاصل ايكن مانحن فيهده
وجود شرط قضاء لحوقدن اقدم واقع اولمشدر بناء عليه اول شرطله عبدده ملكنه رجوع ايلدكده
استحقاق عتق البته ثابت اولور حال آنكه عبد اكا ملك قديم اوزره رجوع ايلمشدر وبوصورتده وارث عبدده
عقد كتابتله تصرف ايتمش اولسه دخى بنه قاضى عبدى مرتده رد ايلدكده عتقى جانب مرتددن نافذ اولور
زيرا عبد بعد كتابة الوارث مرتده ملك قديمى اوزره رجوع ايتمكله آنك عتقى نافذ اولوب نفوذ عتقله كتابتدن
مستغنى اولمغله آندن بدل كتابت ساقط اولور واكر برمرتد جاريه سنه اذاجاء يوم النحر فانت حرة ديدكدنصكره
دارالحربه لاحق اولوب قاضى دخى اول جاريه يى وارثنه قضا ايتدكدنصكره وارث آنى اعتاق ايدوب بعده
جاريه دخى ردتله دارالحربه لاحقه اولمغله سبى اولنسه اول جاريه شول مرتده اولوب دارالحربه لحوقندنصكره
سبى اولنان حرهٔ اصليه منزلنه تنزيل وآنك كبى فئ قيلنوب اسلام اوزره اجبار وتنكيل اولنور بوصورتده جاريه
قبول اسلام ايلدكدن صكره مرتد مزبور دخى اسلامله رجوع واول جاريه يى مجددا اشترا ايدوب جاريه
بواشترا ايله ملكنده ايكن يوم النحر حلول ايلسه جانب مرتددن عتقى بروجهله نافذ اولماز اما مسائل سابقه
بجميعها بشقه در كه مرتدك اذاجاء يوم النحر فانت حرة قوليله عتقى ملكنى نهايتنه موصل ايدى حال آنكه
جاريه ده عتق وارث نافذ اولدقده مرتدك جاريه ده ملك سابقى بالكليه باطل ومنتهى اولمشدر پس اشترا ايله
حاصل اولان ملكى من جميع الوجوه ملك حادث اولمغله نفوذ عتقه باعث اولماز ومسئلهٔ مزبوره زفريه در
يعنى امام زفر رحمه الله تعالى نك ائمهٔ سائرين رحمة الله تعالى عليهم اجمعينه مخالفت قيلديغى مسائلدندر
اصل اختلافلرى شول ماده ده دركه بركسنه جاريه سنه اذادخلت الدار فانت حرة ديدكدنصكره جاريه يى
قبل دخول الدار اعتاق ايدوب صكره جاريه ردتله دارالحربه لحوقندنصكره سبى اولنوب بعده اول كسنه
ملك جديد ايله اكا مالك اولدقدنصكره داره دخول ايلسه عند الائمه عتقى نافذ اولميوب انجق قول زفر
رحمه الله تعالى اوزره نافذ اولور والله تعالى اعلم

مطلب ان هذه المسئلة زفريه

باب

باب المرتدين كيف كان الحكم فيهم * يعنى مرتدين ومرتداتى قتل وابقاده لازم اولان معاملاتى جامع
باب كثير المنافعدر مؤلف عدالت افزا جزاه الله تعالى عن المسلمين احسن الجزاء ديركه نعوذ بالله تعالى مرتد اولان
رجل حر اولسون عبد اولسون قبول اسلامدن امتناع ايدرسه البته قتلنه مسارعت اولنور قال عليه السلام
من بدل دينه فاقتلوه يعنى اول كسنه كه دين اسلامى دين آخره تبديل ايليه سز آنى قتل ايديكز وحديث
مذكورده كلمهٔ من احرار وعبيده شاملدر وعبد مرتد اولدقده مولاسى ديلرسه آنى بنفسه قتل ايلمك
مشروعدر كه عبدالله بن عمر رضى الله عنهما نك برعبدى تنصر ايلدكده قتلنه بنفسه شروع ايلمشدر
وهم عبد ردتله حكم قتلده تحت امانده داخل اولميان مرتد حربيه نازل اولمشدر كه بو مثللو حربيده
مباشرت قتل هرمسلم ايچون جائز وقايلدر لكن جانى امامه رفع ايدوب اكا قتل ايتدرمك افضلدر كه قتل مرتد
معناى حدى متضمن واستيفاء حدود انجق عهدهٔ امامه محولدر اما مرتده اولان عورت حره اولسون
امه اولسون قتل اولنماز انجق حره ايسه حبس واسلام اوزره اجبار اولنور واكر امه ايسه اصحابى خدمته
محتاج اولدلر ايله اصحابنه تسليم اولنوب اصحابى آنى هم استخدام وهم اسلام اوزره اجبار ايدرلر زيرا حبسى انجق
لحق الله تعالى در ومولاى محتاجينك خدمتنده بولنسان حق غنى مطلق اولان الله تعالى نك حبسنده اولان
حق اوزره مقدمدر واكر بررجل مرتد اوزره عرض اسلامله استتابه اولنوب اول دخى قبول اسلامله اظهار
توبه ايلدكدنصكره بالدفعات ينه مرتد وينه تائب اولسه معامله مرقومه بيك كره تكرر ايلسه دخى ينه توبه سى
عند المسلمين قبول اولنور وقول ابراهيم النخعى دخى بويله در اما حضرت على وعبدالله بن عمر رضى الله تعالى
عنهم ديرلر ايدى كه اوچ كره ده توبه سى قبول اولنوب دوردنجى ردتنده البته قتل اولنور وقول مذكورده
دليللرى ظاهر نظم جليلدر كه قال الله تعالى ان الذين آمنوا ثم كفروا ثم آمنوا ثم كفروا ثم ازدادوا كفرا لم يكن الله
ليغفر لهم ولا ليهديهم سبيلا يعنى على التحقيق شول طائفه بودكه حضرت موسى عليه السلامه ايمان ايدوب
بعده عبادت عجل ايله كافر اولوب بعده حضرت موسى عليه السلام آنلره عودت ايلدكده ينه ايمان ايدوب
صكره حضرت عيسى عليه السلامى تكذيبله ينه كافر اولوب بعده حضرت محمد عليه الصلوة والسلامى
تكذيبله ازدياد كفر ايدهلر ياخود على التحقيق شول كسنهلر كه آنلردن ارتداد بالدفعات تكرر ايدوب بعده
كفر اوزره اصرار وطغيانده ازدياد تمادى ايدهلر الله تعالى حسب العادة العلية مغفرتلرين وسبيل حقه
هدايتلرين مراد ايدجى اولمدى مترجم فقيرديركه بونظم كريمده مدعاى مشروح اوزره دلالت جواب آيتدن
قطع نظرايله تفسير ثانى اوزره ظاهر وتفسيرات اوزره غيرظاهره دروبومثللو محل احتمال اولان ادله حكم قتل اوزره
دلالتدن قاصره درانتهى وبردليللرى دخى اولدركه مرتد مسفورك ظاهر حالى مستهزى اولوب توبه سنده صادق
اولمديغنى اظهار ايدكله مرهٔ رابعه ده قتلنه ابتدار اولنور لكن بزمزه اولان قول اول اوزره فل للذين كفروا ان ينتهوا
يغفر لهم ماقد سلف نظم بشارت اشتمالى ايله استدلال ايده رز يعنى يا محمد كافر اولان كسنهلر ايچون من اخبار قيل كه
اكر دخول اسلامله كفرلرندن منتهى اولورلرسه آنلر ايچون سبقت ايلين كفرودنوبلرى مغفرت اولنور وبردليلمز
دخى اولدركه مرتدك ضميرينه وقوفمز ممكن اولميوب انجق مافى الضميرى تعبير لساندن متبين اوله جقدر
پس مرهٔ اولاده مافى الضميرى نه وجهله معلوم اولور سه مرهٔ رابعه ده دخى اول وجهله مفهومدر بويله ايكن
احدهمايى ابطال واخرى تصحيح انجق احد المتساويينى آخر اوزره ترجيحدر وآيت متقدمه ده قول ثانى
اوزره دخى دلالت يوقدر كه آيت مذكوره ثم ازدادوا كفرا قول جليلى ايله ختم اولنمغله عدم مغفرت وعدم
هدايت انجق ازدياد كفر اوزره استقرارلرينه ترتيب اولنمشدر حال آنكه مرتد مرقوم قتنى مرتبه ده توبه قيلسه
ازدياد كفر ايتمش اولميوب انجق ازدياد ايمان ايتمش اولور وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن مرويدر كه بركسنه دن
وجه مشروح اوزره ارتدادى تكرر ايلدكده همان حال ردتنده على الغفله قتل اولنوب عرض اسلام اولنماز
زيرا ظاهر حالى مستهزى ايدوكنه دليل ووقوف حقيقتى ممكن اوليان امورده حكمى ظاهر اوزره بنا جائز اولمق
اصل اصيلدر مؤلف مصيب الاجتهاد جزاه الله تعالى جزاء حق الجهاد ديركه مرتد بعد الردة قتل اولنسون
اولنماسون عورتى انجق اوچ حيضله معتده اولور لكن سعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهما قولى اوزره
بعد الردة قتل اولندقده عورتى دورت آى واون كون ايله معتده اولمق لازمدر لكن قول مذكور قول قوى دكلدر كه
فرقتلرى ردتله واقع اولوب واول فرقتك حكمى بعد الردة قتلله متغير اولمامغله حكم عدت دخى متغير اولماز
نظيرى اولدركه بركسنه حال صحتنده عورتى طلاق باين ايله تطليقدنصكره اول كسنه فوت اولوب ياخود

قتل اولنمغله عورتك عدت طلاقی عدت وفاته منقلبه اولمـاز واكر مرتد قبل الردة ياخود بعدالردة هنوز داراسلامده ايكن بركمسنه نك مالنی غصب ياخود بركمسنه يی قذف ايدوب بعـده دارالحربه لحوق و بعده اسلامله رجوع ايلسه البتة صنع متقدمی ايله مؤاخذه اولنور اما جنايت مذكوره آندن بعـد اللحوق دارالحربده حادث اولمق بشقه‌در زيرا بوصورتده حربی اولور وحربی دارالحربده بومثللو جنايتی ارتكابدن صكره قبول اسلام ايلدكده مؤاخذه اولنماز اما صورت اولاده جنايتی اهل داراسلامدن اولوب علی حاله مخاطب ايكن ظاهر اولمغله موجبی ذمتنده متقرر اولمشدر غاية الامر بعد الجناية دارالحربه لاحق و يد امام اندن منقطع اولمغله اجراء موجبی متعـذر اولمشيدی پس بعـد الرجوع يد امام اكا واصل اولدقده اجرايه مبـاشر اولور والله اعلم

* باب من ارتد من المسلمين اونقض العهد من المعاهدين الی هنا *

يعنی مسلميندن مرتد ومعـاهدينِدن نقض العهد اولنلرك بعض احكاملرين تقريرده باب مهذب التحرير در مؤلف كريم عامله الله تعـالی بكل تكريم ديركه بر بلده نك اهـلی مرتد اولوب دارلری دارالحرب اولدقدنصكره مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايلسه‌لر كركدر كه رجاللرين قتـل ونسا وذراريلرين سبيله استعلا ايده‌لر زيرا حضرت صديق رضی الله تعـالی عنـه بنی حنيفه يه مرتد اولدقلرنده بو وجه اوزره معامله ايلدی لكن مسلمين استيلا ايلدكلرنده نسالری اعلام حاله بزلر قطعا مرتده اولمادق وهميشه دين اسلام اوزره مسلمه‌لرز ديو بسط مقال ايلسه‌لر بو بابده قول آنلرك قوللريدر كه اصل اولان اسـلاملری ايله استمساك واستدلال ايلمشلردر بوندنصكره سبيلری استحلال اولنميوب اولاد صغارلری دخی كندو منزله لرينـه انزال اولنورلر زيرا والده اسلام اوزره باقيه اولدقده واله مرتد اولسه دخی صغير انجق والده‌سنه اتبـاع وايصال قيلنور مكر ردتلری اوزره مسلميندن اقامت بينه اولنه واولبابده شهادت اهل ذمت غير مقبوله دركه شهود ردت البته نساء مزبوره يی مرتده بيـله جكلردر وشهادت ذمی اوزرينه حجت اولمامقـده مرتد مسلم كبيدر اگرچه بالنظر الی القياس اولبابده مسلميندن حصه مند غنيمت اولنلرك شهادتلری غـير مقبوله دركه منفعت شاهدی متضمندر لكن بالنظر الی الاستحسان مقبوله دركه غنيمده شركتلری شركت عامه اولمغـله قبول شهادته غير مانعه در وشهادت مزبوره نك نظـائری بو كتابدن مواضع متعدده ده تقدم ايلمشدر اما نساء مزبوره اعلام حاللرنده بزلر دخی مرتده اولمش ايديك لكن مسلمين بزه ظفرياب اولمامشلر ايكن ينه اسلامه رجوع وتشديد ديو بسط مقال ايلسه‌لر بو بابده اسلام حادث ادعا ايتملريله قوللری بلاحجة قبوله سزا كوريلمز نظيری شول اهل حربدركه اوزرلرينه مسلمين استيلا ايلدكده بزلر قبل الاستيلا قبول اسلام ايتمشيدك ديو ادعا ايده‌لر آنلرك بوقوللری بلاحجة قبول اولنماز بلكه همان حين تكلملرنده قبول اسلام ايتمشلر كبی اعتبار اولنوب بعدالاسر حادث اولان اسلاملری مانع استرقاق اولماديغندن استرقاقلری جائز وسزاوار كوريلور پس مرتدات مزبوره دخی بويله در وعلی هذا اهل ذمتدن بر بلده نك اهلی نقض عهده اجترا ايلسه‌لر آنلرده دخی مرتدين مزبورينك حكملری اجرا اولنور انجق نسالری ذميه اولمغله نقض عهدلری اوزره شهادت اهـل ذمت قبول واجرا موجبنه مشغول اولنور ومسئلهٔ مشروحة المآل اوزره شول اثر مروی ايله استدلال اولنديكه علقمة بن علاثه وفی نسخة علاقه نام كمسنه خلافت صديق رضی الله تعالی عنه ده مرتد اولوب اخـذ اولندقده عورتی دخی اخذ اولنمشيدی عورت مزبوره ديديكه زوجم علقمه مرتد اولدی ايسه بن واولادم مرتد اولمامشلرز اول حينده حضرت صديق رضی الله عنه آنك قولنی قبول ايدوب ردتلری اوزره شاهد دخی بولنمامغله عورتك واولادلرينك سبيللرين تخليه برله لطفنی مبذول قيلدی لكن تفصيل محرر انجق نساء مرقومه فی الاصل مسلمه ايدوكلری معلوم اولدقده معتبردر امامعلوم اولمدقده نساء مزبوره واولاد صغارلری فیء مسلمين قيلنورلر كه دارالحربده بولنمشلردر ودارالحربده بولنانلرك اصل اسلاملری معلوم اولمدقجه حربيدن عد اولنورلر مكر نساء مرقومه ده سيمای مسلمات بولنه وبزباب مايكون امانا ممن يدخـل دار الحرب والاسراء ومالايكون مسائلنده بيان وتفصيل ايلديك كه تحكيم سيما باب اسلامده اصـل اصيلدر پس بو بابده دخی صدق نسا قلوب مسلمينده ظاهر اولورسه اولاد صغارلريله تخلية سبيللری واجب اولور واكر نساء مرقومه دن برينك قوجاغنـده برصبی بولنوب زوجی مقتول اولمغله ياخود عن اصل ذات زوج اولوب اولماديغی معلوم اولمامغله صبی مرقومه‌ده دعوای نسب ايدركمسنه يوغيكن اول عورت بوصبی بنم اوغلمـدر ديو دعوی ايلسه دعواسی حـق اسلام ولدده تصديق اولنوب ولد مرقوم فیء مسلمينه ايفـا اولنماز زيرا حكم اسلام امر دينی ايدوكی مقرر وامر دينيده رجـل ومرأه دن خبر واحد مقبول ومعتـبردر لكن نسبلری بينه ايله ثابت اولمدقجه بينـلرنده حكم توارث

مطلب المرتد كالمسلم فی الشهادة عليه

متثبت

متثبت اولماز و بومثللو ولد باب مواريث القتلی اثناسنده ذكر اولنان حميلدركه آنك حقنده حضرت عمر رضی الله عنه قاضی شريح رحمه الله تعـالی يه لايورث الحميل الاببينة ديو تحرير ايدوب التزام بينه‌يی ايجاب وتحميل ايلمشدر غاية الامر يد مسلمه‌ده بولنمق اسلامنی مشعر اولمغله حكم اسلامده متقرر قيلنور كذلك عورت مزبوره بوصبی برمسلمه عورتك اوغليدر بكا ايداع ايلمشدر ديوب قول آخر ازديادايلسه ينه صبی اهل اسلامدن تعداد اولنور اما بوصبی بودارك اهلندن برعورتك اوغليدر بكا ايداع ايدوب كندو حرهٔ مسلمه ايكن فوت اولدی ديو بسط مقال ايلسه بوقولی ولدك اسلام وحريتنی اخباره حمل اولنمايوب همان ولد دارالحربده بولنمغله فیء مسلمينه ادخال اولنور بوندنصكره مؤلف جليل قدر بيان ايلديكيمز اصل اصيل اوزره بنـاء مسائل ايدوب بووجه اوزره تفصيل ايلديكه برمشرك داراسلامده بولنوب اهل ذمتدن اولديغنی ادعا ايلسه قول آنك قولی اولمغله اكا تعرض مسلمين روا كوريلمز اما دارالحربده بولنوب اولوجهله ادعا ايلسه بلاحجة قبول قولی سزا كوريلمز زيرا داراسلام دار امن اولمغله آنده بولنان بحسب الظاهر داخل امان اولوب دعوای ذمتی شهادت ظاهر ايله قبوله شايان كوريلور اما دارالحرب دارسبی واسترقاق اولمغله آنده بولنان البته مباحدر مكر كه بينه ايله نفسی ايچون سبب امان وعصمتی اثبات وايضاح ايليه واكر بردار ذمتك اهلی نقض عهد ايله محاربه ايدوب مسلمين اوزرلرينـه استيلا ايلدكلرنده ايچلرندن برطـائفه بزلر نقض عهد ايدنلرده داخل اولميوب عهديمز اوزره ثابتـلر ايديك ديو ادعا ايلسه‌لر نظر اولنور اكر طـائفهٔ مزبوره نك اصل ذمتده دخوللری معلوم ايسه قول آنلرك قوللری قيلنمق مجزومدر كه معـلوم الثبوت اولان اشيـاده دليل مزيل بديدار اولمدقجه اصل اولان بقـا واستمراريدر بوصورتده مسلمين ياخود اهل ذمـتدن اولان كمسنه‌لر طائفـهٔ مرقومه نك مسلمينله قتـاللری اوزره شهادت ايلسه‌لر سبب نقض عهدلری ثابت اولوب اجراء موجبنه مبادرت اولنور بوصورتده طـائفهٔ مرقومه بزلری محاربين قتـال اوزره اكراه ايتمشـلرايدی ديو دعوی ايلسه‌لر قبوله سزا كوريلمز كه حجتله ظـاهر اولان حكمی تغيير ايچون برمعنای خفی ادعا ايتمشلردر مكر اكراهلری اوزره مسلميندن اقامت بينه‌يه اعتنا ايده‌لر بوصورتده شهود مسلمين محاربين بونلره البته برمله برابر مسلمينله قتال ايدرسز ياخود سزی البته قتل ايده رز ديديلر ديو شهادته دركار اولورلرسه اوزرلرينـه سبيل تعرض قالميوب جمله‌سی احرار اولورلر زيرا ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبی اولمغله اكراهلری ثابت اولوب اول اكراهله مباشرت ايتدكلری قتاللری افعـال قبيحه‌ده مندرج ايسه‌ده نقض عهده دليل رضـا اولمقدن خارج اولور لكن شهود مسلمين محاربين بونلره اول قول اكراهی هنوز بونلر كندو دارلرنده ايكن ديـوب دارالحربده ديمشلر ايدی و بونلر اول اكراهله دارالحربه داخل اولدقلرنده اهـل حربدن طرف مسلمينه انقلابه قادرلر ايدی ديو شهادته دركار اولورلرسه بومثللو شهادتله اكراهلری ثابت وآشكار اولماز كه بوشهادتده صكره‌دن زوال اكراهلرين اظهار ايتمشلردر واكر طائفهٔ مزبوره نك اصل ذمتده دخوللری غير معلوم ايسه قوللری قبول اولنمايوب همان دارالحربده بولنملريله فيئده ادخاللری مجزومدر مكر اصل ذمتلری اوزره اقامت بينه‌يه مسارعت ايده‌لر واكر مسلمين طائفهٔ مزبوره‌نك صف مشركنده سل سيف ايتـدكلرين كوروب انجق مسلمينله قتـاللرين كورمشلر ايكن بعـد الاخذ بزلر اول صنع اوزره مكرهـين ايديك ديو ادعا ايلسه‌لر ينـه قول آنلرك قوللری قيلنمق هويدادر زيرا مسلمينك كوردكلری حالت نقض عهدلرينـه دلالت ايلمز كه صنع مرقوم مسلمدن صادر اولسه ايمانی ناقض اولمديغی كبی معاهددن صادر اولدقده دخی معـاهده سنه مناقض اولماز واكر طائفهٔ مزبوره بزلر دخی اكرچه مقدما نقض عهد ايتمشـلرايديك لكن قبل الاستيلا ينـه نقض عهددن رجوع ايتمشـلرايديك ديو دعوی ايلسه‌لر بلاحجة قبول قوللری سزا كوريلمز زيرا بوصورتده اصل ذمتلری معلوم ايسه دخی زوالنی اقرار ايدوب صكره سببی معلوم اولميـان امر حادثی دعوايه ابتدار ايلمشلردر پس بلاحجة قبوله سزا وار اولمـاز واكر مسلمين نصارادن برشخص مجهول الحالی داراسلامده تجارت اوزره كوروب بعده دارالحربدن بر بلده‌يی فتح ايدوب اول شخصی آنده بولدقلرنده بن اهل ذمتدن ايكن اهل حرب بنی اسير ايتمشلرايدی ياخود بو بلده‌يه تجارت ايچون كلمشيدم ديو دعوی ايلسه قول آنك قولی ايدوكی هويدادركه مسلمين اهل دار اسلامدن ايدوكنه عالمين اولمشـلردر كورمزميسنكه مسلمين آنی داراسـلامده كوردكلری هنكامده اكا قصـد تعرض ايدوب اول دخی دعوای ذمت ايتمش اولسه البته قول آنك قوليدر كـذلك بوندن صكره آنی دارالحربده بولدقلرنده دخی بويله در نكته‌سی اولدركه شخص مرقوم اخذ مسلميندن اقدم دعوای ذمت ايلسه قول البته آنك قوليدر پس بعدالاخذ دخی بويله‌در وعلی هذا مسلمين اول شخصی داراسلامده كورمشلر اولوب انجق مسلميندن ايكی شاهد بربونی

مطلب من وجد من المشركين فی دارالاسلام فادعی انه ذمی

داراسلامده كورمش ايدك ديو شهادت ايلسه لربنه اهل ذمتدن قيلنور كه ثابت بالبينه ثابت بالمعاينه كبيدر
كذلك نصرانى مرقوم دعواى اسلام ايلسه جميع صورده قول آنك قولى قيلنمق التزام اولنور اكرچه اوزرنده
سيماى مسلمين ظاهر ايسه قول آنك قولى ايدوكى امر باهردر اما اوزرنده سيماى اهل كفر اولوب اول دخى بنى اكراه
ايتملريله بو هيئته كيرمش ايدم ديو اعتذار ايلسه ينه قول آنك قولى قيلنمق سزاوار دركه داراسلامده بولنمق اعتبار يله
اصل اسلامى ياخود اصل ذمتى آشكار اولمشيكن مجرد هيئت كفر ايله خلاف دعواسى بديدار اولماز كه
قولى ذاتنده محتمل وشهادت ظاهر ايله دخى مدللدر زيرا انسان دين وطريقتنده مخالفين اولان قوم ايچنده
باقى اولدقجه كاهيجه آنلرك هيئتلرينه دخولله تحفظ وتوقى ايدر بناء عليه قول آنك قولى قيلنور واكر اهل حرب
مسلمينله مصالحه ياخود قبول ذمتله معاهده ايلسه لر عهد مرقوم هم نفسلرى وهم نساوذراريلرى اوزره واقع
اولور كه بونلر البته رجاله تابعلردر وهم صلح وذمتى قبوللرى انجق كندومسكنلرنده ساكن اولملريچوندر وسكنالرى
انجق نساوذراريلرى ايله ممكن اولور لكن اهل حرب وقت ضرورتلرنده عهدى نفسلرى ايچون اخذ ايدوب
نسالرى ايچون اخذ ايتمدكلرينى مسلمينه بيان ايلسه لر نسالرى فئ اسلاميان قيلنور مكركه بعض نسانك دخى عهدده
دخولى اعلان اولنه زيرا ظاهر حال ايله استدلال انجق خلافى ايله عدم تصريحده استعمال اولنور بناء عليه
نسالرى استرقاق اولنور اما صغار اولادلرى بوبابده البته اخذ عهد ايدنلره تابعدركه اوزرلرينه سبيل
تعرض واقع اولماز واكر برحربى امانله داريمزه داخل اولدقدنصكره مشركين داريمزه استيلا ودار يمزى
دارالحرب ايتدكلرندنصكره مسلمين مشركين اوزره استيلا ايدوب حربى مرقومى ميان اهل حربده بولسه لر
نظر اولنور اكر داريمزه استيلا ايلين اهل حرب اول حربى مستأمنك اهل دارى ايسه لر اول مستأمن فئ
مسلمين قيلنور زيرا كندويه موافقين اولان اهل حربله دار الحربده حاصل اولدقده حقنده سبقت ايلين
امانيمز نهايته واصل اولشدر كورمزميسنكه دارينه رجوع ايتمش اولسه البته امانيمز نهايتنه واصل اولور
ايدى حال آنكه اهل دارى داريمزه استيلا ايتمكله داريمز كندو دارى منزلتنه نازل اولمشدر واكر داريمزه
استيلا ايلين اهل حرب اهل دارى اولميوب مثلا مستأمن مرقوم كفار رومدن ودار يمزه استيلا ايلين كفار
تركدن برقوم تبه كار ايسه ينه نظر اولنور اكر قوم مرقومين اول مستأمنى اسر ايله ودار اسلامه خروجدن
منع ايتملر ايسه على حاله امان مسلمينده ابقا اولنوب مسلمين اكا ظفر بولدقلرنده ينه حريتى اوزره استبقا اولنور
زيرا نهايت امان انجق مأمننه وصولله حاصل اولور ايكن هنوز مأمننه واصل اولمامشدر وهم ايچلرنده اسير
اولمغله آنى دار اسلامدن اسير ودارلريله احراز ايتمش كبى اولديلر وبومثللو مواضعده مسلمين اول مستأمنه
ظفر بولدقلرنده البته حريتى اوزره ابقا وخلافندن احراز ايدرلر واكر قوم مرقومين آنى خروجدن منع ايتميوب
همان ايچلرنده اقامتى اختيار ايتمش ايسه بوصورتده نقض عهد مسلمينى اخبار ايتمش اولور زيرا دارالحربده
اقامته راضى اولمشدر وحربينك دارالحربده اقامته رضاسى داراسلامده حاصل اولان امانك انتهاسنى مقتضيدر
كورمزميسنكه مستأمن مزبور قوم مرقومينك ايچلرنده تزوج ياخود اشتراء مسكن ايدوب بعده اوزرينه
استيلاء مسلمين واقع اولسه البته اول داردهه بولنان مشركين كبى اول دخى فئ مسلمينه مندفع قيلنور كذلك
كفار رومدن داريمزده بولنان برمستأمن بلاد تركه امان تركله ياخود بلا امان راحل اولسه البته آنك حقنده
امان مسلمين زائل اولور پس مانحن فيه دخى بويله در انجق بومسئله ده بلاد تركه بالاختيار داخل اولمغله ترك
آنى اسير ايلسون ايلسون امان مسلمين زائل اولور اما مانحن فيه بشقه دركه ذكر اولندى واكر كفار رومدن
برحربى مسلمينه التجا برله داراسلامه امانله دخول وتجارت ايدوب بعده بلاد تركه كيدوب آندن دخى بعض
امتعه ايله داراسلامه عودت وتجارت ايتمكى رجا ايلدكده مسلمين مساعده مرتجى ايلسه لر اول حربى داريمزده
بولنوب بلاد تركده بولنمادقجه امان مسلمينده واقع وبلاد تركده ايكن داريمزه رجوع ايتمدكجه امان مسلمين
آندن منقطعدر كه مسلمين اكا انجق داراسلامده ايكن امان ويروب بلاد تركده ايكن ويرمدكلرى ظاهر
وساطعدر مكر مسلمين اكا سن داريمزه دخول ايتدكده بلاد تركدن داريمزه بعده كندو داريكه عودت ايدنجيه دك
آمنسين ديو تصريح ايتمش اوله لر كه بوقوللرى بلاد تركده ايكن دخى اكا اعطاء امانده ظاهر وصريحدر
بوصورتده بلاد تركده ايكن مسلمين اكا نبذ عهد ايلسه لر البته نبذلرى باطل واول حربى كندو بلادينه عودت
ايدنجيه دك حكم امانده داخلدر زيرا نبذ مرقوم اول حربينك بنسه مستأمن بولندبغى دارده نمايان اولمغله
نبذ مرقوم داراسلامده ايكن واقع اولان نبذ ايله يكساندر وبالدفعات بيان وتصريح اولنمشدركه مستأمنى مأمنه

ابلاغله حالت اصليه سنه اعاده ايتمدكجه نبذ عهدى صحيح اولماز والله اعلم بالصواب واليه المرجع والمآب

باب اسر العبد وغيره ثم يرجع الى مولاه اولا يرجع

يعنى عبد وفرس وناقه واراضى مثللو نسنه لردن اسرا عدايه كرفتار اولدقدنصكره مالك قديمنه رجوعى
ممكن اولوب اولميانلرى تفصيلده باب بلاغت رفتاردر مؤلف دانا زاده الله تعالى احسانه اليه آنا فآنا دير كه
برعبد دار الحربده اسير ايكن مولاسى دار اسلامده فوت اولدقدنصكره عبد غنيمتده ظاهر اولسه ورثهٔ
مولاسى آنى قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتله اخذه قادر اولورلر زيرا اخذ مزبور اول عبدى بطريق الفداء
ملك قديمنه اعاده دن عبارت اولمغله عبد جانى يى جنايتندن اشترا منزلتنه نازلدر واول بابده ورثه مقام مورثده
قائملردر اما حكم شفعه بشقه دركه بعد وفات الشفيع ورثه سى مقام شفيعه قائم اولمايوب شفعه ايله حق اخذه
نائل اولمازلر كه شفعه ايله حق اخذ انجق باعتبار الجوار حاصل ايكن جوار مورث موتى ايله زائل اولدقدنصكره
وارثك جوار حادثى حق اخذه موصل اولماز اما مانحن فيهده حق اخذ انجق باعتبار الملك القديم اولوب
ملك قديم موت مورثله متغير اولمامغله ملك قديم يد مورثده قائم ايكن ورثه سى آنده اكا خلف اولدقلرى كبى
ملك قديم اوزره ثابت اولان حقده دخى خلف اوله جقلرى متقرردر لكن صورت مزبوره ده بعد القسمة
بعض ورثه قيمتله اخذه طالب وبعضيلرى اخذ مزبوردن هارب اولسه لر آنلر ايچون بعض قيمتله عبدك
بعض اجزاسنى اخذه رخصت اولمايوب همان تمام قيمتله تمام عبدى اخذ ياخود بالكليه يد غانمده ترك ايلمك
واجبدر زيرا ورثه بو اخذ ايله عبدى ميتك ملك قديمنه اعاده ايده جكلردر حتى عبد اوزره دين قديم ظاهر
اولدقده اول دين ايچون بيع اولنه جقدر وميت بالنفس حياتنده ايكن عبدك بعض اجزاسنى اخذ وبعض
اجزاسنى يد غانمده تركه قادر اولمديغى كبى بعد الموت ورثه سى دخى مقتدر اولمازلر اما بعض ورثه اخذندن هارب
اولدقده بعض آخرين تمام قيمتله اخذينه طالب اولسه لر بووجه اوزره اخذلرى جائز ومناسب كوريلور انجق
عبد بو اخذ ايله ميتك ملك قديمنه راجع وبين جميع الورثه موقع ميراثده واقع اولمغله ورثه دن اداء قيمت ايدنلر
امتناع ايدنلرك قيمت نصيبلرنده متبرع اولورلر كه اوزرلرينه خواه ناخواه الزام دين ايتملرى ممتعدر وحكم مذكور
جنايتدن فداى عبدك نظيريدر كذلك صورت مفروضده موصى له بالثلث بولنسه اولدخى حكم ورثه ده
داخلدر كه حق وصيتله تركه دن شريك ورثه اولمغله حكم فداده احد الورثه منزلتنه نازلدر ومسئلهٔ مزبوره ده
وصى وموصى له ووارثدن قنقيسى حاضر اولوب فداء عبده طالب اولسه عامهٔ ورثه غائب اولسه لر دخى اخذه
قادر اولور كه اخذى ميتك ملك قديمنه اعاده اولمغله بونلردن حاضر بولنان جنايتدن فدامسئله سى كبى
بو مسئله ده دخى طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر لكن مذكورينندن انجق موصى له بالثلث اولوب
عبد كندو سهمنه دوشن غانم دخى هم وصيتى وهم عبد اول ميتك ملكى ايدوكنى انكار ايتمكله اقامت بينه يه
ابتدار ايلسه بينه سى قبوله سزاوار كوريلور كه موصى له تركه ده شريك ورثه اولمغله احد الورثه كبى طرف ميتدن
خصم اوله جغى بديداردر بوصورتده موصى له عبدى جميع قيمتله يد غانمدن اخذ ايلدكده قاضى ثلث عبدى
اكا اعطا وثلثينى ورثه كلوب اخذ ايدنجيه دك حبس وابقا ايدر بوندنصكره ورثه حاضر اولوب موصى له ايچون
وصيت ميتى انكار ايله نزاع ايدرلرسه كركدر كه قاضى انكارلرين استماع ايلميه زيرا عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم اثبات وصيتده طرف ورثه دن موصى له ايچون خصم قوى اولمغله آنك اوزرينه اثبات وصيت همان ورثه
اوزره اثباتله متساويدر اما مسئلهٔ مزبوره ده حاضر بولنان انجق غرماء ميتدن برغريمى اولسه عبد كندو
سهمنده واقع اولان غانمله خصومتى تصحيح وتسليم اولنماز كه غريم البته ذمت ميتده اثبات دينه محتاجدر
وغانم مزبور اثبات دينده طرف ميتدن خصم اولميه جغى بى لجاجدر اما موصى له وارث كبى نفسى ايچون عبدده
حق اخذينى اثباته قادر اولمغله غانم آنكله طرف ميتدن خصم اوله جغى ظاهردر واكر غانم مرقوم اول مدعى
غريم ميت ايدوكنى اقرار ايدرسه قاضى عبدى قيمتله اكا اعطا ايله امره اجتسار ايده مز كه اقرار مزبور ايله
ذمت ميتده دين مطلوب ثابت اولميه جغى آشكاردر لكن اول حينده وارث ياخود وصى دخى حاضر بولنوب آنلر
فدادن امتناع ايتمكله غريم مرقوم فدايه عازم اولسه قاضى ميت اوزره اثبات دين ايچون آنلرى غريمه خصم
قيلمق لازمدر كه آنلر ميت اوزره بينه ايله اثبات دينده مقام ميته قائملردر وبعد الاثبات غريم ديلرسه عبدى
قيمتله فدا ايدوب بعده بيع ايتدرمكله دينى استيفا ايدر بوصورتده حاضر بولنان انجق وصى اولوب اولدخى
دين ميتى اقرار ايلسه اقرارى نفع غريمه مدار اولميوب ينه دينى اوزره طلب بينه ده اصرار اولنور ووصى اقرار

مطلب لاشفعة للوارث بعد موت الشفيع

مطلب لايخرج الوصى باقرار الدين من خصومة الغريم

دين ايتمكله خصومت غريمدن خارج اولماز كه وصينك مقام ميتده قيامى انجق نظرميته راجع اولان اموروده
اولوب ميت اوزره اقرار دين ايسه نظردن خارج اولمغله اول بابده حكم اجنبيده مندرج اولور پس اقرارى
باطل اولدقده اقرار باطل عن اصل غير حاصل منزلنه نازل قيلنور لكن حاضر بولنان احد الورثه اولوب
اول دخى دينى اقرار ايدرسه اقرارى ايله كندو نصيبنده دينى ثابت اولمغله غريم ايچون اقامت بينه يه حاجت
قالميوب همان ديلرسه قيمتله فداى عبده ابتدار ايدر و بعد الفداء قاضى سائر ورثه كلوب اقرار ياخود انكار
ايدنجيه دك عبددن حصه لرين ابقا وحصهٔ وارث مقرى دين غريم ايچون بيعله قضا ايدر كه اقرارى كندو
حقنده حجت اولوب اقرار يله حصه سنده ثابت اولان دين همان بينه ايله ثابت كبى اولديغى هويدا در واكر
حاضر بولنان انجق موصى له بالثلث اولوب عبد كندو سهمنده واقع اولان غانم دخى وصيتى مقر اولورسه
موصى لهك فدايه قدرتى متقرر اولور كه حق مقرده ثابت بالاقرار ثابت بالبينه حكمنده ايدوكى ظاهر در
بوندنصكره ورثه كلوب وصيتى انكار ايدرلرسه قول قوللرى ايدوكى آشكار اولمغله همان ثلث فدايى موصى لهه
ادادن صكره اخذ عبده در كار اولورلر كه موصى لهك اداء فداسى مقدار ثلثده انجق كندو ملكنى فدا اوزره
واقع اولمغله آنده متطوع اولميوب ثلثينده انجق ملك ورثه يى فدا اوزره واقع اولمغله آنده البته متبرع اولور
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده موصى له تمام عبده ادعاء وصيت ايتمش اولسه ورثه ديلرلرسه تمام فدايى اكا اعطا
بعده اخذ عبده مباشرت ايدرلر كه دعواسى اوزره عبد مزبور ثلثدن حاصل اولدقده بالتمام اكا وصيت
قيلنمغله اداء فداسى تمام عبدده ملك نفسنى فدا اوزره واقع اولمغله فدادن هيچ نسنه ده متبرع اولماشدر
واكر وارث ياخود موصى له انجق قبل القسمة حاضر اولمش ايسه وارث عبدده ملك ميت اوزره وموصى له
آندن بشقه وصيت اوزره اقامت بينه ايتمدكجه اخذ عبده قادر اولماز كه عبدده حق عامهٔ مسلمين ظاهر اولمغله
بلا حجة عامه اوزره عدم ثبوت استحقاق باهر در و بعد البينة بلاشئ اخذ اولنوب مورثك ملك قديمنه رجوع
ايتمكله آنده حكم ميراث ووصيتى اجرايه شروع اولنور واكر عبد مزبور برغانمك سهمنده واقع اولدقده مأسور منه
مرض موتله مريض ايكن عبدى اول غانمه تسليم ايدوب دعواى استرداده متناهز اولمسه اول غانم وارثى اولسون
اجنبى اولسون وتسليمنده محابات اولسون اولمسون واوزرنده دين محيطى بولنسون بولنماسون تسليمى جائز
كوريلور كذلك اول عبدى اعدادن اشترا ايلين كمسنه يه تسليم ايلسه ينه تسليمى تجويز وتتميم اولنور زيرا
مأسور منه بو تسليمله غانم ومشترى يه برشيئى تمليك ايتميوب انجق مال اولميوب و ماله اعتياضى قطعا جائز
اولميان حق طلبنى مبطل اولمغله بو بابده محاباتى غير باطلدر بناء عليه تسليم مزبورى تسليم شفعه منزلنده نازل
و مريضك بعض اسبابله تسليم شفعه سى على الاطلاق حكم صحتده داخل اولديغى كبى بو دخى داخلدر
كذلك مأسور منه اول عبدى غانم يا مشتريدن بيع مستقبل ايله طالب شرا اولسه ينه حكم سابق اجرا اولنور كه
طلب مزبورى تسليمنه دليل اولمغله مسئلهٔ شفعه كبى بونده دخى دليل تسليم صريح تسليم منزلنه تنزيل اولنور
سؤال اولنورسه كه سز قريبا ديديكز كه عبد مزبورى قيمتله اخذ ايلمك جنايتدن فداسى مقامنه قائمدر
ومعناى مزبور مريضدن وارثى اولان غانم يا مشترى حقنده عدم صحت تسليمى مستلزم اولمغله اول بابده واقع اولان
محاباتى وارثه سالم قيلمماز جوابنده ديرز كه محاباتك عدم سلامتى انجق مورث تصرفى ايله وارثنه تمليك مال
ايلدكده ظاهر اولور بو بابده ايسه عبدى وارثنه تمليك ايتميوب وارث عبده شرا ياخود سهمنده وقوعله مالك
اولمغله حقنده صحت تسليمى باهر اولور نظيرى كفالت بالنفس دن ابرا ودم عمددن عفو در كه بونلر مريضدن
اجنبى ايله صحيح اولديغى كبى وارثى ايله دخى تصحيح اولنور توضيحى اولدر كه كرك عبد كندو سهمنده واقع اولان
غانم و كرك اعدادن مشترى ايچون عبدى اعتاق وتدبير ايله حق اخذينى اسقاط ايلمك ممكن واسقاطى
ضمان شيئى غير متضمندر بو جهتله متبيندر كه حق اخذى حق ضعيف وهيندر واسقاطى تصرف ذى اليد ايله
اولوب ياخود تصرف مريضله اولمق بينلرنده فارق بولنماديغى متعيندر واكر عبد مأسورك مولاسى فوت اولوب
وارثى دخى بولنماسه ميراثى جماعت مسلمينه مترتب اولوب امام اول بابده جمله دن نائب قيلنور بو صورتده
امام قبل القسمة واقف احوال اولورسه همان عبدى مجانا اخذ وبيت الماله ايصال ايدر اما بعد القسمة
واقف احوال اولورسه ديلرسه بيت المال ايچون قيمتيله اخذ وديلرسه ترك واهمال ايدر اما امام عبدك قيمتى
بيك درهم ايكن اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلين كمسنه نك يدنده ظفرياب اولسه آنى ثمن مزبور ايله اخذ
ايلمك اولى در كه آنده نفع مسلمينى ارتيابدر لكن صاحب سهمك يدنده بولدقده حق اخذى انجق قيمتيله

حاصل

حاصل وآنده مسلمينه منفعت ظاهره غير واصل ايكن حق دخى عين عبدده اولميوب انجق ماليتنده اولمغله
اولى اولان اخذينه مشتغل اولمامقدر مكركه اخذنده بعض وجهله نفع مسلمين متحصل اوله مؤلف مصيب
لازال يصيبه من الثواب خير نصيب ديركه مأسور منه عبدينه اعدادن اشترا ايلين كمسنه نك يدنده ظفر
بولمشيكن برنيچه زمان طلب ايتميوب صكره ثمنله طلبه مباشر اولسه ينه اخذه قادر اولور اما شفعه بشقه در كه
شفيع بيعه واقف اولدقدنصكره طلبده استعجال ايلمسه شفعه سنى ابطال ايدر زيرا شفيعك سكوتى مشتريدن
ضررى دفع ايچون تسليم شفعه دن معدود اولور كه شفيع شفعه ايله اخذ ايدوب مشترينك تصرفنى نقضه
قادر اولمغله سكوتى تسليم شفعه قيلنمدقده ملك مشترى معطل ومشترى اوزره باب تصرف مسدود اولور
ومعناى معهود ما نحن فيهده غير موجود در كه مأسور منه عبدى يد ذى اليد دن اخذه اقدام ايلدكده
تصرفاتندن برشيئى نقض واعدام ايده مز كورمزميسنكه عبدينى مجانا اخذ ايچون قسمت سابقه يى نقض
وابطال ايده مز بناء عليه سكوتى منزلهٔ تسليمده انزال اولنماز واكر عبد مأسور بر صبى صغيرك ملكى اولوب
قيمتى بيك درهم ايكن بركمسنه آنى اعدادن بشيوز درهمه اشترا ايلدكده صبينك باباسى ياخود وصيسى صبينك
عبدده بولنان حقنى اهمال ومشترى ايچون تسليمه اجترا ايلمسه قول ابى حنيفه وابى يوسف رحمة الله عليهما
اوزره تسليمى تجويز وتكميل اولنوب قول محمد وزفر رحمة الله عليهما اوزره تسليمى ابطال وتعطيل اولنور
مطلب سلم الوصى شفعة الصغير
واختلاف مذكور مسئلهٔ شفعه ده اختلافلرى اوزره قياسله واقع اولمشدر كه كرك ما نحن فيهده وكرك تسليم
شفعهٔ صغيرده ملك صغيردن هيچ نسنه خارج وضايع دكلدر لكن مشترى مزبور قيمتى بشيوز درهم ايكن بيك
درهمه اشترا ايتمش اولدقده اب ووصيسى آنى صبى ايچون بيك درهمله اشترايه طالب اولسه بو اشترا همان
بشيوز درهمه مساوى اولان عبدى صبى ايچون بيك درهمله اشتراء جديد منزلنده اولوب صبى اوزره غبن
شديدى جالب اولمغله قطعا جائز ومناسب كوريلمز غاية الامر اشتراء جديدده اب ووصى كندو نفسى ايچون
مشترى قيلنوب ما نحن فيهده نفسى ايچون دخى مشترى قيلنماسغله عقد شرالرى بالكليه باطل اولور كه بو اشترا
انجق عبدى ملك قديمه اعاده دن عبارت اولوب ملك قديم انجق صبينك اولوب اب ووصى آنده قطعا
مداخل اولمدقلرندن مشترى مزبورك رضاسى حاصل اولمدقجه نفسى ايچون دخى اخذه واصل اوله مز
واكر مشركين اراضى مسلميندن برارض اوزره استيلا برله دار الحرب ايدكلرندن صكره مسلمين مجددا اول ارض اوزره
استيلا ايلسه لر مالك قديمى قبل القسمة حاضر اولدقده بلاشئ وبعد القسمة حاضر اولدقده ديلرسه
قيمتيله اخذ واستملا ايدر كه ارض دخى اموال سائره كبى مال مسلم ايدوكى بى مرادر لكن حضور مالك قديم
انجق اول ارض اوزره صاحب السهم احداث بنا قيلدقدن صكره ظاهر اولسه بناسى استهلاك ارض اولمغله
بردخى اخذينه قادر اوله مزكه اخذ ايچون ذى اليدك تصرفات سائره سنى نقضه مقتدر اولمديغى كبى نقض
بناسنه دخى مقتدر اوله مز اما حكم شفيع بشقه در نظيرى شول موهوب له دركه ارض موهوبه ده احداث بنا
ايلدكدن صكره واهب قصد رجوع ايليه اولبابده بناسى استهلاك اولمغله حق واهبده كرك رجوع وكرك نقض
بنا مشروع اولمديغى كبى ما نحن فيهده دخى مشروع اولماز حتى مشترى شراء فاسد ايله اشترا ايلديكى ارض اوزره
بنا قيلدقدن صكره بايعك حق استردادى باطل اولديغنه امام ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه قائل اولمشدر
مطلب اشترى الارض بالشراء الفاسد ثم بنى عليها
واولبابده حق بايع ما نحن فيهده حق مالك قديمدن اوجب واقوى ايكن ما نحن فيهده حق استردادى باطل اولمق
بطريق الاولى در لكن صورت مزبوره ده قاضى مالك قديم ايچون لاجل البنا اخذ ارضله قضا ايتمشيكن
بانى بناسنى هدمله ارضى حالت اصليه سنه ارجاع ايلسه بو صورتده مانع اخذ اولان بنا زائل اولوب ارض
موهوبه دن بناء موهوب له زائل اولمق منزلنه نازل اولمغله آنده رجوع واهب مسموع اولديغى كبى بونده دخى
مالك قديمك فدا ايله اخذى مشروع اولور كذلك اول ارض اوزره اهل حرب بعد الاحراز احداث بنا ايتمش
اولسه لر ينه جواب مسئله تفصيل مشروح اوزره ابتنا اولنور زيرا مالك قديمك حق اخذى انجق مملوكنده
ثابت اولوب بناء حادث هيچ مملوكى اولمديغندن آنده حق اخذى غير متقرر ومملوكى اولان ارضى دخى بدون البنا
اخذى متعذر در اما صاحب السهم بناسنى هدم ايدرسه مانع اخذى زائل اولمغله ارضى قيمتله اخذه قدرت
حاصل اولور واكر ارض مرقومه حين استيلاء مشركينده مبنيه اولوب صكره مسلميندن بركمسنه نك سهمنده
واقع اولسه مالك قديمى ايچون يوم قسمتده معتبر اولان قيمتيله اخذ ايلمك واسع كوريلور زيرا فى الاصل اكا
بناسيله مالك اولمغله وجه مشروح اوزره اخذ ايله ملك قديمنه اعاده يه متملك اولور واكر ارض مزبوره ده

صاحب السهم ازدیاد بنا ایتمیوب انجق آنی مساکین ایچون وقف یاخود مسلمین ایچون خان یامقبره قیلوب
یاخود مسلمین ایچون مسجد قیلوب ایچنده مسلمین اداء صلوة ایتمشلر اولسه مالك قدیمی آنی اخذه قادر اولماز که
تصرف مرقومله ملك عباددن عتق وتحریر ظاهر اولوب بطریق القیاس شول عبد مأسورك حکمنه التحاق
ایلمشدر که غنیمتده ظاهر اولدقده نصکره بعد القسمة آنی صاحب السهم اعتاق ایلیه نکتهسی اولدر که مالك قدیم
انجق تصرف ذی الیدی نقض ایتمیهرك اخذه قادر در حال آنکه بو مسئلهلرده نقض تصرف ایتمدکجه قیمتله
اخذی متعذر ردر که کرك عبد مرقوم وکرك ارض مرقومه کسنهنك ملکنده داخل اولمامغله مالکندن قیمتله
اخذی ممکن اولمدیغی متقرردر ومسئلهٔ مزبوره ذکر اولنان تحقیقله مسئلهٔ شفعهدن تفریق اولنور که
شفیع نقض تصرف مشتری یه قادر اولمغله نقض ایدوب عقاری ملك قدیمه راجع قیلدقده مالك قدیمدن
شفعه ایله اخذی جائز و واسع کوریلور لکن ما نحن فیهده دخی اطراف مسجد خراب اولوب اصحابی موضع
آخره انتقال ایلدکده اصل محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه ملك واقفه رجوع واتصال ایتمکله مانع زائل اولدیغندن
مالك قدیمی دیلرسه قیمتله آندن اخذ واستحصال ایدر کذلك مأسور اولان بر فرس اولوب صکره غنیمتده وقوعله
تقسیمدن صکره صاحب السهم آنی فی سبیل الله وقف ایدوب بعده مالك قدیمی حاضر اولسه ینه اخذینه قادر اولماز
وقول مذکور قول محمد رحمه الله تعالی در که اول امام مرحمت آمیز هم عقارده وهم متعارف الوقف اولان
منقولاتده وقفی تجویز ایلمشدر اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صور مذکورهده وقفه حکم لزوم تعلق
ایتمیوب عین موقوفه ملك مالکندن خارج اولمامغله مالك قدیمی آنلری اخذ ایله منتهج اولور انجق مسجد
قیلدقده اکا حکم لزوم تعلق ایتمکله مالك اول اخذ ارضنه قادر اولماز که نقض تصرف نافذه مقتدر اولماز
بناء علیه مجانا اخذده نفعی ظاهر ایکن نقض قیمته غیر قادردر کذلك صاحب السهم ثمن غالی ایله بیع ایلدکده
بیعی نقض ایدوب قیمتله اخذده نفعی ظاهر ایکن ینه نقض بیعه قادر اولمیوب انجق بعد البیع ینه ملکندن
ملکه محتمل النقل اولدیغندن حق اخذی باقی اولمغله مشتریدن انجق ثمن غالی ایله اخذه مقتدر اولور اما
تصرفات سابقهدن صکره ارض مرقومه کرك عوضله وکرك بلاعوض محل تملیك اولمقدن خارج اولمغله مجددا
محل تملیك وتملك اولمغله عودت ایتمدکجه اخذینه کسب رخصت ایده مز نظیری شول عبد مأسور در که
غنیمتده وقوعله تقسیمدن صکره صاحب السهم آنده عقد کتابت ایلیه مالك قدیمی حال کتابتده اخذینه
رخصت بولمیوب انجق بدل کتابتدن عجز ایله مانع اخذی زائل اولدقده قیمتله اخذینه کسب قدرت ایدر
کذلك صاحب السهم اول عبدی برکسنهیه مقابلهٔ دیننده رهن ایلدکده مرتهنك مرهونه حق لازمی متعلق
اولمغله راهن آنی فك ایتمدکجه مالك قدیمی اخذینه مستحق اولهمز وبعد الفك مانع اخذی زائل اولدقده
دیلرسه قیمتله اخذه ملتحق اولور لکن مالك قدیمی مالندن دینی ادادن صکره عبدی قیمتله اخذه طلبکار
اولورسه اولبابده مرتهنه کمال حقی واصل اولمغله راهن اکا تسلیم عبد اوزره اجبار ایدر انجق مالك قدیم اداء
دیننده مجبور ومحتاج اولمیوب عبدینی بعد فك الرهن اخذ ایلمك ممکن ایکن اداء دیننه استعجال ایتمش اولمغله
اداده متطوع قیلنوب راهن اوزره آندن برشیئله رجوعه مجال بولهمز لکن صاحب السهم اول عبدی
برکسنهیه مدت معلومهده ایجار وقبض اجرت ایلدکدنصکره مالك قدیمی حاضر اولسه نقض اجاره برله قیمتله
اخذه قادر اولور که اجاره بعض اعذار ایله منتقض ومالك قدیمك اخذده ثابت اولان حقی تصرفات سائرهیی
نقض ایتمزسهده اجارهده عذر ناقضدر نظیری شول فساد بیع ایچون استرداد مبیعده ثابت اولان حق بایعدر که
سائر تصرفاتی نقض ایتمز ایکن نقض اجارهده عذر نافعدر کذلك عیبله رد ده ثابت اولان حق مشتریدر که
تصرفات سائرهده جاری دکل ایکن نقض اجارهده عذر جاریدر واکر مأسور اولان بر ناقه اولوب صاحب السهم
آنی حج یاخود عمره ایچون بدنه قیلمغله تقلید واشعار یاخود اضحیه ایچون تعیین واحضار ایلدکدنصکره مالك
قدیمی ظاهر اولسه بو بابده قیمتله اخذه قادر اولور که بو تصرفله آندن ملك صاحب السهم زائل وقاصر
اولمامشدر کورمزمیسنکه آنی بیعه شروع ایلسه بیعی مشروعدر اما سبقت ایلین مسئلهٔ وقف بشقهدر که
آنده ملکی زائل وبیعی باطلدر وقول مذکور ایله متبین اولمشدر که وقفده اضحیه وبدنهیه قیاسله تجویز استبدال
ایدنلرك خطاسی ظاهر وبیندر وناقهٔ مزبورهیی مالك قدیمی قیمتله اخذ واسترداد ایلدکده صاحب السهم
دخی اول قیمتله بدنهٔ اخری آلوب مکان اولییه وضع وایراد ایدر که آنك حقنده قیمت آنده ایجاب حق الله
قیلدیغی ناقهدن عوض وحکم عوض حکم معوضدر واکر مأسور اولان برعبد اولوب آنی برکسنه اعدادن

مطلب بنقض الشفیع الوقف اذا وقف المشتری

مطلب الاختلاف فی وقف المنقول

مطلب الاعذار فی نقض الاجارة

مطلب بمنع الاستبدال فی الوقف

قیمتندن

قیمتندن اقل یاخود اکثر ایله اشتراد نصکره حین وفاتنده آنی برشخصه وصیت قیلمش اولسه مالك قدیمی آنی
موصی لهدن قیمتله اخذه رخصت ویریلور زیرا وصیت مزبوره بعد الوفاة عین عبدی تبرع ایدوکی بی التباس
اولمغله حال حیاتنده هبهٔ عبد ایله تبرعی اوزره قیاس اولنوب آنده مالك قدیمی موهوب لهدن قیمتله اخذه
قادر اولدیغی کبی بونده دخی مقتدر اولور اما بعد الاشترا کسنهیه وصیت ایتمیوب ملکنده ایکن وفاتی ظاهر
اولسه مالك قدیمی آنك اشترا قیلدیغی ثمنله وارثندن اخذه قادر اولور زیرا وراثت عین خلافت اولمغله
مورونده ملك وارث همان ملك مورثدر حتی وارث مبیعی بایع مورث اوزره عیبله رده قادر ومشترای مورثده
مورث کبی مغرور قیلنهجغی ظاهردر پس مالك قدیمی مورثدن ثمنله اخذ ایلدیکی کبی وارثدن دخی اخذه
مقتدردر اما موصی له اول عینه انجق سبب جدید ایله مالك اولوب ملك موصی ایله متملك دکلدر حتی بایع
موصی اوزره عیبله رده غیر قادر ومشترای موصیده مغرور قیلنهجغی متعذردر مؤلف دقیق الاعتبار اقر الله
تعالی عینه فی دار القرار دیرکه اکر اول میت رقبهٔ عبدی وصیت ایتمیوب انجق خدمتنی یاخود غلهٔ کسبنی وصیت
ایتمش اولسه اولبابده مالك قدیم ایچون عبدی کرك ثمن وکرك قیمتله اخذه رخصت یوقدر زیرا موصی لهك
آنده حق لازمی متحققدر حتی وارث اول عبدی بیعه واول حقی ابطاله قادر وملتحق اولهمز پس مالك قدیمی
آنی وارثدن اخذه قادر اولماز که آنده حق موصی له متقرردر وموصی لهدن اخذه دخی مالك اولماز که بدل ایله
حق اخذی انجق مالك عینك یدندن ممکن ایکن موصی له عین عبده غیر متملکدر اما صورت سابقه بشقهدر که
آنده موصی له عین عبده مالك اولمغله مالك قدیمی قیمتله اخذه متملکدر اما خدمت یاخود غله ایله موصی له
فوت اولدقده وارثدن ثمنله اخذه قادر اولور که مانع اخذ اولان حق موصی له موتله باطل اولمغله حق مالك
قدیم ظاهر اولمشدر ینه مؤلف دقیق الاقوال بعده الله تعالی عن جمیع الاهوال فی جمیع الاحوال دیرکه عبد
مأسور ایکی کسنه بینلرنده مشترك اولوب غنیمتده وقوعله تقسیمدنصکره احدهما حاضر وآخر غیر حاضر
اولسه حاضر بولنان صاحب السهمدن نصفنی نصف قیمتله اخذه قادر اولور زیرا اخذی انجق ملك قدیمله
حاصل وهر بری نصف عبده مالکدر وحکم کل اجزاده اعتبار اولنمق اعتبار صحیح المسالکدر واکر ایکیسی
معا حاضر اولوب انجق احدهما اخذه طالب وآخر صاحب السهمده ابقایه راغب اولسه طالب اخذ ایچون
نصفنی نصف قیمتله اخذی جائز ومناسب کوریلور زیراهر برینك کندو حصهسنده رأیی معتبر ایکن طالب
اخذ خیار شریکنی ابطاله مالك اولمدیغی کبی اول دخی بونك اختیارینی ابطاله متملك اولهمز کذلك اولبابده
صاحب السهم سز بکا ضرر تبعیض ملکی الحاقله عبدیمی اوزریمه افساد ایده یورسز پس تماما اخذ
ایدرسز یاخود تماما یدمده ابقا ایدرسز دیو نزاع ایلسه اول دخی استماع اولنماز که مالك قدیمدن دفع ضرر الزم
وصاحب السهمدن دفع ضرر اوزره مقدمدر بناء علیه مالك قدیم آنك یدندن خواه ناخواه اخذ ایلمك بی اشتباهدر اما
مالك قدیم شخص واحد ایکن فوت اولوب ایکی اوغلنی ترك ایلدکده حکم مسئله بشقهدر که آنده احد الابنین
ایچون صاحب السهمك رضاسی بولنمدقجه اخذ نصفله قضا اولنماز زیرا بو بابده اصل ملك مورثك اولوب
ورثه آنك مقامنه قائملردر ومورث حال حیاتنده عبدك بعض اجزاسنی اخذ وبعض اجزاسنی ترکه مالك اولمیوب
بلکه جمیعا اخذی یاخود جمیعا ترك وتسلیمی لازم اولمقله ورثهسنه دخی لازم اولور سؤال اولنورسه که
تقدیر مشروح اوزره مورث حیاتنده ایکن نصف عبدی ترك وتسلیم ایدوب نصف باقیدن ساکت اولدقده
حقنده تسلیم تمامی ثابت اولمق اقتضا ایدر که احدالوارثین کندو حصهسنی ترك وتسلیم ایلدکده حکم تسلیم
حق آخرده دخی ظاهر اولوب بر دخی تمام عبدی اخذه قادر اولمیهلر جوابده دیرز که بلی حکم مسئلتین متحد
انجق حق مورثده وجه تسلیم متعدددر زیرا مورث نصف عبدی تسلیم ونصف آخرینی نصف قیمتله
اخذه طالب اولورسه بو قولی هیچ تسلیمدن عد اولنمایوب ینه تمام عبدی اخذه قادر اولور اما نصفی تسلیم
ونصف آخردن سکوت ایدرسه مسئلهٔ شفعه کبی مورث تسلیم تمامه مالك اولدیغندن حقنده تسلیم بعض همان
تسلیم کل قیلنمغله بر دخی اخذ تمامه مقتدر اولماز لکن احد الوارثین حق آخرده مالك تسلیم اولمادیغندن
احدهمانك تسلیمی انجق مورثك تسلیم نصف وطلب نصف آخری حکمنده داخل وحکم تسلیمی باطل اولمغله
صکره دن اخذ تمامده توافق ایتدکلرنده اخذ تمامه واصل اولورلر واکر مشرکین بر بلده اوزره استیلا ایدوب
صکره مسلمین یدلرندن انتزاعله استعلا برله بین الغانمین تقسیم اولندقده اول بلدهدن برخانه برغانمك سهمنه
تسهیم اولنوب اول غانم اول خانهنك بعض ابنیهسنی هدم ایلدکدنصکره مالك قدیمی ظاهر اولسه بو صورتده

مطلب للوارث ان یرد ما اشتراه المورث

هم خانه سنی وهم بعینه قائم اولان انقاضنی خانه نك یوم تقسیمده معتبر اولان قیمتیله اخذه قادر اولور که انقاضی
دخی فی الاصل مملوکی ایدوکی امر باهر در کورمز میسنکه قبل الهدم حاضر اولیدی البته عرصه و بنـاىی تماما
اخذه قادر اولور ایدی پس بعد الهدم دخی بو یله در واول هدمله قیمت خانه دن برنسنه اسقـاط اولنماز که
ویره جکی قیمت فداء ملکی اولوب فدا دخی انجق مقابل اصل اولمغله اصلده فعل مکتسب یاخود غیر مکتسب
ایله عارض اولان نقصـانله فدادن هیچ نسنه اهباط اولنماز بنـاء علیه صاحب السهم انقـاضنی استهلاك
ایتمش اولسه بیله فدادن برنسنه عهدهٔ مالك قدیمدن حط وتنزیل اولنماز امامسئلهٔ شفعه بشقه‌در که شفیع انجق
مشتری بنایی هدم ایلدکدن صکره حاضر اولسه اخذ انقـاضه قادر اولمیوب انجق ارضی ثمندن حصه سیله
اخذه مقتدر اولور زیرا اشفعه ایله حق اخذی عقاره مخصوص ومنقولده غیر ممکندر وانقـاض بنا منقولاتدن
ایدوکی متبیندر وهم شفعه ایله اخذ انجق منزلهٔ شرایه نازلدر که شفیـع من اول الامر ثمنـله تملك مأخوذ ینه
نائل اوله جقدر و بنادخی منزلهٔ وصفه نازل اولمغله فعل مکتسب ایله ضایع اولدقده ثمندن حصه‌سی عهدهٔ شفیعدن
ساقط وزائل قیلنور اما بو بابده مالك قدیم خانه‌سنی فدا ایله ملك قدیمنه اعاده ایدوب فدادخی بیان مشروح اوزره
مقابل اصل اولوب مقـابل اوصاف اولمـامغله قیمت اصلدن برشیئی اسقاطده اکا اسعاف اولنماز وعلی هذا
خانهٔ مزبوره مقـامنده بارض اولوب اول ارضده دخی اشجار نخل بولنمغـله ثمری رسیده اولدقدن صکره
مالك قدیمی حاضر اولسه ارض ونخلك یوم تقسیمده معتـبر اولان قیمتلریله ارض ونخـل وثمری تمـاما اخذه
قادر اولور کذلك صـاحب السهم ثمری اکل یا بیع ایتمش یاخود نخلی قلع یاقلع ایتمك اوزره بیع ایتمش بولنسه
ینه حکم سابق اجرا اولنور زیرا ویره جکی قیمت ارض ونخل انجق مقابلهٔ اصلده فدا اولمغله فوات وصفله آندن
برشیئك سقوطی رواکوریلمز انجق نخل وثمر بعینه یدغاصبده قائم ایسه آنی دخی اخذه ملازم اولوب و یدمشتریده
قائم ایسه اشترا ایلدیکی ثمنله دیلرسه اخذینی ملتزم اولور امامسئلهٔ شفیع بشقه‌در که شفعه عقاره خاص ومنقوله
غیر شـاملدر وشفیع ایچون حق شفعه سی باقی اولدقجه تصرف مشتریده ولایت نقضی حاصلدر بنـاء علیه
بزدخی حکم ایده رز که صـاحب السهم نخلی قلع اوزره بیع ایدوب مشتری دخی هنوز قلع ایتمدین اول ارضك
شفیعی حاضر اولدقده بیع نخـلی نقض ایدوب مشـتری اولدن ثمنله ارض ونخلی تمـاما اخذه قادر اولور
مؤلف دقایق نثـار ملا الله تعـالی قبره من الانوار دیرکه برکسنه بر عبدی اشـترا ایدوب هنوز قبض ایتمدین
مشرکین اول عبـدی اسیر ایلدکدن صکره مسلمین آنی اخذ و برغانمك سهمنده تسهیم ایتـدکلرندن صکره
بایع ومشتری معا حاضر اولسه لر بایع دیلرسه قیمتیله اخذه مشتریدن احق کوریلمك ظاهردر که قبل الاسر آنده
ید بایع ثابت واستیفـاء ثمن ایدنجیه دك حبسنه احق ایدوکی باهر ایدی نکتـه سی اولدر که مبیع قبـل القبض
ضمان ملك بایعده در که هالك وضایع اولدقده ملك بایع اوزره هـالك وضایعدر وحکم ایده رز که اخذ ایچون
اداقیلدیغی قیمتده متبرع دکلدر که اداء قیمت ایتمدکجه احیـاء حقنه وصولی ممتنعدر بناء علیه بعد اخذ البـایع
مشتری مخیر قیلنوب دیلرسه هم ثمن اول وهم قیمتله یدبایعدن اخذ ودیلرسه بالکلیه ترکی مقرر قیلنور ومشتری ایچون
ثبوت خیاری التزام ایلدیکمز انجق اعطاء قیمتله ثمن اصلیدن زیاده یی فی الاصل التزام ایتمشیکن شمدی اوزرینه
الزام اولندیغندندر لکن صورت مفروضه ده بایع قیمتله اخذندن نکول ایدرسه اولبابده مشتری دیلرسه قیمتله
اخذ وقبول ایدر که اسرعبد ملك مشتری اوزره واقع اولمغله اخذ ایله کما کان ملکنه اعاده سی واسع کوریلور
وبعد الاخذ مبیع مشتری یه سالم اولمغله اصل ثمنی بایعه اداسی لازم اولور لکن بایع عبدی ید مشتریدن اخذ واداء ثمن
ایدنجیه دك حبس ایلمك دعواسنـه شروع ایلسه بودعواسی مسموع کوریلمز زیرا ابتـداء امرده عبدی قیمتله
اخذدن امتناعله حق حبسنی زائل قیلوب حالنی شول منزله نازل قیلمشدر که بایع مبیعی مشتری یه تسلیمدن صکره
ثمنله حبس ایچون استردادنه طـالب ومائل اوله ینه دیرکه عبد مأسورك مالك قدیمی فوت اولوب برابن صغیرینی
ترك واکا برکسنه یی تعیین وصی قیلمش اولدقدن صکره اول عبد غنیمتده ظاهر اولسه وصی مرقوم عبد صغیر ایچون
قبل القسمة مجانا و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور که بیان مشروح اوزره وارث بومسئله ده مقام مورثه قائم اولمغله
حق اخذی موت مورثله ساقط ومنعدم اولماز امامسئلهٔ شفعه بشقه در ووصی مزبور صغیرك مفروض الحیوة اولان
باباسی مقامنه قائم اولمغله قیمتله اخذنده میتك مالی قالمیوب صغیرك آناسندن منتقل مالی بولندقده قیمت مزبوره انجق
مال صغـیردن لازم اولور که قیمت مزبوره دین صغیر اولمغله مالندن اداسی مستلزم اولور و اولبـابده طرف
مالك قدیمدن وکیـل اخذ اولان کمسـنه اوزره عهدهٔ اداسی متوجـه اولمدیغی کبی وصی مزبور اوزره دخی

مطلب حکم الشفعة اذا هدم المشتری البناء

مطلب الشفعة تختص بالعقار دون المنقول

عهده

عهدهٔ اداسی متوجه اولماز زیرا اخذ مذکور جنایتدن فدا منزلنه نازل اولمغله فداء جنایتده وکیل انجق نائب محض
اولوب لزوم عهده‌دن بری اولدیغی کبی بونده دخی متبریدر امامسئلهٔ شفعه بشقه‌در که وصی یاخود وکیل شفعه ایله
اخذ ایلدکده اوزرلرینه عهدهٔ ادا لازم واوزرلرینه کندو مالللرندن مطالبهٔ ثمن متوجه وقائم اولوب بعد الاداء
صغیر یاخود موکل اوزره رجوعی هویدادر که شفعه ایله اخذ حق شفیعده من اول الامر شرا ایله تملك مبتدادر
لکن وصی صاحب السهم ایچون قیمته ضامن اولدقـده قیمتله حکم ضمان اوزره مطالبه اولنوب بعـد الاداء
صغیر اوزره الزام دینده ولایتی قائمه اولمغـله مال صغیرده صحت رجوعنی متضمن اولور اما وکیل بالاخـذ قیمته
ضامن اولدقده اول ضمانده متطوع اولمغله موکل اوزره راجع اوله مز که وکیل ایچون موکل اوزره طرف موکلدن
ضمان قیمتله مأمور اولمیان کمسنه لر ایچون الزام دینده ولایتی یوغیکن کندو نفسی ایچون الزام دینی نیجه واسع کوریلور
مکر که اکا ضمانله دخی امر وتنبیه ایتمش اوله اولبابده امری ایله اوزرینه رجوعی تصحیح وتوجیه اولنور واکر وصی
عبدی مال صغیردن قیمتله اخذ ایلدکدنصکره برکسنه میت اوزره مالیت عبدی محیط اولان دین اوزره اقامت
بینه یه قیام ایلسه البته اول دین ایچون بیع عبد التزام اولنور که عبـد مورثك ملك قدیمنه اعاده اولنوب ملك
مورثده حق غریم حق وارث اوزره مقـدم ایدوکی مالاکلام مدر و بوصورتده وصی اداء فداده متطوع قیلنمق
لازم اولمغله مال صغیردن ادا قیلدیغی نسنه یی صغیر ایچون غارم اولور زیرا ترکه دینله مستغرق اولمق ملك وارثه
مانع اولمغله وصینك اولبابده اخذی صغیر ایچون اولمدیغی ظاهر وساطع اولمشدر وفداده تطوع وصی اجنبی
آخرك تطوعی ایله تنظیر اولنماز که صاحب السهم تسلیم عبددن اجنبی آخر اوزره امتناع ایلمك ممکن اما وصی اوزره
غیر ممکندر زیراوصی قائم مقام موصی اولمغله صاحب السهم عبدی قیمتله تسلیم موصی اوزره اجبار اولندیغی کبی
بعد الموت تسلیم وصیسی اوزره دخی اجبار اولنور بلکه انکله تنظیر اولنور که میتك مالیت عبـدی محیط اولان
دینی ظاهر ایکن وصی مال نفسندن اداء فدا ایله اخـذینه مباشر اوله اول بابده عبد غریم ایچون مقابلهٔ دینده
بیع اولنوب وصی فداسنده متطوع اولدیغی کبی بونده دخی متبرع قیلنور ومسئلهٔ مزبوره شول مسئلهٔ جنایته
تشبیه اولنور که میتك عبدی برجنـایت ایتمکله وصی مال صغیر دن صغیره قصد شفقتله فداسنی ادادن صکره
میت اوزره دین محیط ظاهر وهویدا اوله ومعنای واحد میان مسئلتینی جامع اولمغله بیان مشروح اوزره ایکیسی
حکم واحده مجتمع اولمشلردر ینه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده وصی عبدی صغیر ایچون فدا قیلمیوب انجق حکمی
قاضی یه رفع ایتمکله قاضی اکا فدا ایله امر ایدوب اولوجهله فدایه مبادرت ایلیوب یاخود فدا سنه قاضی بالنفس
یاخود امر قاضی ایله امناسندن برامینی مبـاشرت ایلدکدن صکره دین میت اوزره بینه اقامت اولنسه آنده غرما
مخیرلردر که دیلرلرسه مال صغیردن صاحب السهمه ویریلن قیمتی صغیره ادا بعده دینلری ایچون بیع عبـده
ابتدا ایدرلر ودیلرلرسه مطـالبهٔ دینله تقاضا ایتیوب اولبابده قاضی دخی عبدی ینه صاحب السهمه رد وقیمتی
صغیره رد ایله قضـا ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق ممتنعدر که قاضی صغیـر ایچون اداء فدا ایله
حکم ایدوب حکم قاضی انجـق باعتبار النظر نافذ ایکن مؤدی فدایی اداسنده متطوع قیلمغه مانع در امامسئلهٔ
متقـدمه بشقه در فعلی هذا وصی عبـدی صغیر ایچون بغیر امر القاضی اخذ ایدوب بعـده عبـدك نصف
قیمتی مقداری دین میت لاحق اولسه البته عبـد بیع اولنوب غریمی استیفاء دین ایلدکدن صکره فضلهٔ ثمنی
میراث اولمق اوزره صغـیره ویریلوب ینه اعطاء قیمتده متطوع اوله جغی متحقـق اولور زیرا بو تصرف نظر
صغیری غیر مشتملدر که قیمتله جمیع عبدی فدا قیلمش ایکن صغیره انجق نصف عبد واصل اولمشدر بو جهتله
صغـیر اوزره نفوذ تصرفی ممتنع اولمغـله اداء فداده متطوع قیلنور لکن مسئلهٔ مفروضه ده فداء وصی امر
قاضی ایله واقع اولمش اولسـه اولبابده قاضی غرمایه دیلرسکز فداء عبد دن مقدار حصه کزی عهده کزه التزام
ایدرسزین دخی عبـدی دینلریکز ایچون بیع ایده رم والا عبـدی صاحب السهم اوزره رد وفدایی آندن
اخذ ایده رم دیمکله حکم قاطع ایدر زیرا بو بابده مؤدی فدایی متطوع قیلمق غیر ممکندر که فداسی امر قاضی ایله
واقـع اولوب امر قاضی دخی حکم اولمغـله حق صغیرده نفوذی انجق هم صغـیره وهم مؤدی فدایه شرط
نظر ایله متعـین اولور بوصورتده غرما فدادن مقـدار حصه لرینی التزامدن امتناع ایدرلرسه البته عبـدی
صاحب السهم اوزره رد ایله قطع نزاع اولنور مکر عبدك ید صاحب السهمده ایکن بدننده یاخود قیمتنده بعض
زیاده حادث اولمق قاضینك نظر اللصغیر طرف صغیردن فدا ایله امرینه باعث اولمش اوله اولبابده صغیر اوزره
توفیر منافع ایچون فداسی مال صغیردن واقع اولور بوصورتده فداء عبد ایچون امر قاضی ایله اعطا اولنه جق مال

اول صغيرك مالى مخصوصى اولميوب بلكه مال ميتدن ايكن دين ميت دخى تركه سنى محيط بولنمغله غرماسى بزلر
بومالله فداء عبده راضى اولميوب همان ديغز ايچون اول مالى اخذ ايده رز ديو نزاعه شروع ايلسه لر اخذلرى
مشروع كوريلور زيرا فرض مذكور اوزره تركۀ ميت حق مخصوصلرى اولمغله نفسلرى ايچون اختيار نفع
وضررده مرادلرى اوزره امضاء حكمى اولمق لازم ومرصوصدر واولبابده وارث ايچون فداء عبده مباشرت
ممتنعدر كه تركه دينله مستغرق اولمق ملك وارثه مانعدر ينه ديركه عبد مزبورى مشركين يد صاحب السهمدن
دفعۀ ثانيه ده اسير ايدوب بعده مسلمين ينه اخذ وسهم غانم آخره تعيين ايتد كلرندن صكره مولاى قديمى
حاضر اولسه اخذينه بروجهله قادر اولماز زيرا اسر ثانى ملكى اوزره جارى اولميوب انجق ملك غانم اول اوزره
طارى اولديغندن حق اخذى انجق غانم اول ايچون ثابت وحق مالك قديم انجق حق غانم اولده متثبت
اولمغله غانم اول آنى قبل القسمة مجانا وبعد القسمة قيمتله اخذ ايله مالك اولدقجه مولاى قديمى سبيل اخذنده
سالك اوله مز وغانم اول غانم ثانيدن قيمتله اخذ ايلدكده مولاى قديمى ديلرسه آندن انجق ايكى قيمتله اخذه قادر
اولوركه غانم اول احياء ملكنه محتاج اولوب اداء قيمتله ملكنى احيا ايتمكله اول اداده متبرع اولمديغى ظاهردر
بناء عليه مالك قديمى ديلرسه آنى انجق قيمت اولى وغانم اولك ثانيه ويرديكى قيمت ثانيه ايله اخذه مقتدر اولور
كذلك مسئلۀ مفروضه ده غانم اولك مقامنده اول عبدى اعدادن اشترا ايلين مشترى بولنوب آنك يدندن
دفعۀ ثانيه ده اسير اولدقدنصكره مشترى آخر آنى اعدادن اشترا قيلمش اولسه ينه حكم مذكور بتمامه بونده دخى
اجرا اولنوركه مشترى اول مشترى ثانيدن ثمن ثانى ايله اخذ ايتمدكجه مولاى قديم ايچون اخذى ممكن اولميوب
واخذ ندنصكره دخى ديلرسه انجق ايكى ثمنله اخذ ياخود بالكليه ترك وتسليم ايده جكى متعيندر واكر بر عبدك
مالك قديمى عبدى صاحب السهمدن قيمتله ياخود مشترى اعدادن ثمنله اخذه طالب اولدقده قاضى دخى
عبدى اكا تسليمله قضا ايدوب ياخود صاحب السهم ومشترى بلاقضاء اكا تسليمده اظهار رضا ايتدكلرندن صكره
لازم اولان قيمت وثمنى ويرمدكجه عبدى تسليمدن نكول ايلسه لر بو نكوللرى مشروع ومقبول كوريلور زيرا
مولاى قديمك احياء ملكى انجق فداء لازمى ايله ممكن اولمغله اول فدايى ادا ايدنجيه دك ملكينك جواز حبسى
متبيندر وهم بو بابده صاحب السهم ومشترى البته راد آبقدن ادنى دكل ايكن رد آبق مقابلۀ جعل واجبده
مستوجب حبس اولدقده بو بابده بطريق الاولى در بو صورتده مالك قديم اول فدايى تسليم ايدوب ياخود
ايتميوب انجق هنوز عبدى قبض ايتممش ايكن آنى شخص آخره بيع ايلسه بو بيعى البته باطلدر اكرچه فدايى
تسليم ايتمدكده البته تسليم عبددن عجزى ظاهر واو وجهله بطلان بيعى باهردر لكن فدايى ادا ايلدكده
وجه بطلانى اولدركه مبيع البته يد ذى اليدده قبض ايلديكى فداء مقابله سنده مضمون ايدوكى نماياندر كورمزميسنكه
مبيع مرقوم هالك اولدقده البته رد فداسى لازمدر بو جهله عبد مرقوم مقبوض الثمن اولان مبيع فى يد البايع
منزلنه نازل ياخود اقاله ياعيبله رد حكمى اوزره قضاء قاضى ايله ياخود بلا قضاء فسخ بيعدن صكره مبيع
فى يد المشترى منزلنه نازل اولوب صورت اولاده بيع مشترى وثانيده ده بيع بايع باطل اولديغى كبى عبد مزبورده دخى
بيع مالك قديم باطل اولور لكن صورت ثانيه صددنده اولديغمز مسئلۀ عبدى قياسده اقرب الاشباه ايدوكى
بى التباسدركه بو محلده مؤلف كرامت بنيان مالك قديم اول عبدى ذى اليده بيع ايلمك جائزدر ديو ذكر
وبيان ايلمشدر وصورت اولى ده مشترى مبيعى بايعنه بيع ايلمك ممكن اولمديغندن عندمزده ظاهر ومتبين
اولمشدركه عبد مرقوم وجه مشروح اوزره فسخ بيعدن صكره يد مشتريده بولنان مبيع ايله موازى ومواز ندر
وعبد مرقوم ملك مولاى قديمه عود تندن صكره ينه مضمون بالفدا اولديغى كبى مبيع مرقوم دخى اصل ملك بايعه
عودتندن صكره ينه مضمون بالثمن ايدوكى هويدادر ومبيع مرقومده ذى اليده بيعى صحيح وآخره بيعى غير صحيح
اولديغى كبى عبد مرقومده دخى ذى اليده بيعى صحيح وآخره بيعى باطل صريحدر بناء عليه مولاى قديمى
عبدك عيب حادثنه واقف اولدقده قبل القبض رده قضاء قاضى ايله وبلا قضاء قادر وبعد القبض رده انجق
قضاء قاضى ايله مقتدر اولوب شول بايع منزلنه نازل قيلنوركه مبيعنى مشترى عيبله رد ايدوب بيعلرى قضاء
قاضى ايله منفسخ اولدقدن صكره مبيعك عند المشترى حادث اولان عيبنه واقف وواصل اوله واكر مالك قديم
عبدينى بعد الاسر هيچ كورممش ايكن فدا ايله اخذ ايدوب كوردكدنصكره اخذندن نادم اولسه بو صورتده
صاحب السهم اوزره ردى ممكن ومنتظم اولماز كه خيار رؤيتله ردى شراء مبتدايه مخصوص ايكن بو بابده
اخذى انجق اعادۀ ملك قديمنى مستلزم اولمشدر لكن حكم مزبور اول وقتده جارى دركه عبد اوزره مقدما

مطلب راد الآبق حبسه الى
ان يستوفى الجعل

يدنده بولنديغى حالتدن جانب نقصانه تغير طارى اولميه زيرا طارى اولدقده جوازردى آشكاردركه فدا ايله انجق حالت
اصليه سى اوزره اعادۀ ملكنه طلبكار اولوب بعد التغير مقصودنده تخلل خلل بديدار اولمغله ردى جائز وسزاوار
كوريلور ينه ديركه عبد مأسور بيك درهمه مساوى ايكن بركمسنه اعدادن آنى يوز درهمه اشترا واخراج ايلدكده
مالك قديمى بشيوز درهم دينله وفات وبر ابن صغيرينى ترك ايتمش بولنمغله غرما ووصى حاضر اولدقلرنده غرما
فداسندن نكول ايلسه لر وصى ايچون مال صغيردن يوز درهمله فداسى مشروع ومقبول كوريلور زيرا عبدى
بعد الفداء بيك درهمه بيع ايدوب ايچندن ميتك بشيوز درهم دينى ادا وصغير ايچون يوز درهمى مقابلنده
بشيوز درهم پيدا اولمغله منفعتى ظاهر وهويدا در ونظر صغيرى متضمن اولان مواضعده وصى فداده متطوع
قيلنماز ومسئلۀ مزبوره فداء جنايته قياسله اظهار وابدا اولنوب آنك حكمى بونده دخى اجرا اولنمشدر بو صورتده
بعد اخذ الوصى قيمت عبده نقصان كلوب انجق بشيوز درهمه مساوى اولسه البته غرما ايچون بيع اولنوب
ينه وصى اوزره غرامتدن برشيئى محتوى اولماز زيرا وقت اخذنده نظر صغير ظاهر وتصرفنده نفع صبى متقرر
اولدقدن صكره بهاسنده حصول نقصانله حكم تصرفى متغير اولماز كورمزميسنكه عبد مزبور بعد اخذ الوصى
هالك اولدقده وصى يه غرامتدن برنسنه مستمسك اولماز پس بو دخى آنك كبيدر واكر مسئلۀ مرقومه ده مقام
غرماده صغيرك براخ غائبى بولنوب وصى آنى بيلديككندن مال صغيردن يوز درهمله عبدى فدا قيلدقدن صكره
اول غائب حاضر اولسه نظر اولنوركه فداسى امر قاضى ايله واقع اولمامش ايسه نصف فداده متطوع قيلنوركه
نصف عبدده مال صغير ايله ملك غائبى احيا ايتمش اولوب اول دخى حقنده شرعا ممتنع اولمغله اول نصفده
متطوع قيلنور اما مسئلۀ اولى بشقه دركه آنده جميع عبدده ملك صغيرى احيا ايدوب نصفنده ملك غرمايى
استحيا ايتمشدركه دين ميت تركه سنى محيط وشامل اولدقده البته تمام تركه ملك وارثه داخل اولور كورمزميسنكه
وارث دين ميتى محل آخردن قضا برله تركه يى نفسى ايچون استخلاصه قادر اما احد الوارثين حصۀ شريكنى
محل آخردن ادا برله ملك مشتركى نفسى ايچون استخلاصه غير مقتدردر واكر فداسى امر قاضى ايله واقع
اولمش ايسه اول بابده قاضى اول غائبى تخيير ايدوب ديلرسك نصف فدايى ويريرسك تاكه عبد صغير ايله
بيندكزده بروجه مناصفه مشترك قيلنور ودلرسك عبدى اعدادن اشترا ايلين كمسنه اوزره رد
وصغيرك يوز درهمنى استرداد ايده رز ديو تعيين مضار ومنافع ايدركه وصى امر قاضى ايله ادا قيلديغى فداده
البته متطوع قيلنماز وفداء مزبور اكرچه صغيره نافع ايدى لكن فسخ فدا ايله ينه نفع صغير ضايع اولماز كه
صغير مزبور كبير اولدقده ديلرسه عبدى يوز درهمله فدا ايدوب نصف فداده قرنداشى طرفندن متطوع
اولمق ممكن ومتسعدر ينه ديركه مسئلۀ مزبوره ده مشترى اول عبدى اعدادن ايكى يوز درهمله اشترا قيلمش
اولوب ميت اوزره دخى طقوز يوز درهم دين اولديغى نمايان اولسه وصى آنى صغير ايچون ايكى يوز درهمله
فدا قيلمق جائز وشايان اولماز كه ثمندن طقوز يوز درهم دينى ادادنصكره صغير ايچون انجق يوز درهم قالوب
باقى يوز درهمله خسران صغيرى موجب اوله جغى ظاهر وعياندر بو يله ايكن وصى فداء مزبوره مباشرت ايلسه
نظر اولنور اكر مباشرتى امر قاضى ايله واقع اولمامش ايسه بو تصرفى بيان مشروح اوزره نظر صغيرى متضمن
اولمامغله فداسنده متطوع قيلنور بوندنصكره عبد مزبور ضعف قيمتى اولان ايكى بيك درهمله بيع اولنسه
بعد اداء الدين باقى قلان بيك يوز درهم صغير ايچون ابقا اولنوب ينه وصى فداسنده متطوع اولمق اوزره استبقا
اولنوركه معتبر اولان وقت اخذنده اخذى نظر صغيرى متضمن دكل ايكن صكره دن حادث اولان زياده ايله
اول حكم ثابت تغيير والغا اولنماز ينه ديركه واكر مباشرتى دين ميت وقت امرنده معلوم قاضى اولمديغندن امر
قاضى ايله واقع اولمش ايسه بو صورتده وصى فداسنده متطوع قيلنميوب انجق قاضى غريمى على وجه الاجبار
تخيير ايدوب ديلرسك دينك قيمت عبدك طقوز عشرى اولمغله فدانك طقوز عشرى اولان يوز سكسن درهمى
سن اوزريكه التزام ايدرسين والا عبدى مشترى يه رد وفدايى استرداد ايده رم ديو حكم وتقرير ايدر بو صورتده
غريم شق اولى ملتزم اولورسه مال صغيردن ويريلن فدا مشترى يه سالم اولوب بعده عبدى بيعله غريم استيفاء
دين ايدوب باقى قلان ايكى يوز سكسن درهمى صغير ايچون ابقا اولنمغله صغير ايچون سكسن درهمله منفعتى مستلزم
اولور بو صورتده قبل البيع عبدك بدننده ياخود بهاسنده نقصانى ظاهر اولوب بيعى انجق مقدار دينله ياخود
اقل ايله متيسر اولسه اول بابده صغير حصۀ فدادن شئ آخر ايله رجوعه قادر اوله مزكه وقت اخذده معتبر اولان
حكم سابق متقرر اولدقدنصكره حادث اولان زياده ونقصانله متغير اولماز نظيرى اولدركه عبد مزبور

بعد الاخذ هالك اوله اول بابده دخی صغیر و وصی وغریم ومشتریدن بریسی آخر اوزره برشیئله رجوعه مالك
اوله مز ومسئلهٔ مزبوره شول مسئله یه تشبیه ایله توجیه اولنمشدر که میت مدیونك ترکه سندن برعبد برکمسنه یی
شجهٔ موضحه ایله شج ایتمش اوله اول جنایتدن حکم فداسی جمیع مذکوراتده حکم فداء مأسور اوزره
ایدوکی ظاهر وهویدادر والله اعلم

باب اسر عبد المرتد قبل الردة و بعدها * یعنی مرتدك ردتندن مقدم یامؤخر مأسور اولان عبدینك تفاصیل
احکامی بوبابده کشف واعلام اولنور مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه مشرکین برکمسنه نك عبدینی
اسیر ایدوب دارلریله احراز لرندنصکره اول کمسنه مرتد اولوب دار الحربه لاحق اولوب بعده مسلمین اول عبدی
مشرکیندن اخذ واخراج ایلسه لر البته اخذ ایدنلرك فیئیده ادراج اولنور مترجم فقیر دیرکه مسئلهٔ مزبوره
اصل کتابدن بوموضعده بعض نسخده موجود اولمغله ترجمه سنه بذل مجهود اولندی شارح الکتاب شمس الائمهٔ
جلالتمآب دیرکه بزباب المرتد فی دار الحرب ومعه ولده مسائلنده و مابعدنده بیان ایلدیك که مرتدك دار الحربه
لحوقی قضاء قاضی یه متصل اولمدقده حکم غیبتده داخل ومتصل اولدقده منزلهٔ موته نازلدر ومالك قدیم
فوت اولدقده ورثه سی عبد مأسوری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذده اکا خلف اولدقلری کبی
ردت اوزره لحاقیله قضادن صکره خلف اولورلر واول بابده مشرکینك عبدی اسیر قیلملری مالك قدیمك
ردتندن مقدم یامؤخر ولحاقندن مقدم یاخود لحاقندن مؤخر و قضاء قاضیدن مقدم اولمق برابردر و مرتد
مزبور قبل القضاء قبول اسلامله عودت ایدوب صکره عبدی غنیمتده ظاهر اولسه مرتد مزبور بعد الغیبة
راجع ولان غائب منزلنده قیلنمغله عبدینی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولور لکن
بعد اللحاق ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین عبدی اعدایه اسیر اولوب صکره غنیمتده
ظاهر اولسه قیاس قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره قبل القسمة بلاشیء اخذه قادر اولور اما بعد القسمة اسلامی
باقتلی متعین اولمدیغی قیمتله اخذی ممکن اولمیوب قبول اسلام ایدرسه قیمتله اخذه قادر اولوب قتل اولنورسه قیمتله
اخذی ورثه سنه منحصر قیلنور زیرا امام مشار الیه لازال الطاف الله تعالی تتواردعلیه تصرفات مرتدده توقفه
قائل اولوب قبول هبه سین دخی تصحیحه مائل اولمشدر و قبل القسمة اخذی هبه کبی عبدی مجانا ملك قدیمنه
اعاده یی مشتمل اولمغله من حیث المعنی قبول هبه ده داخلدر و قول محمد رحمه الله تعالی اوزره بعد القسمة قیمتله
اخذی قابلدر که مرتدك بعد الردة عوضله و بلاعوض نفوذ تصرفاتنه قائلدر واکر مرتد مزبور عبدی غنیمتده
واقع اولدیغی بیلدکدنصکره اخذ ایتمدین قتلی متعین اولسه ورثه سی موتندن صکره مقامنده قائم اولملریله اخذلری
ممکندر لکن مرتد مزبور دار الحربه لحوقیله قضادن صکره ینه ردت اوزره رجوع ایدوب قبول اسلام ایتمدین
عبد مأسوری غنیمتده ظاهر اولسه بروجهله اخذینه قادر اوله مز که قبول اسلام ایتمدکجه قضاء قاضیده
میت اولدیغندن حق اخذی ورثه سنه منحصر اولمشدر حتی ورثه سی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة دیلرلرسه
قیمتله اخذه مقتدر اولورلر بو صورتده قیمت عبدی مرتددن وارث اولدقلری مالدن ادا واخذ ایتدکلرندن صکره
قبول اسلام ایلسه میراثندن یدلرنده بعینه باقی قلانلری اخذ ایله بکام اولدیغی کبی اول عبدی دخی اخذ ایله
بکام اولوب انجق مالندن ورثه نك ادا قیلدقلری قیمت عبدی ورثه یه اداقیلمق اوزرینه الزام اولنور زیرا ورثه
اکرچه عبدی اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه راجع قیلدیلر لکن اداء فدا ایله اول ملکی کندو نفسلری ایچون
قصد استخلاص ایتملریله اول اداده متبرع قیلنمادیلر بوصورتده بونلر قیمتی انجق بنم مالمدن ویرمشلر ایکن شمدی
آلمه نیچه ضامن اولورم دیو نزاع ایدرسه بو نزاعی قطعا استماع اولنماز که ویردکلری قیمت اعطا ایله مستهلك
اولوب حق مرتد مال مستهلکنده عائد اولمامغله آنی مالندن یاخود مال آخردن ویرملری متحددر
کورمزمیسنکه بعض ورثه اول عبدی اعدادن اشترا ایدوب ثمنی مرتددن وارث اولدیغی مالدن ادا قیلدقدن
صکره مرتد قبول اسلامله عودت ایدوب عبدی بلا شیء اخذه عزیمت قیلسه اولوجهله اخذه قادر اولمیوب
انجق دیلرسه مجددا وارثه ثمنی اعطا ایله اخذ یاخود بالکلیه ترك ایتمکه مقتدر اولور واکر ورثه اخذ عبده
رغبت ایتمیوب صاحب السهمه تسلیم ایتدکلرندن صکره مرتد قبول اسلامله عودت وعبدی قیمتله اخذه عزیمت قیلسه
بوبابده اکا رخصت ویریلمز که تسلیم ورثه موقع استهلاکده واقعدر وحق مرتد مستهلکده غیر راجعدر
وهم عبد ورثه یه میراث مرتد اولمق اوزره رجوع ایتمیوب بلکه صاحب السهمه مسلم ومدفوع قیلنمشدر
کورمزمیسنکه ورثه آنی صاحب السهمدن قیمتله اخذ ایتمیوب بلکه ثمنله اشترا قیلدقلرندن صکره مرتد قبول اسلامله

رجوع ایلسه یدلرندن اخذی غیر مشروعدر زیرا آنی ملك قدیمله اخذدن بکول وملك مستقبل ایله اخذ
وقبول ایلمشلردر بو اخذلری صاحب السهم ایچون دلیل تسلیم اولمغله اخذ مرتده مانع عظیمدر پس مانحن فیه کبی
تسلیم صریح ایتدکلرنده عدم اخذی بطریق الاولی ظاهر و صحیحدر مؤلف کرامت کیش بعده الله تعالی
عن کل تشویش دیرکه مسلمین لحاق مرتد ایله قضادن اقدم اول مرتدی عبد مأسوری ایله معا اسیر ایلدکلرندن صکره
قبول اسلام ایلسه بو بابده اخذ عبد ایله بکام اوله مز که عبدی غنیمتده واقع اولدقده کندو هنوز حربی
مأسور ایکن غنائم مسلمینده ثبوت حق اخذ ایله بنام اوله مز کذلك ورثه سی دخی اخذ عبد ایله بکام اوله مزلر که
قاضی هنوز لحاقیله قضا ایتممشیکن مرتد مأسور قبول اسلام ایتمکله عبدده حق اخذی ثابت اولمدقده
ورثه سی ایچون ثابت اولمیه جغی مالا کلامدر کورمزمیسنکه برمرتد عبد مرتدی ایله معا دار الحربه لاحق
اولدقلرندن صکره مسلمین ایکیسنی بردن مأسور ایلسه لر عبد البته فیء مسلمین قیلنوب مولاسی قبول اسلام ایتسه
دخی اخذ عبد ایله مسرور اوله مز حال آنکه بوصورتده اخذی مانحن فیهده اخذندن اولی درکه بونده
عبدینه دار الحربده مالك اولوب مانحن فیهده کندو لحاقندن اقدم مأسور مشرکین اولان عبدینه دار الحربده
مالك اولمدیغی اظهر واجلی در و بونده اخذه قادر اولمدقده مانحن فیهده قادر اولمیه جغی ظاهردر واکر مسئلهٔ
مزبوره ده مسلمین ابتداء عبدی اسر واخراج ایتملریله ورثه اخذینه طالبلر ایکن هنوز اخذ ایتمدین مرتدی
اسر واخراج ایلسه لر قاضی قبل اسر المسلمین لحاقیله قضا ایلدیکی کبی بعد الاسر دخی لحاقیله قضا ایدر
زیرا قضاء لحاقله حکم میتده قیلنمق انجق حربی اولدیغیندندر وحربی اسر مسلمینله حربی اولمقدن خارج اولماز
پس قاضی لحاقیله قضا ایدرله میراثی ورثه سنه افضا قیلدقده ورثه عبدی قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة
قیمتله اخذلری سزا کوریلور اما مسئلهٔ مفروضه ده مرتد کرك قبل القضا وکرك بعد القضا مأسور اولمیوب انجق
قبول اسلامله عودت ایلسه اولبابده کرك نفسی وکرك ورثه سی ایچون اخذ عبده رخصت ویریلمز اما نفسی ایچون
رخصت ویرلمدیکی عبدی غنیمتده واقع اولدیغی حینده حربی اولدیغندندر واما ورثه سی ایچون رخصت
ویرلمدیکی اکا مبنیدر که ورثه اخذ ایله مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایده جك اولملری تملکنده مرتد آنلردن احق اولمغی
مسلتزمدر حال آنکه بیان مشروح اوزره مرتدك اولبابده حق اخذی منعدمدر اما سبقت ایلین وجه اوزره
مرتد قبول اسلامله رجوع ایتدکیده حکم مسئله بشقه درکه آنده ورثه سی مسلمین اولوب غنیمتده اثبات حقه
اهل اولملریله نفسلری ایچون اخذلری اسهلدر واکر مسئلهٔ مزبوره ده لحوقیله قضادن صکره ورثه عبدی
اخذ ایدوب بعده مرتد قبول اسلامله عودت ایلسه البته عبدینه ورثه دن احق اولور زیرا ورثه اخذ ایله عبدی
مرتدك ملك قدیمنه اعاده ایتمشلردر وعبد دخی ایادی ورثه ده ترکه سندن هنوز قائم بولنمشدر انجق ورثه یه اخذ عبد
ایچون غارم اولدقلری قیمتی ادا ایدر که ورثه اداء قیمتده متبرعین اولمدقلری بیان سابقدن هویدادر واکر
مرتد مزبور بعد القضاء قبول اسلامله راجع اولدقدن صکره عبدی غنیمتده واقع اولسه اول عبده ورثه دن
احق کوریلوب قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة قیمتله جواز اخذی محققدر زیرا غنیمتده وقوعی وقتنده
کندو مسلم بولنوب غنائمده اثبات حقه اهل اولمغله اخذ ایله قدیم ملکنه اعاده سی سهل اولور واکر مسلمین
مرتدی عبدی ایله معا اخذ واسیر ایدوب امام دخی مرتدی امر اسلامده تأمل ایتمك ایچون حبس ایلدکده
ورثه سی کلوب اخذ عبده طالب اولسه لر نظر اولنور اکر امام لحاقیله قضا ایتمش ایسه حق اخذلری ثابتدر که
مرتد قبول اسلام ایتمدکجه قضاء لحاقله فی حکم المیتدر بو صورتده ورثه اخذ و بیع ایلدکدن صکره قبول اسلام ایلسه
یاخود اخذ و بیعلرندن صکره قبول اسلامله عودت ایتمش اولسه ید مشتریدن اخذینه رخصت ویریلمز که ورثه آنی
بیعله استهلاك ایتمش اولملریله بیان مشروح اوزره مستهلکده حق مرتد رجعت ایلمز واکر مسئلهٔ مفروضه ده
مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنسه آنك ایچون کرك مالی وکرك عبد مأسوری اوزره سبیل وصول مسدود اولوب
مسلمین آنك عبدینی کندو ایله برابر یاخود کندودن مقدم یامؤخر اسیر قیلملرنده تفاوت غیر موجوددر زیرا
مرتدهٔ مزبوره اسر مسلمینله فیئده دخول ایدوب صکره قبول اسلام ایلسون ایلمسون منزلهٔ موتده نزول ایتمکله
حق اخذ ورثه سنه موصول قیلنور اما مرتدهٔ مزبوره بلا اسر قبول اسلامله عودت ایدر سه مذکور
مرتد ینده سبقت ایلین جمیع احکام آنده دخی رجعت ایدر زیرا مرتد کرك قبول اسلامله عودت ایلسون
وکرك بعد الاسر قبول اسلام ایلسون حریتی اوزره ابقا اولندیغی کبی مرتدهٔ مزبوره دخی حریتی اوزره
استبقا اولنور والله تعالی اعلم

باب شفعة المرتد* اكر مرتدك جواردارنده ردتندن مقدم يامؤخر دار اخرى بيع اولنوب مرتد اول بيعه واقف اولمادين
دارالحربه لاحق اولدقدن صكره قبل قضاء اللحاق قبول اسلامله رجوع ايدوب بيعه واقف اولمغله
شفعه‌يه طالب اولسه اول دارى اخذى جائز ومناسب كوريلور كه لحوقنه قضاء قاضى منضم اولمدقده منزلهٔ غيبتده
اولوب غائب بعد الحضور يته شفعه‌سى اوزره ثابت وراتبدر اما لحاقيله قضا اولندقده شفعه‌يه ورثه سى نائل قيلنمازلر كه
شفعه ميراثده داخل اولميوب بيع دخى حق شفعه ورثه ايچون ثابت اولمقدن اقدم حاصل اولمشدر و بوصورتده
مرتد قبول اسلامله عودت ايلدككده اول دخى شفعه‌يه نائل قيلنماز كه قاضى لحاقيله قضا ايتدكده
دارينى ملك ورثه سنده داخل قيلمغله جوارى زائل وشفعه سى باطل اولمشدر مؤلف بديع البيان احسن الله
تعالى اليه بدايع الاحسان دير كه بيع مذكور مرتدك لحوقندن صكره واقع اولوب بعده مرتد لحاقيله قضادن مقدم
يامؤخر قبول اسلامله راجع اولسه ينه شفعه ايله اخذى جائز وواسع كوريلمز زيرا حين بيعده حربى بى امان
بولنمشدر وحربى ايچون داراسلامده تملك شفعه عديم الامكاندر كورمزميسنكه بعد اللحاق مدار شفعه سى اولان
كندو دارينى بالنفس بيع ياخود بيع ايچون آخرى توكيل ايلسه بيع وتوكيلى تجويز وتكميل اولنماز بوجهتله حربى
اولديغى متبين واول ملكله مستحق شفعه اولمديغى متعين اولمشدر لكن بوصورتده ورثه سى شفعه ايله اخذده تقاضا
ايدرلرسه كركدر كه قاضى آنلر ايچون اولا ميراثله وثانيا شفعه ايله قضا ايليه زيرا قضاء ميراثله ورثه ايچون دار
مرتده تملك وقت لحوقنه استناد اوزره ثابت اولمغله بيع دار آخرى ثبوت حقلرندن مؤخر ايدوكى ظاهر اولوب
حق شفعه لرى متثبت اولور ونظيرى اولدر كه بركسنه بردارى بشرط الخيار اشتراءدن صكره جوارنده دار
اخرى بيع اولنوب بعده اسقاط خيار ايلدكدنصكره بيعه عالم وطلب شفعه‌يه عازم اولسه عند ابى حنيفه
رضى الله عنه شفعه ايله اخذى لازم اولور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ خيارده مشترى مشتراسنده تصرفه قادر
امامانحن فيهده ورثه قبل قضاء اللحاق مال مرتده تصرفه غير مقتدرلر ايكن بعد القضاء حق شفعه لرى نيجه
متقرر اولور جوابده ديرز كه بلى بويله در لكن استحقاق شفعه انجق اعتبار ملكله دربوقسه قدرت تصرفله
دكلدر ومسئلتين مرقومتينده اكرچه وقت بيعده طالب شفعه ايچون تملك هنوز غير موجود در لكن سبب
ملكى تام ومحل ملكدن حق غير البته مقطوع الوجود در بويله ايكن مسئلهٔ خيارده ملك مشترى تام اولدقده
شفعه‌يه مستحق اولديغى كبى استحقاق شفعه مانحن فيهده دخى متحققدر كورمزميسنكه مكاتب عن وفاء
فوت اولوب ورثهٔ احرارينى ترك ايلدكده قبل اداء الكتابة جوار دارنده دار اخرى بيع اولنوب ورثه سى
اول بيعه انجق بعد اداء الكتابة واقف اولسه لر ينه شفعه ايله اخذه قادر اولورلر حال آنكه وقت بيعده هنوز
كتابتى ادا اولنماديغندن ورثه سى دارنده تصرفه غير مقتدر لردر واكر حربى مستأمنك دار يمزده مالك اولديغى دارى
جوارنده دار اخرى بيع اولنديغى ظاهر اولسه آنى شفعه ايله اخذه قادر اولور زيرا حربى امانله دار يمزده
حاصل اولدقجه البته معاملاتنده حكم ذميده داخلدر بوصورتده بيعه واقف اولمادين دارينه عودت بعده ينه
امانله دار يمزه رجعت ايلسه بوصورتده شفعه ايله اخذينه رخصت ويرلمز زيرا دارينه عودت ايلدكده قطعا
دار يمزه داخل اولميان حربى منزلنه نازل اولمشدر حال آنكه بومثللو حربى ايچون داراسلامده نه من جهة الابتدا
ونه من جهة البقا حكم شفعه غير حاصلدر كذلك بيع مرقوم دارالحربه رجوعندن صكره وقوع بولسه ينه
معناى مشروح اوزره دعواى شفعه سى غير مسموعدر ينه دركه مرتدك دارالحربه لحوقندن اقدم جوار دارنده
دار اخرى بيع اولنوب مرتد شفعه ايله دعواى اخذه شروع ايلسه قول محمد رحمه الله تعالى اوزره اخذى
مشروع كوريلوب قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره قبول اسلام ايتمدكجه بودعواسى مسموع اولماز
اما امرأهٔ مرتده بشقه‌در وبو اختلاف بزم باب مايوقف من امر المرتد اثناسنده على الاجمال ذكر وانبا قيلديغمز
تصرفات مرتدده واقع اولان اختلافلرى اوزره بنا قيلنمشدر ومرتد حال ردتنده بيعه واقف اولدقده همان
قبول اسلامله شفعه سنه طالب اولمازسه البته شفعه سى باطل اولور زيرا حين وقوفده قبول اسلامله طلب
شفعه ممكن ايكن تركله عاطل قيلنمشدر والله تعالى اعلم

باب من المرتدين وغيرهم من مشركى العرب فى دار الحرب يجرى عليه السبى ومن لايجرى ويكون حرا بالاسلام
ومن لايكون* يعنى مرتدين‌دن ومشركين عربدن دارالحربده بولنوب اوزرلرينه حكم سبى جارى اولوب
اولميانلرى وقبول اسلامله احرار دن قيلنوب قيلنميانلرى تفصيلده باب واجب التحصيلدر فيجانكه زوجين
ردتله دارالحربه لاحقين اولوب زوجه دارالحربده زوجندن حامل اولوب وضع حمل ايلدكدن صكره مسلمين

اول ولدى صغير ايكن اسير قيلسه لر البته فئ اسلامده تقرير واسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنورلر زيرا ولد
حكم اسلامده ابوينه تابع وصغير مزبورك ابويننده اصل اسلام واقعدر واصل اسلام بنفسه صغير ايچون سبقت
ايلدكده بعد السبى اسلام اوزره اجبار اولنديغى كبى ابويننده سبقت ايلدكده دخى اجبار اوزره اصرار اولنور
لكن ولد مزبور دارالحربده كبير اولوب آندن دخى برولد حاصل اولدقدن صكره مسلمين اول ولد الولدى اسير
قيلسه لر اكرچه فيئده تقرير اولنورلر اما اسلام اوزره اجبار ايله تكدير اولنماز زيرا بونده اصل اسلام انجق
جدنده واقعدر و بزباب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من ان جوع مسائلنده بيان ايلديك كه ولد
حكم اسلامده جدينه غير تابعدر بناء عليه اسلام اوزره اجبار اولنميوب همان حكم سائر كفار اوزره برقرار قيلنور
مؤلف اصابت معتاد عوده الله تعالى بالعوائد يوم الميعاد دير كه برمرتد مالى ايله دارالحربه لاحق اولدقدنصكره
مسلمين اول مال اوزره استيلا ايلسه لر مال مزبور فئ اولوب ورثه سنه اعطا اولنماز زيرا حق ورثه انجق داراسلامده
ترك ايلديكى مالنده ثابت اولوب دارالحربه معيتنده الحاق ايلديكى مال البته مال حربى اولمغله آنده حق ورثه
متثبت اولماز اما دارالحربه لحوقندن صكره عودت برله مالنى اخذ ودارالحربه ادخال ايلدكدنصكره مسلمين
اول مال اوزره استيلا ايلسه لر بو بابده امام ابوحنيفه رضى الله تعالى عنه ديمشدر كه اول مالى سائر غانمينه
اعطا قيلديغمز كبى ورثه‌يه دخى اعطا ايدرز وامام محمد رحمه الله تعالى ديمشدر كه عودتى لحوقيله
قضادن اقدم ايسه ورثه‌يه اعطا اولنميوب غانمينه اعطا اولنمق ملتزمدر اما عودتى قضادن مؤخر ايسه
آنده حق ورثه مقرر اولوب قبل القسمة بلاشئ وبعد القسمة قيمتله اخذلرى ميسردر ومسئلهٔ مذكوره‌ده
امامين مشار اليهما صبت سجال المغفرة عليهما ميانلرنده اختلاف حقيقى صورتياب اولميوب انجق امام
ابوحنيفه رضى الله عنه ورثه‌يه وغانمينه اعطا ايدرز ديو لطلاق جواب ايدوب امام محمد رحمه الله تعالى
تقسيم صواب ايلمشدر وتقسيم محررينلرنده اتفاق اوزره معتبردر كه عودتى لحاقيله قضادن اقدم
اولدقده لحاق سابق حكم غيبتده اولوب انجق لحاق ثانيسى معتبر ولحاق ثانيده مالى يانده برابر اولمغله
دارالحربه مالى ايله لاحق اولمق حكمى بونده مقرر اولور اما عودتى لحاقيله قضادن مؤخر اولدقده مالى ميراث
ورثه اولمش اولوب كندو دخى حربى ايكن خروجله مال ورثه اوزره استيلا واحراز ايتمش اولديغى مقرر اولور
ومال ورثه اوزره بشقه برحربى استيلا ايلدكدن صكره غنيمتده واقع اولمش اولسه ورثه ايچون قبل القسمة بلاشئ
وبعد القسمة قيمتله اخذى واسع كوريلديكى كبى بونده دخى واسع كوريلورينه دير كه برمكاتب ردتله دارالحربه
لاحق اولوب آنده كسب مال ايتدكدنصكره مسلمين آنى ماليله برابر اخذ ايدوب بعده قتل واعدام اولنسه
كركدر كه اول مالدن كتابتى ادا وباقيسى ميراث ورثه قيلمغه اقدام اولنه اما حر مرتد بشقه‌در كه كسب
مكاتبده حق مولاسى ثابت وحكم كتابت دارالحربه لحوقندنصكره دخى متثبتدر وحكم كتابت موت حقيقى
ايله باطل اولمديغى معلوم ايكن لحوقى كبى موت حكمى ايله باطل اولميه جغى بطريق الاولى محرز ومدرو كسبنده
حق مولاسينك ثبوتى ادخال غنيمته مانع قوى اولمغله مكاتبك دارالحربده كسبى داراسلامده كسبى ايله مساوى
كوريلور اما حر مرتد دارالحربه لحوقله حربى اولوب دارالحربده حاصل اولان كسبنده مسلميندن برفردك حق
ثابت اولمديغندن اول كسب اوزره ايستيلا اولندقده فئ مسلمين قيلنمق متثبت اولور ينه دير كه برحربينك عبدى
قبول اسلام ايلدكده بزباب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان واعلام ايلديك كه
حربينك عبد مسلمى على وجه الفرار كلوب ياخود مسلمين آنى اسير قيلدقلرنده كندو نفسنى احراز ايتمش اولمغله
حريتله بكام قيلنور اما مولا سيچون قصد تجارت اوزره دار يمزه امانله داخل اولدقده مولاسنه مخالفت اوزره
احراز نفسنى قصد ايتمكله عتقه نائل اوله من انجق اسلامنه اعتبار ايله دارالحربه رجوعنه رخصت ويرلميوب
همان امام المسلمين آنى برمسلمه بيع ايدوب ثمننى مولاسى كلوب اخذ ايدنجيه دك توقيفنه همت ايدر كذلك قبول
اسلام ايتميوب انجق قصد ذمتله على وجه الفرار دار يمزه داخل اولدقده ينه حريته نائل قيلنور كه ذمت
مدار احراز اولمقده منزلهٔ اسلامه نازل اولمغله عبد مرقومك طريق مذكور ايله مولاسى اوزره احراز نفسى
حاصل اولمشدر اما دار يمزه دخولى امانله واقع اولسه آندن قبول ذمت دخى جائز وواسع كوريلميوب كما فى الاول
مولاسينك عبدى قيلنمغله وفا اما نيچون دار الحربه راجع قيلنور وبيلك كركدر كه مرتدك لحوقيله قضا
اولندقدنصكره ام ولدلرى وثلثدن مدبرلرى آزاد قيلنوب ديون مؤجله سنده حلول اله امضا اولنور زيرا لحاق
بعد القضا منزلهٔ موتنه نازل اولمغله موت حقيقيده ثابت اولان احكام بونده دخى حاصل اولور ينه دير كه برمرتد

عبد مسلمی یاخود امهٔ مسلمه‌سی معیتنده طوعا اوکرها دارالحربه الحاق ایلسه هر بری علی حاله مملوك مرتد قیلنوب نائل عتاق اوله مز وبعض فقها رحمهم الله تعالی دیدیلرکه قول مذکور انجق قول محمد رحمة الله تعالی علیه‌در وعند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه مرتد مزبور شول دارمزده عبد مسلمی اشترا ودارالحربه ادخال ایلین مستأمن منزلته نازل ودارالحربه لحوقله حربی بی امان حكمنده داخل اولمغله عبد مزبور حریته منقلب اولدیغی کبی بونلرك دخی حریتلری ایله حكم اولنمق لایق ومناسبدر و بعض فقها دیدیلر بلکه قول مذکور قول جمیع ائمه‌در انجق ابو حنیفه رضی الله عنه مرتد مزبور ایله مستأمن مسفوری تفریق ایدوب دیرکه مستأمن مسفور دار اسلامده ایکن عبد مسلمی ملکندن ازاله اوزره مجبر ایدی لکن رعایت امان ایچون ازاله سی انجق بیعله معتبر ایدی صکره قبل الازالة عبد ایله دارالحربه لاحق اولدقده اوزرینه مستحق اولان زوال عبد تام ومتحقق اولدی اما مرتد مزبور قبل اللحوق بو مملوکی ملکندن ازاله اوزره مجبر اولمامغله عبد ایله لحوقنده زوال ملکی معتبر اولماز که لحوقله حربی اولوب ملکنده عبد مسلمی بولنمغله شول حربی منزلته نازل اولورکه عبدی صکره‌دن دین اسلامده داخل اوله بناء علیه مسلمین مرتد مزبوری اول مملوك مسلمی ایله معا اخذ ایلسه‌لر مملوك مرقوم شمدی حریته مظهر قیلنورکه نفسنی بنفسه احرازی احراز مسلمین اوزره سبقت ایتدکه ید نفسی کندو نفسنده اقوی واظهردر واکر مسئلهٔ مزبوره ده مکان مرتده امرأهٔ مرتده بولنمش اولسه حکم رقیقنده جواب ذکر اولنان قول صوابدر لکن نفسلرنده معنای فارق حاصلدرکه مرتده فیئده داخله ومرتد غیر داخلدر ینه دیرکه برمرتد مملوکنی ردته دعوت ایدوب اول دخی اجابت برله معا دارالحربه لحوقلرندن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه‌لر اول مملوك فیئده تقریر اولنور زیرا بو بابده مملوك دخی حربی اولدیغی ظاهر ونفسنی احراز ایتمدیکی باهردر انجق مملوك مرقوم عبد ایسه امتناع اسلامله قتل واعدام اولنور وامه ایسه حرهٔ مرتده منزلته تنزیل ایله قتل اولنمایوب انجق اجبار اسلام اوزره حبسله تنکیل اولنور ینه دیرکه اکر برمرتد مسلمه اولان ام ولدینی یامدبره سنی یا مکاتبه سنی طوعا اوکرها نفسی ایله معا دارالحربه الحاق ایلیوب بعده مسلمین بو مذکوراتی اسیر ایلسه‌لر جمله سی علی جمیع التقادیر حریتده تقریر اولنورلر زیرا بونلرده حکم عتق فی الجمله جاری اولمشدر و بز قریبا بیان ایلدیك که هیچ کندوده حکم عتق جاری اولمیان امهٔ قنه دخی بو حالت اوزره اسر مسلمینه مظهر اولدقده البته آنك اوزرینه حکم حریت طاری اولور پس فی الجمله حکم عتقه مظهر اولنلرده تقریر حریت اولی واظهردر ینه دیرکه مسئلهٔ مفروضه ده مرتد مزبور بو مذکوراتی ردته دعوت وآنلر دخی اجابت ایتمش اولسه‌لر البته فیئده ادخاللرینه مبادرت اولنور و بونلرده فی الجمله جاری اولان حکم عتاق فیئده ادخاللرینه مانع دکلدرکه بونلرك حاللری حرهٔ مرتده‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ مرتده سبیله فیئده ادخال اولندقده بونلرك ادخالی بطریق الاولی واقعدر واکر برمرتد مدبری یاخود مکاتبی ایله معا دارالحربه لاحق اولوب مذکورین دخی قبل اللحوق یاخود بعد اللحوق ردنده اکا موافق اولدقلرندنصکره مسلمین ایچون مرتد ایله معاسیلری متفق اولسه بو صورتده مولالری اوزره عرض اسلام اولنوب امتناع ایدرسه قتل واعدام اولنور ومدبری عتقه نائل قیلنورکه عتقی موت مولاسنه متعلق ایکن موت مولاسی حاصل اولمشدر کذلك مکاتبی دخی عتقه نائل قیلنورکه بدل کتابتدن حق مولاسی حین قتلده ساقط اولوب بدل مزبور ذمت مکاتبده دین اولوب دین اصلا فیئه اولمامغله فیئه غنیمنده ادخالی ممکن اولمدیغندن عهدهٔ مکاتبدن بالکلیه زائل اولمشدر وبدل کتابت عهده‌سندن بالکلیه زائل اولمق البته عتقنه موصلدر لکن مسئلهٔ مذکوره‌ده مولالری بعد العرض قبول اسلام ایدرسه البته ابقاء حریتی التزام اولنوب همان مدبر ومکاتب اوزره عرض اسلامه اهتمام اولنور آنلر دخی امتناع ایدرلرسه البته قتل واعدام قیلنوب قبول ایدرلرسه کما فی السابق مولالرینك مدبر ومکاتبی اولمق اوزره ابقا اولنوب ادخال فیئه اقدام اولنماز زیرا سبقت ایلین تدبیر وکتابت استرقاقله تملکه مانع اولمقده حریت کبیدر و حر مرتد سبیله مملوك اولمدیغی کبی مکاتب ومدبر دخی مملوك اولماز امامسئلهٔ مرقومه‌ده مکاتب و مدبر اسلام اصلیلری اوزره برقرار اولمش اولسه‌لر بعد اسر المسلمین مولالری قتل اولنسون یاخود قبول اسلام ایلسون آنلر احراردن قیلنورلر زیرا عبد قن دخی بو مثللو مواضعده احراردن قیلنمغله مدبر ومکاتب احراردن قیلنمق بالاولویه ظاهر وآشکاردر لکن امرأهٔ مرتده مسلم اولان مدبری یا مکاتبی ایله معا دار الحربه لاحقه اولدقدن صکره مسلمین جمله سنی اخذ واستحصال ایلسه‌لر امرأهٔ مرتده بعد الاسر قبول اسلام ایلسون ایلمسون فیئده ادخال اولنوب مدبر ومکاتبی نفسلرین آنك اوزرینه احراز ایتمش اولملریله حریته ایصال اولنورلر کذلك مسئلهٔ مفروضه ده

مدبر ومکاتب دخی مرتد اولمش اولسه‌لر ینه علی کل حال حریته ایصال اولنورلر اما سبقت ایلین مسئلهٔ رجل مرتد بشقه‌درکه بو مسئله‌ده امرأهٔ مرتده سبیله مملوکه اولمغله حکم میتده دخول ایتمشدر اما رجل مرتد سبیله مملوك اولمامغله منزلهٔ میته نزول ایتمدیکندن عبیدی بعد الاسلام حالات اصلیه‌لرینه موصول قیلنورلر والحاصل امرأهٔ مرتده اول بابده انجق قتل اولنان رجل مرتد ایله همحالدر و بز قریبا بیان ایلدیك که قتل اولنان رجل مرتدك مدبر و مکاتبی حریته ایصال اولنورلر ینه دیرکه براهل بلده مرتد اولوب دارلری دار الحرب اولدقدن صکره مسلمین آنلرك اوزرلرینه استیلا ایلدکدنصکره قبول اسلام ایلسه‌لر رجاللری احرار قیلنوب حرائردن وامهات اولاددن ومکاتباتدن اولان نسالری ادخال فیئله اغتنام اولنورزیرا بونلر حرهٔ اصلیه اولوب یاخود بعض اسبابله حریتلری ایله حکم اولنمش اولملریله منزلهٔ حرهٔ اصلیه‌ده نازله اولدقلرندن البته بعد الردة سبیله فیئده داخله اولورلر ورجال مرتدینك ذکوردن اولان مدبر و مکاتبلری کما فی السابق تدبیر وکتابتلری اوزره ابقا اولنورلرکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی اجرا اولنماز اما عبید واماءلری بشقه‌در واکر مسئلهٔ مفروضه ده رقیقلری مرتد اولمامشلر ایسه جمله‌سی احرار قیلنورلرکه نفسلرین مولالری اوزره احراز ایله کامکار اولمشلردر بوصورتده رقیق مرقومیندن عبد قن یاخود امهٔ قنه بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولمغله دیلدیکی کسنه ایله عقد موالاتی جائزدرکه کندو احراردن اولوب اوزرنده هیچ کسنه‌نك ولایتی ثابت دکلدر وعندمزده اصل ثابتدرکه اهل حربدن فرار ایلین عبد مراغم اوزره برفرد ایچون حکم ولا غیر متثبتدر ومدبر وام ولد بولنانلرده حکم عتاقه جاری اولوب مولالری اول وجهله مستحق ولا اولملریله مولالرینك ولالری مقرر قیلنورکه ولا بعد الثبوت محتمل ابطال اولمامقده نسبله برابردر توضیحی اولدرکه طائفهٔ مرتدین رجاللرنده سبی جاری اولمیوب آنلردن سیف یاخود اسلامدن غیری نسنه قبول اولنمامقده مشرکین عرب منزللرینه نازللردر وحکم محرر مشرکین عربك مسلم اولان مدبرات ومکاتبات وامهات اولادلرنده حاصل اولدیغی کبی بونلرده دخی حاصلدر ینه دیرکه اکر مرتدین یا مشرکین عربدن برجماعت مسلمینك جواری مسلماتنی سبی واقتسام ایدوب هر بری اخذ ایلدیکی جاریه‌یی ام ولد یامدبر یامکاتبه قیلدقدنصکره جماعت مزبوره قبول اسلام ایلسه‌لر جواری مرقومه‌نك علی حالها ملکلرنده ابقالری التزام اولنور زیرا احراز ایله مملوکه‌لری اولوب مسلمات اولملریله دخی آنلرده عتقلری نافذ اولدیغی کبی تدبیر وکتابت واستیلادلری دخی نافذ قیلنور واکر جماعت مزبوره قبول اسلام ایتمیوب انجق مسلمین دارلری اوزره استیلا ایلسه‌لر جواری مزبوره نیل حریتله کسب اعتلا ایدرلرکه نفسلرین مولیلری اوزره احراز ایتملرکبی اولوب موالیلری دخی اهل حرب اولملریله احراز ایله نفسلرینه تملك ایله امتیاز بولمشلردر کذلك مسئلهٔ مزبوره‌ده نساء مرتداتك مدبرین ومکاتبینی دخی حریته نائل اولورلرکه نساء مرتدات استیلاء مسلمینله فیء اولملری منزلهٔ موتلرینده نازل اولور واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده جماعت مرقومه ذکور واناثدن رقیق مسلمینی اخذ ایدوب رقیق مرقومین دخی مرتدین اولمش اولسه‌لر نظر اولنور اکر رقیق مزبور امهٔ قنه ایسه کرك جماعت مرقومه‌دن بر رجلك امه‌سی اولسون وکرك بر امرأه‌نك امه‌سی اولسون البته فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استذلال اولنور واکر عبد قن ایسه ینه نظر اولنور اکر امرأهٔ مرتده‌نك یاخود مشرکهٔ عربیه‌نك عبدی ایسه احراردن قیلنوب عرض اسلامله مسلم اولورسه ابقا اولمازسه قتلنه ابتدار اولنور زیرا مرتد حکم اسلام اوزره باقی اولمغله صورت مذکوره‌ده عبد مسلم رتبهٔ حریته مرتقی اولدیغی کبی عبد مرتد دخی مرتقی اولور واکر رجل مرتدك یاخود مشرك عربینك عبدی ایسه مولاسی قتل اولندقدن صکره اکا دخی عرض اسلام اولنوب قبول ایدرسه حریتله اکرام وایتمزسه قتل واعدام اولنور واکر عبد مزبور مدبر یاخود مکاتب ایکن مولاسیله معا قبول اسلام ایلسه علی حاله ملك مولاسنده ابقاسی التزام اولنور و عبید مذکورین بیان ایلدیکمز جمیع احوالده مولالریله برابر مرتدین اولان عبید ایله همحاللردر ینه دیرکه برمرتد دار الحربده برامهٔ حربیه‌یی اشترا واستیلاد ایلدکدنصکره مسلمین اول امه‌یی اسیر ایلسه‌لر البته فیئده تقریر اولنور زیرا آنده استیلاد ایله جاری اولان حکم عتاقه‌ده قوت اولمیوب آنك حالی حرهٔ اصلیه‌دن اقوی دکل ایکن حرهٔ اصلیه حربیه اولدقده استرقاق اولندقده بونك استرقاقی بطریق الاولی‌در لکن امهٔ مرقومه قبل الاسر قبول اسلام ایتمش اولسه اول بابده نفسنی مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریتله شادکام قیلنور ینه دیرکه برعربی مسلم دار الحربده اسیر ایکن برامهٔ حربیه‌یی تزوج ایدوب آندن براوغلی ظاهر اولسه ابن مرقوم هم مسلم و هم مولای امه‌نك عبدی قیلنمق متقرردرکه ابن دینده

مطلب لا ولاء لاحد على العبد المراغم

خیر الابوینه ورق وحریتده والده یه تابع قیلنمق حکم مشتهردر بوندن صکره اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه لر
ینه ابن مرقوم علی حاله مولاسینك عبدی قیلنمق التزام اولنور که قبل الاسلام آکامالك اولوب اسلامی دخی ملکنه
سبب استقرار واستحکام اولمشدر اما مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه لر ابن مرقوم حر قیلنوب باباسی عشیرتنه
انتساب وانتما ایدر که نفسنی منعهٔ مسلمینله مولاسی اوزره احراز ایتمش اولمغله حریت وانتسابی رونما اولور وباباسی
عربی اولمغله برفرد ایله عقد موالاتی صحیح اولماز اما صورت مفروضه ده باباسی عربی اولمامش اولسه دیلدیکی
کمسنه ایله عقد موالاتی تصحیح اولنور واکر باباسی حربی اولوب مسلمین آنی اسیر ایتدکلرندنصکره صاحب السهم
آنی اعتاق ایلسه البته ولاسی باباسندن مولاسنه متحول اولور وبز کتاب الولاده بیان ایلدیك که ولاء عتاقه ولاء
موالاتدن اقوی در وولد اوزره من جهة العتاقه ولاء مقصود بولنمدقده باباسی بعد العتق ولاسنی کندو
موالیسنه جر ایدر بوندنصکره مؤلف باهر الاجلال دارالحربدن علی وجه المراغمه دار اسلامه فرار ایلین عبید
اهل حرب اوزره برفردك ولاسی ثابت اولمدیغنه قصهٔ عبید اهل طائف ایله استدلال ایلدیکه رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری حصن طائفی محاصره بیوردقلرنده بعض عبیدلری علی وجه المراغمه
جانب رسالتپناهی خارج اولملریله آنلری اعتاق بیوردیلر صکره مولالری کلوب رق اوزره ردلرینه طالب
اولدقلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم اولئك عتقاء الله قول شریفلریله مولالرینی دفع ایلدیلر
وبوقول ساطعلری عبید مرقومین وامثاللری اوزره برفرد ایچون حکم ولا ثابت اولمدیغنه نص قاطعدر اگرچه
رسول الله صلی الله علیه وسلم عبید مرقومینی مولالرینه رد ایتدکلری مرویدر لکن روایت مزبوره ده
مولالرندن مراد انجق مولی الموالاة اولوب عبید مرقومین وامثاللری بعض احرار کبی دیلدکلری کمسنه لر ایله
عقد موالاتلری جائز وبعد العقد ولالری مولی الموالاتلرینه رد اولنور دیمکدر ینه دیرکه برحربینك عبدی
دارالحربده قبول اسلام ایلدکدن صکره حربی آنی برمسلمه یاذمی یه یاحربی یه بیع وتسلیم ایلسه عبد مزبور
قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حریتله تکریم اولنور وبز بومسئله یی شرح السیر الصغیرده بیان وتقریر ایلدیك
لکن مؤلف نحریر جواب مسئله یی کتاب مرقومنده وجه محرر اوزره ابهامله تحریر ایدوب انجق اشبو کتابندن
بوموضعده بسط وتفسیر اوزره دیدیکه عبد مرقوم بیع مجرد ایله آزاد اولیوب بلکه بعد قبض المشتری عتقله
برمراد اولور ورأی صحیح انجق بوتفسیر صریحدر که عتقنده انجق ید مولاسندن خروجی معتبر اولوب خروج دخی
عقد بیعله ناتمام وانجق تسلیم مشتری ایله رسیدهٔ تمام اوله جغی مقرردر که عقد مجرد قبل التسلیم امر حکمی
اولوب دارالحرب دار احکام اولمامغله آنده انجق امر حسی مطمح نظردر بعده ینه بوموضعده مشتری مسلم
وذمی اولمغله حربی اولق بینلرین تفریقده تدقیق حقیق ایدوب دیدیکه مسلم وذمی اهل دارمزدن اولملریله
عبد مسلم یدلرینه داخل اولدقده دار اسلامه خارج اولمش کبی اولقده منزلهٔ عبد مراغمه نازل وحریته نائل
قیلنور اما مشتری ینه حربی اولدقده عبد مسلم یداهل دارمزده داخل اولمدیغندن حکم عتقه نائل اوله مز
اما روایة السیر الصغیر اوزره بینلری هیچ تفریق اولنمایوب همان عبد مسلم هر قنقی نکه ملك مولای حربیسندن
زائل اوله البته وصول حریتله زائل اولور واولابده مشتری حربی اولسون یاخود غیری اولسون البته ملك حربیدن
تمام زوالی حاصل اولور دیو توجیه وتلفیق اولندی لکن اصح اولان بوموضعده قول صحیحدر که مشتری
حربی اولدقده البته موقع بایع حربیده واقعدر وفی الاصل ملك بایع حربیده مملوك اولدیغی کبی شمدی ملك
مشتری حربیده مملوك اوله جغی ظاهر وشایعدر ینه دیرکه اگر برمرتد برعبد ذمیسنی طوعا اوکرها معیتنده
دارالحربه الحاق ایلدکدن صکره مسلمین آنلری اسیر ایلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخلیهٔ سبیل ایله تسییر اولنور
زیرا اقربیابیان ایلدیك که عبد مرقوم مسلم اولیدی کندو نفسنی احراز ایله احراردن اولور ایدی پس ذمی اولدقده
دخی بویله درکه مسلم ایچون ثابت اولان حرمت مرقومه ذمیده دخی ثابتدر واکر معیت مولاسنده نقض عهد ایتمش
ایسه البته فیئده ادخال اولنور که ملك حربیده حربی بی امان اولمش اولمغله اوزرینه استیلا اولندقده فیئده ادخالی
عدیم الاشکالدر واگر عبد مرقومك مکاننده مدبر ذمی یا مکاتب یا ام ولد بولنسه بونلر دخی نقض عهد ایتمشلر ایسه
بعد الاسر احرار اولوب ایتمشلر ایسه فیئده برقرار اولورلر که نقض عهد ایله حکم اهل حربده استقرار ایلمشلردر
اما بونلر مولالریله برابر مرتد اولدقلرنده جواب مسئله بشقه درکه ذکر اولندی زیرا مرتد حر اولدقده بعد الاسر فیٔ
اولمادیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیٔ اولماز اما اهل ذمتدن نقض عهد ایله دارالحربه لاحق اولان حر
اولدقده بعد الاسر فیٔ اولدیغی کبی مدبر ومکاتب اولدقده دخی فیٔ اولورینه دیرکه اگر برمسلمك مدبری یامکاتبی

مطلب التعارض بين السير الكبير والصغير في بعض المسائل

یا

یا ام ولدی اسلام یاخود ارتداد اوزره دارالحربه آبق اولوب اهل حرب دخی آنی اخذ واستعباد ایلدکدنصکره
مسلمین آنلری اخذ واسیر ایلسه لر ینه حالت اصلیه لری اوزره یدمولالرنده ابقا وتقریر اولنورلر که مذکورین اسباب
سائره ایله محل تملك اولمدقلری کبی قهر مشرکینله دخی محل تملك اولمدقلرندن مشرکین آنلره مالك اولمامغله
مسلمین دخی اسر ایله مالك اولمامشلردر بوصورتده آنلردن رجل بالغ بولنانلری اوزره عرض اسلام اولنوب
قبولنده مولاسنه تسلیم ونکولنده قتل واعدام اولنور واناثدن بولنانلری قتل اولنمایوب اسلام اوزره اجبار
اولنورلر واگر آبق مرقوم عبد قن ایسه انده بین العلما اختلاف معروف واردر که معلوم اهل وقوفدر واگر برمسلم
برمملوکی ایله معا مرتد اولوب دارالحربه معالحوقلرندن صکره اول مملوکی اعتاق یاتدبیر یاکتابت یااستیلاد ایلدکدنصکره
مسلمین آنی اخذ واسیر ایلسه لر مملوك مرقوم اخذ ایلینلرك فیئنده تقریر اولنور زیرا مولاسیله حربی اولمشلردر
وحربی مملوك حربیسی یدندن اخراج ایتمدکده اعتاقی باطلدر واولابده تدبیر وکتابت واستیلادی دخی
موجب عتق اولمامغله مملوکی سبیله محل تملك اولمقدن اخراج ایلمز اما تصرفات مرقومه حربیدن دار اسلامده
واقع اولمق بشقه درکه آنده عتق یاخود استحقاق عتق موجب اولمغله مملوکی قهر ایله محل تملك اولمقدن اخراج ایدر
ینه دیرکه اگر اهل حرب برعبد مسلمی یاخود عبد ذمی یی اسر واحراز ایدوب ایچلرندن برکمسنه اکا تملك ایتدکدنصکره
آنی اعتاق یاتدبیر یاکتابت قیلوب بعده مسلمین اول عبدی یالکز یاخود مولاسیله معا اخذ واسیر
ایلسه لر عبد مرقوم حر اولوب تخلیهٔ سبیله تسییر اولنور زیرا عبد مرقوم بعد اسر المشرکین علی حاله
مسلم یاذمی ایکن شمدی منعهٔ جیشله نفسنی احراز ایتمکله حریتله کسب امتیاز ایلمشدر واگر مولای
حربیسندن تصرفات مرقومه دن بری ظاهر اولدقدن صکره مرتد اولوب صکره مسلمین آنی اخذ واسیر
ایتمش اولسه لر جواب مسئله ینه وجه مشروح اوزره تقریر اولنور زیرا حربینك عبد مسلمنده اعتاق
وتدبیر وکتابتی صحیحدر که مسلم بعد الحریه محل استرقاق اولمق تجویز وتصحیح اولنماز اما عبد حربی
بشقه در بناء علیه عبد مسلم حقنده دارالحربده جاری اولان عتاقه اوزرنده جریان سبیه مانع قوی
اولمقده دار اسلامده جاری اولان عتاقه ایله مساویدر واوزرینه جریان سبی امر مستحیل اولدقده مولاسی
آنکله معا سبی اولنسون اولنماسون عبد مرقوم البته حر اولوب تخلیهٔ سبیل اولنور زیرا مولاسی معا سبی
اولندقده البته مولاسی فیئده ادخال اولنور وفیئده دخولی مدبر ومکاتبندن ملکنی ابطالده منزلهٔ موتنه انزال
اولنور ومعاسبی اولنمدقده عبد مرقوم علی وجه المراغمه مولای حربیسندن فرار ایله خارج کبی اولمغله ینه حکم
حریتده مندرج قیلنور لکن حربیدن تصرفات مرقومه ارتداد عبددنصکره ظاهر اولمش اولسه جمله سینك
بطلانی باهر اولمغله عبد بعد اسر المسلمین فیئده ادخال واسلام اوزره اجبار ایله استدلال اولنور که ردتله حربی
اولوب حربیدن عبد حربیسی حقنده بطلان تصرفات مذکوره سی عدیم الاشکالدر والحاصل رجال مرتدیندن
استرقاق اولنمیان انجق حر الاصل اولانلردر اما حر الاصل اولمیانلر قهر ایله محل تملکدر که حریتلری اسلامله
متأکد اولمامشدر واسترقاقله منتقض اولمیان حریت انجق اسلامله یاخود دار اسلامله متأکد اولان حریتدر
ینه دیرکه اگر عبید مرتدین دارالحربده مولالرینی قهر واستعباد ایدوب بعده مسلمین جمله سنی اخذ واسیر
قیلسه لر جمله سی حریت اوزره تقریر اولنورلر زیرا مولالری احرار الاصل اولملریله عبیدلرینك غیری آنلری
سبی ایتمکله حریتلری باطل اولمدیغی کبی عبیدلری سبی ایتمکله دخی زائل اولماز وعبیدلری دخی مولالرینه
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتملریله منزلهٔ مراغمینه نازل وحکم حریته واصل اولمشلردر اما اهل حربه عبیدلری
قهر ایله دارلری اوزره غلبه ایتدکلرنده جواب مسئله بشقه درکه آنلر قهر ایله محل تملك اولملریله آنلری عبیدلری
اسیر ایلدکده عبیدلرینك رقیقلری اوله جقلری بدیدار وعبیدلری دخی مولالرینه قهر ایله نفسلرین مولالری
احرازی ایله احرار اوله جقلری آشکاردر ینه دیرکه برحربی مسلمیندن برعبد مسلمی اسیر ایدوب عبد مزبور
دارالحربده مرتد اولدقدنصکره آنی اعتاق ایلسه عتق باطل اولور زیرا ردتله حربی اولمشدر وحربینك عبد
حربیسنی دارالحربده اعتاقی باطلدر اما بعد الاعتاق سبیلنی تخلیه ایدوب عبد مزبور مولاسندن معتزل
وید قهرندن بالکلیه منفصل اولمش ایسه بوتقدیر اوزره احرارده داخل قیلنور زیرا عتق ایله حکم اولنمامق
انجق مولاسی آنی لسانی ایله اعتاق ویدیله استرقاق برله یدندن اخراج ایتمدکده حاصل ایکن شمدی یدندن
خروجی تمام اولمغله محذور مذکور زائل اولمشدر بوندنصکره مسلمین آنلری اخذ ایلدکده مولاسی اخذ ایلین
مسلمینك فیئنده ادخال اولنور که حربی اولمغله قهر ایله محل تملك ایدوکی عدیم الاشکالدر اما عبد مزبور

احراردن قيلنور كه حال ردتنده حكم عتق آنده استقرار ايتمشدر ومرتد قهر ايله محل تملك اولمامقده حكم مسلمده برقراردر پس اسلامى قبول ايدرسه حريت اوزره ابقا ونكول ايدرسه قتل وافنا اولنور اما مولاسى دارالحربده بعد العتق آنى يدندن خراج ايتمديكى صورتده مسلمين آنى اخذ ايتمش اولسه‌لر ينه مولاسى بيان مشروح اوزره فيئده ادخال اولنديغى كبى عبد دخى صكره دن دارالحربده قبول اسلام ايتمش اولسه دخى فيئده ادخال اولنور كه بو صورتده يد مولاسندن خارج اولمديغندن ثبوت حريتله خوشحال اولمامشدر وفى الاصل دار اسلامدن مأسور اولمغله مولاى قديمى ايچون قبل القسمة بلا شئ و بعد القسمة ديلرسه قيمتيله اخذى ممكن وميسوردر اما دارالحربده قبول اسلام ايتمش ايسه اكا عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه بيان مشروحله عمل ونكول ايدرسه قتل واعدام اولنور ينه ديركه بر حربى عبد حربيسنى اعتاق وسبيلنى تخليه ايلدكدنصكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه‌لر عبد مرقوم حريتله بكام قيلنوركه يد مولاسندن تمام خروجله حرّ اولوب حريتى دخى اسلامى ايله متأكد ومستدام اولمشدر واكر مولاسى بعد العتق آنى قهر ايدوب عبد دخى ملكلرينه رفع خصام ايتمكله ملكلرى عتق ايله حكم ومولاسنى آندن دفع وتبعيد ايتمش اولسه ينه حريت اوزره تأبيد اولنور اما ملكلرى رقى ايله حكم وعتقنى ابطال ايتمش اولسه ينه عبد اولمق اوزره مولاسنه ايصال اولنور زيرا صورت اولىده قوت ملكلرى ايله نفسنى مولاسى اوزره محرز اولوب اول وجهله عتق متأكد وصورت ثانيه‌ده حكم رقى متمهد اولمشدر واكر اهل حربدن برقومك يدلرنده بولنان عبيد مسلمين مرتد اولوب ديار حربدن دار احرايه هارب اولوب مولالرى اخذلرى اوزره قادر اولماسه‌لر اولبابده منزلهٔ مراغمينه نازل اولملريله حريته نائل اولورلر زيرا عبدك نفسنى احرازى دار اسلامله تام اولديغى كبى دار الحرب اخرى ايله دخى رسيدهٔ تمام اولور و بو باب المراوضة على الامان بالجعل وغيره مسائلنده مواضع متعدده ده بيان وايراد ايلديك كه اهل حرب احتلاف منعاتله ديار مختلفه‌دن تعداد اولنورلر بوندنصكره مسلمين اول عبيدى اسير ايتدكلرنده جمله‌سى حريت اوزره تقرير اولنوب بعد عرض الاسلام امتناع ايدرلرسه قتل وتدمير اولنورلر زيرا اسر مسلميندن اقدم حريته نائل اولمشلردر واحراردن اولان رجال مرتدين قهر مسلمينله حكم رقده داخل اولمازلر واكر عبيد مرقومين دار اخرى يه هارب اولميوب بلكه اول دارك اهلى آنلرى سبى واحراز ايتدكلرند نصكره مسلمين آنلرى اسير ايلسه‌لر بو صورتده فئ مسلمينده تحرير اولنورلر كه اسر مسلميندن اقدم رقيق اولملريله صكره دخى رق اوزره تقرير اولنورلر نكته‌سى اولدركه عبيد مرقومين ردتله اهل حرب اولملريله نفسلرين عند اسر المسلمين منعهٔ مسلمينله محرز اولمامشلردر واكر دار الحربده مستأمن بولنان بر مسلم عبد حربيسنى اعتاق ايلسه عبد مرقوم حريتله حلو المذاق اولوركه مسلم عبد معتقنى استرقاق ايده‌مز لكن جواب مذكور قول محمد رحمه الله تعالى اوزره مبنيدر اما عند ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه دار الحربده عبد حربى حقنده حكم عتق مولاى حربيدن نافذ اولمديغى كبى مولاى مسلمدن دخى غير نافذدر زيرا عندنده انجق جانب عبد معتق معتبر اولوب عبد حربى دخى على كلا الوجهين قهر ايله محل تملك اولمغله آنده عدم نفوذ عتق مقرردر بوندنصكره مسلمين اول عبدى اسير ايلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالى اوزره نظر اولنور اكر حربى الاصل ايسه اولدخى سائر احرار اهل حرب كبى فئ مسلمينده واقع اولوب مولاى مسلمك اوزرنده ثابت اولان ولاسى سبى ايدنلرك آنده ثبوت ملكنه مانع اولماز زيرا ولا حكم نسب كبى اولوب بر مسلمدن حربيده ثابت اولان نسب اول حربيده قهر ايله تملكه مانع اولمدقده ولا بطريق الاولى ممانع اوله‌مز واكر مرتد الاصل ايسه احراردن قيلنوركه مرتده نفوذ عتقدن صكره قهر ايله محتمل التملك اولمديغى آشكاردر واكر مسلمين عبد مزبورى اسير ايتميوب انجق اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه‌لر قول محمد رحمه الله تعالى اوزره ولاسى مولاسى ايچون اثبات واتمام اولنوركه عندنده مولاسينك عتق نافذ الاحكام اولمغله الولاء لمن اعتق قاعده‌سى اوزره ولاسى دخى نافذ اولوب بعده اسلاملرى ايله تأكد واستحكام بولمشدر پس عبد مزبورك برفرد ايله عقد موالاتى مشروع اولماز اما قول ابى حنيفه رضى الله تعالى عنه عتق مولاسى باطل وعتق انجق اهل دارك قبول اسلامنده ظاهر اولمغله ديلديكى كمسنه ايله عقد موالاته قادر اولور لكن قول مذكور ظاهر الاشكال ومتعسر الانحلالدركه عند ابى حنيفة رضى الله عنه عتق مولاسى باطل اولدقده عبد مزبور على حاله ملك مولاسنده ابقا انجق لازم ايدى وعتق نافذ اولدقده مولاسى ايچون ثبوت ولاسى مستلزم ايدى حال آنكه امام طحاوى رحمة الله تعالى عليه بو احتلافى اصل نفوذ عتقده تقرير ايتميوب بلكه بعد العتق ثبوت ولاده تحرير ايلمشدر

مطلب ثبوت الولاء كثبوت النسب

وبز بو مبحثى كتاب العتاقده بيان ايلديك اما حربينك دارالحربده عبد حربيسنى اعتاقى شرط سابق البيانله نافذ اولسه دخى ولاسنى موجب اولمامغله اهل دارى قبول اسلام ايلدكدن صكره عبد مرقوم ديلديكى كمسنه ايله عقد موالات ايلسه حكم صحتى مستوجبدر اما قول ابى يوسف رحمه الله تعالى بشقه‌در كه عندنده ولا شبيه نسب اولمغله دارالحربده نسب ثابت اولديغى كبى ولا دخى متثبت اولور لكن امامين مشار اليهما لازال نوال الاله يجرى عليهما جوابنده ديرلركه ولاء عتاقه احكام مسلميندندر واحكام مسلمين دار الحربده جاريه اولميه جغى حكم مستبيندر سؤال اولنورسه كه قبل ظهور الاسلام ناسك زمان جاهليتده اعتاق ايلدكلرى عبيدلرى وارايدى بعد ظهور الاسلام آنلرك ولاء عتاقه لرى مولالرينه برقرار قيلندى جوابده ديرزكه اعتاق مزبور ظهور تباين دارينه‌دن اقدم ومسلمين ايچون حكم مشركيندن بشقه تشريع حكم مخصوصدن مقدم ايدى وشمدى دارلر متباين وهر اهل دار ايچون حكم مخصوص متبين اولمغله حكم دار اسلامدن اولان ولاء عتاقه ميان اهل حربده ثابت ومتمكن اولماز ينه ديركه بر مسلمك دار الحربده مدبرهٔ حربيه ياخود امّ ولد حربيه‌سى بولنوب مسلمين آنلرى اخذ واسير ايلسه‌لر هيچ برى فيئده تقرير اولنمازكه مولاى مسلمك رقى آنلرده باقى ومتحققدر اما آنلرى اعتاق ايتمش اولسه حكم مسئله بشقه‌دركه بعد الاعتاق مولاى مسلمك رقى آنلردن زائل اولوب اهل حربدن حرائر سائره منزلنه نازل اولملريله بعد الاخذ فيئده داخل اولورلر ينه ديركه بر مسلم دار الحربده فوت اولوب مماليك مرتدينى ترك ايلدكدن صكره مسلمين آنلرى اسر ايله خوشحال اولسه‌لر ايچلرندن رجل مدبر بولنانلرى حرّ اولمغله فيئده ادخال اولنمازكه موت مولاسيله اعتاق اولنمشدر ورجل مرتد بعد العتق قهر ايله تملك واسترقاق اولنماز اما مدبره وام ولدى فيئده ادخال اولنورلركه آنلر دخى موت مولالريله آزاد اولنوب سائر حرائر مرتده ايله همحال اولمشلردر ينه ديركه بر مرتد عبد مسلمى ايله معا دار الحربه لاحق اولدقدنصكره عبد مزبور على وجه المراغمه مولاسندن فرار ايله دار اسلامه عودت قيلسه نائل حريت قيلنور زيرا مولاسى حربى اولوب حربينك عبدى قبول اسلام وذمتله على وجه المراغمه خارج اولدقده حريتى متحقق اولمغله اكاحق ورثه متعلق اولماز كذلك دار اسلامه بطريق التلصص خارج اولدقده ينه حكم سابقده مندرج قيلنوركه مولاسندن على وجه المراغمه هارب ومسلمينله بطريق المجاهده غير محاربدر كذلك قصد قتال مسلمينله خارج اولوب بعد القتال مسلمين آنى اسير ايلسه‌لر ينه حريتده تقرير اولنوركه هم مسلم وهم مولاى حربيسنه مراغمدر اما مسئلهٔ مفروضه‌ده عبد مزبور ذمى ايسه البته اخذ ايلين مسلمينك فيئده ادخال اولنوركه مراغمه ايله آزاد اولدقدنصكره قتال مسلمينده نقض عهد ايله حرحربى اولمغله اسر ايله فئ اوله جغى عديم الاشكالدر واكر بعد القتال مسلمين اول عبد مسلم وذمى يه ظفرياب اولميوب ينه مولالرينه رجوعلرندن صكره اول دارك اهلى قبول اسلام ايلسه‌لر بو صورتده ينه مولالرينك ملكنده مستدام قيلنورلركه مولالرينه رجوعلرنده مراغم اولمدقلرينى اعلام ايتمشلردر واكر اول عبد مسلم وذمى دار اسلامه امانله قادم اولسه‌لر بردخى رجوعلرينه رخصت ويرلميوب همان يرنده توقيف ثمنلرى لازم اولور زيرا خروجلرى على وجه المراغمه حاصل اولمديغندن حريته نائل اوله‌مزلر ومسلم وذمى اولدقلرندن دارالحربه اعاده‌لرى غير ممكن وامان ويرلديكندن آنلرده ثابت اولان حرمت ماليت حربيه وجوب رعايت متبين اولمغله وجه مشروح اوزره عمل متعين اولمشدر واكر حربينك عبد حربيسى امانله بطريق المراغمه خارج اولسه مراغمه ايله آزاد اولوب حكم ذمتده مندرج قيلنور زيرا نفسنى دارمزايله احرازه طلب ورضاسى آندن ذمت مسلمين اولمغه دليل ارتضادر اما قصد تلصص ياخود قصد قتاله خارج اولوب مسلمين آنى اسير ايلدكلرنده عبد مزبور حربى اماز اولمغله البته فيئده تقرير اولنور اما بو مثللو دارمزده حاصل اولان حربى بى امان عند ابى حنيفة رضى الله عنه فئ جماعت مسلمين اولوب عند محمد رحمه الله تعالى فئ خاصهٔ آخذين قيلنور انتهى والله اعلم

باب مايجوز الشهادة عليه بالردة ومالايجوز * يعنى مرتد اوزره ردتله شهادت مسموعه اولوب اولميان صورتلرى تصويرده باب واضح التنويردر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه بز باب الاسير والمفقود ومايصنع بما لهما اثناسنده بيان ايلديك كه اسيرك انجام كارى نمايان اولمدقچه تقسيم مالى وتزوج امرأه‌سى جائز وشايان كورلمزكه معلوم الاثر اولميان اسير حكمنده مفقود ايله سياندر اكر اسيرك ورثه‌سى دارالحربده ارتدادى اوزره اقامت بينه‌يه شروع ايلسه‌لر اول بابده ايكى مسلم عدلك شهادتلرندن غيريسى مسموع اولماز زيرا اصل اسلامى معلوم اولمغله مسلم اوزره مسلمين عدلينك غيرلرينك مادون الردة اولان بر امر ايله شهادتلرى حجت اولماز ايكن

ردتله حجت اولمیه جغی بالاولویه مجزومدر مؤلف مرضی القضاء ارضاه الله تعالی بمافوق الرضا دیرکه
ایکی مسلم عادل ردت اسیر ایله شهادت ایتدکلرنده کرکدرکه قاضی اسیر ایله زوجه سی میاننده وقوع فرقتله قضایه
ومالنی بین الورثه تقسیمه مبادرت ایلیه زیرا قضاء قاضی حکم مبتده دخوالی مقتضی اولمشدر بوندن صکره
اول اسیر اسلام اوزره کلوب اوزرینه شاهدلرك شهادت ایلدکلری ردتنی انکار ایدرسه کرکدرکه قاضی اول
انکار ایله مقدما خصم شرعی اوزره حجتله ثبت ایلین قضاسنی ابطاله درکار اولمیوب همان اول انکاری اسلام
مستقبلی موقعنده اعتبار ایتمکله حقنده سائر مرتد بنك حکم معروفنی آشکار ایدوب عورتنی و ید وارثده
بعینه قائم بولنانلردن غیرمالنی اکا رد وتسلیمه اجتسار ایلیه کذلك مسلم اسیرك مکاننده ذمی بولنوب اوزرینه
نقض عهد ایله اقامت بینه اولنسه آنده دخی احکام مشروحه متبینه اولور انجق بونده شهادت ذمی اوزره
قائمه اولمغله شهادت اهل ذمت دخی قبول اولنور اما مسئله اولی بشقه‌در واکر قاضی ردت اسیر ایله شهادتی
استماع ایدوب هنوز ردتیله قضا ایتمشیکن اول اسیر اسلام اوزره کلوب مرتد اولدیغنی انکار ایلسه جمیع مالی
ملکنده برقرار قیلنور زیرا قضاء قاضی مرتدك دارالحربه لحوقنه متصل اولمدیجه مالی ورثه سنه واصل اولمامغله
اسلامله عودت ایلدکده ردتی تخلل ایتمش اولسون اولمسون مالی علی حاله ملکی اوزره حاصل قیلنور بعده
شاهدین مذکورینك احوالندن ناسه سؤال اولنور اکر تعدیل وتزکیه ایدرلرسه عورتی باین اولورکه بینونت مرأه
نفس ردتله ثابت اوله جغی امرمتبیندر لکن امولدلرینك عتقلری ایله حکم اولنماز که آنلرك عتقلری انجق موتله
حاصل اولوب نفس ردتله ثابت اولماز حال آنکه ردت ایچون حکم موت انجق قضاء قاضی به اتصالله متثبت اولور
سؤال اولنورسه که قاضی بینونت مرأه سیله قضا ایلدکده البته دارالحربده ردتیله قضا ایتمش اولور وقضاء مزبور
البته عتق امهات اولادینی اقتضا ایدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر زیرا مرتد دارالحربه لاحق اولسه دخی قاضی
لحاقیله قضا ایتمدکجه عتق امهات اولادی متحقق اولماز وبو بابده قاضی انجق بینونت مرأه واقع اوله جق مرتبه‌ده
مقدار حاجتله قضا ایتمکله قضاء مزبور عتق امهات اولادینی اقتضا ایلمز لکن قاضی بر ذمی اوزره نقض عهد ایله
شهادتی استماع ایلدکدن صکره ذمی بلا استیمان جدید رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاع ایلسه
بوصورتده عندالقاضی عدالت شهود بدیدار اولمش ایسه آنی فیء مسلمین قیلمغه ابتدار ایدرکه حجت مرقومه ایله
البته عورتی باین اولوب بینونتی دخی انجق نقض عهد ایله وحقیقة وحکما تباین دارینله ممکن اولمغله قاضینك
بوقضاسی البته نقض عهد ایله قضاسنی متضمن اولور وقضاء مزبوردن صکره ذمی مرقوم حربی اولوب
بلاامان داریمزده حاصل اولمش اولمغله کندوفیء داخل ومالنه ورثه سی نائل قیلنور امامسئله مزبوره‌ده
استیمان جدید ایله رجوع ایدوب نقض عهدینی انکار ایله نزاعه شروع ایدرسه بینه نقض عهدی عندالقاضی
حجتله ثابت اولدیغندن بینونت مرأه سیله حکم ایدوب انجق مالنی کندویه رد وتحویلله آنی شول ذمی منزلنه
تنزیل ایدرکه نقض عهدی معلوم ایکن قاضی میراثنی بین الورثه تقسیم ایتمدین عودتله ینه ذمت مسلمینی تحصیل ایلیه
وقاضی ذمی مذکورك دخی ام ولدلرنده ومدبرلرنده عتقله قضا ایلمزکه آنلرك عتقلری تباین دار ایله حاصل اولمیوب
انجق موتله حاصل اوله جغی هویدادر اما بینونت مرأه بشقه درینه دیرکه ایکی مسلم براسیر اوزره عورتنی ثلاثا
تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی اول شهادتله قضایه مباشرت ایلیه زیرا اسیر البته
غائب اولمغله غائب اوزره بینه ایله لزوم مالله قضا صحیح اولمدیغی کبی طلاق وعتاقله دخی تصحیح اولنماز
لکن عورتی معتده اولدقدن صکره زوج آخری تزوجه رغبت ایدرسه اکا بینها وبین الله تعالی رخصت واردرکه
زوجی حاضر اولیدی قاضی اول بینه ایله فرقتلری ایله قضا ایده جکی ظاهر ومتمیز اولمغله عورت اول حجته
اعتماد ایله بعد الاعتداد تزوج ایلمك جائز کوریلور بوصورتده عورت تزوج ایدوب بعده اسیر کلوب طلاقنی انکار ایلسه
اولبابده عورت طلاقله اسیر اوزره اعادهٔ بینه ایدرسه قاضی طلاقنی تنفیذ ونکاح جدیدی برقرار ایدر
اما اعادهٔ بینه ایده مزسه قاضی ایچون اول خصم اوزره قائم اولمیان بینهٔ سابقه ایله تنفیذ طلاقی ممکن اولمامغله
همان آنی زوج ثانیدن تفریق واسیر اوزره رد ایلمك امرمتعیندر ینه دیرکه ایکی شاهد اسیر اوزره موتی یاخود
مقتولیتی ایله شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی موت وقتلی ایله قضایه مبادرت ایلیه زیرا بو بینه ردتی اوزره
بینه کبی خصم اوزره قائمدرکه ورثه سی ترکه سنه واضع الید اولنلر ایله مخاصملردر اما حکم طلاق بشقه‌در
لکن موت اسیر ایله شهادت ایلین انجق واحد عدل ایسه قاضی ایچون اول شهادتله قضا جائز اولمیوب انجق
عورت ایچون اول شهادتله بعد الاعتداد تزوج جائز کوریلور بوندن صکره مؤلف اصابت معتاد موت ونسب

ونکاح کبی اوزرینه تسامعله شهادت جائز کوریلن موادی ذکر وتعداد ایلدی لکن فصول مذکوره باب الاسیر
والمفقود اثناسنده فی الجمله ذکر وتقریر اولنمغله بو محلده ترك وتأخیر اولندی ینه دیرکه براسیر اوزره انجق
واحد عدل ارتداد ایله شهادت ایلسه اشبو کتاب السیر الکبیرك روایتی اوزره عورت ایچون اعتداد وتزوجه رخصت
ویریلمز اما کتاب الاستحسانده ذکر ایلدیکی بشقه‌در وبز ایکی روایتك وجهلرینی باب مذکورده بیان ایلدیك کذلك
واحد عدل اسیر اوزره عورتنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو شهادت ایلسه حکم قیاس اوزره ینه اعتداد وتزوجنه
رخصت ویریلمزکه اصل ملك نکاح انجق شهادت شاهدینله ثابت اولدیغی کبی مزیل ملك نکاح دخی انجق
شاهدینله متثبت اولورلکن حکم استحسانده شهادت مزبوره شهادت موتله سیاندرکه هربری حق عورتده امردینی
اولان حل تزوجله شهادتدر وبرباب مرقومده بیان ایلدیك که خصم جاحد حاضر اولمدیجه خبر واحد امردینده
حجت وبرهاندر امابو کتابك روایتی اوزره حکم ردت بشقه‌درکه خبر ردت خبر مستنکر نادر الوقوعدر اما خبر طلاق
اویله دکلدر وهم ردت رجله استحقاق قتل متعلق اولور حال آنکه خبر واحد استحقاق قتلده حجت اولماز
اما طلاق اویله دکلدر لکن حکم ردتده دخی روایت کتاب الاستحسان اصحدرکه آنده دخی خبر واحد حل تزوج بابنده
مقبول ومصححدر زیرا مؤلف اصابت مسیر حکم ردتده شو وجهله تقریر ایلدیکه بررجل وایکی امرأه اسیر اوزره
ردتله شهادت ایدوب یاخود ایکی شاهد ایکی شاهدك شهادتلری اوزره شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه قاضی استحلال
قتلندن غیری احکام سائره‌ده اسیر اوزره ردتله قضایه مبادرت ایلیه وشهادت واحد ایله حکم قتل ثابت اولمدیغی کبی
شهادة النساء مع الرجال ایله وشهادت علی الشهادة ایله دخی متثبت اولماز ایکن بونلر قتلك غیری احکامده ثبوت
ردته مدار اولدقده شهادت واحد دخی حل تزوجه مدار اوله جغی بدیدار اولور کذلك بررجل وایکی امرأه برذمی
اوزره نقض عهد ایله شهادت ایدوب ذمی دخی انکار ایلدکده بوشهادتله امام المسلمین قتلنه ابتدار ایتمیوب انجق احکام
سائره‌ده آنی ناقض العهد اعتبار ایتمکله فیء مسلمین قیلمغی اختیار ایدر زیرا شهادة النساء مع الرجال شبهاتله ثابت اولان
امورده حجت شرعیه‌در اما شبهاتله مندرئه اولان امورده حجت مرعیه دکلدرنته کیم سرقه ایله شهادتلرنده دخی
بویله‌در کذلك بررجل وایکی امرأه برنصرانی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایدوب
نصرانی دخی منکر اولدقده بینه حجت محل شبهه اولمغله قتلنه اقدام اولنمیوب انجق اسلام اوزره اجبار اولنور ینه
دیرکه ایکی ذمی برذمی اوزره اولاقبول اسلام ایدوب بعده مرتد اولدی دیو شهادت ایلسه‌لر بوشهادتلری اصلا
قبول اولنماز زیرا زعم شاهدین اوزره اول ذمی مرتددر واوزرینه شهادت غیر مسلمین حجت اولمامقده مرتد منزلهٔ
مسلمده‌در پس شاهدین مسفورینك اوزرینه شهادتلری مقبول اولمدیغی زعم اوزره ایکن شهادته متهم
اولدقلرنده اول شهادتله قضا اولنمق اصلا جائز اولماز والله تعالی اعلم

باب المرتد یصیب الحد وغیره * یعنی مرتد حدی موجب اولوب اولمیان قبایحی ارتکابله اوزرینه حد ایجاب اولنوب
اولمامقده باب لازم الاستیعابدر شیخ امام یعنی شارح همام علیه رحمة ربه المنعام دیرکه اصل شرعی اولدرکه
احکام شرعیه‌ده اول حکم که کفرآنك ابتداء وجوبنه منافی اولمیه بقاسنی بطریق الاولی منافی اولماز واول عقوبت که
کفرآنك ابتداء وجوبنه منافی اوله البته بقاسنی نافی اولورزیرا عقوبتلر البته شبهاتله مندرئه‌در وشبهاتك اقواسی
اول عقوبته منافی اولان نسنه‌در وکفرك موجب عقوبت اولان سببه اقترانی وجوب عقوبته مانع اولدیغی کبی
بعد الوجوب وقبل الاستیفا عروضی دخی استیفاء عقوبته مانع اولور وقدرت استیفاء عقوبت منعدم
اولدقدنصکره وجوب استیفاسی دخی زائل ومنهدم اولور بواصل شرعی تأصیل اولندقدن صکره فروعنی
تفصیل ایدوب دیرزکه برمسلم برکسنه‌نك مالنی اخذ وانتهاب یاخود موجب قصاص اولان جنایتی ارتکاب یاخود
برمسلم اوزره افترا برله حد قذفی استیجاب ایدنصکره مرتد اولوب یاخود شنایع مرقومه‌یی مرتد ایکن دار اسلامده
اکتساب ایدوب بعده دار الحربه التحاق ونیجه زمان محاربهٔ مسلمینه تشمیر ساق ایلدکدن صکره دار اسلامه
عود والتصاق ایلسه اول بابده قبول اسلام ایلسه دخی جمله سیله مؤاخذه سنه اهتمام اولنور زیرا حقوق مزبوره
دار اسلامده اسبابنی اکتسابله واجب اولدقدنصکره محارب مسلمین اولمق وجوبنی سالب اولماز کورمزمیسنکه
برمستأمن دار اسلامده بونلردن برینی مرتکب اولدقده حقوق عبادی متضمن اولمغله مؤاخذات مرقومه‌یی
مستوجب اولور پس مرتد دخی بویله‌در اما شخص مرقوم شنایع مذکوره‌یی ردتله دار الحربه لحوقندنصکره
ارتکاب ایدوب صکره قبول اسلامله عود وایاب ایلسه هیچ بریله مؤاخذه اولنمیه جغی بی ارتیابدرکه ارتکابی
دار الحربده حربی ایکن وقوع بولمشدر وحربی محارب مسلمین ایکن مرتکب اولدیغی شنایعله بعد الاسلام

مؤاخذه اولنمق غير مشروعدر حتى الاسلام يجب ماقبله حديث شريفى قبول اسلام مقدما ارتكاب اولنان قضايى قاطع اولديغنه برهان ساطعدر و بزباب اثبات النسب من اهل الحرب من السبايا اثناسنده وغيريده بيان ايلديك كه اهل حربك تأويل باطلرى كندوحقلرنده ترتب احكامده تأويل صحيحه منحقدر كه مسلم معاملات مذكوره ايله اهل حربله معامله ايتدكده مؤاخذه يه مستحق اولمديغى كبى اهل حرب دخى مسلمله معامله ايتدكده مستحق اولمازر ومرتد دخى بعد اللحاق حربى اوله جغى متحققدر اما برمسلم زنا وسرقه وقطع طريق مثللو حقوق اللهدن حدى موجب برسيئه يى اكتسابدن صكره مرتد اولوب ياخود آنى بعد الردة داراسلامده ارتكاب ايدوب بعده دارالحربه لحوق و بعده داراسلامه عود واياب ايلسه هيچ بريله مؤاخذه اولنميه جغى بى ارتيابدر كه بو مثللو حقوق اللهدن اولان حدودك اسبابى ارتكابى وقتنده مستأمن كبى حربى اولمق وجوب حدوده مانع اولديغى كبى حربيت صكره دن عارض اولدقده دخى بقاء وجوبه مانع اولور انجق حقوق عباد ايله مؤاخذه اولنمقده مستأمنله برابر اولمغله سرقه ده ضمان ماله وقطع طريقده عمدا قتل نفس ايتمش ايسه قصاصله مؤاخذه سى مقرردر لكن قطع طريقده خطأ قتل نفس ايتمش ايسه قتل مزبور قبل الردة واقع اولمش ايسه ديتى عاقله سى اوزره واجب اولور و بعد الردة واقع اولمش ايسه كندو مالنده مستوجب اولور كه تعاقل انجق باعتبار التناصر اولمغله مسلميندن فرد واحده مرتد تناصر اولميه جغى ظاهر و باهردر كذلك برمسلم شرب خمر ياخود وصول حد سكردن صكره مرتد اولوب بعده لحوق دارالحربدن اقدم قبول اسلام ايلسه ينه مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه كفر اول حدك ابتداء وجوبنه مانع حتى ذمى ومستأمن اوزره وجوبى ممتنع اولديغى كبى بعد الوجوب عروضى دخى بقاء وجوبنه ممانعدر كذلك شرب وسكرى مرتد اولوب يداماده محبوس ايكن ارتكاب و بعده قبول اسلام ايتمش اولسه ينه حد ايله مؤاخذه سنه اقدام اولنماز كه اول ارتكابى حالنده التزام ايلمشدر نكته سى اولدر كه كافر ابتداء اباحت خمر وسكرى معتقددر وحدود شرعيه انجق اسباب حدودى ارتكابدن زجر ايچون تشريع اولنمغله اول اسبابى ارتكاب ايلين حرمتنى معتقد اولمق لازمدر كه حقنده تشريع زواجر نافع اوله امامرتد مزبور حالت مزبوره ده حدود الهى موجب اولان اسباب سائره يى ارتكاب ايتمش اولسه اجراء موجبلرينه شبهه اولنور كه مرتد البته آنلرك حرمتنى معتقد ويد امامده محبوس اولمغله اوزرينه اقامت حدود امرممكندر اما اسباب مزبوره يى يد امامده محبوس ايكن التزام ايدوب بعده دارالحربه لحوق ايتمدين قبول اسلام ايلسه اوزرينه اقامت حدود جائز وواسع كورينور كه ارتكابى محارب مسلمين ايكن واقع اولمشدر نكته سى اولدركه مرتد نفس ارتداد ايله البته وقت قدرتنده جواز محاربه مسلمينه اعتقاد ايدر انجق عند الامام محبوس اولدقجه محاربه يه استعدادى اولمديغندن اهل حربدن تعداد اولنماز اما يد امامكا واصل اولميه جق مرتبه ده مكان بعيد ده بولندقده محاربه فى الجمله ممكن اولوب كندو دخى جواز محاربه يى اعتقاد ايلديكندن لاحق دارالحرب حكمنده داخل اولوب اهل حربدن تعداد اولنور واكر برمسلم قصاصى ياخود حد قذفى مستوجب اولوب بعده مرتد ودارالحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمينه نيازايله سزكله مصالحه ايدرم مستوجب اولديغم حد اوزره بكا اعطاء امان شرطى اوزره ديو رجايه سرآغاز ايلسه مسلميندن برفرد ايچون اكا او وجهله اعطاء امانه جواز يوقدر زيرا شرط مذكور حكم شرعه مخالفدر قال عليه السلام كل شرط ليس فى كتاب الله فهو باطل وهم اول حد واجبده حقوق عباد دخى متمكندر كه قصاص محض حق ولى اولمغله آنده غير ايچون ولايت اسقاط غير ممكندر وحد قذفده حق مقذوف شويله متمكندر كه مقذوف ايچون دخى اول حقى عفو ايله اسقاط غير ممكندر بناء عليه اول مرتده وجه مذكور اوزره اعطاء امان ايلين مسلم البته حقنده وفاسى ممكن اولميان شرطى ملتزم اولمش اولور كه التزام مذكور البته فسادى مستلزمدر بويله ايكن امام المسلمين اكا وجه مذكور اوزره اعطاء امان ايلسه اول امانه وفاسى جائز وشايان اولماز قال عليه السلام ردوا الجهالات الى السنة يعنى جهالتلريكزى ترك وسنت سنيه يه ميل ايديكز واما مدن امان مرقوم اثر جهل ايديكه مظالم عباددن اولان شيئى مرتد ايچون ترك ايلمكى شرط ايتمشيدى همان اول شرطه التفات ايتميوب عند طلب الخصم حد لازمى اوزرينه اقامتله اجراى سنت واحياى شريعت ايدر بوصورتده مرتد مزبور شرط امانكزه وفا ايتمزسكزى مأمنمه رد ايدوب بعده بكا ظفر بولوب سكزا اجراء حد ايديكز ديو نزاعه شروع ايلسه بو نزاعى بو وجهله مسموع اولمازكه مرتد يدامامه واصل اولدقدن صكره آنى محارب مسلمين اولمق اوزره دارالحربه اعاده سى قطعا مشروع اولماز واكر مرتد مزبور صلح مذكوره عازم اولدقده مسلمين دخى آنك مرامنه مساعده اولنمدقجه دار اسلامه خارج اوليه جغنه

مطلب حد القذف لا يسقط بعفو المقذوف

جازم اولسه لر كركدركه اكا بروجهله اظهار معامله ايده لركه هم دلخواهى اوزره اعطاء امان ايتدكلرينى ايهام ايدوب هم ارتكاب كذبدن سالم اوله لر يعنى ان فى المعاريض لمندوحة عن الكذب مصداقنجه محتمل الوجهين اولان معاريض كلامى اكا القا بريله كذبدن تخلص واتقا ايده لر ومعناى مذكور حق محاربينده جائز ايدوكى امر مستبيندر قال عليه السلام الحرب خدعة و بزباب الحرب كيف يعاوله اثناسنده ذكرو انبا ايلديك كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم يوم خندقده فلعلنا امرناهم بذلك حديث بلاغت اشتماللرنده معاريض كلامى استعمال بيورمشلردر نكته سى اولدركه ارتكاب كذب رخصت شرعيه دن بالكليه مقطوع اولمغله مسلم ايچون فى حال من الاحوال تعمد كذب ايلمك مشروع اولماز بوصورتده مرتد مزبور مرام مسلمينه اطلاعله اكا بطريق النص اعطاء امان اولنمادقجه دخول دار اسلامدن امتناع ايلسه كركدركه مسلمين اكا دلخواهى اوزره اعطاء امانده انقياد ايدوب انجق كلام صلحده متفطن اوليه جغى وجه اوزره نقض صلح ايده جك بعض كلماتى ضم وازدياد ايتمكله مرتدى تحصيلله اجراء شريعته اجتهاد ايده لر و بو بابده اصل قوى شول حديث مرويدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه وفد ثقيف يعنى اهل ثقيفدن ايلچى كلدكده يا محمد بز وقو ميمز مؤمنين اولورز لكن انحنا ايتمك يعنى نماز قيلوب ركوع وسجود ايتمك شرطى ايله ديديلر ورسول الله عليه السلام آنلر ايله اول وجه اوزره مصالحه يى قبول وتقرير ايدوب انجق شروط مصالحه لرين جامع اولان كتاب صلحك آخرنده على ان لهم ما للمسلمين وعليهم ما على المسلمين يعنى سائر مسلمين ايچون حاصل اولان نسنه آنلر ايچون دخى حاصل وسائر مسلمين اوزره واجب اولان آنلر اوزره دخى واجب اولمق اوزره لفظ شريفنى كتب وتحرير ايلديلر و بو لفظ شريفى كلام اولى ناقض عد ايدوب آنلرى بعد الاسلام اداء صلوتله دخى مؤاخذه يه منتهض اولديلر لكن مسلمين بوصنعته دخى قادر اولميوب دلخواهى اوزره اعطاء امان ايدرلرسه ينه وفاء امان جائز وشايان كوريلمزكه بوعهده وفالرى شرعا حرام وسبقت ايلين اعطاء عهدلرى دخى شرعا حرامدر و بر حرامى ارتكاب قطعا حرام آخرى ارتكابه طريق جواز اوليه جغى معلوم انامدر كذلك مرتد يندن برطائفه ذمت مسلمين اولوب اداء خراج ايتملرى اوزره مسلميندن طالب امان اولسه لر آنلره دخى اول وجه اوزره اعطاء امان جائز وشايان كوريلمز زيرا قتل مرتد حد مستحق ايكن مقابله ء مالده اقامت حدى ترك وتأخير غير جائز ايدوكى محققدر وهم اهل حربله عقد ذمتدن مقصود مال اولميوب انجق حربينك معاملاته راجع اولان اموردده احكام مسلمينى التزامدر واحكام مسلمين مرتد اوزره عن اصل لازمه ايكن اكا اعطاء ذمتده اخذ ماله اظهار رغبتدن غيرى غرض يوقدر حال آنكه معناى مذكور حرامدر بويله ايكن مسلمين آنلره عطاء ذمت ايتكله دار عزه قائم اولسه لر آنلره عرض اسلام اولنوب امتناعلرنده قتللرى لازمدر واولبابده مأمنلرينه ردلرى فى حال من الاحوال تجويز واستحلال اولنماز كه مرتد قبول اسلام ايتمدكده آنك اوزرينه حكم قتل بطريق العين مستحق اولمغله قطعا ترك واهمال اولنماز قال عليه السلام من بدل دينه فاقتلوه واكر طائفه ء مرقومه مسلميندن موادعه يه طلبكار اولسه لر آنك حكمى باب الموادعه ده امرار اولنديكه امام ايچون آنلر ايله موادعه جائز وسزاوار اولماز مكر مسلمينده آنلر ايله قتاله قدرت اولمامغله تحقق ضرورت آشكار اوله اول حينده دخى موادعه اوزره آنلردن اخذ جعل ايلمك ممنوعدر كه جعل البته شبيه خراج اولوب مرتددن اخذ خراج غير مشروعدر بويله ايكن اخذ ايدرسه البته بيت المال وضع واد خال ايدركه جعل مزبور مال مرتدين اولوب مرتدك بو مثللو دارالحربده بولنوب اكا حق ورثه تعلق ايلين اموالينك موضعى انجق بيت المالدر اما حكم خوارج بشقه دركه آنلردن موادعه اوزره بعض اموال اخذ اولندقده مال مزبور عند الامام حفظ اولنوب توبه لرندن صكره اوزرلرينه رد اولنور زيرا مال خوارج قطعا اهل عدل ايچون غنيمت قيلنماز اما محاربين اولان مرتدينكماللرى بشقه در كذلك حربى مستأمن دار عزده قصاص وحد قذفى مستوجب اولوب بعده دارينه رجوعدن صكره مسلمينه التجا ايله قبول اسلامى شرطى اوزره اكا امان ويروب اول حد ايله مؤاخذه ايتماملرينى رجا ايلسه تفصيل سابق بونده دخى اجرا اولنور كه صنع سابق مظالم عباددن اولمغله آنده مستأمن ومرتد حكمده اتحاد اوزره لردر مؤلف رفيع المقام رفع الله تعالى درجاته فى يوم القيام ديركه برمستأمن دار عزده بعض شنايعى ارتكاب ايدوب بعده دارالحربه لاحق اولدقدن صكره مسلمين آنى اخذ واسره نائل اولسه لر آندن قصاص فى النفسدن غيرى جمله سى ساقط وزائل قيلنور زيرا اسرايله رقيق اولوب رق دخى قصاص فى الطرف خصوصنده ابتداء وجوبه منافى اولديغى كبى بقاء وجوبه دخى منافيدر اما قصاص فى النفس

خصوصنده ابتداء وجوبنی نافی اولمدیغی کبی بقاء وجوبنی دخی غیرنافیدر اما اخذاموال ایتمش ایسه اول دخی
ابطال اولنور که ذمت عبدده وجوب دین انجق مالیت رقبه سنی شاغل اولمق اوزره حاصل اولمغله بقاء وجوبی
دخی انجق اول وجه اوزره متحصل اولور حال آنکه مقدما اخذ ایلدیکی دینله شمدی مالیت رقبه سنی مشغول
قیلمق غیر ممکندر که سابق ایچون مالیت رقبه سی انجق حریتنده سبب وجوب دینی اکتسابندن صکره
حادث ومتعین اولمشدر اما خوارج مسلمین قبل اکتساب المنعة بعض شنایعی ارتکاب ایدوب بعده اهل منعه
اولدقلرندن صکره جنایات سابقه لرندن برشیئله مؤاخذه اولنمامق شرطی اوزره مصالحه یه طالب اولسه لر اهل عدل
ایچون اول وجه اوزره مصالحه لری جائز ومناسب کوریلمز انجق بو بابده مقدما حد خمر وغیری مثللو حقوق اللهدن
مستوجب اولدقلری حدود شرعیه محاربین اولدقلرندن صکره توبه ایتدکلرنده اوزرلرندن ساقط وموضوع
اولمغله امام اول حدودی حط واسقاط اوزره آنلر ایله مصالحه ایلمك حکم شرعه موافق اولان شرطه
مقرون اولدیغندن مشروع کوریلور کذلك بعد اکتساب المنعه ارتکاب ایتدکلری جمیع جنایتلری توبه
ایتدکلرنده آنلردن موضوع قیلنوب انجق یدلرنده بعینه قائم اولان اموالی اصحابنه رد ایله مطالبه اولنورلر
حتی اول رد ایله مطالبه اولنمامق اوزره مصالحه یه طالب اولسه لر امام ایچون اول وجهله مصالحه لری جائز ومناسب
کوریلمز بویله ایکن مصالحه ایتمش اولسه کرکدر که اول شرطه وفای التزام ایتمیوب همان یدلرنده بعینه
قائم بولنان مال مسلم یاخود مال معاهدی رد ایله امر والزام ایلیه وحقوق اللهدن اولان حدود ایله مؤاخذه لری
ممتنع اولمق انجق تقادم زمان اقامت حدوده مانع اولدیغندندر وحضرت عمر رضی الله عنه ایما قوم شهدوا
علی حد لم یشهدوا عند حضرته فانما شهدوا عن ضغن یعنی قنقی قوم که برحد اوزره شهادت ایدوب لکن
شها دتلری اول حدك وقت حضورنده اولیوب بلکه وقتی منقضی اولدقدن صکره واقع اوله اول شها دتلری
انجق حقد وعداوتدن ناشیدر قول حکمت نماسنده تقادم عهد مانع حدود ایدوکنه رمز وایما ایلمشدر حال آنکه
باغینك حکم اهل عدلدن خروجی تطاول ازمان ایچون اظهر اسباب ایدوکی ظاهر وبی ارتیابدر واکر
برمرتد حصون اهل حربدن برحصنده ایکن مظالم عباددن برشیئی مرتکب اولوب بعده هم مسلم اولوب وهم
اول حصنی مسلمینه فتح ایلمك شرطیله آنی ظلم سابق ایله مؤاخذه ایتمملری اوزره امانه طالب اولسه بو دخی
صور سابقه ایله برابر اولمغله اول وجه اوزره امانلری جائز ومناسب کوریلمز زیرا مظالم عبادده احتیاج وعدم
احتیاج حالتلری برابر وعلی کلا التقدیرین اسقاطنده رأی امام غیر معتبردر انجق مرتد مزبور سفك دم ایتمیوب
همان استهلاك مال ایتمش اولوب امام دخی اول ماله عدم مؤاخذه اوزره اعطاء امانده مسلمین ایچون ملاحظهٔ
منافع ایلسه وجه مشروح اوزره اعطاء امان بعده اول مالی غنائم مسلمیندن صاحب الحقه ادا قیلمق واسع
کوریلور زیرا مسلمینه فتح حصن ایلین کسنه لره غنائمدن بعض اشیاده ولایت تخصیص امام ایچون ثابت
اولمغله مرتده دخی اسلامی ومسلمینه فتح حصنی وعد ایلدکده ینه ولایت تخصیص متثبت اولور اما قصاص
وحد قذف بشقه درکه آنلردن برشیئی صاحب الحقه مغانمدن ادایه قادر اولمامغله آنلر ایله عدم مؤاخذه
اوزره اعطاء امانه دخی مقتدر اولماز والله تعالی اعلم

باب مایصدق الرجل فیه من الردة فلا تبین منه امرأته وما لایصدق * یعنی باعث ردت اولان اعذاردن زوج
آنده تصدیق اولنمغله عورتی باین اولمیوب وتصدیق اولنمامغله عورتی باین اولدیغی مواضعی تفهیمده باب
لازم التقدیمدر مؤلف اصابت پناه اعلی الله تعالی فی الجنة بناه دیرکه براسیر دار اسلامه رجوع ایتدکده
زوجه سی قاضی یه رفع خصامله اشبو زوجم دارالحربده مرتد اولمغله بن آندن باین اولدم دیو دعوایه قیام ایدوب
اسیر دخی ملك اهل حرب بکا البته سنی قتل ایدرم یوقسه البته کافر اولورسین دیو اکراه ایتمکله مکرها
اولمشیدم دیو بسط کلام ایلسه اولبابده قول انجق قول مرأه قیلنوب اسیرا کراه اوزره اقامت بینه ایتمدکجه
تصدیقنه اقدام اولنماز زیرا لسان اوزره اجراء کلمهٔ کفر کبی فرقتلرین موجب اولان سبب ایکیسنك تصادقلری ایله
ظاهر اولدقدنصکره اسیر اول سبب ظاهرك حکمنی تغییر ایچون برمعنای خفی دعواسنه مباشر اولمغله بلاحجة
عدم تصدیقی متقرردر توضیحی اولدرکه اسیر مزبور فرقتلرین موجب اولان سببی اکراه کبی برحالت غیر
معهوده یه نسبت قیلمشدر وبو مثللو اموردده قول بلاحجة قبول اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی
ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال جنونمده ایدی دیوب جنونی دخی هیچ بروقتده معلوم اولمیه آنك قولی بلاحجة
قبول اولنماز بوصورتده اسیرك اکراه اوزره شاهدلری شها دتلرنده فی الواقع ملك اهل حرب اکا البته سنی قتل

مطلب حکم وجوب الحدود وعدمه علی الخوارج بعد ما تابوا

ایده رم یوقسه البته کافر اولورسین دیدی لکن بو اسیر اول حینده کافر اولدیمی اولمادیمی بیلمزز دیو تقریر
ایدوب اسیر دخی بن لسانم اوزره کلمهٔ کفری انجق اول حینده اجرا قیلدم یوقسه آندن مقدم ومؤخر هیچ
اجرا ایلمدم دیو تعبیر ایلسه اولبابده قول انجق قول اسیردرکه حالت اکراهی شهادت شهود ایله امر معهود
اولمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه البته قول آنك قولیدر
نظیری اولدرکه برکسنه اکرچه بن عورتمی ثلاثا تطلیق ایلدم لکن حال صباوتمده ایدی دیه نکته سی
اولدرکه حالت مرقومه حالت معهوده اولدقده ظاهر حال اکا شاهد ومدعی دخی معتاده وقوع فرقتی منکردر
وقول انجق شهادت ظاهره مقرون اولان قول منکر ایدوکی ظاهر وغیر متنکردر اما حالت معهوده اولمدقده
مدعی انجق مانع حادثی مدعیدر وبو مثللو اموردده قولی بلاحجة قبول اولنمامق حکم شرعیدر کذلك اسیر
مزبور ایله حکم ردتده مخاصمه ایلین عورتی اولمیوب مسلمیندن شخص آخر اولسه ینه تفصیل محرر آنده دخی
مقرردر ینه دیرکه برعورت زوجی اوزره بنی ثلاثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایدوب زوج دخی بکا جنون یاخود
برسام یاوجع آخر اصابت ایتمکله وقت ذهاب عقلمده تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر حالت مرقومه اکا اصابت ایلدیکی معلوم ایسه قول آنك قولی اولمق معلوم واکر غیر معلوم ایسه قول
عورتك قولی قیلنمق مجزومدر واکر شاهدلری بزآنی برکره مجنون کوردیك دیو شهادت ایلسه لر ینه قول آنك
قولیدرکه جنون اکا حالت معهوده اولمق اول شهادتله کسب صورت ایلمشدر وهر بارکه زوج سبب فرقتی
مانع فرقت اولان حالت معهوده یه نسبت ایلیه اولبابده یمینی ایله قبول قولنه مسارعت اولنور کذلك حال نومده
تطلیق ایتمشیدم دیو دفع مدعی ایلسه ینه قول آنك قولی قیلنمق هویدادرکه حالت نوم حالت صباوت
کبی هرشخص ایچون امر معهود اولمغله طلاقی اکا نسبتی بحسب المعنی انکار فرقتدن معدود قیلنور
کورمزمیسنکه زوج مرقوم بن آنی بن خلق اولنمادین یاخود آنی تزوج ایتمدین تطلیق ایتمشیدم دیسه
بوکلامی انکار طلاقه حمل اولنوب قول آنك قولی قیلنمق تحقیق اولنور پس ماسبق دخی بویله در
واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله عورتمی تطلیق ایلدم دیسه بوصورتده عورت
آنی کرك تصدیق ایلسون وکرك تکذیب ایلسون آندن باین اولور زیرا حال سکر وقوع طلاقه مانع اولمامغله
طلاقی اکا نسبت قیلدیغی حالت اصلا فرقتنه ممانع دکلدر اما حکم نوم بشقه در نکته سی اولدرکه سکرانك
عقلی باشنده اولور انجق سرور سکر اوزرینه غالب اولوب عقلنی استعماله مانع اولور ومعنای مذکور آنی
عاقل اولمقدن اخراج ایلمز اما استعمال بنج ایله عقلی زائل اولمق بشقه درکه بنج مزیل عقلدر کذلك نائم دخی
بشقه درکه حال نومنده شرعا غیر عاقل حکمنده در حتی رسول الله علیه السلام رفع القلم عن ثلثة قول
بشارتنمالرنده بومعنایه اشارت وایما بیورمشلردر مترجم فقیر دیرکه تمام حدیث رفع القلم عن ثلثة عن النائم
حتی یستیقظ وعن المبتلی حتی یبرأ وعن الصبی حتی یکبر لفظ شریفیدر ومعنای لطیفی ظاهردر والسنة علیاده
مشتهر اولدیغندن صاحب الکتاب ابتداسنی ذکر ایله اکتفا ایلمشدر انتهی وسکران عقلنه نظر ایله شول
مالندن منقطع اولان ابن السبیل منزلنه تنزیل اولنورکه یدی مالنه وصلتیاب دکل ایکن اوزرینه زکوتی
ایجاب اولنور اما مالی حقیقة هالك اولوب یاخود مالنی برغاصب غصب وانکار ایتمکله حکما هالك اولان کسنه
بشقه در واکر برکسنه بن شرب خمر ایدوب سکر ایله عقلم زائل اولمغله مرتد اولدم دیسه نظر اولنور اکر وقتا
من الاوقات وجه مذکور اوزره سکری معلوم ایسه قول آنك قولی قیلنمق معلومدر واکر غیر معلوم ایسه اولبابده
قولی قبول اولنمامق مجزومدر زیرا سکر ارتداد ایله وقوع فرقته مانعدرکه ردت انجق اعتقاد اوزره مبنی ایکن
سکران هذیانده موجب ردت اولان کلماتدن سالم اولمازسه ده مداول کلماتنه معتقد وجازم دخی اولماز پس اول کسنه
ارتدادینی حالت غیر معهوده یه نسبت ایلدکده قولی قبول اولنمایوب حالت معهوده یه نسبت ایلدکده قولی
مقبول اولور واولبابده عورتك تصدیق وتکذیبی غیر معتبردرکه حرمتی محض حق شرع ایدوکی مقرردر
ینه دیرکه برعورت قاضی یه کلوب بن شو زوجمی المسیح ابن الله دیر ایکن ایشتدم دیو ادعا ایلدکده زوج دخی
بن اول کلامی انجق آنکه قائل اولان نصارادن حکایت اوزره سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه نظر اولنور
اکر زوج مرقوم انجق المسیح ابن الله دیوب اکا نقل وحکایته دلالت ایده جك عباره ضم ایتمدیکنی اقرار ایدرسه
عورتی آندن باین اولمق آشکاردرکه ضمیرنده مضمر اولان حکایت صریحا تکلم قیلمدیغی لفظك حکمنی نسخه
صالح اولیه جغی بدیداردرکه مضمر البته ملفوظدن ادنی در وبرحکم انجق مثلی یاخود مافوقی ایله نسخ اولنوب

مطلب قال کنت طلقتها قبل ان اخلق او قبل ان اتزوجها

مطلب البنج یزیل العقل دون الخمر

ادنی ایله نسخ اولنمامق هویدا در کورمز میسنکه برکمسنه عورتنی تطلیق ایدوب فلبندن استثنا یه نیت ایلسه
البته وجه مذکور اوزره طلاقی واقع اولوب نیتی وقوعه مانع اولماز و بوصورتلرده عورتك تصدیق وتکذیبنه
حکم شرعی ترتیب اولنماز واکر زوج مرقوم بن اول کلامه نقل وحکایته دلالت ایلین عباره ضم ایدوب النصاری
یقولون المسیح ابن الله یاخود المسیح ابن الله قول النصاری دیمشیدم انجق عورت بعض کلامی ایشتمدی
دیو اقرار ایدوب عورت دخی اول ضمی انکار ایدرسه قول مع الیمین قول زوج ایدوکی آشکار در اما مسئلهٔ سابقه
بشقه در زیرا مانحن فیهده عین کلامی موجب فرقت اولدیغندن زوج سبب فرقتی اقرار ایتمیوب بلکه عورتك
ادعا ایلدیکی موجب فرقتی انکار ایلمشدر نظیری اولدرکه برکمسنه بن عورتمه انت طالق ثلثا ان شاء الله دیمشیدم
دیوب عورت آنی استثناده تکذیب ایلیه اولبابده قول معنای مشروح اوزره قول زوج اولدیغی کبی
مانحن فیهده دخی اوله ور کذلك زوج مرقوم بن اول کلامه عبارهٔ مذکوره یی ضم وموصولا تکلم ایتمشیدم انجق
المسیح ابن الله لفظنی اظهار وعبارهٔ مضمومه یی اخفا قیلمشیدم دیرسه ینه قول آنك قولی اولمق بلا خفا در
انجق شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله دیدی وشیٔ آخر سویلمدی دیو اوزرینه شهادت ایدرلرسه قاضی
حکمنده آنی ضم اوزره تصدیق ایتمیوب بینونت عورتی ایله قضایه مبادرت ایدر زیرا شاهدلر موجب فرقت اولان
سببی اثبات ایتمشلر ایکن ابطال شهوده آنك قولنه التفات اولنماز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده موجب
فرقت اولان سبب انجق کندو اقراری ایله ظاهر اولوب ظهوری دخی انجق منافی فرقته موصولا حادث اولدیغندن
قول آنك قولی قیلنمغه باعث اولمشدر سؤال اولنورسه که شاهدلرك شیٔ آخر سویلمدی دیدکلری شهادت
علی النفی اولوب شهادت علی النفی غیر مقبول ایکن قول مذکورلری نیجه قبول اولنور جوابده دیرزکه بو بابده
وقوع فرقت نفیله یعنی شیٔ آخر سویلمدی دیدیکلری ایله ثابت اولمیوب بلکه اثباتله یعنی المسیح ابن الله
دیدی دیدکلری ایله مثبت اولمشدر ونفی مذکور اثبات نسبده شاهدلرك اشبو رجل میتك قرنداشی ووارثیدر
بوندن غیری وارثی بیلمزز دیو شهادتلرنده واقع اولان منزلهٔ نفیه نازلدر توضیحی اولدرکه شاهدلرك شیٔ آخر
سویلمدی دیدکلری بحسب المعنی زوج مرقومك ادعا قیلدیغی ضم وزیاده انجق ضمیرنده مضمردر وظاهر کلامنده
مظهر دکلدر مفهومنی اثباتدر و بومثللو معنای مضمر موجب کلام مظهری ناسخ اولمغه صالح دکلدر وهم
قول مذکور بحسب المعنی سکوت زوجی اثباتدر وسکوت امر مثبت معایندر حتی شاهدلر بز ایشتدیك المسیح ابن الله
دیدی بوندن غیری نسنه ایشتمدیك وشیٔ آخر سویلدیکی بیلمزز دیمش اولسهلر اولبابده قول البته
قول زوج اولوب عورتیله بینلری تفریق اولنماز زیرا بو تقدیر اوزره شاهدلر اول ضم وزیاده ضمیرنده در ظاهر
کلامنده دکلدر مفهومنی اثبات ایتمیوب انجق بز آنی ایشتمدیك دیوب نفسلرین غفلت وعدم سماعه نسبت
ایتمشلردر واول ضمی شاهدلر ایشتمدکلری کبی قاضی دخی ایشتممشدر بناء علیه قول البته قول زوجدر وعلی هذا
برکمسنه بن خلعده موصولا استثنایی تکلم ایلدم یاخود طلاقده موصولا شرط یا استثنایی تکلم ایلدم دیو ادعا قیلسه
قول آنك قولیدر بو صورتده شاهدلر آنك اوزرینه اشبو رجل بغیر ذکر الاستثنا مخالعه ونطلیق ایلدی یاخود
مخالعه وتطلیق ایلدی وشرط واستثنا ایلمدی دیو شهادت ایدرلرسه بوندن صکره قول زوج قبول اولنماز اما
شاهدلر کلمهٔ خلع وطلاقدن غیری بز آندن نسنه ایشتمدیك دیرلرسه ینه قول آنك قولی اولوب قاضی عورتیله بینلرین
تفریق ایلمز مکر آندن قبض بدل خلع مثللو دلیل صحت خلع اوله جق برنسنه ظاهر اوله بو صورتده قولی قبول اولنماز
ومسائل مذکوره بجمیعها ذکر ایلدیکمز وجه اوزره بناقیلنور ینه دیرکه برکمسنه یه بر دفعه جنون عارض اولدیغی
معلوم اولوب عورتی آنك اوزرینه اشبو زوجم دون کیجه مرتد اولدی دیو یاخود بنی ثلثا تطلیق ایلدی دیو ادعا ایلدکده
اول کمسنه دخی بکا دون کیجه جنونم عودت ایلدی بن دخی اول سوزی حال جنونمده سویلدم دیسه قول
مع الیمین آنك قولیدر زیرا جنون برکره عارض اولدقده ابدی عرض لازم اولور حتی عبدك حال صغر وکبرنده
برکره ظاهر اولدقده عیب دائم قیلنور زیرا عمرنده برکره مجنون اولان شخصك کوزلرنده براهل بصیرت نظر امعان
ایلسه آثار جنونتی بطریق العیان ظاهر ونمایان کوریر بو جهتله اول کمسنه بو دعواسنده تکلمنی انجق حالت
معهوده یه مضاف ایلمش اولور اما مسئلهٔ مفروضهده اول کمسنه یه جنون عارض اولدیغی قطعا معلوم اولمسه
اولبابده بیان مشروح اوزره قولی قبول اولنماز بو صورتده قاضی عورتیله بینلرین هنوز تفریق ایتمدین اکا جنون
عارض اولوب صکره افاقت بولدقده ایشته بن دون کیجه دخی بویله اولمش ایدم دیسه ینه تصدیق اولنمیوب
عورتی بینونتله آندن تفریق اولنور زیرا جنون صکره دن حادث اولمق ممکن اولمغله حدوثی تقدم وجودینه دلیل

مطلب الشهادة على النفي فترجع الى الاثبات

اولمیه

اولمیه جغی متعیندر اما تقدم وجودی معلوم اولدقده بردخی اثری قالمامق وجهی اوزره زائل اولمیه جغی
مجزومدر بناء علیه قولی صورت ثانیهده قبول اولنوب صورت اولیدهمقبول اولمامشدر ونوم دخی بویلهدرکه
برعورت زوجم بنی وقت عصرده ثلاثا تطلیق ایلدی دیو دعوی ایدوب زوج بن وقت مزبورده نائم ایکن
سویلدم دیو دفع مدعی ایلسه قول آنك قولی ایدوکی هویدادرکه نوم حسب العادة انسانه هروقتده عارض
اولمق ممکن و جنون کبی کاه ذاهب وکاه عائد اوله جغی متعین اولمغله کلامنی حالت معهوده یه نسبت ایلمشدر
اما برکمسنه نك برماه اقدم زوال عقل رتبهسنده سکران اولدیغی معلوم اولوب آنك عورتی اشبو زوجم دون
کیجه مرتد اولدی دیو ادعا ایلدکده اول کمسنه دخی بن بر آی اقدم سکران اولدیغم کبی دون کیجه دخی
سکران اولوب حال زوال عقلمده اولدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده تصدیق اولنمیوب عورتیله بینلری
تفریق اولنور زیرا سکر بعد زوال السبب انجق اکتساب سبب جدید ایله رجوع ایدوب دون کیجه دخی اول سبب
جدیدی اکتسابی امر مجهول اولمغله قولی بلاحجت قبول اولنماز وعلی هذا برکمسنه یی مشرکین کفر اوزره
برکره اکراه ایتملریله برکره اظهار کفر ایلدیکی معلوم وآشکار اولوب بعده اوزرینه عورتی دفعهٔ اخراده دخی
اظهار کفر ایلدی دیو دعوی ایلدکده اول دخی کفر ثانیسنی اقرار ومشرکین بنی کرهٔ ثانیهده دخی اکراه ایلدیلر
دیو اعتذار ایلسه بو بابده قولی قبوله سزاوار اولماز که سبب متجدد غیر معلومی ادعایه درکار اولمشدر کذلك
برسنه اقدم مبتلای برسام اولدیغی یاخود استعمال بنج ایله بی هوش اولدیغی معلوم اولوب بعده بکا دون کیجه
دخی اول حالت عارض اولدی دیو اعتذار ایلسه ینه تصدیق مقالی سزاوار اولماز زیرا بونلر انجق اکتساب
سبب مستقبل ایله عودت ایدر اما جنون بشقهدر وهم بونلر زائل اولدقده هیچ اثرلری باقی قالمیوب بر دخی عودت
ایلمز اما نوم و جنون بشقهدر و بو بیانله مسائل مذکوره میاننده جهت فارقهلری نمایان اولمشدر والله اعلم

باب الكفالة بالمستأمن والاسير في دار الحرب

یعنی دار الحربده بولنان مسلم مستأمن یاخود مسلم اسیر بعض امورنده آخری کفیل ویردکده حق کفیله رعایتی
واجب اولوب اولمادیغی تفصیلده باب لازم التحصیلدر اهل حرب دار الحربده بولنان اسیر مسلم دارلرندن
خارج اولمامق اوزره نفسنه کفیل ویرمك شرطی اوزره حبسدن دار الحربده تخلیهٔ سبیلنی مراد ایتملریله اکا
برمسلم یا ذمی یا حربی کفیل اولوب اسیر دخی بعد تخلیة السبیل دار الحربدن خروجه قدرت بولسه آنك
حقنده مسلم وذمینك نقض عهدلرنده رخصت ویرلیوب انجق کفیل حربینك نقض عهدنده رخصت ویریلور
زیرا خروجندن صکره اهل حرب البته کفیلنی قتل یاخود تعذیب ایده جکلردر واسیر مسلم ایچون حربی یی قتل
ومالنی اخذ ایدوب دار الحربدن خارج اولمق جائز اولدیغی کبی خروجنده حربی یی قتله عرض ایلمك دخی جائزدر
اما نجات نفسی ایچون مسلم وذمی یی قتل ایلمك جائز اولمدیغی کبی خروجله آنلری معرض قتله عرض ایلمسك
دخی جائز اولماز واکر مسئلهٔ مزبورهده مکان اسیرده مسلم مستأمن بولنوب بعض اهل حرب آنی خروجدن
منع ایتمکله وجه مشروح اوزره اعطاء کفیل ایتمش اولسه اول بابده کفیلی حربی اولسه دخی نقض عهدی تجویز
وتحلیل اولنماز زیرا مستأمن لهل حربی قتل ومالنی اخذ ایله دار اسلامه خروجدن ممنوع اولدیغی کبی آنلری
معرض قتله عرضی دخی غیر مشروع عدر نکثه سی اولدرکه اهل حربله اسیر بینلرنده امان اولمیوب اهل حربله
مستأمن بینلرنده ثبوت امان نمایاندر زیرا اهل حرب مستأمنی تأمین ایدوب مستأمن دخی آنلره عدم خیانتی ملتزم
اولمغله اهل حرب آنك سلك امانده منتظم اولمشلردر وامان مذکور سائر مسلمین حقلرنده معتبر اولمیوب انجق
اول مستأمن اوزره مقصور ایسه دهینه اول مستأمنك کفیل حربیسنده نقض عهدی ممنوع ومحظور اولور
لکن برمسلم کرك اسیر وکرك مستأمن دار الحربده مظلوم اولوب برکمسنه دخی اول مسلمی یوم فلانیده قتل
ایتملری ایچون احضار اوزره کفیل اولمش اولسه بو صورتده کفیلی مسلم وذمی اولسون حربی اولسون وکفالتی
امری ایله اولسون بلا امر اولسون آنك عهدینی نقضله خروجی تجویز وتحلیل اولنور زیرا عدم خروج اوزره
ثباتنده کفیلی آنی احضار ایدوب قتل اولندقده نفسنی تهلکهیه القا برله قتل نفسنه اعانت ایتمش اولورکه اکا
شرعده اصلا رخصت یوقدر اما خروجنده کفیلنی قتل ایلسهلر دخی آنك قتلنه اعانت ایتمش اولمیوب همان
تخلیص نفسنه مسارعت ایتمش اولور غایة الامر خصوص مزبورده احدهما اوزره خوف هلاك متحقق الظهور
اولمقدر حال آنکه مسلم بو مثللو امورده سبب هلاکی نفسندن دفعله ابتدا ایلمکله مأموردر واکر اهل حرب
برمسلمه نفسکه برکفیل ویرکه اول کفیل سنی یوم فلانیده حضوریمزه احضار ایدوب بز دخی سنك مالنکی اخذ

ياخود سنی حبس ياخود سنی قيد و بنده وضع ايده‌يز ديوب اول دخی شرط مذكوراوزره مسلم وذميدن اعطاء كفيل ايلسه اول كفيلك عهـدينی نقض ايلمك تجويز و تحليل اولنماز كه كفالتله امرايدوب عهـدهٔ مزبوره‌يه ادخال ايلدكده اكا وفاقيلمغی كندو عهده سنه شرط والتزام ايلمشـدر ووفاء مشروط المؤمنون عنـد شروطهم نصی اوزره امر لازم الاهتمامـدر اماصورت سابقه‌بشقه دركه آنده نفسی اوزره انجق قتل كبی قطعـا اذنی وبطريق الاختيار بنفسه مباشرتی حلال اولميان برضرردن خائف اولمغـله خروجه قادر ايكن تركله اهل حربه بومثللو ضرر نفسی اوزره اعاتی حلال اولماز اما بوصورتده نفسی اوزره انجق بذل مال ياخود حبس وقيد كبی اذنی وبنفسه مباشرتی جائز اولان برضرردن خائف اولمغله اول خوفی دفع ايچون كفيلنه غدری استحلال اولنماز وعلی هذا دارالحربده بولنان امرأهٔ مسلمه اهل حربدن بررجل آنكله زنا ايتمك ايچون ياخود عورت ذات زوج ايكن آنی تزوج ايتمك ايچون يارنكه كونده آنی موضع فلانی‌يه احضار اوزره برمسلم ياذمی‌يی كفيل ويرسه اولبابده عهد كفيلنی نقض ايلمك تجويز وتحليل اولنور زيرا خوف ايلديكی ضررده اذن ومباشرتی قطعا حلال اولمديغندن منزلهٔ قتله انزال اولنمشدر اما عورت ذات زوج اولميوب مرادلری دخی آنی بررجله تزويج اولسه بوصورتده اول رجل مسلم ايسه عهـد كفيلی نقض ايلمك جائز كوريلميوب كافر ايسـه لازم كوريلور زيرا زوج مسلم بولندقده امرأهٔ مزبوره‌نك عقده اذن ومباشرتی صحيح اولوب كافر بولندقده بروجهله تصحيح اولنماز واكر اهل حرب برمسلمك كفرينی ياخود كفری مرتكب اولمازسه قتلنی مراد ايدوب اول مسلم دخی يارنكه كونده كندويی حضورلرينـه احضار اوزره اعطاء كفيل ايلسه نقض عهـدی تجويز وتحليل اولنور زيرا حرمت كفرحرمت ثابتهٔ مصمته دركه فی حال من الاحوال قابل انكشاف وانحلال دكلدر بوجهتله اكا كندو نفسندن اذن ورضا حلال اولـامقده منزلهٔ قتله انزال اولنمشـدر كورمزميسنكه بركمسنه ابتدا سن كافر اولور سين يوقسه برشوجلی قتـل ايده رز ديوتهديد ايلسـهلر بومثللوغـبراوزره خوف قتلله كندوكافر اولق جائز وواسع كوريلماز انجق نفسی اوزره خوف قتلده قلبی ايمـانله مطمئن اولق شرطيله لسانی اوزره اجراء كلمهٔ كـفر ايلمك متوسع كوريلور پس ما نحن فيهـده دخی خوفی انجق كفيل اوزره قتلدن واقع اولمغـله كفيلی ترك ايدوب فرار ايله نفسنی كفردن تخليص ايلمك متسع كوريلور مترجم نقـيردركه اصل كتابده ترجمه اولنـديغی اوزره مسئلهٔ محرره كفری ياخود قتلی مراد اولمق اوزره وضع اولنمش ايكن ارادهٔ كفرك وجهنی تفصيل وارادهٔ قتلك وجهنی ترك واهمال ايلديكی انجق ثناء توجيه اولده توجيه ثانی دخی منفهم اولديغندن بشقدر ياسبقت ايلين مسئلهٔ مسلم مظلومده وجه ثانی منكشف الحال اولديغندندر انتهی واكر برمسلمه سن شومسلمی ياخود شوذمی‌يی قتل ايله يوقسه سنی البته قتل ايده‌رز ديوب اول دخی يارينكه كون قتل ايتمك ايچون كندويی احضار اوزره نفسنه اعطاء كفيل ايلسه بونده دخی نقض عهدی تجويز وتحليل اولنور بلكه حكم حل بونده اظهر واولی‌دركه مسلم كرك نفسی اوزره وكرك غـير اوزره خوف هلاكله قتل مسلم اوزره اقدامی حلال اولمـامق اشهر واجلی‌در واكر اهل حرب براسير مسلمه سن بزه امان ويروب بزدن برفردی علی الغفـلة قتل ايتمك و بزدن برفردك مالنی اخذ ايتمك و بلاديمزدن خارج اولمامق شرطی اوزره سبيلكی تخليه ايده‌رز ديو وعد ايدوب اول دخی شرط مذكور اوزره يمينله تأكيد عهـد ايتمكله تخليهٔ سبيلنه شروع ايلسـهلر ينه بلادلرندن خارج اولوب بعـده يمينه كفارت قيلمق مشروع كوريلور قال عليـه السلام من حلف علی يمين فرأی غيرهـا خيرا منها فليأت الذی هوخير وليكفر عن يمينه انجق آنلردن برفردی علی الغفلة بلكه علی الاطلاق قتل ايلمك ومالارينی اخذ ايلمك اكا حلال اولماز كه وجه مشروح اوزره اعطاء عهدايله منزلهٔ مستأمنده انزال اولنمشدر وبرقريبـا و بالدفعات بيان ايلديك كه مسلم مستأ من اهـل حربدن برفردی علی الغفلة بلكه علی الاطلاق قتـل ايلمك ومالارندن برشئ اخذ ايلمك حـلال اولميوب انجق دارلرندن علم ورضـالری يوغيكن خارج اولمق استحـلال اولنور پس اسير دخی وجه مذكور اوزره اعطـاء عهدايلدكده آنك كبيدر واكر اسير مسلم دارلرندن خارج اولمـامق اوزره برمسلم ياذمی‌يی نفسنه كفيل ويروب بعـده كفيلله اتفاق اوزره داراسـلامه معا التصاق ايلسه‌لر بونده ضررشرعی و لنعاد يغی امر قطعيدر زيرا بوبابده اهل حرب ايچون برشئی ملتزم دكل ايكن خروجدن منعی انجق حق كفيـله رعايت ايچون حاصل اولمش ايدی شمدی كفيل آنكله خروجده برابر اولمغـله مانع مرفوع زائل اولدی سؤال اولنـورسه كه اهل حرب حبس اسيرده ظـالم اولوب مظلوم دخی نه‌وجهله قادر ايسه نفسندن ظلمی دفع ايلمك حقنده صحيح وسالم ايكن حق كفيله رعايت اكا نيچه لازم اولور جوابده ديرزكه بلی بويله‌در

مطلب يجوز اظهار الكفر اذا خاف القتل على نفسه لا على غيره

لكن مظلوم ايچون آخره ظـلم ايلمك حرام ايكن امری ايله كفيـل اولان شخصك عهـدينی نقض ايلدكده اكا ظالم برنام اولمش اولور كورمزميسنكه برظـالم داراسلامده برمسلمه قصـد ظلم ايدوب اول دخی بركمسنه‌يی نفسنه كفيل قيلدقده مظلوم ايدوكی بيلور ايكن دخی اول كفيلك عهدينی نقض ايلمك تحليل اولنماز بودخی آنك كبيدر واكر اهل حرب اسير مسلمه بزه كامان ويروب سبيلكی تخليه ايده‌رزسن دخی بلاديمزدن خارج اولمامق اوزره بزه امان ويرسين ديوب اول دخی اعطاء امان ايلدكدن صكره دارلرندن خروجه كسب قدرت ايلسه خروجنه رخصت ويريلورزيرا بوتقدير اوزره منزلهٔ مستأمنه نازل اولمغله آنده حاصل اولان رخصت بونده دخی حاصل اولور امابوصورتده برحربی‌يی نفسنه كفيل قيلمش اولسه آنك دخی نقض عهدی تحليل اولنماز لكن صورت سابقه بشقه‌دركه بونده اسيرمزبوراعطاء امان ايتمكله اهل حربدن برفردی قتل وبرشخصك مالنی اخذ ايلمكدن ممنوع اولديغندن كفيلنك عهدينی نقض ايلمك دخی مشروع اولماز انجق كفيل مزبورآنكله معيت خروجده متفق اولورسه خروجی حكم شرعه منطبق اولور زيرا خروجنه مانع اولان حق اهل حرب اولميوب انجق حق كفيلدركه اعطاء كفيل ايتدكده جواز خروجی بومعنايه دليلدر بوصورتده كفيل آنكله معـا اماله خارج اولدقدنصكره اسيره تملكه معا دارالحربه عودت ايدرسين ديو ابرام ايلسه اسير اوزره عودت الزام اولنمازكه داراسلامه خروجنه هم حكم امانی وهم حكم كفالتی رسيدهٔ تمام اولمشدر كورمزميسنكه حربی مرقوم دارالحربه رجوع ايلدكده امان اسيردن خارج اولوب اسير ايچون قتلی مشروع اولور وبيلمك كركدركه اسير مسلم داراسلامه خروجنده اعانت ياخود ترك واهمـال اولنمغ ايچون بعض اهل حربه اعطـاء رشوت ايلمك حقنده حلال كوريلوركه فعل مزبور انجق مالنی نفسنه وقايه قيلمقـدركه مسلم آنكله مأموردر ورسول الله عليه الصلوة والسلام بعض اصحاب كرامـلرينه اجعل مالك دون نفسك ونفسك دون دينك يعنی مالكی نفسكك عنـدنده مبذول ونفسكی دينكك عندنده مبذول قيل ديو امرواعلام ايلديلر وبوبابده اصل اصيل اولدركه عبـدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنه بلاد حبشده حبس اولندقده آنلره ايكی دينـارينی رشوت ويرمكله تخليهٔ سبيل ايلديلر ودليل مشروحله عنديمزده رسيدهٔ وضوح اولمشدركه بومثللو مواضعده اعطـاء رشوت حق آخذده سحت حرام ايسه ده حق معطيـده سحتدن حرامدن خارج ورسول الله صلی الله تعالی عليه وسـلم حضرتلرينك الراشی والمرتشی فی النـار قول شريفلرنده غيرمنـدرجدر زيرا وعيد مذكور انجق غيره قصد ظلم والحـاق ضرر ضمنده اعطـاء رشوت ايدنلره شـامل‌در يوقسه غيره الحـاق ضرر شرعی ايتمدين نفسندن دفع ظلم ياخود نفسی ايچون تحصيل منفعت قصـد ايدنلره غيرمتناولدر كذلك دار اسـلامده دخی بركمسنـه حقنده برظالمك سوء قصدی نمايان اولدقده اول ظلمی نفسندن دفع ايچون اكا مانـدن بعض نسنه اعطاسی جائز وشايان كوريلور مؤلف صحيح الاسناد سدد الله تعالی سنده يوم التناد دركه ابوالشعثاء جابر بن زيد رحمه الله تعالی دن بزه بالغ اولديكه ماوجدنا زمن الحجاج شيئا خيرا من رشی يعنی زمان حجاجده تنظيم مصـالحمزده رشوتدن خيرلو نسنه بولمديق ديمشدر وامام مومی اليه رشوتی خيريتله وصف ايلمك اكا دليلدركه آخذ رشوت اخذنده آثم اولورسه ده معطی اعطاسنده آثم اولماز والله اعلم

باب مايبتلی به الاسير فی دارالحرب * يعنی دارالحربده بولنان اسير مسلمك عهود وايمـان مثللو مبتلی اولديغی بلايانك طريق تخلصنی بيانده باب واجب الاتقاندر اكرملك اهل حرب براسير مسلمی داراسلامه خارج اولمامق اوزره ايمـان غليظه ايله استحلاف ايدوب اول دخی وجه مطلوب اوزره يمينی ملتزم اولسه اول يمين آنك حقنده منعقد ولازم اولور زيرا ايادی اهـل حربده مقهور ايسه‌ده ينه تحت خطابده داخلدر واكراه اولنمق لزوم يمينه غيرمانعدر وبوبابده اصـل اصيل حديث حذيفه رضی الله عنـه ربه الجليل دركه مشركين آنی اخذ ايدوب بعداليوم رسول الله عليه السلام حضرتلرينه نصرت ايتمك اوزره تحليف ايلديلر صكره حذيفه رضی الله عنه قصهٔ مرقومه‌سنی رسول الله صـلی الله تعـالی عليه وسلم حضرتلرينـه اخبار ايلدكده فلهم بعدهم ونحن نستعين الله عليهم يعنی سن مشركين ايچون عهدلرينـه وفا قيـل بزدخی آنلرك اوزرلرينه الله تعـالی دن استمداد واستعانت ايده‌رز ديو انعقاد يمينی اشعار ايلديلر واكر صورت مفروضه‌ده ملك اهل حرب اذنی بولنمدقجه خارج اولمـامق اوزره تحليف ايتمش اولوب صكره خروجی اذنی ايله حادث اولسه اولبـابده خروجی وصف مستثنايه مقرون اولمغله البته حانث اولماز اماذنی ايله حادث اولسه البته حانث اولور مكراول ملك حين خروجنده هالك اولمش اوله اولبابده بلااذن خروجله حانث اولماز كه لفظ يمیننده حيات ملك ايله توقيتی موجب نسنه واردر

مطلب اعطاء الظالم للظالم كيلا ينقصه

مطلب جواز اعطاء الرشوة فی بعض الامور

مطلب تفصيل قوله عليه السلام الراشی والمرتشی فی النار

مطلب الاكراه لا يمنع لزوم اليمين

كذلك اول ملك عزل اولنمش ايسه‌ينه حانث اولماز كه اذنى انجق حال قيام سلطنتنده معتبر اولمغله يمين دخى آنكله
موقت قيلنور لكن قول ابى يوسف رحمه الله تعالى بشقه در واصل اختلاف شول مديونده دركه اذن داين
بولنمدقجه بلده دن خارج اولمامق اوزره يمين ايليه وشول عورتده دركه اذن زوج بولنمادقجه خانه سندن خروج
ايتمك اوزره يمين ايليه بو يمينلر حال قيام دين وحال قيام نكاحله موقت اولور انجق امام ابى يوسف رحمه الله تعالى دن
روايت واحده ده موقت اولمـاز كذلك اول ملك بعـد العزل ينه سلطنتنه اعاده اولنمش اولسه ينـه بلا اذن
خروجله حانث اولمـاز كه حين عزلنده يمينى باطل اولمغله بعد البطلان بلا تجديد عودت ايلمز كور مزمبسنكه
بركمسنه حريت عبـدينى جاريه سينك ياخود زوجـه سينك شو داردن اذنى بولنمادين خروجنـه تعليق برله
اول جاريه يه ياخود زوجه يه خطابله عبـدى حران خرجت من هذه الدار الاباذنى ديوب بعده جاريه‌يى
بيع وبعده اشـترادن صكره ياخود زوجه‌يى ابانه بعـده تزوجدن صكره بلا اذن خارجه اولسه وجه مذكوره
بناء اول كمسنه حانث اولماز كـذلك سلطان بركمسنه‌يى لترفعن الى كل داعر تعرفه فى محلتك يعنى محله كده
بيلديكك هر مفسدى بكاالبته رفع وانها ايدرسين ديو تحليفدن صكره عزل و بعده سلطنتنه اعاده اولندقدن صكره
اول كمسنه برمفسده عالم اولسه اوزر ينه آنى رفع وانها لازم اولماز زيرا سلطان منعزل اولدقده يمينى باطل اولمشدر
لكن عزلندن اقدم برمفسده عالم اولمشيكن عزلنـه‌دك آنى انها ايلمسه البته حانث اولوب بعـد العزل انهاسى
عود سلطنتندن صكره دخى اولسه فائده ويرمز وذكر اولنان فصول شرح ازياداتده بيان ايلديكمز مسائل اصولدر
واكر اسيرمز بو اهل حرب ايچون ملكلرينك اذنى بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب اولبابده ملك معينى
قصد وتعيين ايتمش اولوب بعده حين يمينده بولنان ملكلرى عزل ومحلنه آخرى نصب اولندقدن صكره بلا اذن
خارج اولسـه بو صورتده حانث اولورز زيرا يمينى ملكلرى هر كيم بولنورسه آندن استيذان اوزره واقع اولمش ايدى
اما ملكلرى فوت يا منعزل اولوب هنوز آخرى نصب ايتمشـلر ايكن خارج اولسـه بو صورتده حانث اولمـاز
زيرا يمينى ايله انجق ملكلرندن استيذانى ملتزم اولوب شمدى ملكلرى بولنمادغله بلا اذن خروجنده محظور يمينى
مرتكب اولمـامشدر و بو بابده عدم حنثى وجه مذكور اوزره مبنيدر يوقسه يمينى عزل ملك اول ايله منتهى
اولديغندن دكلدر حتى هنوز خارج اولمادين ملك آخر نصب اولنوب بعده آندن استيذان ايتمدين خارج اولمش اولسه
البته حانث اولورز زيرا بو صورتده محظور يمينى مرتكب اولمشدر مؤلف معدلت پرور وقاه الله تعالى عن هول المحشر
ديركه اسير مرقوم لايخرج الاباذن الملك ديمكله اذن ملكلرى بولنمادقجه خارج اولمامق اوزره يمين ايدوب انجق ملكى
تعميم وتخصيصده هيچ نيتى يوغيسه يمينى انجق اول حينده بولنان ملك اوزره واقع اولورز زيرا كلامنده ملك اوزره
الف ولام ادخال ايدوب اول دخى عهده دلالت ايتمكله يمينى انجق ملك معهوده متناول اولمغله بو طريقله تعيين
اشارتله تعيين منزلنه نازل قيلنور ينـه ديركه ايادى مشركينده اسير اولان مسلم خـبرى مسلمينه بالغ اولوب
فدا ايله كندوبى استخلا صلرندن اميد وار اولمغـله حج ايچون محرم اولمش اولوب مسلمين دخى فداسنـه
قيام ايتمكله اعدا آنى حجدن منعه اقدام ايلسه‌لر البته منزلهٔ محصرده اوله جغى ظـاهردر كه احرامى صحيح
اولدقدن صكره اداء نسك ايچون قيامى متعذر اولمشـدر وبز حكم محصرى شرح المختصرده بيـان ايلديك
لكن مؤلف هدايت معتـاد بو محلده ذكر وايراد ايلديكه اسير مرقوم لاجـل التحلل بعث هديه قادر اولمدقده
عطاء بن ابى رباح رحمه الله تعـالى آنى هدى متعه اوزره قياسـله ديرايديكه بودخى صيام عشرة ايامله متحلل اولور
وعلماء اهل مدينه ديرلر ايديكه بلاشئ متحلل اولور اما عنـدمزده مذهب صحيح اولدركه بعث هديله تحلل ايدر
زيرا حكم محصر انجق هديله تحلل ايدوكى قرآن عظيمـده فان احصرتم فما استيسر من الهدى نص كريمى ايله
منصوصدر كذلك متعـهٔ قرانده صيام بدل هدى ايدوكى دخى فمن تمتع بالعمرة الى الحج فما استيسر من الهدى
فمن لم يجد فصيام ثلثة ايام فى الحج وسبعة اذا رجعتم نص فخيمى ايله منصوصدر وبزم عنـدمزده منصوص
ينه منصوص اوزره قياس اولنمـايوب انجق غير منصوص نصوص تنزيل اوزره قياس اولنور يوقسه عين تنزيلدن
بعضيسى بعض آخر اوزره قياس اولنمـاز زيرا تنزيلله معلوم اولان حكم البته قطعيدر وقياسله ثابت اولان حكم
البته غير قطعيدر وقطعى اولان ينـه قطعى اولان حكم اوزره قياسله غير قطعى قيلمق قطـعا مناسب دكلدر
وبز بو بحثى وجه اقصى اوزره املا ايلديكمز تمهيد الفصول فى الاصول نام كتابمزده ذكر واستقصا ايلديك والله اعلم

* باب العين يصيبه المسلمون *

يعنى مسلمين جاسوس مشركينه ظفر ياب اولدقلرنده لازم اولان معامله‌لرين تفصيلده باب واجب التحصيلدر

مطلب حلف لايخرج الا باذن الدائن ولا تخرج الا باذن الزوج

مطلب قال لجاريته عبدى حر ان خرجت الا باذنى

مطلب النصوص عليه لا يقاس على النصوص عليه عندنا

قال واذا وجد المسلمون رجلا ممن يدعى الاسـلام عينا للمشركين على المسلمين يكتب اليهم عوراتهم فاقر بذلك
طوعا فانه لايقتل ولكن الامام يوجعـه عقوبة يعنى مؤلف حقايق شناس مكنه الله تعالى فى ظل عرشـه يوم
يقوم الناس ديركه دعواى اسـلام ايلين بركمسـنه جاسوس مشركين اولوب عيوب مسلمينى آنلره تحرير ايلمك
عادتى ايكن مسلمين اكا ظفر ياب اقتدار اولدقلرنده اول كمسـنه جاسوس اولديغنى طوعا اقرار ايلسـه قتلى جائز
اولميوب انجق امام المسلمين آنى عقوبتله ايجـاع ايلمك سزاوار اولور و مؤلف بلاغت پيرا بو كلامنك ابتداسـنده
ممن يدعى الاسلام ديوب انتهاسـنده دخى يعزر موضعنده يوجعه عقوبة ديمكله ايكى موضعده جاسوس
مرقومك حقيقت اسلامدن بهره دار اولمديغنه رمز وايما ايلمشـدر زيرا بز اوائل كتابده باب الامان مسائلنك اواخرنده
بيان وتقرير ايلديك كه حق غير مسلمينده بو مثللو موضعلرده مستعمل اولان انجق لفظ عقوبت اولوب حق مسلمينده
انجق لفظ تعزيردر لكن لايقتـل ديوب قتلنى جائز كورمديكى اكا مبنيدر كه فعل مرقومنده بزم اسـلامى ايله
حكممزه سبب اولان تصـديق واقرارينى ترك ايلديكى عنـدمزده ظاهر ومتميز اولمامشـدر وترك مرقوم
عندمزده ظاهر اولمدقجه ظاهر اسـلامدن آنى اخراجه مجاسر اولمـازز زيرا آنى صنع مرقومه حامل خبث
اعتقـادى اولميوب مجرد طمعى اولمق محتملدر وحقمزده خبث اعتقـادينه حمل ايلمكدن مجرد طمعنه حمل ايلمك
احسن واجملدر و كلام مسلمى احسن الوجهـين اوزره حمله مأمورز قال الله تعالى فبشر عبادى الذين
يستمعون القول فيتبعون احسنه و قال عليه السلام لا تظنن بكلمة خرجت من فى اخيك سوء وانت تجد لها
فى الخير محملا يعنى سن مسلم قرنداشكك فمندن ظـاهر اولان كلمه ايچون محمل صالح بولمغـه قادر ايكن البته اكا
سوء ظن ايلمه ومؤلف باهر الاستدلال مدعاى مشروح المآل اوزره حديث حاطب بن ابى بلتعه رضى الله عنه ايله
استدلال ايلمشدر كه رسول الله صـلى الله عليه وسلم فتح مكه ايچون عزيمت غزايى تصميم بيوردقلرنده حاطب بن
ابى بلتعه مكه ده اولان كفار قريشه ان محمدا صلى الله عليه وسلم يغزوكم فخذوا حذركم يعنى رسول الله صـلى الله
عليه وسلم سزه غزا ايده‌جكدر حذر اوزره اولكز ياخود آلت حذر اولان تدابير واسلحه كزى اخـذ وجمع ايديكز
ديو تحرير وترقيم ايلدى بعده كتب مغازيده بسط و بيـان اولنديغى اوزره وحى الهى برله اول راز نهـانى عيان
اولدقده حضرت عمر رضى الله عنه آنى قتل ايچون پرچيده دامان اولمغله رسول الله صـلى الله عليه وسلم مهلا
يا عمر فلعل الله قد اطلع على اهل بدر فقـال اعملوا ما شئتم فقـد غفرت لكم يعنى رفق وملايمت قيل يا عمر زيرا
حاطب اهل بدردندر واميدايده رمكه الله تعالى على التحقيق اهل بدره نظر قبلوب آنلره بعد اليوم ديلديككزى
ايشلكز كه بن على التحقيق سزه مغفرت قيلدم ديمشـدر قول شريفلريله ترك قتلنى فرمان ايلديلر پس حاطب
مومى اليه كفر ايله مستوجب قتل اوله ايدى رسول الله صـلى الله عليه وسلم آنى بدرى اولسون وغير بدرى اولسون
ترك وابقـا ايتمزلر ايدى كذلك اول صنعله قتل اولنمق بطريق الحد براحـد اوزره واجب اوله ايدى رسول الله
صلى الله عليه وسـلم حاطب اوزره دخى اقامتنى ترك والغـا ايتمزلر ايدى حتى يا ايها الذين آمنوا لاتتخذوا عدوى
وعدوكم اولياء يعنى اى اهـل ايمان بنم دوشمنلرم وسزك دوشمنلريكز اولان كافرلرى دوست اتخـاذ ايتمكز
نظـم كريمى شرفبخش ازال اولوب حاطب وامثـالى تسميهٔ مؤمن ايله يا ايها الذين آمنوا خطابنـده ادخال
اولنمشلردر وقصـهٔ ابى لبـابه رضى الله عنه دخى مدعاى مشروح اوزره دليلدر كه رسول الله عليه السـلام
بنى قريظه‌يى محاصره ايدوب قلعه‌لرندن حكم شريفلرى اوزره نزوللرين مراد ايلدكلرنده بنى قريظه اول بابده
ابى لبابه ايله استشاره ايدوب ابى لبابه دخى پرماغنى كندو بوغازينـه سوروب حكم رسول الله اوزره نزول ايدرسكز
ذبح اولنورسز ديمكله اشـارت ايتمكله شاننده يا ايها الذين آمنوا لاتخونوا الله والرسول حكم جليلى تسليت فرماى
تنزيل اولمشدر كذلك جاسوس مرقوم بر ذمى اولسه اول دخى عقوبتله ايجـاع وصحن زندانه ايداع اولنور وذمى
دخى بو صنعله عهدينى ناقض قيلنمـاز كه صنع مرقوم ايمان مسلمه مناقض اولماديغى كبى عهـد ذمى يه دخى مناقض
اولماز كورمزمبسنكه قاطع الطريق الله تعـالى يه ورسولنه محارب ايدوكى نص ايله ثابت ايكن بر ذمى قطع طريقله
قتل نفوس واخذ اموال ايلسه دخى نقض عهدى متثبت اولمـاز پس بو بابده بطريق الاولى در كذلك جاسوس
مرقوم دار يمزده مستـأمن اولان حربى اولسه آنك دخى بو صنعى قطع طريق منزلنه نازل قيلنمغله نقض امانتى
موجب اولمـاز انجق كرك بو صنعنده وكرك قطع طريقنده عقوبتله ايجاع اولنور زيرا حلال اولميان فعلى ارتكابله
مسلمين اوزره قصـد ضرر ايلمش اولور لكن مسـئلهٔ مفروضه‌ده حربى مسفور من اول الامر استيمـان ايلدكده
مسلمين اكا خطابله اكر اوزريمزده جاسوس مشركين اولمـاز سك سكا امان ويرديك ديوب ياخود سـكا امان

و يديك شول شرط اوزره كه عيوب مسلمينى اهل حربه اخبار ايدرسك سكا امان يوقدر ديو اعلان ايتمش
اولسه لر بو صورتده قتلى شايان كور يلور كه معلق بالشرط قبل وجود الشرط معدوم اولوب مرقومك امانى
جاسوس اولمامقله مشروط ايكن جاسوس اولديغى معلوم اولمشدر بو صورتده امام مناسب كور يرسه آنى صلبله
عبرت عام ايدوب ومناسب كور يرسه قتلندن اعراضله سائر اسرا كبى ادخال فيئه اهتمام ايدر لكن بومثللو موادده
امثالنه عبرت اولمغيچون قتلى اولى واظهار قتلى احرادر حتى حربى مسفور لك مكاننده امرأهٔ حربيه اولسه
آنك دخى قتلى جائزدر كه عامهٔ مسلمينه قصد الحاق ضرر قيلديغى ظاهر ومتميز اولمشدر وحربيهٔ مقاتله يى
قتل ايلمك مشروع اولديغى كبى بومثللو حربيه يى دخى قتل ايلمك مشروع عدر غايهٔ الامر عورت اولوب
سترالعورة اولى اولمغله صلبى مكروه اولديغندن طريق آخرايله قتلى احرادر لكن صنع مرقوم مستأمن اولان صبى
نابالغدن واقع اولمش اولسه امام ايچون آنى فئ قيلمق لازم اولوب قتلى واسع كوريلمز كه هنوز حد تكليفه رسيده
اولمديغندن جنايتى قتلنى مستوجب ومستتبع اولماز اما حكم مرأه بشقه در نظيرى اولدركه اهل حربدن
برصبى قتال ايلدكدن صكره اخذ اولنسه بعدالاخذ قتلى غير جائز اما برعورت قتال ايدوب اخذ اولندقد نصكره
قتلى جائز در امامقتدر قتال اولميوب صحيح العقل اولان شيخ كبير حكم خطابده داخل اولمغله صنع مرقومده منزلهٔ
عورته نازل قيلنور لكن صنع مرقومله اخذ اولنان مستأمن جاسوسلغنى انكار ايدوب يدنده بولنان مكتوبيچون
بن آنى يولده كوروب المش ايدم ديمك مثللو اعتذار ايلسه مسلمين ايچون بلاحجة آنى قتل ايلمك جائز وسزاوار اولماز
زيرا بحسب الظاهر تحت امانده ادخال اولنمشيكن اوزرينه منافى امانى ثابت اولمديغجه قتلى حلال اولماز
بو صورتده مسلمين آنى ضرب ياخود قيد ياخود حبسله تهديد ايتملريله جاسوس اولديغنى اقرار ايلسه بو اقرارينه
اعتبار اولنماز كه اولبابده مكره ايدوكى آشكار واقرار مكره اكراهى حبسله اولسون قتلله اولسون باطل
و بى قرارلردر بلكه جاسوسلغى ظاهر اولمق طائعا اقرارى ياخود اوزرينه ايكى شاهدك شهادتلرى صورتلرينه
منحصردر واولبابده اهل ذمت واهل حربك شهادتلرى قبول اولنوركه جاسوس مزبور دار يمزده مستأمن ايسه ده
ينه حربى اولمغله حربى اوزره اهل ذمت واهل حربك شهادتلرى مقبوله در واكر امام المسلمين برمسلم ياذمى
يامستأمنك يدنده كندو خط معروفى ايله ملك اهل حربه معائب مسلمينى اخبارينى حاوى برمكتوبه ظفرياب اولسه
كركدركه آنى حبسه شتاب ايدوب انجق ضربله مبتلاى عذاب ايلميه زيرا خط خط آخره مشابه اولوب مكتوب
محل احتمال اولمغله مصنوع غيراولمق مأمولدر وبومثللو امر محتمل ايله ضرب وتعذيب غير معقولدر لكن نظرا
للمسلمين حبسى لازمدركه حقيقت حالى ظاهر ومنفهم اوله وبعده جاسوس ايدوكى آشكار اولدقده احكام
سابقه يى اجرايه دركار اولوب آشكار اولماز سه همان تخليهٔ سبيللرينه ابتدار ايليه لكن شخص مرقوم
مستأمن ايسه كركدركه بعد تخليهٔ السبيل آنى دارالحربه رد وطردده تعجيل ايدوب بوندن صكره دار اسلامده
اقامتنه يوم واحد ايله دخى تمهيل ايلميه زيرا حقنده شبههٔ خيانت هويدا اولمغله آنك امثالندن دار اسلامى
تطهير ايلمك اماطة الاذى عن الطريق حكمنده داخل بلكه آندن اولى در والله اعلم

باب مايختلف فيه اهل الحرب واهل الذمة من الشهادات والوصايا * يعنى اهل ذمت واهل حرب احكام
شهادات ووصايا ده بربرلرينه مخالف اولدقلرى موادى افاده ده باب لازم الاستفاده دربزباب المراوضة على الامان
بالجعل وغيره مسائلندم وغيرى مواضعده بيان ايلديك كه دار يمزده مستأمنين اولان اهل حربك بربرى اوزره
شهادتلرى منعه لرى متحد اولدقده قبوله شايان ومختلف اولدقده غير شاياندر كه آنلرده امتناع قبول اختلاف
ملتله اولميوب انجق تباين دارين ايله ظاهر وتباين دارين دخى انجق اختلاف منعه ايله نمايان در وبينلرنده حكم
توارث دخى شهادتلرى كيدر واهل ذمتك مستأمنين ايله حاللرى مسلمينك اهل ذمتله حاللرى كيدر زيرا اهل ذمت
اهل دار يمزدندر اما مستأمنين بشقه در بناء عليه مملوك مسلم ملك ذميده ترك اولنمادغى كبى مملوك ذمى دخى
ملك مستأمنده دار يمزده اقامتى مدتنده دخى ترك اولنميوب بيعى اوزره اجبار اولنور بوندن صكره مؤلف
دقيق التعبير احكام وصايلرين تقرير ايدوب ديركه برمستأمن جميع مالنى برمسلم ياذمى يه وصيت ايلسه اول وصيت
تنفيذ واتمام اولنوب دار الحربده بولنان وارثى دعواى رده قيام ايده مزز يرا حرمت مالنده انجق كندو حقى
معتبردر يوقسه دار الحربده بولنان وارثنك حقى مطمح نظر دكلدر وهم ثلثدن زياده ده وصيت ورثه مجيز
اولمدقده باطل اولمق حكم اسلامدندر ومستأمن حكم اسلامى التزام ايتمشدر بناء عليه وصيت مزبوره ذميدن
حاصل اولدقده باطلدركه ذمى معاملاته راجع اولان اموردة التزام حكم اسلامه قائلدر ينه ديركه برذمينك

حربى مستأمنه ثلث ايله وصيتى صحيح اولوب مسلمك ذمى يه وصيتى منزلنده تصحيح اولنور اما مسلم ياذمينك
دار الحربده اولان حربى يه وصيتلرى ورثه مجيز اولسه لر دخى تصحيح وتجويز اولنماز مكر ورثه مال مورثلرندن
بعض اشيانى هبه يه اقدام ايده لر اولبابده هبه لرى قبض حربى ايله تمام اولور زيرا دار الحربده بولنانلر دار اسلامده
بولنانلرك حقلرنده حكم موتايه ملحقلردر اما مستأمن مزبورك وارثى دار يمزده امانله معا حاصل اولدقده اجازتى
بولنمادقجه زيادهٔ ثلثده وصيتى باطل اولور زيرا بونده بحسب الامان الشرعى حق وارث دخى حق مستأمن كبى
مرعيدر حتى صكره دن دار الحربدن وارث آخرى دخى حاضر اولدقده زيادهٔ ثلثده وارث اول ايله مشاركته
قادر اولوب موصى له ثلثدن زياده يى اخذه مقتدر اولماز زيرا زيادهٔ ثلثده وصيت عدم اجازت ورثه ايله منعدم
اولدقده بين جميع الورثه ميراث قيلنمق لازم اولمشدر وحكم محرر ده يانده بولنان وارث زوجه سى كبى
قريب سببى ياخود اوغلى كبى قريب نسبى اولمق برابردركه هر برى مجيز اولمدقده قاضى اوزره زيادهٔ ثلثده
ميراثى حكم ايلمك لازم وزيادهٔ ثلث كبى برمالده بعض ورثه ايچون ميراثله حكمى اولبابده ابطال وصيتى
مستلزمدر واكر برمستأمن دار اسلامده جميع مالنى دار الحربده بولنان برحربى يه وصيت ايلدكدن صكره
هم موصى له وهم ميتك اوغلى امانله دار يمزه قادم اولسه لر قاضى اوزره مالنى موصى له ايچون حكم ايلمك
لازمدر زيرا دار الحربده بولنان وارثك حرمتى ملتزم اولميوب مال ميت انجق حق ميت ايچون محترم اولمغله
آنى ميتك تعيين ايلديكى محله صرف ايلمك اهم والزمدر ينه ديركه مسئلهٔ مزبوره ده موصى له اهل داردن
دكل ايسه بطلان وصيتى بديداردركه بينلرنده حقيقة وحكما تباين دارين حاصل اولمقده ذمينك دار الحربده
بولنان حربى يه وصيتى منزلنده نازلدر اما موصى له مزبور حين وصيتده امانله دار يمزده بولنمق بشقه دركه
بوتقدير اوزره دارلرنده تباين حكمى موجود ايسه ده تباين حقيقى نابوددر كذلك مستأمن مرقومك امانله ياخود
اسر ايله دار الحربده بولنان مسلم ياخود ذمى يه وصيتى دخى بشقه دركه مسلم وذمى هرقنده بولنسه اهل
دار اسلامدن معدود اولمغله دارلرنده تباين حكمى غير موجوددر كذلك دار الحربده قبول اسلام ايلين حربى يه
وصيتى دخى بشقه دركه مسلم هرقنده ساكن اولسه اهل دار اسلامدن ايديكى متبيندر كورمزميسنكه مسلم
مرقومك زوجه سى اسلام زوجندن صكره دار اسلامه خروجله باين اولميوب اسلامندن اقدم خروجله باين اولور
اما حربى مرقومه وصيتى اسلامندن اقدم اولوب صكره موت موصيدن مقدم يا مؤخر قبول اسلام ايتمش
اولسه اولبابده ابطال وصيتى التزام اولنور زيرا وصيت انسان معين ايچون اولدقده آنك انجق يوم وصيتده
بولنان حالى معتبر اولوب بوبابده دخى موصى له يوم وصيتده حكم ميتده اولمغله بطلان وصيت مقرر اولمشدر
ووصيت بعد البطلان اسلامله منقلب صحت اوليه جغى نمايان در حتى ورثه اول وصيتى مجيز اولسه لر دخى
ينه تصحيح وتجويز اولنماز كه اجازت انجق موقوفه لاحق اولوب باطله ملتحق اولماز وعلى هذا مستأمن مرقوم
دار الحربده بولنان قرنداشى زيدك اوغلى عمرو ايچون وصيتنده اوصيت لفلان ابن اخى فلان ديدكدنصكره
عمرو مرقوم قبول اسلام ايتمش اولسه اول وصيت باطلدركه عمروى بعينه ذكر ايتمكله اكا يديله اشارتى منزلنه
نازلدر اما وصيت مزبوره ده قرنداشم اولان زيدك اوغلى ايچون شو نسنه ايله وصيت ايلدم مفهومنده
اوصيت لابن فلان اخى بكذا ديوب اوغلنى ذكر ايتمدكده موتندن اقدم قرنداشينك براوغلى قبول اسلام
ايتمش اولسه وصيت مزبوره آنك حقنده تنفيذ واتمام اولنور زيرا شخص معينى قصد وتنصيص ايتمدكده
شخص موصى له مال موصى به اوزره قياس اولنوب عند موت الموصى موجود بولنان اهل وصيته تخصيص
اولنور كورمزميسنكه بو صورتده قرنداشنك حين وصيتده هيچ اوغلى يوغيكن قبل موت الموصى براوغلى
حاصل اولسه اول دخى طريق مذكور ايله استحقاق وصيته نائل اولور پس حين وصيتده كافر ايكن صكره
مسلم اولدقده دخى وصيت مزبوره اكا سالم قيلنور ينه ديركه برمستأمن حال مرضنده دار اسلامده يانده
بولنان اوغلنه جميع مالنى هبه وتسليم ايدوب هالك اولدقدنصكره دار الحربده بولنان آخر اوغلى كلوب
دعواى نقض هبه يه سالك اولسه البته نقضه مالك اوله مزكه باباسينك وقت هلاكنده دار الحربده بولنمغله
حرمت شرعيه دن محروم اولوب وارث ايچون وصيت دخى تجويز اولنمامق انجق حق ورثه يه رعايت ايچون
ايدوكى مجزوم ايكن عند موت الموصى حق ورثه معدوم اولدقده وصيت سابقه سى رسيدهٔ تمام اولدقدنصكره
حاضر اولان ورثه ايچون حق ابطال وصيت دخى معدومدر اما صورت مفروضه ده دار اسلامه ورودى
باباسينك هلاكندن اقدم ظاهر اولسه ابطال هبه يه قادر اولوركه باباسينك وقت هلاكنده حرمت شرعيه دن

بهره دارایکن باباسینك تصرفی بعض و رثه یی بعض آخر اوزره ایثار اولمغله بطلانی بدیدار اولور حتی بوند نصکره
دار الحربدن براوغلی دخی قادم اولسه میراثده ایکیسنه دخی شریك مساهم قیلنورکه بعد بطلان الوصیة
جمیع مال البته میراث میت قیلنمق لازمدر واکر صورت مفروضه ده قبل موت الاب قادم اولان اوغلی بعد
موت الاب ولد ثالثك قدومندن مقدم یامؤخر قرنداشی ایچون هبه یی مجیز اولسه اجازتی انجق کندو نصیبنده
تنفیذ وتجویز اولنور زیرا قبل الاجازة باباری هالك اولدقده جمیع مالی بنین ثلثه سی بینلرنده اثلاثا سلك میراثده
منسلك اولمشدر واولبابده اجازت مجیز انجق کندو نصیبنده مؤثر اولوب نصیب غیرده مؤثر اولماز زیرا مستأمن
مرقوم بلا وصیة هالك اولمش اولوب یاننده حاضر بولنان اوغلی جمیع مال موروثی اخذ وآخره هبه ایله
یاخود وجه آخر ایله استهلاك ایلدکدن صکره ولد آخری کلمش اولسه ولداولك استهلاکی ثانینك نصیبنده
مؤثر اولمیوب ثانی اولدن نصیبنی اخذه قادر اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی ثانینك اجازتی نصیب ثالثده
مؤثر اولمیوب ثالث میراثدن تمام نصیبنی اخذه مقتدر اولور کذلك مستأمن مرقومك دار اسلامده یاننده ایکی
اوغلی بولنوب جمیع مالنی آنلره وصیت یاخود نصف مالنی هر برینه علی وجه التعیین هبه ایدوب هر بری
دخی موهوبنی قبض ایلدکدن صکره هالك اولوب هلاکندن صکره اوغللرندن هر بری حق آخرده وصیتی
یاهبه یی مجیز اولدقدن صکره دارالحربدن براوغلی دخی کلوب ظاهر اولسه ایکیسینك نصیبلرندن تمام میراثنی
اخذه قادر اولور زیرا دار اسلامده بولنان ایکی اوغلی هنوز بربری حقنده مجیز اولمادین موصی هالك اولمغله
دارالحربده بولنان اوغلی ثلث مالنه وارث اولمشدر صکره دن حادث اولان اجازتلری بطلان وراثتنه باعث اولماز
واکر یاننده انجق براوغلی بولنوب جمیع مالنی اکا وصیت برله هلاکندن صکره ولد مزبور اول وصیتی نفسی ایچون
مجیز اولوب بعده دارالحربدن ولد آخری ظاهر اولسه بوصورتده نصف مالی اخذه قادر اولور اما سبقت ایلین
هبه وتسلیم مسئله سی بشقه درکه هبه ده باباسی حیاتنده قبضله موهوب له موهوبه مالك اولوب اول حینده ولد آخر
ایچون حرمت شرعیه ثابت اولمامغله مالنده عند الموت حکم ارث قطعا متثبت اولمامشدر ووصیت انجق میراث کبی
موتله افادهٔ ملك ایدوب ولد آخرك دخی دارالحربده بولنماسی داراسلامده مستأمن اولان باباسندن وراثتنه مانع اولمامغله
نصف مالی اخذه قادر اولوب ولد حاضرك کندو حقنده سبقت ایلین اجازتی نافع اولماز کورمزمیسنکه ولد موصی له اول
مالی بعد موت الاب بطریق الارث اخذ ایتمش اولسه ولد آخر کلدکده البته نصفنی اخذه قادر اولور کذلك
بطریق الوصیة اخذنده دخی مقتدر اولور ینه دیرکه برحربی دارالحربده محتضر ایکن جمیع مالنی دارالحربده
بولنان برمسلم مستأمنه هبه وتسلیمدن صکره هالك اولدقده وارثی مازاد علی الثلث حقنده مجیز اولمیوب عناده
سالك اولسه اول مسلم مستأمن لدی القدرة جمیع مالی وارثدن منعله استملاکه شرعا مالك اولور زیرا میت طیب
نفسی ایله جمیع مالنی اکا تملیك ایتمش ایدی و بعد تمام التملیك هالك اولدقدن صکره ورثه وغرماسی قبول اسلام
ایتسه لر دخی اول مالده حقلری ثابت اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده هبه ایتمیوب وصیت ایتمش اولسه نظر اولنور
اکر شخص موصی له مال موصی بهه احق اولق احکام اهل حربده موجود ایسه مال مرقوم اکا حلال طیب
اوله جغی مقرر درکه ورثه وغرماسی عندلرنده احکام اهل حرب ملتزم ومعتبردر واکر غیر موجود ایسه
بعد الدین ثلثدن زیاده سی اکا حلال اولماز که ایچلرنده امانله ساکن ایکن کرك مالل رینی وکرك ایچنده حقلری
بولنان مالی طیب نفسلری بولنمادقجه اخذی استحلال اولنماز ینه دیرکه دار عزده برمستأمن محتضر اولوب
یاننده وارث حاضری یوغیکن جمیع مالنی برکسنه یه هبه وتسلیم یاخود وصیت ایدوب هالك اولدقدنصکره
قاضی یه برجماعت واروب میت اوزره داراسلامده ادانه قیلدقلری دینلرین اثبات ایلسه لر کرکدرکه قاضی
دیون مزبوره یی ادا ایله ابتدا و باقیسنی اول کسنه ایچون ابقا ایلیه زیرا مال میتده ذی الید طرف میتدن خصم
شرعی اولمغله دینی آنك اوزرینه اثبات همان میت اوزره اثبات کبی امر مرعیدر وحکم اسلام مرضده واقع اولان
هبه دن و وصیتدن اقدم دینله ابتدایی التزامدر بوندن صکره دار الحربدن اوغلی کلوب مال باقیدن طلب
میراثده نزاع ایدرسه قاضی آنك نزاعنی قطعا استماع ایلمز که باباسینك حین هلاکنده حق مرعیسی منعدم
اولد یغندن ابطال هبه و وصیتی مستلزم اولماز فعلی هذا دار الحربدن غرماسی کلوب دار الحربده ادانه
ایلدکلری دیونی اثباته مبادرت ایلسه لر غرماء مرقومه بین مسلمین واهل ذمت ایسه لر دخی قاضی آنلر ایچون برشیئی
قضایه مباشرت ایلمز زیرا غرماء مزبورین حیاتنده کلوب اوزرینه اقامت بینه ایتمش اوله لر ایدی مستأمن
دار الحربده واقع اولان معامله سینك موجبیله مطالبه اولنمد یغندن قاضی آنلر ایچون برشیئله قضا ایتمز ایدی

پس موتندن صکره دخی بویله در ینه درکه مسئلهٔ مفروضه ده مالنی هبه و وصیت ایتمش اولسه اولبابده
دار اسلامده استدانه قیلدیغی دینله ابتدا ایدوب بعده دارالحربده استدانه قیلدیغی دینی ادا ایدر زیرا دین
دار الاسلام اقوادرکه آنکله قبول اسلام ایتسه ده ایتمسه ده مطالبه اولنور ودین دار الحرب اضعفدرکه آنکله
قبول اسلام ایتمدکجه مطالبه اولنماز وبومثللو ایکی حق مجتمع اولدقده البته اقوی ایله ابتدا اولنور و بوبابده
ترکه سندن دین دارالحربی ادایه سبب اولدرکه ترکه دن دین داراسلامدن فضله سی البته دارالحربده بولنان
ورثه نك حقلری اوزره موقوف ومیت دخی دین دارالحربله حق ورثه ده مطالبدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه
آنده فضله سی داراسلامده بولنان موهوب له وموصی لهك حق مستحق اولمغله دین دارالحرب داراسلامده
مطلوب اولمیه جغی امر محققدر واکر برمستأمن دار عزده بلا وارث هالك اولوب مالنی ترك ایلسه آنك
مالی ید ذی الیدده ترك اولنوب کسنه نك یدنده دکل ایسه امام المسلمین وارثی کلنجیه دك بیت المالده توقیف ایدر
وامام اوزره اول مالی دارالحربده بولنان ورثه سنه ارسال ایلمك الزام اولمیوب همان ورثه سندن هرقنقیسی
کلورسه اکا حصهٔ ارثیه سین اعطا وباقیسنی مستحق کلنجیه دك توقیفی التزام ایدر بوصورتده هیچ وارثی
اولمدیغی معلومی اولورسه اول مالی مساکینه تقسیم ایدوب صکره وارثی ظاهر اولدقده حقنی مال صدقاتدن
اداوتسلیم ایدر زیرا بعد موت المستأمن حکم امان مالنده برقرار اولمغله بلا وارث هالك اولان ذمینك حکم
مالی آنك دخی مالنده استقرار ایدر واکر برمستأمنی دار عزده برکسنه عمدا یاخطأ جرح ایدوب مستأمن دخی
اول جارحی جراحتندن وجراحتندن حادث اولان نسنه لردن عفو ایلدکدن صکره هالك اولوب بعده
دارالحربدن وارثی کلوب دعوایه سالك اولسه قاتل اوزره برشیئی اثباته مالك اوله مزکه غایة ما فی الباب مقتول
قاتلی ایچون دیتی ایله وصیت ایتمش اولور حال آنکه قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبیدر و بزقریبا
بیان ایلدیك که مستأمنك حال مرضنده وارث ایچون وصیتی تنفیذ اولندقدنصکره دار الحربد بولنان وارثك
حقنه رعایتیچون ابطال اولنماز پس بودخی آنك کبیدر اما صورت مفروضه ده وارثی هنوز حیاتده ایکن
کلمش اولسه نظر اولنور اکر قاتلنه دیتنی وصیت ایتمش ایسه اول وصیت ابطال اولنور واکر قاتلی کندو کبی
مستأمن اولوب قتلی دخی بطریق العمد اولمغله موجب قصاص ایکن انی دم عمددن عفو ایتمش ایسه
بوعفوی تنفیذ اولنورکه اسقاط قصاص قطعا وصیتدن عد اولنماز واکر قاتلنی قتل خطادن عفو ایتمش
ایسه بوعفوی ثلثدن معتبر اولورکه عفو مزبور دیتنی قاتل ایچون وصیت اولمیوب انجق عاقلهٔ قاتل ایچون
وصیتدر ینه دیرکه مستأمن مرقوم نصف مالنی قاتلنه ونصف آخرینی موتندن اقدم دار الحربدن کلمش
اولان اوغلنه وصیت ایدوب ولد مزبور دخی وصیت قاتلی مجیز اولدقد نصکره دارالحربدن براوغلی دخی ظاهر
اولسه وصیتین مزبورتیندن تمام میراثنی اخذه قادر اولور زیرا قاتل ایچون وصیت وارث ایچون وصیت کبی قبل
الاجازة صحیح اولمدیغندن ولد آخر تمام میراثدن نصیبنه کسب استحقاق صریح ایلدکدنصکره ولد اولك اجازتی
کندو نصیبنده تصحیح اولنوب قرنداشینك نصیبنده تصحیح اولنماز اما یاننده هیچ وارثی یوغیکن حال مرضنده جمیع
مالنی قاتلنه هبه ایتمش اولسه تمام مالده هبه سی شرعیدرکه حین موتنده دارالحربده بولنان وارثك حقی غیر مرعیدر
وصورت مفروضه ده داراسلامده برقریبی بولنوب اول دخی دارالحربده بولنان قریب اقربی ایله محجوب ایکن دعوایه
قیام ایدوب سزلر دار الحربده بولنان وارثی حکم میتده قیلدقدنصکره مالنه بن اولی اولوب البته بطریق المیراث
اخذ ایدرم دیو موهوب له ایله اختصام ایلسه تورینه اقدام اولنماز زیرا بزهانکك هبه ووصیتنی ابطال ایلدکدنصکره
مالنی البته میراث قیلمق واجبدر ومیراث قیلدیغمزده دارالحربدن قادم اولان وارث اقرب هبه و وصیتی عن اصل
بوتمادقده میراثنه اولی اولدیغی کبی بونده دخی اولی قیلنماغی موجبدر وآنی اولی قیلمق عند موت المستأمن دارالحربده
بولنان وارثك حقنه رعایت ایچون ابطال هبه سنی مستوجبدر و معنای مذکور صحیح اولمدیغی قریبا تصریح
اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه امام حصیری رحمه الله تعالی دیرکه بومحلدن بو بابك آخرینه قریب فیجری
فی هذا المال حکم المسلمین . قولنه دکین میانه ده برقاچ مسائل اصل نسخه ده ترك اولنمشیدی لکن استاذیمز آنی
نسخهٔ اخرادن اخذ وتحریر ایلدی وقول مذکور خط حصیریدن نقل اولنمشدر ونسخهٔ حصیریدن غیری
بعض نسخ معتبره هامشنده تحریر اولنمشدرکه بومحلدن تا آخر کتابه قریب اولان باب متی یصیر الحربی ذمیا
اثناسنده واقع اولان ولوان حربیا مستأمنا اشتری ارضا خراجیة فجاء مستحق فاستحقها مسئله سنه وارنجیه دکین
شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلرینك املاسندن دکلدر بلکه تلمیذی اولان قاضی

محمود الاوزجندی نسخه سندن منقولدر ومحتملدرکه شمس الائمه حضرتلرینك حین املاسنده اصـل روایتندن
رقطعه سی ساقط وضایع اولمغـله قطعهٔ ساقطـه یی روایت ایتمش اوله یاخود روایت ایتمش اولوب صکره
آنك راو یلرندن ساقط وضایع اولمش اوله انتهی بنـه دیرکه برحربی دار الحربده ایکن ماندن برمسلم ایچون
وصیت ایدوب هالك اولدقدن صکره هنوز میراثی اقتسام اولنمـادین اهل داری قبول اسلام ایلسه‌لر نظر اولنور
اکر مسلم موصی له حین وصیتده دار اسـلامده ایسه اول وصیت البته باطله درکه بینلرنده تبـاین دارین وار ایدوکی
متبین وتباین دارین دار اسـلامده بولنـان مسلمك دار الحربده بولنـان حربی ایچون وصیتنده مانع صحت
اولدیغی کبی بونده دخی اوله جغی متعیندر حتی ورثه اسلاملرندنصکره مجیز اولسه‌لر اجازتلری دخی باطله درکه
اصل وصیت بطلان اوزره واقعدر وامر باطله اجازت لاحق ونافع دکلدر مکر ورثه سی مال وصیتی اکا دفع وتسلیم
ایده‌لر اول بابده منزلهٔ هبه‌ده تنزیل اولنمغـله اکا سالم قیلنور واکر حین وصیتده دار الحربده ایسه‌لر البته اول
وصیتی ثلثدن انفـاذ وباقیسنی بین الورثه علی مافرض الله تعالی تقسیم ایده‌رم اما وصیتی تنفیـذ ایلدیکیم اکا
مبنیدرکه موصی وموصی له دار واحده ده بولنمشلردر ومسلم دار اسـلامده حربی مستأمن ایچون وصیت ایلدکده
وصیتی تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تجویز اولنور واما انجق ثلثدن تنفیـذ ایلدیکیم اکا مبنیدرکه اهل دار
قبول اسلام ایتمکله دارلری دار اسـلام اولوب جریان احکام مسلمینه محل اولمشـدر پس مال مزبورده حکم
مسلمین اجرا اولنوب وصیت ثلثدن انفـاذ اولنور اما بو صورتده اسـلاملرندن اقدم وصیتی ابطال ومالی اقتسام
وقبض ایدوب بعده قبول اسلام ایتمشلر ایسه البته وصیت مزبوره ابطال اولنور زیرا اول مالده حکم اهل حرب
اجرا اولنمشدر واهل حربك قبل الاسـلام جاری اولان حکملری ابطال اولنمـاز کورمزمیسنکه میراثلرین
خـلاف قسمت مسلمین اوزره اقتسـام ایدوب بعده قبول اسـلام ایلسه‌لر اول قسمته تعرض اولنمـاز پس
امر وصیتلری دخی بویله‌در والله اعـلم

باب مایصدق فیه الاسیر انه ذمی ومالا یصدق فیه اذا اسر * یعنی مشرکیندن اخذ اولنسان اسیر بعد الاسر
اهل ذمتدن اولدیغی ادعا واول وجهله خلاصنی استـدعا ایلدکده تصـدیق وتکذیب اولندیغی مواضعی
ترتیبده باب سلبس التر کیبدر شارح الکتاب شرح الله تعـالی صدره عنـد الحساب دیرکه بو باب اشبو تعبیر
مستطابله کتاب الزیادا تده دخی واقع اولوب مسائلی کتاب مرقومده شرح واسهاب اولندیغندن بشـقه
بوکتابدن دخی باب من الامان الذی یشك فیه اثناسنده ومواضع سائره‌ده ذکر واطناب اولنمغله ثقلت اعاده دن اجتناب
وباب آخره دخولیمز استصواب اولندی

باب مایصدق فیه الرجـل اذا اقر انه استهلکه من مال الحربی او ما اقربه من الجنایة علیه * یعنی برکسـنه
مال حربیدن برشیئی استـهلا کنی یاخود حربی اوزره بعض وجوهله جنایتنی اقرار ایدر ایکن دفع مؤاخذه ایچون
سرد ایلدیکی اعذارده تصـدیق اولنوب اولنمـادیغی تقریرده باب وجیز التحریردر اهل حربدن برکیمسنه قبول
اسلام یاخود دخول ذمت یاخود امانله دار یمزه ورود ایلدکده برکسـنه دن سن بنم اسـلام یاذمتی قبولمدن یاخود
امانله دار اسـلامه دخولمدنصکره یدیمی قطع ایلدیك یاخود بندن اشبو بیـك درهمی اخذ ایلدیك یاخود بنم
اشبواو غلمی بدمدن سبی واخذ ایلدیك دیو دعوایه قیام ایلدکده اول کمسـنه دخی بو فعللرینی اقرار ایدوب انجق
سن هنوز دار الحربده حربی ایکن واقع اولدی دیو دفعه اهتمـام ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره قول انجق قول مدعی قیلنوب مدعی علیه اقرارنده تصدیق اولنوب دفعنده تصدیق اولنمغـله
یدینك دیتنی وبیك درهمنی ضامن اولوب اوغلنی دخی اکا تسلیمله قضا اولنور وامام محمـد رحمه الله تعـالی دیرکه
اول بابده قول قول مقر اولمغـله اوزرینه برشیئك ضمانی متقرر اولماز اکرچه دراهم مأخوذه وولد مأسورکی اخذ
ایلدیکی نسـنه بعینه قائم اولدقده قول انجق حربی مقر لهك قولی اولوب یدندن اخذ ایده جکی ظـاهردرکه
مقر مذکور آنلری فی الاصـل حربینك ایدوکنی اقرار ایدر ایکن آنك اوزرینه دعوای تملکنده تصـدیق اولنمیه جغی
باهردر وقول مذکورده ائمهٔ ثلثه رحمة الله تعـالی علیهم اجمعین متفقین ومجتمعین اولمشلردر لکن اختلافلری انجق
ید مقطوعه واموال مستهلکه کبی مستهلکده در وامام محمـد رحمه الله تعـالی دیرکه مقر مذکور بعد الاستهلاك
اقرار ودفعنده تصـدیق اولنور زیرا اقرارینی حربینك دار الحربده حربی بولنمسی کبی حالت معهودهٔ غـیر
مستنکره یه نسبت ایتمکله بحسب الظـاهر مدعی تملك ایسه‌ده معناده وجوب ضمانی منکردر وبرکسـنه عورتنـه
طلقتك وانا صبی او نائم دیوب طلاقنی منـافی وقوع طلاق اولان نوم وصباوت کبی حالت معهوده یه نسبت

ایلدکده

ایلدکده قول آنك قولی اولوب تصدیق اولندیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنور وامامین همامین رحمة الله تعـالی
علیهما دیدیلرکه مقر مذکور جنایتنی اقرار ایدوب صکره دعوای ملکله سقوطنی ادعا ایلمشـدر وبرکسنه آخره
خطابله اخذت منك الف درهم لانه کان لی علیك الف درهم دیوب آندن بیك درهم اخـذ ایلدیکنی اقرار
ایدر ایکن بنم سنك اوزرکده فی الاصـل بیك درهمم وار ایدی آنك ایچون اخـذ ایلدم دیو سقوطنی ادعا ایلدکده
تصدیق اولنمادیغی کبی بونده دخی تصدیق اولنماز وبو مسئله نك فروع کثیره سی واردرکه بز انلری شرح الزیادا تده
ذکر واظهـار ایلدیك مترجم فقـیردیرکه بو محلده عبـارهٔ اصل کتابده نوع خلل واضطراب اولوب نسخهٔ
حصیریدن تنقیح مبحثه ظفریاب اولنمغله اصلاله نسخهٔ حصیریدن انتخاب اوزره ترجمه یه سعی وشتاب اولندی
بو مثللو مواضعده ترجمه مزده بحسب الظاهر مخالفت اصلی مشاهده ایلین اولی الالباب هنوز جوانب کلامی احاطه
ایتمدین بوعبد کمتری هدف اعتراض ایلمك خارج دائرهٔ انصاف ایدوکی بی ارتیابدر انتهی. والله اعلم

باب من اسلم علی شئ فهوله ویکون محرزاله * یعنی برمشرك برنسنه یه تملك برله وضع ید اوزره قبول اسلام ایلدکده
اول نسنه یی احراز ایتمش اولوب ملکنده ابقاسی لازم ایدوکنی تفهیم واعلا مده باب مفید المرامدر مؤلف الکتاب
امام محمد عالی جناب ابن طاووسدن اول دخی پدری امام طاووسدن رحمهم الله تعالی علیهم اجمعین سرد اسناد ایله
نقل وایراد ایدرکه امام طاووس رحمه الله تعالی دیمشدر فی کتاب معاذ من استخمر یعنی من استعبد قوما اولهم
احرار وجیران مستضعفون فان کان قصرهم فی بیته حتی یدخل الاسلام فی بیته فهم له عبید ومن کان مهملا یعطی
الخراج فهو عتیق وفی نسخة فهو عتیق المسلم یعنی کتاب معاذ رضی الله تعالی عنه ده مکتوبدرکه برکسنه اصلاری احرار
مستضعفین وجیران مستضعفین اولان برقومی حال کفرلرنده وحال کفرلرنده استعبـاد ایلسه نظر اولنور اکر خانه سنه
دین اسلام دخول ایدنجیه دك یعنی قبول اسلام ایدنجیه دك آنلری خانه سنده حبس واسـترقاق ایتمش ایسه
بعد الاسـلام جمله سی آنك عبیدی قیلنورلر واکر آنلری ترك واهمال ایدوب مجرد خراجـلرین اخذ ایتمش ایسه
جمله سی عتیق یاخود عتیق مسلم اولورلر یعنی احرار قیلنورلر وشارح الکتاب امام سرخسی معالی نصاب دیرکه
استخمر قولی یعنی استعبـد درکه متن کتابده دخی یعنی استعبد دیمکله تفسـیر اولنمشـدر وتفسیر مذکور
ابی عبید رحمه الله تعـالی نك غریب الحدیث نام کتابنده عبد الله بن المبارك رحمه الله تعـالی دن نقل اولنمشدر
ولفظ مذکور لغت اهل یمندر ومحمـد بن کثیر رحمه الله تعـالی بویله ذکر ایلمشدر حتی برکسنه آخره خطـابله
اخمرنی کذا دیدکده مرادی ملکنی ایاه واعطنیه هبـة له یعنی اول نسنه یی بکا هبه وجهی اوزره ویروب
تملیك قیل دیمکدر وبو بابده حکم شرعی کتاب معـاذ رضی الله عنـه ده ذکر اولندیغی اوزره معتـبر ومرعیدر
زیرا مستضعفین مرقومینی خانه سنده بطریق القهر حبس واسترقاق ایلدکده البته رقبه‌لرینـه مالك اولوب
رقیقلری اولمشلردر بعده مسلم اولدقده آنلره تملك اوزره مسلم اولمغله جمله سی اکا سالم قیلنورلر قال علیه السلام
من اسلم علی مال فهوله اما مستضعفین مرقومین اکا اعطـاء خراج ایتمك اوزره مهملین ومتروکین اولدقلرنده
بعد الاسـلام جمله سی احرار قیلنورلر زیرا بو صورتده ملکلرندن حکم سلطنتله آنلره استیلا دن غـیری نسنه
تعلق ایتمیوب آنلردن دخی ملکلرینـه اطاعت وانقیـاد دن غـیری نسنه تحقق ایتمشدر واطـاعت مجرده
دلیل رق دکلدر که هر مسلم البته سلطـانـنه مطیع وتحت ولایتنده منقـاد ایکن عبدی اولمـادقلری ظاهر
ومتحققدر پس مرقومین دخی بویله‌در مؤلف جهـاندان زاده الله تعـالی حسن ذکره فی جمیع البلدان دیرکه
اهل رخج واهل زاولستان واطرافلری بالجمله بویله‌لردرکه طائفهٔ ترك یعنی تاتار آنلری قهر ایله استعباد ایدوب
مملوکلری اولمشلردر حتی ایچلرندن دیلدکلرینی بیع ایدرلر پس طائفهٔ ترك قبول اسلام ایدوب اهالی مزبورین
دخی قبول اسـلام ایلسه‌لر جمله سی وجه مشروح اوزره کالاول عبیدلری قیلنوب آنلرده تصرفات ملاکدن
دیلدکلرینی اجرایه قیام ایدرلر ورخج برموضعك اسمیدرکه وصفنده شاعر خاطر کشالری والرخجیون لایوفون ما وعدوا
والرخجیات یبخزن المواعیدا بیتنی نظم وانشا ایلمشدر مترجم فقیر دیرکه مغربده رخج معرب رخه در وزفرو زنی
اوزره در برناحیهٔ معروفه درکه ترك آنلر اوزره مستولی اولمشدر واشعـارده ضرورت وزن ایچون منصرفده دخی
قیلنمشدر دیدی انتهی لکن بو محلده ایراد اولنـان بیت بحر بسیطدن اولمغله صدر وابتداسی سلاست اوزره
جاری وزحاف طیدن سـالم قیلنمق ایچون خاء معجمه تشـدید اولنسه دخی جائزدر معنـای بیت دیمکدرکه
اهل رخجدن ذکورلری قطعا وعدلرینه وفا ایتمزلر اما اناثلری همیشه موعودلرین انجاز ایدرلر مرادی رجاللرین
کذب وزور ایله ونسالرین بغی وفجور ایله توصیفدر وزاولستان هند غربی یه متصل براولکه درکه اکا زابلستان

دخی دیرلر وقوم فرس اسمنه باخترزمین دیرلر انتهی والله تعالی اعلم

* باب الحربی

یدخل الینا بامان فیقیم فی دارالاسلام ایترك لایؤدی الخراج * یعنی حربی امانله داخل اولوب داراسلامده مقیم اولدقده اداء خراج ایتمیه رك ترك و اهمالی جائز و مستقیم اولمدیغن افاده دن باب لازم الاستفاده در مؤلف الکتاب امام محمد اصابتمآب دیرکه بزه اسمعیل بن عیاش بشیر بن عبدالله بن یسار السلمی دن رحمهم الله تعالی اخبار ایدوب بشیر دیدیکه اشراف رومدن برطائفه سبی اولنوب معیتلرنده اقربالرندن برجماعت دخی امانله داراسلامه خارج اولدیلر واقلیم شامه کلدکلرنده اقربالریله معا بلاد شامه متفرق اولوب اداء خراج ایتمیه رك مکث ایلدیلرتا که بو کیفیتلری دمشقده عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی جنابلرینه تحریر اولندی اول دخی جوابده تحریر ایلدیکه خیروهم فان احبوا ان یقیموا مع اهل ذمتنا بمثل مایعطی مثلهم من الخراج فذلك لهم وان ابوافسیر وهم الی بلادهم باما نهم یعنی سز آنلری تخییر ایدیکز اکر اهل ذمتمزایله برابرامثاللرینك ویردکاری خراجی ویرمکله اقامت ایسترلرسه اکا رخصت ویریکز واکر اداء خراجدن امتناع ایدرلرسه امان سابقلری ایله بلادلرینه تسییر ایدیکز ومعلوم اوله که بو بابده حکم شرعی انجق عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالینك قولیدر که حربینك داراسلامده مکثی طویل اولدقده امام المسلمین اکا تقدم برله اکرسن بوکوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایده رم دیو تکلم ایدر وبوندن صکره برسنه دخی اقامت ایدرسه آنی ذمت قیلوب دارینه خروجدن منعله خراجنی اخذ ایدر اما قبل تمام السنه قصد خروج ایدرسه خروجله آنك میانه حائل اولماز ومهلت مزبوره سنه ایله تقدیراولنمقده حکمت اولدرکه مادون السنه ده احکام مسلمیندن بعضیلری واجب اولورسده صیام وزکوة مثللو بعضیلری واجب اولمیوب تمام سنده جملهسی لازم ولازب اولور بناء علیه ما دون السنه قلیل عد اولنوب تمام السنة کثیر عد اولندی بو جهتله حربی بعد التقدم سنهٔ کامله مکث وآرام ایلدکده داریمزده تطویل اقامته قیام ایتمش اولمغله اهل داریمزدن ذمی قیلنوب آندن اخذ خراجه اهتمام اولنور والله تعالی اعلم بالصواب

باب العقار یملك فی دار الحرب * یعنی دارالحربده بولنان عقار مملوك مسلم اولوب اولمدیغنی تقریرده باب وجیز التعبیردر مؤلف الکتاب امام معالی نصاب دیرکه امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه برمسلم امانله دارالحربه داخل اولوب آنده بیع وشرایه اشتغالله اکتساب مال وتملك خیل وسلاح ودار وعقار وغیری نسنهلر ایله خوشحال اولدقد نصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا برله کسب استقلال ایلسهلر اول مسلمك دار واراضی مثللو عقاراتدن غیری جمیع مکسوبی کندویه تسلیم وایصال اولنوب انجق عقاراتی فیئده ادخال اولنور اما عقاراتك غیری ملکنده ابقا اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتك غیری البته منقولاتدر ومنقولات کندو یدنده در وید مسلم معصومه اولمغله آنده بولنان نسنه دخی معصومدر واما عقاراتی فیئده ادخال اولندیغنك وجهی اولدرکه عقاراتی البته ملك اهل حربك تحت یدندهدر وملك اهل حرب مغنوم یعنی داخل غنیمت اولمغله تحت یدنده بولنان دخی مغنومدر لکن امام ابو یوسف رحمه الله تعالیدن مرویدرکه صاحب عقاراولان برحربی دارالحربده قبول اسلام ایلدکدنصکره مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسهلر آنك عقاری فیئده ادخال اولنماز پس بو روایت اوزره قیاسله مسلم مستأمنك منقولی فیئدن قیلنمادیغی کبی عقاری دخی فیئ قیلنمامق بی التباسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده قول اولی اثبات ایچون عبدالله بن المبارکدن اول دخی وزیر بن عبدالله الخولانیدن اول دخی محمد بن الولید الزبیدیدن اول دخی ابن شهابدن اول دخی سعید بن المسیبدن رحمة الله تعالی علیهم اجمعین روایت ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من منحه المشرکون ارضا فلا ارض له بیوردیلر یعنی اول کمسنه که مشرکین دارلرنده اکا برارضی اعطا ایدهلر اول کمسنه ایچون هیچ ارض یوقدر ورواین اخراده من منحه المشرکون دارا فلادار له دخی کلمشدر وحدیث شریفله مراد مسلم مزبور اعطاء مشرکیله اول ارضه مالك اولماز دیمك دکلدر بلکه بعد التملك مسلمین اول ارض اوزره استیلا ایلدکده مسلمینه انتقال ایتمکله مسلم مزبورك ملکی آنده دائم اولماز دیمکدر والله اعلم

* باب مایکون للملك ان یفعله فی اهل مملکته *

وفی نسخة ان یعطیه فی مملکته ومن یکون له رقیقا من اهل مملکته * یعنی ملك اهل حرب ایچون اهل مملکتنده فعلی ومملکتنده اعطاسی معتبر اولان اموری بیان واهل مملکتندن آنك عبید ورقیق قیلنانلری اعلانده باب لازم الاعلاندر مؤلف الکتاب امام مصیب الصواب دیرکه اهل حربدن برطائفه ینه اهل حربدن طائفهٔ آخرین

اوزره غالب اولوب مغلوبینی ملك غالبین ایچون عبید واما قیلدقلرند نصکره اول ملك واهل ارضی جمیعا قبول اسلامله رونق نمااولسهلر اولبابده ملك ایلهمعا قتال ایلین جیش غالبین احرار اولوب برفرددن آنلر اوزره سبیل تعرض بولنمامغله کامین اولورلر زیرا آنلر ملکلرینك تحت قهرنده اولمیوب انجق تحت طاعتنده اولمشلر ایدی وسلطانه مطیع اولان مسلم سلطانك رقیق اولمدیغی کبی ملکنه مطیع اولان حربی دخی مجرد اطاعتله ملکك عبدی اولماز بناء علیه قبل الاسلام احرار اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی حریتله پایدار اولورلر اما عبید ملك قیلنان طائفهٔ مغلوبین قبل الاسلام عبید ملك اولدقلری کبی بعدالاسلام دخی اول حال اوزره محفوظین اولورلر زیرا آنلر فی الاصل قهر ملکده مقهور اولوب اهل حربدن بومثللو مقهورین عبید اولملریله آنلردخی عبید ملك اولمشلرایدی بعده ملك قبول اسلام ایلدکده اول عبیده تملك اوزره قبول اسلام ایلمشیدی همان من اسلم علی مال فهوله حدیث شریفی موجبنجه جملهسی ینه عبید ملك قیلنورلر بو صورتده ملك مزبور مرض موتله مریض اولوب عبید مرقومینی بعض ورثهسنه توریثله تسلیم ایدوب بعض ورثهسنی آنلردن حصهمند تقسیم ایلمسه نظر اولنور اکر فعل مزبور اول ملکك اسلام وذمتی قبولندن اقدم واقع اولوب صکره اولادی قبول اسلام ایتمشلر ایسه فعل مزبور ابقا واتمام اولنور زیرا حین مباشرتنده کند و حکمی جاری وحکم مسلمین اکا غیرساری اولمغله امضاسی واجب اولوب اوزرینه تغیر طاری اولماز واکر اسلام وذمتی قبولندن صکره واقع اولمش ایسه فعل مزبوری موقع جوازده واقع اولمیوب جمیع مالی بین الورثه علی مافرض الله تعالی میراث شایع قیلنور زیرا حین مباشرتنده حکم مسلمین اوزرینه جاری اولمغله حکم مسلمینه مخالف اولان نسنه آندن جائز کوریلمز وفعل مزبوری حکم مسلمینده جور وظلم اولمغله البته نقض اولنور واکر ملك مزبور حین احتضارنده ملکنی اولادی بینلرنده تقسیم ایدوب هر برینه ارض ومملکتندن بر ناحیهٔ معلومهیی تملیك واول ناحیهده بولنان عبید وجواریسنی اکا تخصیص وتسلیم ایتمش اولسه نظر اولنور اکر فعل مزبوره مباشرتی اسلام وذمتندن مقدم ایسه جملهسی تجویز وابقا اولنور واکر مؤخر ایسه فالصنع باطل وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته یعنی جمیع املاك وعبید وجواریسی بین الورثه میراث قیلنوب صنع سابقی ابطال والغا اولنور زیرا صنع مزبوری بعض اعیان مالنده بعض ورثهسنی بعض آخر اوزره ایثاردر وایثار مزبور وارث ایچون وصیت اولمغله حکم مسلمینده باطل وبی قراردر ومؤلف اصابتمآب وجمیع الاماء والعبید رقیق میراث بین ورثته قولی دقت نصابنده افاده وتشریب ایتمشدرکه برمریض اعیان مالندن برعینی بعض ورثهسنه اعطا ایدوب یاخود موتندنصکره اکا اعطا اولنمغله وصیت ایلسه اعطا ووصیتی باطل اولوب قول مذکور اوزره جملهسی میراث ورثهسنده داخل قیلنور وان جعل ذلك کله لابن واحد من بنیه دون من سواه وهو یومئذ موادع آه یعنی واکر ملك مزبور جمیع ممالك وممالیکنی حین احتضارنده اوغللرندن برینه تخصیص وغیریلرینی محروم ایدوب موتندنصکره ابن آخری آنك اوزرینه خروج وآنی قتل یاخود داراسلامه نفی واجلا برله یدنده بولنان ملکی اوزره استیلا ایدوب بعده جملهسی قبول اسلامله استعلا ایلسهلر نظر اولنور اکر ملك مزبور حین تخصیصده مسلمینله موادع اولمغله اولادلری دخی حین استیلاده موادعین ایسهلر بو صورتده ابن قاهرك اسلامندن مقدم واقع اولان قهر واستیلاسی جمیعا تجویز وامضا ومقهورك جمیع ممالیکی آنك عبید وامای قیلنورکه دارالحربده قهر البته حربی اوزره سبب ملك اولوب ابن قاهر دخی اخ مقهورك عبیدینه جملهسی حربیلر ایکن مالك اولمغله اسلاملرندنصکره ینه ملکی اوزره ابقا اولنور اما استیلاء مرقوم ایکیسینك اسلاملرندن صکره واقع اولمش اولسه جمیع مأخوذینی اخ مقهور اوزره رد ایلمك واجب اولور زیرا مسلم قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اوله مز ایکن مسلم اولان قرنداشینك مالنه نیجه مالك اولور واکر ابن قاهر مسلمینله محارب وابن مقهور مسلم ایسه ینه جواب مسئله موادع اولدقلری صورت کبیدرکه ابن قاهر صکره دن اسلام وذمتی قبول ایلدکده صنع سابقی جمیعا تجویز وامضا اولنور زیرا حربی قهر ایله مسلم اجنبینك مالنه مالك اولدیغی کبی دارالحربده بولنان مسلم قرنداشینك مالنه دخی متملك اولور انجق بو صورتده مسلمین قاهرك اسلام وذمتندن اقدم اول عبید وامادن بعضیلرینه استیلا ایلسهلر ابن مقهور آنلری قبل القسمة بلاشیء وبعد القسمة قیمتله اخذه قادر اولوب آنلری یدندن حربی اجنبی قهر ایله اخذ ایتدکدنصکره اوزرینه استیلاء مسلمین واقع اولمق حکمی بونده دخی ظاهر اولور ینه دیرکه ابن قاهر محارب وابن مقهور مسلم اولدیغی صورتده مسلمیندن برتاجر مملکت قاهره واروب عبید مذکوریندن بعضیلرین اشترا قیلسه شراسی جائز وسزا کوریلورکه قاهر آنلره مالك اولوب سائر املاکنه ملتحق اولملریله آندن اشترالرنده حکم جواز

متحقق اولمشدر بوصورتده تاجر مرقوم آنلری دار اسلامه اخراج ایلدکده ابن مقهور مخیر اولوب دیلرسه ترك ودیلرسه ثمنله اخذ ایده جکی مقرردر اما استیلاء مرقوم قاهر ومقهور مسلمین ایکن واقع اولمش اولسه مسلمین ایچون آنلری قاهردن اشترا جائز و واسع کوریلمزکه قاهر قهر ایله مال مسلمه مالك اولمامغله مال مزبور یدنده مغصوب ایدوکی ظاهر ومال مغصوبی غاصبدن اشترا برمسلم ایچون حلال اولمدیغی باهردر بویله ایکن آنلری اشترا ودار اسلامه اخراجه اقدام ایدرسه ابن مقهورك عین مالی اولملریله بلا ثمن ولاقیمة اکا رد وتسلیملری الزام اولنور لکن ابن قاهر حین قهرنده مسلم وقرنداشی دخی مسلم یاذمی ایکن آنی دارندن نفی واجلا ایدوب هنوز رفیق ایرزره استیلا ایتمدین دین اسلامدن مرتد اولوب اهل داری دخی اکا متابعت برله دارلرنده حکم شرکی اجرا وقتال مسلمین اوزره اجترا ایتدکلرندن صکره مسلمین اول دار اوزره استیلا واول رقیقدن بعضلرین اسر ایله استفلا ایلسه لر بوصورتده ابن مقهور حاضر اولدقده آنلری قبل القسمة بلاشیء و بعد القسمة انجق قیمتریله اخذه قادر اولور زیرا ابن قاهر مرتد اولدقده حربی اولوب داری دخی دار الحرب اولدیغی آشکار اولمغله مال مرقوم یدحربیده دار الحربله محرز مال مسلم اولوب حربی اکا مالك اوله جغی بدیدار در بعده مسلمین اول مالی استغنام واقتسام ایتدکلرنده مالك قدیمی انجق قیمتله اخذ ایده جکی مالا کلامدر والله تعالی اعلم بالصواب

* باب التفریق بین السبی *

یعنی اسراء مشرکینی بیع وقسمتده بربرندن تفریق جائز اولوب اولمیان مواضعی تحقیقده باب دقیق التدقیقدر مؤلف الکتاب امام منیع الجناب دیرکه دار الحربدن سبی اولنان اسرا کبار ایسه لر جمله سی بربریله قرنداشلر یاخود آنه ایله اولاد یاخود بابا ایله اولاد ایسه لر دخی بیع وقسمتده بربرندن تفریقلری جائز ومنزاوار کوریلور زیرا کراهیت تفریق مالکی ملکنده تصرفدن ممنوع قیلمغله مقتضای قیاس انجق اسرا بربرینه ذی رحم محرم دخی اولسه ینه تفریقلری مشروع اولمقدر لکن کراهیت تفریق انجق نص شرعله ثابت اولوب نص شرع دخی انجق اسیرلك ایکیسیده صغیر یاخود احدهما صغیر وآخری کبیر اولدقده وارد اولمغله بزدخی مورد مخصوصده کراهیتی مثبت اولدق اما ایکیسیده کبیر اولدقده نص شرعی ظاهر اولمامغله جوازی اصل قیاس اوزره مستقر اولمشدر بومسئله ده معنای فقهی اولدرکه اسیرین ایکیسیده صغیر اولدقده البته بربریله انس والفت ایدوب بینلری تفریق اولندقده هربری وحدتله مبتلای وحشت اولور وکاهیجه قلب صغیر بو وحشته متحمل اولمیوب هلاک کنه بادی اولمغله معنای مذکور کراهیت تفریقلرینه مؤدی اولمشدر ومحذور معهود ایکیسیده کبیر اولدقده مفقوددر اما اسیرین والده ایله ولد صغیر خود اخوین صغیرین یاخود اخوین صغیر وکبیر یاخود غلام غیر مدرك ایله عمة صغیره یا کبیره سی یا خالهٔ صغیره یا کبیره سی اولمغله بربرینه ذی رحم محرم اولدقلری نمایان اولسه بینلرین قسمت و بیعده تفریق ایلمك جائز وشایان کوریلمز زیرا امام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده سرد اسناد ایله حی بن عبدالله المعافریدن اول دخی ابی عبدالرحمن الحبلی دن روایت ایلدیکه حبلی دیدیکه ابو ایوب الانصاری رضی الله تعالی عنه ایله برغزاده بولندق دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرین ایشتدم بیوردیلرکه من فرق بین الوالد وولده فرق الله بینه وبین احبته یوم القیامة یعنی اول کسنه که والده ایله ولدی بینلرینی تفریق ایلیه الله تعالی یوم قیامتده آنکله سودکلری بینلرینی تفریق ایدر مترجم فقیر دیرکه معافر فتح میمله وعین مهمله وفاء مکسوره ایله معافر بن یعفر درکه برقبیله نك باباسیدر ورا وی مذکور اکا نسبت اولنمشدر وبنوا الحبلی انصاردن بربطندر اکا نسبتده ضم حاوسکون باایله وضمتین ایله حبلی دیرلرکه راوی مذکور اکا نسبت اولنمشدر انتهی ومروی درکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضورلرینه بعض اسرا کتوریلوب آنلره نظر ایچون قیام ایتدکلرنده ایچلرندن برعورتی بکا ایدر کوردیلر سبب بکاسندن اول عورته سؤال بیوردقلرنده عورت بنم اوغلم بنی عبسده بیع اولندی دیو افادهٔ حال ایلدی همان رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ابواسید الانصاری رضی الله عنهه عتابله فرقت بینهما لترجعن فلتأتین به یعنی بینلرینی سن تفریق ایلدیك البته والبته کیرو رجوع ایدوب ولدینی کتوربرسین دیو خطاب بیورملریله رجوع ایدوب ولدینی احضارده سرعت وشتاب ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه عامللرینه لایفرق بین الاخوین وبین الام وولدها دیو تحریر ایدوب اخوینك بینلری وام وولد بینلری تفریق اولنماسون دیو نهی وتحذیر ایلدی ومرادی ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولدقده دیمکدر اما اسیرین ایکی ابن العم یاخود ایکی ابن الخال اولوب بربرینه ذی رحم محرم اولمادقلری نمایان اولسه اولبابده ایکیسیده صغیر یاخود بری صغیر وبری کبیر اولسه دخی بیع وقسمتده

تفریق میانلری جائز وشایان کوریلور زیرا بومثللو ایکی قریب ایکیسیده اثی بولندقده نکاحده جمعلری جائز وبری ذکر بری اثی بولندقده بینلرنده حکم مناکحه جائز وهربری مال آخری سرقه ایتدکده قطع یدی واجب اولمق قرابتلری اوزره عدم ترتب احکامی مستوجب اولمغله آنلر منزلهٔ اجانبده اولمشلردر ومیان اجانبی تفریقده منع وتضییق یوقدر ینه دیرکه زوج وزوجه معا اسیر اولدقلرنده آنلرك صغیر وکبیر اولملرینه اعتبار اولنمیوب بیع وقسمتده تفریقلری تجویز وتقریر اولنور زیرا قیاس شرعی بیان مشروح اوزره کراهیت تفریقه مانع ایکن خلاف قیاس اوزره وارد اولان نص شرعله کراهیتله حکمه مسارع اولمش ایدیك ونص شرع دخی انجق قرابت نسبیه ده کراهیت تفریقی اثبات وایفا ایتمکله قرابت سببیه اصل قیاس اوزره ابقا اولنمشدر وحکم مذکور اوزره دلیل ابوالخیردن روایت اولنان خبر جلیلدر دیمشدرکه بزلر بولندیغمز غزواتده اکرچه والده وولد بینلرین تفریق ایتمز ایدیك لکن زوج وزوجه بینلرینی تفریق ایدرایدیك انتهی لکن بینلری تفریق اولندقده عورت هرقنده اولسه ینه زوجینك عورتی اولوب بیع وقسمت اکا سبب بینونت اولماز زیرا سببلری برا براولوب بینلرنده تباین دارین منعدم ونکاحلری علی حاله قائم اولمغله بیع وقسمت بطلان نکاحلرین مستلزم اولماز واکر برکسنه فوت اولوب زوجهٔ حره سنی وآندن متولده بنت صغیره سنی وذکوردن قرانداشنی ترك ایتمش اولسه اول صغیره بالغه اولنجیه دك اکا اناسی احق کوریلور وبعد البلوغ عمی احق اولمغله اناسندن تفریق اولنور زیرا باباسی حیاتده بولنسه اکا بعد البلوغ اناسندن احق اولور وعم دخی بمنزلة الاب در لکن بعد التفریق اناسی قزینی زیارتدن منع اولنماز که زیارت صلهٔ رحم ایچون اولوب صلهٔ رحم واجب اولمغله واجبدن منعی جائز اولماز لکن مدت زیارتنده اماملریمز اختلاف ایدوب امام ابو یوسف رحمه الله تعالی هر آیده برکره وامام محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدر دیمشلردر وبیت زوجنه زفاف اولنوب ابوینی حیاتده بولنان بنت دخی بویله درکه زوجی آنی زیارت ابویندن منعه قادر لکن ابوینی انی زیارتدن منعه غیر مقتدر در وبونده دخی عند ابی یوسف رحمه الله تعالی ابوینی آنی هر آیده برکره وعند محمد رحمه الله تعالی هر آیده برکره یاخود ایکی کره زیارت ایدرلر وبوندن زیاده دن زوج آنلری منعه قادر اولور لکن مقدار مذکور ایله زیارته دخی انجق حضور زوجده قادر اولوب غیابنده زیارته مقتدر اولمازلر تا که قزلرینی بعض خصوصنده تخلیط ایدوب بینلرنده فتنه وعداوت ظاهر اولمیه والله اعلم

باب مایکره من التفریق بین الرقیق فی البیع * یعنی بیعده مکروه کوریلن تفریق رقیقه دائر بابدر قیقدر وبو باب دخی کتاب الزیاداته بونظم اوزره مذکور وبحث مطلوب آنده مسطوردر والله اعلم بالصواب

باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی * یعنی مالندن فی سبیل الله صرفله وصیتك مصرف ومحلی وفی سبیل الله اعطا اولنه جق مالك موضع ومحلی نه ایدوکین بیانده باب مفتوح ومنجلیدر مؤلف الکتاب امام محمد بن الحسن احسن الله تعالی الیه بالثواب الاحسن دیرکه برکسنه حال مرضنده ثلث مالی فی سبیل الله دیدکدن صکره فوت اولسه بووصیتی جائز کوریلور زیرا ثلثنی جهت قربت وطاعته صرف ایله وصیت ایتمش اولور که هر طاعت البته فی سبیل الله در زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم من شاب شیبة فی سبیل الله کانت له نورا یوم القیامة بیوردیلر یعنی اول کسنه که آنده فی سبیل الله برشعرهٔ بیضا ظهور ایلیه البته اول شعره یوم قیامتده اکا نور اولور ومراد شر یفلری من شاب شیبة فی طاعة الله دیمکدر کورمزمیسنکه روایت اخراده من شاب شیبة فی الاسلام وارد اولمشدر آنده دخی فی طاعة الله دیمکدر بوجهتله مریض مرقوم ثلث مالنی وجوه قربت وطاعت ایچون تعیین ایتمش اولور اولبابده وجه موصی له نه ایدوکنی تعیین ایتمسه دخی وصیتی جائز کوریلور ینه دیرکه ویعطی ثلثه الفقراء فی سبیل الله یعنی ثلث مذکور اهل غزادن محتاجینه اعطا اولنور زیرا هر برخیر وطاعت اکرچه فی سبیل واقعدر لکن لفظ مذکور مطلق اولدقده غزو وجهادده استعمالی شایعدر قال الله تعالی وقاتلوا فی سبیل الله یعنی اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایچون قتال ایدیکز وآیت مذکوره ده مراد انجق جهاددر بوجهتله وصیت مرقومه دن مقصودی انجق ثلث مالنی جهت غزایه صرف واعطا اولمغله اول جهته صرفله قصد ونیتی تنفیذ واجرا اولنور ومال مزبور فقراء اهل غزادن هرکیمه اعطا اولنور ایسه اکا مالك اولور حتی اول کسنه بعد الاعطاء غزایه خروجندن اقدم فوت اولسه مال مرقوم میراث ورثه سنده داخل قیلنور بعده ورثه سی دیلرلرسه اول ماله غزایه خروج ایدوب دیلرلرسه خروج ایلمزلر زیرا مال مزبور فی سبیل الله علی وجه الصدقة وضع اولنمشدر وصدقهٔ مرقومه حق

محتاجینه صدقهٔ تملیکدر قال الله تعالى انما الصدقات للفقراء الى قوله تعالى وفى سبيل الله يعنى اموال
ظاهره‌نك زكوتلرى فقرا ومساكينه ومصارف معينه‌يه وفى سبيل الله صرف اولنمغه مخصوصه‌در وصدقات
مذكوره‌نك شرط تحتلرى تمليك اولديغى كبى ثلث دخى فى سبيل الله وضع اولند قده البته صدقهٔ تمليك اولور
وصدقه قبضله ملك قابض اولمغله بعد القبض والتملك فوت اولد قده البته ميراثنده داخل اولور بعده
ورثه‌سى غزا ايچون خروج وعدم خروجده مخير اولورلر زيرا ميت اول مالى اكا مالك اوله جق بركسنه اوزره
تصدقى ايجاب ايلدكده انجق تصدق واجب اولوب اول كسنه آنى غزايه صرف ايلمك طرف ميتدن آنكله
مشورت كبى اولور نظيرى اولدركه بركسنه حياتنده مالنى آخره اعطا ايدوب حين اعطاده هولك تحج به
اوتغزو يعنى بو مال سنكدر آنكله حج ايدرسين ياخود غزا ايدرسين ديمش اوله اول بابده حج ايدرسين ياخود
غزا ايدرسين قولى انجق مشورته حمل اولنور كذلك بركسنه يه دارينى هبه واعطا قيلوب هى لك تسكنها
يعنى بو دار سنكدر ايچنده ساكن اولورسين ديمش اوله اول بابده ساكن اولورسين قولى انجق مشورته حمل
اولنور پس مانحن فيهده دخى قابض قبضله اول ماله مالك اولدقده كرك قابض وكرك وارثلرى آنى ديلدكلرى
محله صرف ايتمكه متملك اولورلر واكر مال مزبوردن برمقدارى برشخص فقيره اعطا اولنوب اول دخى آندن
برمقدارى ايله دينى ادا و برمقدارينى نفقهٔ عيالى ايچون ترك وابقا و برمقدارينى استصحابله فى سبيل الله عزم غزا
ايلسه بو فعلى جائز وسزا كوريلور زيرا فعل معهودى بالتمام غزا فى سبيل الله‌دن معدوددركه شخص مرقوم
دينى ادا ونفقهٔ عيالنى ابقا وبعضيسنى نفقهٔ طريق ايچون استبقا ايلدكجه اكا خروج غزا ممكن اولميوب صنع
مذكورى خروج غزاده طريق معروف ومشهور ايدوكى معلوم ومشهوددر واكر وصيت مزبوره وجه مشروح
اوزره فقراء غزاته اعطا اولنميوب انجق حاج منقطعه على وجه التصدق ايتا قيلنسه بو دخى جائز وسزا
كوريلور زيرا حاج منقطعه تصدق دخى وجوه طاعتده داخل اولمغله مفهوم فى سبيل الله اكا دخى شامل اولور
وبرقريبا ذكر ايلديك هر بر خير وطاعت لفظ مذكورك تحتنده مندرجدر زيرا مرويدركه ابن سيرين رحمه الله
تعالى عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن سؤال ايلديكه بركسنه بعض مالنى فى سبيل الله صرفله بكا
وصيت ايلدى بن اول وصيتى امر حجه وضع ايده‌يمى اول دخى جوابنده الحج فى سبيل الله ديوب حج دخى
مفهوم فى سبيل الله‌ده داخل اولديغى افاده ايلدى كذلك مرويدركه بركسنه برسيفى فى سبيل الله وضع وتعيين
ايتمشيدى تا كه حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه اول سيفى بعض حجاجه اعطا ايلدى لكن افضل اولان
بو مثللو اموالى انجق فى سبيل الله عازم غزا اولان محتاجينه اعطادركه بيان مشروح اوزره لفظ فى سبيل الله
اطلاق اولندقده انجق غزو وجهادا اراده اولنمق هويدادر نظيرى اولدركه علمامز رحمهم الله تعالى ديمشلردركه
بركسنه ثلث مالنى فقراء مكه ايچون وصيت ايلسه اكرچه اول وصيت فقراء سائره‌يه صرف اولنمق جائزدر
انجق افضل اولان فقراء مكه‌يه صرف اولنمقدر وروايت اولنديكه سعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن
سؤال اولنديكه بركسنه آخره فى سبيل الله صرفيچون برنسنه اعطا ايلدكده اكانه وقتده مالك اولور جوابنده
ديديكه اذا بلغ رأس مغزاته فهوله يعنى مقصدى اولان مكان غزاسنك رأسنه بالغ اولدقده اول نسنه آنك
ملكيدر ولفظ مغزاة اسم مكان ياخود مصدر بمعنى المكاندر آنكله مرادى ارض اعدايه قريب اولان سرحددر
و بو قولنده بلوغ سرحدى اول نسنه‌يه تملكنده شرط ايلمشدر امامزم عندمزده بلوغ سرحد شرط اولميوب
تملكى قبضله رسيدهٔ تمام اولور زيرا قريبا ذكر ايلديك كه صدقهٔ مزبوره صدقهٔ تمليكدر وقبض اكا تملكده
كافيدر لكن سعيد بن المسيب رضى الله عنهما نك مرادى بلوغ سرحدى شرط تملك قيلمق اولميوب انجق
اول كمسنه‌يى بلوغ سرحددن اقدم اول مالى كندو حوائجنه صرفدن منعى قصد ايلمك محتملدركه قبل البلوغ
كندو حوائجنه صرفى ياخود عيالى ايچون ابقاسى ممكن اولوب بعد البلوغ امر جهاددن غيرى محله صرفى
ممكن اولمامغله امام مشار اليه آنى امر جهاددن غيرى محله صرفدن منع ايچون شرط مذكورى ذكر ايلمشدر
وزيد بن اسلم رحمه الله تعالى دن اول دخى باباسى اسلم رضى الله عنه دن اول دخى عمر بن الخطاب رضى الله تعالى
عنه دن روايت اولنمشدركه ان عمر جعل فرسا له فى سبيل الله فضاع الفرس عند صاحبه فاراد عمر ان يشتريه
منه فقال له رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا ترجع فى صدقتك فان مثل الذى يرجع فى صدقته كالكلب يقئ
ثم يرجع فى قيئه مترجم فقير ديركه روايت مزبوره ده جعل فرسا له فى سبيل الله قولنده مرادى اول فرسى
وقف ايلدى ديمك دكلدركه وقف ايتمش اولیدى موقوف عليه آنى بيع ايلمك وحضرت عمر رضى الله عنه شراسنى

اراده ايلمك جائز اولماز ايدى بعده فضاع الفرس عند صاحبه قولندن مرادى صاحبى اول فرسى بيعله ياخود
وجه آخر ايله ملكندن اخراج ايلدى يعنى اخراجنى قصد ايلدى ديمكدر واصل كتابده دخى بو وجهله تفسير
اولنمشدر وحاصل معنى اولدركه حضرت عمر رضى الله عنه برفرسنى بركسنه يه فى سبيل الله اوزرنده غزا ايتمك ايچون
تصدق ايدوب اول كمسنه دخى اول فرسى بيع ايتمك مراد ايتمكله حضرت عمر آنى اشترايه عازم اولدقده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيوردىلركه يا عمر صدقه‌كه رجوع ايلمه زيرا صدقه‌سنه رجوع ايلين كمسنه‌نك حالى شول كلبك
حالى كبيدركه اولاقئ ايدوب بعده قيئنه رجوعله آنى اكل ايدر انتهى وبعض علما رحمهم الله تعالى ديديلركه بركسنه
برشيئى آخره تصدق ايدوب بعده اول شيئى اول تصدق ايلديكى كمسنه‌دن ياخود بعد تداول الايادى شخص آخردن
قصد شرا ايلسه كراهيت شراسى بى مرادر وقول مذكور عبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهمانك مذهبيدركه
اضعاف قيمتى ايله اشترا قيلسه دخى شراسى مكروه اولور ديو قطع وامضا ايلمشدر وعلماء مشار اليهم رحمة الله تعالى
عليهم دعواى مذكوره لرى اوزره بو حديث شريفله استدلال ايدوب ديديلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرت عمر رضى الله عنهى نهى ايدوب اول شرايى صدقه ده رجوع اعتبار ايلمشلردر ورجوع مزبور حرام
ايدوكى آشكاردر لكن بزم عندمزده بلا كراهية امر مشروعدر زيرا شراء مزبور ثمنله استبدالدر بو قسمه صدقه‌ده
رجوع دكلدر وحديث مذكور مأولدركه نهى شرا انجق تمكن محابات ايچون اولمق محتملدر يعنى متصدق عليه
متصدق مشترى اولديغى بيلدكده بعض احيانده اكا محابات ايتمكله مقدار محاباتى صدقه‌سنده رجوعه مشابه
اولمغله مكروه كوريلور اما محابات ايتديكى معلوم اولدقده نه رجوع ونه شبه رجوع بولنمامغله قطعا مكروه
كوريلمزودر بيع بن عبد الله بن الهذيل رحمه الله تعالى دن مرويدر ديديكه عمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنهك
عادتى بويله ايديكه بركسنه‌يى فى سبيل الله بر بعير ياخود شئ آخر اوزره تحميل ايلدكده اكا ديرايديكه اذا جاوزت
وادى القرى او نحوها من طريق مصر فاصنع به ما بدا لك مترجم فقير ديركه وادى القرى مدينهٔ منوره‌يه مكه
يولى اوزره برموضعدر وحاصل معنى ديمكدركه سن وادى القرايى تجاوز ايتدكده ياخود طريق مصردن مسافه‌ده
وادى القرايه معادل برموضعى تجاوز ايتدكده اشبو بعير ياخود شئ آخره معاملات تملكدن خاطر يكه كلن نسنه‌لرى
ايشله انتهى بعض علما رحمهم الله تعالى ديديلركه حضرت عمردن رضى الله عنه قول مذكورى تمليك
موقته محمولدركه مرادى سن وادى القرايه بالغ اولوب آنى تجاوز ايتدكده سنك ملكك اولسون ديمكدر
همان بركسنه آخره خطابله يارينكه كون حلول ايتدكده شو داز سنك ايچون صدقه‌در ياخود سنك ايچون
هبه‌در ديمك مثللو بو تقديراوزره اول كمسنه اول بعيره حين اعطاده مالك اولميوب انجق وادى القرايى
تجاوزدن صكره مالك اولور وبعض علما دخى ديديلركه قول مذكورى اكرچه حين اعطاده
تمليكدر لكن شرط مذكوردن مرادى اول كمسنه‌يى اول بعيرايله خروج غزايه ترغيب وبعيرى سائر
حوائجنه صرف ايلمكدن منع وترهيبدر بو صورتده شرط مذكور حكم مشورته منصرف اولوب توقيت
ملكه منعطف قيلنماز ومؤلف قوى الاسناد اثر مذكورى متن كتابده عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن روايت ايدوب
سرد اسناد ايله عبد الله بن عمردن اذا بلغت وادى القرى فشانك به لفظى ايله ذكر وايراد ايلمشدر
مترجم فقير ديركه لفظ مذكورك معناده لفظ سابقله متفقلردر انجق بونده بلوغى ولفظ سابقده تجاوزى شرط
ايلدكده مفترقلردر انتهى وعاصم بن كليب الجرمى دن اول دخى عطا بن ابى رباحدن رحمة الله تعالى عليهم اجمعين
مرويدركه عطا بن ابى رباحدن بركسنه ثلث مالى فى سبيل الله ديو وصيت ايلسه نه محله صرف اولنور ديو
سؤال ايلديلر اول دخى جميع طاعة الله سبيل الله در قنقيسنه صرف اولنسه جائزدر لكن سبيل غزايى تسميه
وتصريح ايتمش ايسه غزايه صرفى لازمدر ديدى لكن امام محمد رحمه الله تعالى ديركه اول بابده بزه احب واعجب
وعندمزده افضل وانسب اولان اول مالى فى سبيل الله آنكله غزا ايدنلردن محتاجينه ويرمكدر واندن اغنيايه
نسنه ويرمكدر زيرا ثلث مالى فى سبيل الله قولى تصدقدن عبارت اولمغله مصرفى تصدقات سائره كبى البته
فقرادر وعثمان بن ابى سوده رحمه الله تعالى دن مرويدركه كنانه دن اولان قبيلهٔ قاره دن ايكى قرنداشلر وارايدى
آنلردن برى برمقدار دينارلرينى فى سبيل الله وصيت ايدوب وفات ايلدى وديكر قرنداشى اول سنه ده اول
دنانير ايله غزايه متهيئ اوله ميوب حج ايلدى وعمر بن الخطاب رضى الله تعالى عنهه ملاقى اولوب حالنى افاده
ايلدى حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دخى جوابنده انفقها على نفسك فانك لن تنفق على نفسك درهما
الا كتب بكذا وكذا يعنى سن اول دنانيرى حوائج نفسك اوزره انفاق قيل كه سن نفسك اوزره بر درهم انفاق

ایلمزسن الاول درهم قرنداشكك دفترحسناتنه شودكلو و بودكلو حسناته مقابل یاز یلور دیدی لكن مؤلف الكتاب
امام مرشد الصواب دیركه قول مذكور موصینك قرنداشی محتاج غیر وارث اولق صورتنده وارداولمشدركه
اولبابده قرنداشی نفسی اوزره انفاق ایلمك جائزدركه اول دخی فقیر اجنبی كبیدر اما قرنداشی غنی اولدقده
نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدركه مال مزبور البته صدقه در ومصرف صدقه انجق فقرادر بوقسه اغنیادكلدر
كذلك وارث بولندقده ینه نفسی اوزره انفاقی جائزدكلدركه مال مزبور وصیتدر حال آنكه رسول الله علیه السلام
لاوصیة لوارث بیورمشلردر والله تعالی اعلم

باب الحبیس فی سبیل الله * یعنی فی سبیل الله وقف اولنان اموالك محل بیان احوالیدر مؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب دیركه بركمسنه فرس وسلاحنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلمك جائزواول كمسنه اجر وحسناته
فائزاولور لكن كركدركه اول كمسنه اولا شوفرسمی اهل غزا اوزره وقف وحبس ایلدم دیوتقریر وتفهیم ایدوب
بعده اول فرسی مصالحنه قیام ومحتاجینه اعطا ایده جك برمتولی یه دفع وتسلیم ایلیه زیرا فعل مذكور طاعت
وقربتدن معدود وسلف صالحیندن حتی صحابه وتابعیندن بومثللو اوقافله تقربلری معروف ومشهوددر
زیرا صحابهٔ كرامدن حضرت عمر وحضرت علی وعبدالله بن مسعود رضی الله تعالی عنهم امثاللری نیجه
ذوات كرام وتابعین فخامدن ابراهیم النخعی وعامر الشعبی امثاللری نیجه مشاهیر عظام فی سبیل الله وقف امواله
اهتمام ایتمشلردر لكن قول مذكور قول محمد رحمه الله تعالی اوزره غیرمشكلدركه عندنده وقف منقول
متعارف الوقف اولسون اولمسون وقف غیر منقول كبی جائزدر كذلك عند ابی یوسف دخی غیرمشكلدركه
عندنده متعارف الوقف اولمیان منقولده وقف غیرجائز ایسه ده متعارفده جائزدر وعرف صحابه وتابعین انجق
وقف كراع وسلاحه جاری اولمغله مانحن فیه كبی كراع وسلاحی وقف ایلمك جائزدر اما عند ابی حنیفه
رضی الله عنه وقف مزبور غیرمعتبردركه اول وقفله آندن ملك واقف زائل اولمیوب دیلرسه جواز بیعی
و بعد الموت ورثه سنه انتقالی مقرردر وعندنده اوقاف سائره همان موقوفی اعاره ومنافعنی اباحت منزلنه نازل
اولمغله مانحن فیه دخی حكم مذكورده داخل اولور لكن عند محمد رحمه الله تعالی اول فرس وسلاحده لزوم
وقفی البته آنلرك مصالحنی رؤیت ایده جك برقیمه تسلیمه متوقفدركه آنلری مستقلا برقیم یاخود متولی اوقاف عامه
اولان برشخصه یاخود متولی اهل غزایه یاخود آنلری استعمال ایده جك برغازی یه دفع واعطا برله كندویدی
زائل ومنصرف اولمق لازمدر وعندنده تسلیم مزبور جمیع اوقافده شرط لازم اولدیغی كبی مانحن فیهده
دخی لوازمدندر وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی تسلیم مزبور اوقاف سائره ده صحت ولزومه شرط اولمیوب
اشهاد مجرد كافی اولمغله مانحن فیهده دخی كافی ووافیدر وبیلمك كركدركه وقف مرقوم صحتنده واقع اولدقده
جمیع مالندن معتبر اولوركه تبرعات صحیح جمیع مالندن تنفیذ اولنمق امر مقرردر اما مرضنده واقع اولوب
یاخود موتندن صكره وقفله وصیت ایتمش ایسه ثلث مالندن معتبر اولوركه تبرعات مریض حكم وصیتده اولوب
وصیت دخی ثلثدن تنفیذ اولنمق اظهر واشهردر ینه دیركه بركمسنه دابه سنی فی سبیل الله وقف وحبس ایلدكده
اول دابه نك جسمنده داغله حبیس لفلان نقشنی رسم ایلمك جائزوشایان كور یلورتا كه غائب یاخود مسروق
اولدقده صاحبی اوزره ردی آسان اوله و بو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلری
ابل صدقاتی یدمبارك لریله وسم یعنی داغله رسم ایدرلر ایدی دیو روایت اولنان خبر جلیلدر وروایت اولندیكه
حضرت عمر رضی الله تعالی عنه كندو یدیله وسم ایلدی حتی اوتوز بیك دوه واوچیوز آت وقف ایدوب
جمله سینك فخذلرنده حبیس فی سبیل الله نقشی ایله وسم اولنمشلرایدی وروایت اولندیكه عمر بن عبدالعزیز
رحمه الله تعالی اهل غزایی كندو مالندن نیجه افراس اوزره تحمیل ایلدی حال آنكه فخذلرنده عدة الله رسمی
وسم اولنمش ایدی وجواز وسم اوزره ذكر اولنان ادلهٔ منقوله دن بشقه علت معقوله دخی واردركه وسم
مذكور اكرچه ایلام حیوانه بادیدر لكن منفعت مسلمینه دخی مؤدیدركه وسم مرسومله موسوم اولان حیوانی بركمسنه
غصب وسرقه یه رغبت ایتمدیكندن فضله غائب اولدقده دخی صاحبنه ردنده سهولت اولور وایلام حیوان
موجب منفعت مسلمین اولوب علی الخصوص اموردیندن برامرمبین اولدقده جوازی ظاهر ومستبیندر لكن
بعض علما رحمهم الله تعالی دیدیلركه حكم مذكور قول امامین اوزره دركه آنلرك عندلرنده باب مناسكده
اشعاربدنه غیرمكروه اولدیغی كبی وسم مذكور دخی غیرمكروهدر اما قول ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره
اشعاربدنه مثله اولمغله مكروه اولدیغی كبی وسم دخی مكروهدر و بیلمك كركدركه سمهٔ مذكوره دابه نك اوزرینه

باتوب تمرغ ایده جكی موضعنده دخی اولسه جائزوشایاندر كه صاحبنك آندن مرادی وضع علامت اولوب
اسم جلاله تهاون اولمدیغی نمایاندر و بوجواب واضحدن جواب مسئلهٔ اخری دخی متضح اولدیكه بركمسنه نك
خاتمنده اسماء اللهدن براسم عظیم رسم وترقیم اولنمش اولسه اكرچه بعض علما رحمهم الله تعالی اول خاتم
برمغنده ایكن دخول خلا وقربان زوجه سی مكروهدر بلكه اسم اللهه تعظیماً آنی برمغندن نزع ایلمك واجبدر
دیو منع وتحریم ایلدیلر لكن تقدیم ایلدیكمیز بیاندن بوقوللرینك جوابی نمایان اولوب خاتم مذكورایله متختم اولان
كمسنه ایچون كرك دخول خلا وكرك قربان زوجه سی مكروه اولمدیغنه اقامت برهان اولندی و بیلمك كركدركه
سلیمان بن یسار رحمه الله تعالی دن مرویدركه فرس موقوفده برعلت ظهور ایلدكده آنی فرس آخرایله مبادله یی
جائزكوروب بلاعلة مبادله سنی جائزكورمز ایدی وقول مذكور حسین بصری رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر
وجهی اولدركه علتی ظهور ایتدكده واقف آنده استبداله راضی اولمیوب انجق حبسنه راضیدر و بومعنی كراهیت
استبدالی مقتضیدر اما علتی ظهور ایلدكده نظر اولنور اكر اول علت بعض امراض كبی ممكن الزوال ایسه
عند ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما ینه مكروه الاستبدالدر اما عند ابی حنیفه رضی الله عنه
مكروه الاستبدال دكلدركه عندنده وقفده لزوم اولمیوب واقف ایچون وقفنی بیع ایلمك حلال اولدیغی كبی
استبدالی دخی واقف وقیم ایچون استحلال اولنور لكن عند الامامین وقفده لزوم اولوب واقف ایچون مریض
اولان فرس موقوفی بیع ایلمك جائزاولمدیغی كبی استبدالی دخی واقف وقیم ایچون جائزاولماز وامام مكحول رحمه الله
تعالی دن دخی بویله منقولدركه لاتبیعوا شیئا من حبس الدواب ولا تبدلوها دیوب دواب موقوفه دن برشیئی بیع
وتبدیلدن منع ایلمشدر واكر اول علت كبر السن اولمق واوزرنده قتاله هیچ مطیق اولمامق كبی ممكن الزوال
دكل ایسه بیعی تجویز واستحلال اولنور بوصورتده ثمنی ایله فرس آخراشتراسی ممكن ایسه اشترا اولنوب آنك
موضعنه علی سبیل الوقف وضع اولنور وممكن دكل ایسه همان اول ثمن طرف واقفدن غزا ایده جك برغازی یه
دفع اولنور زیرا مقصود واقف اكرچه اول فرس اوزره قتال اعدادر لكن وجه مشروح اوزره قتال مزبور ممكن
اولمدقده استبدالی دخی جائزكورلمسه غرض واقف بالكلیه فوت اوله جغی هویدادر وامام ابو یوسف رحمه الله
تعالی دن مرویدر دیمشدر كه استبدال وقفده بأس شرعی یوقدر زیرا حضرت علی رضی الله تعالی عنه ولدینی
اسعدینی حضرت حسن وحضرت حسین رضی الله تعالی عنهما اوزره بعض اراضی وقف ایتمشیدی بعده محاربهٔ
صفین ایچون حركت ایلدكده دیدیكه اكر حسن وحسینه ضرورت واحتیاج مس ایدر ایسه اول اراضی یی
بیع وثمنی بینلرنده تقسیم ایدیكز ایشته بومادده شرط بیع اصل وقفده ناموجود ایدی تا كه بعد زمان محاربهٔ صفین
ایچون وقت خروجنده شرط بیعی ضم ایدوب لدی الحاجه بیعله امرایلدی

باب الوصیة بالمال فی سبیل الله والحبیس فی الحیوة والصحة * یعنی مالنی فی سبیل الله وصیت وحیات وصحتنده
وقفله اظهار طاعت بابنده مسائل نافعه ومباحث واسعه در مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب رحمه الله تعالی
دیركه بركمسنه ثلث مالی وصیة فی سبیل الله دیو وصیت ایدوب فوت اولدقده البته ثلث مالی اول وصیت اوزره
صرف وانفاق اولنور زیرا ثلث مالنی طاعة الله ایچون وصیت ایتمش اولمغله جواز وصیتی بالاتفاق در
ومال مذكور انجق محتاجینه اعطا اولنوركه فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب مصرف
صدقه دخی انجق محتاجین ایدوكی هویدادر ومحتاجیندن دخی فی سبیل الله غزا ایدنلره اعطا اولنوركه
باب الوصیة فی السبیل والمال یعطی اثناسنده بیان اولندیغی اوزره هرطاعت فی سبیل الله ایسه ده لفظ فی سبیل الله
ایله عند الاطلاق ارادهٔ جهاد اولندیغی بی مرادر ینه دیركه اهل غزادن هرفرده دخی قوت یومندن اقل اعطا
اولنماز كه مسكین اوزره تصدق واجب اولدقده قوت یومندن اقلی اعطا جائز وسزا كوریلمز وهم تصدقدن
مقصود اولان اغنا قوت یومندن اقل ایله كسب واقتنا اولنماز بناء علیه كفارت یمینده هرمسكینه قوت یومی اولان
حنطه دن نصف صاعله اطعامی ایجاب والزام اولنمشدر پس وصیت دخی آنك كبیدر اما اوصی دیلرسه هرمسكینه
قوت یومندن زیاده سنی اعطا جائز كوریلور زیرا هرفقیر مال وصیتك جمله سی اكا صرف اولنماغه محل اولمغله
البته قوتندن زیاده یه دخی محل اولور انجق بركمسنه ثلث مالنی فقرا ایچون وصیت ایلدكده اكرچه عند ابی یوسف
رحمه الله تعالی جمله سنی فقیر واحده اعطا جائزدر لكن عند محمد رحمه الله تعالی فقیر واحده اعطاسی جائز
اولمیوب لااقل ایكی فقیره اعطاسی لازمدر اما زكوة مالنی تماما فقیر واحده اعطا ایلسه جائزدر و بومقدمه لردن
مستحصلدركه فقیر واحده صرف تمام صدقه یه محل اولمغله قوتندن زیاده یه دخی محلدر و بیلمك كركدركه

مطلب حكم استبدال الاوقاف

مطلب یجب اعطاء القوت الیومی لكل فقیر من مال الوصیة

برفقیره مال‌مز بوردن قوت یومندن زیاده‌یی کثرت اوزره اعطا ایلدکارنده دخی اول فقیر اکا بالتمام مالك اولور
زیرا باب مذکورده بیان اولندیغی اوزره مال مزبور صدقهٔ تملیك اولمغله فقیر اکا قبضله متملك اولور
حتی اول مالدن نفقهٔ عیالنی ابقا و آندن بعض حوایجنی قضا ایلسه تصرف فی ملك نفسنده واقع اولمغله جائز
و سزا کوریلور لکن افضل اولان اول مالله فی سبیل الله غزایه خروج ایدوب ظن مبنی تحقیق ومرادینی
تحصیل وتصدیق ایلمکدر بو صورتده اول ماله غزایه خروج و عودت ایلدکده اول مالدن عندنده
فضله باقیه بولنسه اول دخی ملکنده ابقا اولنور زیرا اول ماله جهاده خروج ایتمدکده اکا مالك
قیلنور ایکن خروج ایدوب رجوعندن صکره فضله قالدقده فضلهٔ ملکی اولمغله ملکنده ابقاسی
بطریق الاولی درحتی فوت اولدقده اول مال میراث ورثه سنده ادخال اولنور یته دیرکه شخص غنی
فی سبیل الله عزم غزا ایلسه دخی اول مالدن اکا اعطا اولنمق جائز وسزا کوریلمز زیرا باب مذکورده بیان
ایلدیك که ثلث فی سبیل الله البته صدقه‌در ومحل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی نما یا نذر
وحکم مذکوره حکم زکوة ونذور وصدقات اوضح برهاندر ینه دیرکه کذلك برکسنه صحتنده مالی فی سبیل الله
قیلسه لفظ مال جمیع اجناس امواله صرف اولنمغله کرکدرکه مالندن مقدار قوتی امساك وما عداسنی جمیعا
تصدق ایدوب صکره کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك مثلنی تصدق ایلیه لکن مؤلف مصنف الاجتهاد
کتاب الهبه‌ده ذکر وایراد ایلمشدرکه برکسنه مالی فی المساکین صدقهٔ دیوب جمیع مالنی مساکینه تصدق ایلمکی
نذر ایلدکده لفظ مال اموال زکوته صرف اولنمغله اول کسنه اوزره انجق نقود وسوائم وسائر اموال تجارتدن
زکوتی واجب اولان اموالنی تصدقی واجب اولور یوقسه رقیق وعقارنده تصدقی مستوجب اولماز
وعلماء اسلاف تعارض مذکوری دفعده اختلاف ایدوب بعضیلری دیدیلرکه بو محلده ذکر ایلدیکی
جوابی موجب قیاس اوزره بنا ایدوب کتاب الهبه‌ده ذکر ایلدیکی جوابی استحسان اوزره ابتنا قیلمشدر
وبعضیلری دیدیلرکه اختلاف جواب هر کتابده موضوع مسئله کتاب آخره مخالف اولقدن صورتیاب اولمشدر
زیرا کتاب الهبه‌ده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی صدقة فی المساکین عنوانته تخصیص ایتمشدرکه
آنده ناذر لفظ صدقه اوزره تنصیص ایلمشدر ولفظ مال عند ایجاب الصدقه ذکر وایراد اولندقده انکله
انجق مال زکوة قصد وارادہ اولنور قال الله تعالی خذ من اموالهم صدقة وبو آیت کریمه‌ده اموالدن
مراد انجق اموال صدقه‌در وبو کتابده وضع مسئله‌یی اذا قال الرجل مالی فی سبیل الله عنوانی اوزره
تصحیح ایتمشدرکه آنده ناذر لفظ صدقه‌یی ذکر وتصریح ایتمشدر وبو مثللو نذر وایجاب ایچون کتاب الهبه‌ده
مقیس علیه اوله‌جق براصل وسند منکشف اولمدیغندن آنده لفظ مال همان اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان
جمیع اجناسه منصرف قیلنور وبعضیلری دیدیلرکه بین المسئلتین واقع اولان تخالف جواب مسئلتینده اولیوب
بلکه اصل روایت مسئلتینده‌درکه بو کتابده اولان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی فی سبیل الله دیمکله
ایجاب ونذری مالنه مضاف قیلمشدر ولفظ مال رقیق وعقار مثللو مال زکوتك غیریلرینه دخی اطلاق اولنمغله
اوزرینه اسم مال اطلاق اولنان جمیع اجناسه ظاهر الا نصراف اولور قال علیه السلام من ترك مالا فلورثته
زیرا بو حدیثده لفظ مال میتدن جمیع اجناسه ظاهر الاشتمالدر کذلك برکسنه اوصیت بثلث مالی
لفلان اوالمساکین دیو وصیت قیلسه موصی له مال میتدن جمیع اجناسك ثلثنه کسب اهلیت ایدر واسم مال
جمیع اجناسه شامل اولدقده نذر وایجابی دخی جمله سنه متناول اولمغله جمیع ماله وجوب تصدق حاصل اولور
وکتاب الهبه‌ده بولنان روایتك وجهی اولدرکه ناذر مالی صدقة فی المساکین دیمکله ایجاب ونذری
صدقهٔ مالنه مضاف قیلمشدر وبو بابده عبدك ایجابی الله تعالینك مال عبادنده صدقه‌یی ایجابنه قیاس اولنوب
ایجاب الهی مال زکوته صرف اولندیغی کبی بو دخی مال زکوته منصرف ومنضاف قیلنور مترجم فقیر دیرکه
بحث مذکور باب مایصدق فیه المستأمن بعده باب الشروط فی الموادعه اثنالرنده مرور ایلمشدر وموضعین
مرقومینه نظر ایله فهم اولنورکه بو محلده دفع تعارض ایچون ذکر اولنان اقوال ثلثه‌دن قول اول مختار ومعمولدر
انتهی وبیلمك کرکدرکه بو کتابده واقع اولان روایت اوزره مسئلهٔ مزبوره‌ده مالندن مقدار قوتنی امساك ایدر
دیو وارد اولمشدر وجهی اولدرکه مقدار قوتی امساك ایتمسه محتاج سؤال اوله جغی درکاردر وانسان نفسنی
ذل سؤاله عرض ایلمك جائز اولمدیغی آشکاردر وهم جمیع مالنی تصدق ایتدکده البته مال غیردن تناولی حلال اولور
پس مال نفسندن تناولی اولی ایدوکی بی جدالدر لکن صکره‌دن کسب مال ایلدکده امساك ایلدیکی قوتك

الصلى

مثلنی تصدق ایلمك اقتضا ایدرکه مقدار مذکوری دخی تصدق واجب اولوب مال فقرا اولمشیکن نفسنه صرفله
اتلاف ایتمکله اوزرنده دین واجب القضا اولمشدر ومشایخ اسلاف امساك ایده‌جکی مقدار قوتده اختلاف
ایلدیلر لکن مؤلف مقادیرشناس رفع الله درجته فوق درجات الناس دیرکه اکر ناذر مرقوم زارع ایسه برسنه‌لك
قوتنی امساك ایدرکه یدی قوت جدیده واصل اولمق انجق برسنه‌دن صکره اوله جغی ظاهر حالیدر واکر
تاجر ایسه برآیلق قوتنی امساك ایدرکه تاجر البته ربحندن اکل ایدوب کل یوم دخی نائل ربح اوله میوب انجق
نائل ربح اولماق اوزره شهر کامل دخی منقضی اولمیه جغی ظاهر احوالیدر واکر غیر ایچون عامل ایسه
اوچ کونلك قوتنی امساك ایدرکه بعض ایامده معطل قالمق محتمل ایسه‌ده تعطیلی اوچ کونی تجاوز ایتمك
غالب احتمالیدر اما تصریح لفظ جمیعله جمیع مالی فی المساکین صدقة فی سبیل الله دیمش اولسه آنده
ایکی روایت واردر روایت واحده‌ده اوزرینه مالك اولدیغی جمیع اجناس مالنی تصدق واجب اولور وروایت
اخراده کتاب الهبه‌ده وارد اولان روایت اوزره انجق اموال زکوته صرف اولنور ووجهی قریبا ذکر اولندی
بو صورتده دخی مالنی فی سبیل الله غزا ایلین محتاجینه اعطا ایدرکه وجهی ذکر اولندی اما اهل غزا اولمیان
مساکینه دخی اعطا ایلسه جائزدرکه آنلره تصدق دخی طاعتدر وبرقریبا باب مرقومده ذکر ایلدیك که
هر طاعت البته فی سبیل الله‌در لکن اول کسنه بو نذرینی تنفیذ ایتمدین فوت اولورسه جمیع مالی ورثه سنه
میراث قیلنور وورثه اوزره مالندن برشیئ تصدق واجب اولماز مکرکه رضالریله تصدق ایده‌لر زیرا صدقهٔ منذوره
زکوة مفروضه‌دن اقوی دکل ایکن برکسنه زکوة مفروضه‌یی ادا ایتمدین فوت اولدقده زکوتی موتی ایله ساقط
اولوب ترکه سنده دین واجب اولماز ایکن صدقهٔ منذوره‌ده اولمامق بطریق الاولی‌در بونده معنای فقهی
اولدرکه صدقه‌یی تنفیذ ایله مقبوض فقیر اولمنجه ملك فقیر اولمدیغندن البته ملك میت اوزره باقی قالمغله ورثه‌سی
اکا بطریق الارث مالك اولورلر وکندو ماللرندن نذر مورثلرین تنفیذ ایلمك اوزرلرینه واجب اولماز ینه دیرکه برکسنه
حین وصیتنده اغزوا عنی غزوة دیمکله بندن غزوهٔ واحده ایله غزا ایتدیریکز دیوب یاخود ذکر ثلث ایله اغزوا عنی بثلث مالی
دیمکله بندن ثلث مالم ایله غزا ایتدیریکز دیو وصیت ایلسه صورت اولی‌ده مقدار مال وصیتی تعیین ایتمدیکندن
کرکدرکه مالندن انجق برشخصه برکره غزا ایده‌جك مقداری نفقه‌نك اقل وادناسنی اعطا ایده‌لر
وشخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولمیوب همان آنکله غزا ایلیه زیرا وصیتنده اغزوا عنی دیمکله بندن غزا
ایتدیریکز دیمشدر وآندن غزا انجق کندو مالی ایله غزاده حاصل اولمغله مالنی غزاده انفاق ایلمك لازمدرکه
اکا نفقهٔ غزانك ثوابی واصل اوله حال آنکه شخص مذکور اول نفقه‌یه مالك اولدقده غزاسی نفسندن اولوب
طرف موصیدن اولماز کورمزمیسنکه برکسنه احجوا عنی رجلا حجة من مالی دیمکله بندن برشخصی مالمدن
برکره حج ایتدیریکز دیو وصیت ایتمکله برکسنه‌یه نفقهٔ حج اعطا اولندقده اول کسنه اول نفقه‌یه مالك اولمیوب
انجق طریق حجده صرف وانفاقنه مالك اولورتاکه حجی طرف موصیدن واقع اوله پس ما نحن فیه دخی آنك
کبیدر ونفقهٔ مزبوره‌ده اقل وادنی واجب اولمقده حکمت اولدرکه تقدیر مذکور اوزره ملك موصیده انجق
مقدار اقل وادنی قالوب زیاده سی ملك ورثه‌یه انتقال ایلمشدر وموصیدن مال ورثه ایله غزا اولنماز کورمزمیسنکه
وجه مشروح اوزره حجله وصیتنده دخی آندن حج ایلین کسنه‌یه نفقات حجك اقل وادناسی اعطا اولنور بو دخی
آنك کبیدر وشخص مذکور اول نفقه‌دن اهل وعیالنه برنسنه صرف ایتمیوب انجق طریق غزاده نفسنه صرف
ایلمك لازمدر زیرا اول نفقه‌یه مالك اولمامشدرکه دیلدیکی محله صرف ایلیه بلکه انجق موصیدن غزا ایله انفاقنه
مأمور اولمغله محل آخره انفاقی جائز کوریلمز نظیری شول غیردن حج ایلین کسنه‌درکه نفقهٔ حجه مالك اولمدیغندن
آنی انجق طریق حجده نفسی اوزره انفاق ایدر بو دخی آنك کبیدر ینه دیرکه شخص مذکور نفقهٔ مزبوره‌یی
نفسی اوزره غزا ایچون ذهابنده انفاق مشروع اولدیغی کبی بلده سنه عودتنده وبر موضعده اقامتنده دخی
انفاقی مشروعدر زیرا غازی ذهابه محتاج اولدیغی کبی رجوع واقامته دخی محتاج اولمغله آنلرك نفقه‌لری دخی
نفقهٔ غزادن ایدوکی بی‌اشتباه‌در کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین کسنه نفقهٔ حجی ذهاب ورجوع واقامتنده
انفاق ایدر بو دخی آنك کبیدر لکن اول نفقه‌دن فضله قالورسه آنی ورثه‌یه رد ایدر زیرا قبضله اکا مالك اولمیوب
انجق نفقهٔ غزا ایچون صرفنه مالك ایکن امر غزا دخی منقضی اولوب مال مزبور انجق فضلهٔ مال میت اولمغله
ورثه‌یه رد اولنور کورمزمیسنکه غیردن حج ایلین دخی فضلهٔ نفقهٔ حجی ورثهٔ محجوج عنهه رد ایدر بو دخی آنك کبیدر
مکر ورثه اکا رضالریله تملیك ایده‌لر اول بابده اول فضله‌یه مالك اولور اما صورت ثانیه‌ده مقدار مال وصیتی ثلثله

تعيين ايلديكندن كركدركه ثلث مالنى فى سبيل الله طرف موصيدن غزا ايدنلره اعطا ونفقه لرندن بشقه آنلر
ايچون فرسلر دخى اشترا ايده لر زيرا بوصورتده جميع ثلثى نفقهٔ غزو ايچون وصيت ايتمكله بالتمام اكا صرف
اولنوب امر غزا دخى انجق افراسله منتظم اولمغله افراس دخى اشترا اولنور كورمز ميسنكه ثلث مالنى حج
ايچون وصيت ايلدكده حج ايلين كمسنه راكب اولمق ايچون بردوه اشترا اولنور زيرا سفر حج انجق دوه ايله
قطع اولنور بودخى آنك كبيدر اما صورت اولى بشقه دركه آنده غزوهٔ واحده ايله وصيت ايتمش اولمغله انجق
وجه مشروح اوزره نفقهٔ غزوهٔ واحده اعطا اولنور بوندنصكره ثلث مرقوم طرف موصيدن غزا ايلينلره
سنهٔ واحده ده بالتمام اعطا وايفا اولنور كه معناى مذكور تنفيذ وصيتده وتحصيل مراد موصيده اسرع واوفى در
وحكم مذكورده غزا حكم حج ايله على سواء در واول غازيلر دخى غزادن عودت ايتدكلرنده اول مالدن يدلرنده
موجود اولنلرى وصى يه رد وايصال اول دخى اول بقيه ايله قوم آخرى غزا ايچون بعث وارسال ايدوب ثلث
مذكوردن هيچ نسنه قالمنجيه دك بومعامله يى استعمال ايدر زيرا بيان مشروح اوزره بو ثلث امر غزاده اتمام
اولنمق لازم اولمغله باقيسى دخى امر غزايه صرفله افنا اولنمق واجب ومتحتمدر حتى نفقه دن افراسدن غيرى
نسنه قالمادقده افراس مزبوره بيع اولنوب ثمنلرى ماشيا غزا ايلينلره دفع اولنور زيرا افراس مذكوره ثلثدن
اشترا اولنمغله ثمنلرى ينه مصرف ثلثه صرف واجرا اولنور بونلرك دخى بعد الغزاء يدلرنده نفقه لرندن بقيه
قالورسه بونلر دخى وصى يه رد ايدوب وصى دخى اول بقيه ايله طرف موصيدن غزا ايتدرمكه جهد ايدر
ينه ديركه مسئلهٔ مذكوره ده لازمدركه وصى طرف موصيدن غزا ايلين كمسنه يى همان منزل موصيدن ارسال ايليه
زيرا موصى بنفسه غزا ايتسه ايدى البته كندو منزلندن غزا ايدر ايدى پس نائبى دخى بويله در كورمز ميسنكه
غيردن حج ايلين كمسنه البته منزل محجوج عنه دن حج ايدر بودخى آنك كبيدر اما ثلث مرقومدن امر غزايه صرف
اولندقدن صكره بقيه قالوب اول بقيه منزل موصيدن اخراج اولنه جق غازينك نفقه سنه وفا ايلسه كركدركه
وصى اول بقيه يى نفقه سنه كفايت ايده جك محلدن غزا ايلين غازى يه اعطا وايفا ايليه نته كيم جمله وصيت
بويله در ينه ديركه بركمسنه ثلث مالنى فى سبيل الله وصيت ايلسه كركدركه وصى اول ثلثدن ورثه دن برفرده محتاج
ايسه ده نسنه اعطاسنه جرأت ايليه زيرا اعطا ايلسه موصى اكا وصيت ايتمش اولور حال آنكه وارث ايچون
وصيتده جواز وصحت يوقدر لكن ورثه بالجمله كبار اولوب ايچلرندن بعض محتاجينه ثلثدن اعطاده مجيز
اولورلرسه بوصورتده اعطا وصى تجويز اولنور زيرا وارث ايچون وصيت تجويز اولنمامق انجق حق ورثه يه
رعايت ايچون اولوب جمله سى مجيز اولدقده حق نفسلرين ابطال ايتمش اولملريله وصيت مزبوره تجويز واكمال
اولنور واگر وصى محتاج اولوب اول ثلثدن اخذ ايدوب آنكله فى سبيل الله غزا ايلسه وارث ذكل ايسه جائز
وسزا كوريلور زيرا موصينك اوصيت بثلثى فى سبيل الله قولنده اول ثلثدن وصى اخذ ايتيوب انجق غيره تمليك
ايتمكله امرى منعدم بلكه ضعه حيث شئت قولى كبى وصى ديلديكى وجه اوزره فى سبيل الله صرفله امرى
مستلزمدر وقول ثانيده وصى اول ثلثى نفسنه وغيره وضع ايتمكه قادر اولديغى كبى قول اولده دخى مقتدر در
بوصورتده ورثه وصيتك بو وضعنه رضا ويرمزلرسه ده آنلره اعتبار اولنماز كه ورثه نك ثلثده حقلرى ومدخللرى
اولميوب اول بابده رأى وتدبير انجق وصى يه موكول اولمغله ورثه نك اخذا جانبده رضا وعدم رضالرى مطمح انظار
اولمديغى كبى بونده دخى مطمح انظار اولماز كذلك وصى اول ثلثدن اوغلنه و باباسنه وعبد مكاتبنه ويروب غزا
ايتدرسه ينه جائز وسزا كوريلور كه نفسنه صرفى صحيح اولدقده بونلره صرفى بطريق الاولى تصحيح اولنور واگر
قن اولان عبدينه اعطا ايدرسه نظر اولنور اگر دولاسى اولان وصى فقير ومحتاج ايسه بودخى جائز ومناسب كوريلور
واگر غنى ايسه جائز كوريلميوب ضمان مالى دخى مستوجب اولور زيرا عبدينه صرفى نفسنه صرفى ايله برابردركه
اول ماله عبدى مالك اولميوب انجق نفسى مالك اولمق مقرردر ونفسنه صرفى فقير اولدقده جائز وغنى اولدقده
غير جائز اولديغى كبى عبدينه صرفى دخى بوتفصيل اوزره متميز قيلنور واگر برغنى اول ثلثدن اخذه طالب
اولوب وصى دخى غناسنى بيلمكله اعطا ايلسه عند ابى حنيفه ومحمد رحمة الله تعالى عليهما اعطاسى نافذ
اولوب وصينك عهده دن خروجى روينما اولور اما عند ابى يوسف رحمه الله تعالى اعطاسى نافذ اولماز زيرا
زكوة مالنى برغنى يه غناسنى بيلمكله اعطا ايلدكده اعطاسى عند ابى حنيفة ومحمد رحمة الله تعالى عليهما نافذ
وعند ابى يوسف رحمه الله تعالى غير نافذدر پس صدقهٔ وصيت دخى بويله در سؤال اولنورسه كه اعطاء وصى
انجق امر ميت اوزره مبنى اولوب ميت دخى انجق فقرايه اعطا ايله امر ايتمشيكن اغنيايه اعطاسى خلاف امر

مطلب ليس للوارث ان يأخذ من الوصية شيئا

اوزره حادث وطرف ميتدن نافذ اولمامغه باعثدر جوابنده ديرز كه معن بن يزيد السلمى رضى الله تعالى عنهما
باباسينك زكوة مالنى باباسينك وكيلندن اخذ ايلدى حال آنكه باباسى آخره اعطاسنى قصد ايتمشيدى
حتى ماياك اردت بها يعنى بن اول زكوتله سنى مراد ايتميوب آخرى مراد ايتمشيدم ديدى بويله ايكن رسول الله
صلى الله عليه وسلم اخذينه مجيز اولوب يا يزيد لك مانويت يعنى يا يزيد سنك ايچون نيت ايلديكك فضيلت
حاصلدر قول شريفلرنده اعطاء مذكورى تجويز بيورديلر وحديث مذكوردن ثابت اولمشدركه وكيل ووصى
حكم مذكورده صاحب المال ايله مساويدر واگر ميت كندو طرفندن ماليله فى سبيل الله بركره غزا ايتديرلمكله
وصيت ايتمش اولوب بعض ورثه سى طرف ميتدن اول غزايى ادايه عزيمت قيلسه اول بابده سائر ورثه سى مجيز
اولمدقجه آنك غزاسى تجويز اولنماز زيرا وارث اداء غزا ايچون مال ميتدن اخذ ايلديكى عينه مالك اولمازسه ده
آنكله انتفاع ايده جكى محرز ومقرر ووارث مرض مورثده مورثدن ميراثندن غيرى ايله انتفاعدن محجور ايدوكى
معلومدر اما بعد موت المورث ورثه سى كبار اولوب ايچلرندن بر وارث طرف ميتدن غزا ايتمكه مجيز اولورلرسه
اول بابده غزاسى تجويز اولنور كه منعى انجق حق ورثه يه رعايت اوزره مبنى اولوب اجازتلرنده حقلرى ساقط
ومنتهى اولمشدر وبوصورتده دخى بعد الغزاء فضل نفقه محلنه رد والقا اولنوب انجق وارث مرقوم غنى
اولسه دخى طرف مورثدن غزاسى تنفيذ وابقا اولنور اما ثلث مالى وصية فى سبيل الله ديمش اولسه حكم
مسئله بشقه دركه آنده وارث غنى اولدقده جميع ورثه مجيز اولسه لر دخى مال وصيتله طرف موصيدن غزاسى
تجويز اولنماز كه مال وصيت انجق على وجه الصدقه اعطا اولنوب محل صدقه دخى انجق فقرا ايكن غنى
اجازت ورثه ايله محل صدقه اولميه جغى بى مرادر اما طرف ميتدن غزا ايچون اعطا اولنان مال على وجه التمليك
اعطا اولنمايوب انجق على وجه الاباحة اعطا اولنور واباحه ده غنى وفقير على سوا در دليلى شول سقايهٔ
موقوفه لردركه آنلردن شرب مافقير ايچون جائز كوريلديكى كبى غنى ايچون دخى جائز كوريلور كورمز ميسنكه
طرف ميتدن غزاده فضل نفقه ورثه يه رد اولنوب ثلثى فى سبيل الله وصيتده رد اولنماز وبوفرق وتفصيل ذكر
ايلديكيمز مدعايه ادل دليلدر لكن مسئلهٔ غزاده وارث قبل اجازة الورثة طرف ميتدن مال ميتله غزا ايدوب
عودتندنصكره ورثه واقف اولملريله اجازت وامضا ايلسه لر ينه فعلى جائز اولميوب بلكه نفقه يى ضامن
وميتدن غزوهٔ اخرى ايله غزايى موجب ومتضمن اولور زيرا اجازت انجق امر موقوف اوزره وارد اولوب غزوهٔ
وارث دخى نفس وارثدن نافذ وغير موقوف اولمغله اكا حكم اجازت مصروف قيلنماز كذلك ورثه ده وارث
صغير بولنسه ينه غزوهٔ وارث جائز اولماز كه اجازت صغير منعدم وغير معتبر ايدوكى متميزدر وصغير مزبور
كبير اولدقدنصكره مجيز اولسه دخى غزوهٔ وارث جوازه منقلب اولماز كه بيان مشروح اوزره غزوهٔ وارث
موقوفه اولماديغندن اوزرينه اجازت اصلا وارد ومترتب اولماز كذلك ميت ذكر ثلث ايتميوب مالنى فى سبيل الله
وصيت ايلسه ينه ورثه دن برفرده اول وصيتدن نسنه اعطا اولنماز مگر كه جميع ورثه اجازت ايده لر زيرا اعطا
اولنسه على وجه الوصية اعطا اولنور حال آنكه وارث ايچون وصيت غير جائزدر مگر كه ورثه اجازت وامضا
ايده لر واگر ميت كندو طرفندن ماليله بركره غزا ايتدرمكله وصيت ايتمكله وارث اولميان وصيسى اول غزوه يى
ادا ايلسه تنفيذ وامضا اولنور زيرا لفظ وصيتده وصى يى بالنفس تنفيذ وصيتدن اجرا جسنه دليل ظاهر
بولنمغله ضعه حيث شئت ديوب ديلديكى موضعه وضعنده رخصت ويرديكى صورت كبى وصى كندو
نفسنه صرفه دخى قادر اولور غاية الامر بودخى فضل نفقه يى ورثه يه رد ايدر ينه ديركه ميت كندو طرفندن
بركره غزا ايتديرمكله وصيت ايلدكده وصيسى بركمسنه يى طرف ميتدن مجرد سرحدده مرابط ومحافظ اولوب
ارض اعدايه هيچ داخل اولمامق اوزره ارسال ايلسه بودخى تجويز واكمال اولنور كه رباط دخى غزادن عد اولنمغله
اول كمسنه يى غزا ايچون ارض اعدايه ادخال ايتمش كبى اولور بوصورتده ورثه انجق يوم واحده رباط اوزره
ارسالنى مراد ايدوب وصى دخى قرق كون رباط اوزره ارسالنى اراده وايراد ايلسه اول بابده قاضى ادنى الرباط
اولان اوچ كونده رباط اوزره ارسالنه اجازتله دفع نزاعلرينه اجتهاد ايدر زيرا وصيت مزبوره اوزره واجب اولان
انجق رباط اولوب وارسال اولنان مرابطده بعد العودة نفقهٔ باقيه ميراث ورثه اوله جغى امر مقطوع اولمغله
خلافنه يقين اولنمادقجه تركه دن برنسنه دن قطع حقلرى مشروع اولماز وادنى الرباط انجق ايام ثلثه ايله تقدير
اولنور كه ايام ثلثه مدت سفر ومدت خيار كبى شرعده وارد اولان تقاديرده اقل مقاديردر وهم انسان برايكى
ساعت رباطله مرابط تسميه اولنماييوب برقاچ ايام رباطله مرابط تسميه اولنمغله كركدركه طرف ميتدن

مطلب الرباط فى حكم الغزو

مطلب اقل الرباط ثلثة ايام

مرابط اولمقده اوزرینه لفظ ایام اطلاق اولنه جق مرتبه سی ایجاب وتوفیه اولنه وایام ثلثهٔ لفظ ایا ملك
اقل مسماسی اولمغله ایام ثلثه‌ده رباطی واجب اولور تا كه معنای مذكوره رعایتی مستوجب اوله وهم
فضل رباطده وارد اولان احادیث وآثار تعدد واختلاف اوزره اولوب رسول الله صلی الله تعالی
علیه وسلم حضرتلرندن من رابط یوما فی سبیل الله كان كصیام العمر وقیامه لفظ شریفی یاخود
بو لفظ شریفك معنای منیفی روایت اولندی كذلك من رابط اربعین یوما كان له كذا وكذا دخی روایت
ولندی كذلك من رابط ثلثة ایام كان له كذا دخی روایت اولندی پس وارث ووصی عدد ایام رباطده اختلاف
ایتدكلرنده كركدر كه اوسط اعدادی اختیار ایله رفع خلاف اولنه وبو بابده اوسط اعداد ایام ثلثه‌در كه اكثر اولان
اربعیندن اقل واقل اولان واحددن اكثردر پس آنكله حكم وقضاده خیر الامور اوساطها حدیث شریفی ایله
عمل امر مقرردر لكن مسئلهٔ مزبوره ده طرفندن بركره غزا ایتدرمكله وصیت ایلین میت اهل رباطده داخل
ومنزل ومسكنی سرحدده حاصل اولمش اولسه آنك طرفندن غزا ایلین كمسنه ارض اعدایه دخول ایتمیوب
مجرد سرحدده مرابط اولمق اگرچه حكم قیاسده جائز وكافیدر اما حكم استحسانده ارض عدویه دخول ایله
طرف میتدن غزا ایتمدكجه باطل وغیر وافیدر اگرچه وجه قیاس قریبا رباط دخی غزادن عد اولنور دیو بیان
ایلدیكمز اساسدر كه توجیه مذكور اوزره تنفیذ وصیت مزبوره ده بر كمسنه ارض عدویه هیچ دخول ایتمدین
سرحدده مرابط اولمق جائز اوله جغی بی التباسدر ومنزل موصی موضع رباطك غیریده بولندقده جائز وكافی اولمق
موضع رباطده بولندقده دخی جواز وكفایتنه دلیل وافیدر اما وجه استحسان اولدر كه میت مزبور طرفندن بركره
غزا ایتدرمكله وصیت ایتمكله ورثه سی اوزره لازمدر كه اسم غزا ایله تسمیه یه مستحق اولان برفعلی اتیان ایتدرمكده
دامن درمیان اوله لر حال آنكه انسان كندو بلده سنده ومنزلنده مرابط اولمغله هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
عرف ناسده اكا غازی تسمیه اولنمادیغندن طرفندن غزا ایلین كمسنه دخی هنوز ارض اعدایه دخول ایتمدین
غازی تسمیه اولنمامغله تنفیذ وصیتده جائز وكافی اولماز اما انسان كندو بلده سندن بلدهٔ اخرایه سفر بر له
آنده مرابط اولدقده عرف ناسده اكا غازی تسمیه اولندیغندن طرفندن غزا ایلین كمسنه دخی رباط مذكوره
سفرنده غازی تسمیه اولنمغله تنفیذ وصیتده معتبر ووافی كوریلور وهم موصینك منزلی موضع رباطده اولمیوب
امصار مسلمیندن بر مصر ایچنده بولندقده البته موصی هم رباط اوزره وهم ارض عدویه دخول ایله مجاهدهٔ

كفار اوزره متحسر اولمغله وصیتنی غزادن هم نوع رباط وهم نوع جهاد اوزره صرف ایلمك متیسر اولدیغندن
طرفندن هم رباطله وهم ارض عدویه دخول وجهاد ایله تنفیذ وصیتی متقرر اولور اما منزلی موضع رباطده
بولندقده عند الموت فی الاصل فائت اولان جهاده تحسری شمدی موتی ایله فائت اوله جق رباطه تحسرندن
اكثر اولمغله وصیتی رباطله اولمیوب جهاد ایله اولدیغی اظهر اولدیغندن طرفندن جهاد اولنمدقجه تنفیذ وصیتی
غیر میسر در نظیری اولدر كه آفاقی ایچون مكه‌ده اشتغال طواف صلوة نفلدن افضلدر كه آنك مكه‌دن خروجله
فائت اوله جق طوافه تحسری اكثر واكملدر زیرا اداء صلوة خارج مكه ده دخی ممكن اما اشتغال طواف انجق
مكه ده ممكن اولمغله اهم اموری طواف ایدوكی متعین وحقنده شغل طواف اولی ایدوكی متبیندر اما مكینك
اهمال وتأخیر ایله فائت اوله جق طوافه تحسری اقلدر كه آنك ایچون اشتغال طواف هر وقتده اسهلدر
حال آنكه صلوة صاحب شان عظیم وموجب اجر كریم اولمغله آنكله اشتغالی افضلدر پس ما نحن فیه دخی
آنك كبیدر واكر میت ثلث مالی ایله طرفندن بلا تعیین العدد غزا ایتدرمكله وصیت ایلدكده وصیسی اول ثلثی
فرق كیجه یاخود دخی اكثر سرحدده رباط ایده‌جك بركسنه یه یاخود جهاد ایچون دار الحربه دخول ایده‌جك
بركسنه یه اعطاسنی اختیار ایلسه اولبابده ورثه رضا ویرمزلرسه‌ده رأی وصی اوزره تنفیذ واختیاری بزم عندمزده
جائز وسزاواردر زیرا بو صورتده جمیع ثلثك مصرفی فقرا اولوب ایچندن ورثه یه هیچ نسنه راجع اولمامغله
ورثه‌نك آنده رأی وتدبیرلری نافع اولمدیغندن وصی ایچون اجرای رأیی جائز وواسع كوریلور اما ثلثك طرفندن
تعیین عدد ایله مثلا بركره غزا ایتدرمكله وصیتی بشقه‌در كه آنده تمام ثلث جهاده صرف اولنمق غیر لازمدر
كورمزمیسنكه فضل نفقه‌یی ورثه اوزره ردی مستلزمدر بناء علیه بو بابده رأی وتدبیرلری نافعدرتا كه
میراثده بولنان حقلری منقطع اولمیه واكر میت ثلث مالنی فی سبیل الله وصیت ایدوب وصی ایستدیكی محله وضع
ایلسون دیو تصریح رخصت ایلدكده وصی اول ثلثی نفسنه یاخود باباسنه یااوغلنه یاغیریلرینه وضع
وتعیین ایلسه اكر محتاجین ایسه‌لر بو وضع وتعیینی ابقا وتمكین اولنور زیرا میت تصریح رخصت ایتدكده

وصینك بو وضعی صحیح ایكن تصریح رخصت ایدوب تدبیر وصیتی علی العموم اكا تفویض ایلدكده بطریق الاولی
تصحیح اولنور اما اول ثلثی غناسنی بیلدیكی برغنی یه اعطا ایلسه بو اعطاسی تجویز وابقا اولنماز زیرا باب مرقومده
بیانی اوزره فی سبیل الله وصیت اولنان مال البته صدقه اولوب محل صدقه دخی انجق فقرا اولمغله موصی
وصی یه ثلث مالنی انجق فقرادن دیلدیكك محله وضع قبل دیو انها ایتمش اولور بو جهتله غنی مرقومه اعطاسی
صحیح اولمدیغندن اكا عن اصل اعطا ایتمش كبی اولور وعن اصل هیچ كمسنه یه اعطا ایتمش اولدقده فقرادن
دیلدكلرینه اعطا ایدر ایدی بو صورتده دخی فقرادن دیلدكلرینه صرف واعطا ایدر لكن اول بابده ورثه
اظهار نزاع ایدوب وصی اول ثلثی اغنیایه وضع ایتمكله وصیت باطله اولمشدر شمدی بز آنی اخذ ومیراثمزده
ادخال ایده‌رز دیسه‌لر بو نزاعلری استماع اولنماز زیرا وصی مال ثلثی اغنیایه وضع ایلدكده انجق امر موصی یه
مخالفت ایتمش اولور وامر موصی یه مخالفتله نه وصی وصایتدن ونه مال حكم وصیتدن خارج اولمامغله همان
اول مالی فقرایه وضعه مبادرت ایدر كذلك وصی اول ثلثی اغنیادن اولان بعض ورثه یه اعطا ایلسه بو اعطاسی
دخی تجویز وابقا اولنمیوب بلكه فقرادن دیلدیكی محله وضع ایلمك وصی اوزره ایجاب وامضا اولنور زیرا غنی
اجنبی یه وضعی جائز اولمدقده غنی وارثه وضعی جائز اولمامق بالاولویه ظاهر ومتمیزدر اما فقرادن اولان
بعض ورثه یه آنكله فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمش اولسه كركدر كه سائر ورثه‌دن استخبار ایله
وصینك بو وضعی مجیز اولور میسز دیو استفسار اولنه اكر مجیز اولورلرسه وضع وصی تصحیح اولنور كه
وارث فقیر محل صدقه ایكن عدم جوازه باعث انجق مأخوذی وصیت وكندو وارث بولنمق اولوب
وارث ایچون وصیت دخی اجازت ورثه ایله صحیح اولور واكر مجیز اولمازلرسه مال مزبور حكم میراثه
راجع اولوب وصی ایچون صكره اول مالی اجنبی یه اعطاسی جائز وواسع كوریلمز اما مسئلهٔ متقدمه بشقه‌در كه
وصی غنی اجنبی یه اعطا ایلدكدن صكره فقیر آخره اعطاسی جائز وسزا كوریلور بو بابده معنای فارق اولدر كه
میتك ثلثی فی سبیل الله قولی انجق محتاجینه وضعنی مقتضی اولمغله وصی اغنیایه وضع ایتدكده امر موصی یه
مخالف وفقرایه وضع ایتدكده امر موصی یه موافقدر واغنیایه وضعله مخالفتنده وضع مخالفی فی حكم العدم اولمغله
مجددا فقرایه وضعله موافقت امری آساندر اما فقیره وضعله موافقتنده اول فقیر وارثی دخی اولسه‌ینه میته
مخالف اولماتغله وصینك وارث فقیره وضعی میتك بالنفس اكا وضعی ایله یكسان اولور ومیت بالنفس وضع
ایتمش اولسه البته وارث ایچون وصیت اولوب ورثه مجیز اولمدقده میراثه منقلب اولدیغی كبی ما نحن فیه‌ده دخی
میراثه منقلب قیلنور واكر میت فرسنی یاخود سلاحنی فی سبیل الله حبسله یاخود مصحفنی قرأت قرآن ایدنلر ایچون
یاخود دارینی اهل غزا ساكن اولوب یاخود ایجار اولنوب حاصل اولان اجرتی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
یاخود ارضی زرع اولنوب غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون یاخود عبدینی فی سبیل الله غزا ایتمك ایچون
یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب غله سی فی سبیل الله تقسیم اولنمق ایچون یاخود بونلردن
غیری عبدینی مجال ایچون معبود ذو الجلالنه سبب تقرب اولان برشیئی بعض وجوه قربت ایچون حبسله كذلك
باطله وكسر وپل وبجره وسفره مثللو نسنه‌لر بنی حبسله وصیت ایلسه عند محمد رحمه الله تعالی بو وصیتی
جائز اولمغله جمله سی ثلثدن تنفیذ وتمشیت اولنور وعند ابی یوسف رحمه الله تعالی بو مذكوراتدن دار وعقارده
حبسی جائز ومقبول ومنقولاتدن كراع وسلاحك غیریلرنده باطل ونامعقولدر وعند ابی حنیفة رضی الله عنه
منقول وغیر منقولده حبسی باطل اولوب انجق غله سنده جائز ومعتبردر كه مثلا عبدو دار واراضینك غله سی
فی سبیل الله وصیت ایلدكده وصیتی جائز كوریلوب غله سی فی سبیل الله فقرایه اعطا اولنمق مقرردر وجه اختلاف
اولدر كه امام محمد رحمه الله تعالی وقفده معنای قربت بولنمغله آنی انسانك حیاتنده ومماتندن صكره مجیز
اولدیغندن معنای قربتی متضمن اولان فی سبیل الله حبسی اشیاء مرقومه ده دخی تجویز ایلمشدر وحكم مذكوره
دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر كه حضرت حفصه رضی الله تعالی عنها بر مصحفنی حبس وتسبیل ایلمشدر
وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده مذهب مقبول انجق ابطلان وقف منقول اولمغله عندنده منقولی
فی سبیل الله حبس دخی باطل ونامعقولدر حتی دیر ایدیكه مقتضای قیاس وقف اراضی دخی ملكی برفرده تملیك
ایتمكله تعطیلی متضمن اولدیغندن باطل وبی مساس اولمقدر انجق مساجده قربت تعلق ایدوب نفعی دخی
من حیث الثواب بزه عائد اولدیغندن شرع شریف مساجددن ملكمزی تعطیل ایتمكله بز دخی اكا مماثل
اولان اراضیده وقفی تجویز وتسجیل ایلدیك زیرا اراضی مساجد كبی باقیه ومتأبده اولمغله جنس مساجددندر

لکن اموال منقوله ده بعینها فقرایه تملیکله حاصل اولان قربتدن غیری الله تعالی آنده ایجاب قربت ایلدیکنه
طلع اولمدیغمزدن عبددن دخی تملیك عیندن غیری وجه اوزره ایجاب قربت جائز وواسع کوریلمز زیرا عبددن
یجاب قربت انجق الله تعالی نك ایجابنه قیاس اولنوب ایجاب آلهیده موجود اولان ایجاب عبدده دخی
اعتبار واستیناس اولنور اما ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه حال حیاتده وقف وحبسی مجیز اولمدیغندن موتندنصکره
وصیتنده دخی جائز کورمیوب انجق شریعتده اصل مقیس علیهی بولنانلری تجویز ایلمشدر وغله ایله
وصیتك شریعتده اصل اصیلی بولنمغله برکسنه غلهٔ بستانی فقرایه صرفله وصیت ایلدکده آنده تملیك غله
بولندیغندن تجویز وتسجیل ایلمشدر کذلك ارض وعبید ودارینی غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون
حبسی دخی تملیك غله یی متضمن اولمغله صحیحدر که غله اهل غزادن محتاجینه تصدق اولنوب اخذ ایلین
کمسنه نك آنده کیفما یشاء تصرفی صحیح اولمق اوزره ملك صریحی اوله جقدر امادارك سکناسی وفرسك رکوبی
ومصحفك قرأتی وسلاحك تلبسی وعبدك خدمتی مثللو تملیك شیئی متضمن اولمیوب مجرد عینله انتفاعی
مشتمل اولنلر حبسلری اقوام مجهولین ایچون واقع اولدقده شریعتده اصل مقیس علیهی بولنمادیغندن جائز
وواسع کوریلمز زیرا خدمت عبدینی قوم مجهولین ایچون وصیتی غیر جائز وقوم معلومین ایچون وصیتی جائز
اولوب ما نحن فیهده دخی وصیتی قوم مجهولین ایچون اولمغله عدم جوازی ظاهر ومتمیز اولور
بو بابده معنای فقهی اولدرکه برنسنه ده تملیك عین بولنمادقجه صدقه دن تعداد اولنماز کورمز میسنکه
آنده غنی وفقیر داخل اولور بناء علیه قوم غیر معینین ایچون واقع اولدقده جائز وواسع کوریلمز وبیلمك کرکدرکه
برکسنه فرس حبسی فی سبیل الله رکوب ایچون اخذ واستصحاب ایلسه آنی محلنه رد وتسلیم ایدنجیه دك نفقه سی
اوزرینه ایجاب اولنور زیرا آنکله انتفاع ایلین انجق را کبدر ونفقه سی دخی انجق منتفع اوزره واجبدر کورمز میسنکه
خدمتی آخر ایچون وصیت اولنان عبدك نفقه سی موصی له بالخدمة اوزره اکا مدت خدمتنده واجبدر که عبد ایله
انتفاعی وجوب نفقه سنی موجبدر کذلك برکسنه اول فرسی حال حیاتنده موصیدن استعاره ایتمش اولسه
لبته نفقه سی مستعیر اوزره واجب اولور ایدی پس موتندن صکره دخی اخذ ایلین غازی اوزره لازم ولازبدر
کذلك شئدن فی سبیل الله وقف اولنان سلاحی هرکیم فی سبیل الله استعمال ایچون اخذ واستصحاب ایدرسه
آنی محلنه رد ایدنجیه دك حفظ واصلاحی اوزرینه ایجاب اولنور که بیان مشروح اوزره نفع سلاحی محلنه رد
ایدنجیه دك احراز واجتلاب ایلمشدر حتی اول فرس وسلاحی اخذ ایلین محلنه رد ایلدکدنصکره آخری اخذ
واستصحاب ایلسه نفقه واصلاحی آخذ ثانی اوزره ایجاب اولنور واکر وصی اول فرس وسلاحی فی سبیل الله اخذ
واستعمال ایلسه وارث دکل ایسه استعمالی تجویز واستکمال اولنور زیرا کلام موصیده وصیتك بالنفس مباشرت
وصیتدن خروجنی موجب اوله جق نسنه منطوی اولمامغله وصیت مزبوره سی همان ضع فرسی وسلاحی
فی سبیل الله حیث شئت قولی ایله مستوی اولور انجق وصی آنلری ورثهٔ میتدن بر فرده اعطا ایلمك جائز
وسزا وار اولماز مکر جمیع ورثه کبار اولوب رضالری آشکار اوله زیرا اعطاء مزبور وارث ایچون منفعتله وصیتی
متضمن ومعنای مرقوم اجازت ورثه بولنمادقجه جائز اولمیه جغی متعیندر بویله ایکن وصی مثلا اول فرسی قبل اجازة الورثه
بعض ورثه یه اعطا ایدوب فرس دخی آنك تحتنده هالك اولسه بو صورتده ورثه قیمت فرسی دیلرلرسه وصی
معطیدن ودیلرلرسه وارث راکبدن تضمینه مالك اولورلر زیرا تقدیر مذکور اوزره وصی اعطاده متعدی ووارث
قبضده متعدی اولمریله غاصب وغاصب الغاصب یاخود غاصب ومستعیر من الغاصب مسئله لری کبی
هر برینك تعدیسی اوزرنده ثبوت ضمانه مؤدی اولور وهرقنقیسنه تضمین ایدرلرسه کرکدرکه قاضی امر ایدوب
اول قیمتله فرس آخر اشترا وآنی فی سبیل الله حبس وتعیین ایدر زیرا قیمت فرس بدل فرس اولمغله فرس آخره
صرفی لازمدر که صدقهٔ واقف منقطع اولمیوب ثانی مقام اولده قائم اوله بو صورتده ورثه اول قیمتی وارث راکبه
تضمین ایتدکارنده اول دخی اول قیمتله وصی معطی اوزره قصد رجوع ایلسه رجوعی مشروع اولماز زیرا هلاك
فرس کند وفعلی وجنایتی ایله ظاهر اولمیکن جنایتی ایله ضامن اولدیغی قیمتله غیر اوزره رجوعه قادر اولماز
نظیری غاصب الغاصب ومستعیر من الغاصبدر که بونلردن قنقیسی ضامن اولسه برفرد اوزره رجوعی صحیح
ومناسب اولماز اما ورثه وصی یه تضمین ایتدکلرنده وصی قیمتله وارث اوزره قصد رجوع ایدرسه آنك رجوعی
مشروع اولور زیرا وصی ضمانله فرس هالکه مالك اولمغله مستهلك اوزره رجوعه متملك اولور نظیری
شول غاصبدر که ضامن اولدقده غاصب الغاصب اوزره رجوعی صحیح ومناسب اولور سؤال اولنور سه که

مسئلهٔ

مسئلهٔ مزبوره ده وصی نیچون شول مغصوبنی برکسنه یه هبه ایدوب موهوب له آنی اتلاف ایلدکدن صکره
ضامن اولان غاصب موقعنده واقع قیلنماز که غاصب مزبور ضامن اولدقده موهوب له اوزره برشیئله راجع
اولمادیغی کبی وصی دخی وارث اوزره راجع اولمیه جوابده دیرز که غاصب مغصوبنی هبه یاخود اعاره ایلدکده
البته صله واحسانك کندو طرفندن ظهورینی قصد ایدوب طرف غیردن ظهورینی قصد ایتمدیکندن مغصوبه
ضمانله مالك اولدقده صله واحسان کندو طرفندن رسیدهٔ تمام اولمغله موهوب له ومستعیر اوزره برشیئله
رجوعی تام اولماز اما ما نحن فیهده وصینك وارثه اعاره سی صله واحسان طرف میتدن اولمق قصدیله اولوب
کندو طرفندن اولمق قصدیله اولمدیغندن ضمانله اول صله رسیدهٔ تمام اولمامغله وارثك قبضی بلا اذن وبغیر حق
اولمش کبی اولوب اوزرینه رجوعی تام اولور نظیری اولدرکه بر رجل رجل آخری برشخصك مالنی شخص
آخره هبه اوزره اکراه ایدوب اول دخی هبه ایلدکدن صکره رجل مکره صاحب المال ایچون ضامن اوله
آنك ضمانی مال موهوب ایله موهوب له اوزره رجوعنی متضمن اولور زیرا مکرهك قصدی انجق صله واحسان
طرف صاحب المالدن ظاهر اولمقدر بناء علیه ضمانله موهوبه مالك اولدقده موهوب له اوزره رجوعله
استرداده قادر اولور وما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر میت طبیب اولان عبدینی مداوات مجروحین ایچون
یاخود برعبدینی فی سبیل الله اهل غزایه سقی میاه ایچون یاخود اهل غزایه خدمت ایچون یاخود ایجار اولنوب
غله سی فی سبیل الله صرف اولنمق ایچون ثلث مالندن فی سبیل الله وقف اولنمق اوزره وصیت ایلسه
عند محمد رحمه الله تعالی بووصیتی تجویز وتمشیت اولنور بعده غلهٔ ایجاری انجق فقرایه اعطا اولنور که
غله صدقهٔ تملیك اولمغله محل صدقه انجق فقرا اولوب اغنیا اولمدیغی هویدادر لکن سقی ایلدیکی میاهی اهل
غزادن فقیر وغنی هرکیم طالب اولورسه اکا اعطا ایدر کذلك خدمتنی دخی اهل غزادن غنی وفقیر هرکیم
استخدام ایدرسه اکا صرف وافنا ایدر زیرا بونلر صدقهٔ تملیك اولمیوب انجق اباحت انتفاع اولمغله طریقی
طریق اباحتده منطوی واولبابده غنی وفقیر مستویدر نظیری طریق اوزره وضع میاه مباحدرکه غنی وفقیر ایچون
شربی اباحه اولنمشدر کذلك غنی ایچون غیرك حوض ونهرندن استقاسی حلال واولبابده فقیر ایله همحالدر
لکن عبد مزبور سقی وخدمتنی محتاجینه صرف ایلمك اولی درکه غنی کندو سقی وخدمتی ایچون برعبد اشترا
ایدوب عبد مزبوردن مستغنی اولمق ممکن اما فقیر آندن مستغنی اولمق غیر ممکن ایدوکی اظهر واجلی در
واکر میت کراع وسلاحنی یاخود ذکر اولنان عقارات ومنقولاتندن برشیئنی حیات وصحتنده فی سبیل الله وقف
وحبس ایلسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی بوفعلی باطل اولوب اشیاء مزبوره موتندن صکره میراثنده
داخل قیلنور زیرا عندنده وقف اشیا موصی به اولوب موصی به دخی غله اولمدقجه باطل ایکن شرطین مذکورین
بو محلده غیر حاصلدر وعند ابی یوسف رحمه الله وقف مزبور عقاراتده ومنقولاتدن دخی انجق کراع
وسلاحده جائزدر وعند محمد رحمه الله تعالی منقول وغیر منقولده جمیعا جائزدر لکن عند محمد رحمه الله تعالی
واقف موقوفنی قیم آخره دفع وتسلیم ایلمك شرطدر اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی معنای مذکور
شرط اولمیوب وقف اوزره اشهادی کافیدر وتوجیهنده دیرکه قیم آخر موقوفی انجق امر واقف ایله قبض ایتمکله
ید قیم ید واقف منزلنده اولور ویدی ید واقف منزلنده اولدقدنصکره اکا تسلیمده فائده اولماز
اما امام محمد رحمه الله تعالی جوابنده دیرکه برکسنه دارینی مسجد قیلدقده اول کسنه اول داره دخول وایچنده
اداء صلاته ناسه اذن ورخصت ویرمدکجه اول داری مسجد اولمیوب اذن ورخصتندن صکره مسجد اولوردیو
بز جمیعا اجماع ایلدیك واولبابده اذنی ایله ادا قیلنان صلوة کندو صلوتی منزلنده در دیمك صحیح اولماز که
مغایرتلری ظاهردر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر وهم بقاء حفظ اموال انجق ایادی عباد ایله ممکن اولمغله
ید اولی یه خلف اولمق ایچون بر ید مستحقه لازمدرکه اموال مرقومه نه وجه اوزره وضع اولنمش ایسه اول ید
مستحقه ده محفوظه اوله وبیلمك کرکدرکه بومثللو وقفله کرك قیم وکرك واقفك اولاد ووالدینی وسائر ورثه سی
شرط واقف اوزره منتفع اولمق جائزدر زیرا قریبا ذکر ایلدیك که وقف مذکور حال مرضنده واقع اولسه قیم ووصینك
آنکله انتفاعی جائزدر پس حیات وصحتنده واقع اولدقده جوازی اولی درکذلك قیم وقف شرط واقف اوزره
ورثهٔ واقفه تسلیم ایلدکده آنکله ورثه نك دخی انتفاعلری جائز وواسعدرکه حیات وصحتنده وقف وحبسی
وصیت عد اولنمامغله انتفاع ورثه یه غیر مانعدر کورمز میسنکه وقف مزبور تمام مالدن اعتبار اولنوب
قبل الدین تنفیذینه ابتدا اولنور وواقف حیاتده ایکن ابطالنه عازم اولسه عزیمتی تنفیذ واجرا اولنماز بوجهتله

مطلب حاکمون اکره علی ان یهب مال غیره

مطلب الفرق بین الوقف فی الصحة والمرض

مجاهد به فی سبیل الله یاخود فاغزبه فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ وآنکله فی سبیل الله جهاد قیل یاخود
فی سبیل الله غزا ایله دیمکله شخص مزبور دخی اول مالی اخذ وانکله متاع وکراع وسلاح اخذ ایلدکدنصکره
آخذ فوت اولمغله معطی ورثهٔ آخذدن دعوایه قیام یاخود معطی فوت اولمغله ورثه‌سی آخذ ایله اظهار خصام
ایدوب مال مرقوم آخذه کند ونفسندن جهاد وغزا ایتمك ایچون انجق بطریق القرض اعطا اولنمشیدی دیو
ادعا ایتملریله مدعی علیه دخی بلکه مال مزبور اکا انجق بطریق الصله فی سبیل الله اعطا اولنمشیدی دیو دفع
مدعی ایلسه اولبابده قول انجق معطینك وورثه سینك قوللری اولمق هویدادر زیرا معطینك مجاهد یاخود
فاغز قولنده سن جهاد قیل یاخود سن غزا ایله دیمکله جهاد وغزایی ماله نسبت ایتمیوب انجق آخذه نسبت ایتمشدر
زیرا مال مزبور مباشرت فعل جهاده اهل اولمیوب اهل اولان انجق آخذدر بو جهتله مال مزبوری اکا فی سبیل الله
اعطا ایتمش اولماز که صدقه دن عد اولنه قالدیکه خذ هذا المال قولی دخی هم قرضه وهم
صدقه‌یه محتملدر اکرچه قرض وصدقه‌دن هر بری تبرعدر لکن قرض موجب بدل اولوب صدقه موجب
بدل اولمامغله قرض اقل التبرعیندر واقل الامرین امر متیقن اولمغله اول کلامی قرضه حمل ایلمك مجزوم
ومعیندر نظیری اولدر که برکسنه قزینی تزویج ایدوب جهازی ایله معا زوجنه تسلیمندن صکره قزی فوت
اولمغله بین الزوج والاب منازعه پیدا اولوب زوج بو جهازی سن اکا صله وهبه قیلمش ایدیك بنم آنده حصهٔ
ارثیه‌م واردر دیو ادعا واب دخی بلکه بن اکا اعاره قیلمش ایدم دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول قول اب
قیلنمق هویدادر که هبه وعاریه‌دن هر بری تبرع اولوب انجق عاریه اقل التبرعین اولمغله عاریه اوزره حملی اوجب
واوفیدر پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر بو صورتده معطی حیاتده ایسه کرکدر که اول مالی علی وجه القرض
ویروب وجه آخر اوزره ویرمدیکنه علی وجه البتات یمین ایدوب صکره مالنی اخذه قیام ایلیه زیرا یمینی فعل
نفسی اوزره اولمغله اوزرینه علی وجه البتات الزام اولنور اما معطی حیاتده دکل ایسه ورثه‌سی انجق مورثلرینك
علی وجه الصله اعطاسنه عدم علملری اوزره یمین ایدوب صکره اخذ ماله مستحق اولورلر که یمینلری فعل
غیر اوزره اولمغله تحلیفلری انجق علم اوزره اوله جغی ظاهر ومتحققدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده معطی وآخذ
حین اعطاده معطینك قرض وصله‌دن برشیئه نیتی بولنمادیغنده تصادق ایلسه‌لر اولبابده مال مزبور البته
قرض اولوب صله‌یه حملی بروجهله تحقق ایلمز زیرا بیان مشروح اوزره قرض اقل التبرعین اولمغله اکثر الامرین
حجتله متبین اولنجیه‌دك اقل اوزره حمل اولنمق امر متعیندر وبو مسئله حفظ وتعقلی لازم اولان مواقعدندر که
روایتی انجق بو کتابدن اشبو موضعده واقع اولوب محل آخرده واقع اولمامشدر واصل کتابده بو مسئله اوزره
استدلال ایدوب دیدیکه کورمز میسنکه برکسنه آخره بعض مالنی ویروب حج به یاخود انفقه علی نفسك
مع عیالك یعنی بو مال ایله حج ایله یاخود عیالکله برابر نفسك اوزره انفاق ایله دیسه بو اعطاسی البته قرضه حمل
اولنور مکر که صله‌یه نیت ایتمش اوله ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر مسئلهٔ مفروضه‌ده معطی حین اعطاسنده
خذ هذا المال فهو لك فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل که اول مال فی سبیل الله تعالی سنکدر دیمش اولسه
بو صورتده آخذ اول ماله هنوز نسنه اشترا ایتمیوب عینی باقی ایکن فوت اولسه دخی ینه اکا مالك وورثه‌سی ایچون
ملك میراثنده منسلك قیلنور زیرا فهو لك قولنده لام تملیك بولنمغله آنکله تملیك اراده اولنور نته‌کیم داری لك تسکنها
یعنی شو دارم سنکدر ایچنده ساکن اولورسین دیدکده عین داریی تملیکی استفاده اولنور بعده ذیلنده
فی سبیل الله دخی صدقه دن عبارت اولمغله خذ هذا المال فهو لك صدقة قولی منزلنده نازل
اولدیغندن احتمال قرض بالکلیه زائل اولمشدر کذلك خذ هذا المال فی الغز وفی سبیل الله یاخود
فی الجهاد فی سبیل الله یعنی شو مالی اخذ قیل فی سبیل الله غزاده یاخود جهادده دیمش اولسه مال مزبورینه
صدقه‌یه حمل اولنور زیرا غزا وجهادی ماله مضاف ایلیوب مالی وجه غزا وجهادده اخذ ایله امر ایتمکله مالنی
فی سبیل الله وضع ایتمش اولمغله البته صدقه قیلنور که اول مالی لله تعالی اخذ ایله امر ایتمشدر ولله تعالی
اخذ اولنان مال البته عباد الله اوزره صدقه اولور واکر خذ هذا المال فاغزبه عنی فی سبیل الله یعنی شو مالی
اخذ وآنکله بنم طرفمدن فی سبیل الله غزا قیل دیمش اولوب آخذ دخی هنوز آنکله برنسنه اشترا ایتمدین
احدهما فوت اولسه بو صورتده مال مزبور معطی‌یه یاخود ورثه‌سنه رد اولنور زیرا کندو طرفندن غزا ایله
امر ایلمشدر وغزا کندو طرفندن واقع اولمق انجق نفقهٔ غزا کندو مالندن اولوب غازی انفاقده آنك نائبی
قیلنماغی موجب اولمغله مال مزبور کندو ملکی اوزره باقی اولور بعده احدهما فوت اولدقده امری منقطع

وصیت اولمدیغی نمایان اولدقده وارث وغیر وارث آنده یکسان اولور واکر قیم وقف واقفك حیاتنده یاخود
موتندن صکره وفات ایلسه امر وقف اول قیم متوفانك تفویض ایلدیکی کمسنه‌یه تفویض واثبات اولنور زیرا قیم متوفی
حیاتنده قیم اولمغله وفاتندن صکره آنك تفویض ایلدیکی کمسنه آنك مقامنه قائم اولور نظیری وصیدر که
وصایتی شخص آخره وصیت ایدوب فوت اولدقده وصی ثانی امر وصایته اجانبدن اولی کوریلور پس
ما نحن فیه دخی آنك کبیدر اما قاضی بشقه‌درکه قضایی آخره تفویض ایدوب وفات ایلدکده شخص ثانی ایچون
حکم قضا اثبات اولنماز زیرا امام ایچون قاضی اوله تفویض قضادنصکره ینه ولایت تفویض قضا ثابت وامر قضا
ید امامدن غیر فائتدر حتی قاضی اولی حیاتده ایکن عزله قادر واول قضایی قاضی آخره تفویضه مقتدردر وامر قضاده
ولایت امام باقی ومقرر اولمغله قاضینك بلا اذن الامام آخره تفویضی معتبر اولماز اما ما نحن فیهده واقف وقفنی
ید قیمه تسلیمله کندو یدندن اخراج ایلدکدن صکره ولایتی بالکلیه زائل اولمشدر کورمز میسنکه عزل واستبدالنه
عازم اولسه عزیمتی نافذ وحاصل قیلنماز پس ولایت وقف واقفدن زائل وقیمده ثابت اولمغله شخص آخره
تفویض ولایت دخی انجق قیم ایچون مثبت قیلنور حتی قیم وقف امر وقفی برشخصه تفویض ایتمدین فوت
اولسه ینه واقف ایچون نصب قیم ممکن اولمیوب اولبابده قاضی دیلدیکی کمسنه‌یی نصب ایلمك متعیندر
ومسئلهٔ مذکوره‌یی امام محمد رحمه الله تعالی اشبو تقریر اوزره ذکر وتحریر ایلمشدر لکن امام خصاف کابنده
والمام هلال کابنده رحمة الله تعالی علیهما ذکر وبیان ایلدیلر که مسئلهٔ مزبوره‌ده واقف ایچون نصب قیم
جدید جائز وشایاندر وبو روایتك وجهی اولدر که ولایت قیم انجق طرف واقفدن مستفاد ایکن اول قیم
امر وقفی برکسنه‌یه تفویض ایدوب فوت اولدقده تفویضی معتبر اولدقده واقف ولایت نفسی ایله قیم جدیده
تفویض ایلدکده تفویضی معتبر اولمق اولی واظهردر ووجه روایت متقدمه اولدر که واقف وقفنی ید قیمه
تسلیم ایلدکده وقفی یدو ملکندن خارج اولمغله واقف حکم اجانبده مندرج اولور وتدبیر وقف اجانبدن
صحیح اولمدیغی کبی واقفدن دخی تصحیح اولنماز واکر واقف وقفنده قیم اولمغی کندو نفسی ایچون شرط
ایلسه بو شرطی حکم شرعده باطلدر که قریبا ذکر اولندیغی اوزره یدندن اخراجی وغیره تسلیمی عند محمد
رحمه الله تعالی شرط صحت وقف ایکن تقدیر مذکور اوزره شرط صحت غیر حاصلدر اما واقف وقفنی
برقیمه تسلیم ایدوب واول قیم کندودن اقدم فوت اولورسه امر وقف ینه کندویه عودت ایدوب دیلدیکی
کمسنه‌یی مجددا قیم نصب ایتمکه کسب قدرت ایتمکی شرط قیلمش اولسه بو شرطی معتبردرکه شروط
واقف البته مرعیه اولوب تقدیر مذکور اوزره دخی وقفنی یدندن انجق شرط مزبور ایله اخراج ایتمش اولمغله
شروط سائره‌سی معتبر اولدیغی کبی بو شرطی دخی صحیح ومقرردر وشرط مذکوری عند محمد رحمه الله
تعالی جواز وقفه مانع دکلدرکه مقدما یدندن اخراجنده وقف وحبسی تمام اولوب واقف آحاد ناسدن برینك
موقعنده واقع اولمشیدی بوندن صکره ید واقفه عودتی ید غیره عودتی منزلنه نازل اولوب ید غیره عودتی
وقفی مبطل اولمدیغی کبی کندو یدینه عودتی دخی مبطل اولماز کذلك واقف وقفنه برقیم نصب ایدوب
اول قیمدن صکره فلان کمسنه قیم اولسون دیو شرط وتعیین قیلمش اولسه بو شرطی دخی نافذ ومتعین
قیلنوب قیم اول ایچون شرط واقفك خلافنه صرفی ممکن اولماز که شرط واقف حق قیم اولده شرعی اولدیغی کبی
حق قیم ثانیده دخی مرعیدر وبو شرطك امثالی اوقاف سلفده واقع اولوب موجبنه امتثال اولنمشدر
وبو مثللو شروط ولایت عهد سلطنتده وتوجیه امارتده جائز وواقع اولمق اوقافده دخی جوازینه برهان
قاطعدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم مؤته نام موضعه بعث سریه ایدوب زید بن حارثه
رضی الله تعالی عنهی اوزرلرینه امیر قیلوب بعده دیدیلرکه اکر زید بن حارثه قتل اولنورسه امیریکز جعفر بن
ابی طالبدر اول دخی قتل اولنورسه امیریکز عبدالله بن رواحه‌در بعده اول سریه کیدوب انجام کارلری
ترتیب بیوردقلری اوزره آشکار اولدی وحکایت اولندیکه سلیمان بن عبد الملك بن مروان محتضر اولدقده
کندودنصکره خلیفهٔ عهد عم زاده‌سی عمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی اولسون دیو وصیت ایلدی لکن
بو وصیتی قرنداشلری هشام بن عبد الملك ومسلمة بن عبد الملك مکروه کوردکلرین کوروب سلیمان دیدیکی
آندن صکره فلان بن فلان اولسون وآندنصکره خلیفهٔ عهد یا هشام سن اول دیوب بعده راضی اولدیکمی
یا اصلع دیو هشامه لوم وتقریعله سرزنش ایلدی پس بو مثللو شروط ولایت سلطنتده جائز وواقع اولدقده
ولایت اوقافده بطریق الاولی جائز وواسع کوریلور واکر برکسنه برشخصه برمقدار مال ویروب خذ هذا المال

اولمغله مال مزبور معطی یه یاخود ورثه سنه رد اولنور واکر مسئله‌ء مفروضه‌ده آخذ اول ماله کراع وسلاح اشترا قیلمدقدنصکره احدهما فوت اولمش اولسه بوصورتده معطی یاخود ورثه سی اول اشترا اولنان نسنه‌لرك جمله سنی اخذ ایدرلر زیرا غزا ایله امری البته حوائج غزایی اشترا ایله امر اولمغله اشترا امری ایله واقع اولدیغندن مشتراسی کندو مالی قیلنور کورمزمیسنکه آخذ غزا ایدوب بعد الغزاء مشتراسندن بعضیسی فضله قالسه البته آنی جانب معطی یه رد ایدر ورد مذکور اشتراسی معطی ایچون واقع اولدیغنه دلیل قاطعدر حتی آخذ اول ماله متاع یاخود سلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره معطی اکا اعطاسنه نادم وآندن مشتراسنی اخذ ایدوب آخره اعطا یه عازم اولسه اخذ واعطا یه قادردرکه مشتراسی ملك معطی ایدوکی ظاهردر بوصورتده معطی آخذه سن بنم مالمی بکا رد قیل واشترا ایلدیکك نسنه‌لر بکا لازم دکلدر سنك اولسون دیسه بوقولی مسموع اولیوب مشترا سندن غیری نسنه‌یی اخذی مشروع اولماز زیرا مشتری شراده آنك وکیلی اولوب مشتراسی ملکنده واقع اولمغله آنی ملکندن وجه مذکور ایله منع واخراجی ممتنع اولمشدر کذلك آخذ دخی معطی یه بن سکا مالکی ویره‌یم واشترا ایلدیکیم نسنه‌لر بنم اولسون دیسه آنك دخی بوقولی مسموع اولماز که آخذ معطینك وکیل شراسی اولمغله وکیل شرا مشتراسنی موکلدن حبس ایلمك مشروع اولماز واکر برکسنه شخص آخره خذ هذا المال فجاهد به یاخود فاغز به دیوب آخذ دخی اول ماله غزا ایتمك ایچون متاع وسلاح وکراع اشترا ایلدکدنصکره صاحب المال بن اول مالی سکا انجق بنم طرفمدن غزا ایتمك ایچون اعطا ایتمشیدم شمدی سنك مکانکه آخری بعث ایده‌رم اشترا ایلدیکك اشیایی بکا رد وتسلیم قیل دیو ادعا وآخذ دخی بلکه سن آنی بکا نفسم ایچون علی وجه الصلة یاخود علی طریق القرض اعطا ایتمشیدیك شمدی سنك ایچون استرداد اشیا یه سبیل یوقدر دیو دفع مدعی ایلسه اولبابده قول انجق قول صاحب المال اولوب اول متاع وسلاح وکراعی اخذه قدرتی هویدادر زیرا آنك فجاهد به یاخود فاغز به قولی هم کندو طرفندن وهم نفس آخذ ایچون جهاد وغزایه محتمل برکلام مجمل اولمغله آنك بیانی انجق متکلم ومجمله مفوض ومحولدر وهم معطینك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملکندن خروجنی موجب اولمیوب آخذك ادعا قیلدیغی اعطا اول مالك ملك معطیدن بلا بدل علی وجه الصلة یاخود مقابله‌ء بدلده علی وجه القرض خروجنی مستوجب اولوب اولوجهله آخذ اکبر الامرینی مدعی اولمغله بلا بینة تصدیقی غیرشرعیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله حبس ایدوب فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره آنی برکسنه یه دفع وتسلیم واول کسنه یه سن بوفرسدن مستغنی اولوب یاخود محتضر موت اولورسك آنی ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره شخص آخره دفع وتسلیم قیل دیو امر وتفهیم ایلسه بوشرطی تجویز وتتمیم اولنور زیرا شرط مرقوم واقفدن صادر اولمغله وجوب اعتباری ظاهردر کورمزمیسنکه برکسنه بوشیئی قوم معینین اوزره وقف ایلدکده اکر قوم مرقومین اول وقفدن مستغنی اولورلرسه مصرفی فقرا اولسون دیو شرط وتصریح ایلسه شرط مذکوری تجویز وتصحیح اولنور پس مانحن فیه دخی آنك کبیدر بوصورتده اول فرسی حبس ایلین صاحبی وفات ایلسه اول فرس ورثه سنه میراث اولمیوب ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره اثبات اولنور زیرا تسلیم غیر ایله آندن زوال ملکی تام اولمغله حکم میراثدن خروجی رسیده‌ء تمام اولمشدر واکر اول فرس کندویه اعطا اولنان کسنه وفات ایدرسه اول فرس اول کسنه‌نك قبل الوفاة اعطا ایله یاخود اعطا ایله وصیت ایلدیکی کسنه اوزره ینه فی سبیل الله حبیس اولمق اوزره ابقا واثبات اولنور واولبابده حابس الفرس اولان صاحبی اخذه طالب اولسه مقدما شرط تسلیمی تحقق ایتمکله اکا سبیل وصولی منسلبدر واکر یدنده اول فرس حبیس قیلنان کسنه اول فرسدن مستغنی اولوب یاخود اتمام جهاد ایله اهل ووطننه رجوع ایلسه کرکدرکه اول فرسی ینه شرط حابس اوزره حبیس اولمق اوزره غازی آخره مدفوع قیله بوصورتده غازی اول بعد دفع الفرس ینه رجوع جهاده نیت ایتمکله اول فرسی غازی ثانیدن اخذه عزیمت قیلسه بواخذینه رخصت ویریلمز زیرا غازی اول ثانیدن اولی اولمق انجق فرس اوزره ثبوت یدینه مبنی ایکن ثانی یه تسلیمله اوزرندن یدی زائل واوزرنده ید ثانی حاصل اولمغله امساك فرسده اولویت اولدن ثانی یه منتقل اولمشدر اما حابس الفرس اولان صاحبی غازی اول حقنده اکر غازی اول فرسی بعد الاستغناء آخره تسلیمدن صکره ینه فرسه محتاج اولوب یاخود مجددا غزایه رجوع ایدرسه ینه فرسه احق اولسون دیو شرط قیلمش ایسه بوشرطی معتبر اولمغله وجوب رعایتی مقرر اولور نظیری اولدرکه برکسنه ملکنی اولاد فلان اوزره وقف ایدوب اکر آنلر مستغنی اولورلرسه وقفم فلانه تسلیم اولنسون بعده اولاد فلان مجددا محتاج اولورلرسه ینه مجددا وقفمده داخل اولسونلر دیو شرط قیلمش اولسه البته بوشرطی معتبر ووجوب رعایتی مقرر اولور پس

ما

مانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر برکسنه برفرسی فی سبیل الله حبس یاخود برارضی فی سبیل الله وقف ایدوب لکن حبس ووقفی انجق مثلا یکرمی سنه‌یه ممدود اولوب بعده واقف حیاتده ایسه ملك واقفه وفوت اولمش ایسه ورثه سنه مردود قیلنسون دیو شرط ایلسه یاخود برقوم معینین اوزره وقف ایدوب بعده آنلر هالکین اولدقلرنده ینه واقفه یاخود ورثه سنه راجع اولسون دیو شرط ایلسه بوصورتلرده حبس ووقفی باطل اولمغله هرنه زمانده دیلرسه اخذ واسترداده قادر اولوب قبل الاسترداد فوت اولورسه میراثنده داخل اولور زیرا عند محمد رحمه الله تعالی تأبید ایله تقیید شرط صحت وقف ایکن واقف مرقوم تأبید ایله تقیید قیلمامشدر ووجه اشتراطی اولدرکه وقف البته صدقهٔ موقوفه اولمغله صدقهٔ مملوکه یه قیاس اولنوب صدقهٔ مملوکه توقیتله جائز اولمدیغی کبی صدقهٔ موقوفه دخی جائز کوریلمز اما عند ابی یوسف رحمه الله تعالی وقف هم تأبید ایله وهم توقیتله جائز کوریلور زیرا وقف انجق تملیك منافع اولمغله تأبید ایله جائز اولدقده توقیتله دخی جوازی بطریق الاولیدر کورمزمیسنکه اجاره توقیتله جائز وتأبید ایله غیر جائزدر بویله ایکن تأبید وقفی ابطال ایتمدکده توقیت آنی ابطال ایلمك بطریق الاولیدر واکر برکسنه فرسنی فی سبیل الله علی وجه التأبید وقف وآنی برشخص موقوف علیهه دفع وتسلیم ایدوب اولبابده شخص موقوف علیه فوت اولوب یاخود مستغنی اولورسه اول فرسی آخره تسلیم ایلسون وبردخی صاحبنه ووارثنه رجوع ایلسون دیو شرط قیلمش اولسه بووقفی جائز ومستقیمدرکه تأبید ایله تقیید ایلمشدر وحبیس مؤبد صحیح وقویمدر بوصورتده اول شخص موقوف علیه فرسی اخذ ایدوب لکن اول سنه‌ده غزا ایتمامکله غزا ایلین برکسنه یه علی وجه الاعاره اعطا ایلسه اعطاسی صحیح کوریلورکه سنهٔ مزبوره‌ده غزا ایتمامکله مستغنی اولدیغندن شرط واقف اوزره آخره اعطاسی تجویز وتصحیح اولنور وهم اول شخص موقوف علیه فرسك غزایه متعلق اولان جمیع منافعنه مالکدرکه حیاتنده بولنوب غزا ایله مشغول اولدیغجه صاحب الفرس اول فرسی یدندن اخذه قادر دکلدر پس اول منافع مملوکه‌سنی غیره تملیکه دخی مالك اولور کورمزمیسنکه حال موقوف علیه حال مستعیردن ادنی دکل ایکن مستعیر دابه رکوب نفسنی شرط ایلمدکده آخره اعاره‌سی جائز اولدیغجه بوبابده جوازی بطریق الاولیدر لکن آخره ایجاری جائز دکلدرکه مقصود صاحب الفرس نفسی ایچون حصول ثواب ایکن غازی ثانی بدل اجرتله غزا ایلدکده واقف آخرتده اجر وثوابه فائز اوله‌مز وهم شخص موقوف علیه منافع فرسه بلا بدل مالك اولمغله اول منافعی غیره مقابلهٔ بدلده تملیکه متمالك اوله‌مز کورمزمیسنکه مستعیر شخص آخره اعاره‌یه مالك وایجاره غیر مالکدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر بویله ایکن آنی غازی آخره ایجار ایدوب مستأجر اکا راکب اولدقدنصکره یدنده رکوبندن یاخود سبب آخردن هالك اولمغله هلاکی قاضی یه رفع واعلام اولنسه اولبابده قاضی مخیر اولوب دیلرسه موجره ودیلرسه مستأجره تضمیننده اهتمام ایدرکه هر برینك فرسده تعدیسی مالا کلامدر اکر موجره تضمین ایدرسه مستأجر اوزره برشیئله رجوع ایده‌مزکه ضماناله فرسه مالکه تملك مبتدا ایله مالك اولمغله من حیث المعنی کندو فرسنی ایجار ایدوب ید مستأجرده هالك منزلنده اولوب اولبابده مستأجره تضمینی مشروع اولمدیغی کبی بوبابده دخی مشروع اولماز اما مستأجره تضمین ایدرسه مستأجر اول قیمتله موجر اوزره رجوع ایدرکه مستأجر جهت موجردن مغروردر ومغرورك غار اوزره ضرر غرور ایله رجوعی مشروعدر بعده قاضی اول قیمتله فرس آخر اشترا قیلوب آنی دخی ینه موجر اوزره حبیس ایلرکه فرس ثانی مقام اولده قائم اولوب فرس اول زنده ایکن موجر اوزره حبیس اولمغله ثانی دخی ینه موجر اوزره تحبیس اولنور انجق قاضی اکا تقدم ایدوب بوفرسی دخی برکسنه یه ایجار ایتمه دیو تنبیه ایدرکه موجر فعل غیر حلاله مباشر اولدیغندن مستقبلده عدم عودتی اوزره نصح قاضی تجویز وتوجیه اولنور وایجاری حرام ایکن ینه موجر نفسی ایچون مستأجر اوزره اجرتی مستوجب اولورکه عاقد ایجار انجق موجر اولمغله اجرت مستأجر اوزره انجق عاقد ایچون واجب اولور زیرا حال محبوس علیه غاصبدن ادنی دکل ایکن غاصب مغصوبنی ایجار ایلدکده نفسی ایچون مستوجب اجر اولدقده محبوس علیه مستوجب اولمق اولیدر لکن موجر اول اجرتی اکل ایلمك بکا خوش کلمز بلکه آنی تصدق ایلمك لازمدرکه کسب خبیثله اکتساب اولنان مالك سبیلی انجق تصدقدر واکر محبوس علیهك غیری برکسنه اول فرسی قتل ایدوب یاخود امر محبوس علیه یوغیکن اوزرینه راکب اولمغله تحتنده هالك اولسه البته قیمتنی ضامن اولور واول قیمتی محبوس علیه اخذ وآنکله فرس آخر اشترا ویدنده حبیس اولمق اوزره متمکن ایلرزیرا حال محبوس علیه حال مودعدن ادنی دکل ایکن ودیعه‌یی برکسنه قتل ایلسه

مودع ایچون حق خصومت واخذ قیمت ثابت اولدقده محبوس علیهده ثبوتی بطریق الاولی در واکر ایکی کمسنه هر برینك بدنده وجه مشروح اوزره برفرس حبس بولنوب هر بری فرسنی اوزرنده غزا ایتمك ایچون آخره اعطا ایدوب آخر دخی فرسنی کندویه اعطا ایتمکی شرط قیلسه بومعامله لری فاسد اولمغله اکا مباشرتلری جائز کوریلمز زیرا بو شرطلری مبادلة المنافع بالمنافع در ومبادلة المنافع بالمنافع بیع السکنی بالسکنی کبی اجارۀ فاسده در حال آنکه محبوس علیه حبسنی کرك اجارۀ جائزه وکرك فاسده ایله ایجار ایلمك جائز دکلدر بویله ایکن بو معاملهٔ فاسده یه مباشرت ایلسه‌لر نظر اولنور اکر احد الفرسین هالك اولورسه اولبابده هر برینك تعدیسی نمایان اولمغله قاضی قنقیسنی دیلرسه اکا تکلیف ضمان ایدوب تفصیل سابق علی وجه الکمال بونده اجرا ایله جبر نقصان ایدر واکر فرسلرك ایکیسیده سالم اولورسه هر بری اعطا ایلدیکی فرسك اجر مثلنی آخردن اخذ ایله مسالم اولورکه اجاره لری اجارۀ فاسده اولمغله وجوب اجر مثلی مستلزم اولور و بونده دخی هر بری اخذ ایلدیکی اجرتده وجوب تصدق درکاردر لکن تصدق اوزره اجبار اولنماز اما صورت مفروضه ده هر بری فرسنی آخره غزا ایچون اعطا ایدوب انجق آخر دخی فرسنی کندویه اعطایی شرط ایلمسه بومعامله لری جائز کوریلور زیرا بینلرنده مشارطه بولنمایوب مبادلة المال بالمال اولمادیغندن معامله لری اجاره اولمیوب انجق اعاره اولور و بوفقره یبا ذکر و بیان ایلدیك که محبوس علیه ایچون فرس حبسی اوزرنده غزا ایچون آخره اعاره جائز وشایان کوریلور واکر برکمسنه برقاچ فرسلرینی فی سبیل الله حبس قیلوب آنلری وقت غزاده اهل غزایه توزیع ایچون وکیلنه تسلیم ایدوب بعد الغزا اول فرسلر کندویه تسلیم اولنمغی شرط وتصمیم ایلسه بوحبسی تجویز وتتمیم اولنور زیرا یدندن ازاله سی متحقق وحبسی رسیدۀ تمام اولمغله مثلا ارضنی یاخود دارینی وقف ایدوب برقیمه تسلیم ایلدکده تحقق تسلیمله وقفی تجویز واتمام اولندیغی کبی بونده دخی حبسی تجویز واتمام اولنور حتی وکیل مقام قیمه قائم اولدیغندن امام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیمشدرکه وقفده تسلیم قیم شرط صحت دکلدر زیرا قیم وکیل واقف اولوب وقفنده امر واقف ایله شرطی اوزره متصرف اولمغله یدی ید واقف کبی اولدیغندن تسلیمده هیچ فائده یوقدر لکن جوابی قریبا ذکر اولندی مؤلف عمیم الاکرام انعم الله تعالی علیه باخص الانعام دیرکه وکیل مزبور افراس مذکوره یی اهل غزادن فقرا واغنیایه توزیعی جائز کوریلور زیرا بو اعطاسی انجق اباحه در وتملیك دکلدر وعلی وجه الاباحة واقع اولان هر قربتده غنی وفقیر مساویدر مثلا برکمسنه عامه ایچون سقایه وضع ایلدکده آندن شرب اغنیا دخی جائز اولور کذلك نزول ناس ایچون برخان بنا ایدوب یاخود دفن موتی ایچون برمقبره تعیین ایلدکده اول خان ومقبره ده غنی وفقیر مساویدر ومانحن فیه دخی آنك کبیدر واکر وکیل مزبور افراس مذکوره دن برینی برکمسنه یه ارکبه فی سبیل الله یعنی اکا فی سبیل الله راکب اول دیو اعطا ایلسه اول کمسنه اول فرس اوزره آخری تحمیل وارکاب ایلمك جائز وسزا کوریلمز زیرا اعطاسی انجق بوغزاده فرسله انتفاع بعده وکیل اوزره ردایچون واقع اولمغله البته آخذی مستعیر اولمشدر ومستعیر اولان رکوب نفسنی شرط ایلدکده غیری ارکاب ایلمك جائز اولمدیغی کبی مانحن فیهده دخی جائز اولماز اما حین اعطاده اول کمسنه‌نك کندو رکوبنی شرط ایلیوب همان خذه فی سبیل الله دیمش اولسه بوصورتده آخذ اول فرس اوزره فی سبیل الله غزا ایدنلردن شخص آخری ارکاب ایلمك جائز کوریلور زیرا اباحت اطلاق اوزره واقع اولوب اطلاق اوزره واقع اولان اعارۀ دابه حکمنی متضمن اولمغله آخذ بنفسه راکب اولمق ممکن اولدیغی کبی غیری ارکابی دخی ممکندر واکر وکیل مرقوم افراس معلومه دن برینی فی سبیل الله برشخصه وبرینی فی سبیل الله شخص آخره اعطا ایدوب شخصین مزبورین‌دن هر بری آخره بن فرسمی سکا اعطا ایده یم اوزرنده سن غزا ایده سین سن دخی فرسکی بکا اعطا اوزره که اوزرنده بن غزا ایده یم دیمکله هر بری فرس آخری اخذ واوزرنده غزا ایلسه اولبابده مقتضای قیاس بومعامله لری باطل اولوب فرسلری هالك اولدقده ضامن اولملریدر لکن موجب استحسان بومعامله لری جائز اولوب هلاك فرسلری ضمانی متضمن اولملمقدر وجه قیاس اولدرکه بین الشخصین شرط مذکور واقع اولدقده معامله لری مبادلة المنافع بالمنافع اولوب محبسلری متعدد اولوب هر فرس رجل واحدك حبسی اولدقده حکم اجاره ده منطوی اولدیغی کبی مانحن فیهده دخی اول حکمی محتوی قیلنور ووجه استحسان اولدرکه بو بابده حال محبسه اعتبار اولنوب محبس رجل واحد اولوب جمیع افراس آنك ملکی اولمغله معامله آخذینده حکم اجاره بدیدار اولماز کذلك حال قیمه اعتبار اولنوب افراسدن ملك محبس زائل اولمغله حال محبسه اعتبار اولنمسه قیم دخی رجل واحد اولمغله معامله آخذینده معنای اجاره آشکار اولماز که رجل واحد

مطلب ليس للموقوف عليه ان يوجر الوقف

مطلب يستوي الاغنياء والفقراء في كل قربة كانت على وجه الاباحة

مطلب في اعارة الدابة اذا اطلقت يجوز ان يحمل المستعير عليها غيره

بعض افراسنی بعض آخر ایله ایجار واستیجار ایلمز اما محبس متعدد اولوب فرسلردن هر بری برمحبس مخصوصك حبسی اولدقده منافعلری مالکین مختلفینك مملوکلری اولمغله آنده حکم اجاره قائم اولمغله معاملهٔ مذکوره بروجهله جائز ومنتظم اولماز بنه دیرکه آخذین مرقومیندن هر بری کندو فرسنی آخذ آخره اوزرنده غزا ایچون دراهم معلومه ایله ایجار ایتمش اولسه بوصورتده فرس هالك اولدقده ضامن اولملری بدیداردرکه فرسین مال محبس اولوب اخذایده جکلری اجرت مال آخذین اولمغله ملك غیری ملك غیر ایله ایجار ایتمش اولملریله معنای اجاره حادث ووجوب ضمانه باعث اولور حتی فرسلر یدینه تسلیم اولنان وکیل اول دخی افراس مذکوره دن برینی آخره غزا ایچون ایجاره قادر اولمیوب ایجار ایلدکده دخی بعد الهلاك ضامن اوله جغی ظاهردرکه بیان مشروح اوزره قصد محبس انجق تحصیل ثواب ایکن اجاره مبطل ثواب اوله جغی باهردر لکن افراس مذکوره نفقه یه محتاج اولمغله وکیل مزبور دخی آنلری اهل غزایه تسلیم ایدنجیه دك نفقه لرینه کفایت مقداری دراهمله غزالك غیری بعض منافع ناس ایچون ایجار ایتمکی رأی وتصمیم ایلسه بوتدبیری تجویز وتتمیم اولنور زیرا حالت مزبوره حال ضرورت اولوب منفعت اجرت دخی انجق افراسه راجع وایجارلری حال افراسه ارفق اولمغله صحت وجوازی شرعه اوفق اولور نظیری شول کتاب الوقفده ذکر اولنان مسئله درکه مارهٔ طریق ایچون وقف اولنان خان محتاج ترمیم اولدقده قیم وقف ایچون اول خانك بعض اوطه لرینی مرمتنه کفایت مقداری دراهمله ایجار ایلمك تجویز وتتمیم اولنور پس مانحن فیه دخی بویله در و قاضی ایجار مذکوره ایله وکیل مزبوره امر ایلمسه امری جائزدرکه قاضی هر غائبك ولیسی اولدیغی کبی مسلمین ایچون اعداد اولنان هر مالك دخی ولیسیدر و وکیل ایجار مرقومی بغیر امر القاضی مباشرت ایلسه ده جائزدرکه ایجار مرقوم باعث صلاح دوابدر حال آنکه مالك دوابدن باعث صلاح دابه اولان هر خصوصده بطریق الدلالة اذن ورضا درکاردرکه اصلاح دوابه سعی اولنماد جه حبس اولمق اوزره بقاسی ممکن اولمیه جغی آشکاردر و محبس افراس اول وکیلی توکیل وافراسی یدینه تسلیم ایلدیکی هنکامده نفقه لری ایچون ایجاری شرط ایلمش اولسه بوشرطی جائز اولمغله ایجار وکیل دخی تقدیر مذکور اوزره جوازه احرادرکه محبسدن امر ایجارده ظاهر اولان امر صریح البته دلالتدن اقوادر و بطریق الدلالة امرنده وکیل طرف محبسدن من جهة الدلالة مأذون اولمغله دیلرسه مقابلهٔ نفقه سنده ایجار ایدوب قاضیدن استیذانه محتاج اولمدقده بطریق الصراحة مأذون اولدقده بالاولویه عدم الاحتیاجدر واکر برکمسنه فرسنی برکمسنه اوزره فی سبیل الله حبس قیلوب اول محبوس علیه اولان کمسنه مستغنی یاخود فوت اولورسه آخره اعطا اولنوب اول وجهله تأیید حبسنی شرط وتصمیم اوزره یدینه دفع وتسلیم ایلسه اولبابده موجب قیاس اوزره اول محبوس علیه اولان کمسنه یدنده بولنان فرس حبس اوزره انجق غزا ایچون رکوبی جائز اولوب غزادن غیری بلده سی ایچنده دخی کیندو مصالحی ایچون رکوبی ممنوعدر و موجب استحسان اوزره کرك بلده سی ایچنده وکرك اطرافنده شهود جنازه وتشییع حاج وغیری مصالحی ایچون رکوبی دخی مشروعدر وجه قیاس اولدرکه مالکی اکا انجق غزاده رکوبی ایچون رخصت ویروب کندو مصالحنده رکوبی ایچون رخصت ویرمك رخصت ویرمدیکی محلده رکوبنه موجب حرمتدرنته کیم اول فرس اوزره راکب اولوب غزادن غیری سفر آخره عازم اولسه رکوبی حرام اولور کذلك برکمسنه‌نك فرسنی طریق معینده رکوبی ایچون استعاره ایتمشیکن طریق آخرده راکب اولسه رکوبی حرام اولور پس مانحن فیه دخی آنلر کبیدر ووجه استحسان اولدرکه رکوبدن اول مقداری البته فرسه نافع وغیر مضردرکه نیچه فرسلر طویله سنده مدت طویله ربط اولنوب اوزرینه رکوب اولنمادقده اکا بعض امراض اصابت ایدوب لااقل سیر وسیرتی متغیر اولوب بعض احیانده رکوبنده نفع وریاضتی متقرردر ومالکی دخی منافعی فرسه راجع اولان هر ماده ده من جهة الحکم رضا داده در وهم غزادن غیریده رکوب قلیلی دخی تحریم اولنمق بومثللو افراسی قبولدن نکول ناسه باعثدرکه نفقه سی اوزرینه واجب اولوب رکوبندن قلیل وکثیری حرام ایدوکنه عالم اولان کمسنه‌نك اکا عدم رغبتنه مؤدیدر وبومثللو تنفیر ناسله ضیق وحرجه باعث اولان احکام البته ساقط وبی استحکامدر وهم مالکی حین حبسنده محبوس علیه غزالك غیریده اول فرس اوزره رکوب قلیله محتاج ایدوکنه عالم اولمغله اول رکوبه من حیث المعنی رضاسی منفهم اولوب شول عبد مأذون سلکنه منسلك اولمشدرکه یدنده بولنان اشیایه مالك دکل ایکن آنده تبرع کثیره متملك دکل ایسه ده تبرع یسیره البته متملکدر ومولاسینك تبرع یسیرنده اذن صریحی یوغیسه ده تجارت تبرع قلیله محتاج اولمغله اول بابده فی حکم المأذون ایدوکی

مطلب ايجار الخان الذي شرط للمارة اذا احتاج الى المرمة

مطلب العبد المأذون ان يتبرع يسيرا بلا اذن مولاه

بى لجاجدر وما نحن فيه دخى آنك كبيدر بناء عليه خارج بلده سنده برايكى اوج كونلك مسافه يه ركوبى حلال اولماز كه ركوب مرقوم حدكثرتده اولوب محبوس عليه اول بابده شديد الاحتياج اولمديغى ظاهر حالدر واستحسانله تجويز اولنان ركوب قليلدر يوقسه ركوب كثير محتمل التحليل دكلدر اما آنى سقى ايچون ياخود آنكله كيدوب علفنى اشترا ايچون راكب اولوب ياخود علفنى يابعض منافع ولوازمنى اوزر ينه تحميل ايلسه بو صنعى هم قياسده وهم استحسانده تجويز وتحليل اولنور كه صنع مرقومك منفعتى دابه يه راجع اولمغله آنده قطعا بأس شرعى واقع اولماز نظيرى اولدر كه بركسنه اشترا قيلديغى فرسك عيبنه مطلع اولدقدن صكره آنى سقى ايچون اوزرينه ركوبى ياخود طعام فرسى كندو اوزرينه تحميلى عيبله ردينه مانع اولماز كه فعل مرقومى انجق منفعت دابه ايچون ارتكاب ايتمكله مانع رد اولميوب اسباب رددن حساب اولنور پس ما نحن فيه دخى بويله در انجق مؤلف عيم الاحسان اشبو تنظيرده ذكر اولنان عيبله رد مسئله سنده كتاب البيوعده مشترينك فعل مرقومى مانع رد اولوب اولمامقده قياس واستحسانى ذكر وبيان ايتمشيدى لكن بو كتابدن بو محلده همان هم قياسده وهم استحسانده مانع رد دكلدر ديو ترك تفصيل برله جواب واحد اوزره اعتماد وتعويل ايلدى واكر بلده سنده ياخود خارج بلده سنده اول فرسه ركوبله نفسنى ياغيرى غزايه ترغيب ياخود بولنديغى سرحدده اعدانك جاسوسلرى بولنمق ظنى ايله آنلرى ترهيب ايچون راكب اولورسه بو ركوبى اعمال جهاددن اولمغله جائز ومناسب كوريلور كذلك بركسنه سيفنى بركسنه اوزره حبس قيلوب اول محبوس عليه اولان كسنه اول سيفى غزانك غيريده تقلد ايلسه نظر اولنور اكر تقلدى تلف سيفه باعث ياخود سيفه ياجفن وحمائلنه بر ضررى مورث ايسه تقلدى جائز وسزاوار كوريلمز كه منفعت نفسى ايچون تلبسى اعمال جهاددن اعتبار اولنماز واكر تلف وضررى موجب دكل ايسه تلبسى حلال اولور كه فرس حبيسنده ذكر ايلديكيمز ركوب قليل كبى بونده دخى منفعت قليله استحلال اولنور اما اول موضعده مثلا جواسيس اعدا بولنمق ظنى ايله ارهاب اعدا ايچون تقلد سيف وتلبس سلاح ايلسه بو معنى امر مطلوبدر كه ارهاب اعدا اعمال جهاددن محسوب اولمغله اول سيفى امر جهادده استعمالى مشروع ومرغوبدر اما فى سبيل الله حبس قيلنان قوس وسهام ايسه محبوس عليه آنلرى غزانك غيريده بين الفرضين رمى واستعمال ايلك آنكله قصد تعلم وغزا اوزره نيت تقوى ايلسه دخى بنم عندمده مناسب ومقبول دكلدر كه بين الفرضين رمى واستعماله مشق ورشق اعمال جهاددن اولمديغندن بشقه قوس وسهامى متلف اولمغله اكا تصديسى مشروع ومعقول دكلدر اما فرس حبيسه بلده سى ايچنده مصالح نفسى ايچون ركوبى بشقه دركه ركوب مذكور فرسى مفسد اولميوب بلكه مصلح اولمغله امر مشروعدر حتى اول فرسه دخى مجرد تعلم فروسيت ايچون راكب اولوب ياخود مصالح نفسى ايچون تمام يوم واحدده ياكثرده راكب اولمق ركوبى مفسد اولدقده آنده دخى ممنوعدر واكر يدنده فى سبيل الله حبيس اولان بر فرس بولنان كسنه بلده سندن كندو محله سينك غيريده علف رخيص بيع اولنديغى استماع ايلسه نظر اولنور اكر موضع علف ينه بلده سى ايچنده ياخود اول بلده نك بعض قراى قريبه سنده ايسه اول موضعه دك ركوبى جائز وسزاوار كوريلور كه ركوب مذكور منافع دابه دن اعتبار اولنور ومقدار مزبورده كندو مصالحى ايچون ركوبى رواكور يلمش ايكن منفعت دابه ايچون رواكوريلك بطريق الاولى در واكر موضع علف مسافۀ سفر مكان بعيده ايسه بنم عندمده اكا ركوبى مناسب ومقبول دكلدر كه معناى مذكور بلاضرورة فرس اوزره ارتكاب سفر اولمغله مشروع ومعقول دكلدر كورمز ميسنكه سفر مزبور جائز كوريلسه اون كونلك بلكه دخى زياده مسافه يه سفر دخى جائز كوريلور ايدى حال آنكه معناى مذكورك قبح وفسادى ظاهر ومتميزدر لكن بولندقلرى موضعدن برقاج كونلك مسافه يه ذاهب اولمدقجه تحصيل علفه قادر دكللر ايسه اولبابده علفنى تحصيل واوزرينه تحميل ايچون اول موضعه دك جواز ركوبى ظاهر دركه بو مثللو موضع ضرورتده الضرورات تبيح المحظورات قاعده سى مثل سائردر وصورت مفروضه ده علفله رجوعنده ركوبى دخى جائزدر كه حين ذهابنده حفظ دابه يه محتاج اولوب لاجل الحفظ ركوبى جائز اولدقده علفله رجوعنده هم دابه وهم حملى حفظه محتاج اولمغله جوازى بطريق الاولى ظاهر ومتميزدر لكن كركدر كه علفدن اول مقدارى تحميل ايتميه كه علفله برابر كندو دخى راكب اولدقده طاقت دابه يى سالب اوله زيرا معناى مذكور استهلاك دابه يى مستوجبدر كورمز ميسنكه فعل مرقوم دابۀ نفسنده حلال كوريلمز ايكن دابۀ حبيسده بطريق الاولى استحلال اولنماز واكر بركسنه يه فى سبيل الله حبس قيلنان بر سيف اعطا اولنوب اول سيف دخى حليۀ ذهب وفضه ايله محلى بولنسه

كركدركه

كركدركه اول كسنه حليۀ سيفه بر وجهله تعرض واستيلا ايلميه زيرا حليه البته سيفه تابع وسيف حبيس غير مملوك اولمغله حليه دخى حبيس غير مملوك اولديغندن آنده تصرف ملاكله تصرفى حلال اولميوب انجق اذن مالكى اوزره حليه سى ايله معا امر جهادده استعمالى استحلال اولنور حتى سيف مزبور محتاج مرمت اولدقده مرمتى اول كسنه اوزره واجب اولوب ينه حليه سنه تعرضى جائز ومناسب اولماز زيرا منافع سيف اول كسنه يه منحصر اولمغله قريبا مستعيرده ذكر ايلديكيمز كبى نفقه سى دخى آنك اوزرينه مقتصر قيلنور كورمزميسنكه يدنده فرس حبيس بولنوب نفقه يه محتاج اولدقده فرسه ايجار ايله تعرضى جائز اولميوب همان اوزرينه نفقه سى واجب اولور پس ما نحن فيهده دخى حليۀ سيفه تعرضى جائز اولميوب همان اوزرينه مرمتى مستوجب اولور واكر محبس السيف سيفى اول كسنه يه فى سبيل الله غزا ايچون اعطا ايتميوب بلكه اول كسنه يى فى سبيل الله غزا ايدنلره ويروب بعد الغزا استرداد ايتمك اوزره توكيل ايله اعطا ايتمش اولسه اكرچه بونده دخى حليۀ سيفى اخراج وآخره تصدق ياخود وجه آخر اوزره تعرضى جائز وسزا كوريلمزكه موكل اكا انجق سيفى اهل غزايه دفع واستردادى تفويض ايدوب حليه سنده تصرفى تفويض ايتمديكندن امر موكلى تجاوزى صحيح ورواكوريلمز لكن سيف مزبور مثلا اصلاح جفنى ايچون محتاج مرمت اولوب وكيل دخى حليه سيله اصلاحنى رأى وتدبير ايلسه بو صورتده تجويز وتقرير اولنور لكن كركدر كه حليه سندن مقدار حاجتنى اخذ وآنكله مرمت ايدوب زياده سنى مرۀ اخراده محتاج مرمت اولنجيه دك محلنده حفظ وابقايه همت ايده زيرا تقدير مذكور اوزره منفعت سيف وكيل ايچون ثابت دكلدر كه كندو مالندن اصلاحى اوزرينه مثبت اوله بناء عليه فرس حبيس يد وكيلده نفقه يه محتاج اولدقده ايجار اولنوب غله سى نفقه سنه صرف اولنوب كذلك اراضى موقوفه دخى غله سى ايله مرمت اولنديغى كبى سيف مزبور دخى غله سيله مرمته دقت اولنور لكن سيفك حليه سندن غيرى غله سى ناموجود اولمغله همان حليه سيله اصلا حنه بذل مجهود ايدر اما صورت مفروضه ده بعض حليه مرمت سيفه كافى ايكن بعضك نزعى نزع تمامى موجب اولسه كركدر كه تمامنى نزع ايدوب مقدار كفايه سنى مرمتنه صرف وباقيسنى مرمت اخرايه محتاج اولنجيه دك يانده حفظ وامساك ايليه يوقسه آخره تصدق ايلميه زيرا حليۀ مزبوره تصدق ايچون موضوع اولميوب انجق غزا ايچون موضوع اولمغله امر غزادن غيرى اموره صرفى مشروع اولماز واكر بركسنه فرسنى فى سبيل الله حبس ايليوب آنى فى سبيل الله غزا ايدنلره دفع ايچون وكيلنه دفع ايلدكدن صكره آيا قلرينه حطم تسميه اولنان علت ياخود وجودينه عيب آخر عارض اولمغله اوزرنده غزا اولنمغه قدرتى زائل اولوب انجق درون بلده ده ركوبه ياخود عربه يه قوشماغه ياخود نخل ايدوب تخوملق قيلنمغه قابل اولسه اولبابده وكيل آنى بيع ايدوب ثمنى ايله اوزرنده فى سبيل الله غزا اولنه جق فرس آخر شرا ايلك جائز وسزا كوريلور زيرا بيع ايتمدكده اول فرس هالك اولوب غرض حبس اولان صدقه البته منقطع اولمغله اول صدقه يى ابقا ايچون استبدالى جائز وواسع كوريلور واستبدال مرقومده امر قاضى بولنماسه دخى مباشرت وكيل جائزدركه اصلاح فرسه سعى ايلمك اكا مفوض اولمغله اولبابده رتبۀ وصايتى جائزدر اما ثمنى اوزرنده غزا اولنه جق ثمن فرسه بالغ دكل ايسه نظر اولنور اكر وقت آخرده اول ثمنله اوزرنده غزا اولنه جق بر فرسه ظفر بولمق مأمول ايسه اكا ظفر بولنجيه دك توقف وثمنى توقيف ايدر زيرا بو تقدير اوزره شراء فرس آخر ايله صدقۀ حبسى ابقا ممكن اولمغله كركدر كه توقف وتوقيف اولنوب اول صدقه تعطيل وتحريف اولنميه واكر ثمن مزبور غايتله قليل اولمغله آنكله وقتا من الاوقات اشتراء فرس غزا غير مأمول ايسه كركدر كه فرسى آخره تصدق ايتميوب بلكه محبسه ياخود ورثه سنه مردود وموصول قيله زيرا مساكينه تصدق ايله تمليك ايچون حبس اولميوب انجق حبسى اوزرنده غزا ايچون تصميم اولنمغله اوزرنده غزا ممكن اولميه جق حالته رسيده اولدقده عاريه كبى ملك محبسه اعاده وتسليم اولنور وقول محرر شول مسئلۀ مسجدده واقع اولان قول محمد رحمه الله تعالى اوزره قياسله مقرر اولمشدركه بركسنه ارضنى مسجد قيلوب ايچنده ناس اداء صلوة ايلدكدن صكره اطرافنده بولنان خانه لر يقيلوب عرصه لرى باغ وبستان قيلنمغله مسجد دخى خراب اولسه نظر اولنور اكر اول مسجدك جماعتى عودت وايچنده اداء صلوته رغبت ايده جكلرى مأمول ايسه اول مسجد ملك صاحبنه راجع قيلنماز واكر غير مأمول ايسه عند محمد رحمه الله تعالى ملك صاحبنه عودت ايدوب صاحبى حياتده ايسه مسجدى اخذ وبيعى ياخود عرصه سنى مزرعه اتخاذى واسع كوريلور وفوت اولمش ايسه ورثه سنه راجع قيلنور زيرا صاحبى آنى انجق صلوة ايچون موضوع قيلديغندن ايچنده اداء صلوة مأمول اولنميه جق حالته رسيده اولدقده البته

تصدق اولنمايوب ملكنه رجوع ايدر پس حكم افراس دخي حكم مسجد اوزره قياس اولنور لكن عند ابي يوسف
رحمه الله تعالى مسجد مزبور قطعا ملك صاحبنه رجوع ايتمديكي كبي فرس مزبورك دخي رجوعي اصلا
مشروع اولميوب همان وجوب تصدق مجزوم ومقطوعدر والله اعلم

باب العشور من اهل الحرب * يعني تجار اهل حربدن عشر يعني كمرك اخذيني تفصيلده باب نافع التحصيلدر
مؤلف الكتاب امام محمد مصيب الصواب سرد اسناد ايله ابي صخرة المحاربي دن اول دخي زياد بن حديردن
روايت ايلديكه زياد بن حدير رضي الله عنه ديديكه حضرت عمر بن الخطاب رضي الله تعالى عنه بني عين التمر نام
موضعه مصدق يعني محصل زكوة اموال ظاهره قيلوب ارسال ايلدي و مصليندن يعني مسلميندن بر بلده دن
بلدهٔ اخرايه جلب ايلدكلري اموال تجارتلرندن ربع عشر واهل ذمتك اموال تجارتلرندن نصف عشر
واهل حربك اموال تجارتلرندن تمام عشر اخذ ايتمكله بكا امر ايلدي بيلمك كركدر كه بو بابده وارد اولان
آثاري تتبع وبو وجهنه اتباع ايدوب بزدخي عاشر يعني كمركجي البته اوزرينه مرور ايلين مسلمدن ربع عشر وذميدن
نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايدر ديو حكم واجماع ايلديك زيرا حضرت عمر رضي الله تعالى عنه
عاشرينه وجه مشروح اوزره امر ايدوب امري دخي محضر مهاجرين وانصارده حاصل اولمشيكن هيچ كمسنه
مخالفت وانكاره مائل اولمامق منزلهٔ اجماعه نازل اولمشدر و حضرت عمر رضي الله عنه دن روايت اولنان
حديث آخر حكم مشروح اوزره دليل اظهردر كه حضرت عمر رضي الله عنه انس بن مالك رضي الله عنهي
اخذ عشور ايچون مصدق قيلوب ارسالنه عزيمت ايلدكده يا امير المؤمنين بكا منصبلركدن مكسي يعني باج
آلماغي مي تقليد ايدرسين ديو استكشاف كيفيت ايتمكله حضرت عمر رضي الله عنه بن سكا انجق رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم حضرتلرينك بكا تقليد بيوردقلري عملي تقليد ايلدم رسول الله عليه السلام بكا امور عشوري
تقليد ايدوب مسلمدن ربع عشر وذميدن نصف عشر وحربيدن تمام عشر اخذ ايتمكله امر ايلديلر ديو كشف
حقيقت حقانيت ايلدي ايشته حكم مزبور حديث مذكورده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه رفعله
روايت اولنمغله اتباعي اوزريمزه واجب اولمشدر و بيلمك كركدر كه حضرت عمر رضي الله عنه وضع ايلديكي عاشري
انجق ميان مسلمين وكفارده واقع اولان سرحد اوزره وضع ايدوب اكا امر ايلديكه اوزرينه تجارتله مرور ايلين
مسلميندن اخذ ايلدكده انجق زكوتي ادا ايلديكي مانندن اخذ ايليه واول عاشرك نفقه سني دخي اخذ ايلديكي عشوردن
تعيين ايلدي ومدار اخذي عشر ونصف عشر وربع عشر مثللو انجق اعتبار عشر اوزره اولمغله اكا عاشر
ومأخوذينه عشر ديو تسميه ايلدي وعاشر ايچون اخذ عشوري اثبات ايلديكي انجق اكا مبنيدركه مال تاجر
امامك حمايتنده محمي ورعايتنده مرعيدر زيرا امن طريق انجق محافظهٔ امامله پيدا اولمغله سلامت مال تاجر
انجق امامك حمايت ورعايتي ايله هويدا اولمق اول مالده حق اخذ امامي اثبات وابدا ايلمشدر نظيري شول
صحرالرده تعيش ايلين سوائمدركه آنلر انجق امامك حمايت ورعايتنده سائم اولملريله اخذ زكوتلري امام ايچون
سالمدر والحق فيه دخي آنك كبيدر وحضرت عمر رضي الله تعالى عنه مسلمدن اخذ ربع عشر ايله امر ايلديكي اكا
مبنيدركه آندن اخذ اولنان مال انجق زكوة اموالدر قال عليه السلام ليس في المال حق سوى الزكوة معناسي
مال مسلمده زكوتدن غيري حق شرعي يوقدر ديمكدر ونصاب اولان ايكي يوز درهمك زكوتي انجق ربع عشردر
وذميدن اخذ نصف عشر ايله امر ايلديكي اكا مبنيدركه عشور مزبوره هم مسلمدن وهم ذميدن اخذ اولنور
حق واجب اولمغله مسلمدن اخذ اولنان مبلغك ضعفني ذميدن اخذ ايلمك لازم ولازب اولمشدر نته كيم نصاراي
بني تغلبدن زكوة اموال ظاهره لري ضعف اوزره اخذ اولنور وحربيدن اخذ تمام عشر ايله امر ايلديكي اكا
مبنيدركه اهل حرب تجار مسلميندن تمام عشري اخذ ايدر ايدي بناء عليه آنلردن دخي اخذ تمام عشر ايله امر ايلدي
زيرا امر مزبور مسلمين وكفار بينلرنده مجازات اوزره مبنيدر حتي كفار بزدن اخذ خمس ايدر اولسه لر بزدخي آنلردن
اخذ خمس ايدرز كذلك بزدن نصف عشر اخذ ايدر اولسه لر بزدخي نصف عشري اخذ ايدرز كذلك بزدن
هيچ نسنه اخذ ايلمز اولسه لر بزدخي آنلردن هيچ نسنه اخذ ايتمزز وحكم مذكور اوزره دليل شول روايت اولنان
اثر جليلدركه حضرت عمر رضي الله تعالى عنهه عاشري نامه يازوب تجار اهل حربدن نه اخذ ايده لم ديو استيمار
ايلدكده آنلر بزدن نه اخذ ايده يورلر ديو استفسار ايلدي عاشر آنلر بزدن تمام عشري اخذ ايده يورلر ديو اخبار
ايلدكده سن دخي آنلردن تمام عشري اخذ قيل ديو تحرير ايدوب امر مذكور بر مله كفار ميانده مجازات اوزره
مبني ايدوكني اظهار ايلدي لكن اهل حرب تجار بزدن اخذ ايدوب ايتدكلري يا خود على تقدير الاخذ نه مقداري

اخذ ايلدكلري عندمزده متبين اولمازسه ينه آنلردن تمام عشري اخذ بزمتعين اولور زيرا مرويدركه
حضرت عمر رضي الله تعالى عنه عشار ينه امر وتلقين ايدوب خذوا منهم ما يأخذون فان اعياكم ذلك فخذوا
منهم العشر يعني سز اهل حربدن بزدن اخذ ايلدكلري مقداريني اخذ ايديكز اكر مقدار مرقومي ادراكدن
عاجز اولورسكز همان آنلردن تمام عشري اخذ ايديكز ديو قطع وتعيين ايلدي بونده دخي معناي فقهي اولدركه
ذميه نسبتله حربي مسلمه نسبتله ذمي منزلهٔ سنده دركه مسلمك ذمي اوزره شهادتي قبول اولنوب ذمينك مسلم اوزره قبول
اولنماديغي كبي ذمينك حربي اوزره شهادتي قبول اولنوب حربينك ذمي اوزره قبول اولنماز وذميدن البته مسلمدن
اخذ اولنان مالك ضعفي اخذ اولنديغي كبي حربيدن دخي ذميدن اخذ اولنان مالك ضعفي اخذ اولنور و ذميدن
نصف عشر اخذ اولنمغله حربيدن ضعفي اولان تمام عشر اخذ اولنور وجرير بن حازم رحمه الله تعالى دن
مرويدر ديديكه انس بن سيرين رحمه الله تعالى يي ايشتدم ديركه انس بن مالك رضي الله عنه بني ابله اوزره
نصب عامل قيلمق مراد ايلدي بن ديديمكه سن بني ميان اعمالكدن مكس اوزره مي تعيين ايدرسين جوابنده
ديديكه سن امور ناسدن حضرت عمر رضي الله تعالى عنهك بكا امر ايلديكي عمله راضي اولمازمسنكه
حضرت عمر رضي الله تعالى عنه بني اول عملده استعمال ايدوب مسلمينك هر قرق درهمندن بر درهم واهل ذمتك
هر يكرمي درهمندن بر درهم واهل حربك هر اون درهمندن بر درهم اخذ ايله بكا امر ايلدي بوندن صكره معلوم اوله كه
مكس عمل عاشردن عبارتدر ومكاس دخي عاشردن عبارتدر مأخذ اشتقاقي مماكسه ومكاسدر واصل مكس
بمعنى النقص در وعاشره مكاسله تسميه اولنمق انجق اخذ عشور ايله اموال ناسه مورث نقصان اولديغندندر
وينه معلوم اوله كه مال تاجر كرك مسلم وكرك كافر حقنده مسلمده موجب زكوة اولان ايكي يوز درهمه بالغ اولمدقده
عاشر ايچون آندن اخذ عشر ايلمك جائز وسائغ كوريلمز اما تاجر مسلمده وجهي اولدركه بيان مشروح اوزره
مسلمدن اخذ اولنان البته زكوتدر وايكي يوز درهمدن اقلده زكوة غير واجبدر وتاجر ذميده دخي بويله دركه
آندن اخذ اولنان في الحقيقه زكوة دكل ايسه ده ينه اسم زكوتله اخذ اولنمغله نصاب مرقوم آنده دخي شرط قيلنمشدر
وحكم مذكوره دليل اولدركه نصاراي بني تغلبدن زكوة اخذ اولنوب واموال ظاهره لرنده نصاب زكوة
رسيدهٔ كمال اولمدقجه زكوتلري اخذ اولنماز پس عشر دخي آنك كبيدر اما تاجر حربيده وجهي اولدركه
اهل حرب تجار مسلميندن مادون النصاب اولان ماللرندن اخذ عشر ايلمزلر پس بزدخي آنلردن اخذ ايتمزز
حتي اهل حرب بزم تجاريمزك قليل وكثيرندن اخذ عشر ايدر اولسه لر بزدخي آنلرك قليل وكثيرندن اخذ ايدرز
والله تعالى اعلم وبه الاعانة والتوفيق

باب الجزية * امام ابراهيم النخعي رحمه الله تعالى دن مرويدر ديمشدر كه اهل حربدن بر طائفه مسلميندن
قبول ذمت اوزره موادعين اولدقلري نصكره ايچلرندن بركسنه قبول اسلام ايلسه نظر اولنور اكر بعد الاسلام
ارضنده اقامت ايدرسه خراج قديمي اوزرينه واجب اولور واكر اقامت ايتميوب دار اسلامه هجرت ايدرسه
خراج قديمي اوزرندن ساقط اولور و بيلمك كركدر كه امام مشار اليه اسبغ الله تعالى نعمه عليه قول مذكورنده
خراجله انجق خراج رأسي مراد ايلمشدر و بر قول مذكوره قائل دكللرز بلكه عند بزده مذهب اولدركه
بر كافر اهل دار موادعه دن ايكن قبول اسلام ايلدكده كرك ارضنده اقامت ايلسون وكرك دار بزه هجرت ايلسون
البته خراج رأسي ساقط اولور و بعض علما ديديلركه كافر مزبور بعد الاسلام دار بزه هجرت ايتمدكجه خراجي
ساقط اولماز بونلرك دخي مرادلري خراج رأس ايسه قوللري خلاف مذهبمزدر اما خراج ارض ايسه بز دخي
اكا قائللرز كه بعد الاسلام ارض قديمه سنه متصرف اولدقده البته خراج ارضني ادا ايدوب آندن عشر محصول
اخذ اولنماز وعشر محصول انجق اهل بلده طوعا قبول اسلام ايتدكلرنده اخذ اولنور وعند بعض الناس
مسلم مزبور دخي اداء خراج ايتميوب انجق اداء عشر ايدر اما دار اسلامه هجرت ايدوب ارضني ترك ايلدكده
آندن كرك خراج رأس وكرك خراج ارض اصلا اخذ اولنماز وعمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى دن مرويدر
ديديكه عمرو بن العاصي رضي الله عنه ديديكم بلاد مغربده بر قريه صلح اوزره فتح اولنمايوب انجق اسكندريه
وكفرطبس وسلطبس نام اوچ قريه صلح اوزره فتح اولنمشدر و بو اوچ قريه نك غيريدن قبول اسلام ايدنلرك مالاري
اخذ وسبيللري تخليه اولنمشدر انجق بو اوچ قريه دن قبول اسلام ايدنلرك مالاري يدلرنده ابقا وسبيللري تخليه اولنمشدر
لكن بز بو قولي اخذ ايتميوب انجق ديرز كه اهل ذمتدن قبول اسلام ايدنلرك مالاري اخذ اولنمايوب خراج ارضني
ادا اوزره كندو ارضنده ترك اولنور واوابابده ارضي صلحا يا خود عنوة فتح اولنمق برابردر زيرا خلافت عمر بن الخطاب

الابله هميمنه وبانك ضمه لري ولامك
تشديديدي ايله بصرهنك جانب
بيننده بر موضع معروفدركه
جنات دنيادن بر يدرنهه
معلوم اوله كه اموال تجاردن اخذ
عشور امور مشروعه دندر وكتب
فقهيه ده احكامي مشروحه در
ومنوع اولان خلاف شرع اوزره
باج اخذ ايلمكدر كه باجه دخي مكس
اطلاق اولنور و صلحاء كرامك
مولندن نكول ايتدكلري بو ماده در
نهه

ونهر الملك على طريق الكوفة من بغداد وهو سوق من الفرات كذا في المغرب

رضی الله تعالی عنه ده دهقانهٔ نهر ملك قبول اسلام ایلدکده سعد بن ابی وقاص وعمار بن یاسر رضی الله
تعالی عنهما آنك خالنی حضرت عمر رضی الله تعالی عنهه تحریر ایلدیلر اول دخی جوابلرنده ارضنی ینه کندویه اعطا
اید یکز خراج ارضنی ادا ایلسون دیو تحریر ایلدی حال آنکه سواد کوفه دن نهر ملك وسائر سواد ضمی
عنوة فتح اولنمش ایدی والله تعالی اعلم

باب من یمر علی العاشر

بابه من عشور اهل الحرب والمسلمین واهل الذمة * یعنی مسلمین واهل ذمت واهل حربدن اخذ اولنه جق
عشورده باب مبسوط ومنشوردر مؤلف الکتاب امام محمد محامد نصاب دیرکه امام ابو حنیفه رضی الله عنه دیدیکه
حربی مستأمن ایکی یوز درهم یا زیاده ایله یاخود قیمتی ایکی یوز درهم یا زیاده یه بالغ اولان برشیئله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلدکده کرکدر که اولبابده روایت ایلدیکمیز اثر مأثور اوزره آندن اول مالك اخذ عشرنده صرف
مقدور ایده لر حتی بو مال بنم مالم دکلدر یاخود اوزرمده دینم واردر دیو اعتذار ایدرسه دخی تصدیق واعتبار ایتمیوب
همان اخذ عشره ابتدار ایده لر زیرا آنلردن اخذ اولنان زکوة اولمیوب انجق بیتلریمزده مجازات اوزره بنا قیلنمغله
آنلر بزم تجاریمزدن بومثللو اعذاره اعتبار واعتنا ایتمدکلری کبی بز دخی اعتبار واعتنا ایتمزز اما تجار اهل ذمت
بشقه درکه آنلر وجه مشروح اوزره اعتذار ایتدکلرنده تصدیق واعتبار اولنوب آنلردن اخذ عشره
اجتسار اولنماز زیرا حکم مذکور اهل ذمتده مجازات اوزره مبنی اولمیوب انجق حکم اسلام اوزره بنا وتطبیق
اولنمغله تجار مسلمین بومثللو اعذارنده اوزرینه مالنده وجوب حق منکر اولد یغندن تصدیق اولندیغی کبی
اهل ذمت دخی تصدیق اولنور کذلك اهل حربك عبدلری ومکاتبلری ماله مرور ایلدکلرنده آنلردن دخی
اخذ عشره اقدام اولنور زیرا آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذه اقدام ایتدکلری کبی بز دخی اخذه اهتمام ایده رز
اما آنلر بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ عشر ایتمدکلری نمایان اولسه بز دخی آنلرك عبید ومکاتبلرندن اخذ ایتمك
جائز وشایان کور یلمز اما آنلرك بزم عبید ومکاتبیمزدن اخذ ایدوب ایتمدکلری عندیمزده مجهول ایسه بزینه
آنلردن اخذ ایله مشغول اولورز زیرا اخذ عشر انجق حفظ طریق ایچون اولدیغی مقرر ومکاتب دخی
حفظ طریقه محتاج اولمقده حر ایله برابردر وهم عبدی مولای حربیسی تجارت ایچون ارسال ایلدکده مالندن اخذ
عشره رضاسی ظاهر حالدر لکن بر حربی عاشر مسلمین اوزره رقیقله مرور ایدوب بونلر احراردر دیو دعوی
یاخود جواری ایله مرور ایدوب بونلر امهات اولاد مدر دیو ادعا ایلسه اولبابده تصدیق اولنوب عشرلری
مطالبه واستدعا اولنماز زیرا بو قولنده صادق ایسه آنلر احراردر واحرارده عشر اولمدیغی آشکاردر
واکر کاذب ایسه آنلر بو قولی ایله احرار اولورلر که حربی دار اسلامده عبدکا فرینی اعتاق ایلدکده عتق
بالاجماع نافذ وبرقرار قیلنور که دار اسلام دار قهر اولمیوب دار احکام ایدوکی بدیدار در واکر بر حربی مال تجارتله
مرور ایدوب اول ما لیچون مال صبیدر دیو تعلل ایلسه ینه عاشر اخذ عشرنده تکاسل ایلمز زیرا آنلر بزم
تجاریمزی بو مثللو اعذارلرنده تصدیق ایتمدکلرندن بز دخی آنلرك قوللرین تحقیق ایتمزز حتی آنلر بو مثللو
مواضعده تجاریمزدن اخذ ایتمدکلری عندیمزده بدیدار اولسه بز دخی تجارلرندن اخذه ابتدار ایتمزز اما اخذ ایدوب
ایتمدکلری عندیمزده مشکوك اولسه بزینه طریق اخذه سلوك ایده رزکه نصاب مال رسیدهٔ کمال اولمغله اصل اولان
اخذ ایله اشتغالدر واکر بر حربی دار اسلامه اماننله تجارت ایچون دخول ایدوب عاشر مسلمین بر موضعده آندن
اخذ عشر ایلدکدن صکره مسلمینك عاشر آخرینه دخی مرور ایلسه کرکدر که عاشر اوله اداسندن سنهٔ کامله
مرور ایتمدکجه آندن اخذ عشر اولنماز یوب مرورندن صکره بر کره دخی اخذ عشرنه صرف مقدور اولنه زیرا
حربی مرقوم دار اسلامده کشت وکذار ایلدکجه حکم امانی باقی وامانله خروجی من جهة الحکم غیر منتهی
اولمغله دار اسلامده کشت وکذار ایلین ذمی منزلنه تنزیل اولنوب ذمی سنهٔ واحده ده عاشر مسلمین اوزره
دفعاتله مرور ایلدکده عشر مالی انجق بر کره اخذ وتحصیل اولنه یعنی کبی حربی مرقومدن دخی انجق
بر کره اخذ وتحصیل اولنور وحکم محرر اوزره دلیل شول روایت اولنان اثر جلیلدر که اهل رومدن بر حربی
یکرمی بیك درهم قیمتلی بر فرسی ایله تجارت اوزره حضرت عمر رضی الله عنهك عاشری اوزره مرور ایلدکده
عاشر اول فرسی آندن اون سکز بیك درهمله شرایه طالب اولوب رومی بیعدن امتناع ایتمکله ایکی بیك درهم
عشرینی اخذ ایلدی بعده رومی مزبور فرس مذکور ایله اول عاشر اوزره دفعهٔ ثانیه ده مرور ایتمکله مرهٔ ثانیه ده
اخذ عشرینی مراد ایدوب رومی ادادن امتناع ایلدی بعده تظلم ایچون مدینه یه کلوب حضرت عمر رضی الله
تعالی عنهی مسجد ده بولمغله مسجده دخول ایتمیوب باب مسجدده توقف برله هو الشیخ النصرانی یعنی

بن شیخ نصرانی یم دیو نفسنی تعریف ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دخی وانا الشیخ الحنیفی یعنی
بن دخی ملت حنیفهٔ بیضادن شیخم دیو مقابله ایلدی بعده رومی سرکذشتنی بیان ایلدکده حضرت عمر
رضی الله تعالی عنه کفیت لفظی ایله مصلحتك تمام اولدی مفهومنی افاده ایتمکله رومی مرامنی فهم ایده میوب
کلامنه التفات ایتمدی ظنی ایله مأیوس کبی عودت ایدوب حضور عاشره کلدکده کوردیکه نامهٔ عمر رضی الله عنه
اکا سبقت ایلیوب بوندن نسنه اخذ ایتمه دیو عاشره تنبیه ایلمش عاشر ورود نامه یی اکا اخبار ایدوب بر شیئنی
اخذ ایلمدی ونصرانی بو حالی کوروب عدالت عمریه دن استعجاب ایدوب قبول اسلامله شرفیاب اولدی
واکر بر حربی عاشر مسلمین اوزره مرور ایدوب اداء عشر ایلدکدن صکره همان یوم اداسنده یاخود ایرته سی
کونده دار الحربه دخول بعده ینه اول مالله استیمان اوزره دار اسلامه عود وقفول ایلسه کرکدر که عاشر آندن
بر کره دخی اخذ عشره مباشر اوله زیرا دار الحربه دخولنده حکم امانی منقطع واول امانله حکم خروجی
منتهی ومرتفع اولوب امان جدید ایله دخول جدید نده اول مرده داخل حکمنده داخل یاخود حربی آخر منزلنده نازل
اولمغله هر دخول وخروجنده اخذ عشری لازم اولور اما اهل حربدن اول طائفه تجار مسلمینی دار الحربه
دخول وخروج جلری تکرر ایتسه دخی انجق سنه ده بر کره تعشیر اوزره معاشرت ایدرلرسه بز دخی آنلری انجق
سنه ده بر کره تعشیره مباشرت ایده رز که بیان مشروح اوزره میانه مزده امر تعشیر انجق مجازات ومکافات اوزره
بنا وتقریر اولنمشدر واکر بر حربی امانله دار اسلامده خمر وخنازیر ایله معا قادم اولسه خنازیری تعشیر اولنمیوب
انجق قیمت خمری تقویم وقیمت عشری مقداری دراهمندن اخذ اولنمق لازم اولور اما عندنده دراهمی
غیر موجود ایسه خمرندن قیمت عشری ادا ایده جك مقدارینی بیعله اکا امر ایدوب عاشر اول وجهله اخذ
قیمتده بذل مجهود ایدر وعندیمزده مذهب مقبول اشبو قول منقولدر لکن امام زفر رحمه الله تعالی خمر دخی
خنازیر کبی تعشیر اولنماز دیوب قولنی ایکی وجهله تأیید وتقریر ایلدی بری اولدر که خمر حق مسلمده مال
اولمیوب عاشر دخی مسلم اولمغله خنزیر ایله مروری کبی خمرده دخی عاشر اوزره مال اولمیان اشیا ایله مروری
حکمنده داخل واول حربی بو بابده عاشر اوزره خمر ایله مرور ایلین مسلم منزلنده نازلدر وبری اولدر که حق
مسلمده خمر وخنزیر بر مجرای واحده جاری ایکن عدم تعشیر خنزیر اوزره اجماعیمز منعقد اولدقدن صکره
حکم مذکور خمره دخی ساری قیلنور لکن بزم ایچون مذهبمز اوزره دلیل منقول شول روایت اولنان
اثر مقبولدر که حضرت عمر رضی الله تعالی عنه اطرافده بولنان عامللرینی موسم حجده جمع ایدوب اوزریکزه
خمر ایله مرور ایلین اهل ذمتدن نه اخذ ایده یورسز دیو سؤال ایلدکده آنلر نصف عشرینی اخذ ایده یورز
دیو جواب ایلدیلر بعده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه ولوهم بیعها وخذوا نصف العشر من اثمانها
دیمکله یعنی اهل ذمته تفویض واثمانندن نصف عشرینی اخذ ایله امر ایلدی وادلهٔ معقوله مزدن بری
شول فرق فاصل ومفصولدر که خمر ابتداسنده عنب وعصیر ایکن حق مسلمده مال ایکن انتهاسنده دخی
تخلیل ایله مال اولوب خنزیر ابتدا وانتهاسنده مال اولمق محال اولمغله خنزیره نسبتله حرمت خمر اخف واهون
اولدیغندن خنزیردن اخذ عشر اولنماز سه ده خمردن جواز اخذی متیقندر وبری دخی اول قول ظاهر
القبولدر که مسلمیندن اولان عاشر عین خمری اخذ ایتمیوب قیمتنی اخذ ایده جکی ظاهردر ومسلمینك اهل
صلاحلری خمری تخلیل ایچون واهل فسادلری شرب ایچون استعمال ایتملریله مسلمین قیمت خمره عالمین اولمق
ظاهر حالدر بو جهتله عاشر اول خمری مسلمینه تقویم ایتدیروب قیمتنی قول مسلمینله اخذ ایلمك ممکن ومستفیددر
اما خنزیری مسلمیندن بر کیمسنه استعمال ایتمکله قیمتنه عالم اولملری عدیم الاحتمالدر وقیمتنه عالمین اولان کفارك
قوللری دخی مسلمین اوزره مقبول اولمامغله آنلرك قوللری ایله اخذ قیمتی دخی غیر معقولدر وبری دخی اول
قول قوی الاصولدر که خمر البته مثلی اولوب عاشر مثلنی اخذ ایلمك لازم ایکن مسلم تملك خمردن ممنوع اولمغله قیمتنی
اخذ ایلدکده خمردن اعراضی متحقق اولدیغندن اخذ قیمتی مشروعدر اما خنزیر ذوات امثالدن اولوب مثلی قیمتندن
عبارت اولدیغندن اخذ قیمتی اخذ عینی ایله هم حال اولمغله مسلم ایچون تملك عینی حلال اولمدیغی کبی
تملك قیمتی دخی استحلال اولنماز وبری دخی اول قول دقیق الوصولدر که خمر میان اهل ذمتده مال اولوب
مسلم ایچون خمر اوزره ید معتبره متحقق اولمغله آنده امام ایچون دخی ولایت معتبره بولنوب امامك ید وحمایتنده
دخول ایتمکله اموال سائره یه ملتحق اولمشدر اما خنزیرده مسلم ایچون ید معتبره غیر حاصلدر کورمزمیسنکه
خمر میراثده داخل وخنزیر غیر داخلدر وآنده مسلم ایچون ید معتبره حاصل اولمامغله اوزرنده ید امام دخی ثابت اولمیوب

مطلب یعشر الخمر دون الخنزیر

مطلب یورث الخمر دون الخنزیر

جايتنده داخل اولمـاز وحمايتنده داخل اوليان اشيادن اخذ عشر ايلمك نارواد ر واكر اهـل حرب دارلرينه
خمر وخنـاز برايله داخل اولان اهل ذمتمزى تعشير ايتمزلرسه بزدخى آنلردن خمر وخنـا زيرايله داخل اولان
كسنه لرى تعشير ايله تكدير ايتمزز زيرا خمر وخنـا زير اهل دار اسلامدن انجق حق اهل ذمتـد ه مال اواوب
اهل حرب دخى اهـل ذمتمزى اول مالدن تعشير ايتدكارنده داراسـلامده بولنان اموالدن اول نوع مخصوصى
عفوايتدكلرينـه استدلال اولنمغله بزدخى آنلردن اول نوعى عفو ايله اشتغـال ايده رز كه عشر اهـل حرب
عشر مجـازات ايدوكى بى جدالدر واكر اهـل حرب مسلمينى دارالحربه ادخال ايلدكلرى مالده تعشير ايتميوب
انجق اهل ذمتى تعشير ايدرلرسه بزدخى آنلرى اهل ذمتى تعشير ايتدكلرى منوال اوزره تعشير ايله تدبير ايده رز
واكراهل ذمتى تعشير ايتميوب انجق مسلمينى تعشير ايدرلرسه بزآنلرى ينه منوال مشروح اوزره تعشيرايله تدبيرايده رز
زيرا بوتقدير اوزره آنلردن مالك برنوعنى تعشير ونوع آخرينى عفوايلمك ظاهر اولمامشدر كه آنلرك بزم عاشريمز
اوزره مرور ايده جكلرى هرنوع ماله بزم دخى مسلمينمز يااهـل ذمتمز عاشرلرى اوزره مالدن اول نوعـله
مرورايلدكده البته تعشيرينه مباشراوله جقلردر غاية الامر آنلر اهل داراسلامده ايكى طائفه بولوب برينى تعشير
و برندن عفو واغماض ايتمشلردرحال آنكه اهل حرب انجق طائفهٔ واحده اولمريله بزآنلرده ايكى طائفه بولمامشزكه
بزدخى آنلركبى برينى تعشيرو برندن صفح واعراض ايده ليم بناء عليه جمله سنى تعشيرايله اعتراض ايده رزحتى آنلر بزدن
بشقه كونه ايكى طائفه بولوب برينى تعشير و برندن عفوايلمدكلرنده اول ايكى طائفه آنلرده دخى موجود اولسه بزدخى
آنلردن تعشير ايلمدكلرى طائفه يى تعشيروعفوايلمدكلرى طائفه يى عفوده صرف مجهود ايده رز مثلا اهل حرب
بزم رجالمزى تعشير ونسامزدن اغماض ايلسه لر بزدخى رجاللرين تعشير ونسـالرندن اعراض ايده رز وبيلمك
كركدر كه اهل حربدن اخذ اولنان عشور انجق موضع خراجه وضع اولنوب مقـاتله يه صرف اولنور يوقسه
موضع صدقاته وضع اولنوب فقرايه صرف اولنماز نكته سى اولدركه صدقه البته صاحبنى مطهروكافراهل طهره دن
اولمديغى ظـاهردر اما مسلم اهل طهره دن اولمغـله آندن اخذ اولنان عشور موضع صدقه يه وضع اولنمق واضح
ومشهوردر ينه ديركه برمسلم امانله دارالحربه مال تجارتله داخل اولوب ياخود حين دخولنده يانـنده مالى بوغيكن
دارالحربده تجارتله بعض امواله واصل اولوب اول مال اوزره دارالحربده حولان حول دخى كامل اولدقدن صكره
اول مالى داراسلامه اخراج وآنكله عاشر مسلمين اوزره مرور ايلسه كركدركه عاشر آندن هيچ نسـنه اخذ ايلميه
زيرا عاشر انجق امامك رعايت وحمايتنده بولنان صدقهٔ مالى جبايت ايدركه جبايتى انجق مقـابلهٔ حمايتده در
كورمز ميسنكه عاشر خارجدن اوزرينـه مرور ايلين دراهم ودنانيرى تعشير ايدركه آنلر محتاج حفظ وحمايتدر
امادرون بلده ده مدار تجارت اولان دراهم ودنانيرى تعشير ايده مزكه آنلر مستغنى حمايت ورعايتـدر ورعايت
امام دارالحربه شامل اولمامغله رعايتنده بولنميـان اموالى تعشيره واصل اوله مز كورمزميسنكه بركسنه عسكر
اهل بغيده ايكن مالى اوزره حولان حول متحقق اولدقدن صكره عسكر اهل عدله انتقال ايلسه زكوة ماضيه ايله
مؤاخذه سنه اشتغال اولنماز زيرا مال مزبور حمايت امامدن مهجوردر وهم زكوة حق الله اولوب دارالحرب كبى
حكم امام المسلمين جارى اوليان موضعده واجب اولمغله امام المسلمين دارالحربده واقع اولان حد زنا وسرقه وشرب
وقطع طريق مثلاو حقوق الله ايله مؤاخذهٔ ناسى مستوجب اولمديغى كبى زكوة مزبوره ايله دخى مؤاخذه يى
مستوجب اولمـاز انجق مسلم مرقومه بدون الاجبار بينه و بين الله تعـالى زكوة مالنى ادا برله امر اولنوب على تقدير
عدم الاداء آثم اوله جغى اخبـار اولنور زيرا مال مسلم اوزره حولان حول متحقق اولدقده زكوتى واجب اولور
وزكوة دخى واجب اولدقده صوم وصلوة كبى ادا ايله مأموريتنى موجب اولور نظيرى شول باغيدركه اهل عدله
خروج وعدول ايليه اكا مالنـدن زكوة ماضيه يى ادابرله بدون الاجبار افتـا اولنور وما نحن فيه دخى بويله در
وتقرير سابق التحريردن دارالحربده مستأمن اولان مسلمده جواب مسئله متبين اولدقده دارالحربده تجارت ايدوب
مالى اوزره حولان حول متحقق اولد قـدن صكره عاشر مسلمين اوزره مرور ايلين اسيرده دخى حكم مسئله
متعين اولوركه عاشر آنى تعشـيره اجترا ايتميوب همان بينه و بين الله اداء زكوتله افتـا ايدر كذلك دارالحربده
قبول اسلام ايدوب مالنى بعد حولان الحول داراسلامه اخراج ايلين كسنه حقنده دخى حكم مسئله بديدار اولوركه
عاشر مسلمين آنى دخى تعشيره ابتدار ايده مزانجق اول كسنه دارالحربده ايكن اوزرينه مالنده وجوب زكوته عالم اولوب
بعد العلم مالى اوزره حولان حول دخى متحقق اولمش ايسه بينه و بين الله تعالى اوزرينه اداء زكوتى لازم اولور
اما وجوب زكوته عالم اولمـا مش ايسه عالم اولدقدن صكره مالى اوزره حولان حول متحقق اولمدقجه اوزرينـه

مطلب مصرف عشور المسلمين واهل الحرب

زكوتدن برنسنه لازم اولماز كه زكوة البته شرايعـدن اولوب شرايع دخى انجق بعد السماع واجب اولور ايكن
اول كسنه نك سمعنه خطـاب شرعى بالغ اولمامغـله موجب خطابى مستوجب اولمـا زواكـر بر حربى
دارالحربده قبول اسـلام ايدوب سوائمدن واموال تجـارتدن مال كثيره مالك ايكن مالنـده وجوب زكوته
عالم اولدقدن صكره دار الحربده التى آى ياخود اقل ياخود اكثر مكثدن صكره داراسـلامه اخراج ايدوب دار
اسلامده حولان حول رسيدهٔ تمام اولدقدن صكره عاشر اوزره مرورايلسه كركدر كه عاشر تعشيرمالنده ومصدق
اخذ زكوة سوائمنده توقف وقصور ايتميـه لر زيرا مالى اوزره حولان حول هنوز دارالحربده ايكن منعقد اولمشدركه
اوزرينـه وجوب زكوة دار الحربده متمهد اولمشدر كورمزميسنكه ادا ايله امر اولنور واداايتمدكده آثم اولور
پس سبب وجوب دار الحربده موجود اولوب نفس وجوب دار اسـلامده متحقق الوجود اولمشدر وشـرعا
معتبر ومطلوب اولان انجق حال وجوبدر وحال وجوبده مال مزبور حمايت امامده ومجراى احكام اسـلامده
بولنمغله اخذ عشروز كوتنه اقدام واهتمام اولنور كورمزميسنكه حول برنصاب اوزره منعقد اولدقدن صكره اثناء
حولده نقصان كلوب آخرحولده ينه رسـيدهٔ تمام اولسه اثناء حولده عارض اولان نقصانه اعتبار اولنميوب انجق
حال وجوب اولان تمام حولده تمامنه اعتبار اولنمغـله زكوتى ايجاب والزام اولنور پس ما نحن فيهده دخى اثناء
حولده دارالحربده بولنـديغنه اعتبار اولنميوب انجق تمام حولده داراسلامده بولنديغى مطمح انظار قيلنور كذلك
مسلم اسير ومسلم مستـأمن مالنى دار اسلامه اخراجدن صكره حولان حول رسـيدهٔ تمام اولدقده حكم سابق
آنده دخى اجرا واول حولده مالينـك عشروز كوتنى اخذه ابتدار واجترا اولنور واكر برمسـلم ياذمى دارالحربه
تجارت ايچون قصد دخول اوزره دراهم ودنانيرايله عاشر مسلـمين اوزره مرور ايلدكده بن بومالى انجق آلتى آيدن برو
كسب ايلدم هنوز اوزرينـه حولان حول تحقق ايتمدى ديو بسط اعذار ايلسه كركدركه عاشر آنى تصديق
ايدوب اخذ عشرينه اجتسار ايلميه زيرا مالنـده وجوب حقى انكار ايتمكله قول آنك قولى ايدوكى آشكاردر
بوصورتده دارالحربه دخول وآنده تجارت ايدوب هنوز دارالحربده ايكن حولان حولى رسـيدهٔ تمام اولدقدن
صكره اول ماله داراسـلامه خروج وعاشر اوزره مرورايلسه ينه عاشر حول ماضى ايچون اخذ عشردن ممنوع
ومهجوردر زيرا وقت وجوب اولان وقت تمـام حولده مالى دار الحربده بولنوب حكم امام المسلمينده حاضر
اولمـديغندن عاشر آندن اخذ عشره قادر اولماز اما داراسلامده اول ماله مالك اولديغى هنكامدن تمام حوله بر
ايكى كون قالنجيه دك دارالحربده آرام ايدوب حول انجق داراسلامه خروجندن صكره رسيدهٔ تمام اولسه بوتقدير
اوزره عاشر اخذ عشرينه قيـام واهتمام ايدر زيرا مال مزبور وقت وجوب حقده حمايت امامده وموضع جريان
احكام اسلامده بولنمغله ثبوت حق اخذى اكمال واتمـام ايلمشدر واكر داراسلامده مستأمن اولان حربى ياذمى
يامسـلم اوزرينه حولان حول متحقق اولان ماله عاشر اوزره مرور ومالنى عاشردن كتم ايدوب بعده حولان حول
ثانيـدن صكره ينه مرور وينه كتم ايدوب بعده حولان حول ثالثدن صكره ينه مرور ايلدكده عاشر آنك اوچ
سنه ده مالنه وكتمنه كسب وقوف وشعور ايلسه كركدركه اوچ سـنه ده امرار ايلديكى اموالنى على التمام تعشيرده
بذل مقدور ايليـه زيرا دار اسلامده اول مالك زكوتى واجب اولمغـله عاشر ايچون هر مرورنده حق اخذى
ثابت اولمشدر وحق ثابت تأخر وكتمانله فائت اولمـاز اما حربى بواوچ سنه ده هر مرورنده قبـل التعشير دار
الحربه داخل بعده داراسـلامه راجع اولمش ايسه عاشر ايچون آنك مالنى سنهٔ ثالثـه ده مرور اخيرى ايچون
تعشيردن ماعداسى جائز وواسع كوريلمز زيرا هردفعه ده دارالحربه داخل اولمغله آندن حكم امان زائل وحقـنده
احكام مسلمـين باطل اولوب دفعهٔ ثانيه وثالثه ده خروجنده حربى آخر منزلنـه نازل اولمشدر كورمزميسنكه
عاشر مال حربى يى تعشيرايلدكدن صكره دارالحربه داخـل اولوب يوم دخولنده داراسـلامه رجوع وعاشر
اوزرينـه اول ماله مرور ايلسه عاشر آنى مجددا تعشيره صرف مقـدور ايدر وبو ماده ده آنك دار الحربه
دخولى كندويه نافع اولان حكمى ابطال الله حربى آخر منزلنده انزال اولـنديغى كبى مانحن فيهده دخى دارالحربه
دخولى هردفعه ده مسلمينه نافع اولان حكمى ابطال الله حربى آخر منزلـنده انزال اولنور واكر حربى مستـأمن
ياذمى يامسلم داراسلامده اوچ سـنه تجارت ايدوب عاشر مسلمينه مرور ايتميوب انجق سنهٔ ثالثه دن صكره مرور
وهر برى اوچ سنه دن برو ماللرى تعشير اولنماديغنى اخبار ومسلم دخى اوچ سنه دن برو زكوة مالنى ادا ايتمديكنى
اقرار ايلسه بوصورتده عاشر انجق حول ثالثك عشرينى اخذه ابتدار ايدوب حولين سـابقينك اخذ عشرينه
اجتسـار ايده مز زيرا عاشر داراسلامده بولنـان مالى انجق حمايت ايدوب اول مالده هنوز حق ثانى واجب

مطلب اذا اكتتم ماله من العاشر

اولمدین وقت اخذی باقی اولمق شرطی ایله تعشیر ایدر یوقسه مالده حق ثانی واجب اولدقدن صکره واجب
اولك وقت اخذی فوت اولوب واجب ثانینك وقت اخذی حلول ایتمش اولور بناء علیه مذکور یندن بریسی
بعد الحول الاول وقبل تمام الحول الثانی عاشر اوزره مرور ایلسه واجب اولك وقت اخذی باقی اولمغله اخذینه
قادر اولور اما بعد تمام الحول الثانی مرور ایلسه وقت اخذی منقضی اولمغله اخذینه مقتدر اولماز لکن مال
مزبور دار الحربده ایکن حولان حولی بشقه درکه آنده عاشر اوزره قبل تمام الحول الثانی دخی مرور ایلسه
عاشر آنی تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا اولبابده حلول حول ثانی احکام امام المسلمین جاری اولمدیغی موضعده
حاصل اولمغله حق اخذی قطعا ثابت ومتحصل اولمامشدر اما مال مزبور دار اسلامده بولنمق بشقه درکه
بیانی سبقت ایلمشدر واکر حربینك یاذمینك سوائم حیوانانی بولنسه انلردن زکوتلری اخذ اولنماز که زکوة
البته عبادت اولمغله کافر اوزره واجب اولماز اما مسلمك سوائمندن اوج سنه اخذ زکوة اولنمایوب صکره حالنه
مطلع اولنسه بو بابده سنین ماضیه‌نك زکوتی آندن اخذ اولنور زیرا سوائم تحت حمایت امامده بولنمغله اخذ
زکوتی طرف امامه مفوضدر وسنین ماضیه ده حمایت امام آنلرده تحقق ایتمکله زکوة ماضیه لرین اخذ ایدر
لکن عاشر بشقه درکه بومثللو موادده انجق سنهٔ اخیره‌نك زکوتنی اخذ ایدر زیرا عاشر انجق اوزرینه صاحبی
ایله مرور ایلین مالی تعشیر ایدر حال آنکه بوصورتده اوزرینه ماله مرور انجق سنهٔ رابعه اثناسنده واقع
اولمغله انجق سنهٔ ثالثه ایچون اخذ ایدر اما مصدقك حق اخذی اوزرینه مرور ایچون اولیوب بلکه هر مسلمك
سائمه سنده حق اخذی متحقق اولمغله بهر حال اخذ زکوته مستحق اولور وتحقق حق اخذنده سائمه
اوزره حولان حول معتبر وصورت مزبورده اوج دفعه حولان حول امر مقرر اولمغله هر حول ایچون اخذ
زکوته قدرتی اظهردر بوصورتده صاحب السوائم اولان مسلم بن سنین سابقه‌نك زکوتی فقرا ومساکینه ادا وایفا
ایلدم دیو ادعا ایدرسه بو قولنه اصغا اولنمایوب ینه اول اوج سنه‌نك زکوتی آندن اخذ واستیفا اولنور وقول مذکور
بزم مذهب منصوریمزدر وامام شافعی رحمه الله تعالی دیدیکه اخذ اولنماز زیرا زکوة حق فقرا اولوب اول
مسلم فقرایه ادا ایلدکده حق مستحقنه واصل اولمغله زکوة اموال تجارتی فقرایه ادا ایلدکده ذمی عهده دن
بری اولدیغی کبی زکوة سوائمده دخی بری اولور لکن جوابنده دیرزکه اخذ زکوة طرف امامدن تعیین اولنان
عاملاره مفوضدر وطرف امامدن اخذ اولندقدن صکره اکرچه فقرایه صرف اولنور لکن صاحب المال
صرف ایلدیکی فقرایه باعیانهم صرف ایلمك امام اوزره واجب اولمامغله صاحب المالك آنلره صرفی برأت
عهده سنی موجب اولماز نظیری اولدرکه برکسنه برصبی ایچون مدیون اولوب اول دینی صبی یه دفع وتسلیم
ایلسه برأت عهده سنی موجب اولماز زیرا دین مزبورده حق اخذ خاصهٔ وصی اولوب وصی دخی اخذ ایلدکده
اوزرینه صبی یه دفع وتسلیم ایلمك واجب دکلدر ومانحن فیه دخی بویله در واکر امام المسلمین حرب یاخود شغل
آخر ایله تشاغل ایدوب سنین مرقومه ده مسلمین مرقومینه بعث مصدقده تکاسل ایتمکله آنلر دخی اول سنه‌لرك
زکوتی فقرایه ادا ایدوب بعده زمان مطالبه اوانده قرینده سن بزه بعث مصدق ایتمکله بز زکوتمزی فقرایه ادا
ایلدك دیو تعلل ایلسه‌لر بو تقدیر اوزره قول آنلرك قوللری قیلنمغله اوزرلرینه مجددا تحمیل زکوتی تحمل
ایلمزلر زیرا امام سنین مزبوره‌ده آنلره بعث مصدق ایتمیوب طرف امامدن طلب اولنمادیغندن اوزرلرینه طرف
امامه ادا واجب یمرتب اولمامغله صاحب المال زکوة مال تجارتی بنفسه فقرایه اداسی برأت ذمته سبب اولدیغی
کبی مانحن فیهده دخی سبب قیلنور ینه دیرزکه برحربی مستأمن یاذمی یامسلم عشار مسلمیندن برعاشر اوزره مرور
ایتدکلرنده بزی اشبوسنه ایچنده سندن غیری عاشر محل آخرده تعشیر ایلدی دیو ابرازسند ایدوب اولبابده
متهم اولدقلری تقدیر اوزره عاشر آنلری تحلیف دخی ایلسه کرکدرکه آنلره برنسنه اداسی تکلیف ایلمیه زیرا زکوة
حق الله اولوب عند الملاك امانت ومالکلر اول امانتله امین اولمغله امین اداء اماتی اخبار ایلدکده تصدیق
اولنه جغی امر مستبیندر اکرچه حکم مزبور مسلم وذمیده ظاهردرکه آنلر اوز یمزده دیمز وار دردیو اداء
عشردن امتناع ایلدکلرنده دخی تصدیق اولنه جقلری تقریر سابقله متقرردر اما حربی اخبار دینده تصدیق
اولنماز ایکن بوبابده وجه تصدیقی اولدرکه بوقوللری ابرازسند ایله متأید اولمغله شایستهٔ تحقیق اولوب مسئلهٔ
دینده قوللری بومثللو سند ایله متأید اولمامغله تحقیقه حقیق اولمامشدر وحکم محرر اوزره دلیل معتبر قریبا
روایت اولنان حدیث عمر رضی الله عنه درکه ذکر اولنان شیخ نصرانی بنی عاشرك برکره تعشیر ایتمشیکن شمدی
سنهٔ واحده ده بردخی تعشیر ایده یورلر دیو تقریر ایلدکده حضرت عمر رضی الله تعالی عنه عاملرینه لاتعشروا

مطلب اذا ادی زکوة السوائم الی المساکین

مطلب اذا دفع دین الصبی الیه لایبرأ مالم یدفعه الی الوصی

مطلب لایعشر فی السنة الآخرة

فی

فی السنة الآخرة دیو تحریر ایلدی ومعلومدرکه نصرانی مزبورك تصدیق ایتمیدی عاملرینه وجه محرر
اوزره تحریر ایتمز ایلدی واکر برمسلم یاذمینك مال تجارتی اوزره دار اسلامده بردفعه حولان حول واقع اولوب بعده
اول مالی امانله دار الحربه ادخال وآنده برسنهٔ کامله تجارتدن صکره دار الحربدن اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور ایلسه عاشر اول مالی سنهٔ اولی وسنهٔ ثانیه ایچون تعشیردن ممنوع ومهجوردر زیرا سنهٔ اولی ده عاشر
اوزره ماله وقت اخذنده مرور ایتمدیکندن اخذی غیر مقدوردر وسنهٔ ثانیه ده دخی مال اوزره حولان حول
دار الحربده واقع اولمشدر بوزقریبا بیان ایلدیك که مال اوزره حولان حول دار الحربده واقع اولدقده تعشیری جائز
وواسع دکلدر ولکن تاجر مرقوم اول ماله بعد الحول الاول عاشر اوزره دار اسلامده مرور ایتمشیکن مالنی کتمله دار
الحربه ادخالدن صکره دار الحربده سنهٔ کامله اقامت بعده اول مالی دار اسلامه اخراج وآنکله عاشر مسلمین
اوزره مرور وکتم سابقنی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه عاشر آنی سنهٔ اولی ایچون تعشیره ابتدار ایدوب سنهٔ
ثانیه ایچون تعشیره اجتسار ایلمیه زیرا بعد الحول الاول اول ماله بعد وجوب الحق عاشر اوزره وقت اخذی
باقی ایکن مرور ایدوب حق اخذی ثابت اولدقدن صکره حق مزبور کتم وتأخیر ایله ساقط وفائت اولماز وحول
ثانی دخی مال مزبور دار الحربده ایکن حولان ایتمکله اخذ عشری عدیم الامکاندر کذلك برمسلمك سائمه سی اوزره
حولان حول تحقق ایتمشیکن زکوتنی ادا ایتمدین دار الحربه ادخال وحول ثانی دار الحربده حولان ایلدکدن صکره
ینه دار اسلامه ادخال ایلسه کرکدرکه مصدق آندن سنهٔ اولی ایچون اخذ زکوته استعجال ایلمیه زیرا بوبابده معتبر
اولان حق مرور اولمیوب انجق مال اوزره دار اسلامده حولان حول اولوب اول دخی حاصل وحق اخذی
متحقق اولمغله سنهٔ مزبوره ایچون اخذ زکوته مستحق اولمشدر اما سنهٔ ثانیه ایچون هیچ نسنه اخذینه قادر دکلدرکه
آنده حولان حول مال دار الحربده ایکن ظاهر اولمغله حق اخذی متقرر اولمامشدر واکر برحربی مستأمنك مالی
اوزره دار اسلامده برکره یاخود ایکی کره حولان حول تحقق ایدوب هر برنده عاشر اوزره مرور ایتمشیکن مالنی کتم
وبعده ینه مرور ایلدکده عاشر اول کیفیته مطلع اولسه کرکدرکه عشر ماضیسنی آندن اخذه مسارع اوله لکن
صورت مفروضه ده عاشر اکا ظفریاب اولمادین دار الحربه دخول وبعده ینه اول ماله دار اسلامه خروج ایدوب
کندو کیفیتنی عاشره اخبار ایلسه کرکدرکه بو دفعه ده دار الحربدن خروجی ایله تعشیرینه ابتدار ایدوب سنین
ماضیه ایچون تعشیرینه اجتسار ایلمیه زیرا امام ایچون حق اخذ انجق مستأمن اوزره ثبوت حکم مسلمینله ثابت
ایکن دار الحربه دخولنده آندن احکام مسلمین باطل اولمغله امام ایچون حق اخذ دخی زائل اولور واکر صورت
مفروضه ده مستأمن مرقوم اوزره حق اخذ ثابت اولدقدن صکره دار اسلامدن کندو دارینه داخل اولمیوب
بلکه تجارت ایچون امانله دار الحرب اخرایه داخل اولسه آنده دخی اوزرینه واجب اولان عشور متقدمه باطل
اولور واولبابده کندو دارندن ارض اسلامه دخول ایچون استیمانده اول ارض اخرایه دخول ایده حکمی مسلمینه
ذکر واولوجهله اخذ امان ایدوب ایتمك برابردرکه علی کلا التقدیرین دخولی حکم مسلمین آنده جاری اولمیان داره
اولوب همان کندو دارینه دخول وخروج ایلمش منزلنده اولمغله کندو دارینه دخول وخروجنده اوزرینه واجب
اولان عشور متقدمه باطل اولدیغی کبی بونده دخی بطلانی مقرردر کذلك مستأمن مرقوم کندو دارندن
داریمزه دخولنده مسلمیندن اولا داریمزه دخول وبعده اول دار اخرایه نفوذ ایدوب آنده دخی مسلمیندن
آمن اولمق اوزره تجارت وبعده اول امانله ینه داریمزه دخول وبعده کندو دارینه رجوع ایلمك اوزره استیمان
واول وجه اوزره اخذ امان ایتمش اولوب داریمزده اوزرینه وجوب عشردن صکره اول دار اخرایه داخل
وبعده داریمزه راجع اولسه ینه عشور ماضیه آندن اخذ اولنمق جائز وواسع کورلمز لکن علی جمیع التقادیر
اول داردن داریمزه رجوعنده تعشیر اولنور زیرا خارج اولدیغی دارده طرف مسلمیندن آمن ایسه دخی
حکم مسلمین جاری وممکن دکلدر وبومثللو موضعده خروجی اوزرینه واجب اولان عشوره اعتباری مبطل
اولدیغی کبی کندودن سابقده اخذ اولنان عشوره اعتباری دخی مضمحل ایدر حتی دارندن دار اسلامه
خروجنده مسلمین آنی تعشیر ایدوب چندروز مکثندن صکره اول دار اخرایه دخول وینه چندروز اثناسنده
دار اسلامه عودت ایتمش اولسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیره معاودت ایدر زیرا اول داره دخولنده احکام
مسلمیندن خارج اولمش اولمغله آنك حکمی شول حکم اهل دار موادعه‌ده مندرج قیلنورکه آنلردن برتاجر
اول موادعه ایله دار اسلامه دخول ایدوب عاشر مسلمین آنی تعشیر ایلدکدنصکره دارینه عودت واول سنه
ایچنده ینه دار اسلامه عود وقفول ایلسه عاشر مسلمین آنی مجددا تعشیر ایلدیکی کبی مانحن فیهده دخی تعشیری

تکر بر ایدر زیرا علی کلا التقدیرین دار ینه عودت ایلدکده طرف مسلمیندن آمن ایسه ده تحت احکام مسلمینده
غیر کائندر بو جهتله آنلردن اخذ اولنان عشور سابقه درجهٔ اعتباردن ساقط اولمشدر واکر اهل حرب
مسلمینه رجا بر له ذمت مسلمین اولمیوب اوز رلرینه احکام مسلمین جاری اولمامق شرطیله بهرسنه خراج معین
ادا ایتملری اوزره موادعه ایتدکلرندن صکره ایچلرندن برکسنه اول موادعه اوزره اموال کثیره ایله داراسلامه
قادم اولسه هم آمن قیلنوب هم مالندن تمام عشری اخذ ایلمك لازم اولور زیرا اول کسنه موادعه اوزره آمن
ایسه ده اوزرلرینه حکم مسلمین جاری اولمیوب هنوز حربی اولدیغندن حکم ذمتی متضمن اولمامشدر بو جهتله
غیر دارالموادعه دن امانله خارج اولان حربی منزلنده تنزیل اولنمغله عشر کامل آندن تحصیل اولندیغی کبی
بوندن دخی تحصیل اولنور حتی اول کسنه داراسلامده ایکن اوزرینه وجوب عشردن صکره دار موادعه یه
دخول وبعده داراسلامه رجوع ایلسه عاشر آنی سنین ماضیه ایچون تعشیره شروع ایده مز زیرا آنفا بیان
ایلدیلك که حکممز بو رده دار موادعه غیر دار موادعه ایله سیاندر ومسلم وذمینك بلاد حربدن دار موادعه یه
دخول وآنده حول کامل مکث وتجارت ایتملری غیر دار موادعه یه دخوللری ایله مساویدر که دار موادعه ده احکام
مسلمین غیر جاریه یکن مجرد موادعه ایله حکم داراسلامی غیر حاویدر والله اعلم

* باب من الخمس فی الرکاز والمعدن یصاب فی دار الحرب ودار الموادعة وما یلحق الذمی من ذلك والعبد
والمستأمن * یعنی دیار اهل حربدن دار موادعه وغیر دار موادعه ده اصابت اولنان کنوز ومعادنی تخمیس
وعدم تخمیسی تحقیقنده واصابت ایلین ذمی یاخود عبد یاخود مسلم مستأمن اولمق صورتلرین تفصیل
وتقریرنده باب دقیق التنسیقدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه برمسلم امانله دار الحربه داخل اولوب
آنده ذهب یا فضه یا جوهردن برکنزه واصل اولنسه نظر اولنور اکر اول کنز اهل حربدن برینك دارنده
ظفریاب اولمش ایسه کرکدرکه صاحب الداره غدر ایتیوب کنزی اکا تسلیمه شتاب ایلیه زیرا کنز مرقوم
صاحب الدارك مالی اولمغله اکا تسلیم ایتمدکده غدر وخیانتی متضمن اولور حال آنکه مسلم مرقوم حین
استیمانده اهل حربه نفوس واموالرنده غدر وخیانت ایتمکه ضامن اولمشیدی واکر هیچ کسنه نك ملکی
اولمیان صحراده یا وضع آخرده واصل اولنمش ایسه مجموعنه تملك اوزره مستقل قیلنور زیرا مال مرقوم برفردك
ملکنده داخل اولمامغله دار الحربده اصطیاد اولنان منزلهٔ صیده نازل اولمشدر وصید مرقوم صائده خاص
اولدیغی کبی مسلم مرقوم دخی اول کنز ایله کسب اختصاص ایدر وبول کنزی داراسلامه اخراج ایلدکده آنده
خمس دخی ایجاب اولنماز که ایجاف خیل ورکابله اعزازدین واعلاء کلمة الله وجهی اوزره مغتاب اولمدیغندن
منزلهٔ متلصصه تنزیلی استصواب اولنوب تخمیس مصاب متلصص صواب کوریلمدیکی کبی بونده دخی
صواب کوریلمز کذلك اول کنز ایله عاشر مسلمین اوزره دخی مرور ایلدکده عاشر آنی تعشیره دخی شروع ایده مز که
حمایت امامده بولنمیان ارض حربده اصابت اولنمغله تعشیری مشروع کوریلمز کورمزمیسنکه مسلم مستأمن
مالنی دار الحربه ادخال ایدوب دار الحربده اوزرینه حولان حول متحقق اولدقدنصکره دار اسلامه اخراج
ایلسه تعشیری ممکن اولماز پس دار الحربده اصابت ایدوب داراسلامه اخراج ایلدیکی مالده عدم امکانی
بطریق الاولی متبیندر کذلك مسلم مستأمن دار الحربده معدن ذهب وفضه وحدیده واصل یاخود بحر اهل حربدن
لؤلؤ وعنبره متوصل اولسه آنلره دخی تملکده مستقل قیلنور که آنلر دخی برفردك ملکنده داخل اولمامغله صحراده
بولنان منزلهٔ رکازه نازل اولمشلردر وآنلری دخی داراسلامه اخراج ایلدکده مطالبهٔ خمس وعشر ایله ازعاج
اولنماز اما بونلره اهل حربدن برکسنه نك ملکی ایچنده ظفریاب وصول اولورسه کرکدرکه صاحبنه مردود
وموصول ایلیه ینه دیرکه دار الحربده بولنان اسیر مسلم واهل حربدن قبول اسلام ایلین کسنه حکم محررده مسلم
مستأمنه موافق انجق خصلت واحده ده مفارقدرکه بونلر اهل حربدن برکسنه نك دارى ایچنده ظفر بولدقلری
رکاز ومعادنه بلا تخمیس ولا تعشیر مالك اولورلر که بونلر اهل حربه اعطاء امان ایتمش اولمیوب وقت قدرتنده اهل
حربی قتل ومالارین اخذ ایلمك حقلرنده جائز اولمغله دارلرنده ظفر بولدقلری رکاز ومعادنه بالاولویه تملك اولورلر
کذلك دار الحربده اصابت ایتدکلری لقطه یه دخی بالاستقلال مالك اولورلر وآنی دخی داراسلامه اخراجلرنده تخمیس
وتعشیره سالك اولنماز زیرا لقطهٔ مزبوره مال اهل حرب اولمق ظاهر حال اولوب بونلر دار اهل حربده بولدقلری ماله
دخی بلا تخمیس ولا تعشیر مالك اوله جقلری بی جدال ایکن لقطه یه مالك اوله جقلری بطریق الاولی بی قیل وقالدر اما
مسلم مستأمن لقطهٔ دار الحربی لقطهٔ داراسلام کبی تعریف ایلمك لازمهٔ حالدندر که آنك حقنده اخذ مال مسلم

حلال اولمدیغی کبی اخذ مال حربی دخی حلال دکلدر وبرسنه تعریفدن صکره صاحبی ظاهر اولورسه
صاحبنه رد والحاق ایدوب ظاهر اولمازسه حکم لقطهٔ داراسلام اوزره فقرایه تصدق وانفاق ایدر وبنم عندمده
احب اولان آنی دار الحربده بولنان فقراء مسلمینه تصدقدر وآنلر بولنمازلرسه فقراء اهل ذمته تصدقدرکه
لقطهٔ داراسلامی فقراء اهل ذمته صرف ایلمك جائز اولدقده لقطهٔ دار الحربده جواز صرفه بالاولویه معلوم
التحققدر وآنلر دخی بولنمازسه فقراء اهل حربه اعطا ایدرکه لقطهٔ مرقومه مال اهل حرب اولمغله فقراء
اهل حربه جواز اعطاسی ظاهر وهویدادر اما لقطهٔ داراسلام بشقه درکه آنی فقراء دار الحربه صرف ایلمك
ممنوع ومال مسلمی اهل داراسلامك غیری یه اعطا غیر مشرو عدر اما مسلم مستأمن فقیر اولوب لقطهٔ
دار الحربی اکل ایلمك مراد ایلسه اکا کلی حلال اولور که مسلم ملتقط اهل احتیاج اولدقده لقطهٔ داراسلامی اکل
ایلمك حلال ایکن لقطهٔ دار الحربده بالاولویة استحلال اولنور لکن غنی ایسه بزم عندیمزده اکل وتناولی
اکا حلال اولماز وعند الشافعی غنی حقنده دخی استحلال اولنور واکر اکل یاخود تصدق ایلدکدن صکره
صاحبی کلوب ملتقط دخی التقاط واتلافی اعتراف ایدرسه بنم عندمده احب اولان ضماننه دفع اختلاف
ایلمکدر لکن صاحبی قبول اسلام ایدوب امام المسلمینه اولنابده رفع خصام ایلسه کرکدرکه امام ضمان اوزره
جبر واقدام ایلمیه زیرا مسلم مستأمن اول مالی ارض حربده استهلاك ایلمشدر حتی دار الحربده ایکن اهل حربه
اعطا قیلدیغی امانی نقض ایدوب اول مالی غصب واستهلاك ایتمش اولسه ضماننده اکا جبر اولنمایوب همان
بینه وبین الله ضمانی مستحب اولدیغی کبی لقطه یی استهلاك کنده دخی ضماننه جبر اولنمایوب انجق بینه وبین الله
ضمانی احب کوریلور واکر برحربی امانله کلوب داراسلامده رکازه یاخود معادنه اصابت وآندن استخراج
ذهب وفضه وحدیده مباشرت ایلسه کرکدرکه امام المسلمین اکا هیچ نسنه ویرمیوب جمله سنی یدندن اخذه
مبادرت ایلیه زیرا مال مزبور غنیمتدرکه مسلمین اعمال خیل ورکابله اول ارضی فتحه عزیمت ایتمشلردر کورمزمیسنکه
اکا اصابت ایلین برمسلم اولسه مصابی تخمیس وباقیسی اکا سالم قیلنور پس غنیمت اولمیدی تخمیسنه جرأت
اولنمازایدی حال آنکه حربی ایچون غنائمه مسلمینده حق یوقدر کورمزمیسنکه حربی مستأمن عسکر مسلمینله
بغیر اذن الامام خروج وقتال مشرکینله اصابت غنائم ایلدکده اکا غنائمدن هیچ نسنه اعطا اولنمامق
لازمدر پس بوغنیمتده دخی وجه مذ کور اوزره در اما حربی مستأمن استخراج رکاز ومعادن ایچون طلب وعملده
امام المسلمیندن استیذان ایدوب اذن امامله استخراجده دامن در میان اولمش ایسه کرکدرکه خمس مصابی
افراز وباقیسی یدنده بقا ایله سرافراز قیلنه زیرا حربی مستأمن اذن امامله قتال ایتمش اولسه غنیمتدن حصه دار
اولوب ذمی کبی اعطاء رضخه سزاوار کوریلور ایدی پس اذن امامله استخراج معادن ایلدکده دخی غنیمتدن
حصه دار اولوب بعد التخمیس باقیسنه سزاوار کوریلور واکر حربی مستأمن بحر مسلمیندن لؤلؤ کثیر یاخود
عنبر وغیره ظفریاب اولوب یاخود داراسلامده معدن جوهر وفیروزجه واصل اولمغله آندن قتی جوق شبئه
دست رس اکتساب اولسه خصوص مرقوم مقرون اذن امام اولماسه دخی بلا خمس اختصاص تملکه بکام
قیلنور اما لؤلؤ وعنبرده وجه اختصاصی اولدرکه لؤلؤ وعنبر انجق بحردن استخراج اولنور وبحردن استخراج
اولنان غنائمدن عد اولنمایوب غنائم انجق برده حاصل اولان منافعه خاص قیلنمشدر کورمزمیسنکه آنلره
مسلم دخی ظفریاب اولدقده تخمیسی ایجاب اولنماز وغنائمده داخل اولمامغله صید وسمك منزلنه نازل قیلنور
وقول مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله تعالی علیهما نك قول منصورلریدر اما عند ابی یوسف
رحمه الله تعالی مسلم لؤلؤ وعنبره ظفر بولدقده تخمیس اولنوب غنائمدن اعتبار اولنمغله ید حربیدن بالتمام
اخذینه ابتدار اولنور واما فیروزجده وجه اختصاصی اولدرکه فیروزج اجزاء ارضدن جزء خاصدر کورمزمیسنکه
نار ایله ذائب ومنطبع اولماز بو جهتله منزلهٔ حجرده اولوب تخمیس اولنماز وتخمیس اولنمادقده غنیمتده داخل
اولماز وغنیمتده داخل اولمدقده حربینك داراسلامده ظفر بولدیغی منزلهٔ صیدده اولوب جمله سی اکا تخصیص
اولنور وذمی دخی دار الحربده مستأمن یاخود اسیر ایکن رکاز ومعادنه نائل اولسه احکام مذکوره ده منزلهٔ
مسلمه نازل قیلنور که اهل داریمزده داخل اولمغله حکمی حکم مسلمه مماثلدر کذلك ذمی داراسلامده رکازه
یاخود معدن ذهب وفضه ورصاص وزیبقه ظفر بولسه ینه حکمی حکم مسلمه برابر اولمغله مصابی تخمیس
اولنوب باقیسی اکا مقرر قیلنور واولبابده اذن امامله اولوب اولمامق غیر معتبردرکه ذمی اهل داریمزدن اولوب
حکم مسلمین آنك اوزرینه جاری اولمغله منزلهٔ مسلمده تنزیلی اظهردر ومؤلف الکتاب امام موثوق الخطاب

حكم عنبرده عمرو بن ديناردن اول دخى پدرى ديناردن رحمة الله تعالى عليهما اولدخى ابن عباس رضى الله تعالى
عنهمادن بر اثر معتبر روايت ايلديكه ابن عباس رضى الله تعالى عنهمادن عنبرده خمس وار ميدر ديو استفسار
ايلدكلرنده انما ذلك شئ دسره البحر يعنى عنبر انجق بحرك ساحله دفع والقا ايلديكى نسنه‌در ديمكله عدم
تخميسنى اخبار ايلدى واكر بر مسلمك عبد قنى داراسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب ووصول اولسه كركدركه
مصابى تخميس اولنوب بعد الخمس مابقى مولاسنه موصول قيلنه زيرا ركاز ومعادن غنائمدن وعبد دخى
اهل استحقاق مغانمدن اولمغله بوغنيمه دخى استحقاقى ثابت اولديغندن حاصلنى تخميس وباقيسنى مولاسنه
اعطا لازم اولور كه مال عبده تملك مولاسى ايچون سالمدر كذلك عبد مكاتب دخى ركاز ومعادنه ظفرياب
اولدقده آنك دخى تخميسى تقديم اولنوب انجق مابقى مولاسنه تسليم اولنميوب كندويه تسليم اولنور كه
عبد مكاتب كسبنه مولاسندن احق ومصاب مرقوم كندو كسبى ايدوكى امر محققدر كذلك بر صبى دخى
داراسلامده ركاز ومعادنه ظفرياب اولدقده آنك دخى تخميسنى اتمام وباقيسنى اكا تسليمده اهتمام اولنور كه
صبى حين قتالنده رضخ غنيمته مستحق اولمغله استخراج قيلديغى ركاز ومعادنه دخى استحقاقى متحققدر واكر
ديار حربدن بردارك اهلى مسلمينه رجا ايدوب اوزرلرينه احكام مسلمين جارى اولمامق شرطى ايله
بهرسنه مسلمينه شئ معلوم ادا ايتملرى اوزره موادعه يه التجا ومسلمين دخى مساعده مرتجى ايلسه لرينه دار مزبوره
داراسلامدن عد اولنميوب على حالها دار الحرب اولمق اوزره پابرجا قيلنور زيرا دارى داراسلام ايلين انجق
اجراء احكام مسلميندر ايكن دار مزبوره ده عدم جريانى ظاهر ومستبيندر بناء عليه بر مسلم دارمذكوره يه
موادعهٔ مزبوره ايله دخول وآنده ركازه ظفرياب اولسه صحراده ظفرياب اولمش ايسه جمله سنه تملك ايدوب
بركسنه نك دارى وملكى ايچنده ايسه اكا رد وتسليمى اوزرينه ايجاب اولنور واكر قوم مرقومين مسلمينه بهرسنه
خراج معين ويروب اوزرلرنده احكام مسلمين اجرا اولنمق شرطى ايله ذمت مسلمين اولمق اوزره استسلام ايتمش اولسه‌لر
بوندن اقدم مسلمين آنلرك اوزرلرينه استيلا ايتمش اولماسه لردخى دارلرى داراسلام قيلنور كه آنده طرف اسلامدن
اجراء احكام اولنمشدر بوصورتده آنده مسلمين ياخود اهل ذمتدن بركسنه ركازه ياخود معدن ذهب وفضه يه
صحراء خاليه ده مصيب اولدقده داراسلامده اصابتى كبى تخميس اولنوب باقيسى اول مصيبه تخصيص
اولنمق ايجاب وتصويب اولنور اما بركسنه نك ملكى ايچنده مصيب اولدقده دار اسلامده بر مسلمك ملكى ايچنده
اصابت اولنان ركاز ومعادنده واقع اولان اختلاف اسلاف اوزره بونده دخى اختلاف اولنوب امام ابوحنيفه وامام محمد
رحمة الله تعالى عليهما مابقى بعد الخمس صاحب ملكه تخصيص اولنمغى تصويب وامام ابو يوسف رحمة الله
تعالى عليه دخى اول مصيبه تخصيص اولنمغى تصويب ايلمشدر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى توجيه
مذهبنده ديركه مال مذكور بركسنه نك يدنده داخل اولميان اموال مباحه دن معدود اولمغله آنده هركيمك يدى
سبقت ايدر ايسه اكا موصول ومردود قيلنور وامامين همامين رحمة الله تعالى عليهما ديرلركه اول موضعك
مالك اولى اكا احراز ايله مالك اولمغله اول ارضك ظاهر وباطنه متملك اولمشدر وقول امامين اوزره حديث
علي رضى الله تعالى عنه دخى برهان جليدركه ديمشدر اذا اصيب فى قرية يؤدى عنها قوم الخراج فهو لهم
واذا اصيب فى قرية لايؤدى احد عنها الخراج فهو لمن اصابه وفيه الخمس يعنى ركاز ومعدن برقومك
خراجنى ادا قيلدقلرى قريه‌لرنده اصابت اولندقده اول قومه تخصيص اولنور امابر فردك آندن اداء خراج قيلدقلرى
قريه‌ده اصابت اولندقده مصيبه تخصيص اولنور وعلى كلا التقديرين آنده خمس واردر ومؤلف الكتاب امام محمد
محامد نصاب جزيرهٔ قبرس حقنده ديديكه مسلميندن بركسنه اول جزيره‌ده مصيب معدن وركاز اولسه اكر
اها البسندن بركسنه نك داخل ملكنده ايسه صاحبنه تسليمه سرا غاز اولنوب صحراء خاليه‌ده ايسه مصيبى اكا تملك ايله
كسب امتياز ايدر وعلى كل حال اخذ خمسى محالدر زيرا آنده حكم مسلمين ظاهر اولمديغندن دار الحربدن
تعداد اولنور وبز قريبا ذكر ايلديك كه دار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعادنده وجه مشروح اوزره تفصيل
اولنور پس جزيرهٔ مرقومه‌ده دخى اصل مذكور اوزره اعتماد وتعويل اولنور وجزيرهٔ مزبوره جزائر بحريه‌دندر كه
بهرسنه مسلمين عربه شئ معلوم وكفار رومه شئ معلوم ادا ايتمك ايله هم مسلمين وهم كفار روم ايله صلح اوزره لردر
انجق اوزرلرينه حكم مسلمين جارى دكلدر واكر مسلميندن اهل عز ومنعه اولان بر عسكر ارض حربه دخول
وآنده برمدت اقامت ايتدكلرنده ايچلرندن بعضيلرى آنده زراعته مباشرت وبعد الادراك والحصاد محصوللرين
داراسلامه اخراجه مبادرت قيلسه‌لر نظر اولنور اكر زرع ايلدكلرى بذر كندو مالليرى ايسه حاصللرى

وقبرس ضم قاف وسكون با وضم را
ايله بحر سفيدده بر جزيرهٔ معروفه‌در
قبريس دخى ديرلر جزيرهٔ مرقومه‌ده
ذكر اولنان حكم وتفصيل زمان
تأليف كتابه نظر ايله‌در بو قسه طقوز
يوز يتمش سكز تاريخنده ملوك آل
عثمان ايدهم الله تعالى بانواع
الالطف والاحسان طرفلريدن فتح
اونوب دار اسلامده ادخال
اولنمشدر وبحمد الله تعالى اليوم بلاد
عثمانيه‌ده بر بلدهٔ فاخره ودر وفى
نفائس نعم وامتعه ايله زاخره وانوار
اسلام وآثار امن وسلام ايله زاهره‌در
منه

جميعا كندولره ايصال اولنور كه حاصللرى نماء ملكلرى ايدوكى ظاهر ونماء ملكه شخص آخر حق اوزره
مستحق اولمدقجه ملك مالك اوله جغى باهردر وآنده خمس دخى يوقدر كه غنيمت دكلدر وعشر وخراج دخى
يوقدر كه آنلر انجق اراضى مسلمينده واجب اولور حال آنكه اول اراضى ارض حربدندر ودارا ثنى اهل حرب
عشريه وخراجيه دكلدر واكر زرع ايلدكلرى بذر ارض عدودن اخذ ايلدكلرى حنطهٔ غنيمتدن ايسه
كركدر كه مقدار بذرى يدندن اخذ وغنيمته القا وباقيسى بذر غنيمتدن حاصل ايسه ده غنيمت قيلنميوب
يدنده ابقا اولنه زيرا زارع مرقومك حالى حال غاصبدن ادنى دكل ايكن غاصب بذر آخرى غصب وارضنه
زرع ايدوب آندن محصول كثير حاصل اولدقده مغصوب منه ايچون انجق مقدار بذرى ضامن وباقيسنه
مالك اولدقده زارع مرقومك تملكى بطريق الاولى در سؤال اولنورسه كه بذر مرقوم طعام غنيمت اولوب
زارع مذكور دخى آنى زرعله استهلاك ايتمشدر وطعام غنيمتى دار الحربده استهلاك ايلين كسنه دن هيچ نسنه
اخذ اولنمامق متعين ايكن آندن مقدار بذرى اخذ ايلمك نيجه ممكن اولور جوابده ديرز كه زارع مرقوم طالب نما
اولمغله زرعنده استهلاك حقيقى صورتا اولمامشدر كورمز ميسنكه اب ووصى صبينك بذرينى زرع ايتملرى
مشروعدر حال آنكه زرع فى الحقيقه استهلاك اوليدى آندن ممنوع اولورلر ايدى بلكه بذر مزروع انجق
شول خشب جليج يعنى بوتلمش آغاج اوزره قياسله اظهار اولنور كه غانميندن بركسنه دار الحربده اكا اصابت
وآندن قصعه‌لر اتخاذ ايدوب دار اسلامه اخراجله استظهار ايليه خشب مزبور بركره معمول ايكن وبركره
غير معمول ايكن تقويم اولنوب غير معمولينك قيمتى غنيمته القا وباقيسى اكا تسليم اولنور كذلك دار الحربده
جلد سموره ظفرياب اولوب دباغتدن صكره آنى دار اسلامه اخراج ايلدكده اول دخى مدبوغ وغير مدبوغ ايكن
تقويم اولنوب غير مدبوغينك قيمتى غنيمته القا وباقيسى اكا تسليم اولنور پس بذر مرقوم دخى بو وجه اوزره
معلوم اولورينه ديركه اكر بر ذمى يا عبد قن يا مكاتب ياصبى يا عورت داراسلامده ركاز ومعدنه ظفرياب ووصول اولسه
كركدر كه وصوللرى اذن امامه مقرون دكل ايسه ده مصابى تخميس اولنوب باقيسنى مصيبنه موصول قيلنه
زيرا طوائف مرقومه بغير اذن الامام عسكر مسلمينله غزا ايدوب واصل غنائم اولدقلرنده بنه غنيمتده حقلرى
ثابت اولوب اعطاء رضخله مغتنم قيلندقلرى كبى داراسلامده واقع اولان مصابلرنده دخى حقلرى ثابت اولوب
مابقى بعد الخمس ايله مغتنم قيلنورلر سؤال اولنورسه كه مذكورينه غنائمدن سهم مقدارى ايفا اولنميوب انجق
رضخ قليل ايتا اولنور ايكن داراسلامده واصل اولدقلرى ركاز ومعادندن نيچون رضخ قليل اعطا
اولنميوب تمام باقى اعطا اولندى جوابده ديرز كه مذكورين ايچون غنيمتده رضخ قليل واجب اولمق
غنيمتده ثبوت حق ونصيبلرين موجب اولمشدر لكن غنيمتده حقوق غانمين متفاوت اولوب تقدير امامله
اعطا اولنان رضخ دخى تقدير شرعله ثابت كبيدر اما غنيمتده تفاوت شرعى واقع اولمق ركاز ومعدنده
جميع مصابه استحقاقلرينه مانع اولماز كورمز ميسنكه غنيمتده حقوق راجل وفارس متفاوت ايكن
ركاز ومعدنده متوافقدر پس ما نحن فيه دخى اصابت ركاز ومعدنده حكم احرار وعبيد متحد ومتفقدر وهم
ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه استخراجنده منفرد ومستقل اولمغله طوائف مرقومه‌دن شول قوم ممتنعين
منزلنده نازل قيلنور كه آنلر بانفسهم غزا ايدوب بعض غنائمه واصل وآنى دار اسلامه موصل اوله‌لر اول غنيمت
مقاتلهٔ مسلمين بينلرنده سهام خيل ورجاله اوزره تقسيم اولنديغى كبى طوائف مذكوره بينلرنده دخى تسهيم اولنور
پس مذكورينك ظفرياب ركاز ومعادن اولان كسنه دخى قوم مزبورينه مماثلدرينه ديركه بر حربى مستأمن
داراسلامده طلب كنوز ومعادن ايچون امام المسلميندن استيذان ايدوب امام دخى نصف مصابنى اخذ
ونصف آخرينى يدنده ابقا شرطيله اذن ورخصتنى ايذان ايتمكله عملده دامن درميان واصابت ركاز ومعدنله
كامران اولسه كركدر كه امام اخذ نصفنى تقديم ونصف آخرى اكا تسليم ايليه زيرا حربى مستأمن داراسلامده
ظفر بولديغى ركاز ومعادندن برشيئه مستحق اولميوب استحقاقه انجق شرط امامله ملتحق واما معدن دخى
آنك حقنده انجق شرط نصف متحقق اولمغله استحقاقى نصفدن اكثره لاحق اولمامشدر بوندن صكره امام
اول حربيدن اخذ ايلديكى نصفدن ايكى خمسنى كه مصاب حربينك خمس واحديدر اخذ ايدوب اول خمسى
فقرا ايچون افراز وباقيسنى مقاتله ايچون ممتاز ايدر زيرا اذن امام مصاب حربى يى غنيمت قيلوب آنده وجوب خمسه
بادى وبعد الخمس جميع مصابنده وجوب حق غانمينه مؤدى اولمشدر وامام ايچون هر فريقك حقنى غيره
تحويل ايلمك امر مستحيل اولمغله كركدر كه وجه مشروح اوزره ايكى نصفك خمس واحدينى كه نصف مأخوذك

مطلب يجوز للاب والوصى زرع بذر الصبى

ایکی خمسیدر اخذ وفقرا ایچون افراز وباقیسنی مقاتله ایچون ممتاز ایلیه ینه دیرکه اکر برمسلم یا عبدی یا مکاتبی
یاخود صبی یا ذمی طلب کنوز ومعادن ایچون امامدن استیذان ایدوب امام دخی نصف مصابنی مسلمین ایچون اخذ
ونصف آخرینی اکا ابقا شرطیله اذن ورخصتنی ایذان ایتمکله سعی وهمت وکنوز ومعادنه اصابت ایلسه
کرکدرکه امام اخذ خمسنه مباشرت وباقیسنی بالتمام تسلیم مصبیه مبادرت ایلیه نکتهسی اولدرکه مسلم وذمی
کنوز ومعادنه شرطله مستحق اولمیوب انجق اصابتی ایله مستحق اولورکه بغیر اذن الامام دخی اصابت ایلدکده
ینه استحقاقی متحققدر بوجهتله شرط امام مقتضای شرعدن خارج ودرجهٔ اعتبارده غیرمندرجدر زیرا موجب
قیاس انجق کنوز ومعادن بالتمام مصبیه تملیك اولنمقدرکه مال مباح اولمغله حکمی مصبیه تخصیص اولنوب
آخری تشریك اولنمامقدر لکن خمسده دلیل شرعی وارد اولمغله بزدخی خلاف قیاسله ایجاب خمس اوزره
متوارد اولدق اما خمس اوزره زیاده دلیل شرعیدن عاری اولمغله اصل قیاس اوزره جاری قیلنمشدر اما حربی
مستأمن شرط مذکور ایله اصابت ایلدکده حکمی بشقهدرکه آنك استحقاقی انجق شرط امامله متحقق اولمغله
مشروطدن زیادهیه مستحق اولهمز ومؤلف باهر الاستقلال اصل کتابده فرق مسئلتین اوزره ایکی مسئله ایله
استدلال ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه امام المسلمین مسلمیندن برعسکری نصف مصابلرین جماعت مسلمین ایچون
اخذ ونصف آخرینی آنلره ابقا شرطی ایله دار الحربه ارسال ایدوب آنلر دخی اصابت غنائمله خوشحال اولسهلر
بونده شرط امام باطل اولمغله مصابلری تخمیس وباقیسی بالتمام آنلره ایصال قیلنورکه استحقاقلری شرط امامله
حاصل دکل ایکن امامك قتال ایلین مسلمینی قتال ایلین مجاهدینه خلاف شرع اوزره شرط تشریکی باطل اولور
اما اهل حربدن بردارك اهلی ینه اهل حربدن اهل دار اخری ایله قصد قتال ایدوب لکن دار اسلامه دخول
ایتمدکجه اول داره مجال دخوللری محال یاخود ممکن ایسهده دار اسلامدن دخوللری ارهاب اعداده برکمال اولوب
امام المسلمین نصف مصابلری مسلمینك ونصف آخری آنلرك اولمق شرطیله اذن ورخصت ویرمکله کیدوب
وصول غنائمله خوشحال اولسهلر کرکدرکه امام نصف مصابلرین مسلمین ایچون اخذ ونصف آخرین آنلر ایچون
ابقاده استعجال ایلیه زیرا قوم مذکورین اهل حربدن دار اسلامه خارج اولمش برسریه اولملریله غنیمته استحقاقلری
انجق شرطله متحقق اولوب اول بابده شرط امام معتبر اولمغله مشروطه مستحق اولوب زیادهیه مستحق اولهمزلر
پس فرق مسئلتین مزبورتین بو ایکی مسئله ایله ظاهر اولور واکر کفار رومدن دار اسلامده بولنان برحربی
مستأمن دار اسلامده بلاامان دخول ایلمش برحربی ترکیه ظفر بولسه علی قول جمیع الائمه آندن برحصه ایله
مظفر قیلنمز اما عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه ترکی مرقوم داریمزه واصل اولدقده فیء جماعت مسلمینده
داخل اولمشدر حتی آنی برمسلم دار اسلامده اخذ ایلسه اکا سالم قیلنمیوب بیت مال المسلمینه وضعی لازم اولور
پس آنی حربی اخذ ایلدکده حکم مشروح بطریق الاولی اظهر واجلیدر واما عند محمد رحمه الله تعالی آنی
ومسلم اخذ ایلدکده تخمیسی واجب اولمق روایتی اوزره البته غنیمت اولور واخذ مسلمده غنیمت اولدقده اخذ
حربیده دخی غنیمت اولور وحربی ایچون استحقاق غنیمت اولمامغله ترکی مرقوم اول حربینك دار اسلامده
ظفر بولدیغی رکاز ومعادنله برابر اولوب یدندن بالکلیه وجوب اخذی مقرر کوریلور اما مسئلهٔ مفروضهده
مستأمن مرقوم بومثللو بلاامان داخل اولان حربیلری طلب وتجسس ایچون مأذون اولوب بعده اهل دارندن
یاغیریدن بلاامان داخل اولان نیجه اهل حربی اخذ ایله صداقت نمون اولسه عند ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه
ینه اکا هیچ حصه اعطا اولنمیوب همان یدندن اخذ وبیت المال الغا اولنورکه اهل حرب مذکورین دار اسلامه
داخلین اولدقلرنده حق جماعت مسلمین اولدقلری هویدادر لکن عند محمد رحمه الله تعالی مصابی تخمیس
ومابقی اکا تسلیم اولنورکه مأخوذی غنیمت اولوب وحربی غنیمتی اذن امامله اخذ ایلدکده آنده ثبوت حق
ذکر وتقدیم اولنمشدر نظیری شول رکاز ومعدندرکه اکا اذن امامله ظفریاب اوله آنلر تخمیس اولنوب
مابقی اکا سالم قیلندیغی کبی مانحن فیهده دخی قیلنمق لازم اولور واکر برمسلم حر یاعبد قن یا مکاتب
یاعورت طرف امامدن طلب کنوز ومعادن ایدوب مصابی بلاخمس کندویه سالم اولمق اوزره
مأذون اولوب طلبده سعی وکوششه مرهون وظفریاب مال کوناکون اولسه نظر اولنورکه مصیب مرقوم یاخود
مولاسی اغنیادن ایسه کرکدرکه امام آندن اخذ خمسده اهتمام واعتنا ایلیه زیرا مصابلری اولان رکاز ومعادن
غنیمتدن اولوب خمس غنیمت حق فقرا ایکن امام ایچون ابطال حق فقرا جائز وسزا کوریلمز واکر محتاج
ومدیون اولوب اخماس اربعه ایله غنی اولمیهجقی معین اولمغله امام المسلمین خمسی اکا تسلیمی مستحسن کورسه

بومعنی جائز واحسن کوریلور زیرا خمس حق فقرا ومصیب مزبور دخی فقرادن اولمغله حق مستحقنه واصل
قیلندیغی بی مرادر وحکم مذکور اوزره دلیل حضرت علی رضی الله تعالی عنهدن نقل اولنان اثر جلیلدرکه مصیب
رکاز اولان کمسنهیه ان وجدتها فی ارض خربة فالخمس لنا واربعة اخماسه لك یعنی بو اموالی اکر صاحبمز
اولان ارض خربهده بولدی ایسك خمسی بزه واربعهٔ اخماسی سنکدر دیدیکدن صکره وسنتمها لك یعنی
قریبا خمسی دخی اعطا ایله تمام اموالی سکا تسلیم ایدهرز دیدی وقول مذکور انجق اول مصیبی مستحق صدقه
کورمکدن صدور ایلمشدر اما طرف امامدن اذن مزبور برحربی مستأمن یا ذمی حقنده ظهور ایتمش اولوب اول دخی
سعی وکوشش برله ظفریاب مال موفور اولسه کرکدرکه خمسنی اخذ وباقیسنی آنده ابقا ایدوب فقیر ایسه دخی خمسی
اکا اعطا ایلیه زیرا خمسی الله تعالی نص قرآنله فقرا ایچون ایجاب ایتمش ایکن حق فقرایی زکوة کبی کفاره صرف
ایلمسك جائز وصواب اولماز واکر امام المسلمین اهل ذمتدن یاخود مستأمنین یا موادعین اولان اهل حربدن بر
عسکر ترتیب وآنلری اهل حربدن قوم آخرین ایله قتال ایچون تسییر وتسریب ایدوب اوزرلرینه مسلمیندن
نصب امیر وایچلرنده حکم مسلمینی اجرا ایله اکا امر وتقریر ایتمکله دار الحربه داخل ونیجه غنائمه واصل اولسهلر
کرکدرکه تخمیس مصابلرین تقدیم وباقیسنی بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم ایلیه زیرا ایچلرنده حکم
اسلام ظاهر اولمغله اصابتلری علی وجه اعزاز الدین اولوب غنیمت اولدیغی باهردر واول بابده اهل ذمت عمدهٔ
جیش اولوب مسلمینه تابع اولمامغله تقسیم غنیمتلری سهام خیل ورجاله اوزره واقع اولور کورمزمیسنکه اهل ذمت
بغیر اذن الامام دار الحربه داخل اولسهلر ایچلرنده هیچ مسلم بولنمامسه دخی تقسیم غنیمتلری انجق وجه مشروح
اوزره حاصل اولور ومستأمنین دخی اذن امامله داخلین اولدقلرنده منزلهٔ اهل ذمتده نازلین اولورلر واکر
صورت مفروضهده آنلر ایله برابر مسلمیندن برجماعت مقاتلین دار الحربه داخلین اولوب مسلمین آنلره قصد
اعطاء رضخله اسهام سهامدن امتناع آنلر بزلر دخی البته اخذ سهام ایدهرز دیو اظهار نزاع ایلسهلر نظر اولنور
اکر مسلمین بانفسهم اهل منعه اولوب آنلر اهل منعه اولمیوب مسلمین قتاللرنده آنلر ایله مستعین ایسهلرده احواللرنده
آنلردن مستغنین ایسهلر کرکدرکه مسلمینه سهام وآنلره رضخ اعطا وتعیین اولنه زیرا مسلمین اهل منعه اولدقلرنده
اهل حرب واهل ذمت آنلره تابع اولملریله حقلرنده رضخدن غیری نسنهیه واسع کوریلمز واکر مسلمین اهل حرب
کبی بانفسهم اهل منعه اولمیوب امتناعلری اجتماعلری ایله منتظم اولمش ایسه آنلر دخی غنیمتده شریك مساهم
قیلنوب مسلمین ایله برابر سهام خیل ورجاله اوزره مقاسم اولورلر زیرا مال حکم غنیمتی انجق آنلر ایله اجتماعلرنده
اکتساب ایدوب آنلر بولنماسهلر مسلمین اهل غزا اولمیوب متلصصین اولهجقلری بی ارتیابدر بوجهتله آنلر
دخی حکم اهل غزایی حاوی اولملریله غنیمتده مسلمینله مساوی قیلنورلر لکن بوصورتده دخی هنوز دار الحربده بولنوب
اقتسام غنائم ایتمشلر ایکن آنلره مسلمیندن برجیش مدد لاحق اولمغله مسلمین بانفسهم حکم اهل منعهیه ملتحق اولسهلر
اولبابده مسلمین ایچون سهام وآنلر ایچون رضخ اعطاسی متحقق اولور زیرا دار الحربده لاحق اولان مدد اصلله
معاداخل کیبیدر کورمزمیسنکه مدد غنیمتده اصلله شریك مداخلدر ومدد مذکور اصلله معاداخل اولوب مسلمین
اهل منعه بولندقلرنده اهل حرب وذمت انجق رضخه نائل قیلندقلری کبی مانحن فیهده دخی انجق رضخه نائل
قیلنورلر واکر مسلمین واهل ذمت وحربدن هر طائفه بانفسهم اهل منعه ایسهلر غنیمتلری بین الجمیع سهام خیل ورجاله
اوزره تقسیم اولنور زیرا احد الفریقین ایچون آخر اوزره تفاضل بولنمیوب بری تابع وبری متبوع اولمامغله وجه
مشروح اوزره تسهیم اولنور مترجم فقیر دیرکه بو محلده اصل کتاب مشتمل تکرار اولمقله علی وجه الانتقاد
ترجمهسنده بذل اقتدار اولندی وفضلاء ذوی الابصاردن نیاز عبد کثیر الاوزار اولدرکه قبل امعان الانظار ترجمهمزه
مخالفت اصلله طعن وتشنیعه ابتدار ایتمیهلر واصل کتابده اهل حرب وذمت بانفسهم اهل منعه بولنوب مسلمین
بانفسهم اهل منعه بولنمامق صورتی ترك واهمال اولنمشدر لکن مسلمین علی کل حال مستحق غنیمت اولملریله
بوتقدیر اوزره دخی سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنمق عدیم الاشکال اولدیغندن قسم مذکوری ضبط
وتحریردن اطلاق وارسال ایلمشدر انتهی کذلك اذن امامله داخل اولان سریه جمیعا عبید قن یا مکاتبین
اولوب ظفریاب غنائم اولسهلر ینه غنیمتلرین بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره مقتسم اولورلر اما ایچلرنده بعض
احرار دخی برابر بولنسه قریبا مسلمینله اهل حرب وذمتده ذکر اولنان تفصیل بونلرده دخی مقرر قیلنور زیرا
عبید انجق اهل رضخ اولملریله منعهٔ مخصوصه ایله کسب امتیاز ایتمدکلرنده غنیمتده مساوات احرار ایله سرافراز
اولهمزلر واکر مسلمین یا اهل ذمتدن اهل منعه اولمیان عدد قلیل بغیر اذن الامام دار الحربه دخول واخذ غنائمله

دار اسلامه عود وقفول ايلسه لر كركدر كه مصابلرى بلا تخميس آنلره موصول قيلنه زيرا قوم مذكورين
متلصصين اولوب على وجه التلصص اخذ اولنان اموال غنيمت شرعيه ده ادخال اولنمامغله تخميسنه مجال بولنماز
اما دخوللرى اذن امامله حادث اولمش ايسه تخميس مصابلرينه باعث اولور زيرا بو تقديرده امام آنلرى انجق
مصلحت اعزاز دين ايچون ارسال ايتمكله امر امامله بعث اولنان منزلهٔ سريه ده انزال اولنملريله مصابلرى على وجه
اعزاز الدين اصابت اولنمش اولوب حكم غنيمده ادخال اولنور و غنيمده وجوب تخميس معلوم هر شريف وخسيسدر
واكر قوم مذكورين امامدن استيذان ايلدكلرنده امام آنلره نصف مصابلرى مسلمينك ونصف آخرى كندولرك اولمق
اوزره اذن ويروب آنلردخى راضى اولدقلرندن صكره كيدوب نيل غنائمله كامران اولسه لر كركدر كه شرط امام
الغا اولنوب همان مصابلرى تخميس ومابقى آنلر ايچون ابقا اولنه زيرا اذن امام آنلرى من جهة الحكم
اهل منعه قيلوب مصابلرين حكم غنيمده ادخال ايلمشدر واهل منعه اولان جيش اوزره امامك شرط
مذكورى خلاف مقتضاى شرع اولمغله ابطال اولنديغى كبى قوم مرقومين اوزره دخى ابطال اولنور
وشرط مذكور باطل اولدقده مصابلرنده حكم غنائم اجرا و بعد التخميس مابقى غانمين ايچون ابقا اولنور
واكر امام قوم مرقومه رخصتله دار الحربه كيدوب اخذ غنيمت ايديكز جميع مصابكز بلا تخميس سزك اولسون
ديمكله تحريك غيرت ايدوب آنلردخى كيدوب اصابت غنيمت ايتمش اولسه لر كركدر كه مصابلرى بلا تخميس
بينلرنده قسمت اولنه زيرا بغير اذن الامام ذاهب اولدقلرنده جميع مصابلرى بلا تخميس آنلره تخصيص اولنه جغى
ظاهر اولوب امامك اذن مرقومى دخى تخصيص مرقومى مقرر اولمغله حكم اذن لغو اولوب دخوللرى
بلا اذن صادر كبى اولمشدر و بلا اذن دخوللرنده تخميس مصابلرى ممنوع اولديغى كبى بو بابده دخى نامشروعدر
بنه ديركه امام المسلمين دار الحربه ارسال ايلديكى سريه يه خطابله سزدن بريكز دار الحربده ركاز ومعدنه
واصل واندن نسنه اخذينه نائل اولورسه آنك اولسون ديو قطع جواب ايدوب ايچلرندن بريسى ركاز ومعدنه
ظفرياب اولسه بلا خمس اكا تسليمى ايجاب اولنور اما امام المسلمين هركيم دار اسلامده واصل ركاز ومعدن
اولورسه بلا خمس آنك اولسون ديو خطاب ايتمش اولوب بركسنه دخى ظفرياب اولسه اولبابده تخميس
مصابى ايجاب اولنور فرق مسئلتينه اولدركه ركاز ومعدن دار الحربده بولندقده مسلمين آنك اوزرينه فى الاصل
تحريك خيل وركاب ايتمش اولمدقلرندن هنوز غنيمت اولوب حق فقرا اولان خمس هنوز آنده ايجاب اولنمامشدر
شمدى سريه كيدوب اول ركاز ومعدنى احرازايله هنوز حكم غنيمده داخل قيلمامشلر ايكن امامدن تنفيل
خمسى واقع اولمغله تنفيلى جائز وواسع كوريلور اما ركاز ومعدن دار اسلامده بولندقده مسلمين حين فتحده آنك
اوزرينه تحريك خيل وركاب ايتمش اولدقلرندن غنيمت اولوب فقرا ايچون آنده خمس دخى ايجاب اولنمش اولور
وامامك خمسى بعد الوجوب اسقاطى تنفيل اولميوب انجق حق فقرا اولان خمسى آخره ايصال وتحويل اولمغله
شرط امام تجويز وتكميل اولنماز والله اعلم

باب من له من الامراء ان يقتل وان يقسم وان يجعل الارض ارض خراج وان يقبل الخراج وفى نسخة
وان يقتل الخوارج بدل قوله وان يقبل الخراج * يعنى امراء مسلميندن قنقى امير ايچون قتل اسرا وتقسيم غنائم
وارضى ارض خراج قيلمق ومشركينك اداء جزيه وخراج اوزره طلب ذمتلرين قبول ومساعده قيلمق
ياخود وقت ظفرده خوارج مسلمينى قتل ايلمك جائز وقنقى امير ايچون غير جائز ايدوكنى تفصيلده بابدر مهم التحصيلدر
مؤلف الكتاب امام منيع الجناب ديركه خليفهٔ مسلمين برعسكر اوزره بركسنه يى تأمير ودار الحربه بعث
وتسيير ايلدكده اول امير واروب مشركيندن برقومى اسلامه دعوت ايتمكله اول قوم قبول اسلامله دعوتنه اجابت
ايلسه لر جمله سى حر يتلرى اوزره ابقا اولنوب نفوس واموال واراضى ورقيقلرينه تعرضدن تجنب واتقا اولنور
وارضلرى دخى ارض مهاجرين وانصار كبى ارض عشر اولمق اوزره آنلرده برقرار قيلنور زيرا مقتضاى تأمير
البته فعل امير فعل ناصب الامير كبى اولمقدر وناصب الامير اولان خليفه آنلرى اسلامه دعوت وآنلردخى اجابت قيلمش
اولسه لر اولبابده جمله سى احرار وارضلرى ارض عشر قيلنماغه مبادرت اولنديغى كبى بونده دخى مبادرت اولنور
بونده معناى فقهى اولدركه ارضك خراجيه قيلنمسى انجق عنوة فتح اولنوب آنده حق غانمين ثابت اولدقدن صكره
بين الغانمين تقسيم اولنميوب آندن حق مقاتله يى قطعله اصحابنه ابقا اولنمغله مشروطدر وشرط مرقوم تحقق
ايلدكده ارض البته خراجيه قيلنوب خراجى مقاتله يه ومصالح مسلمينه صرف اولنور اما بر ارضك اهلى طوعا
قبول اسلام ايدوب ارضلرنده حق مقاتله ثابت اولمديغندن بدل حقلرى اولان خراج دخى ثابت اولمامغله شرط

مطلب شرط كون الارض خراجيه

مرقوم منعدم اولدقده البته عشريه قيلنور واكر امير اول قومى اسلامه دعوت ايلدكده اجابت ايتميوب بعده
امير آنلره قبول ذمتى عرض ايلدكده اكا اجابت ايلسه لر كركدركه اول امير طرف خليفه دن عقد ذمتله مأمور
دكل ايسه ده ينه عقد ذمته مباشرت قيله زيرا خليفه اكا امر حربى تفويض ايلدكده حربك اسباب وتوابع
ومتعلقاتى دخى اكا توجيه وتفويض ايتمش اولور وعقد ذمت توابع حربدن عد اولنمق واجبدركه مشركينله
قبول اسلاملريچون قتال اولنديغى كبى قبول ذمتلريچون قتاللرى دخى لازم ولازبدر زيرا الله تعالى
تقاتلونهم او يسلمون يعنى مرتد ينله تا قبول اسلام ايدنجيه دك قتال ايدرسز قول شريفنده قبول اسلاملريچون
قتاله امر اكيد ايلديكى كبى قاتلوا الذين لايؤمنون بالله ولا باليوم الآخر ولا يحرمون ماحرم الله ورسوله
ولا يدينون دين الحق من الذين اوتوا الكتاب حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى مشركين اهل كتابله
جزيه لرين يد انقياد ايله ذليل وحقير اولدقلرى حالده ادا ايدنجيه دك قتال ايديكز ديو قبول ذمتلريچون دخى
قتاله امر وتأكيد ايلمشدر وبز دخى اسناد قوى الاسناد ايله روايت ايده رزكه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم حضرتلرى برسريه يه بعث ايلدكلرنده اهل سريه يه اولا تقوى ايله وصيت ايدوب بعده مشركينى
اسلامه دعوتله واسلامدن امتناع ايدرلرسه قبول ذمته دعوتله امر وفرمان ايدرلر ايدى پس اشبو براهين باهره دن
دعوت ذمت توابع حربدن اولوب عهدهٔ اميره مفوض ايدوكى ظاهر اولمشدر كذلك امير عسكر وجوه عسكردن
برقائدى بعث ايدوب اول دخى واروب مشركيندن برقومى قبول ذمته دعوت وآنلر دخى اجابت ايلسه لر
اول قائد حكم مذكورده منزلهٔ امير كبيرده اولمغله كركدركه عقد ذمته مباشرت ايليه زيرا امير كبير اول قائدى
اول قومله محاربه ده كندو مقامنه قائم قيلمشدر وعقد ذمت دخى توابع امر حربدندر وامير كبير اول قومى ذمته
دعوت وآنلر دخى اجابت ايتمش اولسه لر عقد ذمتلرى معتبر اولديغى كبى قائدنده دخى معتبردر واكر امير عسكر
مشركينله بهر سنه رقاب واراضيلرى ايچون مسلمينه شئ معلوم اعطالرى اوزره عقد صلح ايلسه بو صلحى قبول
جزيه واعطاء ذمتدن برنوع اولمغله جائز كوريلور زيرا اعطاء ذمت ايكى نوع اوزره دربرى اولدركه
مشركيندن غنى وفقير ومتوسط اوزره مقدر اولان جزيهٔ معينه لرين ادالرى اوزره مصالحه در وبرى اولدركه
مصالحه مز بهر سنه ادا ايده جكلرى مال مجمل مقدر اوزره واقع اولوب اول مالك بعضيسى نفسلرى وبعضيسى
اراضيلرى اوزره اعتبار اولنمقدر نته كيم رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اهل نجران ايله بهر سنه ايكى
بيك حله ادا ايتملرى اوزره مصالحه ايلديلر كذلك اهل طى واهل شرحله دخى بومثللو عقد مصالحه ايلديلر
اما خليفهٔ مسلمين امير عسكرى عقد صلح وذمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بو صورتده اميرك عقدى تجويز وتصحيح
اولنماز بلكه اول بابده بومثللو صلح واقطاع اراضى خليفه يه موقوف اولوب خليفه اكا راضى اولمق لازمدر زيرا امير
صلح واقطاعه مأذون اولمق اوزره انجق طريق دلالتله استدلال اولنمغله خليفه دن نهى صريح وارد اولدقده
حكم استدلال طريق دلالتدن طريق تصريحه انتقال ايدر مكر كه بو صورتده دخى امير عقد صلح واقطاعه
ابتدا بعده كيفيتى جانب خليفه يه عرض وانها ايليه بو تقدير اوزره خليفه عقد مزبوره اظهار رضا ايدرسه تنفيذ
وامضا اولنور اما اظهار رضا ايتميوب وجه آخر اوزره عقدايله حكم وقضا ايدرسه نظر اولنور اكر مشركين
قضاء خليفه يى قبول ايدرلرسه فبها ونعمت واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه امير ابلاغ مأمنلرينه همت ايدوب
بعد الابلاغ اسلامى وقضاء خليفه اوزره ذمتى قبول ايتمزلرسه قتاللرينه عزيمت ايليه زيرا اميردن سبقت ايلين
عقد معاهده شرعا منتظم اولمامش ايسه ده امان مشركينى مستلزم اولمشدر بويله ايكن قضاء خليفه يه
عدم رضالرنده قبل ابلاغ المأمن قتاللرينه ابتدار نقض عهد وابطال امان ايدوكى بديداردر بوندن صكره
مسلمين اول قومله قتال ايدوب نفوس واراضيلرينه ظفرياب اولسه لر كركدركه اولبابده امر خليفه وارد اولمدقجه
مسلميندن فرد واحد اول غنائمدن برشيئه تعرضه شتاب ايليه بلكه خليفه ديلرسه خمسنى مساكين وايتام ايچون
اخذ وباقيسنى بين الغانمين تقسيم ايدوب ديلرسه اهاليسنى رقاب واراضيلرندن اداء جزيه وخراج اوزره
احرار قيلوب اوزرلرينه من ايلمكى تصميم ايليه زيرا ولايت امير البته عسكرى اوزره مقصور اولوب جماعت
مسلمين اوزره ولايتدن مهجور در حال آنكه قسمتده ومنده حق جماعت مسلمين متيقندر كه غنائم مزبوره
بين الغانمين تقسيم اولندقده اراضيلرى عشريه قيلنور كه عشر الى يوم القيام حق فقرا درومن اولندقده
اراضيلرى خراجيه قيلنور كه خراج الى يوم القيام مقاتله ومصالح مسلمينه صرف اولنه جغى بى مرادر بو جهتله
قسمتده ومنده جماعت مسلمين اوزره وقوع تصرف دركاردر وتصرف مذكور اميره مفوض اولميوب خاصة

خليفه ايدوكى آشكاردر كذلك خليفه نك غير امراء كبارندن هر قنغى امير اهل حرب اوزره استيلا بر له اخذ اسير ايلدكده
مقاتله‌لرين قتل ايلمك تجويز وتقرير اولنماز زيرا قتلى ابطال حق غانمينى متضمن اولديغندن نوع من المن ايدوكى
واضح وبيان مشروح اوزره قبل استطلاع رأى الخليفة من ايلمك بر كمسنه ايچون جائز اولمديغندن بونك
دخى عدم جوازى متضحدر وهم قتل اسرا قسمت غنائمله تعديل اولنمغله قسمت غنائم خليفه نك غيرى
بر كمسنه دن تصحيح وتعديل اولنمديغى كبى قتل اسرا دخى تصحيح وتعديل اولنماز بشرط آنكه امير اول
اسرادن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولميه زيرا آنلردن مسلمين اوزره خوفه ذاهب اولوب ياخود مسلمين اوزره
جيش مشركين كلوب اسرا دخى مشركينه معين اولملرى احتمال غالب اولدقده بغير اذن الخليفة رجال
اسرايى قتل ايلمك حق اميرده جائز ومناسب كوريلور كه وقت مرقومده قتللرى حكم محاربه ده منطوى اولمغله
حالت مزبوره ده قتللرى حالت حربده قتللرى ايله مستويدر نظيرى حق خوارجده واقع اولان قولمزدر كه
اخذ واسر ياخود طعن وجرح اولنان خارجى مأمون الغائله اولدقده امير اهل عدل ايچون قتلنه رخصت
اولميوب مأمون الغائله اولميوب ينه كندو فئه سنه متحيز ياخود خوارجدن فئهٔ اخرايه متجاوز اوله جغندن
احتراز اولنورسه قتل مجروحه مسارعت واعدام مأسوره مبادرت اولنور پس ما نحن فيه ده دخى آنك كبيدر
واكر خليفه بر كمسنه يى امير ايدوب عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده اول امير واروب دار الحربده رجال
ونسا واموال اوزره ظهور واستيلايه مظهر اولوب انجق دار اوزره استيلاسى ميسر اولمسه بو صورتده اذن
خليفه يه منتظر اولميوب همان خمسنى فقرا ايچون اخراج وار بعهٔ اخماسنى بين الغانمين تقسيم ايلمك جائز ومتقرر
اولور زيرا دار اوزره استيلاسى واقع اولمديغندن خليفه حقنده دخى مالى اصحابنه رد ايله من ايلمك ممتنع وتخميس
وتقسيمدن غيرى احتمال آخر مرتفع اولمشدر واخماس اربعه ده مقاتله دن غيريلرك حقى اولميوب حق اصحاب
خمس دخى حق مقاتله يه تابع اولمغله اميرك عسكر اوزره ولايتى اصحاب خمس اوزره دخى ولايتنى مستتبع اولور
بوجهتله اميرك تصرف سابقى انجق تحت ولايتنده داخل اولان اموره لاحق اولمغله جواز وصحتى متحقق اولور
اما دار اوزره استيلاسى بشقه‌در كه آنده خليفه ايچون حق من اولوب منده دخى حق جماعت مسلمين متيقن اولمغله
اميرك تصرف سابقى كندو عسكرندن جماعت مسلمينه متجاوز اولديغندن بو وجهله جائز كوريلمز واكر خليفه
اول اميرى قسمتدن نهى صريح ايتمش ايسه بو تقدير اوزره قسمتى قطعا تجويز وتصحيح اولنماز زيرا اذن مرقوم
انجق بطريق الدلالة قائم ايكن نهى منصوصه مقاوم اوله مز واكر خليفه بر كمسنه يى عسكر اوزره امير
وآخر كمسنه يى دخى قسمت غنائم اوزره تأمير ايلسه امر قسمت امير قسمت اوزره مقرر اولوب امير عسكردن
معتبر اولماز كه خليفه امير عسكرى قسمتدن نهى ايلدكده نهيى مؤثر اولديغى كبى آخره تفويضى دخى مقبول ومتقرردر
نكته‌سى اولدر كه امر قسمت حفظ وامانته وامر جهاد جرأت وشجاعته موقوف اولمغله خليفه بو ايكى امرى
تفريق ايدوب امر قسمتى حفظ مغانمه قادر وحساب وكتابده ماهر بر كمسنه يه وامر جهادى جرأت وشجاعتده
بهادر ورأى وتدبيرده اقرانى نادر بر كمسنه يه تفويض قيلمق مناسب ايدوكى ظاهر ومكشوفدر مكر كه
خليفه امير عسكرى قسمتده امير قسمته تشريك ايدرسه اول بابده قسمت انجق ايكيسنك
اتفاقلرى ايله قائم اولور كه خليفه برينى امر حربه تخصيص وايكيسنى امر قسمتده تعميم ايتمش اولمغله
هر بابده رعايت تفويضى لازم اولور واكر امير قسمت قبل القسمة بيع غنائمى مناسب كورسه بيعى جائز
وسزاوار اولور كه كاهيجه تعديل اقسام متعذر وقسمت اعيان غير متيسر اولوب بعد البيع تقسيم اثمانى متعين
ومتقرر اولمغله بيع غنائم توابع قسمتدن اعتبار اولنوب على الاطلاق تفويض قسمت اولنان اميره بيع مغانم
دخى تفويض اولنمش اولمق دركاردر نته كيم على الاجمال امر حرب تفويض اولنان اميره حربك اسباب وتوابعى
دخى تفويض اولنمش اوله جغى آشكاردر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض اولوب امير دخى مقاتلهٔ مشركينى
بعد الاسر تقسيم ايتميوب قتللرى مسلمينه انفع اولمغله قتللرين استصواب ايلسه بو صورتده قتللرى كرك
دار الحربده وكرك دار اسلامه خروجلرندن صكره صواب كوريلور كه بيع وقسمتله تصرفده رخصتياب
اولديغى كبى قتللرنده دخى رخصتيابدر اما اسرايى خليفه يه ايصالدن صكره امير قتل اسرادن ممنوعدر كه
امارتى خليفه دن مفارقتله موقت اولمغله خليفه يه اتصالله نهايت بولدقدن صكره تصرفى مشروع اولماز
نظيرى اولدر كه امير عسكر دار الحربده بر سريه بعث ايلدكده امير سريه امير عسكردن مفارق اولدقجه
سريه سنده تصرفى صحيح ايكن عودتله امير عسكره متصل اولدقدن صكره تصرفى تصحيح اولنماز كذلك

وكيل بالشرا دخى مشتراسى يدنده بولندقجه عيبله رده مالك ايكن موكلنه تسليمدن صكره وكالتى رسيدهٔ تمام
اولمغله رده متملك اولماز وما نحن فيه ده دخى بويله‌در واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايسه امير قسمت
ايچون قتل مقاتله غير مشروعدر كه قتل امر قتالدن اولوب امير قسمته تفويض اولنمامغله مباشرت قتلدن
ممنوعدر واكر امر قسمت امير عسكره مفوض دكل ايكن مسلمين بعض غنائمه نائل وبعض مقاتلهٔ مشركينى
اسره دخى واصل اولدقلرنده امير عسكر اول اسرايى قتله مائل اولسه نظر اولنور اكر مسلمين هنوز قتالله
مشغولين ايسه‌لر امير ايچون قتل اسرا سزاواردر كه قتال اعدا عهدهٔ اميره مفوض اولوب حالت مزبوره ده
قتل اسرا قتالدن عد اولنديغى بديداردر واكر اعدا منهزمين اولوب اسرا ايادى مسلمينده سالمين اولمشلر
ايسه ينه نظر اولنور اكر مسلمين هجوم اسرادن ياخود اوزرلرينه جيش مشركين كلوب اسرا دخى آنلره معين
اولمقدن خوفه ذاهب اولورلرسه ينه قتللرى جائز ومناسب كوريلور كه محاربهٔ اعدا برقرار اولدقجه حكم قتال
دخى برقرار وحالت قتالده قتل اعدا جائز اولديغى كبى ما نحن فيهده دخى جوازى آشكاردر واكر مسلمين
اسرادن بر وجهله خوفه ذاهب اولمازلرسه امير ايچون قتللرى قطعا غير مشروعدر كه اسراء مزبورين فئ
مسلمين اولوب امير قسمت ايچون حق قسمتلرى ثابت اولدقدن صكره امير عسكر قتللرندن ممنوع اولور
بويله ايكن قتللرينه اقدام ايتمش اولسه اوزرينه هيچ نسنه الزام اولنماز كه اسراء مرقومين هنوز حربى بى امان
اولملريله اميرك غيرى بر كمسنه آنلرى قتل ايلدكده قتلى برشيئى موجب دكل ايكن امير قتل ايلدكده بطريق
الاولى مستوجب دكلدر غايهٔ مافى الباب قتلله كنهكار اوله جغى معلوم اولى الالبابدر اما صورت مفروضه ده
قسمت دخى امير عسكره تفويض اولنمش اولسه امير ايچون قتللرى جائزدر كه امر قسمتده مدبر آخر بولنمامغله
قتل اسرا خليفه ايچون جائز اولديغى كبى امير ايچون دخى جوازى ظاهر ومتميزدر مرويدر كه عمر بن
عبد العزيز رحمه الله تعالى يه بعض اسراء مشركين كتورديلر اول دخى جمله سندن قتلى عفو ايدوب انجق
ايچلرندن بريسى مسلميندن چوق كمسنه يى قتل ايلديكين اخبار ايتمكله آنى قتل ايلدى پس خليفه ايچون
بو مثللو قتل وابقا صحيح اولديغى كبى امير ايچون دخى تصحيح اولنور واكر ثغور اسلاميه دن بر سرحدك واليسى
دار الحربه بر سريه ارسال ايدوب اهل سريه بعض مقاتلهٔ اهل حربى اخذ وغنائم سائره ايله دار اسلامه
ايصال ايلسه‌لر دار اسلامه وصوللرندن صكره امير سريه ايچون قسمت غنائمده مجال اولماز كه امارتى مفارقت
امير سرحد ايله موقت اولمغله بعد المواصلة رسيدهٔ نهايت اولوب غنائمده تصرفى محال اولمشدر نظيرى
شول قريبا ذكر اولنان امير عسكردر كه آنى خليفه دار الحربه بعث ايتمش اوله واولبابده امير سرحد ديلرسه
اسراء مزبورينى قتل وغنائم سائره يى تقسيم ايدوب ديلرسه ترك قتلله تقسيمنى جمله يه تعميم ايدر لكن صورت
مفروضه ده امير سرحد امير سريه يى قسمتدن نهى ايتمش اولوب امير سريه دخى دار الحربده تقسيم مصابنى
رأى وتصميم وخمسنى افراز ايله ماعداسنى تقسيم ايلسه بو صنعى تجويز وتسليم اولنور زيرا دار الحربده بولندقجه
ولايتى برقرار اولوب مصابلرنده سريه سندن غيرى بر كمسنه حصه دار اولمامغله تقسيمى جائز وسزاواردر
بو تقدير اوزره دار اسلامه خروجلرندن اقدم قتل اسرايى احسن كوريرسه قتللرى جائز ومستحسن اولور
زيرا قسمت اكا منوط اولمغله قتل دخى اكا مربوط اولمشدر اما امير سرحد آنى قسمتدن نهى صريح ايلدكده
تقسيمى صحيح اولمديغى كبى اسراء مزبوريندن بر فردى قتلى دخى صحيح اولماز كه امر امير سرحددن تجاوزى
تصحيح اولنماز مكر وجه مشروح اوزره اسرادن خوفه ذاهب اوله اولبابده حالت محاربه كبى قتللرى جائز ومناسب
كوريلور واكر خليفه بر كمسنه يى تأمير وبر عسكر ايله دار الحربه تسيير ايلدكده امير مرقوم دار الحربده بر سريه
ترتيب وآنلرى بلا تنفيل بر جانبه ارسال ايدوب آنلر دخى بعض غنائمه ظفرياب استحصال اولسه‌لر اول غنائمى
اصل عسكره ايصال ايتمدين امير سريه ايچون آندن برشيئى تقسيمه مجال شرعى محال اولور زيرا اصل عسكر سريه‌نك
ملجأ وپناهى اولوب مصابلرنده شركتلرى ظاهر وامير سريه نك ولايتى سريه اوزره مقصور وعسكر اوزره
ولايتدن قاصر ايكن تقسيم مذكورى ولايتندن خارج اولان حق عسكرى ابطاله مؤدى اولمغله بطلانى
باهردر اما دار اسلامدن داخل اولان سريه بشقه‌در كه مصابلرنده سريه دن غيريلرك شركتى اولميوب تصرف
اميرلرى ولايتنده داخل اولان سريه سنه مقصور واجانبه غير سارى اولمغله دار الحربده قسمت مصابلرى
نهج شرعى اوزره جارى اولور لكن مسئلهٔ اولاده امير عسكر امير سريه يه مصابلرين بيع وسريه سنه تقسيمله
امر ايدوب اول دخى بيع وتقسيم ايتمش اولسه بو صنعى تجويز وتتميم اولنوب اول قسمتله مصابلرنده ابطال

نصب عسکر تصمیم اولنور نکتـه سی اولدرکه امیر عسکر اکا بیع وقسمتله امر ایلدکده مصابلرین
سریه یه تخصیص وآندن ابطال حق عسکری تنصیص ایتمش اولور وامیر عسکرک بو فعلی اگرچه
عند نفسندن برامر جعلیدر لکن مسئلهٔ مجتهد فیهاده واقع اولمغله جائز وواسع کوریلور زیرا حضرت عمر
رضی الله تعالی عنهک الغنیمة لمن شهد الوقعة قولی بحسب الظاهر غنائمی محاربه ده حاضر بولنانلره
حاصر اولمغله مصاب سریه یی سریه اوزره منحصر قیلمشدر وامیر عسکرک امیر سریه یه قسمتله امر وتنبیهی
بو اثر معتبر ایله تأویل وتوجیه اولنور وامر امیر بو مثللو فصل مجتهد فیهه مصادف اولدقده نافذ اولوب
اول وجهله تحت ولایتنده بولنان اهل عسکرک حقی مصاب سریه دن منقطع اولمغله امیر سریه نک تقسیمی
جائز ومتسع کوریلور واگر امیر عسکر دارالحربده جوانب مختلفه یه سرایای متعدده بعث وتسبیل واول سرایادن
برینه من اصاب رأسا فهوله دیمکله هرفرده اخذ ایلدیکی اسیری تنفیل وبرینه لکم الربع بعد الخمس مما اصبتم
دیمکله مصابلرندن بعد الخمس باقینک ربعنی تنفیل وبرینه من اصاب منکم رأسا فله نصفه دیمکله هرفرده
اخذ ایلدیکی اسیرک نصفنی تنفیل ایلسه بو صورتده امراء سرایادن هیچ بری اسرادن هیچ برینی قتل
وتنکیل ایلمک تجویز وتکمیل اولنماز زیرا مصابلرنده تنفیل بوغیکن امیر سریه ایچون قتل اسیر صحیح اولمدقده
بو مثللو تنفیل وار ایکن عدم صحتی بطریق الاولی ظاهر وصریحدر کذلک سرایای مزبوره اصل عسکره
داخل اولدقلرندن صکره امیر عسکر دخی اسرادن برفردی قتله مداخل اوله مزکه اهل سریه نک مصابلرنده
نفللری نفس اصابتله ثابت اولوب نفل مزبور بلا شرکة الغیر حق خاصلری اولمقده غنیمتده بعد القسمة
ثابت اولان حق غانمین ایله همحال اولمغله امیر عسکر ایچون بعد القسمة اسرادن برفردی قتل ایلمک محال اولدیغی کبی
بونده دخی محال اولمشدر نکر اسرادن قریبا ذکر اولنان وجهله مسلمین اوزره خوفه ذاهب اوله اولبابده قتللری
مسلمین ایچون نظر ومصلحتی متضمن اولمغله جائز ومناسب کوریلور واگر خلیفه مسلمیندن برعسکری ترتیب
واوزرلرینه برکمسنه یی تأمیر ایله دارالحربه تسییر وتسریب ایلدکده عسکر مزبور دارالحربده امعان سیر وحرکت ایله
مداین مشرکیندن فنی چوق مدینه یی ورالرنده ترکیده رك سرعت و بلادلرندن بربلده یه عزم افراز ووصلت اولوب
اول بلده اهلنی اسلامه دعوت وآنلر دخی قبولله اجابت ایلسه لر کرکدرکه مسلمین آنلرک اسلاملرین قبوله
مبادرت ایده لر زیرا مشرکینله قتالیمز انجق اسلاملری ایچوندر قال الله تعالی تقاتلونهم او یسلمون ومشرکین
قبول اسلام ایتدکلرنده اسلاملرین قبول ایلمک مسلمین اوزره واجبدر بوندن صکره امیر عسکر دیلرسه اول قومی
دارلرنده ترك واهمال ایدیب اوزرلرینه احکام اسلامی اجرا ایچون مسلمیندن برکمسنه یی تأمیر واستعمال ایدرکه
بلدهٔ مرقومه داراسلام اولمغله ایچلرنده اجراء احکام مسلمین ایچون برامیرلری بولنمق لازمهٔ حالدندر بو صورتده
قوم مرقومین بعد رجوع العسکر ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر دکللر ایکن داراسلامه انتقالدن
دخی نکول ایلسه لر کرکدرکه امیر آنلری نفسلری حقلرنده اختیار ایلدکلری حالله ترك ایدوب داراسلامه
نقل اوزره جبر ایله مشغول اولمیه زیرا آنلر نفسلری حقلرنده اسائت اختیار ایتملریله کرکدرکه امیر دخی آنلری
سوء اختیارلری اوزره ترك ایتمکی اختیار ایدوب آنلر مثللو مدینهٔ مسلمینده بولنان احرار مسلمینی دارلرندن
تحول اوزره اجبار ایلمیه لکن بو صورتده عسکرده بولنان مسلمیندن برفردی رضاسی یوغیکن ایچلرنده
ترك وابقا ایلمزکه برمسلمی بلا رضا معرض تلفده ترك وابقا حرام وواجب الاتقادر واگر قوم مرقومین دعوت اسلامه
اجابت ایتمیوب انجق اعطاء جزیه یه اطاعت ایتدکلرندن صکره داراسلامه تحوله رغبت ایتمیوب همان
دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایلسه لر نظر اولنور اگر ایچلرنده مسلمین اقامت ایتدکلرنده
اهل حربله مقاومته قادر وآنلردن امتناعه مقتدر اولورلرسه کرکدرکه امیر آنلری اعطاء ذمتله تبشیر وایچلرنده
اجراء حکم اسلام ایچون برکمسنه یی اوزرلرینه تأمیر واول امیر ایله برابر اول قوتله اجراء حکم مسلمین اوزره
اقامته قادر واهل حربله مقاومته مقتدر اوله جق مقداری عسکر مسلمینی دخی وضع وتقریر ایلیه زیرا ذمت مشرکینی
قبول ایلمک مسلمین اوزره واجبدر قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة وقوم مرقومینك صنع مرقوملری
طلب ذمتدرکه امام اول طلب اوزره ایچلرنده حکم اسلامی اجرا ایده جکدر واجراء حکم اسلامله آنلر اهل ذمت
ومدینه لری مدینهٔ اسلام اوله جقدر پس بو مثللو مطلبلرینه مساعده واجبدر واگر ایچلرنده مسلمین اقامت
ایتدکلرنده اهل حربله مقاومته قادر واول قوتله اجراء حکم مسلمین اوزره اقامته مقتدر اولمازلرسه کرکدرکه
آنلر عیاللریله داراسلامه انتقال ایتمدکجه امیر قبول ذمتلرنده استعجال ایلمیه زیرا دار شرك داراسلام اولمق انجق ایچنده

اجراء

اجراء حکم اسلامله ممکن اولور واهل شرك اهل ذمت اولمق انجق اوزرلرینه اجراء حکم مسلمینله متبین اولور
وفرض مذکور اوزره امیر مدینهٔ مرقومه ده قوم مرقومین اوزره اجراء حکم مسلمیندن عاجز اولدقده اول قومك
طلب ذمتی طلب موادعه منزلنده نازل قیلنور واهل حرب مسلمیندن رجاء موادعه ایتدکلرنده مسلمینه
نفع ظاهری بولنمادقجه مساعده لری واجب اولمدیغی کبی قوم مرقومینك طلب ذمتلرینه دخی مساعده
واجب اولماز اما قبول اسلاملری بشقه درکه اسلاملری عدم قبول امامله دخی صحیح اولدیغندن حین اسلاملرنده
مسلمین اولدقلری ثابت اولوب بعد الاسلام آنلره تعرض امیر حرام اولمغله همان ممکن ایسه ایچلرنده اجراء
احکام اسلام ایچون بعض مسلمینی استخلافه اقدام وممکن دکل ایسه حاللری اوزره ترکله اول موضعدن
قیام ایدر زیرا اهل نجران واهل یمامه قبول اسلام ایتدکلرنده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلریله
بینلرنده مشرکیندن اقوام کثیره وار ایکن آنلری حاللری اوزره برقرار ایلدیلر واگر قوم مرقومین داراسلامه
انتقاله اجابت ایدرلرسه مسلمین ایچون اول قوم اوزره غلبه لری مجزوم ایسه ده اوزرلرینه استیلاده رخصت
ویریلمز زیرا هنوز ممتنعین اولوب فیء مسلمین اولمامشلر ایکن داراسلامه انتقاله ذمتلرین قبول واوزرلرندن
کف ید واجب اولور واگر صورت سابقه ده قوم مرقومین دارلرندن منفك اولمامق اوزره طلب ذمت ایدوب
ایچلرینه وضع اولنه جق مسلمین دخی بانفسهم ورالرنده بولنان اهل حربله مقاومته قادر اولمیوب انجق اهل
مدینه برلرسه ذمت اولورز وایچیمزده استخلاف اولنان مسلمینله معا اهل حربله قتال ایده رز دیو معاهده ایلسه لر
کرکدرکه امیر آنلرك بو مطلبلرینه دخی مساعده ایلمیه زیرا قوم مرقومین اهل ذمت ایسه لر دخی کفار اولوب
غدر ایله مسلمینی قتللرندن تحرز واتقا اولنمغله مساعدهٔ مراملرنده اول مسلمینی مهلکه یه القا واردر وهم
فرض مذکور اوزره مسلمین آنلرده رضالری بولنمادقجه اجراء احکامه قادر اولمیوب اجراء احکام مسلمین
بحسب المعنی انجق اهل ذمتدن صادر اوله جقدر حال آنکه اجراء احکام مسلمین انجق ایادی مسلمیندن
جاری اولمق مقتضای شرع مبیندر واگر اهل ردتدن برجماعت کندو امورلرنده فکر وتأمل ایچون مسلمینله
موادعه یه طالب اولسه لر مساعدهٔ مراملری جائز ومناسب کوریلور زیرا حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
بعض عامللرینك قتل مرتدده استعجالنی انکار ایدوب هلا حبستموه فی بیت وطینتم علیه بابا واستتبتموه ثلثة ایام
قولی ایله توبیخ بسیار ومرتدی برخانه ده حبس وبابنی اوزرینه سد ایدوب اوچ کون اکا عرض اسلام وتلقین توبه
ایلمک لازم ایدوکنی اشعار ایلمشدر وحکم مذکور مرتد واحدده ثابت اولدقده جماعت مرتدینده دخی متثبت
اولور ومسلمیندن اولوب طاعت امامدن خروج ایلین خوارج یاخود عن اصل طاعت امامده داخل اولمیان
طوائف مثللو اهل بغی دخی امورلرنده فکر وتأمل ایچون اهل عدل ایله موادعه یه طالب اولسه لر بونلر ایله دخی
موادعه جائز ومستحسن بلکه بونلر مسلمین اولملریله موادعه لری موادعهٔ مرتدیندن اولی واحسندر لکن اهل بغیله
موادعه ده اخذ خراج ایلمك اهل عدله جائز وسزا دکلدرکه آنلر مسلمین ایکن شبیه جزیه اولان خراجی آنلردن
اخذ ایلمك نادر بویله ایکن اخذ ایدرلرسه کرکدرکه مأخوذلرین حفظ ایدوب بعد التوبه آنلره رد وتسلیم
ایده لر که مال اهل بغی اصلا غنیمت اولمامغله اصحابنه ردی تصمیم اولنور کورمزمیسنکه حضرت علی بن
ابی طالب رضی الله تعالی عنه اهل بغیك ماللرین کبلرینك صو ایچوب طعام ییه جکی قابلرینه وارنجه دك
اوزرلرینه رد وتسلیم ایلدی حتی اهل بغی محاربه ده قتل اولنسه لر کرکدرکه ماللری وارثلرینه رد اولنه وصاحبی
یاخود وارثی معلوم اولماز ایسه کرکدرکه ماللری ید امامده لقطه منزلنده حفظ اولنه وموادعه دن صکره
اهل بغی توبه ورجوع ایتمیوب اهل عدلدن برکمسنه دخی آنلردن اخذ اولنان بعض اموالی استهلاك ایلسه اکا
تضمین اولنور زیرا آنلر موادعین اولملریله ماللری داخل امان مسلمیندر وکفار موادعینك ماللرین برمسلم استهلاك
ایلدکده اکا تضمین اولنور ایکن مسلمین موادعینده تضمین بطریق الاولی ظاهر ومستبیندر اما اهل بغی موادعین
اولمیوب اهل عدلدن برکمسنه ماللرندن اخذ وانتهاب ایتمش اولسه اگرچه بونده دخی بعد سکون الحرب اصحابنه
رد وتسلیمه شتاب اولنور اما استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اگر استهلاکی قبل سکون الحرب ایسه ضامن
اولماز که اول حینده استهلاك نفسی ضمانی متضمن اولمدیغی کبی استهلاك مالی دخی متضمن اولماز واگر استهلاکی
سکون حربله تفرق وتوبه لرندن صکره ایسه صاحبنه یاخود وارثنه ضامن اولورکه حین استهلاکده مال مسلم
غیر محارب اولمغله سائر مسلمینك اموالری کبی وجوب ضمانی متعین اولور ولو ان امیر جند من المسلمین افتتحوا
حصنا من حصون المشرکین من اهل العدل وکان فی ذلك الحصن مطمورة فیها قوم یقاتلون فاسلموا مترجم

فقیر دیرکه عبارهٔ مذکوره عندیمزده بولنان نسخ مصححه ده اشبو سیاقت مسطوره اوزره درلکن اصل کتابه
نظر اولنسه لفظ امیر مقحم ایدوکی ظاهر ولفظ من اهل العدل دخی قید مشرکین قیلمنق فاسد وقید مسلمین
قیلمنق حشو مفسد اولمغله من اهل الحرب موقعنده سهو ناسخ ایدوکی باهردر انتهی یعنی مسلمیندن برعسکر
حصون اهل حربدن برحصنی فتح وتسخیر ایدوب انجق اول حصنده زیرزمینده واقع مطموره ده مشرکیندن
برقوم مقاتلین وارایکن انلر قبول اسلامله سعادتپذیر اولسه لر نظر اولنور اکر مسلمین اول قومه دخی قاهرین
اولمشلر ایسه آنلردخی فیئ اولملریله تخمیس اولنوب مابقی قسمت غانمین قیلنور زیرا مقهورین وغیر ممتنعین
اولملریله اسلاملرندن اقدم ایادی مسلمینده حاصلین اولمشلردر واسلاملری مانع قتل ایسه ده مانع استرقاق
اولمامغله اوزرلرنده حق مسلمین باقی اولدیغندن غنیمنده داخلین اولورلر واکر مسلمین اول قومه قاهرین اولمیوب
مطموره ده ممتنعین اولملریله آنلره ظفر مأمول ومنتظر ایسه ده محتاج قتال ایدوکی مقرر ایکن قبول اسلام ایتمشلر ایسه
آنلر احرار قیلنوب من کل الوجوه سلامتله اکرام اولنورلر زیرا بو صورتده اسلاملری ایادی مسلمینده حصوللرندن
اقدم واقع اولمغله استرقاقلرینه دخی مانع اولور نظیری شول اهل حصندرکه محصورین وممتنعین ایکن دین
اسلامی قبول ایده لر آنلر حریتله سلامته موصول اولدقلری کبی بونلر دخی موصول اولورلر کذلك برمطموره ده
بولنان مشرکین مسلمیندن رجاء ذمتله داراسلامه معا خارج اولملرینه طالب اولسه لر آنلر دخی مقهورین وغیر
ممتنعین ایسه لر آنلره اعطاء ذمت جائز ومناسب کوریلمز زیرا آنلر ایادی مسلمینده حاصل وحکم سبی واسرده
داخل اولمشلردر وبومثللولر دخول ذمته نائل اوله مز بلکه مسلمین دیلرلرسه آنلری فیئده ادخالله اقتسام
ودیلرلرسه سبی ذراری وقتل مقاتله لرینه اقتحام ایدرلر اما ممتنعین وغیر مقهورین ایسه لر آنلره ظفر مأمول
ومنتظر ایسه ده کرکدرکه رجالرینه مساعده برله احرار ذمتده درجله مسرورین قیلنه لر زیرا ذمت احکام دنیاده
خلف اسلام اولمغله قبل الاستغنام رجاء ذمت ایدنلر نائل مرام قیلنورلر مؤلف دقیق التدبیر نورالله تعالی قبره
بابهر التنویر دیرکه عسکر مسلمین مداین اهل حربدن برمدینه یی محاصره ایدوب اهل مدینه دن بعضیلری
قبول اسلامه مائل وبعضیلری دخی دارلرندن منفك اولمامق اوزره دخول ذمته قائل اولسه لر نظر اولنور اکر
مسلمین ایچون اول مدینه ده اهل حربله مقاومته قادر واحکام اسلامی اجرایه مقتدر اسکان مسلمینه قدرت وار ایسه
کرکدرکه امیر عسکر مساعدهٔ مراملرینه ابتدار ایلیه زیرا اجراء احکام مسلمینله داری داراسلام قیلمق ممکن اولمغله
امیر اول داری داراسلام قیلوب اهل ذمتی آنده متمکن ایدر واکر اول قدرت یوغیسه کرکدرکه طالب ذمت اولانلر
داراسلامه انتقال ایتمدکجه قبول ذمتلرینه اقبال ایلمیه زیرا بیان مشروح اوزره معنای مذکور طلب ذمت
اولمیوب انجق طلب موادعه اولمغله مسلمین اوزره مساعدهٔ مراملری ایجاب والزام اولنماز اما آنلردن
قبول اسلام ایلینلر البته احرار قیلنوب اقامت دارلرندن منعله اضرار اولنمازلر که مسلم کندو دارندن داراخرایه
تحول اوزره اجبار اولنماز بو صورتده اول قومدن قبول اسلام ایلینلر برمله مسلمیندن برجماعتی ابقا ایدیکن
اهل حرب اوزره بره قوت اوله لر دیو استرحام ایدرلرسه کرکدرکه امام اولبابده دقت نظرده اهتمام ایلیه
اکر ابقا ایده جکی مسلمین بانفسهم اهل حربله مقاومته مقتدر اولوب اولوجهله ابقالرین مناسب کوریرسه ابقایه
عازم اوله زیرا مسلمینه ضرر کلمیه رك داری داراسلام قیلمق اکا ممکن اولمغله مباشرتی لازم اولور واکر بانفسهم
مقاومته مقتدر اولمیوب مقاومتلری انجق اول قومدن قبول اسلام ایلینلر ایله ممکن ایسه نظر اولنور اکر اول قوم
بعد خروج العسکر مرتد اولوب مسلمینی قتل ایتملرندن احتراز اولنورسه ایچلرنده مسلمیندن برفردی ابقا ایه
جواز اولمازکه حقیقت اسلاملری معلوم اولمیان قوم ایچنده مسلمینی استخلاف باعث اضاعت واتلاف قدر
واکر اول قومك صدق اوزره مسلم وخیرخواه مسلمین ایدوکلری معلوم ایسه بن اول قوم اوزره مسلمیندن
بر برینه قوت اوله جق مقداریی ابقا وتقریر واوزرلرینه اول مدینه ده حکم اسلامی اجرا ایچون برکمسنه یی تأمیر
ایلکده بأس شرعی کورمزمکه امام ایچون مسلمینه ضرر کلمیه رك برمدینه یی داراسلام قیلمق ممکن اولدقده
مباشرتی اهم ومانحن فیهده دخی امکانی مسلمدر وبعد المباشرة اهل مدینه دن وطنلرندن منفك اولمامق اوزره
ذمته طالب اولانلره مساعدهٔ امیر دخی مناسب اولور که مدینهٔ مزبوره جریان حکم اسلامله داراسلام اولدقدن صکره
طالب ذمته اجابت اولنمق واجب اولور واکر بو صورتلرده اهل مدینه طیب خاطرلری ایله داراسلامه خروجه قائل
واولوجهله دخول ذمته طالب وسائللر ایکن امیر عسکر آنلر قبول اسلام ایتمدکجه ظفریاب اولنجیه دك قتاله
مائل اولمغله آنلر ایله قتال ایده رك ظفریاب نصرت اولوب نفوس واموالرین تخمیس وباقیسین بین الغانمین

تقسیمه مباشرت قیلسه تخمیس وتقسیمی جائز وواسع کوریلور که قتالی امان وایماندن بهره دار اولمیان
اهل حربله واقع اولمشدر لکن اولبابده امام ذمتلرین عدم قبولده خاطئدر که قبول ذمتلری واجب اولمغله
تارك واجب البته مخطئدر اما بو صورتلرده اهل مدینه قبول اسلامه اقبال ایلسه لر اسلاملرین قبول ایلمك
برکمسنه یه حلال اولمازکه قتال لاجل الاسلام مشروع ایکن رد اسلامله قتال علی کل حال استحلال اولنماز
بویله ایکن آنلر قبول اسلام ایدوب امیر دخی اسلاملرین عدم قبولله قتال واوزرلرینه استیلا برله کسب
استقلال ایلسه کرکدرکه آنلرده اجرا ایلدیکی سبی وقسمتی ابطال واموال وذراریلرین یدلرینه تسلیمله
تخلیهٔ سبیللرنده استعجال ایلیه زیرا اسلاملری رأی امامه محتاج اولمیوب حین قبوللرنده صحیح اولمغله قتال امیر
داراسلامده مسلمینله واقع اولمش اولور حال آنکه مسلمی استرقاق واموال مسلمی استغنام بروجهله جائز
وواسع کوریلمز بناء علیه اهل عسکر آنلردن اتلاف ایلدکلری نفوس واموالده مؤاخذهٔ ضمانه مظهر قیلنورلر
لکن صورت مفروضده هنوز قبول اسلام ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واوزرلرینه استیلا ایلسه اکرچه
بونده دخی خطا ایتمش اولور که اهل مدینه طلب ذمت ایتدکلرنده آنلردن کف ید واجب ایکن طلب اسلام
ایتدکلرنده وجوبی بطریق الاولی درانجق بو صورتده دم مقتوللری هدر واموال مستهلکه لرنده عدم ضمان
امر مقرردرکه آنلردن متحقق اولان انجق ارادهٔ اسلام اولوب کافر ارادهٔ اسلامله مسلم اولمامق امر مسلم اولمغله
اوزرلرینه استیلاء مسلمین انجق حال کفرلرنده واقع اولمش اولوب دما واموالری موجب ضمان اولمیه جغی
معلومدر غایة الامر صکره دن قبول اسلام ایدرلرسه بقیهٔ اموال وذراریلرین آنلره تسلیمده اهتمام وجمله سی
احرار قیلنمق اوزره اکرام اولنورلر زیرا ارادهٔ اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مسلمین اوزره قتال
واسرلری حرام اولمشدر واسر حرام مأسورده موجب ملك اولمامغله حریت اوزره ابقا ایله احترام اولنورلر اما
طلب ذمت ایتمشلر ایکن امیر آنلر ایله قتال واستیلا وتقسیم ایلمك بشقه درکه اولبابده احرار قیلنوب اوزرلرینه
وضع جزیه برله اهل ذمتده ادخاللری جائز اولماز زیرا بو تقدیر اوزره آنلر کفر اوزره بقالرینه طالب اولوب کفر
دخی فی الاصل سبب اباحت قتل واسار اولمغله سبی امیر حق امیرده اجتهاد رأیی واسع اولان موضعده واقع
اولدیغندن حکمی نافذ وسبی برقرار قیلنور اما طلب اسلامله کف ید مسلمینه طالب اولدقلرنده مظلوبلری
اولان دین اسلام عاصم اولمغله حرمت سبیلری آکد واقوی اولور امیر ایچون اولبابده اجتهاد رأیی واسع
اولمامغله سبیلرنده خطا واقع اولمش اولور صکره دن قبول اسلام ایلدکلرنده خطاسی متیقن اولمغله آندن
رجوعله حریته نقللری معین اولور وحکم سابق التفصیل اوزره ادل دلیلدرکه قصد اسلام حقیقت اسلام
اوزره قیاسله تأویل اولنوب مسلم حقیقی مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی تحلیل اولنمادیغی کبی قاصد
اسلامك دخی تحلیل اولنماز وقصد ذمت حقیقت ذمت اوزره قیاسله تصحیح اولنوب ذمی حقیقی منعه ایچنده
مسلمینله محاربه ایتدکده سبی واسترقاقی صحیح اولدیغی کبی قاصد ذمتك دخی صحیح اولور والله اعلم

باب مایصدق فیه المسلم علی اسلام الکافر * یعنی برمسلم اسلام کافر اوزره شهادت ایلدکده تصدیق اولنوب
اولنمادیغی مواضعی ایضاحده باب لازم الاستیضاحدر مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه کفار روم دن
اخذ اولنان براسیر هالك اولدقدن صکره مسلمیندن حر یاعبد یا محدود فی القذف اولان رجل واحد یاخود
مسلماتدن حره یا امه اولان امرأهٔ واحده اشبو اسیر موتندن اقدم قبول اسلام ایلدی دیو شهادت ایدوب اول شاهد
اسلامی وصف ایلسه شاهد مرقوم عدالتله مرضی الشهاده اولدقدن صکره کرکدرکه مسلمین آنك شهادتنه اعتبار
واول میت اوزره نماز قیلوب آنکیچون دعا واستغفار ایده لر زیرا صلوة جنازه امور دینیه دن برامر ایدوکی مقرر وقول
واحد عدل امور دینیه ده مقبول ومعتبردر نته کیم قول واحد عدل میاهك طهارت ونجاستندن اخبارده وهلال
رمضانی اثباتده ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن روایت احادیثده دخی مقبول ومعتبردر وقول
مذکور اوزره دلیل سعید بن ذی لقوه رحمه الله تعالی دن روایت اولنان حدیث جلیلدرکه جعفر بن ابی طالب
رضی الله تعالی عنه حبشه دن کلوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه نجاشینك یعنی ملك
حبشه نك اسلامنی اخبار ایلدکده نجاشی اوزره اوچ کره دعا واستغفار بیوردیلر بوندن صکره مؤلف الکتاب
وفاه الله تعالی اجره بغیر حساب عنوان مسئله ده ووصف الشاهد اسلامه قولنی تفسیر ایله کشف حجاب احتجاب
ایدوب دیدیکه شاهد مرقوم ایکیدن خالی دکلدر بری اولدرکه فقیه ومعنای اسلامه عالمدر آنك حق اسیرده
قبل الموت قبول اسلامله شهادتنده آندن معنای اسلام استفسار اولنمایوب همان ابهامی اوزره قبول شهادتنه

مطلب لا یصیر الکافر مسلما بارادة الاسلام

مطلب یعتبر خبر الواحد العدل فی امور الدین

ونسخهٔ حصیریدن سعید بن ذی اخوه لفظی اوزره نقل اولندی واصح اولان نسخهٔ حصیریدر وسعید مرفوع تابعیندندر واصابه ده ذکری واردر *

ابتدار اولنور وبری اولدرکه جاهلدر آندن معنای اسلام استفسار اولنوب اسلامی مقدار کفایه وصف
وتفسیر ایدرسه شهادتنه اعتبار اولنور لکن اسیر مرقوم حیاتده ایکن شاهد واحد اشبو اسیر قبل الاسر قبول
اسلام ایلدی دیو شهادت ایلسه قبول اولنمایوب حقوقده شهادتی مقبول اولانلردن ایکی مسلم شهادت ایتدکجه
حریته موصول قیلنماز لکن مؤلف موثوق التقریر بوندن صکره کله جك باب مایصدق فیه المسلم اثناسنده
ذکر وتحریر ایدرکه امام المسلمین برحصنی فتح ایلدکده رجل واحد مسلم عدل براسیر ایچون اشبو اسیر اکرچه
حربی ایدی اما قبل الاسر قبول اسلام ایتمشیدی دیو شهادت ایلسه شهادتی قبل القسمة والبیع ایسه
قبول اولنوب بعد القسمة والبیع ایسه قبول اولنماز پس جواب مسئله یی بو بابده اطلاق اوزره تقریر ایتمشیکن
باب آتیده تقیید وتفصیل اوزره تحریر ایلدی بناء علیه بعض فقها رحمهم الله تعالی دفع تعارض ایچون دیدیلرکه
بو بابده دخی شهادت واحد قبول اولنماز قولی شهادتی بعد القسمة والبیع وقوع اوزره محمولدر یوقسه قبل القسمة
والبیع قبول اولنور وبو توجیه اوزره بابینده واقع اولان مسئله لر روایت واحده اوزره متقرره اولوب انجق
مسئلهٔ ثانیه مسئلهٔ اولایی مفسره اولور لکن امام ابو بکر الاعمش رحمه الله تعالی دیرایدیکه مسئلهٔ مزبوره ده
اختلاف روایتین واردر امدی قول اعمش اوزره مسئلهٔ مزبوره هر بابده بر روایت اوزره بنا قیلنمشدر وبو بابده
اختیار اولنان روایتك وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع دخی حق غانمین ثابت اولمشدر وقبول شهادت
ابطال حق غانمینه مؤدی اولمغله شهادت واحده اعتبار اولنمایوب احکام شرعیه ده ابطال حقوقه مدار
اولان شهادت معتبره تحقق ایتمدکجه قبولنه ابتدار اولنماز نته کیم بعد البیع والقسمة مشترینك یاخود صاحب سهمك
ابطال حقلرنده ذکر اولنان شهادت معتبره اقامت اولنمادقجه شهادت واحد ایله ابطال حقلرینه جسارت اولنماز
نظیری اولدرکه استهلال صبی اوزره قائم اولان شهادت واحد صبی اوزره وجوب صلوة جنازه ده بالاتفاق
قبول اولنور اما حق تورثده عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه غیر مقبولهدر کذلك مانحن فیهده دخی شهادت
واحد اسیر اوزره وجوب صلوة جنازه ده قبول اولنور اما ابطال اسرنده غیر مقبولهدر وباب آتیده اختیار
اولنان روایتك دخی وجهی اولدرکه اسیر مزبورده قبل القسمة والبیع اکرچه حق مسلمین ثابت اولمشدر
لکن حق مزبور رجل خاصك حق مخصوصی اولمیوب همان حق جماعت مسلمین اولوب شهادت واحد رجل
خاصك حق مخصوصنی مبطل اولمدیغندن امور دینده شهادت منزلنه نازل اولمشدر بلکه حرمت استرقاق
امور دیندن اولمغله شهادت مزبوره قبول اولنور اما بعد القسمة والبیع جواب مسئله بشقهدرکه آنده شهادت رجل
خاصك ملك مخصوصنی ابطال ایتمکله احکامده قبول اولنان شهادت رجلین یا شهادت رجل وامرأتین
تحقق ایتمدکجه قبولنه توجه واقبال اولنماز وهم شهادت واحد حکم سیمادن ادنی دکل ایکن اسیر اوزره سیمای مسلمین
بولندقده ادخال فیء اولنمامق هویدا اولمغله قول واحد عدل معتمد ایله ادخال فیء اولنمامق بطریق الاولی در
اما فاسق مسلمك شهادتی بومثللو امورده قطعا قبول اولنمامغله آنك شهادتیله اول اسیر اوزره صلوة جنازه
قیلنمایوب اکا دعا واستغفار ایله دخی مشغول اولنماز زیرا ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص جلیل الشانی اوزره
خبر فاسقده امر دینده دخی اولسه تبین وتثبت ایله امر وفرمان اولنمشدر واصل مذکور برفصل واجب الحفظدر
حتی امام طحاوی رحمه الله تعالی مختصرنده خلافنی ذکر ایدوب دیمشدرکه رجل واحد فاسق ایسه دخی
رؤیت هلال رمضانه شهادت ایلدکده قبول اولنوب ناس اوزره صیام واجب اولور زیرا کندو دخی صیامده
مشترك اولوب بو شهادتندن بهره دار اولمغله متهم دکلدر وامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه
برکمسنه دار الحربده قبول اسلام ایدوب اوزرینه وجوب صوم وصلوتی بیلمز ایکن برمسلم اکا اخبار ایلسه
اول مسلم فاسق ایسه ده اوزرینه صوم وصلوة واجب اولور والله اعلم بالصواب

باب مایصدق فیه المسلم فی دار الحرب ومالا یصدق فیه * یعنی دار الحربده بولنان مسلمدن تصدیق اولنوب
اولنمادیغی خبرلری فرق وتمییزده باب بلاغت آمیزدر مؤلف الکتاب امام جلالتمآب دیرکه مسلمین دار الحربه
داخلین اولوب مقدما دار الحربده بولنان برمسلم مستأمن یاخود مسلم اسیرك یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایلین برمسلمك یدنده بعض رجال ونسایه واصلین اولدقلرنده اول مسلم بونلر بنم عبید وجواریلرمدر اهل حربدن
اشترا قیلدم دیو دعوایه شروع ایدوب مسلمین ایچون دخی قول مجردندن غیری وجهله طریق معرفت
مسدود ومقطوع اولسه نظر اولنور اکر اول رجال ونسا اول مسلمی تصدیق ایدرلرسه جمله سی آنك رقیقلری
قیلنورلر زیرا ایمانله امان البته استیمانله اماندن اعلی اولوب امام المسلمین برحصنی محاصره ایدوب ایچندن

برمشرکه نفس ومالی اوزره اعطاء امان ایلدکدن صکره مسلمین اول حصنی فتح ایتدکده اول مشرکك اشبو
رجال ونسا بنم عبید وجواریلرمدر دیوب آنلر دخی تصدیق ایتدکلرنده رقیقلری قیلنوب جمله سی
حقنده امانه نائل قیلنور ایکن مسلم مزبور نائل قیلنمق بطریق الاولی در بو بابده معنای فقهی اولدرکه
اول رجال ونسا آنی تصدیق ایلدکلرنده اوزرلرنده ثبوت یدی ظاهر وآشکار اولور زیرا عبد
وامه اوزره ثبوت یدك اکثری همان ذی الیده خدمت اوزره حضورنده بولنوب ثبوت یدینی اقرار ایتمکله
استقرار ایدر ومعنای معهود مانحن فیهده موجود اولمغله آنلر اول مسلمك یدنده حاصل اولمش اولوب ثبوت
ید دخی دلیل ملك اولمغله ملکنده دخی داخل اولمش اولورلر وملك مسلم سبی واستغنامدن سالمدر واکر
آنی تکذیب ایدرلرسه جمله سی فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر زیرا دعواسنی انکار ایتدکلرنده اوزرلرنده عدم
ثبوت یدی آشکار اولوب دعواسی اوزره دلیل آخری دخی بولنمادیغندن تصدیقه سزاوار اولماز بو تقدیر اوزره
اول رجال ونسا احرار اهل حرب اولوب اماندن دخی عاری اولملریله اوزرلرینه سبی مسلمین جاری قیلنور
ومسلم مرقوم آنلردن قطعا حصه دار اولمیوب همان خمسلری اخراج وباقیلری سائر غانمینه سهام غنیمت اوزره
تقسیمه ابتدار اولنور زیرا باب الشرکة فی الغنیمة اثناسنده وغیریده بیان ایلدیك که مسلم مستأمن ومسلم اسیر
ودار الحربده قبول اسلام ایلین کمسنه عسکر مسلمینه لاحق اولدقده لحوقندن اقدم اصابت ایلدکلری غنائمدن
برشیئه مستحق اولمازلر مکر لحوقندن صکره مسلمین مبتلای قتال اولوب لاحق مزبور اول غنائمدن دفع
اعدا ایچون اقتتال ایلمش اولابده جمیع مصابلرنده شرکتله مرفه البال قیلنور واکر آنی بعضیلری تصدیق
وبعضیلری تکذیب ایدرلرسه تصدیق ایدنلر اکا رقیق اولوب تکذیب ایدنلر فیء مسلمینده ترتیب اولنورلر
زیرا بعض البته کله قیاس اولنوب تصدیق کلده جمله سی اکا رقیق وتکذیب کلده جمله سی فیئده ترتیب قیلنمغله
تصدیق بعض وتکذیب بعضده هر فرقه اصل مقیس علیه اوزره رد اولنمق تصویب اولنور کذلك مسلم
مرقومك یدنده دراهم ودنانیر وثیاب وبقر مثللو بعض اموال بولنوب بونلر بنمدر بودیارده مثلا تجارتله کسب
ایلدم دیو بسط مقال ایلسه ینه قول آنك قولی اولمغله اکا ایصال اولنور زیرا قریبا شرح اولندیغی اوزره
امان ویریلن حربینك بعض اموال اوزره ثبوت یدی ثبوت ملکی اوزره دلیل معتبر ایکن مسلمده معتبر اولمق
بطریق الاولی مقرردر لکن یدنده بولنمایوب یاخود یدنده بولنوب بولنمادیغی معلوم اولمیان دراهم ودنانیر ورجال ونسا
مثللو نسنه لرده بونلر بنمدر دیو ادعا ایلسه اولابده رجال ونسا آنی تصدیق ایتسهلر دخی کلامنه اصغا اولنموب جمله سی
فیء غانمینه ایفا اولنور زیرا مسلمین اول ماله ظفر بولوب بحسب الظاهر غنیمت اولمق مقرر اولدقدن صکره مدعینك
دعواسی بلادلیل معتبر اولماز بوصورتده مال مزبور کندو ملکی اولدیغی اوزره یاخود یوم فتح حصنده اول مالده
ثبوت یدی اوزره یاخود ایچنده بولندیغی منزل کندو منزلی اولدیغی اوزره اقامت بینه ایدرسه بینه سی قبول
اولنوب جمیعا اکا مردود وموصول قیلنور زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبی اولوب اموال مزبوره یدنده ایدوکی
معاینه اولنوب ورجال ونسا دخی یدنده معاینه اولندقدن صکره آنی تصدیق ایلدکلرنده قول آنك قولی قیلنوب
اموال مرقومه اکا تسلیم اولندیغی کبی بینه ایله ثبوتنده دخی وجه مذکور اوزره تنظیم اولنور لکن جواب مذکور مسلم
مستأمن ومسلم اسیر حقلرنده علی قول الجمیع مستقیم ومحققدر کذلك دار الحربده قبول اسلام ایلین حربی
حقنده دخی شاهدلری اول امواله یوم فتح حصنده ثبوت یدی اوزره شهادت ایلدکلرنده ینه علی قول الجمیع
مستقیم ومحققدر اما شاهدلری ملکی اوزره شهادت ایلدکلرنده اکرچه قول محمد رحمه الله تعالی اوزره ینه
اکا تسلیم اولنوب غنیمتده ادخال اولنماز لکن قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره غنیمته تسلیم اولنوب
اکا ایصال اولنماز زیرا مذهب ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اولدرکه دار الحربده قبول اسلام ایلین حربینك
ملکی کندو یدنده بولنمایوب بلکه اهل حربدن برمشرکك یدنده بولندیغی معلوم یاخود کندو یدنده بولندیغی
غیر معلوم اولدقده فیئده ادخالی مجوز ومدر ومذهب محمد رحمه الله تعالی اولدرکه مال مزبور مال حربی مستأمنله
همحال اولمغله فیئده ادخالنه مجال اولماز ومانحن فیهده ملکی ایدوکی بینه ایله معلوم ایسه ده یدنده بولندیغی غیر معلوم
اولمغله عند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه فیئده دخولی وعند محمد رحمه الله تعالی عدم دخولی مجوز اولدیغندن
جواب مرقوم علی قول محمد مستقیم وعلی قول ابی حنیفه غیر مستقیم ایدوکی امر محسوسدر واکر اصل مسئله ده
شاهدلر اشبو رجال ونسا مسلم مزبورك رقیقلریدر دیو شهادت ایتیوب انجق یوم فتح حصنده یدنده یاخود
منزلنده ایدیلر دیو شهادت ایتدکلرنده اول رجال ونسا دخی رقیقلری اولدقلرینی انکار ایله دعوای حریت ایلسهلر

شهادت مزبوره اكتفا اولميوب جمله سى غنيمت قيلنورلر زيرا شهادت مزبوره انجق اوزرلرنده ثبوت يدينى
اثبات ايلمشدر و بنى آدم اوزره ثبوت يد مملوكيتنه دلالت ايتميوب بلكه مملوكيتى ثابت اولدقدن صكره ملك ذى اليده
دلالت ايدر زيرا مؤلف كبير المقادير كتاب الجامع الصغيرده ذكر وتقرير ايلديكه بركمسنه نك يدنده بر رجل بالغ
ياخود نفسندن تعبيره قادر بر صبى بولنوب اول كمسنه بو بنم عبدمدر ديو دعوى ايلدكده اول صبى ياخود رجل
بالغ انكار ايله بن حر الاصلم ديو ادعا ايلسه قول معتبر مدعى حريتك قولى ايدوكى مقرردر اما عبد ايدوكنى اقرار ايدوب
انجق بن بو ذى اليدك عبدى دكلم بلكه فلانك عبديم ديو انكار ومقرله اولان فلان دخى عبدمدر ديو دعوايه ابتدار
ايتمش اولسه قول قول ذى اليد قيلنمق آشكاردر وقول مذكورك عقبنده بر اصل كلى ترتيب ايلديكه يد غيرده رؤيت
ايلديكك هر نسنه ده اول غير ايچون اول نسنه ده ملكه شهادت سكا جائز و واسعدر انجق عبد وامه ده مجرد
ثبوت يدى رؤيتله ملك اوزره شهادت غير مشروعدر پس بو تحقيق مشروحله بنى آدمده ثبوت يد دليل ملك اولمديغى
كسب وضوح ايلدكده ما نحن فيهده دخى قول معتبر اول رجال ونسانك قول حريتلرى قيلنمق ظاهر وفئ مسلمينده
ادخاللرى امر باهردر بنه ديركه مسئلهٔ مزبوره ده انجق شهادت عدول مسلمين قبول اولنوركه شهادت مرقومه
مسلمين اوزره حق استغنا ملرين ابطال ايتمكله شهادت عدول مسلميندن غيريسى درجهٔ قبوله موصول قيلنماز
كذلك مسئلهٔ مفروضه ده دار الحربده بر ذمى مستأمن ياخود ذمى اسير بولنوب بعض اموالده مسلم مذكورك دعواسى كبى
ادعا ايلسه اول دخى منزلهٔ مسلمه تنزيل اولنوب جميع تفاصيل محرره آنده دخى اجرا اولنور زيرا مال ذمى مال مسلم كبى
استغنامدن معصوم اولوب مسلم تصديق اولنان موضعده ذمى دخى تصديق اولنوب مسلم تصديق اولنميان موضعده
ذمى دخى تصديق اولنمامغله مسلم وذميده جواب مسئله مساوات اوزره تحقيق اولنور واكر مسلمين دار الحربده بر مسلم
ياخود ذمينك يانندهٔ بر امرأهٔ حربيه بولوب سؤال ايتدكلرنده اول مسلم وذمى بنم عورتمدر دار الحربده آنى تزوج ايلدم
ديو كشف حال وعورت دخى آنى تصديقه استعجال ايلسه آنك عورتى قيلنمق لازمهٔ حالدن اولوركه نكاح تصادق
طرفينله ثابت اولوب بونلردن دخى تصادق متحقق ومتثبت اولمشدر اما امرأهٔ مزبوره صورت تكذيبنده فيئده ادخال
اولنديغى كبى تصديقنده دخى ادخال اولنوركه مسلم وذمينك آنى تزوجى ظاهر ونمايان اولدقده عورتك سبيدن
خلاصه مجالى يوغيكن بو مثللو خفى و پنهان اولدقده مجالى بطريق الاولى محالدر بنه ديركه مسلمك اول عورتى
تزوجى اماندن اعتبار اولنمازكه تزوجى دار الحربده واقع اولوب اول حينده تصريح امان ايتمش اولسه مسلمين
اوزره امانى نافذ دكل ايكن مجرد تزوجى اماندن اعتبار اولنمامق بطريق الاولى بديداردر بو صورتده اول عورتك
يانندهٔ اولاد صغارى بولنوب اول مسلم وذمى بونلر بو عورتدن بنم اولادمدر ديوب عورت دخى آنى تصديق ايلسه
صغار مزبورين اولاد احرارى قيلنوب اسلام وذمتده بابالرينك حالنه تطبيق اولنورلر زيرا صغار مزبورين يد
صورتنده ايكن عورت اول مسلم وذمى بى تصديق ايلدكده يد زوج عورتك نفسنده واولادنده ثابت اولور و يد
زوج ثابت اولدقده يدنده بولنان صغارده قول آنك قولى قيلنمق متثبت اولور وزوج مزبور حر مسلم ياذمى
وزوجه دخى حربيه ايسه ده وقت استيلاء مسلمينه دكين حره اولوب ابوين حريندن متولد اولان ولد البته حريت
اوزره متولد اولوب حريت اوزره متولد اولدقدن صكره البته تبعا للاب حر مسلم ياخود حر ذمى قيلنملرى متأكد
اولور پس صغار مرقومين احرار مسلمين ياخود احرار ذميين اولدقلرى متعين اولدقده سبى واسترقاقلرى بر وجهله
ممكن اولماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده امرأهٔ مزبوره حامل ايسه بو تقدير اوزره عورت بطننده بولنان ولد ايله فئ
غانمينده داخل قيلنور زيرا بطننده بولنان ولد اجزاسندن بر جزء متصل اولوب فصل وتفريقلرى انجق مقراضله
قابل اولمغله عورت غنيمته داخله اولدقده جزئى اولان ولدى دخى داخل قيلنور لكن بونده دخى اسلام وذمتده
باباسنه تابع اولوركه ولد من جهة الدين خير الابوينه متابعدر واسلام وذمتده بو مثللو متابعت مانع سبى واسترقاق
اولمامغله فئ غانمينه الحاق اولنور واكر مسلمين دار الحربده بر عورتى اولاد صغارى ايله معا بر مسلم وذمينك يدنده
بولوب ياخود مقدما يدنده ايدوكى معلوملرى اولدقدن صكره اول مسلم وذمى اشبو عورت بنم عورتمدر و بونلر
دخى اولادمدر بود دعوايه دركار اولوب عورت دخى بونلر بنم اولادمدر آنك اولادى دكللردر و بن آنك
عورتى دكلم ديو تكذيب وانكار ايلسه بو مثللو تكاذب ايله ثبوت نكاحلرى آشكار اولماز واولابده موجب قياس
صغار مرقومين عورتله معا فيئده ادخال اولنمقدر وموجب استحسان عورت فيئده ادخال اولنوب اولادى حريت
اوزره مسلم وذمى يه ايصال اولنمقدر وجه قياس اولدركه اولاد اول عورتك يدنده وحجرنده ايكن نكاحلرى
ثابت اولمامغله عورتك يدنده بولنان اولاد اوزره ثبوت يد مدعى بديدار اولماز و يدنده بولنميان اولادده دعواى

ولادت

ولادت تصديقه سزاوار اولماز ووجه استحسان اولدركه عورت يد مدعيده بولنديغى معلوم اولمق اولادى
دخى يد مدعيده بولنمغى موجبدر واولاد يد مدعيده بولنمق اولادك نسب وحريتلرنده قول قول مدعى قيلنمغى
مستوجبدر وامر حريت وسعت وسهولت اوزره بنا اولنمغله عورتك اولابده تكذيبنه اعتنا اولنماز كورمزميسنكه
تجارتده مأذون اولان عبدك يدنده بر صبى صغير بولنوب عبد دخى بو صبى بنم عبدم ووالدم دكلدر بلكه لقيطدركه
بن آنى اخذ والتقاط ايلدم ديو ادعا قيلسه قولى قبول اولنوب عبد مزبور تحرير واعتاقه مالك دكل ايكن اول
صبى حريت اوزره ابقا اولنور و بو معنى وسعت امر حريته دليل معتنىدر واكر صورت مفروضه ده بو امه بنم
ام ولدمدر بونلر دخى بنم آندن متولد اولادمدر ديو دعوى عورت دخى انكار ايلسه بنه عورت فئ مسلمين قيلنمق
دركاردركه بيان مشروح اوزره بنى آدمده ثبوت يد دليل رق اولمديغى آشكاردر كورمزميسنكه بو عورت بنم
امهٔ قنه مدر ديو دعوى ايدوب عورت دخى ادعاء حريتله انكار رق ايلسه قول عورتك قولى قيلنوب فيئده
ادخالى متحقق اولور پس ام ولد اولديغنى انكارده دخى بويله در اما اولادى استحسان مشروح اوزره البته
احرار قيلنوب بابالرى يدنده برقرار قيلنورلر زيرا اول امه ده ثبوت يدى معلوم اولمغله يد امه ده بولنان اولادده
دخى ثبوت يدى معلوم واول اولادده قول آنك قولى قيلنمق مجزومدر لكن اول امه ام ولدى اولمقده آنى تصديق
ايدرسه اولابده قول قول مسلم وذمى اولمغله عورت فئ اولمامق اوزره حريت اولادى دخى تحقيق اولنور زيرا
اوزرنده ثبوت يدى ظاهر اولدقدن صكره امهٔ قنه اولديغنى تصديق ايلدكده قول قول ذى اليد اولوب عورت
فئ اولمامق مقرر ايكن ام ولد اولديغنى تصديق ايلدكده فئ اولمديغى بطريق الاولى اوضح واظهردر
واكر مسلمين اول امه بى يدنده بولميوب ومقدما يدنده اولوب اولمديغى معلوملرى دخى دكل ايكن اول مسلم وذمى
اشبو امه بنم زوجهم ياخود ام ولدمدر ويدنده بولنان اولادى بنم اولادمدر ديو دعوى ايلسه نظر اولنور اكر امهٔ
مرقومه آنى اقرار ايدرسه اولادك آندن نسبلرى بهرحال ثابت اولمغله احرار قيلنورلر زيرا اولاد البته ثبوت
نسبه محتاجين اولملريله نسبلرى ذى اليد اولان امه نك اقراريله ثابت اولور و بعد الثبوت اولاد تبعا للاب مسلمين
يا اهل ذمت اولملريله آنلرده سبى واسترقاق متثبت اولماز اما عورت صورت نكاحده فئ مسلمينه الحاق اولنوركه
نكاحى ظاهر ومعاين اولدقده مانع استرقاق دكل ايكن بونده بطريق الاولى مانع استرقاق اولماز وصورت امومت
ولدده بطريق الاستحسان فيئده عدم ادخاله احسان اولنوركه نسب ولد ثابت اولدقده بالتبع امومت ولد دخى
ثابت اولمغله ام ولد سبى واسترقاق اولنميه جغى نماياندر واكر امهٔ مرقومه آنى انكار ايدرسه جمله اولاديله فيئده ادخال
اولنوب مسلم وذمى دعواسنده تصديقه سزاوار اولمازكه عورتده واولادنده يد ظاهره سى اولميوب ذات اليد
اولان عورت دخى آنى تكذيب ايدر ايكن دعواى مذكوره دار اسلامده واقع اولسه بلا دليل قبولنه اجتسار
اولنمامغله ما نحن فيهده دخى اجتسار اولنماز مگر مدعاسى اوزره اقامت بينه يه ابتدار ايلميه اولابده ثابت بالبينه
ثابت بالمعاينه كبى اولمغله صورت نكاحده عورت فئ اولوب صورت امومت ولدده ام ولد اولمقده برقرار
واولادى على كل حال احرار قيلنور لكن بينهٔ مرقومه بى انجق اول امه يوم استيلاء مسلمينده يدنده ومنزلنده
بولنديغى اوزره اقامت ايتمش ايسه اولابده جواب مسئله امهٔ مرقومه يدنده بولنديغى بلا بينهٔ معلوم اولمق
مسئله سنه موافقت اوزره اولوب عورت آنى تصديق ايدرسه عورت صورت امومت ولدده ام ولدى اولوب
يدنده ابقا وصورت زوجيتده فئ مسلمينه القا اولنور وتكذيب ايدرسه صورت زوجيت كبى صورت امومت ولدده
دخى فئ مسلمينه القا اولنوركه بنى آدم اوزره ثبوت يد مقرون انكار اولدقده دليل رق اولمديغى افاده وايفا اولنمشدر
واولادى على كل حال احرار قيلنوب اول مسلم وذمى يه تسليم وايصال اولنور بنه ديركه اكر مسلم مذكورك يدنده
بر رجل كبير ياخود امرأهٔ كبيره بولنوب بو بنم عبدم ياخود جاريه مدر دار اسلامدن كتوردم ديو دعوى ايتدكده
اول رجل وامرأه دخى تصديق ايلسه قول مذكورى قبول وتحقيق اولنور زيرا بونلرى دار الحربده اشترا قيلدم
ديوب آنلر دخى تصديق ايلدكلرنده قولى قبول اولنور ايكن بونده بطريق الاولى مقبولدر وذمى دخى حكم
مذكورده مسلم ايله مستويدركه ذمى عصمت مالنده البته مسلم ايله مساويدر كذلك اول مسلم وذميدن برينك
يدنده بر امرأهٔ كبيره بولنوب اشبو عورت بنم زوجه مدر دار اسلامدن برابر كتوردم ديوب عورت دخى آنى
تصديق ايلسه بو قولى دخى تصديقله تحقيق اولنوب مسلمين ايچون اول عورت اوزره استيلا لايق وحقيق اولماز
زيرا اقرار رجل وعورت نسنه ده معتبر يعنى شو بنم عورتمدر و بابامدر واوغلمدر ومولاى عتاقه مدر ديدكده
قبول اقرارى مقرردر پس ما نحن فيهده دخى عورتمدر ديو اقرارى نافذ اولمغله عند التصادق ثبوت نكاحلرى

آشكار اولوب بعد ثبوت النكاح عورت مشركه ايسه ده في الحقيقه عورتى ايدوكى معلوم اولدقده تبعا للزوج
حريت اوزره ابقا اولنديغى كبى بو بابده دخى ابقايه سزا وار اولور كذلك مذكور يندن برينك يانده برامرأۀ
كبيره بولنوب بنم قزمدر ياخود قزقرنداشمدر ياخود انامدر يا عمه مدر ياخود ذات رحم محرممدر ديوب
عورت دخى تصديق ايلدكده ينه استيلاء مسلميندن سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور اما قزمدر ديدكده
وجه مسئله اولدركه اقرار بنوت تقرير مشروح اوزره اثبات نسبده عامل اولمغله اقرارى معروفة النسب قزى
اولمق منزلنه نازل قيلنور اما ذوات رحم محرممدر ديدكده اگرچه دعواى مذكوره دار اسلامده واقع اولسه
آنكه ادعا ايلديكى قرابت اصلا ثابته اولمازايكن دار الحربده واقع اولدقده عدم ثبوتى بطريق الاولى در
لكن استيلاء مسلميندن سلامت اوزره تحقيق حريتلرينك وجهى اولدركه برحربى نفس ومالى اوزره استيمانله
دار اسلامه كلوب يانده بعض نسا بولنمغله بونلر بنم امهات واخوات وعمات وخالاتمدر ديسه قولى قبول
اولنوب اكانتا بعتله امانده ادخال اولنورلركه نساء مرقومه نك دار اسلامه خروجلرى انجق محرملرى ايله
واقع اولمق ظاهر حاللريدر كذلك مسلم وذمينك نساء مرقومه حقلرنده اقرارلرى دار الحربده دخى قبول اولنوب
دار الحربه خروجلرنده اكا تابعه قيلنورلركه ظاهر حاللرى نساء مرقومه دار الحربه بانفسهن خارجه اولميوب
بلكه محرملرينه متابعه اولمقدر كذلك مذكوريندن برينك يانده بولنان بررجل كبير ايچون اوغلمدر ديوب
ياخود برشيخ كبير ايچون بابامدر ديدكده اول دخى تصديق ايلسه ينه سلامت اوزره حريتى تحقيق اولنور زيرا
وجه مشروح اوزره ابوت وبنوتله اقرار رجل دار اسلامده معتبر وبعد التصادق ثبوت نسب مقرر اولديغى كبى
دار الحربده دخى معتبر ومقرردر وبعد ثبوت النسب بالتبع حريته مظهر اولوب ظاهر النسب اولدقده سبى
واسترقاقى متصور اولمديغى كبى بونده دخى غير متصوردر اكن قرنداشمدر يا عمدر ياخالمدر ياخود مسلميندن
بركيمسه در بنمله معا دار الحربه داخل اولمشدر ياخود يانده بولنان امرأۀ كبيره ايچون مسلماندن ياخود ذميادن
برعورتدر بنمله معا داخله اولمشدر ديسه نظر اولنور اگر مدعى مسلم ايسه بعد التصادق جمله سنده تصديق
اولنوب اول رجل وامرأه حريتله سالم قيلنور واگر مدعى ذمى ايسه تصادق ايتسهلر دخى عدم تصديقى
امرجزميدركه ذمى بعض رجالله معا امانله دار الحربه دخولى معروف ايكن مسلمين دار الحربده آنلره واصل
اولدقده بونلر بنم اخوه واعمامدر ديوب تصادق ايلدكلرنده حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا تابع
قيلنمادقلرى كبى معا دخوللرى معروف اولمدقده دخى حقلرنده قولى قبول اولنميوب امانده اكا متابع قيلنمازلر
كذلك حقلرنده معناى مذكور اوزره شهادتى دخى قبول اولنمازكه شهادت مذكوره امر دينده واقع اولمغله
ذميدن غير مقبوله دركورمزميسنكه ذمى نجاست مياهله اخبار ايلدكده خبرينه اعتبار اولنماز پس ما نحن فيه
دخى آنك كبيدر اما مسلمك مثلا بوكيمسنه عمدر ياخود مسلميندن بركيمسنه دركه بنمله معا داخل اولمشدر
قولى امور ديندن برامرده شهادته محمولدر وامر دينده شهادت مسلم واحد حجت اولمغله قبول اولنور لكن ذمينك
يانده بولنان كسنه ده اسلامه مخصوص اولان لباس وهيئت وسائر علامت بولنوب ادعاء اسلام دخى ايدرسه
فيئده ادخال اولنميوب تصديق دعواسى التزام اولنور زيرا بو مثللو كسنه ادعاء اسلام ايدوب قلوب مسلمينده
دخى صدق مقالى ظاهر اولدقده قول مجردى مقبول ايكن قول ذمى دخى اكا ضم اولندقده بطريق الاولى
قبول اولنور ينه ديركه اگر ذمينك يانده بولنان كسنه دعواى اسلام ايتميوب انجق دعواى ذمت ايتمكله ذمى
آنى تصديق ايلسه اول دعوى وتصديقلرى قبوله لايق وحقيق اولمازكه بيان مشروح اوزره قول ذمى عدل
ايسه ده امور دينده تنفيذ وتحقيق اولنمازمگر اول كسنه ده اهل حربك لباس وهيئتلرينه مغاير لباس وهيئت
اولوب اولوجهله اهل حربدن اولمديغى واضح ياخود وجه آخر ايله اهل ذمتدن ايدوكى قلوب مسلمينده
ظن غالب اوزره متضح اوله اولبابده فيئده ادخال اولنميوب همان تخليۀ سبيل ايله ارسال اولنور زيرا قريبا بيان
ايلديك امر مذكور امور ديندندر وامور دينده علامت وتحرى برله حكم ايلمك دخى احكام مسلميندندر وبو بابده عبد
مسلم عدلك دخى شهادتى قبول اولنوركه عبد مزبورك قولى رؤيت هلال رمضانده وروايت اخبار واحاديثده
قبول اولنديغى كبى سائر امور دينده دخى مقبولدر كذلك رجل مسلم عدل واحد بعض اسراء اهل حرب ايچون
في الاصل حربى ايدى صكره قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايدوب اول حربى اوزره سيماى مسلمين يوغيسه ده
دعواى اسلامه مبادرت ايتمش اولسه قبل القسمة والبيع شهادتى قبول وتخليۀ سبيل اولنور اما بعد القسمة
والبيع قبول اولنميوب يد مالكده ابقاسى تسجيل اولنور زيرا صورت اولى ده شهادتى امر دينى اوزره قائمه اولمغله

مطلب تفصيل مايصدق فيه المسلم اوالذمى العدل اوغير العدل

قبوله سزا كوريلوب صورت ثانيه ده ابطال ملك اوزره قائمه اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه قبولى نادر واول
كسنه كه دار الحربده بولنوب حقيقت اسلامى غير معلوم ايسه ده اوزرنده سيماى مسلمين اوله البته مسلم معروف
وذمى معروف يدنده بولنان اموال ورقيقنده نه وجهله تصديق اولنورسه اول كسنه دخى اولوجهله تصديق
اولنوركه بسبب السيما اسلامى ايله حكم اولندقده حكم مسلم معروف آنده تحقيق اولنور كورمزميسنكه مسلم
معروف كبى اول كسنه اوزره اجراء سبى اولنميوب بعد الموت صلوة جنازه سى دخى ادا اولنور وهر ماده ده كه ذمى
معروف عدل تصديق اولنه آنده مسلم معروف غير عدل ايسه ده تصديق اولنور زيرا ذمى عدل ايسه ده مسلم
غير عدلدن اعلى دكلدر كورمزميسنكه نجاست مياهده قول مسلم فاسق قبول اولنماديغى كبى قول ذمى عدل
دخى غير مقبولدر بناء عليه ذمى عدل تصديق اولنان موضعده مسلم غير عدل تصديق اولنمق اولى در وهر
ماده ده كه مسلم غير عدل تصديق اولنميه آنده ذمى عدل اولسه دخى تصديق اولنماز مثلا مسلم فاسق شو اسير
حربى قبل الاسر قبول اسلام ايلدى ديو شهادت ايلدكده تصديق اولنماديغى كبى آنده ذمى عدل دخى
تصديق اولنماز زيرا مسلم فاسق ذمى عدلدن اعلى ايكن شهادت مرقومه سى قبول اولنمادقده قول ذمى بطريق
الاولى قبول اولنماز واگر مسلمين بعض حصون اهل حربى فتح ايدوب ايچنده بولنان مسلم مستأمن يا مسلم اسيرك
ياخود اهل حصندن ايكن قبول اسلام ايلمش برشخصك يدنده مشركيندن بعض رجال ونسا بولنمغله بونلر
بنم بنين وبنات وعمات وخالاتمدر آنلرى دار الحربده بولدم دبو بسط مقال ايلسه جمله سى فيئده ادخال اولنوب
اول مسلم آنلرى نفسنه ضم ايلمك آنلرى امانه ايصال ايلمز زيرا آنلر اسلامده اول مسلمه تابعين واسلامى ايله مسلمين
اولميوب همان اهل حرب بى امان اولمق اوزره قالمشلردر زيرا آنلر ايچون ثبوت امانه اول مسلم آنلرى نفسنه ضم
ايتمكدن غيرى سبب يوقدر حال آنكه آنلر ايچون تصريح امان ايلسه مسلمين اوزره امانى معتبر اولماز ايكن
مجرد آنلرى نفسنه ضمى آنلر ايچون مسلمين اوزره موجب امان اولميه جغى اولى واظهردر اما مسلم مزبورك يدنده
ولد صغيرى بولندقده آنك اسلامى ايله مسلم اولمغله البته سبيدن سالم قيلنور وذمى دخى ولد صغيرى حقنده
حكم مسلمه ملحقدر زيرا نفسنه ضم ايله ولدى اكا تابع اولوب اسلام وذمت والده دخى بالتبع واقع اولمغله سبى
واسترقاقى واسع كوريلمز واگر مسلم مزبور بن بونلرى اياى اهل حربده اسير اولمشلر ايكن بولدم بونلر مسلميندر
ديوب انجق اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنماسه نظر اولنور اگر مسلم مزبورك حر وكرك عبد همان عدل
ايسه تصديق اولنور واگر غير عدل ايسه ياخود اول مدعى ذمى عدل ايسه قطعا تصديق اولنماز اما بن
بونلرى دار اسلامدن كتوردم ديو دعواسى بشقه دركه آنده هم مسلم فاسق وهم ذمى البته تصديق اولنور فرق
مسئلتين اولدركه مسئلۀ اولاده بن بونلرى ايادى مشركينده اسير اولمشلر ايكن بولدم ديمكله اهل حرب آنلرى
عبيد واما قيلوب اهل حربه تابعين اولدقلرين اقرار ايتمش اولور بعده بونلر مسلميندر ديمكله دخى آنلر ايچون
اهل دار اسلامدن اولدقلرينه شهادت ايتمش اولور وبو شهادتى بحسب المعنى بونلر اهل حرب ايديلر قبل الاسر
قبول اسلام ايلديلر ديو شهادتى كبى امر دينى اوزره شهادت اولمغله مسلم عدلدن قبول اولنوب فاسقدن وذميدن
قبول اولنماز ومعناى مرقوم مسئلۀ ثانيه ده معدوم اولمغله قريبا بيان اولنديغى اوزره فاسقدن وذميدن قبولى
مجزومدر اما مسلم وذمينك يدنده بولنان اولاد صغارى اولوب ياخود اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنان كيمسنه لر
اولدقده يدنده بولنان اولاد صغارى اسلام وذمتده اكا تابعين اولوب اوزرلرنده سيماى مسلمين بولنانلر دخى حكم سيما
اوزره احرار قيلنورلر وآنلرك فيئده عدم ادخاللرى وجه مذكور اوزره مبنيدر بوقسه فاسق وذمينك قبول
قولندن ناشى دكلدر واگر مسلمين برجماعت اسير ايدوب آنلرده اسلاملرينه دلالت ايده جك لباس وخضاب
لحيه وقرأت قرآن كبى هيچ علامت يوغيكن دعواى اسلام ايتملريله يانلرنده بولنان اهل حرب ياخود اهل
ذمتدن يا اهل حرب مستأمنيندن برطائفه قبل الاسر اسلاملرينه شهادت ايلسه لر ياخود اهل حرب امام
المسلمينه نامه يازوب اسلاملرين اشاعت ايلسه لر هيچ برى قبول اولنميوب همان فيئده ادخاللرينه مسارعت
اولنور زيرا مذكورينك امر دينى اوزره وابطال حق مسلمين اوزره شهادتلرى غير مقبوله در لكن اسلاملرى عوام
اهل حربك شهادتلريله معروف ومشهور اولوب قلوب مسلمينده صدق مقاللرى مشهود اولورسه جماعت
مرقومه احرار قيلنوب تخليۀ سبيللرينه ابتدار اولنور زيرا خبر عوامله شهرت افادۀ علمده سيما وعلامتدن
اظهردركه سيماده تخلف ممكن ايكن عوامك كذب اوزره تواطئلرى غير متصوردر وسيماى مسلمين اسلامله
حكمى موجب اولدقده شهرت اسلام بطريق الاولى مستوجب اولور كورمزميسنكه برمسلم عربى مسلميندن

مطلب الشهادة على النسب بالاشتهار

برقومك ميانلرينه نازل اولوب بن فلان بن فلان الفلانى يم ديو اخبار ايلدكده اول قومدن برفرد ايچون آنك قول
مجرديله نسبى اوزره شهادت ايلمك سزا وار اولماز اما اهل ذمتدن برطائفه اول مسلمى بيلوب اهل محله سنه
اخبار ايتملريله ميان اهل محله ده معروف ومشهور و درونلرنده صدق خبرلرى واقع اولسه بو مثللو خبر
اهل ذمتله حاصل اولان اشتهار ايله اهل محله ايچون اول نسب اوزره شهادت ايلمك جائز و واسع كوريلور
پس اسلاملرى دخى قول مشركينله مشتهر اولدقده اسلاملريله حكم اولنمق متقرردر واكر مسلمين
اهل حربدن برقومى اسير ايدوب هيچ دعواى اسلام ايتمشلر ايكن ياخود دعوى ايدوب اوزرلرنده سيماى اسلام
وذمت بولنمامغله دعوالرى تصديق اولنمامشيكن دار اسلامه خروجلرندن صكره قبل القسمة والبيع برمسلم عدل
آنلردن بعضيلرى حقنده بو مسلمدر ياذميدر ديو شهادت ايلسه قبول اولنوب تخلية سبيللرينه مبادرت
اولنور زيرا دار اسلامه اخراجلرى آنلرده شخص معينك تملكنه بادى اولميوب ومقدما جماعت مسلمين ايچون
آنلرده ثابت اولان حق عامك تأكدينه دخى مؤدى اولمامغله اسلاملرى اوزره واقع اولان شهادتك دار اسلامده
وقوعى دار الحربده وقوعنه مساوى اولديغندن قبولده دخى متساوى اولورلر اما شهادت مزبوره بعد القسمة
والبيع واقع اولدقده قبولى جائز وواسع كوريلمز زيرا قسمت وبيعله شخص معينك ملك مخصوصى اولمغله
نصاب شهادت بولنمادقجه ابطال ملك اولنمامق امر منصوصدر ومسئلهٔ مذكوره اشبو بابه متصل اولان
باب متقدمده بو موضعه مخالفت اوزره تقرير اولنوب بز دخى اولبابده بعض فقهانك اجمال وتفسيره حمله توفيقن
وامام ابو بكر الاعمش رحمه الله تعالى دن حكم مرقومده اختلاف روايتين متحقق ايدوكنى نقلله تحقيقن
ذكر وتحرير ايلشيديك بوندن صكره بيلمك كركدر كه بعد القسمة والبيع اسير مرقومك قبل الاسر اسلامى اوزره
شهادت شهودده نصاب شرعى موجود ومشهود اولدقده البته بيع وقسمت باطل ومردود قيلنور زيرا تقدير
مذكور اوزره بيع وقسمت حر اوزره واقع اولمغله بطلانى ظاهر وساطعدر بو صورتده غانمين بالجمله متفرقين اولمريله
استيناف قسمت متعذر اولسه بيت المالدن صاحب سهمه اول اسيرك قيمتى ياخود مشترى يه ثمنى اعطا اولنمق
متقرردر كه صاحب سهمك سهمى ومشترينك مشترا سنده استحقاق شرعى ظاهر اولمشدر وبيلمك كركدر كه
شهادت مرقومه معتاده مسلمين اوزره قائمه اولمغله مشترى ذمى دخى اولسه اسلام اسير اوزره شهادت اهل ذمت
قبول اولنماز كورمز ميسنكه قبول اولندقده مشترى ثمنله بيت مال المسلمينه رجوع ايده جكدر واكر مسلمين اهل حربدن
بركسنه يى اخذ ايلدكلرنده اول كسنه بن قبل الاسر هنوز حصنمده ايكن فلان مسلم بكا اعطاء امان ايتمشيدى
ديو دعوايه ابتدار ايدوب سؤال اولندقده اول مسلم دخى اعطاء امانى اقرار ايلسه هيچ برى تصديقه سزا وار اولماز
مكر كه بشقه ايكى مسلم شهادت ايدوب صدقنى اظهار ايده لر زيرا اعطاء امان ايلين مسلمك شهادتى فعل نفسى اولان
عقد امان اوزره واقعه اولمغله ردى ظاهر و بعده حربينك دعواى مجرده سى تصديق اولنمامق امر باهردر
وبو بابده اعطاء امان ايلين مسلمدن غير مسلم واحد امان اوزره شهادت ايلسه قبول اولنمايوب انجق قبل الاسر
اسلامى اوزره مسلم واحد شهادت ايلسه وجه مشروح اوزره قبوله موصول قيلنور فرق مسئلتين اولدر كه
اعطاء امانله حربى حربيتدن خارج اولميوب ينه حربى واهل داردن ايدوكى معلوم وحقنده مانع سبى اولان
امان عارض دخى مشرف زوال اولمغله فى حكم المعدوم مدر واولوجهله آنده سبب رق قائم ايكن دعواى
امانى حكم سبب رقه مبطل ومانع اولمغله نصاب شهادت بولنمادقجه منع وابطالى ممتنع اولور اما اسلامله حربى
حربيتدن خارج اولمغله حربى دعواى اسلام ايلدكده سبب رق اولان حربيتى انكار ايتمش اولوب مسلمك
دخى اكا شهادتى امور دينيدن برامر اوزره شهادت ايدوكى آشكار اولور وامر دينده قبول قول واحد دخى دركاردر
لكن مسئلهٔ مزبوره ده امان حربى اوزره عبيددن ياخود قذفده محدود يندن اولوب انجق عدول غير فساقدن
اولان جماعت كثيره شهادت ايدرلرسه قبولنه مبادرت اولنور زيرا جماعت كثيره نك كذب اوزره تواطؤ وتوافقلرى
غير متصوردر كه بو مثللو جماعت برموضعده اجتماع ايدوب اخبار كذب اوزره مشاوره برله اجماع ايلسه لر
اول سر نهانلرى عيان اولمق امر مقرردر بناء عليه بو مثللو جماعتك اخبارى قلوب ناسده صدق مضموننه
موجب علم اولمغله قبول اولنوب موجبيله حكم اولنور نته كيم دليل اسلام اولان سيما ايله قبل القسمة والبيع
حكم اولنور ايدى اما بعد القسمة والبيع اسلامى اوزره شهادتده نصاب شرعى لازم ايدوكى بيان اولندى
ينه ديركه مسلمين دار الحربده اهل حربدن برينى اسير ايدوب اوزرنده نه سيماى مسلمين ونه سيماى اهل ذمت بولنميكن
بن ذمى يم ديو دعوى ايلدكده برمسلم عدل بو دخى مسلمدر ديو شهادت ايلسه اسير مرقوم نه مسلم ونه ذمى قيلنمايوب

همان

همان داخل غنيمت قيلنور زيرا شاهد آنك مدعاسى اولان ذمته شهادت ايتميوب كندو دخى شاهدك اسلامله
شهادتنى تكذيب ايتمكله آنده اسلام وذمت ثابت اولميوب حربيت ورقه محليت اوزره قالمغله غنيمته ترتيب اولنور
اما مسئلهٔ مزبوره ده مسلم عدل بو ذميدر ديو شهادت ايدوب اسير دخى بن شاهدك ديديكى كبى ذمى دكلم بلكه
مسلمم ديو ادعا قيلسه اكرچه بونده دخى حكم قياس آنك غنيمته دخولنى استدعا ايدر لكن بن حكم استحسانله
آنى مسلم وسبى واسترقاقدن سالم قيلرم وجه قياس اولدركه مدعى وشاهد سبب سلامتده مختلف وفصل سابق كبى
دعوى وشهادت بربرينه مخالف اولمغله هيچ برى ثابت اولميوب اسيرك فيئده دخولى متحقق وغير متخلفدر
ووجه استحسان اولدر كه بو صورتده دعوى وشهادت ممكن التوفيقدر كه حربى دخول ذمتدن صكره
قبول اسلام ايلمك محتملدر پس اسير مرقوم دخى قول شاهد اوزره فى الاصل ذمى ايكن شمدى مسلم بولنمق
ممكن اولوب اول وجهله دعوى وشهادت ممكن التوفيق اولمغله وجوب توفيق امر معيندر اما فصل سابقده
ممكن التوفيق دكلدر كه بعد الاسلام دخول ذمت غير محتملدر پس سبب سلامتده بربرينى تكذيب ايتملريله
هيچ برى ثابت اولمامق امر متبيندر وهم اسلامده هم ذمت وهم شرف زائد واردر كه ذمت بمعنى العهددر
حتى من اخفر ذمة مسلم كان عليه كذا وكذا حديث شريفنده ذمتدن مراد البته عهددر انجق اسلام
ايكى ذمتك اعلاسى اولمغله مدعى اسلام ايچون شاهدك ذمتله شهادتى بعض مدعاسنه شهادتدر وبعض مدعايه
شهادت مقدار شهادتده مقبوله اولمغله بونده دخى شهادت مزبوره ذمتنى اثبات ايدوب بعد ثبوت الذمة اقرار
اسلام ايتمكله بعد الذمة اسلامنه حمل اولنوب اسلاميله دخى حكم اولنور واكر مسئلهٔ مرقومه ده بن ذمى يم
مسلم دكلم ديوب ايكى مسلم عدل دخى بو مسلمدر ديو شهادت ايلسه لر بن آنى مسلم قيلرمكه اسلامى شهادت
شهود ايله ثابت اولمشدر بوندن صكره انكارى رد اسلامه حمل اولنوب بعد الاسلام ارتداديله صرف اولنمغله مرتدين
سائرين كبى قبول اسلام ايدرسه احراردن قيلنوب ايتمزسه قتلنه ابتدار اولنور ينه ديركه واكر مسلمين دار الحربده بولدقلرى
برمسلمك يانده بقر وغنم ورمك وآنلرى سوق ايدر برجماعت كوردكلرنده اول مسلم اشبو حيوانات بالجمله بنمدر واشبو جماعت
دخى اهل ذمتدن بنم اجيرلرمدر دار اسلامدن بنمله معا كلمشلردر ديوب آنلر دخى اقرار ايلسه لر قول آنلرك قوللرى اولمغله
برنسنه وبركسنه لرينه تعرضه اجتسار اولنماز زيرا حيوانات مزبوره اول جماعتك يدنده ايكن جماعت هم كندو نفسلرى
وهم يدلرنده بولنان حيوانلرى اوزره اول مسلمك ثبوت يدينى اقرار ايتمش اولورلر وبز قريبا بيان ايلديك كه
مسلم كندو يدنده بولنان نسنه ده دعواى ملك ايلسه تصديق ويدنده برقرار قيلنور لكن اول جماعت بزلر
اكرچه آنك ديديكى كبى ذميلرز لكن يدمزده بولنان حيوانات انجق بزمدر ديو انكار ايدرلرسه قول آنلرك قوللرى
قيلنمق آشكاردر پس آنلر اهل ذمت قيلنورلر كه مسلم آنلرك ذمتلرينه شهادت ايتمكله ذمتلرى ثابته اولمشدر
وحيوانات مرقومه آنلرده ابقا اولنور كه بعد ثبوت الذمة اجارهٔ مسلمى منكرين اولمريله يدلرنده بولنان حيواناتده
يد مسلم ثابته اولمامشدر واكر دار الحربده بولنان مسلم معروف اشبو حيوانات بالجمله بنمدر وآنلرى سوق ايلين
جماعت دخى اهل حربدن بنم اجيرلرمدر ديدكده جماعت دخى تصديق ايدوب صدق مقاللرى قوللرندن
غيرى وجهله پديدار اولسه حيوانات مرقومه فيئده ادخال اولنوب هيچ برى تصديقه سزا وار اولماز
زيرا اهل حرب اولان اجيرلر عقد اجاره ايله نائل امان اوله مزلر كه دار الحربده بولنان مسلم مستأمن اهل حربه
تصريح امان ايلسه موجب امان اولماز ايكن عقد اجاره سى موجب امان اولميه جغى بطريق الاولى نمايان در
وآنلر نائل امان اولمدقلرنده فئ مسلمين قيلنملريله يدلرنده بولنان حيوانات دخى غنيمت غانمين قيلنور لكن مسلم مرقوم
مدعاسنى ايكى شاهد ايله اثبات ايدرسه اخذ حيواناته قادر اولور كه بو اثباتله آنلرك يدلرى كندو يدى كبى اولوب
يدلرنده بولنان كندو يدنده بولنمش كبى اولديغى ظاهر اولور ونفس مسلم غنيمت قيلنماديغى كبى يدنده بولنان دخى
قيلنمامق امر باهردر لكن جماعت مرقومه ينه فئ مسلمينده واقع اولوب اول مسلمك اجيرلرى اولدقلرى ثابت اولمق
آنلره نافع اولماز اكرچه مسلمك استيجارى آنلره امان ضمنيدر لكن مسلم مستأمنك دار الحربده اهل حربه امان
صريحى غير صحيح ايكن امان ضمنيسى بروجهله تصحيح اولنماز اما آنلرى دار اسلامه اخراج ايتمش اولسه
نائل امان قيلنورلر كه مسلمك دار اسلامده امان صريحى نافذ اولمغله عقد اجاره ايله امان ضمنيسى دخى تنفيذه
شايان كوريلور والله اعلم

مطلب تقبل الشهادة ببعض المدعى بمقدارها

باب الدعاء الى الاسلام * يعنى اهل حربى اسلامه دعوت احكامنده بابدر بو باب بديع الاستحكامدر وباب مزبور
اكثر نسخده غير مذكوردر مؤلف الكتاب امام كرامت نصاب ديركه اهل حربدن برطائفه يه صيت اسلام

واصل اولوب لكن كيفيت اسلامه عالم دكللر ايكن مسلمين آنلره غزا ايتدكلرنده اسلامدن سؤال وقبولنه طالب
اولمشلر ايكن امير المسلمين مطلبلرينه مساعده ايتميوب آنلر منعه لرنده ايكن قتال واوزرلرينه استيلا ايلسه
كركدركه بعد الاستيلا آنلره عرض اسلامله ابتدا ايليه بو صورتده قبول اسلام ايدرلرسه كركدركه اموال وذرارى
واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخلية سبيللرينه اهتمام ايده زيرا مشروعيت قتال انجق لاجل الاسلام ايدوكى
بى جدالدر قال عليه السلام امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله وطائفهٔ مرقومه اسلامدن سؤال
وقبولنه رغبت ايتدكلرنده امير اوزره واجب ايديكه قتال ايتميوب آنلر ايچون وصف اسلامه مبادرت ايليه بويله ايكن
وصف اسلام ايتميوب قتال ايلدكده خطاسى ظاهر اولمغله بعد الاستيلا اوزرينه لازمدركه خطاسندن رجوعله
عرض اسلامه مباشر اوله اولبابده اسلامى قبول ايدرلرسه قبل الاستيلا قبول ايتمشلر كبى حريتلرى اوزره
كما كان ابقا اولنورلر واكر قبول ايتمزلرسه كركدركه آنلرى اهل ذمت قيله زيرا رغبت اسلام ايتدكلرنده قتاللرى
امير اوزره حرام اولمغله ايادى مسلمينه امان اوزره واقع اولمش كبى اولدقلرندن فيئده ادخال اولنميوب عقد ذمته
ايصال اولنورلر بويله ايكن امير ينه خطا برله آنلرى سبى وتخميس ايدوب لكن تقسيم دخى ايتسه ياخود ايتمسه ينه
لازمدركه خطاسندن رجوع وعرض اسلامه شروع ايليه زيرا رغبت اسلام ايتمشلر ايكن سبيلرنده خطاسى ظاهردر
واستدامت خطا مشروع اولميوب رجوعى واجب ايدوكى امر باهردر لكن بو صورتده اكرچه قبول اسلام
ايدرلرسه ينه اشيالرين اوزرلرينه رد وتقسيمى سبقت ايتمش ايسه فسخ ايدوب حريتله تخلية سبيللرينه اهتمام ايدر
لكن قبول اسلام ايتمزلرسه تقسيم سابق ولاحق نافذ اولمغله عقد ذمتلرينه قطعا اقدام ايده مز زيرا حقلرنده
مانع قسمت اولان امان صريح ثابت اولميوب انجق رغبت اسلام ايتملريله امان حكمى ثابت اولمشيدى شمدى
اسلامدن امتناعلرنده اول رغبتده صادق اولميوب مجرد نفسلرندن دفع قتل وقتال ايچون اولديغى ظاهر اولمغله
شول طائفه منزلنه نازل اولمشلردر كه صيت اسلام آنلره بالغ اولمامشيكن مسلمين آنلره غزا ايتدكده آنلر طالب اسلام
اولميهلر ايشته اول طائفه اوزره قبل القتال عرض اسلام ايدوب قبول ايدرلرسه حالت اصليهلرى اوزره احراردن
قيلنملرى وقبول ايتميوب ذمته راضى اولورلرسه اهل ذمت قيلنملرى مسلمين اوزره لازم ايكن امام المسلمين من اول الامر
آنلر ايله قتال وآنلرى اسر وتقسيم ايلسه اسر وتقسيمى تجويز وتتميم اولنديغى كبى بونده دخى تجويز وتتميم اولنور زيرا
بو ايكى طائفه دن هر برى اهل حرب اولوب صريح اماندن عارى اولمغله موضع اجتهادده بولندقلرندن امامك حكم
اجتهادى آنلرده جارى قيلنور واكر امام المسلمين بو مسئله ده جاهل بولنمغله طائفهٔ مرقومه اوزره عرض اسلام ايتميوب
همان قتل مقاتلهلرينه اقدام ايلسه اوزرينه ديت وكفارتدن هيچ نسنه الزام اولنمازكه آنلر كبى اهل حربى امانى
قتل اصلا موجب غرام اولماز نظيرى اولدركه مسلمين بر قوم مشركينى اسير ايدوب امام دخى قتللرين مراد ايلدكده
بزلر مسلمين اولورز ديسهلر امام ايچون آنلره عرض اسلام ايتمدين قتللرى جائز دكلدر بويله ايكن قبل العرض
قتل ايلسه امام اوزره هيچ نسنه واجب اولماز غاية الامر قتلده اسائت ايتمش اولور پس مانحن فيهده دخى آنك كبيدر
واكر اول طائفه بى اسلاملرندن صكره قتل ايدرسه نظر اولنور اكر قتلى دار اسلامه اخراجلرندن
صكره ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولوب اول قيمت فئ غنيمته ضم اولنور زيرا دار اسلامله احرازده مال
مقوم اولمشلردر انجق قتلى على العميا واقع اولميوب رأى واجتهاده مبنى اولمق ايراث شبهه ايدوب
قصاصى اسقاط ايلمشدر واكر قتلى دار الحربده واقع اولمش ايسه ضمان قيمتلرى واجب اولماز
زيرا تقوملرى دار اسلامله احرازه موقوف ايكن احراز اولنمامشلردر واكر مسلمين بر قوم مشركينى محاصره
ايتدكلرنده قوم مرقومين اسلامه اظهار رغبت وامام دخى رغبتلرينه اجابت ايتمش ايكن بزلره بر يا ايكى
يا اوچ كون امهال ايديكز ديو نياز ايلسهلر امر مذكور رأى امامه منوط اولوب حق امامده امهال وعدم
امهاللرينه جواز ويريلور زيرا امامدن بر مرتد استمهال ايلدكده امهالى جائز اولمغله مانحن فيهده بطريق
الاولى جائزدر كذلك مشركين مزبورينه امهال ايتميوب همان قتالله اوزرلرينه استيلا وآنلرى سبى وتخميس
وتقسيم ايلسه اول دخى جائزدركه امام رغبت اسلاملرينه اجابت ايلدكده امام واجبهٔ ذمتنى ادا ايتمش اولوب
بوندن صكره آنلردن استمهالله واقع اولان تفريط وتقصيرلرى مقاتلهلرينه مانع اولمامغله امام ايچون جواز
قتاللرى هويدادر وقتالله اوزرلرينه مستولى اولدقدن صكره سبى وتقسيملرى دخى صحيحدركه آنلر ايچون
حكم امان ثابت اولميوب ايادى مسلمينه قتال حلالله داخل اولملريله جواز سبى وقسمتلرى ظاهر وصريحدر
امامسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده سلامت نفوس واموالرين موجب اولان اسلامه فى الحال بلا استمهال طالب

اولمشلر

اولمشلر ايكن امام آنلره اجابت ايتمدكده تقصير وتفريط طرف امامدن ظاهر اولمغله امام اوزره خطا ايلديكى
قضادن رجوعله آنلرى قبول اسلام ايدرلرسه كما فى السابق احرار قيلوب ايتمزلرسه اهل ذمت قيلمق واجب اولور
واكر مسلمين مشركيندن بر قومى محاصره ايتدكلرنده قوم مرقومين فى الاصل وصف اسلامه عالمين ايكن
مسلمينه رجا ايله بزلر قبول اسلام ايده رز بزلره وصف اسلامله عرض اسلام ايديكز تا كه بزلر سزه اجابت ايده
رز ديو تكليف نابجا ايلسهلر كركدركه امام مساعدهٔ مراملرينه اهتمام ايليه زيرا اميددركه مسلمين اولملريله عسكر
مسلمين مؤنت قتالدن سالمين اولهلر بويله ايكن مسلمين وامام المسلمين مساعدهٔ مراملرندن امتناعله آنلر هنوز
قبول اسلام ايتمدين قتال واسرلرينه اقدام ايلسهلر بو دخى تجويز واتمام اولنور زيرا فى الاصل وصف اسلامه
عالمين اولوب قبل العرض فى الحال قبول اسلام ايتملرى ممكن ايكن تأخير ايله طرفلرندن ظاهر اولان تفريط
وتقصير حرمت قتل وسبيلرنده قطعا تأثير ايلمز اما مسئلهٔ سابقه بشقهدركه آنده فى الاصل وصف اسلامه
واقف اولمدقلرندن اسلاملرى البته عرض اسلام اوزره متوقفدر واكر مسلمين مشركيندن بلدهلرى بلاد مسلمينه
غايتله بعيد اولوب الى الآن آنلره صيت اسلام واصل اولمامش وآنلر قطعا اسلامه دعوت اولنمامش بر طائفه
اوزره غزا ايلسهلر آنلرى اسلامه دعوت ايتمدكجه قتاللرى جائز وسزا كوريلمز زيرا بز بر حديث طويلده روايت
ايدهرز كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بر سريه بعث وتوجيه ايلدكلرنده آنلره فان حاصرتم حصنا
او مدينة فادعوهم الى الاسلام قول شريفلريله امر وتنبيه ايدرلر ايدى وهم قوم مرقومين سبب قتال مسلمينه
عالمين اولميوب قتاللرى انجق لاجل الاسلام ايدوكى معلوملرى اولسه اسلامه انقياد ايدوب مسلمينى مؤنت
قتالدن سالمين قيلملرى مأمولدر بويله ايكن قبل الدعوة آنلر ايله قتال واوزرلرينه استيلا ايلسهلر واجب اولان
دعوت اسلامى ترك ايتمكله خطا ايتمش اولورلر پس بعد الاستيلا امام اوزره واجبدركه آنلره عرض اسلام ايدوب
قبول اسلام ايدرلرسه اسلامدن عدم اعراضلرى ظاهر اولمغله ايادى مسلمينه اسلاملرندن صكره كرفتار
اولمش منزلنده قيلنوب امام اوزره اموال واراضيلرين يدلرينه تسليمله تخلية سبيللرى الزام اولنور وقبول ايتمزلرسه
ايادى مسلمينه كيرمشلر ايكن محارب مسلمين اولمق اوزره تركلرينه اقدام اولنمايوب همان وضع خراجله اهل ذمت
قيلنملرى التزام اولنور زيرا حالت مفروضهده قتاللرى امام اوزره حرام اولوب حكم عصمت وامانده مظهرا حترام
بولنملريله نفوس واموالرى بروجهله استغنام اولنماز بويله ايكن امام المسلمين عرض اسلام ايتمدين بيع وتقسيملرين
ياخود قتل مقاتلهلرين رأى ايتمكله موجب رأينى اجرا ايدوب بعده بو صنعى خلافنى رأى ايلين حاكم آخره رفع
وانها اولنسه كركدركه حاكم آخر اول صنعى تنفيذ وامضا ايليه زيرا قوم مرقومين هنوز اهل حربدر واهل حرب
اولملرى استحلال سبى وقتاللرينه سببدر ومانع سبى وقتاللرى اولان عرض اسلام وقبول اسلاملرندن استخبار
واستفهام دخى هنوز ظاهر الانعدامدر پس امام المسلمين سبب استحلال قتاللرينك قيامنه ومانعك انعدامنه
نظر برله صنع مرقومه اقدام ايلمشدر پس صنع مرقومى موضع اجتهادده واقع اولمغله تنفيذى واجب اولوب
نقض وابطالى جائز وواسع كوريلمز وبو تحقيقله نمايان اولمشدركه قوم مرقوميندن قتل اولنانلر ايچون بزم عندمزده
ايجاب ضمان اولنماز لكن امام شافعى رحمه الله تعالى ديديكه قوم مرقوميندن قبل الدعوة قتل اولنانلرك قاتللرى
ديتلرين ضامن اولورلر زيرا آنلر ابتدا انبياء عظام عليهم الصلوة والسلام حضراتندن بر نبينك دينى ايله متدين
اولملريله مسلميندن عد اولنملرى متعين ومسلم تحت عصمت وامانده ايدوكى مبين اولمغله قتللرى لا محالة ضمان ديتى
متضمندر لكن بز جوابنده ديرز كه آنلر فى الاصل باطل اولوب ياخود صكره دن نسخله باطل اولان دينه معتقدلردر
واعتقاد دين باطل كفر اولوب معتقدى كافر اولمغله قتلى بر شيئى موجب دكلدر بوندن صكره بيلك كركدركه
عند الشافعى رحمه الله تعالى قتل مزبورده قاتل اوزره واجب اولان ديتده علماء شافعيه رحمهم الله تعالى اوچ
فريق اولوب بعضيلرى ديت مسلم وبعضيلرى ديت اهل كتاب وبعضيلرى اقل ديات اولان ديت مجوس
واجب اولور ديو تحقيق ايلديلر مترجم فقيردركه بزم عندمزده ديتده بعد الوجوب اختلاف اديان مقتوليله تفاوت
يوقدر لكن عند الشافعى ديت حر مسلم كومشدن اون ايكى بيك درهمدر وديت اهل كتاب يعنى ديت يهود
ونصارى ديت مسلمك ثلثى يعنى دورت بيك درهمدر وديت مجوس ديت مسلمك خمس ثلثى يعنى سكز يوز درهمدر
وقبل مذكور منظومهٔ نسفيه ده ودية الحر الحنيف المسلم هى اثنا عشرة الف درهم ولليهود والنصارى ثلثها
وللمجوس ثلث خمس كل ذا بيتلرنده نظم وترتيب وحفظ واستحضاره تقريب اولنمشدر ومقدار مذكور فهم مقامده
كافى اولمغله آنكله اكتفا ايلديك بو بابده تفاصيل زائده يه طالب اولانلر كتب فقهيهدن استيفا ايدهلر انتهى

مطلب تفاوت ديات المسلم والكتابى والمجوسى عند الشافعى رحمه الله تعالى

نسخه

ثلث خمسى

والحاصل اهل حرب اوچ صنف اوزره در صنف اول اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولمیوب قبول اسلام ایتمشلردر یعنی نه اسلامی بیلشلر ونه استسلام ایتمشلردر و بونلر ایچون امام اوزره واجبدر که قبل القتال دعوت اسلامله ابتدا ایلیه لکن قبل الدعوة قتل وسبیلرین استصواب ایدوب قتل وسبیلرینه استعجال ایدرسه صکره دن قبول اسلام ایتسه لردخی صنع امام ابطال اولنماز وصنف ثانی اولدر که آنلره دعوت اسلام بالغه اولوب انجق وصف اسلامی فهم ایتمشلر ایکن یاخود صنف اول کبی هیچ بالغه اولمامشیکن مسلمین آنلره غزا ایتدکلرنده بزه دینکزی وصف واخبار ایدیکز که متابعت ایده لیم دیو اظهار رغبت ایتشلردر بونلر ایچون دخی امام اوزره واجبدر که قبل القتال آنلره اسلامی وصف وتفهیم ایلیه لکن قبل الوصف والتفهیم قتال الله اوزرلرینه استیلا ایدوب صکره عرض اسلام ایلدکده قبول ایدرلرسه کرکدر که اسر وتقسیملرین ابطال الله مالارین اوزرلرینه رد وحریت اصلیه لرینه موصول قیله وصنف ثالث اولدر که نیچه کره اسلامه دعوت اولنوب وصف اسلامه دخی عالم اولمشلر ایکن مسلمیندن مجددا عرض اسلامه طالب اولمشلردر بونلر ایچون حق امامده افضل اولان قبل القتال دعوتله اشتغالدر اما قبل الدعوة قتال الله اسر وتقسیم ایدرسه بوصنعی تجویز واتمام اولنوب صکره دن قبول اسلام ایتسه لر دخی ابطال صنعنه اقدام اولنماز بنه دیرکه اهل حربدن هیچ اسلامی بیلیوب دعوت اسلام آنلره قطعا بالغه اولمیان برطائفه داراسلامه کلوب مسلمینله قتال ایتملریله مسلمین دخی نفسلرندن دفعیچون قبل الدعوة آنلر ایله اقتتال وقتل وسبیلرینه اشتغال واخذ اموالرنده استعجال ایلسه لر بوصنعلری استحلال اولنوب همان غنائملرین تخمیس وباقیسین غانمینه تقسیم وایصال ایدرلر زیرا برمسلم مسلم آخر اوزره سل سیف ایلدکده اوزرینه سل سیف اولنان دفع صائل ایچون آنی قتل ایلمك حلال ایکن قتال مزبور بطریق الاولی استحلال اولنور بونده معنای فقهی اولدر که وقت مرقومده دعوت اسلامله اشتغال کاهیجه مسلمینك قتل نفوس وسبی حریم ونهب اموالرین موجب اولمغله دعوت اسلام واجب اولمازاما مسلمین بلاد مشرکینه غزا قیلمق بشقه درکه آنده بومثللو اهل حربله قبل الدعوه قتاللری ناروادر که آنده قتاللری دفع صائل ایچون اولمیوب انجق لاجل الاسلام ایدوکی هویدادر واکر عبدهٔ اصنامدن اولان مشرکین عربدن برطائفه هیچ اسلامه دعوت اولنمایوب همان بعض افواهدن اسلامی استماع ایدوب حقیقت اسلامی قطعا ادراك ایتمشلر ایکن اوزرلرینه مسلمین هجوم واستیلا ایلسه لر کرکدر که امام آنلره عرض اسلامله ابتدا ایلمیوب قبول اسلام ایدرلرسه تخلیهٔ سبیل ایلیه زیرا مسلمینله قتال ومحاربه ایتمدین ایادی مسلمینه واقعین اولوب اسلامدن دخی نکول ایتمدکلرندن اسیرلری تحلیل اولنماز وقبول اسلام ایتمزلرسه تا قبول ایدنجه دك زندانده حبسلرینه اهتمام ایدوب بنه قتللرین التزام ایلیه زیرا کفر اوزره اصرارلری ظاهر اولمش ایکن لا یجتمع فی جزیرة العرب دینان حدیث شریفی عقد ذمتلرینه مانع وایادی مسلمینه بلامحاربهٔ دخوللهٔ منزلهٔ مستأمنینه نزوللری دخی قتللرینه ممانع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر ممتنعدر بو صورتده کفر اوزره هالکین اولورلرسه ذراریلری اوزره حکم سبی قطعا اجرا اولنمیوب مالاری دخی میراث اولمق اوزره وارثلرینه اعطا قیلنور که حکم مستأمنینده اولملریله استغنام اموال وذراریلری روا کوریلمز بویله ایکن اسلامدن امتناعلرنده امام المسلمین مقاتله لرین قتل وذراریلرین سبی واراضیلرین تقسیم ایتمکی رأی ایدوب اکا شروع ایدرسه بوصنعی دخی مشروع کوریلور که اهل حرب بی امان ایکن ایادی مسلمینده واقعین اولملریله موضع اجتهادده واقع اولدیغندن صنع مرقوم رأی واجتهاددن صادر اولدقده جائز وواسع کوریلور کذلك مرتدیندن برطائفه نساء مرتداتله معا دارالحربه لاحقین اولوب آنده اولادلری ظهورندن صکره مرتدین هالکین اولوب اولادلری وصف اسلامه جاهلین ودین آبالری اوزره سالکین اولسه لر کرکدر که مسلمین دعوت اسلام ایتمدکجه آنلر ایله قتاله اقدام ایتمیه لر که هنوز آنلردن امتناع اسلام استشمام اولنمامشدر بویله ایکن قبل الدعوة قتال واستیلا ایدرلرسه کرکدر که عرض اسلامله ابتدا ایدوب قبول ایدرلرسه اموال وذراریلری یدلرنده ابقا اولنه که اسلامدن نکول ایتمدکلرندن قبل السبی والاخذ قبول اسلام ایتمك درجه‌سنه ارتقا ایتمشلردر وقبول ایتمزلرسه تاقبول ایدنجیه دك حبس ایلیه که ردتلری عقد ذمتلرینه مانع ووصف اسلامه جهللری ردت اوزره قتللرینه ممانعدر بویله ایکن امام قتل مقاتله وسبی ذراری وقسمت اموالرین رأی ایدوب اکا شروع ایلسه بوصنعی دخی مشروع کوریلور که وجه مشروح اوزره اهل حرب بی امان اولدقلرندن صنع مرقوم موضع اجتهادده موضوعدر کذلك عبدهٔ اوثاندن اولان مشرکین عربدن برقومی مسلمین اسلامه دعوت آنلر دخی مخالفت ایتمکله مسلمین

قتال ومحاصره لرینه مباشرت ایتدکلرنده حکم الله اوزره نزول ایده لیم دیو مسلمینه افادهٔ حال ومسلمین دخی آنلری حکم الله اوزره انزال ایلسه لر کرکدر که بنه عرض اسلام ایدوب قبول ایدرلرسه فبها ونکول ایدرلرسه تاقبول ایدنجیه دك حبس واسلام اوزره اجباره استعجال ایده لر زیرا علی تقدیر النکول امان اوزره نزوللری قتللرینه مانع ومشرکین عربدن بولنملری عقد ذمتلرینه ممانع وحصنلرینه اعاده برله مجددا حرب مسلمین قیلنملری حکم اللهدن اولمدیغندن اعادهٔ حصنلری ممتنع اولمغله حقلرنده حبسدن غیری طریق آخر مسدود ومنقطع اولمشدر بونلردن دخی کفر اوزره هالك اولنلرك اموالری حکم مستأمنینده اولملریله وارثلرینه ایصال اولنور واکر ائمهٔ مسلمیندن بر امام مشرکین عرب اوزره وضع جزیه یی رأی وتقریب ایدرسه بورأیی خطا ایسه ده تجویز وتصویب اولنور زیرا قاتلوا الذین لایؤمنون بالله الایة الی قوله تعالی حتی یعطوا الجزیة بحسب الظاهر عموم اوزره بنا قیلنوب ایچندن مشرکین عرب تخصیص واستثنا اولنمادیغندن صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع ایدوکی هویدادر وهم مشرکین عرب اوثانه ومشرکین عجم نیرانه عبادتله مختلف ایسه لر دخی عبادت لغیرالله تعالی ده متفق اولملریله مجمدده جائز اولان وضع جزیه یی عربده دخی تجویز ایلمك حکم اجتهاده موافقدر کذلك ذکر اولنان اولاد مرتدین اوزره دخی وضع جزیه یی رأی وتقریب ایلسه اول دخی موضع اجتهادده بولنمغله تجویز وتصویب اولنور کذلك ولاة اسلامیه دن برو الی مشرکین عربده سبی وتخمیس وتقسیمی رأی وتدبیر ایلسه اول دخی تجویز وتقریر اولنوب والی آخر ایچون ابطالی رخصتپذیر اولماز که آنلر دخی اهل حرب اولملریله صنع مرقوم موقع اجتهادده واقع وعلی الخصوص مذهب شافعیده استرقاق مشرکین عرب جائز وواسعدر کذلك مشرکیندن برطائفه حصنلرندن حکم الله اوزره نزول ایتدکلرنده امام المسلمین سبی وتخمیس وتقسیملرین رأی وتقریب ایلسه بوصنعی دخی تجویز اولنوب والی آخر ایچون ابطالی ترخیص وتصویب اولنماز زیرا اهل حربده حکم الله سبی وتقسیم اولمق تأویلی اوزره اجتهاد مذکوره اعتماد وتعویل اولنور والله اعلم

باب ماینبغی للمسلمین نصرته ومن یبدؤن * یعنی مسلمین اوزره امداد ونصرتی لازم وامداد ونصرتنده تقدیم وترجیحی الزم اولان موادی تعداده باب واجب الاعداد در مؤلف الکتاب امام مرشد الصواب دیرکه مسلمیندن برعسکر ارض حربه داخل اولدقلرنده جیش مشرکین دخی بعض اراضی مسلمین یابعض ثغور موحدین اوزره هجوم ایلدکلری خبری آنلره واصل اولسه نظر اولنور اکر اهل عسکر اول اهل ثغر واراضی اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولورلرسه اوزرلرینه واجبدر که همان غزالرین ترك واوجانبه عود ونفیر اوزره منصرف اوله لر زیرا وقت مرقومده نصرت مسلمین هرمسلم اوزره فرض عین وغزا ایچون دارالحربه دخول نوافلدن یافروض کفایه دن ایدوکی بی ریب ودین ایکن نافله وفرض کفایه ایچون ترك فرض عین عین خطا ایدوکی اظهر من القمرین در وهم عود ونفیرلرنده هم قتال مشرکین وهم نجات مسلمین حاصل ودارالحربده غزالرنده انجق قتال مشرکین حاصل اولمغله فضیلتینی جامع اولان شیئله اشتغاللری افضل الفضائلدر واکر عدم مقاومتلرندن خائف اولمازلرسه آنلری ترك ایدوب دارالحربده غزا ایله اشتغاللری جائزدر زیرا مسلمیندن هرعسکر که دارالحربه تهاجم ایده البته اول حینده اهل حربك دخی بعض ثغور مسلمینه هجوملری توهم اولنور ومعنای مذکور دارالحربه دخوللرینه مانع اولمادیغی کبی بعد الدخول دارالحربده سیر وسفرلرینه دخی مانع اولماز که مانع اولسه امر جهاد بالکلیه عاطل وممتنع اولور وهم فرض مذکور اوزره دارالحربده سیر وسفرلری اعدایه ایکی جهتدن موجب نکایت اولمق مأمولدر که اهل ثغر اوزرلرینه کلن اعدایه واهل عسکر اهل دارالحربه ایراث خسارت ایلمك حد سهولته موصولدر وهرنسنه که آنده نکایت اعدا اکمل اوله البته احسن واجملدر واکر اهل ثغر اوزره عدم مقاومت اعدادن خائف اولوب انجق جوارلرنده بولنان مسلمینك اعانتلریله مقاومت ایده جکلری مجزوم واعانت ایده جکلری دخی ظن غالبله معلوملری ایسه بنه دارالحربه غزا ایله اشتغاللری جائزدر که وجه مشروح اوزره آنده اعدایه ایکی جهتدن امید نکایت وار ایدوکی ظاهر ومتمیزدر اما اعانت ایتمیه جکلری ظن غالبله معلوملری ایسه وجه مشروح اوزره اوجانبه رجوع ونفیرلری ثابت اللزومدر واولبابده ظن غالبله وجوب عمل اکا مبنیدر که موجب یقین اولان دلیل ظاهر بولنمیان احوالده ظن غالبله عمل لازمهٔ حالدندر ومانحن فیهده دلیل ظاهر بولنمادیغندن قلبی تحکیم وحکم قلبله عمل الزم اعمالدر واکر مسلمیندن ایکی عسکر دارالحربه ایکی جانبدن داخل اولدقده اول ایکی عسکردن برینه مشرکین دخی ایکی فرقه اولوب برفرقه لری

ثغور اسلامیه دن برثغره و برفرقه لری عسکر آخره عازم اولدقلری خبری واصل اولوب بونلر اعانت ایتدکلرنده ثغردن وعسکر آخردن هر برینک عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل اولسه نظر اولنور اکر عسکر مزبور ایکی فرقه اولوب برفرقه سی ثغره و برفرقه سی عسکر آخره ذاهب اولدقده هر طرف اعداسیله مقاومت ایلمک ظن غالبله مأموللری ایسه کرکدر که ایکی فرقه اولوب اعانت طرفینه مشغول اوله لر زیرا بونده هم اعدادن ایکی فرقه یه ایصال نکایت وهم مؤمنیندن ایکی فرقه یه نجات وسلامت واردر واکر مأمولری دکل ایسه کرکدر که اهل ثغری تأخیر ایدوب همان جمیعا دار الحربده بولنان عسکره اعانتله مشغول اوله لر زیرا اهل ثغر بلاد اسلامه متصل اولملریله مسلمین آنلره اعانت ایتمک یاخود آنلر فئهٔ مسلمینه التجا برله عودت ومراجعت ایتمک محتمل اما دار الحربده ملاقی اعدا اولان عسکر مسلمیندن منفصل اولملریله اعانت والتجادن مقطوع الامل اولمغله اعانتلری اعانت اهل ثغردن اهم واجلدر مکر که بوتقدیر اوزره اهل عسکر مسلمینه وارض مسلمینه اقرب واهل ثغر ابعد اوله اولبابده عسکر علت مشروحه اوزره عکس جواب اوجب واوکددر واکر عسکر آخرک اعدالرینه مقاومتلری واهل ثغرک عدم مقاومتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که عسکری ترکله اهل ثغره واصل اوله لر زیرا اهل عسکر محتاج اعانت اولمیوب اهل ثغر محتاج اولمغله وجوب ترجیحلری وارستهٔ احتجاجدر واکر ایکی جانبک خوف ورجاده مساواتلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کرکدر که ثغر وعسکردن قنقیسی کندولره اقرب ایسه اول جانبه واصل اوله لر زیرا اعداء اقرب آنلرک دخی اقرب اعدالریدر حال آنکه الله تعالی قتال اقرب اعدا ایله امر وفرمان ایلمشدر قال الله تعالی یا ایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان کفاردن سزه اقرب اولنلر ایله قتال ایدیکز وهم جانب اقربه وصوللرنده امیددر که آنده بولنان اعدایی هزم ایدوب صکره جانب آخره واصل وآنلره دخی نصرتله اعدادن ایکی فرقه یه نکال ونکایتی موصل اوله لر اما جانب ابعد مدد مسلمیندن ابعد واوزرلرینه خوف وخطر اشد ایسه اولجانبه اعانت اوجب واوکددر که وجوب اعانت انجق خوفه مبنی اولوب خوف دخی جانب ابعد اوزره اقرب اولدقده آنلره نصرت اولی وانسبدر واکر جانبین مسافه ومخافه ده برابر ایسه اهل ثغری ترجیح ایلمک مقرردر که هلاک اهل ثغرده ضرر مسلمین اکثردر زیرا هلاک اهل ثغر ذل مسلمینی وهتک حرمت موحدینی موجب واول جانبه اعانتلری اعزاز عامهٔ مسلمینی وحریم مؤمنیندن دفع تعرض مشرکینی مستوجب اولمغله اول جانبه اعانت اوجب المواجبدر واکر مسلمیندن اوچ فرقه عسکر دارالحربه اوچ طرفدن داخل اولدقلرنده آنلردن ایکی فرقه یه اعدادن ایکی فرقه هجوم ایلدیکی خبری عسکر ثالثه واصل اولسه نظر اولنور اکر هر فرقه اعدالرینه مقاومتده محتاج اعانت اولمدقلری ظن غالبلرنده حاصل ایسه کندو غزالرین امضا برله محل مطلوبلرینه متواصل اولورلر واکر بری محتاج وبری غیر محتاج ایسه جانب محتاجه عزم وانتهاج ایدوب وجه مشروح اوزره هم نکایت اعدا وهم سلامت مسلمینله ابتهاج ایدرلر واکر ایکیسیده مقاومتدن قاصر اولوب بونلر دخی ایکی فرقه اولوب هر بری برجانبه اعانت ایتمکه غیر قادر ایسه لر اولبابده وجه مشروح اوزره جانبیندن مسلمینه وارض مسلمینه اقرب اولان طرفی اهمال وجانب ابعده اعانتده استعجال ایدرلر اما مسلمینه وارض مسلمینه قرب وبعدلری برابر ایسه همان کندولره اقرب اولان جانبه میل ایدوب جانب آخرک هلاکی مجزوم ایسه ده اولجانبه نظر ایلمزلر کذلک بوتقدیر اوزره مسلمین جانب قریبده قلیل وجانب بعیدده کثیر ایسه ده ینه اقربله ابتدا ایدوب قلت وکثرتله عزیمتلرین تغییر ایلمزلر مکر جانب کثرتدن عامهٔ مسلمینه ذل وهلاک مثللو ضرر کثیردن توهم اولنه اول حینده جانب کثرتده مصلحت عامه اکثر اولمغله اول جانبه تهاجم ایدرلر کذلک مسلمین جانب قریبده کثیر وبعیدده قلیل ایسه ده بعید اولنلر قلتلرینه نظرایله نصرته احق اولمازلر که نیجه قلیل اولنلر کثیره مقاوم اولوب نیجه کثیر اولنلر قلیله مقاوم اولمدقلری مشهود ومحققدر پس حق نصرت قلت وکثرته متعلق اولمیوب انجق اقربیتله متحققدر والله تعالی اعلم

باب متی یصیر الحربی ذمیا* یعنی حربینک اهل ذمتده دخولینک اسبابنده باب لازم الانتسابدر مؤلف الکتاب امام دقایق اکتساب دیر که برحربی امانله دار اسلامه کلوب برارض خراجیه یی اشترا ایتمکله اوزرینه اول ارضده وضع خراج اولنسه اول حربی اهل ذمتده ادراج اولنور بیلمک کرکدر که حربی مستأمن دار اسلامده مجرد ارض عشر وخراجی اشترا ایله ذمی قیلنوب حربیتدن اخراج اولنماز مکر که زراعت ایدوب آندن عشر وخراجی اخذ واستخراج اولنه

لکن

لکن بعض ناس دیدیلر که اشتراء ارض تمکن واستقراره دلالت ایتمکله حربی اشتراء ارض ایلدکده داریمزده اقامته اظهار رضا ایتمش اولمغله مجرد اشتراسی قبول ذمتی اقتضا ایدر اما بز دیرز که مجرد شرا ایله ذمی قیلنمق سزا دکلدر زیرا شراء ارض زراعت ایچون اولدیغی کبی تجارت ایچون دخی اولور کورمزمیسنکه تزوج دلیل تمکن واستقرار ایکن حربی داریمزده برذمیه یی تزوج ایتمکله ذمی قیلنماز پس شراء ارضله قیلنمامق بطریق الاولیدر اما خراج ارضی اندن اخذ اولندقده البته ذمی اولور بوندن صکره اوزرینه خراج رأس دخی وضع اولنوب دارینه عودتدن منع اولنور زیرا خراج ارض احکام مسلمیندن برحکم اولوب حکم مسلمین دخی انجق اهل دار اسلام اوزره جاری اولمغله مستأمن مرقومده اجرا اولنمق اهل دار اسلامدن اولمغه بادی واهل دار اسلامدن اولمق ذمی اولمغه مؤدی اولور کورمزمیسنکه مسلم کندو دارینی مزرعه اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب عشر اولنوب ذمی کندو دارینی بستان اتخاذ ایلدکده اوزرینه ایجاب خراج اولنور پس خراج ارض بعض احوالده مسلمین اوزره وضع اولنور ایسه ده اغلب احوالده اهل ذمت اوزره وضع اولنمغله مستأمن مرقوم اوزره دخی وضع اولندقده ذمیتنی موجب اولور اما مؤلف جلیل الشانک آنفا نقل اولنان حربی مستأمن اوزره اشترا قیلدیغی ارضده وضع خراج اولنسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیدیکی قول وجازت نشأتی بعض فقها تأویل ایدوب مستأمن مرقومه طرف امامدن بیع ارضله تنبیه اولنوب بیع ایتمدیکی تقدیر اوزره اندن خراج ارضی اخذ اولنوب بردخی دارینه رجوع ایده میه جکی اکا بیان اولندقدن صکره ارضی ملکندن اخراج ایتمزسه اهل ذمتده ادراج اولنور دیمک معناسنه تحمیل ایلدیلر زیرا حربی مستأمن بلا رضا ذمی قیلنمیوب صورت مذکوره ده دخی آندن دلیل رضا متحقق اولمغله اهل ذمته ملتحق اولور وبعض فقهها دخی وجه آخر اوزره تعبیر ایدوب وضع خراج اولنمغی بعد الزراعة والحراثه وجوب خراجله تفسیر ایلدیلر زیرا ذمیتی خراج ارضک فروعندن اولمغله ارضنده خراج واجب اولمدقجه آنی ذمی قیلمق مشروع اولماز واکر برحربی امانله دار اسلامه دخول واراضی خراجیه دن برارضی اشترادن صکره قبل وجوب الخراج بیعله ملکندن اخراج ایلسه مجرد اشترا ایله اهل ذمتده ادراج اولنماز زیرا حربی اهل داریمزدن قیلنمق اوزرینه وجوب خراجه موقوف اولوب واجب اولمامشیکن شراء مجردی ذمیتنی موجب اولماز واکر حربی مستأمن اراضی خراجیه دن برارضی استیجار وزراعت ایلسه خراج ارض مالک ارض اوزره ایجاب اولنوب زارع مستأجرندن نسنه طلبنده رخصت ویرلمز زیرا خراج انجق مقابلهٔ منفعتده واجب اولوب منفعت دخی اخذ بدل برله انجق صاحبنه واصل اولمغله خراجی دخی اکا متصل قیلنور حتی مستأمن مرقوم زراعت واجرت ارضی صاحبنه ادا ایدوب خراج دخی صاحبندن استیفا اولندقده مجرد زراعتله اهل ذمتده ادخالی سزا کوریلمز که حکم داریمزدن اولان خراج آندن اخذ واستخراج اولنمامغله اهل ذمتده اندراج ایتمشدر لکن امام اوزره لازمدر که اهل حربی داریمزده زراعتدن منعی ملتزم اوله که حربی داریمزده طول اقامتدن ممنوع ایکن زراعتله اشتغالی طول اقامتی مستلزمدر بلکه داریمزده مصلحتنی اتمامندن صکره همان دارینه رجوعله امر وتنبیهه اهتمام ایلیه حتی معلوم امام اولمیوب تطویل مکثه اقدام ایتمش اولوب صکره امامه اعلام اولنسه کرکدر که اولا اکا تقدم برله یوم تقدمدن صکره برسنه دخی داریمزده مکث وآرام ایدرسه اوزرینه وضع خراج اولنه جغنی افهام ایدوب بعده قبل تمام السنة عودت ایدرسه مساعدهٔ مرام اولنوب ایتمزسه تمام سنه ده اهل ذمته الحاقله اوزرینه وضع خراج رأسه اهتمام وبعد الیوم رجوع دارندن منعی التزام اولنه وبحث مذکور باب بیان الوقت الذی یتمکن فیه المستأمن من الرجوع الی اهله اثناسنده دخی تفصیل اوزره مرور ایلدی واکر حربی مستأمن داریمزده خراج مقاسمه سی نصف حاصلی اولان برارضی استیجار وکندو تخمی ایله زرع ایلسه خراج مرقوم علی قول ابی حنیفة رضی الله تعالی عنه صاحب الارض اوزره واجب وعلی قول ابی یوسف ومحمد رحمة الله تعالی علیهما زارع اوزره حاصل ارضدن لازم ولابددر زیرا خراج مقاسمه مناب عشره نائب اولمغله برکمسنه ارض عشری استیجار وزرع ایلدکده عشری عند الامام صاحب الارض اوزره وعند الامامین حاصل ارضدن زارع اوزره واجب اولدیغی کبی خراج مقاسمه دخی بو اختلاف اوزره واجب اولور لکن امام خراج مقاسمه مستأمن مرقومدن اخذ اولنمغی رأی ایدوب اول وجه اوزره حکم وحاصل ارضدن اخذ واستحصال ایدرسه بالاتفاق اهل ذمتده ادخال اولنور ومسئلهٔ مرقومه قول امامین اوزره ظاهردر که آنلرک عندلرنده خراج ارض مستأجر اوزره متقرردر وبو بابده امام المسلمین حربی مستأجردن اخذ خراجله احکام مسلمیندن اولان برحکمی اوزرینه اجرا قیلدقده اهل داریمزدن ذمی اوله جغی بی مراددر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره

وجهی اولدر كه صورت مذكورەدە خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب ایكن امام آنی مستأجر اوزره
حكم وحاصل ارضدن اخذ وتحصیل ایلدكده قضاسی موضع اجتهادده وقوعله نافذ اولوب حكم دار اسلام اول
مستأجر اوزره واجب اولمغله اهل ذمتدن عد وتسجیل اولنور واكر حربی مستأمن خراج مقاسمه سی نصف حاصل
یاخود ثلث حاصلی اولان بر ارضی اشترا وآنی بر مسلمه یا بر ذمی یه ایجار ایدوب اول دخی مثلا كندم وحنطه سنی زرعله محصول
ارض بدیدار اولدقده رأی امام خراج ارضی زارع مستأجر اوزره الزام اولمغله اول مستأجردن حاصل ارضك نصفنی
یا ثلثنی اخذه ابتدار ایلسه بو تقدیر اوزره مالك ارض اولان حربی اهل ذمت قیلنمق سزاوار اولمازدی زیرا خراج ارض
رأی امامده آنك اوزرینه واجب اولمیوب انجق آخر اوزره ایجاب اولنمشدر و بو بابده مطمح نظر تملك ارض
اولمیوب انجق وجوب حق ایدوكی بی ارتیابدر كه حكم شرعی انجق اوزرینه ایجاب حق اولنسان كسنه اوزره
ایجاب اولنمغله اول كسنه مالك ارض اولسون اولمسون حربی ایسه اهل ذمت قیلنمغی استیجاب ایدر حتی
مسئلهٔ مفروضەدە مستأجر حربی مستأمن اولسه زرعنده حكم شرعی آنك اوزرینه جاری اولمغله اهل ذمت
قیلنمق متیقندر واكر مستأمن مرقوم ارضنی ایجار ایتیوب اعاره ایتمش اولسه نظر اولنور اكر خراج ارض فرض
مشروح اوزره خراج مقاسمه ایسه آنده خراج بالاتفاق حاصلدن اخراج اولنوب مالكدن استخراج اولنمامغله
حربی معیر اهل ذمتده ادراج اولنماز واكر خراج ارض دراهم معلومه ایسه حربی معیر اوزره واجب اولمغله
ذمیتی مستوجب اولور واكر خراج مقاسمه صورتنده اول ارضی یدحربیدن بر غاصب غصب وزرعله محصول كثیری
حاصل اولسه نظر اولنور اكر زراعتی ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی حاصل ارضدن اخذ اولنمق
اتفاق جمیعله شایاندر كه خراج مقاسمه منزلهٔ عشرده اولوب عشر انجق نائل منفعت اولان غاصب اوزره واجب
اولدیغی كبی خراج مقاسمه دخی غاصب اوزره واجب اوله جغی نمایاندر بو صورتده مستأمن مرقوم ذمی
قیلنماز كه ارضنده حق شرعی كندو اوزرینه واجب اولمیوب غیر اوزره مترتب اولمشدر واكر ایراث نقصان
ایتمش ایسه عند محمد رحمه الله تعالى صورت اجارەدە نقصان ارض اجرت نامیله صاحب الارضه ویریلوب
خراج ارض حاصلدن اخذ اولندیغی كبی صورت غصبده دخی نقصان ارض صاحب الارضه ویریلوب
خراجی حاصلدن اخذ اولنور وعند ابی حنیفه رضی الله عنه قریبا خراج وظیفەدە ذكر اولنەجق وجه اوزره
نقصان ارض اجرت ارض منزلەسندە اولمغله خراج ارض صاحب الارض اوزره لازم اولور پس مستأمن مرقوم
عند ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه ذمی قیلنوب عند محمد رحمه الله تعالى ذمی قیلنماز واكر خراجی خراج وظیفه
یعنی دراهم معلومه ایسه ینه نظر اولنور اكر زرع غاصب ارضه ایراث نقصان ایتمش ایسه خراجی غاصب اوزره
واجب اولمق نمایاندر كه حربی تعطیل منافع ارضنه راضی دكل ایكن بدندن غصب اولنوب زراعتدن منتفع
اولامشیكن اوزرینه ایجاب خراجی شایان اولماز نته كیم ارضی صو ایچنده قالوب زراعتدن عاجز اولدقده دخی
اوزرینه خراجی واجب دكلدر ووجه مشروح اوزره خراج ارض غاصبدن اخذ اولندقده مالك حربیسی ذمی
قیلنماز كه خراج كندودن اخذ اولنمیوب انجق غیردن اخذ اولنمغله اوزرینه موجب ذمت اولان حكم شرعی اجرا
اولنمامشدر واكر زرع غاصب ایراث نقصان ایتمش ایسه ینه نظر اولنور اكر بدل نقصانی خراجله برابر یا اكثر ایسه
مستأمن اول بدلی اخذ وایچندن خراجی ادا وفضله قالورسه نفسی ایچون استبقا ایلمك امره مقرردر زیرا بالنفس
زرعله انتفاع ایتمش ایسه ده زرع غاصبدن حاصل اولان بدل نقصانله منتفع اولوب اول وجهله بالنفس زرع
ایلمش یاخود ارضنی ایجار ایله اخذ اجرت ایلمش منزلەسنە تنزیل اولنمغله خراج ارضی كندودن تحصیل اولنور
بو صورتده مستأمن مرقوم جریدهٔ ذمتده مرسوم قیلنور واكر بدل نقصانی خراجدن اقل ایسه خراجدن
مقدار بدل نقصانی مستأمندن وزیادەسی غاصبدن مطلوب ومستحصلدر زیرا مغصوب منه اوزره وجوب
خراجله حكم وامضا انجق اكا راجع اولان منافعك مقتضاسیدر كه اكا منافعدن هیچ نسنه راجع اولمدقده
اوزرینه خراجدن هیچ نسنه واجب اولمیوب خراجك مثلی وخراجدن اكثری راجع اولدقده اوزرینه تمام
خراجی موجب اولوب مقدار بعض خراج راجع اولدقده اوزرینه خراجدن اول مقداری مستوجب وزیادەسی
غاصب اوزره مترتب قیلنور لكن امام ابو یوسف رحمه الله تعالى مزارعهٔ كبیره سنده ذكر ایلدیكه صاحب
الارضه قلیل وكثیر بعض منافع راجع اولدقدن صكره قول ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه اوزره تمام خراجی
آنك اوزرینه واقع اولور ومزارعهٔ صغیره سنده ذكر ایلدیكه صاحب الارضه قلیل وكثیر بعض منافع راجع
اولدقده جواب قطعی اولدر كه قول ابی حنیفه رضی الله تعالى عنه اوزره تمام خراجی آنك اوزرینه واقع اولور

زیرا غاصبدن بدل منافع ارضنی اخذ ایلدكده اكا مقابلهٔ مأخوذنده ایجار ایتمش كبی اولوب حقیقت ایجارنده
اجرتك خراجه وفا وعدم وفاسنه نظر اولنمیوب تمام خراجی اوزرینه ایجاب اولندیغی كبی بونده دخی ایجاب
اولنور واول مستأمندن خراجك تمامی یاخود بعضیسی اخذ اولندقده البته ذمی قیلنور كه اخذ تمامده اوزرینه
حكم مسلمین جاری قیلندیغی كبی اخذ بعضده دخی جاری قیلنمش اولور واكر حربی مستأمن ارضنی بالنفس
زرع ایدوب یاخود غاصبی یا مستأجری یا مستعیری زرع ایلدكدن صكره اول زرعی غرق وحرق مثلا و بعض
آفات بالكلیه افنا واذهاب ایلسه ارض اوزره اول سنه نك خراجی ایجاب اولنماز وصاحب الارض اولان
مستأمن اوزره ایجاب خراج اولنمدیغندن اهل دار یمزدن قیلنمامغله اهل ذمتده ادراج اولنماز واكر حربی مستأمن
اراضی خراجدن بر ارضی اشترا وزرع ایدوب یدنده ایكن سنهٔ واحده یاخود سنه دن اقل مرور وقتله اوزرینه
خراجی واجب اولسه حین وجوبده دخول ذمتی مستوجب اولور زیرا حربی اهل دار یمزدن عد اولنمق انجق
اوزرینه حكم امام جاری اولمغله حاصل اولور وجریان حكم امام دخی انجق اخذ خراجله ظاهر اولدیغندن
قبل الوجوب حكم ذمتده داخل اولماز وآندن اخذ خراج اولندقدن صكره یوم اخذدن سنهٔ مستقبله تمامنده
خراج رأسی دخی مطالبه اولنوب اولابده ارضی اشتراسندن خراجنی ادا قیلدیغی وقته دك سبقت
ایلین شهور معدوده محاسبه اولنماز اما ذكری تقدیم اولنان مسئلهٔ تقدم بشقه در كه حربی مستأمن دار
اسلامده تطویل مكث ایتدكده امام المسلمین اكا تقدم برله سن داریكه رجوع قیل كه بو كوندن صكره
بر سنه دخی دار یمزده اقامت ایدرسك سندن اخذ خراج ایدەرم دیو تكلم ایلدكدن صكره بر
سنه دخی اقامت ایلسه اهل ذمت قیلنوب تمام سنه ده اول سنهٔ ماضیه نك خراجنی آندن اخذه مبادرت
اولنور فرق مسئلتین اولدر كه صورت تقدمده امام آندن خراج رأسی انجق جهت شرطله اخذ ایتمكله
حكمی وجه مشروط اوزره اجرا اولنوب بر سنه یه دك دارینه رجوع ایتمزسه بعد تمام السنة شرط اولنان
خراج سنهٔ ماضیه آندن اخذ اولنمق امضا اولنور وشرط مرقوم بحسب المعنی شول مال حكمنده داخلدر كه
امام اول حربی ایله دار یمزده اول سنه نك بقیهٔ شهورنده اقامتی اوزره آندن اخذ ایلدیكی ماله مصالحه ایلیه
وامام ایچون من اول الامر حربیدن اخذ مال ایتمدكجه امان ویرممك ودار اسلامه خروجنه مساعده ایتممك
جائز اولمغله بو مثللو مصالحه دخی جائزدر بو جهتله امام الاسلام بعد تمام السنة اخذ خراج سنهٔ ماضیه یه
اقدام ایدر اما صورت خراج ارضده ذمی قیلنمسی جهت شرطه منوط اولمیوب ارضندن اخذ خراجله حكم
امامه مربوطدر كور مزمیسنكه اوزرینه خراج ارضی ایجاب اولنماسه ذمیتی صورتیاب اولماز بو جهتله خراج
رأسی انجق خراج ارضنی ادا برله ذمی قیلندیغی كوندن سنهٔ كامله مرورنده اخذه شروع اولنوب قبل تمام
السنة اخذی مشروع كوریلمز واكر امام بر حربی مستأمنه تقدم برله سن اشبو كوندن صكره بر سنه دخی اقامت
ایدرسك آخر سنەدە سندن یوز درهم اخذ ایدەرم و بعده سنی ذمی قیلوب هر رأس سنەدە سندن اون ایكی
درهم اخذ ایدەرم دیو تكلمندن صكره بر سنه دخی اقامت قیلسه امام آندن البته یوز درهمی اخذه مبادرت ایدر
زیرا قریبا بیان ایلدیك كه صورت تقدمده اخذ امام انجق جهت شرطله صحیح اولور وامامله اول حربینك
بینلرنده وجه مذكور اوزره جریان صلحدن صكره اقامتی اعطاء دراهمه دلیل رضای صریحدر بو جهتله بعد
تمام الصلح دراهم مزبوره آندن اخذ واجتلاب اولنوب دار یمزده سنهٔ مزبورەدە اجرت سكناسنه حساب اولنور
نظیری اول كمسنه دركه دارینی شهر واحدده اون درهمه ایجار ایدوب قبل انقضاء الشهر مستأجره خطابله
سن بنم بو دارمده شهر آتیده اقامت قیلمه واقامت ایدرسك اوزركده اجرت دار یكرمی درهمدر دیوب اشهاد
شهود ایله قطع جواب ایلیه بوندن صكره اول مستأجر شهر آتیده اقامت ایدرسه اوزرنده اجرت دار یكرمی درهم
قیلنور كه آنده اجرت دار شرطله واجب اولوب مستأجر دخی شهر آتیده اقامتله شرط مذكوره رضا ویرمكله
حكم اجاره شرطه تابع قیلنمق مصمم اولور پس صورت تقدمده دخی خراج رأس شرطله واجب اولوب
حربی دخی بر سنه اقامتله اول شرطه اظهار رضا ایتمكله حكم شرطی اجرا ایله قضا اولنور وائمه واصحابمز
رحمهم الله تعالى اشبو مسئلەدن مسئلهٔ اخری دخی انتزاع ایدوب بو وجه اوزره اجماع ایلدیلر كه بر كمسنه
برداری غصب ایلدكده مغصوب منه دارینی استرداد ایچون تخویف غاصبی مراد ایلدكده كركدر كه غاصبه
خطابله بنم داریمی بكارداید رسك فیها امارد ایلمزسك سندن هر ماه ایچون بیك درهم اخذ ایدەرم دیو ایراد
وحضورنده بو قولی اوزره ایكی رجل عدلی اشهاد ایلسه بو اشهادی صحیح ومعتبر اولمغله غاصب بوندن صكره

مطلب زیادة الاجرة بعد رضی المستأجر

دار بنی حبس ایدرسه اوزرینه اجرت مزبوره واجب و مقرر قیلنور واکر امام اول حربی یه حین تقدمده
سن اشبو کوندن صکره بر سنه دخی اقامت ایدرسك سنی آخر سنه‌ده ذمی قیلوب اول سنه‌دن صکره سنهٔ اخری
دخی منقضیه اولدقده سندن اخذ خراج ایده‌رم دیو تکلم ایتمش اولوب حربی دخی برسنه اقامتله دار اسلامده تقادم
ایلسه ینه حکم شرعی تقدم امام اوزره جاری اولمغله اول سنه‌دن صکره بر سنه دخی منقضیه اولمدقجه اوزرینه
وجوب خراج طاری اولماز که امامك شرط وتقدمی اولوجهله صادر اولمقله حکم شرعی دخی اولوجهله
ظاهر اولور واکر بر حربی مستأمن دارمزده بر ارض خراجیه‌یی اشترا ایلدکدن صکره مستحق آخری پیدا
اولوب بینه ایله اثبات استحقاق واخذ ایله بر ایکی سنه خراجنی ادادن صکره شاهدلری عبید اولدقلری عند القاضی
هویدا اولمغله ارضی مستأمن اوزره رد ایلسه اول مستأمن اهل ذمتدن عد اولنماز که ذمیتی مجرد شراء ارض
خراجیه ایله تحقق ایتمیوب بلکه اوزرینه وجوب خراجه موقوف ایکن بو بابده مدار وجوب خراج اولان تمکن
منافع ارضدن ممنوع اولمغله وجوب خراج دخی آندن مصروف قیلنمشدر کذلك ارضی ید مستأمندن مقاومته
قادر اولمدیغی بر متغلب غصب ایلدکده ینه بویله‌در اما اول غاصبله مقاومته قادر واوزرینه حقنی شهود ایله
اثباته مقتدر ایکن تکاسل ایتمش اولسه نظر اولنور اکر غاصب زرع ایتمش ایسه ینه ذمیت مستأمنی موجب
اولماز که غاصب زرعنده ارضله منتفع اولمغله خراجی غاصب اوزره واجب اولوب مستأمن اوزره واجب اولماز
واکر غاصب زرع ایتمامش ایسه بو معنی ذمیت مستأمنی موجب اولور که ارضنی استردادایله انتفاعه قادر ایکن
ترك ایتمکله خراجی اوزرینه واجب اولوب ذمیتی مستوجب اولمشدر نظیری اولدر که مستأمنك ارضنی صو
باصوب تعطیل ایلدکده مقتدما اول صویك مجراسنی بندایدوب ارضدن صرف ایلمك اکا ممکن ایکن اهمال
ایتمش اوله وجه مذکور اوزره بعد انقضاء السنة اوزرینه خراجی لازم اولوب اهل ذمتده ادخال اولندیغی کبی
بونده دخی ادخال اولنور وتفصیل محرر انجق زراعت غاصب نقصان ارضه باعث اولمدقده معتبردر اما نقصان
ارضه بادی اولمش ایسه بهرحال ذمیت مستأمنه مؤدی اولور زیرا غاصب اوزره مستأمنه بدل نقصانی ادا
لازمدر وحکم خراج اولدر که بدل نقصان خراجدن اکثر یا مساوی ایسه تمام خراج مستأمن اوزره واجبدر واکر اقل
ایسه خراجدن مقدار بدل مستأمن اوزره وزیاده سی غاصب اوزره واجبدر وعلی کلا التقدیرین مستأمن اوزره
بعض خراج واجب اولمغله ذمیتی موجب اولمشدر واکر برکیمسنه ارض مستأمنده بولنان صویك بندینی
خرق وارضی غرق ایتمکله هم صودن نقصان ارضه بادی وهم مستأمنك زراعتنده عدم قدرتنه مؤدی اولسه
حربی آنك فعلندن حادث اولان نقصان ارضی اکا تضمینه قادر اولدیغندن بشقه اول ارضله حقنده حکم ذمت
دخی ظاهر اولماز که بو مثللو ممکن الزراعة اولمیان ارضده عدم وجوب خراج امر باهردر وعلی هذا ارضی غاصب
دخی زرع ایتمیوب بعد انقضاء السنة مستأمن اوزره رد ایلسه ینه خراج ارض واجب اولمامغله مستأمن اهل
ذمتدن عد اولنماز واکر غاصب دخی صاحب الارض کبی حربی اولوب ارضنده زرع ایدوب زرعی دخی موجب
نقصان اولسه البته غاصب اوزره بدل نقصانده الزام ضمان اولنوب صکره نظر اولنور اکر بدل نقصانی خراجه
مساوی یا اکثر ایسه آنده خراج انجق صاحب الارض اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب زارعی قیلنمامق
مقرردر واکر اقل ایسه آنده خراجدن مقدار بدل نقصان صاحب الارض اوزره وزیاده سی زارع اوزره واجب
اولوب هر بری وجوب خراجدن بهره‌ور اولمغله ایکیسیده ذمی قیلنمق بی جدلدر اما زرعی موجب نقصان
اولمامش ایسه آنده خراج انجق غاصب اوزره واجب اولمغله اول ذمی قیلنوب صاحب الارض قیلنمامق نمایاندر
واکر غاصب زرع ایتمیوب ارضی تعطیل ایتمش ایسه نظر اولنور اکر صاحب الارض آنکله مقاومته قادر
وحجتله استردادینه مقتدر ایکن اهمال ایتمش ایسه اوزرینه خراجی واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال
اولنور واکر مقاومته قادر دکل ایسه آنده خراج هیچ بری اوزره واجب اولمامغله ایکیسیده حربیت اوزره ابقا اولنمق
ظاهر وباهردر واکر حربی مستأمن بر ارض عشریه‌یی اشترا ایلسه ارض مزبوره قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه
ارض خراجیه انقلاب ایدوب قول ابی یوسف رحمه الله تعالی اوزره ضعف عشری اخذ واستجلاب اولنوب
قول محمد رحمه الله تعالی اوزره علی حالها عشریت اوزره استصحاب اولنور ومستأمن مرقوم اول ارضی
زرع ایدوب یاخود زرعه قادر ایکن اهمال ایلسه قول امام اوزره علی کلا الوجهین خراجی اوزرینه
واجب اولمغله اهل ذمتده ادخال اولنور وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره زرع ایدرسه ذمتده ادخال اولنور
زیرا عشر اکرچه خراج کبی مؤنت ارض نامیه‌در لکن حاصل ارض بالفعل ظاهر اولمدقجه عشری واجب اولماز

واراضی دار اسلامده واجب اولان عشر اول مستأمن اوزره واجب اولمدقجه ذمی قیلنماز واکر اول ارضی
قبل وجوب الخراج بر مسلمه بیع ایدرسه ینه ارض خراج اولوب حکم خراجدن اخراج اولنماز مؤلف صائب
الاجتهاد بو موضعده اشبو وجه اوزره ذکر وایراد ایلمشدر اما روایت اخرده دیمشدر که مشتری مسلم اوزره
عشری واجب اولوب خراجی لازم اولماز بو روایتك وجهی اولدر که خراجیت ارضه سبب ملك کافر اولمغله
کافر اول ارضی اشترا ایلدکده مالك اولوب آنی خراجیه قیلمشدر بعده خراجیه اولدیغی حالده آنی بیع ایلمشدر
ومسلم ارض خراجیه‌یی کافردن اشترا ایلدکده ینه خراجیت اوزره ابقا اولنور وروایت اخرانك وجهی
اولدر که قبل وجوب الخراج بیع ایلدکده اول ارضدن عشرك غیری حق آخر اخذ اولنمامش اولمغله
ینه عشریتی اوزره ابقا اولنوب میانه‌ده تخلل ایدن تملك کافره اعتبار واعتنا اولنماز وعلی کلتا الروایتین حربی
مرقوم ذمی قیلنماز زیرا ارض مرقومه خراجیه ایسه‌ده صاحبندن خراجی اخذ اولنمایوب اوزرینه حکم مسلمین
اجرا اولنمادیغندن شول دار الحربده بولنان حربی منزلنه نازل اولمشدر که بر مسلمی دار اسلامده بر ارض عشریه‌یی
کندو ایچون اشترایه توکیل ایدوب اول دخی اشترا ایلمیه اولبابده ارض مرقومه خراجیه اولورسه‌ده دار الحربده
بولنان مالکی اوزره احکام مسلمیندن هیچ بر حکم شرعی جاری اولمامغله اکا حکم ذمت ساری قیلنماز
پس ما نحن فیه دخی آنك کبیدر واکر ارض عشریه‌یی اشترا ایلین مستأمن اول ارضی آخره ایجار ایلسه
عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی ارض مرقومه خراجیه قیلنوب خراجی دخی صاحب الارض اوزره
واجب اولمغله حکم ذمتده استقرار ایدر وعند محمد رحمه الله تعالی عشری مستأجر اوزره حاصلندن
لازم اولمغله ذمیت صاحب الارضی مستلزم اولماز حتی مستأجری حربی اولدقده عند محمد رحمه الله تعالی
ذمیت مستأجری مستلزم اولور که عشری اکا لازم اولمشدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی مستأمن اوزره
ارضندن حاصل ارضده واجب اولان عشر ایله مال تجارتندن عاشرك اخذ ایلدیکی عشرك بینلرین تفریق
وعشر ثانی ذمیتی موجب اولمیوب عشر اول موجبدر دیو تحقیق ایلدی وجه فرقلری اولدر که حربی مال تجارتله
عاشر اوزره مرور ایلدکده آندن مسلم وذمیدن اخذ اولنان مقداری اخذ اولنمایوب بلکه حربیدن تمام عشر
وذمیدن نصف عشر ومسلمدن ربع عشر اخذ اولنمغله اولبابده حکم حربی حکم اهل دار اسلامه مخالفدر
کورمزمیسنکه یوم واحدده برقاچ کره دارینه رجعت بعده دار اسلامه عودت ایلسه هربرنده اخذ عشره
معاودت اولنور پس عشر مرقومده منزلهٔ اهل دارمزه نازل اولمامغله آنك وجوبنده اهل ذمتده داخل قیلنماز
اما حاصل ارضندن اخذ اولنان عشری مسلمدن اخذ اولنان عشر ایله مساوی اولوب مسلمدن انجق بر کره اخذ
اولندیغی آندن دخی انجق بر کره اخذ اولنمغله عشر مزبورده منزلهٔ اهل دارمزه نازل وآنك وجوبنده حکم
ذمتده داخل قیلنور توضیحی اولدر که حربیدن عشر مال تجارت انجق بطریق المجازاة اخذ اولنور
حتی اهل حرب بزم تجارمزدن هیچ نسنه اخذ ایتمزلرسه بز دخی تجارلرندن هیچ نسنه اخذ ایتمزز اما عشر ارض
انجق مؤنت ارض نامیه اولمق اوزره دار اسلامده اخذ اولنمغله منزلهٔ خراج ارضه نازلدر واکر اول ارضی حربی آخره
اعاره ایلسه آنده بالاجماع عشری زرعندن لازم اولمغله حربی مستعیرك ذمتنی مستلزم اولور که حق عشر آنك
حاصلندن منتظم اولمشدر واکر حربی مستأمن بر مسلمدن ارض عشریه‌سنی استیجار وزراعت ایلسه قول
ابی حنیفه رضی الله عنه اوزره حاصل ارضك مثل عشری مسلم اوزره واجب اولور وحاصل حربیدن نسنه
واجب اولمامغله ذمیتی موجب اولماز وقول محمد رحمه الله تعالی اوزره عشر انجق حاصل حربیدن واجب
اولمغله ذمیتی موجب اولور اما صورت اعاره‌ده عشری بالاجماع حاصل ارضدن لازم اولمغله ذمت مستعیری
مستلزم اولور وخراج مقاسمه دخی عشر کبی جزء حاصل اولمغله جمیع احکام مذکوره‌ده عشره مماثلدر والله اعلم

* باب ما یکون الرجل به مسلما یدرأ عنه القتل والسبی *

یعنی مشرك ایچون قبول اسلامنه علامت وحقنده قتل واسردن باعث سلامت اولان اسبابده باب کرامتمآبدر
بز اوائل کتابده باب الاسلام مسائلنده بیان ایلدیك که بر کافر معتقداتندن منافی اسلام اولان حکمك خلافنی
اظهار ایلدکده اسلامنه حکم اولنمق شایان کوریلور وبو بابده اصل اصیل رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینك امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله قول جمیللریدر وعبدهٔ اوثان وحدانیت الهیه‌یه
قائلین اولمیوب اذا قیل لهم لا اله الا الله یستکبرون نظم جلیلی مفادی اوزره کلمهٔ توحیددن ناکلین اولمریله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم علی الدوام آنلرایله قتاله التزام ایدوب خلاف معتقدلری اولان

اول كلمهٔ طيبهٔ منجيه‌يى تكلملرين حقلرنده علامت ايمان واسلام قيلشلردر بعده يهود مدينه‌يى اسلامه
دعوت وآنلرك حقلرنده همان اقرار رسالتلرين اسلاملرينه علامت ايلديلر حتى بر يهودى مريض اولمغله
لطفا وكرما عياده سنه تشريفلرنده اتشهد انى رسول الله قول شريفلريله شهادت رسالتلرين اكا تلقين
وتعريف ايلديلر اول دخى اشهد انك رسول الله قوليله اداء شهادت ايدوب وفات ايلدكده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم الحمد لله الذى اعتق بى نسمة من النار نطق بشارت سماتلريله اول كسنه نك جهنمدن سلامت
نفسنى اخبار واثبات بيورديلر وطائفهٔ يهودى همان اقرار رسالته دعوتلرينه باعث اولدركه آنلر وحدانيت الهيه‌يى
مقر ايدوب انجق رسالتلرين منكر اولملريله حقلرنده اقرار رسالتى ايمان واسلاملرينه علامت قيلشلردر
ومقدمهٔ مرقومه‌يى تقديمدن صكره ثمره ونتيجه سين شو وجهله تفهيم ايده‌رز كه بر مسلم اثناء حربده بر مشركى
قتل ايچون هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده اشهد ان لا اله الا الله كلمه سينى اكا اسماع ايلسه اول مشرك اشبو كلمهٔ
محترمه‌يه قائلين اوليان طائفه‌دن ايسه مسلم اوزره واجبدركه قتلندن امتناع ايليه زيرا آندن دليل ايمانى اولان كلمهٔ
منجيه‌يى استماع ايلمشدر بو صورتده آنى اخذ ايدوب حضور امامه احضار ايدرسه نظر اولنور اگر تكلمى
قهر مسلمدن اقدم واقع اولمش ايسه حر مسلم قيلنور واگر قهر مسلمدن صكره واقع اولمش ايسه فيئده اد خال
اولنور كه بعد القهر اسلامى قتلنه مانع ايسه‌ده استرقاقنه مانع اولماز لكن حضور امامه حاضر اولدقده
بنم اول كلمه‌دن مرادم دخول اسلام دكل ايدى بلكه انجق دخول يهوديت ايدى ديوب ياخود مجرد قتلدن
سلامتم ايچون ديمش ايدم ديو اعتذار ايلسه بو قولنه التفات واعتبار اولنماز زيرا مسلم آندن دخول يهوديتى
طلب ايتميوب انجق اسلامنى طلب ايدوب آنك دخى ظاهر حالى مطلوب مسلمه اجابت اولمغله اسلمت لفظى
ايله اسلامنى تصريح ايتمش ايسه ده لا اله الا الله قولى اسلامنه علامت قيلنوب اوزرينه الزام حكم اسلامه
مبادرت اولنور نظيرى اولدركه بر كافر جماعت مسلمينله اداء صلوة ايليه صنع مذكورى عين اسلام دكل ايسه‌ده
دليل اسلام قيلنور و بوندن صكره اسلامدن امتناع ايدرسه مرتد اولوب قتل اولنور ومؤلف شريعت پناه
اصل كتابده ومن انكر شيئا من الشرايع فقد ابطل قول لا اله الا الله ديمشدر مرادى ديمكدر كه بر كمسنه
شرايع اسلاميه‌دن بر شيئى انكار ايلسه موجب توحيدى ابطال ايتمش اولمغله مرتد اولور بوندن صكره انكارندن
رجوعله كما هو حقه قبول اسلام ايلمزسه قتل اولنور لكن اصحابمزدن بعض متأخرين شرايع اسلاميه‌دن
بر شيئى منكر اولان همان اول شيئه نظر ايله كافر وماعداده مسلمدر ديوب بر تصنيفنده بعد وفات رسول الله
عليه السلام عهد ابى بكر الصديق رضى الله تعالى عنه ده قبائل عربدن مانع زكوة اولوب وجوبنى منكر اولنلرك
حاللرين بو قول اوزره بنا ايلدى لكن كلام مؤلف مصيبدن بو قولك خطاسى ظاهر اولديغندن بشقه
هم مخالف روايت وهم مائل قول اهل ضلالتدركه طائفهٔ معتزله مرتكب كبيره ايچون ايماندن خارج وكفرده
غير داخل بلكه منزلة بين المنزلتين ده نازلدر ديرلر قول مذكور دخى اشبو مذهبه مائلدر واگر مشرك مرقوم
لا اله الا الله ديمكله مسلم اندن كف يد ايتدكده فرار ومشركينه لحوق ايدوب صكره عودتله قتاله مباشرت ايلدكده
مسلم سابق يا مسلم آخر آنك اوزرينه هجوم ايدوب اكا قريب اولدقده ينه لا اله الا الله ديسه نظر اولنور
اگر آنك التجا ايده‌جك فئه‌سى وار ايسه بو دفعه سنده قتلى سزاواردركه شمدى شول مسلم باغى منزلنده‌دركه
فئه‌سى ايچنده مسلمينله قتال ايليه و بو مثللو باغى مسلم ايسه ده قتل اولنور واگر فئه‌سى قالميوب جمعيتلرى
پريشان اولمش ايسه اولبابده قتلى لايق شان دكلدر كذلك بو دفعه سنده آنى اسير ايتمش اولسه ينه كالاول فئه‌سى
وار ايسه قتلى سزاوار ديو غيسه قتلى جائز اولميوب جرمنه نظر ايله تأديب دركاردر ومؤلف باهر الاستقلال
دعواى مذكوره اوزره شول روايت ايلديكى حديث شفقت اشتمال الله استدلال ايلديكه مسلميندن بر كمسنه
مشركيندن بر كمسنه اوزره هجوم ايلدكده لا اله الا الله ديمكله سبيلنى تخليه ايلدى صكره عودت ايدوب ينه مسلمينله
قتال ايتمكله مسلم سابق اكا حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديدى حتى بر قاچ كره فعل مرقومى تكرار ايلدى تا كه
مرهٔ اخيره‌ده آنى قتل ايلدى ورسول الله عليه السلام اول مسلمه فكيف لك بلا اله الا الله قول شريفلريله
لا اله الا الله ديمشيكن قتله جسارتنده عتاب ايلديلر ومؤلف فتوت نهاد اول مسلمك اسمنى ذكر وايراد ايلمدى
لكن مغازيده مذكوردركه اول مسلم اسامة بن زيد رضى الله تعالى عنهمادر ورسول الله عليه السلام اكا اقتلت رجلا
قال لا اله الا الله قول شريفلريله عتاب ايلدكلرنده يا رسول الله اول كلمهٔ مباركه‌يى انجق قتلدن استخلاص ايچون
تكلم ايلدى ديو جواب ويردى بعده رسول الله عليه السلام هلا شققت عن قلبه يعنى قلبنى شق ايدوب

مطلب من انكر شيئا من الشرايع

نيچون آندن حالنى استكشاف ايلمديك ديو توبيخ ايلدكلرنده يا رسول الله قلبنى شق ايتمش اولسم بكا آندن
نه ظاهر اولور ايدى ديدى بعده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم فانما كان يعبر عما فى قلبه بلسانه
يعنى اول كيمسنه قلبنده اولان اعتقادندن انجق لسانى ايله تعبير ايدر ايدى قول شريفلريله مراد فؤادلرين تفسير
وامر اسلامده ظاهر اقرار ايله اكتفا لازم ايدوكنى تقرير ايلديلر و بر قصهٔ مرقومه‌يى اول مقتولك مرهٔ اخيره‌ده
التجا ايده‌جك فئه‌سى بولنمامق صورتنه تحميل وعتاب رسالتپناهى آندن نشئت ايتمشدر ديو تأويل ايده‌رز
واگر لا اله الا الله ديوب سبيلى تخليه اولندقدن صكره صف مشركينه عودت بعده مسلمينه رجعت ايدوب
بن سزدن برى يم ودين سابقم اوزره يم ديو اظهار ردت ايتمكله اوزرينه بر مسلم حمله قيلدقده ينه لا اله الا الله ديمكله
مبادرت ايلسه بو دخى دفعهٔ اولى ايله برابردركه عدم قتلى مقرردر زيرا ايكى اسلامى ميانده سبقت ايدن كلامنه
نظر ايله منزلهٔ مرتده نازل ومرتد حكم حربى اصليده داخلدر وحربى لا اله الا الله ديدكده آندن كف يد
واجب اولديغى كبى بو نلرده دخى واجبدر انجق فئه‌سى وار ايسه منزلهٔ باغيده اولمغله قتلى سزاواردر
كذلك بين الاسلامين مسلميندن بر جماعتى قتل ايتمش اولسه ينه آندن كف يد واجبدركه مرتد صف مشركينده
بولندقده حربى اولمغله حقنده قتل مسلم قصاصنى غير موجبدر واگر مسئلهٔ مفروضه‌ده اول مشرك
اشبو كلمهٔ محترمه‌يه قائلين اولان طائفه‌دن ايسه آنى تكلمى حقنده دليل اسلام اولمامغله بعد التكلم دخى
قتلى جائز كورديلور اما اشهد ان لا اله الا الله واشهد ان محمدا رسول الله ديوب فى الاصل اشبو كلمهٔ مباركه‌يه
قائلين اوليان طائفه‌دن ايسه قول مذكورى دليل اسلام اولمغله مسلم اوزره آندن كف يد الزام اولنور
ومسئلهٔ مذكوره تفاصيل سابقه‌ده نظير مسئلهٔ متقدمه‌در كذلك مشرك مرقوم وقت مذكورده محمد رسول الله
ياخود قد دخلت فى دين الاسلام ياخود قد دخلت فى دين محمد ديسه بونلرك جمله‌سى اسلامنه دليلدر
حتى بعد التكلم فوت اولسه نمازى قيلنوب آنك ايچون طلب مغفرت اولنور نكته‌سى اولدركه كلمات
محرره‌نك اسلامه دلالتلرى البته دلالت سيمادن اعلى ايكن باب مايصدق فيه المسلم فى دار الحرب اثناسنده
وغيريده بيان اولنديغى اوزره مجرد سيماى مسلمين حق صلوة واستغفارده اسلاميله حكمده كافى
اولدقده كلمات محرره‌يى تكلمده كفايت بطريق الاولى‌در لكن فى زماننا ميان مسلمينده بولنان يهود ونصارادن
بريسى اشهد ان لا اله الا الله وان محمدا رسول الله ديسه ينه حكم اسلامده داخل اولمازكه فى الاصل دخى
جمله‌سى بو كلمهٔ طيبه‌يه قائللردر زيرا بلا ديمزده بولنان يهود ونصارانك قنقيسندن سؤال اولنسه مضمونتى
اقرار ايدوب مرادلرندن استفسار اولندقده رسول الله اليكم لا الى بنى اسرائيل قوللريله تفسيره ابتدار وسزه
ارسال اولنوب بنى اسرائيله ارسال اولنمامشدر ديو تأويله اجتسار ايدرلر ودعواى مرقومه‌لرى اوزره هو الذى
بعث فى الاميين رسولا منهم نظم مبينى ايله استدلال ايدوب اميين ايله مراد اهل كتابك غيريلريدر ديو بسط مقال
ايدرلر مترجم فقير ديركه آيت مذكوره‌ده فى الاميين واقع اولوب الى الاميين واقع اولمامغله دعواى باطله لرينه
وجها من الوجوه دلالت يوقدر تسليم اولنسه دخى ذيلنده وارد اولان وآخرين منهم لما يلحقوا بهم آيت
جليله‌سندن مراد اميينك غيريلرى اولمغله امين اوزره عطف اولندقده عموم بعثته دلالتى ظاهر اولور حال آنكه
قرآن كريمده وما ارسلناك الا كافة للناس نظم جليلى كبى عموم بعثته دليل غير قليلدر ورسالت محمديه‌يى
ولو على وجه التخصيص تصديق ايدنلر لوازم رسالتدن اولان صدق واما نتلرين دخى تصديق ايتملريله
گرك قرآن كريم وگرك احاديث شريفه آنلرك عندلرنده حجت قاطعه‌در وآيت مذكوره ايله استدلاللرى بو معنايه
شاهددر واحاديث نبويه‌ده ادلهٔ عموم بعثت اكثر من ان يحصى‌در انتهى پس مقدمهٔ متقدمه‌دن عندمزده
ظاهر اولمشدركه شهادتين مذكورتين فى زماننا يهود ونصارادن دليل اسلام دكلدر مگر دين قديمندن تبريسنى
دخى اكا ضم ايدوب نصرانى ايسه وابرأ من النصرانية ويهودى ايسه وابرأ من اليهودية مفهومنى ذكر
وافهام ايليه اول حينده خلاف اعتقادنى اعلام ايتمش اولمغله داخل حكم اسلام قيلنور لكن نصرانى
اشهد ان لا اله الا الله وابرأ من النصرانية ديمش اولسه آنكله قبول اسلام ايتمش اولمازكه كلام مرقومى دخول
اسلامده نص اولميوب دخول يهوديته دخى محتمل الانتظامدر زيرا طائفهٔ يهود دخى بو قولى بعينه ذكر وافصاح
ايدوب لا اله الا الله ديرلر ايكن نصرانيتدن تبريلرين ايضاح ايدرلر قال الله وقالت اليهود ليست النصارى
على شئ وقالت النصارى ليست اليهود على شئ يعنى يهود ديديلركه نصارى شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى
دكللردركه دينلرى باطلدر ونصارى دخى ديديلركه يهود شئ صحيح ومعتبر اوزره جارى دكللردركه دينلرى باطلدر

اماقول مذكوردن صكره وادخل فى الاسلام ديمكله اسلامه دخولنى تصريح ايدرسه احتمال يهوديت
منقطع اولمغله اسلامنه دليل صريح قيلنور واكراول مشرك انا مسلم ديمش اولسه آنكله اسلامنه حكم اولنماز كه
لفظ مسلم حقه منقاد ومستسلم ديمكدر وهر اهل دين حقيت دينند معتقدوكندو حقنده حقه انقيادنى مدعى
وملتزمدر شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه شيخيمز شمس الائمة عبد العزيز الحلوانى
رحمه الله تعالى دير ايديكه حكم مذكوردن ديار يمزده بولنان طائفهٔ مجوس مستثنى دركه آنلردن بريسى
انا مسلم ديدكده اسلامنه حكم اولنور كه آنلر صفت اسلامى نفسلرينه اثباتدن امتناع ايدوب اولادلرينه وقت غضبده
يامسلمان رالك ديو شتم ايدرلر واكراول مشرك عبدهٔ اوثاندن لا اله الا الله كلمهٔ مباركه سنه قائل اولميانلردن اولوب
وقت مرقومده اشهدان محمدا رسول الله ديمش اولسه اسلامنه حكم اولنوب اشهدان لا اله الا الله قولى
منزلنه تنزيل اولنور زيرا كلمهٔ شهادتك ايكى جانبنى دخى منكر اولديغندن قنقى جانبى ايله شهادت ايلسه اسلامنه
دليل قيلنور كذلك انا مسلم ديمش اولسه ينه اسلامنه حكم اولنور كه عبدهٔ اوثان نفسلريچون وصف اسلامى
ادعا ايتميوب بلكه مسلمينى اغضا ايچون آندن تبرى ايدرلر ومعناى مرقوم عهد رسالتده اهل مكه نك كتب سيرده
ذكر اولنان حاللرندن معلومدر كذلك انا على دين محمد ياخود انا على الحنفيه ياخود انا على الاسلام
ديسه ينه اسلامنه حكم اولنور وبو بابلرده اول مشركك قلبنده مضمر اولان حقيقت اعتقاده وقوفيمز متعذر
اولمغله بو كلاملرين دليل اسلام اعتبار ايلمك امر متقرردر والله اعلم

باب من اسلام الصبى والصبية المأسورين * يعنى اهل حربدن اسير قيلنان صبى وصبيه نك حكم اسلامنده
مسائل لازمة الاستسلامدر شارح الكتاب يمن الله تعالى كتابه يوم الحساب ديركه بز باب من المرتدين وغيرهم
من مشركى العرب اثناسنده و باب بيان الوقت الذى يتمكن المستأمن فيه من الرجوع اثناسنده وغيريلرنده
بيان ايلديك صبى ابوينندن قنقيسى من جهة الدين خير ايسه اكا تابع اولور ومشرك اولان احد الابوينى ايله معا
سبى اولنمقده بنفسه اسلامى وصف وتعقل ايتمدكجه ياخود ياننده بولنان احد الابوينى قبول اسلام ايتمدكجه
اسلامنه حكم اولنماز كذلك ياننده احد الابوينى يوغيكن سبى اولنمقده ينه سبى مجرد ايله اسلامنه حكم اولنماز
مكركه دار اسلامه اخراج اولنه اول بابده تبعا للدار اسلامنه حكم اولنور ياخود امام غنائمى دار الحربده بيع
يا تقسيم ايلديكده دخى اسلامنه حكم اولنور اكرچه صاحب السهم يا مشتريسى مسلم اولمقده حكم اسلامى شبهه
واشكالدن سالمدر كه اسلامنده تأثير تبعيت مالك تأثير تبعيت داردن اقوى ايدوكى بديداردر لكن مشتريسى
ذمى اولوب ياخود امام آنى بر ذمى يه بطريق الرضخ اعطا قيلدقده ينه اسلامنه حكم اولنوب حتى فوت اولدقده
نمازى قيلنمق وذمى يه آنى بيع اوزره اجبار اولنمق كبى اوزرينه احكام اسلامى اجرانك وجهى اولدركه صبى مرقوم
قوت مسلمينله احراز اولنوب ذمى اول موضعده اكا مالك اولمق انجق احراز مسلمينله حاصل اولمغله قسمت
و بيعله تمام احرازى دار اسلامله احرازى منزلنده نازل اولمشدر واكر ابوينى ايله معا سبى اولنوب انجق دار الحربده ابوينى
هالك اولدقلرندنصكره دار اسلامه اخراج اولنسه بو تقدير اوزره حكم اسلامده ادراج اولنور كه ابوينى دار الحربده
هالك اولملريله آنلره تبعيتدن عارى اولوب ابوينى دار الحربده ايكن كندو يالكز دار اسلامه خارج اولمق مجراسنه
جارى اولمشدر اما ياننده بولنان ابوينى صبى ايله دار اسلامه خارج اولوب ياخود دار الحربده بيع وتقسيم
اولندقدن صكره هالك اولملرى بشقه دركه آنده اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه اسلامنه حكم اولنماز كه
وقت حكم اسلام انجق وقت احراز اولوب اول حينده دخى ابوينى ياننده بولنوب حكم اسلامنه مانع اولمشلر ايكن
صكره دن هلاكلرى ايله حكم اسلام اكا راجع اولماز نظيرى شول ولد ذميدركه صغير ايكن ابوينى هالك
اولوب كندو دار اسلامده بلا ابوين باقى اوله آنك اسلامنه حكم اولنماديغى كبى صبى مرقومك دخى حكم اولنماز
مؤلف ديانت پرور دانه الله تعالى برضوانه الاكبر ديركه بر ذمى دار الحربه على وجه التلصص دخول واهل حربدن
بر صغيرى اخذ واخراجه ابتدار ايلسه صغير مرقوم مسلم قيلنوب آنى بيع اوزره ذمى يه اجبار اولنور كه اكا تملكى
انجق احراز دار اسلامله بديدار اولمغله صغيرده حكم اسلام آشكار اولمشدر نظيرى شول ذمى منفلدركه
امير عسكر دار الحربده من اصاب رأسا فهوله ديمكله عسكردن هر برينه ظفر بولديغى اسيرى تنفيل ايلدكده
عسكرده بولنان بر ذمى دخى بر صغيره ظفر بولوب احد الابوينى ياننده حاضر اولماسه آنده حكم اسلام ظاهر اولوركه
احرازى انجق منعهٔ مسلمينله واقع اولمغله تملكنه انجق منعهٔ مسلمينله قادر اولمشدر اما ذمى امانله دار الحربه دخول
ومماليك اهل حربدن بر صغيرى اشترا واخراج قيلمق بشقه دركه آنده صغير مرقومده حكم اسلام ظاهر اولماز

زيرا تملكى منعهٔ مسلمينله وحكم مسلمينله احرازدن اولميوب انجق عقد ايله حادث اولمغله دار اسلامه اخراجى
ظهور حكم اسلامه باعث اولماز اما مسئلهٔ مفروضه ده مشترى مسلم مستأمن يا مسلم اسير يا اهل حربدن قبول اسلام
ايلين بركسنه اولمق بشقه دركه آنلردن بريسى اشترا ودار اسلامه يالكز صغيرى اخراج ايلدكده حكم اسلامده
ادراج اولنور وتبعيت مالك انجق وجه مشروح اوزره صغيرك يالكز يعنى بلا احد الابوين خروجنده متحقق
اولوب اول بابده مالكى مسلم ايسه اكا تبعا حكم اسلامه ملتحق وذمى ايسه حكم ذمته ملتحق قيلنور اما صغيرك
ابوينندن بريسى ياخود ايكيسى بردن مولاى صغيرك مملوكى ياخود حر ذمى ايكن صغير ايله معا دار اسلامه خارج
اولسه لر بو تقدير اوزره صغيردن ابوينى اوزره باقى اولوب اسلامده مندرج اولماز زيرا دار يمزده حصولى انجق
ذمتله ياخود مملوكيت مسلم وذمى ايله اهل داريمزدن اولان احد الابوينى ايله واقع اولوب دينده دخى تبعيت ابوين
اصل شايع اولمغله احد الابوينى ياننده ايكن دينده مولاسنه تابع قيلنماز لكن مسئلهٔ مذكوره ده ياننده بولنان
احد الابوينى حربى اولوب امانله خارج اولمش اولسه صغير مرقوم اسلامده مندرج قيلنور زيرا حربى مستأمن
بحسب الصورة دار اسلامده ايسه ده فى الحقيقه اهل دار الحربدن تعداد اولنمغله معيت خروجنه اعتبار
واعتداد اولنميوب صغير بنفسه اهل دار اسلامدن اولمقده امتياز واستبداد ايتمش اولديغندن تبعا للمالك حكم
اسلامه كسب استعداد ايتمشدر بوندن صكره اول مستأمن قبول ذمت ايلسه دخى صغير مرقوم ينه حكم اسلام
اوزره ابقا اولنور كه مالك مسلمى اخراج ايدوب اسلامنه حكم اولندقدن صكره حكم اسلام محو والغا اولنماز
نظيرى شول صغيردركه اسيرايله يالكز اخراج اولندقدن صكره باباسى دخى بعد زمان اسير واخراج اولنه واكر
اول صغيرى اشترا واخراج ايلين ذمى اهل كتابدن اولوب صغير دخى مجوس ياخود عبدهٔ اوثاندن اولسه احد الابوينى
كتابى وآخرى مجوسى اولمق منزلنه تنزيل اولنوب حكم اهل كتابده ادخاله شايان كوريلور نكته سى اولدركه
تبعيت ابوين بولنمادقده تبعيت مالك منزلهٔ تبعيت ابوينه نازل اولمغله احد الابوينى كتابى اولدقده كتابيتده اكا تابع
اولديغى كبى ياننده احد الابوينى بولنميوب اخراج ايلين مالكى كتابى اولدقده ينه حكم كتابيتده داخل اولور
كذلك صغير مزبور كتابى اولوب اشترا واخراج ايلين مجوسدن اولسه ينه على حاله كتابيتله مأنوس قيلنور
زيرا باعتبار الاصل اوزرينه حكم كتابيت جارى اولدقدن صكره تبعيت مالك ايله حكم جاريدن عارى قيلنماز
كورمزميسنكه فى الاصل مسلم مملوك اولمش اولسه آنى بر مجوسى اشترا واخراج ايتمكله مسلم اولمقدن اخراج اولنماز
پس فى الاصل كتابى اولدقده ينه بويله در واكر اهل حربدن بر اهل دارك يدلرنده مماليكلرى وار ايكن جملهسى
قبول اسلام انجق مماليكلرى اسلامدن امتناع ايلسهلر بو صورتده اول مماليكدن صغير بولنانلرك كفر اوزره اولان
احد الابوينلرى يانلرنده حاضر دكل ايسه آنلر اسلامله كسب ارتفاع ايتمش اولورلر زيرا دارلرى شمدى دار اسلام
اولمغله صغار مرقومين هم دار اسلامده حاصل وهم مولالرى مسلمدر و بوايكى سببدن يالكز بريسى اسلام مملوك
صغيرده كافى ايكن بو بابده ايكيسى ملتئم اولمشدر اما قوم مذكورين قبول ذمت ايتمش اولسهلر اول بابده مماليكلرندن
صغار وكبار على السويه كفر اوزره و دين قديملرى اوزره باقى اولورلر لان مماليكهم كفار قد صالحوا المسلمين
وانما صارت دارهم دار اسلام بطريق الصلح لا باسلام اهلها وذلك لا يوجب الحكم باسلام المملوك بمنزلة الذمى
يشترى صغيرا فى دار الحرب ويخرجه الى دار الاسلام مترجم فقير ديركه عندمزده بولنان نسخ صحيحه
وغير صحيحه ده وجه محرر اوزره لان مماليكهم لفظى واقع اولمشدر لكن سياق وسباقه مخالفتى ظاهر وساطعدر
غالبا اصل نسخه لان مالكيهم لفظى اوزره ايكن كاتبلر نوع اشتباه خطاله لان مماليكهم كتب ايدوب غلط
ايتمشلردر ومعناى كلام ديمكدركه زيرا مماليك مرقومينك مالكلرى كفار ايكن شمدى قبول ذمتله مسلمينله مصالحه
ايتمشلردر بو جهتله دارلرى اسلام اهل دار ايله دار اسلام اولميوب انجق بطريق الصلح دار اسلام اولمشدر
وحكم مذكور موجب اسلام مماليك دكلدر نظيرى شول ذميدركه دار الحربده مملوك صغيرى اشترا ودار اسلامه
اخراج ايليه انتهى كذلك بر حربى داريمزه امانله داخل اولوب ياننده كندو دينى اوزره بر عبد صغيرى برابر
بولنسه اول عبدى دار الحربه قدرت اعاده سى مقرردركه عبد مرقوم داريمزه بطريق القهر كلميوب انجق
بطريق الرضا كلمش اولمغله حكمى حكم مولاسيله مساوى اولوب مولاسى اهل دار الحربدن اولدقده اول دخى
اهل دار الحربدن اولمق اوزره امضا اولنور حتى مولاسى داريمزده قبول اسلام ايدوب ياخود آنى بر مسلمه بيع ايلسه
ياخود مولاسى هالك اولمغله امام آنى بيع وثمننى ورثه سى ايچون توقيف ايلسه ينه كفرى ودين ابوينى اوزره
باقى اولور كه داريمزده امانله كفر اوزره حصول لندنصكره اسلامى بنفسه وصف وتعقل ايتمدكجه شرف اسلامه

مرتق اوله مزنظیری شول ذمیدرکه داریمزده هالك اولوب ولد صغیری قالمش اوله بوصورتده عبد مرقومك
احد الابوینی اسر واخراج اولنوب دار یمزده قبول اسلام ایدرسه عبد دخی اکا تبعا حکم اسلامله
اکرام اولنورکه حق صغیرده اسلام احد الابوین بعد التعقل بنفسه اسلامی ایله متساوی الاقدامدر واکر
اهل حربدن برصغیر باباسی ایله معا سبی اولنوب باباسی دار الحربده عسکر مسلمین ایچنده ایکن صغیر
دار اسلامه اخراج اولنسه ینه حکم اسلامه ادراج اولنمازکه داریمزه خروجنده باباسی ید مسلمین
و منعهٔ موحدینده واقع اولمغله اول دخی داریمزده واقع و ولدیله مجتمع کبی اولدیغندن ولدی اکا تابع
اولور کورمزمیسنکه کفاردن بطریق المراغمهٔ فرار ایلین عبدلری حقلرنده کذلك قبول اسلامله هجرت
ایلین عورتلری حقلرنده دار الحربده بولنان منعهٔ مسلمین منعهٔ دار اسلامله حکمده واحد در پس تبعیت
دینده دخی حکملری متحددرحتی داراسلامه خروجندن صکره باباسی اخراج اولنمیوب بلکه دارالحربده مقتول
یاخود ایادی مسلمیندن هارب اولسه ینه صغیرحکم اسلامده داخل اولمازکه داریمزده مقدما کفر اوزره حاصل
اولدقدن صکره اسلامی بنفسه واصف یاخود احدالابوینی مسلم اولمدقجه اسلامه متحول اولماز واکر برحربی
مستأمن داریمزده قبول اسلام ایلدکدن صکره مسلمین آنك دارالحربده بولنان ولد صغیرینی اسر ایله بکام
اولسه لر اول صغیری داراسلامه اخراج ایتسه لرده بزم عندیمزده باباسنه تبعا حکم اسلامله اکرام
اولنور اکرچه باباسی عسکرایله معا دارالحربده حاضرایسه وجه تبعیتی ظاهردر لکن باباسی داراسلامده ایسه
وجه تبعیت اولدر که منعهٔ عسکر حکم تبعیتده منعهٔ دارایله بیان مشروح اوزره مساوی اولدیغندن صغیرك
منعهٔ عسکرده حصولی دار اسلامده حصولی ایله متساویدر کذلك صورت مفروضه ده باباسی تجارتیچون
دارالحرب اخراده بولنمش اولسه ینه صغیرحکم اسلامه احرادرکه مسلم هرقنده بولنسه اهل داراسلامدن
عد اولنمغله کرك مسلم وکرك ولد صغیری بحسب الصورة دارالحربده بولنسه لردخی ینه حکم تبعیتی اجرا اولنور
اما مسئلهٔ مرقومه ده باباسی داراسلامده فوت اولدقدن صکره اسیر قیلنمش اولسه اولبابده صبی داراسلامه
اخراج اولنوب یاخود دار الحربده بیع وتقسیم اولنمدقجه اسلامی صورتپذیر اولماززیرا اسرندن اقدم باباسینك
داریمزده وفاتی مقرردر وتبعیت میت بقاء اسلامده معتبر ایسه ده ابتداء اسلامده غیر معتبردر کورمزمیسنکه
صورت مفروضه ده اناسیله برابرسبی اولنمش اولسه صغیرالبته حکم اسلامده داخل اولماز پس یالکزسبی
اولندقده دخی دارالحربده بولندقجه حکم اسلامده عدم دخولنه قائل اولورز اما باباسی داریمزده حیاتده ایکن
اناسیله برابرسبی اولنسه البته بعدالسبی باباسنه تبعا مسلم قیلنور واکر برحربی امانله داریمزه دخول وقبول ذمت
ایدوب یاخود مسلمین آنی سبی ایلدکارندن صکره اعتاق اولنوب یااولنمایوب علی کل حال هنوز کفراوزره ایکن
مسلمین آنك ولد صغیرینی دخی سبی وداراسلامه اخراج ایلسه لر اول ولد حکم اسلامده ادراج اولنماززیرا
باباسی هنوز داراسلامده کافر بولنوب صغیرك داریمزده حصولی کافر اولان باباسیله برابر واقع اولمغله اوزرینه
حکم مسلمین جاری اولورسه ده ینه دینده باباسنه تابع اولور اما بومسئله ده قبل سبی الصغیر باباسی داریمزده کفر
اوزره هالك اولمش اولسه صغیر بعدالسبی والاخراج حبل اسلامه متمسك قیلنور زیرا تبعیت اب میت ابتداء
اسلامده غیرمعتبرایکن اسرایله داراسلامه اخراج اولنان صغیردن منع اسلامده عدم اعتباری اولی واظهردر
بنه دیرکه اهل حربدن اهل منعه اولان برعسکر اولاد صغارلریله داریمزه داخل اولدقلرنده مسلمین آنلره
ظفریاب اولوب اسر صغاره دخی نائل اولسه لر صغار مرقومینك احد الابوینلری معا اخذ اولنمامش ایسه
حین اسرلرنده حکم اسلامه واصل اولورلرکه حین اخذلرنده احرازلری داراسلامله حاصل اولمشدرحتی برساعتدن
صکره آبا وامهاتلری دخی اسیر قیلنسه ینه اسلام صغاره خلل کلمزکه مقدما حین اسرلرنده اسلاملرینه حکم
اولندقدن صکره حکم مذکور اسر آبا وامهاتلریله مختل اولماز اما حادثهٔ مرقومه دارالحربده واقع اولمق بشقه درکه
آنده نفس اسرقبل الاخراج اسلام صغیری موجب اولمدیغندن احدالابوینی بعد زمان سبی اولنوب داراسلامه
برابراخراج اولنملری دخی معا اسیر اولملری کبی اسلام صغیره مانع اولور اماقاتللری داراسلامده واقع اولدقده
احدالابوینی ایله معا اسیر قیلنوب یاخود اولا احد الابوین وصکره صغیراسیر قیلنمش ایسه ینه اسلام صغیره
مانع اولورکه یدیمزده حصولی انجق کافر اولان احد الابوین ایله اولوب حکم اسلامدن منقطع اولمشدر
لکن اسر صغیرمقدم بولنوب حکم اسلامی متقرر اولدقدن صکره اسر احدالابوین درعقب ظاهر اولسه
دخی حکم سابق متغیراولمازکذلك اهل حربدن برصبی بلاامان داریمزه داخل اولوب آنی برمسلم اخذ ایلسه

اول دخی حین اخذده حکم اسلامده داخل قیلنورو بعده قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره فیء جماعت
مسلمین اولوب عند محمد رحمه الله تعالی اخذایلین مسلمه تخصیص اولنوروعلی کلا القولین اسلامی حریتنی موجب اولمازکه
اسلامله تأکد حریت انجق قبل الاسرظاهراولوب بونلاو بعدالاسرمسلم اولان غنیمت قیلنمق واجب اولوروالله اعلم
باب الاستبراء ✻ یعنی هنوز مالك اولدیغی جاریه نك حیضیله یاخود وضع حمله حملدن برائت رحمنی طلب
ایچون اکا قربا ندن صبر وامتناعده باب عظیم الانتفاعدر شارح الکتاب کتب الله تعالی له اجره بغیر حساب
دیرکه بزمبسوطده بیان ایلدیك که اهل حربدن سبی احدالزوجین بینلرنده فرقتی موجبدر وفرقتلری نفس سبیدن
حاصل اولمیوب انجق سبی احدالزوجین بینلرنده حقیقة وحکما تباین دارینی مستوجب اولدیغندن حاصلدر
بناء علیه زوج وزوجه معا سبی اولدقده بینلرنده فرقت حاصله اولماز واصل مذکور اوزره تفریع فروعه بو وجهله
شروع ایده رزکه اهل حربدن برعورت یالکزسبی اولنوب دار اسلامه ایصال اولندقدن صکره قسمتله
سهمنه اصابت ایلین غازی ایچون حامل ایسه وضع حمله وحائل ایسه یعنی غیرحامل ایسه برحیضله استبرادن
صکره وطئی استحلال اولنور و مؤلف صائب المقال اصل کتابده بومسئله اوزره سرد اسناد ایله روایت
قیلندیغی نیچه آثارایله استدلال ایلمشدرلکن برعورت بعد السبی دارالحربده ایکن برقاچ دفعه حائض اولوب
بعده زوجی دخی سبی ومعا دار اسلامه ادخال اولنسه لر اولبابده فرقتلرینه سبب موجب اولان تباین دار
بولنمادیغندن نکاح اصلیلری اوزره ایصال اولنورلر بوصورتده داراسلامه یالکزاخراج اولنوب قسمتله برغازی یه
ایفا اولنسه کرکدرکه استبراسندن دارالحربده واقع اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه کذلك داراسلامده تقسیمدن
مقدم یاخود اصناف عسکرایچون رؤساء عسکر بینلرنده تقسیمدن مؤخر وآحادعسکر بینلرنده تقسیمدن مقدم واقع
اولان حیضلریله اکتفا ایلمیه زیرا ذکر اولنان حیضلر ملك صاحب السهم محل تملکنده هنوز واقع اولمامش
ایکن ظاهر اولمشدر کذلك قسمتله سهمنه اصابت ایدوب هنوزقبض ایتمدین واقع اولان حیضلریله دخی اکتفا
ایلمیه زیرا غنیمتده ملك غازی انجق بطریق الصله ثابت اولوب بطریق الصله ثابت اولان ملك دخی انجق
قبضله تام اولوروغازی ایچون غنیمتده ملك عین مجرد قسمتله ثابت اولورسه ده ملك تصرف انجق
قبضله رسیدهٔ تمام اولور ووطئ دخی من قبیل التصرف اولمغله حیض سببه ملك وطئدن صکره واقع اولمدقجه
استبرادن محسوب اولماز بناء علیه مسائل بعده دیرزکه امهٔ مبیعه بعد البیع وقبل قبض المشتری حائض اولسه
مشتری ایچون استبراسندن اول حیضله اکتفا جائزاولماز حتی امهٔ سبیه حامل بولنوب قسمتله صاحب السهم
آنی قبض ایلدکدن صکره وضع حمل ایلسه نفاسندن پاك اولدقدنصکره وطئی اکا حلال اولور ومدت نفاسنده
دخی تقبیلی وآنکله فوق الازار استمتاعی استحلال اولنور اماقبضی بعد وضع الحمل واقع اولورسه برحیضهٔ
مستقبله ایله حائض اولمدقجه نه مدت نفاسنده ونه صکره آنکله فوق الازار استمتاعی بلکه شهوتله مس وتقبیلی
دخی جائزوواسع کوریلمز زیرا بعد القبض واقع اولان وضع حمله استبراسی تام اولوب انجق مدت نفاسده
حرمت جماعی مجرد معنای اذادن حاصل اولمغله آنکله استمتاعی من جهة الحرمة منکوحهٔ حائضه له منزلهٔ
استمتاعه نازل اولمشیدی اماقبل القبض واقع اولان وضع حمله سبیهٔ مرقومه مدت استبراسنده یدصاحب السهمده
بولنمادیغندن نفاسی مقام استبراده قیام ایتمکله جماعی حرام اولدیغی کبی استمتاعی وشهوتله مس وتقبیلی دخی
حرام اولورواکرمسبیه بعد السبی دار اسلامه اخراجندن اقدم قبول اسلام ایتمش اولسه اول هنکامده
دار الحربده بولنان زوج کافرندن بینونتی رسیدهٔ تمام اولور زیرا شمدی منعهٔ جیشله احراز اولنمشدر و بومثللو
مسلمه ده منعهٔ جیشله احرازی منعهٔ دار ایله احرازی منزلنده ایدوکی ظاهر وممتازدر کورمزمیسنکه قبول اسلامله
دار الحربدن هجرت ایلین عورت نفسنی منعهٔ جیشله احراز ایلدکده زوج مشرکندن بینونتله سرافراز اولور
پس امهٔ مسبیه دخی آنك کبیدر وذکر اولنان امهٔ مسبیه اوزره عدم وجوب عدتده اتفاق اولنمشدر امامهاجرهٔ
مزبوره اوزره وجوب عدتده واقع اولان اختلاف باب من نکاح اهل الحرب مالایجوز فی دار الاسلام اثناسنده
تقدیم واسلاف اولندی بناء علیه دار الحربده غنائمی بیع یاتقسیم برله امهٔ مرقومه یی غانم یامشتری یه تسلیمدنصکره
صاحبی حیضهٔ واحده ایله استبراسنی تقدیم ایلسه وطئی اکا تجویز وتتمیم اولنورکه آنکله زوج کافری بینلرنده
نکاح وحق آخرقالمدیغندن آنك حکمی شول حین سبیده ذات زوج اولمیان عورتك حکمنه مساوی اولدقدنصکره
دار الحربده واقع اولان بیع وقسمت دخی داراسلامده واقع اولان بیع وقسمت کبی تعین ملکنی حاوی اولمشدر
کورمزمیسنکه بعد البیع والقسمة عسکره لاحق اولان جیش مدد مصاب وثمنده شرکتله وضع یدایده مزلر

مطلب حاضت المبیعة فی ید البائع لا یجزی من الاستبراء

واکر امام دارالحربده من اصاب جاریة فهی له دیمکله عسکرندن برقومه تنفیل وآنلردن هر برینه ظفر بولدیغی جاریه یی تخصیص وتنویل ایلدکدنصکره آنلردن هر بری یاخود بعضیلری برجاریه یه ظفر بولوب دارالحربده ایکن حیضهٔ واحده ایله استبرا سنی دخی تکمیل ایلسه قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دارالاسلامه اخراج ایمدکجه وطئی اکا تحلیل اولنماز وقول ابی یوسف رحمه الله تعالی دخی بویله در اما قول محمد رحمه الله تعالی اوزره اکا وطئی تحلیل اولنور که شخص مرقوم اول جاریه یه بلامشارك مالك اولمغله صورت قسمتده منزلهٔ صاحب السهمه وصورت بیعده منزلهٔ مشتری یه تنزیل اولنور لکن جوابنده امامین همامین رحمة الله تعالی علیهما دیرلر که منفلده ملك منفل له اکرچه اخذ ایله ثابت اولور اما داراسلامه احراز اولنمادقجه تام اولماز نظیری شول مصاب متلصصدر که دارالحربده ایکن آنده دخی ملك متلصص ثابت اولور اما قسمت وشرا ایله حاصل اولان ملك غانم ومشتری بویله دکلدر توضیح فرقلری اولدر که بعد البیع والقسمة طعام وعلفدن غانمین ایچون بلاضرورة حق تناول قالمیوب بعد التنفیل حق تناوللری باقیدر مؤلف حکمت نثار آثره الله تعالی علی امثاله بخیر الایثار دیر که منفل له اول جاریهٔ منفله یی اخذ ایلدکدن صکره زوجی دخی اسیر اولسه بینلرنده حکم نکاحلری جایکیر اولماز و بعض علما دیدیلر که قول مذکور انجق قول محمد رحمه الله تعالی در که قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره دار اسلامه احرازندن اقدم اخذ مجرد ایله حکم نکاحلری باطل اولماز لکن اصح اولدر که قول مذکور قول جمیع ائمه در که ملك منفل له داراسلامه احرازدن اقدم منفلده متأکد اولماز سه ده اصل ملکی اخذ مجرد ایله ثابت ومتمهد اولور وجاریهٔ منفله ده مسلم معین ایچون اصل ملکی ثابت اولدقده اهل داراسلامدن اعتبار اولنوب زوجندن فرقتی بدیدار اولور کورمزمیسنکه صغیره اولیدی البته ملك منفل لهده دخولی دار اسلامه اخراجی منزلنده اولمغله اسلامنه حکم اولنور ایدی کذلك منفل له دارالحربده ایکن آنی حیضهٔ واحده ایله استبرا ایتمش اولسه دار اسلامه اخراجندن صکره آنکله اکتفا ایدر اما متلصص بشقه درنکته سی اولدر که ملك متلصص قبل الاحراز مصابنده ثابت اولماز کورمزمیسنکه بعد الاصابه لاحق اولان مدد مصابنده اکا مشارك اولور اما ملك منفل له مجرد اصابتله ثابت اولوب مدد لاحق آنده مشارکته ملتحق اولماز وجهی اولدر که تنفیل امام معنای قسمتی متضمندر غایة الامر قسمت مرقومه قبل الاصابه واقع اولمغله امام آنی اصابتنه توقیف ایلمشدر و بزدخی اشبو معنای قسمته نظر ایله تحقیق ایدوب منفل له ایچون منفلده حکم ملکی اثبات ومتلصص ایله بینلرین تفریق ایلدیك لکن صورت تنفیلده دخی سبب ملکی شرا وقسمت حقیقیه اولمیوب اخذ مجرد اولمغله امام ابو حنیفه رضی الله تعالی عنه حکم وطئده احتیاط ایدوب دار اسلامه اخراج ایمدکجه وطئی تجویز ایتمامشدر وفی نفس الامر بومثللو نیجه احکام بین الاصلین متردد اولمغله هر اصلك حکمی آنده جاری ومتمهد قیلنور والله اعلم

باب ما یباع من السبی من اهل الذمة * یعنی اسرادن اهل ذمته بیعی صحیح اولنلری تعیین وتصحیحده باب ظاهر التنقیحدر عسکر مسلمین اهل حربدن اخذ ایلدکلری اسیرلرین اقتسام واخراج داراسلام ایتدکلرنده آنلری اهل ذمته بیع ایتملری حرام اولماز زیرا اسراء مزبورین احراز ایله اهل داریمزده داخل اولمشلر ایسه ده مشرکین اولدقلرندن منزلهٔ اهل ذمتده نازللردر و بومثللو عبد ذمی یی اهل ذمته بیع ایلمك جائزدر انجق احد الابوینی یاننده بولنمیان صغیر مسبیده غیر جائزدر که صغیر مرقوم دار اسلامه اخراجله یاخود دارالحربده قسمتله مسلم اولمشدر که احرازی دار اسلامه اخراجله تام اولدیغی کبی قسمتله دخی تام اولور حتی بعد القسمة فوت اولسه صلوة جنازه سی ادا اولنور وکذا بیع بولندقده بعد القسمة صاحب السهم استبرا ایلسه اکا وطئی حلال اولور بو جهتله صغیر مرقوم حکم اسلامه ادخال اولنمغله مسلم ایچون آنی اهل ذمته بیع ایلمك نافذ ایسه ده حلال اولماز اما احد الابوینی آنکله معاسبی اولنمش ایسه اهل ذمته بیعی جائزدر که اول بابده شرف حکم اسلامی غیرحائزدر وحکم محررده احد الابوینی ایله معا سهم غانم واحده اصابت ایدوب یاخود هر بری برغانمك سهمنه اصابت ایلمك برابردر که صغیر مرقوم داریمزده انجق احد الابوینی ایله معا حاصل اولدیغندن حکم اسلامه مظهر اولمامشدر لکن اسرادن هیچ برینی دار اسلامده مستأمن اولان حربی یه بیع ایلمك غیر مشروعدر که اسرا البته سبی مسلمینله اهل داریمزدن اولمریله مستأمن آنلر امثالی مملیکی اشترادن ممنوعدر حتی اشترا ایتمش اولسه البته بیعی اوزره اجبار اولنور که باب ما یختلف فیه اهل الحرب واهل الذمة اثناسنده وغیریده احکام دنیایه نظر ایله حق مستأمنده ذمی حق ذمیده مسلم منزلنده قیلنمق اصل شرعی اولدیغنی ذکر واخبار

ایلدیك

ایلدیك بناء علیه حربی مستأمن برامهٔ ذمیه یی اشترادن صکره تدبیر یاخود استیلاد ایلسه اکرچه تدبیر واستیلادی ملکنه مصادف اولدیغندن نافذ اولور لکن وطئ واستخدامندن منع اولنوب قیمتده استسعا بر له ملکندن حریته اخراج اولنور و بزبو حکمی امهٔ مسلمه سنی تدبیر واستیلاد ایلین ذمی حقنده باب من فداء المشرکین فی الموادعة مسائلنك اواخرنده بیان ایتمشیدك پس حکم مذکور امهٔ ذمیه سنی تدبیر واستیلاد ایلین مستأمنده دخی جاریدر واکر اهل کتابدن برعورت اولادی ایله معا سبی اولنوب جمله سی برغازینك سهمنه اصابت ایلدکدن صکره بعض اولاد صغاری قبول اسلام ایلسه آنلرك جمله سنی یاخود ایچلرندن بعضیلرینی کافره بیع ایلمك حرام اولور زیرا جمله سنی معا کافره بیع ایلدکده ایچلرنده صغیر مسلمی دخی کافره بیع ایتمش اولور که بیع مذکور غیر حلالدر و بعضیلرینی بیع ایلدکده صغیری والده سندن یاخود بعض اخوه سندن تفریق ایتمش اولور که تفریق مذکور مستحیل الاستحلالدر واکر بر ذمی یا حربی مستأمن برامهٔ مرتده یی اشترا قیلسه شراسی نافذ اولوب انجق بیع اوزره اجبار اولنور واول بابده جاریه نك صغر وکبرینه اعتبار اولنماز زیرا مرتده عود اسلام اوزره اجبار اولنمغله حکمی حکم مسلمیه له برابردر وامهٔ مسلمه کرك صغیره وکرك کبیره ملك کافرده ترك اولنمدیغی کبی مرتده دخی ترك اولنماز مؤلف دقیق الخیال صانه الله تعالی یوم الحشر عن کل خبال دیر که کورمزمیسنکه امهٔ مرتده نك ارتدادی یهودیت ونصرانیته اولمش اولسه بینه ذبیحه سی اکل اولنمایوب مناکحه سی تجویز اولنماز معنای استشهادی اولدر که اکل ذبیحه وجواز مناکحه یهودیة الاصل ونصرانیة الاصلدن معتبر ایکن مرتدهٔ مزبوره دن معتبر اولمادیغندن عندیمزده ظاهر اولمشدر که احکامه راجع اولان امورده ارتداد ایلدیکی ملت آنك حقنده قطعا معتبر اولمیوب همان آنی ترك واسلامه رجوع اوزره اجباری مقرردر پس امهٔ مرتده مالك کافری مسلمینه بیعی اوزره اجبار اولنقده امهٔ مسلمه ایله برابردر واکر برعورت اولاد صغاری ایله معا سبی اولنوب بعض اولادی قبول اسلام ایلدکدن صکره مالکلری آنلری جمیعا برکافره بیع ایلسه بیعی نافذ اولور و بعده نظر اولنور اکر کافر مزبور حربی ایسه جمله سنی جمیعا بیع اوزره اجبار اولنور که بعضیلری مسلم و بعضیلری ذمی اولملریله حربی هر برینی بیع اوزره اجبار اولنمق بدیدار و بیع جمعده اجبار اولندقدن صکره تفریق میانلرندن دخی ممنوع اولمغله جمله سنی جمیعا بیع اوزره اجباری آشکاردر واکر ذمی ایسه انجق ایچلرندن مسلم اولنلری بیع اوزره اجبار اولنور که ذمی مملوك ذمیده استدامت ملکه ظاهر الاقتدار و بعده تفریق رفیق مثللو تفریقدن امتناعله مخاطب اولمدیغی بدیداردر ومخاطب اولسه دخی ایچلرندن مسلملرینی بیع ایلمك اکا کافیدر که مسلمی آنك ملکندن ازاله قیلمق مستحق خاص اولمغله تفریقی تفریق بالحق اولوب تفریق بالحق آندن ممنوع اولمدیغی غیرخفیدر کورمزمیسنکه ولد مع الوالدة برمسلمك ملکنده مجتمع اولدقدن صکره احدهما یه لحوق دین واقع اولسه اول مدیونی بیع ایدوب اخری ابقا ایله تفریقلری واسع کوریلور کذلك احدهمادن برجنایت وقوع بولسه مقابلهٔ جنایتده یالکز آنی دفع ایلمك مشروع کوریلور بو جهتلردن بزه معلوم اولمشدر که تفریق میانلری بحق واقع اولدقده غیر ممنوعدر بوندن صکره مؤلف مصیب الاجتهاد فروع اسلام صیبده مسائل سابقه دن بشقه مسئلهٔ اخری دخی ایراد ایدوب دیدیکه برمسلم برغلام کافره اسلامی وصف وتلقین ایلدکده اول غلام انا علی هذا قولی ایله بن بو اعتقاد اوزره یم دیو قبولنی اشعار ایلسه نظر اولنور اکر اکا تلقین اولنان وصف اسلامی فهم ایلدیکی عندیمزده متیقن یاخود ظن غالب ایله مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنور واکر عدم فهمی متیقن یا مظنون ایسه حکم اسلامه مقرون قیلنمایوب بلکه کندودن وصف اسلام طلب اولندقدن صکره وصف ایلدکده حکم اسلامه مرهون قیلنور و بزباب ما یکون اماناً ممن یدخل دار الحرب والاسراء ومالایکون اثناسنده قول مشایخی ذکر ایتمشیدك که برکیمسنه برعورتی تزوج یاخود برجاریه یی اشترا وآندن وصف اسلامی طلب ایدوب وصفه قادره اولمدقده کندو آنك حضورنده اسلامی وصف ایدوب ایشته بزلر بو اعتقاد اوزره یز ظن ایده رمکه سن دخی بو اعتقاد اوزره سین دیدکده اول دخی بنده بو اعتقاد اوزره یم دیسه اولبابده وصف موصوفی فهم ایلدیکی معلوم ایسه وطئی استحلال اولنور زیرا کاه اولور که امرأهٔ مرقومه حکم اسلامه معتقده ووصف اسلامه مقتدره ایکن وصف وبیانه حیاسی مانع اولور بناء علیه حکم اسلامده دخولی بابنده کندو وصفی ایله زوج ومولاسی حضورنده وصف ایدوب کندو قبول وتصدیق ایتك بینلرنده قطعا وجه فارق یوقدر والله اعلم و به الاعانة

* باب خروج العبد بامان وخروجه مسلما اوذمیا *

یعنی عبید اهل حرب امانله و قبول اسلام وذمتله دار اسلامه خارج اولمقده باب رفیع المعار جدر

مؤلف الكتاب امام جلا لتمآب دير كه عبيد اهل حربدن قنغى عبد كه مولاسندن على وجه المراغمه
فرار ايدوب قبول اسلام يا دخول ذمتله دار اسلامه واصل اوله حكم حريتده داخل اولوب عقد موالاته
ديلديكى كمسنه لره متواصل اولور زيرا نفسنى مولاسى اوزره احراز ايتمشدر ومولاسينك اموالندن بعضيلرينى
داراسلام ايله احراز ايتمش اولسه اكا تملكله ممتاز قيلنديغى كبى اموال مولاسندن اولان نفسنى احراز ايلدكده
دخى نفسنه تملكله سرافراز قيلنوب انسان آخر ايچون آنك نفسى اوزره تملكه جواز اولمديغندن عتقله
كسب امتياز ايدر و بيان مذكور ايله ظاهر وساطع اولمشدر كه عبد مرقومك عتقى ملك نفسى اوزره واقع اولوب
ملك غير اوزره واقع اولمامشدر وعبد معتق اوزره ثبوت ولا انجق عتقى ملكى اوزره واقع اولان مولاسى ايچون
تحقق ايتمكله عبد مرقومه بر فردك ولاسى تعلق ايلمز وآنك ميراث وجنايتده حالى دار يمزده قبول اسلامله
داخل اولان احرار اهل حربك احوالى كيدر وقول مشروح المآل اوزره حديث عكرمة رضى الله تعالى عنه ايله
استدلال اولندى ديمشدر كه عبيد مشركيندن بر عبد مولاسى يانندده اولمديغى حالده رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضورلرينه كلدكده آزاد اولور ايدى كذلك حديث طاوس رحمه الله تعالى ايله دخى استدلال اولندى
ديمشدر كه كتاب معاذ رضى الله تعالى عنه ده مذكور ايديكه ايما عبد نزع الى المسلمين اراه قال مسلما فهو حر
وايما عبد خرج الى مخلاف عشيرته فان عشره وصدقته الى مخلاف عشيرته يعنى عبيد اهل حربدن قنغى عبد كه
امام طاوس رحمه الله تعالى دير كه بن ظن ايده رمكه كتاب معاذده عبد مرقوم قبول اسلامله قيد اولنمشيدى
يعنى عبيد اهل حربدن قنغى عبد كه قبول اسلامله نفسنى جانب مسلمينه جذب واخراج ايليه اول عبد البته حر اولور
وقنغى شخص كه موضع آخردن كندو عشيرتينك مخلافنه خارج اوله آندن عاشرك ومصدقك اخذ ايلديكى
عشر وزكوتى مخلاف عشيرتنه ضم اولنور يعنى آنك عشر وزكوتى عشيرتندن اخذ اولنان عشر وزكوته
وضع ايدهرز وروايت اخراده وارد اولمشدر كه ايما عبد خرج الى غير مخلاف عشيرته فعشره وصدقته الى
مخلاف عشيرته يعنى قنغى شخص كه عشيرتندن مخلاف عشيرتينك غيرى يه خارج اوله آندن اخذ اولنان
عشر وزكوتى ينه مخلاف عشيرتنه ضم اولنور واصطلاح اهل يمنده مخلاف اصطلاح عراقده رستاق كبى
قراى معدوده يى مشتمل اولان سواده اطلاق اولنور شارح الكتاب اثابه الله تعالى احسن الثواب تمثيلنده
دير كه نته كيم بز بلاد يمزده فرآور عليا وآنك امثالى ايله تعبير ايدهرز مترجم فقير دخى تمثيلنده دير كه نته كيم بز دخى مدينهٔ
قسطنطنيه ده نواحيسندن چكمجهٔ كبيره وچكمجهٔ صغيره ديو تعبير ايدهرز وعكرمه رضى الله تعالى عنه دن
مرويدر كه بر عبد مكه ده قبول اسلام ايتمشيدى ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه
هجرت بيوردقلرنده اول عبدك صاحبلرى هجرتده متابعتندن خوف ايتملريله آنى اخذ وقيد وبند ايلديلر
بعده عبد مزبور رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه ارسال خبر قيلديكه يا رسول الله سن
بنم اسلاميمى تحقيق اوزره بيلديك امدى بنى صاحبلرمدن اشترا ياخود وجه آخر ايله يدلرندن تخليص قيل
ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اصحاب كرامدن يدى نفر كمسنه لره برده اعطا بر له ارسال ايدوب
آنلره خطاب ايله خذوه فلعلكم تجدون فى الدار من يعينكم عليه يعنى واروب اول عبدى اخذ ايديكز
اميد ايدهرمكه اول دارده سزه اخذ عبد اوزره اعانت ايده جك كمسنه بولورسز قول شريفلريله سهولت اخذى
اشراب ايلديلر وبو حديث جليلده حكم آخر اوزره دخى دليل واردر كه مسلميندن اهل منعه اولميان برجماعت
بو مثللو بر غرض صحيحله بلا امان دار الحربه داخل اولمق جائز وسزاوار اولوب دخوللرى نفسلرين تهلكه يه
القادن عد واعتبار اولنماز زيرا القاء تهلكه انجق اول حينده اعتبار اولنور كه هلاكلرى متيقن اولوب فعللرى
دخى نكايت اعدايه مدار اوليه يوقسه هلاكلرى متيقن اولميوب ياخود متيقن ايسه ده فعللرى نكايت اعدايه
مدار اولدقده جواز ورخصتى بديدار در وعبد الله بن ابى بكر رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر ديديكه
بر عبد اسود وار ايدى مولاسينك غنمنى رعى ايدر ايدى اهل خيبرى حصونلرنده تحصن ايدرلركوروب سيدندن
سؤال ايلدكده شو دعواى نبوت ايلين رجل ايله قتال ايده جكلرز ديو جواب ايلديلر همان كلمهٔ نبوتى ايشتدكده
قلبنده تأثير ايتمكله غنمنى سوق ايده رك حضور رسالتپناهى يه كلوب ماتقول وماتدعو اليه يعنى سن نه سويليورسين
وناسى نه يه دعوت ايده يورسين ديو سؤال ايلدكده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم دخى ادعو الى الاسلام
ان تشهد ان لا اله الا الله وانى رسول الله وان لا تعبد الا الله قول شريفلريله جواب ويرديلر بعده عبد مرقوم فما لى ان
شهدت بهذا يعنى بن بو يله شهادت ايدرسم بنم ايچون نه حاصلدر ديو سؤال ايلدكده رسول الله عليه السلام حضرتلرى

فراور بر وزن سراسر خراسانده
بر موضعدر وآنده بر چشمه واردر كه
جماع ربعه مبتلى اولان كمسنه لر
آنده غسل ايلسه لر حارى زائل
اولور كذا فى البرهان القاطع
وجه اتخاذه نواحى بخارادن فراوان
عليا وفراوان سفلى واردر بو
تحرير اولنمشدر وفراوان لفظى
فراوردن غلط كتاب اولمق محتملدر
وعلى قيد بنه نظر ايله بو مقامده
ارادهٔ ناحيهٔ مرقومه اقرب وانسبدر
✻

لك الجنة ان ثبت على ذلك يعنى بو يله شهادت ايدوب اول شهادت اوزره ثابت اولورسك سنك ايچون
جنت واردر ديو جواب ويرديلر همان عبد اول مكانده قبول اسلام ايلدى وحديث مذكور تتمه سيله كتب مغازيده
مسطوردر ومؤلف بلاغتهادك بو حديث شريفى ايراددن مرادى انجق آنى بياندر كه حريت عبدى
موجب اولمقده عبد حربى معسكر مسلمينه كلدكدن صكره قبول اسلام ايلمك همان قبول اسلام ايلدكدن صكره
معسكر مسلمينه كلمكله سياندر بعده مؤلف باهر الاستقلال حكم مذكور اوزره حصن طائفدن نزول وقبول اسلام
ايتملريله حقلرنده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اولئك عتقاء الله بيوردقلرى عبيدده روايت اولنان
حديثله دخى استدلال ايلدى وبعده حديث عكرمه رضى الله تعالى عنهى دخى ايراد ايلديكه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى اذا خرج الرجل قبل ماله ثم تبعه ماله فهو له واذا خرج ماله قبله فهو حر
ديرلر ايدى ديو عكرمه رضى الله عنه روايت ايلدى وبز دخى بو حديث شريفله استدلال ومدلولنى التزام
ايدهرز وحديث مذكورده لفظ مال بمعنى العبددر ومعناى لطيفى ديمكدر كه اهل حربدن بر كمسنه قبول اسلامله
مسلمينه كلوب بعده عبدى كلسه عبد آنك مملوكيدر كه عبدك مسلمينه ورودى انجق سيدينه اظهار موافقت برله
نفسنى سيدى ايچون احرازدر يوقسه سيدينك خلافنه احراز دكلدر اما ابتداء امرده عبدى على وجه المراغمه مسلمينه
كلدكده صكره دن مولاسى كلسه دخى عبد نائل حريت اولور والله تعالى اعلم وبه الاعانة

باب العبد يعتق باسلامه اولا يعتق ✻ يعنى عبد قبول اسلامله آزاد اولوب اولماديغى صورتلرى تصويرده
باب باهر التنويردر شارح الكتاب اثابه الله تعالى احسن الثواب دير كه بز شرح السير الصغيرده حربى مستأمن عبد
مسلمى ياخود عبد ذمى يى اشترا وادخال دار الحرب ايلديكى مسئله ده واقع اولان اختلاف ائمه يى تحرير وامام
ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه بو مسئله ايله عبد حربى دار الحربده قبول اسلامى مسئله سينك بينلرين فرق ايلديكنى
تقرير ايلديك شمدى دير كه عبد حربى دار الحربده قبول اسلام ايلدكدنصكره مولاسينك مالى ايله ياخود بلا مال
لا على وجه المراغمة دار يمزه خارج اولسه على حاله عبد مولاسى اولوب ملكنده مندرج قيلنور كه نفسنى خلاف
مولاسى اوزره قصد احراز ايتمديكندن تملك نفسى ايله سرافراز اولمامشدر لكن مسلم اولديغندن امام المسلمين آنى
بر مسلمه بيع وثمننى يدنده بولنان مال مولاسيله معا حفظ وابقا ايدوب مولاسى كلدكده اكا اعطا ايدرز زيرا مملوك مسلم
بد كافرده ترك اولنمق سزاوار اولمامغله مولاسى دار يمزده حاضر اولسه ايدى بيعى اوزره اجبار اولنور ايدى
پس دار الحربده بولنوب دار الحربده بولنان دخى فى حكم الميت ايكن امام ايچون ولايت بيعى بطريق الاولى
مثبت اولور بوندن صكره يانندده بولنان مال مولاسى اكرچه ادخال فئ اولنمق لازم ايديكه كرك عبد مزبور
وكرك مولاسى مال مرقوم ايچون استيمان ايتميوب دار يمزده بو مثللو بلا امان حاصل اولان مال ادخال فئ اولنمق
امر متحتم ايدى لكن عبد مزبور اول ماله مولاسى ايچون قصد عمل اوزره اخراج ايلدكده دار اسلامه دخولندنصكره
اول ماله اعطاء امان ايتمش كبى اولور بناء عليه مال مزبورى وجه مشروح اوزره مولاسى ايچون حفظ وابقا
واجب اولور ودار اسلامده بولنان عبد مسلمك امانى نفوذده مسلمين سائرينه يكساندر واكر بر حربى دار الحربده
قبول اسلامله دار يمزه داخل اولوب بعده عبد مسلمى ياعبد كافرى داخل اولسه على كل حال على حاله عبدى
اولوب ملكنه متصل قيلنور زيرا دار الحربده قبول اسلامى هنكامنده من وجه احراز مالنه قيام ايتمش اولور
كورمزميسنكه اول دار اوزره استيلاء مسلمين واقع اولدقده مسلم مرقوم كندو مالنه احقيتله بكام قيلنور بو جهتله
اموالندن اولان عبدينك خروجى كندودن صكره تحقق ايتدكده سبقت ايلين من وجه احرازنى اتمام ايتمش
اولور بناء عليه عبد مرقومك كفر واسلامنه نظر اولنميوب همان ملكنده مقرر قيلنور واكر حربى مرقومك
اسلامى دار اسلامده واقع اولوب بعده بعض عبيدى دار الحربده قبول اسلامدن صكره دار يمزه خارج اولمش
اولسه نظر اولنور اكر خروجى ينه مملوك مولاسى اولمق ايچون واقع اولمش ايسه ينه آنك ايچون عبد مملوك
اولور كه احراز نفسنه مولاسى ايچون سلوك ايدوب خلاف مولاسى اوزره سلوك ايتمشدر واكر خروجى مملوك
مولاسى اولمق ايچون واقع اولميوب بلكه كسب حريت ايچون واقع اولمش ايسه احراردن قيلنور كه دار اسلامده
قبول اسلام ايلين حربى دار الحربده بولنان مالندن برشيئى محرز اولميه جغى بديداردر كورمزميسنكه اول دار اوزره
استيلاء مسلمين وقوع بولدقده جميع مالى فئ مسلمينده موضوع قيلنور بو جهتله عبد مزبورك حالى همان
على وجه المراغمه مال مولاسيله خارج اولان عبد ايله يكساندر وعبد مراغم هم نفسنى وهم يانندده بولنان مالى
خلاف مولاسى اوزره محرز اولديغى باب متقدمده بيان اولندى وعبد مرقومك خروجى قبول ذمتله واقع اولدقده

دخی جواب مسئله تفصیل سابقه راجع قیلنور ومسئلهٔ مرقومه ده عبد ومولی نزاع ایدوب عبد بن انجق
علی وجه المراغمة خارج اولدم دیواد عا ومولاسی بلکه بنم ایچون خارج اولدی دیوب نفس وما لنه تملکنی
استدعا قیلسه اولبابده قول معتبر قول مولی درکه مولی اصل اولان نفس ومالنده ملك ثابتنه متمسك ایدوکی متعیندر
وهم ظاهر حال اکا شاهددرکه عبد مسلم مولای مسلمنه مراغم اولمیه جغی ظاهردر مکر مراغمه سی واضح
ومتبین اوله وقول البته شهادت ظاهره مقرون اولان قولدر واکر برحربی دارالحربده قبول اسلام ایدوب اموال
واثقالنی دارالحربده ترکله دارالاسلامه واوجندن صکره اهل حرب اموالنه تعرض ایتمدین دارالحربه رجوع
وآنلری اخذایله ینه دارالاسلامه خروج ایلسه جمله سی بلا خمس اکا مقرر قیلنوب اولبابده دارالحربه خروجی
اذن امامله اولوب اولمامغه نظر اولنماز زیرامالی اهل حرب اکا تعرض ایتمدکجه کندو ملکی اوزره باقی اولوب
اخذنده انجق ملکنی مستدیم اولمغله دارالحربده قبول اسلام ایدوب مالی ایله برابر خارج اولان کیسنه نك حکمی
بونده دخی منتظم ومستقیم اولمشدر ووجوب خمس دخی انجق اذن امامله دارالحربه خارج اولوب مصابنی
دارالاسلامه احراز برله آنده ابتداء ملکی ثابت اولان مالده متحققدرکه مال مزبور حکم غنیمته ملتحقدر اما
برکیسنه مالنده مستدیم ملك اولوب احرازی دخی مؤکد استدامت اولدقده مال مزبور حکم غنیمته ملتحق
اولمامغله آنده وجوب خمس اصلا متحقق اولماز واکر صورت مفروضه ده دارالحربه رجوعندن صکره دارالاسلامه
خروجندن اقدم اول داراوزره استیلاء مسلمین واقع اولسه اولبابده صغار اولادی احرار مسلمین وعقارندن
غیری جمیع مالی اکا راجع قیلنورکه دار وما لنه رجوع ایلدکده همان دارالحربده قبول اسلام ایدوب
دارالاسلامه خروجندن اقدم اول داراوزره استیلاء مسلمین واقع اولان حربینك موقعنده واقع اولمش اولور
وبز حکم مذکوری باب المسلم یخرج من دارالحرب ومعه مال اثناسنده وغیریده کشیدهٔ سلك سطور ایلدیك واکر
برحربی داریمزه امانله دخول وبعده قبول اسلام ایلدکدن صکره ینه دارالحربه رجوع ومالنی واولادنی
وزوجه سنی وبعض اموال اهل حربی اخذ واخراج ایلسه نظر اولنور اکر دارالحربه امان اهل حربله داخل
اولمش ایسه صغار اولادی، احرار مسلمیندن اعتبار اولنورکه دارالحربده اسلام اوزره موجود اولدقده صغار
اولادی اسلامده اکا تابع اولمق آشکاردر وکبار اولادی وزوجه سی امانده داخللردرکه دارالحربدن آنکله معا
خارج اولدقلرنده آنلره اعطاء امان ایتمش ودارالاسلامه دخولندن صکره اول امانی تجدید ایتمش کبی اولمغله
آنلر تحت امانده حاصللردر واخراج ایلدیکی اموال دخی بالتمام کندویه تخصیص اولنورکه مسلم مستأمن بعض
اسبابله خلاف اهل حرب اوزره اموالرینه تملك ودارالاسلامه اخراج ایلدکده بالتمام اکا تسلیم اولنور وحکم مرقوم
کندو مالنی اخراجله تقریر ملك ایلدیکنده بطریق الاولی در واکر دارالحربه دخولی امان اهل حربله دکل ایسه
ینه نظر اولنور اکر دخولی اذن امامله واقع اولمامش ایسه بودخی وجه مشروح اوزره جاریدرکه بو تقدیر اوزره دخولی
دخول متلصصدن دون اولمامغله اخراج ایلدیکی اموال بلا تخمیس اکا مخصوص وزوجه واولادنده حکم امانی
ساری قیلنور واکر اذن امامله واقع اولمش ایسه بو دخی مال نفسنده وجه مشروح اوزره جاریدرکه کندو
مالنده دارالاسلامه اخراجله تقریر ملك ایدوب ابتداء تملك ایتمدیکندن حکم غنیمت اکا طاری اولمامشدر اما اموال
اهل حربدن اخذ واخراج ایلدیکی نسنه لر تخمیس اولنمق لازمدرکه دخولی اذن امامله اولوب اول مالی
دارالاسلامه احرازنده هنوز تملك ایتمش اولمغله سلك غنیمتده منتظم اولمشدر ومؤلف مصیب المقال حکم
مشروح المآل اوزره حدیث حجاج بن علاط السلمی رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایلدیکنه حجاج مشار الیه
رضوان الله تعالی علیه خیبرده قبول اسلام ایلدی لکن مکه ده ذمم مشرکینده وخانه سنده بعض اموالی اولمغله
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرندن اموال مذکوره سنی اخذ ایچون مکه یه کتمك بابنده استیذان
ایتمکله اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر بعده مکه یه واروب مالنی اخذ ایلدکدن صکره کلوب جانب
رسالتپناهی یه واصل اولدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم آنك مالنی تخمیس یا خود وجه آخرایله
تعرض بیوردقلری بزه بالغ اولمامشدر وامام واقدی رحمه الله تعالی مغازیده قصهٔ مزبوره نك تمامنی ذکر ایدوب
دیدیکه حجاج باهر الاحتجاج رضی الله عنه مالنی اخذ ایچون مکه یه عودت ایتمك واولبابده بعض دروغ
مصلحت آمیز تکلم ایتمك بابنده استیذان ایتدکده اذن ورخصتلرین ایذان بیوردیلر ورسول الله علیه السلام
حضرتلرینك غزا ایچون خیبره خروجلری خبری اهل مکه نك مسموعی اولمشیدی لکن اخبار وقایعلری
منقطع اولمغله مشرکین مزبورین لیل ونهار استطلاع انجام کار ایچون هر بری چار چشمله اولصوبه ناظر

واستماع

اگرچه بعض مواضعده اموال
اهل حربی اصحابنه رد ایله بلا جبر
مسلم مستأمنه امر وافتا اولندیغی
بالاده سبقت ایلدی لکن رد ایتدیکی
تقدیر اوزره ینه کندوده ابقا اولنور
منه

حجاج فتح حاء مهمله وتشدید جیمله در
وعلاط کسر عین مهمله وتخفیف
لامله در واصابه ده بو وجه اوزره
بیان اولنمشدر وعامهٔ کتب احادیث
ومغازیده طاء مهمله ایله مسطوردر
وبعض نسخه ده عین معجمه وظاء
معجمه اثباتی غلطدر
منه

واستماع هزیمت مسلمین ایچون جانب خیبردن برمردخبیرك ورودینه منتظر ایدیلرتا که یوما من الایام استجلاب
خبرایده جکلری برکیسنه قادم اولمق امیدیله خارج مکه یه خروجه اقدام ایتمشلرایدی ناکاه ذکر اولنان حجاج
قوم الانتهاج ایچلرینه ورود ایده دوشمکله جمله سی کسب ابتهاج ایلدیلر اول حینده ما الخبر ما الخبر دیه رك
طرف طرف اوزرینه هجوم وازدحام ایتدکلرنده حجاج لطیف المزاج دخی بنده سزلری مسرور ایده جك
خبر عظیم واردر لکن سزدن طلب ایده جکیم مالمی ادایه سزلر ضامن اولمدقجه اول خبری خارجه اخراج
ایتمزم دیمکله جمله سی بردن ادایه ضامنلر زهمان سویله دیو خاطر حجاجدن مالی خصوصنده دفع اختلاج
ایلدیلر بعده حجاج دیدیکه سزلره معلوم اولسونکه اهل خیبردن غیری عربدن برطائفه محمد واصحاب محمد ایله
جسن قتاله ظفر بولمامشلرایدی شمدی اهل خیبر محمد اوزره غالب کلوب اصحابنی قتل ومحمدی اسیر ایتمکله
مظفر اولدیلر وحین خروجمده اهل خیبری شو وجه اوزره ترك ایلدم مکه محمدی کتوروب سزلره تسلیم ایتمکه
عزم واقدام ایتمشلرایدی تا که یوم بدرده قتل اولنان قوممکز مقابله سنده سزلر دخی آنی قتلله انتقام ایده سز
همان سزلر بکا اعانت ایدیکز تا که ذممده اولان مالمی جمع ایدوب ینه جانب خیبره رجعت ایده یم امیددرکه
اهل خیبرك اخذ ایتدکلری غنائم اصحاب محمددن اشترا ایدوب آنکله اکتساب ربح ومنفعت ایده یم پس
اهل مکه بوکلامله مسرور البال اولوب اول ساعت جمع مالنده اعانته تعهدو جمله سی جمع وتحصیلنه اشتغال
ایلدیلر وبو خبر دهشت اثر واصل سمع عباس عم خیر الناس رضی الله تعالی عنه اولدقده حزن وانکسار ایله
اظهار تعبس وابتئاس ایدوب غلامنی حجاجه بعثله رجاء رفع التباس ایلدکده غلام مرقوم امری اوزره حجاجه
واروب دیدیکه عباس سکا سلام ایدوب دیرکه الله تعالی سنك بوسوزلرك حق وصدق اولوب رسولنی اول
وجه اوزره مغلوب مشرکین قیلمقدن اجل واعلادر یعنی قول معهود ساحهٔ صدقدن مردوددر استرمکه
حقیقت امری اخبار ایله بزلری دخی مسرور ومتدار ایلیه اول حینده حجاج دیدیکه عباسه سویله بر مکان
خلوتده منفرد ومنحصر اولوب بن اکا وارنجیه دك بکا منتظر اولسون بعده حضرت عباسه واروب کیفیت
اخباری علی ما هو علیه علی وجه الاسرار کشف واخبار ایدوب دیدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
خیبر اوزره مستولی اولدی وبن دخی قبول اسلام ایلدم وبن آندن مفارقت ایتمدم الا غنائم خیبرده سهام غانمین
جاری اولدقدن صکره مفارقت ایلدم وبن مفارقت ایتمدم الا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ملك
خیبر اولان حیی بن اخطبك کریمه سی صفیه رضی الله تعالی عنهایی تزوج وزفاف ایدوب عروس اولدیغی
حالده مفارقت ایلدم لکن سن بوسری بنم اوزریمه اوچ کون مقداری کتم ونهان ایدوب بن سمت سلامته
رسیده اولدقدن صکره کشف واعلان قیل حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی وجه مذکور اوزره
کتم واخفایه ضامن اولوب ایام مذکوره ده اول سمط اللآلی جیب درونده کامن قیلدی تا که حجاج درایت
منهاج جمیع مالنی جمع وتحصیل ویوم ثالثده عزم رحیل ایلدی بعده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه
بیت زوجهٔ حجاجه واروب این الحجاج دیو استفسار ایلدکده زوجه سی دخی ذهب یشتری غنائم محمد
دیمکله اظهار استبشار ایلدی اول حینده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دیدیکه اویله دکلدر بلکه
حجاج قبول اسلام ایتدکدن صکره مالنی دخی آلوب فرار ایلمشدر وسن شمدیدن صکره آنك زوجه سی دکلسین
مکر آرذنجه کتمکه قرار ویره سین پس عورت بوکلامی تصدیق ایدوب دیدیکه قول حق انجق بو معنای
محقق ایدوکنه بن دخی شهادت ایده رمکه عندمده مالندن بر درهمی دخی ترك ایتیوب نقیر وقطمیرینی اخذده
دقت ایلدی بعده کفار قریش مسجد حرامده اجتماع ومحاوره ایدوب بینلرنده اهل خیبر محمدی کتوردکلرنده
نه کونه قتل ایده جکلرین تدبیر ومشاوره ایدرلرایکن حضرت عباس رضی الله تعالی عنه دخی حزیردن بررداء
رونق طراز ایله تبختر واهتزاز ایده رك مسجد حرامه بهجت انداز اولدی همان ابو سفیان آنی کوروب برندن قیام
وحضورینه کلوب یا عباس حقکزده ظهور ایدن مصیبت حادثه ایچونمی بویله اظهار عز واحتشام ایده یورسین
دیو شماتت کوی ملام اولدقده حضرت عباس رضی الله تعالی عنه یا ابا سفیان حاشا وکلا سنك اکلادیغك کبی
دکلدر دیو طعن ودشنام ایدوب حقیقت امری کما هو حقه اکا اعلام ایلدی پس ابو سفیان دخی یا عباس
سن بنم عندمده حجاجدن اصدق قسین وبوقولکده سن مصدقسین دیدی بوندن صکره تحقیق واقعه ایچون
زوجهٔ حجاجه بعث سفیر ایدوب استفسار ایتدکلرنده حقیقت حال عندلرنده آشکار اولمغله کفار خاکسار
یوم مذکورده بروجهله مبتلای ذل وانکسار اولمشلردر که وقت آخرده آنك مثلنه دوچار اولمامشلردر

پس بو قصه‌ٔ پرحصه دن عندیمزده معلوم اولمشدر که حجاج قوی الاحتجاج بعد الاسلام اهـل مکه یه امانله داخل اولیوب بلکه کندو دخی کا لاول اهل مکه دن اولمق اوزره قدوم ایلمشدر وقدوم مرقوم استیماندن عد اولنمادیغی امر مجزومدر بو یله ایکن رسول کریم علیه التحیـة والتسلیم مالنی بالتمام اکا تسلیم ایلمشدر ومقدمات سابقه دن عنـدیمزده متحقق اولمشـدر که دار یمزده قبول اسلام ایلـین حربینک دارینه دخولی بلا امان و باذن الامام ایسه ده وجه مذکور اوزره اخراج ایلدیکی مالنه حکم تخمیس غیر ملتحقدر والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب تم الکتاب والحمد لله رب العـالمین وصلی الله علی خیر خلقه محمد وآله الطاهرین آمین مترجم فقـیر دیرکه بو محلده بعون الملك المنعام ترجمه‌ٔ مسائل شرح السیر الکبیر حسن اتمامله رسیده‌ٔ اختـتام قیلنـدی لکن شارح الکتاب امام همام شمس الائمـة وفخر الاسـلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی روح الله تعـالی روحه بالروح القدسی حضرتلری آخر کتابنده زمان تألیف ومکان تصنیفنی تحریر ومبـادی شروعنده چاه زندان ایچره مبتلای حبس وتکدیر ایکن اواسط اشتغالنده بو کتاب مستطابك میامن و برکاتی دستگیر اولوب سجن مظلمدن خلاصله مظهر انواع توقیر اولدیغندن بشقه حسا دبد نهادی باجمعهم مظهر ذل وتحقیر وقهر جبار منتقم برله جمله سی داخل سجین و واصـل درکات سعیر اولد قلرین بسط وتقریر ایلمشیدی بو عبد کمینه اگرچه ابتداء ترجمه مزده قبل الحوض فی المقصود امام مشار الیهك جمع ایلدیکی فضائل بی شمارندن رشحه‌ٔ عطر اندوزین یاد ومبتلی اولدیغی محن روزکاردن برنبذه جکردوزین ایراد ایتمش ایدم لکن بو مقامده دخی تمیماً للفاد کندو لسان حکمت افشانلرندن نقـل اولنان احوال عبرت نشانلرینك ترجمه سین دخی مراد ایلدم ومن الله الاعانة والامـداد شیخ امام شمس الائمة رحمه الله تعـالی دیر که بو موضعده شرح السـیر الکبیر مشتمـل اولدیغی فقه کثیر واثر اثیر شهر تکبیر ایله توفیق عالم قدیر وتیسیر حکیم خبیر اوزره قالب اختتـامده صورتپذیر اولدی وشرح مرقوم جانب سلطان معظمدن مظهر جفا اولوب چاه مظلمده حبسله عیال واحبابندن هجرانه مبتلی اولان عبد مذنب فقیرك املاسیله جلوه نما اولمشدر وسلطان کرمحشادن آنك حقنده ظهور ایلین اذا وجفایه انجق نیجه زندیق حقیرك اغراسی ونیجه اسیرهوا اولان ضاله ومضلك اغواسی باعث نابجا اولمشدر لکن شمدی الحمد لمولانا الکبیر وهو نعم المولی ونعم النصـیر خدای منتقم قدیر اول حسدهٔ فسده نك جملـه سنی قهرونده مبر وانواع خزی ونکالله عبرتنمای کبیر وصغیر ایلدی وشرح مشروح الاوصافه افتتاحی اواخر ایام محنت واوائل هبوب نسیم نعمت ومنحتده واقع اولوب اختتامی دخی ذهاب ظلام آلام وانجلاء غمام غموم واشراق ایام مسرت انجام هنگامنده مجمع اهـل حق و یقین اولان مرغزار مرغینانده امام سیف الدین ابقی الله تعـالی جماله للمسلمین جنابلرینك خانه سنده ظاهر ولامع اولمشدر فالحمد اولا وآخرا لله رب العالمین والصلوة والسلام علی رسوله محمد وعلی آله الطیبین وعلی جمیع الانبیـاء والمرسلـین وعلینا معهم اجمعین وزمان ابتـداء تاریخ هجرت نبویه علیه افضل الصلوة والتحیه سنه لرندن دورت یوز یتمش طقوزسنه سی شهر ذی القعده سینك غره سی اولان یوم الاثنین درکه یوم مبارك مرقومده لقب امیر کون ایله ملقب اولان شیخ صابر زکی ابی علی حسین بن ابی القاسم جنابلرینك خانه سنـده مباشرت وخانه‌ٔ مرقومده آخر باب الامانه وارنجه علی وجه الاملاء نقـل وروایت اولندی بعـده حصار اوزجندده کتابتله مأمور اولوب آخر باب الاماندن اول کتاب الشروطه وارنجه اول حصارده محصور بیت اوزره کشیده‌ٔ سلك سطور قیلندی بعده دورت یوز سکسن سنه سی شهر ربیع الاولینك یکرمنجیسی یوم الجمعه ده نیل خـلاصله مظهر لطف خاص اولدقـدن صکره شهر مز بورك سلخی اولان یوم الاحده اوزجنددن خروج وشهر ربیع الاخرك اونجی کونی یوم الاربعاده مرغینانه وصول وسابق الذکر امام زاهد اجل سیف الدین ابی ابراهیم اسحق بن اسمعیل جنابلرینك خانه سنه نزول وولوج اولندی واول هنگام میمنت انجامده امام مومی الیه شیخ زاهد سیف الدین وجمله فقهاء مجتهدین تکمیل کتابی نیاز ایتملریله خانه‌ٔ مرقومده شهر ربیع الاخرك یکرمی دوردنجی کونی یوم الاربعاده کتاب الشروطدن آغاز اولنوب ایشته دورت یوز سکسن سنه سی جمازی الاولی سینك اوچنجی کونی یوم الجمعه ده بعون الله تعالی وتوفیقه ختمله رونق پرداز قیلندی بوندن صکره مترجم الکتاب السید محمد منیب العینتابی ثم الاستنبولی دیرکه بو عبد کمینه دخی بعد الاستخارة والاستشارة امام همام شمس الائمة السرخسی نور الله تعـالی قبره بنوره القدسی حضرتلرینك شرح السـیر الکبیرینی لغت عذبه‌ٔ عربیه دن لسان طلاقت رسان ترکی یه نقـل وتحویله همت وسنین هجرت نبویه علی مهـا جرها الف صلوة والف الف تحیـة دن بیك ایکیوز اون برسـنه سی ماه محرم الحرامی اوائلنده اول امر خطـیره مستعینا بالله

ومتوکلا

ومتوکلا علی الله شروع وعزیمت ایدوب علایق مدارسات طلاب وعوایق موانسات اولی الالباب دن کاه و بیکاه انتهاز فرصت واختلاس وقت فراغت ایده رك شکسته و بسته وآهسته آهسته بیك ایکیوز اون اوچ سنه سی ماه ذی القعده سینك اون سکزنجی کونی یوم الاربعاده بعنایة الله تعالی وتوفیقه لایق ایجاز اولان مواضع اطنابن اجمال ومستحق اطناب اولان مواقع ایجازن تفصیل واکمال اوزره اوضح عبارات وافصح تعبیراتله رسیده‌ٔ حد اتمام و واصل سرمنزل اختتام اولمشدر وشروع واتمامی علی التمام جوار قسطنطینیه ده توابع اسکداردن یورس ناحیه سنده فکلیجق نام قریه‌ٔ دلآرامده واقع ساحلخانه‌ٔ نزهت ارتسامده شیرازه بند انتظام قیلنمشدر واهل عدل وانصاف اولان فضلاء فتوت اتصافدن رجاء واثق ومقصد صادق اولدر که اشبو کتاب صعب المواقعده بعض خلل وزلله واقف اولدقلرنده جوانب کلامده امعان نظر ومعتبرات کتبه ارجاع بصردن صکره صلاح اوزره حملی میسر اولمازسه حاشیه‌ٔ کتابده تحریر حق صریحله تصحیح ایده لر وما ابرئ نفسی ان النفس لامارة بالسوء الا ما رحم ربی ان ربی غفور رحیم وصلی الله علی سیدنا محمد وآله الطیبین الطاهرین والحمد لله رب العالمین

م م
م

قد تیسر اتمام طبع هذا الکتاب بعنایة الملك الوهاب
بمعرفة الحاج ابراهیم صائب صانه الله تعالی
من جمیع المصائب فی غرة صفر الخیر
سنة احدی واربعین
ومائتین
والف